GEMEENTE Nijmegen

OVERZICHT

Politieke Avond 10-06-2015
Aanvang: 18:00
Vergaderlocatie: Stadhuis

Tijd	Barbarossakamer	Gebroeders Van Limburgkamer	Raadzaal	Theophanukamer	Traianuskamer
18:00	**Burgerronde**	**Burgerronde**	**Burgerronde**	**Burgerronde**	**Burgerronde**
	Presentatie Rekenkamer: Cultural governance G. Visser/M. ter Hoeve	**Live verbinding met raadzaal**	**Inspraak van burgers** W. Benda/M. Heffels	*Geen programma*	**Inspraak van burgers** R. Klein Hemmink/ C. Arentz
18:30	**Vragenhalfuurtje** J. van der Geest/ R. Waumans				
19:00	**Kamerronde**	**Kamerronde**	**Kamerronde**	**Kamerronde**	**Kamerronde**
	Thema Zorg met o.a.: **- RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis'** **- RVS Stimuleringsprogramma "Gezond in de Stad"** **- RVS Tijdelijke uitbreiding formatie Sociale wijkteams** M. Buck/R. Waumans	**Live verbinding met raadzaal**	**Brief Waalhalla** T. van Elferen/M. ter Hoeve	*Geen programma*	**Thema Werk met o.a.:** **- Wijziging Modulaire gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)** **- Brief MGR 'Eerste kwartaalrapportage MGR 2015'** **- Raadsbrief Integratie Werkbedrijf en Breed** **- RVS Vaststellen scenario's voor de &pas** R. Zwart/M. Heffels
20:00	**Wensen en bedenkingen Nachtwinkels en RVS Evaluatie verordening winkeltijden Nijmegen** R. Jetten/R. Waumans	*Geen programma*	**RVS Subsidie 2015-2018 voor de kunstbus** R. el Hafi/M. ter Hoeve	**Antwoord art. 39 vragen over de Dorpensingel** C. van Norel/C. Arentz	
20:30			**Raadscommissie GREX, Waalsprong en Waalfront** N. Vergunst/M. ter Hoeve	**Brief: Vernieuwde vervoersregeling** P. Molenaar/C. Arentz	
21:00					

Tijd	Raadzaal
21:30	1. **Opening en mededelingen**
	2. **Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering**
	3. **Vaststelling besluitenlijst van de vergadering van 27 mei 2015**
	4. **Vaststelling notulen van de vergadering van 29 april 2015**
	5. **Besluitvorming behandeladviezen van de raadskamers**
	6. **Vaststellen van de voorstellen waarover geen spreektijd gevraagd is**
	7. **Vragen van raadsleden aan het college**
	Besluitvorming agendapunten Politieke Avond van 27 mei 2015
	8. **Raadsvoorstel Nijmegen centrum - Binnenstad 1 (Donjon) (62/2015)** *(DEBATSTUK)*
	Besluitvorming agendapunten Politieke Avond van 10 juni 2015
	9. **Raadsvoorstel Subsidie 2015-2018 voor de kunstbus (70/2015)**
	10. **Wensen en bedenkingen Nachtwinkels**
	11. **Raadsvoorstel Evaluatie verordening winkeltijden Nijmegen (88/2015)**
	12. **Raadsvoorstel Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis' (76/2015)**
	13. **Raadsvoorstel Stimuleringsprogramma "Gezond in de stad" (77/2015)**
	14. **Raadsvoorstel Tijdelijke uitbreiding formatie Sociale wijkteams (69/2015)**
	15. **Raadsvoorstel Vaststellen scenario's voor de &pas (Nijmegen-Pas) (83/2015)**
	16. **Raadsvoorstel Wijziging Modulaire gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed) (68/2015)**
	Hamerstukken
	17. **Raadsvoorstel Plan voor scholen 2016-2018 (75/2015)**
	18. **Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 40 (Smitjesland 5) (78/2015)**
	19. **Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 (Vossenpelssestraat 67) (79/2015)**
	20. **Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel (80/2015)**
	21. **Raadsvoorstel Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier (84/2015)**
	22. **Raadsvoorstel Straatnaamgeving: De Stelt noordelijke deel (86/2015)**
	23. **Raadsvoorstel Straatnaamgeving: Marsilius van Inghenpad (85/2015)**
	24. **Raadsvoorstel Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal (87/2015)**
	25. Ingekomen stukken
	Brieven ter afdoening door het college van B&W (tenzij anders vermeld)
	A1. d.d. 13 april 2015 van G.R. Bijsterhuizen inzake Jaarrekening 2014 met accountantsverklaring, het concept actualisatie beleidsplan Bijsterhuizen en ontwerp meerjarenbegroting 2015 t/m 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Bijsterhuizen
	A2. d.d. 11 mei 2015 van de heer Gortemaker inzake Hondenpoep problematiek
	A3. d.d. 13 en 16 mei 2015 van de heer Aalders inzake het regelen van een schadeloossteling
	A4. d.d. 19 mei 2015 van Glastuinbouwproject Bergerden inzake Concept Jaarstukken 2014 en concept Begrotingswijziging 2015 en concept Begroting 2016, Beleidsplan 2015/2018 Gemeenschappelijke Regeling Bergerden
	A5. d.d. 20 mei 2015 van Wijkraad Hazenkamp inzake Reactie n.a.v. uitspraak Raad van State over bestemmingsplan inzake herontwikkeling Groenestraat (Smit-Draad-terrein)
	A6. d.d. 20 mei 2015 van VVE 'Residentie Waalboulevard II' Nijmegen inzake Horecaexploitatie en veiligheid appartementen Waalkade
	A7. d.d. 27 mei 2015 van Wijkraad Hazenkamp inzake Reactie op reactienota snelfietsroute Goffertpark 22 april 2015
	A8. d.d. 26 mei 2015 van de heer Näring inzake De Japanse duizendknoop
	A9. d.d. 18 mei 2015 van de heer Berkhoff inzake Verkeersveiligheid Hillekensacker
	A10. d.d. 21 mei 2015 van de heer Berkhoff inzake Begroeiing woning
	Brieven ter kennisgeving aan te nemen
	B1. d.d. 23 april 2015 van de Medezeggenschapsraad HAN inzake Verkeerssituatie Campus Nijmegen
	B2. d.d. 3 mei 2015 van de heer Tiggeler inzake windmolenpark bij Nederlandse grens in Grafwegen
	B3. d.d. 4 mei 2015 van de heer Van Munster inzake Behandeling brief
	B4. d.d. 6 mei 2015 van PSP'92 Nijmegen inzake Zienswijze Valburg-18
	B5. d.d. 6 mei 2015 van Stadsschoon Nijmegen Lent inzake Beeldkwaliteitsplan De Grift Noord
	B6. d.d. 6 mei 2015 van Stadsschoon Nijmegen Lent inzake Bestemmingsplan De Grift Noord
	B7. d.d. 9 mei 2015 van mevrouw Postema inzake Ontslag als gemeenteraadslid Nijmegen
	B8. d.d. 12 mei 2015 van de gemeente Boxtel en Noordoostpolder inzake Aankondiging motie
	B9. d.d. 12 mei 2015 van BMC Advies inzake Eindrapport Sterk Bestuur in Gelderland
	B10. d.d. 20 mei 2015 van Ieder(in) inzake Landelijke registratie van gehandicaptenkaarten
	B11. d.d. 20 mei 2015 van ChristenUnie Nijmegen inzake Terugtrekken burgerinitatief "Voorkomen misstanden in de prostitutie"
	B12. d.d. 28 mei 2015 van BREED inzake Kwalitatieve kwartaalrapportage Breed, januari tot en met maart 2015

GEMEENTE Nijmegen

Agenda voor de bijeenkomst in de Barbarossakamer

Datum: woensdag 10 juni 2015
Aanvang: 18:00

Burgerronde

Presentatie Rekenkamer: Cultural governance

Vragenhalfuurtje

Kamerronde

Thema Zorg met o.a.:
- RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis'
- RVS Stimuleringsprogramma "Gezond in de Stad"
- RVS Tijdelijke uitbreiding formatie Sociale wijkteams
2 personen per fractie

Wensen en bedenkingen Nachtwinkels en RVS Evaluatie verordening winkeltijden Nijmegen

Presentatie Rekenkamer: Cultural governance
Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance (pdf)

Vragenhalfuurtje

Bijlage - Overzicht burgerronde 10 juni 2015 (pdf)

Thema Zorg met o.a.:
- RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling ’Voor een veilig thuis’
- RVS Stimuleringsprogramma "Gezond in de Stad"
- RVS Tijdelijke uitbreiding formatie Sociale wijkteams
2 personen per fractie
Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis (pdf)

Wensen en bedenkingen Nachtwinkels en RVS Evaluatie verordening winkeltijden Nijmegen

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor twee nachtwinkels (pdf)

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

BURGERRONDE

Presentatie Rekenkamer: Cultural Governance

Van:	Gemeentelijke Rekenkamer Nijmegen
Doel:	Informeren
Toelichting:	**1. Presentatie** De Rekenkamer heeft de raad via een brief geïnformeerd over zijn bevindingen omtrent de naleving en verantwoording door instellingen van de Code Cultural Governance, alsmede de controle daarop door het college in de jaren 2011 tot en met 2014. De bevindingen worden in deze presentatie toegelicht door dhr. van Dam, voorzitter van de gemeentelijke Rekenkamer. Tijdens de toelichting bestaat de mogelijkheid tot het stellen van technische vragen. **2. Achtergrond** De Rekenkamer was voornemens in 2015 onderzoek te doen naar de Code Cultural Governance en de effecten ervan. In 2011 was namelijk uit een vooronderzoek van de Rekenkamer gebleken dat deze Code, anders dan de raad dacht, door de gemeente niet afdwingbaar was ingevoerd en dat de instellingen de Code niet zichtbaar naleefden. Naar aanleiding van dit vooronderzoek is de Code alsnog voor de grotere culturele instellingen verplicht gesteld. Om het onderzoek in 2015 uit te kunnen voeren, heeft de Rekenkamer over de jaren 2011 tot en met 2014 onder meer bijgehouden op welke wijze de zes grote instellingen rapporteerden over de toepassing van de Code. Bij het opstellen van het onderzoeksprogramma 2015 bleek in de besprekingen met raadsleden dat zij een onderzoek naar Cultural Governance minder prioriteit gaven dan andere wensen voor onderzoek. De Rekenkamer heeft daarop besloten af te zien van het voorgenomen nazorgonderzoek naar Cultural Governance. Bij wijze van afsluiting heeft de Rekenkamer de raad bijgevoegde brief gestuurd, en houdt de Rekenkamer vanavond een presentatie over de bevindingen.
Bijlagen:	1. Raadsbrief van de Gemeentelijke Rekenkamer Nijmegen inzake 'Cultural Governance' d.d. 28 mei 2015

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

Gemeentelijke Rekenkamer Nijmegen

De Rekenkamer neemt een onafhankelijke positie in binnen de gemeente Nijmegen.

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon (024) 329 23 38
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Gemeenteraad Nijmegen

Cc: fracties, college

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
28 mei 2015	BM60/15.0005516	Jelly Smink
Onderwerp	**Bijlagen**	**Doorkiesnummer**
Cultural governance	2	024 329 2338

Geachte leden van de gemeenteraad,

De Rekenkamer was voornemens in 2015 onderzoek te doen naar de Code Cultural Governance en de effecten ervan. In 2011 was uit een vooronderzoek van de Rekenkamer gebleken dat deze Code anders dan de raad dacht door de gemeente niet afdwingbaar was ingevoerd en dat de instellingen de Code niet zichtbaar naleefden. Naar aanleiding van deze Rekenkamerbrief is de Code alsnog voor de grotere culturele instellingen verplicht gesteld. Om het onderzoek in 2015 uit te kunnen voeren, heeft de Rekenkamer over de afgelopen jaren onder meer bijgehouden op welke wijze de zes grote instellingen rapporteerden over de toepassing van de Code. Bij het opstellen van het onderzoeksprogramma 2015 bleek in de besprekingen met raadsleden dat zij een onderzoek naar Cultural Governance minder prioriteit gaven dan andere wensen voor onderzoek. De Rekenkamer heeft daarop besloten af te zien van het voorgenomen nazorgonderzoek naar Cultural Governance. Wel wil de Rekenkamer de raad ter afsluiting informeren over haar bevindingen over de wijze van verantwoording door de instellingen en de controle daarop door het college in de jaren 2011 tot en met 2014. Dat doen we in deze brief. De essentie is dat:

- de landelijke Code is vormgegeven in een handreiking voor de verantwoording door de instellingen: het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol Cultural Governance. Dit is een samengevatte versie van de landelijke Code;

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

- vijf van de zes instellingen jaarlijks over de toepassing van de Code rapporteren, waarbij niet zichtbaar is of het college deze rapportages controleert;
- elementen uit de rapportages onderdeel zijn van het jaarlijkse gesprek tussen gemeente en instelling waarbij niet zichtbaar is of deze besprekingen effecten hebben;
- het college de raad na februari 2012 niet actief over de toepassing van de Code heeft geïnformeerd – behoudens in de jaarstukken 2012 - en de raad er ook niet naar heeft gevraagd.

VOORGESCHIEDENIS

Mede naar aanleiding van de uitkomsten van de raadsenquête naar Mensec heeft de gemeenteraad, met het vaststellen van de Cultuurnota 2008 – 2011, besloten dat in de subsidiebeschikkingen voor de grote culturele instellingen wordt opgenomen dat zij de zogeheten Code Cultural Governance hanteren. Deze Code is in 2006 in opdracht van het Ministerie van OCW ontwikkeld. Het doel ervan is goed bestuur, adequaat toezicht en transparante verantwoording in de culturele sector te bevorderen. Eind 2010 kwam vanuit de raad als suggestie voor het onderzoeksprogramma van de Rekenkamer te bekijken hoe het staat met de toepassing van die Code in Nijmegen. Ter voorbereiding hierop heeft de Rekenkamer in 2011 een vooronderzoek gedaan. De uitkomst was dat de gemeente de Code Cultural Governance niet afdwingbaar bleek te hebben ingevoerd en dat de instellingen de Code niet zichtbaar naleefden. Voor de Rekenkamer was dat reden om op dat moment af te zien van verder onderzoek. Op 12 juli 2011 heeft de Rekenkamer de raad hierover per brief geïnformeerd. Op 12 oktober 2011 is deze brief in een Kamerronde behandeld. Daar heeft het college toegezegd ‘er voor zorg te dragen dat (de nakoming van) de Code Cultural Governance ook daadwerkelijk middels de subsidievoorwaarden dwingend aan grote culturele instellingen wordt opgelegd, dat zij conform deze Code verantwoording afleggen aan de gemeente en dat de gemeente de nakoming van de Code vervolgens toetst, beoordeelt en zo nodig sanctioneert’.

Het college heeft vervolgens de raad op 28 februari 2012 per brief geïnformeerd over de wijze waarop deze toezegging invulling heeft gekregen: ‘Er is een standaard verantwoordingsprotocol opgesteld waarmee de instellingen verantwoording afleggen over de toepassing en gebruik van de Code Cultural Governance. Het verantwoordingsprotocol wordt sinds eind 2011 meegestuurd met alle nieuwe beschikkingen en uitvoeringsovereenkomsten met de grote culturele instellingen van Nijmegen. De betreffende instelling legt conform het

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

protocol verantwoording af (…) over de principes en de best practices uit de Code Cultural Governance. Daar waar zich afwijkingen voordoen, legt men deze uit. Op basis van deze verantwoording wordt het onderwerp in het bestuurlijk overleg over de jaarstukken besproken en daar waar nodig zal worden bijgestuurd'. De gemeenteraad heeft deze brief in zijn vergadering van 21 maart 2012 voor kennisgeving aangenomen.

Een verdere uitwerking is opgenomen in de Kunst en Cultuurvisie 2012 – 2016 (door de raad vastgesteld op 27 juni 2012): 'Naar aanleiding [van de brief van de Rekenkamer] hebben wij – in goed overleg met de sector – een nieuw Verantwoordingsprotocol Governance opgesteld dat bindend is opgelegd aan de zes grote culturele instellingen in de stad. Voor het opleggen van dit protocol aan overige instellingen, sluiten wij aan bij de NKS[1]. Indien een organisatie meer dan € 100.000 subsidie van ons krijgt, verwachten wij dat ze conform het protocol good governance verantwoording afleggen over de toepassing van de Code Cultural Governance (Stichting Kunst & Zaken, 2006). Organisaties die minder gemeentelijke subsidie ontvangen, belasten wij niet met deze verantwoordingsplicht. Daar waar mogelijk zullen wij het gebruik van de Code Cultural Governance wel stimuleren' (p27). De zes grote instellingen die de Code moeten naleven zijn Doornroosje, de Keizer Karel Podia, De Lindenberg, Lux, Museum Het Valkhof en de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid.

Ter voorbereiding op het voorziene onderzoek naar de Code Cultural Governance is de Rekenkamer in de jaren 2012, 2013 en 2014 nagegaan op welke wijze deze zes instellingen met de Code omgingen en hoe daar door het college op is gecontroleerd. Ook zijn bestuurlijke documenten verzameld, met name stukken waarin de raad is geïnformeerd over de Code dan wel besluiten heeft genomen die direct of indirect op die Code van invloed zijn. Nu de Rekenkamer heeft besloten af te zien van een nazorgonderzoek naar de effecten van Cultural Governance wil zij de raad nog wel informeren over een aantal bevindingen ten aanzien van de wijze van verantwoording door de instellingen in die jaren en de controle daarop door het college.

[1] NKS: Nijmeegse Kaderverordening Subsidies.

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

BEVINDINGEN

1. Een eigen code waar vraagtekens bij te plaatsen zijn

Het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol Cultural Governance dat aan de zes instellingen is opgelegd is een samengevatte versie van de landelijke Code Cultural Governance. Geen van de regels uit de landelijke Code komt letterlijk terug in het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol. Het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol is compacter dan de landelijke Code:

- een aantal 'principes' en 'best practices' is beknopter geformuleerd;
- naar een aantal 'principes' en 'best practices' is alleen een verwijzing opgenomen;
- diverse 'principes' en 'best practices' uit de landelijke Code zijn in het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol samengevoegd tot één regel;
- enkele 'best practices' ontbreken in het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol.

De Rekenkamer heeft in de bestudeerde stukken geen overwegingen of argumenten gevonden om de verantwoording via het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol te laten doen, in plaats van de landelijke Code. Mondeling is ons aangegeven dat men de landelijke Code te uitgebreid vond om jaarlijks aan de instellingen voor te leggen. In bijlage 1 van deze brief is de Nijmeegse Code vergeleken met de landelijke Code zoals die in 2012 bestond. Die landelijke Code is overigens in 2013 aangepast, hier beperken we ons tot de vergelijking met de oorspronkelijke Code[2]. De Rekenkamer merkt op dat het samenvatten van de Code en in het bijzonder het samenvoegen van meerdere principes tot één regel het invullen en het beoordelen niet zonder meer vereenvoudigt. Het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol voegt bijvoorbeeld 12 principes over de Raad van Toezicht samen tot één regel: wat moet een organisatie invullen als deze op één van deze 12 niet aan het protocol voldoet, als alleen ja of nee kan worden aangegeven voor de 12 regels samen? En hoe beoordeelt de gemeente deze samengestelde reactie? Mondeling is ons aangegeven dat van de instellingen wordt verwacht dat ze een toelichting geven als ze niet voldoen aan alle punten die bij een regel zijn opgenomen: pas toe of leg uit. Daarnaast staat in de subsidiebeschikking dat van de instelling wordt verwacht dat deze de landelijke Code naleeft.

[2] Ambtelijk is ons aangegeven dat in de planning zit om na te gaan of het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol aanpassing behoeft, nu de landelijke Code is gewijzigd.

Aangegeven is dat het Verantwoordingsprotocol een hulpmiddel is onder verwijzing naar de Code zelf, daar moet verantwoording over worden afgelegd. Waarom dan niet van de instellingen gevraagd verantwoording af te leggen op de landelijke Code zelf?

2. Nijmeegse Verantwoordingsprotocol wordt meestal gebruikt

In de subsidiebeschikkingen is vastgelegd dat de instellingen verantwoording afleggen over de toepassing van de Code Cultural Governance en daartoe het Verantwoordingsprotocol Cultural Governance invullen. Het Verantwoordingsprotocol mag opgenomen worden in het jaarverslag, of separaat met het jaarverslag worden toegestuurd. Met uitzondering van de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (OBGZ) hebben alle culturele instellingen dat gedaan. De OBGZ heeft het Verantwoordingsprotocol alleen over 2011 ingevuld, in latere jaren niet meer. In plaats daarvan is een paragraaf Cultural Governance opgenomen in het jaarverslag. In die paragraaf wordt ingegaan op enkele onderdelen uit het Verantwoordingsprotocol. Mondeling is ons aangegeven dat dit een eigen keuze is geweest van de OBGZ, die door de gemeente is geaccepteerd. Als argumentatie werd gegeven dat de *checks and balances* in de organisatie van de OBGZ zodanig zijn dat de verantwoording over de toepassing van cultural governance niet per se via het Verantwoordingsprotocol hoeft plaats te vinden. Ook werd aangegeven dat het onderschrift[3] op het Verantwoordingsprotocol die ruimte geeft: instellingen zouden mogen kiezen of ze verantwoording afleggen in het jaarverslag of via het Verantwoordingsprotocol. Mogelijk dat het onderschrift voor tweeërlei uitleg vatbaar is, de bepalingen in de beschikking zijn dat echter niet. Daarin is het gebruik van het Verantwoordingsprotocol bij het afleggen van verantwoording over toepassing van de Code Cultural Governance verplicht gesteld.

[3] Dit onderschrift luidt: 'Deze cultural governance verantwoording kan:
- Opgenomen worden als onderdeel van het jaarverslag;
- Ondertekend worden door de directie en de leden van de raad van toezicht en separaat bij de verantwoordingsdocumenten worden aangeleverd'.

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

Vervolgvel
5

Instelling	Verantwoordingsprotocol Cultural Governance ingevuld voor de jaren[4]			Bijzonderheden
	2011	2012	2013	
Doornroosje	ja	ja	ja	Steeds voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld. Hierbij is regelmatig een toelichting gegeven. Enkele zaken zijn voor deze instelling niet van toepassing.
Keizer Karel Podia	ja	ja	ja	Steeds voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld.
Lindenberg	ja	ja	ja	Steeds voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld.
Lux	ja	ja	ja	Steeds voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld.
Museum het Valkhof	ja	ja	ja	Steeds voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld. In het bestuurlijk gesprek heeft de instelling echter gemeld in 2011op één punt van de Code te zijn afgeweken.
Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid	ja	nee	nee	In 2011 is voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld.

[4] De jaarrekening en het jaarverslag 2014 worden rond de zomer van 2015 aangeleverd. Deze komen dus niet voor in de terugkoppeling.

Voorgaande tabel is volledig gebaseerd op de ingevulde Verantwoordingsprotocollen door de instellingen. De Rekenkamer heeft niet onderzocht of een ingevulde 'ja' ook inderdaad een 'ja' was, dat valt buiten het kader van deze brief. Bovendien hebben raad en college bij de behandeling van de eerste brief in de Kamerronde afgesproken dat het college dit zelf (steekproefsgewijs) zou controleren en het resultaat van die checks schriftelijk en traceerbaar zou vastleggen. In bijlage 2 is het woordelijk verslag van het debat hierover opgenomen. In de dossiers hebben wij geen informatie over deze controles aangetroffen – niet zichtbaar is daarmee of en zo ja, op welke wijze het college deze heeft uitgevoerd.

Overigens heeft Museum het Valkhof zelf in een bestuurlijk gesprek (zie ook paragraaf 3) aangegeven dat, hoewel overal 'ja' is ingevuld, de instelling in 2011 op één punt van de Code is afgeweken.

3. In meeste bestuurlijke gesprekken aandacht voor Code

Eens per jaar zijn er bestuurlijke gesprekken met de instellingen naar aanleiding van hun jaarverslagen. Volgens de eerder aangehaalde brief van het college aan de raad van 28 februari 2012 over de wijze waarop de Code verplicht zou worden, '... wordt het onderwerp in het bestuurlijk overleg over de jaarstukken besproken en daar waar nodig zal worden bijgestuurd'. Volgens de verslagen van deze gesprekken wordt het onderwerp meestal besproken. De verslaglegging is over het algemeen summier. In de meeste gevallen wordt volstaan met de vermelding dat aan de Code wordt voldaan. Een enkele keer wordt aanvullend (kort) op een specifiek punt ingegaan.

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

Instelling	**Cultural Governance aan de orde in bestuurlijke gesprekken gevoerd in de jaren**[5]				**Specifieke punten die volgens het verslag aan de orde waren**
	2011	**2012**	**2013**	**2014**	
Doornroosje	ja	ja	ja	ja	In 2011 en 2014 is specifiek ingegaan op de zittingstermijn / het aftreedrooster van de leden van de Raad van Toezicht.
Keizer Karel Podia	ja	ja	ja	ja	In 2012 is specifiek ingegaan op de bezoldiging van de Raad van Toezicht. In 2013 is gesproken over aanpassing van de statuten (op de nieuwe landelijke Code Cultural Governance).
Lindenberg	*geen verslag*	ja	ja	ja	In 2011 is afgesproken dat aanvullende informatie aangeleverd zal worden over de bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht en de bezoldiging en nevenfuncties van de directie. In 2013 is specifiek ingegaan op de dubbelrol van een lid van de Raad van Toezicht.
Lux	ja	nee	ja	ja	In 2013 en 2014 is specifiek gesproken over de samenstelling van de Raad van Toezicht.

[5] In de gearchiveerde dossiers van de culturele instellingen zijn nauwelijks verslagen van bestuurlijke gesprekken opgenomen. Wij hebben de ontbrekende verslagen (jaarlijks) opgevraagd bij de programmamanager cultuur. Dat leverde niet alle jaren voor alle culturele instellingen een verslag van een bestuurlijk gesprek op. Uiteindelijk ontbreken op dit moment twee verslagen.

Instelling	Cultural Governance aan de orde in bestuurlijke gesprekken gevoerd in de jaren				Specifieke punten die volgens het verslag aan de orde waren
	2011	2012	2013	2014	
Museum het Valkhof	ja	ja	ja	ja	In 2012 en 2013 is specifiek gesproken over de wijze van werving van een nieuw lid Raad van Toezicht. De instelling heeft in 2012 gemeld op dat punt van de Code te zijn afgeweken.
Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid	ja	*geen verslag*	nee	ja	In 2011 heeft de wethouder specifiek verzocht om ook de nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht op te nemen in het jaarverslag. In 2014 staat vermeld dat er geen bijzonderheden zijn.

De gegevens in bovenstaande tabel zijn alleen gebaseerd op de verslagen van de gesprekken. Of een instelling naar aanleiding van een gesprek bijvoorbeeld haar handelwijze heeft aangepast blijkt niet uit de verslagen van de daaropvolgende overleggen of het dossier, en is door de Rekenkamer niet verder onderzocht.

4. Raad geen zicht op stand van zaken Cultural Governance

Na de behandeling van de Rekenkamerbrief over Cultural Governance in de Kamerronde op 12 oktober 2011 heeft het college de raad geïnformeerd over de wijze waarop het de Code Cultural Governance verplicht gaat stellen[6]. Nadien is de raad niet actief geïnformeerd over de stand van zaken rond de invoering van cultural governance; niet in de jaarstukken (programma cultuur), maar ook niet separaat. De raad heeft zelf ook geen navraag nagedaan om zicht te krijgen op de stand van zaken.

[6] Dit is gebeurd in de eerder genoemde brief van 28 februari 2012 (die de raad in zijn vergadering van 21 maart 20123 voor kennisgeving heeft aangenomen) en de Cultuurvisie (die de raad op 27 juni 2012 vaststelde). In het programma Cultuur in de jaarstukken 2012 is de nieuwe werkwijze ook nog een keer benoemd.

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

5. Afsluitend: geen wondermiddel, wel een instrument, eventueel op andere wijze

In de Kamerbehandeling van de Rekenkamerbrief over dit onderwerp op 12 oktober 2011 hebben meerdere raadsleden opgemerkt dat de Code geen wondermiddel is, maar wel een controle-instrument om ervoor te zorgen dat gemeenschapsgeld goed wordt besteed. Gezien de omvang van de subsidies oordeelden raadsleden dat transparantie en naleving van afspraken nodig is. Niet alleen in het belang van de gemeente, maar ook in het belang van de instellingen zelf. Niemand wil meer een affaire zoals de Mensec. De Code Cultural Governance biedt geen garanties, maar is wel een belangrijk hulpmiddel, zo werd door meerdere raadsleden opgemerkt.

Zolang die lijn wordt gevolgd, vindt de Rekenkamer het belangrijk dat de Code die in Nijmegen wordt gehanteerd alle essentiële aspecten van goed en verantwoord bestuur afdekt, dat de instellingen vervolgens zorgvuldig rapporteren over alle elementen van de Code en dat de gemeente (steekproefsgewijs en) zichtbaar controleert op de toepassing van de Code en deze in de bestuurlijke gesprekken ook daadwerkelijk bespreekt. Daarover hebben wij verslag gedaan in deze brief.

De bevindingen vallen in vier aspecten uiteen. In de eerste plaats is de landelijke Code vormgegeven in een handreiking voor de verantwoording door de instellingen: het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol Cultural Governance. Dit is een samengevatte versie van de landelijke Code, wat overigens de verantwoording en controle kan compliceren. In de tweede plaats blijkt dat vijf van de zes instellingen jaarlijks conform het Verantwoordingsprotocol over de toepassing van de Code rapporteren, waarbij niet zichtbaar is of het college deze rapportages controleert. Ten derde is gebleken dat elementen uit de rapportages onderdeel zijn van het jaarlijkse gesprek tussen gemeente en instelling, maar waarbij niet zichtbaar is of deze besprekingen effecten hebben. Tenslotte blijkt dat het college de raad na februari 2012 niet actief over de toepassing van de Code heeft geïnformeerd – behoudens in de jaarstukken 2012 - en de raad er ook niet naar heeft gevraagd.

De Rekenkamer heeft deze bevindingen besproken met de portefeuillehouder cultuur. Hij ziet de Code Cultural Governance als één van de instrumenten waarmee de gemeente de culturele instellingen en hun beleid en prestaties beoordeelt. Naast de Code zijn ook de jaarstukken, de verantwoording op de andere subsidievoorwaarden en de accountantscontrole belangrijke instrumenten en bronnen van informatie. Deze worden in het jaarlijkse bestuurlijke gesprek

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

met elk van de instellingen besproken. Daarnaast is er ook op andere momenten tussentijds en vaak informeel contact, waar gemeente en instellingen informatie uitwisselen. Volgens de portefeuillehouder heeft de Code een bewustwording bij de instellingen bewerkstelligd over het belang van het organiseren van 'good governance'. Dat is ook de belangrijkste functie van de Code. De wetenschap dat de culturele instellingen in Nijmegen inmiddels die structuur goed hebben verankerd, geeft de gemeente de mogelijkheid meer op afstand de instellingen te beoordelen.

De Code is naar de mening van de portefeuillehouder niet het meest geschikte instrument om verantwoording over de subsidie af te leggen. De Code gaat immers over een zorgvuldige interne wijze van bestuur, toezicht, controle en verantwoording binnen een instelling en niet over de juiste aanwending van subsidiegelden. Het eerste is wel een voorwaarde voor het tweede.

Zo bezien is een goede bestuurlijke inrichting van een instelling een waarborg voor goede besteding van subsidiegelden. Op grond van de subsidiebeschikkingen en de NKS worden de instellingen derhalve geacht zich zowel te verantwoorden over die waarborg voor een goede besteding, als over de feitelijke besteding zelf. De toezegging van het college tijdens de Kamerronde van oktober 2011 dat de instellingen "… conform deze Code verantwoording afleggen aan de gemeente en dat de gemeente de nakoming van de Code vervolgens toetst, beoordeelt en zo nodig sanctioneert" is daarmee onverminderd actueel. De wijze waarop dit in de praktijk gebeurt, kan aanleiding zijn voor een gesprek tussen raad en college.

Met vriendelijke groet,

A.G.P. van Ruth
Voorzitter Gemeentelijke
Rekenkamer Nijmegen

J.J. Smink
Secretaris Gemeentelijke
Rekenkamer Nijmegen

Bijlagen:
1. Nijmeegs verantwoordingsprotocol cultural governance afgezet tegen landelijke Code Cultural Governance
2. Passage uit woordelijk verslag Kamerronde 12 oktober 2011 (behandeling Rekenkamerbrief cultural governance)

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

BIJLAGE 1 NIJMEEGS VERANTWOORDINGSPROTOCOL CULTURAL GOVERNANCE AFGEZET TEGEN LANDELIJKE CODE CULTURAL GOVERNANCE (NUMMERS EN TEKST PRINCIPES EN BEST PRACTICES)

DE KEUZE VAN HET BESTURINGSMODEL (GELDT VOOR ALLE MODELLEN)

	PRINCIPES BESTURINGSMODEL
A	De organen van de culturele instelling zijn verantwoordelijk voor de keuzen van het besturingsmodel en de naleving van deze code. Zij leggen hierover verantwoording af in het jaarverslag.
	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is dit principe niet opgenomen. Wel is in de beschikkingen nadrukkelijk vastgelegd dat de instellingen de Code zichtbaar moeten toepassen en daarover verantwoording moeten afleggen met het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol.*
	BEST PRACTICES BESTURINGSMODEL
0.1	Met enige regelmaat[7] wordt een zorgvuldige analyse gemaakt van het gewenste besturingsmodel.
0.2	Indien er aanleiding is om het besturingsmodel te wijzigen, wordt daarover overlegd met belanghebbenden.
0.3	Een besluit om het besturingsmodel te wijzigen[8] wordt voorzien van een zorgvuldig implementatieplan.
0.4	De keuze voor het besturingsmodel of de wijziging daarvan wordt toegelicht in het jaarverslag.
8	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** zijn voorgaande punten samengevat in één best practice-bepaling (nr. 8):* *Er is een analyse gemaakt van het gewenste besturingsmodel; bij wijzigingen van het besturingsmodel maakt men een implementatieplan; wijzigingen van het besturingsmodel worden toegelicht in het jaarverslag.*

[7] Aanbevolen wordt om dit eens in de drie jaar te doen en bij bijzondere gebeurtenissen zoals fusie, schaalvergroting en belangrijke personele wisselingen.

[8] En eventueel de statuten aan te passen.

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

HET RAAD VAN TOEZICHT MODEL

Dit model is van toepassing voor alle grote culturele instellingen in Nijmegen

	PRINCIPES RAAD VAN TOEZICHT MODEL
A	In het besturingsmodel met een Raad van Toezicht heeft het bestuur (verder 'directie' genoemd) alle bevoegdheden die niet door de wet of de statuten aan andere organen zijn toegekend.
4	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar principe A uit de landelijke Code opgenomen: De Raad van Toezicht houdt toezicht op de instelling en adviseert de directie conform de CCG.*
B	De directie is belast met het besturen van de instelling. Dit houdt onder meer in dat zij verantwoordelijk is voor de realisatie van de doelstellingen van de instelling, de strategie en het beleid en de daaruit voortvloeiende resultatenontwikkeling. De directie legt hierover verantwoording af aan de Raad van Toezicht en verschaft deze alle daarvoor benodigde informatie. De directie richt zich bij de vervulling van haar taak naar het belang van de instelling en weegt daarbij de belangen af van de bij de instelling betrokkenen. De directie is ook verantwoordelijk voor de naleving van alle wet- en regelgeving.
2 *3*	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar principe B uit de landelijke Code opgenomen:* *In de CCG staat een aantal directiebevoegdheden benoemd. Deze bevoegdheden liggen ook bij de directie, mits anders vastgelegd.* *De directie bestuurt de instelling en legt daarover volgens de principes uit de CCG verantwoording af.*
C	De Raad van Toezicht heeft de taak om toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de instelling. De Raad grijpt zo nodig in en staat de directie met raad terzijde. De Raad van Toezicht richt zich bij de vervulling van zijn taak op het belang van de instelling en weegt daarbij de belangen af van de bij de instelling betrokkenen. De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen functioneren.
4	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar principe C uit de landelijke Code opgenomen: De Raad van Toezicht houdt toezicht op de instelling en adviseert de directie conform de CCG.*

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

PRINCIPES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
D	In elk geval heeft de directie de goedkeuring nodig van de Raad van Toezicht voor de volgende onderwerpen: 1. de strategie, waaronder begrepen het artistieke en zakelijke beleid dat moet leiden tot realisatie van de statutaire doelstellingen; 2. de financiering van de strategie, inclusief de plannen voor fondsenwerving; 3. de voorzieningen voor het beheersen van het functioneren van de organisatie door middel van een adequaat risicobeheersings- en controlesysteem; 4. het jaarplan en de daarbij behorende begroting; 5. het jaarverslag en de jaarrekening; 6. het aangaan of verbreken van duurzame of belangrijke samenwerkingsverbanden; 7. rechtshandelingen, zoals het aangaan van leningen, het stellen van zekerheden en de aan- of verkoop van registergoederen die een bepaald bedrag te boven gaan; 8. de hoofdlijnen van het arbeidsvoorwaardenbeleid voor de medewerkers en van het vrijwilligersbeleid; 9. het aanvaarden van nevenfuncties door de directie.
5	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar principe D uit de landelijke Code opgenomen: De in de CCG benoemde onderwerpen vereisen goedkeuring Raad van toezicht (strategie, financiering, etc.).*
E	Daarnaast heeft de Raad van Toezicht de volgende bevoegdheden: 1. de benoeming, het ontslag en de schorsing van de directie; 2. de vaststelling van de arbeidsvoorwaarden van de directie; 3. het toezicht houden op de directie en op de algemene gang van zaken binnen de instelling; 4. het adviseren van de directie; 5. het vaststellen van het directiereglement; 6. het wijzigen van de statuten; 7. het vertegenwoordigen van de instelling bij een tegenstrijdig belang met of een ontstentenis of belet van de directie; 8. de benoeming van de externe accountant 9. het te alle tijde inzage hebben in alle boeken en bescheiden.
6	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar principe E uit de landelijke Code opgenomen: De Raad van Toezicht heeft de bevoegdheden benoemd in de CCG (benoeming, ontslag en schorsing directie, vaststelling arbeidsvoorwaarden, etc.)*

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

PRINCIPES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
De bovenstaande Principes van het Raad van Toezicht model worden verankerd in de statuten van de stichting. Indien een instelling van één of meer punten afwijkt, wordt dit in het jaarverslag gemeld volgens het 'pas toe of leg uit' principe. Bij afwijken worden de goedkeuringsbevoegdheden van de Raad vastgelegd in de reglementen van de Raad van Toezicht en de directie.	
	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar dit principe uit de landelijke Code opgenomen:*
1	*Er wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de CCG in het jaarverslag.*
7	*De principes uit de CCG zijn verankerd in de statuten.*
BEST PRACTICES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
BEST PRACTICES VOOR DE DIRECTIE	
1.1	Bij de werving en selectie van directieleden wordt gewerkt met een vooraf opgestelde profielschets.
1.2	De Raad van Toezicht overweegt om deskundigen van buiten de instelling te betrekken bij de procedure voor de vervulling van een directiefunctie. Dit geldt in het bijzonder bij de werving van de statutaire artistieke leiding.
1.3	Een delegatie uit de Raad van Toezicht voert jaarlijks een functioneringsgesprek met alle leden van de directie. De uitkomsten worden besproken door de Raad van Toezicht. Van het functioneringsgesprek en van de bespreking maakt de Raad van Toezicht een verslag dat door of namens de Raad wordt gearchiveerd.
9	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** zijn de punten 1.1 tot en met 1.3 uit de landelijke Code samengevat in één punt: Bij de werving en selectie van directieleden wordt een profielschets gebruikt; bij de vervulling van de directiefunctie wordt overwogen deskundigen in te schakelen; de Raad van Toezicht voert jaarlijks functioneringsgesprekken met de directie (en maakt cq archiveert verslagen).*
1.4	De structuur en de hoogte van de bezoldiging van de directieleden sluiten aan bij het karakter van de instelling en zijn in overeenstemming met eventuele wettelijke voorschriften of subsidievoorwaarden.
1.6	Directieleden melden elke relevante nevenfunctie aan de Raad van Toezicht. Als uitgangspunt geldt dat voorafgaande toestemming is vereist bij betaalde nevenfuncties en bij onbetaalde nevenfuncties met een potentieel strijdig belang.
10	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** zijn de punten 1.4 en 1.6 uit de landelijke Code samengevat in één punt: De bezoldiging van de directie sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden. Directieleden melden relevante nevenfunctie(s) bij de Raad van Toezicht.*

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

Vervolgvel
15

BEST PRACTICES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
BEST PRACTICES VOOR DE DIRECTIE – vervolg -	
1.5	Bij een meerhoofdige directie wordt in het directiereglement duidelijk gemaakt hoe de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn verdeeld en hoe de directie als collectief werkt. Dit reglement wordt vastgesteld door de Raad van Toezicht.
11	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.5 uit de landelijke Code in beknopte vorm opgenomen: De Raad van Toezicht stelt een directiereglement vast.*
BEST PRACTICES VOOR DE RAAD VAN TOEZICHT	
1.7	Bij de werving en selectie van leden van de Raad van Toezicht wordt gewerkt met een vooraf opgestelde profielschets waarin de omvang van de Raad en de vereiste kwaliteiten van de leden wordt beschreven.
1.8	De Raad van Toezicht evalueert de profielschets periodiek, maar in ieder geval bij het ontstaan van een vacature.
1.9	De Raad van Toezicht is zo samengesteld dat de leden onafhankelijk van elkaar, van de directie en van deelbelangen kunnen functioneren als goede toezichthouders en adviseurs.
1.10	In de Raad van Toezicht heeft niet meer dan één voormalig directielid (of andere beleidsbepalende functionaris) zitting. Deze persoon is geen voorzitter van de Raad van Toezicht.
1.11	De Raad van Toezicht zoekt bij de werving van nieuwe toezichthouders ook buiten het eigen netwerk.
1.12	De Raad van Toezicht draagt zorg voor een evenwichtige samenstelling van de Raad, passend bij de doelstellingen van de instelling.
1.13	De Raad van Toezicht stelt een gefaseerd rooster van aftreden vast.
1.14	Voordat een benoemingstermijn verloopt, beraadt de Raad van Toezicht zich over de wenselijkheid van herbenoeming. Daarbij wordt zowel gekeken naar het functioneren van betrokkene als naar de meest recente profielschets. Ook wordt aandacht gegeven aan de vraag of vernieuwing wenselijk is.
1.15	De instelling hanteert een benoemingsperiode van drie of vier jaar, met respectievelijk twee- of eenmalige mogelijkheid tot herbenoeming. De maximale zittingsperiode is dus negen of acht jaar. Bij een positiewisseling van gewoon lid naar voorzitter geldt een maximale termijn van twaalf jaar.
1.16	Leden van de Raad van Toezicht treden tussentijds af wanneer dit geboden is, zoals bij onvoldoende functioneren, structurele onenigheid van inzichten, onverenigbaarheid van belangen of anderszins.
1.17	De voorzitter van de Raad van Toezicht wordt in functie benoemd. De voorzitter is verantwoordelijk voor het adequaat functioneren van de Raad van Toezicht en is het primaire aanspreekpunt voor de overige toezichthouders en de directie.

BEST PRACTICES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
BEST PRACTICES VOOR DE RAAD VAN TOEZICHT – vervolg -	
1.18	Een toezichthouder meldt elke relevante (neven)functie aan de Raad van Toezicht. Een (neven)functie, betaald of onbetaald, is relevant als de vervulling ervan een tegenstrijdig belang kan opleveren met de instelling. Voor de aanvaarding of continuering van een dergelijke functie is goedkeuring door de Raad van Toezicht nodig.
12	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** zijn de punten 1.7 tot en met 1.18 samengevat in één punt:* *Bij de werving en selectie van de leden van de Raad van Toezicht worden profielschetsen gebruikt; deze profielschetsen worden periodiek geëvalueerd; leden van de Raad van Toezicht functioneren onafhankelijk; in de Raad van Toezicht zit maximaal één voormalig directielid (die niet tevens voorzitter mag zijn); nieuwe toezichthouders worden geworven buiten het eigen netwerk; de Raad van Toezicht kent een evenwichtige samenstelling passend bij de doelstelling van de instelling; de Raad van Toezicht stelt een gefaseerd rooster van aftreden vast; de Raad van Toezicht beraadt zich op de wenselijkheid van eventuele herbenoeming; de benoemingsprocedure voor de Raad van Toezicht is drie of vier jaar met respectievelijk twee- of eenmalige herbenoemingen; indien geboden treden leden van de Raad van Toezicht tussentijds af; de voorzitter van de Raad van Toezicht wordt in functie benoemd; leden van de Raad van Toezicht melden relevante nevenfunctie(s) aan de Raad van Toezicht; de bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden.*
1.19	De Raad van Toezicht draagt zorg voor jaarlijkse (zelf)evaluatie van zijn eigen functioneren, zowel intern als ten opzichte van de directie. De uitkomsten van de evaluatie en de daaruit voortkomende afspraken worden vastgelegd.
13	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.19 beknopt opgenomen: De Raad van Toezicht draagt jaarlijks zorg voor een zelfevaluatie en legt deze vast.*
BEST PRACTICES BETREFFENDE TRANSPARANTIE EN VERANTWOORDING	
1.20	De directie voorziet de Raad van Toezicht – gevraagd en ongevraagd, en tijdig (*no surprices*) – van alle informatie die nodig is voor een goede taakvervulling door de Raad van Toezicht. Het artistiek/inhoudelijke beleid en de concretisering daarvan maken deel uit van die informatie. Afspraken over de inhoud en de frequentie van de reguliere informatievoorziening worden schriftelijk vastgelegd[9].

[9] Het verdient aanbeveling dat de raad van toezicht van tijd tot tijd contact heeft met belangrijke medewerkers die rapporteren aan de directie.

BEST PRACTICES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
BEST PRACTICES BETREFFENDE TRANSPARANTIE EN VERANTWOORDING – vervolg -	
1.21	De Raad van Toezicht bespreekt periodiek met de directie de gang van zaken binnen de instelling. Ten minste één maal per jaar overlegt de Raad van Toezicht met de directie over de strategie, het algemeen beleid en de financiële stand van zaken. Hiertoe behoren de begroting, de jaarrekening en de door de directie gehanteerde systemen van administratieve organisatie en interne controle.
14	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** zijn de punten 1.20 en 1.21 samengevat in één punt: De directie voorziet de Raad van Toezicht van alle relevante informatie (no surprises is het kernbegrip); de directie en de Raad van Toezicht voeren periodiek overleg over de gang van zaken binnen de instelling. De Raad van Toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema.*
1.22	De Raad van Toezicht en de directie bespreken de wenselijkheid om de instelling en zichzelf tegen aansprakelijkheid te verzekeren.
15	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.22 uit de landelijke Code als volgt geformuleerd: De directie heeft met de Raad van Toezicht de wenselijkheid van een aansprakelijkheidsverzekering besproken.*
1.23	Voor zover er met externe belanghebbenden over de gang van zaken wordt gesproken, gebeurt dit primair door de directie. Desgewenst kan een lid van de Raad van Toezicht daarbij aanwezig zijn[10].
X	*Punt 1.23 uit de landelijke Code komt niet voor in het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol**.*
1.24	De Raad van Toezicht onderhoudt een open verhouding met de medewerkers en de vaste vrijwilligers van de instelling en hun organen, zoals de ondernemings- of personeelsraad.
16	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.24 uit de landelijke Code beknopt geformuleerd: De Raad van Toezicht onderhoudt een open verhouding met medewerkers van de instelling.*
1.25	De Raad van Toezicht overlegt ten minste één maal per jaar met de externe accountant. Er wordt in elk geval gesproken over de jaarrekening en het risicobeheersing- en controlesysteem. De Raad van Toezicht ontvangt een afschrift van alle rapportages van de externe accountant aan de directie.
17	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.25 uit de landelijke Code beknopt geformuleerd: De Raad van Toezicht overleg minimaal jaarlijks met de externe accountant van de instelling.*

[10] In eventuele directe contacten van (leden van) de raad van toezicht met externe belanghebbenden, zoals een subsidiërende overheid, dient de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de directie te worden gerespecteerd.

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

BEST PRACTICES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
BEST PRACTICES BETREFFENDE TRANSPARANTIE EN VERANTWOORDING – vervolg -	
1.26	De directie zorgt ervoor dat werknemers zonder gevaar voor hun rechtspositie (vermeende) onregelmatigheden van algemene, operationele en financiële aard kunnen melden.
X	*Punt 1.26 uit de landelijke Code komt niet voor in het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol**.*
1.27	De Raad van Toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema. Bij frequente afwezigheid worden de betreffende toezichthouders daarop aangesproken. In de regel neemt de directie deel aan de vergadering van de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht vergadert ten minste éénmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directie.
14	*Een deel van punt 1.27 uit de landelijke Code komt terug in het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol**: De Raad van Toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema.*
1.28	De instelling neemt in het jaarverslag de profielschets op van de Raad van Toezicht en de relevante – voormalige – (neven)functies van de toezichthouders en de directie. Voor zover leden van de Raad van Toezicht op voordracht of met goedkeuring van derden zijn benoemd, wordt daarvan ook melding gemaakt.
18	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.28 beknopt geformuleerd: Relevante gegevens van de Raad van Toezicht en de directie (o.a. de bezoldiging en de nevenfuncties) worden opgenomen in het jaarverslag.*
1.29	Raad van toezicht en directie melden in het jaarverslag in hoeverre de instelling voldoet aan de Principes en Best Practices-bepalingen van de Code Cultural Governance. Voor zover dit niet het geval is, lichten zij dit beargumenteerd toe ('pas toe of leg uit').
	*Punt 1.29 uit de landelijke Code is opgenomen in de inleiding op het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol**.*

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

BIJLAGE 2: PASSAGE UIT WOORDELIJK VERSLAG KAMERRONDE 12 OKTOBER 2011 (BEHANDELING REKENKAMERBRIEF CULTURAL GOVERNANCE) BETREFFENDE CONTROLE DOOR DE GEMEENTE OP TOEPASSING VAN DE CODE

Dhr. Wools: (…). Het zou natuurlijk vervelend zijn als enkel die ruis ertoe zou leiden dat de instellingen opeens veel meer werk hebben dan nodig is, en dat u veel minder zou doen of andersom. Zoals ik het zie wordt de code opgelegd middels de subsidievoorwaarden. Die is ook juridisch afdwingbaar, dat foutje hebben we opgelost. U stelt eigenlijk dat de reactie zoals die in het Rekenkamerrapport staat, dat neem ik eigenlijk een beetje terug. Ik ga het gewoon opleggen. Ik ben er niet terughoudend in. Het wordt gewoon juridisch afgedwongen. Oké. Dat punt is dan opgehelderd. De volgende vraag is dan hoe. Een van de voorwaarden van de code is dat er bepaalde bepalingen in de statuten worden opgenomen. Dan kan uiteraard niet worden volstaan met de bepaling 'wij leven de code na', want als vervolgens in het volgende artikel een afwijking op die code staat hebben we nog steeds een probleem. De statuten zullen dus simpelweg aan de code moeten voldoen, dan wel als ze er niet aan voldoen, dan wordt dat uitgelegd. Die verantwoording daarover, zowel over de statuten als de jaarlijkse beslommeringen die volgens de code moeten worden uitgevoerd of uitgelegd, daarover wordt verantwoording afgelegd door de instellingen. En u controleert. Ik denk dat uw controle in eerste instantie ligt bij het 'leg uit gedeelte'. Daar waar er wordt afgeweken. En ten tweede ligt uw controle ook bij het 'pas toe gedeelte', van het 'ja, wij voldoen eraan'. En u controleert of dat zo is. Het zal natuurlijk per onderdeel afhangen wanneer u dat controleert. U hoeft wat mij betreft niet, als u in jaar 1 de statuten hebt gecontroleerd, die statuten in jaar 2 nogmaals te bekijken. Nee, dan zijn we met zijn allen dubbel bezig. Waar het wel om gaat is dat u het controleert – checks uitvoert – vooral voor de 'leg uit' clausule, en dat u steekproefsgewijs en in gesprekken blijft controleren of het allemaal nog klopt. Dat legt u vast en de instellingen leggen het vast. U legt het vast - schriftelijk en traceerbaar - zoals de heer Vergunst dat noemde, en dan kan de Rekenkamer bij een eventueel volgend rapport dat allemaal controleren en zien dat het allemaal is nagekomen. Volgens mij zitten wij dan op één lijn. Als dat de lijn is, en als u de tekst van de motie volledig overneemt, dat hebt u al toegezegd, dan zijn we wat mij betreft op dit moment klaar.

De ***voorzitter***: Ik zag de wethouder knikken. Ik weet niet of hij nu direct wil reageren of dat ik eerst de ruimte aan de rest van de kamer moet overlaten.

(…).

De ***voorzitter***: De voorzitter zag de wethouder meeknikken op de woorden van de heer Wools, maar ik zal de wethouder zelf even aan het woord laten daarover.

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

Wethouder ***Beerten***: Nou, het is altijd goed dat het op band staat hoe ik daar tegenaan kijk. Ik vond dat de heer Wools uitstekend verwoordde wat ik daarvoor geprobeerd heb uit te leggen over de manier waarop we daarmee willen werken, en waarop we kunnen voorkomen dat we een onnodige bureaucratie creëren. Zowel voor de instellingen als voor ons. Dat steekproefsgewijze, dat spreekt mij aan. We focussen in eerste instantie op dat 'leg uit principe', maar we gaan ook kijken naar wat er in de praktijk gebeurt. Dat is eigenlijk wat wij op dit moment al doen, dus ik ben blij dat ik die praktijk kan voortzetten. Op een aantal onderdelen zullen we dat nog aanscherpen. Dus ik denk dat we wat dat betreft op één lijn zitten.

(…).

Dhr. ***Wools***: Dan zal de wethouder, als hij geen lijstje wil gebruiken, een andere manier moeten verzinnen die zodanig is dat: a, de instellingen laten zien dat ze het toepassen; b, uitleggen wanneer ze dat niet doen; c, dat het wordt gecontroleerd en; d. dat het ook traceerbaar wordt vastgelegd in de gemeentelijke dossiers. Volgens mij zijn wij het dan met elkaar eens. Of u dat nou met een checklijstje wilt doet en of de instelling dat nou gemakkelijk vinden. Ik kan mij voorstellen dat het heel gemakkelijk is voor de instellingen, want als ze een lijstje hebben dan weten ze dus ook zeker dat ze niets vergeten.

De ***voorzitter***: Dat is ook hetgeen de wethouder heeft gezegd. De vraag is aan de kamer of u daarmee akkoord gaat en geeft u de wethouder de ruimte om daaraan zijn eigen invulling te geven?

Dhr. ***Vergunst***: Nee wacht, daar ben ik het echt niet mee eens. Kijk, we hebben te maken met een Rekenkamer die helder en duidelijk is. Vervolgens hebben wij een presentatie gehad, en de Rekenkamer zegt nu helder en duidelijk: zorg dat de code wordt toegepast. Vervolgens krijgen we te maken met een wethouder die 'ja' zegt, en dan denk ik: gelukkig, hij past het toe. En vervolgens komt er weer een maar en krijgen we een heel schimmig verhaal, waardoor ik denk gaat hij het nou wel of niet toepassen? Dan blijft er elke keer dat schimmige. Zeg nou gewoon dat de code gewoon wordt toegepast. Dan ben ik klaar met u. Dan ga ik hier weg en ben ik tevreden.

Wethouder ***Beerten***: Maar ik geloof dat ik niets anders … Ik heb al toegezegd dat de code wordt toegepast. De discussie gaat er steeds over hoe je kunt controleren of de code correct wordt toegepast. De heer Wools heeft het uitstekend verwoord, en ik ben het daarmee eens. Ik zeg het hem na. (…).

Bijlage - Overzicht burgerronde 10 juni 2015

Overzicht

van insprekers en vragen vragenhalfuurtje

aangemeld voor de Politieke Avond
van de Raad van de gemeente Nijmegen
op woensdag **10 juni** in het Stadhuis.

INSPREKERS Raadzaal 18.00 – 19.00 uur

Brief Waalhalla
- De heer M. Kaptein, voorzitter Waalhalla

Thema Werk – m.b.t. Raadsbrief Integratie Werkbedrijf en Breed
- De heer M. Ataei
- De heer H. Peters
- Mevrouw I. Bakker
- Mevrouw A. Hummel

Brief Vernieuwde vervoersregeling
- De heer J. Kersten, WIG
- Mevrouw S. Abdoelbasier
- De heer J. Storms
- De heer P. Eggen, voorzitter WMO Denktank

Raadsvoorstel Stimuleringsprogramma "Gezond in de Stad"
- Mevrouw J .Keetelaar, ROC Nijmegen

INSPREKERS Traianuskamer 18.00 – 19.00 uur

Wensen en bedenkingen Nachtwinkels en RVS Evaluatie verordening winkeltijden Nijmegen
- De heer T. Vermeulen, Wijkraad St. Anna – Heijendaal
- De heer M. Mulder, Binnenstadmanager Huis voor de Binnenstad

22. Raadsvoorstel Straatnaamgeving: De Stelt noordelijke deel (86/2015)
23. Raadsvoorstel Straatnaamgeving: Marsilius van Inghenpad (85/2015)
24. Raadsvoorstel Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal (87/2015)
- De heer R. Essers

Raadsvoorstel Nijmegen centrum - Binnenstad 1 (Donjon) (62/2015)
- De heer R. Barends, Vereniging Stadsschoon Nijmegen Lent

LIVE VERBINDING in Gebroeders Van Limburgkamer 18.00 – 20.00 uur

LIVE VERBINDING met de raadzaal tijdens de burger- en kamerronde

VRAGENHALFUURTJE BURGERRONDE Barbarossakamer 18:30 – 19:00 uur

Vragen GroenLinks – Leisureland (de opvolger van RGV Veluwe)
"De fractie van GroenLinks is tevreden met de actie die het college tot dusverre heeft ondernomen in de aandeelhoudersvergadering van Leisurelands (voorheen RGV Veluwe) om het idiote topsalaris van Erik Droogh naar beneden te brengen. Helaas is dat tot dusverre door de andere aandeelhouders niet gelukt; des te beter dat de gemeente Heumen volgens een artikel in de Gelderlander (http://www.gelderlander.nl/regio/nijmegen-e-o/nijmegen/salaris-topman-leisurelands-omlaag-of-heumen-stapt-eruit-1.4976079) er nu wel mee aan de slag gaat. Dit leidt voor ons tot de volgende vragen:

1. Zal het college in de komende aandeelhoudersvergadering opnieuw aandringen op salarisverlaging van Droogh en de oproep van Heumen dus steunen?

2. Kan het college ons voorrekenen wat de kosten zijn van het eventueel verlaten van de voormalige RGV indien het salaris van Droogh niet verlaagd wordt? Kan het college ons hiertoe een voorstel voorleggen?

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Thema Zorg:
RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis'
RVS Stimuleringsprogramma 'Gezond in de stad'
RVS Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie Sociale Wijkteams

Van:	College van B&W 12 en 19 mei 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**Verloop kamerbespreking** Tijdens de kamerronde van 10 juni is er een uur geprogrammeerd ten behoeve van de bespreking van een drietal raadsvoorstellen op het gebied van Zorg & Welzijn. In overleg met de agendacommissie is ervoor gekozen deze onderwerpen in eenzelfde kamer te bespreken, het betreft de (separate) bespreking van de volgende voorstellen in onderstaande volgorde: 1. Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis' 2. Stimuleringsprogramma "Gezond in de Stad" 3. Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie Sociale Wijkteams **1. RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis'** Het college verzoekt de raad met dit voorstel om voorliggende regiovisie vast te stellen. Centrumgemeenten voor vrouwenopvang dienen een visie met de regio te formuleren ten aanzien van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. In de regiovisie zijn de basisuitgangspunten, benaderd vanuit verschillende perspectieven (gezinssysteem, sociale omgeving, professionals en de gemeente) en diverse fasen (preventie, signalering, interventie, herstel&nazorg) beschreven. De beschreven visie sluit aan op de uitgangspunten uit het WMO-beleidsplan en Regiovisie OGGz en vormt de basis voor het nog op te stellen uitvoeringsplan. **2. RVS Stimuleringsprogramma 'Gezond in de Stad'** Het college verzoekt de raad met dit voorstel om een meerjarige budgetsubsidie te verstrekken aan NIM en GGD voor de uitvoering van de doelstellingen zoals geformuleerd in het projectplan "Gezond in de stad: Integrale aanpak gezondheidsachterstanden in de gemeente Nijmegen". 'Gezond in de Stad' is een stimuleringsprogramma vanuit het Rijk (VWS) om gemeenten extra te ondersteunen bij de lokale aanpak van gezondheidsachterstanden. De gemeente Nijmegen heeft zich hiervoor aangemeld en er was in 2014 €165.069 en in de jaren 2015-2017 jaarlijks €318.069 beschikbaar. Dit sluit aan op ons gezondheidsbeleid 'Samen gezond verder' waar de gemeente Nijmegen zich met name inzet op het gebied van het bevorderen van een gezonde leefstijl, het tegengaan van overgewicht, verminderen van alcoholgebruik onder jongeren, het versterken van mentale gezondheid met als uiteindelijke doel het verkleinen van gezondheidsverschillen dat i.s.m. NIM en GGD wordt uitgevoerd. **3. RVS Subiside tijdelijke uitbreiding formatie Sociale Wijkteams** Het college legt de raad met dit voorstel voor om een bedrag van €156.000 over te hevelen van 2015 naar 2016 voor de dekking van een eenmalige budgetsubsidie aan NIM Maatschappelijk Werk voor een tijdelijke uitbreiding van de formatie sociale wijkteams. Het college verleent een eenjarige subsidie aan NIM van €468.000 om de formatie van de Sociale Wijkteams tijdelijk uit te breiden voor de duur van een jaar (1 mei 2015 tot 1 mei 2016). In de kamerronde op 18 maart jl. tijdens het debat over SWT is deze tijdelijke uitbreiding nadrukkelijk aan bod geweest.		
Naam steller: **E-mail steller:**	1. Angela Koopmans a.koopmans@nijmegen.nl 2. Emina Joosten e.joosten@nijmegen.nl 3. Cilia ten Den c.ten.den@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 – 329 2540 024 – 329 3531 024 – 329 9226

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Bijlagen	**RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis'** 1. RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis' 2. Visiedocument aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling (Regio Rijk van Nijmegen & Rivierenland) **RVS Stimuleringsprogramma 'Gezond in de Stad'** 1. RVS Stimuleringsprogramma 'Gezond in de Stad' 2. 'Gezond in de Stad programma Nijmegen': Integrale aanpak van gezondheidsachterstanden in gemeente Nijmegen 3. Aanzet tot een programma Gezonde Start in gemeente Nijmegen **RVS Subiside tijdelijke uitbreiding formatie Sociale Wijkteams** 1. RVS begrotingswijziging t.b.v. subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams 2. Begrotingswijziging BW-01429 1. Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015 2. Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015 3. Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 76/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling ‘Voor een veilig thuis’

Programma
Zorg & Welzijn

Portefeuillehouder
Bert Frings

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
19 mei 2015

Samenvatting
Er is met het Ministerie van VWS afgesproken dat de centrumgemeenten voor de Vrouwenopvang met de gemeenten in hun regio’s een visie formuleren voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. In de Regiovisie zijn de basisuitgangspunten van waaruit we de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling willen organiseren beschreven. We definiëren het maatschappelijk belang en benoemen parameters waarop we de aanpak willen inrichten. We zoomen in op de ketensamenwerking en de fasering die we hierin onderscheiden. We leggen vast hoe we vanuit de kantelingsgedachte de taakverdeling tussen overheid en instellingen beleggen.

Voorstel om te besluiten
1. De regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling ‘Voor een veilig thuis’, vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Angela Koopmans, 2540

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Vanaf 1 januari 2015 zijn alle gemeenten verantwoordelijk voor een sluitende aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Met het Ministerie van VWS is afgesproken dat de 35 centrumgemeenten voor Vrouwenopvang met de gemeenten in hun regio's zorgdragen voor een regionale visie ten behoeve van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. In de visie definiëren we de maatschappelijke belangen en benoemen we de parameters waarop we de aanpak willen inrichten. We kiezen voor een benadering vanuit meerdere perspectieven: het gezinssysteem, de sociale omgeving, de professionals, de gemeente en het bovengemeentelijke niveau – met vanuit elk perspectief een korte duiding van doelen, rollen en verantwoordelijkheden. We zoomen in op wat we in de context van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling onder ketensamenwerking verstaan en welke fasering we hierin onderscheiden: preventie, signalering, interventie en herstel & nazorg. Tot slot leggen we vast hoe vanuit de kantelingsgedachte de taakverdeling tussen overheid en instellingen wordt belegd: de overheid zorgt voor de randvoorwaarden, het maatschappelijke veld — instellingen en zorgverleners — nemen verantwoordelijkheid voor de taakuitvoering en de kwaliteit en effectiviteit daarvan.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De Regiovisie is opgesteld binnen het kader van de Wmo en de Jeugdwet. Er is een relatie met de Wet tijdelijk huisverbod. Onze visie sluit aan op de uitgangspunten geformuleerd in het *Beleidskader WMO en Jeugd 2015-2018* en de *Regionale Agenda en Regiovisie OGGz 2013–2017*.

1.2 Relatie met programma

De regiovisie is opgesteld vanuit het programma Zorg & Welzijn, maar raakt het programma Wijkmanagement en Veiligheid.

2 Doelstelling

Beoogd wordt sturing en samenhang in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio te versterken.

3 Argumenten

De Regiovisie biedt de mogelijkheid om een sterkere samenhang te creëren in de regionale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling

Met een gezamenlijke visie kunnen we beter sturen op beleid en uitvoering in de regionale aanpak. Het biedt een gezamenlijk uitgangspunt voor de rolverdeling tussen centrumgemeente en regiogemeenten op basis waarvan invulling van de verantwoordelijkheden verder kan worden vormgegeven. We komen bovendien de afspraak met VWS na, dat er een regionale visie wordt opgesteld.

De Regiovisie biedt de mogelijkheid om samenhang te creëren tussen de aanpak van huiselijk geweld en de aanpak van kindermishandeling.

De 35 centrumgemeenten voor Vrouwenopvang ontvangen voor de aanpak van huiselijk geweld middelen via de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang. De middelen zijn bestemd

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Voorstel aan de Raad

voor de vrouwenopvangregio, dat globaal genomen de subregio Nijmegen en de subregio Rivierenland omvat. Uit dit budget wordt de opvang en delen van de keten preventie–opvang–nazorg gefinancierd. Nu alle gemeenten per 1 januari 2015 ook verantwoordelijk zijn voor de kindermishandeling is er de mogelijkheid om de aanpak van kindermishandeling te organiseren in samenhang met de aanpak van huiselijk geweld. Dat biedt nieuwe mogelijkheden voor de versterking van een systeemgerichte aanpak. Er is al een verbinding tussen huiselijk geweld en kindermishandeling gelegd in Veilig Thuis (het Advies Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling).

4 Risico's

Er zijn geen risico's. Het betreft hier een visie. Keuzes die eventuele risico's met zich mee kunnen brengen worden gemaakt bij het vervolg in beleid en uitvoering.

5 Financiën

Er worden geen financiële keuzes gemaakt. In zoverre die noodzakelijk zijn, worden die gemaakt bij het vervolg in beleid en uitvoering.

6 Participatie en Communicatie

Uitgangspunt bij het vaststellen van de visie was de samenwerking van de centrumgemeente met de gemeentebesturen in de regio. Aangezien we het draagvlak in het maatschappelijke veld ook belangrijk vinden, zijn de projectorganisatie Veilig Thuis van de GGD Gelderland-Zuid en Moviera (voor advies, opvang en hulpverlening bij huiselijk en seksueel geweld) eveneens bij het opstellen van de visie betrokken.

Zodra de visie door alle gemeenteraden is vastgesteld, wordt ze op de websites van de betrokken gemeenten gepubliceerd.

7 Uitvoering en evaluatie

De visie vormt de basis voor het nog op te stellen Uitvoeringsplan. Zo nodig, wordt aanvullend beleid geformuleerd. Ons streven is om zoveel mogelijk regionaal op te trekken, we ruimte willen bieden aan eigen accenten in de subregio's Rijk van Nijmegen en Rivierenland

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Visiedocument aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

12. **Raadsvoorstel Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis' (76/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 19 mei 2015
1. De regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis', vast te stellen.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

13. Raadsvoorstel Stimuleringsprogramma “Gezond in de stad” (77/2015)

Raadsvoorstel d.d. 19 mei 2015
1. Een budgetsubsidie te verlenen aan GGD van € 166.060 voor 2015 en € 169.480 voor 2016 en 2017 voor de uitvoering van het plan “Gezond in de stad”.
2. Een budgetsubsidie te verlenen aan NIM van € 23.940 voor 2015 en € 20.520 voor 2016 en 2017 voor de uitvoering van het plan “Gezond in de stad”.
3. De subsidies te dekken uit het programma Zorg en Welzijn, product Publieke Gezondheid.
4. De subsidie voor 2016 en 2017 te verlenen onder voorbehoud van de vaststelling van de Stadsbegroting 2016-2019 en 2017-2020 door de raad.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

14. **Raadsvoorstel Tijdelijke uitbreiding formatie Sociale wijkteams (69/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 12 mei 2015
1. Een bedrag van € 156.000 over te hevelen van 2015 naar 2016 voor de dekking van de eenmalige budgetsubsidie aan NIM Maatschappelijke Werk voor de tijdelijke uitbreiding van de formatie sociale wijkteams.
2. De bijgevoegde begrotingswijziging BW-01429 vast te stellen.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Voor een veilig thuis

Visiedocument aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling
Regio Rijk van Nijmegen & Rivierenland

Aangesloten gemeenten

- Beuningen
- Buren
- Culemborg
- Druten
- Geldermalsen
- Gennep
- Groesbeek
- Heumen
- Lingewaal
- Maasdriel
- Mook en Middelaar
- Neder-Betuwe
- Neerijnen
- Nijmegen
- Tiel
- West Maas & Waal
- Wijchen
- Zaltbommel

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Inleiding

Vanaf 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor een sluitende aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dat vraagt om een visie van waaruit we sturing willen geven. Die willen we kort en bondig formuleren en vooral ook koppelen aan een opvatting over het maatschappelijk belang van waaruit we richting willen geven.

Een visie is belangrijk, omdat die ons helpt onze doelen expliciet te maken en zo ook legitimiteit te verschaffen aan wat we vervolgens nog in beleid en uitvoering willen regelen. Een visie helpt ons tegelijkertijd om helder te definiëren aan welke kwaliteitseisen wij onszelf en onze partners willen committeren, waarmee we tevens een duidelijke grondslag verschaffen aan beleid en uitvoering.

Hoe definiëren we huiselijk geweld en kindermishandeling?

Huiselijk geweld - Het lichamelijk, seksueel of psychisch geweld door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer: partners, ex-partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden. Met als verschijningsvormen: (ex-)partnergeweld (waaronder ook stalking), oudermishandeling, ouderenmishandeling, eergerelateerd geweld (denk aan: eerwraak, vrouwenbesnijdenis en huwelijksdwang) en kindermishandeling.

In dit kader hanteren we de term “huiselijke kring” zo breed mogelijk, aangezien het ons gaat om het voorkomen dan wel tegengaan van geweld dat vanuit het gehele spectrum van de sociale omgeving van een slachtoffer kan plaatsvinden. Denk hierbij bijvoorbeeld ook aan loverboy-problematiek (prostitutie), of andere vormen van fysieke en financiële uitbuiting (slavernij).

Kindermishandeling - Elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders (in huiselijke kring) of andere personen (bijvoorbeeld op school of in het verenigingsleven) ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek en psychisch letsel.

Het betreft hier dus elke vorm van mishandeling die voor een kind bedreigend of gewelddadig is, waardoor bijvoorbeeld ook verwaarlozing onder de definitie van kindermishandeling valt.

Het maatschappelijk belang

De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling legitimeren we op basis van:

1. De mensenrechten.
2. Veiligheid als basisbehoefte.
3. Volksgezondheid.
4. Maatschappelijke kosten.
5. Het maatschappelijke functioneren.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

De mensenrechten – In de *Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens (1948)* is in de preambule vastgelegd dat het hoogste ideaal voor elk mens is vrij te zijn van vrees en gebrek. Met het oog op huiselijk geweld en kindermishandeling zijn vervolgens artikelen 4 en 5 van de Universele Verklaring relevant – "Niemand zal in slavernij of horigheid gehouden worden. Slavernij en slavenhandel in iedere vorm zijn verboden" (artikel 4) – en: "Niemand zal onderworpen worden aan folteringen, noch aan een wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing" (artikel 5).

De mens is geroepen om vrij te zijn. Elke vorm van afhankelijkheid die niet gestoeld is op een vrije keuze en die leidt tot geweld en onvrijheid gaat in tegen de morele norm die we in een vrije en democratische samenleving hanteren, en is om die reden maatschappelijk onaanvaardbaar.

Veiligheid als basisbehoefte – In Maslovs behoeftehiërarchie is veiligheid de eerste prioriteit na lichamelijke behoeften als eten, drinken en slaap. Daarmee is veiligheid voor het individu een basisbehoefte die van belang is voor zijn verdere ontwikkeling. De mens moet zich veilig weten en voelen in basale maatschappelijke verbanden als de buurt, het gezin of op het werk. Huiselijk geweld en kindermishandeling frustreert die behoefte en blokkeert daarmee de verdere ontwikkeling van het individu naar zelfontplooiing.

Volksgezondheid, maatschappelijke kosten en maatschappelijk functioneren – Ofschoon het hier gaat om drie duidelijk te onderscheiden maatschappelijke belangen, grijpen ze wel zodanig op elkaar in dat ze niet los gezien kunnen worden. Geweldservaringen in huiselijke kring trekken een enorme wissel op de gezondheid van niet alleen slachtoffers, maar ook van daders. Dat laatste zien we in het gegeven dat veel daders in hun hun persoonlijke verleden vaak zelf slachtoffer waren van geweld in huiselijk kring. Doordat slachtoffers daders worden, oefent de geweldsspiraal die hierdoor ontstaat over generaties heen desastreuze effecten uit op de gezondheid van alle betrokkenen . Wat veelal leidt tot een grote, telkens terugkerende zorgconsumptie, tot een veelal hoog arbeidsverzuim en tot andere vormen van maatschappelijke uitval. Kortom: niet alleen slachtoffers en daders betalen een hoge prijs, maar ook de samenleving in termen van volksgezondheid, van maatschappelijke kosten en van maatschappelijk functioneren.

Onze aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling

In onze visie bezien we huiselijk geweld en kindermishandeling niet als een geïsoleerd probleem tussen daders en slachtoffers. We zien het vooral als een ernstige maatschappelijke misstand die we willen keren. Daarvoor is het ook nodig om de sociale omgeving van daders en slachtoffers te mobiliseren. We willen duurzame tot oplossingen, waarbij slachtoffers en daders samen met hun sociale netwerk en de professionals zo integraal mogelijk alle problemen die tot geweld leiden of geleid hebben gezamenlijk aanpakken.

Dat betekent niet alleen een alerte en steunende sociale omgeving die problemen wil signaleren, maar hulpverleners die zich van de gevolgen die met huiselijk geweld en kindermishandeling samenhangen bewust zijn, die zich verantwoordelijk weten en die ook handelingsbekwaam zijn om de brede samenwerking die nodig is te regisseren. Verder staat voor ons preventie op de allereerste plaats, omdat we willen voorkomen dat mensen als gevolg van huiselijk geweld hun huis uit moeten vluchten, of veroordeeld worden omdat ze een misdrijf gepleegd hebben dat voorkomen had kunnen worden.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Het tegengaan van huiselijk geweld en kindermishandeling benaderen we vanuit meerdere perspectieven:

1. Het gezinssysteem (slachtoffers en daders).
2. De omgeving (familie, vrienden, kennissen en buren).
3. De professional.
4. De gemeente.
5. De bovengemeentelijke samenwerking.

Het gezinssysteem – Uitgaan van de eigen kracht zien we als een belangrijke succesfactor. We willen mensen niet afhankelijk maken van zorg- en hulpverlening, want daarmee lossen we geen problemen op. Elk individu heeft unieke kwaliteiten die hem de kracht geven om zijn weg in de samenleving te vinden en zich daarbij te verbinden met anderen die hem daarin tot steun kunnen zijn. Die kwaliteiten willen we naar boven halen. Alleen dan komen we tot duurzame oplossingen.

Daarom zijn *empowerment*, verantwoordelijkheid en zelfregie belangrijke doelen vanuit het perspectief van het gezinssysteem. Hiervoor is het ook nodig dat taboes rondom huiselijk geweld en kindermishandeling door de zorg- en hulpverlening bij slachtoffers en daders bespreekbaar worden gemaakt. Immers, zonder probleem- en normbesef valt de eigen kracht niet te mobiliseren en kan het uiteindelijke doel , het doorbreken van de geweldsspiraal , niet worden gerealiseerd.

De omgeving – Familie, vrienden, kennissen en buren kunnen een belangrijke rol spelen ten opzichte van slachtoffers en daders. Door normbevestiging, door emotionele steun, door mantelzorgtaken of anderszins.

Daarvoor is het ook nodig dat onze aanpak zich richt op bewustwording in de sociale omgeving van slachtoffers en daders voor de cruciale rol die men kan nemen en dat er op de mensen in die omgeving ook een verantwoordelijkheid rust om die rol te nemen.

De professional – Huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers, welzijnswerkers, wijkagenten en andere professionals die op buurt-, straat- en adresniveau actief zijn hebben een belangrijke verantwoordelijkheid om vroegtijdig problemen rondom huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren. Het is belangrijk dat ze daarvoor ook goed zijn toegerust.

In zoverre onze professionals ook een daadwerkelijke rol hebben in het vervolgens aanpakken van deze problematiek dienen ze te beschikken over de vaardigheden om doelgericht en met kennis van zaken te kunnen handelen. Daarvoor is het belangrijk dat ze zich expertise eigen (kunnen) maken ten aanzien van specifieke fenomenen als bijvoorbeeld ouderenmishandeling, maar ook eergerelateerd geweld en loverboy-problematiek.

De gemeente – De lokale overheid vertegenwoordigt het algemeen maatschappelijk belang en zorgt er op basis daarvan voor dat het gezinssysteem samen met zijn omgeving en de professionals kan werken aan duurzame oplossingen.

Specifiek heeft de gemeente hierbij twee verantwoordelijkheden. Ten eerste door het organiseren van de ketensamenwerking tussen de professionals die nodig is om huiselijk geweld en kindermishandeling effectief te kunnen aanpakken. De inzet hierbij is:

1. Zoveel mogelijk “aan de voorkant” van het probleem te acteren, om tijdig erger te voorkomen.
2. Een sluitende keten preventie-signalering-interventie-herstel en nazorg.

In de tweede plaats heeft de lokale overheid de verantwoordelijkheid om de effectiviteit en de resultaten hiervan te (laten) monitoren.

De bovengemeentelijke samenwerking – Veel van de partners met wie gemeenten de samenwerking organiseren, zijn bovenlokaal actief. Daarom is het belangrijk om op dat schaalniveau ook afspraken te maken over samenwerking en monitoring.

De ketensamenwerking

Wij spreken over ketensamenwerking wanneer er uiteenlopende partijen nodig zijn om een doel en een daarbij horend resultaat te bereiken, en de partners daarbij volgtijdelijk samenwerken op basis van een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid voor het eindresultaat. Iedere partner zorgt er daarbij voor dat zijn eigen expertise en inbreng daadwerkelijk bijdraagt aan een gemeenschappelijk geformuleerd doel en een gezamenlijk vast te stellen resultaat.

De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling staat of valt met ketensamenwerking. We willen in deze context benadrukken dat de partners bij deze samenwerking niet alleen de gemeente en de instellingen en hun professionals zijn, maar dat ook het gezinssysteem en zijn omgeving onderdeel uitmaken van de keten. We willen immers de eigen kracht en de eigen verantwoordelijkheid centraal stellen.

De ketensamenwerking bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling rust op vier pijlers:

1. Preventie.
2. Signalering.
3. Interventie.
4. Herstel & nazorg.

Voor een goede ketensamenwerking vinden we het belangrijk om per pijler de belangrijkste aandachtspunten vast te leggen.

Preventie – Hierbij zijn kennis en expertise, voorlichting en de focus op risicofactoren de belangrijkste succesfactoren.

Signalering – Hiervoor is het nodig om te werken met een meldcode. Verder moet de vroegsignalering op orde zijn – niet alleen op het niveau van het individu, maar ook ten aanzien van doelgroepen die risico’s lopen en ook op gebiedsniveau. Het is belangrijk om zo breed mogelijk relevante maatschappelijke partners te betrekken, dus niet alleen zorg, maar ook bijvoorbeeld sportverenigingen of het onderwijs.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Interventie – Belangrijk is dat hier de hulpvraag van de cliënt centraal staat. Andere succesfactoren zijn: ervoor zorgen dat professionals over handelingsvaardigheden beschikken, dat er een systeemgerichte aanpak wordt gevolgd en dat de samenwerking ook daadwerkelijk sluitend is.

Herstel & nazorg – Centraal staat het duurzaam doorbreken van de geweldsspiraal om zo de kans op herhaling zo klein mogelijk te houden.

Verantwoordelijkheden

Die liggen op drie niveaus:

1. **De gemeente –** De gemeentelijke overheid zorgt ervoor dat op lokaal niveau preventie, interventie, nazorg en consultatie & advies in beleid en contracten met zorgverleners geregeld zijn en dat het lokale zorgnetwerk op orde, c.q. toegerust is om die taken te kunnen uitvoeren.
   Dit houdt tevens in de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat ook voor iedereen duidelijk is wie op plaatselijk niveau wat doet in de ketensamenwerking bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.
2. **Bovengemeentelijk –** de gemeenten formuleren gezamenlijk beleid ten behoeve van een ketengerichte aanpak van huiselijk geweld, gebaseerd op de pijlers: preventie, signalering, interventie en herstel & nazorg. Die verantwoordelijkheid houdt tevens in de keten te monitoren. Verder ligt op dit niveau de verantwoordelijkheid voor de slachtofferopvang voor mensen die vanwege ernstig huiselijk geweld de thuissituatie hebben moeten verlaten en voor de specialistische ambulante hulp. Overige bovengemeentelijke verantwoordelijkheden betreffen het faciliteren van de samenwerking en de noodzakelijke bestuurlijke afstemming en regie.
3. **De zorginstellingen -** Elke organisatie zorgt op basis van het eigen maatschappelijke mandaat, c.q. de eigen kerntaak of het eigen professionele specialisme, voor een actief aandeel in de ketensamenwerking.

Deze verdeling van verantwoordelijkheden sluit naadloos aan op de kantelingsgedachte in het sociale domein. De overheid zorgt voor de randvoorwaarden, het maatschappelijke veld – instellingen en zorgverleners – nemen verantwoordelijkheid voor de taakuitvoering en de kwaliteit en effectiviteit daarvan.

We verwachten daarbij vanuit dat veld een proactieve houding om problemen snel en laagdrempelig op te lossen en de bereidheid om hierover actief verantwoording af te leggen. Met deze verdeling van verantwoordelijkheden bouwen we tevens een goed systeem van *checks and balances* waarmee we, indien nodig, in gezamenlijkheid tijdig kunnen bijsturen.

Beleid en uitvoering

Onze visie sluit aan op de uitgangspunten van de *Regionale Agenda en Regiovisie OGGz 2013 – 2017*. Ten aanzien van preventie en signalering zal er nog aanvullend beleid nodig zijn. Ons streven is om daarin zoveel mogelijk gezamenlijk op te trekken. Tevens zal er een gezamenlijk uitvoeringsplan nodig zijn, waarbij we overigens wel ruimte willen bieden aan eigen accenten in de subregio's Rijk van Nijmegen en Rivierenland.

Los van nog uit te werken aanvullend beleid en het op te stellen uitvoeringsplan zijn in de uitvoering al wel keuzes vastgelegd in:

1. Het Functioneel Programma van Eisen voor het Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK), d.d. 31 maart 2014.
2. Het Handelingsprotocol voor het Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK), d.d. 4 juni 2014.

Na bespreking van dit visiedocument in de portefeuillehoudersoverleggen van de regio's Rijk van Nijmegen en Rivierenland zullen de aangesloten Colleges van Burgemeester en Wethouders in de aangesloten gemeenten deze visie vóór 1 juli 2015 door de gemeenteraden laten vaststellen.

Tot slot

Een visie roept – terecht! – veel verwachtingen op. Zeker als we die visie ook koppelen aan duidelijke maatschappelijke normen: mensen moeten vrij kunnen zijn van afhankelijkheden waarvoor ze niet gekozen hebben, mensen hebben het recht op basisveiligheid – normen die ook hun grondslag vinden in onze democratische rechtsstaat.

Maar tegelijkertijd weten we ook dat de samenleving minder maakbaar is dan we soms zouden wensen. Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn veelal uitingsvormen van buitengewoon complexe problematiek bij mensen die, vaak over generaties heen, een verleden hebben dat hen gevormd heeft – of wellicht beter gezegd: misvormd heeft. Gaat een visie ons helpen om dit allemaal op te lossen?

De vraag stellen is hem beantwoorden. Nee – helaas zullen we, ondanks al onze inspanningen, ook in de komende jaren tegen mensonterende toestanden blijven aanlopen; zaken die, hoe schokkend ook, onder onze radar gebleven zijn of die we uiteindelijk toch niet hebben kunnen oplossen. Dat doet overigens niets af aan de integriteit en relevantie van onze visie. Die helpt ons immers om telkens weer expliciet te maken wat we in onze samenleving niet aanvaardbaar vinden. En door dat steeds opnieuw uit te dragen, leveren we uiteindelijk een duurzame bijdrage aan het handhaven van de normen en de waarden op basis waarvan we huiselijk geweld en kindermishandeling buiten onze maatschappelijke orde plaatsen. Bij alle onmacht waar we de komende jaren tegenaan zullen lopen, onderstreept dat de macht die we in laatste instantie wel hebben en waarvan het de moeite waard is om die te blijven onderstrepen.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

10 juni 2015 / 77/2015

Onderwerp

Stimuleringsprogramma “Gezond in de Stad”

Programma

Zorg & Welzijn

Portefeuillehouder

B. Frings

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

19 mei 2015

Samenvatting

“Gezond in de stad” is het stimuleringsprogramma vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bedoeld om gemeenten extra te ondersteunen bij de lokale aanpak van gezondheidsachterstanden. De gemeente Nijmegen heeft zich aangemeld voor dit programma. Voor de gemeente Nijmegen is er in 2014 € 165.069 beschikbaar en in de jaren 2015 tot en met 2017 is er jaarlijks € 318.069 beschikbaar. Dit past goed binnen ons gezondheidsbeleid 2013-2016 “Samen gezond verder”, waar wij ons onder anderen inzetten op het bevorderen van een gezonde leefstijl, het tegengaan van overgewicht en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Dit doen wij in samenwerking met GGD en NIM. Met dit voorstel vragen wij uw Raad om de meerjarige subsidie aan GGD en NIM te verlenen voor de uitvoering van doelstellingen, zoals deze geformuleerd zijn in het projectplan “Gezond in de Stad: Integrale aanpak gezondheidsachterstanden in de gemeente Nijmegen”.

Voorstel om te besluiten

1. Een budgetsubsidie te verlenen aan GGD van € 166.060 voor 2015 en € 169.480 voor 2016 en 2017 voor de uitvoering van het plan “Gezond in de stad”.
2. Een budgetsubsidie te verlenen aan NIM van € 23.940 voor 2015 en € 20.520 voor 2016 en 2017 voor de uitvoering van het plan “Gezond in de stad”.
3. De subsidies te dekken uit het programma Zorg en Welzijn, product Publieke Gezondheid.
4. De subsidie voor 2016 en 2017 te verlenen onder voorbehoud van de vaststelling van de Stadsbegroting 2016-2019 en 2017-2020 door de raad.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

1 Inleiding

"Gezond in de stad" (afgekort GIDS) is het stimuleringsprogramma vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om gemeenten extra te ondersteunen bij de lokale aanpak van gezondheidsachterstanden. De gemeente Nijmegen heeft zich aangemeld voor dit programma. Voor de gemeente Nijmegen is er in 2014 € 165.069 beschikbaar en in de jaren 2015 tot en met 2017 is er jaarlijks € 318.069 beschikbaar. Het budget voor 2014 is overgeheveld naar de jaren 2015 en 2016. Dit past goed binnen ons gezondheidsbeleid 2013-2016 "Samen gezond verder" waar wij ons onder anderen inzetten op het bevorderen van een gezonde leefstijl, het tegengaan van overgewicht, verminderen van alcoholgebruik onder jongeren, het versterken mentale gezondheid met als uiteindelijke doel het verkleinen van gezondheidsverschillen.
Het Nijmeegse gezondheidsbeleid gaat uit van een integrale aanpak op alle prioriteiten die in het beleid gesteld zijn. Dit doen wij onder anderen in nauwe samenwerking met de GGD en NIM.

Naast het reguliere werk van de GGD zoals de jeugdgezondheidszorg en gezonde school zetten wij nadrukkelijk in op wijkgerichte aanpak via de inzet van gezondheidsmakelaars (via de GGD, Interlokaal en Sportservice Nijmegen). Gezondheidsmakelaars werken samen met diverse partijen in de wijk (school, huisartsen, sociaal wijkteam, SWON, sportorganisatie, etc) om gezonde leefstijl te bevorderen en een gezonde leefomgeving te realiseren. Zo zijn er specifieke beweegprogramma's voor kinderen en volwassen met overgewicht, maar ook laagdrempelige beweeg, ontmoet en kook activiteiten in de buurt georganiseerd.

Ook vanuit Sportservice Nijmegen is aandacht voor sportstimulering in de wijk en op school via Gezonde school XL en meer bewegen voor kwetsbare groepen zoals ouderen en mensen met een beperking. Via het programma gezond ouder worden wordt samen met de bewoners ingezet op zo lang mogelijk vitaal en actief te blijven in eigen omgeving. Samen met het Sociaal Wijkteam werkt Indigo aan versterken van de mentale gezondheid, weerbaarheid en ondersteuning mantelzorgers van psychische/ psychiatrische patiënten.
In diverse onderdelen is zorgverzekeraar VGZ partner bij deze uitvoering van beleid o.a als het gaat om beweegprogramma's voor kinderen en volwassen, valpreventie, de inzet van de wijkverpleegkundige in het Sociaal Wijkteam, de inzet van Praktijkondersteuner GGZ en de ouderenmodule binnen de huisartsenpraktijk.
Daarbij is de inzet van het beleid met name gericht op de wijken waar mensen wonen met gezondheidsachterstanden zoals Lindenholt, Dukenburg, Hatert, Neerbosch-Oost, Nijmegen-West en Nijmegen-Midden. Als het gaat om jeugd en ouderen zijn er ook diverse activiteiten in Nijmegen- Noord. In Oost ontstaan ook steeds meer activiteiten als het gaat om ouderen.
GIDS gelden worden gebruikt voor de continuering en versterking van dit beleid. Dit voorstel gaat over het inzet van GIDS gelden.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Vaststelling van meerjaren subsidies is de bevoegdheid van uw Raad. Hetzelfde geldt voor van vaststelling van een begrotingswijziging op het programmaniveau.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

1.2 Relatie met programma

Het programma Gezond in de Stad valt onder het programma Zorg en Welzijn, Product Publieke Gezondheid. Naast raakvlakken binnen het programma Zorg en Welzijn, met andere jeugdbeleid en de WMO, heeft de uitvoering ook raakvlakken met diverse andere programma's, zoals het programma Onderwijs, programma Sport en Accommodaties en het programma Duurzaamheid.

2 Doelstelling

Met dit voorstel wordt uitwerking gegeven aan het programma "Gezond in de Stad". Door dit voorstel wordt gezondheidsbeleid versterkt op het bevorderen van een gezonde leefstijl, het tegengaan van overgewicht, verminderen van alcoholgebruik onder jongeren, het versterken mentale gezondheid met als uiteindelijke doel het verkleinen van gezondheidsverschillen.

3 Argumenten

Met het projectplan "Gezond in de Stad: Integrale aanpak gezondheidsachterstanden in de gemeente Nijmegen" willen wij door in te zetten op de vier onderwerpen, namelijk Gezonde Start, Gezonde Jeugd, Gezondheidsvaardigheden en Gezonde Beweging, het gezondheidsbeleid versterken. Binnen Gezonde Start en Gezondheidsvaardigheden werken wij samen met GGD en NIM. Zij geven de uitvoering aan het plan.

1. Gezonde Start

Vanaf het moment dat een vrouw zwanger wilt worden is het belangrijk om een gezondere levensstijl aan te nemen. Een ongezonde zwangerschap kan schadelijke gevolgen hebben voor de gezondheid van de baby, wat ook kan doorwerken in zijn volwassen leven. Kinderen met een minder goede of slechte start hebben meer kans op problemen op het terrein van groei, gezondheid en ontwikkeling in hun latere leven. Daarom is het belangrijk dat zo veel mogelijk kinderen een gezonde start krijgen. GGD heeft samen met input van partijen in het veld (oa JGZ, Gezondheidsmakelaars, verpleegkundige, verloskundigen, Gezonde schooladviseurs en team Seksuele gezondheid) een plan opgesteld om de gezonde start te bevorderen.
Gezonde start omvat beleid, interventieprogramma's en professioneel handelen dat bijdraagt aan het verminderen van duurzame gezondheidsrisico's en het versterken van lichamelijke en emotionele weerbaarheid aan het begin van het leven van een kind, dus vóórdat iemand zwanger wordt, gedurende de zwangerschapsperiode en de eerste vier levensjaren. Dit aandachtsveld is gericht op kinderen -1 tot +4, dus op vrouwen met een kinderwens in de (nabije) toekomst (en hun partner), zwangere, (nog ongeboren) kinderen en (aanstaande) ouders en hun sociale omgeving. Er wordt ingezet op preconceptie en interconceptiezorg (door onder anderen voorlichting op de ROC's), het versterken van positief ouderschap bij kwetsbare groepen en het versterken van ketensamenwerking. Daarmee wordt niet alleen een gezonde start gegarandeerd, maar ook door in te zetten op positief ouderschap wordt er bijvoorbeeld kindermishandeling voorkomen. Dit onderdeel zal door GGD en NIM uitgevoerd worden. De totale kosten voor dit onderdeel bedragen € 80.000 per jaar.

2. Gezondheidsvaardigheden

Een op de negen Nederlanders is laaggeletterd. In Nijmegen gaat het om ongeveer een groep van 15.000 mensen. Laaggeletterden kunnen wel lezen en schrijven (soms ook met moeite), maar hebben bijvoorbeeld moeite met het begrijpen van folders en websites, het

invullen van formulieren, het afhandelen van de post en het lezen van bijsluiters van medicijnen. Deze groep patiënten heeft moeite met het begrijpen van schriftelijke informatie over hun ziekte, met de mondelinge voorlichting van hun zorgverlener en met zelfmanagement bij chronische aandoeningen. Laaggeletterden gaan vaker naar een huisarts of medisch specialist en maken minder gebruik van preventieve programma's. Aandoeningen zoals astma, diabetes, kanker, hartinfarcten en psychische problemen komen bij deze groep vaker voor. Zij maken ook minder gebruik van preventieve zorg dan mensen met meer gezondheidsvaardigheden. De gemeente Nijmegen vormt samen met verschillende publieke en private instellingen het bondgenootschap laaggeletterdheid regio Nijmegen. Dit bondgenootschap zet zich in om laaggeletterdheid in de regio te voorkomen en te verminderen. Het is belangrijk om in te zetten op verschillende onderdelen: signalering, het doorverwijzen van mensen, het vereenvoudigen van de eigen communicatie en kennisdeling met andere gezondheidsprofessionals. De laatste twee zijn erg noodzakelijk bij de huisartsen, apotheken en medisch specialisten. Dit onderdeel zal door GGD uitgevoerd worden. De totale kosten voor dit onderdeel bedragen € 80.000 per jaar.

3. Gezonde beweging
Zowel met het gezondheidsbeleid 2013-2016 als met het sportbeleid 2013-2016 zetten wij in op het voorkomen van gezondheidsproblemen en het stimuleren van een gezonde leefstijl. Met deze inzet van de gezondheidsmakelaars / buurtsportcoaches kunnen wij de aanpak versterken op die plekken waar dit nog nodig is. Het gaat om extra inzet op jeugd en overgewicht, waarbij het accent ligt op het realiseren van (stadsbreed) organiseren van bijvoorbeeld gezonde kantine op scholen, beweegprogramma's voor kinderen met overgewicht. Ook wordt er aansluiting gezocht bij het programma Groen Verbindt. Het voorstel is om de uren van de gezondheidsmakelaars uit te breiden, zodat er meer capaciteit is om in te zetten met name op het op gang brengen van een beweging in de stad om gezamenlijkheid te creëren in de aanpak van overgewicht en het belang van een gezonde leefstijl. Daarbij kan sterker worden ingezet op de communicatie, stimuleren/ ondersteunen van burgerinitiatieven en het realiseren van themabijeenkomsten. Er is voldoende beweegaanbod maar meer samenwerking tussen zorg en sport/bewegen is noodzakelijk om de juiste doelgroepen te bereiken. Er zou meer samenwerkingen kunnen zijn op het gebied van bijvoorbeeld sportverenigingen, waarbij de sportaccommodatie ook aan andere clubs wordt aangeboden, zoals bijvoorbeeld een volleybalclub die hun accommodatie aan de bewoners aanbiedt voor het organiseren van badminton. Of de fitnesscentra meer betrekken bij het organiseren van de activiteiten en het inzetten van beweegmaatjes.
Daarnaast zou ook meer aandacht kunnen zijn voor een stadsbreed thema. Zoals bijvoorbeeld wandelen, waarbij kan worden aangesloten bij het 100-jarig bestaan van de vierdaagse en is er een grote behoefte op het inzet op het overgewicht. De totale kosten voor dit onderdeel bedragen € 30.000 per jaar.

4 Klimaat
Dit voorstel heeft geen gevolgen voor het klimaat.

5 Risico's
Er zijn geen risico's verbonden aan dit voorstel.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

6 Financiën

Met dit voorstel verlenen we een budgetsubsidie van € 166.060 voor 2015 en € 169.480 voor 2016 en 2017 aan de GGD en een budgetsubsidie van € 23.940 voor 2015 en € 20.520 voor 2016 en 2017 aan de NIM. De subsidie is als volgt onder te verdelen:

Onderdeel	Instelling	Inzet	2015	2016	2017
Gezonde Start	GGD	Projectleiding, inhoudelijke ontwikkeling van de opdracht, interventies, advies	€ 56.060	€ 59.480	€ 59.480
	NIM	Projectleiding	€ 23.940	€ 20.520	€ 20.520
Gezonde Jeugd	Voorstel volgt				
Gezondheidsvaardigheden	GGD	Projectleiding, inhoudelijke ontwikkeling van de opdracht	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
Gezonde Beweging	GGD	Extra inzet Gezondheidsmakelaars	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Totaal			€ 190.000	€ 190.000	€ 190.000

De totale subsidie € 190.000 per jaar dekken we uit het programma Zorg en Welzijn, product Publieke Gezondheid (60640.S3160) waaraan de Gezond in de Stad middelen eerder zijn toegevoegd.

7 Participatie en Communicatie

Het projectplan “Gezond in de Stad is tot stand gekomen samen met diverse partners in de stad, GGD, JGZ, NIM, ROC, en in nauw overleg met collega’s vanuit andere beleidsvelden. De uitvoerende organisatie worden via een beschikking op de hoogte gesteld over het besluit. Bij de uitvoering van het programma zal onder andere via het spoor Gezonde Beweging participatie en communicatie met bewoners vorm worden gegeven.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

8 Uitvoering en evaluatie

Voor de uitvoering van het programma zijn GGD Gelderland-Zuid en NIM verantwoordelijk. De uitvoering zal in nauwe samenwerking gaan met de inzet van de gezondheidsmakelaars/buurtsportcoach. Voor de uitvoering zullen met de partijen prestatieafspraken worden gemaakt.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Projectplan “Gezond in de Stad: Integrale aanpak gezondheidsachterstanden in de gemeente Nijmegen”

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Gezond in de Stad programma Nijmegen

Integrale aanpak van gezondheidsachterstanden in gemeente Nijmegen

Gemeente Nijmegen

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Inleiding

Veel mensen geven aan dat hun gezondheid het belangrijkste is dat er is, een van de essentiële voorwaarden om te kunnen doen wat je wilt doen in het leven. Ook de gemeente heeft baat bij gezonde en actieve burgers. Ze participeren meer, zijn zelfredzamer, leveren een grotere bijdrage aan de economie en leggen minder beslag op het zorgstelsel. Maar niet iedereen is even gezond. De gezondheidsverschillen tussen lager en hoger opgeleiden zijn groot en dreigen groter te worden als we daar niets aan doen. Daarom is het belangrijk dat de gemeente niet alleen inzet op behoud en verbetering van gezondheid in het algemeen, maar ook op het verbeteren van de gezondheid van burgers met een gezondheidsachterstand.
Vanuit het Rijk is extra geld beschikbaar gesteld voor de aanpak van gezondheidsachterstanden middels het stimuleringsprogramma "Gezond in de Stad". Dit stimuleringsprogramma is onderdeel van het Nationale Preventieprogramma "Alles is Gezondheid". Het programma ondersteunt één van de doelen van het Nationaal Programma Preventie, namelijk het aanpakken van sociaal economische gezondheidsverschillen (SEGV). Het programma is gericht op het versterken van de lokale aanpak van gezondheidsachterstanden en duurt vier jaar (2014-2017). De gemeente krijgt de ruimte om de aanpak zelf in te vullen en te laten aansluiten bij de lokale situatie en de decentralisaties. De achterliggende gedachte daarbij is dat juist de gemeente gezondheidsverschillen effectief kan verkleinen door een brede en duurzame aanpak in de buurt of wijk, samen met lokale partijen en met een actieve rol voor de burgers zelf. De gemeente Nijmegen heeft zich aangemeld voor dit programma.

Gezondheidsverschillen in Nijmegen

Ook de gemeente Nijmegen kent grote verschillen in gezondheid bij haar inwoners, waardoor een versterking van de aanpak nodig is. Het voorliggende plan is samen opgesteld met diverse lokale partijen. Hierdoor zorgt dit plan voor een impuls en aansluiting bij de lokale situatie, de Nijmeegse behoeften en de wijze waarop we de nieuwe wmo en Jeugdhulp in Nijmegen vormgeven. Bovendien zorgt zo'n plan voor draagvlak voor de voorgestelde activiteiten, wat de kans op succesvolle uitvoering vergroot.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Gezondheidssituaties zijn niet gelijk verdeeld: vrouwen in achterstandswijken en hun kinderen lopen een groter risico op sterfte en ziekte rond en kort na de geboorte, met gevolgen op latere leeftijd en in volgende generaties. Medische én niet-medische factoren, zoals leef- en omgevingsomstandigheden of psychosociale problematiek binnen kwetsbare gezinnen, spelen hierin een rol. De invloed van sociaalmaatschappelijke, en dus ook armoede gerelateerde risico's, is lange tijd onderschat, evenals de bijdrage van de stapeling van vooral ook niet-medische risico's[1]).

Ook in Nijmegen zien we gezondheidsverschillen, bijvoorbeeld in de gezondheid tussen kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau en kinderen van ouders met een hoger opleidingsniveau. Risicogroepen daarbij zijn kinderen van wie de ouders moeite hebben met rondkomen, kinderen van niet-westerse herkomst en eenoudergezinnen. Ruim een op de drie kinderen woont in een aandachtswijk. Ook tussen aandachtswijken en niet-aandachtswijken zien we verschillen in gezondheid en in factoren die de gezondheid van het kind nu of in de toekomst beïnvloeden.

Naast opleiding en inkomen worden gezondheidsachterstanden beïnvloed door biologische factoren, fysieke omgeving, sociale omgeving, leefstijl en toegankelijkheid en kwaliteit van de gezondheidszorg. Participeren heeft eveneens een grote invloed op gezondheid. We weten ook dat gezondheidsvaardigheden en het vermogen tot zelfmanagement een grote rol spelen.
Het programma Gezond in de stad is met name gericht op het aanpak van sociaal economische gezondheidsverschillen (SEGV).

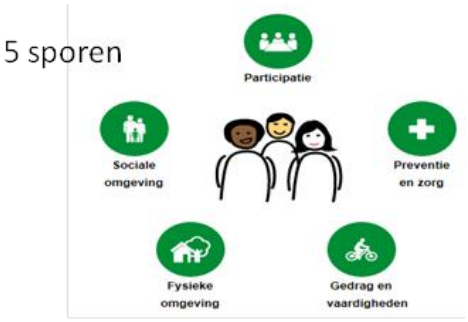
De GGD volwassen en ouderenmonitor 2012 laat zien dat lager opgeleiden (een van de indicatoren voor lage SES) significant verschillen met midden of hoog opgeleid op de volgende punten:

- Algehele gezondheid wordt als matig tot slecht ervaren
- Ernstige overgewicht
- Diabetes komt meer voor
- Chronische aandoeningen komen vaker voor
- Minder participatie als vrijwilliger
- Angst en depressie komt meer voor
- Eenzaamheid komt meer voor
- Geeft minder mantelzorg, maar het ontvangen van mantelzorg is hoger
- Overgewicht komt meer voor
- Bewegen volgens de NNGB is minder bij vooral 65+
- Hebben geen geld voor sportlidmaatschap
- Vaker last van depressies of angststoornissen
- Groente en fruit worden minder vaak gegeten
- Meer werkloosheid
- Vaker in de schulden of heeft moeite met het rondkomen
- Jongeren bewegen minder dan 7 uur per week
- Jongeren eten weinig groente en fruit
- Overgewicht bij jongeren is aan het toenemen

De gevolgen van een slechte gezondheid blijven niet beperkt tot een verminderde kwaliteit van leven en een groter beslag op gezondheidszorg. Een slechte gezondheid heeft op zichzelf weer invloed op opleiding, werk en participatie, terwijl minder opleiding, minder werk en een lagere participatie op hun beurt weer bepalend zijn voor de gezondheid. Deze wisselwerking vraagt om een aanpak die hier rekening mee houdt.

[1] Monitoring en evaluatie van het programma Healthy Pregnancy 4 All-2: een sluitende aanpak door geboortezorg en jeugd(gezondheid)zorg

Het landelijke programma Gezond in de stad gaat bij deze aanpak tegen gezondheidsachterstanden uit van 5 sporen en 8 pijlers[2] om op deze manier een integrale aanpak te realiseren.

Wat is er al? Het Nijmeegse Gezondheidsbeleid 2013-2016

Het Nijmeegse gezondheidsbeleid gaat uit van een integrale aanpak op alle prioriteiten die in het beleid gesteld zijn. Het tegengaan van gezondheidsachterstanden en het verkleinen van de gezondheidsverschillen is één van deze prioriteiten, naast tegengaan van overgewicht, verminderen van alcoholgebruik onder jongeren en versterken mentale gezondheid.

Naast het reguliere werk van de GGD zoals de jeugdgezondheidszorg en gezonde school zetten wij nadrukkelijk in op wijkgerichte aanpak via de inzet van gezondheidsmakelaars (via de GGD, Interlokaal en Sportservice Nijmegen). Gezondheidsmakelaars werken samen met diverse partijen in de wijk (school, huisartsen, sociaal wijkteam, SWON, sportorganisatie, etc) om gezonde leefstijl te bevorderen en een gezonde leefomgeving te realiseren. Zo zijn er specifieke beweegprogramma's voor kinderen en volwassen met overgewicht, maar ook laagdrempelige beweeg, ontmoet en kook activiteiten in de buurt georganiseerd.

Ook vanuit Sportservice Nijmegen is aandacht voor sportstimulering in de wijk en op school via Gezonde school XL en meer bewegen voor kwetsbare groepen zoals ouderen en mensen met een beperking. Via het programma gezond ouder worden wordt samen met de bewoners ingezet op zo lang mogelijk vitaal en actief te blijven in eigen omgeving. Samen met het Sociaal Wijkteam werkt Indigo aan versterken van de mentale gezondheid, weerbaarheid en ondersteuning mantelzorgers van psychische/ psychiatrische patiënten.
In diverse onderdelen is zorgverzekeraar VGZ partner bij deze uitvoering van beleid o.a als het gaat om beweegprogramma's voor kinderen en volwassen, valpreventie, de inzet van de wijkverpleegkundige in het Sociaal Wijkteam, de inzet van Praktijkondersteuner GGZ en de ouderenmodule binnen de huisartsenpraktijk
Daarbij is de inzet van het beleid met name gericht op de wijken waar mensen wonen met gezondheidsachterstanden zoals Lindenholt, Dukenburg, Hatert, Neerbosch-Oost, Nijmegen-West en Nijmegen-Midden. Als het gaat om jeugd en ouderen zijn er ook diverse activiteiten in Nijmegen- Noord. In Oost ontstaan ook steeds meer activiteiten als het gaat om ouderen.

[2] In de bijlage een nadere toelichting

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Wat gaan we doen?

Op basis van wat er al is in Nijmegen en wat we vanuit het gezondheidsbeleid 2013-2016 in gang hebben gezet en waar op basis van de beschikbare informatie nog inzet op nodig is / gewenst is, stellen wij voor om op de volgende 4 onderdelen gericht in te zetten.

1. Gezonde Start
2. Gezonde Jeugd
3. Gezondheidsvaardigheden
4. Gezonde beweging

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Uitvoering

1. Gezonde start en gezonde ontwikkeling in de eerste levensfase (gezond zwanger worden en gezond zwanger blijven, jeugdgezondheidszorg)

Vanaf het moment dat een vrouw zwanger wilt worden is het belangrijk om een gezondere levensstijl aan te nemen. Juist in die eerste periode is het ongeboren kind erg kwetsbaar. Een ongezonde zwangerschap kan schadelijke gevolgen hebben voor de gezondheid van de baby, wat ook kan doorwerken in zijn volwassen leven. Kinderen met een minder goede of slechte start hebben meer kans op problemen op het terrein van groei, gezondheid en ontwikkeling in hun latere leven. Daarom is het belangrijk dat zo veel mogelijk kinderen een gezonde start krijgen. Er bestaat een sociaaleconomische ongelijkheid in gezondheid tussen bevolkingsgroepen, ook in Nijmegen. Uit onderzoek door de GGD blijkt dat er grote verschillen zijn in de aanwezigheid van risicofactoren tussen bijvoorbeeld hoog en laagopgeleiden en tussen de verschillende wijken in Nijmegen. Andere risicogroepen zijn gezinnen die moeite hebben met rondkomen en eenoudergezinnen.

Wat wordt er nu al in gemeente Nijmegen gedaan?

In de afgelopen jaren is in Nijmegen intensief geïnvesteerd in het mogelijk maken van gezonde start. De inzet was gericht op voorlichting om zo een goede basis te geven, maar ook ter voorkoming van gezondheidsklachten of kindermishandeling. Daarom is ook ingezet op vroegsignalering, ketensamenwerking en ondersteuning bij opvoeding. Dit zijn de programma's van afgelopen jaren:

- JGZ consultatiebureaus, met daarnaast in de attentiewijken extra inzet in Hatert, West, Dukenburg en Lindenholt, Maatwerkaanbod VHT en Lichte hulp.
- Consortium Nijmegen bevalt goed en VSV (samenwerking tussen: GGD, Radboudumc, CWZ, Coöperatieve Verloskundigen Nijmegen eo, KZG) gaat in 2015 samen met het VSV regio Nijmegen.
- Werkgroep Vroegsignalering, afstemming en samenwerking binnen de keten;
- Werkgroep Borstvoeding; bevordering van de borstvoeding
- Werkgroep Opvoedingsondersteuning en Richtlijn Opvoedingsondersteuning, werkgroep bestaand uit Tandem, NIM en GGD, gericht op: verbeteren van de kwaliteit van het gewone opvoeden, versterking van het preventieve voorveld, meer uitgaan van de kracht van sociale netwerken en bevorderen van effectiviteit en efficiency
- Kijk op kleintjes: is het bereiken van een samenhangend preventie- en hulpverleningsaanbod voor alle kinderen tussen 0-4 jaar in alle wijken van gemeente Nijmegen. Samen met de kinderopvang, huisartsen, BJZ, Mee, Tandem en Primair onderwijs is een sluitende keten voor de 0-4 jarigen gerealiseerd en zijn er korte lijnen onderling.
- 1e inventarisatie/gesprekken om wellicht Moeders van Nijmegen te ontwikkelen
- Verwijsindex
- Project Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt, als onderdeel van het landelijke project Healthy Pregnancy 4 All, preconceptiezorg en het signalering van gezondheidsrisico's tijdens de zwangerschap.
- Mentale gezondheid en overgewicht: Sanny Smeekens (ontwikkelingspsychologe verbonden aan Behavioural Science Instituut en Academische werkplaats Jeugd) en Clemens Hosman (emeritus hoogleraar GGZ preventie) hebben hiervoor in opdracht van Academische werkplaats Publieke Gezondheid AMPHI een notitie geschreven.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Wat gaan we doen?
GGD heeft samen met input van partijen in het veld (oa JGZ, Gezondheidsmakelaars, verpleegkundige, Gezonde schooladviseurs en team Seksuele gezondheid) een plan opgesteld om een Gezonde start te bevorderen.
Ieder kind verdient een gezonde start van het leven, met zo optimaal mogelijk kansen op een goede gezondheid en ontwikkeling. Gezonde start omvat beleid, interventieprogramma's en professioneel handelen dat bijdraagt aan het verminderen van duurzame gezondheidsrisico's en het versterken van lichamelijke en emotionele weerbaarheid aan het begin van het leven van een kind, dus vóórdat iemand zwanger wordt, gedurende de zwangerschapsperiode en de eerste vier levensjaren. Dit aandachtsveld is gericht op kinderen -1 tot +4, dus op vrouwen met een kinderwens in de (nabije) toekomst (en hun partner), zwangeren, (nog ongeboren) kinderen en (aanstaande) ouders en hun sociale omgeving. Daarmee wordt niet alleen een gezonde start gegarandeerd, maar ook door in te zetten op positief ouderschap wordt er bijvoorbeeld kindermishandeling voorkomen.

In overleg met de JGZ, Gezondheidsmakelaars, verpleegkundige, Gezonde schooladviseurs en team Seksuele gezondheid zijn er volgende prioriteiten opgesteld:

1. Aanstaande zwangeren weten hoe gezond zwanger te worden door het versterken van de preconceptie en interconceptiezorg:
   - Inzetten op ROC's/Voortgezet Onderwijs en dan met name VMBO, speciaal onderwijs en praktijkonderwijs. Hierbij aansluiten op Gezonde school methode en contacten van GGD met scholen. Samen met scholen en de doelgroep kijken hoe we dit zouden kunnen versterken.
   - interconceptiezorg (kinderopvang, verloskundige/kraamzorg, JGZ) en
   - meer alertheid/inzet/verwijzing via reguliere huisartsenzorg (samen met de doelgroep).

2. Versterken positief ouderschap bij kwetsbare (aanstaande) ouders via kinderopvang en/ of bestaande interventies (bijvoorbeeld Moeders informeren Moeders, Moeders voor Nijmegen, Stevig Ouderschap, Voorzorg. Met positief ouderschap wordt bedoeld: kennis en vaardigheden over gezonde leefstijl (incl. stressreductie, opvoedingscompetenties).

3. Er vindt optimale samenwerking in de keten plaats, ook op wijkniveau. Maken van samenwerkingsafspraken tussen betrokken partijen in de wijken, zowel op inhoud als op proces: sociaal wijkteam, huisarts, 1e lijn en 2e lijn verloskunde, kraamzorg, JGZ, welzijn en gezondheidsmakelaars. De betrokken partijen maken een gedegen en gedragen werkplan per wijk om te werken aan bovenstaande doelstellingen. Dit is geen doel op zich, maar wel een middel en essentiële randvoorwaarde om de eerste 2 doelstellingen te realiseren en zal ook zo veel mogelijk vanuit reguliere middelen gefinancierd worden. De sociale wijkteams en de huisartsen zien veel en hebben veel contact met de doelgroep, we zien rondom de gezonde start dan ook een signalerende en doorverwijzende rol (naar andere relevante organisaties/professionals/interventies met behulp van een goede sociale kaart) en het geven van input/aanwijzingen over hoe we gezonde start in hun wijk nog verder kunnen versterken. We zien echter hierin nog wel een aantal bottlenecks, waardoor we inschatten dat, hoewel optimale samenwerking in de keten broodnodig is en een "vanzelfsprekende' basis moet zijn, deze samenwerking niet zomaar gerealiseerd is. Bijvoorbeeld, we zien dat de sociale wijkteams nu veel gevraagd worden, terwijl zij tegelijk nog veel dingen moeten opstarten/ontwikkelen. We willen dit programma Gezonde start graag goed met hen samen ontwikkelen en afstemmen, maar dat vergt tijd en aandacht en echt vanaf de start samen optrekken, en gezien de druk die nu op sociale wijkteams gelegd wordt is dit niet van vandaag op morgen gerealiseerd. Een andere bottleneck is de samenwerking tussen 1e en 2e lijn, waarbij de gewenste verschuiving van de overheid van 2^{e} naar 1e lijn en met organiseren van de zorg dichtbij in de wijk nog achterblijft door de bestaande financiële schotten tussen 1e en 2e lijn en bijvoorbeeld door privacy-issues en delen van gegevens van patiënten.

Deze aanpak past binnen de gestelde eisen bij de sporen:
- Preventie en zorg
- Gedrag en vaardigheden
- Sociale omgeving

Kosten

	2015	**2016**	**2017**
GGD: Projectleiding	€ 23.940,- (0,4 ft, start in juni) dit zijn de kosten voor 7 maanden	€ 20.520,- (0,2ft) dit zijn de kosten voor één jaar	€ 20.520,- (0,2ft) dit zijn de kosten voor één jaar
GGD: Vacatiegeld voor de werkgroepen, bestaand uit verpleegkundigen	€ 5.000,-	€ 5.000,-	€ 5.000,-
GGD: Onafhankelijk advies over in te zetten interventies (op basis van offerte van Clemens Hosman en Sanny Smeekens)	€ 8.000,-		
GGD: Interventies totaal: Waarvan circa dit deel wordt besteed aan: · Preconceptiezorg (uitvoer) · Versterken positief Ouderschap (in 2015 voorbereiding, in 2016 en 2017 uitvoer)	€17.000,- €5.000,- € 12.000,-	€ 30.000,- €5.000,- €25.000,-	€30.000,- €5.000,- €25.000,-
GGD: Onvoorzien	€ 2.120,-	€ 3.960,-	€ 3.960,-
NIM: Projectleiding	€ 23.940,- (0,4 ft, start in juni) dit zijn de kosten voor 7 maanden	€ 20.520,- (0,2ft) dit zijn de kosten voor één jaar	€ 20.520,- (0,2ft) dit zijn de kosten voor één jaar
Totaal:	**€ 80.000,-**	**€ 80.000,-**	**€ 80.000,-**

2. Gezonde Jeugd

De vier grote welzijnsorganisaties in Nijmegen, gezamenlijk W4 genoemd, hebben een ontwikkelopdracht gekregen op het gebied van preventief jeugdbeleid. W4 is gevraagd voor de gehele breedte van activiteiten een analyse uit te voeren van wat er op dit moment aanwezig is in de stad aan activiteiten, waarom deze activiteiten worden uitgevoerd, hoe deze in samenhang met elkaar tot een beter resultaat dienen te lijden en wat er eventueel nodig is voor verbeteringen hiervan.
De ontwikkeling in de stad en de diverse wijken in Nijmegen op het gebied van jeugd en jongeren zal vanaf 2016 (en verder) vooral gebeuren aan de hand van de keten van (talent)ontwikkeling, preventie, signalering en hulpverlening en vanuit aandacht voor culturen en leefomgevingen

(thuis, vrije tijd, straat, school/opleiding, werk) deze zichtbaar te maken en eventuele investeringen en aandachtsgebieden hieruit te destilleren.
De belangrijkste vraag die aan W4 meegegeven wordt is:
Wat is de huidige stand van zaken van de Nijmeegse jeugd in de stad en in de wijken en wat is er in 2016 nodig om de doelstellingen in de toekomst te behalen?
Daarbij wordt er getracht om ook op deze vragen een antwoord te krijgen:
- Hoe ziet de huidige situatie eruit voor de Nijmeegse jeugd? Wat is de situatie op stedelijk- en wijkniveau?
- Hoe verhouden de diverse producten uit de W4 offerte voor het gebied jeugd zich tot de huidige situatie en de diverse genoemde fasen in de keten van zorg- en hulpverlening?
- Hoe zou de toekomstige inzet eruit kunnen zien, gelet op de huidige situatie en inzet van producten, op stedelijk niveau en op wijkniveau? Welke gemotiveerde keuzes zijn te maken en uit te werken voor de inzet van de producten rondom (preventief) jeugdbeleid, zoals opvoedingsondersteuning, jongerenwerk etc.?
De doelstelling is dat er inzicht komt in de ontwikkelingsrichting van de W4 op het gebied van (preventief) jeugdbeleid, in de vorm van concrete producten en activiteiten. In de geformuleerde opdracht richting W4 is nadrukkelijk gevraagd om ook aandacht te besteden aan jongeren en gezondheid.
In de tweede kwartaal zal W4 met een voorlopige voorstel komen en eind kwartaal 3 met een meer definitieve voorstel. De verwachting is dat op het gebied van gezondheid men vanaf volgende jaar actief aan de slag kan gaan. De inschatting is dat het inzet op deze onderwerp ongeveer € 50.000 euro op jaarbasis zal bedragen.

Deze aanpak past binnen het spoor:
- Preventie en zorg
- Sociale omgeving

	2015	2016	2017
Totaal	Nog geen uitvoering	€ 50.000,-	€ 50.000,-

3. Gezondheidsvaardigheden en laaggeletterdheid

Een op de negen Nederlanders is laaggeletterd (heeft moeite met lezen en rekenen). In Nijmegen gaat het om ongeveer een groep van 15.000 mensen.

De tweejarige dochter van mevrouw Hendriks heeft al vier dagen koorts. Mevrouw gaat naar de huisarts. De huisarts legt uit dat haar dochter een oorontsteking heeft en schrijft vloeibare paracetamol voor tegen de pijn. Mevrouw Hendriks haalt het drankje op bij de apotheek. Daar wordt uitgelegd dat ze haar dochter drie keer per dag 5ml moet geven en wordt er een maatkopje meegegeven. De apotheekassistente vraagt of mevrouw nog vragen heeft. Mevrouw Hendriks weet niet welke vragen ze moet stellen en zegt dat ze alles begrijpt. Eenmaal thuis leest mevrouw de bijsluiter. Door de ingewikkelde termen en grote hoeveelheid tekst begrijpt mevrouw de informatie onvoldoende. Ze vult het maatkopje en giet de vloeistof in het pijnlijke oor van haar dochter.

Ruim 25% van de Nederlandse bevolking heeft (zeer) beperkte gezondheidsvaardigheden. Ouderen binnen deze groep hebben 1.5 tot 2 maal hogere sterftekans dan ouderen met adequate

gezondheidsvaardigheden. 5.2% van de laagst geletterde mannen hebben diabetes tegenover 1.5% van de hoogst geletterden. 6% van vrouwen onder de laagst geletterden versus 0.9% onder de hoogst geletterden hebben diabetes. 13% van alle kinderen in Nederland loopt het risico om op latere leeftijd onder de noemer 'laaggeletterd' te vallen.

Laaggeletterden kunnen wel lezen en schrijven, maar hebben bijvoorbeeld moeite met:
• het begrijpen van folders en websites
• het invullen van formulieren
• het afhandelen van de post
• het lezen van bijsluiters van medicijnen

Voor laaggeletterden is het lastig de weg te vinden binnen de huidige gezondheidszorg, zowel figuurlijk als letterlijk. Deze groep patiënten heeft moeite met het begrijpen van schriftelijke informatie over hun ziekte, met de mondelinge voorlichting van hun zorgverlener en met zelfmanagement bij chronische aandoeningen. Dit betekent dat zij over weinig gezondheidsvaardigheden beschikken. Laaggeletterden gaan vaker naar een huisarts of medisch specialist en maken minder gebruik van preventieve programma's. Aandoeningen zoals astma, diabetes, kanker, hartinfarcten en psychische problemen komen bij deze groep vaker voor. Zij maken ook minder gebruik van preventieve zorg dan mensen met meer gezondheidsvaardigheden.

Mensen met weinig gezondheidsvaardigheden hebben vaker een laag inkomen, laag opleidingsniveau of een lage sociale status dan mensen met een meer gezondheidsvaardigheden. Een opleiding kan kennis over gezondheid en ziekte vergroten, maar kan ook bijdragen aan de ontwikkeling van vaardigheden om informatie te kunnen ontsluiten.

De 'gezondheidsvaardigheden' zijn vaardigheden om adequaat met informatie over gezondheid, ziekte en zorg om te gaan. Dit zijn de vaardigheden om gezondheidsinformatie ook kritisch te analyseren en deze te gebruiken om meer controle uit te oefenen over het eigen leven en hebben directe gevolg op zelfredzaamheid.
• Mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden hebben vaak moeite met het begrijpen van informatie van hun zorgverlener en met het vinden van hun weg in de zorg, met als gevolg een hogere morbiditeit en sterfte.
• Gezondheidsvaardigheden omvatten meer dan alleen geletterdheid. Nederland telt ongeveer anderhalf miljoen laag- en ongeletterden, van wie twee derde van autochtone afkomst. De groep met beperkte gezondheidsvaardigheden is nog groter.
• Zorgverleners, onder wie artsen, moeten beperkte gezondheidsvaardigheden herkennen om er adequaat op te kunnen inspelen, bijvoorbeeld door het doseren van informatie, het toetsen van begrip, ondersteuning van de communicatie met visuele middelen, en een langere consulttijd.
• Hierdoor zullen klinische uitkomsten naar verwachting verbeteren, maar onderzoek naar de effectiviteit van dergelijke maatregelen is noodzakelijk.

De winst die te behalen is:
- Winst doordat patiënten beter omgaan met zowel ziekte als gezondheid. Patiënten kunnen informatie over de behandeling van hun gezondheidsklachten beter beoordelen. Ook kunnen zij informatie over een gezonde leefstijl beter begrijpen en toepassen.
- Winst doordat patiënten beter kunnen communiceren met hun zorgverlener. Investeren in gezondheidsvaardigheden zorgt voor verhoging van kennis, actievere communicatie en minder schaamte. Hierdoor verbetert de interactie tussen zorgverlener en patiënt.
- Winst door betere toegang en beperkter gebruik van de gezondheidszorg. Het verbeteren van gezondheidsvaardigheden zorgt ervoor dat laaggeletterden beter begrijpen bij welk soort zorgverlener ze met hun gezondheidsvraag terecht kunnen.

De gemeente Nijmegen vormt samen met verschillende publieke en private instellingen het bondgenootschap laaggeletterdheid regio Nijmegen. Dit bondgenootschap zet zich in om laaggeletterdheid in de regio te voorkomen en te verminderen. Een lastige taak omdat op

laaggeletterdheid een groot taboe rust: laaggeletterden schamen zich, denken dat zij de enige zijn, denken dat ze niet geholpen kunnen worden en zijn vaak huiverig voor cursus of scholing. GGD heeft zich ook tot de bondgenootschap aangesloten en is van plan om het onderwerp gedegen op te pakken. GGD heeft natuurlijke verbanden met de plekken waar laaggeletterden gesignaleerd kunnen worden, zoals consultatiebureaus, huisartsen, enz.
Het is belangrijk om in te zetten op verschillende onderdelen: signalering, het doorverwijzen van mensen, het vereenvoudigen van de eigen communicatie en kennisdeling met andere gezondheidsprofessionals. De laatste twee zijn met name noodzakelijk bij de huisartsen en apotheken.
Het voorstel is om een continuering van het binnen de gemeente ontwikkelde aanpak en verbreding van deze aanpak door extra inzet op de gezondheidszorg. Dit kan in de vorm van een projectleider die de betrokken partijen in Nijmegen aan elkaar gaat verbinden, GGD, ziekenhuizen, huisartspraktijken, apotheken, fysiotherapie, etc.
De projectleider moet goed in het onderwerp van laaggeletterdheid zitten. Hij/zij moet goed zicht hebben op wat er al beschikbaar is en goed de doelgroep kennen.

Daarnaast is het belangrijk om een goede inbedding binnen de GGD te waarborgen. Hiervoor wordt een bedrag beschikbaar gesteld van € 6.000,-.

Deze aanpak zet in op de sporen:
- Gedrag en vaardigheden
- Participatie

	2015	2016	2017
GGD	**€ 80.000,-**	**€ 80.000,-**	**€ 80.000,-**

4. Gezond beweging

Zowel met het gezondheidsbeleid 2013-2016 als met het sportbeleid 2013-2016 zetten wij in op het voorkomen van gezondheidsproblemen en het stimuleren van een gezonde leefstijl. Met deze inzet van de gezondheidsmakelaars / buurtsportcoaches kunnen wij de aanpak versterken op die plekken waar nog dit nodig is. Het gaat om extra inzet op jeugd en overgewicht, waarbij het accent ligt op het realiseren van (stadsbreed) organiseren van bijvoorbeeld gezonde kantine op scholen, beweegprogramma's voor kinderen met overgewicht. Via de Het Interlokaal is daarbij specifieke expertise beschikbaar voor het bereiken van en stimuleren van allochtonen om te werken aan een gezondere leefstijl. Deze expertise is ook inzetbaar in de andere wijken waar gezondheidsmakelaars werken.
De gezondheidsmakelaars / buurtsportcoaches worden ingezet op onderdelen waar nog witte vlekken zijn in de aanpak van gezonde leefstijl / bewegen en tegengaan van overgewicht en gezondheidsverschillen.

De gezondheidsmakelaars en buurtsportcoaches zorgen voor de verbinding tussen welzijn, zorg en het 'reguliere' sport en beweegaanbod in de buurt. Door het maken van nieuwe combinaties en dwarsverbanden tussen organisaties en financiële stromen, wordt optimaal ingezet op het stimuleren van gezonde leefstijl en het verminderen van gezondheidsverschillen.

Voor het stimuleren van meer bewegen voor ouderen en chronische zieken, wordt samengewerkt met activiteiten en het netwerk Sport en Bewegen Plus van Sportservice.

Werkzaamheden van de gezondheidsmakelaar zijn:
• het koppelen van de vraag van burgers aan het aanbod van gemeenten (beleid en wijkgerelateerde voorzieningen);
• het brengen van sectoren en partijen bij elkaar om het aanbod klantvriendelijker te maken;
• het promoten bij burgers het gebruik van het gezondheidsaanbod;

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

• het aanbieden van en verwijzen naar preventieve interventies bij een huisartsenpraktijk;
• het opzetten en versterken van intersectorale werkgroepen;
• het opnemen van gezondheid in wijkactieplannen.

Nijmegen heeft 5 gezondheidsmakelaars in de volgende wijken:
- Dukenburg (de wijken Aldenhof, Meijhorst, Tolhuis, Zwanenveld en Malvert)
- Hatert (in het verlengde daarvan soms ook delen van Grootstal)
- Kolpingbuurt
- Lindenholt (de wijken Zellersacker, Voorsten- en Gildekamp en Leuvensbroek)
- Neerbosch Oost
- Oud West (de wijken Waterkwartier, Heseveld, Wolfskuil)
- Willemskwartier

Concrete voorbeelden van projecten:
- Stoppen met Roken in Hatert: naar de vraag vanuit huisartsenpraktijken om aansluiting bij stoppen met roken programma's heeft de gezondheidsmakelaar samen met een aantal partijen in de wijk een integrale aanpak stopen met roken opgezet. Hierin stond centraal: samenwerking en afstemming bij werving, bij een sluitend aanbod en bij een goede follow.
- Vallen verleden tijd in Hatert: aansluiting bij de cursus 'vallen verleden tijd' van Fysiotherapie Hatert. Er werd een werkgroepje 'integrale valpreventie' opgericht waardoor een keten gevormd kon worden. Sportservice Nijmegen (algemene aandacht voor bewegen), de wijkverpleegkundigen (signaleren, doorverwijzen, screening van d e thuissituatie) de huisartsen, apotheek (medicijnen met ene gele sticker) en woningcorporatie (thuissituatie) en de ergotherapeut (rollatorcontrole!) werken nu samen in het terugdringen van valrisico.
- Werkgroep Plussers en bewegen Dukenburg: burgerinitiatief van een wijkbewoner van Dukenburg in het kader van 'Dromen over Dukenburg'. De vraag was om een overzicht te maken van beschikbare seniorensport in de wijk. Inmiddels is een actueel overzicht, in de vorm van een boekje huis-aan-huis bezorgd bij alle 60-plussers in Dukenburg. Verder zijn er sportmaatjes gevormd om de drempel om aan sport deel te nemen te verlagen.
- Burendag Lindenholt: er is een burendag georganiseerd zodat de buren elkaar beter leren kennen en daarmee sneller bij elkaar durven aan te kloppen voor hulp. Uiteindelijk werd er op 6 locaties in Lindenholt voor in totaal zo'n 75 wijkbewoners koffie geschonken.

Het is de taak van de gezondheidsmakelaar om in het veld, afstemming te realiseren tussen de vraag van de bewoners en het aanbod van de organisaties op het gebied van gezondheid. Enerzijds signaleert de gezondheidsmakelaar gezondheidsproblemen in de wijk en verheldert de vraag van bewoners. Anderzijds heeft de gezondheidsmakelaar het aanbod op het gebied van gezondheid inzichtelijk en zorgt dat het aanbod onder de organisaties (sector overstijgend) bekend is.

Op het moment gebeurt er al veel, maar de capaciteit is beperkt en er zijn nog belangrijke aandachtspunten zoals :
- het bereiken van allochtonen
- het hardnekkig probleem van overgewicht waardoor blijvend onder de aandacht brengen van preventie en vertaling naar collectieve activiteiten nodig is.
- een groeiende groep van mensen (o.a. chronisch zieken) die niet (makkelijk) gebruik kan maken van het regulier sportaanbod, maar waar wel behoefte een noodzaak is aan bewegen
- samenwerking en op gang brengen van een beweging op het gebied van overgewicht tussen partijen in het veld die met het onderwerp bezig zijn

Het voorstel is om de uren van de gezondheidsmakelaars uit te breiden, zodat er meer capaciteit is om in te zetten met name op het op gang brengen van een beweging in de stad om gezamenlijkheid te creëren in de aanpak van overgewicht en het belang van een gezonde leefstijl. In Nijmegen zijn er al veel partijen met het onderwerp bezig. Echter om daar meer structuur aan te kunnen geven is het belangrijk dat iemand zich actief bezig houdt met het verbinden van

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

partijen aan elkaar, met het organiseren van bijeenkomsten en informatieoverdracht. Daarnaast zal aansluiting gezocht worden bij het programma Groen Verbindt. Ook deze taak zou de gezondheidsmakelaar op zich kunnen nemen.
Daarbij kan sterker worden ingezet op de communicatie, stimuleren/ ondersteunen van burgerinitiatieven en het realiseren van themabijeenkomsten. Er is voldoende beweegaanbod maar meer samenwerking tussen zorg en sport/bewegen is noodzakelijk om de juiste doelgroepen te bereiken. Er zou meer samenwerkingen kunnen zijn op het gebied van bijvoorbeeld sportverenigingen, waarbij de sportaccommodatie ook aan andere clubs wordt aangeboden, zoals bijvoorbeeld een volleybalclub die hun accommodatie aan de bewoners aanbiedt voor het organiseren van badminton. Of de fitnesscentra meer betrekken bij het organiseren van de activiteiten en het inzetten van beweegmaatjes.
Daarnaast zou ook meer aandacht kunnen zijn voor een stadsbreed thema. Zoals bijvoorbeeld wandelen, waarbij kan worden aangesloten bij het 100-jarig bestaan van de vierdaagse.is een grote behoefte op het inzet op het overgewicht.

Deze aanpak zet in op de sporen:
- Fysieke omgeving
- Sociale omgeving
- Gedrag en vaardigheden

	2015	2016	2017
GGD	**€ 30.000**	**€ 30.000**	**€ 30.000**

2 Begroting

Voor de gemeente Nijmegen is er in 2014 € 165.069, in 2015 tot en met 2017 is er jaarlijks € 318.069 beschikbaar. Het budget voor 2014 is overgeheveld naar de jaren 2015 en 2016.

Actie	**2015**	**2016**	**2017**
Gezonde start	€ 80.000	€ 80.000,-	€ 80.000,-
Gezonde Jeugd[3]	€ 0,-	€ 50.000,-	€ 50.000,-
Gezondheidsvaardigheden	€ 80.000,-	€ 80.000,-	€ 80.000,-
Gezonde Beweging	€ 30.000,-	€ 30.000,-	€ 30.000,-
Totaal	**€ 190.000,-**	**€ 240.000,-**	**€ 240.000,-**

[3] Deze bedragen zijn een inschatting.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Bijlage

Integrale aanpak; wat is dat?
In Nederland zijn veel gemeenten goed op weg in de aanpak van gezondheidsachterstanden. Vaak wordt echter ingezet op slechts één of twee sporen; een brede samenhangende aanpak blijkt nog moeilijk van de grond te komen. De (internationale) ervaring leert juist dat een integrale aanpak die zich richt op een gezonde leefstijl, gezonde fysieke en sociale omgeving, goede en toegankelijke zorg en participatie nodig is om duurzaam effect te sorteren. Op deze vijf 'sporen' kan op lokaal niveau het verschil worden gemaakt. Uit nationale en internationale studies, programma's en ervaringen blijkt dat daarbij acht pijlers de aanpak effectiever maken.

De aanpak: vijf sporen, acht pijlers

Vijf sporen
- Gezond gedrag en gezondheidsvaardigheden. Het is belangrijk dat burgers zich bewust zijn van de mogelijkheden om hun eigen gezondheid te behouden of te verbeteren. Daarvoor zijn kennis en vaardigheden omtrent gezond gedrag en een evenwichtige leefstijl nodig.
- Participatie. Actief meedoen in de samenleving maakt mensen gezond. Dat kan door betaald of vrijwilligerswerk, het volgen van een opleiding of anderszins. Participatie en gezondheid beïnvloeden elkaar over en weer.
- Gezonde fysieke omgeving. Een gezonde fysieke omgeving draagt bij aan gezond gedrag. Het gaat bijvoorbeeld om een goed binnenmilieu in woningen en scholen, een schone en veilige buitenruimte – liefst met veel groen – en verschillende mogelijkheden om te sporten.
- Gezonde sociale omgeving. Het sociale netwerk heeft veel invloed op het eigen gedrag, gevoel van veiligheid en gezondheid. Steun en bijval vanuit de omgeving kunnen mensen net dat extra zetje geven dat soms nodig is.
- Goede preventie en zorg. Goede en laagdrempelige zorg in de buurt met aandacht voor preventie is een randvoorwaarde voor gezondheid. Daarbij is de samenwerking tussen zorg- en welzijnsaanbieders in de wijk en tussen gemeenten en zorgverzekeraars van belang.

Acht pijlers
- Burgers zijn hoofdrolspelers. Betrek de burgers binnen de gemeenten en wijken, ga met ze in gesprek over wat zij belangrijk vinden en versterk hun eigen rol en initiatieven.
- Differentiatie is essentieel. Dé burger, dé wijk en dé gemeente bestaan niet. Vermijd het 'one size fits all'-denken en laat interventies altijd aansluiten bij de eigen gemeente, wijken en burgers. Denk ook aan de verschillende levensfasen waarin mensen zitten, zoals jongeren, gezinnen of ouderen.
- Bestuurlijke betrokkenheid. Eigenaarschap is een doorslaggevende succesfactor. Draagvlak bij lokale bestuurders is voorwaarde voor een succesvolle aanpak en borging in regulier beleid.
- Proces is even belangrijk als inhoud. Creëer een procesmatige aanpak en benut de energie en motivatie van mensen. Laat 'best persons' de kar trekken . Versterk de vaardigheden van de mensen die het moeten doen: burgers, vrijwilligers en professionals.
- Synergie circuits. Laat de werelden van preventie en zorg, eerste lijn en sociale wijkteams, werk en inkomen, ruimtelijke ordening, onderwijs, sport en bewegen elkaar versterken. Hetzelfde geldt voor de formele en informele netwerken in de wijken.
- Publiek en privaat. Vanuit de JOGG-aanpak is bekend dat de samenwerking tussen publieke en private partijen veel oplevert. Breng op lokaal niveau zorgprofessionals, scholen, sportverenigingen, bedrijven, winkeliers en vrijwilligersorganisaties met elkaar in contact. Ze hebben elkaar veel te bieden.
- Sociale marketing op alle niveaus. De manier waarop de boodschap wordt gebracht, kan diezelfde boodschap versterken. Gebruik de principes van sociale marketing, zowel op strategisch-bestuurlijk niveau als richting zorgprofessionals en burgers.
- Monitoren voortgang en resultaten. Formuleer heldere doelen en zet consistente acties in. Zo zijn de voortgang en resultaten goed te monitoren. Probeer de kosteneffectiviteit in kaart te brengen met MKBA's: Maatschappelijke Kosten en Baten Analyses.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Aanzet tot een programma Gezonde Start
in gemeente Nijmegen

auteurs	Gerdine Fransen, Goke Zijlmans, Margreet de Ruiter, Anja Ton, Meta Moerman, Gerard Molleman en Hannelore Hoogeveen	**ons kenmerk**	GGD/N/GL/1255/GF/ns
		versie	
		status	def
		bestandsnaam	1500410 GF notitie gezonde start DEF.docx
uitgave	GGD Gelderland-Zuid		
datum	10 april 2015		
afdelingen	Gezond Leven en Jeugdgezondheidzorg		

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **2**
1 Aanleiding en algemene doelstelling **3**
1.1 Wat is een gezonde start? 3
1.2 Waarom inzetten op een gezonde start? 3
1.3 Hoofddoelstelling 4
2 Wat wordt er nu al in gemeente Nijmegen gedaan? **5**
2.1 Netwerken 5
2.1.1. Ketenzorg en vroegsignalering 5
2.1.2. Consortium Nijmegen bevalt goed en VSV 5
2.1.2. Werkgroep Borstvoeding 5
2.1.3. Werkgroep Opvoedingsondersteuning 6
2.2 Bestaande projecten 6
2.2.1. Kijk op Kleintjes 6
2.2.2. Project Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt 6
2.2.3. Mentale gezondheid en overgewicht 7
3 Kader voor een programma "Gezonde start" **8**
3.1 De uitgangspunten voor het programma 8
3.2 Partners 8
4 Prioriteiten en de uitwerking ervan **9**
5 Hoe zetten we GIDS gelden in voor Gezonde start? **11**
5.1 Doelstellingen 11
5.2 De te realiseren mijlpalen op korte termijn: 12
5.3 Fasering 13
5.4 Organisatie 13
Bijlage1: Tabel 1. Kindermonitor 2013: Ouders van kinderen in Nijmegen **15**
Bijlage 2: Cijfers borstvoeding gemeente Nijmegen **17**
Bijlage 3: Het Balansmodel **18**

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

1 Aanleiding en algemene doelstelling

Met het landelijke "Stimuleringsprogramma lokale aanpak gezondheidsachterstanden: Gezond in…" is er voor Nijmegen in 2015 en verder geld beschikbaar voor een integrale aanpak van gezondheidsachterstanden. Gemeente Nijmegen wil een deel van deze middelen (80.000 euro voor 2015) gaan inzetten ten behoeve van het verminderen van gezondheidsachterstanden rondom een gezonde start. Wat het budget zal zijn voor 2016, 2017 en 2018 is nu nog niet bekend.

De opdracht van de gemeente aan de partijen in Nijmegen is om een programma voor "gezonde start" te ontwikkelen dat aansluit bij de activiteiten die nu al lopen in Nijmegen zoals het gezondheidsbeleid, het WMO-beleid, het afgesloten convenant met zorgverzekeraar VGZ, alle partijen binnen het Netwerk Nijmegen Op Een Lijn en het verloskundig samenwerkingsverband (VSV; gefuseerd met het Consortium Nijmegen Bevalt Goed). In hoofdstuk 2 schetsen we wat er in Nijmegen al specifiek gedaan wordt rondom gezonde start.

Het doel van dit document is het schetsen van hoe we kunnen komen tot dit programma. Dit programma moet starten met een gezamenlijk, integraal plan van aanpak ter verbetering van de gezonde start van kinderen in Nijmegen. Een plan dat:

- Gedragen, ondersteund en samen uitgevoerd wordt door alle belangrijke stakeholders
- Aansluit bij wat we nu al doen in Nijmegen
- En daarop verder gaat, de huidige aanpak verder wil verbeteren (aanvullen/verdiepen/verbreden/verankeren/samenhang verbeteren)
- In koppeling met de transities en de mogelijkheden die de gemeente heeft om preventiever te werken en een gezonde start verder te bevorderen cq gezondheidsverschillen rondom gezonde start te verkleinen.

1.1 Wat is een gezonde start?

Gezonde start verwijst in deze notitie naar beleid, interventieprogramma's en professioneel handelen dat bijdraagt aan het verminderen van duurzame gezondheidsrisico's en het versterken van lichamelijke en emotionele weerbaarheid aan het begin van het leven van een kind. Gezonde start richt zich op kinderen -1 tot +4, dus op vrouwen met een kinderwens in de (nabije) toekomst (en hun partner), zwangeren, (nog ongeboren) kinderen en (aanstaande) ouders en hun sociale omgeving.

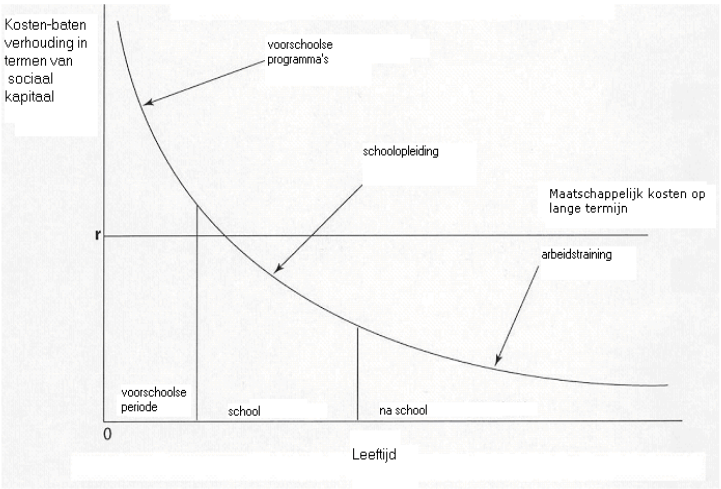
1.2 Waarom inzetten op een gezonde start?

Het is belangrijk dat zo veel mogelijk kinderen een gezonde start krijgen. Kinderen met een minder goede of slechte start hebben meer kans op problemen op het terrein van groei, gezondheid en ontwikkeling in hun latere leven. Er bestaat een sociaaleconomische ongelijkheid in gezondheid tussen bevolkingsgroepen, ook in Nijmegen. Uit onderzoek door de GGD blijkt dat er grote verschillen zijn in de aanwezigheid van risicofactoren tussen bijvoorbeeld hoog en laagopgeleiden en tussen de verschillende wijken in Nijmegen. Andere risicogroepen zijn gezinnen die moeite hebben met rondkomen en eenoudergezinnen (zie bijlage 1).

Deze gezondheidsachterstanden worden ten dele bepaald door de invloed van sociale factoren die reeds tijdens zwangerschap en eerste levensjaren leiden tot duurzame verschillen in cognitieve en sociaal-emotionele competentie, weerbaarheid en immuniteit. Investeren in Gezonde Start, met name bij lage SES-gezinnen, kan daardoor bijdragen aan vermindering van sociaal-economische gezondheidsverschillen.

Veel bekende risicofactoren en beschermende factoren voor de gezondheid en ontwikkeling van kinderen, beginnen zich te ontwikkelen tijdens de zwangerschap en in de eerste levensjaren, maar hebben een langdurige impact in het verdere leven.

Investeren in deze vroege risico- en beschermende factoren kan op lange termijn tot en breed spectrum aan gunstige gezondheids-, sociale en ook economische effecten leiden. Veel van deze factoren zijn rondom de start van het kind te beïnvloeden (sensitieve perioden), en makkelijker beïnvloedbaar met minder investering dan in latere levensfasen van het kind. Zie voor een overzicht van risicofactoren en beschermende factoren het Balansmodel van Bakker en Hermanns in bijlage 1.
Ook de INVENT groep laat zien dat inzet zo vroeg mogelijk in het leven de beste kosten-batenverhouding in termen van sociaal kapitaal oplevert (zie Figuur 1).

Figuur 1. Belang van investeren in vroegtijdige signalering en interventies (advies Inventgroep 2005) "**Helpen bij opgroeien en opvoeden**: *eerder, sneller en beter*" (J. Hermanns, F. Öry en G. Schrijvers)

Deze argumenten geven aan dat de start van het leven van een kind (en van de ouder(s) een heel belangrijke fase is, waarin preventief veel rendement gehaald kan worden om eventuele problemen op latere leeftijd te voorkomen/verminderen.

1.3 Hoofddoelstelling

De stip op de horizon is: Het (steeds verder) verkleinen van gezondheidsverschillen in Nijmegen, zodat zo veel mogelijk kinderen een zo optimaal mogelijke gezonde start hebben. De activiteiten die we binnen het programma gaan doen moeten hieraan bijdragen.

2 Wat wordt er nu al in gemeente Nijmegen gedaan?

2.1 Netwerken

2.1.1. Ketenzorg en vroegsignalering

De inspectie voor de gezondheidszorg (IGZ) benadrukt dat vroegsignalering en overdracht zo goed mogelijk moeten worden gedaan, voor continuïteit van zorg en goede overdracht van risicogezinnen, met zo weinig mogelijk administratieve lasten. (http://www.igz.nl/zoeken/document.aspx?doc=Verbetering+nodig+in+samenwerking+tussen+kraamzorg+en+JGZ&docid=7486).

Er zijn sluitende afspraken gemaakt over het uitwisselen van gegevens en vooral bijzonderheden daarin tussen de eerstelijnsverloskundigen en de kraamzorginstellingen. Voorafgaand daaraan is het belang van vroegsignalering en gegevensuitwisseling door alle partijen erkend en heeft er scholing in plaatsgevonden. Er is een standaard overdrachtsformulier gemaakt, dat aansluit op het automatiseringssysteem van de verloskundigen
De resultaten:

- Meer afstemming tussen verloskundigen, kraamzorg en Jeugdgezondheidszorg (JGZ) tijdens zwangerschap.
- Verbeterde signalering van risicofactoren door verloskundigen en kraamzorg.
- Overdracht van signalen aan de JGZ.
- Contact tijdens de zwangerschap met de cliënt door de JGZ (indien nodig).
- Bespreekbaar (kunnen) maken van signalen bij de cliënt.
- Organiseren van casusoverleg door de drie betrokken disciplines (indien nodig).

2.1.2. Consortium Nijmegen bevalt goed en VSV

Het consortium Nijmegen bevalt goed is een samenwerking tussen GGD, Radboud UMC, CWZ, Coöperatieve Verloskundigen Nijmegen eo en KZG). In 2015 gaat dit consortium samen met het Verloskundig Samenwerkingsverband (VSV) regio Nijmegen.

In Nederland sterven nog relatief veel kinderen rondom de geboorte. Binnen het nieuwe consortium 'Nijmegen bevalt goed' werken verloskundigen, gynaecologen, neonatologen, kinderartsen, kraamzorg en jeugdgezondheidszorg daarom samen aan een verbetering van de zorg bij zwangerschap en geboorte. De nadruk ligt daarbij op organisatorische aspecten, gezondheidsvoorlichting en gezondheidsbevordering. Het consortium voert verschillende praktijkgerichte projecten uit, waarbij de aanstaande moeder en haar toekomstige kind steeds centraal staan.

2.1.2. Werkgroep Borstvoeding

In de regio Nijmegen wordt intensief samengewerkt t.b.v. de bevordering en begeleiding van borstvoeding. Borstvoeding maakt onderdeel uit van een "gezonde start" Al sinds 1997 heeft de werkgroep Borstvoeding een eigen regionale richtlijn Borstvoeding. De werkgroep bestaat uit de K Coöperatieve Verloskundigen Nijmegen. Canisius Wilhelmina Ziekenhuis, Radboudumc, Kraamzorg Zuid Gelderland, GGD Gelderland-Zuid (afdeling jeugdgezondheidszorg), de contactpersonen van de borstvoedingsorganisaties in de regio: VBN en LLL, en de vrijgevestigde lactatiekundigen.

2.1.3. Werkgroep Opvoedingsondersteuning

De werkgroep bestaat uit Tandem, NIM en GGD. Er is een gezamenlijke visie geformuleerd, waarbij 3 aspecten beschreven zijn:

1. Een uniforme boodschap, positief opvoeden
2. Uitgangspunten voor ondersteuning bij opvoedingsvragen en –zorgen
3. Een sterke pedagogische basisstructuur

Doelstellingen:

- Verbeteren van de kwaliteit van het gewone opvoeden.
- Versterking van het preventieve voorveld
- Meer uitgaan van de kracht van sociale netwerken
- Bevorderen van effectiviteit en efficiency

2.2 Bestaande projecten

2.2.1. Kijk op Kleintjes

Het doel van Kijk op Kleintjes (2006) is het bereiken van een samenhangend preventie- en hulpverleningsaanbod voor alle kinderen tussen 0-4 jaar in alle wijken van gemeente Nijmegen. Samen met de kinderopvang, huisartsen, BJZ, Mee, Tandem en Primair onderwijs is een sluitende keten voor de 0-4 jarigen gerealiseerd en zijn er korte lijnen onderling. Ook zijn er lijnen gelegd naar de sociaal wijkteams. De werkwijze is, vanuit multidisciplinaire teams:

- Het bieden van themabijeenkomsten voor ouders.
- Het bieden van licht pedagogische hulp in de vorm van oudergesprekken of Video Home Training.
- Zorgcoördinatoren van de GGD observeren (na vraag van pedagogisch medewerkers) kinderen op peuterarrangementen, voeren desgewenst oudergesprekken en verwijzen naar hulp. Tevens zijn zij in sommige wijken voorzitter van het ZAT 0-4.

2.2.2. Project Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt

Preconceptiezorg

Binnen het project Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt, als onderdeel van het landelijke project Healthy Pregnancy 4 All, heeft de gemeente Nijmegen de afgelopen jaren al geïnvesteerd in preconceptiezorg en het signalering van gezondheidsrisico's tijdens de zwangerschap.
Rondom de preconceptiezorg zijn hiervoor kinderwensspreekuren opgezet en workshops gegeven.
Kinderwensspreekuren: Deze worden gegeven door een verloskundige of een huisarts. Het aantal deelnemers bleef beperkt en er blijkt een misopvatting te leven dat kinderwensspreekuren bedoeld zijn voor vrouwen die problemen hebben met het zwanger worden.
Workshops: De workshops richten zich met name op bestaande groepen. Deze groepen hadden een groot bereik en relatief veel vrouwen met een lager opleidingsniveau en van allochtone afkomst, en niet alleen vrouwen in de vruchtbare leeftijd maar ook ouder, dus ook de vrouwen in de nabij sociale omgeving van vrouwen met een kinderwens (aanstaande oma's, tantes, etc).
De workshops worden gegeven door gecertificeerde voorlichters vanuit Tandem, GGD (consultatiebureau) en ZZG kraamzorg, om op een laagdrempelige manier groepen voor te lichten voor wat je moet doen om gezond zwanger te worden.

Risicosignalering tijdens de zwangerschap

Vanuit Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt zijn 15 zorgpaden ontwikkeld door een grote groep zorgverleners en deze zijn goedgekeurd door het VSV. Daarmee is afgesproken dat alle zorgverleners in de regio Nijmegen (aangesloten bij dit VSV) deze zorgpaden gebruiken als zij een risico signaleren. De eerstelijnsverloskundigen hebben het risicosignaleringsinstrument R4U toegepast bij meer dan 100 mensen en inhoudelijk zijn zij tevreden over dit instrument.

Echter, het werken hiermee is gestopt omdat het teveel tijd kostte. De onderzoeksresultaten over de gezondheidsuitkomsten worden medio 2015 verwacht. Mogelijk is er dan voor het VSV aanleiding voor een heroverweging.

In de gemeente Groesbeek is recent een pilot gedaan naar de uniforme intake. Hierin hebben de eerstelijns verloskundigen alle intakes in een bepaalde periode gedaan en daarna is in VSV-verband beoordeeld of het verdere traject bij de eerste of tweede lijn hoort. Op dit moment is niet duidelijk of en welk vervolg aan deze pilot gegeven wordt, maar mogelijk kan uniforme risicosignalering gemakkelijker verbeterd worden als het kan aanhaken bij een uniforme intake.

2.2.3. Mentale gezondheid en overgewicht

Sanny Smeekens (ontwikkelingspsychologe, verbonden aan Behavioural Science Instituut en Academische werkplaats Jeugd) en Clemens Hosman (emeritus hoogleraar GGZ preventie) hebben hiervoor in opdracht van Academische werkplaats Publieke Gezondheid AMPHI een notitie geschreven. Deze notitie heeft als doelen:

1. Een verkenning van mogelijkheden voor integrale bevordering voor een 'gezonde start' van het leven, met een focus op bevorderen van mentale gezondheid en preventie van overgewicht
2. Een eerste verkenning van kennis uit wetenschappelijk onderzoek ten behoeve van een effectief beleid en een effectieve praktijk voor het bevorderen van een gezonde start.

De input van deze notitie en expertise van Sanny en Clemens kan ingezet worden ten behoeve van een gedegen wetenschappelijk onderbouwing ten gunste van ontwikkeling, opzet en evaluatie/monitoring van het programma Gezonde start.

3 Kader voor een programma "Gezonde start"

3.1 De uitgangspunten voor het programma

Waar mogelijk sluiten we aan bij en bouwen we voort op bestaande initiatieven en wat we nu al doen om gezonde start te bevorderen. Er gebeurt al veel. De uitdaging is: verbindingen leggen, 'dubbelingen' eruit halen, samenhang in de keten vormen en de 'witte vlekken' opsporen.
We werken hierbij volgens de 5 sporen en 8 pijlers zoals het programma Gezond in de stad aangeeft. Andere uitgangspunten zijn:

- Doe alles zoveel mogelijk samen met en/of vanuit de doelgroep.
- Mensgericht (breed kijkend, vraaggericht i.p.v. aanbodgericht gedacht vanuit het systeem);
- Zo dichtbij mogelijk (maar ook wat verderaf als dat passender is); maatschappelijk ingebed waar gewenst;
- Specifieke aandacht voor kwetsbare groepen zoals allochtonen, laaggeletterden en lage SES;
- Zo preventief mogelijk;
- Economisch houdbaar en duurzaam: inzetten op structurele en duurzame borging i.p.v. projectmatig activiteiten.

3.2 Partners

- *Doelgroep zelf*
- *Gemeente en zorgverzekeraars*.
- *Alle partijen binnen het Verloskundig SamenwerkingsVerband/Consortium Nijmegen bevalt goed (VSV), (1e lijnsverloskundigen/ Coöperatieve Verloskundigen Nijmegen e.o., Verloskunde en Gynaecologie Radboudumc & CWZ, Kraamzorg(KZG), GGD)*
- *Universiteit: Clemens Hosman, Sanny Smeekens, Koos van der Velden, AWPG Jeugd, Academische werkplaats Publieke gezondheid AMPHI,*
- *Werkgroep opvoedingsondersteuning en W4,*
- *Entrea*
- *Healthy Preqnancy 4 All, Erasmus mc Rotterdam*
- *Onderwijs: ROC, VMBO, VSO en praktijkonderwijs;*
- *GGD: SOA SENSE; JGZ, Gezondheidsmakelaars en Gezonde school adviseurs in Nijmegen, onderzoekers, zorgcoördinatoren Kijk op Kleintjes, toezicht/inspectie kinderopvang, Veilig Thuis*
- *JOOP;*
- *Lactatiekundigen, werkgroep Borstvoeding*
- *Alle partijen binnen het Netwerk Nijmegen op een lijn (Huisartsenkring, CIHN, ZZG Zorggroep, W4, GGD, NIM, ROS Robuust)*
- *Sociale wijkteams (mn in aandachtswijken).*
- *Voorlichters workshops Straks zwanger worden, en kinderwensspreekuren gegeven door huisarts Olaf Ouwendijk en verloskundige Mirielle Rutten (preconceptiezorg)*
- *MEE*

4 Prioriteiten en de uitwerking ervan

Alle deelnemers van de expertmeeting op 9 maart is gevraagd naar een top 3 van wensen, deze top 3-en zijn geclusterd naar onderstaande 6 prioriteiten. In de expert meeting is door de diverse experts gepleit voor deze prioriteiten.

1. Preconceptiezorg
Vanuit project Gezond zwanger in Dukenburg en Lindenholt (GZDL) bleek dat er veel onwetendheid is over gezonde zwangerschap. Veel ongezonde leefstijlen voordat vrouwen zwanger worden, dit beeld zien we ook in de kindermonitor-gegevens (grote verschillen tussen hoog en laag opleidingsniveau in bijvoorbeeld aantal vrouwen die roken tijdens de zwangerschap en borstvoeding geven). Voorlichting preconceptiezorg, zowel individueel (kinderwensspreekuur door verloskundige of huisarts) als in groepen (tupperware party-methodiek: workshops Straks zwanger worden) kan bijdragen aan gezondere leefstijl van (aanstaande) zwangeren. Met de workshops worden relatief veel mensen bereikt, zeker als we dit geven aan bestaande groepen en ook veel vrouwen van allochtone afkomst. (Bestaande groepen zijn bijvoorbeeld Marokkaanse groepen, vriendinnengroepen via Tandem en Interlokaal).
De verbetering rondom de preconceptiezorg zou kunnen gaan over:
- Inzetten op ROC's/Voortgezet Onderwijs en dan met name VMBO, speciaal onderwijs en praktijkonderwijs
- interceptiezorg (kinderopvang, verloskundige/kraamzorg, JGZ)
- en meer alertheid/inzet/verwijzing via reguliere huisartsenzorg.

2. Risico's tijdens de zwangerschap
Tijdig signaleren, systematische inventarisatie van medische en niet-medische risico's door iedereen in de verloskundige keten en adequaat handelen bij risico's (met behulp van zorgpaden) is essentieel om risico's te verminderen en betere gezondheidsuitkomsten voor moeder en kind te krijgen. Hierin is in GZDL een start gemaakt, maar dit zou nog verbeterd kunnen worden in de keten (verloskundigen, huisartsen, sociale wijkteams, 2e lijn, kraamzorg en JGZ).

3. Integrale ketenzorg
Signaleren en delen van de informatie door de belangrijkste partners en samen één inhoud afspreken. Hier ontbreekt het nu aan. Ligt in het verlengde van omgaan met risico's tijdens de zwangerschap.

4. Borstvoeding
Melk de witte motor, melk goed voor elk. Borstvoeding levert een bijdrage aan een gezonde start van de baby. Voordelen moedermelk: o.a. gratis, op de juiste tempratuur, minder kans op borstkanker bij moeder, overgewicht minder bij moeder en kind, goed voor taal- en spraakontwikkeling. In Nijmegen, bijlage 1 laat zien dat van hoge SES 13% geeft geen borstvoeding, lage SES 48% geen borstvoeding. Conclusie tijdens expert meeting: stimuleren van borstvoeding is belangrijk, maar zou een onderdeel moeten zijn van alle andere prioriteiten, bijvoorbeeld door het op ROC onderdeel te maken van de voorlichting rondom seksuele gezondheid en zwangerschap.

5. Kinderopvang
Twee jaar om de kinderen voor te kunnen bereiden op school. Voor bepaalde groepen is het tijdsbestek te kort. Vooral als er achterstanden zijn. Het idee is om eerder te beginnen met programma´s voor ouders en kinderen (vanaf 1,5 jaar). Goed om spelenderwijs al ontwikkelingen bij te brengen en om pedagogisch medewerkers hierin goed te trainen.

6. Versterken "positief ouderschap" bij (aanstaande) ouders
Effectieve programma´s om positief ouderschap te bevorderen. Eerste periode is de ouder en kind het belangrijkste. Vroege ouder kind relatie essentieel maar ook kwetsbaar. Goed en effectief programma om de binding met ouders te bevorderen.

In een aantal ronden is gepleit en gestemd voor bovenstaande prioriteiten en zijn uiteindelijk 4 prioriteiten uitgewerkt:

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

1. Preconceptiezorg
2. Integrale ketenzorg
3. Kinderopvang
4. Versterken stevig ouderschap

Zie tabel 2 in bijlage 4 hoe deze prioriteiten tijdens de expert meeting verder zijn uitgewerkt.

Tijdens de expert meeting merkten we dat er een zekere overlap tussen de prioriteiten was, ze liggen in elkaars verlengde en hangen met elkaar samen. Daarom was het voor de aanwezigen ook moeilijk te kiezen en vielen er niet veel prioriteiten af gedurende de avond. In de nabespreking van de expert meeting met de auteurs van deze notitie kwamen we dan ook tot de conclusie dat we de 4 bovenstaande prioriteiten gaan over 3 doelstellingen:

1. Toekomstige/aanstaande zwangeren weten hoe gezond zwanger te worden (overeenkomstig met de uitwerking van prioriteit Preconceptie).
2. Versterken van positief ouderschap bij kwetsbare (aanstaande) ouders (samenvoeging van prioriteit “kinderopvang” en prioriteit “Versterken stevig ouderschap”).
3. Er vindt optimale samenwerking in de keten plaats, ook op wijkniveau (overeenkomstig met de uitwerking van prioriteit “integrale ketenzorg”).

In het programma willen we ons gaan richten op deze 3 doelstellingen, die verder uitgewerkt staan op de volgende pagina’s.

5 Hoe zetten we GIDS gelden in voor Gezonde start?

5.1 Doelstellingen

Met de input van de expert meeting stelt de GGD het volgende voor. Om te werken aan de hoofddoelstelling, *het (steeds verder) verkleinen van gezondheidsverschillen in Nijmegen, zodat zo veel mogelijk kinderen een zo optimaal mogelijke gezonde start hebben*, stellen we de volgende doelstellingen:

Doel	Manieren om doel te bereiken	opmerkingen
Aanstaande zwangeren weten hoe gezond zwanger te worden	door het versterken van de preconceptie en interconceptiezorg: 1. Inzetten op ROC's/Voortgezet Onderwijs en dan met name VMBO, speciaal onderwijs en praktijkonderwijs. Hierbij aansluiten op Gezonde school methode en contacten van GGD met scholen. Samen met scholen en de doelgroep kijken hoe we dit zouden kunnen versterken, wat hierin mogelijk en wenselijk is. Dit geldt ook voor: 2. interconceptiezorg (kinderopvang, verloskundige/kraamzorg, JGZ) en 3. meer alertheid/inzet/verwijzing via reguliere huisartsenzorg. Ook hierin moeten we samen met de betrokken partijen en de doelgroep kijken hoe we dit kunnen vormgeven.	
Versterken positief ouderschap bij kwetsbare (aanstaande) ouders	via kinderopvang, JGZ en/ of bestaande interventies (bijvoorbeeld Moeders informeren Moeders, Moeders voor Nijmegen, Stevig Ouderschap, Voorzorg)	Met positief ouderschap[1] wordt bedoeld: kennis en vaardigheden over gezonde leefstijl (incl. stressreductie, opvoedingscompetenties).
Er vindt optimale samenwerking in de keten plaats, ook op wijkniveau	samenwerkingsafspraken tussen betrokken partijen in de wijken, zowel op inhoud als op proces: sociaal wijkteam, huisarts, 1e lijn en 2e lijn verloskunde, kraamzorg, JGZ, welzijn en gezondheidsmakelaars. De betrokken partijen maken een gedegen en gedragen werkplan per wijk om te werken aan bovenstaande doelstellingen.	Dit is geen doel op zich, maar wel een middel en essentiële randvoorwaarde om de eerste 2 doelstellingen te realiseren en zal ook zo veel mogelijk vanuit reguliere middelen gefinancierd worden.

Vroegsignalering van medische en niet-medische risico's tijdens de zwangerschap en daarop adequaat reageren, zoals genoemd bij prioriteit 2, blijft een heel belangrijk thema waarop nog veel verbetering te behalen is. We hebben dit niet als prioriteit binnen de bovenstaande doelstellingen genoemd, omdat we dit niet vanuit de GIDS-gelden willen oppakken. Wel willen we vanuit het VSV en vanuit de GGD, als partner in het VSV, dit (blijven) agenderen en samen met het VSV, maar ook met de sociale wijkteams en de huisartsen versterken.

[1] Zie Nota Opvoedingsondersteuning gem. Nijmegen

De sociale wijkteams en de huisartsen zien veel en hebben veel contact met de doelgroep, we zien rondom de gezonde start dan ook een signalerende en doorverwijzende rol (naar andere relevante organisaties/professionals/interventies met behulp van een goede sociale kaart) en het geven van input/aanwijzingen over hoe we gezonde start in hun wijk nog verder kunnen versterken.

We zien echter hierin nog wel een aantal bottlenecks, waardoor we inschatten dat, hoewel optimale samenwerking in de keten broodnodig is en een "vanzelfsprekende' basis moet zijn, deze samenwerking niet zomaar gerealiseerd is. Bijvoorbeeld, we zien dat de sociale wijkteams nu veel gevraagd worden, terwijl zij tegelijk nog veel dingen moeten opstarten/ontwikkelen. We willen dit programma Gezonde start graag goed met hen samen ontwikkelen en afstemmen, maar dat vergt tijd en aandacht en echt vanaf de start samen optrekken, en gezien de druk die nu op sociale wijkteams gelegd wordt is dit niet van vandaag op morgen gerealiseerd. Een andere bottleneck is de samenwerking tussen 1e en 2e lijn, waarbij de gewenste verschuiving van de overheid van 2e naar 1e lijn en met organiseren van de zorg dichtbij in de wijk nog achterblijft door de bestaande financiële schotten tussen 1e en 2e lijn en bijvoorbeeld door privacy-issues en delen van gegevens van patiënten.

Vanuit de GGD hebben we de commitment om en zien wij het als onze taak om, in het verlengde van het gemeentelijk beleid, ons preventief en stevig in te zetten voor de Gezonde start van kinderen. Om dit duurzaam, effectief en efficiënt te kunnen doen moeten we dit doen volgens de uitgangspunten beschreven in paragraaf 3.1 en is het noodzakelijk om goed de wijk erbij te betrekken. Het is een stadsbreed programma, met de mogelijkheid om een aantal zaken rondom het versterken van positief ouderschap en de preconceptiezorg zo veel mogelijk op maat voor de wijken te doen. Per wijk moet op maat gewerkt worden en aangesloten bij wensen, behoeften en mogelijkheden van de doelgroep en de professionals per wijk, waarbij we voorstellen om ons alleen op de aandachtswijken van Nijmegen te richten (naast een aantal stadsbrede zaken). Per aandachtswijk wordt aangegeven hoe de bovenstaande doelstellingen in die wijk gerealiseerd worden. Daarnaast zijn er zaken die ook stadsbreed kunnen worden aangepakt, bijvoorbeeld inzet via het ROC en moeten de wijken van elkaar leren/initiatieven van de wijken met elkaar verbonden zijn. In een stadsbreed werkplan wordt de samenhang tussen de verschillende "werkplannen" per wijk geschetst en gewaarborgd en stadsbrede interventies worden beschreven. De precieze invulling per wijk en stadsbreed moet samen met de belangrijke partners gemaakt worden en we kunnen nu nog niet op vooruit lopen, we kunnen wel de belangrijke stappen schetsen.

De GIDS-middelen zullen ingezet worden om enerzijds de doelgroep (kwetsbare (aanstaande) ouders, kinderen en hun sociale omgeving) te versterken. Dit doen we door inzet van educatieve, omgevingsgerichte en beleidsgerichte interventies, gericht op het versterken van het weten, willen en kunnen van de doelgroep. Anderzijds zullen de GIDS-middelen ook worden ingezet om de infrastructuur van gezondheidsbevordering rondom de Gezonde start te verstevigen, zodat de interventies die gedurende dit programma worden uitgevoerd, na afloop van het programma kunnen blijven bestaan/geborgd en verankerd zijn op basis van reguliere financiering. Onderdeel van deze infrastructuur zijn bijvoorbeeld een stevige samenwerking in de keten.

5.2 De te realiseren mijlpalen op korte termijn:

- In mei beschrijving van de interventies (beoogde resultaten, wat is er voor nodig, randvoorwaarden en een onafhankelijk advies over welke interventies het beste in de context van de Nijmeegse aandachtswijken in te zetten op basis van theorie en onderzoek, resulterend in menukaarten, waaruit de wijk mag kiezen uit een select aantal goede interventies.
- In november/december liggen er gedegen en gedragen "werkplannen" per aandachtswijk met daarin SMART-doelstellingen, zijn hierover samenwerkingsafspraken gemaakt en is duidelijk hoe de bovenstaande doelstellingen worden beoogd te behalen. Ieder "werkplan" heeft hierin dezelfde basis van het stadsbrede, met een aantal wijkspecifieke

aanpassingen, die in 1 of 2 keer overleg met een aantal professionals in de wijk en de doelgroep tot stand zijn gekomen.
- In september ligt er een gedegen en gedragen stadsbreed werkplan met daarin SMART-doelstellingen, zijn hierover samenwerkingsafspraken gemaakt en is duidelijk hoe de bovenstaande doelstellingen worden beoogd te behalen.
- In september/oktober wordt gestart met de uitvoer van het stadsbreed werkplan en de stadsbrede interventies, bijvoorbeeld op het ROC.
- In januari 2016 (en waar mogelijk eerder) wordt gestart met de uitvoer van de interventies volgens de wijk-werkplannen.
- Tussentijdse evaluatie en overleg met gemeente Nijmegen in najaar 2015 om plannen voor 2016-2017 en 2018 te bespreken en bij te sturen.

5.3 Fasering

Mei/juni:	advies over beste opties interventies Clemens en Sanny uitwerking mogelijkheden kinderopvang, positief Ouderschap
Juni/juli/aug:	format maken, aansluiten bij 5 sporen van gemeente Nijmegen, Menukaart met opties per wijk en voor de stad
Mei-sept:	Benaderen van de samenwerkingspartners per wijk (en voor stadsbrede interventies) en starten met vormen van werkgroepen, samen starten met op maat maken van het werkplan.
Sept/oktober:	Opladen wijkplannen, op wijkniveau ook beoordelen of/ hoe elkaars activiteiten te versterken zijn, aansluiten sociaal wijkteam, huisartsen/POH-ers, gezondheidsmakelaars, JGZ, 1e lijn en 2e lijn verloskunde, kraamzorg en andere relevante professionals in de wijk en de doelgroep; gebruik maken van de wijkprofielen en sociale kaart. organiseren van samenhang tussen wijkwerkplannen en stadsbrede plan.
Sept/oktober:	start met de uitvoer van stadsbrede plan
Nov/dec	voorbereiden uitvoeren van wijk-werkplannen
Jan. 2016	uitvoering werkplannen.

5.4 Organisatie

Voor het project stellen we een projectleider aan. De projectleiding van dit project moet de eerste maanden steviger zijn om alles op te starten en daarna kan dit minder worden, zodat dan meer ingezet kan worden om het daadwerkelijk bereiken van de doelgroep middels interventies, op een duurzame, effectieve en efficiënte manier.

We stellen voor dat projectleiding van dit programma door het NIM en de GGD gezamenlijk wordt vormgegeven. Er zal een stuurgroep van gemeente, GGD en NIM gevormd worden (gefinancierd vanuit eigen middelen) om de voortgang van het project te monitoren. Daarnaast zal een werkgroep gevormd worden vanuit GGD, NIM en andere relevante organisaties om de projectleiding inhoudelijk te ondersteunen, dit ook gefinancierd vanuit eigen reguliere middelen. Verder zal een werkgroep per wijk en per (stadsbrede) interventie gevormd worden, verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van hun werkplan. Projectleiding heeft hierin een aanjagende en ondersteunende rol.

Wat	**Kosten in 2015**	**2016**	**2017**
Projectleiding: start per 1 mei: 2015: 7 maanden x 0,4 FTE GGD + 0,4 FTE NIM (2016-2017: circa 0,2 FTE GGD + 0,2 FTE NIM)	47.880 (=665 productieve uren op basis van uurtarief 72,=)	41.040 (= 570 productieve uren)	41.040 (= 570 productieve uren)
Vacatiegeld voor werkgroepen	5.000	5.000	5.000
Onafhankelijk advies over in te zetten interventies (op basis van offerte van	8.000	-	-

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Clemens Hosman en Sanny Smeekens)			
Interventies: totaal: Waarvan circa dit deel wordt besteed aan: • Preconceptiezorg (uitvoer) • Versterken positief Ouderschap (in 2015 voorbereiding, in 2016 en 2017 uitvoer)	17.000 5.000 12.000	30.000 5.000 25.000	30.000 5.000 25.000
Onvoorzien	2.120	3.960	3.960
Totaal:	80.000	80.000	80.000

Vacatiegeld voor werkgroep:
Samenwerking binnen de keten voor reguliere zorg kan en mag niet vanuit deze GIDS-middelen gefinancierd worden. Het meewerken aan het opzetten van een werkplan valt echter niet onder reguliere zorg en is voor veel zorgverleners iets wat zij buiten hun dagelijkse werkzaamheden erbij zouden moeten doen. Door hen tegemoet te komen en een deel van hun onkosten te vergoeden middels deze vacatiegelden zal dit de samenwerking bespoedigen/vergemakkelijken. Daar waar organisaties zelf deze kosten willen/kunnen dragen wordt dit toegejuicht en gestimuleerd.

Bijlage1: Tabel 1. Kindermonitor 2013: Ouders van kinderen in Nijmegen (bron: www.ggdgelderlandzuid.nl)

In %		Opleidingsniveau ouders 0 tot 12 jarigen				
	0-4 jarigen/ totaal 0-12 jarigen	Laag	Midden	Hoog	Niet-aandachts wijken	aandachts wijken
Totaal Nijmegen	-	16	33	51	62	38
Achtergrondkenmerken						
eenoudergezin	5 /10	19	7	8	7	15
Kind niet-westers allochtoon	13 /15	30	14	8	10	22
Geen betaald werk vader	9 /11	24	11	6	8	17
Geen betaald werk moeder	19 /21	40	20	12	16	30
Geen inkomen uit werk in gezin	6 /8	22	6	3	5	16
Moeite met rondkomen	20 /22	42	22	12	18	28
Gezondheid/welzijn						
Kind heeft beperking met gevolgen voor bewegen, sociale omgang of opvoeding	2 / 6	10	6	4	5	8
Overgewicht (2-12 jaar)	7 / 11	22	8	7	9	13
Verhoogd risico op psychosociale problemen (SDQ verhoogd)	-/ 9	20	11	4	8	11
Ingrijpende gebeurtenissen:						
Conflicten/ruzies binnen gezin	13/21	29	24	17	20	24
Echtscheiding	5/12	17	13	9	10	15
Problemen ivm werk(loosheid)	15/17	22	19	13	15	20
Psychische problemen van een van de ouders	8/11	13	10	10	10	12
Langdurige ziekte/handicap van een gezinslid	6/11	15	13	8	10	13
Problemen met drank/verslaving van een gezinslid	0/2	3	2	1	1	2
Kind meestal weerbaar (4-12 jr)	na/67	47	67	76	70	64
Opvoeding						
Ouder zelden/nooit met familie en vrienden praten over opvoedingsproblemen	4 / 7	13	8	4	5	10
Ouder vindt deze steun:						
Voldoende	93 /90	84	90	93	92	87
onvoldoende, ik zou graag meer steun	4 / 4	4	3	4	4	5
nvt, ik krijg geen steun	3 / 6	11	7	3	4	9
Ouder krijgt zelden/nooit hulp van familie en vrienden bij opvoeding	16 /27	39	29	20	24	31
Ouder vindt deze hulp:						
Voldoende	82 /76	69	74	79	78	71
onvoldoende, ik zou graag meer hulp willen	9 / 8	5	7	9	7	8
nvt, ik krijg geen hulp	9 /17	26	19	11	14	21

Ouder heeft op dit moment behoefte aan opvoedingsondersteuning	7 / 8	8	9	8	9	8
Leefstijl kind						
Tijdens de zwangerschap heeft de moeder: (0-4 jr)						
(af en toe) alcohol gedronken	5 /-	1	5	7	7	3
(af en toe) gerookt	9 /-	31	14	2	7	13
Borstvoeding 1e half jaar (0-4 jr):						
Geen borstvoeding	21/-	48	25	13	20	23
Alleen borstvoeding	34/-	16	26	43	35	33
Ontbijten dagelijks	98 / 97	93	98	99	99	96
Dagelijks fruit eten	84 / 69	52	66	77	72	63
Dagelijks groente eten	64 / 53	26	49	65	57	47
Drinkt 3 of meer suikerhoudende drankjes per dag	15 / 24	28	30	18	23	25
Inactief (<3 uur per beweging per week)	- / 6	10	6	6	6	7
Is geen lid van een sportclub of vereniging	- / 30	35	29	28	27	33
Rookt passief mee	3/6	18	6	1	3	10
Fysieke omgeving						
Belemmeringen om buiten te spelen:						
teveel afval	19/16	23	16	12	11	24
Buurt niet (zo) kindvriendelijk	20/20	21	21	18	16	27
Ouder mist:						
Veilige speelplek	19/18	22	18	16	15	23
grasveld/trapveldje	12/12	11	13	13	11	15
Voorzieningengebruik						
Ouder maakt geen gebruik van kinderopvang	7 / 21	39	21	13	17	26
Voor kind contact gehad met:						
Maatschappelijk werk	3/7	13	8	5	5	11
Bureau Jeugdzorg	4/6	14	6	3	5	9

Bijlage 2: Cijfers borstvoeding gemeente Nijmegen

Borstvoeding

	gemeente Nijmegen										Nijm.'13	regio Nijm
	jongen %	meisje %	0-4 jaar %	4-8 jaar %	8-12 jaar %	SES laag %	SES midden %	SES hoog %	Totaal %	Nijm'09 %	%	%
Welke melkvoeding kreeg kind vanaf geboorte tot 6 maanden												
uitsluitend moedermelk	34	34	34	*	*	16	26	43	34	36	**34**	31
moedermelk en kunstvoeding	42	47	44	*	*	35	48	44	44	44	**44**	46
uitsluitend kunstvoeding	23	19	21	*	*	48	25	13	21	19	**21**	23
anders	0	1	0	*	*	0	1	0	0	0	**0**	0
Leeftijd kind toen het kunstvoeding (bij)kreeg												
direct na geboorte	27	20	23	*	*	48	28	16	23	22	**23**	25
minder dan een week	5	7	6	*	*	2	7	7	6	5	**6**	5
tussen week en maand	6	5	5	*	*	9	6	5	5	5	**5**	6
tussen maand en 3 maanden	11	9	10	*	*	12	13	8	10	12	**10**	14
tussen 3 en 6 maanden	15	23	19	*	*	11	19	20	19	20	**19**	18
6 maanden of ouder	1	1	1	*	*	1	0	2	1	1	**1**	0
weet ik niet meer	0	0	0	*	*	0	0	0	0	0	**0**	0
nvt, kind kreeg geen kunstvoeding	34	35	35	*	*	16	27	43	35	36	**35**	32
Belangrijkste reden (bij)voeden met kunstvoeding												
borstvoeding pijnlijk	6	6	6	*	*	8	5	6	6	5	**6**	6
beide ouders kunnen voeden	5	3	4	*	*	11	6	2	4	5	**4**	5
te weinig borstvoeding	22	20	21	*	*	22	25	19	21	22	**21**	21
borstvoeding moeilijk te combineren met werk	8	9	8	*	*	3	8	10	8	9	**8**	9
borstvoeding past niet bij moeder	4	5	4	*	*	11	5	3	4	3	**4**	5
kind ontevreden	2	2	2	*	*	2	3	1	2	1	**2**	2
kind groeide niet goed	2	2	2	*	*	3	1	2	2	1	**2**	1
drinktechniek kind niet goed	4	5	4	*	*	3	4	5	4	3	**4**	4
anders	13	13	13	*	*	20	17	10	13	13	**13**	15
nvt, kind kreeg geen kunstvoeding	35	35	35	*	*	17	27	43	35	37	**35**	32

Geld

Het balansmodel

Toelichting

Overzicht risicofactoren voor mogelijk toekomstige psychosociale problemen en beschermende factoren gebaseerd op het balansmodel van Bakker uitgebreid met risicofactoren uit rapport Hermanns et al (2005).

Bijlage 3: Het Balansmodel

Draaglast **Risicofactoren (-)**		**Draagkracht** **Beschermende factoren (+)**
	I Microniveau	
Zwangerschaps-en geboorte com-plicaties Laag geboortegewicht Handicap Negatief zelfbeeld Lage intelligentie Blootstelling aan toxische stoffen Moeilijk temperament Slechte schoolprestaties	*1. Kindfactoren*	Hoge intelligentie, Positief zelfbeeld Bereidheid om hulp te aanvaarden
Alleenstaande ouder Laag opleidingsniveau Moeder jonger dan 19 jaar bij eerste Kind Middelengebruik (verslaving) Roken tijdens zwangerschap Ziekte Negatief zelfbeeld Zelf als kind mishandel/jeugdtrauma Psychische problemen (zoals depressief) Antisociaal gedrag Spreekt geen Nederlands	*2. Ouderfactoren*	Stabiele persoonlijkheid Goede gezondheid Positieve jeugdervaringen
Echtscheiding Conflicten/geweld Verwaarlozing/mishandeling partner Autoritaire opvoedingsstijl Ingrijpende gebeurtenissen Snelle wisseling in verzorgers van het kind Tekorten in communicatie ouder-kind	*3. Gezinsfactoren*	Opvoedingscompetentie Affectieve gezinsrelaties
	II Mesoniveau	
Isolement Gebrekkige sociale bindingen Conflicten	*4. Sociale (gezins)factoren*	Sociale steun Goede sociale bindingen Familie/vrienden
Sociale desintegratie Verpaupering, kansarme buurt, concentratie van delinquenten in buurt Slechte sociale voorzieningen Delinquente vrienden Peer rejection Geen band met school Te kleine huisvesting	*5. Sociale (buurt)factoren*	Sociale Cohesie Goede en toegankelijke sociale en pedagogische infrastructuur, onderwijs, zorg en welzijn
	III Macroniveau	
Armoede, Gebrekkige opleiding,	*6. Sociaaleconomische gezinsfactoren*	Goed inkomen, Goede opleiding
Culturele minderheidsgroep, Afwijkende subculturele waarden en normen	*7. Culturele factoren*	Normen en waarden in overeenstemming met dominante cultuur
Economische crises Werkloosheid Discriminatie	*8. Maatschappelijke factoren*	Stabiel sociaal en politiek klimaat, Open tolerante samenleving

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 69/2015

Onderwerp
Begrotingswijziging ten behoeve van subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Programma
Zorg & Welzijn

Portefeuillehouder
B. Frings

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
12 mei 2015

Samenvatting
Met dit voorstel vragen wij uw Raad om een begrotingswijziging door te voeren. Wij verlenen een eenjarige subsidie van €468.000 aan NIM Maatschappelijk Werk om de formatie van de sociale wijkteams tijdelijk uit te breiden voor de periode van 1 mei 2015 tot 1 mei 2016. Dit in verband met de tijdelijke onderbezetting van de sociale wijkteams. Omdat een derde van het subsidiebedrag betrekking heeft op 2016, vragen wij uw Raad om €156.000 over te hevelen naar de begroting voor 2016.

Voorstel om te besluiten

1. Een bedrag van € 156.000 over te hevelen van 2015 naar 2016 voor de dekking van de eenmalige budgetsubsidie aan NIM Maatschappelijke Werk voor de tijdelijke uitbreiding van de formatie sociale wijkteams.
2. De bijgevoegde begrotingswijziging BW-01429 vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Cilia ten Den, 9226, c.ten.den@nijmegen.nl

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding
Per 1 januari 2015 is de gemeente belast met extra taken op het gebied van zorg en welzijn. Een belangrijk deel van deze taken wordt uitgevoerd door de sociale wijkteams. In het eerste kwartaal van 2015 constateren wij dat ze tijdelijk onderbezet zijn. Om de formatie van de sociale wijkteams tijdelijk uit te breiden, verlenen wij een eenjarige subsidie van €468.000 aan NIM Maatschappelijk Werk, voor de periode 1 mei 2015 tot 1 mei 2016. Omdat een derde van het tijdsvlak in 2016 valt, vragen wij uw Raad om een derde van het subsidiebedrag, te weten €156.000, over te hevelen naar de begroting voor 2016.

2 Wettelijk kader of beleidskader
Het wijzigen van de begroting is een bevoegdheid van uw Raad.

3 Relatie met programma
De subsidie valt onder het product “Welzijn”, binnen het programma “Zorg en Welzijn”.

4 Doelstelling
De subsidie aan NIM Maatschappelijk Werk wordt toegekend voor de duur van één jaar. Van deze periode vallen de laatste vier maanden in 2016. Door €156.000 over te hevelen naar de begroting voor 2016, blijft de begroting in overeenstemming met de respectieve tijdsvlakken waarvoor de subsidie is toegekend.

5 Argumenten
In de Kamerronde van 18 maart jl., inzake het thema Zorg (het debat over sociale wijkteams), heeft uw Raad gevraagd om een tijdelijke uitbreiding van de formatie van de sociale wijkteams. Om aan deze vraag te voldoen verlenen wij een subsidie van €468.000,- aan het NIM Maatschappelijk Werk. De subsidie wordt verleend voor twaalf maanden, waarvan acht maanden in 2015 vallen en vier maanden in 2016. Vanuit de begroting gezien ontstaan er op deze manier twee tijdsvlakken. Om de begroting in overeenstemming te houden met de subsidie, willen wij acht twaalfden (€312.000,-) onder de begroting voor 2015 brengen, en vier twaalfden (€156.000,-) onder de begroting voor 2016.

6 Risico’s
Wij verwachten dat de geconstateerde onderbezetting in deze aanvangsfase van de sociale wijkteams van tijdelijke aard is. De subsidie is toegekend voor één jaar. We blijven monitoren of de subsidie structureel nodig is.

7 Financiën
Met begrotingswijziging BW-01429 hevelen wij een bedrag van €156.000 over van 2015 naar 2016. De eenmalige budgetsubsidie voor de tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams dekken we uit de middelen binnen het programma Zorg en Welzijn. De periode loopt van 1 mei 2015 tot 1 mei 2016. Twee derde deel van de subsidie (€312.000) heeft betrekking op 2015. Omdat er sprake is van een overloop naar 2016, hevelen we een derdedeel (€156.000) over van 2015 naar 2016. Dit is verwerkt in de bijgevoegde begrotingswijziging.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Totaal bedrag	Periode mei – december 2015	Periode januari – mei 2016
€ 468.000	€ 312.000	€ 156.000

8 Participatie en Communicatie
Het voorstel is tot stand gekomen in afstemming met de 4 grote welzijnsorganisaties in de regio (de W4: Tandem Welzijn, Het Inter-Lokaal, NIM Maatschappelijk Werk en Swon, het seniorennetwerk) en MEE Gelderse Poort. Zij leveren het maatschappelijk werk in de Sociale Wijkteams.

9 Uitvoering en evaluatie
NIM Maatschappelijk Werk, de subsidieaanvrager, draagt zorg voor de werving en aanstelling. Bij de selectie en werving wordt rekening gehouden met de behoefte aan extra jeugdexpertise en kennis van (L)VG- en GGZ-problematiek.

Verantwoording voor de extra inzet geschiedt op basis van de reguliere verantwoordings-afspraken met de W4 voor 2015 en 2016.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Begrotingswijziging BW-01429

Aanleveren begrotingswijziging

Steller	C. ten Den
BW	BW-01429 Tijdelijke uitbreidi
Soort wijziging	Begrotingswijziging
Soort besluit	BESL-RAAD
Besluitperiode	201504
Omschrijving	Tijdelijke uitbreidi

Verrekeningen debet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Verrekeningen credit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	goed	goed	goed	goed	goed
Totaal debet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal credit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	goed	goed	goed	goed	goed

kpl / product	product specificatie	kosten-soort	wijk	functie	Deb / Cred	2015	2016	2017	2018	2019	Omschrijving
Soort mutatie						MV Meerjr.var.	MV Meerjr.var.				
Document soort						WYZ-MV	WYZ-MV				
61307	S1761	44015	D		D	312.000,00	156.000,00				Bp 1 inz tijd. uitbr. SWT
61092	S2693	44012	D		D	-312.000,00	0,00				Bp 1 dekking 2015
61092	S2693	44012	D		D	-156.000,00	0,00				Bp 1 overh naar 2016
0710	D	D	D		D	156.000,00	-156.000,00				Bp 1 dekking 2016

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Toelichting over de behandeling van:

Brief van het college van B&W d.d. 26 mei 2015 inzake "Nachtwinkels"

Van:	Het college van B&W van 26 mei 2015
Doel:	Wensen en bedenkingen kenbaar maken
Toelichting:	**1. Brief van het college inzake "Nachtwinkels"** Met bijgevoegde brief verzoekt het college de raad zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van het ontwerpwerpbesluit om het maximaal aantal ontheffingen voor nachtwinkels vast te stellen op twee. Dit op basis van artikel 4.2 van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013. Over de wensen en bedenkingen wil het college tijdens de Politieke Avond van 10 juni 2015 graag van gedachten wisselen. **2. Achtergrond** Gezien het gewijzigd consumentengedrag zijn nachtwinkels onder voorwaarden in de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 mogelijk gemaakt. Op basis van deze verordening kan het aantal ontheffingen voor nachtwinkels voor Nijmegen nader worden bepaald door het college. Bij amendement heeft de raad aangegeven hierover eerst gehoord te willen worden en daarom wordt de procedure 'Wensen en Bedenkingen' gevolgd. De wensen en bedenkingen van de raad worden meegenomen in het definitieve besluit van het college. Na definitieve besluitvorming kunnen diverse belanghebbenden over een ontheffing voor een nachtwinkel geïnformeerd worden. Twee jaar na toekenning van de eerste ontheffing worden de ervaringen met nachtwinkels geëvalueerd en wordt bekeken of het toegestane aantal nachtwinkels overeenkomt met de behoefte vanuit de samenleving. **3. Proces van wensen en Bedenkingen** Conform de gemaakte afspraken in het Seniorenoverleg wordt de volgende procedure qua wensen en bedenkingen gehanteerd: <u>Stap 1: Schriftelijke ronde</u> Direct na de verzending van het raadsboekwerk worden alle fracties uitgenodigd om per email eventuele conceptwensen en -bedenkingen kenbaar te maken. De deadline voor reactie is de donderdag voorafgaand aan de Politieke Avond. In dit geval gaat het dan om donderdag 4 juni aanstaande. De Raadsgriffie zorgt vervolgens voor bundeling en stuurt de conceptwensen en –bedenkingen op de vrijdag die daarop volgt (vrijdag 5 juni) aan alle fracties en het college van B&W. <u>Stap 2: Kamerbespreking</u> De tweede stap betreft de daadwerkelijke kamerbespreking. Deze vindt in dit geval plaats tijdens de Politieke Avond d.d. 10 juni 2015. Tijdens deze bespreking kan onderling van gedachten worden gewisseld over alle wensen en bedenkingen en geven alle fracties aan welke wensen en bedenkingen vanuit hun fractie geformuleerd worden. <u>Stap 3: Schriftelijke ronde</u> Zoals gebruikelijk legt de kamergriffier na de raadskamer aan alle individuele fracties voor of de in de kamerronde geformuleerde wensen en bedenkingen correct zijn verwoord. De deadline voor reactie is de woensdag in de week ná de kamerbespreking (in dit geval dus woensdag 17 juni 2015). Vervolgens worden alle wensen en bedenkingen aan alle fracties voorgelegd met het verzoek om aan te geven welke wensen en bedenkingen door de desbetreffende fractie worden gesteund. De deadline voor deze reactie is de maandagavond vóór de bespreking in de besluitronde (in dit geval dus maandagavond 22 juni 2015).

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

	Stap 4: Opstellen conceptbrief en besluitvorming Wensen en bedenkingen waarvoor een raadsmeerderheid bestaat worden opgenomen in een conceptbrief die voorligt tijdens de volgende besluitronde. Het seniorenoverleg heeft onlangs besloten voortaan dergelijke brieven standaard als stemstuk te agenderen. De wensen en bedenkingen waarvoor géén meerderheid bestaat blijven zichtbaar; alle wensen en bedenkingen worden inclusief de steun per partij als bijlage bij de brief gevoegd en op internet geplaatst. Deze stukken worden op de dinsdag voorafgaand aan de besluitronde aan de gemeenteraad toegezonden (in dit geval dus dinsdag 23 juni 2015). Uiteraard kunnen alle fracties tijdens de besluitronde, indien gewenst, pogen de brief te wijzigen middels een amendement.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Lizzy Eijkhout l.eijkhout@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 – 329 2762
Bijlagen:	1. Brief van het college van B&W d.d. 26 mei 2015 inzake 'Nachtwinkels' Achtergrondinformatie 2. Raadsvoorstel 'Evaluatie Winkeltijden Nijmegen' d.d. 26 mei 2015 3. Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 4. Overicht wensen en bedenkingen Nachtwinkels		

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Economie
Economische Ontwikkeling

Ingekomen stuk D9 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 95 80
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
26 mei 2015	EZ20/15.0004041	Lizzy Eijkhout
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Wensen en bedenkingen nachtwinkels	-	(024) 3292762

Geachte leden van de raad,

Wij willen uw raad graag op grond van artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet in de gelegenheid stellen om wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van het ontwerpbesluit om op basis van artikel 4.2 van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 een maximum aantal ontheffingen voor nachtwinkels te bepalen op twee.

Gezien het gewijzigd consumentengedrag zijn nachtwinkels onder voorwaarden in de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 mogelijk gemaakt. Onder nachtwinkels worden kleinschalige levensmiddelenwinkels verstaan waar uitsluitend en hoofdzakelijk eet- en drinkwaren worden verkocht. Op basis van deze verordening kunnen wij het aantal ontheffingen voor nachtwinkels voor Nijmegen nader bepalen. Bij amendement heeft de raad echter aangegeven hierover eerst gehoord te willen worden en daarom wordt de “wensen en bedenkingen” procedure gevolgd.

Tijdens de Politieke Avond willen wij graag met u van gedachten wisselen over ons voorstel om twee nachtwinkels toe te staan. We willen graag twee nachtwinkels mogelijk maken, omdat:
- er behoefte blijkt te zijn aan nachtwinkels;
- Nijmegen een aanzienlijke studentenpopulatie heeft die graag gebruik maakt van de mogelijkheid om ook tijdens de nachtelijke uren levensmiddelen te kunnen kopen;
- er een grote belangstelling is vanuit de ondernemers zoals blijkt uit het aantal geïnteresseerden;
- we de mogelijke effecten hiervan kunnen spreiden;
- we bij twee nachtwinkels de impact van het toestaan van nachtwinkels beter kunnen meten en monitoren ten behoeve van de evaluatie.

We realiseren ons dat door de ruime openstelling van een nachtwinkel tijdens de nachtelijke uren de overlast voor omwonenden kan toenemen. De politie heeft hierbij ook aangegeven dat nachtwinkels altijd wel voor meer overlast zullen zorgen, maar dit met aanvullende voorwaarden, voorschriften en beperkingen te reguleren is. In de Verordening Winkeltijden Nijmegen zijn daarom voorwaarden voor het toestaan van nachtwinkels opgenomen. Deze voorwaarden hebben betrekking op de toegestane omvang van de winkel.
Achterliggende gedachte daarbij is dat maximering van de omvang bijdraagt aan de inperking van mogelijke overlast van een nachtwinkel. We willen zoveel mogelijk rekening houden met de

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Gemeente Nijmegen
Economie
Economische Ontwikkeling

woon- en leefsituatie en voorkomen dat de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de nachtwinkel. Om dit te kunnen reguleren hebben we in aanvulling op de eerder vastgestelde verordening nog de volgende criteria geformuleerd waarop de aanvragen worden getoetst:

- De nachtwinkel ligt bij voorkeur in een gebied met gemengde functies en waar niet uitsluitend gewoond wordt.
- De nachtwinkel moet goed bereikbaar zijn en gelegen aan een doorgaande weg (niet binnen het road barriers gebied in het stadscentrum).
- Er moet voldoende parkeergelegenheid zijn in de nabijheid van de nachtwinkel.
- Er moet een zeker mate van toezicht door handhavende diensten makkelijk te realiseren zijn om de negatieve effecten voor de woon- en leefsituatie en de openbare orde en veiligheid zoveel mogelijk te beperken.

Belangrijk is dat de politie per locatie gericht advies kan geven over flankerende maatregelen om te voorkomen dat onnodige overlast ontstaat. In de Verordening Winkeltijden Nijmegen (artikel 4.3) is al geregeld dat het college nog aanvullend voorschriften en beperkingen in de ontheffing kan opnemen. Voorbeelden hiervan zijn o.a.:

- alleen pinbetalingen tijdens de nachturen;
- de winkelruimte moet beveiligd zijn met een alarmsysteem en een videobewakingssysteem;
- tijdens de openingstijden van de winkel moeten er minimaal twee personeelsleden aanwezig zijn;
- er mag geen bevoorrading plaatsvinden tussen 22.00 en 06.00 uur;
- in de winkel of in de directe omgeving ervan wordt het rondhangen van bezoekers door de eigenaar van de winkel niet toegestaan.

Wij vragen u uw wensen en bedenkingen ten aanzien van het toestaan van twee nachtwinkels aan ons kenbaar te maken. De wensen en bedenkingen van uw raad worden meegenomen in het definitieve besluit van ons college. Na definitieve besluitvorming ten aanzien van het aantal ontheffingen kunnen de diverse belangstellenden voor een ontheffing voor een nachtwinkel geïnformeerd worden. Twee jaar na toekenning van de eerste ontheffing worden de ervaringen met nachtwinkels geëvalueerd en wordt bekeken of het toegestane aantal nachtwinkels overeenkomt met de behoefte vanuit de samenleving.

Hoogachtend,

college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel "Evaluatie Winkeltijden Nijmegen"

Van:	College van B&W d.d. 26 mei 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Met voorliggend voorstel verzoekt het college aan de raad om de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 inclusief de toelichting vast te stellen, en de structurele extra parkeerinkomsten ter hoogte van €150.000 in te zetten voor mobiliteitsmaatregelen in de binnenstad. **2. Achtergrond** Sinds november 2013 is de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 van kracht. Bij de vaststelling van de verordening is afgesproken om deze te evalueren. Uit de evaluatie blijkt dat een meerderheid tevreden is met de nieuwe ruimere mogelijkheden voor openstelling van de winkels. Op basis van de evaluatie blijven de hoofdlijnen van de Verordening Winkeltijden Nijmegen overeind. Ook de parkeerregulering op de zondag blijft gehandhaafd in dit voorstel vanwege het doorzetten van de vrije opening op zondag. Uit de evaluatie blijkt dat dit het beste scenario is. In het coalitieakkoord zijn afspraken gemaakt over mogelijkheden om twee zondagen per maand gratis te parkeren. Nu uit de evaluatie blijkt dat het handhaven van het huidige parkeerregime het beste scenario is, zal de meeropbrengst €150.000,- zijn. Het college stelt voor om deze meeropbrengsten in te zetten voor mobiliteitsmaatregelen voor bewoners van de binnenstad. Een concreet voorstel wordt, in samenwerking met bewoners en ondernemers, uitgewerkt.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Lizzy Eijkhout l.eijkhout@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 2762
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Evaluatie Winkeltijden Nijmegen' d.d. 26 mei 2015 2. Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen 3. Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 Achtergrondinformatie 4. Verslag bijeenkomst ondernemersverenigingen 5. Verslag bijeenkomst bewonersverenigingen 6. Metingen stadspanel over openingstijden winkels 7. Passantenonderzoek Citytraffic 8. Advies Huis voor de Binnenstad 9. Enquête Huis voor de Binnenstad 10. Overzicht winkeltijden vergelijkbare gemeenten 11. Rapportage DAR koopzondagen Raadsbesluit d.d.		

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 88/2015

Onderwerp
Evaluatie Winkeltijden Nijmegen

Programma
Economie & Werk

Portefeuillehouder
T. Tankir / B. van Hees

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
26 mei 2015

Samenvatting
Eind november 2013 is de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 van kracht geworden. Bij de vaststelling van deze verordening is afgesproken om de verordening te evalueren. Uit de evaluatie blijkt dat een meerderheid tevreden is met de nieuwe ruimere mogelijkheden voor openstelling van de winkels. Op basis van de evaluatie blijven de hoofdlijnen van de Verordening Winkeltijden Nijmegen overeind. Slechts op een enkel detail is het nodig om de Verordening Winkeltijden Nijmegen aan te passen. We hebben het parkeerbeleid aan de openstelling van de winkels aangepast. De meeropbrengsten die we hiermee genereren zetten we in voor mobiliteitsmaatregelen in de binnenstad.

Voorstel om te besluiten

1. De Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 inclusief de toelichting vast te stellen.
2. De structurele extra parkeerinkomsten van jaarlijks € 150.000,- vanaf 2015 in te zetten voor mobiliteitsmaatregelen in de binnenstad.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Lizzy Eijkhout, 2762, l.eijkhout@nijmegen.nl

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Eind november 2013 is de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 van kracht geworden. Bij de vaststelling van deze verordening is afgesproken om de verordening te evalueren. Uit de evaluatie blijkt dat een meerderheid tevreden is met de nieuwe ruimere mogelijkheden voor openstelling van de winkels. Op basis van de evaluatie blijven de hoofdlijnen van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 overeind. Door het wegvallen van de Vierdaagse bepaling in de nieuwe verordening blijkt onbedoeld de mogelijkheden voor straatverkoop tijdens de Vierdaagse ingeperkt te zijn. Hiervoor is aanpassing van de verordening noodzakelijk. Met het doorzetten van de vrije opening van de winkels op de zondag is het ook wenselijk om parkeeroverlast in het centrum te voorkomen en daarmee te waarborgen dat dit stadsdeel bereikbaar is en blijft voor bewoners en hun bezoek, daarom kiezen we voor het voortzetten van de parkeerregulering op de zondagen.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De Verordening Winkeltijden Nijmegen dient ten aanzien van de openingstijden van straatverkoop tijdens de Vierdaagse tussen 22.00 en 06.00 uur aangepast te worden. Hiervoor wordt het volgende artikel toegevoegd:

5.8 Vierdaagse
Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet ten aanzien van straatverkoop: het te koop aanbieden en verkopen van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije drinkwaren in het stadscentrum tijdens de Vierdaagse.

1.2 Relatie met programma

Het beleid met betrekking tot openstelling van winkels maakt onderdeel uit van het programma Economie & Werk. Daarnaast zijn er relaties met de programma's Veiligheid, Openbare Ruimte en Mobiliteit.

2 Doelstelling

Evalueren van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 en op basis hiervan deze verordening aan te passen.

3 Argumenten

De onderzoeken en enquêtes geven aan dat de consumenten tevreden zijn met de ruimere openingstijden van de winkels. Ook uit de bijeenkomsten en de diverse gesprekken met ondernemers / branches blijkt dat de meerderheid tevreden is met de ruimere openstelling van de winkels op zondag. Een ruime meerderheid van de ondernemers in de binnenstad houdt zich aan het advies van het Huis voor de Binnenstad. Het Huis voor de Binnenstad adviseert voor 2015 aan de ondernemers om de winkels tot en met september de eerste en de laatste zondag van de maand inclusief extra dagen voor de feestdagen en de laatste drie maanden alle zondagen open te zijn. Ook blijkt dat er duidelijk behoefte is aan differentiatie van openingstijden per branche of locatie.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Zo zijn de bouwmarkten en de woonboulevard Nijmegen iedere zondag geopend en het winkelcentrum Dukenburg elke eerste zondag van de maand. De huidige regelgeving sluit hier prima op aan. We adviseren dan ook de regels ten aanzien openingstijden van de winkels op zondag niet aan te passen.

Ten aanzien van de nachtwinkels wordt uw raad in een separaat raadsvoorstel in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van het ontwerpbesluit om op basis van artikel 4.2 van de Verordening Winkeltijden Nijmegen een maximum aantal ontheffingen voor nachtwinkels te bepalen op twee. Tevens worden er door het college aanvullende criteria vastgesteld waaraan de aanvragen worden getoetst. Om het risico van overlast verder te beperken kunnen nog aanvullende voorschriften en beperkingen aan de ontheffing worden toegevoegd. Dit laatste is al in artikel 4.3 van de verordening geregeld. Twee jaar na toekenning van de eerste ontheffing wordt geëvalueerd en wordt bekeken of het toegestane aantal nachtwinkels overeenkomt met de behoefte vanuit de samenleving.

Door het wegvallen van de Vierdaagse bepaling in de nieuwe verordening blijkt onbedoeld de mogelijkheden voor straatverkoop tijdens de Vierdaagse ingeperkt te zijn. Straatverkoop van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken tijdens de Vierdaagse willen we na 22.00 uur ’s avonds en voor 06.00 uur ’s morgens ook mogelijk maken zoals artikel 5.5 bijzondere vrijstelling tijdens de kermis. Hiervoor wordt de Verordening Winkeltijden Nijmegen aangepast.

In het coalitieakkoord zijn afspraken gemaakt over mogelijkheden van gratis parkeren op de twee ‘rustige’ koopzondagen om met name de bewoners in de binnenstad tegemoet te komen. Uit de evaluatie van het parkeren tijdens zondagen blijkt echter dat het handhaven van het huidige parkeerregime het beste scenario is. Het is een uniform parkeerregime dat makkelijk te communiceren en te begrijpen is: “betalen op zondag”. Voordeel van dit scenario is verder dat het regime rond zondagen niet wordt gewijzigd en dit dus geen verandering betekent voor de centrumondernemers. Ook hoeven de verordening parkeerbelasting en winkeltijden hiervoor niet aangepast te worden.
Tevens voorkomen we hiermee dat er een verschuiving plaatsvind naar de zondagen waarop er geen parkeerregulering van kracht is en op die manier de “rustige” zondagen alsnog druk worden en de drukke juist rustig.

4 Klimaat

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor het klimaat.

5 Risico’s

Er zijn geen risico’s verbonden aan de evaluatie van de Verordening Winkeltijden Nijmegen.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

6 Financiën

Bij de vaststelling van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 is afgesproken om de financiële consequenties voor schoonmaken, toezicht en parkeren bij de evaluatie in beeld te brengen. De meerkosten in verband met het schoonhouden van de binnenstad zijn ongeveer € 4.500 per jaar. Deze kosten we dekken we uit de huidige begroting van het programma Openbare Ruimte.

In het coalitieakkoord zijn afspraken gemaakt over mogelijkheden van gratis parkeren op twee koopzondagen per maand om met name de bewoners in de binnenstad tegemoet te komen. Vanwege de verwachte inkomstenderving zijn de parkeeropbrengsten in de Stadsbegroting vanaf 2015 structureel met € 150.000,-- verlaagd. Uit de evaluatie van het parkeren tijdens zondagen blijkt echter dat het handhaven van het huidige parkeerregime het beste scenario is. We handhaven daarom het betaald parkeren op alle zondagen en stellen voor om de meeropbrengsten hiervan in te zetten voor mobiliteitsmaatregelen om de bewoners van de binnenstad tegemoet te komen. Hiermee oormerken we deze middelen voor dezelfde doelstelling als in het coalitieakkoord. We werken een concreet voorstel hiervoor samen met bewoners en ondernemers uit en komen hier dit jaar nog op terug.
De effecten op de kosten van toezicht nemen we mee in het voorstel betreffende de inzet van de € 150.000,--.

7 Participatie en Communicatie

Om een goede belangenafweging te kunnen maken en om voldoende draagvlak te creëren zijn ook bij de evaluatie bijeenkomsten gehouden waarin met bewonersverenigingen en ondernemersverenigingen gesproken is over de winkeltijden.
De bekendmaking van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 vindt plaats op de dag na vaststelling door de raad. De verdere communicatie loopt via de reguliere middelen (publicatie in De Brug, een persbericht, de gemeentelijke website en social media).

8 Uitvoering en evaluatie

De uitvoering van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 ligt bij de afdeling Veiligheid in samenspraak met de afdeling Economische Zaken. De evaluatie heeft plaatsgevonden door de verschillende partijen die betrokken waren bij de totstandkoming van de verordening opnieuw te bevragen via onderzoeken, enquêtes, gesprekken en bijeenkomsten:

- Via het digitale stadspanel zijn de consumenten bevraagd naar hun ervaringen en wensen.
- Verder is er door City Traffic een passantenonderzoek Koopzondagen uitgevoerd.
- Het Huis voor de Binnenstad heeft via een enquête de ondernemers bevraagd naar hun ervaringen en wensen ten aanzien van de koopzondagen.
- Er is een overleg geweest met de bewonersverenigingen bij winkelcentra in de stad.
- Er is een bijeenkomst geweest met de ondernemers- en winkeliersverenigingen in de stad.
- De ODRN heeft op basis van binnengekomen klachten onderzoek gedaan naar (geluid)overlast van met name supermarkten.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
4

- Er is onderzoek gedaan naar de financiële consequenties voor het schoonmaken, toezicht en parkeren tijdens de koopzondagen.
- De ervaringen van vergelijkbare gemeenten zijn geïnventariseerd.
- De binnengekomen vragen en verzoeken ten aanzien van de winkeltijden zijn bekeken.
- De diverse verzoeken van belangstellenden ten aanzien van nachtwinkels zijn bekeken en besproken met de adviserende partijen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n):
- Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen
- Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015

Ter inzage:
- verslag bijeenkomst ondernemersverenigingen
- verslag bijeenkomst bewonersverenigingen
- metingen stadspanel over openingstijden winkels
- Passantenonderzoek Citytraffic
- Advies Huis voor de Binnenstad
- Enquête Huis voor de Binnenstad
- overzicht winkeltijden vergelijkbare gemeenten
- rapportage DAR koopzondagen

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen

Inleiding
Op 28 november 2013 is de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 van kracht geworden. Hierbij is afgesproken om de verordening te evalueren. Met deze evaluatie willen we onderzoeken of de beoogde doelstelling bereikt is. We hebben onderzoek gedaan naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de nieuwe verordening.

Doelstelling
De doelstelling van de nieuwe verordening is het maken van een verordening met duidelijke regels die passen bij het veranderend koopgedrag en de economische concurrentiepositie, waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van de diverse betrokken partijen. We willen tegemoetkomen aan het veranderend koopgedrag van de consumenten en de wensen van ondernemers waarbij in bepaalde mate ook rekening gehouden wordt met de leefbaarheid en zondagsrust voor omwonenden en de kleine ondernemers.

Methode
De evaluatie heeft plaatsgevonden door de verschillende partijen die betrokken waren bij de totstandkoming van de verordening opnieuw te bevragen via onderzoeken, enquêtes, gesprekken en bijeenkomsten.

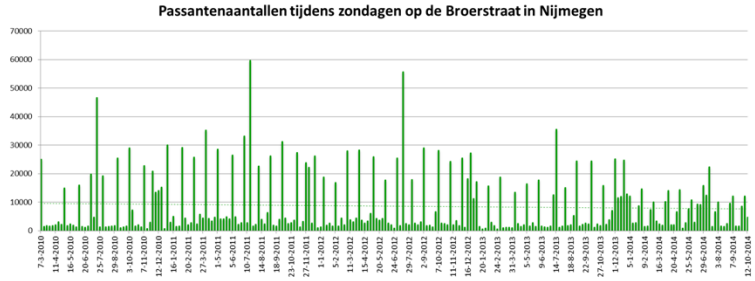
- Via het digitale stadspanel zijn de consumenten bevraagd naar hun ervaringen en wensen.
- Verder is er door City Traffic een passantenonderzoek Koopzondagen uitgevoerd.
- Het Huis voor de Binnenstad heeft via een enquête de ondernemers bevraagd naar hun ervaringen en wensen ten aanzien van de koopzondagen.
- Er is een overleg geweest met de bewonersverenigingen bij winkelcentra in de stad.
- Er is een bijeenkomst geweest met de ondernemers- en winkeliersverenigingen in de stad.
- De ODRN heeft op basis van binnengekomen klachten onderzoek gedaan naar (geluid)overlast van met name supermarkten.
- Er is onderzoek gedaan naar de financiële consequenties voor het schoonmaken, toezicht en parkeren tijdens de koopzondagen.
- De ervaringen van vergelijkbare gemeenten zijn geïnventariseerd.
- De binnengekomen vragen en verzoeken ten aanzien van de winkeltijden zijn bekeken.
- De binnengekomen aanvragen ten aanzien van nachtwinkels zijn bekeken en besproken met de adviserende partijen.

Resultaten

De resultaten van de onderzoeken van het digitale stadspanel, passantenonderzoek, financiële consequenties voor het schoonmaken en enquête van het Huis voor de Binnenstad zijn bijgevoegd. Tevens zijn de verslagen van de bijeenkomsten bijgevoegd. Verder is er een overzicht van de inventarisatie van ervaringen van vergelijkbare gemeenten opgenomen in de bijlagen. Hieronder volgt een korte samenvatting per onderdeel van de evaluatie.

Digitale stadspanel
Sinds de invoering van de verruiming van de winkeltijden is afgesproken geregeld te peilen wat de ervaringen zijn. Doormiddel van het enquêteren van het Nijmeegse digitaal stadspanel, worden de ervaringen van burgers in beeld gebracht. De onderzoeksvraag hierbij was: Hoe kijken burgers aan tegen de verruiming en/of ruimere mogelijkheden van de openingstijden van winkels in Nijmegen sinds eind november 2013. Het opiniepanel bestaat uit 3.954 Nijmegenaren. In dit onderzoek participeerden 1.309 personen (33%), dit is vergelijkbaar met de respons van hetzelfde type onderzoek in het najaar van 2011.
Het panel is negatief in hun oordeel over de openingstijden van voorzieningen. In vergelijking met 2011 is dit beeld niet veranderd. Men geeft aan dat bijvoorbeeld het gemeenteloket en bibliotheek meer buiten kantooruren open dienen te zijn. Zo zou de gewenste openingstijd door de weeks voor winkels, musea en publieke dienstverlening van 10.00 tot 19.00 uur moeten zijn (33% van de ondervraagde), of van 9.00 tot 18.00 uur (25% van de ondervraagde). Voor de zaterdag geeft 40% aan dat de gewenste openingstijd van 9.00 tot 18.00 uur is. Circa 23% van de opmerkingen van panelleden gingen in op de uniformiteit van de openingstijden in het stadscentrum. Men geeft aan te weinig eenduidigheid te zien.
Over de koopavond is het panel minder positief. Ongeveer 60% van de ondervraagde bezoekt zelden of nooit de donderdagse koopavond in het Nijmeegse stadscentrum. Wanneer de doordeweekse winkeltijden verruimd zouden worden naar 19.00 uur geeft 66% van het panel aan, dat de koopavond zou mogen verdwijnen.
Bijna de helft van het Nijmeegse digitale Stadspanel is op de hoogte van het feit dat (alle) winkels nu op zondag(middag) open mogen zijn. Men heeft voornamelijk kennis van de zondagsopenstelling van supermarkten (89% van het panel). Bijna 50% van het panel geeft aan een supermarkt wekelijks op zondag te bezoeken. 40% van het Stadspanel bezoekt de koopzondag in het stadscentrum of de bouwmarkten.

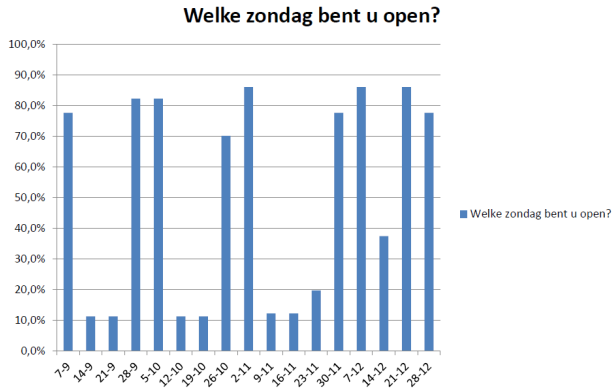
Passantenonderzoek Citytraffic
Onderzoeksbureau Citytraffic meet sinds 2010 door middel van automatische passantentellers het druktebeeld in de grootste steden van België en Nederland. Door middel van strategische geplaatste scanners worden short range radio signals, zoals Bluetooth en Wi-Fi, van mobiele apparaten opgevangen. Daarnaast worden ook andere telmethode ingezet om een betrouwbaar beeld te creëren. Door middel van twee meetpunten in de Broerstraat is sinds maart 2010 volcontinu data verzameld. Het druktebeeld van alle zondagen op een rij geeft het volgende verloop:

Figuur 1: Passantenaantallen tijdens zondagen op de Broerstraat in Nijmegen

Een licht dalende trend is waar te nemen. Opgemerkt moet worden dat het landelijke druktebeeld een sterkere daling laat zien. Na een bijzonder slecht landelijk voorjaar in 2013 zien we in de gemeente Nijmegen een stijging van de bezoekersaantallen. Geconcludeerd mag worden dat de bezoekersaantallen op de zondagen een positieve ontwikkeling heeft doorgemaakt in de laatste twee jaar. Kijken we naar de twee koopzondagen in de maand dan zien we dat de eerste koopzondag meer wordt bezocht dan de tweede koopzondag. Waarschijnlijk heeft dit te maken met gewenning van bezoekers. Traditioneel was namelijk alleen de eerste zondag in de maand een koopzondag.
In de decembermaand zien we een toename van het aantal bezoekers op de koopzondag. Wanneer we kijken naar de weekdrukte dan zien we dat de toename van de bezoeken op zondag ten koste gaat van de donderdag. Andere dagen blijven relatief stabiel.

Enquête en advies Huis voor de Binnenstad
In november 2014 heeft het Huis voor de Binnenstad (HvdB) een advies gegeven aan de gemeente Nijmegen inzake koopzondagen. Het HvdB heeft ondanks de volledige vrijstelling van de koopzondag, geadviseerd aan ondernemers alleen de eerste en laatste zondag van de maand open te gaan. Doormiddel van een enquête onder 107 respondenten heeft het HvdB de tevredenheid onder ondernemers gepeild omtrent de koopzondagen. Hieruit kwam naar voren dat een meerderheid van de ondervraagde tevreden is over de huidige regeling. Bijna de helft van de ondervraagde geeft aan het liefst de eerste zondag van de maand open te zijn. Ongeveer 26% geeft aan de huidige regelgeving te handhaven. Gemiddeld heeft om en nabij de 80% van de binnenstad ondernemers hun winkel open op geadviseerde zondagen. Daarnaast ziet het HvdB dat men zich netjes houdt aan het advies. Wel ziet men in de toekomst ruimte om meer koopzondagen toe te voegen doordat het draagvlak bij de ondernemers langzamerhand toeneemt.

Figuur 2: Openstelling winkels binnenstad Nijmegen

Het advies van het HvdB is om de verordening ongewijzigd te continueren om vervolgens, in lijn met het advies van het bestuur van de Vereniging Centrum Ondernemers Nijmegen (VCON), het aantal collectieve koopzondagen voorzichtig te verruimen. Daarnaast kan worden ingezet om de laatste drie maanden van het jaar alle zondagen vrij te stellen.
Geadviseerd wordt om voor eind 2015 te evalueren of het voorgestelde regiem het gewenste effect heeft zodat voor 2016 indien wenselijk andere afspraken gemaakt kunnen worden. Tot slot wordt geadviseerd een eenduidig maar gematigd parkeertarief op alle zondagen mede ingegeven door de landelijke tendens om parkeertarieven als marketinginstrument te hanteren.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen

Bijeenkomst bewoners
Bewonersvereniging c.q. Wijkraad Heijendaal / st. Anna geven aan dat er 7 dagen per weer door de koopzondagen van de supermarkten overlast is. Het enige wat de gemeente doet is het handhaven van de vastgestelde regels rondom geluidsoverlast. De gemeentelijke overheid heeft echter geen mogelijkheden om de landelijk vastgestelde regels verder te beperken. De rol van de gemeente zou meer moeten zijn dan alleen het handhaven van de regels. Gekeken wordt of de gemeente een rol kan spelen bij de maatschappelijke betrokkenheid van de supermarkten met de bewoners in de wijk zodat problemen gezamenlijk opgelost kunnen worden. De bewoners zien graag dat de openingstijden van de supermarkten op zondag verder beperkt worden tot 18.00 uur. Om de geluidsoverlast van het laden en lossen te beperken zou gekeken kunnen worden naar het verplichten van een overdekte laad en los sluis bij supermarkten die overlast geven in de wijk.

Bijeenkomst ondernemers
De trend dat er steeds meer behoefte van de consument is om op zondag te winkelen wordt door alle ondernemers wel onderschreven. Er is begrip voor de kleine ondernemer waarvoor het niet makkelijk is om elke zondag open te zijn. Uniformiteit en een heldere communicatie over de openstelling van de winkels is erg belangrijk. Voor de binnenstad wil men proberen om er naar te streven dat uiteindelijk het merendeel van de winkels op alle zondagen geopend zijn. Verder is duidelijk dat er behoefte is aan differentiatie van openingstijden per branche of locatie. Supermarkten, bouwmarkten en de woonboulevard gaan elke zondag open, de binnenstad de eerste en de laatste zondag van de maand. De gemeente moet kijken hoe ze de koopzondagen verder kunnen faciliteren door het parkeerbeleid en het OV beleid hier op af te stemmen. Er zou ook meer aandacht kunnen zijn voor de wisselwerking tussen winkelen, leisure en horeca.

Onderzoek ODRN
Met de ODRN is afgesproken om bij geluidsoverlast van supermarkten alleen geluidsmetingen te verrichten bij officiële klachten. Geluidsoverlast voor buurtbewoners bij AH XL aan de St. Jacobslaan besproken met de ODRN. Er zijn hier ook officiële klachten binnengekomen. De ODRN heeft diverse malen metingen verricht en inderdaad overtredingen geconstateerd. Dit is opgenomen met de AH XL en maatregelen zijn hierbij afgesproken. Vanuit Economische Zaken is ook overleg geweest met de AH XL en gevraagd om een overzicht van de maatregelen die de AH XL genomen heeft.
De AH XL heeft besloten om te stoppen met het vroege laden en losse voor 07.00 uur 's ochtends. De manager van AH XL heeft contact gehad met de bewonersvereniging c.q. wijkraad en zal in een van de volgende bijeenkomsten aanwezig zijn om de maatregelen toe te lichten en nadere afspraken te maken. Tot nu toe zijn er verder geen meldingen van geluidsoverlast bij andere supermarkten binnen gekomen bij zowel de ODRN als het meldpunt Gelderland.

Financiële consequenties voor schoonmaken, toezicht en parkeren
De exacte (parkeer)opbrengsten en de kosten voor toezicht en schoonhouden van de binnenstad waren bij het vaststellen van de Verordening Winkeltijden Nijmegen nog niet in te schatten. We wisten namelijk nog niet zeker of en in hoeverre winkels ook gebruik zouden maken van de verruiming. Voorts was het nog niet duidelijk in welke mate additioneel bezoek aan de binnenstad te verwachten was of dat sprake zou zijn van een andere spreiding van bezoek over de week. Als mogelijk risico werd ingeschat dat de extra kosten niet helemaal gedekt zouden kunnen worden uit de extra (parkeer)opbrengsten. In de evaluatie van de Verordening Winkeltijden Nijmegen is afgesproken om de financiële consequenties in beeld te brengen.

De totale schoonmaakkosten op koopzondagen zijn van € 9.906,-- voor 19 koopzondagen in 2013 gestegen naar € 14.460,-- voor 26 koopzondagen. Dit is een verhoging van € 4.554,-- (zie bijlage). De kosten van (parkeer)toezicht zijn gelijk gebleven door een verschuiving van toezicht door de week.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen

Sinds de invoering van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 moet op alle zondagen voor het parkeren betaald worden. Hierdoor zijn de parkeerinkomsten op zondag met € 150.000,-- toegenomen. In het coalitie akkoord zijn afspraken gemaakt over mogelijkheden van gratis parkeren op niet koopzondagen om met name de bewoners in de binnenstad tegemoet te komen. Om dit te financieren zijn de minderopbrengsten van € 150.000,-- gereserveerd in de begroting. Ten aanzien van het parkeren op koopzondag en gezien de wensen vanuit het coalitieakkoord zijn een aantal varianten op een rij gezet. Deze varianten zijn:

1. Situatie houden zoals deze nu is waarbij de winkels in het stadscentrum alle zondagen geopend mogen zijn, maar waarbij het Huis voor de Binnenstad twee zondagen in de maand promoot als zijnde koopzondagen. Op alle zondagen geldt betaald parkeren.
2. Er worden twee koopzondagen per maand vastgesteld in de Verordening Winkeltijden Nijmegen en tijdens die koopzondagen geldt betaald parkeren. De overige koopzondagen zijn gratis.
3. Op alle zondagen is het gratis parkeren.
4. Tijdens de twee door de winkeliers uitgeroepen koopzondagen is het parkeren gratis en tijdens de overige zondagen geldt betaald parkeren.
5. Alle zondagen krijgen een goedkoper parkeertarief.

Per variant is gekeken naar de inkomsten, voor- en nadelen van de diverse bezoekersgroepen (bewoners, bezoekers, ondernemers), de politieke haalbaarheid en de juridische en organisatorische consequenties. Hieruit blijkt dat het handhaven van het huidige parkeerregime het beste scenario is. Een uniform parkeerregime dat makkelijk te communiceren en te begrijpen is: “betalen op zondag”. Voordeel van dit scenario is verder dat het regime rond koopzondagen niet wordt gewijzigd en dit dus geen verandering betekent voor de centrumondernemers. De verordening parkeerbelasting en winkeltijden hoeven niet aangepast te worden. Het minpunt van de eerste variant is dat het coalitieakkoord niet wordt uitgevoerd. Om de diverse groepen in de stad (bewoners, bezoekers en ondernemers) tegemoet te komen kan het gereserveerde bedrag ingezet worden voor financiële (parkeer)maatregelen die de bereikbaarheid van het centrum voor met name bewoners en bezoekers vergroten.

Vergelijking en ervaringen andere steden
De vergelijkbare gemeenten Arnhem, ’s Hertogenbosch, Maastricht, Tilburg en Apeldoorn hebben net als Nijmegen de koopzondagen vrijgegeven en de openstelling overgelaten aan de ondernemers zelf. De ondernemers in binnenstad van de meeste steden hebben gekozen voor een eerste en laatste zondag van de maand. Supermarkten, bouwmarkten en woonboulevards zijn meestal elke zondag geopend. De meeste steden hebben nog niet geëvalueerd. Wel blijkt dat de meeste ondernemers nog zoekende zijn. Niet alle ondernemers doen alle zondagen mee en er zijn ook ondernemers die de winkel vervolgens op de maandag gesloten houden. Alleen Enschede heeft een maximaal aantal van 26 koopzondagen vastgesteld (eerste en laatste zondag van de maand en alle zondagen in december.

Binnengekomen vragen en verzoeken ten aanzien van de winkeltijden.
- Er zijn tot nu toe twee verzoeken om ontheffing binnengekomen van een supermarkt om op 1e Kerstdag 2014 en op 1e Pinksterdag 2015 geopend te zijn. In de verordening is verband met de zondagsrust expliciet opgenomen dat de 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag de winkels gesloten dienen te zijn. De verzoeken zijn dan ook afgewezen.
- Er zijn vragen/verzoeken binnengekomen voor ontheffing van de winkeltijdenwet na 22.00 uur ’s avonds en voor 06.00 uur ’s morgens tijdens de Vierdaagse. Voor ruimere openstelling van supermarkten in het stadscentrum tijdens de Vierdaagse zal een aanvraag voor ontheffing worden geweigerd omdat naar verwachting de woon- en leefsituatie c.q. openbare orde en veiligheid op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de winkel.

- Door het wegvallen van de Vierdaagse bepaling in de nieuwe verordening blijkt onbedoeld de mogelijkheden voor straatverkoop tijdens de Vierdaagse ingeperkt te zijn. Het verzoek om ontheffing voor straatverkoop van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken na 22.00 uur 's avonds en voor 06.00 uur 's morgens tijdens de Vierdaagse kan op basis van artikel 4.1 van de huidige verordening ook niet gehonoreerd worden, omdat zij geen winkel zijn in de zin van de verordening. Artikel 5.1 van de verordening waarin vrijstelling voor straatverkoop geregeld is geldt alleen voor de zon- en feestdagen.

Binnengekomen aanvragen voor nachtwinkels
Er zijn diverse aanvragen binnengekomen voor ontheffing voor een nachtwinkel in het centrum van Nijmegen. De aanvragen zijn voor advies doorgestuurd naar de Politie Zuid-Gelderland en ter toetsing aan de afdeling Mobiliteit, afdeling Veiligheid en de wijkmanagers. Uit het advies van de politie en de toetsing van de afdelingen bleek dat door het compacte stadscentrum het een complexe zaak is om een geschikte locatie te vinden. Aangegeven wordt dat er altijd een risico van enige overlast blijft bestaan, maar dat wil niet zeggen dat het niet te reguleren is. In gezamenlijk overleg zijn er een aantal criteria geformuleerd die in de toelichting van de verordening worden opgenomen. Het risico van overlast wordt in de voorwaarden opgenomen in de toelichting van de verordening winkeltijden al zoveel mogelijk beperkt. Om dit risico nog verder te kunnen verkleinen is het belangrijk dat de politie de aanvragen per locatie kan beoordelen en eventueel, afhankelijk van de locatie, nog aanvullende voorschriften en beperkingen in de ontheffing kan laten opnemen. Dit is al in artikel 4.3 van de Verordening Winkeltijden Nijmegen geregeld. De aanvragen zijn nog niet afgehandeld omdat bij amendement de raad aangegeven heeft om over het aantal nachtwinkels eerst gehoord te willen worden. Hiervoor wordt een apart raadsvoorstel aan de raad voorgelegd.

<u>Conclusies en advies</u>

- De onderzoeken en enquêtes geven aan dat de consumenten tevreden zijn met de ruimere openingstijden van de winkels. Ook uit de bijeenkomsten en de diverse gesprekken met ondernemers / branches blijkt dat de meerderheid tevreden is met de ruimere openstelling van de winkels op zondag. Een ruime meerderheid van de ondernemers in de binnenstad houdt zich aan het advies van het Huis voor de Binnenstad. Het Huis voor de Binnenstad adviseert voor 2015 aan de ondernemers om de winkels tot en met september de eerste en de laatste zondag van de maand inclusief extra dagen voor de feestdagen en de laatste drie maanden alle zondagen open te zijn. Ook blijkt dat er duidelijk behoefte is aan differentiatie van openingstijden per branche of locatie. Zo zijn de bouwmarkten en de woonboulevard Nijmegen iedere zondag geopend en het winkelcentrum Dukenburg elke eerste zondag van de maand. De huidige regelgeving sluit hier prima op aan. We adviseren dan ook de regels ten aanzien openingstijden van de winkels op zondag niet aan te passen.

- Nachtwinkels: in een separaat raadsvoorstel wordt uw raad in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van het ontwerpbesluit om op basis van artikel 4.2 van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 een maximum aantal ontheffingen voor nachtwinkels te bepalen op twee. Tevens worden er door het college aanvullende criteria vastgesteld waaraan de aanvragen worden getoetst. Om het risico van overlast verder te beperken kan het college nog aanvullende voorschriften en beperkingen aan de ontheffing toevoegen. Deze bevoegdheid is al in art. 4.3 van de verordening geregeld. Een jaar na toekenning van de eerste ontheffing wordt geëvalueerd en wordt bekeken of het toegestane aantal nachtwinkels overeenkomt met de behoefte vanuit de samenleving.

- Straatverkoop van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken tijdens de Vierdaagse willen we na 22.00 uur 's avonds en voor 06.00 uur 's morgens ook mogelijk maken net als in artikel 5.5 bijzondere vrijstelling tijdens de kermis. Hiervoor wordt de in de Verordening winkeltijden Nijmegen artikel 5.8 toegevoegd.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen

- In het coalitie akkoord zijn afspraken gemaakt over mogelijkheden van gratis parkeren op niet koopzondagen om met name de bewoners in de binnenstad tegemoet te komen. Om dit te financieren zijn de minderopbrengsten van € 150.000,-- gereserveerd in de begroting. Uit de evaluatie van het parkeren tijdens koopzondagen blijkt echter dat het handhaven van het huidige parkeerregime het beste scenario is. Het is een uniform parkeerregime dat makkelijk te communiceren en te begrijpen is: “betalen op zondag”. Voordeel van dit scenario is verder dat het regime rond koopzondagen niet wordt gewijzigd en dit dus geen verandering betekent voor de centrumondernemers. Ook hoeven de verordening parkeerbelasting en winkeltijden niet aangepast te worden. Voorstel om het gereserveerde bedrag van € 150.000,-- in te zetten voor financiële parkeermaatregelen voor de binnenstad en een concreet voorstel hiervoor samen met bewoners en ondernemers uit te werken. De extra kosten voor het schoonmaken van de binnenstad zijn beperkt en kunnen ook gedekt worden uit het gereserveerde bedrag.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

De raad van de gemeente Nijmegen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 19 mei 2015,

gelet op artikel 3 van de Winkeltijdenwet;

besluit vast te stellen:

Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- feestdagen: Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag, eerste en tweede Kerstdag
- werkdagen: maandag tot en met zaterdag;
- winkel: een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte, waarin goederen aan particulieren plegen te worden verkocht;

Artikel 2. Algemene vrijstellingen

2.1 Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt van 12.00 uur tot 18.00 uur een algemene vrijstelling op zon- en feestdagen, met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag.

2.2 Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt van 12.00 tot 22.00 uur een algemene vrijstelling voor supermarkten op zon- en feestdagen met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag.
Op 24 december, 4 mei en op Goede Vrijdag dient de winkel vanaf 19.00 uur gesloten te zijn.

2.3 Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt van 08.00 tot 18.00 uur een algemene vrijstelling voor de branche brood en banket op zon- en feestdagen met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag.

Artikel 3. Individuele ontheffingen

3.1 Het college kan op aanvraag ontheffing verlenen van de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a. en b. van de Winkeltijdenwet vervatte verboden, ten behoeve van:
   a. bijzondere gelegenheden van tijdelijke aard waaronder veilingen, modeshows en feestelijkheden met een cultureel of sociaal doel;
   b. het uitstallen van goederen;
   c. jubilea, shows, recepties en vergelijkbare evenementen van een in de gemeente gevestigde ondernemer;
   d. (sport)evenementen, beurzen, tentoonstellingen, exposities, braderieën, muziekfestivals of andere daarmee vergelijkbare manifestaties die op één locatie plaatsvinden.

3.2 Het college kan nadere voorschriften en beperkingen aan de ontheffing verbinden.

3.3 De ontheffing kan onder meer worden geweigerd als de woon- en leefsituatie en/of de openbare orde of in artikel 3.1 of 3.2 genoemde activiteiten op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de winkel op basis van de ontheffing.

Artikel 4. Openstelling op werkdagen voor 06.00 uur en na 22.00 uur

4.1 Het college kan op aanvraag ontheffing verlenen van de verboden vervat in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder c van de wet, voor incidentele bijzondere gelegenheden van tijdelijke aard en voor zover deze betrekking hebben op werkdagen, dat wil zeggen op maandagen tot en met vrijdagen tussen 22.00 uur en 06.00 uur en op zaterdagen tussen 22.00 uur en 00.00 uur.

4.2 Het college kan op aanvraag een, door het college, gehoord hebbende de raad, nader te bepalen aantal, ontheffing verlenen van de verboden vervat in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder c van de wet, voor kleinschalige levensmiddelenwinkels waar uitsluitend en hoofdzakelijk eet- en drinkwaren worden verkocht en voor zover deze betrekking hebben op werkdagen, dat wil zeggen op maandagen tot en met zaterdagen tussen 22.00 uur en 04.00 uur. Ontheffingen worden niet verleend aan inrichtingen, zoals bedoeld in artikel 2.3.1.1 eerste lid sub a onder 3 APV.

4.3 Het college kan nadere voorschriften en beperkingen aan de ontheffing verbinden.

4.4 De ontheffing kan onder meer worden geweigerd indien de woon- en leefsituatie en/of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de winkel.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Artikel 5. Bijzondere vrijstellingen

5.1 Straatverkoop voor bepaalde goederen

Voor de in artikel 2, tweede lid van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zon- en feestdagen, gelden niet ten aanzien van straatverkoop: het te koop aanbieden en verkopen van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken.

5.2 Bejaardenoorden, woon/zorg centra

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet voor winkels in of op het terrein van bejaardenoorden en woon/zorg centra ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van eet- en drinkwaren, prentbriefkaarten, nieuwsbladen en tijdschriften alsmede bloemen en planten.

5.3 Bepaalde winkels

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen gelden niet ten aanzien van:
a. musea;
b. winkels, waar uitsluitend maaltijden, voor directe consumptie geschikte eetwaren, alcoholvrije dranken en, door middel van een automaat, tabak en tabaksproducten, middelen ter voorkoming van zwangerschap en damesverband plegen te worden verkocht;
c. winkels waar de bedrijfsactiviteit hoofdzakelijk bestaat uit het verhuren van voorbespeelde videobanden en andere voorbespeelde beelddragers, mits in die winkel geen andere goederen worden te koop aangeboden of verkocht dan videobanden en andere beelddragers, alsmede tijdschriften en catalogi, die betrekking hebben op het te huur aangeboden assortiment.

5.4 Culturele evenementen
Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet voor gebouwen, waar voorstellingen, uitvoeringen of evenementen van culturele aard plaatsvinden, en waar uitsluitend of hoofdzakelijk goederen die rechtstreeks verband houden met aldaar te houden voorstellingen, uitvoeringen en evenementen plegen te worden verkocht, vanaf een uur voor de aanvang van de voorstelling, de uitvoering of het evenement tot een uur na afloop daarvan.

5.5 Kermis

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van voor directe consumptie geschikte eet- en drinkwaren, snoepgoed, speelgoed en feestartikelen op een terrein waar de kermis wordt gehouden tijdens de openingstijden van de kermis.

5.6 Sportcomplexen

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet ten aanzien van winkels in of op het terrein van sportcomplexen, waar uitsluitend of hoofdzakelijk goederen worden verkocht, die rechtstreeks verband houden met de aldaar beoefende sporten, gedurende de openstellingsuren van die sportcomplexen.

5.7 Ramadan

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 uur en 06.00 uur gelden niet gedurende de Ramadan vanaf twee uur voor zonsondergang tot zonsondergang voor winkels waar brood en gebak wordt verkocht dat in het bijzonder is bestemd voor hen die zich aan de Ramadan houden, mits in die winkel dat brood en gebak ook pleegt te worden verkocht buiten de periode van de Ramadan.

5.8 Vierdaagse

Voor de in artikel 2, tweede lid van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet ten aanzien van straatverkoop: het te koop aanbieden en verkopen van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije drinkwaren in het stadscentrum tijdens de Vierdaagse.

Artikel 6. Beslistermijn

6.1 Het college beschikt op een aanvraag om ontheffing binnen 8 weken na de dag waarop de aanvraag is ontvangen.
6.2 De beschikking kan voor ten hoogste 8 weken worden verdaagd.

Artikel 7. Intrekken of wijzigen ontheffing

Het college kan een ontheffing intrekken of wijzigen als:

a. ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt;
b. verandering van omstandigheden of inzichten dit naar hun oordeel noodzakelijk maken in het belang van de belangen ter bescherming waarvan de ontheffing is vereist;
c. de exploitatie van de winkel op basis van de ontheffing gevaar oplevert voor de openbare orde, de veiligheid of het woon- en leefklimaat ter plaatse;
d. aan de ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen;
e. van de ontheffing geen gebruik wordt gemaakt binnen een daarbij gestelde termijn; of
f. de houder dit verzoekt.

Artikel 8. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

8.1 De Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 wordt ingetrokken.
8.2 Een krachtens de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 verleende vrijstelling of ontheffing geldt als vrijstelling of ontheffing verleend krachtens deze verordening. Het college kan deze ambtshalve vervangen door een vrijstelling of ontheffing krachtens deze verordening. Ambtshalve vervanging kan gepaard gaan met een wijziging van beperkingen en voorschriften.
8.3 Aanvragen om ontheffing die zijn ingediend onder de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 maar waarop nog niet is beschikt bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld overeenkomstig deze verordening.

Artikel 9. Inwerkingtreding en citeertitel

9.1 Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag van de bekendmaking.
9.2 Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 2015

De voorzitter, De raadsgriffier,

Drs. H.M.F. Bruls drs. M.A.H. Heffels

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

TOELICHTING VERORDENING WINKELTIJDEN NIJMEGEN

Algemeen

De winkeltijdenverordening is gebaseerd op de Winkeltijdenwet (hierna de wet). De hoofdlijnen van deze wet zijn:

- Op maandag t/m zaterdag, de werkdagen, is openstelling van de winkels toegestaan tussen 06.00 en 22.00 uur. Gemeenten mogen gedurende deze uren geen beperkingen opleggen aan de openstelling van de winkels.
- Gedurende de nachturen van 22.00 tot 06.00 uur is winkelopening op werkdagen niet toegestaan.
- Op zon- en feestdagen is winkelopening niet toegestaan. Als feestdagen worden aangemerkt Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag en eerste en tweede Kerstdag. Ook op 24 december, 4 mei en op Goede Vrijdag vanaf 19.00 uur is winkelopening niet toegestaan.

De gemeente kan vrijstellingen en ontheffingen van deze verplichte winkelsluiting verlenen. Dit is geregeld in de Verordening Winkeltijden Nijmegen.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsbepalingen

Voor de omschrijving van het begrip feestdagen is aansluiting gezocht bij artikel 2 van de wet. De wet noemt eerste Paasdag en eerste Pinksterdag niet, omdat deze altijd op een zondag vallen.

Artikel 2. Algemene vrijstellingen

De winkeltijdenwet geeft aan de gemeente de bevoegdheid om (algemene) vrijstellingen te verlenen. Voor alle winkels in Nijmegen geldt een vrijstelling op zon- en feestdagen van 12.00 uur tot 18.00 uur. De supermarkten mogen op zon- en feestdagen open van 12.00 tot 22.00 uur en de bakkers van 8.00 tot 18.00 uur. De bakkers mogen op de zondag niet alleen ’s middags, maar ook ’s ochtends vroeg de winkel op zon- en feestdagen geopend hebben voor de verkoop van vers brood. Van deze vrijstelling zijn 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag uitgesloten. Ook moeten de winkels op 24 december, 4 mei en op Goede Vrijdag na 19.00 uur de winkels gesloten houden.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Artikel 3. Individuele ontheffingen

De winkeltijdenwet geeft aan de gemeente de bevoegdheid om ontheffingen te verlenen. Aangezien de openstelling van winkels op zondag is beperkt van 12.00 tot 18.00 of 22.00 uur blijven er toch nog ontheffingsmogelijkheden voor bijzondere gelegenheden zoals bijvoorbeeld jubilea, (sport)evenementen, beurzen en tentoonstellingen, braderieën en muziekfestivals. Op basis van een aanvraag kan voor deze individuele en incidentele situaties een ontheffing worden aangevraagd. Hierdoor kan iedere aanvraag worden beoordeeld of de openstelling geen negatieve invloed heeft op onder meer veiligheid en/of openbare orde en/of leefklimaat.

Artikel 4. Openstelling op werkdagen voor 06.00 en na 22.00 uur

De winkeltijdenwet geeft aan de gemeente de bevoegdheid om ontheffingen te verlenen.
Aan ontheffingen voor avond/nachtwinkels met een structureel karakter worden nadere voorwaarden en beperkingen gesteld. Zo kunnen alleen kleinschalige (levensmiddelen)winkels een ontheffing krijgen. Met een kleinschalige winkel wordt bedoeld een winkel met een maximum van 150 m2 winkelvloeroppervlak waar uitsluitend of hoofdzakelijk eet- en drinkwaren worden verkocht. Afhaalcentra die als winkel uitsluitend maaltijden, voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken verkopen zijn hierbij uitgesloten om duidelijk het verschil te maken tussen de planologische bestemming van detailhandel en horeca. Verder zal door het college, nadat ze hierover met de raad hebben overlegd, het maximum aantal te verlenen ontheffingen worden bepaald. De openingstijd wordt beperkt van 22.00 tot 04.00 uur. Voor 22.00 uur mogen winkels in ieder geval geopend zijn.
Het college heeft een aantal criteria vastgesteld waaraan de aanvragen om ontheffing voor een nachtwinkel worden getoetst. Afhankelijk van de locatie kan het college nog aanvullende voorschriften en beperkingen opleggen.
Verder blijven er mogelijkheden voor individuele ontheffingen voor incidentele situaties zoals bijvoorbeeld jubilea, bijzondere verkoopacties, evenementen en muziekfestivals.
Bij iedere aanvraag voor ontheffing wordt beoordeeld of de openstelling geen negatieve invloed heeft op onder meer veiligheid en/of openbare orde en/of leefklimaat. Met name vanwege de sterke aantrekkende werking van deze categorie winkels is het van belang om de belangen van de omwonenden te beschermen.

Artikel 5 . Bijzondere vrijstellingen

Met de wijziging van de Winkeltijdenwet zijn substantieel een aantal bepalingen uit het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet van rechtswege vervallen. Aangezien de algemene vrijstelling voor zondag beperkt is van 12.00 tot 18.00 uur en op weekdagen van 06.00 tot 22.00 uur zijn nog een aantal

vrijstellingen in de verordening opgenomen. Het gaat onder meer voor openstelling van bejaardenoorden, woon/zorg centra, musea, videotheken en kermissen .

Artikel 6. Beslistermijn

In de praktijk worden verzoeken zo snel mogelijk beantwoord. Bij verzoeken die gevolgen kunnen hebben voor de openbare orde, de veiligheid of het woon- en leefklimaat ter plaatse van de winkel kan het nodig zijn om advies van bijvoorbeeld de politie in te winnen. In die gevallen zal een beslissing langer op zich kunnen laten wachten.

Artikel 7. Intrekken of wijzigen ontheffing

In de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is niet aangegeven in welke situaties een besluit ingetrokken kan worden. Dit moet dan ook in de verordening worden bepaald. Op het besluit tot intrekking van een ontheffing is de Awb van toepassing (bezwaar- en beroepsmogelijkheden)

Artikel 8. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

Vrijstellingen en ontheffingen verleend op basis van de oude verordening winkeltijden blijven gelden, maar kunnen door de gemeente ook worden vervangen door een nieuwe vrijstelling of ontheffing waaraan andere of aangepaste voorwaarden worden verbonden.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Bijeenkomst ondernemersverenigingen Winkeltijdenwet d.d. 8 december 2014

Aanwezig:
Namens gemeente Nijmegen: wethouder Ben van Hees, wethouder Turgay Tankir, Marjolijn van der Zandschulp, Klaas Pruisen, Lizzy Eijkhout en Ruud Schilder
Namens de ondernemers: dhr. H. Hendriks (Huis voor de Binnenstad), dhr. M. Mulder (Huis voor de Binnenstad), dhr. J. Raaijmakers (Hema), dhr. R. Pijnenburg (Primark), mw. J. Versteeg (Primark), dhr. Verhulst (winkelcentrum Dukenburg) , mw. M. Holland (Bakkerij Holland), dhr. Holland (Bakkerij Holland), dhr. Traa (Woonboulevard Nijmegen), dhr. R. Bouwman (AH centrum), dhr. Henskens (AHXL st. Jacobslaan), dhr. J. van de Wal (CVAH), dhr. R. Vermeulen (CVAH),

Inleiding
Marjolijn van de Zandschulp opent de bijeenkomst en heet iedereen welkom. Aanleiding voor deze bijeenkomst is de in de raad afgesproken evaluatie ten aanzien van de eind 2013 gewijzigde Verordening Winkeltijden Nijmegen. De gemeente heeft nu de mogelijkheid om meer vrijstellingen op deze wet vast te stellen. Dit wordt uiteindelijk vastgelegd in een voorstel waar het college en de gemeenteraad in het najaar een besluit over nemen. Om de evaluatie goed voor te bereiden, worden net als bij de opstelling van de verordening bijeenkomsten georganiseerd met bewonersorganisaties en ondernemers. De mening van bewoners wordt eveneens gepeild via het digitale stadspanel en via een enquête die onder de ondernemers van de binnenstad gehouden wordt door het Huis voor de Binnenstad. Marjolein van de Zandschulp licht toe dat wethouder Tankir vanuit het economische beleid aanwezig is en wethouder van Hees als wethouder binnenstad. Na een voorstelrondje wordt overgegaan naar de inhoud van de bijeenkomst.

Presentatie Winkeltijdenwet
Lizzy Eijkhout geeft een korte presentatie over de verordening Winkeltijden Nijmegen zoals deze sinds eind 2013 van kracht is. Binnen de nieuwe wetgeving geldt nog steeds dat de winkels niet open mogen vóór 06.00 en na 22.00 uur en op zon- en feestdagen. Wat betreft het onderdeel vrijstellingen en ontheffingen heeft de gemeente meer mogelijkheden gekregen. In hoofdlijnen worden in de verordening de volgende vrijstellingen en ontheffingen geregeld:

- Vrijstelling op zon- en feestdagen voor alle winkels in Nijmegen van 12.00 tot 18.00 uur met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag;
- Vrijstelling op zon- en feestdagen voor alle supermarkten van 12.00 tot 22.00 uur met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag en 24 december na 19.00 uur, 4 mei na 19.00 uur en Goede Vrijdag na 19.00 uur;
- Vrijstelling op zon- en feestdagen met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag in de branche brood en banket van 08.00 tot 18.00 uur
- Aantal algemene vrijstellingen voor o.a. bepaalde winkels, straatverkoop, woon/zorgcentra, musea, culturele evenementen, sportcomplexen, kermissen;
- Individuele ontheffingen zon- en feestdagen voor gelegenheden van bijzondere aard blijven mogelijk;

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

- Avond/nacht openstelling is via een individuele incidentele ontheffing mogelijk van 22.00 tot 06.00 uur voor bijzondere verkoopacties van bv games, cd's of boeken en van 22.00 tot 04.00 uur voor maximaal twee structurele avond/nachtwinkels onder een aantal nadere voorwaarden en beperkingen.

Presentatie Digitale Stadspanel

De gemeente Nijmegen maakt gebruik van een digitaal stadspanel met ongeveer 3.900 leden die periodiek worden benaderd om de mening te peilen over onderwerpen met een bestuurlijke actualiteit. Eind augustus 2014 is het stadspanel benaderd over de reguliere openingstijden van de winkels , de koopavonden en de ruimere zondagsopenstelling. Van de 3.900 leden hebben ongeveer 1.200 leden gereageerd. Klaas Pruisen geeft een presentatie van de uitkomsten van het stadspanel. Samengevat sluiten de reguliere openingstijden van de diverse branches (nog) niet altijd goed aan bij het dagelijks leven van panelleden. De meeste winkels in het stadscentrum zijn momenteel open tussen 9.00 en 17.30 uur, op zaterdag tot 17.00 uur. Desgevraagd spreekt het panel de voorkeur uit voor verlenging in de vroege avonduren. De vensters 10.00 tot 19.00 uur of 09.00 tot 18.00 uur hebben voor de meesten de voorkeur (door de week én zaterdag). De donderdagse koopavond in het stadscentrum wordt door een minderheid van de panelleden bezocht. Slechts een kwart heeft nog behoefte aan een koopavond. Bijna de helft van het Nijmeegse digitale Stadspanel is op de hoogte van het feit dat (alle) winkels nu op zondag(middag) open mogen zijn. Als het gaat om de precieze tijden is het panel vooral geïnformeerd over de zondagse opening van supermarkten, vooral via raamposters of spandoeken. Ook is een meerderheid op de hoogte van de 2 koopzondagen in het stadscentrum. Vooral supermarkten worden op zondag frequent bezocht, door een aanzienlijk deel van het panel. De koopzondagen in het stadscentrum, en de bouwmarkten worden ook behoorlijk bezocht. Voor zichzelf, en daarnaast vanwege het algemeen belang, vindt een meerderheid de openingstijden op zondag van de meeste branches nu voldoende.

Presentatie Enquête Huis voor de Binnenstad

Nadat de gemeente het mogelijk gemaakt heeft om alle zondagen open te kunnen zijn heeft het Huis voor de Binnenstad met de ondernemers collectieve afspraken gemaakt om de eerste en de laatste zondag van de maand geopend te zijn.

Maarten Mulder geeft een korte presentatie van de resultaten van de enquête onder de ondernemers van de binnenstad. Alle ondernemers in het centrum tussen de waal en de singels hebben de enquête ontvangen (ongeveer 600 bedrijven). Hiervan hebben 107 ondernemers gereageerd. Hieruit kwam naar voren dat een meerderheid van de ondervraagde tevreden is over de huidige regeling. Bijna de helft van de ondervraagde geeft aan het liefst de eerste zondag van de maand open te zijn. Ongeveer 26% geeft aan de huidige regelgeving te handhaven. Gemiddeld heeft om en nabij de 80% van de binnenstad ondernemers hun winkel open op geadviseerde zondagen. Daarnaast ziet het Huis voor de Binnenstad dat men zich netjes houd aan het advies. Wel ziet men in de toekomst ruimte om meer koopzondagen toe te voegen.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Reactie ondernemers

Naar aanleiding van de presentatie van de enquête wordt een aantal reacties gegeven. Het aantal ondernemers dat gereageerd heeft is een klein percentage van het totaal aantal ondernemers. Het gaat voorbij aan een aantal andere meningen van ondernemers in de binnenstad die niet via het Huis voor de Binnenstad vertegenwoordigd zijn. De enquête is inderdaad niet representatief voor de gehele binnenstad, maar geeft wel een aardige indicatie. Ook de regio functie is hier niet in meegenomen. Gevraagd wordt om ook de landelijke tendensen en cijfers mee te nemen in de evaluatie en de effecten van de koopzondagen nader te onderzoeken.

De winkels mogen op alle zondagen open zijn, maar het advies van het Huis voor de Binnenstad is om de eerste en laatste zondag van de maand en een aantal extra rondom de feestdagen open te gaan. Ondanks dit advies blijkt er toch nog onduidelijkheid over de openingstijden, zoals nu op 14 december 2014. Er is behoefte aan eenheid en duidelijkheid. Het grootwinkelbedrijf, zoals de Hema en de Primark, willen bij voorkeur alle zondagen open. De kleine ondernemer wacht veel meer af wat de klant gaat doen. Als op zondag de inkomsten stijgen zullen er steeds meer winkels op zondag open gaan. Daarnaast zijn er ook steden waarvan de winkels op alle zondagen open mogen zijn en waar er meer onduidelijkheid is doordat veel winkels op zondag toch gesloten zijn. In Nijmegen gaat op de afgesproken zondagen 80% van de winkels open. Slechts 10% is op de andere zondagen ook geopend. Het grootwinkelbedrijf hecht echter veel waarde aan uniformiteit en daarom werken ze nu ook mee aan twee zondagen per maand terwijl ze elke zondag open zouden willen en kunnen.

Ook de openingstijden door de week staan in de binnenstad ter discussie. Om in te spelen op de consumentenwensen om na werktijd te winkelen zouden de openingstijden verschoven moeten worden. Volgens de huidige wetgeving kunnen alle winkels al door de week tot 22.00 uur geopend zijn. Er zijn ook hier afspraken tussen de ondernemers zelf gemaakt zoals de gezamenlijke koopavond op donderdag. Iedere ondernemer kan zelf bepalen of het rendabel is om langer open te gaan. Uniformiteit is ook hier weer belangrijk. Op dit moment zijn de ondernemers in de binnenstad hierover verdeeld en het Huis voor de Binnenstad zal dit na de discussie over de koopzondagen oppakken.

Ten aanzien van de supermarkten sluiten de koopzondagen goed aan bij de wensen van de consument. Vanuit de supermarkten is er nog wel de wens om eerder op zondagmorgen open te mogen en ook op 1e Paasdag, 1e Pinksterdag en 1e Kerstdag.

Holland Bakkerij is heel blij dat ze elke zondag open mogen zijn. Als kleine ondernemer is het hun kracht om flexibel in te spelen op de wensen van de klant. Communicatie ten aanzien van de openingstijden is heel belangrijk en ook daadwerkelijk elke zondag open zijn.

Winkelcentrum Dukenburg heeft in gezamenlijk overleg met de ondernemers gediscussieerd over de openingstijden van het winkelcentrum. Dit heeft wel tot enige discussie geleid en diverse branches willen het op hun eigen manier invullen. Uiteindelijk is men wel gekomen tot een breed gedragen voorstel om de 1e zondag van de maand open te gaan.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

De meeste ondernemers van de Woonboulevard Nijmegen zitten niet te springen om op alle zondagen geopend te zijn. Omdat in de buurgemeenten de woonboulevards wel alle zondagen geopend zijn moet de Woonboulevard Nijmegen wel meegaan. Verzoek aan de wethouder van Economische Zaken Nijmegen om hier regionale afspraken over te maken.

Vanuit de markten is het belangrijk om te weten wat de landelijke tendens is ten aanzien van de openingstijden van de markt. Als op zondag de winkels geopend zijn dan is er vaak ook een zondagsmarkt. Deze zondagsmarkten zijn geen speciale markten meer, maar meer reguliere markten geworden. Op maandag gaan er dan minder bezoekers naar de markt. Verplaatsing van de markt naar zondag is geen optie omdat de marktkooplieden erg behoudend zijn ten aanzien van de zondagen. Onder de marktkooplieden zijn namelijk veel 65+ ers die niet op zondag willen werken. Vanuit de winkels wordt aangegeven dat juist op de marktdagen de omzet van de winkels groter is. Er is dus duidelijk een wisselwerking tussen de winkels en de markt.

Voor een grootwinkelbedrijf zijn de omzetcijfers op zondag het afgelopen jaar gestegen met 7 tot 8%. De supermarkten geven aan dat eerst op een koopzondag de omzetstijging 7% was en het afgelopen jaar is dit verder gestegen naar 12%.

Reactie gemeente
Belangrijk is dat er voor de consument duidelijkheid is. De ondernemers moeten zo goed mogelijk inspelen op de wensen van de consument voor een optimale dienstverlening richting de klant. We begrijpen dat het voor de kleine ondernemer niet altijd makkelijk is om elke zondag open te gaan. Misschien dat we kunnen kijken hoe we de kleine ondernemer kunnen stimuleren of ondersteunen om elke zondag open te kunnen. Het uiteindelijke doel kan zijn om 80% van de winkels elke zondag open te laten zijn of de winkels twee zondagen in de maand open te laten zijn. De keuze moet wel vanuit de inhoud gemaakt worden. Uitgangspunt is een levendige stad met optimale dienstverlening naar de klant.

De openingstijden op zon- en feestdagen voor de supermarkten is zorgvuldig afgewogen. Omdat de supermarkten grotendeels in de woonwijken liggen en er een verkeer aantrekkende werking vanuit gaat, is er bewust voor gekozen om toch nog een dagdeel rust in de wijk te realiseren.

Duidelijk is dat er behoefte is aan differentiatie van openingstijden per branche of locatie. De binnenstad heeft meerdere functies dan alleen winkelen. Ook de gezelligheid, evenementen, horeca en uitgaan zijn belangrijke functies. Hierdoor kunnen de openingstijden ook anders zijn dan elders in de stad.

Ten aanzien van de afstemming van de openingstijden van de winkels in de regio, en dan met name ten aanzien van de woonboulevards, is het niet aan de gemeente om de andere buurgemeenten bij elkaar te roepen om hierover afspraken maken. Iedere gemeente heeft zijn eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van de openingstijden van de winkels. Wel kan de gemeente in het reguliere overleg met de economische wethouders van de buurgemeenten de kwestie aan de orde stellen. Afstemming is uiteindelijke een zaak van de ondernemers zelf.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Samenvatting en Sluiting

Marjolijn van de Zandschulp vat de discussie van de avond samen.

- Trend is dat er steeds meer behoefte is aan openstelling van de winkels op zondagen.
- Voor de binnenstad proberen om er naar te streven dat uiteindelijk het merendeel van de winkels op alle zondagen geopend zijn.
- Uniformiteit en een heldere communicatie over de openstelling van de winkels is erg belangrijk .
- Ruimte voor andere openingstijden door de week in de binnenstad, Huis voor de Binnenstad neemt dit voorzichtig op.
- Gemeente moet kijken hoe ze de koopzondagen verder kan faciliteren door het parkeerbeleid en OV-beleid hier op af te stemmen.

Marjolijn van de Zandschulp bedankt iedereen voor zijn of haar inbreng op deze avond. De opmerkingen en suggesties worden meegenomen in de evaluatie van de verordening winkeltijden Nijmegen. Het verslag van deze bijeenkomst, de sheets van de presentaties en de teksten van de flipover worden naar de aanwezigen toegestuurd.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Bijlage – Flipover teksten

Inventarisatie visie met betrekking tot winkeltijden:

- Behoefte aan uniformiteit
- Elke zondag open is het streefbeeld
- Beleid kan per locatie of branche verschillen
- Meer aandacht voor combinatie wisselwerking tussen winkelen, leisure en horeca

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Bijeenkomst bewonersgroepen Winkeltijdenwet d.d. 1 december 2014

Aanwezig:
Namens gemeente Nijmegen: wethouder Ben van Hees, wethouder Turgay Tankir, Marjolijn van der Zandschulp, Klaas Pruisen, Lizzy Eijkhout en Ruud Schilder
Namens wijkraad Annastraat/Heijendaal: Ypie Veenstra en Ton Vermeulen
Namens bewoners Waterkwartier: Ruud de Vries

Inleiding
Marjolijn van de Zandschulp opent de bijeenkomst en heet iedereen welkom. Aanleiding voor deze bijeenkomst is de in de raad afgesproken evaluatie ten aanzien van de eind 2013 gewijzigde Verordening Winkeltijden Nijmegen. De gemeente heeft nu de mogelijkheid om meer vrijstellingen op deze wet vast te stellen. Dit wordt uiteindelijk vastgelegd in een voorstel waar het college en de gemeenteraad in het najaar een besluit over nemen. Om de evaluatie goed voor te bereiden, worden net als bij de opstelling van de verordening bijeenkomsten georganiseerd met bewonersorganisaties en ondernemers. De mening van bewoners wordt eveneens gepeild via het digitale stadspanel en via een enquête die onder de ondernemers van de binnenstad gehouden wordt door het Huis voor de Binnenstad. Marjolein van de Zandschulp licht toe dat wethouder Tankir vanuit het economische beleid aanwezig is en wethouder van Hees als wethouder binnenstad. Na een voorstelrondje wordt overgegaan naar de inhoud van de bijeenkomst.

Presentatie Winkeltijdenwet
Lizzy Eijkhout geeft een korte presentatie over de verordening Winkeltijden Nijmegen zoals deze sinds eind 2013 van kracht is. Binnen de nieuwe wetgeving geldt nog steeds dat de winkels niet open mogen vóór 06.00 en na 22.00 uur en op zon- en feestdagen. Wat betreft het onderdeel vrijstellingen en ontheffingen heeft de gemeente meer mogelijkheden gekregen. In hoofdlijnen worden in de verordening de volgende vrijstellingen en ontheffingen geregeld:

- Vrijstelling op zon- en feestdagen voor alle winkels in Nijmegen van 12.00 tot 18.00 uur met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag;
- Vrijstelling op zon- en feestdagen voor alle supermarkten van 12.00 tot 22.00 uur met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag en 24 december na 19.00 uur, 4 mei na 19.00 uur en Goede Vrijdag na 19.00 uur;
- Vrijstelling op zon- en feestdagen met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag in de branche brood en banket van 08.00 tot 18.00 uur
- Aantal algemene vrijstellingen voor o.a. bepaalde winkels, straatverkoop, woon/zorgcentra, musea, culturele evenementen, sportcomplexen, kermissen;
- Individuele ontheffingen zon- en feestdagen voor gelegenheden van bijzondere aard blijven mogelijk;
- Avond/nacht openstelling is via een individuele incidentele ontheffing mogelijk van 22.00 tot 06.00 uur voor bijzondere verkoopacties van bv games, cd's of boeken en van 22.00 tot 04.00 uur voor maximaal twee structurele avond/nachtwinkels onder een aantal nadere voorwaarden en beperkingen.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Presentatie Digitale Stadspanel

De gemeente Nijmegen maakt gebruik van een digitaal stadspanel met ongeveer 3.900 leden die periodiek worden benaderd om de mening te peilen over onderwerpen met een bestuurlijke actualiteit. Eind augustus 2014 is het stadspanel benaderd over de reguliere openingstijden van de winkels , de koopavonden en de ruimere zondagsopenstelling. Van de 3.900 leden hebben ongeveer 1.200 leden gereageerd. Klaas Pruisen geeft een presentatie van de uitkomsten van het stadspanel. Samengevat sluiten de reguliere openingstijden van de diverse branches (nog) niet altijd goed aan bij het dagelijks leven van panelleden. De meeste winkels in het stadscentrum zijn momenteel open tussen 9.00 en 17.30 uur, op zaterdag tot 17.00 uur. Desgevraagd spreekt het panel de voorkeur uit voor verlenging in de vroege avonduren. De vensters 10.00 tot 19.00 uur of 09.00 tot 18.00 uur hebben voor de meesten de voorkeur (door de week én zaterdag). De donderdagse koopavond in het stadscentrum wordt door een minderheid van de panelleden bezocht. Slechts een kwart heeft nog behoefte aan een koopavond. Bijna de helft van het Nijmeegse digitale Stadspanel is op de hoogte van het feit dat (alle) winkels nu op zondag(middag) open mogen zijn. Als het gaat om de precieze tijden is het panel vooral geïnformeerd over de zondagse opening van supermarkten, vooral via raamposters of spandoeken. Ook is een meerderheid op de hoogte van de 2 koopzondagen in het stadscentrum. Vooral supermarkten worden op zondag frequent bezocht, door een aanzienlijk deel van het panel. De koopzondagen in het stadscentrum, en de bouwmarkten worden ook behoorlijk bezocht. Voor zichzelf, en daarnaast vanwege het algemeen belang, vindt een meerderheid de openingstijden op zondag van de meeste branches nu voldoende.

Reactie bewoners

Wijkraad Annastraat/Heijendaal: de invulling van de winkeltijdenwet is grotendeels overgelaten aan de gemeenten. De gemeente heeft echter geen oog voor rust in de wijk en dan met name rondom de AH XL aan de st. Jacobslaan. Het is niet mogelijk om rustig buiten te zitten ende kinderen veilig buiten te laten spelen. Er is veel herrie, stof en rommel. De bevoorrading van de winkel vindt dagelijks plaats van 05.00 uur tot 23.00 uur en dus ook op de zondag. De verkeersveiligheid is in het geding door de sterk verkeer aantrekkende werking van de grote supermarkt. Er ligt heel veel rommel rondom de vuilcontainers op het parkeerterrein. Na de opening van de supermarkt op zondag is de situatie verslechterd. Kortom, er is geen rust meer in de wijk.

Bewoners Waterkwartier: er wordt gepleit voor gelijke openingstijden van de winkels rondom het centrum met de winkels in de binnenstad. Waarom worden grote supermarkten niet naar de buitenrand van de stad verplaatst? In winkelcentrum Fenikshof is veel leegstand. Kan de gemeente initiatieven in de leegstaande ruimtes niet stimuleren. De ruimtes zijn te duur voor een kleine winkelier.

Reactie gemeente

Het is een landelijke tendens dat de supermarkten allemaal groter worden om tegemoet te komen aan de wensen van de consument om alle dagelijkse boodschappen op één plaats tegelijk te kunnen kopen. De gemeente Nijmegen kiest er niet voor om supermarkten naar de rand van het centrum te plaatsen. De dagelijkse boodschappen moeten voor alle bewoners op korte afstand bereikbaar zijn, ook voor mensen zonder auto en de ouderen.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

De supermarkten horen in een veilige omgeving en niet veraf op een bedrijventerrein. Bovendien versterken de supermarkten de winkelcentra in de wijk.
Naar aanleiding van de klachten van het laden en lossen bij de AH XL aan de st. Jacobslaan zijn diverse geluidsmetingen verricht. In eerste instantie waren er overschrijdingen van de geluidsmetingen en na herhaaldelijke metingen , boetes en maatregelen die genomen zijn voldoet de AH XL op dit moment aan de landelijke geluidsnormen. Er is geen verschil van deze geluidsnormen voor doordeweekse dagen en voor zondagen. De gemeente kan deze normeringen zelf niet verder aanscherpen (gemeente mag onderbouwd wel meer toestaan, maar niet minder). Met het vroege laden en lossen is de AH XL gestopt. Er zijn ook gesprekken gevoerd met de nieuwe supermarkt manager en deze lijkt meer bereid om met de bewoners in gesprek te gaan om tot oplossingen te komen.
Dat de vuilcontainers overlast geven is een bekend probleem en hiervoor wordt op dit moment ook actief campagne voor gevoerd. De vuilcontainers worden extra vaak geleegd en geconstateerde overtredingen worden beboet.

Mogelijke oplossingen
De rol van de gemeente zou meer moeten zijn dan alleen het handhaven van de regels. Kijk of de gemeente een rol kan spelen bij de maatschappelijke betrokkenheid van de supermarkten met de wijk zodat problemen in gezamenlijk overleg opgelost kunnen worden.
De bewoners kunnen in gesprek gaan c.q. blijven met de supermarktmanager en bijvoorbeeld uitnodigen voor de bijeenkomst van de wijkraad/bewonersvereniging waardoor de manager ook inzicht krijgt hoe de bewoners de overlast ervaren.
De geluidsmetingen vinden op dit moment alleen ad hoc plaats bij klachten van omwonenden. Regelmatig geluidsmetingen uitvoeren bij supermarkten in de wijk kan tot minder klachten leiden.
De gemeente moet kritisch kijken naar waar ze supermarkten in de wijk toestaan om groter te worden.
De openingstijden van de supermarkten in de wijken op zondag beperken tot 18.00 uur ’s avonds en niet tot 22.00 uur open laten zijn.
Om de leegstand van winkelpanden op te lossen c.q. te voorkomen kan gekeken worden naar bredere bestemming van de panden of tijdelijk gebruik met andere functies.

Sluiting
Marjolijn van de Zandschulp bedankt iedereen voor haar of zijn inbreng op deze avond. De opmerkingen en suggesties worden meegenomen in de evaluatie van de verordening winkeltijden Nijmegen. Het verslag van deze bijeenkomst, de sheets van de presentaties en de teksten van de flipover worden naar de aanwezigen toegestuurd.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Bijlage – Flipover teksten

Kort samengevat hebben de bewoners de volgende bezwaren en opmerkingen:

- Door 7 dagen open van grote supermarkt in kleine wijk geen rust
- Ook 7 dagen per week bevoorrading
- Door drukte zorgen over verkeersveiligheid st. Jacobslaan
- Bij de vuilcontainers op het parkeerterrein wordt veel vuilnis achtergelaten
- Dezelfde winkeltijden hanteren t.b.v. gelijkwaardigheid centrum
- Overlast sinds 2013 toegenomen
- Sinds 2013 zijn wel de venstertijden van laden en lossen bij AH XL aangepast
- Sinds 2013 zijn diverse geluidsmetingen uitgevoerd en aanvullende maatregelen genomen
- Nu voldoet AH XL aan de normen van de landelijke regelgeving en gemeente kan niet extra regels opleggen.

Samenvatting mogelijke oplossingen en suggesties:

- Landelijke regelgeving voor geluidsnormen op zondag aanpassen
- Regelmatig overleggen met AH XL
- Gesloten laad en los sluis verplichten bij supermarkten in de wijk
- Regelmatig geluidsmetingen uitvoeren
- Kritischer kijken naar grootschalige initiatieven in de woonwijk
- Kritischer kijken naar de openingstijden op zondag in verband met rust in de wijk
- Winkels in Nijmegen West versoepeling beleid gemeenten voor vestiging van kleine detaillisten in de wijk bv door tijdelijk gebruik mogelijk te maken.

Over openingstijden

Meting stadspanel augustus 2014

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Over openingstijden

Meting stadspanel augustus 2014

Datum: augustus 2014

Colofon
Gemeente Nijmegen
Onderzoek en Statistiek
contactpersoon: Klaas Pruijsen
tel.: (024) 329 98 89
e-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

Verkrijgbaar
via www.nijmegen.nl
(onderdeel gemeente > onderzoek en cijfers)

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Inhoudsopgave

Samenvatting en conclusies **3**

2 Aanleiding en onderzoeksopzet **5**

3 Reguliere openingstijden **7**

4 Koopavond **14**

5 Zondagsopenstelling **17**

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Samenvatting en conclusies

Sinds juni 2013 zijn er ruimere mogelijkheden voor openingstijden van winkels in Nijmegen. Het gemeentebestuur en het Huis voor de Binnenstad willen graag weten hoe de huidige situatie de burgers bevalt, en welke wensen er leven. Dit om de betrokken partijen de gelegenheid te geven in te spelen op (veranderende) behoeften in de stad. Door een opiniepeiling onder het Nijmeegs digitaal stadspanel weten we meer over kennis, gebruik, oordelen en wensen.

Bron: www.bakkerij-holland.nl

Reguliere tijden en koopavond

De reguliere openingstijden van de diverse branches sluiten (nog) niet altijd goed aan bij het dagelijks leven van panelleden. Het panel is vooral kritisch over de opening van zakelijke diensten als banken of makelaars en publieke diensten als bibliotheek of gemeenteloket.
De meeste winkels in het stadscentrum zijn momenteel open tussen 9.00 en 17.30 uur, op zaterdag tot 17.00 uur. Desgevraagd spreekt het panel de voorkeur uit voor verlenging in de vroege avonduren. De vensters 10.00 tot 19.00 uur of 09.00 tot 18.00 uur hebben voor de meesten de voorkeur (door de week én zaterdag).

De donderdagse koopavond in het stadscentrum wordt door een minderheid van de panelleden bezocht. Mocht het tot een verlenging van de doordeweekse openingstijden van bijvoorbeeld 19.00 uur komen dan vervalt voor een groot deel de behoefte aan de koopavond. Er is echter ook een groep (circa een kwart) die wel behoefte aan de koopavond blijft aangegeven.

Zondagsopening

In Nijmegen zijn steeds meer winkels open op zondag. Ondernemers zijn vrij om de consumentenuren zelf in te vullen, binnen de kaders van een vrijstelling voor zondagen en feestdagen. Bijna de helft van het Nijmeegs digitaal Stadspanel is op de hoogte van het feit dat (alle) winkels nu op zondag(middag) open mogen zijn.

Als het gaat om de precieze tijden is het panel vooral geïnformeerd over de zondagse opening van supermarkten, vooral via raamposters of spandoeken. Ook is een meerderheid op de hoogte van de 2 koopzondagen in het stadscentrum. Vooral supermarkten worden op zondag frequent bezocht, door een aanzienlijk deel van het panel. De koopzondagen in het stadscentrum, en de bouwmarkten worden ook behoorlijk bezocht. Voor zichzelf, en daarnaast vanwege het algemeen

belang, vindt een meerderheid de openingstijden op zondag van de meeste branches nu voldoende.

Thema leeft: veel wensen en verbeterpunten

Panelleden hebben massaal de gelegenheid gebruikt om aanvullende wensen en verbeterpunten kenbaar te maken. In totaal zijn er meer dan 1.000 opmerkingen gemaakt, wat de conclusie rechtvaardigd dat het thema openingstijden vollop leeft in de stad. Samenvattend zijn vooral de volgende onderwerpen naar voren gekomen:

1. Zorg voor uniformiteit in de openingstijden van winkels in het stadscentrum (ca. 23% van de opmerkingen). Panelleden ervaren te weinig eenduidigheid en communicatie hierover;
2. Het verruimen van openingstijden is slecht voor kleine ondernemers, en daarmee op termijn slecht voor de variatie in het winkelbestand. Zij verdienen bescherming (17%);
3. Zeer uiteenlopende wensen rond openingstijden, bijvoorbeeld tot 20.00 uur door de week of langer open op zaterdag (14%);
4. Geef ondernemers volledige vrijheid, laat de markt het werk doen (8%);
5. Diverse argumenten vóór verruiming of verschuiving van openingstijden, ook m.b.t. kleine ondernemers (8%);
6. Publieke diensten (als gemeenteloket en bibliotheek) meer buiten kantooruren openen (7%);
7. Mensen voelen een dilemma tussen verruimde tijden voor zichzelf, en de belangen van kleine ondernemers: die gaan hen ook ter harte (6%);
8. Op koopzondagen of koopavonden dienen álle winkels open te zijn (5%);
9. Verzet tegen zondagsopeningen. Zondagsrust is belangrijk, niet zozeer uit religieuze maar uit sociale overwegingen (5%);
10. Pleidooi voor afschaffen van betaald parkeren (5% van de opmerkingen).

4 - Aanleiding en onderzoeksopzet

2 Aanleiding en onderzoeksopzet

Mogelijkheden voor ruimere openingstijden en koopzondagen

Sinds juni 2013 mogen winkels op grond van de Winkeltijdenwet open zijn van maandag tot en met zaterdag van 6.00 uur 's ochtends tot 22.00 uur 's avonds. De gemeente Nijmegen verleende daarbij (algemene) vrijstellingen voor openstelling op zondag en feestdagen[1]:

- Alle winkels mogen op zondag van 12.00 tot 18.00 uur open zijn;
- supermarkten mogen op alle zondagen van 12.00 tot 22.00 uur open zijn;
- de branche brood en banket mag op alle zondagen van 08.00 tot 18.00 uur open zijn.

Ondernemers zijn uiteraard vrij om de consumentenuren zelf in te vullen. Het gemeentebestuur wil stimuleren dat ondernemers zelf in onderling overleg kiezen voor de beste openingstijden. Aanleiding voor de verruiming binnen de Winkeltijdenwet is onder meer het veranderde koopgedrag. Consumenten winkelen tegenwoordig ook graag op andere tijdstippen, later op de dag bijvoorbeeld, na het werk, en in het weekend. Winkelen wordt ook steeds vaker gecombineerd met een bezoek aan een horecagelegenheid, het theater of de bioscoop.

Openingstijden in Nijmegen

In de praktijk zijn de meeste winkels in het Nijmeegse stadscentrum open tussen 9.00 en 17.30 uur, op zaterdag tot 17.00 uur. Op donderdag of bij bijzondere gelegenheden is er koopavond en zijn de winkels tot 21.00 uur open. De zondagsopenstellingen zijn medio 2014 als volgt:

- Stadscentrum: de Vereniging Centrum Ondernemers Nijmegen en het Huis voor de Binnenstad zetten de eerste en laatste zondag van de maand als koopzondag neer. Onder de noemer “Nijmeegse Twee Daagse” wordt daaraan “een weekend lang genieten van cultuur, shoppen én uitgaan” als toeristische promotie gekoppeld. De meeste centrumwinkels kiezen in deze lijn voor opening de eerste en laatste zondag van de maand;
- Winkelcentrum Dukenburg kent ook een donderdagse koopavond en heeft de 1e zondag van de maand van 12.00 uur tot 17.00 uur koopzondag;[2]
- Woonboulevard Nijmegen is 7 dagen per week geopend en donderdagavond is het koopavond. Dus elke zondag van 12.00 – 17.00 uur koopzondag;
- De meeste supermarkten (m.u.v. SPAR) zijn zondagmiddag en een deel van de -avond open
- De meeste bouwmarkten zijn elke zondagmiddag open;
- Een enkele bakker is op zondagochtend open (voorzover bekend: bakkerij Holland, Jacobslaan).

[1] Van deze vrijstelling zijn 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag uitgesloten. Ook moeten de winkels op 24 december, 4 mei en op Goede Vrijdag na 19.00 uur gesloten blijven.
[2] Een aantal winkels hanteert andere openingstijden.

Onderzoeksvraag en beantwoording

Sinds 2013 zijn er dus ruimere mogelijkheden voor openingstijden van winkels. Bij vaststelling van de Verordening Winkeltijden Nijmegen spraken college en raad af om geregeld een tussenstand op te maken, waarbij ook de ervaringen van betrokkenen aan de orde komen. Burgers/klanten en ondernemers staan daarbij centraal. Voorliggend onderzoek draagt bij aan het in beeld krijgen van de ervaringen van burgers.

Onderzoeksvraag: **Hoe kijken burgers aan tegen de verruiming en/of ruimere mogelijkheden van de openingstijden van winkels in Nijmegen sinds najaar van 2013?**

Het gemeentebestuur en het Huis voor de Binnenstad willen graag weten hoe de huidige situatie rond *reguliere openingstijden, koopavond en zondagsopeningen* de burgers (als klant) bevalt, en welke wensen er leven. Dit om de betrokken partijen de gelegenheid te geven in te spelen op (veranderende) behoeften in de stad. De vraag is geoperationaliseerd aan de hand van *vier vraagthema's*: *kennis, gebruik, oordelen en wensen/verbeterpunten*. Deze zijn in een korte vragenlijst voorgelegd aan de leden van het digitaal stadspanel. In het najaar van 2011 is het stadspanel ook bevraagd op het thema openingstijden. Hierdoor ontstaan meerdere vergelijkingsmogelijkheden.

Dit opiniepanel-onderzoek onder Nijmegenaren heeft meerdere voordelen boven grootschalig representatief steekproefonderzoek. In relatief korte tijd kan een aanzienlijk aantal (betrokken) Nijmegenaren bereikt worden. Bovendien wijst de ervaring uit dat het momenteel heel moeilijk is betrouwbaar steekproefonderzoek te doen in Nijmegen (enquêtemoeheid, lage respons, hoge kosten).

Nijmeegs digitaal stadspanel
Het opiniepanel bestaat uit 3.954 Nijmegenaren. Er is sprake van een goede spreiding naar stadsdeel en leeftijd (18+). Daarentegen zitten in het panel relatief veel middelbaar en hoogopgeleide personen. En meer autochtonen dan in de Nijmeegse populatie. Het stadspanel is niet volledig representatief voor alle Nijmegenaren, maar waardevol omdat het om bij de stad betrokken respondenten gaat. In een compacte vragenlijst (maximaal 5-10 minuten invultijd) zijn de genoemde vraagthema's meetbaar gemaakt, om de genoemde onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. In dit onderzoek participeerden 1.309 personen (33%), vergelijkbaar met de respons in het najaar van 2011.

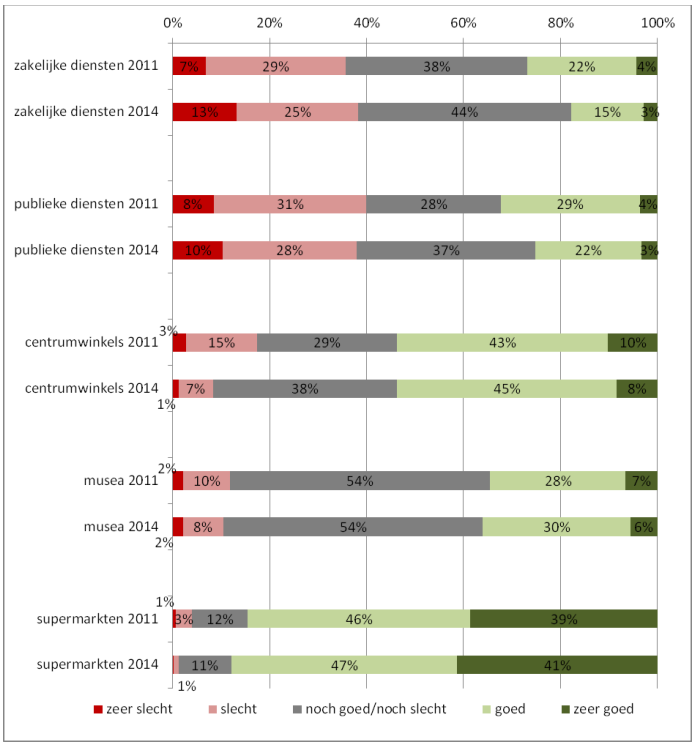
3 Reguliere openingstijden

Zoals in het vorige hoofdstuk aangegeven mogen winkels op grond van de Winkeltijdenwet open zijn van maandag tot en met zaterdag van 6.00 uur 's ochtends tot 22.00 uur 's avonds. De gemeente Nijmegen verleende daarnaast vrijstellingen voor openstelling op zondag en feestdagen. De vraag daarbij is of de openingstijden van allerlei voorzieningen inmiddels goed aansluiten op de manier waarop de panelleden het dagelijks leven indelen (situatie: augustus 2014). Welk venster van openingstijden van winkels, musea en publieke dienstverleners in het stadscentrum zouden het panel het beste passen op doordeweekse dagen, en op zaterdag?

Ontevredenheid over openingstijden van zakelijke – en publieke diensten

Panelleden zijn minder tevreden over de openingstijden van zakelijke diensten (bijvoorbeeld banken of makelaars) en publieke diensten (bijvoorbeeld bibliotheek of gemeenteloket). Ongeveer vier van de tien vindt de openingstijden van deze voorzieningen slecht aansluiten bij het dagelijks leven.

Figuur 1: Oordeel over de openingstijden van voorzieningen: hoe sluiten deze aan op de manier waarop men het eigen leven indeelt? Metingen 2011 en 2014.

In vergelijking met 2011 is het beeld globaal genomen niet veranderd, met twee aandachtspunten:

- de groep die ontevreden is over de openingstijden van stadscentrumwinkels is kleiner geworden (van 18% "slecht of heel slecht" naar 8%), de groep tevredenen bleef stabiel op ca. 53% ("goed of zeer goed aansluitend");
- de tevredenheid over openingstijden van zakelijke diensten is verder afgenomen.

Veel panelleden hebben aanvullende wensen en verbeterpunten kenbaar gemaakt. In totaal zijn er meer dan 1.000 opmerkingen gemaakt. Zo'n 7% daarvan ging over de openingstijden van publieke diensten. De strekking was dat bijvoorbeeld gemeenteloket en bibliotheek meer buiten kantooruren open dienen te zijn. Enkele citaten ter illustratie:

"I find it very hard to get things done when EVERYTHING, ABSOLUTELY EVERYTHING is in office hours. How can people live if everything is closed by the time they get out of work?"

"Bibliotheek en Stadswinkel graag langer open."

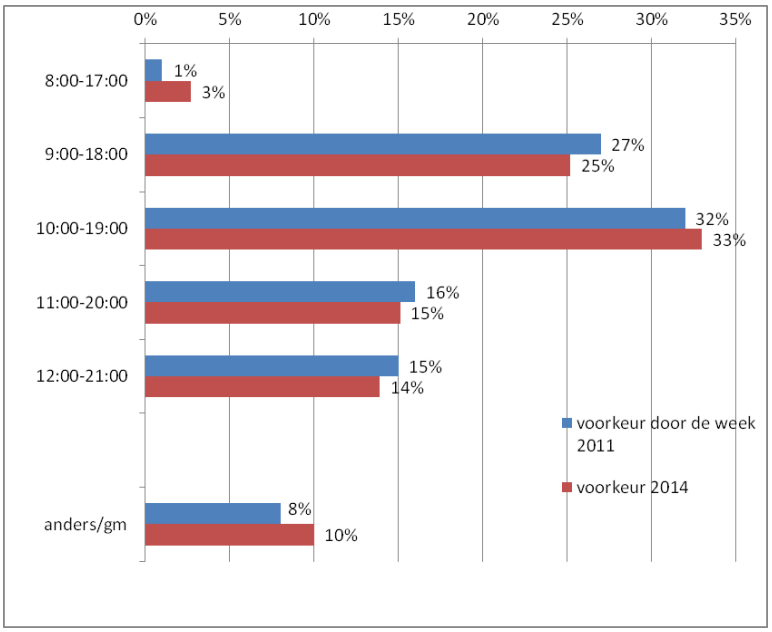
Verlenging openingstijden stadscentrum gewenst

Welk venster van openingstijden van winkels, musea en publieke dienstverleners in het stadscentrum zou het panel het beste passen op doordeweekse dagen? Zoals eerder aangegeven zijn de meeste winkels in het Nijmeegse stadscentrum momenteel in de praktijk open tussen 9.00 en 17.30 uur, op zaterdag tot 17.00 uur.

Desgevraagd geven panelleden voor zichzelf de volgende voorkeur voor openingstijden van winkels, musea en publieke dienstverleners in het stadscentrum:

1. 10.00 – 19.00 uur;
2. 09.00 – 18.00 uur;
3. 11.00 – 20.00 uur;
4. 12.00 – 21.00 uur;
5. 08.00 – 17.00 uur.

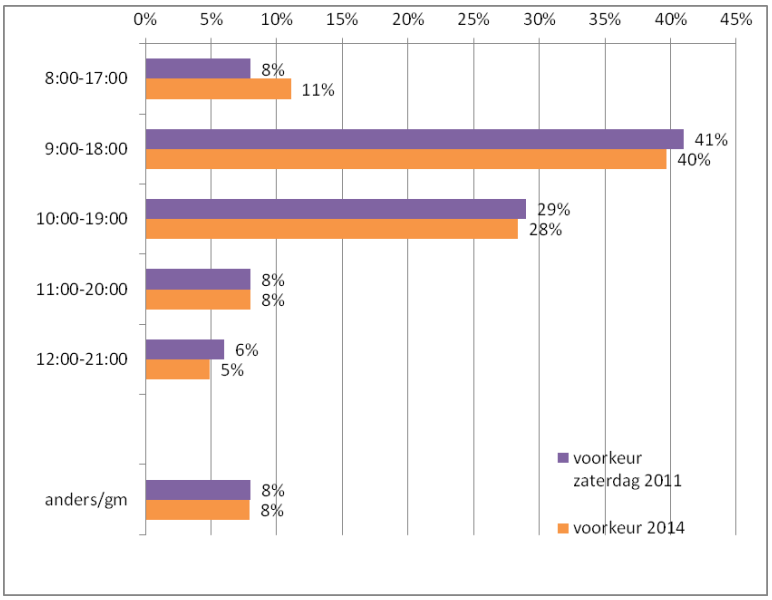
Figuur 2: Welke openingstijden van winkels, musea en publieke dienstverleners in het stadscentrum passen u het beste door de week?

We zien dat (enige) verruiming aan het eind van de middag of begin van de avond voor grotere groepen de voorkeur heeft. Deze wens zien we ook voor de opening van voorzieningen op zaterdag. Voor de zaterdag is er de volgende voorkeur:

1. 09.00 – 18.00 uur;
2. 10.00 – 19.00 uur;
3. 08.00 – 17.00 uur;
4. 11.00 – 20.00 uur.

Figuur 3: Welke openingstijden van winkels, musea en publieke dienstverleners in het stadscentrum passen u het beste op zaterdag?

Allerlei wensen en verbeterpunten

Zoals gezegd zijn er veel aanvullende wensen en verbeterpunten kenbaar gemaakt. Dit rechtvaardigt de conclusie dat het thema openingstijden volop leeft in de stad. Algemene thema's zijn:

- Zorg voor uniformiteit in de openingstijden van winkels in het stadscentrum (ca. 23% van de opmerkingen). Panelleden ervaren te weinig eenduidigheid en communicatie hierover;
- Het verruimen van openingstijden is slecht voor kleine ondernemers, en daarmee op termijn slecht voor de variatie in het winkelbestand. Zij verdienen bescherming (17%);
- Zeer uiteenlopende wensen rond openingstijden, bijvoorbeeld tot 20.00 uur door de week of langer open op zaterdag (14%);
- Geef ondernemers volledige vrijheid, laat de markt het werk doen (8%);
- Diverse argumenten vóór verruiming of verschuiving van openingstijden, ook m.b.t. kleine ondernemers (8%);
- Mensen voelen een dilemma tussen verruimde tijden voor zichzelf, en de belangen van kleine ondernemers: die gaan hen ook ter harte (6%);
- Pleidooi voor afschaffen van betaald parkeren (5% van de opmerkingen).

Hierna plaatsen we ter illustratie enkele typerende citaten.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Uniformiteit

"Grootste ergernis: niet weten wie wanneer open is. Koopzondag is leuk, maar als een hoop winkels toch dicht zijn, haak je af. Eenheid in openingstijden en duidelijkheid van openingstijden is belangrijker dan meer openingstijden."

"Ik vind het prettig dat winkels langer open zijn, maar ik vind het lastig dat er overal verschillende openingstijden zijn. Dat maakt het moeilijk er zicht op te krijgen. "

"Het zou goed zijn op een internetpagina op een transparante manier aan te geven welke winkels open zijn. Ik stel mij een kaart van Nijmegen voor met daarop de winkels in rood als ze dicht zijn, en groen als ze open zijn."

"Eenheid en regelmaat zijn beter te communiceren. Iedere invalsweg in Nijmegen een bord plaatsen met eenduidige info over openingstijden."

"Was laatst op maandagmorgen om 11:30 uur in het centrum van Nijmegen. Volop leven vanwege de markt, maar de meeste winkels waren dicht. Centrumbezoek had voor mij hierdoor geen meerwaarde."

Belangen kleine ondernemers

"Er moet niet alleen naar de belangen van de consument gekeken worden, maar ook naar die van de winkelier. Eenmanszaken worden bijna gedwongen mee te gaan in openingstijden met grootwinkelbedrijven en maken hierdoor vaak werkweken van 60, 70 uur."

"Oprekken van openingstijden is slecht voor kleine ondernemers en dus – op termijn – schadelijk voor de variatie/diferentiatie van het winkelbestand"

"Eenheid in openingstijden is belangrijk. Voor kleine ondernemers is het heel lastig om de tijden uit te breiden. Extra kosten zoals personeel in dienst moeten nemen, het is maar de vraag of de omzet stijgt."

"Suggestie: eenheid van openingstijden van grotere winkelketens in kern winkelcentrum. De kleine ondernemer bepaalt zijn eigen tijden, en doet mee aan koopavond, ook de Ringstraten. De kleine ondernemer op het gebied van food bepaalt eigen openingstijden en krijgt subsidie."

Heel diverse wensen

"Het is echt tijd voor langere openstelling op zaterdag. Als de winkels open blijven tot 1900 uur blijven mensen sneller in de stad hangen door ook nog wat te gaan eten, naar de film te gaan et cetera. Nu zit er een gat tussen sluitingstijd en de rest van de avond."

"Voor werkenden buiten de regio is sluitingstijd om 19.00 uur te vroeg. Veel mensen zijn pas na 18.00 uur thuis van het werk, moeten dan eten met kinderen en daarna naar de stad. Dus tot 21.00 uur op koopavond moeten blijven staan, tenzij de sluitingstijden naar 20.00 uur gaan."

"behoefte aan bakker open op zondagmorgen, eenheid in openingstijden, alle winkels tot 1900 uur open, geen koopavond."

"Ruimere openingstijden, want tijdens de reguliere openingstijden ben ik zelf aan het werk."

"Het zou prettig zijn als de winkels in het centrum op maandagochtend ook gewoon open zijn. Het is dan markt en dan kun je beide combineren. Nu ga ik vaak naar de markt maar moet dan later nog een keer terug omdat winkels gesloten zijn."

"Iedere avond koopavond! Behalve zaterdag en zondag."

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Vrijheid voor ondernemers

"Geen behoefte aan eenheid. Ik ben voor vrije openingstijden. Iedere ondernemer mag het zelf weten. Kleine ondernemers hoeven niet beschermd worden, want die kunnen zich op andere manieren onderscheiden. Bijvoorbeeld door tot 22:00 uur open te blijven."

"Iedereen moet vrij zijn om de openingstijden te hanteren die voor hen wenselijk is. Zo kan iedere ondernemer inspelen op de eigen mogelijkheden en wensen die ze binnen het ondernemerschap hebben/kunnen bieden." "Ondernemers kennen zelf het beste het koopgedrag van klanten en de gewenste openingstijden." "Ik denk dat wanneer de ondernemers de vrijheid geboden wordt, dit vanzelf tendeert naar de meest gunstige verhouding."

"Laat ondernemers volledig vrij in openingstijden. Als consument wil ik graag winkelen wanneer het mij uitkomt. Bijvoorbeeld op zondagochtend. Dat niet alle winkels gelijktijdig open zijn, vind ik te begrijpen en niet storend."

Argumenten voor verruiming

"Wie kan er kopen? Iemand die geld heeft! Wie heeft er geld? Iemand die werkt. Wanneer heeft die tijd door de week? Na 17:00 uur. Daarom: open tot 19:00 uur."

"De belangen van kleine ondernemers zijn groot, maar niet groter dan die van de klant. Zij zullen mee moeten bewegen met maatschappelijke ontwikkelingen, zoals verruiming van openingstijden. Het klassieke werken van 9-5 van maandag tot en met vrijdag bestaat allang niet meer."

"Voor mij is het duidelijk dat wanneer de binnenstad de concurrentie met internet wil winnen ze ook open moeten zijn buiten werktijden. Dus later open, andere sluitingsdag dan zondag en uiteraard later sluiten (20.00 uur)."

"Het is van belang, dat winkelsluitingstijden worden aangepast aan maatschappelijke ontwikkelingen. De markt, het kooppubliek, bepaalt dus de tijden. Helaas moeten kleine ondernemers daarbinnen concurreren."

"De huidige openingstijden (en sluitingstijden) zijn nog erg gebaseerd op de "oude" werktijden."

Dilemma

"Ik merk dat heel fijn is dat er veel ruimere openingstijden zijn, vooral die van supermarkten. Maar ik heb het wel te doen met de kleinere ondernemers die daar niet aan mee kunnen doen."

"Ik denk dat de verruiming van openingstijden niet terug te draaien is, maar het lijkt me voor kleine middenstanders lastig om ontwikkelingen bij te houden ik zou het betreuren als nog meer kleine zaken het onderspit zouden moeten delven."

"Bepaalde flexibiliteit is prettig en past in tijdsbeeld. Voor kleine ondernemers vind ik het wel zuur. Daarnaast geven zondagsopeningen bijvoorbeeld voor bewoners in de buurt van de AH XL Jacobslaan onrust."

12 - Reguliere openingstijden

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Betaald parkeren afschaffen

"Schaf het belachelijk hoge parkeergeld af, dat is de reden dat ik uitwijk naar andere centra's, en NOOIT in Nijmegen Centrum kom…"

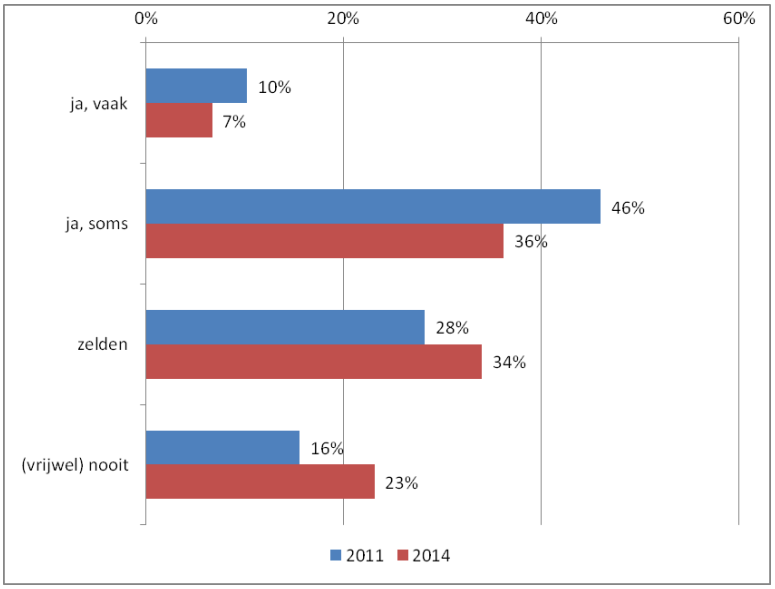
"Ik vind het betaald parkeren in Nijmegen te duur. Vandaar dat ik geneigd ben om eerder in de avonduren te winkelen omdat het parkeren dan 50 cent kost."

4 Koopavond

Minderheid bezoekt koopavond

Ongeveer zes van de tien panelleden bezoekt zelden of nooit de donderdagse koopavond in het Nijmeegse stadscentrum (opgeteld 57%). Ruim 36% geeft aan soms op donderdagavond te komen, bijna 7% rekent zich tot de geregelde bezoekers.

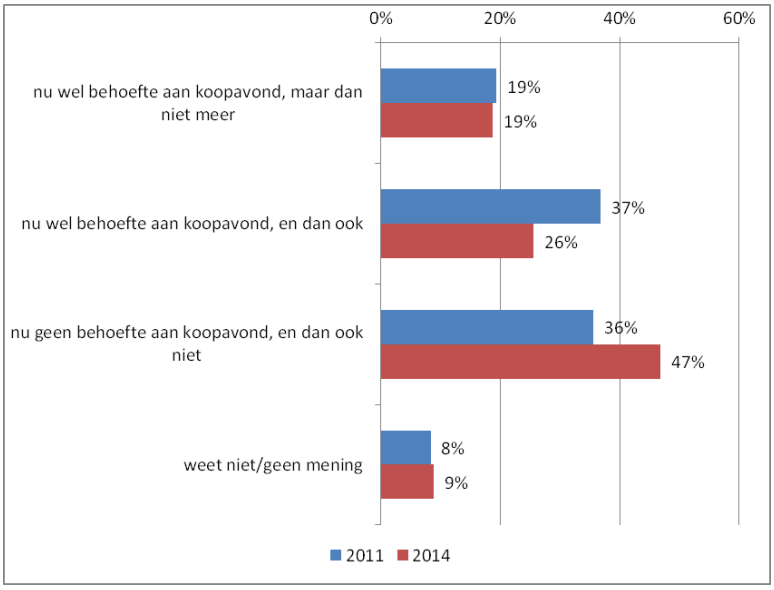
Figuur 4: Maakt u wel eens gebruik van de donderdagse koopavond in het stadscentrum van Nijmegen?

Verschuiving op doordeweekse dagen heeft invloed op behoefte koopavond

De vraag is of enige verruiming of verschuiving van de openingstijden op maandag t/m vrijdag invloed heeft op de behoefte aan een koopavond. Stel dat de centrumwinkels door de week tot 19.00 uur open zijn, hebben de panelleden dan voor zichzelf nog de behoefte aan de wekelijkse koopavond op donderdag?

Figuur 5: Stel dat de centrumwinkels door de week tot 19.00 uur open zijn, hebben de panelleden dan voor zichzelf nog de behoefte aan de wekelijkse koopavond op donderdag?

Bevindingen rond de behoefte aan een koopavond (in relatie tot enige verruiming van de openingstijden op maandag t/m vrijdag):

- bijna de helft geeft aan nu in zijn algemeenheid geen behoefte te hebben aan de koopavond (47%), ongeveer een vergelijkbare groep (opgeteld 44%, 2011: 56%) heeft die behoefte wel;
- als de doordeweekse opening verschuift naar 19.00 uur, blijft de meerderheid van de voorstanders de behoefte aan de koopavond aangeven (zo'n 26% van het totale panel, een lager aandeel dan in 2011: destijds 37%). Een kleiner deel (zo'n 19% van het totale panel) verliest dan interesse;
- al met al geeft (opgeteld) 66% van het panel aan, dat de koopavond van henzelf zou mogen verdwijnen als winkels doordeweeks tot 19.00 uur geopend zijn.

De groep panelleden die de koopavond soms of vaak bezoekt staat er enigszins anders in:

- de meerderheid die de koopavond vaak bezoekt wil deze (ondanks een schuivend venster op doordeweekse dagen) behouden: 66% van deze groep. Van de groep die aangeeft soms koopavonden te bezoeken wenst 44% deze in die situatie toch te willen behouden;
- ongeveer een van de drie panelleden die vaak of soms de koopavond bezoekt geeft aan dat deze mag vervallen bij schuivende vensters op doordeweekse dagen (29% respectievelijk 35%).

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

(Niet) alle winkels open

Uit de losse opmerkingen die panelleden plaatsten blijkt dat er voor hen een issue ligt rond het wel of niet meedoen van ondernemers aan de koopavond. De strekking is dat deze panelleden wensen dat op koopavonden (en koopzondag) álle winkels open dienen te zijn. Een citaat ter illustratie:

"Veel winkels zijn tijdens koopavond al niet meer open. Dat maakt de koopavond tot een onsamenhangend, uitstervend geheel (mening namens bewoners centrum)."

---

5 Zondagsopenstelling

In Nijmegen zijn steeds meer winkels open op zondag. Zoals eerder aangegeven zijn ondernemers uiteraard vrij om de consumentenuren zelf in te vullen, binnen de kaders van een vrijstelling voor zondagen en feestdagen[3]. Het gemeentebestuur stimuleert dat ondernemers zelf in onderling overleg kiezen voor de beste openingstijden. Zijn de panelleden inmiddels op de hoogte van de "zondagse openingstijden" van winkels in Nijmegen? En zo ja op welke manier?

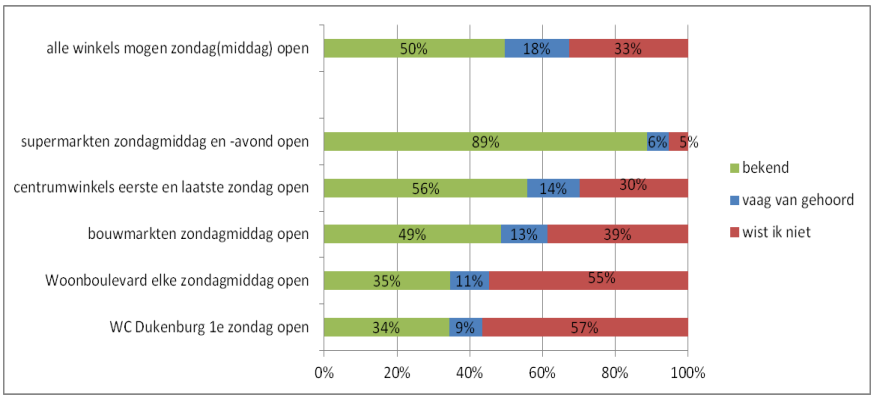

Tijdens de Tweedaagse doen de Nijmeegse ondernemers hun best er een mooi weekend van te maken. Iedere keer zijn er ondernemers die samen een duodeal opzetten. Bron: www.centrumnijmegen.nl

Principe van zondagopenstelling al behoorlijk bekend

Bijna de helft van het Nijmeegs digitaal Stadspanel is op de hoogte van het feit dat (alle) winkels nu op zondag(middag) open mogen zijn (49,6%). Bijna een van de drie wist dit niet, bijna een van de vijf had wel eens (vaag) gehoord van de ruimere mogelijkheden. De panelleden zijn vooral op de hoogte via kranten/media, door raamposters en spandoeken, of via vrienden en bekenden.

Figuur 6: Bent u op de hoogte van de 'zondagse openingstijden' van winkels in Nijmegen?

[3] De gemeente Nijmegen verleende in 2013 algemene vrijstellingen voor openstelling op zondag en feestdagen:
- Alle winkels mogen op zondag van 12.00 tot 18.00 uur open zijn;
- supermarkten mogen op alle zondagen van 12.00 tot 22.00 uur open zijn;
- de branche brood en banket mag op alle zondagen van 08.00 tot 18.00 uur open zijn.

Vooral kennis van zondagsopenstelling supermarkten

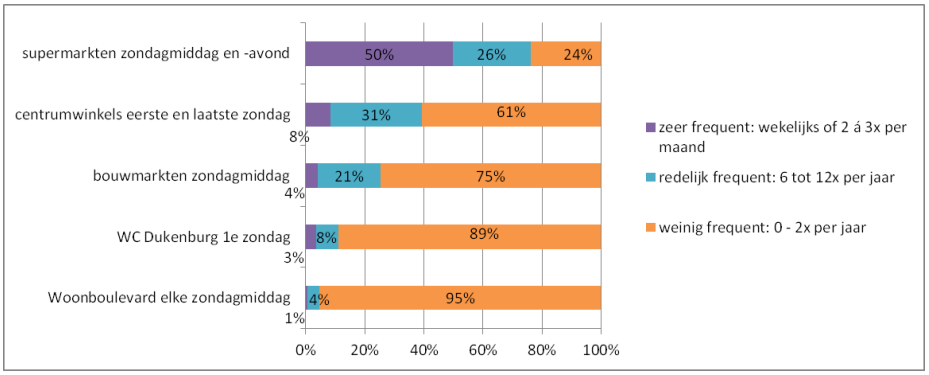
Veel panelleden zijn op de hoogte van de zondagse opening van supermarkten, vooral via raamposters of spandoeken. Ook is een meerderheid op de hoogte van de 2 koopzondagen in het stadscentrum. De bekendheid van zondagse openingstijden van diverse branches (aflopend):

1. supermarkten (bij 89% van het panel bekend);
2. centrumwinkels (56%);
3. bouwmarkten (49%);
4. Woonboulevard Nijmegen (35%);
5. Winkelcentrum Dukenburg (34%).

Boodschappen doen op zondag populair

Vooral supermarkten worden op zondag frequent bezocht, door een aanzienlijk deel van het panel. Circa de helft (afgerond 50%) geeft aan een supermarkt wekelijks of 2 á 3x per maand op zondag te bezoeken.

Figuur 7: Hoe vaak bezoeken panelleden branches op zondag.

De koopzondagen in het stadscentrum, en de bouwmarkten worden ook behoorlijk bezocht. Bijna vier van de tien panelleden (opgeteld 39%) bezoekt de koopzondagen in het stadscentrum naar eigen zeggen zeer frequent (wekelijks of 2 á 3x per maand) of redelijk frequent (6 tot 12x per jaar). Ongeveer één van de vier gaat geregeld naar een bouwmarkt op zondag. Woonboulevard Nijmegen en Winkelcentrum Dukenburg worden door de grootste groep weinig frequent bezocht op zondag (1 tot 2x per jaar, tot vrijwel niet).

Ongeveer 5% van de los geplaatste opmerkingen van panelleden ging over het feit dat op koopzondagen (of koopavonden) niet álle winkels open zijn. Enkele citaten hierover:

"Als er in een koopcentrum een aantal winkels niet meedoen om wat voor reden dan ook, is dat het begin van de afbrokkeling van je winkelbestand en populariteit van het centrum."

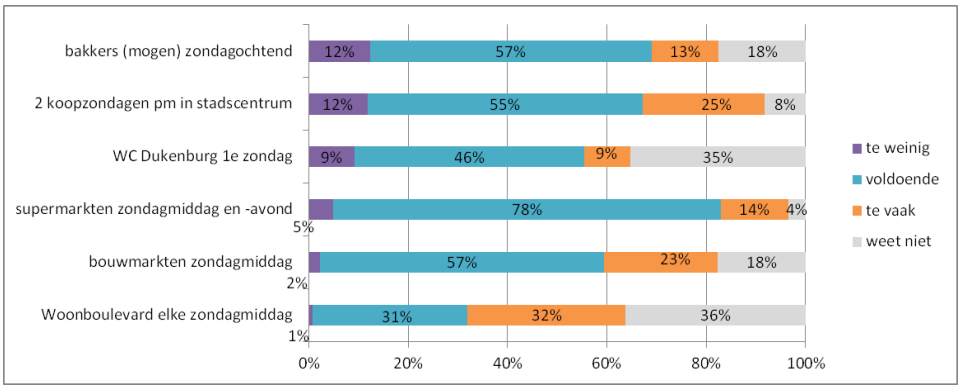
"Voor een stadscentrum maar met name ook funshoppen aan de orde is, moet je er als consument vanuit kunnen gaan dat je bij alle winkels terecht kunt in vastgesteld venster."

Huidige zondagsopenstellingen vaak voldoende geacht

Voor zichzelf, en daarnaast vanwege het algemeen belang, vindt een meerderheid de openingstijden op zondag van de meeste branches nu voldoende. Er zijn wel accentverschillen:

1. een kwart vindt twee koopzondagen in het stadscentrum te veel. De wekelijkse zondagsopening van Woonboulevard Nijmegen is voor ongeveer een derde te ruim bemeten. Als panelleden het algemeen belang meewegen zijn ze wat minder uitgesproken: wat kleinere groepen vinden de zondagsopeningen dan te ruim;
2. Ruim één van de tien panelleden ziet voor zichzelf graag meer koopzondagen in het stadscentrum, en ook de bakkers open op zondagochtend;
3. Voor veel panelleden zijn WC Dukenburg en de woonboulevard qua openingstijden onbekend terrein: voor ruim een derde is het moeilijk zich een mening te vormen.

Figuur 8: Wat vindt u van (de frequentie van) zondagsopeningen, voor uzelf?

Er zijn ook panelleden die zich verzetten tegen zondagsopeningen. Zondagsrust is voor hen belangrijk, niet zozeer uit religieuze maar uit sociale overwegingen. Dit blijkt uit 5% van de gemaakte opmerkingen en aanvullingen, bijvoorbeeld:

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

"Graag koopzondagen totaal afschaffen. Rust is belangrijk voor mensen (ik ben totaal niet gelovig, dus dat is niet de reden). Het is voor bewoners van de stad een extra belasting, maar ook voor personeel en kleine winkels."

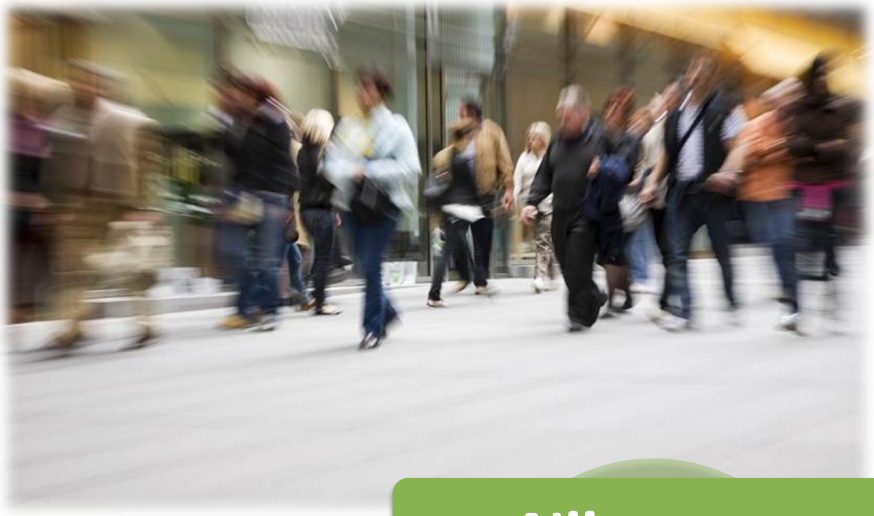
"Het is voor de maatschappij als geheel, voor (kleine) ondernemers en voor consumenten belangrijk om de consumptiedrang niet ongebreideld te laten groeien of zelfs stimuleren. Daarom zou ik ervoor willen pleiten de zondag als rustdag in ere te herstellen."

"Je kunt je leven goed inrichten met minder openingstijden van winkels, ook als je fulltime werkt. Je moet alleen wel plannen. We moeten af van de 24 uurs-economie. Winkelpersoneel heeft ook recht op vrijheid en vergeet de kleine zelfstandige niet."

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Hoe druk zijn de zondagen in Nijmegen?

CityTraffic Passantenonderzoek koopzondagen in de binnenstad

Nijmegen

citytraffic

Oktober 2014

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Een veranderlijk druktebeeld in Nijmegen

De binnenstad is een dynamisch geheel. Wekelijks bezoeken tienduizenden mensen de binnenstad voor het werk, het winkelen of een bezoek aan een school of museum. Deze bezoekersaantallen staan onder druk van allerlei trends, zowel aan de consumentzijde als aan de aanbiederzijde. Consumenten willen meer en meer efficiënt winkelen, kijken vaker eerst op het internet ter voorbereiding, en worden ouder. Maar ook het straatbeeld veranderd, mede door beleidsmaatregelen vanuit de gemeente.

In dit onderzoek worden de ontwikkelingen op het gebied van bezoekersaantallen in Nijmegen uiteengezet met een speciale aandacht voor de ontwikkelingen op de zondagen. Dit is gemeten door middel van de automatische passantentellers van onderzoeksbureau CityTraffic. Sinds 2010 heeft CityTraffic een meetnetwerk aangelegd in de binnenstad van Nijmegen waarmee lange termijn trends in het druktebeeld in kaart gebracht kunnen worden.

De methodiek van het passantenonderzoek

CityTraffic heeft op ongeveer 250 strategische punten in de grootste steden van België en Nederland scanners geplaatst die short range radio signals, zoals Bluetooth en Wifi, van mobiele apparaten opvangen. Ieder signaal heeft een unieke code waardoor het mogelijk is het aantal passanten, de verblijftijd in het winkelgebied, de bezoekfrequentie en de loopstroom op dagniveau nauwkeurig te meten.

Omdat niet iedereen altijd een mobiel apparaat bij zich draagt dat een Bluetooth of Wifi signaal uitzendt zal altijd onderzocht moeten worden hoeveel mensen hier daadwerkelijk aan voldoen. Dit kan door in eenzelfde tijdsbestek met meerdere telmethoden het aantal passanten op een bepaalde locatie te tellen. CityTraffic doet dit aan de hand van infraroodpoorten, handtellingen en cameraregistraties. Vervolgens kan met deze verhoudingen berekend worden wat de werkelijke bezoekersaantallen zijn geweest.

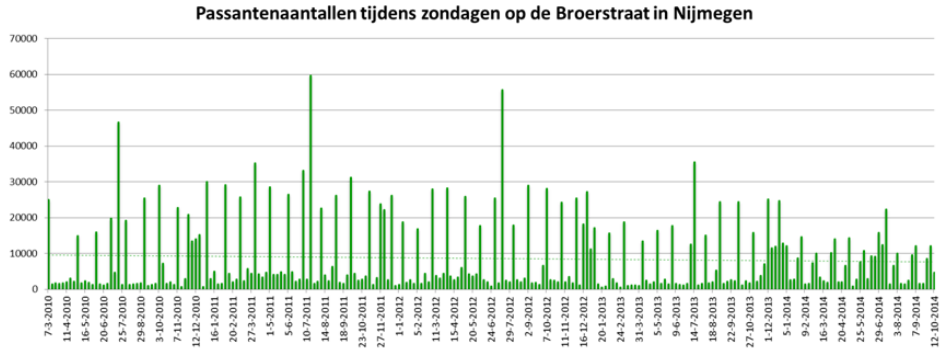
Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

De zondag in Nijmegen

Traditioneel kent Nijmegen een vrij liberaal beleid aangaande de zondagopeningen. Bij bijzondere evenementen zijn de winkeliers vrij om een ontheffing aan te vragen om de winkels te mogen openen. Tegenwoordig zijn de openingstijden en de koopzondagen zelfs nog ruimer vrijgelaten, sinds er gebruik wordt gemaakt van de Verordening Winkeltijden Nijmegen. Waar de winkels voorheen meestal alleen op de eerste zondag van de maand geopend waren, kent Nijmegen sinds dit jaar dan ook de 'Nijmeegse Tweedaagse'. Dit houdt in dat veel winkeliers de deuren openen op de eerste en de laatste zondag van de maand en dat de gehele binnenstad in het teken staat van een 'weekend lang genieten van cultuur, shoppen én uitgaan'. In dit rapport zal onder meer het effect van deze extra koopzondag op het druktebeeld in de stad aangetoond worden.

De bezoekersaantallen in de winkelstraten

CityTraffic heeft twee meetpunten in de Broerstraat waarvan er 1 al sinds maart 2010 volcontinu data verzameld. Dit vormt een uitermate geschikte basis voor lange termijn trends dus dit meetpunt zal centraal staan in de uitvoering en analyses van dit onderzoek. Wanneer we de ontwikkelingen in het druktebeeld op de zondagen op een rij zetten zien we het volgende verloop.

We zien hier een licht dalende trend in de bezoekersaantallen en de pieken rond de Vierdaagsefeesten en de drukkere maanden aan het eind van het jaar zijn telkens goed zichtbaar. De neerwaartse trend behoeft enige toelichting omdat dit het drukteverloop over een vrij lange periode van 4,5 jaar is. Gedurende deze periode is er namelijk veel gebeurd in de winkelstraten van Nederland. Over het algemeen kunnen we stellen dat de passantenaantallen overal zijn gedaald in de

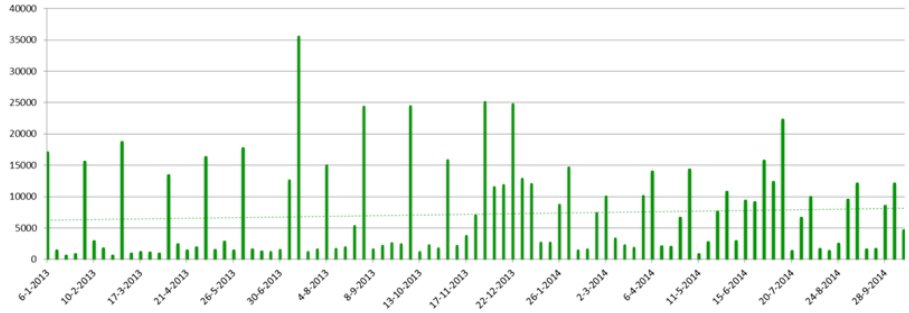
winkelgebieden. Door diverse oorzaken, variërend van de economische crisis tot de opkomst van het online shoppen, is het gebruik van de Nederlandse winkelstraten afgenomen. Zo blijkt uit onze landelijke druktemonitor dat de passantenaantallen in Nederland sinds 2011 een behoorlijk neerwaartse trend hebben gevolgd:

Ontwikkeling landelijk druktebeeld sinds 2011

Het is dus niet vreemd dat we sinds 2010 ook op de zondagen in Nijmegen een neerwaartse trend zien. Sterker nog, gezien de landelijke daling valt de ontwikkeling in Nijmegen heel erg mee. Omdat we landelijk zeker sinds het bijzonder slechte voorjaar van 2013 een sterke dip zagen in de bezoekersaantallen verdient het de aandacht om in te zoomen in de ontwikkelingen sinds januari 2013. In dat geval zien we zelfs dat de bezoekersaantallen zijn gestegen:

Passanten op zondagen in Nijmegen vanaf 2013

Deels hebben we hier te maken met een periode-effect omdat het drukteverloop in een jaar over het algemeen altijd stijgend is naar de drukke decembermaanden toe, maar in dit geval zou dit betekenen dat de trend naar het einde van dit jaar alleen maar sterker zou stijgen. Immers, de drukste dagen van 2014 moeten nog komen. We mogen hier dus gerust uit opmaken dat de bezoekersaantallen op de zondagen een positieve ontwikkeling hebben doorgemaakt in de afgelopen twee jaar, wat ongetwijfeld te maken heeft gehad met de liberalisering van de koopzondagen en de grotere uitrol van de nieuwe koopmomenten in de binnenstad.

Een belangrijke beleidsmaatregel hierin is de introductie van de Nijmeegse Tweedaagse geweest. Sindsdien is er elke eerste en laatste zondag van de maand een koopzondag in de binnenstad. Om de effecten van deze openingen te meten hebben wij deze afgezet tegen de drukte op een gemiddelde zondag in 2014. Dit geeft de volgende verhoudingen:

Type zondag	Passanten	% t.o.v. gemiddelde
Gemiddelde zondag 2014	6896	100
Eerste zondag van de maand	12290	178
Laatste zondag van de maand	9051	131
Zondag winkels gesloten	3840	56

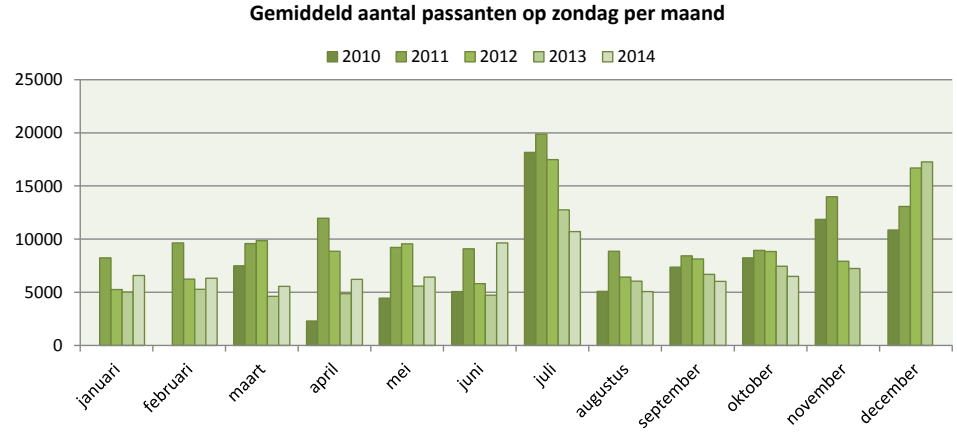
Aan deze cijfers kunnen we zien dat met name de eerste zondag van de maand een drukke dag is in Nijmegen. We zien dan een stijging in het druktebeeld van maar liefst 78 procent ten opzichte van een gemiddelde zondag in 2014. Ook de koopzondag op de laatste zondag van de maand doet het goed, met een stijging van 31 procent. Wel komt hier ongeveer een kwart minder bezoekers op af dan op de eerste koopzondag van de maand.

Dit is enigszins opvallend, aangezien het bij de eerste koopzondag van de maand een week eerder dus ook al een koopzondag is geweest. Hieruit zou je op kunnen maken dat het succes van de koopzondag niet bepaald wordt door het ‘opsparen’ van het koopmoment, maar dat het juist traditioneel de eerste zondag is waarin mensen graag gaan winkelen. Waarschijnlijk is dit een kwestie van gewenning, want voor 2014 waren de winkels alleen op de eerste zondag van de maand geopend. Mogelijk is het niet bij iedereen bekend dat de winkels nu ook op de laatste zondag van de maand open zijn en blijven ze daardoor vaker vasthouden aan het koopmoment dat ze gewend zijn.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Verschillen per maand

Om het succes van de koopzondag te monitoren moet een gedeelde maatstaf gehanteerd worden om de zondagen goed te kunnen vergelijken. In dit geval maken we daarom gebruik van een vergelijking van het gemiddeld aantal passanten op de zondagen van een maand. Door deze informatie van alle maanden naast elkaar te zetten zien we de volgende ontwikkelingen in het druktebeeld van Nijmegen:

Jaar	Gem. per maand	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
2012	-16%	-36%	-35%	3%	-26%	4%	-36%	-12%	-27%	-4%	-1%	-43%	28%
2013	-21%	-5%	-15%	-53%	-45%	-42%	-19%	-27%	-6%	-18%	-16%	-8%	3%
2014	16%	31%	20%	20%	28%	15%	104%	-16%	-16%	-10%	-13%		

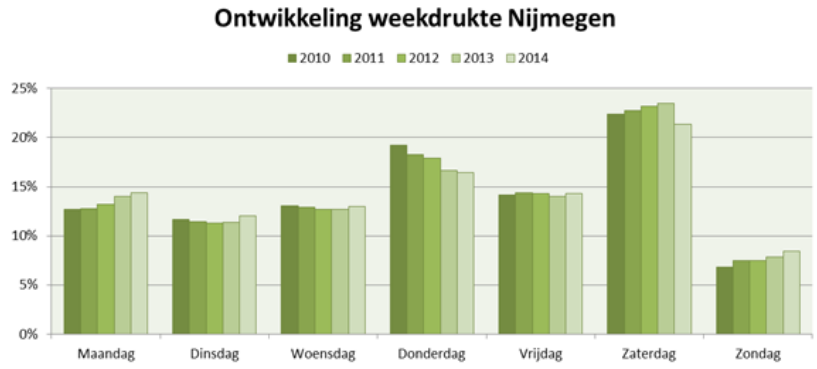
We zien hier de trend dat de zondagen een aantal jaren achtereen steeds rustiger werden, met uitzondering van de decembermaand. Dit heeft waarschijnlijk te maken gehad met de extra koopzondagen die in deze feestmaand zijn ingevoerd om tegemoet te komen aan de wensen van het winkelpubliek rond Kerst en Sinterklaas. In het begin van dit jaar is er een keerpunt waar te nemen waarin de passantenaantallen na een periode van afname weer beginnen te groeien ten opzichte van het voorgaande jaar. Deel zal deze stijging samenhangen met het slechte voorjaarsweer van 2013, maar dit neemt niet weg dat de invoer van de tweede koopzondag zeker een positieve uitwerking gehad zal hebben op de bezoekersaantallen in deze periode. Na verloop van tijd zien we dit jaar echter een afname van de groei en dalen de bezoekersaantallen op de zondagen onder de stand van vorig jaar.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

De drukteverdeling over de weekdagen

De invoer van een extra koopmoment heeft doorgaans zichtbare invloed op het druktebeeld op de andere dagen van de week. Dit is ook het geval in Nijmegen. Om de kannibalisering op andere winkelmomenten te bestuderen kijken we daarom naar het relatieve aandeel van de weekdag in de drukte van de week. Zodoende worden periode-effecten en algemene schommelingen in de absolute druktebeeld geneutraliseerd.

In de binnenstad van Nijmegen zien we vervolgens dat het druktebeeld over de week zich door de jaren heen als volgt heeft ontwikkeld:

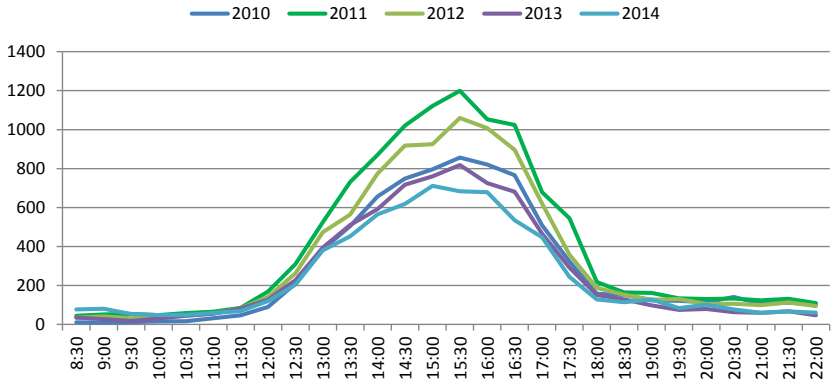

Een aantal opvallende trends zien we hier terug. Ten eerste zijn de dinsdag, woensdag en vrijdag door de jaren heen redelijk stabiel gebleven. Dit blijven dus gemiddeld populaire winkeldagen. De zondag en de maandag blijken echter sterk in opmars te zijn. Dit gaat al jaren constant ten koste van de donderdag, wellicht vanwege de dalende populariteit van de koopavond. De plotselinge daling in de zaterdag is enigszins verrassend na een periode van stijging in populariteit, maar vermoedelijk hangt dit samen met de opkomst van de koopzondag in Nijmegen. Waar de mensen dus eerst in plaats van op koopavond naar de maandag en de zaterdag zijn gegaan, zien we nu een trend dat ook juist de zondag een populair koopmoment is geworden.
De daling in de zaterdag van 2014 kan richting het einde van het jaar nog enigszins teruglopen aangezien dit een drukke weekdag is waarbij de drukste winkeldagen in december nog moeten komen. Maar ook wanneer we de data tot en met oktober vergelijken zien we dat de zaterdag wat achterblijft op de voorgaande jaren, zowel in absolute aantallen als relatief in verhouding tot de andere weekdagen.

Het typische uurverloop van de zondag

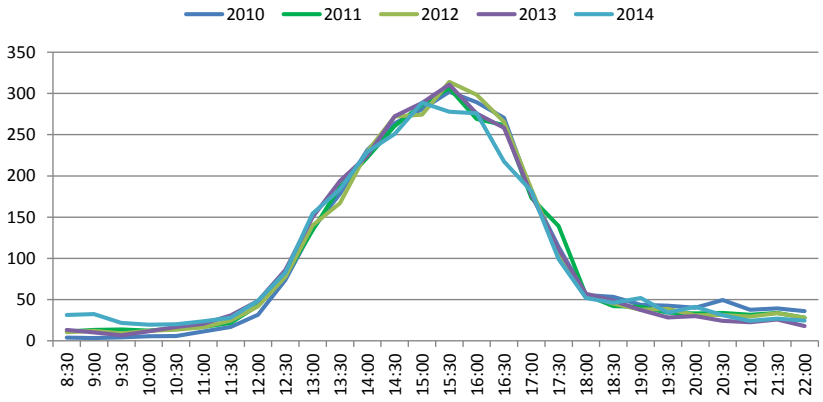
Samenhangend met de afname in het druktebeeld door de jaren heen zien we ook in de absolute passantenaantallen op de zondagen een daling. We hebben hier telkens het gemiddeld aantal passanten dat we tot op het half uur nauwkeurig hebben gemeten achter elkaar gezet. Dit geeft het volgende beeld weer, waarbij wel de kanttekening geldt dat de drukste maanden van 2014 nog moeten komen en dus het gemiddelde wat op zullen schroeven.

Ontwikkeling uurverloop - absolute passantenaantallen

Om te zien wat dit betekent voor het dagelijkse drukteverloop vergelijken we de drukte per half uur met de gemiddelde drukte per half uur op een zondag. Zo zijn de jaren onderling beter te vergelijken en zien we veranderingen in het winkelgedrag van het publiek terug. In Nijmegen heeft het uurverloop zich dan als volgt ontwikkeld:

Ontwikkeling uurverloop - druktepercentage ten opzichte van het gemiddelde

In deze benadering zijn de verschillen zoals te zien is niet bijzonder groot. De toestroom in het drukteverloop op de zondagen in Nijmegen is daarmee vrij constant door de jaren heen. Wel zien we dat er dit jaar verhoudingsgewijs iets meer mensen in de ochtend winkelen in Nijmegen, en ook de avond laat enige toename zien. Dit zou betekenen dat mensen op de zondag iets langer verblijven in de binnenstad. Dit komt overeen met de doelstellingen voor de Nijmeegse Tweedaagse, waarbij naast shoppen ook cultuur en uitgaan een belangrijke rol innemen. Een langer verblijf op de zondagen zou betekenen dat mensen graag gebruik maken van het bredere aanbod in de binnenstad.

De zondag in het kort

Op basis van deze onderzoeksresultaten lijkt de introductie van de Nijmeegse Tweedaagse een goede beleidswijziging te zijn geweest. Dit heeft de gemiddelde drukte op de zondagen zeker een positieve impuls gegeven en lijkt tegemoet te komen aan de wensen van het winkelpubliek. In het dagverloop zien we een lichte stijging in het aandeel bezoekers dat later op de dag komt, wat doet vermoeden dat de bezoekers van na de Nijmeegse Tweedaagse na een dag winkelen ook wat langer in de stad verblijven. Het is echter nog de vraag in hoeverre de bezoekersaantallen blijvend positief zullen zijn veranderd, want de laatste tijd lijken de zondagen wat minder druk bezocht te zijn dan vorig jaar. We zullen afwachten of de laatste drukke feestmaanden hier verandering in zullen kunnen brengen in de binnenstad van Nijmegen.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Advies Huis voor de Binnenstad gehoord hebbend het standpunt VCON inzake koopzondagen binnenstad Nijmegen in 2015

Als gevolg van de veranderde wet winkeltijden is het sinds 2013 aan de gemeenteraad om te beslissen op welke zondagen winkels open mogen zijn. Eind 2013 heeft de raad de “verordening Winkeltijden Nijmegen 2013” vastgesteld waarin onder meer opgenomen is dat winkels vrijgesteld zijn alle zondagen open te gaan. Tevens is bepaald deze verordening halfjaarlijks te evalueren en zo nodig bij te stellen.

Uit rapporten aangaande trends en ontwikkelingen in koopgedrag valt duidelijk op te maken dat er een sterke verschuiving plaats vindt richting het weekend als het gaat om het nieuwe winkelen met het daarbij horend recreatief gedrag richting horeca en cultuur. Juist voor de Nijmeegse binnenstad is die vorm van winkelen relevant. Een dagje uit in het centrum: de combinatie van shoppen, terrasje/uit eten en culturele evenementen. De openingstijden én de programmering als totaalaanbod van de binnenstad zijn enerzijds van wezenlijk belang in verhouding tot andere steden en anderzijds als aantrekkelijk alternatief voor het wijd verbreide dagjestoerisme.

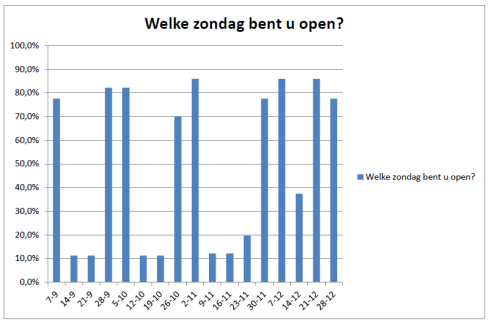
Veel grote steden hebben dan ook gekozen voor het volledig vrijgeven van alle zondagen en vrijwel alle alternatieve recreatieve bestemmingen (zoals dierentuinen en pretparken) zijn al alle zondagen open.

Plaats	Inwoners	Alle zondagen	Beperkt	
Amsterdam	813.562	x		
Rotterdam	619.879	x		
Den Haag	510.909	x		
Utrecht	330.772	x		
Eindhoven	221.402	x		
Tilburg	210.289	x		
Groningen	197.823	x		
Almere	196.290	x		
Breda	180.420	x		
Nijmegen	168.840		x	Vrij , onderling eerste/laatste
Enschede	158.004		x	Eerste, laatste, alle in december
Apeldoorn	157.679		x	Eerste
Haarlem	155.758	x		
Amersfoort	151.534	x		
Arnhem	151.356	x		
Zaanstad (hoofdplaats: Zaandam)	151.109	x		
Haarlemmermeer (hoofdplaats: Hoofddorp)	144.226	x		
's-Hertogenbosch	143.945	x		
Zoetermeer	123.784	x		
		17	3	

De attractiviteit van de binnenstad zit in de diversiteit van het aanbod. En ondanks dat een steeds groter deel van de ondernemers graag meer zondagen open zou willen gaan wil een groot deel dat liever (nog) niet. Na intensief overleg met de Vereniging Centrum Ondernemers Nijmegen (VCON) is in 2014 door het Huis voor de Binnenstad een advies aan het college uitgebracht de zondagen vrij te geven met de aantekening de eerste en de laatste zondag van de maand collectief te promoten als koopzondag. Uit een onlangs gehouden enquête blijkt dat een groot deel van de respondenten hier bij aansluit.

Van Schaeck Mathonsingel 12 ▪ Postbus 1004 ▪ 6501 AA Nijmegen ▪ T 024 322 36 73 ▪ F 024 324 50 91 ▪ info@binnenstadnijmegen.nl
K.v.K.Centraal Gelderland 41057876 ▪ IBAN NL13 INGB 0681 5448 72

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Het lijkt ons gelet alle ontwikkelingen in horeca, cultuur en winkelbedrijf en het daarbij horend binnenstadsbezoek wel te verwachten dat op termijn steeds meer zondagen koopzondagen zullen worden. Tegelijk zien wij het belang van een zo groot mogelijk draagvlak onder ondernemers. De beslissing over openstelling kan wat ons betreft in hoge mate bij de ondernemers zelf blijven liggen.

Wij stellen voor de verordening ongewijzigd te continueren om vervolgens, in lijn met het advies van het bestuur van de VCON, het aantal collectieve koopzondagen voorzichtig te verruimen. Naast alle bijzondere feestdagen stellen we voor de eerste en laatste zondag van de maand collectief te promoten als koopzondag en daarnaast de laatste drie (commercieel gezien meest aantrekkelijke) maanden van het jaar in te zetten op alle zondagen. Deze dagen zijn makkelijk communiceerbaar en zijn een antwoord op de behoeften van de gasten van de stad zoals in andere enquêtes verwoord.

Met deze keus zitten we in het midden tussen de wens van die bedrijven die graag *alle* zondagen (vaak filiaal bedrijven) open willen en de wens van bedrijven (vaak de specifieke winkeliers die de stad aantrekkelijk diversificeren) die vooralsnog een *beperkt* aantal koopzondagen willen.

Deze keuze biedt de kans om breder gesteunde en dus aantrekkelijker weekenden in de binnenstad te organiseren en biedt daarnaast individuele ondernemers en straten de gelegenheid om op andere zondagen het voortouw te nemen door wel open te gaan, bijvoorbeeld in combinatie met een evenement dat zich in die straat afspeelt. Hiermee wordt de mogelijkheid geboden om de binnenstad bruisend(-er) te maken en gericht op bijzondere activiteiten in te spelen

Daarnaast stellen we voor eind 2015 te evalueren of het voorgestelde regiem het gewenste effect sorteert zodat voor 2016 indien wenselijk andere afspraken gemaakt kunnen worden.

binnenstadnijmegen.nl
Van Schaeck Mathonsingel 12 ▪ Postbus 1004 ▪ 6501 AA Nijmegen ▪ T 024 322 36 73 ▪ F 024 324 50 91 ▪ info@binnenstadnijmegen.nl
K.v.K.Centraal Gelderland 41057876 ▪ IBAN NL13 INGB 0681 5448 72

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Tenslotte adviseren we een eenduidig maar gematigd parkeertarief op alle zondagen mede ingegeven door de landelijke tendens om parkeertarieven als marketinginstrument te hanteren.

Nijmegen, 24-11-2014

Hubert Hendriks.
Voorzitter, Huis voor de Binnenstad.

Maarten Mulder.
Binnenstadmanager, Huis voor de Binnenstad.

Resumé:

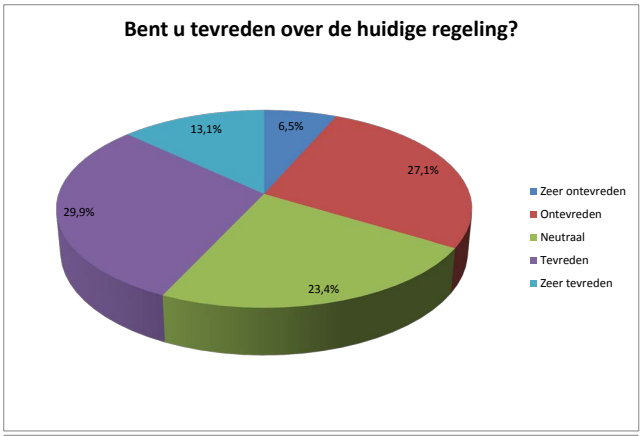
Wij adviseren behoud van vrijstelling alle zondagen in 2015 en zetten in op actieve openstelling en collectieve promotie van de eerste en de laatste koopzondag van de maand. Alleen in de laatste 3 maanden van het jaar adviseren wij een collectieve openstelling op alle zondagen.

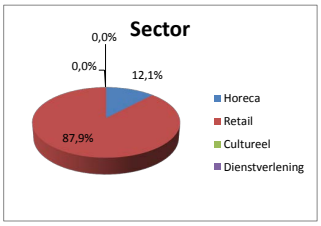
binnenstadnijmegen.nl

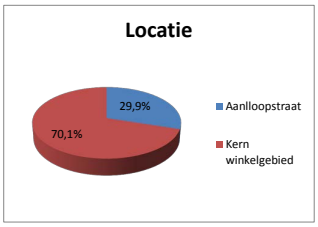
Van Schaeck Mathonsingel 12 ▪ Postbus 1004 ▪ 6501 AA Nijmegen ▪ T 024 322 36 73 ▪ F 024 324 50 91 ▪ info@binnenstadnijmegen.nl
K.v.K.Centraal Gelderland 41057876 ▪ IBAN NL13 INGB 0681 5448 72

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

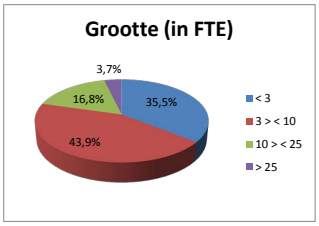
Enquete evalutie koopzondagen 2014
107 Respondenten

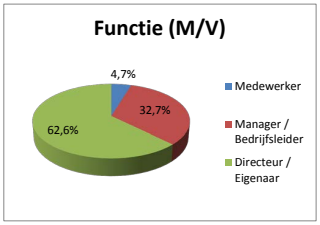

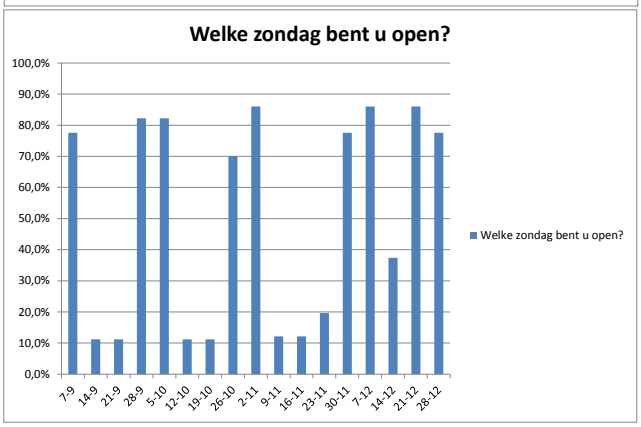

NIJMEGEN HUIS VOOR DE BINNENSTAD

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Koopzondagen: vergelijking en ervaringen andere vergelijkbare steden

De gemeente Arnhem heeft besloten de winkeltijden volledig vrij te geven. Winkels mogen op de zondagen in het centrum mogen open van 12.00 tot 18.00 uur. Supermarkten mogen op zondagen open van 12.00 tot 20.00 uur. Gemeente Arnhem is op dit moment bezig met het opstellen van een terugblik op de koopzondagen. Vorig jaar is een e-mail aan ondernemers verstuurd met de vraag welke effecten zij zien. De ondernemers zijn erg blij met de extra koopzondag. Ondernemers maken hun eigen keuze en zijn daar tevreden mee. In het begin was er aarzeling bij zelfstandige ondernemers. Zelfstandige laten zich niet dwingen open te gaan. Op ander moment van de week kunnen ze ook dicht. Woonboulevard gaat elke zondag open. De eerste en laatste zondag van de maand worden gepromoot. Discussie bestaat over openstelling Tweede Kerstdag. Centrummanagement heeft aangegeven dat die dag de winkels dicht mogen. Bouwmarkten en tuincentra hebben aangegeven eerder dan 12.00 uur open te gaan.

De gemeente Maastricht heeft besloten dat alle winkels op zondag open mogen van 12.00 tot 18.00 uur met uitzondering van feestdagen. De gemeente Maastricht is op dit moment bezig met het evalueren van de gevolgen van de koopzondagen. Het algemene beeld is dat de winkeliers aardig profiteren en de horeca is zeer positief.

De gemeente s' Hertogenbosch wil ondernemers een podium bieden om zeven dagen per week te kunnen ondernemen. De gemeente signaleert positieve signalen met betrekking tot de koopzondagen. In eerste instantie was niet elke zelfstandige ondernemer positief over de koopzondag. Op dit moment kijken ook die zelfstandige positief ten opzichte van de koopzondag. Sommige hebben er wel voor gekozen om op maandag dicht te gaan. Weer andere hebben gekozen om alleen de 1e en laatste zondag van de maand open te gaan. De koopavonden en maandagen laten een terugloop in het aantal passanten zien. De kleine centra wilden in eerste instantie niet meer dan 12 zondagen per jaar open gaan. De gemeente 's Hertogenbosch heeft besloten om in dit in de verordening op te rekken tot 18 keer. Supermarkten moeten een ontheffing aanvragen om op zondag open te gaan. Dit is gedaan om maatwerk te leveren in verband met overlast door bevoorrading. Deze ontheffing kan indien supermarkten zich hier niet aan houden ingetrokken worden. Bouwmarkten mochten 32 keer per jaar op zondag open gaan. Zij hebben nu aangegeven dit naar 52 keer te willen verruimen. Bakkers in het centrum gaan eerder dan 12.00 uur open op zondag. Dit wordt door de gemeente gedoogd.

De gemeente Tilburg heeft de nieuwe verordening winkeltijden nog niet geëvalueerd. Winkels mogen op zondag open van 8.00 tot 18.00 uur. Wel ziet de gemeente dat de nieuwe verordening positief uitpakt. De koopzondagen hebben voor als nog geen effect op bijvoorbeeld de maandag of de koopavond. Niet alle winkeliers doen mee met de koopzondagen. Kleine winkeliers die net buiten het centrum zitten gaan minder vaak op zondag open. De gemeente Tilburg heeft vóór de invoering van de nieuwe wet winkeltijden al geprobeerd meer koopzondagen in te voeren. Dit zorgde toen voor veel weerstand. Nu de nieuwe wet ingevoerd is, is dat verzet opgehouden. In de verordening winkeltijden van de gemeente Tilburg is opgenomen dat op speciale feestdagen als 1e Paasdag winkels dicht moeten. Toch hebben sommige supermarkten aangegeven dan ook graag open te gaan.

Naast de gemeente Nijmegen hebben voor zo ver bekend alleen de gemeenten Apeldoorn en Enschede aangepast beleid op koopzondagen.

De gemeente Apeldoorn heeft in haar plaatselijke verordening vanaf februari 2015 de winkeltijden vrij te geven. De ondernemersvereniging heeft echter besloten één zondag in de maand een koopzondag in te voeren. Van mei tot september zijn er echter twee koopzondagen per maand. Dit is gedaan in verband met evenementen. Deze ondernemersvereniging heeft een kosten en baten afweging gemaakt en zodoende gekozen voor één koopzondag. Doordat de verordening pas kort geleden is ingevoerd is nog geen evaluatie voor handen.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

De gemeente Enschede heeft een maximum aantal koopzondagen opgenomen in de verordening. Dit zijn maximaal 26 koopzondagen. De ondernemers van de binnenstad mogen zelf bepalen (als ze het maar gezamenlijk bepalen voor het hele gebied) op welke dagen ze deze koopzondagen in willen zetten. Dit is de eerste en laatste zondag van de maand geworden en alle zondagen in december. De vereniging van ondernemers in de binnenstad heeft aangegeven de eerste en laatste zondag van de maand open te gaan. De eerste zondag van de maand was al de regel. Ze hebben daarnaast voor de laatste zondag van de maand gekozen omdat dan de mensen hun salaris binnen krijgen. De ervaringen met de extra koopzondagen worden op dit moment bij de gemeente Enschede onderzocht. Kleine zelfstandige ondernemers doen soms 1 zondag per maand mee, meestal de eerste. Grote ketens geven aan graag elke zondag open te gaan. De eerste indruk van de keten winkels is dat het extra loop en omzet oplevert, die niet ten koste gaat van andere dagen.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Schoonmaakkosten Koopzondagen

Overzicht schoonmaakkosten Koopzondagen in 2013, 2014 en 2015

	2013	2014	2015
Kosten koopzondagen	19 x € 267,-- = € 5.073,--	26 x € 267,-- = € 6.942,--	34 x € 267,-- = € 9.078,--
Meerkosten Koopzondagen met markt	9 x € 537,-- = € 4.833,--	14 x € 537,-- = € 7.518,--	10 x € 537,-- = € 5.370,--
Totale kosten	€ 9.906,--	€ 14.460,--	€ 14.448,--

Conclusie: extra kosten schoonmaken binnenstad
Verschil tussen 2013 en 2014: € 14.460,-- - € 9.906,-- **= € 4.554,--**
Verschil tussen 2013 en 2015: € 14.448,-- - € 9.906,-- = **€ 4.542,--**

Overzicht schoonmaakkosten Koopzondagen in 2013 en 2014

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Overzicht wensen en bedenkingen
"Nachtwinkels"

(Politieke Avond d.d. 10 juni 2015)

ALGEMENE OPMERKING

- Het overzicht met wensen en bedenkingen inclusief de steun per fractie wordt tevens op de website geplaatst zodat geïnteresseerden hiervan kennis kunnen nemen.

- Wensen en bedenkingen die door een raadsmeerderheid gesteund worden zullen ook opgenomen worden in de conceptversie van de wensen en bedenkingenbrief die voorligt ter besluitvorming.

WENSEN EN BEDENKINGEN

1. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat gemeente in overleg met de veiligheidsdriehoek en ondernemer afspraken maakt over de aanwezigheid van een beveiliger in de betreffende (nacht)winkel tijdens de uren na 22.00 uur en voor 6.00 uur.

   Gesteund door; CDA
   Niet gesteund door;
   Nog in overweging;

2. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat ook binnen de road barriers van het centrum een nachtwinkel mogelijk moet zijn.

   Gesteund door; VVD
   Niet gesteund door;
   Nog in overweging;

3. De gemeenteraad spreekt de wens uit het aantal ontheffingen voor nachtwinkels in Nijmegen te verruimen van twee naar vier.

   Gesteund door; VVD
   Niet gesteund door;
   Nog in overweging;

4. De gemeenteraad spreekt de wens uit ook na 04.00 uur openstelling van winkels mogelijk te maken.

   Gesteund door; VVD
   Niet gesteund door;
   Nog in overweging;

5. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat alle nachtwinkels die aan de eisen voldoen ook worden toegelaten. (Dat betekent dat we niet bij voorbaat een maximum van twee stellen)

   Gesteund door; Groenlinks
   Niet gesteund door;
   Nog in overweging;

6. De gemeenteraad spreekt de bedenking uit dat de gemeente een verplichting oplegt tav betaalmiddelen.

   Gesteund door; D66
   Niet gesteund door;
   Nog in overweging;

CONCEPT

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

7. De gemeenteraad spreekt de bedenking uit dat nachtwinkels alleen maar mogen zitten op locaties die bereikbaar zijn met de auto

   Gesteund door; D66
   Niet gesteund door;
   Nog in overweging;

CONCEPT

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Agenda voor de bijeenkomst in de Gebroeders Van Limburgkamer

Datum: woensdag 10 juni 2015
Aanvang: 18:00

Burgerronde

Live verbinding met raadzaal

Kamerronde

Live verbinding met raadzaal

Geen programma

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Live verbinding met raadzaal

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Live verbinding met raadzaal

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Geen programma

Agenda voor de bijeenkomst in de Raadzaal

Datum: woensdag 10 juni 2015
Aanvang: 18:00

Burgerronde

Inspraak van burgers

Kamerronde

Brief Waalhalla

RVS Subsidie 2015-2018 voor de kunstbus

Raadscommissie GREX, Waalsprong en Waalfront
2 personen per fractie

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Inspraak van burgers

Bijlage - Overzicht burgerronde 10 juni 2015 (pdf)

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Brief Waalhalla
Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla (pdf)
Brief aan de raad - Business Plan Waalhalla (pdf)

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

RVS Subsidie 2015-2018 voor de kunstbus
Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg (pdf)

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Raadscommissie GREX, Waalsprong en Waalfront
2 personen per fractie
Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015 (pdf)

Bijlage - Overzicht burgerronde 10 juni 2015

Overzicht

van insprekers en vragen vragenhalfuurtje

aangemeld voor de Politieke Avond
van de Raad van de gemeente Nijmegen
op woensdag **10 juni** in het Stadhuis.

INSPREKERS Raadzaal 18.00 – 19.00 uur

Brief Waalhalla
- De heer M. Kaptein, voorzitter Waalhalla

Thema Werk – m.b.t. Raadsbrief Integratie Werkbedrijf en Breed
- De heer M. Ataei
- De heer H. Peters
- Mevrouw I. Bakker
- Mevrouw A. Hummel

Brief Vernieuwde vervoersregeling
- De heer J. Kersten, WIG
- Mevrouw S. Abdoelbasier
- De heer J. Storms
- De heer P. Eggen, voorzitter WMO Denktank

Raadsvoorstel Stimuleringsprogramma "Gezond in de Stad"
- Mevrouw J .Keetelaar, ROC Nijmegen

INSPREKERS Traianuskamer 18.00 – 19.00 uur

Wensen en bedenkingen Nachtwinkels en RVS Evaluatie verordening winkeltijden Nijmegen
- De heer T. Vermeulen, Wijkraad St. Anna – Heijendaal
- De heer M. Mulder, Binnenstadmanager Huis voor de Binnenstad

22. Raadsvoorstel Straatnaamgeving: De Stelt noordelijke deel (86/2015)
23. Raadsvoorstel Straatnaamgeving: Marsilius van Inghenpad (85/2015)
24. Raadsvoorstel Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal (87/2015)
- De heer R. Essers

Raadsvoorstel Nijmegen centrum - Binnenstad 1 (Donjon) (62/2015)
- De heer R. Barends, Vereniging Stadsschoon Nijmegen Lent

LIVE VERBINDING in Gebroeders Van Limburgkamer 18.00 – 20.00 uur

LIVE VERBINDING met de raadzaal tijdens de burger- en kamerronde

VRAGENHALFUURTJE BURGERRONDE Barbarossakamer 18:30 – 19:00 uur

Vragen GroenLinks – Leisureland (de opvolger van RGV Veluwe)
"De fractie van GroenLinks is tevreden met de actie die het college tot dusverre heeft ondernomen in de aandeelhoudersvergadering van Leisurelands (voorheen RGV Veluwe) om het idiote topsalaris van Erik Droogh naar beneden te brengen. Helaas is dat tot dusverre door de andere aandeelhouders niet gelukt; des te beter dat de gemeente Heumen volgens een artikel in de Gelderlander (http://www.gelderlander.nl/regio/nijmegen-e-o/nijmegen/salaris-topman-leisurelands-omlaag-of-heumen-stapt-eruit-1.4976079) er nu wel mee aan de slag gaat. Dit leidt voor ons tot de volgende vragen:

1. Zal het college in de komende aandeelhoudersvergadering opnieuw aandringen op salarisverlaging van Droogh en de oproep van Heumen dus steunen?

2. Kan het college ons voorrekenen wat de kosten zijn van het eventueel verlaten van de voormalige RGV indien het salaris van Droogh niet verlaagd wordt? Kan het college ons hiertoe een voorstel voorleggen?

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

Toelichting over de behandeling van:

Brief "Waalhalla"

Van:	College van B&W d.d. 19 mei 2015		
Doel:	Consulteren		
Toelichting:	**1. Achtergrondinformatie** Per 15 juli 2015 moet Waalhalla de huidige locatie (Latensteinhal) verlaten i.v.m. de herontwikkeling van het Waalfront en de sloop van het pand. In het huidige coalitieakkoord staat de opdracht om samen met Waalhalla te zoeken naar een andere locatie. Eind augustus is het overleg met Waalhalla gestart, de verkenning is breed begonnen met mogelijke locaties in de stad. In de brief wordt nadere uitleg gegeven over de scenario's die verkend zijn. Het college geeft aan na de zoektocht uit te komen op één mogelijkheid die de tijdelijke gebruikmaking van een hal in CP Kelco betreft. Deze oplossing vergt een investering van €M1,1 waarbij Waalhalla jaarlijks een tekort zal hebben. **2. Reden van agendering** Het college geeft aan voldaan te hebben aan de opdracht om Waalhalla te ondersteunen in de zoektocht naar een andere locatie en wil de raad graag consulteren over zowel de toekomst van Waalhalla als over het CP Kelko scenario alvorens over dit dossier een definitief besluit te nemen.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Sandra Stoffels s.stoffels@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	06 – 29 14 99 72
Bijlagen:	1. Brief van 19 mei 2015 van het College van B&W inzake "Waalhalla" 2. Bijlage 3: Uitgebreide versie van de verkenning met achtergrondinformatie en financiële toelichting 3. Quick-Scan Exploitatie Skatecentrum Waalhalla 4. Brief van 14 mei 2014 van Stg. Skateboarding Nijmegen aan het College van B&W inzake "Toelichting op Quick-scan door Steijbers Organisatie Ontwikkelaars"		

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

Ingekomen stuk D8 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 90 19
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
19 mei 2015	OB10/D151837497	Sandra Stoffels
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Direct telefoonnummer**
Waalhalla		0629149972

Geachte leden van de raad,

In het coalitie akkoord staat de opdracht om samen met Waalhalla te zoeken naar een andere locatie dan de huidige.
'WAALHALLA MEERWAARDE VOOR NIJMEGEN: Skatevoorziening Waalhalla moet vanwege de nieuwbouw-ontwikkelingen in het Brugkwartier Waalfront haar huidige locatie per juli 2015 verlaten. We vinden dat Waalhalla een meerwaarde heeft voor de stad. De coalitie zal Waalhalla ondersteunen in haar zoektocht naar de mogelijkheden om de skatevoorziening elders in de stad te herhuisvesten en daarmee de voorziening voor Nijmegen te behouden'

In deze brief leggen we het resultaat van de zoektocht aan u voor. De zoektocht hebben we gevoerd op basis van het bedrijfsplan van Waalhalla. We hebben diverse scenario's, zelfs nieuwbouw, verkend. Alle scenario's bleken te kostbaar of ruimtelijk niet haalbaar. Vanaf begin februari van dit jaar kwam CP Kelco als mogelijke locatie in beeld. Dat is nu ons enig mogelijke scenario als locatie. Deze oplossing vraagt een investering van € 1,1 miljoen. Bij een eenmalige investering van € 400.000 voor de verhuis-, inrichtings- en isolatiekosten is nog ruim 7 ton nodig om het gebouw verhuurbaar te maken voor Waalhalla. Op dit moment is geen budget beschikbaar voor de genoemde 4 ton.
Duidelijk is geworden dat op basis van de begrotingsgegevens aangeleverd door Waalhalla bij een exploitatie van 7 jaar en rekening houdende met een post onvoorzien van 10% Waalhalla een jaarlijks negatief eindresultaat heeft van afgerond € 80.000. We hebben een extern advies laten uitvoeren op de begroting van Waalhalla, zie bijlage 1. Hieruit blijkt dat er jaarlijks een tekort is van € 100.000 waarbij er nog risico's zijn op de geraamde inkomsten. Duidelijk is dat deze tekorten in de tijd niet ingehaald kunnen worden. De reactie van Waalhalla op het extern advies is ook bijgevoegd, zie bijlage 2.

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

Een ander punt is dat Waalhalla sowieso voor 1 juli 2015 uit de huidige locatie zal moeten vertrekken in verband met de herontwikkeling van het Waalfront. Hiervan afwijken heeft gevolgen voor de veiligheid van de bezoekers, want de hoofdontsluiting voor o.a. Honig loopt voor de Latensteinhal langs. Daarnaast zou de verlenging extra kosten met zich mee brengen, want het pand wordt afgesloten van alle nutsvoorzieningen. De veiligheidsrisico's en de extra kosten zijn voor het college onaanvaardbaar.
Na deze zoektocht heeft ons college voldaan aan de opdracht om Waalhalla hierbij te ondersteunen. Gezien de importantie van het dossier en de financiële investeringen consulteren wij uw raad over het scenario CP Kelco voordat we een besluit zal nemen. Hierbij merken wij wel op dat over de aankoop van CP Kelco nog geen finale overeenstemming is tussen de eigenaar en de gemeente en dat door ons college nog geen besluit is genomen over deze aankoop. Het is wel zo dat de gemeente voornemens is CP Kelco aan te kopen en dat de formele documenten om tot deze aankoop over te gaan gereed zijn. De eigenaar is er mee bekend dat de gemeente plannen heeft om Waalhalla hier tijdelijk te huisvesten. De aankoop past financieel en valt binnen de planexploitatie Stadsbrug/Mercuriuspark.
In bijage 3 leest u de uitgebreidere versie van de verkenning met achtergrondinformatie en financiële toelichting.

2. Geschiedenis

Omstreeks 2007 is Waalhalla verhuisd van de Gamma-hallen naar de huidige Latensteinhal. Zij heeft nu ongeveer 2000 m2 in gebruik voor een huurprijs van € 15.000 per jaar. De afgelopen jaren is de huur een paar keer verlaagd. Naast de huurprijs voldoet Waalhalla € 5.000 per jaar voor elektra en water. Waalhalla mag max. 24 evenementen per jaar organiseren. In het najaar van 2014 heeft Waalhalla interesse getoond in de Honig. Door de combinatie van kosten voor isolatiemaatregelen en een aantal onzekerheden kon Waalhalla deze overstap niet bekostigen. Inmiddels is in de Honig onvoldoende ruimte voor ze en kan zij daar niet naar toe.

3. Stand van zaken

Eind augustus zijn we het overleg met Waalhalla gestart om te komen tot een nieuwe locatie. We zijn de verkenning breed gestart met mogelijke locaties in de stad. Pas in februari van dit jaar is CP Kelco als optie in beeld gekomen. Uit de financiële informatie kan worden afgeleid dat Waalhalla qua inkomsten voor pakweg 65% van haar inkomsten afhankelijk is van het organiseren van evenementen. Dit is een belangrijk gegeven voor de nieuwe huisvesting van Waalhalla.
De tijdelijke gedoogbeschikking van Waalhalla voor de huidige locatie loopt af op 1 juli 2015. De huidige locatie wordt gesloopt i.v.m. de herontwikkeling. Er wordt nu een oplossing gezocht voor de tijdelijke opslag van de inventaris die Waalhalla mee wil nemen naar een mogelijke nieuwe locatie.

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

4. Scenario's en uitgangspunten

De belangrijkste scenario's die we hebben verkend zijn:

1. Nieuwbouwhal in omgeving aanbrug De Oversteek,
2. Nieuwbouw aan oostzijde van de Vasim,
3. Gebruik maken van de begane grond van het Vasimgebouw,
4. Nieuwbouw c.q. gebruik bestaande gebouwen elders in de stad,
5. Tijdelijk (5-7 jaar) gebruik maken van een hal in CP Kelco gebouw.

Op basis van de ruimtelijke en financiële verkenningen werd duidelijk dat nieuwbouw onbetaalbaar zou zijn en moeilijk ruimtelijk in te passen in het gebied van de Vasim. Gebruik van de kelder van de Vasim past niet in het proces om te komen tot een nieuwe visie van de Vasim e.o. dat we onlangs zijn gestart. Toen hebben we het scenario CP Kelco verder verkend. We hebben dit steeds in goed overleg met Waalhalla besproken.

De uitgangspunten zijn:
Algemeen:

1. De gemeente wordt eigenaar van CP Kelco
2. 1 juli vertrek Waalhalla uit Latenstein
3. Vanaf 1 juli verbouwen en inrichten CP Kelco (mogelijk dus gat van 6 maanden)
4. Max. 7 jaar CP Kelco
5. Waalhalla maakt alleen gebruik van het pand en niet van de buitenruimte.
6. Er mogen maximaal 30 evenementen op jaarbasis plaatsvinden om zo zonder subsidie te kunnen draaien.
7. Er wordt een volledige horecavergunning verstrekt.
8. Tijdelijk Anders Bestemmen.

Financieel:

1. Er is een eenmalige investering van € 1,1 miljoen nodig voor verhuis-, inrichtings- en isolatiekosten.
2. Bij een eenmalige investering van € 400.000 voor de verhuis-, inrichtings- en isolatiekosten is nog ruim 7 ton nodig om het gebouw verhuurbaar te maken voor Waalhalla.
3. De 7 ton zou via de huur teruggevraagd kunnen worden op het moment dat er € 400.000 beschikbaar is.
4. Op dit moment is geen budget beschikbaar voor de genoemde 4 ton.
5. Waalhalla gaat een huurprijs van ruim € 150.000 per jaar betalen. Dit is incl. de kapitaallasten voor de € 700.000 verbouwingskosten.
6. Waalhalla moet gaan werken aan een commerciëler bedrijfsconcept en zet in op professionalisering van de sturing.
7. De begroting van Waalhalla is extern getoetst op haalbaarheid en hieruit blijkt dat er jaarlijks een tekort is van € 100.000 waarbij er nog risico's zijn op de geraamde inkomsten.

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

5. Basis opzet plan in CP Kelco
Op basis van het programma van eisen en wensen is het mogelijk Waalhalla te huisvesten in een hal en het kantoordeel. Het pand moet voor gebruik gerenoveerd worden en geluidsdicht gemaakt worden i.v.m. de evenementen.
Op hoofdlijnen is een investering van ruim € 1,1 miljoen nodig, volgens de verdeling zoals hierboven vermeld.
Voor CP Kelco is uitgegaan van een scenario waarbij naast de skatefunctie ook een volledige horecavergunning verstrekt wordt en tenminste 30 evenementen mogelijk zijn.

Dit scenario levert het volgende beeld op:
Bij 7 jaar exploitatie heeft Waalhalla in het eerste jaar een tekort van afgerond € 80.000. Hierin zit zo'n € 77.000 voor de post onvoorzien. Dit tekort wordt minder wanneer de gemeente de huurprijs jaarlijks verlaagt a.g.v. een lineaire afschrijving van de kapitaallasten. Bij het berekenen van een lagere rente dan 4% vallen de kosten voor Waalhalla lager uit.

Op grond van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat Waalhalla geen positief resultaat kan bereiken zonder de eenmalige bijdragen van de gemeente. De evenementen zijn van groot belang voor Waalhalla omdat dit de mate van zelfredzaamheid bepaalt.

6. Risico's
Ruimtelijke ordening
1. Er kan bezwaar gemaakt worden tegen de regeling Tijdelijk Anders Bestemmen.
2. Indien niet volgens dezelfde werkwijze voor de functiewijziging als bij de Honigfabriek gewerkt kan worden, dan zijn de investeringen vele malen hoger.
3. De brandveiligheid van de kunststof platen in het dak is nog niet beproefd. Indien deze niet voldoen zullen er aanvullende maatregelen getroffen moeten worden.
4. Het Activiteitenbesluit milieubeheer schrijft voor dat er geluidswerende maatregelen getroffen moeten worden. Deze zijn bindend en hier kan dus niet van worden afgeweken. Nader onderzoek door een gespecialiseerd bedrijf zal moeten uitwijzen op welke wijze de CP Kelco hal het beste geïsoleerd kan worden. Dan kan ook bepaald worden hoe hoog het bedrag moet zijn om de hele hal te isoleren zodat er dancefeesten met het gewenste bezoekersaantal gehouden kunnen worden.

Financiën
1. Waalhalla heeft de afgelopen jaren huurverlaging gekregen om diverse redenen
2. Als Waalhalla het niet gaat redden, dan kost het de gemeente tenminste de eigenaarslasten plus de kapitaallasten voor de investeringskosten van ruim € 700.000.
3. We gaan uit van een huurperiode van 7 jaar.

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

4. Waalhalla heeft geen inkomsten tussen 1 juli 2015 en 1 januari 2016, want die periode is nodig om te verbouwen en in te richten.
5. Als geen evenementen mogelijk zijn zal de sponsoring lager uitvallen a.g.v. de horeca.
6. De kosten voor de isolatiemaatregelen zijn geraamd op € 200.000, maar kunnen fors hoger uitvallen, verdubbeling is mogelijk. Nader onderzoek is hiervoor nodig.

Ter afsluiting
Na de zoektocht *op basis van het bedrijfsplan van Waalhalla* kan worden gesteld dat op basis van de door Waalhalla gestelde eisen CP Kelco onze enige mogelijke optie is. Deze oplossing vraagt een investering van € 1,1 miljoen. Bij een eenmalige investering van € 400.000 voor de verhuis-, inrichtings- en isolatiekosten is nog ruim 7 ton nodig om het gebouw verhuurbaar te maken voor Waalhalla. Op dit moment is geen budget beschikbaar voor de genoemde 4 ton. De 7 ton zou via de huur teruggevraagd kunnen worden op het moment dat er € 400.000 beschikbaar is.
Uit het externe rapport en de reactie van Waalhalla is duidelijk geworden dat deze huur onder de huidige omstandigheden niet realistisch is.
Met deze uitkomst lijkt het ons van belang om in deze fase eerst met uw Raad van gedachten te wisselen over de toekomst van Waalhalla, voordat ons college een definitief besluit neemt.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen: 3

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

Bijlage 3 raadsbrief Waalhalla
19 mei 2015

1. Geschiedenis

Omstreeks 2007 is Waalhalla verhuisd van de Gamma-hallen naar de huidige Latensteinhal. De hal is toen gesaneerd en het casco is aangepast en bekostigd door de gemeente. Waalhalla heeft zelf de investeringen bekostigd voor de inrichting. Hierna is Waalhalla de ruimte gaan huren voor € 25 per m2, terwijl de marktconforme prijs € 40 per m2 was. Vanwege een toekomstige herontwikkeling is het afwijkende gebruik van het gebouw toegestaan d.m.v. een gedoogbeschikking. Omdat Waalhalla niet in staat bleek de huur te betalen, is deze een paar keer verlaagd n.a.v. een politiek besluit en in overleg met de directie van het Ontwikkelbedrijf Waalfront. Gedurende deze jaren is Waalhalla meer ruimte gaan huren, maar is hier niet meer huur voor gevraagd. Zij heeft nu ongeveer 2000 m2 in gebruik voor een huurprijs van € 15.000,- per jaar. Naast de huurprijs, voldoet Waalhalla € 5.000,-- per jaar voor elektra en water. Het totale verbruik kost € 9.000. In deze bijlage is een overzicht opgenomen van de huur en de energiekosten. In het huidige gebouw mag Waalhalla op grond van een collegebesluit van 11 juli 2011 jaarlijks 24 evenementen organiseren om inkomsten te kunnen genereren die noodzakelijk zijn voor een sluitende exploitatie van de skatehal.
In het najaar van 2014 heeft Waalhalla interesse getoond in de Honig. Voor de Honig worden prijzen vanaf € 25,- per m2 gevraagd. Dit kon Waalhalla in combinatie met de kosten voor isolatiemaatregelen en een aantal onzekerheden niet bekostigen. Inmiddels is het Honig gebouw vol en kan zij daar ook niet naar toe. Recent heeft zich daar een evenementenorganisatie gevestigd die geïnvesteerd heeft in isolatiemaatregelen. Vanaf het derde kwartaal 2014 zijn diverse gesprekken gevoerd met Waalhalla om de wensen in relatie tot het toekomstbeeld van Waalhalla in beeld te krijgen. Hierbij is ook gekeken naar de financiële situatie van Waalhalla in relatie tot haar bedrijfsvoering. Uit deze financiële informatie kan worden afgeleid dat Waalhalla qua inkomsten voor pakweg 65% van haar inkomsten afhankelijk is van het organiseren van evenementen. Dit is een belangrijk gegeven voor de nieuwe huisvesting van Waalhalla.

2. Stand van zaken

De tijdelijke gedoogbeschikking van Waalhalla voor de Waalbanddijk 22 loopt af op 1 juli 2015. De huidige locatie wordt gesloopt i.v.m. de herontwikkeling. Deze gedoogschikking kan alleen verlengd worden met toestemming van het Ontwikkelbedrijf Waalfront. Er was altijd sprake van dat een eventuele verlenging mogelijk was, maar nu is gebleken dat er een onveilige situatie ontstaat, want de hoofdweg loopt direct voor het pand langs. Daarnaast kost de verlenging extra geld, want het pand wordt afgesloten van alle nutsvoorzieningen. In het derde kwartaal van 2014 zijn we het overleg met Waalhalla gestart om te komen tot een nieuwe locatie en hebben we regelmatig overleg met elkaar gevoerd. We zijn de verkenning breed gestart met mogelijke locaties in de stad. Pas in februari van dit jaar is CP Kelco als optie in beeld gekomen.

3. Scenario's en uitgangspunten

De uitgangspunten voor de herhuisvesting waren:
1. de focus van de gemeente ligt op het verplaatsen van de skatefaciliteit.
2. de ruimtevraag
3. de begroting van Waalhalla met als uitgangspunt 30 evenementen op de eigen locatie.
4. een volledige horecavergunning voor het hele pand.
5. Per jaar kan Waalhalla € 133.000 huur opbrengen wanneer zij een volledige horecavergunning heeft en tenminste 30 evenementen kan realiseren.

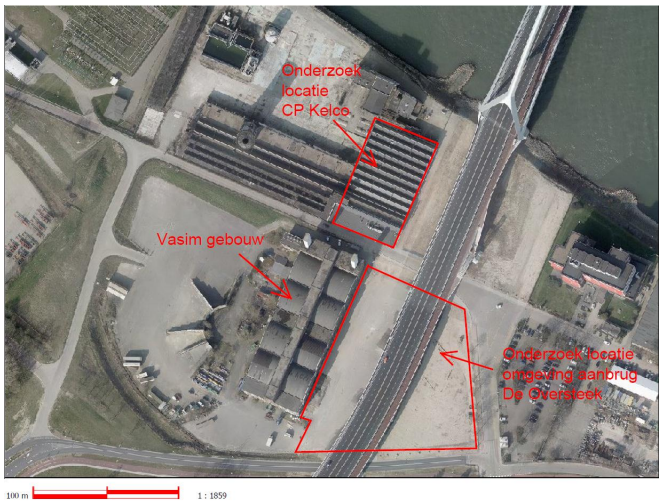
De belangrijkste scenario's die we hebben verkend zijn:

1. Nieuwbouw hal in omgeving aanbrug De Oversteek,
2. Nieuwbouw aan oostzijde van de Vasim,
3. Gebruik maken van de begane grond van het Vasimgebouw,
4. Nieuwbouw c.q. gebruik bestaande gebouwen elders in de stad,
5. Tijdelijk (5-7 jaar) gebruik maken van een hal in CP Kelco gebouw.

Op basis van de eerste financiële verkenningen is in het PO Maatschappelijk vastgoed van 9 feb. jl. in nauw overleg met het Ontwikkelingsbedrijf besloten de scenario's 2, 3 en 4 te laten vervallen. De redenen hiervoor zijn dat ze te duur zijn, de ontwikkeling van het Vasim terrein in de weg kunnen staan of dat er geen leegstaand pand beschikbaar was dat geschikt gemaakt kon worden. Voor scenario 4 zou hoogstwaarschijnlijk ook een T.A.B. procedure moeten worden doorlopen. Hier moet de verhuurder (derde) dan wel toe bereid zijn.

De volgende twee scenario's zijn verder onderzocht:

1. Nieuwbouw zeer eenvoudige (mogelijk tijdelijke) hal in omgeving c.q. onder de aanbrug De Oversteek
2. Tijdelijk (5-7 jaar) gebruik maken van een hal in CP Kelco

Overzicht onderzoek locaties.

Ad 1 Nieuwbouw in omgeving van de brug

Voor dit scenario zijn verschillende opties onderzocht zoals een nieuwbouw hal, een luchthal, onder de bogen van de aanbrug De Oversteek door het dichtzetten van de opening en een loods onder de brug. De kosten varieerden van € 1 tot € 2 miljoen. Deze constructies zijn niet geschikt om evenementen te organiseren als gevolg van de geluidsoverlast die hiermee gepaard gaat. Dat betekent dat Waalhalla minder inkomsten heeft. Diverse bedrijven hebben aangegeven een dergelijk bouwwerk niet te willen realiseren omdat zij dit als een afbreuk beschouwen van de brug De Oversteek. Daarnaast wordt met deze constructie de potentiele ontwikkeling onder en rondom de brug al voor meerdere jaren vastgezet en onduidelijk is nog of deze constructie gaat passen binnen de toekomstvisie van het gebied. Hiermee lopen we een risico dat de gewenste ruimtelijke kwaliteit onvoldoende is waardoor

de gebiedsontwikkeling wordt beperkt en er inbreuk op het ontwerp van de brug ontstaat waarover mogelijk veel discussie ontstaat.

Ad 2 CP Kelco
In deze variant is gekeken op welke wijze Waalhalla onder gebracht kan worden in een hal en kantoordeel van de voormalige CP Kelco fabriek. Op basis van het programma van wensen is het mogelijk Waalhalla hier te huisvesten. Waalhalla maakt alleen gebruik van het pand en niet van de buitenruimte. In deze bijlage is een mogelijk vlekkenplan opgenomen.

Basis opzet plan:
De beoogde nieuwe locatie voor Waalhalla is een voormalige fabriekshal met hieraan vast een inpandige parkeermogelijkheid met op de verdieping kantoor en laboratoria. Deze hal maakte deel uit van het fabriekscomplex CP Kelco BV. De hal ligt buitendijks in het stroomgebied van de Waal. De staat van het kantorendeel is matig tot redelijk goed. De aanwezige toiletgroep wordt hersteld en enkele voormalige laboratoriaruimten worden met elkaar verbonden door tussenwanden te slopen. De lekkages in het dak worden opgelost. Ter ontsluiting van de verdieping wordt inpandig een nieuw trappenhuis aangebracht.

De staat van de Zuid- en Oostgevel is slecht. De provisorisch voor de oostgevel geplaatste damwandprofielen blijven voor deze korte periode gehandhaafd. Het herstel bestaat uit het aanbrengen van aanvullende stalen damwandprofielen en het waterdicht maken van gevel en dak. De installaties verkeren in slechte staat. Zo veel mogelijk wordt hergebruikt en bevroren onderdelen worden vervangen. Alleen het kantorendeel wordt verwarmd. De hal en parkeerruimte blijven onverwarmd. Er wordt een minimaal noodzakelijke (brand-) beveiligingsinstallatie aangebracht. Het pand wordt weer opnieuw aangesloten op de nutsvoorzieningen. De verdere inrichting van de hal, skateshop en horecadeel wordt verzorgd door Waalhalla. Waalhalla is voornemens om tevens een aantal grote feesten te organiseren waarbij veel geluid wordt geproduceerd. De aanwezige gevels en het dak zijn hier niet op berekend.

4 Scenario CP Kelco

Nadat duidelijk werd dat een tijdelijke hal onder de brug tot o.a. hoge kosten zou leiden zijn we het scenario CP Kelco verder gaan uitwerken. We hebben dit steeds in goed overleg met Waalhalla besproken.

De uitgangspunten zijn:
Algemeen:
1. De gemeente is/wordt eigenaar van CP Kelco
2. 1 juli vertrek Waalhalla uit Latenstein
3. Vanaf 1 juli verbouwen en inrichten CP Kelco (mogelijk dus gat van 6 maanden)
4. Max. 7 jaar CP Kelco
5. Waalhalla maakt alleen gebruik van het pand en niet van de buitenruimte.
6. Er mogen maximaal 30 evenementen op jaarbasis plaatsvinden om zo zonder subsidie te kunnen draaien.
7. Er wordt een volledige horecavergunning verstrekt.
8. Tijdelijk Anders Bestemmen.

Financieel:
1. Er is een eenmalige investering van € 1,1 miljoen nodig
2. Bij een eenmalige investering van € 400.000 voor de verhuizing-, inrichtings- en isolatiekosten is nog ruim 7 ton nodig om het gebouw verhuurbaar te maken voor Waalhalla.
3. Op dit moment is geen budget beschikbaar voor de genoemde 4 ton.
4. De 7 ton zou via de huur teruggevraagd kunnen worden op het moment dat er € 400.000 beschikbaar is.

5. Waalhalla gaat een huurprijs van ruim € 150.000 per jaar betalen. Dit is incl. de kapitaallasten voor de € 700.000 verbouwingskosten.
6. Waalhalla moet gaan werken aan een commerciëler bedrijfsconcept en zet in op professionalisering van de sturing.
7. De begroting van Waalhalla is extern getoetst op haalbaarheid en hieruit blijkt dat er jaarlijks een tekort is van € 100.000 waarbij er nog risico's zijn op de geraamde inkomsten.

Investering voor verbouwing	Ruim € 700.000	Rendabele investering, d.w.z. wordt via de huur geïnd.
Verhuis- en inrichtingskosten en isolatiemaatregelen	€ 400.000	Op dit moment is hier geen budget voor
Totale kosten	€ 1, 1 miljoen	

Voor CP Kelco hebben we 2 scenario's verkend:
A: skate met volledige horeca vergunning en tenminste 30 evenementen.
B: skate zonder evenementen.

Scenario A
Bij 7 jaar exploitatie heeft Waalhalla in het eerste jaar een tekort van afgerond € 80.000. Hierin zit zo'n € 77.000 voor de post onvoorzien. Dit tekort wordt minder wanneer de gemeente de huurprijs jaarlijks verlaagt a.g.v. een lineaire afschrijving van de kapitaallasten. Bij het berekenen van een lagere rente dan 4% vallen de kosten voor Waalhalla lager uit.

Scenario B
Bij 7 jaar exploitatie heeft Waalhalla in het eerste jaar een tekort van afgerond € 309.000 Dit negatieve resultaat wordt kleiner wanneer de gemeente de huurprijs jaarlijks verlaagt a.g.v. een lineaire afschrijving van de kapitaallasten. In dit scenario hoeft niet worden geïnvesteerd voor geluidswerende maatregelen.

Op grond van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat Waalhalla geen positief resultaat kan bereiken zonder de eenmalige bijdrage van de gemeente. De evenementen zijn van groot belang voor Waalhalla omdat dit de mate van zelfredzaamheid bepaalt. De volledige horecavergunning en de 30 evenementen zijn intern afgestemd.

5 Kanttekeningen

Bestemmingsplan
De onderzoekslocatie Waalhalla in CP Kelco pand valt in het bestemmingsplan Haven- en Industriegebied Nijmegen-West 1979-IV. Het skatepark in de huidige CP Kelco fabriek past niet direct binnen de huidige bestemming van het bestemmingsplan. Wel is door de procedure "Wijziging van gebruik" een skatehal binnen het bestemmingsplan mogelijk.
De proceduretijd is 8 weken plus 6 weken verlenging. Er wordt dan een toets uitgevoerd om af te wijken van het bestemmingsplan. Het plan wordt getoetst aan goede ruimtelijke ordening. De kosten voor deze procedure liggen rond de € 15.000.
De vluchtwegen lopen over het naastgelegen perceel. Hierbij dient rekening te worden met de vrijwaringszone-dijk. Dit valt binnen het eerder genoemde bestemmingsplan Mercuriuspark.

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

Milieu aspecten

Bodem

Indien er niet in de grond wordt geroerd kan de hal gebruikt worden als skatehal.

Geluid

De hal moet voldoen aan het Activiteitenbesluit milieubeheer. In dit gebied zijn de geluidseisen hoog omdat de hal in een gezoneerd gebied ligt. Niet alleen de gevel maar ook het dak zal om deze reden geïsoleerd dienen te worden en dit zal naar verwachting enkele tonnen gaan kosten.
Het geluid bij evenementen dient nog nader onderzocht te worden. Waalhalla heeft ondertussen al door middel van een proefopstelling gekeken hoeveel geluid er uitgestraald wordt naar de omgeving. De resultaten zijn net bekend en besproken met een geluidsdeskundige. Hieruit is geconstateerd dat de hal nauwelijks geluid tegen houdt en dat de geluidseisen vanuit Activiteitenbesluit Milieubeheer voor dit gebied erg hoog zijn. De beste manier om muziekgeluid, met haar zware bassen, te isoleren is om massa aan te brengen. Aangezien de wanden bestaan uit ongeïsoleerde golfplaten en het dak voor een groot deel bestaat uit 2 mm dikke polyesterplaten zal deze constructie verzwaard moeten worden. Om aan de eisen te voldoen zal dus flink geïnvesteerd moeten worden. Op welke wijze dit het beste kan gebeuren vergt nader onderzoek door een op het gebied van geluid gespecialiseerd bureau.

Asbest

Er zijn, na een eerste rondgang door het gebouw, geen redenen om aan te nemen dat er asbest in dit deel van het gebouw zit. Wel wordt een verkennend onderzoek opgestart om uit te sluiten dat er asbest in dit deel zit.

Verkeer

De voormalig inpandige parkeerruimte wordt door Waalhalla minder geschikt geacht voor de bezoekersstroom van Waalhalla. De reden is de smalle toegang in combinatie met de verwachtte bezoekersstroom. In dit gebied wordt momenteel onderzocht op welke wijze bepaalde straten kunnen worden afgesloten voor vrachtverkeer. De voorkeur wordt uitgesproken om via de noordzijde het gebouw te ontsluiten. Momenteel is in het plan gerekend met 18 parkeerplaatsen in het voorgebouw welke minder geschikt zijn voor bezoekers. De verkeersdeskundige komt nog met een advies.

Rijkswaterstaat

De hal ligt buitendijks, aangezien het hier gaat om een wijziging van bestemming binnen een bestaande bebouwing hoeft de Barro procedure niet gevolgd te worden en kan worden volstaan met een WABO aanvraag.

ODRN/Brandweer

Met de brandweer is een rondgang gemaakt om te kijken of er nog aanvullende voorzieningen getroffen dienen te worden. De volgende punten zijn met extra aandacht bekeken:

1. Type kunststofplaat in het dak in verband met brandveiligheid.
   De aanwezige kunststofbeplating in het dak moet voldoen aan de eis met betrekking tot het beperken en het ontwikkelen van brand en rook. De kunststofbeplating dient hier nog nader op onderzocht te worden.
2. Grootte van de hal in relatie met de nieuwe bestemming.
   - Indien de hal alleen voor het skaten wordt gebruikt is deze grootte van het compartiment toegestaan.

- Indien er ook dance feesten in georganiseerd worden, dan dient het compartiment van 2450m2 terug gebracht te worden naar maximaal 2000m2. Of dat d.m.v.een vuurlastberekening aangetoond kan worden dat de 2450m2 geen extra risico's lopen.
- Brandscheiding: Het nieuwe trappenhuis dient goed gecompartimenteerd te worden.

De vraag is of de sportfunctie gehandhaafd kan blijven. Een bijeenkomstfunctie zou alles dekken, echter dit betekent ook dat de skatehal verwarmd en hiermee ook geïsoleerd dient te worden. Indien het hele pand aan de WABO eisen moet voldoen is de investering vele malen hoger dan nu doorberekend is. Voorgesteld wordt om voor deze CP Kelco locatie dezelfde werkwijze te volgen als bij de herbestemming van de Honig fabriek. Hierbij is niet vastgehouden aan alle eisen die voortkomen uit het bouwbesluit maar is de gebruiker akkoord gegaan met het gebouw zoals deze erbij staat. Wel zijn de veiligheidseisen met betrekking tot de brandveiligheid toegepast. Hier dient het college wel toestemming voor te verlenen.

Eigendom en huidige gebruik van CP Kelco
De stichting Cultuurspinnerij gebruikt de beoogde ruimte in CP Kelco voor opslag. De cultuurspinnerij kan deze ruimte gebruiken tot CP Kelco het gebruik opzegt. Het CP Kelco complex is op dit moment niet in eigendom van de gemeente, partijen hebben op hoofdlijnen overeenstemming bereikt. Het is wel zo dat de gemeente voornemens is CP Kelco aan te kopen en dat de formele documenten om tot deze aankoop over te gaan gereed zijn.

Regime m.b.t. evenementen
In Latenstein mag Waalhalla op grond van een collegebesluit van 11 juli 2011 jaarlijks 24 evenementen organiseren om inkomsten te kunnen genereren die noodzakelijk zijn voor een sluitende exploitatie van de skatehal . Die evenementen, veelal dansmuziekfeesten, zijn niet gerelateerd aan het skaten, maar worden georganiseerd om door kaartverkoop en horeca-omzet extra inkomsten binnen te halen. De beperking van het aantal evenementen is destijds besloten, omdat de activiteiten van Waalhalla in strijd zijn met het bestemmingsplan maar het college die activiteiten, mits onder voorwaarden, wel wilde gedogen.
Voor CP Kelco stellen wij voor het evenementenregime uit te breiden tot 30. Hiermee kan Waalhalla zonder subsidie voortbestaan. Dat betekent wel dat de nieuwe locatie geschikt gemaakt moet worden om te voldoen aan de eisen die worden gesteld aan de publieksveiligheid en de geluidsnormen, zodat dergelijke activiteiten in de nieuwe locatie het woon- en leefklimaat van de nabijgelegen buurt niet aantasten.
In dit kader is het nog wel belangrijk om op te merken, dat de gemeente Waalhalla een vergunning heeft verleend om in de periode 1 mei 2015 tot 1 mei 2016 maximaal 24 evenementen te houden op de huidige locatie in Latenstein.

Horecavergunning
Volgens de APV artikel 2.2.1, lid 1 onder d hoeft een horeca-inrichting die gelegenheid geven tot dansen, indien dit onderdeel uitmaakt van de reguliere bedrijfsvoering van de inrichting en gedurende minimaal 40 weken per jaar plaatsvindt, geen evenementenvergunning aan te vragen. Gelet op het feit dat voor Waalhalla het organiseren van dansmuziekevenementen slechts ondersteunend zijn aan het verdienmodel en geen zaak van reguliere bedrijfsvoering, kan deze regeling op de skatehal dan ook sowieso niet van toepassing zijn. Dat betekent dat de evenementen die Waalhalla organiseert vergunningplichtig blijven met alle beperkingen die artikel 2.2.2 van de APV met zich meebrengen – waaronder: het verbod op evenementen die samenvallen met de Vierdaagsemarsen en –feesten.
We stellen voor op de nieuwe locatie een horecafaciliteit toe te staan, want zo kan Waalhalla diverse activiteiten ontplooien die in het verlengde liggen van de skatefunctie en ten gunste komen van de exploitatie. Dit betekent wel dat Waalhalla een reguliere Drank- en Horecavergunning nodig heeft en de hele locatie als inrichting in de zin van de Drank- en Horecawet moeten worden vergund. Zo voorkomen we dat we voor evenementen telkens

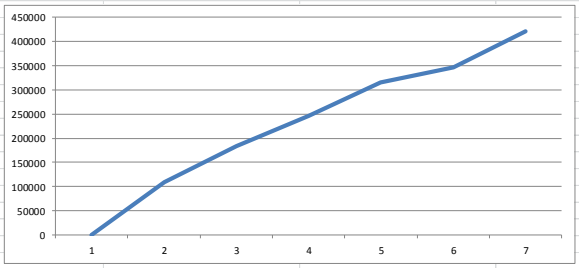
ontheffingen moeten afgeven i.v.m. bijvoorbeeld tappunten die worden ingericht – wat ook in strijd zou zijn met artikel 35 Drank- en Horecawet.
In het kader van de Drank- en Horecawet gelden ook inrichtingseisen. De kosten hiervoor komen voor rekening van Waalhalla.

BTW
Wanneer het gebouw CP Kelco wordt gekocht, moet fiscaal worden opgelet. De huidige kostenraming betreft veelal achterstallig onderhoud en kan daarom zonder fiscaal risico m.b.t. btw herrekening in de toekomst worden uitgevoerd. Er is een eventueel risico van zo'n € 150.000. Wanneer na 7 jaar wordt gestopt met exploiteren kan dit betekenen dat ca. € 45.000 aan de fiscus moet worden terugbetaald De kans hierop is klein aangezien het grotendeels achterstallig onderhoud betreft.

Overzichten

1. Overzicht huurprijs, energiekosten, jaarrekening, begroting

		Betaalde	Jaarrekening		Betaalde	
		huurprijs (ex energie)	Kosten	Baten	energiekosten	Bezoekers aantallen
2008		0	0	0	0	0
2009		31200	109000	109000	4800	11100
2010		31200	184000	184000	4800	20800
2011		23400	246000	246000	4800	31200
2012		15600	316000	316000	4800	31600
2013		15600	346000	346000	4800	34700
2014		15600	421000	421000	4800	37800
2015					7200	

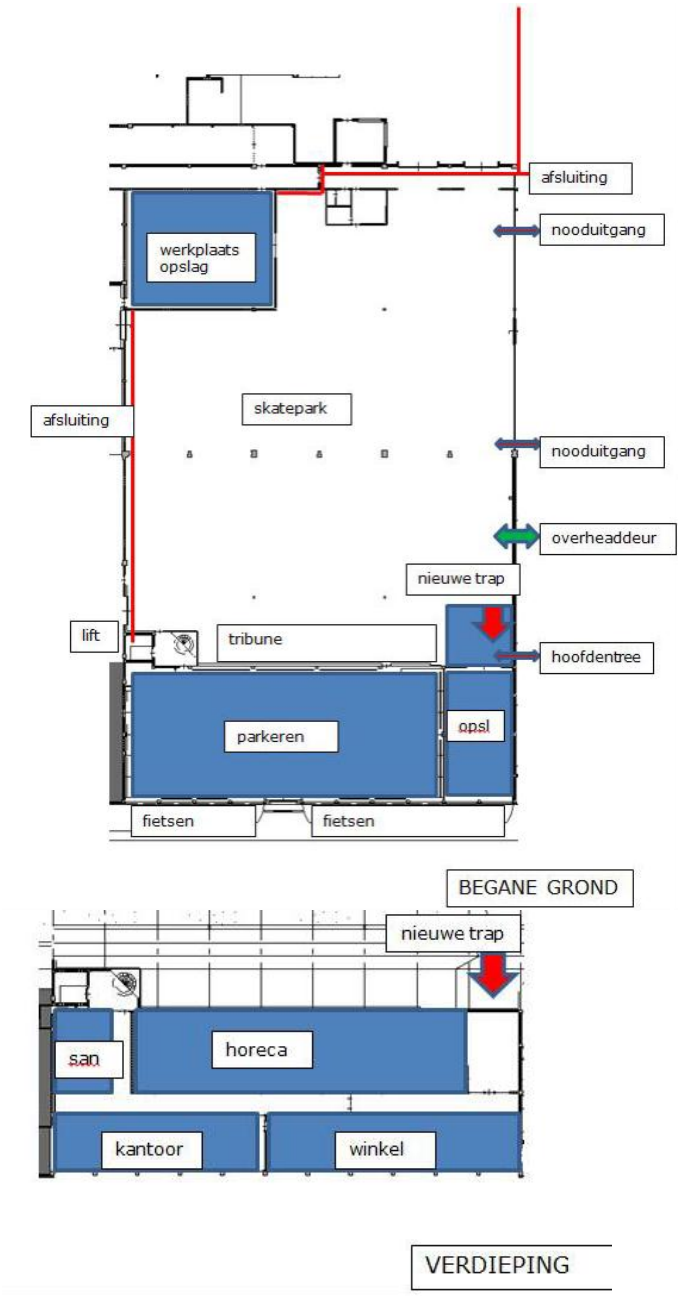
Tabel: begroting Waalhalla

Inkomsten (netto)	**2014**	CP Kelco	**financieel Verschil**
Entree skatehal	€ 42.000	€ 42.400	€ 400
Evenementen	€ 75.000	€ 210.000	€ 135.000
Horeca events en skatehal	€ 220.000	€ 380.000	€ 160.000
Winkel	€ 40.000	€ 42.400	€ 2.400
Activiteiten	€ 28.000	€ 70.032	€ 42.032
Sponsoring	€ 16.000	€ 25.000	€ 9.000
	421.000	€ 769.832	€ 348.832
Uitgaven (netto)	**2014**	CP Kelco	
Huisvestingskosten (excl huur)	€ 21.000	€ 23.800	€ 2.800
Huur	€ 20.000	€ 153.000	
Loonkosten	€ 130.000	€ 185.278	€ 55.278
Administratie	€ 5.000		
Verzekering	€ 9.000	€ 18.000	€ 9.000
Inkopen Horeca	€ 120.000	€ 126.000	€ 6.000
Inkopen winkel	€ 24.000	€ 21.200	€ -2.800
Evenementen	€ 82.000	€ 159.500	€ 77.500
Benodigdheden activiteiten	€ 10.000		
Onderhoud park en kantoor		€ 13.850	€ 13.850
Omzetbelasting		€ 72.000	€ 72.000
Post onvoorzien 10%		€ 77.263	€ 77.263
	€ 421.000	€ 849.891	€ 428.891
Saldo :		**€ -80.059**	
exclusief post onvoorzien :		€ *-2.796*	

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

2. Ruimtetabel

ruimte	**m2**
entree	50
kantine	150
skateshop	max. 200
skate indoorpark	2.000
toiletten voor bezoekers en personeel	25
kantoorplekken	max. 70
opslag	max. 300
douches en kleedruimten	max. 100

Bijlage 3 raadsbrief Waalhalla 2015 05 19

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

STEIJNBERS
organisatieontwikkelaars

QUICK-SCAN EXPLOITATIE

SKATECENTRUM WAALHALLA

Gemeente Nijmegen

T.a.v. de heer H. Boon van Ostade

Postbus 430
5900 AK in Venlo
077-7703311
www.steijnbers.nl
info@steijnbers.nl
KvK 57679363
BTW NL852687989B01
IBAN NL75INGB0000861291

CONCEPT, 13 mei 2015

Refnr: RVE/STE093A

organisatieontwikkelaars

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE **2**

1 ACHTERGROND **3**

1.1 GEMEENTE NIJMEGEN 3
1.2 STEIJNBERS 3

2 QUICK-SCAN **4**

2.1 HUIDIGE SITUATIE 4
2.2 MOGELIJKE OPTIMALISATIES 6
2.3 TOEKOMSTIGE SITUATIE 6

GEMEENTE Nijmegen

organisatieontwikkelaars

1 ACHTERGROND

1.1 GEMEENTE NIJMEGEN

Skatecentrum Waalhalla staat aan de vooravond van het betrekken van een nieuwe locatie. De huurperiode van de huidige locatie loopt af en er is een nieuwe locatie op het oog. Hiermee zijn aanzienlijke kosten gemoeid. Zowel als het gaat om initiële kosten (waaronder de verhuizings- en verbouwkosten) alsmede de toekomstige exploitatiekosten (waaronder een fikse toename van de huursom). Vanuit die optiek heeft Gemeente Nijmegen opdracht gegeven voor een quick-scan.

De opdrachtstelling voor de quick-scan luidt als volgt:

- Bekijk en analyseer de huidige situatie van het Skatecentrum vanuit zowel een financieel als organisatorisch perspectief;
- Geef aan waar eventuele toekomstige (on)mogelijkheden liggen om de exploitatie verder te verbeteren;
- Geef een oordeel over de financiële haalbaarheid indien Skatecentrum Waalhalla de nieuwe locatie betrekt.

1.2 STEIJNBERS

STEIJNBERS gedijt als geen ander in de horeca en recreatie. Dat is waar onze roots liggen en waar wij ervaring hebben opgedaan. Wij zijn op ons best binnen gastvrije organisaties voor en met mensen. Daarbij onderstrepen we het belang van de ‘service profit chain’: tevreden medewerkers leiden tot tevreden gasten en uiteindelijk tot een goed resultaat. Vanuit die basis en in combinatie met de gedachten achter ‘high performance organizations’, werkt STEIJNBERS aan organisatieontwikkeling.

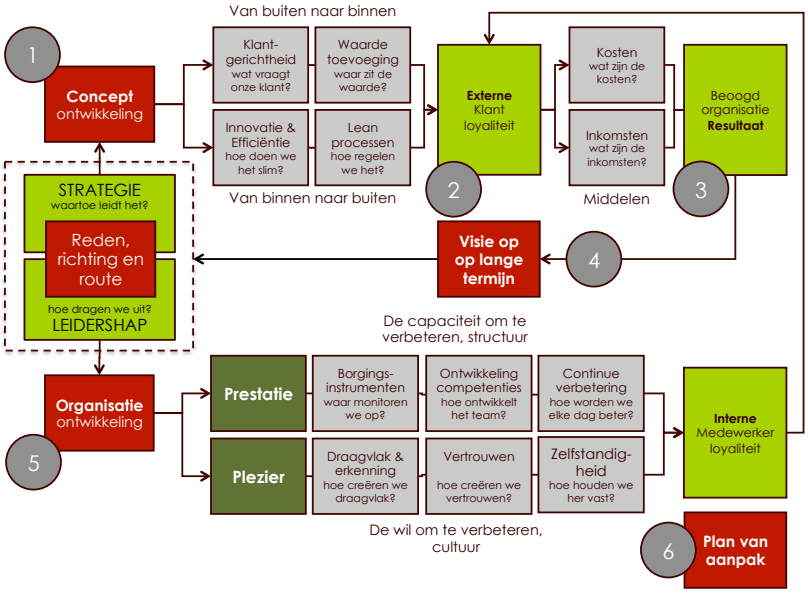
Een toekomstgerichte visie vanuit leiderschap en een heldere strategie rond gastvrijheid vormen het fundament voor onze trajecten. We werken samen het plan uit met de thema’s: reden, richting, route en gewenst, blijvend resultaat. Daarbij geloven wij in een gezonde balans tussen mens- en resultaatgericht handelen, ofwel organisatie- en conceptkracht. We kiezen niet voor de makkelijkste weg, maar voor de weg die leidt tot een bijdrage aan groei en ontwikkeling van sectoren, regio’s en organisaties.

Organisaties waar teamleden van Steijnbers eerder actief waren zijn CenterParcs, Albron, Optisport, Ballorig, Bilderberg Hotels, NH Hoteles, Flash Casino’s, Efteling, Keukenhof, Dierenpark Emmen, Koninklijk Horeca Nederland, Bedrijfschap Horeca & Catering, Recron en diverse horecabedrijven die vallen onder de noemer MKB. De rode draad in deze referenties is ‘het werken voor en met organisaties en ondernemers in de gastvrijheidssector en meer in het specifiek: horeca, leisure en toerisme.

GEMEENTE Nijmegen

2 QUICK-SCAN

STEIJNBERS volgt onderstaand routeschema voor uitvoering van haar scans. De nadruk heeft in het geval van Skatecentrum Waalhalla met name gelegen op stap 3. Daarbij is gebruik gemaakt van de winst- en verliesrekening over 2014 opgesteld door BGH Accountants & Adviseurs B.V., de specificaties aangeleverd door Waalhalla (waaronder de specificaties van de grootboekrekeningen en detailinformatie omtrent evenementen) en de ervaringen uit de locatiebezoeken.

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Tijden de locatiebezoeken is onder andere gesproken met de bestuursvoorzitter en beide directieleden. Onmiskenbaar hebben de betrokkenen een passie voor de skatesport waaronder het inline skaten, skateboarden, stuntsteppen, BMX-en en de gehele bijbehorende subcultuur. Men is zeer gemotiveerd Waalhalla verder uit te bouwen door de nieuwe locatie te betrekken. Er zijn volop ideeën en voornemens hiervan een succes te maken. Jaar na jaar wint men aan kennis en ervaring om het centrum exploitabel te houden.

De populariteit van deze sporten wordt steeds groter. Dit zien we terug in het feit dat er de laatste tijd steeds meer skateparken worden geopend. Het imago verandert hierdoor. Vandaag de dag hebben deze sporten een groot fundament en zijn ze wereldwijde sporten die tot de verbeelding van velen spreken en velen aanhangers hebben. Een en ander is ook terug te zien in de gestage groei van Skatecentrum Waalhalla. De van markt dagrecreatie, sportcentra en publieksevenementen groeit gemiddeld met circa 2% op jaarbasis, terwijl Waalhalla de afgelopen jaren 9-10% groeide.

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

Onderstaande opsomming geeft een kort en bondig beeld van de huidige situatie in kengetallen (gedeeltelijk bij benadering):

- In 2014 hebben 37.800 gasten Waalhalla bezocht;
- Waarvan circa 39% reguliere bezoekers, 50% evenementbezoekers en 11% diversen;
- Er zijn 25 grote evenementen georganiseerd, waarvan circa 16 evenementen uitverkocht;
- Van de totale horeca-omzet is €175.000 evenementen (muntinnames) en €20.000 skatehal [1];
- Dat geeft een gemiddelde besteding van €9,21 tijdens evenementen en €1,36 in de skatehal;
- Er is een substantiële groei in het aantal 'bijzondere' activiteiten (bv 290 kinderfeesten in 2014);
- Er zijn 5 vaste medewerkers en circa 110 vrijwilligers.

Een quick-scan van de huidige exploitatie geeft onderstaand beeld.

Omzet	Bedrag
Horeca skatehal & evenementen	€ 194.616
Shop	€ 58.841
Entree regulier	€ 60.531
Entree & bijdragen evenementen	€ 82.948
Workshops	€ 28.355
Overigen	€ 26.395
	€ 451.686

Kosten	Bedrag	%	Grondslag	Benchmark	Verschil
Inkoopkosten totaal	€ 135.617	30%	van de omzet	**nvt**	**nvt**
Inkoopkosten horeca	*€ 92.828*	*48%*	*van de horeca omzet*	**21%**	**27%**
Inkoopkosten overigen	*€ 42.789*	*17%*	*van de overige omzet*	**nvt**	**nvt**
Personeelskosten	€ 141.637	31%	van de omzet	**23%**	**8%**
Personeelskosten derden *1	€ 27.737	6%	van de omzet	**6%**	**0%**
Huisvestingskosten, excl. huur	€ 19.629	4%	van de omzet	**8%**	**-3%**
Huur gebouw	€ 18.300	4%	van de omzet	**13%**	**-9%**
Kosten machines/inventaris *2	€ 27.043	6%	van de omzet	**8%**	**-2%**
Verkoopkosten	€ 28.857	6%	van de omzet	**7%**	**-1%**
Algemene kosten *3	€ 44.874	10%	van de omzet	**11%**	**-1%**
Rente/financieringskosten	€ 3.062	1%	van de omzet	**1%**	**0%**
	€ 446.757				

*1: beveiliging + overigen
*2: afschrijving of huur (vanwege het tijdelijke karakter van de exploitatie zijn er lage afschrijvingen en hoge huursommen)
*3: algemene kosten + vervoersmiddelen + kantoorkosten + overige kosten (excl. beveiliging)

Opvallend zijn de grijs gearceerde cellen. De inkoopkosten horeca bedragen aanzienlijk meer dan gebruikelijk in de markt. Dat kan verklaard worden door lage verkoopprijzen, verspilling en gratis gebruik door vrijwilligers. De personeelskosten exclusief de derden (waaronder de beveiligingskosten) zijn eveneens aanzienlijk. De exploitatie van Waalhalla is gewoonweg arbeidsintensief. Bovendien wordt op jaarbasis nog ca. €43.000 aan vrijwilligersvergoedingen uitgekeerd. De huur van de gebouwen is beduidend lager vanwege bijdragen c.q. huurverlaging vanuit de Gemeente Nijmegen.

[1] Ten aanzien van de exacte verdeling loopt momenteel nog een onderzoek door het accountantskantoor.

2.2 MOGELIJKE OPTIMALISATIES

Onderstaand zijn de drie voornaamste optimalisaties verwoord. Vanzelfsprekend hoort daar aanvullend overleg en een integraal plan van aanpak bij. Omwille van de doorlooptijd is daar in deze fase nog niet voor gekozen. Voor de nabije toekomst is dat wel aanbevelenswaardig.

Zowel omzet- als kostentechnisch zijn er nog volop verbeteringen mogelijk. Uit de gestage groei blijkt dat Waalhalla prima in staat is jaar na jaar meer bezoekers aan te trekken. De bestedingen blijven echter achter. Als voorbeeld: de gemiddelde besteding tijdens een discotheekbezoek is €15,- en bij een ijssalon €3,-. Ofschoon de verkoopprijzen 'vriendelijk' zijn wordt daarmee niet het verschil verklaard. De huidige top 4 producten zijn: cola, tosti, bier en koffie. Een doordachte assortimentssamenstelling, het aanbieden van maaltijden & spijzen en de opzet van promoties en combi-deals maken het verschil.

Om de inkoopkosten te drukken zijn er al verschillende activiteiten ontplooid. Waaronder het terugbrengen van de verspillingen. Wellicht dat het volledige effect van deze acties nog niet zichtbaar is in de cijfers van 2014. Meer actie is echter geboden. De huidige administratie geeft onvoldoende detailinformatie over de exacte mate van verspilling en eigen gebruik door medewerkers en vrijwilligers. Door de verdere groei van de horeca-activiteiten neemt het risico toe, en daarmee ook het belang om administratief zaken aan te scherpen en tegelijkertijd de beginselen van menu-engineering in te voeren.

De personeelskosten zijn betrekkelijk hoog. Daarbij dient wel aangetekend te worden dat er nog een aanzienlijk bedrag aan vrijwilligersvergoedingen wordt verstrekt. Het gegeven dat Waalhalla 110 vrijwilligers aan zich heeft verbonden is enerzijds een pluspunt, anderzijds vraagt het ook om meer dan gemiddelde afstemming, administratie, planning, e.d. De afgelopen jaren zijn al slagen gemaakt ten aanzien van de interne organisatie. Dit dient doorgetrokken te worden naar een professioneel vrijwilligersbeleid. Waarbij ook zaken komen kijken als zakelijkheid, productiviteit en efficiency.

2.3 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Voor de forecast van de toekomstige situatie is gebruik gemaakt van de jaarcijfers over 2014. Hiermee rekening houdend met de plannen die het team van Waalhalla heeft ontwikkeld en de mogelijke optimalisaties zoals hiervoor beschreven. Het boekjaar 2013 is buiten beschouwing gelaten. Ofschoon deze cijfers bekend zijn, zijn er verschillen in de toewijzing van kosten, onder andere te verklaren door een overstap naar een nieuw boekhoudsysteem vanaf het derde kwartaal. Vanzelfsprekend is die analyse wel mogelijk, echter gezien de beperkte doorlooptijd van de scan zijn deze cijfers weggelaten.

Per omzet- en kostenpost is aangegeven op basis waarvan STEIJNBERS haar inschatting heeft gemaakt. Schattingen zijn daarbij gemaakt op basis van ervaring in concept- en organisatieontwikkeling in de horeca en leisuremarkt. Bedragen zijn afgerond ten gunste van Waalhalla. Een organisatorische groei van tussen de 50 en 60% wordt over het algemeen niet in één jaar tijd georganiseerd, gerealiseerd en ook nog eens geborgd. Daar zijn meerdere jaren voor nodig. Hiermee is geen rekening gehouden. Net als er geen rekening is gehouden met een mogelijke tussenfase, overgangsfase, e.d.

Omzet & opbrengsten	2014	CP Kelco	Toelichting
Entree skatehal	€ 60.531	€ 67.000	Jaarlijkse groei van 10%
Evenementen	€ 82.948	€ 137.000	Naar 30 grote en 50 kleine evenementen * extra
Horeca grote events	€ 174.616	€ 218.000	Van 24 naar 30 grote evenementen
Horeca kleine events	nvt	€ 76.000	Naar 50 kleine evenement *
Horeca skatehal	€ 20.000	€ 40.000	Uitbereiding horecaconcept, professionalisering
Winkel	€ 58.841	€ 65.000	Beperkte uitstalling en geen webshop, prognose +10%
Activiteiten	€ 28.355	€ 57.000	Verdubbeling van workshops, kinderfeestjes, lessen +100%
Sponsoring	€ 17.884	€ 25.000	Sponsoring vanuit leveranciers, e.d.
Diversen (verschillen, e.d.)	€ 8.511	€ -	Nvt
	€ 451.686	**€ 685.000**	* Voor een klein evenement is 20% van een groot evenement begroot

Kosten	2014	CP Kelco	Toelichting
Inkopen horeca	€ 92.457	€ 126.000	30% Van de toekomstige horecaomzet
Inkopen overigen	€ 43.159	€ 47.000	50% Van de toekomstige winkelomzet en €15.000 overigen
Personeelskosten	€ 141.637	€ 185.000	Uitbreiding activiteiten en team, opgave Waalhalla
Personeelskosten derden	€ 27.737	€ 34.000	Toename extra inhuur (o.a. beveiliging) +25%
Huisvestingskosten (excl huur)	€ 19.629	€ 29.000	Toename energie en schoonmaakkosten +50%
Huur	€ 18.300	€ 133.000	Opgave Gemeente Nijmegen
Kosten machines/inventaris	€ 27.043	€ 30.000	Van huur naar afschrijving over 7 jaar, lichte toename
Verkoopkosten	€ 28.857	€ 36.000	Stijging kosten extra promotie (o.a. evenementen) +25%
Algemene kosten	€ 44.874	€ 59.000	Stijging van posten als accountantskosten, verzekering, e.d.
Rente/financieringskosten	€ 3.062	€ 4.000	Nvt
Post onvoorzien 10%		€ 77.935	Nvt
	€ 446.757	**€ 760.935**	

2.4 HAALBAARHEID

Op basis van bovenstaand financieel overzicht is het betrekken van de voormalige CP Kelco locatie door Skatecentrum Waalhalla niet haalbaar. Zoals reeds verwoord is de groei van de organisatie niet van dag op dag te realiseren en al zeker niet voor de toekomst te borgen. Daarvoor is een groeiscenario nodig waarin ruimte (tijd en financiën) wordt gecreëerd voor ontwikkeling en optimalisatie.

Een belangrijk deel van de kosten zal evenredig met de omzet mee kunnen groeien. Echter, dat geldt niet voor de grootste vaste kostenpost: de huursom. De huursom kan zelfs nog verder toenemen naar €153.000,- per jaar indien Waalhalla niet zelf de verhuiskosten van ongeveer €115.000,- kan bekostigen. In dat geval neemt vanzelfsprekend het te verwachte tekort op jaarbasis ook toe.

De verschillende documenten die de afgelopen maanden in het kader van een mogelijk nieuwe locatie zijn opgesteld, corresponderen op onderdelen niet met de winst en verliesrekening van 2014. Bepaalde gegevens zijn door de tijd achterhaald. Vanzelfsprekend kan op regelniveau nog detaillering plaatsvinden na intensievere gesprekken en nader onderzoek. Aan de gemeente hiertoe te besluiten.

Op regelniveau bevinden zich volop uitdagingen. Zo zou de totale horecaomzet van €194.000,- naar €334.000,- stijgen. En dat in een periode waarin de totale organisatie met 50-60% groeit. Uit ervaring met het coachen van horecaorganisaties en –ondernemers, adviseert STEIJNBERS structurele, externe bedrijfscoaching die op basis van geboekte successen stap-voor-stap kan worden afgebouwd.

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

Stichting Skateboarding Nijmegen
Waalbandijk 22
6541 AJ Nijmegen
Tel. 024-7504307
www.waalhalla-centrum.nl
info@waalhalla-centrum.nl

Aan:
College van de Gemeente Nijmegen, aan alle betrokken.
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Nijmegen, 14 Mei 2014

Betreft: *Toelichting op Quick-Scan door Steijnbers Organisatie Ontwikkelaars*.
(De versie in ons bezit betreft op het moment van schrijven "CONCEPT 13 mei 2015")

Beste leden van het College, aan alle betrokkenen,

Gisteren hebben wij het concept van de Quick-Scan van de plannen van de gemeente en Waalhalla omtrent de verhuizing van Waalhalla naar de CP Kelco kunnen inzien. In deze brief proberen wij kort het stuk van onze kant toe te lichten.

Echter, voordat wij ingaan op het stuk, geven we graag een korte schets van de huidige context: nadat wij op 9 April van de het projectteam van de gemeente de mogelijkheid hebben gekregen de plannen schriftelijk toe te lichten (in een brief waarvan wij aannemen dat deze in uw bezit is[1]) is er in korte tijd veel veranderd: Wij hebben jammer genoeg niet de kans gekregen om zelf de verbouwingskosten van de CP Kelco in te kunnen schatten, we hebben 25 april te horen gekregen dat (tegen eerdere mondelinge toezeggingen in) we geen uitstel krijgen om enkele maanden langer op onze huidige locatie te kunnen blijven, en we hebben gisteren vernomen dat de gemeente voornemens is ons 153.000^{E} huur per jaar te vragen voor de CP Kelco. Een bedrag dat voor ons volledig uit de lucht komt vallen. Doordat we niet langer mogen blijven op de huidige locatie staan we nu met onze rug tegen de muur en is de tijdsdruk hoog. Zowel de quick-scan als deze reactie zijn dan ook in zeer korte tijd tot stand gekomen.

[1] Mocht dit niet het geval zijn neemt u dan aub contact met ons op: wij sturen u het schrijven dan direct door.

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

De *quick-scan*, uitgevoerd door de Roel Venninckx van Steijnbers organisatie ontwikkelaars in opdracht van de Heer H. Boon van Ostade, is in een aantal dagen tot stand gekomen op basis van een bezoek aan Waalhalla, een uitgebreid gesprek met het bestuur en de directie, en een inzage in onze financiële stukken. Echter, ondanks de tijdsdruk, vinden wij dat er een zeer gedegen rapport is afgeleverd, waarin de huidige situatie van Waalhalla goed in kaart wordt gebracht. Wij lezen dat Waalhalla ieder jaar aan ervaring en kennis wint om de groeiende populariteit van de skate, en action-sports te faciliteren. Wij lezen een gemotiveerde organisatie te zijn die in 6 jaar gegroeid is van niks, naar een plek in Nijmegen waar meer dan 37.000 bezoekers op jaarbasis komen, 5 vaste medewerkers in dienst zijn, en meer dan 100 vrijwilligers een divers activiteiten aanbod realiseren. Tevens zien we dat Waalhalla, terwijl de markt met 2% groeide, een groei van bijna 10% op jaarbasis heeft gerealiseerd: wij zijn er trots op dit fantastische resultaat ld en vinden het erg prettig dat dit door een externe expert wordt onderstreept. Waalhalla is een hardwerkende, gemotiveerde organisatie die diensten biedt die onmisbaar zijn voor de stad.

Wij zijn ook erg blij met de aanbevelingen om de bedrijfsvoering verder te verbeteren. Wij zijn ons bewust van de genoemde punten, en deze verbeterslagen verantwoorden ten dele onze toekomstige groei in de CP-Kelco. De quick-scan laat duidelijk zien dat de ruimte voor groei die wij in onze eigen stukken aan hebben gedragen ook door de expert onderstreept wordt.

De enige (schijnbare) negatieve conclusie in het rapport is dat wij een huur van 133.000^{E} (of zelfs 153.000^{E}) niet kunnen opbrengen. Echter, ook hier zijn wij het volledig mee eens. Wij hebben in alle eerdere gesprekken met de het projectteam van de gemeente aangegeven een huur op te kunnen brengen van ongeveer 60.000^{E} op jaarbasis. U kunt zelf zien in de projecties van de heer Venninckx dat de expert deze projecties ondersteund. Sterker nog, het beeld wat de expert schets is iets positiever dan ons eigen beeld: wanneer de post onvoorzien lager uit zou vallen dan 10%, dan zouden wij wellicht in staat zijn zelfs meer huur op te brengen dan wij zelf geprojecteerd hadden.

Dat een huur van 133.000^{E} te veel is, dat hadden wij zelf, ook zonder expert, prima kunnen aangeven. Tijdens het gesprek met de heer Venninckx van Steijnbers op 30 april gaf hij aan niet te weten welke huurprijs de gemeente voornemens was te vragen. Wij werden middels de (concept) quick-scan voor het eerst met dit bedrag geconfronteerd. Dit bedrag komt neer op een huurprijs van ongeveer 40m2: dit is een huurprijs die in de vrije markt aan de hoge kant is voor een industrie /kantoorpand dat in goede staat verkeerd; iets wat over de CP Kelco op dit moment moeilijk beweerd kan worden. De huur van 133.000^{E} (of zelfs 153.000^{E}) is gewoonweg onrealistisch en wij hebben ondanks verwoede pogingen geen inzicht in de totstandkoming hiervan.

Door de keuze van 133.000^{E} als referentie wordt onterecht een beeld geschetst dat Waalhalla niet de financiële middelen heeft om van de CP Kelco een succes te maken. Ik heb van de heer Venninckx begrepen dat hem expliciet door zijn opdrachtgever, de gemeente, is verzocht dit als referentie op te nemen (zoals ook vermeld in het rapport zelf). Echter, het rapport laat juist zien dat wij een zeer redelijke m2 prijs kunnen opbrengen: wij zijn volgens de expert in staat ongeveer 16^{E} per m2 te bieden, een prijs die overeenkomt met prijzen (zover wij daar

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

inzicht in hebben kunnen krijgen) betaald wordt door ondernemers in bijvoorbeeld het Honigcomplex.

Samenvattend geeft het rapport, ondanks de tijdsdruk, in onze ogen een goed beeld van onze professionele en snel groeiende organisatie. Daarnaast onderstreept het rapport onze groeipotentie en waarde voor de stad. Echter, door als referentie huur, in opdracht van de gemeente, een prijs te kiezen die absurd kan worden genoemd wordt er door “gegoochel” met cijfers een onterecht negatief beeld geschetst. Ik hoop van harte dat u hierdoorheen kijkt.

Met vriendelijke groet,

Dr. Maurits Kaptein (voorzitter)
Namens het Bestuur en de directie van Stichting Skateboarding Nijmegen

Archipelstraat 13
6524LK Nijmegen

m.: maurits@mauritskaptein.com / m.kaptein@donders.ru.nl
t.: 0621262211

Brief aan de raad - Business Plan Waalhalla

Brief aan de raad - Business Plan Waalhalla

Waalhalla zelfstandig naar de CP Kelco

Nijmegen, 2 Juni 2015.

Samenvatting:

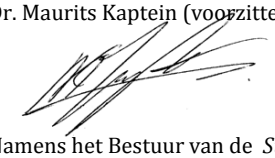
Op 19 Mei jongstleden is vanuit het college van wethouders van de gemeente Nijmegen een discussie stuk openbaar gemaakt over de verhuizing van Waalhalla centrum naar de CP Kelco. Hierin worden de totale kosten voor de verhuizing, voor een periode van 7 jaar, geraamd op 1.1 Miljoen. Dit leidt tot een huurprijs die te hoog is om rendabel te zijn. Echter, Waalhalla wil graag ook na 1 Juli haar diensten blijven aanbieden aan de stad Nijmegen. In dit rapport presenteren wij onze eigen plannen om zelfstandig voor een periode van 7 jaar naar de CP Kelco, te verhuizen.

De uitgangspunten van het hier gepresenteerd plan zijn anders dan die van de college stukken: **wij gaan ervan uit dat wij ons na de verhuizing naar de CP Kelco focussen op de sportieve activiteiten, workshops, lessen, en culturele activiteiten. Wij gaan dus niet uit van grootschalige dance-evenementen.** Hierdoor vervalt een groot deel van de kosten die nodig zijn om de CP Kelco gebruiksklaar te maken. **Ten tweede gebruiken wij alleen de begaande grond van de CP Kelco, en gaan wij uit van de huidige indeling van het pand.** Ook dit levert een aanzienlijke besparing op. Ten slotte gaan wij in de hier gepresenteerde plannen uit van een **inzet van onze vrijwilligers, ons netwerk, en van een steun van onze leveranciers**.

In de bijgevoegde stukken motiveren wij hoe wij voor een bedrag van 424.383€ de CP Kelco klaar kunnen maken voor gebruik en ons skatepark te kunnen verhuizen. Ook laten wij in onze exploitatie zien dat wij in staat zijn om de eigenaarskosten van het pand (+/- 20.000€ per jaar) op te brengen via onze huurprijs. Ten slotte dragen wij zelf 50.000€ bij aan de verhuizing. **Het huidige plan leidt dus tot de continuïteit van Waalhalla, op basis van een eenmalige investering van 374.383€**. Als ons de kans wordt gegeven om snel te beginnen met de verbouwing – voor de geplande sluitingsdatum van 1 juli op onze huidige locatie – dan kunnen wij vanaf half September voor de aankomende 7 jaar onze dienstverlening voor de stad Nijmegen doorzetten.

Met vriendelijke groet,

Dr. Maurits Kaptein (voorzitter)

Namens het Bestuur van de *Stichting Skateboarding Nijmegen*

Archipelstraat 13
6524LK Nijmegen
m.kaptein@donders.ru.nl / maurits@mauritskaptein.com
0621262211

Brief aan de raad - Business Plan Waalhalla

Inhoudsopgave:

Samenvatting: **2**

Inhoudsopgave: **3**

Inleiding en context **4**
- **Activiteiten van Waalhalla in cijfers** **4**
- **Waalhalla moet verhuizen** **5**

Uitgangspunten en achtergrond van ons voorstel **7**
- **Wijzigingen in ons activiteiten aanbod:** **7**
- **Gebruik begane grond en benutten huidige indeling** **8**
- **Regie van verbouwing in handen van Waalhalla** **8**

Begroting van verhuiskosten en klaarmaakkosten **10**
- **Uitleg bij de gepresenteerde projecties** **10**
- **Vlekkenplan** **12**
- **Eigen bijdrage van Waalhalla** **12**

Exploitatie begroting Waalhalla 2016 ..... **13**

Maatschappelijke waarde van Waalhalla **14**

Conclusies **15**

Bijlagen **16**
- **Bijlage 1: Detail overzicht verhuiskosten en klaarmaak kosten** **16**
- **Bijlage 2: Detail overzicht van de begroting van Waalhalla in 2016** **20**
  - Kosten 20
  - Inkomsten: 21
  - Bezoekers aantallen: 21
- **Bijlage 3: Organogram van de organisatie van Waalhalla (2014-2015)** **22**
- **Bijlage 4: Uren verdeling Waalhalla** **23**
- **Bijlage 5: Sfeer impressies van het nieuwe Waalhalla** **24**
  - Vernieuwde gevel, aanzicht vanaf de brug 24
  - Vernieuwde achterterrein 24
  - Skatepark (impressie) 25
  - Kantine 26
  - Winkel 27
  - Workshop garage 27
- **Bijlage 6: De maatschappelijke waarde van Waalhalla** **28**
  - Het werken met stagiaires en vrijwilligers 28
  - Het organiseren van sociale, culturele, en sportieve evenementen / projecten 29
  - Samenwerkingen 30
  - Het ondersteunen van de streetsports: 30

Brief aan de raad - Business Plan Waalhalla

Inleiding en context

In 2009 opende Waalhalla centrum, een sportief en cultureel centrum, met behulp van een eenmalige subsidie van 100.000[E], haar deuren in de oude Latensteinhal aan de Waalbandijk 22. Met behulp van een aantal gemotiveerde vrijwilligers werd in de maanden voor de opening hard gebouwd aan een uniek, indoor betonnen skatepark (de enige in Europa op dat moment). Later werden hier een kantine, een kleine skatewinkel, en een plek om workshops (graffiti, dj, etc.) te verzorgen aan toegevoegd.

Activiteiten van Waalhalla in cijfers

Vanaf de opening zijn de activiteiten van Waalhalla zeer in trek geweest bij het Nijmeegse publiek. Daarnaast hebben wij en professionele en snel groeiende organisatie neergezet die haar eigen broek op houdt. Wij hebben de afgelopen 6 jaar een gemiddelde groei van ongeveer 10% gerealiseerd, ver boven het gemiddelde in de sector van 2%.[1]

Hieronder geven wij een kort overzicht van onze activiteiten de afgelopen 6 jaar:

- 60 m3 beton
- 300 m3 schoon gebruiken puin
- 40.000 betonklinkers
- Meer dan **200.000 bezoekers** in totaal:
    - 75.000 sportieve bezoekers
    - 60.000 bezoekers van Dance / Muziek evenementen
    - 25.000 bezoekers van culturele evenementen
    - 30.000 bezoekers van diverse activiteiten (graffiti/ rondleidingen /projecten)
- **1536 lessen** (bmx, skateboard, step, In/line)
- **750 workshops**, kinderfeestjes en bedrijfsuitjes
- **60 sportieve evenementen**
- 100 culturele evenementen
- 84 grootschalige muzikale evenementen
- **110 actieve vrijwilligers**
- 5 vaste medewerkers
- **96 stagiaires** (ROC, HAN, Middelbare etc.)
- 20 evenementen op locatie
- 115 samenwerkingspartners
- Meer dan 100.000 tosti's
- 234 gebroken skateboards (ongeveer…)
- **132 duizend euro subsidie in totaal in 6 jaar**
- **140 duizend euro aan huur betaald**

Wij zetten ons al 6 jaar in om op een positieve manier een onderkomen te bieden aan jongeren, hen te laten sporten en in aanraking te brengen met cultuur, en de ruimte te geven om eigen initiatieven zelfstandig (of binnen een

[1] Dit staat ook vermeld in de externe QuickScan van Waalhalla door Steijnbers Orgnisatie ontwikkelaars.

stage) te ontwikkelen. Waalhalla biedt een meerwaarde voor de stad, welke ook wordt onderschreven in het huidige coalitie akkoord:

'*WAALHALLA MEERWAARDE VOOR NIJMEGEN: Skatevoorziening Waalhalla moet vanwege de nieuwbouw-ontwikkelingen in het Brugkwartier Waalfront haar huidige locatie per juli 2015 verlaten. We vinden dat Waalhalla een meerwaarde heeft voor de stad. De coalitie zal Waalhalla ondersteunen in haar zoektocht naar de mogelijkheden om de skatevoorziening elders in de stad te herhuisvesten en daarmee de voorziening voor Nijmegen te behouden'*

Waalhalla moet verhuizen

Samen met Wethouder Helmer en het projectteam van de gemeente zijn wij al een tijd op zoek naar een nieuwe plek voor Waalhalla. Op 1 Juli moeten wij vertrekken uit onze huidige locatie. Gelukkig is er uitzicht op een nieuwe locatie voor Waalhalla: **Er ligt een college voorstel om Waalhalla voor zeven jaar te verhuizen naar de CP Kelco**. Een zeer goed voorstel, want de CP Kelco is een uitermate geschikte locatie om Waalhalla te huisvesten. De geografische ligging is zeer goed voor onze doelgroep, en doet de naam Waalhalla eer aan. De grootte en indeling van de ruimte zijn ideaal voor ons om onze activiteiten door te zetten. Waar wij nu letterlijk tegen de muren van ons pand aanlopen, biedt de CP Kelco de ruimte om de bovengemiddelde groei die de afgelopen 6 jaar is gerealiseerd door te zetten. De CP Kelco bevind zich aan de "rafelrand" van de stad, en op deze locatie kan Waalhalla voor de 2e keer in haar bestaan een maatschappelijk waardevolle rol vervullen als pionier in een nieuw te ontwikkelen gebied. Wij kunnen dan een directe bijdrage leveren aan de visie van de architect van de Oversteek welke expliciet vraagt om **een leefbare plek op, onder, en naast de nieuwe brug**.

Echter, het plan dat ter discussie wordt voorgelegd in het collegestuk van 19 Mei behelst een hoog bedrag voor de verhuizing van Waalhalla: in totaal **1.1 Miljoen**. Dit is voor ons, en waarschijnlijk ook voor u, te veel. Daarbij zou dit leiden tot huurlasten die wij niet kunnen dragen. Echter, in het plan van het college wordt uitgegaan van een situatie waarin Waalhalla een grote groei doormaakt van haar activiteiten. In het plan wordt ingezet op een situatie waarbij Waalhalla de CP Kelco volledig in gebruik neemt, hier ongeveer 30 grootschalige dance-events organiseert met 1500 bezoekers per keer, en de indeling van het pand wordt aangepast voor de realisatie van een ingang op de bovenverdieping van het pand. Deze uitbreiding van activiteiten en interne wijzigingen van het pand brengen veel kosten met zich mee: de grootschalige evenementen leiden tot hoge, en zeer begrijpelijke, isolatie-, ontruimings-, en brandveiligheidseisen. Door deze keuzes wordt het plan onbetaalbaar.

In dit document stellen wij een alternatief voor. In dit alternatief focussen wij ons op het klaarmaken van de CP Kelco voor sportieve, maatschappelijke, en culturele activiteiten. **Wij gaan hierbij er dus niet van uit dat het pand direct wordt aangepast voor een functie van evenementen locatie.** Hierdoor worden de eisen aan het pand, en daarmee de kosten, substantieel verlaagt. Tevens krimpen wij onze organisatie in waar nodig (wat voor ons als bestuur teleurstellend tot een aantal niet verlengde arbeidscontracten leidt) zodat wij op basis van dit beperktere activiteiten

aanbod een sluitende jaar begroting kunnen maken. **Daarnaast maken wij alleen gebruik van de beneden verdieping van de CP Kelco, en gebruiken wij zoveel mogelijk de huidige indeling.** Ten slotte stellen wij voor om de verbouwing van de CP Kelco zelfstandig te realiseren; **met hulp van onze vrijwilligers en ons uitgebreide netwerk kunnen wij veel kosten besparen.** Wij komen in dit plan uit op een totale, eenmalige, investering om Waalhalla een nieuwe plek te geven van 424.383E. Zelf kunnen wij hiervan 50.000E opbrengen; wij vragen dan ook om een eenmalige investering door de gemeente van 374.383E. Hierna zullen wij in staat zijn om via de huur de eigenaarskosten van het pand te bekostigen en dus ook in de toekomst kostenneutraal, voor de stad Nijmegen, te opereren.

Het hier gepresenteerde plan biedt een toekomst aan Waalhalla en behoud de voorzieningen voor de stad. Wij hopen dat u, als raadslid en als kiezer, onze plannen kunt steunen en ons voor 1 juli de mogelijkheid kan bieden om te beginnen aan de bouw van een nieuw Waalhalla.

Brief aan de raad - Business Plan Waalhalla

Uitgangspunten en achtergrond van ons voorstel

U ziet in de gepresenteerde verbouwingsbegroting op pagina 10 een raming die sterk afwijkt van de door het college voorgestelde ramingen. Dit verschil heeft 3 hoofdoorzaken: (1) In ons plan is uitgegaan van een gereduceerd activiteiten aanbod, (2) wij gaan enkel uit van het gebruik van de beneden verdieping van de CP Kelco en benutten de huidige indeling, en (3) in ons plan gaan wij uit van een ruime inzet van vrijwilligers en van het uitgebreide netwerk van Waalhalla bij de realisatie van onze nieuwe locatie. Hieronder worden de gewijzigde de uitgangspunten verder toegelicht:

Wijzigingen in ons activiteiten aanbod:

1. In het nieuwe Waalhalla ligt onze focus ten eerste op de sportieve activiteiten. Wij willen een nieuw en uitdagend skatepark realiseren dat passend is bij de huidige tijd (op onze huidige locatie staan een aantal verouderde obstakels). Door niet te focussen op grootschalige (dance) evenementen zullen de verwachte (gelijktijdige) bezoekers aantallen een stuk lager liggen dan in het plan van het college. In plaats van 1500 (bij een evenement) kunnen we uitgaan van ongeveer 250 bezoekers. Incidentele pieken (bij internationale wedstrijden bijvoorbeeld) zullen mogelijk zijn en moet rekening mee gehouden worden.
2. Naast het nieuwe skatepark, en de daarbij behorende wedstrijden, lessen, workshops en bedrijfsuitjes, willen we graag doorgaan met het aanbieden van graffiti en DJ workshops. Hiervoor zijn respectievelijk de huidige parkeer garage van de CP Kelco en de te realiseren kantine zeer geschikt. Vooral de “package deals” waarbij voor een kinderfeest of bedrijfsuitje meerdere workshops (skate, bmx, graffiti, DJ, hiphop, etc.) worden afgenomen in combinatie met horeca zijn momenteel een groot succes.
3. Wij willen een ronde skeelerbaan aanbieden. Dit is een nieuwe olympische sport en biedt daarnaast ruimte aan de rollerderby club Nijmegen om bij ons hun sport uit te oefenen.
4. We zullen de winkel verder uitbreiden. Doordat er meer ruimte beschikbaar is kan ons assortiment hardware, bmx, skate, inline, en step materiaal en beschermers vergroot worden ten opzichte van de huidige locatie. Tevens willen wij het aanbod van actions sport materiaal uitbreiden (snowboard & surf).
5. We zullen culturele activiteiten bieden in onze kantine. Hierbij moet gedacht worden aan symposia (dit hebben we veelvuldig gedaan ism. bijv. de Radboud Universiteit), DJ of band optredens (gedurende de dag, natuurlijk mits binnen de geluidsnormen). Door voor een kleinere schaal te kiezen en de huidige aparte ruimte in de hal te gebruiken voor dergelijke activiteiten kunnen de isolatie kosten laag worden gehouden.
6. Wij willen doorgaan met het aanbieden van stage plekken. Wij achten het van groot maatschappelijk belang dat Waalhalla jongeren in opleiding (cultureel werk, vormgeving, organisatie) een uitdagende plek biedt om zelf activiteiten te organiseren.
7. Wij willen in de kantine het horeca aanbod van Waalhalla uitbreiden. We willen een plek realiseren (met gratis WiFi) waar ouders en begeleiders,

en natuurlijk onze reguliere bezoekers, kunnen rusten, werken, en kunnen eten en drinken. Hiervoor willen wij voor de kantine graag werken met een volledige horeca vergunning.
8. Wij willen de buitenruimte achter het CP Kelco gebouw benutten. In de ontwikkelvisie van de brug staat duidelijk omschreven dat het ook onder en naast de oversteek een leefbare en leuke plek zou moeten zijn. Wij werken hier graag aan mee.

Wij gaan dus expliciet niet uit van grootschalige dance-evenementen. Dit verklaard een deel van de verschillen in geraamde kosten. Wanneer wij Waalhalla hebben verhuisd, en zelf "inverdienen" kijken we natuurlijk de komende 7 jaar graag hoe wij de ruimte verder kunnen opknappen en beter kunnen benutten (bijvoorbeeld door de kantoorruimte op de 1e verdieping op te knappen en te gebruiken voor workshops, een kleine muziekstudio, of een geïsoleerde band-oefenruimte). Echter, dit zijn ideeën voor in de toekomst: wij willen beginnen met het realiseren van het skatepark, de winkel, en de kantine.

Gebruik begane grond en benutten huidige indeling.

1. In het plan van het college werd uitgegaan van een realisatie van de ingang van Waalhalla op de 1e verdieping van de CP Kelco, hiervoor dienen trappen aangelegd te worden zowel binnen als buiten, en dient de brandveiligheid aangepakt te worden op de 1e verdieping. In ons plan kiezen wij ervoor om de ingang op de begane grond te maken, en zoveel mogelijk gebruik te maken van de bestaande ruimtes.
2. In het plan van het college werd uitgegaan van de realisatie van een scheidingswand midden door de loods in verband met brandveiligheid en ontruiming. Dit was noodzakelijk voor de geplande evenementen, en is een vereiste bij ruimten groter dan 2000m^2. Echter, wij kunnen door een strategische plaatsing van onze winkel en opslag, naast een bestaande binnenruimte aan de Waalzijde van het pand, ook de ruimte verkleinen en zo op een goedkopere manier de veiligheid garanderen.

De hierboven voorgestelde wijzigingen op het "vlekkenplan" zoals gehanteerd in het college voorstel van 19 Mei leiden tot een aanzienlijke kostenbesparing. Op pagina 12 ziet u een overzicht van de door ons beoogde indeling.

Regie van verbouwing in handen van Waalhalla

Naast de wijziging in activiteiten aanbod wijkt ook onze werkwijze van de verbouwing af van de voorgestelde methode in het college rapport:

1. Wij zullen veel werken met vrijwilligers: we hebben meer dan 100 actieve vrijwilligers die allen zeer gemotiveerd zijn om aan de slag te gaan. Hierdoor besparen wij veel arbeidskosten.
2. Wij voeren zelf de regie: onze directie heeft ervaring met het in goede banen leiden van een dergelijke verbouwing (zij hebben dit eerder bij de

verbouwing van de Latensteinhal laten zien). Dit bespaart een groot deel van de organisatie kosten.

3. Wij werken met bevriende bouwbedrijven: een aantal vaste bezoekers van Waalhalla werken in de bouwsector, of hebben een eigen bedrijf in die sector; hierdoor kunnen wij voor een gunstige prijs diensten inkopen die niet door onze vrijwilligers of medewerkers kunnen worden uitgevoerd.
4. Wij hebben goede connecties met leveranciers: dit maakt het mogelijk voor ons om veel bouwmateriaal in te kopen met een forse korting, of zelfs voor de inkoopprijs.[2]

[2] Zie hiervoor ook de bijlagen van dit rapport.

Begroting van verhuiskosten en klaarmaakkosten

Hieronder vindt u een overzichtstabel van de door ons begrote klaarmaakkosten van de CP Kelco voor de activiteiten van Waalhalla zoals vermeld in de uitgangspunten (pagina 7-9). De cijfers gepresenteerd in Tabel 1 betreffen een samenvatting. In Bijlage 1 van dit plan vind u een uitgebreidere onderbouwing van deze raming.

Kostenpost	Raming
Reparatie van dak	€16.500
Vernieuwing zijgevel	€44.000
Voorkant	€3.740
Aanleg nutsvoorzieningen	€37.840
Veiligheid, nooddeuren en ontruiming	€47.800
Verhuizing	€18.150
Compartimenten	€24.750
Buitenterrein	€5.225
Bouw skatepark	€102.000
Bouw kantine	€36.250
Bouw Winkel	€14.685
Bouw magazijn	€5.390
Bouw kantoor	€2.200
Organisatie kosten	€30.000
Subtotaal	**€388.530**
Onvoorzien (10% - exclusief organisatie)	€35.853
Totaal:	**€424.383**
Bijdrage Waalhalla	€50.000
Eenmalige bijdrage gemeente	**€374.383**

Tabel 1: Overzicht verhuiskosten Waalhalla.

Uitleg bij de gepresenteerde projecties

Het huidige Waalhalla in de Latensteinhal is gebouwd op basis van een eenmalig subsidie van 100,000[E] waarvoor zowel het skatepark als de kantine zijn gerealiseerd. Echter, de Latensteinhal was in redelijk goede staat toen we er in kwamen, en de gemeente heeft destijds het pand gereed gemaakt: de gemeente heeft de installatie van de nooddeuren, de nutsvoorzieningen, en de ontruimingsinstallatie op zich genomen. De CP Kelco is momenteel in een slechtere staat. Hieronder motiveren wij de grootste kostenposten naast de verhuizing van het skatepark:

- **Reparatie van het dak:** Momenteel lekt het dak van de CP Kelco op een aantal plaatsen. Bezoekers verwachten echter dat een indoor skatepark

een droge plek biedt om te sporten en recreëren. Dit dak moet dus worden gedicht. Hiervoor dient op de 1e verdieping de dakbedekking te worden vervangen. De geraamde kosten hiervan zijn: 16.500E.

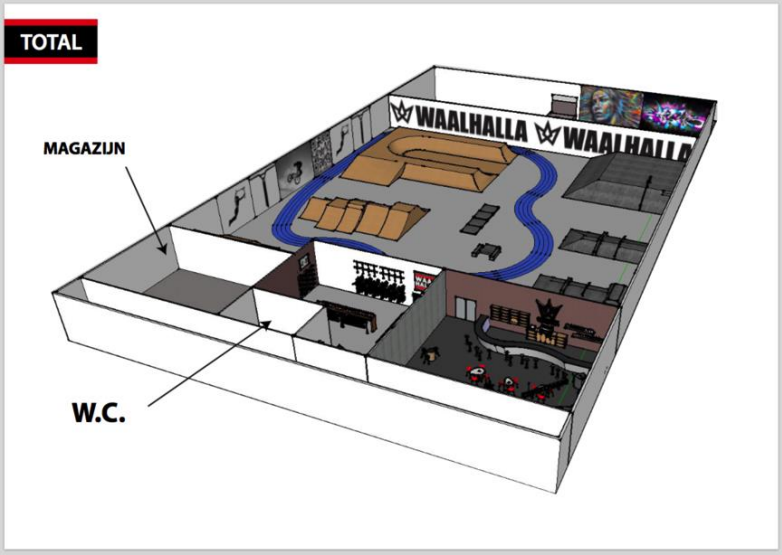
- **Vernieuwing van de zijgevel en toegangen:** Bij de bouw van de oversteek is een deel van het gebouw van de CP Kelco gesloopt. Hierdoor heeft het huidige pand een provisorische, tijdelijke, zijwand. Wij willen deze wand volledig vernieuwen zodat het aangezicht verbeterd, er ramen geplaatst kunnen worden, en de isolatie waarde omhoog gaat. Tevens biedt deze vernieuwing ruimte om nooddeuren te installeren voor de loods. Wij ramen de kosten hiervan op 44.000E, waarvoor de huidige zijwand zal worden verwijderd, een fundering zal worden aangebracht, er ondersteunende kolommen worden geplaatst, en de wand wordt afgewerkt met Kalkzandsteen blokken. Tevens zullen wij de voorkant (gevel) van het pand opknappen (geraamde kosten 3.740E).
- **Aanleg van nutsvoorzieningen:** Op dit moment komt er water binnen in het pand, maar is er geen Electra aanwezig. Deze zal van "buiten" moeten worden aangesloten. Daarnaast moet de installatie in het pand op een veilige manier worden opgebouwd. Voor de volledige installatie van (warm) water en Electra ramen wij 37.840E.
- **Veiligheid, nooddeuren, en ontruimingsinstallatie:** Wij willen een ontruimingsinstallatie, noodverlichting, brandalarm, en nooddeuren installeren om de veiligheid van onze bezoekers te garanderen. De noodverlichting kunnen wij omhangen vanuit onze huidige hal. Echter, wij willen met deze kostenpost geen risico nemen en zullen dit uitbesteden. De geraamde kosten zijn 47.800E.
- **Bouw skatepark (beton & hout):** We moeten een nieuwe skatebaan aanleggen. Deels kan materiaal uit de oude baan worden hergebruikt. Echter, wij willen het park verder professionaliseren, en de CP Kelco biedt een grotere ruimte dan wij in onze huidige hal benutten. De geraamde kosten van de bouw van een skatepark en de realisatie van een skeelerbaan zoals weergegeven in onze sfeerimpressies (zie pagina 25) zijn 102.000E.
- **Bouw van kantine (horeca) en winkel:** Wij willen een prettige kantine inrichten waar we culturele activiteiten (kleinkunst, podia) kunnen ontplooien, waar ouders en bezoekers rustig kunnen werken, en waar een hapje en een drankje wordt geserveerd. We maken hierbij gebruik van de bestaande indeling van het pand, maar zullen wel extra ramen en deuren plaatsen. Daarnaast willen wij een aparte ruimte creëren voor onze winkel en voor een magazijn. Hiervoor worden nieuwe, brandwerende, binnenmuren aangelegd. De geraamde kosten hiervoor bedragen 36.350E (kantine) en 14.685E (winkel).
- **Kantoorruimte:** Naast de kantine zullen wij ook een kleine kantoorruimte realiseren waarin onze medewerkers en stagiaires prettig kunnen werken. Tevens realiseren wij een magazijn. De totaal geschatte kosten hiervoor zijn: 24.750E (bouw compartimenten), 2.200E (kantoor) en 5390E (magazijn).
- **Buitenterrein en hekwerk:** Graag maken wij gebruik van het buitenterrein aan de achterkant van de CP Kelco. Dit past in de visie van de oversteek, en vanuit veiligheidsoogpunt zijn hier geen bezwaren tegen.

We dienen echter wel een hekwerk te plaatsen en het buitenterrein op te knappen. Kosten 5.225€ :

- **Onvoorzien:** Ten slotte gaan wij uit van onvoorziene kosten van 10%, 18.150€ verhuiskosten, en kosten van 30.000€ om de maanden waarin wij dicht zijn te overbruggen.

Vlekkenplan

Voor het bovenstaande bedrag kunnen wij een skatepark, winkel, en horeca gelegenheid realiseren. Figuur 1 geeft een overzicht van de mogelijke indeling van de ruimte. U ziet dat wij hier alleen gebruik maken van de begane grond, en dat wij de huidige indeling zoveel mogelijk proberen te benutten. Daarnaast verkleinen wij de loods waarin het skatepark zich bevind om zo een veilige ruimte te creëren.

Figuur 1: Indeling van Waalhalla in de CP Kelco.

Eigen bijdrage van Waalhalla

De hierboven gepresenteerde ramingen leiden tot een eenmalige benodigde totale investering van 424.383€ voor de verhuizing van Waalhalla naar de CP Kelco. Wij kunnen hier zelf ook een bijdrage aan leveren. Wij kunnen van onze horeca leverancier een eenmalige bijdrage (sponsoring) krijgen van 15.000€. Daarnaast verwachten wij doormiddel van een ludieke crowdfunding actie 35.000€ op te kunnen halen. Totaal door Waalhalla ingebracht: 50.000€.

Exploitatie begroting Waalhalla 2016

Hieronder vind u een samenvatting van onze **exploitatie begroting** (zoals wij dit verwachten in 2016 wanneer wij onze activiteiten ontplooien in de CP Kelco). De hieronder gepresenteerde begroting betreft een samenvatting. In bijlage 2 vind u een gedetailleerd overzicht van de inkomsten en uitgaven per maand en de verwachte bezoekers aantallen. Merk op dat wij uitgaan (met inachtneming van 10% onvoorziene kosten) van een huurbedrag van 28.200[E] op. Wij hebben begrepen dat de eigenaarskosten van het pand rond de 20.000[E] liggen.

Wij gaan in deze exploitatie niet uit van structurele grootschalige evenementen. Natuurlijk zouden wij ook graag incidenteel een grootschalige activiteit organiseren (combinatie sport en muziek evenement). Echter, hier gaan wij in de exploitatie begroting niet van uit.

Ten slotte proberen wij de kosten zo laag mogelijk te houden: dit houdt in dat wij, tot onze spijt, voor een deel van onze huidige medewerkers de arbeidscontracten niet kunnen verlengen. Wij gaan er in deze plannen vanuit dat wij 7 jaar lang de CP Kelco kunnen gebruiken.

Kosten	Bedrag
Huur	€28.200
Energie en heffingen	€12.520
Schoonmaak en onderhoud	€5.400
Horeca inkoop	€7.259
Winkel / materiaal inkoop	€21.200
Verzekering en accountant	€8.400
Lonen en vrijwilligers uitkeringen	€74.400
Techniek en EHBO	€3.000
Promotie	€1.200
Omzet belasting	€15.936
10% onvoorzien	€17.751
Totaal:	**€195.263**

Inkomsten	Bedrag
Bezoekers sport en workshops	€42.400
Bezoekers cultuur	€4.775
Horeca sport en workshops	€16.315
Horeca cultuur	€7.640
Lessen en verhuur	€19.632
Workshops	€50.400
Winkel	€42.400
Sponsoring en fondsen	€15.000
Totaal:	**€198.562**

Brief aan de raad - Business Plan Waalhalla

Maatschappelijke waarde van Waalhalla

Graag onderstrepen wij graag nogmaals de maatschappelijke waarde van Waalhalla, welke door veel raadsleden en het college worden bevestigd:

- **Sport en lichamelijke activiteit:** Bij Waalhalla heeft jong en oud de mogelijkheid om te sporten en lichamelijk actief te zijn. De skate-sport (en daaraan gerelateerde BMX, Step, en inline sporten) zijn zeer populair, en een groeiend aantal jongeren en ouderen beoefent deze sporten om lichamelijk actief te blijven. Doormiddel van workshops maakt bij Waalhalla een breed publiek kennis met deze uitdagende en gezonde sporten. Tevens verzorgen wij lessen op niveau: de kleinsten krijgen veilig de basis van de sporten bijgebracht, terwijl wij de gevorderden naar een hoger plan helpen. Waalhalla is het decor geweest van het Nederlands kampioenschap skateboarden, en tientallen (inter)nationale wedstrijden in de BMX, Inline, en step sport.
- **Jeugd en Jongerenwerk:** Waalhalla biedt naast een plek om te sporten aan jong en oud, ook een plek voor zelfontplooiing: de meer dan 100 veelal jonge vrijwilligers bij Waalhalla hebben de mogelijkheid eigenhandig projecten op te pakken. Daarnaast is Waalhalla voor veel jongeren een veilige plek om leeftijdsgenoten te ontmoeten en organisatorische vaardigheden te leren. Drie medewerkers van Waalhalla zijn professioneel geschoold in het jeugd en jongeren werk en bieden steun aan bezoekers niet alleen op sportief vlak. Waalhalla is naast een skatepark ook een jongerencentrum.
- **Creatie van werkgelegenheid:** Waalhalla biedt werkgelegenheid in de stad. Een drietal medewerkers van Waalhalla komt vanuit een bijstands-positie en werkt in een (deels) gesubsidieerde baan. Een van onze vaste medewerkers hebben wij na een jaar gesubsidieerd werk een vaste baan aan kunnen bieden. Op deze manier leiden wij mensen op om op andere plekken een bijdrage te leveren aan de maatschappij, en bieden wij ook zelf werkgelegenheid voor medewerkers met een kansarme achtergrond.
- **Educatie:** Waalhalla leid stagiaires op in een veelvoud van richtingen. Wij bieden een plek voor maatschappelijke stages, vormgevers, interaction designers, en studenten interactieve media. Wij zijn een erkend leerbedrijf in ieder van deze richtingen.
- **Cultuur en jongeren cultuur:** Ten slotte levert Waalhalla een bijdrage aan de jeugd- en jongerencultuur van Nijmegen. Muziek, kleinkunst, graffiti, en de skate sporten gaan hand in hand. Wij bieden jonge muzikanten en kunstenaars een veilig plek om hun talenten te ontwikkelen.

Naast de hierboven genoemde speerpunten werken wij samen met een groot aantal culturele en maatschappelijke organisaties. Meer details aangaande de maatschappelijke waarde van Waalhalla en onze samenwerkingen zijn te vinden in Bijlage 6.

Brief aan de raad - Business Plan Waalhalla

Conclusies

In dit rapport hebben wij een (tegen)voorstel gemotiveerd voor de tijdelijke verhuizing van Waalhalla naar de CP Kelco. Wij hebben laten zien dat het klaarmaken van de CP Kelco en de verhuizing van Waalhalla een eenmalige investering van de gemeente vergen van 374.383[E]. Deze investering is fors lager dan de geraamde investering in de college brief van 19 Mei: dit verschil wordt verklaard door een **verkleining van ons activiteiten aanbod** (geen grootschalige dance-evenementen), **een economischere indeling van de ruimte**, en een **actieve bijdrage van onze vrijwilligers**.

Tevens hebben wij gemotiveerd hoe wij de exploitatie kunnen rondkrijgen in de CP Kelco. Hoewel wij geen grootschalige dance-evenementen meer zullen organiseren kunnen wij door de organisatie te verkleinen en de horeca, winkel, lessen en workshops verder te professionaliseren ook in de toekomst onze eigen broek ophouden.

Wij staan in de startblokken om per direct te beginnen aan de verbouwing van de CP Kelco. Wanneer wij voor 1 Juli aan de slag kunnen, en dus onze huidige inrichting direct kunnen verplaatsen, dan verwachten wij half September de deuren te kunnen openen van een nieuw Waalhalla: ook de komende 7 jaar weer een aanwinst voor de stad.

Bijlagen

Bijlage 1: Detail overzicht verhuiskosten en klaarmaak kosten

Kostenpost	Raming
Reparatie van dak	
Bitumen dakleer	€3.500,00
Bitumen primer	€1.000,00
Verwijderen oud dakleer	€1.500,00
Schoonmaken dak	€2.500,00
Brandvertraging van Glasvezel dakramen	€4.500,00
Huur bouwmachines / materialen	€500,00
Arbeidskosten	€1.500,00
Incidenteel	€1.500,00
Totaal	**€16.500,00**
Vernieuwing zijgevel	
Bijwerken gevel	€2.500,00
Verwijderen tijdelijke muur	€3.000,00
Kalkzandsteen lijmblokken	€8.000,00
Lijm, ankers etc.,	€1.000,00
Plaatsen fundering	€8.000,00
Plaatsen kolommen	€3.500,00
Plaatsen ramen	€2.000,00
Plaatsen Ingang	€1.000,00
Materiaalkosten ramen	€2.500,00
Coaten buitenkant	€2.000,00
Schilderwerk	€2.000,00
Gevelverlichting	€1.000,00
Afwerking	€3.000,00
Huur bouwmachines / materialen	€1.500,00
Arbeidskosten	€3.000,00
Incidenteel en keuring	€4.400,00
Totaal	**€44.000,00**
Voorkant	
Schilderwerk	€1.500,00
Gevelverlichting	€500,00
Afwerking	€800,00
Huur bouwmachines / materialen	€100,00
Arbeidskosten	€500,00
Incidenteel en keuring	€340,00
Totaal	**€3.740,00**

Aanleg nutsvoorzieningen	
Aanleg vaste aansluiting Electra 3x 80 A	€1.450,00
Extra kosten aanleg meerlengte 20 m	€850,00
Groepenkast in Loods	€1.000,00
Kosten installatiebedrijf t.o.v. aansluiten groepenkast	€1.600,00
Kosten installatiebedrijf aansluiten op bestaand circuit	€1.000,00
Vervangen / repareren verlichting	€2.500,00
Aanleggen nieuwe bekabeling en stopcontacten	€4.000,00
Toiletgroep materiaalkosten	€15.000,00
Huur bouwmachines / materialen	€1.000,00
Arbeidskosten	€3.000,00
Waterleidingen onvoorzien	€3.000,00
Inspectie en keuring	€3.440,00
Totaal	**€37.840,00**

Veiligheid, nooddeuren en ontruiming	
Brandmeldinstalatie incl. installatie	€8.000,00
Noodverlichting incl. installatie	€7.500,00
Ontruimingsinstallatie incl. installatie	€6.000,00
Nooddeuren	€3.600,00
Plaatsen nooddeuren	€1.000,00
Materiaalkosten t.o.v. brandvertraging	€4.000,00
Brandvertraging	€3.500,00
Alarminstallatie	€5.000,00
Huur bouwmachines / materialen	€1.000,00
Arbeidskosten	€2.000,00
Keuring en inspectie (extern)	€6.200,00
Totaal	**€47.800,00**

Verhuizing	
Afbreken inventaris oude hal	€3.000,00
Demontage licht en geluid	€4.000,00
Demontage elektrische installaties	€2.000,00
Vervoer materialen	€1.500,00
Huur bouwmachines / materialen	€1.000,00
Afval	€2.000,00
Arbeidskosten	€3.000,00
Incidentele kostenposten	€1.650,00
Totaal	**€18.150,00**

Compartimenten	
Winkel compartiment bouwen	€5.000,00
Magazijn Compartiment bouwen	€3.000,00
Ingang/hal Compartiment bouwen	€3.500,00
Grote hal afwerking	€4.000,00
Isolatie winkel en horeca	€4.000,00

Huur bouwmachines / materialen	€1.000,00
Arbeidskosten	€2.000,00
Keuring en inspectie	€2.250,00
Totaal	**€24.750,00**

Buitenterrein	
Plaatsen hekwerk	€1.500,00
Verwijderen bestaand hekwerk	€300,00
Inrichting	€500,00
Afwerking	€600,00
Schilderwerk	€1.000,00
Huur bouwmachines / materialen	€350,00
Arbeidskosten	€500,00
Keuring	€475,00
Totaal	**€5.225,00**

Bouw skatepark	
Betonen gedeelte	€40.000,00
Houten gedeelte	€55.000,00
Schuimbak	€2.000,00
Arbeidskosten	€5.000,00
Totaal	**€102.000,00**

Bouw kantine	
Bar plaatsen	€1.000,00
Bar inrichting	€3.500,00
Keuken inrichting	€8.000,00
Keuken verbouwing	€2.000,00
Podium	€2.500,00
Plaatsen Licht en geluid	€4.000,00
Materiaalkosten t.o.v. brandvertraging	€1.000,00
Inrichting	€4.000,00
Verlichting	€2.500,00
Aanleg elektrische verwarming	€1.500,00
Afwerking	€3.000,00
Huur bouwmachines / materialen	€350,00
Arbeidskosten	€400,00
Keuring	€2.500,00
Totaal	**€36.250,00**

Bouw Winkel	
Balie plaatsen	€1.000,00
Inrichting plaatsen	€4.000,00
Aanleg elektrische verwarming	€1.500,00
Verlichting	€2.500,00
Afwerking	€3.000,00

Huur bouwmachines / materialen	€350,00
Arbeidskosten	€1.000,00
Onvoorziene meerkosten (10%)	€1.335,00
Totaal	€14.685,00

Bouw magazijn	
Stellingen plaatsen	€3.000,00
Verlichting	€1.000,00
Afwerking	€300,00
Huur bouwmachines / materialen	€250,00
Arbeidskosten	€350,00
Stijgermateriaal en sluitwerk	€490,00
Totaal	**€5.390,00**

Bouw kantoor	
Inrichting (deels verhuizing vanuit oude locatie)	€1.500,00
Verlichting	€250,00
Afwerking	€300,00
Huur bouwmachines / materialen	€50,00
Arbeidskosten	€100,00
Totaal	**€2.200,00**

Organisatie kosten	
Ontstane kosten vanwege tijdelijke sluiting	€30.000,00

Totaal	**€388.530,00**
Onvoorzien	€35.853,00
Totaal:	**€424.383,00**
Bijdrage Waalhalla	€50.000,00
Eenmalige bijdrage gemeente	**€374.383,00**

Bijlage 2: Detail overzicht van de begroting van Waalhalla in 2016

Kosten

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December	Totaal
Huur	2.350	2.350	2.350	2.350	2.350	2.350	2.350	2.350	2.350	2.350	2.350	2.350	28.200
Bijdrage Energie	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	4.800
OZB WOZ	458	458	458	458	458	458	458	458	458	458	458	458	5.500
Vergunningen en Heffingen	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	720
Brandveiligheid	1.500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.500
Afvalverwerking / Dar	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	1.200
KantoorkostenTel internet	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	1.200
Schoonmaak	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	1.800
Reparatie/ onderhoud	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	1.200
Horeca inkoop	776	697	697	697	553	536	300	258	630	697	727	691	7.259
Materiaal inkoop	2.000	2.000	2.000	2.000	1.600	1.600	800	600	2.000	2.000	2.200	2.400	21.200
Afdracht omzet belasting	1.491	1.521	1.521	1.521	1.286	1.279	628	371	1.491	1.521	1.619	1.687	15.936
Accountant	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	1.800
Verzekering	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3.600
Buma	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	3.000
Projectmedewerker	1.200	1.200	1.200	1.200	1.800	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.800	15.600
Projectmedewerker	1.200	1.200	1.200	1.200	1.800	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.800	15.600
Beheerder	1.200	1.200	1.200	1.200	1.800	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.800	15.600
Loonbelasting	1.200	1.200	1.200	1.200	1.800	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.800	15.600
Verzuimverzekering	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	1.800
Pensioen	360	360	360	360	540	360	360	360	360	360	360	540	4.680
Salarisadministratie	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	720
Vrijwilligers	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	4.800
Licht & Geluid	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	1.200
EHBO	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	1.800
Promotie	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	1.200
Totaal	16.305	14.756	14.756	14.756	16.557	13.953	12.266	11.767	14.659	14.756	15.085	17.896	177.512
10 % Onvoorzien	1.630	1.476	1.476	1.476	1.656	1.395	1.227	1.177	1.466	1.476	1.508	1.790	17.751
Totaal	**17.935**	**16.232**	**16.232**	**16.232**	**18.213**	**15.348**	**13.493**	**12.943**	**16.125**	**16.232**	**16.593**	**19.686**	**195.263**

Inkomsten:

Inkomsten 2016 (in Euro's)

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December	Totaal
Bezoekers sport en workshops	4.000	4.000	4.000	4.000	3.200	3.200	1.600	1.200	4.000	4.000	4.400	4.800	**42.400**
Bezoekers cultuur	250	500	500	500	375	350	250	250	400	500	500	400	**4.775**
Bezoekers (dance)events													
Horeca sport en worskhops	2.160	1.500	1.500	1.500	1.225	1.210	590	450	1.440	1.500	1.600	1.640	**16.315**
Horeca cultuur													
Horeca (dance)events	400	800	800	800	600	560	400	400	640	800	800	640	**7.640**
Les	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	360	-	1.800	1.800	1.800	1.800	**18.360**
Verhuur	120	120	120	120	96	96	48	36	120	120	132	144	**1.272**
Workshops	4.800	4.800	4.800	4.800	4.800	4.800	2.400	-	4.800	4.800	4.800	4.800	**50.400**
Winkel	4.000	4.000	4.000	4.000	3.200	3.200	1.600	1.200	4.000	4.000	4.400	4.800	**42.400**
Subsidies/ Fondsen	2.000	-	2.000	-	-	2.000	-	-	2.000	-	2.000	-	**10.000**
Sponsoring	1.000	-	-	2.000	-	-	-	-	-	-	2000	-	**5.000**
Totaal	**20.530**	**17.520**	**19.520**	**19.520**	**15.296**	**17.216**	**7.248**	**3.536**	**19.200**	**17.520**	**20.432**	**19.024**	**196.562**

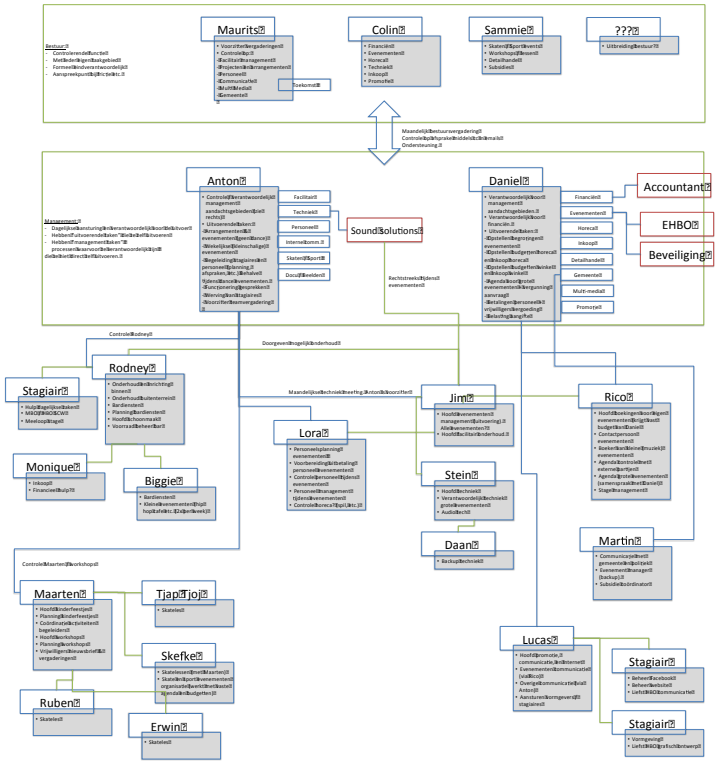
Bezoekers aantallen:

Bezoekers Waalhalla 2016

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December	**Totaal**
Bezoekers skatehal	1.000	1.000	1.000	1.000	800	800	400	300	1.000	1.000	1.100	1.200	**10.600**
Bezoekers (dance) events	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Les	200	200	200	200	200	200	40	-	200	200	200	200	**2.040**
Workshops	320	320	320	320	320	320	160	-	320	320	320	320	**3.360**
Bezoekers cultuur	50	100	100	100	75	70	50	50	80	100	100	80	**955**
Totaal	**1.570**	**1.620**	**1.620**	**1.620**	**1.395**	**1.390**	**650**	**350**	**1.600**	**1.620**	**1.720**	**1.800**	**16.955**

Brief aan de raad - Business Plan Waalhalla

Bijlage 3: Organogram van de organisatie van Waalhalla (2014-2015)

Bijlage 4: Uren verdeling Waalhalla

Overzicht Taken en totale uurlast (2013-2014):

Activiteit / taakgebied	Totaal uren Jaar
Skatepark	3088,2
Horeca + Shop	309,6
Podiumactiviteiten	1611
Skate- en stuntskatelessen	351
Workshops + Kinderfeestjes in Waalhalla	351
Workshops / Demo + Verhuur op Locatie	104
Personeelsplanning+Interne Communicatie	649,2
Stages	167,6
Vrijwilligers management	346,8
Boekhouding + Administratie	1036,2
Project ontwikkeling	154
Website + Socialenetwerken	390
Fondsen en subsidie werving	82
Bestuur + beleid	162
Grootschalige Sport evenementen	292
Grootschalige Muziek evenementen	310
Totaal werklast Waalhalla	9405

Totale urenlast: 9405,00 uren. Bij 46 werkweken per jaar geeft dit: 204,46 uren per week

Momenteel zijn er 5 personen werkzaam.
Urenlast per persoon per week: 40,9

Brief aan de raad - Business Plan Waalhalla

Bijlage 5: Sfeer impressies van het nieuwe Waalhalla

Vernieuwde gevel, aanzicht vanaf de brug

Vernieuwde achterterrein

Skatepark (impressie)

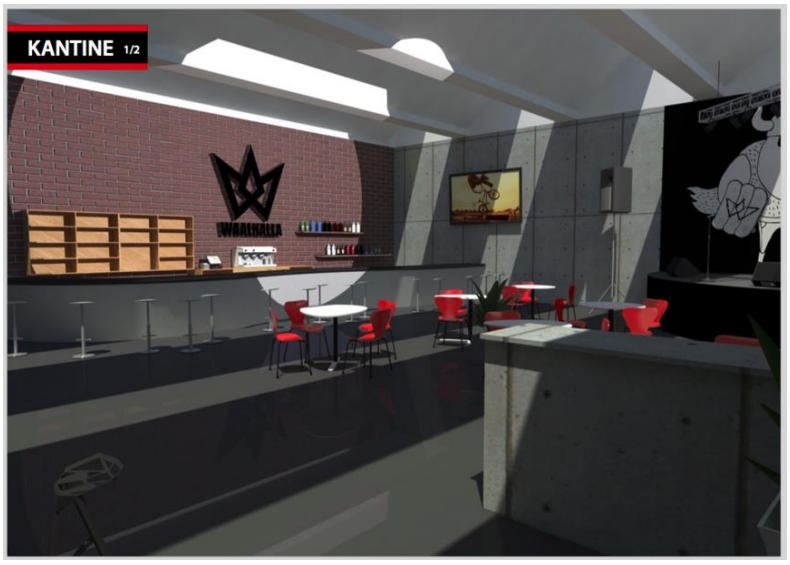
Over de uiteindelijke indeling van het wedstrijd parcours wordt nog overleg gevoerd met verscheidene skateboard organisaties in Nederland.

Brief aan de raad - Business Plan Waalhalla

Kantine

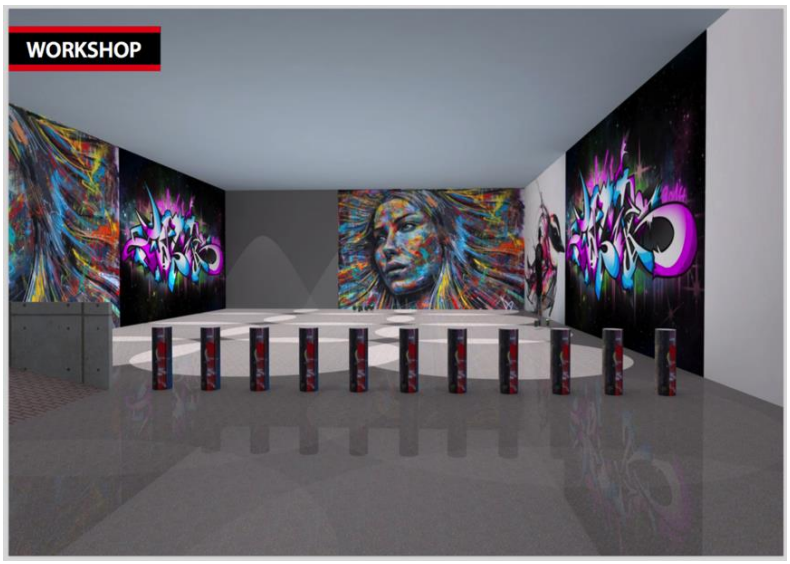

Winkel

Workshop garage

Bijlage 6: De maatschappelijke waarde van Waalhalla

Maatschappelijke Rendement

Waalhalla heeft in 6,5 jaar tijd behalve een economische rendement ook een behoorlijk matschappelijke rendement behaalt. Dit wordt mede veroorzaakt door 4 speerpunten van onze bedrijfsfilosofie:

1. **Het werken met stagiaires en vrijwilligers**
2. **Het organiseren en ondersteunen van sociale, culturele en sportieve evenementen / projecten**
3. **Het actief ondersteunen van de streetsports**
4. **Het samenwerken met belangrijke organisaties uit de Sociaal-cultureel en sportieve sector**

Het werken met stagiaires en vrijwilligers

Al sinds ons opening bieden wij stageplekken, werkervarings plekken, startersBanen en de ruimte voor vrijwilligerswerk. Het werven, scholen en inzetten van vrijwilligers en stagiaires is onderdeel van ons organisatiestructuur.

Stagiaires en vrijwilligers maken deel uit van onze dagelijkse werkzaamheden en dienstverleningen van Waalhalla. Daarom hebben wij ons goed laten keuren als stagebedrijf door *Calabris*, *Sanavtis*, *Ecabo* en de *Han*.

Onder andere biedt Waalhalla elke half laar drie stagiaires uit de grafische en media sector een stageplek. De honderden promotiefilmpjes, flyers, posters sticker etc. zijn allemaal geproduceerd in samenwerking me deze stagiaires.

Ook op het gebied van het begeleiden van groepen en het programmeren van activiteiten en evenementen zij veel stagiaires opgeleid. Zo zijn door de jaren heen 10 hbo stagiaires bij ons geweest van de studies Culturele en maatschappelijke vorming, sport en bewegingseducatie, marketing en communicatie, en hebben wij 3 sociaal cultureel werkers van het Rijn IJssel college in Arnhem opgeleid. Dit jaar zijn er zelfs twee Erasmus (uitwisseling) studenten bij Waalhalla om een stage te lopen (Escuela de Arte de Cádiz).

Naast de stage plaatsen hebben wij meerdere keren gastcolleges aan de Han verzorgd, hebben gesproken op de inspiratie dag voor docenten van de han, en hebben in Waalhalla rondleidingen voor studenten van de Han verzorgt.

Veel van ons vrijwilligers werken als begeleiders van workshops en lessen, Verder zetten wij vrijwilligers in voor het uitvoeren van evenementen, voor verbouwingen, of als assistenten in de winkel en bij de facilitaire werkzaamheden.

Met de volgende scholen zijn samenwerkingsverbanden tot stand gekomen: HAN, ROC, Rijn IJssel, Montessori College, Cristalis College, Hogeschool Utrecht, Sint Lucas College, Kunstacademie Kadiz, Fotovakschool Apeldoorn en de Radboud Universiteit.

Brief aan de raad - Business Plan Waalhalla

Het organiseren van sociale, culturele, en sportieve evenementen / projecten

Het organiseren en ondersteunen van projecten en evenementen met sociale, culturele en sportieve doelstellingen is voor onze organisatie een bewuste keuze. Hierdoor zijn ca.100 projecten en evenementen gerealiseerd waarvan een groot deel als zeer geslaagd te boek staat. Hieronder een kleine selectie van dit soort evenementen:

- **44** skateboard, Bmx , In-line skate en stunt step wedstrijden georganiseerd in samenwerking met andere skateparken, sponsoren etc.
- **Hip hop Vakantiekamp** voor Kinderen met down syndroom, meerdaags activiteiten arrangement met twee dagdelen (3x uitgevoerd door Viezer Reizen).
- **Stand Up festival**, eindpresentaties van jong opkomende muzikale talenten uit Nijmegen (New arts college).
- **Hip Hop FryDayz** eindpresentaties van jong opkomende muzikale Talent van de Herman Brood Academie.
- **Kunstnacht** , 1x sportieve cross-over straatoptreden voor Valkhof, 1 x graffiti muziek cross-over performance.
- **Gevaarlijk Goed festival,** cross-over theater optreden, keramiek kunst skateobstakels plus optreden, (Lindenberg, Grote broer, Gelders Kenniscentrum voor Kunst en Cultuur)
- **Rock en Rol Junkies,** band project voor Kinderen (samen met Kids en Billys).
- **Lux op Locatie**, Film première in Waalhalla op groot scherm (samen met de Lux).
- **Wijkevenementen** in het waterkwartier, streetsport en workshops op locatie (Portaal, Gemeente Nijmegen).
- **Opening Westerpark**, streetsport workshops op locatie (gemeente Nijmegen).
- **Tandem Zomertours** (evenement georganiseerd in samenwerking met Tandem).
- **Tandem activiteiten Bus** (4 keer het tandem activiteiten bus op locatie).
- **Sport Jij?** Al**,** ca 100 keer workshops op locatie hiervoor verzorgt (Sportservice Nijmegen).
- **Nederlandse kampioenschappen skateboarden** (samen met de Nederlandse Skateboard federatie).
- **Basis scholen** uitgenodigd om gratis een activiteitenarrangement in Waalhalla te volgen (34 basisscholen).
- **Activiteitenarrangementen** voor Kinderen met Autisme (samen met Leo Kanner Huis).
- **Oranjepop** twee keer demonstratie en mobiele skateobstakels tijdens festival.
- **Science Rockstars**, lezingen van internationale wetenschappers in Waalhalla.
- **Hunneberg**, workshops op locatie.
- **Welstede**, organisatie van een grootschalig activiteiten arrangement.
- **Kinderrad Beuningen**, Waalhalla verkozen tot winner van alle basisschollen uit Beuningen om gezamenlijk een dag Waalhalla door te brengen. Totaal bereik 800 basisscholieren.

Samenwerkingen

Een deel van onze evenementen is in samenwerking met andere organisaties uit de sectoren Kunst, Cultuur, Jongerenwerk, sport en wetenschap ontstaan. Wij werken bijvoorbeeld samen met:

- Tandem
- Sportservice Nijmegen
- Entrea
- Leo Kanner Huis
- New arts College
- Alles Los
- Stichting Pan
- Nijmegen 1
- N1
- De grote Broer
- Kunstnacht
- Herman Brood Academie
- Lindenberg
- Grote broer
- Gelders Kenniscentrum voor Kunst en Cultuur
- Doornroosje
- Kinderrad Beuningen
- HAN
- LUX
- Basisscholen
- De Radboud Universiteit
- En vele anderen….

Het ondersteunen van de streetsports:

Waalhalla beschikt over een eigen skatteam. Dit betekend dat wij jonge aankomende talenten gratis in ons skatehal laten oefenen en dat wij hun kosten betalen die zij maken om aan wedstrijden door heel Nederland te kunnen participeren. Zo ondersteunen wij de sport en de ontwikkeling van talent.

Elke vrijdag kunnen dames en meiden gratis gebruik maken van ons skatepark. Hiermee willen wij de streetsports onder de aandacht brengen bij de dames en hopen zo ook talenten te ontdekken en te stimuleren.

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel "Subsidie 2015-2018 voor de kunstbus"

Van:	College van B&W d.d. 12 mei 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Met voorliggend voorstel verzoekt het college aan de raad om een meerjarensubsidie te verlenen voor de jaren 2015-2018 aan stichting de Lindenberg van €50.000 per jaar voor het laten rijden van de Kunstbus. Deze subsidie is onder voorbehoud van vaststelling van de meerjarenbegroting van 2016 en verder. Daarnaast stelt het college de raad voor de subsidie van €50.000 ten laste te brengen van het product talentontwikkeling van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing. **2. Achtergrond** In het coalitieakkoord is een bedrag van €50.000 opgenomen voor de herinvoering van de Kunstbus. De Kunstbus is bedoeld om kinderen op jonge leeftijd in aanraking te brengen met kunst en cultuur. De Lindenberg heeft, in samenwerking met scholen en musea/culturele instelilngen, een meerjarensubsidie aangevraagd om de Kunstbus weer te laten rijden. Dit voorstel regelt de subsidie.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Natalie van den Dobbelsteen n.van.den.dobbelsteen@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 2505
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Subsidie 2015-2018 voor de Kunstbus' d.d. 12 mei 2015 Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015.		

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 70/2015

Onderwerp
Subsidie 2015-2018 voor de Kunstbus

Programma
Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder
B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
12 mei 2015

Samenvatting
In het coalitieakkoord 2014-2018 hebben we een bedrag van € 50.000 opgenomen voor het herinvoeren van de Kunstbus. De Kunstbus is bedoeld om kinderen op jonge leeftijd in aanraking te brengen met kunst- en cultuur. De Lindenberg heeft, in samenwerking met scholen en musea, een meerjaren subsidie aangevraagd om de Kunstbus weer te laten rijden. Dit voorstel regelt de subsidie.

Voorstel om te besluiten

1. Een meerjaren subsidie te verlenen voor de jaren 2015-2018 aan stichting de Lindenberg van € 50.000 per jaar voor het laten rijden van de Kunstbus.
   (De subsidie is onder voorbehoud van vaststelling van de meerjaren begroting van 2016 en verder).
2. De subsidie van € 50.000 ten laste te brengen van het product talentontwikkeling van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Natalie van den Dobbelsteen, 2505, n.van.den.dobbelsteen@nijmegen.nl

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

In het coalitieakkoord 2014-2018 “Samen voor Nijmegen” hebben we een bedrag van € 50.000 gereserveerd voor het herinvoeren van de Kunstbus. Wij hebben de Lindenberg gevraagd, om samen met het onderwijs en de musea/culturele instellingen, een subsidieaanvraag in te dienen voor het herinvoeren van de Kunstbus. De uitvoering van de Kunstbus past goed bij het bemiddelingspunt Cultuur en School (CESN) van de Lindenberg. CESN zorgt al jaren voor het bij elkaar brengen van vraag en aanbod op het gebied van cultuureducatie op scholen voor primair - en voortgezet onderwijs. In de subsidieaanvraag wordt uitgegaan van deelname van ongeveer 24 scholen en tien musea/culturele instellingen. In eerste instantie wordt gewerkt met de instellingen die ook meededen aan de vorige Kunstbus. Het gaat om Museum Het Valkhof, het Afrika Museum, Museum Orientalis, de Keizer Karel Podia, Regionaal Archief, Kwatta Jeugdtheater, De Lindenberg, Grote Broer kunsteducatie, Bevrijdingsmuseum en de Bastei. De mogelijke bestemmingen van de Kunstbus kunnen flexibel worden uitgebreid, waardoor ook tijdelijke initiatieven en projecten bezocht kunnen worden zoals bijvoorbeeld het Romeinenfestival, het Gebroeders van Limburgfestival, de bouwplaats van de nevengeul, Filmfestival Go Short etc. Zo kan altijd aangesloten worden bij de vraag van de deelnemende scholen.
Dit voorstel regelt de meerjarige subsidie aan de Lindenberg voor de Kunstbus.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

In onze cultuurvisie 2012-2016 “Werken in ketens” staat over cultuureducatie het volgende: “Kunst- en cultuureducatie en amateurkunst staan aan de basis van de culturele keten en zijn daarom een wezenlijk onderdeel van de keten.” De functie educatie vinden we terug in iedere keten. De Kunstbus zorgt ervoor dat kinderen op jonge leeftijd kennis maken met kunst en cultuur.
De Nijmeegse kaderverordening Subsidies is van toepassing. In de verordening is vastgelegd dat de raad bevoegd is voor het verlenen van een meerjaren budgetsubsidie aan de Lindenberg.

1.2 Relatie met programma

De Kunstbus is te zien als een vorm van cultuureducatie. Cultuureducatie is een onderdeel van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing.

2 Doelstelling

Met subsidie voor de Kunstbus beogen wij om kinderen zo jong mogelijk in aanraking te brengen met kunst- en cultuur. We geven voorrang aan jonge kinderen en kinderen die niet als vanzelfsprekend in aanraking komen met cultuur. Met de Kunstbus dragen we bij aan de inbedding van cultuureducatie in de het onderwijs.

3 Argumenten

De Kunstbus past binnen de kaders van de cultuurvisie
In de cultuurvisie hebben we beschreven welke belangrijke rol cultuureducatie vervult in de keten. Educatie vormt de basis van iedere keten. In de visie hebben we ook aangegeven dat we de cultuureducatie en de doorgaande leerlijnen willen behouden en waar mogelijk gaan

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

uitbreiden. Met de herinvoering van de Kunstbus geven we uitvoering aan dit voornemen uit de cultuurvisie.

Jong geleerd is oud gedaan
Met de Kunstbus willen we met name de jonge kinderen naar musea en voorstellingen in de regio brengen. Op dit moment kunnen scholen alleen met gebruik van het Kunstbuskaartje naar een museum of voorstelling. Het Kunstbuskaartje is een goed en goedkoop middel om met het openbaar vervoer naar een museum of voorstelling te gaan. Met name kinderen uit de bovenbouw maken hier gebruik van. Voor de jongere kinderen blijft het reizen met openbaar vervoer vaak niet praktisch uitvoerbaar. Dit is ook te merken aan het aantal bezoekers aan de musea. Gelet op het budget kunnen niet alle kinderen gebruik maken van de Kunstbus. Daarnaast willen we dat de Kunstbus geen los project is, maar willen we dat het inhoudelijk aansluit bij het bestaande aanbod van cultuureducatie. Daarom geven we aan de Lindenberg een aantal voorwaarden mee:

- → Prioriteit bij de onderbouw
- → Prioriteit bij scholen met gewichtsleerlingen
- → Verbinding en versteviging van de doorgaande leerlijnen
- → Verbinding en versteviging met het project Cultuureducatie met kwaliteit
- → De Kunstbus wordt opgenomen in het aanbod van CESN. Hierdoor kunnen alle scholen ook het arrangement inkopen.
- → De deelnemende culturele instellingen ontwikkelen meer inhoudelijke programma's gericht op de bezoekende kinderen.

Uit de subsidieaanvraag blijkt dat de Lindenberg, samen met de scholen en de culturele instellingen, kan voldoen aan deze voorwaarden. Daarom stellen we voor een meerjarige budgetsubsidie te verlenen aan de Lindenberg voor de jaren 2015-2018. De subsidie is onder voorbehoud van vaststelling van de meerjaren begroting van 2016 en verder.

4 Risico's
Het verlenen van deze subsidie kent weinig risico's

5 Financiën
De kosten van de Kunstbus bestaan uit kosten voor vervoer, kosten voor een programma, entree, administratie en organisatiekosten. Tot aan de zomervakantie gaan de kosten zitten in het maken van afspraken met vervoersmaatschappijen en musea. Na de zomervakantie zal de Kunstbus van start gaan.
In de begroting van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing staat op het product cultuureducatie en amateurkunst deelproductnummer 60589 S3141 44015 voldoende middelen om de subsidie te dekken.

Historisch overzicht van alle subsidie aan de Lindenberg

Subsidie 2015	€ 3.433.402
Subsidie 2014	€ 3.632.146
Subsidie 2013	€ 3.993.868

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
3

6 Participatie en Communicatie
Door middel van bijgaande subsidie beschikking wordt de Lindenberg schriftelijk geïnformeerd.

7 Uitvoering en evaluatie
Voor de zomer van 2015 worden met de culturele aanbieders afspraken gemaakt over een afgestemd programma voor de scholen, die gebruik gaan maken van de Kunstbus. Dit programma moet aansluiten bij het curriculum, de leerlijnen en de vraag van de school. Het programma kan bestaan uit rondleidingen, workshops, lespakketten of presentaties. Na de zomer zal de eerste Kunstbus gaan rijden. Voor de zomer van ieder jaar zal de Kunstbus gemonitord en geëvalueerd worden.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Concept subsidiebeschikking
Ter inzage: Subsidieaanvraag

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

9. Raadsvoorstel Subsidie 2015-2018 voor de kunstbus (70/2015)

Raadsvoorstel d.d. 12 mei 2015

1. Een meerjaren subsidie te verlenen voor de jaren 2015-2018 aan stichting de Lindenberg van € 50.000 per jaar voor het laten rijden van de Kunstbus.
(De subsidie is onder voorbehoud van vaststelling van de meerjaren begroting van 2016 en verder).
2. De subsidie van € 50.000 ten laste te brengen van het product talentontwikkeling van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015

Voor	34	SP, GroenLinks, D66, PvdA, CDA, De Nijmeegse Fractie, Gewoon Nijmegen, VSP
Tegen	4	VVD, Liberaal Nijmegen

Voorstel aangenomen

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14 024
Telefax (024) 329 29 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Het bestuur van
Stichting De Lindenberg
Huis voor de Kunsten
Postbus 578
6500 AN NIJMEGEN

Verzenddatum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	MO30/mo 2015.0587	mw. N. van den Dobbelsteen
Onderwerp Beschikking verlening en bevoorschotting meerjarige budgetsubsidie (budgetperiode 2015 t/m 2018)	Datum uw brief	Doorkiesnummer 024-3292505

Bijlage(n): -3-

Geacht bestuur,

U heeft een aanvraag voor een meerjarige subsidie voor de Kunstbus ingediend
De raad van de gemeente Nijmegen heeft op DATUM INVULLEN besloten u deze subsidie[1] te verlenen voor de periode 2015 t/m 2018. Het subsidiebedrag voor 2015 is bepaald op € 50.000,00.
Voor de jaren 2016 t/m 2018 wordt de subsidie geïndexeerd overeenkomstig artikel 2 van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011.
Het definitieve subsidiebedrag stellen wij na afloop van de budgetperiode vast op basis van uw eindverantwoording.

Na afloop van de subsidieperiode van 2015 t/m 2018 eindigt de subsidie. Aanvragen voor een volgende periode zullen wij beoordelen op grond van het dan geldende beleid.

Begrotingsvoorbehoud
De subsidieverlening in de vervolgjaren geldt onder voorbehoud van goedkeuring van de Stadsbegroting voor die jaren door de raad van de gemeente Nijmegen.

Doel en verplichtingen
Het doel van de subsidie en de activiteiten die u daarvoor moet uitvoeren zijn beschreven in bijlage 1.
In bijlage 2 staat wanneer u zich moet verantwoorden en waar uw verantwoording aan moet voldoen.
In bijlage 3 leest u wat de regels zijn in geval van overschotten, tekorten en reservevorming.

[1] Op deze subsidietoekenning zijn de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 van toepassing. Bij deze subsidietoekenning gaat het om een budgetsubsidie. U kunt verordeningen vinden op www.nijmegen.nl

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Als de prestaties en activiteiten die zijn vastgelegd in deze beschikking niet of onvoldoende worden gehaald, zal het college van burgemeester en wethouders de subsidie evenredig lager vaststellen.

Voorschotten
U ontvangt de subsidie in de vorm van een voorschot totdat de subsidie definitief is vastgesteld. Dit voorschot van € 50.000,00 maken wij voor 2015 per 16-06-2015 over op IBAN NL87RABO0137842279, onder vermelding van 2015.0587.

Vragen
Als u vragen heeft over de betaling van het voorschot van de subsidie kunt u contact opnemen met de medewerker Subsidies, mw. M. Oudenbroek, telefoon 024-3292600, bureau Subsidies.
Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met de beleidsadviseur, mw. N. van den Dobbelsteen, telefoon 024-3292505, afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen.
Stuur uw bezwaarschrift naar:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

In uw bezwaarschrift moet in elk geval staan:
- uw naam en adres;
- de datum van uw bezwaarschrift;
- ons kenmerk;
- waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- uw handtekening.

Zorgt u ervoor dat u het bezwaarschrift verstuurt binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit. Daarmee voorkomt u dat wij uw bezwaarschrift niet meer in behandeling nemen.

Hoogachtend,
namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen,

mw. drs. B. Bergman,
Programmamanager Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
2

Bijlage 1: Doel subsidie

Doel subsidie
Kunstbus opnemen in het aanbod van Cultuur en School Nijmegen.

Activiteiten
De subsidie is bestemd voor het laten rijden van de Kunstbus voor leerlingen uit Nijmegen naar musea en culturele instellingen in Nijmegen en omgeving.
Voorwaarden:

- gericht op de onderbouw;
- gericht op scholen met gewichtsleerlingen;
- verbinding en versteviging van de doorgaande leerlijnen;
- jaarlijks monitoring en evaluatie;
- kunstbusarrangement is onderdeel van CESN en daardoor ook inkopen door alle scholen.

Te leveren prestaties
Over de prestaties hebben wij het volgende afgesproken:

- 75% van de scholen met kinderen met een onderwijsgewicht maakt gebruik van de Kunstbus;
- Bereikte aantal leerlingen varieert tussen 2.500-3.000;
- Betere inbedding van cultuureducatie in het onderwijs;
- Verhogen bezoekersaantal van de bezochte culturele instellingen, waardoor er meer inhoudelijke programma's ontwikkeld worden.

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
3

Bijlage 2: Verplichtingen

Verantwoording
Tijdens de subsidieperiode is er een aantal momenten waarop u zich moet verantwoorden. In onderstaand overzicht leest u wat u wanneer moet aanleveren.

Insturen vóór:		**Wat insturen?**
1 sept.	2015	Voortgangsrapportage 2015 met vooruitblik 2016
15 jan.	2016	Gerealiseerde prestaties 2015
1 juni	2016	Verslag van de gerealiseerde activiteiten en de jaarrekening 2015
1 juli	2016	Informatieplicht bezoldiging personeel
1 juni	2019	Eindverantwoording

Specificatie van de tabel
Jaarlijks, vóór 1 september moet u een schriftelijke rapportage aanleveren over de activiteiten in de eerste zes maanden van het jaar. Voor de 2e helft van het jaar moet u een prognose afgeven.

Jaarlijks, vóór 15 januari moet u een kort overzicht van de uitgevoerde activiteiten aanleveren.

Jaarlijks, vóór 1 juni moet u over het voorgaande subsidiejaar een verantwoording insturen. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de gerealiseerde activiteiten met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe de subsidiebudget is besteed;
- een jaarrekening over het subsidiejaar, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans en een toelichting.

In het verslag van de gerealiseerde activiteiten moet u ingaan op de prestaties en afspraken die in de subsidiebeschikking zijn opgenomen.

Eindverantwoording
Na afloop van de subsidieperiode moet u vóór 1 juni 2019 een verantwoording over de hele subsidieperiode indienen. Aan de hand van deze verantwoording wordt het definitieve subsidiebedrag vastgesteld. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de over de gehele subsidieperiode gerealiseerde activiteiten, met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe het totale subsidiebudget voor de gehele periode is besteed;
- een jaarrekening over het laatste subsidiejaar, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans en een toelichting.

In het verslag van de gerealiseerde activiteiten moet u ingaan op de prestaties en afspraken die in de subsidiebeschikking zijn opgenomen.

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Informatieplicht bezoldiging personeel

1. Wanneer de "Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector" (WNT)[2] op uw instelling van toepassing is dan zendt u ons uiterlijk op 1 juli 2016 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

2. Valt u niet onder de definitie van de doelgroep van de WNT, maar wordt uw instelling wel voor meer dan € 100.000,00 per jaar gefinancierd uit overheidsmiddelen, waarvan minstens 50% afkomstig is van de gemeente Nijmegen, dan geldt eveneens de verplichting om uiterlijk op 1 juli 2016 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet aan ons te zenden.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

<u>Meldingsplicht</u>
Op het moment dat duidelijk is dat u niet of niet geheel aan de subsidieverplichtingen kunt voldoen, moet u dat schriftelijk melden bij:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

[2] De WNT geldt voor alle instellingen in de publieke en semipublieke sector die voor meer dan 50% worden gefinancierd uit publieke middelen.

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
5

Bijlage 3 Overschotten, tekorten en reservevorming

Voor overschotten, tekorten en reservevorming, die verband houden met het gemeentelijk subsidiedeel, gelden de volgende regels:

- Exploitatieoverschotten en -tekorten komen voor rekening van uw instelling. Deze worden toegevoegd of onttrokken aan de algemene (egalisatie)reserve.
- Wanneer het eigen vermogen op 31 december van het subsidiejaar hoger is dan € 5.000,00 dan mag dit niet meer bedragen dan 10% van de omzet. Als dit het geval is dan wordt dit bij de vaststelling van de subsidie mee in overweging genomen.

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Ridderstraat 23
Aldenhof 13 90
Postbus 578
6500 AN Nijmegen

T 024 327 39 11
Reserveren 024 327 37 37
financien@delindenberg.com
www.delindenberg.com

Gemeente Nijmegen
T.a.v. mevrouw N. van den Dobbelsteen
Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN

Reg. nr.: 2015.0587
Cliëntcode: LINN01
SUBSIDIE
Ingekomen
- 9 APR 2015
Directie Inwoners
Beh. afd.: 4020

onze ref. RS/KdB/005/13
onderwerp: Subsidie-bevoorschotting
datum: 3 april 2015

Geachte mevrouw Van den Dobbelsteen,

Stichting de Lindenberg vraagt hierbij ten behoeve van Cultuur en School Nijmegen een subsidie aan voor de uitvoering van een Kunstbusproject over de periode 2015-2018 binnen de kaders zoals omschreven in de bijgesloten aanvraag ten bedrage van 50.000 euro jaarlijks. Cultuur en School Nijmegen wordt hierbij nadrukkelijk gesteund door zowel het Nijmeegse Primair Onderwijs als de Nijmeegse musea en culturele instellingen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Stichting de Lindenberg

Ilse Verburgh,
Directeur/Bestuurder

Bijlage: Aanvraag Kunstbus inclusief begroting

Lindenberg huis voor de kunsten

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

cultuur en school nijmegen

Lindenberg huis voor de kunsten

Aanvraag Kunstbus 2015 - 2018

Cultuur en School Nijmegen vraagt, hierbij nadrukkelijk gesteund door zowel het Nijmeegse Primair Onderwijs als de Nijmeegse musea en culturele instellingen, subsidie voor de uitvoering van een Kunstbusproject voor de periode 2015 – 2018. CESN voert het Kunstbusproject Nijmegen uit als bemiddelaar. Het project heeft een looptijd van 4 jaar.

CESN is het onafhankelijke bemiddelingspunt voor cultuureducatie in het basis- en voortgezet onderwijs in Nijmegen. Het is een samenwerkingsverband tussen de Lindenberg en de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (OBGZ) en functioneert sinds 2007 met succes. CESN treedt op als lokale bemiddelaar tussen het onderwijs en de culturele aanbieders.
Een stuurgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van culturele instellingen, ZZP'ers, het onderwijs en adviseurs waakt over de onafhankelijkheid en het evenwicht in het aanbod in relatie tot de vraag.

CESN bemiddelt onder andere het Cultureel Jaar Programma voor het Primair Onderwijs waar de afgelopen jaren steeds ruim 40 scholen aan deelnamen. Daarnaast geeft CESN uitvoering aan de Impulsregeling combinatiefunctie onderwijs en cultuur voor zowel het PO als het VO (met name VMBO). CESN is ook verantwoordelijk voor bemiddeling van de vraaggestuurde programma's van de Brede Scholen. Voor het Voortgezet Onderwijs regelt CESN projecten als het Voordrachtfestival en de Kunst & Cultuurroutes.
Heel belangrijk is daarnaast de website waarop alle culturele instellingen en aanbieders hun aanbod kunnen plaatsen en waar alle scholen terecht kunnen voor programma's en informatie.

Bij verschillende activiteiten die CESN organiseert en bemiddelt blijkt dat het vervoer van en naar de culturele instellingen een steeds groter probleem wordt voor de scholen. Het is in deze tijd lastig om voldoende ouders te mobiliseren om het vervoer te verzorgen. Sommige scholen lukt dit beter dan anderen. Voor leerlingen van de bovenbouw (groepen 7 en 8) is het soms mogelijk om met de fiets of met het openbaar vervoer te reizen. Voor onder- en middenbouw is dat veel lastiger. Scholen hebben onvoldoende middelen om speciaal busvervoer in te kopen.

Het Kunstbusproject is gericht op financiering van het vervoer naar en bezoek van musea en andere culturele instellingen in Nijmegen of directe omgeving. De subsidie wordt ingezet voor speciaal georganiseerd busvervoer en voor entree/ programma.

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Doorgaande leerlijnen
Creatieve vaardigheden zijn een van de belangrijkste vaardigheden voor de 21 ste eeuw. Creatieve vaardigheden worden vooral ontwikkeld door zelf actief bezig te zijn maar zelf doen begint met kijken naar, genieten van, geïnspireerd raken. Bezoek van musea en culturele instellingen is een belangrijk onderdeel van de doorgaande leerlijnen cultuureducatie zoals die in het primair onderwijs worden uitgevoerd. De inhoud van de programma's zullen zowel een beroep doen op de receptieve, de actieve als de reflectieve vaardigheden. Op deze manier sluit uitvoering van het Kunstbusproject aan bij de kaders en de doelstellingen van het project Cultuureducatie met kwaliteit. Ook het onderwijs kijkt steeds naar hoe kinderen leren. Cultuureducatie biedt een andere manier van leren en de culturele vakken en activiteiten passen heel goed binnen het concept van Ontwikkelingsgericht leren waar ook veel Nijmeegse scholen mee bezig zijn.

Musea en culturele instellingen
In eerste instantie zullen afspraken gemaakt worden met de musea en culturele instellingen die ook bij de eerdere kunstbusregeling betrokken waren. Dit betreft: Museum Het Valkhof, het Afrika Museum, Museumpart Orientalis, de Keizer Karel Podia, Regionaal Archief, Kwatta Jeugdtheater, De Lindenberg, Grote Broer kunsteducatie, Bevrijdingsmuseum, Stratemakerstoren.
De mogelijke bestemmingen van de Kunstbus moeten flexibel uitgebreid kunnen worden waardoor ook tijdelijke initiatieven en projecten bezocht kunnen worden (bijvoorbeeld Romeinenfestival, Gebroeders van Limburgfestival, bouwplaats nevengeul, Go Short).
Met de culturele aanbieders worden afspraken gemaakt over een afgestemd programma voor de bezoekende scholen. Dit programma moet aansluiten bij het curriculum, de leerlijnen en de vraag van de school. Het programma kan bestaan uit rondleidingen, workshops, lespakketten of presentaties.

Scholen
Het Kunstbusproject richt zich met name op leerlingen van de onderbouw (4 – 9 jaar) en heeft als doel hen te laten kennismaken met kunst, cultuur en erfgoed. Het is namelijk belangrijk om kinderen zo jong mogelijk in aanraking te laten komen met kunst en cultuur.
Prioriteit zal hierbij liggen op kinderen in achterstandsituaties van de Brede scholen (voorheen Openwijkscholen), GOA scholen en SBoa scholen om ook hen kans te bieden op kennismaking met kunst en cultuur.
Ouders worden waar mogelijk betrokken bij de projecten, onder andere voor het begeleiden van de groepen.

Planning
Het eerste halfjaar van 2015 zal gestart worden met het maken en vernieuwen van afspraken met bus vervoerders, met musea en culturele instellingen over het inhoudelijke programma en arrangementen, het informeren van scholen en het inrichten van een nieuw digitaal systeem.
De Kunstbus zal gaan rijden met ingang van het schooljaar 2015 – 2016.
Vanwege de benodigde continuïteit en de investeringen voor de opstart is de looptijd van het project minimaal 4 jaren; 2015 - 2018. Mocht de regeling na 2018 niet gecontinueerd worden dan zal het budget voor 2018, vanwege de planningscyclus van het onderwijs ingezet worden voor het schooljaar 2018 – 2019.

Werkwijze
De bemiddeling wordt persoonlijk op maat en digitaal volgens een afgesproken boekingsprocedure uitgevoerd via de site van CESN (www.cesn.nl).

Lindenberg
nijmegen voor de kunsten

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

De mogelijke bestemmingen en programma's worden gepresenteerd via die website.
Cultuur en School onderhoudt contacten met de vaste deelnemende culturele instellingen omtrent de samenstelling van arrangementen die op de website worden geplaatst.
De scholen maken een keuze waarbij CESN adviseert en bemiddelt en vervolgens de aanvraag afhandelt en bevestigt aan alle betrokken partijen.
Scholen die deelnemen aan het Kunstbusproject krijgen de beschikking over een budget dat ze naar eigen inzicht en afgestemd op de specifieke vraag van de school, kunnen inzetten.
In de procedure wordt opgenomen dat het toegewezen budget van de deelnemende scholen na een bepaalde datum vervalt en beschikbaar komt voor andere scholen.

De boekingssystematiek en de bijbehorende prijsafspraken met musea en instellingen worden ter beschikking gesteld van het hele Primair Onderwijs.

Bereik en resultaten
Het Kunstbusproject wordt ingezet op 24 van de scholen voor Primair en Speciaal Primair onderwijs in Nijmegen. Jaarlijks zal minimaal 75% van deze scholen gebruik maken van een kunstbus arrangement. Omdat de regeling met name ingezet wordt voor leerlingen van de onderbouw zal 50% van de leerlingen bereikt worden (2500 – 3000, leerlingentelling 1 oktober 2014).
Uitvoering van de regeling betekent vergroting van de mogelijkheid tot een betere afstemming en inbedding van cultuureducatie in het onderwijs.
De culturele instellingen en aanbieders krijgen door het grotere bezoekersaantal meer mogelijkheden om inhoudelijke programma's te ontwikkelen en uit te voeren.

Begroting
Het eerste halfjaar 2015 zullen met name opstartkosten gemaakt worden. Vanaf schooljaar 2015 – 2016 wordt voor de deelnemende scholen (met name achterstandsscholen en speciaal onderwijs) een bedrag per leerling beschikbaar gesteld.

Monitoring en evaluatie
Zowel de procedure als de inhoud van het programma zullen voortdurend gemonitord worden.
Omdat de planningscyclus van het onderwijs werkt met schooljaren en niet met kalenderjaren zal jaarlijks, in de periode mei/ juni een tussen evaluatie plaatsvinden. Zowel de scholen als de aanbieders zal gevraagd worden per activiteit een bijdrage te leveren aan de monitoring en evaluatie.
De rapportages en verantwoording zullen volgens de normale cyclus bij de Gemeente Nijmegen worden ingediend.

maart 2015

Lindenberg
huis voor de kunsten

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

30-mrt-15

Begroting Kunstbus 2015 - 2018

	inkomsten per jaar	2015 uitgaven	2016 uitgaven	2017 uitgaven	2018 uitgaven
Beschikbare middelen vanuit Gemeente Nijmegen per jaar	€ 50.000				
Kosten vervoer		€ 20.000	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000
Kosten programma en entrée		€ 12.500	€ 15.500	€ 15.500	€ 15.500
administratie- en organisatiekosten, automatisering		€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500
opstartkosten		€ 4.000			
Totaal	**€ 50.000**	**€ 49.000**	**€ 50.000**	**€ 50.000**	**€ 50.000**

Lindenberg huis voor de kunsten

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

Uitnodiging vergadering

Aan
Leden van de Raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong en Waalfront

Datum vergadering, tijdstip van aanvang
10 juni 2015 / 20:30-21.00uur

Plaats vergadering
Traianuskamer

Agenda vergadering Raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong en Waalfront

1. Opening en mededelingen
2. Eventuele inspraak
3. Bespreking kwartaalbericht nr.6 (mei 2015)
   - *Doel van de bespreking; opinievorming*
4. Langetermijnagenda RGW (versie mei 2015)
   - *Doel van de bespreking; vaststellen*
5. Sluiting

N. Vergunst
Voorzitter Raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong en Waalfront

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

Ontwikkelingsbedrijf
Projectontwikkeling

Ingekomen stuk D7 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 96 10
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
19 mei 2015	OB10/D151815439	Luciën Koridon
Onderwerp	Datum uw brief	Doorkiesnummer
Kwartaalbericht Waalsprong nr. 6	-	(024) 3292768

Geachte leden van de raad,

In december 2013 heeft u een brief ontvangen over de wijze waarop ons college u periodiek wil gaan informeren over de relevante ontwikkelingen in de Waalsprong. Voorgesteld is om u elk kwartaal een bericht te sturen met gegevens die aanvullend zijn op de risiconota of de Voortgangsrapportage Grote Projecten (VGP). In de Raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong van 24 juni 2014 is aangegeven dat het kwartaalbericht in deze vorm prima tegemoet komt aan de informatiebehoefte. Net als in het vorige kwartaalbericht is de nieuwe informatie in het kwartaalbericht gemarkeerd in een afwijkende kleur.

Begin 2014 is afgesproken om na een jaar te kijken of aanpassing van de frequentie en de inhoud van het kwartaalbericht Waalsprong gewenst is. Op 24 juni 2014 is in de raadscommissie Waalsprong hierover gesproken en zijn een aantal wensen aan ons meegegeven die inmiddels ook verwerkt worden in de kwartaalberichten Waalsprong.
Hierbij leggen we u graag de vraag voor of u een evaluatie van het kwartaalbericht wenst conform de afspraak van begin 2014.

Bij deze brief ontvangt u het Kwartaalbericht Waalsprong nr. 6. In dit bericht zijn de financiële gegevens geactualiseerd en is het onderdeel `Voortgang lopende deelgebieden` aangevuld of aangepast ten opzichte van het vorige kwartaalbericht. In dit kwartaalbericht wordt extra stilgestaan bij de realisatie in 2014.

Wij hopen dat het gepresenteerde kwartaalbericht nr. 6 bijdraagt aan het overzicht in de stand van zaken in de Waalsprong.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Kwartaalbericht Waalsprong nr. 6

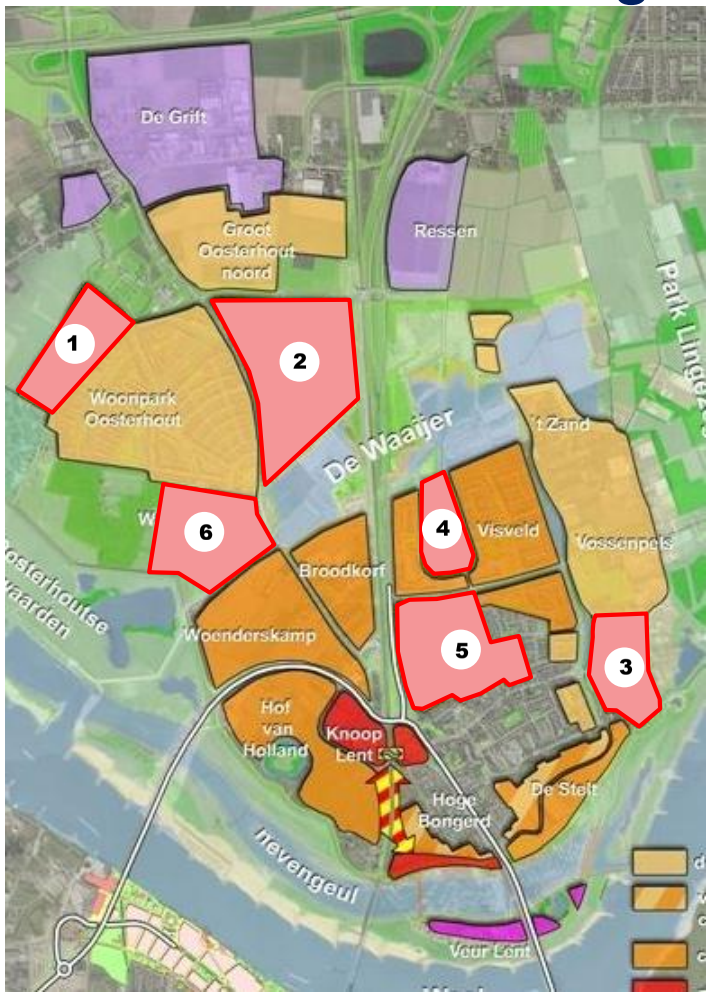
Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

Kwartaalbericht

- Aanvullend op:
  - VGP
  - Risiconota
- Basis:
  - Grondexploitatie GEM Waalsprong 2015
    en de Grondexploitatie Waalsprong gemeentelijk deel 2015
  - Recente ontwikkelingen
- Op basis van GREX en recente ontwikkelingen, inzicht in:
  - Beschikbare voorraad
  - Realisatie verkoop kavels t.b.v. woningprogramma
  - Realisatie verkoop kavels t.b.v. overig programma
  - Verwachting verkoop lopende jaar (na 3e kwartaal ook doorkijk naar volgend jaar)
  - Diversiteit woningtypen (1x per jaar)
  - Planning deelgebieden
  - Voortgang deelgebieden
  - Marktontwikkelingen

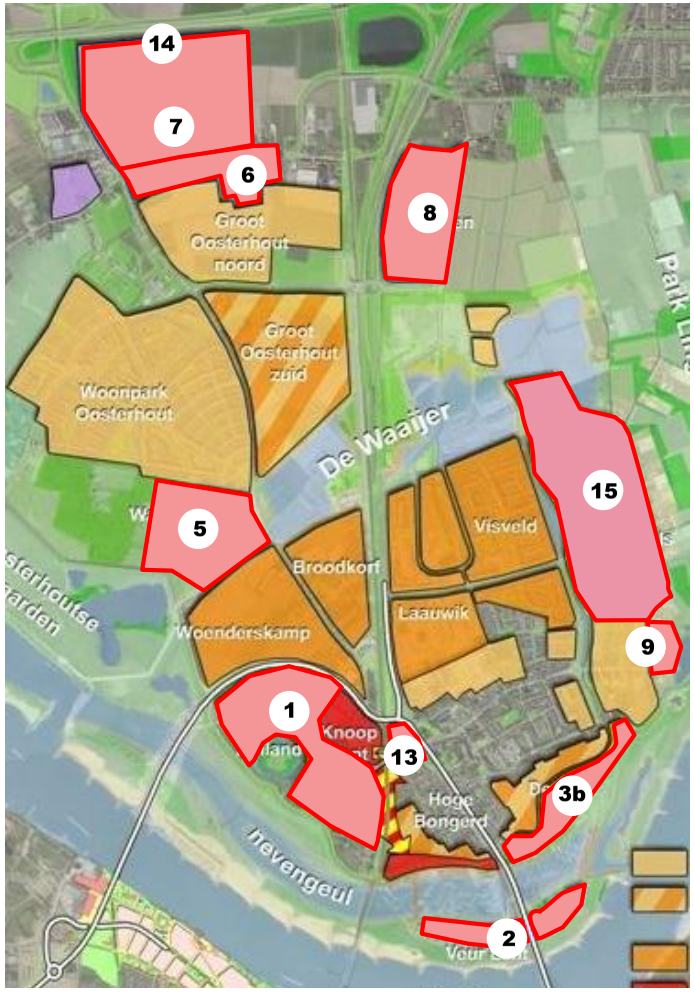
Beschikbare voorraad kavels t.b.v. woningbouw *per 01-04-2015*

Deelgebied	Beschikbaar in plangebied*	Waarvan reeds bouwrijp
1. Het Nijland	20	20
2. Grote Boel	675	0
3. Vossenpels (zuid)	20	20
4. Laauwik (eiland)	170	170
5. Lentseveld	90	90
6. De Waaijer (Waaijenstein)	100	0
Totaal**	1075	300

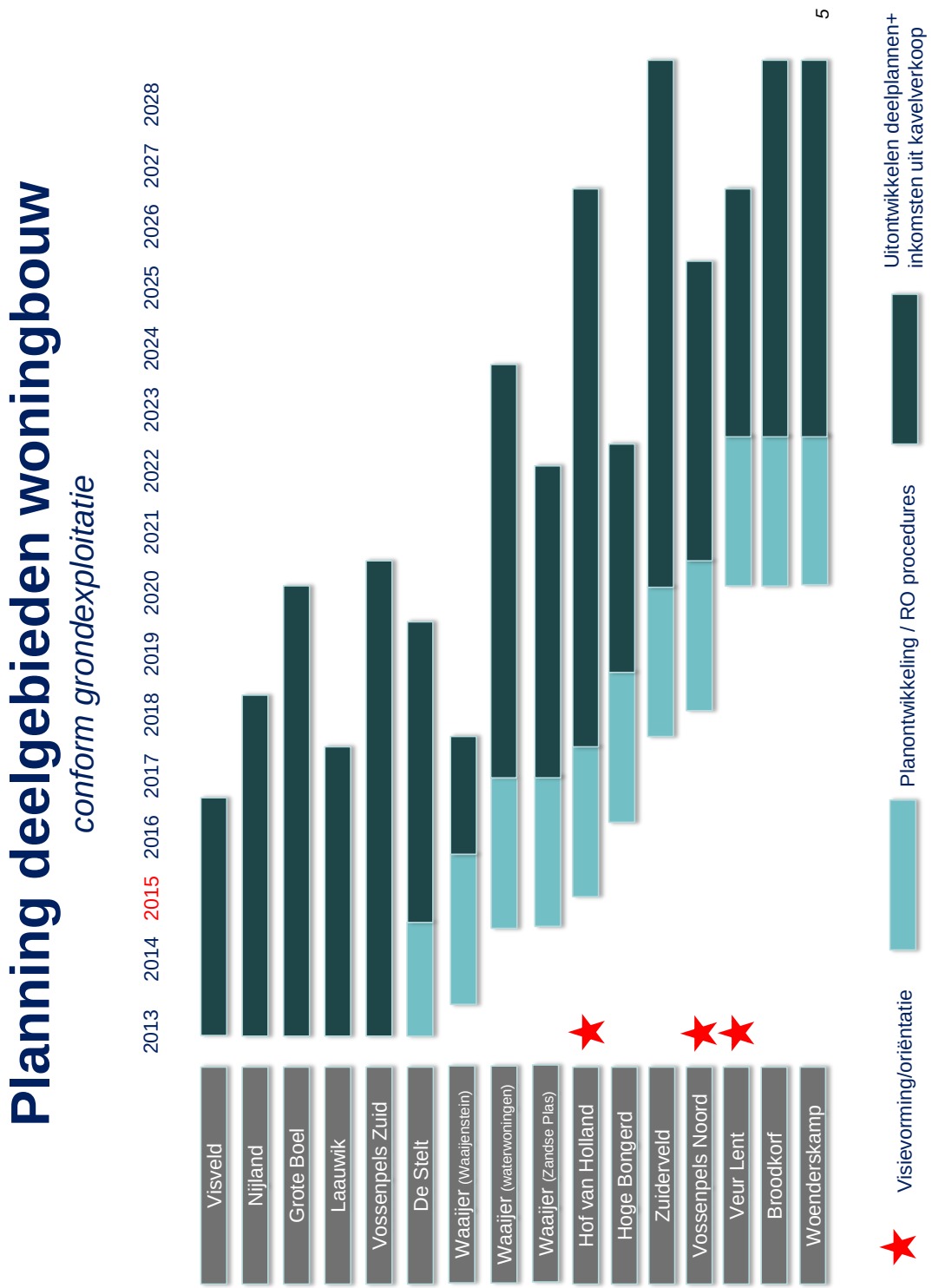
*Kavels die planologisch voor wonen bestemd zijn en die binnen 1 jaar bouwrijp kunnen worden opgeleverd.
**De genoemde aantallen zijn indicatief, omdat vraaggericht ontwikkeld wordt.

Stand van zaken planvorming

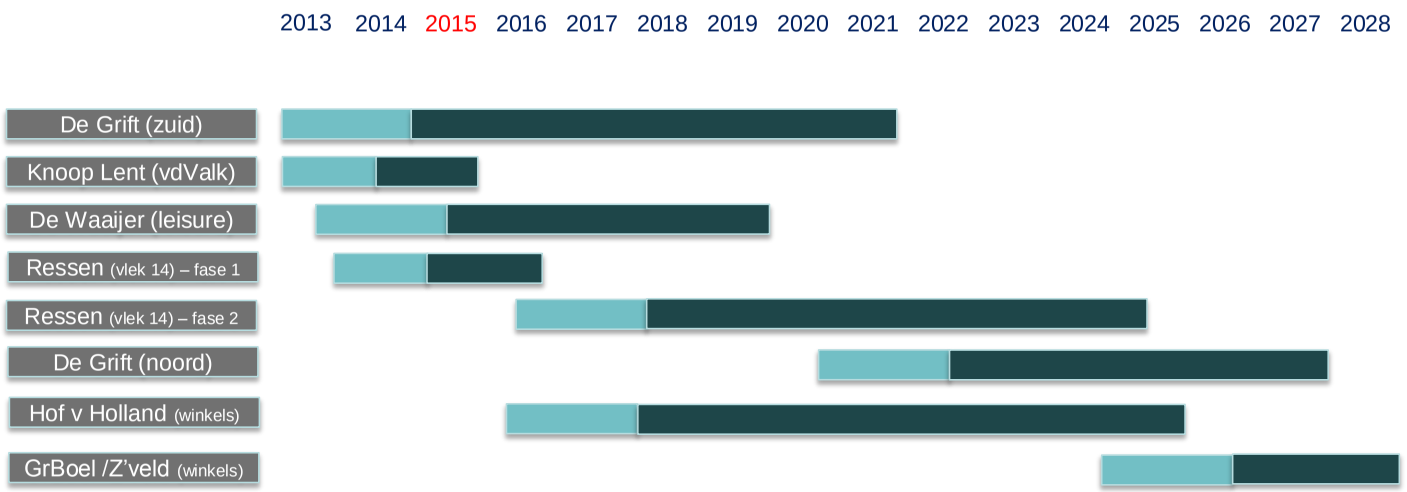
Deelgebied	Status
1. Hof van Holland	Visievorming
2. Veur Lent	Visievorming
3b. De Stelt zuid	b.p. onherroepelijk
5. De Waaijer (Waaijenstein)	ambitiedocument Q2 ‘15
6. De Grift (zuid)	b.p. procedure Q3 ‘15
7. De Grift (noord)	b.p. procedure Q1 ‘15
8. Ressen (fase 1)	b.p. procedure Q3 ‘15
9. Vitens e.o.	b.p. procedure Q2 ‘15
13. Gebiedsontw. v.d. Valk	b.p. onherroepelijk
14. Windturbines De Grift	b.p. vastgesteld
15. Vossenpels noord	visievorming Q2 ‘15

b.p. bestemmingsplan
BKP beeldkwaliteitsplan
RvS Raad van State

Planning deelgebieden woningbouw
conform grondexploitatie
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
Visveld
Nijland
Grote Boel
Laauwik
Vossenpels Zuid
De Stelt
Waaijer (Waaijenstein)
Waaijer (waterwoningen)
Waaijer (Zandse Plas)
Hof van Holland
Hoge Bongerd
Zuiderveld
Vossenpels Noord
Veur Lent
Broodkorf
Woenderskamp
Visievorming/oriëntatie
Planontwikkeling / RO procedures
Uitontwikkelen deelplannen+ inkomsten uit kavelverkoop
5

Planning niet-woningbouw

conform grondexploitatie

Stand van zaken verkoop woningkavels

conform grondexploitatie GEM

- Het schema op de volgende pagina (tevens genoemd: *Stand van zaken verkoop woningkavels)* geeft de stand van zaken weer.

- De eerste balk geeft de feitelijk gerealiseerde aantallen/omzet per kwartaal weer in 2014.

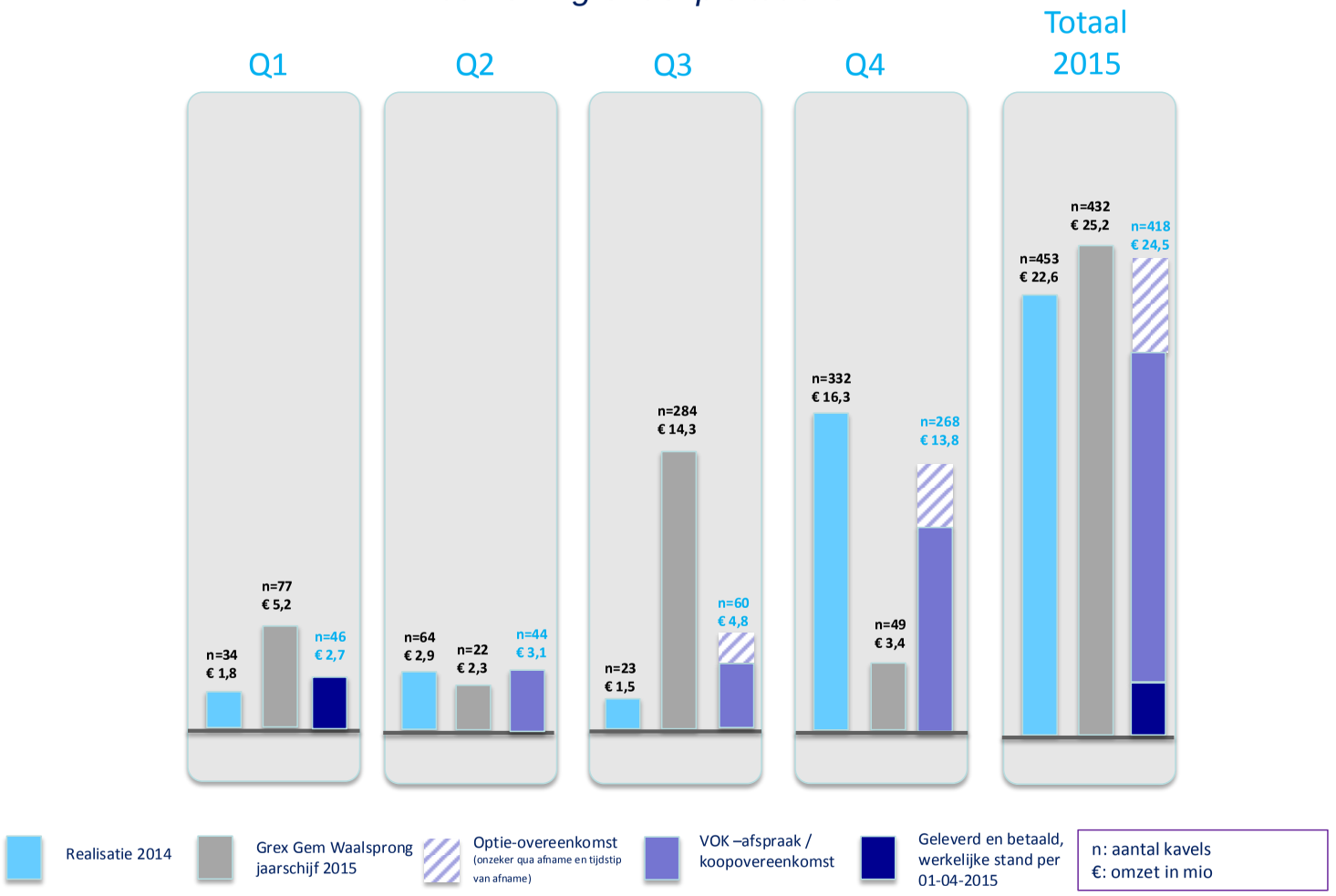
- De tweede balk geeft aan wat is opgenomen in de jaarschijf 2015 van de concept grondexploitatie 2015.

- De derde balk geeft de stand van zaken aan van de verkoop in 2015 en is als volgt opgedeeld:
  - Het donkerblauwe vlak geeft de stand van de feitelijke verkopen.
  - In paars is weergegeven welk deel wordt afdekt door VOK-afspraken (verplichte afname marktpartijen/corporaties) en het deel waar sprake is van koopovereenkomsten met een afnameplicht
  - In paars/wit is de som van uitstaande opties weergegeven. Deze zijn ook in het kwartaal geplaatst waarin ze kunnen vallen. Dit geeft aan voor hoeveel kavels concrete interesse bestaat vanuit marktpartijen/consumenten.

- Bij interpretatie van dit schema moet er rekening mee worden gehouden met twee effecten:
  - De opties zijn slechts een indicator zijn van de marktinteresse. Een deel van deze opties zal afvallen of verschuiven in de tijd. Daarnaast komen er in de loop van de tijd opties bij.
  - Het systeem om de omzet op deze manier in beeld te brengen is ingevoerd in Q1-2014. In de loop van de tijd zal blijken wat de voorspellende waarde is van de opties voor de feitelijke afzet.

Stand van zaken verkoop woningkavels

conform grondexploitatie GEM

Marktontwikkelingen

- Aantrekken van de markt lijkt ook in 2015 door te zetten.
- Consumenten:
  - Nog steeds veel interesse voor goedkope woningen
  - Ook groeiende interesse voor duurdere woningtypes
  - Aanhoudende interesse voor zelfbouw
  - Recente marktpeilingen laten een behoefte zien aan seniorenwoningen met name in gebieden dicht bij de Waal en dicht bij voorzieningen
  - Er blijft ook behoefte aan huurwoningen, hoewel er ook doorstroming plaatsvind binnen de Waalsprong naar koopwoningen
  - Behoefte aan specifieke woonvormen wordt onderzocht in samenwerking met andere partijen
- Marktpartijen:
  - Veel interesse voor het ontwikkelen van nieuwe locaties. Volumes blijven klein, maar dat past ook in de strategie van diversiteit in aanbod;
  - Voldoende interesse van marktpartijen om op onderdelen weer ontwikkelcompetities te organiseren;
  - Eerste project in innovatieve systeembouw is in de verkoop.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Vossenpels Zuid**
  - De eerste IBBN-woningen in de Vossenpels zijn 4e kwartaal 2014 opgeleverd.
  - Woongroepen in samenwerking met Talis.

    - De oplevering van ecologische woongroep IEWAN is gepland voor 1 mei 2015.

    - Project Meergeneratiewonen: in maart is de bouw van de huurwoningen gestart. Oplevering wordt verwacht in Q1-2016. Rond de zomer wordt naar verwachting gestart met de bouw van de koopwoningen.
  - Visievorming voor Vossenpels-midden/noord is gestart om de markt van zelfbouw (bijv. Plantjevlag) en specifieke woonconcepten op deze plek te kunnen blijven bedienen. De overweging hierbij is om Vossenpels midden/noord naar voren te halen in de planning. In de eerste fase van de Vossenpels begint het aanbod beperkt te worden.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Laauwik (eiland) en Lentseveld**
  - Lentseveld en eiland Laauwik zijn volledig in optie, met uitzondering van kavels/ particuliere bouw (circa 30) en vlekken voor appartementen.
    Op 4 april, tijdens de Woonbeurs Nijmegen, gaan de laatste 3 projecten voor grondgebonden woningen op het eiland in verkoop. Afname van grond is afhankelijk van verkoopresultaten.
  - De belangstelling van ontwikkelaars voor appartementen op het eiland neemt momenteel toe.
    - Ontwikkeling van een kleinschalig appartementencomplex (goedkope koop).
    - Er lopen overleggen om een deel van het appartementenprogramma op het eiland in te vullen met ouderen/zorgwoningen. Talis heeft hier inmiddels grond voor afgenomen voor 32 zorgwoningen.
    - Inmiddels is een serieuze gegadigde voor de appartementen op de kop van het eiland (noordzijde).
    - Voor de appartementen aan de zuidzijde heeft zich een mogelijke kandidaat gemeld.
  - Met uitzondering van particuliere kavels en appartementen zijn de kavels voor seriematige woningbouw in het plangebied naar verwachting verkocht in 2015.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Visveld**
  - Groene Oever is in uitvoering, bouwplan omvat 78 eengezinswoningen en 39 appartementen. Medio april 2015 worden circa 100 woningen opgeleverd. Een laatste bouwfase wordt vermoedelijk gestart in Q2-2015.
- **Het Nijland**
  - Grootste deel van de beoogde 325 woningen is gerealiseerd, in aanbouw (rijwoningen, tweekappers) of in optieovereenkomsten vastgelegd.
  - Afzet kavels voor vrijstaande woningen loopt wel langzaam, maar er blijft interesse.
  - Beoogde afronding van de wijk zal eind 2015 plaatsvinden. Er zullen dan nog wel enkele kavels voor vrijstaande woningen beschikbaar zijn, die afhankelijk van marktbehoefte in 2016-2018 verkocht zullen worden.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Grote Boel**
  - Levering van de eerste bouwrijpe grond in de Grote Boel heeft plaatsgevonden in Q4-2014. Daarvan zijn 43 voor Talis (sociale huur) en 132 voor de marktpartijen (Heijmans en AM). Feitelijke realisatie van woningtypes is nog afhankelijk van de verkoop van woningen door de ontwikkelaars. Inmiddels heeft Talis de woningen via Entree uitgegeven. De bouw start begin mei 2015.
  - Inmiddels is een aanvang gemaakt met planontwikkeling fase 2. Betreft hier grotendeels invulling van de VOK-afspraken (50 woningen in de sociale huur en 50 marktkavels); grondafname in Q4-2015. Verder is gestart met planuitwerking op andere bouwvelden door niet-VOK-ontwikkelaars. Het gaat hierbij om ca 135 woningen.
  - In de Grote Boel wordt ook ruimte gegeven aan initiatieven van partijen met innovatieve bouwconcepten.

Voortgang lopende deelgebieden

- **De Stelt**
  - In 2014 is op basis van het onherroepelijke bestemmingsplan gestart met planontwikkeling De Stelt-Noord, ca. 200 woningen.
  - In Q4-2015 worden kavels afgenomen door Talis (25 woningen in de sociale huur) en door de VOK-ontwikkelaars, AM, Bouwfonds, Heijmans (75 marktkavels). Op 4 april, tijdens de Woonbeurs Nijmegen, wordt een eerste bouwproject in ‘presale’ gepresenteerd.
  - Voor het resterende plangebied van de Stelt Noord is ook al concrete interesse van marktpartijen. De planuitwerking en onderhandelingen hierover zijn gaande.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Hof van Holland**
  - Visievorming voor Hof van Holland en omliggende deelgebieden (Woenderskamp, Broodkorf) is gestart. Het plan beoogt woningen in een voor de Waalsprong onderscheidend woonmilieu naast winkels en maatschappelijke voorzieningen. Een analyse- en perspectief document is in maart 2015 aangeboden aan de raad.
  - In maart heeft een informatie- en debatavond plaatsgevonden met bewoners, belangstellenden en andere stakeholders. In april vindt een online enquête plaats. De resultaten worden gebruikt voor het opstellen van een aantal ontwikkelscenario's voor het gebied. Eind mei 2015 worden een aantal scenario's voorgelegd aan het publiek, marktpartijen en vervolgens aan de raad. In juli worden de concepten en de toetsing hiervan aan de raad aangeboden.

Voortgang lopende deelgebieden

- **De Waaijer:**
  - Op 9 maart 2012 heeft de officiële start plaatsgevonden van de zandwinning. MNO Vervat is verantwoordelijk voor de realisatie van het plassengebied incl. de exploitatie van grond en zand. De zandwinning verloopt volgens planning.
  - We onderzoeken de mogelijkheden om de plassen van De Waaijer te verondiepen. In de planexploitatie is rekening gehouden met een opbrengst als gevolg van het gecontroleerd terugbrengen van grond in de drie plassen. Vooralsnog hebben de contacten met marktpartijen niet geleid tot tevredenstellende resultaten en heeft het Waterschap Rivierenland haar goedkeuring onthouden aan de noodzakelijke vergunningverlening in het kader van de Nota Bodembeheer. We zijn in gesprek met Waterschap en provincie over de te realiseren (zwem)waterkwaliteit. We blijven de markt verkennen op goede verdienmodellen; tegenvallende opbrengsten uit de zand- en grondexploitatie kunnen mogelijk met andere ontwikkelingen deels worden goedgemaakt.
  - Inmiddels is gestart met de bouw van Cinemec. De opening wordt eind 2015 verwacht. Op het gebied van Leisure speelt er nog een initiatief voor een sauna/ wellness voorziening.

Voortgang lopende deelgebieden

- **De Waaijer (vervolg):**
  - Voor plandeel Waaijenstein wordt in Q2 2015 een ambitiedocument opgesteld incl. een voorstel voor marktbenadering. Het b.p. Landschapszone maakt de realisatie mogelijk van 85 appartementen en 17 vrije kavels. We willen de markt uitnodigen om met voorstellen te komen die aansluiten bij de gebiedskenmerken en passend binnen de kaders van de GREX.
  - In het verlengde van Waaijenstein verkennen we ook de haalbaarheid van alle overige woningbouw in De Waaijer. In dit kader onderzoeken we ook de haalbaarheid van geprognotiseerde waterwoningen (2x 45 stuks) in de Lentse en Oosterhoutse Plas.

Voortgang lopende deelgebieden

- **De Oosterhoutse Waarden**
  - Nijmegen heeft met DLG een overeenkomst gesloten voor realisatie van het natuurproject Oosterhoutse Waarden. Dit project is aanbesteed en gegund. Vanaf 1 juli is ook met de realisatie gestart. Vanuit Waalweelde is een bijdrage aan de Oosterhoutse Waarden toegezegd van € 1,2 mio. We onderzoeken op welke wijze het toekomstig beheer gestalte kan krijgen. Daarin stemmen we af met het project Dijkteruglegging Lent. Het beheerregime van beide locaties dient op elkaar te worden afgestemd, daarin is het streven om met één beheerorganisatie beide locaties te beheren.
  - MNO maakt voor haar afzet van zand gebruik van de afvoermogelijkheid per schip. In het kader van de regeling Quick Wins is een subsidie door het Rijk verstrekt voor de realisatie van een werkhaven met als doel ‘het stimuleren van transport over water’. Op dit moment is er al een havenfaciliteit aanwezig. In de zomer 2014 is er een grotere loswal gerealiseerd met voorzieningen tbv wachtplaatsen voor binnenvaartschepen. Deze haven kan gebruikt worden voor overslag van bouwmaterialen tbv projecten in Waalsprong en Nijmegen. De exploitatie van de haven wordt door MNO verzorgd tot eind 2020.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Vitens en omgeving**
  - Het College heeft in de zomer van 2013 de gebiedsvisie Vitens e.o., met daarin opgenomen horeca in het pompstation, een aantal woningkavels en natuur, vastgesteld.
  - Voor het voormalig pompstation is een horecafunctie al mogelijk gemaakt. Voor de omgeving van het pompstation moet nog een bestemmingsplanprocedure worden doorlopen (2015).
  - Het voormalige pompstation van Vitens wordt verkocht ten behoeve van een horecafunctie; de onderhandelingen zijn gevorderd. Ondertekening van de koopovereenkomst wordt verwacht in Q3 2015.
  - Met dit bestemmingsplan worden ook 4 vrije kavels aan het woningbouwprogramma toegevoegd.
  - Vooruitlopend op vaststelling van dit bestemmingsplan wordt de planexploitatie Vitens e.o. vastgesteld.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Bedrijven:**
  - Vlek 14 / Ressen: in het voorjaar 2013 is door de Raad een amendement vastgesteld mbt de ontwikkeling van grootschalige detailhandel in vlek 14. De Raad verzoekt het college een pauze periode in acht te nemen van 3 jaar en in die tijd afstemming te zoeken met de regiogemeenten. De Raad gaat wel akkoord met de realisatie van een grote bouwmarkt. Dit amendement is in de planexploitatie verwerkt door twee ontwikkelfasen te onderscheiden. Zowel ambtelijk als bestuurlijk lopen er gesprekken met de provincie en de stadsregio over de toekomst van Ressen. Nijmegen en provincie zijn samen opdrachtgever geweest van het adviesbureau. BRO voor een onderzoek naar een grote bouwmarkt op de locatie Ressen. Daarmee is de afspraak dat Nijmegen en provincie langs de ladder voor duurzame verstedelijking een ontwikkeling op Ressen aantoonbaar maken. Conclusie van BRO is dat Ressen een goede locatie is voor een grote bouwmarkt. Nijmegen gaat dan ook over tot het opstellen van een bestemmingsplan (eerste fase Ressen) voor een bouwmarkt, tankstation, fastfoodrestaurant. en (evt.) een delivery hub. Het proces van de koopovereenkomst met Hornbach is gekoppeld aan het proces van afstemming met de provincie. Inhoudelijk zijn er met Hornbach geen bijzondere dilemma's meer te verwachten en gaan we er van uit dat in Q2 2015 de koopovereenkomst getekend kan worden.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Bedrijven** (vervolg)
  - De Grift (noord): Voor deze locatie richten we ons op een gemengd bedrijventerrein met een accent op logistiek. Vanuit de logistieke markt is er interesse voor de Grift. Er wordt een transactie voorbereid voor de verkoop van een kavel van 6 ha met een optie voor nog eens 4 ha. Het bestemmingsplan is inmiddels vrijgegeven voor zienswijzen. Dit is in afwijking van de prognose voor de gronduitgifte
  - Het ambitiedocument de Grift is aangeboden aan de gemeenteraad in Q1-2015.
  - Op de locatie De Grift (noord) zullen tevens naar verwachting tenminste vier windturbines gerealiseerd worden. Inmiddels heeft de Raad het bestemmingsplan vastgesteld, maar er is ook beroep aangetekend bij de Raad van State.
  - De Grift (zuid): Dit is een enigszins gefragmenteerd gebied met o.a. terreinen ten zuiden van de Stationsstraat. Binnen het plangebied De Grift (zuid) onderzoeken we de haalbaarheid van een crematorium. De planvoorbereiding voor het bestemmingsplan is gestart.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Groot Infra:**
  - In 2014 is de fietstunnel Laauwikstraat aanbesteed, planning is medio 2015 gereed. De werkzaamheden zijn dan ook in Q1 gestart. Binnen dit werk ontstaan er ook 5 nieuw uit te geven kavels. Deze kavels zijn al middels bestemmingsplan fietstunnel geregeld.
  - De HOV-baan stad-inwaarts langs de Prins Mauritssingel (ovatonde-Knoop Lent) is gereed.
  - Binnen de deelexploitatie Groot Infra wordt ook het hotel Van der Valk gerealiseerd. Het bestemmingsplan onherroepelijk. De omgevingsvergunning is verleend. Verwachting is dat in april 2015 met de bouwwerkzaamheden gestart wordt.

- **Watersportcentrum nevengeul**

  Met de Radboud Universiteit is een intentieovereenkomst gesloten om de haalbaarheid van het watersportinitiatief langs de nevengeul te verkennen. De RU zoekt al langer naar een geschikte locatie voor roeivereniging Phocas. De verenigingen binnen de stichting Watersport Nijmegen houden we op de hoogte van de voortgang. We kijken met de haalbaarheidsstudie in welke vorm ook zij in te passen zijn. Vooralsnog zijn nog twee locaties in studie; de Stelt en het Bastion op Veur Lent. In mei/juni 2015 wordt er meer duidelijkheid verwacht over de locatiekeuze en over de financiële haalbaarheid.

Voortgang lopende deelgebieden

Tijdelijk anders bestemmen

Er zijn momenteel diverse initiatieven in uitvoering:

- Kas in de Vossenpels. Allerlei kleine initiatieven krijgen vorm. Inmiddels is er een aanvraag ingediend voor de tijdelijke omgevingsvergunning. Onderdeel van de aanvraag zijn diverse ateliers, stadslandbouw, een ontmoetingscafé voor gebruikers van de kas en omwonenden.
- Stadslandbouw in Woenderskamp
- Moestuinen in Vossenpels, in het najaar wordt de tuin uitgebreid met 3.000 m^2 naar een totaal van 7.000 m^2
- De hondenspeeltuin in Broodkorf is in gebruik.
- Moestuin ‘de Pompoen’. Bewoners uit Het Nijland houden een moestuin in Zuiderveld. De tuin is inmiddels uitgebreid met een aantal plekken.
- Co-bomen: een groep bewoners heeft enkele boomgaarden in beheer. In november 2014 is het eerste oogstfeest gehouden. De stichting kent inmiddels meer dan 100 betalende leden.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Tijdelijk anders bestemmen** (vervolg)

Projecten in voorbereiding:

- Sportveld voor Citadelcollege in Broodkorf. Er vindt overleg plaats over uitvoering van de werkzaamheden (inrichten terrein). Ingebruikname naar verwachting Q2-2015.
- Kunstenaarscollectief Observatorium is in opdracht van de GEM Waalsprong en Cultuurmij Oost een verkenning aan het verrichten naar de tijdelijke inzet van het gebied van de Hoge Bongerd / Veur-Lent voor activiteit en placemaking. Mogelijke activiteiten moeten de relatie van het dijkterugleggingsgebied en de Waalsprong gaan versterken en mensen uitnodigen om het gebied te gaan benutten.

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

Langetermijnagenda van de Raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong (RGW) **Versie d.d. mei 2015**		**Procedure / type stuk**	**Termijn**
1.	**Kwartaalberichten stand van zaken Waalsprong** Conform de oproep in de motie 'vaste raadscommissie Waalsprong' ontvangt de gemeenteraad elk kwartaal een informatiebrief met de daarin opgenomen de laatste stand van zaken ten aanzien van de Waalsprong. (*indices, benchmark grondprijs, aantal verkochte kavels, de verwachte kavelverkoop op korte termijn, inhoud van het bouwprogramma en stedelijke voorzieningen en de kwaliteit van de openbare ruimte)* Evaluatie	Raadsinformatiebrief	CIE WS/WF 1e - B&W 11-03 2e - B&W 22-04 3e - B&W 26-08 4e – B&W 04-11 5e – B&W 27-01
2.	**Bestemmingsplan De Grift-Noord** Het bestemmingsplan wordt aan de gemeenteraad voorgelegd.	Raadsvoorstel	2e / 3e kwartaal 2015
3.	**Bestemmingsplan De Grift-Zuid/West** Het bestemmingsplan wordt aan de gemeenteraad voorgelegd.	Raadsvoorstel	4e kwartaal 2015
4.	**Ambitiedocument Waaijenstein** Aan de gemeenteraad worden de afzonderlijke ambitiedocumenten per deelplan voorgelegd ten aanzien van alle nog in ontwikkeling te nemen gebieden. Deze ambitiedocumenten zijn vervolgens weer de onderlegger voor de diverse bestemmingsplannen.	Bespreekdocument	3e kwartaal 2015 (eerste deelplan)
5.	**Presentatie stand van zaken plannen voor watersport nevengeul**	Bespreekdocument	3e kwartaal 2015
6.	**Bestemmingsplan Vitens e.o.** Het bestemmingsplan wordt aan de gemeenteraad voorgelegd.	Raadsvoorstel	3e kwartaal 2015
7.	**Bestemmingsplan Ressen / Vlek 14** Het bestemmingsplan wordt aan de gemeenteraad voorgelegd.	Raadsvoorstel	4e kwartaal 2015
8.	**Plan van aanpak versnelling woningbouw Hof Van Holland / Broodkorf-Zuid (ambitiedocument)** Fase 1: ANALYSE en PERSPECTIEF (dec-feb 2015) Begin maart wordt een analyse document door het College aan de raad aangeboden waarin een markt/ruimtelijke analyse in staat en een stuk over het perspectief, zie PVA. Dit stuk zal ter informatie worden aangeboden aan de raad. Fase 2: VISIEVORMING EN CONCEPTONTWIKKELING (februari-juli 2015) Hier worden twee documenten aangeboden. Document over de voorgestelde visie of hoofdlijnen en de concepten die hieruit voort gekomen zijn. Dit zal in waarschijnlijk in mei ter informatie worden aangeboden aan de raad. Document met de resultaten van toetsing en voorstel uitwerking van concept(en) voor het plangebied. Dit zal in juli plaatsvinden en zal in de vorm van een raadsvoorstel worden aangeboden. Dit betreft namelijk het document met daarin een voorstel voor een concept wat nader uitgewerkt gaat worden.	Bespreekdocument Bespreekdocument Bespreekdocument en Raadsvoorstel	CIE WS 28/1 PA 15-4 2e kwartaal 2015

	Fase 3. CONCEPTUITWERKING EN HANDELINGSKADER (juli – oktober 2015) Hier zal een document worden aangeleverd met de conceptuitwerking en handelingskader (zie PVA) dit zal ter informatie in oktober naar de raad toe gaan.	Bespreekdocument	4e kwartaal 2015
9.	**Bestemmingsplan Dorpensingel-Oost** Het bestemmingsplan wordt aan de gemeenteraad voorgelegd.	Raadsvoorstel	Planning nog niet in beeld
10.	**Bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 39 (Vossenpelssestraat 67)** Het bestemmingsplan wordt aan de gemeenteraad voorgelegd.	Raadsvoorstel	10 juni 2015

Overzicht van mutaties t.o.v. de vorige versie d.d. april 2015

- **Ambitiedocument Waaijenstein, planning is derde kwartaal ipv tweede kwartaal.**
- **Presentatie stand van zaken plannen voor watersport nevengeul, planning is derde kwartaal ipv tweede kwartaal.**
- **Bestemmingsplan Groot- Oosterhout 4 (Woningen Griftdijk) afgevoerd (vastgesteld op 27 mei 2015)**
- **Bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 39 (Vossenpelssestraat 67), raadsvoorstel is 10 juni geagendeerd**

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

Agenda voor de bijeenkomst in de Raadzaal

Datum: woensdag 10 juni 2015
Aanvang: 21:30

1. **Opening en mededelingen**
2. **Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering**
3. **Vaststelling besluitenlijst van de vergadering van 27 mei 2015**
4. **Vaststelling notulen van de vergadering van 29 april 2015**
5. **Besluitvorming behandeladviezen van de raadskamers**
6. **Vaststellen van de voorstellen waarover geen spreektijd gevraagd is**
7. **Vragen van raadsleden aan het college**

Besluitvorming agendapunten Politieke Avond van 27 mei 2015

8. **Raadsvoorstel Nijmegen centrum - Binnenstad 1 (Donjon) (62/2015)** *(DEBATSTUK)*

Besluitvorming agendapunten Politieke Avond van 10 juni 2015

9. **Raadsvoorstel Subsidie 2015-2018 voor de kunstbus (70/2015)**
10. **Wensen en bedenkingen Nachtwinkels**
11. **Raadsvoorstel Evaluatie verordening winkeltijden Nijmegen (88/2015)**
12. **Raadsvoorstel Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis' (76/2015)**
13. **Raadsvoorstel Stimuleringsprogramma "Gezond in de stad" (77/2015)**
14. **Raadsvoorstel Tijdelijke uitbreiding formatie Sociale wijkteams (69/2015)**
15. **Raadsvoorstel Vaststellen scenario's voor de &pas (Nijmegen-Pas) (83/2015)**

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

16. **Raadsvoorstel Wijziging Modulaire gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed) (68/2015)**

Hamerstukken

17. **Raadsvoorstel Plan voor scholen 2016-2018 (75/2015)**

18. **Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 40 (Smitjesland 5) (78/2015)**

19. **Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 (Vossenpelssestraat 67) (79/2015)**

20. **Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel (80/2015)**

21. **Raadsvoorstel Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier (84/2015)**

22. **Raadsvoorstel Straatnaamgeving: De Stelt noordelijke deel (86/2015)**

23. **Raadsvoorstel Straatnaamgeving: Marsilius van Inghenpad (85/2015)**

24. **Raadsvoorstel Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal (87/2015)**

25. Ingekomen stukken

Brieven ter afdoening door het college van B&W (tenzij anders vermeld)

A1. d.d. 13 april 2015 van G.R. Bijsterhuizen inzake Jaarrekening 2014 met accountantsverklaring, het concept actualisatie beleidsplan Bijsterhuizen en ontwerp meerjarenbegroting 2015 t/m 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Bijsterhuizen

A2. d.d. 11 mei 2015 van de heer Gortemaker inzake Hondenpoep problematiek

A3. d.d. 13 en 16 mei 2015 van de heer Aalders inzake het regelen van een schadeloossteling

A4. d.d. 19 mei 2015 van Glastuinbouwproject Bergerden inzake Concept Jaarstukken 2014 en concept Begrotingswijziging 2015 en concept Begroting 2016, Beleidsplan 2015/2018 Gemeenschappelijke Regeling Bergerden

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

A5. d.d. 20 mei 2015 van Wijkraad Hazenkamp inzake Reactie n.a.v. uitspraak Raad van State over bestemmingsplan inzake herontwikkeling Groenestraat (Smit-Draad-terrein)

A6. d.d. 20 mei 2015 van VVE 'Residentie Waalboulevard II' Nijmegen inzake Horecaexploitatie en veiligheid appartementen Waalkade

A7. d.d. 27 mei 2015 van Wijkraad Hazenkamp inzake Reactie op reactienota snelfietsroute Goffertpark 22 april 2015

A8. d.d. 26 mei 2015 van de heer Näring inzake De Japanse duizendknoop

A9. d.d. 18 mei 2015 van de heer Berkhoff inzake Verkeersveiligheid Hillekensacker

A10. d.d. 21 mei 2015 van de heer Berkhoff inzake Begroeiing woning

Brieven ter kennisgeving aan te nemen

B1. d.d. 23 april 2015 van de Medezeggenschapsraad HAN inzake Verkeerssituatie Campus Nijmegen

B2. d.d. 3 mei 2015 van de heer Tiggeler inzake windmolenpark bij Nederlandse grens in Grafwegen

B3. d.d. 4 mei 2015 van de heer Van Munster inzake Behandeling brief

B4. d.d. 6 mei 2015 van PSP'92 Nijmegen inzake Zienswijze Valburg-18

B5. d.d. 6 mei 2015 van Stadsschoon Nijmegen Lent inzake Beeldkwaliteitsplan De Grift Noord

B6. d.d. 6 mei 2015 van Stadsschoon Nijmegen Lent inzake Bestemmingsplan De Grift Noord

B7. d.d. 9 mei 2015 van mevrouw Postema inzake Ontslag als gemeenteraadslid Nijmegen

B8. d.d. 12 mei 2015 van de gemeente Boxtel en Noordoostpolder inzake Aankondiging motie

B9. d.d. 12 mei 2015 van BMC Advies inzake Eindrapport Sterk Bestuur in Gelderland

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

B10. d.d. 20 mei 2015 van Ieder(in) inzake Landelijke registratie van gehandicaptenkaarten

B11. d.d. 20 mei 2015 van ChristenUnie Nijmegen inzake Terugtrekken burgerinitatief "Voorkomen misstanden in de prostitutie"

B12. d.d. 28 mei 2015 van BREED inzake Kwalitatieve kwartaalrapportage Breed, januari tot en met maart 2015

Brieven nog in behandeling

Brieven van het college van B&W ter kennisname (tenzij anders vermeld)

D1. d.d. 12 mei 2015 inzake Aanmelding deelname Experimentenwet

Brief D1 wordt besproken op een latere Politieke Avond

D2. d.d. 12 mei 2015 inzake Uitvoering motie "Zet de Vrijwilligerscentrale centraal"

D3. d.d. 12 mei 2015 inzake Uitvoering motie "Een zomer vol Waalkadegasten deel 2"

Brief D3 is besproken op de Politieke Avond van 27 mei 2015

D4. d.d. 15 mei 2015 inzake Achterstand eigen bijdrage Wmo

D5. d.d. 19 mei 2015 inzake Fietsstimuleringsplan 2015-2018

D6. d.d. 19 mei 2015 inzake Uitwerking Inhuurbeleid

D7. d.d. 19 mei 2015 inzake Kwartaalbericht Waalsprong nr. 6

Brief D7 is geagendeerd in de kamerronde op de Politieke Avond van 10 juni 2015

D8. d.d. 19 mei 2015 inzake Waalhalla

D9. d.d. 26 mei 2015 inzake Wensen en bedenkingen nachtwinkels

Brief D9 is geagendeerd in de kamerronde op de Politieke Avond van 10 juni 2015

D10. d.d. 26 mei 2015 inzake Herziening financieringsconstructies energiebesparing

D11. d.d. 26 mei 2015 inzake Zienswijze op concept-jaarrekening 2014 en concept-begroting 2016 GR MARN

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D12. d.d. 26 mei 2015 inzake Voortgangsrapportage Stadscontract tot en met 2014

D13. d.d. 26 mei 2015 inzake Extra beheer wijkspeeltuinen

D14. d.d. 26 mei 2015 inzake Illegale vuilniszakken

D15. d.d. 26 mei 2015 inzake Stadscentrummonitor 2014-2015

D16. d.d. 26 mei 2015 inzake Integratie Werkbedrijf en Breed

Deze brief is geagendeerd in de kamerbespreking op de Politieke Avond van 10 juni 2015

Brieven van interne organen en adviescommissies

D17. d.d. 26 mei 2015 van de raadsgriffier inzake Toezending brief aan Staatsecretaris inzake stopzetten innen ouderbijdrage Jeugdwet

D18. d.d. 28 mei 2015 van de Rekenkamer inzake Cultural governance

Brief D18 wordt gepresenteerd in de burgerronde op de Politieke Avond van 10 juni 2015

Toegevoegde agendapunten

26. Raadsvoorstel Bekrachtiging geheimhouding over toekomst bedrijfsonderdeel Dar (90/2015)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

1. Opening en mededelingen

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

2. Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering

Bijlage - Nagekomen ingekomen stukken Politieke Avond 10 juni 2015 (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

3. Vaststelling besluitenlijst van de vergadering van 27 mei 2015
Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015 (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

4. Vaststelling notulen van de vergadering van 29 april 2015
Raadsnotulen van 29 april 2015 (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

5. Besluitvorming behandeladviezen van de raadskamers

Bijlage - Behandeladviezen Politieke Avond 10 juni 2015 (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

6. Vaststellen van de voorstellen waarover geen spreektijd gevraagd is

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

7. Vragen van raadsleden aan het college

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

8. Raadsvoorstel Nijmegen centrum - Binnenstad 1 (Donjon) (62/2015)
(DEBATSTUK)
Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

9. Raadsvoorstel Subsidie 2015-2018 voor de kunstbus (70/2015)
Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

10. Wensen en bedenkingen Nachtwinkels

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor twee nachtwinkels (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

11. Raadsvoorstel Evaluatie verordening winkeltijden Nijmegen (88/2015)
Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen
(pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

12. Raadsvoorstel Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis' (76/2015)

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

13. Raadsvoorstel Stimuleringsprogramma "Gezond in de stad" (77/2015)
Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

14. Raadsvoorstel Tijdelijke uitbreiding formatie Sociale wijkteams (69/2015)
Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

15. Raadsvoorstel Vaststellen scenario's voor de &pas (Nijmegen-Pas) (83/2015)
Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas) (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

16. **Raadsvoorstel Wijziging Modulaire gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed) (68/2015)**
Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en GR WNO Breed (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

17. Raadsvoorstel Plan voor scholen 2016-2018 (75/2015)
Voorstel - Plan van scholen 2016-2018 verzoek Stichting Conexus (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

18. **Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 40 (Smitjesland 5) (78/2015)**
Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 Smitjesland 5 (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

19. **Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 (Vossenpelssestraat 67) (79/2015)**
Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 Vossenpelssestraat 67 (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

20. Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel (80/2015)

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

21. Raadsvoorstel Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier (84/2015)
Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

22. Raadsvoorstel Straatnaamgeving: De Stelt noordelijke deel (86/2015)
Voorstel - Straatnaamgeving De Stelt noordelijk deel Nijmegen-Noord (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

23. Raadsvoorstel Straatnaamgeving: Marsilius van Inghenpad (85/2015)
Voorstel - Straatnaamgeving Marsilius van Inghenpad (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

24. Raadsvoorstel Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal (87/2015)
Voorstel - Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

Brieven ter afdoening door het college van B&W (tenzij anders vermeld)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

A1. d.d. 13 april 2015 van G.R. Bijsterhuizen inzake Jaarrekening 2014 met accountantsverklaring, het concept actualisatie beleidsplan Bijsterhuizen en ontwerp meerjarenbegroting 2015 t/m 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Bijsterhuizen
Brief aan de raad - Jaarrekening 2014 met accountantsverklaring, concept beleidsplan en ontw. meerjarenbegroting GR Bijsterhuizen (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

A2. d.d. 11 mei 2015 van de heer Gortemaker inzake Hondenpoep problematiek
Brief aan de raad - de heer Gortemaker inzake Hondenpoep problematiek (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

A3. d.d. 13 en 16 mei 2015 van de heer Aalders inzake het regelen van een schadeloossteling
Brief aan de raad - de heer Aalders inzake het regelen van een schadeloossteling (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

A4. d.d. 19 mei 2015 van Glastuinbouwproject Bergerden inzake Concept Jaarstukken 2014 en concept Begrotingswijziging 2015 en concept Begroting 2016, Beleidsplan 2015/2018 Gemeenschappelijke Regeling Bergerden
Brief aan de raad - Concept Jaarstukken 2014 concept Begrotingswijziging 2015 concept Begroting 2016, Beleidsplan 2015 2018 GR Bergerden (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

A5. d.d. 20 mei 2015 van Wijkraad Hazenkamp inzake Reactie n.a.v. uitspraak Raad van State over bestemmingsplan inzake herontwikkeling Groenestraat (Smit-Draad-terrein)
Brief aan de raad - Wijkraad Hazenkamp inzake Reactie n.a.v. uitspraak RvS over best plan herontwikkeling Groenestraat Smit-Draad-terrein (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

A6. d.d. 20 mei 2015 van VVE 'Residentie Waalboulevard II' Nijmegen inzake Horecaexploitatie en veiligheid appartementen Waalkade
Brief aan de raad - VVE Residentie Waalboulevard II Nijmegen inzake Horecaexploitatie en veiligheid appartementen Waalkade (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

A7. d.d. 27 mei 2015 van Wijkraad Hazenkamp inzake Reactie op reactienota snelfietsroute Goffertpark 22 april 2015
Brief aan de raad - Wijkraad Hazenkamp inzake Reactie op reactienota snelfietsroute Goffertpark (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

A8. d.d. 26 mei 2015 van de heer Näring inzake De Japanse duizendknoop
Brief aan de raad - R20150610IS a08 van de heer Naring inzake De Japanse duizendknoop (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

A9. d.d. 18 mei 2015 van de heer Berkhoff inzake Verkeersveiligheid Hillekensacker
Brief aan de raad - dhr. Berkhoff verkeersveiligheid Hillekensackers (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

A10. d.d. 21 mei 2015 van de heer Berkhoff inzake Begroeiing woning
Brief aan de raad - dhr. Berkhoff begroeiing woning (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

Brieven ter kennisgeving aan te nemen

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

B1. d.d. 23 april 2015 van de Medezeggenschapsraad HAN inzake Verkeerssituatie Campus Nijmegen
Brief aan de raad - Medezeggenschapsraad HAN inzake Verkeerssituatie Campus Nijmegen (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

B2. d.d. 3 mei 2015 van de heer Tiggeler inzake windmolenpark bij Nederlandse grens in Grafwegen
Brief aan de raad - de heer Tiggeler inzake windmolenpark bij Nederlandse grens in Grafwegen (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

B3. d.d. 4 mei 2015 van de heer Van Munster inzake Behandeling brief
Brief aan de raad - de heer Van Munster inzake Behandeling brief (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

B4. d.d. 6 mei 2015 van PSP'92 Nijmegen inzake Zienswijze Valburg-18
Brief aan de raad - PSP 92 Nijmegen inzake Zienswijze Valburg-18 (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

B5. d.d. 6 mei 2015 van Stadsschoon Nijmegen Lent inzake Beeldkwaliteitsplan De Grift Noord
Brief aan de raad - Stadsschoon Nijmegen Lent inzake Beeldkwaliteitsplan De Grift Noord (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

B6. d.d. 6 mei 2015 van Stadsschoon Nijmegen Lent inzake Bestemmingsplan De Grift Noord
Brief aan de raad - Stadsschoon Nijmegen Lent inzake Bestemmingsplan De Grift Noord (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

B7. d.d. 9 mei 2015 van mevrouw Postema inzake Ontslag als gemeenteraadslid Nijmegen
Brief aan de raad - mevrouw Postema inzake Ontslag als gemeenteraadslid Nijmegen (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

B8. d.d. 12 mei 2015 van de gemeente Boxtel en Noordoostpolder inzake Aankondiging motie
Brief aan de raad - gemeente Boxtel en Noordoostpolder inzake Aankondiging motie (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

B9. d.d. 12 mei 2015 van BMC Advies inzake Eindrapport Sterk Bestuur in Gelderland
Brief aan de raad - BMC Advies inzake Eindrapport Sterk Bestuurd in Gelderland (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

B10. d.d. 20 mei 2015 van Ieder(in) inzake Landelijke registratie van gehandicapten-kaarten
Brief aan de raad - Ieder in inzake Landelijke registratie van gehandicaptenkaarten (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

B11. d.d. 20 mei 2015 van ChristenUnie Nijmegen inzake Terugtrekken burgerinitatief "Voorkomen misstanden in de prostitutie"
Brief aan de raad - ChristenUnie Nijmegen inzake Terugtrekken burgerinitatief Voorkomen misstanden in de prostitutie (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

B12. d.d. 28 mei 2015 van BREED inzake Kwalitatieve kwartaalrapportage Breed, januari tot en met maart 2015
Brief aan de raad - BREED inzake Kwalitatieve kwartaalrapportage Breed januari tot en met maart 2015 (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

Brieven nog in behandeling

Geen brieven

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

Brieven van het college van B&W ter kennisname (tenzij anders vermeld)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D1. d.d. 12 mei 2015 inzake Aanmelding deelname Experimentenwet
Brief aan de raad - Aanmelding deelname Experimentenwet (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

Brief D1 wordt besproken op een latere Politieke Avond

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D2. d.d. 12 mei 2015 inzake Uitvoering motie "Zet de Vrijwilligerscentrale centraal"
Brief aan de raad - Uitvoering motie Zet de Vrijwilligerscentrale centraal (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D3. d.d. 12 mei 2015 inzake Uitvoering motie "Een zomer vol Waalkadegasten deel 2"
Brief aan de raad - Uitvoering motie Een zomer vol Waalkadegasten deel 2 en Verordening Parkeerbelastingen 2015A (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

Brief D3 is besproken op de Politieke Avond van 27 mei 2015

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D4. d.d. 15 mei 2015 inzake Achterstand eigen bijdrage Wmo
Brief aan de raad - Achterstand eigen bijdrage Wmo (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D5. d.d. 19 mei 2015 inzake Fietsstimuleringsplan 2015-2018
Brief aan de raad - Fietsstimuleringsplan 2015 -2018 (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D6. d.d. 19 mei 2015 inzake Uitwerking Inhuurbeleid
Brief aan de raad - Uitwerking Inhuurbeleid (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D7. d.d. 19 mei 2015 inzake Kwartaalbericht Waalsprong nr. 6
Brief aan de raad - Kwartaalbericht Waalsprong nr. 6 (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

Brief D7 is geagendeerd in de kamerronde op de Politieke Avond van 10 juni 2015

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D8. d.d. 19 mei 2015 inzake Waalhalla
Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla (pdf)

Brief D8 is geagendeerd in de kamerronde op de Politieke Avond van 10 juni 2015

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D9. d.d. 26 mei 2015 inzake Wensen en bedenkingen nachtwinkels
Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor twee nachtwinkels (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

Brief D9 is geagendeerd in de kamerronde op de Politieke Avond van 10 juni 2015

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D10. d.d. 26 mei 2015 inzake Herziening financieringsconstructies energiebesparing
Brief aan de raad - Herziening financieringsconstructies energiebesparing (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D11. d.d. 26 mei 2015 inzake Zienswijze op concept-jaarrekening 2014 en concept-begroting 2016 GR MARN
Brief aan de raad - Zienswijze op concept-jaarrekening 2014 en concept-begroting 2016 GR MARN (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D12. d.d. 26 mei 2015 inzake Voortgangsrapportage Stadscontract tot en met 2014
Brief aan de raad - Voortgangsrapportage Stadscontract tot en met 2014 (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D13. d.d. 26 mei 2015 inzake Extra beheer wijkspeeltuinen
Brief aan de raad - Extra beheer wijkspeeltuinen (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D14. d.d. 26 mei 2015 inzake Illegale vuilniszakken
Brief aan de raad - Illegale vuilniszakken (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D15. d.d. 26 mei 2015 inzake Stadscentrummonitor 2014-2015
Brief aan de raad - Stadscentrummonitor 2014-2015 (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D16. d.d. 26 mei 2015 inzake Integratie Werkbedrijf en Breed
Brief aan de raad - Integratie Werkbedrijf en Breed (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

Deze brief is geagendeerd in de kamerbespreking op de Politieke Avond van 10 juni 2015

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

Brieven van interne organen en adviescommissies

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D17. d.d. 26 mei 2015 van de raadsgriffier inzake Toezending brief aan Staatsecretaris inzake stopzetten innen ouderbijdrage Jeugdwet
Brief aan de raad - Raadsgriffier brief aan Staatsecretaris stopzetten innen ouderbijdrage Jeugdwet (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

D18. d.d. 28 mei 2015 van de Rekenkamer inzake Cultural governance
Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance (pdf)

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

Brief D18 wordt gepresenteerd in de burgerronde op de Politieke Avond van 10 juni 2015

Agenda Raadscommissie GREX Waalsprong 10 juni 2015

26. Raadsvoorstel Bekrachtiging geheimhouding over toekomst bedrijfsonderdeel Dar (90/2015)
Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding toekomst bedrijfsonderdeel DAR N.V.
(pdf)

Bijlage - Nagekomen ingekomen stukken Politieke Avond 10 juni 2015

OVERZICHT VAN NAGEKOMEN INGEKOMEN STUKKEN (ONTVANGEN NA 26 mei 2015)

Agendering zal plaatsvinden op 24 juni 2015

A Brieven ter afdoening door het college van B&W (tenzij anders vermeld)

A1 d.d. 20 april 2015 van de heer Van Munster inzake Onveilige bussen van Breng/Hermes

A2 d.d. 27 mei 2015 van de heer Van Munster inzake Kantoor wijkagent in de Wolfskuil

A3 d.d. 29 mei 2015 van mevrouw Sitania inzake Vakantiegeld

A4 d.d. 31 mei 2015 van mevrouw Bootsma inzake Het jaarlijke nationale studentenhockeytournooi van HCQZ

A5 d.d. 1 juni 2015 van Wijkraad Lent en de heer Maassen inzake Losloopgebied Turennesingel

B Brieven ter kennisgeving aan te nemen

B1 d.d. 16 april 2015 van PSP'92 Gelderland inzake Bezwaarschrift Raadsbesluit d.d. 5 maart 2015

B2 d.d. mei 2015 van Hulpdienst Nijmegen inzake Jaarverslag 2014

B3 d.d. 27 mei 2015 van Stadspoort inzake Uw gemeente wordt gedupeerd

B4 d.d. 29 mei 2015 van Wecycle inzake Benchmark 2014 afgifte elektrische apparaten (e-waste)

B5 d.d. 2 juni 2015 van Waalhalla inzake Waalhalla in de CP-Kelco: een alternatief

B6 d.d. 2 juni 2015 van Ministerie van BZK inzake Wijziging bezoldiging burgemeesters en wethouders alsmede wijziging tegemoetkoming ziektekostenverzekering raadsleden

B7 d.d. 3 juni 2015 van de heer Van der Geest inzake Onstlagbrief fractievolger CDA

B8 d.d. 4 juni 2014 van PSP'92 Nijmegen inzake Notitie "Samen werken aan samenwerking"

C Brieven nog in behandeling

Geen brieven

D Brieven van het college van B&W ter kennisname (tenzij anders vermeld)

Bijlage - Nagekomen ingekomen stukken Politieke Avond 10 juni 2015

D1 d.d. 1 juni 2015 inzake Beantwoording motie "Bed, bad en brood"

D2 d.d. 9 juni 2015 inzake Giro d'Italia

D3 d.d. 9 juni 2015 inzake Startnotitie Gemeentelijk Rioleringsplan Nijmegen 2017 e.v.

D4 d.d. 9 juni 2015 inzake Sartnotitie Beleidskader Onderwijs 0-12 jaar

D5 d.d. 9 juni 2015 inzake Toezegging informatie verkeersveiligheid rondom scholen

D6 d.d. 9 juni 2015 inzake Evaluatie Arrangementen Zwemvaardigheden

D7 d.d. 9 juni 2015 inzake Position paper Kracht van Kennis

D8 d.d. 9 juni 2015 inzake Zienswijze op jaarrekening 2014 en begroting 2016-2019 van de ODRN

Brieven van interne organen en adviescommissies

Geen brieven

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Besluitenlijst

van de besluitronde van de Politieke Avond
van de Raad van de gemeente Nijmegen
op woensdag **27 mei 2015** om **21:30 uur**
in het stadhuis.

Afwezig: -

Omnummer: 26

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

1. Opening en mededelingen

Er zijn geen afmeldingen

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

2. Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering

Via de vergadermappen van de raadsapplicatie zijn de volgende stukken verspreid:

- Overzicht van nagekomen ingekomen stukken

Wat de orde van de vergadering betreft:

- Bij agendapunt 8 zal voorafgaand aan de benoeming van de heer Van Hunnik eerst afscheid genomen worden van mevrouw Postema.
- Toegevoegd is agendapunt 19 inzake Raadsvoorstel Uitvoering motie “Een zomer vol Waalkadegasten deel 2”
- Toegevoegd is agendapunt 20 Raadsvoorstel Liquidatieplan Stadsregio Arnhem Nijmegen
- Toegevoegd is agendapunt 21 Raadsvoorstel Benoeming lid Euregioraad
- Toegevoegd is agendapunt 22 Raadsvoorstel Verordening Raadscommissie Grondexploitaties Waalsprong en Waalfront.
- De fractie van GroenLinks heeft verzocht een extra onderwerp toe te voegen aan de agenda met als onderwerp ‘Nee tegen schaliegas’. Zij dienen daarvoor een motie in. Het onderwerp is toegevoegd aan de agenda.

De volgende punten zijn niet in de raadskamers behandeld en voorgesteld wordt om deze als hamerstuk te behandelen:
3, 4, 14 t/m 18 en 21 t/m 22

3. Vaststelling besluitenlijst van de openbare vergaderingen van 29 april 2015
4. Vaststelling notulen van de openbare vergadering van 1 april 2015
14. Raadsvoorstel Straatnaamgeving intrekking van de straatnaam de Boel (62/2015)
15. Raadsvoorstel Straatnaamgeving intrekking verdwenen straatnaam: van Sasse van Ysselstraat (64/2015)
16. Raadsvoorstel Partiële herziening bestemmingsplan Groot Oosterhout – 4 (woningen aan de griftdijk) (59/2015)
17. Raadsvoorstel Straatnaamgeving Dichterspark (60/2015)
18. Ingekomen stukken
21. Raadsvoorstel Benoeming lid Euregioraad (73/2015)
22. Raadsvoorstel Verordening Raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong en Waalfront (74/2015)

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015
Voorstel aanvaard

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

3. Vaststelling besluitenlijst van de openbare vergadering van 29 april 2015

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015
Conform besloten

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

4. **Vaststelling notulen van de openbare vergadering van 1 april 2015**

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015
Conform besloten

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

5. Besluitvorming behandeladviezen van de raadskamers 27 mei 2015

BEHANDELADVIEZEN POLITIEKE AVOND 27 mei 2015	
Raadsvoorstel Aanvalsplan armoede en schulden (56/2015)	**HAMERSTUK 27 mei**
Raadsvoorstel Initiatiefvoorstel jongerenparticipatie (67/2015)	**Kamerbespreking 24 juni**
Raadsvoorstel Uitvoering Toelage Hulp bij het Huishouden (63/2015)	**HAMERSTUK 27 mei**
Raadsvoorstel Nijmegen centrum – Binnenstad 1 (Donjon) (62/2015)	**DEBATSTUK 10 juni**
Raadsvoorstel Liquidatieplan Stadsregio Arnhem Nijmegen (71/2015)	**HAMERSTUK 27 mei**

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015
Conform besloten

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

6. **Vaststellen van punten waarover geen spreektijd is aangevraagd**

Voor de punten 3, 4, 10, 12, 14 t/m 18, 20 t/m 22 is geen spreektijd gevraagd en daarmee is ingestemd met de voorstellen.

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015
Voorstellen aanvaard

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

7. Vragen van raadsleden aan het college

Veilige School Brakkenstein

- **R. Jetten (D66), namens Liberaal Nijmegen, CDA, VVD, Gewoon Nijmegen en D66**

Op woensdag 20 mei organiseerde de vereniging Veilige School Brakkenstein een informatiebijeenkomst voor leden en wijkbewoners. Na afloop van deze bijeenkomst is commotie ontstaan, omdat een ambtenaar van de gemeente Nijmegen bij deze bijeenkomst is geweest zonder zich vooraf of tijdens de avond als ambtenaar bekend te maken. Dit heeft binnen de vereniging en in de wijk tot onrust geleid. Dit is voor de fracties van D66, Liberaal Nijmegen, CDA, VVD en Gewoon Nijmegen aanleiding tot een aantal vragen aan het college:

1. Was de gemeente Nijmegen vooraf op de hoogte van en/of uitgenodigd voor deze bijeenkomst?
2. Klopt het dat er een ambtenaar aanwezig was bij de bijeenkomst zonder zich vooraf of tijdens de bijeenkomst kenbaar te maken als zijnde ambtenaar van de gemeente Nijmegen?
3. Is deze vorm van aanwezigheid vooraf besproken in het ambtelijk team en/of met de wethouder of is hier sprake van een individuele en misschien wat naïeve keuze van de ambtenaar in kwestie?
4. Is er een richtlijn of protocol voor ambtenaren die bijeenkomsten in de stad bezoeken en zo ja, is deze richtlijn gevolgd in deze casus?
5. Na het incident is op verschillende momenten en verschillende (ambtelijke) niveaus contact geweest met de wijk en vereniging. Hoe beoordeelt u deze afhandeling? Is er voldoende proactief en de-escalerend opgetreden?
6. De verplaatsing van de school in Brakkenstein is een in de wijk emotioneel dossier en in de gemeenteraad een politiek beladen onderwerp. Tijdens het debat over dit onderwerp op 17 september 2014 heeft u toegezegd raad en wijk vanaf dat moment actief te informeren en laten participeren over relevante ontwikkelingen. Onlangs heeft u als college een verkeersbesluit vastgesteld zonder enige consultatie vooraf. Bent u met ons van mening dat dit verkeersbesluit, samen met het incident van 20 mei, niet bijdragen aan herstel van vertrouwen in dit dossier?
7. Welke acties gaat u richting wijk en vereniging ondernemen om de relatie te verbeteren en het vertrouwen te herstellen?

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

8. **Raadsvoorstel Besluit tot toelating gemeenteraadslid de heer M. van Hunnik. Tevens afscheid van mevrouw T. Postema (66/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 27 mei 2015
1. De heer M. van Hunnik per 27 mei 2015 in de vrijgevallen vacature van mevrouw T. Postema toe te laten tot lid van de gemeenteraad van de gemeente Nijmegen.

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015
Voorstel aanvaard

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

8a. **Raadsvoorstel Benoeming tot fractievolgers op voordracht van De Nijmeegse Fractie (89/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 27 mei 2015
Te benoemen tot fractievolger op voorwaarde dat de commissie voor geloofsbrieven een positief advies heeft gegeven.

Op voordracht van De Nijmeegse Fractie
- De heer E. Bender
- Mevrouw R. W. Thomassen

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015
Voorstel aanvaard

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

9. Stadsrekening 2014 (53/2015)

Raadsvoorstel d.d. 31 maart 2015
1. De Stadsrekening 2014 vast te stellen.
2. Het voordelige saldo van € 10.104.843 als volgt te bestemmen:
   a. Vanuit het voordeel binnen het programma Zorg & Welzijn € 1.374.000 te storten in de bestemde reserve Wmo-jeugd.
   b. Het restant voordelige saldo van € 8.730.843 toe te voegen aan de saldireserve.
3. Een reservering van € 1.723.000 voor nog te maken kosten project Dijkteruglegging vrij te laten vallen en toe te voegen aan de saldireserve.
4. De begrotingswijziging over investeringskredieten vast te stellen (BW-01396).

Motie PvdA: Geen risico's met het risicoprofiel
1ste indiener: R.S. Zwart (PvdA)

De Raad van de Gemeente Nijmegen, in vergadering bijeen op woensdag 27 mei 2015,

Overwegende dat:
- de gemeente Nijmegen door haar grondpositie aanzienlijke risico's loopt;
- de gemeente de eventuele gevolgen van deze risico's kan opvangen door een stevig weerstandsvermogen (de saldireserve);
- de gemeente volgens de Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen (2013) streeft naar een reserve die gelijk is aan het berekende risico (een weerstandsratio van 1,0);
- deze ratio gezien de Stadsrekening wellicht al snel bereikt wordt;
- het college in de Stadsrekening voorstelt om het risicoprofiel te verlagen met mogelijke toekomstige winsten (pagina 179 Stadsrekening);
- het risicovol is om bij projecten met een lange looptijd, zoals de Waalsprong (einddatum 2027), uit te gaan van winsten;
- dat winsten die in de nabije toekomst optreden (bij bijna afgeronde projecten) nu al worden opgenomen in het ontwikkelingsbeeld van de Saldireserve (zie pagina 182 Stadsrekening, regel 'overige mutaties VGP 2014');
- de accountant waarschuwt voor het verwerken van winstverwachtingen in het risicoprofiel (zie brief Auditcommissie 22 april 2015).

Roept het college op:
indien het college het zinvol vindt om de berekeningswijze van het risicoprofiel te wijzigen hiertoe een voorstel aan de Raad te doen (via een aanpassing van de Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen).

Motie unaniem aanvaard

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015
Voorstel unaniem aanvaard

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

10. Raadsvoorstel Aanvalsplan armoede en schulden (56/2015)

Raadsvoorstel d.d. 14 april 2015

1. Het *Aanvalsplan Armoede en Schulden* vast te stellen met inachtneming van de volgende uitgangspunten:
   a. We ontwikkelen een Nijmegenpas voor participatiebevorderende activiteiten.
   b. We willen komen tot een effectievere ondersteuning van particuliere initiatieven.
   c. We faciliteren een betere kennisdeling in de ketens armoede en schulden.
   d. We verzamelen meer kennis over de effectiviteit van instrumenten.
   e. We bouwen aan een integraal systeem van vroegsignalering van armoede en schulden.
   f. We organiseren een betere afstemming van vraag en aanbod in de financiële hulpverlening.
   g. We zorgen voor een betere borging van de vaste lasten.
   h. We spannen een krachtig vangnet voor bepaalde doelgroepen.
   i. We investeren in meer preventie en een kwalitatief betere bewindvoering.
   j. We breken een lans voor het verbeteren van het systeem bij onze landelijke partners.
2. Bijgevoegde begrotingswijziging vast te stellen.

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015

Conform besloten

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

11. **Initiatiefvoorstel jongerenparticipatie (67/2015)**

Het voorstel wordt doorgeschoven naar een volgende kamerronde

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

12. Raadsvoorstel Uitvoering Toelage Hulp bij het Huishouden (63/2015)

Raadsvoorstel d.d. 28 april 2015

1. De bedragen die beschikbaar komen in het gemeentefonds voor 2015 € 1.422.200 en 2016 € 1.422.200 toe te voegen aan het programma Zorg en Welzijn, product Maatwerkvoorzieningen en tegelijkertijd een bedrag van € 592.586 uit de bijdrage van het rijk voor 2015 over te hevelen naar 2017;
2. De te ramen eigen bijdragen van deelnemers voor een bedrag van € 331.846 in 2015, € 967.096 in 2016 en € 402.957 in 2017 op te nemen in de begroting van het product Maatwerkvoorzieningen. De geraamde eigen bijdragen van deelnemers voor een bedrag van € 276.538 in 2015, € 853.320 in 2016 en € 355.550 in 2017 in te zetten ten behoeve van de leveranciers van huishoudelijke hulp, de geraamde eigen bijdragen van deelnemers voor een bedrag van € 55.308 in 2015, € 113.776 in 2016 en € 47.407 in te zetten ter dekking van de uitvoeringskosten.
3. Bijgevoegde begrotingswijziging nr. BW – 01428 vast te stellen

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015

Conform besloten

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

13. **Raadsvoorstel Nijmegen Centrum – Binnenstad 1 (Donjon) (62/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 28 april 2015

1. Het bestemmingsplan Nijmegen Centrum – Binnenstad – 1 (Donjon) gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de geometrische bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP5001-VG01, met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke ontleend aan de GBK (2013-12-11);
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.
3. De zienswijzennota bestemmingsplan Nijmegen Centrum – Binnenstad – 1 (Donjon) vast te stellen.

Het voorstel wordt geagendeerd als debatstuk op 10 juni 2015

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

14. **Raadsvoorstel Straatnaamgeving intrekking van de straatnaam de Boel (65/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 28 april 2015
1. De naam **de Boel** (openbare ruimte ID 0268300000000384) in de wijk Ressen in de woonplaats Nijmegen aan de straatnaamgeving te onttrekken onder intrekking van het Besluit van B&W d.d. 8 december 2009, nummer 4.6, waar het **de Boel** betreft.

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015
Conform besloten

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

15. **Raadsvoorstel Straatnaamgeving intrekking verdwenen straatnaam: van Sasse van Ysselstraat (64/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 28 april 2015
1. De naam van Sasse van Ysseltstraat (openbare ruimte ID 0268300000000719) in de wijk Hatert in de woonplaats Nijmegen aan de straatnaamgeving te onttrekken onder intrekking van het Besluit van B&W d.d. 20 september 1967, nummer 22 waar het de van Sasse van Ysseltstraat betreft (Documentnummer RB 20-09-1967).

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015
Conform besloten

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

16. **Raadsvoorstel Partiële herziening bestemmingsplan Groot Oosterhout – 4 (woningen aan de griftdijk) (59/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 21 april 2015
1. De partiële herziening “Groot Oosterhout – 4 (Woningen aan de Griftdijk)” gewijzigd vast te stellen conform de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP29004-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBK (BP29004_GBK 2014-04-22.dxf).
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015
Conform besloten

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

17. Raadsvoorstel Straatnaamgeving Dichterspark (60/2015)

Raadsvoorstel d.d. 21 april 2015
1. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 482072 versie 1 aan de grijs gekleurde openbare ruimte van het type ‘terrein’ in de wijk Nije Veld in de woonplaats Nijmegen de naam **Dichterspark** te geven.

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015
Conform besloten

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

18. Ingekomen stukken

A Brieven ter afdoening door het college van B&W (tenzij anders vermeld)

A1 d.d. 8 augustus 2014 van de heer Van Munster inzake Werkplaats industrieweg 50

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015
Conform besloten

B Brieven ter kennisgeving aan te nemen

B1 Diverse brieven d.d. 21 april, 22 april en 29 april van de heer Vos inzake Urgente noodsituatie brandweerzorg Nijmegen e.o.

B2 d.d. 22 april 2015 van Platform Waalsprong inzake Voortgang bouwen in Nijmegen Noord

B3 d.d. 23 april 2015 van LOC zeggenschap in Zorg inzake Notitie medezeggenschap

B4 d.d. 24 april 2015 van mevrouw Rutjes inzake Bussen van Breng

B5 d.d. 24 april 2015 van de heer De Wijse inzake Bussen van Breng

B6 d.d. 29 april 2015 van PSP'92 inzake Non-aktief stellen van het lid S.G. Wierda

B7 Jaarverslag Seniorenraad Nijmegen 2014

B8 d.d. 30 april 2015 van Regio Rijk van Nijmegen inzake Eerste kwartaalrapportage MGR 2015

Brief B8 wordt besproken op een volgende Politieke Avond

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015
Conform besloten

C Brieven nog in behandeling

Geen brieven

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015
D	**Brieven van het college van B&W ter kennisname (tenzij anders vermeld)**
D1	d.d. 21 april 2015 inzake Beperken hinder snor- en bromfietsen
D2	d.d. 21 april 2015 inzake Scenario's inspectie en handhaving bebouwde omgeving
	Brief D2 is besproken op de Politieke Avond van 29 april 2015
D3	d.d. 24 april 2015 inzake Integrale MIRT-agenda
D4	d.d. 28 april 2015 inzake Kwalitatieve informatie ingekomen vragen EDIC
D5	d.d. 28 april 2015 inzake Resultaten Huurteams 2014
D6	d.d. 28 april 2015 inzake Resultaten starterslening 2014
	Brief D6 kon u betrekken bij de kamerbespreking op de Politieke Avond van 27 mei 2015
D7	d.d. 28 april 2015 inzake Vernieuwde vervoersregeling
D8	d.d. 28 april 2015 inzake Uitvoering motie 'De Goffert is voor iedereen'
D9	d.d. 28 april 2015 inzake Antwoorden schriftelijke vragen Stadsvragen 2014
	Brief D9 kon u betrekken bij het debatstuk op de Politieke Avond van 27 mei 2015
D10	d.d. 28 april 2015 inzake Projecten en proces stationsomgeving Nijmegen CS
D11	d.d. 28 april 2015 inzake Waalkade
D12	d.d. 30 april 2015 inzake Initiatiefvoorstel Jongerenparticipatie in Nijmegen
	Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015 **Conform besloten**
	Brieven van interne organen en adviescommissies
D13	d.d. 22 april 2015 van de Auditcommissie inzake Advies van de auditcommissie over de Stadsrekening 2014
	Brief D13 kon u betrekken bij het debatstuk op de Politieke Avond van 27 mei 2015

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

19. Raadsvoorstel Uitvoering motie "Een motie vol Waalkadegasten deel 2"

Raadsvoorstel d.d. 27 mei 2015
1. De verordening parkeerbelastingen 2015 gepubliceerd onder nummer GB2015-006 per 1juni 2015 in te trekken.
2. Bijgevoegde Verordening Parkeerbelastingen 2015A vast te stellen.

Amendement GroenLinks: Blik op de Waalkade als tussenoplossing niet als eind oplossing
1ste indiener: L. Westerveld

De Raad van de Gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 27 mei 2015

Overwegende dat:
- Veel ondernemers en burgers in Nijmegen zich zorgen maken over de toestand van de Waalkade;
- Zij veel goede plannen hebben gemaakt om de Waalkade aantrekkelijker te maken;
- De gemeente Nijmegen 2,4 miljoen heeft uitgetrokken om de Waalkade te verbeteren;
- Het parkeren van auto's haaks staat op de wens van veel Nijmegenaren om de Waalkade te vergroenen.
- Autoparkeren geen belemmering moet zijn voor het ontwikkelen van andere plannen;
- Het expliciet de intentie is van de motie om autoparkeren tijdelijk mogelijk te maken voor de periode waarin de Waalkade nog niet is opgeknapt;
- Het daarom wenselijk is ook expliciet in het raadsvoorstel vast te leggen dat parkeren op de Waalkade een tijdelijk karakter heeft en ondergeschikt is aan plannen om de kade aantrekkelijker te maken.

Constaterende dat:
- In het voorstel "Uitvoering motie: Een zomer vol Waalkadegasten deel 2" geen einddatum is opgenomen.

Besluit:
Aan het raadsvoorstel als beslispunt toe te voegen**:**

3. Het parkeren op het evenemententerrein van de Waalkade op te heffen zodra de herinrichtingsplannen van de Waalkade bekend en uitgevoerd zijn. En tegelijkertijd de parkeerverordening hierop aan te passen en ter besluitvorming voor te leggen aan de raad.

Voor 37 SP, GroenLinks, D66, PvdA, VVD, CDA, De Nijmeegse Fractie, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 2 Gewoon Nijmegen

Amendement aanvaard

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015

Voor 31 SP, D66, PvdA, VVD, CDA, De Nijmeegse Fractie, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 8 GroenLinks

Voorstel aanvaard

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

20. Raadsvoorstel Liquidatieplan Stadsregio Arnhem Nijmegen (72/2015)

Raadsvoorstel d.d. 12 mei 2015
In te stemmen met het Liquidatieplan van de Stadsregio Arnhem Nijmegen, op voorwaarde dat voor de onderwerpen doelgroepenvervoer en woonruimteverdeling nog een adequate oplossing gevonden wordt, en bij de zomernota de financiële consequenties te behandelen.

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015
Conform besloten

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

21. Raadsvoorstel Benoeming lid Euregioraad (73/2015)

Raadsvoorstel d.d. 27 mei 2015
Tot lid van de Euregioraad te benomen, als bedoeld in artikel 7 lid 2 van de statuten van de Gemeenschappelijke Regeling Euregio Rijn-Waal, onder gelijktijdige eervol ontslagverlening van mevr. I.M. van Dijk, te benoemen: mevrouw J.M. Rotink.

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015
Conform besloten

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

22. Raadsvoorstel Verordening Raadscommissie Grondexploitaties Waalsprong en Waalfront (74/2015)

Raadsvoorstel d.d. 27 mei 2015
1. De Verordening Raadscommissie Grondexploitaties Waalsprong en Waalfront vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong (GB2012-111);
2. Tot lid van de Raadscommissie Grondexploitaties Waalsprong en Waalfront als bedoeld in artikel 4, lid 1 van de Verordening Raadscommissie Grondexploitaties Waalsprong en Waalfront, onder gelijktijdig eervol ontslag te verlenen aan de huidige leden van de Raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong, aan te wijzen;
a. T.F.A. van Elferen (D66)
b. P.R.M. Sanders (D66)
c. R.A.P. Klein Hemmink (GN)
d. P. Sprenger (VVD)
e. F. Kossen (VVD)
f. J. P. van der Geest (CDA)
g. M.T. Buck (CDA)
h. J.V.J. van Deurzen (VSP)
i. M.J.I. Hulskorte (VSP)
j. J.W.H. van Hooft (SP)
k. B.K. van Berkel (SP)
l. R.S. Zwart (PvdA)
m. G.M.M. Schellekens (PvdA)
n. J.T.L.J.A. Broeren (DNF)
o. J.A.F. Brom (DNF)

Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015
Conform besloten

Raadbesluitenlijst van 27 mei 2015

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

23. **Motie buiten de orde GroenLinks: Nee tegen schaliegas**
1ste indiener: J.

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 27 mei 2015

Overwegende dat:
- de Raad van Nijmegen niet eerder een expliciet standpunt heeft ingenomen over proefboringen naar en winning van schaliegas
- het college zich in november 2011 in antwoord op schriftelijke vragen wel heeft uitgesproken tegen proefboringen naar schaliegas (want "het gebruik van grote hoeveelheden chemicaliën bij deze techniek kan leiden tot een verontreiniging van het grondwater, de bodem en de lucht daarboven")
- het college in het vragenhalfuurtje heeft aangegeven hetzelfde standpunt over schaliegas te hebben als verwoord in dat antwoord
- het college de Raad in het vragenhalfuurtje heeft opgeroepen een standpunt in te nemen op het VNG-congres volgende week de motie 'Nee tegen winning van schaliegas in Nederland' behandeld wordt
- het college nog niet besloten heeft voor of tegen deze motie te stemmen

Spreekt uit
- tegen het boren naar schaliegas te zijn

Geeft het college de opdracht
- op het VNG-congres de motie 'Nee tegen winning van schaliegas in Nederland' te steunen

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 31 SP, GroenLinks, D66, PvdA, De Nijmeegse Fractie, VSP
Tegen 8 VVD, CDA, Gewoon Nijmegen, Liberaal Nijmegen

Motie aanvaard

De voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

De raadsgriffier,

drs. M.A.H. Heffels

Raadsnotulen van 29 april 2015

Verslag van de
OPENBARE BESLUITRONDE POLITIEKE AVOND
van de
gemeenteraad van Nijmegen
d.d. 29 april 2015

***Aanwezig zijn**:*

de leden: mw. A van den Berg, dhr. B.K. van Berkel, dhr. P.H.J. Boekhorst, dhr. J.A.R. Brom, mw. R.M.G. Brouwer, dhr. M.T. Buck, mw. C.M.H Daemen, dhr. J.V.J. van Deurzen, mw. I.M. van Dijk, dhr. P.A. Eigenhuijsen, dhr. T.F.A. van Elferen, dhr. B.G. Friesen, mw. W. Grutters, dhr. J.W.H. van Hooft, dhr. P. Huliselan, dhr. M.J.I. Hulskorte, dhr. J.L.J. Janssen, dhr. R.A.A. Jetten, dhr. R.A.P. Klein Hemmink, mw. M.F. Kossen, mw. C.B.M. Lamers, mw. P.J. Molenaar, dhr. M.J.M. van Nijnatten, dhr. C. van Norel, dhr. P.R. Oomen, mw. A.B. Ranshuijsen, dhr. J.F. Reinhoudt, mw. J.M. Rotink, mw. G.M.M. Schellekens. dhr. A. Selman, dhr. M.A.L. Sweep, dhr. S. Vat, dhr. N.P. Vergunst, mw. G. Visser, mw. E.M. Westerveld en dhr. R.S. Zwart

Voorzitter: dhr. H.M.F. Bruls

Griffier: mw. M.A.H. Heffels

Wethouders: dhr. L.C.M. Frings, dhr. H.B.W. van Hees, mw. R.D. Helmer-Englebert, dhr. T. Tankir, mw. H. Tiemens en dhr. B.J.H.M. Velthuis

Bericht van verhindering van: mw. T. Postema, dhr. M. Groothuizen en dhr. R. El Hafi

Notulist: dhr. J.P.P.A. Wijnen

---

1. Opening en mededelingen

De ***voorzitter***: De vergadering van de raad is geopend (22.00 uur).
Ik heb afmeldingen ontvangen van mevrouw Postema en van de heren Groothuizen en El Hafi. Zijn er verder nog afmeldingen? Dat is niet het geval. Er zijn verder geen mededelingen.

2. Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering

De ***voorzitter***: U hebt via de vergadermappen van de raadsapplicatie het volgende stuk gezien:
- Het overzicht van de nagekomen ingekomen stukken.

De fractie van de PvdA heeft verzocht om brief D6 inzake Resultaten starterslening 2014 te agenderen in een volgende kamerronde.

Wat de orde van de vergadering betreft:
- Toegevoegd is agendapunt 8a inzake Besluit tot toelating als gemeenteraadslid van de heer J.A.R. Brom.
- De fracties van het CDA, GroenLinks en D66 hebben verzocht een extra onderwerp toe te voegen aan de agenda met als onderwerp Bed, Bad en Brood en zij zijn voornemens daarbij een motie in te dienen. Ik stel voor dit onderwerp te behandelen als agendapunt 8b.

Kunt u daarmee instemmen? Dat is het geval.

De volgende punten zijn niet in de raadskamers behandeld en voorgesteld wordt om deze als hamerstuk te behandelen: 3, 4 en 13 tot en met 16.
Stemt u daarmee in? Dat is het geval.

5. Besluitvorming behandeladviezen van de raadskamers

De ***voorzitter***:
Behandeladviezen Politieke Avond 15 april 2015:
- Raadsvoorstel Stopzetten innen ouderbijdrage Jeugdwet: dat is een debatstuk vanavond.

Behandeladviezen Politieke Avond 29 april 2015:
- Stadsrekening 2014: dit wordt een debatstuk op 27 mei.
- Raadsvoorstel Instemming met opheffing Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Arnhem Nijmegen: dat is een hamerstuk vanavond.

Stemt u daarmee in? Dat is het geval.

6. Vaststellen van de voorstellen waarover geen spreektijd is aangevraagd

De ***voorzitter***: Over de punten 3, 4, 12 en 13 tot en met 16 is geen spreektijd gevraagd en daarmee is ingestemd met de voorstellen.

7. Vragen van raadsleden aan het college

De ***voorzitter***: Er zijn geen vragen gesteld.

8. Raadsvoorstel Benoeming tot fractievolger op voordracht van de fractie van de VVD

De ***voorzitter***: Dit betreft de heer A.K. de Graaf. Alvorens tot benoeming over te gaan, geef ik uiteraard het woord aan de heer Reinhoudt, naar ik heb begrepen. De Commissie voor de Geloofsbrieven houdt ons altijd in spanning.

Dhr. ***Reinhoudt***: Dank u wel, voorzitter. De Commissie voor de Geloofsbrieven heeft een tamelijk hectische avond achter de rug. We hebben maar liefst drie kandidaten besproken en van twee onderzoeken zullen wij vanavond verslag doen. Het derde onderzoek gaat over de opvolging van mevrouw Postema en dat zullen we bewaren voor de volgende keer. Wij hebben de geloofsbrieven van de drie kandidaten onderzocht conform artikel 8c van het reglement van orde en ik zal u vertellen wat het resultaat is. De fractie van de VVD heeft de heer A.K. de Graaf voorgedragen als fractievolger. De Commissie voor de Geloofsbrieven heeft de stukken onderzocht en in orde bevonden. Wij adviseren de raad om hem toe te laten als lid van de raad, niet zijnde raadslid. Dat was nummer 1.

De ***voorzitter***: Dit doen we als eerste, want het zijn twee aparte agendapunten. Mocht u een persoon wel willen steunen en de ander niet, dan zou u anders uw stem niet kunnen splitsen.
Is er iemand die stemming wil over het voorstel? Ik mag aannemen van niet. Dan is het voorstel aangenomen en feliciteer ik de heer De Graaf met zijn benoeming.
(Applaus.)

Raadsnotulen van 29 april 2015

8a. Besluit tot toelating gemeenteraadslid van de heer J.A.R. Brom

De ***voorzitter***: Het betreft te voorzien in de tijdelijk vrijgevallen vacature van de heer Hillen. Mag ik de heer Reinhoudt van de Commissie voor de Geloofsbrieven wederom uitnodigen, nadat ik hem heb bedankt voor het zware werk bij de vorige advisering.

Dhr. ***Reinhoudt***: Dank u wel, voorzitter. Deze complimenten nemen wij graag in ontvangst. De heer Hillen is voorlopig niet in staat om zijn taken als volksvertegenwoordiger namens De Nijmeegse Fractie te vervullen. De heer J.A.R. Brom zal hem gedurende zestien weken vervangen. De Commissie voor de Geloofsbrieven heeft de stukken van de heer Brom onderzocht en in orde bevonden. Wij adviseren zijn toelating als tijdelijk lid van de raad. Wij willen de heer Hillen beterschap wensen en de heren De Graaf en Brom succes wensen.

De ***voorzitter***: Is er nog iemand die over dit voorstel het woord wil voeren? Als dat niet het geval is, verzoek ik de griffier om de heer Brom naar voren te geleiden.
Zoals bekend leggen de leden van de raad alvorens hun functie uit te oefenen tijdens een vergadering in handen van de voorzitter de volgende eed af. U hebt ervoor gekozen om de eed af te leggen. Ik lees de tekst voor en daarna antwoordt u. U kent de procedure.
'Ik zweer dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of onder welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in het ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.'
Uw reactie graag.

Dhr. ***Brom***: Dat zweer ik. Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De ***voorzitter***: Dank u wel. Dan mag ik u feliciteren met uw benoeming in deze gemeenteraad. Het is een bekend terrein voor u, welkom terug.
(Applaus.)
Uiteraard wens ik namens ons allen de heer Hillen een goed herstel toe. Wij zullen zeker ook genieten van de aanwezigheid van de heer Brom in ons midden.

8b. Motie buiten de orde van het CDA, D66 en GroenLinks: Bed, Bad en Brood

De ***voorzitter***: Zoals gebruikelijk stel ik voor dat de indieners eerst een korte toelichting geven. Dan geef ik graag het woord aan alle fracties indien er behoefte is om te reageren en zo nodig nog aan het college voor een reactie. Wie mag ik het woord geven? Dat is de heer Buck van het CDA.

Dhr. ***Buck***: Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met te zeggen dat ik graag een motie zou willen indienen met betrekking tot het onderwerp bed, bad en brood. Precies een week geleden, voorzitter, kwam er een bericht uit Den Haag. Als we de berichtgeving moesten geloven, dan moesten we heel erg blij zijn. Er was een akkoord over de zogeheten bed-bad-en-brood-discussie. Toen verschillende fracties van deze raad echter kennisnamen van de inhoud van dat akkoord, bleek er weinig reden tot blijdschap te zijn. Concreet: indien het akkoord zou worden uitgevoerd, betekent dit dat wij de voorziening die wij nog niet zo lang hebben met betrekking tot bed, bad en brood in Nijmegen zouden moeten sluiten en mensen die willen terugkeren zouden moeten doorverwijzen naar een van de vijf grote steden of naar Ter Apel. Voorzitter, zoals gezegd waren enkele fracties door die inhoud als door de bliksem getroffen. Logisch ook, want een grote meerderheid in deze raad heeft eerder uitgesproken dat we juist deze voorziening in onze stad belangrijk vinden. Niet zonder reden. We kunnen het hier vrij lang hebben over wat je hier nu allemaal juridisch van vindt en of een gemeenteraad het überhaupt wel moet hebben over landelijk beleid, maar in dit geval vind ik dat het onze stad zeer hard raakt en niet alleen onze stad – het gaat niet zozeer om de stad – maar de mensen in onze stad.
Ik had gisteren het korte genoegen om enkele woorden te spreken met Placide Nyenyezi Ntole – ik hoop dat ik het goed uitspreek, maar hij zal me niet verbeteren – onze eerste gast in het project Shel-

ter City Nijmegen. Dat project zijn we als gemeente gestart omdat we zeggen dat, als het gaat over mensenrechten, we vinden dat hier in Nederland een heel fijne cultuur heerst. Dan kun je hier wat leren. Ik heb bij het debat daarover toen ook al gezegd: soms moeten we onszelf toch op de vingers tikken. Soms blijkt dat bepaalde mensen, gelukkig niet hier, denken dat mensenrechten dingen zijn waarover je kunt onderhandelen. Dat is voor een meerderheid van deze raad en zeker ook voor het CDA onacceptabel. Dat is de reden dat we deze motie indienen. Over mensenrechten onderhandel je niet. Mensen waarvan je weet dat de problematiek al meer dan 25 jaar speelt en dat de overheid al meer dan 25 jaar niet de oplossing heeft gevonden, laat je niet – wanneer dan ook – zomaar op straat. Zeker niet als er gemeenten zijn die voor die mensen willen zorgen. We moeten niet doen alsof dat een enorme zorg is. We voorzien enkel in bed, bad en brood, waarbij 'bad' een zeer overdreven term is.
Dat is de reden, zoals gezegd, dat collega's Jetten, Boekhorst en ik deze motie hebben opgesteld, die gelukkig ondersteund wordt door een grote meerderheid van de raad. Ik ben benieuwd naar de reactie van het college op de motie. Ik heb uiteraard via de krant al het een en ander mogen vernemen, maar het lijkt me goed dat we deze kwestie ook in dit huis bespreken. Ik zou graag van het college dingen horen die te maken hebben met openbare orde en veiligheid. Als we het hebben over het terugsturen van deze mensen, de straat op – dat is wat het voorstel inhoudt van de twee coalitiepartijen in Den Haag, de VVD en de Partij van de Arbeid – dan kan ik me voorstellen dat dit ook gevolgen heeft voor de openbare orde in onze stad. Ik ben dan ook zeer benieuwd naar de reactie daarop van het college.
Ik moet wel nog even zeggen dat de motie voorziet in twee dingen. Ten eerste gaan we door met het beleid dat we hebben ingezet, dat zelfs – laat ik dat woord ook maar een keer gebruiken – sociaal is en past bij deze stad. Ten tweede, als het echt zo is dat het Rijk ons op ons gemeentefonds wil korten, laten we dan in overleg treden over hoe wie die klap eventueel kunnen opvangen en hoe groot die klap is.
Daar zou ik het graag bij willen laten.

Motie **Bed, Bad en Brood**
1e indieners: M.T. Buck (CDA), R.A.A. Jetten (D66) en P. Boekhorst (GroenLinks)
De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 29 april 2015,
overwegende dat:

- regeringspartijen PvdA en VVD besloten hebben uitgeprocedeerde asielzoekers onder te brengen in 5 grote gemeenten, voor beperkte tijd, mits ze meewerken aan hun terugkeer;
- de gemeente Nijmegen – conform het coalitieakkoord – een zogeheten 'Bed, Bad en Brood'-voorziening biedt;
- het Europees Sociaal Comité zich duidelijk heeft uitgesproken dat Nederland moet voorzien in Bed, Bad en Brood-voorzieningen zonder dat daaraan voorwaarden worden verbonden;
- de overeenkomst tussen de landelijke regeringspartijen voornoemde voorziening onmogelijk maakt, door gemeenten als Nijmegen te verbieden de voorziening naar eigen inzicht te organiseren;
- het voor deze kwetsbare groep mensen van belang is rust te hebben (zoals blijkt uit bijvoorbeeld het Rotterdams model), en de door het kabinet gekozen oplossing juist onrust en onduidelijkheid veroorzaakt.

Spreekt uit dat:

- de door de regeringspartijen gemaakte afspraak onwenselijk, inhumaan en in strijd met internationale verdragen zijn;
- de raad in grote meerderheid de huidige Nijmeegse voorziening wil doorzetten.

Roept het college op:

- de huidige 'bed, bad en brood'-voorziening in Nijmegen te continueren;
- de raad op te hoogte te stellen over mogelijke consequenties en wijzen om deze in Nijmegen op te vangen;
- Nijmegen moet samen optrekken met andere gemeenten, de VNG en het G32-netwerk om deze regeling zo snel als mogelijk van tafel te krijgen en de consequenties gezamenlijk aan te vechten.

En gaat over tot de orde van de dag.

De ***voorzitter***: Dank u wel. Zijn er andere woordmeldingen?

Dhr. ***Hulskorte***: Ja.

De ***voorzitter***: Ik kom zo bij u. Mag ik eerst de heer Boekhorst het woord geven en daarna aan u, meneer Hulskorte?

Dhr. ***Hulskorte***: U mag alles hier.

De ***voorzitter***: Dat moet u nooit zeggen. De heer Boekhorst van GroenLinks.

Dhr. ***Boekhorst***: Dank u wel, voorzitter. Het was november vorig jaar dat ik, mede namens onze fractievolger mevrouw Smit, een motie indiende naar aanleiding van de uitspraak van het Europees Comité voor Sociale Rechten. Dat comité zei eigenlijk: gemeenten in Nederland moeten ervoor zorgen dat mensen zonder papieren in ieder geval een fatsoenlijk bestaan kunnen krijgen, ook al zijn ze hier zonder die papieren. Die motie werd tot grote vreugde met 36 stemmen voor aangenomen in deze gemeenteraad en ik was daar ontzettend trots op. Het was namelijk een van de momenten waarop we echt lieten zien: ja, wij zijn die sociale stad. De heer Buck zei het mooi en u mag dat best vaker zeggen.
Vorige week werd het land een week in gijzeling gehouden: wat komt er uit de hoge hoed vanuit Den Haag? Naar het oordeel van GroenLinks was het een vreemde regeling om het in zes steden te regelen en in heel veel andere steden niet. Het was nog veel vreemder om te zeggen: steden die nu hun verantwoordelijkheid nemen om sociaal beleid te voeren, gaan wij verbieden om dat te doen en we gaan zelfs financieel straffen als ze dat doen.
GroenLinks – en ik neem aan heel veel van u en ik hoop zelfs iedereen – werpt dat verre van zich en wil graag dat we in Nijmegen ons beleid in stand houden. We zijn ook trots op het college, dat in de eerste reactie al aangaf: we hebben het hier in Nijmegen goed geregeld en we blijven daarmee doorgaan. Ik denk dat het goed is als we dat als raad bekrachtigen, ook omdat we dit signaal op andere plekken in het land horen. Ik heb nog steeds de hoop, en u mag me gerust naïef noemen, maar ik heb de hoop dat dit geluid van al die gemeenten in Nederland kan helpen om het voorstel van dit kabinet nog de goede kant op te krijgen.

De ***voorzitter***: Nu krijgt de heer Hulskorte het woord, want dat had ik hem beloofd. De heer Hulskorte van de VSP.

Dhr. ***Hulskorte***: Voorzitter, geen beleid is ook beleid. Dat moeten de regeringspartijen de VVD en de Partij van de Arbeid gedacht hebben. De tweeslachtigheid van dit voorstel is voor veel gemeenten duidelijk. Men heeft een dikke week vergaderd om de regeling zo te formuleren dat beide partijen tevreden konden zijn. Het uitgangspunt was dat men coûte que coûte door wilde regeren; het kabinet mocht niet vallen. De gemeenten worden opgezadeld met de problemen die hierdoor ontstaan. Iedereen kan op zijn vingers natellen dat diegenen die niet naar de vijf grote opvangcentra willen, opvang zullen krijgen in de gemeenten, want je kunt deze mensen moeilijk op straat zetten. Dat zou moreel verwerpelijk zijn. Voorzitter, daar komt nog bij dat volgens een insider vijf opvangcentra te weinig zijn en dat het punt dat binnen twee of drie weken duidelijk moet zijn of ze terug kunnen naar hun land niet realiseerbaar is omdat hun papieren dan nog niet in orde kunnen zijn. Verder heeft de fractievoorzitter van het CDA in de Tweede Kamer, Sybrand Buma, een gedachte geponeerd om Syrische vluchtelingen opvang te bieden in plaats van een verblijfsvergunning te geven. Dat zou ervoor zorgen dat de asielprocedure niet vastloopt.
Wat de motie van de heer Buck van het CDA betreft, ‘Bed, Bad en Brood’, zouden wij graag achter punt 1 van de oproep naar het college “de huidige ‘bed, bad en brood-voorziening’ in Nijmegen te continueren” toegevoegd willen zien dat in de toekomst de nieuwe uitgeprocedeerde asielzoekers direct opgevangen dienen te worden in de vijf grote centra.
Tot slot. Morgen is hierover een debat in de Tweede Kamer. Het is jammer dat dit debat niet eerder is gevoerd, vóór deze vergadering van 29 april. Het liefst zou ik zien dat de motie zou worden aangehouden, want ik zou graag willen weten wat de fracties in de Tweede Kamer beslissen. Bovendien is het natuurlijk zo, zoals u zojuist al stelde, meneer Buck, dat Nijmegen al vanaf 2002 de AMA’s opvangt. Ik heb toen al gezegd dat de regering struisvogelpolitiek pleegt, dat zij de gemeenten laat beta-

len en dat zij weet dat ze uiteindelijk allemaal in de gemeenten opgevangen zullen worden omdat wij in alle gemeenten graag willen dat die mensen onderdak krijgen. De Partij van de Arbeid en de VVD hebben alle twee wat ze willen. Uiteindelijk verandert er niets. De mensen die in de gemeenten zijn, die blijven daar. Met dien verstande – dat moeten we niet vergeten – dat op termijn niet zoals het er nu naar uitziet een paar duizend vluchtelingen zullen binnenkomen, maar dat het met de situatie in de wereld zo zal zijn dat in de toekomst misschien wel 20.000 of 30.000 mensen in Nederland opgevangen moeten worden. Er moet dus goed over nagedacht worden hoe we dit gaan oplossen.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: Ik dank u. De heer Sweep van de SP.

Dhr. ***Sweep***: Dank u wel, voorzitter. De heer Buck en de heer Boekhorst hebben grotendeels gezegd wat mijn fractie ook vindt en ik ga dat dus niet herhalen. Er vallen ons bij deze motie drie zaken op die ons vreugdevol stemmen. De eerste zaak die ons opvalt, is dat ook een groot gedeelte van het rechtersmaldeel in deze raad deze motie steunt en zelfs een gedeelte heeft ingediend. Dat verheugt ons. Het tweede opvallende punt dat ons verheugt, is dat er in de VVD die hier vroeger met vier fractieleden zat, blijkbaar een afsplitsing naar links is die deze motie ook steunt. Dat verheugt ons ook in zeer hoge mate. Tot slot verheugt het ons dat de PvdA-Nijmegen in ieder geval in dezen het goede standpunt inneemt en niet dat waardeloze landelijke compromis onderschrijft. Uiteraard zullen wij deze motie ten volle ondersteunen. Dat was het.

De ***voorzitter***: Ik dank u. De heer Klein Hemmink van Gewoon Nijmegen.

Dhr. ***Klein Hemmink***: Dank u wel, voorzitter. Ook wij van Gewoon Nijmegen zijn blij dat wij een sociaal gezicht in deze stad hebben. Natuurlijk zet je mensen niet op straat en zorg je ervoor dat ze in ieder geval een bed en een bad hebben en inderdaad ook een boterham. Wat wel het geval is, is dat deze motie uiteindelijk het college oproept om tegen de wet in te handelen. Dat mogen we eigenlijk niet doen, maar ik denk dat je af en toe de wet naast je neer moet leggen en in dit geval zal ik dit dan ook graag doen.
Ik zou wel graag nog een punt willen aanvullen bij de oproep in deze motie, namelijk bij punt 2. Ik denk dat het college zich ook mag bezinnen op het vraagstuk hoe we, als het nu allemaal wetgeving wordt, dat dan in Nijmegen op een zeer creatieve manier invullen zodat die mensen – ik noem het maar even daklozen – toch opgevangen blijven en hoe we dat op een nette manier gaan financieren. Hoe gaan we dat regelen? Ik denk dat dit een punt is waar we ons ook druk over moeten maken in de toekomst, want dit verhaal vanuit Den Haag zal nog wel wat hete hangijzers hebben. Dan kunnen we in ieder geval het sociale gezicht ook in de toekomst blijven handhaven. Dat is, denk ik, een mooie opgave voor het college om daar een heel creatieve oplossing in te vinden.
Wij zullen natuurlijk de motie steunen.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? De heer Jetten van D66.

Dhr. ***Jetten***: Voorzitter, dank u wel. De heer Hulskorte zei zojuist al dat de Tweede Kamer morgen over dit onderwerp spreekt. Ik ben eigenlijk heel erg blij dat we vanavond in deze raad deze motie nu al bespreken. Als u Twitter volgt, dan zijn er vanavond verschillende raden in het land bijeen en in bijna al die raden wordt vandaag zo'n zelfde soort motie ingediend. Wij kunnen als Nijmegen dus ook een ferm signaal naar Den Haag afgeven: u hebt een prachtig compromis met u tweeën bedacht, maar wij trekken ons daar niets van aan; bij ons staat menselijkheid hoog in het vaandel. In deze stad worden daklozen met een bed-bad-en-brood-voorziening opgevangen. Deze stad is een shelter city waar de mensenrechtenverdedigers van over de hele wereld tot rust komen en wij zijn niet de stad waar uitgeprocedeerde asielzoekers op straat worden gezet of op de trein naar Amsterdam worden gezet om daar twee weken in een tijdelijke opvang te zitten. Wij willen doorgaan met de goede bed-bad-en-brood-voorziening die we al in Nijmegen hebben.
De collega's hebben dat ook al heel goed toegelicht. Ik wil daarbij nog twee zaken aanvullen. Het compromis dat in Den Haag is gesmeed, is een volstrekt kansloos compromis voor de grote steden waar die opvangcentra moeten komen. Denk aan de stad Amsterdam, waar al veel meer problemen

zijn met dak- en thuislozen en waar al veel meer problemen zijn met illegalen die daar verblijven in kraakpanden et cetera. Gaan wij die paar mensen die hier in Nijmegen op een fatsoenlijke manier worden opgevangen dan naar Amsterdam sturen om ze daar na twee of drie weken op straat te laten belanden en de problematiek in de steden daarmee nog groter te maken? Nee, hier nemen we als Nijmegen ook onze eigen verantwoordelijkheid in.
Tot slot, voorzitter, wil ik ook benadrukken dat er hier in Nijmegen af en toe heel fel en negatief is gereageerd op het initiatief van de heer Buck, de heer Boekhorst en mijzelf om deze motie in te dienen. Ik zag dat de afgelopen weken ook op Twitter ontstaan. Er zijn mensen die het idee hebben dat wij hier als gemeente miljoenen euro's uittrekken om een bed-bad-en-brood-voorziening overeind te houden en dat we als gemeente zelf allerlei opvangplekken creëren waardoor andere mensen buiten de boot vallen. Nee, we hebben in Nijmegen vrijwilligers die dag in dag uit tijd en energie steken in de opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers. Bijvoorbeeld de Stichting Gast, die zich daar al jaren keihard voor inzet met minimale ondersteuning van de overheid. Ik wil vanaf deze plek ook mijn waardering uitspreken voor die vrijwilligers in Nijmegen die daar hun vrije tijd aan besteden.
Ik ben erg blij dat er brede steun is in deze raad. Ik ben blij met de brede steun in allerlei andere raden en hopelijk zijn er morgen ook verstandige Tweede Kamerleden.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: De heer Van Nijnatten van de PvdA.

Dhr. ***Van Nijnatten***: Dank u wel, voorzitter. Ook de fractie van de PvdA-Nijmegen is blij dat deze motie, eigenlijk direct nadat er een kabinetsbesluit viel, in elkaar is gezet om Nijmegen te laten zien dat wij anders denken dan het kabinet en dat ook een lokale PvdA-fractie anders denkt dan het kabinetsbeleid dat daar ligt. Sterker nog, als in de uitkomst van het kabinet de stad Nijmegen als een van de vijf grote steden zou zijn aangewezen, dan had ik graag nog een oproep met deze stad gedaan om te zeggen: ook daar bedanken wij voor. Ik vind namelijk dat iedere gemeente de vrijheid moet hebben om haar eigen opvang te kunnen regelen. In die zin zijn we het totaal niet eens met de uitkomst in Den Haag en houden wij graag ons eigen geluid en onze eigen sociale stad overeind, samen met een overgrote meerderheid van deze raad.

De ***voorzitter***: De heer Brom van De Nijmeegse Fractie.

Dhr. ***Brom***: Dank u, voorzitter. Zoals u gewend bent, ben ik redelijk kort en krachtig. Ik ben trots als Nijmegenaar. We geven met deze motie het signaal af aan het kabinet dat onze humaniteit en onze levensovertuiging niet weggegumd kan worden door Haagse struisvogelpolitiek.
Dat was het.

De ***voorzitter***: U hebt al eerder gesproken in deze raad, dus het was geen maidenspeech, maar het zou dan absoluut een van de kortste geweest zijn. Toch gefeliciteerd met uw eerste toespraak in de nieuwe periode.
Mevrouw Van Dijk van de VVD.

Mw. ***Van Dijk***: Dank u wel, voorzitter. We bespreken vandaag de motie Bed, Bad en Brood. De motie roept op om de huidige bed-bad-en-brood-voorziening in Nijmegen te continueren. Het zal u wellicht niet verbazen, maar wij als VVD zullen deze motie niet steunen. Wij sluiten ons aan bij het akkoord dat vorige week in Den Haag is gesloten. Wij vinden dat voor uitgeprocedeerde asielzoekers, die meerdere malen in beroep konden gaan, een bed-bad-en-brood-voorziening zou moeten komen wanneer zij vrijwillig meewerken aan uitzetting. Dat is bij dezen geregeld door Den Haag. Degenen die daar niet aan mee willen werken, moeten het land verlaten.
Wij zullen deze motie dus niet steunen.

Dhr. ***Boekhorst***: Voorzitter, mag ik een vraag stellen?

Dhr. ***Hulskorte***: Mag ik even een vraag stellen, voorzitter?

De ***voorzitter***: Nee.

Dhr. ***Boekhorst***: Sorry hoor, kom op.

De ***voorzitter***: Sommigen van u verwijzen naar het debat in Den Haag en we hebben daar allemaal onze gevoelens bij. We moeten er echter op letten dat we dat niet gaan overdoen. Een enkele vraag sta ik toe. De heer Boekhorst voor een vraag, als eerste. Rustig aan, meneer Hulskorte. Eerst de heer Boekhorst.

Dhr. ***Boekhorst***: Ik noemde in mijn bijdrage niet voor niets de motie van november vorig jaar, waar de VVD toen voor heeft gestemd. Een van de zaken waar wij met ons allen – en u dus ook – voorstemden, was: de gemeente Nijmegen moet het besluit van het Europees Comité voor Sociale Rechten serieus nemen. Dat betekende dus een oproep om hier lokaal onze verantwoordelijkheid te nemen. Ik constateer – en u moet maar zeggen of het terecht is – dat u nu wegloopt voor die verantwoordelijkheid die u hier in Nijmegen hebt. Dat vind ik heel erg jammer. U kunt ervoor kiezen om die verantwoordelijkheid wel te pakken.

De ***voorzitter***: Ik kijk even of er nog andere vragen zijn, want dan kunnen we die inventariseren, mevrouw Van Dijk. Misschien is dat gemakkelijker. De heer Hulskorte, maar wel graag een korte vraag.

Dhr. ***Hulskorte***: Ik ben altijd kort. Dank u wel.

De ***voorzitter***: Nou, dat is een kwestie van smaak. Gaat u door.

Dhr. ***Hulskorte***: Ik wil mevrouw Van Dijk een vraag stellen. U zei zojuist dat de mensen terug moeten gaan. Als dat nu niet gebeurt na twee, drie weken? Volgens de VVD en de PvdA worden die mensen dan op straat gezet. Mijn vraag is: wat denkt u hiervan? Of zou het zo zijn dat ze weten dat de gemeenten ze dan opvangen? Mijn vraag aan u is dus: wat vindt u ervan als die mensen op straat terechtkomen?

De ***voorzitter***: Dat is helder. Zijn er nog andere vragen? De heer Sweep, ook kort graag.

Dhr. ***Sweep***: Heel kort. Mij viel de inconsistentie bij de VVD-fractie in dezen ook wel een beetje op. Inderdaad, die eerdere motie die ingediend werd is wel gesteund en deze niet. Ik stel de vraag: voor wie zitten we hier? Zitten we hier voor het kabinet Rutte of voor de Nijmeegse burgers? Naar ons idee zitten we hier voor de Nijmeegse burgers. Ik had gehoopt dat de VVD ook namens die burgers hier zit.

De ***voorzitter***: Dan is mevrouw Van Dijk aan het woord.

Mw. ***Van Dijk***: Dank u wel, voorzitter. Ik ga de vragen in het rijtje af, dat lijkt met het meest gemakkelijk.
De heer Boekhorst wees op de motie ‘Recht op bestaan’ van november 2014. Daar lees ik uit, en zo hebben wij haar ook geïnterpreteerd destijds, dat we uitspreken dat de gemeente Nijmegen het besluit van het Europees Comité voor Sociale Rechten serieus neemt. Wij nemen dat besluit ook serieus. Vervolgens is er ook een beroep gedaan – dat staat ook in de motie beschreven – om met Den Haag in overleg te gaan over hoe er uitvoering wordt gegeven en hoe de uitspraak van het Europees Comité voor Sociale Rechten geïnterpreteerd zou worden.
Wat ons betreft is met het akkoord dat vorige week ter tafel is gekomen die uitspraak serieus genomen en is er een oplossing gevonden en is er dus ook uitvoering gegeven aan de motie ‘Recht op bestaan’ die in november vorig jaar is ingediend.
De vraag van de VSP ging erover wat wij ervan vinden als mensen op straat belanden. Wanneer asielzoekers uitgeprocedeerd zijn, dus meerdere malen in hoger beroep zijn geweest en hun asielaanvraag niet terecht is bevonden, hebben zij de keuze om vrijwillig mee te werken aan terugkeer naar het land van herkomst. Wanneer zij de keuze maken om daar niet vrijwillig aan mee te werken, belanden zij op straat. Die keuze maken zij dus zelf. Zij maken zelf de keuze om op straat te staan. Dat hoeft niet. Zij kunnen er ook voor kiezen om mee te werken en dan is er een bed-bad-en-brood-voorziening en dan worden zij begeleid bij de terugkeer naar het land van herkomst.

Dan de vraag van de heer Sweep van de SP. Natuurlijk zijn we er voor de Nijmeegse burger. Ik vond dat dus een beetje een overbodige vraag.

De ***voorzitter***: Ik stel voor om daar nu niet op door te gaan. Wellicht wil nog iemand anders het woord voeren. Mevrouw Van Dijk, had u uw betoog voor het overige gecompleteerd? Oké. De heer Eigenhuijsen.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Dank u wel, voorzitter. Ik bedank als eerste oprecht de heer Sweep voor de belediging. Dank u wel. Er zit één goed punt in het akkoord dat in Den Haag is gesloten, namelijk dat we de uitgeprocedeerde asielzoeker rust geven; dat hij kan nadenken of hij hier nog vijftig jaar wil zitten. Juist met die verhuisplicht naar Rotterdam, Utrecht en al die andere plaatsen, denk ik niet dat een uitgeprocedeerde asielzoeker in Nijmegen die rust vindt. Die gaat niet verhuizen. Dat is de belangrijkste reden dat ik deze motie steun. De rust die een uitgeprocedeerde asielzoeker in Nijmegen heeft, moet hij hier behouden. Als hij uiteindelijk hier besluit om vrijwillig terug te keren, dan mag hij dat hier besluiten.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: Ik dank u. Er zijn verder geen woordmeldingen. Ik kijk allereerst even naar wethouder Frings.

Wethouder ***Frings***: Dank u wel, voorzitter. Ik ben blij met de brede steun in deze raad voor de bestaande regeling. Ik heb in de publiciteit al gezegd dat het college het gesloten akkoord een wanhopig akkoord vindt. Een wanhopig akkoord om de regering in het zadel te houden, want de regeling is een verslechtering ten opzichte van de bestaande situatie. Wie denkt dat met het opvangen in vijf plaatsen mensen terug gaan keren of kiezen voor op straat leven, die kent de bestaande situatie niet. In Nijmegen hebben we 300 tot 350 mensen zonder papieren. In de bed-bad-en-brood-regeling zitten er ongeveer 15. Dat betekent dat er meer dan 300 mensen opgevangen worden in een andere setting, veelal door particulieren thuis, soms door stichtingen, diaconie, kerken et cetera. Moeten wij die mensen actief gaan opsporen en op de trein zetten naar een van die centra? Dat lijkt me een volstrekt onuitvoerbare regeling. Moeten we dan die 15 mensen die in de bestaande bed-bad-en-brood-regeling in Nijmegen zitten naar Eindhoven of een andere stad brengen? Dan moet ik u ook duidelijk maken dat er mensen in de bed-bad-en-brood-regeling zitten die het hele traject, inclusief het uitzetcentrum in Ter Apel, al doorlopen hebben, technisch niet te verwijderen waren en na 12 weken in Ter Apel weer op straat zijn geschopt en terugkomen naar de gemeente. Dat lijkt mij dus een slechte regeling, want ook als je meewerkt, kan het zo zijn dat je toch nog op straat terechtkomt. We hebben dan een bureaucratisch probleem, want het is namelijk een stammenstrijd tussen de Dienst Terugkeer & Vertrek en de IND. Als de Dienst Terugkeer & Vertrek constateert dat iemand helemaal heeft meegewerkt, maar niet uitzetbaar is, dan moet de IND een buitenschuldverklaring afgeven en die wordt bijna nooit afgegeven en dus komen mensen effectief op straat terecht. Dat kan niet de bedoeling zijn. Daarnaast is het zo dat in het kader van de Wmo-zorgplicht de gemeente Nijmegen in twee gevallen al veroordeeld is om individuele burgers die hier verblijven op te vangen volgens een sobere opvang. Dat is bij ons de bed-bad-en-brood-regeling. Dat lijkt me ook een juridische grondslag.
Ik stel voor dat de burgemeester als portefeuillehouder iets zegt over de openbare orde en de eventuele financiële consequenties vanuit het Rijk.

De ***voorzitter***: Laat ik dat maar kort even doen. Ik zal het maar doen zonder de vicevoorzitter te hulp te vragen voor dit bijzondere moment op de avond. De heer Buck vroeg naar de gevolgen voor de openbare orde. Die hebben altijd al meegespeeld met het opzetten van een dergelijke regeling. Ik denk dat de wethouder terecht aangeeft dat dit in feite het topje van de ijsberg is, want er zijn zeer waarschijnlijk nog vele andere mensen die niet eens in de officiële bed-bad-en-brood-regeling van onze stad of elders worden opgevangen. Er is altijd wel een motief geweest om dit zo te doen. Ik wil nu niet aan doemdenken gaan doen door te zeggen dat, als dit niet meer kan, het helemaal losbarst op straat. Er is echter wel aantoonbaar een aantal mensen dat al jarenlang steeds weer tussen wal en schip valt en dat ‘gepingpongd’ wordt – als ik dat zo mag uitdrukken – waardoor ze in een staat geraken dat ze vreemde dingen doen. Niet alleen voor henzelf, wat natuurlijk heel betreurenswaardig is, maar ook naar de medemensen en dan raakt het zeker de openbare orde. Alle argumenten zijn al

genoemd en die hoef ik niet nog eens te noemen. Aan de redenering dat mensen vrijwillig aan de verplichting meewerken, wordt nu al niet voldaan. Ik kan me dus niet voorstellen dat de Rijksoverheid dat nu wel gaat doen. Ik zie het niet gebeuren dat mensen die toch al in die omstandigheden zitten vrijwillig hele afstanden gaan afleggen. Dan wordt de druk op de orde wel wat groter.
De heer Klein Hemmink verdient nog wel even een reactie op een opmerking, namelijk: de wet naast je neerleggen, dat mag af en toe. Daar ben ik het uiteraard niet mee eens. Volgens mij is dat echter niet aan de orde.
Het curieuze aan het beleid dat wij in dit land hebben – we moeten eerlijk zijn, dat is al jaren zo – is, dat zeg ik u eerlijk, dat ik vind dat er met de intenties van het beleid niet zo veel mis is. Daar denkt u misschien anders over, maar dat is mijn opvatting. Er is geen sprake van illegaliteit in dit land. Dat wetsvoorstel was er ooit wel, maar dat is er niet in die zin dat, als iemand uitgeprocedeerd is en vervolgens door iemand wordt opgevangen bijvoorbeeld, er een overtreding plaatsvindt. Daar wordt dus ook niet op gehandhaafd. In onze stad is het nog typischer omdat we een particuliere voorziening hebben die wij met een geldbedrag ondersteunen. Het is dus niet eens een officiële overheidsvoorziening als je het heel letterlijk bekijkt. Er is dus geen sprake van overtreding van een wet. U kunt zich voorstellen dat ik daar ook wel gespitst op ben, omdat ik merk dat in het debat nu ook wel geroepen wordt dat burgemeesters wel de wet moeten handhaven. Waarschijnlijk zijn dat dezelfde twitteraars waar de heer Jetten het over had. Zoiets is bij mij nooit tegen dovemansoren gezegd. Dat is juist het curieuze hier. Hier strijden eigenlijk verschillende wetten om voorrang, want er is ook een wet die zegt dat een burgemeester moet opletten dat de openbare orde niet verstoord wordt. Dat komt vaker voor. Het kunnen ook mensen zijn die tijdelijk de grens over komen en die hier legaal mogen zijn die de orde verstoren.
Wees gerust, u zit nog altijd binnen de wet, meneer Klein Hemmink. Dat moet u toch geruststellen, anders kunt u niet slapen vannacht.

Dhr. ***Klein Hemmink***: Ik vind dat u zeer creatief mijn vraag invult. Prima.

De ***voorzitter***: Nee, dat is niet creatief. Dat is het spanningsveld waarin we zitten.
Tot slot nog de juridische kant. Wij hebben al een korte scan gedaan over – hoe zeg ik dat netjes – de aankondiging van kortingen op de een of andere manier op het gemeentefonds en andere uitkeringen. Ik durf hier vanavond gerust te zeggen dat dit een geweldige détournement de pouvoir zou zijn van de Rijksoverheid. Als men geld dat bestemd is voor een bepaald doel dat hier niets mee te maken heeft, gaat korten omdat je het niet eens bent met iets dat nota bene juridisch niet eens is tegen te houden, dan zeg ik u dat ik die procedure graag ga voeren.
Morgen hebben we een bijeenkomst van het VNG-bestuur, kan ik tot slot aansluitend op het dictum zeggen. De VNG heeft al veel vragen gesteld richting de Rijksoverheid omdat ook het debat morgen is. Ik hoop dat we met zo veel mogelijk gemeenten op één lijn komen, inclusief trouwens de gemeenten die aangewezen zijn in het nieuwe beleid. Ik ben er ook wel benieuwd naar hoe die ermee omgaan.
Dit gezegd zijnde, neem ik aan dat we over kunnen gaan tot stemming. De heer Buck, graag kort.

Dhr. ***Buck***: Ik heb twee vragen gekregen om de motie enigszins te wijzigen.
De eerste vraag was van de heer Hulskorte om te zeggen: voor nieuwe mensen zou moeten gelden dat zij naar een van die vijf grote steden zouden moeten. Om alle redenen die eerder genoemd zijn, zou ik dat niet willen toevoegen aan de motie.
Dan wat de heer Klein Hemmink heeft gezegd, namelijk dat, mocht er in de toekomst wel wetgeving komen, we ons dan moeten beraden op hoe we daar als Nijmegen mee kunnen omgaan. Als dat nog nodig zou zijn na het antwoord van de burgemeester, dan zou ik zeggen: dat lijkt me vanzelfsprekend en dat mag uiteraard ook uit deze motie worden gelezen. Het is de tweede keer dat we als raad breed zeggen: voor deze mensen blijven we pal staan.

De ***voorzitter***: Dan gaan we stemmen. Uw stemmen graag over deze motie.
Met 33 stemmen voor en 3 stemmen tegen is de motie aanvaard.
Dank u wel.

9. Debatstuk Liberaal Nijmegen: Een zomer vol Waalkadegasten deel 2

De ***voorzitter***: Meer specifiek zal er een motie worden ingediend, want anders had het punt zelfs niet geagendeerd mogen worden. Ik geloof dat de heer Eigenhuijsen de indiener van de motie is en hij krijgt uiteraard de gelegenheid om die toe te lichten en dan kunt u er weer op reageren. De heer Eigenhuijsen van Liberaal Nijmegen.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Dank u wel, voorzitter. Ik wil inderdaad een motie indienen. Gisteravond is er een inspiratieavond geweest over de Waalkade, georganiseerd door GroenLinks en Liberaal Nijmegen. Er zijn heel veel mooie ideeën naar voren gekomen. Heel veel ideeën gingen over de inrichting van de Waalkade; heel veel ideeën gingen over het niet meer parkeren op de Waalkade.
Vorig jaar is er een motie ingediend door De Nijmeegse Fractie, ik dacht ergens in juni, om het zomerparkeren mogelijk te maken tijdens niet-evenementen op de Waalkade. Die motie is raadsbreed aangenomen, alleen ging het college helaas de dag erna op vakantie waardoor die motie pas in het najaar is uitgevoerd.
De ondernemers op de Waalkade hebben het zwaar, die hebben het heel zwaar, ook dat hebben we gisteravond gehoord. Ik wil met deze motie niets anders regelen dan dat we tijdelijk het parkeren mogelijk maken op het evenemententerrein op de Waalkade, net zolang tot we een brede visie hebben op die Waalkade, eventueel inclusief parkeren of eventueel zonder parkeren.
Dank u wel, voorzitter.

Motie **Een zomer vol Waalkadegasten deel 2**
1e indiener: P. Eigenhuijsen (Liberaal Nijmegen)
De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 29 april 2015,
constaterende dat:
- er veel onduidelijkheid is over het wel of niet mogen parkeren op de Waalkade;
- er in de zomermaanden niet geparkeerd kan worden vanwege evenementen;
- er weinig tot geen evenementen georganiseerd worden op de Waalkade;
- als argument telkens wordt gebruikt dat het autovrij maken van het plein als er een evenement is complex is;
- bij de huldiging van NEC de Wedren binnen 1 dag autovrij was;
- er afgelopen 2de paasdag vele bekeuringen zijn uitgeschreven terwijl niet (helemaal) duidelijk was dat er niet geparkeerd kon worden.

Overwegende dat:
- De Waalkade voor langere tijd afgesloten is geweest wegens werkzaamheden. De daar aanwezige horecazaken ondervonden hier heel veel last van. Zaken zijn niet of slecht bereikbaar geweest derhalve is het parkeren op het evenementen terrein aan de Waalkade, buiten de reguliere periode van 01/11/13 tot 01/04/2014 toegestaan geweest gedurende de werkzaamheden aan de Waalkade.
- De Waalkadeondernemers ondanks die mogelijkheid toch economisch grote hinder hebben ondervonden van de langdurige werkzaamheden.
- De motie die is aangenomen op 09.07.2014 om parkeren gedurende de zomermaanden mogelijk te maken pas na het zomerreces van 2014 is uitgevoerd.

Voorts overwegende dat:
- er behoefte is aan een brede toekomstvisie voor dit gebied inclusief visieontwikkeling in samenhang met toekomstig stadseiland;
- dat de Waalkadeondernemers wel een extra steuntje verdienen na de lange afsluiting en het niet (kunnen) uitvoeren van de aangenomen motie d.d. 09.07.2014.

Roept het college op:
1) het parkeerverbod op het evenemententerrein op de Waalkade in de zomermaanden per direct op te heffen;
2) zo snel mogelijk, maar in ieder geval voor 1 juni, met een raadsvoorstel te komen om de Verordening Parkeerbelastingen 2015 aan te passen zodat (betaald) parkeren mogelijk is op het evenemententerrein op de Waalkade.

En gaat over tot de orde van de dag.

De ***voorzitter***: Dank u wel. Ik kijk even naar uw raad of er behoefte is aan een reactie. Mevrouw Grutters van De Nijmeegse Fractie.

Mw. ***Grutters***: Dank u wel, voorzitter. Voor ons ligt de motie van De Nijmeegse Fractie van 2014. We zijn in ieder geval blij te mogen concluderen dat Liberaal Nijmegen het kennelijk zozeer met ons eens is dat de heer Eigenhuijsen onze motie in 2015 min of meer opnieuw inbrengt. Wij zullen de motie dan ook steunen. We vinden het wel jammer, want we hebben de motie vorig jaar ook bedoeld als een pleister omdat het niet anders kon. We hebben toen verzocht om een onderzoek. Dat onderzoek is gaande, maar de resultaten van dat onderzoek laten op zich wachten. Dat betekent ook nu weer een zomer op de Waalkade met een lege kade en geen parkeermogelijkheid. Het is dus weer een pleister plakken, maar we hopen van harte dat dit het laatste jaar is dat we deze pleister moeten plakken. De Waalkade stond vorig jaar hoog op onze agenda en staat nog steeds hoog op onze agenda. Wij zijn ervan overtuigd dat onze motie van vorig jaar ook heeft bijgedragen aan een stuk bewustwording. Daarom zijn we extra blij met het bericht gisteren van het college waarbij het aangeeft dat er 2,4 miljoen euro extra wordt uitgetrokken voor die Waalkade, maar waarbij men ook een oproep doet aan alle Nijmegenaren voor ideeën. Dat raakt de kern, want het gaat niet alleen om financiën. Die Waalkade is niet alleen van die ondernemers, die Waalkade is van alle Nijmegenaren. We hebben ooit heel duidelijk ervoor gekozen om de Waal te omarmen en …

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Voorzitter?

Mw. ***Grutters***: Ik ben bijna klaar. De Nijmeegse Fractie stelt: omarm die Waalkade en laat het een thuishaven worden waar men opnieuw kan flaneren, waar economie bloeit en waar groen groeit, voor alle Nijmegenaren.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: Nog even een interruptie van de heer Eigenhuijsen. Ik begrijp dat het niet meer nodig is. Het was goed dat u de zin afmaakte. Dat moeten we vaker zo doen.
Ik kijk of er nog anderen zijn die het woord willen voeren. De heer Vat van de SP.

Dhr. ***Vat***: Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Grutters heeft het mooi verwoord. We gaan deze motie ook van harte steunen, net zoals we dat vorig jaar hebben gedaan. Ik hoop dat de ondernemers en ook de rest van de stad er dit keer wel van kunnen profiteren gedurende de zomermaanden.

De ***voorzitter***: Nog anderen? Mevrouw Schellekens van de PvdA.

Mw. ***Schellekens***: Dank u wel, voorzitter. Met wat De Nijmeegse Fractie, mevrouw Grutters, heeft gezegd, steunen ook wij deze motie. Wel vinden wij het vreemd en hoogst opmerkelijk dat er vlak voor de zomer een motie wordt aangenomen en dat het college niet bij elkaar komt en dat het daarom niet uitgevoerd kan worden tijdens de zomerperiode. Vervolgens is de periode nu voorbij en hebben we signalen gekregen vanuit de stad dat er uitvoerig beboet is bij de Waalkade. Ik hoop dat er snel duidelijkheid komt voor de bezoekers, want gezien de onduidelijkheid vind ik beboeten op grote schaal zeer ongastvrij en onwenselijk en iets wat ik niet in onze stad zou willen zien. Wij steunen deze motie ter compensatie en we hopen dat er op korte termijn een goed plan komt over de toekomst van de Waalkade, want dat verdient die kade.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: Mevrouw Westerveld van GroenLinks.

Mw. ***Westerveld***: Dank u wel, voorzitter. Het begon zojuist heel mooi. De heer Eigenhuijsen van Liberaal Nijmegen vertelde over een avond gisteren, waarin werd gesproken over de Waalkade. Ik was daar ook en ik hoorde vooral heel veel ideeën over groen en daarom hoopte ik eigenlijk dat de heer Eigenhuijsen zou zeggen: bij dezen trek ik mijn motie in, want veel ideeën die zijn genoemd om de Waalkade aantrekkelijker te maken zijn vaak ideeën om de Waalkade vooral groener te maken. Daar

zien wij ook grote winst. Wij hebben een jaar geleden over deze motie gesproken, of een soortgelijke motie die is ingediend, en toen was het standpunt van GroenLinks heel duidelijk. Wij hebben toen gezegd: de Waalkade maak je niet aantrekkelijk door daar auto's neer te zetten, maar die maak je op heel veel andere manieren aantrekkelijk.
We praten eigenlijk weer over hetzelfde. Wat ons betreft zetten wij dus heel duidelijk in op die aantrekkelijke Waalkade, maar gaan we echt kijken naar een andere manier, gaan we kijken hoe we die Waalkade groener kunnen maken en hoe we ervoor kunnen zorgen dat mensen hier kunnen komen zonder dat we daar auto's neerzetten die het zicht bederven. Dat laat onverlet dat er wel duidelijkheid moet zijn. Wat we ook vanavond besluiten, het moet duidelijk zijn voor mensen die daar hun auto wel of niet willen neerzetten wat de regelingen zijn.
Wat ons betreft gaan we daar in ieder geval wel voor zorgen, maar laat het bij een groene Waalkade, zonder een blik auto's.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? De heer Buck van het CDA.

Dhr. ***Buck***: Dank u wel, voorzitter. Een kort déja vu met het vorige debat, maar de strekking is hetzelfde. Als twee keer een motie wordt ingediend met nagenoeg dezelfde inhoud, dan moet je die ook twee keer steunen. Dat is de reden dat het CDA de motie die de heer Eigenhuijsen heeft ingediend, zal steunen.
Ik plaats er wel een kanttekening bij. Je kunt zeggen dat het fijn is dat de heer Eigenhuijsen een motie van vorig jaar heeft overgenomen. Je kunt ook zeggen dat het jammer is dat het college niet tot inzicht is gekomen en dat dit beleid nog een jaar wordt gecontinueerd. Ik ben blij dat we het als raad in ieder geval nu rechtzetten en ik hoop dat we in de toekomstige ontwikkelingen van de Waalkade rekening houden met alle mogelijke ideeën, groen, maar ook duidelijkheid voor automobilisten.

De ***voorzitter***: De heer Huliselan van de VVD.

Dhr. ***Huliselan***: Voorzitter, dank u wel. Wij hebben deze motie destijds gesteund en we zullen haar nu ook steunen. Volgens ons ligt eigenlijk het probleem op tafel dat we met ons allen nog geen visie hebben over wat we met dat gebied willen als het gaat over het parkeren, fietsparkeren, groen en noem maar op, maar ondertussen verbieden we wel parkeren. Volgens mij moeten we tegen elkaar zeggen: we regelen het; we laten parkeren ook in de zomermaanden toe; we gaan een visie ontwikkelen en dan zien we wel verder. Je moet dat niet aan elkaar koppelen, want dan zet je die Waalkade eigenlijk twee, drie jaar op slot. In dat perspectief plaatsen wij deze motie en daarom zullen wij haar steunen.

De ***voorzitter***: Dank u wel. De heer Jetten.

Dhr. ***Jetten***: Dank u wel, voorzitter. Dat de Waalkade het zwaar heeft, daar zijn we het allemaal wel over eens. Daar praten we nu al een paar jaar met elkaar over. Volgens de fractie van D66 is het niet een oplossing voor de horecaondernemers om een van de meest lelijke pleinen van Nijmegen, namelijk het plein voor Holland Casino, nog lelijker te maken door daar een parkeerterrein van te maken. Dat plein moet je benutten om die Waalkade de hele zomer lang aantrekkelijk te laten zijn. Een plein waar dingen gebeuren. Een plein waar meer groen is en waar meer bankjes zijn zodat mensen daar kunnen zitten en willen verblijven. Een plein dat we benutten voor kleinschalige evenementen, niet alleen maar voor de Vierdaagsefeesten, maar ook door al die leuke kleine evenementen die nu plaatsvinden bij de Honig, op de markt en op Plein 44. Als we die kleinschalige evenementen naar de Waalkade weten te halen, dan trekken we ook meer bezoekers naar de Waalkade. Laten we eerlijk zijn. Als het plein waarvan we nu een parkeerterrein willen maken helemaal vol staat met het maximumaantal auto's, dan heb je nog lang niet alle horecazaken vol. Die horecazaken zijn dus niet gebaat bij een lelijk plein met geparkeerde auto's, maar die zijn gebaat bij een plein dat leeft, een plein dat mensen trekt. Wij zijn dus net als vorig jaar tegen deze motie.
Ik wil wel een oproep aan de wethouder doen, los van alle ideeën over groen en de inrichting van de Waalkade. Sinds een aantal maanden rijden er weer veel bussen over de Waalkade die eerst door de stad reden vanwege de herinrichting van de kade. Ik krijg ook berichten van mensen die slecht ter been zijn die zeggen: die bushalte ligt zo ver af van de horeca dat, als ik met het ov naar de Waalkade ga, ik dan eigenlijk nog steeds niet bij die horeca terechtkan. Volgens mij kunnen we wel een korte

klap erop geven om de bus dichter bij die horeca te laten stoppen en kunnen we daarmee in ieder geval de horecaondernemers enigszins tegemoetkomen.

De ***voorzitter***: Ik roep de bespiegeling op: het ov naar de drank. Maar goed. De heer Janssen van Gewoon Nijmegen.

Dhr. ***Janssen***: Dank u, voorzitter. Wij zijn blij dat er weer een motie is over het parkeren op de Waalkade. Wij van Gewoon Nijmegen hebben daarvoor jaren geleden al twee moties ingediend die het niet gehaald hebben, maar ja, dat zijn we gewend. Ik hoop voor de ondernemers van de Waalkade dat deze motie het wel haalt. Ik zou nog dit willen zeggen: onder de brug is ook een heel groot plein waar de auto's kunnen staan en van dat plein heeft men helemaal geen last. Dat wilde ik even zeggen.

De ***voorzitter***: Tot slot de heer Van Deurzen van de VSP.

Dhr. ***Van Deurzen***: Dank u wel, voorzitter. Toen deze motie vorig jaar werd ingediend, was er echt een heel duidelijke reden om die motie aan te nemen, want de Waalkade was dicht, men kon daar niet komen, en er was dus bijna een rechtstreeks verband met de werkzaamheden op de Waalkade en de mogelijke economische schade die de ondernemers daar ondervonden. Dat is nu niet aan de orde. Dat wil ik bij dezen toch wel even vermelden. Dat ten eerste.
U refereert ook eraan dat de ondernemers het slecht hebben. Ik zag een tijd geleden een programma op de tv en daarin kwam naar voren dat het uitgangsleven in Nederland bijna het duurste is in heel Europa. Ik vind dat de ondernemers ook de hand in eigen boezem moeten steken. Daarnaast wijs ik ook op de huren. De verhuurders zijn ook ondernemers. De panden worden gehuurd, veel te duur, en daar zit natuurlijk ook een enorme economische schade.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Voorzitter?

De ***voorzitter***: Graag kort, meneer Eigenhuijsen.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Heel, heel kort voorzitter. Vorig jaar is de motie aangenomen ter compensatie. Bent u het met mij erover eens dat vorig jaar niet gecompenseerd is?

Dhr. ***Van Deurzen***: Daarin hebt u gelijk en daarom gaan we de motie ook steunen, maar ik wilde dit toch wel even vermelden. Er is nog een punt en dat gaat ook over de ondernemers.

Dhr. ***Janssen***: Voorzitter, mag ik nog een vraag stellen?

De ***voorzitter***: Nee, ik laat nu de heer Van Deurzen zijn verhaal afmaken, want anders gaat het te ver. U kunt daarna nog een vraag stellen, meneer Janssen. Ik denk dat de heer Van Deurzen nu zijn betoog gaat vervolmaken.

Dhr. ***Van Deurzen***: Het andere punt is, dat wil ik u ook nog even meegeven, dat daar een zonnetrein rijdt. Je kunt bij de Hezelpoort relatief goedkoop parkeren. Je wordt netjes gebracht en gehaald door een zonnetreintje. In principe is een parkeerplaats niet eens nodig, want er zijn al diverse parkeerplaatsen die gebruikt kunnen worden en dus is de noodzaak niet echt aanwezig. Dat wilde ik toch wel even hier vermelden, maar we steunen de motie wel.

De ***voorzitter***: De heer Janssen heeft nog een vraag.

Dhr. ***Janssen***: Ik wil toch tegen de heer Van Deurzen zeggen – ik heb er namelijk bij gezeten – dat de huren drastisch zijn verlaagd. Ik hoop dat de precariobelasting van de gemeente ook verandert.

Dhr. ***Van Deurzen***: Ik hoor andere signalen.

De ***voorzitter***: Ik kijk nog even, hoewel er niet veel vragen zijn gesteld, of de wethouder nog wil reageren. Dat is het geval. Wethouder Van Hees.

Wethouder ***Van Hees***: Voorzitter, dit is natuurlijk wel een onderwerp dat spraakmakend is. Vorig jaar was dat zo en dit jaar weer. Even een paar reacties op wat de raadsleden gezegd hebben.
GroenLinks heeft het over veel ideeën over groen. Dat klopt. Ik was er gisteravond niet bij, maar ik heb wel gehoord dat de stemming van de meeste mensen daar was: geen parkeren, maar maak het groen; laat er van alles gebeuren – dat zei D66 nu ook – laat het plein de hele zomer aantrekkelijk zijn en laten we daar wat aan gaan doen. Over kleinschalige elementen en de bushalte die u vraagt, denk ik dat ik mijn collega daarover maar eens moet benaderen deze week.
Zoals al is gezegd, is er vanuit de bevolking ontzettend veel animo om iets met de Waalkade te doen. Dat blijkt wel. Ook vanuit het college zijn we daarmee al tijden bezig. Dat is gisteren ook naar buiten gekomen toen eindelijk bekend werd welk bedrag we daar zouden willen investeren, maar daarbij is de raad straks ook nog aan zet.
Je zou dan zeggen: is het nu nog nodig? Ik heb een paar punten die ik u toch wil meegeven waarom het misschien niet nodig is.
Er werd zojuist gezegd: doe het nu, want vorig jaar heb je het ook gedaan. Ik feite is het in strijd met de uitgangspunten van de parkeernota die door de raad in oktober 2012 werd vastgesteld. Het is dus in strijd met uw eigen beleid dat u hebt vastgesteld.
De werkzaamheden zijn klaar. De kade is heel erg mooi en je kunt er mooi flaneren. De kade is ook prima bereikbaar. Eigenlijk zijn er niet veel parkeerproblemen, want aan de westelijke kade zijn parkeerplaatsen genoeg. Je kunt daar je auto neerzetten.
Belangrijk is ook dat de kosten van het steeds weer omswitchen van parkeren naar evenement, die er hopelijk in de zomer toch wel zijn, niet gedekt worden uit de parkeerinkomsten. Mijn vraag is dus: wie gaat die kosten betalen? Niet door de evenementen die daar gehouden worden; die kun je daar niet mee belasten, want die evenementen willen we juist stimuleren. Er zijn al behoorlijke restricties en dit is eigenlijk de enige evenementenlocatie in de binnenstad die we hebben.
Het komt de duidelijkheid niet ten goede: dan weer wel een evenement, dan weer parkeren, dan weer niet, dan weer wel. Wanneer er toch geparkeerd wordt rond evenementen, kan het voorkomen dat auto's worden weggesleept. Dat is niet erg klantvriendelijk en ook kostbaar voor de betrokkene.
Ik heb u gehoord en ik weet wat u wil, maar in feite adviseert het college toch om deze motie niet te volgen. Maar goed, u hebt het laatste woord.

De ***voorzitter***: Dank u wel. Even heel kort voor de tweede termijn, stel ik voor, want we gaan het niet helemaal opnieuw doen. Of is het een interruptie, mevrouw Westerveld?

Mw. ***Westerveld***: Ik heb een heel korte vraag. We hebben het nu eigenlijk de hele tijd over groen versus parkeren. Als wij daar, ik noem maar wat, een grasveldje zouden willen neerleggen, is het dan mogelijk om dat op korte termijn te realiseren?

Wethouder ***Van Hees***: Alles is mogelijk. Misschien moet u Jacques Splinter eens vragen om een grasveldje.

De ***voorzitter***: Dat verhaal wordt nog uitgelegd. Is er nog behoefte aan een tweede termijn of kunnen we zeggen dat we erover gaan stemmen. Zijn er nog korte vragen? De heer Janssen.

Dhr. ***Janssen***: Ik wil het toch nog even vragen. De heer Van Hees had het over 'flaneren'. Ik weet niet wanneer, maar als u daar 's avonds komt, dan kunt u er geen hand voor de ogen zien. Wat is flaneren? Je moet uitkijken, want het is nog gevaarlijk ook. Ik woon er zelf.

De ***voorzitter***: Ik kijk nog even verder of er nog andere reacties zijn in tweede termijn. Mevrouw Westerveld.

Mw. ***Westerveld***: Ik zou de heer Eigenhuijsen van Liberaal Nijmegen dan toch willen vragen om de motie in te trekken en ons er hard voor te maken om daar een grasveldje neer te leggen.

(Instemmend geroffel.)

De ***voorzitter***: De leden van D66 moet ik erop wijzen dat u zich in een Nederlandse zaal bevindt. Het is geen Duitse zaal of een zaal in Kazachstan, want daar schijnen ze dat ook te doen.

Dhr. ***Van Hooft***: Dan wel met 97%.

De ***voorzitter***: Dat spreekt u wel aan, neem ik aan. Ik zou nog wat over de historie van de SP in China kunnen zeggen, maar dat doe ik maar niet, want dan zult u zeggen …

Dhr. ***Van Hooft***: Voorzitter, u zit er helemaal naast. Het is alleen vanwege de vrouwen die ervandaan komen.

De ***voorzitter***: Goed. Ik kijk nog even rond of iemand nog gebruik wil maken van de tweede termijn. De heer Hulskorte.

Dhr. ***Hulskorte***: Voorzitter, als er gestemd wordt, dan zou ik graag een stemverklaring willen geven.

De ***voorzitter***: Dat mag uiteraard. Ik kijk dan nog even naar wethouder Van Hees en daarna gaan we stemmen.

Wethouder ***Van Hees***: Heel kort. Meneer Janssen had het over de verlichting. Daar zijn we al maanden mee bezig, maar het is een ledverlichting waarvan onderdelen kapot zijn. Die zitten er vijf jaar op en de leverancier kon de nieuwe nog niet aanleveren. Dat is vervelend, maar daar kunnen we op dit moment niets aan doen.
Tot slot moet ik er toch even op wijzen dat het niet zo snel zal gaan. Voor 1 juni wordt hier gevraagd, maar dat kan sowieso niet omdat de Parkeerbelastingverordening conform de gangbare procedure samen met de overkoepelende belastingverordeningen jaarlijks wordt vastgesteld aan het eind van het jaar. Aanpassingen in de Parkeerbelastingverordening zullen normaliter pas in januari 2016 van kracht worden. Tussentijdse wijzigingen zijn natuurlijk wel mogelijk, maar dat betekent dat de huidige verordening ingetrokken moet worden, daarna een nieuwe verordening moet worden vastgesteld en die procedure vergt ongeveer zes weken. Daarnaast spelen er nog enkele problemen. Dat is niet om vervelend te doen, maar ik moet wel onze eigen wetten volgen.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Voorzitter, ik zou het op prijs stellen als de heer Van Hees de motie leest. Beslispunt 1 is toch iets heel anders dan beslispunt 2.

De ***voorzitter***: We gaan stemmen. De heer Hulskorte krijgt de gelegenheid voor een stemverklaring.

Dhr. ***Hulskorte***: Dank u wel, voorzitter. Ik zal tegenstemmen. We vinden het belangrijk dat die ruimte gebruikt wordt voor evenementen, zeker in de zomermaanden. Wij denken dus hetzelfde als D66 en we zullen gescheiden stemmen.

De ***voorzitter***: U hebt het over uw fractie, begrijp ik. U stemt dus tegen. Dat is helder. Dan gaan we stemmen. Mag ik …

Mw. ***Schellekens***: Voorzitter, zouden wij ook nog een korte stemverklaring mogen afleggen?

De ***voorzitter***: U had die niet aangekondigd, maar goed dan.

Mw. ***Schellekens***: Nee, ik was iets te laat. Excuses daarvoor. Als fractie stemmen we voor deze motie, maar wel in het licht dat dit een tijdelijke oplossing is en een soort verzachting totdat het gebied verder ontwikkeld wordt. Dat is wel iets wat wij heel erg belangrijk vinden om daaraan toe te voegen. Wij hopen dat het terrein de komende zomer al aangevuld kan worden met een mooi stuk gras.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: We gaan stemmen. Uw stemmen graag. We stemmen over de motie ‘Een zomer vol Waalkadegasten deel 2’.

Met 22 stemmen voor en 14 stemmen tegen is de motie aanvaard.
Dank u wel.

10. Raadsvoorstel Stopzetten innen ouderbijdrage Jeugdwet

De ***voorzitter***: Wie mag ik hierover het woord geven? De heer Selman van de PvdA.

Dhr. ***Selman***: Dank u wel, voorzitter. Een paar weken geleden hebben we een raadsvoorstel gekregen waarin het college voorstelt om te besluiten de inning van de ouderbijdrage alleen voor de Jeugdzorg op te schorten. Het college maakt daarin een onderscheid. We hebben aangegeven dat wij daar principieel tegen zijn. Daarom hebben we een amendement voorbereid dat we gaan indienen om het besluit anders te formuleren, namelijk om de inning van de ouderbijdrage voor alle vormen van Jeugdzorg op te schorten totdat landelijk besloten is wat er gaat gebeuren met de ouderbijdrage. Dus een tijdelijke maatregel met een krachtig signaal vanuit ons als politiek.
We hebben zojuist een hartverwarmend betoog gehad over bed, bad en brood waar wij als raad onze verantwoordelijkheid nemen. We kunnen hier ook onze verantwoordelijkheid nemen om een signaal te geven aan de landelijke politiek om de inning van de ouderbijdrage op te schorten.
Ik heb aangegeven dat het een principieel standpunt is, vooral omdat het landelijk onderzoek zich niet alleen richt op Jeugd-GGZ, maar op alle vormen, ook de 24-uurszorg die al jaren gaande is.
Tot slot. We hebben in het coalitieakkoord opgenomen dat wij wat de jeugd betreft geen ouderbijdrage willen vragen.
Wij gaan dus een amendement indienen en ik ben benieuwd naar de reactie van het college.
Dank u wel, voorzitter.

Amendement Stop inning ouderbijdrage in de jeugdzorg
1e indiener: A. Selman (PvdA)
De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 29 april 2015,
overwegende dat:

- wij geen enkele belemmering voor de jeugd willen hebben om de zorg te kunnen vragen die ze nodig hebben;
- een bijdrage vragen aan ouders kan leiden tot zorgmijding;
- een landelijk onderzoek is gestart door de staatssecretaris waarin ouderbijdragen in de Jeugdwet kritisch tegen het licht worden gehouden.

Constaterende dat:

- wij principieel geen onderscheid willen maken tussen Jeugd-GGZ en andere vormen van jeugdzorg;
- wij onderscheid tussen verschillende vormen van Jeugdzorg onwenselijk en onverstandig vinden.

Besluit:
het beslispunt van het raadsvoorstel 'Stopzetten innen ouderbijdrage Jeugdwet' als volgt te wijzigen:
Het innen van de ouderbijdrage Jeugdwet tijdelijk op te schorten voor Jeugd-GGZ en andere vormen van jeugdzorg, dagbehandeling en etmaalbehandeling, totdat de uitkomsten van het landelijk onderzoek naar de ouderbijdrage in de Jeugdzorg bekend zijn.
En gaat over tot de orde van de dag.

De ***voorzitter***: Dank u wel. Zijn er andere woordmeldingen? De heer Van Norel van de SP.

Dhr. ***Van Norel***: Dank u wel, voorzitter. We hebben hier in de kamerrondes uitgebreid over gesproken. Ook voor de SP geldt dat we het hebben over een principieel punt. We juichen het raadsvoorstel toe, maar als het gaat om de Jeugd-GGZ, waarom zouden we dan onderscheid moeten maken tussen Jeugd-GGZ en kinderen die opgenomen moeten worden in een ziekenhuis? Wij vonden dat dit niet moest en dus gaan we het voor de Jeugd-GGZ repareren, want er is eigenlijk geen groot verschil tussen iemand die met een gebroken been in het ziekenhuis ligt en iemand die even problemen heeft in de psychische sfeer. Het gaat echter verder. Het gaat namelijk ook om andere vormen van jeugdhulp.

Vinden wij het reëel om kinderen – daar hebben we het over – en hun ouders, die er ook niet voor kiezen dat hun kinderen in de problemen komen, de eigen bijdrages voor zorg te laten betalen? Wij vinden als SP dat dit niet moet gebeuren. Die discussie speelt ook landelijk. Ik heb zojuist een motie gezien, die wordt nog ingediend, waarin we landelijk op gaan roepen om dit, laat ik zeggen, afbraakbeleid in de zorg op dit gebied in ieder geval een halt toe te roepen. Die discussie loopt ook in de Tweede Kamer.
We geven straks niet alleen een signaal af richting de Tweede Kamer, maar ik vind dat we ook een signaal naar onze burgers in Nijmegen moeten afgeven. We zijn een sociale stad, we willen een sociale stad blijven en we willen daarin ook niet dat mensen, als het aan ons ligt, eigen bijdrages betalen.
De reden dat we die motie mede zullen ondersteunen, is dat er een tijdelijkheid in zit.
De discussie in Den Haag schijnt rond de zomer te moeten gebeuren en Den Haag kennende zal dat misschien net na de zomer zijn. In ieder geval kennen we de uitkomst van die discussie nog niet, maar dat geeft wel een nieuw uitgangspunt om het er met elkaar eens over te hebben hoe we dat dan eventueel gaan aanpakken. In die tussentijd is dit ook een signaal waarmee we eigenlijk zeggen: Den Haag, let op. Wij willen dit niet. Die brief zal straks nog behandeld worden of althans de aanzet daartoe. We willen ook naar de Nijmeegse mensen die kinderen hebben en die gebruik moeten maken van de Jeugdzorg het signaal afgeven: we willen geen drempels opwerpen om kinderen in de zorg te krijgen. Dat is de reden dat we erg voor de tijdelijke stopzetting zijn van de eigen bijdrage voor alle Jeugdzorg.
Wat dit betreft, wil ik toch de Partij van de Arbeid in ieder geval het compliment maken dat ze voor de tweede keer op één avond eigenlijk een beetje ingaat tegen het beleid van de regering in Den Haag. Dat mag best gezegd worden. Als we dat dus wat langer kunnen doorzetten, ook op andere punten, dan gloort er nog hoop. We moeten, denk ik, dat beleid daar in Den Haag nu eens een keer grondig aanpakken. De motie zullen we in ieder geval ondersteunen.

De ***voorzitter***: Dank u wel. Mevrouw Daemen, GroenLinks.

Mw. ***Daemen***: Dank voor het woord. Zoals wethouder Frings tijdens de kamerronde al zei, is waarover we nu eigenlijk spreken een voorstel van bestuurlijke ongehoorzaamheid, zoals dat zo mooi heet. Dus het wel of niet innen van de ouderbijdrage in de Jeugdzorg kunnen wij niet lokaal als beleid vaststellen, maar we sluiten ons met het voorstel voor het stopzetten van het innen van die ouderbijdrage binnen de Jeugd-GGZ wel aan bij al die gemeenten in Nederland die tot nu toe al weigeren om die bijdrage te innen. Dat is een heel belangrijk signaal dat wij hebben overgenomen van ouderplatforms en regionale zorgaanbieders die aangeven dat bij de dagbehandeling in de Jeugd-GGZ ouders vaker zeggen dat ze afhaken vanwege die ouderbijdrage. Wij vinden het als GroenLinks heel belangrijk dat in deze discussie alle kritiek van ouders wordt meegenomen en dat dan drempels worden weggehaald. Hoewel die signalen van zorgmijding binnen de langdurige zorg er nog niet zijn, voor zover we begrepen hebben, vinden we het inderdaad wel belangrijk om het hier over die principiële keuzes te hebben. Wij als GroenLinks vinden dat in principe alle ouderbijdrages binnen jeugdhulp afgeschaft zouden moeten worden. Dat vindt ook onze fractie in Den Haag.

De ***voorzitter***: Er is een vraag van de heer Selman.

Dhr. ***Selman***: Misschien reageer ik te vroeg, maar u zegt dat u aansluit bij de gemeenten die ervoor kiezen om de inning van die ouderbijdrage binnen de Jeugd-GGZ op te schorten. Er zijn ook gemeenten die kiezen voor het opschorten van inning voor de totale Jeugdzorg. Sluit GroenLinks zich ook daarbij aan?

Mw. ***Daemen***: Ik zal mijn betoog vervolgen en dan krijgt u vanzelf antwoord. Wij vinden het dus belangrijk dat ouders geen belemmeringen voelen om hun kinderen aan te melden voor die behandelingen binnen Jeugd-GGZ. Het definitief in beleid vastleggen van het opschorten van alle ouderbijdragen en dus ook voor de Jeugd-GGZ, kunnen wij niet in Nijmegen regelen. Daarvoor moeten we in Den Haag zijn, onder andere bij de PvdA en de VVD. Daarom stellen wij voor om, in de aanloop naar dat debat dat straks in de Tweede Kamer wordt gevoerd, de staatssecretaris namens ons als gehele raad op te roepen die strakke regels in de wet te veranderen. Daarom wil ik graag een motie indienen om

als gemeenteraad een signaal af te geven richting staatssecretaris Van Rijn, want dan hopen we dat de tijdelijke opschorting in Den Haag echt definitief vastgelegd kan worden in de wet. Daarover willen wij dus ook nog een antwoord van de wethouder. Het voorstel betreft de Jeugd-GGZ en ik neem aan dat hij de brief ondersteunt, want daar heeft hij ons een beetje toe aangezet of een tip gegeven.
Verder ben ik wat de amendementen van de PvdA en Liberaal Nijmegen betreft, benieuwd waarin die van elkaar verschillen en ik neem aan dat de heer Eigenhuijsen daar zo meteen nog een toelichting op geeft. De vraag is of jullie niet samen iets hadden kunnen indienen. Ik ben dus wel nieuwsgierig hoe dat precies zit en ik hoop dat iemand me dat kan uitleggen.

Motie **Eerlijke en duidelijke Haagse regels gewenst voor Nijmeegse jongeren en hun ouders**
1e indiener: C. Daemen (GroenLinks)
De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 29 april 2015,
constaterende dat:
- de gemeente Nijmegen, net als tientallen andere gemeenten, het innen van de ouderbijdrage jeugd-GGZ voornemens is op te schorten;
- we daarmee bestuurlijk ongehoorzaam zijn.

Overwegende dat:
- het innen van de ouderbijdrage een landelijk probleem is;
- het mijden van jeugdzorg met een landelijke maatregel in Den Haag voorkomen kan worden.

Spreekt uit om:
- als gemeenteraad een signaal te geven aan staatssecretaris van Rijn over de wenselijkheid van het schrappen van alle ouderbijdrages binnen de jeugdhulp, en te pleiten voor aanpassing van de Jeugdwet op dit punt;
- de griffier te vragen hiervoor een brief op te stellen die (na consultatie van de woordvoerders zorg en welzijn) op korte termijn verzonden wordt.

En gaat over tot de orde van de dag.

De ***voorzitter***: Mevrouw Brouwer van D66.

Mw. ***Brouwer***: Dank u, voorzitter. Afgelopen oktober, nog geen halfjaar geleden, heeft de gehele raad ingestemd met de nota Wmo en Jeugdzorg, inclusief een heel hoofdstuk over de ouderbijdrage. Destijds was er geen enkele fractie die er bezwaar tegen maakte of het woord ook maar noemde. Nu zijn we een paar maanden verder. Wat is er veranderd? Is er nieuwe informatie? Zijn er misstanden? We hebben afgelopen weken meermalen aan de wethouder gevraagd welke concrete signalen er lokaal zijn om ons beleid aan te passen, of zoals de wethouder het noemt: om burgerlijk ongehoorzaam te zijn. Het enige waar deze wethouder mee komt, zijn vage landelijke vermoedens en reacties van aanbieders. Vanuit lokale verwijzers echter, zoals tips vanuit onderwijs, sociale wijkteams en huisartsen – degenen waarvan men juist signalen over zorgmijding zou verwachten – is niets vernomen, aldus de wethouder. Waarom deze maatregel? Welke noodzaak is er om nu in te grijpen in Nijmegen? Waarom alleen de afschaffing van de ouderbijdrage bij de Jeugd-GGZ? Zoals mevrouw Daemen zei, het klopt niet helemaal, want in principe mogen we beide niet lokaal bepalen. Waarom niet kritisch kijken naar andere bijdragen zoals bij de Wmo?
De fractie van D66 houdt niet koste wat het kost vast aan het vastgestelde beleid, maar we vinden het nu wel te vroeg om andere keuzes te maken op een specifiek onderwerp. Wij wachten liever het onderzoek van staatssecretaris Van Rijn af om dan op basis van een onderbouwing een keuze te maken. Wellicht betekent dit dan het schrappen van de ouderbijdrage, maar wellicht kunnen we de financiële middelen dan ook anders inzetten om de pijn op de zorg te verzachten.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: De heer Eigenhuijsen van Liberaal Nijmegen.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Dank u wel, voorzitter. Ik geef meteen maar even antwoord op de vraag van mevrouw Daemen. Het amendement is samen ingediend met de Partij van de Arbeid en er komt dus geen apart amendement.

Zoals de heer Selman zojuist vertelde, het konden bijna mijn woorden zijn – dat is een beetje flauw – het is een principieel punt. Ik heb vanaf dag 1 gezegd dat ik niet vind dat de ouders van een kind dat in het ziekenhuis ligt een ouderbijdrage moeten betalen en dat geldt ook voor een kind dat Jeugd-GGZ nodig heeft. Ik ga nog een keer de heer Verbruggen van de Partij van de Arbeid aanhalen, die terecht vroeg: waarom dan wel in de pleegzorg? Ik vind dat principieel fout. Ik vind dat kinderen in Nederland beschermd moeten worden. Kinderen moeten recht hebben op gezondheidszorg en er mag voor de ouders nooit een financiële prikkel zijn om het kind dat niet te geven. Vandaar dat ik dit amendement mede indien en de motie van GroenLinks ook zal steunen.

De ***voorzitter***: Mevrouw Van Dijk van de VVD.

Mw. ***Van Dijk***: Dank u wel, voorzitter. Zoals mijn collega van D66 zojuist ook al heeft aangestipt, hebben wij in oktober hierover uitgebreid gesproken en heeft niemand zich toen geroerd. Toen een aantal weken geleden deze discussie in de raad op tafel kwam, heb ik mij daarover verbaasd. Ik ben verbaasd over het feit dat we nu opeens, zonder enige vorm van onderbouwing, zonder dat we daar juiste of goede argumenten bij gekregen hebben, ons beleid zouden willen wijzigen. Ik heb in de kamerrondes al medegedeeld dat wij willen dat de ouderbijdrage geïnd zal blijven en dat zal ik bij dezen hier herhalen. Wij zullen dan ook het raadsvoorstel, het amendement en de motie niet steunen.
Ik heb nog een laatste opmerking en dat is dat mevrouw Kossen zich zal onthouden van stemming in deze ronde.

De ***voorzitter***: Oké. Mevrouw Rotink van het CDA.

Mw. ***Rotink***: Dank u wel, voorzitter. Wij vinden de timing van het voorstel, de motie en het amendement erg raar, want er is geen concrete aanleiding in Nijmegen om nu bestuurlijk ongehoorzaam te zijn in Nijmegen. Wij snappen de onrust en wij maken ons ook zorgen en daarom kunnen we wel de motie steunen, die we ook meer als een oproep aan Den Haag zien om het te bekijken. Verder willen wij het onderzoek van staatssecretaris Van Rijn afwachten omdat wij, nogmaals, op dit moment geen aanleiding zien in Nijmegen om af te wijken en die bestuurlijke ongehoorzaamheid toe te passen.
Dank u wel.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Voorzitter, mag ik mevrouw Rotink een vraag stellen?

De ***voorzitter***: De heer Eigenhuijsen, graag kort.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Ik hoor het nu de tweede keer zeggen, maar volgens mij heb ik in de kamerbehandeling de wethouder horen zeggen dat er niet expliciet aan huisartsen is gevraagd of er zorgmijdend gedrag was. Dat wist hij niet. Ik hoor u nu zeggen, en dat hoorde ik zojuist ook D66 zeggen, dat er geen signalen zijn. Volgens mij weet de wethouder dit niet, want er is niet naar gevraagd.

Mw. ***Rotink***: Dan is het toch heel erg onlogisch om beleid dat we in oktober samen hebben vastgesteld te gaan veranderen omdat er geen signalen zijn? Dan kunnen we beter dat onderzoek afwachten en bekijken wat er dan wel is. Of we hadden destijds moeten bedenken dat we principiële redenen hiervoor hebben. Het zou alle twee kunnen, maar dit is heel onlogisch omdat er in Nijmegen geen signalen zijn. Waarom moeten we dat dan nu in Nijmegen gaan regelen? Daarom kunnen we die motie dus wel steunen.

De ***voorzitter***: Ik ga dit afronden, meneer Eigenhuijsen. U hebt antwoord op uw vraag gekregen. De heer Hulskorte van de VSP.

Dhr. **Hulskorte**: Dank u wel, voorzitter. Ik hou het heel kort. Ik wil aan de heer Selman van de Partij van de Arbeid vragen om het amendement tijdelijk op te schorten. Als het zo is dat er, laten we zeggen over vier of vijf maanden, een uitspraak is en dat het niet doorgaat, moeten die mensen dan met terugwerkende kracht dat bedrag gaan betalen? Hoe denkt u daarover?

Dhr. ***Selman***: Wat ons betreft niet.

De **voorzitter**: De heer Hulskorte verder geen bijdrage?

Dhr. ***Hulskorte***: Ik weet niet hoe u dat dan wilt realiseren.

De ***voorzitter***: Het was uw bijdrage in de eerste termijn.

Dhr. ***Hulskorte***: Ik heb voor de rest niets te zeggen.

De ***voorzitter***: Dank u wel. Mevrouw Grutters van De Nijmeegse Fractie.

Mw. ***Grutters***: Dank u wel, voorzitter. De reden voor het verzoek om een eigen bijdrage is omdat men ervan uitgaat dat ouders op hun verzorgkosten besparen omdat hun kind gedeeltelijk elders verblijft. De vraag is echter of dat ook werkelijk zo is. Maken ouders misschien niet juist meer kosten omdat hun kinderen verder weg zitten, voor extra reiskosten en voor bezoek e.d.? Daarbij is er mogelijk sprake van rechtsongelijkheid. De eigen bijdrage geldt niet voor kinderen die anders dan om psychische redenen opgenomen worden. De drempel die deze eigen bijdrage opwerpt, veroorzaakt angst dat ouders zorgmijdend gedrag gaan vertonen waardoor die kinderen niet de benodigde zorg krijgen. Misschien is er dan wel geen directe aanleiding of zijn er geen harde cijfers waaruit blijkt dat die zorgmijding plaatsvindt, wij vinden dat we dat risico met kinderen niet kunnen nemen.
Het college stelt in het voorliggende raadsvoorstel voor om van de ouderbijdrage voor de Jeugdwet een deel wel en een deel niet te innen. Door een deel van die jeugdzorgbijdrage niet en een deel wel te innen, geldt hier misschien ook wel weer het principe van rechtsongelijkheid.
Wij delen de angst dat onze kinderen mogelijk de dupe worden. Psychische ondersteuning in de jonge jaren kan veel groter leed in de toekomst voorkomen. Wij zijn daarom voorstander van het stopzetten van de gehele ouderbijdrage – dat moge duidelijk zijn als u naar het amendement kijkt van de PvdA – en dat te doen totdat het een en ander bekend is naar aanleiding van de onderzoeken die nu lopen.
De motie van GroenLinks zet het door ons beoogde effect ten aanzien van Den Haag kracht bij en die zullen wij ook steunen. Het effect zal namelijk volgens De Nijmeegse Fractie moeten zijn dat na het onderzoek van de staatssecretaris de mogelijke inning van de ouderbijdrage wordt afgeschaft. Indien dat in het ergste geval niet gebeurt, moet er in ieder geval wel een goede invulling plaatsvinden op een zorgvuldige en rechtmatige wijze.

De ***voorzitter***: Dat was het? Dan kijk ik nog even naar wethouder Frings voor een reactie.

Wethouder ***Frings***: Dank u, voorzitter. We dreigen in een herhaling van zetten te vallen na de kamerbehandeling. Ik heb alle bijdragen die ik van de fracties gehoord heb, ook al in de kamerronde gehoord. Ik beperk me dus tot de antwoorden met betrekking tot het amendement en de motie.
Ik ben uiteraard heel blij met de motie en ik zou willen dat er meerdere gemeenteraden zijn die de collega's in Nijmegen volgen en dat signaal in Den Haag afgeven. Prima.
Wat het amendement betreft, daar heeft het college moeite mee. We hebben al in de kamerbehandeling gezegd dat we een splitsing voorstellen tussen de Jeugd-GGZ en de dagbehandeling omdat we verwachten dat daar, bij een nieuwe vorm van eigen bijdrage, de zorgmijding gaat plaatsvinden. Dat zijn de signalen van de aanbieders. We hebben inderdaad niet iedereen gebeld met de vraag: ziet u dat nu? Door een aantal grote aanbieders wordt echter wel aangegeven dat zij dat zien, met name rondom de Jeugd-GGZ-problematiek die stigmatiserend werkt.
Ten aanzien van de zeven keer 24-uursverblijfszorg, heffen wij in Nederland al jarenlang eigen bijdragen en op grond daarvan kunnen wij constateren dat daar geen zorgmijding plaatsvindt en die bijdrage wil het college dan ook blijven heffen.
Met betrekking tot de andere dagbehandeling zien we ook geen risico's.
Ik zou me kunnen vinden in de helft van het amendement, namelijk alle behandeling die slaan op een dagbehandeling, maar de bijdrage voor de zeven keer 24-uursverblijfszorg zou ik toch willen blijven heffen omdat we daarmee anders ook wel forse inkomsten mislopen.

De ***voorzitter***: Ik kijk even naar uw raad voor een korte tweede ronde. De heer Selman.

Dhr. ***Selman***: Heel kort een vraag aan het college. We hebben in ons coalitieakkoord afgesproken dat wij in de oude situatie geen bijdrage vragen aan de jongeren. Dat staat in ons coalitieakkoord, gebaseerd op de oude situatie. Waarom houdt het college zich niet aan de afspraak en zegt: we willen niet afwijken? Waren het alleen woorden of gaan we ook de daad bij het woord voegen?

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere bijdragen in de tweede termijn? Een interruptie van mevrouw Brouwer.

Mw. ***Brouwer***: Ik heb het in de kamerronde ook al een keer aan de heer Selman gevraagd, maar ik heb geen antwoord gekregen. Ik vraag het nu nog een keer. Waarom hebt u in oktober niet aan de bel getrokken toen we met ons allen het beleidsplan vaststelden?

Dhr. ***Selman***: Ik heb toen ook wel … U kunt nu nee schudden, maar ik ben nog niet klaar met mijn antwoord. Ik heb toen ook wel gekeken naar het voorstel. Het is voortschrijdend inzicht en volgens mij kent D66 dat ook wel. Dus als je nu naar het voorstel kijkt en ook naar de landelijke signalen en ook dat de PvdA landelijk om een onderzoek heeft gevraagd, dan vinden we het gewoon belangrijk om ook hier een signaal af te geven.

De ***voorzitter***: Anderen nog kort voor een tweede ronde? Mevrouw Daemen.

Mw. ***Daemen***: Ik heb de vraag aan de heer Selman of het mogelijk is om het amendement dan een beetje aan te passen en dan eventueel gesplitst in stemming te brengen zodat je dus voor de dagbehandeling voor alle vormen van jeugdhulp geen bijdrage meer gaat innen en de bijdrage voor de etmaalbehandeling voor alle vormen wel blijft innen.

Dhr. ***Selman***: Begrijp ik het goed dat GroenLinks voor de 24-uurszorg wil blijven innen?

De ***voorzitter***: Nee, ik hoor een ordevoorstel, voordat u nu inhoudelijk erop ingaat. Mevrouw Daemen doet een ordevoorstel om die – ik ga het maar niet zeggen, want dan maak ik misschien fouten – twee verschillende vormen van behandeling gescheiden op te voeren en dan kan iedereen kiezen waarvoor hij is. Zo begrijp ik het voorstel van mevrouw Daemen. Bent u daartoe bereid?

Dhr. ***Selman***: Voorzitter, dan vraag ik een schorsing, want ik heb het amendement ingediend met andere fracties en ik vind het netjes om dat met hun af te stemmen.

De ***voorzitter***: Ik ga u dan zo die schorsing verlenen, maar ik kijk eerst nog even rond. We kunnen de tweede termijn, hangende deze open vraag, want het is een ordevoorstel, wel afmaken. Zijn er nog mensen die behoefte hebben om in de tweede termijn kort iets te zeggen? De heer Van Norel.

Dhr. ***Van Norel***: Nog even heel kort. Ik hoor de terughoudendheid van de wethouder met name op het laatste punt, waarbij ik wel het idee heb dat dit met name om een financiële reden is ingegeven en wat minder om principiële redenen. Mag ik dan nog even in herinnering roepen dat we hier toch echt oproepen bij een echt tijdelijke situatie. Het is dus niet zo dat we nu in ieder geval tot volgend jaar of nog langer daarmee bezig zijn. Het is echt een tijdelijke situatie. Ik zou echt ertoe willen oproepen om dat te overwegen.

De ***voorzitter***: Nog anderen voor de tweede termijn? Dan gaan we even een kort moment schorsen om te bekijken of we het amendement wellicht anders kunnen ordenen. Niemand meer voor de tweede termijn? Dan stel ik voor om een minuut of twee te schorsen. Dat moet voldoende zijn.
De vergadering is geschorst.

(Schorsing van 23.17 uur tot 23.20 uur.)

De ***voorzitter***: Ik heropen de vergadering. Ik kijk even naar de heer Selman. Er is een verzoek aan u gedaan om het dictum in het amendement in tweeën te delen zodat de mensen de kans hebben – wij allemaal dus – daar gescheiden over te stemmen. Wat is uw antwoord?

Dhr. ***Selman***: Na overleg met de medeondertekenaars hebben we besloten om het amendement gescheiden in stemming te brengen. We gaan er dus wel over stemmen, maar we maken er twee punten van.
Punt 1. Het innen van de ouderbijdragen Jeugdwet tijdelijk op te schorten voor Jeugd-GGZ en andere vormen van Jeugdzorg dagbehandeling.
Punt 2 Ook etmaalbehandeling op te schorten.
Dat zijn dan de twee punten.

De ***voorzitter***: In de tussentijd heb ik even met u mee zitten denken, want dat is ook mijn taak. Als ik het mag formuleren? Anders moeten we het nog helemaal opnieuw gaan uittypen en dan wordt het echt laat.
Ik constateer, als ik het even helemaal voorlees, dat er staat:
'om het beslispunt van het raadsvoorstel 'Stopzetten innen ouderbijdrage Jeugdwet' als volgt te wijzigen:' en dan moeten er eigenlijk twee aparte bullets komen.
De eerste is: 'het innen van de ouderbijdrage Jeugdwet tijdelijk op te schorten voor Jeugd-GGZ en andere vormen van Jeugdzorg dagbehandeling. '
Dat is correct?

Dhr. ***Selman***: Ja.

De ***voorzitter***: Dan: 'en etmaalbehandeling.' De laatste zin blijft natuurlijk hetzelfde 'totdat de uitkomsten' et cetera. Heb ik het zo goed begrepen?

Dhr. ***Selman***: Ja.

De ***voorzitter***: Er knikken heel veel mensen ja. Dat bemoedigt mij altijd op zo'n moment. Is het voor iedereen helder? Dan is dit wat zo meteen ter stemming voorligt.

Er was nog wel een vraag richting het college. Wethouder Frings heeft dus nog even het woord voordat we de stemming aanvragen.

Wethouder ***Frings***: Misschien is het overbodig, maar soms reageer je zo. Er is aan mij een politieke vraag gesteld waarom wij ons niet meer zouden houden aan het coalitieakkoord. Ik hecht eraan om in de openbaarheid te melden dat we wel degelijk hechten aan het coalitieakkoord maar dat de wet veranderd is nadat het coalitieakkoord is gesloten en dat dit ook een plicht is van dit college.

De ***voorzitter***: Dat kan ik alleen maar onderstrepen, uiteraard, wat we ook vinden.
Dat gezegd zijnde, wil ik overgaan tot de stemming. Mevrouw Daemen voor de orde?

Mw. ***Daemen***: Ik wil graag achteraf een stemverklaring afleggen.

De ***voorzitter***: Dat is goed. Zijn er nog meer stemverklaringen? Eenmaal, andermaal. Neen. Dan is er dus maar een stemverklaring achteraf van mevrouw Daemen.

We hebben een motie en een amendement. We beginnen met de motie, zoals gebruikelijk.
Uw stemmen graag over de motie 'Eerlijke en duidelijke Haagse regels gewenst voor Nijmeegse jongeren en hun ouders'.
Met 26 stemmen voor en 9 stemmen tegen is de motie aanvaard.
Ik neem aan dat hier de onthouding van mevrouw Kossen ook geldt. Ik zeg dat een keer, maar dat geldt dan voor alle punten. Mevrouw Kossen wordt dus geacht niet deelgenomen te hebben aan de stemming.

Dat brengt ons bij het amendement. Verzocht is na de aanpassing om dat ook gescheiden in stemming te brengen. Dus allereerst het amendement en dan dictum 1, 'het innen van de ouderbijdrage

Jeugdwet tijdelijk op te schorten voor Jeugd-GGZ en andere vormen van Jeugdzorg dagbehandeling.'
Uw stemmen over dat eerste deel van het dictum graag.
Met 26 stemmen voor en 9 stemmen tegen is dat aanvaard.

Dan komt nu het tweede deel van het dictum 'en etmaalbehandeling' in stemming. Uw stemmen daarover graag.
Met 16 stemmen voor en 19 stemmen tegen is dat deel verworpen.

Dat brengt ons bij het raadsvoorstel als zodanig na al deze aanpassingen.
Uw stemmen daarover graag.
Met 26 stemmen voor en 9 stemmen tegen is het raadsvoorstel aanvaard.
Dank u wel.

Beste raadsleden, we zijn aan het einde gekomen van de raadsvergadering.

Mw. ***Daemen***: Voorzitter?

De ***voorzitter***: O, excuus. Het paard ruikt de stal en dan krijg je dat. Mijn excuses, mevrouw Daemen. Een stemverklaring achteraf. U hebt het woord.

Mw. ***Daemen***: Dank voor het woord. Het was natuurlijk een hele discussie en de principiële argumenten blijven ook overeind staan, maar we willen dan toch eerst Den Haag afwachten omdat de wethouder ons duidelijk maakt dat de financiële consequenties van de etmaalbehandeling zo groot zijn dat we dat nu nog niet kunnen overzien. Voor de zomer praten we daar graag weer over als het onderzoek vanuit Den Haag bekend is.

De ***voorzitter***: Dank u wel.

14. Sluiting

De ***voorzitter***: Dat brengt ons bij de sluiting van vanavond, tegen ongeveer 23.30 uur en geloof het of niet, er is nog een borrel in het restaurant. Ga daar wijs mee om.

De vergadering is gesloten (23.25 uur).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijmegen
d.d. 10 juni 2015.

De voorzitter, De raadsgriffier,

drs. H.M.F. Bruls drs. M.A.H. Heffels

Bijlage - Behandeladviezen Politieke Avond 10 juni 2015

BEHANDELADVIEZEN POLITIEKE AVOND 10 juni 2015	
Raadsvoorstel Subsidie 2015-2018 voor de kunstbus (70/2015)	STEMSTUK 10 juni 2015
Wensen en bedenkingen Nachtwinkels	STEMSTUK 24 juni 2015
Raadsvoorstel Evaluatie verordening winkeltijden Nijmegen (88/2015)	DEBATSTUK 24 juni 2015
Raadsvoorstel Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis' (76/2015)	HAMERSTUK 10 juni 2015
Raadsvoorstel Stimuleringsprogramma "Gezond in de stad" (77/2015)	HAMERSTUK 10 juni 2015
Raadsvoorstel Tijdelijke uitbreiding formatie Sociale wijkteams (69/2015)	HAMERSTUK 10 juni 2015
Raadsvoorstel Vaststellen scenario's voor de &pas (83/2015)	DEBATSTUK 24 juni
Raadsvoorstel Wijziging Modulaire gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed) (68/2015)	HAMERSTUK 10 juni 2015

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel "Nijmegen Centrum – Binnenstad – 1 (Donjon)"

Van:	College van B&W d.d. 28 april		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Met voorliggend voorstel verzoekt het college aan de raad om het bestemmingsplan Nijmegen Centrum – Binnenstad – 1 (Donjon) gewijzigd vast te stellen, geen exploitatieplan vast te stellen en de zienswijzennota van het bestemmingsplan vast te stellen. **2. Achtergrond** In 2005 vierde Nijmegen haar 2000 jarig bestaan. De Donjon van stijgerpijpen stond dat jaar in het Valkhof. Middels een referendum is in maart 2006 besloten de 'Reuzentoren' definitief te laten terugkeren in het park. Het realiseren van de Donjon moet bijdragen aan het versterken van de economische, cultuurhistorische en toeristische waarden van het Waalkade-gebied. De bouw van de Donjon past niet in het vigerende bestemmingsplan. Om realisatie mogelijk te maken dient het bestemmingsplan te worden herzien. Onderhavig bestemmingsplan voorziet hierin. Het ontwerpbestemmingsplan heeft 6 weken ter visie gelegen. Tegen het ontwerpbestemmingsplan zijn 32 zienswijzen ingediend, waarvan er twee gedurende het proces zijn ingetrokken en één niet ontvankelijk is. In de communicatieparagraaf is hierover uitleg gegeven. De zienswijzen zijn in de zienswijzennota samengevat en van een beoordeling voorzien. De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan, tevens is er een ambtshalve wijziging aangebracht. Het bestemmingsplan kan door de raad gewijzigd worden vastgesteld.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Martijn-Floris Jansen m5.jansen@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 2720
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Nijmegen Centrum – Binnenstad – 1 (Donjon) d.d. 28 april 2015 2. Nijmegen Centrum – Binnenstad – 1 (Donjon) en onderzoeksrapporten 3. Zienwijzen Raadsbesluit d.d. 27 mei 2015 Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015		

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

10 juni 2015 / 62/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 (Donjon)

Programma
Grondbeleid

Portefeuillehouder
B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
28 april 2015

Samenvatting

In 2005 vierde Nijmegen haar 2000 jarig bestaan. De Donjon van steigerpijpen, die tijdens het jubileumjaar in het Valkhofpark stond, was voor 60% van de mensen aanleiding om tijdens een referendum in maart 2006 te stemmen voor het plan om de 'Reuzentoren' definitief te laten terugkeren in het park.

De bouw van de Donjon past niet in het vigerende bestemmingsplan. Om realisatie mogelijk te maken dient het bestemmingsplan te worden herzien. Onderhavig bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 (Donjon) voorziet hierin. Het ontwerpbestemmingsplan heeft 6 weken ter visie gelegen. Tegen het ontwerpbestemmingsplan zijn 32 zienswijzen ingediend, waarvan er twee gedurende het proces zijn ingetrokken en één niet ontvankelijk is. In de communicatieparagraaf is hierover uitleg gegeven. De zienswijzen zijn in de zienswijzennota samengevat en van een beoordeling voorzien. De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan. Tevens is er een ambtshalve wijziging aangebracht. Het bestemmingsplan kan door uw raad gewijzigd worden vastgesteld.

Voorstel om te besluiten

1. Het bestemmingsplan Nijmegen Centrum – Binnenstad – 1 (Donjon) gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP5001-VG01, met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke ontleend aan de GBK (2013-12-11);
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.
3. De zienswijzennota bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 (Donjon) vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Martijn-Floris Jansen, 2720, m5.jansen@nijmegen.nl

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

In 2005 vierde Nijmegen haar 2000 jarig bestaan. De Donjon van steigerpijpen, die tijdens het jubileumjaar in het Valkhofpark stond, was voor 60% van de mensen aanleiding om tijdens een referendum in maart 2006 te stemmen voor het plan om de 'Reuzentoren' definitief te laten terugkeren in het park.

De bouw van de Donjon past niet in het vigerende bestemmingsplan. Om realisatie mogelijk te maken dient het bestemmingsplan te worden herzien. Onderhavig bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 (Donjon) voorziet hierin. Het ontwerpbestemmingsplan heeft 6 weken ter visie gelegen. Tegen het ontwerpbestemmingsplan zijn 32 zienswijzen ingediend, waarvan er twee gedurende het proces zijn ingetrokken en één niet ontvankelijk is. In de communicatieparagraaf is hierover uitleg gegeven. De zienswijzen zijn in de zienswijzennota samengevat en van een beoordeling voorzien. De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan. Tevens is er een ambtshalve wijziging aangebracht. Het bestemmingsplan kan door uw raad gewijzigd worden vastgesteld.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Op grond van artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) beslist de gemeenteraad over de vaststelling van het bestemmingsplan. De vaststellingsprocedure is geregeld in artikel 3.8 Wro.

1.2 Relatie met programma

Het bestemmingsplan valt onder het programma Grondbeleid.

2 Doelstelling

Het gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan Nijmegen Centrum – Binnenstad – 1 (Donjon).

3 Argumenten

Het realiseren van de Donjon draagt bij aan het versterken van de economische, cultuurhistorische en toeristische waarden van het Waalkade-gebied.
De bedoeling is dat de Donjon de aantrekkingskracht van het gebied versterkt door inwoners en recreanten naar het gebied te trekken. In dit gebied kunnen de 'bezoekers' zich ontspannen aan de rivier, de omliggende natuur ontdekken, gebruik maken van de ruime keuze aan horeca-faciliteiten aan de Waalkade-boulevard en/of de dag afsluiten in het nabijgelegen casino. Verwacht wordt dat door de toenemende economische activiteiten die hiermee gepaard gaan ook ondernemers naar het gebied zullen trekken. Op deze manieren zorgt de Donjon er mede voor dat de perifere ligging van het gebied transformeert naar een meer centrale ligging in het stedelijke gebied.

Het ontwerpbestemmingsplan Nijmegen Centrum – Binnenstad – 1 (Donjon) heeft van 20 februari 2014 tot en met 2 april 2014 ter visie gelegen. Gedurende deze periode konden zienswijzen worden ingediend. In de zienswijzennota Nijmegen Centrum Binnenstad – 1 (Donjon) zijn de zienswijzen weergegeven en van een reactie voorzien. De zienswijzen

hebben geleid tot aanpassing van de toegestane functies in de Donjon in het bestemmingsplan. Tevens is er een ambtelijke wijziging doorgevoerd.

Aanpassingen naar aanleiding van zienswijzen:
Toelichting

- Hoofdstuk 3 is aangepast zodat eenduidige hoogten en verschijningsvormen worden genoemd van de Donjon.
- De paragraaf Economische Zaken is aangepast omdat de hotelfunctie is komen te vervallen.

Planregels

- Vervallen zijn de artikelen

Artikel 3.1 onder a:	cultuur- en ontspanning, dienstverlening, kantoren, maatschappelijke voorzieningen, met dien verstande dat nieuwe geluidsgevoelige functies alleen zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de Wet geluidhinder;
Artikel 3.1. onder b:	ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van horeca - 5' tevens voor horecabedrijven voor zover deze voorkomen in de categorie 1a, 1b en 2a van de Staat van horeca-activiteiten;
Artikel 3.1.1:	voor zover het betreft de functie Cultuur- en ontspanning, mogen de gronden uitsluitend worden gebruikt voor een museum.
Artikel 3.3.3:	voor zover het betreft de functie Maatschappelijke voorzieningen, mogen de gronden uitsluitend worden gebruikt voor een v.v.v..
Artikel 7.5 onder f:	van het totale vloeroppervlak van een food-detailhandelsbedrijf mag maximaal 20 m2 en niet meer dan 25% van het totale verkoopvloeroppervlak aan ondersteunende horeca worden besteed, mits binnen een afstand van 50 meter aan weerszijden van het pand zich geen andere zaak bevindt met ondersteunende of reguliere horeca;
Artikel 7.5 onder g:	van het totale vloeroppervlak van een non-food detailhandelsbedrijf mag maximaal 50 m2 en niet meer dan 25% van het totale verkoopvloeroppervlak aan ondersteunende horeca worden besteed, mits binnen een afstand van 50 meter aan weerszijden van het pand zich geen andere zaak bevindt met ondersteunende of reguliere horeca;
Bijlage 1 en 2:	Staat van horeca-activiteiten en toelichting op Staat van horeca-activiteiten zijn komen te vervallen.

- Nieuw in de planregels zijn:

Artikel 3.1. onder a:	museum, lunchroom, grillroom, restaurant (zonder bezorg- en/of afhaalservice), zalenverhuur (zonder regulier gebruik ten behoeve van feesten en muziek/dansevenementen) en v.v.v.
Artikel 3.1. onder b:	ondersteunende kantoren;

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Artikel 3.3.2. onder a: Bij de lunchroom, grillroom, restaurant mag geen terras worden gerealiseerd, met uitzondering van een dakterras.

Verbeelding:
- Aanduiding Specifieke vorm van horeca – 5 is komen te vervallen

Ambtelijke aanpassing
Met de inwerkingtreding van de Reparatiewet BZK 2014 op 29 november 2014 komen de stedenbouwkundige voorschriften in de bouwverordening te vervallen. Dit betekent dat voor 1 juli 2018 gemeenten de stedenbouwkundige bepalingen uit de bouwverordening moeten hebben opgenomen in bestemmingsplannen of beheersverordeningen. Wanneer de gemeenteraad een nieuw bestemmingsplan vaststelt, treedt de nieuwe regeling in werking. Op dat moment zijn de stedenbouwkundige bepalingen uit de bouwverordening niet meer van toepassing. In de bestemmingsplannen komt het artikel waarin nog wordt verwezen naar de stedenbouwkundige bepalingen uit de bouwverordening te vervallen en wordt er een parkeerregeling opgenomen. In de parkeerregeling wordt verwezen naar de beleidsregels Parkeren.

Artikel 10.1 “Uitsluiting aanvullende werking van de bouwverordening” wordt vervangen door Artikel 10. 1 “Parkeerregels”.

4 Klimaat
Bij de aanvraag om omgevingsvergunning worden de ambities, geformuleerd in de Duurzaamheidsagenda 2011 – 2015, meegenomen.

5 Risico’s
Eventuele bezwaren van omwonenden tegen de bouw- en gebruiksmogelijkheden die het bestemmingsplan mogelijk maakt.

6 Financiën
De betreffende locatie is in eigendom van de gemeente Nijmegen en de ondergrond van de Donjon wordt in erfpacht uitgegeven.
De kosten, o.a. voortvloeiende uit de aanpassingen van het bestemmingsplan komen ten laste van de planexploitatie Donjon, waarin de kosten en de dekking van de kosten zijn opgenomen. Derhalve kan gesteld worden dat de bestemmingswijziging financieel-economisch uitvoerbaar is.
Door de aangegeven dekking is het kostenverhaal verzekerd en hoeft bij vaststelling van het bestemmingsplan geen exploitatieplan vastgesteld te worden.

7 Participatie en Communicatie
Door de gemeente is op 24 februari 2014 een informatieavond over het bestemmingsplan georganiseerd voor omwonenden en belangstellenden.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
4

Naar aanleiding van de zienswijzen van de Stichting “Dag van het Levenslied” en “Stichting Vierdaagsefeesten” hebben de Stichting Donjon, Stichting “Dag van het Levenslied en “Stichting Vierdaagsefeesten” en ambtenaren een aantal malen in een workshop onderzocht hoe zowel rekening gehouden kan worden met de wensen van de organisatoren, het rijks-monumentale karakter van het park en het door de raad vastgestelde beeldkwaliteitplan.

Op 11 februari 2015 is in de gemeenteraad de herinrichting van het Vallkhofpark in de burgerronde besproken. Het gepresenteerde schetsontwerp dient als verankering van het ontwerp en deze zal op detailniveau en gebruik materialen verder worden uitgewerkt. Deze inpassingsschets is als bijlage bij dit raadsvoorstel gevoegd. Afgesproken is dat de Stichtingen “Dag van het Levenslied”, “Vierdaagsefeesten” en “Gebroeders van Limburg” in het vervolgproces zullen worden meegenomen. In het in de burgerronde gepresenteerde ontwerp, en bij de verdere uitwerking, blijft de beschikbare open ruimte ten behoeve van evenementen gelijk. Waar mogelijk zullen de nog aan te geven wensen van de stichtingen worden meegenomen in het ontwerp. Er zal een afspraak met de organisatoren worden gemaakt om dit verder te bespreken (wensen, planning, fasering uitvoering, et cetera).

De Stichtingen “Dag van het Levenslied” en “Stichting Vierdaagsefeesten” hebben na aanleiding van die vergadering besloten om hun zienswijzen in te trekken omdat het tijdens de burgerronde gepresenteerde schetsontwerp van het Valkhofpark de basis vormt voor het definitieve ontwerp van het park.

Het besluit tot gewijzigde vaststelling zal worden bekendgemaakt in de Staatscourant en op de gemeentelijke website. In de bekendmaking wordt gewezen op de mogelijkheid om beroep in te stellen bij de Raad van State.

8 Uitvoering en evaluatie

Na het besluit van uw raad tot gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan wordt het plan gedurende 6 weken ter visie gelegd. Daarnaast wordt het bestemmingsplan aan de landelijke website www.ruimtelijkeplannen.nl aangeboden. Gedurende de beroepstermijn van 6 weken kan beroep worden ingesteld bij de Raad van State. Dit beroep kan worden gecombineerd met een verzoek om voorlopige voorziening. Als er geen verzoek tot voorlopige voorziening wordt gedaan, krijgt het bestemmingsplan na afloop van de beroepstermijn rechtskracht.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Ter inzage: Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 (Donjon) en onderzoeksrapporten

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 27 mei 2015

13. **Raadsvoorstel Nijmegen Centrum – Binnenstad 1 (Donjon) (62/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 28 april 2015

1. Het bestemmingsplan Nijmegen Centrum – Binnenstad – 1 (Donjon) gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de geometrische bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP5001-VG01, met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke ontleend aan de GBK (2013-12-11);
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.
3. De zienswijzennota bestemmingsplan Nijmegen Centrum – Binnenstad – 1 (Donjon) vast te stellen.

Het voorstel wordt geagendeerd als debatstuk op 10 juni 2015

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

8. Raadsvoorstel Nijmegen centrum – Binnenstad 1 (Donjon) (62/2015)

Raadsvoorstel d.d. 28 april 2015
1. Het bestemmingsplan Nijmegen Centrum – Binnenstad – 1 (Donjon) gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP5001-VG01, met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke ontleend aan GBK (2013-12-11);
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.
3. De zienswijzennota bestemmingsplan Nijmegen Centrum – Binnenstad – 1 (Donjon) vast te stellen.

Motie GroenLinks: 'We nemen de mening van de Nijmeegse burger serieus'
1ste indiener: N. Vergunst (GroenLinks)

De raad van de gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 10 juni 2015,

Constaterende dat:
- in 2006 60% van de Nijmeegse kiezers die mee heeft gedaan aan het referendum over de Donjon zich uitgesproken heeft voor de bouw van de toren als voldaan zou worden aan drie voorwaarden:

a. "De gemeente steekt geen geld in herbouw van de donjon.
b. De bouw lijkt zoveel mogelijk op het origineel met gebruik van 'authentiek' materiaal.
c. De donjon wordt openbaar toegankelijk voor een breed publiek."

- in afwijking van randvoorwaarde a. de gemeente enkele tonnen heeft betaald aan plankosten;
- in afwijking van randvoorwaarde b. de wethouder in de kamerronde van 27 mei 2015 heeft verklaard dat de nieuwe toren niet authentiek zal zijn;

Overwegende dat:
- inmiddels de Donjon op een andere manier gebouwd wordt dan in 2006 is voorgelegd aan de Nijmeegse burger, in ieder geval wat betreft de gemeentelijke bijdrage en de authenticiteit;

- negen jaar een lange periode is en dat in ieder geval de financiële positie van de gemeente drastisch is veranderd en wellicht ook de opvatting van de Nijmeegse burger;

- we de mening van de Nijmeegse burger serieus nemen;

- we via een stadspanel snel een representatieve peiling kunnen houden onder de Nijmeegse bevolking;

Verzoekt het college:
- opdracht te verlenen aan de afdeling Onderzoek & Statistiek om een peiling te houden onder het Nijmeegse stadspanel over de bouw van de Donjon onder gewijzigde voorwaarden en over de exacte vraagstelling te overleggen met een delegatie uit de gemeenteraad

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Spreekt uit
- geen besluit te nemen over het bestemmingsplan voordat de uitslag van de peiling bekend is.

en gaat over tot de orde van de dag.

Voor 10 GroenLinks, Gewoon Nijmegen
Tegen 28 SP, D66, PvdA, VVD, CDA, De Nijmeegse Fractie, VSP, Liberaal Nijmegen

Motie verworpen

Motie GroenLinks en Gewoon Nijmegen: 'Een solide toren bouw je niet op drijfzand'
1ste twee indieners: N. Vergunst (GroenLinks) en R. Klein Hemmink (Gewoon Nijmegen)

De raad van de gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 10 juni 2015,

Constaterende dat:
- bij dit bestemmingsplan geen exploitatieplan voor de Donjon is voorgelegd en wordt vastgesteld door de raad;
- er geen duidelijkheid bestaat over exacte investeringskosten van de herbouw van de Donjon en dekking hiervan;
- er geen duidelijkheid bestaat over de wijze van exploitatie van de toren en het gebruik, er door de initiatiefnemers (lees bouwers) geen inzicht wordt gegeven over de toekomstige exploitatie;
- dit de laatste keer zal zijn dat de gemeenteraad betrokken is bij besluitvorming rondom de Donjon;

Overwegende dat:
- we met dit voorstel grote financiële en ruimtelijke risico's nemen die niet duidelijk in beeld zijn gebracht;
- het risico groot is dat na realisatie van de Donjon de exploitatie daarvan voor rekening komt van de gemeente Nijmegen, hetgeen onwenselijk is en in strijd is met de randvoorwaarden van het referendum;

Verzoekt het college:
- de raad volledige inzage te geven in de wijze waarop de investering gefinancierd wordt en de toekomstige exploitatie van het gebouw, inclusief dekking en toekomstig gebruik, alsmede een solide onderbouwing van de afdekking van de financiële risico's;

Spreekt uit
- geen besluit te nemen over het bestemmingsplan voordat de raad beschikt over deze
informatie en daarover het besluitvormingsproces van de raad heeft plaats gevonden

en gaat over tot de orde van de dag.

Voor 12 GroenLinks, Gewoon Nijmegen, VSP
Tegen 26 SP, D66, PvdA, VVD, CDA, De Nijmeegse Fractie, Liberaal Nijmegen

Motie verworpen

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015

Voor	26	SP, D66, PvdA, VVD, CDA, De Nijmeegse Fractie, Liberaal Nijmegen
Tegen	12	GroenLinks, Gewoon Nijmegen, VSP

Voorstel aanvaard

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 (Donjon)

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Inhoudsopgave

Toelichting		**4**
Hoofdstuk 1	**Inleiding**	**5**
Hoofdstuk 2	**Ontwikkeling Valkhofkwartier**	**7**
Hoofdstuk 3	**Sectoraal beleid**	**9**
3.1	Stedenbouw	9
3.2	Archeologie	13
3.3	Cultuurhistorie	15
3.4	Economische Zaken	23
3.5	Milieu	24
3.6	Natuur en Landschap	34
3.7	Waterhuishouding	39
3.8	Verkeer	41
3.9	Fysieke veiligheid	45
Hoofdstuk 4	**Uitvoerbaarheid**	**47**
4.1	Economische uitvoerbaarheid	47
4.2	maatschappelijke uitvoerbaarheid	47
Hoofdstuk 5	**Vooroverleg**	**49**
5.1	Provincie Gelderland	49
5.2	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	49
5.3	Kamer van Koophandel	50
5.4	Waterschap Rivierenland Tiel	50
5.5	Huis voor de Binnenstad, Nijmegen	50
Regels		**51**
Hoofdstuk 1	**Inleidende regels**	**53**
Artikel 1	Begrippen	53
Artikel 2	Wijze van meten	65
Hoofdstuk 2	**Bestemmingsregels**	**69**
Artikel 3	Gemengd - 8	69
Artikel 4	Waarde - Archeologie 3	71
Artikel 5	Waarde - Cultuurhistorie 1	74
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**77**
Artikel 6	Anti-dubbeltelregel	77
Artikel 7	Algemene bouwregels	78
Artikel 8	Algemene aanduidingsregels	80
Artikel 9	Algemene afwijkingsregels	81
Artikel 10	Overige regels	82
Artikel 11	Algemene afwijkingsregels	84
Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**85**
Artikel 12	Overgangsrecht	85
Artikel 13	Slotregel	87

Toelichting

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Hoofdstuk 1 Inleiding

In 2005 vierde Nijmegen haar 2000 jarig bestaan. De Donjon van steigerpijpen, die tijdens het jubileumjaar in het Valkhofpark stond, was voor 60% van de mensen aanleiding om tijdens een referendum in maart 2006 te stemmen voor het plan om de 'Reuzentoren definitief te laten terugkeren in het park.

Na een aanbesteding is de Stichting Donjon Nijmegen (een consortium van Royal Haskoning, stichting NVOB Cultuurfonds en ICE Development) geselecteerd voor de realisatie van de Donjon en het opknappen van het Valkhofpark. Zij kregen de opdracht om het monumentale park weer terug te brengen in de 19e-eeuwse Engelse landschapsstijl, waarbij ruimte is voor een zorgvuldig ingepaste nieuwe Donjon. Voor de herbouw van de Donjon waren openbaar toegankelijkheid en een authentieke uitstraling belangrijke randvoorwaarden.

Het Valkhofpark met de circa 1000 jaar oude rijksmonumenten St. Nicolaaskapel en St. Maartenskapel of Barbarossaruïne is in cultuurhistorische zin een belangrijke, zo niet de belangrijkste plek van Nijmegen en ook (inter)nationaal van groot belang. Het Valkhofpark is ruim 200 jaar geleden aangelegd nadat de Valkhofburcht in 1796 was gesloopt. Het Valkhofpark is op diverse wijzen beschermd. Het maakt deel uit van het Rijks beschermd stadsgezicht Benedenstad, het is op zich zelf een Rijksmonument, de twee kapellen zijn Rijksmonumenten en de ondergrond is Archeologisch Rijksmonument.

De afgelopen decennia zijn er diverse pogingen ondernomen om de Valkhofburcht te herbouwen. Al die initiatieven hebben echter tot nu toe tot niets geleid, maar de wens om op het Valkhof een stuk geschiedenis te doen herleven is nooit weggeëbd. In 2005 heeft ter gelegenheid van het 2000 jarig bestaan van de stad Nijmegen een tijdelijke Donjon op het Valkhof gestaan, een bouwwerk opgetrokken uit steigermateriaal met zeildoek. De tijdelijke Donjon was een succes. De initiatiefnemers tot herbouw van een definitieve Donjon slaagden er in om het stadsbestuur een referendum over de Donjon te laten organiseren. De bevolking van Nijmegen, dat wil zeggen 60 % van de stemmers, heeft zich in 2006 via dat referendum uitgesproken voor een permanente Donjon op het Valkhof, een herbouw in historische vorm en een authentieke uitstraling. De gemeente heeft de uitslag van het referendum omarmd.

De bouw van de Donjon past niet in het vigerende bestemmingsplan. Om realisatie mogelijk te maken dient het bestemmingsplan te worden herzien. Onderhavig bestemmingsplan Nijmegen Centrum-Binnenstad 1 (Donjon) voorziet hierin.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Hoofdstuk 2 Ontwikkeling Valkhofkwartier

Nijmegen wil zich nadrukkelijker manifesteren als oudste stad van Nederland. De ontwikkeling van de Donjon en de reconstructie van het Valkhofpark vinden plaats in het Valkhofkwartier. Initiatiefnemers rondom het Valkhof hebben de stichting 'Valkhofkwartier', opgericht. In de stichting nemen plaats: De Lindenberg, de Valkhofvereniging, De Stratemakerstoren en Huis voor de Binnenstad en het Museum Het Valkhof, Stichting Donjon en de gemeente Nijmegen.

De stichting 'Valkhofkwartier' is opgericht om de verschillende organisaties die belangen hebben op en rond het Valkhof de mogelijkheid te bieden om deel te nemen aan lopende en of nieuwe projecten met een gezamenlijk doel. Het streven van de stichting is het creëren van een plek waar kunst en cultuur, horeca en winkelaanbod samenkomen in een mooie, springlevende en betekenisvolle omgeving die 2000 jaar historie herbergt.

Onder de noemer Valkhofkwartier worden een aantal initiatieven ontplooid die zowel inwoners van Nijmegen als toeristen naar de binnenstad van Nijmegen moeten trekken.

Verschillende partijen zijn met elkaar in gesprek om de afzonderlijke ontwikkelingen met elkaar in verband te brengen en meer samen op te trekken. Het is de bedoeling dat de diverse ontwikkelingen elkaar versterken en om te verkennen.

De volgende plannen zijn in ontwikkeling:

- verbinding binnenstad/Waalkade met Ooijpolder met brug over het Meertje is inmiddels gerealiseerd;
- herstel Valkhofpark in relatie met herbouw Donjon;
- verbouw Stratemakerstoren tot cultuur- en natuurmuseum;
- historische haven in Lindenberghaven en vergroenen omgeving Lindenberghaven;
- verbeteren kwaliteit en inrichting Waalkade/Voerweg;
- verbeteren kwaliteit openbare ruimte inrichting Kelfkensbos;
- uitbreiding hotel Courage aan de Waalkade.

Samen met de aanwezige functies Valkhofmuseum, Velorama, Architectuur Centrum Nijmegen en de Lindenberg zal als eindresultaat een Nijmeegs Museumkwartier ontstaan.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Hoofdstuk 3 Sectoraal beleid

3.1 Stedenbouw

3.1.1 Ligging in de stad

Als uitloper van de stuwwal ligt het Valkhof als een heuvel aan de Waal, met een mooi uitzicht op de rivier en de uiterwaarden. De locatie bevindt zich in de oostflank van de binnenstad/benedenstad. Het Valkhof/Hunnerpark is beginpunt van de groene gordel rondom de binnenstad die naar het westen toe eindigt in het Kronenburgerpark.

De zichtbaarheid vanuit het noorden van het Valkhofpark met de St. Nicolaaskapel en Belvedère is van een bijzondere kwaliteit. Met de toevoeging van de Donjon wordt deze cultuurhistorisch belangrijke plek nog meer gemarkeerd.

Het gaat om de herbouw van de Donjon en om de revitalisering van het Valkhofpark. Beide hangen sterk met elkaar samen (functie en ontwerp Donjon, gebruik en ontwerp park) en moeten op elkaar afgestemd zijn. Bovendien is de kwaliteit van het huidige Valkhofpark slecht; dit maakt investeringen in het park onvermijdelijk en noodzakelijk, ook zonder herbouw van de Donjon.

Voorafgaand aan het aanbestedingstraject heeft de gemeente verschillende onderzoeken laten uitvoeren:

- een historisch parkonderzoek;
- een onderzoek naar de verschijningsvorm van de Donjon;
- een inventarisatie van eerdere archeologische opgravingen en waarnemingen;
- een geofysisch onderzoek.

3.1.2 Relatie met omgeving

De relatie benedenstad/bovenstad met het Valkhof is in ruimtelijke en functionele zin aanwezig. Van belang in dit verband zijn de toegangen naar het Valkhof vanuit de omgeving. Daarmee wordt ook een goede bereikbaarheid van de Donjon ondervangen. De Donjon moet op een logische en sociaal veilige manier worden ontsloten.

Ook van belang is een goede relatie van het Valkhof met de Waalkade, zowel in westelijke als in oostelijke richting. De Veerpoorttrappen spelen hierin een belangrijke rol. Het paden- en trappenbeloop in de noordelijke helling van het Valkhof moet gaan inspelen op de toekomstige situatie met een natuur- en cultuurmuseum in de Stratemakerstoren en de brug over het Meertje richting Ooijpolder. De oversteekbaarheid van de Voerweg is een aandachtspunt in de relatie Valkhof en Stratemakerstoren met de Ooijpolder.

Als laatste kan de relatie van het Valkhof met de Romeinse route Nijmegen Oost genoemd worden. Het Valkhof vormt bij uitstek de start van deze route. In dit verband verdient de oversteekbaarheid van het Keizer Traianusplein aandacht.

3.1.3 Relatie Donjon met het Valkhofpark

De locatie voor herbouw van de Donjon ligt in het meest noordelijke deel van het Valkhofpark, net ten noorden van de zichtas tussen de St. Nicolaaskapel en de Barbarossa-ruïne. Het park onderscheidt zich van haar omgeving als een solitaire groene heuvel. Het ligt op een uitloper van de stuwwal die is ontstaan in de voorlaatste ijstijd. Het reliëfrijke en als zodanig solitaire beeld is ontstaan nadat de Voerweg is gegraven. De heuvel heeft de afgelopen jaren te maken gekregen met erosieverschijnselen en is daarmee bijzonder kwetsbaar. Het groene uiterlijk van de heuvel dateert vanaf de aanleg van het park (rond 18e eeuw). Het park telt diverse zeer oude bomen die nog in goede gezondheid verkeren en beeldbepalend zijn. Behalve Rijksmonument, is het Valkhofpark onderdeel van het “Beschermd stadsgezicht "Benedenstad". Voor dit deel van de stad geldt het bijzondere toetsingsniveau, zoals weergegeven in de uitwerkingsnota beeldkwaliteit. Het Valkhofpark is gekwalificeerd als beschermingsgebied van een bijzonder hoog niveau met aanvullende specifieke toetsingscriteria die betrekking hebben op het groene karakter van het Valkhofpark. Deze toetsingscriteria behoren tot het toetsingskader van de commissie Beeldkwaliteit. Het park is rond de 18e eeuw door Zocher senior ontworpen als stadspark en is nu één van de oudste stadsparken van Nederland. De functie van het park is door de tijd heen niet veranderd. Het is een wandelpark waar zo nu en dan ruimte wordt gemaakt voor kleinschalige evenementen. Het uitzicht over de rivier de Waal, de aanwezigheid van diverse historische elementen en de romantische sfeer in het park, zijn de belangrijkste attractiewaarden. De bouwkundige objecten in het park kennen een lange geschiedenis, maar spelen ook in ruimtelijke zin een belangrijke rol. Het park heeft een centrale rol in de omgeving en ruimtelijke en historische relaties met het Kelfkensbos, de lindenberg en het Hunnerpark.

Met de realisatie van de Donjon ontstaat er een geheel nieuwe situatie, een situatie die in historische zin nooit bestaan heeft. Het is zaak dat de Donjon als een solitair bouwwerk op een uiterst zorgvuldige wijze in het park geplaatst wordt, met respect voor het park en respect voor de daar aanwezige gebouwde monumenten. Het park moet de Donjon kunnen 'verdragen'. De locatie van de Donjon in het park is bepaald door geofysisch onderzoek maar ook door gedegen onderzoek neergelegd in het Pansa-Arcx rapport. Dat zelfde geldt voor de omvang en hoogte van de Donjon.

Boven de bomen uit zal de Donjon een zo getrouw mogelijk beeld van de oorspronkelijke toren uit de 17e eeuw moeten geven. Hier is sprake van reconstructie. In het silhouet van de stad zal de Donjon gaan meedoen met bestaande Nijmeegse iconen Waalbrug, de Belvedére en de St. Stevenskerk. Met een herbouwde Donjon wordt de meest historische plek van de stad op representatieve wijze duidelijk gemarkeerd; zowel als ruimtelijk oriëntatiepunt als geschiedkundig informatiepunt.

Op verdiepingsniveau boven de bomen is sprake van een overweldigend uitzicht op de stad en het omliggende landschap. Een alzijdige oriëntatie is een must.

Daarnaast is geconstateerd dat het park een groot aantal monumentale bomen telt. Deze bepalen sterk de huidige sfeer in het park en uit onderzoek blijkt dat het merendeel van de bomen in goede conditie verkeert. Deze bomen moeten gehandhaafd blijven.

De gemeenteraad heeft een aantal belangrijke randvoorwaarden meegegeven bij de herbouw van de Donjon:

- De bouw lijkt zoveel mogelijk op het origineel met gebruik van 'authentiek' materiaal.
- De Donjon wordt openbaar toegankelijk voor een breed publiek.

3.1.3.1 Ontwerp

De Donjon kan als historisch uitzichtpunt en als verwijzing naar het burchtverleden een meerwaarde betekenen voor de stad. Dit doel kan alleen bereikt worden als andere historische lagen en bestaande functies zo veel mogelijk intact blijven. De Donjon zal daarom een vanzelfsprekend onderdeel moeten gaan uitmaken van het omliggende Valkhofpark en een ruimtelijke relatie moeten aangaan met de Rijksmonumenten in het park en de directe omgeving. De kwetsbaarheid van het park moet worden gerespecteerd en daarmee de beperkingen op het gebied van infrastructuur en buitensporige belasting. Het samengaan van bestaande waarden met het nieuwe element in de vorm van de Donjon, kan worden bewerkstelligd als de herbouw van de Donjon zich voegt naar het herstelontwerp voor het Valkhofpark. Het samenspel tussen park en toren kan consequenties hebben voor de aard van de functies in de toekomstige Donjon.

De Valkhofburcht heeft een omvangrijke bouwgeschiedenis en de Donjon heeft zich als onderdeel daarvan in de loop der tijden ontwikkeld tot de reuzentoren zoals die tot aan het eind van de 18de eeuw (op het moment van afbraak in 1796) bestond. Er is dus géén sprake van één 'originele' vorm. Op basis van bronnenmateriaal zullen keuzes gemaakt moeten worden voor één bepaalde verschijningsvorm.

De Donjon is nooit een vrijstaande toren geweest. Tegen de twee korte gevels hebben lagere gebouwen gestaan. Deze situatie moet inzichtelijk worden gemaakt maar dat hoeft niet perse met bouwkundige middelen (denk aan aansluiting met het park, transparante toegang e.d.). Een te massale uitvoering van de voet van de Donjon, kan leiden tot verlies aan impact van andere objecten in het park (kapel, ruïne, bomen) en moet zo veel mogelijk voorkomen worden. Hier ligt een relatie met de (on)mogelijkheden om een constructie in de bodem te maken (archeologie).

Om tegemoet te kunnen komen aan de randvoorwaarden van het referendum ('het ontwerp van de Donjon moet zoveel mogelijk lijken op het origineel met gebruik van 'authentiek' materiaal'), is het van groot belang hoe het ontwerp van de Donjon er uit ziet.

De randvoorwaarde is een zo veel mogelijk waarheidsgetrouw beeld. Dit betreft in ieder geval de buitenkant van de Donjon, en bij voorkeur ook het interieur. Maar de binnenzijde moet uiteraard ook kunnen voldoen aan moderne, functionele eisen. In de planontwikkeling moet duidelijk worden wat haalbaar is. De visuele reconstructie is leidend. Het principe van waarheidsgetrouwe reconstructie moet - zeker voor het exterieur - zoveel mogelijk tot in het detail aangehouden worden. Dit betekent in ieder geval dat de positie van gevelopeningen bepalend is. De toevoeging van extra openingen, dakkapellen, dakramen etcetera moet zoveel mogelijk vermeden worden. Technische voorzieningen moeten zo veel mogelijk intern opgelost worden. Reclame uitingen zullen niet worden toegestaan op de Donjon.

- De herbouw lijkt zoveel mogelijk op het origineel: de situatie van 17de eeuw is hierbij uitgangspunt omdat in deze toestand de kantelen nog aanwezig zijn en de onderste boogramen nog niet zijn dichtgemetseld.
- De Donjon is nooit een vrijstaande toren geweest. Deze situatie moet inzichtelijk worden gemaakt.
- Voorafgaand aan de herbouw van de Donjon dienen eventuele gevolgen voor de constitutie van de Valkhofheuvel te worden geïnventariseerd (draagvermogen, kans op afbrokkelen e.d.).
- De Donjon moet worden afgestemd op het historische karakter van het park, het monumentaal groen, de oorspronkelijke aanleg, de functie van het park en centrale rol van de St. Nicolaaskapel en de Barbarossaruïne.
- De "bouw" van de Donjon is feitelijk de bouw van een nieuwe toren. Er wordt géén monument gebouwd. Het nieuwbouwwerk zal dan ook aan alle bouwvoorschriften van deze tijd moeten voldoen. Dit heeft bijvoorbeeld betrekking op constructie, daglichttoetreding (afhankelijk van functie) verdiepingshoogte, bereikbaarheid (vluchttrappenhuis) en energiecoëfficiënt (isolatie en verbruik). De visuele reconstructie moet leidend zijn.

- Geen reclame-uitingen op de Donjon, subtiele vermelding sponsoren kan uiteraard wel. Met name de eerste randvoorwaarde is bepalend voor de uitstraling en het beeld van het Valkhof.
- Er mag niet worden geparkeerd in het park. Er mag geen (vracht)verkeer, noch brommer- of fietsverkeer plaatsvinden in het park. Rondom de solitaire Donjon is geen plaats voor aanbouwen, terrassen, containers en dergelijke.

Om een beter beeld van de architectuur van de Donjon te krijgen is een Beeldkwaliteitplan opgesteld dat door de Raad is vastgesteld in november 2013.

Het Beeldkwaliteitplan vormt het toetsingskader voor de Commissie Beeldkwaliteit en biedt een ontwerpkader voor de realisatie van de Donjon. Belangrijke voorwaarde voor het ontwerp van de toren is dat een zo authentiek mogelijk beeld ontstaat, aan de buitenzijde maar ook voor het interieur.

Uit het reconstructieonderzoek is gebleken dat de Donjon circa 45 meter hoog was (zonder dakruiter). Dat is 2 meter lager dan de tijdelijke Donjon van 2005.

Bij herbouw zal de historische hoogte worden aangehouden. De toren zal ook hiermee boven de bomen uitsteken. In het bestemmingsplan is een bouwhoogte aangehouden van 46 meter.

Het bouwvlak van de Donjon meet ongeveer 10.50 meter bij 18 meter. Voor de fundering van de Donjon is rondom het gebouw 2 meter beschikbaar.

3.1.3.2 Programma

In de Donjon moet een passende functie gerealiseerd worden die recht doet aan onder meer de locatie, de cultuurhistorische setting, de beperkte bereikbaarheid, etc. Ook belangrijk zijn de eisen die de gemeente voor het referendum heeft gesteld aan de bouw.

De Donjon wordt openbaar toegankelijk voor een breed publiek. Openbaar toegankelijk betreft in ieder geval een deel van het gebouw (het uitzicht), beperkingen mogen bestaan in openingstijden en uiteraard hoeft de toegang van de Donjon niet gratis te zijn, maar hij moet wel toegankelijk zijn voor een breed publiek. In de kern moet met het programma in de Donjon dus het geld verdiend kunnen worden om de Donjon te bouwen en exploiteren. Dat is een complexe opgave, binnen de gegeven randvoorwaarden. Om geld te verdienen zijn (veel) betalende bezoekers noodzakelijk. De kunst is dit af te stemmen op het karakter en de functies van het Valkhofpark. Het te realiseren programma is nog meer dan bij een willekeurig ander project een essentiële factor.

Ondersteunende horeca is toegestaan binnen het vastgestelde beleid. Bij vestiging van een restaurant, grandcafé e.d. is een normale horecabestemming vereist. Hoewel het Valkhof buiten het horecaconcentratiegebied valt, is dit een zo speciale locatie dat hier het nieuwe horecabeleid van toepassing is: op deze unieke locatie kan medewerking worden verleend aan een horecabestemming bij een kwalitatief hoogwaardig concept. Bijzondere functies zijn toegestaan en ook kleinschalige, ondersteunende detailhandel behoort tot de mogelijkheden.

Andere commerciële functies zijn evenmin uitgesloten (bijvoorbeeld toeristisch-recreatief, hotel, etc.). Er wordt hier geen positieve of negatieve lijst gegeven. Die werkwijze volstaat niet voor deze bijzondere opgave die veel creativiteit vergt. Concrete plannen zullen worden beoordeeld.

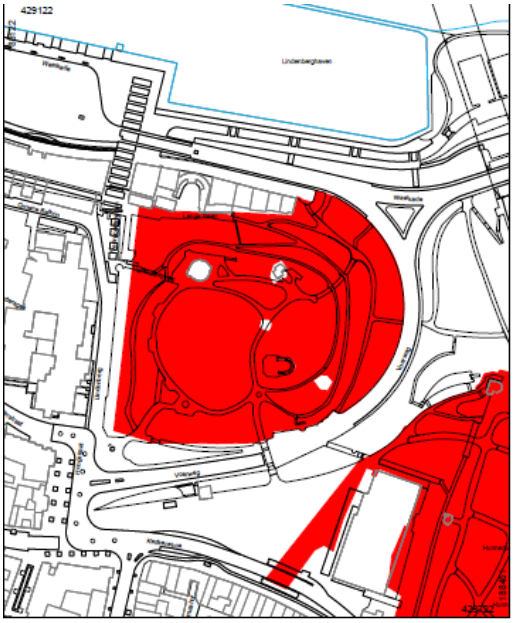
- in de Donjon een passende functie realiseren die recht doet aan de locatie, de cultuurhistorische setting, de beperkte bereikbaarheid, etc.
- de Donjon moet openbaar toegankelijk zijn voor een breed publiek.

3.2 Archeologie

3.2.1 Inleiding

Het bodemarchief van Nijmegen is van nationale, zelfs van internationale waarde. Verschillende terreinen binnen de Nijmeegse gemeentegrenzen zijn aangewezen als archeologisch rijksmonument ex artikel 3 van de Monumentenwet. Hoewel de wettelijke bescherming er in principe toe zou moeten leiden dat deze terreinen onaangetast blijven, zijn al deze terreinen inmiddels meer of minder grootschalig archeologisch onderzocht. Aanleiding daarvoor waren over het algemeen plannen voor woningbouw, die het bodemarchief ernstig zouden aantasten.

In februari 1991 is het Valkhofpark, samen met het Hunnerpark, aangewezen als archeologisch rijksmonument, onder het monumentnummer 395952. Deze aanwijzing betekent dat de bodem beschermd is ex artikel 3 van de Monumentenwet. Ingrepen in de bodem zijn vergunningplichtig. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is degene die namens de minister van OCW een vergunning tot wijziging van het monument kan verlenen.

Archeologische rijksmonumenten (rood) Valkhof e.o.

Het Valkhofpark herbergt, zo hebben enkele waarnemingen en kleinschalige onderzoeken aangetoond, sporen uit verschillende perioden, namelijk de Bronstijd, vroeg- en laat Romeinse tijd, vroege en Late Middeleeuwen.

Binnen het monument zijn er enkele plekken die niet tot het rijksmonument met monumentnr. 395952 behoren en dus niet onder de bescherming van de Monumentenwet vallen. Het betreft de plekken waar in WOII bunkers hebben gestaan/staan, waar de muziektent heeft gestaan en waar de Nicolaaskapel en de Barbarossaruïne nog staan. Voor deze plekken geldt het beleid van de gemeente Nijmegen, vastgelegd in de Erfgoednota 2013.

Het archeologiebeleid van de gemeente Nijmegen is er op gericht om het bodemarchief zoveel mogelijk te ontzien. Indien dat niet mogelijk is, wordt voorafgaande aan de bodemverstoring archeologisch onderzoek verricht. De wijze van onderzoek wordt bepaald op basis van de vast te stellen archeologische waarden en de aard en omvang van de bodemingrepen. De archeologische (in bredere zin: cultuurhistorische) kennis die hierbij wordt vergaard, levert informatie op die mede als inspiratiebron kan dienen voor het ontwerp van een gebouw of bij het inrichten van de openbare ruimte. Zo kan het 'verhaal van de plek' ook door toekomstige generaties nog worden gelezen. Het zal duidelijk zijn dat een betere bescherming van het bodemarchief en vooral ook het tijdig meewegen van de archeologische waarden vraagt om een zo goed mogelijk inzicht in de verwachte ligging, verspreiding en aard van het bodemarchief. Om deze reden heeft Bureau Archeologie en Monumenten van de gemeente Nijmegen een archeologische beleidskaart ontwikkeld, waarop de belangrijkste archeologische vindplaatsen en zones en hun waardering zijn aangegeven.

3.2.2 Plangebied

Omdat er nog weinig archeologisch onderzoek op het Valkhofpark heeft plaatsgevonden, is de bodem van het Valkhofpark nog grotendeels intact. Het gebied vormde ooit een geheel met het Kelfkensbos, waarvan het pas sinds de 15^{e} eeuw door een diepe gracht gescheiden werd met de huidige Voerweg. Het Kelfkensbos is wel grotendeels archeologisch onderzocht.

Op het Valkhofpark zijn twee grafheuvels uit de urnenveldenperiode aangetroffen. De graven moeten tot hetzelfde grafveld hebben behoord als de graven die op Kelfkensbos zijn gevonden. Een van de twee graven bevatte een urn uit de Late Bronstijd.

Ook het Romeinse Oppidum Batavorum uit de 1e eeuw na Christus (Chr.), waarvan vele resten o.a. op Kelfkensbos zijn aangetroffen, moet zich tevens over het Valkhofpark hebben uitgestrekt. Deze nederzetting was naar Romeins principe ingedeeld in rechthoekige blokken, gescheiden door straten. De sporen en vondsten uit de nederzetting tonen een sterk geromaniseerde samenleving. De gebeeldhouwde, monumentale pijler die op Kelfkensbos is gevonden en uit ca. 17 na Chr. stamt, is een aanwijzing voor de stedelijke allure van de nederzetting.

In de Laat-Romeinse periode is op het Valkhof een militaire versterking aangelegd, waarvan bij het voormalig cultureel centrum de Lindenberg en op het Kelfkensbos de bijbehorende grachten en een muur zijn opgegraven. Sporen van deze versterking zijn ongetwijfeld nog in de bodem van het Valkhof bewaard. De militaire versterking ging aan het eind van de 5e eeuw over in Merovingische handen, nadat de Romeinen zich definitief uit onze streken hadden teruggetrokken.

In de 7e eeuw moet op het Valkhof een belangrijke nederzetting hebben gelegen, en ook kreeg een deel van het terrein een religieuze functie met de bouw van de eerste parochiekerk in Nijmegen. Dat op het terrein toen ook werd begraven, daarvan getuigt de vondst van enkele graven rond de Barbarossa-ruïne.

Van de 8e-eeuwse Karolingische palts is boven de grond niets meer bewaard gebleven, maar de bodem bevat ongetwijfeld nog wel resten. Het complex is in de loop der eeuwen enkele malen verwoest en hersteld. Het oudste nog overeind staande gebouw van Nijmegen, de Valkhofkapel, is in de 11^{e} eeuw gebouwd. De Barbarossa-ruïne is het enig overgebleven zichtbare deel van de burcht die in 1155 werd gebouwd. Resten van deze burcht zijn, na de sloop in 1796, naar verwachting in de bodem bewaard gebleven.

3.2.3 Informatieplicht

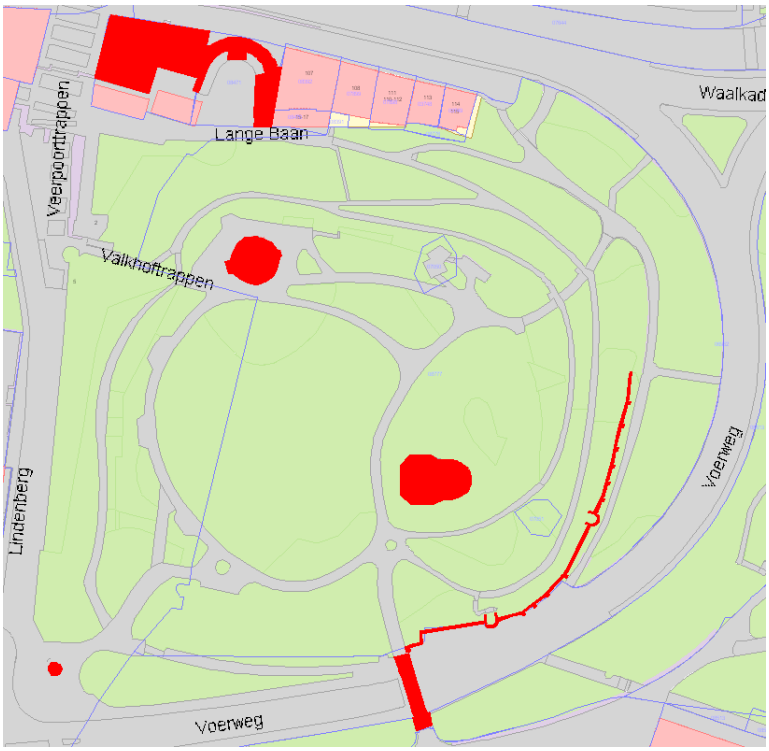
Een persoon die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt, waarvan deze weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), is verplicht hiervan binnen drie dagen aangifte te doen (artikel 53 Monumentenwet 1988). Deze aangifte dient te gebeuren bij de minister van OCW, in casu de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

3.3 Cultuurhistorie

3.3.1 Rijksbeleid

Cultuurhistorie speelt een belangrijke rol bij de ruimtelijke inrichting van ons land. Het geeft identiteit en kwaliteit aan een gebied. Om deze redenen heeft het rijk de beleidslijn ingezet om cultuurhistorie onderdeel te laten zijn van het afwegingskader bij het opstellen van bestemmingsplannen. Deze beleidslijn is verwoord in de beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg uit 2009 en heeft geleid tot wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) sinds 1 januari 2012. Met het gewijzigde Bro zijn gemeenten wettelijk verplicht cultuurhistorie deel uit te laten maken van het afwegingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het rijk vraagt hiermee aan gemeenten om bij het opstellen van bestemmingsplannen, projectafwijkingsbesluiten en beheersverordeningen gebouwen, objecten en structuren met cultuurhistorische waarde te inventariseren en daaraan conclusies te verbinden en in het bestemmingsplan te verankeren.

De Monumentenwet 1988 vormt de basis voor de monumentenzorg. Rijksmonumenten worden op basis van deze wet aangewezen, evenals rijksbeschermde stadsgezichten. De Donjon wordt gerealiseerd in het Valkhofpark. Het Valkhofpark (parkaanleg en bouwwerken) is geregistreerd als rijksmonument. De ondergrond is een archeologisch rijksmonument. Het Valkhofpark, dat het plangebied van de Donjon omgeeft, is gelegen in het van rijkswege beschermde stadsgezicht Benedenstad. In de directe omgeving van het Valkhofpark liggen diverse rijksmonumenten zoals de Stratemakerstoren en de zogenaamde Alewijnse panden aan de Waalkade, het Spoorwegmonument, de Belvedère en de brug over de Voerweg, die het Valkhofpark verbindt met het Kelfkensbos.

UITSNEDE MONUMENTENKAART: Rijksmonumenten

3.3.2 Gemeentelijk beleid

Het gedachtengoed uit de beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg en het gewijzigde Besluit ruimtelijke ordening is aanleiding geweest om ook het gemeentelijk erfgoedbeleid te actualiseren. Dit heeft geresulteerd in de Nota Cultureel Erfgoed, die op 15 mei 2013 door de raad is vastgesteld.

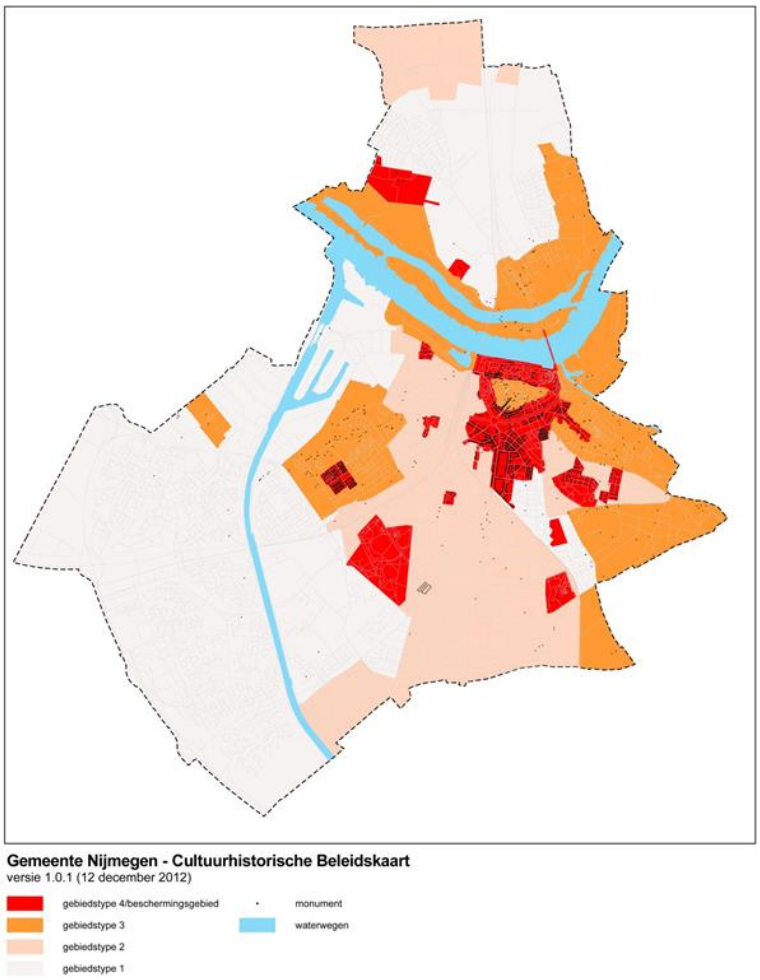
Deze nota beschrijft op welke manier erfgoed kan bijdragen aan de ambitie van de gemeente Nijmegen om de identiteit van de stad te behouden en te versterken. Hiervoor worden drie strategieën ingezet: duurzame ruimtelijke ontwikkeling, kennis & inspiratie en bescherming & instandhouding.

De strategie duurzame ruimtelijke ontwikkeling heeft betrekking op een toekomstbestendige stad, waar erfgoed ingezet wordt om bij gebiedsontwikkelingen de eigen identiteit van de locatie te behouden of te versterken. De verplichtingen vanuit het Besluit ruimtelijke ordening en de daaruit voortvloeiende beleidsvrijheid die we als gemeente hebben, zetten we in om deze ambitie te kunnen realiseren. Erfgoed is namelijk een factor die kwaliteit geeft aan de ruimte en daarmee ruimtelijke ontwikkelingen kan verrijken. De cultuurhistorische elementen die onderdeel zijn van de identiteit van de stad kan men niet allemaal als beschermd monument of gezicht aanwijzen, maar zijn wel onderdeel van de manier waarop we onze stad beleven, inrichten en gebruiken. De cultuurhistorische beleidskaart is de basis voor de cultuurhistorische inbreng bij het opstellen van ruimtelijke plannen. De beleidskaart onderscheidt vier gebiedstypen:

1. Gebieden waar alleen ingezet zal worden op behoud van historische structuren.
2. Gebieden waar het hoofdzakelijk gaat om de samenhang tussen structuur en bebouwing.
3. Gebieden met een rijke cultuurhistorische gelaagdheid.
4. Beschermde gebieden.

Het bestemmingsplangebied valt geheel binnen gebiedstype 4 van de cultuurhistorische beleidskaart. In 'beschermde gebieden' is cultuurhistorie de bepalende factor bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Er is in deze gebieden sprake van een bijzonder karakter, met een samenhang tussen het stedenbouwkundig plan, het bebouwingsbeeld, de architectuur van de bebouwing en het aanwezige groen. De cultuurhistorische waarden liggen ten grondslag aan de bescherming en zijn daarom geïnventariseerd en veelal bekend.

Uitgangspunt is de bestaande situatie zoveel mogelijk te handhaven of te versterken en ontwikkelingsmogelijkheden af te stemmen op de cultuurhistorische waarden en karakteristieken. Er is gedetailleerde aandacht voor cultuurhistorie. In bestemmingsplannen zorgen planregels en passende functies voor behoud van de cultuurhistorische waarden. Er is in deze gebieden sprake van overwegend conserverende bestemmingsplannen.

Ten behoeve van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zal van de initiatiefnemer een cultuurhistorisch onderzoek gevraagd worden, waarin de kansen en beperkingen met betrekking tot cultuurhistorie zijn benoemd en waarin wordt aangegeven op welke wijze deze in de plannen kunnen worden ingepast. Inmiddels zijn de onderstaande onderzoeken uitgevoerd:

- Albers Adviezen Historische Parken en Landschap, adviesbureau voor landschap en cultuurhistorie, Het Valkhofpark in Nijmegen, cultuurhistorische analyse in opdracht van de Gemeente Nijmegen, Nijmegen 2007
- H. van Enckevort en M. Smit, De laatmiddeleeuwse burcht in de ondergrond van het Nijmeegse Valkhof in opdracht van de Gemeente Nijmegen, Nijmegen 2008
- Gemeente Nijmegen, Herbouw Donjon, plan van aanpak, Nijmegen 2006
- PANSA BV en Arcx, buro voor monumentenzorg en cultuurhistorie,

Reconstructieonderzoek Reuzentoren Valkhofburcht in opdracht van Gemeente Nijmegen, Nijmegen 2008

Deze onderzoeken lagen ten grondslag aan het aanbestedingsbestek en vormden de basis van het beeldkwaliteitsplan (vastgesteld op 07-11-2013). Bij het opstellen van het beeldkwaliteitsplan is eveneens gebruik gemaakt van het op initiatief van de Stichting Donjon in 2013 in het kader van hun Herstelplan Valkhofpark uitgevoerde parkonderzoek. Het beeldkwaliteitsplan Valkhofpark-Donjon bevat richtlijnen ten aanzien van de verschijningsvorm van de Donjon, het herstel van het park en de stedenbouwkundige aantakking van het park op de rest van de stad met als doel de integrale kwaliteit van het Valkhof te behouden en te versterken. Het beeldkwaliteitsplan is een instrument om de kwaliteit van een bepaalde ruimtelijke ontwikkeling, in dit geval de bouw van de Donjon en de restauratie van het Valkhofpark te waarborgen. Het beeldkwaliteitsplan vormt het toetsingskader voor de Commissie Beeldkwaliteit. Zij kan aan de hand van de in het beeldkwaliteitsplan geformuleerde criteria beoordelen of het ontwerp van de nieuwe Donjon voldoet met betrekking tot situering en integratie in het park, vormgeving, kleur- en materiaalgebruik etcetera. De restauratie van het park maakt ook deel uit van de ontwerpopgave. Het formele toetsingskader voor het park is de redengevende omschrijving van het rijksmonument Valkhof uit 1973. Daar deze echter zeer summier is, zijn in het beeldkwaliteitsplan ook criteria voor het park opgenomen. De toetsing aan de hand van een beeldkwaliteitsplan is vastgelegd in de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit van de Gemeente Nijmegen. Het beeldkwaliteitsplan zal tevens als onderlegger dienen voor het bestemmingsplan ten behoeve van de realisatie van de Donjon. Het park past binnen het vigerend bestemmingsplan.

De Monumentenverordening is de juridische basis om monumenten en gebieden te kunnen beschermen. De aanwijzing tot gemeentelijk monument wordt ingezet voor objecten en gebouwen die dusdanig belangrijk en karakteristiek zijn voor Nijmegen dat ongewenste wijzigingen en sloop op voorhand voorkomen moeten worden. Niet alle cultuurhistorisch waardevolle objecten zijn beschermd. Daarom heeft de gemeente ter completering van het monumentenbestand een aandachtslijst in voorbereiding, die naar verwachting eind 2013 zal worden vastgesteld. Op de aandachtslijst staan alle gebouwen, objecten en terreinen die in aanmerking komen voor plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst, als gemeentelijk of archeologisch monument of als identiteitsbepalend object. De aanwijzing tot gemeentelijk beschermd stadsbeeld wordt ingezet voor (delen van) buurten/ wijken met een bijzondere verkaveling, een vanuit cultuurhistorisch belangwekkend stratenplan of stedenbouwkundige structuur. Onder de bescherming kunnen onder meer voor- en zijgevels vallen, erfafscheidingen, straatprofielen en straatmeubilair.

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen gemeentelijke monumenten noch gemeentelijk beschermde gebieden.

3.3.3 Plangebied

3.3.3.1 Donjon, Valkhof

Het Valkhof is een plek waar vele historische lagen samenkomen. De locatie vertegenwoordigt vanwege zijn ouderdom, (bouw)geschiedenis, zijn functie, zijn ligging en bijzondere architectuur van de bouwwerken een zeer hoge cultuurhistorische waarde en is van internationaal belang. De gemeente heeft de stap gezet om - na een aantal eerdere afwijzingen door het rijk naar aanleiding van bezwaren vanuit de monumentenwereld - herbouw van de Donjon op deze zeer gevoelige historische locatie in principe mogelijk te maken. De gemeente wil met de herbouw het Valkhof versterken als plaats van herinnering (lieu de mémoire) en een blijvend symbool oprichten voor de roemrijke geschiedenis van Nijmegen. Uitgangspunt is dat met een authentieke verschijningsvorm de historische sensatie, het gevoel in direct contact te staan met het verleden, beter kan worden opgewekt dan met een eigentijdse toren. Tevens hoopt de gemeente met de Donjon het park en het Valkhofkwartier een nieuwe impuls te geven. Met de herbouw heeft de gemeente een grote verantwoordelijkheid op zich genomen. De Donjon komt immers te staan op de meest bijzondere en gevoelige plek in Nijmegen binnen het van rijkswege beschermde stadsgezicht te midden van twee rijksmonumenten van 1000 jaar oud, de St. Nicolaaskapel en de Barbarossa-ruïne, in de context van een rijksmonumentaal park op een archeologisch rijksmonument, waar meer dan 2000 jaar geschiedenis ligt opgeslagen in de bodem. De Donjon dient derhalve met de uiterste zorgvuldigheid te worden ontworpen en ingepast in het hernieuwde park. Vooral de beleving van de St. Nicolaaskapel zal blijvend en definitief worden beïnvloed door de Donjon die op enkele meters afstand komt te staan. Dit geldt vanzelfsprekend ook voor de beleving van het park als geheel.

3.3.3.2 Reconstructie

Vanuit deze verantwoordelijkheid heeft het College vervolgens zorgvuldig getracht uitvoering te geven aan de uitgangspunten van het raadsbesluit ('De herbouw lijkt zoveel mogelijk op het origineel met gebruik van 'authentiek' materiaal') en heeft een inspanning geleverd om een zo getrouw mogelijk beeld van de Donjon te verkrijgen. Uit het reconstructieonderzoek bleek dat uit de vele historische afbeeldingen, die overigens alle dateren uit een relatief korte periode (1570-1796) - ondanks de onderlinge verschillen - toch een groot aantal gemeenschappelijke kenmerken gedestilleerd kan worden, waardoor een redelijk betrouwbaar beeld van de hoofdvorm kan worden opgesteld. Uit schilderijen, prenten en referentieobjecten kan in grote lijnen de constructie, de detaillering en de materialisering van de toren in de periode, waarin de afbeeldingen zijn ontstaan, worden afgeleid. Het gegeven dat wetenschappelijk onderzoek niet alle vragen kan beantwoorden hoeft geen reden te zijn om alle wel bekende en verkregen feiten over de vorm van de Donjon, overboord te zetten. Inherent aan een reconstructie is immers dat er altijd onbekende factoren overblijven die in samenhang met de wel bekende elementen - op basis van kennis van de materie - ingevuld moeten worden. Er blijft dus altijd ruimte voor interpretatie over. Ook moet in acht worden genomen, dat de oorspronkelijke toren aan twee zijden was ingebouwd. Ter plekke van de vroegere aanhechtingsvlakken heeft de ontwerper ruimte voor een eigen interpretatie.

De Donjon moet een geloofwaardige verwijzing worden naar de Valkhofburcht waar de Donjon deel van uitmaakte en moet tevens op een zorgvuldige wijze in de huidige context, het Valkhofpark, worden ingepast. Het bouwwerk moet voldoen aan nieuwbouweisen op het gebied van brandveiligheid, vluchtmogelijkheden, daglichttoetreding, energiegebruik etcetera (bouwbesluit).

De herbouwde toren zal het relatief kleine park domineren en zo de betekenis van het park radicaal veranderen. Het park is na 1795 aangelegd als nieuwe betekenisdrager voor de gebouwde elementen die aan de sloop waren ontkomen. Ondanks alle veranderingen zijn de St. Nicolaaskapel en de Barbarossa-ruïne nog steeds de hoofdelementen in een parkaanleg, die hun beleving regisseert. De herbouw van de toren maakt deze elementen ondergeschikt. Hierdoor wordt de beleving van de oorspronkelijke essentie van het park als cultuurhistorisch gegeven veranderd. Het is derhalve zaak om de toren zo zorgvuldig mogelijk in te passen.

3.3.3.3 Plaatsbepaling

Voor de plaatsbepaling van de Donjon in het park geeft het Pansa-Arcxrapport drie mogelijkheden, waarvan een het meest waarschijnlijk wordt geacht. Deze voorkeurspositie werd achteraf bevestigd door het geofysisch onderzoek. Deze positie wordt aangehouden tenzij archeologisch onderzoek uitwijst dat er een andere positie moet worden ingenomen. De St. Nicolaaskapel, Barbarossa-ruïne en de nieuw te bouwen Donjon dienen als 'follies' in het park te worden benaderd en een bijdrage te leveren aan de enscenering van fraaie gezichten of taferelen in het park. De open ruimtes rondom de St. Nicolaaskapel en Barbarossa-ruïne worden gerespecteerd. Dat geldt ook voor het balkon, dat wordt gevormd door de historische burchtmuur en de bunker met uitzicht over de Waal.

3.3.3.4 Architectuur

Op het Valkhof moet een iconisch gebouw verrijzen, dat als symbool kan fungeren voor de rijke geschiedenis van Nijmegen en dat het Valkhof als lieu de mémoire versterkt. Het gebouw moet een positieve toevoeging zijn en de ingrijpende transformatie van het monumentale park en zijn omgeving waard zijn. De Donjon is een geloofwaardige interpretatie van de historische reuzentoren uit de zeventiende eeuw. In het ontwerp wordt de reconstructie van de historische toren gecombineerd met eigentijdse voorzieningen. Belangrijk is dat met de Donjon de historische sensatie wordt opgewekt. De schijnbare tegenspraak tussen de historiserende hoofdvorm en de nieuwe elementen moet op subtiele wijze herkenbaar zijn in het ontwerp. Uitgangspunt is immers dat de herbouw zoveel mogelijk lijkt op het origineel. Daartoe dient de oorspronkelijke verschijningsvorm als basis. Dit beeld dient, gelet op het uitgangspunt, zoveel mogelijk te worden gerespecteerd. Ingrepen in dit beeld vanuit het programma of het Bouwbesluit, dienen tegen deze achtergrond te worden gewogen.

3.3.3.5 Materialisering

Uitgangspunt is zo getrouw mogelijke visuele reconstructie van de oorspronkelijke toren met gebruik van 'authentiek' materiaal. Ten behoeve van de toekomstige functies en de bouwregelgeving wordt daar een tweede laag doorheen geweven, die 'eigentijds' kan worden vormgegeven. Aspecten als vluchtmogelijkheden, brandveiligheid, sanitaire voorzieningen, daglichttoetreding en energieverbruik spelen hierin een rol.

3.3.3.6 Maatvoering

De maatvoering van de Donjon is gebaseerd op een analyse van alle beschikbare historische afbeeldingen, artistieke impressies en een analyse van alle archeologische opgravingen en eerdere reconstructieonderzoeken. Afwijkingen van maten en getallen kunnen uitsluitend plaatsvinden op basis van argumenten, die betrekking hebben op de reconstructie.

- Rechthoekige footprint van 10.4 x 18 meter;
- Hoogte toren inclusief kantelen 36 meter ten opzichte van het huidige maaiveld op de voorkeurspositie;
- Hoogte kap boven kantelen maximaal 9 meter;
- Bekroning op kap met dakruiter van maximaal 5 meter;
- De bovenrand van de toren dient verbijzonderd te worden in de vorm van een uitkraging, bekroond met kantelen: 4 op de korte zijde en 7 op de lange zijde.

3.3.3.7 Gevels

De maatvoering van de gevelindeling en de aantallen en de positie van de gevelelementen dienen zoveel mogelijk te geschieden conform de historische afbeeldingen, ervan uitgaande dat in het totaal van de historische afbeeldingen de verdwenen werkelijkheid doorklinkt.

- In de gekanteelde, uitkragende top van de toren bevinden zich kleine rechthoekige ramen.
- De uitkragende top van de toren is voorzien van een omlopend boogfries met 19 bogen aan de lange zijde en 11 bogen aan de korte zijde.
- Direct onder de uitkragende top van de toren bevindt zich een laag rechthoekige ramen, 3 op de korte zijde en 6 op de lange zijde.
- Daaronder bevinden zich boogramen met deelzuiltjes in twee lagen; in de bovenste laag 3 aan de noordzijde en 2 aan de oost-, west- en zuidzijde. De onderste laag heeft 3 boogramen aan de noordzijde.
- Op maaiveldniveau bevindt zich aan de zuidzijde een blinde boog in het muurwerk.
- Details waarvan het bestaan op grond van de historische afbeeldingen mag worden vermoed, maar waarvan de precieze vorm niet is waar te nemen (zoals bijvoorbeeld de deelzuiltjes in de rondboogramen), moeten worden ontworpen conform datgene dat voor deze situatie historisch het meest aannemelijk is.

3.3.3.8 Dak

Het dak mag niet zwevend worden uitgevoerd.

3.3.3.8.1 Materiaal

De volgende materialen kunnen worden toegepast:

- Natuursteen zoals tufsteen voor de schacht van de toren en trachiet voor de hoekblokken;
- Baksteen voor de uitkragende top;
- Eigentijdse materialen met een authentieke uitstraling;
- Eigentijdse materialen als glas, beton en staal;
- Hout voor de dakruiter;
- Het effect van een constructie bekleed met plaatmateriaal of grote prefab elementen dient te worden vermeden.

3.3.3.9 Relatie met bestaande relicten

Belangrijk is dat er rekening wordt gehouden met de bestaande historische gebouwen in het Valkhofpark. De Donjon moet familie zijn van deze historische relicten. Dat betekent dat de materiaalkeuze wat betreft structuur en kleur een relatie heeft met het tufsteen van de kapel en de ruïne.

Daarnaast is het van groot belang om rekening te houden met het archeologisch monument. Bij eventuele archeologische vondsten moeten de mogelijkheden voor visualisatie worden onderzocht en indien mogelijk gerealiseerd.

3.3.3.10 Exterieur - interieur

Het uitgangspunt van een herbouw die zoveel mogelijk lijkt op het origineel met gebruik van 'authentiek' materiaal houdt in dat er een relatie moet zijn tussen het exterieur en het interieur. Er zijn weliswaar geen historische afbeeldingen van het interieur bekend, maar op grond van de afbeeldingen van het exterieur en nog bestaande voorbeelden van andere torens kan er wel iets over worden gezegd. Het interieur dient een karakter te hebben dat aansluit op het wezen van de Reuzentoren en dat de historische sensatie ook binnen voelbaar maakt en zelfs versterkt. Voorkomen moet worden dat er twee aparte werelden ontstaan. Hiertoe moet het interieur in hetzelfde handschrift worden ontworpen als het exterieur. De gevraagde beleving van authenticiteit komt niet alleen tot uiting in de robuustheid van de materialisering, maar ook in de toepassing en beleving van historische muurdiktes, kap- en balkenconstructies. Tegelijkertijd moet het interieur voldoen aan de hedendaagse functionele eisen. Deze moeten als eigentijdse vormgeving herkenbaar zijn en subtiel als een soort tweede laag geïntegreerd worden in de authentieke vormen van de gereconstrueerde toren.

3.4 Economische Zaken

Toerisme is een belangrijk onderdeel van de Nijmeegse economie. Zo is de toeristische sector een belangrijke banenmotor. Daarnaast zijn bestedingen van toeristen een belangrijke bron van inkomsten voor diverse sectoren, m.n. horeca en detailhandel. Bezoekers komen naar Nijmegen voor een bezoek aan de binnenstad of om het rijke verleden. Met de Donjon wordt tegemoet gekomen aan beide bezoekmotieven. De Donjon is centraal gelegen in de directe nabijheid van de binnenstad en levert een directe bijdrage aan het zichtbaar maken van de geschiedenis van de stad. De Donjon kan daardoor uitgroeien tot één van de toeristische parels van de stad. In de Donjon moeten functies worden gerealiseerd die recht doen aan de locatie en de cultuurhistorische betekenis.

Horeca

Een horecafunctie past bij het karakter van de Donjon. In de horecanota Gastvrij Nijmegen is opgenomen dat op unieke locaties in het stadscentrum horeca mogelijk moet worden gemaakt. De Donjon wordt hierin genoemd als voorbeeld van een locatie in het stadscentrum waarvoor dit geldt. Bij horeca wordt onderscheid gemaakt in de categorieën lichte horeca (restaurant, lunchroom, tearoom), middelzware horeca (café) en zware horeca (discotheek, partycentrum). De indeling in categorieën wordt ingegeven door de mate waarin de functie overlast veroorzaakt en een verkeer aantrekkende werking heeft. Lichte en middelzware horeca passen bij het karakter van de Donjon. Zware horeca is niet toegestaan. In de planregels is opgenomen dat alleen een lunchroom, grillroom of restaurant is toegestaan.

Ondersteunende horeca

Bij invulling van de Donjon kan ook gedacht worden aan museale of andere culturele functies. Veelal wordt als nevenactiviteit de bezoekers consumpties aangeboden. Het gaat dan om ondersteunende horeca, waarbij een beperkt deel van het oppervlak van de hoofdfunctie wordt gebruikt voor het plaatsen van tafels en stoeltjes.

Ondersteunende horeca is dan ook toegestaan, onder de volgende voorwaarden:

- de horeca-activiteit is ondergeschikt aan de hoofdactiviteit;
- de openingstijden van de horeca activiteit zijn aangepast aan de openingstijden van de hoofdactiviteit;
- de toegang tot de horeca activiteit is uitsluitend via die van de hoofdactiviteit; er is dus geen aparte ingang;
- het aantal m^2 ondersteunende horeca is gemaximeerd ten opzichte van de hoofdfunctie en mag voor bijzondere doeleinden niet boven de 10% van het totale oppervlak van de hoofdfunctie uitkomen;
- er is in het pand vrij toegankelijke sanitaire ruimte;
- voor de horeca activiteit mag geen aparte reclame worden gemaakt.

Detailhandel

Bij een museale of toeristische invulling is beperkte Retail toegestaan, mits het ondergeschikt is aan de hoofdactiviteit en een relatie heeft met de museale of toeristische invulling.

3.5 Milieu

3.5.1 Algemeen

Opgemerkt kan worden dat het een gebied met gemengde activiteiten betreft en de invulling daarom dient te voldoen aan de Categorie A als opgenomen in tabel 4 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten functiemenging van de VNG uitgave Bedrijven en milieuzonering, Editie 2009.

Categorie A houdt in “Activiteiten die zodanig weinig belastend voor hun omgeving zijn, dat deze aanpandig aan woningen kunnen worden uitgevoerd. De eisen uit het Bouwbesluit voor scheiding tussen wonen en bedrijven zijn daarbij toereikend”.
Aan het bovenstaande voldoet de planinvulling.

3.5.2 Geluid

Geluidsgevoelige bestemmingen als wonen zijn niet voorzien. Een eventuele beoordeling aan de hand van de Wet geluidhinder (Wgh) is daarom niet aan de orde. Vanuit de Wgh behoeven er verder geen procedures te worden gevolgd.

3.5.3 Luchtkwaliteit

Als een ruimtelijk plan getoetst wordt op luchtkwaliteit, moet worden gelet op de volgende twee zaken:

- het plan als veroorzaker van verkeer en daardoor bron van slechte luchtkwaliteit
- het plan als te beschermen object tegen slechte luchtkwaliteit.

Ad a) het plan als veroorzaker van verkeer en daardoor bron van slechte luchtkwaliteit.

Op 15 november 2007 is de Wet Milieubeheer uitgebreid met hoofdstuk 5, titel 5.2 Luchtkwaliteiteisen. De regelgeving met betrekking tot luchtkwaliteitseisen is verder uitgewerkt in Algemene Maatregelen van Bestuur (Besluit niet in betekenende mate bijdragen luchtkwaliteitseisen, Besluit gevoelige bestemmingen luchtkwaliteitseisen) en Ministeriële regelingen (Regeling niet in betekenende mate bijdragen luchtkwaliteitseisen, Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007, Regeling projectsaldering luchtkwaliteit 2007).

Plannen die niet meer dan 3% bijdragen aan een verslechtering van de luchtkwaliteit, hoeven niet getoetst te worden aan de luchtkwaliteitseisen in de Wet Milieubeheer, hoofdstuk 5. In een regeling is nader uitgewerkt dat een woningbouwplan met minder dan 1500 woningen en één ontsluitingsweg, minder dan 3% bijdraagt. Dit komt overeen met een verkeersaantrekkende werking van ca. 7500 motorvoertuigen per etmaal.

Het plan heeft een beperkte extra (gemotoriseerde) verkeersaantrekkende werking.

De verkeersaantrekkende werking van het plan blijft ruim onder bovenstaande grens. Het plan is derhalve NIBM en het hoeft derhalve niet aan de luchtkwaliteitseisen getoetst te worden.

Ad b) het plan als te beschermen object tegen slechte luchtkwaliteit.

Op 16 januari 2009 is het Besluit “gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)” in werking getreden. Met deze AMvB wordt de bouw van zogenaamde gevoelige bestemmingen in de nabijheid van (snel)wegen beperkt. Het besluit heeft als doel: het beschermen van mensen met een verhoogde gevoeligheid voor fijn stof (PM_{10}) en stikstofdioxide (NO_2), met name kinderen, ouderen en zieken. Scholen, kinderdagverblijven en verzorgingstehuizen, verpleeg- huizen en bejaardentehuizen zijn gevoelige bestemmingen. Plannen voor gevoelige objecten zijn niet toegestaan binnen 300 meter vanaf de rand van een rijksweg of binnen 50 meter vanaf de rand van een provinciale weg, mits ter plaatse een grenswaarde overschreden wordt. Voor drukke stadswegen worden geen afstanden genoemd, maar kunnen door lokaal beleid aangewezen worden.

Het plan betreft geen van de bovengenoemde gevoelige bestemmingen. Het plan voldoet daarmee aan de regelgeving.

3.5.4 Bedrijven

3.5.4.1 Algemeen

In principe betreft het hier het (opnieuw) realiseren van de Donjon met daarin overwegend een recreatieve (horeca) functie. Hierover kan opgemerkt worden dat het een gebied met gemengde activiteiten betreft en de invulling daarom dient te voldoen aan de Categorie A als opgenomen in tabel 4 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten functiemenging van de VNG uitgave Bedrijven en milieuzonering, Editie 2009.
Categorie A houdt in “Activiteiten die zodanig weinig belastend voor hun omgeving zijn, dat deze aanpandig aan woningen kunnen worden uitgevoerd. De eisen uit het Bouwbesluit voor scheiding tussen wonen en bedrijven zijn daarbij toereikend”.
Aan het bovenstaande voldoet de planinvulling.

3.5.4.2 Bedrijvigheid

In de naaste omgeving van het plan bevinden zich geen planologische invullingen/functies die de beoogde planinvulling kunnen frustreren.

3.5.4.3 Indirecte hinder

Met betrekking tot de parkeerbehoefte kan gesteld worden dat in de naaste omgeving voor wat betreft het openbaar gebied zowel als de aanwezige parkeergarages in principe genoeg parkeerruimte voorhanden is, zodat de parkeerdruk in de naaste omgeving niet onaanvaardbaar zal worden verhoogd.

3.5.4.4 Conclusie

Het plan kan als acceptabel worden aangemerkt.

3.5.5 Externe veiligheid

3.5.5.1 Algemeen

Met betrekking tot externe veiligheid kunnen twee typen risico's worden onderscheiden:
a) externe veiligheid door inrichtingen c.q. bedrijven en;
b) externe veiligheid door vervoer gevaarlijke stoffen over transportassen.

De risico's worden nader verdeeld naar plaatsgebonden risico's en groepsrisico's:

1. Onder het plaatsgebonden risico (PR) verstaat men de kans per jaar dat een persoon, die zich continu en onbeschermd op een bepaalde plaats in de omgeving van een gevarenbron bevindt, overlijdt ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Voor het plaatsgebonden risico zijn grenswaarden als toetsingswaarden aangegeven;
2. Het groepsrisico geeft aan wat de kans is op een ongeval met ten minste 10, 100 of 1000 dodelijke slachtoffers in de omgeving van de beschouwde bron, het invloedsgebied. Het groepsrisico wordt getoetst aan de hand van oriënterende waarden.

Ad a)

De externe veiligheid door inrichtingen c.q. bedrijven wordt geregeld in het BEVI (Besluit externe veiligheid inrichtingen). Dit besluit kent een verdeling naar plaatsgebonden risico's en groepsrisico's, zoals hierboven aangegeven.

Het plangebied ligt binnen het invloedsgebied van TWO Chemical Logistics B.V., een op- en overslagbedrijf voor gevaarlijke stoffen, gelegen aan de Vlotkampweg 67. Deze inrichting heeft een invloedsgebied van 4250 meter, het plangebied ligt op 4150 meter van deze inrichting.

Ad b)

Hier is van toepassing de “circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen”. Voor de externe veiligheid met betrekking tot vervoer van gevaarlijke stoffen wordt voor wegen, spoorwegen, vaarwegen en buisleidingen thans eveneens aangehaakt bij de Beleidsvisie externe veiligheid Nijmegen van december 2013.
Voor vervoer over het spoor en het water wordt nu eveneens rekening gehouden met de Basisnetten spoor en water.

In de nabijheid van het plangebied zijn de volgende transportroutes voor gevaarlijke stoffen aanwezig:

- De rivier de Waal op 140 meter afstand
- De spoorlijn Arnhem – Nijmegen – 's Hertogenbosch op 1100 meter afstand
- Een gemeentelijke route gevaarlijke stoffen, Prins Mauritssingel - Generaal James Gavinweg - Terwindtstraat – Nieuwe Ubbergseweg op tenminste 180 meter afstand.

De rivier de Waal heeft een invloedsgebied van 1000 meter, de overige bovenaangehaalde routes gevaarlijke stoffen hebben een invloedsgebied van 1500 meter.

Onderstaand wordt nader ingegaan op:

- Het plaatsgebonden risico (PR)
- Het groepsrisico (GR)
- Cumulatie van de risico's omdat binnen het projectplangebied sprake is van overlapping van de invloedsgebieden van de onderscheiden risicobronnen.

3.5.5.2 Verantwoording

3.5.5.2.1 Plaatsgebonden risico (PR)

Met betrekking tot het plaatsgebonden risico van de onderscheiden bronnen kan het volgende worden opgemerkt:

- TWO Chemical Logistics B.V., gelegen aan de Vlotkampweg 67.
  De plaatsgebonden 10^{-6} risicocontour bevindt zich in de onmiddellijke omgeving van het terrein van de inrichting zelf en is voor dit plangebied niet van belang.
- De hierboven aangevoerde routes gevaarlijke stoffen:
  1. De rivier de Waal,
  2. De spoorlijn Arnhem – Nijmegen – 's Hertogenbosch
  3. De gemeentelijke route gevaarlijke stoffen, Prins Mauritssingel - Generaal James Gavinweg - Terwindtstraat – Nieuwe Ubbergseweg.

Met betrekking tot deze routes gevaarlijke stoffen geldt dat of de plaatsgebonden 10^{-6} risicocontour valt binnen de begrenzing van de transportas zelf, dan wel het plaatsgebonden risico zo laag is dat geen 10^{-6} plaatsgebonden risicocontour is te bepalen.

Voor de plaatsgebonden risico's van alle genoemde risicobronnen kan de conclusie worden getrokken dat die voor dit plangebied niet van belang zijn.

Op het plaatsgebonden risico zal (PR) daarom onderstaand dan ook niet meer worden ingegaan.

3.5.5.2.2 Groepsrisico (GR)

Zone-indeling risicocontouren groepsrisico (GR)

Hieronder worden de onderscheiden risico's voor TWO Chemical Logistics B.V. en de onderscheiden routes gevaarlijke stoffen verantwoord.

Voor de risicobronnen zijn in de “Beleidsvisie externe veiligheid Nijmegen” van december 2013 drie zones vastgesteld waarbinnen bepaalde verantwoordingsniveaus gelden. De zones zijn globaal gebaseerd op de reikwijdte van incidenten met gevaarlijke stoffen. Omdat verschillende risicobronnen verschillende rampscenario's (kunnen) hebben, verschilt ook de zone-indeling per risicobron. De zone indeling is schematisch weergegeven in onderstaande figuur:

	Zone 1	Zone 2	Zone 3
Rijks- en spoorwegen, provinciale- en gemeentelijke wegen	30 meter (invloedsgebied plasbrand)	200 meter (aandachtsgebied blève)	1500 meter (invloedsgebied toxisch)
Vaarwegen	25 meter (invloedsgebied plasbrand)	90 meter (invloedsgebied blève)	1000 meter (invloedsgebied toxisch)
Aardgastransportleidingen	PR 10^{-6} Contour	100% letaalgrens	1% letaalgrens
LPG tankstations	PR 10^{-6} Contour	150 meter (invloedsgebied)	-
LNG tankstations	PR 10^{-6} Contour	300 meter (invloedsgebied)	-
Overige Bevi-inrichtingen	PR 10^{-6} Contour	PR 10^{-6} contour	Invloedsgebied

Inrichtingen en bedrijven
Het plangebied ligt voor wat bedrijvigheid betreft alleen binnen het invloedsgebied van TWO Chemical Logistics B.V. aan de Vlotkampweg 67. Binnen deze inrichting worden gevaarlijke stoffen op- en overgeslagen. Zij valt daarmee onder het Bevi.

Het plangebied ligt in het invloedsgebied (zone 3), dus buiten de PR 10^{-8} contour. Alleen een toxisch scenario is van toepassing.

Vervoer van gevaarlijke stoffen

Met betrekking tot de boven aangevoerde routes gevaarlijke stoffen, kan opgemerkt worden dat omdat het plangebied voor de rivier de Waal en de spoorlijn Arnhem – Nijmegen – 's Hertogenbosch in het invloedsgebied (zone 3) ligt waar alleen een toxisch scenario van

toepassing is.

Voor de gemeentelijke route gevaarlijke stoffen Prins Mauritssingel - Generaal James Gavinweg - Terwindtstraat – Nieuwe Ubbergseweg dient opgemerkt te worden dat het plangebied nog net voor een marginaal deel binnen het aandachtsgebied blève (zone 2) ligt.

Bij een gemeentelijke route gevaarlijke stoffen is, uitzonderingen daargelaten, het plasbrandscenario maatgevend. Het plangebied ligt echter op tenminste 190 meter uit deze gemeentelijke route gevaarlijke stoffen, dus duidelijk buiten het invloedsgebied plasbrand (zone1). Alleen een toxisch scenario is daarom van toepassing

Voor de overige risicobronnen is eveneens het toxisch scenario van toepassing. De verantwoording groepsrisico wordt voor alle bronnen daarom gecombineerd uitgevoerd.

Verantwoording groepsrisico voor:

- de rivier de Waal
- de spoorlijn Arnhem – Nijmegen – 's Hertogenbosch
- de gemeentelijke route gevaarlijke stoffen, Prins Mauritssingel - Generaal James Gavinweg - Terwindtstraat – Nieuwe Ubbergseweg,
- TWO Chemical Logistics B.V.

Inleiding

a. Het plangebied ligt binnen het invloedsgebied van de rivier de Waal. Voor dit vaarwater geldt het volgende:
    1. Uit de “circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen”, blijkt dat de Waal is gecategoriseerd als zwarte route (belangrijke binnenvaartroute). Het risicoplafond is voor de Waal vastgesteld op 13.958 schepen brandbaar gas/jaar. Het invloedsgebied van de vaarweg is 1.000 meter. Groepsrisicoberekening (kwantitatief) is alleen nodig wanneer de bevolkingsdichtheid binnen het invloedsgebied hoger is dan 1.500 pers./ha. dubbelzijdig of 2.250 pers./ha. enkelzijdig. Hieraan voldoet de vaarweg niet, zodat met een kwalitatieve verantwoording van het groepsrisico volstaan kan worden.
b. De overige risicobronnen:
    1. Het plangebied bevindt zich op grote afstand van de risicobronnen (spoorlijn 1000 meter, TWO Chemical Logistics B.V. 4.150 meter, de gemeentelijke route gevaarlijke stoffen 180 meter). Daarmee bevindt het plangebied zich binnen het invloedsgebied toxisch (zone3) van de risicobronnen de Waal en de spoorlijn. Met betrekking tot de gemeentelijke route gevaarlijke stoffen kan opgemerkt worden dat het plangebied nog net binnen het aandachtsgebied blève (zone 2) ligt, maar dat hier het invloedsgebied plasbrand maatgevend is, waar het plangebied buiten ligt.
    2. Het toxisch scenario is daarom voor het plangebied maatgevend. Effecten als gevolg van een plasbrand of blève reiken niet tot het plangebied.

Ontwikkeling groepsrisico's

Vanwege de grote afstanden tot de risicobronnen zal een toe- of afname van personendichtheden niet significant doorwerken in de rekenkundige hoogte van de onderscheiden groepsrisico's. De beschouwing van de groepsrisico's en de verantwoording daarvan is om deze reden volledig kwalitatief uitgevoerd.

Mogelijkheden tot beperking van de groepsrisico's

De mogelijkheid tot beperking van de onderscheiden groepsrisico's door het beïnvloeden van de personendichtheid behoort op dergelijke afstanden tot risicobronnen niet tot de mogelijkheden. Zoals gesteld heeft op de betreffende afstanden een toe- of afname van personendichtheid geen invloed op een groepsrisico. Verder is de kans te overlijden als gevolg van een incident met gevaarlijke stoffen is in deze gebieden vele malen kleiner dan 1/1.000.000 (10^{-6}). Veiligheidsmaatregelen in het plangebied zijn daarom niet realistisch.

De bestrijdbaarheid van de omvang van een ramp of zwaar ongeval

In geval van een calamiteit zal de brandweer ingezet worden aan de bron ter beperking van de effecten van de calamiteit. Het bestrijdbaarheidsvraagstuk in relatie tot de ontwikkeling op deze grotere afstanden van de risicobronnen wordt daarom voor het plangebied niet verder beschouwd.

Mogelijkheden tot zelfredzaamheid

Blootstelling aan een toxisch gas is het bepalende scenario. In geval van een calamiteit dienen personen te schuilen. De mate waarin deze bouwwerken afsluitbaar zijn tegen de indringing van toxisch gas en de tijdsduur dat deze bouwwerken worden blootgesteld zijn hierbij belangrijke parameters.

Nieuwe bouwwerken, waar grotere massa's mensen aanwezig kunnen zijn, als bijvoorbeeld woonflats, kantoren en warenhuizen, zijn goed geïsoleerd, waardoor ze een goede bescherming bieden tegen het binnendringen van het toxisch gas. Belangrijk is wel dat luchtbehandeling-installaties met één druk op de knop uit te schakelen zijn.

Verder dient in geval van een calamiteit tijdig gewaarschuwd te worden. Dit gebeurt door het in werking stellen van het WAS (Waarschuwings- en alarmsysteem) als onderdeel van de algemene Rampenbestrijding. Het grondgebied van Nijmegen valt grotendeels binnen de dekking van de sirenepalen. Op termijn zal dit waarschuwingssysteem vervangen worden door NL-alert.

3.5.5.3 Advies Veiligheidsregio Gelderland Zuid

Op 29 januari 2014 hebben wij, door tussenkomst van de Omgevingsdienst regio Nijmegen (ODRN), uw verzoek om advies ontvangen over het bestemmingsplan Nijmegen Centrum-Binnenstad-1 (Donjon). Dit bestemmingsplan beoogt de herbouw van de donjon in het Valkhofpark.

Het plangebied is gelegen in het invloedsgebied van meerdere risicobronnen, te weten: de inrichting TWO Chemical Logistics BV, de rivier de Waal, de spoorlijn Arnhem - Nijmegen en gemeentelijke routering gevaarlijke stoffen. Om die reden moet het bestemmingsplan worden getoetst aan de grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico en dient u het groepsrisico van één of meerdere risicobronnen te verantwoorden.

Wij informeren u dat wij in dit specifieke geval geen uitgebreide beschouwing van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid van burgers hebben opgesteld. De reden daarvoor is dat de vaststelling van dit bestemmingsplan niet of nauwelijks effect heeft op de externe veiligheidsrisico's. Wij verwijzen u voor een beschouwing op hoofdlijnen naar de paragraaf 'bestrijdbaarheid risicobronnen' van uw gemeentelijke beleidsvisie externe veiligheid.

Reactie op het Advies Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ).

Opgemerkt over het bovenstaande kan worden dat de VRGZ geen inhoudelijke adviezen met betrekking tot zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid geeft.

De verantwoording van de onderwerpen bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid is conform het advies uitgevoerd volgens het gestelde in de Beleidsvisie externe veiligheid Nijmegen van december 2013.

3.5.5.4 Conclusie Externe Veiligheid Totaal

Externe veiligheid is, rekening houdend met de zeer lage risico's van de betreffende risicobronnen:

- TWO Chemical Logistics B.V
- De rivier de Waal,
- De spoorlijn Arnhem – Nijmegen – 's Hertogenbosch
- De gemeentelijke route gevaarlijke stoffen, Prins Mauritssingel - Generaal James Gavinweg - Terwindtstraat – Nieuwe Ubbergseweg.

Gegeven de bovenstaande afwegingen, achten wij geen van deze risicobronnen een obstakel voor het realiseren van het plan.

Cumulatie groepsrisico's

Het plangebied ligt binnen de elkaar gedeeltelijk overlappende invloedsgebieden van één inrichting, de rivier de Waal, de spoorlijn Arnhem – Nijmegen – 's Hertogenbosch en de route gevaarlijke stoffen Prins Mauritssingel - Generaal James Gavinweg - Terwindtstraat – Nieuwe Ubbergseweg

Cumulatie van risico's is het optellen van het risico van afzonderlijke bronnen. Voor cumulatie van risico's geldt dat kwantificering lastig, dan wel onmogelijk is. Tevens bestaat er geen landelijk toetsingskader waaraan getoetst kan worden. Afwegen van cumulatie is onderdeel van de groepsrisicoverantwoording. Indien relevant, wordt dit aspect in de groepsrisicoverantwoording kwalitatief beschouwd. Gelet op de ligging van de risicobronnen ten opzichte van het plangebied kan hier echter nauwelijks gesproken worden van relevantie. De groepsrisico's zijn, gezien de bovenstaande verantwoordingen, zeer laag en benaderen in alle gevallen de oriënterende waarden niet. Geen van de bovenaangehaalde risicobronnen springt er uit met betrekking tot het groepsrisico. Zij behoeven dan ook kwantitatief niet bepaald te worden en kunnen daarom ook indien zij kwalitatief bepaald zijn in feite niets aan de cumulatie toevoegen. Daarom is binnen het plangebied Nijmegen Centrum - Binnenstad - 3, Stratenmakerstoren het toegevoegde risico van cumulatie zeer beperkt. Dit aspect werkt daarom niet door in de verantwoording groepsrisico.

Conclusie
In het bovenstaande zijn de van toepassing zijnde wegingspunten voor de relevante risicobronnen opgevoerd met betrekking tot het projectplangebied. Uit de afwegingen blijkt dat er nauwelijks/geen beïnvloeding van het plan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1, Donjon op het groepsrisico sprake is.

Het plan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1, Donjon is acceptabel vanwege de onderstaande redenen:

1. Het plan heeft nauwelijks tot geen verhogende invloed op het groepsrisico.
2. Het plangebied ligt als geheel weliswaar binnen de invloedsgebieden van een inrichting, een waterweg, een gemeentelijke route gevaarlijke stoffen en een spoorlijn, echter kan geen van de risicobronnen als significant met betrekking tot het groepsrisico worden aangemerkt. Dit groepsrisico blijft ruim onder de oriënterende waarde.
3. Ook cumulatie van de onderscheiden groepsrisico's leidt niet tot een enigermate significante verhoging van het groepsrisico.

Het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad van Nijmegen hebben kennis genomen van de bovenstaande afwegingen en achten het groepsrisico, dat tengevolge van het plan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1, Donjon niet significant stijgt, nu en in de in de toekomst, aanvaardbaar.
Rekening houdend met het bovenstaande kan opgemerkt worden dat externe veiligheid geen belemmering vormt voor de uitvoering van het plan.

Gelet op het gegeven dat er een risico voor wat betreft externe veiligheid bestaat, dit echter zo laag is dat dit niet kwantitatief in berekeningen kan worden vervat, dit echter niet nul (0) zal zijn, zal er een zogenaamd restrisico overblijven.
Dit restrisico wordt door het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad van Nijmegen expliciet geaccepteerd.

Verantwoording

De bovenstaande verantwoording groepsrisico dient gelezen te worden in combinatie met de Beleidsvisie externe veiligheid Nijmegen van december 2013 en de daarin gemaakte keuzes.

3.5.6 Bodem

Voor de bestemmingsplanparagraaf is het Bodem Informatie Systeem, incl. de historische kaarten van archeologie van de gemeente Nijmegen geraadpleegd. Hieruit blijkt dat er in de omgeving een bodemonderzoek is uitgevoerd:

Uit het bodemonderzoek aan de Waalkade 70-84 dat in 2008 door Grontmij is gedaan n.a.v. historische bedrijfsactiviteiten (= onderaan het Valkhofpark) blijkt:

- De grond is tot 6 meter diep sterk geroerd en is licht tot matig verontreinigd met zware metalen en PAK;
- Tussen de 1,5- 2,0 m- mv is een sterk houdende baksteenlaag aanwezig waar de interventiewaarde voor koper en lood wordt overschreden;
- Er is geen asbest waargenomen;
- Het grondwater is licht verontreinigd met aromaten;

Ter plaatse van het Kelfkensbos heeft een sanering in 1995 plaatsgevonden van sterk loodhoudende grond ten behoeve van de nieuwbouw van het Valkhofmuseum en de parkeergarage Kelfkensbos.

De conclusie van het historisch onderzoek is dat er ophooglagen zijn die eventueel verontreinigd kunnen zijn met zware metalen en PAK omdat er ook veel puin in die lagen zit. Voor deze bestemmingsplanherziening hoeft nu nog geen bodemonderzoek uitgevoerd te worden om te toetsen of de bodem geschikt is voor de gewenste ontwikkeling. In het kader van de omgevingsvergunning is het straks wel noodzakelijk om een NEN 5740 bodemonderzoek uit te voeren.

De bodem is geschikt voor realisatie van de Donjon.

Bodem en klimaat

In de opzet van het gebouw wordt rekening gehouden met de parkachtige structuur. Ook blijft het oppervlakte open bodem praktisch onaangetast. Dat is positief voor (water) kringloop, bodemprocessen en dus biodiversiteit. Een open bodem helpt daarbij met de regulering van het klimaat. Ook het verblijfsgebied wordt aangenamer, vanwege schaduwvorming, verdamping/afkoeling en dus vermindering van hittestress).

3.5.7 Klimaat

De klimaatverandering noopt tot aanpassingen in ruimtelijke ontwikkelingen. De Gemeenteraad van Nijmegen heeft haar visie hierop in de Kadernotitie Klimaat en de duurzaamheidsagenda 2011-2015 vastgelegd.

Kernbegrippen zijn compensatie en adaptatie.

Compensatie is het tegengaan en verminderen van negatieve effecten op het klimaat. Dit kan door energiegebruik te beperken en/of duurzame energiebronnen te gebruiken en door gebruik te maken materialen uit vernieuwbare bronnen. Nijmegen streeft er daarom naar om als stad energieneutraal te worden.

Adaptatie is het aanpassen aan de wijzigende omstandigheden zoals extremere weersomstandigheden en een stijgende energieprijs. Voorbeelden hiervan zijn het voorkomen van oververhitting, aandacht voor windklimaat en het realiseren van grotere piekbergingen voor neerslag.

In de gebouwde omgeving zijn voor energiegebruik en oververhitting de oriëntatie van de bebouwing en de manier waarop met de bezonning is omgegaan bepalende factoren.

Het microklimaat wordt bepaald door de verhouding tussen bebouwd en begroend oppervlak en de relatie tussen bebouwde en groene structuren. Een goed groenontwerp helpt oververhitting tegen te gaan en vangt neerslag en luchtverontreiniging op.

Verantwoord materiaalgebruik, beperking van energievraag en een verstandige positionering van functies dragen mede bij aan de klimaatdoelstellingen. In Stadsregionaal verband wordt de GPR-methodiek gehanteerd om prestaties van gebouwen in beeld te brengen. De ontwikkelaar kan deze systematiek ook gebruiken om haar ontwerpen te optimaliseren.

Voor utiliteitsbouw liggen kernpunten bij terugdringen van de CO2 uitstoot en aanpassing aan veranderde weersomstandigheden. Bijkomend voordeel hierbij is dat dit leidt tot lagere beheerlasten en een gezondere, comfortabeler gebouw.

Om de mogelijkheden per plan in beeld te brengen kan de voor het bouwplan noodzakelijke installatie ontwerp aangevuld worden met een energiescan. Hierin kunnen zowel de warmtevraag als de koelingsbehoefte onderzocht worden. Op die manier kan de bijdrage van dit project aan de hierboven genoemde doelstellingen in beeld woorden gebracht.

Het gebied is onder voorwaarden geschikt voor bodemenergiesystemen zoals Koude-Warmte opslag van het gesloten type. Voor het bepalen van deze voorwaarden zal afstemming gezocht moeten worden met eventuele andere grondwatergebruikers in de omgeving en zal de archeologische en milieu hygiënische situatie van de bodem en het grondwater mee moeten worden gewogen.

3.6 Natuur en Landschap

3.6.1 Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden en vormt daarmee de basis voor het beleid van de EU voor behoud en herstel van biodiversiteit. Natura 2000 is niet enkel ter bescherming van gebieden maar draagt ook bij aan soortenbescherming.

Het Natura 2000 netwerk omvat alle gebieden die zijn beschermd op grond van de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992. In en om Nijmegen gaat het om de Natura 2000 gebieden 'Uiterwaarden Waal' en de 'Gelderse Poort'.

Dit bestemmingsplan ligt op voldoende afstand van Natura2000 dat geen effecten te verwachten zijn. Natura 2000 is dan ook niet aan de orde voor dit bestemmingsplan.

Legenda
Habitatrichtlijngebieden
Vogelrichtlijngebieden

3.6.2 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) is een Nederlandse wet die oorspronkelijk in 1967 is vastgesteld maar in 1998 ingrijpend is gewijzigd. In deze wet is nu de natuurbescherming van specifieke gebieden geregeld. Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt. De volgende gebieden zijn aangewezen in een aanwijsbesluit en beschermd op grond van de wet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden 'Uiterwaarden Waal', 'Gelderse Poort'
- Beschermde Natuurmonumenten (Rondom Nijmegen gaat het dan om 'Oude Waal' en 'Bronnenbos Refter')

In het aanwijsbesluit wordt de exacte ligging van het gebied aangegeven en welke habitats in het gebied moeten worden beschermd. De provincie legt per gebied vast welke waarden aanwezig zijn en waar de te beschermen habitats liggen. Voor alle werkzaamheden die schadelijk zijn voor de beschermde habitats moet een vergunning worden aangevraagd.

Om te bepalen of de Natuurbeschermingswet aan de orde is, moet er een quickscan gedaan worden.

Het dichtstbijzijnde gebied dat is beschermd onder de Natuurbeschermingswet 1998 is het Natura 2000-gebied Gelderse Poort. Dit gebied ligt op ongeveer 170 meter afstand ten oosten van het plangebied.

3.6.2.1 Conclusie

Uit de Quickscan (Toetsing beschermde natuurwaarden project herinrichting Valkhofpark, 11 februari 2013) is gebleken dat dit bestemmingsplan niet van invloed is op gebieden die onder de Natuurbeschermingswet vallen en derhalve is deze wet dan ook niet aan de orde voor dit bestemmingsplan.

3.6.3 Flora en Faunawet

Op 1 april 2002 is de Nederlandse Flora- en faunawet in werking getreden. Deze nieuwe wet regelt de bescherming van dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet bundelt alles wat te maken heeft met de bescherming van flora en fauna in Nederland die voorheen in verschillende wetten was opgenomen.

Ook is de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn (Europees) en het CITES-verdrag (overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde soorten wilde dieren en planten) in de Flora en faunawet verwerkt. Hierdoor heeft Nederland nu één wet voor de bescherming van alle in het wild voorkomende beschermde soorten.

Het doel van deze wet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Deze wet hanteert daarbij het “nee, tenzij principe”. Dat betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn. Alleen onder strikte voorwaarden zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen mogelijk. Hiertoe zal een ontheffing ex artikel 75 moeten worden aangevraagd. De ontheffingsaanvraag moet onderbouwd zijn door een goed onderzoek naar het voorkomen van en de effecten op beschermde soorten. Ook moet aangetoond worden dat er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang.

In de Flora- en faunawet is daarnaast een zogenaamde 'algemene zorgplicht' opgenomen. De zorgplicht is van toepassing op alle planten en dieren, ongeacht of ze wettelijk beschermd zijn. De zorgplicht houdt in dat er bij ingrepen zoals bouwactiviteiten altijd zorgvuldig moet worden omgegaan met de aanwezige planten en dieren. Schadelijke activiteiten moeten zoveel mogelijk worden voorkomen.

Bevoegd gezag voor de Flora- en faunawet is het Ministerie van EZ.

3.6.3.1 Conclusie

Voor dit bestemmingsplan is een quickscan Flora- en faunawet uitgevoerd. Uit dat onderzoek (Toetsing beschermde natuurwaarden project herinrichting Valkhofpark, 11 februari 2013) blijkt het volgende:

Niet jaarrond beschermde vogels

Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd tijdens de broedperiode. Sloop van gebouwen en verwijderen van bomen en struiken dienen gezien te worden als een voor vogels verstorende activiteit en dienen daarom buiten het vogelbroedseizoen te starten of te worden uitgevoerd. Door het onaantrekkelijk maken (en houden) van het plangebied voor en tijdens de bouwfase, kan tevens eventuele (nieuw)vestiging van broedende vogels voorkomen worden.

Foerageergebied vleermuizen

Naast mogelijke verblijfsplaatsen is het gehele plangebied geschikt als foerageergebied voor vleermuizen die in de omgeving een verblijfsplaats hebben. Effecten op foeragerende vleermuizen dienen voorkomen te worden door de werkzaamheden overdag uit te voeren en van zonsondergang tot zonsopkomst geen bouwverlichting aan te laten staan tijdens de uitvoering.

Zorgplicht

Naast de bescherming van soorten uit tabel 1, 2 en 3 uit de Flora- en faunawet, kent deze wet een zorgplicht. Deze zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. Soorten van tabel 1 zijn vrijgesteld van ontheffingsverplichting, en zijn daarom niet meegenomen in voorliggende toetsing. Ook voor deze soorten geldt wel de zorgplicht.

Herbouw Donjon

Voor de nieuwbouw van de Donjon zullen geen gebouwen worden verwijderd of aangepast. De nieuwbouwlocatie van de Donjon is mogelijk geschikt als nestlocatie voor algemeen voorkomende broedvogels. Wanneer voor nieuwbouw aanwezige vegetatie wordt verwijderd, dient dit plaats te vinden buiten het broedseizoen van vogels.

De Donjon zelf zal foeragerende vleermuizen niet verstoren. Wanneer de Donjon verlicht wordt is er mogelijk wel sprake van verstoring van foeragerende vleermuizen. Indien de Donjon verlicht wordt van boven het bomendek en gericht op de Donjon, zal er geen verstoring van foeragerende vleermuizen optreden. Op deze wijze zal er geen overtreding van de Flora- en faunawet optreden.

3.6.4 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De EHS is in het Streekplan Gelderland 2005-2015 door de provincie vertaald in de Gebiedsplannen Natuur en Landschap. Nijmegen valt binnen het gebiedsplan Rivierenland. De uiterwaarden van de Waal, de stuwwal, de Ooijpolder en de bosgebieden ten zuiden van Nijmegen zijn opgenomen in de EHS evenals een deel van de landbouwgronden die grenzen aan de wijk Weezenhof en het bosgebied van Vogelzang.

Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur is de Waal. Dit ligt ongeveer 60 meter ten noorden van het plangebied. Er is geen sprake van direct ruimtebeslag. Gezien het karakter en omvang van de ingreep worden effecten op Ecologische Hoofdstructuur niet verwacht.

3.6.4.1 Conclusie

Dit bestemmingsplan ligt op voldoende afstand van de EHS om geen effecten te verwachten.

3.6.5 Groenplan De groene draad (2007)

Het groenbeleid is vastgelegd in 'De groene draad - kansen voor het Nijmeegse groen' en heeft als doelstelling:

- inzicht te geven in het totaal van groene ontwikkelingen in en om de stad en hun onderlinge samenhang;
- een sturingsinstrument voor het bestuur te zijn voor groene ontwikkelingen in de stad;
- vanuit een groen toekomstperspectief een gids of leidraad te zijn voor toekomstige stedelijke ontwikkelingen;

- de groene ambities te benoemen voor de komende jaren die vertaald worden in een uitvoeringsprogramma.

De hoofdgroenstructuur en de hoofdbomenstructuur zijn de basis en de ruggengraat van het groen in Nijmegen. Deze structuren houden we dan ook in stand. In bestemmingsplannen gaat het dan om de bestemmingen Groen, Natuur en Bos. Daarnaast kennen ook andere plekken een groene bestemming bijvoorbeeld kleinere groenplekken op wijkniveau.

De Donjon wordt gebouwd in het Valkhofpark en zal onderdeel worden van het park. Met de bouw van de Donjon wordt een functie aan het park toegevoegd waardoor het gebruik van het park zal toenemen. De bouw van de Donjon biedt ook kansen voor het park, het gebouw voegt zich naar de open ruimte in het park. Na de bouw van de Donjon wordt het gehele park gerenoveerd waardoor park en gebouw een geheel gaan worden.

3.6.5.1 Conclusie

Door de bouw van de Donjon gaat een klein deel van de groene bestemming verloren. Hiermee verdwijnt een klein deel van de hoofdgroenstructuur. Gelet op de functie van het gebouw en de kansen die ontstaan, is deze wijziging acceptabel.

3.6.6 Handboek stadsbomen (2009)

Het Handboek Stadsbomen is een uitwerking van het Groenplan “De Groene draad, kansen voor het Nijmeegse groen'. Het Handboek Stadsbomen vormt het kader voor inrichtingsplannen en beheerplannen voor de openbare ruimte waar het bomen betreft. Het handboek is daarnaast te definiëren als toetsingskader voor ruimtelijke plannen en initiatieven en biedt inzicht in de beleidsuitgangspunten ten aanzien van bescherming, aanplant, beheer en kap van bomen.

De hoofddoelstelling van het Handboek Stadsbomen is het waarborgen van de duurzame instandhouding van het Nijmeegs bomenbestand door middel van behoud èn ontwikkeling.

De volgende uitgangspunten staan daarbij centraal:

- Optimale inzet van middelen.
- Waarborgen van een vitaal bomenbestand.
- Zorgen voor draagvlak; zorgvuldig afwegen, bewust besluiten en tijdig communiceren.
- Meer bomen en meer kronen. Inzet op kwantiteit en kwaliteit.

Het Handboek Stadsbomen heeft betrekking op alle bomen binnen de gemeentegrenzen. Dat zijn dus niet alleen de park-, laan- en straatbomen, maar ook bomen in tuinen en op particuliere terreinen. Voor bosopstanden, bosplantsoen en bomen in natuurgebieden gelden andere beleidskaders en wet- en regelgeving.

In het Handboek Stadsbomen is de hoofdbomenstructuur opgenomen. Deze structuur vormt samen met de hoofdgroenstructuur de basis van het groen in Nijmegen. De hoofdbomenstructuur leggen we niet vast in bestemmingsplannen maar wordt wel beschreven in de toelichting en speelt daarmee wel een rol in bestemmingsplannen.

Vanuit de gemeente is tijdens het planproces aangegeven dat er zoveel mogelijk bomen behouden moeten blijven. In 2011 heeft het gemeentebestuur het belang van grote bomen in de stad onderstreept door een lijst van monumentale en bijzondere bomen vast te stellen. In het Handboek Stadsbomen staat de volgende tekst over deze bijzondere categorie bomen:

...// Bomen in een stedelijke omgeving worden gemiddeld maar enkele tientallen jaren oud... Het aantal bomen dat de maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkelingen van de laatste

decennia heeft doorstaan is dus beperkt...Daarmee ontstaat binnen het bomenbestand een bijzondere categorie bomen waarvoor een zwaarder beschermingsregime is gewenst en een zo goed mogelijke ontwikkeling en bescherming van deze bomen is gegarandeerd //...

De bomen in het Valkhofpark zijn in 2012 beoordeeld door Boomtotaalzorg (Advies 12A099), onder andere op toekomstverwachting. Alle 13 bomen hebben een toekomstverwachting van redelijk tot goed. Dat betekent dat de eerste 10 jaar geen problemen worden verwacht ten aanzien van de mechanische en/of fysiologische toestand.

3.6.6.1 Conclusie

dit bestemmingsplan heeft geen invloed op de hoofdbomenstructuur.

3.7 Waterhuishouding

3.7.1 De Watertoets

Voor de ruimtelijke aspecten heeft het Nationaal Waterplan de status van structuurvisie. Hierin zijn water en ruimtelijke ontwikkelingen geïntegreerd, conform de nieuwe Wet ruimtelijke ordening en de Waterwet.

Binnen de volgende documenten is de watertoets verankerd:

- Nota Anders Omgaan met Water (Kabinetsstandpunt over het waterbeleid 21e eeuw, dec. 2000)
- Nationaal Bestuursakkoord Water (2 juli 2003, geactualiseerd en aangepast in 2011)
- Landelijke Handreiking Watertoets 3 (RIZA, december 2009)
- Waterbeheerplan 2010-2015 (Waterschap Rivierenland 22 december 2009)

3.7.2 Algemeen

Het plangebied maakt deel uit van de bestaande waterhuishoudkundige inrichting van het gebied Benedenstad en Centrum. Voor dit gebied zijn het “Waterplan Nijmegen (2001) & Gemeentelijk Rioleringsplan 2010 t/m 2016” relevant. Er vinden geen wijzingen plaats als gevolg van de voorgenomen bestemming.

3.7.3 Oppervlaktewater

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig.

3.7.4 Grondwater

Het plangebied bevindt zich in een grondwaterbeschermingsgebied. De betreffende grondwaterwinning wordt in 2015 beëindigd en heeft geen consequenties voor het bouwwerk. Alleen binnen een beschermingszone van 3 jaar geldt nog de noodzaak tot bovengrondse infiltratie. Het bouwwerk heeft, ook met ondergrondse infiltratie van hemelwater, geen negatieve effecten op de grondwaterwinning.

Uitgangspunt bij nieuwe stedelijke in- en uitbreidingen is dat er grondwaterneutraal wordt gebouwd. Dat wil zeggen dat de oorspronkelijke grondwaterstanden en -stromen in de omgeving niet wijzigen. Dit kan bereikt worden door:

- een grondwatergerelateerde locatiekeuze: geen stedelijke uitbreidingen in gebieden met (kans op) hoge grondwaterstanden;
- maatregelen te treffen bij bouwrijp maken en tijdens de bouw (ophogen, goede structuur van het oppervlaktewatersysteem, voorkomen verdichting bodemstructuur);

- waterproof bouwkundig ontwerp van woningen en gebouwen (bijvoorbeeld kruipruimteloos)

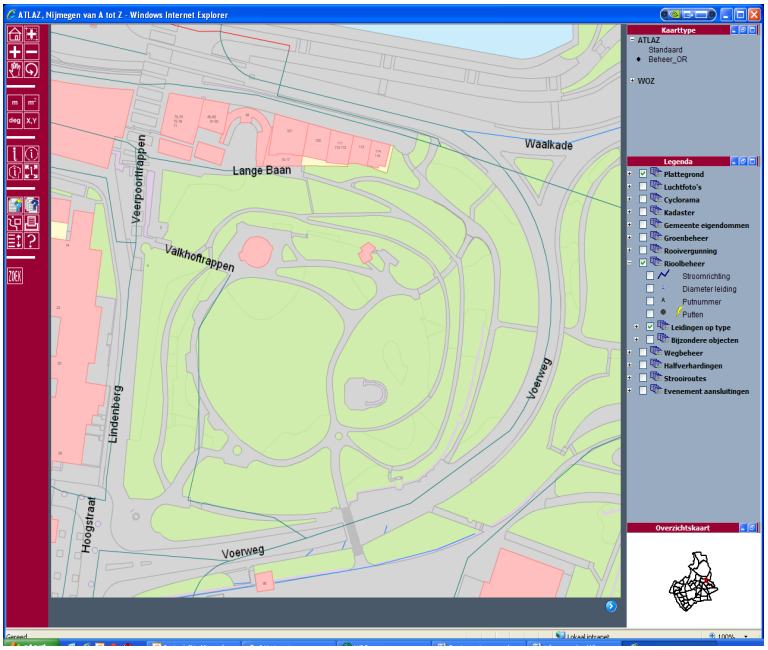
Om grondwateroverlast in bestaand stedelijk gebied te beperken zet het waterschap in eerste instantie in op bouwkundige maatregelen. Pas als dit onvoldoende soelaas biedt komen drainerende of onttrekkende oplossingen in beeld.

Dit sluit niet uit dat er niet ondergronds gebouwd mag worden, mits er voldoende technische maatregelen worden getroffen zodat de bouw waterdicht is.

3.7.5 Riolering / hemelwater

3.7.5.1 Vuilwater

De riooltechnische ontsluiting van het plangebied bevindt zich op diverse plaatsen rondom het hieronder weergegeven kaartje. De riolering is uitgevoerd als gemengd stelsel. De Donjon is verplicht vuilwater op het stelsel aan te sluiten.

3.7.5.2 Hemelwater

In het kader van het bevorderen van het duurzaam omgaan met water geldt als gemeentelijk beleid, om schoon hemelwater af te koppelen van het gemengde rioolstelsel. Schoon hemelwater dient in de bodem te worden geïnfiltreerd. Bij infiltratie van hemelwater dient waar mogelijk conform convenant Duurzaam bouwen in het KAN 2000, gebruik te worden gemaakt van duurzame bouwmaterialen.

Voor plannen waarbij geïnfiltreerd wordt, moet een waterhuishoudkundig plan bij de gemeente worden ingediend.

3.8 Verkeer

3.8.1 Beleid

Nota Nijmegen Duurzaam Bereikbaar

Het Nijmeegse mobiliteitsbeleid is vastgelegd in de nota “Nijmegen Duurzaam Bereikbaar”. Hieronder volgt een beknopte beschrijving van het gemeentelijk beleid:

De gemeente Nijmegen stelt zich ten doel de bereikbaarheid van de stad te garanderen en te verbeteren. Hierbij staat een multimodale aanpak centraal, waarbij de reiziger een keuze wordt aangeboden uit een aantal aantrekkelijke alternatieven: soms is de auto de beste keuze, soms de fiets, soms het openbaar vervoer en soms een combinatie van vervoerswijzen. Daarnaast neemt de gemeente maatregelen om het verkeerssysteem als totaal duurzamer te maken. Hierbij is de samenhang tussen het mobiliteitsbeleid en ruimtelijke ordeningsbeleid van groot belang. Het verstedelijkingsbeleid van de gemeente gaat uit van een concentratie van ruimtelijke ontwikkelingen op een aantal knopen die goed bereikbaar zijn met de fiets en met het openbaar vervoer. Ook nieuwe grootschalige woning- bouwontwikkelingen zoals de Waalsprong moeten goed ontsloten worden voor fiets, openbaar vervoer en auto. Voor bedrijventerreinen geldt dat deze zoveel mogelijk aan de rand van de stad worden gesitueerd met goede verbindingen naar de rijkswegen. Transferia worden op strategische plekken aan de rand van de stad gerealiseerd waar overstappen op het HOV mogelijk is. Bij elke geplande nieuwe ontwikkeling wordt onderzocht wat de effecten zijn op de bereikbaarheid. Dat kan leiden tot extra maatregelen, de keuze voor een andere locatie of in het meest extreme geval tot het niet doorgaan van de ontwikkeling. Tenslotte richt het beleid zich op maatregelen die leiden tot een betere benutting van de bestaande infrastructuur en het stimuleren van duurzame vervoerswijzen. Waar al deze maatregelen onvoldoende soelaas bieden, komt het vergroten van de capaciteit als optie in beeld.

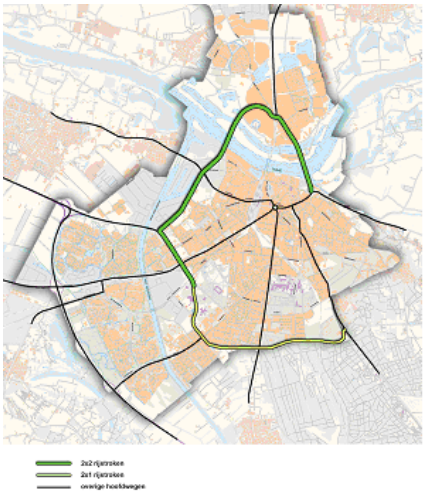
De realisatie van De Oversteek heeft de verkeersstructuur in de stad ingrijpend veranderd. Ook door de maatregelen op het rijkswegennet (verbreding A50) zal de doorstromingsproblematiek verschuiven van het gebied ten noorden van de Waal naar de zuid- en westflank van de stad. In het gebied ten zuiden van de Waal en ten oosten van het Maas-Waalkanaal is nu al sprake van hoge verkeersdruk. De ruimtelijke mogelijkheden om nieuwe infrastructuur te bouwen zijn hier beperkt. De aanleg van De Oversteek is door de gemeente Nijmegen aangegrepen om door dynamisch verkeers- management het verkeer beter te beheersen en de doorstroming te verbeteren.

3.8.2 Bereikbaarheid

3.8.2.1 Gemotoriseerd verkeer

Een goede bereikbaarheid van Nijmegen per auto is in de eerste plaats gediend met een goede en betrouwbare afwikkeling van het verkeer op de autosnelwegen rondom de stad. Het is van groot belang dat deze autowegen goed functioneren. Er is dan namelijk geen noodzaak om dóór Nijmegen te rijden als je niet ín Nijmegen moet zijn. Al het doorgaande verkeer gaat buiten de stad om, terwijl het bestemmingsverkeer de stad vanuit de beste windrichting kan benaderen. Binnen de stad hanteren we 3 beleidslijnen: doorstromen, doseren, overstappen.

- Doorstromen: dankzij De Oversteek ontstaan meer mogelijkheden om het verkeer te spreiden en kunnen we beter bijsturen in geval van calamiteiten. Het is een goed alternatief voor een deel van de verplaatsingen, om doorstromendverkeer om het centrum van de stad te leiden. De gemeente zet in op een goede doorstroming van het verkeer in de stad en heeft daarvoor de "Groene Route" (zie afbeelding) aangelegd: dit is een aaneengesloten route waarop de doorstroming optimaal is. De route is in gebruik genomen als S100.

- Doseren: als de doorstroming op deze route op piekmomenten onder druk staat, wordt het verkeer op de invalswegen naar de route toe “gebufferd”. De gemeente zet zwaar in op dynamisch verkeersmanagement: we monitoren het verkeer en waar nodig sturen we bij. Zo krijgen we steeds meer grip op verkeer.
- Overstappen: ten noorden, zuiden en westen van Nijmegen bieden we transferia aan waar automobilisten kunnen overstappen op het openbaar vervoer of de (elektrische) fiets.

Nu De Oversteek gereed is, zal de bereikbaarheid van de (binnen)stad verbeteren. Echter kan de aanpak van aanleg en renovatie van wegen in de Waalsprong tijdelijk de doorstroming beperken. Tevens zijn er nog werkzaamheden die de bereikbaarheid beïnvloeden, zoals de Dijkteruglegging en het groot onderhoud aan de Waalbrug. Daarom zal voor het autoverkeer in sterke mate worden aangestuurd op het zo goed mogelijk

managen van de verkeersstromen en het stimuleren van het spitsmijden.

Gemotoriseerd verkeer is in het Valkhofpark niet toegestaan. Voor hulp- en reinigingsdiensten geldt een uitzondering.

3.8.2.2 Langzaam verkeer

In Nijmegen liggen veel bestemmingen op korte afstand van elkaar. De fiets is hier een goed alternatief voor de auto. Van alle korte ritten (tot 7,5 kilometer) wordt 37% per fiets afgelegd. Dit percentage wil de gemeente laten toenemen. De gemeente gaat daarom de komende jaren door met het opwaarderen van het fietsroutenetwerk en het realiseren van snelfietsroutes op de belangrijkste verbindingen. Snelfietsroutes zijn doorlopende en aantrekkelijke fietsroutes dwars door de stad, die woonlocaties verbinden met belangrijke stedelijke bestemmingen, ook vanuit de regio. Snelfietsroutes zijn zo direct mogelijk en bieden de fietser extra kwaliteit in de vorm van doorstroming (voorrang, minder oponthoud, groen bij verkeerslichten), vlakke verharding en aantrekkelijkheid (autoluw, schone lucht, sociale veiligheid, omgeving). Door de snelfietsroutes wil de gemeente meer forenzen op de (elektrische) fiets krijgen. Ook werkt de gemeente de komende jaren aan de uitbreiding van het fietsnetwerk. Naast de hoofdfietsroutes moet het fietsverkeer aantrekkelijker worden door de inrichting van parallelle (schone lucht) routes en fijnmazige verbindingen door de verblijfsgebieden. Een fijnmazig fietsnetwerk is belangrijk, omdat de fiets een belangrijk onderdeel moet gaan uitmaken van de vervoersketen, het verwisselen van vervoerssysteem, bijvoorbeeld van fiets op trein. Minstens zo belangrijk als goede fietsverbindingen zijn tenslotte goede en veilige stallingen. Bij woningen moet dit op eigen terrein worden gerealiseerd.

Het plangebied kan vanuit elke toegang ontsloten worden voor fiets en voetganger. Zo zijn er diverse trappen en paden die door het Valkhof park lopen naar de omliggende wegen structuur. Fietsenstallingsmogelijkheden in het park zijn uitgesloten. Fietsers kunnen gebruik maken van de omliggende mogelijkheden om de fiets te stallen.

3.8.2.3 Openbaar vervoer

Het OV moet een belangrijke bijdrage gaan leveren aan het verbeteren van de bereikbaarheid van Nijmegen en haar knooppunten. Het streven is een toename van het gebruik van het OV. De kracht van het OV ligt vooral bij zoveel mogelijk gebundelde vervoersstromen.

De bestaande spoorwegen vormen de ruggengraat van het OV. Om regionale verplaatsingen beter te kunnen bedienen, wordt StadsregioRail ontwikkeld. StadsregioRail voorziet in meer regionale treinen per uur en extra stations op de verbinding tussen Duiven, Arnhem, Nijmegen en Wijchen. In aanvulling hierop wordt een netwerk van Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) ontwikkeld. Het HOV bedient de belangrijkste knooppunten en bestemmingen in Nijmegen en omgeving en is vooral geschikt voor afstanden tussen de 3 en 10 kilometer. De stadsregio heeft zes te ontwikkelen regionale HOV-lijnen vastgelegd, waarvan er vier liggen op Nijmeegs grondgebied. Als eerste zal de lijn Heijendaal - Nijmegen Centraal - Centrum - Waalsprong worden ontwikkeld. Voor deze verbinding wordt gestreefd naar een tramverbinding, die wordt doorgetrokken naar Bemmel en aansluit op de verbinding Arnhem - Huissen - Bemmel - Nijmegen. De andere twee HOV-lijnen lopen van Nijmegen Centraal Station, via Plein '44 naar Beuningen en van de Waalsprong naar Nijmegen-Dukenburg. Het HOV-lijnennet gaat de knooppunten, transferia en omliggende woongebieden met elkaar verbinden. Hiervoor is ook het normale, onderliggende lijnennet van belang voor de verbinding van de knopen met de wijken en de wijken onderling. De fijnmazigheid van een openbaar vervoer netwerk is van belang voor de bereikbaarheid, maar zorgt er ook voor dat het openbaar vervoer een aantrekkelijk alternatief is voor de auto.

Voor gebruik van het openbaar vervoer is het plangebied aangewezen op de haltevoorzieningen van het Kelfkensbos. Deze bevinden zich op 100 meter van het Valkhofpark.

3.8.3 Expeditie

Op het gebied van (beroeps)goederenvervoer streeft Nijmegen naar een marktconform beleid, waarbij de overheid de randvoorwaarden schept om de markt tot kwalitatieve oplossingen te verleiden. Het streven is om tot een reductie van het aantal verkeersbewegingen te komen en daarbij zowel CO_2-reductie als een gezonde businesscase te realiseren. Dit wordt bereikt door transportbedrijven die voorop durven lopen extra te belonen in de vorm van specifieke privileges. Daarnaast is ook afstemming op regionaal niveau van belang. Dit gebeurt door continue afstemming met de markt en omliggende gemeenten (vooral Arnhem). De gemeente Nijmegen werkt mee aan het stimuleringsprogramma Lean & Green en kent tenslotte ook nog de Groene Hub. Dit is een project voor het verduurzamen van het goederen- en busvervoer. In dit project zorgen deelnemers uit de regio Arnhem-Nijmegen ervoor dat lokaal opgewekt groen gas gebruikt wordt voor het openbaar vervoer.

Expeditie voor de Donjon vindt plaats via de bestaande paden met kleine voertuigen. De paden worden zodanig aangepast dat verzakking en schade wordt tegengegaan. Expeditie wordt gereguleerd zodat geen overlast of ongewenste situaties ontstaan.

3.8.4 Parkeren

De afgelopen jaren zijn stedelijke, maar ook regionale en landelijke ontwikkelingen op het gebied van verkeer en vervoer, ruimtelijke ordening en economie, van invloed geweest op het parkeerbeleid. Het parkeerbeleid is opgenomen in de Parkeernota “Kiezen en Delen” parkeren in Nijmegen, parkeernota 2013-2017 (Parkeernota). De Parkeernota biedt voldoende ruimte en mogelijkheden voor maatwerk met het oog op toekomstige ontwikkelingen. Samen met stakeholders in de stad wordt gewerkt aan een verdere vervolmaking van de parkeerproducten. Daarbij worden de ontwikkelingen op het mobiliteitsvlak op de voet gevolgd, zoals de ingebruikname van de Oversteek, de vernieuwde Waalbrug, de stadsuitbreiding in Nijmegen Noord en de wenselijkheid van meer transferia. Verder wordt er ruimte gecreëerd voor nieuwe technologische ontwikkelingen op parkeergebied (o.a. routeringsysteem, digitalisering en meer mogelijkheden tot het bieden van maatwerk).

Het parkeerbeleid wordt gestuurd op de uitgangspunten leefbaarheid, aantrekkingskracht van de binnenstad en bereikbaarheid:

- Leefbaarheid in de wijken: In de wijken zijn een rechtvaardige verdeling van de schaarse openbare ruimte (waaronder parkeerplaatsen) en het voorkomen van parkeeroverlast wenselijk. Hierbij is maatwerk noodzakelijk, bijvoorbeeld in de tijden waarop parkeerregulering van kracht is, tarieven en specifieke regelingen voor specifieke doelgroepen;
- Bruisende binnenstad: Aantrekkelijke, voldoende en goed bereikbare parkeerruimte in en om de binnenstad is erg belangrijk. De bezoekers van onze stad worden gastvrij ontvangen. Parkeren is een onderdeel van de service aan onze bezoekers. Dit betekent voldoende parkeergelegenheid, een kwalitatief hoogwaardig aanbod en duidelijkheid over de tarieven. Parkeren is immers direct gerelateerd aan de levensvatbaarheid van de economische functies en voorzieningen.

- Bereikbare parkeervoorzieningen: Vanuit de bereikbaarheid stimuleren we dat verkeersdeelnemers gericht kiezen of zij met fiets, auto of OV reizen. Het parkeerbeleid kan bijdragen aan het bevorderen van het selectieve gebruik van de auto, waarbij de groei van de automobiliteit voor kleinere afstanden wordt beperkt ten gunste van bereikbaarheid, leefbaarheid en luchtkwaliteit. Parkeren in het centrum blijft mogelijk, maar parkeren op afstand vormt een aantrekkelijk alternatief. Het uitgangspunt is dat de automobilist een keuze heeft waar hij zijn auto neerzet: binnen de singels, aan de rand van het centrum of goedkoop aan de rand van de stad in een transferium. Goede communicatie en informatie aan de bezoeker en een goede parkeerroutering zijn essentiële randvoorwaarden.

Het aantal parkeerplaatsen wordt berekend aan de hand van de toepassing van artikel 2.5.30 uit de Nijmeegse bouwverordening. Het artikel is een uitwerking van de door Burgemeester en Wethouders vastgestelde Parkeervisie (2012) en de hierin verbonden Nota Parkeernormen gemeente Nijmegen (2012). Het plangebied valt in de sterk stedelijke zone "Centrum/binnenstad". De volgende normen zijn van toepassing op het plan:

- Museum: 0,4 parkeerplaats per 100m^2, waarvan 95% bezoek;
- Cultureel centrum: 2 parkeerplaatsen per 100m^2, waarvan 90% bezoek;
- Horeca: 5 parkeerplaatsen per 100m^2, waarvan 90% bezoek;
- Hotel toeristisch: 0,75 parkeerplaats per 100m^2, waarvan 80% bezoek;
- Hotel zakelijk: 1 parkeerplaats per 100m^2, waarvan 80% bezoek;
- Detailhandel: 2,5 parkeerplaatsen per 100m^2, waarvan 85% bezoek.

Het aantal vaste parkeerplaatsen moet in principe op eigen terrein worden opgelost. Via de omgevingsvergunning is in bepaalde gevallen ontheffing mogelijk. Het aandeel bezoekers wordt in het centrum in de openbare parkeergarages opgelost. De dichtsbijzijnde garages zijn de Kelfkensbosgarage en de Eiermarktgarage.

3.8.5 Verkeersveiligheid

In de Nota Nijmegen Duurzaam bereikbaar is verkeersveiligheid de randvoorwaarde voor alle ontwikkelingen in Nijmegen. Aan de hand van de wegencategorisering kaart is bepaald welke snelheidsregime er geldt. Op de GOW-A, GOW-B en de industrieterreinen geldt 50 km/h. Voor de rest binnen bebouwde kom geldt 30 km/h. Voor alle wegen rondom het Valkhofpark geldt een maximum snelheid van 50 km/h.

3.9 Fysieke veiligheid

Het aspect fysieke (brand)veiligheid stelt voorwaarden aan de inrichting van de openbare ruimte, de situering van gebouwen ten opzichte van elkaar, de bluswatervoorziening en de bereikbaarheid.

3.9.1 Inrichting openbare ruimte: ontvluchting en zelfredzaamheid

Hoe de openbare ruimte is ingericht, is van invloed op de mate waarin hulpdiensten de incidentlocatie kunnen bereiken én hoe betrokkenen bij een incident in staat zijn een locatie te ontvluchten. In dit kader zijn de mogelijkheden voor ontvluchting en zelfredzaamheid binnen het plangebied getoetst. Op basis van de in stedenbouwkundige paragraaf van dit plan voorgelegde beschrijving en tekeningen worden op dit vlak geen beperkingen geconstateerd.

3.9.2 Situering van gebouwen

In verband met brandveiligheid kunnen op basis van het Bouwbesluit voorwaarden worden gesteld aan de afstand tussen de gebouwen onderling en de positionering ten opzichte van elkaar. In dat kader kunnen nadere eisen worden gesteld bij aanvraag van de Omgevingsvergunning. Op basis van het huidige plan ziet de brandweer op voorhand geen beperkingen.

3.9.3 Bluswatervoorziening

De brandweer stelt eisen aan de beschikbaarheid van bluswater. De capaciteit van een dergelijke voorziening dient minimaal 60m^3 water per uur te bedragen. Afstand van de bluswatervoorziening tot de toegang van het gebouw mag maximaal 40 meter bedragen.

Vermoedelijk zal conform de Donjon van een droge busleiding moeten worden voorzien (verblijfsruimte boven 20 meter). Het Bouwbesluit schrijft voor dat ter hoogte van het vulpunt van deze leiding (binnen 35 meter) een bovengrondse brandkraan geplaatst moeten worden.

3.9.4 Bereikbaarheid

Wat bereikbaarheid betreft, zijn voor dit plan met name de dimensionering van de wegen en de bereikbaarheid van de toegang vanaf de weg van belang. De afstand van de straat tot de toegang, mag niet meer dan 10 meter bedragen en er dient een opstelplaats voor het voertuig gemaakt te worden.

Indien in de Donjon een droge busleiding wordt aangelegd, dan moet het vulpunt van deze leiding tot op 15 meter benaderbaar zijn door een brandweervoertuig.

Hoofdstuk 4 Uitvoerbaarheid

4.1 Economische uitvoerbaarheid

De betreffende locatie is in eigendom van de gemeente Nijmegen en de ondergrond van de Donjon wordt in erfpacht uitgegeven.

De kosten, o.a. voortvloeiende uit de aanpassingen van het bestemmingsplan komen ten laste van de planexploitatie Donjon, waarin de kosten en de dekking van de kosten zijn opgenomen. Derhalve kan gesteld worden dat de bestemmingsherziening financieel-economisch uitvoerbaar is.

Door de aangegeven dekking is het kostenverhaal verzekerd en hoeft bij vaststelling van het bestemmingsplan geen exploitatieplan vastgesteld te worden.

4.2 maatschappelijke uitvoerbaarheid

Conform de inspraakverordening zal er inspraak plaatsvinden via de zienswijzeprocedure. Het ontwerpbestemmingsplan zal gedurende 6 weken ter visie worden gelegd. De kennisgeving van de terinzagelegging zal plaats vinden via de website van de gemeente Nijmegen (http://bekendmakingen.nijmegen.nl) en de Staatscourant. De stukken zullen fysiek ter inzage liggen bij de informatiebalie van de gemeente Nijmegen.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Hoofdstuk 5 Vooroverleg

5.1 Provincie Gelderland

Bij brief van 5 juni 2008 heeft de Provincie Gelderland aangegeven op welke wijze waarop de mate waarin de Provincie betrokken willen worden bij het voorontwerp ex. artikel 3.1.1. Bro. In deze brief is gesteld dat voor plannen van puur lokaal belang geen rol is weggelegd voor de provincie en geen vooroverleg hoeft plaats te vinden.

5.2 Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Bij brief van 28 januari 2014 heeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed de volgende opmerkingen gemaakt:

1. Het bestemmingsplangebied betreft de voet van de te bouwen donjon (10,5 meter x 18 meter + 2 meter rondom het bouwvlak voor de fundering). De bouwlocatie van de donjon staat als rechthoek op de verbeelding ingetekend. In de toelichting op het plan lees ik bij 'plaatsbepaling' dat de resultaten van het archologisch onderzoek nog van invloed kunnen zijn op de exacte bouwlocatie. Ik vraag me af hoe de gemeente hiermee omgaat? Wordt het bestemmingsplan pas vastgesteld na uitvoering van het archeologisch onderzoek?
2. Ik mis in de toelichting een kaart waarop duidelijk de begrenzing van het archeologisch rijksmonument staat aangegeven. De attendering middels deze kaart is van belang omdat de Donjon ook op de nutsvoorzieningen moet worden aangesloten en ook de grondwerkzaamheden op grond van de Monumentenwet 1988 vergunningsplichting zijn. Het betreft een vergunning die bij de rijksoverheid wordt aangevraagd en verleend.
3. Artikel 4 van de regels gaat over de bestemming 'Waarde - Archeologie 3'. Dit roept vragen op. Op basis van dit artikel zou je kunnen denken dat het mogelijk is om de Donjon te bouwen op grond van een omgevingsvergunning. Dit is echter niet het geval. Alle grondwerkzaamheden die nodig zijn voor de bouw en die plaatsvinden binnen de begrenzing van het archeologisch rijksmonument zijn op grond van de Monumentenwet 1988 vergunningsplichtig. Op de verbeelding heeft het plangebied de aanduiding 'wetgevingszone - waarde archeologie - 4'. Het wordt echter niet duidelijk welke eisen aan deze aanduiding worden gesteld.

Reactie Gemeente

1. nee, het bestemmingsplan wordt niet vastgesteld na uitvoering van het archeologisch onderzoek, de verbeelding biedt ruimte om de Donjon desgewenst iets te verschuiven.
2. de kaart is toegevoegd bij de paragraaf Archeologie.
3. in het bestemmingsplan in onder artikel 8.1 het volgende opgenomen: *Gronden ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - waarde archeologie 4' zijn aangewezen als archeologisch rijksmonument en op grond van de Monumentenwet 1988 beschermd. Voor ontwikkelingen op deze terreinen dient bij het bevoegd gezag een monumentenvergunning ex artikel 11 van de Monumentenwet 1988 te worden aangevraagd.* De gemeente Nijmegen kan niet namens de Rijksdienst melden welke eisen aan deze aanduiding worden gesteld.

5.3 Kamer van Koophandel

Op 30 januari 2014 heeft de Kamer van Koophandel laten weten geen opmerkingen te hebben.

5.4 Waterschap Rivierenland Tiel

De gemeente Nijmegen heeft tot op 28 januari 2014 een brief ontvangen. In deze brief schrijft het Waterschap dat het bestemmingsplan geen ruimtelijk relevante wateraspecten bevat.

5.5 Huis voor de Binnenstad, Nijmegen

De gemeente Nijmegen heeft tot op heden nog geen reactie ontvangen. Mocht er nog een reactie komen, dan zal deze in de volgende fase van het bestemmingsplan beoordeeld worden.

Regels

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:
het bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 (Donjon) met identificatienummer NL.IMRO.0268.BP5001-VG01 van de gemeente Nijmegen.

1.2 bestemmingsplan:
de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanbouw
een aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw, dat op de grond staat, dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een aparte ruimte vormt die al dan niet vanuit het hoofdgebouw bereikbaar is.

1.4 aan huis verbonden beroepsactiviteiten
een dienstverlenend beroep, dat op kleine schaal in een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en de desbetreffende beroepsuitoefening een ruimtelijke uitstraling heeft die in overeenstemming is met de woonfunctie.

1.5 aan huis verbonden bedrijfsactiviteiten
het verlenen van diensten, het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid (geheel of overwegend door middel van handwerk uit te oefenen), het voeren van de administratie van bedrijfsactiviteiten die (behoudens genoemde administratieve werkzaamheden) niet ter plaatse worden uitgeoefend, het verstrekken van logies en ontbijt (bed and breakfast) waarvan de aard, omvang en uitstraling zodanig zijn dat de activiteit in de woning met behoud van de woonfunctie ter plaatse kan worden uitgeoefend.

1.6 aanduiding
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.7 aanduidingsgrens
de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.8 achtergevellijn
de achterste grens van het bouwvlak en het verlengde daarvan;

1.9 agrarisch bedrijf

een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of houden van dieren.

1.10 archeologische waarden

Onder archeologische waarden kunnen worden verstaan:

- archeologische verwachtingswaarden;
- vastgestelde archeologische waarden of resten.

1.11 archeologische verwachtingswaarde

de kans op archeologische vondsten of informatie.

1.12 archeologisch deskundige

de gemeentelijk (beleids)archeoloog of een andere door het College van Burgemeester en Wethouders aan te wijzen deskundige op het gebied van de archeologie.

1.13 archeologisch onderzoek

onderzoek (bureauonderzoek en/of boren en/of geofysisch onderzoek en/of graven en/of begeleiden) verricht door een dienst, bedrijf of instelling beschikkend over een opgravingsvergunning conform de Monumentenwet 1988.

1.14 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.15 bed and breakfast

een overnachtingsmogelijkheid gericht op het bieden van de mogelijkheid tot een toeristisch en veelal kortdurend verblijf met het serveren van ontbijt. Een bed- en breakfast heeft maximaal 4 kamers en 8 slaapplaatsen.

1.16 bedrijf

een onderneming waarbij het accent ligt op het vervaardigen, bewerken, installeren en verhandelen van goederen dan wel op het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij eventueel detailhandel plaatsvindt uitsluitend als niet zelfstandig en ondergeschikt onderdeel van de onderneming in de vorm van verkoop c.q. levering van ter plaatse vervaardigde, bewerkte of herstelde goederen, dan wel goederen die in rechtstreeks verband staan met de uitgeoefende handelingen.

1.17 bedrijfswoning

een woning in of bij een gebouw of op of bij een terrein kennelijk slechts bedoeld voor de huisvesting van (het huishouden van) een persoon wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of het terrein noodzakelijk moet worden geacht.

1.18 bedrijvigheid

het uitoefenen van een bedrijf, met aanverwante activiteiten als laden en lossen en parkeren.

1.19 beschermd stadsbeeld

stadsbeelden die overeenkomstig de bepalingen van de gemeentelijke monumentenverordening zijn aangewezen als beschermde stadsbeelden en waarvan een kaart met daarop aangegeven de begrenzing van het te beschermen gebied is opgenomen in het gemeentelijk monumentenregister Nijmegen.

1.20 beschermd stadsgezicht

stadgezicht dat ingevolge artikel 35 van de Monumentenwet is aangewezen, met ingang van de datum van publicatie van die aanwijzing in de Nederlandse Staatscourant.

1.21 bestaand

a. bestaande bouwwerken: een legaal bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning;
b. bestaand gebruik: het legale gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

1.22 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak.

1.23 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.24 BEVI-bedrijf

bedrijf vallend onder de werkingssfeer van artikel 2 lid 1 a tot en met f van het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen.

1.25 bevoegd gezag

bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning.

1.26 bijgebouw

een vrijstaand, in functioneel en bouwkundig opzicht aan het hoofdgebouw ondergeschikt gebouw op hetzelfde bouwperceel dat op de grond staat en alleen bedoeld en ingericht ten behoeve van (huishoudelijke) berging, hobby- en/of stallingruimte.

1.27 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.

1.28 bouwhistorisch onderzoek

in een schriftelijke rapportage vastgelegd onderzoek naar de bouw-, verbouwings- en gebruiksgeschiedenis en bouwhistorische kwaliteit van een monument in de vorm van een bouwhistorische inventarisatie, -verkenning, -opname of -ontleding, uitgevoerd overeenkomstig de “Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek”.

1.29 bouwgrens

de grens van een bouwvlak.

1.30 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder.

1.31 bouwmarkt

een geheel of gedeeltelijk overdekt detailhandelsbedrijf met een overdekt verkoopvloeroppervlak van minimaal 1.000 m^2, waarop een volledig of nagenoeg volledig assortiment van bouw- en doe-het-zelf producten uit voorraad wordt aangeboden.

1.32 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.33 bouwperceelsgrens

een grens van een bouwperceel.

1.34 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.35 bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.36 casino

een speelcasino zoals bedoeld in artikel 27 lid g van de Wet op de kansspelen, te weten de voor het publiek opengestelde of bedrijfsmatig gedreven inrichting, waar door middel van gemeenschappelijk beoefende kansspelen aan de deelnemers de gelegenheid wordt gegeven om mede te dingen naar prijzen of premies, indien de aanwijzing der winnaars geschiedt door enige kansbepaling, waarop de deelnemers in het algemeen geen overwegende invloed kunnen uitoefenen.

1.37 cultuurhistorische waarden

waarden die zijn gekoppeld aan de beschavingsgeschiedenis, ondergebracht als historisch (steden)bouwkundig erfgoed, historisch landschappelijk erfgoed of archeologisch erfgoed.

1.38 cultuur en ontspanning

voorzieningen gericht op cultuur en ontspanning, zoals een atelier, bioscoop, bowlingbaan, creativiteitscentrum, dansschool, museum, muziekschool, muziektheater, sauna, speelautomatenhal, theater en wellness. Prositutie, raamprostitutie/raamexploitatie of seksinrichting is uitgesloten. Een casino is uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'casino'.

1.39 detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ter verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die de goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, met uitzondering van het bieden van gelegenheid om gekochte etenswaren ter plaatse te nuttigen. Onder detailhandel wordt niet verstaan detailhandel in volumineuze goederen.

1.40 detailhandel in volumineuze goederen

detailhandel die vanwege de omvang van de gevoerde artikelen een groot oppervlak nodig heeft voor de uitstalling, zoals: verkoop van auto's, boten, caravans, tuininrichtingsartikelen, grove bouwmaterialen, keukens, meubels en woninginrichting en sanitair.

1.41 dienstverlenend bedrijf

een bedrijf met een uitsluitend of in hoofdzaak dienstverlenende of verzorgende taak al dan niet met een baliefunctie, zoals: uitzendbureaus, reisbureaus, wasserettes, kapsalons, bijkantoren van banken en van sociaal-culturele instellingen, postagentschappen, telefoon-, internet-, telegraaf- en telexdiensten, snelfoto-ontwikkel- en copyshops, videotheken, autorijscholen en dergelijke.

1.42 erf

de gronden met een woonbestemming gelegen binnen het bouwperceel maar buiten het bouwvlak.

1.43 escortbedrijf

de natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon, die bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, prostitutie aanbiedt, die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend (escortservices, bemiddelingsbureaus, overige).

1.44 evenement

evenement zoals bedoeld in de Algemene Plaatselijke Verordening voor de gemeente Nijmegen (APV).

1.45 garagebedrijf

een bedrijf dat uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd voor verkoop, onderhoud en reparatie van motorvoertuigen, met dien verstande dat de verkoop van motorbrandstoffen is uitgezonderd.

1.46 garagebox

overdekte berg- en bewaarplaats, stalling voor auto's en (motor)fietsen.

1.47 gebieden met een hoge archeologische verwachting

deze gebieden onderscheiden zich vanwege een hoge tot zeer hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten.

1.48 gebieden van zeer grote archeologische waarde

voor deze gebieden staat het vast dat zich archeologische resten in de bodem bevinden.

1.49 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.50 gebouwd terras

aan- of uitbouw in de openbare ruimte ten behoeve van een aangrenzend horecabedrijf waar zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken worden geschonken en/of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden verstrekt.

1.51 geluidsgevoelige functies

geluidsgevoelige functies als bedoeld in de Wet geluidhinder, te weten:

<u>geluidsgevoelige gebouwen</u>

a. woningen;
b. andere geluidsgevoelige gebouwen:
1. onderwijsgebouwen;
2. ziekenhuizen;
3. verpleeghuizen;
4. verzorgingstehuizen;
5. psychiatrische inrichtingen;
6. kinderdagverblijven.

<u>geluidsgevoelige terreinen</u>

I. een standplaats als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder e, van de Huisvestingswet (woonwagen);
II. ligplaats in het water, bestemd om door een woonschip te worden ingenomen.

1.52 gevelbreedte

de breedte van de gevel waar tegenaan wordt gebouwd.

1.53 groothandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan wederverkopers, dan wel aan instellingen of personen ter aanwending in een andere bedrijfsactiviteit.

1.54 historisch stedenbouwkundig erfgoed

fysieke verschijningsvorm en geschiedenis van de gebouwde omgeving.

1.55 historisch landschappelijk erfgoed

fysieke verschijningsvorm en geschiedenis van landschap en geografie.

1.56 hoekovergang

een aan- of uitbouw die buiten de gevelbreedten van het hoofdgebouw wordt gerealiseerd en die een verbinding vormt tussen een aan- of uitbouw aan de voorgevel en een aan- en of uitbouw aan de zijgevel van het hoofdgebouw.

1.57 hoofdbebouwing

hoofdgebouw(en) inclusief aan- en of uitbouwen binnen het bouwvlak.

1.58 hoofdgebouw(en)

een of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.59 hoogwaardig openbaar vervoer

een vorm van openbaar vervoer die gepositioneerd kan worden tussen de traditionele bus en trein, waarbij de nadruk ligt op het snel en betrouwbaar en comfortabel vervoeren van passagiers over vrijliggende HOV-infrastructuur.

1.60 horecabedrijf

een bedrijf of instelling waar als hoofddoel bedrijfsmatig dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt en/of waarin bedrijfsmatig logies wordt verstrekt, niet zijnde detailhandel en/of ondersteunende horeca of bed and breakfast.

1.61 hotel/pension

een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van logies (per nacht) met als nevenactiviteiten het verstrekken van maaltijden en/of dranken voor consumptie ter plaatse.

1.62 kantoor

een ruimte welke door de aard en indeling kennelijk is bestemd om uitsluitend of in hoofdzaak dienstig te zijn tot het verrichten van administratieve en/of ontwerptechnische arbeid, al dan niet met een ondergeschikte baliefunctie.

1.63 landschappelijke waarden

waarden gebaseerd op aardkundige, cultuurhistorische en visueel-ruimtelijke aspecten, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang.

1.64 kiosk

een gebouw, al dan niet met een (gebouwd) terras, van beperkte omvang, veelal geplaatst in de openbare ruimte, gericht op het ter plaatse aan passanten te koop aanbieden van producten zoals souvenirs, kranten, tijdschriften, bloemen en planten, vis, groenten, versnaperingen, niet-alcoholische en licht alcoholische dranken, rookwaren, e.d.

1.65 maatschappelijke voorzieningen

het openbaar bestuur, medische, sociale, educatieve en levensbeschouwelijke diensten, openbare orde en veiligheid en daarmee gelijk te stellen diensten, zoals: huisarts, apotheek, school, sportzaal, kinderdagverblijf, wijkcentrum, kerkgebouw, verzorgingstehuis, onzelfstandige woonvormen, uitvaartcentrum, Vereniging voor Vreemdelingenverkeer (v.v.v.) en bibliotheek.

1.66 natuurlijke waarden

de aan een gebied toegekende waarden in verband met de geologische, bodemkundige, ecologische en biologische elementen voorkomende in dat gebied.

1.67 omgevingsvergunning

vergunning voor activiteiten als genoemd in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.68 ondergronds bouwwerk

a. een (gedeelte van een) gebouw dat gelegen is onder het niveau van de begane grondvloer van dat gebouw, waarbij de hoogte van die begane grondvloer nergens hoger ligt dan 0,25 meter boven het aansluitende maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. een zelfstandig voor mensen toegankelijk bouwwerk waarvan de bovenkant nergens hoger is dan het maaiveld van het bouwperceel ter plaatse van dat bouwwerk.

1.69 ondergeschikte detailhandel

detailhandel waarbij de detailhandelsactiviteit een directe relatie heeft met de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.70 ondergeschikte kantoren

kantoren waarbij het kantoor een directe relatie heeft met de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.71 ondergrond

voor de ondergrond van het plan is gebruik gemaakt van de Grootschalige Basiskaart Nederland (GBKN), als vervat in het bestand GBK 2013-12-11

1.72 ondersteunende horeca

horeca waarbij de horeca-activiteit ondersteunend is aan de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.73 overig bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.74 overkapping

een op de grond staand, plat afgedekt bouwwerk, bestaande uit ten minste een dak, niet zijnde een gebouw.

1.75 pand

de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is.

1.76 parkeerdak

plat dak dat als parkeerplaats gebruikt kan worden.

1.77 parkeergarage

onder- of bovengrondse voorziening waar automobilisten (meestal) overdekt hun auto's kunnen parkeren.

1.78 perceelsgrens

de grens van een bouwperceel.

1.79 permanente bewoning

bewoning van een ruimte als hoofdverblijf door dezelfde persoon.

1.80 productiegebonden detailhandel

detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waar de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie.

1.81 prostitutie

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele diensten ten behoeve van een ander tegen vergoeding.

1.82 raamprostitutie

een seksinrichting met één of meer ramen van waarachter de prostituee/prostitué tracht de aandacht van passanten op zich te vestigen.

1.83 recreatieve voorzieningen

op verblijfs- en dagrecreatie gerichte voorzieningen, niet zijnde een sportvoorziening, zoals: kampeerterrein, kampeerboerderij, recreatiewoning en een volkstuin.

1.84 seksinrichting

een voor het publiek toegankelijk gebouw of bouwwerk, geen gebouw zijnde dan wel onderkomen, waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder een seksinrichting worden in elk geval verstaan een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, een parenclub of een prostitutiebedrijf, waaronder tevens begrepen een erotische massagesalon, al of niet in combinatie met elkaar.

1.85 speelautomatenhal

een inrichting, bestemd om het publiek gelegenheid te geven een spel door middel van speelautomaten te beoefenen, als bedoeld in artikel 30c, eerste lid, onder c, van de Wet op de kansspelen.

1.86 sportvoorzieningen

gebouwde en niet-gebouwde voorzieningen gericht op sport, niet zijnde een recreatieve voorziening, zoals: fitnesscentrum, ijsbaan, manege, speelterrein, sporthal, sportveld, stadion, tennisbaan en zwembad.

1.87 straatmeubilair

de op of bij de weg behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals: verkeerstekens, wegbebakeningen, bewegwijzeringen, verlichting, halteaanduidingen, parkeerregulerende constructies, road barriers, afvalinzamelsystemen, openbare toiletvoorzieningen, brandkranen, informatie- en reclameobjecten, fietsenstallingen, papier- en plantenbakken, zitbanken, communicatievoorzieningen, beeldende kunst, gedenktekens, sport- en speelvoorzieningen, abri's en dergelijke.

1.88 straatprostitutie

het op straat door handelingen, houding, woord, gebaar of op andere wijze, passanten tot seksuele handelingen te bewegen, uit te nodigen dan wel aan te lokken.

1.89 stacaravan

een caravan, die, ook als deze niet omgevingvergunningplichtig is, toch als bouwwerk valt aan te merken.

1.90 standplaats

een kavel, bestemd voor het plaatsen van een woonwagen, waarop voorzieningen aanwezig zijn die op het leidingnet van de openbare nutsbedrijven, andere instellingen of van gemeenten kunnen worden aangesloten.

1.91 supermarkt

een (grootschalig) detailhandelsbedrijf, veelal onderdeel van een supermarktketen, met een grote verscheidenheid aan levensmiddelen.

1.92 terras

een buiten de besloten ruimte van een inrichting liggend deel van een bedrijf of instelling waar zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken worden geschonken en/of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden verstrekt.

1.93 uitbouw

een op de grond staand en aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een vergroting betreft van een in het gebouw gelegen ruimte.

1.94 verblijfsgebied

binnen de bestemming Verkeer gelegen gronden vooral bedoeld voor voetgangers en niet voor doorgaand verkeer.

1.95 voorgevellijn

de voorgevel van het hoofdgebouw en het verlengde ervan.

1.96 wadi

voorziening voor de infiltratie van regenwater. Een wadi is een laagte waarin het regenwater zich kan verzamelen en in de bodem kan infiltreren.

1.97 werk

een werk, geen bouwwerk zijnde.

1.98 winkelcentrum

een cluster van winkels, al dan niet in combinatie met andere functies, die in ruimtelijk-economisch opzicht als eenheid beschouwd moet worden.

1.99 wonen

de huisvesting van één of meerdere personen in een gebouw, niet zijnde een woonwagen of woonschip.

1.100 woning

een (gedeelte van een) gebouw dat dient voor de huisvesting van een of meer personen.

1.101 woonschip

onder woonschip verstaan we een (voormalig) schip met een (metalen) scheepsromp, dat is ingericht of verbouwd voor permanente bewoning waarbij de oorspronkelijke verschijningsvorm grotendeels behouden is gebleven. Met schip wordt in deze bedoeld: elk van oorsprong watergaand vaartuig, met eigen voortstuwing, dat gebruikt wordt (of werd) om goederen, passagiers of beide te vervoeren.

1.102 woonwagen

een voor bewoning bestemd gebouw dat is geplaatst op een standplaats en dat in zijn geheel of in delen kan worden verplaatst.

1.103 zaalverhuur

een inrichting ten behoeve van het al dan niet bedrijfsmatig exploiteren van zaalaccommodatie, waarbij het verstrekken van al dan niet ter plaatse bereide etenswaren en/of het verstrekken van drank voor consumptie ter plaatse mogelijk is.

1.104 zeer kwetsbaar object

een object dat bestemd is voor groepen beperkt zelfredzame personen. Van beperkte zelfredzaamheid is sprake wanneer personen in geval van een calamiteit niet in staat zijn zichzelf zonder hulp van buitenaf in veiligheid te brengen, zoals kinderen, ouderen, gehandicapten en gedetineerden. Voorbeelden van zeer kwetsbare objecten zijn grote zorgcomplexen, ziekenhuizen, detentiecentra, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, basisscholen en begeleid wonen met 24-uurszorg.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de afstand van een gebouw tot een zijdelingse perceelsgrens

de afstand gemeten vanaf het dichtst bij de perceelsgrens gelegen punt van het gebouw tot aan de zijdelingse perceelsgrens.

2.2 de afstanden tussen lijnen

afstanden tussen lijnen worden gemeten van het hart van de ene lijn tot het hart van de andere lijn.

2.3 de bedrijfsvloeroppervlakte

de totale oppervlakte, binnenwerks gemeten, van alle op een bouwperceel aanwezige bebouwing, boven en onder peil, ten dienste van één bepaalde binnen een bestemming toegestane activiteit/functie.

2.4 de diepte van een bouwwerk, niet zijnde een hoofdgebouw

de afstand gemeten vanaf het verste punt van het bouwwerk loodrecht op de gevel waartegen het bouwwerk wordt aangebouwd.

2.5 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

2.6 de bouwhoogte van een dakopbouw

vanaf de afdekking van de bovenste bouwlaag tot aan het hoogste punt van de dakopbouw.

2.7 de bouwhoogte van een kap

vanaf de bovenkant goot, boeibord of daarmee gelijk te stellen constructiedeel tot aan het hoogste punt van de kap.

2.8 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

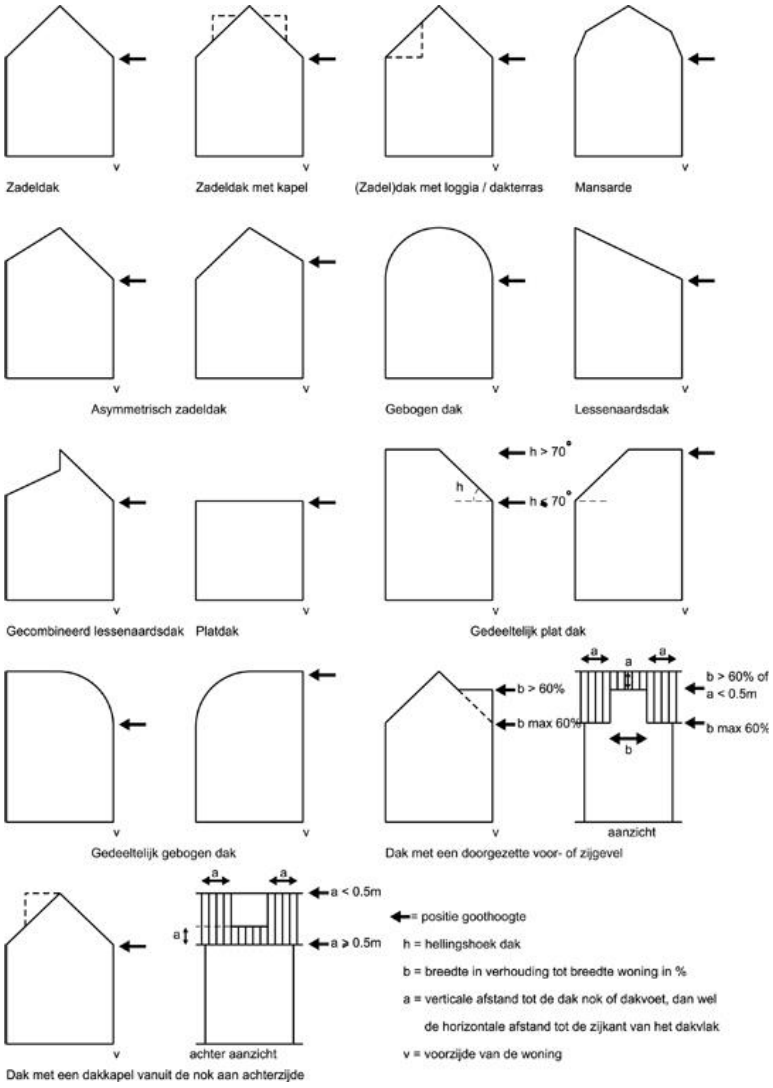
2.9 gevellijn

de plaats vanaf waar de bouw- en goothoogte van het aangrenzende maatvoeringsvlak wordt gemeten.

2.10 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

Voor de meest voorkomende dakvormen bij woningen is in onderstaande schetsjes aangegeven waar de goothoogte wordt bepaald. Daarbij geldt dat voorzover het gaat om een bestaand zadeldak deze niet mag worden uitgebouwd tot een afgetopte dakvorm.

2.11 de hoogte van een windturbine

vanaf het peil tot aan de (wieken)as van de windturbine.

2.12 de inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.13 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.14 het bebouwde oppervlakte

de buitenwerks gemeten oppervlakte van de verticale projectie van alle in een nader aan te geven gebied aanwezige, al dan niet ondergrondse, bouwwerken, met uitzondering van ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals pompputten, luifels en balkons.

2.15 het bebouwingspercentage

het percentage dat de oppervlakte van (een gedeelte van) het bouwvlak aangeeft dat binnen de aanduiding 'bouwvlak' maximaal mag worden bebouwd. Dit percentage geldt voor elk afzonderlijk bouwperceel.

2.16 het peil

de plaats vanwaar in het kader van dit bestemmingsplan de hoogte wordt gemeten als bedoeld “bouw- en goothoogte” en als volgt bepaald:

a. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan een (al dan niet openbare) weg grenst: de hoogte van de kruin van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang niet onmiddellijk aan de hiervoor bedoelde weg grenst: de hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
c. voor bouwwerken onder het maaiveld, het peil van het bijbehorende bovengrondse hoofdgebouw;
d. voor drijvende bouwwerken: de waterlijn;
e. in de andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld.

2.17 het (bruto) verkoopvloeroppervlak

de totale oppervlakte van de voor publiek toegankelijke ruimten, etalages en ruimten achter toonbanken.

2.18 het vloeroppervlak

de totale oppervlakte, binnenwerks gemeten, van alle ruimten ondergronds, op de begane grond, de verdiepingen, de zolder en de bijbehorende aan- en uitbouwen.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Gemengd - 8

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Gemengd - 8' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. museum, lunchroom, grillroom, restaurant (zonder bezorg- en/of afhaalservice), zalenverhuur (zonder regulier gebruik ten behoeve van feesten en muziek/dansevenementen) en v.v.v.
b. ondersteunende kantoren;
c. ondergeschikte detailhandel;
d. ondersteunende horeca zoals bedoeld in artikel 7.5;
e. bijbehorende voorzieningen zoals verhardingen, parkeer- en groenvoorzieningen;
f. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen;
b. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

3.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 3.2 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. hoofdgebouwen mogen uitsluitend worden opgericht binnen de aanduiding 'bouwvlak';
b. ten aanzien van gebouwen en overkappingen binnen de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:
    1. het bouwperceel binnen de aanduiding 'bouwvlak' tot maximaal het ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage' aangegeven bebouwingspercentage mag worden bebouwd; indien geen bebouwingspercentage is aangegeven mag het bouwperceel binnen de aanduiding 'bouwvlak' geheel worden bebouwd;
    2. de goot- en bouwhoogte van gebouwen en overkappingen binnen de aanduiding 'bouwvlak' niet meer mogen bedragen dan ter plaatse van de aanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte' is aangegeven;
    3. binnen de aanduiding 'bouwvlak' mag een dakruiter geplaatst worden boven de maximale toegestaande bouwhoogte met een maximale overschrijding van 5 meter;
c. erfafscheidingen en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mogen zowel binnen als buiten de aanduiding 'bouwvlak' worden opgericht, met dien verstande dat:
    1. aangrenzend aan de hoofdbebouwing mogen ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, worden gebouwd met een maximum diepte van 2 meter;

2. de bouwhoogte van erfafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen en de bouwhoogte van een (brand)trap mag niet meer dan 12 meter bedragen, de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen;

d. bij de realisering van de in deze bestemming toegelaten geluidsgevoelige bestemmingen en/of functies moet worden voldaan aan de voorkeurswaarde uit de Wet geluidhinder. Als de geluidsbelasting hoger is dan de voorkeurswaarde mogen geluidsgevoelige bestemmingen en/of functies alleen worden gerealiseerd als voldaan wordt aan de van toepassing zijnde vastgestelde hogere waarde en de daarin opgenomen voorwaarden.

3.3 Specifieke gebruiksregels

3.3.1 Horeca

a. Bij de lunchroom, grillroom, restaurant mag geen terras worden gerealiseerd, met uitzondering van een dakterras.
b. De onder 3.3.2. lid a genoemde functies mogen gezamelijk maximaal een bedrijfsvloeroppervlak hebben van 250m^2.

Artikel 4 Waarde - Archeologie 3

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie 3 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden (gebieden van zeer grote archeologische waarde).

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde worden gebouwd.

4.2.2 Specifieke bouwregels

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn;
b. op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd, tenzij aan een van onderstaande voorwaarden wordt voldaan:
    1. op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
    2. het bouwplan betrekking heeft op een of meer van de volgende activiteiten of bouwwerken: vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande fundering;
    3. het bouwplan is gesitueerd tot maximaal 3 meter uit de fundering van een bestaand gebouw;
    4. geen grondwerk wordt verricht dieper dan 0,30 meter onder maaiveld;
    5. het totaal bebouwd oppervlak van aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen van het bouwperceel maximaal 50 m^2 bedraagt. Voor zover openlucht zwembaden, jacuzzi's en gebouwde vijvers, alsmede de daarvoor benodigde bouwwerken, zijn toegestaan geldt dat de totaal bebouwde oppervlakte maximaal 75 m^2 mag bedragen.

4.3 Afwijken van de bouwregels

4.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 4.2.2 onder b voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

4.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

4.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 4.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast, en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden verbonden zoals:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden, zoals alternatieven voor heiwerk, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
b. tot het doen van opgravingen in de zin van artikel 1 onder h van de Monumentenwet 1988;
c. het begeleiden van de activiteiten waarvoor omgevingsvergunning is verleend door een daarvoor aangewezen archeologisch deskundige;
d. het doen van nader archeologisch onderzoek.

4.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

4.4.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op of in de in lid 4.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. grondwerkzaamheden, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het graven of vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren, het aanleggen van drainage en het verwijderen van bestaande funderingen;
b. het ophogen van de bodem met meer dan 1 meter;
c. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor- en pompputten;
d. het aanleggen, verbreden of verharden van wegen, voet-, ruiter- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen,
e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden en/of het op een of andere wijze indrijven van voorwerpen in de grond;
f. het verlagen van het waterpeil;
g. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
h. het omzetten van grasland in bouwland;
i. het aanleggen van nieuwe ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

4.4.2 Uitzonderingen

Het in lid 4.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden indien aan een van onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

a. op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
b. de werkzaamheden in de bodem niet dieper gaan dan 0,30 meter onder het maaiveld;
c. de oppervlakte van de werken en werkzaamheden als bedoeld onder 4.4.1 onder d niet groter is dan 50 m^2;
d. de werken en werkzaamheden:
    1. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
    2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;

3. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
4. het archeologisch onderzoek betreffen.

4.4.3 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 4.4.1 zijn slechts toelaatbaar voor zover op grond van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden hierdoor niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

4.4.4 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 4.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden.

4.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6, lid 1, onder a van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan te wijzigen door:

a. de bestemming Waarde - Archeologie 3 als bedoeld in lid 4.1 geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn en niet langer archeologische begeleiding of zorg nodig is;
b. de bestemming Waarde - Archeologie 3 op te nemen indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat ter plaatse behoudenswaardige archeologische waarden aanwezig zijn.

Artikel 5 Waarde - Cultuurhistorie 1

5.1 bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Cultuurhistorie 1 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de cultuurhistorische waarden van de gronden.

5.2 bouwregels

Op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd.

5.3 Afwijken van de bouwregels

5.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 5.2 voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

5.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien de cultuurhistorische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

5.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3.1, wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de Commissie Beeldkwaliteit omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning cultuurhistorische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de cultuurhistorische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden.

5.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.4.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op of in de in lid 5.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. het ophogen of verlagen van de bodem met meer dan 1 meter;
b. het aanleggen, verbreden of verharden van wegen, voet-, ruiter- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen;
c. het uitvoeren van heiwerkzaamheden en/of het op een of andere wijze indrijven van voorwerpen in de grond;
d. het kappen van bomen.

5.4.2 Uitzonderingen

Het in lid 5.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden indien:

a. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.

5.4.3 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de Commissie Beeldkwaliteit omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning cultuurhistorische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de cultuurhistorische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden.

5.5 Omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk

5.5.1 Sloopverbod

Het is verboden op of in de in lid 5.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag bestaande bouwwerken te slopen, tenzij:

het slopen van een bestaand bouwwerk binnen het beschermd stadsgezicht op basis van het voorheen geldende bestemmingsplan niet omgevingsvergunningplichtig was en waarvan de sloop reeds in uitvoering was ten tijde van de inwerkingtreding van het plan.

5.5.2 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het slopen van een bouwwerk

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.5.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de Commissie Beeldkwaliteit omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning cultuurhistorische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de cultuurhistorische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene bouwregels

7.1 (Bouw)werken ten algemenen nutte

Het oprichten van bouwwerken ten algemenen nutte, zoals: transformatorhuisjes, schakelhuisjes, bemalingsinrichtingen, gasdrukregel- en meetstations, straatmeubilair, infiltratievoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van koude- en warmteopslag, wachthuisjes voor verkeers- en parkeerdiensten en schuilgelegenheden, is binnen alle bestemmingen toegestaan, met dien verstande dat:

a. de inhoud van elk gebouw niet meer mag bedragen dan 50 m³;
b. de oppervlakte van elke overkapping niet meer mag bedragen dan 20 m²;
c. de goothoogte van gebouwen niet meer dan 3 meter mag bedragen en de bouwhoogte van gebouwen niet meer dan 5 meter mag bedragen;
d. de bouwhoogte van overkappingen niet meer dan 3 meter mag bedragen;
e. voor de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, de bouwregels van de geldende bestemming van toepassing zijn;
f. de regels van de dubbelbestemmingen en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

7.2 Ondergronds bouwen

Bouwen onder peil ten behoeve van de bestemming is toegestaan, met dien verstande dat:

a. bouwen onder peil is toegestaan binnen de aanduiding 'bouwvlak' ten behoeve van op de begane grond toegestane functies;
b. bouwen onder peil ten behoeve van bouwwerken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 7.1 is toegestaan;
c. de regels van de dubbelbestemming en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

7.3 Bed en breakfast

In hoofdgebouwen die ingevolge deze regels gebruikt mogen worden voor de diverse hoofdfuncties is op de verdieping(en) een bed en breakfast toegestaan.

7.4 Evenementen

Evenementen zijn binnen alle bestemmingen toegestaan, mits hiervoor vergunning is verleend op grond van de Algemeen Plaatselijke Verordening.

7.5 Ondersteunende horeca

In gebouwen die ingevolge deze regels gebruikt mogen worden voor cultuur en ontspanning, detailhandel, dienstverlening, maatschappelijke voorzieningen, recreatie en/of sport, en niet voor horeca, is ondersteunende horeca onder de volgende voorwaarden toegestaan:

a. de horeca-activiteit is ondergeschikt aan de hoofdactiviteit;
b. de openingstijden van de horeca-activiteit zijn aangepast aan de openingstijden van de hoofdactiviteit;
c. de toegang tot de horeca-activiteit is uitsluitend via die van de hoofdactiviteit, er is dus geen aparte ingang;
d. er is in het pand vrij toegankelijke sanitaire ruimte;
e. voor de horeca-activiteit mag geen aparte reclame worden gemaakt;

f. van het totale vloeroppervlak van een maatschappelijke voorziening, een voorziening gericht op cultuur en ontspanning en een recreatieve- en sportvoorziening (met uitzondering van een sporthal en sportveld) mag maximaal 10% aan ondersteunende horeca worden besteed;

De gehanteerde oppervlaktematen betreffen de totale oppervlakte ten dienste van de ondersteunende horecafunctie, niet inbegrepen de daarbij behorende ruimten als opslag, keuken- en toiletruimten.

7.6 Seksinrichting of escortbedrijf

7.6.1 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met de bestemming, wordt in ieder geval verstaan een gebruik van gronden en gebouwen ten behoeve van:

a. een seksinrichting of een escortbedrijf voorzover binnen de geldende bestemming geen aanduiding 'seksinrichting' is opgenomen;
b. raam- en straatprostitutie.

Artikel 8 Algemene aanduidingsregels

8.1 wetgevingzone - waarde archeologie 4

Gronden ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - waarde archeologie 4' zijn aangewezen als archeologisch rijksmonument en op grond van de Monumentenwet 1988 beschermd. Voor ontwikkelingen op deze terreinen dient bij het bevoegd gezag een monumentenvergunning ex artikel 11 van de Monumentenwet 1988 te worden aangevraagd.

Artikel 9 Algemene afwijkingsregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van de bepalingen van dit plan, voor zover het een in beperkte mate afwijking van de maatvoering betreft, noodzakelijk om het bouwwerk zodanig te laten aansluiten op een bestaande, legale situatie dat dit vanuit architectonisch en/of bouwkundig opzicht een verbetering is.

Artikel 10 Overige regels

10.1 Parkeerregels

10.1.1 Algemene parkeerregels

Het is verboden te bouwen dan wel het gebruik van gronden en/of bouwwerken te wijzigen indien er niet wordt voldaan aan de op grond van dit artikel gestelde eisen ten aanzien van parkeren, stallen, laden en lossen.

10.1.2 Specifieke parkeerregels bij bouwplannen

a. indien een bouwplan daartoe aanleiding geeft, moet ten behoeve van het parkeren of stallen van auto's in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op de bij het bouwplan behorende en daartoe bestemde gronden. De parkeer- en stallingsbehoefte wordt bepaald op de wijze zoals beschreven in de beleidsregels Parkeren.
b. de onder sub a bedoelde ruimte voor het parkeren of stallen van auto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan:
    1. indien de afmetingen van bedoelde parkeerruimten ten minste 2,50 m bij 5,00 m en ten hoogste 3,25 m bij 6,00 m bedragen met dien verstande dat als de parkeerruimte tevens fungeert als toegang tot het gebouw de afmetingen ten minste 3,00 m bij 5,00 m dienen te bedragen;
    2. indien de afmetingen van een gereserveerde parkeerruimte voor een gehandicapte - voor zover die ruimte niet in de lengterichting aan een trottoir grenst - ten minste 3,50 m bij 5,00 m bedragen;
c. indien een bouwplan daartoe aanleiding geeft, moet ten behoeve van het laden of lossen van goederen in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op de bij het bouwplan behorende en daartoe bestemde gronden.

10.1.3 Specifieke parkeerregels bij gebruikswijzigingen

a. indien het wijzigen van het gebruik van gronden en/of bouwwerken daartoe aanleiding geeft, moet, voor wat betreft de toename in parkeer- of stallingsbehoefte, in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op die gronden of op de bij die bouwwerken behorende en daartoe bestemde gronden. De parkeer- en stallingsbehoefte wordt bepaald op de wijze zoals beschreven in de beleidsregels Parkeren.
b. de onder sub a bedoelde ruimte voor het parkeren of stallen van auto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan:
    1. indien de afmetingen van bedoelde parkeerruimten ten minste 2,50 m bij 5,00 m en ten hoogste 3,25 m bij 6,00 m bedragen met dien verstande dat als de parkeerruimte tevens fungeert als toegang tot het gebouw de afmetingen ten minste 3,00 m bij 5,00 m dienen te bedragen;
    2. indien de afmetingen van een gereserveerde parkeerruimte voor een gehandicapte - voor zover die ruimte niet in de lengterichting aan een trottoir grenst - ten minste 3,50 m bij 5,00 m bedragen;
c. indien het wijzigen van het gebruik van gronden en/of bouwwerken daartoe aanleiding geeft, moet, voor wat betreft de toename in de behoefte aan laad- en losruimte, in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op die gronden of op de bij die bouwwerken behorende en daartoe bestemde gronden.

10.1.4 Afwijken van de parkeerregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 10.1.1, 10.1.2 en 10.1.3. Het bevoegd gezag neemt hierbij, conform de beleidsregels Parkeren, in overweging of:

a. het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit;
b. er op andere wijze in de benodigde parkeer-, stallings-, laad- of losruimte wordt voorzien;
c. er een financiële voorwaarde dient te worden gesteld.

10.1.5 Specifieke gebruiksregels

Ruimte(n) voor het parkeren of stallen van motorvoertuigen, bromfietsen en fietsen, voor zover de aanwezigheid van deze ruimten krachtens deze parkeerregels is geëist, dient te allen tijde voor dit doel beschikbaar te blijven. Ander gebruik wordt aangemerkt als strijdig gebruik.

10.2 Voorrangsregeling bestemmingen

Bij toepassing van de bestemmingen uit Hoofdstuk 2 geldt, indien op deze gronden een (enkelvoudige) bestemming samenvalt met een dubbelbestemming, primair het bepaalde met betrekking tot de dubbelbestemming.

Indien twee of meer dubbelbestemmingen samenvallen, dient de volgende prioriteitenvolgorde te worden aangehouden:

a. in de eerste plaats de planregels van artikel 4;
b. in de tweede plaats de planregels van artikel 5;

Artikel 11 Algemene afwijkingsregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van de bepalingen van dit plan, voor zover het een in beperkte mate afwijking van de maatvoering betreft, noodzakelijk om het bouwwerk zodanig te laten aansluiten op een bestaande, legale situatie dat dit vanuit architectonisch en/of bouwkundig opzicht een verbetering is.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 12 Overgangsrecht

12.1 Overgangsrecht bouwwerken

12.1.1 Algemeen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

12.1.2 Afwijken bij omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in artikel 12.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 12.1.1 met maximaal 10%.

12.1.3 Uitzonderingen

Artikel 12.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

12.2 Overgangsrecht gebruik

12.2.1 Algemeen

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

12.2.2 Strijdig gebruik

a. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 12.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
b. Indien het gebruik, bedoeld in artikel 12.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

12.2.3 Uitzonderingen

Artikel 12.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 13 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan 'Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 (Donjon)'.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

BRANDWEER
Gelderland-Zuid

Veiligheidsregio
Gelderland-Zuid

Sector Brandweer
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Gemeente Nijmegen
College van burgemeester en wethouders
D.t.v. de heer J. Groeneweg
ODRN
Postbus 1603
6501 BP NIJMEGEN

Datum: 30 januari 2014
Betreft: bestemmingsplan t.b.v. donjon
Bijlage(n): -

Briefnr: VR/BRW/3003/14/SH

Contactpersoon
Sander van den Hoogen
024-3271561
sander.van.den.hoogen@vrgz.nl

Geacht college,

Op 29 januari 2014 hebben wij, door tussenkomst van de Omgevingsdienst regio Nijmegen (ODRN), uw verzoek om advies ontvangen over het bestemmingsplan Nijmegen Centrum-Binnenstad-1 (Donjon). Dit bestemmingsplan beoogt de herbouw van de donjon in het Valkhofpark.

Het plangebied is gelegen in het invloedsgebied van meerdere risicobronnen, te weten: de inrichting TWO Chemical Logistics BV, de rivier de Waal, de spoorlijn Arnhem - Nijmegen en gemeentelijke routering gevaarlijke stoffen. Om die reden moet het bestemmingsplan worden getoetst aan de grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico en dient u het groepsrisico van één of meerdere risicobronnen te verantwoorden.

Wij informeren u dat wij in dit specifieke geval geen uitgebreide beschouwing van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid van burgers hebben opgesteld. De reden daarvoor is dat de vaststelling van dit bestemmingsplan niet of nauwelijks effect heeft op de externe veiligheidsrisico's. Wij verwijzen u voor een beschouwing op hoofdlijnen naar de paragraaf 'bestrijdbaarheid risicobronnen' van uw gemeentelijke beleidsvisie externe veiligheid.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

BRANDWEER
Gelderland-Zuid

Veiligheidsregio
Gelderland-Zuid

Wij vertrouwen er op u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben dan kunt u uiteraard contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groet,

A.G.H. van den Hoogen
Specialist Risico's en Veiligheid

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Nader onderzoek Valkhofpark

Vleermuizen, gierzwaluw en huismus

2 oktober 2013

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Tauw

Vleermuisonderzoek Valkhofpark

Nader onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen en hun gebruiksfuncties in het Valkhofpark te Nijmegen

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Tauw

Kenmerk R001-1205912XMT-kwe-V01-NL

Verantwoording

Titel	Nader onderzoek Valkhofpark
Opdrachtgever	Gemeente Nijmegen
Projectleider	Bas Bakker
Auteur(s)	M.S. Tiemens
Projectnummer	1205912
Aantal pagina's	23 (exclusief bijlagen)
Datum	2 oktober 2013
Handtekening	

Colofon

Tauw bv
BU Meten, Inspectie & Advies
Handelskade 11
Postbus 133
7400 AC Deventer
Telefoon +31 57 06 99 91 1
Fax +31 57 06 99 66 6

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom.
De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Tauw

Kenmerk R001-1205912XMT-kwe-V01-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon **5**

1 Inleiding **8**
1.1 Aanleiding en doel 8
1.2 Natuurbeschermingswetgeving 8
1.3 Huidige situatie en beoogde werkzaamheden 9

2 Ecologie vleermuizen en methoden **10**
2.1 Ecologie van vleermuizen 10
2.2 Onderzoeksmethodiek 13
2.2.1 Verwachte soorten 13
2.2.2 Verwachte functies 14
2.2.3 Doel onderzoek 15
2.2.4 Werkwijze 15
2.2.5 Periodisering 16

3 Resultaten onderzoek **17**
3.1 Vleermuizen 17
3.2 Huismus en gierzwaluw 19

4 Effectbeschrijving **19**
4.1 Vleermuizen 19
4.2 Huismus en gierzwaluw 20

5 Conclusies en aanbevelingen **21**
5.1 Conclusies 21
5.1.1 Vleermuizen 21
5.1.2 Huismus en gierzwaluw 22
5.2 Aanbevelingen 22

6 Literatuur **23**

Bijlage(n)

1 Inventarisatiekaart

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van gemeente Nijmegen heeft Tauw onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van vleermuizen ten behoeve van herinrichting van het Valkhofpark te Nijmegen. Tevens zijn nestlocaties van gierzwaluw en huismus meegenomen in het onderzoek. Het vleermuizenonderzoek is gericht op het vaststellen van de functie van het plangebied voor de in de regio voorkomende vleermuissoorten. Het plangebied kan een essentieel onderdeel vormen van het leefgebied van vleermuizen, in de vorm van vliegroute, verblijfplaatsen en foerageergebied.

De kans bestaat dat als gevolg van de werkzaamheden (onderdelen van het leefgebied van) vleermuizen worden verstoord of verdwijnen. Wanneer dit daadwerkelijk het geval is, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen om de functionaliteit van de voortplantings- en / of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Deze maatregelen (kunnen) worden voorgelegd aan Dienst Regelingen van het Ministerie van EL&I. Bij goedkeuring van de maatregelen wordt een positieve afwijzing gegeven, omdat geen overtreding van de Flora- en faunawet optreedt. Indien het nemen van dergelijke maatregelen niet mogelijk is, dient ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn.

In een eerder stadium is een natuurtoets door Tauw uitgevoerd ten behoeve van de herinrichting van het Valkhofpark (Drunen, 2012). Op basis van de natuurtoets konden negatieve effecten op vleermuizen niet op voorhand worden uitgesloten. Daarom is nader onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk. Dit rapport geeft een beschrijving van het plangebied, uitleg over de ecologie van vleermuizen, de gebruikte onderzoeksmethodiek, de resultaten, effectbeschrijving en de conclusies van het onderzoek.

In de conclusie wordt antwoord gegeven op de vraag of (en eventueel welke) mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn, of dat een ontheffing van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd voor het mogelijkerwijs verstoren en / of verdwijnen van (onderdelen van leefgebieden van) vleermuizen.

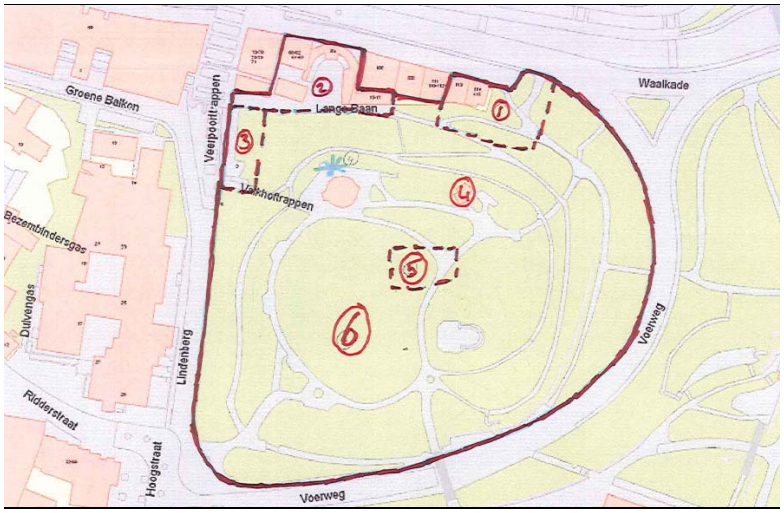
1.2 Natuurbeschermingswetgeving

De Flora- en faunawet gaat uit van het voorzorgsbeginsel en stelt dat een overtreding van verbodsbepalingen *met zekerheid* moet kunnen worden uitgesloten. Uitsluitsel is alleen mogelijk op basis van voldoende en actuele gegevens. Wanneer negatieve effecten op soorten mogelijk

zijn, en wanneer op basis van het oriënterend veldbezoek of actuele verspreidingsgegevens niet met zekerheid vast te stellen is of een soort aanwezig is, is nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten noodzakelijk. Ook bij het aanvragen van een eventuele ontheffing dient de aanwezigheid van de betreffende soort aangetoond te worden. Hierbij geldt een ‘omgekeerde bewijslast’ waarbij de initiatiefnemer verantwoordelijkheid draagt.

1.3 Huidige situatie en beoogde werkzaamheden

Het plangebied voor de beoogde ontwikkeling is gelegen in het centrum van de gemeente Nijmegen (zie figuur 1.1). Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit een terrasachtig park in landschapstijl met veel oude bomen. Begrenzing van het park bestaat deels uit oude stadsmuren met aan de noordzijde van het plangebied een bunker. In het park staat verder nog een aantal andere monumentale panden waaronder een donjon. In het noordelijk deel bij de waalkade ligt hotel Courage. Oostelijke zijde van dit pand bestaat uit een vervallen muur met gaten en scheuren. Verder ligt rond het park nog een ruïne op één van de terrassen aan de noordzijde. Hierin zitten verschillende grote openingen die ondergronds doorlopen en in potentie geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

Figuur 1.1 Globale ligging van het plangebied (rode contour)

De beoogde ontwikkelingen in het Valkhofpark bestaan uit:
1. Sloop en nieuwbouw van hotelbestemming Moed / Courage
2. Renovatie en uitbreiding van natuurmuseum de Stratemakerstoren
3. Opknappen kering en openmaken groen: eventueel sloop en rooien
4. Het toegankelijk maken en openstellen van de bestaande bunker voor publiek
5. Herbouw van de bestaande Donjon
6. Renovatie van het park, waarbij onder andere bomen opnieuw geplant of gerooid worden

2 Ecologie vleermuizen en methoden

2.1 Ecologie van vleermuizen

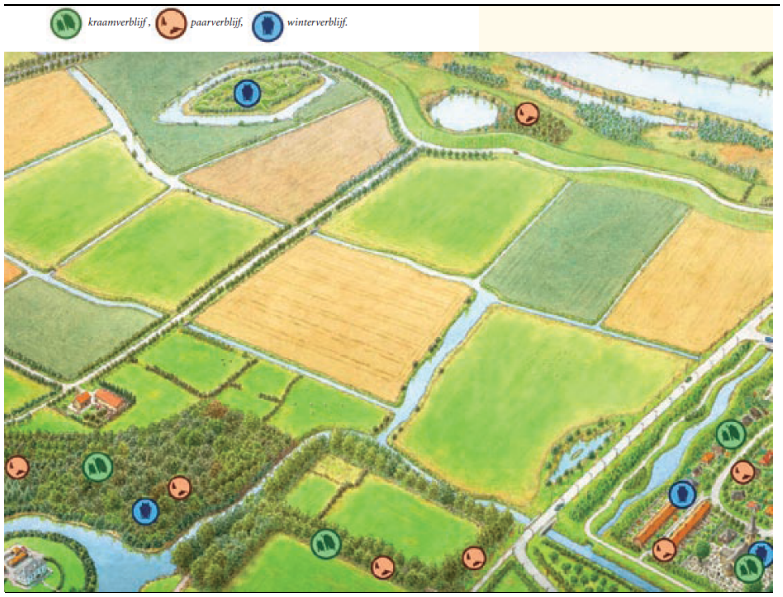
Vleermuizen gebruiken verschillende delen van het landschap voor verschillende doeleinden. Er worden drie belangrijke gebruiksfuncties onderscheiden:

- **Vliegroutes**: De meeste soorten vleermuizen maken gebruik van lijnvormige elementen in het landschap om zich langs te verplaatsen, zoals heggen, lanen, bosranden en waterlopen. Dergelijke lijnvormige elementen dienen als oriëntatie en bieden beschutting tegen wind en tegen mogelijke vijanden. Er wordt door vleermuizen vaak ook gefoerageerd op de vliegroute
- **Foerageergebieden**: Vleermuizen jagen ofwel boven water, in halfopen, parkachtig landschap, in stedelijk gebied of in het bos binnen de openingen in het kronendak, maar vooral langs bosranden en overgangen. Sommige soorten leggen ’s avonds enkele kilometers af om hun foerageergebieden te bereiken. Andere soorten zoeken hun voedsel binnen een straal van enkele honderden meters rondom de verblijfplaats
- **Verblijfplaatsen**: Vleermuizen gebruiken holten en spleten in bomen of gebouwen als verblijfplaats. Door het jaar heen maken vleermuizen gebruik van verschillende soorten verblijfplaatsen:
  - *Zomerverblijfplaatsen*: De Nederlandse vleermuizen hebben voorkeur voor een zomerverblijfplaats in bomen en / of gebouwen. De belangrijkste voorwaarde van een verblijfplaats is de nabijheid van een goed voedselgebied. Daarnaast speelt het microklimaat in het verblijf een belangrijke rol. De zomerverblijfplaatsen worden gekenmerkt door warme en droge omstandigheden en worden bewoond in de periode tussen april en oktober
  - *Kraamverblijfplaatsen*: In de zomer verzamelen de vrouwtjes zich in kraamkolonies (bijvoorbeeld in boomholten, op zolders, in spouwmuren, achter daklijsten) om gezamenlijk jongen te krijgen. Een dergelijke kraamkolonie bewoont tegelijkertijd of afwisselend een aantal verschillende verblijfsplaatsen. Mannetjes worden niet geduld, zij leven in de zomer solitair of in kleine groepen. De jongen worden geboren in de vroege zomer (eind mei-half juni) en foerageren mee met de vrouwtjes tot in juli of augustus.

Daarna verlaten de vrouwtjes langzaam de kraamkolonies en gaan ze op zoek naar een mannetje om te paren

- *Paarverblijfplaatsen:* Paarverblijfplaatsen zijn tijdelijke verblijfplaatsen, die aan het einde van de zomer door zowel mannetjes als vrouwtjes worden bezocht om te paren. De paarverblijfplaatsen liggen vaak in groepen bij elkaar op strategische plaatsen, bijvoorbeeld langs de trekroutes naar overwinteringsgebieden. De mannetjes verdedigen hun individuele paarverblijf of paarterritorium tegenover andere mannetjes, terwijl ze, vliegend of stationair (afhankelijk van de soort), de vrouwtjes luid roepend proberen te lokken. Exacte locaties van paarverblijven zijn lastig vast te stellen. Een voorbeeld: als er een fanatiek roepende en rondvliegende gewone dwergvleermuis rondom een woningblok wordt waargenomen, dan kan het hele woningblok als paarverblijf worden aangewezen
- *Winterverblijfplaatsen*: Om de winter te overleven houden vleermuizen een winterslaap van oktober tot maart of april. Enkele vleermuizen, zoals de ruige dwergvleermuis, komen vanuit kraamkolonies in Midden- en Oost-Europa naar Nederland om te overwinteren. Vleermuizen houden hun winterslaap doorgaans in koude, donkere, vochtige, vaak onderaardse verblijven. Ook kunnen ze in bomen of op zolders overwinteren. In de winterverblijven is het vochtig en er heerst een constante temperatuur tussen circa 0°C en 10°C; de gewenste temperatuurwaarde is soortspecifiek. Als het microklimaat verandert, dan gaan de vleermuizen op zoek naar een nieuwe ruimte met een gunstiger temperatuur. Zwermgedrag is indicatief voor een winterverblijfplaats in de directe omgeving. Zwermgedrag betreft sociale interactie tussen vleermuizen en dient voor uitwisseling van genen of van kennis over leefgebieden en verblijfplaatsen. Zwermgedrag vindt vaak heel lokaal plaats. Het vaststellen van zwermgedrag is soms lastig, maar het gaat in ieder geval om een grote groep vleermuizen die voor langere tijd op dezelfde locatie blijft rondvliegen. Wanneer dat nabij een kerkgebouw of een andere geschikte winterverblijfplaats is, dan is er sprake van zwermgedrag bij een winterverblijfplaats (Kapteyn, 1995; Limpens et al., 2004; Limpens et al., 2009).

Vleermuizen maken gebruik van het landschap als netwerk, waarin de verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden verspreid door het landschap liggen. Als gevolg van de seizoenswisselingen, maar ook door factoren zoals veranderingen in het voedselaanbod op de verblijfplaatsen, is het gebruik van het netwerk dynamisch en veranderlijk in de loop van het seizoen en in de loop van de jaren (Kapteyn, 1995; Limpens et al., 2004; Limpens et al., 2009).

Figuur 2.1 Impressie van het gebruik van het landschap als netwerk van verschillende verblijfplaatsen door vleermuizen (Limpens *et al*., 2004)

Figuur 2.2 Impressie van het gebruik van het landschap als netwerk van vliegroutes vanuit verschillende verblijfsplaatsen door vleermuizen (Limpens *et al*., 2004)

2.2 Onderzoeksmethodiek

2.2.1 Verwachte soorten

Het plangebied wordt gekenmerkt door een parkachtige omgeving met oude gebouwen en groenstructuren. Uit verspreidingsgegevens Limpens et al. 1997 / Limpens et al. 2009 / www.zoogdieratlas.nl en op basis van het oriënterend veldbezoek (Tauw, 2012) kan aanwezigheid van de volgende vleermuissoorten in het plangebied niet worden uitgesloten: Baardvleermuis, Franjestaart, Ruige dwergvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger en Watervleermuis.

In tabel 2.1 staat voor bovengenoemde soorten weergegeven hoe ze het landschap gebruiken en waar verblijfplaatsen kunnen worden aangetroffen.

Tabel 2.1 Schematisch weergave van het landschapsgebruik van de vleermuizen. + = ongevoelig voor licht, – = gevoelig voor licht (Naar: Limpens *et al.*, 2004)

Soort	Type verblijfplaats	Type jachtgebied	Type vliegroute	Max. afstand tussen verblijfplaats en jachtplaats	Licht op route	Licht tijdens jacht
Gewone dwergvleermuis	Bebouwing	O.a. stedelijk gebied, besloten landschap en bos	Lijnvormige structuur	1 – 15 km	–	+
Ruige dwergvleermuis	Bebouwing en bomen	O.a. stedelijk gebied, besloten landschap en bos	Lijnvormige structuur / open gebied	1 – 20 km	–	+
Laatvlieger	Bebouwing	O.a. stedelijk gebied, besloten landschap en bos	Lijnvormige structuur / open gebied	1 – 20 km	–	+
Franjestaart	Bebouwing en bomen	Waterrijk besloten landschap	Lijnvormige structuur	1 – 10 km	–	–
Baardvleermuis	Bebouwing en bomen	Waterrijk besloten landschap	Lijnvormige structuur	1 – 10 km	–	–
Meervleermuis	Bebouwing	Waterrijke omgeving	Lijnvormige structuur	1 – 30 km	–	–
Watervleermuis	Bomen	Waterrijke omgeving	Lijnvormige structuur	1 – 20 km	–	–
Rosse vleermuis	Bomen	O.a. stedelijk gebied, besloten landschap en bos	Open gebied	1 – 40 km	+	+

2.2.2 Verwachte functies

Bij het onderzoek naar vleermuizen ligt de focus op:

- Verblijfplaatsen

Globaal zijn de volgende gebruiksfuncties in en rondom het plangebied onderzocht:

- Vliegroute: vliegroute(s) worden verwacht
- Foerageergebied: in het plangebied is mogelijk geschikt foerageergebied aanwezig
- Verblijfplaats: er worden verschillende verblijfsplaatsen verwacht in het plangebied:
  - Zomerverblijfplaatsen: Volwassen bomen in het park
  - Winterverblijfplaatsen: bunker met doorlopende gaten / openingen
  - Paarverblijfplaatsen: bunker met doorlopende gaten / openingen, Volwassen bomen in het park

Het onderzoek naar winter(verblijf)plaatsen richt zich in het bijzonder op verblijfplaatsen in de voormalige schietgaten van de aanwezige bunker. De bunker wordt in de toekomst mogelijk opengesteld voor publiek. Als vleermuiskolonies aanwezig zijn, kan openstelling negatieve effecten met zich meebrengen op die vleermuiskolonies. Eventuele verblijfplaatsen in volwassen bomen in het park zijn minder van belang voor dit onderzoek, aangezien deze bomen gehandhaafd blijven.

2.2.3 Doel onderzoek

Het doel van het vleermuizenonderzoek is om aan te tonen of en hoe het plangebied van belang is voor vleermuizen, waarbij de focus ligt op de volgende soorten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, franjestaart, baardvleermuis, meervleermuis, watervleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis. Het onderzoek richt zich op het vaststellen van zomer / winter verblijfplaatsen van deze soorten. Ook mogelijk aanwezige vliegroutes en foerageergebieden worden in kaart gebracht. Indien het plangebied inderdaad een belangrijke functie vervult voor één of meerdere vleermuissoorten, wordt een afweging gemaakt of de beoogde ontwikkelingen de staat van instandhouding van de soort(en) beïnvloedt. De Flora- en faunawet beschermt niet alleen de instandhouding van soorten, maar ook individuen. Wanneer een ontwikkeling de instandhouding niet schaadt, maar één of enkele individuen wel, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen tijdens de planfase of tijdens de aanpassingen van de verblijfplaats(en). De benodigde mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een (nader uit te werken) mitigatieplan.

Ander aandachtspunt die een rol speelt tijdens het onderzoek is een melding door een omwonende, van een mogelijke verblijfplaats voor vleermuizen in de bunker die opengesteld gaat worden voor publiek.

2.2.4 Werkwijze

Het vleermuizenonderzoek is uitgevoerd met behulp van een batdetector (type: Petersson D240X). Een batdetector is een apparaat dat ultrasone geluiden, die een vleermuis maakt, omzet in voor de mens hoorbare tikkende geluiden. Aan de hand van het ritme van het geluid en de frequentie waarop de vleermuis het beste wordt gehoord, de zogenaamde “piekfrequentie”, kan in

veel gevallen worden bepaald om welke vleermuissoort het gaat. Voor het determineren van soorten wordt gebruik gemaakt van opnameapparatuur en het programma Batsounds.

De veldbezoeken worden uitgevoerd door twee ervaren ecologen. Dit is noodzakelijk omwille van veiligheid en kwaliteit. Om de vliegroutes, foerageergebieden en verblijfplaatsen in kaart te brengen, is lopend met de batdetector het plangebied doorzocht. Tevens is een deel van de omgeving rondom het plangebied doorzocht.

De aanwezige bunker die potentieel geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen, is tijdens het veldbezoek van 3 september tevens visueel onderzocht. Vanuit de bunkeropening is met een lamp de binnenzijde beschenen en beoordeelt of deze geschikt is als vleermuisverblijf.

2.2.5 Periodisering

In totaal zijn zes veldbezoeken uitgevoerd in de periode augustus 2012 tot september 2013. Meerdere bezoeken zijn nodig, omdat vleermuizen gebruik maken van een netwerk van verblijfplaatsen en foerageergebieden die in verschillende perioden in het jaar worden gebruikt (zie figuur 2.1 en 2.2). Door de bezoeken te spreiden wordt een beter beeld verkregen van de betekenis van het plangebied voor vleermuizen. Bij de laatste twee bezoeken lag de nadruk op een mogelijke verblijfplaats in de bunker die in de toekomst opengesteld wordt voor publiek. Er waren namelijk aanwijzingen van een omwonende dat hier een mogelijke verblijfplaats voor vleermuizen aanwezig zou zijn.

In tabel 2.2 zijn de data en weersomstandigheden van elk veldbezoek weergegeven. Het aantal veldbezoeken, het tijdstip en de periode zijn gebaseerd op het vleermuizenprotocol (Netwerk Groene Bureaus, 27-03-2013). Het veldwerk is weersafhankelijk en is alleen bij (redelijk) gunstige weersomstandigheden uitgevoerd. Dit houdt voor vleermuizen in dat er geen of weinig neerslag is en weinig wind.

Tabel 2.2 Data en weersomstandigheden van de uitgevoerde veldbezoeken

Datum veldbezoek	Tijdstip	Focus	Weersomstandigheden
28 augustus 2012	avond	Verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden	windstil, geen neerslag, ±20°C
18 september 2012	avond	Verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden	weinig wind, geen neerslag, ±17°C
6 mei 2013	avond	Verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden	windstil, geen neerslag, onbewolkt, ±17°C
3 juni 2013	ochtend	Verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden, zwermen	weinig wind, geen bewolking of neerslag, ±5°C

8 juli 2013	ochtend	Verblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden	zwakke wind, geen bewolking of neerslag, ±15°C
3 september 2013	avond	Verblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden	weinig wind, geen neerslag, 19°C

3 Resultaten onderzoek

3.1 Vleermuizen

In het onderzoeksgebied en de directe omgeving is hoofdzakelijk de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Tijdens het laatste veldbezoek zijn verder een aantal foeragerende laatvliegers en één rosse vleermuis in of rond het plangebied aangetroffen. Andere vleermuissoorten zijn hier tijdens de veldbezoeken niet waargenomen. De aantallen vleermuizen zijn gelijk verdeeld over de veldbezoeken waargenomen. In de navolgende figuur zijn de resultaten weergegeven van het onderzoek (zie ook bijlage 1). Vervolgens is per functieonderdeel het belang voor de vleermuizen en het mogelijk voorkomen van dit onderdeel in het plangebied weergegeven.

Figuur 3.1 Resultaten vleermuizen alle veldbezoeken

(Vlieg)route

Tijdens de veldbezoeken is eenmaal een waarneming gedaan van een vleermuis op vliegroute. De vleermuis kon niet op naam worden gebracht. De vleermuis gebruikte het noordelijkste deel langs hotel ‘Courage’ richting Valkhofpark als vliegroute. De hier aanwezige bebouwing en bomen bieden geschikte mogelijkheden voor vliegroutes.

Foerageergebied

Het gehele plangebied is geschikt als foerageergebied voor aanwezige vleermuizen. Tijdens alle veldbezoeken zijn verschillende waarnemingen gedaan van foeragerende vleermuizen. De diversiteit van het landschap en afwisseling tussen ‘open’ en ‘gesloten’ delen van de vegetatie en bebouwing biedt voldoende foerageermogelijkheden.

Verblijfplaatsen
Tijdens twee veldbezoeken is zwermgedrag van vleermuizen waargenomen (zie bijlage 1). Dit zwermgedrag indiceert een mogelijke verblijfplaats voor aanwezige vleermuizen.
De eerste waarneming van zwermgedrag vond plaats op 28 augustus 2012 aan de achterzijde van hotel 'Courage'. Hier waren maximaal vier gewone dwergvleermuizen tegelijk aan het zwermen. De achterzijde van het hotel heeft een aantal scheuren en openingen die als verblijfplaats potentieel geschikt zijn. Invliegende vleermuizen zijn niet waargenomen. Bij de overige veldbezoeken zijn ook geen waarnemingen meer gedaan van zwermgedrag op deze locatie. De aanwezigheid van een verblijfplaats is hierdoor op deze locatie uitgesloten.

De tweede waarneming van zwermgedrag is gedaan op 3 juni 2013. Midden in het Valkhofpark is tussen de aanwezige volwassen bomen zwermgedrag waargenomen. Waarschijnlijk betrof deze waarneming sociaal gedrag en geen indicatie van een mogelijke verblijfplaats. Omdat de potentieel geschikte monumentale bomen door de geplande werkzaamheden niet worden aangetast, levert het voorkomen van een verblijfplaats hier geen problemen voor vleermuizen op.

Tijdens het vooronderzoek was de aanwezigheid van een verblijfplaats in de voormalige bunker die opengesteld gaat worden mogelijk. Tijdens de veldbezoeken zijn echter geen waarnemingen gedaan van in- of uitvliegende vleermuizen ter hoogte van de schietgaten. De aanvliegroute naar één van deze schietgaten wordt grotendeel geblokkeerd door begroeiing. Verder is tijdens het laatste veldbezoek de binnenzijde van de bunker bekeken. Hieruit blijkt dat de bunker van binnen niet geschikt is. De luchtvochtigheid in de bunker te laag is en dat de ruimtes waarschijnlijk niet vorstvrij zijn in de winter. Een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen dient een hoge luchtvochtigheid te hebben en daarnaast vorstvrij te zijn om uitdroging en/of bevriezing tijdens de winterslaap te voorkomen.

3.2 Huismus en gierzwaluw
De gebouwen van hotel Courage en natuurmuseum Stratemakerstoren biedt mogelijk geschikte nestlocaties voor huismus en gierzwaluw. Tijdens de onderzoeken zijn geen waarnemingen gedaan van huismus of gierzwaluw. Nestlocaties zijn niet aangetroffen.

4 Effectbeschrijving

4.1 Vleermuizen

Vliegroutes en foerageergebieden
Het gehele plangebied wordt gebruikt als foerageergebied, hoofdzakelijk door gewone dwergvleermuizen. Tijdens het laatste bezoek zijn ook rosse vleermuis en laatvlieger

aangetroffen. Het park biedt afwisseling tussen open en gesloten delen, waardoor het geschikt foerageergebied voor bovengenoemde soorten vormt. Tijdens één veldbezoek is een gewone dwergvleermuis op vliegroute aangetroffen.

De plannen hebben geen negatieve effecten op vliegroutes of foerageergebieden. Het gebied blijft als park gehandhaafd. Monumentale bomen worden niet verwijderd. De functie van het gebied blijft hierdoor hetzelfde. Bij doorgang van de beoogde werkzaamheden zijn negatieve effecten op het foerageergebied en de vliegroutes van de genoemde soorten uitgesloten.

Verblijfplaatsen
Tijdens de veldbezoeken zijn geen verblijfplaatsen in gebouwen aangetroffen voor vleermuizen. Op vier locaties is het gedrag van vleermuizen of de locatie zelf aanleiding geweest voor een nadere analyse:

1. Het waargenomen zwermgedrag van gewone dwergvleermuizen bij een aantal hoge bomen in het park op 3 juni 2013 betreft sociaal gedrag aangezien deze soort uitsluitend gebouwbewonend is. Het zwermgedrag heeft geen gevolgen voor de toetsing
2. De boombewonende soort (de rosse vleermuis) die tijdens één veldbezoek is aangetroffen ondervindt geen hinder van de geplande werkzaamheden, aangezien de grote bomen die potentieel geschikt zijn als verblijfplaats niet worden aangetast
3. Het zwermgedrag ter hoogte van hotel ‘Courage’ betrof sociaal gedrag. Er zijn tijdens het veldbezoek geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen. Ook bij de andere veldbezoeken is op deze locatie geen activiteit meer waargenomen. De aanwezigheid van een verblijfplaats is hierdoor uitgesloten
4. Er is geen winterverblijf aangetroffen in de bunker. De bestaande bunker, die in de toekomst mogelijk opengesteld gaat worden voor publiek blijkt bij nader onderzoek ook niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De ruimtes in deze bunker hebben hiervoor een te lage luchtvochtigheid en zijn niet vorstvrij

Negatieve effecten op verblijfplaatsen voor vleermuizen treden niet op doordat de aanwezigheid van verblijfplaatsen is uitgesloten.

4.2 Huismus en gierzwaluw

Tijdens de onderzoeken zijn geen waarnemingen gedaan van huismus of gierzwaluw. Nestlocaties zijn niet aangetroffen. Een effect op deze soorten is uit te sluiten door de afwezigheid van nestlocaties.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden de resultaten samengevat en worden de vervolgstappen kort beschreven. Daarnaast worden enkele aanbevelingen gedaan.

5.1 Conclusies

5.1.1 Vleermuizen

In opdracht van gemeente Nijmegen heeft Tauw onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluw en huismus uitgevoerd ten behoeve van verscheidene werkzaamheden in het Valkhofpark. De voorgenomen ontwikkelingen tasten het leefgebied van vleermuissoorten niet aan. Uitgangspunt is wel dat de werkzaamheden overdag uitgevoerd worden en de eventuele verlichting van donjon niet van de donjon af schijnt, maar juist richting de donjon.

Het vleermuizenonderzoek is gericht op het vaststellen van de functie van het plangebied voor de aanwezige vleermuissoorten. De vleermuissoort die het meeste gebruik maakt van het plangebied is de gewone dwergvleermuis. Daarnaast zijn bij één van de bezoeken ook nog laatvliegers en een rosse vleermuis aangetroffen. Het plangebied vormt een onderdeel van het leefgebied van deze vleermuizen, in de vorm van vliegroute en / of een foerageergebied. In de directe omgeving zijn echter voldoende alternatieven hiervoor aanwezig, waardoor negatieve effecten voor vleermuizen door de geplande werkzaamheden niet optreden. Ook verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn tijdens de veldbezoeken niet aangetroffen. In tabel 5.1 worden de verwachte soorten en waargenomen soorten en gebruiksfuncties, plus de eventuele verwachte negatieve effecten van de beoogde werkzaamheden op soorten en gebruiksfuncties weergegeven.

Tabel 5.1 Verwachte soorten en waargenomen soorten en functies in de omgeving van het plangebied, plus eventuele negatieve effecten van de beoogde werkzaamheden

	Foerageergebied	Vliegroute	Verblijfplaats
Gewone dwergvleermuis			
Ruige dwergvleermuis			
Meervleermuis			
Watervleermuis			
Laatvlieger			
Rosse vleermuis			
Franjestaart			
baardvleermuis			

Soort + gebruiksfunctie is:
Niet aangetroffen
Aangetroffen, maar geen negatief effect verwacht
Aangetroffen, negatief effect verwacht

Op basis van het uitgevoerde vleermuizenonderzoek wordt geconcludeerd dat negatieve effecten op essentiële gebruiksfuncties van het leefgebied van de vleermuizen door de geplande werkzaamheden zijn uitgesloten. De functionaliteit van het plangebied, zoals omschreven in eerdere hoofdstukken, wordt niet aangetast door werkzaamheden en het plan. Tijdens de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van vleermuizen, zie paragraaf 5.2.

5.1.2 Huismus en gierzwaluw

Tijdens de onderzoeken zijn geen waarnemingen gedaan van huismus of gierzwaluw. Nestlocaties zijn niet aangetroffen. Een effect op deze soorten is uit te sluiten door de afwezigheid van nestlocaties.

5.2 Aanbevelingen

Hoewel er geen (vaste) verblijfplaatsen zijn aangetroffen in het plangebied maken vleermuizen wel gebruik van het gebied. Het gebruik van verlichting tijdens de werkzaamheden dient hierdoor tot een minimaal te worden beperkt. Daarnaast is het aan te bevelen de werkzaamheden tijdens daglicht uit te voeren, waardoor aanwezige vleermuizen niet worden verstoord.

Wanneer de donjon verlicht wordt, zal dit licht niet van de donjon afschijnen, maar op korte afstand van en gericht op de donjon. Daardoor wordt er geen licht verspreid waar vleermuizen tijdens het foerageren last van hebben.

Alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd tijdens de broedperiode. Sloop van gebouwen, nieuwbouw en verwijderen van bomen en struiken dienen gezien te worden als een voor vogels verstorende activiteit en dienen daarom buiten het vogelbroedseizoen te worden uitgevoerd. Door het onaantrekkelijk maken (enhouden) van het plangebied voor en tijdens de bouwfase, kan tevens eventuele (nieuw)vestiging van broedende vogels voorkomen worden.

6 Literatuur

(Jansen, J.A.M. & Schaminée, J.H.J. 2008)
Europese Natuur in Nederland, Soorten van de habitatrichtlijn, Tweede herziene en uitgebreide druk, KNNV Uitgeverij, Zeist.

(Kapteyn, K. 1995)
Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt en Co Uitgevers en importeurs BV, Haarlem/ Provincie Noord-Holland, Haarlem.

(Limpens, H., Mostert, K. & Bongers, W. 1997)
Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging Utrecht.

(Limpens, H.J.G.A., Twisk, P. & Veenbaas, G. 2004)
Met vleermuizen overweg. Uitgave Dienst Weg- en Waterbouwkunde Delft en de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming Arnhem. ISBN 90-369-5562-9.

(Limpens, H., Regelink, J. & Koelman, R.2009)
Cursusmap Vleermuizen en Planologie, Zoogdiervereniging, april 2009.

(Simon, M., Hüttenbügel, S. & Smit-Viergutz, J. 2004)
Ecology and Conservation of Bats in Villages and Towns, BFN Federal Agency for Nature Conservation, Bonn – Bad Godesberg.

(Twisk, P., Van Diepenbeek, A. & Bekker, J.P. 2010)
Veldgids Europese zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Zeist.

(Drunen, E., 2012)

Toetsing beschermde natuurwaarden project herinrichting Valkhofpark, Nijmegen., kenmerk N007-1205912EDR-cmn-V01-NL

(www.zoogdieratlas.nl)
Website laatst bezocht op 19-8-2013

(www.zoogdiervereniging.nl)
Website laatst bezocht op 19-8-2013

Bijlage

1 **Inventarisatiekaart**

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

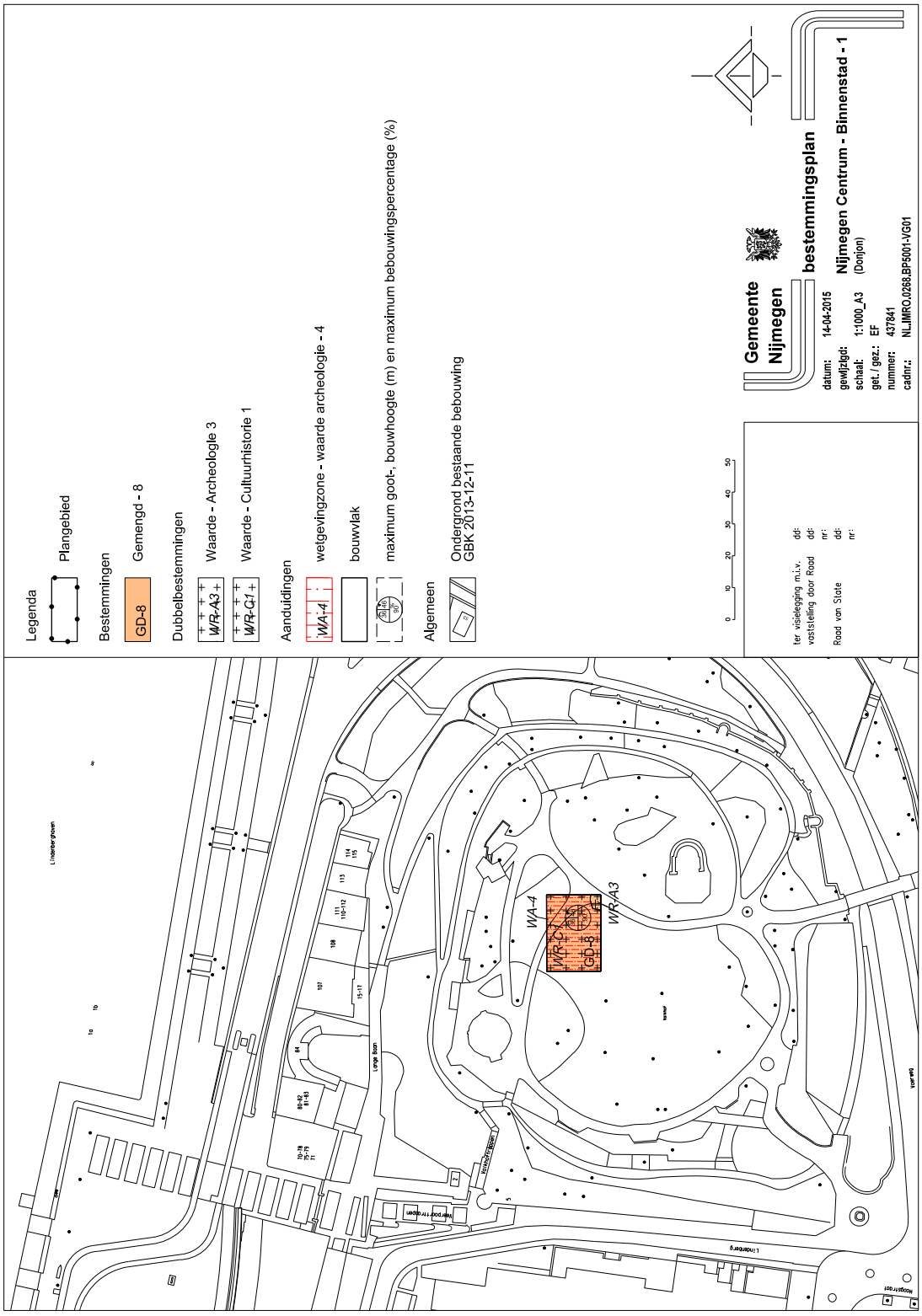
Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

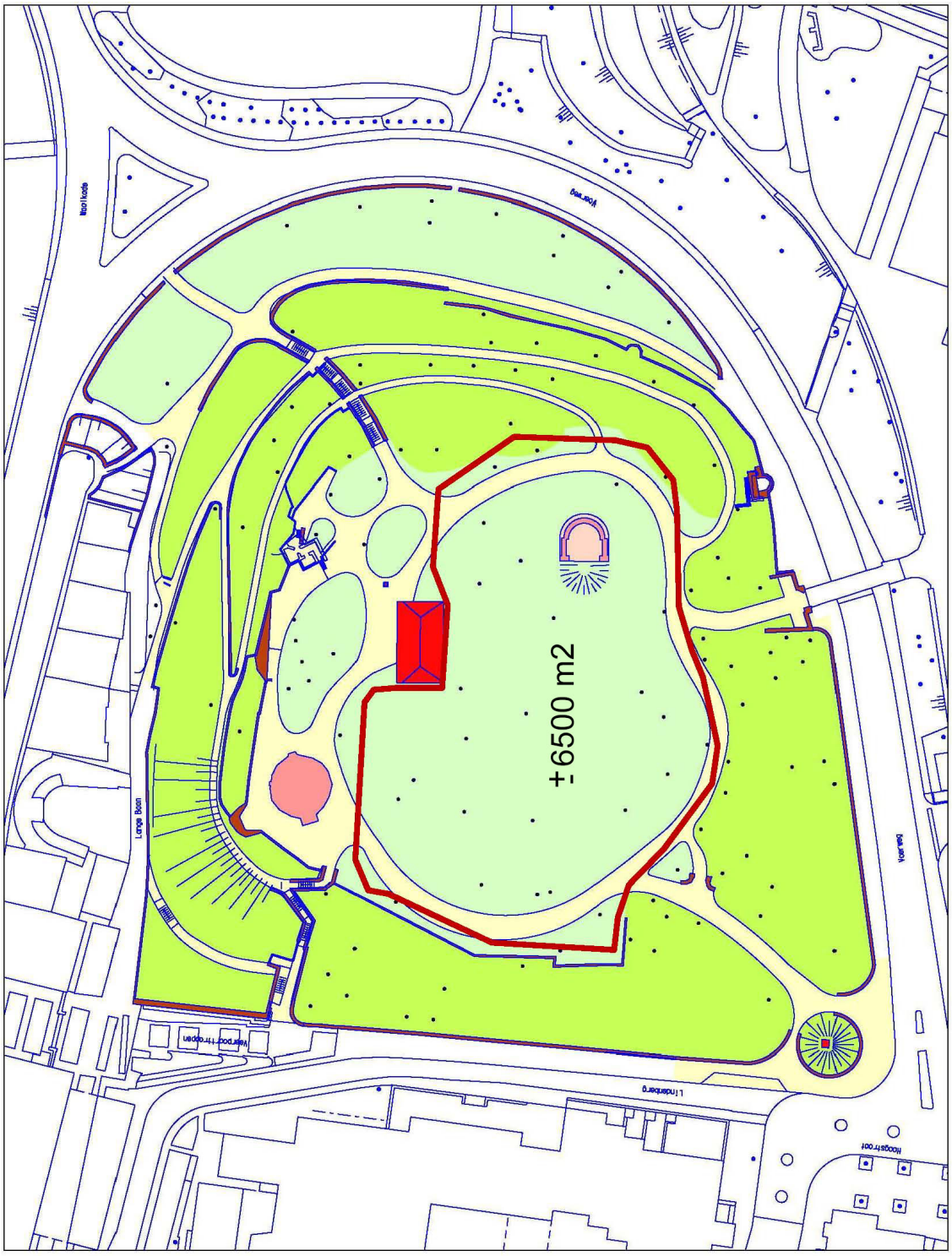
Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Tauw

Notitie

Contactpersoon Bas Bakker

Datum 11 februari 2013

Kenmerk N007-1205912EDR-cmn-V06-NL

Toetsing beschermde natuurwaarden project herinrichting Valkhofpark, Nijmegen

1 Aanleiding en doel

In opdracht van gemeente Nijmegen heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties vanuit de natuurwetgeving voor een aantal deelprojecten in en rondom het Valkhofpark te Nijmegen.

In deze notitie wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:

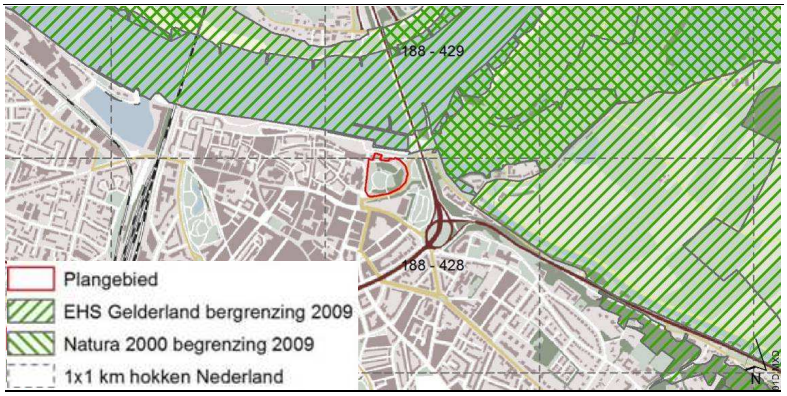
- Welke natuurwetgeving is van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met deze wetgeving?
- Welke consequenties zijn daaraan verbonden?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.1 Huidige situatie plangebied

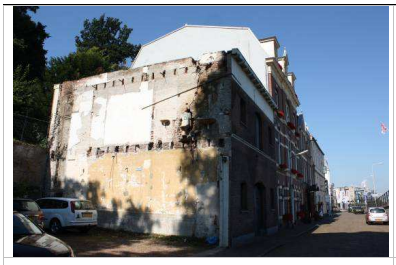
Het plangebied betreft het Valkhofpark, dat is gelegen nabij de Waal in het noordoosten van Nijmegen. In figuur 1.1 is de ligging van de planlocatie weergegeven ten opzichte van beschermd natuurgebied in de omgeving. In figuur 1.3 is een kaart opgenomen waarin de ligging van de verschillende deelplangebieden is weergegeven. Figuur 1.2 geeft een foto-impressie van het plangebied.

Het dichtstbijzijnde gebied dat is beschermd onder de Natuurbeschermingswet 1998 is het Natura 2000-gebied *Gelderse Poort*. Dit gebied ligt op ongeveer 170 m afstand ten oosten van het plangebied (zie figuur 1.1). Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur is de Waal. Dit ligt ongeveer 60 m ten noorden van het plangebied (zie figuur 1.1). Er is geen sprake van direct ruimtebeslag van één van deze gebieden. Gezien het karakter en omvang van de ingreep worden effecten op Natura 2000-gebieden en Ecologische Hoofdstructuur niet verwacht.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

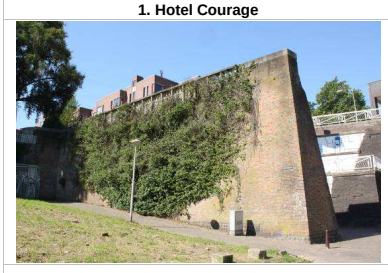
Figuur 1.1 Ligging plangebied, Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000-gebied

1. Hotel Courage

2. Stratemakerstoren, natuurmuseum

3. Kering en groen

4: Overig - Park renovatie

Figuur 1.2 Impressie plangebied en omgeving

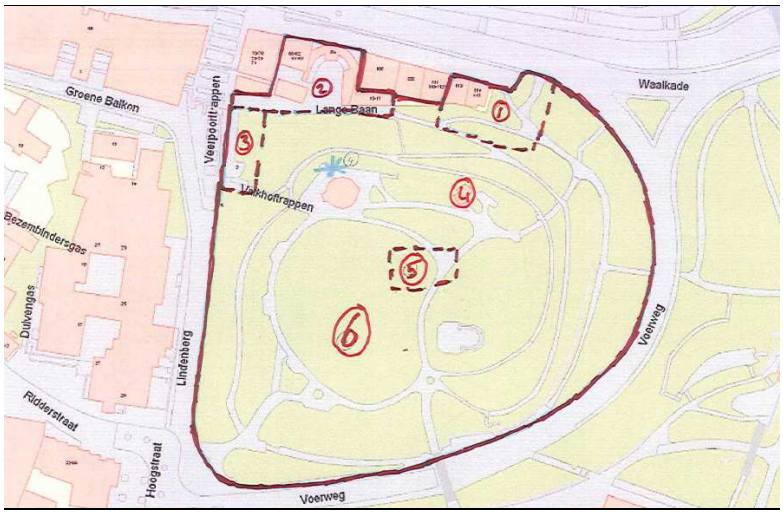
Tauw

1.2 Beoogde ontwikkeling

De planontwikkeling is onder te verdelen in een zestal deelprojecten. Deze zijn weergegeven in onderstaande tabel. Hierin is tevens een grove omschrijving van de verwachte werkzaamheden opgenomen. In navolgende figuur is terug te vinden waar in het Valkhofpark de ontwikkelingen plaatsvinden.

Tabel 1.1 Deelontwikkelingen en bijhorende werkzaamheden

	Deelontwikkeling	Werkzaamheden
1	Hotelbestemming Courage	Uitbreiding
2	Stratemakerstoren, natuurmuseum	Renovatie en uitbreiding
3	Kering en groen	Opknappen en openmaken, eventueel sloop en rooien
4	Bunker	Toegankelijk maken en openstellen voor publiek
5	Donjon	Herbouw. Er zal een nieuwe donjon gerealiseerd worden. Deze donjon zal boven bomen uitrijzen
6	Overig (park)	Parkrenovatie. Rooien en aanplant bomen en aanleg verlichting

Figuur 1.3 Overzicht ontwikkelingen Valkhofpark

2 Methode

De mogelijke aanwezigheid van beschermde planten- en/of diersoorten is in eerste instantie bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Een oriënterend veldbezoek op 23 juli 2012 (24 ℃, onbewolkt)
- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data

Het oriënterende veldbezoek betreft geen volledige inventarisatie, maar is erop gericht te controleren in hoeverre soorten daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen of in hoeverre de locatie voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen.

Op basis van het oriënterend veldbezoek, habitateisen van soorten en deskundigenoordeel is een selectie gemaakt van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden en/of aantoonbaar aanwezig zijn op basis van inventarisaties. De beoogde ingreep is vervolgens getoetst op deze selectie van soorten.

Een gedetailleerde uitwerking van de voorgenomen werkzaamheden is vooralsnog niet beschikbaar. Daarom is bij toetsing uitgegaan van alle mogelijke aantasting van beschermde natuurwaarden, door de in tabel 2 genoemde werkzaamheden.

3 Effectbeoordeling Flora- en faunawet per project

Op basis van verschillende literatuurbronnen is nader bekeken welke door de Flora- en faunawet zwaarder beschermde soorten (tabel 2 of 3) in of in de omgeving van het plangebied voorkomen. Op basis van habitateisen, het oriënterend veldbezoek en deskundigenoordeel is een selectie gemaakt van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden.

3.1 Hotelbestemming Courage

Flora

In wijde omgeving van het plangebied komen verschillende plantensoorten voor die zwaarder zijn beschermd vanuit de Flora- en faunawet. Nabij hotelbestemming Corage zijn geen zwaarder beschermde plantensoorten aangetroffen en deze worden hier ook niet verwacht op basis van het aanwezige biotoop.

Grondgebonden zoogdieren

Stedelijk gebied kan leefgebied zijn van de zwaarder beschermde soorten Steenmarter en Eekhoorn. Beide soorten komen voor in omgeving van het plangebied [Telmee.nl 2012].

De Steenmarter heeft steenachtige verblijfplaatsen, zoals in schuren of op zolders. Soms maakt de soort ook gebruik van holtes in bomen. De te renoveren en te slopen gebouwen (hotel en Startemakerstoren) zijn door bestaand gebruik teveel verstoord om als verblijfplaats van Steenmarter te dienen. Eekhoorns (tabel 2) nestelen in bomen en worden niet verwacht binnen hotelbestemming Courage

Vleermuizen
In de omgeving van het plangebied zijn diverse soorten (strikt beschermde) vleermuizen waargenomen [Zoogdieratlas.nl. 2012; Limpens et al., 1997]. Het betreft de volgende soorten: Baardvleermuis, Franjestaart, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger en Watervleermuis. Belangrijke leefgebiedfuncties voor vleermuizen zijn vaste rust- en verblijfplaatsen in met name spouwmuren van gebouwen en holen in oude bomen, vliegroutes zoals langs bomenrijen of lijnvormige waterpartijen en foerageergebied. Hotel Courage biedt mogelijke verblijfsplaatsen door de aanwezigheid van kieren in de gevel. Indien aanpassingen aan de gevels plaatsvinden dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van verblijfsplaatsen.

Vogels
De soortgroep vogels heeft in de Flora- en faunawet een bijzondere status: alle broedende vogels, de in functie zijnde nesten en de functionele omgeving daarvan zijn beschermd. Het broedseizoen van vogels loopt globaal van maart tot en met juli. Van een aantal soorten zijn de nesten ook buiten de broedperiode beschermd. Hierin wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën. Nesten uit categorie 1 tot en met 4 zijn altijd jaarrond beschermd, en nesten uit categorie 5 zijn jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat verantwoorden, bijvoorbeeld wanneer in omgeving zeer beperkt alternatieve nestgelegenheid beschikbaar is. Indien dit niet het geval is, zijn ook nesten uit categorie 5 alleen beschermd indien er sprake is van een broedgeval.

Jaarrond beschermde vogelsoorten die broeden in binnenstedelijk gebied zijn Huismus en Gierzwaluw. Hotel Courage is mogelijk geschikt als nestlocatie voor Huismus. Nesten van overige jaarrond beschermde broedvogels zijn niet aangetroffen en worden binnen het plangebied niet verwacht. Voor de Huismus is nader onderzoek nodig in te slopen, renoveren en aan te passen gebouwen.

Amfibieën, reptielen en vissen
In de directe omgeving van het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor reptielen, amfibieën en vissen. Daarom zijn effecten van de voorgenomen ontwikkeling op zwaarder beschermde amfibieën en vissen uit te sluiten.

Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden
In de omgeving voorkomende zwaarder beschermde dagvlinders zijn Iepenpage en Rouwmantel. De Rouwmantel komt voor in gevarieerde, open bossen met wilgen, op vochtige, zonnige plaatsen [Bosveld et al. 2006]. De Iepenpage leeft, zoals de naam impliceert, op plaatsen waar Iepen staan. Bijvoorbeeld in bossen, parken of grote tuinen. Deze soort is sinds 2002 niet meer waargenomen in omgeving van het plangebied [Telmee.nl 2012]. Geschikt biotoop is bovendien in het plangebied niet aanwezig. Daarom kunnen effecten op deze soort ook worden uitgesloten.

Diverse libellen en overige ongewervelden (kevers en weekdieren) hebben in de Flora- en faunawet een beschermde status. In de directe omgeving van het plangebied is geen zoet oppervlaktewater aanwezig, waardoor aanwezigheid van zwaarder beschermde libellen en overige ongewervelden is uit te sluiten.

3.2 Stratemakerstoren

Flora
In de wijde omgeving van het plangebied komen verschillende plantensoorten voor die zwaarder zijn beschermd vanuit de Flora- en faunawet. Binnen het plangebied van Stratemakerstoren zijn geen zwaarder beschermde plantensoorten aangetroffen en deze worden hier ook niet verwacht door afwezigheid van geschikt biotoop.

Grondgebonden zoogdieren
Stedelijk gebied kan leefgebied zijn van de zwaarder beschermde soorten Steenmarter en Eekhoorn. Beide soorten komen voor in omgeving van het plangebied [Telmee.nl 2012].

De Steenmarter heeft steenachtige verblijfplaatsen, zoals in schuren of op zolders. Soms maakt de soort ook gebruik van holtes in bomen. De te renoveren en te slopen gebouwen (hotel en Startemakerstoren) zijn door bestaand gebruik teveel verstoord om als verblijfplaats van Steenmarter te dienen. Eekhoorns (tabel 2) nestelen in bomen en worden niet verwacht binnen Stratemakerstoren.

Vleermuizen
In de omgeving van het plangebied zijn diverse soorten (strikt beschermde) vleermuizen waargenomen [Zoogdieratlas.nl. 2012; Limpens et al., 1997]. Het betreft de volgende soorten: Baardvleermuis, Franjestaart, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger en Watervleermuis.

Belangrijke leefgebiedfuncties voor vleermuizen zijn vaste rust- en verblijfplaatsen in met name spouwmuren van gebouwen en holen in oude bomen, vliegroutes zoals langs bomenrijen of lijnvormige waterpartijen en foerageergebied. Stratemakerstoren biedt mogelijke verblijfsplaatsen doordat de daklijst toegankelijk is voor vleermuizen. Indien aanpassingen aan de gevels plaatsvinden, dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van verblijfsplaatsen.

Vogels
De soortgroep vogels heeft in de Flora- en faunawet een bijzondere status: alle broedende vogels, de in functie zijnde nesten en de functionele omgeving daarvan zijn beschermd. Het broedseizoen van vogels loopt globaal van maart tot en met juli. Van een aantal soorten zijn de nesten ook buiten de broedperiode beschermd. Hierin wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën. Nesten uit categorie 1 tot en met 4 zijn altijd jaarrond beschermd, en nesten uit categorie 5 zijn jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat verantwoorden, bijvoorbeeld wanneer in omgeving zeer beperkt alternatieve nestgelegenheid beschikbaar is. Indien dit niet het geval is, zijn ook nesten uit categorie 5 alleen beschermd indien er sprake is van een broedgeval.

Jaarrond beschermde vogelsoorten die broeden in binnenstedelijk gebied zijn Huismus en Gierzwaluw. Stratemakerstoren is mogelijk geschikt als nestlocatie voor huismus en gierzwaluw. Nesten van overige jaarrond beschermde broedvogels zijn niet aangetroffen en worden binnen het plangebied niet verwacht. Voor de Huismus en Gierzwaluw is nader onderzoek nodig in te slopen, renoveren en aan te passen gebouwen.

Amfibieën, reptielen en vissen
In de directe omgeving van het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor reptielen, amfibieën en vissen. Daarom zijn effecten van de voorgenomen ontwikkeling op zwaarder beschermde amfibieën en vissen uit te sluiten.

Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden
In de omgeving voorkomende zwaarder beschermde dagvlinders zijn Iepenpage en Rouwmantel. De Rouwmantel komt voor in gevarieerde, open bossen met wilgen, op vochtige, zonnige plaatsen [Bosveld et al. 2006]. De Iepenpage leeft, zoals de naam impliceert, op plaatsen waar Iepen staan. Bijvoorbeeld in bossen, parken of grote tuinen. Deze soort is sinds 2002 niet meer waargenomen in omgeving van het plangebied [Telmee.nl 2012]. Geschikt biotoop is bovendien in het plangebied niet aanwezig. Daarom kunnen effecten op deze soort ook worden uitgesloten.

Diverse libellen en overige ongewervelden (kevers en weekdieren) hebben in de Flora- en faunawet een beschermde status. In directe omgeving van het plangebied is geen zoet oppervlaktewater aanwezig, waardoor aanwezigheid van zwaarder beschermde libellen en overige ongewervelden is uit te sluiten.

3.3 Kering en groen

Flora
In de wijde omgeving van het plangebied komen verschillende plantensoorten voor die zwaarder zijn beschermd vanuit de Flora- en faunawet. Binnen het plangebied van de kering zijn geen zwaarder beschermde plantensoorten aangetroffen en deze worden hier ook niet verwacht door afwezigheid van geschikt biotoop.

Grondgebonden zoogdieren
Stedelijk gebied kan leefgebied zijn van de zwaarder beschermde soorten Steenmarter en Eekhoorn. Beide soorten komen voor in omgeving van het plangebied [Telmee.nl 2012]. De kering en groen is echter niet geschikt als verblijfsplaats of foerageergebied. Effecten op Steenmarter en Eekhoorn worden dan ook uitgesloten.

Vleermuizen
In de omgeving van het plangebied zijn diverse soorten (strikt beschermde) vleermuizen waargenomen [Zoogdieratlas.nl. 2012; Limpens et al., 1997]. Het betreft de volgende soorten: Baardvleermuis, Franjestaart, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger en Watervleermuis.

Belangrijke leefgebiedfuncties voor vleermuizen zijn vaste rust- en verblijfplaatsen in met name spouwmuren van gebouwen en holen in oude bomen, vliegroutes zoals langs bomenrijen of lijnvormige waterpartijen en foerageergebied. In de kering zijn een aantal kieren waargenomen waarachter mogelijk verblijfsplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Nader onderzoek moet uitwijzen of er daadwerkelijk verblijfsplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

Vogels
De soortgroep vogels heeft in de Flora- en faunawet een bijzondere status: alle broedende vogels, de in functie zijnde nesten en de functionele omgeving daarvan zijn beschermd. Het broedseizoen van vogels loopt globaal van maart tot en met juli. Van een aantal soorten zijn de nesten ook buiten de broedperiode beschermd. Hierin wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën. Nesten uit categorie 1 tot en met 4 zijn altijd jaarrond beschermd, en nesten uit categorie 5 zijn jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat verantwoorden, bijvoorbeeld wanneer in omgeving zeer beperkt alternatieve nestgelegenheid

beschikbaar is. Indien dit niet het geval is, zijn ook nesten uit categorie 5 alleen beschermd indien er sprake is van een broedgeval.

Jaarrond beschermde vogelsoorten die broeden in binnenstedelijk gebied zijn Huismus en Gierzwaluw. Beide soorten kunnen voorkomen in omgeving van het plangebied. De kering is echter niet geschikt als nestlocatie voor jaarrond beschermde soorten. Effecten op jaarrond beschermde vogels zijn dan ook niet te verwachten.

Amfibieën, reptielen en vissen
In de directe omgeving van het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor reptielen, amfibieën en vissen. Daarom zijn effecten van de voorgenomen ontwikkeling op zwaarder beschermde amfibieën en vissen uit te sluiten.

Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden
In de omgeving voorkomende zwaarder beschermde dagvlinders zijn Iepenpage en Rouwmantel. De Rouwmantel komt voor in gevarieerde, open bossen met wilgen, op vochtige, zonnige plaatsen [Bosveld et al. 2006]. De Iepenpage leeft, zoals de naam impliceert, op plaatsen waar Iepen staan. Bijvoorbeeld in bossen, parken of grote tuinen. Deze soort is sinds 2002 niet meer waargenomen in omgeving van het plangebied [Telmee.nl 2012]. Geschikt biotoop is bovendien in het plangebied niet aanwezig. Daarom kunnen effecten op deze soort ook worden uitgesloten.

Diverse libellen en overige ongewervelden (kevers en weekdieren) hebben in de Flora- en faunawet een beschermde status. In de directe omgeving van het plangebied is geen zoet oppervlaktewater aanwezig, waardoor aanwezigheid van zwaarder beschermde libellen en overige ongewervelden is uit te sluiten

3.4 Bunker

De ingang van de bunker is momenteel afgesloten, met twee schietgaten richting spoorbrug en de Waalbrug (zie bijlage 1).

Flora
In de wijde omgeving van het plangebied komen verschillende plantensoorten voor die zwaarder zijn beschermd vanuit de Flora- en faunawet. Binnen het plangebied zijn geen zwaarder beschermde plantensoorten aangetroffen en deze worden hier ook niet verwacht.

In de omgeving van het plangebied komt de tabel 2-soort Steenbreekvaren voor. Deze soort groeit doorgaans op oude muren. De bunker lijkt hiervoor geschikt, maar de soort is bij veldbezoek niet aangetroffen. Ook de in omgeving voorkomende muurplant Tongvaren is bij veldbezoek niet aangetroffen. Aangezien deze soorten niet zijn waargenomen worden effecten op beschermde flora uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren
Stedelijk gebied kan leefgebied zijn van de zwaarder beschermde soorten Steenmarter en Eekhoorn. Beide soorten komen voor in omgeving van het plangebied [Telmee.nl 2012].

De Steenmarter heeft steenachtige verblijfplaatsen, zoals in schuren of op zolders. Soms maakt de soort ook gebruik van holtes in bomen. Verblijven in gebouwen in het plangebied zijn niet aangetroffen en worden niet verwacht. Verblijfplaatsen in bomen zijn niet uit te sluiten. De bunker is onvoldoende toegankelijk voor de Steenmarter. Eekhoorns (tabel 2) nestelen in bomen, doorgaand in bosrijk gebied. Eekhoorn wordt dan ook niet verwacht nabij de bunker. Effecten op deze soorten worden door de werkzaamheden niet verwacht.

Vleermuizen
In de omgeving van het plangebied zijn diverse soorten (strikt beschermde) vleermuizen waargenomen [Zoogdieratlas.nl. 2012; Limpens et al., 1997]. Het betreft de volgende soorten: Baardvleermuis, Franjestaart, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger en Watervleermuis.

Belangrijke leefgebiedfuncties voor vleermuizen zijn vaste rust- en verblijfplaatsen in met name spouwmuren van gebouwen en holen in oude bomen, vliegroutes zoals langs bomenrijen of lijnvormige waterpartijen en foerageergebied. Het park en omgeving kunnen worden gebruikt als foerageergebied door vleermuizen. In de bunker zijn mogelijk (winter)verblijfsplaatsen van vleermuizen aanwezig door de aanwezigheid van openingen in de bunker. Het geheel of deels openstellen voor publiek van de bunker kan voor een verstoring van rust en microklimaat zorgen, waardoor de locatie ongeschikt wordt als verblijfplaats voor vleermuizen. Dit leidt (mogelijk) tot een overtreding van de Flora- en faunawet. Om aan te tonen of vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen daadwerkelijk aanwezig zijn, is nader onderzoek noodzakelijk.

Vogels
De soortgroep vogels heeft in de Flora- en faunawet een bijzondere status: alle broedende vogels, de in functie zijnde nesten en de functionele omgeving daarvan zijn beschermd. Het broedseizoen van vogels loopt globaal van maart tot en met juli. Van een aantal soorten zijn de nesten ook buiten de broedperiode beschermd. Hierin wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën. Nesten uit categorie 1 tot en met 4 zijn altijd jaarrond beschermd, en nesten uit categorie 5 zijn jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat verantwoorden, bijvoorbeeld wanneer in omgeving zeer beperkt alternatieve nestgelegenheid beschikbaar is. Indien dit niet het geval is, zijn ook nesten uit categorie 5 alleen beschermd indien er sprake is van een broedgeval.

Jaarrond beschermde vogelsoorten die broeden in binnenstedelijk gebied zijn Huismus en Gierzwaluw. Beide soorten kunnen voorkomen in omgeving van het plangebied. De bunker biedt mogelijk geschikte nestlocaties voor huismus. Het toegankelijk maken van de bunker leidt mogelijk tot verstoring van broedende huismussen Voor de Huismus is daarom nader onderzoek nodig nabij de bunker

Amfibieën, reptielen en vissen
In de directe omgeving van het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor reptielen, amfibieën en vissen. Daarom zijn effecten van de voorgenomen ontwikkeling op zwaarder beschermde amfibieën en vissen uit te sluiten.

Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden
In de omgeving voorkomende zwaarder beschermde dagvlinders zijn Iepenpage en Rouwmantel. De Rouwmantel komt voor in gevarieerde, open bossen met wilgen, op vochtige, zonnige plaatsen [Bosveld et al. 2006]. De Iepenpage leeft, zoals de naam impliceert, op plaatsen waar Iepen staan. Bijvoorbeeld in bossen, parken of grote tuinen. Deze soort is sinds 2002 niet meer waargenomen in de omgeving van het plangebied [Telmee.nl 2012]. Geschikt biotoop is bovendien in het plangebied niet aanwezig. Daarom kunnen effecten op deze soort ook worden uitgesloten.

Diverse libellen en overige ongewervelden (kevers en weekdieren) hebben in de Flora- en faunawet een beschermde status. In directe omgeving van het plangebied is geen zoet oppervlaktewater aanwezig, waardoor aanwezigheid van zwaarder beschermde libellen en overige ongewervelden is uit te sluiten.

3.5 Herbouw Donjon

De nieuwbouwlocatie van de Donjon betreft geplaveide grond en eventueel grasveld met struiken. De nieuwe Donjon boven de bomen uitrijzen en er zal verlichting aan de gevel worden geplaatst.

Flora
In de wijde omgeving van het plangebied komen verschillende plantensoorten voor die zwaarder zijn beschermd vanuit de Flora- en faunawet. De nieuwbouwlocatie omvat geen geschikte biotoop voor deze planten. Binnen het plangebied zijn geen zwaarder beschermde plantensoorten aangetroffen en deze worden hier ook niet verwacht.

Grondgebonden zoogdieren
Stedelijk gebied kan leefgebied zijn van de zwaarder beschermde soorten Steenmarter en Eekhoorn. Beide soorten komen voor in omgeving van het plangebied [Telmee.nl 2012]. De nieuwbouwlocatie van de Donjon biedt door het ontbreken van gebouwen of bomen, geen geschikte nestlocaties voor Steenmarter en Eekhoorn. Effecten op deze soorten worden dan ook niet verwacht.

Vleermuizen
In de omgeving van het plangebied zijn diverse soorten (strikt beschermde) vleermuizen waargenomen [Zoogdieratlas.nl. 2012; Limpens et al., 1997]. Het betreft de volgende soorten: Baardvleermuis, Franjestaart, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger en Watervleermuis.

Belangrijke leefgebiedfuncties voor vleermuizen zijn vaste rust- en verblijfplaatsen in met name spouwmuren van gebouwen en holen in oude bomen, vliegroutes zoals langs bomenrijen of lijnvormige waterpartijen en foerageergebied. Het aanwezige biotoop is, door het ontbreken van gebouwen en bomen, ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Effecten betreffende vaste rust- en verblijfplaatsen worden dan ook niet verwacht.

De Donjon zelf zal foeragerende vleermuizen niet verstoren. Wanneer de Donjon verlicht wordt is er mogelijk wel sprake van verstoring van foeragerende vleermuizen. Indien de Donjon verlicht wordt van boven het bomendek en gericht op de donjon, zal er geen verstoring van foeragerende vleermuizen optreden. Op deze wijze zal er geen overtreding van de Flora- en faunawet optreden.

Vogels
De soortgroep vogels heeft in de Flora- en faunawet een bijzondere status: alle broedende vogels, de in functie zijnde nesten en de functionele omgeving daarvan zijn beschermd. Het broedseizoen van vogels loopt globaal van maart tot en met juli. Van een aantal soorten zijn de nesten ook buiten de broedperiode beschermd. Hierin wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën. Nesten uit categorie 1 tot en met 4 zijn altijd jaarrond beschermd, en nesten uit categorie 5 zijn jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat verantwoorden, bijvoorbeeld wanneer in omgeving zeer beperkt alternatieve nestgelegenheid beschikbaar is. Indien dit niet het geval is, zijn ook nesten uit categorie 5 alleen beschermd indien er sprake is van een broedgeval.

De aanwezige biotoop is, door het ontbreken van gebouwen en bomen, ongeschikt als locatie voor nesten uit categorie 1 tot en met 4. Effecten op deze nesten worden dan ook niet verwacht. Wel kunnen nesten uit categorie 5, of algemeen voorkomende nesten, aanwezig zijn in struiken. Wanneer voor nieuwbouw struiken worden verwijderd, dient dit buiten het broedseizoen van vogels plaats te vinden. Hierbij is leidend dat er geen sprake is van een broedgeval.

Amfibieën, reptielen en vissen
In de directe omgeving van het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor reptielen, amfibieën en vissen. Daarom zijn effecten van de voorgenomen ontwikkeling op zwaarder beschermde amfibieën en vissen uit te sluiten.

Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden
In de omgeving voorkomende zwaarder beschermde dagvlinders zijn Iepenpage en Rouwmantel. De Rouwmantel komt voor in gevarieerde, open bossen met wilgen, op vochtige, zonnige plaatsen [Bosveld et al. 2006]. De Iepenpage leeft, zoals de naam impliceert, op plaatsen waar Iepen staan. Bijvoorbeeld in bossen, parken of grote tuinen. Deze soort is sinds 2002 niet meer waargenomen in omgeving van het plangebied [Telmee.nl 2012]. Geschikt biotoop is bovendien in het plangebied niet aanwezig. Daarom kunnen effecten op deze soort ook worden uitgesloten.

Diverse libellen en overige ongewervelden (kevers en weekdieren) hebben in de Flora- en faunawet een beschermde status. In de directe omgeving van het plangebied is geen zoet oppervlaktewater aanwezig, waardoor aanwezigheid van zwaarder beschermde libellen en overige ongewervelden is uit te sluiten.

3.6 Valkhofpark

Flora
In de wijde omgeving van het plangebied komen verschillende plantensoorten voor die zwaarder zijn beschermd vanuit de Flora- en faunawet. In het park zijn geen strikt beschermde plantensoorten aangetroffen en deze worden op basis van het aanwezige biotoop niet verwacht. De aanwezige monumentale bomen in het park worden door de Flora- en faunawet niet beschermd, maar blijven gezien hun historische waarden wel intact.

Grondgebonden zoogdieren
Stedelijk gebied kan leefgebied zijn van de zwaarder beschermde soorten Steenmarter en Eekhoorn. Beide soorten komen voor in omgeving van het plangebied [Telmee.nl 2012].

De Steenmarter heeft steenachtige verblijfplaatsen, zoals in schuren of op zolders. Soms maakt de soort ook gebruik van holtes in bomen. Verblijfplaatsen in bomen zijn niet uit te sluiten. Steenmarters kunnen van het park en omgeving gebruik maken om te foerageren. Omdat in omgeving voldoende foerageergebied aanwezig blijft, zal door de voorgenomen ontwikkeling hierop geen effect optreden. Om effecten op Steenmarter te voorkomen moeten potentieel geschikte nestlocaties gespaard blijven. Indien dit niet mogelijk/wenselijk is, zal nader onderzoek moeten uitwijzen of deze soort een verblijfplaats in te rooien bomen heeft. Indien bomen gespaard blijven dient een ter zake kundig ecoloog deze bomen voorafgaand aan de werkzaamheden duidelijk te markeren.

Eekhoorns (tabel 2) nestelen in bomen, doorgaand in bosrijk gebied. De oude bomen binnen het park kunnen worden gebruikt als nestlocatie voor de Eekhoorn. Om effecten op Eekhoorn te voorkomen moeten geschikte nestlocaties gespaard blijven. Indien dit niet mogelijk / wenselijk is, zal nader onderzoek moeten uitwijzen of deze soort een verblijfplaats in te rooien bomen heeft. Indien bomen gespaard blijven dient een ter zake kundig ecoloog deze bomen voorafgaand aan de werkzaamheden duidelijk te markeren.

Vleermuizen
In de omgeving van het plangebied zijn diverse soorten (strikt beschermde) vleermuizen waargenomen [Zoogdieratlas.nl. 2012; Limpens et al., 1997]. Het betreft de volgende soorten: Baardvleermuis, Franjestaart, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger en Watervleermuis.

Belangrijke leefgebiedfuncties voor vleermuizen zijn vaste rust- en verblijfplaatsen in met name spouwmuren van gebouwen en holen in oude bomen, vliegroutes zoals langs bomenrijen of lijnvormige waterpartijen en foerageergebied. Het park en omgeving kunnen door vleermuizen worden gebruikt als foerageergebied. Aangezien het park verlicht gaat worden treden door deze verlichting mogelijk negatieve effecten op foeragerende vleermuizen of op vliegroutes. Dit is echter te voorkomen door gepaste verlichting te realiseren (bijvoorbeeld afgeschermde verlichting). Om negatieve effecten op foeragerende vleermuizen te voorkomen dient het verlichtingsplan samen met een ter zake kundig ecoloog opgesteld worden.

Er kunnen negatieve effecten optreden door het verwijderen en/of verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen. Om aan te tonen of vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen daadwerkelijk aanwezig zijn in de bomen, is nader onderzoek noodzakelijk.

Vogels
De soortgroep vogels heeft in de Flora- en faunawet een bijzondere status: alle broedende vogels, de in functie zijnde nesten en de functionele omgeving daarvan zijn beschermd. Het broedseizoen van vogels loopt globaal van maart tot en met juli. Van een aantal soorten zijn de nesten ook buiten de broedperiode beschermd. Hierin wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën. Nesten uit categorie 1 tot en met 4 zijn altijd jaarrond beschermd, en nesten uit categorie 5 zijn jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat verantwoorden, bijvoorbeeld wanneer in omgeving zeer beperkt alternatieve nestgelegenheid beschikbaar is. Indien dit niet het geval is, zijn ook nesten uit categorie 5 alleen beschermd indien er sprake is van een broedgeval.

Jaarrond beschermde vogelsoorten die broeden in binnenstedelijk gebied zijn Huismus en Gierzwaluw. Deze soorten nestelen echter niet in bomen.

Daarnaast kunnen in bomen in grotere parken ook beschermde uilen (met uitzondering van Steenuil) en spechten voorkomen. De aanwezigheid van uilen en spechten is niet vastgesteld tijdens het oriënterend veldbezoek, maar kan desondanks niet uitgesloten worden binnen het plangebied. Nesten van overige jaarrond beschermde broedvogels zijn niet aangetroffen en worden binnen het plangebied niet verwacht.

Vegetatie in het plangebied kan worden gebruikt als nestlocatie door niet jaarrond beschermde broedvogels. Met name de hoge bomen in het park zijn hiervoor geschikt, maar ook struiken of gebouwen kunnen voor niet jaarrond beschermde soorten als nestlocatie dienen. Geadviseerd wordt om werkzaamheden aan de locaties buiten het broedseizoen plaats te laten vinden.

Amfibieën, reptielen en vissen
In de directe omgeving van het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor reptielen, amfibieën en vissen. Daarom zijn effecten van de voorgenomen ontwikkeling op zwaarder beschermde amfibieën en vissen uit te sluiten.

Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden
In de omgeving voorkomende zwaarder beschermde dagvlinders zijn Iepenpage en Rouwmantel. De Rouwmantel komt voor in gevarieerde, open bossen met wilgen, op vochtige, zonnige plaatsen [Bosveld et al. 2006]. De Iepenpage leeft, zoals de naam impliceert, op plaatsen waar Iepen staan. Bijvoorbeeld in bossen, parken of grote tuinen. Deze soort is sinds 2002 niet meer waargenomen in omgeving van het plangebied [Telmee.nl 2012]. Geschikt biotoop is bovendien in het plangebied niet aanwezig. Daarom kunnen effecten op deze soort ook worden uitgesloten.

Diverse libellen en overige ongewervelden (kevers en weekdieren) hebben in de Flora- en faunawet een beschermde status. In de directe omgeving van het plangebied is geen zoet oppervlaktewater aanwezig, waardoor aanwezigheid van zwaarder beschermde libellen en overige ongewervelden is uit te sluiten.

4 Conclusies

4.1 Algemeen

Er komen mogelijk diverse beschermde fauna voor binnen de zes deellocaties. Per deellocatie is in de navolgende paragrafen aangegeven of nader onderzoek naar beschermde soorten noodzakelijk is en of ontheffing redelijkerwijs mogelijk is. In deze paragraaf zijn de algemeen geldende conclusies opgenomen.

Niet jaarrond beschermde vogels

Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd tijdens de broedperiode. Sloop van gebouwen en verwijderen van bomen en struiken dienen gezien te worden als een voor vogels verstorende activiteit en dienen daarom buiten het vogelbroedseizoen te starten of te worden uitgevoerd. Door het onaantrekkelijk maken (en houden) van het plangebied voor en tijdens de bouwfase, kan tevens eventuele (nieuw)vestiging van broedende vogels voorkomen worden.

Foerageergebied vleermuizen

Naast verblijfsplaatsen biedt het gehele plangebied geschikt foerageergebied voor vleermuizen die in de omgeving een verblijfsplaats hebben. Effecten op foeragerende vleermuizen dient voorkomen te worden door de werkzaamheden overdag uit te voeren en van zonsondergang tot zonsopkomst geen bouwverlichting aan te laten staan tijdens de werkzaamheden.

Zorgplicht

Naast de bescherming van soorten uit tabel 1, 2 en 3 uit de Flora- en faunawet, kent deze wet een zorgplicht. Deze zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. Soorten van tabel 1 zijn vrijgesteld van ontheffingsverplichting, en zijn daarom niet meegenomen in voorliggende toetsing. Ook voor deze soorten geldt wel de zorgplicht.

Geldigheid

Afhankelijk van de tijd tussen dit onderliggende onderzoek en het uitvoeren van de werkzaamheden, kan een actualiserend of aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn naar de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten.

Met name bij het in ongebruik raken van grond en/of bebouwing is de kans op (nieuw)vestiging van beschermde soorten aanwezig. De conclusies van dit onderzoek zijn daarom hooguit enkele jaren (drie tot vijf) geldig.

4.2 Hotelbestemming Courage

Binnen of nabij hotelbestemming Courage komen mogelijk verblijfsplaatsen van vleermuizen of nestlocaties van Huismus voor. Door de werkzaamheden wordt hierdoor mogelijk een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet overtreden. Daarom dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van verblijfsplaatsen van vleermuizen en Huismus.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat er verblijfplaatsen voor vleermuizen en/of Huismus in het pand aanwezig zijn dienen mitigrerende of compenserende maatregelen te worden getroffen. Wanneer afdoende mitigrerende of compenserende maatregelen worden getroffen is er zicht op een ontheffing Flora- en faunawet. Een overzicht van de mogelijke mitigrerende maatregelen is in hoofdstuk 5.1 terug te vinden.

4.3 Stratemakerstoren

Binnen of nabij Stratemakerstoren komen mogelijk verblijfsplaatsen van vleermuizen of nestlocaties van Huismus en Gierzwaluw voor. Door de werkzaamheden wordt hierdoor mogelijk een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet overtreden. Daarom dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van verblijfsplaatsen van vleermuizen en Huismus en Gierzwaluw.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat er verblijfplaatsen voor vleermuizen, Gierzwaluw en/of Huismus in het pand aanwezig zijn dienen mitigrerende maatregelen te worden getroffen. Wanneer afdoende mitigrerende of compenserende maatregelen worden getroffen is er zicht op een ontheffing Flora- en faunawet. Een overzicht van de mogelijke mitigrerende maatregelen is in hoofdstuk 5.1 terug te vinden.

4.4 Kering en groen

Binnen of nabij kering komen mogelijk verblijfsplaatsen van vleermuizen voor. Door de werkzaamheden wordt hierdoor mogelijk een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet overtreden. Daarom dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van verblijfsplaatsen van vleermuizen in de kering.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat er verblijfplaatsen voor vleermuizen in de kering aanwezig zijn dienen mitigrerende maatregelen te worden getroffen. Wanneer afdoende mitigrerende of compenserende maatregelen worden getroffen is er zicht op een ontheffing Flora- en faunawet. Een overzicht van de mogelijke mitigrerende maatregelen is in hoofdstuk 5.1 terug te vinden.

4.5 Bunker

Binnen of nabij de bunker komen mogelijk verblijfsplaatsen van vleermuizen of nestlocaties van Huismus voor. Door de werkzaamheden wordt hierdoor mogelijk een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet overtreden. Daarom dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van verblijfsplaatsen van vleermuizen en Huismus.

Wanneer uit het nader onderzoek blijkt dat in de bunker winterverblijven voor vleermuizen aanwezig zijn, kan op voorhand niet worden gegarandeerd dat er afdoende maatregelen getroffen kunnen worden om een ontheffing Flora- en faunawet te verkrijgen.

4.6 Herbouw Donjon

Voor de nieuwbouw van de Donjon zullen geen gebouwen worden verwijderd of aangepast. De nieuwbouwlocatie van de Donjon is mogelijk geschikt als nestlocatie voor algemeen voorkomende broedvogels. Wanneer voor nieuwbouw aanwezige vegetatie wordt verwijderd, dient dit plaats te vinden buiten het broedseizoen van vogels.

De Donjon zelf zal foeragerende vleermuizen niet verstoren. Wanneer de Donjon verlicht wordt is er mogelijk wel sprake van verstoring van foeragerende vleermuizen. Indien de Donjon verlicht wordt van boven het bomendek en gericht op de donjon, zal er geen verstoring van foeragerende vleermuizen optreden. Op deze wijze zal er geen overtreding van de Flora- en faunawet optreden.

4.7 Valkhofpark

In het park komen mogelijk verblijfsplaatsen van vleermuizen, Eekhoorn, Steenmarter, uilen of spechten voor. Effecten op Steenmarter, Eekhoorn, uilen en spechten zijn eenvoudig te voorkomen door potentieel geschikte nestlocaties te sparen. Indien dit niet mogelijk/wenselijk is, zal nader onderzoek moeten uitwijzen of deze soorten verblijfplaatsen in te rooien bomen heeft. Indien bomen gespaard blijven dient een ter zake kundig ecoloog deze bomen voorafgaand aan de werkzaamheden duidelijk te markeren.

Aangezien het park verlicht gaat worden treden door deze verlichting mogelijk negatieve effecten op foeragerende vleermuizen of op vliegroutes. Dit is echter te voorkomen door gepaste verlichting te realiseren (bijvoorbeeld afgeschermde verlichting). Om negatieve effecten op foeragerende vleermuizen te voorkomen dient het verlichtingsplan samen met een ter zake kundig ecoloog opgesteld worden.

Tauw

5 Literatuur

[Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay., I. Wynhoff en De Vlinderstichting, 2006]
De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

[Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992]
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Creemers, R.C.M. en J.J.C.W. van Delft (RAVON), 2009]
De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht, 2009, ISBN 978-9050-113007.

[Dijkstra, K.D. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar & M.J.T. van der Weide, 2002]
De Nederlandse Libellen (Odonata), Nederlandse fauna 4. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

[EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2007]
Waarnemingenverslag 2007. Dagvlinders, libellen en sprinkhanen. Uitgegeven door EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

[Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers R, 2009]
Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008. Stichting RAVON, Nijmegen. Rapport 2009-03

[Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997]
Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[www.zoogdieratlas.nl, 2012] Zoogdieratlas. Bezocht: juli 2012.

[www.telmee.nl, 2012] Nationale Databank Flora en Fauna. Bezocht: juli 2012

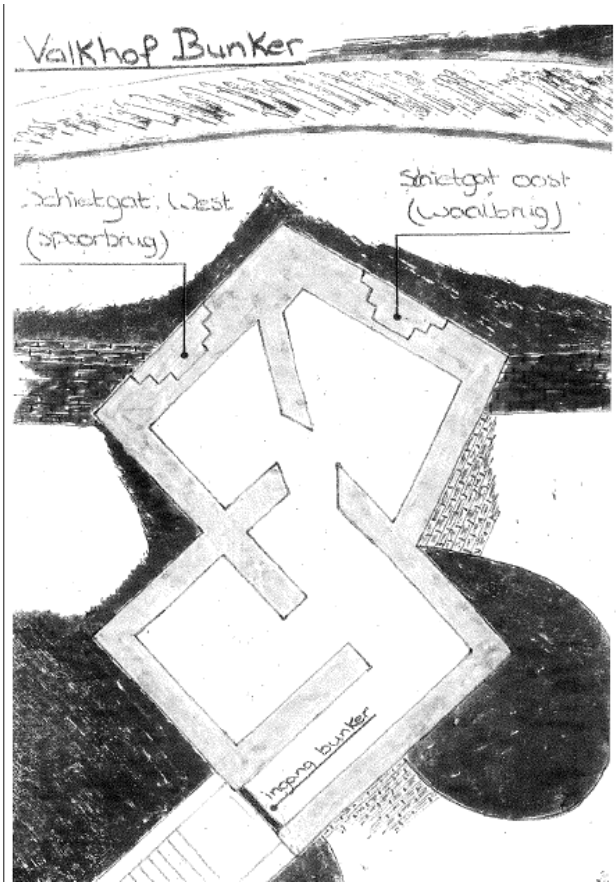
Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Kenmerk N007-1205912EDR-cmn-V06-NL

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Centrum - Binnenstad - 1 Donjon

Bijlage 1

Overzicht bunker

Zienswijzennota in het kader van bestemmingsplan (Wro)

Nijmegen Centrum - Binnenstad – 1 (Donjon)

Gemeente Nijmegen
Afdeling Stadsontwikkeling
April 2015

Inleiding

Het ontwerpbestemmingsplan Nijmegen Centrum Binnenstad – 1 (Donjon) heeft in de periode van 20 februari 2014 tot en met 2 april 2014 ter inzage gelegen. Bekendmaking heeft plaatsgevonden op de gemeentelijke website en in de Staatscourant van 19 februari 2014.

Er zijn 30 zienswijzen binnengekomen. De zienswijzen zijn verwerkt in deze nota. De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan. Alle ingediende zienswijzen zijn binnen de zienswijzentermijn ingediend echter één zienswijze is niet voorzien van een adres en is daarmee niet ontvankelijk.

De binnengekomen zienswijzen zijn samengevat en van een reactie voorzien. Als onderdelen van de zienswijzen, niet expliciet worden genoemd, wil dit niet zeggen dat deze niet bij de beoordeling zijn betrokken. De zienswijzen zijn allen in hun geheel beoordeeld.

Overzicht reclamanten

1. Bewoner(s)/eigenaar Pijkestraat 13, Nijmegen
2. Bewoner(s)/eigenaar Lijsterbesstraat 84, Nijmegen
3. Bewoner(s)/eigenaar Groenestraat 114, Nijmegen
4. Bewoner(s)/eigenaar Dommer van Poldersveldtweg 45, Nijmegen
5. Bewoner(s)/eigenaar Dommer van Poldersveldtweg 45, Nijmegen
6. Bewoner(s)/eigenaar Krayenhofflaan 38, Nijmegen
7. Bewoner(s)/eigenaar Krayenhofflaan 38, Nijmegen
8. Bewoner(s)/eigenaar Waldeck Pyrmontsingel 11, Nijmegen
9. Bewoner(s)/eigenaar Wachterslaan 245, Nijmegen
10. Bewoner(s)/eigenaar Burgstraat 7, Arnhem
11. Bewoner(s)/eigenaar Nieuwe Nonnendaalseweg 241, Nijmegen
12. Bewoner(s)/eigenaar Rijksstraatweg 3705, Ubbergen
13. Bewoner(s)/eigenaar Wijnbesstraat 69, Nijmegen
14. Bewoner(s)/eigenaar Gouden Torrenstraat 30, Nijmegen
15. Bewoner(s)/eigenaar Pastoor van Blitterwijckstraat 13, Nijmegen
16. Bewoner(s)/eigenaar Oude Graafseweg 261, Nijmegen
17. Bewoner(s)/eigenaar Oude Graafseweg 261, Nijmegen
18. Bewoner(s)/eigenaar Dingostraat 58, Nijmegen
19. Bewoner(s)eigenaar Fransestraat 73, Nijmegen
20. Bewoner Fransestraat 21a, 6524 HR Nijmegen.
21. Bewoner Cipresstraat 59, 6523 HJ Nijmegen.
22. Bewoner Stockumstraat 2c, 6511 TN Nijmegen.
23. Bewoner Galvanistraat 14, 6533 DW Nijmegen.
24. Platform tot behoud van het Valkhofpark, Cipresstraat 59, Nijmegen.
25. Bewoner Burchtstraat 144, 6511 RK Nijmegen.
26. PSP'92, Zwanenveld 6503, 6538 RV Nijmegen.
27. Stadsschoon Nijmegen Lent, Zwanenveld 6503, Nijmegen.
28. Bewoner, St. Jacobslaan 218, Nijmegen.
29. Bewoner, Zwanenveld 6503, Nijmegen.

Samenvatting en reacties zienswijzen

1. Bewoner(s)/eigenaar Pijkestraat 13, Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
26 maart 2014	1. In het Rijksmonument “De Valkhof” is geen ruimte voor één grootschalig initiatief, ook niet onder de noemer van historische reconstructie of inspiratie. Het Valkhof is drievoudig beschermd: als Rijksmonument, als Archeologisch monument en als Beschermd Stadsgezicht Benedenstad. Een dergelijk kwalitatief hoogwaardig monument zal tegen een toren van deze omvang (46 meter hoog en een oppervlakte van 180 m^2 niet bestand blijken te zijn. De Nicolaaskapel en de Barbarossa-ruïne zullen bij de toren in het niet vallen.	1. Het grootste deel van het fundament van de Donjon ligt in een beschermd archeologisch Rijksmonument, waar het rijk, vertegenwoordigd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), bevoegd gezag is, en niet de gemeente Nijmegen. Voor dit gedeelte is op de verbeelding de aanduiding “wetgevingszone – waarde archeologie -4“ opgenomen. Er is een klein hoekje binnen het bouwvlak waar de gemeente wel bevoegd gezag is, en daar is de hoogste gemeentelijk waarde (waarde 3) van kracht. De eisen van de Rijksdienst en de Gemeente op het gebied van archeologisch onderzoek worden op elkaar afgestemd. De Rijksdienst heeft duidelijke eisen gesteld als er aantasting van het bodemarchief plaats vindt. Een eerste inventariserend booronderzoek is recent uitgevoerd, de resultaten zijn inmiddels beschikbaar. Het onderzoek bevestigd de hoge (informatie) waarde van het terrein. Dit is voor de Rijksdienst de reden om eisen te stellen aan de verlening van een monumentenvergunning. De gemeente heeft in het voortraject daar al uitvoerig overleg over gehad met de Rijksdienst. Het uitvoeren van gravend archeologisch onderzoek wordt als harde verplichting opgenomen als één van de voorwaarden die aan de vergunning verbonden worden. Dit zal de uitvoerbaarheid van de plannen niet in de weg staan. De gemeente Nijmegen zal gelijksoortige voorwaarden stellen aan die terreindelen waar eveneens bodemingrepen plaats vonden en die niet onder de verantwoordelijkheid van het Rijk vallen. Het oordeel van de RCE over de mate van aantasting en de gevolgen voor het bodemarchief zijn bepalend voor de verlening van een monumentenvergunning. Een dergelijke vergunning moet worden aangevraagd voor zowel het bouwvlak waar de Donjon komt te staan, als alle andere bodemverstorende ingrepen, voor zover deze binnen het beschermde archeologische rijksmonument liggen.

			In het park is ruimte beschikbaar voor de herbouw van de Donjon, immers de toren heeft er al eerder gestaan, zij het niet in de context van het park. De kapellen zullen inderdaad in een ander ruimtelijk context komen te staan. Nu zijn de kapellen in een oogopslag tegelijkertijd te zien. In de toekomst zal daar de Donjon tussen staan. In de periode van de burcht waren de kapellen ook niet tegelijkertijd te zien. Dat geldt ook voor het negentiende-eeuwse park, toen de heuvel bedekt werd door dichte begroeiing van bomen en struiken. Pas sinds een relatief korte periode zijn de kapellen tegelijkertijd te zien. De toren is vergeleken bij de kapellen relatief zeer groot, mede omdat de omringende bebouwing, die een visuele overgang vormde naar de kleinere kapellen in de nieuwe situatie zal ontbreken. Door de toren uit te voeren in tufsteen met dezelfde kleur en textuur als bij de kapellen, wordt het contrast iets verzacht.
	2. De bouw van de toren zal het monumentale bodemarchief ernstig kunnen verstoren. Archeologisch bodemmateriaal mag niet worden aangetast, tenzij dit van algemeen belang strikt noodzakelijk is. Hiervan is geen sprake. De aanleg van riool, kabels e.d. kunnen voor verstoring van het bodemarchief zorgen.	2.	Het eerste inventariserend booronderzoek bevestigd de hoge (informatie) waarde van het terrein. De Rijksdienst zal eisen stellen aan de verlening van de monumentenvergunning. Voor de verdere beantwoording verwijs ik u naar het antwoord op uw eerste vraag.
	3. Het Valkhofpark is een der oudste stadsparken van Nederland. Kenmerkend is de rust, de verstilde sfeer die geheel past bij de historische context van het park. Die rust zal met de komst van de toren en bijbehorende drukte definitief verdwijnen. Naar verwachting zal de toren permanent massa's mensen trekken.	3.	Door de realisatie van de toren zullen er inderdaad vermoedelijk meer mensen komen in het park. Dit is ook de bedoeling. Er zal geen sprake zijn van permanent bezoek van grote mensenmassa's. Op dit moment vinden in het Valknofpark geregeld evenementen plaats zoals bijvoorbeeld de Valkhof Festival, de Dag van het Levenslied en het Gebroeders van Limburgfestival, waarbij zeer veel mensen het park bezoeken.
	4. De invulling met functies wordt volledig in handen gegeven van een stichting. De gemeente verliest hierdoor de greep op de kwaliteit van de invulling. In het bestemmingsplan ontbreken beperkingen aan aard en oppervlakte van de mogelijke functies. Om de exploitatie rendabel te houden en de bouwkosten terug te verdienen, zal de exploitant maximaal inzetten op commerciële invulling en op zo groot mogelijke bezoekersstromen. Grootschalige horeca en andere	4.	In de planregels worden beperkingen gesteld aan functies en oppervlakten. Hierdoor heeft de gemeente greep op de invulling van de toren. Daarnaast zijn er met de stichting afspraken gemaakt over de exploitatie. Er is geen sprake van grootschalige horeca. In het gebouw mag horeca worden gevestigd met een maximale vloeroppervlak van 250m^2. Daarnaast is ondersteunende horeca toegestaan t.b.v. de functies die beschreven staan in de planregels. Middelzware horeca is slechts toegestaan voor zover het betreft de locatie te gebruiken voor

	permanente commerciële activiteiten zullen onvermijdelijk blijken te zijn, en staan haaks op het huidige historische karakter van het park. Middelzware horeca kan aanzienlijke overlast opleveren voor de omgeving (zie blz. 24 en 75)	feesten en partijen. De locatie zal niet dagelijks voor zulk gebruik worden ingezet en is vergelijkbaar met het gebruik als trouwlocatie van de Barbarossakapel. Commerciële activiteiten zoals horeca vinden vaker plaats in monumentale parken. Voorbeelden hiervan zijn het Vondelpark Amsterdam, Sonsbeekpark Arnhem en Park Valkenberg Breda.
	5. Door de wereldwijde crisis is economische haalbaarheid kwetsbaar. De gemeente gaat de toren niet zelf exploiteren en draagt in eerste instantie niet het financiële risico. Een exploitatieplan wordt niet geëist. Dit is vreemd, aangezien de exploitatie kan mislukken (zie andere leegstaande torens). De gemeente zal dan voor de kosten van leegstand en onderhoud moeten opdraaien.	5. De gemeente heeft de bouw en het gebruik van de Donjon getoetst en beoordeeld op de financiële haalbaarheid. Er is een ontwikkel- en realisatieovereenkomst afgesloten met de initiatiefnemer. In deze overeenkomst is opgenomen welke functies gehuisvest mogen worden in de Donjon. De Stichting Donjon zal overigens pas tot feitelijke bouw van de Donjon overgaan nadat zij zich heeft verzekerd van langjarige huurovereenkomsten en een exploitant van het horeca gedeelte. In de overeenkomst is afgesproken dat de exploitatieduur van de Donjon minimaal 3 jaar dient te zijn.
	6. Opkomst van het referendum in 2006 was slechts 30%. 60% stemde voor de Donjon, een mager maatschappelijk draagvlak. Mede door de crisis is dat verder verminderd.	6. De gemeenteraad heeft de uitkomst van het referendum uit 2006 opgevat als een opdracht om de Donjon te verwezenlijken. Zij heeft het college opdracht gegeven om dit uit te voeren. Het college is hiermee aan de slag gegaan. Dit heeft geresulteerd in de ter visielegging van het ontwerpbestemmingsplan (2014). Ook de nieuwe gemeenteraden die zijn aangetreden sinds 2006 zijn tijdig geïnformeerd over de voortgang middels voortgangsreportages. In het coalitieakkoord 2014-2018 staat benoemd dat de verdere ontwikkeling van het Valkhofkwartier in relatie met de Lindenberghaven een impuls kan zijn voor het aantrekken van meer toerisme. De vaststelling van het bestemmingsplan geschiedt door de gemeenteraad. Het actuele draagvlak wordt uiteindelijk meegewogen in de besluitvorming door de gemeenteraad.
	7. Het plan geeft al aan dat herbouw onmogelijk is, sterker: men geeft die pretentie zelfs op. Want op pagina 12 wordt gedoeld op een toren uit de 17^{e} eeuw, terwijl op pagina 13 ‘de situatie vlak voor de sloop’ (1795) als uitgangspunt wordt genomen. Kantelen stonden er toen al lang niet meer op, maar daar wordt in de bouwplannen wel in voorzien. De toren versus de rest van het park vormen reeds een onacceptabel anachronisme, de toren zelf wordt mogelijk ook een	7. Uitgangspunt is de situatie in de 17de eeuw, omdat de Donjon in deze periode nog compleet was met rondboogvensters en kantelen. Hierdoor is de Donjon het best leesbaar. In de situatie vlak voor de sloop zijn de kantelen niet meer aanwezig en zijn verscheidene vensters dichtgemetseld. Inherent aan een reconstructie is dat er altijd onbekende factoren zijn die in samenhang met de welbekende elementen op basis van de beschikbare bronnen en kennis van de materie ingevuld moeten worden. Er is altijd sprake van interpretatie.

	verzameling van anachronismen. Er heeft nooit enkel een toren op het Valkhof gestaan, laat staan in combinatie met een park in Engels landschapsstijl. Er is eerder sprake van stuitende geschiedvervalsing dan van historische reconstructie. Als een historische reconstructie van de Donjon onmogelijk blijkt, dan vervalt überhaupt de reden om de toren te bouwen. Een toren, die enkel dient 'als symbool van de rijke Nijmeegse geschiedenis' en als uitzichttoren is een mager motief om te gaan bouwen 'op de meest bijzondere en gevoelige plek binnen de gemeente Nijmegen'(pagina 21).	Het klopt dat er nooit een situatie is geweest, waarbij de Donjon als solitair bouwwerk in het park stond. Bij de Engelse landschapsstijl is het gebruikelijk om parken op te luisteren met historische bouwwerken of nieuwe bouwwerken met historische verwijzingen. Er is geen sprake geschiedvervalsing omdat voldoende duidelijk wordt gemaakt dat het om nieuwbouw gaat. Er wordt een nieuwe toren gebouwd in een historische context. De toren is een verwijzing naar het verleden.
	8. Authentieke historie zal verdwijnen door één toren van beton, staal en glas, weggestopt onder een nep-historische façade.	8. De authentieke historische elementen blijven gehandhaafd. Er komt een element bij, waarmee juist wordt gestreefd naar een versterking van de historische beleving. Het exterieur van de toren zal niet bestaan uit beton, staal en glas maar zal voornamelijk uit natuursteen en baksteen. Dit is gewaarborgd in het door de gemeenteraad vastgestelde beeldkwaliteitplan Valkhofpark – Donjon van 20 november 2013.
	9. Aan de Valkhofheuvel zijn de afgelopen jaren ernstige erosieverschijnselen geconstateerd. De bouw van de toren is extra riskant.	9. Bij de vergunningverlening zal door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) ongetwijfeld ook op dit aspect gelet worden. De RCE pleegt in voorkomende gevallen uitvoerig onderzoek te vragen naar bijvoorbeeld zetting, verstoring van het grondwaterniveau en andere, niet direct door gravende werkzaamheden optredende bedreigingen van het bodemarchief.
	10. Aantasting van de ecologische, natuurwaarden en archeologie in de bodem bij intensieve bouwwerkzaamheden.	10. Om te beoordelen welke natuurwaarden in het Valkhofpark aanwezig zijn en wat het effect van de beoogde ingreep hierop is, is een quickscan Flora- en faunawet uitgevoerd (Toetsing beschermde natuurwaarden project herinrichting Valkhofpark, 11 februari 2013). Aanvullend is een nader onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen, gierzwaluw en huismus (Nader onderzoek Valkhofpark, Vleermuizen, gierzwaluw en huismus, 2 oktober 2013). Wanneer de beschreven maatregelen worden uitgevoerd (opgenomen in het bestemmingsplan) zal er geen overtreding van de Flora- en faunawet optreden. Voor de verdere beantwoording verwijs ik u naar het antwoord op vraag 1, 2 en 9.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

2. Bewoner(s)/eigenaar Lijsterbesstraat 84, Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
28 maart 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

3. Bewoner(s)/eigenaar Groenestraat 114, Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
27 maart 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

4. Bewoner(s)/eigenaar Dommer van Poldersveldtweg 45, Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
1 april 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

5. Bewoner(s)/eigenaar Dommer van Poldersveldtweg 45, Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
1 april 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

6. Bewoner(s)/eigenaar Krayenhofflaan 38, Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
2 april 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

7. Bewoner(s)/eigenaar Krayenhofflaan 38, Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
2 april 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

8. Bewoner(s)/eigenaar Waldeck Pyrmontsingel 11, Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
2 april 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

9. Bewoner(s)/eigenaar Wachterslaan 245, Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

10. Bewoner(s)/eigenaar Burgstraat 7, Arnhem		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
2 april 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

11. Bewoner(s)/eigenaar Nieuwe Nonnendaalseweg 241, Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
2 april 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

12. Bewoner(s)/eigenaar Rijksstraatweg 3705, Ubbergen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
2 april 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

13. Bewoner(s)/eigenaar Wijnbesstraat 69, Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
31 maart 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

14. Bewoner(s)/eigenaar Gouden Torrenstraat 30, Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
31 maart 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

15. Bewoner(s)/eigenaar Pastoor van Blitterwijckstraat 13, Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
2 april 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

16. Bewoner(s)/eigenaar Oude Graafseweg 261, 6543 PP Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
1 april 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

17. Bewoner(s)/eigenaar Oude Graafseweg 261, 6543 PP Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
1 april 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

18. Bewoner(s)/eigenaar Dingostraat 58, Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
2 april 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

19. Bewoner(s)/eigenaar Fransestraat 73, Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
1 april 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 1.	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar zienswijze nummer 1.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

20. Bewoner(s)/Eigenaar, Franseplaats 21a, 6524 HR Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
2 april 2014	1. De wijziging van het bestemmingsplan leidt tot een grote aantasting van de bestaande situatie. De Donjon komt te staan op de meest bijzondere en gevoelige plek binnen de gemeente Nijmegen. Het karakter van het bestaande park verandert volledig. Het park zal geen rustig wandelpark meer zijn.	1. Door de realisatie van de toren zullen er inderdaad vermoedelijk meer mensen komen in het park. Dit is ook de bedoeling. Er zal geen sprake zijn van permanent bezoek van grote mensenmassa's. Op dit moment vinden in het Valkhofpark geregeld evenementen plaats zoals bijvoorbeeld de Valkhof Festival, de Dag van het Levenslied en het Gebroeders van Limburgfestival, waarbij zeer veel mensen het park bezoeken.
	2. De Donjon zal de bestaande (echte) monumenten van de Nicolaaskapel en de Barbarossaruïne volledig overschaduwen. De bouw van de Donjon zal het historische karakter van het park aantasten. De bouw van de Donjon zal het historische karakter van het park in een klap veranderen van echte historie in nep-historie. Uit het plan blijkt niet van dringende redenen die deze aantasting kunnen rechtvaardigen.	2. In het park is ruimte beschikbaar voor de herbouw van de Donjon, immers de toren heeft er al eerder gestaan, zij het niet in de context van het park. De kapellen zullen inderdaad in een ander ruimtelijk context komen te staan. Nu zijn de kapellen in een oogopslag tegelijkertijd te zien. In de toekomst zal daar de Donjon tussen staan. In de periode van de burcht waren de kapellen ook niet tegelijkertijd te zien. En dat geldt ook voor het negentiende-eeuwse park, toen de heuvel bedekt werd door dichte begroeiing van bomen en struiken. Pas sinds een relatief korte periode zijn de kapellen tegelijkertijd te zien. De toren is vergeleken bij de kapellen relatief zeer groot, mede omdat de omringende bebouwing, die een visuele overgang vormde naar de kleinere kapellen in de nieuwe situatie zal ontbreken. Door de toren uit te voeren in tufsteen met dezelfde kleur en textuur als bij de kapellen, wordt het contrast iets verzacht. De Donjon vormt een verwijzing naar het verleden en zal hierdoor het historisch karakter van de plek versterken.
	3. Eventuele toekomstige voordelen worden in zeer algemene bewoordingen geschetst. Er is sprake van niet onderbouwde verwachtingen. Daarom kan niet worden vastgesteld dat juist de bouw van de Donjon en alleen de bouw van de Donjon de beoogde voordelen kan opleveren. Uit het plan blijkt niet dat is onderzocht of de beoogde (economische) voordelen ook op andere,	3. In de gebiedsontwikkeling Valkhofkwartier neemt de Donjon een strategische positie in als belangrijk gezichtspunt van waaruit de bezoeker van Nijmegen de stad kan overzien en benoemd wordt welke toeristische attracties kunnen worden bekeken. In het coalitieakkoord 2014-2018 staat benoemd dat de verdere ontwikkeling van het Valkhofkwartier in relatie met de Lindenberghaven een impuls kan zijn voor het aantrekken van

	minder ingrijpende wijzen behaald zouden kunnen worden.	meer toerisme.
	4. De bouw van de Donjon zou democratisch gelegitimeerd worden door de uitslag van het referendum van 2006. Slechts een geringe meerderheid heeft vóór gestemd, en de stemming heeft al 8 jaar geleden plaatsgevonden. De verantwoordelijkheid voor het vaststellen van het bestemmingsplan ligt geheel bij de gemeenteraad. De gemeenteraad kan deze verantwoordelijkheid niet ontlopen door zich te verschuilen achter de uitslag van het referendum.	4. De gemeenteraad heeft de uitkomst van het referendum uit 2006 opgevat als een opdracht om de Donjon te verwezenlijken. Zij heeft het college opdracht gegeven om dit uit te voeren. Het college is hiermee aan de slag gegaan. Dit heeft geresulteerd in de ter visielegging van het ontwerpbestemmingsplan (2014). Ook de nieuwe gemeenteraden die zijn aangetreden sinds 2006 zijn tijdig geïnformeerd over de voortgang middels voortgangsreportages. In het coalitieakkoord 2014-2018 staat benoemd dat de verdere ontwikkeling van het Valkhofkwartier in relatie met de Lindenberghaven een impuls kan zijn voor het aantrekken van meer toerisme. De vaststelling van het bestemmingsplan geschiedt door de gemeenteraad. Het actuele draagvlak wordt uiteindelijk meegewogen in de besluitvorming door de gemeenteraad.
	5. Het plangebied valt geheel binnen de categorie “beschermde gebieden” van de cultuurhistorische beleidskaart. Uitgangspunt is de bestaande situatie zoveel mogelijk te handhaven of te versterken en ontwikkelingsmogelijkheden af te stemmen op cultuurhistorische waarden en karakteristieken. Uit het gehele plan blijkt nergens hoe dit uitgangspunt in acht is genomen. Het plan is in strijd met de cultuurhistorische beleidskaart.	5. De cultuurhistorische beleidskaart schrijft de mate van onderzoek voor, die benodigd is bij een herziening van het bestemmingsplan en het belang dat aan cultuurhistorie moet worden toegekend. Er is uitgebreid cultuurhistorisch onderzoek gedaan naar het Valkhof. De Donjon vormt een verwijzing naar het verleden en zal hierdoor het historisch karakter van de plek versterken.
	6. In het plan wordt gesproken over revitalisering van het park. Nergens is aangetoond dat deze revitalisering alleen maar bereikt kan worden door een nieuwe toren van deze omvang. Kan de revitalisering niet bereikt worden met een kleinschalige opknapbeurt voor het park?	6. De revitalisering van het park zou inderdaad ook los van het bouwinitiatief gerealiseerd kunnen worden. Er is gekozen om beide opgaven te combineren zodat de Donjon zorgvuldig ingepast kan worden in het park.
	7. In het bestemmingsplan schrijft de gemeente dat de kwaliteit van het park nu slecht is. Onduidelijk blijft waarom dit gesteld wordt. In cultuurhistorisch opzicht is de kwaliteit niet slecht. Ook als romantisch park is de kwaliteit niet slecht. Het uitzicht is goed. Het park is een rustig wandelgebied. Bovendien is het park nu te gebruiken voor evenementen.	7. Gedoeld wordt met name op het de huidige sleetsheid van het park. Het betreft vooral de (onder-)beplantingen, het meubilair en de toestand van de paden op de hellingen en enkele bouwkundige elementen (bijvoorbeeld entree poort). Ook is de oorspronkelijke aanleg op sommige punten geweld aan gedaan. In 2000 heeft de Raad een motie aangenomen om het Park Millenniumproof te maken. Sindsdien heeft er nog geen opknapbeurt plaatsgehad.

		Het park blijft ook in te toekomst beschikbaar voor evenementen. Zie ook het antwoord op uw eerste vraag.
	8. Het is onbegrijpelijk dat de gemeente de particulieren voor dit initiatief tegemoet is gekomen, omdat een bij uitstek publiek gebied (het Valkhofpark) wordt ontwikkeld voor een publiek doel (toerisme, cultuurhistorie), waarbij de financiering en uitvoering in handen is van particulieren. De gemeente heeft niet bedongen dat bij geen goede exploitatie de toren wordt gesloopt.	8. De gemeente heeft de bouw en het gebruik van de Donjon getoetst en beoordeeld op de financiële haalbaarheid. Er is een ontwikkel- en realisatieovereenkomst afgesloten met de initiatiefnemer. In deze overeenkomst is opgenomen welke functies gehuisvest mogen worden in de Donjon. De Stichting Donjon zal overigens pas tot feitelijke bouw van de Donjon overgaan nadat zij zich heeft verzekerd van langjarige huurovereenkomsten en een exploitant van het horeca gedeelte. In de overeenkomst is afgesproken dat de exploitatieduur van de Donjon minimaal 3 jaar dient te zijn.
	9. Volgens het bestemmingsplan moet authenticiteit en zorgvuldige inpassing een onderdeel zijn van de uitvoering van het plan. De toren zou hiermee wel eens afbreuk kunnen doen aan het historische silhouet van de stad aangezien de Donjon aan moderne eisen zal moeten voldoen zoals moderne materialen en mogelijk ook afwijkende vormen (lichtinval).	9. Het ontwerp is gebaseerd op het reconstructieonderzoek dat in opdracht van de gemeente is uitgevoerd door PANSA BV en Arcx. Het doel van het onderzoek was om plaats en verschijningsvorm van de Donjon zo nauwkeurig mogelijk te bepalen. Bovendien moet het ontwerp voldoen aan het beeldkwaliteitplan vastgesteld door de gemeenteraad op 20 november 2013, waarin de bevindingen van dit onderzoek zijn overgenomen. De architect is erin geslaagd de moderne eisen op het gebied van daglichttoetreding, ventilatie e.d. op ingenieuze wijze te verwerken in het ontwerp zonder dat dit afbreuk doe aan het ‘historische’ totaalbeeld. De toren zal het historische silhouet van de stad en daarmee het visuele evenwicht herstellen. Tot aan de sloop van de Donjon werd het silhouet gedomineerd door twee bouwwerken op twee heuvels: de Donjon op het Valkhof als symbool van het wereldlijk gezag, de Stevenskerk op de Hundisburg als symbool voor het kerkelijk gezag. Met de bouw van de Donjon wordt de historische situatie in herinnering geroepen en het stadssilhouet interessanter en evenwichtiger.
	10. Opvallend is dat de toren en de nieuwe bestemming volgens het plan bijdragen aan de functie van het Valkhofpark die wordt aangeduid met de term “Lieu de Mémoire”. Kennelijk is bedoeld een positief gevoel op te roepen. Dit is misleidend indien geen argumenten worden gebruikt. Of het park wordt beleefd als “Lieu de Mémoire” of dit de bedoeling is, of dit wordt versterkt door de bouw van de toren, het is allemaal ongewis. Het is wensdenken.	10. Een Lieu de Mémoire nodigt uit tot het beleven van de geschiedenis van die locatie. De Donjon kan als historische verwijzing deze ervaring versterken.

	11. Over het toekomstig gebruik bestaat nog veel onduidelijkheid. Dit heeft ook gevolgen voor de exploitatie. Uit het bestemmingsplan blijkt dat in het park niet geparkeerd mag worden en dat ander verkeer dan voetgangers niet is toegestaan. Zelfs fietsenstalling is uitgesloten. Dat beperkt de gebruiksmogelijkheden. Anderzijds is horeca, detailhandel en zelfs een hotel toegestaan. Er is cryptisch omschreven dat expeditie zal plaatsvinden via bestaande paden met kleine voertuigen. Het is onduidelijk wat hiermee bedoeld wordt. Daarom is onduidelijk of onder deze randvoorwaarden horeca of detailhandel of een hotel wel te realiseren zijn. Er is niet geïnventariseerd hoeveel vervoer nodig zal zijn en of dit te rijmen is met de overige (cultuurhistorische) functies van het park.	11. In de planregels worden beperkingen gesteld aan functies en oppervlakten. Hierdoor heeft de gemeente greep op de invulling van de toren. Daarnaast zijn er met de stichting afspraken gemaakt over de exploitatie. Commerciële activiteiten zoals horeca vinden vaker plaats in monumentale parken. Voorbeelden hiervan zijn het vondelpark Amsterdam, Sonsbeekpark Arnhem en Park Valkenberg Breda. In het contract tussen de gemeente Nijmegen en de Stichting Donjon staat vermeld dat er geen gemotoriseerde voertuigen mogen worden ingezet voor de expeditie. De paden in het park worden zodanig aangepast dat verzakking en schade wordt tegengegaan. Hulpdiensten moeten wel het gebouw kunnen bereiken. Voor de inrichting van het park voor de drie grote festivals (Gebroeders Van Limburg, Valkhof Festival en Dag van het Levenslied wordt verkeer voor op- en afbouw beperkt toegestaan conform vergunningsvoorwaarden.
	12. Al gesteld is dat in de Donjon horeca en detailhandel is toegestaan. Anderzijds zijn reclameuitingen op de Donjon niet toegestaan. Indien dit juist is zou dit de eerste horeca zonder reclameuitingen zijn. Aannemelijk is dat dan in de directe of indirecte omgeving van de Donjon reclame gemaakt zal worden, om zo aandacht voor de horecavoorziening te trekken. In dit plan is niet aangegeven in hoeverre dit is toegestaan en of deze reclameuitingen dan niet direct of indirect afbreuk doen aan het cultuurhistorische karakter van het park.	12. De wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de algemene plaatselijke verordening (APV) en de Uitwerkingsnota beeldkwaliteit zijn de instrumenten die het juridisch kader vormen om reclame en andere uitingen te reguleren. Bij een aanvraag voor een reclame-uiting zal te zijne tijd beoordeeld worden of deze direct of indirect afbreuk doet aan zijn omgeving.
	13. Omdat horeca per categorie is aangeduid en alleen zware horeca niet is toegestaan, is het mogelijk dat in de toren een hamburgerzaak, een pizzeria of een shoarmazaak gevestigd worden. Dit zou het bestemmingsplan tegen moeten gaan door de aard van de horeca veel meer te koppelen aan de bestemming van de toren. Dat is nu niet mogelijk, omdat het gebruik van de toren nog volledig open is.	13. In het gebouw mag horeca worden gevestigd met een maximale vloeroppervlak van 250m^2. Daarnaast is ondersteunende horeca toegestaan t.b.v. de functies die beschreven staan in de planregels. Middelzware horeca is slechts toegestaan voor zover het betreft de locatie te gebruiken voor feesten en partijen. De locatie zal niet dagelijks voor zulk gebruik worden ingezet en is vergelijkbaar met het gebruik als trouwlocatie van de Barbarossakapel.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan

21. Bewoner, Cipresstraat 59, 6523 HJ Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
2 april 2014	1. Het karakter van het park zal met de wijziging van het bestemmingsplan ingrijpend veranderen. Het plan geeft ruimte voor de realisatie van een veel te omvangrijk bouwwerk dat de bestaande monumenten in het kleine historische park in het niet doet verdwijnen.	1. In het park is ruimte beschikbaar voor de herbouw van de Donjon, immers de toren heeft er al eerder gestaan, zij het niet in de context van het park. De kapellen zullen inderdaad in een ander ruimtelijk context komen te staan. Nu zijn de kapellen in een oogopslag tegelijkertijd te zien. In de toekomst zal daar de Donjon tussen staan. In de periode van de burcht waren de kapellen ook niet tegelijkertijd te zien. Dat geldt ook voor het negentiende-eeuwse park, toen de heuvel bedekt werd door dichte begroeiing van bomen en struiken. Pas sinds een relatief korte periode zijn de kapellen tegelijkertijd te zien. De toren is vergeleken bij de kapellen relatief zeer groot, mede omdat de omringende bebouwing, die een visuele overgang vormde naar de kleinere kapellen in de nieuwe situatie zal ontbreken. Door de toren uit te voeren in tufsteen met dezelfde kleur en textuur als bij de kapellen, wordt het contrast iets verzacht.
	2. Het plan laat op grote schaal horeca en andere commerciële invulling toe (er worden geen restricties aangegeven), met alle bezoekersstromen van dien, waardoor de huidige rust en de historische beleving van het park zullen verdwijnen.	2. In de planregels worden beperkingen gesteld aan functies en oppervlakten. Hierdoor heeft de gemeente greep op de invulling van de toren. Daarnaast zijn er met de stichting afspraken gemaakt over de exploitatie. Er is geen sprake van grootschalige horeca. In het gebouw mag horeca worden gevestigd met een maximale vloeroppervlak van 250m^2. Daarnaast is ondersteunende horeca toegestaan t.b.v. de functies die beschreven staan in de planregels. Middelzware horeca is slechts toegestaan voor zover het betreft de locatie te gebruiken voor feesten en partijen. De locatie zal niet dagelijks voor zulk gebruik worden ingezet en is vergelijkbaar met het gebruik als trouwlocatie van de Barbarossakapel. Door de realisatie van de toren zullen er inderdaad vermoedelijk meer mensen komen in het park. Dit is ook de bedoeling. Er zal geen sprake zijn van permanent bezoek van grote mensenmassa's. Op dit moment vinden in het Valkhofpark

		geregeld evenementen plaats zoals bijvoorbeeld de Valkhof Festival, de Dag van het levenslied en het Gebroeders van Limburgfestival, waarbij zeer veel mensen het park bezoeken.
	3. De gemeente stort zich mogelijk in een ongewenst financieel avontuur door de invulling en de commerciële haalbaarheid via erfpacht geheel over te laten aan derden, zodat bij exploitatietekorten of bij faillissement de gemeente alsnog kan opdraaien voor de kosten.	3. De gemeente is beheerder van het park en niet eigenaar van het vastgoed. Bij een faillissement is het aan de eigenaar om een opvolger te vinden. De gemeente heeft met de Stichting Donjon een erfpachtovereenkomst gesloten.
	4. Reclamant vindt het ethisch onverantwoord dat de gemeente Nijmegen, als eigenaar van deze historisch uiterst belangwekkende locatie in de Europese geschiedenis, met dit plan instemt zodat het Valkhof wordt beschadigd (bodemarchief) en dat de functionele invulling aan derden wordt overgelaten, waardoor de gemeente definitief haar greep verliest op de kwaliteit en het karakter van het Valkhof.	4. Het grootste deel van het fundament van de Donjon ligt in een beschermd archeologisch Rijksmonument, waar het rijk, vertegenwoordigd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), bevoegd gezag is, en niet de gemeente Nijmegen. Voor dit gedeelte is op de verbeelding de aanduiding “wetgevingszone – waarde archeologie - 4“ opgenomen. Er is een klein hoekje binnen het bouwvlak waar de gemeente wel bevoegd gezag is, en daar is de hoogste gemeentelijk waarde (waarde 3) van kracht. De eisen van de Rijksdienst en de Gemeente op het gebied van archeologisch onderzoek worden op elkaar afgestemd. De Rijksdienst heeft duidelijke eisen gesteld als er aantasting van het bodemarchief plaats vindt. Een eerste inventariserend booronderzoek is recent uitgevoerd, de resultaten zijn inmiddels beschikbaar. Het onderzoek bevestigd de hoge (informatie) waarde van het terrein. Dit is voor de Rijksdienst de reden om eisen te stellen aan de verlening van een monumentenvergunning. De gemeente heeft in het voortraject daar al uitvoerig overleg over gehad met de Rijksdienst. Het uitvoeren van gravend archeologisch onderzoek wordt als harde verplichting opgenomen als één van de voorwaarden die aan de vergunning verbonden worden. Dit zal de uitvoerbaarheid van de plannen niet in de weg staan. De gemeente Nijmegen zal gelijksoortige voorwaarden stellen aan die terreindelen waar eveneens bodemingrepen plaats vonden en die niet onder de verantwoordelijkheid van het Rijk vallen. Het oordeel van de RCE over de mate van aantasting en de gevolgen voor het bodemarchief zijn bepalend voor de verlening van een monumentenvergunning. Een dergelijke vergunning moet

		worden aangevraagd voor zowel het bouwvlak waar de Donjon komt te staan, als alle andere bodemverstorende ingrepen, voor zover deze binnen het beschermde archeologische rijksmonument liggen. In het park is ruimte beschikbaar voor de herbouw van de Donjon, immers de toren heeft er al eerder gestaan, zij het niet in de context van het park. De gemeente heeft een beeldkwaliteitsplan opgesteld zodat zij via de welstandsnota grip heeft op de kwaliteit van het park en Donjon.
	5. OM de volgende redenen zou er niet gebouw mogen worden in het Valkhof: • Nieuwbouw kent geen functionele noodzaak. De gewenste functies kunnen in bestaande leegstaande gebouwen in de stad. • Nieuwbouw kent geen historische noodzaak: herbouw Donjon is onmogelijk. Het oorspronkelijke idee was een exacte reconstructie van de toren die hier tot 1795 gestaan heeft (referendum). Nu een exacte herbouw niet mogelijk is vervalt de reden om de toren te bouwen. • Enkel een toren bouwen om een mooi uitzicht is onvoldoende reden om een archeologisch monument mogelijk aan te tasten (Verdrag van Malta). • Maatschappelijk draagvlak is tanende (bouwcrisis)	5. • De keuze voor de bouw van de Donjon kent inderdaad geen functionele noodzaak, maar is gebaseerd op het referendum uit 2006. • Uitgangspunt is de situatie in de 17de eeuw, omdat de Donjon in deze periode nog compleet was met rondboogvensters en kantelen. Hierdoor is de Donjon het best leesbaar. In de situatie vlak voor de sloop zijn de kantelen niet meer aanwezig en zijn verscheidene vensters dichtgemetseld. Inherent aan een reconstructie is dat er altijd onbekende factoren zijn die in samenhang met de welbekende elementen op basis van de beschikbare bronnen en kennis van de materie ingevuld moeten worden. Er is altijd sprake van interpretatie. • De toren word gebouwd om uitvoering te geven aan het referendum en omdat de Donjon in het verleden op deze locatie heeft gestaan. • De gemeenteraad heeft de uitkomst van het referendum uit 2006 opgevat als een opdracht om de Donjon te verwezenlijken. Zij heeft het college opdracht gegeven om dit uit te voeren. Het college is hiermee aan de slag gegaan. Dit heeft geresulteerd in de ter visielegging van het ontwerpbestemmingsplan (2014). Ook de nieuwe gemeenteraden die zijn aangetreden sinds 2006 zijn tijdig geïnformeerd over de voortgang middels voortgangsreportages. In het coalitieakkoord 2014-2018 staat benoemd dat de verdere ontwikkeling van het Valkhofkwartier in relatie met de Lindenberghaven een impuls kan zijn voor het aantrekken van meer toerisme. De vaststelling van het

	• Economische haalbaarheid is niet aangetoond (geen exploitatieplan)	bestemmingsplan geschiedt door de gemeenteraad. Het actuele draagvlak wordt uiteindelijk meegewogen in de besluitvorming door de raad. • In hoofdstuk 4 van de toelichting van het bestemmingsplan is uitgelegd waarom de gemeente geen exploitatieplan hoeft vast te stellen.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan

22. Bewoner Stockumstraat 2c, 6511 TN Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
1 april 2014	1. Het park is een van de weinige plekken van groen en rust in het centrum. Hierin past geen Donjon van 46 meter met een commerciële invulling om de Donjon te financieren.	1. Door de realisatie van de toren zullen er inderdaad vermoedelijk meer mensen komen in het park. Dit is ook de bedoeling. Er zal geen sprake zijn van permanent bezoek van grote mensenmassa's. Op dit moment vinden in het Valkhofpark geregeld evenementen plaats zoals bijvoorbeeld de Valkhofaffaire, de Dag van het levenslied en het Gebroeders van Limburgfestival, waarbij zeer veel mensen het park bezoeken. In het park is ruimte beschikbaar voor de herbouw van de Donjon, immers de toren heeft er al eerder gestaan, zij het niet in de context van het park. In de planregels worden beperkingen gesteld aan functies en oppervlakten. Hierdoor heeft de gemeente greep op de invulling van de toren. Daarnaast zijn er met de stichting afspraken gemaakt over de exploitatie. Commerciële activiteiten zoals horeca vinden vaker plaats in monumentale parken. Voorbeelden hiervan zijn het vondelpark Amsterdam, Sonsbeekpark Arnhem en Park Valkenberg Breda.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan

23. Eigenaar(s)/bewoners, Galvanistraat 14, 6533 DW Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
1 april 2014	1. Het bestemmingsplan is strijdig met de cultuurhistorische en archeologische status van het park. • In de nieuwe situatie wordt ruimte gegeven aan economische ontwikkeling, terwijl het park zich hier niet voor leent. • De Donjon zou op een terloopse manier in het park geplaatst moeten worden, waarbij wandelaars over een padenstructuur het gebouw moeten bereiken en niet kiezen voor de kortste route over de gazons. • De Donjon dreigt een fantasietoren te worden met historische elementen uit diverse tijdvakken, hetgeen niets van doen heeft met historische reconstructie.	1. Het bestemmingsplan is niet strijdig met de cultuurhistorische en archeologische status van het park. • In het park is ruimte beschikbaar voor de herbouw van de Donjon, immers de toren heeft er al eerder gestaan, zij het niet in de context van het park. In de planregels worden beperkingen gesteld aan functies en oppervlakten. Hierdoor heeft de gemeente greep op de invulling van de toren. Daarnaast zijn er met de stichting afspraken gemaakt over de exploitatie. Commerciële activiteiten zoals horeca vinden vaker plaats in monumentale parken. Voorbeelden hiervan zijn het Vondelpark Amsterdam, Sonsbeekpark Arnhem en Park Valkenberg Breda. Naast de komst van de Donjon wordt ook het park heringericht. Bij de herinrichting van het park rekening gehouden met de verstilde sfeer die past bij de historische context van het park en zal ook het padenstructuur worden aangepast. • Het locatie is gebaseerd op het reconstructieonderzoek dat in opdracht van de gemeente is uitgevoerd door PANSA BV en Arcx. Het doel van het onderzoek was om plaats en verschijningsvorm van de Donjon zo nauwkeurig mogelijk te bepalen. Zie ook het antwoord op uw eerste vraag. • Uitgangspunt is de situatie in de 17de eeuw, omdat de Donjon in deze periode nog compleet was met rondboogvensters en kantelen. Hierdoor is de Donjon het best leesbaar. In de situatie vlak voor de sloop zijn de kantelen niet meer aanwezig en zijn verscheidene vensters dichtgemetseld. Inherent aan een reconstructie is dat er altijd onbekende factoren zijn die in samenhang met de welbekende elementen op basis van de beschikbare bronnen en kennis van de materie ingevuld moeten worden. Er is altijd sprake van interpretatie.

	• Er is geen verband tussen de Nicolaaskapel en de Barbarossa-ruïne enerzijds en de Donjon anderzijds. De Donjon wordt niet authentiek uitgevoerd, terwijl deze deel uit maakte van hetzelfde gebouwencomplex • De Nicolaaskapel en de Barbarossa-ruïne zijn de authentieke restanten van de burcht. De nieuwe Donjon zal de zichtlijn tussen deze twee restanten versperren, waardoor het verband tussen beiden en daarmee bijvoorbeeld het besef van de grootte van de originele burcht zal verdwijnen. Dit effect wordt versterkt doordat de Donjon op het parkniveau wordt verscholen in het groen. • Er kan geen historisch verantwoorde inrichting komen gelet op de moderne bouweisen en de gewenste exploitatiemogelijkheden	• In de verschijningsvorm en de materialisering wordt aansluiting bereikt met de Sint-Nicolaaskapel en de Barbarossaruïne. • De kapellen zullen inderdaad in een ander ruimtelijk context komen te staan. Nu zijn de kapellen in een oogopslag tegelijkertijd te zien. In de toekomst zal daar de Donjon tussen staan. In de periode van de burcht waren de kapellen ook niet tegelijkertijd te zien. En dat geldt ook voor het negentiende-eeuwse park, toen de heuvel bedekt werd door dichte begroeiing van bomen en struiken. Pas sinds een relatief korte periode zijn de kapellen tegelijkertijd te zien. De toren is vergeleken bij de kapellen relatief zeer groot, mede omdat de omringende bebouwing, die een visuele overgang vormde naar de kleinere kapellen in de nieuwe situatie zal ontbreken. Door de toren uit te voeren in tufsteen met dezelfde kleur en textuur als bij de kapellen, wordt het contrast iets verzacht. De Donjon vormt een verwijzing naar het verleden en zal hierdoor het historisch karakter van de plek versterken. • Het ontwerp is gebaseerd op het reconstructieonderzoek dat in opdracht van de gemeente is uitgevoerd door PANSA BV en Arcx. Het doel van het onderzoek was om plaats en verschijningsvorm van de Donjon zo nauwkeurig mogelijk te bepalen. Bovendien moet het ontwerp voldoen aan het beeldkwaliteitsplan vastgesteld door de gemeenteraad op 20 november 2013 , waarin de bevindingen van dit onderzoek zijn overgenomen. De architect is erin geslaagd de moderne eisen op het gebied van daglichttoetreding, ventilatie e.d. op ingenieuze wijze te verwerken in het ontwerp zonder dat dit afbreuk doe aan het 'historische' totaalbeeld.
	2. De gemeente verzaakt haar zorgplicht voor een goed beheer van deze plek. Het gaat hier om een locatie waarvan de cultuurhistorische en monumentale waarde ver boven Nijmegen en zelfs Nederland uitstijgt. Voor de locatie die van waarde is voor geheel (west-)Europa heeft Nijmegen een grote verantwoording voor het	2. De gemeente baseert zich op het referendum van 2006, waarbij een meerderheid van de kiezers zich uitsprak voor bouw van de Donjon en is ervan overtuigd dat ze met deze ontwikkeling een positieve bijdrage levert aan het gebied. In het coalitieakkoord 2014 2-1018 is dit nogmaals herhaald. Het Valkhof is als monument van nationaal belang geregistreerd als rijksmonument.

	beheer. En beheer dat uiteraard de cultuurhistorie op deze plek dient te respecteren. De gemeente voldoet niet aan haar zorgplicht.		Dit houdt onder meer in dat de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed naast de gemeentelijke Commissie Beeldkwaliteit adviseert inzake de wijziging van het rijksmonument, het park en de impact op de beide kapellen.
	3. De gemeente vraagt ten onrechte geen sluitende exploitatievergunning. Dit impliceert dat, mocht het huidige bouwplan niet doorgaan, derde partijen met alternatieve plannen kunnen komen. Toestemming kan niet geweigerd worden indien deze binnen de voorwaarden van het bestemmingsplan vallen.	3.	De gemeente heeft de bouw en het gebruik van de Donjon getoetst en beoordeeld op de financiële haalbaarheid. Er is een ontwikkel- en realisatieovereenkomst afgesloten met de initiatiefnemer. In deze overeenkomst is opgenomen welke functies gehuisvest mogen worden in de Donjon. De Stichting Donjon zal overigens pas tot feitelijke bouw van de Donjon overgaan nadat zij zich heeft verzekerd van langjarige huurovereenkomsten en een exploitant van het horeca gedeelte. In de overeenkomst is afgesproken dat de exploitatieduur van de Donjon minimaal 3 jaar dient te zijn. Daarnaast heeft de gemeenteraad op 20 november 2013 het beeldkwaliteitsplan Valkhofpark – Donjon vastgesteld.
	4. Het ontbreken van een financiële onderbouwing betekent ook een risico voor de archeologie. Het is verre van uit te sluiten dat tijdens de werkzaamheden archeologische vondsten worden gedaan. Juist op deze plek moeten er dan voldoende geld, tijd en middelen zijn om zorgvuldig met deze vondsten om te gaan.	4.	Binnen de contouren van het beschermde archeologische Rijksmonument is het rijk het bevoegde gezag. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) stelt strenge eisen aan het benodigde archeologische onderzoek. Een eerste inventariserend booronderzoek is recent uitgevoerd. De RCE heeft herhaaldelijk laten weten dat het archeologisch onderzoek dat uitgevoerd moet worden, uitgevoerd moet worden ongeacht de kosten die daaraan verbonden zijn. Conform het Verdrag van Malta en de Nederlandse wetgeving liggen deze kosten bij de initiatiefnemer. In de erfpacht overeenkomst met de initiatiefnemer is dit ook specifiek benoemd en is opgenomen dat de kosten voor rekening komen van de initiatiefnemer.
	5. De gemeente heeft besloten om de ambtelijke kosten ten behoeve van dit plan niet in rekening te brengen. De vraag is of hier geen sprake is van ontoelaatbare staatssteun en het risico bestaat dat deze kosten in een later stadium alsnog ten laste van de bouw komen, hetgeen uiteraard het financiële risico vergroten.	5.	Samenwerkings- en Realisatieovereenkomst met Stichting Donjon geborgd.
	6. In de toelichting wordt verwezen naar het referendum dat is gehouden over de Donjon. In het referendum was als uitdrukkelijke voorwaarde opgenomen dat de gemeente geen financiële bijdrage zou leveren aan het project. Nu de gemeente besloten heeft om de	6.	In de destijds door de raad aangenomen motie wordt gesproken over het niet leveren van een gemeentelijke bijdrage aan de stichtingskosten van de Donjon. Een bijdrage in de vorm van ambtelijke plankosten is wel onderdeel geweest. Het niet in rekening brengen van ambtelijke kosten is daarmee in

	ambtelijke kosten niet in rekening te brengen is een wezenlijk onderdeel van het referendum gewijzigd en verliest dit referendum aan waarde.	overeenstemming met de betreffende motie.
	7. Toen in 2006 het referendum werd gehouden was de economische situatie volledig anders dan nu in 2014. We zitten midden in een economische crisis, die de gemeente noopt tot bezuinigingen. Daarbij wordt ook de cultuurhistorie niet ontzien. Het huis van de Geschiedenis dreigt te worden gesloten en de Stevenskerk is dringend aan een opknapbeurt toe. De economische crisis legt uiteraard ook extra druk op de exploitatie van de Donjon. Maar ook de keuze tussen geld besteden aan de replica van een Donjon of aan echte monumenten (Stevenskerk, Mariënburgkapel) kan een verschuiving in het maatschappelijke draagvlak veroorzaken. Wat betreft het draagvlak is alleen verwijzen naar een referendum uit 2006 te mager.	7. Het huis van de Nijmeegse geschiedenis blijft open deze collegeperiode. De restauratie van Stevenskerk en toren is gestart en zal in de zomer van 2015 worden afgerond. De gemeenteraad heeft de uitkomst van het referendum uit 2006 opgevat als een opdracht om de Donjon te verwezenlijken. Zij heeft het college opdracht gegeven om dit uit te voeren. Het college is hiermee aan de slag gegaan. Dit heeft geresulteerd in de ter visielegging van het ontwerpbestemmingsplan (2014). Ook de nieuwe gemeenteraden die zijn aangetreden sinds 2006 zijn tijdig geïnformeerd over de voortgang middels voortgangsreportages. In het coalitieakkoord 2014-2018 staat benoemd dat de verdere ontwikkeling van het Valkhofkwartier in relatie met de Lindenberghaven een impuls kan zijn voor het aantrekken van meer toerisme. De vaststelling van het bestemmingsplan geschiedt door de gemeenteraad. Het actuele draagvlak wordt uiteindelijk meegewogen in de besluitvorming door de raad.
	8. In het bestemmingsplan wordt aangegeven dat er een spanningsveld is tussen de functie van de toren en de druk op het park. Dit leidt er echter niet toe dat aan de functie kwantitatieve en toetsbare grenzen worden opgelegd. Niet alleen wordt de horecafunctie erg ruim gehouden, zodat een hotel, restaurant en bed & breakfast mogelijk zijn. Maar ook worden hier fysiek geen beperkingen aan opgelegd, door het aantal vierkante meters voor deze functies te beperken. Met dit bestemmingsplan kan het gehele gebouw ingezet worden voor horeca, wat negatieve gevolgen kan hebben voor de druk op het park.	8. In de planregels worden beperkingen gesteld aan functies en oppervlakten. Hierdoor heeft de gemeente greep op de invulling van de toren. Daarnaast zijn er met de stichting afspraken gemaakt over de exploitatie. Er is geen sprake van grootschalige horeca. In het gebouw mag horeca worden gevestigd met een maximale vloeroppervlak van 250m^2. Daarnaast is ondersteunende horeca toegestaan t.b.v. de functies die beschreven staan in de planregels. Middelzware horeca is slechts toegestaan voor zover het betreft de locatie te gebruiken voor feesten en partijen. De locatie zal niet dagelijks voor zulk gebruik worden ingezet en is vergelijkbaar met het gebruik als trouwlocatie van de Barbarossakapel. Commerciële activiteiten zoals horeca vinden vaker plaats in monumentale parken. Voorbeelden hiervan zijn het Vondelpark Amsterdam, Sonsbeekpark Arnhem en Park Valkenberg Breda.

	9. De horecabestemming is te ruim. In het bestemmingsplan wordt “middelzware horeca” als mogelijke invulling voor de toren genoemd. Echter in de staat van horeca-activiteiten staat vermeld dat middelzware horeca aanzienlijke overlast voor de omgeving kan opleveren. De enige oplossing voor dit probleem is de aard en de omvang van de horeca te beperken tot een aanvaardbaar niveau.	9. De gemeente heeft de planregels aangepast, zie ook het antwoord bij vraag 8.
	10. In de planregels is geen enkele bepaling opgenomen ten aanzien van de cultuurhistorische uitstraling van het op te richten bouwwerk. Ten aanzien van archeologische vondsten wordt aangegeven dat deze zo mogelijk gevisualiseerd moeten worden. Opnieuw een boterzachte omschrijving, immers op grond waarvan wordt bepaald of visualisering mogelijk is. Moet hier budget voor worden gerealiseerd?	10. De gemeente Nijmegen heeft het beeldkwaliteitsplan Valkhofpark – Donjon vastgesteld voor de bouw van de Donjon. Hierin staan voorwaarden waaraan het uiterlijk van de Donjon moet voldoen. De gemeente streeft naar hergebruik van spolia en een tentoonstelling van de vondsten op de begane grond in het gebouw. Gemeente hoeft hiervoor geen budget te reserveren.
	11. De Donjon zal moeten worden aangesloten op in ieder geval elektriciteit en het riool. Eventueel ook nog kabel en gas. Voor een aantal voorzieningen kan een koppeling worden gemaakt met de Nicolaaskapel, maar ook dan moet nog een behoorlijke afstand worden overbrugd. Deze Nicolaaskapel heeft geen aansluiting met het riool. Gezien de horecafunctie, moet het hier gaan om een flinke aansluiting of buis, die een behoorlijke aantasting van het bodemarchief kan betekenen. Het bestemmingsplan dient duidelijk te maken waar en hoe genoemde aansluitingen (kunnen) worden gerealiseerd.	11. Dit wordt niet geregeld in bestemmingsplannen maar bij de vergunningverlening. In dit geval zal dat de monumentenvergunning zijn die wordt afgegeven door de Rijksdienst namens de Minister van OCW.
	12. De afvoer van afvalstoffen, waaronder de vetresten uit de keuken. Hoe gaan deze afgevoerd worden, als verkeer in het park niet wordt toegestaan.	12. Voor vetresten uit de keuken dient een vetafscheiders te worden geplaatst. Dat kan inpandig zijn (in de keuken) of uitpandig door middel van een controleputje. Deze hoeven technisch gezien niet met gemotoriseerd vervoer te worden afgevoerd en is een particuliere aangelegenheid.
	13. In het bestemmingsplan staat “De Donjon lijkt zoveel mogelijk op het origineel”. Ook hier de vraag: wat is zoveel mogelijk? Welke criteria worden gebruikt om dit uitgangspunt te toetsen? Welke bouwmaterialen worden	13. De gemeente Nijmegen heeft het beeldkwaliteitsplan Valkhofpark – Donjon vastgesteld voor de bouw van de Donjon. Hierin staan voorwaarden waaraan het uiterlijk van de Donjon moet voldoen. De wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de

	gebruikt, de criteria zijn niet benoemd waaraan het bouwmateriaal moet voldoen. Wat wordt verstaan onder een 'subtiele sponsor vermelding'. Een aanduiding van de maximale grootte is hier wenselijk.	algemene plaatselijke verordening (APV) en de Uitwerkingsnota beeldkwaliteit zijn de instrumenten die het juridisch kader vormen om reclame en andere uitingen te reguleren. Bij een aanvraag voor een reclame-uiting zal te zijne tijd beoordeeld worden of deze direct of indirect afbreuk doet aan zijn omgeving. Zie ook het antwoord bij vraag 10.
	14. De verbeelding heeft een aanduiding "horeca categorie 5" Vervolgens wordt uitgebreid ingegaan op de beperkingen die worden opgelegd aan ondersteunende horeca. Zolang echter aan de horecafunctie nauwelijks beperkingen worden opgelegd – en in ieder geval niet met betrekking tot het aantal m^2 – is de beperking ten aanzien van de ondersteunende horeca vooral theoretisch. Als ondersteunende horeca te groot wordt verandert het gewoon in horeca en die is toegestaan. Waarom de bepaling dat ondersteunende horeca alleen is toegestaan mits binnen 50 meter geen soortgelijke voorziening aanwezig is opgenomen. Deze bepaling heeft hier geen nut en geeft ons niet de indruk van een zorgvuldig opgesteld bestemmingsplan.	14. In een eerdere beantwoording bij vraag 1 en 8 is al ingegaan op de maximale m^2 voor horeca. De bepalingen over afstand tot andere ondersteunende of reguliere horeca is komen te vervallen in het bestemmingsplan.
	15. Het Valkhofpark heeft een belangrijke functie in de Nijmeegse groenstructuur. Ze maakt deel uit van de groene ring rond het centrum die vanuit Valkhofpark en Hunnerpark, via de groene singels doorloopt naar het Kronenburgerpark. Naast de functie voor de (stads-)natuur hebben de parken ook een belangrijke functie voor de bewoners. Nijmegen heeft vastgesteld dat iedere bewoner binnen 300 meter van zijn woning een groenvoorziening moet hebben. Een wezenlijk aspect van een park is dat de gebruiker ervan rust kan ervaren. Om deze reden achten wij een horecafunctie in het park niet acceptabel. En uiteraard al helemaal niet al deze horeca niet duidelijk is begrensd door het aantal vierkante meters en de aard van de horeca. Hooguit kan in het park ondersteunende horeca worden toegestaan. Hotels en bed & breakfast zijn wat ons betreft niet aan de orde.	15. Het Valkhofpark is onderdeel van de hoofdgroenstructuur en levert als groenelement een belangrijke bijdrage aan het imago en de identiteit van de stad. In het beleidsplan de Groen Draad wordt aangegeven dat het groen meerdere functies kan vervullen. De sociale functie is daar één van. Het groen kan dienen als centraal punt waar mensen elkaar ontmoeten. In een eerdere beantwoording is al ingegaan op de maximale m^2 voor horeca en beleving van het park.

	16. Het bouwmateriaal zal schade aanbrengen aan onder andere bomen. Daarnaast bestaat het gevaar van het inklinken van de bodem, hetgeen schade kan opleveren aan het bodemarchief.	16. Inklinken lijkt gezien de bodemopbouw niet voor de hand te liggen. Dit is een verschijnsel dat vooral optreedt bij nieuw opgebrachte grond, en als bijvoorbeeld veen oxideert nadat de zuurstof afdekkende kleilagen verdwenen of doorbroken zijn. De diepere ondergrond van de heuvel bestaat uit grof zand en keileem, resten van de spoelzandwaaierhoogvlakte die van de flanken van de eigenlijke stuwwal afgespoeld zijn. Net als mogelijke erosie effecten zijn dit zaken waar de RCE bij de vergunningverlening aandacht voor zal vragen.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan

24. Stichting Platform tot behoud van het Valkhofpark, Cipresstraat 59, 6523 HJ Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
28 maart 2014	1. Deze zienswijze is identiek aan zienswijze nummer 7	1. Voor de beantwoording verwijs ik u naar nummer 7.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan

25. Eigenaar(s)/bewoners, Burchtstraat 144, 6511 RK Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
1 april 2014	1. In het ontwerpbestemmingsplan staat dat het Valkhofpark een meervoudige (archeologisch) monumentale status heeft. Verder wil de gemeente zich manifesteren als de oudste stad van Nederland. Maar verder op beweert de gemeente dat de Donjon de monumentale status zou onderstrepen en dat de Donjon een meerwaarde zou betekenen voor de stad. Maar is dit wel zo? De locatie is immers kwetsbaar en daarom	1. Het grootste deel van het fundament van de Donjon ligt in een beschermd archeologisch Rijksmonument, waar het rijk, vertegenwoordigd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), bevoegd gezag is, en niet de gemeente Nijmegen. Voor dit gedeelte is op de verbeelding de aanduiding “wetgevingszone – waarde archeologie -4 “ opgenomen. Er is een klein hoekje binnen het bouwvlak waar de gemeente wel bevoegd gezag is, en daar is de hoogste gemeentelijk waarde (waarde 3) van kracht. De eisen

	dient de gemeente extra zorgvuldig te zijn.	van de Rijksdienst en de gemeente op het gebied van archeologisch onderzoek worden op elkaar afgestemd. De Rijksdienst heeft duidelijke eisen gesteld als er aantasting van het bodemarchief plaats vindt. Een eerste inventariserend booronderzoek is recent uitgevoerd, de resultaten zijn inmiddels beschikbaar. Het onderzoek bevestigd de hoge (informatie) waarde van het terrein. Dit is voor de Rijksdienst de reden om eisen te stellen aan de verlening van een Monumentenvergunning. De gemeente heeft in het voortraject daar al uitvoerig overleg over gehad met de Rijksdienst. Het uitvoeren van gravend archeologisch onderzoek wordt als harde verplichting opgenomen als één van de voorwaarden die aan de vergunning verbonden worden. Dit zal de uitvoerbaarheid van de plannen niet in de weg staan. De gemeente Nijmegen zal gelijksoortige voorwaarden stellen aan die terreindelen waar eveneens bodemingrepen plaats vonden en die niet onder de verantwoordelijkheid van het Rijk vallen. Het oordeel van de RCE over de mate van aantasting en de gevolgen voor het bodemarchief zijn bepalend voor de verlening van een Monumentenvergunning. Een dergelijke vergunning moet worden aangevraagd voor zowel het bouwvlak waar de Donjon komt te staan, als alle andere bodemverstorende ingrepen, voor zover deze binnen het beschermde archeologische rijksmonument liggen. De verwachting is de ontwikkeling van het Valkhofkwartier (inclusief Donjon) in relatie met de Lindenberghaven een impuls kan zijn voor het aantrekken van meer toerisme.
	2. In het ontwerpbestemmingsplan wordt geen rekening gehouden met de bijzondere monumentale status van het Valkhof, waardoor het plan in archeologische zin gelijk is aan elke ander plan op monumentale grond. Daardoor zou er tijdsdruk kunnen ontstaan door dit project (bij gewoon archeologisch onderzoek is dit vaak het geval). Extra onderzoektijd is vereist, te meer omdat de gemeente deze plek wil ontwikkelen t.b.v. haar manifestatie als oudste stad.	2. In de erfpachtovereenkomst is opgenomen dat de initiatiefnemer vóór de bouw door de gemeente en voor rekening van de initiatiefnemer archeologisch onderzoek wordt uitgevoerd conform een door de gemeente op te stellen programma van eisen, een en ander zoals bepaald in de ontwikkel- en realisatieovereenkomst. Zie ook het antwoord op uw eerste vraag.
	3. Een goed archeologisch onderzoek op het Valkhofpark is ook een goede mogelijkheid om de grote historie van Nijmegen in het nieuws te brengen. Dit onderzoek kan	3. In de planregels onder 'algemene aanduidingsregels' zijn regels opgenomen dat eerst een monumentenvergunning ex artikel 11 van de Monumentenwet 1988 te worden aangevraagd. Hiermee is

	ook nieuw inzicht geven voor de nieuwe Donjon en daarmee is onderzoek in feite voorwaardelijk. Die voorwaarde ontbreekt in het bestemmingsplan. Ik heb geen bezwaar tegen extra kosten als deze onbelemmerd archeologisch onderzoek mogelijk maken. Maar extra kosten voor het verwerken van eventuele archeologische vondsten in de Donjon horen m.i. niet tot de plankosten. Maak niet dezelfde fout als met de Verloren Toren op plein 1944. Ik wil nogmaals benadrukken ik ben tegen deze ontwikkeling. Dit punt is puur bedoeld om beperkingen aan het licht te brengen.	het archeologisch onderzoek verzekerd.
	4. Over de hoogte zijn veel onduidelijkheden: “Uit historische documenten is gebleken dat de Donjon 43,5 meter hoog was.” (3.1.3.1. pag 14). Hoe kan dit worden gerijmd met “in het bestemmingsplan is een bouwhoogte aangehouden van 46 meter”? (iets verder op dezelfde pagina). Verder blijkt de optelling van de maatvoering (3.3.3.6) ook niet in overeenstemming te zijn: 36 meter (maaiveld t/m kantelen) + 9 meter (maximale hoogte kap) + 5 meter (maximale hoogte bekroning met dakruiter), maakt 50 meter. Hoe moeten deze verschillende maatvoeringen gelezen worden? Wat is nu de beoogde hoogte? Als er wordt uitgegaan van historische feiten dan dient een te bouwen Donjon een hoogte te krijgen van 43,5 meter.	4. Uitgangspunt is de situatie in de 17de eeuw, omdat de Donjon in deze periode nog compleet was met rondboogvensters en kantelen. Hierdoor is de Donjon het best leesbaar. In de situatie vlak voor de sloop zijn de kantelen niet meer aanwezig en zijn verscheidene vensters dichtgemetseld. In paragraaf 3.1.3.1 van de toelichting is de hoogte van de Donjon aanpast. De toelichting komt nu overeen met de planregels en de verbeelding.
	5. In het bestemmingsplan is geen minimumhoogte opgenomen. Dit kan onvoorziene gevolgen hebben. Neem bijvoorbeeld de situatie waarin een hoge reconstructie als de uitkijktoren financieel onhaalbaar blijkt. In dat geval kan een andere partij komen met een nieuw plan, voor bijvoorbeeld een middeleeuws themarestaurant van 25 meter hoog, dat financieel wel haalbaar is. In zo’n geval mag de gemeente dat plan niet weigeren.	5. Het is niet gebruikelijk om een minimumhoogte op te nemen. De gemeente heeft met de initiatiefnemer een ontwikkel- en realisatieovereenkomst afgesloten. In deze overeenkomst en het door de raad vastgestelde beeldkwaliteitsplan Valkhofpark – Donjon zijn eisen geformuleerd waaraan het ontwerp moet voldoen.
	6. Het ontwerpbestemmingsplan is niet helder welk moment in de geschiedenis als uitgangspunt is genomen voor de reconstructie. “ …. De oorspronkelijke toren uit de 17de eeuw , of het moment van zijn afbraak in 1796. Is het de bedoeling om een 17de eeuwse	6. Uitgangspunt is de situatie in de 17de eeuw. Voor de verdere beantwoording verwijs ik naar het antwoord bij nummer 4.

	Donjon na te bouwen, of een van eind 18de eeuw?	
	7. Mocht de gemeente kiezen voor een Donjon van vlak vóór de afbraak, zeg 1795, dan is een reconstructie met kantelen een anachronisme. Dit zou dan ook in strijd zijn met het beeldkwaliteitsplan 2013 die is opgesteld voor de Donjon.	7. Zie antwoord op eerdere vraag. Het bestemmingsplan is in overeenstemming met het vastgestelde beeldkwaliteitsplan Valkhofpark - Donjon.
	8. Na het lezen van de zin "Met de realisatie van de Donjon ontstaat er een geheel nieuwe situatie, een situatie die in historische zin nooit heeft bestaan heeft." (3.1.3, pag 12) vraag ik mij af of het wel mogelijk is om een toren van zo een grote omvang in het Valkhofpark te realiseren.	8. In het park is ruimte beschikbaar voor de herbouw van de Donjon, immers de toren heeft er al eerder gestaan, zij het niet in de context van het park.
	9. De landschapsstijl is kenmerkend voor het park, hetgeen betekent dat vrij zicht door het park inherent is. Het Valkhofpark heeft de uniek eigenschap dat nagenoeg overal in het park beide oorspronkelijke monumenten (St. Nicolaaskapel en Barbarossaruïne) altijd zichtbaar zijn. Daar is de hele opzet van het monumentale park voor bedoeld: het bezoeken van het park is hierdoor een historische belevenis. Met de plaatsing van de Donjon komt daar een einde aan, want het zicht tussen beide monumenten verdwijnt: de ruïne is niet meer zichtbaar vanaf (de omgeving van) de kapel en andersom. Daar het park sinds 1973 een geregistreerd rijksmonument is, dient de landschapsstijl te worden gerespecteerd. Het is onmogelijk om het unieke karakter van het park te bewaren met een Donjon.	9. Vrij zicht is juist geen kenmerk van de Landschapsstijl. In de periode van de burcht en in de vroegere historische parkontwerpen was nooit sprake van een zichtrelatie tussen beide kapellen. Het huidige ontwerp heeft ook geen formele zichtlijn. Het beseft van de enorme afmetingen van de burcht wordt juist veel duidelijker aan de hand van de Donjon. Nu zijn de kapellen in een oogopslag tegelijkertijd te zien. In de toekomst zal daar de Donjon tussen staan. In de periode van de burcht waren de kapellen ook niet tegelijkertijd te zien. En dat geldt ook voor het negentiende-eeuwse park, toen de heuvel bedekt werd door dichte begroeiing van bomen en struiken. Pas sinds een relatief korte periode zijn de kapellen tegelijkertijd te zien. De toren is vergeleken bij de kapellen relatief zeer groot, mede omdat de omringende bebouwing, die een visuele overgang vormde naar de kleinere kapellen in de nieuwe situatie zal ontbreken. Door de toren uit te voeren in tufsteen met dezelfde kleur en textuur als bij de kapellen, wordt het contrast iets verzacht.
	10. Het park is jaarlijks tijdens diverse evenementen een podium voor veel publiek dat in de daar gecreëerde situatie, kan genieten van de locatie. De gemeente besteed in het bestemmingsplan hier te weinig aandacht aan. Activiteiten als het Gebroeders van Limburgfestival zijn extra interessant om de cultuurhistorische waarde	10. Bij de herinrichting van het park blijft er ruimte beschikbaar voor het houden van festivals (Dag van het levenslied, Valkhof Festival, Gebroeders van Limburgfestival, e.d.) De keuze voor de bouw van de Donjon en daarmee voor de visualisatie van een bepaalde historische periode is gebaseerd op het referendum van 2006. Een belangrijk nevenaspect hierbij was

	van het Valkhof te onderstrepen. De gemeente heeft dan ook te weinig gedaan om onderzoek te doen naar alternatieven voor de realisatie van de Donjon en voor het promoten van haar verleden. Om die reden alleen al is het bouwen van een 18de eeuwse Donjon historisch zeer beperkt. De gemeente kan de keuze van de historische periode beter (letterlijk) open laten en jaarlijks een thema gebruiken om die gekozen periode dan opnieuw tot leven te wekken. Denk daarbij aan een tijdelijke constructie van het Romeinse Castellum. Het Valkhof heeft immers een historie van 2 millennia en niet één (willekeurig gekozen) periode. Dit alternatief is niet door onderzocht en is bovendien cultuurhistorisch verantwoorder en doet Nijmegen daarom meer recht. Bovendien kan het thema jaarlijks aangepast worden aan nieuwe (archeologische) vondsten en ontdekkingen. Het maakt de herbouw van de Donjon overbodig.	de creatie van een openbaar toegankelijk uitzichtpunt in navolging van de steiger Donjon.
	11. Met de realisatie van de dominerende Donjon wordt het stadsgezicht benedenstad ernstig aangetast, terwijl die skyline als rijksmonument wettelijk beschermd is.	11. De gemeente is van mening dat de skyline extra kwaliteit krijgt door toevoeging Donjon. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is evenals de gemeentelijke Commissie Beeldkwaliteit adviseren over de bouw van de Donjon en de impact ervan op het beschermd stadsgezicht. Deze onafhankelijke adviseurs betrekken de wettelijke bescherming van monument en stadsgezicht bij hun oordeel.
	12. De archeologische waarde zal worden bedreigd door bouwactiviteiten. Ook al zou er eerst voorzichtig op de bouwlocatie onderzoek gedaan worden, dan nog vormen bouwmateriaal zoals bouwkranen een gevaar. Dit leidt namelijk tot verzakkingen van de bodem (en daarmee beschadiging van het archeologisch materiaal ook buiten het plangebied. Ook transport van machines en bouwmateriaal zijn een gevaar. In het bestemmingsplan worden geen extra voorwaarden genoemd om die bedreiging te beperken. Andere risico's zijn: • Aanleg van ondergrondse infra (gas, water, riool, elektra) • Aan- en afvoer van goederen voor de horecabestemming.	12. In het contract tussen de gemeente Nijmegen en de Stichting Donjon staat vermeld dat er geen gemotoriseerde voertuigen mogen worden ingezet voor de expeditie. De paden in het park worden zodanig aangepast dat verzakking en schade wordt tegengegaan. Hulpdiensten moeten wel het gebouw kunnen bereiken. Voor de inrichting van het park voor de drie grote festivals (Gebroeders van Limburgfestival, Valkhof Festival en Dag van het Levenslied wordt verkeer voor op- en afbouw beperkt toegestaan conform vergunningsvoorwaarden. In het antwoord op uw eerste vraag is uitvoerig ingegaan op de monumentale status van het Valkhofpark.

	13. In het ontwerpbestemmingsplan worden ook een aantal klimaataspecten genoemd. Het microklimaat wordt beïnvloed door verandering van de verhouding van 'bebouwd en gegroend' (klimaatparagraaf). De aanwezigheid van de Donjon en renovatie van het park kan deze verhouding veranderen. De Donjon is een enorm bouwwerk. Om de verhouding niet te verstoren zal er veel groen nodig zijn. Het ontwerpbestemmingsplan onderschrijft dit slechts ten dele. Er wordt geen uitspraak gedaan over de hoeveelheid groen om de genoemde verhouding onveranderd te laten. Verder gaat het ontwerpbestemmingsplan niet in op de aanwezige archeologische restanten en hoe beplanting van met name bomen deze kunnen verstoren. Met de realisatie van de Donjon ontstaat er een andere indeling, waardoor bomen ook op andere plaatsen zouden moeten komen te staan. In het Archeologisch waarderend booronderzoek Valkhofpark wordt gewezen op de nieuwe vondst van een onbekend gebouw (pagina 9). In het ontwerpbestemmingsplan wordt niet ingegaan op de invloed van de plaatsing van groen en verstoring van deze vondsten. Het ontwerpbestemmingsplan dient ook randvoonwaarden te bevatten voor de groenindeling van het park dat het bestaande en nieuw gevonden bodemmateriaal niet mag bedreigen. Concreet kan dit betekenen dat begroening niet buiten de bestaande locatie mogelijk is. Op grond van de voorgeschreven verhouding bebouwd en gegroend zou een Donjon dus niet meer mogelijk zijn.	13. Er worden geen bomen gerooid ten behoeve van de Donjon. Er worden wel veel bomen bijgeplant, waardoor de biomassa toeneemt. Het bijplanten van bomen zal uiterst zorgvuldig gebeuren teneinde het bodemarchief niet te beschadigen. De aanleg van bomen valt onder de mogelijke bodemverstoringen en is daarmee onderdeel van de monumentenvergunning, die door de RCE beoordeeld zal worden. De RCE kan eisen stellen aan archeologisch onderzoek ter plaatse, of de ingreep als te ernstig aanmerken en daarmee afwijzen.
	14. In de klimaatparagraaf van de toelichting wordt ook de aanleg van een bodemenergiesysteem van het gesloten type gesuggereerd. Dit lijkt een standaard toevoeging voor bestemmingsplannen, maar gezien de aanwezigheid van veel archeologisch materiaal in de bodem lijkt dit moeilijk te verenigen met een bodemenergiesysteem.	14. De aanleg van een bodemenergiesysteem valt onder de mogelijke bodemverstoringen en is daarmee onderdeel van de Monumentenvergunning, die door de RCE beoordeeld zal worden. De RCE kan eisen stellen aan archeologisch onderzoek ter plaatse, of de ingreep als te ernstig aanmerken en daarmee afwijzen.

	15. Erosieverschijnselen zijn een concreet gevaar voor het Valkhof. Het plaatsen van een gebouw met de omvang van de Donjon vormt een groot risico voor de totale locatie. In het ontwerpbestemmingsplan worden geen tegenmaatregelen vermeld of eisen gesteld om verdere erosie te voorkomen.	15. Bij de vergunningverlening zal door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) ongetwijfeld ook op dit aspect gelet worden. De RCE pleegt in voorkomende gevallen uitvoerig onderzoek te vragen naar bijvoorbeeld zetting, verstoring van het grondwaterniveau en andere, niet direct door gravende werkzaamheden optredende bedreigingen van het bodemarchief.
	16. In de toelichting staat expliciet dat "Een horecafunctie past bij het karakter van de Donjon." Deze stelling zou voortkomen uit de horecanota Gastvrij Nijmegen. De gemeente heeft geen verklaring gegeven waarom de horecafunctie past bij de Donjon, behalve dat het een unieke locatie betreft vanuit horecastandpunt. Dat de horeca hier zo over denkt, is volkomen begrijpelijk, maar er wordt geen enkele verklaring gegeven waarom de gemeente daarin meegaat.	16. Het toeristisch product van de gemeente Nijmegen is gebaseerd op drie belangrijke pijlers, namelijk de attractieve binnenstad (de voornaamste bezoekerstrekker), het verleden van de stad en de verbinding stad-groene omgeving. De Donjon draagt bij aan twee van de drie pijlers. De Donjon heeft een bijzonder karakter, waarop bezoekers direct afkomen. Horeca in de Donjon maakt het voor bezoekers aantrekkelijk om in de Donjon langer te verblijven. Vanuit de Horecanota wordt horeca in unieke locaties mogelijk gemaakt. De Donjon is een treffend voorbeeld van zo'n unieke locatie.
	17. Lichte- en middelzware horeca is mogelijk gemaakt. De genoemde voorwaarden zijn beperkt. Het zou moeten gaan om horeca activiteiten die ondergeschikt zijn aan de hoofdactiviteit (economische paragraaf). Niet duidelijk is wat bedoeld wordt met toelaatbare hoofdactiviteiten. Een hoofdactiviteit als congrescentrum of vergaderlocatie is mogelijk. Vervolgens redeneert de gemeente dat ondersteunende horeca mogelijk moet zijn. Door de toevoeging in het bestemmingsplan "er wordt hier geen positieve of negatieve lijst gegeven" (paragraaf 3.1.3.2 Programma) blijft er veel onduidelijkheid. De toegestane programmering van de Donjon is daardoor te vrijblijvend.	17. In de planregels worden beperkingen gesteld aan functies en oppervlakten. Hierdoor heeft de Gemeente greep op de invulling van de toren. Daarnaast zijn er met de stichting afspraken gemaakt over de exploitatie. Er is geen sprake van grootschalige horeca. In het gebouw mag horeca worden gevestigd met een maximale vloeroppervlak van 250m^2. Daarnaast is ondersteunende horeca toegestaan t.b.v. de functies die beschreven staan in de planregels. Middelzware horeca is slechts toegestaan voor zover het betreft de locatie te gebruiken voor feesten en partijen. De locatie zal niet dagelijks voor zulk gebruik worden ingezet en is vergelijkbaar met het gebruik als trouwlocatie van de Barbarossakapel. Commerciële activiteiten zoals horeca vinden vaker plaats in monumentale parken. Voorbeelden hiervan zijn het vondelpark Amsterdam, Sonsbeekpark Arnhem en Park Valkenberg Breda.
	18. Op dezelfde pagina wordt een hotelfunctie niet uitgesloten. Dat geldt ook voor een bed and breakfast (1.5 pag 54). Op pag 87 wordt een definitie gegeven van middelzware horeca. Deze vorm van horeca kan	18. De planregels zijn aangepast zodat bepaalde functies niet meer mogelijk zijn. Zie ook het antwoord op uw vorige vraag.

	aanzienlijke horeca veroorzaken voor omwonenden door de openingstijden (ook ´s nachts) en/of de grote verkeersaantrekkende werking. Het plan stelt daarnaast geen beperkingen aan de omvang, relatief nog absoluut, van deze ondersteunende activiteiten. Een café/restaurant, als ondersteunende horeca, behorende bij een uitkijktoren is mogelijk.	
	19. De horeca in de Donjon krijgt een hoofdkarakter. Minimaal 3 van de 7 verdiepingen zijn bedoeld voor horeca.	19. Zie het antwoord op vraag 17 en 18.
	20. Al deze activiteiten maken een drukte-eiland in het park. De toe- en afvoer van mensen en goederen verstoren het karakter van de huidige functie, namelijk als wandelgebied en rustlocatie midden in het centrum. Het plan bevat te weinig voorwaarden om overlast overdag en in de avond en nacht tegen te gaan.	20. Door de realisatie van de toren zullen er inderdaad vermoedelijk meer mensen komen in het park. Dit is ook de bedoeling. Er zal geen sprake zijn van permanent bezoek van grote mensenmassa's. Op dit moment vinden in het Valkhofpark geregeld evenementen plaats zoals bijvoorbeeld de Valkhofaffaire, de Dag van het levenslied en het Gebroeders van Limburgfestival, waarbij zeer veel mensen het park bezoeken.
	21. De gemeente neemt een ongekend groot risico met dit plan. Het Valkhof wordt bedreigd. De exploitatie en het bijbehorende risico wordt volledig bij de ontwikkelaars gelegd, maar neemt zelf ook een groot risico, zoals oplopende plankosten.	21. In de overeengekomen ontwikkel- en realisatieovereenkomst tussen de gemeente Nijmegen en de Stichting Donjon is bepaald dat mocht onverhoopt het niet tot de bouw van de Donjon komen, de gemeente wordt gecompenseerd op de gemaakte plankosten.
	22. Het ontwerpbestemmingsplan is incompleet. Minder dan een halve pagina wordt besteed aan de uitvoerbaarheid, waarvan één alinea aan standaardtekst t.a.v. de inspraakverordening. De economische uitvoerbaarheid zou eenvoudigweg overbodig zijn. De redenatie is simplistisch omdat aanpassingen van het plan ten laste komen van de planexploitatie van de Donjon (4.1 pag 48). Bij het referendum zijn 4 randvoorwaarden gesteld. Twee ervan staan vermeld in het ontwerpbestemmingsplan (3.1.3.2. pag 14). De derde is dat de raad het laatste woord heeft bij de invulling van de plannen met de Donjon. De vierde voorwaarde, ´de herbouw kost de gemeente geen geld´, lijkt van tafel en	22. Alle financiële afspraken en het stellen van zekerheden over en weer zijn vastgelegd in de ontwikkel- en realisatieovereenkomst tussen gemeente en stichting Donjon. Voor de onderbouwing van de financiële haalbaarheid is naast een projectplan ook een exploitatiebegroting ingediend en getoetst. Deze maakt duidelijk dat de exploitatie financieel sluitend is, mits de Stichting meerjarige huurcontracten weet te sluiten. In een dergelijk geval zal de Stichting garant staan voor de exploitatie van de Donjon voor tenminste 3 jaar. In de ontwikkel- en realisatie overeenkomst is bepaald dat de Stichting Donjon pas mag starten met de bouw van de Donjon nadat zij ten minste 70% van de te realiseren ruimten verhuurd zijn en een sluitende financiering is verkregen. Eén en ander nadat toetsing hiervan door de gemeente heeft plaats gevonden.

	wordt in het ontwerpplan niet meer vermeld. De gemeente heeft in 2012 een raadsvoorstel aangenomen waar de plankosten voor rekening komen van de gemeente. Dat zou de redenering op pag. 48 in het ontwerpplan moeten rechtvaardigen. Inmiddels zijn we 2 jaar verder. De plankosten nemen ongetwijfeld nog steeds toe. In het raadsvoorstel van 2012 gaat het om een bedrag van 450.000 euro. De raad geeft hiermee een vrijbrief om de kosten voor aanpassing van het bestemmingsplan ongelimiteerd te laten oplopen. Het genoemde bedrag ligt net onder de normlimiet voor Europese aanbesteding. Deze lijkt onontkoombaar omdat de plankosten zijn gestegen door wisseling architect en verandering van de plannen. De zaak wordt onnodig gecompliceerd. Het bestemmingsplan heeft een goed onderbouwde economische uitvoerbaarheidsparagraaf nodig, maar hier lijkt de gemeente de commerciële plannenmakers te willen subsidiëren. Dit is in strijd met Europese regelgeving. Het plan is onwettig.	Mocht onverhoopt de Stichting geen meerjarige huurcontracten weten te sluiten met huurders voor de minimale 70% ruimte, dan ontbreekt ook de dekking van de initiële investering. En zal er niet tot de nieuwbouw van de Donjon worden overgegaan, maar zal uitvoering zich beperken tot de renovatie van het Valkhofpark. De functies die in de Donjon gevestigd mogen worden, zijn geregeld in de erfpachtovereenkomst, die ook weer integraal onderdeel uitmaakt van de ontwikkel- en realisatie overeenkomst. In de ontwikkel- en realisatie overeenkomst is de gemeentelijke bijdrage voor de renovatie van het Valkhofpark en de nieuwbouw Donjon, zowel naar stichtingskosten als plankosten gefixeerd.
	23. De gemeente zou rekening moeten houden met de financiële dekking van het plan. Dit risico heeft de gemeente tot op heden niet onderkend. In het ontwerpplan ontbreken: 1. Financiële eisen aan de exploitatie. twee belangrijke aspecten zijn: • het visualiseerbaar maken van mogelijke archeologische vondsten, zie ook punt A, door in de planexploitatie een reservepost op te nemen waarmee aanpassingen van het bouwplan kunnen worden gerealiseerd. • het stellen van eisen aan economische exploitatie na de oplevering. 2. Voorwaarden voor een afbouwgarantie. Mocht een partij tijdens de bouw in geldproblemen komen dan is er een kans op een niet gereedgekomen gebouw. Dit risico mag de gemeente niet lopen. De gemeente kan de afbouwgarantie i.v.m. de referendum voorwaarden niet invullen, er kunnen wel eisen hiervoor in het ontwerpbestemmingsplan worden gesteld.	23. In de ontwikkel- en realisatie overeenkomst is bepaald dat de Stichting Donjon aan de gemeente en voor de opdracht van de bouwwerkzaamheden een afbouwgarantie overlegd. In het antwoord op vraag 22 is al ingegaan op de economische exploitatie.

	Zonder voorwaarden wordt een risico op leegstand genomen. De gemeente blijft eigendom van de locatie en heeft voor realisatie van het plan de ondergrond in erfpacht uitgegeven (4.1 pag 48). Bij geldproblemen kan de planontwikkelaar failliet worden verklaard, het financiële risico, gevolg een lege Donjon. Normaal gesproken worden genoemde risico´s automatisch ondervangen door de plankosten in rekening te brengen bij de planmaker zelf. Omdat deze de plankosten niet hoeft op te nemen in de exploitatie van de Donjon, loopt de gemeente, paradoxaal genoeg, een extra risico. Het ontwerp-bestemmings-plan moet hierop worden aangepast. Mocht dit niet mogelijk blijken, bv. door Europese regelgeving, dan is het plan ongeldig.	

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan

26. ONP /PSP 92,		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
2 april 2014	1. DE ONP is tegen de herbouw van de Donjon. De Donjon is een historische vergissing. Het valkhof is een monumentaal gebied en de locatie is tot drie keer toe beschermd. Net als Staatssecretaris Nuis (1997) zijn wij tegen de herbouw van een Valkhofburcht. Het Valkhof is een locatie van uitermate groot archeologisch en cultuurhistorisch belang. De toenmalige staatssecretaris stelde dat er geen ruimte was voor grootschalige initiatieven, ook niet onder de noemer van historische reconstructie of inspiratie.	1. De staatssecretaris was tegen, de latere minister M. Van der Hoeven (OC&W) heeft aangegeven dat de ontwikkeling gezien de uitkomsten van het referendum wel mogelijk moest zijn. Dit standpunt is mede gebaseerd omdat de bouw wordt gecombineerd met de restauratie van het park en mits aan een aantal randvoorwaarden wordt voldaan.

Conclusie: Deze zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan

27. Stadsschoon Nijmegen Lent		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
2 april 2014	1. De meervoudige bestemming die het Rijk op het plangebied heeft aangebracht staat bebouwing c.q. aantasting niet toe.	1. Het grootste deel van het fundament van de Donjon ligt in een beschermd archeologisch Rijksmonument, waar het rijk, vertegenwoordigd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), bevoegd gezag is, en niet de gemeente Nijmegen. Voor dit gedeelte is op de verbeelding de aanduiding “wetgevingszone – waarde archeologie -4“ opgenomen. Er is een klein hoekje binnen het bouwvlak waar de gemeente wel bevoegd gezag is, en daar is de hoogste gemeentelijk waarde (waarde 3) van kracht. De eisen van de Rijksdienst en de gemeente op het gebied van archeologisch onderzoek worden op elkaar afgestemd. De Rijksdienst heeft duidelijke eisen gesteld als er aantasting van het bodemarchief plaats vindt. Een eerste inventariserend booronderzoek is recent uitgevoerd, de resultaten zijn inmiddels beschikbaar. Het onderzoek bevestigd de hoge (informatie) waarde van het terrein. Dit is voor de Rijksdienst de reden om eisen te stellen aan de verlening van een Monumentenvergunning. De gemeente heeft in het voortraject daar al uitvoerig overleg over gehad met de Rijksdienst. Het uitvoeren van gravend archeologisch onderzoek wordt als harde verplichting opgenomen als één van de voorwaarden die aan de vergunning verbonden worden. Dit zal de uitvoerbaarheid van de plannen niet in de weg staan. De gemeente Nijmegen zal gelijksoortige voorwaarden stellen aan die terreindelen waar eveneens bodemingrepen plaats vonden en die niet onder de verantwoordelijkheid van het Rijk vallen. Het oordeel van de RCE over de mate van aantasting en de gevolgen voor het bodemarchief zijn bepalend voor de verlening van een Monumentenvergunning. Een dergelijke vergunning moet worden aangevraagd voor zowel het bouwvlak waar de Donjon komt te staan, als alle andere bodemverstorende ingrepen, voor zover deze binnen het beschermde archeologische rijksmonument

			liggen.
	2. Wij zijn het eens met de argumentatie van Staatssecretaris A. Nuis (1997) om geen toestemming te verlenen voor het bouwen op deze locatie.	2.	De staatssecretaris was tegen, de latere minister M. Van der Hoeven (OC&W) heeft aangegeven dat de ontwikkeling gezien de uitkomsten van het referendum wel mogelijk moest zijn. Dit standpunt is mede gebaseerd omdat de bouw wordt gecombineerd met de restauratie van het park en mits aan een aantal randvoorwaarden wordt voldaan.
	3. Het aanzien van het park zal door de hoogbouw van de Donjon radicaal veranderen.	3.	In het park is ruimte beschikbaar voor de herbouw van de Donjon, immers hij heeft er al eerder gestaan, zij het niet in de context van het park.
	4. De Donjon zal de Nicolaaskapel in een ander kader plaatsen, omdat er nu een nieuwbouwpand in de directe nabijheid wordt geplaatst.	4.	Nu zijn de kapellen in een oogopslag tegelijkertijd te zien. In de toekomst zal daar de Donjon tussen staan. In de periode van de burcht waren de kapellen ook niet tegelijkertijd te zien. En dat geldt ook voor het negentiende-eeuwse park, toen de heuvel bedekt werd door dichte begroeiing van bomen en struiken. Pas sinds een relatief korte periode zijn de kapellen tegelijkertijd te zien. De toren is vergeleken bij de kapellen relatief zeer groot, mede omdat de omringende bebouwing, die een visuele overgang vormde naar de kleinere kapellen in de nieuwe situatie zal ontbreken. Door de toren uit te voeren in tufsteen met dezelfde kleur en textuur als bij de kapellen, wordt het contrast iets verzacht. De Donjon vormt een verwijzing naar het verleden en zal hierdoor het historisch karakter van de plek versterken.
	5. De ontwikkeling van het Valkhofkwartier zoals geschetst in hoofdstuk 2 steun ik van harte, echter juist de openbare ruimte en de panden en monumenten die er in staan verdienen extra veel zorg en aandacht. Maar dan wel aandacht die streeft tot behoud van de monumentale status.	5.	Er wijzigt niets in de monumentale status van het park. In het bestemmingsplan is ook de hoogst mogelijke waarde opgenomen. Wijzigingen aan het monument worden getoetst door De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de gemeentelijke Commissie Beeldkwaliteit. Voor het archeologisch rijksmonument is het rijk het bevoegd gezag.
	6. In hoofdstuk 3 staat vermeld dat er een onderzoek is uitgevoerd naar de verschijningsvorm van de Donjon. Graag wil ik dit onderzoek ontvangen aangezien er geen eensluidendheid is over de verschijning van de Donjon.	6.	De verschijningsvorm van de Donjon staat beschreven in het Pansa-Arcxrapport. Dit rapport kan digitaal aan u worden verstuurd, indien gewenst.
	7. Onder paragraaf 3.1.3. staat nogmaals dat de Valkhofheuvel bijzonder kwetsbaar is. Het mag toch duidelijk zijn dat hier bouwen catastrofale gevolgen zal hebben voor deze locatie.	7.	Bij de vergunningverlening zal door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) ongetwijfeld ook op dit aspect gelet worden. De RCE pleegt in voorkomende gevallen uitvoerig onderzoek te vragen naar bijvoorbeeld zetting, verstoring van het grondwaterniveau en andere, niet direct door gravende

		werkzaamheden optredende bedreigingen van het bodemarchief. Voor de delen waar de gemeente Nijmegen bevoegd gezag is zal de gemeente hier ook aandacht aan besteden, in lijn met de eisen en wensen van de Rijksdienst.
	8. Het archeologiebeleid kan de prullenmand in. De overheid beschermt wat ze kennelijk wil beschermen en niet wat van belang is. Hoe vaak je een stuk grond ook beschermd, als je er één keer in graaft is het voor altijd weg.	8. Het eerste inventariserend booronderzoek bevestigd de hoge (informatie) waarde van het terrein. De Rijksdienst zal eisen stellen aan de verlening van de Monumentenvergunning. Voor de verdere beantwoording verwijs ik u naar het antwoord op uw eerste vraag.
	9. Het ontwerpbestemmingsplan is in strijd met de Nota Cultureel Erfgoed	9. Het ontwerpbestemmingsplan is niet in strijd met de Nota Cultureel Erfgoed. Zie ook de beantwoorden bij nummer 1 en 5.
	10. Het Valkhofpark en het Valkhofkwartier verdienen net als het Hunnerpark zeker een kwalitatieve impuls. Maar dit is de definitieve vernietiging van het gebied en dus geen kwalitatieve impuls.	10. Uw opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen. De gemeente is van mening dat de komst van de Donjon leidt tot een kwalitatief impuls van de locatie en zijn omgeving.
	11. Een hotel op deze locatie is zelfs mogelijk. Dat betekent dat het park continue intensief gebruikt gaat worden, want een hotel moet bevoorraad worden. Dit heeft grote gevolgen voor het park en de omgeving. Een festival heeft al grote gevolgen en wordt mondjesmaat toegestaan.	11. In de planregels worden beperkingen gesteld aan functies en oppervlakten. Hierdoor heeft de Gemeente greep op de invulling van de toren. Daarnaast zijn er met de stichting afspraken gemaakt over de exploitatie. Er is geen sprake van grootschalige horeca. In het gebouw mag horeca worden gevestigd met een maximale vloeroppervlak van 250m^2. Daarnaast is ondersteunende horeca toegestaan t.b.v. de functies die beschreven staan in de planregels. Middelzware horeca is slechts toegestaan voor zover het betreft de locatie te gebruiken voor feesten en partijen. De locatie zal niet dagelijks voor zulk gebruik worden ingezet en is vergelijkbaar met het gebruik als trouwlocatie van de Barbarossakapel. Commerciële activiteiten zoals horeca vinden vaker plaats in monumentale parken. Voorbeelden hiervan zijn het vondelpark Amsterdam, Sonsbeekpark Arnhem en Park Valkenberg Breda.
	12. In de notitie 'Nijmegen boven de boomgrens' staat vermeld dat er een hoogte-effectrapportage wordt opgesteld bij bouwplannen van grote hoogte. Is deze rapportage opgesteld rondom dit bestemmingsplan, en zo ja, wat zijn de resultaten?	12. In de notitie "Nijmegen boven de boomgrens"staan criteria vermeld ten aanzien van hoogbouw in Nijmegen. De toetsing van deze criteria geschiedt door de Commissie Beeldkwaliteit. Zij beoordelen de architectonische kwaliteit en bekijken de impact van de hoogbouw op de omgeving en de stad. De technische en sociale toetsing vindt plaats door de gemeentelijke vakdisciplines. Omdat er een specifieke nieuw bestemingsplan wordt gemaakt en een Beeldkwaliteit plan is vastgesteld zijn de criteria mbt tot de

		hoogbouw voldoende gewaarborgt. In dit geval is het dus niet nodig een aparte Hoogbouw Effect Rapportage op te stellen.
	12. De zienswijze van de ONP/PSP'92 en van de Stichting ten behoeve van bescherming van het Valkhofpark steun ik en dien ik mede in.	13. Voor de beantwoording wordt u verwezen naar de zienswijze van de ONP/PSP'92 en de Stichting ten behoeve van bescherming van het Valkhofpark.

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan

28. J.R.A.M. Thijssen, St. Jacobslaan 218, 6533 VP Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
2 april 2014	1. Uit de verschillende kaarten valt op te maken dat de begrenzing van het terrein met beschermde status niet duidelijk is. Waar ligt de grens van het archeologische monument, waar van het park precies? Ingrepen in de bodem zijn vergunningsplichtig conform de monumentenwet. De minister van OC&W dient hiervoor een vergunning af te geven. Zoals de RCE reeds heeft aangegeven, is een totaalbeeld van alle maatregelen die tot ingrepen in het monument zullen leiden ten zeerste gewenst. Daar worden ongetwijfeld ook de voorzieningen voor de aanvoer van bouw- en constructiematerialen bij gerekend. Door het ontbreken van een totaalbeeld van de gevolgen wordt ten onrechte de indruk gewekt dat met een vergunning voor de bouwput de weg vrij is gemaakt voor de bouw van de Donjon en de verdere ontwikkeling.	1. Lijnen archeologisch rijksmonument kloppen. Het is inderdaad correct dat het grootste deel van het fundament van de Donjon ligt in een beschermd archeologisch Rijksmonument, waar het rijk, vertegenwoordigd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, bevoegd gezag is, en niet de gemeente Nijmegen. De Rijksdienst heeft duidelijke eisen gesteld als er aantasting van het bodemarchief plaats vindt en heeft inderdaad gevraagd om een totaalbeeld van alle werkzaamheden die verricht moeten worden.
	2. Er dient wezenlijk onderscheid gemaakt te worden tussen archeologische terreinen met waarde 4, door het Rijk aangewezen beschermde monumenten, met de intentie dat de archeologie in de toekomst methoden en technieken zal ontwikkelen die tot veel betere kwaliteit van het oudheidkundig bodemonderzoek zullen leiden. Sporadisch worden heden ten dage in dat kader door de	2. Het grootste deel van het fundament van de Donjon ligt in een beschermd archeologisch Rijksmonument, waar het rijk, vertegenwoordigd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), bevoegd gezag is, en niet de gemeente Nijmegen. Voor dit gedeelte is op de verbeelding De aanduiding "Wetgevingszone – waarde archeologie -4 " opgenomen. Er is een klein hoekje binnen het bouwvlak waar de gemeente wel bevoegd gezag is, en daar is

	RCE kleinschalige en gerichte multidisplinaire onderzoeken op beschermde monumenten uitgevoerd. Voor de bouwput van de Donjon zou een dergelijk onderzoek wenselijk zijn en zal mogelijk ook als randvoorwaarde voor een verstoringsvergunning vereist worden. Ten aanzien van terreinen met waarde 3 is bij de ontwikkeling van een archeologische waardenkaart voor Nijmegen vastgesteld dergelijke terreinen alleen in het uiterste geval op te graven als dat door de planontwikkeling onvermijdelijk was geworden. De archeologische kwaliteit van een deel van deze terreinen zou trouwens een aanwijzing als beschermd archeologisch monument (nationale en internationale betekenis) zeker rechtvaardigen.	de hoogste gemeentelijk waarde (waarde 3) van kracht. De eisen van de Rijksdienst en de Gemeente op het gebied van archeologisch onderzoek worden op elkaar afgestemd. De Rijksdienst heeft duidelijke eisen gesteld als er aantasting van het bodemarchief plaats vindt. Een eerste inventariserend booronderzoek is recent uitgevoerd, de resultaten zijn inmiddels beschikbaar. Het onderzoek bevestigd de hoge (informatie) waarde van het terrein. Dit is voor de Rijksdienst de reden om eisen te stellen aan de verlening van een Monumentenvergunning. De gemeente heeft in het voortraject daar al uitvoerig overleg over gehad met de Rijksdienst. Het uitvoeren van gravend archeologisch onderzoek wordt als harde verplichting opgenomen als één van de voorwaarden die aan de vergunning verbonden worden. Dit zal de uitvoerbaarheid van de plannen niet in de weg staan. De gemeente Nijmegen zal gelijksoortige voorwaarden stellen aan die terreindelen waar eveneens bodemingrepen plaats vonden en die niet onder de verantwoordelijkheid van het Rijk vallen. Het oordeel van de RCE over de mate van aantasting en de gevolgen voor het bodemarchief zijn bepalend voor de verlening van een Monumentenvergunning. Een dergelijke vergunning moet worden aangevraagd voor zowel het bouwvlak waar de Donjon komt te staan, als alle andere bodemverstorende ingrepen, voor zover deze binnen het beschermde archeologische rijksmonument liggen.	

	3. Op terreinen met waarde 3 worden onder bepaalde voorwaarden een uitbreiding, aanbouw of zwembad mogelijk zonder archeologisch onderzoek (< 50m^2, eventueel 75m^2). Niet alleen zijn dit niet of nauwelijks te controleren voorwaarden en ontheffingen, ze leiden veelal ook tot belangrijk verlies van hoogwaardige archeologische informatie. De beoordeling van de archeologische waarden is met zorg en veel inspanning uitgevoerd. Het verlagen van de drempel voor het ongezien verstoren van hoogwaardig bodemarchief vergroot niet de geloofwaardigheid van het Nijmeegse imago ten aanzien van het verantwoord beheer van zijn "bodemschatten". Bovendien bevordert het ongewild de toename van een grijs circuit van schatgravers en schervenstropers. Noch de professionele, noch de amateurarcheologie zit daarop te wachten.	2. De gemeente Nijmegen heeft op 25 juni 2014 het facetbestemmingsplan Archeologie vastgesteld. In dit bestemmingsplan heeft u een gelijkluidende zienswijze ingediend. Het antwoord is nog steeds van toepassing en vindt u hieronder nogmaals weergegeven. In de Nota Cultureel Erfgoed is onder het kopje "vrijstellingsgrenzen" op pagina 25 aangegeven dat aangesloten wordt bij de regeling voor vergunningsvrij bouwen uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Er is voor een vrijstelling van archeologische maatregelen gekozen van gebieden van 50 m^2 in gebieden met waarde 3. Voor bouwactiviteiten van minder dan 50 m^2 kunnen in het bestemmingsplan geen regels worden gesteld (bijlage II, artikel 5 lid 4 Bor).

Conclusie: Deze zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan

29. Ramon Barends, Zwanenveld 6503, 6538 RV Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
2 april 2014	1. De inhoud is gelijk aan die van de ONP/PSP'92 en de VSNL	1. Zie antwoorden op de zienswijze van ONP/PSP'92 en VSNL

Conclusie: Deze zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel "Subsidie 2015-2018 voor de kunstbus"

Van:	College van B&W d.d. 12 mei 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Met voorliggend voorstel verzoekt het college aan de raad om een meerjarensubsidie te verlenen voor de jaren 2015-2018 aan stichting de Lindenberg van €50.000 per jaar voor het laten rijden van de Kunstbus. Deze subsidie is onder voorbehoud van vaststelling van de meerjarenbegroting van 2016 en verder. Daarnaast stelt het college de raad voor de subsidie van €50.000 ten laste te brengen van het product talentontwikkeling van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing. **2. Achtergrond** In het coalitieakkoord is een bedrag van €50.000 opgenomen voor de herinvoering van de Kunstbus. De Kunstbus is bedoeld om kinderen op jonge leeftijd in aanraking te brengen met kunst en cultuur. De Lindenberg heeft, in samenwerking met scholen en musea/culturele instelilngen, een meerjarensubsidie aangevraagd om de Kunstbus weer te laten rijden. Dit voorstel regelt de subsidie.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Natalie van den Dobbelsteen n.van.den.dobbelsteen@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 2505
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Subsidie 2015-2018 voor de Kunstbus' d.d. 12 mei 2015 Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015.		

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 70/2015

Onderwerp
Subsidie 2015-2018 voor de Kunstbus

Programma
Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder
B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
12 mei 2015

Samenvatting
In het coalitieakkoord 2014-2018 hebben we een bedrag van € 50.000 opgenomen voor het herinvoeren van de Kunstbus. De Kunstbus is bedoeld om kinderen op jonge leeftijd in aanraking te brengen met kunst- en cultuur. De Lindenberg heeft, in samenwerking met scholen en musea, een meerjaren subsidie aangevraagd om de Kunstbus weer te laten rijden. Dit voorstel regelt de subsidie.

Voorstel om te besluiten

1. Een meerjaren subsidie te verlenen voor de jaren 2015-2018 aan stichting de Lindenberg van € 50.000 per jaar voor het laten rijden van de Kunstbus.
   (De subsidie is onder voorbehoud van vaststelling van de meerjaren begroting van 2016 en verder).
2. De subsidie van € 50.000 ten laste te brengen van het product talentontwikkeling van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Natalie van den Dobbelsteen, 2505, n.van.den.dobbelsteen@nijmegen.nl

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

In het coalitieakkoord 2014-2018 “Samen voor Nijmegen” hebben we een bedrag van € 50.000 gereserveerd voor het herinvoeren van de Kunstbus. Wij hebben de Lindenberg gevraagd, om samen met het onderwijs en de musea/culturele instellingen, een subsidieaanvraag in te dienen voor het herinvoeren van de Kunstbus. De uitvoering van de Kunstbus past goed bij het bemiddelingspunt Cultuur en School (CESN) van de Lindenberg. CESN zorgt al jaren voor het bij elkaar brengen van vraag en aanbod op het gebied van cultuureducatie op scholen voor primair - en voortgezet onderwijs. In de subsidieaanvraag wordt uitgegaan van deelname van ongeveer 24 scholen en tien musea/culturele instellingen. In eerste instantie wordt gewerkt met de instellingen die ook meededen aan de vorige Kunstbus. Het gaat om Museum Het Valkhof, het Afrika Museum, Museum Orientalis, de Keizer Karel Podia, Regionaal Archief, Kwatta Jeugdtheater, De Lindenberg, Grote Broer kunsteducatie, Bevrijdingsmuseum en de Bastei. De mogelijke bestemmingen van de Kunstbus kunnen flexibel worden uitgebreid, waardoor ook tijdelijke initiatieven en projecten bezocht kunnen worden zoals bijvoorbeeld het Romeinenfestival, het Gebroeders van Limburgfestival, de bouwplaats van de nevengeul, Filmfestival Go Short etc. Zo kan altijd aangesloten worden bij de vraag van de deelnemende scholen.
Dit voorstel regelt de meerjarige subsidie aan de Lindenberg voor de Kunstbus.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

In onze cultuurvisie 2012-2016 “Werken in ketens” staat over cultuureducatie het volgende: “Kunst- en cultuureducatie en amateurkunst staan aan de basis van de culturele keten en zijn daarom een wezenlijk onderdeel van de keten.” De functie educatie vinden we terug in iedere keten. De Kunstbus zorgt ervoor dat kinderen op jonge leeftijd kennis maken met kunst en cultuur.
De Nijmeegse kaderverordening Subsidies is van toepassing. In de verordening is vastgelegd dat de raad bevoegd is voor het verlenen van een meerjaren budgetsubsidie aan de Lindenberg.

1.2 Relatie met programma

De Kunstbus is te zien als een vorm van cultuureducatie. Cultuureducatie is een onderdeel van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing.

2 Doelstelling

Met subsidie voor de Kunstbus beogen wij om kinderen zo jong mogelijk in aanraking te brengen met kunst- en cultuur. We geven voorrang aan jonge kinderen en kinderen die niet als vanzelfsprekend in aanraking komen met cultuur. Met de Kunstbus dragen we bij aan de inbedding van cultuureducatie in de het onderwijs.

3 Argumenten

De Kunstbus past binnen de kaders van de cultuurvisie
In de cultuurvisie hebben we beschreven welke belangrijke rol cultuureducatie vervult in de keten. Educatie vormt de basis van iedere keten. In de visie hebben we ook aangegeven dat we de cultuureducatie en de doorgaande leerlijnen willen behouden en waar mogelijk gaan

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

uitbreiden. Met de herinvoering van de Kunstbus geven we uitvoering aan dit voornemen uit de cultuurvisie.

Jong geleerd is oud gedaan
Met de Kunstbus willen we met name de jonge kinderen naar musea en voorstellingen in de regio brengen. Op dit moment kunnen scholen alleen met gebruik van het Kunstbuskaartje naar een museum of voorstelling. Het Kunstbuskaartje is een goed en goedkoop middel om met het openbaar vervoer naar een museum of voorstelling te gaan. Met name kinderen uit de bovenbouw maken hier gebruik van. Voor de jongere kinderen blijft het reizen met openbaar vervoer vaak niet praktisch uitvoerbaar. Dit is ook te merken aan het aantal bezoekers aan de musea. Gelet op het budget kunnen niet alle kinderen gebruik maken van de Kunstbus. Daarnaast willen we dat de Kunstbus geen los project is, maar willen we dat het inhoudelijk aansluit bij het bestaande aanbod van cultuureducatie. Daarom geven we aan de Lindenberg een aantal voorwaarden mee:

- → Prioriteit bij de onderbouw
- → Prioriteit bij scholen met gewichtsleerlingen
- → Verbinding en versteviging van de doorgaande leerlijnen
- → Verbinding en versteviging met het project Cultuureducatie met kwaliteit
- → De Kunstbus wordt opgenomen in het aanbod van CESN. Hierdoor kunnen alle scholen ook het arrangement inkopen.
- → De deelnemende culturele instellingen ontwikkelen meer inhoudelijke programma's gericht op de bezoekende kinderen.

Uit de subsidieaanvraag blijkt dat de Lindenberg, samen met de scholen en de culturele instellingen, kan voldoen aan deze voorwaarden. Daarom stellen we voor een meerjarige budgetsubsidie te verlenen aan de Lindenberg voor de jaren 2015-2018. De subsidie is onder voorbehoud van vaststelling van de meerjaren begroting van 2016 en verder.

4 Risico's
Het verlenen van deze subsidie kent weinig risico's

5 Financiën
De kosten van de Kunstbus bestaan uit kosten voor vervoer, kosten voor een programma, entree, administratie en organisatiekosten. Tot aan de zomervakantie gaan de kosten zitten in het maken van afspraken met vervoersmaatschappijen en musea. Na de zomervakantie zal de Kunstbus van start gaan.
In de begroting van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing staat op het product cultuureducatie en amateurkunst deelproductnummer 60589 S3141 44015 voldoende middelen om de subsidie te dekken.

Historisch overzicht van alle subsidie aan de Lindenberg

Subsidie 2015	€ 3.433.402
Subsidie 2014	€ 3.632.146
Subsidie 2013	€ 3.993.868

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
3

6 Participatie en Communicatie
Door middel van bijgaande subsidie beschikking wordt de Lindenberg schriftelijk geïnformeerd.

7 Uitvoering en evaluatie
Voor de zomer van 2015 worden met de culturele aanbieders afspraken gemaakt over een afgestemd programma voor de scholen, die gebruik gaan maken van de Kunstbus. Dit programma moet aansluiten bij het curriculum, de leerlijnen en de vraag van de school. Het programma kan bestaan uit rondleidingen, workshops, lespakketten of presentaties. Na de zomer zal de eerste Kunstbus gaan rijden. Voor de zomer van ieder jaar zal de Kunstbus gemonitord en geëvalueerd worden.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Concept subsidiebeschikking
Ter inzage: Subsidieaanvraag

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

9. Raadsvoorstel Subsidie 2015-2018 voor de kunstbus (70/2015)

Raadsvoorstel d.d. 12 mei 2015

1. Een meerjaren subsidie te verlenen voor de jaren 2015-2018 aan stichting de Lindenberg van € 50.000 per jaar voor het laten rijden van de Kunstbus.
(De subsidie is onder voorbehoud van vaststelling van de meerjaren begroting van 2016 en verder).
2. De subsidie van € 50.000 ten laste te brengen van het product talentontwikkeling van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015

Voor	34	SP, GroenLinks, D66, PvdA, CDA, De Nijmeegse Fractie, Gewoon Nijmegen, VSP
Tegen	4	VVD, Liberaal Nijmegen

Voorstel aangenomen

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14 024
Telefax (024) 329 29 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Het bestuur van
Stichting De Lindenberg
Huis voor de Kunsten
Postbus 578
6500 AN NIJMEGEN

Verzenddatum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	MO30/mo 2015.0587	mw. N. van den Dobbelsteen
Onderwerp Beschikking verlening en bevoorschotting meerjarige budgetsubsidie (budgetperiode 2015 t/m 2018)	Datum uw brief	Doorkiesnummer 024-3292505

Bijlage(n): -3-

Geacht bestuur,

U heeft een aanvraag voor een meerjarige subsidie voor de Kunstbus ingediend
De raad van de gemeente Nijmegen heeft op DATUM INVULLEN besloten u deze subsidie[1] te verlenen voor de periode 2015 t/m 2018. Het subsidiebedrag voor 2015 is bepaald op € 50.000,00.
Voor de jaren 2016 t/m 2018 wordt de subsidie geïndexeerd overeenkomstig artikel 2 van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011.
Het definitieve subsidiebedrag stellen wij na afloop van de budgetperiode vast op basis van uw eindverantwoording.

Na afloop van de subsidieperiode van 2015 t/m 2018 eindigt de subsidie. Aanvragen voor een volgende periode zullen wij beoordelen op grond van het dan geldende beleid.

Begrotingsvoorbehoud
De subsidieverlening in de vervolgjaren geldt onder voorbehoud van goedkeuring van de Stadsbegroting voor die jaren door de raad van de gemeente Nijmegen.

Doel en verplichtingen
Het doel van de subsidie en de activiteiten die u daarvoor moet uitvoeren zijn beschreven in bijlage 1.
In bijlage 2 staat wanneer u zich moet verantwoorden en waar uw verantwoording aan moet voldoen.
In bijlage 3 leest u wat de regels zijn in geval van overschotten, tekorten en reservevorming.

[1] Op deze subsidietoekenning zijn de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 van toepassing. Bij deze subsidietoekenning gaat het om een budgetsubsidie. U kunt verordeningen vinden op www.nijmegen.nl

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Als de prestaties en activiteiten die zijn vastgelegd in deze beschikking niet of onvoldoende worden gehaald, zal het college van burgemeester en wethouders de subsidie evenredig lager vaststellen.

Voorschotten
U ontvangt de subsidie in de vorm van een voorschot totdat de subsidie definitief is vastgesteld. Dit voorschot van € 50.000,00 maken wij voor 2015 per 16-06-2015 over op IBAN NL87RABO0137842279, onder vermelding van 2015.0587.

Vragen
Als u vragen heeft over de betaling van het voorschot van de subsidie kunt u contact opnemen met de medewerker Subsidies, mw. M. Oudenbroek, telefoon 024-3292600, bureau Subsidies.
Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met de beleidsadviseur, mw. N. van den Dobbelsteen, telefoon 024-3292505, afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen.
Stuur uw bezwaarschrift naar:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

In uw bezwaarschrift moet in elk geval staan:
- uw naam en adres;
- de datum van uw bezwaarschrift;
- ons kenmerk;
- waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- uw handtekening.

Zorgt u ervoor dat u het bezwaarschrift verstuurt binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit. Daarmee voorkomt u dat wij uw bezwaarschrift niet meer in behandeling nemen.

Hoogachtend,
namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen,

mw. drs. B. Bergman,
Programmamanager Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
2

Bijlage 1: Doel subsidie

Doel subsidie
Kunstbus opnemen in het aanbod van Cultuur en School Nijmegen.

Activiteiten
De subsidie is bestemd voor het laten rijden van de Kunstbus voor leerlingen uit Nijmegen naar musea en culturele instellingen in Nijmegen en omgeving.
Voorwaarden:

- gericht op de onderbouw;
- gericht op scholen met gewichtsleerlingen;
- verbinding en versteviging van de doorgaande leerlijnen;
- jaarlijks monitoring en evaluatie;
- kunstbusarrangement is onderdeel van CESN en daardoor ook inkopen door alle scholen.

Te leveren prestaties
Over de prestaties hebben wij het volgende afgesproken:

- 75% van de scholen met kinderen met een onderwijsgewicht maakt gebruik van de Kunstbus;
- Bereikte aantal leerlingen varieert tussen 2.500-3.000;
- Betere inbedding van cultuureducatie in het onderwijs;
- Verhogen bezoekersaantal van de bezochte culturele instellingen, waardoor er meer inhoudelijke programma's ontwikkeld worden.

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
3

Bijlage 2: Verplichtingen

Verantwoording
Tijdens de subsidieperiode is er een aantal momenten waarop u zich moet verantwoorden. In onderstaand overzicht leest u wat u wanneer moet aanleveren.

Insturen vóór:		**Wat insturen?**
1 sept.	2015	Voortgangsrapportage 2015 met vooruitblik 2016
15 jan.	2016	Gerealiseerde prestaties 2015
1 juni	2016	Verslag van de gerealiseerde activiteiten en de jaarrekening 2015
1 juli	2016	Informatieplicht bezoldiging personeel
1 juni	2019	Eindverantwoording

Specificatie van de tabel
Jaarlijks, vóór 1 september moet u een schriftelijke rapportage aanleveren over de activiteiten in de eerste zes maanden van het jaar. Voor de 2e helft van het jaar moet u een prognose afgeven.

Jaarlijks, vóór 15 januari moet u een kort overzicht van de uitgevoerde activiteiten aanleveren.

Jaarlijks, vóór 1 juni moet u over het voorgaande subsidiejaar een verantwoording insturen. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de gerealiseerde activiteiten met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe de subsidiebudget is besteed;
- een jaarrekening over het subsidiejaar, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans en een toelichting.

In het verslag van de gerealiseerde activiteiten moet u ingaan op de prestaties en afspraken die in de subsidiebeschikking zijn opgenomen.

Eindverantwoording
Na afloop van de subsidieperiode moet u vóór 1 juni 2019 een verantwoording over de hele subsidieperiode indienen. Aan de hand van deze verantwoording wordt het definitieve subsidiebedrag vastgesteld. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de over de gehele subsidieperiode gerealiseerde activiteiten, met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe het totale subsidiebudget voor de gehele periode is besteed;
- een jaarrekening over het laatste subsidiejaar, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans en een toelichting.

In het verslag van de gerealiseerde activiteiten moet u ingaan op de prestaties en afspraken die in de subsidiebeschikking zijn opgenomen.

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Informatieplicht bezoldiging personeel

1. Wanneer de "Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector" (WNT)[2] op uw instelling van toepassing is dan zendt u ons uiterlijk op 1 juli 2016 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

2. Valt u niet onder de definitie van de doelgroep van de WNT, maar wordt uw instelling wel voor meer dan € 100.000,00 per jaar gefinancierd uit overheidsmiddelen, waarvan minstens 50% afkomstig is van de gemeente Nijmegen, dan geldt eveneens de verplichting om uiterlijk op 1 juli 2016 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet aan ons te zenden.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

<u>Meldingsplicht</u>
Op het moment dat duidelijk is dat u niet of niet geheel aan de subsidieverplichtingen kunt voldoen, moet u dat schriftelijk melden bij:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

[2] De WNT geldt voor alle instellingen in de publieke en semipublieke sector die voor meer dan 50% worden gefinancierd uit publieke middelen.

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
5

Bijlage 3 Overschotten, tekorten en reservevorming

Voor overschotten, tekorten en reservevorming, die verband houden met het gemeentelijk subsidiedeel, gelden de volgende regels:

- Exploitatieoverschotten en -tekorten komen voor rekening van uw instelling. Deze worden toegevoegd of onttrokken aan de algemene (egalisatie)reserve.
- Wanneer het eigen vermogen op 31 december van het subsidiejaar hoger is dan € 5.000,00 dan mag dit niet meer bedragen dan 10% van de omzet. Als dit het geval is dan wordt dit bij de vaststelling van de subsidie mee in overweging genomen.

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Ridderstraat 23
Aldenhof 13 90
Postbus 578
6500 AN Nijmegen

T 024 327 39 11
Reserveren 024 327 37 37
financien@delindenberg.com
www.delindenberg.com

Gemeente Nijmegen
T.a.v. mevrouw N. van den Dobbelsteen
Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN

Reg. nr.: 2015.0587
Cliëntcode: LINN01
SUBSIDIE
Ingekomen
- 9 APR 2015
Directie Inwoners
Beh. afd.: 4020

onze ref. RS/KdB/005/13
onderwerp: Subsidie-bevoorschotting
datum: 3 april 2015

Geachte mevrouw Van den Dobbelsteen,

Stichting de Lindenberg vraagt hierbij ten behoeve van Cultuur en School Nijmegen een subsidie aan voor de uitvoering van een Kunstbusproject over de periode 2015-2018 binnen de kaders zoals omschreven in de bijgesloten aanvraag ten bedrage van 50.000 euro jaarlijks. Cultuur en School Nijmegen wordt hierbij nadrukkelijk gesteund door zowel het Nijmeegse Primair Onderwijs als de Nijmeegse musea en culturele instellingen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Stichting de Lindenberg

Ilse Verburgh,
Directeur/Bestuurder

Bijlage: Aanvraag Kunstbus inclusief begroting

Lindenberg huis voor de kunsten

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

cultuur en school nijmegen

Lindenberg huis voor de kunsten

Aanvraag Kunstbus 2015 - 2018

Cultuur en School Nijmegen vraagt, hierbij nadrukkelijk gesteund door zowel het Nijmeegse Primair Onderwijs als de Nijmeegse musea en culturele instellingen, subsidie voor de uitvoering van een Kunstbusproject voor de periode 2015 – 2018. CESN voert het Kunstbusproject Nijmegen uit als bemiddelaar. Het project heeft een looptijd van 4 jaar.

CESN is het onafhankelijke bemiddelingspunt voor cultuureducatie in het basis- en voortgezet onderwijs in Nijmegen. Het is een samenwerkingsverband tussen de Lindenberg en de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (OBGZ) en functioneert sinds 2007 met succes. CESN treedt op als lokale bemiddelaar tussen het onderwijs en de culturele aanbieders.
Een stuurgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van culturele instellingen, ZZP'ers, het onderwijs en adviseurs waakt over de onafhankelijkheid en het evenwicht in het aanbod in relatie tot de vraag.

CESN bemiddelt onder andere het Cultureel Jaar Programma voor het Primair Onderwijs waar de afgelopen jaren steeds ruim 40 scholen aan deelnamen. Daarnaast geeft CESN uitvoering aan de Impulsregeling combinatiefunctie onderwijs en cultuur voor zowel het PO als het VO (met name VMBO). CESN is ook verantwoordelijk voor bemiddeling van de vraaggestuurde programma's van de Brede Scholen. Voor het Voortgezet Onderwijs regelt CESN projecten als het Voordrachtfestival en de Kunst & Cultuurroutes.
Heel belangrijk is daarnaast de website waarop alle culturele instellingen en aanbieders hun aanbod kunnen plaatsen en waar alle scholen terecht kunnen voor programma's en informatie.

Bij verschillende activiteiten die CESN organiseert en bemiddelt blijkt dat het vervoer van en naar de culturele instellingen een steeds groter probleem wordt voor de scholen. Het is in deze tijd lastig om voldoende ouders te mobiliseren om het vervoer te verzorgen. Sommige scholen lukt dit beter dan anderen. Voor leerlingen van de bovenbouw (groepen 7 en 8) is het soms mogelijk om met de fiets of met het openbaar vervoer te reizen. Voor onder- en middenbouw is dat veel lastiger. Scholen hebben onvoldoende middelen om speciaal busvervoer in te kopen.

Het Kunstbusproject is gericht op financiering van het vervoer naar en bezoek van musea en andere culturele instellingen in Nijmegen of directe omgeving. De subsidie wordt ingezet voor speciaal georganiseerd busvervoer en voor entree/ programma.

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

Doorgaande leerlijnen
Creatieve vaardigheden zijn een van de belangrijkste vaardigheden voor de 21 ste eeuw. Creatieve vaardigheden worden vooral ontwikkeld door zelf actief bezig te zijn maar zelf doen begint met kijken naar, genieten van, geïnspireerd raken. Bezoek van musea en culturele instellingen is een belangrijk onderdeel van de doorgaande leerlijnen cultuureducatie zoals die in het primair onderwijs worden uitgevoerd. De inhoud van de programma's zullen zowel een beroep doen op de receptieve, de actieve als de reflectieve vaardigheden. Op deze manier sluit uitvoering van het Kunstbusproject aan bij de kaders en de doelstellingen van het project Cultuureducatie met kwaliteit. Ook het onderwijs kijkt steeds naar hoe kinderen leren. Cultuureducatie biedt een andere manier van leren en de culturele vakken en activiteiten passen heel goed binnen het concept van Ontwikkelingsgericht leren waar ook veel Nijmeegse scholen mee bezig zijn.

Musea en culturele instellingen
In eerste instantie zullen afspraken gemaakt worden met de musea en culturele instellingen die ook bij de eerdere kunstbusregeling betrokken waren. Dit betreft: Museum Het Valkhof, het Afrika Museum, Museumpart Orientalis, de Keizer Karel Podia, Regionaal Archief, Kwatta Jeugdtheater, De Lindenberg, Grote Broer kunsteducatie, Bevrijdingsmuseum, Stratemakerstoren.
De mogelijke bestemmingen van de Kunstbus moeten flexibel uitgebreid kunnen worden waardoor ook tijdelijke initiatieven en projecten bezocht kunnen worden (bijvoorbeeld Romeinenfestival, Gebroeders van Limburgfestival, bouwplaats nevengeul, Go Short).
Met de culturele aanbieders worden afspraken gemaakt over een afgestemd programma voor de bezoekende scholen. Dit programma moet aansluiten bij het curriculum, de leerlijnen en de vraag van de school. Het programma kan bestaan uit rondleidingen, workshops, lespakketten of presentaties.

Scholen
Het Kunstbusproject richt zich met name op leerlingen van de onderbouw (4 – 9 jaar) en heeft als doel hen te laten kennismaken met kunst, cultuur en erfgoed. Het is namelijk belangrijk om kinderen zo jong mogelijk in aanraking te laten komen met kunst en cultuur.
Prioriteit zal hierbij liggen op kinderen in achterstandsituaties van de Brede scholen (voorheen Openwijkscholen), GOA scholen en SBoa scholen om ook hen kans te bieden op kennismaking met kunst en cultuur.
Ouders worden waar mogelijk betrokken bij de projecten, onder andere voor het begeleiden van de groepen.

Planning
Het eerste halfjaar van 2015 zal gestart worden met het maken en vernieuwen van afspraken met bus vervoerders, met musea en culturele instellingen over het inhoudelijke programma en arrangementen, het informeren van scholen en het inrichten van een nieuw digitaal systeem.
De Kunstbus zal gaan rijden met ingang van het schooljaar 2015 – 2016.
Vanwege de benodigde continuïteit en de investeringen voor de opstart is de looptijd van het project minimaal 4 jaren; 2015 - 2018. Mocht de regeling na 2018 niet gecontinueerd worden dan zal het budget voor 2018, vanwege de planningscyclus van het onderwijs ingezet worden voor het schooljaar 2018 – 2019.

Werkwijze
De bemiddeling wordt persoonlijk op maat en digitaal volgens een afgesproken boekingsprocedure uitgevoerd via de site van CESN (www.cesn.nl).

Lindenberg
nijmegen voor de kunsten

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

De mogelijke bestemmingen en programma's worden gepresenteerd via die website.
Cultuur en School onderhoudt contacten met de vaste deelnemende culturele instellingen omtrent de samenstelling van arrangementen die op de website worden geplaatst.
De scholen maken een keuze waarbij CESN adviseert en bemiddelt en vervolgens de aanvraag afhandelt en bevestigt aan alle betrokken partijen.
Scholen die deelnemen aan het Kunstbusproject krijgen de beschikking over een budget dat ze naar eigen inzicht en afgestemd op de specifieke vraag van de school, kunnen inzetten.
In de procedure wordt opgenomen dat het toegewezen budget van de deelnemende scholen na een bepaalde datum vervalt en beschikbaar komt voor andere scholen.

De boekingssystematiek en de bijbehorende prijsafspraken met musea en instellingen worden ter beschikking gesteld van het hele Primair Onderwijs.

Bereik en resultaten
Het Kunstbusproject wordt ingezet op 24 van de scholen voor Primair en Speciaal Primair onderwijs in Nijmegen. Jaarlijks zal minimaal 75% van deze scholen gebruik maken van een kunstbus arrangement. Omdat de regeling met name ingezet wordt voor leerlingen van de onderbouw zal 50% van de leerlingen bereikt worden (2500 – 3000, leerlingentelling 1 oktober 2014).
Uitvoering van de regeling betekent vergroting van de mogelijkheid tot een betere afstemming en inbedding van cultuureducatie in het onderwijs.
De culturele instellingen en aanbieders krijgen door het grotere bezoekersaantal meer mogelijkheden om inhoudelijke programma's te ontwikkelen en uit te voeren.

Begroting
Het eerste halfjaar 2015 zullen met name opstartkosten gemaakt worden. Vanaf schooljaar 2015 – 2016 wordt voor de deelnemende scholen (met name achterstandsscholen en speciaal onderwijs) een bedrag per leerling beschikbaar gesteld.

Monitoring en evaluatie
Zowel de procedure als de inhoud van het programma zullen voortdurend gemonitord worden.
Omdat de planningscyclus van het onderwijs werkt met schooljaren en niet met kalenderjaren zal jaarlijks, in de periode mei/ juni een tussen evaluatie plaatsvinden. Zowel de scholen als de aanbieders zal gevraagd worden per activiteit een bijdrage te leveren aan de monitoring en evaluatie.
De rapportages en verantwoording zullen volgens de normale cyclus bij de Gemeente Nijmegen worden ingediend.

maart 2015

Lindenberg
huis voor de kunsten

Voorstel - Subsidie 2015-2018 voor Kunstbus - Stichting Lindenberg

30-mrt-15

Begroting Kunstbus 2015 - 2018

	inkomsten per jaar	2015 uitgaven	2016 uitgaven	2017 uitgaven	2018 uitgaven
Beschikbare middelen vanuit Gemeente Nijmegen per jaar	€ 50.000				
Kosten vervoer		€ 20.000	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000
Kosten programma en entrée		€ 12.500	€ 15.500	€ 15.500	€ 15.500
administratie- en organisatiekosten, automatisering		€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500
opstartkosten		€ 4.000			
Totaal	**€ 50.000**	**€ 49.000**	**€ 50.000**	**€ 50.000**	**€ 50.000**

Lindenberg huis voor de kunsten

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Toelichting over de behandeling van:

Brief van het college van B&W d.d. 26 mei 2015 inzake "Nachtwinkels"

Van:	Het college van B&W van 26 mei 2015
Doel:	Wensen en bedenkingen kenbaar maken
Toelichting:	**1. Brief van het college inzake "Nachtwinkels"** Met bijgevoegde brief verzoekt het college de raad zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van het ontwerpwerpbesluit om het maximaal aantal ontheffingen voor nachtwinkels vast te stellen op twee. Dit op basis van artikel 4.2 van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013. Over de wensen en bedenkingen wil het college tijdens de Politieke Avond van 10 juni 2015 graag van gedachten wisselen. **2. Achtergrond** Gezien het gewijzigd consumentengedrag zijn nachtwinkels onder voorwaarden in de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 mogelijk gemaakt. Op basis van deze verordening kan het aantal ontheffingen voor nachtwinkels voor Nijmegen nader worden bepaald door het college. Bij amendement heeft de raad aangegeven hierover eerst gehoord te willen worden en daarom wordt de procedure 'Wensen en Bedenkingen' gevolgd. De wensen en bedenkingen van de raad worden meegenomen in het definitieve besluit van het college. Na definitieve besluitvorming kunnen diverse belanghebbenden over een ontheffing voor een nachtwinkel geïnformeerd worden. Twee jaar na toekenning van de eerste ontheffing worden de ervaringen met nachtwinkels geëvalueerd en wordt bekeken of het toegestane aantal nachtwinkels overeenkomt met de behoefte vanuit de samenleving. **3. Proces van wensen en Bedenkingen** Conform de gemaakte afspraken in het Seniorenoverleg wordt de volgende procedure qua wensen en bedenkingen gehanteerd: <u>Stap 1: Schriftelijke ronde</u> Direct na de verzending van het raadsboekwerk worden alle fracties uitgenodigd om per email eventuele conceptwensen en -bedenkingen kenbaar te maken. De deadline voor reactie is de donderdag voorafgaand aan de Politieke Avond. In dit geval gaat het dan om donderdag 4 juni aanstaande. De Raadsgriffie zorgt vervolgens voor bundeling en stuurt de conceptwensen en –bedenkingen op de vrijdag die daarop volgt (vrijdag 5 juni) aan alle fracties en het college van B&W. <u>Stap 2: Kamerbespreking</u> De tweede stap betreft de daadwerkelijke kamerbespreking. Deze vindt in dit geval plaats tijdens de Politieke Avond d.d. 10 juni 2015. Tijdens deze bespreking kan onderling van gedachten worden gewisseld over alle wensen en bedenkingen en geven alle fracties aan welke wensen en bedenkingen vanuit hun fractie geformuleerd worden. <u>Stap 3: Schriftelijke ronde</u> Zoals gebruikelijk legt de kamergriffier na de raadskamer aan alle individuele fracties voor of de in de kamerronde geformuleerde wensen en bedenkingen correct zijn verwoord. De deadline voor reactie is de woensdag in de week ná de kamerbespreking (in dit geval dus woensdag 17 juni 2015). Vervolgens worden alle wensen en bedenkingen aan alle fracties voorgelegd met het verzoek om aan te geven welke wensen en bedenkingen door de desbetreffende fractie worden gesteund. De deadline voor deze reactie is de maandagavond vóór de bespreking in de besluitronde (in dit geval dus maandagavond 22 juni 2015).

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

	Stap 4: Opstellen conceptbrief en besluitvorming Wensen en bedenkingen waarvoor een raadsmeerderheid bestaat worden opgenomen in een conceptbrief die voorligt tijdens de volgende besluitronde. Het seniorenoverleg heeft onlangs besloten voortaan dergelijke brieven standaard als stemstuk te agenderen. De wensen en bedenkingen waarvoor géén meerderheid bestaat blijven zichtbaar; alle wensen en bedenkingen worden inclusief de steun per partij als bijlage bij de brief gevoegd en op internet geplaatst. Deze stukken worden op de dinsdag voorafgaand aan de besluitronde aan de gemeenteraad toegezonden (in dit geval dus dinsdag 23 juni 2015). Uiteraard kunnen alle fracties tijdens de besluitronde, indien gewenst, pogen de brief te wijzigen middels een amendement.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Lizzy Eijkhout l.eijkhout@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 – 329 2762
Bijlagen:	1. Brief van het college van B&W d.d. 26 mei 2015 inzake 'Nachtwinkels' Achtergrondinformatie 2. Raadsvoorstel 'Evaluatie Winkeltijden Nijmegen' d.d. 26 mei 2015 3. Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015		

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Economie
Economische Ontwikkeling

Ingekomen stuk D9 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 95 80
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
26 mei 2015	EZ20/15.0004041	Lizzy Eijkhout
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Wensen en bedenkingen nachtwinkels	-	(024) 3292762

Geachte leden van de raad,

Wij willen uw raad graag op grond van artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet in de gelegenheid stellen om wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van het ontwerpbesluit om op basis van artikel 4.2 van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 een maximum aantal ontheffingen voor nachtwinkels te bepalen op twee.

Gezien het gewijzigd consumentengedrag zijn nachtwinkels onder voorwaarden in de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 mogelijk gemaakt. Onder nachtwinkels worden kleinschalige levensmiddelenwinkels verstaan waar uitsluitend en hoofdzakelijk eet- en drinkwaren worden verkocht. Op basis van deze verordening kunnen wij het aantal ontheffingen voor nachtwinkels voor Nijmegen nader bepalen. Bij amendement heeft de raad echter aangegeven hierover eerst gehoord te willen worden en daarom wordt de “wensen en bedenkingen” procedure gevolgd.

Tijdens de Politieke Avond willen wij graag met u van gedachten wisselen over ons voorstel om twee nachtwinkels toe te staan. We willen graag twee nachtwinkels mogelijk maken, omdat:
- er behoefte blijkt te zijn aan nachtwinkels;
- Nijmegen een aanzienlijke studentenpopulatie heeft die graag gebruik maakt van de mogelijkheid om ook tijdens de nachtelijke uren levensmiddelen te kunnen kopen;
- er een grote belangstelling is vanuit de ondernemers zoals blijkt uit het aantal geïnteresseerden;
- we de mogelijke effecten hiervan kunnen spreiden;
- we bij twee nachtwinkels de impact van het toestaan van nachtwinkels beter kunnen meten en monitoren ten behoeve van de evaluatie.

We realiseren ons dat door de ruime openstelling van een nachtwinkel tijdens de nachtelijke uren de overlast voor omwonenden kan toenemen. De politie heeft hierbij ook aangegeven dat nachtwinkels altijd wel voor meer overlast zullen zorgen, maar dit met aanvullende voorwaarden, voorschriften en beperkingen te reguleren is. In de Verordening Winkeltijden Nijmegen zijn daarom voorwaarden voor het toestaan van nachtwinkels opgenomen. Deze voorwaarden hebben betrekking op de toegestane omvang van de winkel.
Achterliggende gedachte daarbij is dat maximering van de omvang bijdraagt aan de inperking van mogelijke overlast van een nachtwinkel. We willen zoveel mogelijk rekening houden met de

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Gemeente Nijmegen
Economie
Economische Ontwikkeling

woon- en leefsituatie en voorkomen dat de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de nachtwinkel. Om dit te kunnen reguleren hebben we in aanvulling op de eerder vastgestelde verordening nog de volgende criteria geformuleerd waarop de aanvragen worden getoetst:

- De nachtwinkel ligt bij voorkeur in een gebied met gemengde functies en waar niet uitsluitend gewoond wordt.
- De nachtwinkel moet goed bereikbaar zijn en gelegen aan een doorgaande weg (niet binnen het road barriers gebied in het stadscentrum).
- Er moet voldoende parkeergelegenheid zijn in de nabijheid van de nachtwinkel.
- Er moet een zeker mate van toezicht door handhavende diensten makkelijk te realiseren zijn om de negatieve effecten voor de woon- en leefsituatie en de openbare orde en veiligheid zoveel mogelijk te beperken.

Belangrijk is dat de politie per locatie gericht advies kan geven over flankerende maatregelen om te voorkomen dat onnodige overlast ontstaat. In de Verordening Winkeltijden Nijmegen (artikel 4.3) is al geregeld dat het college nog aanvullend voorschriften en beperkingen in de ontheffing kan opnemen. Voorbeelden hiervan zijn o.a.:

- alleen pinbetalingen tijdens de nachturen;
- de winkelruimte moet beveiligd zijn met een alarmsysteem en een videobewakingssysteem;
- tijdens de openingstijden van de winkel moeten er minimaal twee personeelsleden aanwezig zijn;
- er mag geen bevoorrading plaatsvinden tussen 22.00 en 06.00 uur;
- in de winkel of in de directe omgeving ervan wordt het rondhangen van bezoekers door de eigenaar van de winkel niet toegestaan.

Wij vragen u uw wensen en bedenkingen ten aanzien van het toestaan van twee nachtwinkels aan ons kenbaar te maken. De wensen en bedenkingen van uw raad worden meegenomen in het definitieve besluit van ons college. Na definitieve besluitvorming ten aanzien van het aantal ontheffingen kunnen de diverse belangstellenden voor een ontheffing voor een nachtwinkel geïnformeerd worden. Twee jaar na toekenning van de eerste ontheffing worden de ervaringen met nachtwinkels geëvalueerd en wordt bekeken of het toegestane aantal nachtwinkels overeenkomt met de behoefte vanuit de samenleving.

Hoogachtend,

college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel "Evaluatie Winkeltijden Nijmegen"

Van:	College van B&W d.d. 26 mei 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Met voorliggend voorstel verzoekt het college aan de raad om de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 inclusief de toelichting vast te stellen, en de structurele extra parkeerinkomsten ter hoogte van €150.000 in te zetten voor mobiliteitsmaatregelen in de binnenstad. **2. Achtergrond** Sinds november 2013 is de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 van kracht. Bij de vaststelling van de verordening is afgesproken om deze te evalueren. Uit de evaluatie blijkt dat een meerderheid tevreden is met de nieuwe ruimere mogelijkheden voor openstelling van de winkels. Op basis van de evaluatie blijven de hoofdlijnen van de Verordening Winkeltijden Nijmegen overeind. Ook de parkeerregulering op de zondag blijft gehandhaafd in dit voorstel vanwege het doorzetten van de vrije opening op zondag. Uit de evaluatie blijkt dat dit het beste scenario is. In het coalitieakkoord zijn afspraken gemaakt over mogelijkheden om twee zondagen per maand gratis te parkeren. Nu uit de evaluatie blijkt dat het handhaven van het huidige parkeerregime het beste scenario is, zal de meeropbrengst €150.000,- zijn. Het college stelt voor om deze meeropbrengsten in te zetten voor mobiliteitsmaatregelen voor bewoners van de binnenstad. Een concreet voorstel wordt, in samenwerking met bewoners en ondernemers, uitgewerkt.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Lizzy Eijkhout l.eijkhout@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 2762
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Evaluatie Winkeltijden Nijmegen' d.d. 26 mei 2015 2. Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen 3. Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 Achtergrondinformatie 4. Verslag bijeenkomst ondernemersverenigingen 5. Verslag bijeenkomst bewonersverenigingen 6. Metingen stadspanel over openingstijden winkels 7. Passantenonderzoek Citytraffic 8. Advies Huis voor de Binnenstad 9. Enquête Huis voor de Binnenstad 10. Overzicht winkeltijden vergelijkbare gemeenten 11. Rapportage DAR koopzondagen Raadsbesluit d.d.		

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 88/2015

Onderwerp
Evaluatie Winkeltijden Nijmegen

Programma
Economie & Werk

Portefeuillehouder
T. Tankir / B. van Hees

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
26 mei 2015

Samenvatting
Eind november 2013 is de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 van kracht geworden. Bij de vaststelling van deze verordening is afgesproken om de verordening te evalueren. Uit de evaluatie blijkt dat een meerderheid tevreden is met de nieuwe ruimere mogelijkheden voor openstelling van de winkels. Op basis van de evaluatie blijven de hoofdlijnen van de Verordening Winkeltijden Nijmegen overeind. Slechts op een enkel detail is het nodig om de Verordening Winkeltijden Nijmegen aan te passen. We hebben het parkeerbeleid aan de openstelling van de winkels aangepast. De meeropbrengsten die we hiermee genereren zetten we in voor mobiliteitsmaatregelen in de binnenstad.

Voorstel om te besluiten

1. De Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 inclusief de toelichting vast te stellen.
2. De structurele extra parkeerinkomsten van jaarlijks € 150.000,- vanaf 2015 in te zetten voor mobiliteitsmaatregelen in de binnenstad.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Lizzy Eijkhout, 2762, l.eijkhout@nijmegen.nl

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Eind november 2013 is de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 van kracht geworden. Bij de vaststelling van deze verordening is afgesproken om de verordening te evalueren. Uit de evaluatie blijkt dat een meerderheid tevreden is met de nieuwe ruimere mogelijkheden voor openstelling van de winkels. Op basis van de evaluatie blijven de hoofdlijnen van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 overeind. Door het wegvallen van de Vierdaagse bepaling in de nieuwe verordening blijkt onbedoeld de mogelijkheden voor straatverkoop tijdens de Vierdaagse ingeperkt te zijn. Hiervoor is aanpassing van de verordening noodzakelijk. Met het doorzetten van de vrije opening van de winkels op de zondag is het ook wenselijk om parkeeroverlast in het centrum te voorkomen en daarmee te waarborgen dat dit stadsdeel bereikbaar is en blijft voor bewoners en hun bezoek, daarom kiezen we voor het voortzetten van de parkeerregulering op de zondagen.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De Verordening Winkeltijden Nijmegen dient ten aanzien van de openingstijden van straatverkoop tijdens de Vierdaagse tussen 22.00 en 06.00 uur aangepast te worden. Hiervoor wordt het volgende artikel toegevoegd:

5.8 Vierdaagse
Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet ten aanzien van straatverkoop: het te koop aanbieden en verkopen van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije drinkwaren in het stadscentrum tijdens de Vierdaagse.

1.2 Relatie met programma

Het beleid met betrekking tot openstelling van winkels maakt onderdeel uit van het programma Economie & Werk. Daarnaast zijn er relaties met de programma's Veiligheid, Openbare Ruimte en Mobiliteit.

2 Doelstelling

Evalueren van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 en op basis hiervan deze verordening aan te passen.

3 Argumenten

De onderzoeken en enquêtes geven aan dat de consumenten tevreden zijn met de ruimere openingstijden van de winkels. Ook uit de bijeenkomsten en de diverse gesprekken met ondernemers / branches blijkt dat de meerderheid tevreden is met de ruimere openstelling van de winkels op zondag. Een ruime meerderheid van de ondernemers in de binnenstad houdt zich aan het advies van het Huis voor de Binnenstad. Het Huis voor de Binnenstad adviseert voor 2015 aan de ondernemers om de winkels tot en met september de eerste en de laatste zondag van de maand inclusief extra dagen voor de feestdagen en de laatste drie maanden alle zondagen open te zijn. Ook blijkt dat er duidelijk behoefte is aan differentiatie van openingstijden per branche of locatie.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Zo zijn de bouwmarkten en de woonboulevard Nijmegen iedere zondag geopend en het winkelcentrum Dukenburg elke eerste zondag van de maand. De huidige regelgeving sluit hier prima op aan. We adviseren dan ook de regels ten aanzien openingstijden van de winkels op zondag niet aan te passen.

Ten aanzien van de nachtwinkels wordt uw raad in een separaat raadsvoorstel in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van het ontwerpbesluit om op basis van artikel 4.2 van de Verordening Winkeltijden Nijmegen een maximum aantal ontheffingen voor nachtwinkels te bepalen op twee. Tevens worden er door het college aanvullende criteria vastgesteld waaraan de aanvragen worden getoetst. Om het risico van overlast verder te beperken kunnen nog aanvullende voorschriften en beperkingen aan de ontheffing worden toegevoegd. Dit laatste is al in artikel 4.3 van de verordening geregeld. Twee jaar na toekenning van de eerste ontheffing wordt geëvalueerd en wordt bekeken of het toegestane aantal nachtwinkels overeenkomt met de behoefte vanuit de samenleving.

Door het wegvallen van de Vierdaagse bepaling in de nieuwe verordening blijkt onbedoeld de mogelijkheden voor straatverkoop tijdens de Vierdaagse ingeperkt te zijn. Straatverkoop van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken tijdens de Vierdaagse willen we na 22.00 uur ’s avonds en voor 06.00 uur ’s morgens ook mogelijk maken zoals artikel 5.5 bijzondere vrijstelling tijdens de kermis. Hiervoor wordt de Verordening Winkeltijden Nijmegen aangepast.

In het coalitieakkoord zijn afspraken gemaakt over mogelijkheden van gratis parkeren op de twee ‘rustige’ koopzondagen om met name de bewoners in de binnenstad tegemoet te komen. Uit de evaluatie van het parkeren tijdens zondagen blijkt echter dat het handhaven van het huidige parkeerregime het beste scenario is. Het is een uniform parkeerregime dat makkelijk te communiceren en te begrijpen is: “betalen op zondag”. Voordeel van dit scenario is verder dat het regime rond zondagen niet wordt gewijzigd en dit dus geen verandering betekent voor de centrumondernemers. Ook hoeven de verordening parkeerbelasting en winkeltijden hiervoor niet aangepast te worden.
Tevens voorkomen we hiermee dat er een verschuiving plaatsvind naar de zondagen waarop er geen parkeerregulering van kracht is en op die manier de “rustige” zondagen alsnog druk worden en de drukke juist rustig.

4 Klimaat

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor het klimaat.

5 Risico’s

Er zijn geen risico’s verbonden aan de evaluatie van de Verordening Winkeltijden Nijmegen.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

6 Financiën

Bij de vaststelling van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 is afgesproken om de financiële consequenties voor schoonmaken, toezicht en parkeren bij de evaluatie in beeld te brengen. De meerkosten in verband met het schoonhouden van de binnenstad zijn ongeveer € 4.500 per jaar. Deze kosten we dekken we uit de huidige begroting van het programma Openbare Ruimte.

In het coalitieakkoord zijn afspraken gemaakt over mogelijkheden van gratis parkeren op twee koopzondagen per maand om met name de bewoners in de binnenstad tegemoet te komen. Vanwege de verwachte inkomstenderving zijn de parkeeropbrengsten in de Stadsbegroting vanaf 2015 structureel met € 150.000,-- verlaagd. Uit de evaluatie van het parkeren tijdens zondagen blijkt echter dat het handhaven van het huidige parkeerregime het beste scenario is. We handhaven daarom het betaald parkeren op alle zondagen en stellen voor om de meeropbrengsten hiervan in te zetten voor mobiliteitsmaatregelen om de bewoners van de binnenstad tegemoet te komen. Hiermee oormerken we deze middelen voor dezelfde doelstelling als in het coalitieakkoord. We werken een concreet voorstel hiervoor samen met bewoners en ondernemers uit en komen hier dit jaar nog op terug.
De effecten op de kosten van toezicht nemen we mee in het voorstel betreffende de inzet van de € 150.000,--.

7 Participatie en Communicatie

Om een goede belangenafweging te kunnen maken en om voldoende draagvlak te creëren zijn ook bij de evaluatie bijeenkomsten gehouden waarin met bewonersverenigingen en ondernemersverenigingen gesproken is over de winkeltijden.
De bekendmaking van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 vindt plaats op de dag na vaststelling door de raad. De verdere communicatie loopt via de reguliere middelen (publicatie in De Brug, een persbericht, de gemeentelijke website en social media).

8 Uitvoering en evaluatie

De uitvoering van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 ligt bij de afdeling Veiligheid in samenspraak met de afdeling Economische Zaken. De evaluatie heeft plaatsgevonden door de verschillende partijen die betrokken waren bij de totstandkoming van de verordening opnieuw te bevragen via onderzoeken, enquêtes, gesprekken en bijeenkomsten:

- Via het digitale stadspanel zijn de consumenten bevraagd naar hun ervaringen en wensen.
- Verder is er door City Traffic een passantenonderzoek Koopzondagen uitgevoerd.
- Het Huis voor de Binnenstad heeft via een enquête de ondernemers bevraagd naar hun ervaringen en wensen ten aanzien van de koopzondagen.
- Er is een overleg geweest met de bewonersverenigingen bij winkelcentra in de stad.
- Er is een bijeenkomst geweest met de ondernemers- en winkeliersverenigingen in de stad.
- De ODRN heeft op basis van binnengekomen klachten onderzoek gedaan naar (geluid)overlast van met name supermarkten.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
4

- Er is onderzoek gedaan naar de financiële consequenties voor het schoonmaken, toezicht en parkeren tijdens de koopzondagen.
- De ervaringen van vergelijkbare gemeenten zijn geïnventariseerd.
- De binnengekomen vragen en verzoeken ten aanzien van de winkeltijden zijn bekeken.
- De diverse verzoeken van belangstellenden ten aanzien van nachtwinkels zijn bekeken en besproken met de adviserende partijen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n):
- Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen
- Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015

Ter inzage:
- verslag bijeenkomst ondernemersverenigingen
- verslag bijeenkomst bewonersverenigingen
- metingen stadspanel over openingstijden winkels
- Passantenonderzoek Citytraffic
- Advies Huis voor de Binnenstad
- Enquête Huis voor de Binnenstad
- overzicht winkeltijden vergelijkbare gemeenten
- rapportage DAR koopzondagen

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen

Inleiding
Op 28 november 2013 is de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 van kracht geworden. Hierbij is afgesproken om de verordening te evalueren. Met deze evaluatie willen we onderzoeken of de beoogde doelstelling bereikt is. We hebben onderzoek gedaan naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de nieuwe verordening.

Doelstelling
De doelstelling van de nieuwe verordening is het maken van een verordening met duidelijke regels die passen bij het veranderend koopgedrag en de economische concurrentiepositie, waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van de diverse betrokken partijen. We willen tegemoetkomen aan het veranderend koopgedrag van de consumenten en de wensen van ondernemers waarbij in bepaalde mate ook rekening gehouden wordt met de leefbaarheid en zondagsrust voor omwonenden en de kleine ondernemers.

Methode
De evaluatie heeft plaatsgevonden door de verschillende partijen die betrokken waren bij de totstandkoming van de verordening opnieuw te bevragen via onderzoeken, enquêtes, gesprekken en bijeenkomsten.

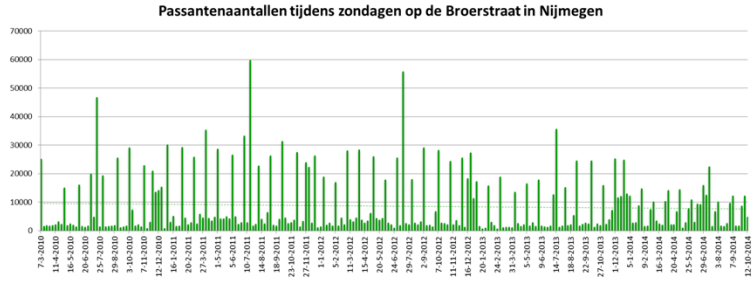
- Via het digitale stadspanel zijn de consumenten bevraagd naar hun ervaringen en wensen.
- Verder is er door City Traffic een passantenonderzoek Koopzondagen uitgevoerd.
- Het Huis voor de Binnenstad heeft via een enquête de ondernemers bevraagd naar hun ervaringen en wensen ten aanzien van de koopzondagen.
- Er is een overleg geweest met de bewonersverenigingen bij winkelcentra in de stad.
- Er is een bijeenkomst geweest met de ondernemers- en winkeliersverenigingen in de stad.
- De ODRN heeft op basis van binnengekomen klachten onderzoek gedaan naar (geluid)overlast van met name supermarkten.
- Er is onderzoek gedaan naar de financiële consequenties voor het schoonmaken, toezicht en parkeren tijdens de koopzondagen.
- De ervaringen van vergelijkbare gemeenten zijn geïnventariseerd.
- De binnengekomen vragen en verzoeken ten aanzien van de winkeltijden zijn bekeken.
- De binnengekomen aanvragen ten aanzien van nachtwinkels zijn bekeken en besproken met de adviserende partijen.

Resultaten

De resultaten van de onderzoeken van het digitale stadspanel, passantenonderzoek, financiële consequenties voor het schoonmaken en enquête van het Huis voor de Binnenstad zijn bijgevoegd. Tevens zijn de verslagen van de bijeenkomsten bijgevoegd. Verder is er een overzicht van de inventarisatie van ervaringen van vergelijkbare gemeenten opgenomen in de bijlagen. Hieronder volgt een korte samenvatting per onderdeel van de evaluatie.

Digitale stadspanel
Sinds de invoering van de verruiming van de winkeltijden is afgesproken geregeld te peilen wat de ervaringen zijn. Doormiddel van het enquêteren van het Nijmeegse digitaal stadspanel, worden de ervaringen van burgers in beeld gebracht. De onderzoeksvraag hierbij was: Hoe kijken burgers aan tegen de verruiming en/of ruimere mogelijkheden van de openingstijden van winkels in Nijmegen sinds eind november 2013. Het opiniepanel bestaat uit 3.954 Nijmegenaren. In dit onderzoek participeerden 1.309 personen (33%), dit is vergelijkbaar met de respons van hetzelfde type onderzoek in het najaar van 2011.
Het panel is negatief in hun oordeel over de openingstijden van voorzieningen. In vergelijking met 2011 is dit beeld niet veranderd. Men geeft aan dat bijvoorbeeld het gemeenteloket en bibliotheek meer buiten kantooruren open dienen te zijn. Zo zou de gewenste openingstijd door de weeks voor winkels, musea en publieke dienstverlening van 10.00 tot 19.00 uur moeten zijn (33% van de ondervraagde), of van 9.00 tot 18.00 uur (25% van de ondervraagde). Voor de zaterdag geeft 40% aan dat de gewenste openingstijd van 9.00 tot 18.00 uur is. Circa 23% van de opmerkingen van panelleden gingen in op de uniformiteit van de openingstijden in het stadscentrum. Men geeft aan te weinig eenduidigheid te zien.
Over de koopavond is het panel minder positief. Ongeveer 60% van de ondervraagde bezoekt zelden of nooit de donderdagse koopavond in het Nijmeegse stadscentrum. Wanneer de doordeweekse winkeltijden verruimd zouden worden naar 19.00 uur geeft 66% van het panel aan, dat de koopavond zou mogen verdwijnen.
Bijna de helft van het Nijmeegse digitale Stadspanel is op de hoogte van het feit dat (alle) winkels nu op zondag(middag) open mogen zijn. Men heeft voornamelijk kennis van de zondagsopenstelling van supermarkten (89% van het panel). Bijna 50% van het panel geeft aan een supermarkt wekelijks op zondag te bezoeken. 40% van het Stadspanel bezoekt de koopzondag in het stadscentrum of de bouwmarkten.

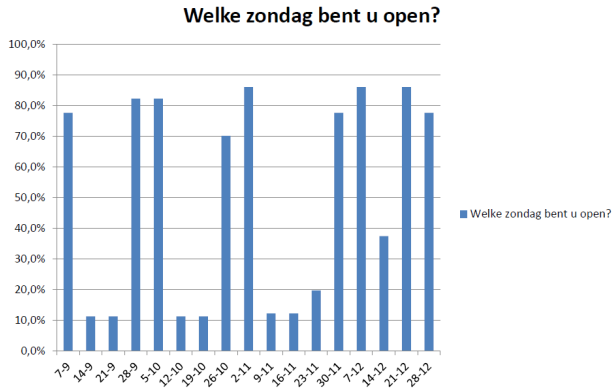
Passantenonderzoek Citytraffic
Onderzoeksbureau Citytraffic meet sinds 2010 door middel van automatische passantentellers het druktebeeld in de grootste steden van België en Nederland. Door middel van strategische geplaatste scanners worden short range radio signals, zoals Bluetooth en Wi-Fi, van mobiele apparaten opgevangen. Daarnaast worden ook andere telmethode ingezet om een betrouwbaar beeld te creëren. Door middel van twee meetpunten in de Broerstraat is sinds maart 2010 volcontinu data verzameld. Het druktebeeld van alle zondagen op een rij geeft het volgende verloop:

Figuur 1: Passantenaantallen tijdens zondagen op de Broerstraat in Nijmegen

Een licht dalende trend is waar te nemen. Opgemerkt moet worden dat het landelijke druktebeeld een sterkere daling laat zien. Na een bijzonder slecht landelijk voorjaar in 2013 zien we in de gemeente Nijmegen een stijging van de bezoekersaantallen. Geconcludeerd mag worden dat de bezoekersaantallen op de zondagen een positieve ontwikkeling heeft doorgemaakt in de laatste twee jaar. Kijken we naar de twee koopzondagen in de maand dan zien we dat de eerste koopzondag meer wordt bezocht dan de tweede koopzondag. Waarschijnlijk heeft dit te maken met gewenning van bezoekers. Traditioneel was namelijk alleen de eerste zondag in de maand een koopzondag.
In de decembermaand zien we een toename van het aantal bezoekers op de koopzondag. Wanneer we kijken naar de weekdrukte dan zien we dat de toename van de bezoeken op zondag ten koste gaat van de donderdag. Andere dagen blijven relatief stabiel.

Enquête en advies Huis voor de Binnenstad
In november 2014 heeft het Huis voor de Binnenstad (HvdB) een advies gegeven aan de gemeente Nijmegen inzake koopzondagen. Het HvdB heeft ondanks de volledige vrijstelling van de koopzondag, geadviseerd aan ondernemers alleen de eerste en laatste zondag van de maand open te gaan. Doormiddel van een enquête onder 107 respondenten heeft het HvdB de tevredenheid onder ondernemers gepeild omtrent de koopzondagen. Hieruit kwam naar voren dat een meerderheid van de ondervraagde tevreden is over de huidige regeling. Bijna de helft van de ondervraagde geeft aan het liefst de eerste zondag van de maand open te zijn. Ongeveer 26% geeft aan de huidige regelgeving te handhaven. Gemiddeld heeft om en nabij de 80% van de binnenstad ondernemers hun winkel open op geadviseerde zondagen. Daarnaast ziet het HvdB dat men zich netjes houdt aan het advies. Wel ziet men in de toekomst ruimte om meer koopzondagen toe te voegen doordat het draagvlak bij de ondernemers langzamerhand toeneemt.

Figuur 2: Openstelling winkels binnenstad Nijmegen

Het advies van het HvdB is om de verordening ongewijzigd te continueren om vervolgens, in lijn met het advies van het bestuur van de Vereniging Centrum Ondernemers Nijmegen (VCON), het aantal collectieve koopzondagen voorzichtig te verruimen. Daarnaast kan worden ingezet om de laatste drie maanden van het jaar alle zondagen vrij te stellen.
Geadviseerd wordt om voor eind 2015 te evalueren of het voorgestelde regiem het gewenste effect heeft zodat voor 2016 indien wenselijk andere afspraken gemaakt kunnen worden. Tot slot wordt geadviseerd een eenduidig maar gematigd parkeertarief op alle zondagen mede ingegeven door de landelijke tendens om parkeertarieven als marketinginstrument te hanteren.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen

Bijeenkomst bewoners
Bewonersvereniging c.q. Wijkraad Heijendaal / st. Anna geven aan dat er 7 dagen per weer door de koopzondagen van de supermarkten overlast is. Het enige wat de gemeente doet is het handhaven van de vastgestelde regels rondom geluidsoverlast. De gemeentelijke overheid heeft echter geen mogelijkheden om de landelijk vastgestelde regels verder te beperken. De rol van de gemeente zou meer moeten zijn dan alleen het handhaven van de regels. Gekeken wordt of de gemeente een rol kan spelen bij de maatschappelijke betrokkenheid van de supermarkten met de bewoners in de wijk zodat problemen gezamenlijk opgelost kunnen worden. De bewoners zien graag dat de openingstijden van de supermarkten op zondag verder beperkt worden tot 18.00 uur. Om de geluidsoverlast van het laden en lossen te beperken zou gekeken kunnen worden naar het verplichten van een overdekte laad en los sluis bij supermarkten die overlast geven in de wijk.

Bijeenkomst ondernemers
De trend dat er steeds meer behoefte van de consument is om op zondag te winkelen wordt door alle ondernemers wel onderschreven. Er is begrip voor de kleine ondernemer waarvoor het niet makkelijk is om elke zondag open te zijn. Uniformiteit en een heldere communicatie over de openstelling van de winkels is erg belangrijk. Voor de binnenstad wil men proberen om er naar te streven dat uiteindelijk het merendeel van de winkels op alle zondagen geopend zijn. Verder is duidelijk dat er behoefte is aan differentiatie van openingstijden per branche of locatie. Supermarkten, bouwmarkten en de woonboulevard gaan elke zondag open, de binnenstad de eerste en de laatste zondag van de maand. De gemeente moet kijken hoe ze de koopzondagen verder kunnen faciliteren door het parkeerbeleid en het OV beleid hier op af te stemmen. Er zou ook meer aandacht kunnen zijn voor de wisselwerking tussen winkelen, leisure en horeca.

Onderzoek ODRN
Met de ODRN is afgesproken om bij geluidsoverlast van supermarkten alleen geluidsmetingen te verrichten bij officiële klachten. Geluidsoverlast voor buurtbewoners bij AH XL aan de St. Jacobslaan besproken met de ODRN. Er zijn hier ook officiële klachten binnengekomen. De ODRN heeft diverse malen metingen verricht en inderdaad overtredingen geconstateerd. Dit is opgenomen met de AH XL en maatregelen zijn hierbij afgesproken. Vanuit Economische Zaken is ook overleg geweest met de AH XL en gevraagd om een overzicht van de maatregelen die de AH XL genomen heeft.
De AH XL heeft besloten om te stoppen met het vroege laden en losse voor 07.00 uur 's ochtends. De manager van AH XL heeft contact gehad met de bewonersvereniging c.q. wijkraad en zal in een van de volgende bijeenkomsten aanwezig zijn om de maatregelen toe te lichten en nadere afspraken te maken. Tot nu toe zijn er verder geen meldingen van geluidsoverlast bij andere supermarkten binnen gekomen bij zowel de ODRN als het meldpunt Gelderland.

Financiële consequenties voor schoonmaken, toezicht en parkeren
De exacte (parkeer)opbrengsten en de kosten voor toezicht en schoonhouden van de binnenstad waren bij het vaststellen van de Verordening Winkeltijden Nijmegen nog niet in te schatten. We wisten namelijk nog niet zeker of en in hoeverre winkels ook gebruik zouden maken van de verruiming. Voorts was het nog niet duidelijk in welke mate additioneel bezoek aan de binnenstad te verwachten was of dat sprake zou zijn van een andere spreiding van bezoek over de week. Als mogelijk risico werd ingeschat dat de extra kosten niet helemaal gedekt zouden kunnen worden uit de extra (parkeer)opbrengsten. In de evaluatie van de Verordening Winkeltijden Nijmegen is afgesproken om de financiële consequenties in beeld te brengen.

De totale schoonmaakkosten op koopzondagen zijn van € 9.906,-- voor 19 koopzondagen in 2013 gestegen naar € 14.460,-- voor 26 koopzondagen. Dit is een verhoging van € 4.554,-- (zie bijlage). De kosten van (parkeer)toezicht zijn gelijk gebleven door een verschuiving van toezicht door de week.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen

Sinds de invoering van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 moet op alle zondagen voor het parkeren betaald worden. Hierdoor zijn de parkeerinkomsten op zondag met € 150.000,-- toegenomen. In het coalitie akkoord zijn afspraken gemaakt over mogelijkheden van gratis parkeren op niet koopzondagen om met name de bewoners in de binnenstad tegemoet te komen. Om dit te financieren zijn de minderopbrengsten van € 150.000,-- gereserveerd in de begroting. Ten aanzien van het parkeren op koopzondag en gezien de wensen vanuit het coalitieakkoord zijn een aantal varianten op een rij gezet. Deze varianten zijn:

1. Situatie houden zoals deze nu is waarbij de winkels in het stadscentrum alle zondagen geopend mogen zijn, maar waarbij het Huis voor de Binnenstad twee zondagen in de maand promoot als zijnde koopzondagen. Op alle zondagen geldt betaald parkeren.
2. Er worden twee koopzondagen per maand vastgesteld in de Verordening Winkeltijden Nijmegen en tijdens die koopzondagen geldt betaald parkeren. De overige koopzondagen zijn gratis.
3. Op alle zondagen is het gratis parkeren.
4. Tijdens de twee door de winkeliers uitgeroepen koopzondagen is het parkeren gratis en tijdens de overige zondagen geldt betaald parkeren.
5. Alle zondagen krijgen een goedkoper parkeertarief.

Per variant is gekeken naar de inkomsten, voor- en nadelen van de diverse bezoekersgroepen (bewoners, bezoekers, ondernemers), de politieke haalbaarheid en de juridische en organisatorische consequenties. Hieruit blijkt dat het handhaven van het huidige parkeerregime het beste scenario is. Een uniform parkeerregime dat makkelijk te communiceren en te begrijpen is: “betalen op zondag”. Voordeel van dit scenario is verder dat het regime rond koopzondagen niet wordt gewijzigd en dit dus geen verandering betekent voor de centrumondernemers. De verordening parkeerbelasting en winkeltijden hoeven niet aangepast te worden. Het minpunt van de eerste variant is dat het coalitieakkoord niet wordt uitgevoerd. Om de diverse groepen in de stad (bewoners, bezoekers en ondernemers) tegemoet te komen kan het gereserveerde bedrag ingezet worden voor financiële (parkeer)maatregelen die de bereikbaarheid van het centrum voor met name bewoners en bezoekers vergroten.

Vergelijking en ervaringen andere steden
De vergelijkbare gemeenten Arnhem, ’s Hertogenbosch, Maastricht, Tilburg en Apeldoorn hebben net als Nijmegen de koopzondagen vrijgegeven en de openstelling overgelaten aan de ondernemers zelf. De ondernemers in binnenstad van de meeste steden hebben gekozen voor een eerste en laatste zondag van de maand. Supermarkten, bouwmarkten en woonboulevards zijn meestal elke zondag geopend. De meeste steden hebben nog niet geëvalueerd. Wel blijkt dat de meeste ondernemers nog zoekende zijn. Niet alle ondernemers doen alle zondagen mee en er zijn ook ondernemers die de winkel vervolgens op de maandag gesloten houden. Alleen Enschede heeft een maximaal aantal van 26 koopzondagen vastgesteld (eerste en laatste zondag van de maand en alle zondagen in december.

Binnengekomen vragen en verzoeken ten aanzien van de winkeltijden.
- Er zijn tot nu toe twee verzoeken om ontheffing binnengekomen van een supermarkt om op 1e Kerstdag 2014 en op 1e Pinksterdag 2015 geopend te zijn. In de verordening is verband met de zondagsrust expliciet opgenomen dat de 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag de winkels gesloten dienen te zijn. De verzoeken zijn dan ook afgewezen.
- Er zijn vragen/verzoeken binnengekomen voor ontheffing van de winkeltijdenwet na 22.00 uur ’s avonds en voor 06.00 uur ’s morgens tijdens de Vierdaagse. Voor ruimere openstelling van supermarkten in het stadscentrum tijdens de Vierdaagse zal een aanvraag voor ontheffing worden geweigerd omdat naar verwachting de woon- en leefsituatie c.q. openbare orde en veiligheid op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de winkel.

- Door het wegvallen van de Vierdaagse bepaling in de nieuwe verordening blijkt onbedoeld de mogelijkheden voor straatverkoop tijdens de Vierdaagse ingeperkt te zijn. Het verzoek om ontheffing voor straatverkoop van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken na 22.00 uur 's avonds en voor 06.00 uur 's morgens tijdens de Vierdaagse kan op basis van artikel 4.1 van de huidige verordening ook niet gehonoreerd worden, omdat zij geen winkel zijn in de zin van de verordening. Artikel 5.1 van de verordening waarin vrijstelling voor straatverkoop geregeld is geldt alleen voor de zon- en feestdagen.

Binnengekomen aanvragen voor nachtwinkels
Er zijn diverse aanvragen binnengekomen voor ontheffing voor een nachtwinkel in het centrum van Nijmegen. De aanvragen zijn voor advies doorgestuurd naar de Politie Zuid-Gelderland en ter toetsing aan de afdeling Mobiliteit, afdeling Veiligheid en de wijkmanagers. Uit het advies van de politie en de toetsing van de afdelingen bleek dat door het compacte stadscentrum het een complexe zaak is om een geschikte locatie te vinden. Aangegeven wordt dat er altijd een risico van enige overlast blijft bestaan, maar dat wil niet zeggen dat het niet te reguleren is. In gezamenlijk overleg zijn er een aantal criteria geformuleerd die in de toelichting van de verordening worden opgenomen. Het risico van overlast wordt in de voorwaarden opgenomen in de toelichting van de verordening winkeltijden al zoveel mogelijk beperkt. Om dit risico nog verder te kunnen verkleinen is het belangrijk dat de politie de aanvragen per locatie kan beoordelen en eventueel, afhankelijk van de locatie, nog aanvullende voorschriften en beperkingen in de ontheffing kan laten opnemen. Dit is al in artikel 4.3 van de Verordening Winkeltijden Nijmegen geregeld. De aanvragen zijn nog niet afgehandeld omdat bij amendement de raad aangegeven heeft om over het aantal nachtwinkels eerst gehoord te willen worden. Hiervoor wordt een apart raadsvoorstel aan de raad voorgelegd.

<u>Conclusies en advies</u>

- De onderzoeken en enquêtes geven aan dat de consumenten tevreden zijn met de ruimere openingstijden van de winkels. Ook uit de bijeenkomsten en de diverse gesprekken met ondernemers / branches blijkt dat de meerderheid tevreden is met de ruimere openstelling van de winkels op zondag. Een ruime meerderheid van de ondernemers in de binnenstad houdt zich aan het advies van het Huis voor de Binnenstad. Het Huis voor de Binnenstad adviseert voor 2015 aan de ondernemers om de winkels tot en met september de eerste en de laatste zondag van de maand inclusief extra dagen voor de feestdagen en de laatste drie maanden alle zondagen open te zijn. Ook blijkt dat er duidelijk behoefte is aan differentiatie van openingstijden per branche of locatie. Zo zijn de bouwmarkten en de woonboulevard Nijmegen iedere zondag geopend en het winkelcentrum Dukenburg elke eerste zondag van de maand. De huidige regelgeving sluit hier prima op aan. We adviseren dan ook de regels ten aanzien openingstijden van de winkels op zondag niet aan te passen.

- Nachtwinkels: in een separaat raadsvoorstel wordt uw raad in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van het ontwerpbesluit om op basis van artikel 4.2 van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 een maximum aantal ontheffingen voor nachtwinkels te bepalen op twee. Tevens worden er door het college aanvullende criteria vastgesteld waaraan de aanvragen worden getoetst. Om het risico van overlast verder te beperken kan het college nog aanvullende voorschriften en beperkingen aan de ontheffing toevoegen. Deze bevoegdheid is al in art. 4.3 van de verordening geregeld. Een jaar na toekenning van de eerste ontheffing wordt geëvalueerd en wordt bekeken of het toegestane aantal nachtwinkels overeenkomt met de behoefte vanuit de samenleving.

- Straatverkoop van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken tijdens de Vierdaagse willen we na 22.00 uur 's avonds en voor 06.00 uur 's morgens ook mogelijk maken net als in artikel 5.5 bijzondere vrijstelling tijdens de kermis. Hiervoor wordt de in de Verordening winkeltijden Nijmegen artikel 5.8 toegevoegd.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen

- In het coalitie akkoord zijn afspraken gemaakt over mogelijkheden van gratis parkeren op niet koopzondagen om met name de bewoners in de binnenstad tegemoet te komen. Om dit te financieren zijn de minderopbrengsten van € 150.000,-- gereserveerd in de begroting. Uit de evaluatie van het parkeren tijdens koopzondagen blijkt echter dat het handhaven van het huidige parkeerregime het beste scenario is. Het is een uniform parkeerregime dat makkelijk te communiceren en te begrijpen is: “betalen op zondag”. Voordeel van dit scenario is verder dat het regime rond koopzondagen niet wordt gewijzigd en dit dus geen verandering betekent voor de centrumondernemers. Ook hoeven de verordening parkeerbelasting en winkeltijden niet aangepast te worden. Voorstel om het gereserveerde bedrag van € 150.000,-- in te zetten voor financiële parkeermaatregelen voor de binnenstad en een concreet voorstel hiervoor samen met bewoners en ondernemers uit te werken. De extra kosten voor het schoonmaken van de binnenstad zijn beperkt en kunnen ook gedekt worden uit het gereserveerde bedrag.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

De raad van de gemeente Nijmegen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 19 mei 2015,

gelet op artikel 3 van de Winkeltijdenwet;

besluit vast te stellen:

Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- feestdagen: Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag, eerste en tweede Kerstdag
- werkdagen: maandag tot en met zaterdag;
- winkel: een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte, waarin goederen aan particulieren plegen te worden verkocht;

Artikel 2. Algemene vrijstellingen

2.1 Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt van 12.00 uur tot 18.00 uur een algemene vrijstelling op zon- en feestdagen, met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag.

2.2 Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt van 12.00 tot 22.00 uur een algemene vrijstelling voor supermarkten op zon- en feestdagen met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag.
Op 24 december, 4 mei en op Goede Vrijdag dient de winkel vanaf 19.00 uur gesloten te zijn.

2.3 Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt van 08.00 tot 18.00 uur een algemene vrijstelling voor de branche brood en banket op zon- en feestdagen met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag.

Artikel 3. Individuele ontheffingen

3.1 Het college kan op aanvraag ontheffing verlenen van de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a. en b. van de Winkeltijdenwet vervatte verboden, ten behoeve van:
   a. bijzondere gelegenheden van tijdelijke aard waaronder veilingen, modeshows en feestelijkheden met een cultureel of sociaal doel;
   b. het uitstallen van goederen;
   c. jubilea, shows, recepties en vergelijkbare evenementen van een in de gemeente gevestigde ondernemer;
   d. (sport)evenementen, beurzen, tentoonstellingen, exposities, braderieën, muziekfestivals of andere daarmee vergelijkbare manifestaties die op één locatie plaatsvinden.

3.2 Het college kan nadere voorschriften en beperkingen aan de ontheffing verbinden.

3.3 De ontheffing kan onder meer worden geweigerd als de woon- en leefsituatie en/of de openbare orde of in artikel 3.1 of 3.2 genoemde activiteiten op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de winkel op basis van de ontheffing.

Artikel 4. Openstelling op werkdagen voor 06.00 uur en na 22.00 uur

4.1 Het college kan op aanvraag ontheffing verlenen van de verboden vervat in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder c van de wet, voor incidentele bijzondere gelegenheden van tijdelijke aard en voor zover deze betrekking hebben op werkdagen, dat wil zeggen op maandagen tot en met vrijdagen tussen 22.00 uur en 06.00 uur en op zaterdagen tussen 22.00 uur en 00.00 uur.

4.2 Het college kan op aanvraag een, door het college, gehoord hebbende de raad, nader te bepalen aantal, ontheffing verlenen van de verboden vervat in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder c van de wet, voor kleinschalige levensmiddelenwinkels waar uitsluitend en hoofdzakelijk eet- en drinkwaren worden verkocht en voor zover deze betrekking hebben op werkdagen, dat wil zeggen op maandagen tot en met zaterdagen tussen 22.00 uur en 04.00 uur. Ontheffingen worden niet verleend aan inrichtingen, zoals bedoeld in artikel 2.3.1.1 eerste lid sub a onder 3 APV.

4.3 Het college kan nadere voorschriften en beperkingen aan de ontheffing verbinden.

4.4 De ontheffing kan onder meer worden geweigerd indien de woon- en leefsituatie en/of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de winkel.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Artikel 5. Bijzondere vrijstellingen

5.1 Straatverkoop voor bepaalde goederen

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zon- en feestdagen, gelden niet ten aanzien van straatverkoop: het te koop aanbieden en verkopen van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken.

5.2 Bejaardenoorden, woon/zorg centra

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet voor winkels in of op het terrein van bejaardenoorden en woon/zorg centra ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van eet- en drinkwaren, prentbriefkaarten, nieuwsbladen en tijdschriften alsmede bloemen en planten.

5.3 Bepaalde winkels

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen gelden niet ten aanzien van:
a. musea;
b. winkels, waar uitsluitend maaltijden, voor directe consumptie geschikte eetwaren, alcoholvrije dranken en, door middel van een automaat, tabak en tabaksproducten, middelen ter voorkoming van zwangerschap en damesverband plegen te worden verkocht;
c. winkels waar de bedrijfsactiviteit hoofdzakelijk bestaat uit het verhuren van voorbespeelde videobanden en andere voorbespeelde beelddragers, mits in die winkel geen andere goederen worden te koop aangeboden of verkocht dan videobanden en andere beelddragers, alsmede tijdschriften en catalogi, die betrekking hebben op het te huur aangeboden assortiment.

5.4 Culturele evenementen
Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet voor gebouwen, waar voorstellingen, uitvoeringen of evenementen van culturele aard plaatsvinden, en waar uitsluitend of hoofdzakelijk goederen die rechtstreeks verband houden met aldaar te houden voorstellingen, uitvoeringen en evenementen plegen te worden verkocht, vanaf een uur voor de aanvang van de voorstelling, de uitvoering of het evenement tot een uur na afloop daarvan.

5.5 Kermis

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van voor directe consumptie geschikte eet- en drinkwaren, snoepgoed, speelgoed en feestartikelen op een terrein waar de kermis wordt gehouden tijdens de openingstijden van de kermis.

5.6 Sportcomplexen

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet ten aanzien van winkels in of op het terrein van sportcomplexen, waar uitsluitend of hoofdzakelijk goederen worden verkocht, die rechtstreeks verband houden met de aldaar beoefende sporten, gedurende de openstellingsuren van die sportcomplexen.

5.7 Ramadan

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 uur en 06.00 uur gelden niet gedurende de Ramadan vanaf twee uur voor zonsondergang tot zonsondergang voor winkels waar brood en gebak wordt verkocht dat in het bijzonder is bestemd voor hen die zich aan de Ramadan houden, mits in die winkel dat brood en gebak ook pleegt te worden verkocht buiten de periode van de Ramadan.

5.8 Vierdaagse

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet ten aanzien van straatverkoop: het te koop aanbieden en verkopen van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije drinkwaren in het stadscentrum tijdens de Vierdaagse.

Artikel 6. Beslistermijn

6.1 Het college beschikt op een aanvraag om ontheffing binnen 8 weken na de dag waarop de aanvraag is ontvangen.
6.2 De beschikking kan voor ten hoogste 8 weken worden verdaagd.

Artikel 7. Intrekken of wijzigen ontheffing

Het college kan een ontheffing intrekken of wijzigen als:

a. ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt;
b. verandering van omstandigheden of inzichten dit naar hun oordeel noodzakelijk maken in het belang van de belangen ter bescherming waarvan de ontheffing is vereist;
c. de exploitatie van de winkel op basis van de ontheffing gevaar oplevert voor de openbare orde, de veiligheid of het woon- en leefklimaat ter plaatse;
d. aan de ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen;
e. van de ontheffing geen gebruik wordt gemaakt binnen een daarbij gestelde termijn; of
f. de houder dit verzoekt.

Artikel 8. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

8.1 De Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 wordt ingetrokken.
8.2 Een krachtens de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 verleende vrijstelling of ontheffing geldt als vrijstelling of ontheffing verleend krachtens deze verordening. Het college kan deze ambtshalve vervangen door een vrijstelling of ontheffing krachtens deze verordening. Ambtshalve vervanging kan gepaard gaan met een wijziging van beperkingen en voorschriften.
8.3 Aanvragen om ontheffing die zijn ingediend onder de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 maar waarop nog niet is beschikt bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld overeenkomstig deze verordening.

Artikel 9. Inwerkingtreding en citeertitel

9.1 Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag van de bekendmaking.
9.2 Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 2015

De voorzitter, De raadsgriffier,

Drs. H.M.F. Bruls drs. M.A.H. Heffels

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

TOELICHTING VERORDENING WINKELTIJDEN NIJMEGEN

Algemeen

De winkeltijdenverordening is gebaseerd op de Winkeltijdenwet (hierna de wet). De hoofdlijnen van deze wet zijn:

- Op maandag t/m zaterdag, de werkdagen, is openstelling van de winkels toegestaan tussen 06.00 en 22.00 uur. Gemeenten mogen gedurende deze uren geen beperkingen opleggen aan de openstelling van de winkels.
- Gedurende de nachturen van 22.00 tot 06.00 uur is winkelopening op werkdagen niet toegestaan.
- Op zon- en feestdagen is winkelopening niet toegestaan. Als feestdagen worden aangemerkt Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag en eerste en tweede Kerstdag. Ook op 24 december, 4 mei en op Goede Vrijdag vanaf 19.00 uur is winkelopening niet toegestaan.

De gemeente kan vrijstellingen en ontheffingen van deze verplichte winkelsluiting verlenen. Dit is geregeld in de Verordening Winkeltijden Nijmegen.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsbepalingen

Voor de omschrijving van het begrip feestdagen is aansluiting gezocht bij artikel 2 van de wet. De wet noemt eerste Paasdag en eerste Pinksterdag niet, omdat deze altijd op een zondag vallen.

Artikel 2. Algemene vrijstellingen

De winkeltijdenwet geeft aan de gemeente de bevoegdheid om (algemene) vrijstellingen te verlenen. Voor alle winkels in Nijmegen geldt een vrijstelling op zon- en feestdagen van 12.00 uur tot 18.00 uur. De supermarkten mogen op zon- en feestdagen open van 12.00 tot 22.00 uur en de bakkers van 8.00 tot 18.00 uur. De bakkers mogen op de zondag niet alleen ’s middags, maar ook ’s ochtends vroeg de winkel op zon- en feestdagen geopend hebben voor de verkoop van vers brood. Van deze vrijstelling zijn 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag uitgesloten. Ook moeten de winkels op 24 december, 4 mei en op Goede Vrijdag na 19.00 uur de winkels gesloten houden.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Artikel 3. Individuele ontheffingen

De winkeltijdenwet geeft aan de gemeente de bevoegdheid om ontheffingen te verlenen. Aangezien de openstelling van winkels op zondag is beperkt van 12.00 tot 18.00 of 22.00 uur blijven er toch nog ontheffingsmogelijkheden voor bijzondere gelegenheden zoals bijvoorbeeld jubilea, (sport)evenementen, beurzen en tentoonstellingen, braderieën en muziekfestivals. Op basis van een aanvraag kan voor deze individuele en incidentele situaties een ontheffing worden aangevraagd. Hierdoor kan iedere aanvraag worden beoordeeld of de openstelling geen negatieve invloed heeft op onder meer veiligheid en/of openbare orde en/of leefklimaat.

Artikel 4. Openstelling op werkdagen voor 06.00 en na 22.00 uur

De winkeltijdenwet geeft aan de gemeente de bevoegdheid om ontheffingen te verlenen.
Aan ontheffingen voor avond/nachtwinkels met een structureel karakter worden nadere voorwaarden en beperkingen gesteld. Zo kunnen alleen kleinschalige (levensmiddelen)winkels een ontheffing krijgen. Met een kleinschalige winkel wordt bedoeld een winkel met een maximum van 150 m2 winkelvloeroppervlak waar uitsluitend of hoofdzakelijk eet- en drinkwaren worden verkocht. Afhaalcentra die als winkel uitsluitend maaltijden, voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken verkopen zijn hierbij uitgesloten om duidelijk het verschil te maken tussen de planologische bestemming van detailhandel en horeca. Verder zal door het college, nadat ze hierover met de raad hebben overlegd, het maximum aantal te verlenen ontheffingen worden bepaald. De openingstijd wordt beperkt van 22.00 tot 04.00 uur. Voor 22.00 uur mogen winkels in ieder geval geopend zijn.
Het college heeft een aantal criteria vastgesteld waaraan de aanvragen om ontheffing voor een nachtwinkel worden getoetst. Afhankelijk van de locatie kan het college nog aanvullende voorschriften en beperkingen opleggen.
Verder blijven er mogelijkheden voor individuele ontheffingen voor incidentele situaties zoals bijvoorbeeld jubilea, bijzondere verkoopacties, evenementen en muziekfestivals.
Bij iedere aanvraag voor ontheffing wordt beoordeeld of de openstelling geen negatieve invloed heeft op onder meer veiligheid en/of openbare orde en/of leefklimaat. Met name vanwege de sterke aantrekkende werking van deze categorie winkels is het van belang om de belangen van de omwonenden te beschermen.

Artikel 5 . Bijzondere vrijstellingen

Met de wijziging van de Winkeltijdenwet zijn substantieel een aantal bepalingen uit het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet van rechtswege vervallen. Aangezien de algemene vrijstelling voor zondag beperkt is van 12.00 tot 18.00 uur en op weekdagen van 06.00 tot 22.00 uur zijn nog een aantal

vrijstellingen in de verordening opgenomen. Het gaat onder meer voor openstelling van bejaardenoorden, woon/zorg centra, musea, videotheken en kermissen .

Artikel 6. Beslistermijn

In de praktijk worden verzoeken zo snel mogelijk beantwoord. Bij verzoeken die gevolgen kunnen hebben voor de openbare orde, de veiligheid of het woon- en leefklimaat ter plaatse van de winkel kan het nodig zijn om advies van bijvoorbeeld de politie in te winnen. In die gevallen zal een beslissing langer op zich kunnen laten wachten.

Artikel 7. Intrekken of wijzigen ontheffing

In de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is niet aangegeven in welke situaties een besluit ingetrokken kan worden. Dit moet dan ook in de verordening worden bepaald. Op het besluit tot intrekking van een ontheffing is de Awb van toepassing (bezwaar- en beroepsmogelijkheden)

Artikel 8. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

Vrijstellingen en ontheffingen verleend op basis van de oude verordening winkeltijden blijven gelden, maar kunnen door de gemeente ook worden vervangen door een nieuwe vrijstelling of ontheffing waaraan andere of aangepaste voorwaarden worden verbonden.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Bijeenkomst ondernemersverenigingen Winkeltijdenwet d.d. 8 december 2014

Aanwezig:
Namens gemeente Nijmegen: wethouder Ben van Hees, wethouder Turgay Tankir, Marjolijn van der Zandschulp, Klaas Pruisen, Lizzy Eijkhout en Ruud Schilder
Namens de ondernemers: dhr. H. Hendriks (Huis voor de Binnenstad), dhr. M. Mulder (Huis voor de Binnenstad), dhr. J. Raaijmakers (Hema), dhr. R. Pijnenburg (Primark), mw. J. Versteeg (Primark), dhr. Verhulst (winkelcentrum Dukenburg) , mw. M. Holland (Bakkerij Holland), dhr. Holland (Bakkerij Holland), dhr. Traa (Woonboulevard Nijmegen), dhr. R. Bouwman (AH centrum), dhr. Henskens (AHXL st. Jacobslaan), dhr. J. van de Wal (CVAH), dhr. R. Vermeulen (CVAH),

Inleiding
Marjolijn van de Zandschulp opent de bijeenkomst en heet iedereen welkom. Aanleiding voor deze bijeenkomst is de in de raad afgesproken evaluatie ten aanzien van de eind 2013 gewijzigde Verordening Winkeltijden Nijmegen. De gemeente heeft nu de mogelijkheid om meer vrijstellingen op deze wet vast te stellen. Dit wordt uiteindelijk vastgelegd in een voorstel waar het college en de gemeenteraad in het najaar een besluit over nemen. Om de evaluatie goed voor te bereiden, worden net als bij de opstelling van de verordening bijeenkomsten georganiseerd met bewonersorganisaties en ondernemers. De mening van bewoners wordt eveneens gepeild via het digitale stadspanel en via een enquête die onder de ondernemers van de binnenstad gehouden wordt door het Huis voor de Binnenstad. Marjolein van de Zandschulp licht toe dat wethouder Tankir vanuit het economische beleid aanwezig is en wethouder van Hees als wethouder binnenstad. Na een voorstelrondje wordt overgegaan naar de inhoud van de bijeenkomst.

Presentatie Winkeltijdenwet
Lizzy Eijkhout geeft een korte presentatie over de verordening Winkeltijden Nijmegen zoals deze sinds eind 2013 van kracht is. Binnen de nieuwe wetgeving geldt nog steeds dat de winkels niet open mogen vóór 06.00 en na 22.00 uur en op zon- en feestdagen. Wat betreft het onderdeel vrijstellingen en ontheffingen heeft de gemeente meer mogelijkheden gekregen. In hoofdlijnen worden in de verordening de volgende vrijstellingen en ontheffingen geregeld:

- Vrijstelling op zon- en feestdagen voor alle winkels in Nijmegen van 12.00 tot 18.00 uur met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag;
- Vrijstelling op zon- en feestdagen voor alle supermarkten van 12.00 tot 22.00 uur met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag en 24 december na 19.00 uur, 4 mei na 19.00 uur en Goede Vrijdag na 19.00 uur;
- Vrijstelling op zon- en feestdagen met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag in de branche brood en banket van 08.00 tot 18.00 uur
- Aantal algemene vrijstellingen voor o.a. bepaalde winkels, straatverkoop, woon/zorgcentra, musea, culturele evenementen, sportcomplexen, kermissen;
- Individuele ontheffingen zon- en feestdagen voor gelegenheden van bijzondere aard blijven mogelijk;

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

- Avond/nacht openstelling is via een individuele incidentele ontheffing mogelijk van 22.00 tot 06.00 uur voor bijzondere verkoopacties van bv games, cd's of boeken en van 22.00 tot 04.00 uur voor maximaal twee structurele avond/nachtwinkels onder een aantal nadere voorwaarden en beperkingen.

Presentatie Digitale Stadspanel

De gemeente Nijmegen maakt gebruik van een digitaal stadspanel met ongeveer 3.900 leden die periodiek worden benaderd om de mening te peilen over onderwerpen met een bestuurlijke actualiteit. Eind augustus 2014 is het stadspanel benaderd over de reguliere openingstijden van de winkels , de koopavonden en de ruimere zondagsopenstelling. Van de 3.900 leden hebben ongeveer 1.200 leden gereageerd. Klaas Pruisen geeft een presentatie van de uitkomsten van het stadspanel. Samengevat sluiten de reguliere openingstijden van de diverse branches (nog) niet altijd goed aan bij het dagelijks leven van panelleden. De meeste winkels in het stadscentrum zijn momenteel open tussen 9.00 en 17.30 uur, op zaterdag tot 17.00 uur. Desgevraagd spreekt het panel de voorkeur uit voor verlenging in de vroege avonduren. De vensters 10.00 tot 19.00 uur of 09.00 tot 18.00 uur hebben voor de meesten de voorkeur (door de week én zaterdag). De donderdagse koopavond in het stadscentrum wordt door een minderheid van de panelleden bezocht. Slechts een kwart heeft nog behoefte aan een koopavond. Bijna de helft van het Nijmeegse digitale Stadspanel is op de hoogte van het feit dat (alle) winkels nu op zondag(middag) open mogen zijn. Als het gaat om de precieze tijden is het panel vooral geïnformeerd over de zondagse opening van supermarkten, vooral via raamposters of spandoeken. Ook is een meerderheid op de hoogte van de 2 koopzondagen in het stadscentrum. Vooral supermarkten worden op zondag frequent bezocht, door een aanzienlijk deel van het panel. De koopzondagen in het stadscentrum, en de bouwmarkten worden ook behoorlijk bezocht. Voor zichzelf, en daarnaast vanwege het algemeen belang, vindt een meerderheid de openingstijden op zondag van de meeste branches nu voldoende.

Presentatie Enquête Huis voor de Binnenstad

Nadat de gemeente het mogelijk gemaakt heeft om alle zondagen open te kunnen zijn heeft het Huis voor de Binnenstad met de ondernemers collectieve afspraken gemaakt om de eerste en de laatste zondag van de maand geopend te zijn.

Maarten Mulder geeft een korte presentatie van de resultaten van de enquête onder de ondernemers van de binnenstad. Alle ondernemers in het centrum tussen de waal en de singels hebben de enquête ontvangen (ongeveer 600 bedrijven). Hiervan hebben 107 ondernemers gereageerd. Hieruit kwam naar voren dat een meerderheid van de ondervraagde tevreden is over de huidige regeling. Bijna de helft van de ondervraagde geeft aan het liefst de eerste zondag van de maand open te zijn. Ongeveer 26% geeft aan de huidige regelgeving te handhaven. Gemiddeld heeft om en nabij de 80% van de binnenstad ondernemers hun winkel open op geadviseerde zondagen. Daarnaast ziet het Huis voor de Binnenstad dat men zich netjes houd aan het advies. Wel ziet men in de toekomst ruimte om meer koopzondagen toe te voegen.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Reactie ondernemers

Naar aanleiding van de presentatie van de enquête wordt een aantal reacties gegeven. Het aantal ondernemers dat gereageerd heeft is een klein percentage van het totaal aantal ondernemers. Het gaat voorbij aan een aantal andere meningen van ondernemers in de binnenstad die niet via het Huis voor de Binnenstad vertegenwoordigd zijn. De enquête is inderdaad niet representatief voor de gehele binnenstad, maar geeft wel een aardige indicatie. Ook de regio functie is hier niet in meegenomen. Gevraagd wordt om ook de landelijke tendensen en cijfers mee te nemen in de evaluatie en de effecten van de koopzondagen nader te onderzoeken.

De winkels mogen op alle zondagen open zijn, maar het advies van het Huis voor de Binnenstad is om de eerste en laatste zondag van de maand en een aantal extra rondom de feestdagen open te gaan. Ondanks dit advies blijkt er toch nog onduidelijkheid over de openingstijden, zoals nu op 14 december 2014. Er is behoefte aan eenheid en duidelijkheid. Het grootwinkelbedrijf, zoals de Hema en de Primark, willen bij voorkeur alle zondagen open. De kleine ondernemer wacht veel meer af wat de klant gaat doen. Als op zondag de inkomsten stijgen zullen er steeds meer winkels op zondag open gaan. Daarnaast zijn er ook steden waarvan de winkels op alle zondagen open mogen zijn en waar er meer onduidelijkheid is doordat veel winkels op zondag toch gesloten zijn. In Nijmegen gaat op de afgesproken zondagen 80% van de winkels open. Slechts 10% is op de andere zondagen ook geopend. Het grootwinkelbedrijf hecht echter veel waarde aan uniformiteit en daarom werken ze nu ook mee aan twee zondagen per maand terwijl ze elke zondag open zouden willen en kunnen.

Ook de openingstijden door de week staan in de binnenstad ter discussie. Om in te spelen op de consumentenwensen om na werktijd te winkelen zouden de openingstijden verschoven moeten worden. Volgens de huidige wetgeving kunnen alle winkels al door de week tot 22.00 uur geopend zijn. Er zijn ook hier afspraken tussen de ondernemers zelf gemaakt zoals de gezamenlijke koopavond op donderdag. Iedere ondernemer kan zelf bepalen of het rendabel is om langer open te gaan. Uniformiteit is ook hier weer belangrijk. Op dit moment zijn de ondernemers in de binnenstad hierover verdeeld en het Huis voor de Binnenstad zal dit na de discussie over de koopzondagen oppakken.

Ten aanzien van de supermarkten sluiten de koopzondagen goed aan bij de wensen van de consument. Vanuit de supermarkten is er nog wel de wens om eerder op zondagmorgen open te mogen en ook op 1e Paasdag, 1e Pinksterdag en 1e Kerstdag.

Holland Bakkerij is heel blij dat ze elke zondag open mogen zijn. Als kleine ondernemer is het hun kracht om flexibel in te spelen op de wensen van de klant. Communicatie ten aanzien van de openingstijden is heel belangrijk en ook daadwerkelijk elke zondag open zijn.

Winkelcentrum Dukenburg heeft in gezamenlijk overleg met de ondernemers gediscussieerd over de openingstijden van het winkelcentrum. Dit heeft wel tot enige discussie geleid en diverse branches willen het op hun eigen manier invullen. Uiteindelijk is men wel gekomen tot een breed gedragen voorstel om de 1e zondag van de maand open te gaan.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

De meeste ondernemers van de Woonboulevard Nijmegen zitten niet te springen om op alle zondagen geopend te zijn. Omdat in de buurgemeenten de woonboulevards wel alle zondagen geopend zijn moet de Woonboulevard Nijmegen wel meegaan. Verzoek aan de wethouder van Economische Zaken Nijmegen om hier regionale afspraken over te maken.

Vanuit de markten is het belangrijk om te weten wat de landelijke tendens is ten aanzien van de openingstijden van de markt. Als op zondag de winkels geopend zijn dan is er vaak ook een zondagsmarkt. Deze zondagsmarkten zijn geen speciale markten meer, maar meer reguliere markten geworden. Op maandag gaan er dan minder bezoekers naar de markt. Verplaatsing van de markt naar zondag is geen optie omdat de marktkooplieden erg behoudend zijn ten aanzien van de zondagen. Onder de marktkooplieden zijn namelijk veel 65+ ers die niet op zondag willen werken. Vanuit de winkels wordt aangegeven dat juist op de marktdagen de omzet van de winkels groter is. Er is dus duidelijk een wisselwerking tussen de winkels en de markt.

Voor een grootwinkelbedrijf zijn de omzetcijfers op zondag het afgelopen jaar gestegen met 7 tot 8%. De supermarkten geven aan dat eerst op een koopzondag de omzetstijging 7% was en het afgelopen jaar is dit verder gestegen naar 12%.

Reactie gemeente
Belangrijk is dat er voor de consument duidelijkheid is. De ondernemers moeten zo goed mogelijk inspelen op de wensen van de consument voor een optimale dienstverlening richting de klant. We begrijpen dat het voor de kleine ondernemer niet altijd makkelijk is om elke zondag open te gaan. Misschien dat we kunnen kijken hoe we de kleine ondernemer kunnen stimuleren of ondersteunen om elke zondag open te kunnen. Het uiteindelijke doel kan zijn om 80% van de winkels elke zondag open te laten zijn of de winkels twee zondagen in de maand open te laten zijn. De keuze moet wel vanuit de inhoud gemaakt worden. Uitgangspunt is een levendige stad met optimale dienstverlening naar de klant.

De openingstijden op zon- en feestdagen voor de supermarkten is zorgvuldig afgewogen. Omdat de supermarkten grotendeels in de woonwijken liggen en er een verkeer aantrekkende werking vanuit gaat, is er bewust voor gekozen om toch nog een dagdeel rust in de wijk te realiseren.

Duidelijk is dat er behoefte is aan differentiatie van openingstijden per branche of locatie. De binnenstad heeft meerdere functies dan alleen winkelen. Ook de gezelligheid, evenementen, horeca en uitgaan zijn belangrijke functies. Hierdoor kunnen de openingstijden ook anders zijn dan elders in de stad.

Ten aanzien van de afstemming van de openingstijden van de winkels in de regio, en dan met name ten aanzien van de woonboulevards, is het niet aan de gemeente om de andere buurgemeenten bij elkaar te roepen om hierover afspraken maken. Iedere gemeente heeft zijn eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van de openingstijden van de winkels. Wel kan de gemeente in het reguliere overleg met de economische wethouders van de buurgemeenten de kwestie aan de orde stellen. Afstemming is uiteindelijke een zaak van de ondernemers zelf.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Samenvatting en Sluiting

Marjolijn van de Zandschulp vat de discussie van de avond samen.

- Trend is dat er steeds meer behoefte is aan openstelling van de winkels op zondagen.
- Voor de binnenstad proberen om er naar te streven dat uiteindelijk het merendeel van de winkels op alle zondagen geopend zijn.
- Uniformiteit en een heldere communicatie over de openstelling van de winkels is erg belangrijk .
- Ruimte voor andere openingstijden door de week in de binnenstad, Huis voor de Binnenstad neemt dit voorzichtig op.
- Gemeente moet kijken hoe ze de koopzondagen verder kan faciliteren door het parkeerbeleid en OV-beleid hier op af te stemmen.

Marjolijn van de Zandschulp bedankt iedereen voor zijn of haar inbreng op deze avond. De opmerkingen en suggesties worden meegenomen in de evaluatie van de verordening winkeltijden Nijmegen. Het verslag van deze bijeenkomst, de sheets van de presentaties en de teksten van de flipover worden naar de aanwezigen toegestuurd.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Bijlage – Flipover teksten

Inventarisatie visie met betrekking tot winkeltijden:

- Behoefte aan uniformiteit
- Elke zondag open is het streefbeeld
- Beleid kan per locatie of branche verschillen
- Meer aandacht voor combinatie wisselwerking tussen winkelen, leisure en horeca

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Bijeenkomst bewonersgroepen Winkeltijdenwet d.d. 1 december 2014

Aanwezig:
Namens gemeente Nijmegen: wethouder Ben van Hees, wethouder Turgay Tankir, Marjolijn van der Zandschulp, Klaas Pruisen, Lizzy Eijkhout en Ruud Schilder
Namens wijkraad Annastraat/Heijendaal: Ypie Veenstra en Ton Vermeulen
Namens bewoners Waterkwartier: Ruud de Vries

Inleiding
Marjolijn van de Zandschulp opent de bijeenkomst en heet iedereen welkom. Aanleiding voor deze bijeenkomst is de in de raad afgesproken evaluatie ten aanzien van de eind 2013 gewijzigde Verordening Winkeltijden Nijmegen. De gemeente heeft nu de mogelijkheid om meer vrijstellingen op deze wet vast te stellen. Dit wordt uiteindelijk vastgelegd in een voorstel waar het college en de gemeenteraad in het najaar een besluit over nemen. Om de evaluatie goed voor te bereiden, worden net als bij de opstelling van de verordening bijeenkomsten georganiseerd met bewonersorganisaties en ondernemers. De mening van bewoners wordt eveneens gepeild via het digitale stadspanel en via een enquête die onder de ondernemers van de binnenstad gehouden wordt door het Huis voor de Binnenstad. Marjolein van de Zandschulp licht toe dat wethouder Tankir vanuit het economische beleid aanwezig is en wethouder van Hees als wethouder binnenstad. Na een voorstelrondje wordt overgegaan naar de inhoud van de bijeenkomst.

Presentatie Winkeltijdenwet
Lizzy Eijkhout geeft een korte presentatie over de verordening Winkeltijden Nijmegen zoals deze sinds eind 2013 van kracht is. Binnen de nieuwe wetgeving geldt nog steeds dat de winkels niet open mogen vóór 06.00 en na 22.00 uur en op zon- en feestdagen. Wat betreft het onderdeel vrijstellingen en ontheffingen heeft de gemeente meer mogelijkheden gekregen. In hoofdlijnen worden in de verordening de volgende vrijstellingen en ontheffingen geregeld:

- Vrijstelling op zon- en feestdagen voor alle winkels in Nijmegen van 12.00 tot 18.00 uur met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag;
- Vrijstelling op zon- en feestdagen voor alle supermarkten van 12.00 tot 22.00 uur met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag en 24 december na 19.00 uur, 4 mei na 19.00 uur en Goede Vrijdag na 19.00 uur;
- Vrijstelling op zon- en feestdagen met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag in de branche brood en banket van 08.00 tot 18.00 uur
- Aantal algemene vrijstellingen voor o.a. bepaalde winkels, straatverkoop, woon/zorgcentra, musea, culturele evenementen, sportcomplexen, kermissen;
- Individuele ontheffingen zon- en feestdagen voor gelegenheden van bijzondere aard blijven mogelijk;
- Avond/nacht openstelling is via een individuele incidentele ontheffing mogelijk van 22.00 tot 06.00 uur voor bijzondere verkoopacties van bv games, cd's of boeken en van 22.00 tot 04.00 uur voor maximaal twee structurele avond/nachtwinkels onder een aantal nadere voorwaarden en beperkingen.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Presentatie Digitale Stadspanel

De gemeente Nijmegen maakt gebruik van een digitaal stadspanel met ongeveer 3.900 leden die periodiek worden benaderd om de mening te peilen over onderwerpen met een bestuurlijke actualiteit. Eind augustus 2014 is het stadspanel benaderd over de reguliere openingstijden van de winkels , de koopavonden en de ruimere zondagsopenstelling. Van de 3.900 leden hebben ongeveer 1.200 leden gereageerd. Klaas Pruisen geeft een presentatie van de uitkomsten van het stadspanel. Samengevat sluiten de reguliere openingstijden van de diverse branches (nog) niet altijd goed aan bij het dagelijks leven van panelleden. De meeste winkels in het stadscentrum zijn momenteel open tussen 9.00 en 17.30 uur, op zaterdag tot 17.00 uur. Desgevraagd spreekt het panel de voorkeur uit voor verlenging in de vroege avonduren. De vensters 10.00 tot 19.00 uur of 09.00 tot 18.00 uur hebben voor de meesten de voorkeur (door de week én zaterdag). De donderdagse koopavond in het stadscentrum wordt door een minderheid van de panelleden bezocht. Slechts een kwart heeft nog behoefte aan een koopavond. Bijna de helft van het Nijmeegse digitale Stadspanel is op de hoogte van het feit dat (alle) winkels nu op zondag(middag) open mogen zijn. Als het gaat om de precieze tijden is het panel vooral geïnformeerd over de zondagse opening van supermarkten, vooral via raamposters of spandoeken. Ook is een meerderheid op de hoogte van de 2 koopzondagen in het stadscentrum. Vooral supermarkten worden op zondag frequent bezocht, door een aanzienlijk deel van het panel. De koopzondagen in het stadscentrum, en de bouwmarkten worden ook behoorlijk bezocht. Voor zichzelf, en daarnaast vanwege het algemeen belang, vindt een meerderheid de openingstijden op zondag van de meeste branches nu voldoende.

Reactie bewoners

Wijkraad Annastraat/Heijendaal: de invulling van de winkeltijdenwet is grotendeels overgelaten aan de gemeenten. De gemeente heeft echter geen oog voor rust in de wijk en dan met name rondom de AH XL aan de st. Jacobslaan. Het is niet mogelijk om rustig buiten te zitten ende kinderen veilig buiten te laten spelen. Er is veel herrie, stof en rommel. De bevoorrading van de winkel vindt dagelijks plaats van 05.00 uur tot 23.00 uur en dus ook op de zondag. De verkeersveiligheid is in het geding door de sterk verkeer aantrekkende werking van de grote supermarkt. Er ligt heel veel rommel rondom de vuilcontainers op het parkeerterrein. Na de opening van de supermarkt op zondag is de situatie verslechterd. Kortom, er is geen rust meer in de wijk.

Bewoners Waterkwartier: er wordt gepleit voor gelijke openingstijden van de winkels rondom het centrum met de winkels in de binnenstad. Waarom worden grote supermarkten niet naar de buitenrand van de stad verplaatst? In winkelcentrum Fenikshof is veel leegstand. Kan de gemeente initiatieven in de leegstaande ruimtes niet stimuleren. De ruimtes zijn te duur voor een kleine winkelier.

Reactie gemeente

Het is een landelijke tendens dat de supermarkten allemaal groter worden om tegemoet te komen aan de wensen van de consument om alle dagelijkse boodschappen op één plaats tegelijk te kunnen kopen. De gemeente Nijmegen kiest er niet voor om supermarkten naar de rand van het centrum te plaatsen. De dagelijkse boodschappen moeten voor alle bewoners op korte afstand bereikbaar zijn, ook voor mensen zonder auto en de ouderen.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

De supermarkten horen in een veilige omgeving en niet veraf op een bedrijventerrein. Bovendien versterken de supermarkten de winkelcentra in de wijk.
Naar aanleiding van de klachten van het laden en lossen bij de AH XL aan de st. Jacobslaan zijn diverse geluidsmetingen verricht. In eerste instantie waren er overschrijdingen van de geluidsmetingen en na herhaaldelijke metingen , boetes en maatregelen die genomen zijn voldoet de AH XL op dit moment aan de landelijke geluidsnormen. Er is geen verschil van deze geluidsnormen voor doordeweekse dagen en voor zondagen. De gemeente kan deze normeringen zelf niet verder aanscherpen (gemeente mag onderbouwd wel meer toestaan, maar niet minder). Met het vroege laden en lossen is de AH XL gestopt. Er zijn ook gesprekken gevoerd met de nieuwe supermarkt manager en deze lijkt meer bereid om met de bewoners in gesprek te gaan om tot oplossingen te komen.
Dat de vuilcontainers overlast geven is een bekend probleem en hiervoor wordt op dit moment ook actief campagne voor gevoerd. De vuilcontainers worden extra vaak geleegd en geconstateerde overtredingen worden beboet.

Mogelijke oplossingen
De rol van de gemeente zou meer moeten zijn dan alleen het handhaven van de regels. Kijk of de gemeente een rol kan spelen bij de maatschappelijke betrokkenheid van de supermarkten met de wijk zodat problemen in gezamenlijk overleg opgelost kunnen worden.
De bewoners kunnen in gesprek gaan c.q. blijven met de supermarktmanager en bijvoorbeeld uitnodigen voor de bijeenkomst van de wijkraad/bewonersvereniging waardoor de manager ook inzicht krijgt hoe de bewoners de overlast ervaren.
De geluidsmetingen vinden op dit moment alleen ad hoc plaats bij klachten van omwonenden. Regelmatig geluidsmetingen uitvoeren bij supermarkten in de wijk kan tot minder klachten leiden.
De gemeente moet kritisch kijken naar waar ze supermarkten in de wijk toestaan om groter te worden.
De openingstijden van de supermarkten in de wijken op zondag beperken tot 18.00 uur ’s avonds en niet tot 22.00 uur open laten zijn.
Om de leegstand van winkelpanden op te lossen c.q. te voorkomen kan gekeken worden naar bredere bestemming van de panden of tijdelijk gebruik met andere functies.

Sluiting
Marjolijn van de Zandschulp bedankt iedereen voor haar of zijn inbreng op deze avond. De opmerkingen en suggesties worden meegenomen in de evaluatie van de verordening winkeltijden Nijmegen. Het verslag van deze bijeenkomst, de sheets van de presentaties en de teksten van de flipover worden naar de aanwezigen toegestuurd.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Bijlage – Flipover teksten

Kort samengevat hebben de bewoners de volgende bezwaren en opmerkingen:

- Door 7 dagen open van grote supermarkt in kleine wijk geen rust
- Ook 7 dagen per week bevoorrading
- Door drukte zorgen over verkeersveiligheid st. Jacobslaan
- Bij de vuilcontainers op het parkeerterrein wordt veel vuilnis achtergelaten
- Dezelfde winkeltijden hanteren t.b.v. gelijkwaardigheid centrum
- Overlast sinds 2013 toegenomen
- Sinds 2013 zijn wel de venstertijden van laden en lossen bij AH XL aangepast
- Sinds 2013 zijn diverse geluidsmetingen uitgevoerd en aanvullende maatregelen genomen
- Nu voldoet AH XL aan de normen van de landelijke regelgeving en gemeente kan niet extra regels opleggen.

Samenvatting mogelijke oplossingen en suggesties:

- Landelijke regelgeving voor geluidsnormen op zondag aanpassen
- Regelmatig overleggen met AH XL
- Gesloten laad en los sluis verplichten bij supermarkten in de wijk
- Regelmatig geluidsmetingen uitvoeren
- Kritischer kijken naar grootschalige initiatieven in de woonwijk
- Kritischer kijken naar de openingstijden op zondag in verband met rust in de wijk
- Winkels in Nijmegen West versoepeling beleid gemeenten voor vestiging van kleine detaillisten in de wijk bv door tijdelijk gebruik mogelijk te maken.

Over openingstijden

Meting stadspanel augustus 2014

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Over openingstijden

Meting stadspanel augustus 2014

Datum: augustus 2014

Colofon
Gemeente Nijmegen
Onderzoek en Statistiek
contactpersoon: Klaas Pruijsen
tel.: (024) 329 98 89
e-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

Verkrijgbaar
via www.nijmegen.nl
(onderdeel gemeente > onderzoek en cijfers)

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Inhoudsopgave

Samenvatting en conclusies **3**

2 Aanleiding en onderzoeksopzet **5**

3 Reguliere openingstijden **7**

4 Koopavond **14**

5 Zondagsopenstelling **17**

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Samenvatting en conclusies

Sinds juni 2013 zijn er ruimere mogelijkheden voor openingstijden van winkels in Nijmegen. Het gemeentebestuur en het Huis voor de Binnenstad willen graag weten hoe de huidige situatie de burgers bevalt, en welke wensen er leven. Dit om de betrokken partijen de gelegenheid te geven in te spelen op (veranderende) behoeften in de stad. Door een opiniepeiling onder het Nijmeegs digitaal stadspanel weten we meer over kennis, gebruik, oordelen en wensen.

Bron: www.bakkerij-holland.nl

Reguliere tijden en koopavond

De reguliere openingstijden van de diverse branches sluiten (nog) niet altijd goed aan bij het dagelijks leven van panelleden. Het panel is vooral kritisch over de opening van zakelijke diensten als banken of makelaars en publieke diensten als bibliotheek of gemeenteloket.
De meeste winkels in het stadscentrum zijn momenteel open tussen 9.00 en 17.30 uur, op zaterdag tot 17.00 uur. Desgevraagd spreekt het panel de voorkeur uit voor verlenging in de vroege avonduren. De vensters 10.00 tot 19.00 uur of 09.00 tot 18.00 uur hebben voor de meesten de voorkeur (door de week én zaterdag).

De donderdagse koopavond in het stadscentrum wordt door een minderheid van de panelleden bezocht. Mocht het tot een verlenging van de doordeweekse openingstijden van bijvoorbeeld 19.00 uur komen dan vervalt voor een groot deel de behoefte aan de koopavond. Er is echter ook een groep (circa een kwart) die wel behoefte aan de koopavond blijft aangegeven.

Zondagsopening

In Nijmegen zijn steeds meer winkels open op zondag. Ondernemers zijn vrij om de consumentenuren zelf in te vullen, binnen de kaders van een vrijstelling voor zondagen en feestdagen. Bijna de helft van het Nijmeegs digitaal Stadspanel is op de hoogte van het feit dat (alle) winkels nu op zondag(middag) open mogen zijn.

Als het gaat om de precieze tijden is het panel vooral geïnformeerd over de zondagse opening van supermarkten, vooral via raamposters of spandoeken. Ook is een meerderheid op de hoogte van de 2 koopzondagen in het stadscentrum. Vooral supermarkten worden op zondag frequent bezocht, door een aanzienlijk deel van het panel. De koopzondagen in het stadscentrum, en de bouwmarkten worden ook behoorlijk bezocht. Voor zichzelf, en daarnaast vanwege het algemeen

belang, vindt een meerderheid de openingstijden op zondag van de meeste branches nu voldoende.

Thema leeft: veel wensen en verbeterpunten

Panelleden hebben massaal de gelegenheid gebruikt om aanvullende wensen en verbeterpunten kenbaar te maken. In totaal zijn er meer dan 1.000 opmerkingen gemaakt, wat de conclusie rechtvaardigd dat het thema openingstijden vollop leeft in de stad. Samenvattend zijn vooral de volgende onderwerpen naar voren gekomen:

1. Zorg voor uniformiteit in de openingstijden van winkels in het stadscentrum (ca. 23% van de opmerkingen). Panelleden ervaren te weinig eenduidigheid en communicatie hierover;
2. Het verruimen van openingstijden is slecht voor kleine ondernemers, en daarmee op termijn slecht voor de variatie in het winkelbestand. Zij verdienen bescherming (17%);
3. Zeer uiteenlopende wensen rond openingstijden, bijvoorbeeld tot 20.00 uur door de week of langer open op zaterdag (14%);
4. Geef ondernemers volledige vrijheid, laat de markt het werk doen (8%);
5. Diverse argumenten vóór verruiming of verschuiving van openingstijden, ook m.b.t. kleine ondernemers (8%);
6. Publieke diensten (als gemeenteloket en bibliotheek) meer buiten kantooruren openen (7%);
7. Mensen voelen een dilemma tussen verruimde tijden voor zichzelf, en de belangen van kleine ondernemers: die gaan hen ook ter harte (6%);
8. Op koopzondagen of koopavonden dienen álle winkels open te zijn (5%);
9. Verzet tegen zondagsopeningen. Zondagsrust is belangrijk, niet zozeer uit religieuze maar uit sociale overwegingen (5%);
10. Pleidooi voor afschaffen van betaald parkeren (5% van de opmerkingen).

4 - Aanleiding en onderzoeksopzet

2 Aanleiding en onderzoeksopzet

Mogelijkheden voor ruimere openingstijden en koopzondagen

Sinds juni 2013 mogen winkels op grond van de Winkeltijdenwet open zijn van maandag tot en met zaterdag van 6.00 uur 's ochtends tot 22.00 uur 's avonds. De gemeente Nijmegen verleende daarbij (algemene) vrijstellingen voor openstelling op zondag en feestdagen[1]:

- Alle winkels mogen op zondag van 12.00 tot 18.00 uur open zijn;
- supermarkten mogen op alle zondagen van 12.00 tot 22.00 uur open zijn;
- de branche brood en banket mag op alle zondagen van 08.00 tot 18.00 uur open zijn.

Ondernemers zijn uiteraard vrij om de consumentenuren zelf in te vullen. Het gemeentebestuur wil stimuleren dat ondernemers zelf in onderling overleg kiezen voor de beste openingstijden. Aanleiding voor de verruiming binnen de Winkeltijdenwet is onder meer het veranderde koopgedrag. Consumenten winkelen tegenwoordig ook graag op andere tijdstippen, later op de dag bijvoorbeeld, na het werk, en in het weekend. Winkelen wordt ook steeds vaker gecombineerd met een bezoek aan een horecagelegenheid, het theater of de bioscoop.

Openingstijden in Nijmegen

In de praktijk zijn de meeste winkels in het Nijmeegse stadscentrum open tussen 9.00 en 17.30 uur, op zaterdag tot 17.00 uur. Op donderdag of bij bijzondere gelegenheden is er koopavond en zijn de winkels tot 21.00 uur open. De zondagsopenstellingen zijn medio 2014 als volgt:

- Stadscentrum: de Vereniging Centrum Ondernemers Nijmegen en het Huis voor de Binnenstad zetten de eerste en laatste zondag van de maand als koopzondag neer. Onder de noemer “Nijmeegse Twee Daagse” wordt daaraan “een weekend lang genieten van cultuur, shoppen én uitgaan” als toeristische promotie gekoppeld. De meeste centrumwinkels kiezen in deze lijn voor opening de eerste en laatste zondag van de maand;
- Winkelcentrum Dukenburg kent ook een donderdagse koopavond en heeft de 1e zondag van de maand van 12.00 uur tot 17.00 uur koopzondag;[2]
- Woonboulevard Nijmegen is 7 dagen per week geopend en donderdagavond is het koopavond. Dus elke zondag van 12.00 – 17.00 uur koopzondag;
- De meeste supermarkten (m.u.v. SPAR) zijn zondagmiddag en een deel van de -avond open
- De meeste bouwmarkten zijn elke zondagmiddag open;
- Een enkele bakker is op zondagochtend open (voorzover bekend: bakkerij Holland, Jacobslaan).

[1] Van deze vrijstelling zijn 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag uitgesloten. Ook moeten de winkels op 24 december, 4 mei en op Goede Vrijdag na 19.00 uur gesloten blijven.
[2] Een aantal winkels hanteert andere openingstijden.

Onderzoeksvraag en beantwoording

Sinds 2013 zijn er dus ruimere mogelijkheden voor openingstijden van winkels. Bij vaststelling van de Verordening Winkeltijden Nijmegen spraken college en raad af om geregeld een tussenstand op te maken, waarbij ook de ervaringen van betrokkenen aan de orde komen. Burgers/klanten en ondernemers staan daarbij centraal. Voorliggend onderzoek draagt bij aan het in beeld krijgen van de ervaringen van burgers.

Onderzoeksvraag: **Hoe kijken burgers aan tegen de verruiming en/of ruimere mogelijkheden van de openingstijden van winkels in Nijmegen sinds najaar van 2013?**

Het gemeentebestuur en het Huis voor de Binnenstad willen graag weten hoe de huidige situatie rond *reguliere openingstijden, koopavond en zondagsopeningen* de burgers (als klant) bevalt, en welke wensen er leven. Dit om de betrokken partijen de gelegenheid te geven in te spelen op (veranderende) behoeften in de stad. De vraag is geoperationaliseerd aan de hand van *vier vraagthema's*: *kennis, gebruik, oordelen en wensen/verbeterpunten*. Deze zijn in een korte vragenlijst voorgelegd aan de leden van het digitaal stadspanel. In het najaar van 2011 is het stadspanel ook bevraagd op het thema openingstijden. Hierdoor ontstaan meerdere vergelijkingsmogelijkheden.

Dit opiniepanel-onderzoek onder Nijmegenaren heeft meerdere voordelen boven grootschalig representatief steekproefonderzoek. In relatief korte tijd kan een aanzienlijk aantal (betrokken) Nijmegenaren bereikt worden. Bovendien wijst de ervaring uit dat het momenteel heel moeilijk is betrouwbaar steekproefonderzoek te doen in Nijmegen (enquêtemoeheid, lage respons, hoge kosten).

Nijmeegs digitaal stadspanel
Het opiniepanel bestaat uit 3.954 Nijmegenaren. Er is sprake van een goede spreiding naar stadsdeel en leeftijd (18+). Daarentegen zitten in het panel relatief veel middelbaar en hoogopgeleide personen. En meer autochtonen dan in de Nijmeegse populatie. Het stadspanel is niet volledig representatief voor alle Nijmegenaren, maar waardevol omdat het om bij de stad betrokken respondenten gaat. In een compacte vragenlijst (maximaal 5-10 minuten invultijd) zijn de genoemde vraagthema's meetbaar gemaakt, om de genoemde onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. In dit onderzoek participeerden 1.309 personen (33%), vergelijkbaar met de respons in het najaar van 2011.

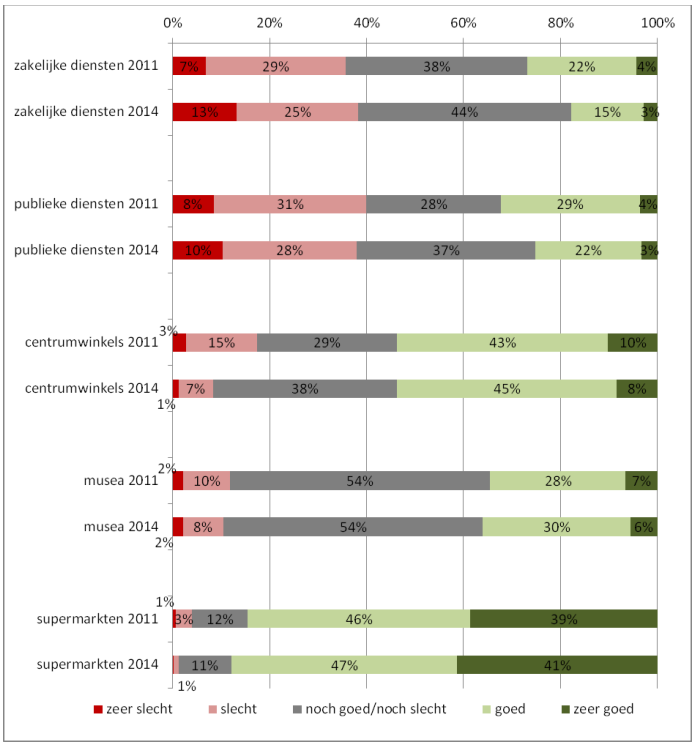
3 Reguliere openingstijden

Zoals in het vorige hoofdstuk aangegeven mogen winkels op grond van de Winkeltijdenwet open zijn van maandag tot en met zaterdag van 6.00 uur 's ochtends tot 22.00 uur 's avonds. De gemeente Nijmegen verleende daarnaast vrijstellingen voor openstelling op zondag en feestdagen. De vraag daarbij is of de openingstijden van allerlei voorzieningen inmiddels goed aansluiten op de manier waarop de panelleden het dagelijks leven indelen (situatie: augustus 2014). Welk venster van openingstijden van winkels, musea en publieke dienstverleners in het stadscentrum zouden het panel het beste passen op doordeweekse dagen, en op zaterdag?

Ontevredenheid over openingstijden van zakelijke – en publieke diensten

Panelleden zijn minder tevreden over de openingstijden van zakelijke diensten (bijvoorbeeld banken of makelaars) en publieke diensten (bijvoorbeeld bibliotheek of gemeenteloket). Ongeveer vier van de tien vindt de openingstijden van deze voorzieningen slecht aansluiten bij het dagelijks leven.

Figuur 1: Oordeel over de openingstijden van voorzieningen: hoe sluiten deze aan op de manier waarop men het eigen leven indeelt? Metingen 2011 en 2014.

In vergelijking met 2011 is het beeld globaal genomen niet veranderd, met twee aandachtspunten:

- de groep die ontevreden is over de openingstijden van stadscentrumwinkels is kleiner geworden (van 18% "slecht of heel slecht" naar 8%), de groep tevredenen bleef stabiel op ca. 53% ("goed of zeer goed aansluitend");
- de tevredenheid over openingstijden van zakelijke diensten is verder afgenomen.

Veel panelleden hebben aanvullende wensen en verbeterpunten kenbaar gemaakt. In totaal zijn er meer dan 1.000 opmerkingen gemaakt. Zo'n 7% daarvan ging over de openingstijden van publieke diensten. De strekking was dat bijvoorbeeld gemeenteloket en bibliotheek meer buiten kantooruren open dienen te zijn. Enkele citaten ter illustratie:

"I find it very hard to get things done when EVERYTHING, ABSOLUTELY EVERYTHING is in office hours. How can people live if everything is closed by the time they get out of work?"

"Bibliotheek en Stadswinkel graag langer open."

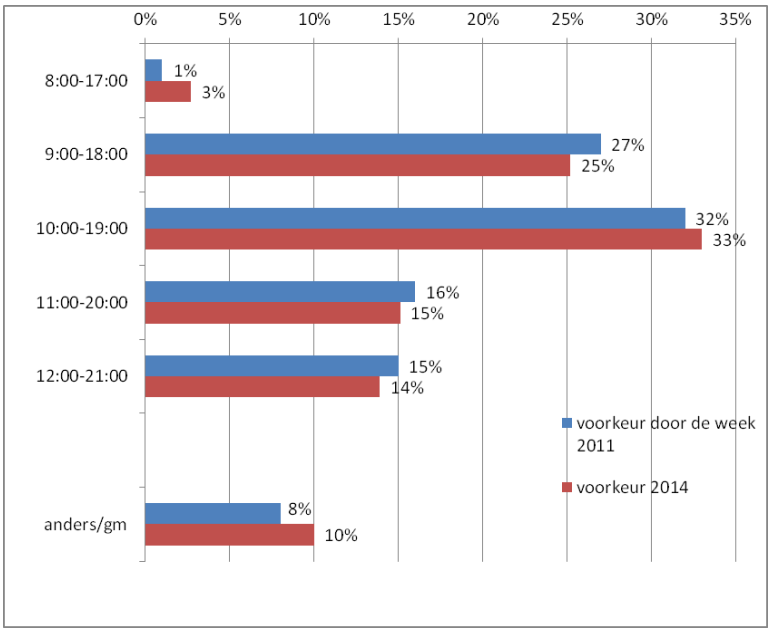
Verlenging openingstijden stadscentrum gewenst

Welk venster van openingstijden van winkels, musea en publieke dienstverleners in het stadscentrum zou het panel het beste passen op doordeweekse dagen? Zoals eerder aangegeven zijn de meeste winkels in het Nijmeegse stadscentrum momenteel in de praktijk open tussen 9.00 en 17.30 uur, op zaterdag tot 17.00 uur.

Desgevraagd geven panelleden voor zichzelf de volgende voorkeur voor openingstijden van winkels, musea en publieke dienstverleners in het stadscentrum:

1. 10.00 – 19.00 uur;
2. 09.00 – 18.00 uur;
3. 11.00 – 20.00 uur;
4. 12.00 – 21.00 uur;
5. 08.00 – 17.00 uur.

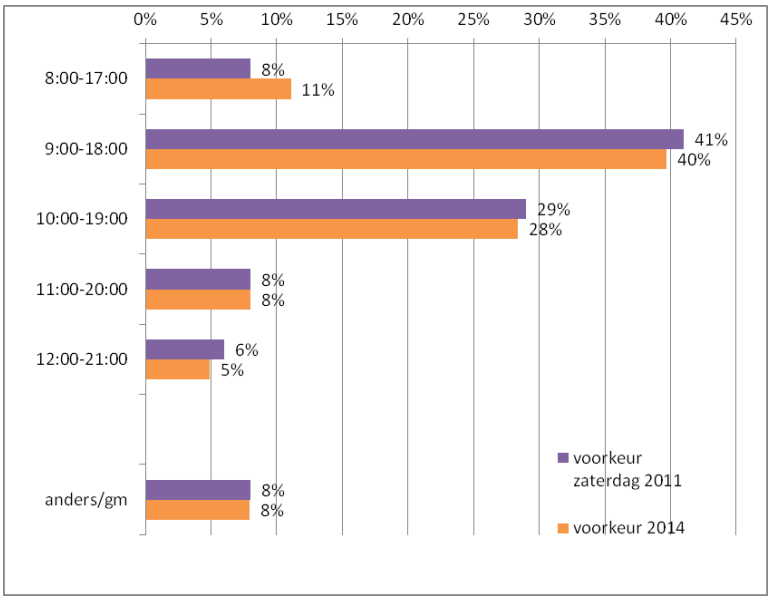
Figuur 2: Welke openingstijden van winkels, musea en publieke dienstverleners in het stadscentrum passen u het beste door de week?

We zien dat (enige) verruiming aan het eind van de middag of begin van de avond voor grotere groepen de voorkeur heeft. Deze wens zien we ook voor de opening van voorzieningen op zaterdag. Voor de zaterdag is er de volgende voorkeur:

1. 09.00 – 18.00 uur;
2. 10.00 – 19.00 uur;
3. 08.00 – 17.00 uur;
4. 11.00 – 20.00 uur.

Figuur 3: Welke openingstijden van winkels, musea en publieke dienstverleners in het stadscentrum passen u het beste op zaterdag?

Allerlei wensen en verbeterpunten

Zoals gezegd zijn er veel aanvullende wensen en verbeterpunten kenbaar gemaakt. Dit rechtvaardigt de conclusie dat het thema openingstijden volop leeft in de stad. Algemene thema's zijn:

- Zorg voor uniformiteit in de openingstijden van winkels in het stadscentrum (ca. 23% van de opmerkingen). Panelleden ervaren te weinig eenduidigheid en communicatie hierover;
- Het verruimen van openingstijden is slecht voor kleine ondernemers, en daarmee op termijn slecht voor de variatie in het winkelbestand. Zij verdienen bescherming (17%);
- Zeer uiteenlopende wensen rond openingstijden, bijvoorbeeld tot 20.00 uur door de week of langer open op zaterdag (14%);
- Geef ondernemers volledige vrijheid, laat de markt het werk doen (8%);
- Diverse argumenten vóór verruiming of verschuiving van openingstijden, ook m.b.t. kleine ondernemers (8%);
- Mensen voelen een dilemma tussen verruimde tijden voor zichzelf, en de belangen van kleine ondernemers: die gaan hen ook ter harte (6%);
- Pleidooi voor afschaffen van betaald parkeren (5% van de opmerkingen).

Hierna plaatsen we ter illustratie enkele typerende citaten.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Uniformiteit

"Grootste ergernis: niet weten wie wanneer open is. Koopzondag is leuk, maar als een hoop winkels toch dicht zijn, haak je af. Eenheid in openingstijden en duidelijkheid van openingstijden is belangrijker dan meer openingstijden."

"Ik vind het prettig dat winkels langer open zijn, maar ik vind het lastig dat er overal verschillende openingstijden zijn. Dat maakt het moeilijk er zicht op te krijgen. "

"Het zou goed zijn op een internetpagina op een transparante manier aan te geven welke winkels open zijn. Ik stel mij een kaart van Nijmegen voor met daarop de winkels in rood als ze dicht zijn, en groen als ze open zijn."

"Eenheid en regelmaat zijn beter te communiceren. Iedere invalsweg in Nijmegen een bord plaatsen met eenduidige info over openingstijden."

"Was laatst op maandagmorgen om 11:30 uur in het centrum van Nijmegen. Volop leven vanwege de markt, maar de meeste winkels waren dicht. Centrumbezoek had voor mij hierdoor geen meerwaarde."

Belangen kleine ondernemers

"Er moet niet alleen naar de belangen van de consument gekeken worden, maar ook naar die van de winkelier. Eenmanszaken worden bijna gedwongen mee te gaan in openingstijden met grootwinkelbedrijven en maken hierdoor vaak werkweken van 60, 70 uur."

"Oprekken van openingstijden is slecht voor kleine ondernemers en dus – op termijn – schadelijk voor de variatie/diferentiatie van het winkelbestand"

"Eenheid in openingstijden is belangrijk. Voor kleine ondernemers is het heel lastig om de tijden uit te breiden. Extra kosten zoals personeel in dienst moeten nemen, het is maar de vraag of de omzet stijgt."

"Suggestie: eenheid van openingstijden van grotere winkelketens in kern winkelcentrum. De kleine ondernemer bepaalt zijn eigen tijden, en doet mee aan koopavond, ook de Ringstraten. De kleine ondernemer op het gebied van food bepaalt eigen openingstijden en krijgt subsidie."

Heel diverse wensen

"Het is echt tijd voor langere openstelling op zaterdag. Als de winkels open blijven tot 1900 uur blijven mensen sneller in de stad hangen door ook nog wat te gaan eten, naar de film te gaan et cetera. Nu zit er een gat tussen sluitingstijd en de rest van de avond."

"Voor werkenden buiten de regio is sluitingstijd om 19.00 uur te vroeg. Veel mensen zijn pas na 18.00 uur thuis van het werk, moeten dan eten met kinderen en daarna naar de stad. Dus tot 21.00 uur op koopavond moeten blijven staan, tenzij de sluitingstijden naar 20.00 uur gaan."

"behoefte aan bakker open op zondagmorgen, eenheid in openingstijden, alle winkels tot 1900 uur open, geen koopavond."

"Ruimere openingstijden, want tijdens de reguliere openingstijden ben ik zelf aan het werk."

"Het zou prettig zijn als de winkels in het centrum op maandagochtend ook gewoon open zijn. Het is dan markt en dan kun je beide combineren. Nu ga ik vaak naar de markt maar moet dan later nog een keer terug omdat winkels gesloten zijn."

"Iedere avond koopavond! Behalve zaterdag en zondag."

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Vrijheid voor ondernemers

"Geen behoefte aan eenheid. Ik ben voor vrije openingstijden. Iedere ondernemer mag het zelf weten. Kleine ondernemers hoeven niet beschermd worden, want die kunnen zich op andere manieren onderscheiden. Bijvoorbeeld door tot 22:00 uur open te blijven."

"Iedereen moet vrij zijn om de openingstijden te hanteren die voor hen wenselijk is. Zo kan iedere ondernemer inspelen op de eigen mogelijkheden en wensen die ze binnen het ondernemerschap hebben/kunnen bieden." "Ondernemers kennen zelf het beste het koopgedrag van klanten en de gewenste openingstijden." "Ik denk dat wanneer de ondernemers de vrijheid geboden wordt, dit vanzelf tendeert naar de meest gunstige verhouding."

"Laat ondernemers volledig vrij in openingstijden. Als consument wil ik graag winkelen wanneer het mij uitkomt. Bijvoorbeeld op zondagochtend. Dat niet alle winkels gelijktijdig open zijn, vind ik te begrijpen en niet storend."

Argumenten voor verruiming

"Wie kan er kopen? Iemand die geld heeft! Wie heeft er geld? Iemand die werkt. Wanneer heeft die tijd door de week? Na 17:00 uur. Daarom: open tot 19:00 uur."

"De belangen van kleine ondernemers zijn groot, maar niet groter dan die van de klant. Zij zullen mee moeten bewegen met maatschappelijke ontwikkelingen, zoals verruiming van openingstijden. Het klassieke werken van 9-5 van maandag tot en met vrijdag bestaat allang niet meer."

"Voor mij is het duidelijk dat wanneer de binnenstad de concurrentie met internet wil winnen ze ook open moeten zijn buiten werktijden. Dus later open, andere sluitingsdag dan zondag en uiteraard later sluiten (20.00 uur)."

"Het is van belang, dat winkelsluitingstijden worden aangepast aan maatschappelijke ontwikkelingen. De markt, het kooppubliek, bepaalt dus de tijden. Helaas moeten kleine ondernemers daarbinnen concurreren."

"De huidige openingstijden (en sluitingstijden) zijn nog erg gebaseerd op de "oude" werktijden."

Dilemma

"Ik merk dat heel fijn is dat er veel ruimere openingstijden zijn, vooral die van supermarkten. Maar ik heb het wel te doen met de kleinere ondernemers die daar niet aan mee kunnen doen."

"Ik denk dat de verruiming van openingstijden niet terug te draaien is, maar het lijkt me voor kleine middenstanders lastig om ontwikkelingen bij te houden ik zou het betreuren als nog meer kleine zaken het onderspit zouden moeten delven."

"Bepaalde flexibiliteit is prettig en past in tijdsbeeld. Voor kleine ondernemers vind ik het wel zuur. Daarnaast geven zondagsopeningen bijvoorbeeld voor bewoners in de buurt van de AH XL Jacobslaan onrust."

12 - Reguliere openingstijden

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Betaald parkeren afschaffen

"Schaf het belachelijk hoge parkeergeld af, dat is de reden dat ik uitwijk naar andere centra's, en NOOIT in Nijmegen Centrum kom…"

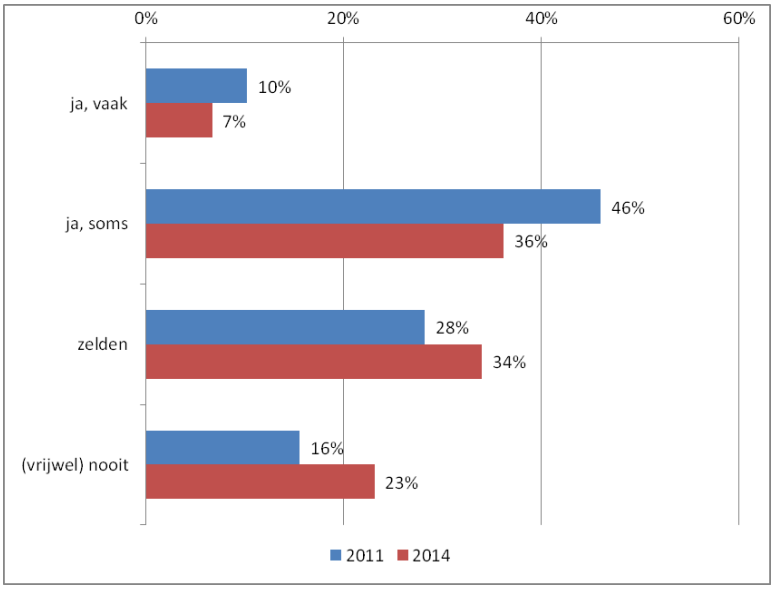
"Ik vind het betaald parkeren in Nijmegen te duur. Vandaar dat ik geneigd ben om eerder in de avonduren te winkelen omdat het parkeren dan 50 cent kost."

4 Koopavond

Minderheid bezoekt koopavond

Ongeveer zes van de tien panelleden bezoekt zelden of nooit de donderdagse koopavond in het Nijmeegse stadscentrum (opgeteld 57%). Ruim 36% geeft aan soms op donderdagavond te komen, bijna 7% rekent zich tot de geregelde bezoekers.

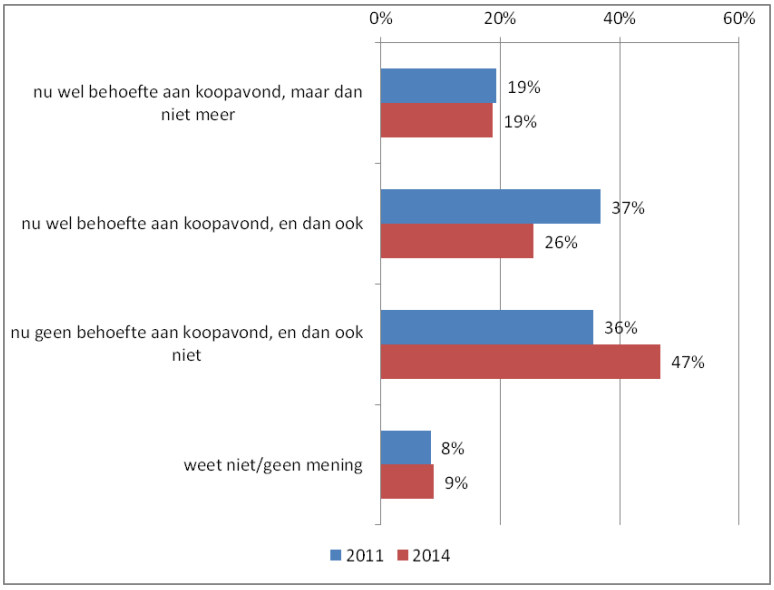
Figuur 4: Maakt u wel eens gebruik van de donderdagse koopavond in het stadscentrum van Nijmegen?

Verschuiving op doordeweekse dagen heeft invloed op behoefte koopavond

De vraag is of enige verruiming of verschuiving van de openingstijden op maandag t/m vrijdag invloed heeft op de behoefte aan een koopavond. Stel dat de centrumwinkels door de week tot 19.00 uur open zijn, hebben de panelleden dan voor zichzelf nog de behoefte aan de wekelijkse koopavond op donderdag?

Figuur 5: Stel dat de centrumwinkels door de week tot 19.00 uur open zijn, hebben de panelleden dan voor zichzelf nog de behoefte aan de wekelijkse koopavond op donderdag?

Bevindingen rond de behoefte aan een koopavond (in relatie tot enige verruiming van de openingstijden op maandag t/m vrijdag):

- bijna de helft geeft aan nu in zijn algemeenheid geen behoefte te hebben aan de koopavond (47%), ongeveer een vergelijkbare groep (opgeteld 44%, 2011: 56%) heeft die behoefte wel;
- als de doordeweekse opening verschuift naar 19.00 uur, blijft de meerderheid van de voorstanders de behoefte aan de koopavond aangeven (zo'n 26% van het totale panel, een lager aandeel dan in 2011: destijds 37%). Een kleiner deel (zo'n 19% van het totale panel) verliest dan interesse;
- al met al geeft (opgeteld) 66% van het panel aan, dat de koopavond van henzelf zou mogen verdwijnen als winkels doordeweeks tot 19.00 uur geopend zijn.

De groep panelleden die de koopavond soms of vaak bezoekt staat er enigszins anders in:

- de meerderheid die de koopavond vaak bezoekt wil deze (ondanks een schuivend venster op doordeweekse dagen) behouden: 66% van deze groep. Van de groep die aangeeft soms koopavonden te bezoeken wenst 44% deze in die situatie toch te willen behouden;
- ongeveer een van de drie panelleden die vaak of soms de koopavond bezoekt geeft aan dat deze mag vervallen bij schuivende vensters op doordeweekse dagen (29% respectievelijk 35%).

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

(Niet) alle winkels open

Uit de losse opmerkingen die panelleden plaatsten blijkt dat er voor hen een issue ligt rond het wel of niet meedoen van ondernemers aan de koopavond. De strekking is dat deze panelleden wensen dat op koopavonden (en koopzondag) álle winkels open dienen te zijn. Een citaat ter illustratie:

"Veel winkels zijn tijdens koopavond al niet meer open. Dat maakt de koopavond tot een onsamenhangend, uitstervend geheel (mening namens bewoners centrum)."

---

5 Zondagsopenstelling

In Nijmegen zijn steeds meer winkels open op zondag. Zoals eerder aangegeven zijn ondernemers uiteraard vrij om de consumentenuren zelf in te vullen, binnen de kaders van een vrijstelling voor zondagen en feestdagen[3]. Het gemeentebestuur stimuleert dat ondernemers zelf in onderling overleg kiezen voor de beste openingstijden. Zijn de panelleden inmiddels op de hoogte van de "zondagse openingstijden" van winkels in Nijmegen? En zo ja op welke manier?

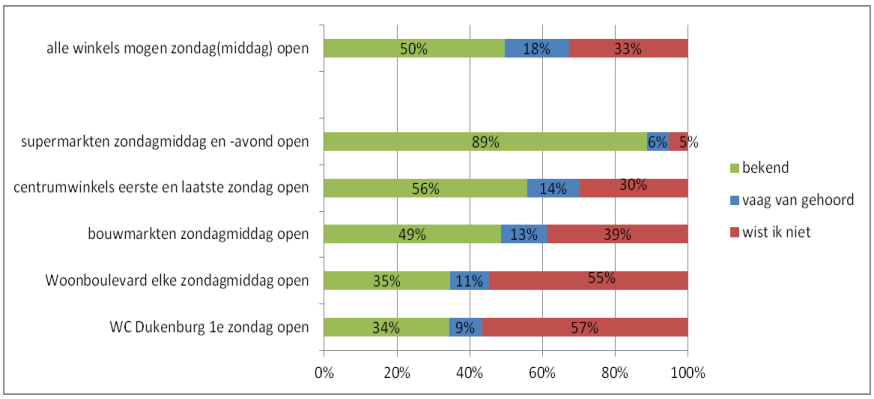

Tijdens de Tweedaagse doen de Nijmeegse ondernemers hun best er een mooi weekend van te maken. Iedere keer zijn er ondernemers die samen een duodeal opzetten. Bron: www.centrumnijmegen.nl

Principe van zondagopenstelling al behoorlijk bekend

Bijna de helft van het Nijmeegs digitaal Stadspanel is op de hoogte van het feit dat (alle) winkels nu op zondag(middag) open mogen zijn (49,6%). Bijna een van de drie wist dit niet, bijna een van de vijf had wel eens (vaag) gehoord van de ruimere mogelijkheden. De panelleden zijn vooral op de hoogte via kranten/media, door raamposters en spandoeken, of via vrienden en bekenden.

Figuur 6: Bent u op de hoogte van de 'zondagse openingstijden' van winkels in Nijmegen?

[3] De gemeente Nijmegen verleende in 2013 algemene vrijstellingen voor openstelling op zondag en feestdagen:
- Alle winkels mogen op zondag van 12.00 tot 18.00 uur open zijn;
- supermarkten mogen op alle zondagen van 12.00 tot 22.00 uur open zijn;
- de branche brood en banket mag op alle zondagen van 08.00 tot 18.00 uur open zijn.

Vooral kennis van zondagsopenstelling supermarkten

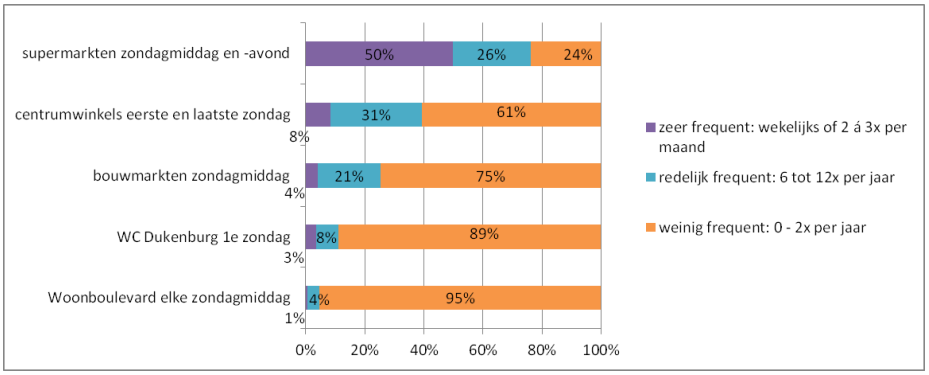
Veel panelleden zijn op de hoogte van de zondagse opening van supermarkten, vooral via raamposters of spandoeken. Ook is een meerderheid op de hoogte van de 2 koopzondagen in het stadscentrum. De bekendheid van zondagse openingstijden van diverse branches (aflopend):

1. supermarkten (bij 89% van het panel bekend);
2. centrumwinkels (56%);
3. bouwmarkten (49%);
4. Woonboulevard Nijmegen (35%);
5. Winkelcentrum Dukenburg (34%).

Boodschappen doen op zondag populair

Vooral supermarkten worden op zondag frequent bezocht, door een aanzienlijk deel van het panel. Circa de helft (afgerond 50%) geeft aan een supermarkt wekelijks of 2 á 3x per maand op zondag te bezoeken.

Figuur 7: Hoe vaak bezoeken panelleden branches op zondag.

De koopzondagen in het stadscentrum, en de bouwmarkten worden ook behoorlijk bezocht. Bijna vier van de tien panelleden (opgeteld 39%) bezoekt de koopzondagen in het stadscentrum naar eigen zeggen zeer frequent (wekelijks of 2 á 3x per maand) of redelijk frequent (6 tot 12x per jaar). Ongeveer één van de vier gaat geregeld naar een bouwmarkt op zondag. Woonboulevard Nijmegen en Winkelcentrum Dukenburg worden door de grootste groep weinig frequent bezocht op zondag (1 tot 2x per jaar, tot vrijwel niet).

Ongeveer 5% van de los geplaatste opmerkingen van panelleden ging over het feit dat op koopzondagen (of koopavonden) niet álle winkels open zijn. Enkele citaten hierover:

"Als er in een koopcentrum een aantal winkels niet meedoen om wat voor reden dan ook, is dat het begin van de afbrokkeling van je winkelbestand en populariteit van het centrum."

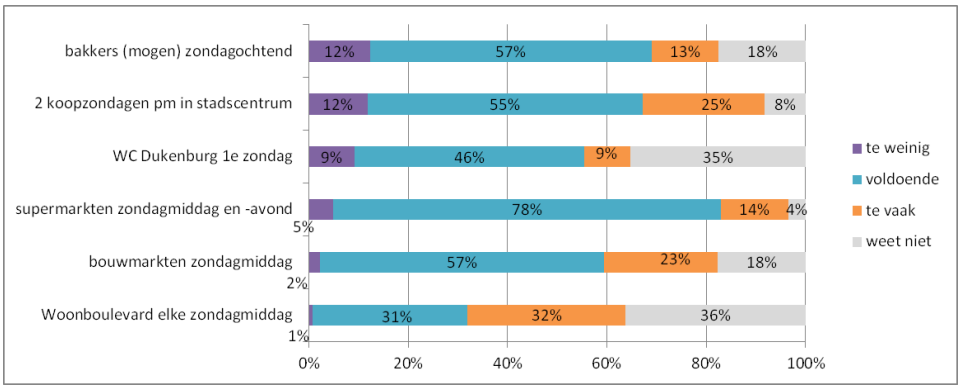
"Voor een stadscentrum maar met name ook funshoppen aan de orde is, moet je er als consument vanuit kunnen gaan dat je bij alle winkels terecht kunt in vastgesteld venster."

Huidige zondagsopenstellingen vaak voldoende geacht

Voor zichzelf, en daarnaast vanwege het algemeen belang, vindt een meerderheid de openingstijden op zondag van de meeste branches nu voldoende. Er zijn wel accentverschillen:

1. een kwart vindt twee koopzondagen in het stadscentrum te veel. De wekelijkse zondagsopening van Woonboulevard Nijmegen is voor ongeveer een derde te ruim bemeten. Als panelleden het algemeen belang meewegen zijn ze wat minder uitgesproken: wat kleinere groepen vinden de zondagsopeningen dan te ruim;
2. Ruim één van de tien panelleden ziet voor zichzelf graag meer koopzondagen in het stadscentrum, en ook de bakkers open op zondagochtend;
3. Voor veel panelleden zijn WC Dukenburg en de woonboulevard qua openingstijden onbekend terrein: voor ruim een derde is het moeilijk zich een mening te vormen.

Figuur 8: Wat vindt u van (de frequentie van) zondagsopeningen, voor uzelf?

Er zijn ook panelleden die zich verzetten tegen zondagsopeningen. Zondagsrust is voor hen belangrijk, niet zozeer uit religieuze maar uit sociale overwegingen. Dit blijkt uit 5% van de gemaakte opmerkingen en aanvullingen, bijvoorbeeld:

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

"Graag koopzondagen totaal afschaffen. Rust is belangrijk voor mensen (ik ben totaal niet gelovig, dus dat is niet de reden). Het is voor bewoners van de stad een extra belasting, maar ook voor personeel en kleine winkels."

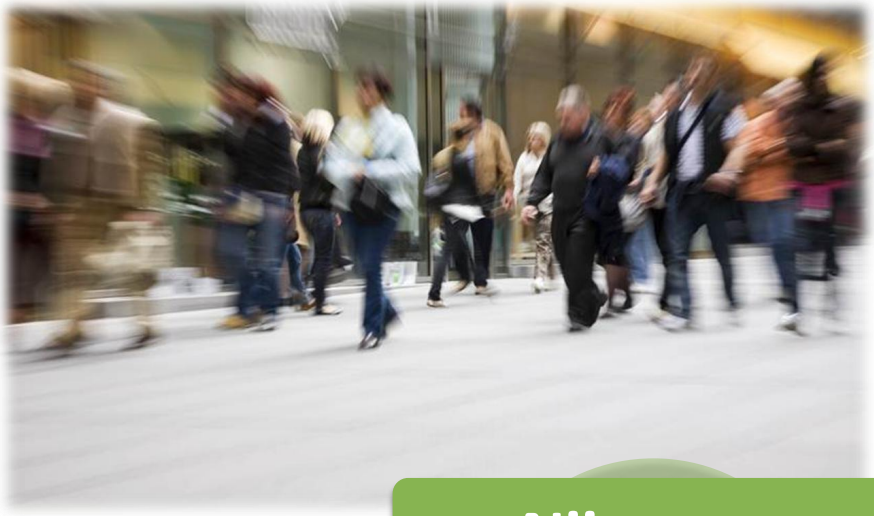
"Het is voor de maatschappij als geheel, voor (kleine) ondernemers en voor consumenten belangrijk om de consumptiedrang niet ongebreideld te laten groeien of zelfs stimuleren. Daarom zou ik ervoor willen pleiten de zondag als rustdag in ere te herstellen."

"Je kunt je leven goed inrichten met minder openingstijden van winkels, ook als je fulltime werkt. Je moet alleen wel plannen. We moeten af van de 24 uurs-economie. Winkelpersoneel heeft ook recht op vrijheid en vergeet de kleine zelfstandige niet."

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Hoe druk zijn de zondagen in Nijmegen?

CityTraffic Passantenonderzoek koopzondagen in de binnenstad

Nijmegen

citytraffic

Oktober 2014

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Een veranderlijk druktebeeld in Nijmegen

De binnenstad is een dynamisch geheel. Wekelijks bezoeken tienduizenden mensen de binnenstad voor het werk, het winkelen of een bezoek aan een school of museum. Deze bezoekersaantallen staan onder druk van allerlei trends, zowel aan de consumentzijde als aan de aanbiederzijde. Consumenten willen meer en meer efficiënt winkelen, kijken vaker eerst op het internet ter voorbereiding, en worden ouder. Maar ook het straatbeeld veranderd, mede door beleidsmaatregelen vanuit de gemeente.

In dit onderzoek worden de ontwikkelingen op het gebied van bezoekersaantallen in Nijmegen uiteengezet met een speciale aandacht voor de ontwikkelingen op de zondagen. Dit is gemeten door middel van de automatische passantentellers van onderzoeksbureau CityTraffic. Sinds 2010 heeft CityTraffic een meetnetwerk aangelegd in de binnenstad van Nijmegen waarmee lange termijn trends in het druktebeeld in kaart gebracht kunnen worden.

De methodiek van het passantenonderzoek

CityTraffic heeft op ongeveer 250 strategische punten in de grootste steden van België en Nederland scanners geplaatst die short range radio signals, zoals Bluetooth en Wifi, van mobiele apparaten opvangen. Ieder signaal heeft een unieke code waardoor het mogelijk is het aantal passanten, de verblijftijd in het winkelgebied, de bezoekfrequentie en de loopstroom op dagniveau nauwkeurig te meten.

Omdat niet iedereen altijd een mobiel apparaat bij zich draagt dat een Bluetooth of Wifi signaal uitzendt zal altijd onderzocht moeten worden hoeveel mensen hier daadwerkelijk aan voldoen. Dit kan door in eenzelfde tijdsbestek met meerdere telmethoden het aantal passanten op een bepaalde locatie te tellen. CityTraffic doet dit aan de hand van infraroodpoorten, handtellingen en cameraregistraties. Vervolgens kan met deze verhoudingen berekend worden wat de werkelijke bezoekersaantallen zijn geweest.

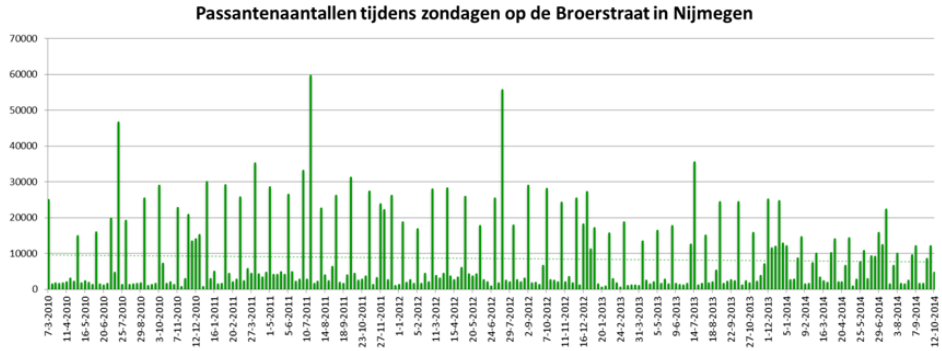
Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

De zondag in Nijmegen

Traditioneel kent Nijmegen een vrij liberaal beleid aangaande de zondagopeningen. Bij bijzondere evenementen zijn de winkeliers vrij om een ontheffing aan te vragen om de winkels te mogen openen. Tegenwoordig zijn de openingstijden en de koopzondagen zelfs nog ruimer vrijgelaten, sinds er gebruik wordt gemaakt van de Verordening Winkeltijden Nijmegen. Waar de winkels voorheen meestal alleen op de eerste zondag van de maand geopend waren, kent Nijmegen sinds dit jaar dan ook de 'Nijmeegse Tweedaagse'. Dit houdt in dat veel winkeliers de deuren openen op de eerste en de laatste zondag van de maand en dat de gehele binnenstad in het teken staat van een 'weekend lang genieten van cultuur, shoppen én uitgaan'. In dit rapport zal onder meer het effect van deze extra koopzondag op het druktebeeld in de stad aangetoond worden.

De bezoekersaantallen in de winkelstraten

CityTraffic heeft twee meetpunten in de Broerstraat waarvan er 1 al sinds maart 2010 volcontinu data verzameld. Dit vormt een uitermate geschikte basis voor lange termijn trends dus dit meetpunt zal centraal staan in de uitvoering en analyses van dit onderzoek. Wanneer we de ontwikkelingen in het druktebeeld op de zondagen op een rij zetten zien we het volgende verloop.

We zien hier een licht dalende trend in de bezoekersaantallen en de pieken rond de Vierdaagsefeesten en de drukkere maanden aan het eind van het jaar zijn telkens goed zichtbaar. De neerwaartse trend behoeft enige toelichting omdat dit het drukteverloop over een vrij lange periode van 4,5 jaar is. Gedurende deze periode is er namelijk veel gebeurd in de winkelstraten van Nederland. Over het algemeen kunnen we stellen dat de passantenaantallen overal zijn gedaald in de

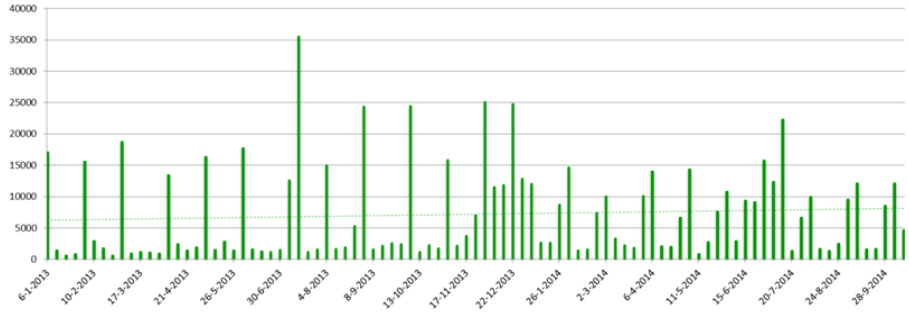
winkelgebieden. Door diverse oorzaken, variërend van de economische crisis tot de opkomst van het online shoppen, is het gebruik van de Nederlandse winkelstraten afgenomen. Zo blijkt uit onze landelijke druktemonitor dat de passantenaantallen in Nederland sinds 2011 een behoorlijk neerwaartse trend hebben gevolgd:

Ontwikkeling landelijk druktebeeld sinds 2011

Het is dus niet vreemd dat we sinds 2010 ook op de zondagen in Nijmegen een neerwaartse trend zien. Sterker nog, gezien de landelijke daling valt de ontwikkeling in Nijmegen heel erg mee. Omdat we landelijk zeker sinds het bijzonder slechte voorjaar van 2013 een sterke dip zagen in de bezoekersaantallen verdient het de aandacht om in te zoomen in de ontwikkelingen sinds januari 2013. In dat geval zien we zelfs dat de bezoekersaantallen zijn gestegen:

Passanten op zondagen in Nijmegen vanaf 2013

Deels hebben we hier te maken met een periode-effect omdat het drukteverloop in een jaar over het algemeen altijd stijgend is naar de drukke decembermaanden toe, maar in dit geval zou dit betekenen dat de trend naar het einde van dit jaar alleen maar sterker zou stijgen. Immers, de drukste dagen van 2014 moeten nog komen. We mogen hier dus gerust uit opmaken dat de bezoekersaantallen op de zondagen een positieve ontwikkeling hebben doorgemaakt in de afgelopen twee jaar, wat ongetwijfeld te maken heeft gehad met de liberalisering van de koopzondagen en de grotere uitrol van de nieuwe koopmomenten in de binnenstad.

Een belangrijke beleidsmaatregel hierin is de introductie van de Nijmeegse Tweedaagse geweest. Sindsdien is er elke eerste en laatste zondag van de maand een koopzondag in de binnenstad. Om de effecten van deze openingen te meten hebben wij deze afgezet tegen de drukte op een gemiddelde zondag in 2014. Dit geeft de volgende verhoudingen:

Type zondag	Passanten	% t.o.v. gemiddelde
Gemiddelde zondag 2014	6896	100
Eerste zondag van de maand	12290	178
Laatste zondag van de maand	9051	131
Zondag winkels gesloten	3840	56

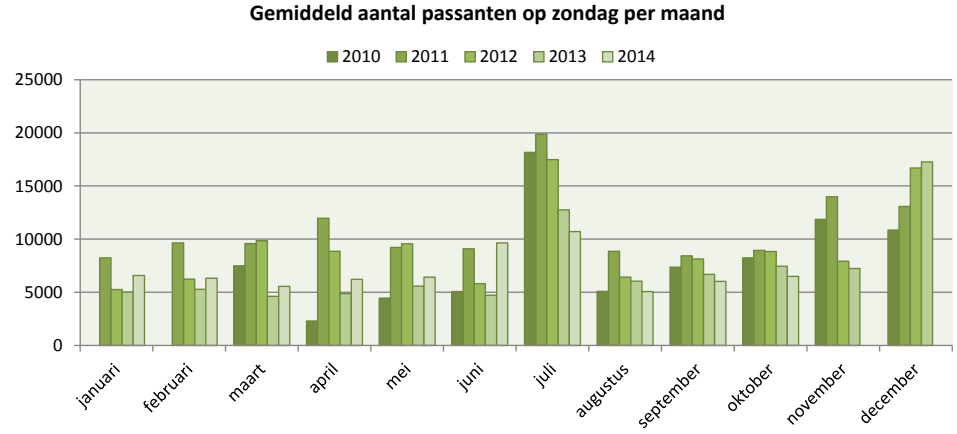
Aan deze cijfers kunnen we zien dat met name de eerste zondag van de maand een drukke dag is in Nijmegen. We zien dan een stijging in het druktebeeld van maar liefst 78 procent ten opzichte van een gemiddelde zondag in 2014. Ook de koopzondag op de laatste zondag van de maand doet het goed, met een stijging van 31 procent. Wel komt hier ongeveer een kwart minder bezoekers op af dan op de eerste koopzondag van de maand.

Dit is enigszins opvallend, aangezien het bij de eerste koopzondag van de maand een week eerder dus ook al een koopzondag is geweest. Hieruit zou je op kunnen maken dat het succes van de koopzondag niet bepaald wordt door het ‘opsparen’ van het koopmoment, maar dat het juist traditioneel de eerste zondag is waarin mensen graag gaan winkelen. Waarschijnlijk is dit een kwestie van gewenning, want voor 2014 waren de winkels alleen op de eerste zondag van de maand geopend. Mogelijk is het niet bij iedereen bekend dat de winkels nu ook op de laatste zondag van de maand open zijn en blijven ze daardoor vaker vasthouden aan het koopmoment dat ze gewend zijn.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Verschillen per maand

Om het succes van de koopzondag te monitoren moet een gedeelde maatstaf gehanteerd worden om de zondagen goed te kunnen vergelijken. In dit geval maken we daarom gebruik van een vergelijking van het gemiddeld aantal passanten op de zondagen van een maand. Door deze informatie van alle maanden naast elkaar te zetten zien we de volgende ontwikkelingen in het druktebeeld van Nijmegen:

Jaar	Gem. per maand	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
2012	-16%	-36%	-35%	3%	-26%	4%	-36%	-12%	-27%	-4%	-1%	-43%	28%
2013	-21%	-5%	-15%	-53%	-45%	-42%	-19%	-27%	-6%	-18%	-16%	-8%	3%
2014	16%	31%	20%	20%	28%	15%	104%	-16%	-16%	-10%	-13%		

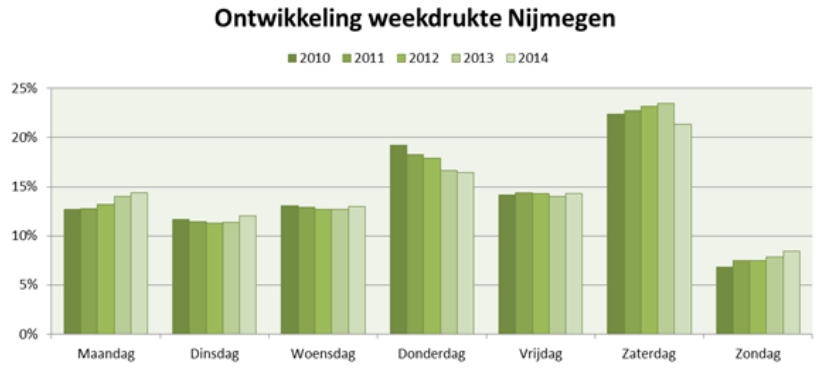
We zien hier de trend dat de zondagen een aantal jaren achtereen steeds rustiger werden, met uitzondering van de decembermaand. Dit heeft waarschijnlijk te maken gehad met de extra koopzondagen die in deze feestmaand zijn ingevoerd om tegemoet te komen aan de wensen van het winkelpubliek rond Kerst en Sinterklaas. In het begin van dit jaar is er een keerpunt waar te nemen waarin de passantenaantallen na een periode van afname weer beginnen te groeien ten opzichte van het voorgaande jaar. Deel zal deze stijging samenhangen met het slechte voorjaarsweer van 2013, maar dit neemt niet weg dat de invoer van de tweede koopzondag zeker een positieve uitwerking gehad zal hebben op de bezoekersaantallen in deze periode. Na verloop van tijd zien we dit jaar echter een afname van de groei en dalen de bezoekersaantallen op de zondagen onder de stand van vorig jaar.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

De drukteverdeling over de weekdagen

De invoer van een extra koopmoment heeft doorgaans zichtbare invloed op het druktebeeld op de andere dagen van de week. Dit is ook het geval in Nijmegen. Om de kannibalisering op andere winkelmomenten te bestuderen kijken we daarom naar het relatieve aandeel van de weekdag in de drukte van de week. Zodoende worden periode-effecten en algemene schommelingen in de absolute druktebeeld geneutraliseerd.

In de binnenstad van Nijmegen zien we vervolgens dat het druktebeeld over de week zich door de jaren heen als volgt heeft ontwikkeld:

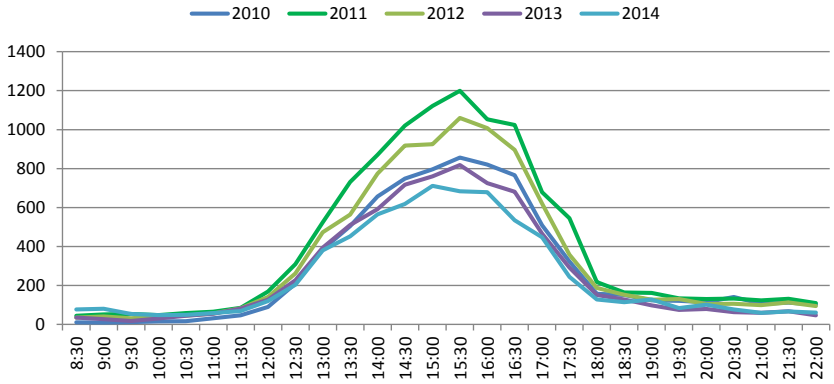

Een aantal opvallende trends zien we hier terug. Ten eerste zijn de dinsdag, woensdag en vrijdag door de jaren heen redelijk stabiel gebleven. Dit blijven dus gemiddeld populaire winkeldagen. De zondag en de maandag blijken echter sterk in opmars te zijn. Dit gaat al jaren constant ten koste van de donderdag, wellicht vanwege de dalende populariteit van de koopavond. De plotselinge daling in de zaterdag is enigszins verrassend na een periode van stijging in populariteit, maar vermoedelijk hangt dit samen met de opkomst van de koopzondag in Nijmegen. Waar de mensen dus eerst in plaats van op koopavond naar de maandag en de zaterdag zijn gegaan, zien we nu een trend dat ook juist de zondag een populair koopmoment is geworden.
De daling in de zaterdag van 2014 kan richting het einde van het jaar nog enigszins teruglopen aangezien dit een drukke weekdag is waarbij de drukste winkeldagen in december nog moeten komen. Maar ook wanneer we de data tot en met oktober vergelijken zien we dat de zaterdag wat achterblijft op de voorgaande jaren, zowel in absolute aantallen als relatief in verhouding tot de andere weekdagen.

Het typische uurverloop van de zondag

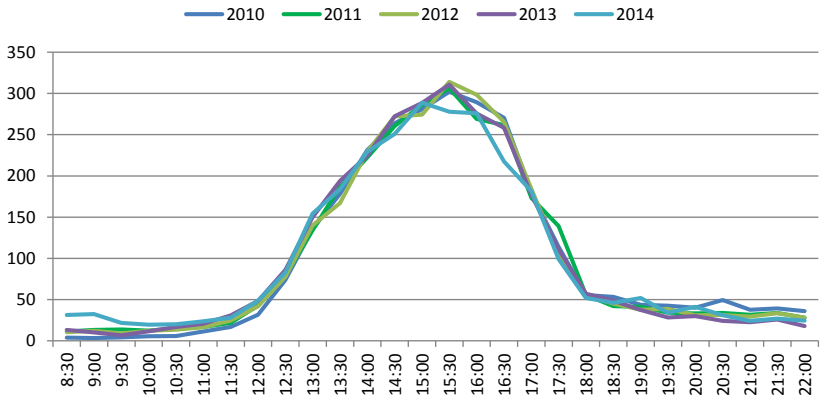
Samenhangend met de afname in het druktebeeld door de jaren heen zien we ook in de absolute passantenaantallen op de zondagen een daling. We hebben hier telkens het gemiddeld aantal passanten dat we tot op het half uur nauwkeurig hebben gemeten achter elkaar gezet. Dit geeft het volgende beeld weer, waarbij wel de kanttekening geldt dat de drukste maanden van 2014 nog moeten komen en dus het gemiddelde wat op zullen schroeven.

Ontwikkeling uurverloop - absolute passantenaantallen

Om te zien wat dit betekent voor het dagelijkse drukteverloop vergelijken we de drukte per half uur met de gemiddelde drukte per half uur op een zondag. Zo zijn de jaren onderling beter te vergelijken en zien we veranderingen in het winkelgedrag van het publiek terug. In Nijmegen heeft het uurverloop zich dan als volgt ontwikkeld:

Ontwikkeling uurverloop - druktepercentage ten opzichte van het gemiddelde

In deze benadering zijn de verschillen zoals te zien is niet bijzonder groot. De toestroom in het drukteverloop op de zondagen in Nijmegen is daarmee vrij constant door de jaren heen. Wel zien we dat er dit jaar verhoudingsgewijs iets meer mensen in de ochtend winkelen in Nijmegen, en ook de avond laat enige toename zien. Dit zou betekenen dat mensen op de zondag iets langer verblijven in de binnenstad. Dit komt overeen met de doelstellingen voor de Nijmeegse Tweedaagse, waarbij naast shoppen ook cultuur en uitgaan een belangrijke rol innemen. Een langer verblijf op de zondagen zou betekenen dat mensen graag gebruik maken van het bredere aanbod in de binnenstad.

De zondag in het kort

Op basis van deze onderzoeksresultaten lijkt de introductie van de Nijmeegse Tweedaagse een goede beleidswijziging te zijn geweest. Dit heeft de gemiddelde drukte op de zondagen zeker een positieve impuls gegeven en lijkt tegemoet te komen aan de wensen van het winkelpubliek. In het dagverloop zien we een lichte stijging in het aandeel bezoekers dat later op de dag komt, wat doet vermoeden dat de bezoekers van na de Nijmeegse Tweedaagse na een dag winkelen ook wat langer in de stad verblijven. Het is echter nog de vraag in hoeverre de bezoekersaantallen blijvend positief zullen zijn veranderd, want de laatste tijd lijken de zondagen wat minder druk bezocht te zijn dan vorig jaar. We zullen afwachten of de laatste drukke feestmaanden hier verandering in zullen kunnen brengen in de binnenstad van Nijmegen.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Advies Huis voor de Binnenstad gehoord hebbend het standpunt VCON inzake koopzondagen binnenstad Nijmegen in 2015

Als gevolg van de veranderde wet winkeltijden is het sinds 2013 aan de gemeenteraad om te beslissen op welke zondagen winkels open mogen zijn. Eind 2013 heeft de raad de “verordening Winkeltijden Nijmegen 2013” vastgesteld waarin onder meer opgenomen is dat winkels vrijgesteld zijn alle zondagen open te gaan. Tevens is bepaald deze verordening halfjaarlijks te evalueren en zo nodig bij te stellen.

Uit rapporten aangaande trends en ontwikkelingen in koopgedrag valt duidelijk op te maken dat er een sterke verschuiving plaats vindt richting het weekend als het gaat om het nieuwe winkelen met het daarbij horend recreatief gedrag richting horeca en cultuur. Juist voor de Nijmeegse binnenstad is die vorm van winkelen relevant. Een dagje uit in het centrum: de combinatie van shoppen, terrasje/uit eten en culturele evenementen. De openingstijden én de programmering als totaalaanbod van de binnenstad zijn enerzijds van wezenlijk belang in verhouding tot andere steden en anderzijds als aantrekkelijk alternatief voor het wijd verbreide dagjestoerisme.

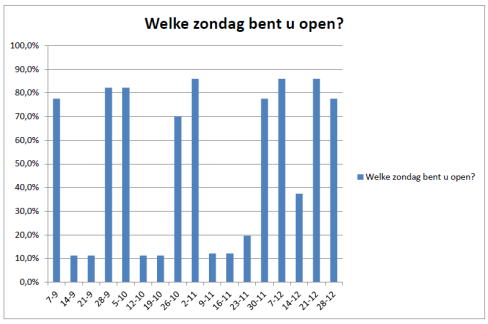
Veel grote steden hebben dan ook gekozen voor het volledig vrijgeven van alle zondagen en vrijwel alle alternatieve recreatieve bestemmingen (zoals dierentuinen en pretparken) zijn al alle zondagen open.

Plaats	Inwoners	Alle zondagen	Beperkt	
Amsterdam	813.562	x		
Rotterdam	619.879	x		
Den Haag	510.909	x		
Utrecht	330.772	x		
Eindhoven	221.402	x		
Tilburg	210.289	x		
Groningen	197.823	x		
Almere	196.290	x		
Breda	180.420	x		
Nijmegen	168.840		x	Vrij , onderling eerste/laatste
Enschede	158.004		x	Eerste, laatste, alle in december
Apeldoorn	157.679		x	Eerste
Haarlem	155.758	x		
Amersfoort	151.534	x		
Arnhem	151.356	x		
Zaanstad (hoofdplaats: Zaandam)	151.109	x		
Haarlemmermeer (hoofdplaats: Hoofddorp)	144.226	x		
's-Hertogenbosch	143.945	x		
Zoetermeer	123.784	x		
		17	3	

De attractiviteit van de binnenstad zit in de diversiteit van het aanbod. En ondanks dat een steeds groter deel van de ondernemers graag meer zondagen open zou willen gaan wil een groot deel dat liever (nog) niet. Na intensief overleg met de Vereniging Centrum Ondernemers Nijmegen (VCON) is in 2014 door het Huis voor de Binnenstad een advies aan het college uitgebracht de zondagen vrij te geven met de aantekening de eerste en de laatste zondag van de maand collectief te promoten als koopzondag. Uit een onlangs gehouden enquête blijkt dat een groot deel van de respondenten hier bij aansluit.

Van Schaeck Mathonsingel 12 ▪ Postbus 1004 ▪ 6501 AA Nijmegen ▪ T 024 322 36 73 ▪ F 024 324 50 91 ▪ info@binnenstadnijmegen.nl
K.v.K.Centraal Gelderland 41057876 ▪ IBAN NL13 INGB 0681 5448 72

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Het lijkt ons gelet alle ontwikkelingen in horeca, cultuur en winkelbedrijf en het daarbij horend binnenstadsbezoek wel te verwachten dat op termijn steeds meer zondagen koopzondagen zullen worden. Tegelijk zien wij het belang van een zo groot mogelijk draagvlak onder ondernemers. De beslissing over openstelling kan wat ons betreft in hoge mate bij de ondernemers zelf blijven liggen.

Wij stellen voor de verordening ongewijzigd te continueren om vervolgens, in lijn met het advies van het bestuur van de VCON, het aantal collectieve koopzondagen voorzichtig te verruimen. Naast alle bijzondere feestdagen stellen we voor de eerste en laatste zondag van de maand collectief te promoten als koopzondag en daarnaast de laatste drie (commercieel gezien meest aantrekkelijke) maanden van het jaar in te zetten op alle zondagen. Deze dagen zijn makkelijk communiceerbaar en zijn een antwoord op de behoeften van de gasten van de stad zoals in andere enquêtes verwoord.

Met deze keus zitten we in het midden tussen de wens van die bedrijven die graag *alle* zondagen (vaak filiaal bedrijven) open willen en de wens van bedrijven (vaak de specifieke winkeliers die de stad aantrekkelijk diversificeren) die vooralsnog een *beperkt* aantal koopzondagen willen.

Deze keuze biedt de kans om breder gesteunde en dus aantrekkelijker weekenden in de binnenstad te organiseren en biedt daarnaast individuele ondernemers en straten de gelegenheid om op andere zondagen het voortouw te nemen door wel open te gaan, bijvoorbeeld in combinatie met een evenement dat zich in die straat afspeelt. Hiermee wordt de mogelijkheid geboden om de binnenstad bruisend(-er) te maken en gericht op bijzondere activiteiten in te spelen

Daarnaast stellen we voor eind 2015 te evalueren of het voorgestelde regiem het gewenste effect sorteert zodat voor 2016 indien wenselijk andere afspraken gemaakt kunnen worden.

binnenstadnijmegen.nl
Van Schaeck Mathonsingel 12 ▪ Postbus 1004 ▪ 6501 AA Nijmegen ▪ T 024 322 36 73 ▪ F 024 324 50 91 ▪ info@binnenstadnijmegen.nl
K.v.K.Centraal Gelderland 41057876 ▪ IBAN NL13 INGB 0681 5448 72

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Tenslotte adviseren we een eenduidig maar gematigd parkeertarief op alle zondagen mede ingegeven door de landelijke tendens om parkeertarieven als marketinginstrument te hanteren.

Nijmegen, 24-11-2014

Hubert Hendriks.
Voorzitter, Huis voor de Binnenstad.

Maarten Mulder.
Binnenstadmanager, Huis voor de Binnenstad.

Resumé:

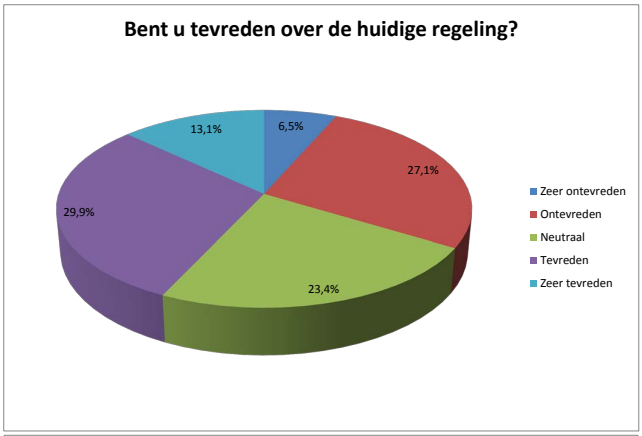
Wij adviseren behoud van vrijstelling alle zondagen in 2015 en zetten in op actieve openstelling en collectieve promotie van de eerste en de laatste koopzondag van de maand. Alleen in de laatste 3 maanden van het jaar adviseren wij een collectieve openstelling op alle zondagen.

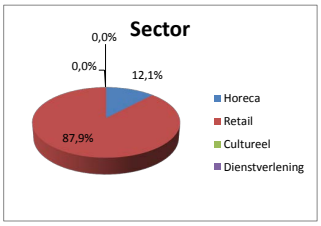
binnenstadnijmegen.nl

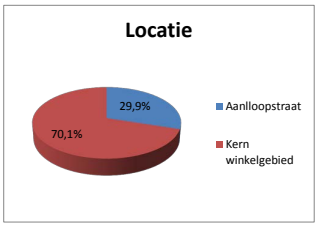
Van Schaeck Mathonsingel 12 ▪ Postbus 1004 ▪ 6501 AA Nijmegen ▪ T 024 322 36 73 ▪ F 024 324 50 91 ▪ info@binnenstadnijmegen.nl
K.v.K.Centraal Gelderland 41057876 ▪ IBAN NL13 INGB 0681 5448 72

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

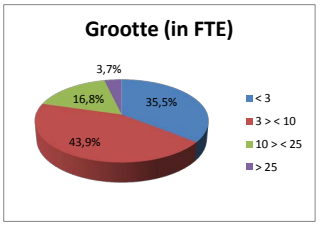
Enquete evalutie koopzondagen 2014
107 Respondenten

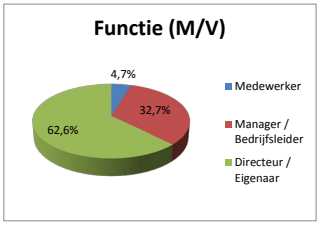

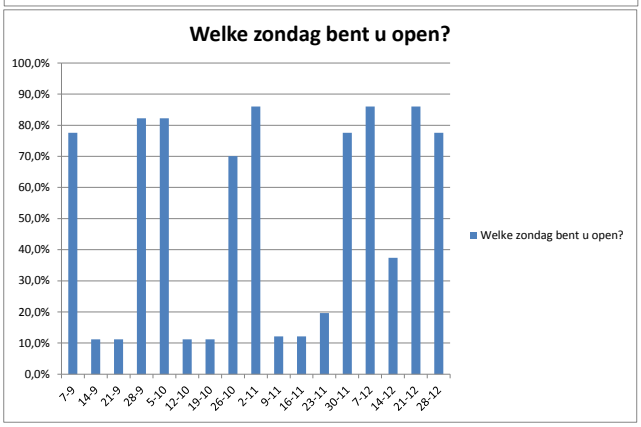

NIJMEGEN HUIS VOOR DE BINNENSTAD

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Koopzondagen: vergelijking en ervaringen andere vergelijkbare steden

De gemeente Arnhem heeft besloten de winkeltijden volledig vrij te geven. Winkels mogen op de zondagen in het centrum mogen open van 12.00 tot 18.00 uur. Supermarkten mogen op zondagen open van 12.00 tot 20.00 uur. Gemeente Arnhem is op dit moment bezig met het opstellen van een terugblik op de koopzondagen. Vorig jaar is een e-mail aan ondernemers verstuurd met de vraag welke effecten zij zien. De ondernemers zijn erg blij met de extra koopzondag. Ondernemers maken hun eigen keuze en zijn daar tevreden mee. In het begin was er aarzeling bij zelfstandige ondernemers. Zelfstandige laten zich niet dwingen open te gaan. Op ander moment van de week kunnen ze ook dicht. Woonboulevard gaat elke zondag open. De eerste en laatste zondag van de maand worden gepromoot. Discussie bestaat over openstelling Tweede Kerstdag. Centrummanagement heeft aangegeven dat die dag de winkels dicht mogen. Bouwmarkten en tuincentra hebben aangegeven eerder dan 12.00 uur open te gaan.

De gemeente Maastricht heeft besloten dat alle winkels op zondag open mogen van 12.00 tot 18.00 uur met uitzondering van feestdagen. De gemeente Maastricht is op dit moment bezig met het evalueren van de gevolgen van de koopzondagen. Het algemene beeld is dat de winkeliers aardig profiteren en de horeca is zeer positief.

De gemeente s' Hertogenbosch wil ondernemers een podium bieden om zeven dagen per week te kunnen ondernemen. De gemeente signaleert positieve signalen met betrekking tot de koopzondagen. In eerste instantie was niet elke zelfstandige ondernemer positief over de koopzondag. Op dit moment kijken ook die zelfstandige positief ten opzichte van de koopzondag. Sommige hebben er wel voor gekozen om op maandag dicht te gaan. Weer andere hebben gekozen om alleen de 1e en laatste zondag van de maand open te gaan. De koopavonden en maandagen laten een terugloop in het aantal passanten zien. De kleine centra wilden in eerste instantie niet meer dan 12 zondagen per jaar open gaan. De gemeente 's Hertogenbosch heeft besloten om in dit in de verordening op te rekken tot 18 keer. Supermarkten moeten een ontheffing aanvragen om op zondag open te gaan. Dit is gedaan om maatwerk te leveren in verband met overlast door bevoorrading. Deze ontheffing kan indien supermarkten zich hier niet aan houden ingetrokken worden. Bouwmarkten mochten 32 keer per jaar op zondag open gaan. Zij hebben nu aangegeven dit naar 52 keer te willen verruimen. Bakkers in het centrum gaan eerder dan 12.00 uur open op zondag. Dit wordt door de gemeente gedoogd.

De gemeente Tilburg heeft de nieuwe verordening winkeltijden nog niet geëvalueerd. Winkels mogen op zondag open van 8.00 tot 18.00 uur. Wel ziet de gemeente dat de nieuwe verordening positief uitpakt. De koopzondagen hebben voor als nog geen effect op bijvoorbeeld de maandag of de koopavond. Niet alle winkeliers doen mee met de koopzondagen. Kleine winkeliers die net buiten het centrum zitten gaan minder vaak op zondag open. De gemeente Tilburg heeft vóór de invoering van de nieuwe wet winkeltijden al geprobeerd meer koopzondagen in te voeren. Dit zorgde toen voor veel weerstand. Nu de nieuwe wet ingevoerd is, is dat verzet opgehouden. In de verordening winkeltijden van de gemeente Tilburg is opgenomen dat op speciale feestdagen als 1e Paasdag winkels dicht moeten. Toch hebben sommige supermarkten aangegeven dan ook graag open te gaan.

Naast de gemeente Nijmegen hebben voor zo ver bekend alleen de gemeenten Apeldoorn en Enschede aangepast beleid op koopzondagen.

De gemeente Apeldoorn heeft in haar plaatselijke verordening vanaf februari 2015 de winkeltijden vrij te geven. De ondernemersvereniging heeft echter besloten één zondag in de maand een koopzondag in te voeren. Van mei tot september zijn er echter twee koopzondagen per maand. Dit is gedaan in verband met evenementen. Deze ondernemersvereniging heeft een kosten en baten afweging gemaakt en zodoende gekozen voor één koopzondag. Doordat de verordening pas kort geleden is ingevoerd is nog geen evaluatie voor handen.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

De gemeente Enschede heeft een maximum aantal koopzondagen opgenomen in de verordening. Dit zijn maximaal 26 koopzondagen. De ondernemers van de binnenstad mogen zelf bepalen (als ze het maar gezamenlijk bepalen voor het hele gebied) op welke dagen ze deze koopzondagen in willen zetten. Dit is de eerste en laatste zondag van de maand geworden en alle zondagen in december. De vereniging van ondernemers in de binnenstad heeft aangegeven de eerste en laatste zondag van de maand open te gaan. De eerste zondag van de maand was al de regel. Ze hebben daarnaast voor de laatste zondag van de maand gekozen omdat dan de mensen hun salaris binnen krijgen. De ervaringen met de extra koopzondagen worden op dit moment bij de gemeente Enschede onderzocht. Kleine zelfstandige ondernemers doen soms 1 zondag per maand mee, meestal de eerste. Grote ketens geven aan graag elke zondag open te gaan. De eerste indruk van de keten winkels is dat het extra loop en omzet oplevert, die niet ten koste gaat van andere dagen.

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Schoonmaakkosten Koopzondagen

Overzicht schoonmaakkosten Koopzondagen in 2013, 2014 en 2015

	2013	2014	2015
Kosten koopzondagen	19 x € 267,-- = € 5.073,--	26 x € 267,-- = € 6.942,--	34 x € 267,-- = € 9.078,--
Meerkosten Koopzondagen met markt	9 x € 537,-- = € 4.833,--	14 x € 537,-- = € 7.518,--	10 x € 537,-- = € 5.370,--
Totale kosten	€ 9.906,--	€ 14.460,--	€ 14.448,--

Conclusie: extra kosten schoonmaken binnenstad
Verschil tussen 2013 en 2014: € 14.460,-- - € 9.906,-- **= € 4.554,--**
Verschil tussen 2013 en 2015: € 14.448,-- - € 9.906,-- = **€ 4.542,--**

Overzicht schoonmaakkosten Koopzondagen in 2013 en 2014

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel "Evaluatie Winkeltijden Nijmegen"

Van:	College van B&W d.d. 26 mei 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Met voorliggend voorstel verzoekt het college aan de raad om de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 inclusief de toelichting vast te stellen, en de structurele extra parkeerinkomsten ter hoogte van €150.000 in te zetten voor mobiliteitsmaatregelen in de binnenstad. **2. Achtergrond** Sinds november 2013 is de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 van kracht. Bij de vaststelling van de verordening is afgesproken om deze te evalueren. Uit de evaluatie blijkt dat een meerderheid tevreden is met de nieuwe ruimere mogelijkheden voor openstelling van de winkels. Op basis van de evaluatie blijven de hoofdlijnen van de Verordening Winkeltijden Nijmegen overeind. Ook de parkeerregulering op de zondag blijft gehandhaafd in dit voorstel vanwege het doorzetten van de vrije opening op zondag. Uit de evaluatie blijkt dat dit het beste scenario is. In het coalitieakkoord zijn afspraken gemaakt over mogelijkheden om twee zondagen per maand gratis te parkeren. Nu uit de evaluatie blijkt dat het handhaven van het huidige parkeerregime het beste scenario is, zal de meeropbrengst €150.000,- zijn. Het college stelt voor om deze meeropbrengsten in te zetten voor mobiliteitsmaatregelen voor bewoners van de binnenstad. Een concreet voorstel wordt, in samenwerking met bewoners en ondernemers, uitgewerkt.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Lizzy Eijkhout l.eijkhout@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 2762
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Evaluatie Winkeltijden Nijmegen' d.d. 26 mei 2015 2. Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen 3. Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 Achtergrondinformatie 4. Verslag bijeenkomst ondernemersverenigingen 5. Verslag bijeenkomst bewonersverenigingen 6. Metingen stadspanel over openingstijden winkels 7. Passantenonderzoek Citytraffic 8. Advies Huis voor de Binnenstad 9. Enquête Huis voor de Binnenstad 10. Overzicht winkeltijden vergelijkbare gemeenten 11. Rapportage DAR koopzondagen Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015.		

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
24 juni 2015 / 88/2015

Onderwerp
Evaluatie Winkeltijden Nijmegen

Programma
Economie & Werk

Portefeuillehouder
T. Tankir / B. van Hees

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
26 mei 2015

Samenvatting
Eind november 2013 is de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 van kracht geworden. Bij de vaststelling van deze verordening is afgesproken om de verordening te evalueren. Uit de evaluatie blijkt dat een meerderheid tevreden is met de nieuwe ruimere mogelijkheden voor openstelling van de winkels. Op basis van de evaluatie blijven de hoofdlijnen van de Verordening Winkeltijden Nijmegen overeind. Slechts op een enkel detail is het nodig om de Verordening Winkeltijden Nijmegen aan te passen. We hebben het parkeerbeleid aan de openstelling van de winkels aangepast. De meeropbrengsten die we hiermee genereren zetten we in voor mobiliteitsmaatregelen in de binnenstad.

Voorstel om te besluiten

1. De Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 inclusief de toelichting vast te stellen.
2. De structurele extra parkeerinkomsten van jaarlijks € 150.000,- vanaf 2015 in te zetten voor mobiliteitsmaatregelen in de binnenstad.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Lizzy Eijkhout, 2762, l.eijkhout@nijmegen.nl

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Eind november 2013 is de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 van kracht geworden. Bij de vaststelling van deze verordening is afgesproken om de verordening te evalueren. Uit de evaluatie blijkt dat een meerderheid tevreden is met de nieuwe ruimere mogelijkheden voor openstelling van de winkels. Op basis van de evaluatie blijven de hoofdlijnen van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 overeind. Door het wegvallen van de Vierdaagse bepaling in de nieuwe verordening blijkt onbedoeld de mogelijkheden voor straatverkoop tijdens de Vierdaagse ingeperkt te zijn. Hiervoor is aanpassing van de verordening noodzakelijk. Met het doorzetten van de vrije opening van de winkels op de zondag is het ook wenselijk om parkeeroverlast in het centrum te voorkomen en daarmee te waarborgen dat dit stadsdeel bereikbaar is en blijft voor bewoners en hun bezoek, daarom kiezen we voor het voortzetten van de parkeerregulering op de zondagen.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De Verordening Winkeltijden Nijmegen dient ten aanzien van de openingstijden van straatverkoop tijdens de Vierdaagse tussen 22.00 en 06.00 uur aangepast te worden. Hiervoor wordt het volgende artikel toegevoegd:

5.8 Vierdaagse
Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet ten aanzien van straatverkoop: het te koop aanbieden en verkopen van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije drinkwaren in het stadscentrum tijdens de Vierdaagse.

1.2 Relatie met programma

Het beleid met betrekking tot openstelling van winkels maakt onderdeel uit van het programma Economie & Werk. Daarnaast zijn er relaties met de programma's Veiligheid, Openbare Ruimte en Mobiliteit.

2 Doelstelling

Evalueren van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 en op basis hiervan deze verordening aan te passen.

3 Argumenten

De onderzoeken en enquêtes geven aan dat de consumenten tevreden zijn met de ruimere openingstijden van de winkels. Ook uit de bijeenkomsten en de diverse gesprekken met ondernemers / branches blijkt dat de meerderheid tevreden is met de ruimere openstelling van de winkels op zondag. Een ruime meerderheid van de ondernemers in de binnenstad houdt zich aan het advies van het Huis voor de Binnenstad. Het Huis voor de Binnenstad adviseert voor 2015 aan de ondernemers om de winkels tot en met september de eerste en de laatste zondag van de maand inclusief extra dagen voor de feestdagen en de laatste drie maanden alle zondagen open te zijn. Ook blijkt dat er duidelijk behoefte is aan differentiatie van openingstijden per branche of locatie.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Zo zijn de bouwmarkten en de woonboulevard Nijmegen iedere zondag geopend en het winkelcentrum Dukenburg elke eerste zondag van de maand. De huidige regelgeving sluit hier prima op aan. We adviseren dan ook de regels ten aanzien openingstijden van de winkels op zondag niet aan te passen.

Ten aanzien van de nachtwinkels wordt uw raad in een separaat raadsvoorstel in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van het ontwerpbesluit om op basis van artikel 4.2 van de Verordening Winkeltijden Nijmegen een maximum aantal ontheffingen voor nachtwinkels te bepalen op twee. Tevens worden er door het college aanvullende criteria vastgesteld waaraan de aanvragen worden getoetst. Om het risico van overlast verder te beperken kunnen nog aanvullende voorschriften en beperkingen aan de ontheffing worden toegevoegd. Dit laatste is al in artikel 4.3 van de verordening geregeld. Twee jaar na toekenning van de eerste ontheffing wordt geëvalueerd en wordt bekeken of het toegestane aantal nachtwinkels overeenkomt met de behoefte vanuit de samenleving.

Door het wegvallen van de Vierdaagse bepaling in de nieuwe verordening blijkt onbedoeld de mogelijkheden voor straatverkoop tijdens de Vierdaagse ingeperkt te zijn. Straatverkoop van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken tijdens de Vierdaagse willen we na 22.00 uur 's avonds en voor 06.00 uur 's morgens ook mogelijk maken zoals artikel 5.5 bijzondere vrijstelling tijdens de kermis. Hiervoor wordt de Verordening Winkeltijden Nijmegen aangepast.

In het coalitieakkoord zijn afspraken gemaakt over mogelijkheden van gratis parkeren op de twee 'rustige' koopzondagen om met name de bewoners in de binnenstad tegemoet te komen. Uit de evaluatie van het parkeren tijdens zondagen blijkt echter dat het handhaven van het huidige parkeerregime het beste scenario is. Het is een uniform parkeerregime dat makkelijk te communiceren en te begrijpen is: "betalen op zondag". Voordeel van dit scenario is verder dat het regime rond zondagen niet wordt gewijzigd en dit dus geen verandering betekent voor de centrumondernemers. Ook hoeven de verordening parkeerbelasting en winkeltijden hiervoor niet aangepast te worden.
Tevens voorkomen we hiermee dat er een verschuiving plaatsvind naar de zondagen waarop er geen parkeerregulering van kracht is en op die manier de "rustige" zondagen alsnog druk worden en de drukke juist rustig.

4 Klimaat

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor het klimaat.

5 Risico's

Er zijn geen risico's verbonden aan de evaluatie van de Verordening Winkeltijden Nijmegen.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

6 Financiën

Bij de vaststelling van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 is afgesproken om de financiële consequenties voor schoonmaken, toezicht en parkeren bij de evaluatie in beeld te brengen. De meerkosten in verband met het schoonhouden van de binnenstad zijn ongeveer € 4.500 per jaar. Deze kosten we dekken we uit de huidige begroting van het programma Openbare Ruimte.

In het coalitieakkoord zijn afspraken gemaakt over mogelijkheden van gratis parkeren op twee koopzondagen per maand om met name de bewoners in de binnenstad tegemoet te komen. Vanwege de verwachte inkomstenderving zijn de parkeeropbrengsten in de Stadsbegroting vanaf 2015 structureel met € 150.000,-- verlaagd. Uit de evaluatie van het parkeren tijdens zondagen blijkt echter dat het handhaven van het huidige parkeerregime het beste scenario is. We handhaven daarom het betaald parkeren op alle zondagen en stellen voor om de meeropbrengsten hiervan in te zetten voor mobiliteitsmaatregelen om de bewoners van de binnenstad tegemoet te komen. Hiermee oormerken we deze middelen voor dezelfde doelstelling als in het coalitieakkoord. We werken een concreet voorstel hiervoor samen met bewoners en ondernemers uit en komen hier dit jaar nog op terug.
De effecten op de kosten van toezicht nemen we mee in het voorstel betreffende de inzet van de € 150.000,--.

7 Participatie en Communicatie

Om een goede belangenafweging te kunnen maken en om voldoende draagvlak te creëren zijn ook bij de evaluatie bijeenkomsten gehouden waarin met bewonersverenigingen en ondernemersverenigingen gesproken is over de winkeltijden.
De bekendmaking van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 vindt plaats op de dag na vaststelling door de raad. De verdere communicatie loopt via de reguliere middelen (publicatie in De Brug, een persbericht, de gemeentelijke website en social media).

8 Uitvoering en evaluatie

De uitvoering van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 ligt bij de afdeling Veiligheid in samenspraak met de afdeling Economische Zaken. De evaluatie heeft plaatsgevonden door de verschillende partijen die betrokken waren bij de totstandkoming van de verordening opnieuw te bevragen via onderzoeken, enquêtes, gesprekken en bijeenkomsten:

- Via het digitale stadspanel zijn de consumenten bevraagd naar hun ervaringen en wensen.
- Verder is er door City Traffic een passantenonderzoek Koopzondagen uitgevoerd.
- Het Huis voor de Binnenstad heeft via een enquête de ondernemers bevraagd naar hun ervaringen en wensen ten aanzien van de koopzondagen.
- Er is een overleg geweest met de bewonersverenigingen bij winkelcentra in de stad.
- Er is een bijeenkomst geweest met de ondernemers- en winkeliersverenigingen in de stad.
- De ODRN heeft op basis van binnengekomen klachten onderzoek gedaan naar (geluid)overlast van met name supermarkten.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
4

- Er is onderzoek gedaan naar de financiële consequenties voor het schoonmaken, toezicht en parkeren tijdens de koopzondagen.
- De ervaringen van vergelijkbare gemeenten zijn geïnventariseerd.
- De binnengekomen vragen en verzoeken ten aanzien van de winkeltijden zijn bekeken.
- De diverse verzoeken van belangstellenden ten aanzien van nachtwinkels zijn bekeken en besproken met de adviserende partijen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n):
- Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen
- Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015

Ter inzage:
- verslag bijeenkomst ondernemersverenigingen
- verslag bijeenkomst bewonersverenigingen
- metingen stadspanel over openingstijden winkels
- Passantenonderzoek Citytraffic
- Advies Huis voor de Binnenstad
- Enquête Huis voor de Binnenstad
- overzicht winkeltijden vergelijkbare gemeenten
- rapportage DAR koopzondagen

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

11. **Raadsvoorstel Evaluatie verordening winkeltijden Nijmegen (88/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 26 mei 2015
1. De Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 inclusief de toelichting vast te stellen.
2. De structurele extra parkeerinkomsten van jaarlijks € 150.000,- vanaf 2015 in te zetten voor mobiliteitsmaatregelen in de binnenstad.

Het voorstel wordt geagendeerd als debatstuk op 24 juni.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen

Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen

Inleiding
Op 28 november 2013 is de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 van kracht geworden. Hierbij is afgesproken om de verordening te evalueren. Met deze evaluatie willen we onderzoeken of de beoogde doelstelling bereikt is. We hebben onderzoek gedaan naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de nieuwe verordening.

Doelstelling
De doelstelling van de nieuwe verordening is het maken van een verordening met duidelijke regels die passen bij het veranderend koopgedrag en de economische concurrentiepositie, waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van de diverse betrokken partijen. We willen tegemoetkomen aan het veranderend koopgedrag van de consumenten en de wensen van ondernemers waarbij in bepaalde mate ook rekening gehouden wordt met de leefbaarheid en zondagsrust voor omwonenden en de kleine ondernemers.

Methode
De evaluatie heeft plaatsgevonden door de verschillende partijen die betrokken waren bij de totstandkoming van de verordening opnieuw te bevragen via onderzoeken, enquêtes, gesprekken en bijeenkomsten.

- Via het digitale stadspanel zijn de consumenten bevraagd naar hun ervaringen en wensen.
- Verder is er door City Traffic een passantenonderzoek Koopzondagen uitgevoerd.
- Het Huis voor de Binnenstad heeft via een enquête de ondernemers bevraagd naar hun ervaringen en wensen ten aanzien van de koopzondagen.
- Er is een overleg geweest met de bewonersverenigingen bij winkelcentra in de stad.
- Er is een bijeenkomst geweest met de ondernemers- en winkeliersverenigingen in de stad.
- De ODRN heeft op basis van binnengekomen klachten onderzoek gedaan naar (geluid)overlast van met name supermarkten.
- Er is onderzoek gedaan naar de financiële consequenties voor het schoonmaken, toezicht en parkeren tijdens de koopzondagen.
- De ervaringen van vergelijkbare gemeenten zijn geïnventariseerd.
- De binnengekomen vragen en verzoeken ten aanzien van de winkeltijden zijn bekeken.
- De binnengekomen aanvragen ten aanzien van nachtwinkels zijn bekeken en besproken met de adviserende partijen.

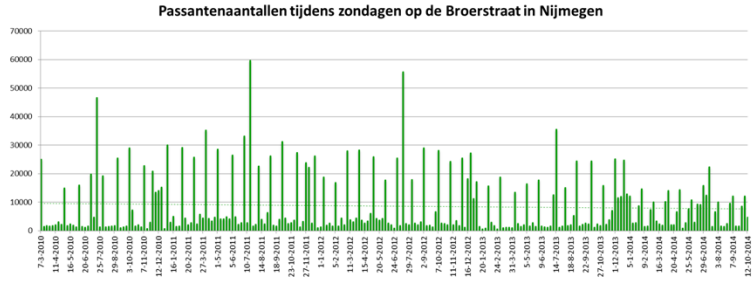
Resultaten

De resultaten van de onderzoeken van het digitale stadspanel, passantenonderzoek, financiële consequenties voor het schoonmaken en enquête van het Huis voor de Binnenstad zijn bijgevoegd. Tevens zijn de verslagen van de bijeenkomsten bijgevoegd. Verder is er een overzicht van de inventarisatie van ervaringen van vergelijkbare gemeenten opgenomen in de bijlagen. Hieronder volgt een korte samenvatting per onderdeel van de evaluatie.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Digitale stadspanel
Sinds de invoering van de verruiming van de winkeltijden is afgesproken geregeld te peilen wat de ervaringen zijn. Doormiddel van het enquêteren van het Nijmeegse digitaal stadspanel, worden de ervaringen van burgers in beeld gebracht. De onderzoeksvraag hierbij was: Hoe kijken burgers aan tegen de verruiming en/of ruimere mogelijkheden van de openingstijden van winkels in Nijmegen sinds eind november 2013. Het opiniepanel bestaat uit 3.954 Nijmegenaren. In dit onderzoek participeerden 1.309 personen (33%), dit is vergelijkbaar met de respons van hetzelfde type onderzoek in het najaar van 2011.
Het panel is negatief in hun oordeel over de openingstijden van voorzieningen. In vergelijking met 2011 is dit beeld niet veranderd. Men geeft aan dat bijvoorbeeld het gemeenteloket en bibliotheek meer buiten kantooruren open dienen te zijn. Zo zou de gewenste openingstijd door de weeks voor winkels, musea en publieke dienstverlening van 10.00 tot 19.00 uur moeten zijn (33% van de ondervraagde), of van 9.00 tot 18.00 uur (25% van de ondervraagde). Voor de zaterdag geeft 40% aan dat de gewenste openingstijd van 9.00 tot 18.00 uur is. Circa 23% van de opmerkingen van panelleden gingen in op de uniformiteit van de openingstijden in het stadscentrum. Men geeft aan te weinig eenduidigheid te zien.
Over de koopavond is het panel minder positief. Ongeveer 60% van de ondervraagde bezoekt zelden of nooit de donderdagse koopavond in het Nijmeegse stadscentrum. Wanneer de doordeweekse winkeltijden verruimd zouden worden naar 19.00 uur geeft 66% van het panel aan, dat de koopavond zou mogen verdwijnen.
Bijna de helft van het Nijmeegse digitale Stadspanel is op de hoogte van het feit dat (alle) winkels nu op zondag(middag) open mogen zijn. Men heeft voornamelijk kennis van de zondagsopenstelling van supermarkten (89% van het panel). Bijna 50% van het panel geeft aan een supermarkt wekelijks op zondag te bezoeken. 40% van het Stadspanel bezoekt de koopzondag in het stadscentrum of de bouwmarkten.

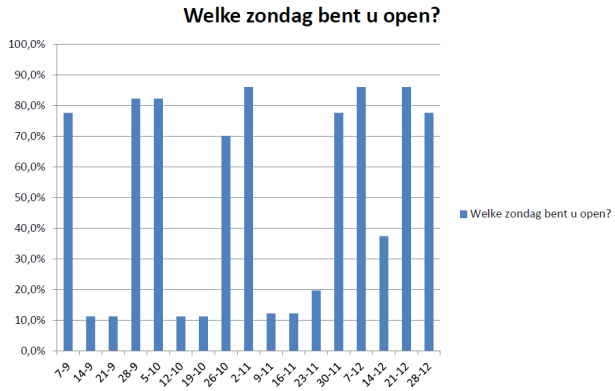
Passantenonderzoek Citytraffic
Onderzoeksbureau Citytraffic meet sinds 2010 door middel van automatische passantentellers het druktebeeld in de grootste steden van België en Nederland. Door middel van strategische geplaatste scanners worden short range radio signals, zoals Bluetooth en Wi-Fi, van mobiele apparaten opgevangen. Daarnaast worden ook andere telmethode ingezet om een betrouwbaar beeld te creëren. Door middel van twee meetpunten in de Broerstraat is sinds maart 2010 volcontinu data verzameld. Het druktebeeld van alle zondagen op een rij geeft het volgende verloop:

Figuur 1: Passantenaantallen tijdens zondagen op de Broerstraat in Nijmegen

Een licht dalende trend is waar te nemen. Opgemerkt moet worden dat het landelijke druktebeeld een sterkere daling laat zien. Na een bijzonder slecht landelijk voorjaar in 2013 zien we in de gemeente Nijmegen een stijging van de bezoekersaantallen. Geconcludeerd mag worden dat de bezoekersaantallen op de zondagen een positieve ontwikkeling heeft doorgemaakt in de laatste twee jaar. Kijken we naar de twee koopzondagen in de maand dan zien we dat de eerste koopzondag meer wordt bezocht dan de tweede koopzondag. Waarschijnlijk heeft dit te maken met gewenning van bezoekers. Traditioneel was namelijk alleen de eerste zondag in de maand een koopzondag.
In de decembermaand zien we een toename van het aantal bezoekers op de koopzondag. Wanneer we kijken naar de weekdrukte dan zien we dat de toename van de bezoeken op zondag ten koste gaat van de donderdag. Andere dagen blijven relatief stabiel.

Enquête en advies Huis voor de Binnenstad
In november 2014 heeft het Huis voor de Binnenstad (HvdB) een advies gegeven aan de gemeente Nijmegen inzake koopzondagen. Het HvdB heeft ondanks de volledige vrijstelling van de koopzondag, geadviseerd aan ondernemers alleen de eerste en laatste zondag van de maand open te gaan. Doormiddel van een enquête onder 107 respondenten heeft het HvdB de tevredenheid onder ondernemers gepeild omtrent de koopzondagen. Hieruit kwam naar voren dat een meerderheid van de ondervraagde tevreden is over de huidige regeling. Bijna de helft van de ondervraagde geeft aan het liefst de eerste zondag van de maand open te zijn. Ongeveer 26% geeft aan de huidige regelgeving te handhaven. Gemiddeld heeft om en nabij de 80% van de binnenstad ondernemers hun winkel open op geadviseerde zondagen. Daarnaast ziet het HvdB dat men zich netjes houdt aan het advies. Wel ziet men in de toekomst ruimte om meer koopzondagen toe te voegen doordat het draagvlak bij de ondernemers langzamerhand toeneemt.

Figuur 2: Openstelling winkels binnenstad Nijmegen

Het advies van het HvdB is om de verordening ongewijzigd te continueren om vervolgens, in lijn met het advies van het bestuur van de Vereniging Centrum Ondernemers Nijmegen (VCON), het aantal collectieve koopzondagen voorzichtig te verruimen. Daarnaast kan worden ingezet om de laatste drie maanden van het jaar alle zondagen vrij te stellen.
Geadviseerd wordt om voor eind 2015 te evalueren of het voorgestelde regiem het gewenste effect heeft zodat voor 2016 indien wenselijk andere afspraken gemaakt kunnen worden. Tot slot wordt geadviseerd een eenduidig maar gematigd parkeertarief op alle zondagen mede ingegeven door de landelijke tendens om parkeertarieven als marketinginstrument te hanteren.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Bijeenkomst bewoners
Bewonersvereniging c.q. Wijkraad Heijendaal / st. Anna geven aan dat er 7 dagen per weer door de koopzondagen van de supermarkten overlast is. Het enige wat de gemeente doet is het handhaven van de vastgestelde regels rondom geluidsoverlast. De gemeentelijke overheid heeft echter geen mogelijkheden om de landelijk vastgestelde regels verder te beperken. De rol van de gemeente zou meer moeten zijn dan alleen het handhaven van de regels. Gekeken wordt of de gemeente een rol kan spelen bij de maatschappelijke betrokkenheid van de supermarkten met de bewoners in de wijk zodat problemen gezamenlijk opgelost kunnen worden. De bewoners zien graag dat de openingstijden van de supermarkten op zondag verder beperkt worden tot 18.00 uur. Om de geluidsoverlast van het laden en lossen te beperken zou gekeken kunnen worden naar het verplichten van een overdekte laad en los sluis bij supermarkten die overlast geven in de wijk.

Bijeenkomst ondernemers
De trend dat er steeds meer behoefte van de consument is om op zondag te winkelen wordt door alle ondernemers wel onderschreven. Er is begrip voor de kleine ondernemer waarvoor het niet makkelijk is om elke zondag open te zijn. Uniformiteit en een heldere communicatie over de openstelling van de winkels is erg belangrijk. Voor de binnenstad wil men proberen om er naar te streven dat uiteindelijk het merendeel van de winkels op alle zondagen geopend zijn. Verder is duidelijk dat er behoefte is aan differentiatie van openingstijden per branche of locatie. Supermarkten, bouwmarkten en de woonboulevard gaan elke zondag open, de binnenstad de eerste en de laatste zondag van de maand. De gemeente moet kijken hoe ze de koopzondagen verder kunnen faciliteren door het parkeerbeleid en het OV beleid hier op af te stemmen. Er zou ook meer aandacht kunnen zijn voor de wisselwerking tussen winkelen, leisure en horeca.

Onderzoek ODRN
Met de ODRN is afgesproken om bij geluidsoverlast van supermarkten alleen geluidsmetingen te verrichten bij officiële klachten. Geluidsoverlast voor buurtbewoners bij AH XL aan de St. Jacobslaan besproken met de ODRN. Er zijn hier ook officiële klachten binnengekomen. De ODRN heeft diverse malen metingen verricht en inderdaad overtredingen geconstateerd. Dit is opgenomen met de AH XL en maatregelen zijn hierbij afgesproken. Vanuit Economische Zaken is ook overleg geweest met de AH XL en gevraagd om een overzicht van de maatregelen die de AH XL genomen heeft.
De AH XL heeft besloten om te stoppen met het vroege laden en losse voor 07.00 uur 's ochtends. De manager van AH XL heeft contact gehad met de bewonersvereniging c.q. wijkraad en zal in een van de volgende bijeenkomsten aanwezig zijn om de maatregelen toe te lichten en nadere afspraken te maken. Tot nu toe zijn er verder geen meldingen van geluidsoverlast bij andere supermarkten binnen gekomen bij zowel de ODRN als het meldpunt Gelderland.

Financiële consequenties voor schoonmaken, toezicht en parkeren
De exacte (parkeer)opbrengsten en de kosten voor toezicht en schoonhouden van de binnenstad waren bij het vaststellen van de Verordening Winkeltijden Nijmegen nog niet in te schatten. We wisten namelijk nog niet zeker of en in hoeverre winkels ook gebruik zouden maken van de verruiming. Voorts was het nog niet duidelijk in welke mate additioneel bezoek aan de binnenstad te verwachten was of dat sprake zou zijn van een andere spreiding van bezoek over de week. Als mogelijk risico werd ingeschat dat de extra kosten niet helemaal gedekt zouden kunnen worden uit de extra (parkeer)opbrengsten. In de evaluatie van de Verordening Winkeltijden Nijmegen is afgesproken om de financiële consequenties in beeld te brengen.

De totale schoonmaakkosten op koopzondagen zijn van € 9.906,-- voor 19 koopzondagen in 2013 gestegen naar € 14.460,-- voor 26 koopzondagen. Dit is een verhoging van € 4.554,-- (zie bijlage). De kosten van (parkeer)toezicht zijn gelijk gebleven door een verschuiving van toezicht door de week.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen

Sinds de invoering van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 moet op alle zondagen voor het parkeren betaald worden. Hierdoor zijn de parkeerinkomsten op zondag met € 150.000,-- toegenomen. In het coalitie akkoord zijn afspraken gemaakt over mogelijkheden van gratis parkeren op niet koopzondagen om met name de bewoners in de binnenstad tegemoet te komen. Om dit te financieren zijn de minderopbrengsten van € 150.000,-- gereserveerd in de begroting. Ten aanzien van het parkeren op koopzondag en gezien de wensen vanuit het coalitieakkoord zijn een aantal varianten op een rij gezet. Deze varianten zijn:

1. Situatie houden zoals deze nu is waarbij de winkels in het stadscentrum alle zondagen geopend mogen zijn, maar waarbij het Huis voor de Binnenstad twee zondagen in de maand promoot als zijnde koopzondagen. Op alle zondagen geldt betaald parkeren.
2. Er worden twee koopzondagen per maand vastgesteld in de Verordening Winkeltijden Nijmegen en tijdens die koopzondagen geldt betaald parkeren. De overige koopzondagen zijn gratis.
3. Op alle zondagen is het gratis parkeren.
4. Tijdens de twee door de winkeliers uitgeroepen koopzondagen is het parkeren gratis en tijdens de overige zondagen geldt betaald parkeren.
5. Alle zondagen krijgen een goedkoper parkeertarief.

Per variant is gekeken naar de inkomsten, voor- en nadelen van de diverse bezoekersgroepen (bewoners, bezoekers, ondernemers), de politieke haalbaarheid en de juridische en organisatorische consequenties. Hieruit blijkt dat het handhaven van het huidige parkeerregime het beste scenario is. Een uniform parkeerregime dat makkelijk te communiceren en te begrijpen is: “betalen op zondag”. Voordeel van dit scenario is verder dat het regime rond koopzondagen niet wordt gewijzigd en dit dus geen verandering betekent voor de centrumondernemers. De verordening parkeerbelasting en winkeltijden hoeven niet aangepast te worden. Het minpunt van de eerste variant is dat het coalitieakkoord niet wordt uitgevoerd. Om de diverse groepen in de stad (bewoners, bezoekers en ondernemers) tegemoet te komen kan het gereserveerde bedrag ingezet worden voor financiële (parkeer)maatregelen die de bereikbaarheid van het centrum voor met name bewoners en bezoekers vergroten.

Vergelijking en ervaringen andere steden
De vergelijkbare gemeenten Arnhem, ’s Hertogenbosch, Maastricht, Tilburg en Apeldoorn hebben net als Nijmegen de koopzondagen vrijgegeven en de openstelling overgelaten aan de ondernemers zelf. De ondernemers in binnenstad van de meeste steden hebben gekozen voor een eerste en laatste zondag van de maand. Supermarkten, bouwmarkten en woonboulevards zijn meestal elke zondag geopend. De meeste steden hebben nog niet geëvalueerd. Wel blijkt dat de meeste ondernemers nog zoekende zijn. Niet alle ondernemers doen alle zondagen mee en er zijn ook ondernemers die de winkel vervolgens op de maandag gesloten houden. Alleen Enschede heeft een maximaal aantal van 26 koopzondagen vastgesteld (eerste en laatste zondag van de maand en alle zondagen in december.

Binnengekomen vragen en verzoeken ten aanzien van de winkeltijden.

- Er zijn tot nu toe twee verzoeken om ontheffing binnengekomen van een supermarkt om op 1e Kerstdag 2014 en op 1e Pinksterdag 2015 geopend te zijn. In de verordening is verband met de zondagsrust expliciet opgenomen dat de 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag de winkels gesloten dienen te zijn. De verzoeken zijn dan ook afgewezen.
- Er zijn vragen/verzoeken binnengekomen voor ontheffing van de winkeltijdenwet na 22.00 uur ’s avonds en voor 06.00 uur ’s morgens tijdens de Vierdaagse. Voor ruimere openstelling van supermarkten in het stadscentrum tijdens de Vierdaagse zal een aanvraag voor ontheffing worden geweigerd omdat naar verwachting de woon- en leefsituatie c.q. openbare orde en veiligheid op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de winkel.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

- Door het wegvallen van de Vierdaagse bepaling in de nieuwe verordening blijkt onbedoeld de mogelijkheden voor straatverkoop tijdens de Vierdaagse ingeperkt te zijn. Het verzoek om ontheffing voor straatverkoop van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken na 22.00 uur 's avonds en voor 06.00 uur 's morgens tijdens de Vierdaagse kan op basis van artikel 4.1 van de huidige verordening ook niet gehonoreerd worden, omdat zij geen winkel zijn in de zin van de verordening. Artikel 5.1 van de verordening waarin vrijstelling voor straatverkoop geregeld is geldt alleen voor de zon- en feestdagen.

Binnengekomen aanvragen voor nachtwinkels
Er zijn diverse aanvragen binnengekomen voor ontheffing voor een nachtwinkel in het centrum van Nijmegen. De aanvragen zijn voor advies doorgestuurd naar de Politie Zuid-Gelderland en ter toetsing aan de afdeling Mobiliteit, afdeling Veiligheid en de wijkmanagers. Uit het advies van de politie en de toetsing van de afdelingen bleek dat door het compacte stadscentrum het een complexe zaak is om een geschikte locatie te vinden. Aangegeven wordt dat er altijd een risico van enige overlast blijft bestaan, maar dat wil niet zeggen dat het niet te reguleren is. In gezamenlijk overleg zijn er een aantal criteria geformuleerd die in de toelichting van de verordening worden opgenomen. Het risico van overlast wordt in de voorwaarden opgenomen in de toelichting van de verordening winkeltijden al zoveel mogelijk beperkt. Om dit risico nog verder te kunnen verkleinen is het belangrijk dat de politie de aanvragen per locatie kan beoordelen en eventueel, afhankelijk van de locatie, nog aanvullende voorschriften en beperkingen in de ontheffing kan laten opnemen. Dit is al in artikel 4.3 van de Verordening Winkeltijden Nijmegen geregeld. De aanvragen zijn nog niet afgehandeld omdat bij amendement de raad aangegeven heeft om over het aantal nachtwinkels eerst gehoord te willen worden. Hiervoor wordt een apart raadsvoorstel aan de raad voorgelegd.

<u>Conclusies en advies</u>

- De onderzoeken en enquêtes geven aan dat de consumenten tevreden zijn met de ruimere openingstijden van de winkels. Ook uit de bijeenkomsten en de diverse gesprekken met ondernemers / branches blijkt dat de meerderheid tevreden is met de ruimere openstelling van de winkels op zondag. Een ruime meerderheid van de ondernemers in de binnenstad houdt zich aan het advies van het Huis voor de Binnenstad. Het Huis voor de Binnenstad adviseert voor 2015 aan de ondernemers om de winkels tot en met september de eerste en de laatste zondag van de maand inclusief extra dagen voor de feestdagen en de laatste drie maanden alle zondagen open te zijn. Ook blijkt dat er duidelijk behoefte is aan differentiatie van openingstijden per branche of locatie. Zo zijn de bouwmarkten en de woonboulevard Nijmegen iedere zondag geopend en het winkelcentrum Dukenburg elke eerste zondag van de maand. De huidige regelgeving sluit hier prima op aan. We adviseren dan ook de regels ten aanzien openingstijden van de winkels op zondag niet aan te passen.

- Nachtwinkels: in een separaat raadsvoorstel wordt uw raad in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van het ontwerpbesluit om op basis van artikel 4.2 van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 een maximum aantal ontheffingen voor nachtwinkels te bepalen op twee. Tevens worden er door het college aanvullende criteria vastgesteld waaraan de aanvragen worden getoetst. Om het risico van overlast verder te beperken kan het college nog aanvullende voorschriften en beperkingen aan de ontheffing toevoegen. Deze bevoegdheid is al in art. 4.3 van de verordening geregeld. Een jaar na toekenning van de eerste ontheffing wordt geëvalueerd en wordt bekeken of het toegestane aantal nachtwinkels overeenkomt met de behoefte vanuit de samenleving.

- Straatverkoop van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken tijdens de Vierdaagse willen we na 22.00 uur 's avonds en voor 06.00 uur 's morgens ook mogelijk maken net als in artikel 5.5 bijzondere vrijstelling tijdens de kermis. Hiervoor wordt de in de Verordening winkeltijden Nijmegen artikel 5.8 toegevoegd.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Evaluatie Verordening Winkeltijden Nijmegen

- In het coalitie akkoord zijn afspraken gemaakt over mogelijkheden van gratis parkeren op niet koopzondagen om met name de bewoners in de binnenstad tegemoet te komen. Om dit te financieren zijn de minderopbrengsten van € 150.000,-- gereserveerd in de begroting. Uit de evaluatie van het parkeren tijdens koopzondagen blijkt echter dat het handhaven van het huidige parkeerregime het beste scenario is. Het is een uniform parkeerregime dat makkelijk te communiceren en te begrijpen is: “betalen op zondag”. Voordeel van dit scenario is verder dat het regime rond koopzondagen niet wordt gewijzigd en dit dus geen verandering betekent voor de centrumondernemers. Ook hoeven de verordening parkeerbelasting en winkeltijden niet aangepast te worden. Voorstel om het gereserveerde bedrag van € 150.000,-- in te zetten voor financiële parkeermaatregelen voor de binnenstad en een concreet voorstel hiervoor samen met bewoners en ondernemers uit te werken. De extra kosten voor het schoonmaken van de binnenstad zijn beperkt en kunnen ook gedekt worden uit het gereserveerde bedrag.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

De raad van de gemeente Nijmegen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 19 mei 2015,

gelet op artikel 3 van de Winkeltijdenwet;

besluit vast te stellen:

Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- feestdagen: Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag, eerste en tweede Kerstdag
- werkdagen: maandag tot en met zaterdag;
- winkel: een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte, waarin goederen aan particulieren plegen te worden verkocht;

Artikel 2. Algemene vrijstellingen

2.1 Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt van 12.00 uur tot 18.00 uur een algemene vrijstelling op zon- en feestdagen, met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag.

2.2 Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt van 12.00 tot 22.00 uur een algemene vrijstelling voor supermarkten op zon- en feestdagen met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag.
Op 24 december, 4 mei en op Goede Vrijdag dient de winkel vanaf 19.00 uur gesloten te zijn.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

2.3 Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt van 08.00 tot 18.00 uur een algemene vrijstelling voor de branche brood en banket op zon- en feestdagen met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag.

Artikel 3. Individuele ontheffingen

3.1 Het college kan op aanvraag ontheffing verlenen van de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a. en b. van de Winkeltijdenwet vervatte verboden, ten behoeve van:
   a. bijzondere gelegenheden van tijdelijke aard waaronder veilingen, modeshows en feestelijkheden met een cultureel of sociaal doel;
   b. het uitstallen van goederen;
   c. jubilea, shows, recepties en vergelijkbare evenementen van een in de gemeente gevestigde ondernemer;
   d. (sport)evenementen, beurzen, tentoonstellingen, exposities, braderieën, muziekfestivals of andere daarmee vergelijkbare manifestaties die op één locatie plaatsvinden.

3.2 Het college kan nadere voorschriften en beperkingen aan de ontheffing verbinden.

3.3 De ontheffing kan onder meer worden geweigerd als de woon- en leefsituatie en/of de openbare orde of in artikel 3.1 of 3.2 genoemde activiteiten op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de winkel op basis van de ontheffing.

Artikel 4. Openstelling op werkdagen voor 06.00 uur en na 22.00 uur

4.1 Het college kan op aanvraag ontheffing verlenen van de verboden vervat in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder c van de wet, voor incidentele bijzondere gelegenheden van tijdelijke aard en voor zover deze betrekking hebben op werkdagen, dat wil zeggen op maandagen tot en met vrijdagen tussen 22.00 uur en 06.00 uur en op zaterdagen tussen 22.00 uur en 00.00 uur.

4.2 Het college kan op aanvraag een, door het college, gehoord hebbende de raad, nader te bepalen aantal, ontheffing verlenen van de verboden vervat in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder c van de wet, voor kleinschalige levensmiddelenwinkels waar uitsluitend en hoofdzakelijk eet- en drinkwaren worden verkocht en voor zover deze betrekking hebben op werkdagen, dat wil zeggen op maandagen tot en met zaterdagen tussen 22.00 uur en 04.00 uur. Ontheffingen worden niet verleend aan inrichtingen, zoals bedoeld in artikel 2.3.1.1 eerste lid sub a onder 3 APV.

4.3 Het college kan nadere voorschriften en beperkingen aan de ontheffing verbinden.

4.4 De ontheffing kan onder meer worden geweigerd indien de woon- en leefsituatie en/of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de winkel.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Artikel 5. Bijzondere vrijstellingen

5.1 Straatverkoop voor bepaalde goederen

Voor de in artikel 2, tweede lid van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de zon- en feestdagen, gelden niet ten aanzien van straatverkoop: het te koop aanbieden en verkopen van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken.

5.2 Bejaardenoorden, woon/zorg centra

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet voor winkels in of op het terrein van bejaardenoorden en woon/zorg centra ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van eet- en drinkwaren, prentbriefkaarten, nieuwsbladen en tijdschriften alsmede bloemen en planten.

5.3 Bepaalde winkels

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen gelden niet ten aanzien van:
a. musea;
b. winkels, waar uitsluitend maaltijden, voor directe consumptie geschikte eetwaren, alcoholvrije dranken en, door middel van een automaat, tabak en tabaksproducten, middelen ter voorkoming van zwangerschap en damesverband plegen te worden verkocht;
c. winkels waar de bedrijfsactiviteit hoofdzakelijk bestaat uit het verhuren van voorbespeelde videobanden en andere voorbespeelde beelddragers, mits in die winkel geen andere goederen worden te koop aangeboden of verkocht dan videobanden en andere beelddragers, alsmede tijdschriften en catalogi, die betrekking hebben op het te huur aangeboden assortiment.

5.4 Culturele evenementen
Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet voor gebouwen, waar voorstellingen, uitvoeringen of evenementen van culturele aard plaatsvinden, en waar uitsluitend of hoofdzakelijk goederen die rechtstreeks verband houden met aldaar te houden voorstellingen, uitvoeringen en evenementen plegen te worden verkocht, vanaf een uur voor de aanvang van de voorstelling, de uitvoering of het evenement tot een uur na afloop daarvan.

5.5 Kermis

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van voor directe consumptie geschikte eet- en drinkwaren, snoepgoed, speelgoed en feestartikelen op een terrein waar de kermis wordt gehouden tijdens de openingstijden van de kermis.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

5.6 Sportcomplexen

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet ten aanzien van winkels in of op het terrein van sportcomplexen, waar uitsluitend of hoofdzakelijk goederen worden verkocht, die rechtstreeks verband houden met de aldaar beoefende sporten, gedurende de openstellingsuren van die sportcomplexen.

5.7 Ramadan

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a, b en c, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 uur en 06.00 uur gelden niet gedurende de Ramadan vanaf twee uur voor zonsondergang tot zonsondergang voor winkels waar brood en gebak wordt verkocht dat in het bijzonder is bestemd voor hen die zich aan de Ramadan houden, mits in die winkel dat brood en gebak ook pleegt te worden verkocht buiten de periode van de Ramadan.

5.8 Vierdaagse

Voor de in artikel 2, tweede lid van de Winkeltijdenwet vervatte verboden op zon- en feestdagen en tussen 22.00 en 06.00 uur gelden niet ten aanzien van straatverkoop: het te koop aanbieden en verkopen van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije drinkwaren in het stadscentrum tijdens de Vierdaagse.

Artikel 6. Beslistermijn

6.1 Het college beschikt op een aanvraag om ontheffing binnen 8 weken na de dag waarop de aanvraag is ontvangen.
6.2 De beschikking kan voor ten hoogste 8 weken worden verdaagd.

Artikel 7. Intrekken of wijzigen ontheffing

Het college kan een ontheffing intrekken of wijzigen als:

a. ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt;
b. verandering van omstandigheden of inzichten dit naar hun oordeel noodzakelijk maken in het belang van de belangen ter bescherming waarvan de ontheffing is vereist;
c. de exploitatie van de winkel op basis van de ontheffing gevaar oplevert voor de openbare orde, de veiligheid of het woon- en leefklimaat ter plaatse;
d. aan de ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen;
e. van de ontheffing geen gebruik wordt gemaakt binnen een daarbij gestelde termijn; of
f. de houder dit verzoekt.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Artikel 8. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

8.1 De Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 wordt ingetrokken.
8.2 Een krachtens de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 verleende vrijstelling of ontheffing geldt als vrijstelling of ontheffing verleend krachtens deze verordening. Het college kan deze ambtshalve vervangen door een vrijstelling of ontheffing krachtens deze verordening. Ambtshalve vervanging kan gepaard gaan met een wijziging van beperkingen en voorschriften.
8.3 Aanvragen om ontheffing die zijn ingediend onder de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 maar waarop nog niet is beschikt bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld overeenkomstig deze verordening.

Artikel 9. Inwerkingtreding en citeertitel

9.1 Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag van de bekendmaking.
9.2 Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 2015

De voorzitter, De raadsgriffier,

Drs. H.M.F. Bruls drs. M.A.H. Heffels

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

TOELICHTING VERORDENING WINKELTIJDEN NIJMEGEN

Algemeen

De winkeltijdenverordening is gebaseerd op de Winkeltijdenwet (hierna de wet). De hoofdlijnen van deze wet zijn:

- Op maandag t/m zaterdag, de werkdagen, is openstelling van de winkels toegestaan tussen 06.00 en 22.00 uur. Gemeenten mogen gedurende deze uren geen beperkingen opleggen aan de openstelling van de winkels.
- Gedurende de nachturen van 22.00 tot 06.00 uur is winkelopening op werkdagen niet toegestaan.
- Op zon- en feestdagen is winkelopening niet toegestaan. Als feestdagen worden aangemerkt Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag en eerste en tweede Kerstdag. Ook op 24 december, 4 mei en op Goede Vrijdag vanaf 19.00 uur is winkelopening niet toegestaan.

De gemeente kan vrijstellingen en ontheffingen van deze verplichte winkelsluiting verlenen. Dit is geregeld in de Verordening Winkeltijden Nijmegen.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsbepalingen

Voor de omschrijving van het begrip feestdagen is aansluiting gezocht bij artikel 2 van de wet. De wet noemt eerste Paasdag en eerste Pinksterdag niet, omdat deze altijd op een zondag vallen.

Artikel 2. Algemene vrijstellingen

De winkeltijdenwet geeft aan de gemeente de bevoegdheid om (algemene) vrijstellingen te verlenen. Voor alle winkels in Nijmegen geldt een vrijstelling op zon- en feestdagen van 12.00 uur tot 18.00 uur. De supermarkten mogen op zon- en feestdagen open van 12.00 tot 22.00 uur en de bakkers van 8.00 tot 18.00 uur. De bakkers mogen op de zondag niet alleen ’s middags, maar ook ’s ochtends vroeg de winkel op zon- en feestdagen geopend hebben voor de verkoop van vers brood. Van deze vrijstelling zijn 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag uitgesloten. Ook moeten de winkels op 24 december, 4 mei en op Goede Vrijdag na 19.00 uur de winkels gesloten houden.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Artikel 3. Individuele ontheffingen

De winkeltijdenwet geeft aan de gemeente de bevoegdheid om ontheffingen te verlenen. Aangezien de openstelling van winkels op zondag is beperkt van 12.00 tot 18.00 of 22.00 uur blijven er toch nog ontheffingsmogelijkheden voor bijzondere gelegenheden zoals bijvoorbeeld jubilea, (sport)evenementen, beurzen en tentoonstellingen, braderieën en muziekfestivals. Op basis van een aanvraag kan voor deze individuele en incidentele situaties een ontheffing worden aangevraagd. Hierdoor kan iedere aanvraag worden beoordeeld of de openstelling geen negatieve invloed heeft op onder meer veiligheid en/of openbare orde en/of leefklimaat.

Artikel 4. Openstelling op werkdagen voor 06.00 en na 22.00 uur

De winkeltijdenwet geeft aan de gemeente de bevoegdheid om ontheffingen te verlenen.
Aan ontheffingen voor avond/nachtwinkels met een structureel karakter worden nadere voorwaarden en beperkingen gesteld. Zo kunnen alleen kleinschalige (levensmiddelen)winkels een ontheffing krijgen. Met een kleinschalige winkel wordt bedoeld een winkel met een maximum van 150 m2 winkelvloeroppervlak waar uitsluitend of hoofdzakelijk eet- en drinkwaren worden verkocht. Afhaalcentra die als winkel uitsluitend maaltijden, voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken verkopen zijn hierbij uitgesloten om duidelijk het verschil te maken tussen de planologische bestemming van detailhandel en horeca. Verder zal door het college, nadat ze hierover met de raad hebben overlegd, het maximum aantal te verlenen ontheffingen worden bepaald. De openingstijd wordt beperkt van 22.00 tot 04.00 uur. Voor 22.00 uur mogen winkels in ieder geval geopend zijn.
Het college heeft een aantal criteria vastgesteld waaraan de aanvragen om ontheffing voor een nachtwinkel worden getoetst. Afhankelijk van de locatie kan het college nog aanvullende voorschriften en beperkingen opleggen.
Verder blijven er mogelijkheden voor individuele ontheffingen voor incidentele situaties zoals bijvoorbeeld jubilea, bijzondere verkoopacties, evenementen en muziekfestivals.
Bij iedere aanvraag voor ontheffing wordt beoordeeld of de openstelling geen negatieve invloed heeft op onder meer veiligheid en/of openbare orde en/of leefklimaat. Met name vanwege de sterke aantrekkende werking van deze categorie winkels is het van belang om de belangen van de omwonenden te beschermen.

Artikel 5 . Bijzondere vrijstellingen

Met de wijziging van de Winkeltijdenwet zijn substantieel een aantal bepalingen uit het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet van rechtswege vervallen. Aangezien de algemene vrijstelling voor zondag beperkt is van 12.00 tot 18.00 uur en op weekdagen van 06.00 tot 22.00 uur zijn nog een aantal

vrijstellingen in de verordening opgenomen. Het gaat onder meer voor openstelling van bejaardenoorden, woon/zorg centra, musea, videotheken en kermissen .

Artikel 6. Beslistermijn

In de praktijk worden verzoeken zo snel mogelijk beantwoord. Bij verzoeken die gevolgen kunnen hebben voor de openbare orde, de veiligheid of het woon- en leefklimaat ter plaatse van de winkel kan het nodig zijn om advies van bijvoorbeeld de politie in te winnen. In die gevallen zal een beslissing langer op zich kunnen laten wachten.

Artikel 7. Intrekken of wijzigen ontheffing

In de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is niet aangegeven in welke situaties een besluit ingetrokken kan worden. Dit moet dan ook in de verordening worden bepaald. Op het besluit tot intrekking van een ontheffing is de Awb van toepassing (bezwaar- en beroepsmogelijkheden)

Artikel 8. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

Vrijstellingen en ontheffingen verleend op basis van de oude verordening winkeltijden blijven gelden, maar kunnen door de gemeente ook worden vervangen door een nieuwe vrijstelling of ontheffing waaraan andere of aangepaste voorwaarden worden verbonden.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Bijeenkomst ondernemersverenigingen Winkeltijdenwet d.d. 8 december 2014

Aanwezig:
Namens gemeente Nijmegen: wethouder Ben van Hees, wethouder Turgay Tankir, Marjolijn van der Zandschulp, Klaas Pruisen, Lizzy Eijkhout en Ruud Schilder
Namens de ondernemers: dhr. H. Hendriks (Huis voor de Binnenstad), dhr. M. Mulder (Huis voor de Binnenstad), dhr. J. Raaijmakers (Hema), dhr. R. Pijnenburg (Primark), mw. J. Versteeg (Primark), dhr. Verhulst (winkelcentrum Dukenburg) , mw. M. Holland (Bakkerij Holland), dhr. Holland (Bakkerij Holland), dhr. Traa (Woonboulevard Nijmegen), dhr. R. Bouwman (AH centrum), dhr. Henskens (AHXL st. Jacobslaan), dhr. J. van de Wal (CVAH), dhr. R. Vermeulen (CVAH),

Inleiding
Marjolijn van de Zandschulp opent de bijeenkomst en heet iedereen welkom. Aanleiding voor deze bijeenkomst is de in de raad afgesproken evaluatie ten aanzien van de eind 2013 gewijzigde Verordening Winkeltijden Nijmegen. De gemeente heeft nu de mogelijkheid om meer vrijstellingen op deze wet vast te stellen. Dit wordt uiteindelijk vastgelegd in een voorstel waar het college en de gemeenteraad in het najaar een besluit over nemen. Om de evaluatie goed voor te bereiden, worden net als bij de opstelling van de verordening bijeenkomsten georganiseerd met bewonersorganisaties en ondernemers. De mening van bewoners wordt eveneens gepeild via het digitale stadspanel en via een enquête die onder de ondernemers van de binnenstad gehouden wordt door het Huis voor de Binnenstad. Marjolein van de Zandschulp licht toe dat wethouder Tankir vanuit het economische beleid aanwezig is en wethouder van Hees als wethouder binnenstad. Na een voorstelrondje wordt overgegaan naar de inhoud van de bijeenkomst.

Presentatie Winkeltijdenwet
Lizzy Eijkhout geeft een korte presentatie over de verordening Winkeltijden Nijmegen zoals deze sinds eind 2013 van kracht is. Binnen de nieuwe wetgeving geldt nog steeds dat de winkels niet open mogen vóór 06.00 en na 22.00 uur en op zon- en feestdagen. Wat betreft het onderdeel vrijstellingen en ontheffingen heeft de gemeente meer mogelijkheden gekregen. In hoofdlijnen worden in de verordening de volgende vrijstellingen en ontheffingen geregeld:

- Vrijstelling op zon- en feestdagen voor alle winkels in Nijmegen van 12.00 tot 18.00 uur met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag;
- Vrijstelling op zon- en feestdagen voor alle supermarkten van 12.00 tot 22.00 uur met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag en 24 december na 19.00 uur, 4 mei na 19.00 uur en Goede Vrijdag na 19.00 uur;
- Vrijstelling op zon- en feestdagen met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag in de branche brood en banket van 08.00 tot 18.00 uur
- Aantal algemene vrijstellingen voor o.a. bepaalde winkels, straatverkoop, woon/zorgcentra, musea, culturele evenementen, sportcomplexen, kermissen;
- Individuele ontheffingen zon- en feestdagen voor gelegenheden van bijzondere aard blijven mogelijk;

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

- Avond/nacht openstelling is via een individuele incidentele ontheffing mogelijk van 22.00 tot 06.00 uur voor bijzondere verkoopacties van bv games, cd's of boeken en van 22.00 tot 04.00 uur voor maximaal twee structurele avond/nachtwinkels onder een aantal nadere voorwaarden en beperkingen.

Presentatie Digitale Stadspanel

De gemeente Nijmegen maakt gebruik van een digitaal stadspanel met ongeveer 3.900 leden die periodiek worden benaderd om de mening te peilen over onderwerpen met een bestuurlijke actualiteit. Eind augustus 2014 is het stadspanel benaderd over de reguliere openingstijden van de winkels , de koopavonden en de ruimere zondagsopenstelling. Van de 3.900 leden hebben ongeveer 1.200 leden gereageerd. Klaas Pruisen geeft een presentatie van de uitkomsten van het stadspanel. Samengevat sluiten de reguliere openingstijden van de diverse branches (nog) niet altijd goed aan bij het dagelijks leven van panelleden. De meeste winkels in het stadscentrum zijn momenteel open tussen 9.00 en 17.30 uur, op zaterdag tot 17.00 uur. Desgevraagd spreekt het panel de voorkeur uit voor verlenging in de vroege avonduren. De vensters 10.00 tot 19.00 uur of 09.00 tot 18.00 uur hebben voor de meesten de voorkeur (door de week én zaterdag). De donderdagse koopavond in het stadscentrum wordt door een minderheid van de panelleden bezocht. Slechts een kwart heeft nog behoefte aan een koopavond. Bijna de helft van het Nijmeegse digitale Stadspanel is op de hoogte van het feit dat (alle) winkels nu op zondag(middag) open mogen zijn. Als het gaat om de precieze tijden is het panel vooral geïnformeerd over de zondagse opening van supermarkten, vooral via raamposters of spandoeken. Ook is een meerderheid op de hoogte van de 2 koopzondagen in het stadscentrum. Vooral supermarkten worden op zondag frequent bezocht, door een aanzienlijk deel van het panel. De koopzondagen in het stadscentrum, en de bouwmarkten worden ook behoorlijk bezocht. Voor zichzelf, en daarnaast vanwege het algemeen belang, vindt een meerderheid de openingstijden op zondag van de meeste branches nu voldoende.

Presentatie Enquête Huis voor de Binnenstad

Nadat de gemeente het mogelijk gemaakt heeft om alle zondagen open te kunnen zijn heeft het Huis voor de Binnenstad met de ondernemers collectieve afspraken gemaakt om de eerste en de laatste zondag van de maand geopend te zijn.

Maarten Mulder geeft een korte presentatie van de resultaten van de enquête onder de ondernemers van de binnenstad. Alle ondernemers in het centrum tussen de waal en de singels hebben de enquête ontvangen (ongeveer 600 bedrijven). Hiervan hebben 107 ondernemers gereageerd. Hieruit kwam naar voren dat een meerderheid van de ondervraagde tevreden is over de huidige regeling. Bijna de helft van de ondervraagde geeft aan het liefst de eerste zondag van de maand open te zijn. Ongeveer 26% geeft aan de huidige regelgeving te handhaven. Gemiddeld heeft om en nabij de 80% van de binnenstad ondernemers hun winkel open op geadviseerde zondagen. Daarnaast ziet het Huis voor de Binnenstad dat men zich netjes houd aan het advies. Wel ziet men in de toekomst ruimte om meer koopzondagen toe te voegen.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Reactie ondernemers

Naar aanleiding van de presentatie van de enquête wordt een aantal reacties gegeven. Het aantal ondernemers dat gereageerd heeft is een klein percentage van het totaal aantal ondernemers. Het gaat voorbij aan een aantal andere meningen van ondernemers in de binnenstad die niet via het Huis voor de Binnenstad vertegenwoordigd zijn. De enquête is inderdaad niet representatief voor de gehele binnenstad, maar geeft wel een aardige indicatie. Ook de regio functie is hier niet in meegenomen. Gevraagd wordt om ook de landelijke tendensen en cijfers mee te nemen in de evaluatie en de effecten van de koopzondagen nader te onderzoeken.

De winkels mogen op alle zondagen open zijn, maar het advies van het Huis voor de Binnenstad is om de eerste en laatste zondag van de maand en een aantal extra rondom de feestdagen open te gaan. Ondanks dit advies blijkt er toch nog onduidelijkheid over de openingstijden, zoals nu op 14 december 2014. Er is behoefte aan eenheid en duidelijkheid. Het grootwinkelbedrijf, zoals de Hema en de Primark, willen bij voorkeur alle zondagen open. De kleine ondernemer wacht veel meer af wat de klant gaat doen. Als op zondag de inkomsten stijgen zullen er steeds meer winkels op zondag open gaan. Daarnaast zijn er ook steden waarvan de winkels op alle zondagen open mogen zijn en waar er meer onduidelijkheid is doordat veel winkels op zondag toch gesloten zijn. In Nijmegen gaat op de afgesproken zondagen 80% van de winkels open. Slechts 10% is op de andere zondagen ook geopend. Het grootwinkelbedrijf hecht echter veel waarde aan uniformiteit en daarom werken ze nu ook mee aan twee zondagen per maand terwijl ze elke zondag open zouden willen en kunnen.

Ook de openingstijden door de week staan in de binnenstad ter discussie. Om in te spelen op de consumentenwensen om na werktijd te winkelen zouden de openingstijden verschoven moeten worden. Volgens de huidige wetgeving kunnen alle winkels al door de week tot 22.00 uur geopend zijn. Er zijn ook hier afspraken tussen de ondernemers zelf gemaakt zoals de gezamenlijke koopavond op donderdag. Iedere ondernemer kan zelf bepalen of het rendabel is om langer open te gaan. Uniformiteit is ook hier weer belangrijk. Op dit moment zijn de ondernemers in de binnenstad hierover verdeeld en het Huis voor de Binnenstad zal dit na de discussie over de koopzondagen oppakken.

Ten aanzien van de supermarkten sluiten de koopzondagen goed aan bij de wensen van de consument. Vanuit de supermarkten is er nog wel de wens om eerder op zondagmorgen open te mogen en ook op 1e Paasdag, 1e Pinksterdag en 1e Kerstdag.

Holland Bakkerij is heel blij dat ze elke zondag open mogen zijn. Als kleine ondernemer is het hun kracht om flexibel in te spelen op de wensen van de klant. Communicatie ten aanzien van de openingstijden is heel belangrijk en ook daadwerkelijk elke zondag open zijn.

Winkelcentrum Dukenburg heeft in gezamenlijk overleg met de ondernemers gediscussieerd over de openingstijden van het winkelcentrum. Dit heeft wel tot enige discussie geleid en diverse branches willen het op hun eigen manier invullen. Uiteindelijk is men wel gekomen tot een breed gedragen voorstel om de 1e zondag van de maand open te gaan.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

De meeste ondernemers van de Woonboulevard Nijmegen zitten niet te springen om op alle zondagen geopend te zijn. Omdat in de buurgemeenten de woonboulevards wel alle zondagen geopend zijn moet de Woonboulevard Nijmegen wel meegaan. Verzoek aan de wethouder van Economische Zaken Nijmegen om hier regionale afspraken over te maken.

Vanuit de markten is het belangrijk om te weten wat de landelijke tendens is ten aanzien van de openingstijden van de markt. Als op zondag de winkels geopend zijn dan is er vaak ook een zondagsmarkt. Deze zondagsmarkten zijn geen speciale markten meer, maar meer reguliere markten geworden. Op maandag gaan er dan minder bezoekers naar de markt. Verplaatsing van de markt naar zondag is geen optie omdat de marktkooplieden erg behoudend zijn ten aanzien van de zondagen. Onder de marktkooplieden zijn namelijk veel 65+ ers die niet op zondag willen werken. Vanuit de winkels wordt aangegeven dat juist op de marktdagen de omzet van de winkels groter is. Er is dus duidelijk een wisselwerking tussen de winkels en de markt.

Voor een grootwinkelbedrijf zijn de omzetcijfers op zondag het afgelopen jaar gestegen met 7 tot 8%. De supermarkten geven aan dat eerst op een koopzondag de omzetstijging 7% was en het afgelopen jaar is dit verder gestegen naar 12%.

Reactie gemeente
Belangrijk is dat er voor de consument duidelijkheid is. De ondernemers moeten zo goed mogelijk inspelen op de wensen van de consument voor een optimale dienstverlening richting de klant. We begrijpen dat het voor de kleine ondernemer niet altijd makkelijk is om elke zondag open te gaan. Misschien dat we kunnen kijken hoe we de kleine ondernemer kunnen stimuleren of ondersteunen om elke zondag open te kunnen. Het uiteindelijke doel kan zijn om 80% van de winkels elke zondag open te laten zijn of de winkels twee zondagen in de maand open te laten zijn. De keuze moet wel vanuit de inhoud gemaakt worden. Uitgangspunt is een levendige stad met optimale dienstverlening naar de klant.

De openingstijden op zon- en feestdagen voor de supermarkten is zorgvuldig afgewogen. Omdat de supermarkten grotendeels in de woonwijken liggen en er een verkeer aantrekkende werking vanuit gaat, is er bewust voor gekozen om toch nog een dagdeel rust in de wijk te realiseren.

Duidelijk is dat er behoefte is aan differentiatie van openingstijden per branche of locatie. De binnenstad heeft meerdere functies dan alleen winkelen. Ook de gezelligheid, evenementen, horeca en uitgaan zijn belangrijke functies. Hierdoor kunnen de openingstijden ook anders zijn dan elders in de stad.

Ten aanzien van de afstemming van de openingstijden van de winkels in de regio, en dan met name ten aanzien van de woonboulevards, is het niet aan de gemeente om de andere buurgemeenten bij elkaar te roepen om hierover afspraken maken. Iedere gemeente heeft zijn eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van de openingstijden van de winkels. Wel kan de gemeente in het reguliere overleg met de economische wethouders van de buurgemeenten de kwestie aan de orde stellen. Afstemming is uiteindelijke een zaak van de ondernemers zelf.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Samenvatting en Sluiting

Marjolijn van de Zandschulp vat de discussie van de avond samen.

- Trend is dat er steeds meer behoefte is aan openstelling van de winkels op zondagen.
- Voor de binnenstad proberen om er naar te streven dat uiteindelijk het merendeel van de winkels op alle zondagen geopend zijn.
- Uniformiteit en een heldere communicatie over de openstelling van de winkels is erg belangrijk .
- Ruimte voor andere openingstijden door de week in de binnenstad, Huis voor de Binnenstad neemt dit voorzichtig op.
- Gemeente moet kijken hoe ze de koopzondagen verder kan faciliteren door het parkeerbeleid en OV-beleid hier op af te stemmen.

Marjolijn van de Zandschulp bedankt iedereen voor zijn of haar inbreng op deze avond. De opmerkingen en suggesties worden meegenomen in de evaluatie van de verordening winkeltijden Nijmegen. Het verslag van deze bijeenkomst, de sheets van de presentaties en de teksten van de flipover worden naar de aanwezigen toegestuurd.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Bijlage – Flipover teksten

Inventarisatie visie met betrekking tot winkeltijden:

- Behoefte aan uniformiteit
- Elke zondag open is het streefbeeld
- Beleid kan per locatie of branche verschillen
- Meer aandacht voor combinatie wisselwerking tussen winkelen, leisure en horeca

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Bijeenkomst bewonersgroepen Winkeltijdenwet d.d. 1 december 2014

Aanwezig:
Namens gemeente Nijmegen: wethouder Ben van Hees, wethouder Turgay Tankir, Marjolijn van der Zandschulp, Klaas Pruisen, Lizzy Eijkhout en Ruud Schilder
Namens wijkraad Annastraat/Heijendaal: Ypie Veenstra en Ton Vermeulen
Namens bewoners Waterkwartier: Ruud de Vries

Inleiding
Marjolijn van de Zandschulp opent de bijeenkomst en heet iedereen welkom. Aanleiding voor deze bijeenkomst is de in de raad afgesproken evaluatie ten aanzien van de eind 2013 gewijzigde Verordening Winkeltijden Nijmegen. De gemeente heeft nu de mogelijkheid om meer vrijstellingen op deze wet vast te stellen. Dit wordt uiteindelijk vastgelegd in een voorstel waar het college en de gemeenteraad in het najaar een besluit over nemen. Om de evaluatie goed voor te bereiden, worden net als bij de opstelling van de verordening bijeenkomsten georganiseerd met bewonersorganisaties en ondernemers. De mening van bewoners wordt eveneens gepeild via het digitale stadspanel en via een enquête die onder de ondernemers van de binnenstad gehouden wordt door het Huis voor de Binnenstad. Marjolein van de Zandschulp licht toe dat wethouder Tankir vanuit het economische beleid aanwezig is en wethouder van Hees als wethouder binnenstad. Na een voorstelrondje wordt overgegaan naar de inhoud van de bijeenkomst.

Presentatie Winkeltijdenwet
Lizzy Eijkhout geeft een korte presentatie over de verordening Winkeltijden Nijmegen zoals deze sinds eind 2013 van kracht is. Binnen de nieuwe wetgeving geldt nog steeds dat de winkels niet open mogen vóór 06.00 en na 22.00 uur en op zon- en feestdagen. Wat betreft het onderdeel vrijstellingen en ontheffingen heeft de gemeente meer mogelijkheden gekregen. In hoofdlijnen worden in de verordening de volgende vrijstellingen en ontheffingen geregeld:

- Vrijstelling op zon- en feestdagen voor alle winkels in Nijmegen van 12.00 tot 18.00 uur met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag;
- Vrijstelling op zon- en feestdagen voor alle supermarkten van 12.00 tot 22.00 uur met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag en 24 december na 19.00 uur, 4 mei na 19.00 uur en Goede Vrijdag na 19.00 uur;
- Vrijstelling op zon- en feestdagen met uitzondering van 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag in de branche brood en banket van 08.00 tot 18.00 uur
- Aantal algemene vrijstellingen voor o.a. bepaalde winkels, straatverkoop, woon/zorgcentra, musea, culturele evenementen, sportcomplexen, kermissen;
- Individuele ontheffingen zon- en feestdagen voor gelegenheden van bijzondere aard blijven mogelijk;
- Avond/nacht openstelling is via een individuele incidentele ontheffing mogelijk van 22.00 tot 06.00 uur voor bijzondere verkoopacties van bv games, cd's of boeken en van 22.00 tot 04.00 uur voor maximaal twee structurele avond/nachtwinkels onder een aantal nadere voorwaarden en beperkingen.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Presentatie Digitale Stadspanel

De gemeente Nijmegen maakt gebruik van een digitaal stadspanel met ongeveer 3.900 leden die periodiek worden benaderd om de mening te peilen over onderwerpen met een bestuurlijke actualiteit. Eind augustus 2014 is het stadspanel benaderd over de reguliere openingstijden van de winkels , de koopavonden en de ruimere zondagsopenstelling. Van de 3.900 leden hebben ongeveer 1.200 leden gereageerd. Klaas Pruisen geeft een presentatie van de uitkomsten van het stadspanel. Samengevat sluiten de reguliere openingstijden van de diverse branches (nog) niet altijd goed aan bij het dagelijks leven van panelleden. De meeste winkels in het stadscentrum zijn momenteel open tussen 9.00 en 17.30 uur, op zaterdag tot 17.00 uur. Desgevraagd spreekt het panel de voorkeur uit voor verlenging in de vroege avonduren. De vensters 10.00 tot 19.00 uur of 09.00 tot 18.00 uur hebben voor de meesten de voorkeur (door de week én zaterdag). De donderdagse koopavond in het stadscentrum wordt door een minderheid van de panelleden bezocht. Slechts een kwart heeft nog behoefte aan een koopavond. Bijna de helft van het Nijmeegse digitale Stadspanel is op de hoogte van het feit dat (alle) winkels nu op zondag(middag) open mogen zijn. Als het gaat om de precieze tijden is het panel vooral geïnformeerd over de zondagse opening van supermarkten, vooral via raamposters of spandoeken. Ook is een meerderheid op de hoogte van de 2 koopzondagen in het stadscentrum. Vooral supermarkten worden op zondag frequent bezocht, door een aanzienlijk deel van het panel. De koopzondagen in het stadscentrum, en de bouwmarkten worden ook behoorlijk bezocht. Voor zichzelf, en daarnaast vanwege het algemeen belang, vindt een meerderheid de openingstijden op zondag van de meeste branches nu voldoende.

Reactie bewoners

Wijkraad Annastraat/Heijendaal: de invulling van de winkeltijdenwet is grotendeels overgelaten aan de gemeenten. De gemeente heeft echter geen oog voor rust in de wijk en dan met name rondom de AH XL aan de st. Jacobslaan. Het is niet mogelijk om rustig buiten te zitten ende kinderen veilig buiten te laten spelen. Er is veel herrie, stof en rommel. De bevoorrading van de winkel vindt dagelijks plaats van 05.00 uur tot 23.00 uur en dus ook op de zondag. De verkeersveiligheid is in het geding door de sterk verkeer aantrekkende werking van de grote supermarkt. Er ligt heel veel rommel rondom de vuilcontainers op het parkeerterrein. Na de opening van de supermarkt op zondag is de situatie verslechterd. Kortom, er is geen rust meer in de wijk.

Bewoners Waterkwartier: er wordt gepleit voor gelijke openingstijden van de winkels rondom het centrum met de winkels in de binnenstad. Waarom worden grote supermarkten niet naar de buitenrand van de stad verplaatst? In winkelcentrum Fenikshof is veel leegstand. Kan de gemeente initiatieven in de leegstaande ruimtes niet stimuleren. De ruimtes zijn te duur voor een kleine winkelier.

Reactie gemeente

Het is een landelijke tendens dat de supermarkten allemaal groter worden om tegemoet te komen aan de wensen van de consument om alle dagelijkse boodschappen op één plaats tegelijk te kunnen kopen. De gemeente Nijmegen kiest er niet voor om supermarkten naar de rand van het centrum te plaatsen. De dagelijkse boodschappen moeten voor alle bewoners op korte afstand bereikbaar zijn, ook voor mensen zonder auto en de ouderen.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

De supermarkten horen in een veilige omgeving en niet veraf op een bedrijventerrein. Bovendien versterken de supermarkten de winkelcentra in de wijk.
Naar aanleiding van de klachten van het laden en lossen bij de AH XL aan de st. Jacobslaan zijn diverse geluidsmetingen verricht. In eerste instantie waren er overschrijdingen van de geluidsmetingen en na herhaaldelijke metingen , boetes en maatregelen die genomen zijn voldoet de AH XL op dit moment aan de landelijke geluidsnormen. Er is geen verschil van deze geluidsnormen voor doordeweekse dagen en voor zondagen. De gemeente kan deze normeringen zelf niet verder aanscherpen (gemeente mag onderbouwd wel meer toestaan, maar niet minder). Met het vroege laden en lossen is de AH XL gestopt. Er zijn ook gesprekken gevoerd met de nieuwe supermarkt manager en deze lijkt meer bereid om met de bewoners in gesprek te gaan om tot oplossingen te komen.
Dat de vuilcontainers overlast geven is een bekend probleem en hiervoor wordt op dit moment ook actief campagne voor gevoerd. De vuilcontainers worden extra vaak geleegd en geconstateerde overtredingen worden beboet.

Mogelijke oplossingen
De rol van de gemeente zou meer moeten zijn dan alleen het handhaven van de regels. Kijk of de gemeente een rol kan spelen bij de maatschappelijke betrokkenheid van de supermarkten met de wijk zodat problemen in gezamenlijk overleg opgelost kunnen worden.
De bewoners kunnen in gesprek gaan c.q. blijven met de supermarktmanager en bijvoorbeeld uitnodigen voor de bijeenkomst van de wijkraad/bewonersvereniging waardoor de manager ook inzicht krijgt hoe de bewoners de overlast ervaren.
De geluidsmetingen vinden op dit moment alleen ad hoc plaats bij klachten van omwonenden. Regelmatig geluidsmetingen uitvoeren bij supermarkten in de wijk kan tot minder klachten leiden.
De gemeente moet kritisch kijken naar waar ze supermarkten in de wijk toestaan om groter te worden.
De openingstijden van de supermarkten in de wijken op zondag beperken tot 18.00 uur ’s avonds en niet tot 22.00 uur open laten zijn.
Om de leegstand van winkelpanden op te lossen c.q. te voorkomen kan gekeken worden naar bredere bestemming van de panden of tijdelijk gebruik met andere functies.

Sluiting
Marjolijn van de Zandschulp bedankt iedereen voor haar of zijn inbreng op deze avond. De opmerkingen en suggesties worden meegenomen in de evaluatie van de verordening winkeltijden Nijmegen. Het verslag van deze bijeenkomst, de sheets van de presentaties en de teksten van de flipover worden naar de aanwezigen toegestuurd.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Bijlage – Flipover teksten

Kort samengevat hebben de bewoners de volgende bezwaren en opmerkingen:

- Door 7 dagen open van grote supermarkt in kleine wijk geen rust
- Ook 7 dagen per week bevoorrading
- Door drukte zorgen over verkeersveiligheid st. Jacobslaan
- Bij de vuilcontainers op het parkeerterrein wordt veel vuilnis achtergelaten
- Dezelfde winkeltijden hanteren t.b.v. gelijkwaardigheid centrum
- Overlast sinds 2013 toegenomen
- Sinds 2013 zijn wel de venstertijden van laden en lossen bij AH XL aangepast
- Sinds 2013 zijn diverse geluidsmetingen uitgevoerd en aanvullende maatregelen genomen
- Nu voldoet AH XL aan de normen van de landelijke regelgeving en gemeente kan niet extra regels opleggen.

Samenvatting mogelijke oplossingen en suggesties:

- Landelijke regelgeving voor geluidsnormen op zondag aanpassen
- Regelmatig overleggen met AH XL
- Gesloten laad en los sluis verplichten bij supermarkten in de wijk
- Regelmatig geluidsmetingen uitvoeren
- Kritischer kijken naar grootschalige initiatieven in de woonwijk
- Kritischer kijken naar de openingstijden op zondag in verband met rust in de wijk
- Winkels in Nijmegen West versoepeling beleid gemeenten voor vestiging van kleine detaillisten in de wijk bv door tijdelijk gebruik mogelijk te maken.

Over openingstijden

Meting stadspanel augustus 2014

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Over openingstijden

Meting stadspanel augustus 2014

Datum: augustus 2014

Colofon
Gemeente Nijmegen
Onderzoek en Statistiek
contactpersoon: Klaas Pruijsen
tel.: (024) 329 98 89
e-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

Verkrijgbaar
via www.nijmegen.nl
(onderdeel gemeente > onderzoek en cijfers)

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Inhoudsopgave

Samenvatting en conclusies		**3**
2	**Aanleiding en onderzoeksopzet**	**5**
3	**Reguliere openingstijden**	**7**
4	**Koopavond**	**14**
5	**Zondagsopenstelling**	**17**

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Samenvatting en conclusies

Sinds juni 2013 zijn er ruimere mogelijkheden voor openingstijden van winkels in Nijmegen. Het gemeentebestuur en het Huis voor de Binnenstad willen graag weten hoe de huidige situatie de burgers bevalt, en welke wensen er leven. Dit om de betrokken partijen de gelegenheid te geven in te spelen op (veranderende) behoeften in de stad. Door een opiniepeiling onder het Nijmeegs digitaal stadspanel weten we meer over kennis, gebruik, oordelen en wensen.

Bron: www.bakkerij-holland.nl

Reguliere tijden en koopavond

De reguliere openingstijden van de diverse branches sluiten (nog) niet altijd goed aan bij het dagelijks leven van panelleden. Het panel is vooral kritisch over de opening van zakelijke diensten als banken of makelaars en publieke diensten als bibliotheek of gemeenteloket.
De meeste winkels in het stadscentrum zijn momenteel open tussen 9.00 en 17.30 uur, op zaterdag tot 17.00 uur. Desgevraagd spreekt het panel de voorkeur uit voor verlenging in de vroege avonduren. De vensters 10.00 tot 19.00 uur of 09.00 tot 18.00 uur hebben voor de meesten de voorkeur (door de week én zaterdag).

De donderdagse koopavond in het stadscentrum wordt door een minderheid van de panelleden bezocht. Mocht het tot een verlenging van de doordeweekse openingstijden van bijvoorbeeld 19.00 uur komen dan vervalt voor een groot deel de behoefte aan de koopavond. Er is echter ook een groep (circa een kwart) die wel behoefte aan de koopavond blijft aangegeven.

Zondagsopening

In Nijmegen zijn steeds meer winkels open op zondag. Ondernemers zijn vrij om de consumentenuren zelf in te vullen, binnen de kaders van een vrijstelling voor zondagen en feestdagen. Bijna de helft van het Nijmeegs digitaal Stadspanel is op de hoogte van het feit dat (alle) winkels nu op zondag(middag) open mogen zijn.

Als het gaat om de precieze tijden is het panel vooral geïnformeerd over de zondagse opening van supermarkten, vooral via raamposters of spandoeken. Ook is een meerderheid op de hoogte van de 2 koopzondagen in het stadscentrum. Vooral supermarkten worden op zondag frequent bezocht, door een aanzienlijk deel van het panel. De koopzondagen in het stadscentrum, en de bouwmarkten worden ook behoorlijk bezocht. Voor zichzelf, en daarnaast vanwege het algemeen

belang, vindt een meerderheid de openingstijden op zondag van de meeste branches nu voldoende.

Thema leeft: veel wensen en verbeterpunten

Panelleden hebben massaal de gelegenheid gebruikt om aanvullende wensen en verbeterpunten kenbaar te maken. In totaal zijn er meer dan 1.000 opmerkingen gemaakt, wat de conclusie rechtvaardigd dat het thema openingstijden vollop leeft in de stad. Samenvattend zijn vooral de volgende onderwerpen naar voren gekomen:

1. Zorg voor uniformiteit in de openingstijden van winkels in het stadscentrum (ca. 23% van de opmerkingen). Panelleden ervaren te weinig eenduidigheid en communicatie hierover;
2. Het verruimen van openingstijden is slecht voor kleine ondernemers, en daarmee op termijn slecht voor de variatie in het winkelbestand. Zij verdienen bescherming (17%);
3. Zeer uiteenlopende wensen rond openingstijden, bijvoorbeeld tot 20.00 uur door de week of langer open op zaterdag (14%);
4. Geef ondernemers volledige vrijheid, laat de markt het werk doen (8%);
5. Diverse argumenten vóór verruiming of verschuiving van openingstijden, ook m.b.t. kleine ondernemers (8%);
6. Publieke diensten (als gemeenteloket en bibliotheek) meer buiten kantooruren openen (7%);
7. Mensen voelen een dilemma tussen verruimde tijden voor zichzelf, en de belangen van kleine ondernemers: die gaan hen ook ter harte (6%);
8. Op koopzondagen of koopavonden dienen álle winkels open te zijn (5%);
9. Verzet tegen zondagsopeningen. Zondagsrust is belangrijk, niet zozeer uit religieuze maar uit sociale overwegingen (5%);
10. Pleidooi voor afschaffen van betaald parkeren (5% van de opmerkingen).

4 - Aanleiding en onderzoeksopzet

2 Aanleiding en onderzoeksopzet

Mogelijkheden voor ruimere openingstijden en koopzondagen

Sinds juni 2013 mogen winkels op grond van de Winkeltijdenwet open zijn van maandag tot en met zaterdag van 6.00 uur 's ochtends tot 22.00 uur 's avonds. De gemeente Nijmegen verleende daarbij (algemene) vrijstellingen voor openstelling op zondag en feestdagen[1]:

- Alle winkels mogen op zondag van 12.00 tot 18.00 uur open zijn;
- supermarkten mogen op alle zondagen van 12.00 tot 22.00 uur open zijn;
- de branche brood en banket mag op alle zondagen van 08.00 tot 18.00 uur open zijn.

Ondernemers zijn uiteraard vrij om de consumentenuren zelf in te vullen. Het gemeentebestuur wil stimuleren dat ondernemers zelf in onderling overleg kiezen voor de beste openingstijden. Aanleiding voor de verruiming binnen de Winkeltijdenwet is onder meer het veranderde koopgedrag. Consumenten winkelen tegenwoordig ook graag op andere tijdstippen, later op de dag bijvoorbeeld, na het werk, en in het weekend. Winkelen wordt ook steeds vaker gecombineerd met een bezoek aan een horecagelegenheid, het theater of de bioscoop.

Openingstijden in Nijmegen

In de praktijk zijn de meeste winkels in het Nijmeegse stadscentrum open tussen 9.00 en 17.30 uur, op zaterdag tot 17.00 uur. Op donderdag of bij bijzondere gelegenheden is er koopavond en zijn de winkels tot 21.00 uur open. De zondagsopenstellingen zijn medio 2014 als volgt:

- Stadscentrum: de Vereniging Centrum Ondernemers Nijmegen en het Huis voor de Binnenstad zetten de eerste en laatste zondag van de maand als koopzondag neer. Onder de noemer “Nijmeegse Twee Daagse” wordt daaraan “een weekend lang genieten van cultuur, shoppen én uitgaan” als toeristische promotie gekoppeld. De meeste centrumwinkels kiezen in deze lijn voor opening de eerste en laatste zondag van de maand;
- Winkelcentrum Dukenburg kent ook een donderdagse koopavond en heeft de 1e zondag van de maand van 12.00 uur tot 17.00 uur koopzondag;[2]
- Woonboulevard Nijmegen is 7 dagen per week geopend en donderdagavond is het koopavond. Dus elke zondag van 12.00 – 17.00 uur koopzondag;
- De meeste supermarkten (m.u.v. SPAR) zijn zondagmiddag en een deel van de -avond open
- De meeste bouwmarkten zijn elke zondagmiddag open;
- Een enkele bakker is op zondagochtend open (voorzover bekend: bakkerij Holland, Jacobslaan).

[1] Van deze vrijstelling zijn 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en Nieuwjaarsdag uitgesloten. Ook moeten de winkels op 24 december, 4 mei en op Goede Vrijdag na 19.00 uur gesloten blijven.
[2] Een aantal winkels hanteert andere openingstijden.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Onderzoeksvraag en beantwoording

Sinds 2013 zijn er dus ruimere mogelijkheden voor openingstijden van winkels. Bij vaststelling van de Verordening Winkeltijden Nijmegen spraken college en raad af om geregeld een tussenstand op te maken, waarbij ook de ervaringen van betrokkenen aan de orde komen. Burgers/klanten en ondernemers staan daarbij centraal. Voorliggend onderzoek draagt bij aan het in beeld krijgen van de ervaringen van burgers.

Onderzoeksvraag: **Hoe kijken burgers aan tegen de verruiming en/of ruimere mogelijkheden van de openingstijden van winkels in Nijmegen sinds najaar van 2013?**

Het gemeentebestuur en het Huis voor de Binnenstad willen graag weten hoe de huidige situatie rond *reguliere openingstijden, koopavond en zondagsopeningen* de burgers (als klant) bevalt, en welke wensen er leven. Dit om de betrokken partijen de gelegenheid te geven in te spelen op (veranderende) behoeften in de stad. De vraag is geoperationaliseerd aan de hand van *vier vraagthema's*: *kennis, gebruik, oordelen en wensen/verbeterpunten*. Deze zijn in een korte vragenlijst voorgelegd aan de leden van het digitaal stadspanel. In het najaar van 2011 is het stadspanel ook bevraagd op het thema openingstijden. Hierdoor ontstaan meerdere vergelijkingsmogelijkheden.

Dit opiniepanel-onderzoek onder Nijmegenaren heeft meerdere voordelen boven grootschalig representatief steekproefonderzoek. In relatief korte tijd kan een aanzienlijk aantal (betrokken) Nijmegenaren bereikt worden. Bovendien wijst de ervaring uit dat het momenteel heel moeilijk is betrouwbaar steekproefonderzoek te doen in Nijmegen (enquêtemoeheid, lage respons, hoge kosten).

Nijmeegs digitaal stadspanel
Het opiniepanel bestaat uit 3.954 Nijmegenaren. Er is sprake van een goede spreiding naar stadsdeel en leeftijd (18+). Daarentegen zitten in het panel relatief veel middelbaar en hoogopgeleide personen. En meer autochtonen dan in de Nijmeegse populatie. Het stadspanel is niet volledig representatief voor alle Nijmegenaren, maar waardevol omdat het om bij de stad betrokken respondenten gaat. In een compacte vragenlijst (maximaal 5-10 minuten invultijd) zijn de genoemde vraagthema's meetbaar gemaakt, om de genoemde onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. In dit onderzoek participeerden 1.309 personen (33%), vergelijkbaar met de respons in het najaar van 2011.

6 - Aanleiding en onderzoeksopzet

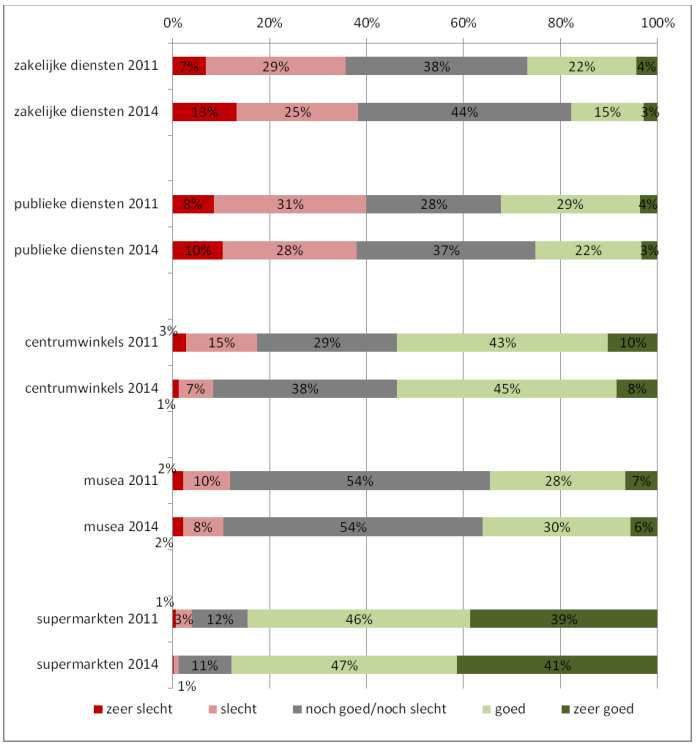
3 Reguliere openingstijden

Zoals in het vorige hoofdstuk aangegeven mogen winkels op grond van de Winkeltijdenwet open zijn van maandag tot en met zaterdag van 6.00 uur 's ochtends tot 22.00 uur 's avonds. De gemeente Nijmegen verleende daarnaast vrijstellingen voor openstelling op zondag en feestdagen. De vraag daarbij is of de openingstijden van allerlei voorzieningen inmiddels goed aansluiten op de manier waarop de panelleden het dagelijks leven indelen (situatie: augustus 2014). Welk venster van openingstijden van winkels, musea en publieke dienstverleners in het stadscentrum zouden het panel het beste passen op doordeweekse dagen, en op zaterdag?

Ontevredenheid over openingstijden van zakelijke – en publieke diensten

Panelleden zijn minder tevreden over de openingstijden van zakelijke diensten (bijvoorbeeld banken of makelaars) en publieke diensten (bijvoorbeeld bibliotheek of gemeenteloket). Ongeveer vier van de tien vindt de openingstijden van deze voorzieningen slecht aansluiten bij het dagelijks leven.

Figuur 1: Oordeel over de openingstijden van voorzieningen: hoe sluiten deze aan op de manier waarop men het eigen leven indeelt? Metingen 2011 en 2014.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

In vergelijking met 2011 is het beeld globaal genomen niet veranderd, met twee aandachtspunten:

- de groep die ontevreden is over de openingstijden van stadscentrumwinkels is kleiner geworden (van 18% "slecht of heel slecht" naar 8%), de groep tevredenen bleef stabiel op ca. 53% ("goed of zeer goed aansluitend");
- de tevredenheid over openingstijden van zakelijke diensten is verder afgenomen.

Veel panelleden hebben aanvullende wensen en verbeterpunten kenbaar gemaakt. In totaal zijn er meer dan 1.000 opmerkingen gemaakt. Zo'n 7% daarvan ging over de openingstijden van publieke diensten. De strekking was dat bijvoorbeeld gemeenteloket en bibliotheek meer buiten kantooruren open dienen te zijn. Enkele citaten ter illustratie:

"I find it very hard to get things done when EVERYTHING, ABSOLUTELY EVERYTHING is in office hours. How can people live if everything is closed by the time they get out of work?"

"Bibliotheek en Stadswinkel graag langer open."

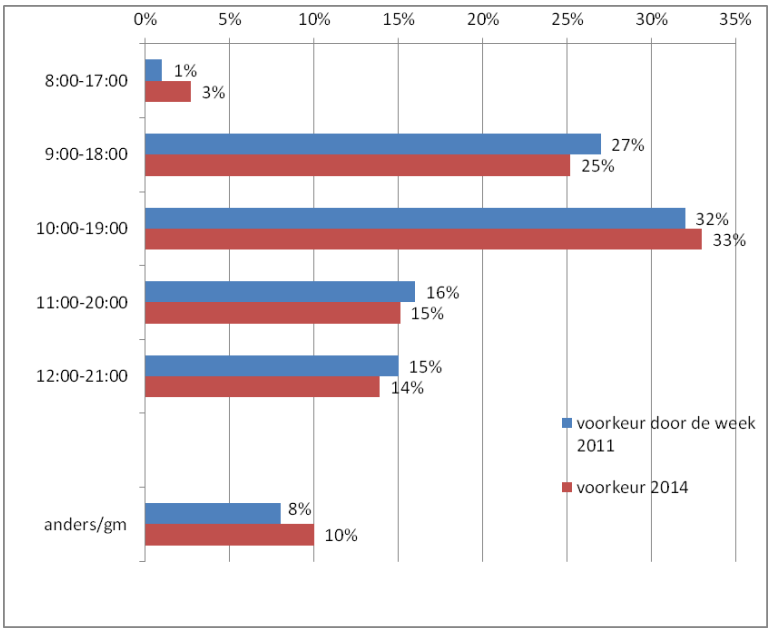
Verlenging openingstijden stadscentrum gewenst

Welk venster van openingstijden van winkels, musea en publieke dienstverleners in het stadscentrum zou het panel het beste passen op doordeweekse dagen? Zoals eerder aangegeven zijn de meeste winkels in het Nijmeegse stadscentrum momenteel in de praktijk open tussen 9.00 en 17.30 uur, op zaterdag tot 17.00 uur.

Desgevraagd geven panelleden voor zichzelf de volgende voorkeur voor openingstijden van winkels, musea en publieke dienstverleners in het stadscentrum:

1. 10.00 – 19.00 uur;
2. 09.00 – 18.00 uur;
3. 11.00 – 20.00 uur;
4. 12.00 – 21.00 uur;
5. 08.00 – 17.00 uur.

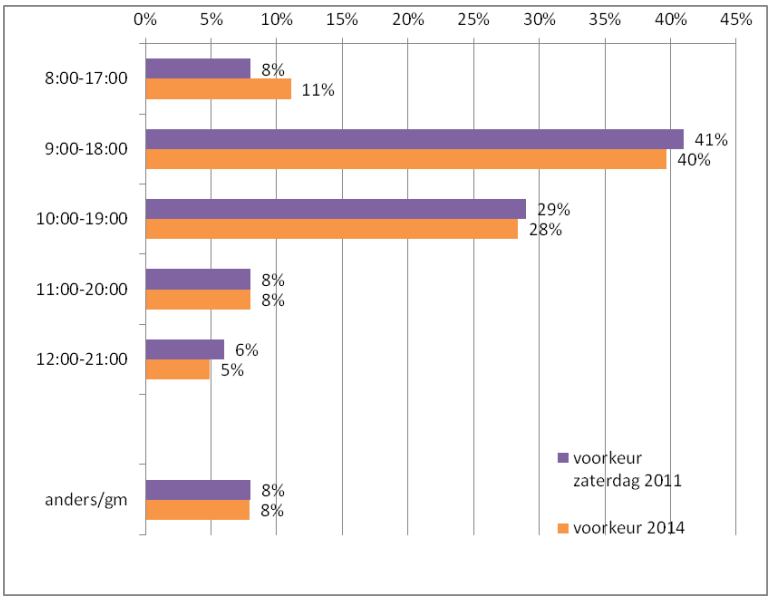
Figuur 2: Welke openingstijden van winkels, musea en publieke dienstverleners in het stadscentrum passen u het beste door de week?

We zien dat (enige) verruiming aan het eind van de middag of begin van de avond voor grotere groepen de voorkeur heeft. Deze wens zien we ook voor de opening van voorzieningen op zaterdag. Voor de zaterdag is er de volgende voorkeur:

1. 09.00 – 18.00 uur;
2. 10.00 – 19.00 uur;
3. 08.00 – 17.00 uur;
4. 11.00 – 20.00 uur.

Figuur 3: Welke openingstijden van winkels, musea en publieke dienstverleners in het stadscentrum passen u het beste op zaterdag?

Allerlei wensen en verbeterpunten

Zoals gezegd zijn er veel aanvullende wensen en verbeterpunten kenbaar gemaakt. Dit rechtvaardigt de conclusie dat het thema openingstijden volop leeft in de stad. Algemene thema's zijn:

- Zorg voor uniformiteit in de openingstijden van winkels in het stadscentrum (ca. 23% van de opmerkingen). Panelleden ervaren te weinig eenduidigheid en communicatie hierover;
- Het verruimen van openingstijden is slecht voor kleine ondernemers, en daarmee op termijn slecht voor de variatie in het winkelbestand. Zij verdienen bescherming (17%);
- Zeer uiteenlopende wensen rond openingstijden, bijvoorbeeld tot 20.00 uur door de week of langer open op zaterdag (14%);
- Geef ondernemers volledige vrijheid, laat de markt het werk doen (8%);
- Diverse argumenten vóór verruiming of verschuiving van openingstijden, ook m.b.t. kleine ondernemers (8%);
- Mensen voelen een dilemma tussen verruimde tijden voor zichzelf, en de belangen van kleine ondernemers: die gaan hen ook ter harte (6%);
- Pleidooi voor afschaffen van betaald parkeren (5% van de opmerkingen).

Hierna plaatsen we ter illustratie enkele typerende citaten.

10 - Reguliere openingstijden

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Uniformiteit

"Grootste ergernis: niet weten wie wanneer open is. Koopzondag is leuk, maar als een hoop winkels toch dicht zijn, haak je af. Eenheid in openingstijden en duidelijkheid van openingstijden is belangrijker dan meer openingstijden."

"Ik vind het prettig dat winkels langer open zijn, maar ik vind het lastig dat er overal verschillende openingstijden zijn. Dat maakt het moeilijk er zicht op te krijgen. "

"Het zou goed zijn op een internetpagina op een transparante manier aan te geven welke winkels open zijn. Ik stel mij een kaart van Nijmegen voor met daarop de winkels in rood als ze dicht zijn, en groen als ze open zijn."

"Eenheid en regelmaat zijn beter te communiceren. Iedere invalsweg in Nijmegen een bord plaatsen met eenduidige info over openingstijden."

"Was laatst op maandagmorgen om 11:30 uur in het centrum van Nijmegen. Volop leven vanwege de markt, maar de meeste winkels waren dicht. Centrumbezoek had voor mij hierdoor geen meerwaarde."

Belangen kleine ondernemers

"Er moet niet alleen naar de belangen van de consument gekeken worden, maar ook naar die van de winkelier. Eenmanszaken worden bijna gedwongen mee te gaan in openingstijden met grootwinkelbedrijven en maken hierdoor vaak werkweken van 60, 70 uur."

"Oprekken van openingstijden is slecht voor kleine ondernemers en dus – op termijn – schadelijk voor de variatie/diferentiatie van het winkelbestand"

"Eenheid in openingstijden is belangrijk. Voor kleine ondernemers is het heel lastig om de tijden uit te breiden. Extra kosten zoals personeel in dienst moeten nemen, het is maar de vraag of de omzet stijgt."

"Suggestie: eenheid van openingstijden van grotere winkelketens in kern winkelcentrum. De kleine ondernemer bepaalt zijn eigen tijden, en doet mee aan koopavond, ook de Ringstraten. De kleine ondernemer op het gebied van food bepaalt eigen openingstijden en krijgt subsidie."

Heel diverse wensen

"Het is echt tijd voor langere openstelling op zaterdag. Als de winkels open blijven tot 1900 uur blijven mensen sneller in de stad hangen door ook nog wat te gaan eten, naar de film te gaan et cetera. Nu zit er een gat tussen sluitingstijd en de rest van de avond."

"Voor werkenden buiten de regio is sluitingstijd om 19.00 uur te vroeg. Veel mensen zijn pas na 18.00 uur thuis van het werk, moeten dan eten met kinderen en daarna naar de stad. Dus tot 21.00 uur op koopavond moeten blijven staan, tenzij de sluitingstijden naar 20.00 uur gaan."

"behoefte aan bakker open op zondagmorgen, eenheid in openingstijden, alle winkels tot 1900 uur open, geen koopavond."

"Ruimere openingstijden, want tijdens de reguliere openingstijden ben ik zelf aan het werk."

"Het zou prettig zijn als de winkels in het centrum op maandagochtend ook gewoon open zijn. Het is dan markt en dan kun je beide combineren. Nu ga ik vaak naar de markt maar moet dan later nog een keer terug omdat winkels gesloten zijn."

"Iedere avond koopavond! Behalve zaterdag en zondag."

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Vrijheid voor ondernemers

"Geen behoefte aan eenheid. Ik ben voor vrije openingstijden. Iedere ondernemer mag het zelf weten. Kleine ondernemers hoeven niet beschermd worden, want die kunnen zich op andere manieren onderscheiden. Bijvoorbeeld door tot 22:00 uur open te blijven."

"Iedereen moet vrij zijn om de openingstijden te hanteren die voor hen wenselijk is. Zo kan iedere ondernemer inspelen op de eigen mogelijkheden en wensen die ze binnen het ondernemerschap hebben/kunnen bieden." "Ondernemers kennen zelf het beste het koopgedrag van klanten en de gewenste openingstijden." "Ik denk dat wanneer de ondernemers de vrijheid geboden wordt, dit vanzelf tendeert naar de meest gunstige verhouding."

"Laat ondernemers volledig vrij in openingstijden. Als consument wil ik graag winkelen wanneer het mij uitkomt. Bijvoorbeeld op zondagochtend. Dat niet alle winkels gelijktijdig open zijn, vind ik te begrijpen en niet storend."

Argumenten voor verruiming

"Wie kan er kopen? Iemand die geld heeft! Wie heeft er geld? Iemand die werkt. Wanneer heeft die tijd door de week? Na 17:00 uur. Daarom: open tot 19:00 uur."

"De belangen van kleine ondernemers zijn groot, maar niet groter dan die van de klant. Zij zullen mee moeten bewegen met maatschappelijke ontwikkelingen, zoals verruiming van openingstijden. Het klassieke werken van 9-5 van maandag tot en met vrijdag bestaat allang niet meer."

"Voor mij is het duidelijk dat wanneer de binnenstad de concurrentie met internet wil winnen ze ook open moeten zijn buiten werktijden. Dus later open, andere sluitingsdag dan zondag en uiteraard later sluiten (20.00 uur)."

"Het is van belang, dat winkelsluitingstijden worden aangepast aan maatschappelijke ontwikkelingen. De markt, het kooppubliek, bepaalt dus de tijden. Helaas moeten kleine ondernemers daarbinnen concurreren."

"De huidige openingstijden (en sluitingstijden) zijn nog erg gebaseerd op de "oude" werktijden."

Dilemma

"Ik merk dat heel fijn is dat er veel ruimere openingstijden zijn, vooral die van supermarkten. Maar ik heb het wel te doen met de kleinere ondernemers die daar niet aan mee kunnen doen."

"Ik denk dat de verruiming van openingstijden niet terug te draaien is, maar het lijkt me voor kleine middenstanders lastig om ontwikkelingen bij te houden ik zou het betreuren als nog meer kleine zaken het onderspit zouden moeten delven."

"Bepaalde flexibiliteit is prettig en past in tijdsbeeld. Voor kleine ondernemers vind ik het wel zuur. Daarnaast geven zondagsopeningen bijvoorbeeld voor bewoners in de buurt van de AH XL Jacobslaan onrust."

12 - Reguliere openingstijden

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Betaald parkeren afschaffen

"Schaf het belachelijk hoge parkeergeld af, dat is de reden dat ik uitwijk naar andere centra's, en NOOIT in Nijmegen Centrum kom…"

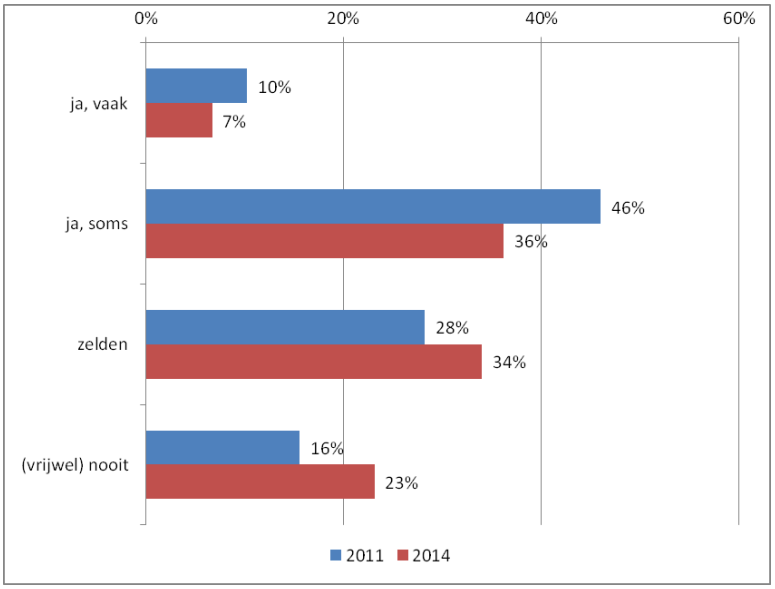
"Ik vind het betaald parkeren in Nijmegen te duur. Vandaar dat ik geneigd ben om eerder in de avonduren te winkelen omdat het parkeren dan 50 cent kost."

4 Koopavond

Minderheid bezoekt koopavond

Ongeveer zes van de tien panelleden bezoekt zelden of nooit de donderdagse koopavond in het Nijmeegse stadscentrum (opgeteld 57%). Ruim 36% geeft aan soms op donderdagavond te komen, bijna 7% rekent zich tot de geregelde bezoekers.

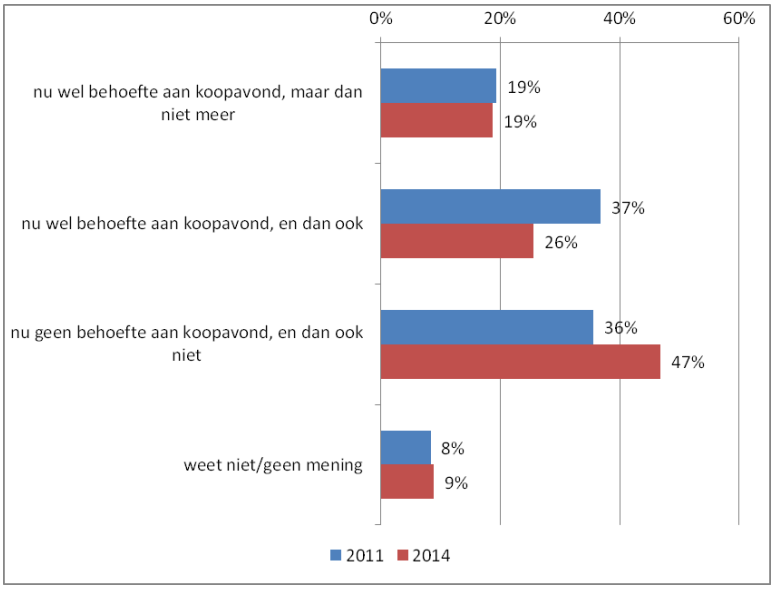
Figuur 4: Maakt u wel eens gebruik van de donderdagse koopavond in het stadscentrum van Nijmegen?

Verschuiving op doordeweekse dagen heeft invloed op behoefte koopavond

De vraag is of enige verruiming of verschuiving van de openingstijden op maandag t/m vrijdag invloed heeft op de behoefte aan een koopavond. Stel dat de centrumwinkels door de week tot 19.00 uur open zijn, hebben de panelleden dan voor zichzelf nog de behoefte aan de wekelijkse koopavond op donderdag?

Figuur 5: Stel dat de centrumwinkels door de week tot 19.00 uur open zijn, hebben de panelleden dan voor zichzelf nog de behoefte aan de wekelijkse koopavond op donderdag?

Bevindingen rond de behoefte aan een koopavond (in relatie tot enige verruiming van de openingstijden op maandag t/m vrijdag):

- bijna de helft geeft aan nu in zijn algemeenheid geen behoefte te hebben aan de koopavond (47%), ongeveer een vergelijkbare groep (opgeteld 44%, 2011: 56%) heeft die behoefte wel;
- als de doordeweekse opening verschuift naar 19.00 uur, blijft de meerderheid van de voorstanders de behoefte aan de koopavond aangeven (zo'n 26% van het totale panel, een lager aandeel dan in 2011: destijds 37%). Een kleiner deel (zo'n 19% van het totale panel) verliest dan interesse;
- al met al geeft (opgeteld) 66% van het panel aan, dat de koopavond van henzelf zou mogen verdwijnen als winkels doordeweeks tot 19.00 uur geopend zijn.

De groep panelleden die de koopavond soms of vaak bezoekt staat er enigszins anders in:

- de meerderheid die de koopavond vaak bezoekt wil deze (ondanks een schuivend venster op doordeweekse dagen) behouden: 66% van deze groep. Van de groep die aangeeft soms koopavonden te bezoeken wenst 44% deze in die situatie toch te willen behouden;
- ongeveer een van de drie panelleden die vaak of soms de koopavond bezoekt geeft aan dat deze mag vervallen bij schuivende vensters op doordeweekse dagen (29% respectievelijk 35%).

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

(Niet) alle winkels open

Uit de losse opmerkingen die panelleden plaatsten blijkt dat er voor hen een issue ligt rond het wel of niet meedoen van ondernemers aan de koopavond. De strekking is dat deze panelleden wensen dat op koopavonden (en koopzondag) álle winkels open dienen te zijn. Een citaat ter illustratie:

"Veel winkels zijn tijdens koopavond al niet meer open. Dat maakt de koopavond tot een onsamenhangend, uitstervend geheel (mening namens bewoners centrum)."

---

5 Zondagsopenstelling

In Nijmegen zijn steeds meer winkels open op zondag. Zoals eerder aangegeven zijn ondernemers uiteraard vrij om de consumentenuren zelf in te vullen, binnen de kaders van een vrijstelling voor zondagen en feestdagen[3]. Het gemeentebestuur stimuleert dat ondernemers zelf in onderling overleg kiezen voor de beste openingstijden. Zijn de panelleden inmiddels op de hoogte van de "zondagse openingstijden" van winkels in Nijmegen? En zo ja op welke manier?

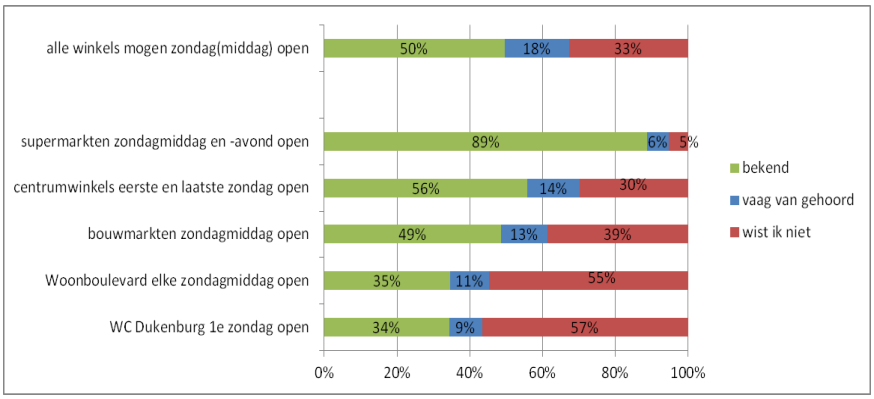

Tijdens de Tweedaagse doen de Nijmeegse ondernemers hun best er een mooi weekend van te maken. Iedere keer zijn er ondernemers die samen een duodeal opzetten. Bron: www.centrumnijmegen.nl

Principe van zondagopenstelling al behoorlijk bekend

Bijna de helft van het Nijmeegs digitaal Stadspanel is op de hoogte van het feit dat (alle) winkels nu op zondag(middag) open mogen zijn (49,6%). Bijna een van de drie wist dit niet, bijna een van de vijf had wel eens (vaag) gehoord van de ruimere mogelijkheden. De panelleden zijn vooral op de hoogte via kranten/media, door raamposters en spandoeken, of via vrienden en bekenden.

Figuur 6: Bent u op de hoogte van de 'zondagse openingstijden' van winkels in Nijmegen?

[3] De gemeente Nijmegen verleende in 2013 algemene vrijstellingen voor openstelling op zondag en feestdagen:
- Alle winkels mogen op zondag van 12.00 tot 18.00 uur open zijn;
- supermarkten mogen op alle zondagen van 12.00 tot 22.00 uur open zijn;
- de branche brood en banket mag op alle zondagen van 08.00 tot 18.00 uur open zijn.

Vooral kennis van zondagsopenstelling supermarkten

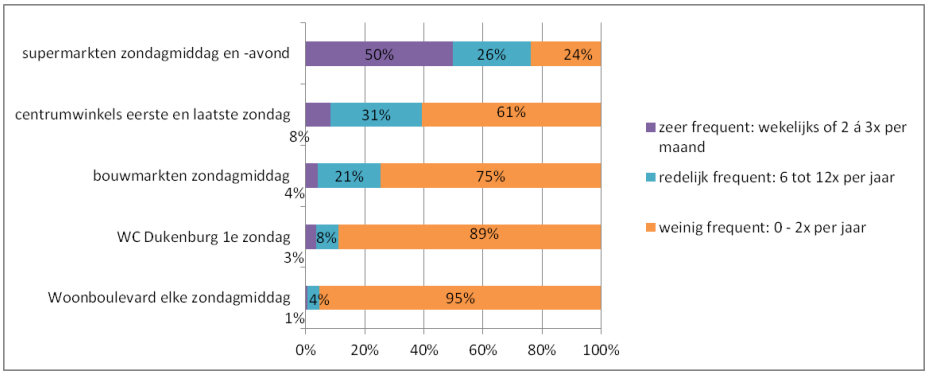
Veel panelleden zijn op de hoogte van de zondagse opening van supermarkten, vooral via raamposters of spandoeken. Ook is een meerderheid op de hoogte van de 2 koopzondagen in het stadscentrum. De bekendheid van zondagse openingstijden van diverse branches (aflopend):

1. supermarkten (bij 89% van het panel bekend);
2. centrumwinkels (56%);
3. bouwmarkten (49%);
4. Woonboulevard Nijmegen (35%);
5. Winkelcentrum Dukenburg (34%).

Boodschappen doen op zondag populair

Vooral supermarkten worden op zondag frequent bezocht, door een aanzienlijk deel van het panel. Circa de helft (afgerond 50%) geeft aan een supermarkt wekelijks of 2 á 3x per maand op zondag te bezoeken.

Figuur 7: Hoe vaak bezoeken panelleden branches op zondag.

De koopzondagen in het stadscentrum, en de bouwmarkten worden ook behoorlijk bezocht. Bijna vier van de tien panelleden (opgeteld 39%) bezoekt de koopzondagen in het stadscentrum naar eigen zeggen zeer frequent (wekelijks of 2 á 3x per maand) of redelijk frequent (6 tot 12x per jaar). Ongeveer één van de vier gaat geregeld naar een bouwmarkt op zondag. Woonboulevard Nijmegen en Winkelcentrum Dukenburg worden door de grootste groep weinig frequent bezocht op zondag (1 tot 2x per jaar, tot vrijwel niet).

Ongeveer 5% van de los geplaatste opmerkingen van panelleden ging over het feit dat op koopzondagen (of koopavonden) niet álle winkels open zijn. Enkele citaten hierover:

"Als er in een koopcentrum een aantal winkels niet meedoen om wat voor reden dan ook, is dat het begin van de afbrokkeling van je winkelbestand en populariteit van het centrum."

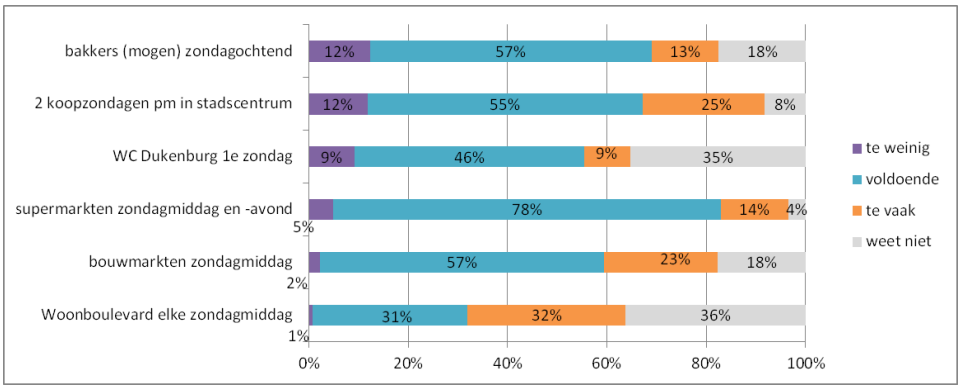
"Voor een stadscentrum maar met name ook funshoppen aan de orde is, moet je er als consument vanuit kunnen gaan dat je bij alle winkels terecht kunt in vastgesteld venster."

Huidige zondagsopenstellingen vaak voldoende geacht

Voor zichzelf, en daarnaast vanwege het algemeen belang, vindt een meerderheid de openingstijden op zondag van de meeste branches nu voldoende. Er zijn wel accentverschillen:

1. een kwart vindt twee koopzondagen in het stadscentrum te veel. De wekelijkse zondagsopening van Woonboulevard Nijmegen is voor ongeveer een derde te ruim bemeten. Als panelleden het algemeen belang meewegen zijn ze wat minder uitgesproken: wat kleinere groepen vinden de zondagsopeningen dan te ruim;
2. Ruim één van de tien panelleden ziet voor zichzelf graag meer koopzondagen in het stadscentrum, en ook de bakkers open op zondagochtend;
3. Voor veel panelleden zijn WC Dukenburg en de woonboulevard qua openingstijden onbekend terrein: voor ruim een derde is het moeilijk zich een mening te vormen.

Figuur 8: Wat vindt u van (de frequentie van) zondagsopeningen, voor uzelf?

Er zijn ook panelleden die zich verzetten tegen zondagsopeningen. Zondagsrust is voor hen belangrijk, niet zozeer uit religieuze maar uit sociale overwegingen. Dit blijkt uit 5% van de gemaakte opmerkingen en aanvullingen, bijvoorbeeld:

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

---

"Graag koopzondagen totaal afschaffen. Rust is belangrijk voor mensen (ik ben totaal niet gelovig, dus dat is niet de reden). Het is voor bewoners van de stad een extra belasting, maar ook voor personeel en kleine winkels."

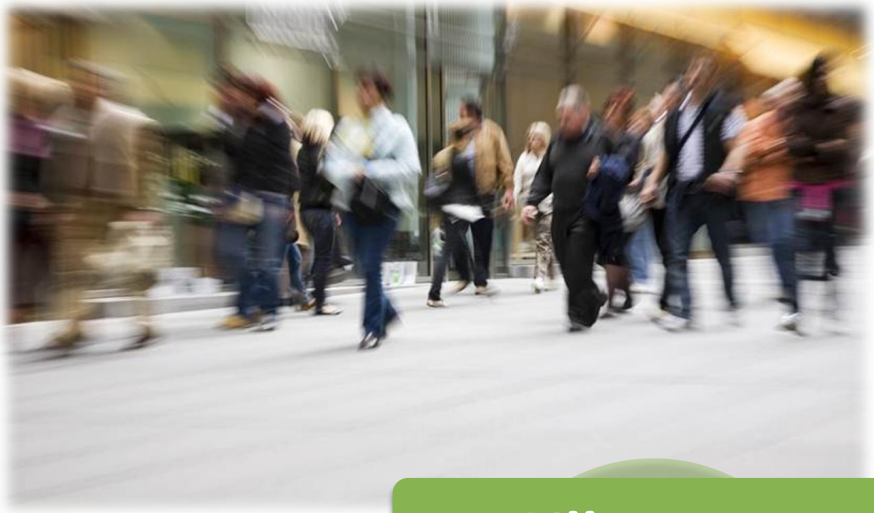
"Het is voor de maatschappij als geheel, voor (kleine) ondernemers en voor consumenten belangrijk om de consumptiedrang niet ongebreideld te laten groeien of zelfs stimuleren. Daarom zou ik ervoor willen pleiten de zondag als rustdag in ere te herstellen."

"Je kunt je leven goed inrichten met minder openingstijden van winkels, ook als je fulltime werkt. Je moet alleen wel plannen. We moeten af van de 24 uurs-economie. Winkelpersoneel heeft ook recht op vrijheid en vergeet de kleine zelfstandige niet."

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Hoe druk zijn de zondagen in Nijmegen?

CityTraffic Passantenonderzoek koopzondagen in de binnenstad

Nijmegen

citytraffic

Oktober 2014

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Een veranderlijk druktebeeld in Nijmegen

De binnenstad is een dynamisch geheel. Wekelijks bezoeken tienduizenden mensen de binnenstad voor het werk, het winkelen of een bezoek aan een school of museum. Deze bezoekersaantallen staan onder druk van allerlei trends, zowel aan de consumentzijde als aan de aanbiederzijde. Consumenten willen meer en meer efficiënt winkelen, kijken vaker eerst op het internet ter voorbereiding, en worden ouder. Maar ook het straatbeeld veranderd, mede door beleidsmaatregelen vanuit de gemeente.

In dit onderzoek worden de ontwikkelingen op het gebied van bezoekersaantallen in Nijmegen uiteengezet met een speciale aandacht voor de ontwikkelingen op de zondagen. Dit is gemeten door middel van de automatische passantentellers van onderzoeksbureau CityTraffic. Sinds 2010 heeft CityTraffic een meetnetwerk aangelegd in de binnenstad van Nijmegen waarmee lange termijn trends in het druktebeeld in kaart gebracht kunnen worden.

De methodiek van het passantenonderzoek

CityTraffic heeft op ongeveer 250 strategische punten in de grootste steden van België en Nederland scanners geplaatst die short range radio signals, zoals Bluetooth en Wifi, van mobiele apparaten opvangen. Ieder signaal heeft een unieke code waardoor het mogelijk is het aantal passanten, de verblijftijd in het winkelgebied, de bezoekfrequentie en de loopstroom op dagniveau nauwkeurig te meten.

Omdat niet iedereen altijd een mobiel apparaat bij zich draagt dat een Bluetooth of Wifi signaal uitzendt zal altijd onderzocht moeten worden hoeveel mensen hier daadwerkelijk aan voldoen. Dit kan door in eenzelfde tijdsbestek met meerdere telmethoden het aantal passanten op een bepaalde locatie te tellen. CityTraffic doet dit aan de hand van infraroodpoorten, handtellingen en cameraregistraties. Vervolgens kan met deze verhoudingen berekend worden wat de werkelijke bezoekersaantallen zijn geweest.

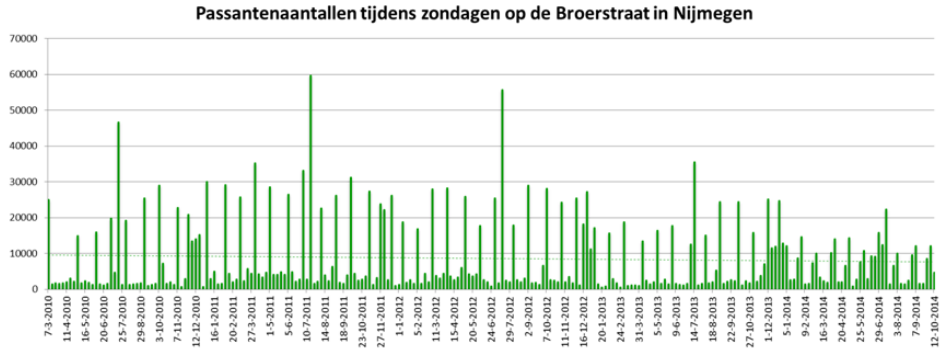
Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

De zondag in Nijmegen

Traditioneel kent Nijmegen een vrij liberaal beleid aangaande de zondagopeningen. Bij bijzondere evenementen zijn de winkeliers vrij om een ontheffing aan te vragen om de winkels te mogen openen. Tegenwoordig zijn de openingstijden en de koopzondagen zelfs nog ruimer vrijgelaten, sinds er gebruik wordt gemaakt van de Verordening Winkeltijden Nijmegen. Waar de winkels voorheen meestal alleen op de eerste zondag van de maand geopend waren, kent Nijmegen sinds dit jaar dan ook de 'Nijmeegse Tweedaagse'. Dit houdt in dat veel winkeliers de deuren openen op de eerste en de laatste zondag van de maand en dat de gehele binnenstad in het teken staat van een 'weekend lang genieten van cultuur, shoppen én uitgaan'. In dit rapport zal onder meer het effect van deze extra koopzondag op het druktebeeld in de stad aangetoond worden.

De bezoekersaantallen in de winkelstraten

CityTraffic heeft twee meetpunten in de Broerstraat waarvan er 1 al sinds maart 2010 volcontinu data verzameld. Dit vormt een uitermate geschikte basis voor lange termijn trends dus dit meetpunt zal centraal staan in de uitvoering en analyses van dit onderzoek. Wanneer we de ontwikkelingen in het druktebeeld op de zondagen op een rij zetten zien we het volgende verloop.

We zien hier een licht dalende trend in de bezoekersaantallen en de pieken rond de Vierdaagsefeesten en de drukkere maanden aan het eind van het jaar zijn telkens goed zichtbaar. De neerwaartse trend behoeft enige toelichting omdat dit het drukteverloop over een vrij lange periode van 4,5 jaar is. Gedurende deze periode is er namelijk veel gebeurd in de winkelstraten van Nederland. Over het algemeen kunnen we stellen dat de passantenaantallen overal zijn gedaald in de

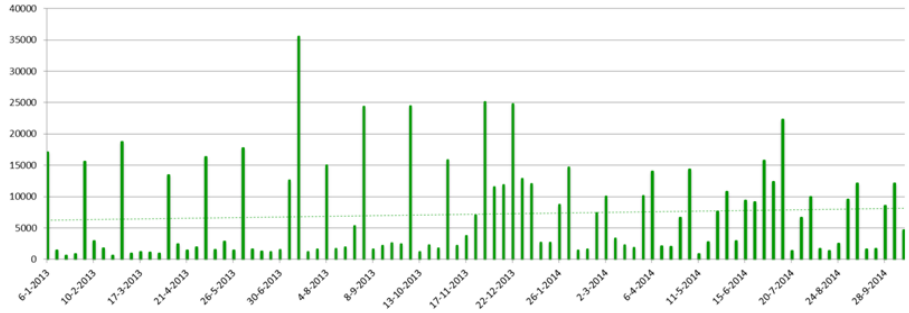
winkelgebieden. Door diverse oorzaken, variërend van de economische crisis tot de opkomst van het online shoppen, is het gebruik van de Nederlandse winkelstraten afgenomen. Zo blijkt uit onze landelijke druktemonitor dat de passantenaantallen in Nederland sinds 2011 een behoorlijk neerwaartse trend hebben gevolgd:

Ontwikkeling landelijk druktebeeld sinds 2011

Het is dus niet vreemd dat we sinds 2010 ook op de zondagen in Nijmegen een neerwaartse trend zien. Sterker nog, gezien de landelijke daling valt de ontwikkeling in Nijmegen heel erg mee. Omdat we landelijk zeker sinds het bijzonder slechte voorjaar van 2013 een sterke dip zagen in de bezoekersaantallen verdient het de aandacht om in te zoomen in de ontwikkelingen sinds januari 2013. In dat geval zien we zelfs dat de bezoekersaantallen zijn gestegen:

Passanten op zondagen in Nijmegen vanaf 2013

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Deels hebben we hier te maken met een periode-effect omdat het drukteverloop in een jaar over het algemeen altijd stijgend is naar de drukke decembermaanden toe, maar in dit geval zou dit betekenen dat de trend naar het einde van dit jaar alleen maar sterker zou stijgen. Immers, de drukste dagen van 2014 moeten nog komen. We mogen hier dus gerust uit opmaken dat de bezoekersaantallen op de zondagen een positieve ontwikkeling hebben doorgemaakt in de afgelopen twee jaar, wat ongetwijfeld te maken heeft gehad met de liberalisering van de koopzondagen en de grotere uitrol van de nieuwe koopmomenten in de binnenstad.

Een belangrijke beleidsmaatregel hierin is de introductie van de Nijmeegse Tweedaagse geweest. Sindsdien is er elke eerste en laatste zondag van de maand een koopzondag in de binnenstad. Om de effecten van deze openingen te meten hebben wij deze afgezet tegen de drukte op een gemiddelde zondag in 2014. Dit geeft de volgende verhoudingen:

Type zondag	Passanten	% t.o.v. gemiddelde
Gemiddelde zondag 2014	6896	100
Eerste zondag van de maand	12290	178
Laatste zondag van de maand	9051	131
Zondag winkels gesloten	3840	56

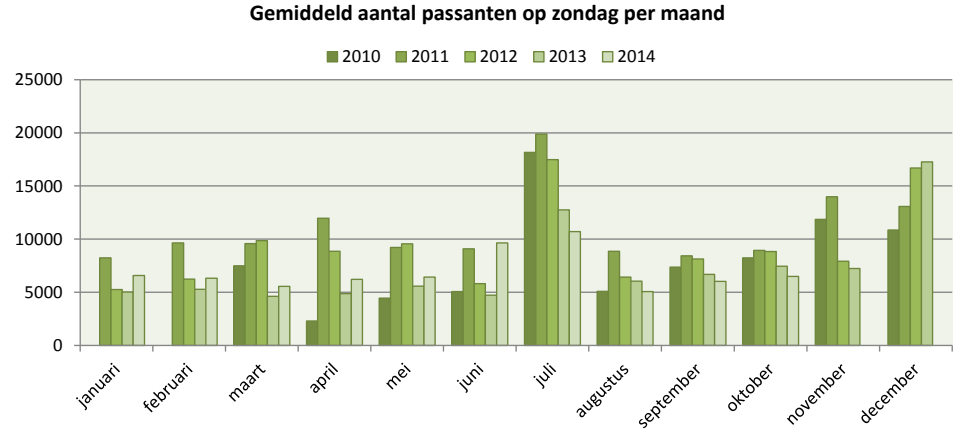
Aan deze cijfers kunnen we zien dat met name de eerste zondag van de maand een drukke dag is in Nijmegen. We zien dan een stijging in het druktebeeld van maar liefst 78 procent ten opzichte van een gemiddelde zondag in 2014. Ook de koopzondag op de laatste zondag van de maand doet het goed, met een stijging van 31 procent. Wel komt hier ongeveer een kwart minder bezoekers op af dan op de eerste koopzondag van de maand.

Dit is enigszins opvallend, aangezien het bij de eerste koopzondag van de maand een week eerder dus ook al een koopzondag is geweest. Hieruit zou je op kunnen maken dat het succes van de koopzondag niet bepaald wordt door het ‘opsparen’ van het koopmoment, maar dat het juist traditioneel de eerste zondag is waarin mensen graag gaan winkelen. Waarschijnlijk is dit een kwestie van gewenning, want voor 2014 waren de winkels alleen op de eerste zondag van de maand geopend. Mogelijk is het niet bij iedereen bekend dat de winkels nu ook op de laatste zondag van de maand open zijn en blijven ze daardoor vaker vasthouden aan het koopmoment dat ze gewend zijn.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Verschillen per maand

Om het succes van de koopzondag te monitoren moet een gedeelde maatstaf gehanteerd worden om de zondagen goed te kunnen vergelijken. In dit geval maken we daarom gebruik van een vergelijking van het gemiddeld aantal passanten op de zondagen van een maand. Door deze informatie van alle maanden naast elkaar te zetten zien we de volgende ontwikkelingen in het druktebeeld van Nijmegen:

Jaar	Gem. per maand	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
2012	-16%	-36%	-35%	3%	-26%	4%	-36%	-12%	-27%	-4%	-1%	-43%	28%
2013	-21%	-5%	-15%	-53%	-45%	-42%	-19%	-27%	-6%	-18%	-16%	-8%	3%
2014	16%	31%	20%	20%	28%	15%	104%	-16%	-16%	-10%	-13%		

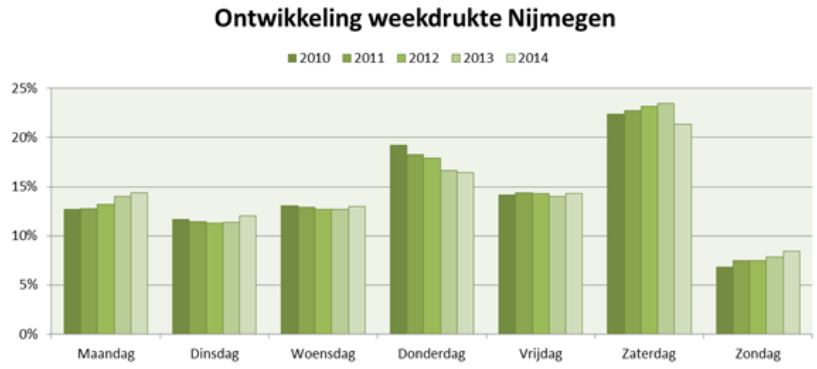
We zien hier de trend dat de zondagen een aantal jaren achtereen steeds rustiger werden, met uitzondering van de decembermaand. Dit heeft waarschijnlijk te maken gehad met de extra koopzondagen die in deze feestmaand zijn ingevoerd om tegemoet te komen aan de wensen van het winkelpubliek rond Kerst en Sinterklaas. In het begin van dit jaar is er een keerpunt waar te nemen waarin de passantenaantallen na een periode van afname weer beginnen te groeien ten opzichte van het voorgaande jaar. Deel zal deze stijging samenhangen met het slechte voorjaarsweer van 2013, maar dit neemt niet weg dat de invoer van de tweede koopzondag zeker een positieve uitwerking gehad zal hebben op de bezoekersaantallen in deze periode. Na verloop van tijd zien we dit jaar echter een afname van de groei en dalen de bezoekersaantallen op de zondagen onder de stand van vorig jaar.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

De drukteverdeling over de weekdagen

De invoer van een extra koopmoment heeft doorgaans zichtbare invloed op het druktebeeld op de andere dagen van de week. Dit is ook het geval in Nijmegen. Om de kannibalisering op andere winkelmomenten te bestuderen kijken we daarom naar het relatieve aandeel van de weekdag in de drukte van de week. Zodoende worden periode-effecten en algemene schommelingen in de absolute druktebeeld geneutraliseerd.

In de binnenstad van Nijmegen zien we vervolgens dat het druktebeeld over de week zich door de jaren heen als volgt heeft ontwikkeld:

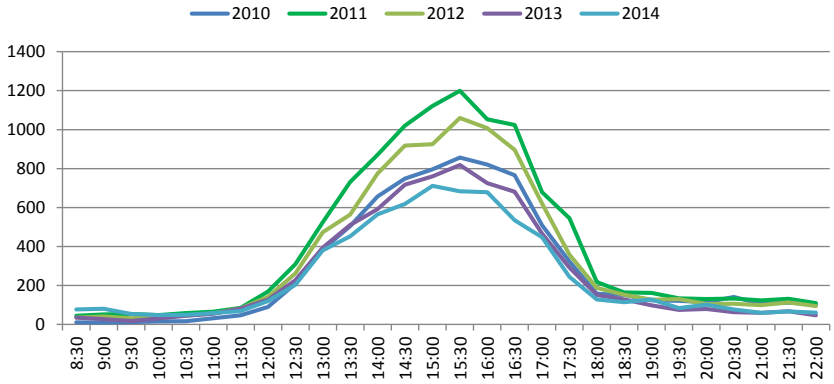
Een aantal opvallende trends zien we hier terug. Ten eerste zijn de dinsdag, woensdag en vrijdag door de jaren heen redelijk stabiel gebleven. Dit blijven dus gemiddeld populaire winkeldagen. De zondag en de maandag blijken echter sterk in opmars te zijn. Dit gaat al jaren constant ten koste van de donderdag, wellicht vanwege de dalende populariteit van de koopavond. De plotselinge daling in de zaterdag is enigszins verrassend na een periode van stijging in populariteit, maar vermoedelijk hangt dit samen met de opkomst van de koopzondag in Nijmegen. Waar de mensen dus eerst in plaats van op koopavond naar de maandag en de zaterdag zijn gegaan, zien we nu een trend dat ook juist de zondag een populair koopmoment is geworden.
De daling in de zaterdag van 2014 kan richting het einde van het jaar nog enigszins teruglopen aangezien dit een drukke weekdag is waarbij de drukste winkeldagen in december nog moeten komen. Maar ook wanneer we de data tot en met oktober vergelijken zien we dat de zaterdag wat achterblijft op de voorgaande jaren, zowel in absolute aantallen als relatief in verhouding tot de andere weekdagen.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Het typische uurverloop van de zondag

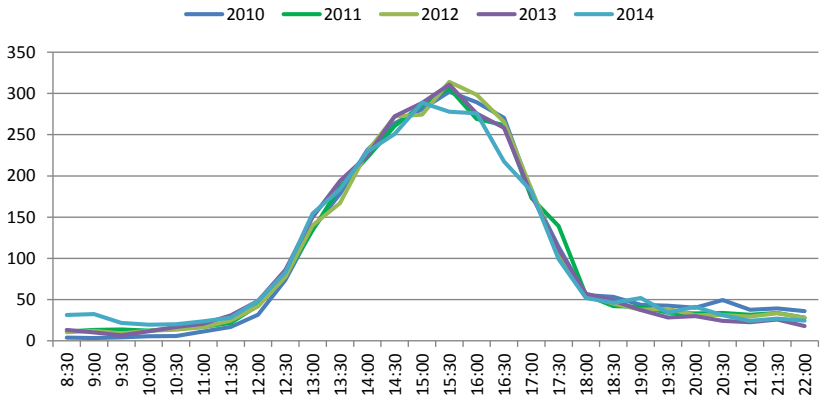
Samenhangend met de afname in het druktebeeld door de jaren heen zien we ook in de absolute passantenaantallen op de zondagen een daling. We hebben hier telkens het gemiddeld aantal passanten dat we tot op het half uur nauwkeurig hebben gemeten achter elkaar gezet. Dit geeft het volgende beeld weer, waarbij wel de kanttekening geldt dat de drukste maanden van 2014 nog moeten komen en dus het gemiddelde wat op zullen schroeven.

Ontwikkeling uurverloop - absolute passantenaantallen

Om te zien wat dit betekent voor het dagelijkse drukteverloop vergelijken we de drukte per half uur met de gemiddelde drukte per half uur op een zondag. Zo zijn de jaren onderling beter te vergelijken en zien we veranderingen in het winkelgedrag van het publiek terug. In Nijmegen heeft het uurverloop zich dan als volgt ontwikkeld:

Ontwikkeling uurverloop - druktepercentage ten opzichte van het gemiddelde

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

In deze benadering zijn de verschillen zoals te zien is niet bijzonder groot. De toestroom in het drukteverloop op de zondagen in Nijmegen is daarmee vrij constant door de jaren heen. Wel zien we dat er dit jaar verhoudingsgewijs iets meer mensen in de ochtend winkelen in Nijmegen, en ook de avond laat enige toename zien. Dit zou betekenen dat mensen op de zondag iets langer verblijven in de binnenstad. Dit komt overeen met de doelstellingen voor de Nijmeegse Tweedaagse, waarbij naast shoppen ook cultuur en uitgaan een belangrijke rol innemen. Een langer verblijf op de zondagen zou betekenen dat mensen graag gebruik maken van het bredere aanbod in de binnenstad.

De zondag in het kort

Op basis van deze onderzoeksresultaten lijkt de introductie van de Nijmeegse Tweedaagse een goede beleidswijziging te zijn geweest. Dit heeft de gemiddelde drukte op de zondagen zeker een positieve impuls gegeven en lijkt tegemoet te komen aan de wensen van het winkelpubliek. In het dagverloop zien we een lichte stijging in het aandeel bezoekers dat later op de dag komt, wat doet vermoeden dat de bezoekers van na de Nijmeegse Tweedaagse na een dag winkelen ook wat langer in de stad verblijven. Het is echter nog de vraag in hoeverre de bezoekersaantallen blijvend positief zullen zijn veranderd, want de laatste tijd lijken de zondagen wat minder druk bezocht te zijn dan vorig jaar. We zullen afwachten of de laatste drukke feestmaanden hier verandering in zullen kunnen brengen in de binnenstad van Nijmegen.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Advies Huis voor de Binnenstad gehoord hebbend het standpunt VCON inzake koopzondagen binnenstad Nijmegen in 2015

Als gevolg van de veranderde wet winkeltijden is het sinds 2013 aan de gemeenteraad om te beslissen op welke zondagen winkels open mogen zijn. Eind 2013 heeft de raad de “verordening Winkeltijden Nijmegen 2013” vastgesteld waarin onder meer opgenomen is dat winkels vrijgesteld zijn alle zondagen open te gaan. Tevens is bepaald deze verordening halfjaarlijks te evalueren en zo nodig bij te stellen.

Uit rapporten aangaande trends en ontwikkelingen in koopgedrag valt duidelijk op te maken dat er een sterke verschuiving plaats vindt richting het weekend als het gaat om het nieuwe winkelen met het daarbij horend recreatief gedrag richting horeca en cultuur. Juist voor de Nijmeegse binnenstad is die vorm van winkelen relevant. Een dagje uit in het centrum: de combinatie van shoppen, terrasje/uit eten en culturele evenementen. De openingstijden én de programmering als totaalaanbod van de binnenstad zijn enerzijds van wezenlijk belang in verhouding tot andere steden en anderzijds als aantrekkelijk alternatief voor het wijd verbreide dagjestoerisme.

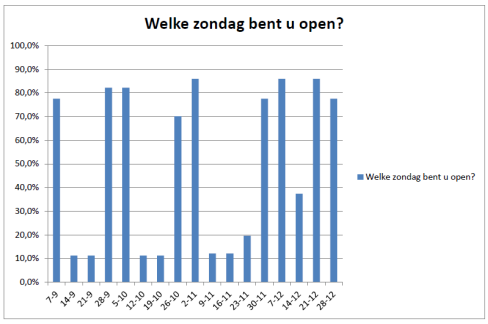
Veel grote steden hebben dan ook gekozen voor het volledig vrijgeven van alle zondagen en vrijwel alle alternatieve recreatieve bestemmingen (zoals dierentuinen en pretparken) zijn al alle zondagen open.

Plaats	Inwoners	Alle zondagen	Beperkt	
Amsterdam	813.562	x		
Rotterdam	619.879	x		
Den Haag	510.909	x		
Utrecht	330.772	x		
Eindhoven	221.402	x		
Tilburg	210.289	x		
Groningen	197.823	x		
Almere	196.290	x		
Breda	180.420	x		
Nijmegen	168.840		x	Vrij , onderling eerste/laatste
Enschede	158.004		x	Eerste, laatste, alle in december
Apeldoorn	157.679		x	Eerste
Haarlem	155.758	x		
Amersfoort	151.534	x		
Arnhem	151.356	x		
Zaanstad (hoofdplaats: Zaandam)	151.109	x		
Haarlemmermeer (hoofdplaats: Hoofddorp)	144.226	x		
's-Hertogenbosch	143.945	x		
Zoetermeer	123.784	x		
		17	3	

De attractiviteit van de binnenstad zit in de diversiteit van het aanbod. En ondanks dat een steeds groter deel van de ondernemers graag meer zondagen open zou willen gaan wil een groot deel dat liever (nog) niet. Na intensief overleg met de Vereniging Centrum Ondernemers Nijmegen (VCON) is in 2014 door het Huis voor de Binnenstad een advies aan het college uitgebracht de zondagen vrij te geven met de aantekening de eerste en de laatste zondag van de maand collectief te promoten als koopzondag. Uit een onlangs gehouden enquête blijkt dat een groot deel van de respondenten hier bij aansluit.

Van Schaeck Mathonsingel 12 ▪ Postbus 1004 ▪ 6501 AA Nijmegen ▪ T 024 322 36 73 ▪ F 024 324 50 91 ▪ info@binnenstadnijmegen.nl
K.v.K.Centraal Gelderland 41057876 ▪ IBAN NL13 INGB 0681 5448 72

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Het lijkt ons gelet alle ontwikkelingen in horeca, cultuur en winkelbedrijf en het daarbij horend binnenstadsbezoek wel te verwachten dat op termijn steeds meer zondagen koopzondagen zullen worden. Tegelijk zien wij het belang van een zo groot mogelijk draagvlak onder ondernemers. De beslissing over openstelling kan wat ons betreft in hoge mate bij de ondernemers zelf blijven liggen.

Wij stellen voor de verordening ongewijzigd te continueren om vervolgens, in lijn met het advies van het bestuur van de VCON, het aantal collectieve koopzondagen voorzichtig te verruimen. Naast alle bijzondere feestdagen stellen we voor de eerste en laatste zondag van de maand collectief te promoten als koopzondag en daarnaast de laatste drie (commercieel gezien meest aantrekkelijke) maanden van het jaar in te zetten op alle zondagen. Deze dagen zijn makkelijk communiceerbaar en zijn een antwoord op de behoeften van de gasten van de stad zoals in andere enquêtes verwoord.

Met deze keus zitten we in het midden tussen de wens van die bedrijven die graag *alle* zondagen (vaak filiaal bedrijven) open willen en de wens van bedrijven (vaak de specifieke winkeliers die de stad aantrekkelijk diversificeren) die vooralsnog een *beperkt* aantal koopzondagen willen.

Deze keuze biedt de kans om breder gesteunde en dus aantrekkelijker weekenden in de binnenstad te organiseren en biedt daarnaast individuele ondernemers en straten de gelegenheid om op andere zondagen het voortouw te nemen door wel open te gaan, bijvoorbeeld in combinatie met een evenement dat zich in die straat afspeelt. Hiermee wordt de mogelijkheid geboden om de binnenstad bruisend(-er) te maken en gericht op bijzondere activiteiten in te spelen

Daarnaast stellen we voor eind 2015 te evalueren of het voorgestelde regiem het gewenste effect sorteert zodat voor 2016 indien wenselijk andere afspraken gemaakt kunnen worden.

binnenstadnijmegen.nl
Van Schaeck Mathonsingel 12 ▪ Postbus 1004 ▪ 6501 AA Nijmegen ▪ T 024 322 36 73 ▪ F 024 324 50 91 ▪ info@binnenstadnijmegen.nl
K.v.K.Centraal Gelderland 41057876 ▪ IBAN NL13 INGB 0681 5448 72

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Tenslotte adviseren we een eenduidig maar gematigd parkeertarief op alle zondagen mede ingegeven door de landelijke tendens om parkeertarieven als marketinginstrument te hanteren.

Nijmegen, 24-11-2014

Hubert Hendriks.
Voorzitter, Huis voor de Binnenstad.

Maarten Mulder.
Binnenstadmanager, Huis voor de Binnenstad.

Resumé:

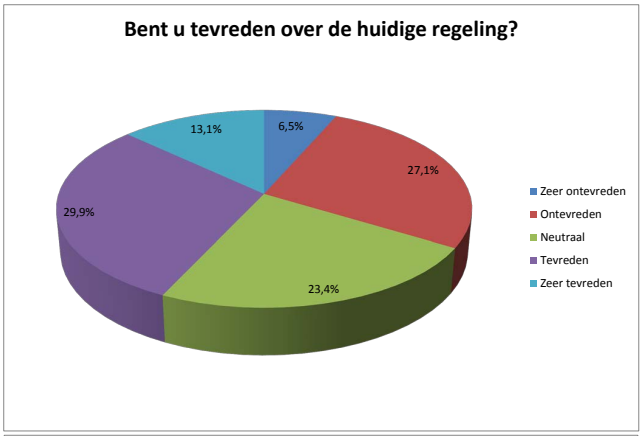
Wij adviseren behoud van vrijstelling alle zondagen in 2015 en zetten in op actieve openstelling en collectieve promotie van de eerste en de laatste koopzondag van de maand. Alleen in de laatste 3 maanden van het jaar adviseren wij een collectieve openstelling op alle zondagen.

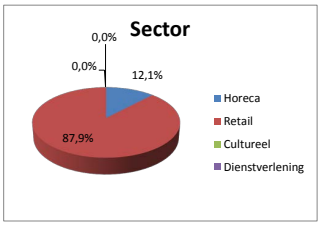
binnenstadnijmegen.nl

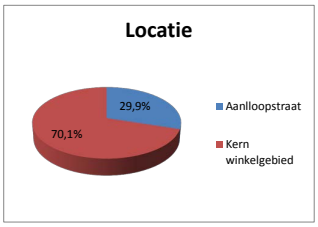
Van Schaeck Mathonsingel 12 ▪ Postbus 1004 ▪ 6501 AA Nijmegen ▪ T 024 322 36 73 ▪ F 024 324 50 91 ▪ info@binnenstadnijmegen.nl
K.v.K.Centraal Gelderland 41057876 ▪ IBAN NL13 INGB 0681 5448 72

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

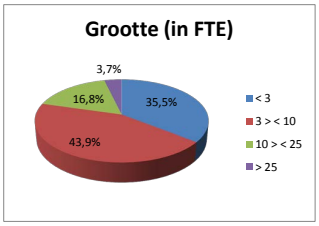
Enquete evalutie koopzondagen 2014
107 Respondenten

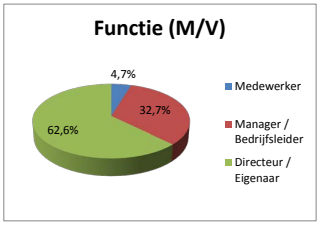

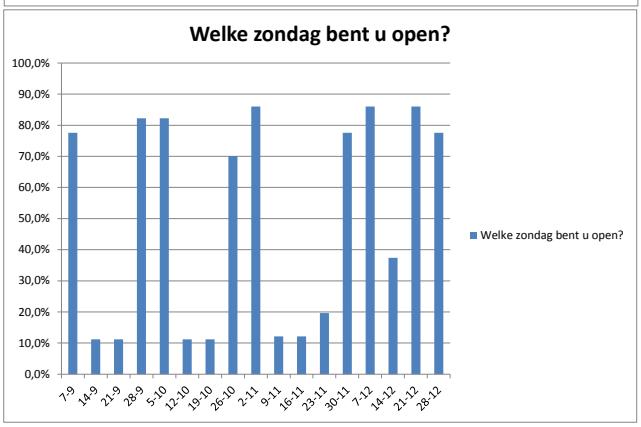

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Koopzondagen: vergelijking en ervaringen andere vergelijkbare steden

De gemeente Arnhem heeft besloten de winkeltijden volledig vrij te geven. Winkels mogen op de zondagen in het centrum mogen open van 12.00 tot 18.00 uur. Supermarkten mogen op zondagen open van 12.00 tot 20.00 uur. Gemeente Arnhem is op dit moment bezig met het opstellen van een terugblik op de koopzondagen. Vorig jaar is een e-mail aan ondernemers verstuurd met de vraag welke effecten zij zien. De ondernemers zijn erg blij met de extra koopzondag. Ondernemers maken hun eigen keuze en zijn daar tevreden mee. In het begin was er aarzeling bij zelfstandige ondernemers. Zelfstandige laten zich niet dwingen open te gaan. Op ander moment van de week kunnen ze ook dicht. Woonboulevard gaat elke zondag open. De eerste en laatste zondag van de maand worden gepromoot. Discussie bestaat over openstelling Tweede Kerstdag. Centrummanagement heeft aangegeven dat die dag de winkels dicht mogen. Bouwmarkten en tuincentra hebben aangegeven eerder dan 12.00 uur open te gaan.

De gemeente Maastricht heeft besloten dat alle winkels op zondag open mogen van 12.00 tot 18.00 uur met uitzondering van feestdagen. De gemeente Maastricht is op dit moment bezig met het evalueren van de gevolgen van de koopzondagen. Het algemene beeld is dat de winkeliers aardig profiteren en de horeca is zeer positief.

De gemeente s' Hertogenbosch wil ondernemers een podium bieden om zeven dagen per week te kunnen ondernemen. De gemeente signaleert positieve signalen met betrekking tot de koopzondagen. In eerste instantie was niet elke zelfstandige ondernemer positief over de koopzondag. Op dit moment kijken ook die zelfstandige positief ten opzichte van de koopzondag. Sommige hebben er wel voor gekozen om op maandag dicht te gaan. Weer andere hebben gekozen om alleen de 1e en laatste zondag van de maand open te gaan. De koopavonden en maandagen laten een terugloop in het aantal passanten zien. De kleine centra wilden in eerste instantie niet meer dan 12 zondagen per jaar open gaan. De gemeente 's Hertogenbosch heeft besloten om in dit in de verordening op te rekken tot 18 keer. Supermarkten moeten een ontheffing aanvragen om op zondag open te gaan. Dit is gedaan om maatwerk te leveren in verband met overlast door bevoorrading. Deze ontheffing kan indien supermarkten zich hier niet aan houden ingetrokken worden. Bouwmarkten mochten 32 keer per jaar op zondag open gaan. Zij hebben nu aangegeven dit naar 52 keer te willen verruimen. Bakkers in het centrum gaan eerder dan 12.00 uur open op zondag. Dit wordt door de gemeente gedoogd.

De gemeente Tilburg heeft de nieuwe verordening winkeltijden nog niet geëvalueerd. Winkels mogen op zondag open van 8.00 tot 18.00 uur. Wel ziet de gemeente dat de nieuwe verordening positief uitpakt. De koopzondagen hebben voor als nog geen effect op bijvoorbeeld de maandag of de koopavond. Niet alle winkeliers doen mee met de koopzondagen. Kleine winkeliers die net buiten het centrum zitten gaan minder vaak op zondag open. De gemeente Tilburg heeft vóór de invoering van de nieuwe wet winkeltijden al geprobeerd meer koopzondagen in te voeren. Dit zorgde toen voor veel weerstand. Nu de nieuwe wet ingevoerd is, is dat verzet opgehouden. In de verordening winkeltijden van de gemeente Tilburg is opgenomen dat op speciale feestdagen als 1e Paasdag winkels dicht moeten. Toch hebben sommige supermarkten aangegeven dan ook graag open te gaan.

Naast de gemeente Nijmegen hebben voor zo ver bekend alleen de gemeenten Apeldoorn en Enschede aangepast beleid op koopzondagen.

De gemeente Apeldoorn heeft in haar plaatselijke verordening vanaf februari 2015 de winkeltijden vrij te geven. De ondernemersvereniging heeft echter besloten één zondag in de maand een koopzondag in te voeren. Van mei tot september zijn er echter twee koopzondagen per maand. Dit is gedaan in verband met evenementen. Deze ondernemersvereniging heeft een kosten en baten afweging gemaakt en zodoende gekozen voor één koopzondag. Doordat de verordening pas kort geleden is ingevoerd is nog geen evaluatie voor handen.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

De gemeente Enschede heeft een maximum aantal koopzondagen opgenomen in de verordening. Dit zijn maximaal 26 koopzondagen. De ondernemers van de binnenstad mogen zelf bepalen (als ze het maar gezamenlijk bepalen voor het hele gebied) op welke dagen ze deze koopzondagen in willen zetten. Dit is de eerste en laatste zondag van de maand geworden en alle zondagen in december. De vereniging van ondernemers in de binnenstad heeft aangegeven de eerste en laatste zondag van de maand open te gaan. De eerste zondag van de maand was al de regel. Ze hebben daarnaast voor de laatste zondag van de maand gekozen omdat dan de mensen hun salaris binnen krijgen. De ervaringen met de extra koopzondagen worden op dit moment bij de gemeente Enschede onderzocht. Kleine zelfstandige ondernemers doen soms 1 zondag per maand mee, meestal de eerste. Grote ketens geven aan graag elke zondag open te gaan. De eerste indruk van de keten winkels is dat het extra loop en omzet oplevert, die niet ten koste gaat van andere dagen.

Voorstel - Evaluatie Winkeltijden Nijmegen - verordening winkeltijden Nijmegen

Schoonmaakkosten Koopzondagen

Overzicht schoonmaakkosten Koopzondagen in 2013, 2014 en 2015

	2013	2014	2015
Kosten koopzondagen	19 x € 267,-- = € 5.073,--	26 x € 267,-- = € 6.942,--	34 x € 267,-- = € 9.078,--
Meerkosten Koopzondagen met markt	9 x € 537,-- = € 4.833,--	14 x € 537,-- = € 7.518,--	10 x € 537,-- = € 5.370,--
Totale kosten	€ 9.906,--	€ 14.460,--	€ 14.448,--

Conclusie: extra kosten schoonmaken binnenstad
Verschil tussen 2013 en 2014: € 14.460,-- - € 9.906,-- **= € 4.554,--**
Verschil tussen 2013 en 2015: € 14.448,-- - € 9.906,-- = **€ 4.542,--**

Overzicht schoonmaakkosten Koopzondagen in 2013 en 2014

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Thema Zorg:
RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis'
RVS Stimuleringsprogramma 'Gezond in de stad'
RVS Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie Sociale Wijkteams

Van:	College van B&W 12 en 19 mei 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**Verloop kamerbespreking** Tijdens de kamerronde van 10 juni is er een uur geprogrammeerd ten behoeve van de bespreking van een drietal raadsvoorstellen op het gebied van Zorg & Welzijn. In overleg met de agendacommissie is ervoor gekozen deze onderwerpen in eenzelfde kamer te bespreken, het betreft de (separate) bespreking van de volgende voorstellen in onderstaande volgorde: 1. Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis' 2. Stimuleringsprogramma "Gezond in de Stad" 3. Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie Sociale Wijkteams **1. RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis'** Het college verzoekt de raad met dit voorstel om voorliggende regiovisie vast te stellen. Centrumgemeenten voor vrouwenopvang dienen een visie met de regio te formuleren ten aanzien van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. In de regiovisie zijn de basisuitgangspunten, benaderd vanuit verschillende perspectieven (gezinssysteem, sociale omgeving, professionals en de gemeente) en diverse fasen (preventie, signalering, interventie, herstel&nazorg) beschreven. De beschreven visie sluit aan op de uitgangspunten uit het WMO-beleidsplan en Regiovisie OGGz en vormt de basis voor het nog op te stellen uitvoeringsplan. **2. RVS Stimuleringsprogramma 'Gezond in de Stad'** Het college verzoekt de raad met dit voorstel om een meerjarige budgetsubsidie te verstrekken aan NIM en GGD voor de uitvoering van de doelstellingen zoals geformuleerd in het projectplan "Gezond in de stad: Integrale aanpak gezondheidsachterstanden in de gemeente Nijmegen". 'Gezond in de Stad' is een stimuleringsprogramma vanuit het Rijk (VWS) om gemeenten extra te ondersteunen bij de lokale aanpak van gezondheidsachterstanden. De gemeente Nijmegen heeft zich hiervoor aangemeld en er was in 2014 €165.069 en in de jaren 2015-2017 jaarlijks €318.069 beschikbaar. Dit sluit aan op ons gezondheidsbeleid 'Samen gezond verder' waar de gemeente Nijmegen zich met name inzet op het gebied van het bevorderen van een gezonde leefstijl, het tegengaan van overgewicht, verminderen van alcoholgebruik onder jongeren, het versterken van mentale gezondheid met als uiteindelijke doel het verkleinen van gezondheidsverschillen dat i.s.m. NIM en GGD wordt uitgevoerd. **3. RVS Subiside tijdelijke uitbreiding formatie Sociale Wijkteams** Het college legt de raad met dit voorstel voor om een bedrag van €156.000 over te hevelen van 2015 naar 2016 voor de dekking van een eenmalige budgetsubsidie aan NIM Maatschappelijk Werk voor een tijdelijke uitbreiding van de formatie sociale wijkteams. Het college verleent een eenjarige subsidie aan NIM van €468.000 om de formatie van de Sociale Wijkteams tijdelijk uit te breiden voor de duur van een jaar (1 mei 2015 tot 1 mei 2016). In de kamerronde op 18 maart jl. tijdens het debat over SWT is deze tijdelijke uitbreiding nadrukkelijk aan bod geweest.		
Naam steller: **E-mail steller:**	1. Angela Koopmans a.koopmans@nijmegen.nl 2. Emina Joosten e.joosten@nijmegen.nl 3. Cilia ten Den c.ten.den@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 – 329 2540 024 – 329 3531 024 – 329 9226

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Bijlagen	**RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis'** 1. RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis' 2. Visiedocument aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling (Regio Rijk van Nijmegen & Rivierenland) **RVS Stimuleringsprogramma 'Gezond in de Stad'** 1. RVS Stimuleringsprogramma 'Gezond in de Stad' 2. 'Gezond in de Stad programma Nijmegen': Integrale aanpak van gezondheidsachterstanden in gemeente Nijmegen 3. Aanzet tot een programma Gezonde Start in gemeente Nijmegen **RVS Subiside tijdelijke uitbreiding formatie Sociale Wijkteams** 1. RVS begrotingswijziging t.b.v. subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams 2. Begrotingswijziging BW-01429 1. Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015 2. Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015 3. Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 76/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling ‘Voor een veilig thuis’

Programma
Zorg & Welzijn

Portefeuillehouder
Bert Frings

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
19 mei 2015

Samenvatting
Er is met het Ministerie van VWS afgesproken dat de centrumgemeenten voor de Vrouwenopvang met de gemeenten in hun regio’s een visie formuleren voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. In de Regiovisie zijn de basisuitgangspunten van waaruit we de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling willen organiseren beschreven. We definiëren het maatschappelijk belang en benoemen parameters waarop we de aanpak willen inrichten. We zoomen in op de ketensamenwerking en de fasering die we hierin onderscheiden. We leggen vast hoe we vanuit de kantelingsgedachte de taakverdeling tussen overheid en instellingen beleggen.

Voorstel om te besluiten
1. De regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling ‘Voor een veilig thuis’, vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Angela Koopmans, 2540

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Vanaf 1 januari 2015 zijn alle gemeenten verantwoordelijk voor een sluitende aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Met het Ministerie van VWS is afgesproken dat de 35 centrumgemeenten voor Vrouwenopvang met de gemeenten in hun regio's zorgdragen voor een regionale visie ten behoeve van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. In de visie definiëren we de maatschappelijke belangen en benoemen we de parameters waarop we de aanpak willen inrichten. We kiezen voor een benadering vanuit meerdere perspectieven: het gezinssysteem, de sociale omgeving, de professionals, de gemeente en het bovengemeentelijke niveau – met vanuit elk perspectief een korte duiding van doelen, rollen en verantwoordelijkheden. We zoomen in op wat we in de context van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling onder ketensamenwerking verstaan en welke fasering we hierin onderscheiden: preventie, signalering, interventie en herstel & nazorg. Tot slot leggen we vast hoe vanuit de kantelingsgedachte de taakverdeling tussen overheid en instellingen wordt belegd: de overheid zorgt voor de randvoorwaarden, het maatschappelijke veld — instellingen en zorgverleners — nemen verantwoordelijkheid voor de taakuitvoering en de kwaliteit en effectiviteit daarvan.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De Regiovisie is opgesteld binnen het kader van de Wmo en de Jeugdwet. Er is een relatie met de Wet tijdelijk huisverbod. Onze visie sluit aan op de uitgangspunten geformuleerd in het *Beleidskader WMO en Jeugd 2015-2018* en de *Regionale Agenda en Regiovisie OGGz 2013–2017*.

1.2 Relatie met programma

De regiovisie is opgesteld vanuit het programma Zorg & Welzijn, maar raakt het programma Wijkmanagement en Veiligheid.

2 Doelstelling

Beoogd wordt sturing en samenhang in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio te versterken.

3 Argumenten

De Regiovisie biedt de mogelijkheid om een sterkere samenhang te creëren in de regionale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling

Met een gezamenlijke visie kunnen we beter sturen op beleid en uitvoering in de regionale aanpak. Het biedt een gezamenlijk uitgangspunt voor de rolverdeling tussen centrumgemeente en regiogemeenten op basis waarvan invulling van de verantwoordelijkheden verder kan worden vormgegeven. We komen bovendien de afspraak met VWS na, dat er een regionale visie wordt opgesteld.

De Regiovisie biedt de mogelijkheid om samenhang te creëren tussen de aanpak van huiselijk geweld en de aanpak van kindermishandeling.

De 35 centrumgemeenten voor Vrouwenopvang ontvangen voor de aanpak van huiselijk geweld middelen via de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang. De middelen zijn bestemd

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Voorstel aan de Raad

voor de vrouwenopvangregio, dat globaal genomen de subregio Nijmegen en de subregio Rivierenland omvat. Uit dit budget wordt de opvang en delen van de keten preventie–opvang–nazorg gefinancierd. Nu alle gemeenten per 1 januari 2015 ook verantwoordelijk zijn voor de kindermishandeling is er de mogelijkheid om de aanpak van kindermishandeling te organiseren in samenhang met de aanpak van huiselijk geweld. Dat biedt nieuwe mogelijkheden voor de versterking van een systeemgerichte aanpak. Er is al een verbinding tussen huiselijk geweld en kindermishandeling gelegd in Veilig Thuis (het Advies Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling).

4 Risico's

Er zijn geen risico's. Het betreft hier een visie. Keuzes die eventuele risico's met zich mee kunnen brengen worden gemaakt bij het vervolg in beleid en uitvoering.

5 Financiën

Er worden geen financiële keuzes gemaakt. In zoverre die noodzakelijk zijn, worden die gemaakt bij het vervolg in beleid en uitvoering.

6 Participatie en Communicatie

Uitgangspunt bij het vaststellen van de visie was de samenwerking van de centrumgemeente met de gemeentebesturen in de regio. Aangezien we het draagvlak in het maatschappelijke veld ook belangrijk vinden, zijn de projectorganisatie Veilig Thuis van de GGD Gelderland-Zuid en Moviera (voor advies, opvang en hulpverlening bij huiselijk en seksueel geweld) eveneens bij het opstellen van de visie betrokken.

Zodra de visie door alle gemeenteraden is vastgesteld, wordt ze op de websites van de betrokken gemeenten gepubliceerd.

7 Uitvoering en evaluatie

De visie vormt de basis voor het nog op te stellen Uitvoeringsplan. Zo nodig, wordt aanvullend beleid geformuleerd. Ons streven is om zoveel mogelijk regionaal op te trekken, we ruimte willen bieden aan eigen accenten in de subregio's Rijk van Nijmegen en Rivierenland

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Visiedocument aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

12. **Raadsvoorstel Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis' (76/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 19 mei 2015
1. De regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis', vast te stellen.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

13. Raadsvoorstel Stimuleringsprogramma “Gezond in de stad” (77/2015)

Raadsvoorstel d.d. 19 mei 2015
1. Een budgetsubsidie te verlenen aan GGD van € 166.060 voor 2015 en € 169.480 voor 2016 en 2017 voor de uitvoering van het plan “Gezond in de stad”.
2. Een budgetsubsidie te verlenen aan NIM van € 23.940 voor 2015 en € 20.520 voor 2016 en 2017 voor de uitvoering van het plan “Gezond in de stad”.
3. De subsidies te dekken uit het programma Zorg en Welzijn, product Publieke Gezondheid.
4. De subsidie voor 2016 en 2017 te verlenen onder voorbehoud van de vaststelling van de Stadsbegroting 2016-2019 en 2017-2020 door de raad.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

14. **Raadsvoorstel Tijdelijke uitbreiding formatie Sociale wijkteams (69/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 12 mei 2015
1. Een bedrag van € 156.000 over te hevelen van 2015 naar 2016 voor de dekking van de eenmalige budgetsubsidie aan NIM Maatschappelijke Werk voor de tijdelijke uitbreiding van de formatie sociale wijkteams.
2. De bijgevoegde begrotingswijziging BW-01429 vast te stellen.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Voor een veilig thuis

Visiedocument aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling
Regio Rijk van Nijmegen & Rivierenland

Aangesloten gemeenten

- Beuningen
- Buren
- Culemborg
- Druten
- Geldermalsen
- Gennep
- Groesbeek
- Heumen
- Lingewaal
- Maasdriel
- Mook en Middelaar
- Neder-Betuwe
- Neerijnen
- Nijmegen
- Tiel
- West Maas & Waal
- Wijchen
- Zaltbommel

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Inleiding

Vanaf 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor een sluitende aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dat vraagt om een visie van waaruit we sturing willen geven. Die willen we kort en bondig formuleren en vooral ook koppelen aan een opvatting over het maatschappelijk belang van waaruit we richting willen geven.

Een visie is belangrijk, omdat die ons helpt onze doelen expliciet te maken en zo ook legitimiteit te verschaffen aan wat we vervolgens nog in beleid en uitvoering willen regelen. Een visie helpt ons tegelijkertijd om helder te definiëren aan welke kwaliteitseisen wij onszelf en onze partners willen committeren, waarmee we tevens een duidelijke grondslag verschaffen aan beleid en uitvoering.

Hoe definiëren we huiselijk geweld en kindermishandeling?

Huiselijk geweld - Het lichamelijk, seksueel of psychisch geweld door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer: partners, ex-partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden. Met als verschijningsvormen: (ex-)partnergeweld (waaronder ook stalking), oudermishandeling, ouderenmishandeling, eergerelateerd geweld (denk aan: eerwraak, vrouwenbesnijdenis en huwelijksdwang) en kindermishandeling.

In dit kader hanteren we de term “huiselijke kring” zo breed mogelijk, aangezien het ons gaat om het voorkomen dan wel tegengaan van geweld dat vanuit het gehele spectrum van de sociale omgeving van een slachtoffer kan plaatsvinden. Denk hierbij bijvoorbeeld ook aan loverboy-problematiek (prostitutie), of andere vormen van fysieke en financiële uitbuiting (slavernij).

Kindermishandeling - Elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders (in huiselijke kring) of andere personen (bijvoorbeeld op school of in het verenigingsleven) ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek en psychisch letsel.

Het betreft hier dus elke vorm van mishandeling die voor een kind bedreigend of gewelddadig is, waardoor bijvoorbeeld ook verwaarlozing onder de definitie van kindermishandeling valt.

Het maatschappelijk belang

De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling legitimeren we op basis van:

1. De mensenrechten.
2. Veiligheid als basisbehoefte.
3. Volksgezondheid.
4. Maatschappelijke kosten.
5. Het maatschappelijke functioneren.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

De mensenrechten – In de *Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens (1948)* is in de preambule vastgelegd dat het hoogste ideaal voor elk mens is vrij te zijn van vrees en gebrek. Met het oog op huiselijk geweld en kindermishandeling zijn vervolgens artikelen 4 en 5 van de Universele Verklaring relevant – "Niemand zal in slavernij of horigheid gehouden worden. Slavernij en slavenhandel in iedere vorm zijn verboden" (artikel 4) – en: "Niemand zal onderworpen worden aan folteringen, noch aan een wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing" (artikel 5).

De mens is geroepen om vrij te zijn. Elke vorm van afhankelijkheid die niet gestoeld is op een vrije keuze en die leidt tot geweld en onvrijheid gaat in tegen de morele norm die we in een vrije en democratische samenleving hanteren, en is om die reden maatschappelijk onaanvaardbaar.

Veiligheid als basisbehoefte – In Maslovs behoeftehiërarchie is veiligheid de eerste prioriteit na lichamelijke behoeften als eten, drinken en slaap. Daarmee is veiligheid voor het individu een basisbehoefte die van belang is voor zijn verdere ontwikkeling. De mens moet zich veilig weten en voelen in basale maatschappelijke verbanden als de buurt, het gezin of op het werk. Huiselijk geweld en kindermishandeling frustreert die behoefte en blokkeert daarmee de verdere ontwikkeling van het individu naar zelfontplooiing.

Volksgezondheid, maatschappelijke kosten en maatschappelijk functioneren – Ofschoon het hier gaat om drie duidelijk te onderscheiden maatschappelijke belangen, grijpen ze wel zodanig op elkaar in dat ze niet los gezien kunnen worden. Geweldservaringen in huiselijke kring trekken een enorme wissel op de gezondheid van niet alleen slachtoffers, maar ook van daders. Dat laatste zien we in het gegeven dat veel daders in hun hun persoonlijke verleden vaak zelf slachtoffer waren van geweld in huiselijk kring. Doordat slachtoffers daders worden, oefent de geweldsspiraal die hierdoor ontstaat over generaties heen desastreuze effecten uit op de gezondheid van alle betrokkenen . Wat veelal leidt tot een grote, telkens terugkerende zorgconsumptie, tot een veelal hoog arbeidsverzuim en tot andere vormen van maatschappelijke uitval. Kortom: niet alleen slachtoffers en daders betalen een hoge prijs, maar ook de samenleving in termen van volksgezondheid, van maatschappelijke kosten en van maatschappelijk functioneren.

Onze aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling

In onze visie bezien we huiselijk geweld en kindermishandeling niet als een geïsoleerd probleem tussen daders en slachtoffers. We zien het vooral als een ernstige maatschappelijke misstand die we willen keren. Daarvoor is het ook nodig om de sociale omgeving van daders en slachtoffers te mobiliseren. We willen duurzame tot oplossingen, waarbij slachtoffers en daders samen met hun sociale netwerk en de professionals zo integraal mogelijk alle problemen die tot geweld leiden of geleid hebben gezamenlijk aanpakken.

Dat betekent niet alleen een alerte en steunende sociale omgeving die problemen wil signaleren, maar hulpverleners die zich van de gevolgen die met huiselijk geweld en kindermishandeling samenhangen bewust zijn, die zich verantwoordelijk weten en die ook handelingsbekwaam zijn om de brede samenwerking die nodig is te regisseren. Verder staat voor ons preventie op de allereerste plaats, omdat we willen voorkomen dat mensen als gevolg van huiselijk geweld hun huis uit moeten vluchten, of veroordeeld worden omdat ze een misdrijf gepleegd hebben dat voorkomen had kunnen worden.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Het tegengaan van huiselijk geweld en kindermishandeling benaderen we vanuit meerdere perspectieven:

1. Het gezinssysteem (slachtoffers en daders).
2. De omgeving (familie, vrienden, kennissen en buren).
3. De professional.
4. De gemeente.
5. De bovengemeentelijke samenwerking.

Het gezinssysteem – Uitgaan van de eigen kracht zien we als een belangrijke succesfactor. We willen mensen niet afhankelijk maken van zorg- en hulpverlening, want daarmee lossen we geen problemen op. Elk individu heeft unieke kwaliteiten die hem de kracht geven om zijn weg in de samenleving te vinden en zich daarbij te verbinden met anderen die hem daarin tot steun kunnen zijn. Die kwaliteiten willen we naar boven halen. Alleen dan komen we tot duurzame oplossingen.

Daarom zijn *empowerment*, verantwoordelijkheid en zelfregie belangrijke doelen vanuit het perspectief van het gezinssysteem. Hiervoor is het ook nodig dat taboes rondom huiselijk geweld en kindermishandeling door de zorg- en hulpverlening bij slachtoffers en daders bespreekbaar worden gemaakt. Immers, zonder probleem- en normbesef valt de eigen kracht niet te mobiliseren en kan het uiteindelijke doel , het doorbreken van de geweldsspiraal , niet worden gerealiseerd.

De omgeving – Familie, vrienden, kennissen en buren kunnen een belangrijke rol spelen ten opzichte van slachtoffers en daders. Door normbevestiging, door emotionele steun, door mantelzorgtaken of anderszins.

Daarvoor is het ook nodig dat onze aanpak zich richt op bewustwording in de sociale omgeving van slachtoffers en daders voor de cruciale rol die men kan nemen en dat er op de mensen in die omgeving ook een verantwoordelijkheid rust om die rol te nemen.

De professional – Huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers, welzijnswerkers, wijkagenten en andere professionals die op buurt-, straat- en adresniveau actief zijn hebben een belangrijke verantwoordelijkheid om vroegtijdig problemen rondom huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren. Het is belangrijk dat ze daarvoor ook goed zijn toegerust.

In zoverre onze professionals ook een daadwerkelijke rol hebben in het vervolgens aanpakken van deze problematiek dienen ze te beschikken over de vaardigheden om doelgericht en met kennis van zaken te kunnen handelen. Daarvoor is het belangrijk dat ze zich expertise eigen (kunnen) maken ten aanzien van specifieke fenomenen als bijvoorbeeld ouderenmishandeling, maar ook eergerelateerd geweld en loverboy-problematiek.

De gemeente – De lokale overheid vertegenwoordigt het algemeen maatschappelijk belang en zorgt er op basis daarvan voor dat het gezinssysteem samen met zijn omgeving en de professionals kan werken aan duurzame oplossingen.

Specifiek heeft de gemeente hierbij twee verantwoordelijkheden. Ten eerste door het organiseren van de ketensamenwerking tussen de professionals die nodig is om huiselijk geweld en kindermishandeling effectief te kunnen aanpakken. De inzet hierbij is:

1. Zoveel mogelijk “aan de voorkant” van het probleem te acteren, om tijdig erger te voorkomen.
2. Een sluitende keten preventie-signalering-interventie-herstel en nazorg.

In de tweede plaats heeft de lokale overheid de verantwoordelijkheid om de effectiviteit en de resultaten hiervan te (laten) monitoren.

De bovengemeentelijke samenwerking – Veel van de partners met wie gemeenten de samenwerking organiseren, zijn bovenlokaal actief. Daarom is het belangrijk om op dat schaalniveau ook afspraken te maken over samenwerking en monitoring.

De ketensamenwerking

Wij spreken over ketensamenwerking wanneer er uiteenlopende partijen nodig zijn om een doel en een daarbij horend resultaat te bereiken, en de partners daarbij volgtijdelijk samenwerken op basis van een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid voor het eindresultaat. Iedere partner zorgt er daarbij voor dat zijn eigen expertise en inbreng daadwerkelijk bijdraagt aan een gemeenschappelijk geformuleerd doel en een gezamenlijk vast te stellen resultaat.

De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling staat of valt met ketensamenwerking. We willen in deze context benadrukken dat de partners bij deze samenwerking niet alleen de gemeente en de instellingen en hun professionals zijn, maar dat ook het gezinssysteem en zijn omgeving onderdeel uitmaken van de keten. We willen immers de eigen kracht en de eigen verantwoordelijkheid centraal stellen.

De ketensamenwerking bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling rust op vier pijlers:

1. Preventie.
2. Signalering.
3. Interventie.
4. Herstel & nazorg.

Voor een goede ketensamenwerking vinden we het belangrijk om per pijler de belangrijkste aandachtspunten vast te leggen.

Preventie – Hierbij zijn kennis en expertise, voorlichting en de focus op risicofactoren de belangrijkste succesfactoren.

Signalering – Hiervoor is het nodig om te werken met een meldcode. Verder moet de vroegsignalering op orde zijn – niet alleen op het niveau van het individu, maar ook ten aanzien van doelgroepen die risico’s lopen en ook op gebiedsniveau. Het is belangrijk om zo breed mogelijk relevante maatschappelijke partners te betrekken, dus niet alleen zorg, maar ook bijvoorbeeld sportverenigingen of het onderwijs.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Interventie – Belangrijk is dat hier de hulpvraag van de cliënt centraal staat. Andere succesfactoren zijn: ervoor zorgen dat professionals over handelingsvaardigheden beschikken, dat er een systeemgerichte aanpak wordt gevolgd en dat de samenwerking ook daadwerkelijk sluitend is.

Herstel & nazorg – Centraal staat het duurzaam doorbreken van de geweldsspiraal om zo de kans op herhaling zo klein mogelijk te houden.

Verantwoordelijkheden

Die liggen op drie niveaus:

1. **De gemeente –** De gemeentelijke overheid zorgt ervoor dat op lokaal niveau preventie, interventie, nazorg en consultatie & advies in beleid en contracten met zorgverleners geregeld zijn en dat het lokale zorgnetwerk op orde, c.q. toegerust is om die taken te kunnen uitvoeren.
   Dit houdt tevens in de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat ook voor iedereen duidelijk is wie op plaatselijk niveau wat doet in de ketensamenwerking bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.
2. **Bovengemeentelijk –** de gemeenten formuleren gezamenlijk beleid ten behoeve van een ketengerichte aanpak van huiselijk geweld, gebaseerd op de pijlers: preventie, signalering, interventie en herstel & nazorg. Die verantwoordelijkheid houdt tevens in de keten te monitoren. Verder ligt op dit niveau de verantwoordelijkheid voor de slachtofferopvang voor mensen die vanwege ernstig huiselijk geweld de thuissituatie hebben moeten verlaten en voor de specialistische ambulante hulp. Overige bovengemeentelijke verantwoordelijkheden betreffen het faciliteren van de samenwerking en de noodzakelijke bestuurlijke afstemming en regie.
3. **De zorginstellingen -** Elke organisatie zorgt op basis van het eigen maatschappelijke mandaat, c.q. de eigen kerntaak of het eigen professionele specialisme, voor een actief aandeel in de ketensamenwerking.

Deze verdeling van verantwoordelijkheden sluit naadloos aan op de kantelingsgedachte in het sociale domein. De overheid zorgt voor de randvoorwaarden, het maatschappelijke veld – instellingen en zorgverleners – nemen verantwoordelijkheid voor de taakuitvoering en de kwaliteit en effectiviteit daarvan.

We verwachten daarbij vanuit dat veld een proactieve houding om problemen snel en laagdrempelig op te lossen en de bereidheid om hierover actief verantwoording af te leggen. Met deze verdeling van verantwoordelijkheden bouwen we tevens een goed systeem van *checks and balances* waarmee we, indien nodig, in gezamenlijkheid tijdig kunnen bijsturen.

Beleid en uitvoering

Onze visie sluit aan op de uitgangspunten van de *Regionale Agenda en Regiovisie OGGz 2013 – 2017*. Ten aanzien van preventie en signalering zal er nog aanvullend beleid nodig zijn. Ons streven is om daarin zoveel mogelijk gezamenlijk op te trekken. Tevens zal er een gezamenlijk uitvoeringsplan nodig zijn, waarbij we overigens wel ruimte willen bieden aan eigen accenten in de subregio's Rijk van Nijmegen en Rivierenland.

Los van nog uit te werken aanvullend beleid en het op te stellen uitvoeringsplan zijn in de uitvoering al wel keuzes vastgelegd in:

1. Het Functioneel Programma van Eisen voor het Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK), d.d. 31 maart 2014.
2. Het Handelingsprotocol voor het Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK), d.d. 4 juni 2014.

Na bespreking van dit visiedocument in de portefeuillehoudersoverleggen van de regio's Rijk van Nijmegen en Rivierenland zullen de aangesloten Colleges van Burgemeester en Wethouders in de aangesloten gemeenten deze visie vóór 1 juli 2015 door de gemeenteraden laten vaststellen.

Tot slot

Een visie roept – terecht! – veel verwachtingen op. Zeker als we die visie ook koppelen aan duidelijke maatschappelijke normen: mensen moeten vrij kunnen zijn van afhankelijkheden waarvoor ze niet gekozen hebben, mensen hebben het recht op basisveiligheid – normen die ook hun grondslag vinden in onze democratische rechtsstaat.

Maar tegelijkertijd weten we ook dat de samenleving minder maakbaar is dan we soms zouden wensen. Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn veelal uitingsvormen van buitengewoon complexe problematiek bij mensen die, vaak over generaties heen, een verleden hebben dat hen gevormd heeft – of wellicht beter gezegd: misvormd heeft. Gaat een visie ons helpen om dit allemaal op te lossen?

De vraag stellen is hem beantwoorden. Nee – helaas zullen we, ondanks al onze inspanningen, ook in de komende jaren tegen mensonterende toestanden blijven aanlopen; zaken die, hoe schokkend ook, onder onze radar gebleven zijn of die we uiteindelijk toch niet hebben kunnen oplossen. Dat doet overigens niets af aan de integriteit en relevantie van onze visie. Die helpt ons immers om telkens weer expliciet te maken wat we in onze samenleving niet aanvaardbaar vinden. En door dat steeds opnieuw uit te dragen, leveren we uiteindelijk een duurzame bijdrage aan het handhaven van de normen en de waarden op basis waarvan we huiselijk geweld en kindermishandeling buiten onze maatschappelijke orde plaatsen. Bij alle onmacht waar we de komende jaren tegenaan zullen lopen, onderstreept dat de macht die we in laatste instantie wel hebben en waarvan het de moeite waard is om die te blijven onderstrepen.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

10 juni 2015 / 77/2015

Onderwerp

Stimuleringsprogramma “Gezond in de Stad”

Programma

Zorg & Welzijn

Portefeuillehouder

B. Frings

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

19 mei 2015

Samenvatting

“Gezond in de stad” is het stimuleringsprogramma vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bedoeld om gemeenten extra te ondersteunen bij de lokale aanpak van gezondheidsachterstanden. De gemeente Nijmegen heeft zich aangemeld voor dit programma. Voor de gemeente Nijmegen is er in 2014 € 165.069 beschikbaar en in de jaren 2015 tot en met 2017 is er jaarlijks € 318.069 beschikbaar. Dit past goed binnen ons gezondheidsbeleid 2013-2016 “Samen gezond verder”, waar wij ons onder anderen inzetten op het bevorderen van een gezonde leefstijl, het tegengaan van overgewicht en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Dit doen wij in samenwerking met GGD en NIM. Met dit voorstel vragen wij uw Raad om de meerjarige subsidie aan GGD en NIM te verlenen voor de uitvoering van doelstellingen, zoals deze geformuleerd zijn in het projectplan “Gezond in de Stad: Integrale aanpak gezondheidsachterstanden in de gemeente Nijmegen”.

Voorstel om te besluiten

1. Een budgetsubsidie te verlenen aan GGD van € 166.060 voor 2015 en € 169.480 voor 2016 en 2017 voor de uitvoering van het plan “Gezond in de stad”.
2. Een budgetsubsidie te verlenen aan NIM van € 23.940 voor 2015 en € 20.520 voor 2016 en 2017 voor de uitvoering van het plan “Gezond in de stad”.
3. De subsidies te dekken uit het programma Zorg en Welzijn, product Publieke Gezondheid.
4. De subsidie voor 2016 en 2017 te verlenen onder voorbehoud van de vaststelling van de Stadsbegroting 2016-2019 en 2017-2020 door de raad.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

1 Inleiding

"Gezond in de stad" (afgekort GIDS) is het stimuleringsprogramma vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om gemeenten extra te ondersteunen bij de lokale aanpak van gezondheidsachterstanden. De gemeente Nijmegen heeft zich aangemeld voor dit programma. Voor de gemeente Nijmegen is er in 2014 € 165.069 beschikbaar en in de jaren 2015 tot en met 2017 is er jaarlijks € 318.069 beschikbaar. Het budget voor 2014 is overgeheveld naar de jaren 2015 en 2016. Dit past goed binnen ons gezondheidsbeleid 2013-2016 "Samen gezond verder" waar wij ons onder anderen inzetten op het bevorderen van een gezonde leefstijl, het tegengaan van overgewicht, verminderen van alcoholgebruik onder jongeren, het versterken mentale gezondheid met als uiteindelijke doel het verkleinen van gezondheidsverschillen.
Het Nijmeegse gezondheidsbeleid gaat uit van een integrale aanpak op alle prioriteiten die in het beleid gesteld zijn. Dit doen wij onder anderen in nauwe samenwerking met de GGD en NIM.

Naast het reguliere werk van de GGD zoals de jeugdgezondheidszorg en gezonde school zetten wij nadrukkelijk in op wijkgerichte aanpak via de inzet van gezondheidsmakelaars (via de GGD, Interlokaal en Sportservice Nijmegen). Gezondheidsmakelaars werken samen met diverse partijen in de wijk (school, huisartsen, sociaal wijkteam, SWON, sportorganisatie, etc) om gezonde leefstijl te bevorderen en een gezonde leefomgeving te realiseren. Zo zijn er specifieke beweegprogramma's voor kinderen en volwassen met overgewicht, maar ook laagdrempelige beweeg, ontmoet en kook activiteiten in de buurt georganiseerd.

Ook vanuit Sportservice Nijmegen is aandacht voor sportstimulering in de wijk en op school via Gezonde school XL en meer bewegen voor kwetsbare groepen zoals ouderen en mensen met een beperking. Via het programma gezond ouder worden wordt samen met de bewoners ingezet op zo lang mogelijk vitaal en actief te blijven in eigen omgeving. Samen met het Sociaal Wijkteam werkt Indigo aan versterken van de mentale gezondheid, weerbaarheid en ondersteuning mantelzorgers van psychische/ psychiatrische patiënten.
In diverse onderdelen is zorgverzekeraar VGZ partner bij deze uitvoering van beleid o.a als het gaat om beweegprogramma's voor kinderen en volwassen, valpreventie, de inzet van de wijkverpleegkundige in het Sociaal Wijkteam, de inzet van Praktijkondersteuner GGZ en de ouderenmodule binnen de huisartsenpraktijk.
Daarbij is de inzet van het beleid met name gericht op de wijken waar mensen wonen met gezondheidsachterstanden zoals Lindenholt, Dukenburg, Hatert, Neerbosch-Oost, Nijmegen-West en Nijmegen-Midden. Als het gaat om jeugd en ouderen zijn er ook diverse activiteiten in Nijmegen- Noord. In Oost ontstaan ook steeds meer activiteiten als het gaat om ouderen.
GIDS gelden worden gebruikt voor de continuering en versterking van dit beleid. Dit voorstel gaat over het inzet van GIDS gelden.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Vaststelling van meerjaren subsidies is de bevoegdheid van uw Raad. Hetzelfde geldt voor van vaststelling van een begrotingswijziging op het programmaniveau.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

1.2 Relatie met programma

Het programma Gezond in de Stad valt onder het programma Zorg en Welzijn, Product Publieke Gezondheid. Naast raakvlakken binnen het programma Zorg en Welzijn, met andere jeugdbeleid en de WMO, heeft de uitvoering ook raakvlakken met diverse andere programma's, zoals het programma Onderwijs, programma Sport en Accommodaties en het programma Duurzaamheid.

2 Doelstelling

Met dit voorstel wordt uitwerking gegeven aan het programma "Gezond in de Stad". Door dit voorstel wordt gezondheidsbeleid versterkt op het bevorderen van een gezonde leefstijl, het tegengaan van overgewicht, verminderen van alcoholgebruik onder jongeren, het versterken mentale gezondheid met als uiteindelijke doel het verkleinen van gezondheidsverschillen.

3 Argumenten

Met het projectplan "Gezond in de Stad: Integrale aanpak gezondheidsachterstanden in de gemeente Nijmegen" willen wij door in te zetten op de vier onderwerpen, namelijk Gezonde Start, Gezonde Jeugd, Gezondheidsvaardigheden en Gezonde Beweging, het gezondheidsbeleid versterken. Binnen Gezonde Start en Gezondheidsvaardigheden werken wij samen met GGD en NIM. Zij geven de uitvoering aan het plan.

1. Gezonde Start

Vanaf het moment dat een vrouw zwanger wilt worden is het belangrijk om een gezondere levensstijl aan te nemen. Een ongezonde zwangerschap kan schadelijke gevolgen hebben voor de gezondheid van de baby, wat ook kan doorwerken in zijn volwassen leven. Kinderen met een minder goede of slechte start hebben meer kans op problemen op het terrein van groei, gezondheid en ontwikkeling in hun latere leven. Daarom is het belangrijk dat zo veel mogelijk kinderen een gezonde start krijgen. GGD heeft samen met input van partijen in het veld (oa JGZ, Gezondheidsmakelaars, verpleegkundige, verloskundigen, Gezonde schooladviseurs en team Seksuele gezondheid) een plan opgesteld om de gezonde start te bevorderen.
Gezonde start omvat beleid, interventieprogramma's en professioneel handelen dat bijdraagt aan het verminderen van duurzame gezondheidsrisico's en het versterken van lichamelijke en emotionele weerbaarheid aan het begin van het leven van een kind, dus vóórdat iemand zwanger wordt, gedurende de zwangerschapsperiode en de eerste vier levensjaren. Dit aandachtsveld is gericht op kinderen -1 tot +4, dus op vrouwen met een kinderwens in de (nabije) toekomst (en hun partner), zwangere, (nog ongeboren) kinderen en (aanstaande) ouders en hun sociale omgeving. Er wordt ingezet op preconceptie en interconceptiezorg (door onder anderen voorlichting op de ROC's), het versterken van positief ouderschap bij kwetsbare groepen en het versterken van ketensamenwerking. Daarmee wordt niet alleen een gezonde start gegarandeerd, maar ook door in te zetten op positief ouderschap wordt er bijvoorbeeld kindermishandeling voorkomen. Dit onderdeel zal door GGD en NIM uitgevoerd worden. De totale kosten voor dit onderdeel bedragen € 80.000 per jaar.

2. Gezondheidsvaardigheden

Een op de negen Nederlanders is laaggeletterd. In Nijmegen gaat het om ongeveer een groep van 15.000 mensen. Laaggeletterden kunnen wel lezen en schrijven (soms ook met moeite), maar hebben bijvoorbeeld moeite met het begrijpen van folders en websites, het

invullen van formulieren, het afhandelen van de post en het lezen van bijsluiters van medicijnen. Deze groep patiënten heeft moeite met het begrijpen van schriftelijke informatie over hun ziekte, met de mondelinge voorlichting van hun zorgverlener en met zelfmanagement bij chronische aandoeningen. Laaggeletterden gaan vaker naar een huisarts of medisch specialist en maken minder gebruik van preventieve programma's. Aandoeningen zoals astma, diabetes, kanker, hartinfarcten en psychische problemen komen bij deze groep vaker voor. Zij maken ook minder gebruik van preventieve zorg dan mensen met meer gezondheidsvaardigheden. De gemeente Nijmegen vormt samen met verschillende publieke en private instellingen het bondgenootschap laaggeletterdheid regio Nijmegen. Dit bondgenootschap zet zich in om laaggeletterdheid in de regio te voorkomen en te verminderen. Het is belangrijk om in te zetten op verschillende onderdelen: signalering, het doorverwijzen van mensen, het vereenvoudigen van de eigen communicatie en kennisdeling met andere gezondheidsprofessionals. De laatste twee zijn erg noodzakelijk bij de huisartsen, apotheken en medisch specialisten. Dit onderdeel zal door GGD uitgevoerd worden. De totale kosten voor dit onderdeel bedragen € 80.000 per jaar.

3. Gezonde beweging
Zowel met het gezondheidsbeleid 2013-2016 als met het sportbeleid 2013-2016 zetten wij in op het voorkomen van gezondheidsproblemen en het stimuleren van een gezonde leefstijl. Met deze inzet van de gezondheidsmakelaars / buurtsportcoaches kunnen wij de aanpak versterken op die plekken waar dit nog nodig is. Het gaat om extra inzet op jeugd en overgewicht, waarbij het accent ligt op het realiseren van (stadsbreed) organiseren van bijvoorbeeld gezonde kantine op scholen, beweegprogramma's voor kinderen met overgewicht. Ook wordt er aansluiting gezocht bij het programma Groen Verbindt. Het voorstel is om de uren van de gezondheidsmakelaars uit te breiden, zodat er meer capaciteit is om in te zetten met name op het op gang brengen van een beweging in de stad om gezamenlijkheid te creëren in de aanpak van overgewicht en het belang van een gezonde leefstijl. Daarbij kan sterker worden ingezet op de communicatie, stimuleren/ ondersteunen van burgerinitiatieven en het realiseren van themabijeenkomsten. Er is voldoende beweegaanbod maar meer samenwerking tussen zorg en sport/bewegen is noodzakelijk om de juiste doelgroepen te bereiken. Er zou meer samenwerkingen kunnen zijn op het gebied van bijvoorbeeld sportverenigingen, waarbij de sportaccommodatie ook aan andere clubs wordt aangeboden, zoals bijvoorbeeld een volleybalclub die hun accommodatie aan de bewoners aanbiedt voor het organiseren van badminton. Of de fitnesscentra meer betrekken bij het organiseren van de activiteiten en het inzetten van beweegmaatjes.
Daarnaast zou ook meer aandacht kunnen zijn voor een stadsbreed thema. Zoals bijvoorbeeld wandelen, waarbij kan worden aangesloten bij het 100-jarig bestaan van de vierdaagse en is er een grote behoefte op het inzet op het overgewicht. De totale kosten voor dit onderdeel bedragen € 30.000 per jaar.

4 Klimaat
Dit voorstel heeft geen gevolgen voor het klimaat.

5 Risico's
Er zijn geen risico's verbonden aan dit voorstel.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

6 Financiën

Met dit voorstel verlenen we een budgetsubsidie van € 166.060 voor 2015 en € 169.480 voor 2016 en 2017 aan de GGD en een budgetsubsidie van € 23.940 voor 2015 en € 20.520 voor 2016 en 2017 aan de NIM. De subsidie is als volgt onder te verdelen:

Onderdeel	Instelling	Inzet	2015	2016	2017
Gezonde Start	GGD	Projectleiding, inhoudelijke ontwikkeling van de opdracht, interventies, advies	€ 56.060	€ 59.480	€ 59.480
	NIM	Projectleiding	€ 23.940	€ 20.520	€ 20.520
Gezonde Jeugd	Voorstel volgt				
Gezondheidsvaardigheden	GGD	Projectleiding, inhoudelijke ontwikkeling van de opdracht	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
Gezonde Beweging	GGD	Extra inzet Gezondheidsmakelaars	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Totaal			€ 190.000	€ 190.000	€ 190.000

De totale subsidie € 190.000 per jaar dekken we uit het programma Zorg en Welzijn, product Publieke Gezondheid (60640.S3160) waaraan de Gezond in de Stad middelen eerder zijn toegevoegd.

7 Participatie en Communicatie

Het projectplan “Gezond in de Stad is tot stand gekomen samen met diverse partners in de stad, GGD, JGZ, NIM, ROC, en in nauw overleg met collega’s vanuit andere beleidsvelden. De uitvoerende organisatie worden via een beschikking op de hoogte gesteld over het besluit. Bij de uitvoering van het programma zal onder andere via het spoor Gezonde Beweging participatie en communicatie met bewoners vorm worden gegeven.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

8 Uitvoering en evaluatie

Voor de uitvoering van het programma zijn GGD Gelderland-Zuid en NIM verantwoordelijk. De uitvoering zal in nauwe samenwerking gaan met de inzet van de gezondheidsmakelaars/buurtsportcoach. Voor de uitvoering zullen met de partijen prestatieafspraken worden gemaakt.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Projectplan “Gezond in de Stad: Integrale aanpak gezondheidsachterstanden in de gemeente Nijmegen”

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Gezond in de Stad programma Nijmegen

Integrale aanpak van gezondheidsachterstanden in gemeente Nijmegen

Gemeente Nijmegen

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Inleiding

Veel mensen geven aan dat hun gezondheid het belangrijkste is dat er is, een van de essentiële voorwaarden om te kunnen doen wat je wilt doen in het leven. Ook de gemeente heeft baat bij gezonde en actieve burgers. Ze participeren meer, zijn zelfredzamer, leveren een grotere bijdrage aan de economie en leggen minder beslag op het zorgstelsel. Maar niet iedereen is even gezond. De gezondheidsverschillen tussen lager en hoger opgeleiden zijn groot en dreigen groter te worden als we daar niets aan doen. Daarom is het belangrijk dat de gemeente niet alleen inzet op behoud en verbetering van gezondheid in het algemeen, maar ook op het verbeteren van de gezondheid van burgers met een gezondheidsachterstand.
Vanuit het Rijk is extra geld beschikbaar gesteld voor de aanpak van gezondheidsachterstanden middels het stimuleringsprogramma "Gezond in de Stad". Dit stimuleringsprogramma is onderdeel van het Nationale Preventieprogramma "Alles is Gezondheid". Het programma ondersteunt één van de doelen van het Nationaal Programma Preventie, namelijk het aanpakken van sociaal economische gezondheidsverschillen (SEGV). Het programma is gericht op het versterken van de lokale aanpak van gezondheidsachterstanden en duurt vier jaar (2014-2017). De gemeente krijgt de ruimte om de aanpak zelf in te vullen en te laten aansluiten bij de lokale situatie en de decentralisaties. De achterliggende gedachte daarbij is dat juist de gemeente gezondheidsverschillen effectief kan verkleinen door een brede en duurzame aanpak in de buurt of wijk, samen met lokale partijen en met een actieve rol voor de burgers zelf. De gemeente Nijmegen heeft zich aangemeld voor dit programma.

Gezondheidsverschillen in Nijmegen

Ook de gemeente Nijmegen kent grote verschillen in gezondheid bij haar inwoners, waardoor een versterking van de aanpak nodig is. Het voorliggende plan is samen opgesteld met diverse lokale partijen. Hierdoor zorgt dit plan voor een impuls en aansluiting bij de lokale situatie, de Nijmeegse behoeften en de wijze waarop we de nieuwe wmo en Jeugdhulp in Nijmegen vormgeven. Bovendien zorgt zo'n plan voor draagvlak voor de voorgestelde activiteiten, wat de kans op succesvolle uitvoering vergroot.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Gezondheidssituaties zijn niet gelijk verdeeld: vrouwen in achterstandswijken en hun kinderen lopen een groter risico op sterfte en ziekte rond en kort na de geboorte, met gevolgen op latere leeftijd en in volgende generaties. Medische én niet-medische factoren, zoals leef- en omgevingsomstandigheden of psychosociale problematiek binnen kwetsbare gezinnen, spelen hierin een rol. De invloed van sociaalmaatschappelijke, en dus ook armoede gerelateerde risico's, is lange tijd onderschat, evenals de bijdrage van de stapeling van vooral ook niet-medische risico's[1]).

Ook in Nijmegen zien we gezondheidsverschillen, bijvoorbeeld in de gezondheid tussen kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau en kinderen van ouders met een hoger opleidingsniveau. Risicogroepen daarbij zijn kinderen van wie de ouders moeite hebben met rondkomen, kinderen van niet-westerse herkomst en eenoudergezinnen. Ruim een op de drie kinderen woont in een aandachtswijk. Ook tussen aandachtswijken en niet-aandachtswijken zien we verschillen in gezondheid en in factoren die de gezondheid van het kind nu of in de toekomst beïnvloeden.

Naast opleiding en inkomen worden gezondheidsachterstanden beïnvloed door biologische factoren, fysieke omgeving, sociale omgeving, leefstijl en toegankelijkheid en kwaliteit van de gezondheidszorg. Participeren heeft eveneens een grote invloed op gezondheid. We weten ook dat gezondheidsvaardigheden en het vermogen tot zelfmanagement een grote rol spelen.
Het programma Gezond in de stad is met name gericht op het aanpak van sociaal economische gezondheidsverschillen (SEGV).

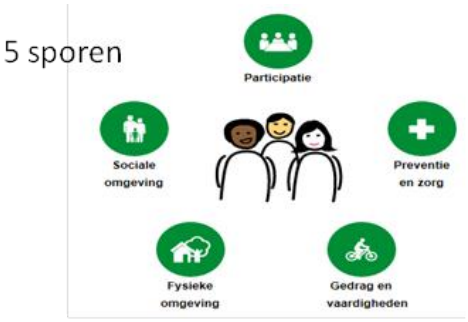
De GGD volwassen en ouderenmonitor 2012 laat zien dat lager opgeleiden (een van de indicatoren voor lage SES) significant verschillen met midden of hoog opgeleid op de volgende punten:

- Algehele gezondheid wordt als matig tot slecht ervaren
- Ernstige overgewicht
- Diabetes komt meer voor
- Chronische aandoeningen komen vaker voor
- Minder participatie als vrijwilliger
- Angst en depressie komt meer voor
- Eenzaamheid komt meer voor
- Geeft minder mantelzorg, maar het ontvangen van mantelzorg is hoger
- Overgewicht komt meer voor
- Bewegen volgens de NNGB is minder bij vooral 65+
- Hebben geen geld voor sportlidmaatschap
- Vaker last van depressies of angststoornissen
- Groente en fruit worden minder vaak gegeten
- Meer werkloosheid
- Vaker in de schulden of heeft moeite met het rondkomen
- Jongeren bewegen minder dan 7 uur per week
- Jongeren eten weinig groente en fruit
- Overgewicht bij jongeren is aan het toenemen

De gevolgen van een slechte gezondheid blijven niet beperkt tot een verminderde kwaliteit van leven en een groter beslag op gezondheidszorg. Een slechte gezondheid heeft op zichzelf weer invloed op opleiding, werk en participatie, terwijl minder opleiding, minder werk en een lagere participatie op hun beurt weer bepalend zijn voor de gezondheid. Deze wisselwerking vraagt om een aanpak die hier rekening mee houdt.

[1] Monitoring en evaluatie van het programma Healthy Pregnancy 4 All-2: een sluitende aanpak door geboortezorg en jeugd(gezondheid)zorg

Het landelijke programma Gezond in de stad gaat bij deze aanpak tegen gezondheidsachterstanden uit van 5 sporen en 8 pijlers[2] om op deze manier een integrale aanpak te realiseren.

Wat is er al? Het Nijmeegse Gezondheidsbeleid 2013-2016

Het Nijmeegse gezondheidsbeleid gaat uit van een integrale aanpak op alle prioriteiten die in het beleid gesteld zijn. Het tegengaan van gezondheidsachterstanden en het verkleinen van de gezondheidsverschillen is één van deze prioriteiten, naast tegengaan van overgewicht, verminderen van alcoholgebruik onder jongeren en versterken mentale gezondheid.

Naast het reguliere werk van de GGD zoals de jeugdgezondheidszorg en gezonde school zetten wij nadrukkelijk in op wijkgerichte aanpak via de inzet van gezondheidsmakelaars (via de GGD, Interlokaal en Sportservice Nijmegen). Gezondheidsmakelaars werken samen met diverse partijen in de wijk (school, huisartsen, sociaal wijkteam, SWON, sportorganisatie, etc) om gezonde leefstijl te bevorderen en een gezonde leefomgeving te realiseren. Zo zijn er specifieke beweegprogramma's voor kinderen en volwassen met overgewicht, maar ook laagdrempelige beweeg, ontmoet en kook activiteiten in de buurt georganiseerd.

Ook vanuit Sportservice Nijmegen is aandacht voor sportstimulering in de wijk en op school via Gezonde school XL en meer bewegen voor kwetsbare groepen zoals ouderen en mensen met een beperking. Via het programma gezond ouder worden wordt samen met de bewoners ingezet op zo lang mogelijk vitaal en actief te blijven in eigen omgeving. Samen met het Sociaal Wijkteam werkt Indigo aan versterken van de mentale gezondheid, weerbaarheid en ondersteuning mantelzorgers van psychische/ psychiatrische patiënten.
In diverse onderdelen is zorgverzekeraar VGZ partner bij deze uitvoering van beleid o.a als het gaat om beweegprogramma's voor kinderen en volwassen, valpreventie, de inzet van de wijkverpleegkundige in het Sociaal Wijkteam, de inzet van Praktijkondersteuner GGZ en de ouderenmodule binnen de huisartsenpraktijk
Daarbij is de inzet van het beleid met name gericht op de wijken waar mensen wonen met gezondheidsachterstanden zoals Lindenholt, Dukenburg, Hatert, Neerbosch-Oost, Nijmegen-West en Nijmegen-Midden. Als het gaat om jeugd en ouderen zijn er ook diverse activiteiten in Nijmegen- Noord. In Oost ontstaan ook steeds meer activiteiten als het gaat om ouderen.

[2] In de bijlage een nadere toelichting

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Wat gaan we doen?

Op basis van wat er al is in Nijmegen en wat we vanuit het gezondheidsbeleid 2013-2016 in gang hebben gezet en waar op basis van de beschikbare informatie nog inzet op nodig is / gewenst is, stellen wij voor om op de volgende 4 onderdelen gericht in te zetten.

1. Gezonde Start
2. Gezonde Jeugd
3. Gezondheidsvaardigheden
4. Gezonde beweging

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Uitvoering

1. Gezonde start en gezonde ontwikkeling in de eerste levensfase (gezond zwanger worden en gezond zwanger blijven, jeugdgezondheidszorg)

Vanaf het moment dat een vrouw zwanger wilt worden is het belangrijk om een gezondere levensstijl aan te nemen. Juist in die eerste periode is het ongeboren kind erg kwetsbaar. Een ongezonde zwangerschap kan schadelijke gevolgen hebben voor de gezondheid van de baby, wat ook kan doorwerken in zijn volwassen leven. Kinderen met een minder goede of slechte start hebben meer kans op problemen op het terrein van groei, gezondheid en ontwikkeling in hun latere leven. Daarom is het belangrijk dat zo veel mogelijk kinderen een gezonde start krijgen. Er bestaat een sociaaleconomische ongelijkheid in gezondheid tussen bevolkingsgroepen, ook in Nijmegen. Uit onderzoek door de GGD blijkt dat er grote verschillen zijn in de aanwezigheid van risicofactoren tussen bijvoorbeeld hoog en laagopgeleiden en tussen de verschillende wijken in Nijmegen. Andere risicogroepen zijn gezinnen die moeite hebben met rondkomen en eenoudergezinnen.

Wat wordt er nu al in gemeente Nijmegen gedaan?

In de afgelopen jaren is in Nijmegen intensief geïnvesteerd in het mogelijk maken van gezonde start. De inzet was gericht op voorlichting om zo een goede basis te geven, maar ook ter voorkoming van gezondheidsklachten of kindermishandeling. Daarom is ook ingezet op vroegsignalering, ketensamenwerking en ondersteuning bij opvoeding. Dit zijn de programma's van afgelopen jaren:

- JGZ consultatiebureaus, met daarnaast in de attentiewijken extra inzet in Hatert, West, Dukenburg en Lindenholt, Maatwerkaanbod VHT en Lichte hulp.
- Consortium Nijmegen bevalt goed en VSV (samenwerking tussen: GGD, Radboudumc, CWZ, Coöperatieve Verloskundigen Nijmegen eo, KZG) gaat in 2015 samen met het VSV regio Nijmegen.
- Werkgroep Vroegsignalering, afstemming en samenwerking binnen de keten;
- Werkgroep Borstvoeding; bevordering van de borstvoeding
- Werkgroep Opvoedingsondersteuning en Richtlijn Opvoedingsondersteuning, werkgroep bestaand uit Tandem, NIM en GGD, gericht op: verbeteren van de kwaliteit van het gewone opvoeden, versterking van het preventieve voorveld, meer uitgaan van de kracht van sociale netwerken en bevorderen van effectiviteit en efficiency
- Kijk op kleintjes: is het bereiken van een samenhangend preventie- en hulpverleningsaanbod voor alle kinderen tussen 0-4 jaar in alle wijken van gemeente Nijmegen. Samen met de kinderopvang, huisartsen, BJZ, Mee, Tandem en Primair onderwijs is een sluitende keten voor de 0-4 jarigen gerealiseerd en zijn er korte lijnen onderling.
- 1e inventarisatie/gesprekken om wellicht Moeders van Nijmegen te ontwikkelen
- Verwijsindex
- Project Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt, als onderdeel van het landelijke project Healthy Pregnancy 4 All, preconceptiezorg en het signalering van gezondheidsrisico's tijdens de zwangerschap.
- Mentale gezondheid en overgewicht: Sanny Smeekens (ontwikkelingspsychologe verbonden aan Behavioural Science Instituut en Academische werkplaats Jeugd) en Clemens Hosman (emeritus hoogleraar GGZ preventie) hebben hiervoor in opdracht van Academische werkplaats Publieke Gezondheid AMPHI een notitie geschreven.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Wat gaan we doen?
GGD heeft samen met input van partijen in het veld (oa JGZ, Gezondheidsmakelaars, verpleegkundige, Gezonde schooladviseurs en team Seksuele gezondheid) een plan opgesteld om een Gezonde start te bevorderen.
Ieder kind verdient een gezonde start van het leven, met zo optimaal mogelijk kansen op een goede gezondheid en ontwikkeling. Gezonde start omvat beleid, interventieprogramma's en professioneel handelen dat bijdraagt aan het verminderen van duurzame gezondheidsrisico's en het versterken van lichamelijke en emotionele weerbaarheid aan het begin van het leven van een kind, dus vóórdat iemand zwanger wordt, gedurende de zwangerschapsperiode en de eerste vier levensjaren. Dit aandachtsveld is gericht op kinderen -1 tot +4, dus op vrouwen met een kinderwens in de (nabije) toekomst (en hun partner), zwangeren, (nog ongeboren) kinderen en (aanstaande) ouders en hun sociale omgeving. Daarmee wordt niet alleen een gezonde start gegarandeerd, maar ook door in te zetten op positief ouderschap wordt er bijvoorbeeld kindermishandeling voorkomen.

In overleg met de JGZ, Gezondheidsmakelaars, verpleegkundige, Gezonde schooladviseurs en team Seksuele gezondheid zijn er volgende prioriteiten opgesteld:

1. Aanstaande zwangeren weten hoe gezond zwanger te worden door het versterken van de preconceptie en interconceptiezorg:
   - Inzetten op ROC's/Voortgezet Onderwijs en dan met name VMBO, speciaal onderwijs en praktijkonderwijs. Hierbij aansluiten op Gezonde school methode en contacten van GGD met scholen. Samen met scholen en de doelgroep kijken hoe we dit zouden kunnen versterken.
   - interconceptiezorg (kinderopvang, verloskundige/kraamzorg, JGZ) en
   - meer alertheid/inzet/verwijzing via reguliere huisartsenzorg (samen met de doelgroep).

2. Versterken positief ouderschap bij kwetsbare (aanstaande) ouders via kinderopvang en/ of bestaande interventies (bijvoorbeeld Moeders informeren Moeders, Moeders voor Nijmegen, Stevig Ouderschap, Voorzorg. Met positief ouderschap wordt bedoeld: kennis en vaardigheden over gezonde leefstijl (incl. stressreductie, opvoedingscompetenties).

3. Er vindt optimale samenwerking in de keten plaats, ook op wijkniveau. Maken van samenwerkingsafspraken tussen betrokken partijen in de wijken, zowel op inhoud als op proces: sociaal wijkteam, huisarts, 1e lijn en 2e lijn verloskunde, kraamzorg, JGZ, welzijn en gezondheidsmakelaars. De betrokken partijen maken een gedegen en gedragen werkplan per wijk om te werken aan bovenstaande doelstellingen. Dit is geen doel op zich, maar wel een middel en essentiële randvoorwaarde om de eerste 2 doelstellingen te realiseren en zal ook zo veel mogelijk vanuit reguliere middelen gefinancierd worden. De sociale wijkteams en de huisartsen zien veel en hebben veel contact met de doelgroep, we zien rondom de gezonde start dan ook een signalerende en doorverwijzende rol (naar andere relevante organisaties/professionals/interventies met behulp van een goede sociale kaart) en het geven van input/aanwijzingen over hoe we gezonde start in hun wijk nog verder kunnen versterken. We zien echter hierin nog wel een aantal bottlenecks, waardoor we inschatten dat, hoewel optimale samenwerking in de keten broodnodig is en een "vanzelfsprekende' basis moet zijn, deze samenwerking niet zomaar gerealiseerd is. Bijvoorbeeld, we zien dat de sociale wijkteams nu veel gevraagd worden, terwijl zij tegelijk nog veel dingen moeten opstarten/ontwikkelen. We willen dit programma Gezonde start graag goed met hen samen ontwikkelen en afstemmen, maar dat vergt tijd en aandacht en echt vanaf de start samen optrekken, en gezien de druk die nu op sociale wijkteams gelegd wordt is dit niet van vandaag op morgen gerealiseerd. Een andere bottleneck is de samenwerking tussen 1e en 2e lijn, waarbij de gewenste verschuiving van de overheid van 2^{e} naar 1e lijn en met organiseren van de zorg dichtbij in de wijk nog achterblijft door de bestaande financiële schotten tussen 1e en 2e lijn en bijvoorbeeld door privacy-issues en delen van gegevens van patiënten.

Deze aanpak past binnen de gestelde eisen bij de sporen:
- Preventie en zorg
- Gedrag en vaardigheden
- Sociale omgeving

Kosten

	2015	**2016**	**2017**
GGD: Projectleiding	€ 23.940,- (0,4 ft, start in juni) dit zijn de kosten voor 7 maanden	€ 20.520,- (0,2ft) dit zijn de kosten voor één jaar	€ 20.520,- (0,2ft) dit zijn de kosten voor één jaar
GGD: Vacatiegeld voor de werkgroepen, bestaand uit verpleegkundigen	€ 5.000,-	€ 5.000,-	€ 5.000,-
GGD: Onafhankelijk advies over in te zetten interventies (op basis van offerte van Clemens Hosman en Sanny Smeekens)	€ 8.000,-		
GGD: Interventies totaal: Waarvan circa dit deel wordt besteed aan: · Preconceptiezorg (uitvoer) · Versterken positief Ouderschap (in 2015 voorbereiding, in 2016 en 2017 uitvoer)	€17.000,- €5.000,- € 12.000,-	€ 30.000,- €5.000,- €25.000,-	€30.000,- €5.000,- €25.000,-
GGD: Onvoorzien	€ 2.120,-	€ 3.960,-	€ 3.960,-
NIM: Projectleiding	€ 23.940,- (0,4 ft, start in juni) dit zijn de kosten voor 7 maanden	€ 20.520,- (0,2ft) dit zijn de kosten voor één jaar	€ 20.520,- (0,2ft) dit zijn de kosten voor één jaar
Totaal:	**€ 80.000,-**	**€ 80.000,-**	**€ 80.000,-**

2. Gezonde Jeugd

De vier grote welzijnsorganisaties in Nijmegen, gezamenlijk W4 genoemd, hebben een ontwikkelopdracht gekregen op het gebied van preventief jeugdbeleid. W4 is gevraagd voor de gehele breedte van activiteiten een analyse uit te voeren van wat er op dit moment aanwezig is in de stad aan activiteiten, waarom deze activiteiten worden uitgevoerd, hoe deze in samenhang met elkaar tot een beter resultaat dienen te lijden en wat er eventueel nodig is voor verbeteringen hiervan.
De ontwikkeling in de stad en de diverse wijken in Nijmegen op het gebied van jeugd en jongeren zal vanaf 2016 (en verder) vooral gebeuren aan de hand van de keten van (talent)ontwikkeling, preventie, signalering en hulpverlening en vanuit aandacht voor culturen en leefomgevingen

(thuis, vrije tijd, straat, school/opleiding, werk) deze zichtbaar te maken en eventuele investeringen en aandachtsgebieden hieruit te destilleren.
De belangrijkste vraag die aan W4 meegegeven wordt is:
Wat is de huidige stand van zaken van de Nijmeegse jeugd in de stad en in de wijken en wat is er in 2016 nodig om de doelstellingen in de toekomst te behalen?
Daarbij wordt er getracht om ook op deze vragen een antwoord te krijgen:
- Hoe ziet de huidige situatie eruit voor de Nijmeegse jeugd? Wat is de situatie op stedelijk- en wijkniveau?
- Hoe verhouden de diverse producten uit de W4 offerte voor het gebied jeugd zich tot de huidige situatie en de diverse genoemde fasen in de keten van zorg- en hulpverlening?
- Hoe zou de toekomstige inzet eruit kunnen zien, gelet op de huidige situatie en inzet van producten, op stedelijk niveau en op wijkniveau? Welke gemotiveerde keuzes zijn te maken en uit te werken voor de inzet van de producten rondom (preventief) jeugdbeleid, zoals opvoedingsondersteuning, jongerenwerk etc.?
De doelstelling is dat er inzicht komt in de ontwikkelingsrichting van de W4 op het gebied van (preventief) jeugdbeleid, in de vorm van concrete producten en activiteiten. In de geformuleerde opdracht richting W4 is nadrukkelijk gevraagd om ook aandacht te besteden aan jongeren en gezondheid.
In de tweede kwartaal zal W4 met een voorlopige voorstel komen en eind kwartaal 3 met een meer definitieve voorstel. De verwachting is dat op het gebied van gezondheid men vanaf volgende jaar actief aan de slag kan gaan. De inschatting is dat het inzet op deze onderwerp ongeveer € 50.000 euro op jaarbasis zal bedragen.

Deze aanpak past binnen het spoor:
- Preventie en zorg
- Sociale omgeving

	2015	2016	2017
Totaal	Nog geen uitvoering	€ 50.000,-	€ 50.000,-

3. Gezondheidsvaardigheden en laaggeletterdheid

Een op de negen Nederlanders is laaggeletterd (heeft moeite met lezen en rekenen). In Nijmegen gaat het om ongeveer een groep van 15.000 mensen.

De tweejarige dochter van mevrouw Hendriks heeft al vier dagen koorts. Mevrouw gaat naar de huisarts. De huisarts legt uit dat haar dochter een oorontsteking heeft en schrijft vloeibare paracetamol voor tegen de pijn. Mevrouw Hendriks haalt het drankje op bij de apotheek. Daar wordt uitgelegd dat ze haar dochter drie keer per dag 5ml moet geven en wordt er een maatkopje meegegeven. De apotheekassistente vraagt of mevrouw nog vragen heeft. Mevrouw Hendriks weet niet welke vragen ze moet stellen en zegt dat ze alles begrijpt. Eenmaal thuis leest mevrouw de bijsluiter. Door de ingewikkelde termen en grote hoeveelheid tekst begrijpt mevrouw de informatie onvoldoende. Ze vult het maatkopje en giet de vloeistof in het pijnlijke oor van haar dochter.

Ruim 25% van de Nederlandse bevolking heeft (zeer) beperkte gezondheidsvaardigheden. Ouderen binnen deze groep hebben 1.5 tot 2 maal hogere sterftekans dan ouderen met adequate

gezondheidsvaardigheden. 5.2% van de laagst geletterde mannen hebben diabetes tegenover 1.5% van de hoogst geletterden. 6% van vrouwen onder de laagst geletterden versus 0.9% onder de hoogst geletterden hebben diabetes. 13% van alle kinderen in Nederland loopt het risico om op latere leeftijd onder de noemer 'laaggeletterd' te vallen.

Laaggeletterden kunnen wel lezen en schrijven, maar hebben bijvoorbeeld moeite met:
• het begrijpen van folders en websites
• het invullen van formulieren
• het afhandelen van de post
• het lezen van bijsluiters van medicijnen

Voor laaggeletterden is het lastig de weg te vinden binnen de huidige gezondheidszorg, zowel figuurlijk als letterlijk. Deze groep patiënten heeft moeite met het begrijpen van schriftelijke informatie over hun ziekte, met de mondelinge voorlichting van hun zorgverlener en met zelfmanagement bij chronische aandoeningen. Dit betekent dat zij over weinig gezondheidsvaardigheden beschikken. Laaggeletterden gaan vaker naar een huisarts of medisch specialist en maken minder gebruik van preventieve programma's. Aandoeningen zoals astma, diabetes, kanker, hartinfarcten en psychische problemen komen bij deze groep vaker voor. Zij maken ook minder gebruik van preventieve zorg dan mensen met meer gezondheidsvaardigheden.

Mensen met weinig gezondheidsvaardigheden hebben vaker een laag inkomen, laag opleidingsniveau of een lage sociale status dan mensen met een meer gezondheidsvaardigheden. Een opleiding kan kennis over gezondheid en ziekte vergroten, maar kan ook bijdragen aan de ontwikkeling van vaardigheden om informatie te kunnen ontsluiten.

De 'gezondheidsvaardigheden' zijn vaardigheden om adequaat met informatie over gezondheid, ziekte en zorg om te gaan. Dit zijn de vaardigheden om gezondheidsinformatie ook kritisch te analyseren en deze te gebruiken om meer controle uit te oefenen over het eigen leven en hebben directe gevolg op zelfredzaamheid.
• Mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden hebben vaak moeite met het begrijpen van informatie van hun zorgverlener en met het vinden van hun weg in de zorg, met als gevolg een hogere morbiditeit en sterfte.
• Gezondheidsvaardigheden omvatten meer dan alleen geletterdheid. Nederland telt ongeveer anderhalf miljoen laag- en ongeletterden, van wie twee derde van autochtone afkomst. De groep met beperkte gezondheidsvaardigheden is nog groter.
• Zorgverleners, onder wie artsen, moeten beperkte gezondheidsvaardigheden herkennen om er adequaat op te kunnen inspelen, bijvoorbeeld door het doseren van informatie, het toetsen van begrip, ondersteuning van de communicatie met visuele middelen, en een langere consulttijd.
• Hierdoor zullen klinische uitkomsten naar verwachting verbeteren, maar onderzoek naar de effectiviteit van dergelijke maatregelen is noodzakelijk.

De winst die te behalen is:
- Winst doordat patiënten beter omgaan met zowel ziekte als gezondheid. Patiënten kunnen informatie over de behandeling van hun gezondheidsklachten beter beoordelen. Ook kunnen zij informatie over een gezonde leefstijl beter begrijpen en toepassen.
- Winst doordat patiënten beter kunnen communiceren met hun zorgverlener. Investeren in gezondheidsvaardigheden zorgt voor verhoging van kennis, actievere communicatie en minder schaamte. Hierdoor verbetert de interactie tussen zorgverlener en patiënt.
- Winst door betere toegang en beperkter gebruik van de gezondheidszorg. Het verbeteren van gezondheidsvaardigheden zorgt ervoor dat laaggeletterden beter begrijpen bij welk soort zorgverlener ze met hun gezondheidsvraag terecht kunnen.

De gemeente Nijmegen vormt samen met verschillende publieke en private instellingen het bondgenootschap laaggeletterdheid regio Nijmegen. Dit bondgenootschap zet zich in om laaggeletterdheid in de regio te voorkomen en te verminderen. Een lastige taak omdat op

laaggeletterdheid een groot taboe rust: laaggeletterden schamen zich, denken dat zij de enige zijn, denken dat ze niet geholpen kunnen worden en zijn vaak huiverig voor cursus of scholing. GGD heeft zich ook tot de bondgenootschap aangesloten en is van plan om het onderwerp gedegen op te pakken. GGD heeft natuurlijke verbanden met de plekken waar laaggeletterden gesignaleerd kunnen worden, zoals consultatiebureaus, huisartsen, enz.
Het is belangrijk om in te zetten op verschillende onderdelen: signalering, het doorverwijzen van mensen, het vereenvoudigen van de eigen communicatie en kennisdeling met andere gezondheidsprofessionals. De laatste twee zijn met name noodzakelijk bij de huisartsen en apotheken.
Het voorstel is om een continuering van het binnen de gemeente ontwikkelde aanpak en verbreding van deze aanpak door extra inzet op de gezondheidszorg. Dit kan in de vorm van een projectleider die de betrokken partijen in Nijmegen aan elkaar gaat verbinden, GGD, ziekenhuizen, huisartspraktijken, apotheken, fysiotherapie, etc.
De projectleider moet goed in het onderwerp van laaggeletterdheid zitten. Hij/zij moet goed zicht hebben op wat er al beschikbaar is en goed de doelgroep kennen.

Daarnaast is het belangrijk om een goede inbedding binnen de GGD te waarborgen. Hiervoor wordt een bedrag beschikbaar gesteld van € 6.000,-.

Deze aanpak zet in op de sporen:
- Gedrag en vaardigheden
- Participatie

	2015	2016	2017
GGD	**€ 80.000,-**	**€ 80.000,-**	**€ 80.000,-**

4. Gezond beweging

Zowel met het gezondheidsbeleid 2013-2016 als met het sportbeleid 2013-2016 zetten wij in op het voorkomen van gezondheidsproblemen en het stimuleren van een gezonde leefstijl. Met deze inzet van de gezondheidsmakelaars / buurtsportcoaches kunnen wij de aanpak versterken op die plekken waar nog dit nodig is. Het gaat om extra inzet op jeugd en overgewicht, waarbij het accent ligt op het realiseren van (stadsbreed) organiseren van bijvoorbeeld gezonde kantine op scholen, beweegprogramma's voor kinderen met overgewicht. Via de Het Interlokaal is daarbij specifieke expertise beschikbaar voor het bereiken van en stimuleren van allochtonen om te werken aan een gezondere leefstijl. Deze expertise is ook inzetbaar in de andere wijken waar gezondheidsmakelaars werken.
De gezondheidsmakelaars / buurtsportcoaches worden ingezet op onderdelen waar nog witte vlekken zijn in de aanpak van gezonde leefstijl / bewegen en tegengaan van overgewicht en gezondheidsverschillen.

De gezondheidsmakelaars en buurtsportcoaches zorgen voor de verbinding tussen welzijn, zorg en het 'reguliere' sport en beweegaanbod in de buurt. Door het maken van nieuwe combinaties en dwarsverbanden tussen organisaties en financiële stromen, wordt optimaal ingezet op het stimuleren van gezonde leefstijl en het verminderen van gezondheidsverschillen.

Voor het stimuleren van meer bewegen voor ouderen en chronische zieken, wordt samengewerkt met activiteiten en het netwerk Sport en Bewegen Plus van Sportservice.

Werkzaamheden van de gezondheidsmakelaar zijn:
• het koppelen van de vraag van burgers aan het aanbod van gemeenten (beleid en wijkgerelateerde voorzieningen);
• het brengen van sectoren en partijen bij elkaar om het aanbod klantvriendelijker te maken;
• het promoten bij burgers het gebruik van het gezondheidsaanbod;

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

• het aanbieden van en verwijzen naar preventieve interventies bij een huisartsenpraktijk;
• het opzetten en versterken van intersectorale werkgroepen;
• het opnemen van gezondheid in wijkactieplannen.

Nijmegen heeft 5 gezondheidsmakelaars in de volgende wijken:
- Dukenburg (de wijken Aldenhof, Meijhorst, Tolhuis, Zwanenveld en Malvert)
- Hatert (in het verlengde daarvan soms ook delen van Grootstal)
- Kolpingbuurt
- Lindenholt (de wijken Zellersacker, Voorsten- en Gildekamp en Leuvensbroek)
- Neerbosch Oost
- Oud West (de wijken Waterkwartier, Heseveld, Wolfskuil)
- Willemskwartier

Concrete voorbeelden van projecten:
- Stoppen met Roken in Hatert: naar de vraag vanuit huisartsenpraktijken om aansluiting bij stoppen met roken programma's heeft de gezondheidsmakelaar samen met een aantal partijen in de wijk een integrale aanpak stopen met roken opgezet. Hierin stond centraal: samenwerking en afstemming bij werving, bij een sluitend aanbod en bij een goede follow.
- Vallen verleden tijd in Hatert: aansluiting bij de cursus 'vallen verleden tijd' van Fysiotherapie Hatert. Er werd een werkgroepje 'integrale valpreventie' opgericht waardoor een keten gevormd kon worden. Sportservice Nijmegen (algemene aandacht voor bewegen), de wijkverpleegkundigen (signaleren, doorverwijzen, screening van d e thuissituatie) de huisartsen, apotheek (medicijnen met ene gele sticker) en woningcorporatie (thuissituatie) en de ergotherapeut (rollatorcontrole!) werken nu samen in het terugdringen van valrisico.
- Werkgroep Plussers en bewegen Dukenburg: burgerinitiatief van een wijkbewoner van Dukenburg in het kader van 'Dromen over Dukenburg'. De vraag was om een overzicht te maken van beschikbare seniorensport in de wijk. Inmiddels is een actueel overzicht, in de vorm van een boekje huis-aan-huis bezorgd bij alle 60-plussers in Dukenburg. Verder zijn er sportmaatjes gevormd om de drempel om aan sport deel te nemen te verlagen.
- Burendag Lindenholt: er is een burendag georganiseerd zodat de buren elkaar beter leren kennen en daarmee sneller bij elkaar durven aan te kloppen voor hulp. Uiteindelijk werd er op 6 locaties in Lindenholt voor in totaal zo'n 75 wijkbewoners koffie geschonken.

Het is de taak van de gezondheidsmakelaar om in het veld, afstemming te realiseren tussen de vraag van de bewoners en het aanbod van de organisaties op het gebied van gezondheid. Enerzijds signaleert de gezondheidsmakelaar gezondheidsproblemen in de wijk en verheldert de vraag van bewoners. Anderzijds heeft de gezondheidsmakelaar het aanbod op het gebied van gezondheid inzichtelijk en zorgt dat het aanbod onder de organisaties (sector overstijgend) bekend is.

Op het moment gebeurt er al veel, maar de capaciteit is beperkt en er zijn nog belangrijke aandachtspunten zoals :
- het bereiken van allochtonen
- het hardnekkig probleem van overgewicht waardoor blijvend onder de aandacht brengen van preventie en vertaling naar collectieve activiteiten nodig is.
- een groeiende groep van mensen (o.a. chronisch zieken) die niet (makkelijk) gebruik kan maken van het regulier sportaanbod, maar waar wel behoefte een noodzaak is aan bewegen
- samenwerking en op gang brengen van een beweging op het gebied van overgewicht tussen partijen in het veld die met het onderwerp bezig zijn

Het voorstel is om de uren van de gezondheidsmakelaars uit te breiden, zodat er meer capaciteit is om in te zetten met name op het op gang brengen van een beweging in de stad om gezamenlijkheid te creëren in de aanpak van overgewicht en het belang van een gezonde leefstijl. In Nijmegen zijn er al veel partijen met het onderwerp bezig. Echter om daar meer structuur aan te kunnen geven is het belangrijk dat iemand zich actief bezig houdt met het verbinden van

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

partijen aan elkaar, met het organiseren van bijeenkomsten en informatieoverdracht. Daarnaast zal aansluiting gezocht worden bij het programma Groen Verbindt. Ook deze taak zou de gezondheidsmakelaar op zich kunnen nemen.
Daarbij kan sterker worden ingezet op de communicatie, stimuleren/ ondersteunen van burgerinitiatieven en het realiseren van themabijeenkomsten. Er is voldoende beweegaanbod maar meer samenwerking tussen zorg en sport/bewegen is noodzakelijk om de juiste doelgroepen te bereiken. Er zou meer samenwerkingen kunnen zijn op het gebied van bijvoorbeeld sportverenigingen, waarbij de sportaccommodatie ook aan andere clubs wordt aangeboden, zoals bijvoorbeeld een volleybalclub die hun accommodatie aan de bewoners aanbiedt voor het organiseren van badminton. Of de fitnesscentra meer betrekken bij het organiseren van de activiteiten en het inzetten van beweegmaatjes.
Daarnaast zou ook meer aandacht kunnen zijn voor een stadsbreed thema. Zoals bijvoorbeeld wandelen, waarbij kan worden aangesloten bij het 100-jarig bestaan van de vierdaagse.is een grote behoefte op het inzet op het overgewicht.

Deze aanpak zet in op de sporen:
- Fysieke omgeving
- Sociale omgeving
- Gedrag en vaardigheden

	2015	2016	2017
GGD	**€ 30.000**	**€ 30.000**	**€ 30.000**

2 Begroting

Voor de gemeente Nijmegen is er in 2014 € 165.069, in 2015 tot en met 2017 is er jaarlijks € 318.069 beschikbaar. Het budget voor 2014 is overgeheveld naar de jaren 2015 en 2016.

Actie	**2015**	**2016**	**2017**
Gezonde start	€ 80.000	€ 80.000,-	€ 80.000,-
Gezonde Jeugd[3]	€ 0,-	€ 50.000,-	€ 50.000,-
Gezondheidsvaardigheden	€ 80.000,-	€ 80.000,-	€ 80.000,-
Gezonde Beweging	€ 30.000,-	€ 30.000,-	€ 30.000,-
Totaal	**€ 190.000,-**	**€ 240.000,-**	**€ 240.000,-**

[3] Deze bedragen zijn een inschatting.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Bijlage

Integrale aanpak; wat is dat?
In Nederland zijn veel gemeenten goed op weg in de aanpak van gezondheidsachterstanden. Vaak wordt echter ingezet op slechts één of twee sporen; een brede samenhangende aanpak blijkt nog moeilijk van de grond te komen. De (internationale) ervaring leert juist dat een integrale aanpak die zich richt op een gezonde leefstijl, gezonde fysieke en sociale omgeving, goede en toegankelijke zorg en participatie nodig is om duurzaam effect te sorteren. Op deze vijf 'sporen' kan op lokaal niveau het verschil worden gemaakt. Uit nationale en internationale studies, programma's en ervaringen blijkt dat daarbij acht pijlers de aanpak effectiever maken.

De aanpak: vijf sporen, acht pijlers

Vijf sporen
- Gezond gedrag en gezondheidsvaardigheden. Het is belangrijk dat burgers zich bewust zijn van de mogelijkheden om hun eigen gezondheid te behouden of te verbeteren. Daarvoor zijn kennis en vaardigheden omtrent gezond gedrag en een evenwichtige leefstijl nodig.
- Participatie. Actief meedoen in de samenleving maakt mensen gezond. Dat kan door betaald of vrijwilligerswerk, het volgen van een opleiding of anderszins. Participatie en gezondheid beïnvloeden elkaar over en weer.
- Gezonde fysieke omgeving. Een gezonde fysieke omgeving draagt bij aan gezond gedrag. Het gaat bijvoorbeeld om een goed binnenmilieu in woningen en scholen, een schone en veilige buitenruimte – liefst met veel groen – en verschillende mogelijkheden om te sporten.
- Gezonde sociale omgeving. Het sociale netwerk heeft veel invloed op het eigen gedrag, gevoel van veiligheid en gezondheid. Steun en bijval vanuit de omgeving kunnen mensen net dat extra zetje geven dat soms nodig is.
- Goede preventie en zorg. Goede en laagdrempelige zorg in de buurt met aandacht voor preventie is een randvoorwaarde voor gezondheid. Daarbij is de samenwerking tussen zorg- en welzijnsaanbieders in de wijk en tussen gemeenten en zorgverzekeraars van belang.

Acht pijlers
- Burgers zijn hoofdrolspelers. Betrek de burgers binnen de gemeenten en wijken, ga met ze in gesprek over wat zij belangrijk vinden en versterk hun eigen rol en initiatieven.
- Differentiatie is essentieel. Dé burger, dé wijk en dé gemeente bestaan niet. Vermijd het 'one size fits all'-denken en laat interventies altijd aansluiten bij de eigen gemeente, wijken en burgers. Denk ook aan de verschillende levensfasen waarin mensen zitten, zoals jongeren, gezinnen of ouderen.
- Bestuurlijke betrokkenheid. Eigenaarschap is een doorslaggevende succesfactor. Draagvlak bij lokale bestuurders is voorwaarde voor een succesvolle aanpak en borging in regulier beleid.
- Proces is even belangrijk als inhoud. Creëer een procesmatige aanpak en benut de energie en motivatie van mensen. Laat 'best persons' de kar trekken . Versterk de vaardigheden van de mensen die het moeten doen: burgers, vrijwilligers en professionals.
- Synergie circuits. Laat de werelden van preventie en zorg, eerste lijn en sociale wijkteams, werk en inkomen, ruimtelijke ordening, onderwijs, sport en bewegen elkaar versterken. Hetzelfde geldt voor de formele en informele netwerken in de wijken.
- Publiek en privaat. Vanuit de JOGG-aanpak is bekend dat de samenwerking tussen publieke en private partijen veel oplevert. Breng op lokaal niveau zorgprofessionals, scholen, sportverenigingen, bedrijven, winkeliers en vrijwilligersorganisaties met elkaar in contact. Ze hebben elkaar veel te bieden.
- Sociale marketing op alle niveaus. De manier waarop de boodschap wordt gebracht, kan diezelfde boodschap versterken. Gebruik de principes van sociale marketing, zowel op strategisch-bestuurlijk niveau als richting zorgprofessionals en burgers.
- Monitoren voortgang en resultaten. Formuleer heldere doelen en zet consistente acties in. Zo zijn de voortgang en resultaten goed te monitoren. Probeer de kosteneffectiviteit in kaart te brengen met MKBA's: Maatschappelijke Kosten en Baten Analyses.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Aanzet tot een programma Gezonde Start
in gemeente Nijmegen

auteurs	Gerdine Fransen, Goke Zijlmans, Margreet de Ruiter, Anja Ton, Meta Moerman, Gerard Molleman en Hannelore Hoogeveen	**ons kenmerk**	GGD/N/GL/1255/GF/ns
		versie	
		status	def
		bestandsnaam	1500410 GF notitie gezonde start DEF.docx
uitgave	GGD Gelderland-Zuid		
datum	10 april 2015		
afdelingen	Gezond Leven en Jeugdgezondheidzorg		

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **2**
1 Aanleiding en algemene doelstelling **3**
1.1 Wat is een gezonde start? 3
1.2 Waarom inzetten op een gezonde start? 3
1.3 Hoofddoelstelling 4
2 Wat wordt er nu al in gemeente Nijmegen gedaan? **5**
2.1 Netwerken 5
2.1.1. Ketenzorg en vroegsignalering 5
2.1.2. Consortium Nijmegen bevalt goed en VSV 5
2.1.2. Werkgroep Borstvoeding 5
2.1.3. Werkgroep Opvoedingsondersteuning 6
2.2 Bestaande projecten 6
2.2.1. Kijk op Kleintjes 6
2.2.2. Project Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt 6
2.2.3. Mentale gezondheid en overgewicht 7
3 Kader voor een programma "Gezonde start" **8**
3.1 De uitgangspunten voor het programma 8
3.2 Partners 8
4 Prioriteiten en de uitwerking ervan **9**
5 Hoe zetten we GIDS gelden in voor Gezonde start? **11**
5.1 Doelstellingen 11
5.2 De te realiseren mijlpalen op korte termijn: 12
5.3 Fasering 13
5.4 Organisatie 13
Bijlage1: Tabel 1. Kindermonitor 2013: Ouders van kinderen in Nijmegen **15**
Bijlage 2: Cijfers borstvoeding gemeente Nijmegen **17**
Bijlage 3: Het Balansmodel **18**

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

1 Aanleiding en algemene doelstelling

Met het landelijke "Stimuleringsprogramma lokale aanpak gezondheidsachterstanden: Gezond in…" is er voor Nijmegen in 2015 en verder geld beschikbaar voor een integrale aanpak van gezondheidsachterstanden. Gemeente Nijmegen wil een deel van deze middelen (80.000 euro voor 2015) gaan inzetten ten behoeve van het verminderen van gezondheidsachterstanden rondom een gezonde start. Wat het budget zal zijn voor 2016, 2017 en 2018 is nu nog niet bekend.

De opdracht van de gemeente aan de partijen in Nijmegen is om een programma voor "gezonde start" te ontwikkelen dat aansluit bij de activiteiten die nu al lopen in Nijmegen zoals het gezondheidsbeleid, het WMO-beleid, het afgesloten convenant met zorgverzekeraar VGZ, alle partijen binnen het Netwerk Nijmegen Op Een Lijn en het verloskundig samenwerkingsverband (VSV; gefuseerd met het Consortium Nijmegen Bevalt Goed). In hoofdstuk 2 schetsen we wat er in Nijmegen al specifiek gedaan wordt rondom gezonde start.

Het doel van dit document is het schetsen van hoe we kunnen komen tot dit programma. Dit programma moet starten met een gezamenlijk, integraal plan van aanpak ter verbetering van de gezonde start van kinderen in Nijmegen. Een plan dat:

- Gedragen, ondersteund en samen uitgevoerd wordt door alle belangrijke stakeholders
- Aansluit bij wat we nu al doen in Nijmegen
- En daarop verder gaat, de huidige aanpak verder wil verbeteren (aanvullen/verdiepen/verbreden/verankeren/samenhang verbeteren)
- In koppeling met de transities en de mogelijkheden die de gemeente heeft om preventiever te werken en een gezonde start verder te bevorderen cq gezondheidsverschillen rondom gezonde start te verkleinen.

1.1 Wat is een gezonde start?

Gezonde start verwijst in deze notitie naar beleid, interventieprogramma's en professioneel handelen dat bijdraagt aan het verminderen van duurzame gezondheidsrisico's en het versterken van lichamelijke en emotionele weerbaarheid aan het begin van het leven van een kind. Gezonde start richt zich op kinderen -1 tot +4, dus op vrouwen met een kinderwens in de (nabije) toekomst (en hun partner), zwangeren, (nog ongeboren) kinderen en (aanstaande) ouders en hun sociale omgeving.

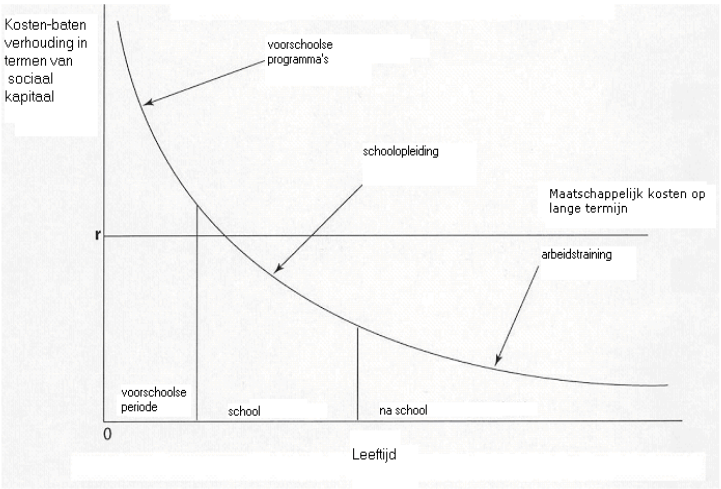
1.2 Waarom inzetten op een gezonde start?

Het is belangrijk dat zo veel mogelijk kinderen een gezonde start krijgen. Kinderen met een minder goede of slechte start hebben meer kans op problemen op het terrein van groei, gezondheid en ontwikkeling in hun latere leven. Er bestaat een sociaaleconomische ongelijkheid in gezondheid tussen bevolkingsgroepen, ook in Nijmegen. Uit onderzoek door de GGD blijkt dat er grote verschillen zijn in de aanwezigheid van risicofactoren tussen bijvoorbeeld hoog en laagopgeleiden en tussen de verschillende wijken in Nijmegen. Andere risicogroepen zijn gezinnen die moeite hebben met rondkomen en eenoudergezinnen (zie bijlage 1).

Deze gezondheidsachterstanden worden ten dele bepaald door de invloed van sociale factoren die reeds tijdens zwangerschap en eerste levensjaren leiden tot duurzame verschillen in cognitieve en sociaal-emotionele competentie, weerbaarheid en immuniteit. Investeren in Gezonde Start, met name bij lage SES-gezinnen, kan daardoor bijdragen aan vermindering van sociaal-economische gezondheidsverschillen.

Veel bekende risicofactoren en beschermende factoren voor de gezondheid en ontwikkeling van kinderen, beginnen zich te ontwikkelen tijdens de zwangerschap en in de eerste levensjaren, maar hebben een langdurige impact in het verdere leven.

Investeren in deze vroege risico- en beschermende factoren kan op lange termijn tot en breed spectrum aan gunstige gezondheids-, sociale en ook economische effecten leiden. Veel van deze factoren zijn rondom de start van het kind te beïnvloeden (sensitieve perioden), en makkelijker beïnvloedbaar met minder investering dan in latere levensfasen van het kind. Zie voor een overzicht van risicofactoren en beschermende factoren het Balansmodel van Bakker en Hermanns in bijlage 1.
Ook de INVENT groep laat zien dat inzet zo vroeg mogelijk in het leven de beste kosten-batenverhouding in termen van sociaal kapitaal oplevert (zie Figuur 1).

Figuur 1. Belang van investeren in vroegtijdige signalering en interventies (advies Inventgroep 2005) "**Helpen bij opgroeien en opvoeden**: *eerder, sneller en beter*" (J. Hermanns, F. Öry en G. Schrijvers)

Deze argumenten geven aan dat de start van het leven van een kind (en van de ouder(s) een heel belangrijke fase is, waarin preventief veel rendement gehaald kan worden om eventuele problemen op latere leeftijd te voorkomen/verminderen.

1.3 Hoofddoelstelling

De stip op de horizon is: Het (steeds verder) verkleinen van gezondheidsverschillen in Nijmegen, zodat zo veel mogelijk kinderen een zo optimaal mogelijke gezonde start hebben. De activiteiten die we binnen het programma gaan doen moeten hieraan bijdragen.

2 Wat wordt er nu al in gemeente Nijmegen gedaan?

2.1 Netwerken

2.1.1. Ketenzorg en vroegsignalering

De inspectie voor de gezondheidszorg (IGZ) benadrukt dat vroegsignalering en overdracht zo goed mogelijk moeten worden gedaan, voor continuïteit van zorg en goede overdracht van risicogezinnen, met zo weinig mogelijk administratieve lasten. (http://www.igz.nl/zoeken/document.aspx?doc=Verbetering+nodig+in+samenwerking+tussen+kraamzorg+en+JGZ&docid=7486).

Er zijn sluitende afspraken gemaakt over het uitwisselen van gegevens en vooral bijzonderheden daarin tussen de eerstelijnsverloskundigen en de kraamzorginstellingen. Voorafgaand daaraan is het belang van vroegsignalering en gegevensuitwisseling door alle partijen erkend en heeft er scholing in plaatsgevonden. Er is een standaard overdrachtsformulier gemaakt, dat aansluit op het automatiseringssysteem van de verloskundigen
De resultaten:

- Meer afstemming tussen verloskundigen, kraamzorg en Jeugdgezondheidszorg (JGZ) tijdens zwangerschap.
- Verbeterde signalering van risicofactoren door verloskundigen en kraamzorg.
- Overdracht van signalen aan de JGZ.
- Contact tijdens de zwangerschap met de cliënt door de JGZ (indien nodig).
- Bespreekbaar (kunnen) maken van signalen bij de cliënt.
- Organiseren van casusoverleg door de drie betrokken disciplines (indien nodig).

2.1.2. Consortium Nijmegen bevalt goed en VSV

Het consortium Nijmegen bevalt goed is een samenwerking tussen GGD, Radboud UMC, CWZ, Coöperatieve Verloskundigen Nijmegen eo en KZG). In 2015 gaat dit consortium samen met het Verloskundig Samenwerkingsverband (VSV) regio Nijmegen.

In Nederland sterven nog relatief veel kinderen rondom de geboorte. Binnen het nieuwe consortium 'Nijmegen bevalt goed' werken verloskundigen, gynaecologen, neonatologen, kinderartsen, kraamzorg en jeugdgezondheidszorg daarom samen aan een verbetering van de zorg bij zwangerschap en geboorte. De nadruk ligt daarbij op organisatorische aspecten, gezondheidsvoorlichting en gezondheidsbevordering. Het consortium voert verschillende praktijkgerichte projecten uit, waarbij de aanstaande moeder en haar toekomstige kind steeds centraal staan.

2.1.2. Werkgroep Borstvoeding

In de regio Nijmegen wordt intensief samengewerkt t.b.v. de bevordering en begeleiding van borstvoeding. Borstvoeding maakt onderdeel uit van een "gezonde start" Al sinds 1997 heeft de werkgroep Borstvoeding een eigen regionale richtlijn Borstvoeding. De werkgroep bestaat uit de K Coöperatieve Verloskundigen Nijmegen. Canisius Wilhelmina Ziekenhuis, Radboudumc, Kraamzorg Zuid Gelderland, GGD Gelderland-Zuid (afdeling jeugdgezondheidszorg), de contactpersonen van de borstvoedingsorganisaties in de regio: VBN en LLL, en de vrijgevestigde lactatiekundigen.

2.1.3. Werkgroep Opvoedingsondersteuning

De werkgroep bestaat uit Tandem, NIM en GGD. Er is een gezamenlijke visie geformuleerd, waarbij 3 aspecten beschreven zijn:

1. Een uniforme boodschap, positief opvoeden
2. Uitgangspunten voor ondersteuning bij opvoedingsvragen en –zorgen
3. Een sterke pedagogische basisstructuur

Doelstellingen:

- Verbeteren van de kwaliteit van het gewone opvoeden.
- Versterking van het preventieve voorveld
- Meer uitgaan van de kracht van sociale netwerken
- Bevorderen van effectiviteit en efficiency

2.2 Bestaande projecten

2.2.1. Kijk op Kleintjes

Het doel van Kijk op Kleintjes (2006) is het bereiken van een samenhangend preventie- en hulpverleningsaanbod voor alle kinderen tussen 0-4 jaar in alle wijken van gemeente Nijmegen. Samen met de kinderopvang, huisartsen, BJZ, Mee, Tandem en Primair onderwijs is een sluitende keten voor de 0-4 jarigen gerealiseerd en zijn er korte lijnen onderling. Ook zijn er lijnen gelegd naar de sociaal wijkteams. De werkwijze is, vanuit multidisciplinaire teams:

- Het bieden van themabijeenkomsten voor ouders.
- Het bieden van licht pedagogische hulp in de vorm van oudergesprekken of Video Home Training.
- Zorgcoördinatoren van de GGD observeren (na vraag van pedagogisch medewerkers) kinderen op peuterarrangementen, voeren desgewenst oudergesprekken en verwijzen naar hulp. Tevens zijn zij in sommige wijken voorzitter van het ZAT 0-4.

2.2.2. Project Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt

Preconceptiezorg

Binnen het project Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt, als onderdeel van het landelijke project Healthy Pregnancy 4 All, heeft de gemeente Nijmegen de afgelopen jaren al geïnvesteerd in preconceptiezorg en het signalering van gezondheidsrisico's tijdens de zwangerschap.
Rondom de preconceptiezorg zijn hiervoor kinderwensspreekuren opgezet en workshops gegeven.
Kinderwensspreekuren: Deze worden gegeven door een verloskundige of een huisarts. Het aantal deelnemers bleef beperkt en er blijkt een misopvatting te leven dat kinderwensspreekuren bedoeld zijn voor vrouwen die problemen hebben met het zwanger worden.
Workshops: De workshops richten zich met name op bestaande groepen. Deze groepen hadden een groot bereik en relatief veel vrouwen met een lager opleidingsniveau en van allochtone afkomst, en niet alleen vrouwen in de vruchtbare leeftijd maar ook ouder, dus ook de vrouwen in de nabij sociale omgeving van vrouwen met een kinderwens (aanstaande oma's, tantes, etc).
De workshops worden gegeven door gecertificeerde voorlichters vanuit Tandem, GGD (consultatiebureau) en ZZG kraamzorg, om op een laagdrempelige manier groepen voor te lichten voor wat je moet doen om gezond zwanger te worden.

Risicosignalering tijdens de zwangerschap

Vanuit Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt zijn 15 zorgpaden ontwikkeld door een grote groep zorgverleners en deze zijn goedgekeurd door het VSV. Daarmee is afgesproken dat alle zorgverleners in de regio Nijmegen (aangesloten bij dit VSV) deze zorgpaden gebruiken als zij een risico signaleren. De eerstelijnsverloskundigen hebben het risicosignaleringsinstrument R4U toegepast bij meer dan 100 mensen en inhoudelijk zijn zij tevreden over dit instrument.

Echter, het werken hiermee is gestopt omdat het teveel tijd kostte. De onderzoeksresultaten over de gezondheidsuitkomsten worden medio 2015 verwacht. Mogelijk is er dan voor het VSV aanleiding voor een heroverweging.

In de gemeente Groesbeek is recent een pilot gedaan naar de uniforme intake. Hierin hebben de eerstelijns verloskundigen alle intakes in een bepaalde periode gedaan en daarna is in VSV-verband beoordeeld of het verdere traject bij de eerste of tweede lijn hoort. Op dit moment is niet duidelijk of en welk vervolg aan deze pilot gegeven wordt, maar mogelijk kan uniforme risicosignalering gemakkelijker verbeterd worden als het kan aanhaken bij een uniforme intake.

2.2.3. Mentale gezondheid en overgewicht

Sanny Smeekens (ontwikkelingspsychologe, verbonden aan Behavioural Science Instituut en Academische werkplaats Jeugd) en Clemens Hosman (emeritus hoogleraar GGZ preventie) hebben hiervoor in opdracht van Academische werkplaats Publieke Gezondheid AMPHI een notitie geschreven. Deze notitie heeft als doelen:

1. Een verkenning van mogelijkheden voor integrale bevordering voor een 'gezonde start' van het leven, met een focus op bevorderen van mentale gezondheid en preventie van overgewicht
2. Een eerste verkenning van kennis uit wetenschappelijk onderzoek ten behoeve van een effectief beleid en een effectieve praktijk voor het bevorderen van een gezonde start.

De input van deze notitie en expertise van Sanny en Clemens kan ingezet worden ten behoeve van een gedegen wetenschappelijk onderbouwing ten gunste van ontwikkeling, opzet en evaluatie/monitoring van het programma Gezonde start.

3 Kader voor een programma "Gezonde start"

3.1 De uitgangspunten voor het programma

Waar mogelijk sluiten we aan bij en bouwen we voort op bestaande initiatieven en wat we nu al doen om gezonde start te bevorderen. Er gebeurt al veel. De uitdaging is: verbindingen leggen, 'dubbelingen' eruit halen, samenhang in de keten vormen en de 'witte vlekken' opsporen.
We werken hierbij volgens de 5 sporen en 8 pijlers zoals het programma Gezond in de stad aangeeft. Andere uitgangspunten zijn:

- Doe alles zoveel mogelijk samen met en/of vanuit de doelgroep.
- Mensgericht (breed kijkend, vraaggericht i.p.v. aanbodgericht gedacht vanuit het systeem);
- Zo dichtbij mogelijk (maar ook wat verderaf als dat passender is); maatschappelijk ingebed waar gewenst;
- Specifieke aandacht voor kwetsbare groepen zoals allochtonen, laaggeletterden en lage SES;
- Zo preventief mogelijk;
- Economisch houdbaar en duurzaam: inzetten op structurele en duurzame borging i.p.v. projectmatig activiteiten.

3.2 Partners

- *Doelgroep zelf*
- *Gemeente en zorgverzekeraars*.
- *Alle partijen binnen het Verloskundig SamenwerkingsVerband/Consortium Nijmegen bevalt goed (VSV), (1e lijnsverloskundigen/ Coöperatieve Verloskundigen Nijmegen e.o., Verloskunde en Gynaecologie Radboudumc & CWZ, Kraamzorg(KZG), GGD)*
- *Universiteit: Clemens Hosman, Sanny Smeekens, Koos van der Velden, AWPG Jeugd, Academische werkplaats Publieke gezondheid AMPHI,*
- *Werkgroep opvoedingsondersteuning en W4,*
- *Entrea*
- *Healthy Preqnancy 4 All, Erasmus mc Rotterdam*
- *Onderwijs: ROC, VMBO, VSO en praktijkonderwijs;*
- *GGD: SOA SENSE; JGZ, Gezondheidsmakelaars en Gezonde school adviseurs in Nijmegen, onderzoekers, zorgcoördinatoren Kijk op Kleintjes, toezicht/inspectie kinderopvang, Veilig Thuis*
- *JOOP;*
- *Lactatiekundigen, werkgroep Borstvoeding*
- *Alle partijen binnen het Netwerk Nijmegen op een lijn (Huisartsenkring, CIHN, ZZG Zorggroep, W4, GGD, NIM, ROS Robuust)*
- *Sociale wijkteams (mn in aandachtswijken).*
- *Voorlichters workshops Straks zwanger worden, en kinderwensspreekuren gegeven door huisarts Olaf Ouwendijk en verloskundige Mirielle Rutten (preconceptiezorg)*
- *MEE*

4 Prioriteiten en de uitwerking ervan

Alle deelnemers van de expertmeeting op 9 maart is gevraagd naar een top 3 van wensen, deze top 3-en zijn geclusterd naar onderstaande 6 prioriteiten. In de expert meeting is door de diverse experts gepleit voor deze prioriteiten.

1. Preconceptiezorg
Vanuit project Gezond zwanger in Dukenburg en Lindenholt (GZDL) bleek dat er veel onwetendheid is over gezonde zwangerschap. Veel ongezonde leefstijlen voordat vrouwen zwanger worden, dit beeld zien we ook in de kindermonitor-gegevens (grote verschillen tussen hoog en laag opleidingsniveau in bijvoorbeeld aantal vrouwen die roken tijdens de zwangerschap en borstvoeding geven). Voorlichting preconceptiezorg, zowel individueel (kinderwensspreekuur door verloskundige of huisarts) als in groepen (tupperware party-methodiek: workshops Straks zwanger worden) kan bijdragen aan gezondere leefstijl van (aanstaande) zwangeren. Met de workshops worden relatief veel mensen bereikt, zeker als we dit geven aan bestaande groepen en ook veel vrouwen van allochtone afkomst. (Bestaande groepen zijn bijvoorbeeld Marokkaanse groepen, vriendinnengroepen via Tandem en Interlokaal).
De verbetering rondom de preconceptiezorg zou kunnen gaan over:
- Inzetten op ROC's/Voortgezet Onderwijs en dan met name VMBO, speciaal onderwijs en praktijkonderwijs
- interceptiezorg (kinderopvang, verloskundige/kraamzorg, JGZ)
- en meer alertheid/inzet/verwijzing via reguliere huisartsenzorg.

2. Risico's tijdens de zwangerschap
Tijdig signaleren, systematische inventarisatie van medische en niet-medische risico's door iedereen in de verloskundige keten en adequaat handelen bij risico's (met behulp van zorgpaden) is essentieel om risico's te verminderen en betere gezondheidsuitkomsten voor moeder en kind te krijgen. Hierin is in GZDL een start gemaakt, maar dit zou nog verbeterd kunnen worden in de keten (verloskundigen, huisartsen, sociale wijkteams, 2e lijn, kraamzorg en JGZ).

3. Integrale ketenzorg
Signaleren en delen van de informatie door de belangrijkste partners en samen één inhoud afspreken. Hier ontbreekt het nu aan. Ligt in het verlengde van omgaan met risico's tijdens de zwangerschap.

4. Borstvoeding
Melk de witte motor, melk goed voor elk. Borstvoeding levert een bijdrage aan een gezonde start van de baby. Voordelen moedermelk: o.a. gratis, op de juiste tempratuur, minder kans op borstkanker bij moeder, overgewicht minder bij moeder en kind, goed voor taal- en spraakontwikkeling. In Nijmegen, bijlage 1 laat zien dat van hoge SES 13% geeft geen borstvoeding, lage SES 48% geen borstvoeding. Conclusie tijdens expert meeting: stimuleren van borstvoeding is belangrijk, maar zou een onderdeel moeten zijn van alle andere prioriteiten, bijvoorbeeld door het op ROC onderdeel te maken van de voorlichting rondom seksuele gezondheid en zwangerschap.

5. Kinderopvang
Twee jaar om de kinderen voor te kunnen bereiden op school. Voor bepaalde groepen is het tijdsbestek te kort. Vooral als er achterstanden zijn. Het idee is om eerder te beginnen met programma´s voor ouders en kinderen (vanaf 1,5 jaar). Goed om spelenderwijs al ontwikkelingen bij te brengen en om pedagogisch medewerkers hierin goed te trainen.

6. Versterken "positief ouderschap" bij (aanstaande) ouders
Effectieve programma´s om positief ouderschap te bevorderen. Eerste periode is de ouder en kind het belangrijkste. Vroege ouder kind relatie essentieel maar ook kwetsbaar. Goed en effectief programma om de binding met ouders te bevorderen.

In een aantal ronden is gepleit en gestemd voor bovenstaande prioriteiten en zijn uiteindelijk 4 prioriteiten uitgewerkt:

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

1. Preconceptiezorg
2. Integrale ketenzorg
3. Kinderopvang
4. Versterken stevig ouderschap

Zie tabel 2 in bijlage 4 hoe deze prioriteiten tijdens de expert meeting verder zijn uitgewerkt.

Tijdens de expert meeting merkten we dat er een zekere overlap tussen de prioriteiten was, ze liggen in elkaars verlengde en hangen met elkaar samen. Daarom was het voor de aanwezigen ook moeilijk te kiezen en vielen er niet veel prioriteiten af gedurende de avond. In de nabespreking van de expert meeting met de auteurs van deze notitie kwamen we dan ook tot de conclusie dat we de 4 bovenstaande prioriteiten gaan over 3 doelstellingen:

1. Toekomstige/aanstaande zwangeren weten hoe gezond zwanger te worden (overeenkomstig met de uitwerking van prioriteit Preconceptie).
2. Versterken van positief ouderschap bij kwetsbare (aanstaande) ouders (samenvoeging van prioriteit “kinderopvang” en prioriteit “Versterken stevig ouderschap”).
3. Er vindt optimale samenwerking in de keten plaats, ook op wijkniveau (overeenkomstig met de uitwerking van prioriteit “integrale ketenzorg”).

In het programma willen we ons gaan richten op deze 3 doelstellingen, die verder uitgewerkt staan op de volgende pagina’s.

5 Hoe zetten we GIDS gelden in voor Gezonde start?

5.1 Doelstellingen

Met de input van de expert meeting stelt de GGD het volgende voor. Om te werken aan de hoofddoelstelling, *het (steeds verder) verkleinen van gezondheidsverschillen in Nijmegen, zodat zo veel mogelijk kinderen een zo optimaal mogelijke gezonde start hebben*, stellen we de volgende doelstellingen:

Doel	Manieren om doel te bereiken	opmerkingen
Aanstaande zwangeren weten hoe gezond zwanger te worden	door het versterken van de preconceptie en interconceptiezorg: 1. Inzetten op ROC's/Voortgezet Onderwijs en dan met name VMBO, speciaal onderwijs en praktijkonderwijs. Hierbij aansluiten op Gezonde school methode en contacten van GGD met scholen. Samen met scholen en de doelgroep kijken hoe we dit zouden kunnen versterken, wat hierin mogelijk en wenselijk is. Dit geldt ook voor: 2. interconceptiezorg (kinderopvang, verloskundige/kraamzorg, JGZ) en 3. meer alertheid/inzet/verwijzing via reguliere huisartsenzorg. Ook hierin moeten we samen met de betrokken partijen en de doelgroep kijken hoe we dit kunnen vormgeven.	
Versterken positief ouderschap bij kwetsbare (aanstaande) ouders	via kinderopvang, JGZ en/ of bestaande interventies (bijvoorbeeld Moeders informeren Moeders, Moeders voor Nijmegen, Stevig Ouderschap, Voorzorg)	Met positief ouderschap[1] wordt bedoeld: kennis en vaardigheden over gezonde leefstijl (incl. stressreductie, opvoedingscompetenties).
Er vindt optimale samenwerking in de keten plaats, ook op wijkniveau	samenwerkingsafspraken tussen betrokken partijen in de wijken, zowel op inhoud als op proces: sociaal wijkteam, huisarts, 1e lijn en 2e lijn verloskunde, kraamzorg, JGZ, welzijn en gezondheidsmakelaars. De betrokken partijen maken een gedegen en gedragen werkplan per wijk om te werken aan bovenstaande doelstellingen.	Dit is geen doel op zich, maar wel een middel en essentiële randvoorwaarde om de eerste 2 doelstellingen te realiseren en zal ook zo veel mogelijk vanuit reguliere middelen gefinancierd worden.

Vroegsignalering van medische en niet-medische risico's tijdens de zwangerschap en daarop adequaat reageren, zoals genoemd bij prioriteit 2, blijft een heel belangrijk thema waarop nog veel verbetering te behalen is. We hebben dit niet als prioriteit binnen de bovenstaande doelstellingen genoemd, omdat we dit niet vanuit de GIDS-gelden willen oppakken. Wel willen we vanuit het VSV en vanuit de GGD, als partner in het VSV, dit (blijven) agenderen en samen met het VSV, maar ook met de sociale wijkteams en de huisartsen versterken.

[1] Zie Nota Opvoedingsondersteuning gem. Nijmegen

De sociale wijkteams en de huisartsen zien veel en hebben veel contact met de doelgroep, we zien rondom de gezonde start dan ook een signalerende en doorverwijzende rol (naar andere relevante organisaties/professionals/interventies met behulp van een goede sociale kaart) en het geven van input/aanwijzingen over hoe we gezonde start in hun wijk nog verder kunnen versterken.

We zien echter hierin nog wel een aantal bottlenecks, waardoor we inschatten dat, hoewel optimale samenwerking in de keten broodnodig is en een "vanzelfsprekende' basis moet zijn, deze samenwerking niet zomaar gerealiseerd is. Bijvoorbeeld, we zien dat de sociale wijkteams nu veel gevraagd worden, terwijl zij tegelijk nog veel dingen moeten opstarten/ontwikkelen. We willen dit programma Gezonde start graag goed met hen samen ontwikkelen en afstemmen, maar dat vergt tijd en aandacht en echt vanaf de start samen optrekken, en gezien de druk die nu op sociale wijkteams gelegd wordt is dit niet van vandaag op morgen gerealiseerd. Een andere bottleneck is de samenwerking tussen 1e en 2e lijn, waarbij de gewenste verschuiving van de overheid van 2e naar 1e lijn en met organiseren van de zorg dichtbij in de wijk nog achterblijft door de bestaande financiële schotten tussen 1e en 2e lijn en bijvoorbeeld door privacy-issues en delen van gegevens van patiënten.

Vanuit de GGD hebben we de commitment om en zien wij het als onze taak om, in het verlengde van het gemeentelijk beleid, ons preventief en stevig in te zetten voor de Gezonde start van kinderen. Om dit duurzaam, effectief en efficiënt te kunnen doen moeten we dit doen volgens de uitgangspunten beschreven in paragraaf 3.1 en is het noodzakelijk om goed de wijk erbij te betrekken. Het is een stadsbreed programma, met de mogelijkheid om een aantal zaken rondom het versterken van positief ouderschap en de preconceptiezorg zo veel mogelijk op maat voor de wijken te doen. Per wijk moet op maat gewerkt worden en aangesloten bij wensen, behoeften en mogelijkheden van de doelgroep en de professionals per wijk, waarbij we voorstellen om ons alleen op de aandachtswijken van Nijmegen te richten (naast een aantal stadsbrede zaken). Per aandachtswijk wordt aangegeven hoe de bovenstaande doelstellingen in die wijk gerealiseerd worden. Daarnaast zijn er zaken die ook stadsbreed kunnen worden aangepakt, bijvoorbeeld inzet via het ROC en moeten de wijken van elkaar leren/initiatieven van de wijken met elkaar verbonden zijn. In een stadsbreed werkplan wordt de samenhang tussen de verschillende "werkplannen" per wijk geschetst en gewaarborgd en stadsbrede interventies worden beschreven. De precieze invulling per wijk en stadsbreed moet samen met de belangrijke partners gemaakt worden en we kunnen nu nog niet op vooruit lopen, we kunnen wel de belangrijke stappen schetsen.

De GIDS-middelen zullen ingezet worden om enerzijds de doelgroep (kwetsbare (aanstaande) ouders, kinderen en hun sociale omgeving) te versterken. Dit doen we door inzet van educatieve, omgevingsgerichte en beleidsgerichte interventies, gericht op het versterken van het weten, willen en kunnen van de doelgroep. Anderzijds zullen de GIDS-middelen ook worden ingezet om de infrastructuur van gezondheidsbevordering rondom de Gezonde start te verstevigen, zodat de interventies die gedurende dit programma worden uitgevoerd, na afloop van het programma kunnen blijven bestaan/geborgd en verankerd zijn op basis van reguliere financiering. Onderdeel van deze infrastructuur zijn bijvoorbeeld een stevige samenwerking in de keten.

5.2 De te realiseren mijlpalen op korte termijn:

- In mei beschrijving van de interventies (beoogde resultaten, wat is er voor nodig, randvoorwaarden en een onafhankelijk advies over welke interventies het beste in de context van de Nijmeegse aandachtswijken in te zetten op basis van theorie en onderzoek, resulterend in menukaarten, waaruit de wijk mag kiezen uit een select aantal goede interventies.
- In november/december liggen er gedegen en gedragen "werkplannen" per aandachtswijk met daarin SMART-doelstellingen, zijn hierover samenwerkingsafspraken gemaakt en is duidelijk hoe de bovenstaande doelstellingen worden beoogd te behalen. Ieder "werkplan" heeft hierin dezelfde basis van het stadsbrede, met een aantal wijkspecifieke

aanpassingen, die in 1 of 2 keer overleg met een aantal professionals in de wijk en de doelgroep tot stand zijn gekomen.
- In september ligt er een gedegen en gedragen stadsbreed werkplan met daarin SMART-doelstellingen, zijn hierover samenwerkingsafspraken gemaakt en is duidelijk hoe de bovenstaande doelstellingen worden beoogd te behalen.
- In september/oktober wordt gestart met de uitvoer van het stadsbreed werkplan en de stadsbrede interventies, bijvoorbeeld op het ROC.
- In januari 2016 (en waar mogelijk eerder) wordt gestart met de uitvoer van de interventies volgens de wijk-werkplannen.
- Tussentijdse evaluatie en overleg met gemeente Nijmegen in najaar 2015 om plannen voor 2016-2017 en 2018 te bespreken en bij te sturen.

5.3 Fasering

Mei/juni:	advies over beste opties interventies Clemens en Sanny uitwerking mogelijkheden kinderopvang, positief Ouderschap
Juni/juli/aug:	format maken, aansluiten bij 5 sporen van gemeente Nijmegen, Menukaart met opties per wijk en voor de stad
Mei-sept:	Benaderen van de samenwerkingspartners per wijk (en voor stadsbrede interventies) en starten met vormen van werkgroepen, samen starten met op maat maken van het werkplan.
Sept/oktober:	Opladen wijkplannen, op wijkniveau ook beoordelen of/ hoe elkaars activiteiten te versterken zijn, aansluiten sociaal wijkteam, huisartsen/POH-ers, gezondheidsmakelaars, JGZ, 1e lijn en 2e lijn verloskunde, kraamzorg en andere relevante professionals in de wijk en de doelgroep; gebruik maken van de wijkprofielen en sociale kaart. organiseren van samenhang tussen wijkwerkplannen en stadsbrede plan.
Sept/oktober:	start met de uitvoer van stadsbrede plan
Nov/dec	voorbereiden uitvoeren van wijk-werkplannen
Jan. 2016	uitvoering werkplannen.

5.4 Organisatie

Voor het project stellen we een projectleider aan. De projectleiding van dit project moet de eerste maanden steviger zijn om alles op te starten en daarna kan dit minder worden, zodat dan meer ingezet kan worden om het daadwerkelijk bereiken van de doelgroep middels interventies, op een duurzame, effectieve en efficiënte manier.

We stellen voor dat projectleiding van dit programma door het NIM en de GGD gezamenlijk wordt vormgegeven. Er zal een stuurgroep van gemeente, GGD en NIM gevormd worden (gefinancierd vanuit eigen middelen) om de voortgang van het project te monitoren. Daarnaast zal een werkgroep gevormd worden vanuit GGD, NIM en andere relevante organisaties om de projectleiding inhoudelijk te ondersteunen, dit ook gefinancierd vanuit eigen reguliere middelen. Verder zal een werkgroep per wijk en per (stadsbrede) interventie gevormd worden, verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van hun werkplan. Projectleiding heeft hierin een aanjagende en ondersteunende rol.

Wat	**Kosten in 2015**	**2016**	**2017**
Projectleiding: start per 1 mei: 2015: 7 maanden x 0,4 FTE GGD + 0,4 FTE NIM (2016-2017: circa 0,2 FTE GGD + 0,2 FTE NIM)	47.880 (=665 productieve uren op basis van uurtarief 72,=)	41.040 (= 570 productieve uren)	41.040 (= 570 productieve uren)
Vacatiegeld voor werkgroepen	5.000	5.000	5.000
Onafhankelijk advies over in te zetten interventies (op basis van offerte van	8.000	-	-

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Clemens Hosman en Sanny Smeekens)			
Interventies: totaal: Waarvan circa dit deel wordt besteed aan: • Preconceptiezorg (uitvoer) • Versterken positief Ouderschap (in 2015 voorbereiding, in 2016 en 2017 uitvoer)	17.000 5.000 12.000	30.000 5.000 25.000	30.000 5.000 25.000
Onvoorzien	2.120	3.960	3.960
Totaal:	80.000	80.000	80.000

Vacatiegeld voor werkgroep:
Samenwerking binnen de keten voor reguliere zorg kan en mag niet vanuit deze GIDS-middelen gefinancierd worden. Het meewerken aan het opzetten van een werkplan valt echter niet onder reguliere zorg en is voor veel zorgverleners iets wat zij buiten hun dagelijkse werkzaamheden erbij zouden moeten doen. Door hen tegemoet te komen en een deel van hun onkosten te vergoeden middels deze vacatiegelden zal dit de samenwerking bespoedigen/vergemakkelijken. Daar waar organisaties zelf deze kosten willen/kunnen dragen wordt dit toegejuicht en gestimuleerd.

Bijlage1: Tabel 1. Kindermonitor 2013: Ouders van kinderen in Nijmegen (bron: www.ggdgelderlandzuid.nl)

In %		Opleidingsniveau ouders 0 tot 12 jarigen				
	0-4 jarigen/ totaal 0-12 jarigen	Laag	Midden	Hoog	Niet-aandachts wijken	aandachts wijken
Totaal Nijmegen	-	16	33	51	62	38
Achtergrondkenmerken						
eenoudergezin	5 /10	19	7	8	7	15
Kind niet-westers allochtoon	13 /15	30	14	8	10	22
Geen betaald werk vader	9 /11	24	11	6	8	17
Geen betaald werk moeder	19 /21	40	20	12	16	30
Geen inkomen uit werk in gezin	6 /8	22	6	3	5	16
Moeite met rondkomen	20 /22	42	22	12	18	28
Gezondheid/welzijn						
Kind heeft beperking met gevolgen voor bewegen, sociale omgang of opvoeding	2 / 6	10	6	4	5	8
Overgewicht (2-12 jaar)	7 / 11	22	8	7	9	13
Verhoogd risico op psychosociale problemen (SDQ verhoogd)	-/ 9	20	11	4	8	11
Ingrijpende gebeurtenissen:						
Conflicten/ruzies binnen gezin	13/21	29	24	17	20	24
Echtscheiding	5/12	17	13	9	10	15
Problemen ivm werk(loosheid)	15/17	22	19	13	15	20
Psychische problemen van een van de ouders	8/11	13	10	10	10	12
Langdurige ziekte/handicap van een gezinslid	6/11	15	13	8	10	13
Problemen met drank/verslaving van een gezinslid	0/2	3	2	1	1	2
Kind meestal weerbaar (4-12 jr)	na/67	47	67	76	70	64
Opvoeding						
Ouder zelden/nooit met familie en vrienden praten over opvoedingsproblemen	4 / 7	13	8	4	5	10
Ouder vindt deze steun:						
Voldoende	93 /90	84	90	93	92	87
onvoldoende, ik zou graag meer steun	4 / 4	4	3	4	4	5
nvt, ik krijg geen steun	3 / 6	11	7	3	4	9
Ouder krijgt zelden/nooit hulp van familie en vrienden bij opvoeding	16 /27	39	29	20	24	31
Ouder vindt deze hulp:						
Voldoende	82 /76	69	74	79	78	71
onvoldoende, ik zou graag meer hulp willen	9 / 8	5	7	9	7	8
nvt, ik krijg geen hulp	9 /17	26	19	11	14	21

Ouder heeft op dit moment behoefte aan opvoedingsondersteuning	7 / 8	8	9	8	9	8
Leefstijl kind						
Tijdens de zwangerschap heeft de moeder: (0-4 jr)						
(af en toe) alcohol gedronken	5 /-	1	5	7	7	3
(af en toe) gerookt	9 /-	31	14	2	7	13
Borstvoeding 1e half jaar (0-4 jr):						
Geen borstvoeding	21/-	48	25	13	20	23
Alleen borstvoeding	34/-	16	26	43	35	33
Ontbijten dagelijks	98 / 97	93	98	99	99	96
Dagelijks fruit eten	84 / 69	52	66	77	72	63
Dagelijks groente eten	64 / 53	26	49	65	57	47
Drinkt 3 of meer suikerhoudende drankjes per dag	15 / 24	28	30	18	23	25
Inactief (<3 uur per beweging per week)	- / 6	10	6	6	6	7
Is geen lid van een sportclub of vereniging	- / 30	35	29	28	27	33
Rookt passief mee	3/6	18	6	1	3	10
Fysieke omgeving						
Belemmeringen om buiten te spelen:						
teveel afval	19/16	23	16	12	11	24
Buurt niet (zo) kindvriendelijk	20/20	21	21	18	16	27
Ouder mist:						
Veilige speelplek	19/18	22	18	16	15	23
grasveld/trapveldje	12/12	11	13	13	11	15
Voorzieningengebruik						
Ouder maakt geen gebruik van kinderopvang	7 / 21	39	21	13	17	26
Voor kind contact gehad met:						
Maatschappelijk werk	3/7	13	8	5	5	11
Bureau Jeugdzorg	4/6	14	6	3	5	9

Bijlage 2: Cijfers borstvoeding gemeente Nijmegen

Borstvoeding

	gemeente Nijmegen										Nijm.'13	regio Nijm
	jongen %	meisje %	0-4 jaar %	4-8 jaar %	8-12 jaar %	SES laag %	SES midden %	SES hoog %	Totaal %	Nijm'09 %	%	%
Welke melkvoeding kreeg kind vanaf geboorte tot 6 maanden												
uitsluitend moedermelk	34	34	34	*	*	16	26	43	34	36	**34**	31
moedermelk en kunstvoeding	42	47	44	*	*	35	48	44	44	44	**44**	46
uitsluitend kunstvoeding	23	19	21	*	*	48	25	13	21	19	**21**	23
anders	0	1	0	*	*	0	1	0	0	0	**0**	0
Leeftijd kind toen het kunstvoeding (bij)kreeg												
direct na geboorte	27	20	23	*	*	48	28	16	23	22	**23**	25
minder dan een week	5	7	6	*	*	2	7	7	6	5	**6**	5
tussen week en maand	6	5	5	*	*	9	6	5	5	5	**5**	6
tussen maand en 3 maanden	11	9	10	*	*	12	13	8	10	12	**10**	14
tussen 3 en 6 maanden	15	23	19	*	*	11	19	20	19	20	**19**	18
6 maanden of ouder	1	1	1	*	*	1	0	2	1	1	**1**	0
weet ik niet meer	0	0	0	*	*	0	0	0	0	0	**0**	0
nvt, kind kreeg geen kunstvoeding	34	35	35	*	*	16	27	43	35	36	**35**	32
Belangrijkste reden (bij)voeden met kunstvoeding												
borstvoeding pijnlijk	6	6	6	*	*	8	5	6	6	5	**6**	6
beide ouders kunnen voeden	5	3	4	*	*	11	6	2	4	5	**4**	5
te weinig borstvoeding	22	20	21	*	*	22	25	19	21	22	**21**	21
borstvoeding moeilijk te combineren met werk	8	9	8	*	*	3	8	10	8	9	**8**	9
borstvoeding past niet bij moeder	4	5	4	*	*	11	5	3	4	3	**4**	5
kind ontevreden	2	2	2	*	*	2	3	1	2	1	**2**	2
kind groeide niet goed	2	2	2	*	*	3	1	2	2	1	**2**	1
drinktechniek kind niet goed	4	5	4	*	*	3	4	5	4	3	**4**	4
anders	13	13	13	*	*	20	17	10	13	13	**13**	15
nvt, kind kreeg geen kunstvoeding	35	35	35	*	*	17	27	43	35	37	**35**	32

Geld

Het balansmodel

Toelichting

Overzicht risicofactoren voor mogelijk toekomstige psychosociale problemen en beschermende factoren gebaseerd op het balansmodel van Bakker uitgebreid met risicofactoren uit rapport Hermanns et al (2005).

Bijlage 3: Het Balansmodel

Draaglast **Risicofactoren (-)**		**Draagkracht** **Beschermende factoren (+)**
	I Microniveau	
Zwangerschaps-en geboorte com-plicaties Laag geboortegewicht Handicap Negatief zelfbeeld Lage intelligentie Blootstelling aan toxische stoffen Moeilijk temperament Slechte schoolprestaties	*1. Kindfactoren*	Hoge intelligentie, Positief zelfbeeld Bereidheid om hulp te aanvaarden
Alleenstaande ouder Laag opleidingsniveau Moeder jonger dan 19 jaar bij eerste Kind Middelengebruik (verslaving) Roken tijdens zwangerschap Ziekte Negatief zelfbeeld Zelf als kind mishandel/jeugdtrauma Psychische problemen (zoals depressief) Antisociaal gedrag Spreekt geen Nederlands	*2. Ouderfactoren*	Stabiele persoonlijkheid Goede gezondheid Positieve jeugdervaringen
Echtscheiding Conflicten/geweld Verwaarlozing/mishandeling partner Autoritaire opvoedingsstijl Ingrijpende gebeurtenissen Snelle wisseling in verzorgers van het kind Tekorten in communicatie ouder-kind	*3. Gezinsfactoren*	Opvoedingscompetentie Affectieve gezinsrelaties
	II Mesoniveau	
Isolement Gebrekkige sociale bindingen Conflicten	*4. Sociale (gezins)factoren*	Sociale steun Goede sociale bindingen Familie/vrienden
Sociale desintegratie Verpaupering, kansarme buurt, concentratie van delinquenten in buurt Slechte sociale voorzieningen Delinquente vrienden Peer rejection Geen band met school Te kleine huisvesting	*5. Sociale (buurt)factoren*	Sociale Cohesie Goede en toegankelijke sociale en pedagogische infrastructuur, onderwijs, zorg en welzijn
	III Macroniveau	
Armoede, Gebrekkige opleiding,	*6. Sociaaleconomische gezinsfactoren*	Goed inkomen, Goede opleiding
Culturele minderheidsgroep, Afwijkende subculturele waarden en normen	*7. Culturele factoren*	Normen en waarden in overeenstemming met dominante cultuur
Economische crises Werkloosheid Discriminatie	*8. Maatschappelijke factoren*	Stabiel sociaal en politiek klimaat, Open tolerante samenleving

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 69/2015

Onderwerp
Begrotingswijziging ten behoeve van subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Programma
Zorg & Welzijn

Portefeuillehouder
B. Frings

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
12 mei 2015

Samenvatting
Met dit voorstel vragen wij uw Raad om een begrotingswijziging door te voeren. Wij verlenen een eenjarige subsidie van €468.000 aan NIM Maatschappelijk Werk om de formatie van de sociale wijkteams tijdelijk uit te breiden voor de periode van 1 mei 2015 tot 1 mei 2016. Dit in verband met de tijdelijke onderbezetting van de sociale wijkteams. Omdat een derde van het subsidiebedrag betrekking heeft op 2016, vragen wij uw Raad om €156.000 over te hevelen naar de begroting voor 2016.

Voorstel om te besluiten

1. Een bedrag van € 156.000 over te hevelen van 2015 naar 2016 voor de dekking van de eenmalige budgetsubsidie aan NIM Maatschappelijke Werk voor de tijdelijke uitbreiding van de formatie sociale wijkteams.
2. De bijgevoegde begrotingswijziging BW-01429 vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Cilia ten Den, 9226, c.ten.den@nijmegen.nl

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding
Per 1 januari 2015 is de gemeente belast met extra taken op het gebied van zorg en welzijn. Een belangrijk deel van deze taken wordt uitgevoerd door de sociale wijkteams. In het eerste kwartaal van 2015 constateren wij dat ze tijdelijk onderbezet zijn. Om de formatie van de sociale wijkteams tijdelijk uit te breiden, verlenen wij een eenjarige subsidie van €468.000 aan NIM Maatschappelijk Werk, voor de periode 1 mei 2015 tot 1 mei 2016. Omdat een derde van het tijdsvlak in 2016 valt, vragen wij uw Raad om een derde van het subsidiebedrag, te weten €156.000, over te hevelen naar de begroting voor 2016.

2 Wettelijk kader of beleidskader
Het wijzigen van de begroting is een bevoegdheid van uw Raad.

3 Relatie met programma
De subsidie valt onder het product “Welzijn”, binnen het programma “Zorg en Welzijn”.

4 Doelstelling
De subsidie aan NIM Maatschappelijk Werk wordt toegekend voor de duur van één jaar. Van deze periode vallen de laatste vier maanden in 2016. Door €156.000 over te hevelen naar de begroting voor 2016, blijft de begroting in overeenstemming met de respectieve tijdsvlakken waarvoor de subsidie is toegekend.

5 Argumenten
In de Kamerronde van 18 maart jl., inzake het thema Zorg (het debat over sociale wijkteams), heeft uw Raad gevraagd om een tijdelijke uitbreiding van de formatie van de sociale wijkteams. Om aan deze vraag te voldoen verlenen wij een subsidie van €468.000,- aan het NIM Maatschappelijk Werk. De subsidie wordt verleend voor twaalf maanden, waarvan acht maanden in 2015 vallen en vier maanden in 2016. Vanuit de begroting gezien ontstaan er op deze manier twee tijdsvlakken. Om de begroting in overeenstemming te houden met de subsidie, willen wij acht twaalfden (€312.000,-) onder de begroting voor 2015 brengen, en vier twaalfden (€156.000,-) onder de begroting voor 2016.

6 Risico’s
Wij verwachten dat de geconstateerde onderbezetting in deze aanvangsfase van de sociale wijkteams van tijdelijke aard is. De subsidie is toegekend voor één jaar. We blijven monitoren of de subsidie structureel nodig is.

7 Financiën
Met begrotingswijziging BW-01429 hevelen wij een bedrag van €156.000 over van 2015 naar 2016. De eenmalige budgetsubsidie voor de tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams dekken we uit de middelen binnen het programma Zorg en Welzijn. De periode loopt van 1 mei 2015 tot 1 mei 2016. Twee derde deel van de subsidie (€312.000) heeft betrekking op 2015. Omdat er sprake is van een overloop naar 2016, hevelen we een derdedeel (€156.000) over van 2015 naar 2016. Dit is verwerkt in de bijgevoegde begrotingswijziging.

Voorstel - Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling -Voor een veilig thuis

Totaal bedrag	Periode mei – december 2015	Periode januari – mei 2016
€ 468.000	€ 312.000	€ 156.000

8 Participatie en Communicatie
Het voorstel is tot stand gekomen in afstemming met de 4 grote welzijnsorganisaties in de regio (de W4: Tandem Welzijn, Het Inter-Lokaal, NIM Maatschappelijk Werk en Swon, het seniorennetwerk) en MEE Gelderse Poort. Zij leveren het maatschappelijk werk in de Sociale Wijkteams.

9 Uitvoering en evaluatie
NIM Maatschappelijk Werk, de subsidieaanvrager, draagt zorg voor de werving en aanstelling. Bij de selectie en werving wordt rekening gehouden met de behoefte aan extra jeugdexpertise en kennis van (L)VG- en GGZ-problematiek.

Verantwoording voor de extra inzet geschiedt op basis van de reguliere verantwoordings-afspraken met de W4 voor 2015 en 2016.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Begrotingswijziging BW-01429

Aanleveren begrotingswijziging

Steller	C. ten Den
BW	BW-01429 Tijdelijke uitbreidi
Soort wijziging	Begrotingswijziging
Soort besluit	BESL-RAAD
Besluitperiode	201504
Omschrijving	Tijdelijke uitbreidi

Verrekeningen debet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Verrekeningen credit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	goed	goed	goed	goed	goed
Totaal debet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal credit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	goed	goed	goed	goed	goed

kpl / product	product specificatie	kosten-soort	wijk	functie	Deb / Cred	2015	2016	2017	2018	2019	Omschrijving
Soort mutatie						MV Meerjr.var.	MV Meerjr.var.				
Document soort						WYZ-MV	WYZ-MV				
61307	S1761	44015	D		D	312.000,00	156.000,00				Bp 1 inz tijd. uitbr. SWT
61092	S2693	44012	D		D	-312.000,00	0,00				Bp 1 dekking 2015
61092	S2693	44012	D		D	-156.000,00	0,00				Bp 1 overh naar 2016
0710	D	D	D		D	156.000,00	-156.000,00				Bp 1 dekking 2016

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Thema Zorg:
RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis'
RVS Stimuleringsprogramma 'Gezond in de stad'
RVS Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie Sociale Wijkteams

Van:	College van B&W 12 en 19 mei 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**Verloop kamerbespreking** Tijdens de kamerronde van 10 juni is er een uur geprogrammeerd ten behoeve van de bespreking van een drietal raadsvoorstellen op het gebied van Zorg & Welzijn. In overleg met de agendacommissie is ervoor gekozen deze onderwerpen in eenzelfde kamer te bespreken, het betreft de (separate) bespreking van de volgende voorstellen in onderstaande volgorde: 1. Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis' 2. Stimuleringsprogramma "Gezond in de Stad" 3. Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie Sociale Wijkteams **1. RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis'** Het college verzoekt de raad met dit voorstel om voorliggende regiovisie vast te stellen. Centrumgemeenten voor vrouwenopvang dienen een visie met de regio te formuleren ten aanzien van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. In de regiovisie zijn de basisuitgangspunten, benaderd vanuit verschillende perspectieven (gezinssysteem, sociale omgeving, professionals en de gemeente) en diverse fasen (preventie, signalering, interventie, herstel&nazorg) beschreven. De beschreven visie sluit aan op de uitgangspunten uit het WMO-beleidsplan en Regiovisie OGGz en vormt de basis voor het nog op te stellen uitvoeringsplan. **2. RVS Stimuleringsprogramma 'Gezond in de Stad'** Het college verzoekt de raad met dit voorstel om een meerjarige budgetsubsidie te verstrekken aan NIM en GGD voor de uitvoering van de doelstellingen zoals geformuleerd in het projectplan "Gezond in de stad: Integrale aanpak gezondheidsachterstanden in de gemeente Nijmegen". 'Gezond in de Stad' is een stimuleringsprogramma vanuit het Rijk (VWS) om gemeenten extra te ondersteunen bij de lokale aanpak van gezondheidsachterstanden. De gemeente Nijmegen heeft zich hiervoor aangemeld en er was in 2014 €165.069 en in de jaren 2015-2017 jaarlijks €318.069 beschikbaar. Dit sluit aan op ons gezondheidsbeleid 'Samen gezond verder' waar de gemeente Nijmegen zich met name inzet op het gebied van het bevorderen van een gezonde leefstijl, het tegengaan van overgewicht, verminderen van alcoholgebruik onder jongeren, het versterken van mentale gezondheid met als uiteindelijke doel het verkleinen van gezondheidsverschillen dat i.s.m. NIM en GGD wordt uitgevoerd. **3. RVS Subiside tijdelijke uitbreiding formatie Sociale Wijkteams** Het college legt de raad met dit voorstel voor om een bedrag van €156.000 over te hevelen van 2015 naar 2016 voor de dekking van een eenmalige budgetsubsidie aan NIM Maatschappelijk Werk voor een tijdelijke uitbreiding van de formatie sociale wijkteams. Het college verleent een eenjarige subsidie aan NIM van €468.000 om de formatie van de Sociale Wijkteams tijdelijk uit te breiden voor de duur van een jaar (1 mei 2015 tot 1 mei 2016). In de kamerronde op 18 maart jl. tijdens het debat over SWT is deze tijdelijke uitbreiding nadrukkelijk aan bod geweest.		
Naam steller: **E-mail steller:**	1. Angela Koopmans a.koopmans@nijmegen.nl 2. Emina Joosten e.joosten@nijmegen.nl 3. Cilia ten Den c.ten.den@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 – 329 2540 024 – 329 3531 024 – 329 9226

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Bijlagen	**RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis'** 1. RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis' 2. Visiedocument aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling (Regio Rijk van Nijmegen & Rivierenland) **RVS Stimuleringsprogramma 'Gezond in de Stad'** 1. RVS Stimuleringsprogramma 'Gezond in de Stad' 2. 'Gezond in de Stad programma Nijmegen': Integrale aanpak van gezondheidsachterstanden in gemeente Nijmegen 3. Aanzet tot een programma Gezonde Start in gemeente Nijmegen **RVS Subiside tijdelijke uitbreiding formatie Sociale Wijkteams** 1. RVS begrotingswijziging t.b.v. subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams 2. Begrotingswijziging BW-01429 1. Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015 2. Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015 3. Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 76/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling ‘Voor een veilig thuis’

Programma
Zorg & Welzijn

Portefeuillehouder
Bert Frings

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
19 mei 2015

Samenvatting
Er is met het Ministerie van VWS afgesproken dat de centrumgemeenten voor de Vrouwenopvang met de gemeenten in hun regio’s een visie formuleren voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. In de Regiovisie zijn de basisuitgangspunten van waaruit we de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling willen organiseren beschreven. We definiëren het maatschappelijk belang en benoemen parameters waarop we de aanpak willen inrichten. We zoomen in op de ketensamenwerking en de fasering die we hierin onderscheiden. We leggen vast hoe we vanuit de kantelingsgedachte de taakverdeling tussen overheid en instellingen beleggen.

Voorstel om te besluiten
1. De regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling ‘Voor een veilig thuis’, vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Angela Koopmans, 2540

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Vanaf 1 januari 2015 zijn alle gemeenten verantwoordelijk voor een sluitende aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Met het Ministerie van VWS is afgesproken dat de 35 centrumgemeenten voor Vrouwenopvang met de gemeenten in hun regio's zorgdragen voor een regionale visie ten behoeve van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. In de visie definiëren we de maatschappelijke belangen en benoemen we de parameters waarop we de aanpak willen inrichten. We kiezen voor een benadering vanuit meerdere perspectieven: het gezinssysteem, de sociale omgeving, de professionals, de gemeente en het bovengemeentelijke niveau – met vanuit elk perspectief een korte duiding van doelen, rollen en verantwoordelijkheden. We zoomen in op wat we in de context van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling onder ketensamenwerking verstaan en welke fasering we hierin onderscheiden: preventie, signalering, interventie en herstel & nazorg. Tot slot leggen we vast hoe vanuit de kantelingsgedachte de taakverdeling tussen overheid en instellingen wordt belegd: de overheid zorgt voor de randvoorwaarden, het maatschappelijke veld — instellingen en zorgverleners — nemen verantwoordelijkheid voor de taakuitvoering en de kwaliteit en effectiviteit daarvan.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De Regiovisie is opgesteld binnen het kader van de Wmo en de Jeugdwet. Er is een relatie met de Wet tijdelijk huisverbod. Onze visie sluit aan op de uitgangspunten geformuleerd in het *Beleidskader WMO en Jeugd 2015-2018* en de *Regionale Agenda en Regiovisie OGGz 2013–2017*.

1.2 Relatie met programma

De regiovisie is opgesteld vanuit het programma Zorg & Welzijn, maar raakt het programma Wijkmanagement en Veiligheid.

2 Doelstelling

Beoogd wordt sturing en samenhang in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio te versterken.

3 Argumenten

De Regiovisie biedt de mogelijkheid om een sterkere samenhang te creëren in de regionale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling

Met een gezamenlijke visie kunnen we beter sturen op beleid en uitvoering in de regionale aanpak. Het biedt een gezamenlijk uitgangspunt voor de rolverdeling tussen centrumgemeente en regiogemeenten op basis waarvan invulling van de verantwoordelijkheden verder kan worden vormgegeven. We komen bovendien de afspraak met VWS na, dat er een regionale visie wordt opgesteld.

De Regiovisie biedt de mogelijkheid om samenhang te creëren tussen de aanpak van huiselijk geweld en de aanpak van kindermishandeling.

De 35 centrumgemeenten voor Vrouwenopvang ontvangen voor de aanpak van huiselijk geweld middelen via de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang. De middelen zijn bestemd

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Voorstel aan de Raad

voor de vrouwenopvangregio, dat globaal genomen de subregio Nijmegen en de subregio Rivierenland omvat. Uit dit budget wordt de opvang en delen van de keten preventie–opvang–nazorg gefinancierd. Nu alle gemeenten per 1 januari 2015 ook verantwoordelijk zijn voor de kindermishandeling is er de mogelijkheid om de aanpak van kindermishandeling te organiseren in samenhang met de aanpak van huiselijk geweld. Dat biedt nieuwe mogelijkheden voor de versterking van een systeemgerichte aanpak. Er is al een verbinding tussen huiselijk geweld en kindermishandeling gelegd in Veilig Thuis (het Advies Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling).

4 Risico's

Er zijn geen risico's. Het betreft hier een visie. Keuzes die eventuele risico's met zich mee kunnen brengen worden gemaakt bij het vervolg in beleid en uitvoering.

5 Financiën

Er worden geen financiële keuzes gemaakt. In zoverre die noodzakelijk zijn, worden die gemaakt bij het vervolg in beleid en uitvoering.

6 Participatie en Communicatie

Uitgangspunt bij het vaststellen van de visie was de samenwerking van de centrumgemeente met de gemeentebesturen in de regio. Aangezien we het draagvlak in het maatschappelijke veld ook belangrijk vinden, zijn de projectorganisatie Veilig Thuis van de GGD Gelderland-Zuid en Moviera (voor advies, opvang en hulpverlening bij huiselijk en seksueel geweld) eveneens bij het opstellen van de visie betrokken.

Zodra de visie door alle gemeenteraden is vastgesteld, wordt ze op de websites van de betrokken gemeenten gepubliceerd.

7 Uitvoering en evaluatie

De visie vormt de basis voor het nog op te stellen Uitvoeringsplan. Zo nodig, wordt aanvullend beleid geformuleerd. Ons streven is om zoveel mogelijk regionaal op te trekken, we ruimte willen bieden aan eigen accenten in de subregio's Rijk van Nijmegen en Rivierenland

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Visiedocument aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

12. **Raadsvoorstel Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis' (76/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 19 mei 2015
1. De regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis', vast te stellen.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

13. Raadsvoorstel Stimuleringsprogramma “Gezond in de stad” (77/2015)

Raadsvoorstel d.d. 19 mei 2015

1. Een budgetsubsidie te verlenen aan GGD van € 166.060 voor 2015 en € 169.480 voor 2016 en 2017 voor de uitvoering van het plan “Gezond in de stad”.
2. Een budgetsubsidie te verlenen aan NIM van € 23.940 voor 2015 en € 20.520 voor 2016 en 2017 voor de uitvoering van het plan “Gezond in de stad”.
3. De subsidies te dekken uit het programma Zorg en Welzijn, product Publieke Gezondheid.
4. De subsidie voor 2016 en 2017 te verlenen onder voorbehoud van de vaststelling van de Stadsbegroting 2016-2019 en 2017-2020 door de raad.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015

Conform besloten

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

14. **Raadsvoorstel Tijdelijke uitbreiding formatie Sociale wijkteams (69/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 12 mei 2015
1. Een bedrag van € 156.000 over te hevelen van 2015 naar 2016 voor de dekking van de eenmalige budgetsubsidie aan NIM Maatschappelijke Werk voor de tijdelijke uitbreiding van de formatie sociale wijkteams.
2. De bijgevoegde begrotingswijziging BW-01429 vast te stellen.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Voor een veilig thuis

Visiedocument aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Regio Rijk van Nijmegen & Rivierenland

Aangesloten gemeenten

- Beuningen
- Buren
- Culemborg
- Druten
- Geldermalsen
- Gennep
- Groesbeek
- Heumen
- Lingewaal
- Maasdriel
- Mook en Middelaar
- Neder-Betuwe
- Neerijnen
- Nijmegen
- Tiel
- West Maas & Waal
- Wijchen
- Zaltbommel

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Inleiding

Vanaf 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor een sluitende aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dat vraagt om een visie van waaruit we sturing willen geven. Die willen we kort en bondig formuleren en vooral ook koppelen aan een opvatting over het maatschappelijk belang van waaruit we richting willen geven.

Een visie is belangrijk, omdat die ons helpt onze doelen expliciet te maken en zo ook legitimiteit te verschaffen aan wat we vervolgens nog in beleid en uitvoering willen regelen. Een visie helpt ons tegelijkertijd om helder te definiëren aan welke kwaliteitseisen wij onszelf en onze partners willen committeren, waarmee we tevens een duidelijke grondslag verschaffen aan beleid en uitvoering.

Hoe definiëren we huiselijk geweld en kindermishandeling?

Huiselijk geweld - Het lichamelijk, seksueel of psychisch geweld door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer: partners, ex-partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden. Met als verschijningsvormen: (ex-)partnergeweld (waaronder ook stalking), oudermishandeling, ouderenmishandeling, eergerelateerd geweld (denk aan: eerwraak, vrouwenbesnijdenis en huwelijksdwang) en kindermishandeling.

In dit kader hanteren we de term “huiselijke kring” zo breed mogelijk, aangezien het ons gaat om het voorkomen dan wel tegengaan van geweld dat vanuit het gehele spectrum van de sociale omgeving van een slachtoffer kan plaatsvinden. Denk hierbij bijvoorbeeld ook aan loverboy-problematiek (prostitutie), of andere vormen van fysieke en financiële uitbuiting (slavernij).

Kindermishandeling - Elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders (in huiselijke kring) of andere personen (bijvoorbeeld op school of in het verenigingsleven) ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek en psychisch letsel.

Het betreft hier dus elke vorm van mishandeling die voor een kind bedreigend of gewelddadig is, waardoor bijvoorbeeld ook verwaarlozing onder de definitie van kindermishandeling valt.

Het maatschappelijk belang

De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling legitimeren we op basis van:

1. De mensenrechten.
2. Veiligheid als basisbehoefte.
3. Volksgezondheid.
4. Maatschappelijke kosten.
5. Het maatschappelijke functioneren.

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

De mensenrechten – In de *Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens (1948)* is in de preambule vastgelegd dat het hoogste ideaal voor elk mens is vrij te zijn van vrees en gebrek. Met het oog op huiselijk geweld en kindermishandeling zijn vervolgens artikelen 4 en 5 van de Universele Verklaring relevant – "Niemand zal in slavernij of horigheid gehouden worden. Slavernij en slavenhandel in iedere vorm zijn verboden" (artikel 4) – en: "Niemand zal onderworpen worden aan folteringen, noch aan een wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing" (artikel 5).

De mens is geroepen om vrij te zijn. Elke vorm van afhankelijkheid die niet gestoeld is op een vrije keuze en die leidt tot geweld en onvrijheid gaat in tegen de morele norm die we in een vrije en democratische samenleving hanteren, en is om die reden maatschappelijk onaanvaardbaar.

Veiligheid als basisbehoefte – In Maslovs behoeftehiërarchie is veiligheid de eerste prioriteit na lichamelijke behoeften als eten, drinken en slaap. Daarmee is veiligheid voor het individu een basisbehoefte die van belang is voor zijn verdere ontwikkeling. De mens moet zich veilig weten en voelen in basale maatschappelijke verbanden als de buurt, het gezin of op het werk. Huiselijk geweld en kindermishandeling frustreert die behoefte en blokkeert daarmee de verdere ontwikkeling van het individu naar zelfontplooiing.

Volksgezondheid, maatschappelijke kosten en maatschappelijk functioneren – Ofschoon het hier gaat om drie duidelijk te onderscheiden maatschappelijke belangen, grijpen ze wel zodanig op elkaar in dat ze niet los gezien kunnen worden. Geweldservaringen in huiselijke kring trekken een enorme wissel op de gezondheid van niet alleen slachtoffers, maar ook van daders. Dat laatste zien we in het gegeven dat veel daders in hun hun persoonlijke verleden vaak zelf slachtoffer waren van geweld in huiselijk kring. Doordat slachtoffers daders worden, oefent de geweldsspiraal die hierdoor ontstaat over generaties heen desastreuze effecten uit op de gezondheid van alle betrokkenen . Wat veelal leidt tot een grote, telkens terugkerende zorgconsumptie, tot een veelal hoog arbeidsverzuim en tot andere vormen van maatschappelijke uitval. Kortom: niet alleen slachtoffers en daders betalen een hoge prijs, maar ook de samenleving in termen van volksgezondheid, van maatschappelijke kosten en van maatschappelijk functioneren.

Onze aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling

In onze visie bezien we huiselijk geweld en kindermishandeling niet als een geïsoleerd probleem tussen daders en slachtoffers. We zien het vooral als een ernstige maatschappelijke misstand die we willen keren. Daarvoor is het ook nodig om de sociale omgeving van daders en slachtoffers te mobiliseren. We willen duurzame tot oplossingen, waarbij slachtoffers en daders samen met hun sociale netwerk en de professionals zo integraal mogelijk alle problemen die tot geweld leiden of geleid hebben gezamenlijk aanpakken.

Dat betekent niet alleen een alerte en steunende sociale omgeving die problemen wil signaleren, maar hulpverleners die zich van de gevolgen die met huiselijk geweld en kindermishandeling samenhangen bewust zijn, die zich verantwoordelijk weten en die ook handelingsbekwaam zijn om de brede samenwerking die nodig is te regisseren. Verder staat voor ons preventie op de allereerste plaats, omdat we willen voorkomen dat mensen als gevolg van huiselijk geweld hun huis uit moeten vluchten, of veroordeeld worden omdat ze een misdrijf gepleegd hebben dat voorkomen had kunnen worden.

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Het tegengaan van huiselijk geweld en kindermishandeling benaderen we vanuit meerdere perspectieven:

1. Het gezinssysteem (slachtoffers en daders).
2. De omgeving (familie, vrienden, kennissen en buren).
3. De professional.
4. De gemeente.
5. De bovengemeentelijke samenwerking.

Het gezinssysteem – Uitgaan van de eigen kracht zien we als een belangrijke succesfactor. We willen mensen niet afhankelijk maken van zorg- en hulpverlening, want daarmee lossen we geen problemen op. Elk individu heeft unieke kwaliteiten die hem de kracht geven om zijn weg in de samenleving te vinden en zich daarbij te verbinden met anderen die hem daarin tot steun kunnen zijn. Die kwaliteiten willen we naar boven halen. Alleen dan komen we tot duurzame oplossingen.

Daarom zijn *empowerment*, verantwoordelijkheid en zelfregie belangrijke doelen vanuit het perspectief van het gezinssysteem. Hiervoor is het ook nodig dat taboes rondom huiselijk geweld en kindermishandeling door de zorg- en hulpverlening bij slachtoffers en daders bespreekbaar worden gemaakt. Immers, zonder probleem- en normbesef valt de eigen kracht niet te mobiliseren en kan het uiteindelijke doel , het doorbreken van de geweldsspiraal , niet worden gerealiseerd.

De omgeving – Familie, vrienden, kennissen en buren kunnen een belangrijke rol spelen ten opzichte van slachtoffers en daders. Door normbevestiging, door emotionele steun, door mantelzorgtaken of anderszins.

Daarvoor is het ook nodig dat onze aanpak zich richt op bewustwording in de sociale omgeving van slachtoffers en daders voor de cruciale rol die men kan nemen en dat er op de mensen in die omgeving ook een verantwoordelijkheid rust om die rol te nemen.

De professional – Huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers, welzijnswerkers, wijkagenten en andere professionals die op buurt-, straat- en adresniveau actief zijn hebben een belangrijke verantwoordelijkheid om vroegtijdig problemen rondom huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren. Het is belangrijk dat ze daarvoor ook goed zijn toegerust.

In zoverre onze professionals ook een daadwerkelijke rol hebben in het vervolgens aanpakken van deze problematiek dienen ze te beschikken over de vaardigheden om doelgericht en met kennis van zaken te kunnen handelen. Daarvoor is het belangrijk dat ze zich expertise eigen (kunnen) maken ten aanzien van specifieke fenomenen als bijvoorbeeld ouderenmishandeling, maar ook eergerelateerd geweld en loverboy-problematiek.

De gemeente – De lokale overheid vertegenwoordigt het algemeen maatschappelijk belang en zorgt er op basis daarvan voor dat het gezinssysteem samen met zijn omgeving en de professionals kan werken aan duurzame oplossingen.

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Specifiek heeft de gemeente hierbij twee verantwoordelijkheden. Ten eerste door het organiseren van de ketensamenwerking tussen de professionals die nodig is om huiselijk geweld en kindermishandeling effectief te kunnen aanpakken. De inzet hierbij is:

1. Zoveel mogelijk “aan de voorkant” van het probleem te acteren, om tijdig erger te voorkomen.
2. Een sluitende keten preventie-signalering-interventie-herstel en nazorg.

In de tweede plaats heeft de lokale overheid de verantwoordelijkheid om de effectiviteit en de resultaten hiervan te (laten) monitoren.

De bovengemeentelijke samenwerking – Veel van de partners met wie gemeenten de samenwerking organiseren, zijn bovenlokaal actief. Daarom is het belangrijk om op dat schaalniveau ook afspraken te maken over samenwerking en monitoring.

De ketensamenwerking

Wij spreken over ketensamenwerking wanneer er uiteenlopende partijen nodig zijn om een doel en een daarbij horend resultaat te bereiken, en de partners daarbij volgtijdelijk samenwerken op basis van een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid voor het eindresultaat. Iedere partner zorgt er daarbij voor dat zijn eigen expertise en inbreng daadwerkelijk bijdraagt aan een gemeenschappelijk geformuleerd doel en een gezamenlijk vast te stellen resultaat.

De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling staat of valt met ketensamenwerking. We willen in deze context benadrukken dat de partners bij deze samenwerking niet alleen de gemeente en de instellingen en hun professionals zijn, maar dat ook het gezinssysteem en zijn omgeving onderdeel uitmaken van de keten. We willen immers de eigen kracht en de eigen verantwoordelijkheid centraal stellen.

De ketensamenwerking bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling rust op vier pijlers:

1. Preventie.
2. Signalering.
3. Interventie.
4. Herstel & nazorg.

Voor een goede ketensamenwerking vinden we het belangrijk om per pijler de belangrijkste aandachtspunten vast te leggen.

Preventie – Hierbij zijn kennis en expertise, voorlichting en de focus op risicofactoren de belangrijkste succesfactoren.

Signalering – Hiervoor is het nodig om te werken met een meldcode. Verder moet de vroegsignalering op orde zijn – niet alleen op het niveau van het individu, maar ook ten aanzien van doelgroepen die risico’s lopen en ook op gebiedsniveau. Het is belangrijk om zo breed mogelijk relevante maatschappelijke partners te betrekken, dus niet alleen zorg, maar ook bijvoorbeeld sportverenigingen of het onderwijs.

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Interventie – Belangrijk is dat hier de hulpvraag van de cliënt centraal staat. Andere succesfactoren zijn: ervoor zorgen dat professionals over handelingsvaardigheden beschikken, dat er een systeemgerichte aanpak wordt gevolgd en dat de samenwerking ook daadwerkelijk sluitend is.

Herstel & nazorg – Centraal staat het duurzaam doorbreken van de geweldsspiraal om zo de kans op herhaling zo klein mogelijk te houden.

Verantwoordelijkheden

Die liggen op drie niveaus:

1. **De gemeente –** De gemeentelijke overheid zorgt ervoor dat op lokaal niveau preventie, interventie, nazorg en consultatie & advies in beleid en contracten met zorgverleners geregeld zijn en dat het lokale zorgnetwerk op orde, c.q. toegerust is om die taken te kunnen uitvoeren.
   Dit houdt tevens in de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat ook voor iedereen duidelijk is wie op plaatselijk niveau wat doet in de ketensamenwerking bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.
2. **Bovengemeentelijk –** de gemeenten formuleren gezamenlijk beleid ten behoeve van een ketengerichte aanpak van huiselijk geweld, gebaseerd op de pijlers: preventie, signalering, interventie en herstel & nazorg. Die verantwoordelijkheid houdt tevens in de keten te monitoren. Verder ligt op dit niveau de verantwoordelijkheid voor de slachtofferopvang voor mensen die vanwege ernstig huiselijk geweld de thuissituatie hebben moeten verlaten en voor de specialistische ambulante hulp. Overige bovengemeentelijke verantwoordelijkheden betreffen het faciliteren van de samenwerking en de noodzakelijke bestuurlijke afstemming en regie.
3. **De zorginstellingen -** Elke organisatie zorgt op basis van het eigen maatschappelijke mandaat, c.q. de eigen kerntaak of het eigen professionele specialisme, voor een actief aandeel in de ketensamenwerking.

Deze verdeling van verantwoordelijkheden sluit naadloos aan op de kantelingsgedachte in het sociale domein. De overheid zorgt voor de randvoorwaarden, het maatschappelijke veld – instellingen en zorgverleners – nemen verantwoordelijkheid voor de taakuitvoering en de kwaliteit en effectiviteit daarvan.

We verwachten daarbij vanuit dat veld een proactieve houding om problemen snel en laagdrempelig op te lossen en de bereidheid om hierover actief verantwoording af te leggen. Met deze verdeling van verantwoordelijkheden bouwen we tevens een goed systeem van *checks and balances* waarmee we, indien nodig, in gezamenlijkheid tijdig kunnen bijsturen.

Beleid en uitvoering

Onze visie sluit aan op de uitgangspunten van de *Regionale Agenda en Regiovisie OGGz 2013 – 2017*. Ten aanzien van preventie en signalering zal er nog aanvullend beleid nodig zijn. Ons streven is om daarin zoveel mogelijk gezamenlijk op te trekken. Tevens zal er een gezamenlijk uitvoeringsplan nodig zijn, waarbij we overigens wel ruimte willen bieden aan eigen accenten in de subregio's Rijk van Nijmegen en Rivierenland.

Los van nog uit te werken aanvullend beleid en het op te stellen uitvoeringsplan zijn in de uitvoering al wel keuzes vastgelegd in:

1. Het Functioneel Programma van Eisen voor het Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK), d.d. 31 maart 2014.
2. Het Handelingsprotocol voor het Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK), d.d. 4 juni 2014.

Na bespreking van dit visiedocument in de portefeuillehoudersoverleggen van de regio's Rijk van Nijmegen en Rivierenland zullen de aangesloten Colleges van Burgemeester en Wethouders in de aangesloten gemeenten deze visie vóór 1 juli 2015 door de gemeenteraden laten vaststellen.

Tot slot

Een visie roept – terecht! – veel verwachtingen op. Zeker als we die visie ook koppelen aan duidelijke maatschappelijke normen: mensen moeten vrij kunnen zijn van afhankelijkheden waarvoor ze niet gekozen hebben, mensen hebben het recht op basisveiligheid – normen die ook hun grondslag vinden in onze democratische rechtsstaat.

Maar tegelijkertijd weten we ook dat de samenleving minder maakbaar is dan we soms zouden wensen. Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn veelal uitingsvormen van buitengewoon complexe problematiek bij mensen die, vaak over generaties heen, een verleden hebben dat hen gevormd heeft – of wellicht beter gezegd: misvormd heeft. Gaat een visie ons helpen om dit allemaal op te lossen?

De vraag stellen is hem beantwoorden. Nee – helaas zullen we, ondanks al onze inspanningen, ook in de komende jaren tegen mensonterende toestanden blijven aanlopen; zaken die, hoe schokkend ook, onder onze radar gebleven zijn of die we uiteindelijk toch niet hebben kunnen oplossen. Dat doet overigens niets af aan de integriteit en relevantie van onze visie. Die helpt ons immers om telkens weer expliciet te maken wat we in onze samenleving niet aanvaardbaar vinden. En door dat steeds opnieuw uit te dragen, leveren we uiteindelijk een duurzame bijdrage aan het handhaven van de normen en de waarden op basis waarvan we huiselijk geweld en kindermishandeling buiten onze maatschappelijke orde plaatsen. Bij alle onmacht waar we de komende jaren tegenaan zullen lopen, onderstreept dat de macht die we in laatste instantie wel hebben en waarvan het de moeite waard is om die te blijven onderstrepen.

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

10 juni 2015 / 77/2015

Onderwerp

Stimuleringsprogramma “Gezond in de Stad”

Programma

Zorg & Welzijn

Portefeuillehouder

B. Frings

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

19 mei 2015

Samenvatting

“Gezond in de stad” is het stimuleringsprogramma vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bedoeld om gemeenten extra te ondersteunen bij de lokale aanpak van gezondheidsachterstanden. De gemeente Nijmegen heeft zich aangemeld voor dit programma. Voor de gemeente Nijmegen is er in 2014 € 165.069 beschikbaar en in de jaren 2015 tot en met 2017 is er jaarlijks € 318.069 beschikbaar. Dit past goed binnen ons gezondheidsbeleid 2013-2016 “Samen gezond verder”, waar wij ons onder anderen inzetten op het bevorderen van een gezonde leefstijl, het tegengaan van overgewicht en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Dit doen wij in samenwerking met GGD en NIM. Met dit voorstel vragen wij uw Raad om de meerjarige subsidie aan GGD en NIM te verlenen voor de uitvoering van doelstellingen, zoals deze geformuleerd zijn in het projectplan “Gezond in de Stad: Integrale aanpak gezondheidsachterstanden in de gemeente Nijmegen”.

Voorstel om te besluiten

1. Een budgetsubsidie te verlenen aan GGD van € 166.060 voor 2015 en € 169.480 voor 2016 en 2017 voor de uitvoering van het plan “Gezond in de stad”.
2. Een budgetsubsidie te verlenen aan NIM van € 23.940 voor 2015 en € 20.520 voor 2016 en 2017 voor de uitvoering van het plan “Gezond in de stad”.
3. De subsidies te dekken uit het programma Zorg en Welzijn, product Publieke Gezondheid.
4. De subsidie voor 2016 en 2017 te verlenen onder voorbehoud van de vaststelling van de Stadsbegroting 2016-2019 en 2017-2020 door de raad.

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

1 Inleiding

"Gezond in de stad" (afgekort GIDS) is het stimuleringsprogramma vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om gemeenten extra te ondersteunen bij de lokale aanpak van gezondheidsachterstanden. De gemeente Nijmegen heeft zich aangemeld voor dit programma. Voor de gemeente Nijmegen is er in 2014 € 165.069 beschikbaar en in de jaren 2015 tot en met 2017 is er jaarlijks € 318.069 beschikbaar. Het budget voor 2014 is overgeheveld naar de jaren 2015 en 2016. Dit past goed binnen ons gezondheidsbeleid 2013-2016 "Samen gezond verder" waar wij ons onder anderen inzetten op het bevorderen van een gezonde leefstijl, het tegengaan van overgewicht, verminderen van alcoholgebruik onder jongeren, het versterken mentale gezondheid met als uiteindelijke doel het verkleinen van gezondheidsverschillen.
Het Nijmeegse gezondheidsbeleid gaat uit van een integrale aanpak op alle prioriteiten die in het beleid gesteld zijn. Dit doen wij onder anderen in nauwe samenwerking met de GGD en NIM.

Naast het reguliere werk van de GGD zoals de jeugdgezondheidszorg en gezonde school zetten wij nadrukkelijk in op wijkgerichte aanpak via de inzet van gezondheidsmakelaars (via de GGD, Interlokaal en Sportservice Nijmegen). Gezondheidsmakelaars werken samen met diverse partijen in de wijk (school, huisartsen, sociaal wijkteam, SWON, sportorganisatie, etc) om gezonde leefstijl te bevorderen en een gezonde leefomgeving te realiseren. Zo zijn er specifieke beweegprogramma's voor kinderen en volwassen met overgewicht, maar ook laagdrempelige beweeg, ontmoet en kook activiteiten in de buurt georganiseerd.

Ook vanuit Sportservice Nijmegen is aandacht voor sportstimulering in de wijk en op school via Gezonde school XL en meer bewegen voor kwetsbare groepen zoals ouderen en mensen met een beperking. Via het programma gezond ouder worden wordt samen met de bewoners ingezet op zo lang mogelijk vitaal en actief te blijven in eigen omgeving. Samen met het Sociaal Wijkteam werkt Indigo aan versterken van de mentale gezondheid, weerbaarheid en ondersteuning mantelzorgers van psychische/ psychiatrische patiënten.
In diverse onderdelen is zorgverzekeraar VGZ partner bij deze uitvoering van beleid o.a als het gaat om beweegprogramma's voor kinderen en volwassen, valpreventie, de inzet van de wijkverpleegkundige in het Sociaal Wijkteam, de inzet van Praktijkondersteuner GGZ en de ouderenmodule binnen de huisartsenpraktijk.
Daarbij is de inzet van het beleid met name gericht op de wijken waar mensen wonen met gezondheidsachterstanden zoals Lindenholt, Dukenburg, Hatert, Neerbosch-Oost, Nijmegen-West en Nijmegen-Midden. Als het gaat om jeugd en ouderen zijn er ook diverse activiteiten in Nijmegen- Noord. In Oost ontstaan ook steeds meer activiteiten als het gaat om ouderen.
GIDS gelden worden gebruikt voor de continuering en versterking van dit beleid. Dit voorstel gaat over het inzet van GIDS gelden.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Vaststelling van meerjaren subsidies is de bevoegdheid van uw Raad. Hetzelfde geldt voor van vaststelling van een begrotingswijziging op het programmaniveau.

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

1.2 Relatie met programma

Het programma Gezond in de Stad valt onder het programma Zorg en Welzijn, Product Publieke Gezondheid. Naast raakvlakken binnen het programma Zorg en Welzijn, met andere jeugdbeleid en de WMO, heeft de uitvoering ook raakvlakken met diverse andere programma's, zoals het programma Onderwijs, programma Sport en Accommodaties en het programma Duurzaamheid.

2 Doelstelling

Met dit voorstel wordt uitwerking gegeven aan het programma "Gezond in de Stad". Door dit voorstel wordt gezondheidsbeleid versterkt op het bevorderen van een gezonde leefstijl, het tegengaan van overgewicht, verminderen van alcoholgebruik onder jongeren, het versterken mentale gezondheid met als uiteindelijke doel het verkleinen van gezondheidsverschillen.

3 Argumenten

Met het projectplan "Gezond in de Stad: Integrale aanpak gezondheidsachterstanden in de gemeente Nijmegen" willen wij door in te zetten op de vier onderwerpen, namelijk Gezonde Start, Gezonde Jeugd, Gezondheidsvaardigheden en Gezonde Beweging, het gezondheidsbeleid versterken. Binnen Gezonde Start en Gezondheidsvaardigheden werken wij samen met GGD en NIM. Zij geven de uitvoering aan het plan.

1. Gezonde Start

Vanaf het moment dat een vrouw zwanger wilt worden is het belangrijk om een gezondere levensstijl aan te nemen. Een ongezonde zwangerschap kan schadelijke gevolgen hebben voor de gezondheid van de baby, wat ook kan doorwerken in zijn volwassen leven. Kinderen met een minder goede of slechte start hebben meer kans op problemen op het terrein van groei, gezondheid en ontwikkeling in hun latere leven. Daarom is het belangrijk dat zo veel mogelijk kinderen een gezonde start krijgen. GGD heeft samen met input van partijen in het veld (oa JGZ, Gezondheidsmakelaars, verpleegkundige, verloskundigen, Gezonde schooladviseurs en team Seksuele gezondheid) een plan opgesteld om de gezonde start te bevorderen.
Gezonde start omvat beleid, interventieprogramma's en professioneel handelen dat bijdraagt aan het verminderen van duurzame gezondheidsrisico's en het versterken van lichamelijke en emotionele weerbaarheid aan het begin van het leven van een kind, dus vóórdat iemand zwanger wordt, gedurende de zwangerschapsperiode en de eerste vier levensjaren. Dit aandachtsveld is gericht op kinderen -1 tot +4, dus op vrouwen met een kinderwens in de (nabije) toekomst (en hun partner), zwangere, (nog ongeboren) kinderen en (aanstaande) ouders en hun sociale omgeving. Er wordt ingezet op preconceptie en interconceptiezorg (door onder anderen voorlichting op de ROC's), het versterken van positief ouderschap bij kwetsbare groepen en het versterken van ketensamenwerking. Daarmee wordt niet alleen een gezonde start gegarandeerd, maar ook door in te zetten op positief ouderschap wordt er bijvoorbeeld kindermishandeling voorkomen. Dit onderdeel zal door GGD en NIM uitgevoerd worden. De totale kosten voor dit onderdeel bedragen € 80.000 per jaar.

2. Gezondheidsvaardigheden

Een op de negen Nederlanders is laaggeletterd. In Nijmegen gaat het om ongeveer een groep van 15.000 mensen. Laaggeletterden kunnen wel lezen en schrijven (soms ook met moeite), maar hebben bijvoorbeeld moeite met het begrijpen van folders en websites, het

invullen van formulieren, het afhandelen van de post en het lezen van bijsluiters van medicijnen. Deze groep patiënten heeft moeite met het begrijpen van schriftelijke informatie over hun ziekte, met de mondelinge voorlichting van hun zorgverlener en met zelfmanagement bij chronische aandoeningen. Laaggeletterden gaan vaker naar een huisarts of medisch specialist en maken minder gebruik van preventieve programma's. Aandoeningen zoals astma, diabetes, kanker, hartinfarcten en psychische problemen komen bij deze groep vaker voor. Zij maken ook minder gebruik van preventieve zorg dan mensen met meer gezondheidsvaardigheden. De gemeente Nijmegen vormt samen met verschillende publieke en private instellingen het bondgenootschap laaggeletterdheid regio Nijmegen. Dit bondgenootschap zet zich in om laaggeletterdheid in de regio te voorkomen en te verminderen. Het is belangrijk om in te zetten op verschillende onderdelen: signalering, het doorverwijzen van mensen, het vereenvoudigen van de eigen communicatie en kennisdeling met andere gezondheidsprofessionals. De laatste twee zijn erg noodzakelijk bij de huisartsen, apotheken en medisch specialisten. Dit onderdeel zal door GGD uitgevoerd worden. De totale kosten voor dit onderdeel bedragen € 80.000 per jaar.

3. Gezonde beweging
Zowel met het gezondheidsbeleid 2013-2016 als met het sportbeleid 2013-2016 zetten wij in op het voorkomen van gezondheidsproblemen en het stimuleren van een gezonde leefstijl. Met deze inzet van de gezondheidsmakelaars / buurtsportcoaches kunnen wij de aanpak versterken op die plekken waar dit nog nodig is. Het gaat om extra inzet op jeugd en overgewicht, waarbij het accent ligt op het realiseren van (stadsbreed) organiseren van bijvoorbeeld gezonde kantine op scholen, beweegprogramma's voor kinderen met overgewicht. Ook wordt er aansluiting gezocht bij het programma Groen Verbindt. Het voorstel is om de uren van de gezondheidsmakelaars uit te breiden, zodat er meer capaciteit is om in te zetten met name op het op gang brengen van een beweging in de stad om gezamenlijkheid te creëren in de aanpak van overgewicht en het belang van een gezonde leefstijl. Daarbij kan sterker worden ingezet op de communicatie, stimuleren/ ondersteunen van burgerinitiatieven en het realiseren van themabijeenkomsten. Er is voldoende beweegaanbod maar meer samenwerking tussen zorg en sport/bewegen is noodzakelijk om de juiste doelgroepen te bereiken. Er zou meer samenwerkingen kunnen zijn op het gebied van bijvoorbeeld sportverenigingen, waarbij de sportaccommodatie ook aan andere clubs wordt aangeboden, zoals bijvoorbeeld een volleybalclub die hun accommodatie aan de bewoners aanbiedt voor het organiseren van badminton. Of de fitnesscentra meer betrekken bij het organiseren van de activiteiten en het inzetten van beweegmaatjes.
Daarnaast zou ook meer aandacht kunnen zijn voor een stadsbreed thema. Zoals bijvoorbeeld wandelen, waarbij kan worden aangesloten bij het 100-jarig bestaan van de vierdaagse en is er een grote behoefte op het inzet op het overgewicht. De totale kosten voor dit onderdeel bedragen € 30.000 per jaar.

4 Klimaat
Dit voorstel heeft geen gevolgen voor het klimaat.

5 Risico's
Er zijn geen risico's verbonden aan dit voorstel.

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

6 Financiën

Met dit voorstel verlenen we een budgetsubsidie van € 166.060 voor 2015 en € 169.480 voor 2016 en 2017 aan de GGD en een budgetsubsidie van € 23.940 voor 2015 en € 20.520 voor 2016 en 2017 aan de NIM. De subsidie is als volgt onder te verdelen:

Onderdeel	Instelling	Inzet	2015	2016	2017
Gezonde Start	GGD	Projectleiding, inhoudelijke ontwikkeling van de opdracht, interventies, advies	€ 56.060	€ 59.480	€ 59.480
	NIM	Projectleiding	€ 23.940	€ 20.520	€ 20.520
Gezonde Jeugd	Voorstel volgt				
Gezondheidsvaardigheden	GGD	Projectleiding, inhoudelijke ontwikkeling van de opdracht	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
Gezonde Beweging	GGD	Extra inzet Gezondheidsmakelaars	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Totaal			€ 190.000	€ 190.000	€ 190.000

De totale subsidie € 190.000 per jaar dekken we uit het programma Zorg en Welzijn, product Publieke Gezondheid (60640.S3160) waaraan de Gezond in de Stad middelen eerder zijn toegevoegd.

7 Participatie en Communicatie

Het projectplan “Gezond in de Stad is tot stand gekomen samen met diverse partners in de stad, GGD, JGZ, NIM, ROC, en in nauw overleg met collega’s vanuit andere beleidsvelden. De uitvoerende organisatie worden via een beschikking op de hoogte gesteld over het besluit. Bij de uitvoering van het programma zal onder andere via het spoor Gezonde Beweging participatie en communicatie met bewoners vorm worden gegeven.

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

8 Uitvoering en evaluatie

Voor de uitvoering van het programma zijn GGD Gelderland-Zuid en NIM verantwoordelijk. De uitvoering zal in nauwe samenwerking gaan met de inzet van de gezondheidsmakelaars/buurtsportcoach. Voor de uitvoering zullen met de partijen prestatieafspraken worden gemaakt.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Projectplan “Gezond in de Stad: Integrale aanpak gezondheidsachterstanden in de gemeente Nijmegen”

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Gezond in de Stad programma Nijmegen

Integrale aanpak van gezondheidsachterstanden in gemeente Nijmegen

Gemeente Nijmegen

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Inleiding

Veel mensen geven aan dat hun gezondheid het belangrijkste is dat er is, een van de essentiële voorwaarden om te kunnen doen wat je wilt doen in het leven. Ook de gemeente heeft baat bij gezonde en actieve burgers. Ze participeren meer, zijn zelfredzamer, leveren een grotere bijdrage aan de economie en leggen minder beslag op het zorgstelsel. Maar niet iedereen is even gezond. De gezondheidsverschillen tussen lager en hoger opgeleiden zijn groot en dreigen groter te worden als we daar niets aan doen. Daarom is het belangrijk dat de gemeente niet alleen inzet op behoud en verbetering van gezondheid in het algemeen, maar ook op het verbeteren van de gezondheid van burgers met een gezondheidsachterstand.
Vanuit het Rijk is extra geld beschikbaar gesteld voor de aanpak van gezondheidsachterstanden middels het stimuleringsprogramma "Gezond in de Stad". Dit stimuleringsprogramma is onderdeel van het Nationale Preventieprogramma "Alles is Gezondheid". Het programma ondersteunt één van de doelen van het Nationaal Programma Preventie, namelijk het aanpakken van sociaal economische gezondheidsverschillen (SEGV). Het programma is gericht op het versterken van de lokale aanpak van gezondheidsachterstanden en duurt vier jaar (2014-2017). De gemeente krijgt de ruimte om de aanpak zelf in te vullen en te laten aansluiten bij de lokale situatie en de decentralisaties. De achterliggende gedachte daarbij is dat juist de gemeente gezondheidsverschillen effectief kan verkleinen door een brede en duurzame aanpak in de buurt of wijk, samen met lokale partijen en met een actieve rol voor de burgers zelf. De gemeente Nijmegen heeft zich aangemeld voor dit programma.

Gezondheidsverschillen in Nijmegen

Ook de gemeente Nijmegen kent grote verschillen in gezondheid bij haar inwoners, waardoor een versterking van de aanpak nodig is. Het voorliggende plan is samen opgesteld met diverse lokale partijen. Hierdoor zorgt dit plan voor een impuls en aansluiting bij de lokale situatie, de Nijmeegse behoeften en de wijze waarop we de nieuwe wmo en Jeugdhulp in Nijmegen vormgeven. Bovendien zorgt zo'n plan voor draagvlak voor de voorgestelde activiteiten, wat de kans op succesvolle uitvoering vergroot.

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Gezondheidssituaties zijn niet gelijk verdeeld: vrouwen in achterstandswijken en hun kinderen lopen een groter risico op sterfte en ziekte rond en kort na de geboorte, met gevolgen op latere leeftijd en in volgende generaties. Medische én niet-medische factoren, zoals leef- en omgevingsomstandigheden of psychosociale problematiek binnen kwetsbare gezinnen, spelen hierin een rol. De invloed van sociaalmaatschappelijke, en dus ook armoede gerelateerde risico's, is lange tijd onderschat, evenals de bijdrage van de stapeling van vooral ook niet-medische risico's[1]).

Ook in Nijmegen zien we gezondheidsverschillen, bijvoorbeeld in de gezondheid tussen kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau en kinderen van ouders met een hoger opleidingsniveau. Risicogroepen daarbij zijn kinderen van wie de ouders moeite hebben met rondkomen, kinderen van niet-westerse herkomst en eenoudergezinnen. Ruim een op de drie kinderen woont in een aandachtswijk. Ook tussen aandachtswijken en niet-aandachtswijken zien we verschillen in gezondheid en in factoren die de gezondheid van het kind nu of in de toekomst beïnvloeden.

Naast opleiding en inkomen worden gezondheidsachterstanden beïnvloed door biologische factoren, fysieke omgeving, sociale omgeving, leefstijl en toegankelijkheid en kwaliteit van de gezondheidszorg. Participeren heeft eveneens een grote invloed op gezondheid. We weten ook dat gezondheidsvaardigheden en het vermogen tot zelfmanagement een grote rol spelen.
Het programma Gezond in de stad is met name gericht op het aanpak van sociaal economische gezondheidsverschillen (SEGV).

De GGD volwassen en ouderenmonitor 2012 laat zien dat lager opgeleiden (een van de indicatoren voor lage SES) significant verschillen met midden of hoog opgeleid op de volgende punten:

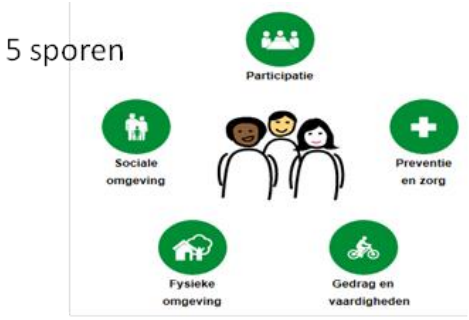
- Algehele gezondheid wordt als matig tot slecht ervaren
- Ernstige overgewicht
- Diabetes komt meer voor
- Chronische aandoeningen komen vaker voor
- Minder participatie als vrijwilliger
- Angst en depressie komt meer voor
- Eenzaamheid komt meer voor
- Geeft minder mantelzorg, maar het ontvangen van mantelzorg is hoger
- Overgewicht komt meer voor
- Bewegen volgens de NNGB is minder bij vooral 65+
- Hebben geen geld voor sportlidmaatschap
- Vaker last van depressies of angststoornissen
- Groente en fruit worden minder vaak gegeten
- Meer werkloosheid
- Vaker in de schulden of heeft moeite met het rondkomen
- Jongeren bewegen minder dan 7 uur per week
- Jongeren eten weinig groente en fruit
- Overgewicht bij jongeren is aan het toenemen

De gevolgen van een slechte gezondheid blijven niet beperkt tot een verminderde kwaliteit van leven en een groter beslag op gezondheidszorg. Een slechte gezondheid heeft op zichzelf weer invloed op opleiding, werk en participatie, terwijl minder opleiding, minder werk en een lagere participatie op hun beurt weer bepalend zijn voor de gezondheid. Deze wisselwerking vraagt om een aanpak die hier rekening mee houdt.

[1] Monitoring en evaluatie van het programma Healthy Pregnancy 4 All-2: een sluitende aanpak door geboortezorg en jeugd(gezondheid)zorg

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Het landelijke programma Gezond in de stad gaat bij deze aanpak tegen gezondheidsachterstanden uit van 5 sporen en 8 pijlers[2] om op deze manier een integrale aanpak te realiseren.

Wat is er al? Het Nijmeegse Gezondheidsbeleid 2013-2016

Het Nijmeegse gezondheidsbeleid gaat uit van een integrale aanpak op alle prioriteiten die in het beleid gesteld zijn. Het tegengaan van gezondheidsachterstanden en het verkleinen van de gezondheidsverschillen is één van deze prioriteiten, naast tegengaan van overgewicht, verminderen van alcoholgebruik onder jongeren en versterken mentale gezondheid.

Naast het reguliere werk van de GGD zoals de jeugdgezondheidszorg en gezonde school zetten wij nadrukkelijk in op wijkgerichte aanpak via de inzet van gezondheidsmakelaars (via de GGD, Interlokaal en Sportservice Nijmegen). Gezondheidsmakelaars werken samen met diverse partijen in de wijk (school, huisartsen, sociaal wijkteam, SWON, sportorganisatie, etc) om gezonde leefstijl te bevorderen en een gezonde leefomgeving te realiseren. Zo zijn er specifieke beweegprogramma's voor kinderen en volwassen met overgewicht, maar ook laagdrempelige beweeg, ontmoet en kook activiteiten in de buurt georganiseerd.

Ook vanuit Sportservice Nijmegen is aandacht voor sportstimulering in de wijk en op school via Gezonde school XL en meer bewegen voor kwetsbare groepen zoals ouderen en mensen met een beperking. Via het programma gezond ouder worden wordt samen met de bewoners ingezet op zo lang mogelijk vitaal en actief te blijven in eigen omgeving. Samen met het Sociaal Wijkteam werkt Indigo aan versterken van de mentale gezondheid, weerbaarheid en ondersteuning mantelzorgers van psychische/ psychiatrische patiënten.
In diverse onderdelen is zorgverzekeraar VGZ partner bij deze uitvoering van beleid o.a als het gaat om beweegprogramma's voor kinderen en volwassen, valpreventie, de inzet van de wijkverpleegkundige in het Sociaal Wijkteam, de inzet van Praktijkondersteuner GGZ en de ouderenmodule binnen de huisartsenpraktijk
Daarbij is de inzet van het beleid met name gericht op de wijken waar mensen wonen met gezondheidsachterstanden zoals Lindenholt, Dukenburg, Hatert, Neerbosch-Oost, Nijmegen-West en Nijmegen-Midden. Als het gaat om jeugd en ouderen zijn er ook diverse activiteiten in Nijmegen- Noord. In Oost ontstaan ook steeds meer activiteiten als het gaat om ouderen.

[2] In de bijlage een nadere toelichting

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Wat gaan we doen?

Op basis van wat er al is in Nijmegen en wat we vanuit het gezondheidsbeleid 2013-2016 in gang hebben gezet en waar op basis van de beschikbare informatie nog inzet op nodig is / gewenst is, stellen wij voor om op de volgende 4 onderdelen gericht in te zetten.

1. Gezonde Start
2. Gezonde Jeugd
3. Gezondheidsvaardigheden
4. Gezonde beweging

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Uitvoering

1. Gezonde start en gezonde ontwikkeling in de eerste levensfase (gezond zwanger worden en gezond zwanger blijven, jeugdgezondheidszorg)

Vanaf het moment dat een vrouw zwanger wilt worden is het belangrijk om een gezondere levensstijl aan te nemen. Juist in die eerste periode is het ongeboren kind erg kwetsbaar. Een ongezonde zwangerschap kan schadelijke gevolgen hebben voor de gezondheid van de baby, wat ook kan doorwerken in zijn volwassen leven. Kinderen met een minder goede of slechte start hebben meer kans op problemen op het terrein van groei, gezondheid en ontwikkeling in hun latere leven. Daarom is het belangrijk dat zo veel mogelijk kinderen een gezonde start krijgen. Er bestaat een sociaaleconomische ongelijkheid in gezondheid tussen bevolkingsgroepen, ook in Nijmegen. Uit onderzoek door de GGD blijkt dat er grote verschillen zijn in de aanwezigheid van risicofactoren tussen bijvoorbeeld hoog en laagopgeleiden en tussen de verschillende wijken in Nijmegen. Andere risicogroepen zijn gezinnen die moeite hebben met rondkomen en eenoudergezinnen.

Wat wordt er nu al in gemeente Nijmegen gedaan?

In de afgelopen jaren is in Nijmegen intensief geïnvesteerd in het mogelijk maken van gezonde start. De inzet was gericht op voorlichting om zo een goede basis te geven, maar ook ter voorkoming van gezondheidsklachten of kindermishandeling. Daarom is ook ingezet op vroegsignalering, ketensamenwerking en ondersteuning bij opvoeding. Dit zijn de programma's van afgelopen jaren:

- JGZ consultatiebureaus, met daarnaast in de attentiewijken extra inzet in Hatert, West, Dukenburg en Lindenholt, Maatwerkaanbod VHT en Lichte hulp.
- Consortium Nijmegen bevalt goed en VSV (samenwerking tussen: GGD, Radboudumc, CWZ, Coöperatieve Verloskundigen Nijmegen eo, KZG) gaat in 2015 samen met het VSV regio Nijmegen.
- Werkgroep Vroegsignalering, afstemming en samenwerking binnen de keten;
- Werkgroep Borstvoeding; bevordering van de borstvoeding
- Werkgroep Opvoedingsondersteuning en Richtlijn Opvoedingsondersteuning, werkgroep bestaand uit Tandem, NIM en GGD, gericht op: verbeteren van de kwaliteit van het gewone opvoeden, versterking van het preventieve voorveld, meer uitgaan van de kracht van sociale netwerken en bevorderen van effectiviteit en efficiency
- Kijk op kleintjes: is het bereiken van een samenhangend preventie- en hulpverleningsaanbod voor alle kinderen tussen 0-4 jaar in alle wijken van gemeente Nijmegen. Samen met de kinderopvang, huisartsen, BJZ, Mee, Tandem en Primair onderwijs is een sluitende keten voor de 0-4 jarigen gerealiseerd en zijn er korte lijnen onderling.
- 1e inventarisatie/gesprekken om wellicht Moeders van Nijmegen te ontwikkelen
- Verwijsindex
- Project Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt, als onderdeel van het landelijke project Healthy Pregnancy 4 All, preconceptiezorg en het signalering van gezondheidsrisico's tijdens de zwangerschap.
- Mentale gezondheid en overgewicht: Sanny Smeekens (ontwikkelingspsychologe verbonden aan Behavioural Science Instituut en Academische werkplaats Jeugd) en Clemens Hosman (emeritus hoogleraar GGZ preventie) hebben hiervoor in opdracht van Academische werkplaats Publieke Gezondheid AMPHI een notitie geschreven.

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Wat gaan we doen?
GGD heeft samen met input van partijen in het veld (oa JGZ, Gezondheidsmakelaars, verpleegkundige, Gezonde schooladviseurs en team Seksuele gezondheid) een plan opgesteld om een Gezonde start te bevorderen.
Ieder kind verdient een gezonde start van het leven, met zo optimaal mogelijk kansen op een goede gezondheid en ontwikkeling. Gezonde start omvat beleid, interventieprogramma's en professioneel handelen dat bijdraagt aan het verminderen van duurzame gezondheidsrisico's en het versterken van lichamelijke en emotionele weerbaarheid aan het begin van het leven van een kind, dus vóórdat iemand zwanger wordt, gedurende de zwangerschapsperiode en de eerste vier levensjaren. Dit aandachtsveld is gericht op kinderen -1 tot +4, dus op vrouwen met een kinderwens in de (nabije) toekomst (en hun partner), zwangeren, (nog ongeboren) kinderen en (aanstaande) ouders en hun sociale omgeving. Daarmee wordt niet alleen een gezonde start gegarandeerd, maar ook door in te zetten op positief ouderschap wordt er bijvoorbeeld kindermishandeling voorkomen.

In overleg met de JGZ, Gezondheidsmakelaars, verpleegkundige, Gezonde schooladviseurs en team Seksuele gezondheid zijn er volgende prioriteiten opgesteld:

1. Aanstaande zwangeren weten hoe gezond zwanger te worden door het versterken van de preconceptie en interconceptiezorg:
   - Inzetten op ROC's/Voortgezet Onderwijs en dan met name VMBO, speciaal onderwijs en praktijkonderwijs. Hierbij aansluiten op Gezonde school methode en contacten van GGD met scholen. Samen met scholen en de doelgroep kijken hoe we dit zouden kunnen versterken.
   - interconceptiezorg (kinderopvang, verloskundige/kraamzorg, JGZ) en
   - meer alertheid/inzet/verwijzing via reguliere huisartsenzorg (samen met de doelgroep).

2. Versterken positief ouderschap bij kwetsbare (aanstaande) ouders via kinderopvang en/ of bestaande interventies (bijvoorbeeld Moeders informeren Moeders, Moeders voor Nijmegen, Stevig Ouderschap, Voorzorg. Met positief ouderschap wordt bedoeld: kennis en vaardigheden over gezonde leefstijl (incl. stressreductie, opvoedingscompetenties).

3. Er vindt optimale samenwerking in de keten plaats, ook op wijkniveau. Maken van samenwerkingsafspraken tussen betrokken partijen in de wijken, zowel op inhoud als op proces: sociaal wijkteam, huisarts, 1e lijn en 2e lijn verloskunde, kraamzorg, JGZ, welzijn en gezondheidsmakelaars. De betrokken partijen maken een gedegen en gedragen werkplan per wijk om te werken aan bovenstaande doelstellingen. Dit is geen doel op zich, maar wel een middel en essentiële randvoorwaarde om de eerste 2 doelstellingen te realiseren en zal ook zo veel mogelijk vanuit reguliere middelen gefinancierd worden. De sociale wijkteams en de huisartsen zien veel en hebben veel contact met de doelgroep, we zien rondom de gezonde start dan ook een signalerende en doorverwijzende rol (naar andere relevante organisaties/professionals/interventies met behulp van een goede sociale kaart) en het geven van input/aanwijzingen over hoe we gezonde start in hun wijk nog verder kunnen versterken. We zien echter hierin nog wel een aantal bottlenecks, waardoor we inschatten dat, hoewel optimale samenwerking in de keten broodnodig is en een "vanzelfsprekende' basis moet zijn, deze samenwerking niet zomaar gerealiseerd is. Bijvoorbeeld, we zien dat de sociale wijkteams nu veel gevraagd worden, terwijl zij tegelijk nog veel dingen moeten opstarten/ontwikkelen. We willen dit programma Gezonde start graag goed met hen samen ontwikkelen en afstemmen, maar dat vergt tijd en aandacht en echt vanaf de start samen optrekken, en gezien de druk die nu op sociale wijkteams gelegd wordt is dit niet van vandaag op morgen gerealiseerd. Een andere bottleneck is de samenwerking tussen 1e en 2e lijn, waarbij de gewenste verschuiving van de overheid van 2^{e} naar 1e lijn en met organiseren van de zorg dichtbij in de wijk nog achterblijft door de bestaande financiële schotten tussen 1e en 2e lijn en bijvoorbeeld door privacy-issues en delen van gegevens van patiënten.

Deze aanpak past binnen de gestelde eisen bij de sporen:
- Preventie en zorg
- Gedrag en vaardigheden
- Sociale omgeving

Kosten

	2015	**2016**	**2017**
GGD: Projectleiding	€ 23.940,- (0,4 ft, start in juni) dit zijn de kosten voor 7 maanden	€ 20.520,- (0,2ft) dit zijn de kosten voor één jaar	€ 20.520,- (0,2ft) dit zijn de kosten voor één jaar
GGD: Vacatiegeld voor de werkgroepen, bestaand uit verpleegkundigen	€ 5.000,-	€ 5.000,-	€ 5.000,-
GGD: Onafhankelijk advies over in te zetten interventies (op basis van offerte van Clemens Hosman en Sanny Smeekens)	€ 8.000,-		
GGD: Interventies totaal: Waarvan circa dit deel wordt besteed aan: · Preconceptiezorg (uitvoer) · Versterken positief Ouderschap (in 2015 voorbereiding, in 2016 en 2017 uitvoer)	€17.000,- €5.000,- € 12.000,-	€ 30.000,- €5.000,- €25.000,-	€30.000,- €5.000,- €25.000,-
GGD: Onvoorzien	€ 2.120,-	€ 3.960,-	€ 3.960,-
NIM: Projectleiding	€ 23.940,- (0,4 ft, start in juni) dit zijn de kosten voor 7 maanden	€ 20.520,- (0,2ft) dit zijn de kosten voor één jaar	€ 20.520,- (0,2ft) dit zijn de kosten voor één jaar
Totaal:	**€ 80.000,-**	**€ 80.000,-**	**€ 80.000,-**

2. Gezonde Jeugd

De vier grote welzijnsorganisaties in Nijmegen, gezamenlijk W4 genoemd, hebben een ontwikkelopdracht gekregen op het gebied van preventief jeugdbeleid. W4 is gevraagd voor de gehele breedte van activiteiten een analyse uit te voeren van wat er op dit moment aanwezig is in de stad aan activiteiten, waarom deze activiteiten worden uitgevoerd, hoe deze in samenhang met elkaar tot een beter resultaat dienen te lijden en wat er eventueel nodig is voor verbeteringen hiervan.
De ontwikkeling in de stad en de diverse wijken in Nijmegen op het gebied van jeugd en jongeren zal vanaf 2016 (en verder) vooral gebeuren aan de hand van de keten van (talent)ontwikkeling, preventie, signalering en hulpverlening en vanuit aandacht voor culturen en leefomgevingen

(thuis, vrije tijd, straat, school/opleiding, werk) deze zichtbaar te maken en eventuele investeringen en aandachtsgebieden hieruit te destilleren.
De belangrijkste vraag die aan W4 meegegeven wordt is:
Wat is de huidige stand van zaken van de Nijmeegse jeugd in de stad en in de wijken en wat is er in 2016 nodig om de doelstellingen in de toekomst te behalen?
Daarbij wordt er getracht om ook op deze vragen een antwoord te krijgen:
- Hoe ziet de huidige situatie eruit voor de Nijmeegse jeugd? Wat is de situatie op stedelijk- en wijkniveau?
- Hoe verhouden de diverse producten uit de W4 offerte voor het gebied jeugd zich tot de huidige situatie en de diverse genoemde fasen in de keten van zorg- en hulpverlening?
- Hoe zou de toekomstige inzet eruit kunnen zien, gelet op de huidige situatie en inzet van producten, op stedelijk niveau en op wijkniveau? Welke gemotiveerde keuzes zijn te maken en uit te werken voor de inzet van de producten rondom (preventief) jeugdbeleid, zoals opvoedingsondersteuning, jongerenwerk etc.?
De doelstelling is dat er inzicht komt in de ontwikkelingsrichting van de W4 op het gebied van (preventief) jeugdbeleid, in de vorm van concrete producten en activiteiten. In de geformuleerde opdracht richting W4 is nadrukkelijk gevraagd om ook aandacht te besteden aan jongeren en gezondheid.
In de tweede kwartaal zal W4 met een voorlopige voorstel komen en eind kwartaal 3 met een meer definitieve voorstel. De verwachting is dat op het gebied van gezondheid men vanaf volgende jaar actief aan de slag kan gaan. De inschatting is dat het inzet op deze onderwerp ongeveer € 50.000 euro op jaarbasis zal bedragen.

Deze aanpak past binnen het spoor:
- Preventie en zorg
- Sociale omgeving

	2015	2016	2017
Totaal	Nog geen uitvoering	€ 50.000,-	€ 50.000,-

3. Gezondheidsvaardigheden en laaggeletterdheid

Een op de negen Nederlanders is laaggeletterd (heeft moeite met lezen en rekenen). In Nijmegen gaat het om ongeveer een groep van 15.000 mensen.

De tweejarige dochter van mevrouw Hendriks heeft al vier dagen koorts. Mevrouw gaat naar de huisarts. De huisarts legt uit dat haar dochter een oorontsteking heeft en schrijft vloeibare paracetamol voor tegen de pijn. Mevrouw Hendriks haalt het drankje op bij de apotheek. Daar wordt uitgelegd dat ze haar dochter drie keer per dag 5ml moet geven en wordt er een maatkopje meegegeven. De apotheekassistente vraagt of mevrouw nog vragen heeft. Mevrouw Hendriks weet niet welke vragen ze moet stellen en zegt dat ze alles begrijpt. Eenmaal thuis leest mevrouw de bijsluiter. Door de ingewikkelde termen en grote hoeveelheid tekst begrijpt mevrouw de informatie onvoldoende. Ze vult het maatkopje en giet de vloeistof in het pijnlijke oor van haar dochter.

Ruim 25% van de Nederlandse bevolking heeft (zeer) beperkte gezondheidsvaardigheden. Ouderen binnen deze groep hebben 1.5 tot 2 maal hogere sterftekans dan ouderen met adequate

gezondheidsvaardigheden. 5.2% van de laagst geletterde mannen hebben diabetes tegenover 1.5% van de hoogst geletterden. 6% van vrouwen onder de laagst geletterden versus 0.9% onder de hoogst geletterden hebben diabetes. 13% van alle kinderen in Nederland loopt het risico om op latere leeftijd onder de noemer 'laaggeletterd' te vallen.

Laaggeletterden kunnen wel lezen en schrijven, maar hebben bijvoorbeeld moeite met:
• het begrijpen van folders en websites
• het invullen van formulieren
• het afhandelen van de post
• het lezen van bijsluiters van medicijnen

Voor laaggeletterden is het lastig de weg te vinden binnen de huidige gezondheidszorg, zowel figuurlijk als letterlijk. Deze groep patiënten heeft moeite met het begrijpen van schriftelijke informatie over hun ziekte, met de mondelinge voorlichting van hun zorgverlener en met zelfmanagement bij chronische aandoeningen. Dit betekent dat zij over weinig gezondheidsvaardigheden beschikken. Laaggeletterden gaan vaker naar een huisarts of medisch specialist en maken minder gebruik van preventieve programma's. Aandoeningen zoals astma, diabetes, kanker, hartinfarcten en psychische problemen komen bij deze groep vaker voor. Zij maken ook minder gebruik van preventieve zorg dan mensen met meer gezondheidsvaardigheden.

Mensen met weinig gezondheidsvaardigheden hebben vaker een laag inkomen, laag opleidingsniveau of een lage sociale status dan mensen met een meer gezondheidsvaardigheden. Een opleiding kan kennis over gezondheid en ziekte vergroten, maar kan ook bijdragen aan de ontwikkeling van vaardigheden om informatie te kunnen ontsluiten.

De 'gezondheidsvaardigheden' zijn vaardigheden om adequaat met informatie over gezondheid, ziekte en zorg om te gaan. Dit zijn de vaardigheden om gezondheidsinformatie ook kritisch te analyseren en deze te gebruiken om meer controle uit te oefenen over het eigen leven en hebben directe gevolg op zelfredzaamheid.
• Mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden hebben vaak moeite met het begrijpen van informatie van hun zorgverlener en met het vinden van hun weg in de zorg, met als gevolg een hogere morbiditeit en sterfte.
• Gezondheidsvaardigheden omvatten meer dan alleen geletterdheid. Nederland telt ongeveer anderhalf miljoen laag- en ongeletterden, van wie twee derde van autochtone afkomst. De groep met beperkte gezondheidsvaardigheden is nog groter.
• Zorgverleners, onder wie artsen, moeten beperkte gezondheidsvaardigheden herkennen om er adequaat op te kunnen inspelen, bijvoorbeeld door het doseren van informatie, het toetsen van begrip, ondersteuning van de communicatie met visuele middelen, en een langere consulttijd.
• Hierdoor zullen klinische uitkomsten naar verwachting verbeteren, maar onderzoek naar de effectiviteit van dergelijke maatregelen is noodzakelijk.

De winst die te behalen is:
- Winst doordat patiënten beter omgaan met zowel ziekte als gezondheid. Patiënten kunnen informatie over de behandeling van hun gezondheidsklachten beter beoordelen. Ook kunnen zij informatie over een gezonde leefstijl beter begrijpen en toepassen.
- Winst doordat patiënten beter kunnen communiceren met hun zorgverlener. Investeren in gezondheidsvaardigheden zorgt voor verhoging van kennis, actievere communicatie en minder schaamte. Hierdoor verbetert de interactie tussen zorgverlener en patiënt.
- Winst door betere toegang en beperkter gebruik van de gezondheidszorg. Het verbeteren van gezondheidsvaardigheden zorgt ervoor dat laaggeletterden beter begrijpen bij welk soort zorgverlener ze met hun gezondheidsvraag terecht kunnen.

De gemeente Nijmegen vormt samen met verschillende publieke en private instellingen het bondgenootschap laaggeletterdheid regio Nijmegen. Dit bondgenootschap zet zich in om laaggeletterdheid in de regio te voorkomen en te verminderen. Een lastige taak omdat op

laaggeletterdheid een groot taboe rust: laaggeletterden schamen zich, denken dat zij de enige zijn, denken dat ze niet geholpen kunnen worden en zijn vaak huiverig voor cursus of scholing. GGD heeft zich ook tot de bondgenootschap aangesloten en is van plan om het onderwerp gedegen op te pakken. GGD heeft natuurlijke verbanden met de plekken waar laaggeletterden gesignaleerd kunnen worden, zoals consultatiebureaus, huisartsen, enz.
Het is belangrijk om in te zetten op verschillende onderdelen: signalering, het doorverwijzen van mensen, het vereenvoudigen van de eigen communicatie en kennisdeling met andere gezondheidsprofessionals. De laatste twee zijn met name noodzakelijk bij de huisartsen en apotheken.
Het voorstel is om een continuering van het binnen de gemeente ontwikkelde aanpak en verbreding van deze aanpak door extra inzet op de gezondheidszorg. Dit kan in de vorm van een projectleider die de betrokken partijen in Nijmegen aan elkaar gaat verbinden, GGD, ziekenhuizen, huisartspraktijken, apotheken, fysiotherapie, etc.
De projectleider moet goed in het onderwerp van laaggeletterdheid zitten. Hij/zij moet goed zicht hebben op wat er al beschikbaar is en goed de doelgroep kennen.

Daarnaast is het belangrijk om een goede inbedding binnen de GGD te waarborgen. Hiervoor wordt een bedrag beschikbaar gesteld van € 6.000,-.

Deze aanpak zet in op de sporen:
- Gedrag en vaardigheden
- Participatie

	2015	2016	2017
GGD	**€ 80.000,-**	**€ 80.000,-**	**€ 80.000,-**

4. Gezond beweging

Zowel met het gezondheidsbeleid 2013-2016 als met het sportbeleid 2013-2016 zetten wij in op het voorkomen van gezondheidsproblemen en het stimuleren van een gezonde leefstijl. Met deze inzet van de gezondheidsmakelaars / buurtsportcoaches kunnen wij de aanpak versterken op die plekken waar nog dit nodig is. Het gaat om extra inzet op jeugd en overgewicht, waarbij het accent ligt op het realiseren van (stadsbreed) organiseren van bijvoorbeeld gezonde kantine op scholen, beweegprogramma's voor kinderen met overgewicht. Via de Het Interlokaal is daarbij specifieke expertise beschikbaar voor het bereiken van en stimuleren van allochtonen om te werken aan een gezondere leefstijl. Deze expertise is ook inzetbaar in de andere wijken waar gezondheidsmakelaars werken.
De gezondheidsmakelaars / buurtsportcoaches worden ingezet op onderdelen waar nog witte vlekken zijn in de aanpak van gezonde leefstijl / bewegen en tegengaan van overgewicht en gezondheidsverschillen.

De gezondheidsmakelaars en buurtsportcoaches zorgen voor de verbinding tussen welzijn, zorg en het 'reguliere' sport en beweegaanbod in de buurt. Door het maken van nieuwe combinaties en dwarsverbanden tussen organisaties en financiële stromen, wordt optimaal ingezet op het stimuleren van gezonde leefstijl en het verminderen van gezondheidsverschillen.

Voor het stimuleren van meer bewegen voor ouderen en chronische zieken, wordt samengewerkt met activiteiten en het netwerk Sport en Bewegen Plus van Sportservice.

Werkzaamheden van de gezondheidsmakelaar zijn:
• het koppelen van de vraag van burgers aan het aanbod van gemeenten (beleid en wijkgerelateerde voorzieningen);
• het brengen van sectoren en partijen bij elkaar om het aanbod klantvriendelijker te maken;
• het promoten bij burgers het gebruik van het gezondheidsaanbod;

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

• het aanbieden van en verwijzen naar preventieve interventies bij een huisartsenpraktijk;
• het opzetten en versterken van intersectorale werkgroepen;
• het opnemen van gezondheid in wijkactieplannen.

Nijmegen heeft 5 gezondheidsmakelaars in de volgende wijken:
- Dukenburg (de wijken Aldenhof, Meijhorst, Tolhuis, Zwanenveld en Malvert)
- Hatert (in het verlengde daarvan soms ook delen van Grootstal)
- Kolpingbuurt
- Lindenholt (de wijken Zellersacker, Voorsten- en Gildekamp en Leuvensbroek)
- Neerbosch Oost
- Oud West (de wijken Waterkwartier, Heseveld, Wolfskuil)
- Willemskwartier

Concrete voorbeelden van projecten:
- Stoppen met Roken in Hatert: naar de vraag vanuit huisartsenpraktijken om aansluiting bij stoppen met roken programma's heeft de gezondheidsmakelaar samen met een aantal partijen in de wijk een integrale aanpak stopen met roken opgezet. Hierin stond centraal: samenwerking en afstemming bij werving, bij een sluitend aanbod en bij een goede follow.
- Vallen verleden tijd in Hatert: aansluiting bij de cursus 'vallen verleden tijd' van Fysiotherapie Hatert. Er werd een werkgroepje 'integrale valpreventie' opgericht waardoor een keten gevormd kon worden. Sportservice Nijmegen (algemene aandacht voor bewegen), de wijkverpleegkundigen (signaleren, doorverwijzen, screening van d e thuissituatie) de huisartsen, apotheek (medicijnen met ene gele sticker) en woningcorporatie (thuissituatie) en de ergotherapeut (rollatorcontrole!) werken nu samen in het terugdringen van valrisico.
- Werkgroep Plussers en bewegen Dukenburg: burgerinitiatief van een wijkbewoner van Dukenburg in het kader van 'Dromen over Dukenburg'. De vraag was om een overzicht te maken van beschikbare seniorensport in de wijk. Inmiddels is een actueel overzicht, in de vorm van een boekje huis-aan-huis bezorgd bij alle 60-plussers in Dukenburg. Verder zijn er sportmaatjes gevormd om de drempel om aan sport deel te nemen te verlagen.
- Burendag Lindenholt: er is een burendag georganiseerd zodat de buren elkaar beter leren kennen en daarmee sneller bij elkaar durven aan te kloppen voor hulp. Uiteindelijk werd er op 6 locaties in Lindenholt voor in totaal zo'n 75 wijkbewoners koffie geschonken.

Het is de taak van de gezondheidsmakelaar om in het veld, afstemming te realiseren tussen de vraag van de bewoners en het aanbod van de organisaties op het gebied van gezondheid. Enerzijds signaleert de gezondheidsmakelaar gezondheidsproblemen in de wijk en verheldert de vraag van bewoners. Anderzijds heeft de gezondheidsmakelaar het aanbod op het gebied van gezondheid inzichtelijk en zorgt dat het aanbod onder de organisaties (sector overstijgend) bekend is.

Op het moment gebeurt er al veel, maar de capaciteit is beperkt en er zijn nog belangrijke aandachtspunten zoals :
- het bereiken van allochtonen
- het hardnekkig probleem van overgewicht waardoor blijvend onder de aandacht brengen van preventie en vertaling naar collectieve activiteiten nodig is.
- een groeiende groep van mensen (o.a. chronisch zieken) die niet (makkelijk) gebruik kan maken van het regulier sportaanbod, maar waar wel behoefte een noodzaak is aan bewegen
- samenwerking en op gang brengen van een beweging op het gebied van overgewicht tussen partijen in het veld die met het onderwerp bezig zijn

Het voorstel is om de uren van de gezondheidsmakelaars uit te breiden, zodat er meer capaciteit is om in te zetten met name op het op gang brengen van een beweging in de stad om gezamenlijkheid te creëren in de aanpak van overgewicht en het belang van een gezonde leefstijl. In Nijmegen zijn er al veel partijen met het onderwerp bezig. Echter om daar meer structuur aan te kunnen geven is het belangrijk dat iemand zich actief bezig houdt met het verbinden van

partijen aan elkaar, met het organiseren van bijeenkomsten en informatieoverdracht. Daarnaast zal aansluiting gezocht worden bij het programma Groen Verbindt. Ook deze taak zou de gezondheidsmakelaar op zich kunnen nemen.
Daarbij kan sterker worden ingezet op de communicatie, stimuleren/ ondersteunen van burgerinitiatieven en het realiseren van themabijeenkomsten. Er is voldoende beweegaanbod maar meer samenwerking tussen zorg en sport/bewegen is noodzakelijk om de juiste doelgroepen te bereiken. Er zou meer samenwerkingen kunnen zijn op het gebied van bijvoorbeeld sportverenigingen, waarbij de sportaccommodatie ook aan andere clubs wordt aangeboden, zoals bijvoorbeeld een volleybalclub die hun accommodatie aan de bewoners aanbiedt voor het organiseren van badminton. Of de fitnesscentra meer betrekken bij het organiseren van de activiteiten en het inzetten van beweegmaatjes.
Daarnaast zou ook meer aandacht kunnen zijn voor een stadsbreed thema. Zoals bijvoorbeeld wandelen, waarbij kan worden aangesloten bij het 100-jarig bestaan van de vierdaagse.is een grote behoefte op het inzet op het overgewicht.

Deze aanpak zet in op de sporen:
- Fysieke omgeving
- Sociale omgeving
- Gedrag en vaardigheden

	2015	2016	2017
GGD	**€ 30.000**	**€ 30.000**	**€ 30.000**

2 Begroting

Voor de gemeente Nijmegen is er in 2014 € 165.069, in 2015 tot en met 2017 is er jaarlijks € 318.069 beschikbaar. Het budget voor 2014 is overgeheveld naar de jaren 2015 en 2016.

Actie	**2015**	**2016**	**2017**
Gezonde start	€ 80.000	€ 80.000,-	€ 80.000,-
Gezonde Jeugd[3]	€ 0,-	€ 50.000,-	€ 50.000,-
Gezondheidsvaardigheden	€ 80.000,-	€ 80.000,-	€ 80.000,-
Gezonde Beweging	€ 30.000,-	€ 30.000,-	€ 30.000,-
Totaal	**€ 190.000,-**	**€ 240.000,-**	**€ 240.000,-**

[3] Deze bedragen zijn een inschatting.

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Bijlage

Integrale aanpak; wat is dat?
In Nederland zijn veel gemeenten goed op weg in de aanpak van gezondheidsachterstanden. Vaak wordt echter ingezet op slechts één of twee sporen; een brede samenhangende aanpak blijkt nog moeilijk van de grond te komen. De (internationale) ervaring leert juist dat een integrale aanpak die zich richt op een gezonde leefstijl, gezonde fysieke en sociale omgeving, goede en toegankelijke zorg en participatie nodig is om duurzaam effect te sorteren. Op deze vijf 'sporen' kan op lokaal niveau het verschil worden gemaakt. Uit nationale en internationale studies, programma's en ervaringen blijkt dat daarbij acht pijlers de aanpak effectiever maken.

De aanpak: vijf sporen, acht pijlers

Vijf sporen
- Gezond gedrag en gezondheidsvaardigheden. Het is belangrijk dat burgers zich bewust zijn van de mogelijkheden om hun eigen gezondheid te behouden of te verbeteren. Daarvoor zijn kennis en vaardigheden omtrent gezond gedrag en een evenwichtige leefstijl nodig.
- Participatie. Actief meedoen in de samenleving maakt mensen gezond. Dat kan door betaald of vrijwilligerswerk, het volgen van een opleiding of anderszins. Participatie en gezondheid beïnvloeden elkaar over en weer.
- Gezonde fysieke omgeving. Een gezonde fysieke omgeving draagt bij aan gezond gedrag. Het gaat bijvoorbeeld om een goed binnenmilieu in woningen en scholen, een schone en veilige buitenruimte – liefst met veel groen – en verschillende mogelijkheden om te sporten.
- Gezonde sociale omgeving. Het sociale netwerk heeft veel invloed op het eigen gedrag, gevoel van veiligheid en gezondheid. Steun en bijval vanuit de omgeving kunnen mensen net dat extra zetje geven dat soms nodig is.
- Goede preventie en zorg. Goede en laagdrempelige zorg in de buurt met aandacht voor preventie is een randvoorwaarde voor gezondheid. Daarbij is de samenwerking tussen zorg- en welzijnsaanbieders in de wijk en tussen gemeenten en zorgverzekeraars van belang.

Acht pijlers
- Burgers zijn hoofdrolspelers. Betrek de burgers binnen de gemeenten en wijken, ga met ze in gesprek over wat zij belangrijk vinden en versterk hun eigen rol en initiatieven.
- Differentiatie is essentieel. Dé burger, dé wijk en dé gemeente bestaan niet. Vermijd het 'one size fits all'-denken en laat interventies altijd aansluiten bij de eigen gemeente, wijken en burgers. Denk ook aan de verschillende levensfasen waarin mensen zitten, zoals jongeren, gezinnen of ouderen.
- Bestuurlijke betrokkenheid. Eigenaarschap is een doorslaggevende succesfactor. Draagvlak bij lokale bestuurders is voorwaarde voor een succesvolle aanpak en borging in regulier beleid.
- Proces is even belangrijk als inhoud. Creëer een procesmatige aanpak en benut de energie en motivatie van mensen. Laat 'best persons' de kar trekken . Versterk de vaardigheden van de mensen die het moeten doen: burgers, vrijwilligers en professionals.
- Synergie circuits. Laat de werelden van preventie en zorg, eerste lijn en sociale wijkteams, werk en inkomen, ruimtelijke ordening, onderwijs, sport en bewegen elkaar versterken. Hetzelfde geldt voor de formele en informele netwerken in de wijken.
- Publiek en privaat. Vanuit de JOGG-aanpak is bekend dat de samenwerking tussen publieke en private partijen veel oplevert. Breng op lokaal niveau zorgprofessionals, scholen, sportverenigingen, bedrijven, winkeliers en vrijwilligersorganisaties met elkaar in contact. Ze hebben elkaar veel te bieden.
- Sociale marketing op alle niveaus. De manier waarop de boodschap wordt gebracht, kan diezelfde boodschap versterken. Gebruik de principes van sociale marketing, zowel op strategisch-bestuurlijk niveau als richting zorgprofessionals en burgers.
- Monitoren voortgang en resultaten. Formuleer heldere doelen en zet consistente acties in. Zo zijn de voortgang en resultaten goed te monitoren. Probeer de kosteneffectiviteit in kaart te brengen met MKBA's: Maatschappelijke Kosten en Baten Analyses.

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Aanzet tot een programma Gezonde Start
in gemeente Nijmegen

auteurs	Gerdine Fransen, Goke Zijlmans, Margreet de Ruiter, Anja Ton, Meta Moerman, Gerard Molleman en Hannelore Hoogeveen	**ons kenmerk**	GGD/N/GL/1255/GF/ns
		versie	
		status	def
		bestandsnaam	1500410 GF notitie gezonde start DEF.docx
uitgave	GGD Gelderland-Zuid		
datum	10 april 2015		
afdelingen	Gezond Leven en Jeugdgezondheidzorg		

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **2**
1 Aanleiding en algemene doelstelling **3**
1.1 Wat is een gezonde start? 3
1.2 Waarom inzetten op een gezonde start? 3
1.3 Hoofddoelstelling 4
2 Wat wordt er nu al in gemeente Nijmegen gedaan? **5**
2.1 Netwerken 5
2.1.1. Ketenzorg en vroegsignalering 5
2.1.2. Consortium Nijmegen bevalt goed en VSV 5
2.1.2. Werkgroep Borstvoeding 5
2.1.3. Werkgroep Opvoedingsondersteuning 6
2.2 Bestaande projecten 6
2.2.1. Kijk op Kleintjes 6
2.2.2. Project Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt 6
2.2.3. Mentale gezondheid en overgewicht 7
3 Kader voor een programma "Gezonde start" **8**
3.1 De uitgangspunten voor het programma 8
3.2 Partners 8
4 Prioriteiten en de uitwerking ervan **9**
5 Hoe zetten we GIDS gelden in voor Gezonde start? **11**
5.1 Doelstellingen 11
5.2 De te realiseren mijlpalen op korte termijn: 12
5.3 Fasering 13
5.4 Organisatie 13
Bijlage1: Tabel 1. Kindermonitor 2013: Ouders van kinderen in Nijmegen **15**
Bijlage 2: Cijfers borstvoeding gemeente Nijmegen **17**
Bijlage 3: Het Balansmodel **18**

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

1 Aanleiding en algemene doelstelling

Met het landelijke "Stimuleringsprogramma lokale aanpak gezondheidsachterstanden: Gezond in…" is er voor Nijmegen in 2015 en verder geld beschikbaar voor een integrale aanpak van gezondheidsachterstanden. Gemeente Nijmegen wil een deel van deze middelen (80.000 euro voor 2015) gaan inzetten ten behoeve van het verminderen van gezondheidsachterstanden rondom een gezonde start. Wat het budget zal zijn voor 2016, 2017 en 2018 is nu nog niet bekend.

De opdracht van de gemeente aan de partijen in Nijmegen is om een programma voor "gezonde start" te ontwikkelen dat aansluit bij de activiteiten die nu al lopen in Nijmegen zoals het gezondheidsbeleid, het WMO-beleid, het afgesloten convenant met zorgverzekeraar VGZ, alle partijen binnen het Netwerk Nijmegen Op Een Lijn en het verloskundig samenwerkingsverband (VSV; gefuseerd met het Consortium Nijmegen Bevalt Goed). In hoofdstuk 2 schetsen we wat er in Nijmegen al specifiek gedaan wordt rondom gezonde start.

Het doel van dit document is het schetsen van hoe we kunnen komen tot dit programma. Dit programma moet starten met een gezamenlijk, integraal plan van aanpak ter verbetering van de gezonde start van kinderen in Nijmegen. Een plan dat:

- Gedragen, ondersteund en samen uitgevoerd wordt door alle belangrijke stakeholders
- Aansluit bij wat we nu al doen in Nijmegen
- En daarop verder gaat, de huidige aanpak verder wil verbeteren (aanvullen/verdiepen/verbreden/verankeren/samenhang verbeteren)
- In koppeling met de transities en de mogelijkheden die de gemeente heeft om preventiever te werken en een gezonde start verder te bevorderen cq gezondheidsverschillen rondom gezonde start te verkleinen.

1.1 Wat is een gezonde start?

Gezonde start verwijst in deze notitie naar beleid, interventieprogramma's en professioneel handelen dat bijdraagt aan het verminderen van duurzame gezondheidsrisico's en het versterken van lichamelijke en emotionele weerbaarheid aan het begin van het leven van een kind. Gezonde start richt zich op kinderen -1 tot +4, dus op vrouwen met een kinderwens in de (nabije) toekomst (en hun partner), zwangeren, (nog ongeboren) kinderen en (aanstaande) ouders en hun sociale omgeving.

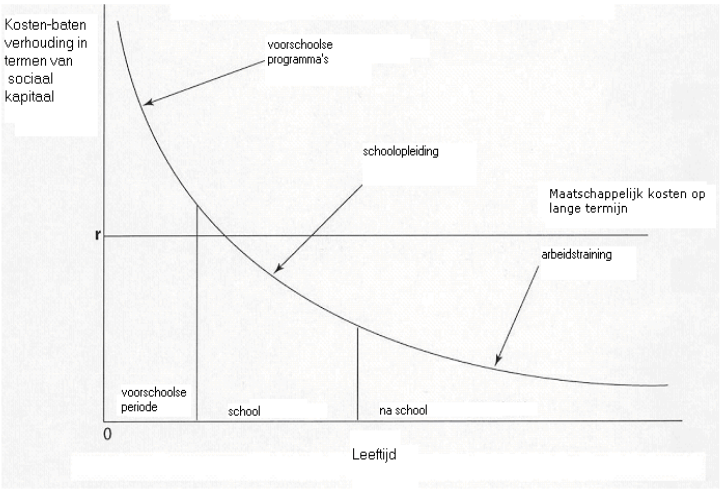
1.2 Waarom inzetten op een gezonde start?

Het is belangrijk dat zo veel mogelijk kinderen een gezonde start krijgen. Kinderen met een minder goede of slechte start hebben meer kans op problemen op het terrein van groei, gezondheid en ontwikkeling in hun latere leven. Er bestaat een sociaaleconomische ongelijkheid in gezondheid tussen bevolkingsgroepen, ook in Nijmegen. Uit onderzoek door de GGD blijkt dat er grote verschillen zijn in de aanwezigheid van risicofactoren tussen bijvoorbeeld hoog en laagopgeleiden en tussen de verschillende wijken in Nijmegen. Andere risicogroepen zijn gezinnen die moeite hebben met rondkomen en eenoudergezinnen (zie bijlage 1).

Deze gezondheidsachterstanden worden ten dele bepaald door de invloed van sociale factoren die reeds tijdens zwangerschap en eerste levensjaren leiden tot duurzame verschillen in cognitieve en sociaal-emotionele competentie, weerbaarheid en immuniteit. Investeren in Gezonde Start, met name bij lage SES-gezinnen, kan daardoor bijdragen aan vermindering van sociaal-economische gezondheidsverschillen.

Veel bekende risicofactoren en beschermende factoren voor de gezondheid en ontwikkeling van kinderen, beginnen zich te ontwikkelen tijdens de zwangerschap en in de eerste levensjaren, maar hebben een langdurige impact in het verdere leven.

Investeren in deze vroege risico- en beschermende factoren kan op lange termijn tot en breed spectrum aan gunstige gezondheids-, sociale en ook economische effecten leiden. Veel van deze factoren zijn rondom de start van het kind te beïnvloeden (sensitieve perioden), en makkelijker beïnvloedbaar met minder investering dan in latere levensfasen van het kind. Zie voor een overzicht van risicofactoren en beschermende factoren het Balansmodel van Bakker en Hermanns in bijlage 1.
Ook de INVENT groep laat zien dat inzet zo vroeg mogelijk in het leven de beste kosten-batenverhouding in termen van sociaal kapitaal oplevert (zie Figuur 1).

Figuur 1. Belang van investeren in vroegtijdige signalering en interventies (advies Inventgroep 2005) "**Helpen bij opgroeien en opvoeden**: *eerder, sneller en beter*" (J. Hermanns, F. Öry en G. Schrijvers)

Deze argumenten geven aan dat de start van het leven van een kind (en van de ouder(s) een heel belangrijke fase is, waarin preventief veel rendement gehaald kan worden om eventuele problemen op latere leeftijd te voorkomen/verminderen.

1.3 Hoofddoelstelling

De stip op de horizon is: Het (steeds verder) verkleinen van gezondheidsverschillen in Nijmegen, zodat zo veel mogelijk kinderen een zo optimaal mogelijke gezonde start hebben. De activiteiten die we binnen het programma gaan doen moeten hieraan bijdragen.

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

2 Wat wordt er nu al in gemeente Nijmegen gedaan?

2.1 Netwerken

2.1.1. Ketenzorg en vroegsignalering

De inspectie voor de gezondheidszorg (IGZ) benadrukt dat vroegsignalering en overdracht zo goed mogelijk moeten worden gedaan, voor continuïteit van zorg en goede overdracht van risicogezinnen, met zo weinig mogelijk administratieve lasten.
(http://www.igz.nl/zoeken/document.aspx?doc=Verbetering+nodig+in+samenwerking+tussen+kraamzorg+en+JGZ&docid=7486).

Er zijn sluitende afspraken gemaakt over het uitwisselen van gegevens en vooral bijzonderheden daarin tussen de eerstelijnsverloskundigen en de kraamzorginstellingen. Voorafgaand daaraan is het belang van vroegsignalering en gegevensuitwisseling door alle partijen erkend en heeft er scholing in plaatsgevonden. Er is een standaard overdrachtsformulier gemaakt, dat aansluit op het automatiseringssysteem van de verloskundigen
De resultaten:

- Meer afstemming tussen verloskundigen, kraamzorg en Jeugdgezondheidszorg (JGZ) tijdens zwangerschap.
- Verbeterde signalering van risicofactoren door verloskundigen en kraamzorg.
- Overdracht van signalen aan de JGZ.
- Contact tijdens de zwangerschap met de cliënt door de JGZ (indien nodig).
- Bespreekbaar (kunnen) maken van signalen bij de cliënt.
- Organiseren van casusoverleg door de drie betrokken disciplines (indien nodig).

2.1.2. Consortium Nijmegen bevalt goed en VSV

Het consortium Nijmegen bevalt goed is een samenwerking tussen GGD, Radboud UMC, CWZ, Coöperatieve Verloskundigen Nijmegen eo en KZG). In 2015 gaat dit consortium samen met het Verloskundig Samenwerkingsverband (VSV) regio Nijmegen.

In Nederland sterven nog relatief veel kinderen rondom de geboorte. Binnen het nieuwe consortium 'Nijmegen bevalt goed' werken verloskundigen, gynaecologen, neonatologen, kinderartsen, kraamzorg en jeugdgezondheidszorg daarom samen aan een verbetering van de zorg bij zwangerschap en geboorte. De nadruk ligt daarbij op organisatorische aspecten, gezondheidsvoorlichting en gezondheidsbevordering. Het consortium voert verschillende praktijkgerichte projecten uit, waarbij de aanstaande moeder en haar toekomstige kind steeds centraal staan.

2.1.2. Werkgroep Borstvoeding

In de regio Nijmegen wordt intensief samengewerkt t.b.v. de bevordering en begeleiding van borstvoeding. Borstvoeding maakt onderdeel uit van een "gezonde start" Al sinds 1997 heeft de werkgroep Borstvoeding een eigen regionale richtlijn Borstvoeding. De werkgroep bestaat uit de K Coöperatieve Verloskundigen Nijmegen. Canisius Wilhelmina Ziekenhuis, Radboudumc, Kraamzorg Zuid Gelderland, GGD Gelderland-Zuid (afdeling jeugdgezondheidszorg), de contactpersonen van de borstvoedingsorganisaties in de regio: VBN en LLL, en de vrijgevestigde lactatiekundigen.

2.1.3. Werkgroep Opvoedingsondersteuning

De werkgroep bestaat uit Tandem, NIM en GGD. Er is een gezamenlijke visie geformuleerd, waarbij 3 aspecten beschreven zijn:

1. Een uniforme boodschap, positief opvoeden
2. Uitgangspunten voor ondersteuning bij opvoedingsvragen en –zorgen
3. Een sterke pedagogische basisstructuur

Doelstellingen:

- Verbeteren van de kwaliteit van het gewone opvoeden.
- Versterking van het preventieve voorveld
- Meer uitgaan van de kracht van sociale netwerken
- Bevorderen van effectiviteit en efficiency

2.2 Bestaande projecten

2.2.1. Kijk op Kleintjes

Het doel van Kijk op Kleintjes (2006) is het bereiken van een samenhangend preventie- en hulpverleningsaanbod voor alle kinderen tussen 0-4 jaar in alle wijken van gemeente Nijmegen. Samen met de kinderopvang, huisartsen, BJZ, Mee, Tandem en Primair onderwijs is een sluitende keten voor de 0-4 jarigen gerealiseerd en zijn er korte lijnen onderling. Ook zijn er lijnen gelegd naar de sociaal wijkteams. De werkwijze is, vanuit multidisciplinaire teams:

- Het bieden van themabijeenkomsten voor ouders.
- Het bieden van licht pedagogische hulp in de vorm van oudergesprekken of Video Home Training.
- Zorgcoördinatoren van de GGD observeren (na vraag van pedagogisch medewerkers) kinderen op peuterarrangementen, voeren desgewenst oudergesprekken en verwijzen naar hulp. Tevens zijn zij in sommige wijken voorzitter van het ZAT 0-4.

2.2.2. Project Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt

Preconceptiezorg

Binnen het project Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt, als onderdeel van het landelijke project Healthy Pregnancy 4 All, heeft de gemeente Nijmegen de afgelopen jaren al geïnvesteerd in preconceptiezorg en het signalering van gezondheidsrisico's tijdens de zwangerschap.
Rondom de preconceptiezorg zijn hiervoor kinderwensspreekuren opgezet en workshops gegeven.
Kinderwensspreekuren: Deze worden gegeven door een verloskundige of een huisarts. Het aantal deelnemers bleef beperkt en er blijkt een misopvatting te leven dat kinderwensspreekuren bedoeld zijn voor vrouwen die problemen hebben met het zwanger worden.
Workshops: De workshops richten zich met name op bestaande groepen. Deze groepen hadden een groot bereik en relatief veel vrouwen met een lager opleidingsniveau en van allochtone afkomst, en niet alleen vrouwen in de vruchtbare leeftijd maar ook ouder, dus ook de vrouwen in de nabij sociale omgeving van vrouwen met een kinderwens (aanstaande oma's, tantes, etc).
De workshops worden gegeven door gecertificeerde voorlichters vanuit Tandem, GGD (consultatiebureau) en ZZG kraamzorg, om op een laagdrempelige manier groepen voor te lichten voor wat je moet doen om gezond zwanger te worden.

Risicosignalering tijdens de zwangerschap

Vanuit Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt zijn 15 zorgpaden ontwikkeld door een grote groep zorgverleners en deze zijn goedgekeurd door het VSV. Daarmee is afgesproken dat alle zorgverleners in de regio Nijmegen (aangesloten bij dit VSV) deze zorgpaden gebruiken als zij een risico signaleren. De eerstelijnsverloskundigen hebben het risicosignaleringsinstrument R4U toegepast bij meer dan 100 mensen en inhoudelijk zijn zij tevreden over dit instrument.

Echter, het werken hiermee is gestopt omdat het teveel tijd kostte. De onderzoeksresultaten over de gezondheidsuitkomsten worden medio 2015 verwacht. Mogelijk is er dan voor het VSV aanleiding voor een heroverweging.

In de gemeente Groesbeek is recent een pilot gedaan naar de uniforme intake. Hierin hebben de eerstelijns verloskundigen alle intakes in een bepaalde periode gedaan en daarna is in VSV-verband beoordeeld of het verdere traject bij de eerste of tweede lijn hoort. Op dit moment is niet duidelijk of en welk vervolg aan deze pilot gegeven wordt, maar mogelijk kan uniforme risicosignalering gemakkelijker verbeterd worden als het kan aanhaken bij een uniforme intake.

2.2.3. Mentale gezondheid en overgewicht

Sanny Smeekens (ontwikkelingspsychologe, verbonden aan Behavioural Science Instituut en Academische werkplaats Jeugd) en Clemens Hosman (emeritus hoogleraar GGZ preventie) hebben hiervoor in opdracht van Academische werkplaats Publieke Gezondheid AMPHI een notitie geschreven. Deze notitie heeft als doelen:

1. Een verkenning van mogelijkheden voor integrale bevordering voor een 'gezonde start' van het leven, met een focus op bevorderen van mentale gezondheid en preventie van overgewicht
2. Een eerste verkenning van kennis uit wetenschappelijk onderzoek ten behoeve van een effectief beleid en een effectieve praktijk voor het bevorderen van een gezonde start.

De input van deze notitie en expertise van Sanny en Clemens kan ingezet worden ten behoeve van een gedegen wetenschappelijk onderbouwing ten gunste van ontwikkeling, opzet en evaluatie/monitoring van het programma Gezonde start.

3 Kader voor een programma "Gezonde start"

3.1 De uitgangspunten voor het programma

Waar mogelijk sluiten we aan bij en bouwen we voort op bestaande initiatieven en wat we nu al doen om gezonde start te bevorderen. Er gebeurt al veel. De uitdaging is: verbindingen leggen, 'dubbelingen' eruit halen, samenhang in de keten vormen en de 'witte vlekken' opsporen.
We werken hierbij volgens de 5 sporen en 8 pijlers zoals het programma Gezond in de stad aangeeft. Andere uitgangspunten zijn:

- Doe alles zoveel mogelijk samen met en/of vanuit de doelgroep.
- Mensgericht (breed kijkend, vraaggericht i.p.v. aanbodgericht gedacht vanuit het systeem);
- Zo dichtbij mogelijk (maar ook wat verderaf als dat passender is); maatschappelijk ingebed waar gewenst;
- Specifieke aandacht voor kwetsbare groepen zoals allochtonen, laaggeletterden en lage SES;
- Zo preventief mogelijk;
- Economisch houdbaar en duurzaam: inzetten op structurele en duurzame borging i.p.v. projectmatig activiteiten.

3.2 Partners

- *Doelgroep zelf*
- *Gemeente en zorgverzekeraars*.
- *Alle partijen binnen het Verloskundig SamenwerkingsVerband/Consortium Nijmegen bevalt goed (VSV), (1e lijnsverloskundigen/ Coöperatieve Verloskundigen Nijmegen e.o., Verloskunde en Gynaecologie Radboudumc & CWZ, Kraamzorg(KZG), GGD)*
- *Universiteit: Clemens Hosman, Sanny Smeekens, Koos van der Velden, AWPG Jeugd, Academische werkplaats Publieke gezondheid AMPHI,*
- *Werkgroep opvoedingsondersteuning en W4,*
- *Entrea*
- *Healthy Preqnancy 4 All, Erasmus mc Rotterdam*
- *Onderwijs: ROC, VMBO, VSO en praktijkonderwijs;*
- *GGD: SOA SENSE; JGZ, Gezondheidsmakelaars en Gezonde school adviseurs in Nijmegen, onderzoekers, zorgcoördinatoren Kijk op Kleintjes, toezicht/inspectie kinderopvang, Veilig Thuis*
- *JOOP;*
- *Lactatiekundigen, werkgroep Borstvoeding*
- *Alle partijen binnen het Netwerk Nijmegen op een lijn (Huisartsenkring, CIHN, ZZG Zorggroep, W4, GGD, NIM, ROS Robuust)*
- *Sociale wijkteams (mn in aandachtswijken).*
- *Voorlichters workshops Straks zwanger worden, en kinderwensspreekuren gegeven door huisarts Olaf Ouwendijk en verloskundige Mirielle Rutten (preconceptiezorg)*
- *MEE*

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

4 Prioriteiten en de uitwerking ervan

Alle deelnemers van de expertmeeting op 9 maart is gevraagd naar een top 3 van wensen, deze top 3-en zijn geclusterd naar onderstaande 6 prioriteiten. In de expert meeting is door de diverse experts gepleit voor deze prioriteiten.

1. Preconceptiezorg

Vanuit project Gezond zwanger in Dukenburg en Lindenholt (GZDL) bleek dat er veel onwetendheid is over gezonde zwangerschap. Veel ongezonde leefstijlen voordat vrouwen zwanger worden, dit beeld zien we ook in de kindermonitor-gegevens (grote verschillen tussen hoog en laag opleidingsniveau in bijvoorbeeld aantal vrouwen die roken tijdens de zwangerschap en borstvoeding geven). Voorlichting preconceptiezorg, zowel individueel (kinderwensspreekuur door verloskundige of huisarts) als in groepen (tupperware party-methodiek: workshops Straks zwanger worden) kan bijdragen aan gezondere leefstijl van (aanstaande) zwangeren. Met de workshops worden relatief veel mensen bereikt, zeker als we dit geven aan bestaande groepen en ook veel vrouwen van allochtone afkomst. (Bestaande groepen zijn bijvoorbeeld Marokkaanse groepen, vriendinnengroepen via Tandem en Interlokaal).
De verbetering rondom de preconceptiezorg zou kunnen gaan over:

- Inzetten op ROC's/Voortgezet Onderwijs en dan met name VMBO, speciaal onderwijs en praktijkonderwijs
- interceptiezorg (kinderopvang, verloskundige/kraamzorg, JGZ)
- en meer alertheid/inzet/verwijzing via reguliere huisartsenzorg.

2. Risico's tijdens de zwangerschap

Tijdig signaleren, systematische inventarisatie van medische en niet-medische risico's door iedereen in de verloskundige keten en adequaat handelen bij risico's (met behulp van zorgpaden) is essentieel om risico's te verminderen en betere gezondheidsuitkomsten voor moeder en kind te krijgen. Hierin is in GZDL een start gemaakt, maar dit zou nog verbeterd kunnen worden in de keten (verloskundigen, huisartsen, sociale wijkteams, 2e lijn, kraamzorg en JGZ).

3. Integrale ketenzorg

Signaleren en delen van de informatie door de belangrijkste partners en samen één inhoud afspreken. Hier ontbreekt het nu aan. Ligt in het verlengde van omgaan met risico's tijdens de zwangerschap.

4. Borstvoeding

Melk de witte motor, melk goed voor elk. Borstvoeding levert een bijdrage aan een gezonde start van de baby. Voordelen moedermelk: o.a. gratis, op de juiste tempratuur, minder kans op borstkanker bij moeder, overgewicht minder bij moeder en kind, goed voor taal- en spraakontwikkeling. In Nijmegen, bijlage 1 laat zien dat van hoge SES 13% geeft geen borstvoeding, lage SES 48% geen borstvoeding. Conclusie tijdens expert meeting: stimuleren van borstvoeding is belangrijk, maar zou een onderdeel moeten zijn van alle andere prioriteiten, bijvoorbeeld door het op ROC onderdeel te maken van de voorlichting rondom seksuele gezondheid en zwangerschap.

5. Kinderopvang

Twee jaar om de kinderen voor te kunnen bereiden op school. Voor bepaalde groepen is het tijdsbestek te kort. Vooral als er achterstanden zijn. Het idee is om eerder te beginnen met programma´s voor ouders en kinderen (vanaf 1,5 jaar). Goed om spelenderwijs al ontwikkelingen bij te brengen en om pedagogisch medewerkers hierin goed te trainen.

6. Versterken "positief ouderschap" bij (aanstaande) ouders

Effectieve programma´s om positief ouderschap te bevorderen. Eerste periode is de ouder en kind het belangrijkste. Vroege ouder kind relatie essentieel maar ook kwetsbaar. Goed en effectief programma om de binding met ouders te bevorderen.

In een aantal ronden is gepleit en gestemd voor bovenstaande prioriteiten en zijn uiteindelijk 4 prioriteiten uitgewerkt:

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

1. Preconceptiezorg
2. Integrale ketenzorg
3. Kinderopvang
4. Versterken stevig ouderschap

Zie tabel 2 in bijlage 4 hoe deze prioriteiten tijdens de expert meeting verder zijn uitgewerkt.

Tijdens de expert meeting merkten we dat er een zekere overlap tussen de prioriteiten was, ze liggen in elkaars verlengde en hangen met elkaar samen. Daarom was het voor de aanwezigen ook moeilijk te kiezen en vielen er niet veel prioriteiten af gedurende de avond. In de nabespreking van de expert meeting met de auteurs van deze notitie kwamen we dan ook tot de conclusie dat we de 4 bovenstaande prioriteiten gaan over 3 doelstellingen:

1. Toekomstige/aanstaande zwangeren weten hoe gezond zwanger te worden (overeenkomstig met de uitwerking van prioriteit Preconceptie).
2. Versterken van positief ouderschap bij kwetsbare (aanstaande) ouders (samenvoeging van prioriteit "kinderopvang" en prioriteit "Versterken stevig ouderschap").
3. Er vindt optimale samenwerking in de keten plaats, ook op wijkniveau (overeenkomstig met de uitwerking van prioriteit "integrale ketenzorg").

In het programma willen we ons gaan richten op deze 3 doelstellingen, die verder uitgewerkt staan op de volgende pagina's.

5 Hoe zetten we GIDS gelden in voor Gezonde start?

5.1 Doelstellingen

Met de input van de expert meeting stelt de GGD het volgende voor. Om te werken aan de hoofddoelstelling, *het (steeds verder) verkleinen van gezondheidsverschillen in Nijmegen, zodat zo veel mogelijk kinderen een zo optimaal mogelijke gezonde start hebben*, stellen we de volgende doelstellingen:

Doel	Manieren om doel te bereiken	opmerkingen
Aanstaande zwangeren weten hoe gezond zwanger te worden	door het versterken van de preconceptie en interconceptiezorg: 1. Inzetten op ROC's/Voortgezet Onderwijs en dan met name VMBO, speciaal onderwijs en praktijkonderwijs. Hierbij aansluiten op Gezonde school methode en contacten van GGD met scholen. Samen met scholen en de doelgroep kijken hoe we dit zouden kunnen versterken, wat hierin mogelijk en wenselijk is. Dit geldt ook voor: 2. interconceptiezorg (kinderopvang, verloskundige/kraamzorg, JGZ) en 3. meer alertheid/inzet/verwijzing via reguliere huisartsenzorg. Ook hierin moeten we samen met de betrokken partijen en de doelgroep kijken hoe we dit kunnen vormgeven.	
Versterken positief ouderschap bij kwetsbare (aanstaande) ouders	via kinderopvang, JGZ en/ of bestaande interventies (bijvoorbeeld Moeders informeren Moeders, Moeders voor Nijmegen, Stevig Ouderschap, Voorzorg)	Met positief ouderschap[1] wordt bedoeld: kennis en vaardigheden over gezonde leefstijl (incl. stressreductie, opvoedingscompetenties).
Er vindt optimale samenwerking in de keten plaats, ook op wijkniveau	samenwerkingsafspraken tussen betrokken partijen in de wijken, zowel op inhoud als op proces: sociaal wijkteam, huisarts, 1e lijn en 2e lijn verloskunde, kraamzorg, JGZ, welzijn en gezondheidsmakelaars. De betrokken partijen maken een gedegen en gedragen werkplan per wijk om te werken aan bovenstaande doelstellingen.	Dit is geen doel op zich, maar wel een middel en essentiële randvoorwaarde om de eerste 2 doelstellingen te realiseren en zal ook zo veel mogelijk vanuit reguliere middelen gefinancierd worden.

Vroegsignalering van medische en niet-medische risico's tijdens de zwangerschap en daarop adequaat reageren, zoals genoemd bij prioriteit 2, blijft een heel belangrijk thema waarop nog veel verbetering te behalen is. We hebben dit niet als prioriteit binnen de bovenstaande doelstellingen genoemd, omdat we dit niet vanuit de GIDS-gelden willen oppakken. Wel willen we vanuit het VSV en vanuit de GGD, als partner in het VSV, dit (blijven) agenderen en samen met het VSV, maar ook met de sociale wijkteams en de huisartsen versterken.

[1] Zie Nota Opvoedingsondersteuning gem. Nijmegen

De sociale wijkteams en de huisartsen zien veel en hebben veel contact met de doelgroep, we zien rondom de gezonde start dan ook een signalerende en doorverwijzende rol (naar andere relevante organisaties/professionals/interventies met behulp van een goede sociale kaart) en het geven van input/aanwijzingen over hoe we gezonde start in hun wijk nog verder kunnen versterken.

We zien echter hierin nog wel een aantal bottlenecks, waardoor we inschatten dat, hoewel optimale samenwerking in de keten broodnodig is en een "vanzelfsprekende' basis moet zijn, deze samenwerking niet zomaar gerealiseerd is. Bijvoorbeeld, we zien dat de sociale wijkteams nu veel gevraagd worden, terwijl zij tegelijk nog veel dingen moeten opstarten/ontwikkelen. We willen dit programma Gezonde start graag goed met hen samen ontwikkelen en afstemmen, maar dat vergt tijd en aandacht en echt vanaf de start samen optrekken, en gezien de druk die nu op sociale wijkteams gelegd wordt is dit niet van vandaag op morgen gerealiseerd. Een andere bottleneck is de samenwerking tussen 1e en 2e lijn, waarbij de gewenste verschuiving van de overheid van 2e naar 1e lijn en met organiseren van de zorg dichtbij in de wijk nog achterblijft door de bestaande financiële schotten tussen 1e en 2e lijn en bijvoorbeeld door privacy-issues en delen van gegevens van patiënten.

Vanuit de GGD hebben we de commitment om en zien wij het als onze taak om, in het verlengde van het gemeentelijk beleid, ons preventief en stevig in te zetten voor de Gezonde start van kinderen. Om dit duurzaam, effectief en efficiënt te kunnen doen moeten we dit doen volgens de uitgangspunten beschreven in paragraaf 3.1 en is het noodzakelijk om goed de wijk erbij te betrekken. Het is een stadsbreed programma, met de mogelijkheid om een aantal zaken rondom het versterken van positief ouderschap en de preconceptiezorg zo veel mogelijk op maat voor de wijken te doen. Per wijk moet op maat gewerkt worden en aangesloten bij wensen, behoeften en mogelijkheden van de doelgroep en de professionals per wijk, waarbij we voorstellen om ons alleen op de aandachtswijken van Nijmegen te richten (naast een aantal stadsbrede zaken). Per aandachtswijk wordt aangegeven hoe de bovenstaande doelstellingen in die wijk gerealiseerd worden. Daarnaast zijn er zaken die ook stadsbreed kunnen worden aangepakt, bijvoorbeeld inzet via het ROC en moeten de wijken van elkaar leren/initiatieven van de wijken met elkaar verbonden zijn. In een stadsbreed werkplan wordt de samenhang tussen de verschillende "werkplannen" per wijk geschetst en gewaarborgd en stadsbrede interventies worden beschreven. De precieze invulling per wijk en stadsbreed moet samen met de belangrijke partners gemaakt worden en we kunnen nu nog niet op vooruit lopen, we kunnen wel de belangrijke stappen schetsen.

De GIDS-middelen zullen ingezet worden om enerzijds de doelgroep (kwetsbare (aanstaande) ouders, kinderen en hun sociale omgeving) te versterken. Dit doen we door inzet van educatieve, omgevingsgerichte en beleidsgerichte interventies, gericht op het versterken van het weten, willen en kunnen van de doelgroep. Anderzijds zullen de GIDS-middelen ook worden ingezet om de infrastructuur van gezondheidsbevordering rondom de Gezonde start te verstevigen, zodat de interventies die gedurende dit programma worden uitgevoerd, na afloop van het programma kunnen blijven bestaan/geborgd en verankerd zijn op basis van reguliere financiering. Onderdeel van deze infrastructuur zijn bijvoorbeeld een stevige samenwerking in de keten.

5.2 De te realiseren mijlpalen op korte termijn:

- In mei beschrijving van de interventies (beoogde resultaten, wat is er voor nodig, randvoorwaarden en een onafhankelijk advies over welke interventies het beste in de context van de Nijmeegse aandachtswijken in te zetten op basis van theorie en onderzoek, resulterend in menukaarten, waaruit de wijk mag kiezen uit een select aantal goede interventies.
- In november/december liggen er gedegen en gedragen "werkplannen" per aandachtswijk met daarin SMART-doelstellingen, zijn hierover samenwerkingsafspraken gemaakt en is duidelijk hoe de bovenstaande doelstellingen worden beoogd te behalen. Ieder "werkplan" heeft hierin dezelfde basis van het stadsbrede, met een aantal wijkspecifieke

aanpassingen, die in 1 of 2 keer overleg met een aantal professionals in de wijk en de doelgroep tot stand zijn gekomen.
- In september ligt er een gedegen en gedragen stadsbreed werkplan met daarin SMART-doelstellingen, zijn hierover samenwerkingsafspraken gemaakt en is duidelijk hoe de bovenstaande doelstellingen worden beoogd te behalen.
- In september/oktober wordt gestart met de uitvoer van het stadsbreed werkplan en de stadsbrede interventies, bijvoorbeeld op het ROC.
- In januari 2016 (en waar mogelijk eerder) wordt gestart met de uitvoer van de interventies volgens de wijk-werkplannen.
- Tussentijdse evaluatie en overleg met gemeente Nijmegen in najaar 2015 om plannen voor 2016-2017 en 2018 te bespreken en bij te sturen.

5.3 Fasering

Mei/juni:	advies over beste opties interventies Clemens en Sanny uitwerking mogelijkheden kinderopvang, positief Ouderschap
Juni/juli/aug:	format maken, aansluiten bij 5 sporen van gemeente Nijmegen, Menukaart met opties per wijk en voor de stad
Mei-sept:	Benaderen van de samenwerkingspartners per wijk (en voor stadsbrede interventies) en starten met vormen van werkgroepen, samen starten met op maat maken van het werkplan.
Sept/oktober:	Opladen wijkplannen, op wijkniveau ook beoordelen of/ hoe elkaars activiteiten te versterken zijn, aansluiten sociaal wijkteam, huisartsen/POH-ers, gezondheidsmakelaars, JGZ, 1e lijn en 2e lijn verloskunde, kraamzorg en andere relevante professionals in de wijk en de doelgroep; gebruik maken van de wijkprofielen en sociale kaart. organiseren van samenhang tussen wijkwerkplannen en stadsbrede plan.
Sept/oktober:	start met de uitvoer van stadsbrede plan
Nov/dec	voorbereiden uitvoeren van wijk-werkplannen
Jan. 2016	uitvoering werkplannen.

5.4 Organisatie

Voor het project stellen we een projectleider aan. De projectleiding van dit project moet de eerste maanden steviger zijn om alles op te starten en daarna kan dit minder worden, zodat dan meer ingezet kan worden om het daadwerkelijk bereiken van de doelgroep middels interventies, op een duurzame, effectieve en efficiënte manier.

We stellen voor dat projectleiding van dit programma door het NIM en de GGD gezamenlijk wordt vormgegeven. Er zal een stuurgroep van gemeente, GGD en NIM gevormd worden (gefinancierd vanuit eigen middelen) om de voortgang van het project te monitoren. Daarnaast zal een werkgroep gevormd worden vanuit GGD, NIM en andere relevante organisaties om de projectleiding inhoudelijk te ondersteunen, dit ook gefinancierd vanuit eigen reguliere middelen. Verder zal een werkgroep per wijk en per (stadsbrede) interventie gevormd worden, verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van hun werkplan. Projectleiding heeft hierin een aanjagende en ondersteunende rol.

Wat	**Kosten in 2015**	**2016**	**2017**
Projectleiding: start per 1 mei: 2015: 7 maanden x 0,4 FTE GGD + 0,4 FTE NIM (2016-2017: circa 0,2 FTE GGD + 0,2 FTE NIM)	47.880 (=665 productieve uren op basis van uurtarief 72,=)	41.040 (= 570 productieve uren)	41.040 (= 570 productieve uren)
Vacatiegeld voor werkgroepen	5.000	5.000	5.000
Onafhankelijk advies over in te zetten interventies (op basis van offerte van	8.000	-	-

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Clemens Hosman en Sanny Smeekens)			
Interventies: totaal: Waarvan circa dit deel wordt besteed aan: • Preconceptiezorg (uitvoer) • Versterken positief Ouderschap (in 2015 voorbereiding, in 2016 en 2017 uitvoer)	17.000 5.000 12.000	30.000 5.000 25.000	30.000 5.000 25.000
Onvoorzien	2.120	3.960	3.960
Totaal:	80.000	80.000	80.000

Vacatiegeld voor werkgroep:
Samenwerking binnen de keten voor reguliere zorg kan en mag niet vanuit deze GIDS-middelen gefinancierd worden. Het meewerken aan het opzetten van een werkplan valt echter niet onder reguliere zorg en is voor veel zorgverleners iets wat zij buiten hun dagelijkse werkzaamheden erbij zouden moeten doen. Door hen tegemoet te komen en een deel van hun onkosten te vergoeden middels deze vacatiegelden zal dit de samenwerking bespoedigen/vergemakkelijken. Daar waar organisaties zelf deze kosten willen/kunnen dragen wordt dit toegejuicht en gestimuleerd.

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Bijlage1: Tabel 1. Kindermonitor 2013: Ouders van kinderen in Nijmegen (bron: www.ggdgelderlandzuid.nl)

In %		Opleidingsniveau ouders 0 tot 12 jarigen				
	0-4 jarigen/ totaal 0-12 jarigen	Laag	Midden	Hoog	Niet-aandachts wijken	aandachts wijken
Totaal Nijmegen	-	16	33	51	62	38
Achtergrondkenmerken						
eenoudergezin	5 /10	19	7	8	7	15
Kind niet-westers allochtoon	13 /15	30	14	8	10	22
Geen betaald werk vader	9 /11	24	11	6	8	17
Geen betaald werk moeder	19 /21	40	20	12	16	30
Geen inkomen uit werk in gezin	6 /8	22	6	3	5	16
Moeite met rondkomen	20 /22	42	22	12	18	28
Gezondheid/welzijn						
Kind heeft beperking met gevolgen voor bewegen, sociale omgang of opvoeding	2 / 6	10	6	4	5	8
Overgewicht (2-12 jaar)	7 / 11	22	8	7	9	13
Verhoogd risico op psychosociale problemen (SDQ verhoogd)	-/ 9	20	11	4	8	11
Ingrijpende gebeurtenissen:						
Conflicten/ruzies binnen gezin	13/21	29	24	17	20	24
Echtscheiding	5/12	17	13	9	10	15
Problemen ivm werk(loosheid)	15/17	22	19	13	15	20
Psychische problemen van een van de ouders	8/11	13	10	10	10	12
Langdurige ziekte/handicap van een gezinslid	6/11	15	13	8	10	13
Problemen met drank/verslaving van een gezinslid	0/2	3	2	1	1	2
Kind meestal weerbaar (4-12 jr)	na/67	47	67	76	70	64
Opvoeding						
Ouder zelden/nooit met familie en vrienden praten over opvoedingsproblemen	4 / 7	13	8	4	5	10
Ouder vindt deze steun:						
Voldoende	93 /90	84	90	93	92	87
onvoldoende, ik zou graag meer steun	4 / 4	4	3	4	4	5
nvt, ik krijg geen steun	3 / 6	11	7	3	4	9
Ouder krijgt zelden/nooit hulp van familie en vrienden bij opvoeding	16 /27	39	29	20	24	31
Ouder vindt deze hulp:						
Voldoende	82 /76	69	74	79	78	71
onvoldoende, ik zou graag meer hulp willen	9 / 8	5	7	9	7	8
nvt, ik krijg geen hulp	9 /17	26	19	11	14	21

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Ouder heeft op dit moment behoefte aan opvoedingsondersteuning	7 / 8	8	9	8	9	8
Leefstijl kind						
Tijdens de zwangerschap heeft de moeder: (0-4 jr)						
(af en toe) alcohol gedronken	5 /-	1	5	7	7	3
(af en toe) gerookt	9 /-	31	14	2	7	13
Borstvoeding 1e half jaar (0-4 jr):						
Geen borstvoeding	21/-	48	25	13	20	23
Alleen borstvoeding	34/-	16	26	43	35	33
Ontbijten dagelijks	98 / 97	93	98	99	99	96
Dagelijks fruit eten	84 / 69	52	66	77	72	63
Dagelijks groente eten	64 / 53	26	49	65	57	47
Drinkt 3 of meer suikerhoudende drankjes per dag	15 / 24	28	30	18	23	25
Inactief (<3 uur per beweging per week)	- / 6	10	6	6	6	7
Is geen lid van een sportclub of vereniging	- / 30	35	29	28	27	33
Rookt passief mee	3/6	18	6	1	3	10
Fysieke omgeving						
Belemmeringen om buiten te spelen:						
teveel afval	19/16	23	16	12	11	24
Buurt niet (zo) kindvriendelijk	20/20	21	21	18	16	27
Ouder mist:						
Veilige speelplek	19/18	22	18	16	15	23
grasveld/trapveldje	12/12	11	13	13	11	15
Voorzieningengebruik						
Ouder maakt geen gebruik van kinderopvang	7 / 21	39	21	13	17	26
Voor kind contact gehad met:						
Maatschappelijk werk	3/7	13	8	5	5	11
Bureau Jeugdzorg	4/6	14	6	3	5	9

Bijlage 2: Cijfers borstvoeding gemeente Nijmegen

Borstvoeding

	gemeente Nijmegen										Nijm.'13	regio
	jongen %	meisje %	0-4 jaar %	4-8 jaar %	8-12 jaar %	SES laag %	SES midden %	SES hoog %	Totaal %	Nijm'09 %	%	Nijm %
Welke melkvoeding kreeg kind vanaf geboorte tot 6 maanden												
uitsluitend moedermelk	34	34	34	*	*	16	26	43	34	36	**34**	31
moedermelk en kunstvoeding	42	47	44	*	*	35	48	44	44	44	**44**	46
uitsluitend kunstvoeding	23	19	21	*	*	48	25	13	21	19	**21**	23
anders	0	1	0	*	*	0	1	0	0	0	**0**	0
Leeftijd kind toen het kunstvoeding (bij)kreeg												
direct na geboorte	27	20	23	*	*	48	28	16	23	22	**23**	25
minder dan een week	5	7	6	*	*	2	7	7	6	5	**6**	5
tussen week en maand	6	5	5	*	*	9	6	5	5	5	**5**	6
tussen maand en 3 maanden	11	9	10	*	*	12	13	8	10	12	**10**	14
tussen 3 en 6 maanden	15	23	19	*	*	11	19	20	19	20	**19**	18
6 maanden of ouder	1	1	1	*	*	1	0	2	1	1	**1**	0
weet ik niet meer	0	0	0	*	*	0	0	0	0	0	**0**	0
nvt, kind kreeg geen kunstvoeding	34	35	35	*	*	16	27	43	35	36	**35**	32
Belangrijkste reden (bij)voeden met kunstvoeding												
borstvoeding pijnlijk	6	6	6	*	*	8	5	6	6	5	**6**	6
beide ouders kunnen voeden	5	3	4	*	*	11	6	2	4	5	**4**	5
te weinig borstvoeding	22	20	21	*	*	22	25	19	21	22	**21**	21
borstvoeding moeilijk te combineren met werk	8	9	8	*	*	3	8	10	8	9	**8**	9
borstvoeding past niet bij moeder	4	5	4	*	*	11	5	3	4	3	**4**	5
kind ontevreden	2	2	2	*	*	2	3	1	2	1	**2**	2
kind groeide niet goed	2	2	2	*	*	3	1	2	2	1	**2**	1
drinktechniek kind niet goed	4	5	4	*	*	3	4	5	4	3	**4**	4
anders	13	13	13	*	*	20	17	10	13	13	**13**	15
nvt, kind kreeg geen kunstvoeding	35	35	35	*	*	17	27	43	35	37	**35**	32

Geld

Het balansmodel

Toelichting

Overzicht risicofactoren voor mogelijk toekomstige psychosociale problemen en beschermende factoren gebaseerd op het balansmodel van Bakker uitgebreid met risicofactoren uit rapport Hermanns et al (2005).

ımma Gezonde Start Aanzet tot een programma Gezonde Start
n

Bijlage 3: Het Balansmodel

Draaglast Risicofactoren (-)		Draagkracht Beschermende factoren (+)
	I Microniveau	
Zwangerschaps-en geboorte com-plicaties Laag geboortegewicht Handicap Negatief zelfbeeld Lage intelligentie Blootstelling aan toxische stoffen Moeilijk temperament Slechte schoolprestaties	*1. Kindfactoren*	Hoge intelligentie, Positief zelfbeeld Bereidheid om hulp te aanvaarden
Alleenstaande ouder Laag opleidingsniveau Moeder jonger dan 19 jaar bij eerste Kind Middelengebruik (verslaving) Roken tijdens zwangerschap Ziekte Negatief zelfbeeld Zelf als kind mishandel/jeugdtrauma Psychische problemen (zoals depressief) Antisociaal gedrag Spreekt geen Nederlands	*2. Ouderfactoren*	Stabiele persoonlijkheid Goede gezondheid Positieve jeugdervaringen
Echtscheiding Conflicten/geweld Verwaarlozing/mishandeling partner Autoritaire opvoedingsstijl Ingrijpende gebeurtenissen Snelle wisseling in verzorgers van het kind Tekorten in communicatie ouder-kind	*3. Gezinsfactoren*	Opvoedingscompetentie Affectieve gezinsrelaties
	II Mesoniveau	
Isolement Gebrekkige sociale bindingen Conflicten	*4. Sociale (gezins)factoren*	Sociale steun Goede sociale bindingen Familie/vrienden
Sociale desintegratie Verpaupering, kansarme buurt, concentratie van delinquenten in buurt Slechte sociale voorzieningen Delinquente vrienden Peer rejection Geen band met school Te kleine huisvesting	*5. Sociale (buurt)factoren*	Sociale Cohesie Goede en toegankelijke sociale en pedagogische infrastructuur, onderwijs, zorg en welzijn
	III Macroniveau	
Armoede, Gebrekkige opleiding,	*6. Sociaaleconomische gezinsfactoren*	Goed inkomen, Goede opleiding
Culturele minderheidsgroep, Afwijkende subculturele waarden en normen	*7. Culturele factoren*	Normen en waarden in overeenstemming met dominante cultuur
Economische crises Werkloosheid Discriminatie	*8. Maatschappelijke factoren*	Stabiel sociaal en politiek klimaat, Open tolerante samenleving

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 69/2015

Onderwerp
Begrotingswijziging ten behoeve van subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Programma
Zorg & Welzijn

Portefeuillehouder
B. Frings

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
12 mei 2015

Samenvatting
Met dit voorstel vragen wij uw Raad om een begrotingswijziging door te voeren. Wij verlenen een eenjarige subsidie van €468.000 aan NIM Maatschappelijk Werk om de formatie van de sociale wijkteams tijdelijk uit te breiden voor de periode van 1 mei 2015 tot 1 mei 2016. Dit in verband met de tijdelijke onderbezetting van de sociale wijkteams. Omdat een derde van het subsidiebedrag betrekking heeft op 2016, vragen wij uw Raad om €156.000 over te hevelen naar de begroting voor 2016.

Voorstel om te besluiten

1. Een bedrag van € 156.000 over te hevelen van 2015 naar 2016 voor de dekking van de eenmalige budgetsubsidie aan NIM Maatschappelijke Werk voor de tijdelijke uitbreiding van de formatie sociale wijkteams.
2. De bijgevoegde begrotingswijziging BW-01429 vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Cilia ten Den, 9226, c.ten.den@nijmegen.nl

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding
Per 1 januari 2015 is de gemeente belast met extra taken op het gebied van zorg en welzijn. Een belangrijk deel van deze taken wordt uitgevoerd door de sociale wijkteams. In het eerste kwartaal van 2015 constateren wij dat ze tijdelijk onderbezet zijn. Om de formatie van de sociale wijkteams tijdelijk uit te breiden, verlenen wij een eenjarige subsidie van €468.000 aan NIM Maatschappelijk Werk, voor de periode 1 mei 2015 tot 1 mei 2016. Omdat een derde van het tijdsvlak in 2016 valt, vragen wij uw Raad om een derde van het subsidiebedrag, te weten €156.000, over te hevelen naar de begroting voor 2016.

2 Wettelijk kader of beleidskader
Het wijzigen van de begroting is een bevoegdheid van uw Raad.

3 Relatie met programma
De subsidie valt onder het product “Welzijn”, binnen het programma “Zorg en Welzijn”.

4 Doelstelling
De subsidie aan NIM Maatschappelijk Werk wordt toegekend voor de duur van één jaar. Van deze periode vallen de laatste vier maanden in 2016. Door €156.000 over te hevelen naar de begroting voor 2016, blijft de begroting in overeenstemming met de respectieve tijdsvlakken waarvoor de subsidie is toegekend.

5 Argumenten
In de Kamerronde van 18 maart jl., inzake het thema Zorg (het debat over sociale wijkteams), heeft uw Raad gevraagd om een tijdelijke uitbreiding van de formatie van de sociale wijkteams. Om aan deze vraag te voldoen verlenen wij een subsidie van €468.000,- aan het NIM Maatschappelijk Werk. De subsidie wordt verleend voor twaalf maanden, waarvan acht maanden in 2015 vallen en vier maanden in 2016. Vanuit de begroting gezien ontstaan er op deze manier twee tijdsvlakken. Om de begroting in overeenstemming te houden met de subsidie, willen wij acht twaalfden (€312.000,-) onder de begroting voor 2015 brengen, en vier twaalfden (€156.000,-) onder de begroting voor 2016.

6 Risico’s
Wij verwachten dat de geconstateerde onderbezetting in deze aanvangsfase van de sociale wijkteams van tijdelijke aard is. De subsidie is toegekend voor één jaar. We blijven monitoren of de subsidie structureel nodig is.

7 Financiën
Met begrotingswijziging BW-01429 hevelen wij een bedrag van €156.000 over van 2015 naar 2016. De eenmalige budgetsubsidie voor de tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams dekken we uit de middelen binnen het programma Zorg en Welzijn. De periode loopt van 1 mei 2015 tot 1 mei 2016. Twee derde deel van de subsidie (€312.000) heeft betrekking op 2015. Omdat er sprake is van een overloop naar 2016, hevelen we een derdedeel (€156.000) over van 2015 naar 2016. Dit is verwerkt in de bijgevoegde begrotingswijziging.

Voorstel - Stimuleringsprogramma Gezond in de stad

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
2

Totaal bedrag	Periode mei – december 2015	Periode januari – mei 2016
€ 468.000	€ 312.000	€ 156.000

8 Participatie en Communicatie
Het voorstel is tot stand gekomen in afstemming met de 4 grote welzijnsorganisaties in de regio (de W4: Tandem Welzijn, Het Inter-Lokaal, NIM Maatschappelijk Werk en Swon, het seniorennetwerk) en MEE Gelderse Poort. Zij leveren het maatschappelijk werk in de Sociale Wijkteams.

9 Uitvoering en evaluatie
NIM Maatschappelijk Werk, de subsidieaanvrager, draagt zorg voor de werving en aanstelling. Bij de selectie en werving wordt rekening gehouden met de behoefte aan extra jeugdexpertise en kennis van (L)VG- en GGZ-problematiek.

Verantwoording voor de extra inzet geschiedt op basis van de reguliere verantwoordings-afspraken met de W4 voor 2015 en 2016.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Begrotingswijziging BW-01429

Aanleveren begrotingswijziging

Steller	C. ten Den
BW	BW-01429 Tijdelijke uitbreidi
Soort wijziging	Begrotingswijziging
Soort besluit	BESL-RAAD
Besluitperiode	201504
Omschrijving	Tijdelijke uitbreidi

Verrekeningen debet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Verrekeningen credit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	goed	goed	goed	goed	goed
Totaal debet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal credit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	goed	goed	goed	goed	goed

kpl / product	product specificatie	kosten-soort	wijk	functie	Deb / Cred	2015	2016	2017	2018	2019	Omschrijving
Soort mutatie						MV Meerjr.var.	MV Meerjr.var.				
Document soort						WYZ-MV	WYZ-MV				
61307	S1761	44015	D		D	312.000,00	156.000,00				Bp 1 inz tijd. uitbr. SWT
61092	S2693	44012	D		D	-312.000,00	0,00				Bp 1 dekking 2015
61092	S2693	44012	D		D	-156.000,00	0,00				Bp 1 overh naar 2016
0710	D	D	D		D	156.000,00	-156.000,00				Bp 1 dekking 2016

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Thema Zorg:
RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis'
RVS Stimuleringsprogramma 'Gezond in de stad'
RVS Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie Sociale Wijkteams

Van:	College van B&W 12 en 19 mei 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**Verloop kamerbespreking** Tijdens de kamerronde van 10 juni is er een uur geprogrammeerd ten behoeve van de bespreking van een drietal raadsvoorstellen op het gebied van Zorg & Welzijn. In overleg met de agendacommissie is ervoor gekozen deze onderwerpen in eenzelfde kamer te bespreken, het betreft de (separate) bespreking van de volgende voorstellen in onderstaande volgorde: 1. Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis' 2. Stimuleringsprogramma "Gezond in de Stad" 3. Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie Sociale Wijkteams **1. RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis'** Het college verzoekt de raad met dit voorstel om voorliggende regiovisie vast te stellen. Centrumgemeenten voor vrouwenopvang dienen een visie met de regio te formuleren ten aanzien van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. In de regiovisie zijn de basisuitgangspunten, benaderd vanuit verschillende perspectieven (gezinssysteem, sociale omgeving, professionals en de gemeente) en diverse fasen (preventie, signalering, interventie, herstel&nazorg) beschreven. De beschreven visie sluit aan op de uitgangspunten uit het WMO-beleidsplan en Regiovisie OGGz en vormt de basis voor het nog op te stellen uitvoeringsplan. **2. RVS Stimuleringsprogramma 'Gezond in de Stad'** Het college verzoekt de raad met dit voorstel om een meerjarige budgetsubsidie te verstrekken aan NIM en GGD voor de uitvoering van de doelstellingen zoals geformuleerd in het projectplan "Gezond in de stad: Integrale aanpak gezondheidsachterstanden in de gemeente Nijmegen". 'Gezond in de Stad' is een stimuleringsprogramma vanuit het Rijk (VWS) om gemeenten extra te ondersteunen bij de lokale aanpak van gezondheidsachterstanden. De gemeente Nijmegen heeft zich hiervoor aangemeld en er was in 2014 €165.069 en in de jaren 2015-2017 jaarlijks €318.069 beschikbaar. Dit sluit aan op ons gezondheidsbeleid 'Samen gezond verder' waar de gemeente Nijmegen zich met name inzet op het gebied van het bevorderen van een gezonde leefstijl, het tegengaan van overgewicht, verminderen van alcoholgebruik onder jongeren, het versterken van mentale gezondheid met als uiteindelijke doel het verkleinen van gezondheidsverschillen dat i.s.m. NIM en GGD wordt uitgevoerd. **3. RVS Subiside tijdelijke uitbreiding formatie Sociale Wijkteams** Het college legt de raad met dit voorstel voor om een bedrag van €156.000 over te hevelen van 2015 naar 2016 voor de dekking van een eenmalige budgetsubsidie aan NIM Maatschappelijk Werk voor een tijdelijke uitbreiding van de formatie sociale wijkteams. Het college verleent een eenjarige subsidie aan NIM van €468.000 om de formatie van de Sociale Wijkteams tijdelijk uit te breiden voor de duur van een jaar (1 mei 2015 tot 1 mei 2016). In de kamerronde op 18 maart jl. tijdens het debat over SWT is deze tijdelijke uitbreiding nadrukkelijk aan bod geweest.		
Naam steller: **E-mail steller:**	1. Angela Koopmans a.koopmans@nijmegen.nl 2. Emina Joosten e.joosten@nijmegen.nl 3. Cilia ten Den c.ten.den@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 – 329 2540 024 – 329 3531 024 – 329 9226

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Bijlagen	**RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis'** 1. RVS Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling 'Voor een veilig thuis' 2. Visiedocument aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling (Regio Rijk van Nijmegen & Rivierenland) **RVS Stimuleringsprogramma 'Gezond in de Stad'** 1. RVS Stimuleringsprogramma 'Gezond in de Stad' 2. 'Gezond in de Stad programma Nijmegen': Integrale aanpak van gezondheidsachterstanden in gemeente Nijmegen 3. Aanzet tot een programma Gezonde Start in gemeente Nijmegen **RVS Subiside tijdelijke uitbreiding formatie Sociale Wijkteams** 1. RVS begrotingswijziging t.b.v. subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams 2. Begrotingswijziging BW-01429 1. Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015 2. Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015 3. Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 76/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling ‘Voor een veilig thuis’

Programma
Zorg & Welzijn

Portefeuillehouder
Bert Frings

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
19 mei 2015

Samenvatting
Er is met het Ministerie van VWS afgesproken dat de centrumgemeenten voor de Vrouwenopvang met de gemeenten in hun regio’s een visie formuleren voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. In de Regiovisie zijn de basisuitgangspunten van waaruit we de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling willen organiseren beschreven. We definiëren het maatschappelijk belang en benoemen parameters waarop we de aanpak willen inrichten. We zoomen in op de ketensamenwerking en de fasering die we hierin onderscheiden. We leggen vast hoe we vanuit de kantelingsgedachte de taakverdeling tussen overheid en instellingen beleggen.

Voorstel om te besluiten
1. De regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling ‘Voor een veilig thuis’, vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Angela Koopmans, 2540

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Vanaf 1 januari 2015 zijn alle gemeenten verantwoordelijk voor een sluitende aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Met het Ministerie van VWS is afgesproken dat de 35 centrumgemeenten voor Vrouwenopvang met de gemeenten in hun regio's zorgdragen voor een regionale visie ten behoeve van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. In de visie definiëren we de maatschappelijke belangen en benoemen we de parameters waarop we de aanpak willen inrichten. We kiezen voor een benadering vanuit meerdere perspectieven: het gezinssysteem, de sociale omgeving, de professionals, de gemeente en het bovengemeentelijke niveau – met vanuit elk perspectief een korte duiding van doelen, rollen en verantwoordelijkheden. We zoomen in op wat we in de context van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling onder ketensamenwerking verstaan en welke fasering we hierin onderscheiden: preventie, signalering, interventie en herstel & nazorg. Tot slot leggen we vast hoe vanuit de kantelingsgedachte de taakverdeling tussen overheid en instellingen wordt belegd: de overheid zorgt voor de randvoorwaarden, het maatschappelijke veld — instellingen en zorgverleners — nemen verantwoordelijkheid voor de taakuitvoering en de kwaliteit en effectiviteit daarvan.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De Regiovisie is opgesteld binnen het kader van de Wmo en de Jeugdwet. Er is een relatie met de Wet tijdelijk huisverbod. Onze visie sluit aan op de uitgangspunten geformuleerd in het *Beleidskader WMO en Jeugd 2015-2018* en de *Regionale Agenda en Regiovisie OGGz 2013–2017*.

1.2 Relatie met programma

De regiovisie is opgesteld vanuit het programma Zorg & Welzijn, maar raakt het programma Wijkmanagement en Veiligheid.

2 Doelstelling

Beoogd wordt sturing en samenhang in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio te versterken.

3 Argumenten

De Regiovisie biedt de mogelijkheid om een sterkere samenhang te creëren in de regionale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling

Met een gezamenlijke visie kunnen we beter sturen op beleid en uitvoering in de regionale aanpak. Het biedt een gezamenlijk uitgangspunt voor de rolverdeling tussen centrumgemeente en regiogemeenten op basis waarvan invulling van de verantwoordelijkheden verder kan worden vormgegeven. We komen bovendien de afspraak met VWS na, dat er een regionale visie wordt opgesteld.

De Regiovisie biedt de mogelijkheid om samenhang te creëren tussen de aanpak van huiselijk geweld en de aanpak van kindermishandeling.

De 35 centrumgemeenten voor Vrouwenopvang ontvangen voor de aanpak van huiselijk geweld middelen via de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang. De middelen zijn bestemd

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

voor de vrouwenopvangregio, dat globaal genomen de subregio Nijmegen en de subregio Rivierenland omvat. Uit dit budget wordt de opvang en delen van de keten preventie–opvang–nazorg gefinancierd. Nu alle gemeenten per 1 januari 2015 ook verantwoordelijk zijn voor de kindermishandeling is er de mogelijkheid om de aanpak van kindermishandeling te organiseren in samenhang met de aanpak van huiselijk geweld. Dat biedt nieuwe mogelijkheden voor de versterking van een systeemgerichte aanpak. Er is al een verbinding tussen huiselijk geweld en kindermishandeling gelegd in Veilig Thuis (het Advies Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling).

4 Risico's

Er zijn geen risico's. Het betreft hier een visie. Keuzes die eventuele risico's met zich mee kunnen brengen worden gemaakt bij het vervolg in beleid en uitvoering.

5 Financiën

Er worden geen financiële keuzes gemaakt. In zoverre die noodzakelijk zijn, worden die gemaakt bij het vervolg in beleid en uitvoering.

6 Participatie en Communicatie

Uitgangspunt bij het vaststellen van de visie was de samenwerking van de centrumgemeente met de gemeentebesturen in de regio. Aangezien we het draagvlak in het maatschappelijke veld ook belangrijk vinden, zijn de projectorganisatie Veilig Thuis van de GGD Gelderland-Zuid en Moviera (voor advies, opvang en hulpverlening bij huiselijk en seksueel geweld) eveneens bij het opstellen van de visie betrokken.

Zodra de visie door alle gemeenteraden is vastgesteld, wordt ze op de websites van de betrokken gemeenten gepubliceerd.

7 Uitvoering en evaluatie

De visie vormt de basis voor het nog op te stellen Uitvoeringsplan. Zo nodig, wordt aanvullend beleid geformuleerd. Ons streven is om zoveel mogelijk regionaal op te trekken, we ruimte willen bieden aan eigen accenten in de subregio's Rijk van Nijmegen en Rivierenland

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Visiedocument aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

12. **Raadsvoorstel Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling ‘Voor een veilig thuis’ (76/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 19 mei 2015
1. De regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling ‘Voor een veilig thuis’, vast te stellen.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

13. Raadsvoorstel Stimuleringsprogramma “Gezond in de stad” (77/2015)

Raadsvoorstel d.d. 19 mei 2015
1. Een budgetsubsidie te verlenen aan GGD van € 166.060 voor 2015 en € 169.480 voor 2016 en 2017 voor de uitvoering van het plan “Gezond in de stad”.
2. Een budgetsubsidie te verlenen aan NIM van € 23.940 voor 2015 en € 20.520 voor 2016 en 2017 voor de uitvoering van het plan “Gezond in de stad”.
3. De subsidies te dekken uit het programma Zorg en Welzijn, product Publieke Gezondheid.
4. De subsidie voor 2016 en 2017 te verlenen onder voorbehoud van de vaststelling van de Stadsbegroting 2016-2019 en 2017-2020 door de raad.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

14. **Raadsvoorstel Tijdelijke uitbreiding formatie Sociale wijkteams (69/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 12 mei 2015
1. Een bedrag van € 156.000 over te hevelen van 2015 naar 2016 voor de dekking van de eenmalige budgetsubsidie aan NIM Maatschappelijke Werk voor de tijdelijke uitbreiding van de formatie sociale wijkteams.
2. De bijgevoegde begrotingswijziging BW-01429 vast te stellen.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Voor een veilig thuis

Visiedocument aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Regio Rijk van Nijmegen & Rivierenland

Aangesloten gemeenten

- Beuningen
- Buren
- Culemborg
- Druten
- Geldermalsen
- Gennep
- Groesbeek
- Heumen
- Lingewaal
- Maasdriel
- Mook en Middelaar
- Neder-Betuwe
- Neerijnen
- Nijmegen
- Tiel
- West Maas & Waal
- Wijchen
- Zaltbommel

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Inleiding

Vanaf 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor een sluitende aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dat vraagt om een visie van waaruit we sturing willen geven. Die willen we kort en bondig formuleren en vooral ook koppelen aan een opvatting over het maatschappelijk belang van waaruit we richting willen geven.

Een visie is belangrijk, omdat die ons helpt onze doelen expliciet te maken en zo ook legitimiteit te verschaffen aan wat we vervolgens nog in beleid en uitvoering willen regelen. Een visie helpt ons tegelijkertijd om helder te definiëren aan welke kwaliteitseisen wij onszelf en onze partners willen committeren, waarmee we tevens een duidelijke grondslag verschaffen aan beleid en uitvoering.

Hoe definiëren we huiselijk geweld en kindermishandeling?

Huiselijk geweld - Het lichamelijk, seksueel of psychisch geweld door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer: partners, ex-partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden. Met als verschijningsvormen: (ex-)partnergeweld (waaronder ook stalking), oudermishandeling, ouderenmishandeling, eergerelateerd geweld (denk aan: eerwraak, vrouwenbesnijdenis en huwelijksdwang) en kindermishandeling.

In dit kader hanteren we de term “huiselijke kring” zo breed mogelijk, aangezien het ons gaat om het voorkomen dan wel tegengaan van geweld dat vanuit het gehele spectrum van de sociale omgeving van een slachtoffer kan plaatsvinden. Denk hierbij bijvoorbeeld ook aan loverboy-problematiek (prostitutie), of andere vormen van fysieke en financiële uitbuiting (slavernij).

Kindermishandeling - Elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders (in huiselijke kring) of andere personen (bijvoorbeeld op school of in het verenigingsleven) ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek en psychisch letsel.

Het betreft hier dus elke vorm van mishandeling die voor een kind bedreigend of gewelddadig is, waardoor bijvoorbeeld ook verwaarlozing onder de definitie van kindermishandeling valt.

Het maatschappelijk belang

De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling legitimeren we op basis van:

1. De mensenrechten.
2. Veiligheid als basisbehoefte.
3. Volksgezondheid.
4. Maatschappelijke kosten.
5. Het maatschappelijke functioneren.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

De mensenrechten – In de *Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens (1948)* is in de preambule vastgelegd dat het hoogste ideaal voor elk mens is vrij te zijn van vrees en gebrek. Met het oog op huiselijk geweld en kindermishandeling zijn vervolgens artikelen 4 en 5 van de Universele Verklaring relevant – "Niemand zal in slavernij of horigheid gehouden worden. Slavernij en slavenhandel in iedere vorm zijn verboden" (artikel 4) – en: "Niemand zal onderworpen worden aan folteringen, noch aan een wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing" (artikel 5).

De mens is geroepen om vrij te zijn. Elke vorm van afhankelijkheid die niet gestoeld is op een vrije keuze en die leidt tot geweld en onvrijheid gaat in tegen de morele norm die we in een vrije en democratische samenleving hanteren, en is om die reden maatschappelijk onaanvaardbaar.

Veiligheid als basisbehoefte – In Maslovs behoeftehiërarchie is veiligheid de eerste prioriteit na lichamelijke behoeften als eten, drinken en slaap. Daarmee is veiligheid voor het individu een basisbehoefte die van belang is voor zijn verdere ontwikkeling. De mens moet zich veilig weten en voelen in basale maatschappelijke verbanden als de buurt, het gezin of op het werk. Huiselijk geweld en kindermishandeling frustreert die behoefte en blokkeert daarmee de verdere ontwikkeling van het individu naar zelfontplooiing.

Volksgezondheid, maatschappelijke kosten en maatschappelijk functioneren – Ofschoon het hier gaat om drie duidelijk te onderscheiden maatschappelijke belangen, grijpen ze wel zodanig op elkaar in dat ze niet los gezien kunnen worden. Geweldservaringen in huiselijke kring trekken een enorme wissel op de gezondheid van niet alleen slachtoffers, maar ook van daders. Dat laatste zien we in het gegeven dat veel daders in hun hun persoonlijke verleden vaak zelf slachtoffer waren van geweld in huiselijk kring. Doordat slachtoffers daders worden, oefent de geweldsspiraal die hierdoor ontstaat over generaties heen desastreuze effecten uit op de gezondheid van alle betrokkenen . Wat veelal leidt tot een grote, telkens terugkerende zorgconsumptie, tot een veelal hoog arbeidsverzuim en tot andere vormen van maatschappelijke uitval. Kortom: niet alleen slachtoffers en daders betalen een hoge prijs, maar ook de samenleving in termen van volksgezondheid, van maatschappelijke kosten en van maatschappelijk functioneren.

Onze aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling

In onze visie bezien we huiselijk geweld en kindermishandeling niet als een geïsoleerd probleem tussen daders en slachtoffers. We zien het vooral als een ernstige maatschappelijke misstand die we willen keren. Daarvoor is het ook nodig om de sociale omgeving van daders en slachtoffers te mobiliseren. We willen duurzame tot oplossingen, waarbij slachtoffers en daders samen met hun sociale netwerk en de professionals zo integraal mogelijk alle problemen die tot geweld leiden of geleid hebben gezamenlijk aanpakken.

Dat betekent niet alleen een alerte en steunende sociale omgeving die problemen wil signaleren, maar hulpverleners die zich van de gevolgen die met huiselijk geweld en kindermishandeling samenhangen bewust zijn, die zich verantwoordelijk weten en die ook handelingsbekwaam zijn om de brede samenwerking die nodig is te regisseren. Verder staat voor ons preventie op de allereerste plaats, omdat we willen voorkomen dat mensen als gevolg van huiselijk geweld hun huis uit moeten vluchten, of veroordeeld worden omdat ze een misdrijf gepleegd hebben dat voorkomen had kunnen worden.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Het tegengaan van huiselijk geweld en kindermishandeling benaderen we vanuit meerdere perspectieven:

1. Het gezinssysteem (slachtoffers en daders).
2. De omgeving (familie, vrienden, kennissen en buren).
3. De professional.
4. De gemeente.
5. De bovengemeentelijke samenwerking.

Het gezinssysteem – Uitgaan van de eigen kracht zien we als een belangrijke succesfactor. We willen mensen niet afhankelijk maken van zorg- en hulpverlening, want daarmee lossen we geen problemen op. Elk individu heeft unieke kwaliteiten die hem de kracht geven om zijn weg in de samenleving te vinden en zich daarbij te verbinden met anderen die hem daarin tot steun kunnen zijn. Die kwaliteiten willen we naar boven halen. Alleen dan komen we tot duurzame oplossingen.

Daarom zijn *empowerment*, verantwoordelijkheid en zelfregie belangrijke doelen vanuit het perspectief van het gezinssysteem. Hiervoor is het ook nodig dat taboes rondom huiselijk geweld en kindermishandeling door de zorg- en hulpverlening bij slachtoffers en daders bespreekbaar worden gemaakt. Immers, zonder probleem- en normbesef valt de eigen kracht niet te mobiliseren en kan het uiteindelijke doel , het doorbreken van de geweldsspiraal , niet worden gerealiseerd.

De omgeving – Familie, vrienden, kennissen en buren kunnen een belangrijke rol spelen ten opzichte van slachtoffers en daders. Door normbevestiging, door emotionele steun, door mantelzorgtaken of anderszins.

Daarvoor is het ook nodig dat onze aanpak zich richt op bewustwording in de sociale omgeving van slachtoffers en daders voor de cruciale rol die men kan nemen en dat er op de mensen in die omgeving ook een verantwoordelijkheid rust om die rol te nemen.

De professional – Huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkers, welzijnswerkers, wijkagenten en andere professionals die op buurt-, straat- en adresniveau actief zijn hebben een belangrijke verantwoordelijkheid om vroegtijdig problemen rondom huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren. Het is belangrijk dat ze daarvoor ook goed zijn toegerust.

In zoverre onze professionals ook een daadwerkelijke rol hebben in het vervolgens aanpakken van deze problematiek dienen ze te beschikken over de vaardigheden om doelgericht en met kennis van zaken te kunnen handelen. Daarvoor is het belangrijk dat ze zich expertise eigen (kunnen) maken ten aanzien van specifieke fenomenen als bijvoorbeeld ouderenmishandeling, maar ook eergerelateerd geweld en loverboy-problematiek.

De gemeente – De lokale overheid vertegenwoordigt het algemeen maatschappelijk belang en zorgt er op basis daarvan voor dat het gezinssysteem samen met zijn omgeving en de professionals kan werken aan duurzame oplossingen.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Specifiek heeft de gemeente hierbij twee verantwoordelijkheden. Ten eerste door het organiseren van de ketensamenwerking tussen de professionals die nodig is om huiselijk geweld en kindermishandeling effectief te kunnen aanpakken. De inzet hierbij is:

1. Zoveel mogelijk “aan de voorkant” van het probleem te acteren, om tijdig erger te voorkomen.
2. Een sluitende keten preventie-signalering-interventie-herstel en nazorg.

In de tweede plaats heeft de lokale overheid de verantwoordelijkheid om de effectiviteit en de resultaten hiervan te (laten) monitoren.

De bovengemeentelijke samenwerking – Veel van de partners met wie gemeenten de samenwerking organiseren, zijn bovenlokaal actief. Daarom is het belangrijk om op dat schaalniveau ook afspraken te maken over samenwerking en monitoring.

De ketensamenwerking

Wij spreken over ketensamenwerking wanneer er uiteenlopende partijen nodig zijn om een doel en een daarbij horend resultaat te bereiken, en de partners daarbij volgtijdelijk samenwerken op basis van een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid voor het eindresultaat. Iedere partner zorgt er daarbij voor dat zijn eigen expertise en inbreng daadwerkelijk bijdraagt aan een gemeenschappelijk geformuleerd doel en een gezamenlijk vast te stellen resultaat.

De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling staat of valt met ketensamenwerking. We willen in deze context benadrukken dat de partners bij deze samenwerking niet alleen de gemeente en de instellingen en hun professionals zijn, maar dat ook het gezinssysteem en zijn omgeving onderdeel uitmaken van de keten. We willen immers de eigen kracht en de eigen verantwoordelijkheid centraal stellen.

De ketensamenwerking bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling rust op vier pijlers:

1. Preventie.
2. Signalering.
3. Interventie.
4. Herstel & nazorg.

Voor een goede ketensamenwerking vinden we het belangrijk om per pijler de belangrijkste aandachtspunten vast te leggen.

Preventie – Hierbij zijn kennis en expertise, voorlichting en de focus op risicofactoren de belangrijkste succesfactoren.

Signalering – Hiervoor is het nodig om te werken met een meldcode. Verder moet de vroegsignalering op orde zijn – niet alleen op het niveau van het individu, maar ook ten aanzien van doelgroepen die risico’s lopen en ook op gebiedsniveau. Het is belangrijk om zo breed mogelijk relevante maatschappelijke partners te betrekken, dus niet alleen zorg, maar ook bijvoorbeeld sportverenigingen of het onderwijs.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Interventie – Belangrijk is dat hier de hulpvraag van de cliënt centraal staat. Andere succesfactoren zijn: ervoor zorgen dat professionals over handelingsvaardigheden beschikken, dat er een systeemgerichte aanpak wordt gevolgd en dat de samenwerking ook daadwerkelijk sluitend is.

Herstel & nazorg – Centraal staat het duurzaam doorbreken van de geweldsspiraal om zo de kans op herhaling zo klein mogelijk te houden.

Verantwoordelijkheden

Die liggen op drie niveaus:

1. **De gemeente –** De gemeentelijke overheid zorgt ervoor dat op lokaal niveau preventie, interventie, nazorg en consultatie & advies in beleid en contracten met zorgverleners geregeld zijn en dat het lokale zorgnetwerk op orde, c.q. toegerust is om die taken te kunnen uitvoeren.
   Dit houdt tevens in de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat ook voor iedereen duidelijk is wie op plaatselijk niveau wat doet in de ketensamenwerking bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.
2. **Bovengemeentelijk –** de gemeenten formuleren gezamenlijk beleid ten behoeve van een ketengerichte aanpak van huiselijk geweld, gebaseerd op de pijlers: preventie, signalering, interventie en herstel & nazorg. Die verantwoordelijkheid houdt tevens in de keten te monitoren. Verder ligt op dit niveau de verantwoordelijkheid voor de slachtofferopvang voor mensen die vanwege ernstig huiselijk geweld de thuissituatie hebben moeten verlaten en voor de specialistische ambulante hulp. Overige bovengemeentelijke verantwoordelijkheden betreffen het faciliteren van de samenwerking en de noodzakelijke bestuurlijke afstemming en regie.
3. **De zorginstellingen -** Elke organisatie zorgt op basis van het eigen maatschappelijke mandaat, c.q. de eigen kerntaak of het eigen professionele specialisme, voor een actief aandeel in de ketensamenwerking.

Deze verdeling van verantwoordelijkheden sluit naadloos aan op de kantelingsgedachte in het sociale domein. De overheid zorgt voor de randvoorwaarden, het maatschappelijke veld – instellingen en zorgverleners – nemen verantwoordelijkheid voor de taakuitvoering en de kwaliteit en effectiviteit daarvan.

We verwachten daarbij vanuit dat veld een proactieve houding om problemen snel en laagdrempelig op te lossen en de bereidheid om hierover actief verantwoording af te leggen. Met deze verdeling van verantwoordelijkheden bouwen we tevens een goed systeem van *checks and balances* waarmee we, indien nodig, in gezamenlijkheid tijdig kunnen bijsturen.

Beleid en uitvoering

Onze visie sluit aan op de uitgangspunten van de *Regionale Agenda en Regiovisie OGGz 2013 – 2017*. Ten aanzien van preventie en signalering zal er nog aanvullend beleid nodig zijn. Ons streven is om daarin zoveel mogelijk gezamenlijk op te trekken. Tevens zal er een gezamenlijk uitvoeringsplan nodig zijn, waarbij we overigens wel ruimte willen bieden aan eigen accenten in de subregio's Rijk van Nijmegen en Rivierenland.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Los van nog uit te werken aanvullend beleid en het op te stellen uitvoeringsplan zijn in de uitvoering al wel keuzes vastgelegd in:

1. Het Functioneel Programma van Eisen voor het Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK), d.d. 31 maart 2014.
2. Het Handelingsprotocol voor het Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK), d.d. 4 juni 2014.

Na bespreking van dit visiedocument in de portefeuillehoudersoverleggen van de regio's Rijk van Nijmegen en Rivierenland zullen de aangesloten Colleges van Burgemeester en Wethouders in de aangesloten gemeenten deze visie vóór 1 juli 2015 door de gemeenteraden laten vaststellen.

Tot slot

Een visie roept – terecht! – veel verwachtingen op. Zeker als we die visie ook koppelen aan duidelijke maatschappelijke normen: mensen moeten vrij kunnen zijn van afhankelijkheden waarvoor ze niet gekozen hebben, mensen hebben het recht op basisveiligheid – normen die ook hun grondslag vinden in onze democratische rechtsstaat.

Maar tegelijkertijd weten we ook dat de samenleving minder maakbaar is dan we soms zouden wensen. Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn veelal uitingsvormen van buitengewoon complexe problematiek bij mensen die, vaak over generaties heen, een verleden hebben dat hen gevormd heeft – of wellicht beter gezegd: misvormd heeft. Gaat een visie ons helpen om dit allemaal op te lossen?

De vraag stellen is hem beantwoorden. Nee – helaas zullen we, ondanks al onze inspanningen, ook in de komende jaren tegen mensonterende toestanden blijven aanlopen; zaken die, hoe schokkend ook, onder onze radar gebleven zijn of die we uiteindelijk toch niet hebben kunnen oplossen. Dat doet overigens niets af aan de integriteit en relevantie van onze visie. Die helpt ons immers om telkens weer expliciet te maken wat we in onze samenleving niet aanvaardbaar vinden. En door dat steeds opnieuw uit te dragen, leveren we uiteindelijk een duurzame bijdrage aan het handhaven van de normen en de waarden op basis waarvan we huiselijk geweld en kindermishandeling buiten onze maatschappelijke orde plaatsen. Bij alle onmacht waar we de komende jaren tegenaan zullen lopen, onderstreept dat de macht die we in laatste instantie wel hebben en waarvan het de moeite waard is om die te blijven onderstrepen.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

10 juni 2015 / 77/2015

Onderwerp

Stimuleringsprogramma “Gezond in de Stad”

Programma

Zorg & Welzijn

Portefeuillehouder

B. Frings

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

19 mei 2015

Samenvatting

“Gezond in de stad” is het stimuleringsprogramma vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bedoeld om gemeenten extra te ondersteunen bij de lokale aanpak van gezondheidsachterstanden. De gemeente Nijmegen heeft zich aangemeld voor dit programma. Voor de gemeente Nijmegen is er in 2014 € 165.069 beschikbaar en in de jaren 2015 tot en met 2017 is er jaarlijks € 318.069 beschikbaar. Dit past goed binnen ons gezondheidsbeleid 2013-2016 “Samen gezond verder”, waar wij ons onder anderen inzetten op het bevorderen van een gezonde leefstijl, het tegengaan van overgewicht en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Dit doen wij in samenwerking met GGD en NIM. Met dit voorstel vragen wij uw Raad om de meerjarige subsidie aan GGD en NIM te verlenen voor de uitvoering van doelstellingen, zoals deze geformuleerd zijn in het projectplan “Gezond in de Stad: Integrale aanpak gezondheidsachterstanden in de gemeente Nijmegen”.

Voorstel om te besluiten

1. Een budgetsubsidie te verlenen aan GGD van € 166.060 voor 2015 en € 169.480 voor 2016 en 2017 voor de uitvoering van het plan “Gezond in de stad”.
2. Een budgetsubsidie te verlenen aan NIM van € 23.940 voor 2015 en € 20.520 voor 2016 en 2017 voor de uitvoering van het plan “Gezond in de stad”.
3. De subsidies te dekken uit het programma Zorg en Welzijn, product Publieke Gezondheid.
4. De subsidie voor 2016 en 2017 te verlenen onder voorbehoud van de vaststelling van de Stadsbegroting 2016-2019 en 2017-2020 door de raad.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

1 Inleiding

"Gezond in de stad" (afgekort GIDS) is het stimuleringsprogramma vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om gemeenten extra te ondersteunen bij de lokale aanpak van gezondheidsachterstanden. De gemeente Nijmegen heeft zich aangemeld voor dit programma. Voor de gemeente Nijmegen is er in 2014 € 165.069 beschikbaar en in de jaren 2015 tot en met 2017 is er jaarlijks € 318.069 beschikbaar. Het budget voor 2014 is overgeheveld naar de jaren 2015 en 2016. Dit past goed binnen ons gezondheidsbeleid 2013-2016 "Samen gezond verder" waar wij ons onder anderen inzetten op het bevorderen van een gezonde leefstijl, het tegengaan van overgewicht, verminderen van alcoholgebruik onder jongeren, het versterken mentale gezondheid met als uiteindelijke doel het verkleinen van gezondheidsverschillen.
Het Nijmeegse gezondheidsbeleid gaat uit van een integrale aanpak op alle prioriteiten die in het beleid gesteld zijn. Dit doen wij onder anderen in nauwe samenwerking met de GGD en NIM.

Naast het reguliere werk van de GGD zoals de jeugdgezondheidszorg en gezonde school zetten wij nadrukkelijk in op wijkgerichte aanpak via de inzet van gezondheidsmakelaars (via de GGD, Interlokaal en Sportservice Nijmegen). Gezondheidsmakelaars werken samen met diverse partijen in de wijk (school, huisartsen, sociaal wijkteam, SWON, sportorganisatie, etc) om gezonde leefstijl te bevorderen en een gezonde leefomgeving te realiseren. Zo zijn er specifieke beweegprogramma's voor kinderen en volwassen met overgewicht, maar ook laagdrempelige beweeg, ontmoet en kook activiteiten in de buurt georganiseerd.

Ook vanuit Sportservice Nijmegen is aandacht voor sportstimulering in de wijk en op school via Gezonde school XL en meer bewegen voor kwetsbare groepen zoals ouderen en mensen met een beperking. Via het programma gezond ouder worden wordt samen met de bewoners ingezet op zo lang mogelijk vitaal en actief te blijven in eigen omgeving. Samen met het Sociaal Wijkteam werkt Indigo aan versterken van de mentale gezondheid, weerbaarheid en ondersteuning mantelzorgers van psychische/ psychiatrische patiënten.
In diverse onderdelen is zorgverzekeraar VGZ partner bij deze uitvoering van beleid o.a als het gaat om beweegprogramma's voor kinderen en volwassen, valpreventie, de inzet van de wijkverpleegkundige in het Sociaal Wijkteam, de inzet van Praktijkondersteuner GGZ en de ouderenmodule binnen de huisartsenpraktijk.
Daarbij is de inzet van het beleid met name gericht op de wijken waar mensen wonen met gezondheidsachterstanden zoals Lindenholt, Dukenburg, Hatert, Neerbosch-Oost, Nijmegen-West en Nijmegen-Midden. Als het gaat om jeugd en ouderen zijn er ook diverse activiteiten in Nijmegen- Noord. In Oost ontstaan ook steeds meer activiteiten als het gaat om ouderen.
GIDS gelden worden gebruikt voor de continuering en versterking van dit beleid. Dit voorstel gaat over het inzet van GIDS gelden.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Vaststelling van meerjaren subsidies is de bevoegdheid van uw Raad. Hetzelfde geldt voor van vaststelling van een begrotingswijziging op het programmaniveau.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

1.2 Relatie met programma

Het programma Gezond in de Stad valt onder het programma Zorg en Welzijn, Product Publieke Gezondheid. Naast raakvlakken binnen het programma Zorg en Welzijn, met andere jeugdbeleid en de WMO, heeft de uitvoering ook raakvlakken met diverse andere programma's, zoals het programma Onderwijs, programma Sport en Accommodaties en het programma Duurzaamheid.

2 Doelstelling

Met dit voorstel wordt uitwerking gegeven aan het programma "Gezond in de Stad". Door dit voorstel wordt gezondheidsbeleid versterkt op het bevorderen van een gezonde leefstijl, het tegengaan van overgewicht, verminderen van alcoholgebruik onder jongeren, het versterken mentale gezondheid met als uiteindelijke doel het verkleinen van gezondheidsverschillen.

3 Argumenten

Met het projectplan "Gezond in de Stad: Integrale aanpak gezondheidsachterstanden in de gemeente Nijmegen" willen wij door in te zetten op de vier onderwerpen, namelijk Gezonde Start, Gezonde Jeugd, Gezondheidsvaardigheden en Gezonde Beweging, het gezondheidsbeleid versterken. Binnen Gezonde Start en Gezondheidsvaardigheden werken wij samen met GGD en NIM. Zij geven de uitvoering aan het plan.

1. Gezonde Start

Vanaf het moment dat een vrouw zwanger wilt worden is het belangrijk om een gezondere levensstijl aan te nemen. Een ongezonde zwangerschap kan schadelijke gevolgen hebben voor de gezondheid van de baby, wat ook kan doorwerken in zijn volwassen leven. Kinderen met een minder goede of slechte start hebben meer kans op problemen op het terrein van groei, gezondheid en ontwikkeling in hun latere leven. Daarom is het belangrijk dat zo veel mogelijk kinderen een gezonde start krijgen. GGD heeft samen met input van partijen in het veld (oa JGZ, Gezondheidsmakelaars, verpleegkundige, verloskundigen, Gezonde schooladviseurs en team Seksuele gezondheid) een plan opgesteld om de gezonde start te bevorderen.
Gezonde start omvat beleid, interventieprogramma's en professioneel handelen dat bijdraagt aan het verminderen van duurzame gezondheidsrisico's en het versterken van lichamelijke en emotionele weerbaarheid aan het begin van het leven van een kind, dus vóórdat iemand zwanger wordt, gedurende de zwangerschapsperiode en de eerste vier levensjaren. Dit aandachtsveld is gericht op kinderen -1 tot +4, dus op vrouwen met een kinderwens in de (nabije) toekomst (en hun partner), zwangere, (nog ongeboren) kinderen en (aanstaande) ouders en hun sociale omgeving. Er wordt ingezet op preconceptie en interconceptiezorg (door onder anderen voorlichting op de ROC's), het versterken van positief ouderschap bij kwetsbare groepen en het versterken van ketensamenwerking. Daarmee wordt niet alleen een gezonde start gegarandeerd, maar ook door in te zetten op positief ouderschap wordt er bijvoorbeeld kindermishandeling voorkomen. Dit onderdeel zal door GGD en NIM uitgevoerd worden. De totale kosten voor dit onderdeel bedragen € 80.000 per jaar.

2. Gezondheidsvaardigheden

Een op de negen Nederlanders is laaggeletterd. In Nijmegen gaat het om ongeveer een groep van 15.000 mensen. Laaggeletterden kunnen wel lezen en schrijven (soms ook met moeite), maar hebben bijvoorbeeld moeite met het begrijpen van folders en websites, het

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

invullen van formulieren, het afhandelen van de post en het lezen van bijsluiters van medicijnen. Deze groep patiënten heeft moeite met het begrijpen van schriftelijke informatie over hun ziekte, met de mondelinge voorlichting van hun zorgverlener en met zelfmanagement bij chronische aandoeningen. Laaggeletterden gaan vaker naar een huisarts of medisch specialist en maken minder gebruik van preventieve programma's. Aandoeningen zoals astma, diabetes, kanker, hartinfarcten en psychische problemen komen bij deze groep vaker voor. Zij maken ook minder gebruik van preventieve zorg dan mensen met meer gezondheidsvaardigheden. De gemeente Nijmegen vormt samen met verschillende publieke en private instellingen het bondgenootschap laaggeletterdheid regio Nijmegen. Dit bondgenootschap zet zich in om laaggeletterdheid in de regio te voorkomen en te verminderen. Het is belangrijk om in te zetten op verschillende onderdelen: signalering, het doorverwijzen van mensen, het vereenvoudigen van de eigen communicatie en kennisdeling met andere gezondheidsprofessionals. De laatste twee zijn erg noodzakelijk bij de huisartsen, apotheken en medisch specialisten. Dit onderdeel zal door GGD uitgevoerd worden. De totale kosten voor dit onderdeel bedragen € 80.000 per jaar.

3. Gezonde beweging
Zowel met het gezondheidsbeleid 2013-2016 als met het sportbeleid 2013-2016 zetten wij in op het voorkomen van gezondheidsproblemen en het stimuleren van een gezonde leefstijl. Met deze inzet van de gezondheidsmakelaars / buurtsportcoaches kunnen wij de aanpak versterken op die plekken waar dit nog nodig is. Het gaat om extra inzet op jeugd en overgewicht, waarbij het accent ligt op het realiseren van (stadsbreed) organiseren van bijvoorbeeld gezonde kantine op scholen, beweegprogramma's voor kinderen met overgewicht. Ook wordt er aansluiting gezocht bij het programma Groen Verbindt. Het voorstel is om de uren van de gezondheidsmakelaars uit te breiden, zodat er meer capaciteit is om in te zetten met name op het op gang brengen van een beweging in de stad om gezamenlijkheid te creëren in de aanpak van overgewicht en het belang van een gezonde leefstijl. Daarbij kan sterker worden ingezet op de communicatie, stimuleren/ ondersteunen van burgerinitiatieven en het realiseren van themabijeenkomsten. Er is voldoende beweegaanbod maar meer samenwerking tussen zorg en sport/bewegen is noodzakelijk om de juiste doelgroepen te bereiken. Er zou meer samenwerkingen kunnen zijn op het gebied van bijvoorbeeld sportverenigingen, waarbij de sportaccommodatie ook aan andere clubs wordt aangeboden, zoals bijvoorbeeld een volleybalclub die hun accommodatie aan de bewoners aanbiedt voor het organiseren van badminton. Of de fitnesscentra meer betrekken bij het organiseren van de activiteiten en het inzetten van beweegmaatjes.
Daarnaast zou ook meer aandacht kunnen zijn voor een stadsbreed thema. Zoals bijvoorbeeld wandelen, waarbij kan worden aangesloten bij het 100-jarig bestaan van de vierdaagse en is er een grote behoefte op het inzet op het overgewicht. De totale kosten voor dit onderdeel bedragen € 30.000 per jaar.

4 Klimaat
Dit voorstel heeft geen gevolgen voor het klimaat.

5 Risico's
Er zijn geen risico's verbonden aan dit voorstel.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

6 Financiën

Met dit voorstel verlenen we een budgetsubsidie van € 166.060 voor 2015 en € 169.480 voor 2016 en 2017 aan de GGD en een budgetsubsidie van € 23.940 voor 2015 en € 20.520 voor 2016 en 2017 aan de NIM. De subsidie is als volgt onder te verdelen:

Onderdeel	Instelling	Inzet	2015	2016	2017
Gezonde Start	GGD	Projectleiding, inhoudelijke ontwikkeling van de opdracht, interventies, advies	€ 56.060	€ 59.480	€ 59.480
	NIM	Projectleiding	€ 23.940	€ 20.520	€ 20.520
Gezonde Jeugd	Voorstel volgt				
Gezondheidsvaardigheden	GGD	Projectleiding, inhoudelijke ontwikkeling van de opdracht	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
Gezonde Beweging	GGD	Extra inzet Gezondheidsmakelaars	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Totaal			€ 190.000	€ 190.000	€ 190.000

De totale subsidie € 190.000 per jaar dekken we uit het programma Zorg en Welzijn, product Publieke Gezondheid (60640.S3160) waaraan de Gezond in de Stad middelen eerder zijn toegevoegd.

7 Participatie en Communicatie

Het projectplan “Gezond in de Stad is tot stand gekomen samen met diverse partners in de stad, GGD, JGZ, NIM, ROC, en in nauw overleg met collega’s vanuit andere beleidsvelden. De uitvoerende organisatie worden via een beschikking op de hoogte gesteld over het besluit. Bij de uitvoering van het programma zal onder andere via het spoor Gezonde Beweging participatie en communicatie met bewoners vorm worden gegeven.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

8 Uitvoering en evaluatie

Voor de uitvoering van het programma zijn GGD Gelderland-Zuid en NIM verantwoordelijk. De uitvoering zal in nauwe samenwerking gaan met de inzet van de gezondheidsmakelaars/buurtsportcoach. Voor de uitvoering zullen met de partijen prestatieafspraken worden gemaakt.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Projectplan “Gezond in de Stad: Integrale aanpak gezondheidsachterstanden in de gemeente Nijmegen”

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Gezond in de Stad programma Nijmegen

Integrale aanpak van gezondheidsachterstanden in gemeente Nijmegen

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Inleiding

Veel mensen geven aan dat hun gezondheid het belangrijkste is dat er is, een van de essentiële voorwaarden om te kunnen doen wat je wilt doen in het leven. Ook de gemeente heeft baat bij gezonde en actieve burgers. Ze participeren meer, zijn zelfredzamer, leveren een grotere bijdrage aan de economie en leggen minder beslag op het zorgstelsel. Maar niet iedereen is even gezond. De gezondheidsverschillen tussen lager en hoger opgeleiden zijn groot en dreigen groter te worden als we daar niets aan doen. Daarom is het belangrijk dat de gemeente niet alleen inzet op behoud en verbetering van gezondheid in het algemeen, maar ook op het verbeteren van de gezondheid van burgers met een gezondheidsachterstand.
Vanuit het Rijk is extra geld beschikbaar gesteld voor de aanpak van gezondheidsachterstanden middels het stimuleringsprogramma "Gezond in de Stad". Dit stimuleringsprogramma is onderdeel van het Nationale Preventieprogramma "Alles is Gezondheid". Het programma ondersteunt één van de doelen van het Nationaal Programma Preventie, namelijk het aanpakken van sociaal economische gezondheidsverschillen (SEGV). Het programma is gericht op het versterken van de lokale aanpak van gezondheidsachterstanden en duurt vier jaar (2014-2017). De gemeente krijgt de ruimte om de aanpak zelf in te vullen en te laten aansluiten bij de lokale situatie en de decentralisaties. De achterliggende gedachte daarbij is dat juist de gemeente gezondheidsverschillen effectief kan verkleinen door een brede en duurzame aanpak in de buurt of wijk, samen met lokale partijen en met een actieve rol voor de burgers zelf. De gemeente Nijmegen heeft zich aangemeld voor dit programma.

Gezondheidsverschillen in Nijmegen

Ook de gemeente Nijmegen kent grote verschillen in gezondheid bij haar inwoners, waardoor een versterking van de aanpak nodig is. Het voorliggende plan is samen opgesteld met diverse lokale partijen. Hierdoor zorgt dit plan voor een impuls en aansluiting bij de lokale situatie, de Nijmeegse behoeften en de wijze waarop we de nieuwe wmo en Jeugdhulp in Nijmegen vormgeven. Bovendien zorgt zo'n plan voor draagvlak voor de voorgestelde activiteiten, wat de kans op succesvolle uitvoering vergroot.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Gezondheidssituaties zijn niet gelijk verdeeld: vrouwen in achterstandswijken en hun kinderen lopen een groter risico op sterfte en ziekte rond en kort na de geboorte, met gevolgen op latere leeftijd en in volgende generaties. Medische én niet-medische factoren, zoals leef- en omgevingsomstandigheden of psychosociale problematiek binnen kwetsbare gezinnen, spelen hierin een rol. De invloed van sociaalmaatschappelijke, en dus ook armoede gerelateerde risico's, is lange tijd onderschat, evenals de bijdrage van de stapeling van vooral ook niet-medische risico's[1]).

Ook in Nijmegen zien we gezondheidsverschillen, bijvoorbeeld in de gezondheid tussen kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau en kinderen van ouders met een hoger opleidingsniveau. Risicogroepen daarbij zijn kinderen van wie de ouders moeite hebben met rondkomen, kinderen van niet-westerse herkomst en eenoudergezinnen. Ruim een op de drie kinderen woont in een aandachtswijk. Ook tussen aandachtswijken en niet-aandachtswijken zien we verschillen in gezondheid en in factoren die de gezondheid van het kind nu of in de toekomst beïnvloeden.

Naast opleiding en inkomen worden gezondheidsachterstanden beïnvloed door biologische factoren, fysieke omgeving, sociale omgeving, leefstijl en toegankelijkheid en kwaliteit van de gezondheidszorg. Participeren heeft eveneens een grote invloed op gezondheid. We weten ook dat gezondheidsvaardigheden en het vermogen tot zelfmanagement een grote rol spelen.
Het programma Gezond in de stad is met name gericht op het aanpak van sociaal economische gezondheidsverschillen (SEGV).

De GGD volwassen en ouderenmonitor 2012 laat zien dat lager opgeleiden (een van de indicatoren voor lage SES) significant verschillen met midden of hoog opgeleid op de volgende punten:

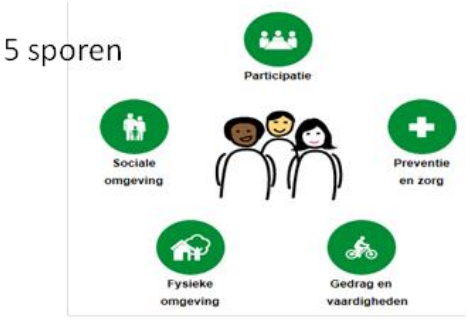
- Algehele gezondheid wordt als matig tot slecht ervaren
- Ernstige overgewicht
- Diabetes komt meer voor
- Chronische aandoeningen komen vaker voor
- Minder participatie als vrijwilliger
- Angst en depressie komt meer voor
- Eenzaamheid komt meer voor
- Geeft minder mantelzorg, maar het ontvangen van mantelzorg is hoger
- Overgewicht komt meer voor
- Bewegen volgens de NNGB is minder bij vooral 65+
- Hebben geen geld voor sportlidmaatschap
- Vaker last van depressies of angststoornissen
- Groente en fruit worden minder vaak gegeten
- Meer werkloosheid
- Vaker in de schulden of heeft moeite met het rondkomen
- Jongeren bewegen minder dan 7 uur per week
- Jongeren eten weinig groente en fruit
- Overgewicht bij jongeren is aan het toenemen

De gevolgen van een slechte gezondheid blijven niet beperkt tot een verminderde kwaliteit van leven en een groter beslag op gezondheidszorg. Een slechte gezondheid heeft op zichzelf weer invloed op opleiding, werk en participatie, terwijl minder opleiding, minder werk en een lagere participatie op hun beurt weer bepalend zijn voor de gezondheid. Deze wisselwerking vraagt om een aanpak die hier rekening mee houdt.

[1] Monitoring en evaluatie van het programma Healthy Pregnancy 4 All-2: een sluitende aanpak door geboortezorg en jeugd(gezondheid)zorg

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Het landelijke programma Gezond in de stad gaat bij deze aanpak tegen gezondheidsachterstanden uit van 5 sporen en 8 pijlers[2] om op deze manier een integrale aanpak te realiseren.

Wat is er al? Het Nijmeegse Gezondheidsbeleid 2013-2016

Het Nijmeegse gezondheidsbeleid gaat uit van een integrale aanpak op alle prioriteiten die in het beleid gesteld zijn. Het tegengaan van gezondheidsachterstanden en het verkleinen van de gezondheidsverschillen is één van deze prioriteiten, naast tegengaan van overgewicht, verminderen van alcoholgebruik onder jongeren en versterken mentale gezondheid.

Naast het reguliere werk van de GGD zoals de jeugdgezondheidszorg en gezonde school zetten wij nadrukkelijk in op wijkgerichte aanpak via de inzet van gezondheidsmakelaars (via de GGD, Interlokaal en Sportservice Nijmegen). Gezondheidsmakelaars werken samen met diverse partijen in de wijk (school, huisartsen, sociaal wijkteam, SWON, sportorganisatie, etc) om gezonde leefstijl te bevorderen en een gezonde leefomgeving te realiseren. Zo zijn er specifieke beweegprogramma's voor kinderen en volwassen met overgewicht, maar ook laagdrempelige beweeg, ontmoet en kook activiteiten in de buurt georganiseerd.

Ook vanuit Sportservice Nijmegen is aandacht voor sportstimulering in de wijk en op school via Gezonde school XL en meer bewegen voor kwetsbare groepen zoals ouderen en mensen met een beperking. Via het programma gezond ouder worden wordt samen met de bewoners ingezet op zo lang mogelijk vitaal en actief te blijven in eigen omgeving. Samen met het Sociaal Wijkteam werkt Indigo aan versterken van de mentale gezondheid, weerbaarheid en ondersteuning mantelzorgers van psychische/ psychiatrische patiënten.
In diverse onderdelen is zorgverzekeraar VGZ partner bij deze uitvoering van beleid o.a als het gaat om beweegprogramma's voor kinderen en volwassen, valpreventie, de inzet van de wijkverpleegkundige in het Sociaal Wijkteam, de inzet van Praktijkondersteuner GGZ en de ouderenmodule binnen de huisartsenpraktijk
Daarbij is de inzet van het beleid met name gericht op de wijken waar mensen wonen met gezondheidsachterstanden zoals Lindenholt, Dukenburg, Hatert, Neerbosch-Oost, Nijmegen-West en Nijmegen-Midden. Als het gaat om jeugd en ouderen zijn er ook diverse activiteiten in Nijmegen- Noord. In Oost ontstaan ook steeds meer activiteiten als het gaat om ouderen.

[2] In de bijlage een nadere toelichting

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Wat gaan we doen?

Op basis van wat er al is in Nijmegen en wat we vanuit het gezondheidsbeleid 2013-2016 in gang hebben gezet en waar op basis van de beschikbare informatie nog inzet op nodig is / gewenst is, stellen wij voor om op de volgende 4 onderdelen gericht in te zetten.

1. Gezonde Start
2. Gezonde Jeugd
3. Gezondheidsvaardigheden
4. Gezonde beweging

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Uitvoering

1. Gezonde start en gezonde ontwikkeling in de eerste levensfase (gezond zwanger worden en gezond zwanger blijven, jeugdgezondheidszorg)

Vanaf het moment dat een vrouw zwanger wilt worden is het belangrijk om een gezondere levensstijl aan te nemen. Juist in die eerste periode is het ongeboren kind erg kwetsbaar. Een ongezonde zwangerschap kan schadelijke gevolgen hebben voor de gezondheid van de baby, wat ook kan doorwerken in zijn volwassen leven. Kinderen met een minder goede of slechte start hebben meer kans op problemen op het terrein van groei, gezondheid en ontwikkeling in hun latere leven. Daarom is het belangrijk dat zo veel mogelijk kinderen een gezonde start krijgen. Er bestaat een sociaaleconomische ongelijkheid in gezondheid tussen bevolkingsgroepen, ook in Nijmegen. Uit onderzoek door de GGD blijkt dat er grote verschillen zijn in de aanwezigheid van risicofactoren tussen bijvoorbeeld hoog en laagopgeleiden en tussen de verschillende wijken in Nijmegen. Andere risicogroepen zijn gezinnen die moeite hebben met rondkomen en eenoudergezinnen.

Wat wordt er nu al in gemeente Nijmegen gedaan?

In de afgelopen jaren is in Nijmegen intensief geïnvesteerd in het mogelijk maken van gezonde start. De inzet was gericht op voorlichting om zo een goede basis te geven, maar ook ter voorkoming van gezondheidsklachten of kindermishandeling. Daarom is ook ingezet op vroegsignalering, ketensamenwerking en ondersteuning bij opvoeding. Dit zijn de programma's van afgelopen jaren:

- JGZ consultatiebureaus, met daarnaast in de attentiewijken extra inzet in Hatert, West, Dukenburg en Lindenholt, Maatwerkaanbod VHT en Lichte hulp.
- Consortium Nijmegen bevalt goed en VSV (samenwerking tussen: GGD, Radboudumc, CWZ, Coöperatieve Verloskundigen Nijmegen eo, KZG) gaat in 2015 samen met het VSV regio Nijmegen.
- Werkgroep Vroegsignalering, afstemming en samenwerking binnen de keten;
- Werkgroep Borstvoeding; bevordering van de borstvoeding
- Werkgroep Opvoedingsondersteuning en Richtlijn Opvoedingsondersteuning, werkgroep bestaand uit Tandem, NIM en GGD, gericht op: verbeteren van de kwaliteit van het gewone opvoeden, versterking van het preventieve voorveld, meer uitgaan van de kracht van sociale netwerken en bevorderen van effectiviteit en efficiency
- Kijk op kleintjes: is het bereiken van een samenhangend preventie- en hulpverleningsaanbod voor alle kinderen tussen 0-4 jaar in alle wijken van gemeente Nijmegen. Samen met de kinderopvang, huisartsen, BJZ, Mee, Tandem en Primair onderwijs is een sluitende keten voor de 0-4 jarigen gerealiseerd en zijn er korte lijnen onderling.
- 1e inventarisatie/gesprekken om wellicht Moeders van Nijmegen te ontwikkelen
- Verwijsindex
- Project Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt, als onderdeel van het landelijke project Healthy Pregnancy 4 All, preconceptiezorg en het signalering van gezondheidsrisico's tijdens de zwangerschap.
- Mentale gezondheid en overgewicht: Sanny Smeekens (ontwikkelingspsychologe verbonden aan Behavioural Science Instituut en Academische werkplaats Jeugd) en Clemens Hosman (emeritus hoogleraar GGZ preventie) hebben hiervoor in opdracht van Academische werkplaats Publieke Gezondheid AMPHI een notitie geschreven.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Wat gaan we doen?
GGD heeft samen met input van partijen in het veld (oa JGZ, Gezondheidsmakelaars, verpleegkundige, Gezonde schooladviseurs en team Seksuele gezondheid) een plan opgesteld om een Gezonde start te bevorderen.
Ieder kind verdient een gezonde start van het leven, met zo optimaal mogelijk kansen op een goede gezondheid en ontwikkeling. Gezonde start omvat beleid, interventieprogramma's en professioneel handelen dat bijdraagt aan het verminderen van duurzame gezondheidsrisico's en het versterken van lichamelijke en emotionele weerbaarheid aan het begin van het leven van een kind, dus vóórdat iemand zwanger wordt, gedurende de zwangerschapsperiode en de eerste vier levensjaren. Dit aandachtsveld is gericht op kinderen -1 tot +4, dus op vrouwen met een kinderwens in de (nabije) toekomst (en hun partner), zwangeren, (nog ongeboren) kinderen en (aanstaande) ouders en hun sociale omgeving. Daarmee wordt niet alleen een gezonde start gegarandeerd, maar ook door in te zetten op positief ouderschap wordt er bijvoorbeeld kindermishandeling voorkomen.

In overleg met de JGZ, Gezondheidsmakelaars, verpleegkundige, Gezonde schooladviseurs en team Seksuele gezondheid zijn er volgende prioriteiten opgesteld:

1. Aanstaande zwangeren weten hoe gezond zwanger te worden door het versterken van de preconceptie en interconceptiezorg:
   - Inzetten op ROC's/Voortgezet Onderwijs en dan met name VMBO, speciaal onderwijs en praktijkonderwijs. Hierbij aansluiten op Gezonde school methode en contacten van GGD met scholen. Samen met scholen en de doelgroep kijken hoe we dit zouden kunnen versterken.
   - interconceptiezorg (kinderopvang, verloskundige/kraamzorg, JGZ) en
   - meer alertheid/inzet/verwijzing via reguliere huisartsenzorg (samen met de doelgroep).

2. Versterken positief ouderschap bij kwetsbare (aanstaande) ouders via kinderopvang en/ of bestaande interventies (bijvoorbeeld Moeders informeren Moeders, Moeders voor Nijmegen, Stevig Ouderschap, Voorzorg. Met positief ouderschap wordt bedoeld: kennis en vaardigheden over gezonde leefstijl (incl. stressreductie, opvoedingscompetenties).

3. Er vindt optimale samenwerking in de keten plaats, ook op wijkniveau. Maken van samenwerkingsafspraken tussen betrokken partijen in de wijken, zowel op inhoud als op proces: sociaal wijkteam, huisarts, 1e lijn en 2e lijn verloskunde, kraamzorg, JGZ, welzijn en gezondheidsmakelaars. De betrokken partijen maken een gedegen en gedragen werkplan per wijk om te werken aan bovenstaande doelstellingen. Dit is geen doel op zich, maar wel een middel en essentiële randvoorwaarde om de eerste 2 doelstellingen te realiseren en zal ook zo veel mogelijk vanuit reguliere middelen gefinancierd worden. De sociale wijkteams en de huisartsen zien veel en hebben veel contact met de doelgroep, we zien rondom de gezonde start dan ook een signalerende en doorverwijzende rol (naar andere relevante organisaties/professionals/interventies met behulp van een goede sociale kaart) en het geven van input/aanwijzingen over hoe we gezonde start in hun wijk nog verder kunnen versterken. We zien echter hierin nog wel een aantal bottlenecks, waardoor we inschatten dat, hoewel optimale samenwerking in de keten broodnodig is en een "vanzelfsprekende' basis moet zijn, deze samenwerking niet zomaar gerealiseerd is. Bijvoorbeeld, we zien dat de sociale wijkteams nu veel gevraagd worden, terwijl zij tegelijk nog veel dingen moeten opstarten/ontwikkelen. We willen dit programma Gezonde start graag goed met hen samen ontwikkelen en afstemmen, maar dat vergt tijd en aandacht en echt vanaf de start samen optrekken, en gezien de druk die nu op sociale wijkteams gelegd wordt is dit niet van vandaag op morgen gerealiseerd. Een andere bottleneck is de samenwerking tussen 1e en 2e lijn, waarbij de gewenste verschuiving van de overheid van 2^{e} naar 1e lijn en met organiseren van de zorg dichtbij in de wijk nog achterblijft door de bestaande financiële schotten tussen 1e en 2e lijn en bijvoorbeeld door privacy-issues en delen van gegevens van patiënten.

Deze aanpak past binnen de gestelde eisen bij de sporen:
- Preventie en zorg
- Gedrag en vaardigheden
- Sociale omgeving

Kosten

	2015	**2016**	**2017**
GGD: Projectleiding	€ 23.940,- (0,4 ft, start in juni) dit zijn de kosten voor 7 maanden	€ 20.520,- (0,2ft) dit zijn de kosten voor één jaar	€ 20.520,- (0,2ft) dit zijn de kosten voor één jaar
GGD: Vacatiegeld voor de werkgroepen, bestaand uit verpleegkundigen	€ 5.000,-	€ 5.000,-	€ 5.000,-
GGD: Onafhankelijk advies over in te zetten interventies (op basis van offerte van Clemens Hosman en Sanny Smeekens)	€ 8.000,-		
GGD: Interventies totaal: Waarvan circa dit deel wordt besteed aan: · Preconceptiezorg (uitvoer) · Versterken positief Ouderschap (in 2015 voorbereiding, in 2016 en 2017 uitvoer)	€17.000,- €5.000,- € 12.000,-	€ 30.000,- €5.000,- €25.000,-	€30.000,- €5.000,- €25.000,-
GGD: Onvoorzien	€ 2.120,-	€ 3.960,-	€ 3.960,-
NIM: Projectleiding	€ 23.940,- (0,4 ft, start in juni) dit zijn de kosten voor 7 maanden	€ 20.520,- (0,2ft) dit zijn de kosten voor één jaar	€ 20.520,- (0,2ft) dit zijn de kosten voor één jaar
Totaal:	**€ 80.000,-**	**€ 80.000,-**	**€ 80.000,-**

2. Gezonde Jeugd

De vier grote welzijnsorganisaties in Nijmegen, gezamenlijk W4 genoemd, hebben een ontwikkelopdracht gekregen op het gebied van preventief jeugdbeleid. W4 is gevraagd voor de gehele breedte van activiteiten een analyse uit te voeren van wat er op dit moment aanwezig is in de stad aan activiteiten, waarom deze activiteiten worden uitgevoerd, hoe deze in samenhang met elkaar tot een beter resultaat dienen te lijden en wat er eventueel nodig is voor verbeteringen hiervan.
De ontwikkeling in de stad en de diverse wijken in Nijmegen op het gebied van jeugd en jongeren zal vanaf 2016 (en verder) vooral gebeuren aan de hand van de keten van (talent)ontwikkeling, preventie, signalering en hulpverlening en vanuit aandacht voor culturen en leefomgevingen

(thuis, vrije tijd, straat, school/opleiding, werk) deze zichtbaar te maken en eventuele investeringen en aandachtsgebieden hieruit te destilleren.
De belangrijkste vraag die aan W4 meegegeven wordt is:
Wat is de huidige stand van zaken van de Nijmeegse jeugd in de stad en in de wijken en wat is er in 2016 nodig om de doelstellingen in de toekomst te behalen?
Daarbij wordt er getracht om ook op deze vragen een antwoord te krijgen:
- Hoe ziet de huidige situatie eruit voor de Nijmeegse jeugd? Wat is de situatie op stedelijk- en wijkniveau?
- Hoe verhouden de diverse producten uit de W4 offerte voor het gebied jeugd zich tot de huidige situatie en de diverse genoemde fasen in de keten van zorg- en hulpverlening?
- Hoe zou de toekomstige inzet eruit kunnen zien, gelet op de huidige situatie en inzet van producten, op stedelijk niveau en op wijkniveau? Welke gemotiveerde keuzes zijn te maken en uit te werken voor de inzet van de producten rondom (preventief) jeugdbeleid, zoals opvoedingsondersteuning, jongerenwerk etc.?
De doelstelling is dat er inzicht komt in de ontwikkelingsrichting van de W4 op het gebied van (preventief) jeugdbeleid, in de vorm van concrete producten en activiteiten. In de geformuleerde opdracht richting W4 is nadrukkelijk gevraagd om ook aandacht te besteden aan jongeren en gezondheid.
In de tweede kwartaal zal W4 met een voorlopige voorstel komen en eind kwartaal 3 met een meer definitieve voorstel. De verwachting is dat op het gebied van gezondheid men vanaf volgende jaar actief aan de slag kan gaan. De inschatting is dat het inzet op deze onderwerp ongeveer € 50.000 euro op jaarbasis zal bedragen.

Deze aanpak past binnen het spoor:
- Preventie en zorg
- Sociale omgeving

	2015	2016	2017
Totaal	Nog geen uitvoering	€ 50.000,-	€ 50.000,-

3. Gezondheidsvaardigheden en laaggeletterdheid

Een op de negen Nederlanders is laaggeletterd (heeft moeite met lezen en rekenen). In Nijmegen gaat het om ongeveer een groep van 15.000 mensen.

De tweejarige dochter van mevrouw Hendriks heeft al vier dagen koorts. Mevrouw gaat naar de huisarts. De huisarts legt uit dat haar dochter een oorontsteking heeft en schrijft vloeibare paracetamol voor tegen de pijn. Mevrouw Hendriks haalt het drankje op bij de apotheek. Daar wordt uitgelegd dat ze haar dochter drie keer per dag 5ml moet geven en wordt er een maatkopje meegegeven. De apotheekassistente vraagt of mevrouw nog vragen heeft. Mevrouw Hendriks weet niet welke vragen ze moet stellen en zegt dat ze alles begrijpt. Eenmaal
thuis leest mevrouw de bijsluiter. Door de ingewikkelde termen en grote hoeveelheid tekst begrijpt mevrouw de informatie onvoldoende. Ze vult het maatkopje en giet de vloeistof in het pijnlijke oor van haar dochter.

Ruim 25% van de Nederlandse bevolking heeft (zeer) beperkte gezondheidsvaardigheden.
Ouderen binnen deze groep hebben 1.5 tot 2 maal hogere sterftekans dan ouderen met adequate

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

gezondheidsvaardigheden. 5.2% van de laagst geletterde mannen hebben diabetes tegenover 1.5% van de hoogst geletterden. 6% van vrouwen onder de laagst geletterden versus 0.9% onder de hoogst geletterden hebben diabetes. 13% van alle kinderen in Nederland loopt het risico om op latere leeftijd onder de noemer 'laaggeletterd' te vallen.

Laaggeletterden kunnen wel lezen en schrijven, maar hebben bijvoorbeeld moeite met:
• het begrijpen van folders en websites
• het invullen van formulieren
• het afhandelen van de post
• het lezen van bijsluiters van medicijnen

Voor laaggeletterden is het lastig de weg te vinden binnen de huidige gezondheidszorg, zowel figuurlijk als letterlijk. Deze groep patiënten heeft moeite met het begrijpen van schriftelijke informatie over hun ziekte, met de mondelinge voorlichting van hun zorgverlener en met zelfmanagement bij chronische aandoeningen. Dit betekent dat zij over weinig gezondheidsvaardigheden beschikken. Laaggeletterden gaan vaker naar een huisarts of medisch specialist en maken minder gebruik van preventieve programma's. Aandoeningen zoals astma, diabetes, kanker, hartinfarcten en psychische problemen komen bij deze groep vaker voor. Zij maken ook minder gebruik van preventieve zorg dan mensen met meer gezondheidsvaardigheden.

Mensen met weinig gezondheidsvaardigheden hebben vaker een laag inkomen, laag opleidingsniveau of een lage sociale status dan mensen met een meer gezondheidsvaardigheden. Een opleiding kan kennis over gezondheid en ziekte vergroten, maar kan ook bijdragen aan de ontwikkeling van vaardigheden om informatie te kunnen ontsluiten.

De 'gezondheidsvaardigheden' zijn vaardigheden om adequaat met informatie over gezondheid, ziekte en zorg om te gaan. Dit zijn de vaardigheden om gezondheidsinformatie ook kritisch te analyseren en deze te gebruiken om meer controle uit te oefenen over het eigen leven en hebben directe gevolg op zelfredzaamheid.
• Mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden hebben vaak moeite met het begrijpen van informatie van hun zorgverlener en met het vinden van hun weg in de zorg, met als gevolg een hogere morbiditeit en sterfte.
• Gezondheidsvaardigheden omvatten meer dan alleen geletterdheid. Nederland telt ongeveer anderhalf miljoen laag- en ongeletterden, van wie twee derde van autochtone afkomst. De groep met beperkte gezondheidsvaardigheden is nog groter.
• Zorgverleners, onder wie artsen, moeten beperkte gezondheidsvaardigheden herkennen om er adequaat op te kunnen inspelen, bijvoorbeeld door het doseren van informatie, het toetsen van begrip, ondersteuning van de communicatie met visuele middelen, en een langere consulttijd.
• Hierdoor zullen klinische uitkomsten naar verwachting verbeteren, maar onderzoek naar de effectiviteit van dergelijke maatregelen is noodzakelijk.

De winst die te behalen is:
- Winst doordat patiënten beter omgaan met zowel ziekte als gezondheid. Patiënten kunnen informatie over de behandeling van hun gezondheidsklachten beter beoordelen. Ook kunnen zij informatie over een gezonde leefstijl beter begrijpen en toepassen.
- Winst doordat patiënten beter kunnen communiceren met hun zorgverlener. Investeren in gezondheidsvaardigheden zorgt voor verhoging van kennis, actievere communicatie en minder schaamte. Hierdoor verbetert de interactie tussen zorgverlener en patiënt.
- Winst door betere toegang en beperkter gebruik van de gezondheidszorg. Het verbeteren van gezondheidsvaardigheden zorgt ervoor dat laaggeletterden beter begrijpen bij welk soort zorgverlener ze met hun gezondheidsvraag terecht kunnen.

De gemeente Nijmegen vormt samen met verschillende publieke en private instellingen het bondgenootschap laaggeletterdheid regio Nijmegen. Dit bondgenootschap zet zich in om laaggeletterdheid in de regio te voorkomen en te verminderen. Een lastige taak omdat op

laaggeletterdheid een groot taboe rust: laaggeletterden schamen zich, denken dat zij de enige zijn, denken dat ze niet geholpen kunnen worden en zijn vaak huiverig voor cursus of scholing. GGD heeft zich ook tot de bondgenootschap aangesloten en is van plan om het onderwerp gedegen op te pakken. GGD heeft natuurlijke verbanden met de plekken waar laaggeletterden gesignaleerd kunnen worden, zoals consultatiebureaus, huisartsen, enz.
Het is belangrijk om in te zetten op verschillende onderdelen: signalering, het doorverwijzen van mensen, het vereenvoudigen van de eigen communicatie en kennisdeling met andere gezondheidsprofessionals. De laatste twee zijn met name noodzakelijk bij de huisartsen en apotheken.
Het voorstel is om een continuering van het binnen de gemeente ontwikkelde aanpak en verbreding van deze aanpak door extra inzet op de gezondheidszorg. Dit kan in de vorm van een projectleider die de betrokken partijen in Nijmegen aan elkaar gaat verbinden, GGD, ziekenhuizen, huisartspraktijken, apotheken, fysiotherapie, etc.
De projectleider moet goed in het onderwerp van laaggeletterdheid zitten. Hij/zij moet goed zicht hebben op wat er al beschikbaar is en goed de doelgroep kennen.

Daarnaast is het belangrijk om een goede inbedding binnen de GGD te waarborgen. Hiervoor wordt een bedrag beschikbaar gesteld van € 6.000,-.

Deze aanpak zet in op de sporen:
- Gedrag en vaardigheden
- Participatie

	2015	2016	2017
GGD	**€ 80.000,-**	**€ 80.000,-**	**€ 80.000,-**

4. Gezond beweging

Zowel met het gezondheidsbeleid 2013-2016 als met het sportbeleid 2013-2016 zetten wij in op het voorkomen van gezondheidsproblemen en het stimuleren van een gezonde leefstijl. Met deze inzet van de gezondheidsmakelaars / buurtsportcoaches kunnen wij de aanpak versterken op die plekken waar nog dit nodig is. Het gaat om extra inzet op jeugd en overgewicht, waarbij het accent ligt op het realiseren van (stadsbreed) organiseren van bijvoorbeeld gezonde kantine op scholen, beweegprogramma's voor kinderen met overgewicht. Via de Het Interlokaal is daarbij specifieke expertise beschikbaar voor het bereiken van en stimuleren van allochtonen om te werken aan een gezondere leefstijl. Deze expertise is ook inzetbaar in de andere wijken waar gezondheidsmakelaars werken.
De gezondheidsmakelaars / buurtsportcoaches worden ingezet op onderdelen waar nog witte vlekken zijn in de aanpak van gezonde leefstijl / bewegen en tegengaan van overgewicht en gezondheidsverschillen.

De gezondheidsmakelaars en buurtsportcoaches zorgen voor de verbinding tussen welzijn, zorg en het 'reguliere' sport en beweegaanbod in de buurt. Door het maken van nieuwe combinaties en dwarsverbanden tussen organisaties en financiële stromen, wordt optimaal ingezet op het stimuleren van gezonde leefstijl en het verminderen van gezondheidsverschillen.

Voor het stimuleren van meer bewegen voor ouderen en chronische zieken, wordt samengewerkt met activiteiten en het netwerk Sport en Bewegen Plus van Sportservice.

Werkzaamheden van de gezondheidsmakelaar zijn:
• het koppelen van de vraag van burgers aan het aanbod van gemeenten (beleid en wijkgerelateerde voorzieningen);
• het brengen van sectoren en partijen bij elkaar om het aanbod klantvriendelijker te maken;
• het promoten bij burgers het gebruik van het gezondheidsaanbod;

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

• het aanbieden van en verwijzen naar preventieve interventies bij een huisartsenpraktijk;
• het opzetten en versterken van intersectorale werkgroepen;
• het opnemen van gezondheid in wijkactieplannen.

Nijmegen heeft 5 gezondheidsmakelaars in de volgende wijken:
- Dukenburg (de wijken Aldenhof, Meijhorst, Tolhuis, Zwanenveld en Malvert)
- Hatert (in het verlengde daarvan soms ook delen van Grootstal)
- Kolpingbuurt
- Lindenholt (de wijken Zellersacker, Voorsten- en Gildekamp en Leuvensbroek)
- Neerbosch Oost
- Oud West (de wijken Waterkwartier, Heseveld, Wolfskuil)
- Willemskwartier

Concrete voorbeelden van projecten:
- Stoppen met Roken in Hatert: naar de vraag vanuit huisartsenpraktijken om aansluiting bij stoppen met roken programma's heeft de gezondheidsmakelaar samen met een aantal partijen in de wijk een integrale aanpak stopen met roken opgezet. Hierin stond centraal: samenwerking en afstemming bij werving, bij een sluitend aanbod en bij een goede follow.
- Vallen verleden tijd in Hatert: aansluiting bij de cursus 'vallen verleden tijd' van Fysiotherapie Hatert. Er werd een werkgroepje 'integrale valpreventie' opgericht waardoor een keten gevormd kon worden. Sportservice Nijmegen (algemene aandacht voor bewegen), de wijkverpleegkundigen (signaleren, doorverwijzen, screening van d e thuissituatie) de huisartsen, apotheek (medicijnen met ene gele sticker) en woningcorporatie (thuissituatie) en de ergotherapeut (rollatorcontrole!) werken nu samen in het terugdringen van valrisico.
- Werkgroep Plussers en bewegen Dukenburg: burgerinitiatief van een wijkbewoner van Dukenburg in het kader van 'Dromen over Dukenburg'. De vraag was om een overzicht te maken van beschikbare seniorensport in de wijk. Inmiddels is een actueel overzicht, in de vorm van een boekje huis-aan-huis bezorgd bij alle 60-plussers in Dukenburg. Verder zijn er sportmaatjes gevormd om de drempel om aan sport deel te nemen te verlagen.
- Burendag Lindenholt: er is een burendag georganiseerd zodat de buren elkaar beter leren kennen en daarmee sneller bij elkaar durven aan te kloppen voor hulp. Uiteindelijk werd er op 6 locaties in Lindenholt voor in totaal zo'n 75 wijkbewoners koffie geschonken.

Het is de taak van de gezondheidsmakelaar om in het veld, afstemming te realiseren tussen de vraag van de bewoners en het aanbod van de organisaties op het gebied van gezondheid. Enerzijds signaleert de gezondheidsmakelaar gezondheidsproblemen in de wijk en verheldert de vraag van bewoners. Anderzijds heeft de gezondheidsmakelaar het aanbod op het gebied van gezondheid inzichtelijk en zorgt dat het aanbod onder de organisaties (sector overstijgend) bekend is.

Op het moment gebeurt er al veel, maar de capaciteit is beperkt en er zijn nog belangrijke aandachtspunten zoals :
- het bereiken van allochtonen
- het hardnekkig probleem van overgewicht waardoor blijvend onder de aandacht brengen van preventie en vertaling naar collectieve activiteiten nodig is.
- een groeiende groep van mensen (o.a. chronisch zieken) die niet (makkelijk) gebruik kan maken van het regulier sportaanbod, maar waar wel behoefte een noodzaak is aan bewegen
- samenwerking en op gang brengen van een beweging op het gebied van overgewicht tussen partijen in het veld die met het onderwerp bezig zijn

Het voorstel is om de uren van de gezondheidsmakelaars uit te breiden, zodat er meer capaciteit is om in te zetten met name op het op gang brengen van een beweging in de stad om gezamenlijkheid te creëren in de aanpak van overgewicht en het belang van een gezonde leefstijl. In Nijmegen zijn er al veel partijen met het onderwerp bezig. Echter om daar meer structuur aan te kunnen geven is het belangrijk dat iemand zich actief bezig houdt met het verbinden van

partijen aan elkaar, met het organiseren van bijeenkomsten en informatieoverdracht. Daarnaast zal aansluiting gezocht worden bij het programma Groen Verbindt. Ook deze taak zou de gezondheidsmakelaar op zich kunnen nemen.
Daarbij kan sterker worden ingezet op de communicatie, stimuleren/ ondersteunen van burgerinitiatieven en het realiseren van themabijeenkomsten. Er is voldoende beweegaanbod maar meer samenwerking tussen zorg en sport/bewegen is noodzakelijk om de juiste doelgroepen te bereiken. Er zou meer samenwerkingen kunnen zijn op het gebied van bijvoorbeeld sportverenigingen, waarbij de sportaccommodatie ook aan andere clubs wordt aangeboden, zoals bijvoorbeeld een volleybalclub die hun accommodatie aan de bewoners aanbiedt voor het organiseren van badminton. Of de fitnesscentra meer betrekken bij het organiseren van de activiteiten en het inzetten van beweegmaatjes.
Daarnaast zou ook meer aandacht kunnen zijn voor een stadsbreed thema. Zoals bijvoorbeeld wandelen, waarbij kan worden aangesloten bij het 100-jarig bestaan van de vierdaagse.is een grote behoefte op het inzet op het overgewicht.

Deze aanpak zet in op de sporen:
- Fysieke omgeving
- Sociale omgeving
- Gedrag en vaardigheden

	2015	2016	2017
GGD	**€ 30.000**	**€ 30.000**	**€ 30.000**

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

2 Begroting

Voor de gemeente Nijmegen is er in 2014 € 165.069, in 2015 tot en met 2017 is er jaarlijks € 318.069 beschikbaar. Het budget voor 2014 is overgeheveld naar de jaren 2015 en 2016.

Actie	**2015**	**2016**	**2017**
Gezonde start	€ 80.000	€ 80.000,-	€ 80.000,-
Gezonde Jeugd[3]	€ 0,-	€ 50.000,-	€ 50.000,-
Gezondheidsvaardigheden	€ 80.000,-	€ 80.000,-	€ 80.000,-
Gezonde Beweging	€ 30.000,-	€ 30.000,-	€ 30.000,-
Totaal	**€ 190.000,-**	**€ 240.000,-**	**€ 240.000,-**

[3] Deze bedragen zijn een inschatting.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Bijlage

Integrale aanpak; wat is dat?
In Nederland zijn veel gemeenten goed op weg in de aanpak van gezondheidsachterstanden. Vaak wordt echter ingezet op slechts één of twee sporen; een brede samenhangende aanpak blijkt nog moeilijk van de grond te komen. De (internationale) ervaring leert juist dat een integrale aanpak die zich richt op een gezonde leefstijl, gezonde fysieke en sociale omgeving, goede en toegankelijke zorg en participatie nodig is om duurzaam effect te sorteren. Op deze vijf 'sporen' kan op lokaal niveau het verschil worden gemaakt. Uit nationale en internationale studies, programma's en ervaringen blijkt dat daarbij acht pijlers de aanpak effectiever maken.

De aanpak: vijf sporen, acht pijlers

Vijf sporen
- Gezond gedrag en gezondheidsvaardigheden. Het is belangrijk dat burgers zich bewust zijn van de mogelijkheden om hun eigen gezondheid te behouden of te verbeteren. Daarvoor zijn kennis en vaardigheden omtrent gezond gedrag en een evenwichtige leefstijl nodig.
- Participatie. Actief meedoen in de samenleving maakt mensen gezond. Dat kan door betaald of vrijwilligerswerk, het volgen van een opleiding of anderszins. Participatie en gezondheid beïnvloeden elkaar over en weer.
- Gezonde fysieke omgeving. Een gezonde fysieke omgeving draagt bij aan gezond gedrag. Het gaat bijvoorbeeld om een goed binnenmilieu in woningen en scholen, een schone en veilige buitenruimte – liefst met veel groen – en verschillende mogelijkheden om te sporten.
- Gezonde sociale omgeving. Het sociale netwerk heeft veel invloed op het eigen gedrag, gevoel van veiligheid en gezondheid. Steun en bijval vanuit de omgeving kunnen mensen net dat extra zetje geven dat soms nodig is.
- Goede preventie en zorg. Goede en laagdrempelige zorg in de buurt met aandacht voor preventie is een randvoorwaarde voor gezondheid. Daarbij is de samenwerking tussen zorg- en welzijnsaanbieders in de wijk en tussen gemeenten en zorgverzekeraars van belang.

Acht pijlers
- Burgers zijn hoofdrolspelers. Betrek de burgers binnen de gemeenten en wijken, ga met ze in gesprek over wat zij belangrijk vinden en versterk hun eigen rol en initiatieven.
- Differentiatie is essentieel. Dé burger, dé wijk en dé gemeente bestaan niet. Vermijd het 'one size fits all'-denken en laat interventies altijd aansluiten bij de eigen gemeente, wijken en burgers. Denk ook aan de verschillende levensfasen waarin mensen zitten, zoals jongeren, gezinnen of ouderen.
- Bestuurlijke betrokkenheid. Eigenaarschap is een doorslaggevende succesfactor. Draagvlak bij lokale bestuurders is voorwaarde voor een succesvolle aanpak en borging in regulier beleid.
- Proces is even belangrijk als inhoud. Creëer een procesmatige aanpak en benut de energie en motivatie van mensen. Laat 'best persons' de kar trekken . Versterk de vaardigheden van de mensen die het moeten doen: burgers, vrijwilligers en professionals.
- Synergie circuits. Laat de werelden van preventie en zorg, eerste lijn en sociale wijkteams, werk en inkomen, ruimtelijke ordening, onderwijs, sport en bewegen elkaar versterken. Hetzelfde geldt voor de formele en informele netwerken in de wijken.
- Publiek en privaat. Vanuit de JOGG-aanpak is bekend dat de samenwerking tussen publieke en private partijen veel oplevert. Breng op lokaal niveau zorgprofessionals, scholen, sportverenigingen, bedrijven, winkeliers en vrijwilligersorganisaties met elkaar in contact. Ze hebben elkaar veel te bieden.
- Sociale marketing op alle niveaus. De manier waarop de boodschap wordt gebracht, kan diezelfde boodschap versterken. Gebruik de principes van sociale marketing, zowel op strategisch-bestuurlijk niveau als richting zorgprofessionals en burgers.
- Monitoren voortgang en resultaten. Formuleer heldere doelen en zet consistente acties in. Zo zijn de voortgang en resultaten goed te monitoren. Probeer de kosteneffectiviteit in kaart te brengen met MKBA's: Maatschappelijke Kosten en Baten Analyses.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Aanzet tot een programma Gezonde Start
in gemeente Nijmegen

auteurs	Gerdine Fransen, Goke Zijlmans, Margreet de Ruiter, Anja Ton, Meta Moerman, Gerard Molleman en Hannelore Hoogeveen	**ons kenmerk**	GGD/N/GL/1255/GF/ns
		versie	
		status	def
		bestandsnaam	1500410 GF notitie gezonde start DEF.docx
uitgave	GGD Gelderland-Zuid		
datum	10 april 2015		
afdelingen	Gezond Leven en Jeugdgezondheidzorg		

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **2**
1 Aanleiding en algemene doelstelling **3**
1.1 Wat is een gezonde start? 3
1.2 Waarom inzetten op een gezonde start? 3
1.3 Hoofddoelstelling 4
2 Wat wordt er nu al in gemeente Nijmegen gedaan? **5**
2.1 Netwerken 5
2.1.1. Ketenzorg en vroegsignalering 5
2.1.2. Consortium Nijmegen bevalt goed en VSV 5
2.1.2. Werkgroep Borstvoeding 5
2.1.3. Werkgroep Opvoedingsondersteuning 6
2.2 Bestaande projecten 6
2.2.1. Kijk op Kleintjes 6
2.2.2. Project Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt 6
2.2.3. Mentale gezondheid en overgewicht 7
3 Kader voor een programma "Gezonde start" **8**
3.1 De uitgangspunten voor het programma 8
3.2 Partners 8
4 Prioriteiten en de uitwerking ervan **9**
5 Hoe zetten we GIDS gelden in voor Gezonde start? **11**
5.1 Doelstellingen 11
5.2 De te realiseren mijlpalen op korte termijn: 12
5.3 Fasering 13
5.4 Organisatie 13
Bijlage1: Tabel 1. Kindermonitor 2013: Ouders van kinderen in Nijmegen **15**
Bijlage 2: Cijfers borstvoeding gemeente Nijmegen **17**
Bijlage 3: Het Balansmodel **18**

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

1 Aanleiding en algemene doelstelling

Met het landelijke "Stimuleringsprogramma lokale aanpak gezondheidsachterstanden: Gezond in…" is er voor Nijmegen in 2015 en verder geld beschikbaar voor een integrale aanpak van gezondheidsachterstanden. Gemeente Nijmegen wil een deel van deze middelen (80.000 euro voor 2015) gaan inzetten ten behoeve van het verminderen van gezondheidsachterstanden rondom een gezonde start. Wat het budget zal zijn voor 2016, 2017 en 2018 is nu nog niet bekend.

De opdracht van de gemeente aan de partijen in Nijmegen is om een programma voor "gezonde start" te ontwikkelen dat aansluit bij de activiteiten die nu al lopen in Nijmegen zoals het gezondheidsbeleid, het WMO-beleid, het afgesloten convenant met zorgverzekeraar VGZ, alle partijen binnen het Netwerk Nijmegen Op Een Lijn en het verloskundig samenwerkingsverband (VSV; gefuseerd met het Consortium Nijmegen Bevalt Goed). In hoofdstuk 2 schetsen we wat er in Nijmegen al specifiek gedaan wordt rondom gezonde start.

Het doel van dit document is het schetsen van hoe we kunnen komen tot dit programma. Dit programma moet starten met een gezamenlijk, integraal plan van aanpak ter verbetering van de gezonde start van kinderen in Nijmegen. Een plan dat:

- Gedragen, ondersteund en samen uitgevoerd wordt door alle belangrijke stakeholders
- Aansluit bij wat we nu al doen in Nijmegen
- En daarop verder gaat, de huidige aanpak verder wil verbeteren (aanvullen/verdiepen/verbreden/verankeren/samenhang verbeteren)
- In koppeling met de transities en de mogelijkheden die de gemeente heeft om preventiever te werken en een gezonde start verder te bevorderen cq gezondheidsverschillen rondom gezonde start te verkleinen.

1.1 Wat is een gezonde start?

Gezonde start verwijst in deze notitie naar beleid, interventieprogramma's en professioneel handelen dat bijdraagt aan het verminderen van duurzame gezondheidsrisico's en het versterken van lichamelijke en emotionele weerbaarheid aan het begin van het leven van een kind. Gezonde start richt zich op kinderen -1 tot +4, dus op vrouwen met een kinderwens in de (nabije) toekomst (en hun partner), zwangeren, (nog ongeboren) kinderen en (aanstaande) ouders en hun sociale omgeving.

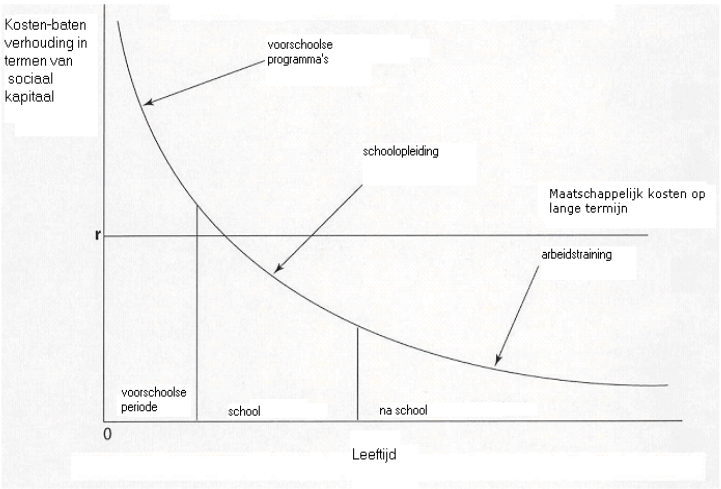
1.2 Waarom inzetten op een gezonde start?

Het is belangrijk dat zo veel mogelijk kinderen een gezonde start krijgen. Kinderen met een minder goede of slechte start hebben meer kans op problemen op het terrein van groei, gezondheid en ontwikkeling in hun latere leven. Er bestaat een sociaaleconomische ongelijkheid in gezondheid tussen bevolkingsgroepen, ook in Nijmegen. Uit onderzoek door de GGD blijkt dat er grote verschillen zijn in de aanwezigheid van risicofactoren tussen bijvoorbeeld hoog en laagopgeleiden en tussen de verschillende wijken in Nijmegen. Andere risicogroepen zijn gezinnen die moeite hebben met rondkomen en eenoudergezinnen (zie bijlage 1).

Deze gezondheidsachterstanden worden ten dele bepaald door de invloed van sociale factoren die reeds tijdens zwangerschap en eerste levensjaren leiden tot duurzame verschillen in cognitieve en sociaal-emotionele competentie, weerbaarheid en immuniteit. Investeren in Gezonde Start, met name bij lage SES-gezinnen, kan daardoor bijdragen aan vermindering van sociaal-economische gezondheidsverschillen.

Veel bekende risicofactoren en beschermende factoren voor de gezondheid en ontwikkeling van kinderen, beginnen zich te ontwikkelen tijdens de zwangerschap en in de eerste levensjaren, maar hebben een langdurige impact in het verdere leven.

Investeren in deze vroege risico- en beschermende factoren kan op lange termijn tot en breed spectrum aan gunstige gezondheids-, sociale en ook economische effecten leiden. Veel van deze factoren zijn rondom de start van het kind te beïnvloeden (sensitieve perioden), en makkelijker beïnvloedbaar met minder investering dan in latere levensfasen van het kind. Zie voor een overzicht van risicofactoren en beschermende factoren het Balansmodel van Bakker en Hermanns in bijlage 1.
Ook de INVENT groep laat zien dat inzet zo vroeg mogelijk in het leven de beste kosten-batenverhouding in termen van sociaal kapitaal oplevert (zie Figuur 1).

Figuur 1. Belang van investeren in vroegtijdige signalering en interventies (advies Inventgroep 2005) "**Helpen bij opgroeien en opvoeden**: *eerder, sneller en beter*" (J. Hermanns, F. Öry en G. Schrijvers)

Deze argumenten geven aan dat de start van het leven van een kind (en van de ouder(s) een heel belangrijke fase is, waarin preventief veel rendement gehaald kan worden om eventuele problemen op latere leeftijd te voorkomen/verminderen.

1.3 Hoofddoelstelling

De stip op de horizon is: Het (steeds verder) verkleinen van gezondheidsverschillen in Nijmegen, zodat zo veel mogelijk kinderen een zo optimaal mogelijke gezonde start hebben. De activiteiten die we binnen het programma gaan doen moeten hieraan bijdragen.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

2 Wat wordt er nu al in gemeente Nijmegen gedaan?

2.1 Netwerken

2.1.1. Ketenzorg en vroegsignalering

De inspectie voor de gezondheidszorg (IGZ) benadrukt dat vroegsignalering en overdracht zo goed mogelijk moeten worden gedaan, voor continuïteit van zorg en goede overdracht van risicogezinnen, met zo weinig mogelijk administratieve lasten. (http://www.igz.nl/zoeken/document.aspx?doc=Verbetering+nodig+in+samenwerking+tussen+kraamzorg+en+JGZ&docid=7486).

Er zijn sluitende afspraken gemaakt over het uitwisselen van gegevens en vooral bijzonderheden daarin tussen de eerstelijnsverloskundigen en de kraamzorginstellingen. Voorafgaand daaraan is het belang van vroegsignalering en gegevensuitwisseling door alle partijen erkend en heeft er scholing in plaatsgevonden. Er is een standaard overdrachtsformulier gemaakt, dat aansluit op het automatiseringssysteem van de verloskundigen
De resultaten:

- Meer afstemming tussen verloskundigen, kraamzorg en Jeugdgezondheidszorg (JGZ) tijdens zwangerschap.
- Verbeterde signalering van risicofactoren door verloskundigen en kraamzorg.
- Overdracht van signalen aan de JGZ.
- Contact tijdens de zwangerschap met de cliënt door de JGZ (indien nodig).
- Bespreekbaar (kunnen) maken van signalen bij de cliënt.
- Organiseren van casusoverleg door de drie betrokken disciplines (indien nodig).

2.1.2. Consortium Nijmegen bevalt goed en VSV

Het consortium Nijmegen bevalt goed is een samenwerking tussen GGD, Radboud UMC, CWZ, Coöperatieve Verloskundigen Nijmegen eo en KZG). In 2015 gaat dit consortium samen met het Verloskundig Samenwerkingsverband (VSV) regio Nijmegen.

In Nederland sterven nog relatief veel kinderen rondom de geboorte. Binnen het nieuwe consortium 'Nijmegen bevalt goed' werken verloskundigen, gynaecologen, neonatologen, kinderartsen, kraamzorg en jeugdgezondheidszorg daarom samen aan een verbetering van de zorg bij zwangerschap en geboorte. De nadruk ligt daarbij op organisatorische aspecten, gezondheidsvoorlichting en gezondheidsbevordering. Het consortium voert verschillende praktijkgerichte projecten uit, waarbij de aanstaande moeder en haar toekomstige kind steeds centraal staan.

2.1.2. Werkgroep Borstvoeding

In de regio Nijmegen wordt intensief samengewerkt t.b.v. de bevordering en begeleiding van borstvoeding. Borstvoeding maakt onderdeel uit van een "gezonde start" Al sinds 1997 heeft de werkgroep Borstvoeding een eigen regionale richtlijn Borstvoeding. De werkgroep bestaat uit de K Coöperatieve Verloskundigen Nijmegen. Canisius Wilhelmina Ziekenhuis, Radboudumc, Kraamzorg Zuid Gelderland, GGD Gelderland-Zuid (afdeling jeugdgezondheidszorg), de contactpersonen van de borstvoedingsorganisaties in de regio: VBN en LLL, en de vrijgevestigde lactatiekundigen.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

2.1.3. Werkgroep Opvoedingsondersteuning

De werkgroep bestaat uit Tandem, NIM en GGD. Er is een gezamenlijke visie geformuleerd, waarbij 3 aspecten beschreven zijn:

1. Een uniforme boodschap, positief opvoeden
2. Uitgangspunten voor ondersteuning bij opvoedingsvragen en –zorgen
3. Een sterke pedagogische basisstructuur

Doelstellingen:

- Verbeteren van de kwaliteit van het gewone opvoeden.
- Versterking van het preventieve voorveld
- Meer uitgaan van de kracht van sociale netwerken
- Bevorderen van effectiviteit en efficiency

2.2 Bestaande projecten

2.2.1. Kijk op Kleintjes

Het doel van Kijk op Kleintjes (2006) is het bereiken van een samenhangend preventie- en hulpverleningsaanbod voor alle kinderen tussen 0-4 jaar in alle wijken van gemeente Nijmegen. Samen met de kinderopvang, huisartsen, BJZ, Mee, Tandem en Primair onderwijs is een sluitende keten voor de 0-4 jarigen gerealiseerd en zijn er korte lijnen onderling. Ook zijn er lijnen gelegd naar de sociaal wijkteams. De werkwijze is, vanuit multidisciplinaire teams:

- Het bieden van themabijeenkomsten voor ouders.
- Het bieden van licht pedagogische hulp in de vorm van oudergesprekken of Video Home Training.
- Zorgcoördinatoren van de GGD observeren (na vraag van pedagogisch medewerkers) kinderen op peuterarrangementen, voeren desgewenst oudergesprekken en verwijzen naar hulp. Tevens zijn zij in sommige wijken voorzitter van het ZAT 0-4.

2.2.2. Project Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt

Preconceptiezorg

Binnen het project Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt, als onderdeel van het landelijke project Healthy Pregnancy 4 All, heeft de gemeente Nijmegen de afgelopen jaren al geïnvesteerd in preconceptiezorg en het signalering van gezondheidsrisico's tijdens de zwangerschap.
Rondom de preconceptiezorg zijn hiervoor kinderwensspreekuren opgezet en workshops gegeven.
Kinderwensspreekuren: Deze worden gegeven door een verloskundige of een huisarts. Het aantal deelnemers bleef beperkt en er blijkt een misopvatting te leven dat kinderwensspreekuren bedoeld zijn voor vrouwen die problemen hebben met het zwanger worden.
Workshops: De workshops richten zich met name op bestaande groepen. Deze groepen hadden een groot bereik en relatief veel vrouwen met een lager opleidingsniveau en van allochtone afkomst, en niet alleen vrouwen in de vruchtbare leeftijd maar ook ouder, dus ook de vrouwen in de nabij sociale omgeving van vrouwen met een kinderwens (aanstaande oma's, tantes, etc).
De workshops worden gegeven door gecertificeerde voorlichters vanuit Tandem, GGD (consultatiebureau) en ZZG kraamzorg, om op een laagdrempelige manier groepen voor te lichten voor wat je moet doen om gezond zwanger te worden.

Risicosignalering tijdens de zwangerschap

Vanuit Gezond Zwanger in Dukenburg en Lindenholt zijn 15 zorgpaden ontwikkeld door een grote groep zorgverleners en deze zijn goedgekeurd door het VSV. Daarmee is afgesproken dat alle zorgverleners in de regio Nijmegen (aangesloten bij dit VSV) deze zorgpaden gebruiken als zij een risico signaleren. De eerstelijnsverloskundigen hebben het risicosignaleringsinstrument R4U toegepast bij meer dan 100 mensen en inhoudelijk zijn zij tevreden over dit instrument.

Echter, het werken hiermee is gestopt omdat het teveel tijd kostte. De onderzoeksresultaten over de gezondheidsuitkomsten worden medio 2015 verwacht. Mogelijk is er dan voor het VSV aanleiding voor een heroverweging.

In de gemeente Groesbeek is recent een pilot gedaan naar de uniforme intake. Hierin hebben de eerstelijns verloskundigen alle intakes in een bepaalde periode gedaan en daarna is in VSV-verband beoordeeld of het verdere traject bij de eerste of tweede lijn hoort. Op dit moment is niet duidelijk of en welk vervolg aan deze pilot gegeven wordt, maar mogelijk kan uniforme risicosignalering gemakkelijker verbeterd worden als het kan aanhaken bij een uniforme intake.

2.2.3. Mentale gezondheid en overgewicht

Sanny Smeekens (ontwikkelingspsychologe, verbonden aan Behavioural Science Instituut en Academische werkplaats Jeugd) en Clemens Hosman (emeritus hoogleraar GGZ preventie) hebben hiervoor in opdracht van Academische werkplaats Publieke Gezondheid AMPHI een notitie geschreven. Deze notitie heeft als doelen:

1. Een verkenning van mogelijkheden voor integrale bevordering voor een 'gezonde start' van het leven, met een focus op bevorderen van mentale gezondheid en preventie van overgewicht
2. Een eerste verkenning van kennis uit wetenschappelijk onderzoek ten behoeve van een effectief beleid en een effectieve praktijk voor het bevorderen van een gezonde start.

De input van deze notitie en expertise van Sanny en Clemens kan ingezet worden ten behoeve van een gedegen wetenschappelijk onderbouwing ten gunste van ontwikkeling, opzet en evaluatie/monitoring van het programma Gezonde start.

3 Kader voor een programma "Gezonde start"

3.1 De uitgangspunten voor het programma

Waar mogelijk sluiten we aan bij en bouwen we voort op bestaande initiatieven en wat we nu al doen om gezonde start te bevorderen. Er gebeurt al veel. De uitdaging is: verbindingen leggen, 'dubbelingen' eruit halen, samenhang in de keten vormen en de 'witte vlekken' opsporen.
We werken hierbij volgens de 5 sporen en 8 pijlers zoals het programma Gezond in de stad aangeeft. Andere uitgangspunten zijn:

- Doe alles zoveel mogelijk samen met en/of vanuit de doelgroep.
- Mensgericht (breed kijkend, vraaggericht i.p.v. aanbodgericht gedacht vanuit het systeem);
- Zo dichtbij mogelijk (maar ook wat verderaf als dat passender is); maatschappelijk ingebed waar gewenst;
- Specifieke aandacht voor kwetsbare groepen zoals allochtonen, laaggeletterden en lage SES;
- Zo preventief mogelijk;
- Economisch houdbaar en duurzaam: inzetten op structurele en duurzame borging i.p.v. projectmatig activiteiten.

3.2 Partners

- *Doelgroep zelf*
- *Gemeente en zorgverzekeraars*.
- *Alle partijen binnen het Verloskundig SamenwerkingsVerband/Consortium Nijmegen bevalt goed (VSV), (1e lijnsverloskundigen/ Coöperatieve Verloskundigen Nijmegen e.o., Verloskunde en Gynaecologie Radboudumc & CWZ, Kraamzorg(KZG), GGD)*
- *Universiteit: Clemens Hosman, Sanny Smeekens, Koos van der Velden, AWPG Jeugd, Academische werkplaats Publieke gezondheid AMPHI,*
- *Werkgroep opvoedingsondersteuning en W4,*
- *Entrea*
- *Healthy Preqnancy 4 All, Erasmus mc Rotterdam*
- *Onderwijs: ROC, VMBO, VSO en praktijkonderwijs;*
- *GGD: SOA SENSE; JGZ, Gezondheidsmakelaars en Gezonde school adviseurs in Nijmegen, onderzoekers, zorgcoördinatoren Kijk op Kleintjes, toezicht/inspectie kinderopvang, Veilig Thuis*
- *JOOP;*
- *Lactatiekundigen, werkgroep Borstvoeding*
- *Alle partijen binnen het Netwerk Nijmegen op een lijn (Huisartsenkring, CIHN, ZZG Zorggroep, W4, GGD, NIM, ROS Robuust)*
- *Sociale wijkteams (mn in aandachtswijken).*
- *Voorlichters workshops Straks zwanger worden, en kinderwensspreekuren gegeven door huisarts Olaf Ouwendijk en verloskundige Mirielle Rutten (preconceptiezorg)*
- *MEE*

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

4 Prioriteiten en de uitwerking ervan

Alle deelnemers van de expertmeeting op 9 maart is gevraagd naar een top 3 van wensen, deze top 3-en zijn geclusterd naar onderstaande 6 prioriteiten. In de expert meeting is door de diverse experts gepleit voor deze prioriteiten.

1. Preconceptiezorg
Vanuit project Gezond zwanger in Dukenburg en Lindenholt (GZDL) bleek dat er veel onwetendheid is over gezonde zwangerschap. Veel ongezonde leefstijlen voordat vrouwen zwanger worden, dit beeld zien we ook in de kindermonitor-gegevens (grote verschillen tussen hoog en laag opleidingsniveau in bijvoorbeeld aantal vrouwen die roken tijdens de zwangerschap en borstvoeding geven). Voorlichting preconceptiezorg, zowel individueel (kinderwensspreekuur door verloskundige of huisarts) als in groepen (tupperware party-methodiek: workshops Straks zwanger worden) kan bijdragen aan gezondere leefstijl van (aanstaande) zwangeren. Met de workshops worden relatief veel mensen bereikt, zeker als we dit geven aan bestaande groepen en ook veel vrouwen van allochtone afkomst. (Bestaande groepen zijn bijvoorbeeld Marokkaanse groepen, vriendinnengroepen via Tandem en Interlokaal).
De verbetering rondom de preconceptiezorg zou kunnen gaan over:
- Inzetten op ROC's/Voortgezet Onderwijs en dan met name VMBO, speciaal onderwijs en praktijkonderwijs
- interceptiezorg (kinderopvang, verloskundige/kraamzorg, JGZ)
- en meer alertheid/inzet/verwijzing via reguliere huisartsenzorg.

2. Risico's tijdens de zwangerschap
Tijdig signaleren, systematische inventarisatie van medische en niet-medische risico's door iedereen in de verloskundige keten en adequaat handelen bij risico's (met behulp van zorgpaden) is essentieel om risico's te verminderen en betere gezondheidsuitkomsten voor moeder en kind te krijgen. Hierin is in GZDL een start gemaakt, maar dit zou nog verbeterd kunnen worden in de keten (verloskundigen, huisartsen, sociale wijkteams, 2e lijn, kraamzorg en JGZ).

3. Integrale ketenzorg
Signaleren en delen van de informatie door de belangrijkste partners en samen één inhoud afspreken. Hier ontbreekt het nu aan. Ligt in het verlengde van omgaan met risico's tijdens de zwangerschap.

4. Borstvoeding
Melk de witte motor, melk goed voor elk. Borstvoeding levert een bijdrage aan een gezonde start van de baby. Voordelen moedermelk: o.a. gratis, op de juiste tempratuur, minder kans op borstkanker bij moeder, overgewicht minder bij moeder en kind, goed voor taal- en spraakontwikkeling. In Nijmegen, bijlage 1 laat zien dat van hoge SES 13% geeft geen borstvoeding, lage SES 48% geen borstvoeding. Conclusie tijdens expert meeting: stimuleren van borstvoeding is belangrijk, maar zou een onderdeel moeten zijn van alle andere prioriteiten, bijvoorbeeld door het op ROC onderdeel te maken van de voorlichting rondom seksuele gezondheid en zwangerschap.

5. Kinderopvang
Twee jaar om de kinderen voor te kunnen bereiden op school. Voor bepaalde groepen is het tijdsbestek te kort. Vooral als er achterstanden zijn. Het idee is om eerder te beginnen met programma´s voor ouders en kinderen (vanaf 1,5 jaar). Goed om spelenderwijs al ontwikkelingen bij te brengen en om pedagogisch medewerkers hierin goed te trainen.

6. Versterken "positief ouderschap" bij (aanstaande) ouders
Effectieve programma´s om positief ouderschap te bevorderen. Eerste periode is de ouder en kind het belangrijkste. Vroege ouder kind relatie essentieel maar ook kwetsbaar. Goed en effectief programma om de binding met ouders te bevorderen.

In een aantal ronden is gepleit en gestemd voor bovenstaande prioriteiten en zijn uiteindelijk 4 prioriteiten uitgewerkt:

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

1. Preconceptiezorg
2. Integrale ketenzorg
3. Kinderopvang
4. Versterken stevig ouderschap

Zie tabel 2 in bijlage 4 hoe deze prioriteiten tijdens de expert meeting verder zijn uitgewerkt.

Tijdens de expert meeting merkten we dat er een zekere overlap tussen de prioriteiten was, ze liggen in elkaars verlengde en hangen met elkaar samen. Daarom was het voor de aanwezigen ook moeilijk te kiezen en vielen er niet veel prioriteiten af gedurende de avond. In de nabespreking van de expert meeting met de auteurs van deze notitie kwamen we dan ook tot de conclusie dat we de 4 bovenstaande prioriteiten gaan over 3 doelstellingen:

1. Toekomstige/aanstaande zwangeren weten hoe gezond zwanger te worden (overeenkomstig met de uitwerking van prioriteit Preconceptie).
2. Versterken van positief ouderschap bij kwetsbare (aanstaande) ouders (samenvoeging van prioriteit “kinderopvang” en prioriteit “Versterken stevig ouderschap”).
3. Er vindt optimale samenwerking in de keten plaats, ook op wijkniveau (overeenkomstig met de uitwerking van prioriteit “integrale ketenzorg”).

In het programma willen we ons gaan richten op deze 3 doelstellingen, die verder uitgewerkt staan op de volgende pagina’s.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

5 Hoe zetten we GIDS gelden in voor Gezonde start?

5.1 Doelstellingen

Met de input van de expert meeting stelt de GGD het volgende voor. Om te werken aan de hoofddoelstelling, *het (steeds verder) verkleinen van gezondheidsverschillen in Nijmegen, zodat zo veel mogelijk kinderen een zo optimaal mogelijke gezonde start hebben*, stellen we de volgende doelstellingen:

Doel	Manieren om doel te bereiken	opmerkingen
Aanstaande zwangeren weten hoe gezond zwanger te worden	door het versterken van de preconceptie en interconceptiezorg: 1. Inzetten op ROC's/Voortgezet Onderwijs en dan met name VMBO, speciaal onderwijs en praktijkonderwijs. Hierbij aansluiten op Gezonde school methode en contacten van GGD met scholen. Samen met scholen en de doelgroep kijken hoe we dit zouden kunnen versterken, wat hierin mogelijk en wenselijk is. Dit geldt ook voor: 2. interconceptiezorg (kinderopvang, verloskundige/kraamzorg, JGZ) en 3. meer alertheid/inzet/verwijzing via reguliere huisartsenzorg. Ook hierin moeten we samen met de betrokken partijen en de doelgroep kijken hoe we dit kunnen vormgeven.	
Versterken positief ouderschap bij kwetsbare (aanstaande) ouders	via kinderopvang, JGZ en/ of bestaande interventies (bijvoorbeeld Moeders informeren Moeders, Moeders voor Nijmegen, Stevig Ouderschap, Voorzorg)	Met positief ouderschap[1] wordt bedoeld: kennis en vaardigheden over gezonde leefstijl (incl. stressreductie, opvoedingscompetenties).
Er vindt optimale samenwerking in de keten plaats, ook op wijkniveau	samenwerkingsafspraken tussen betrokken partijen in de wijken, zowel op inhoud als op proces: sociaal wijkteam, huisarts, 1e lijn en 2e lijn verloskunde, kraamzorg, JGZ, welzijn en gezondheidsmakelaars. De betrokken partijen maken een gedegen en gedragen werkplan per wijk om te werken aan bovenstaande doelstellingen.	Dit is geen doel op zich, maar wel een middel en essentiële randvoorwaarde om de eerste 2 doelstellingen te realiseren en zal ook zo veel mogelijk vanuit reguliere middelen gefinancierd worden.

Vroegsignalering van medische en niet-medische risico's tijdens de zwangerschap en daarop adequaat reageren, zoals genoemd bij prioriteit 2, blijft een heel belangrijk thema waarop nog veel verbetering te behalen is. We hebben dit niet als prioriteit binnen de bovenstaande doelstellingen genoemd, omdat we dit niet vanuit de GIDS-gelden willen oppakken. Wel willen we vanuit het VSV en vanuit de GGD, als partner in het VSV, dit (blijven) agenderen en samen met het VSV, maar ook met de sociale wijkteams en de huisartsen versterken.

[1] Zie Nota Opvoedingsondersteuning gem. Nijmegen

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

De sociale wijkteams en de huisartsen zien veel en hebben veel contact met de doelgroep, we zien rondom de gezonde start dan ook een signalerende en doorverwijzende rol (naar andere relevante organisaties/professionals/interventies met behulp van een goede sociale kaart) en het geven van input/aanwijzingen over hoe we gezonde start in hun wijk nog verder kunnen versterken.

We zien echter hierin nog wel een aantal bottlenecks, waardoor we inschatten dat, hoewel optimale samenwerking in de keten broodnodig is en een "vanzelfsprekende' basis moet zijn, deze samenwerking niet zomaar gerealiseerd is. Bijvoorbeeld, we zien dat de sociale wijkteams nu veel gevraagd worden, terwijl zij tegelijk nog veel dingen moeten opstarten/ontwikkelen. We willen dit programma Gezonde start graag goed met hen samen ontwikkelen en afstemmen, maar dat vergt tijd en aandacht en echt vanaf de start samen optrekken, en gezien de druk die nu op sociale wijkteams gelegd wordt is dit niet van vandaag op morgen gerealiseerd. Een andere bottleneck is de samenwerking tussen 1e en 2e lijn, waarbij de gewenste verschuiving van de overheid van 2e naar 1e lijn en met organiseren van de zorg dichtbij in de wijk nog achterblijft door de bestaande financiële schotten tussen 1e en 2e lijn en bijvoorbeeld door privacy-issues en delen van gegevens van patiënten.

Vanuit de GGD hebben we de commitment om en zien wij het als onze taak om, in het verlengde van het gemeentelijk beleid, ons preventief en stevig in te zetten voor de Gezonde start van kinderen. Om dit duurzaam, effectief en efficiënt te kunnen doen moeten we dit doen volgens de uitgangspunten beschreven in paragraaf 3.1 en is het noodzakelijk om goed de wijk erbij te betrekken. Het is een stadsbreed programma, met de mogelijkheid om een aantal zaken rondom het versterken van positief ouderschap en de preconceptiezorg zo veel mogelijk op maat voor de wijken te doen. Per wijk moet op maat gewerkt worden en aangesloten bij wensen, behoeften en mogelijkheden van de doelgroep en de professionals per wijk, waarbij we voorstellen om ons alleen op de aandachtswijken van Nijmegen te richten (naast een aantal stadsbrede zaken). Per aandachtswijk wordt aangegeven hoe de bovenstaande doelstellingen in die wijk gerealiseerd worden. Daarnaast zijn er zaken die ook stadsbreed kunnen worden aangepakt, bijvoorbeeld inzet via het ROC en moeten de wijken van elkaar leren/initiatieven van de wijken met elkaar verbonden zijn. In een stadsbreed werkplan wordt de samenhang tussen de verschillende "werkplannen" per wijk geschetst en gewaarborgd en stadsbrede interventies worden beschreven. De precieze invulling per wijk en stadsbreed moet samen met de belangrijke partners gemaakt worden en we kunnen nu nog niet op vooruit lopen, we kunnen wel de belangrijke stappen schetsen.

De GIDS-middelen zullen ingezet worden om enerzijds de doelgroep (kwetsbare (aanstaande) ouders, kinderen en hun sociale omgeving) te versterken. Dit doen we door inzet van educatieve, omgevingsgerichte en beleidsgerichte interventies, gericht op het versterken van het weten, willen en kunnen van de doelgroep. Anderzijds zullen de GIDS-middelen ook worden ingezet om de infrastructuur van gezondheidsbevordering rondom de Gezonde start te verstevigen, zodat de interventies die gedurende dit programma worden uitgevoerd, na afloop van het programma kunnen blijven bestaan/geborgd en verankerd zijn op basis van reguliere financiering. Onderdeel van deze infrastructuur zijn bijvoorbeeld een stevige samenwerking in de keten.

5.2 De te realiseren mijlpalen op korte termijn:

- In mei beschrijving van de interventies (beoogde resultaten, wat is er voor nodig, randvoorwaarden en een onafhankelijk advies over welke interventies het beste in de context van de Nijmeegse aandachtswijken in te zetten op basis van theorie en onderzoek, resulterend in menukaarten, waaruit de wijk mag kiezen uit een select aantal goede interventies.
- In november/december liggen er gedegen en gedragen "werkplannen" per aandachtswijk met daarin SMART-doelstellingen, zijn hierover samenwerkingsafspraken gemaakt en is duidelijk hoe de bovenstaande doelstellingen worden beoogd te behalen. Ieder "werkplan" heeft hierin dezelfde basis van het stadsbrede, met een aantal wijkspecifieke

aanpassingen, die in 1 of 2 keer overleg met een aantal professionals in de wijk en de doelgroep tot stand zijn gekomen.
- In september ligt er een gedegen en gedragen stadsbreed werkplan met daarin SMART-doelstellingen, zijn hierover samenwerkingsafspraken gemaakt en is duidelijk hoe de bovenstaande doelstellingen worden beoogd te behalen.
- In september/oktober wordt gestart met de uitvoer van het stadsbreed werkplan en de stadsbrede interventies, bijvoorbeeld op het ROC.
- In januari 2016 (en waar mogelijk eerder) wordt gestart met de uitvoer van de interventies volgens de wijk-werkplannen.
- Tussentijdse evaluatie en overleg met gemeente Nijmegen in najaar 2015 om plannen voor 2016-2017 en 2018 te bespreken en bij te sturen.

5.3 Fasering

Mei/juni:	advies over beste opties interventies Clemens en Sanny uitwerking mogelijkheden kinderopvang, positief Ouderschap
Juni/juli/aug:	format maken, aansluiten bij 5 sporen van gemeente Nijmegen, Menukaart met opties per wijk en voor de stad
Mei-sept:	Benaderen van de samenwerkingspartners per wijk (en voor stadsbrede interventies) en starten met vormen van werkgroepen, samen starten met op maat maken van het werkplan.
Sept/oktober:	Opladen wijkplannen, op wijkniveau ook beoordelen of/ hoe elkaars activiteiten te versterken zijn, aansluiten sociaal wijkteam, huisartsen/POH-ers, gezondheidsmakelaars, JGZ, 1e lijn en 2e lijn verloskunde, kraamzorg en andere relevante professionals in de wijk en de doelgroep; gebruik maken van de wijkprofielen en sociale kaart. organiseren van samenhang tussen wijkwerkplannen en stadsbrede plan.
Sept/oktober:	start met de uitvoer van stadsbrede plan
Nov/dec	voorbereiden uitvoeren van wijk-werkplannen
Jan. 2016	uitvoering werkplannen.

5.4 Organisatie

Voor het project stellen we een projectleider aan. De projectleiding van dit project moet de eerste maanden steviger zijn om alles op te starten en daarna kan dit minder worden, zodat dan meer ingezet kan worden om het daadwerkelijk bereiken van de doelgroep middels interventies, op een duurzame, effectieve en efficiënte manier.

We stellen voor dat projectleiding van dit programma door het NIM en de GGD gezamenlijk wordt vormgegeven. Er zal een stuurgroep van gemeente, GGD en NIM gevormd worden (gefinancierd vanuit eigen middelen) om de voortgang van het project te monitoren. Daarnaast zal een werkgroep gevormd worden vanuit GGD, NIM en andere relevante organisaties om de projectleiding inhoudelijk te ondersteunen, dit ook gefinancierd vanuit eigen reguliere middelen. Verder zal een werkgroep per wijk en per (stadsbrede) interventie gevormd worden, verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van hun werkplan. Projectleiding heeft hierin een aanjagende en ondersteunende rol.

Wat	**Kosten in 2015**	**2016**	**2017**
Projectleiding: start per 1 mei: 2015: 7 maanden x 0,4 FTE GGD + 0,4 FTE NIM (2016-2017: circa 0,2 FTE GGD + 0,2 FTE NIM)	47.880 (=665 productieve uren op basis van uurtarief 72,=)	41.040 (= 570 productieve uren)	41.040 (= 570 productieve uren)
Vacatiegeld voor werkgroepen	5.000	5.000	5.000
Onafhankelijk advies over in te zetten interventies (op basis van offerte van	8.000	-	-

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Clemens Hosman en Sanny Smeekens)			
Interventies: totaal: Waarvan circa dit deel wordt besteed aan: • Preconceptiezorg (uitvoer) • Versterken positief Ouderschap (in 2015 voorbereiding, in 2016 en 2017 uitvoer)	17.000 5.000 12.000	30.000 5.000 25.000	30.000 5.000 25.000
Onvoorzien	2.120	3.960	3.960
Totaal:	80.000	80.000	80.000

Vacatiegeld voor werkgroep:
Samenwerking binnen de keten voor reguliere zorg kan en mag niet vanuit deze GIDS-middelen gefinancierd worden. Het meewerken aan het opzetten van een werkplan valt echter niet onder reguliere zorg en is voor veel zorgverleners iets wat zij buiten hun dagelijkse werkzaamheden erbij zouden moeten doen. Door hen tegemoet te komen en een deel van hun onkosten te vergoeden middels deze vacatiegelden zal dit de samenwerking bespoedigen/vergemakkelijken. Daar waar organisaties zelf deze kosten willen/kunnen dragen wordt dit toegejuicht en gestimuleerd.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Bijlage1: Tabel 1. Kindermonitor 2013: Ouders van kinderen in Nijmegen (bron: www.ggdgelderlandzuid.nl)

In %		Opleidingsniveau ouders 0 tot 12 jarigen				
	0-4 jarigen/ totaal 0-12 jarigen	Laag	Midden	Hoog	Niet-aandachts wijken	aandachts wijken
Totaal Nijmegen	-	16	33	51	62	38
Achtergrondkenmerken						
eenoudergezin	5 /10	19	7	8	7	15
Kind niet-westers allochtoon	13 /15	30	14	8	10	22
Geen betaald werk vader	9 /11	24	11	6	8	17
Geen betaald werk moeder	19 /21	40	20	12	16	30
Geen inkomen uit werk in gezin	6 /8	22	6	3	5	16
Moeite met rondkomen	20 /22	42	22	12	18	28
Gezondheid/welzijn						
Kind heeft beperking met gevolgen voor bewegen, sociale omgang of opvoeding	2 / 6	10	6	4	5	8
Overgewicht (2-12 jaar)	7 / 11	22	8	7	9	13
Verhoogd risico op psychosociale problemen (SDQ verhoogd)	-/ 9	20	11	4	8	11
Ingrijpende gebeurtenissen:						
Conflicten/ruzies binnen gezin	13/21	29	24	17	20	24
Echtscheiding	5/12	17	13	9	10	15
Problemen ivm werk(loosheid)	15/17	22	19	13	15	20
Psychische problemen van een van de ouders	8/11	13	10	10	10	12
Langdurige ziekte/handicap van een gezinslid	6/11	15	13	8	10	13
Problemen met drank/verslaving van een gezinslid	0/2	3	2	1	1	2
Kind meestal weerbaar (4-12 jr)	na/67	47	67	76	70	64
Opvoeding						
Ouder zelden/nooit met familie en vrienden praten over opvoedingsproblemen	4 / 7	13	8	4	5	10
Ouder vindt deze steun:						
Voldoende	93 /90	84	90	93	92	87
onvoldoende, ik zou graag meer steun	4 / 4	4	3	4	4	5
nvt, ik krijg geen steun	3 / 6	11	7	3	4	9
Ouder krijgt zelden/nooit hulp van familie en vrienden bij opvoeding	16 /27	39	29	20	24	31
Ouder vindt deze hulp:						
Voldoende	82 /76	69	74	79	78	71
onvoldoende, ik zou graag meer hulp willen	9 / 8	5	7	9	7	8
nvt, ik krijg geen hulp	9 /17	26	19	11	14	21

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Ouder heeft op dit moment behoefte aan opvoedingsondersteuning	7 / 8	8	9	8	9	8
Leefstijl kind						
Tijdens de zwangerschap heeft de moeder: (0-4 jr)						
(af en toe) alcohol gedronken	5 /-	1	5	7	7	3
(af en toe) gerookt	9 /-	31	14	2	7	13
Borstvoeding 1e half jaar (0-4 jr):						
Geen borstvoeding	21/-	48	25	13	20	23
Alleen borstvoeding	34/-	16	26	43	35	33
Ontbijten dagelijks	98 / 97	93	98	99	99	96
Dagelijks fruit eten	84 / 69	52	66	77	72	63
Dagelijks groente eten	64 / 53	26	49	65	57	47
Drinkt 3 of meer suikerhoudende drankjes per dag	15 / 24	28	30	18	23	25
Inactief (<3 uur per beweging per week)	- / 6	10	6	6	6	7
Is geen lid van een sportclub of vereniging	- / 30	35	29	28	27	33
Rookt passief mee	3/6	18	6	1	3	10
Fysieke omgeving						
Belemmeringen om buiten te spelen:						
teveel afval	19/16	23	16	12	11	24
Buurt niet (zo) kindvriendelijk	20/20	21	21	18	16	27
Ouder mist:						
Veilige speelplek	19/18	22	18	16	15	23
grasveld/trapveldje	12/12	11	13	13	11	15
Voorzieningengebruik						
Ouder maakt geen gebruik van kinderopvang	7 / 21	39	21	13	17	26
Voor kind contact gehad met:						
Maatschappelijk werk	3/7	13	8	5	5	11
Bureau Jeugdzorg	4/6	14	6	3	5	9

Bijlage 2: Cijfers borstvoeding gemeente Nijmegen

Borstvoeding

	gemeente Nijmegen										Nijm.'13	regio Nijm
	jongen %	meisje %	0-4 jaar %	4-8 jaar %	8-12 jaar %	SES laag %	SES midden %	SES hoog %	Totaal %	Nijm'09 %	%	%
Welke melkvoeding kreeg kind vanaf geboorte tot 6 maanden												
uitsluitend moedermelk	34	34	34	*	*	16	26	43	34	36	**34**	31
moedermelk en kunstvoeding	42	47	44	*	*	35	48	44	44	44	**44**	46
uitsluitend kunstvoeding	23	19	21	*	*	48	25	13	21	19	**21**	23
anders	0	1	0	*	*	0	1	0	0	0	**0**	0
Leeftijd kind toen het kunstvoeding (bij)kreeg												
direct na geboorte	27	20	23	*	*	48	28	16	23	22	**23**	25
minder dan een week	5	7	6	*	*	2	7	7	6	5	**6**	5
tussen week en maand	6	5	5	*	*	9	6	5	5	5	**5**	6
tussen maand en 3 maanden	11	9	10	*	*	12	13	8	10	12	**10**	14
tussen 3 en 6 maanden	15	23	19	*	*	11	19	20	19	20	**19**	18
6 maanden of ouder	1	1	1	*	*	1	0	2	1	1	**1**	0
weet ik niet meer	0	0	0	*	*	0	0	0	0	0	**0**	0
nvt, kind kreeg geen kunstvoeding	34	35	35	*	*	16	27	43	35	36	**35**	32
Belangrijkste reden (bij)voeden met kunstvoeding												
borstvoeding pijnlijk	6	6	6	*	*	8	5	6	6	5	**6**	6
beide ouders kunnen voeden	5	3	4	*	*	11	6	2	4	5	**4**	5
te weinig borstvoeding	22	20	21	*	*	22	25	19	21	22	**21**	21
borstvoeding moeilijk te combineren met werk	8	9	8	*	*	3	8	10	8	9	**8**	9
borstvoeding past niet bij moeder	4	5	4	*	*	11	5	3	4	3	**4**	5
kind ontevreden	2	2	2	*	*	2	3	1	2	1	**2**	2
kind groeide niet goed	2	2	2	*	*	3	1	2	2	1	**2**	1
drinktechniek kind niet goed	4	5	4	*	*	3	4	5	4	3	**4**	4
anders	13	13	13	*	*	20	17	10	13	13	**13**	15
nvt, kind kreeg geen kunstvoeding	35	35	35	*	*	17	27	43	35	37	**35**	32

Geld

Het balansmodel

Toelichting

Overzicht risicofactoren voor mogelijk toekomstige psychosociale problemen en beschermende factoren gebaseerd op het balansmodel van Bakker uitgebreid met risicofactoren uit rapport Hermanns et al (2005).

ıamma Gezonde Start Aanzet tot een programma Gezonde Start
ın

Bijlage 3: Het Balansmodel

Draaglast Risicofactoren (-)		Draagkracht Beschermende factoren (+)
	I Microniveau	
Zwangerschaps-en geboorte com-plicaties Laag geboortegewicht Handicap Negatief zelfbeeld Lage intelligentie Blootstelling aan toxische stoffen Moeilijk temperament Slechte schoolprestaties	*1. Kindfactoren*	Hoge intelligentie, Positief zelfbeeld Bereidheid om hulp te aanvaarden
Alleenstaande ouder Laag opleidingsniveau Moeder jonger dan 19 jaar bij eerste Kind Middelengebruik (verslaving) Roken tijdens zwangerschap Ziekte Negatief zelfbeeld Zelf als kind mishandel/jeugdtrauma Psychische problemen (zoals depressief) Antisociaal gedrag Spreekt geen Nederlands	*2. Ouderfactoren*	Stabiele persoonlijkheid Goede gezondheid Positieve jeugdervaringen
Echtscheiding Conflicten/geweld Verwaarlozing/mishandeling partner Autoritaire opvoedingsstijl Ingrijpende gebeurtenissen Snelle wisseling in verzorgers van het kind Tekorten in communicatie ouder-kind	*3. Gezinsfactoren*	Opvoedingscompetentie Affectieve gezinsrelaties
	II Mesoniveau	
Isolement Gebrekkige sociale bindingen Conflicten	*4. Sociale (gezins)factoren*	Sociale steun Goede sociale bindingen Familie/vrienden
Sociale desintegratie Verpaupering, kansarme buurt, concentratie van delinquenten in buurt Slechte sociale voorzieningen Delinquente vrienden Peer rejection Geen band met school Te kleine huisvesting	*5. Sociale (buurt)factoren*	Sociale Cohesie Goede en toegankelijke sociale en pedagogische infrastructuur, onderwijs, zorg en welzijn
	III Macroniveau	
Armoede, Gebrekkige opleiding,	*6. Sociaaleconomische gezinsfactoren*	Goed inkomen, Goede opleiding
Culturele minderheidsgroep, Afwijkende subculturele waarden en normen	*7. Culturele factoren*	Normen en waarden in overeenstemming met dominante cultuur
Economische crises Werkloosheid Discriminatie	*8. Maatschappelijke factoren*	Stabiel sociaal en politiek klimaat, Open tolerante samenleving

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 69/2015

Onderwerp
Begrotingswijziging ten behoeve van subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Programma
Zorg & Welzijn

Portefeuillehouder
B. Frings

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
12 mei 2015

Samenvatting
Met dit voorstel vragen wij uw Raad om een begrotingswijziging door te voeren. Wij verlenen een eenjarige subsidie van €468.000 aan NIM Maatschappelijk Werk om de formatie van de sociale wijkteams tijdelijk uit te breiden voor de periode van 1 mei 2015 tot 1 mei 2016. Dit in verband met de tijdelijke onderbezetting van de sociale wijkteams. Omdat een derde van het subsidiebedrag betrekking heeft op 2016, vragen wij uw Raad om €156.000 over te hevelen naar de begroting voor 2016.

Voorstel om te besluiten

1. Een bedrag van € 156.000 over te hevelen van 2015 naar 2016 voor de dekking van de eenmalige budgetsubsidie aan NIM Maatschappelijke Werk voor de tijdelijke uitbreiding van de formatie sociale wijkteams.
2. De bijgevoegde begrotingswijziging BW-01429 vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Cilia ten Den, 9226, c.ten.den@nijmegen.nl

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding
Per 1 januari 2015 is de gemeente belast met extra taken op het gebied van zorg en welzijn. Een belangrijk deel van deze taken wordt uitgevoerd door de sociale wijkteams. In het eerste kwartaal van 2015 constateren wij dat ze tijdelijk onderbezet zijn. Om de formatie van de sociale wijkteams tijdelijk uit te breiden, verlenen wij een eenjarige subsidie van €468.000 aan NIM Maatschappelijk Werk, voor de periode 1 mei 2015 tot 1 mei 2016. Omdat een derde van het tijdsvlak in 2016 valt, vragen wij uw Raad om een derde van het subsidiebedrag, te weten €156.000, over te hevelen naar de begroting voor 2016.

2 Wettelijk kader of beleidskader
Het wijzigen van de begroting is een bevoegdheid van uw Raad.

3 Relatie met programma
De subsidie valt onder het product “Welzijn”, binnen het programma “Zorg en Welzijn”.

4 Doelstelling
De subsidie aan NIM Maatschappelijk Werk wordt toegekend voor de duur van één jaar. Van deze periode vallen de laatste vier maanden in 2016. Door €156.000 over te hevelen naar de begroting voor 2016, blijft de begroting in overeenstemming met de respectieve tijdsvlakken waarvoor de subsidie is toegekend.

5 Argumenten
In de Kamerronde van 18 maart jl., inzake het thema Zorg (het debat over sociale wijkteams), heeft uw Raad gevraagd om een tijdelijke uitbreiding van de formatie van de sociale wijkteams. Om aan deze vraag te voldoen verlenen wij een subsidie van €468.000,- aan het NIM Maatschappelijk Werk. De subsidie wordt verleend voor twaalf maanden, waarvan acht maanden in 2015 vallen en vier maanden in 2016. Vanuit de begroting gezien ontstaan er op deze manier twee tijdsvlakken. Om de begroting in overeenstemming te houden met de subsidie, willen wij acht twaalfden (€312.000,-) onder de begroting voor 2015 brengen, en vier twaalfden (€156.000,-) onder de begroting voor 2016.

6 Risico’s
Wij verwachten dat de geconstateerde onderbezetting in deze aanvangsfase van de sociale wijkteams van tijdelijke aard is. De subsidie is toegekend voor één jaar. We blijven monitoren of de subsidie structureel nodig is.

7 Financiën
Met begrotingswijziging BW-01429 hevelen wij een bedrag van €156.000 over van 2015 naar 2016. De eenmalige budgetsubsidie voor de tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams dekken we uit de middelen binnen het programma Zorg en Welzijn. De periode loopt van 1 mei 2015 tot 1 mei 2016. Twee derde deel van de subsidie (€312.000) heeft betrekking op 2015. Omdat er sprake is van een overloop naar 2016, hevelen we een derdedeel (€156.000) over van 2015 naar 2016. Dit is verwerkt in de bijgevoegde begrotingswijziging.

Voorstel - Subsidie tijdelijke uitbreiding formatie sociale wijkteams

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
2

Totaal bedrag	Periode mei – december 2015	Periode januari – mei 2016
€ 468.000	€ 312.000	€ 156.000

8 Participatie en Communicatie
Het voorstel is tot stand gekomen in afstemming met de 4 grote welzijnsorganisaties in de regio (de W4: Tandem Welzijn, Het Inter-Lokaal, NIM Maatschappelijk Werk en Swon, het seniorennetwerk) en MEE Gelderse Poort. Zij leveren het maatschappelijk werk in de Sociale Wijkteams.

9 Uitvoering en evaluatie
NIM Maatschappelijk Werk, de subsidieaanvrager, draagt zorg voor de werving en aanstelling. Bij de selectie en werving wordt rekening gehouden met de behoefte aan extra jeugdexpertise en kennis van (L)VG- en GGZ-problematiek.

Verantwoording voor de extra inzet geschiedt op basis van de reguliere verantwoordings-afspraken met de W4 voor 2015 en 2016.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Begrotingswijziging BW-01429

Aanleveren begrotingswijziging

Steller	C. ten Den
BW	BW-01429 Tijdelijke uitbreidi
Soort wijziging	Begrotingswijziging
Soort besluit	BESL-RAAD
Besluitperiode	201504
Omschrijving	Tijdelijke uitbreidi

Verrekeningen debet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Verrekeningen credit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	goed	goed	goed	goed	goed
Totaal debet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal credit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo	goed	goed	goed	goed	goed

kpl / product	product specificatie	kosten-soort	wijk	functie	Deb / Cred	2015	2016	2017	2018	2019	Omschrijving
Soort mutatie						MV Meerjr.var.	MV Meerjr.var.				
Document soort						WYZ-MV	WYZ-MV				
61307	S1761	44015	D		D	312.000,00	156.000,00				Bp 1 inz tijd. uitbr. SWT
61092	S2693	44012	D		D	-312.000,00	0,00				Bp 1 dekking 2015
61092	S2693	44012	D		D	-156.000,00	0,00				Bp 1 overh naar 2016
0710	D	D	D		D	156.000,00	-156.000,00				Bp 1 dekking 2016

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
24 juni 2015 / 83/2015

Onderwerp
Vaststellen scenario voor de &Pas

Programma
Inkomen & Armoedebestrijding

Portefeuillehouder
T. Tankir

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
26 mei 2015

Samenvatting
In het coalitieakkoord is afgesproken onderzoek te doen naar één integrale regeling om de deelname aan activiteiten te vergroten. Nijmegen heeft de ambitie uitgesproken een stadsbrede pas te willen die voor alle inwoners aantrekkelijk is, maar waarop ‘onzichtbaar’ extra regelingen en aanbiedingen voor bepaalde doelgroepen kunnen worden aangeboden. Dit voorkomt stigmatisering en het bevordert de samenwerkingsmogelijkheden met ondernemers.

Gezien de afbreukrisico’s die gepaard gaan met het teveel faciliteiten in één keer op de pas zetten, zijn diverse groeiscenario’s uitgewerkt.
In dit voorstel leggen we aan uw raad voor één van deze scenario’s vast te stellen. Dit stelt ons in staat de komen jaren op gestage wijze de mogelijkheden van de &Pas (spreek uit als n-pas) verder uit te breiden waardoor steeds meer participanten en andere gemeenten zich kunnen aansluiten. Tot slot kan de &Pas op langere termijn ook aantrekkelijk worden gemaakt voor toeristen

---

Voorstel om te besluiten
1. Bij de invoering van de &Pas het scenario 2, met groeipotentie naar scenario 3, te volgen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Lucile Braam, 9522, l.braam@nijmegen.nl

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Nijmegen wil een moderne, sociale stad zijn met ruimte en kansen voor iedereen, waar burgers, instellingen, bedrijven en overheid samen werken aan een aanvaardbaar bestaan voor allen (zie: Stadsvisie 2020). Om deze ambitie te realiseren is in het coalitieakkoord afgesproken 'de mogelijkheden te onderzoeken naar één integrale regeling voor minima ten behoeve van cultuur, mobiliteit/vervoer, sport en een dagje uit. Deze regeling wordt ondersteund vanuit verschillende betrokken programma's en kan diverse vormen krijgen zoals een vouchersysteem, strippenkaart, webshop et cetera.' (uit: coalitieakkoord 2014-2018 'Samen voor Nijmegen: sociaal, duurzaam en ondernemend').

In het vervolg van dit voorstel spreken we over de '&Pas', uit te spreken als 'n-pas'. Hier bedoelen we de Nijmegenpas c.q. de integrale regeling zoals omschreven in het coalitieakkoord mee.

Bestuurlijke ambitie

Wij hebben de ambitie uitgesproken een stadsbrede pas te willen, die voor zoveel mogelijk mensen aantrekkelijk is en waar zoveel mogelijk ondernemers, verenigingen en instellingen in participeren. Ook zou een aantal gemeentelijke regelingen (minimaregelingen, 65plus-vervoer en de WMO-vervoersregeling) op deze pas gezet moeten kunnen worden, zonder dat de doelgroepen op de pas herkenbaar zijn. Dit om stigmatisering te voorkomen. Een dergelijke pas is er - voor zover bekend - nog niet in Nederland. Steden kiezen of voor een minimapas, of voor een stadsbrede pas zonder speciale doelgroepen identificatie.

Succesfactoren

Om de &Pas te laten slagen is een aantal kritische succesfactoren geformuleerd:

- de pas moet goed gepositioneerd worden en niet stigmatiserend werken;
- de schaalgrootte moet voldoende zijn in verband met de verhouding tot de kosten en de aantrekkelijkheid voor de participanten;
- het aanvragen moet gemakkelijk gaan en passen moeten snel verstrekt kunnen worden;
- het gebruik van de pas moet meetbaar gemaakt worden in verband met het resultaat en de aantrekkelijkheid voor de participerende ondernemers en instellingen;
- informatie over aanbiedingen met de pas moet goed en breed gecommuniceerd worden;
- het aanbod moet interessant genoeg zijn, er moeten elke maand nieuwe aanbiedingen beschikbaar worden gesteld.

Om aan deze ambitie vorm te geven hebben we in de afgelopen periode een inventarisatie gedaan naar bestaande passen in andere steden, naar de mogelijkheden en draagvlak een pas in Nijmegen in te voeren en naar de wensen en behoeften van potentiële gebruikers en participanten van de pas. Deze inventarisatie fase is geëindigd in de formulering van een aantal scenario's. We leggen nu aan uw raad voor één van deze scenario's vast te stellen. Na besluitvorming hierover vindt de voorbereidende uitvoeringsfase plaats. Het streven is om de &Pas per 2016 in te voeren.

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
2

Uitkomsten Inventarisatiefase
In het afgelopen half jaar is geïnventariseerd welke stadspassen er in Nederland zijn. Ook zijn via een enquête de wensen van inwoners en ondernemers in Nijmegen ten aanzien van de &Pas geïnventariseerd en zijn er diverse gesprekken gevoerd met mogelijke participanten (ondernemers, verenigingen en instellingen die producten willen aanbieden via de &Pas). Tot slot zijn er mogelijke samenwerkingsverbanden met andere gemeenten in Gelderland onderzocht. Gezien het grote aantal betrokken programma's is zowel intern als extern sprake van een uitgebreid en complex krachtenveld.

Andere steden
Uit de inventarisatie bij grote steden komen veel verschillende varianten van regelingen naar voren. Zo heeft Groningen een webshop, genaamd (www.stadjerpas.nl). De kortingen die de webshop biedt zijn alleen voor mensen met een minimuminkomen. Arnhem heeft de Gelrepas (www.gelrepas.nl), een eenvoudige pas met pasfoto die eveneens alleen kortingen biedt aan mensen met een minimuminkomen. Ook Amsterdam (www.stadspas.nl) en Utrecht (www.u-pas.nl) hebben een pas voor minima. In de inventarisatie die is gedaan, blijkt dat alleen Rotterdam een pas heeft voor alle inwoners (www.rotterdampas.nl). De Rotterdampas is een kooppas: minima betalen voor de pas € 5,- per jaar en mensen met hoger inkomen € 60,- per jaar. Met de Rotterdampas krijgen alle pashouders dezelfde kortingen.

Enquêtes in Nijmegen
Om de belangstelling voor de &Pas te peilen zijn twee enquêtes in de stad gehouden door de afdeling Onderzoek & Statistiek. Eén enquête was gericht op de potentiële gebruikers van een pas en de andere enquête op potentiële ondernemers die via de pas kortingen zouden kunnen aanbieden. De beide enquêtes zijn als bijlagen toegevoegd. Uit de inwoners peiling bleek dat meer dan de helft van de inwoners veel interesse heeft in aanbiedingen van verschillende ondernemers en positief tegenover een pas staat. Alle onderscheiden groepen inwoners zijn geïnteresseerd in korting op het openbaar vervoer. Ook korting op theaterbezoek scoort hoog. Uit de ondernemerspeiling blijkt dat 45% van de ondernemers een pas belangrijk tot zeer belangrijk vindt. Het animo om lokale initiatieven te ondersteunen ligt daar iets boven met 55% (zeer) belangrijk en 35% van de ondernemers vindt het belangrijk om bij te dragen aan het ondersteunen van mensen met een laag inkomen.

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

Scenario's
Op basis van de inventarisatie presenteren we drie (grove) scenario's. De drie scenario's nemen toe in mogelijkheden en complexiteit, aantal &Pashouders en aantal participanten.

	Scenario 1 eenvoudig en beperkt	**Scenario 2 groeipotentie**	**Scenario 3 complex en breed**
Doelgroep	Minima in Nijmegen	Alle inwoners van (het Rijk van) Nijmegen	Alle inwoners van Gelderland
Participanten	Verenigingen, organisaties en instellingen waar de gemeente een (subsidie)relatie mee heeft.	Huidige en toekomstige OV-regelingen voor doelgroepen. Ondernemers, verenigingen en organisaties die aanbiedingen willen doen aan &Pashouders.	Huidige en toekomstige OV-regelingen voor doelgroepen. Ondernemers, verenigingen en organisaties uit Gelderland die aanbiedingen willen doen aan &Pashouders.
Techniek	Pas met foto.	OV-chip, pasfoto plus barcode om een aantal groepen te identificeren.	OV-chip. Met uitgebreide toepassing van de chip voor sparen, betalen en klantloyaliteitsystemen.

Scenario 1: eenvoudig en beperkt

Kenmerkend voor dit scenario is dat de &Pas een eenvoudige pas met pasfoto is met beperkt bereik wat betreft de pashouders (namelijk alleen Nijmeegse minima) en participanten. In dit scenario is de &Pas een minimapas op basis waarvan participanten een korting bieden aan de pashouders.

Het voordeel van dit scenario is de eenvoud: in vergelijking met de andere scenario's zijn hier relatief minder kosten mee gemoeid en de &Pas kent weinig tot geen (technische) afbreukrisico's.
Nadelen van dit scenario zijn dat de &Pas stigmatiserend is, onaantrekkelijk voor ondernemers en weinig doorgroeimogelijkheden kent. Er zal onder ondernemers naar verwachting (en op basis van de ondernemerspeiling) weinig animo zijn om kortingen en aanbiedingen voor de pashouders te doen.

Scenario 2: groeipotentie

Kenmerkend voor dit scenario is dat de &Pas groeipotentie heeft. Deze groeipotentie komt tot uitdrukking in het aantal potentiële pashouders en participanten. Dit wordt gerealiseerd door de &Pas via de OV-chipkaart aan te bieden. De &Pas (c.q. de OV-chipkaart) krijgt het uiterlijk dat de gemeente kiest. De &Pas is een OV-chipkaart én een kortingspas. Via de pasfoto kan de pashouder zich identificeren en kunnen ondernemers kortingen aanbieden aan

pashouders. Op deze pas wordt een barcode geplaatst waardoor doelgroepen kunnen worden geïdentificeerd, bijvoorbeeld voor de regelingen van het kinderfonds.

Voordeel van dit scenario is dat er gebruik wordt gemaakt van de bestaande techniek van de OV-chipkaart, hierdoor worden de technische afbreukrisico's beperkt. Een ander voordeel is dat de gemeentelijke OV-regelingen één plek krijgen. Ook is door de combinatie &Pas en OV-chipkaart direct een potentiële grote groep mensen een &Pashouder. Ook kunnen de ondernemers vanaf de start participeren en voordeel halen uit de gezamenlijke marketing en communicatie middelen die worden ingezet. Omdat de &Pas voor iedereen is, is hiermee de aantrekkelijkheid voor ondernemers vergroot.
Nadeel: de mogelijkheden van de chip worden (nog) niet volledig benut en hierdoor kunnen er nog geen spaar-, betaal- en klantloyaliteitsystemen op die aantrekkelijk zijn voor ondernemers.

Scenario 3: complex en breed
Kenmerkend voor dit scenario is dat de technische mogelijkheden van de &Pas ten volle worden benut. De chip wordt slim ingezet voor en door ondernemers. Het aantal potentiele pashouders en participanten zijn groot. Dit komt enerzijds door de ambitie buiten de regio de pas aan te bieden, anderzijds doordat de pas aan toeristen aangeboden kan worden.

Voordeel: de pas is meteen aantrekkelijk voor veel ondernemers vanwege de diverse digitale mogelijkheden en ditzelfde geldt voor de pashouders.
Nadeel: de pas moet geheel nieuw ontwikkeld worden omdat een dergelijke stadspas nog niet bestaat. Dit brengt een groot technisch afbreukrisico met zich mee.

Keuze
We kiezen voor scenario 2. In dit scenario ligt de focus op alle inwoners van (het Rijk van) Nijmegen en fungeert de &Pas als een OV-chipkaart én een kortingspas. Daarbij kunnen verschillende doelgroepen met deze &Pas door de opgeplakte barcode onzichtbaar geïdentificeerd worden waardoor de mogelijkheid bestaat bepaalde (minima)regelingen op de pas te zetten.

Dit is ook het scenario met een duidelijke groeipotentie. Binnen één tot twee jaar na invoering kan scenario 2 namelijk worden doorontwikkeld naar scenario 3. De snelheid van deze doorontwikkeling hangt af van de technische ontwikkelingen en de behoeften van betrokkenen. De verwachting is dat zowel de OV chipkaart als andere betaal- en spaarmogelijkheden zich in rap tempo uit zullen breiden. Ook de ontwikkeling in scan apparaten (die ondernemers nodig hebben om de chip op de pas te scannen) gaat door.

In het vervolg van dit voorstel hebben we dit scenario nader uitgewerkt en lichten we onze keuze nader toe.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Er is geen wettelijk kader en geen lokaal beleidskader voor de invoering en uitvoering van een pas in Nijmegen.

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

Voorstel aan de Raad

1.2 Relatie met programma
Het programma Inkomen & Armoedebestrijding werkt in dit kader nauw samen met de programma's Economie & Werk, Zorg & Welzijn, Mobiliteit en Cultuur.

2 Doelstelling
Het doel van dit raadsvoorstel is een besluit te nemen over het te volgen scenario voor de invoering van de &Pas.

De &Pas staat voor samen. Samen met bewoners, bezoekers en ondernemers. Samen met andere steden en dorpen. En samen met elkaar dingen doen en dingen leren.
De &Pas staat ook voor meedoen. Meedoen in de maatschappij. Met sporten, culturele uitjes en ontspannen. Ook als dat lastiger is door het inkomen, de fysieke mobiliteit of wat dan ook.
De &Pas staat voor inclusiviteit. We zijn een warme, gulle stad die van en voor iedereen is.

3 Argumenten
Op basis van de voor- en nadelen uit de verschillende scenario's zijn we tot de conclusie gekomen dat op dit moment een keuze voor scenario 2 voor de hand ligt. Deze keuze sluit aan bij de ambitie een stadsbrede pas te willen die niet stigmatiserend werkt en bij de ambitie om (op termijn) met zoveel mogelijk participanten en andere steden in de provincie samen te werken.

Technische afbreukrisico's verkleinen
Argumentatie voor het starten met scenario 2 ligt met name in de vermindering van een aantal risico's zonder de ambitie die we hebben om te komen tot één regeling cq pas uit het oog te verliezen. Bij de start kan gebruik gemaakt worden van bestaande technologie, en hoeft niet door de gemeente opdracht worden gegeven voor het ontwerp van een nieuwe pas met verschillende technologische mogelijkheden. Zie verder de voor- en nadelen per scenario in de inleiding.

Potentiële groep &Pashouders
Een groot voordeel van het gebruik van de OV-chipkaart voor de uitvoering van de &Pas is, naast de technologie en de vermindering van risico's, dat er bij aanvang van de &Pas al direct een grote groep potentiële &Pashouders is. Deze wordt gevormd door ouderen die nu al gebruik maken van de gemeentelijke regeling voor openbaar vervoer en wordt aangevuld met de nieuwe deelnemers aan de tijdelijke gemeentelijke regeling voor het WMO-vervoer. Hoe zit dat in elkaar?

Sinds 2007 mogen de Nijmeegse 65-plussers in de daluren gratis of goedkoop met het openbaar busvervoer reizen. Vanaf 2016 gaat de eigen bijdrage hiervoor van € 22,50 naar € 10,- per jaar. Dit is een afspraak uit ons coalitieakkoord. Momenteel maken 11.000 tot 11.500 ouderen gebruik van deze OV-regeling. De verwachting is dat vanaf 2016 dit aantal oploopt naar 12.500 mensen. Deze mensen behoren tot de potentiële &Pashouders.

Daarnaast wordt de potentiële groep &Pashouders uitgebreid door de tijdelijke overgangsregeling in het kader van de WMO. Naar verwachting gaat het om circa 300 mensen.

Tot slot bestaat de potentiële groep &Pashouders, die ook eenvoudig en redelijk direct te benaderen zijn uit huishoudens met een minimuminkomen. Deze groep bestaat uit potentieel zo'n 10.000 huishoudens.

Bij de bovenstaande aantallen van potentiële &Pashouders hebben we overigens geen rekening kunnen houden met de overlap in de groepen. Dit komt doordat de huidige regelingen alle via de eigen programma's en systemen worden aangeboden. Door te streven naar een integrale aanbieding van regelingen via de &Pas krijgen we direct zicht op de overlap tussen de groepen.

Aantrekkelijk voor participanten
Door te kiezen voor scenario 2 kunnen participanten meteen mee profiteren van de lancering en de bijbehorende marketing rondom de &Pas. Ze kunnen als ze dat willen voor speciale doelgroepen extra kortingen geven in het kader van maatschappelijk ondernemen. In de groeifase naar scenario 3 wordt gewerkt aan spaar- en klantloyaliteitsystemen. Ook kunnen dan efficiënte betaalmogelijkheden op de &Pas worden ontwikkeld.

4 Risico's

De technische ontwikkelingen gaan snel. Het kan zijn dat over een aantal jaar de kaarten (deels) zijn vervangen door apps, door andere faciliteiten op smartphones of door een contactloze bankpas. Dat maakt investeren in plastic kaarten, die misschien slechts een beperkte houdbaarheidsduur hebben, een risico. Waarschijnlijker is dat gedurende een bepaalde periode verschillende systemen naast elkaar bestaan, en dat de plastic kaart geleidelijk over gaat in een ander systeem.

Als de gemeentelijke OV regelingen WMO en 65+ per 1 januari 2016 mee moeten worden genomen op de &Pas, moet de uitvoering van de &Pas uiterlijk 1 oktober 2015 gereed zijn. Dit is zeer kort dag, terwijl we afhankelijk zijn van derde partijen om dit te realiseren. Er bestaat dan ook een risico dat we de deadline van 1 oktober niet realiseren. Het gevolg is dan dat we de &Pas aan de WMO-doelgroep en/of ouderen in de loop van 2016 verstrekken. Voor deze potentiële pashouders betekent dit dan een extra actie om de &Pas later in 2016 op te halen.

5 Financiën

In het coalitieakkoord is € 0,5 miljoen in 2015 beschikbaar gesteld om de &Pas te ontwikkelen. In het Aanvalsplan Armoede en Schulden hebben we uw Raad gemeld dat we niet het volledige bedrag van € 0,5 miljoen nodig hebben voor de ontwikkeling van de &Pas, maar wel inschatten dat we structureel middelen nodig hebben om de pas vorm te geven. Daarom hebben we in het Aanvalsplan de middelen ten behoeve van de ontwikkeling van de &Pas en de middelen voor schuldhulpverlening en armoedebestrijding bij elkaar gebracht, zodat we beide ambities ook daadwerkelijk kunnen uitvoeren. De omvang van de structurele middelen voor de uitvoering van de &Pas kunnen we in dit stadium nog niet hard maken. Dit zal in de volgende fase van het project (de voorbereidingsfase) duidelijk moeten worden. Ons uitgangspunt hierbij is wél dat de uitvoeringskosten in principe gedekt moeten worden door de reguliere budgetten.

Om nog in 2015 te kunnen starten met de &Pas houden we rekening met maximaal € 0,2 miljoen kosten voor voorbereidende werkzaamheden. Het gaat hierom de kosten voor een projectleider, marketing en communicatieactiviteiten en overige organisatiekosten. We zullen u over de begroting en uitgaven in de voorbereidende fase in een informatiebrief na het zomerreces nader informeren. Tevens verwachten we u dan ook meer informatie te kunnen geven over de structurele inbedding en kosten van de &Pas in onze organisatie. Zo kunnen we in dit stadium nog niet zeggen wat de uitvoeringskosten zijn van de &Pas. Denk hierbij aan de (structurele) organisatorische kosten rondom de &Pas.

Hieronder volgt een aantal financiële aspecten die nu wel al bekend zijn dan wel nader onderzocht moeten worden in de vervolgfase.

Kosten fysieke pas
De &Pas zelf kost naar verwachting € 10,- per pas. Dit is € 7,50 voor de OV-chipkaart en ongeveer € 2,50 voor de aanpassing naar een &Pas. Daarnaast is niet uit te sluiten dat er nog kosten bijkomen voor de opplakbare barcode. Dit is noodzakelijk voor de ontsluiting van minimaregelingen. We willen graag bij de start een grote groep &Pashouders. Om dit te bewerkstelligen willen we in het eerste jaar de &Pas aan alle aanvragers goedkoper aanbieden. De kosten hiervoor dekken we uit het ontwikkelingsbudget voor de &Pas. Op de langere termijn willen we de kostprijs in rekening brengen bij de &Pashouders.

Reguliere budgetten
De kosten die samenhangen met de abonnementen voor busvervoer (voor WMO en 65-plussers) en minimaregelingen worden gedekt uit de reguliere budgetten. Voor 65-plus vervoer is hiervoor vanaf 2016 € 660.000 beschikbaar, de ingeschatte kosten van een overgangsregeling OV-abonnement WMO is € 175.000 voor het Kinderfonds is € 750.000 beschikbaar.

6 Participatie en Communicatie

Marketing en communicatie zijn belangrijk bij de &Pas. Het is één van de redenen voor ondernemers om mee te doen. Het geeft hen een extra kanaal om te communiceren over hun producten en aanbiedingen. Ook dient er veel afgestemd te worden, door de grote hoeveelheid betrokkenen. Bij de start van het project heeft de communicatie vooral een campagneachtig karakter en moeten er gebruikers en participanten worden geworven. Ook moet hard aan de naamsbekendheid worden gewerkt.
Gezien de capaciteit en de competenties die hiervoor nodig zijn, wordt een extern bureau ingehuurd. Dit zal betaald worden uit het ontwikkelingsbudget. Als de &Pas eenmaal goed is gepositioneerd en de diverse middelen zijn gemaakt, kan de lopende communicatie door de structurele organisatie worden opgepakt. Of hiervoor extra capaciteit nodig is, zal worden bepaald in de uitvoeringsfase.

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
8

7 Uitvoering en evaluatie

Na besluitvorming over de scenariokeuze gaat de volgende fase in, deze noemen we de voorbereidende uitvoeringsfase. Er zijn nog tal van aspecten die in het gekozen scenario nadere uitwerking nodig hebben alvorens tot de daadwerkelijke uitvoering over te gaan. We zullen moeten koersen op afronding van de voorbereiding per 1 oktober 2015. Dit betekent dat in relatief korte tijd de voorbereiding afgerond moet worden.

We zullen daarom een projectleider voor de voorbereiding en uitvoering van de &Pas aanstellen. Projectleden zullen zoveel mogelijk bestaan uit medewerkers van de bestaande en deelnemende programma's. Maar om de start werkelijk te maken en de &Pas goed in de markt te zetten, zullen we uit het ontwikkelingsbudget ook geld vrijmaken voor extra organisatiekracht. Tijdens de voorbereidingsfase van de &Pas wordt intensief samen gewerkt met externe partijen: de OV-chipkaart, een mobiliteitspartner en een marketing- en communicatiebureau. De laatste twee dienen nog vastgesteld te worden. Ook wordt actief acquisitie gepleegd bij de toekomstige participanten, waaronder ondernemers, culturele instellingen en sportverenigingen.

Diverse kritische succesfactoren hebben te maken met schaalgrootte. Het is de ambitie om in de toekomst met zoveel mogelijk steden en dorpen samen te werken in de provincie Gelderland. Samenwerking binnen het Rijk van Nijmegen levert wellicht meer gebruikers op, maar niet veel meer participanten. Samenwerking met een andere grote stad doet dat wel. Er is op bestuurlijk niveau een aantal gesprekken gevoerd in de provincie. Met zowel Arnhem als Apeldoorn is over samenwerking met betrekking tot de &Pas gesproken. Voorlopige conclusie is dat beide steden hiervoor wellicht in de toekomst open staan, maar dat het voor hen geen prioriteit heeft op dit moment. Als Nijmegen een succesvolle start maakt, kunnen zij altijd nog in een later stadium aanhaken. Mocht de provincie participeren en meefinancieren, dan verhoogt dit aantrekkelijkheid voor beide steden om mee te doen.
Om de &Pas op de lange termijn ook aantrekkelijk te maken voor toeristen wordt samengewerkt met het regionaal bureau voor toerisme Arnhem Nijmegen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): 1. Peiling stadspas. Hoe denken inwoners over de stadspas?
2. Peiling stadspas. Hoe denken ondernemers in de horeca en detailhandel over de stadspas?

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

15. **Raadsvoorstel Vaststellen scenario's voor de &pas (Nijmegen-Pas) (83/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 26 mei 2015

1. Bij de invoering van de &Pas het scenario 2, met groeipotentie naar scenario 3, te volgen.

Het voorstel wordt geagendeerd als debatstuk op 24 juni.

Peiling stadspas

Hoe denken inwoners over de stadspas?

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

Peiling stadspas

Hoe denken inwoners over de stadspas?

Datum: februari 2015

Colofon
Gemeente Nijmegen
Onderzoek en Statistiek
contactpersoon: Marieke Selten
tel.: (024) 329 38 88
e-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

Verkrijgbaar
via www.nijmegen.nl
(onderdeel gemeente > onderzoek en cijfers)

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

Inhoudsopgave

1 Inleiding **3**

2 Resultaten **4**

2.1 Welke aanbieders vinden inwoners interessant? **4**
2.2 Welke uitwerkingen vinden inwoners interessant? **6**
2.3 Spreekt de stadspas inwoners aan? **7**
2.4 Suggesties van inwoners **9**

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

1 Inleiding

Binnen de Gemeente Nijmegen wordt – naar aanleiding van afspraken in het college akkoord - nagedacht over de ontwikkeling van een stadspas. Doel van deze pas is deelname aan activiteiten in de stad aantrekkelijker maken, door korting te bieden bij bijvoorbeeld winkels en musea. Ook zal de pas gemeentelijke regelingen bevatten waarvan bepaalde doelgroepen gebruik kunnen maken. De stadspas is bedoeld voor alle Nijmegenaren en richt zich in het bijzonder op groepen voor wie het ondernemen van activiteiten moeilijker is; bijvoorbeeld mensen met een laag inkomen en ouderen. Het staat nog niet vast waarop de stadspas korting gaat bieden en of de pas voor (alle) Nijmegenaren gratis wordt verstrekt.

Om zicht te krijgen op hoe inwoners denken over de (uitwerking van) de stadspas, is een enquête uitgezet onder het digitale stadspanel. In deze enquête kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

- Wat voor mogelijkheden moet de stadspas bieden? Er zijn vragen gesteld over het soort activiteiten waarop de stadspas korting moet geven. Daarnaast is gevraagd naar verschillende manieren om de pas uit te werken, bijvoorbeeld als het gaat om typen korting.
- Spreekt het idee van de stadspas mensen aan?
- Waarom spreekt het idee van de stadspas wel of niet aan?

Het digitale stadspanel vormt een goede afspiegeling van de Nijmeegse bevolking, zij het met een sterkere mate van betrokkenheid en met een gemiddeld wat hogere opleiding. Het panel heeft 3700 leden en de respons was 33%. Dit is vergelijkbaar met de respons bij andere peilingen onder het stadspanel, waarbij we 1 herinnering versturen[1].

In de enquête is gevraagd of men tot een van de groepen behoort die (mogelijk) bijzondere aandacht van de stadspas krijgen; 65-plussers, lage inkomens, studenten, WMO-gerechtigden. Zo kon worden gekeken of zij anders over de stadspas denken dan mensen die niet tot deze groepen behoren. De verdeling over de groepen is als volgt:

- 27% is 65+
- 26% rekent zichzelf tot de lage inkomens
- 9% is student
- 10% behoort tot de WMO gerechtigden

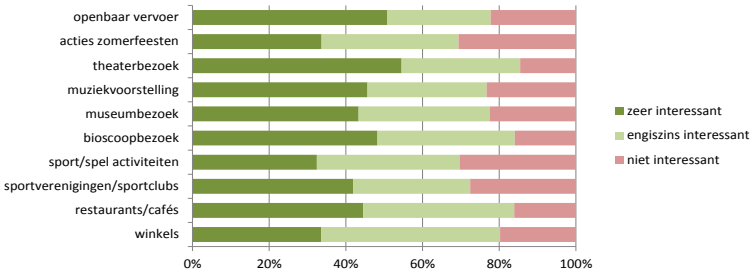
Er zit overlap tussen deze groepen, bijvoorbeeld 65-plussers die zichzelf tot de lage inkomens rekenen. In totaal rekent 41% van de respondenten zich tot een of meerdere doelgroepen.

[1] Bij peilingen waarbij twee herinneringen worden verstuurd ligt de respons richting 40%.

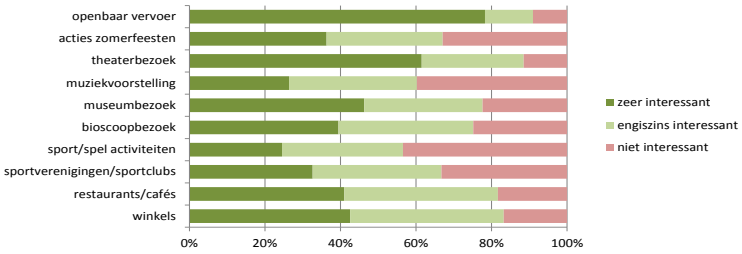
2 Resultaten

2.1 Welke aanbieders vinden inwoners interessant?

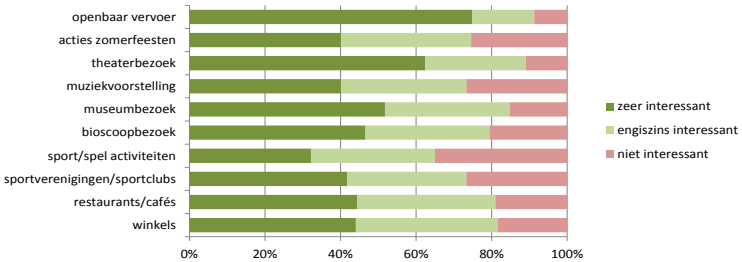
Het panel is allereerst gevraagd naar hun interesse voor verschillende aanbieders waarop een stadspas korting kan bieden. Onderstaande figuren laten de interesse zien voor de verschillende groepen die zijn onderscheiden.

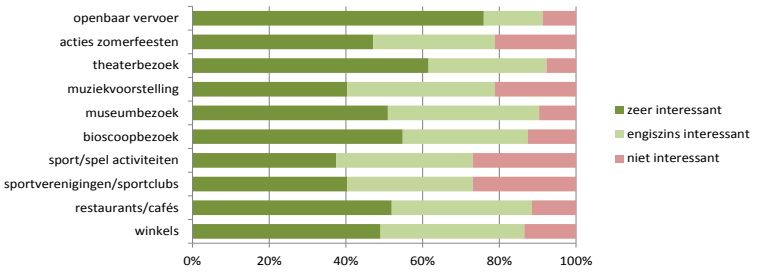
Figuur 1 Niet doelgroep

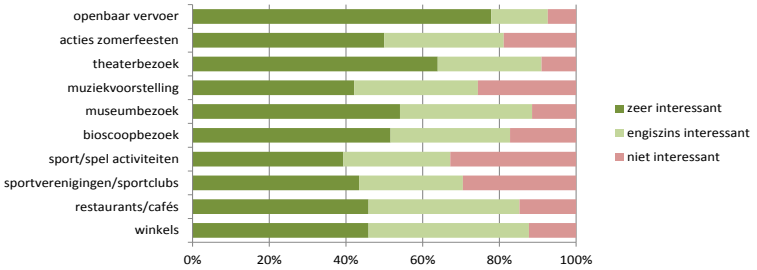
Figuur 2 65-plussers

Figuur 3 Lage inkomens

Figuur 4 Studenten

Figuur 5 WMO-gerechtigden

Bij Nijmegenaren die tot geen van de doelgroepen behoren is de interesse in theaterbezoek het grootst. Daarna bestaat de meeste interesse voor bioscoopbezoek. De verschillen zijn niet groot; voor 7 van de 10 mogelijke aanbieders heeft tussen de 42 en 53% zeer veel interesse.

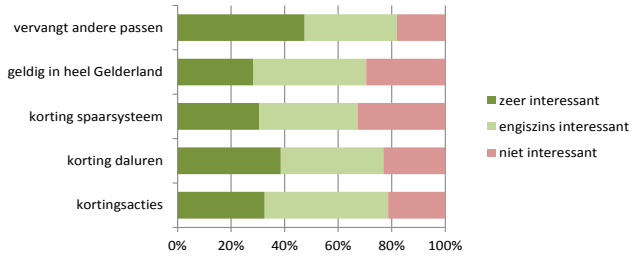
De interesse is het kleinst voor kortingsacties voor de zomerfeesten en sport-en-spel activiteiten; in beide is 30% niet geïnteresseerd.

Wanneer wordt gekeken naar de figuren van de doelgroepen valt een aantal zaken op. Alle doelgroepen – 65-plussers, lage inkomens, studenten en WMO-gerechtigden – zijn het meest geïnteresseerd in korting op het openbaar vervoer. De doelgroepen hebben dan ook een grotere interesse in korting op het openbaar vervoer dan de niet-doelgroep. Voor alle doelgroepen geldt dat na korting in het openbaar vervoer de meeste interesse bestaat voor korting op theaterbezoek. Verder valt voor de lage inkomens en WMO-gerechtigden op dat het met voordeel bezoeken van een museum goed scoort.

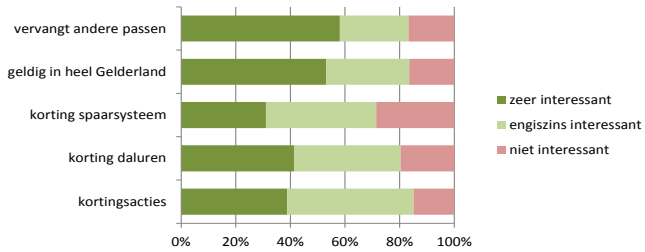
Alle doelgroepen hebben – net als de respondenten die tot geen enkele doelgroep behoren – het minst interesse in korting op sport-en-spel activiteiten. Dit geldt het sterkst voor 65-plussers; ruim 40% heeft hierin geen interesse. Daarnaast is bij senioren de interesse beperkt voor het met korting bezoeken van een muziekvoorstelling; 40% is hierin niet geïnteresseerd.

2.2 Welke uitwerkingen vinden inwoners interessant?

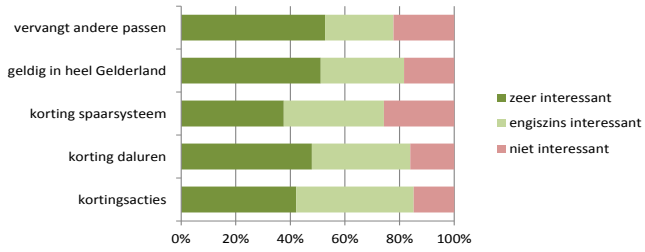
Vervolgens is gevraagd hoe de respondenten dachten over verschillende manieren om de pas uit te werken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om verschillende typen korting. Onderstaande figuren laten zien hoe hier door de verschillende groepen op is geantwoord.

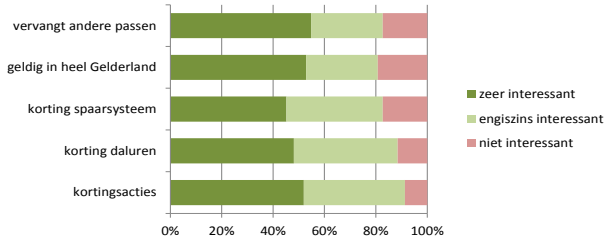
Figuur 6 Niet doelgroep

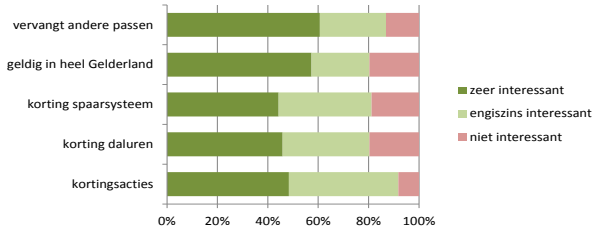
Figuur 7 65-plussers

Figuur 8 Lage inkomens

Figuur 9 Studenten

Figuur 10 WMO-gerechtigden

Binnen de niet-doelgroep spreekt 'vervangt alle passen' het meest aan als manier om de pas uit te werken.

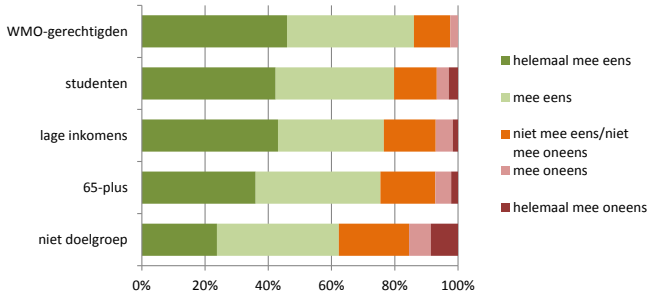
De Nijmegenaren die tot de doelgroepen behoren, vinden de vijf voorgelegde manieren om de pas uit te werken vaker 'zeer interessant' dan degenen die daar niet toe behoren. Daarbij springen 'vervangt andere passen' (zoals de afvalpas of bibliotheekkaart) en 'geldig in Gelderland' er het meest uit. Voor de vier doelgroepen geldt dat ruim de helft tot 60% dit zeer interessante manieren vindt om de passen uit te werken. De overige manieren vindt men minder vaak 'zeer interessant'.

Voor alle groepen valt op dat men wat minder is geïnteresseerd in korting in de vorm van een spaarsysteem dan in korting in daluren en kortingsacties. Dit geldt ook voor studenten en WMO-gerechtigden, hoewel zij meer dan de andere groepen zijn geïnteresseerd in het sparen voor korting.

2.3 Spreekt de stadspas inwoners aan?

Na de vragen over de interesse in verschillende aanbieders en uitwerkingen is de panelleden gevraagd of het idee van een stadspas hen aanspreekt. In figuur 11 is per groep te zien hoe hierop is geantwoord: 60% van de respondenten die niet tot een van de doelgroepen behoort, is positief over de stadspas; 16% geeft aan dat het idee van een stadspas niet aanspreekt en ruim een vijfde heeft geen uitgesproken mening.

Respondenten die tot een van de vier doelgroepen behoren zijn positiever over de stadspas. Dit valt het sterkst op bij WMO-gerechtigden: 86% geeft aan dat het idee van een stadspas aanspreekt. Er is weinig negatief geantwoord, namelijk door 2%. 11% heeft geen uitgesproken mening

Figuur 11 Antwoorden op de stelling: Het idee van een stadspas spreekt mij aan

De respondenten konden een toelichting geven bij hun antwoord. Voorstanders is gevraagd wat hen het meest aanspreekt aan de stadspas.
Het meest gehoorde voordeel is het ontvangen van korting, en daaraan gerelateerd de opmerking dat een stadspas motiveert om activiteiten te ondernemen. Wanneer hierbij concrete activiteiten worden genoemd ligt de nadruk op culturele en sportieve activiteiten en het openbaar vervoer. Het gaat dan om het ondernemen van activiteiten door de respondent zelf, maar ook vaak om andere groepen voor wie de respondent dit belangrijk acht (bijvoorbeeld kinderen).

Ook spreekt het idee van één pas voor meerdere doeleinden veel voorstanders aan.
Een andere veelgehoorde toelichting is dat er groepen in de stad zijn die de kortingen goed kunnen gebruiken. Verder zien veel respondenten in de stadspas een voordeel voor de (lokale) ondernemers. Tot slot noemen veel voorstanders het creëren van binding met de stad als positief aan de stadspas. Hieronder enkele toelichtingen ter illustratie:

> *"Voor mij is het interessant omdat ik dan meer activiteiten onderneem die normaal te duur zijn. Het haalt je misschien uit een isolement."*
>
> *"Stimulering stadsgevoel en Nijmeegse identiteit."*
>
> *"Stimuleren van activiteiten die ten goede komen aan de (lokale) middenstand."*

Respondenten die de stadspas geen goed idee vinden geven hierbij verschillende toelichtingen. Velen vinden het idee van nog een pasje bezwaarlijk. Aangezien veel voorstanders werden aangesproken door het idee van één pas voor meerdere doeleinden, lijken voor- en tegenstanders het met elkaar eens te zijn dat er niet meer pasjes moeten komen. Een ander veelgehoord bezwaar is de kosten en moeite rond de organisatie van de stadspas. Ook vinden veel tegenstanders het

organiseren van korting door middel van de stadspas geen taak van de overheid. Hieronder weer enkele toelichtingen ter illustratie:

"Weer een extra pas, bovenop alle ander passen."

"De Gemeente dient zich aan haar kerntaken te houden en zal daar genoeg mankracht voor nodig hebben (onderhoud openbare ruimten, enz.)."

2.4 Suggesties van inwoners

Aan het eind van de enquête kregen de respondenten de mogelijkheid om nog een opmerking te maken of een suggestie te doen. Veel respondenten merkten hier op dat de stadspas voor alle groepen dezelfde voordelen moet bieden. Andere respondenten waren er niet op tegen dat de stadspas zich op bepaalde groepen zou richten, maar hadden wel een idee over welke groepen dit wel (of niet) zouden moeten zijn. Zo werd gezegd dat er geen onderscheid naar leeftijd, maar naar inkomen moet worden gemaakt. Een enkele keer werden mantelzorgers genoemd als aandachtsgroep voor de stadspas. Verder kwamen veel punten aan bod die in paragraaf 2.3 zijn beschreven. Zo werd nog eens benadrukt dat de invoering van de stadspas niet tot meer pasjes moet leiden; respondenten stelden voor om de stadspas andere passen te laten vervangen of om de stadspas aan bestaande passen te koppelen.

Er werden ook ideeën geopperd voor de stadspas. Zo werd het gebruik van de stadspas als parkeerkaart genoemd, of de mogelijkheid om met korting te parkeren. Ook werden aanvullingen gedaan op de activiteiten waarop de stadspas korting moet bieden, waaronder sportwedstrijden, de speeltuin, cursussen, hobbyclubs, de Gelderlander en de sauna. Tot slot noemden sommigen het aanbieden van acties per doelgroep of de mogelijkheid om als pashouder zelf een 'kortingspakket' samen te stellen. Enkele suggesties ter illustratie:

"Als extra groep: mantelzorgers. Dat zou een welkom gebaar zijn!"

"Als het kan ook mogelijk maken om het parkeren mee te betalen".

"Wellicht een paar gratis Gelderlanders, dus een miniproefabonnement."

"Specifieke aanbiedingen voor specifieke groepen."

Peiling stadspas

Hoe denken ondernemers in de horeca en detailhandel over de stadspas?

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

Peiling stadspas

Hoe denken ondernemers in de horeca en detailhandel over de stadspas?

Datum: mei 2015

Colofon
Gemeente Nijmegen
Onderzoek en Statistiek
contactpersoon: Bram Verhoef
tel.: (024) 329 2726
e-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

Verkrijgbaar
via www.nijmegen.nl
(onderdeel gemeente > onderzoek en cijfers)

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

2 Resultaten 4

2.1 Wat vinden de ondernemers belangrijk? 4
2.2 Wat is belangrijk wat betreft de breedte van de pas? 4
2.3 Wat maakt de pas aantrekkelijker voor ondernemers? 5
2.4 Wat verwachten de detaillisten en horeca-ondernemers van de kaart? 6
2.5 Beslissen over deelname 6
2.6 Suggesties van ondernemers 7

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

1 Inleiding

Binnen de Gemeente Nijmegen wordt – naar aanleiding van afspraken in het college akkoord - nagedacht over de ontwikkeling van een stadspas. Doel van deze pas is deelname aan activiteiten in de stad aantrekkelijker maken, door korting te bieden bij bijvoorbeeld winkels en musea. Ook zal de pas gemeentelijke regelingen bevatten waarvan bepaalde doelgroepen gebruik kunnen maken. De stadspas is bedoeld voor alle Nijmegenaren en richt zich in het bijzonder op groepen voor wie het ondernemen van activiteiten moeilijker is; bijvoorbeeld mensen met een laag inkomen en ouderen. Het staat nog niet vast waarop de stadspas korting gaat bieden en of de pas voor (alle) Nijmegenaren gratis wordt verstrekt.

Om zicht te krijgen op hoe inwoners denken over de (uitwerking van) de stadspas, is een enquête uitgezet onder het digitale stadspanel. In deze enquête kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

- Wat voor mogelijkheden moet de stadspas bieden? Er zijn vragen gesteld over het soort activiteiten waarop de stadspas korting moet geven. Daarnaast is gevraagd naar verschillende manieren om de pas uit te werken, bijvoorbeeld als het gaat om typen korting.
- Spreekt het idee van de stadspas mensen aan?
- Waarom spreekt het idee van de stadspas wel of niet aan?

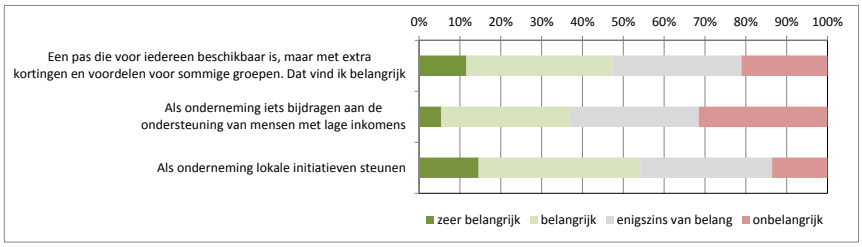
De deelnemers aan het digitale stadspanel hebben aangegeven voor welke gebruiksmogelijkheden ze voordeel via een eventuele stadspas interessant vonden. Daaronder bevonden zich bestedingsmogelijkheden waarvoor weinig aanbieders zijn (bijvoorbeeld OV, theater/schouwburg) en waar de bereidheid mee te doen aan de aanbodzijde één op één kan worden gevraagd.
Andere opties die de deelnemers aan het stadspanel aangaven zoals voordeel in winkels en voordeel in restaurants/cafés, omvatten potentieel veel meer aanbieders. Vandaar dat gekozen is deze groepen ondernemers met een enquête te benaderen om te peilen of die bedrijven mee wilden doen aan de stadspas en met welke voorkeuren, voorwaarden, etc.

In totaal gaat het in Nijmegen om 1662 vestigingen in detailhandel en horeca. Daaruit is een willekeurige steekproef van 400 vestigingen getrokken die met een online enquête zijn benaderd. Van de 400 getrokken bedrijven hebben er 104 meegedaan (26%) en 93 ondernemers hebben de lijst ook afgemaakt (bijna 90% van degenen die begonnen zijn en 23% van het totaal aantal benaderde respondenten).

Deze respons is iets lager dan bij de recent uitgevoerde monitor vestigingsklimaat. Daar werd een respons van 30% gehaald na 2 rappels. In dit geval dus 26% na 1 rappel.
Het niet meedoen is wel van belang juist omdat het hier een interessepeiling betreft. Naast degenen die zich uitspreken binnen de enquête zelf over hun animo, is het aannemelijk dat ook niet meedoen iets zegt over de interesse in de stadspas.

2 Resultaten

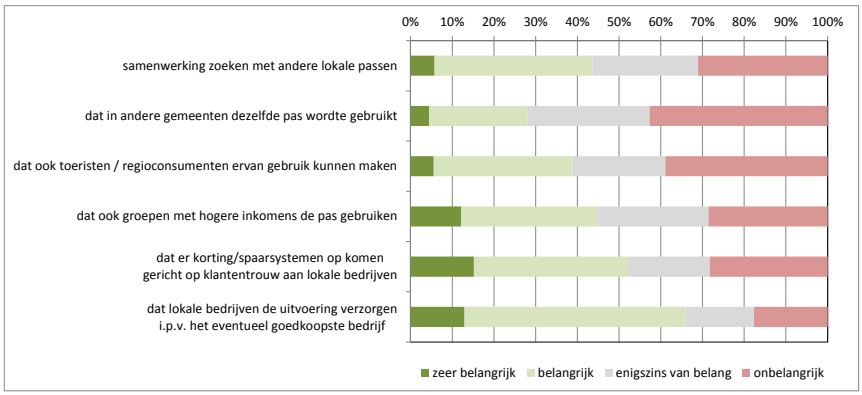
2.1 Wat vinden de ondernemers belangrijk?

Figuur 1 Achterliggende waarden[1]

De eerste vragen van de peiling gaan in op de meer achterliggende waarden van de ondernemers in detailhandel en horeca. Dan blijkt dat 47% het stadspasinitiatief belangrijk of zeer belangrijk vindt. De animo om als ondernemer lokale intitiatieven te ondersteunen ligt met 54% "belangrijk" of "zeer belangrijk" daar wat boven, terwijl 37% het als ondernemer belangrijk of zeer belangrijk vindt ook bij te dragen aan het ondersteunen van mensen met een laag inkomen.

2.2 Wat is belangrijk wat betreft de breedte van de pas?

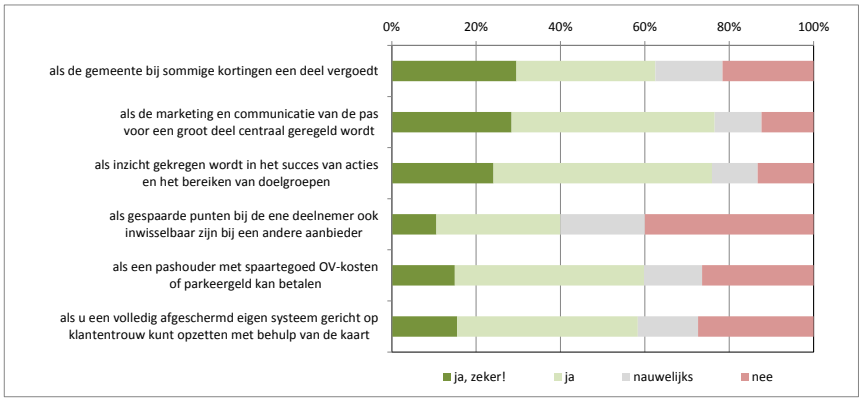
Figuur 2 Gewenste "breedte" van de pas

Gevraagd naar de gewenste breedte van de pas, wordt het het minst belangrijk gevonden dat ook in andere gemeenten dezelfde pas wordt gebruikt en dat toeristen/regioconsumenten er gebruik

[1] Alle figuren zijn exclusief weet niet/ geen mening

van kunnen maken. Veel belangijker is het zoeken van samenwerking met andere lokale passen, zorgen dat er kortingen en spaarsystemen op komen gericht op klantentrouw aan lokale bedrijven en dat ook hogere inkomens de pas gebruiken. Dat lokale bedrijven de eventuele uitvoering verzorgen i.p.v. het eventuele goedkoopste bedrijf, is voor niet veel bedrijven een heel zwaar punt, maar voor een heel grote groep wel belangijk of enigszins van belang gevonden. Samenvattend is de lokale inbedding van de pas dus van belang.

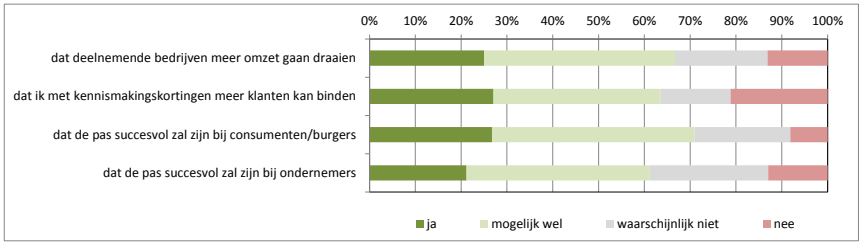
2.3 Wat maakt de pas aantrekkelijker voor ondernemers?

Figuur 3 Afspraken die de kaart aantrekkelijker maken

Van de aangegeven opties, wordt het kunnen inwisselen van tegoed bij verschillende deelnemers als het minst doorslaggevend beschouwd. Veel belangrijker is het “ontzorgen”van de deelnemende bedrijven door de marketing en communicatie centraal te regelen en inzicht te geven in het succes van acties en het bereiken van doelgroepen.
Dat de gemeente bij sommige acties een deel vergoedt, dat parkeer of OV-kosten kunnen betaald met gespaard tegoed wordt ontmoet wat minder bijval, maar maakt voor velen de kaart ook wel interesanter. Het op de kaart kunnen zetten van een eigen afgeschermd spaarsysteem is weer iets minder aansprekend evenals het kunnen inzetten voor het betalen van OV of parkeerkosten.

2.4 Wat verwachten de detaillisten en horeca-ondernemers van de kaart?

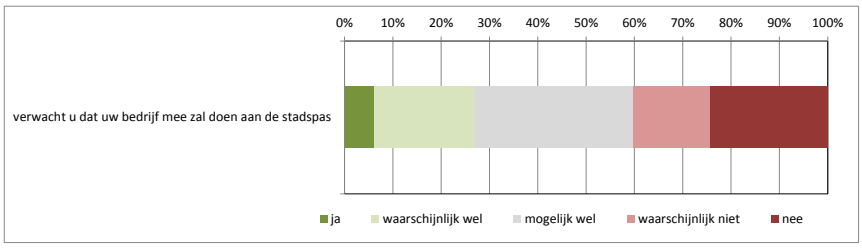

Figuur 4 Wat verwacht u van de voorgenomen kaart?

De verwachtingen bij de ondernemers van de voorgenomen kaart zijn niet negatief. Rond een kwart verwacht positieve uitkomsten voor omzet en klantenbinding en het succes van de kaart bij consumenten en ondernemers. Nog eens rond de 40% ziet "mogelijk wel" positieve resulaten. Ongeveer éénderde is negatief over de perspectieven van de kaart, waarbij de verwachtingen voor het succes bij ondernemers met opgeteld 39% "waarschijnlijk niet" of "niet succesvol" gereserveerder zijn dan voor het succes bij consumenten (29%).

2.5 Beslissen over deelname

Acht van de tien aangeschreven vestigingen kunnen lokaal beslissen over al dan niet deelnemen aan de kaart. Tegelijkertijd geldt ook voor 35% van de resondentengroep dat de vestiging al een systeem kent gericht op klantentrouw, promotie of sparen. Van die groep geldt overigens voor het meerdendeel dat daarnaast of in plaats daarvan, deelname aan dit lokale initiatief in principe mogelijk is. Opgeteld is voor ca. driekwart van de vestigingen (een uitspraak over) deelname in principe mogelijk.

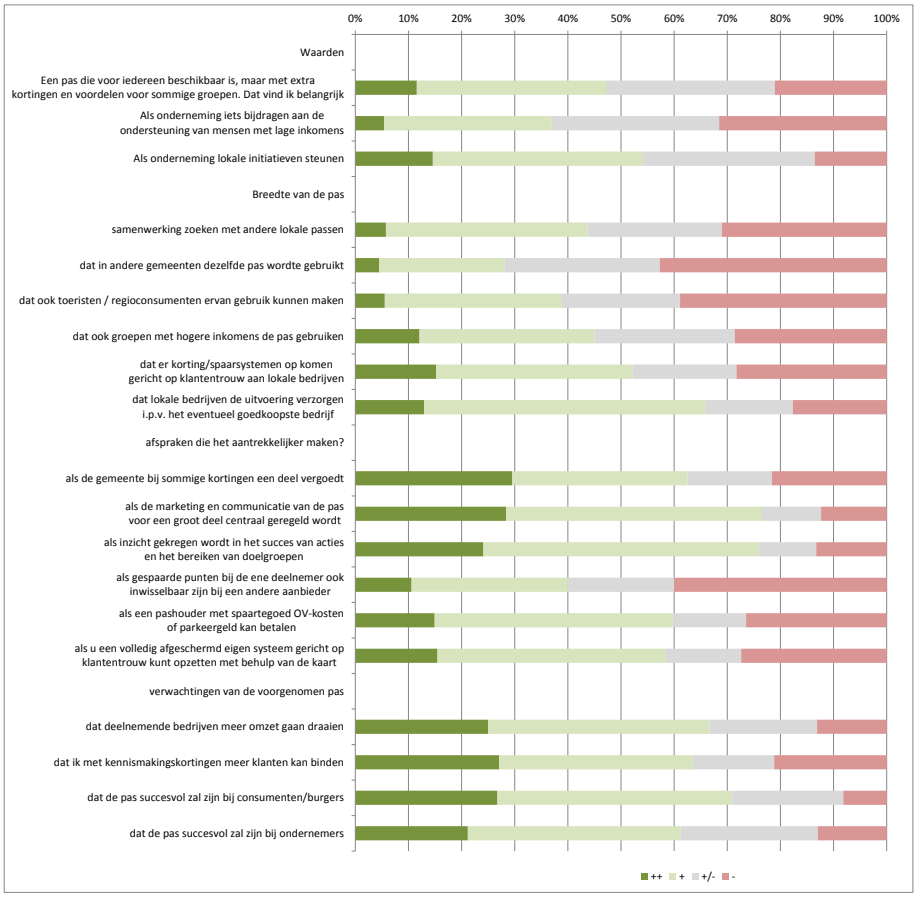
Figuur 5 Verwacht u dat uw bedrijf mee zal doen aan de stadspas?

Uiteindelijk verwachten een 27% van de vestigingen in de horeca en detailhandel zeker (6%) of waarschijnlijk wel (21%) mee te doen met de kaart. Nog eens éénderde doet mogelijk mee. Voor 4 op de tien ondernemers geldt dat men zeker of waarschijnlijk niet mee zal doen (zeker niet: 24%; waarschijnlijk niet: 16%).

2.6 Suggesties van ondernemers

Aan het einde van de enquête konden suggesties en opmerkingen worden gegeven. Dat levert een zeer gemengd beeld op. Er zijn ongeveer evenveel positieve, negatieve als min of meer neutrale suggesties en oordelen voor/over de pas.
Ook zijn er waarschuwingen met verwijzingen naar eerdere pas-ervaringen in Nijmegen, het teveel aan pasjes in de portemonnee. Enkele respondenten vragen of de gemeente deze rol wel heeft, of suggereren andere beleidsinspanningen, bijvoorbeeld of het niet beter is het centrum en het parkeren aantrekkelijker te maken.
Ten slotte wordt in positieve zin gesuggereerd ondernemers te betrekken bij de ontwikkeling van de pas en de opzet eerst goed uit te werken voor de invoering.

> *"Samenwerking tussen ondernemers stimuleren en helderheid over de voordelen van de pas en het gebruik ervan aan de ondernemers overbrengen. Geen hype maar een goed doordacht concept aanbieden zodat klant en ondernemer elkaar beter kunnen vinden in vraag en aanbod"*

Figuur 6 Overzicht van de uitkomsten

8 - Resultaten

Voorstel - Keuze groeiscenario Nijmegen-Pas (&-Pas)

Communicatie en Representatie

GEMEENTE Nijmegen

P E R S B E R I C H T

Datum	Nummer persbericht
2015	150526L

Nijmegen gaat voor &Pas

Het college van burgemeester en wethouders stelt de gemeenteraad voor om bij de invoering van de 'stadspas' te kiezen voor een stadsbrede pas met de naam &Pas, waarop naast diverse gemeentelijke (OV-)regelingen ook aanbiedingen van ondernemers, verenigingen en organisaties kunnen worden aangeboden.

In het coalitieakkoord is afgesproken onderzoek te doen naar één integrale regeling voor minima voor cultuur, mobiliteit/vervoer, sport en een dagje uit. Nijmegen wil graag een stadsbrede pas die voor alle inwoners aantrekkelijk is, maar waarop 'onzichtbaar' extra regelingen en aanbiedingen voor bepaalde doelgroepen kunnen worden aangeboden. Dit voorkomt stigmatisering en het maakt participeren in de pas aantrekkelijker voor ondernemers. De pas zal in dit scenario worden voorzien van een OV-chip, een pasfoto en een barcode. Op termijn kan de pas aantrekkelijk worden gemaakt voor toeristen en kunnen andere gemeenten zich aansluiten.
Als de gemeenteraad instemt met het voorgestelde scenario, zal de &Pas verder worden uitgewerkt. Naar verwachting kan de pas in 2016 worden ingevoerd.

Ondernemers en inwoners positief
Ondernemers en Nijmegenaren zijn positief over de &Pas, zo bleek uit twee enquêtes die in de stad werden gehouden. Meer dan de helft van de inwoners geeft aan veel interesse te hebben in aanbiedingen van verschillende instellingen en ondernemers. Vooral aanbiedingen op het gebied van openbaar vervoer en theaterbezoek scoren daarbij hoog.
Uit de ondernemerspeiling blijkt dat 45% van de ondernemers een &Pas (zeer) belangrijk vindt. Het animo om lokale initiatieven te ondersteunen ligt daar iets boven met 55% die het (zeer) belangrijk vindt. 35% van de ondernemers vindt het belangrijk om bij te dragen aan het ondersteunen van mensen met een laag inkomen.

Noot voor de pers (niet voor publicatie):
Voor meer informatie kunt u terecht bij de woordvoerder van wethouder Tankir, Mariska Schok: tel. 06-55227499 of e-mail: m9.schok@nijmegen.nl.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Toelichting op de behandeling van

Thema Werk met:
RVS Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)
Brief MGR 'Eerste kwartaalrapportage MGR 2015'
Raadsbrief 'Integratie Werkbedrijf en Breed'
RVS Vaststellen scenario's voor de &Pas

Van:	College van B&W 19 en 26 mei 2015
Doel:	Besluitvorming en opinievorming
Toelichting:	**Verloop kamerbespreking** Tijdens de kamerronde van 10 juni is er twee uur geprogrammeerd ten behoeve van de bespreking van een tweetal raadsvoorstellen en een tweetal brieven rondom het thema Werk. In overleg met de agendacommissie en de kartrekkers van het thema werk is ervoor gekozen deze onderwerpen in eenzelfde kamer te bespreken, het betreft de bespreking van de volgende voorstellen en brieven onderstaande volgorde: 1. RVS Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed) 2. Brief MGR 'Eerste kwartaalrapportage MGR 2015' 3. Raadsbrief 'Integratie Werkbedrijf en Breed' 4. RVS Vaststellen scenario's voor de &Pas De eerste twee onderwerpen van de bespreking raken ook het thema regionalisering, zodra gestart wordt met de onderwerpen betreffende 'werk & armoede' kunnen overige woordvoerders eventueel de kamer verlaten, dit geldt ook voor de portefeuillehouder. **1. RVS Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)** Het college verzoekt de raad met dit voorstel om de wijzigingen van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen (MGR) per 1 januari 2016 vast te stellen, en de wijzigingen van de Gemeenschappelijke Regeling 'Werkvoorzieningsschap Nijmegen en Omgeving' (Breed) – waarin de taken en bevoegdheden die aan de MGR worden toegevoegd bij Breed worden weggehaald - tevens per 1 januari 2016 vast te stellen De wijzigingen betreffen de toevoeging van de ICT-module, het creëren van de mogelijkheid om op een later moment ook modules buiten het sociale domein toe te kunnen voegen, een aantal technische wijzigingen i.v.m. de begrotingssystematiek, de regievoering op arbeidsmatige dagbesteding en de gemeentelijke herindeling. Conform de planning die het bestuur van de MGR met de agendacommissie MGR heeft afgesproken is het wenselijk om vóór 1 oktober 2015 een besluit te hebben genomen over dit raadsvoorstel. **2. Brief MGR 'Eerste kwartaalrapportage MGR 2015'** Het Algemeen Bestuur van de MGR informeert de raad middels deze brief, conform afspraak, over de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen binnen de MGR in het eerste kwartaal van 2015. **3. Raadsbrief 'Integratie Werkbedrijf en Breed'** Het college informeert de raad middels deze brief nader over de werkwijze en de financiële vooruitzichten van het (integrale) werkbedrijf zoals toegezegd in eerder genoemd raadsvoorstel "RVS Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)". Het college gaat nader in op de onderdelen "Naar één werkbedrijf in het Rijk van Nijmegen", "Keuzes integratie Breed en Werkbedrijf", "Financiële positie van het werkbedrijf" en het "Proces besluitvorming integratie Breed en werkbedrijf". **4. RVS Vaststellen scenario de &-Pas** Middels dit voorstel stelt het college de raad de raad voor om bij de invoering van de &-Pas een nader in het voorstel beschreven scenario te volgen.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

	In het coalitieakkoord is afgesproken onderzoek te doen naar één integrale regeling om de deelname aan activiteiten te vergroten. Nijmegen heeft de ambitie uitgesproken een stads brede pas te willen die voor alle inwoners aantrekkelijk is, maar waarop 'onzichtbaar' extra regelingen en aanbieding voor bepaalde doelgroepen worden aangeboden. Dit voorkomt volgens het college stigmatisering en bevordert de samenwerkingsmogelijkheden met ondernemers. Gezien de afbreukrisico's die gepaard gaan met het aanbieden van teveel faciliteiten op één pas, zijn diverse groeiscenario's uitgewerkt. Dit stelt het college de komende jaren in staat op gestage wijze de mogelijkheden van pas verder uit te breiden. Het streven is om de &-Pas per 2016 in te voeren.		
Naam steller: **E-mail steller:**	1. Martine van Minnen m.van.minnen@nijmegen.nl 2. Werner van der Linden w.van.der.linden@wbrn.nl 3. Lucile Braam l.braam@nijmegen.nl 4. Jona Overmars j.overmars@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	1. 06 28784743 2. 024 329 3198 3. 024 329 9522 4. 024 329 9023
Bijlagen	**1. RVS Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)** 1. RVS Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed) 2. Wijzigingsbesluit MGR 3. Wijzigingsbesluit GR Breed 4. Gewijzigde regeling MGR met wijzigingen wijzigingsbesluit 5. Gewijzigde regeling Breed met wijzigingen wijzigingsbesluit **2. Brief MGR 'Eerste kwartaalrapportage MGR 2015'** 1. Brief van AB-MGR inzake "Eerste kwartaalrapportage MGR 2015" d.d. 30 april 2015 **3. Raadsbrief 'Integratie Werkbedrijf en Breed'** 1. Brief van het college van B&W inzake 'Integratie Werkbedrijf en Breed' d.d. 26 mei 2015 **4. RVS Vaststellen scenario's voor de &-Pas** 1. RVS Keuze groeiscenario's &-Pas d.d. 26 mei 2015 2. Peiling stadspas inwoners 3. Peiling stadspas ondernemers in horeca en detailhandel Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015		

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 68/2015

Onderwerp
Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)

Programma
Economie & Werk

Portefeuillehouder
H. Bruls, T. Tankir

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
12 mei 2015

Samenvatting
De gemeenten in de regio Rijk van Nijmegen werken op vele domeinen intensief samen. Om voor een aantal taken een regionaal platform voor samenwerking op te zetten, is in 2014 de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) vastgesteld. Middels dit voorstel wijzigen we een aantal bepalingen in de MGR en in de gemeenschappelijke regeling van SW-bedrijf Breed. Deze wijzigingen houden verband met de integratie van Breed in de MGR, toevoeging van de ICT-module, het creëren van de mogelijkheid om in de toekomst eventueel ook modules buiten het sociaal domein in te voegen en aanpassing van enkele artikelen die door wijziging in begrotingssystematiek, regievoering arbeidsmatige dagbesteding en gemeentelijke herindeling noodzakelijk zijn.

Voorstel om te besluiten

1. De wijzigingen van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) vast te stellen per 1 januari 2016. Het gaat daarbij om de volgende wijzigingen:
    a. De taken en bevoegdheden van de MGR worden aangevuld met taken en bevoegdheden op het gebied van de Wet sociale werkvoorziening.
    b. Het ICT-bedrijf wordt toegevoegd aan de MGR.
    c. We passen de considerans aan om, vooruitlopend op eventuele toekomstige besluitvorming over nieuwe modules, in elk geval vast de mogelijkheid te bieden om ook taken buiten het sociaal domein onder te brengen in de MGR.
    d. De regievoering over de arbeidsmatige dagbesteding wordt toegevoegd aan het Werkbedrijf binnen de MGR.
    e. De bevoegdheid om een verordening over de tegenprestatie vast te stellen, wordt verwijderd uit de MGR.
    f. De consequenties van de herindeling van Millingen aan de Rijn, Ubbergen en Groesbeek worden verwerkt in de MGR.
    g. De begrotingscyclus van de MGR wordt aangepast, in verband met de aanpassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
    h. De begrotingssystematiek van de MGR wordt aangepast, om te komen tot een modulaire opzet van de begroting.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Martine van Minnen, 0628784743, m.van.minnen@nijmegen.nl

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
1

i. Uit de regeling wordt verwijderd dat de secretaris van de MGR tevens de directeur is.
j. We beleggen de afhandeling van klachten van de MGR in tweede instantie bij de regionale Ombudsman, in plaats van bij de Nationale Ombudsman.

2. De wijzigingen van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Nijmegen en Omgeving (Breed), die verband houden met het besluit om de taken en bevoegdheden betreffende de Wet sociale werkvoorziening aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling toe te voegen, per 1 januari 2016 vast te stellen.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

De gemeenten in de regio Rijk van Nijmegen werken op vele domeinen intensief samen. Om voor een aantal taken een regionaal platform voor samenwerking op te zetten, is per 1 juli 2014 de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) opgericht.

Deze MGR is door uw raden met grote meerderheid of unaniem vastgesteld en in één gemeente (Wijchen) geamendeerd. Naar aanleiding van deze besluitvorming en een daarop volgend bestuurlijk overleg, hebben de colleges u een side-letter aangeboden, waarin aanvullende afspraken zijn opgenomen die behoren bij de regeling MGR. In deze side-letter is aangegeven dat over drie onderwerpen afspraken worden gemaakt: beleid, uittreding en stemverhouding.

Ten aanzien beleid, geldt dat in de side letter is toegelicht dat verwijzingen naar beleid in de tekst van de MGR zien op uitvoeringsbeleid. Over activiteiten die de MGR uitvoert op basis van de som der delen (dienstverleningsovereenkomsten) of over bijvoorbeeld personeelsbeleid. De MGR beslist bijvoorbeeld niet zelf welke doelgroepen ze wel of niet van dienstverlening voorziet. In het koersdocument In een goede relatie geef je elkaar de ruimte wordt dit het duidelijkst verwoord door te stellen dat de gemeenteraden gaan over de “wat-vraag” (wat gaat de MGR doen) en dat de MGR zelf gaat over de “hoe-vraag” (hoe gaan we dat doen).

Over de uittredingsregeling is afgesproken dat deze wordt vastgesteld door het AB en dat vooraf overleg plaatsvindt met de agendacommissie. Op 13 april jongstleden bent u door het DB van de MGR geïnformeerd dat dit overleg heeft plaatsgevonden en dat op 17 juni door het AB een besluit wordt genomen over de uittredingsregeling. U bent hiermee in de gelegenheid gesteld uw vertegenwoordiger in het AB een zienswijze mee te geven voor deze vergadering.

Met betrekking tot de stemverhouding geldt dat bij de vaststelling van de MGR in 2014 in een aantal gemeenteraden inhoudelijk gedebatteerd is over dit artikel. De kern van deze discussie is dat er praktisch gezien een vetorecht wordt gecreëerd voor Nijmegen. Hoewel juridisch gezien een besluit om iets niet te besluiten ook een besluit is waarvoor een gekwalificeerde meerderheid nodig is, snappen we het beeld dat dit artikel oproept. In de side-letter is opgenomen dat de voorgestelde stemverhouding gehandhaafd zou blijven, gegeven het grote financiële belang dat Nijmegen heeft in het Werkbedrijf, tot een nieuwe module wordt toegevoegd aan de MGR. Nu de ICT-module wordt toegevoegd is dit moment aangebroken. In dit voorstel is de stemverhouding niet aangepast, anders dan door de herindeling van de MUG-gemeenten. In het AB van de MGR is hierover afgesproken dat de stemverhouding nogmaals onderwerp wordt van gesprek tussen de verschillende gemeenten.

Inmiddels functioneert de MGR als organisatie bestuurlijk en operationeel en is er een Agendacommissie vanuit de gemeenteraden ingesteld.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
3

Het proces van regionale samenwerking is dynamisch: er komen taken bij, die binnen de MGR uitgevoerd gaan worden. Daarnaast is er sprake van wetswijzigingen op diverse onderdelen, en heeft er per 1 januari 2015 een herindeling van drie gemeenten in onze regio plaatsgevonden. Dit alles maakt een wijziging van een aantal bepalingen in de MGR en in de gemeenschappelijke regeling van SW-bedrijf Breed noodzakelijk.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De volgende regelgeving is van toepassing:
- De Wet gemeenschappelijke regelingen
- De Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Nijmegen en Omgeving (Breed)
- De Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen (MGR)

Daarnaast wordt het Koersdocument “In een goede relatie geef je elkaar de ruimte” gehanteerd als kader voor de besluitvorming. Dit document is in november 2013 vastgesteld en kan gezien worden als een uitwerking van de uitgangspunten voor regionale samenwerking die de regio heeft vastgesteld.

Het overhevelen van bevoegdheden geven we vorm door de MGR en de GR Breed te wijzigen. Met dit besluit geven we daar invulling aan. De raad is bevoegd om over deze wijzigingen te besluiten.

Het voorstel om de GR Breed formeel op te heffen, wordt op een later moment aan de raad voorgelegd. Als de overheveling van SW-taken zorgvuldig heeft plaats gevonden, wordt de GR Breed formeel opgeheven. Ook dit zal een raadsbesluit zijn. Het AB van Breed zal daaraan voorafgaand een liquidatieplan opstellen. Daarbij zullen de raden in de gelegenheid worden gesteld om hun zienswijze te geven.

1.2 Relatie met programma

De regionalisering in de regio Rijk van Nijmegen sluit aan bij thema Stad in de Regio. Het Werkbedrijf en Breed zijn verbonden aan het programma Economie en Werk.

2 Doelstelling

Het doel van dit voorstel is het verwerken van een aantal aanpassingen van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR). Bij enkele beslispunten is dit een inhoudelijke versterking van de regionale samenwerking; daarnaast willen we enkele meer ‘technische’ wijzigingen in de MGR verwerken.

3 Argumenten

a) *De taken en bevoegdheden van de MGR worden aangevuld met taken en bevoegdheden op het gebied van de Wet sociale werkvoorziening.*
We willen in onze regio werken met één Werkbedrijf, waarin ook de regie gevoerd wordt over de sociale werkvoorziening. Middels dit voorstel voegen we daarom de bevoegdheden met betrekking tot de Wsw toe aan de MGR, en wijzigen overeenkomstig daaraan ook de regeling van Breed. Dit is de formele wijziging van de regelingen, die

ertoe leidt dat Breed en de MGR (module Werkbedrijf) integreren tot daadwerkelijk één Werkbedrijf.

Binnenkort ontvangt u van ons college een brief met een meer uitgebreide beschrijving van de integratie van het Werkbedrijf en Breed, de uitgangspunten voor de manier van werken van het (geïntegreerde) Werkbedrijf en de resultaten van de wensen- en bedenkingenprocedure.

b) *Het ICT-bedrijf wordt toegevoegd aan de MGR.*
Eind 2013/begin 2014 is door alle colleges en raden in de regio, met uitzondering van die van Wijchen, het bedrijfsplan ICT Rijk van Nijmegen vastgesteld. Daarin is opgenomen dat ICT als module wordt toegevoegd aan de MGR. Om dit per 1 januari 2016 te realiseren worden de artikelen 5 en 6 aangepast.

c) *We passen de considerans aan om, vooruitlopend op eventuele toekomstige besluitvorming over nieuwe modules, in elk geval vast de mogelijkheid te bieden om ook taken buiten het sociaal domein onder te brengen in de MGR.*
Op dit moment wordt gewerkt aan een notitie over de platformfunctie van de MGR, die in de tweede helft van dit jaar aan uw raden wordt voorgelegd. In deze notitie wordt ingegaan op de wijze waarop we de platformfunctie van de MGR willen vormgeven en op het eventueel toevoegen van nieuwe modules. In de considerans van de regeling is op dit moment een verwijzing naar het sociaal domein opgenomen. Deze verwijderen we zodat, als daar in de toekomst eventueel toe besloten wordt, ook taken die niet binnen het sociaal domein vallen onder de MGR gebracht kunnen worden. Dit leidt nog niet tot een wijziging in de praktijk: een eventuele toevoeging van een module waarbij raadsbevoegdheden worden overgedragen vergt altijd een raadsbesluit. Met deze wijziging zorgen we er enkel voor dat als we een module van buiten het sociaal domein willen toevoegen, niet meer de gehele regeling aangepast hoeft te worden maar enkel de artikelen 5 en 6.

d) *De regievoering over de arbeidsmatige dagbesteding wordt toegevoegd aan het Werkbedrijf binnen de MGR.*
Medio 2014 is besloten dat het Werkbedrijf de regie voert over de arbeidsmatige dagbesteding. De aanbesteding is inmiddels afgerond. Deze taak wordt nu formeel toegevoegd aan artikel 5 (lid d).

e) *De bevoegdheid om een verordening over de tegenprestatie vast te stellen, wordt verwijderd uit de MGR.*
We hechten aan de lokale beleidsvrijheid van gemeenten. Het is gebleken dat de zeven gemeenten in de regio erg verschillend denken over de tegenprestatie, waardoor het niet zinvol is het vaststellen van een verordening over de tegenprestatie bij de MGR te beleggen. Daarom halen we deze bevoegdheid uit de MGR, zodat het weer bij de raden komt te liggen.

f) *De consequenties van de herindeling van Millingen aan de Rijn, Ubbergen en Groesbeek worden verwerkt in de MGR.*

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

De herindeling van de gemeenten Millingen aan de Rijn, Ubbergen en Groesbeek heeft effecten op de regeling. Op diverse plekken in de regeling worden artikelen aangepast, onder meer artikel 8 (aantal AB-leden), artikel 9 (leden AB per gemeente en aantal stemmen per bestuurslid) en artikel 1 (begripsomschrijving Berg en Dal).

g) *De begrotingscyclus van de MGR wordt aangepast, in verband met de aanpassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen.*
De Wet gemeenschappelijke regelingen is aangepast. In de wet staan nieuwe termijnen voor de ontwerpbegroting en jaarrekening. In onze regeling halen we de termijn voor het verzenden van deze documenten ruim twee weken naar voren (van 1 mei naar 15 april). De raden wordt gevraagd om binnen acht weken een zienswijze te geven, zodat het bestuur van de MGR de tijd heeft (anderhalve maand) om alle opmerkingen te verwerken en een definitieve begroting neer te leggen bij de provincie Gelderland. Conform de wet en de met beide provincies gemaakte afspraken, hoeft de MGR de begroting niet in te dienen bij de provincie Limburg. De artikelen 29 en 31 worden aangepast.

h) *De begrotingssystematiek van de MGR wordt aangepast, om te komen tot een modulaire opzet van de begroting.*
De begroting van de MGR is een geconsolideerde begroting van modulaire deelbegrotingen. Deze systematiek is vastgelegd in de regeling.

i) *Uit de regeling wordt verwijderd dat de secretaris van de MGR tevens de directeur is.*
Het is van belang om binnen de MGR een directeur te hebben, die ambtelijk eindverantwoordelijk is voor de organisatie en aangesproken kan worden door het DB op het reilen en zeilen van de organisatie. Op dit moment is in de MGR opgenomen dat de secretaris tevens directeur is. Maar aangezien de MGR nog slechts van beperkte omvang is, willen we mogelijkheid hebben deze rol (voorlopig) bij de algemeen manager van de grootste module, het Werkbedrijf, te beleggen. Daarom halen we uit de regeling dat de secretaris tevens directeur is. Daarmee is het aan het AB van de MGR om de rol van directeur toe te wijzen aan een functionaris.

j) *We beleggen de afhandeling van klachten van de MGR in tweede instantie bij de regionale Ombudsman, in plaats van bij de Nationale Ombudsman.*
Klachten worden in eerste instantie afgehandeld door de gastheergemeente, Nijmegen. We beleggen de afhandeling van klachten van de MGR in tweede instantie bij de regionale Ombudsman, in plaats van bij de Nationale Ombudsman. Daarmee sluiten we aan bij de wijze van klachtafhandeling die de meeste gemeenten in de regio (op Nijmegen en Mook & Middelaar na) hanteren.

4 Risico's

Aan dit voorstel zijn geen risico's verbonden. Wel wijzen we er op dat we in de komende jaren rekening moeten houden met een tekort dat voortkomt uit het SW-onderdeel van ons Werkbedrijf. Daarom kiezen we er voor om dit onderdeel duidelijk zichtbaar te houden binnen de administratie van de MGR. We vinden het belangrijk om te benadrukken dat we de organisaties wel echt willen integreren, omdat we anders geen samenwerkingsvoordelen realiseren.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel aan de Raad

5 Financiën

Proces begroting MGR 2016
In de loop van 2015 wordt de geïntegreerde begroting 2016 van de MGR voorbereid. De planning van de begroting 2016 hebben we als volgt opgesteld:
- Uiterlijk 1 augustus gaat de ontwerpbegroting 2016 naar de provincie Gelderland[1] en naar de gemeenteraden in de regio. Deze ontwerpbegroting wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van de MGR.
- De raden hebben tot 1 november 2015 gelegenheid om een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2016.
- In november wordt de bijgestelde begroting behandeld in het algemeen bestuur van de MGR. Daarna wordt de vastgestelde begroting voor 1 december (uiterlijk) toegezonden aan de provincie Gelderland en de raden in de regio.

Tekort op SW-onderdeel
Zoals ook in de risicoparagraaf van dit voorstel is vermeld, is er sprake van een tekort op het SW-onderdeel van de begroting. De deelnemende gemeenten moeten vaststellen op welke manier dit tekort gedekt zal worden. De colleges zullen hiervoor met voorstellen komen, omdat het keuzes zijn die elke afzonderlijke gemeente moet maken. Dit zal in de begroting 2016 van het Werkbedrijf worden opgenomen. U ontvangt binnenkort een brief van ons college waarin meer uitgebreid is beschreven hoe de financiën van het SW-onderdeel van het Werkbedrijf zich de komende jaren ontwikkelen.

Boekenonderzoek Breed
Eind maart heeft Breed haar ontwerp-meerjarenbegroting 2015 en jaarrekening 2014 aan de raden aangeboden. Op basis van deze stukken (en aanvullende documenten) zal een boekenonderzoek uitgevoerd worden. Dit onderzoek gebeurt in opdracht van het bestuur van de MGR en wordt uitgevoerd door de regionale adviesfunctie. Het resultaat van dit onderzoek zal gebruikt worden om de geïntegreerde begroting van de MGR op te stellen.

West Maas en Waal
Met de gemeente West Maas en Waal (wel deelnemer GR Breed, maar geen deelnemer MGR) is afgesproken dat er voor 1 oktober 2015 afspraken worden gemaakt over de financiële bijdrage voor SW-medewerkers uit de gemeente West Maas en Waal.

6 Participatie en Communicatie
De wijzigingen van de MGR en de GR Breed zijn besproken met ambtelijke en bestuurlijke stakeholders in de deelnemende gemeenten en zijn geagendeerd geweest in het bestuur van de MGR.

7 Uitvoering en evaluatie
De MGR-organisatie is bestuurlijk en operationeel een feit. Op 1 januari 2015 zijn alle medewerkers van de gemeentelijke afdelingen Werk gaan werken onder de operationele

[1] Mook en Middelaar, deelnemer aan de MGR, ligt in de provincie Limburg. Met de provincies Limburg en Gelderland is afgesproken dat de provincie Gelderland de toezichthoudende rol vervult. De genoemde procedure is afgestemd met de provincie Gelderland.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel aan de Raad

aansturing van het Werkbedrijf (op één locatie). We streven er naar om per 1 januari 2016 alle medewerkers van het Werkbedrijf en ICT Rijk van Nijmegen daadwerkelijk geplaatst te hebben binnen de MGR.

In een later stadium wordt een liquidatieplan voor de GR Breed voor zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden en doen we het voorstel voor de opheffing van deze GR.

In 2015 maken we met de agendacommissie afspraken over de evaluatie van de MGR.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlagen:
Wijzigingsbesluit MGR
Wijzigingsbesluit GR Breed
Gewijzigde regeling MGR met wijzigingen wijzigingsbesluit
Gewijzigde regeling Breed met wijzigingen wijzigingsbesluit

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

16. Raadsvoorstel Wijziging Modulaire gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed) (68/2015)

Raadsvoorstel d.d. 12 mei 2015

1. De wijzigingen van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) vast te stellen per 1 januari 2016. Het gaat daarbij om de volgende wijzigingen:
   a. De taken en bevoegdheden van de MGR worden aangevuld met taken en bevoegdheden op het gebied van de Wet sociale werkvoorziening.
   b. Het ICT-bedrijf wordt toegevoegd aan de MGR.
   c. We passen de considerans aan om, vooruitlopend op eventuele toekomstige besluitvorming over nieuwe modules, in elk geval vast de mogelijkheid te bieden om
      ook taken buiten het sociaal domein onder te brengen in de MGR.
   d. De regievoering over de arbeidsmatige dagbesteding wordt toegevoegd aan het Werkbedrijf binnen de MGR.
   e. De bevoegdheid om een verordening over de tegenprestatie vast te stellen, wordt verwijderd uit de MGR.
   f. De consequenties van de herindeling van Millingen aan de Rijn, Ubbergen en Groesbeek worden verwerkt in de MGR.
   g. De begrotingscyclus van de MGR wordt aangepast, in verband met de aanpassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
   h. De begrotingssystematiek van de MGR wordt aangepast, om te komen tot een
      modulaire opzet van de begroting.
   i. Uit de regeling wordt verwijderd dat de secretaris van de MGR tevens de directeur is.
   j. We beleggen de afhandeling van klachten van de MGR in tweede instantie bij de regionale Ombudsman, in plaats van bij de Nationale Ombudsman.

2. De wijzigingen van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Nijmegen en Omgeving (Breed), die verband houden met het besluit om de taken en bevoegdheden betreffende de Wet sociale werkvoorziening aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling toe te voegen, per 1 januari 2016 vast te stellen.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015

Conform besloten

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

MODULAIRE GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING RIJK VAN NIJMEGEN

Wijzigingsbesluit

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

De colleges van burgemeester en wethouders en de raden van de gemeenten Beuningen, Druten, Groesbeek, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen ieder voor zover zij bevoegd zijn besluiten de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen als volgt te wijzigen:

I. *In de aanhef worden de namen van de gemeenten Groesbeek, Ubbergen en Millingen aan de Rijn vervangen door:* Berg en Dal.

II. *In de aanhef worden de bestaande overwegingen vervangen door:*

overwegende dat op diverse domeinen samenwerking tussen de gemeenten in de regio geboden is;

overwegende dat met een modulair in te vullen gemeenschappelijke regeling meer congruentie en doelmatigheid in de samenwerking tussen de gemeenten in de regio worden gerealiseerd;

overwegende dat de gemeenschappelijke regeling als eerste samenwerkingsmodule zal bevatten; het regionaal werkbedrijf en als tweede module ICT;

overwegende dat het modulaire karakter van de gemeenschappelijke regeling met zich meebrengt dat er meerdere samenwerkingsmodules kunnen worden toegevoegd;

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Gemeentewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en de Participatiewet.

III. *In artikel 1 wordt toegevoegd sub f tot en met m:*

f. Berg en Dal: gemeente Berg en Dal, als fusiegemeente van de gemeenten Groesbeek, Millingen aan de Rijn en Ubbergen, tot 2 januari 2016 is de naamgeving van de gemeente bepaald als: Groesbeek, na 2 januari 2016 is de naamgeving: Berg en Dal.
g. PW: Participatiewet.
h. Ioaw: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers.
i. Ioaz: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.
j. MGR: Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen.
k. Generieke verordening: verordening waarvan het werkingsgebied zich uitstrekt over de gehele MGR en niet slechts over één module.
l. Modulaire verordening: verordening waarvan het werkingsgebied zich beperkt tot één module.
m. Rijk van Nijmegen: de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen.

IV. *Aan artikel 5 wordt boven lid 1 een aanhef toegevoegd:*

A. Module Regionaal werkbedrijf

V. *Aan artikel 5 wordt een nieuw lid 1 toegevoegd onder vernummering van de overige leden:*

1. Aan de module Regionaal Werkbedrijf nemen deel de colleges en raden van: Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen.

VI. *In artikel 5 lid 2 wordt Wwb vervangen door Pw.*

VII. *Aan artikel 5 lid 2 worden toegevoegd het volgende onderdelen d en e, onder vernummering van de bestaande onderdelen:*

d. Het uitvoeren of inkopen van trajecten, projecten of voorzieningen met een zelfstandig karakter voor mensen met een beperking die (loonvormende) arbeid

verrichten, in een niet-vrijblijvende sfeer, waarbij zowel kwaliteits- en kwantiteitseisen aan de productie of diensten worden gesteld op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015".
e. Het uitvoeren van de voormalige Wet sociale werkvoorziening zoals deze gold voor 1 januari 2015 en de op deze wet gebaseerde uitvoeringsregelingen.

VIII. *Aan artikel 5 wordt toegevoegd het volgende lid 6:*

6. Lid 1 onderdeel e. van dit artikel heeft geen betrekking op de gemeente Mook en Middelaar, die haar verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de voormalige Wet sociale werkvoorziening zoals deze gold voor 1 januari 2015 niet heeft gepositioneerd in de MGR maar in een andere gemeenschappelijke regeling.

IX. *Aan artikel 5 wordt toegevoegd het volgende onderdeel B:*

B. Module ICT

1. Aan de module ICT nemen deel de colleges van: Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar en Nijmegen.
2. Aan de module ICT wordt de taak opgedragen om het garanderen van de continuïteit en kwalitatief adequate dienstverlening op het gehele terrein van de ICT-infrastructuur en –voorzieningen van alle deelnemende gemeenten te verwezenlijken.
3. Het samenwerkingsverband verricht, onverminderd het bepaalde in lid 1, alleen taken voor (gemeentelijke) organisaties binnen het Rijk van Nijmegen. Met instemming van het algemeen bestuur kunnen ook diensten worden aangeboden aan organisaties buiten het in dit artikel genoemde rechtsgebied.
4. Het samenwerkingsverband kan op verzoek, indien het algemeen bestuur hiertoe besluit, binnen het te verwezenlijken belang zoals bedoeld in artikel 4, eerste lid, nader te omschrijven ICT-taken gaan uitvoeren. Een besluit hiertoe vermeldt de wijze van kostenverrekening en overige voorwaarden waaronder deze taken worden uitgevoerd.

X. *Aan artikel 6 wordt boven lid 1 een aanhef toegevoegd:*

A. Module Regionaal werkbedrijf

XI. *In artikel 6 lid 1 wordt onderdeel c. geschrapt onder vernummering van de overige onderdelen.* (betreft de bevoegdheid tot het vaststellen van een verordening tegenprestatie.)

XII. *Aan artikel 6 lid 1 wordt toegevoegd het volgende onderdeel :*

e. het verrichten van werkzaamheden in een beschutte omgeving.

XIII. *Aan artikel 6 wordt toegevoegd het volgende onderdeel B:*

B. Module ICT

De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten zoals bedoeld in artikel 5 onder B. geven aan de MGR de opdracht om de continuïteit en kwalitatief adequate dienstverlening op het gehele terrein van de ICT-infrastructuur en –voorzieningen van alle deelnemende gemeenten te verwezenlijken.

XIV. *Aan artikel 7 wordt: "in deze regeling", vervangen door:*

bij of krachtens deze regeling.

XV. *In artikel 7 lid 3 wordt achter "dagelijks bestuur" ingevoegd:*

of een bestuurscommissie

XVI. *In artikel 7 lid 3: worden toegevoegd de volgende onderdelen b. en d. onder vernummering van de overige onderdelen:*

b. het vaststellen en wijzigen van de deelbegrotingen (per module);
d. het vaststellen van de deelrekeningen (per module)

XVII. *In artikel 8 lid 1: 19 leden vervangen door* 15 leden*. Verder wordt voor "iedere gemeente" op 2 plaatsen ingevoegd:*
de raad van

XVIII. *In artikel 9 lid 1 wordt het bestaande schema met betrekking tot de stemverhouding vervangen door het volgende schema:*

Deelnemende gemeente	*Leden*	*Aantal stemmen per bestuurslid*
Berg en Dal	*2*	*11*
Beuningen	*2*	*8*
Druten	*2*	*6*
Heumen	*2*	*5*
Mook en Middelaar,	*2*	*3*
Nijmegen	*3*	*36*
Wijchen	*2*	*13*
Totaal	***15 leden***	***200 stemmen***

XIX. *In artikel 9 wordt in lid 6 (na vernummering lid 9) het volgende onderdeel c. toegevoegd onder vernummering van de overige onderdelen:*
c. de deelbegrotingen, de wijzigingen daarvan en de deelrekeningen;

XX. *In artikel 15 wordt het bestaande lid 2 vervangen door het volgende lid 2:*
2. Het algemeen bestuur gaat niet over tot het instellen van een commissie als bedoeld in het eerste lid dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld om wensen en bedenkingen naar voren te brengen.

XXI. *In artikel 21, lid 1 wordt toegevoegd na "..kan personeel aanstellen.":*
en kan voor zover het personen betreft uit de doelgroep van de voormalige Wet sociale werkvoorziening, zoals die gold op 31 december 2014 een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht afsluiten.

XXII. *In artikel 21 wordt toegevoegd het volgende lid 2, onder vernummering van het bestaande lid 2 naar lid 3:*
2. Naast de in het eerste lid genoemde dienstverbanden geldt dat er sprake is van dienstverbanden zoals bedoeld in artikel 2, eerste en tweede lid van de Wet sociale werkvoorziening, zoals deze gold op 31 december 2014, voor de betreffende personen uit de doelgroep van de Wet sociale werkvoorziening.

XXIII. *In artikel 21 wordt toegevoegd het volgende lid 4:*
4. Op de medewerkers behorende tot de doelgroep van de voormalige Wet sociale werkvoorziening zijn met inachtneming van artikel 2, eerste en tweede lid van de Wet sociale werkvoorziening, zoals deze gold op 31 december 2014, de arbeidsvoorwaarden van de Collectieve arbeidsovereenkomst sociale werkvoorziening van toepassing alsmede de door het dagelijks bestuur vast te stellen algemene voorschriften en bepalingen geldende voor deze medewerkers.

XXIV. *In artikel 22 lid 1 wordt na "secretaris" geschrapt:*
die tevens directeur is.

XXV. *In artikel 22a leden 1 en 3 wordt "algemeen bestuur" vervangen door:*
dagelijks bestuur

XXVI. *Aan artikel 23 wordt een nieuw lid 2 toegevoegd:*
XXVII. De gemeentelijke ombudsman voor het Rijk van Nijmegen is bevoegd tot behandeling van klachten zoals bedoeld in artikel 9:18, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht.

XXVIII. *In artikel 25 wordt de zinsnede "stelt een uitvoeringbeleidsplan vast" vervangen door:*
kan een uitvoeringsbeleidsplan vaststellen

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

XXIX. *In artikel 26 wordt de zinsnede "stelt voor ieder jaar een uitvoeringbeleidsprogramma vast" vervangen door:*
kan voor ieder jaar een uitvoeringsbeleidsprogramma vaststellen

XXX. *Aan artikel 29 wordt een nieuw eerste lid toegevoegd, onder vernummering van de overige leden:*
1. De begroting van de MGR bestaat uit een algemeen geconsolideerd deel en uit modulaire deelbegrotingen.

XXXI. *In artikel 29 lid 1 (na vernummering lid 2),* wordt 1 mei *vervangen door:* 15 april.

XXXII. *In artikel 29 lid 1 (na vernummering lid 2), wordt ingevoegd na "…behoorlijke toelichting…":*
(algemene financiële en inhoudelijke kaders)

XXXIII. *In artikel 29 lid 4 (na vernummering lid 5), wordt ingevoegd na "…kunnen…":* binnen 8 weken.

XXXIV. *In artikel 29 lid 5 (na vernummering lid 6), wordt 1 juli vervangen door:* 15 juli.

XXXV. *In artikel 29 lid 7 (na vernummering lid 8), wordt 15 juli vervangen door:* 1 augustus.

XXXVI. *Aan artikel 31 wordt een nieuw eerste lid toegevoegd, onder vernummering van de overige leden:*
1. De jaarrekening van de MGR bestaat uit een algemeen deel, de geconsolideerde jaarrekening en de deelexploitaties van de modules.

XXXVII. *In artikel 31 lid 1 (na vernummering lid 2), wordt 1 mei vervangen door*:15 april

XXXVIII. *In artikel* 31 *lid 1 (na vernummering lid 2), wordt besturen van de gemeenten vervangen door:*
raden van de deelnemende gemeenten.

XXXIX. *In artikel 31 lid 2 (na vernummering lid 3), wordt twee maanden vervangen door:* 8 weken.

XL. *Aan artikel 31 lid 2 (na vernummering lid 3*), *wordt de volgende zin toegevoegd:* Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de jaarrekening, zoals deze bij het algemeen bestuur wordt aangeboden.

XLI. *In artikel 31 lid 3 (na vernummering lid 4), wordt 1 juli vervangen door*: 15 juli.

XLII. *In artikel 31 luidt lid 6 (na vernummering lid 7):*
7. In de geconsolideerde jaarrekening wordt als bijlage de deelexploitaties van de modules opgenomen. Per deelexploitatie wordt het door elk van de deelnemende gemeenten over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.

XLIII. *In artikel 33 lid 1wordt "bestuursorganen" vervangen door:*
college en raad

XLIV. *In artikel 34 lid 1wordt "de besturen" vervangen door:*
de colleges en raden

XLV. De wijzigingen treden in werking op 1 januari 2016

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

MODULAIRE GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING
RIJK VAN NIJMEGEN

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

De colleges van burgemeester en wethouders en de raden van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen ieder voor zover zij bevoegd zijn;

overwegende dat op diverse domeinen samenwerking tussen de gemeenten in de regio geboden is;

overwegende dat met een modulair in te vullen gemeenschappelijke regeling meer congruentie en doelmatigheid in de samenwerking tussen de gemeenten in de regio worden gerealiseerd;

overwegende dat de gemeenschappelijke regeling als eerste samenwerkingsmodule zal bevatten; het regionaal werkbedrijf en als tweede module ICT;

overwegende dat het modulaire karakter van de gemeenschappelijke regeling met zich meebrengt dat er meerdere samenwerkingsmodules kunnen worden toegevoegd;

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Gemeentewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en de Participatiewet.

BESLUITEN:

aan te gaan de volgende

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING RIJK VAN NIJMEGEN

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

a. samenwerkingsverband: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2 van deze regeling;
b. regeling: de onderhavige gemeenschappelijke regeling;
c. wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen;
d. samenwerkingsmodule: een belang dat het samenwerkingsverband behartigt, waarvoor de deelnemende gemeenten al dan niet taken en bevoegdheden overdragen;
e. dienstverleningsovereenkomst: een overeenkomst tussen de MGR en een deelnemende gemeente over de dienstverlening die deze betreffende gemeente afneemt bij de MGR. In deze dienstverleningsovereenkomst komen ten minste terug: (SMART-geformuleerde) doelstellingen, effecten, prestaties, kwaliteitseisen, budgetten en risico's, zowel in financiële als in inhoudelijke zin.
f. Berg en Dal: gemeente Berg en Dal, als fusiegemeente van de gemeenten Groesbeek, Millingen aan de Rijn en Ubbergen, tot 2 januari 2016 is de naamgeving van de gemeente bepaald als: Groesbeek, met ingang van 2 januari 2016 is de naamgeving: Berg en Dal.
g. PW: Participatiewet.
h. Ioaw: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers.
i. Ioaz: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.
j. MGR: Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen.
k. Generieke verordening: verordening waarvan het werkingsgebied zich uitstrekt over de gehele MGR en niet slechts over één module.
l. Modulaire verordening: verordening waarvan het werkingsgebied zich beperkt tot één module.

m. Rijk van Nijmegen: de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen.

Artikel 2 Openbaar lichaam
Er is een openbaar lichaam, genaamd modulaire gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen. Het openbaar lichaam bezit rechtspersoonlijkheid en is gevestigd te Nijmegen.

Artikel 3 Bestuursorganen
Het samenwerkingsverband kent, onverminderd de mogelijkheid tot het instellen van bestuurscommissies als bedoeld in artikel 15 van deze regeling, de volgende bestuursorganen:
a. het algemeen bestuur,
b. het dagelijks bestuur;
c. de voorzitter.

HOOFDSTUK 2 BELANGEN, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 4 Belangen
1. Het samenwerkingsverband wordt ingesteld om de belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen; meer in het bijzonder op het gebied van werk, inkomen, zorg, welzijn, inkoop en ICT.
2. Het samenwerkingsverband wordt ingesteld om de belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op het gebied van regionale afstemming en regionale samenwerking.

Artikel 5 Taken

A. Module Regionaal werkbedrijf
1. Aan de module Regionaal Werkbedrijf nemen deel de colleges en raden van: Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen
2. Ter behartiging van het in artikel 4 lid 1 genoemde belang werk heeft het samenwerkingsverband de volgende taken in de vorm van basisdienstverlening:

a. Het ondersteunen bij de arbeidsinschakeling van personen uit de doelgroep van de PW, Ioaw, Ioaz zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a PW, artikel 34 eerste lid, onder a Ioaw en artikel 34 eerste lid, onder a Ioaz en de rechtsopvolgers van deze wetten en de doelgroep loonkostensubsidie.
b. Het aanbieden van voorzieningen gericht op de arbeidsinschakeling aan de personen uit de onder a. genoemde doelgroep.
c. Het opdragen van een tegenprestatie aan de wettelijke doelgroep, indien noodzakelijk.
d. Het uitvoeren of inkopen van trajecten, projecten of voorzieningen met een zelfstandig karakter voor mensen met een beperking die (loonvormende) arbeid verrichten, in een niet-vrijblijvende sfeer, waarbij zowel kwaliteits- en kwantiteitseisen aan de productie of diensten worden gesteld op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
e. Het uitvoeren van de voormalige Wet sociale werkvoorziening zoals deze gold voor 1 januari 2015 en de op deze wet gebaseerde uitvoeringsregelingen.
f. Coördinerende, adviserende en ondersteunende taken die in verband staan met de uitvoerende taken van de basisdienstverlening.

3. Naast de in het eerste lid genoemde basisdienstverlening kan het samenwerkingsverband taken in het kader van maatwerkafspraken uitvoeren voor de deelnemende gemeenten, ter behartiging van de belangen genoemd in artikel 4.
4. Over de omvang en uitvoering van de taken genoemd in het eerste lid, en tweede lid worden afzonderlijke (dienstverlenings-)overeenkomsten afgesloten tussen de deelnemende gemeenten en het openbaar lichaam. In deze afzonderlijke (dienstverlenings-)overeenkomsten worden maatwerkafspraken gemaakt over de wijze waarop het samenwerkingsverband per gemeente uitvoering geeft aan de dienstverlening.

5. Ter behartiging van het in artikel 4 lid 2 genoemde belang afstemming heeft het samenwerkingsverband de taak om regionale discussies over samenwerking af te stemmen en te coördineren.
6. Lid 1 onderdeel e. van dit artikel heeft geen betrekking op de gemeente Mook en Middelaar, die haar verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de voormalige Wet sociale werkvoorziening zoals deze gold voor 1 januari 2015 niet heeft gepositioneerd in de MGR maar in een andere gemeenschappelijke regeling.

B. Module ICT

1. Aan de module ICT nemen deel de colleges van: Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar en Nijmegen.
2. Aan de module ICT wordt de taak opgedragen om het garanderen van de continuïteit en kwalitatief adequate dienstverlening op het gehele terrein van de ICT-infrastructuur en –voorzieningen van alle deelnemende gemeenten te verwezenlijken.
3. Het samenwerkingsverband verricht, onverminderd het bepaalde in lid 1, alleen taken voor (gemeentelijke) organisaties binnen het Rijk van Nijmegen. Met instemming van het algemeen bestuur kunnen ook diensten worden aangeboden aan organisaties buiten het in dit artikel genoemde rechtsgebied.
4. Het samenwerkingsverband kan op verzoek, indien het algemeen bestuur hiertoe besluit, binnen het te verwezenlijken belang zoals bedoeld in artikel 4, eerste lid, nader te omschrijven ICT-taken gaan uitvoeren. Een besluit hiertoe vermeldt de wijze van kostenverrekening en overige voorwaarden waaronder deze taken worden uitgevoerd.

Artikel 6 Bevoegdheden van het samenwerkingsverband

A. Module Regionaal werkbedrijf

1. De deelnemers dragen geen publiekrechtelijke bevoegdheden - waaronder begrepen de bevoegdheid tot het vaststellen van een strategisch beleidskader - over aan het samenwerkingsverband, met uitzondering van de bevoegdheid tot het vaststellen van een verordening en beleidsregels over:
    a. het ondersteunen bij de arbeidsinschakeling;
    b. het aanbieden van voorzieningen;
    c. het aanbieden van opleiding en scholing;
    d. het verstrekken van een premie in verband met het verrichten van werkzaamheden;
    e. het verrichten van werkzaamheden in een beschutte omgeving.

   De bevoegdheid wordt uitgeoefend met inachtneming van het bepaalde in wet- en regelgeving en in de strategische beleidskaders zoals die door de raden van de deelnemende gemeenten worden vastgesteld.
2. De deelnemers verlenen ieder afzonderlijk de mandaten, volmachten en machtigingen aan het openbaar lichaam die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de taken.

B. Module ICT

De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten zoals bedoeld in artikel 5 onder B. geven aan de MGR de opdracht om de continuïteit en kwalitatief adequate dienstverlening op het gehele terrein van de ICT-infrastructuur en –voorzieningen van alle deelnemende gemeenten te verwezenlijken.

HOOFDSTUK 3 HET ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 7 Taken en bevoegdheden

1. Het algemeen bestuur is een regionaal platform voor samenwerking en afstemming.

2. Aan het algemeen bestuur behoren de taken en bevoegdheden toe die in de wet aan het algemeen bestuur zijn opgedragen, alsmede alle bevoegdheden die voorts bij of krachtens deze regeling aan dit orgaan worden opgedragen en niet aan het dagelijks bestuur, de voorzitter of een bestuurscommissie zijn opgedragen.
3. Het algemeen bestuur kan aan het dagelijks bestuur of een bestuurscommissie bevoegdheden overdragen met uitzondering van de bevoegdheid tot:
   a. het vaststellen en wijzigen van de begroting;
   b. het vaststellen en wijzigen van de deelbegrotingen (per module);
   c. het vaststellen van de rekening;
   d. het vaststellen van de deelrekeningen (per module)
   e. het vaststellen van verordeningen;
   f. het vaststellen van het uitvoeringsbeleidsplan en uitvoeringsbeleidsprogramma;
   g. het instellen van bestuurscommissies;
   h. het oprichten van of deelnemen in stichtingen, vennootschappen, en coöperatieve en andere verenigingen passend binnen de te behartigen belangen, de taken en de bevoegdheden van het samenwerkingsverband dan wel het ontbinden van die rechtspersonen of het beëindigen van de deelneming.
   i. het vaststellen van een managementcontract met de directie.

Artikel 8 Samenstelling en zittingsduur

1. Het algemeen bestuur bestaat uit 15 leden, de voorzitter inbegrepen, als volgt te benoemen:
   - door de raad van iedere deelnemende gemeente met uitzondering van Nijmegen worden 2 leden aangewezen;
   - door de raad van de gemeente Nijmegen worden 3 leden aangewezen.
2. Een lid van het algemeen bestuur kan niet tevens zijn medewerker in dienst van of op grond van een overeenkomst van opdracht werkzaam zijn voor het samenwerkingsverband.
3. De leden van het algemeen bestuur hebben, onverminderd het bepaalde in artikel 18, derde lid, van deze regeling zitting gedurende de zittingsduur van de gemeenteraad. Indien zij in de nieuwe zittingsperiode opnieuw als wethouder of burgemeester deel uitmaken van het college kunnen zij terstond opnieuw worden aangewezen.
4. Het lidmaatschap eindigt zodra een lid ophoudt lid of voorzitter van de raad of wethouder van de desbetreffende gemeente te zijn.
5. De leden van het algemeen bestuur, die tussentijds ontslag nemen, stellen de voorzitter van het algemeen bestuur hiervan op de hoogte. Het ontslag gaat in zodra onherroepelijk in hun opvolging is voorzien.
6. Elk lid van het algemeen bestuur heeft een plaatsvervanger. Bepalingen in deze regeling geldende voor de leden van het algemeen bestuur zijn mede van toepassing op de plaatsvervangende leden.

Artikel 9 Vergaderorde en besloten vergaderingen

1. Besluiten van het algemeen bestuur worden genomen bij meerderheid van stemmen onverminderd het bepaalde in lid 2. Leden van het algemeen bestuur hebben het volgende stemrecht:

Deelnemende gemeente	*Leden*	*Aantal stemmen per bestuurslid*
Berg en Dal	*2*	*11*
Beuningen	*2*	*8*
Druten	*2*	*6*
Heumen	*2*	*5*
Mook en Middelaar,	*2*	*3*
Nijmegen	*3*	*36*
Wijchen	*2*	*13*
Totaal	***15 leden***	***200 stemmen***

2. Besluiten van het algemeen bestuur met betrekking tot de uitoefening van de bevoegdheden genoemd in artikel 7 lid 3 kunnen alleen genomen worden indien alle algemeen bestuursleden

van minimaal drie gemeenten instemmen met het besluit en voldaan is aan de in lid 1 bedoelde meerderheid van stemmen.

3. Het algemeen bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar en voorts zo dikwijls als de voorzitter of het dagelijks bestuur dit nodig oordeelt of ten minste een vijfde van het aantal leden van het algemeen bestuur daarom verzoekt.
4. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar.
5. Tot het sluiten van de deuren en het vergaderen in beslotenheid kan worden overgegaan met inachtneming van het bepaalde in artikel 22 van de wet en artikel 23 van de Gemeentewet (oud).
6. In een besloten vergadering van het algemeen bestuur kan niet worden beraadslaagd of besloten over:
   a. het beleidsplan en het beleidsprogramma;
   b. de begroting, de wijzigingen daarvan en de rekening;
   c. de deelbegrotingen, de wijzigingen daarvan en de deelrekeningen;
   d. het doen van een uitgaaf, voordat de begroting of de begrotingswijziging, waarbij deze uitgaaf is geraamd, is goedgekeurd;
   e. het aangaan van geldleningen, het uitlenen van gelden en het aangaan van rekening-courantovereenkomsten;
   f. het geheel of gedeeltelijk vervreemden en het bezwaren van de eigendommen van het samenwerkingsverband;
   g. het onderhands verhuren, verpachten of in gebruik geven van eigendommen van het samenwerkingsverband;
   h. het onderhands aanbesteden van werken of leveringen;
   i. het treffen, wijzigen, verlengen of opheffen van overeenkomsten van opdracht tussen het samenwerkingsverband en andere lichamen;
   j. het oprichten van of deelnemen in stichtingen, maatschappen, vennootschappen en coöperatieve verenigingen passend binnen de te behartigen belangen, de taken en bevoegdheden van het samenwerkingsverband dan wel het ontbinden van die rechtspersonen of beëindigen van de deelneming;
   k. het liquidatieplan.

HOOFDSTUK 4 HET DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 10 Taken en bevoegdheden

Aan het dagelijks bestuur is in elk geval opgedragen:

a. het dagelijks bestuur van het samenwerkingsverband,
b. het voorbereiden van al hetgeen aan het algemeen bestuur ter beraadslaging en besluitvorming wordt voorgelegd,
c. het uitvoeren van de besluiten van het algemeen bestuur,
d. het voorstaan van de belangen van het samenwerkingsverband bij andere overheden, instellingen en diensten waarmee, of personen met wie contact met het samenwerkingsverband van belang is,
e. het beheer van activa en passiva van het samenwerkingsverband,
f. de zorg, voor zover deze niet aan anderen toekomt, voor de controle op het geldelijke beheer en de boekhouding,
g. het nemen van alle conservatoire maatregelen, zowel in als buiten rechte, en het doen van alles wat nodig is ter voorkoming van verjaring en verlies van recht en eigendom,
h. het benoemen, het schorsen en het ontslaan van personeel in dienst van het samenwerkingsverband met uitzondering van het bepaalde in artikel 22a, al dan niet op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht, een en ander voor zover de regeling niet anders bepaalt en met inachtneming van door het algemeen bestuur te stellen regelen,
i. het houden van een voortdurend toezicht op al hetgeen het samenwerkingsverband aangaat, en voorts de taken en bevoegdheden die in deze regeling aan dit bestuur zijn opgedragen.

Artikel 11 Samenstelling en zittingsduur

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en 4 andere leden, door het algemeen bestuur aan te wijzen en te ontslaan. Minimaal 3 leden, waaronder de voorzitter, van het dagelijks bestuur worden aangewezen uit het algemeen bestuur. Ten hoogste 2 leden van het dagelijks bestuur kunnen worden aangewezen van buiten de kring van het algemeen bestuur.
2. Zij treden, onverminderd het bepaalde in artikel 16, vierde lid, van deze regeling, af op de dag van aftreden van de leden van het algemeen bestuur. Zij kunnen, indien zij opnieuw zijn aangewezen tot lid van het algemeen bestuur, terstond opnieuw worden benoemd.
3. Degene die ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn, houdt tevens op lid van het dagelijks bestuur te zijn.

Artikel 12 Werkwijze en vergaderorde

1. Het dagelijks bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter dit nodig oordeelt of tenminste twee leden van het dagelijks bestuur zulks schriftelijk, onder opgave van de te behandelen onderwerpen verzoeken, in welk laatste geval de vergadering binnen twee weken plaatsvindt.
2. De artikelen 54, 56, 58 en 59 van de Gemeentewet (oud) zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Over personen wordt schriftelijk, over zaken mondeling gestemd.
4. Ieder aanwezig lid brengt één stem uit.
5. Het dagelijks bestuur kan zijn werkzaamheden verdelen over zijn leden. Het dagelijks bestuur deelt zijn besluiten ter zake mee aan het algemeen bestuur.

HOOFDSTUK 5 DE VOORZITTER

Artikel 13

1. De voorzitter wordt door het algemeen bestuur uit zijn midden aangewezen.
2. Hij is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
3. Bij afwezigheid van de voorzitter wordt hij vervangen door een lid van het dagelijks bestuur, door dat bestuur aan te wijzen.
4. Hij tekent de stukken, die van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur uitgaan. Deze stukken worden mede-ondertekend door de secretaris.
5. Het dagelijks bestuur kan besluiten de ondertekening van de stukken die van dit bestuurscollege uitgaan op te dragen aan een ander lid van dit bestuur, aan de secretaris, genoemd in artikel 22 van deze regeling, of aan een andere ambtenaar van het samenwerkingsverband.
6. De voorzitter vertegenwoordigt het samenwerkingsverband in en buiten rechte. Hij kan de vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aan te wijzen gemachtigde.

HOOFDSTUK 6 DE COMMISSIES

Artikel 14 Commissies van advies

1. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter kunnen commissies van advies instellen, zulks met inachtneming van artikel 24 van de wet.
2. Het algemeen bestuur kan bij reglement één of meerdere commissies van advies instellen, waarin de raden van de deelnemende gemeenten vertegenwoordigd zijn, met het recht om gevraagd of ongevraagd te adviseren ten aanzien van de instelling van nieuwe samenwerkingsmodules alsmede het monitoren, evalueren aanpassen van bestaande samenwerkingsmodules.
3. Het algemeen bestuur stelt een agendacommissie in. Deze agendacommissie bestaat uit raadsleden en is belast met: de logistieke voorbereiding en planning van de politieke

besluitvorming ten behoeve van alle deelnemende gemeenteraden en het scheppen van randvoorwaarden opdat de raden de kaderstellende en controlerende taak kunnen vervullen.
4. Het algemeen bestuur stelt de ten aanzien van de in lid 1 en 2 bedoelde commissies bevoegdheden, faciliteiten en samenstelling bij reglement vast.

Artikel 15 Bestuurscommissies
1. Het algemeen bestuur kan commissies instellen met het oog op de behartiging van bepaalde belangen en het uitvoering geven aan taken en bevoegdheden, voor zover deze niet zijn voorbehouden aan het algemeen bestuur.
2. Het algemeen bestuur gaat niet over tot het instellen van een commissie als bedoeld in het eerste lid dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld om wensen en bedenkingen naar voren te brengen.
3. Het algemeen bestuur regelt, met inachtneming van artikel 25 van de wet, hun bevoegdheden en samenstelling.

HOOFDSTUK 7 INLICHTINGEN, VERANTWOORDING EN ONTSLAG

Artikel 16 Het dagelijks bestuur en de voorzitter ten opzichte van het algemeen bestuur
1. De leden van het dagelijks bestuur zijn, tezamen en ieder afzonderlijk, aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door hen gevoerde bestuur.
2. Zij geven ongevraagd aan het algemeen bestuur alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het dagelijks bestuur te voeren en gevoerde bestuur nodig is.
3. Zij geven – tezamen dan wel afzonderlijk – aan het algemeen bestuur, wanneer dit bestuur of een of meer leden daarvan hierom verzoekt, alle gevraagde inlichtingen.
4. Een lid van het dagelijks bestuur kan door het algemeen bestuur worden ontslagen, indien dit lid het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezit. In dit geval zijn de artikelen 49 en 50 van de Gemeentewet (oud) van overeenkomstige toepassing.
5. Het bepaalde in het eerste tot en met het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op de voorzitter voor het door hem gevoerde bestuur.

Artikel 17 Het dagelijks bestuur en algemeen bestuur ten opzichte van raden
1. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur geven aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is.
2. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur verstrekken aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die door een of meer leden van die raden worden verlangd.
3. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur verstrekken aan de Rekenkamer, de Rekenkamerfunctie, dan wel een samenwerkingsverband hiervan, van de bij de regeling aangesloten gemeenten alle informatie die zij nodig heeft voor het doen van onderzoek.

Artikel 18 Leden algemeen bestuur ten opzichte van raden
1. Een lid van het algemeen bestuur verschaft de raad die dit lid heeft aangewezen met inachtneming van artikel 16 van de wet alle inlichtingen, die door die raad of door één of meer leden van die raad worden verlangd en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
2. Een lid van het algemeen bestuur is de raad die dit lid heeft aangewezen met inachtneming van artikel 16 van de wet verantwoording verschuldigd voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
3. Een lid van het algemeen bestuur kan, onverminderd het bepaalde in artikel 8 van deze regeling, door de raad die hem heeft aangewezen worden ontslagen, indien dit lid het vertrouwen van die raad niet meer bezit.

HOOFDSTUK 8 REGLEMENT VAN ORDE

Artikel 19 Reglement van orde algemeen bestuur

1. Het algemeen bestuur stelt met inachtneming van de artikelen 22 en 23 van de wet voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast.
2. In het reglement van orde worden onder meer regels gegeven omtrent
   a. het horen van belanghebbenden ten aanzien van door het algemeen bestuur te nemen besluiten;
   b. de wijze van het verstrekken van inlichtingen en het afleggen van verantwoording als bedoeld in de artikelen 16 en 17 van deze regeling.

Artikel 20 Reglement van orde dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur kan een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vaststellen, dat aan het algemeen bestuur wordt overgelegd.

HOOFDSTUK 9 HET PERSONEEL

Artikel 21 Personeel

1. Het samenwerkingsverband kan personeel aanstellen en kan voor zover het personen betreft uit de doelgroep van de voormalige Wet sociale werkvoorziening, zoals die gold op 31 december 2014 een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht afsluiten.
2. Naast de in het eerste lid genoemde dienstverbanden geldt dat er sprake is van dienstverbanden zoals bedoeld in artikel 2, eerste en tweede lid van de Wet sociale werkvoorziening, zoals deze gold op 31 december 2014, voor de betreffende personen uit de doelgroep van de Wet sociale werkvoorziening.
3. Voor het personeel van het samenwerkingsverband gelden de door het algemeen bestuur vast te stellen arbeidsvoorwaardenregelingen, bezoldigingsregelingen en andere algemene voorschriften en bepalingen.
4. Op de medewerkers behorende tot de doelgroep van de voormalige Wet sociale werkvoorziening zijn met inachtneming van artikel 2, eerste en tweede lid van de Wet sociale werkvoorziening, zoals deze gold op 31 december 2014, de arbeidsvoorwaarden van de Collectieve arbeidsovereenkomst sociale werkvoorziening van toepassing alsmede de door het dagelijks bestuur vast te stellen algemene voorschriften en bepalingen geldende voor deze medewerkers.

Artikel 22 Secretaris

1. Tot het personeel van het samenwerkingsverband behoort de secretaris. Het algemeen bestuur beslist over zijn benoeming, schorsing en ontslag en stelt zijn taken en bevoegdheden vast. De secretaris wordt bij verhindering of ontstentenis vervangen op een door het dagelijks bestuur te bepalen wijze.
2. De secretaris is het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter in alles, dat de hun opgedragen taak aangaat, behulpzaam.
3. Door de secretaris worden alle stukken die van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur uitgaan mede-ondertekend. Het bepaalde in artikel 105, tweede lid van de Gemeentewet (oud) is van overeenkomstige toepassing.
4. Het algemeen bestuur stelt voor de secretaris een instructie vast.

Artikel 22a De directie

1. Het dagelijks bestuur benoemt één of meerdere leden van de directie. De leden van de directie worden benoemd, geschorst en ontslagen door het dagelijks bestuur.
2. De directie is belast met de dagelijkse leiding van het samenwerkingsverband.
3. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de directie worden vastgelegd in een directiestatuut. Het directiestatuut wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur.
4. Het dagelijks bestuur kan in spoedeisende gevallen overgaan tot schorsing van de leden van

de directie en doet hiervan terstond mededeling aan het algemeen bestuur. De schorsing vervalt wanneer het algemeen bestuur deze niet in zijn eerstvolgende vergadering bekrachtigt.

5. De leden van de directie worden bij afwezigheid vervangen op een wijze zoals voorzien door het dagelijks bestuur.

HOOFDSTUK 10 KLACHTEN

Artikel 23 Klachtenregeling

1. Het algemeen bestuur stelt, met inachtneming van hoofdstuk 9, titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht, een klachtenregeling vast.

2. De gemeentelijke ombudsman voor het Rijk van Nijmegen is bevoegd tot behandeling van klachten zoals bedoeld in artikel 9:18, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht.

HOOFDSTUK 11 VERGOEDINGEN

Artikel 24 Regeling inzake vergoeding van werkzaamheden

1. Het algemeen bestuur kan met inachtneming van de artikelen 21 en 25 van de wet voor de leden van het dagelijks bestuur en voor de leden van een commissie als bedoeld in artikel 15 van deze regeling, die niet de functie van burgemeester, wethouder of secretaris vervullen, een regeling inzake de vergoeding van hun werkzaamheden respectievelijk voor het bijwonen van vergaderingen een tegemoetkoming in de kosten vaststellen.
2. Het algemeen bestuur kan met inachtneming van artikel 24 van de wet bepalen dat de leden van een commissie als bedoeld in artikel 14 van deze regeling, die niet de functie van burgemeester, wethouder, raadslid of secretaris vervullen een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen ontvangen.
3. Het bepaalde in de vorige leden is niet van toepassing op ambtenaren werkzaam bij één of meer van de deelnemende gemeenten, die als zodanig tot lid van een commissie zijn benoemd. Deze ambtenaren hebben geen recht op vergoeding.
4. De in het eerste en tweede lid bedoelde regelingen worden aan Gedeputeerde Staten gezonden.

HOOFDSTUK 12 HET UITVOERINGSBELEIDSPLAN EN HET UITVOERINGSBELEIDSPROGRAMMA

Artikel 25 Uitvoeringsbeleidsplan

1. Het algemeen bestuur kan een uitvoeringsbeleidsplan vaststellen waarin het beleid dat het bestuur van het samenwerkingsverband voornemens is uit te voeren, in grote lijnen wordt aangegeven. Het algemeen bestuur kan een of meer onderdelen van het uitvoeringbeleidsplan afzonderlijk vaststellen.
2. Het beleidsplan beslaat een periode van vier jaar. Jaarlijks kan het algemeen bestuur besluiten over bijstelling van het beleidsplan.

Artikel 26 Uitvoeringsbeleidsprogramma

Het algemeen bestuur kan voor ieder jaar een uitvoeringsbeleidsprogramma vaststellen, waarin de activiteiten van het samenwerkingsverband worden aangegeven. Het uitvoeringsbeleidsprogramma bevat voorts in ieder geval een overzicht van de voor de verwezenlijking van de activiteiten benodigde financiële en personele middelen.

Artikel 27 Totstandkoming
De totstandkoming van het uitvoeringsbeleidsplan en het uitvoeringsbeleidsprogramma geschiedt op overeenkomstige wijze als in artikel 29, eerste tot en met vijfde lid van deze regeling, voor de begroting is aangegeven.

HOOFDSTUK 13 FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 28 Administratie en controle
1. Het algemeen bestuur stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. Artikel 212 van de Gemeentewet, zoals luidend vanaf de inwerkingtreding van de Wet dualisering gemeentebestuur, is van overeenkomstige toepassing.
2. Het algemeen bestuur stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst. Artikel 213 van de Gemeentewet, zoals luidend vanaf de inwerkingtreding van de Wet dualisering gemeentebestuur is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 29 Begrotingsprocedure
1. De begroting van de MGR bestaat uit een algemeen geconsolideerd deel en uit modulaire deelbegrotingen.
2. Het dagelijks bestuur zendt vóór 15 april een ontwerpbegroting van het samenwerkingsverband voor het komende kalenderjaar, vergezeld van een behoorlijke toelichting, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten.
3. Het dagelijks bestuur houdt bij het opstellen van de ontwerpbegroting rekening met de door de raden van de deelnemende gemeenten opgestelde begrotingsrichtlijnen.
4. De ontwerpbegroting wordt door de zorg van de besturen van de deelnemende gemeenten voor eenieder ter inzage gelegd en tegen betaling van de kosten algemeen verkrijgbaar gesteld. Artikel 190, tweede lid en derde lid, van de Gemeentewet, zoals luidend vanaf de inwerkingtreding van de Wet dualisering gemeentebestuur is van overeenkomstige toepassing.
5. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen acht weken bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
6. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast vóór 15 juli van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor de begroting moet dienen.
7. Terstond na de vaststelling zendt het algemeen bestuur de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, die ter zake bij Gedeputeerde Staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
8. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 1 augustus aan Gedeputeerde Staten.
9. Het bepaalde in dit artikel is, met uitzondering van de genoemde termijnen, van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting.

Artikel 30 Bijdragen van de gemeenten
1. In de begroting wordt aangegeven welke bijdrage elke afzonderlijke gemeente verschuldigd is voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft.
2. Voor de berekening van deze bijdrage wordt rekening gehouden met bijdragen van het Rijk en van anderen.
3. De deelnemers betalen bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 16 januari, vóór 16 april, vóór 16 juli en vóór 16 oktober telkens een kwart van de in lid 1 bedoelde bijdrage.
4. De deelnemers dragen er zorg voor dat het samenwerkingsverband te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Artikel 31 Jaarrekening

1. De jaarrekening van de MGR bestaat uit een algemeen deel, de geconsolideerde jaarrekening en de deelexploitaties van de modules.
2. Het dagelijks bestuur biedt de rekening over het afgelopen jaar en het jaarverslag, daarbij gevoegd de accountantsverklaring, bedoeld in artikel 213, derde lid van de Gemeentewet en het verslag van bevindingen, bedoeld in artikel 213, vierde lid van de Gemeentewet, jaarlijks vóór 15 april ter vaststelling aan het algemeen bestuur aan onder gelijktijdige toezending aan de raden van de deelnemende gemeenten. Met Gemeentewet wordt bedoeld de Gemeentewet, geldend vanaf de inwerkingtreding van de Wet dualisering gemeentebestuur.
3. De raden van de gemeenten kunnen binnen acht weken na toezending bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de rekening naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de jaarrekening, zoals deze bij het algemeen bestuur wordt aangeboden.
4. Het algemeen bestuur stelt de rekening vast vóór 15 juli volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
5. Zij wordt binnen twee weken, doch in ieder geval vóór 15 juli, met alle bijbehorende stukken en het jaarverslag aan Gedeputeerde Staten aangeboden.
6. Vaststelling van de rekening strekt het dagelijks bestuur tot décharge, behoudens later in rechte gebleken valsheid in geschrifte of andere onregelmatigheden.
7. In de geconsolideerde jaarrekening wordt als bijlage de deelexploitaties van de modules opgenomen. Per deelexploitatie wordt het door elk van de deelnemende gemeenten over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.
8. De kosten die resteren na afrekening per module op basis van de dienstverleningsovereenkomsten worden na aftrek van de inkomsten verdeeld naar de gemeenten, voor 50% van de kosten op basis van het aantal klanten indien van toepassing en 50% van de kosten op basis van het aantal inwoners. Indien toerekening van kosten aan klanten niet mogelijk is vindt de kostenverdeling plaats op basis van aantal inwoners.
9. Verrekening van het verschil tussen het op grond van artikel 30 van deze regeling bepaalde en het werkelijk verschuldigde, vindt plaats terstond na de mededeling van de vaststelling van de rekening.

HOOFDSTUK 14 HET ARCHIEF

Artikel 32 Archivering

1. Ten aanzien van de zorg en het beheer van de archiefbescheiden van de organen van de regeling alsmede ten aanzien van het toezicht op het beheer zijn de voorschriften van de gemeente van vestiging van overeenkomstige toepassing.
2. De aan de uitvoering van het eerste lid verbonden kosten komen ten laste van de regeling.
3. Als beheerseenheden worden aangemerkt de door het dagelijks bestuur als zodanig aangewezen organisatieonderdelen.

HOOFDSTUK 15 TOETREDING, UITTREDING EN OPHEFFING

Artikel 33 Toetreding en uittreding

1. Een gemeente kan toe- of uittreden krachtens daartoe strekkende besluiten van haar college en raad.
2. De uittreding gaat in 1 jaar na het verstrijken van het jaar waarin het besluit tot uittreding is genomen.
3. De toetreding gaat in nadat het daartoe strekkende besluit van de bestuursorganen van de deelnemende gemeenten is genomen.
4. Het algemeen bestuur kan voorwaarden verbinden aan de toe- of uittreding.

5. Bij een gemeentelijke herindeling van één of meerdere deelnemende gemeenten zoals bedoeld in de Wet algemene regels herindeling kan het algemeen bestuur besluiten om een termijn vast te stellen die afwijkt van de in lid 2 genoemde termijn. Rechten en verplichtingen van de uittredende gemeente - voor herindeling - jegens het samenwerkingsverband, blijven gelden voor de toetredende gemeente na herindeling.

Artikel 34 Wijziging en opheffing
1. De regeling kan worden gewijzigd of opgeheven bij daartoe strekkend besluit van de colleges en raden van twee derde van het aantal deelnemende gemeenten.
2. Elke deelnemende gemeente en het algemeen bestuur is bevoegd een wijziging in de regeling aan de besturen van de deelnemende gemeenten in overweging te geven via een daartoe strekkend voorstel. Het dagelijks bestuur zendt het voorstel van het algemeen bestuur toe aan de besturen van de deelnemende gemeenten.
3. De bij de wet voorgeschreven toezending van de wijziging aan Gedeputeerde Staten geschiedt door de zorg van het college van de gemeente Nijmegen.

Artikel 35 Liquidatie
1. Ingeval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tot liquidatie en stelt daarvoor de nodige regelen. Hierbij kan van de bepalingen van de regeling worden afgeweken.
2. Het liquidatieplan wordt door het algemeen bestuur, de raden van de gemeenten gehoord, vastgesteld.
3. Het liquidatieplan voorziet ook in de gevolgen die de beëindiging heeft voor het personeel als bedoeld in hoofdstuk 9 van deze regeling.
4. Het liquidatieplan geeft regels voor de wijze waarop de deelnemende gemeenten, voor zover het saldo ontoereikend is, zorgdragen voor de nakoming van de verplichtingen van het samenwerkingsverband, uitgaande van de verdeling van financiële lasten en risico's tussen deelnemende zoals vastgelegd in de contractuele afspraken tussen deelnemende gemeenten per samenwerkingsmodule.
5. Het dagelijks bestuur is belast met de uitvoering van de liquidatie.
6. Zo nodig blijven de organen van het openbaar lichaam ook na het tijdstip van opheffing in functie, totdat de liquidatie is voltooid.

HOOFDSTUK 17 SLOTBEPALINGEN

Artikel 36 Duur van de regeling
De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 37 Inwerkingtreding
De regeling treedt in werking op 1 juli 2014.
De wijzigingen van artikel 5 onderdeel A, eerste lid, onder c,d,e, f en artikel 6 onderdeel A. eerste lid, onder f. en van artikel 21 treden in werking op 1 januari 2016
De wijzigingen van artikel 5 onderdeel B, artikel 6 onderdeel B, artikel 8, eerste lid en van artikel 9 eerste lid, artikel 29 lid 1, 4 5 en 7 en artikel 31 lid 1 treden in werking op 1 januari 2016.

Artikel 38 Citeertitel
De regeling wordt aangehaald als: MGR Rijk van Nijmegen

Artikel 39 Toezending aan Gedeputeerde Staten
Het college van de gemeente Nijmegen draagt zorg voor de in artikel 26, eerste lid van de wet voorgeschreven toezending van de regeling aan Gedeputeerde Staten.

HOOFDSTUK 18 OVERGANGSBEPALINGEN

Artikel 40

1. De begroting wordt voor de eerste maal vastgesteld voor de periode aanvangende op de dag waarop de regeling in werking treedt, tot het einde van het kalenderjaar, dan wel, wanneer het algemeen bestuur dit bepaalt, tot het einde van het volgende kalenderjaar.
2. De eerste rekening heeft betrekking op de periode waarvoor de eerste begroting geldt.

Aldus besloten door het college van de gemeente Berg en Dal,
op

De burgemeester, De Secretaris

Aldus besloten door het college van de gemeente Beuningen,
op

De burgemeester, De Secretaris

Aldus besloten door het college van de gemeente Druten,
op

De burgemeester, De Secretaris

Aldus besloten door het college van de gemeente Heumen,
op

De burgemeester, De Secretaris

Aldus besloten door het college van de gemeente Mook en Middelaar,
op

De burgemeester, De Secretaris

Aldus besloten door het college van de gemeente Nijmegen,
op

De burgemeester, De Secretaris

Aldus besloten door het college van de gemeente Wijchen,
op

De burgemeester, De Secretaris

Aldus besloten door de gemeenteraad van de gemeente Berg en Dal,
op

De voorzitter, De raadsgriffier,

Aldus besloten door de gemeenteraad van de gemeente Beuningen,
op

De voorzitter, De raadsgriffier,

Aldus besloten door de gemeenteraad van de gemeente Druten,
op

De voorzitter, De raadsgriffier,

Aldus besloten door de gemeenteraad van de gemeente Heumen,
op

De voorzitter, De raadsgriffier,

Aldus besloten door de gemeenteraad van de gemeente Mook en Middelaar,
op

De voorzitter, De raadsgriffier,

Aldus besloten door de gemeenteraad van de gemeente Nijmegen,
op

De voorzitter, De raadsgriffier,

Aldus besloten door de gemeenteraad van de gemeente Wijchen,
op

De voorzitter, De raadsgriffier,

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Toelichting

Deze toelichting maakt onlosmakelijk deel uit van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen (MGR).

Algemeen
Bij het opstellen van deze regeling zijn de door de colleges vastgestelde uitgangspunten voor regionale samenwerking in Rijk van Nijmegen gebruikt. Deze zijn:

a. *De regio wil geen lappendeken van GR'ren. Daarom wordt één MGR opgericht, waaronder in de toekomst ook andere modules (nieuw toe te voegen functies) kunnen komen te hangen. Over het toevoegen van andere modules wordt separaat en in later stadium gesproken. Benadrukt wordt dat deelname "per module" een lokale afweging is.*
b. *De bouw van het Werkbedrijf heeft prioriteit. Voor de aansturing van het Werkbedrijf wordt een "bestuurscommissie Werk" ingericht. Deze bestaat uit de portefeuillehouders Werk. De bevoegdheden die nodig zijn om het Werkbedrijf aan te sturen worden bij de bestuurscommissie Werk neergelegd.*
c. *De MGR is een uitvoeringsorganisatie en een platform voor regionaal overleg. De MGR is vooralsnog een "lege rechtsvorm" die alleen gevuld wordt met een AB, een DB (beide conform de Wgr) en een secretariaat.*
d. *De stemverhouding in het AB van de MGR is naar rato van inwonersaantallen, met die nuance dat er bij stemming minimaal 3 gemeenten in moeten stemmen met besluitvorming.*

Monistisch stelsel GR
De dualisering ven het overheidsbestuur is (nog) niet doorgevoerd in de Wet gemeenschappelijke regelingen. Om die reden wordt in deze wet en in de MGR verwezen naar de oude Gemeentewet van voor de dualisering. Voor de duidelijkheid worden de artikelen waarna in de regeling zelf wordt verwezen (Staatsblad 1993, 668), hier opgenomen:

> ***Artikel 22***
> *De leden van het gemeentebestuur en andere personen die deelnemen aan de beraadslaging kunnen niet in rechte worden vervolgd of aangesproken voor dan wel worden verplicht getuigenis af te leggen als bedoeld in artikel 191, eerste lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering over hetgeen zij in de vergadering van de raad hebben gezegd of aan de raad schriftelijk hebben overgelegd.*
>
> ***Artikel 23***
> 1. *De vergadering van de raad wordt in het openbaar gehouden.*
> 2. *De deuren worden gesloten, wanneer ten minste een vijfde van het aantal leden dat de presentielijst heeft getekend daarom verzoekt of de voorzitter het nodig oordeelt.*
> 3. *De raad beslist vervolgens of met gesloten deuren zal worden vergaderd.*
> 4. *Van een vergadering met gesloten deuren wordt een afzonderlijk verslag opgemaakt, dat niet openbaar wordt gemaakt tenzij de raad anders beslist.*
>
> ***Artikel 54***
> 1. *De vergaderingen van het college van burgemeester en wethouders worden met gesloten deuren gehouden, voor zover het college niet anders heeft bepaald.*
> 2. *Het reglement van orde voor de vergaderingen kan regels geven omtrent de openbaarheid van de vergaderingen van het college.*
> 3. *Ten aanzien van bepalingen in het reglement van orde die betrekking hebben op vergaderingen vindt artikel 148 geen toepassing.*

Artikel 56

1. *In de vergadering van het college van burgemeester en wethouders kan slechts worden beraadslaagd of besloten, indien ten minste de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.*
2. *Indien het vereiste aantal leden niet tegenwoordig is, belegt de burgemeester, onder verwijzing naar dit artikel, opnieuw een vergadering.*
3. *Op de vergadering, bedoeld in het tweede lid, is het eerste lid niet van toepassing. Het college kan echter over andere aangelegenheden dan die waarvoor de eerdere vergadering was belegd alleen beraadslagen of besluiten, indien ten minste de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.*

Artikel 58

De artikelen 28, eerste tot en met derde lid, 29 en 30 zijn ten aanzien van de vergaderingen van het college van burgemeester en wethouders van overeenkomstige toepassing.

Artikel 59

1. *Indien bij een stemming, anders dan over personen voor het doen van benoemingen, voordrachten of aanbevelingen, de stemmen staken, wordt opnieuw gestemd.*
2. *Staken de stemmen andermaal over hetzelfde voorstel, dan beslist de stem van de voorzitter.*

Artikelsgewijze toelichting MGR

Artikelen 4, 5 en 6

De regio geeft prioriteit aan de bouw van het Werkbedrijf (uitgangspunt b), maar richt ook één MGR in waarin later stadium nieuwe modules opgehangen kunnen worden (uitgangspunt a). Daarnaast is de MGR bedoeld voor afstemmings- en samenwerkingsvraagstukken op het gebied van regionale samenwerking.

Dat heeft de volgende consequenties voor deze artikelen:

1. *Het belang van de MGR wordt in zo breed mogelijk perspectief beschreven in artikel 4.*
2. *Bij de specifieke overdracht van bevoegdheden worden alleen de bevoegdheden voor het nieuwe Werkbedrijf benoemd.*

Als de regio in later stadium nieuwe modules aan de MGR wil toevoegen, kan dit betekenen dat artikelen aangepast moeten worden, bijvoorbeeld in de artikelen 5 (taken) en 6 (bevoegdheden). Indien raadsbevoegdheden hiervoor overgedragen moeten worden, dienen de raden deze wijziging vast te stellen voordat deze geëffectueerd kan worden. Indien het gaat om de overdracht van collegebevoegdheden, kan dit niet gebeuren voordat de raden ingestemd hebben. Over artikel 5 B, derde lid (ICT) wordt nog opgemerkt dat het voor de wetgeving omtrent Europese aanbesteding nog van belang is dat niet meer dan 20% van de werkzaamheden worden verricht ten behoeve van organisaties buiten het rechtsgebied van de MGR.

Artikel 9

Uitgangspunt d is niet één op één over te nemen in artikel 9. Het is niet mogelijk om in generieke zin te werken met gekwalificeerde meerderheden bij besluitvorming. Voorgeschreven wordt dat dan in de regeling specifiek aangegeven wordt bij welke besluitvorming sprake is van generieke

besluitvorming. In lid 2 wordt hiervoor verwezen naar artikel 7 lid 3 van de regeling MGR. Concreet betekent dit dat voor alle besluitvorming over deze bevoegdheden – en in de praktijk zijn dat de belangrijke besluiten – gewerkt wordt met een gekwalificeerde meerderheid (meerderheid én minimaal 3 gemeenten stemmen in).

Artikel 11
Het is mogelijk om in het dagelijks bestuur externen te benoemen (buiten de kring van het algemeen bestuur). Hiervoor is een aantal redenen:

1. *Het maakt het mogelijk externe deskundigen te benoemen als de regio dit wenst;*
2. *Het maakt het mogelijk externe leden te benoemen als wetgeving dat vraagt;*
3. *Het maakt het mogelijk portefeuillehouders die niet in het algemeen bestuur zitten te benoemen indien de regio dit wenst.*

Het aanstellen en afzetten van een dagelijks bestuurslid blijft altijd een bevoegdheid van het algemeen bestuur, ook als dit leden zijn van buiten de kring van het algemeen bestuur.

Artikel 15
Een reglement voor een bestuurscommissie is een intern reglement binnen de MGR. De regio heeft aangegeven dat er een bestuurscommissie Werk komt (uitgangspunt b). Deze bestuurscommissie staat niet opgenomen in deze regeling, omdat de regeling alleen de mogelijkheid schept zo'n commissie in te stellen. De uitwerking hiervan vindt in later stadium plaats.

Artikel 30
De wijze waarop de gemeentelijke bijdragen worden berekend kan nader worden gespecificeerd in de financiële verordening voor MGR. Onder andere zal in deze verordening worden opgenomen: de wijze waarop de bijdrage van iedere deelnemende gemeente ten behoeve van de uitvoering van de voormalige Wsw is geregeld.

Artikel 31
Ter toelichting op de afrekeningssystematiek van lid 8 het volgende; deze wijze van verrekening van kosten geldt slechts voor de kosten die resteren nadat de afrekening per module heeft plaatsgevonden. Met andere woorden: eerst wordt afgerekend op basis van de dienstverleningsovereenkomsten per module, als er daarna nog kosten resteren geldt de verdelingssystematiek van artikel 31 lid 8.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING WNO-BEDRIJVEN 2000

Wijzigingsbesluit

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

De colleges van burgemeester en wethouders en de raden van de gemeenten Beuningen, Groesbeek, Druten, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen ieder voor zover zij bevoegd zijn besluiten de Gemeenschappelijke Regeling WNO-bedrijven 2000 als volgt te wijzigen:

I. *Aan artikel 4 lid 1 wordt na 'de sociale werkvoorziening' ingevoegd:*
voor zover dit noodzakelijk is voor de integratie van de regeling in de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen en voor zover deze belangen niet behartigt worden door de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen.

II. *Aan artikel 4 lid 2 wordt na 'sociale werkvoorziening behartigen' toegevoegd:*
voor zover dit noodzakelijk is voor de integratie van de regeling in de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen en voor zover deze belangen niet behartigt worden door de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen.

III. *Artikel 5 lid 1 wordt gewijzigd in de volgende bepaling:*
Ter verwezenlijking van de in artikel 4, eerste lid, genoemde gemeenschappelijke belangen is WNO-bedrijven belast met de taak om de integratie van de regeling in de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen voor te bereiden en uit te Voeren, althans voor zover verband houdend met de uitvoering van de voormalige Wet sociale werkvoorziening en eventuele andere vormen van gesubsidieerde arbeid anders dan op het gebied van de sociale werkvoorziening.

IV. *Artikel 5 lid 2 wordt geschrapt.*

V. *Bij artikel 6 lid 1 wordt de verwijzing naar lid 1 van artikel 5 vervangen door een verwijzing naar artikel 5.*

VI. *Bij artikel 25 wordt "en neemt medewerkers met een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, lid 1 van de Wet sociale werkvoorziening in dienst" geschrapt.*

VII. *Artikel 27 lid 3 wordt geschrapt.*

VIII. De wijzigingen treden in werking op 1 januari 2016

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Gemeenschappelijke Regeling WNO-bedrijven 2000.

De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Beuningen, Druten, Groesbeek, Heumen, Millingen aan de Rijn, Nijmegen, Ubbergen, West Maas en Waal en Wijchen, ieder voor zover zij daartoe bevoegd zijn;

overwegende, dat het Algemeen Bestuur van WNO gelet op zijn bevoegdheid gegeven in artikel 40 lid *2* van de Gemeenschappelijke Regeling "Werkvoorzieningsschap Nijmegen en Omgeving", wijziging van deze gemeenschappelijke regeling wenselijk acht en een daartoe strekkend voorstel heeft gedaan;

gelet op de Wet sociale werkvoorziening, de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, de Gemeentewet en de Algemene Wet Bestuursrecht;

Besluiten

de Gemeenschappelijke Regeling "Werkvoorzieningsschap Nijmegen en Omgeving" goedgekeurd bij besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 1 juli 1993 nr. WE 93.38133 en laatstelijk gewijzigd goedgekeurd bij besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 20 december 1995 nr. BD 95.17375-BO-003 zodanig te wijzigen, dat deze als volgt komt te luiden:

Hoofdstuk 1: Algemene Bepalingen

Artikel 1

deelnemende gemeenten:	de aan deze gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten
WNO-bedrijven:	het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2 medewerkers: de bij WNO-bedrijven aangestelde ambtenaren en personen met wie een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht is gesloten, alsmede de medewerkers, die in dienst zijn ingevolge een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2 lid 1 van de Wet sociale werkvoorziening.
regeling:	deze gemeenschappelijke regeling.
Gedeputeerde Staten:	Gedeputeerde Staten van Gelderland.

Artikel 2
Er is een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8 lid 1 van de Wet gemeenschappelijke Regelingen, genaamd "WNO-bedrijven", gevestigd te Nijmegen.

Artikel 3
Het bestuur van WNO-bedrijven bestaat uit het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

Hoofdstuk 2: Belang, taken en bevoegdheden.

Artikel 4
1. WNO-bedrijven behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de sociale werkvoorziening voor zover dit noodzakelijk is voor de integratie van de regeling in de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen en voor zover deze belangen niet behartigt worden door de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen.

2. WNO-bedrijven kan de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van andere vormen van gesubsidieerde arbeid anders dan op het gebied van de sociale werkvoorziening behartigen voor zover dit noodzakelijk is voor de integratie van de regeling in de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen en voor zover deze belangen niet behartigt worden door de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen.

Artikel 5

Ter verwezenlijking van de in artikel 4, eerste lid, genoemde gemeenschappelijke belangen is WNO-bedrijven belast met de taak om de integratie van de regeling in de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen voor te bereiden en uit te Voeren, althans voor zover verband houdend met de uitvoering van de voormalige Wet sociale werkvoorziening en eventuele andere vormen van gesubsidieerde arbeid anders dan op het gebied van de sociale werkvoorziening.

Artikel 6

1. Voor zover hiervan niet in deze regeling is afgeweken komen aan de bestuursorganen van WNO-bedrijven ter uitvoering van de in artikel 5 genoemde taken, de bevoegdheden toe die aan de bestuursorganen van de deelnemende gemeenten behoren, met dien verstande dat het algemeen bestuur in de plaats treedt van de raad, het dagelijks bestuur in de plaats van het college van burgemeester en wethouders en de voorzitter in de plaats van de burgemeester.
3. Waar in deze regeling artikelen van de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Gemeentewet, de Wet sociale werkvoorziening of enige andere wet van overeenkomstige toepassing worden verklaard, wordt in de artikelen voor de gemeente, de raad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester onderscheidenlijk gelezen WNO-bedrijven, het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

Hoofdstuk 3: het algemeen bestuur.

Artikel 7

1. Het algemeen bestuur bestaat uit: 3 leden aangewezen door de raad van de gemeente Nijmegen uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen; 1 lid aangewezen door de raad van elk van de overige deelnemende gemeenten, de voorzitter inbegrepen.
2. De raden van de deelnemende gemeenten wijzen uit hun midden, de voorzitter inbegrepen, voor hun leden van het algemeen bestuur tevens plaatsvervangend leden aan.
3. Het lidmaatschap en het plaatsvervangend lidmaatschap zijn onverenigbaar met de betrekking van medewerker bij WNO-bedrijven dan wel bij een rechtspersoon als bedoeld in artikel 12.
4. Het lidmaatschap en het plaatsvervangend lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt, onverminderd het bepaalde in artikel 8 lid 3, op de dag waarop de zittingsperiode van de raden van de deelnemende gemeenten afloopt.

Artikel 8

1. De raden van de deelnemende gemeenten beslissen in de eerste vergadering van elke zittingsperiode van de gemeenteraden over de aanwijzingen van de nieuwe leden en plaatsvervangend leden van het algemeen bestuur. Aftredende leden en plaatsvervangend leden kunnen opnieuw worden aangewezen.
2. Totdat de raden van de deelnemende gemeenten in hun opvolging hebben voorzien, blijven de aangewezen leden en plaatsvervangend leden, die hadden moeten aftreden, voor zover zij aan de vereisten voor het lidmaatschap en plaatsvervangend lidmaatschap van het algemeen bestuur als bedoeld in artikel 7 eerste lid voldoen, als zodanig fungeren.

3. De raad van een deelnemende gemeente kan een lid of plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur door hem aangewezen, indien dit het vertrouwen van deze raad niet meer bezit, te allen tijde ontslaan. Hiervan wordt onmiddellijk mededeling gedaan aan de voorzitter.
4. Indien tussentijds een plaats van lid of plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur beschikbaar komt, wijst de betreffende raad in zijn eerstvolgende vergadering of, zo dit niet mogelijk mocht zijn, ten spoedigste een nieuw lid of plaatsvervangend lid aan.
5. In het geval, dat het gaat om een tussentijdse ontslagname, stelt het lid of het plaatsvervangend lid de voorzitter van het algemeen bestuur en de desbetreffende raad hiervan op de hoogte. De tussentijdse ontslagname is onherroepelijk. De leden en plaatsvervangend leden, die tussentijds ontslag hebben genomen, behouden hun lidmaatschap en plaatsvervangend lidmaatschap - voor zover zij aan de vereisten daarvoor als bedoeld in artikel 7, eerste lid blijven voldoen - totdat onherroepelijk in hun opvolging is voorzien.
6. Elke aanwijzing tot lid of plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur delen de deelnemende gemeenten binnen 8 dagen na de datum van aanwijzing schriftelijk mede aan de voorzitter van het algemeen bestuur.

Artikel 9

1. Het algemeen bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar en verder zo vaak de voorzitter of het dagelijks bestuur dit nodig oordeelt of tenminste een vijfde van het aantal zitting hebbende leden van het algemeen bestuur dit, onder opgaaf van redenen aan de voorzitter, schriftelijk verlangt.
2. De vergaderingen van het algemeen bestuur worden in het openbaar gehouden.
3. De vergadering vindt doorgang, indien blijkens de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is opgekomen.
4. De deuren worden gesloten, wanneer tenminste een vijfde van het aantal leden, dat de presentielijst heeft getekend daarom verzoekt, of de voorzitter het nodig oordeelt.
5. Het algemeen bestuur beslist vervolgens, of met gesloten deuren zal worden vergaderd.
6. Van een vergadering met gesloten deuren wordt een afzonderlijk verslag opgemaakt, dat niet openbaar wordt gemaakt tenzij het algemeen bestuur anders beslist.

Artikel 10

1. Het algemeen bestuur stelt voor zijn vergaderingen een Reglement van orde vast, met inachtname van de artikelen 22 en 23 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en waarin onder meer regels worden gegeven voor:
   a. het horen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden ten aanzien van door het algemeen bestuur te nemen besluiten;
   b. omtrent de wijze van verstrekken van inlichtingen en het afleggen van verantwoording als bedoeld in de artikelen 22, 23 en 24.
2. Het Reglement van orde wordt aan Gedeputeerde Staten medegedeeld.

Artikel 11

1. Elk lid van het algemeen bestuur heeft 1 stem.
2. Een besluit van het algemeen bestuur wordt geacht te zijn genomen als dit meer dan de helft van het aantal stemmen heeft verkregen.

Artikel 12

1. Het algemeen bestuur kan ingevolge artikel 2 lid 3 van de Wet sociale werkvoorziening rechtspersonen aanwijzen ten behoeve van de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening.
2. Het algemeen bestuur kan besluiten tot het oprichten van en tot het deelnemen van WNO-bedrijven in rechtspersonen, indien deze in het bijzonder aangewezen moeten worden geacht voor de behartiging van de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening. Een dergelijk besluit komt eerst tot stand, nadat 2/3 van de raden van de deelnemende gemeenten zich daar voor hebben verklaard en behoeft de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.
3. Het algemeen bestuur kan besluiten om de in het voorgaande lid bedoelde rechtspersonen te belasten met (delen van) de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening zoals deze bij WNO-bedrijven berust.

Artikel 13

In een besloten vergadering van het algemeen bestuur kan niet worden beraadslaagd of besloten over:

a. De vaststelling en wijziging van het beleidsplan en het beleidsprogramma, de vaststelling en wijziging van de begroting en de vaststelling van de jaarrekening.
b. De benoeming en ontslag van de voorzitter en van leden van het dagelijks bestuur.

Hoofdstuk 4: het dagelijks bestuur.

Artikel 14

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en 4 door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen leden.
2. Het algemeen bestuur kan gelet op de aard van de regeling maximaal 2 extra leden van het dagelijks bestuur aanwijzen van buiten het algemeen bestuur.

Artikel 15

1. Indien tussentijds een plaats in het dagelijks bestuur openvalt, wijst het algemeen bestuur zo spoedig mogelijk een nieuw lid aan.
2. De leden van het dagelijks bestuur treden af op de datum, waarop de zittingsperiode van het algemeen bestuur eindigt. Zij zijn direct weer als lid benoembaar.
3. De aftredende leden van het dagelijks bestuur blijven hun lidmaatschap - voor zover zij aan het lidmaatschapsvereiste van het algemeen bestuur als bedoeld in artikel 7 lid 1 voldoen - vervullen, totdat hun opvolgers hun lidmaatschap hebben aanvaard.
4. De benoeming van de leden van het dagelijks bestuur vindt plaats in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in zijn nieuwe samenstelling te houden binnen 1 maand na aanvang van de nieuwe zittingsperiode van de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten.
5. Op de leden van het dagelijks bestuur is artikel 49 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.

Artikel 16

Het dagelijks bestuur stelt een Reglement van orde voor zijn vergaderingen en voor zijn andere werkzaamheden vast, dat aan het algemeen bestuur wordt toegezonden.

Artikel 17

De voorzitter stelt, met inachtneming van hetgeen het dagelijks bestuur heeft bepaald, dag en plaats van de vergaderingen van het dagelijks bestuur en het tijdstip van de opening vast.

Hoofdstuk 5: de voorzitter.

Artikel 18

1. Het algemeen bestuur benoemt één van de door de gemeente Nijmegen aangewezen leden van het algemeen bestuur tot voorzitter.
2. De voorzitter is voorzitter van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur.
3. Het algemeen bestuur benoemt een lid van het dagelijks bestuur als bedoeld in artikel 14 eerste lid, niet behorend tot de uit Nijmegen afkomstige leden van het algemeen bestuur, tot plaatsvervangend voorzitter.

Artikel 19

1. De voorzitter bevordert een goede behartiging van de zaken van WNO-bedrijven.
2. Op de voorzitter zijn de artikelen 49, 75 en 273 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.
3. De door de voorzitter getekende stukken worden mede ondertekend door een door het dagelijks bestuur uit hun midden aangewezen lid.
4. De voorzitter vertegenwoordigt WNO-bedrijven in en buiten rechte. Hij kan deze vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aangewezen gemachtigde.

5. In rechtsgedingen waarin WNO-bedrijven en de gemeente Nijmegen partij zijn treedt de plaatsvervangend voorzitter voor de in het vorige lid bedoelde vertegenwoordiging in de plaats van de voorzitter.

Hoofdstuk 6: de commissies.

Artikel 20
1. Het dagelijks bestuur stelt de commissie in als bedoeld in artikel 12 van de Wet sociale werkvoorziening.
2. De in het vorige lid genoemde commissie adviseert het dagelijks bestuur omtrent de indicatie bedoeld in artikel 11 eerste lid en de herindicatie bedoeld in artikel 11 tweede lid van de Wet sociale werkvoorziening.

Artikel 21
Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter kunnen, met inachtneming van artikel 24 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, commissies van advies instellen voor zover zij daartoe bevoegd zijn.

Hoofdstuk 7: Inlichtingen en verantwoording.

Artikel 22
1. Het dagelijks bestuur en de leden van het dagelijks bestuur afzonderlijk, zijn aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door hen gevoerde beleid.
2. Zij geven ongevraagd aan het algemeen bestuur alle informatie, die voor een juiste beoordeling van het door het dagelijks bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is.
3. Zij geven als dagelijks bestuur dan wel afzonderlijk aan het algemeen bestuur wanneer dit bestuur het dagelijks bestuur of 1 of meer leden daarvan hierom verzoekt, alle gevraagde inlichtingen.
4. De leden 1 tot en met 3 zijn van overeenkomstige toepassing op de voorzitter voor het door hem gevoerde en te voeren beleid.

Artikel 23
1. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur geven aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie, die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is.
2. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur verstrekken aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen, die door deze raden dan wel 1 of meerdere leden van deze raden worden verlangd.

Artikel 24
1. Een lid of een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur verstrekt de raad, die dit lid heeft aangewezen met inachtneming van artikel 16 van de Wet gemeenschappelijke regelingen alle inlichtingen, die door die raad of één of meerdere leden daarvan worden verlangd en wel op de in het Reglement van orde van deze raad aangegeven wijze.
2. Een lid of een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur is de raad, die dit lid heeft aangewezen met inachtneming van artikel 16 van de Wet gemeenschappelijke regelingen verantwoording verschuldigd voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het Reglement van orde van deze raad aangewezen wijze.

Hoofdstuk 8: Medewerkers

Artikel 25
WNO-bedrijven kan medewerkers als ambtenaar aanstellen en personen met wie een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht is gesloten in dienst nemen.

Artìkel 26

1. Het algemeen bestuur beslist omtrent de benoeming, schorsing en ontslag van de algemeen directeur.
2. Het dagelijks bestuur kan in spoedeisende gevallen overgaan tot schorsing van de algemeen directeur en doet hiervan terstond mededeling aan het algemeen bestuur. De schorsing vervalt, wanneer het algemeen bestuur haar niet in zijn eerstvolgende vergadering bekrachtigt.
3. De algemeen directeur wordt bij zijn afwezigheid vervangen op de wijze, waarop daarin is voorzien door het dagelijks bestuur.
4. Het algemeen bestuur stelt regels vast betreffende de taak en de bevoegdheden van de algemeen directeur.
5. Het dagelijks bestuur beslist omtrent de indienstneming, schorsing en ontslag van de overige medewerkers.

Artikel 27

1. Het algemeen bestuur stelt de arbeidsvoorwaarden, die gelden voor de medewerkers, ambtenaar zijnde of in dienst op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht, vast.
2. Het dagelijks bestuur stelt de uitvoeringsregelingen gebaseerd op de in het eerste lid genoemde arbeidsvoorwaarden vast, alsmede de algemene voorschriften en bepalingen geldende voor deze medewerkers.

Hoofdstuk 9: het beleid.

Artikel 28

1. Het dagelijks bestuur stelt jaarlijks het ontwerp beleidsplan op, dat een samenhangend geheel is van op elkaar afgestemde keuzen omtrent de te nemen besluiten of te verrichten handelingen teneinde de doelstellingen van WNO-bedrijven te bereiken.
2. Het algemeen bestuur stelt het beleidsplan jaarlijks vast voor een periode van vier jaar.
3. Het algemeen bestuur stelt jaarlijks ten behoeve van het beleidsplan voor ieder jaar een beleidsprogramma vast, waarin de activiteiten voor elk jaar worden aangegeven met vermelding van de daarvoor benodigde financiële en personele middelen.
4. Het beleidsplan en het beleidsprogramma komen tot stand overeenkomstig de voor de begroting geldende procedure als vermeid in artikel 31.

Hoofdstuk 10: financiële bepalingen.

Artikel 29

1. Het algemeen bestuur stelt bij verordening regels vast met betrekking tot de organisatie van de administratie en het beheer van de vermogenswaarden van WNO-bedrijven. De regels dienen te waarborgen, dat aan de eisen van doelmatigheid en controle wordt voldaan.
2. In de verordening als bedoeld in het voorgaande lid worden tevens regels opgenomen inzake de wijze waarop de deelnemende gemeenten bijdragen in de kosten van WNO-bedrijven. Deze regels behoeven de instemming van tenminste 2/3 van de raden van de deelnemende gemeenten.
3. De administratie en het beheer, bedoeld in het eerste lid, worden verricht door de bij de in dat lid bedoelde regels aan te wijzen medewerkers. Zij kunnen niet tevens algemeen directeur zijn.
4. De verordening bedoeld in het eerste lid wordt binnen twee weken na vaststelling door het algemeen bestuur toegezonden aan Gedeputeerde Staten.

Artikel 30

1. Het algemeen bestuur stelt bij verordening regels vast met betrekking tot de controle op de administratie en op het beheer van de vermogenswaarden van WNO-bedrijven. Deze regels dienen onder meer te waarborgen dat de rechtmatigheid en de doelmatigheid van de administratie en het beheer worden getoetst.

2. De regels bedoeld in het eerste lid, voorzien in de aanwijzing van 1 of meer accountants als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met het onderzoek van de in artikel 32 bedoelde jaarrekening, alsmede met het ter zake uitbrengen van een verslag, dat behalve de verklaring bij de jaarrekening bevindingen bevat over de vraag of de administratie en het beheer voldoen aan eisen van rechtmatigheid en doelmatigheid.
3. De verordening als bedoeld in het eerste lid wordt binnen twee weken na vaststelling door het algemeen bestuur toegezonden aan Gedeputeerde Staten.

Artikel 31

1. Het dagelijks bestuur stelt jaarlijks een ontwerp begroting op met toelichting en een meerjarenraming met toelichting voor ten minste drie op het begrotingsjaar volgende jaren.
2. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerp begroting en de meerjarenraming voor 1 april van het jaar en in ieder geval twee maanden voordat zij aan het algemeen bestuur ter vaststelling wordt aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten.
3. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen twee maanden na toezending van de ontwerp begroting en meerjarenraming het dagelijks bestuur van hun gevoelen ter zake doen blijken.
4. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerp begroting en meerjarenraming vier weken voor de voorgenomen datum van vaststelling toe aan het algemeen bestuur. De gevoelens van de raden van de deelnemende gemeenten alsmede eventueel de nota van wijzigingen worden uiterlijk twee weken voor de vaststelling toegezonden aan het algemeen bestuur en gelijktijdig aan de raden van de deelnemende gemeenten toegezonden.
5. De ontwerp begroting en meerjarenraming alsmede de eventuele nota van wijzigingen worden ter inzage gelegd op de wijze als bedoeld in artikel 35, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen alsook bij de vestigingen van WNO-bedrijven en tegen betaling algemeen verkrijgbaar gesteld.
6. Het algemeen bestuur stelt de begroting en de meerjarenraming vast voor 1 juli van het jaar voorafgaande aan dat, waarvoor zij moeten dienen.
7. Terstond na de vaststelling zendt het algemeen bestuur de begroting en de meerjarenraming aan de raden van de deelnemende gemeenten, die ter zake Gedeputeerde Staten van hun gevoelen kunnen doen blijken.
8. Het dagelijks bestuur zendt de begroting en de meerjarenraming binnen 2 weken na vaststelling, doch uiterlijk 15 juli voor het jaar waarvoor zij dienen, aan Gedeputeerde Staten.
9. Met betrekking tot begrotingswijzigingen is het bepaalde in de voorgaande leden van dit artikel zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.

Artìkel 32

1. Het dagelijks bestuur legt aan het algemeen bestuur over elk begrotingsjaar verantwoording af van het gevoerde financieel beheer onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag.
2. Het dagelijks bestuur voegt daarbij een verslag als bedoeld in artikel 30, lid 2.
3. De in de voorgaande leden bedoelde stukken worden aan het algemeen bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten toegezonden, uiterlijk op 1 april volgende op het jaar waarop zij betrekking hebben.
4. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen 2 maanden, nadat de in het eerste en tweede lid bedoelde stukken zijn toegezonden, aan het algemeen bestuur van hun gevoelens ter zake doen blijken.
5. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening vast voor 1 juli in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
6. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen 2 weken na vaststelling, doch in ieder geval voor 15 juli van het jaar volgende op het jaar, waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan Gedeputeerde Staten.
7. Behoudens later in rechte gebleken onregelmatigheden, ontlast het besluit tot vaststelling van de jaarrekening de leden van het dagelijks bestuur ten aanzien van het daarin verantwoorde financieel beheer.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Hoofdstuk 11 Vergoedingen.

Artìkel 33

1. Het algemeen bestuur kan met inachtneming van artikel 21, lid 1 en 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen voor de leden van het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter een regeling voor de tegemoetkoming in de kosten en een vergoeding voor hun werkzaamheden alsmede een tegemoetkoming in of vergoeding van bijzondere kosten en andere financiële voorzieningen, die verband houden met de vervulling van hun lidmaatschap van het bestuur vaststellen. De regeling wordt ter kennisname aan Gedeputeerde Staten toegezonden.
2. Het algemeen bestuur kan met inachtneming van artikel 24 lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen aan de leden van de in artikel 21 bedoelde commissies, die geen burgemeester, wethouder of lid van de gemeenteraad zijn een vergoeding voor het bijwonen van de vergaderingen van de commissies toekennen.

Hoofdstuk 12: het archief

Artikel 34

1. De bepalingen van de Archiefwet en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen voor zover betrekking hebbend op de archiefbescheiden van organen, ingesteld bij een regeling als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, zijn van overeenkomstige toepassing op WNO-bedrijven.
2. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de bewaring van de archiefbescheiden.
3. De gemeentearchivaris van de gemeente van vestiging van WNO-bedrijven oefent overeenkomstig de voor hem gestelde regels toezicht uit op het beheer van de archiefbescheiden.
4. Bij opheffing van de regeling worden de archiefbescheiden overgebracht naar de archiefbewaarplaats van de gemeente van vestiging van WNO-bedrijven.

Hoofdstuk 13 toetreding, uittreding, wijziging en opheffing.

Artikel 35

1. De raad van een gemeente, die wenst toe of uit te treden, richt het verzoek ter zake aan het algemeen bestuur.
2. Het algemeen bestuur zendt het verzoek als bedoeld in het eerste lid binnen 3 maanden door voor het nemen van een besluit aan de raden van de deelnemende gemeenten, onder overlegging van zijn advies omtrent de toetreding respectievelijk de uittreding van een gemeente en de eventueel daaraan te verbinden voorwaarden en gevolgen. De gemeenteraden besluiten over het verzoek binnen een termijn van 3 maanden na toezending door het algemeen bestuur.
3. Toetreding van een gemeente vindt plaats, indien de raden van de deelnemende gemeenten in meerderheid daartoe besluiten.
4. Uittreding van een deelnemende gemeente vindt plaats, indien de raden van de overige deelnemende gemeenten in meerderheid daartoe besluiten.
5. Aan de toetreding respectievelijk de uittreding kunnen bij de in het derde en vierde lid bedoelde besluiten voorwaarden en gevolgen worden verbonden overeenkomstig het in het tweede lid bedoelde advies van het algemeen bestuur.
6. De besluiten tot toetreding respectievelijk uittreding en de daaraan verbonden voorwaarden en gevolgen behoeven de goedkeuring van Gedeputeerde Staten
7. De toetreding respectievelijk de uittreding gaan in op 1 januari van het jaar volgende op het jaar waarin is voldaan aan de vereisten genoemd in artikel 26 lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 36

1. Zowel het dagelijks bestuur als de raad van een deelnemende gemeente kunnen aan het algemeen bestuur voorstellen doen tot wijziging van de regeling.
2. Indien het algemeen bestuur wijziging van de regeling wenselijk acht, doet het dagelijks bestuur het door het algemeen bestuur vastgestelde voorstel toekomen ter besluitvorming aan de raden van de deelnemende gemeenten. De gemeenteraden besluiten over het voorstel binnen een termijn van 3 maanden na toezending door het algemeen bestuur.
3. Een wijziging van de regeling komt tot stand, wanneer de raden van tenminste 2/3 van het aantal deelnemende gemeenten zich daar voor hebben verklaard.
4. De besluiten tot wijziging van de regeling behoeven de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.
5. De wijziging van de regeling gaat in op de dag volgende op de dag waarop is voldaan aan de vereisten genoemd in artikel 26 lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 37

1. De regeling wordt opgeheven, wanneer de raden van tenminste 2/3 van het aantal deelnemende gemeenten daartoe besluiten.
2. De in het eerste lid bedoelde besluiten behoeven de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.
3. De opheffing gaat niet eerder in dan op de dag volgende op die waarop is voldaan aan de vereisten genoemd in artikel 26 lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
4. In geval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tegelijk tot liquidatie en stelt daarvoor direct de nodige regelen. Hierbij kan van de bepalingen van deze regeling worden afgeweken.
5. Het algemeen bestuur stelt, gehoord de raden van de deelnemende gemeenten, het liquidatieplan vast, dat voorziet in de verplichtingen van de deelnemende gemeenten in de financiële gevolgen van de opheffing. Het liquidatieplan behoeft de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.
6. Het dagelijks bestuur is belast met de liquidatie.
7. Zo nodig blijven de overige organen van WNO-bedrijven ook na het tijdstip van opheffing in functie totdat de liquidatie is voltooid.

Hoofdstuk 14. Overgangs- en slotbepalingen.

Artikel 38

Binnen een termijn van twee jaar na inwerkingtreding van deze gemeenschappelijke regeling dient te zijn voldaan aan het bepaalde in artikel 27 lid 1 en 2. Tot dan blijft artikel 27 van de regeling, zoals goedgekeurd bij besluit van Gedeputeerde Staten d.d. 1 juli 1993 nr. WE 93.38133 van toepassing.

Artikel 39

1. De regeling treedt in werking met ingang van de eerste dag van de maand volgende op de maand, waarin is voldaan aan het vereiste genoemd in artikel 26 vierde lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
2. De wijzigingen van artikel 4,5,6,25 en 27 treden in werking op 1 januari 2016

Artikel 40
De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 41
Deze regeling kan worden aangehaald als: Regeling WNO-bedrijven.

Besluitvorming tot vaststelling van de definitieve versie van de aangepaste regeling door de gemeente Nijmegen

Vastgesteld door de raad van de gemeente Nijmegen in zijn openbare vergadering van 13 december 2000

De voorzitter, De secretaris,

J. Tettero (loco) ir. H.K.W. Bekkers

Vastgesteld door burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen, voor zover zij daartoe bevoegd zijn, op 3 oktober 2000 (CIS-nummer 1042/2000, agendapunt nummer 1.1)

De burgemeester, De secretaris,

J. Tettero (loco) ir. H.K.W. Bekkers

Vastgesteld door de burgemeester van de gemeente Nijmegen, voor zover hij daartoe bevoegd is, op 3 oktober 2000.

De burgemeester,

J. Tettero (loco)

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

REGIO
RIJK VAN
NIJMEGEN

Aan de gemeenten in de regio Rijk van Nijmegen

Datum
30 april 2015

Contactpersoon
Werner van der Linden

Onderwerp
Eerste kwartaalrapportage MGR 2015

Telefoonnummer
024 3293198

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij bieden wij u de eerste kwartaalrapportage van de MGR aan. In de rapportage gaan we in op de ontwikkelingen binnen de MGR in het eerste kwartaal van 2015, zowel financieel als inhoudelijk. De begroting van de MGR, die in november door ons AB is vastgesteld en aan uw raden is aangeboden, dient daarvoor als basis.

De MGR is opgericht zowel als uitvoeringsorganisatie, als om een platform te bieden voor regionale samenwerking en afstemming. Op beide onderdelen zijn de afgelopen maanden goede stappen gezet, die we beschrijven in de kwartaalrapportage. Daarbij ligt de nadruk op de vormgeving van de eerste module, het Werkbedrijf, conform de door de colleges in de regio vastgestelde uitgangspunten in november 2013.

Het Werkbedrijf is 1 januari 2015 van start gegaan, wat betekent dat de mensen van de gemeentelijke afdelingen Werk– onder één operationele aansturing en vanuit één locatie – samen werken. Het jaar 2015 staat voor deze module in het teken van verdere inrichting van de organisatie en de integratie van Breed. Hiertoe is een inrichtings- en integratieplan vastgesteld door ons AB op 11 februari 2015, getiteld 'Daadwerkelijk'. Het betreft een ontwerpbesluit, dat nu voor advisering voorligt bij de ondernemingsraden. Bijgaand treft u dit plan ter informatie aan.

Nog niet alle cijfers over de resultaten van de module Werkbedrijf waren beschikbaar voor deze rapportage. Dit komt doordat de afgelopen periode veel aandacht is uitgegaan naar de opbouw en inrichting van de organisatie. Systemen en processen functioneerden nog niet volledig. Dit jaar moet in die zin dan ook beschouwd worden als een overgangsjaar. We verwachten in de rapportages verderop in dit jaar een meer compleet cijfermatig beeld te kunnen geven. Daarbij zullen we ook de uitstroom uit de WW via UWV inzichtelijk maken.

Deze kwartaalrapportage maakt onderdeel uit van de planning & control-cyclus van de MGR. Zoals afgesproken, worden verdere afspraken gemaakt over deze cyclus in het informatieprotocol, dat uiteindelijke door de colleges aan uw raden ter vaststelling wordt aangeboden. In overleg met de agendacommissie is reeds een planning opgesteld voor de documenten die in 2015 worden vastgesteld, om uw raden in staat te stellen uw controlerende taak op een goede manier uit te oefenen. Deze kwartaalrapportage past binnen dat kader.

Hoogachtend,

Algemeen Bestuur modulaire gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen,

De Voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

De Secretaris,

drs. W.G.R.J. van der Linden

REGIO
RIJK VAN
NIJMEGEN

1e kwartaalrapportage 2015

MGR Regio Rijk van Nijmegen

23 april 2015

Inhoudsopgave

	Samenvatting	**3**
1	**Inleiding**	**4**
2	**Regioplatform voor afstemming en overleg**	**5**
3	**Inleiding rapportage Werkbedrijf**	**6**
4	**Terugblik: de eerste maanden**	**7**
4.1	**Bedrijfdienstverlening**	**7**
4.2	**Kandidaatsbenadering**	**8**
4.3	**Integratie Breed**	**10**
4.4	**Regionaal Werken**	**10**
4.5	**Interne organisatie**	**11**
5	**Wat hebben we gerealiseerd?**	**12**
5.1	**Uitstroom naar Werk**	**12**
5.2	**Bedrijfscontacten**	**13**
5.3	**Werkervaringsplaatsen**	**14**
5.4	**Reguliere vacatures**	**15**
5.5	**Invulling Banenafspraak**	**16**
5.6	**Arbeidsmatige dagbesteding**	**16**
6	**Realisatie tot en met het eerste kwartaal**	**17**
6.1	**Aanvullend budget Rijk**	**19**
6.2	**Uitgaven transitiebudget**	**20**
7	**Risico's**	**21**
Bijlage 1	**Financien**	**22**

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Samenvatting

Met deze eerste kwartaalrapportage informeren we uw raden over de ontwikkelingen binnen de MGR in het eerste kwartaal van 2015, zowel financieel als inhoudelijk. De begroting van de MGR, die in november door ons AB is vastgesteld en aan uw raden is aangeboden, dient daarvoor als basis.
De rapportage gaat ten eerste kort in op de ontwikkelingen binnen de MGR als samenwerkingsplatform. De nadruk ligt op de ontwikkelingen en de resultaten van de module Werkbedrijf, die 1 januari 2015 is gestart. Dit is conform de gemaakte afspraken in de begroting.

Ontwikkelingen binnen de MGR als regionaal samenwerkingsplatform

- De bestuurlijke structuur van de MGR is opgenomen in de regeling die vorig jaar is vastgesteld. Het AB fungeert als hoogste orgaan, het DB bereidt de besluiten van het AB voor en geeft hier uitvoering aan. Daarnaast is voor de module Werk een bestuurscommissie opgericht, die inhoudelijk stuurt;
- sinds januari 2015 functioneert ook de agendacommissie binnen de MGR. De agendacommissie ziet zichzelf als een technische commissie, die adviezen geeft over de planning van stukken op de agenda's van de raden en zorgt voor logistieke afstemming van stukken.

Hiernaast wordt op dit moment een agenda opgesteld voor regionale samenwerking. Hierin besteden we aandacht aan de thema's waarop we regionale samenwerking willen zoeken en gaan we in op de toevoeging van eventuele nieuwe modules. We verwachten u hierover in een volgende kwartaalrapportage meer te kunnen melden.

Ontwikkelingen en resultaten module Werkbedrijf
De termijn waarover wordt gerapporteerd betreft twee maanden in plaats van het gebruikelijke kwartaal. Tijdens het opstellen zitten we namelijk nog midden in de overgangsfase; nog niet alle werkprocessen zijn gestroomlijnd, nog niet alle systemen zijn ingericht en nog niet alle gegevens zijn verwerkt. De consequentie hiervan is dat nog geen compleet cijfermatig beeld gegeven kan worden van de resultaten.

Afgelopen periode: opstarten en inregelen
Het jaar 2015 staat voor het Werkbedrijf in het teken van de bouw en inrichting. Dit betekent dat dit jaar gewerkt wordt aan de integratie van Breed in het Werkbedrijf, dat het personeel formeel geplaatst wordt en dat de gezamenlijke uitvoering van start gaat. De afgelopen periode zijn we dan ook voortvarend aan de slag gegaan met het vormgeven van de bedrijfsdienstverlening, het regionaal werken en de inrichting van de organisatie.

Kwantitatieve resultaten: uitstroom naar werk ligt op koers
Tijdens deze fase van inregelen en opstarten hebben we uiteraard onze kerntaak uitgevoerd en zoveel mogelijk werkgevers en kandidaten met elkaar verbonden. Het aantal mensen dat aan slag is gegaan op een werkervaringsplaats en het aantal opgehaalde vacatures blijven nog achter bij de begroting. Dit heeft te maken met de opstartfase. Tegelijkertijd zijn 185 personen uit de Wwb uitgestroomd naar werk. Hiermee liggen we goed op koers om de doelstelling van 1000 mensen die uitstromen naar werk in 2015 te realiseren.

1 Inleiding

Voor u ligt de eerste kwartaalrapportage van de MGR Regio Rijk van Nijmegen. Met dit document rapporteren we over de ontwikkelingen binnen de MGR in het eerste kwartaal van 2015, zowel financieel als inhoudelijk. De begroting van de MGR, die in november door ons AB is vastgesteld en aan uw raden is aangeboden, dient daarvoor als basis.

De MGR is zowel een uitvoeringsorganisatie, als een platform voor regionaal overleg. In het kader van deze uitvoeringstaak, is 1 januari 2015 de eerste module van de MGR van start gegaan: het Werkbedrijf. Afgesproken is dat bij deze taak prioriteit ligt in de eerste periode.
Met het Werkbedrijf worden door de deelnemende gemeenten, het SW bedrijf Breed, het UWV en andere organisaties de handen ineen geslagen om de doelstellingen uit de participatiewet te realiseren. Eén regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt waarbij zoveel mogelijk mensen aan de slag gaan bij reguliere werkgevers. Een bijzonder samenwerkingsverband omdat hiermee het afbreken van de schotten tussen de verschillende regelingen, wordt doorvertaald naar de uitvoeringsorganisatie.

Met het Werkbedrijf willen de gemeenten drie ambities realiseren: betere bedrijfsdienstverlening door samenwerking, een meer integrale en mensgerichte kandidaatsbenadering en meer het accent op wat mensen wél kunnen. Door uit te gaan van de capaciteiten van mensen en niet vanuit regelingen en doelgroepen te denken, zorgen we er voor dat meer mensen een plek vinden op de reguliere arbeidsmarkt en daarmee participeren in de samenleving.

Het jaar 2015 staat voor het Werkbedrijf in het teken van de bouw en inrichting. Dit betekent dat dit jaar gewerkt wordt aan de integratie van Breed in het Werkbedrijf, dat het personeel geplaatst wordt en dat de gezamenlijke uitvoering van start gaat. Het is echter een proces: nog niet alles stond per 1 januari 2015 en ook nog niet alles zal in de uitvoering volledig functioneren per 1 januari 2016. Toch zijn er al grote stappen gezet in de afgelopen periode en zijn we voortvarend aan de slag gegaan met het opzetten van deze module. Dit beschrijven wij in deze rapportage vanaf hoofdstuk 3.

Ook het verder opzetten van de MGR en vormgeven van de platformfunctie zijn echter belangrijk en mogen niet worden vergeten. Alle gemeenten staan voor grote opgaven door decentralisaties in het sociaal domein, bezuinigingsdoelstellingen en zich veranderende verhoudingen tussen lokaal bestuur en plaatselijke samenleving. Samenwerking tussen gemeenten is essentieel om hier op een goede manier vorm aan te kunnen geven. Daarom besteden wij in deze kwartaalrapportage aan beide onderdelen van het takenpakket aandacht, waarbij met name gefocust wordt op het Werkbedrijf. Dit is conform de keuzes die zijn gemaakt bij de begroting voor 2015.

2 Regioplatform voor afstemming en overleg

In het koersdocument “In een goede relatie geef je elkaar de ruimte” staat een aantal principes gedefinieerd voor regionale samenwerking. Principes die tot stand gekomen zijn na een traject van ruim twee jaar met raden en colleges:

1) Samenwerking haalt het maximale uit de uitvoering;
2) Samenwerking laat beleid een lokale aangelegenheid;
3) Samenwerking levert geen bestuurlijke drukte op;
4) Samenwerking gaat uit van ontkokering en integraliteit.

Het Werkbedrijf staat als eerste module van de MGR voor de uitdaging vorm te geven aan de eerste twee principes. Over de stappen die hierin zijn gezet in de afgelopen drie maanden kunt u lezen in de volgende hoofdstukken. Het is aan de MGR om invulling te geven aan de laatste twee principes. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we daar in de afgelopen periode vorm aan hebben gegeven en gaan geven.

Wat hebben we gedaan?
De bestuurlijke structuur van de MGR is opgenomen in de regeling die vorig jaar is vastgesteld. Het AB fungeert als hoogste orgaan, het DB bereidt de besluiten van het AB voor en geeft hier uitvoering aan. Daarnaast is voor de module Werk een bestuurscommissie opgericht, die de inhoudelijke koers op dat terrein bepaalt. De verhoudingen tussen deze organen kristalliseren zich steeds verder uit, waardoor de MGR als construct steeds beter staat. Hiermee zorgen we er voor dat we op een efficiënte en effectieve manier kunnen werken.

Sinds januari 2015 functioneert ook de agendacommissie binnen de MGR. De agendacommissie ziet zichzelf als een technische commissie, die adviezen geeft over de planning van stukken op de agenda’s van de raden en zorgt voor logistieke afstemming van stukken. Samen met de agendacommissie zijn we de afgelopen periode voortvarend aan de slag gegaan om een jaarplanning te maken, waaruit naar voren komt welke besluiten wanneer aan de raden worden voorgelegd in 2015.

Transparantie hebben we binnen de MGR hoog in het vaandel staan. Het is belangrijk dat de volksvertegenwoordigers in de verschillende raden kennis kunnen nemen van de besluiten die door de MGR worden genomen en de wijze waarop deze tot stand komen. Om die reden zijn de AB-vergaderingen openbaar. Ook de agendacommissie heeft besloten haar vergaderingen in principe in openbaarheid te laten plaatsvinden. Daarnaast rapporteren wij over de stappen die we zetten aan een ieder via de website: www.regiorvn.nl. Hierop zijn de besluitenlijsten van de vergaderingen van het DB te vinden, evenals de stukken van alle AB-vergaderingen en van de vergaderingen van de agendacommissie.

Naast deze meer organisatorische punten zijn in de afgelopen periode de eerste gesprekken gevoerd over de wijze waarop we invulling kunnen geven over de platformfunctie. Op dit moment wordt een agenda opgesteld voor regionale samenwerking. Hierin besteden we aandacht aan de thema’s waarop we regionale samenwerking willen zoeken en gaan we in op de toevoeging van eventuele nieuwe modules. We verwachten u hierover in een volgende kwartaalrapportage meer te kunnen melden.

In de begroting hebben we aangegeven in 2015 ook na te gaan denken over de wijze waarop de platformfunctie ondersteund kan worden en de mogelijkheid om een deel van deze ondersteuning onder te brengen bij de MGR. Dit proces loopt nog. We streven ernaar om dit per 1 januari 2016 volledig te hebben functioneren. In de begroting voor het komende jaar gaan we hierop en specifiek op de daaraan verbonden kosten nader in.

3 Inleiding rapportage Werkbedrijf

De eerste twee maanden zijn hectisch geweest; er is veel gedaan en ingeregeld op allerlei gebiedenTijd en aandacht is uitgegaan naar het neerzetten van de interne organisatie: personeel, ICT-systemen, werkprocessen. Ook beleidsmatig moest het nodige gebeuren, zoals het laten vaststellen van een nieuwe re-integratieverordening en het opstellen van samenwerkingsovereenkomsten met de gemeenten. Het proces ten aanzien van de integratie van Breed per 1 januari 2016 is in gang gezet.

Via trainingen en workshops voor medewerkers en diverse pilots hebben we de eerste stappen gezet om de nieuwe wijze van werken in te bedden in de organisatie. Een wijze van werken, waarin bedrijfsdienstverlening centraal staat en de werkgever onze klant is.

Tegelijkertijd waren ook de verbouwing en herinrichting van het pand aan de Nieuwe Dukenburgseweg in volle gang. We verwachten daar medio mei in te trekken.

Naast al deze opstartprocessen hebben we uiteraard onze kerntaak uitgevoerd: het verbinden van werkgevers en werkzoekenden en zoveel mogelijk mensen op reguliere werkplekken plaatsen.

Inhoud van deze kwartaalrapportage
In deze kwartaalrapportage kunt u lezen waarmee we aan de slag zijn gegaan en wat we gerealiseerd hebben. De termijn waarover wordt gerapporteerd betreft 2 maanden in plaats van het gebruikelijke kwartaal. Dit heeft te maken met het proces van aanlevering bij de gemeenteraden. Op het moment van schrijven, medio maart, waren er nog geen gegevens over de maand maart bekend.Tijdens het opstellen zitten we nog midden in de overgangsfase; nog niet alle werkprocessen zijn gestroomlijnd, nog niet alle systemen zijn ingericht en nog niet alle gegevens zijn verwerkt. Dat maakt dat een deel van de kwantitatieve gegevens zoals verderop in deze rapportage zijn weergegeven nog niet zijn ingevuld. Er is voor gekozen deze (lege) tabellen wél op te nemen in voorliggende rapportage om een helder beeld te geven van de informatie waarover het Werkbedrijf in de toekomst zal rapporteren. In deze eerste rapportage geven we inzicht in de volgende vier punten:

1. de uitstroom naar werk
2. het aantal bedrijfscontacten
3. het aantal opgehaalde en ingevulde vacatures
4. het aantal plaatsingen op leerwerkplekken

Cijfers over het het aantal kandidaten dat met verminderde loonwaarde is geplaatst op een werkplek zijn op dit moment nog niet beschikbaar. Registratie van deze kandidaten verloopt via het doelgroepenregister van het UWV. In de loop van 2015 verwacht het UWV dat het doelgroepregister is ingericht, dan wordt hierover ook gerapporteerd in deze rapportage. Ook de cijfers over het aantal kandidaten dat werkfit is gemaakt hebben we op dit moment niet voor handen. In de toekomst rapporteren we over het aantal kandidaten dat actief wordt begeleid door het Werkbedrijf.

In samenspraak met bestuur en raden zal de informatiebehoefte nog verder worden uitgewerkt. Zo zijn op dit moment de samenwerkingsovereenkomsten tussen Werkbedrijf en gemeenten nog niet afgesloten, waardoor we op die punten in een volgende kwartaalrapportage pas inzicht in prestaties kunnen geven. In de bijlage vindt u een nadere specificatie van het onderdeel Financiën. In het Informatieprotocol worden afspraken gemaakt over de verantwoordingscyclus. Dit informatieprotocol wordt later dit jaar vastgesteld door de raden.

4 Terugblik: de eerste maanden

4.1 Bedrijfdienstverlening

Sinds januari vervult de bedrijfsdienstverlening een prominente rol binnen de dienstverlening van het Werkbedrijf. Niet de kandidaat staat centraal maar de werkgever. Dit vraagt om een nieuwe manier van werken en klanten benaderen.

Pilot werkgeversdienstverlening
In de pilot werkgeversdienstverlening staat de nieuwe werkmethodiek 'de werkgever is klant' centraal. De afgelopen maanden stonden in het teken van het ontwikkelen van en het werken met deze methodiek. In de pilot zijn aan medewerkers vijf trainingen aangeboden om onszelf en onze diensten verder te professionaliseren. De interne samenwerking binnen het Werkbedrijf krijgt steeds meer vorm. Iedere Werkbedrijf medewerker beschikt nu over een veel groter aanbod van vacatures en kandidaten dan voorheen. Dit komt de match ten goede. Het vormgeven van bedrijfsdienstverlening doen we uiteraard met de input van ondernemers. In persoonlijke gesprekken en groepsbijeenkomsten peilen we de behoefte en op basis van partnerschap zoeken en vinden we nieuwe manieren van werken. Iedere ondernemer krijgt uiteraard een mooi aanbod als hij vacatures heeft. De opbrengst van de pilot is dat er vele extra mogelijkheden ontstaan om te komen tot resultaat. Daarbij worden opgedane ervaringen gebruikt om van te leren en de dienstverlening verder te verbeteren. Bewezen successen worden een vast onderdeel van de methodiek van het nieuwe Werkbedrijf en uitgerold over het hele Werkbedrijf. In de kaders vindt u enkele aansprekende voorbeelden.

"Op 19 maart heeft het Werkbedrijf, samen met enthousiaste ondernemers, een netwerk- en brainstormsessie georganiseerd. Het doel van deze bijeenkomst; het verzamelen van succesvolle initiatieven met een positief effect op sociaal economische omstandigheden. Onder het genot van een hapje en drankje in bij het kookcollege in Wijchen werden ervaringen uitgewisseld en zelfs nieuwe ideeën gelanceerd. Bedrijven en het Werkbedrijf vonden elkaar op basis van gezamenlijke visie en partnerschap. Zo sterk zelfs dat er de behoefte was om de samenwerking direct vorm te geven. Beschikbare kansen werden direct gedeeld en nieuwe ideeën zijn geboren. Een van de ideeën is direct opgepakt in de uitvoering: . Bedrijven en professionals van het Werkbedrijf zijn een dag later gestart met een groepsapp. waarbij kandidaten en werk worden gedeeld t.b.v. een goede match. Binnen twee uur was de eerste plaatsing een feit!"

Pilot Flexwerk: aansluiten bij de flexibele arbeidsmarkt
Het UWV verwacht dat ruim de helft van de werkgelegenheidsgroei naar zzp-ers en uitzendkrachten gaat. Recente prognoses van het UWV laten zien dat dat er een forse groei van uitzendbanen wordt verwacht. Dit betekent kansen voor onze kandidaten en de mogelijkheid om onze dienstverlening richting werkgevers verder uit te breiden, door ook te voorzien in hun vraag naar flexibele krachten. We merken in de praktijk dat kandidaten vaak huiverig zijn om een opdracht van een aantal weken aan te nemen omdat dit betekent dat ze daarna het hele aanvraagtraject van de uitkering weer moeten doorlopen. Er is dus winst te behalen aan beide kanten: kandidaten meer kans op werk geven en werkgevers beter van dienst zijn door ook aan hun flexibele vraag te voldoen. Met de pilot flexwerk bereiden we kandidaten voor op een flexibele loopbaan en voldoen we aan de flexibele personeelsbehoefte van de werkgevers. Het doel van de pilot is om inzicht te krijgen over hoe we als Werkbedrijf succesvol kunnen aansluiten bij de flexibele arbeidsmarkt.
De afgelopen maanden is het Werkbedrijf aan de slag gegaan met de opzet van de pilot. Er ligt nu een uitgewerkt plan van aanpak. Er zal een pool van kandidaten aan de slag gaan bij werkgevers in de regio op basis van een contract met een detacheerder. De begeleiding en ondersteuning van de kandidaat vindt plaats vanuit het Werkbedrijf. De voorzitter van het Economisch Collectief Nijmegen heeft zich

gecommitteerd aan deze pilot en zal samen met het Werkbedrijf een aantal bijeenkomsten organiseren om werkgevers enthousiast te maken om mee te doen met de pilot. We verwachten dat de eerste kandidaten in de pool rond de zomer aan de slag zijn.

Werkgeversbijeenkomsten georganiseerd
De werkgevers hebben we de afgelopen maanden meerdere malen ontmoet op door ons georganiseerde bijeenkomsten. We hebben hen verteld wat het Werkbedrijf voor hen kan betekenen en er is uitgesproken dat we als partners samen er voor staan om in onze regio invulling te geven aan de banenafspraak.

"Op 16 maart hebben Rovinij en het Werkbedrijf een gezamenlijke bijeenkomst bij Droomvilla Lux georganiseerd. Rovinij bracht meer dan 10 vacatures in. Het Werkbedrijf verzorgde de aanwezigheid van kandidaten. In een positieve bijeenkomst kregen 30 kandidaten een mooi aanbod voor betaald werk. Iedere kandidaat die interesse had kreeg aansluitend ook een persoonlijk gesprek. Er ontstonden mooie matches.
De ondernemer voelde zich geholpen en plaatst nu kandidaten op betaald werk. De kandidaten voelde zich gezien en kregen perspectief op werk. Wijzelf als Werkbedrijf konden met een goed gevoel terugkijken op deze actie. Ontmoeten en verbinden blijkt opnieuw een effectieve manier van werken."

Stuurgroep Arbeidsmarkt Rijk van Nijmegen opgericht
De Stuurgroep Arbeidsmarkt Rijk van Nijmegen (SAR) wil gezamenlijk werken aan werk voor mensen met een arbeidsbeperking. In de SAR nemen sociale partners, een afvaardiging van de Bestuurscommissie, het UVW, de HAN en ROC deel. Gezamenlijk hebben ze afgesproken om aan de slag te gaan met het invullen van de baanafspraak in deze regio. In het marktbewerkingsplan staat hoe ze dit gaan doen. Op de lange termijn streeft de SAR naar een inclusieve arbeidsmarkt waarin meer werk is voor iedereen.

Het creëren en invullen van de baanafspraak is een verantwoordelijk van werkgevers en het Werkbedrijf. Werkgevers hebben de banen; wij hebben de kandidaten. Vanuit zowel de ondernemers als het Werkbedrijf worden diverse acties ondernomen om de baanafspraak onder de aandacht te brengen. Zo organiseert VNO-NCW regelmatig bedrijfsbezoeken, waarbij de Participatiewet ook uitgebreid te sprake komt. Alle portefeuillehouders in de regio gaan regelmatig op bezoek bij ondernemers om kennis te maken, te horen wat er speelt en de diensten van het Werkbedrijf onder de aandacht te brengen. Vanuit de SAR zullen een aantal ambassadeurs op pad gaan om andere werkgevers kennis te laten maken met de mooie kanten van sociaal ondernemerschap.

4.2 Kandidaatsbenadering

Pilot kandidaatsbenadering
Afgelopen maanden is er een groot deel van de kandidaten overgedragen aan het Werkbedrijf en zijn de werkprocessen rondom de kandidaatsbenadering verder uitgewerkt en geïmplementeerd. Voor het onderdeel 'diagnose' zijn verschillende instrumenten ontwikkeld om het vervolgtraject en de ondersteuningsvraag van de kandidaat zo goed mogelijk in beeld te krijgen.

"Een succesvolle match kent twee ingrediënten. Zinvol werk en passende kandidaten. Uit vele ervaringen blijkt dat vacatures en cv's niet altijd het gewenst effect hebben. Dan is er meer nodig. Het persoonlijk contact met kandidaten en ondernemers is noodzakelijk om ons werk goed te doen. Groepsgewijs en

lokaal werken blijkt dan succesvol.
Zo zijn de pilots kandidaatsbenadering en bedrijfsdienstverlening in Heumen een actiecentrum in de wijk begonnen. Hier kunnen kandidaten (en ondernemers) zonder afspraak binnenlopen voor werk en vrijblijvende adviezen en hulp om werk te krijgen en te houden. De korte afstand, het persoonlijk contact en de informele sfeer leiden tot zeer positieve bijeenkomsten en hele waardevolle verbindingen. Zinvol en plezierig. Daarom wordt deze manier van werken inmiddels ook op andere locaties toegepast, b.v. in Wijchen en in de wijk Hatert."

Nieuwe doelgroepen
Met het intreden van de Participatiewet doet een nieuwe doelgroep beroep op ondersteuning bij het vinden en behouden van werk. Dit zijn kandidaten die voorheen tot de doelgroep WSW of Wajong behoorden. Naast deze nieuwe doelgroep die vanaf 1 januari onder de Participatiewet valt is er ook gekozen om de regie over de arbeidsmatige dagbesteding bij het Werkbedrijf onder te brengen. In 2014 heeft hiervoor een aanbestedingsprocedure plaasgevonden en zijn begin dit jaar contracten met de 6 aanbieders van arbeidsmatige dagbestedingafgesloten: Pluryn, Driestroom, RIBW, IrisZorg, Siza en Werktedoen. Daarnaast is er een Percelenregeling die ruimte biedt voor lokale, onderscheidende en innovatieve initiatieven.

Aankomend jaar ligt er de uitdaging om het aanbod voor deze doelgroepen op elkaar af te stemmen en doorstroom binnen de voorzieningen die het Werkbedrijf biedt te bevorderen.

Jongerenteam
Het Jongerenteam ondersteunt jongeren van <27 met het vinden van werk of de toeleiding naar onderwijs. Hieronder valt ook het oppakken van Voortijdig Schoolverlaters (VSV-ers).
Er is de afgelopen maanden veel aandacht uitgegaan naar het ontwikkelen van de dienstverlening voor de nieuwe doelgroep 'jonggehandicapten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt'. De werkprocessen rondom deze doelgroep zijn beschreven, er is een deskundigheidsbevorderingstraject opgestart voor alle medewerkers van het jongerenteam en er wordt fors geïnvesteerd in de aansluiting bij de scholen. Zo zijn er contactpersonen gekoppeld aan alle VSO/PRO scholen en bij passend onderwijs op het ROC. Doel is rechtstreekse toeleiding naar de arbeidsmarkt vanuit school en het voorkomen van instroom in de uitkering. Verdiepende diagnoses en de aanvraag van indicaties voor deze doelgroep worden opgepakt door een team van drie arbeidsdeskundigen (jongerenloket, UWV Werkbedrijf, UWV SMZ).

De eerste 2 maanden zijn 99 jongeren aan het werk gegaan en 3 jongeren zijn gestart met een opleiding. Dit behelst zowel uitstroom vanuit de uitkering als uitstroom van 'niet uitkeringsgerechtigde' jongeren. Tijdens de zoekperiode zijn 27 jongeren uitgestroomd naar werk en 4 naar een opleiding.

Proeftuin UWV / Werkbedrijf / Breed
Om ervaring op te doen met de nieuwe doelgroep, inzicht te krijgen in de criteria wanneer iemand tot de doelgroep 'banenafspraak' behoort en de aansluiting van de instrumenten van het Werkbedrijf te monitoren participeert de arbeidsmarktregio in een proeftuin. Hierin werkt het Werkbedrijf samen met het UWV, Breed. Wat houdt de Proeftuin in? Kandidaten uit verschillende 'doelgroepen' (WSW-ers op de wachtlijst, leerlingen vanuit VSO en het Praktijkonderwijs, wwb-ers met grote afstand tot de arbeidsmarkt en/of arbeidsbeperking) worden aangemeld bij het arbeidstrainingscentrum van Breed voor een praktijkdiagnose. Kandidaten worden een periode gemonitord en bekeken wordt wat het beste traject richting werk is voor de kandidaat en welke ondersteuning daarbij noodzakelijk is. In deze periode moet het ook duidelijk worden of een kandidaat in aanmerking komt voor een indicatie banenafspraak of beschut werken. Arbeidsdeskundigen van de gemeente, het UWV en Breed werken hierbij nauw samen.

Kandidatenraad
Op 24 november 2014 is de Verordening Kandidatenraad vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de MGR. In dit adviesorgaan zitten vertegenwoordigers vanuit de bestaande lokale en instellingsgebonden adviesraden. De Kandidatenraad is opgericht zodat kandidaten kunnen meedenken over nieuwe ontwikkelingen en zelf invloed uit kunnen oefenen op de dienstverlening van het Werkbedrijf. Afgelopen maanden is de kandidatenraad betrokken geweest bij het opstellen van de re-integratieverordening en beleidsregels.

4.3 Integratie Breed

In het integratie- en inrichtingsplan *Daadwerkelijk in Bedrijf*, vastgesteld door AB op 11 februari 2015 is onder meer beschreven hoe de integratie van Breed in het Werkbedrijf per 1 januari 2016 vormgegeven wordt. De voorgestelde integratie van Breed in de MGR en in ons bedrijf krijgt stap voor stap vorm. De GR Breed heffen we op termijn op, als de integratie heeft plaatsgevonden. Het re-integratie- en inrichtingsplan ligt nu ter advies voor bij de BOR en de OR van Breed.

4.4 Regionaal Werken

Met de oprichting van het Werkbedrijf is een volgende stap gezet in onze regionalesamenwerking. Het Werkbedrijf streeft zo veel mogelijk naar één uniforme werkwijze voor alle kandidaten uit de regio Rijk van Nijmegen. Ontschotten waar mogelijk en ruimte voor maatwerk waar nodig.

Strategisch Arbeidsmarktbeleid vastgesteld
Het Strategisch Arbeidsmarktbeleid *Werk is de Uitkomst!* beschrijft de beleidsuitgangspunten in onze regio als het gaat om re-integratie in onze arbeidsmarktregio en vormt het kader waarbinnen het Werkbedrijf zijn werkzaamheden uitvoert. Het beleidskader is opgesteld door de regiogemeenten, vastgesteld door de gemeenteraden en voor een zienswijze voorgelegd aan de kandidatenraad.

Eén regionale re-integratieverordening vastgesteld
De re-integratieverordening Participatiewet is 11 februari vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de MGR. De verordening sluit in visie en uitgangspunten aan op het Strategisch arbeidsmarktbeleid. Hiermee zijn verschillen in voorzieningen tussen de gemeenten verleden tijd. Alle werkgevers in de regio Rijk van Nijmegen kunnen gebruik maken van dezelfde dienstverlening en voorzieningen om mensen aan de slag te helpen. De regionale beleidsregels zijn 8 april door het Dagelijks Bestuur vastgesteld.

Samenwerkingsovereenkomsten in ontwikkeling
Iedere gemeente sluit twee overeenkomsten met het Werkbedrijf af: een overeenkomst voor de basisdienstverlening en een voor het meer- en maatwerk. Het Werkbedrijf voert met de gemeenten gesprekken over het meer- en maatwerk dat zij in willen zetten en de daarbij behorende prestatie indicatoren. Het meer- en maatwerk is vastgesteld door de meeste gemeenteraden en betreft de lokale extra opdrachten die gemeenten verstrekken aan het Werkbedrijf. De overeenkomsten zijn in de maak en worden aan gemeentezijde vastgesteld door de colleges. Vanwege het bestuurlijke traject verwachten we dat vaststelling in juni plaats zal vinden. Ondertussen voert het Werkbedrijf de projecten en dienstverlening in het kader van het meer- en maatwerk al wel uit.

4.5 Interne organisatie

Personeel
Per 1 januari is het Werkbedrijf gestart met medewerkers afkomstig uit 8 (inmiddels 6) gemeenten. Deze medewerkers zijn nog in dienst bij de betreffende gemeenten en voorlopig geplaatst bij het Werkbedrijf. Naar verwachting zullen de medewerkers eind 2015 officieel geplaatst worden bij het Werkbedrijf.

Werkprocessen
De start en opbouw van het Werkbedrijf vraagt om inrichting en afstemmen van werkprocessen. Dit kost tijd en de afgelopen periode is er hard aan gewerkt om de ´kinderziektes´ te verhelpen. Er zijn werkafspraken vastgelegd met betrekking tot de nieuwe re-integratieverordening, de instroom van nieuwe kandidaten, de afstemming met Inkomen en het verwerken van betalingen en facturen. Deze processen lopen inmiddels naar behoren.

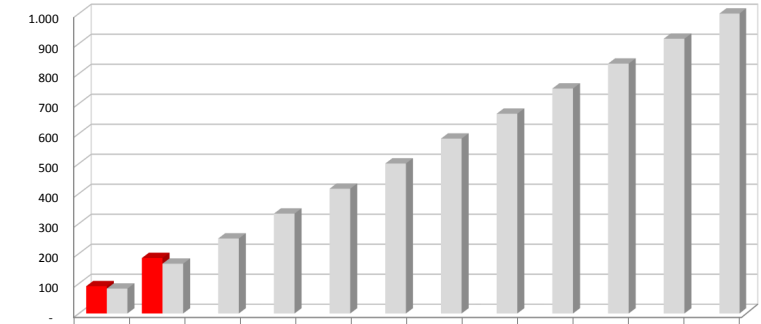
Locatie: Pand Nieuwe Dukenburgseweg
Op dit moment wordt er nog gewerkt vanuit het pand aan de Streekweg (voorheen het Mondial College) en de gemeentelijke locaties. Dit is niet ideaal met het oog op de samenwerking maar een tijdelijke oplossing tot het pand aan de Nieuwe Dukenburgseweg klaar is. De verbouwing aan het nieuwe pand is in volle gang.
De inrichting van het pand is zo opgezet dat de dienstverlening optimaal vormgegeven kan worden. Er is veel ruimte voor groepsbijeenkomsten, een open entree, goede parkeerfaciliteiten en ruimte om elkaar te ontmoeten. Op 18 mei zal het Werkbedrijf samen met UWV intrek nemen in het nieuwe pand en wordt er gewerkt vanuit één locatie.

ICT
We hebben een intensief ICT-traject achter de rug, waarbij we de overstap van meerdere systemen uit de regio naar nieuwe systemen voor het Werkbedrijf hebben gemaakt. Die systemen ingericht zijn op basis van de nieuwe werkwijze. Deze grote transitie was een weerbarstig proces, wat heeft geleid tot opstartproblemen. Inmiddels zijn de systemen operationeel en zijn de grootste problemen opgelost.

5 Wat hebben we gerealiseerd?

5.1 Uitstroom naar Werk

Grafiek: Uitstroom naar werk uit de gemeenten

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Realisatie	91	185										
Begroot	83	166	250	333	416	500	583	666	750	833	916	1.000

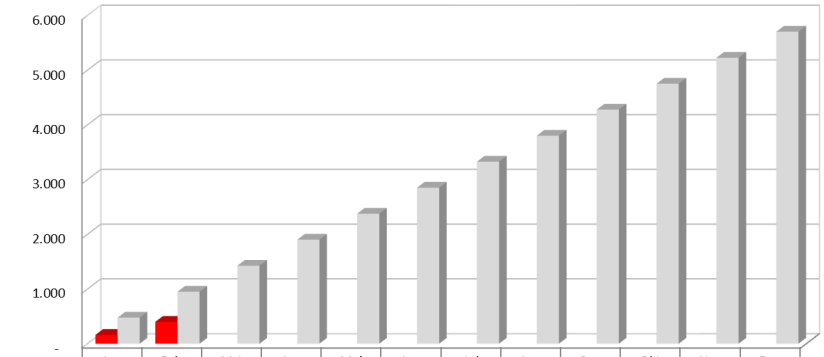
Bron: Bureau Inkomen regiogemeenten

Toelichting:
Bovenstaande grafiek laat de geregistreerde uitstroom uit de Wwb naar werk zien. Belangrijk is dat deze cijfers alleen uitstroom *naar werk* aangeven, dus niet uitstroom uit de Wwb om andere redenen.
Onderstaande tabel laat zien hoe deze uitstroom verdeeld is over de verschillende gemeenten.

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	2015 Real.	2015 Doel
Nijmegen	76	81	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	157	
Wijchen	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
Groesbeek	4	3											7	
Beuningen	5	8	-	-	-	-	-	-	-	-		-	13	
Druten	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
Heumen	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
Mook en Mid.	1	-											1	
Uitstroom uit de WWB gemeenten	91	94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	185	
Realisatie cumulatief	91	185												
Begroot	83	166	250	333	416	500	583	666	750	833	916	1.000		1.000

5.2 Bedrijfscontacten

Grafiek: Bedrijfscontacten

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Realisatie	160	398										
Begroot	475	950	1.425	1.900	2.375	2.850	3.325	3.800	4.275	4.750	5.225	5.700

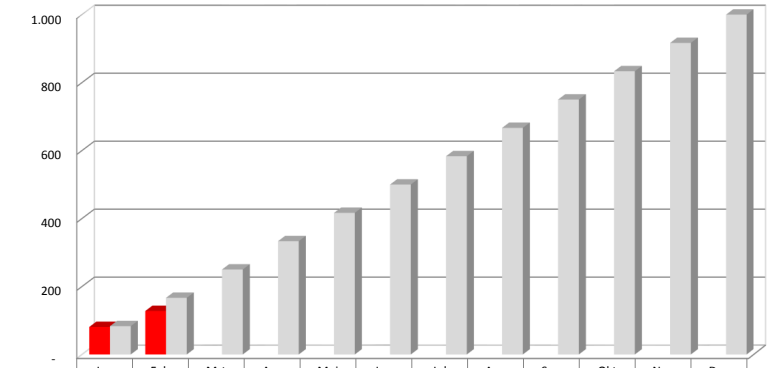
Bron: Matchine Bedrijfscontacten

Toelichting:
Bedrijfscontacten zijn diverse geregistreerde contactmomenten met bedrijven ten behoeve van acquisitie en relatiebeheer; het ophalen en/of invullen van werkkansen (reguliere vacatures, leerwerkplekken, participatieplaatsen, proefplaatsen en ontwikkelingsbanen).

Het aantal bedrijfscontacten is de eerste maanden achtergebleven bij de begroting. Dit komt door de opstartfase waarin het Werkbedrijf verkeerde en waarin tijd nodig was om systemen en procedures op elkaar af te stemmen.

5.3 Werkervaringsplaatsen

Grafiek: Kandidaten gestart op werkervaringsplaatsen

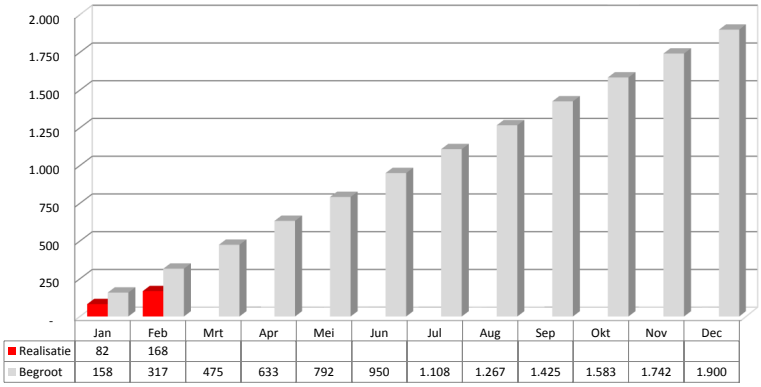
	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Realisatie	81	128										
Begroot	83	167	250	333	417	500	583	667	750	833	917	1.000

Bron: GWS Werkbedrijf

Toelichting:
Dit betreft het aantal kandidaten dat in 2015 gestart is op een werkervaringsplaats. Het betreft hier o.a. participatieplaatsen en leerwerkplekken.

5.4 Reguliere vacatures

Grafiek: Aantal opgehaalde vacatures bij werkgevers

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Realisatie	82	168										
Begroot	158	317	475	633	792	950	1.108	1.267	1.425	1.583	1.742	1.900

Bron: Matchine vacatures

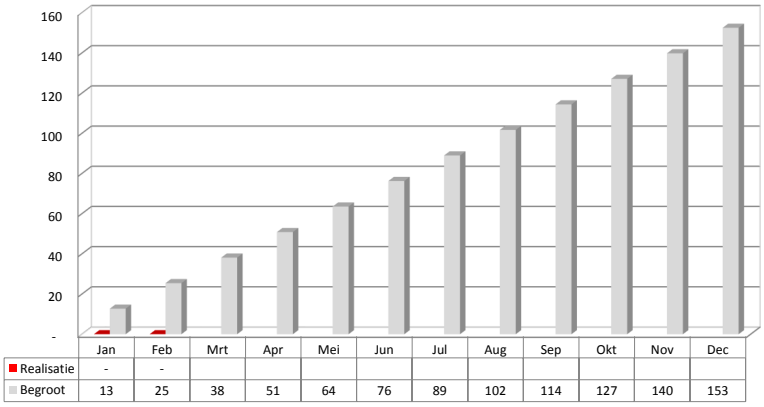
Bovenstaande grafiek geeft aan dat in de periode januari-februari 168 vacatures op zijn gehaald. Hiermee lopen we, in deze opstartfase, nog achter op de doelstelling voor 2015.

Onderstaande tabel geeft inzicht in hoeveel van deze vacatures in zijn gevuld. In januari zijn er 82 nieuwe vacatures opgehaald, 29 daarvan zijn ingevuld. In februari zijn er 86 vacatures opgehaald waarvan er 22 zijn ingevuld. Opgehaalde vacatures kunnen in de hierop volgende maand(en) nog ingevuld worden (afhankelijk van de sluitingsdatum). De doelstelling is 40% van de opgehaalde vacatures te vervullen. In de eerste 2 maanden hebben we 35% en 30% van de opgehaalde vacatures vervuld.

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	2015 Real.	2015 Doel
Opgehaalde vacatures cum.	82	168												
Ingevulde vacatures cum.	29	51												
Vervullingspercentage	35%	30%												40%

5.5 Invulling Banenafspraak

Grafiek: invulling banenafspraak

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Realisatie	-	-										
Begroot	13	25	38	51	64	76	89	102	114	127	140	153

Bron: UWV

Toelichting:
In het sociaal akkoord van 11 april 2013 hebben het kabinet en sociale partners afgesproken dat werkgevers extra banen gaan creëren voor mensen met een arbeidsbeperking. In totaal gaat het landelijk om 125.000 extra banen die in 2026 gerealiseerd moeten zijn; 100.000 in de marktsector en 25.000 bij de overheid.

Voor de arbeidsmarkt regio Rijk van Nijmegen is het doel 305 banen tot en met 2016. Het Werkbedrijf streeft ernaar dat er eind 2015 circa 50% is ingevuld. De registratie van kandidaten met een indicatie banenafspraak gebeurt via het doelgroepenregister van het UWV, dat deze ook beheert en monitort. Zodra het doelgroepenregister is ingericht kan een gemeente via SUWi-net opvragen of een kandidaat tot de doelgroep behoort. Het doelgroepenregister geeft dan inzicht in het aantal kandidaten in de regio dat tot de doelgroep 'banenafspraak' behoort. Daarnaast geeft het register inzicht in hoeveel kandidaten er aan de slag zijn en hoeveel uur zij werken. Het Werkbedrijf wacht hier niet op en heeft al wel kandidaten die automatisch in het register geplaatst zijn, onder meer mensen op de WSW-wachtlijst, begeleid en bemiddeld.

5.6 Arbeidsmatige dagbesteding

Begin dit jaar werkten er 365 kandidaten op een arbeidsmatige dagbestedingsplek. Cijfers over de instroom zijn nog niet beschikbaar. Samen met het Samenwerkingsteam, zoals omschreven in hoofdstuk 2, wordt de informatievoorziening nog ontwikkeld.

6 Realisatie tot en met het eerste kwartaal

Onderstaand treft u een samenvatting van de begroting, realisatie en verwachte afwijking voor 2015.

Baten	2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Overheidsbijdragen en subsidies	€ 22.594.000	€ 5.873.457	€ 22.594.000	€ -
Totalen baten	**€ 22.594.000**	**€ 5.873.457**	**€ 22.594.000**	**€ -**

Lasten	2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Programmalasten	€ 13.089.000	€ 1.156.164	€ 13.089.000	€ -
Personele lasten	€ 7.423.000	€ 57.010	€ 7.423.000	€ -
Afschrijvingen	€ 72.000	€ -	€ 72.000	€ -
Huisvestingslasten	€ 578.000	€ -	€ 578.000	€ -
Overige kosten	€ 1.432.000	€ 91.618	€ 1.432.000	€ -
Totalen lasten	**€ 22.594.000**	**€ 1.304.791**	**€ 22.594.000**	**€ -**

Wij verwachten dat de baten binnen de gestelde begroting blijven. De baten bestaan uit bijdragen van gemeenten en het Rijk.

De uitgaven van het Werkbedrijf blijven nog achter ten opzichte van de begroting doordat de deelnemende gemeenten het personeel dat werkzaam is voor het Werkbedrijf nog moeten factureren aan het Werkbedrijf. Daarnaast heeft de gemeente Nijmegen de kosten voor het gastheerschap nog niet in rekening gebracht.

In het eerste kwartaal van 2015 is voor € 1,1 miljoen aan programmalasten uitgegeven. Het grootste deel (ruim 0,8 miljoen) heeft betrekking op doorlopende contractuele verplichtingen uit 2014.
De overige bestedingen zijn nog relatief laag. Dit hangt enerzijds samen met de afhandeling van kosten re-integratie uit 2014, die merendeels nog door de deelnemende gemeenten zelf zijn afgehandeld.
Anderzijds hangt dit samen met het feit dat de verordening van de MGR pas onlangs is goedgekeurd door het bestuur van de MGR. Dit betekent dat er nog weinig voorzieningen uit de nieuwe verordening zijn ingezet.

Wij verwachten dat in het tweede kwartaal de kandidaten van het Werkbedrijf op voorzieningen uit de verordening van de MGR worden ingezet. Dit zal resulteren in hogere uitgaven, op basis waarvan wij een betere eindejaars prognose kunnen verstrekken.

De personele lasten zullen conform budget worden ingezet in 2015.
Het merendendeel van het management en de leiding is ingehuurd door het Werkbedrijf. Deze inhuur resulteert in een verwachte overschrijding van het budget voor Management en leiding. De personeelskosten voor het primaire proces zullen daarentegen lager uitvallen dan dat er was begroot. Per saldo verwachten we dus geen overschrijding bij de personele lasten van 2015.

Er zijn nog geen afschrijvingslasten geboekt omdat de verbouwing van het pand nog in volle gang is. Wij verhuizen in mei van dit jaar naar de nieuwe Dukenburgseweg.

We verwachten het volledige budget dat beschikbaar is voor de Huisvestingslasten te gaan inzetten in 2015. Huisvesting valt onder het Gastheerschap.

De overige kosten bestaan onder andere uit de automatiserings- en transitie- en promotiekosten.
We verwachten geen oveschrijdingen bij deze budgetten.

Specificatie van de cijfers treft u in bijlage 1.

6.1 Aanvullend budget Rijk

Het Rijk heeft per regionaal Werkbedrijf extra middelen beschikbaar gesteld met onderstaande intentie.

"Met de middelen worden gemeenten gefaciliteerd om samen m et UWV en sociale partners, en betrokkenheid van andere partijen (zoals SW-bedrijven, onderwijs en cliëntenraden), de regionale uitvoering goed in te richten. De arbeidsmarktregio's krijgen met deze middelen een extra ondersteuning voor het opstellen van een robuust marktbewerkingsplan, de ontwikkeling van een eenduidig basispakket aan instrumenten, een goede vormgeving van de transparantie van het arbeidsaanbod en de vacatures, en de inrichting van een adequate werkgeversdienstverlening." De middelen worden beschikbaar gesteld aan de regiogemeente.

Het additionele budget is € 1.000.000,-. Hiervan wordt € 600.000,- ingezet in 2015 en € 400.000,- in 2016. Dit is in de begroting opgenomen. De programmering wordt verder uitgewerkt en vastgesteld in de Stuurgroep Arbeidsmarkt Rijk van Nijmegen.

6.2 Uitgaven transitiebudget

In 2015 en 2016 investeert de regio € 0,5 miljoen per jaar in de ontwikkeling van het nieuwe Werkbedrijf. Hieruit worden de kosten gedekt voor de opstart van het nieuwe Werkbedrijf en de kosten van ondersteuning en inrichting die nodig is om het Werkbedrijf te bouwen. Hierbij moet gedacht worden aan initiële opleidingskosten, inrichting automatiering, fiscale en juridische ondersteuning, etc. Deze inzet van deze middelen zijn afkomstig van de eenmalige transitiekosten van € 1,5 miljoen zoals opgenomen in Sterke Werkwoorden voor de jaren 2014 tot en met 2016). Daarvan is voor 2015 en 2016 nog € 1,0 miljoen beschikbaar.

Onderstaand is een overzicht opgenomen met de realisatie 2014 en de te verwachte uitgaven voor 2015.

Transitiebudget				
		2014	2015	2016
	Begroting	Realisatie	programmering	programmering
Kwartiermaker	€ 135.000	€ 117.750		€ 17.250
Projectleider (2*)	€ 180.000	€ 181.733		€ -
Ondersteuning P&O	€ 90.000		€ 131.856	€ -
Financiële ondersteuning	€ 90.000		€ 135.650	€ -
Juridische ondersteuning	€ 50.000	€ 21.000		€ 29.000
Fiscale ondersteuning	€ 50.000			€ 50.000
Vergaderkosten	€ 10.000			€ 10.000
Oprichting, opleiding en advies OR	€ 20.000			€ 20.000
Vertrouwenspersoon vakbond	€ 10.000			€ 10.000
Functiewaardering	€ 35.000			€ 35.000
Opleidingskosten	€ 250.000	€ 2.954	€ 66.000	€ 88.143
Inrichting systemen en coördinatie	€ 250.000	€ 124.133	€ 50.000	€ 75.867
Begeleiding, investeringen in de cultuur	€ 80.000			€ 80.000
Huisstijl ontwikkelen, intranet en website	€ 50.000	€ 3.989	€ 20.825	€ 25.186
Verhuizing	€ 50.000			€ 50.000
Onvoorzien (10%)	€ 150.000	€ 3.664	€ 150.000	
Totaal	€ 1.500.000	€ 455.223	€ 554.331	€ 490.446

7. Risico's

De inventarisatie van risico's heeft tot doel om verantwoording af te leggen over en inzicht te geven in de risico's die voor het Werkbedrijf (zowel procesmatig als voor het bedrijf zelf) van belang zijn. Het is essentieel dat de risicoparagraaf voldoende vooruitkijkt naar toekomstige risico's in beleid, uitvoering en de gevolgen ervan voor de middelen. De risicoparagraaf geeft informatie over de houdbaarheid van de strategie voor de komende periode.
In deze paragraaf worden de grootste risico's benoemd.

Verslechtering uitstroomcijfers
De transitie naar het nieuwe Werkbedrijf, mag niet ten koste gaan van de uitstroomcijfers. Deze beweging kan elders in de gemeentelijke organisaties namelijk extra kosten opleveren (inkomensdeel: uitkeringsverstrekking). Deelnemende gemeenten maken individueel afspraken met het Werkbedrijf over de te leveren prestaties en leggen deze vast in een samenwerkingsovreenkomst en het Werkbedrijf heeft de inspanningsverplichting deze prestaties te realiseren. Tijdens een uitvoeringsperiode vindt er terugkoppeling plaats tussen het Werkbedrijf en de deelnemende gemeente over de realisatie. Op het moment dat er grote afwijkingen zijn tussen de afspraken en de realisatie, komt dit in eerste instantie aan de orde in dit overleg. De afspraken die het Werkbedrijf met de deelnemende gemeenten maakt en de prestatierealisatie van het Werkbedrijf per gemeente, zijn transparant. Als blijkt dat er grote verschillen zitten tussen de realisatie van het Werkbedrijf en de prestaties van de vroegere gemeentelijke afdelingen Werk, dan wordt dit onderwerp geagendeerd in de bestuurscommissie Werk (met de portefeuillehouders Werk). De regio hanteert op dat moment een solidariteitsprincipe, waarbij het uitgangspunt is dat compensatie in principe gerealiseerd wordt door extra inspanning van het Werkbedrijf.

Financieringsbasis beschut werk
Het Rijk hanteert als uitgangspunt dat mensen die minder loonwaarde hebben dan 40%, in aanmerking komen voor beschut werk. De VNG verwacht dat voor deze doelgroep de loonwaarde dichter bij de 30% zal liggen. Als de rijksoverheid er vanuit gaat dat de groep mensen waarvoor het Werkbedrijf diensten verleent, dichter bij de arbeidsmarkt staat dan feitelijk het geval is en haar financiering hierop aanpast, is dit een risico voor gemeenten.

Systematiek Gemeentefonds
De rijksoverheid overweegt de uitvoeringskosten (deels) mee te laten lopen onder de systematiek van het Gemeentefonds. Nadeel van die keuze is dat – in tegenstelling tot nu – de budgetten niet veranderen ten tijde van bijvoorbeeld crisis, terwijl het aantal uitkeringsgerechtigden op zo'n moment wel stijgt.

Verantwoording Participatiemiddelen
Bij de inrichting van het Werkbedrijf en de dekking van de lasten van het Werkbedrijf is uitgegaan van de huidige wet- en regelgeving en de afspraken die daarover gemaakt zijn met de accountant. Wijzigingen in de wet- en regelgeving kunnen effect hebben op de wijze waarop de lasten van het Werkbedrijf gedekt kunnen worden. Momenteel voert de gemeentelijke accountant (van Nijmegen) een onderzoek uit naar de rechtmatigheid om de mogelijke risico's op dit punt in beeld te brengen. De verwachting is overigens – op basis van een brief van het rijk – dat wijzigingen in wet- en regelgeving een positief effect zullen hebben op de verantwoordingswijze van de Participatiemiddelen.

Afbouw Participatiebudget
Tenslotte bestaat het toekomstige risico dat de rijksoverheid besluit het Participatiebudget verder af te bouwen. Op dat moment ontstaat er frictie, omdat de formatie niet meer gedekt kan worden met de participatiebudgetten. Dit is een reden om te werken met een flexibele schil.

Bijlage 1 Financien

Baten

Baten	Begroot 2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Participatie	€ 14.017.000	€ 3.603.222	€ 14.017.000	€ -
Inkomensdeel (I-deel)	€ 281.000	€ 134.910	€ 281.000	€ -
Inkomensdeel beschut (I-deel)	€ 259.000		€ 259.000	€ -
Meerwerk Nijmegen	€ 2.853.000	€ 713.125	€ 2.853.000	€ -
Meerwerk regio			€ -	€ -
Arbeidsmatige dagbesteding	€ 3.689.000	€ 922.200	€ 3.689.000	€ -
Bijdrage gemeenten transitie	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ -
Extra middelen Rijk	€ 600.000		€ 600.000	€ -
Verhoging P-budget (Adviezen UWV)	€ 395.000		€ 395.000	€ -
Overheidsbijdragen en subsidies	€ 22.594.000	€ 5.873.457	€ 22.594.000	€ -

Programmalasten

Lasten	Begroot 2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Verbindingsfunctie				
Verbindingsfunctie loonkostensubsidie	€ 540.000	€ 230	€ 540.000	€ -
Verbindingsfunctie	€ 2.000.000	€ 129.093	€ 2.000.000	€ -
Verplichtingen	€ 3.315.000	€ 803.841	€ 3.315.000	€ -
Meerwerk Nijmegen				
Materiele kosten	€ 195.000		€ 195.000	€ -
Begeleiding pre-starters	€ 160.000		€ 160.000	€ -
Verbinding	€ 1.471.000		€ 1.471.000	€ -
Maatwerkbudget Regio				
Materiele kosten	€ 54.000		€ 54.000	€ -
Verbinding	€ 670.000		€ 670.000	€ -
			€ -	
Arbeidsmatige dagbesteding	€ 3.689.000	€ 223.000	€ 3.689.000	€ -
Extra middelen Rijk	€ 600.000		€ 600.000	€ -
Adviezen UWV	€ 395.000		€ 395.000	€ -
Programmalasten	€ 13.089.000	€ 1.156.164	€ 13.089.000	€ -

Personele lasten

Lasten	Begroot 2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Management en leiding	€ 504.000	€ 52.000	€ 504.000	€ -
Primair proces	€ 4.631.000	€ 5.010	€ 4.631.000	€ -
Maatwerk regio	€ 300.000		€ 300.000	€ -
Meerwerk Nijmegen	€ 1.027.000		€ 1.027.000	€ -
Meerwerk Wijchen				€ -
Meerwerk Groesbeek				€ -
Ondersteunende functies			€ -	€ -
PIOFACH	€ 928.000		€ 928.000	€ -
Kwaliteit / contractbeheer				€ -
Personele voorzieningen	€ 33.000		€ 33.000	€ -
Personele lasten	€ 7.423.000	€ 57.010	€ 7.423.000	€ -

Afschrijvingen

Lasten	Begroot 2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Investering inrichting pand	€ 49.000		€ 49.000	€ -
Kapitaallasten lening	€ 23.000		€ 23.000	€ -
				€ -
Afschrijvingen	€ 72.000	€ -	€ 72.000	€ -

Huisvestingslasten

Lasten	Begroot 2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Huisvesting	€ 488.000		€ 488.000	€ -
Facilitaire voorzieningen	€ 90.000		€ 90.000	€ -
Huisvestingslasten	€ 578.000	€ -	€ 578.000	€ -

Overige lasten

Lasten	Begroot 2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Automatisering	€ 699.000	€ 180	€ 699.000	€ -
Promotiekosten	€ 133.000	€ 52.538	€ 133.000	€ -
Transitiekosten	€ 500.000	€ 38.885	€ 500.000	€ -
Overig	€ 100.000	€ 14	€ 100.000	€ -
Totaal Overige	€ 1.432.000	€ 91.618	€ 1.432.000	€ -

Kosten Gastheerschap

Lasten	Begroot 2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
PIOFACH	€ 928.000		€ 928.000	€ -
Licenties en opslag	€ 187.000		€ 187.000	€ -
Huisvesting	€ 578.000		€ 578.000	€ -
Generieke applicaties en doc.info	€ 512.000		€ 512.000	€ -
Totaal	€ 2.205.000	€ 0	€ 2.205.000	€ -

Investeringen pand Dukenburgseweg

Lasten	Begroot 2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Bedrag inclusief BTW	€ 1.416.914	€ 153.495	€ 1.416.914	€ -
Bedrag exclusief BTW	€ 1.171.000	€ 126.855	€ 1.171.000	€ -

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

GEMEENTELIJK WERKBEDRIJF

DAADWERKELIJK IN BEDRIJF

Het integratie- en inrichtingsplan voor het gemeentelijk WerkBedrijf.

Dit document is voor advies naar de BOR gemeenten en de OR Breed verstuurd.

SAMENVATTING

Daadwerkelijk is het inrichtingsplan voor de gemeentelijke afdelingen Werk en SW-bedrijf Breed en beschrijft hoe de integratie van deze verschillende organisaties vorm krijgt. In dit inrichtingsplan beschrijven we de werkprocessen van dit nieuwe bedrijf, hoe de organisatie gestructureerd wordt en welke functies de nieuwe organisatie kent. Dit alles is gebaseerd op twee visiedocumenten die onderling sterk samenhangen: de regionale visie Sterke Werkwoorden en het Transitieplan van Breed. Centraal in deze visies staan een scherpere focus op bedrijfsdienstverlening en een positiever mensbeeld. Overal waarin in dit document *we, wij, ons of onze* staat, verwijzen we naar het bedrijf dat we bouwen.

Visie
In het WerkBedrijf is de bedrijfsdienstverlening leidend. Alles is erop gericht om – samen met andere partijen als UWV, zorgaanbieders en onderwijsinstellingen – het aanspreekpunt te zijn voor bedrijven die op zoek zijn naar arbeidscapaciteit. Onze kandidaten begeleiden we zo snel mogelijk naar werk. Het beste re-integratie-instrument is een reguliere werkplek, maar anders dan bijvoorbeeld uitzendbureaus kan het WerkBedrijf verschillende instrumenten inzetten om mensen aan een werkplek te helpen die het voor hen mogelijk maakt deel te nemen aan het arbeidsproces: financiële prikkels, detachering, werken met behoud van uitkering en begeleiding. We gaan hierbij steeds uit van wat kandidaten wél kunnen en mijden het woord cliënt.

Inrichting
We werken met zes werkteams die integraal verantwoordelijk zijn voor het hele werkproces: van acquisitie van werkplekken tot aan de plaatsing van kandidaten en monitoring en/of begeleiding. Door acquisitie van werk en plaatsing van kandidaten direct te koppelen willen we voorkomen dat er een mismatch ontstaat tussen de capaciteit en kwaliteit waar bedrijven ons voor benaderen en het aanbod van onze kandidaten. Dat vraagt dus veel van onze medewerkers, die zowel een goed contact met bedrijven en beeld van de vraag van bedrijven moeten hebben als een goed zicht op het aanbod van ons WerkBedrijf.

Er is een viertal teams in het primaire proces met een status aparte: Team Jongeren, Team Diagnose en twee Teams Ontwikkeling. Het Team Jongeren richt zich op de instroom van jongeren onder de 27 jaar die extra aandacht nodig hebben. De focus voor hen ligt in eerste instantie niet op werk, maar op scholing en het behalen van een startkwalificatie.

Het Team Diagnose is een specialistisch team dat ingezet kan worden door de werkteams om kandidaten te diagnosticeren. In dit team zitten bijvoorbeeld arbeidsdeskundigen, psychologen en opleidingsdeskundigen.

De twee teams Ontwikkeling zijn voor de huidige SW-ers die (nog) niet gedetacheerd zijn en de groep mensen die in aanmerking komt voor loonkostensubsidie, maar eerst nog ontwikkeld moet worden om te kunnen plaatsen bij een reguliere bedrijf. In het ideaalbeeld van de regio bestaan deze interne plekken niet en werken alle kandidaten bij een regulier bedrijf. In de praktijk zitten er nog 800 mensen op een interne plek bij Breed, werken er veel mensen in een prikkelarme omgeving (intern) bij partijen die arbeidsmatige dagbesteding uitvoeren.

In 2016 reflecteren we op ons ideaalbeeld en schrijven we een keuzevoorstel op beschut/intern werken. Afhankelijk daarvan bepalen we of deze functies binnen of buiten het WerkBedrijf uitgevoerd moeten worden. Dat kan betekenen dat het WerkBedrijf de bereidheid moet hebben om functies af te stoten. Zolang er geen keuze is gemaakt, worden deze onderdelen van Breed meegenomen in het WerkBedrijf. Afgesproken is dat deze onderdelen in de begroting van de MGR apart inzichtelijk zijn.

Functies

Voor de werkteams werken consulenten bedrijfsdienstverlening, consulenten intake en diagnose en werkcoaches. Daarnaast is er nog een aantal andere specialistische functies in het primaire proces. Deze functies staan in Daadwerkelijk beschreven en werken we uit in het functieboek. De inrichting en de functies baseren we op de uitgangspunten die de colleges in de regio Rijk van Nijmegen medio 2014 vastgesteld hebben voor de integratie van Breed in ons bedrijf en waarvoor groot draagvlak is in de raden.

'SW-werkgeverschap' en 'ondersteunende functies'

De huidige SW-medewerkers vormen in ons bedrijf een aparte groep. Hun rechtspositie wijzigt – als gevolg van de integratie van Breed in het WerkBedrijf – niet. De huidige functies van deze mensen wijzigen ook niet door de plannen in dit plan. Hierop is één uitzondering. Een klein aantal SW-medewerkers vervult een indirecte functie binnen Breed. In overleg met de bonden maken we voor deze mensen aparte afspraken. Uiteraard heeft de integratie voor de SW-ers wel andere gevolgen. De organisatie waarvoor zij werken wijzigt.

Breed heeft ook niet-SW-medewerkers in dienst. Die noemen we in dit plan 'indirecte medewerkers'. Het overgrote deel van hun taken gaat over naar ons bedrijf. Er is een beperkt aantal ondersteunende functies waarvoor geldt dat het logischer zou zijn deze onder te brengen bij de gastheergemeente of een andere module van de MGR (zoals de ICT-module of een mogelijk shared service center). Dat kan tot meer efficiencyvoordelen leiden omdat we specialistische functies bundelen. Op zo kort mogelijke termijn willen we daarover in overleg met de gastheergemeente en de overige regiogemeenten om afspraken te maken. Zolang er nog geen andere plannen voor deze groep mensen zijn, nemen we de ondersteunende taken van Breed (die in dit inrichtingsplan apart benoemd staan) mee in de MGR.

Samenwerkingsvoordelen op termijn realiseerbaar

De samenvoeging van de afdelingen Werk en Breed zal samenwerkingsvoordelen opleveren. Op korte termijn worden deze voordelen echter nog niet verwacht. In de nog op te stellen geïntegreerde meerjarenbegroting wordt dit inzichtelijk gemaakt.

Ambitie

We gaan echt iets anders vragen van onze medewerkers, vooral omdat we met hen de uitgesproken ambities realiseren: over 3 jaar hebben alle bedrijven met meer dan 25 medewerkers één of meer van kandidaten van het WerkBedrijf (inclusief UWV) in dienst!

INHOUD

Samenvatting 2
Voorwoord 6
1. Inleiding 7
1.1 We, wij, ons en onze 7
1.2 De kern van ons verhaal 8
1.3 Geen woorden maar daden 9
2. Strategie en besturing 10
2.1 Missie en visie 10
Missie 10
Visie 10
Kernwaarden 10
2.2 Doelstellingen en prestaties 10
2.3 Opdrachtnemer – opdrachtgever 10
2.4 Bestuursstructuur 11
2.5 Ondersteunende functies 12
2.6 Kernfuncties 12
2.7 Naar zo regulier mogelijk werk 12
3. Inrichting organisatie 13
3.1 Uitgangspunten 13
WerkBedrijf is een arbeidsbemiddelingsbedrijf 13
SW-werkgeverschap krijgt een aparte positie 14
Gelaagde medezeggenschapsstructuur 14
Procesinrichting gebaseerd op Sterke Werkwoorden 14
Samenwerkingsvoordelen termijn 14
SW-begroting apart inzichtelijk 14
Functiegebouw van Breed is leidend 15
Rechtspositieregeling maakt flexibele inzet van personeel mogelijk 15
Afstemming met Inkomen 15
3.2 Inrichtingsprincipes 15
3.3 Organisatiestructuur 17
3.3.1 Werkteams: van acquisitie tot verbinding 17
3.3.2 Team Jongeren 18
3.3.3 Teams Diagnose en Ontwikkeling 19
3.3.4 Team Administratie en Procesondersteuning 20
3.3.5 Team Innovatie en Opdrachtnemerschap 20
3.3.6 Management 20
Samenwerkingsteam arbeidsmatige dagbesteding 21
3.4 Functies en formatie 22
3.4.1 Functies 23
3.4.2 Formatieoverzicht 26
3.4.3 Ondersteunende functies: nulde- en eerstelijns 27
3.4.3.1 Ad 1. Overzicht ondersteunende functies 27
3.4.3.2 Ad 2. Nuldelijns 28
3.4.3.3 Ad 3. Eerstelijns 28
3.4.3.4 Totaaloverzicht 29
3.5 HR-cyclus en functies 29

3.6 Cultuur 29
3.7 Huisvesting 30
3.8 I&A 31
3.9 Communicatie 31
Benadering werkgevers: op naar één aanspreekpunt 31
Jongerenloket en Breed 32
3.10 Financiën 32
3.11 Stichting Support 32
3.12 Risico's 32
4. Personeel 33
4.1 P&O-visie: vakmanschap en intervisie 33
4.2 Personeel 33
4.3 Arbeidsvoorwaarden, Sociaal Plan en Plaatsing 33
5. Stappenplan implementatie 35

Bijlage 1: Aansturing WerkBedrijf 36
Bijlage 2: Kandidaatsegmentatie, instrumentarium en werkprocessen 37
Bijlage 3: Bedrijven in de regio 40

Colofon 41

VOORWOORD

Iedereen kent wel iemand met een beperking. Iedereen heeft wel iemand in zijn of haar vriendenkring die werkloos is. Iedereen weet dus ook hoe belangrijk het is om werk te hebben en om mee te doen in de samenleving.

In stukken van de overheid wordt vaak gehamerd op de maatschappelijke verplichting die bedrijven hebben om mensen met een arbeidshandicap in dienst te nemen. Als ze niet willen, dan wordt het ze wel opgelegd. In diezelfde stukken wordt meestal – onbedoeld – een negatief beeld geschetst van mensen zonder baan of met een beperking: de zogenaamde 'onderkant van de arbeidsmarkt'.

Wij hebben een ander mensbeeld en een ander bedrijfsbeeld.

Ons mensbeeld is dat mensen graag een bijdrage willen leveren, graag willen werken en meestal meer kunnen dan anderen van ze denken en dan dat ze zelf denken.

Ons bedrijfsbeeld is dat bedrijven bestaan uit mensen die dondersgoed begrijpen dat werk belangrijk is voor mensen die geen werk hebben en aan wie je ook niet uit hoeft te leggen dat het belangrijk is om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt een plek te geven in de samenleving. Ons beeld van bedrijven is ook dat ze op dit moment alle zeilen bij moeten zetten om dagelijks hun bestaansrecht aan te tonen.

Wij denken dat bedrijven dolgraag plek willen bieden aan mensen die op dit moment geen werk hebben en ook graag ruimte maken voor mensen met een beperking. En wij denken dat het aan ons is om dit te bewijzen, door dit laatste ook mogelijk te maken. Door bedrijven optimaal te faciliteren en door op die manier zoveel mogelijk mensen zo regulier mogelijk aan het werk te krijgen. Hoe minder loonwaarde iemand heeft of hoe minder zelfredzaam iemand is, hoe meer wij bedrijven en kandidaten ondersteunen.

Ons belang is niet anders dan het belang van bedrijven en het belang van kandidaten. Onze taal is gebaseerd op dat gezamenlijke belang, ons handelen is gebaseerd op vertrouwen. Doet u mee?

1. INLEIDING

1.1 We, wij, ons en onze

We? Wij zijn het Gemeentelijk WerkBedrijf regio Rijk van Nijmegen. Vanuit ons perspectief is dit plan geschreven. Als u 'we' leest, dan verwijst dat naar dit bedrijf van de zeven gemeenten uit de regio Rijk van Nijmegen en Breed, de WSW organisatie. Hét WerkBedrijf in zijn geheel omvat meer: de samenwerking met UWV en andere organisaties die zich begeven op het domein van Werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (arbeidsmatige dagbesteding, scholen etc.). Dit plan beperkt zich tot de integratie van de gemeentelijke afdelingen Werk en Breed, in het volledig besef dat de werkelijke ambitie verder ligt.

Daadwerkelijk is een uitwerking van Sterke Werkwoorden, en is ook het integratieplan voor de afdelingen Werk en SW-bedrijf Breed. Het beschrijft de belangrijkste beslissingen en richtingen, het beschrijft keuzes in het kader van de inrichting en integratie.

We beschrijven hoe de organisatie van ons bedrijf er straks uitziet. Dit plan is de basis voor de producten die verder nodig zijn om ons bedrijf formeel juridisch in te richten. Een aantal van die producten is al gereed. Zo is er een begroting, met daarin de doelstellingen en prestaties voor het komend jaar geformuleerd, een juridische structuur (MGR), zijn we ingeschreven in de KvK en is inmiddels een aantal verordeningen vastgesteld. Ook zijn er verantwoordelijkheden belegd: bij AB, DB, BCW, kwartiermaker en kwartiermakersteam. Het kwartiermakersteam bouwt gezamenlijk verder aan ons bedrijf.

Andere producten werken we nog uit. Hoe gaat de organisatie eruit zien? Welke functies zijn er in ons bedrijf? Hoe is de formatie-opbouw? Welke functiewaarderingssystematiek hanteren we? Maar ook: hoe ziet het productenpakket en instrumentarium er straks precies uit? Hoe zijn de afspraken met de deelnemende gemeenten geregeld? Dit plan geeft het kader hiervoor weer. De verdere uitwerking geschiedt in een aantal deelproducten:

- een formatieplan, waarin we de opbouw van de nieuwe organisatie schetsen;
- een functieboek, met daarin de functies die passen in de filosofie die we in dit plan uitdragen voor de toekomstige organisatie;
- samenwerkingsovereenkomsten, die beschrijven welke afspraken er zijn gemaakt met de deelnemende gemeenten;
- een re-integratieverordening, waarin is vastgelegd welk instrumentarium we kunnen inzetten in de begeleiding van mensen naar werk;
- een sociaal plan, waarin we beschrijven hoe de overgang van medewerkers naar dit nieuwe Gemeentelijk WerkBedrijf plaatsvindt.

Dit alles is nodig om de integratie van Breed en de afdelingen Werk in ons bedrijf te realiseren en om daadwerkelijk het personeel van deze organisaties te plaatsen in ons bedrijf. 2015 is het jaar waarin we dat gaan realiseren. Daarmee loopt de regio Rijk van Nijmegen voorop in Nederland. Een intensieve samenwerking en samensmelting van taken en werkzaamheden op de inzet van arbeidsbemiddeling voor WSW, WWB, arbeidsmatige dagbesteding en jongeren met een handicap kent nog maar heel weinig voorbeelden elders in het land. Dat betekent pionieren, experimenteren, innoveren, vragen en nieuwe wegen durven te kiezen. Het maakt de komende periode spannend en boeiend, maar we doen het met de volle overtuiging dat de opbrengst hiervan de mensen om wie het gaat ten goede zal komen. Schotten die eerder belemmerend werkten slechten we hiermee!

1.2 De kern van ons verhaal

1. Zoveel mogelijk kandidaten krijgen en houden werk bij reguliere bedrijven. Met kandidaten bedoelen we mensen met arbeidsvermogen die onze ondersteuning nodig hebben. We gaan uit van wat kandidaten wél kunnen.
2. De bedrijfsdienstverlening staat voorop. We werken aan een duurzame relatie met bedrijven en geven ze een actieve rol bij de ontwikkeling van hun potentiële werknemers.
3. We brengen bedrijven en kandidaten rechtstreeks met elkaar in contact brengen om zo een goed beeld te krijgen over en weer van capaciteiten en mogelijkheden.
4. We realiseren re-integratie op de werkvloer en zijn een gesprekspartner voor het bedrijf en de kandidaat waarbij we de belangen van beide partijen behartigen.
5. We zetten de vraag van het bedrijf centraal bij het ontwikkelen van kandidaten en richten mensontwikkeling en trainingen voor kandidaten in op basis van beschikbaar werk bij bedrijven.
6. We werken collectief waar het kan en werken individueel alleen waar nodig. Tijdens onze activiteiten benutten kandidaten en bedrijven hun eigen en elkaars krachten en ontsluiten zij elkaars netwerken.
7. We brengen kandidaten in contact met arbeidsmarktkansen binnen en buiten hun woonplaats (we werken immers regionaal). We vergroten de wereld van kandidaten letterlijk door ze op meerdere locaties in de regio te ontvangen en aan de slag te zetten. Onze werkzaamheden verplaatsen zich naar industrieterreinen, bedrijven in de regio, openbare gelegenheden, buurthuizen, verenigingen, etc.
8. We gaan er vanuit dat iedere kandidaat wil en kan meedoen en meedoet.

Werk is de oplossing voor vele problemen. Onze 'focus op werk'-aanpak toetst motivatie, kennis en vaardigheden van kandidaten in een relevante context (werk). Pas als blijkt dat een kandidaat zich niet of onvoldoende inspant of dat er beperkingen of problemen zijn, ondernemen wij de benodigde vervolgstappen. Dit kan bestaan uit het aanbieden van adequate hulp, doorverwijzing naar andere partijen en/of inzet van de ons ter beschikking staande instrumenten.

Organisatorisch heeft deze inhoudelijke koers een aantal belangrijke consequenties. In dit inrichtingsplan wordt de belangrijkste daarvan beschreven, onder andere ook hoe we Breed en de gemeentelijke afdelingen Werk integreren in ons WerkBedrijf.
In het voortraject is veel afgestemd. De visie achter Sterke Werkwoorden en het Transitieplan van Breed is hetzelfde, de rode draad in beide is 'arbeids-bemiddeling'. In beide visies staan de bedrijfsdienst verlening en 'wat mensen wél kunnen' centraal.

1.3 Geen woorden maar daden

Het jaar 2015 staat in het teken van de opbouw en inrichting van het Gemeentelijk WerkBedrijf. Het eerste wat we doen is mensen echt samen laten werken. Op 1 januari 2016 vindt de organisatorische samensmelting plaats.

2. STRATEGIE EN BESTURING

2.1 Missie en visie

We hebben een missie en een visie. We willen dat zoveel mogelijk mensen de weg vinden naar zo regulier mogelijk werk binnen bedrijven. Ons bedrijf is daarin de verbindende factor. Voor een nadere onderbouwing verwijzen we u naar de visie van Breed, Samen Sterker en Sterke Werkwoorden.

Missie

Steeds meer organisaties verrijken met verrassende mensen.

Werk is de uitkomst!

Visie

Over 3 jaar hebben alle organisaties in de regio Rijk van Nijmegen met meer dan 25 medewerkers één of meer kandidaten afkomstig vanuit het WerkBedrijf* in dienst.

(*Onder WerkBedrijf wordt in dit geval verstaan het gemeentelijk WerkBedrijf samen met het UWV.)

Kernwaarden

Kennen, waarmaken, verrassen en verbinden.

2.2 Doelstellingen en prestaties

In de begroting van de MGR staan onze doelstellingen beschreven voor de belangrijkste functies: bedrijfs-dienstverlening, kandidaatsbenadering en verbinding. In overleg en op basis van de strategische kaders worden samenwerkingsovereenkomsten opgesteld per deelnemende gemeente. Daarin kunnen zo nodig nog specifiekere indicatoren worden opgenomen.

2.3 Opdrachtnemer – opdrachtgever

De samenwerkingsovereenkomst behelst alle afspraken die we met de gemeenten

KENNEN

WAARMAKEN

VERRASSEN

VERBINDEN

maken over onze dienstverlening.
De instrumentele invulling wordt buiten beschouwing gelaten. Er worden – zoals ook geschetst in de begroting – drie onderdelen onderscheiden:

1. Basisdienstverlening
2. Maatwerkdienstverlening
3. Meerwerk

De basisdienstverlening wordt als raamwerk verwoord voor alle gemeenten. Voor de komende jaren wordt in de geïntegreerde begroting – met als basis Sterke Werkwoorden en de lokale strategische kaderstelling van de raden – deze dienstverlening vastgesteld. Voor maatwerkafspraken is een totaalbudget afgesproken. Hierover worden met alle gemeenten separate afspraken gemaakt.

Naast het Participatiebudget staat het gemeenten vrij om extra te investeren in dienstverlening. Dit noemen we 'meerwerk'. Meerwerk wordt ook vastgelegd in overeenkomsten.

Onze algemeen manager draagt binnen ons bedrijf de hoofdverantwoordelijkheid voor de totstandkoming van de samenwerkingsovereenkomsten, de tussentijdse rapportages en de verantwoording. De totstandkoming van de strategische kaderstelling is een lokale verantwoordelijkheid.

In 2015 worden – in overleg met de Agendacommissie van de MGR waarin alle raden vertegenwoordigd zijn – afspraken gemaakt over de aansturing- en verantwoordingscyclus.

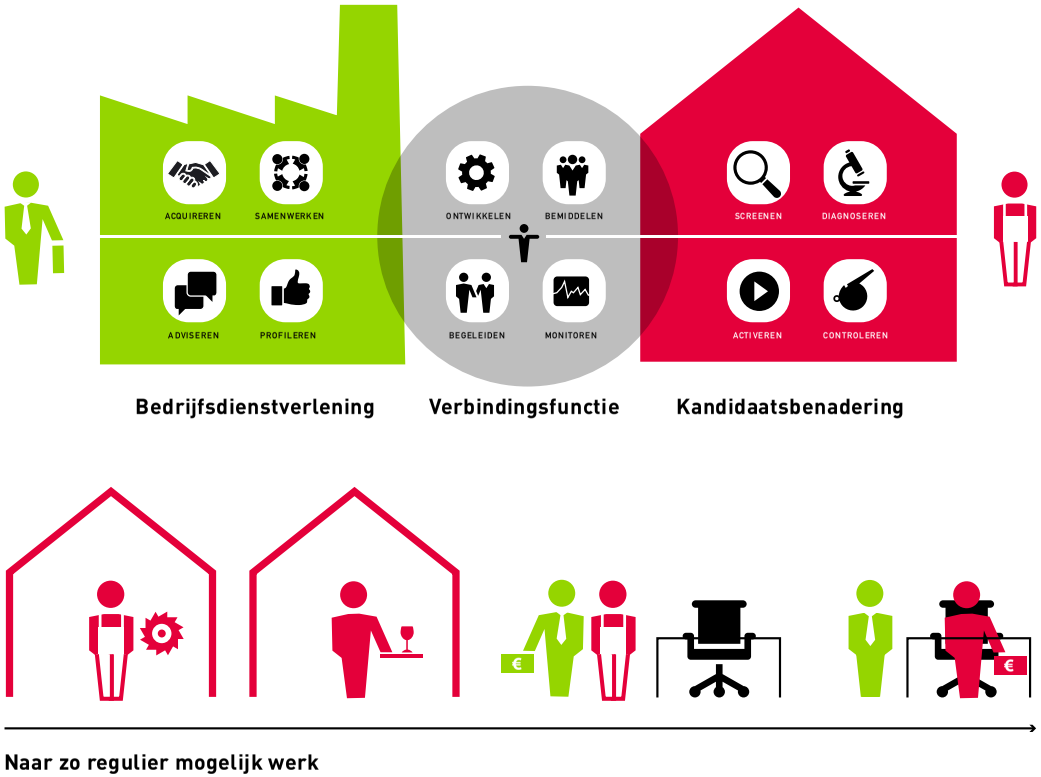
2.4 Bestuursstructuur

We zijn een module onder de MGR en worden inhoudelijk aangestuurd door de Bestuurscommissie Werk (BCW). Formele besluiten worden hoofdzakelijk genomen door het Algemeen en Dagelijks Bestuur van de MGR. De BCW is het orgaan dat deze besluitvorming voorbereidt en adviseert aan AB/DB. De BCW bestaat uit de portefeuillehouders Werk uit de regio Rijk van Nijmegen. De BCW kan derden uitnodigen voor hun vergadering, zoals de regiomanager van UWV en de directeur van Breed. Het staat het bestuur van de MGR altijd vrij om de samenstelling van de BCW aan te passen.

In de huidige situatie is er een aparte Gemeenschappelijke Regeling (GR) voor SW-bedrijf Breed. Deze GR heeft een eigen AB en DB. De voorgestelde integratie van Breed in de MGR en in ons bedrijf krijgt stap voor stap vorm. De GR Breed heffen we op termijn op, als de integratie heeft plaatsgevonden.
Dat doen we in twee stappen.
Eerst hevelen de gemeenten de taken en bevoegdheden van Breed over naar de MGR. De kwartiermaker krijgt de opdracht om beide organisaties te integreren, de directeur van Breed krijgt de opdracht om de benodigde stappen te zetten voor de integratie en Breed te liquideren. Onder regie van de kwartiermaker vindt een due diligence onderzoek (boekenonderzoek) plaats bij Breed. Het overhevelen van de bevoegdheden van de GR Breed naar de MGR moet vastgesteld worden door de raden. Daarna – wanneer de uitkomsten van het boekenonderzoek bekend zijn en de taken overgeheveld zijn aan de MGR (ook concreet, zoals beschreven in dit plan) – liquideren de gemeenten de GR Breed.

2.5 Ondersteunende functies

De gemeente Nijmegen is gastheer voor de ondersteunende functies. Hierover zijn in Sterke Werkwoorden basisafspraken gemaakt die meegenomen zijn bij het opstellen van de begroting van de MGR. Zoals in de voortgangsbrief aan de gemeenteraden van medio 2014 al gemeld wordt, heeft Breed ook ondersteunende functies. In hoofdstuk 3 wordt omschreven wat we met deze ondersteunende functies doen.

2.6 Kernfuncties

We hebben drie functies. Deze functies staan beschreven in Sterke Werkwoorden:
- Bedrijfsdienstverlening
- Verbindingsfunctie
- Kandidaatsbenadering

2.7 Naar zo regulier mogelijk werk

Ons uiteindelijke doel is om zoveel mogelijk kandidaten te verbinden aan bedrijven. Het liefst zo regulier mogelijk. Het volgende plaatje visualiseert deze ambitie.

Het 'huisje' visualiseert een interne werkplek. De kandidaat rechts op het plaatje werkt bij een regulier bedrijf en ontvangt inkomen.

In bijlage 2 wordt geschetst wat de consequenties zijn van deze visie op kandidaatsegmentatie, instrumentarium en werkprocessen.

3. INRICHTING ORGANISATIE

3.1 Uitgangspunten

Medio 2014 is een aantal uitgangspunten voor de integratie van Breed in het Gemeentelijk WerkBedrijf besproken in de Bestuurscommissie Werk. De colleges hebben ze vastgesteld en voor zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden. In dit plan zijn deze uitgangspunten verder uitgewerkt. Andere uitgangspunten zijn gebaseerd op Sterke werk-oorden en het Transitieplan van Breed.
De leidende uitgangspunten zijn:

WerkBedrijf is een arbeidsbemiddelingsbedrijf
Ons WerkBedrijf wordt een arbeids-bemiddelingsbedrijf en geen productiebedrijf. Dit betekent dat het bedrijf géén productiefaciliteiten in eigen beheer heeft. We sluiten op dit punt volledig aan op de visie van Breed zoals verwoord in het Transitieplan[1].

We maken één nuance. Binnen de muren van Breed zijn er op dit moment echter nog zo'n 800 mensen werkzaam in de huidige productiefaciliteit. De afspraken die Breed met de regio-gemeenten hierover gemaakt heeft, nemen we over. Dit houdt in dat nog een groot deel van deze mensen buiten Breed gedetacheerd dient te worden (in 2017 85% geplaatst bij reguliere bedrijven, dat is nu 50%). Deze groep interne SW-ers zal nog aanmerkelijk kleiner worden.

Dat neemt niet weg dat er toch nog een groep mensen werkzaam zal blijven binnen een beschutte omgeving. In 2015 zal er beleid ontwikkeld moeten worden in de regio waarin nader bepaald wordt hoe wij in de toekomst deze vorm van beschut werk willen positioneren. Wij kiezen er nu niet voor om de huidige beschut werken faciliteit buiten het WerkBedrijf te positioneren, omdat dat ertoe zou leiden dat er naast het WerkBedrijf toch nog een apart onder-deel 'beschut werk' of productiefaciliteit zou blijven bestaan. In het licht van de nog te voeren discussie hierover nemen we dit onderdeel mee in het WerkBedrijf. We erkennen wel dat dit organisatie-onderdeel qua eigenschappen niet aansluit op het ideaaltypische perspectief dat in het recente verleden geschetst is, en vinden ook dat we daarom de bereidheid moeten hebben om dit onderdeel in de toekomst af te stoten. In 2016 wordt hier een keuze-voorstel voor gemaakt.

1 'Onze overtuiging is dat iedereen in staat is buiten de muren van Breed te werken, mits de juiste begeleiding wordt gegeven. De SW-medewerkers met de meeste begeleidingsbehoefte (om welke redenen dan ook) zullen een andere begeleiding nodig hebben dan degenen, die minder begeleiding nodig hebben. Afhankelijk van de mogelijkheden van de SW-medewerkers moet soms meer een vorm van dagbesteding gezocht worden dan daadwerkelijk productief werk. Dit zal vanuit ontwikkelingsperspectief van SW-medewerkers door een juiste begeleiding van Breed medewerkers (of door medewerkers van alliantiepartijen) zo goed mogelijk ingevuld moeten worden. Het gaat om de juiste begeleiding om deze groep toch verder te brengen in het perspectief naar meer productief werk. In dit licht zullen ook samenwerkingsvarianten met AWBZ-instellingen worden onderzocht. Wij willen benadrukken dat in de plannen alle benodigde aandacht naar deze groep SW-medewerkers uit zal gaan die ze nodig hebben en verdienen. Compromissen op die aandacht en zorg mogen niet voor komen.'

SW-werkgeverschap krijgt een aparte positie
We geven vorm aan het werkgeverschap voor de huidige SW-medewerkers. De SW-medewerkers die nu nog een arbeidsovereenkomst hebben met Breed, komen straks in dienst van het WerkBedrijf. Hun rechtspositie zal niet wijzigen. Voor hen komt er, anders dan voor de sommige andere te plaatsen medewerkers in het WerkBedrijf, geen nieuwe CAO. Ook wijzigt de positie, taak en functie van SW-medewerkers niet door de integratie. Hierop is één uitzondering. Er is een groep SW-ers die nu werkzaam is op indirecte functies binnen Breed of de gemeenten[2].
Ons bedrijf zorgt ervoor dat dit werkgeverschap een aparte positie krijgt in het bedrijf met een eigen medezeggenschapsstructuur. De Bestuurscommissie Werk en de algemeen manager van ons bedrijf zijn verantwoordelijk voor dit werkgeverschap.

Gelaagde medezeggenschapsstructuur
We willen de medezeggenschap zo structureren dat deze recht doet aan de positie van (reguliere) medewerkers van het WerkBedrijf (de MGR) en mensen met een SW-dienstverband. De belangen en rechtsposities van deze mensen verschillen van elkaar. Dit doen wij door een 'gelaagdheid' in te stellen: aparte organen voor mensen met een SW-dienstverband en medewerkers van het WerkBedrijf.

Deze twee onderdeelscommissies of (groeps)ondernemingsraden komen bij elkaar in een centrale ondernemingsraad (binnen het WerkBedrijf dan wel de MGR).

Procesinrichting gebaseerd op Sterke Werkwoorden
De procesinrichting van het ideaalcomplex Gemeentelijk WerkBedrijf is leidend. Dat betekent dat dit inrichtingsplan verder gebaseerd is op de uitwerking van Sterke Werkwoorden. Als vanzelfsprekend is Breed hier nauw bij betrokken en hebben we voor dit inrichtingsplan zorgvuldig gekeken hoe we samenwerkingsvoordelen kunnen realiseren.

Samenwerkingsvoordelen termijn
We integreren in dit inrichtingsplan de taken en functies van de indirecte medewerkers van Breed met die van de gemeenten. Hiermee beogen we op termijn samenwerkingsvoordelen te realiseren. Door bijvoorbeeld taken te combineren, die nu – als gevolg van de scheiding in doelgroepen – nog in aparte organisaties gepositioneerd zijn (Breed en gemeenten), maar die als gevolg van het ontschotten van deze groepen in de Participatiewet, ook eenvoudiger gecombineerd kunnen worden. In dit inrichtingsplan brengen we daarom de verschillende functies bij elkaar. In de nog op te stellen geïntegreerde meerjarenbegroting zullen de voordelen die in de komende jaren hiermee gerealiseerd gaan worden, in beeld worden gebracht.

Op korte termijn (eerste 2 à 3 jaar) zijn deze voordelen nog niet te verwachten, omdat de integratie van beide organisaties tijd en extra aandacht vergt en de reeds bestaande bezuinigingen fors zijn.

SW-begroting apart inzichtelijk
Alle modules binnen de MGR hebben een aparte deelbegroting. Dat behoeft geen nadere toelichting. We maken inzichtelijk hoe we binnen de MGR doorbelasten. De deelbegrotingen zijn een integraal onderdeel van de MGR-begroting.

De verwachte tekorten door de verlaging van de Rijks SW-vergoeding voor de groep SW-ers worden in de begroting apart in beeld gebracht, geheel conform de wens van de raden. We realiseren ons dat het tekort op de SW ook bestaat uit taken die we gaan uitvoeren met de module Gemeentelijk WerkBedrijf.
We blijven transparant maken:

2 Er is een groep mensen met een SW-indicatie die indirect werkzaam is voor Breed (in het primaire proces of in de ondersteuning). Het gaat om ongeveer 20 fte. Voor deze groep mensen worden in overleg met het Bijzonder Georganiseerd Overleg (BGO) apart nog nadere afspraken gemaakt.

1. welke kosten de module Gemeentelijk WerkBedrijf doorberekent aan het onderdeel SW;
2. welk deel van de kosten van de module Gemeentelijk WerkBedrijf bestaat uit kosten die voortkomen uit het huidige Breed (concrete specificering van huisvestingslasten, personeelslasten, etc.).

Op deze manier maken wij niet alleen transparant wat de consequenties zijn van afspraken uit het verleden, maar brengen wij ook in beeld welke samenwerkingsvoordelen er zijn.

Functiegebouw van Breed is leidend
Het functiegebouw van Breed is gebaseerd op de meest recente visie van Breed, die vrijwel één-op-één aansluit op de visie uit Sterke Werkwoorden. Dit concretiseren we verder in hoofdstuk 4. De visie in Sterke Werkwoorden maakt dat echt iets anders gevraagd gaat worden van de medewerkers dan wat huidige afdelingen Werk vragen.

Rechtspositieregeling maakt flexibele inzet van personeel mogelijk
Met betrekking tot de te voeren rechtspositieregeling en de arbeidsvoorwaarden vindt separaat overleg plaats met de vakbonden. Bij onze ambities passen medewerkers die flexibel zijn. Uitgangspunt daarin zal daarom zijn dat we in ons bedrijf regelingen hanteren die deze flexibele inzet van personeel mogelijk maken. Dit wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 4.

Afstemming met Inkomen
De deelnemende gemeenten verwijzen kandidaten naar ons door. In de meeste gevallen zal dit via de afdeling Inkomen gaan. We hebben samenwerkingsafspraken. We hebben afspraken over:

- terugmelding (als bijvoorbeeld een traject eindigt);
- maatregelen (wij signalen en adviseren, afdeling Inkomen doet onderzoek en legt maatregelen op);
- informatie-uitwisseling over kandidaten (zoals aanmelding en stand van zaken in trajecten) via een beschermde omgeving om privacy te waarborgen.

Het mag duidelijk zijn dat er een samenhang bestaat tussen de resultaten van ons bedrijf en de resultaten die de deelnemende gemeenten boeken op hun uitkeringsverstrekking. De afspraken die hierover in Sterke Werkwoorden (deel 2, hoofdstuk 10, pp. 47 onder 'verslechtering uitstroomcijfers') zijn gemaakt, voeren we uit.

3.2 Inrichtingsprincipes

De visie uit Sterke Werkwoorden wordt in dit hoofdstuk verder geoperationaliseerd. Waar medewerkers van Breed door de transitie al een slag hebben gemaakt (zoals de indeling in werksoorten), betekent het voor de medewerkers van de afdelingen Werk echt een andere wijze van werken.

Daarvoor hanteren we de volgende inrichtingsprincipes. Per principe geven we hieronder kort aan wat de belangrijkste concretiseringen zijn.

- Onze kerntaak is het verbinden van kandidaten aan bedrijven. Veel meer dan dat in het verleden het geval was, komt de bedrijfsdienstverlening daarin centraal te staan. Bij de inrichting van onze organisatie en de indeling van het werk, sluiten we aan bij hoe bedrijven onderling georganiseerd zijn. Dit betekent dat we gaan werken met werkteams die ingedeeld worden naar werksoorten (paragraaf 3.3.1).

- Onze teams zijn verantwoordelijk voor het gehele proces, van bedrijfsdienstverlening tot kandidaatsbenadering. Dit betekent dat werkteams aangesproken kunnen worden op resultaten en dat de medewerkers die vacatures acquireren ook na moeten denken over óf deze vacatures vervuld kunnen worden met onze kandidaten. Het betekent ook dat we een aantal specialistische en ondersteunende functies apart organiseren.
  Omdat er voor jongeren specifieke regels gelden en de onderwijscomponent belangrijker is, hebben we een apart Team Jongeren (3.3.2).
  Er blijven twee Teams Ontwikkeling verantwoordelijk voor de huidige interne plekken bij Breed (3.3.3).
  Op termijn kijken we hoe we deze teams positioneren.

- We werken met een kernorganisatie en een flexibele schil zodat pieken en dalen in dienstverlening opgevangen kunnen worden. Dit organiseren we op twee manieren. Ten eerste door als kernorganisatie flexibel te blijven (rechtspositieregeling) en ten tweede door maat- en meerwerk zoveel mogelijk door flexibele krachten te laten uitvoeren.

- Het gaat niet om macht, maar om het toevoegen van waarde. Onze organisatie is plat, medewerkers hebben ruimte om verantwoordelijkheid te nemen zonder daarbij willekeurig te handelen. In onze werkprocessen (bijlage 2) creëren we ruimte en werken we aan een organisatiestructuur en -cultuur die dit faciliteert (hoofdstuk 4).

  In het nieuwe organisatieplaatje (bijlage 1) zitten minder managers dan we nu in totaal hebben.
  We hebben één algemeen manager, drie strategisch managers en één P&O-manager. Daarnaast zijn er tien teammanagers.

- Onze medewerkers zijn extern georiënteerd en ondernemend, netwerken om te verbinden is hun basisvaardigheid. Dit komt terug in de functies (3.4) en de organisatiestructuur en -cultuur (hoofdstuk 4).

- We zijn innovatief en weten wat wanneer werkt.

  We hebben een Team Innovatie en Opdrachtnemerschap (paragraaf 3.3.5) dat onder de algemeen manager ontwikkelingen faciliteert en in gang zet. Medewerkers zijn reflectief en organiseren bijvoorbeeld in het kader van vakmanschap momenten van intervisie (hoofdstuk 4).

- We zijn – met UWV en ook graag met onderwijs- en zorgpartijen – één gezicht naar buiten. Deze verantwoordelijkheid beleggen we hoog in de organisatie bij een strategisch manager (paragraaf 3.3.6).

- De gemeente Mook en Middelaar is geen risicodrager voor Breed omdat deze gemeente niet deelneemt aan de GR Breed. Dit wordt verankerd in de MGR-tekst en inzichtelijk gemaakt in de financiële stukken.

- De gemeente West Maas en Waal participeert in de GR Breed maar niet in de MGR. Deze gemeente heeft aangegeven dat ze graag met de MGR afspraken maakt over de continuering van de dienstverlening van de GR Breed voor de 77 SW-ers uit West Maas en Waal. In de loop van 2015 worden hier nadere afspraken over gemaakt.

3.3 Organisatiestructuur

In bijlage 1 zit een organogram van de organisatie.

3.3.1 Werkteams: van acquisitie tot verbinding

De kern van onze organisatie is het werkteam. Elk werkteam voert alle taken van het hele primaire proces uit: van bedrijfsdienstverlening tot kandidaatsbenadering en andersom. Elk werkteam heeft een bepaalde caseload aan bedrijven en kandidaten. De caseloads van de consulenten in de werkteams bestaan vooral uit bedrijven met wie zij de contacten onderhouden. De medewerker die de vacature werft is ook aanspreekbaar op de vacature-vervulling. Werkteams spreken een gezamenlijk teamresultaat af met het managementteam (in de persoon van een strategisch manager). Dit team-resultaat bestaat uit doelstellingen gedefinieerd vanuit het perspectief van een extern bedrijf (de klant).

Binnen werkteams hebben consulenten bedrijfsdienstverlening een caseload die bestaat uit bedrijven. Kandidaten hebben in principe één consulent Intake en Diagnose als aanspreekpunt. Tot het moment van daadwerkelijke plaatsing bij een bedrijf, blijft de kandidaat bij deze consulent in de caseload.

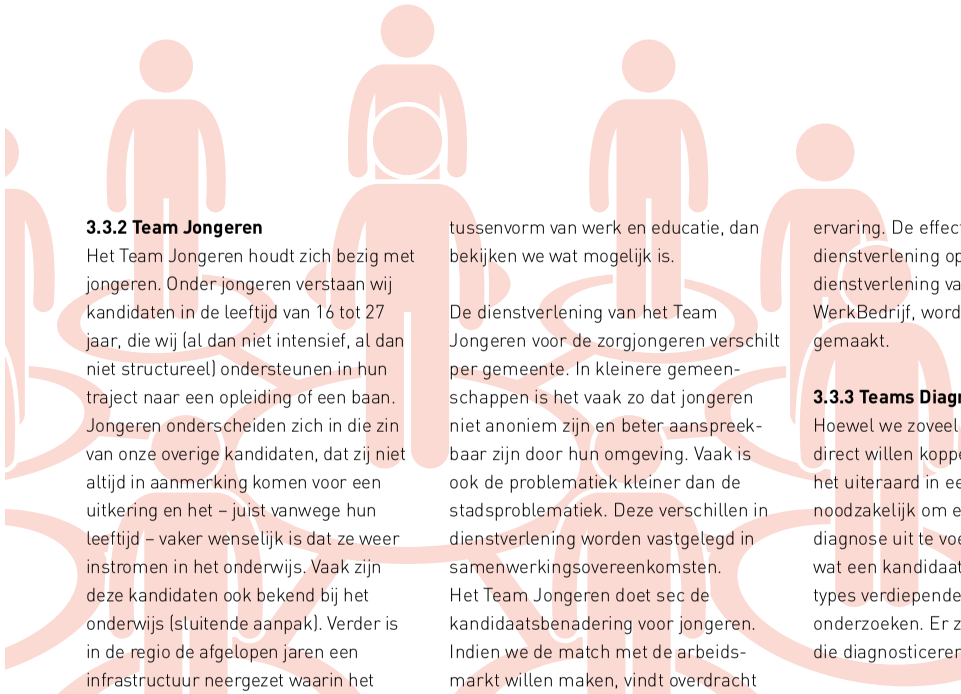
De werkteams worden ingedeeld naar werksoorten. Zo komen er bijvoorbeeld teams die zich richten op specifieke branches of sectoren. Het huidige Werkgeversservicepunt hanteert momenteel de volgende indeling: Zorg en Welzijn, Detailhandel en horeca, Industrie en techniek, Logistiek en bouw en Zakelijke Dienstverlening. Breed werkt weer met andere werk-soorten. De indeling in werksoorten zullen we in 2015 nader uitwerken in overleg met bedrijven en samen-werkingspartners. We blijven flexibel opereren en laten de structuur niet leidend zijn. We houden niet star vast aan een indeling van teams naar werk-soorten, maar laten de werkwijze afhangen van de vraag vanuit de markt. Dat doen we omdat we constateren dat branches en sectoren zelf niet zo veranderlijk zijn. De werkgelegenheid is wél veranderlijk. De flexibiliteit zit in het feit dat we onze medewerkers willen kunnen inzetten op meerdere werk-

soorten. De processen die we hiervoor inzetten, zijn voor een groot deel te standaardiseren en verschillen niet per branche.

Wel willen we benadrukken dat we vasthouden aan de visie in Sterke Werkwoorden. De werkteams zijn klein, flexibel en pro-actief. In hun werkwijze staat de relatie met bedrijven centraal en worden kandidaten rechtstreeks in contact gebracht met bedrijven. Ons resultaat wordt bepaald door het ontzorgen van bedrijven, die meerwaarde ervaren 'zonder gedoe'. De werkteams bestaan uit ten minste bedrijfsdienstverleners (jr. en sr.), consulenten intake en diagnose en werkcoaches. We gaan er vanuit dat er zes werkteams komen.

Ons bedrijf heeft de ambitie om echt anders te gaan werken. In de formatie wordt dit zichtbaar doordat een zeer groot deel van het totaal aantal medewerkers de functie 'consulent bedrijfsdienstverlening' heeft. Dat is anders dan nu. Dat betekent ook iets voor onze dienstverlening richting kandidaten. In Sterke Werkwoorden is afgesproken dat we alle nieuwe instroom van dienstverlening voorzien én dat per jaar 2.000 bestaande kandidaten worden geholpen (waardoor – praktisch gezien – alle mensen in een uitkeringssituatie gemiddeld één keer per 2,5 jaar dienstverlening krijgen). Omdat het totaal aantal 'consulenten intake en diagnose' niet alleen percentueel, maar ook absoluut fors afneemt, moeten we deze dienstverlening goed monitoren. Het is de kunst een goede balans te bewaken tussen bedrijfs- en kandidaatsprofielen (tussen vacatures en kandidaten). Indien blijkt dat de verhouding tussen de diverse consulenten anders moet zijn, dan passen we deze aan.

3.3.2 Team Jongeren

Het Team Jongeren houdt zich bezig met jongeren. Onder jongeren verstaan wij kandidaten in de leeftijd van 16 tot 27 jaar, die wij (al dan niet intensief, al dan niet structureel) ondersteunen in hun traject naar een opleiding of een baan. Jongeren onderscheiden zich in die zin van onze overige kandidaten, dat zij niet altijd in aanmerking komen voor een uitkering en het – juist vanwege hun leeftijd – vaker wenselijk is dat ze weer instromen in het onderwijs. Vaak zijn deze kandidaten ook bekend bij het onderwijs (sluitende aanpak). Verder is in de regio de afgelopen jaren een infrastructuur neergezet waarin het Team Jongeren voor de partners een direct aanspreekpunt is. Wij zien het als onze plicht om – in nauw overleg met het onderwijs en overige partners – ervoor te zorgen dat deze jongeren hun talent ontwikkelen. Is dat via het onderwijs, dan sturen we hem of haar terug naar school. Is dat via Werk? Dan spreken wij ons netwerk aan. En is dat door een goede tussenvorm van werk en educatie, dan bekijken we wat mogelijk is.

De dienstverlening van het Team Jongeren voor de zorgjongeren verschilt per gemeente. In kleinere gemeenschappen is het vaak zo dat jongeren niet anoniem zijn en beter aanspreekbaar zijn door hun omgeving. Vaak is ook de problematiek kleiner dan de stadsproblematiek. Deze verschillen in dienstverlening worden vastgelegd in samenwerkingsovereenkomsten.
Het Team Jongeren doet sec de kandidaatsbenadering voor jongeren. Indien we de match met de arbeidsmarkt willen maken, vindt overdracht richting één van de werkteams plaats. Team Jongeren staat voor de uitdaging om een groot aantal mensen van dienstverlening te voorzien die vroeger onder de Wajong vielen. Volgens inschattingen van het UWV gaat het om 300 mensen per jaar. Met het bemiddelen van deze kandidaten naar opleiding en werk, hebben wij geen ervaring. De effecten van deze dienstverlening op de algemene dienstverlening van het Gemeentelijk WerkBedrijf, worden inzichtelijk gemaakt.

3.3.3 Teams Diagnose en Ontwikkeling

Hoewel we zoveel mogelijk kandidaten direct willen koppelen aan werkgevers is het uiteraard in een aantal gevallen noodzakelijk om een verdiepende diagnose uit te voeren om vast te stellen wat een kandidaat kan. Er zijn diverse types verdiepende diagnoses of onderzoeken. Er zijn twee type teams die diagnosticeren.

1. Teams (2) Ontwikkeling

In het Transitieplan van Breed is een heldere ambitie geschetst: eind 2016 plaatst Breed 85% van de SW-medewerkers buiten via begeleid werken, individuele of groepsgewijze detachering. In het proces naar de integratie is Breed ook steeds nadrukkelijk de ruimte gegeven om deze ambities te realiseren. Op dit moment zitten er nog 800 SW-medewerkers (dit is een dynamisch bestand) intern bij Breed. Breed heeft voor hen een aantal mensen in dienst dat productietaken ophaalt en begeleidt. Het doel van deze functie is gericht op de kandidaat: ontwikkeling, re-integratie, opvang bij beëindiging detachering en het verplichting bieden van arbeid voor SW-medewerkers. Het middel is in dit geval het service leveren aan bedrijven door het overnemen van eenvoudige werkzaamheden met een zo klein mogelijk bedrijfsrisico. We willen benadrukken dat Breed – en straks ons bedrijf – dit niet ziet als een productiefunctie maar als dienstverlening aan bedrijven (wij hebben niet het bedrijfsrisico, spelen geen *'ondernemer met overheidsgeld'*).

De ontwikkeling om veel van deze taken en de betreffende medewerkers naar buiten te brengen, is in gang gezet. Tegelijkertijd komen er ook nieuwe mensen bij die onder de oude

omstandigheden een (interne) plek bij Breed zouden hebben gekregen, neem bijvoorbeeld de doelgroep beschut werken uit de Participatiewet. We blijven er verantwoordelijk voor om voor deze mensen een goede oplossing te bieden.

De 800 SW-medewerkers krijgen, net als de overige SW-ers, een plek in het WerkBedrijf. De huidige afspraken die de regio daarover met Breed heeft gemaakt, nemen we over. We houden de raden in de regio op de hoogte van de realisatie van onze ambities.

De medewerkers van Breed die deze interne groep mensen ondersteunt, nemen we over in onze organisatie in de Teams Ontwikkeling. Voor een deel van deze mensen hebben we tot en met 2016 financiering. Naar aanleiding van de daadwerkelijke realisatie van de plannen, doen we een keuzevoorstel over hoe we de Teams Ontwikkeling positioneren. Een aantal onderwerpen komt in die discussie zeker aan de orde:

- De positionering van deze functies ten opzichte van de arbeidsmatige dagbesteding (zowel inhoudelijk als organisatorisch);
- De meerwaarde die deze dienstverlening biedt voor mensen die zich tijdelijk in zo'n omgeving kunnen ontwikkelen;
- Het gegeven dat deze dienstverlening ons diagnose-instrumentarium verrijkt (praktijkdiagnose).

Dit keuzevoorstel doen we eind 2016.

2. Team (1) Diagnose
De werkteams en Team Jongeren verzorgen de intake en de diagnose van kandidaten. Soms is een verdiepte diagnose nodig. Hiervoor hebben we specifieke deskundigheid in huis die we inzetten.

Op dit moment zit deze deskundigheid nog bij Breed en bij het Jongerenloket. Deze deskundigheid bundelen we in ons Team Diagnose. Dit team is flexibel en ondersteunt de werkteams.

3.3.4 Team Administratie en Procesondersteuning
Idealiter kost administratie niet veel tijd en wordt dit goed ondersteund door een gebruiksvriendelijk systeem. Tussen droom en daad staan echter wetten in de weg, en praktische bezwaren. De administratieve handelingen worden daarom voorlopig nog uitgevoerd door administratieve medewerkers en procesondersteuners in een apart Team Administratie en Procesondersteuning.

3.3.5 Team Innovatie en Opdrachtnemerschap
Ons bedrijf staat voor een grote uitdaging. De ambities staan helder verwoord in Sterke Werkwoorden en herhalen we hier niet. We richten een klein team in dat de verantwoordelijkheid heeft om experiment en innovatie te stimuleren. Dit team positioneren we rechtstreeks onder de algemeen manager. Het team werkt nauw samen met de andere teams en creëert een cultuur waarin 'proberen' mag.
Het team is ook verantwoordelijk voor het opdrachtnemerschap richting de deelnemende gemeenten. Het team bereidt de samenwerkingsovereenkomsten voor en werkt prestatie-indicatoren uit en draagt zorg voor de verantwoording op deze samenwerkingsovereenkomsten.

Naast het stimuleren van innovatie en het vormgeven van het opdrachtnemerschap, is het Team Innovatie en Opdrachtnemerschap ook verantwoordelijk voor het meer 'evidence based' maken van de interventies van ons bedrijf. Dit doet het team door de PDCA-cyclus sluitend te krijgen en daarbinnen kritisch te onderzoeken wat wanneer werkt.

In dit team zitten de beleidsadviseurs via de gastheer en huidige beleidsadviseurs van Breed.

3.3.6 Management

Er is *één algemeen manager* die de verantwoordelijkheid draagt voor het hele bedrijf. Samen met de strategisch managers, vormt zij of hij het MT. Deze manager onderhoudt de contacten met de bestuurlijke gremia en legt eind-verantwoording af. Ook is deze manager contactpersoon voor wethouders van deelnemende gemeenten en grote externe partijen en heeft hij een aantal bijzondere functies, zoals bestuurder in de zin van de WOR. Naast de strategisch managers, vallen ook de communicatie-medewerkers en het Team Innovatie en Opdrachtnemerschap rechtstreeks onder de algemeen manager.

Er zijn *drie strategische managers*. Zij zijn verantwoordelijk voor een aantal teams. Zij zijn eindverantwoordelijk voor de geboekte resultaten. Daarnaast krijgt elke strategisch manager ook de verantwoordelijkheid voor het doorontwikkelen van een specifieke functie binnen ons bedrijf:

1. één strategisch manager wordt verantwoordelijk voor de bedrijfsdienstverlening en verbinding naar werkgevers. De commercieel managers vallen rechtstreeks onder deze strategisch manager. Deze persoon is vast aanspreekpunt voor partijen die zich bezighouden met bedrijfsdienstverlening en stemt actief af met UWV;

2. één strategisch manager wordt verantwoordelijk voor de door-ontwikkeling van de kandidaats-benadering. Team Diagnose, Team Jongeren en de Teams Ontwikkeling vallen rechtstreeks onder deze strategisch manager. Deze manager is ook verantwoordelijk voor het contact met de Kandidatenraad en is lid van het samenwerkingsteam voor de arbeidsmatige dagbesteding;

3. één strategisch manager wordt verantwoordelijk voor alle bedrijfsvoerings- en ondersteunende onderdelen die ondergebracht worden in ons bedrijf. Team Administratie en Procesonder-steuning valt onder deze manager. Deze manager stuurt ook het gros van de mensen met een (eerstelijns) ondersteunende functie aan.

Deze laag van leidinggevenden heeft daarnaast de regie op een aantal overallthema's, te denken aan Jeugd-werkloosheid, P&O, Beschut werk, etc.

Onder de algemeen manager, valt ook een P&O-manager. Deze manager geeft leiding aan een team van P&O'ers. Dit team wordt binnen de module WerkBedrijf gepositioneerd als staffunctie voor het Gemeentelijk WerkBedrijf, maar kan op termijn ook een rol spelen in de MGR. Meer informatie hierover staat in paragraaf 3.4.3.

De P&O-cyclus wordt ondergebracht bij de *werkteammanagers*. Elk team heeft een manager. De volgende teams worden onderscheiden

- Werkteam (6)
- Team Jongeren (1)
- Team Administratie en Procesondersteuning (1)
- Teams Ontwikkeling (2)

In ons bedrijf zijn 15 managers. Vergeleken met de huidige situatie is dat een forse krimp. Op dit moment is er binnen de afdelingen Werk ongeveer 10 fte aan management en binnen Breed 9 fte. We rekenen nu een aantal managementfuncties uit de bestaande situatie niet mee (communicatie-manager, manager informatie-voorziening, manager P&C). Dat zijn functies waarvan we vinden dat we die niet in ons bedrijf, maar op MGR niveau moeten beleggen (zie paragraaf 3.4).

Samenwerkingsteam arbeidsmatige dagbesteding
Wij voeren de regie over de arbeidsmatige dagbesteding. Zes partijen hebben met ons een contract en nemen het grootste deel van de uitvoering van de arbeidsmatige dagbesteding op zich.

Daarnaast kunnen er afspraken worden gemaakt met andere partijen om innovatie en vernieuwing te realiseren. De inkoop van deze dienstverlening is de verantwoordelijkheid van Team Innovatie en Opdrachtnemerschap. In nauwe samenwerking met de gecontracteerde partijen gaan we de samenwerking in de komende jaren verder vorm geven. De samenwerking met de contractanten valt onder de strategisch manager met als aandachtsgebied de Kandidaatsbenadering. De contractering en monitoring van de arbeidsmatige dagbesteding wordt verzorgd door gastheer Nijmegen. Vanwege de grote samenhang tussen de verschillende vormen van dagbesteding, gaan we er vanuit dat de gastheer deze taak belegt bij het Regionaal Ondersteuningsbureau (ROB).

Vooral met het instellen van het samenwerkingsteam willen we onze inhoudelijke ambities realiseren. Om onze dienstverlening ook echt af te stemmen met de bedrijfsdienstverlening van de contractanten, om afspraken met elkaar te maken over de inzet van loonwaarde en om te kijken of we kunnen komen tot betere vormen van dienstverlening zoals het werken met functiemixen.

Het Team Jongeren speelt in deze afstemming ook een belangrijke rol omdat de betrokkenheid van het onderwijs (PRO/VSO) groot is. De toeleiding naar de arbeidsmatige dagbesteding, gebeurt door deze onderwijspartijen, MEE en onze arbeidsdeskundige. Zij geven aan welke dienstverlening ongeveer nodig is, wij bekijken welk instrument (beschut werk, arbeidsmatige dagbesteding, loonkostensubsidie, etc.) ingezet wordt.

3.4 Functies en formatie
Ons bedrijf kent een aantal functies. In onderstaande tabel staan alle functies en een korte beschrijving. In het formatieplan en functieboek worden deze functies uitgebreider beschreven.

We beschrijven hier niet alle functies. Een deel van de functies is meer ondersteunend van aard (zoals beleidsadviseurs (3.3.5) en eerstelijns ondersteunende functies (3.4.3.3). Deze uitvoerende taken gaan ook over naar het nieuwe bedrijf. Over hoe dit gebeurt, gaan we in overleg met de BOR.

3.4.1 Functies

Algemeen manager	Geeft overallsturing aan het bedrijf. Voorzitter van het MT. Eindverantwoordelijk in brede zin. Legt bestuurlijk verantwoording af. Onderhoudt belangrijke externe relaties. Aanspreekpunt voor portefeuillehouders Werk. Voert HRM-gesprekken met strategisch managers, teamleden Innovatie en Opdrachtnemerschap en medewerkers Communicatie.
Strategisch manager	Is verantwoordelijk voor een aantal teams. Voert HRM-gesprekken met teammanagers. Draagt verantwoordelijkheid voor verschillende aandachtsgebieden.
Teammanager	Geeft leiding aan een Werkteam, het Jongerenteam of een Ontwikkelingsteam (2). Voert HRM-gesprekken met teamleden. Is aanspreekbaar op teamresultaten. Zorgt voor juiste teamcultuur, zoals beschreven in dit document.
P&O-manager	Is organisatiebreed verantwoordelijk voor P&O-beleid. Is inhoudelijk verantwoordelijk voor het werkgeverschap SW.

Commercieel Manager	Kerntaak van de commercieel manager is het bouwen en onderhouden van de relatie. Het gaat om koude acquisitie bij bedrijven met meer dan 50 medewerkers, gericht op het binnenhalen van 'groepen' werkkansen. De commercieel manager verzorgt zelf geen plaatsing van kandidaten; zorgt daartoe voor verbinding tussen bedrijf en consulent bedrijfsdienstverlening. Commercieel managers zijn aanspreekpunt voor één of meer wethouders danwel contactpersonen van bedrijventerreinen, MKB, beroepsverenigingen en dergelijke.
Consultent Bedrijfsdienstverlening jr. en sr.	Is aanspreekpunt voor een eigen caseload van bedrijven. Draagt zorg voor matching en plaatsing van geschikte kandidaten op vacatures en werk bij de bedrijven waar hij of zij contact mee heeft. Doet ook de nazorg. Onderhoudt de relatie met de aan hem of haar toegewezen bedrijven. Maakt bedrijfsanalyses en houdt een bedrijfsprofiel bij (in CRM systeem) Doet de financiële administratie van en naar het bedrijf. Binnen de functie van consulent bedrijfsdienstverlener onderscheiden we twee niveaus: junior en senior. De senior bedrijfsdienstverlener krijgt als extra taken in ieder geval: 1. Het aangaan van nieuwe relaties met bedrijven die nog niet bekend zijn bij ons of het UWV. 2. In geval van groepsdetachering (onder andere vanuit de SW) is de consulent bedrijfsdienstverlening ook leidinggevende van de geplaatste medewerkers. Het onderscheid in de functieniveaus wordt specifieker uitgewerkt in de functieprofielen
Werkcoach	Werkcoaches verzorgen – vergeleken met consulenten bedrijfsdienstverlening – intensieve begeleiding op de werkplek van groepen geplaatste kandidaten bij bedrijven.

Consulent Intake en Diagnose	Voert de stappen uit vanaf de aanmelding bij ons tot de voordracht bij een bedrijf. • 1e intake met METAS systeem (ten behoeve van het kandidaatsprofiel) • Bepaling afstand arbeidsmarkt • Verzorging groepstrainingen en workshops • Doorverwijzing naar verdiepte diagnose • Aanspreekpunt voor kandidaat tot aan plaatsing
Administratief medewerker	Plant groepsbijeenkomsten en trainingen. Verwerkt niet-financiële mutaties in het primaire proces. Verzorgt correspondentie in opdracht van de medewerkers. Frontoffice taken (beheren telefoon en mailadres voor kandidaten en bedrijven). Berichtuitwisseling met de afdelingen Inkomen. Opvoeren van contracten. Valideren en muteren van financiële bewerkingen namens de professionals. Financiële bewerkingen namens consulenten. Vraagbaak voor de intakeconsulent en consulent bedrijfsdienstverlener. Onderhouden contact met financiële afdeling (eerstelijns) in verband met afstemming tussen processysteem en financiële systeem.
Specialist diagnose en onderzoek	De groep specialisten diagnose en onderzoek bestaat uit diverse functies (op verschillende niveaus): • Arbeidsdeskundigen • Organisatiepsychologen • Opleidingsdeskundigen

De functies zoals hierboven beschreven worden nader uitgewerkt in functie-profielen op basis van de reeds bestaande functieprofielen bij Breed. Deze zijn hierin leidend zoals is afgesproken bij de vaststelling van de uitgangspunten voor de integratie van Breed.

3.4.2 Formatieoverzicht

In de begroting 2015 van de MGR staat een formatieoverzicht van de gemeentelijke taken exclusief het huidige Breed. In totaal gaat het dan om 116,38 fte.

Hieronder staat een overzicht van het Gemeentelijk WerkBedrijf inclusief Breed. In de derde kolom wordt verwezen naar de paragraaf waar verdere toelichting te vinden is.

Functie	Fte	%	Paragraaf
Primair proces	143,35	62,5%	3.4.2
Team Administratie en procesondersteuning	20,1	9%	3.4.2
Management	15	6,5%	3.4.2
Subtotaal	**178,45**		3.4.2
Werkgeverschap SW	6,3	2,5%	3.4.3.2
Informatievoorziening	2	1%	3.4.3.2
Beleidsadvisering en ontwikkeling	6,6	3%	3.4.3.2
Ondersteunende functies	35,75	15,5%	3.4.3.3
Totaal	**229,1**		

In dit formatieoverzicht is de SW niet meegerekend. Ook de formatie voor het meerwerk is niet meegenomen.

Vaste formatie primair proces, nuldelijns ondersteuning en management

Functie	Fte
1. Bedrijfsdienstverlening en verbinding	
Commercieel manager	4
Consulent Bedrijfsdienstverlening sr.	33,9
Consulent Bedrijfsdienstverlening jr.	44,65
2. Kandidaatsbenadering	
Consulent Intake en Diagnose	14
Specialist Diagnose en Onderzoek	3,8
Dienstverlening binnen Teams Ontwikkeling richting bedrijven (werving opdrachten en aansturing), begroot tot 31 december 2016	9,8
3. Verbindingsfunctie	
Werkcoaches	22,7
4. Administratie en Procesondersteuning	
Administratief medewerkers	20,1
5. Team Jongeren	
Consulent Intake en Diagnose	10,5
6. Management	
Algemeen Manager	1
Strategisch manager	3
Teammanager	10
P&O-manager	1
7. Totaal	178,45
8. Meerwerk	21,9
9. Totaal incl. Meerwerk	**200,35**

De formatie voor maat- en meerwerk wijkt niet af van de begroting 2015 van de MGR, maar is verder nog niet verwerkt in dit plan. Het meerwerk zal georganiseerd worden door ons bedrijf. Vanwege het a-structurele karakter van deze middelen kan dit alleen op basis van tijdelijke inzet van personeel.

Waar mogelijk wordt meerwerk opgevangen binnen de bestaande organisatiestructuur. Afhankelijk van het de meerwerkvraag, die qua kwaliteit (differentiatie, complexe groep, maatwerk) en kwantiteit ('meer van hetzelfde') kan verschillen, is niet uit te sluiten dat extra management en ondersteuning nodig is.

3.4.3 Ondersteunende functies: nulde- en eerstelijns

Ons bedrijf en andere modules binnen de MGR, nemen de ondersteunende functies af van gastheer Nijmegen. Dit staat omschreven in Sterke Werkwoorden en het Koersdocument bij de MGR. In dat koersdocument wordt ook een optionele stip op de horizon gezet: een regionaal shared service centrum als module onder de MGR. Bij het inrichten van ondersteunende functies, is het goed om eerst stil te staan bij welke ondersteunende functies we als bedrijf zelf willen organiseren, vanwege de sterke link aan het primaire proces (nuldelijns) en welke we af willen nemen bij de gastheer (eerstelijns). De discussie over ondersteunende functies is in dit geval nog iets complexer, omdat het huidige Breed altijd een zelfstandig bedrijf is geweest met eigen ondersteunende dienstverlening. In deze paragraaf pellen we hem af:

1. Eerst brengen we in kaart wat er is;
2. Dan bepalen we wat we in ons bedrijf zelf willen organiseren (nuldelijns);
3. Dan bepalen we welke ondersteunende functies we ook nodig hebben en hoe we dit organiseren.

3.4.3.1 Ad 1. Overzicht ondersteunende functies

In onderstaande tabel staan twee typen ondersteunende functies.

Ten eerste de diensten die wij afnemen van de gemeente Nijmegen en die al begroot zijn in de begroting die in het algemeen bestuur van 24 november 2014 is vastgesteld.

Ten tweede de diensten die Breed op dit moment heeft en in de begroting van Breed staan.

Ondersteunende functies (fte)	Gastheer cf. begroting MGR	Breed
P&O SW		*5,3*
P&O	2	1
Financiën en P&C (o.a. controller MGR)	2,2	8,3
Contractbeheer en kwaliteit	2	
Informatievoorziening en ICT	*2*	*4*
Juridische ondersteuning	0,4	
Bedrijfsjurist		*1*
Managementassistentie		3,6
Facilitair		8,7
Beleidsadvisering en ontwikkeling	*2*	*4,6*
Communicatie	0,75	2,8
Totaal	**11,35**	**39,3**

3.4.3.2 Ad 2. Nuldelijns
Sommige ondersteunende functies hangen zo direct samen met het primaire proces, dat we deze binnen ons bedrijf willen organiseren. Het betreft de volgende taken:

- P&O SW en Bedrijfsjurist SW
  Er zitten ruim 2.300 mensen in de SW bij Breed. Ons bedrijf organiseert het werkgeverschap voor de SW. Voor dit werkgeverschap worden de rand-voorwaarden gecreëerd binnen ons bedrijf, dit willen we niet op afstand organiseren.
- Beleidsadvisering en ontwikkeling (Team Innovatie en Opdrachtnemer-schap)
  Ons bedrijf is innovatief en weet wat wanneer werkt. Dat betekent dat we binnen ons bedrijf denkkracht nodig hebben. Dit organiseren we niet op afstand.
- Informatievoorziening
  Om te kunnen sturen en om te weten wat wanneer werkt, positioneren we medewerkers informatievoorziening in het bedrijf.

Dat levert formatief het volgende plaatje op.

Functie	Fte	%
Primair proces*	143,35	74%
Team Administratie en procesondersteuning*	20,1	10%
Management*	15	8%
Werkgeverschap SW	6,3	3%
Informatievoorziening	2	1%
Beleidsadvisering en ontwikkeling	6,6	4%
Totaal	**197,2**	

** Exclusief meerwerk*

Deze nuldelijnsfuncties die we meenemen in ons bedrijf zijn in de tabel onder ad 1 cursief gemaakt.
De medewerkers die zich gaan bezighouden met het werkgeverschap voor de SW, vallen onder de P&O-manager.

De medewerkers informatievoorziening, komen te vallen onder de strategisch manager Bedrijfsvoering.

3.4.3.3 Ad 3. Eerstelijns
De overige ondersteunende functies die Breed heeft en die we niet beschouwen als nuldelijns ondersteuning, brengen we – samen met een deel van de gastheertaken van Nijmegen – organisatorisch apart onder in de MGR (niet cursief in de tabel onder ad 1). Deze medewerkers blijven voorlopig de werkzaamheden uitvoeren die ze ook uitvoeren voor Breed en die beschreven staan in de samenwerkings-overeenkomst met de gastheer.

Deze groep medewerkers valt onder de hoofdverantwoordelijkheid van de algemeen manager, tot het moment dat deze taken anders gepositioneerd worden. Daarvoor zal op korte termijn overleg gevoerd gaan worden met de gastheergemeente om afspraken te maken over de positionering van deze taken bij de gastheergemeente danwel elders binnen de MGR (bijv. in aparte modules zoals de module ICT of een regionaal shared service centre)

Eerstelijns ondersteunende functies	Fte	%
Gastheer eerstelijns	9,35	26%
Breed eerstelijns	26,4	74%
Totaal	**35,75**	

De medewerkers Financiën, P&C, Juridische ondersteuning, Managementassistentie, Contractbeheer en Kwaliteit en Facilitair komen te vallen onder de strategisch manager met aandachtsgebied Bedrijfsvoering.

De medewerkers P&O komen te vallen onder de P&O-manager.

De medewerkers Communicatie komen te vallen onder de algemeen manager. Over de positionering van de medewerkers ICT gaan we in overleg met het regionale ICT-bedrijf. Tot die tijd vallen ze onder de strategisch manager met aandachtsgebied bedrijfsvoering.

3.4.3.4 Totaaloverzicht

De huidige overheadpercentages (die in de totaaloverzichtstabel staan in 3.4.2) wijken – door de integratie van Breed – af van de gepresenteerde overzichten en percentages in de MGR begroting 2015. Met deze overzichten bieden we volledige transparantie over onze organisatieopbouw. Met elkaar hebben we de uitdaging om:

- de nuldelijns ondersteuning (Team Administratie en Procesondersteuning en Werkgeverschap SW) te moderniseren (meer gebruik maken moderne technologie);
- de ondersteunende functies te optimaliseren (met als mogelijke stip op de horizon een shared service centre of een samenvoeging met het gastheerschap);
- professionals ruimte te bieden en te laten nemen, zodat we met echt met minder managers kunnen werken.

Daarnaast moeten we ons realiseren dat we bij het berekenen van de percentages de SW-populatie in dienst bij Breed niet meerekenen. Indien we dit wel doen (2.300 SW-medewerkers meetellen), dan komen we op een aanzienlijk lager overheadpercentage.

In deze paragraaf staat het totale formatieoverzicht. Een deel van deze medewerkers heeft een vaste aanstelling, maar we willen ook graag een flexibel bedrijf zijn dat snel kan anticiperen op ontwikkelingen (groei en krimp). Dit nemen we mee in onze rechtspositieregeling.

3.5 HR-cyclus en functies

We willen het aantal functiebeschrijvingen beperken, zodat er ruimte ontstaat voor de uitvoering van diverse taken. We willen geen aparte functiebeschrijvingen voor (tijdelijke) specialistische taken. We gaan werken met generieke functieprofielen:

- waar specialistische taken onder gehangen kunnen worden;
- talentontwikkeling maximaal door ondersteund wordt.

3.6 Cultuur

Het Transitieplan van Breed, Sterke Werkwoorden en Daadwerkelijk stralen de nieuwe cultuur van het nieuwe bedrijf uit. En hoewel de visiedocumenten tekstueel zeer sterk samenhangen, deed de heer Langedijk in zijn oriëntatie op de opbouw en de inrichting van ons nieuwe bedrijf een aantal constateringen:

- Dat de transitie van Breed en de activiteiten van het bouwteam naast elkaar zijn uitgevoerd. Dat hierdoor beelden zijn ontstaan waarmee rekening moet worden gehouden bij de samenvoeging.
- Dat het element cultuur erg belangrijk is bij het uitwerken van de samenvoeging, en dat dit vraagt om constante reflectie van de kwartiermaker en de belangrijkste actoren.

In de rapportage van Langedijk staat dat er twee verschillende opvattingen en sentimenten leven binnen Breed en de huidige afdelingen Werk. De medewerkers van Breed zijn van mening dat ze in het kader van hun transitie grote stappen hebben gezet naar een

ideaalsituatie, en dat de afdelingen Werk die stappen nog moeten zetten. Medewerkers van de afdelingen Werk stellen zich op het standpunt dat ze al ver zijn in de voorbereiding in de bouw van de nieuwe organisatie en dat Breed daarin nog niet zo ver is.

Naast deze constateringen, sentimenten en opvattingen, zit er een verschil in het type bedrijven dat we willen integreren. Hoewel de kernfuncties overeenkomen, verschillen de werkprocessen. Afdelingen Werk zien veel mensen en hebben een korte doorlooptijd (intake, bemiddeling, volgende kandidaat), Breed heeft langdurig contact met mensen omdat de begeleiding een meer structureel karakter heeft. Dit betekent ook dat de cultuur van deze bedrijven echt anders is.

Al deze verschillen erkennen wij en we pretenderen zeker niet dat we een cultuur kunnen opleggen. In het begin van elke integratie ontstaat altijd wrijving en conflict, het is de kunst om in die situaties met elkaar het gesprek aan te gaan op basis van gelijkwaardigheid. Om verschillen bespreekbaar te maken en met elkaar een manier van werken te ontwikkelen die zakelijk en toch prettig is.

Concreet betekent dit dat we met de mensen van ons bedrijf in overleg gaan over ons bedrijf, dat we echt luisteren (niet te snel oordelen, doorvragen) en dat we met elkaar gaan werken aan het beste WerkBedrijf van het land.

3.7 Huisvesting

Het WerkBedrijf (UWV en wijzelf) zijn gevestigd aan de Nieuwe Dukenburgseweg. Dit is een representatieve locatie waar bedrijven en kandidaten ontvangen worden. Verder zijn we flexibel en veel op weg. Onze dienstverlening vindt plaats bij bedrijven en in de lokale toegangspoort. De ambities die staan verwoord in Sterke Werkwoorden (géénloketbenadering en bedrijfspoorten) pakken we zo snel mogelijk op. Ook op basis van de strategische kaderstelling door de gemeenten.

Bestaande SW-kandidaten en het personeel van Breed zijn gehuisvest in de locatie aan de Boekweitweg. Tussen de medewerkers van het huidige Breed – die deel uit gaan maken van ons bedrijf – en de oud-medewerkers van de gemeentelijke afdelingen Werk, komt meer contact. Wij faciliteren dit. Dit doen we door steeds meer indirecte medewerkers te laten werken vanuit het pand aan de Nieuwe Dukenburgseweg. We vragen de gastheer te onderzoeken welke mogelijkheden er binnen een gastheerconstructie zijn om het pand aan de Boekweitweg optimaal te benutten en in beheer te nemen en daarbij de bestaande formatie te

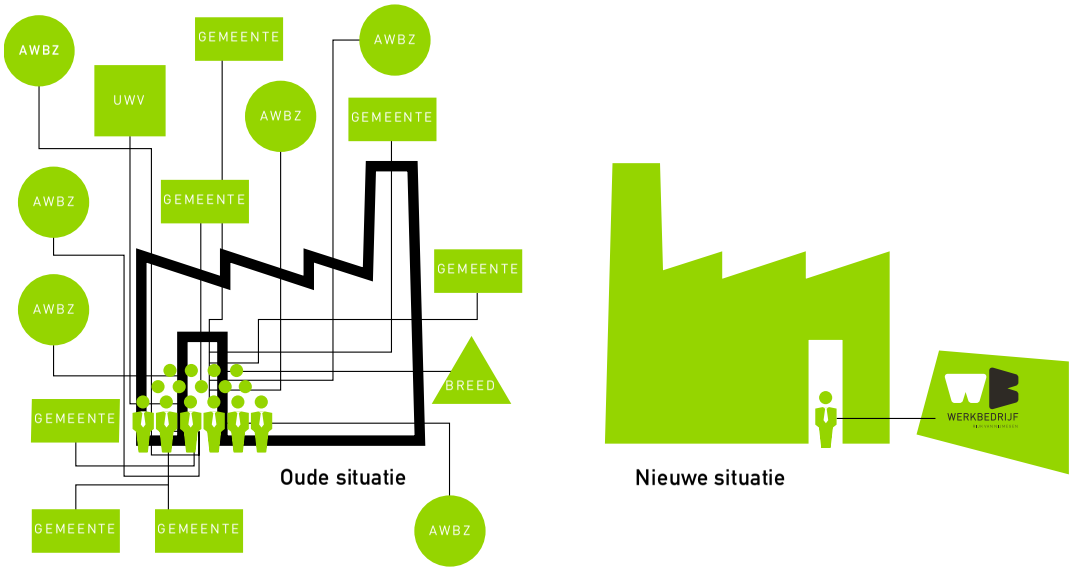
benutten. Dit doen we ook voor het pand aan de St. Teunismolenweg.

3.8 I&A

Het Gemeentelijk WerkBedrijf werkt met verschillende ICT-systemen. De partijen waarmee wij willen gaan samenwerken ook (o.a. UWV en de lokale toegangspoorten). Op termijn willen we slimme keuzes maken zodat bijvoorbeeld contactmomenten met bedrijven afgestemd kunnen worden en kandidaten zelf hun profiel kunnen bijhouden. Tot die tijd stemmen we onze keuzes met andere partijen af en houden we daarbij steeds voor ogen wat de stip op de horizon is.

3.9 Communicatie

We zijn een herkenbaar bedrijf met een eenduidige en professionele uitstraling, die vertrouwen geeft en bijdraagt aan het opbouwen van (klant)relaties. Daarom hebben we een eigen huisstijl ontwikkeld, die ook het vertrekpunt is voor de huisstijl van het samenwerkingsverband met UWV in de benadering van werkgevers én voor andere modules binnen de MGR. Dit samen met een merkverhaal (en pay-off), dat kern-achtig vertelt wie we zijn en waar we voor staan, en de inhoudelijke basis vormt voor al onze communicatie.

Benadering werkgevers: op naar één aanspreekpunt

Richting bedrijven treden we naar buiten met de naam: WerkBedrijf Rijk van Nijmegen. In spreektaal zal dat al snel 'het WerkBedrijf' zijn, net als bij het Gemeentelijk WerkBedrijf. In Nijmegen gaan we in de communicatie geleidelijk aan over van het Werkgeversservicepunt naar het WerkBedrijf Rijk van Nijmegen (en komt de naam Werkgeverservicepunt te vervallen). Het is de bedoeling dat straks het gemeentelijk WerkBedrijf, UWV en gelieerde partijen in de

benadering van werkgevers onder één vlag opereren, zodat werkgevers daadwerkelijk één aanspreekpunt hebben: WerkBedrijf Rijk van Nijmegen

Jongerenloket en Breed
Het Jongerenloket (JOLO) houdt vooralsnog haar eigen huisstijl en communicatiekanalen, omdat het JOLO een herkenbare stijl en specifieke doelgroep heeft. Wel wordt de relatie met de huisstijl van ons bedrijf steeds zichtbaarder gemaakt. Datzelfde geldt voor Breed.

We doen wat nodig is en communiceren daar transparant over: intern en extern. Hiervoor stellen we een communicatieplan op.

3.10 Financiën
We hebben inmiddels een begroting 2015 en een meerjarenbegroting opgesteld en vastgesteld. Medio 2015 komt een voorstel voor een traject naar een geïntegreerde begroting voor de MGR en Breed.

3.11 Stichting Support
In 2015 wordt onderzocht of Stichting Support gebruikt wordt als detacheringsfaciliteit. Het is de vraag welke voordelen een stichtingsvorm hiervoor biedt en óf ons bedrijf deze detachering niet beter zelf vorm kan geven als de juridische verbinding tussen ons bedrijf (of de MGR) en deze stichting zo overduidelijk is (zelfde uitvalsbasis, zelfde bestuurders). Indien de voordelen van het extern beleggen van deze detacheringsfaciliteit zwaarder wegend zijn, bestuderen we of we deze dienst-verlening via Support of via een echt extern bedrijf organiseren.

3.12 Risico's
Door Breed volledig te integreren in de MGR, nemen we ook de risico's van Breed over, zoals de tekorten op de SW. Deze maken we transparant door het werkgeverschap voor de SW afzonderlijk in kaart te blijven brengen. De integratie betekent voor de gemeenten overigens geen verandering. Ook in de huidige situatie ligt het risico voor de tekorten bij Breed bij de deelnemende gemeenten. We beschouwen het als onze opdracht om efficiënter te werken, samen-werkingsvoordelen te realiseren en ons instrumentarium dusdanig te herzien dat bedrijven een eerlijke prijs betalen voor arbeidscapaciteit. Maar we willen ook benadrukken dat ons bedrijf met minder middelen een grotere groep kandidaten van dienstverlening moet voorzien. Kandidaten die deels verder van de arbeidsmarkt af staan dan kandidaten van de huidige afdelingen Werk én Breed. We zien het als onze plicht om hier helder over te communiceren en om politieke en bestuurlijke afwegingen ook echt politiek en bestuurlijk te laten zijn.

Het feit dat de gemeente West Maas en Waal niet meedoet aan de MGR, betekent dat we nog afspraken moeten maken met deze gemeente.

4. PERSONEEL

4.1 P&O-visie: vakmanschap en intervisie

Wij werken aan een toekomstgerichte, open en innovatieve organisatie. We hebben een kernorganisatie en daarom heen een flexibele schil. Uitgangspunt is een gezonde verhouding tussen flexibel en vast personeel. We bouwen aan een voorbeeldorganisatie voor andere organisaties binnen en buiten de regio.

Onze medewerkers willen zich blijven ontwikkelen: persoonlijk en professioneel. Ze zijn voortdurend op zoek naar wat wanneer werkt en streven naar effectmaximalisatie. Onze organisatie is altijd op zoek naar de goede keuzes, op individueel en collectief niveau. Daarom investeren wij in vakmanschap en intervisie.

Onze managers laten onze teams en medewerkers excelleren. Dat doen zij door medewerkers ruimte te bieden, door mensen zich te laten ontwikkelen en door een goed werkklimaat neer te zetten: zakelijk, maar toch prettig.

4.2 Personeel

Visies, plannen en werkprocessen komen pas werkelijk goed tot stand als deze gedragen worden door medewerkers en zichtbaar worden in cultuur, houding en gedrag.

We willen de juiste mensen op de juiste plaats laten werken. In Sterke Werkwoorden staat in algemene zin beschreven wat we van ons personeel verwachten. We hebben medewerkers die:

- pro-actief zijn, niet afwachten;
- verantwoordelijkheid nemen;
- verschil maken en resultaatgericht zijn;
- zich blijven ontwikkelen;
- flexibel zijn;
- niet denken in regels, maar in oplossingen;
- reflectief zijn en tijd vrijmaken voor intervisie.

Onze managers stimuleren bovenstaande punten.

We stellen voor onze nieuwe organisatie een ontwikkelingsprogramma Personeel op.

Bij de overgang van personeel van de gemeente naar onze organisatie, wordt het niveau van individuele medewerkers vastgesteld. Dit wordt uitgewerkt in een Sociaal Plan.

4.3 Arbeidsvoorwaarden, Sociaal Plan en Plaatsing

We hebben de intentie om te komen tot één Sociaal Plan voor de MGR. Over de inhoud van dit plan wordt onderhandeld in een Bijzonder Georganiseerd Overleg, met het doel om overeenstemming te bereiken. Resultaat daarvan is een onderhandelaarsakkoord,

dat ter instemming aan de colleges en de achterban van de werknemersorganisaties wordt voorgelegd.

Uitgangspunt is één uniforme rechtspositie- en arbeidsvoorwaardenregeling. Voor tijdelijk werk biedt de payrollconstructie voldoende mogelijkheden om flexibel te kunnen blijven opereren. Binnen deze constructie zijn varianten mogelijk waar we continuïteit mee borgen.

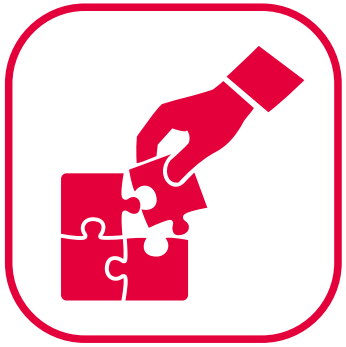
We vergelijken oude en nieuwe arbeidsvoorwaarden. Fricties die ontstaan door verschillen in oude en nieuwe arbeidsvoorwaarden, worden waar mogelijk weggenomen. Dit – de garanties en overgangsmaatregelen ter overbrugging of reductie van verschillen – is een onderdeel van het Sociaal Plan.

Het Sociaal plan regelt alle rechtspositionele en personele consequenties van de integratie, zoals de plaatsings procedure, de plaatsingscriteria en de arbeidsvoorwaardenregeling. Voor de voorbereiding en uitvoering van het plaatsingsproces wordt een draaiboek opgesteld die als leidraad fungeert. We plaatsen gefaseerd: eerst selecteren we de algemeen manager en de strategisch managers (april 2015).
Zij selecteren de teammanagers.

Indirecte medewerkers van Breed vallen op dit moment ook deels onder de CAR/UWO. Daarnaast werkt Breed met de CAO Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening (Support). Vanaf 2011 hanteert Breed deze CAO Welzijn voor nieuw indirect personeel, waarbij Support voornamelijk wordt gebruikt voor het werkgeverschap (ongeveer 2/3 van het niet-SW personeel van Breed werkt via Stichting Support).

5. STAPPENPLAN IMPLEMENTATIE

In Daadwerkelijk staat beschreven waar we in 2017 willen staan. Daarvoor zetten we de volgende stappen:

Op 1 oktober 2014 zijn we begonnen met de implementatiefase. In deze richten we alle operationele aspecten in. Deze fase loopt totdat alle medewerkers geplaatst zijn. Sturing in deze fase gebeurt door een kwartiermakersteam.

Op 1 januari 2015 zijn we operationeel gestart. Dat is de echte start van de samenwerking. In deze fase tot aan de plaatsing van medewerkers ligt de sturing voor wat betreft de gemeentelijke taken in handen van een tijdelijk MT. We werken aan de inrichting van werkteams, volgens het plaatsingsproces in paragraaf 4.3. Dit noemen we 'samenwerking in lichte vorm'. Deze samenwerking loopt tot uiterlijk 1 januari 2016. Dan is al het personeel formeel geplaatst.

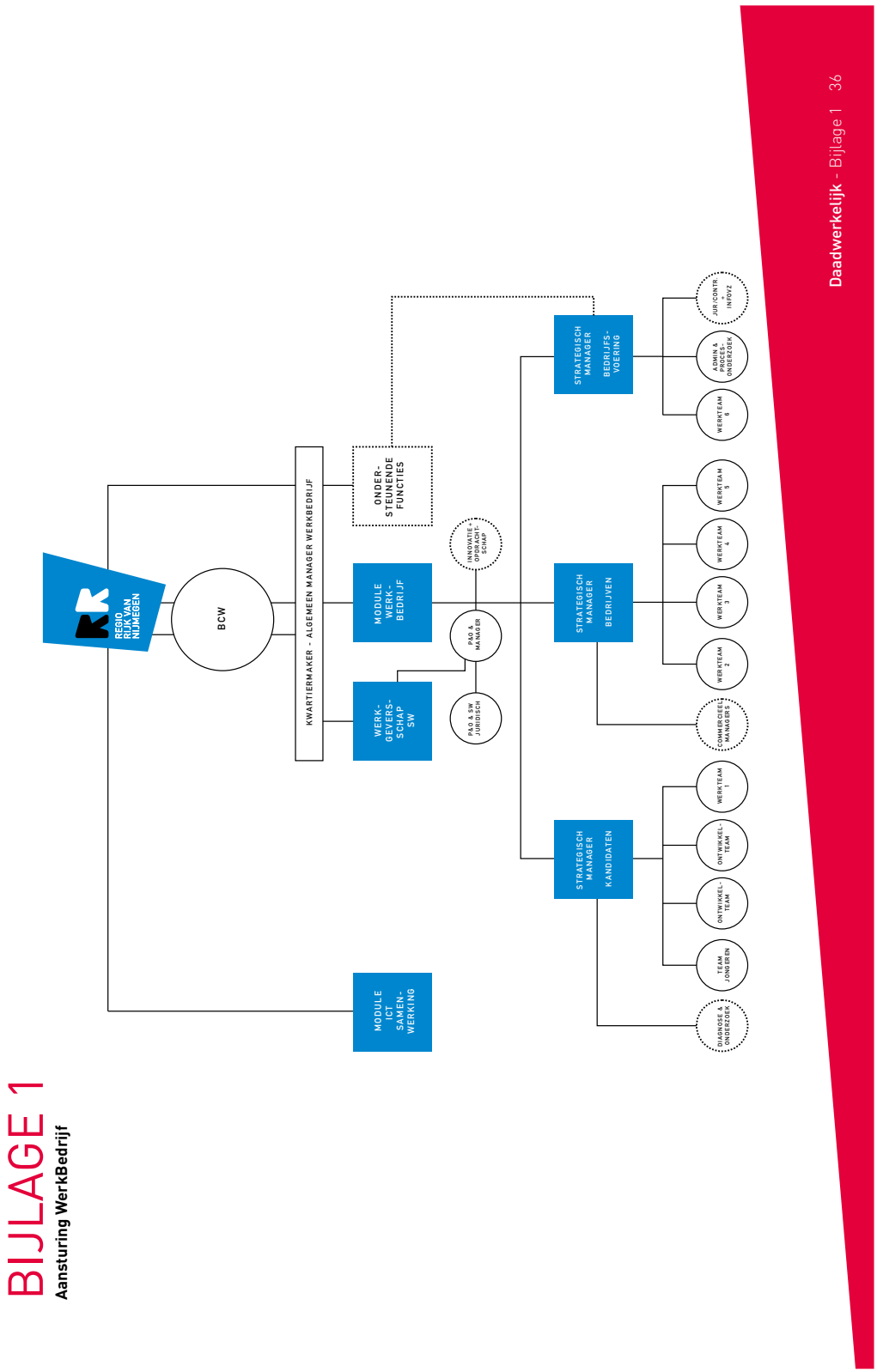
Medewerkers van de gemeentelijke afdelingen Werk houden tot het moment van definitieve plaatsing hun rechtspositie. Vanaf 1 januari 2015 vallen zij wel onder de aansturing van het tijdelijk MT. Medewerkers van Breed houden tot aan de plaatsing in het Gemeentelijk WerkBedrijf hun huidige aansturing.

Medio 2015 zijn alle managers geplaatst. Zij kunnen vanaf dan de plaatsing van medewerkers leiden. In het tweede kwartaal van 2015 vindt deze plaatsing gefaseerd plaats. Voorafgaand hieraan, wordt een aantal transitiedocumenten opgesteld: transitieafspraken, Sociaal Plan, functieboek en plaatsingsprocedure.

Zodra de managers geplaatst zijn kan ook het P&O-instrumentarium definitief worden ingericht. Voorbereidingen hiervoor lopen nu al.

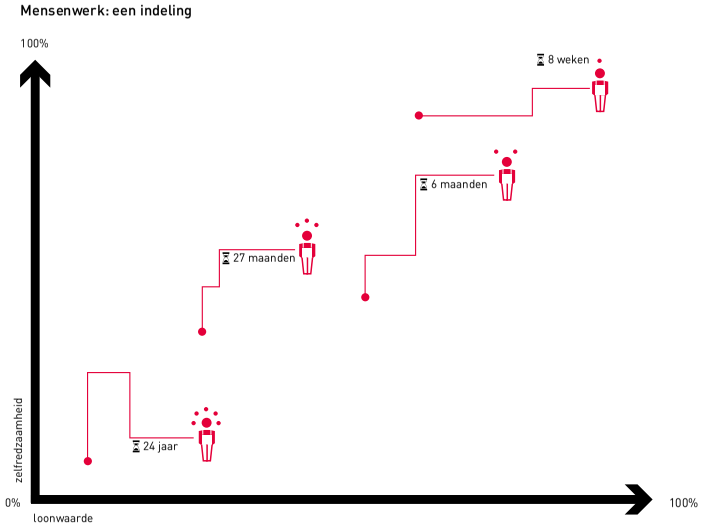
Op 1 januari 2016 is al het personeel geplaatst in ons bedrijf. Dan starten we formeel. De organisatie zoals in Daadwerkelijk beschreven is dan van kracht, met een aantal tijdelijke teams en rollen om de overgang een impuls te geven en soepel te laten verlopen. Vanaf dat moment ontwikkelen we door.

Eind 2017 evalueren we de doorontwikkeling.

BIJLAGE 1
Aansturing WerkBedrijf
REGIO RIJK VAN NIJMEGEN
BCW
KWARTIERMAKER - ALGEMEEN MANAGER WERKBEDRIJF
ONDER-STEUNENDE FUNCTIES
MODULE WERK-BEDRIJF
WERK-GEVERS-SCHAP SW
MODULE ICT SAMEN-WERKING
INNOVATIE-OPDRACHT-SCHAP
PAO & MANAGER
PAO & SW JURIDISCH
STRATEGISCH MANAGER BEDRIJFS-VOERING
JUR/CONTR + INFOVZ
ADMIN & PROCES-ONDERZOEK
WERKTEAM 6
STRATEGISCH MANAGER BEDRIJVEN
WERKTEAM 1
WERKTEAM 4
WERKTEAM 3
WERKTEAM 2
COMMERCIEEL MANAGER
STRATEGISCH MANAGER KANDIDATEN
WERKTEAM 1
ONTWIKKEL-TEAM
ONTWIKKEL-TEAM
TEAM JONGEREN
DIAGNOSE & ONDERSTEUN
Daadwerkelijk - Bijlage 1 36

BIJLAGE 2:

Kandidaatsegmentatie, instrumentarium en werkprocessen

Kandidaten die 'Werkfit' zijn en die, met een klein beetje ondersteuning regulier werk kunnen vinden binnen korte tijd (*).

Kandidaten die tijdelijke ondersteuning nodig hebben en zich kunnen ontwikkelen naar regulier werk als wij de juiste interventies doen (**).

Kandidaten die structurele ondersteuning nodig hebben en die gedurende een langere periode begeleiding nodig hebben (***).

Kandidaten die alleen met zeer intensieve begeleiding op de arbeidsmarkt actief kunnen zijn (****).

Onze kandidaten maken een kandidaatsprofiel (er kan een verdiepte diagnose nodig zijn om dit profiel scherp te krijgen). Van bedrijven wordt ook een profiel opgesteld.

Deze profielen gebruiken wij om te matchen. Van kandidaten verwachten wij dat ze zelf hun profiel opstellen, van bedrijven verwachten wij dat ze aangeven voor welk type kandidaten plek is.

We brengen per bedrijf in kaart wat het effect is (geweest) van afgesproken trajecten.

Het plaatsen van kandidaten op een werkplek bij een bedrijf kan op vijf manieren:

1. Regulier dienstverband;
2. Met financiële prikkels (zoals loonkostensubsidie);
3. Via detachering (inleenvergoeding);
4. Met behoud van uitkering (vrijwilligerswerk, leerwerkplek, proefplaatsing, etc.);
5. Werken onder begeleiding.

Naast financiële prikkels, zetten we zeer regelmatig begeleiding in als verbindingsinstrument. Dat kan – net als de financiële prikkels – fors zijn (arbeidsmatige dagbesteding, beschut

werk) en licht zijn (een aantal gesprekken).

Deze volgorde is direct ook bepalend voor de voorkeur waarin we onze kandidaten willen plaatsen bij bedrijven, in het besef dat door de diversiteit van kandidaten steeds opnieuw bepaald moet worden welke vorm het best past.

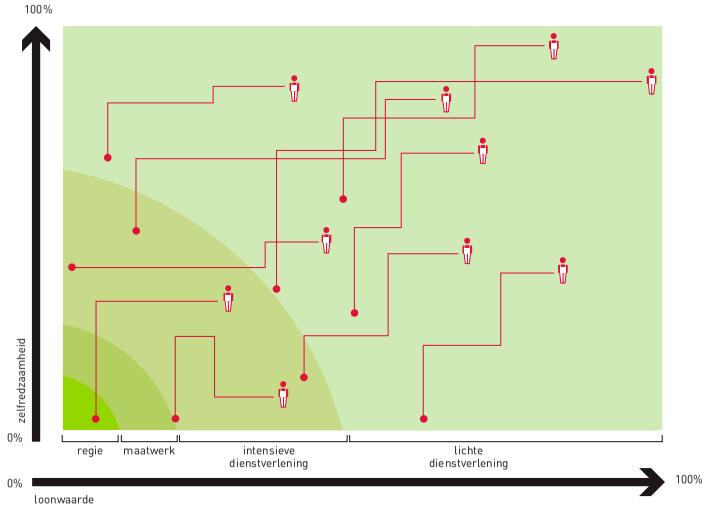
Bij elk van de vijf manieren hoort een gereedschapskist met instrumenten. Deze wordt op hoofdlijn vastgesteld en waar standaardisatie ten behoeve van de efficiency wenselijk is, brengen we deze aan. Medewerkers blijven ruimte houden om – binnen bepaalde kaders en gestandaardiseerde werkwijzen – maatwerkafspraken te maken. We vragen vakmanschap en onze vakmensen reflecteren via intervisies met elkaar op instrumentele interventies. We gaan met onze medewerkers in gesprek over het spanningsveld tussen maatwerk en professionele kaders. We behandelen kandidaten en bedrijven niet willekeurig.
Het instrumentarium staat in de verordening die vastgesteld wordt in het AB van de MGR.

Dienstverlening is in principe zo licht mogelijk.

Zo 'licht mogelijke dienstverlening' betekent ook dat we een eerlijk advies geven op de vraag naar arbeidscapaciteit; ook als de invulling daarvan beter buiten ons bedrijf om gezocht kan worden (bijv. in de uitzendbranche).

De uitgangspunten uit hoofdstuk 1 zijn leidend bij het opstellen van werkprocessen. Dat heeft een aantal concrete gevolgen die beschreven worden in het inrichtingsplan:

Vormen van dienstverlening

- We willen één gezicht zijn voor bedrijven. Hiervoor maken we afspraken met UWV, maar op termijn ook onderwijsinstellingen en zorgpartijen. Die leggen we vast in een intentieverklaring, welke de basis vormt voor een marktbewerkingsplan. Onze manier van organiseren sluit aan bij hoe bedrijven zich georganiseerd hebben;
- We gaan een detacheringsfaciliteit aanbieden. Die ontwikkelen we met gebruik van de kennis, ervaring en infrastructuur van Breed. Daarnaast experimenteren we in 2015 met een externe partij die voor ons detacheert (pilot). Op basis van de expertise die in onze organisatie zit en de uitkomsten van het experiment, bepalen we hoe we een detacheringsfaciliteit neerzetten (zelf, eigen stichting, extern).
- In de caseload van onze medewerkers zijn niet kandidaten leidend, maar bedrijven;
- We willen geen harde cesuur tussen kandidaatsbenadering en bedrijfsdienstverlening. Daarmee bedoelen we dat we geen vacatures werven die we niet kunnen vervullen. Afspraken over plaatsing worden vastgelegd in een contract;
- Als begeleiding op de werkplek aan de orde is, wordt dit verzorgd door ons of onder onze regie. Hiervoor wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de expertise en de diensten die Breed en de contractpartners arbeidsmatige dagbesteding hebben opgebouwd;
- Een foto (kandidaatsprofiel) van elke kandidaat is de basis voor bedrijfsdienstverlening en tevens het product van de kandidaatsbenadering. Voor werkfitte kandidaten is de foto binnen enkele dagen beschikbaar voor bedrijfsdienstverleners.
  Bij niet-werkfitte kandidaten duurt dit langer (uiterlijk 3 maanden).
  Als kandidaten niet geplaatst kunnen worden, wordt het kandidaatsprofiel wel actueel gehouden of desnoods bijgesteld;
- Werkfitte kandidaten gaan na de eerste foto vooral zelf aan de slag met het vinden van een werkplek;
- Niet-willers en kandidaten die volgens Inkomen werken zonder het te melden, krijgen een speciaal traject.

BIJLAGE 3:

Bedrijven in de regio

Bron: PWE-Gelderland 2014 en E'til 2013 (tbv Mook en Middelaar)

← 20 werknemers

	onbekend	0	2 t/m 4	5 t/m 9	10 t/m 19
Beuningen	116	1.216	363	106	61
Berg en Dal	191	1.595	463	116	75
Heumen	116	830	277	74	39
Nijmegen	843	8.418	2.198	760	462
Wijchen	182	1.893	590	226	122
Druten	76	851	297	92	46
Mook en Middelaar	126	382	113	28	12
Totaal	**1.650**	**15.185**	**4.301**	**1.402**	**817**

→ 20 werknemers

	20 t/m 49	50 t/m 99	100 t/m 199	200 t/m 499	→ 500
Beuningen	40	6	5	0	0
Berg en Dal	46	8	9	3	1
Heumen	22	3	1	1	0
Nijmegen	262	100	68	25	13
Wijchen	85	20	13	4	0
Druten	22	11	6	1	1
Mook en Middelaar	10	2	0	0	0
Totaal	**487**	**150**	**102**	**34**	**15**

De grootteklasse wordt vastgesteld aan de hand van het aantal mensen dat 12 uur of meer werkzaam is (grote banen). Het kan daardoor voorkomen dat een bedrijf, waar veel meer mensen werken (minder dan 12 uur en/of uitzendbanen) toch in een lage grootteklasse valt. Daarnaast telt de PWE vestigingen. Indien een onderneming uit meerdere vestigingen bestaat worden de werkenden verdeeld over die vestigingen. Hierdoor komen de beide vestigingen uit in langere grootteklassen dan de totale onderneming. Bij meerdere vestigingen van een bedrijf, is elke vestiging als een apart bedrijf meegerekend. Ook non-profit organisaties als overheidsinstellingen, ziekenhuizen e.d. zijn als bedrijf meegerekend en in de grootteklassen meegeteld.

Totaal aantal bedrijven 20 of meer medewerkers: 788

COLOFON

Dit is een gezamenlijke uitgave van Gemeentelijk WerkBedrijf en Breed.

Vormgeving
Reclamebureau DplusM
(infographics gebaseerd op werk van Studio Lakmoes)

Februari 2015

www.werkbedrijfrvn.nl

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Maatschappelijke Ontwikkeling

Ingekomen stuk D16 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
26 mei 2015	MO10/15.0005314	Jona Overmars
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Integratie Werkbedrijf en Breed		(024) 3299023

Geachte leden van de raad,

U heeft onlangs het voorstel 'Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)' ontvangen. In dat voorstel hebben wij aangegeven dat u, in aanvulling op het raadsvoorstel, een brief ontvangt over de integratie van het Werkbedrijf en Breed. Bij deze bieden wij u de in het raadsvoorstel bedoelde brief aan. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de werkwijze en financiële vooruitzichten van het (integrale) Werkbedrijf.

U spreekt naar verwachting in de kamerronde van de Politieke Avond van 10 juni over de integratie van Breed in het Werkbedrijf. De aanleiding voor die bespreking is het genoemde raadsvoorstel, waarin een aantal wijzigingen worden voorgesteld in de gemeenschappelijke regelingen van de MGR en de GR WNO (Breed). De wijzigingen in de regelingen hebben een grotere reikwijdte dan de overheveling van taken en bevoegdheden op het gebied van de sociale werkvoorziening. U kunt hier meer over lezen in ons voorstel van 12 mei 2015.

Als gevolg van bezuinigingen op de rijksbekostiging van de Wsw, zal in de komende jaren waarschijnlijk een tekort ontstaan op het SW-onderdeel van de begroting van het Werkbedrijf. In deze brief geven we, met de op dit moment beschikbare cijfers, duidelijkheid over dit tekort. Het tekort kan niet worden opgelost door verbetering van de bedrijfsresultaten (het verhogen van opbrengsten uit de markt), terwijl we wettelijk verplicht zijn om de rechten van de huidige SW-medewerkers te waarborgen. Dit betekent dat elke gemeente een keuze zal moeten maken over de manier waarop het tekort op het SW-onderdeel vanaf 2016 gedekt wordt. Een nadere toelichting en de opties voor dekking van het Nijmeegse aandeel in dit tekort, leest u verderop in deze brief (paragraaf 3).

U kunt in deze brief het volgende lezen:

1. Naar één Werkbedrijf in het Rijk van Nijmegen
   In deze paragraaf schetsen we waar we naar toe willen met de vormgeving van één Werkbedrijf in het Rijk van Nijmegen. Aan de hand van drie fictieve kandidaten beschrijven we de dienstverlening van het toekomstige integrale Werkbedrijf. Tevens lichten we in deze

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

paragraaf de bedrijfsdienstverlening van het Werkbedrijf toe.

2. Keuzes integratie Breed en Werkbedrijf
   In deze paragraaf lichten we de keuzes toe, die we gemaakt hebben over de vormgeving van het geïntegreerde Werkbedrijf en de transformatie daarnaar toe. We doen dit aan de hand van de eerder vastgestelde vijf uitgangspunten voor de integratie van Breed en het Werkbedrijf.

3. De financiële positie van het Werkbedrijf
   In deze paragraaf geven we u een eerste doorkijk naar de toekomstige financiële positie van het Werkbedrijf. Daarbij gaan we ook in op het tekort dat waarschijnlijk zal ontstaan op het SW-onderdeel. We zullen hier echter in later stadium, namelijk als we de integrale begroting van het Werkbedrijf 2016 in de zomer 2015 ontvangen, nog uitgebreid bij u op terug komen. In deze paragraaf gaan we ook in op de positie van West Maas en Waal en Mook en Middelaar.

4. Proces besluitvorming integratie Breed en Werkbedrijf
   In deze paragraaf beschrijven we het proces voor de besluitvorming door uw raad over de integratie van Breed en Werkbedrijf.

5. Bijlagen
   Direct achter de brief treft u twee bijlagen aan:
   a. Bijlage A over de Nijmeegse wensen en bedenkingen die u heeft geformuleerd naar aanleiding van de brief van 8 juli 2014 over de ontwikkeling van het Werkbedrijf. Hierbij wordt ook het proces diagnose van SW-medewerkers beschreven.
   b. Bijlage B: tijdslijn over besluitvorming die geleid heeft tot integratie Werkbedrijf en Breed.

Naast deze brief heeft u reeds ter informatie de eerste kwartaalrapportage MGR Rijk van Nijmegen en het inrichtingsplan ‘Daadwerkelijk’ ontvangen, die verband houden met de inhoud van deze brief.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
2

1. Naar één Werkbedrijf in het Rijk van Nijmegen

We kiezen voor één Werkbedrijf in het Rijk van Nijmegen. Het Werkbedrijf is hét arbeidsbemiddelingsbedrijf in de regio. Het doel van het Werkbedrijf is om zoveel mogelijk kandidaten bij reguliere bedrijven aan het werk te krijgen en te houden. Het Werkbedrijf is een samenvoeging van de 'afdelingen Werk' van de gemeenten Druten, Beuningen, Wijchen, Heumen, Mook en Middelaar, Groesbeek en Nijmegen en het gehele SW-bedrijf Breed. Het Werkbedrijf voert in nauwe samenwerking met het UWV de bedrijfsdienstverlening uit. Daarnaast voert het Werkbedrijf de regie over de arbeidsmatige dagbesteding.

Hieronder lichten we aan de hand van drie (fictieve) kandidaten de dienstverlening vanuit het toekomstige Werkbedrijf toe. Naast de dienstverlening aan kandidaten voert het Werkbedrijf de bedrijfsdienstverlening uit; die beschrijven we aan het einde van deze paragraaf.

Dienstverlening aan kandidaten
De kandidaten van het Werkbedrijf zijn mensen met arbeidsvermogen die ondersteuning nodig hebben om aan werk te komen of om werk te behouden. Inclusief de kandidatenpopulatie van het UWV bestaat de groep uit circa 17.400 werkzoekenden[1]. De groep kandidaten is divers. Vanuit de gemeenten geven we prioriteit aan de ondersteuning van nieuw instromende bijstandsgerechtigden, jongeren en mensen met een arbeidsbeperking (voorheen Wajong en Wsw). Nieuw voor de gemeenten is de doelgroep 'mensen met een arbeidsbeperking'. Kenmerkend voor deze groep is dat zij veelal intensieve en langdurige ondersteuning nodig hebben om aan werk te komen en te behouden.

Bijstandsgerechtigden
In het Rijk van Nijmegen zijn circa 8.800 bijstandsgerechtigden[2] woonachtig. Circa 41% van de bijstandsgerechtigden ontvangt langer dan drie jaar een uitkering. Daarnaast is er ook een aanzienlijk deel relatief nieuw in de bijstand: zo stroomt circa 40 tot 45% van het aantal bijstandsgerechtigden 'nieuw' in per jaar. We houden er verder rekening mee dat circa 20 tot 30%[3] van het aantal mensen in de bijstand een volledige of gedeeltelijke ontheffing van de

[1] Dit is het aantal niet-werkende werkzoekenden in de regio Rijk van Nijmegen. Het aantal is gepubliceerd in Basisset Regionale Arbeidsmarktinformatie, april 2015, UWV. Vanaf januari 2015 volgt het CBS de internationaal afgesproken definitie van werkloosheid. Aansluitend daarop past ook UWV de definitie van de niet-werkende werkzoekenden (nww) aan op de internationale definitie. Hiermee vervalt het urencriterium van 12 uur en de leeftijdsgrens van 65 jaar. Een niet-werkende werkzoekende is per januari 2015 iemand van 15 tot en met 74 jaar die bij UWV als werkzoekende staat ingeschreven. De populatie bestaat uit WW-ers, WWB-ers en werkzoekenden zonder uitkering.
[2] Dit aantal bijstandsgerechtigden is afkomstig van de kernkaart Werk en Bijstand en heeft betrekking op het jaar 2013. We hebben gekozen voor deze bron, vanwege de opname van andere indicatoren in de kernkaart die we hebben gebruikt voor de beschrijving van deze deelpopulatie. Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar voor 2015.
[3] Dit is een percentage gebaseerd op het percentage in Nijmegen en er is een grotere marge naar beneden aangehouden omdat uit de benchmarks blijkt dat met name kleinere gemeenten minder snel overgaan tot het ontheffen van bijstandsgerechtigden (Divosa-monitor 2014 'De grote verbouwing', jaarrapportage Divosa)

arbeidsplicht heeft. Dit betekent dat een deel van de bijstandsgerechtigden niet actief op zoek is naar werk. Het grootste deel van de bijstandsgerechtigden is dat echter wel. Een deel van hen kan prima zijn eigen weg (terug) vinden naar de arbeidsmarkt. Een groter deel van de groep heeft echter enige vorm van ondersteuning nodig.

Voorbeeld 1: Nieuw instromende bijstandsgerechtigde
Mevrouw Pieterse uit Beuningen heeft na zes maanden WW een bijstandsuitkering moeten aanvragen. Direct na toekenning van de uitkering wordt zij door de klantmanager in Beuningen aangemeld bij het Werkbedrijf. Het Werkbedrijf heeft mevrouw Pieterse na drie dagen gescreend. Dit levert een kandidaatprofiel op, waarin onder andere informatie over opleiding, ervaring, vaardigheden en de voorkeur voor een werksoort wordt opgenomen. Mevrouw Pieterse heeft de werksoort logistiek als voorkeur. Het kandidaatprofiel is de basis voor de bemiddeling.

Mevrouw Pieterse heeft één consulent uit het team Intake en Diagnose als aanspreekpunt gedurende de eerste drie maanden. Deze inzet is erop gericht mevrouw te plaatsen bij een bedrijf. De dienstverlening is verder gericht op verbetering van vaardigheden zoals het voeren van (sollicitatie)gesprekken met bedrijven en het maken van een CV, en advisering over een bepaalde beroepsoriëntatie. Ondanks de inzet van zowel mevrouw Pieterse als de consulent is er na drie maanden nog geen succesvolle plaatsing bij een bedrijf gerealiseerd. Mevrouw Pieterse wordt nu overgedragen aan het Werkteam Logistiek. Dit werkteam heeft een caseload aan bedrijven en kandidaten en is verantwoordelijk voor de acquisitie van werk tot de verbinding van kandidaat en bedrijf. Het Werkteam dat verantwoordelijk is voor de plaatsing kan hiervoor diverse methodieken en instrumenten inzetten.

<u>Jongeren met arbeidsbeperking</u>
Voor jongeren met arbeidsvermogen én een arbeidsbeperking is sinds 1 januari 2015 veel veranderd in de wetgeving. Zij kunnen niet langer een beroep doen op de Wajong. De jongeren stromen in bij het Werkbedrijf vanuit VSO (Voortgezet Speciaal Onderwijs), Praktijkonderwijs en (in mindere mate) MBO. De kenmerken van de nieuwe doelgroep verschillen nauwelijks met die van de huidige Wajongers (die onder begeleiding van het UWV blijven). De meest voorkomende aandoening onder Wajongers is een verstandelijke beperking. Verder is er bij veel Wajongers sprake van psychiatrische aandoeningen. Bij een klein deel is er sprake van somatische (fysieke) aandoeningen. Bij circa de helft van de Wajongers is sprake van meerdere aandoeningen.

We hebben uitgebreid onderzoek gedaan naar de nieuwe doelgroep jongeren met een arbeidsbeperking in onze regio. De verwachting is dat er jaarlijks 300 personen zullen instromen. Uiteindelijk zullen er zo'n 250 personen ook echt in staat zijn om te werken. Zij hebben geen recht op een Wajong-uitkering (die immers in het nieuwe stelsel alleen beschikbaar is voor mensen die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn). Voor hun inkomen zijn zij in eerste instantie aangewezen op werk, eventueel ondersteund door de voorzieningen uit de Participatiewet. De kandidaten die na verloop van tijd toch niet over arbeidsvermogen blijken te beschikken, kunnen alsnog een beroep doen op de Wajong.

Voorbeeld 2: Jongere met arbeidsbeperking
Teun van Vliet is 19 jaar. Hij heeft Praktijkonderwijs gevolgd (vanwege zijn verstandelijke beperking). Het laatste jaar heeft hij stage gelopen bij de groenteboer in zijn dorp. Vanwege de komst van een supermarkt is de groenteboer failliet gegaan en heeft Teun zijn stageplaats en

mogelijke toekomstige werkplek verloren. Het team Jongeren van het Werkbedrijf kent de situatie van Teun. Deze is namelijk al besproken in het scholennetwerk waarin onderwijs, Werkbedrijf en MEE participeren. Het doel daarvan is om te zorgen dat jongeren met een beperking aan het werk gaan of een vervolgopleiding volgen. Van Teun is bekend dat hij een 'werkprofiel' heeft; een vervolgopleiding aan het MBO is voor hem niet haalbaar.

Na intake door het Jongerenteam van het Werkbedrijf beoordeelt de arbeidsdeskundige of Teun voorgedragen moet worden aan het UWV voor een indicatie voor een garantiebaan. De inschatting is dat Teun een indicatie daarvoor zal krijgen. Voor Teun wordt dan ook een afspraak gemaakt bij het UWV. Dit is eenvoudig te realiseren door de nauwe contacten die het Jongerenteam met het UWV onderhoudt.

Teun krijgt een indicatie en het Werkteam Detailhandel van het Werkbedrijf gaat op zoek naar een geschikte werkplek voor Teun. Na drie maanden is er een gevonden: de groenteafdeling van de supermarkt in zijn dorp! Teun wordt via een proefplaats op de werkplek geplaatst. Hierbij wordt al direct een jobcoach ingezet, die goed begrijpt wat Teun nodig heeft om hem te laten wennen aan de nieuwe werkomgeving, werkzaamheden en collega's. Er vindt een loonwaardemeting plaats om de omvang van de loonkostensubsidie aan de werkgever vast te stellen. Na de proefplaatsing van drie maanden krijgt Teun een dienstverband bij de supermarkt. De jobcoach die hij tijdens zijn proefplaatsing had blijft zijn begeleider. Na het eerste jaar kijkt de werkgever tevreden terug: in het begin was het even wennen, maar hij heeft met Teun een enthousiaste en leergierige medewerker, die ook goed met klanten om kan gaan.

<u>Wsw</u>
In de afgelopen jaren heeft Breed als SW-bedrijf reeds de ontwikkeling in gang gezet van een productiebedrijf naar een arbeidsbemiddelingsbedrijf. De visie van Werkbedrijf en Breed als arbeidsbemiddelingsbedrijf sluiten goed op elkaar aan. Breed heeft in de afgelopen jaren een reorganisatie doorgevoerd. Hierdoor is het indirecte personeel sterk gefocust op de rol die zij moeten innemen in een arbeidsbemiddelingsbedrijf. Deze ervaring en expertise zetten we in bij de verdere ontwikkeling van het (integrale) Werkbedrijf als arbeidsbemiddelingsbedrijf. We kunnen dus de resultaten van de in Breed gedane reorganisatie-investering benutten binnen het Werkbedrijf.

De huidige SW-medewerkers behouden hun rechten en plichten. Eind 2014 werkten er 2.176 mensen via de Wsw bij Breed. Deze mensen hebben een arbeidsovereenkomst, nu nog via Breed, vanaf 1 januari 2016 via het Werkbedrijf (MGR). De rechtspositie van de SW-medewerkers wijzigt niet.

Iedere SW-medewerker heeft een consulent. De consulent is verantwoordelijk voor bemiddeling, begeleiding, scholing en doorgroei van de medewerker. Op basis van een bemiddelingsadvies en een individueel ontwikkelplan bepaalt de consulent met de medewerker zijn of haar doelen.

Voorbeeld 3: SW-medewerker
Ben Peters is 55 jaar en sinds 2003 in dienst bij Breed en in de nieuwe situatie dus bij het Werkbedrijf. Ben is ingedeeld in de werksoort Toezicht en Beheer en de afgelopen anderhalf jaar is hij gedetacheerd geweest bij een groot bouwbedrijf in Nijmegen, als assistent-toezichthouder

op de bouwplaats van een nieuw te bouwen hotel. Heel leuk en verantwoordelijk werk, vindt Ben. Helaas lopen de bouwactiviteiten bijna ten einde en dus ook zijn detachering.

Ben heeft een consulent bij het Werkbedrijf die verantwoordelijk is voor zijn bemiddeling, begeleiding en ontwikkeling. Voor wat betreft dat laatste heeft hij jaarlijks een IOP-gesprek (IOP staat voor 'individueel ontwikkelplan') met zijn consulent. Ze hebben afgesproken dat Ben een weerbaarheidstraining gaat volgen. Dat zal zijn assertiviteit vergroten waardoor hij in de toekomst nog beter zijn functie kan uitoefenen. Die afspraak leggen ze vast in zijn IOP.

Omdat het bouwproject voor het nieuwe hotel afloopt, heeft hij een gesprek met zijn consulent om nieuwe detacheringsmogelijkheden te onderzoeken. Via Bedrijfsdienstverlening is een aanvraag binnengekomen voor een assistent-beheerder van een sporthal in Wijchen. Dat lijkt Ben wel iets en ook de consulent is enthousiast. Het mooiste is nog wel dat dit qua termijn precies aansluit op zijn huidige detachering. Samen met de consulent gaat hij op sollicitatiegesprek. De leiding van de sporthal laat na afloop weten dat ze het met Ben beslist zien zitten. De consulent stemt verder met de leiding de formele punten af, zoals het te hanteren uurtarief etc. Alles wordt vastgelegd in een detacheringsovereenkomst. En dus start Ben twee weken later in zijn nieuwe rol als assistent-beheerder van de sporthal. Wel even spannend, die eerste week, maar gelukkig komt zijn consulent dagelijks even langs om te informeren hoe het gaat!

Dienstverlening aan bedrijven
Ook de bedrijfsdienstverlening wordt ingericht op basis van werksoorten. Het Werkbedrijf heeft gekozen om te werken met werksoorten omdat dit het bemiddelen van kandidaten naar werk eenvoudiger maakt. Daarnaast levert het de juiste focus op, de medewerkers van het Werkbedrijf werken vanuit een specialisme en kennen de markt goed. De ondernemers waar het Werkbedrijf mee samenwerkt, ondervinden uiteraard geen negatieve gevolgen (bureaucratie, langs elkaar heen werken) van deze werkwijze. Bij het opzetten van de bedrijfsdienstverlening maakt het Werkbedrijf gebruik van de ervaringen van Breed, dat al geruime tijd op deze wijze werkt.

Omdat het Werkbedrijf aan de slag gaat met integrale teams, wordt er één regisseur per bedrijf aangewezen. Deze regisseur houdt het overzicht en zorgt ervoor dat de dienstverlening effectief en efficiënt is. Om de bedrijfsdienstverlening verder vorm te geven zijn er al diverse projecten en 'try outs' gedaan, vaak samen met bedrijven, om te bekijken wat werkt en waar de ondernemers behoefte aan hebben.

UWV, Breed en de gemeenten werken al intensief samen bij de dienstverlening richting de grootste werkgevers. Zo voeren ze gezamenlijke bedrijfsanalyses uit. Dit heeft onder andere geleid tot extra arbeidsplaatsen bij de Radboud Universiteit. Deze werkwijzen worden de komende tijd verder uitgerold. De ontwikkeling van de bedrijfsdienstverlening gaat in nauw overleg en afstemming met het UWV.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

2. Keuzes integratie Breed en Werkbedrijf

Begin juli 2014 hebben de colleges in het Rijk van Nijmegen vijf uitgangspunten vastgesteld over de integratie Breed en Werkbedrijf. Deze uitgangspunten zijn voorgelegd aan de raden van de deelnemende gemeenten. U heeft als raad uw wensen en bedenkingen hierop geformuleerd. In algemene zin merken we op dat er breed draagvlak is voor de integratie van Breed in het nieuwe Werkbedrijf. In Bijlage A gaan we specifiek in op uw wensen en bedenkingen en de wijze waarop we dit bij de definitieve integratie van Breed en Werkbedrijf hebben vormgegeven.

Hieronder staan de oorspronkelijke vijf uitgangspunten uit de brief van 8 juli 2014. We herhalen deze uitgangspunten, omwille van de herkenbaarheid. U leest vervolgens welke keuzes door de colleges, bestuur MGR en bestuur Breed uiteindelijk zijn gemaakt. Bij uitgangspunt 2 is de tekst van het uitgangspunt aangevuld, zodat het uitgangspunt aansluit bij de actuele situatie.

1. Het nieuwe regionale Werkbedrijf is een arbeidsbemiddelingsbedrijf.

Het Werkbedrijf is een arbeidsbemiddelingsbedrijf en geen productiebedrijf. Deze keuze hebben we geformuleerd bij de transitie van Breed naar een arbeidsbemiddelingsbedrijf én bij de integratie van Breed met het Werkbedrijf. De consequentie van deze keuze is dat het Werkbedrijf in beginsel geen productiefaciliteiten in eigen beheer heeft. Het huidige Breed kent nog wel interne productie-eenheden. Momenteel werken daar nog zo'n 900 SW-medewerkers.

We kiezen ervoor deze interne productie-eenheden nu wél volledig mee te nemen naar het Werkbedrijf. Door deze keuze voorkomen we ook dat er nieuwe schotten ontstaan (bijvoorbeeld tussen een onderdeel 'beschut werken' en de overige onderdelen van het Werkbedrijf), we willen de participatieketen integraal benaderen.

Later wordt een keuze gemaakt over de definitieve positionering van deze productie-eenheden in de participatieketen. Hierbij wordt de noodzakelijke omvang van het aantal werkplekken in een beschermde omgeving betrokken. Momenteel worden de SW-medewerkers die binnen Breed werken nader gediagnosticeerd (zie Bijlage A). Op basis hiervan zal een prognose gegeven kunnen worden over het aantal SW-medewerkers dat alsnog bij een regulier bedrijf aan de slag kan gaan en het aantal dat aangewezen blijft op aangepast werk binnen een beschermde omgeving.

2. Onderdelen van Breed zoals het onderdeel beschut werken (interne werkplekken), brengen we als aparte administratieve entiteit onder in de MGR. Deze entiteit zal ook het werkgeverschap verzorgen voor de huidige SW-medewerkers, die hun rechten en plichten behouden. Verder zal ten aanzien van deze groep en hun rechtspositie ook overleg worden gevoerd met de bonden. Ook wordt op deze manier duidelijk dat het Werkbedrijf geen productie- maar een arbeidsbemiddelingsbedrijf is.
Aanvulling: inmiddels is duidelijk dat er geen sprake is van 'onderdelen van Breed', maar het gehele SW-bedrijf Breed wordt geïntegreerd met het Werkbedrijf. Daarnaast is er geen sprake van een aparte entiteit voor het werkgeverschap van SW-medewerkers, en wordt er niet onderhandeld met de bonden over hun rechtspositie (het behoud van de rechtspositie van SW-medewerkers is immers al wettelijk vastgelegd).

We kiezen ervoor om de huidige activiteiten van Breed volledig onder te brengen bij de module Werkbedrijf van de MGR. In 2016 zal er een keuze gemaakt moeten worden in de regio, waarbij nader bepaald wordt hoe wij in de toekomst deze vorm van beschut werk willen positioneren. We kiezen er nu echter niet voor om de huidige beschut werkenfaciliteit buiten het Werkbedrijf te positioneren, omdat dat ertoe zou leiden dat er naast het Werkbedrijf toch nog een apart onderdeel beschut werk of productiefaciliteit zou blijven bestaan. In het licht van de nog te voeren discussie hierover nemen we dit onderdeel dus volledig mee in het Werkbedrijf. Er zijn op dit moment nog zo'n 900 'interne' SW-medewerkers, die we naar een vorm van gedetacheerd werken willen toeleiden (voor een deel van de mensen zal beschut werk nodig blijven, zie uitleg over diagnoseproces in Bijlage A).

Het proces om 'van binnen naar buiten' te gaan is nog volop bezig, onze doelstelling is om uiteindelijk slechts 15% van de huidige SW-doelgroep, middels de werkvorm beschut werk, binnen een (eigen) productiebedrijf te laten werken. De capaciteit, methodieken en instrumenten van het Werkbedrijf zijn nodig om deze doelstelling te realiseren. Als we de productiefaciliteit nu 'apart' zouden zetten, verliezen we mogelijk de focus die nodig is om onze doelstelling te bereiken. Als deze doelstelling gerealiseerd is, kan er mogelijk een andere keuze met betrekking tot een (beschutte) productiefaciliteit gemaakt worden.

Voor de volledigheid: het is wettelijk vastgelegd dat de huidige medewerkers met een SW-indicatie en arbeidsovereenkomst met Breed hun rechten en plichten behouden.

3. De budgetscheiding in de begroting en jaarrekening van het nieuwe Werkbedrijf (tussen Wsw en Participatiebudget) blijft zichtbaar. Dit doen we vanuit een oogpunt van transparantie en het mogelijk kunnen maken van politieke keuzes over bijvoorbeeld meer/minder dienstverlening en harmonisering van regelingen.

Alle modules binnen de MGR hebben een aparte deelbegroting. Deze deelbegrotingen vormen tezamen de integrale MGR-begroting. Het SW-onderdeel wordt opgenomen in de module Werkbedrijf. De verwachte tekorten door de verlaging van de rijksvergoeding voor de Wsw worden in de begroting apart in beeld gebracht. Dit is conform het bovenstaande uitgangspunt en uw wens.

In paragraaf 3 in deze brief (De financiële positie van het Werkbedrijf) gaan we verder in op de financiële vooruitzichten van de SW en het Werkbedrijf.

4. De procesinrichting van het Werkbedrijf is leidend.

In de afgelopen periode is door het bestuur van de MGR een inrichtingsplan voor het Werkbedrijf in ontwerp vastgesteld. Het functiegebouw van Breed heeft als basis gediend voor het nieuw op te stellen functiegebouw van het Werkbedrijf. Breed heeft in de afgelopen jaren een forse reorganisatie doorgevoerd op basis van een vergelijkbare visie als de visie die ten grondslag ligt aan het Werkbedrijf. Het inrichtingsplan 'Daadwerkelijk' is voor advies verstuurd aan de ondernemingsraad van Breed en de BOR (Bijzondere Ondernemingsraad, de OR-en van de

deelnemende gemeenten). Vervolgens worden de laatste aanpassingen in het inrichtingsplan verwerkt en zal deze definitief worden vastgesteld in het bestuur van de MGR.

5. In het nieuwe Werkbedrijf wordt een rechtspositie-/arbeidsvoorwaardenregeling ontwikkeld die flexibele inzet van personeel (zowel vast als tijdelijk) mogelijk maakt. Het zittend personeel van zowel Breed als de gemeenten – dat valt onder de CAR-UWO rechtspositie regeling – krijgt de mogelijkheid deze rechtspositieregeling te houden of over te stappen naar de nieuwe rechtspositieregeling van het Werkbedrijf. De cao's gebaseerd op de CAR-UWO die zowel gemeenten als Breed hanteren voor dit personeel zullen worden geharmoniseerd.

Dit uitgangspunt wordt gehanteerd in de onderhandelingen met de bonden omtrent de vorming van het Werkbedrijf.

3. Financiële positie van het toekomstige Werkbedrijf

De huidige lasten van het Werkbedrijf in 2015 zijn begroot op € 21 miljoen, de huidige lasten van SW-organisatie Breed zijn voor 2015 begroot op € 64 miljoen (voor zowel de SW-medewerkers als de indirecte organisatie). Bij integratie van beide bedrijven bedraagt de integrale begroting van het Werkbedrijf aan lasten circa € 82 miljoen in 2016. In 2016 zullen de loonkosten van de SW-medewerkers ongeveer € 49 miljoen bedragen, de lasten voor de indirecte SW-organisatie ongeveer € 10 miljoen. De baten bestaan voor het SW-gedeelte uit overheidssubsidie (ongeveer € 44 miljoen) en bedrijfsopbrengsten uit de markt (ongeveer € 12 miljoen). Door inzet van deze middelen trachten we aan de onderkant van de arbeidsmarkt dusdanig te interveniëren dat zoveel mogelijk kandidaten aan het werk komen én blijven. Zoals uit de cijfers duidelijk wordt, wordt het merendeel van het geld ingezet om te zorgen dat de SW-medewerkers aan het werk blijven en hun arbeidsvoorwaarden behouden. Hiertoe zijn wij wettelijk verplicht.

Juist het SW-deel staat in de komende jaren onder druk en laat – met de huidige beschikbare cijfers – een negatief exploitatieresultaat zien. De belangrijkste component in de bekostiging van de SW is de rijkssubsidie. De rijkssubsidie per medewerker neemt in de komende jaren af, terwijl de salariskosten ongeveer gelijk blijven. Dit verschil bedraagt enkele duizenden euro's per jaar per medewerker. Een dergelijk bedrag kunnen wij niet opvangen door het verbeteren van het bedrijfsresultaat per SW-medewerker. Er zal dus waarschijnlijk een tekort ontstaan binnen het SW-onderdeel van het Werkbedrijf.

Dit tekort is door Breed, in het meerjarige vooruitzicht in de gewijzigde begroting 2015, geraamd op € 3,2 miljoen in 2016, oplopend naar € 4,3 miljoen in 2018. Deze raming wordt gedurende het voorjaar 2015 verfijnd en opnieuw doorgerekend. In de begroting MGR, module Werkbedrijf, zal een definitieve begroting 2016 worden gepresenteerd. Mogelijk zal deze begroting door nieuwe beschikbare cijfers andere resultaten laten zien dan in de gewijzigde begroting Breed 2015, maar het tekort op het SW-onderdeel zal waarschijnlijk een financieel vraagstuk opleveren. Elke gemeente zal een keuze moeten maken hoe dit tekort gedekt kan worden.

Het genoemde verschil tussen salariskosten en rijkssubsidie per SW-medewerker is niet volledig te compenseren door het verhogen van de tarieven of het aantal productieve uren per SW-medewerker. In de gewijzigde begroting 2015 van Breed wordt rekening gehouden met groei in

de bedrijfsopbrengst per SW-medewerker, maar dit is onvoldoende om de terugloop van de bezuiniging te compenseren. De begrote ontwikkeling in het bedrijfsresultaat is positief, maar de rijksbezuiniging op de Wsw is relatief groot, waardoor dat negatieve effect niet kan worden opgevangen door verbetering van het bedrijfsresultaat. We wijzen er daarnaast op dat de in de begroting van Breed opgenomen raming van bedrijfsopbrengsten een begroting is, waarvan de realisatie uiteraard afhankelijk is van marktomstandigheden, ziekteverzuim, etc.

De deelnemende gemeenten moeten vaststellen op welke manier het tekort in 2016 en volgende jaren gedekt zal worden. Er moet door elke gemeente vanaf 2016 waarschijnlijk meer aan het SW-deel van het Werkbedrijf worden bijgedragen, dan het SW-budget dat de gemeente van het Rijk ontvangt. We zullen hier bij de geïntegreerde meerjarenbegroting van de MGR/Werkbedrijf dieper op ingaan. We hebben in de Zomernota 2015 opgemerkt dat de financiële situatie van het SW-onderdeel van het Werkbedrijf een actueel risico vormt. Op dit moment kunnen wij nog onvoldoende inschatten hoe groot het financiële effect van dit risico zal zijn. De definitieve rijksbijdrage voor de sociale werkvoorziening wordt pas later in 2015 bekend gemaakt. We houden dit scherp in de gaten en ondernemen indien mogelijk actie om het financiële nadeel te minimaliseren. Als er evenwel een tekort ontstaat, hebben we, zoals is beschreven in de Zomernota, de financiële ruimte om eenmalig in 2016 het Nijmeegse aandeel in het tekort op het SW-onderdeel van het Werkbedrijf te dekken.

Boekenonderzoek
In het voorjaar van 2015 is een boekenonderzoek uitgevoerd bij Breed. Het doel van dit onderzoek was om de financiële positie van Breed te onderzoeken en inzicht te geven in het bedrijf Breed en de totstandkoming van de risicoparagraaf. Het onderzoek is gebaseerd op de jaarstukken en onderliggende documenten en gegevens van Breed. Het onderzoek is uitgevoerd door de regionale financiële adviesfunctie voor gemeenschappelijke regelingen.

Het onderzoek is inmiddels in de afrondende fase. Naar verwachting zal bij het aanbieden van de begroting MGR 2016 ook het onderzoeksrapport beschikbaar worden gesteld aan de deelnemende gemeenten.

Samenwerkingsvoordelen, efficiency, bezuinigingen
Met minder mensen moeten we betere dienstverlening leveren om een vergelijkbaar maatschappelijk effect te realiseren en een grote groep mensen van dienstverlening te voorzien. Dat was kortweg de boodschap van Sterke werkwoorden. In Sterke werkwoorden wordt de (forse) taakstelling op het landelijke Participatiebudget en op de Wmo-budgetten (arbeidsmatige dagbesteding) al doorvertaald in de organisatie.

We voorzien financiële voordelen als gevolg van de integratie van Breed in het Werkbedrijf. De voordelen ten aanzien van de bedrijfskosten zijn reëler dan eventuele voordelen aan de opbrengstenkant (inkomsten uit bedrijfsactiviteiten in de markt). Binnen de bedrijfskosten zijn er synergievoordelen te behalen die in de meerjarenbegroting van de MGR meegenomen worden. Deze voordelen zullen echter nooit zo groot zijn, dat het negatieve resultaat als gevolg van de rijksbezuiniging op de Wsw-subsidie volledig gecompenseerd kan worden.

West Maas en Waal
West Maas en Waal neemt deel aan de GR Breed, maar niet aan de MGR. Binnen de GR Breed heeft West Maas en Waal 74 SW-medewerkers (bron: begroting 2015 van Breed). De gemeente West Maas en Waal wil graag dat deze mensen hun werkplek houden en wij denken daarin mee.

Concreet betekent dit dat het Werkbedrijf een samenwerkingsovereenkomst met West Maas en Waal afsluit voor deze SW-medewerkers en dat we bijvoorbeeld afspraken gaan maken over een vast bedrag per SW-medewerker dat jaarlijks geïndexeerd wordt. In deze overeenkomst worden de overheidstaken in het kader van de (oude) SW gedelegeerd aan de MGR. Het streven is om te komen tot een integrale meerjarige afspraak over deze dienstverlening. Indien deze groep mensen inderdaad van de GR Breed overgaat naar de MGR (en niet naar bijvoorbeeld de SW-organisatie in Rivierenland), dan committeert West Maas en Waal zich ook langdurig aan de MGR. Met de gemeente West Maas en Waal is afgesproken dat er voor 1 oktober 2015 duidelijkheid is over deze afspraken.

Bij de liquidatie van Breed maken we inzichtelijk wat dit in financieel opzicht betekent voor de gemeente West Maas en Waal. In het liquidatieplan en het opheffingsbesluit wordt hier concreet op teruggekomen.

Het besluit om de GR Breed aan te passen wordt ook voorgelegd aan het college en gemeenteraad van de gemeente West Maas en Waal.

Mook en Middelaar
De financiële voor- en nadelen die voortkomen uit de GR Breed hebben geen consequenties voor de gemeente Mook en Middelaar, omdat deze gemeente geen deelnemer is aan de GR Breed.

4. Proces besluitvorming integratie Breed en Werkbedrijf

De besluitvorming over de integratie van Breed en Werkbedrijf, inclusief verzending van stukken die niet altijd een besluit door de raad behoeven, verloopt als volgt:

- Mei/Juni 2015:
  - Colleges van de deelnemende gemeenten bieden aan de raad in de betreffende gemeente het voorstel 'Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)'aan.
  - Colleges van de deelnemende gemeente verzenden, in aanvulling op het hiervoor genoemde raadsvoorstel, deze brief met informatie over integratie Werkbedrijf en Breed.
- Juni 2015:
  - Indien mogelijk (qua agenda) en gewenst door de raad, worden het raadsvoorstel en deze brief besproken in de raad. Voor de Nijmeegse raad geldt dat er op 10 juni in een kamerronde over dit onderwerp zal worden gesproken. Indien een gemeente daartoe besluit, kan ook al in juni definitieve besluitvorming plaatsvinden over dit raadsvoorstel.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

- Juli 2015:
  - Binnen de MGR wordt de begroting 2016 voorbereid. De ontwerpbegroting 2016 zal in juli door het DB van de MGR worden vastgesteld en aan de deelnemende gemeenten worden aangeboden.
- September 2015:
  - Besluitvorming in de gemeenteraden over het voorstel 'Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)'. We streven er naar dat alle gemeenteraden uiterlijk 1 oktober 2015 een besluit nemen over dit voorstel. Het is mogelijk dat een aantal gemeenten dit besluit reeds eerder (bijvoorbeeld in juni) nemen.
  - Parallel hieraan zal de begroting MGR 2016 worden voorzien van gemeentelijke zienswijzen.
- 4e kwartaal 2015:
  - AB MGR stelt, na ontvangst van de zienswijzen, de begroting MGR 2016 definitief vast.
- 1e kwartaal 2016:
  - Per 1 januari treden de wijzigingen in 'Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)' in werking.
  - De opheffing (liquidatie) van de GR WNO (Breed) wordt verder onderzocht en voor besluitvorming aan de raden voorgelegd.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

Bijlage A: Nijmeegse wensen en bedenkingen; proces Diagnose SW-medewerkers
We gaan hieronder in op de door u ingebrachte wensen en bedenkingen.

1. *U spreekt de wens uit het streven naar één instrumentarium en verordening niet ten*
3. *koste te laten gaan van de beleidsvrijheid.*

   De basisgedachte achter de MGR is dat lokale dienstverlening kan verschillen, maar ook dat we het maximale willen halen uit regionale samenwerking. Concreet betekent dit dat gemeenteraden de kaders stellen, maar ook dat we niet willen dat de dienstverlening voor specifieke groepen per gemeente zeer van elkaar verschilt. Om een voorbeeld te geven: de ene gemeente wil veel meer inzet op jeugdwerkloosheid, maar de instrumenten die voor de groep jongeren gebruikt wordt verschilt niet van het instrumentarium voor hetzelfde type jongere in een andere gemeente. Uw raad heeft hiervoor begin 2015 besluiten over genomen bij de vaststelling van het strategisch arbeidsmarktbeleid en het maat- en meerwerk.

2. *U spreekt de wens uit de bevoegdheid tot het vaststellen van de DVO bij uw raad te leggen.*

   Op grond van de Gemeentewet is het afsluiten van privaatrechtelijke overeenkomsten een bevoegdheid van het college. Deze bevoegdheid kan niet gedelegeerd worden aan de raad. Uw raad is in het voortraject naar deze overeenkomst meegenomen. Een later ingediende motie waarin werd opgeroepen de overeenkomst voor een wensen en bedenkingen procedure aan te melden heeft het niet gehaald. Wij zullen u dan ook na de vaststelling van de overeenkomst deze ter kennisname aan u toesturen.

4. *U spreekt de wens uit dat de rechtspositie van WSW'ers en medewerkers van Breed behouden moet blijven*.

   De Wsw-ers behouden hun rechtspositie. De medewerkers van Breed gaan over naar het nieuwe Werkbedrijf conform de vastgestelde uitgangspunten. Dat betekent dat er rekening wordt gehouden met het feit dat er binnen Breed zeer recent een grote reorganisatie heeft plaatsgevonden.

5. *U spreekt de wens uit dat de arbeidsmatige dagbesteding niet mag leiden tot verdringing van WSW'ers*.

   De discussie over verdringing is complex. Enerzijds hebben wij de opdracht om mensen met objectief minder kansen op werk, aan het werk te helpen, anderzijds leidt dit er ook toe dat andere mensen niet in aanmerking komen voor die vacature. Daarbij hechten we er waarde aan te benadrukken dat de overheid er is voor mensen die onze hulp echt nodig hebben. Zowel de mensen in de arbeidsmatige dagbesteding als de mensen in de huidige SW vallen hier duidelijk onder.

   De discussie over verdringing speelt al langer. In onze visie Sterke werkwoorden stellen we helder dat onze dienstverlening altijd proportioneel is. Hoe minder zelfredzaam iemand is en hoe minder loonwaarde iemand heeft, hoe meer wij

ondersteunen. Wij zien het als onze opgave om ons instrumentarium vanuit deze twee variabelen (zelfredzaamheid en loonwaarde) te ontwikkelen. Dat betekent ook dat de afweging van een bedrijf om zaken met het Werkbedrijf te doen geen perverse (financiële) prikkels moet bevatten vanwege ons instrumentarium. Bedrijven kiezen kandidaten waarvoor ze een goede plek kunnen bieden en wij zetten hierbij proportionele instrumenten in.

6. *U spreekt de wens uit dat de capaciteit van het beschutte werk van voldoende omvang*
7. *dient te zijn om diegenen die daarvoor in aanmerking komen ook te kunnen plaatsen.*

Wij delen uw wens en spannen ons in om zoveel mogelijk mensen aan het werk te helpen. Wij erkennen dat sommige mensen een veilige (beschutte) werkomgeving nodig hebben. Dit is niet altijd een interne werkplek bij ons bedrijf, maar kan ook bij een regulier bedrijf (zoals bijvoorbeeld Breed en de huidige AWBZ-instellingen vaak aantonen). Op basis van de strategische kaderstelling door uw raad en de dienstverleningsovereenkomst, richt het Werkbedrijf haar dienstverlening in.

Het realiseren van beschut werken legt een relatief groot en structureel beslag op de beschikbare budgetten. We willen daarnaast juist ook mensen met een arbeidsbeperking een volwaardige kans geven op de (inclusieve) arbeidsmarkt. We starten daarom in 2015 met een pilot beschut werken op beperkte schaal. Op die manier kunnen we onderzoeken hoe we beschut werken kunnen inzetten, wat de gemiddelde arbeidsproductiviteit van de groep mensen is, welke werkplekaanpassingen nodig zijn om uiteindelijk een oordeel te vellen over 2016 en verder. We geven het Werkbedrijf de opdracht dit nader uit te werken en uit te voeren

8. *U spreekt de wens uit dat de positieve uitkomsten van de transformatie van Breed meegenomen dienen te worden naar het nieuwe bedrijf*.

Wij delen uw wens. Wij zijn van mening dat deze wens in het hele traject centraal heeft gestaan.

9. *U constateert dat er spanning bestaat tussen enerzijds de ambitie om veel mensen extern te detacheren en anderzijds het individuele maatwerk. Met als redenering dat er te veel rekening gehouden wordt met de wensen van werkgevers*.

Wij vinden het belangrijk dat het Werkbedrijf weet hoe ze met de doelgroep om moet gaan. Veel mensen in de doelgroep hebben een specifieke aanpak nodig (aangepaste werkplek, sociaal veilige werkomgeving, et cetera). Tegelijkertijd constateren we ook dat we te snel geneigd zijn om te denken dat een kandidaat weinig kan en geholpen moet worden. De afgelopen periode hebben we veel mensen gesproken – met bijvoorbeeld een Wajonguitkering – die zich niet serieus genomen voelen door ons en/of bedrijven en ondervraagd worden. De spanning heeft dus meerdere componenten.

We vinden het belangrijk dat mensen met een beperking een plek krijgen op de arbeidsmarkt en dat bedrijven deze plekken bieden. We gaan er vanuit dat bedrijven

dit willen en zien het als onze taak om de verbinding te leggen. En dan is het aan het Werkbedrijf om oog te hebben voor individuele omstandigheden. Dat is een grote uitdaging, omdat deze omstandigheden erg van elkaar verschillen. De 10.000 kandidaten die we in onze regio van dienstverlening moeten voorzien, zijn allemaal anders.

10. *U spreekt de wens uit dat bij het extern plaatsen van Breed-medewerkers individueel maatwerk leidend blijft.*

    Zie antwoord bij 9.

11. *U spreekt de wens uit dat de uitstroom van Breed-medewerkers wordt gemonitord en dat u hiervan regelmatig op de hoogte wordt gehouden*.

    Dit zal het Werkbedrijf doen.

12. *U spreekt de wens uit dat – bij het overplaatsen van 'indirect personeel van Breed' – wordt ingezet op kwalitatief goed opgeleide begeleiders die de belangen van de Breed-medewerkers centraal stellen*.

    Wij zijn van mening dat het personeel van het Werkbedrijf of het personeel van de partijen die het Werkbedrijf contracteert (zoals de uitvoerders van de arbeidsmatige dagbesteding) altijd het belang van de kandidaat centraal moet stellen. Waarbij wij de nuance willen maken dat bedrijven ook een belang hebben en dat het soms niet zo is dat kandidaat en Werkbedrijf het belang van de kandidaat hetzelfde definiëren. Bijvoorbeeld als er complexe problematiek is of als iemand niet wil werken.

Diagnose intern en beschut werken
Momenteel worden alle medewerkers die nu actief zijn in de werkvormen beschut werken en werken op locatie gediagnosticeerd. Het betreft een aantal van ongeveer 900 medewerkers. De uitkomst van de diagnoses is dat op een gefundeerde wijze kan worden bepaald, welke medewerkers:
1. Direct bemiddelbaar zijn naar de werkvorm detachering.
2. Na een gericht ontwikkeltraject bemiddelbaar zijn naar detachering.
3. Waarschijnlijk niet op korte termijn bemiddeld kunnen worden naar detachering.

Deze laatste groep medewerkers blijft aangewezen op de werkvormen beschut werken en werken op locatie. Na afloop van het proces diagnose zal er dus duidelijkheid zijn over het aantal medewerkers dat aangewezen blijft op de werkvorm beschut werken.

Daarnaast zijn er nog twee andere situaties die geconstateerd kunnen worden tijdens de diagnose. Beide hebben het karakter van uitstroom van de medewerker:
- De medewerker voldoet niet meer aan de minimale criteria die horen bij de werkvorm beschut werken (ondergrens).
- Na langdurige ziekte lijkt de medewerker in aanmerking te komen voor een uitkering op basis van arbeidsongeschiktheid, waardoor de arbeidsovereenkomst met Breed gestopt gaat worden.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
15

Bijlage B: Voorgeschiedenis en tijdslijn

In november 2013 hebben we het 'Werkboek Sterke werkwoorden' vastgesteld en hebben we u het voorstel voorgelegd om voor de regio Rijk van Nijmegen een modulaire gemeenschappelijke regeling (MGR) in te richten. Medio 2014 is deze MGR een feit en vanaf 1 januari 2015 is het regionale Werkbedrijf operationeel. De mensen van de gemeentelijke afdelingen Werk werken – onder één operationele aansturing en vanuit één locatie – samen.

Om echt één bedrijf te zijn, moeten we nog een aantal formele stappen zetten. De basis hiervoor staat omschreven in inrichtings- en integratieplan Daadwerkelijk. Dit plan is vastgesteld door het algemeen bestuur van de MGR. Het is gebaseerd op Sterke werkwoorden en beschrijft concreet hoe we het nieuwe Werkbedrijf gaan inrichten. Het AB van de MGR heeft Daadwerkelijk bij de eerste kwartaalrapportage beschikbaar gesteld aan de gemeenteraden.

De gemeenteraad besluit over wijziging van de MGR en de GR Breed om de SW-bevoegdheden over te hevelen van de GR Breed naar de MGR. In een later stadium wordt een voorstel aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten voorgelegd, om de GR Breed op te heffen.

Tijdslijn

Eind 2011	Gemeenten in onze regio spreken met elkaar af op domein Werk te gaan verkennen of verdere samenwerking een realistische optie is.
April 2012	Transitieplan: toekomst van Breed. Vaststellen zienswijzen van raden op het transitieplan van Breed.
Juli 2012	Voortgangsnotitie over de samenwerking op het domein Werk.
Februari 2013	De colleges in de regio stellen Samen Sterker vast. In Samen Sterker wordt de MGR voor het eerst genoemd als samenwerkingsvorm. Daarnaast is Samen Sterker de inhoudelijke basis voor het concretiseren van de samenwerking. Ook vindt in februari 2013 een raadsconferentie plaats. Op basis van Een Koepel voor Regionale Zuilen wordt gesproken over regionale samenwerking.
November 2013	De colleges in de regio stellen Sterke werkwoorden vast. Sterke werkwoorden is het document dat de samenwerking verder concretiseert en besluitvorming over één gezamenlijk Werkbedrijf mogelijk maakt. Ook besluiten de colleges over de MGR.
Mei 2014	Alle gemeenteraden hebben zowel Sterke werkwoorden als de MGR vastgesteld.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

Juli 2014	De colleges stellen de uitgangspunten voor de integratie van Breed in het nieuwe Werkbedrijf vast en vragen de raden hier hun zienswijze (wensen en bedenkingen) op te geven.
Februari 2015	Het algemeen bestuur van de MGR stelt Daadwerkelijk als voornemen vast en legt dit document ter advies voor aan de ondernemingsraden.
Heden 2015	Aanpassing MGR en GR Breed.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 83/2015

Onderwerp
Vaststellen scenario voor de &Pas

Programma
Inkomen & Armoedebestrijding

Portefeuillehouder
T. Tankir

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
26 mei 2015

Samenvatting
In het coalitieakkoord is afgesproken onderzoek te doen naar één integrale regeling om de deelname aan activiteiten te vergroten. Nijmegen heeft de ambitie uitgesproken een stadsbrede pas te willen die voor alle inwoners aantrekkelijk is, maar waarop ‘onzichtbaar’ extra regelingen en aanbiedingen voor bepaalde doelgroepen kunnen worden aangeboden. Dit voorkomt stigmatisering en het bevordert de samenwerkingsmogelijkheden met ondernemers.

Gezien de afbreukrisico’s die gepaard gaan met het teveel faciliteiten in één keer op de pas zetten, zijn diverse groeiscenario’s uitgewerkt.
In dit voorstel leggen we aan uw raad voor één van deze scenario’s vast te stellen. Dit stelt ons in staat de komen jaren op gestage wijze de mogelijkheden van de &Pas (spreek uit als n-pas) verder uit te breiden waardoor steeds meer participanten en andere gemeenten zich kunnen aansluiten. Tot slot kan de &Pas op langere termijn ook aantrekkelijk worden gemaakt voor toeristen

---

Voorstel om te besluiten

1. Bij de invoering van de &Pas het scenario 2, met groeipotentie naar scenario 3, te volgen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Lucile Braam, 9522, l.braam@nijmegen.nl

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Nijmegen wil een moderne, sociale stad zijn met ruimte en kansen voor iedereen, waar burgers, instellingen, bedrijven en overheid samen werken aan een aanvaardbaar bestaan voor allen (zie: Stadsvisie 2020). Om deze ambitie te realiseren is in het coalitieakkoord afgesproken 'de mogelijkheden te onderzoeken naar één integrale regeling voor minima ten behoeve van cultuur, mobiliteit/vervoer, sport en een dagje uit. Deze regeling wordt ondersteund vanuit verschillende betrokken programma's en kan diverse vormen krijgen zoals een vouchersysteem, strippenkaart, webshop et cetera.' (uit: coalitieakkoord 2014-2018 'Samen voor Nijmegen: sociaal, duurzaam en ondernemend').

In het vervolg van dit voorstel spreken we over de '&Pas', uit te spreken als 'n-pas'. Hier bedoelen we de Nijmegenpas c.q. de integrale regeling zoals omschreven in het coalitieakkoord mee.

Bestuurlijke ambitie

Wij hebben de ambitie uitgesproken een stadsbrede pas te willen, die voor zoveel mogelijk mensen aantrekkelijk is en waar zoveel mogelijk ondernemers, verenigingen en instellingen in participeren. Ook zou een aantal gemeentelijke regelingen (minimaregelingen, 65plus-vervoer en de WMO-vervoersregeling) op deze pas gezet moeten kunnen worden, zonder dat de doelgroepen op de pas herkenbaar zijn. Dit om stigmatisering te voorkomen. Een dergelijke pas is er - voor zover bekend - nog niet in Nederland. Steden kiezen of voor een minimapas, of voor een stadsbrede pas zonder speciale doelgroepen identificatie.

Succesfactoren

Om de &Pas te laten slagen is een aantal kritische succesfactoren geformuleerd:

- de pas moet goed gepositioneerd worden en niet stigmatiserend werken;
- de schaalgrootte moet voldoende zijn in verband met de verhouding tot de kosten en de aantrekkelijkheid voor de participanten;
- het aanvragen moet gemakkelijk gaan en passen moeten snel verstrekt kunnen worden;
- het gebruik van de pas moet meetbaar gemaakt worden in verband met het resultaat en de aantrekkelijkheid voor de participerende ondernemers en instellingen;
- informatie over aanbiedingen met de pas moet goed en breed gecommuniceerd worden;
- het aanbod moet interessant genoeg zijn, er moeten elke maand nieuwe aanbiedingen beschikbaar worden gesteld.

Om aan deze ambitie vorm te geven hebben we in de afgelopen periode een inventarisatie gedaan naar bestaande passen in andere steden, naar de mogelijkheden en draagvlak een pas in Nijmegen in te voeren en naar de wensen en behoeften van potentiële gebruikers en participanten van de pas. Deze inventarisatie fase is geëindigd in de formulering van een aantal scenario's. We leggen nu aan uw raad voor één van deze scenario's vast te stellen. Na besluitvorming hierover vindt de voorbereidende uitvoeringsfase plaats. Het streven is om de &Pas per 2016 in te voeren.

Uitkomsten Inventarisatiefase
In het afgelopen half jaar is geïnventariseerd welke stadspassen er in Nederland zijn. Ook zijn via een enquête de wensen van inwoners en ondernemers in Nijmegen ten aanzien van de &Pas geïnventariseerd en zijn er diverse gesprekken gevoerd met mogelijke participanten (ondernemers, verenigingen en instellingen die producten willen aanbieden via de &Pas). Tot slot zijn er mogelijke samenwerkingsverbanden met andere gemeenten in Gelderland onderzocht. Gezien het grote aantal betrokken programma's is zowel intern als extern sprake van een uitgebreid en complex krachtenveld.

Andere steden
Uit de inventarisatie bij grote steden komen veel verschillende varianten van regelingen naar voren. Zo heeft Groningen een webshop, genaamd (www.stadjerpas.nl). De kortingen die de webshop biedt zijn alleen voor mensen met een minimuminkomen. Arnhem heeft de Gelrepas (www.gelrepas.nl), een eenvoudige pas met pasfoto die eveneens alleen kortingen biedt aan mensen met een minimuminkomen. Ook Amsterdam (www.stadspas.nl) en Utrecht (www.u-pas.nl) hebben een pas voor minima. In de inventarisatie die is gedaan, blijkt dat alleen Rotterdam een pas heeft voor alle inwoners (www.rotterdampas.nl). De Rotterdampas is een kooppas: minima betalen voor de pas € 5,- per jaar en mensen met hoger inkomen € 60,- per jaar. Met de Rotterdampas krijgen alle pashouders dezelfde kortingen.

Enquêtes in Nijmegen
Om de belangstelling voor de &Pas te peilen zijn twee enquêtes in de stad gehouden door de afdeling Onderzoek & Statistiek. Eén enquête was gericht op de potentiële gebruikers van een pas en de andere enquête op potentiële ondernemers die via de pas kortingen zouden kunnen aanbieden. De beide enquêtes zijn als bijlagen toegevoegd. Uit de inwoners peiling bleek dat meer dan de helft van de inwoners veel interesse heeft in aanbiedingen van verschillende ondernemers en positief tegenover een pas staat. Alle onderscheiden groepen inwoners zijn geïnteresseerd in korting op het openbaar vervoer. Ook korting op theaterbezoek scoort hoog. Uit de ondernemerspeiling blijkt dat 45% van de ondernemers een pas belangrijk tot zeer belangrijk vindt. Het animo om lokale initiatieven te ondersteunen ligt daar iets boven met 55% (zeer) belangrijk en 35% van de ondernemers vindt het belangrijk om bij te dragen aan het ondersteunen van mensen met een laag inkomen.

Scenario's
Op basis van de inventarisatie presenteren we drie (grove) scenario's. De drie scenario's nemen toe in mogelijkheden en complexiteit, aantal &Pashouders en aantal participanten.

	Scenario 1 eenvoudig en beperkt	**Scenario 2 groeipotentie**	**Scenario 3 complex en breed**
Doelgroep	Minima in Nijmegen	Alle inwoners van (het Rijk van) Nijmegen	Alle inwoners van Gelderland
Participanten	Verenigingen, organisaties en instellingen waar de gemeente een (subsidie)relatie mee heeft.	Huidige en toekomstige OV-regelingen voor doelgroepen. Ondernemers, verenigingen en organisaties die aanbiedingen willen doen aan &Pashouders.	Huidige en toekomstige OV-regelingen voor doelgroepen. Ondernemers, verenigingen en organisaties uit Gelderland die aanbiedingen willen doen aan &Pashouders.
Techniek	Pas met foto.	OV-chip, pasfoto plus barcode om een aantal groepen te identificeren.	OV-chip. Met uitgebreide toepassing van de chip voor sparen, betalen en klantloyaliteitsystemen.

Scenario 1: eenvoudig en beperkt

Kenmerkend voor dit scenario is dat de &Pas een eenvoudige pas met pasfoto is met beperkt bereik wat betreft de pashouders (namelijk alleen Nijmeegse minima) en participanten. In dit scenario is de &Pas een minimapas op basis waarvan participanten een korting bieden aan de pashouders.

Het voordeel van dit scenario is de eenvoud: in vergelijking met de andere scenario's zijn hier relatief minder kosten mee gemoeid en de &Pas kent weinig tot geen (technische) afbreukrisico's.
Nadelen van dit scenario zijn dat de &Pas stigmatiserend is, onaantrekkelijk voor ondernemers en weinig doorgroeimogelijkheden kent. Er zal onder ondernemers naar verwachting (en op basis van de ondernemerspeiling) weinig animo zijn om kortingen en aanbiedingen voor de pashouders te doen.

Scenario 2: groeipotentie

Kenmerkend voor dit scenario is dat de &Pas groeipotentie heeft. Deze groeipotentie komt tot uitdrukking in het aantal potentiële pashouders en participanten. Dit wordt gerealiseerd door de &Pas via de OV-chipkaart aan te bieden. De &Pas (c.q. de OV-chipkaart) krijgt het uiterlijk dat de gemeente kiest. De &Pas is een OV-chipkaart én een kortingspas. Via de pasfoto kan de pashouder zich identificeren en kunnen ondernemers kortingen aanbieden aan

pashouders. Op deze pas wordt een barcode geplaatst waardoor doelgroepen kunnen worden geïdentificeerd, bijvoorbeeld voor de regelingen van het kinderfonds.

Voordeel van dit scenario is dat er gebruik wordt gemaakt van de bestaande techniek van de OV-chipkaart, hierdoor worden de technische afbreukrisico's beperkt. Een ander voordeel is dat de gemeentelijke OV-regelingen één plek krijgen. Ook is door de combinatie &Pas en OV-chipkaart direct een potentiële grote groep mensen een &Pashouder. Ook kunnen de ondernemers vanaf de start participeren en voordeel halen uit de gezamenlijke marketing en communicatie middelen die worden ingezet. Omdat de &Pas voor iedereen is, is hiermee de aantrekkelijkheid voor ondernemers vergroot.
Nadeel: de mogelijkheden van de chip worden (nog) niet volledig benut en hierdoor kunnen er nog geen spaar-, betaal- en klantloyaliteitsystemen op die aantrekkelijk zijn voor ondernemers.

Scenario 3: complex en breed
Kenmerkend voor dit scenario is dat de technische mogelijkheden van de &Pas ten volle worden benut. De chip wordt slim ingezet voor en door ondernemers. Het aantal potentiele pashouders en participanten zijn groot. Dit komt enerzijds door de ambitie buiten de regio de pas aan te bieden, anderzijds doordat de pas aan toeristen aangeboden kan worden.

Voordeel: de pas is meteen aantrekkelijk voor veel ondernemers vanwege de diverse digitale mogelijkheden en ditzelfde geldt voor de pashouders.
Nadeel: de pas moet geheel nieuw ontwikkeld worden omdat een dergelijke stadspas nog niet bestaat. Dit brengt een groot technisch afbreukrisico met zich mee.

Keuze
We kiezen voor scenario 2. In dit scenario ligt de focus op alle inwoners van (het Rijk van) Nijmegen en fungeert de &Pas als een OV-chipkaart én een kortingspas. Daarbij kunnen verschillende doelgroepen met deze &Pas door de opgeplakte barcode onzichtbaar geïdentificeerd worden waardoor de mogelijkheid bestaat bepaalde (minima)regelingen op de pas te zetten.

Dit is ook het scenario met een duidelijke groeipotentie. Binnen één tot twee jaar na invoering kan scenario 2 namelijk worden doorontwikkeld naar scenario 3. De snelheid van deze doorontwikkeling hangt af van de technische ontwikkelingen en de behoeften van betrokkenen. De verwachting is dat zowel de OV chipkaart als andere betaal- en spaarmogelijkheden zich in rap tempo uit zullen breiden. Ook de ontwikkeling in scan apparaten (die ondernemers nodig hebben om de chip op de pas te scannen) gaat door.

In het vervolg van dit voorstel hebben we dit scenario nader uitgewerkt en lichten we onze keuze nader toe.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader
Er is geen wettelijk kader en geen lokaal beleidskader voor de invoering en uitvoering van een pas in Nijmegen.

1.2 Relatie met programma
Het programma Inkomen & Armoedebestrijding werkt in dit kader nauw samen met de programma's Economie & Werk, Zorg & Welzijn, Mobiliteit en Cultuur.

2 Doelstelling
Het doel van dit raadsvoorstel is een besluit te nemen over het te volgen scenario voor de invoering van de &Pas.

De &Pas staat voor samen. Samen met bewoners, bezoekers en ondernemers. Samen met andere steden en dorpen. En samen met elkaar dingen doen en dingen leren.
De &Pas staat ook voor meedoen. Meedoen in de maatschappij. Met sporten, culturele uitjes en ontspannen. Ook als dat lastiger is door het inkomen, de fysieke mobiliteit of wat dan ook.
De &Pas staat voor inclusiviteit. We zijn een warme, gulle stad die van en voor iedereen is.

3 Argumenten
Op basis van de voor- en nadelen uit de verschillende scenario's zijn we tot de conclusie gekomen dat op dit moment een keuze voor scenario 2 voor de hand ligt. Deze keuze sluit aan bij de ambitie een stadsbrede pas te willen die niet stigmatiserend werkt en bij de ambitie om (op termijn) met zoveel mogelijk participanten en andere steden in de provincie samen te werken.

Technische afbreukrisico's verkleinen
Argumentatie voor het starten met scenario 2 ligt met name in de vermindering van een aantal risico's zonder de ambitie die we hebben om te komen tot één regeling cq pas uit het oog te verliezen. Bij de start kan gebruik gemaakt worden van bestaande technologie, en hoeft niet door de gemeente opdracht worden gegeven voor het ontwerp van een nieuwe pas met verschillende technologische mogelijkheden. Zie verder de voor- en nadelen per scenario in de inleiding.

Potentiële groep &Pashouders
Een groot voordeel van het gebruik van de OV-chipkaart voor de uitvoering van de &Pas is, naast de technologie en de vermindering van risico's, dat er bij aanvang van de &Pas al direct een grote groep potentiële &Pashouders is. Deze wordt gevormd door ouderen die nu al gebruik maken van de gemeentelijke regeling voor openbaar vervoer en wordt aangevuld met de nieuwe deelnemers aan de tijdelijke gemeentelijke regeling voor het WMO-vervoer. Hoe zit dat in elkaar?

Sinds 2007 mogen de Nijmeegse 65-plussers in de daluren gratis of goedkoop met het openbaar busvervoer reizen. Vanaf 2016 gaat de eigen bijdrage hiervoor van € 22,50 naar € 10,- per jaar. Dit is een afspraak uit ons coalitieakkoord. Momenteel maken 11.000 tot 11.500 ouderen gebruik van deze OV-regeling. De verwachting is dat vanaf 2016 dit aantal oploopt naar 12.500 mensen. Deze mensen behoren tot de potentiële &Pashouders.

Daarnaast wordt de potentiële groep &Pashouders uitgebreid door de tijdelijke overgangsregeling in het kader van de WMO. Naar verwachting gaat het om circa 300 mensen.

Tot slot bestaat de potentiële groep &Pashouders, die ook eenvoudig en redelijk direct te benaderen zijn uit huishoudens met een minimuminkomen. Deze groep bestaat uit potentieel zo'n 10.000 huishoudens.

Bij de bovenstaande aantallen van potentiële &Pashouders hebben we overigens geen rekening kunnen houden met de overlap in de groepen. Dit komt doordat de huidige regelingen alle via de eigen programma's en systemen worden aangeboden. Door te streven naar een integrale aanbieding van regelingen via de &Pas krijgen we direct zicht op de overlap tussen de groepen.

Aantrekkelijk voor participanten
Door te kiezen voor scenario 2 kunnen participanten meteen mee profiteren van de lancering en de bijbehorende marketing rondom de &Pas. Ze kunnen als ze dat willen voor speciale doelgroepen extra kortingen geven in het kader van maatschappelijk ondernemen. In de groeifase naar scenario 3 wordt gewerkt aan spaar- en klantloyaliteitsystemen. Ook kunnen dan efficiënte betaalmogelijkheden op de &Pas worden ontwikkeld.

4 Risico's

De technische ontwikkelingen gaan snel. Het kan zijn dat over een aantal jaar de kaarten (deels) zijn vervangen door apps, door andere faciliteiten op smartphones of door een contactloze bankpas. Dat maakt investeren in plastic kaarten, die misschien slechts een beperkte houdbaarheidsduur hebben, een risico. Waarschijnlijker is dat gedurende een bepaalde periode verschillende systemen naast elkaar bestaan, en dat de plastic kaart geleidelijk over gaat in een ander systeem.

Als de gemeentelijke OV regelingen WMO en 65+ per 1 januari 2016 mee moeten worden genomen op de &Pas, moet de uitvoering van de &Pas uiterlijk 1 oktober 2015 gereed zijn. Dit is zeer kort dag, terwijl we afhankelijk zijn van derde partijen om dit te realiseren. Er bestaat dan ook een risico dat we de deadline van 1 oktober niet realiseren. Het gevolg is dan dat we de &Pas aan de WMO-doelgroep en/of ouderen in de loop van 2016 verstrekken. Voor deze potentiële pashouders betekent dit dan een extra actie om de &Pas later in 2016 op te halen.

5 Financiën

In het coalitieakkoord is € 0,5 miljoen in 2015 beschikbaar gesteld om de &Pas te ontwikkelen. In het Aanvalsplan Armoede en Schulden hebben we uw Raad gemeld dat we niet het volledige bedrag van € 0,5 miljoen nodig hebben voor de ontwikkeling van de &Pas, maar wel inschatten dat we structureel middelen nodig hebben om de pas vorm te geven. Daarom hebben we in het Aanvalsplan de middelen ten behoeve van de ontwikkeling van de &Pas en de middelen voor schuldhulpverlening en armoedebestrijding bij elkaar gebracht, zodat we beide ambities ook daadwerkelijk kunnen uitvoeren. De omvang van de structurele middelen voor de uitvoering van de &Pas kunnen we in dit stadium nog niet hard maken. Dit zal in de volgende fase van het project (de voorbereidingsfase) duidelijk moeten worden. Ons uitgangspunt hierbij is wél dat de uitvoeringskosten in principe gedekt moeten worden door de reguliere budgetten.

Om nog in 2015 te kunnen starten met de &Pas houden we rekening met maximaal € 0,2 miljoen kosten voor voorbereidende werkzaamheden. Het gaat hierom de kosten voor een projectleider, marketing en communicatieactiviteiten en overige organisatiekosten. We zullen u over de begroting en uitgaven in de voorbereidende fase in een informatiebrief na het zomerreces nader informeren. Tevens verwachten we u dan ook meer informatie te kunnen geven over de structurele inbedding en kosten van de &Pas in onze organisatie. Zo kunnen we in dit stadium nog niet zeggen wat de uitvoeringskosten zijn van de &Pas. Denk hierbij aan de (structurele) organisatorische kosten rondom de &Pas.

Hieronder volgt een aantal financiële aspecten die nu wel al bekend zijn dan wel nader onderzocht moeten worden in de vervolgfase.

Kosten fysieke pas
De &Pas zelf kost naar verwachting € 10,- per pas. Dit is € 7,50 voor de OV-chipkaart en ongeveer € 2,50 voor de aanpassing naar een &Pas. Daarnaast is niet uit te sluiten dat er nog kosten bijkomen voor de opplakbare barcode. Dit is noodzakelijk voor de ontsluiting van minimaregelingen. We willen graag bij de start een grote groep &Pashouders. Om dit te bewerkstelligen willen we in het eerste jaar de &Pas aan alle aanvragers goedkoper aanbieden. De kosten hiervoor dekken we uit het ontwikkelingsbudget voor de &Pas. Op de langere termijn willen we de kostprijs in rekening brengen bij de &Pashouders.

Reguliere budgetten
De kosten die samenhangen met de abonnementen voor busvervoer (voor WMO en 65-plussers) en minimaregelingen worden gedekt uit de reguliere budgetten. Voor 65-plus vervoer is hiervoor vanaf 2016 € 660.000 beschikbaar, de ingeschatte kosten van een overgangsregeling OV-abonnement WMO is € 175.000 voor het Kinderfonds is € 750.000 beschikbaar.

6 Participatie en Communicatie

Marketing en communicatie zijn belangrijk bij de &Pas. Het is één van de redenen voor ondernemers om mee te doen. Het geeft hen een extra kanaal om te communiceren over hun producten en aanbiedingen. Ook dient er veel afgestemd te worden, door de grote hoeveelheid betrokkenen. Bij de start van het project heeft de communicatie vooral een campagneachtig karakter en moeten er gebruikers en participanten worden geworven. Ook moet hard aan de naamsbekendheid worden gewerkt.
Gezien de capaciteit en de competenties die hiervoor nodig zijn, wordt een extern bureau ingehuurd. Dit zal betaald worden uit het ontwikkelingsbudget. Als de &Pas eenmaal goed is gepositioneerd en de diverse middelen zijn gemaakt, kan de lopende communicatie door de structurele organisatie worden opgepakt. Of hiervoor extra capaciteit nodig is, zal worden bepaald in de uitvoeringsfase.

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
8

7 Uitvoering en evaluatie

Na besluitvorming over de scenariokeuze gaat de volgende fase in, deze noemen we de voorbereidende uitvoeringsfase. Er zijn nog tal van aspecten die in het gekozen scenario nadere uitwerking nodig hebben alvorens tot de daadwerkelijke uitvoering over te gaan. We zullen moeten koersen op afronding van de voorbereiding per 1 oktober 2015. Dit betekent dat in relatief korte tijd de voorbereiding afgerond moet worden.

We zullen daarom een projectleider voor de voorbereiding en uitvoering van de &Pas aanstellen. Projectleden zullen zoveel mogelijk bestaan uit medewerkers van de bestaande en deelnemende programma's. Maar om de start werkelijk te maken en de &Pas goed in de markt te zetten, zullen we uit het ontwikkelingsbudget ook geld vrijmaken voor extra organisatiekracht. Tijdens de voorbereidingsfase van de &Pas wordt intensief samen gewerkt met externe partijen: de OV-chipkaart, een mobiliteitspartner en een marketing- en communicatiebureau. De laatste twee dienen nog vastgesteld te worden. Ook wordt actief acquisitie gepleegd bij de toekomstige participanten, waaronder ondernemers, culturele instellingen en sportverenigingen.

Diverse kritische succesfactoren hebben te maken met schaalgrootte. Het is de ambitie om in de toekomst met zoveel mogelijk steden en dorpen samen te werken in de provincie Gelderland. Samenwerking binnen het Rijk van Nijmegen levert wellicht meer gebruikers op, maar niet veel meer participanten. Samenwerking met een andere grote stad doet dat wel. Er is op bestuurlijk niveau een aantal gesprekken gevoerd in de provincie. Met zowel Arnhem als Apeldoorn is over samenwerking met betrekking tot de &Pas gesproken. Voorlopige conclusie is dat beide steden hiervoor wellicht in de toekomst open staan, maar dat het voor hen geen prioriteit heeft op dit moment. Als Nijmegen een succesvolle start maakt, kunnen zij altijd nog in een later stadium aanhaken. Mocht de provincie participeren en meefinancieren, dan verhoogt dit aantrekkelijkheid voor beide steden om mee te doen.
Om de &Pas op de lange termijn ook aantrekkelijk te maken voor toeristen wordt samengewerkt met het regionaal bureau voor toerisme Arnhem Nijmegen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): 1. Peiling stadspas. Hoe denken inwoners over de stadspas?
2. Peiling stadspas. Hoe denken ondernemers in de horeca en detailhandel over de stadspas?

Peiling stadspas

Hoe denken inwoners over de stadspas?

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Peiling stadspas

Hoe denken inwoners over de stadspas?

Datum: februari 2015

Colofon
Gemeente Nijmegen
Onderzoek en Statistiek
contactpersoon: Marieke Selten
tel.: (024) 329 38 88
e-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

Verkrijgbaar
via www.nijmegen.nl
(onderdeel gemeente > onderzoek en cijfers)

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Inhoudsopgave

1 Inleiding **3**

2 Resultaten **4**

2.1 Welke aanbieders vinden inwoners interessant? **4**
2.2 Welke uitwerkingen vinden inwoners interessant? **6**
2.3 Spreekt de stadspas inwoners aan? **7**
2.4 Suggesties van inwoners **9**

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

1 Inleiding

Binnen de Gemeente Nijmegen wordt – naar aanleiding van afspraken in het college akkoord - nagedacht over de ontwikkeling van een stadspas. Doel van deze pas is deelname aan activiteiten in de stad aantrekkelijker maken, door korting te bieden bij bijvoorbeeld winkels en musea. Ook zal de pas gemeentelijke regelingen bevatten waarvan bepaalde doelgroepen gebruik kunnen maken. De stadspas is bedoeld voor alle Nijmegenaren en richt zich in het bijzonder op groepen voor wie het ondernemen van activiteiten moeilijker is; bijvoorbeeld mensen met een laag inkomen en ouderen. Het staat nog niet vast waarop de stadspas korting gaat bieden en of de pas voor (alle) Nijmegenaren gratis wordt verstrekt.

Om zicht te krijgen op hoe inwoners denken over de (uitwerking van) de stadspas, is een enquête uitgezet onder het digitale stadspanel. In deze enquête kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

- Wat voor mogelijkheden moet de stadspas bieden? Er zijn vragen gesteld over het soort activiteiten waarop de stadspas korting moet geven. Daarnaast is gevraagd naar verschillende manieren om de pas uit te werken, bijvoorbeeld als het gaat om typen korting.
- Spreekt het idee van de stadspas mensen aan?
- Waarom spreekt het idee van de stadspas wel of niet aan?

Het digitale stadspanel vormt een goede afspiegeling van de Nijmeegse bevolking, zij het met een sterkere mate van betrokkenheid en met een gemiddeld wat hogere opleiding. Het panel heeft 3700 leden en de respons was 33%. Dit is vergelijkbaar met de respons bij andere peilingen onder het stadspanel, waarbij we 1 herinnering versturen[1].

In de enquête is gevraagd of men tot een van de groepen behoort die (mogelijk) bijzondere aandacht van de stadspas krijgen; 65-plussers, lage inkomens, studenten, WMO-gerechtigden. Zo kon worden gekeken of zij anders over de stadspas denken dan mensen die niet tot deze groepen behoren. De verdeling over de groepen is als volgt:

- 27% is 65+
- 26% rekent zichzelf tot de lage inkomens
- 9% is student
- 10% behoort tot de WMO gerechtigden

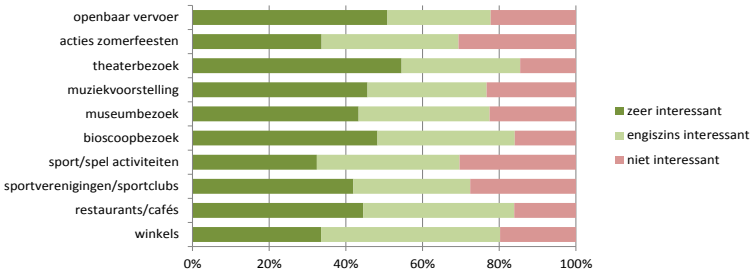
Er zit overlap tussen deze groepen, bijvoorbeeld 65-plussers die zichzelf tot de lage inkomens rekenen. In totaal rekent 41% van de respondenten zich tot een of meerdere doelgroepen.

[1] Bij peilingen waarbij twee herinneringen worden verstuurd ligt de respons richting 40%.

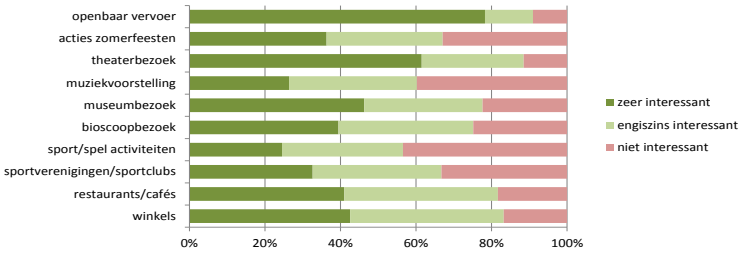
2 Resultaten

2.1 Welke aanbieders vinden inwoners interessant?

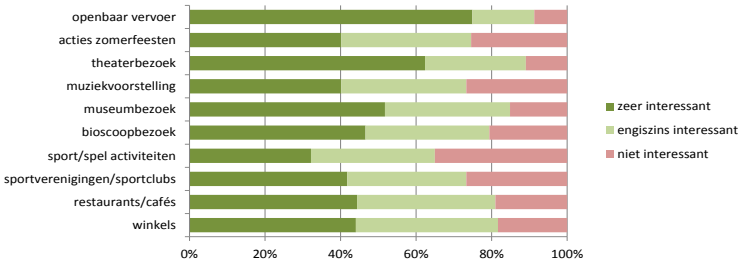
Het panel is allereerst gevraagd naar hun interesse voor verschillende aanbieders waarop een stadspas korting kan bieden. Onderstaande figuren laten de interesse zien voor de verschillende groepen die zijn onderscheiden.

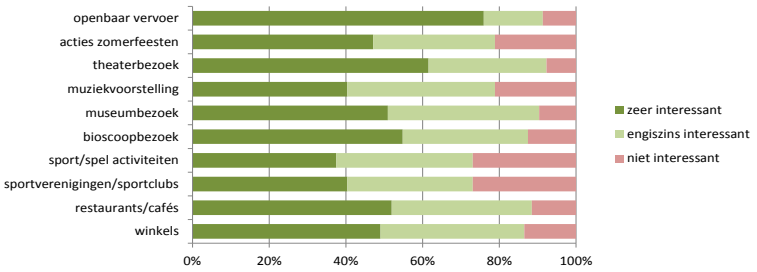
Figuur 1 Niet doelgroep

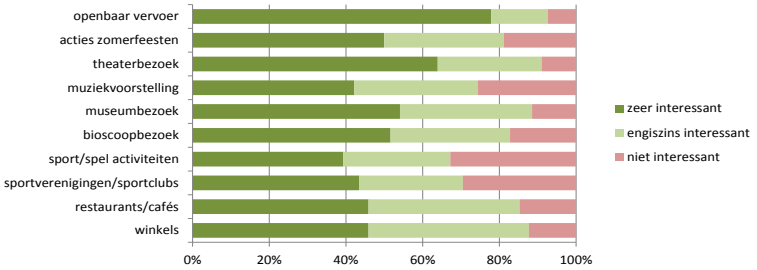
Figuur 2 65-plussers

Figuur 3 Lage inkomens

Figuur 4 Studenten

Figuur 5 WMO-gerechtigden

Bij Nijmegenaren die tot geen van de doelgroepen behoren is de interesse in theaterbezoek het grootst. Daarna bestaat de meeste interesse voor bioscoopbezoek. De verschillen zijn niet groot; voor 7 van de 10 mogelijke aanbieders heeft tussen de 42 en 53% zeer veel interesse.

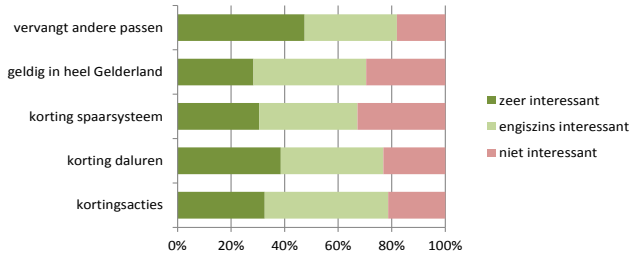
De interesse is het kleinst voor kortingsacties voor de zomerfeesten en sport-en-spel activiteiten; in beide is 30% niet geïnteresseerd.

Wanneer wordt gekeken naar de figuren van de doelgroepen valt een aantal zaken op. Alle doelgroepen – 65-plussers, lage inkomens, studenten en WMO-gerechtigden – zijn het meest geïnteresseerd in korting op het openbaar vervoer. De doelgroepen hebben dan ook een grotere interesse in korting op het openbaar vervoer dan de niet-doelgroep. Voor alle doelgroepen geldt dat na korting in het openbaar vervoer de meeste interesse bestaat voor korting op theaterbezoek. Verder valt voor de lage inkomens en WMO-gerechtigden op dat het met voordeel bezoeken van een museum goed scoort.

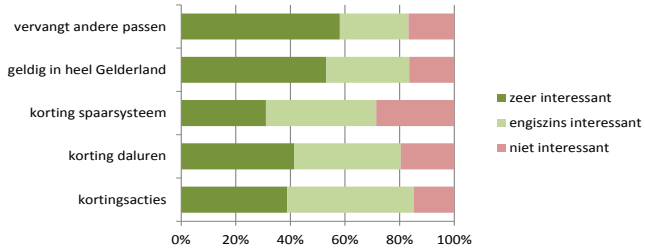
Alle doelgroepen hebben – net als de respondenten die tot geen enkele doelgroep behoren – het minst interesse in korting op sport-en-spel activiteiten. Dit geldt het sterkst voor 65-plussers; ruim 40% heeft hierin geen interesse. Daarnaast is bij senioren de interesse beperkt voor het met korting bezoeken van een muziekvoorstelling; 40% is hierin niet geïnteresseerd.

2.2 Welke uitwerkingen vinden inwoners interessant?

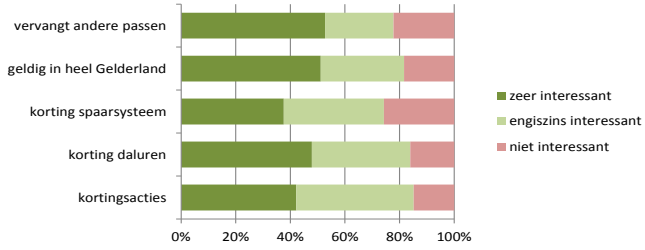
Vervolgens is gevraagd hoe de respondenten dachten over verschillende manieren om de pas uit te werken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om verschillende typen korting. Onderstaande figuren laten zien hoe hier door de verschillende groepen op is geantwoord.

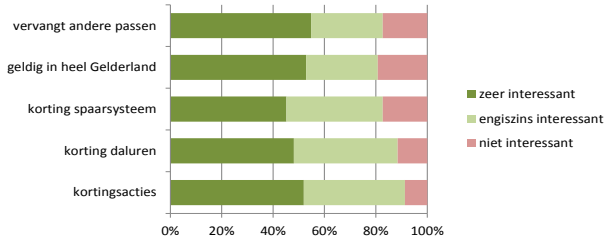
Figuur 6 Niet doelgroep

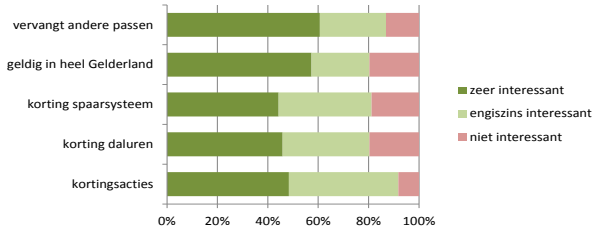
Figuur 7 65-plussers

Figuur 8 Lage inkomens

Figuur 9 Studenten

Figuur 10 WMO-gerechtigden

Binnen de niet-doelgroep spreekt 'vervangt alle passen' het meest aan als manier om de pas uit te werken.

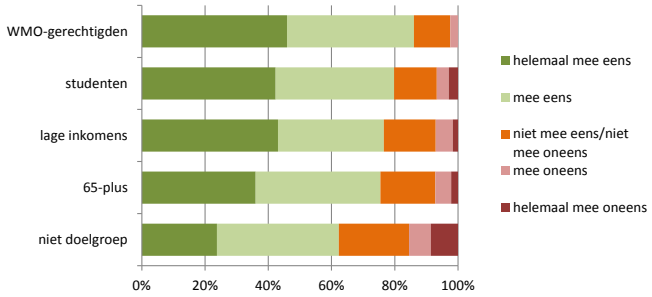
De Nijmegenaren die tot de doelgroepen behoren, vinden de vijf voorgelegde manieren om de pas uit te werken vaker 'zeer interessant' dan degenen die daar niet toe behoren. Daarbij springen 'vervangt andere passen' (zoals de afvalpas of bibliotheekkaart) en 'geldig in Gelderland' er het meest uit. Voor de vier doelgroepen geldt dat ruim de helft tot 60% dit zeer interessante manieren vindt om de passen uit te werken. De overige manieren vindt men minder vaak 'zeer interessant'.

Voor alle groepen valt op dat men wat minder is geïnteresseerd in korting in de vorm van een spaarsysteem dan in korting in daluren en kortingsacties. Dit geldt ook voor studenten en WMO-gerechtigden, hoewel zij meer dan de andere groepen zijn geïnteresseerd in het sparen voor korting.

2.3 Spreekt de stadspas inwoners aan?

Na de vragen over de interesse in verschillende aanbieders en uitwerkingen is de panelleden gevraagd of het idee van een stadspas hen aanspreekt. In figuur 11 is per groep te zien hoe hierop is geantwoord: 60% van de respondenten die niet tot een van de doelgroepen behoort, is positief over de stadspas; 16% geeft aan dat het idee van een stadspas niet aanspreekt en ruim een vijfde heeft geen uitgesproken mening.

Respondenten die tot een van de vier doelgroepen behoren zijn positiever over de stadspas. Dit valt het sterkst op bij WMO-gerechtigden: 86% geeft aan dat het idee van een stadspas aanspreekt. Er is weinig negatief geantwoord, namelijk door 2%. 11% heeft geen uitgesproken mening

Figuur 11 Antwoorden op de stelling: Het idee van een stadspas spreekt mij aan

De respondenten konden een toelichting geven bij hun antwoord. Voorstanders is gevraagd wat hen het meest aanspreekt aan de stadspas.
Het meest gehoorde voordeel is het ontvangen van korting, en daaraan gerelateerd de opmerking dat een stadspas motiveert om activiteiten te ondernemen. Wanneer hierbij concrete activiteiten worden genoemd ligt de nadruk op culturele en sportieve activiteiten en het openbaar vervoer. Het gaat dan om het ondernemen van activiteiten door de respondent zelf, maar ook vaak om andere groepen voor wie de respondent dit belangrijk acht (bijvoorbeeld kinderen).

Ook spreekt het idee van één pas voor meerdere doeleinden veel voorstanders aan.
Een andere veelgehoorde toelichting is dat er groepen in de stad zijn die de kortingen goed kunnen gebruiken. Verder zien veel respondenten in de stadspas een voordeel voor de (lokale) ondernemers. Tot slot noemen veel voorstanders het creëren van binding met de stad als positief aan de stadspas. Hieronder enkele toelichtingen ter illustratie:

> *"Voor mij is het interessant omdat ik dan meer activiteiten onderneem die normaal te duur zijn. Het haalt je misschien uit een isolement."*
>
> *"Stimulering stadsgevoel en Nijmeegse identiteit."*
>
> *"Stimuleren van activiteiten die ten goede komen aan de (lokale) middenstand."*

Respondenten die de stadspas geen goed idee vinden geven hierbij verschillende toelichtingen. Velen vinden het idee van nog een pasje bezwaarlijk. Aangezien veel voorstanders werden aangesproken door het idee van één pas voor meerdere doeleinden, lijken voor- en tegenstanders het met elkaar eens te zijn dat er niet meer pasjes moeten komen. Een ander veelgehoord bezwaar is de kosten en moeite rond de organisatie van de stadspas. Ook vinden veel tegenstanders het

organiseren van korting door middel van de stadspas geen taak van de overheid. Hieronder weer enkele toelichtingen ter illustratie:

"Weer een extra pas, bovenop alle ander passen."

"De Gemeente dient zich aan haar kerntaken te houden en zal daar genoeg mankracht voor nodig hebben (onderhoud openbare ruimten, enz.)."

2.4 Suggesties van inwoners

Aan het eind van de enquête kregen de respondenten de mogelijkheid om nog een opmerking te maken of een suggestie te doen. Veel respondenten merkten hier op dat de stadspas voor alle groepen dezelfde voordelen moet bieden. Andere respondenten waren er niet op tegen dat de stadspas zich op bepaalde groepen zou richten, maar hadden wel een idee over welke groepen dit wel (of niet) zouden moeten zijn. Zo werd gezegd dat er geen onderscheid naar leeftijd, maar naar inkomen moet worden gemaakt. Een enkele keer werden mantelzorgers genoemd als aandachtsgroep voor de stadspas. Verder kwamen veel punten aan bod die in paragraaf 2.3 zijn beschreven. Zo werd nog eens benadrukt dat de invoering van de stadspas niet tot meer pasjes moet leiden; respondenten stelden voor om de stadspas andere passen te laten vervangen of om de stadspas aan bestaande passen te koppelen.

Er werden ook ideeën geopperd voor de stadspas. Zo werd het gebruik van de stadspas als parkeerkaart genoemd, of de mogelijkheid om met korting te parkeren. Ook werden aanvullingen gedaan op de activiteiten waarop de stadspas korting moet bieden, waaronder sportwedstrijden, de speeltuin, cursussen, hobbyclubs, de Gelderlander en de sauna. Tot slot noemden sommigen het aanbieden van acties per doelgroep of de mogelijkheid om als pashouder zelf een 'kortingspakket' samen te stellen. Enkele suggesties ter illustratie:

"Als extra groep: mantelzorgers. Dat zou een welkom gebaar zijn!"

"Als het kan ook mogelijk maken om het parkeren mee te betalen".

"Wellicht een paar gratis Gelderlanders, dus een miniproefabonnement."

"Specifieke aanbiedingen voor specifieke groepen."

Peiling stadspas

Hoe denken ondernemers in de horeca en detailhandel over de stadspas?

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Peiling stadspas

Hoe denken ondernemers in de horeca en detailhandel over de stadspas?

Datum: mei 2015

Colofon
Gemeente Nijmegen
Onderzoek en Statistiek
contactpersoon: Bram Verhoef
tel.: (024) 329 2726
e-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

Verkrijgbaar
via www.nijmegen.nl
(onderdeel gemeente > onderzoek en cijfers)

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

2 Resultaten 4

2.1 Wat vinden de ondernemers belangrijk? 4
2.2 Wat is belangrijk wat betreft de breedte van de pas? 4
2.3 Wat maakt de pas aantrekkelijker voor ondernemers? 5
2.4 Wat verwachten de detaillisten en horeca-ondernemers van de kaart? 6
2.5 Beslissen over deelname 6
2.6 Suggesties van ondernemers 7

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

1 Inleiding

Binnen de Gemeente Nijmegen wordt – naar aanleiding van afspraken in het college akkoord - nagedacht over de ontwikkeling van een stadspas. Doel van deze pas is deelname aan activiteiten in de stad aantrekkelijker maken, door korting te bieden bij bijvoorbeeld winkels en musea. Ook zal de pas gemeentelijke regelingen bevatten waarvan bepaalde doelgroepen gebruik kunnen maken. De stadspas is bedoeld voor alle Nijmegenaren en richt zich in het bijzonder op groepen voor wie het ondernemen van activiteiten moeilijker is; bijvoorbeeld mensen met een laag inkomen en ouderen. Het staat nog niet vast waarop de stadspas korting gaat bieden en of de pas voor (alle) Nijmegenaren gratis wordt verstrekt.

Om zicht te krijgen op hoe inwoners denken over de (uitwerking van) de stadspas, is een enquête uitgezet onder het digitale stadspanel. In deze enquête kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

- Wat voor mogelijkheden moet de stadspas bieden? Er zijn vragen gesteld over het soort activiteiten waarop de stadspas korting moet geven. Daarnaast is gevraagd naar verschillende manieren om de pas uit te werken, bijvoorbeeld als het gaat om typen korting.
- Spreekt het idee van de stadspas mensen aan?
- Waarom spreekt het idee van de stadspas wel of niet aan?

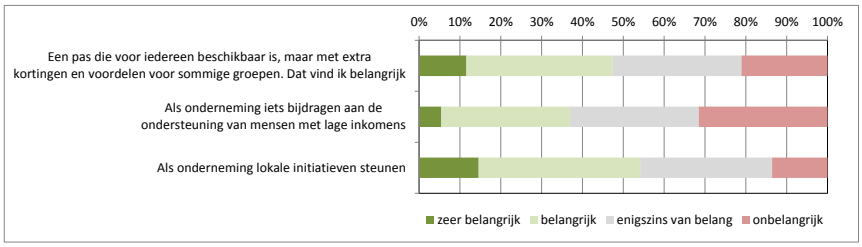
De deelnemers aan het digitale stadspanel hebben aangegeven voor welke gebruiksmogelijkheden ze voordeel via een eventuele stadspas interessant vonden. Daaronder bevonden zich bestedingsmogelijkheden waarvoor weinig aanbieders zijn (bijvoorbeeld OV, theater/schouwburg) en waar de bereidheid mee te doen aan de aanbodzijde één op één kan worden gevraagd.
Andere opties die de deelnemers aan het stadspanel aangaven zoals voordeel in winkels en voordeel in restaurants/cafés, omvatten potentieel veel meer aanbieders. Vandaar dat gekozen is deze groepen ondernemers met een enquête te benaderen om te peilen of die bedrijven mee wilden doen aan de stadspas en met welke voorkeuren, voorwaarden, etc.

In totaal gaat het in Nijmegen om 1662 vestigingen in detailhandel en horeca. Daaruit is een willekeurige steekproef van 400 vestigingen getrokken die met een online enquête zijn benaderd. Van de 400 getrokken bedrijven hebben er 104 meegedaan (26%) en 93 ondernemers hebben de lijst ook afgemaakt (bijna 90% van degenen die begonnen zijn en 23% van het totaal aantal benaderde respondenten).

Deze respons is iets lager dan bij de recent uitgevoerde monitor vestigingsklimaat. Daar werd een respons van 30% gehaald na 2 rappels. In dit geval dus 26% na 1 rappel.
Het niet meedoen is wel van belang juist omdat het hier een interessepeiling betreft. Naast degenen die zich uitspreken binnen de enquête zelf over hun animo, is het aannemelijk dat ook niet meedoen iets zegt over de interesse in de stadspas.

2 Resultaten

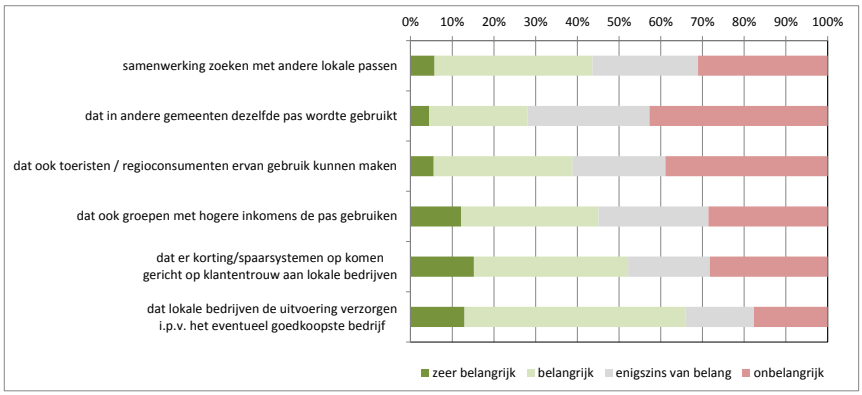
2.1 Wat vinden de ondernemers belangrijk?

Figuur 1 Achterliggende waarden[1]

De eerste vragen van de peiling gaan in op de meer achterliggende waarden van de ondernemers in detailhandel en horeca. Dan blijkt dat 47% het stadspasinitiatief belangrijk of zeer belangrijk vindt. De animo om als ondernemer lokale intitiatieven te ondersteunen ligt met 54% "belangrijk" of "zeer belangrijk" daar wat boven, terwijl 37% het als ondernemer belangrijk of zeer belangrijk vindt ook bij te dragen aan het ondersteunen van mensen met een laag inkomen.

2.2 Wat is belangrijk wat betreft de breedte van de pas?

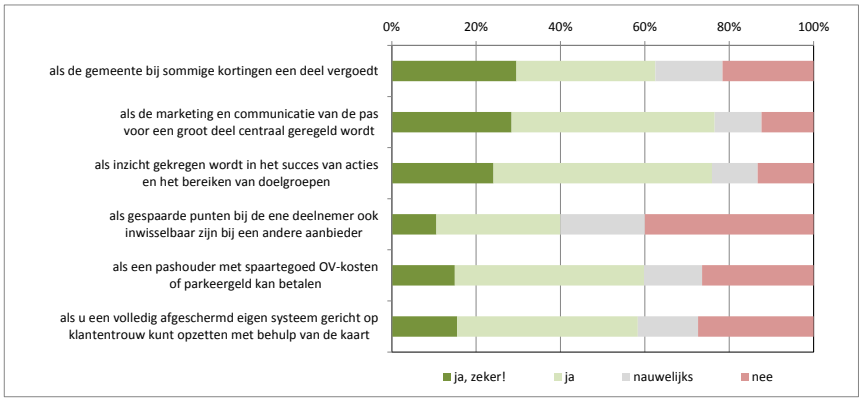
Figuur 2 Gewenste "breedte" van de pas

Gevraagd naar de gewenste breedte van de pas, wordt het het minst belangrijk gevonden dat ook in andere gemeenten dezelfde pas wordt gebruikt en dat toeristen/regioconsumenten er gebruik

[1] Alle figuren zijn exclusief weet niet/ geen mening

van kunnen maken. Veel belangijker is het zoeken van samenwerking met andere lokale passen, zorgen dat er kortingen en spaarsystemen op komen gericht op klantentrouw aan lokale bedrijven en dat ook hogere inkomens de pas gebruiken. Dat lokale bedrijven de eventuele uitvoering verzorgen i.p.v. het eventuele goedkoopste bedrijf, is voor niet veel bedrijven een heel zwaar punt, maar voor een heel grote groep wel belangijk of enigszins van belang gevonden. Samenvattend is de lokale inbedding van de pas dus van belang.

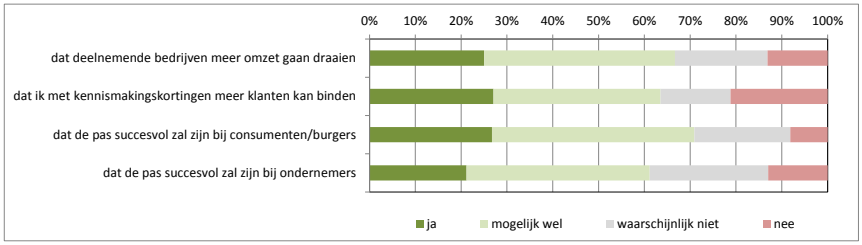
2.3 Wat maakt de pas aantrekkelijker voor ondernemers?

Figuur 3 Afspraken die de kaart aantrekkelijker maken

Van de aangegeven opties, wordt het kunnen inwisselen van tegoed bij verschillende deelnemers als het minst doorslaggevend beschouwd. Veel belangrijker is het “ontzorgen”van de deelnemende bedrijven door de marketing en communicatie centraal te regelen en inzicht te geven in het succes van acties en het bereiken van doelgroepen.
Dat de gemeente bij sommige acties een deel vergoedt, dat parkeer of OV-kosten kunnen betaald met gespaard tegoed wordt ontmoet wat minder bijval, maar maakt voor velen de kaart ook wel interesanter. Het op de kaart kunnen zetten van een eigen afgeschermd spaarsysteem is weer iets minder aansprekend evenals het kunnen inzetten voor het betalen van OV of parkeerkosten.

2.4 Wat verwachten de detaillisten en horeca-ondernemers van de kaart?

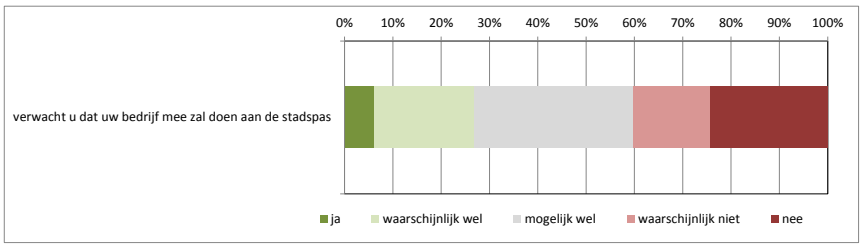

Figuur 4 Wat verwacht u van de voorgenomen kaart?

De verwachtingen bij de ondernemers van de voorgenomen kaart zijn niet negatief. Rond een kwart verwacht positieve uitkomsten voor omzet en klantenbinding en het succes van de kaart bij consumenten en ondernemers. Nog eens rond de 40% ziet "mogelijk wel" positieve resulaten. Ongeveer éénderde is negatief over de perspectieven van de kaart, waarbij de verwachtingen voor het succes bij ondernemers met opgeteld 39% "waarschijnlijk niet" of "niet succesvol" gereserveerder zijn dan voor het succes bij consumenten (29%).

2.5 Beslissen over deelname

Acht van de tien aangeschreven vestigingen kunnen lokaal beslissen over al dan niet deelnemen aan de kaart. Tegelijkertijd geldt ook voor 35% van de resondentengroep dat de vestiging al een systeem kent gericht op klantentrouw, promotie of sparen. Van die groep geldt overigens voor het meerdendeel dat daarnaast of in plaats daarvan, deelname aan dit lokale initiatief in principe mogelijk is. Opgeteld is voor ca. driekwart van de vestigingen (een uitspraak over) deelname in principe mogelijk.

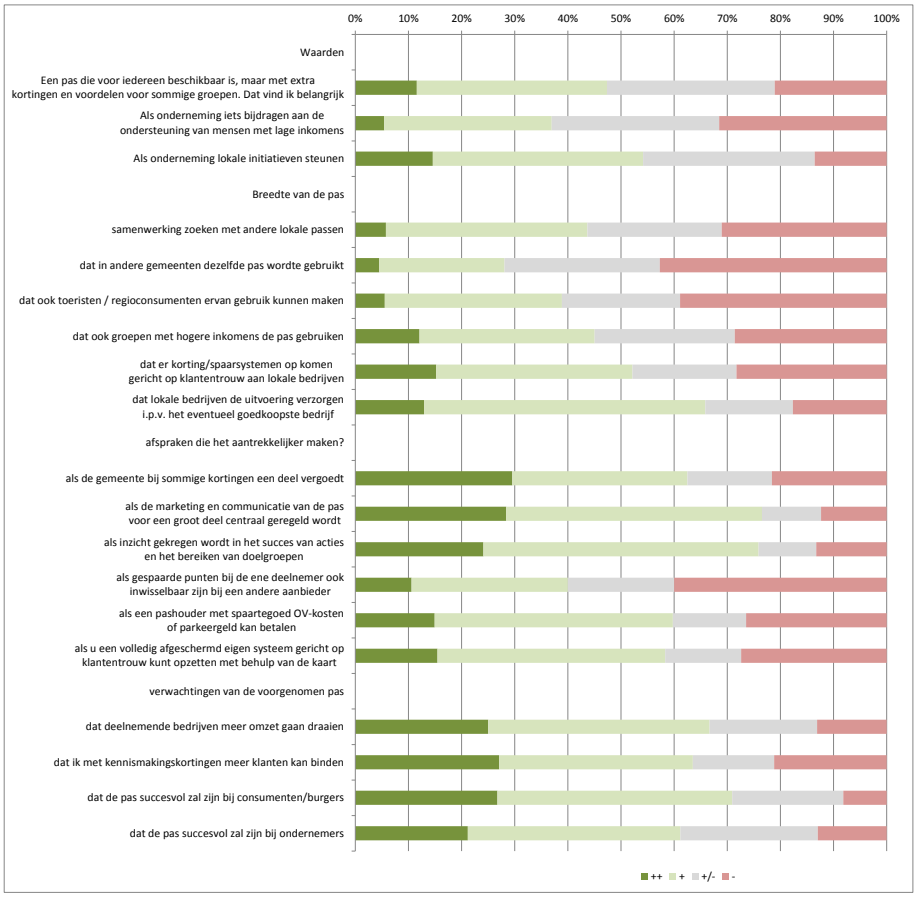
Figuur 5 Verwacht u dat uw bedrijf mee zal doen aan de stadspas?

Uiteindelijk verwachten een 27% van de vestigingen in de horeca en detailhandel zeker (6%) of waarschijnlijk wel (21%) mee te doen met de kaart. Nog eens éénderde doet mogelijk mee. Voor 4 op de tien ondernemers geldt dat men zeker of waarschijnlijk niet mee zal doen (zeker niet: 24%; waarschijnlijk niet: 16%).

2.6 Suggesties van ondernemers

Aan het einde van de enquête konden suggesties en opmerkingen worden gegeven. Dat levert een zeer gemengd beeld op. Er zijn ongeveer evenveel positieve, negatieve als min of meer neutrale suggesties en oordelen voor/over de pas.
Ook zijn er waarschuwingen met verwijzingen naar eerdere pas-ervaringen in Nijmegen, het teveel aan pasjes in de portemonnee. Enkele respondenten vragen of de gemeente deze rol wel heeft, of suggereren andere beleidsinspanningen, bijvoorbeeld of het niet beter is het centrum en het parkeren aantrekkelijker te maken.
Ten slotte wordt in positieve zin gesuggereerd ondernemers te betrekken bij de ontwikkeling van de pas en de opzet eerst goed uit te werken voor de invoering.

> *"Samenwerking tussen ondernemers stimuleren en helderheid over de voordelen van de pas en het gebruik ervan aan de ondernemers overbrengen. Geen hype maar een goed doordacht concept aanbieden zodat klant en ondernemer elkaar beter kunnen vinden in vraag en aanbod"*

Figuur 6 Overzicht van de uitkomsten

8 - Resultaten

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Communicatie en Representatie

GEMEENTE Nijmegen

P E R S B E R I C H T

Datum	Nummer persbericht
2015	150526L

Nijmegen gaat voor &Pas

Het college van burgemeester en wethouders stelt de gemeenteraad voor om bij de invoering van de 'stadspas' te kiezen voor een stadsbrede pas met de naam &Pas, waarop naast diverse gemeentelijke (OV-)regelingen ook aanbiedingen van ondernemers, verenigingen en organisaties kunnen worden aangeboden.

In het coalitieakkoord is afgesproken onderzoek te doen naar één integrale regeling voor minima voor cultuur, mobiliteit/vervoer, sport en een dagje uit. Nijmegen wil graag een stadsbrede pas die voor alle inwoners aantrekkelijk is, maar waarop 'onzichtbaar' extra regelingen en aanbiedingen voor bepaalde doelgroepen kunnen worden aangeboden. Dit voorkomt stigmatisering en het maakt participeren in de pas aantrekkelijker voor ondernemers. De pas zal in dit scenario worden voorzien van een OV-chip, een pasfoto en een barcode. Op termijn kan de pas aantrekkelijk worden gemaakt voor toeristen en kunnen andere gemeenten zich aansluiten.
Als de gemeenteraad instemt met het voorgestelde scenario, zal de &Pas verder worden uitgewerkt. Naar verwachting kan de pas in 2016 worden ingevoerd.

Ondernemers en inwoners positief
Ondernemers en Nijmegenaren zijn positief over de &Pas, zo bleek uit twee enquêtes die in de stad werden gehouden. Meer dan de helft van de inwoners geeft aan veel interesse te hebben in aanbiedingen van verschillende instellingen en ondernemers. Vooral aanbiedingen op het gebied van openbaar vervoer en theaterbezoek scoren daarbij hoog.
Uit de ondernemerspeiling blijkt dat 45% van de ondernemers een &Pas (zeer) belangrijk vindt. Het animo om lokale initiatieven te ondersteunen ligt daar iets boven met 55% die het (zeer) belangrijk vindt. 35% van de ondernemers vindt het belangrijk om bij te dragen aan het ondersteunen van mensen met een laag inkomen.

Noot voor de pers (niet voor publicatie):
Voor meer informatie kunt u terecht bij de woordvoerder van wethouder Tankir, Mariska Schok: tel. 06-55227499 of e-mail: m9.schok@nijmegen.nl.

Voorstel - Plan van scholen 2016-2018 verzoek Stichting Conexus

HAMERSTUK

Raadsvoorstel “Plan van scholen 2016-2018”

Van:	College van B&W d.d. 19 mei 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Met voorliggend voorstel verzoekt het college de raad het verzoek van de Stichting Conexus om een basisschool met een Rooms-Katholieke grondslag met als voedingsgebied Oosterhout op te nemen op het Plan van Scholen 2016-2018, te honoreren, omdat deze voldoet aan de wettelijke eisen. **2. Achtergrond** De Stichting Conexus heeft een aanvraag ingediend bij de gemeente voor plaatsing van een nieuwe basisschool op het Plan van Scholen 2016-2018. Op grond van artikel 74 van de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) dient de gemeenteraad vóór 1 augustus voorafgaande aan het jaar van stichting te besluiten of de aanvragers in aanmerking komen voor het Plan van Scholen. Het is de rol van de gemeenteraad om te toetsen of voldaan wordt aan de wettelijke eisen. Deze procedure is vastgelegd in de wet op het primair onderwijs en in dit geval is de procedure juist gevolgd, is de prognose correct uitgevoerd en wordt de stichtingsnorm behaald. Binnen twee weken na besluitvorming door de raad wordt het plan van scholen ter goedkeuring aan de minister gezonden. Die beoordeelt het Plan en bij goedkeuring kan het schoolbestuur aanspraak maken op bekostiging van het Rijk (onderwijspersoneel, materiële instandhouding) en van de gemeente (onderwijshuisvesting). Hiervoor wordt te zijner tijd een voorstel aan uw raad voorgelegd.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Cary van de Burgt c.van.de.burgt@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 - 329 9926
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel ‘Plan van Scholen’ d.d. 19 mei 2015 2. ‘Prognose Oosterhout voor plaatsing nieuwe school op scholenplan’ van O&S d.d. 23 maart 2015 Raadsbesluit d.d.10 juni 2015		

Voorstel - Plan van scholen 2016-2018 verzoek Stichting Conexus

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

10 juni 2015 / 75/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Plan van scholen 2016-2018

Programma
Onderwijs

Portefeuillehouder
R. Helmer-Englebert

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
19 mei 2015

Samenvatting
De Stichting Conexus heeft in een brief op 24 september 2014 een aanvraag ingediend bij de gemeente voor plaatsing van een nieuwe basisschool op het Plan van Scholen 2016-2018. Na een verzoek van de gemeente voor aanvullende informatie heeft de school door middel van brieven op 10 februari en 27 maart aanvullende informatie verstrekt. Op grond van artikel 74 van de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) dient de gemeenteraad vóór 1 augustus voorafgaande aan het jaar van stichting te besluiten of de aanvragers in aanmerking komen voor het Plan van Scholen. Het is de rol van de gemeenteraad om te toetsen of voldaan wordt aan de wettelijke eisen. Deze procedure is vastgelegd in de wet op het primair onderwijs.
Binnen twee weken na vaststelling door de raad wordt het plan van scholen ter goedkeuring aan de minister gezonden.

Voorstel om te besluiten
1. Het verzoek van de Stichting Conexus om een basisschool op Rooms-Katholieke grondslag met als voedingsgebied Oosterhout op te nemen op het Plan van Scholen 2016-2018, te honoreren, omdat deze voldoet aan de wettelijke eisen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Cary van de Burgt, 9926, c.van.de.burgt@nijmegen.nl

Voorstel - Plan van scholen 2016-2018 verzoek Stichting Conexus

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Voor het Plan van Scholen 2016-2018 heeft de stichting Conexus een aanvraag ingediend voor het stichten van een school voor Primair Onderwijs in 2016. Alleen op basis van een positief besluit van de gemeente en vervolgens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen over het Plan van Scholen, komen scholen in aanmerking voor rijks bekostiging voor personele en materiële kosten en ontvangen ze een zogenaamd BRIN –nummer*.
Op grond van artikel 74 van de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) dient uw raad voor stichting van een nieuwe basisschool vóór 1 augustus voorafgaande aan het jaar van stichting een Plan van Scholen vast te stellen. Binnen twee weken na vaststelling moet het Plan van Scholen ter goedkeuring aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) worden gezonden. De Minister beslist vóór 1 januari. In artikel 79 van de WPO is geregeld op welke wijze de minister de aanvragen beoordeelt.
De school voldoet aan de wettelijke stichtingscriteria.

*(BRIN: Basis Registratie Instellings Nummer; De code waaronder een onderwijsinstelling is geregistreerd in de basisregistratie van het rijk.)

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Op grond van artikel 74 WPO stelt de gemeenteraad een plan van nieuwe basisscholen vast, op het moment dat er een aanvraag is voor een nieuwe school. Bekostiging van een openbare of een bijzondere school kan alleen starten als de school voorkomt op een door de gemeente van vestiging vastgesteld plan.
Het plan vermeldt welke school/scholen in de planperiode wel of niet voor eerste bekostiging in aanmerking komen en waarom. De gemeenteraad stelt het plan steeds vóór 1 augustus vast, als er aanvragen ontvangen zijn. Na goedkeuring door de raad wordt het Plan van Scholen aan de minister van OCW voorgelegd. De minister beoordeelt het Plan en bij goedkeuring ontstaat bij het schoolbestuur aanspraak op bekostiging van het Rijk (onderwijspersoneel, materiële instandhouding) en van de gemeente (onderwijshuisvesting). Tegen het besluit van de minister en/of van de gemeenteraad kunnen schoolbesturen - of de gemeenteraad zelf - in beroep gaan bij de minister van OCW.
Gemeentelijke beoordeling van de aanvragen vindt plaats volgens een strikt model (artikel 75 lid 4 WPO). Daarbij bestaat geen beleidsvrijheid. Het ministerie wijkt niet af van de wettelijke voorschriften. De WPO bepaalt dat de gemeenteraad een school in ieder geval opneemt in het Plan van Scholen als uit de overlegde gegevens blijkt dat het verzoek voldoet aan de stichtingscriteria.
Om op het Plan van Scholen terecht te komen, moet een schoolbestuur aantonen dat voldoende leerlingen de school zullen bezoeken. Dit gebeurt op grond van een door het rijk voorgeschreven prognosemodel.
Er zijn geen andere aanvragen voor dit scholenplan ontvangen. De toetsing van de prognose staat beschreven in de bijlage bij dit voorstel.
In overleg met het schoolbestuur is in de aanvraag gekozen voor een school met een Rooms-Katholieke denominatie. De wet gaat bij de beoordeling van de aanvraag uit van de

Voorstel - Plan van scholen 2016-2018 verzoek Stichting Conexus

bestaande denominaties in de gemeente met de bijbehorende percentages. In het voedingsgebied Oosterhout is nog geen andere RK basisschool aanwezig, vandaar dat een aanvraag voor een RK-denominatie ruimschoots voldoet aan de wettelijke stichtingscriteria.

1.2 Relatie met programma

Onderwijshuisvesting maakt deel uit van het programma onderwijs. Zodra de Minister een school in aanmerking laat komen voor bekostiging, kan het bevoegd gezag bij de gemeente een aanvraag indienen voor de huisvesting van de leerlingen.

2 Doelstelling

Toetsen van de aanvragen voor het Plan van Scholen 2016-2018.

3 Argumenten

De procedure en de beoordeling van het opstellen van een plan van nieuwe scholen ligt vast in de Wet op het Primair onderwijs in artikel 74 tot en met 78. De toetsing van de aanvragen kent geen beleidsvrijheid. Als de ingediende aanvragen voldoen aan de eisen zoals geformuleerd in de wet op het primair onderwijs, moet de gemeente besluiten om de aanvragen op het plan van scholen te zetten. De rol van de gemeente is na te gaan of:

1. de procedure juist is gevolgd;
2. de prognose van het aantal leerlingen correct is uitgevoerd;
3. de stichtingsnorm binnen vijf jaar wordt gehaald; en
4. de stichtingsnorm 15 jaar lang wordt behouden.

De procedure is juist gevolgd:
Het schoolbestuur heeft de aanvraag tijdig (voor 1 februari) ingediend. In de aanvraag is aangegeven waar de school gesticht wordt, welke denominatie (richting of geloofsovertuiging) de nog te stichten school heeft en welk voedingsgebied de school kent. Hiermee is de procedure correct verlopen

De prognose is correct uitgevoerd.
De prognose waarop de aanvragen zijn gebaseerd, is in maart 2015 opgesteld . Uitgangspunt van deze prognose is de woningbouwprogrammering op basis van de Grondexploitatie (GREX) van januari 2015.
De prognose mag niet meer dan twee jaar oud zijn. De prognose voldoet aan deze eis. Ook moet er gekeken worden of er binnen een redelijke straal van het voedingsgebied leegstand is bij scholen van dezelfde denominatie. Dit is bij deze aanvraag niet het geval. Er is geen school van dezelfde denominatie binnen redelijke afstand van de nog op te richten school. De prognose voldoet verder aan alle eisen die het ministerie er aan stelt.

De stichtingsnorm wordt binnen vijf jaar gehaald.
De stichtingsnorm is in Nijmegen bepaald op 298 leerlingen. Deze norm wordt door het ministerie vastgesteld en is afhankelijk van de grootte van de gemeente en het aantal inwoners. In de gehanteerde prognose wordt deze norm voor de te stichten school binnen vijf jaar na stichting gehaald.
Na deze periode zal de school gedurende 15 jaar worden bezocht door ten minste het aantal leerlingen dat overeenkomt met de stichtingsnorm van 298.

Voorstel - Plan van scholen 2016-2018 verzoek Stichting Conexus

4 Risico's
De Grondexploitatie voor het voedingsgebied van de te stichten school, Oosterhout, biedt redelijke zekerheid dat de woningbouwproductie ook daadwerkelijk plaatsvindt. De kans, dat de woningaantallen niet gehaald worden wordt klein geacht.

5 Financiën
Het stichten van scholen betekent dat het ministerie het schoolbestuur middelen geeft voor personeel en exploitatie. Deze procedure staat los van de procedure die gevolgd wordt om te beoordelen of een school recht heeft op onderwijshuisvesting.
Voor het stichten van een school moet via een theoretisch prognosemodel worden aangetoond dat er voldoende leerlingen zijn van een bepaalde denominatie.
Voor het huisvesten van scholen moet aangetoond worden dat deze leerlingen er ook daadwerkelijk zijn.
Wanneer de Minister besluit om de school voor eerste bekostiging in aanmerking te laten komen kan het schoolbestuur bij de gemeente een aanvraag indienen voor huisvesting van de leerlingen. Samen met de aanvraag voor het Plan van Scholen heeft Conexus de gemeente verzocht in overleg te treden over doordecentralisatie van de huisvestingsmiddelen van deze school. Daarvoor zal ons College te zijner tijd een separaat voorstel doen.
In de Begroting 2015-2018 is voor deze school een investeringsbudget opgenomen van € 7 miljoen.

6 Participatie en Communicatie
Met het schoolbestuur is na ontvangst van de aanvraag overleg gevoerd over de afhandeling van de aanvraag. Het schoolbestuur is geïnformeerd over de inhoud van het raadsvoorstel.
Binnen twee weken na het raadsbesluit ontvangt de aanvrager een beschikking.
Na vaststelling van het besluit door uw raad ligt het plan 6 weken ter inzage op het gemeentehuis.

7 Uitvoering en evaluatie
Het raadsbesluit wordt binnen twee weken na vaststelling naar het ministerie opgestuurd. De minister besluit vóór 1 januari voorafgaande op de planperiode op het verzoek tot opneming van de school op het Plan van Scholen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Voorstel - Plan van scholen 2016-2018 verzoek Stichting Conexus

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

17. Raadsvoorstel Plan voor scholen 2016-2018 (75/2015)

Raadsvoorstel d.d. 19 mei 2015
1. Het verzoek van de Stichting Conexus om een basisschool op Rooms-Katholieke grondslag met als voedingsgebied Oosterhout op te nemen op het Plan van Scholen 2016-2018, te honoreren, omdat deze voldoet aan de wettelijke eisen.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

Voorstel - Plan van scholen 2016-2018 verzoek Stichting Conexus

23 maart 2015
Onderzoek en Statistiek
contactpersoon:
tel.: 024-329 2728 / 024-329 98 89 (O&S)
e-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

Prognose Oosterhout voor plaatsing nieuwe school op scholenplan

Inleiding

Voor plaatsing van een nieuwe katholieke basisschool in Groot Oosterhout op het plan van scholen moet een prognose van de belangstelling voor deze school gemaakt worden.

Situatie

Oosterhout is een nieuwbouwwijk in Nijmegen-Noord, waar op dit moment al zo'n 2000 woningen zijn gebouwd. Door de realisatie van de plannen voor het deelgebied Groot Oosterhout zal dit aantal meer dan verdubbeld worden.
Er is op dit moment in de wijk één openbare basisschool

Prognose van aantal belangstellenden

De prognose is via de volgende stappen gemaakt:

- Aan de hand van kengetallenlijn is bij de woningproductie (zowel van de afgelopen als komende jaren) een aantal leerlingen in de basisgeneratie berekend
- Van de kinderen uit de basisgeneratie gaat 95% naar het basisonderwijs
- Op 1-10-2014 ging van de Nijmeegse basisschoolkinderen 59% naar een katholieke school. Dit belangstellingspercentage is gecombineerd met het (verwachte) aantal basisscholieren in Oosterhout.

	basisgeneratie	95% naar BO	59% katholiek
2015	1276	1212	713
2016	1311	1245	732
2017	1367	1299	764
2018	1342	1275	750
2019	1407	1336	786
2020	1463	1390	818
2021	1511	1436	844
2022	1546	1468	864
2023	1603	1523	896
2024	1672	1588	934
2025	1717	1631	960
2026	1773	1685	991
2027	1829	1738	1022
2028	1884	1790	1053
2029	1928	1832	1078
2030	1965	1867	1098

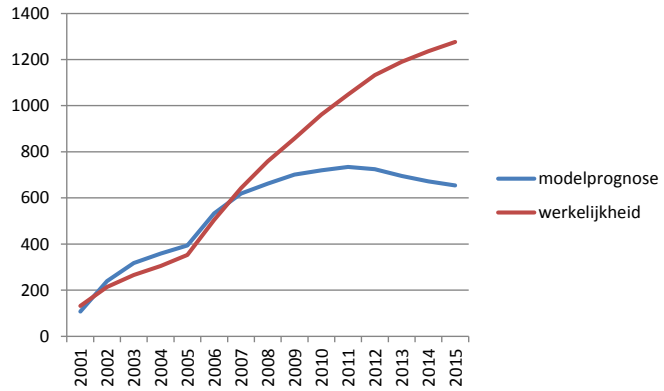
Figuur 1 Leerlingprognose wijk Oosterhout

In de wijk Oosterhout is alleen een openbare school, zodat er geen sprake is van eventuele vrije plaatsruimte die verrekend moet worden.

Voorstel - Plan van scholen 2016-2018 verzoek Stichting Conexus

Bijlage:

- Grex met woningbouwplanning
- Toelichting referentie lijn: afgeleid uit ervaringen in Waalsprong afgelopen 10 jaar. Voorbeeldlijn niet bruikbaar vanwege te groot verschil met al ontstane situatie:

- Overzicht Nijmeegse leerlingen naar denominatie

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

HAMERSTUK

Raadsvoorstel "Vaststellen bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 (Smitjesland 5)"

Van:	College van B&W d.d. 19 mei 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Met voorliggend voorstel verzoekt het college de raad het bijgevoegde bestemmingsplan vast te stellen, en geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro. **2. Achtergrond** Het bijgevoegde bestemmingsplan maakt een burgerwoning aan de Smitjesland 5 te Lent mogelijk. Met ingang van 12 maart 2015 heeft het bestemmingsplan in ontwerp 6 weken ter visie gelegen. Over het ontwerpplan zijn geen zienswijzen ingediend. Er zijn ambtshalve geen wijzigingen en het bestemmingsplan kan door de raad worden vastgesteld		
Naam steller: **E-mail steller:**	Martijn-Floris Jansen m5.jansen@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 - 329 2720
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 (Smitjesland 5)' d.d. 19 mei 2015 2. Bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 (Smitjesland 5) 3. Diverse onderzoeksrapporten Raadsbesluit d.d.10 juni 2015		

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 78/2015

Onderwerp
Raadsvoorstel vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 (Smitjesland 5)

Programma
Grondbeleid

Portefeuillehouder
B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
19 mei 2015

Samenvatting
Het bijgevoegde bestemmingsplan maakt een burgerwoning aan de Smitjesland 5 te Lent mogelijk.

Met ingang van donderdag 12 maart 2015 heeft het bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 40 (Smitjesland 5) in ontwerp gedurende 6 weken ter visie gelegen. Over het ontwerpplan zijn geen zienswijzen ingediend. Er zijn geen ambtshalve wijzigingen. Het bestemmingsplan kan door uw gemeenteraad worden vastgesteld.

Voorstel om te besluiten

1. Het bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 40 (Smitjesland 5) vast te stellen, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP140W40-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond van de GBK 2015-01-14;
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Martijn-Floris Jansen, 2720, m5.jansen@nijmegen.nl

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding
De aanleiding voor het bestemmingsplan is de wens om een burgerwoning aan de Smitjesland 5 te Lent te realiseren.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader
De Wet ruimtelijke ordening en de Algemene wet bestuursrecht zijn hier van toepassing. Op grond van artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening beslist de gemeenteraad omtrent de (gewijzigde) vaststelling van het bestemmingsplan. De vaststellingsprocedure is geregeld in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening.

1.2 Relatie met programma
Het plan past binnen programma Grondbeleid.

2 Doelstelling
Het planologisch mogelijk maken van een burgerwoning aan de Smitjesland 5 te Lent.
Het bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 (Smitjesland 5) vast te stellen.

3 Argumenten
De komende jaren zijn er in Nijmegen Noord grootschalige ontwikkelingen gepland. Het gebied rond het plangebied zal grote veranderingen ondergaan. Het gebied maakt onderdeel uit van het plandeel Vossenpels Noord dat ontwikkeld zal gaan worden tot woongebied. Aan de noordzijde wordt de Landschapszone gerealiseerd met grote plassen.
Onder invloed van de ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied is een groot aantal agrarische en tuindersbedrijven niet meer actief. Met het wegvallen van diverse bedrijven is er plaatselijk ruimte ontstaan voor nieuwe ontwikkelingen, zoals het toevoegen van een extra woning.
Het perceel Smitjesland 5 heeft in het vigerende bestemmingsplan de bestemming ‘Agrarische doeleinden’. Op het perceel staat een bedrijfswoning, deze wordt gesloopt. Het realiseren van een burgerwoning is niet toegestaan binnen het vigerende bestemmingsplan.

Met ingang van donderdag 12 maart 2015 heeft het bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 40 (Smitjesland 5) in ontwerp gedurende 6 weken ter visie gelegen. Over het ontwerpplan zijn geen zienswijzen ingediend. Er zijn geen ambtshalve wijzigingen. Het bestemmingsplan kan door de gemeenteraad worden vastgesteld.

4 Klimaat
Bij de aanvraag om omgevingsvergunning worden de ambities, geformuleerd in de Duurzaamheidsagenda 2011-2015, meegenomen.

5 Risico’s
Belanghebbenden die niet verweten kan worden geen zienswijze te hebben ingediend, kunnen gedurende de beroepsperiode van 6 weken nog beroep instellen en een voorlopige voorziening aanvragen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in Den Haag.

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Voorstel aan de Raad

6 Financiën
De betreffende locatie is eigendom van de GEM Waalsprong. De kosten van de onderhavige procedure zullen verhaald worden op de GEM Waalsprong conform de gemeentelijke legesverordening.
Uit de gevraagde herziening van het bestemmingsplan kan schade voortvloeien als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening om welke reden er gerede twijfel bestaat over de vereiste economische uitvoerbaarheid van de gevraagde planologische maatregel. Er dient voorkomen te worden dat de gemeente voor initiatieven planschade betaalt. Om die reden is in een overeenkomst opgenomen dat de GEM Waalsprong zich ten behoeve van de economische uitvoerbaarheid van de planologische maatregel bereid verklaart de daaruit voortvloeiende voor vergoeding in aanmerking komende planschade volledig aan de gemeente te compenseren.
Derhalve kan gesteld worden, dat de bestemmingsplanherziening financieel-economisch uitvoerbaar is.

7 Participatie en Communicatie
De aanvrager wordt van het vaststellingsbesluit van uw raad op de hoogte gesteld.

8 Uitvoering en evaluatie
Het bestemmingsplan zal bekend worden gemaakt in de Staatscourant en digitaal op de gemeentelijke website (www.nijmegen.nl/bekendmakingen en onder inspraak& info).
Daarnaast wordt het bestemmingsplan aan de landelijke website www.ruimtelijkeplannen.nl aangeboden. Het bestemmingsplan zal gedurende 6 weken ter visie worden gelegd.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 (Smitjesland 5)
Diverse onderzoeksrapporten

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

18. **Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 (Smitjesland 5) (78/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 19 mei 2015
1. Het bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 40 (Smitjesland 5) vast te stellen, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand
NL.IMRO.0268.BP140W40-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond van de GBK 2015-01-14;
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Buitengebied Dorp Lent - 40 (Smitjesland 5)

vastgesteld bestemmingsplan

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Inhoudsopgave

Toelichting		**5**
Hoofdstuk 1	**Inleiding**	**7**
1.1	Aanleiding	7
1.2	Ligging plangebied	7
1.3	Vigerend bestemmingsplan	8
1.4	Leeswijzer	8
Hoofdstuk 2	**Planbeschrijving**	**9**
2.1	Huidige situatie	9
2.2	Toekomstbeeld	9
2.3	Voorgenomen ontwikkeling	10
Hoofdstuk 3	**Ruimtelijk beleidskader**	**11**
3.1	Rijksbeleid	11
3.2	Provinciaal beleid	12
3.3	Regionaal beleid	14
3.4	Gemeentelijk beleid	15
Hoofdstuk 4	**Milieuhygiënische en planologische aspecten**	**17**
4.1	Wonen	17
4.2	Geluid	17
4.3	Luchtkwaliteit	18
4.4	Bedrijven en milieuzonering	18
4.5	Geurhinder	20
4.6	Externe veiligheid	20
4.7	Bodem	20
4.8	Fysieke veiligheid	21
4.9	Water	22
4.10	Natuur en landschap	23
4.11	Cultuurhistorie	27
4.12	Archeologie	28
4.13	Verkeer en parkeren	29
4.14	Klimaat	29
Hoofdstuk 5	**Juridische planbeschrijving**	**31**
5.1	Inleiding	31
5.2	Systematiek van de planregels	31
5.3	Beschrijving per bestemming	32
Hoofdstuk 6	**Economische uitvoerbaarheid**	**35**
Hoofdstuk 7	**Maatschappelijke uitvoerbaarheid**	**37**
Hoofdstuk 8	**Vooroverleg**	**39**
8.1	Ministerie van Infrastructuur en Milieu	39
8.2	Provincie Gelderland	39
8.3	Waterschap	39
Bijlagen bij toelichting		**41**
Bijlage 1	Bodemonderzoek 2013	42
Bijlage 2	Bodemonderzoek, 2004	43
Bijlage 3	Flora en Faunaonderzoek	44
Bijlage 4	Advies Veiligheidsregio Gelderland - Zuid	45

Regels **47**

Hoofdstuk 1 **Inleidende regels** **49**
Artikel 1 Begrippen 49
Artikel 2 Wijze van meten 55

Hoofdstuk 2 **Bestemmingsregels** **59**
Artikel 3 Tuin 59
Artikel 4 Wonen 61
Artikel 5 Waarde - Archeologie 2 63

Hoofdstuk 3 **Algemene regels** **67**
Artikel 6 Anti-dubbeltelregel 67
Artikel 7 Algemene bouwregels 68
Artikel 8 Algemene gebruiksregels 69
Artikel 9 Algemene afwijkingsregels 70
Artikel 10 Overige regels 71

Hoofdstuk 4 **Overgangs- en slotregels** **73**
Artikel 11 Overgangsrecht 73
Artikel 12 Slotregel 75

Toelichting

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om aan de Smitjesland 5 te Lent (gemeente Nijmegen) een vrijstaande woning te realiseren. Het perceel ligt in Nijmegen Noord.

De realisatie van de woning op het perceel past niet binnen het vigerend bestemmingsplan. Deze ontwikkeling wordt juridisch en planologisch mogelijk gemaakt door middel van onderhavige partiële bestemmingsplanherziening.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied is gesitueerd in Nijmegen Noord ten oosten van de wijk Visveld en ten noorden van sportpark Vossenpels en ligt in het verlengde van de Deep Purplestraat. Aan de noord- en zuidzijde wordt de grens gevormd door de percelen van de panden aan de Smitjesland 7 en 3.

Op afbeelding 1 is de ligging van het plangebied in zijn nabije omgeving weergegeven. De exacte begrenzing van het plangebied is ingetekend op de verbeelding van dit bestemmingsplan.

Figuur 1: Luchtfoto bestaande situatie plangebied, plangebied in rood kader

1.3 Vigerend bestemmingsplan

Op dit moment is het bestemmingsplan "Buitengebied Dorp Lent" van de gemeente Nijmegen het vigerende bestemmingsplan voor het onderhavige plangebied. Dit bestemmingsplan is vastgesteld door de gemeenteraad (van de voormalige gemeente Elst) op 28 november 1989 en (gedeeltelijk) goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland op 9 juli 1990.

Het plangebied heeft in het vigerende bestemmingsplan de bestemming 'Agrarische doeleinden'. Vanwege deze bestemming is het niet toegestaan een vrijstaande woning te realiseren. Met onderhavig bestemmingsplan wijzigt de bestemming van het plangebied naar 'Wonen' en 'Tuin' waardoor de realisatie van de woning mogelijk wordt.

1.4 Leeswijzer

Het voorliggende bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding met bijbehorende planregels en gaat vergezeld van een toelichting.

De toelichting bestaat uit een planbeschrijving met (separate) bijlagen. De toelichting van dit bestemmingsplan is opgebouwd uit zeven hoofdstukken.

Na dit inleidende hoofdstuk volgt hoofdstuk 2 'Planbeschrijving', dit gaat in op de beschrijving van de huidige situatie van het plangebied en directe omgeving. Daarnaast worden de ontwikkelingen die het plan mogelijk maakt op een rij gezet. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het relevante beleid op Rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau.

Daarbij wordt bekeken of de voorgestane ontwikkeling in lijn is met dit beleid. In hoofdstuk 4 wordt de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aangetoond. Vanuit de verschillende van invloed zijnde haalbaarheidsaspecten zoals externe veiligheid, luchtkwaliteit en water wordt in dit hoofdstuk beschreven waarom de ontwikkeling die voorliggend bestemmingplan mogelijk maakt, uitgevoerd kan worden. In hoofdstuk 5 wordt de juridische planopzet toegelicht. Er wordt een antwoord gegeven op de vraag hoe hetgeen in voorliggend plan is vastgelegd juridisch wordt geregeld. Hoofdstuk 6 geeft inzicht in de economische uitvoerbaarheid van het plan. In het laatste hoofdstuk van dit bestemmingsplan wordt verslag gedaan van het (voor)overleg en de zienswijzen.

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gesitueerd in Nijmegen Noord, ten oosten van de wijk Visveld en ten noorden van sportpark Vossenpels en in het verlengde van de Deep Purplestraat. Op dit moment maakt het perceel nog onderdeel uit van het oorspronkelijk Smitjesland. Het perceel heeft een agrarische bestemming. Dat houdt in dat in deze bestemming een bedrijfswoning gerealiseerd mag worden (een woning die noodzakelijk is voor/ten behoeve van de uitoefening van een agrarisch bedrijf en/of agrarisch hulpbedrijf. Smitjesland maakt van oorsprong onderdeel uit van een agrarisch gebied en wordt op dit moment nog gekenmerkt door een smal landweggetje. Dit landweggetje ligt in het verlengde van de Deep Purple- en Coldplaystraat. De Deep Purplestraat en de Coldplaystraat worden nu gekenmerkt door een grote diversiteit aan vrijstaande nieuwbouw woningen. De straten waren van origine ook landweggetjes in het agrarisch gebied. Het straatbeeld van het agrarisch gebied werd destijds gekenmerkt door de aanwezigheid van agrarische bedrijven en de daarbij behorende vrijstaande dienstwoningen. De dienstwoningen lagen op geruime afstand van elkaar en werden gekenmerkt door enige diversiteit. De kenmerken van het agrarische gebied zijn in de directe nabijheid van het plangebied nog duidelijk voelbaar terwijl dit aan de Deep Purple- en Coldplaystraat is verdwenen.

2.2 Toekomstbeeld

De komende jaren zijn in Nijmegen Noord grootschalige ontwikkelingen gepland. Het gebied rond het plangebied zal grote veranderingen ondergaan. Smitjesland wordt getransformeerd naar een gebied waarbij diverse bestemmingen als wonen, werken en cultuur met elkaar worden gecombineerd. Belangrijk hierbij is overigens dat de functies kleinschalig blijven en passen in een woonomgeving. Smitjesland gaat onderdeel uitmaken van een nieuwe wijk in de Waalsprong waar mensen zelf de kans krijgen hun woon, werk- en leefomgeving te realiseren. Een ontwikkeling die vooral is gericht op lokale ondernemerszin, lokale vindingrijkheid en zelf-organiserend vermogen. Er wordt ruimte geboden voor ideeën en initiatieven van bewoners en ondernemers. Een plek wordt gemaakt waar mensen zelf of samen met vrienden, buren of familie hun eigen woning, werkruimte of voorziening kunnen bouwen. Met deze vraaggerichte (bottum up) benadering worden verrassende en uiteenlopende wensen naar voren gebracht. Wensen waarbij diverse bestemmingen als wonen, werken en cultuur met elkaar worden gecombineerd.

Ter hoogte van de Deep Purple- en Coldplaystraat is daar in het verleden reeds een begin mee gemaakt. Er zijn woningen toegevoegd, vervangen en behouden. De oorspronkelijke karakteristieke van individuele, vrijstaande woningen in een wisselende rooilijn zijn behouden. De individueel ontwikkelde woningen variëren in bouwstijl waardoor het voormalige Smitjesland zich altijd blijft onderscheiden van het overige gebieden in de Waalsprong die veelal projectmatig tot stand komen.

2.3 Voorgenomen ontwikkeling

Ter behoud en versterking van de hiervoor beschreven karakteristiek van de Smitjesland, is het van wezenlijk belang de ontwikkeling in te kaderen. Daartoe is een kavelpaspoort opgesteld voor dit specifieke perceel. De voorwaarden die hier in zijn opgesteld vormen de stedenbouwkundige verankering in het gewenste toekomstbeeld. Deze voorwaarden zijn als volgt:

Bij het toevoegen van bebouwing langs de Smitjesland zijn de volgende randvoorwaarden leidend voor het verankeren van het gewenste ruimtelijk-stedenbouwkundig beeld:

Voor dit kavel gelden de volgende uitgangspunten:

- Eén vrijstaande woning per kavel.
- Geen projectmatige en/of seriematige bouw.
- Een maximale bebouwingspercentage van 40% van de kavel.
- De voortuin is tenminste 3,7 meter diep en voorziet in een groene inrichting.
- Aan weerszijde van de woningen wordt beperkt bebouwing in de vorm van bijgebouwen toegestaan.
- De maximale bouwhoogte van het hoofdgebouw bedraagt 11,0 meter.

Hoofdstuk 3 Ruimtelijk beleidskader

3.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte staan de plannen van de Rijksoverheid voor ruimte en mobiliteit. Het Rijk streeft naar een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland. Om dit te kunnen bewerkstelligen laat het Rijk de ruimtelijke ordening meer over aan de decentrale overheden (provincie en gemeenten) en komt de gebruiker centraal te staan. Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor die belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Buiten deze 13 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid. Tevens werkt het Rijk aan een eenvoudigere regelgeving. Hierdoor neemt de bestuurlijke drukte af en ontstaat er ruimte voor regionaal maatwerk.

Uit de 13 nationale belangen zijn voor de regio Oost-Nederland (bestaande uit de provincies Overijssel en Gelderland) de volgende opgaven van nationaal belang naar voren gekomen:

- verbeteren van de internationale achterlandverbindingen;
- versterking van de primaire waterkeringen;
- deelprogramma's Veiligheid, Zoet water en Nieuwbouw en Herstructurering van het Deltaprogramma;
- EHS, inclusief de Natura 2000-gebieden;
- hoofdenergienetwerk (380 kV) over de grens.

Doorwerking plangebied

Het initiatief speelt zich af op lokaal niveau en heeft geen duidelijk herkenbare relatie met het ruimtelijke ordeningsbeleid op nationaal niveau. Geconstateerd kan worden dat het initiatief niet conflicteert met het nationaal ruimtelijk ordeningsbeleid.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) geeft richtlijnen voor de inhoud van bestemmingsplannen voor zover het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen van nationaal belang.

In de SVIR is vastgesteld dat voor een beperkt aantal onderwerpen de bevoegdheid om algemene regels te stellen zou moeten worden ingezet door de Rijksoverheid. Het gaat onder meer om de volgende nationale belangen: Rijksvaarwegen, Project Mainportontwikkeling Rotterdam, Kustfundament, Grote Rivieren, Waddenzee en waddengebied, Defensie, Ecologische Hoofdstructuur, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, Hoofdwegen en hoofdspoorwegen, elektriciteitsvoorziening, Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen, Primaire waterkeringen buiten het kustfundament en IJsselmeergebied. In het SVIR wordt bepaald welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat deze bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Het Barro bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken.

De normering uit het Barro werkt zoveel mogelijk direct door op het niveau van de lokale besluitvorming. Bij besluitvorming over bestemmingsplannen moeten de regels worden gerespecteerd. Het merendeel van de regels legt beperkingen op, daarin is een gradatie te onderkennen. Deze zijn geformuleerd als een 'ja-mits', een 'ja, voor zover', een 'nee-tenzij', een 'nee-als' of een stringente 'nee' bepaling.

Doorwerking plangebied

Vanuit het Barro (artikelen 2.11.2 en 2.11.3) volgt dat de dijken langs de Waal primaire waterkeringen zijn en dat er een reserveringszone (ruimte voor de rivier) voor de lange termijn aangewezen is. Binnen deze reserveringszone zijn geen nieuwe grootschalige of kapitaalintensieve bestemmingen toegestaan. Het plangebied ligt op een afstand van circa 1 km van de Waal en ligt buiten deze reserveringszone. Het Barro heeft dan ook geen doorwerking naar dit bestemmingsplan.

Ladder voor duurzame ontwikkeling

Per 1 oktober 2012 is in artikel 3.1.6 Bro een lid 2 ingevoegd waarin een motiveringsplicht is opgenomen voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen in bestemmingsplannen. In de toelichting van het bestemmingsplan moet hiervoor een verantwoording plaatsvinden aan de hand van een drietal opeenvolgende treden (de "ladder duurzame verstedelijking"). De eerste trede in deze ladder is een beschrijving dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte. Hierbij kan het gaan om zowel kwantitatieve als kwalitatieve aspecten. De beide vervolgstappen uit de genoemde ladder hebben betrekking op vraag of de ontwikkeling in bestaand stedelijk gebied ingepast kan worden en als dat niet mogelijk is op andere locaties, die vooral goed ontsloten moeten zijn.

Doorwerking plangebied

Gelet op de kleinschalige woningbouw die het plan mogelijk maakt (één woning), voorziet het plan niet in een woningbouwlocatie als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, aanhef en onder i, van het Bro (ABRvS 14 januari 2014, nr 201308263/2/R4). De in het plan voorziene ontwikkeling kan dan ook niet worden aangemerkt als een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in deze bepaling van het Bro, zodat artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro niet van toepassing is. Voor wat betreft de behoefte wordt verwezen naar het provinciale en gemeentelijke beleid

3.2 Provinciaal beleid

Op 14 januari 2014 stelde het college van Gedeputeerde Staten de Omgevingsvisie en de bijbehorende Omgevingsverordening vast. In de Omgevingsvisie staan de hoofdlijnen en in de Omgevingsverordening de regels. Het Waterplan, het Provinciaal Verkeer en Vervoer Plan, het Streekplan, het Milieuplan en de Reconstructieplannen zijn herzien en samengebracht in de nieuwe Omgevingsvisie. De vaststelling door Provinciale Staten heeft op 24 september 2014 plaatsgevonden. Dit document heeft nu een vastgestelde status en vervangt de Algemene Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Provincie Gelderland.

De provincie richt zich meer op de kwaliteit van het bestaande, omdat uitbreiding steeds minder aan de orde zal zijn. De transformatie van het gebruik van bestaande gebouwen, centra en voorzieningen naar nieuwe invullingen is essentieel. De provincie ondersteunt partijen graag om tot goede invullingen en keuzes te komen via procesondersteuning, faciliteren en/of kwaliteitsateliers.

De provincie zet zich in voor de aanpak van leegstaand vastgoed en overcapaciteit, zonder de verantwoordelijkheid daarvoor weg te nemen bij vast goedeigenaren en gemeenten. De Gelderse ladder voor duurzaam stedelijke ontwikkeling is een belangrijk instrument bij het motiveren van locatiekeuzes.

Daarnaast is er meer aandacht voor de ontwikkeling van de kernregio's, zoals de Health Valley in Nijmegen.

Aandacht voor steden

Er komt een sterker accent te liggen op stedelijke netwerken als economische kerngebieden van Gelderland. Dit zijn de gebieden, waar nu al de meeste mensen wonen en werken en die ook in de toekomst met name veel jongeren zullen trekken. Voor de versterking van (boven)regionale voorzieningen ligt de focus op drie stedelijke netwerken: dit zijn sterk verstedelijkte zones die de vorm aannemen van een netwerk van grotere en kleinere compacte steden, elk met een eigen karakter en profiel binnen het netwerk. Stedelijke netwerken zijn van groot belang voor Gelderland als geheel: als motor voor de economie en vanwege de voorzieningen voor de gehele regio. In Gelderland zijn drie stedelijke netwerken:

- Apeldoorn-Zutphen-Deventer
- Arnhem-Nijmegen
- Ede-Wageningen

Stadsregio Arnhem-Nijmegen

De provincie en haar partners streven in de regio naar inzet van de gemeenten, maatschappelijke organisaties, ondernemers en de provincie die nodig is om in te kunnen spelen op de opgaven in de Stadsregio Arnhem Nijmegen. De belangrijkste speerpunten voor de stadsregio zijn:

Innovatie en economische structuurversterking

- innovatie en economische structuurversterking;
- Topsector Health Valley en Creatieve Industrie;

Clusters: Energie- en Milieutechnologie, logistiek, agro, toerisme

- een goed bereikbare regio;
- verbeteringen bestaande infrastructuur weg, water, spoor;
- voorkomen, benutten, bouwen;

Sociaal economische vitaliteit en verstedelijking

- OV-knooppunten en versterking stedelijke structuur;
- het belang van de bestaande woningvoorraad;
- het voorzieningenniveau van de kernen staat onder druk;
- voorkomen van overaanbod van bedrijventerreinen, detailhandel, kantoren;

Gebiedskwaliteiten benutten

- kwaliteiten van het buitengebied (natuur en cultuurhistorie) verbinden met ontwikkelingsmogelijkheden.

Wonen, bedrijventerreinen en kantoorontwikkelingen

De provincie heeft op regionale schaal afspraken met partners over wonen en bedrijventerreinen gemaakt. Deze afspraken blijven staan en worden met partijen verder doorontwikkeld. De provincie beziet daarnaast of regionale afstemming over detailhandel aan de orde kan zijn. Voor kantoren heeft de provincie een aantal plekken aangewezen waar grootschalige regionale kantoorontwikkeling mogelijk is. In Nijmegen is dat rondom het centraal station.

Daarnaast streeft de provincie en haar partners er samen naar om vraag en aanbod op de woningmarkt met elkaar in balans te brengen en te houden: hoe kan de woningvoorraad

kwantitatief en kwalitatief meegroeien met een veranderende vraag? Zij zien daarbij de volgende opgaven:

1. van bouwen van nieuwe woningen naar benutten van de bestaande voorraad,
2. van aanbod gestuurd naar vraag gestuurd.

Doorwerking plangebied

Het plangebied is gesitueerd binnen de woningbouwcontour van de Stadsregio Arnhem Nijmegen. Nieuwe woningbouw is ter plaatse dus toegestaan.

In het Kwalitatief Woonprogramma 2010 tot en met 2019 (KWP3) zijn eind 2009 afspraken gemaakt met de Gelderse gemeenten en woningcorporaties over te bouwen woningen en de woningdifferentiatie op regionaal niveau. In het KWP3 wordt de Stadsregio een netto woningbouwprogramma opgelegd van 26.000 woningen. De gemeenten in de Stadsregio hebben nog geen verdere afspraken gemaakt over de 'binnenregionale verdeling' van het programma. Het netto woningbouwprogramma van voorliggend plan betreft één woning.

Hiermee voldoet het plan aan de kwalitatieve uitgangspunten van het KWP3. Gezien de zeer geringe omvang van voorliggend plan en het feit dat het regionale woningbouwprogramma tot en met 2019 loopt, is het aannemelijk dat het plan ook past binnen de kwantitatieve uitgangspunten van het KWP3. Hiermee wordt voldaan aan artikel 3 van de Verordening. Geconcludeerd wordt dat onderhavige ontwikkeling past binnen de kaders van de Ruimtelijke Verordening Gelderland.

3.3 Regionaal beleid

Regionaal Plan 2005-2020, Stadsregio Arnhem-Nijmegen

Het 'Regionaal Plan 2005-2020' is de opvolger van het 'Regionaal Structuurplan KAN 1995-2005' en is in 2006 door de Stadsregio Arnhem-Nijmegen vastgesteld met als doel bewoners, bedrijven en bezoekers aan de regio te binden door het verbeteren van condities voor 'het goede leven': het bieden van mogelijkheden voor prettig wonen en succesvol werken in een mooi, aantrekkelijk landschap en waar men zich snel en comfortabel kan verplaatsen. Het Regionaal Plan zet hiervoor de hoofdlijnen uit en biedt andere partijen aanknopingspunten om de komende jaren hieraan samen te werken.

Het Regionaal Plan signaleert een grote vraag naar landelijke woonmilieus. Deze behoefte kan grotendeels worden opgevangen door inbreiding en uitbreiding van de dorpen. Ruimtelijke ontwikkelingen vormen wel een bedreiging voor de ruimtelijke verscheidenheid en identiteit van de dorpen. Bij uitbreidingsplannen worden karakteristieke, streekeigen dorpsstructuren maar zelden als drager of inspiratiebron gebruikt. De ruimtelijke verscheidenheid en identiteit van de regio dreigt hiermee verloren te gaan. Daarom dient met uiterste zorgvuldigheid om te worden gegaan met nieuwbouw in en uitbreiding van kernen.

Doorwerking plangebied

Een van de kernpunten van beleid is het behouden van de karakteristiek van het gebied. De functiewijziging naar woningbouw kan gezien worden als een invulling van de vraag naar landelijke woonmilieus. Geconstateerd kan worden dat het initiatief niet conflicteert met het regionaal ruimtelijk ordeningsbeleid en zelfs bijdraagt aan de hoofduitgangspunten van het beleid.

3.4 Gemeentelijk beleid

Ontwikkelingsstrategie Waalsprong Nijmegen, een andere aanpak (2013)

Samen met bewoners, projectontwikkelaars, corporaties, beleggers en andere partijen werkt gemeente Nijmegen aan de Waalsprong: een aantrekkelijk stadsdeel dichtbij de historische binnenstad op een unieke locatie in het Betuwse landschap en aan de oever van de Waal. In 2007 is als uitwerking van het door de Raad vastgestelde Voorkeursmodel het eerste Ontwikkelingsbeeld voor de Waalsprong opgesteld. Veel van de ambities uit het Ontwikkelingsbeeld 2007 zijn waargemaakt.

Door veranderde tijden en inzichten was de gemeente aan een geactualiseerd Ontwikkelingsbeeld met een nieuw perspectief, een andere manier van gebiedsontwikkeling en een aangepaste fasering toe. De ambities voor de Waalsprong blijven echter onverminderd van kracht: het realiseren van een aantrekkelijk, kwalitatief en duurzaam stadsdeel. De ontwikkelingsstrategie 2013 geeft duidelijkheid over de koers tot en met 2016 en is tegelijkertijd globaal en flexibel genoeg om ruimte te bieden voor - nog onbekende en deels onvoorspelbare - toekomstige ontwikkelingen. De Ontwikkelingsstrategie 2013 is een uitwerking van de Stadsvisie 2020 en de Structuurvisie Nijmegen 2013 - 2020. Ook de geactualiseerde Nota Beeldkwaliteit is er in verwerkt.

Begin 2013 is het startsein gegeven voor de bouw in Vossenpels Zuid. Dit gebied is dé plek in de Waalsprong voor experimenten. Hier is volop ruimte voor exclusieve en bijzondere woonvormen in een lage dichtheid en op een aantrekkelijke locatie in directe nabijheid van Park Lingezegen.

De ontwikkeling van de (woon)gebieden Broodkorf, Vossenpels Noord inclusief ‘t Zand en Groot Oosterhout Noord is voorlopig niet voorzien en worden in voorraad gehouden

(realisatie vanaf 2023). De gebieden die voorlopig niet ontwikkeld worden zijn uitermate geschikt voor tijdelijk anders gebruik om het gebied al op voorhand een zekere aantrekkingskracht te geven, mits ze in eigendom van de gemeente zijn.

Doorwerking plangebied

Het plangebied is gesitueerd aan de Smitjesland en ligt daarmee in het deelgebied Vossenpels Noord. Hoewel de realisatie van dit gebied voorzien is vanaf 2023, sluit de bouw van de woning beleidsmatig goed aan bij de volgende ontwikkeluitgangspunten voor de Waalsprong:

- het robuuste raamwerk van de Waalsprong met groen, infrastructuur en watersystemen blijft intact. Daarbinnen wordt een mozaïek aan woonwijken ontwikkeld.
- er wordt vraaggericht ontwikkeld.
- er wordt organisch en divers gebouwd in kleine bouwstromen.

De ontwikkeling is dus in overeenstemming met het beleid uit de Ontwikkelingsstrategie Waalsprong Nijmegen.

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Hoofdstuk 4 Milieuhygiënische en planologische aspecten

4.1 Wonen

Wonen Leeft! Woonvisie Nijmegen 2009-2020

Op basis van de uitgangspunten van het beleid en de situatie op de woningmarkt gelden de volgende zes opgaven en thema's voor het woonbeleid:

1. Verder inlopen woningtekort
2. Continueren integrale wijkaanpak
3. Betaalbaarheid en kwaliteit
4. Extra aandacht voor ouderen, kwetsbare groepen en studenten
5. Woonruimteverdeling en segregatie
6. Continuering aanpak particuliere voorraad

Nijmegen Noord is de grootste uitbreidingslocatie, de Waalsprong. In totaal komen in dit nieuwe stadsdeel ca. 12.000 woningen. Rondom de bestaande kern Lent zullen ca. 8.000 woningen komen. Nijmegen Noord kent een voor de Vinex kenmerkende bevolkingssamenstelling: overwegend jonge gezinnen met kinderen. De bestaande kern Lent wijkt uiteraard af van dat beeld en heeft naar leeftijd en huishoudenstypen een meer gemiddelde samenstelling.

Centraal in het beleid ten aanzien van Nijmegen Noord staat dat op deze grote locatie een gevarieerd scala aan woonmilieus moet ontstaan. Cruciaal is dat het goedkope segment goed gespreid wordt over de deelplannen, te grote concentraties moeten worden vermeden. Het goedkope segment moet ook niet om planeconomische redenen ver in de tijd naar achteren wordt geschoven.

Doorwerking plangebied

Met de voorgestane ontwikkeling wordt één vrijstaande woning in Nijmegen Noord gerealiseerd, welke past binnen het aangewezen ontwikkelingsgebied de Waalsprong. Realisatie van deze woning draagt bij aan: de ontwikkeling van het gebied; woningdifferentiatie en variatie in dit woonmilieu en is in overeenstemming met de Woonvisie Nijmegen en "De Nijmeegse Woningmarkt 2012-2020".

4.2 Geluid

In de Wet geluidhinder (Wgh) is vastgesteld dat, indien in het plangebied geluidgevoelige functies (zoals woningen) zijn voorzien binnen de invloedssfeer van (rail- en weg)verkeerslawaai, akoestisch onderzoek uitgevoerd dient te worden bij vaststelling of herziening van het bestemmingsplan. Dit geldt voor alle straten en wegen, met uitzondering van:

- wegen die in een als 'woonerf' aangeduid gebied liggen;
- wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt.

Een akoestisch onderzoek is in onderhavig geval niet vereist, aangezien het plangebied is gelegen aan de Smitjesland, waarvoor een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt.

4.3 Luchtkwaliteit

De hoofdlijnen voor regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen staan beschreven in de Wet milieubeheer (hoofdstuk 5 Wm). Bij de start van nieuwe bouwprojecten moet onderzocht worden of het effect van een nieuw initiatief relevant is voor de luchtkwaliteit. Een nieuw initiatief is niet relevant als aannemelijk kan worden gemaakt dat de luchtkwaliteit "niet in betekenende mate" aangetast wordt. Daartoe is een algemene maatregel van bestuur 'Niet in betekenende mate' (Besluit NIBM) en een ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM)

vastgesteld waarin de uitvoeringsregels vastgelegd zijn die betrekking hebben op het begrip NIBM.

In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze gevallen kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Ook als het bevoegd gezag op een andere wijze, bijvoorbeeld door berekeningen, aannemelijk kan maken dat het geplande project NIBM bijdraagt, kan toetsing van de luchtkwaliteit achterwege blijven.

Doorwerking plangebied

De in dit bestemmingsplan opgenomen ontwikkeling (de realisatie van één vrijstaande woning) valt onder de in de regeling NIBM opgenomen lijst met categorieën van gevallen (de realisatie van 1.500 woningen). De onderhavige ontwikkeling is dan ook niet in betekende mate van invloed op de omgeving. Dat betekent, dat een luchtkwaliteitonderzoek niet noodzakelijk is en er voor wat betreft luchtkwaliteit geen belemmeringen zijn voor de voorgestane ontwikkeling.

4.4 Bedrijven en milieuzonering

Bij de planontwikkeling dient rekening te worden gehouden met milieuzoneringen van bedrijven en voorzieningen om zodoende de kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Bij de milieuzonering wordt gebruik gemaakt van de in de VNG-brochure opgenomen Richtafstandslijsten. Hierin wordt per bedrijfscategorie aangegeven welk milieuaspect - (in de vorm van geur, stof, geluid en gevaar) invloed op een hiervoor gevoelig object heeft, en wordt in de vorm van een advies over de aan te houden afstanden, gewogen hoe groot deze invloed is bij een “normaal” bedrijf in de betreffende bedrijfscategorie.

Daarnaast wordt uiteraard rekening gehouden met gedetailleerde informatie over bepaalde bedrijfscategorieën, zoals deze aan de orde komt bij wet- en regelgeving en jurisprudentie.

Doorwerking plangebied

In de omgeving van het plangebied zijn twee kassen aanwezig. Dit betreft de bedrijven aan de Smitjesland 11 en de Vossenpelssestraat 59 (beiden van Handelskwekerij ESCARO). De kassen zijn nog in gebruik. Volgens de VNG-brochure moet voor glastuinbouw een afstand van 30 meter woningbouw worden aangehouden. Aangezien het gebied kan worden gekarakteriseerd als “gemengd gebied” is het mogelijk om de, conform de VNG-brochure aan te houden richtafstand, met een stap te reduceren, tot een minimale afstand van 10 meter.

In 1996 werden wettelijke eisen van kracht voor de afstand tussen kassen en woningen. Voor kassen gebouwd na 1996 gold een afstandseis van 50 meter tot een rij woningen of een gevoelig object zoals een school en 25 meter tot een losse woning. Voor kassen die al voor 1996 gebouwd waren golden afstanden van 25 meter respectievelijk 10 meter. Als niet aan deze afstandseisen werd voldaan, moest in een vergunningprocedure worden nagegaan of nadelige gevolgen, die door het bedrijf konden worden veroorzaakt, door andere maatregelen te voorkomen waren.

Sinds 2013 zijn echter alle milieuregels voor de glastuinbouw opgenomen in het Activiteitenbesluit Milieubeheer en daarin zijn geen eisen meer opgenomen voor de afstand tussen kassen en woningen. De idee daarachter is dat het ruimtelijke spoor (bestemmingsplan) een betere manier is om dit te regelen. Welke afstanden in de ruimtelijke afweging geschikt zijn, heeft de wetgever aan de praktijk (lees: jurisprudentie) overgelaten.

In het GGD Informatieblad over bestrijdingsmiddelen (RIVM Briefrapport 200112001/2014) wordt echter het volgende opgemerkt over de aan te houden afstanden naar kassen:

“De Raad van State heeft uitspraken gedaan over de afstand tussen glastuinbouwbedrijven en woningen van derden die nu nog steeds relevant zijn. Een TNO rapport uit 1992 speelde daarin een belangrijke rol. Uit dit rapport blijkt dat de lengte van de lijwervel voor een kas maximaal 25 meter bedraagt. Binnen die afstand is er beperkte verdunning van de concentratie gewasbeschermingsmiddelen die buiten de kas komen (TNO, 1992). In uitspraken van de Raad van State wordt daarom uitgegaan van minimaal 25 meter als veilige afstand tussen een tuinbouwkas waar gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt en woningen van derden. Alleen goed gemotiveerd en met onderzoek onderbouwd kon hiervan worden afgeweken (zie de site van de Raad van State, bijvoorbeeld uitspraak nr. E03.95.1762, 1999 en 200103533/1, 2002).”

In de onderhavige situatie wordt deze afstand naar de dichtstbijzijnde kassen ruim gehaald.

Representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden

Zoals hierboven al gesteld komen in totaal circa 12.000 woningen in dit nieuwe stadsdeel Nijmegen Noord. Rondom de bestaande kern Lent zullen circa 8.000 woningen komen. Centraal in het beleid ten aanzien van Nijmegen Noord staat dat op deze grote locatie een gevarieerd scala aan woonmilieus moet ontstaan.

De Smitjesland wordt getransformeerd naar een gebied waarbij diverse bestemmingen als wonen, werken en cultuur met elkaar worden gecombineerd. Belangrijk hierbij is overigens dat de functies kleinschalig blijven en passen in een woonomgeving. Smitjesland gaat onderdeel uitmaken van een nieuwe wijk in de Waalsprong waar mensen zelf de kans krijgen hun woon, werken leefomgeving te realiseren. Een ontwikkeling die vooral is gericht op lokale ondernemerszin, lokale vindingrijkheid en zelf-organiserend vermogen. Er wordt ruimte geboden voor ideeën en initiatieven van bewoners en ondernemers.

De Kroon heeft bij Koninklijk Besluit van 6 augustus 1992 goedkeuring onthouding aan de aanduiding 'kassen toegestaan' en aan de hiermee verband houdende planvoorschriften in bestemmingsplan 'Buitengebied Dorp Lent'. Op grond hiervan is nieuwbouw van kassen in de omgeving van de projectlocatie niet toegestaan en hoeft hiermee bij de beoordeling van de aangevraagde bestemmingsplanwijziging dan ook geen rekening te worden gehouden.

De huidige bestemming van het omliggende gebied is nog, op grond van het verouderde bestemmingsplan 'Buitengebied Dorp Lent', agrarisch. Hierdoor biedt dit plan in theorie nog de mogelijkheid voor teeltvormen die een belemmering vormen voor een gunstig woon- en leefklimaat ter plaatse van het project. In de praktijk kan dit echter, op grond van de bestaande marktprijzen voor de grond, de bestaande verkavelingssituatie en geplande planologische ontwikkeling van het gebied, niet meer worden beschouwd als een “representatieve planologische invulling” van het gebied. Wij zijn dan ook van mening dat een toets aan de representatieve invulling van de maximale planologische mogelijk heden van het huidige bestemmingsplan, geen belemmering vormt voor de aangevraagde ontwikkeling.

4.5 Geurhinder

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in werking getreden. Deze wet vormt het toetsingskader voor vergunningen op grond van de Wet milieubeheer, waar het gaat om stank veroorzaakt door het houden van dieren. Daarnaast is de wet van belang in verband met de zogenoemde 'omgekeerde werking' in het kader van de ruimtelijke ordening. De Wgv kent een aantal standaardnormen. Daarnaast hebben gemeenten de mogelijkheid gekregen om binnen een wettelijk bepaalde bandbreedte van deze standaardnormen af te wijken. Op deze wijze kan de gemeente een geurhinderbeleid vaststellen, dat is afgestemd op de plaatselijke situatie.

Doorwerking plangebied

In en nabij het plangebied bevindt zich geen belemmerende agrarische bedrijvigheid.

4.6 Externe veiligheid

In de naaste omgeving van de locatie bevinden zich geen bedrijven/inrichtingen waarvan de gevarencirkels reiken tot aan het plangebied.

In de directe nabijheid van het plangebied zijn geen modaliteiten aanwezig waarover vervoer van gevaarlijke stoffen mogelijk is.

4.7 Bodem

In het kader van de bestemmingsplanprocedure vormt de bodemkwaliteit bij ontwikkeling van ruimtelijke functies een belangrijke afweging.

Binnen het plangebied zijn de volgende bodemonderzoeken uitgevoerd:

- CSO, Verkennend bodem- en asbestonderzoek Smitjesland 5, 04.J044.10, 24 december 2004, [http://145.11.60.41/IMAP/multimedia/bodemonderz/3174.pdf];
- Grontmij, Verkennend bodem- en asbestonderzoek Smitjesland 5, 333338/GM-0118898, 28 november 2013, [http://145.11.60.41/IMAP/multimedia/bodemonderz/5559.pdf].

Uit deze bodemrapportages blijkt de volgende bodemkwaliteit:

- De grond is licht verontreinigd met PCB's en minerale olie.
- Plaatselijk is asbest in de grond aanwezig in een gehalte varieert tussen de 6,2 mg/kg en 20 mg/kg.
- Het grondwater is licht verontreinigd met barium en naftaleen.

Op basis van de bodemonderzoeken blijkt dat er geen sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging, omdat geen sterke verontreiniging is aangetroffen. De aangetroffen lichte verontreinigingen vormen geen risico voor het beoogde gebruik als wonen met tuin. Bij het realiseren van de gewijzigde bestemming wordt zodoende geen maatschappelijke en financiële belemmeringen ten gevolge van een bodemverontreiniging verwacht.

4.8 Fysieke veiligheid

Het aspect fysieke veiligheid (brand)veiligheid stelt voorwaarden aan de inrichting van de openbare ruimte, de situering van gebouwen ten opzichte van elkaar, de bluswatervoorziening en de bereikbaarheid. De van toepassing zijnde voorwaarden worden benoemd:

Inrichting openbare ruimte: ontvluchting en zelfredzaamheid

Hoe de openbare ruimte is ingericht, is van invloed op de mate waarin hulpdiensten de incidentlocatie kunnen bereiken en betrokkenen bij een incident in staat zijn een locatie te ontvluchten. In dit kader zijn de mogelijkheden voor ontvluchting en zelfredzaamheid binnen het plangebied getoetst. Hierbij gaat het er bijvoorbeeld om dat vluchtroutes in het gebouw goed aansluiten op de omgeving. Aan de hand van het voorgelegde plan heeft de brandweer geen beperkingen geconstateerd.

Situering van gebouwen

In verband met brandveiligheid kan het Bouwbesluit voorwaarden stellen aan de afstand tussen gebouwen onderling en de positionering ten opzichte van elkaar. Op basis van het huidige plan ziet de brandweer geen bijzondere beperkingen. Eventuele nadere eisen kunnen in het kader van de omgevingsvergunning gesteld worden.

Bluswatervoorziening

De brandweer stelt eisen aan de beschikbaarheid van bluswater. De capaciteit van een dergelijke voorziening dient minimaal 30 m^3 water per uur te bedragen. Afstand van de bluswatervoorziening tot de brandweertoegang(en) van het gebouw mag maximaal 40 meter bedragen. De situatie qua bluswatervoorziening op de locatie voldoet. Op basis van het huidige plan ziet de brandweer geen beperkingen.

Bereikbaarheid

Wat bereikbaarheid betreft is voor dit perceel belangrijk dat de woning langs twee onafhankelijke routes door brandweervoertuigen zijn te bereiken. Daarbij zijn de dimensionering van de wegen en de bereikbaarheid van de hoofdtoegang van de gebouwen van belang. De afstand van de openbare weg/ontsluitingsweg op particulier terrein tot te toegang van het pand mag volgens het Bouwbesluit 2012 niet meer dan 10 meter bedragen en er dient een opstelplaats voor het voertuig te zijn. Op basis van het huidige plan ziet de brandweer geen beperkingen.

Conclusie

De conclusie luidt dat vanuit het oogpunt van fysieke veiligheid de brandweer geen beperkingen ziet ten aanzien van het voorliggende bestemmingsplan. Het advies van de brandweer is dus positief.

4.9 Water

Het vroegtijdig betrekken van de waterbeheerder en het meewegen van het waterbelang is, door middel van de Watertoets, sinds 1 november 2003 wettelijk vastgelegd.

Beleidskader

Relevante beleidsstukken op het gebied van water zijn het Nationaal Waterplan, WB21, Nationaal Bestuursakkoord Water en de Europese Kaderrichtlijn Water, het Provinciaal Waterplan van Gelderland en het Waterbeheerplan van 2010 - 2015 van Waterschap Rivierenland. Belangrijkste gezamenlijke punt uit deze beleidsstukken is dat water een belangrijk sturend element is in de ruimtelijke ordening. De bekende drietrapsstrategieën zijn leidend:

- vasthouden-bergen-afvoeren (waterkwantiteit);
- voorkomen-scheiden-zuiveren (waterkwaliteit).

Daarnaast is de 'Beleidsbrief regenwater en riolering' nog relevant. Hierin staat hoe het beste omgegaan kan worden met het hemelwater en het afkoppelen daarvan. Ook hier gelden de drietrapsstrategieën.

Het plangebied maakt voorts deel uit van de bestaande waterhuishoudkundige inrichting van het gebied Lent. Voor dit gebied zijn het Gemeentelijk Rioleringsplan 2010 t/m 2016, het Waterhuishoudkundig Inrichtingsplan Waalsprong (2009) en de Nota Afkoppelen en infiltratie hemelwaterafvoer (2013) relevant.

Doorwerking plangebied

kenmerken watersysteem

Het plangebied bevindt zich niet in een grondwaterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied. Aangrenzend aan het plangebied is oppervlaktewater aanwezig in de vorm van een watergang aan de straatzijde. Afkoppelen van hemelwater is hierop mogelijk met een ontheffing van het waterschap. De riooltechnische ontsluiting van het perceel bevindt zich aan de Smitjesland. De riolering is uitgevoerd als vacuümstelsel. Op dit stelsel is het niet toegestaan hemelwater te lozen.

Water in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen

In de huidige situatie is het perceel waar de nieuwe woning gerealiseerd zal worden voorzien van een agrarische woning die gesloopt zal worden. De nieuwe ontwikkeling bestaat uit de bouw van één woning en noodzakelijke bijbehorende voorzieningen. Aangezien de toename van het verhard oppervlak minder is dan 500 m², namelijk 100m^2 is vanuit het beleid van het Waterschap geen compenserende waterberging noodzakelijk. Vanuit het bouwbesluit 2012 geldt de verplichting om vuilwater en hemelwater op een verantwoorde manier te verwerken. Vuilwater wordt verplicht op het openbaar riool aan gesloten. Hemelwater moet op eigen terrein worden verwerkt. Gemeente Nijmegen hanteert bij het duurzaam omgaan met hemelwater de nota 'Afkoppelen en infiltreren hemelwater'. Schoon hemelwater dient in beginsel in de bodem te worden geïnfiltreerd. Bij infiltratie van hemelwater dient waar mogelijk conform convenant Duurzaam bouwen in het KAN 2000, gebruik te worden gemaakt van duurzame bouwmaterialen. Is infiltratie niet mogelijk, dan kan door middel van een overstortconstructie hemelwater op de aangrenzende watergang worden afgewenteld. Hiervoor is toestemming nodig van het Waterschap. Aangezien hemelwater gescheiden wordt afgevoerd en vervolgens in het milieu wordt gebracht, is de kwaliteit van het afgevoerde hemelwater een aandachtspunt. Om de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit duurzaam te waarborgen dient het gebruik van uitlogende bouwmaterialen zoveel mogelijk te worden voorkomen. Indien toch gebruik wordt gemaakt

van uitlogende bouwmaterialen (zoals zink), dan dienen deze te worden voorzien van een coating.

Uitgangspunt bij nieuwe stedelijke in- en uitbreidingen is dat er grondwaterneutraal wordt. Dat wil zeggen dat de oorspronkelijke grondwaterstanden en -stromen in de omgeving niet wijzigen. Dit kan bereikt worden door:

- een grondwatergerelateerde locatiekeuze: geen stedelijke uitbreidingen in gebieden met (kans op) hoge grondwaterstanden;
- maatregelen te treffen bij bouwrijp maken en tijdens de bouw (ophogen, goede structuur van het oppervlaktewatersysteem, voorkomen verdichting bodemstructuur);
- een waterproof bouwkundig ontwerp van woningen en gebouwen (bijvoorbeeld kruipruimteloos).

Om grondwateroverlast in bestaand stedelijk gebied te beperken zet het waterschap in eerste instantie in op bouwkundige maatregelen. Pas als dit onvoldoende soelaas biedt komen drainerende of onttrekkende oplossingen in beeld. Dit sluit niet uit dat er niet ondergronds gebouwd mag worden, mits er voldoende technische maatregelen worden getroffen zodat de bouw waterdicht is.

4.10 Natuur en landschap

4.10.1 Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden en vormt daarmee de basis voor het beleid van de EU voor behoud en herstel van biodiversiteit. Natura 2000 is niet enkel ter bescherming van gebieden maar draagt ook bij aan soortenbescherming.

Het Natura 2000 netwerk omvat alle gebieden die zijn beschermd op grond van de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992. In en om Nijmegen gaat het om de Natura 2000 gebieden 'Uiterwaarden Waal' en de 'Gelderse Poort'.

4.10.1.1 Conclusie

Dit bestemmingsplan heeft een positieve werking op de stikstofemmissie. Er zijn dan ook geen negatieve effecten te verwachten op de Natura2000 gebieden. Natura2000 is dan ook niet aan de orde voor dit bestemmingsplan.

4.10.2 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) is een Nederlandse wet die oorspronkelijk in 1967 is vastgesteld maar in 1998 ingrijpend is gewijzigd. In deze wet is nu de natuurbescherming van specifieke gebieden geregeld. Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt. De volgende gebieden zijn aangewezen in een aanwijsbesluit en beschermd op grond van de wet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden 'Uiterwaarden Waal', 'Gelderse Poort'
- Beschermde Natuurmonumenten (Rondom Nijmegen gaat het dan om 'Oude Waal' en 'Bronnenbos Refter')

In het aanwijsbesluit wordt de exacte ligging van het gebied aangegeven en welke habitats in het gebied moeten worden beschermd. De provincie legt per gebied vast welke waarden aanwezig zijn en waar de te beschermen habitats liggen. Voor alle werkzaamheden die schadelijk zijn voor de beschermde habitats moet een vergunning worden aangevraagd.

Om te bepalen of de Natuurbeschermingsweg aan de orde is, moet er een quick scan gedaan worden.

4.10.2.1 Conclusie

Uit de quick scan (Natuurtoets Vossenpels midden te Lent, 29 januari 2015) is gebleken dat dit bestemmingsplan niet van invloed is op gebieden die onder de Natuurbeschermingswet vallen en derhalve is deze wet dan ook niet aan de orde voor dit bestemmingsplan.

4.10.3 Flora en faunawet

Op 1 april 2002 is de Nederlandse Flora- en faunawet in werking getreden. Deze nieuwe wet regelt de bescherming van dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet bundelt alles wat te maken heeft met de bescherming van flora en fauna in Nederland die voorheen in verschillende wetten was opgenomen.

Ook is de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn (Europees) en het CITES-verdrag (overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde soorten wilde dieren en planten) in de Flora en faunawet verwerkt. Hierdoor heeft Nederland nu één wet voor de bescherming van alle in het wild voorkomende beschermde soorten.

Het doel van deze wet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Deze wet hanteert daarbij het “nee, tenzij principe”. Dat betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn. Alleen onder strikte voorwaarden zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen mogelijk. Hiertoe zal een ontheffing ex artikel 75 moeten worden aangevraagd. De ontheffingsaanvraag moet onderbouwd zijn door een goed onderzoek naar het voorkomen van en de effecten op beschermde soorten. Ook moet aangetoond worden dat er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang.

In de Flora- en faunawet is daarnaast een zogenaamde 'algemene zorgplicht' opgenomen. De zorgplicht is van toepassing op alle planten en dieren, ongeacht of ze wettelijk beschermd zijn. De zorgplicht houdt in dat er bij ingrepen zoals bouwactiviteiten altijd zorgvuldig moet worden omgegaan met de aanwezige planten en dieren. Schadelijke activiteiten moeten zoveel mogelijk worden voorkomen.

Bevoegd gezag voor de Flora- en faunawet is het Ministerie van EZ.

4.10.3.1 Conclusie

Voor dit bestemmingsplan is een quickscan Flora- en faunawet (Natuurtoets Vossenpels midden te Lent, 29 januari 2015) uitgevoerd. Uit dat onderzoek blijkt het volgende:

Uit de Flora- en faunawettoetsing blijkt dat er meerdere door de Ffw beschermde soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Beschermde soorten waarop negatieve effecten niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten, dienen waar nodig onderzocht te worden. Indien soorten aanwezig zijn kan volgens een goedgekeurde gedragscode worden gewerkt (tabel 2-soorten) of dient een ontheffing (inclusief het treffen van mitigerende maatregelen) te worden aangevraagd (tabel 3-soorten). Het aanvragen van een ontheffing kan alleen op basis van een belang uit de habitatrichtlijn (bijvoorbeeld bij vleermuizen) en/of de vogelrichtlijn (bij vogels) en een onderbouwde alternatievenstudie.

<u>Plangebied Smitjesland 5</u>

De soorten waarop negatieve effecten niet met zekerheid kan worden uitgesloten vallen onder de volgende beschermingsregimes:

- Tabel 2-soorten (steenmarter)
- Tabel 3-soorten uit de Habitatrichtlijn (vleermuizen)
- Vogels (huismus en gierzwaluw)

Het is aannemelijk dat een ontheffing voor Tabel 2-soorten verleend zal worden wanneer dit noodzakelijk blijkt.

Voor Tabel 3-soorten uit de Habitatrichtlijn en vogels is een grotere inspanning noodzakelijk en is in spaarzame gevallen niet mogelijk ontheffing te krijgen. Gezien de beperkte aantasting en het aanwezige biotoop rond perceel 1472, wordt de kans groot geacht dat de gunstige staat van instandhouding van dergelijke strikt beschermde soorten niet in het geding komt en dat mitigerende / compenserende maatregelen buiten het plangebied getroffen kunnen worden om effecten te beperken.

Op grond van bovenstaande kan gesteld worden dat het nieuwe bestemmingsplan redelijkerwijs uitvoerbaar is. De noodzaak tot het in bezit hebben van een ontheffing (indien noodzakelijk) hangt samen met de realisatiefase. De planvormingsfase kan daarom ongehinderd doorgang vinden.

4.10.4 Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone (GNN/GO)

Op 14 januari 2014 heeft het college van Gedeputeerde Staten de Omgevingsvisie en de bijbehorende Omgevingsverordening vastgesteld. Deze visie introduceert het zogenoemde Gelders Natuurnetwerk, waarmee het begrip EHS wordt losgelaten. Dit Gelders Natuurnetwerk bestaat uit alle terreinen met een natuurbestemming binnen de voormalige EHS en bevat tevens een zoekgebied van 7.300 ha voor de te realiseren 5.300 ha nieuwe natuur. Buiten dit Natuurwetwerk geldt onder meer de Groene Ontwikkelingszone.

4.10.4.1 Gelders Natuurnetwerk

Om de biodiversiteit nu en voor toekomstige generaties Gelderlanders veilig te stellen, beschermt de provincie het Gelders Natuurnetwerk. Het Gelders Natuurnetwerk is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuur van internationaal, nationaal en provinciaal belang. Dit Gelders Natuurnetwerk bestaat uit alle terreinen met een natuurbestemming binnen de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

4.10.4.2 Groene Ontwikkelingszone

De Groene Ontwikkelingszone (GO) heeft een dubbele doelstelling. Er is ruimte voor verdere economische ontwikkeling in combinatie met een (substantiële) versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende natuurgebieden. De GO bestaat uit terreinen met een andere bestemming dan bos of natuur die ruimtelijk vervlochten zijn met het Gelders Natuurnetwerk (GNN). De ecologische verbindingszones (evz's) maken deel uit van de GO, evenals weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden. Bevoegd gezag voor de GNN/GO is de provincie Gelderland.

4.10.4.3 Conclusie

Dit bestemmingsplan ligt niet in de GNN of OG van de Omgevingsvisie. Daarmee dus niet van toepassing voor dit bestemmingsplan.

4.10.5 Groenplan De groene draad (2007)

Het groenbeleid is vastgelegd in 'De groene draad - kansen voor het Nijmeegse groen' en heeft als doelstelling:

- inzicht te geven in het totaal van groene ontwikkelingen in en om de stad en hun onderlinge samenhang;
- een sturingsinstrument voor het bestuur te zijn voor groene ontwikkelingen in de stad;
- vanuit een groen toekomstperspectief een gids of leidraad te zijn voor toekomstige stedelijke ontwikkelingen;
- de groene ambities te benoemen voor de komende jaren die vertaald worden in een uitvoeringsprogramma.

De hoofdgroenstructuur en de hoofdbomenstructuur zijn de basis en de ruggengraat van het groen in Nijmegen. Deze structuren houden we dan ook in stand. In bestemmingsplannen gaat het dan om de bestemmingen Groen, Natuur en Bos. Daarnaast kennen ook andere plekken een groene bestemming bijvoorbeeld kleinere groenplekken op wijkniveau.

4.10.5.1 Conclusie

In dit bestemmingsplan wordt de hoofdgroenstructuur in stand gehouden.

4.10.6 Handboek stadsbomen (2009)

Het Handboek Stadsbomen is een uitwerking van het Groenplan “De Groene draad, kansen voor het Nijmeegse groen'. Het Handboek Stadsbomen vormt het kader voor inrichtingsplannen en beheerplannen voor de openbare ruimte waar het bomen betreft. Het handboek is daarnaast te definiëren als toetsingskader voor ruimtelijke plannen en initiatieven en biedt inzicht in de beleidsuitgangspunten ten aanzien van bescherming, aanplant, beheer en kap van bomen.

De hoofddoelstelling van het Handboek Stadsbomen is het waarborgen van de duurzame instandhouding van het Nijmeegs bomenbestand door middel van behoud èn ontwikkeling.

De volgende uitgangspunten staan daarbij centraal:

- Optimale inzet van middelen.
- Waarborgen van een vitaal bomenbestand.
- Zorgen voor draagvlak; zorgvuldig afwegen, bewust besluiten en tijdig communiceren.
- Meer bomen en meer kronen. Inzet op kwantiteit en kwaliteit.

Het Handboek Stadsbomen heeft betrekking op alle bomen binnen de gemeentegrenzen. Dat zijn dus niet alleen de park-, laan- en straatbomen, maar ook bomen in tuinen en op particuliere terreinen. Voor bosopstanden, bosplantsoen en bomen in natuurgebieden gelden andere beleidskaders en wet- en regelgeving.

In het Handboek Stadsbomen is de hoofdbomenstructuur opgenomen. Deze structuur vormt samen met de hoofdgroenstructuur de basis van het groen in Nijmegen. De hoofdbomenstructuur leggen we niet vast in bestemmingsplannen maar wordt wel beschreven in de toelichting en speelt daarmee wel een rol in bestemmingsplannen.

4.10.6.1 Conclusie

In dit bestemmingsplan wordt de hoofdbomenstructuur in stand gehouden.

4.11 Cultuurhistorie

Per 1 juli 2011 is de Modernisering Monumentenzorg (MoMo) in werking getreden. Als gevolg van de MoMo is de Bro per 1 januari 2012 (artikel 3.6.1, lid 2) gewijzigd. Wat eerst alleen voor archeologie gold, geldt nu ook voor al het cultureel erfgoed: in de toelichting van het bestemmingsplan dient een beschrijving te worden opgenomen hoe met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden.

Het is daarmee dus verplicht om de facetten historische (stede)bouwkunde en historische geografie mee te nemen in de belangenafweging. Hierbij gaat het om zowel beschermde als niet formeel beschermde objecten en structuren. Het beleid van de gemeente Nijmegen sluit aan op het nationale beleid voor de archeologische monumentenzorg. De gemeente heeft een cultuurhistorische beleidskaart opgesteld waarop vier gebiedstypen worden onderscheiden:

1. Gebieden waar alleen ingezet zal worden op behoud van historische structuren.
2. Gebieden waar het hoofdzakelijk gaat om de samenhang tussen structuur en bebouwing;
3. Gebieden met een rijke cultuurhistorische gelaagdheid;
4. Beschermde gebieden;

Afhankelijk van het gebiedstype waar het plangebied binnen valt, is het bijbehorende regime ten aanzien van cultuurhistorie van toepassing.

Doorwerking plangebied

Op de cultuurhistorische beleidskaart van de gemeente Nijmegen valt het plangebied binnen gebiedstype 3. In deze gebieden is sprake van een rijke cultuurhistorische gelaagdheid. Het gaan om zowel de grotere schaal, zoals het stedenbouwkundige plan en historische structuren, als om specifieke objecten en om de samenhang tussen de structuren, bebouwing en/of cultuurlandschap. Bij de bebouwing die geen beschermde status heeft gaat het niet zozeer om de architectuur en het beeld, maar om het silhouet, zoals de situering, de nok- en goothoogte en de nokrichting. Zowel de zichtbare als de niet-zichtbare geschiedenis van het gebied zal uitgangspunt moeten zijn bij ontwikkelingen. Er is daarom veel aandacht voor cultuurhistorie bij ruimtelijke plannen in gebiedstype 3. Nieuwe ontwikkelingen zijn mogelijk, maar worden afgestemd op het karakter van het gebied.

Cultuurhistorische quickscan

De karakteristiek van het plangebied wordt gekenmerkt door de ligging ten westen van de Vossenpelssestraat. Deze weg volgt de hoger gelegen delen van een oude stroomruggordel, die ontstond door afzetting van zandig materiaal door een voorloper van de Waal. Smitjesland sluit haaks op de Vossenpelssestraat aan. Tot het begin van de 19de eeuw bestond uitsluitend het oostelijk deel van Smitjesland, als pad ter ontsluiting van twee erven. Het gebogen wegtracé nabij de boerderij Smitjesland 4 (gemeentelijk monument) is kenmerkend voor dit oude gedeelte. Omstreeks 1860 werd de Smitjesland in westelijke richting verlengd. De nieuwe weg ging een verbinding vormen naar de weilanden in een lager gelegen zone van het landschap. Deze landbouwweg kreeg een kaarsrecht beloop. De weg die vanaf het plangebied in noordelijke richting loopt kwam in dezelfde periode tot stand en werd aangelegd langs een oude perceelsscheiding.

Blijkens historische kaarten waren de gronden in het plangebied aan het begin van de 19de eeuw in gebruik als weiland. Vanaf het einde van de 19de eeuw traden in de omgeving van het plangebied verschuivingen in grondgebruik op, waarbij met name de fruitteelt sterk toenam. Ook de gronden in het plangebied werden omstreeks 1900 in gebruik genomen als boomgaard. Het huidige pand werd in 1956 gebouwd als tuinderswoning en kenmerkt zich door een sobere, functionele vormgeving. Uit een luchtfoto uit 1949 blijkt, dat de gronden ten oosten van de woning voor 1949 reeds in gebruik waren genomen als tuinbouwgrond.

Aan de straatzijde stonden broeikassen. Vermoedelijk dateert de tuinmuur van betonnen prefab elementen langs de noordzijde van het plangebied uit deze periode (circa 1940-1950). Tuinmuren hielden de koude wind weg van moestuinen en (broei)kassen. Bovendien werden tegen tuinmuren diverse soorten fruit geteeld. Van de vele tuinmuren die in Lent hebben gestaan zijn er nog slechts enkele over. Dit betonnen exemplaar is een relatief jong voorbeeld hiervan.

Conclusie

De te slopen bebouwing heeft een indifferente cultuurhistorische waarde. Ten aanzien van de tuinmuur wordt opgemerkt dat dit object enige cultuurhistorische waarde heeft vanwege de bijzondere functie, in relatie tot de ontwikkelingsgeschiedenis en historische gelaagdheid van het gebied. Het object draagt in beperkte mate bij aan de cultuurhistorische en ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Vanuit cultuurhistorisch oogpunt is behoud mogelijk, maar niet noodzakelijk. Zoals uit Hoofdstuk 2 Planbeschrijving blijkt, is de voorgestane ontwikkeling afgestemd op het karakter van het gebied. De nieuwe bebouwing sluit qua situering, schaal en oriëntatie aan bij de historisch-stedenbouwkundige structuur van het bebouwingslint Smitjesland. Voor wat betreft cultuurhistorie zijn er dan ook geen belemmeringen voor de voorgestane ontwikkeling.

4.12 Archeologie

In Europees verband is het zogenaamde 'Verdrag van Malta' tot stand gekomen. Uitgangspunt van dit verdrag is het archeologisch erfgoed zo veel mogelijk te behouden. Waar dit niet mogelijk is, dient het bodemarchief met zorg ontsloten te worden. Bij het ontwikkelen van ruimtelijk beleid moet het archeologisch belang vanaf het begin meewegen in de besluitvorming. Inmiddels zijn de uitgangspunten van het Verdrag in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd in de Monumentenwet 1988 via de wijzigingswet Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WAMZ) op 1 september 2007.

De gemeente Nijmegen heeft voor haar gemeentelijk grondgebied een Nota cultureel erfgoed met een archeologische beleidskaart vervaardigd. De gemeente is erop gericht om het bodemarchief zoveel mogelijk te ontzien. Indien dit niet mogelijk is, wordt voorafgaande aan de bodemverstoring archeologisch onderzoek verricht. De wijze van onderzoek wordt bepaald op basis van de verwachte archeologische waarden en de aard en omvang van de bodemingrepen.

Doorwerking plangebied

Volgens de archeologische beleidskaart ligt het plangebied in een gebied met een hoge tot zeer hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten (waarde 2). Voor deze categorie geldt een onderzoeksplicht bij ingrepen in de bodem met een oppervlakte groter dan 100 m² en dieper dan 0,30 m. Voor de ontwikkeling die met onderhavig bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt is archeologisch onderzoek dan waarschijnlijk ook noodzakelijk. In onderhavig bestemmingsplan is de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' opgenomen.

De archeologische waarden die eventueel in het plangebied aanwezig zijn, worden middels deze dubbelbestemming beschermd omdat er een onderzoeksplicht is opgenomen waardoor het onderzoek uitgevoerd moet worden voordat een omgevingsvergunning verleend kan worden.

4.13 Verkeer en parkeren

Verkeer

De nieuwe woning wordt ontsloten via de Smitjesland. Gezien de capaciteit van deze weg en het feit dat er sprake is van vervanging van een woning, zijn er voor wat betreft de verkeersafwikkeling geen belemmeringen voor de voorgestane ontwikkeling.

Voor het gebruik van het openbaar vervoer is het perceel aangewezen op de haltevoorziening aan de Vossenpelssestraat. Deze bevinden zich ter hoogte van het Doornik.

Parkeren

Het aantal parkeerplaatsen wordt berekend aan de hand van de beleidsregels voor de toepassing van artikel 2.5.30 uit de Nijmeegse bouwverordening. Het artikel is een uitwerking van de door Burgemeester en Wethouders vastgestelde parkeervisie (2012) en de hierin verbonden nota parkeernormen gemeente Nijmegen (2012). Het plangebied valt in de sterk stedelijke zone " Schil/Overloopgebied".

Parkeren vindt plaats op eigen terrein. Er wordt een garage/berging en een inrit met parkeergelegenheid voor twee auto's bij de nieuwe woning gerealiseerd. Daardoor zijn er voor wat betreft parkeren geen belemmeringen voor de voorgestane ontwikkeling.

Verkeersveiligheid

De Smitjesland is een weg waar een maximum snelheid geldt van 30 km/uur.

4.14 Klimaat

De klimaatverandering noopt tot aanpassingen in ruimtelijke ontwikkelingen. De gemeenteraad van Nijmegen heeft haar visie hierop in de Kadernotitie Klimaat en de duurzaamheidsagenda 2011-2015 vastgelegd. Kernbegrippen zijn compensatie en adaptatie.

Compensatie is het tegengaan en verminderen van negatieve effecten op het klimaat. Dit kan door energiegebruik te beperken en/of duurzame energiebronnen te gebruiken en door gebruik te maken materialen uit vernieuwbare bronnen. Nijmegen streeft er daarom naar om als stad energieneutraal te worden.

Adaptatie is het aanpassen aan de wijzigende omstandigheden zoals extremere weersomstandigheden en een stijgende energieprijs. Voorbeelden hiervan zijn het voorkomen van oververhitting, aandacht voor windklimaat en het realiseren van grotere piekbergingen voor neerslag.

In de gebouwde omgeving zijn voor energiegebruik en oververhitting de oriëntatie van de bebouwing en de manier waarop met de bezonning is omgegaan bepalende factoren. Het microklimaat wordt bepaald door de verhouding tussen bebouwd en begroend oppervlak en de relatie tussen bebouwde en groene structuren. Een goed groenontwerp helpt oververhitting tegen te gaan en vangt neerslag en luchtverontreiniging op.

Verantwoord materiaalgebruik, beperking van energievraag en een verstandige positionering van functies dragen mede bij aan de klimaatdoelstellingen. Voor utiliteitsbouw en woningbouw liggen kernpunten bij terugdringen van de CO2 uitstoot en aanpassing aan veranderde weersomstandigheden. Bijkomend voordeel hierbij is dat dit leidt tot lagere woonlasten en een gezondere, comfortabeler gebouw.

Om de mogelijkheden per plan in beeld te brengen kan de voor het bouwplan noodzakelijke EPC-onderzoek omgezet worden tot een energiescan. Daarmee kunnen zowel de warmtevraag als de koelingsbehoefte en de inzet van collectieve systemen onderzocht worden. Op die manier kan de bijdrage van dit project aan de hierboven genoemde doelstellingen in beeld woorden gebracht.

Het gebied is onder voorwaarden geschikt voor bodemenergiesystemen zoals Koude-Warmte opslag van het gesloten type. Voor het bepalen van deze voorwaarden zal afstemming gezocht moeten worden met eventuele andere grondwatergebruikers in de omgeving en zal de milieuhygiënische situatie van de bodem en het grondwater mee moeten worden gewogen.

Hoofdstuk 5 Juridische planbeschrijving

5.1 Inleiding

Het bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding (met legenda) en planregels, vergezeld van een toelichting. De verbeelding en de planregels vormen het juridisch bindende deel van het bestemmingsplan. De verbeelding heeft de rol van visualisering van de bestemmingen.

De planregels regelen de gebruiksmogelijkheden van de gronden, de bouwmogelijkheden en de gebruiksmogelijkheden van de aanwezige en/of op te richten bebouwing. De toelichting heeft weliswaar geen bindende werking, maar heeft wel een belangrijke functie bij de weergave en onderbouwing van het bestemmingsplan en bij de uitleg van de verbeelding en planregels. In de volgende twee paragrafen wordt de systematiek van de planregels uiteengezet en wordt een uitleg per bestemming gegeven.

5.2 Systematiek van de planregels

Voor het bestemmingplan wordt gebruik gemaakt van het Standaard bestemmingsplan van de gemeente Nijmegen. Het Standaard bestemmingsplan is gebaseerd de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2012) waarin landelijke standaarden voor planregels en verbeelding zijn geformuleerd. De standaardisatie maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op een vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op eenzelfde manier worden verbeeld. Het bestemmingsplan wordt zowel in analoge als digitale vorm opgesteld. Bij interpretatieverschillen heeft het digitale bestemmingsplan voorrang.

De planregels van het bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 40 (Smitjesland 5) bestaan uit vier hoofdstukken, waarin achtereenvolgens de inleidende regels, de bestemmingsplanregels, de algemene regels en de overgangs- en slotregels aan de orde komen.

5.2.1 Inleidende regels

Bij de inleidende regels wordt ingegaan op de begrippen en de wijze van meten.

5.2.2 Bestemmingsplanregels

De gronden van het gehele plangebied hebben een positieve bestemming. Een positieve bestemming betekent dat gebruik van de gronden voor de verschillende bestemmingen direct mogelijk is. Bovendien betekent het dat oprichting van gebouwen direct mogelijk is nadat burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning ten behoeve van het bouwen hebben verleend. Een omgevingsvergunning wordt verleend indien zij voldoet aan onder meer de planregels van het bestemmingsplan, het Bouwbesluit, de Bouwverordening en de welstandsnota.

De opbouw van de bestemmingen ziet er in beginsel als volgt uit:

- bestemmingsomschrijving;
- bouwregels;
- afwijking van de bouwregels;
- specifieke gebruiksregels;
- afwijking van de gebruiksregels;
- omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;

- wijzigingsbevoegdheid.

5.2.3 Algemene regels

Onder het kopje algemene regels zijn de regels opgenomen die voor alle bestemmingen

gelden. Hierbij gaat het om de volgende bepalingen:

- Anti-dubbeltelregel: deze bepaling is opgenomen om te voorkomen dat wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde gebouwen en bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een bouwperceel mogen beslaan, het opengebleven terrein nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.
- Algemene bouwregels: regels over beeldende kunst, bouwwerken ten algemenen nutte en ondergronds bouwen.
- Algemene gebruiksregels: er zijn regels opgenomen over het toestaan van aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten. Daarnaast is een bepaling over evenementen opgenomen en wordt aangegeven welk gebruik in ieder geval strijdig is met de bestemmingen in hoofdstuk 2.
- Algemene afwijkingsregels: in deze bepaling wordt aan het bevoegd gezag de bevoegdheid gegeven om een omgevingsvergunning te verlenen ten behoeve van niet-ingrijpende bouwactiviteiten. De criteria, die bij toepassing van de bevoegdheid in acht moeten worden genomen, zijn daarbij aangegeven.
- Overige regels: in de overige regels staan bepalingen omtrent parkeren opgenomen. Daarnaast is een bepaling opgenomen over de uitsluiting van bepalingen van de bouwverordening en is uitleg opgenomen over de voorrang van dubbelbestemmingen op enkelbestemmingen.

5.2.4 Overgangs- en slotregels

Overgangsrecht

In deze bepaling wordt vorm en inhoud gegeven aan het overgangsrecht die aansluit bij het Besluit ruimtelijke ordening.

Slotregels

Als laatste is de slotbepaling opgenomen. Deze bepaling bevat zowel de titel van het plan als de vaststellingsbepaling.

5.3 Beschrijving per bestemming

Tuin

De voortuin van de te realiseren woning is bestemd als Tuin. De tuinbestemming wordt in ieder geval toegepast voor de voorgevel en tot 1 meter achter de voorgevel op het zijerf. Deze gronden mogen worden onder andere gebruikt voor tuin en groenvoorzieningen.

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. aan- en uitbouwen met een maximum diepte van 1,5 meter gemeten vanaf de gevel van het hoofdgebouw;

b. erfafscheidingen en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde. De bouwhoogte van erfafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen.

Wonen

De gronden die bestemd zijn als 'Wonen' zijn primair bedoeld voor het wonen. Daarnaast zijn aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten toegestaan (voorwaarden zie artikel 8.1).

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen;
b. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

De hoofdgebouwen zijn alleen toegestaan binnen het bouwvlak, dat geheel mag worden bebouwd. De goot- en bouwhoogte zijn op de verbeelding weergegeven. Aan- en uitbouwen en erfafscheidingen zijn binnen en buiten het bouwvlak toegestaan.

Waarde - Archeologie 2

De gronden zijn bestemd als 'Waarde - Archeologie 2'. Deze bestemming is gekoppeld aan een omgevingsvergunningstelsel om te voorkomen dat er werkzaamheden uitgevoerd worden die schadelijk kunnen zijn voor de eventuele archeologische waarden.

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Hoofdstuk 6 Economische uitvoerbaarheid

De betreffende locatie is eigendom van de GEM Waalsprong. De eventueel te maken aanpassingen, kosten e.d., tengevolge van de realisatie van voorgestelde wijziging zijn voor rekening van de GEM Waalsprong. het betreft geen bouwplan zoals bedoeld in artikel 6.2.1 Bro (onder lid a, categorie: de bouw van één of meer woningen). In het huidige situatie staat er reeds een agrarische woning en deze herziening alleen voorziet in de transformatie naar een particuliere vrijstaande woning.

De kosten van de onderhavige procedure zullen verhaald worden op de GEM Waalsprong conform de gemeentelijke legesverordening.

Uit de gevraagde herziening van het bestemmingsplan kan schade voortvloeien als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening om welke reden er gerede twijfel bestaat over de vereiste economische uitvoerbaarheid van de gevraagde planologische maatregel. Er dient voorkomen te worden dat de gemeente voor initiatieven planschade betaalt. Om die reden is in een overeenkomst opgenomen dat de GEM Waalsprong zich ten behoeve van de economische uitvoerbaarheid van de planologische maatregel bereid verklaart de daaruit voortvloeiende voor vergoeding in aanmerking komende planschade volledig aan de gemeente te compenseren.

Derhalve kan gesteld worden, dat de bestemmingsplanherziening financieel-economisch uitvoerbaar is.

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Hoofdstuk 7 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Voor dit bestemmingsplan is op 4 februari 2015 een vooraankondiging gepubliceerd. Conform de inspraakverordening heeft er inspraak plaatsgevonden via de zienswijzenprocedure. Het ontwerpbestemmingsplan heeft gedurende zes weken ter visie gelegen. De tervisielegging was gepubliceerd op de gemeentelijke website en in de "Staatscourant".

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Hoofdstuk 8 Vooroverleg

8.1 Ministerie van Infrastructuur en Milieu

In juni 2008 heeft het kabinet de Realisatieparagraaf Nationaal ruimtelijk beleid vastgesteld. Deze paragraaf geeft inzicht in welke nationale belangen het kabinet heeft gedefinieerd en op welke wijze het rijk deze wil verwezenlijken. Het resultaat is een helder en scherpe markering voor gevallen waarvoor de medeoverheden afstemming moeten zoeken met het Rijk.

Inzicht wanneer het Rijk vooroverleg van belang acht is te herleiden uit de nationale belangen zoals opgenomen in de Realisatieparagraaf. De volgende nationale belangen zijn opgenomen in de Realisatieparagraaf:

- Bundeling van verstedelijking en economische activiteiten
- Grote rivieren
- Kustfundament
- IJsselmeergebieden
- IJsselmeergebied Regionale watersystemen
- Ecologische hoofdstructuur
- Nationale Landschappen
- Rijksbufferzones
- Recreatie
- Derde Nota Waddenzee
- Tweede Structuurschema Militaire Terreinen
- Project Mainport Rotterdam

Onderhavig project doorkruist geen van bovengenoemde nationale belangen en is geen vooroverleg ex. artikel 3.1.1. Bro noodzakelijk.

8.2 Provincie Gelderland

Bij brief van 5 juni 2008 heeft de Provincie Gelderland aangegeven op welke wijze waarop en de mate waarin de Provincie betrokken willen worden bij het vooroverleg ex. artikel 3.1.1. Bro. In deze brief is gesteld dat voor plannen van puur lokaal belang geen rol is weggelegd voor de provincie en geen vooroverleg hoeft plaats te vinden.

Het onderhavige plan is vanwege de kleinschaligheid van puur lokaal belang en hoeft niet aangeboden te worden aan de Provincie voor het artikel 3.1.1 Bro vooroverleg.

8.3 Waterschap

Per brief van 15 februari 2012 (kenmerk 201206566) geeft het Waterschap Rivierenland aan dat zij beoordeeld of in een plan voldoende rekening is gehouden met de waterhuishouding. De gemeente kan zelf bepalen of een plan waterhuishoudkundig relevant is of niet via de landelijke website www.dewatertoets.nl.

Deze toetsing is gedaan en daaruit blijkt dat er geen waterbelangen zijn die door dit plan worden geraakt.

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1 Bodemonderzoek 2013

Bijlage 2 Bodemonderzoek, 2004

Bijlage 3 Flora en Faunaonderzoek

Bijlage 4 Advies Veiligheidsregio Gelderland - Zuid

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Regels

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 40 (Smitjesland 5) met identificatienummer NL.IMRO.0268.BP140W40-VG01 van de gemeente Nijmegen.

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanbouw

een aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw, dat op de grond staat, dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een aparte ruimte vormt die al dan niet vanuit het hoofdgebouw bereikbaar is.

1.4 aan huis verbonden beroepsactiviteiten

een dienstverlenend beroep, dat op kleine schaal in een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en de desbetreffende beroepsuitoefening een ruimtelijke uitstraling heeft die in overeenstemming is met de woonfunctie.

1.5 aan huis verbonden bedrijfsactiviteiten

het verlenen van diensten, het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid (geheel of overwegend door middel van handwerk uit te oefenen), het voeren van de administratie van bedrijfsactiviteiten die (behoudens genoemde administratieve werkzaamheden) niet ter plaatse worden uitgeoefend, het verstrekken van logies en ontbijt (bed and breakfast) waarvan de aard, omvang en uitstraling zodanig zijn dat de activiteit in de woning met behoud van de woonfunctie ter plaatse kan worden uitgeoefend.

1.6 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.7 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.8 achtergevellijn

de achterste grens van het bouwvlak en het verlengde daarvan;

1.9 archeologische waarden

Onder archeologische waarden kunnen worden verstaan:

- archeologische verwachtingswaarden;
- vastgestelde archeologische waarden of resten.

1.10 archeologische verwachtingswaarde

de kans op archeologische vondsten of informatie.

1.11 archeologisch deskundige

de gemeentelijk (beleids)archeoloog of een andere door het College van Burgemeester en Wethouders aan te wijzen deskundige op het gebied van de archeologie.

1.12 archeologisch onderzoek

onderzoek (bureauonderzoek en/of boren en/of geofysisch onderzoek en/of graven en/of begeleiden) verricht door een dienst, bedrijf of instelling beschikkend over een opgravingsvergunning conform de Monumentenwet 1988.

1.13 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.14 bedrijf

een onderneming waarbij het accent ligt op het vervaardigen, bewerken, installeren en verhandelen van goederen dan wel op het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij eventueel detailhandel plaatsvindt uitsluitend als niet zelfstandig en ondergeschikt onderdeel van de onderneming in de vorm van verkoop c.q. levering van ter plaatse vervaardigde, bewerkte of herstelde goederen, dan wel goederen die in rechtstreeks verband staan met de uitgeoefende handelingen.

1.15 bestaand

a. bestaande bouwwerken: een legaal bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning;
b. bestaand gebruik: het legale gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

1.16 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak.

1.17 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.18 bevoegd gezag

bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning.

1.19 bijgebouw

een vrijstaand, in functioneel en bouwkundig opzicht aan het hoofdgebouw ondergeschikt gebouw op hetzelfde bouwperceel dat op de grond staat en alleen bedoeld en ingericht is ten behoeve van (huishoudelijke) berging, hobby- en/of stallingruimte.

1.20 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.

1.21 bouwgrens

de grens van een bouwvlak.

1.22 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder.

1.23 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.24 bouwperceelsgrens

een grens van een bouwperceel.

1.25 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.26 bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.27 detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ter verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die de goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, met uitzondering van het bieden van gelegenheid om gekochte etenswaren ter plaatse te nuttigen. Onder detailhandel wordt niet verstaan detailhandel in volumineuze goederen.

1.28 erf

de gronden met een woonbestemming gelegen binnen het bouwperceel maar buiten het bouwvlak.

1.29 escortbedrijf

de natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon, die bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, prostitutie aanbiedt, die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend (escortservices, bemiddelingsbureaus, overige).

1.30 evenement

evenement zoals bedoeld in de Algemene Plaatselijke Verordening voor de gemeente Nijmegen (APV).

1.31 gebieden met een hoge archeologische verwachting

deze gebieden onderscheiden zich vanwege een hoge tot zeer hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten.

1.32 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.33 gevelbreedte

de breedte van de gevel waar tegenaan wordt gebouwd.

1.34 hoekovergang

een aan- of uitbouw die buiten de gevelbreedten van het hoofdgebouw wordt gerealiseerd en die een verbinding vormt tussen een aan- of uitbouw aan de voorgevel en een aan- en of uitbouw aan de zijgevel van het hoofdgebouw.

1.35 hoofdbebouwing

hoofdgebouw(en) inclusief aan- en of uitbouwen.

1.36 hoofdgebouw(en)

een of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.37 huisvesting in verband met mantelzorg

huisvesting in of bij een woning van één huishouden van maximaal twee personen, van wie ten minste één persoon mantelzorg verleent aan of ontvangt van een bewoner van de woning.

1.38 mantelzorg

intensieve zorg of ondersteuning, die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, ten behoeve van zelfredzaamheid of participatie, rechtstreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie, die de gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar overstijgt, en waarvan de behoefte met een verklaring van een huisarts, wijkverpleegkundige of andere door de gemeente aangewezen sociaal-medisch adviseur kan worden aangetoond.

1.39 omgevingsvergunning

vergunning voor activiteiten als genoemd in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.40 ondergronds bouwwerk

a. een (gedeelte van een) gebouw dat gelegen is onder het niveau van de begane grondvloer van dat gebouw, waarbij de hoogte van die begane grondvloer nergens hoger ligt dan 0,25 meter boven het aansluitende maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. een zelfstandig voor mensen toegankelijk bouwwerk waarvan de bovenkant nergens hoger is dan het maaiveld van het bouwperceel ter plaatse van dat bouwwerk.

1.41 overkapping

een op de grond staand, plat afgedekt bouwwerk, bestaande uit ten minste een dak, niet zijnde een gebouw.

1.42 perceelsgrens

de grens van een bouwperceel.

1.43 prostitutie

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele diensten ten behoeve van een ander tegen vergoeding.

1.44 raamprostitutie

een seksinrichting met één of meer ramen van waarachter de prostituee/prostitué tracht de aandacht van passanten op zich te vestigen.

1.45 seksinrichting

een voor het publiek toegankelijk gebouw of bouwwerk, geen gebouw zijnde dan wel onderkomen, waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder een seksinrichting worden in elk geval verstaan een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, een parenclub of een prostitutiebedrijf, waaronder tevens begrepen een erotische massagesalon, al of niet in combinatie met elkaar.

1.46 straatmeubilair

de op of bij de weg behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals: verkeerstekens, wegbebakeningen, bewegwijzeringen, verlichting, halteaanduidingen, parkeerregulerende constructies, road barriers, afvalinzamelsystemen, openbare toiletvoorzieningen, brandkranen, informatie- en reclameobjecten, fietsenstallingen, papier- en plantenbakken, zitbanken, communicatievoorzieningen, gedenktekens, abri's en dergelijke.

1.47 straatprostitutie

het op straat door handelingen, houding, woord, gebaar of op andere wijze, passanten tot seksuele handelingen te bewegen, uit te nodigen dan wel aan te lokken.

1.48 uitbouw

een op de grond staand en aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een vergroting betreft van een in het gebouw gelegen ruimte.

1.49 voorgevellijn

de voorgevel van het hoofdgebouw en het verlengde ervan.

1.50 wadi

voorziening voor de infiltratie van regenwater. Een wadi is een laagte waarin het regenwater zich kan verzamelen en in de bodem kan infiltreren.

1.51 werk

een werk, geen bouwwerk zijnde.

1.52 wonen

de huisvesting van één of meerdere personen in een gebouw, niet zijnde een woonwagen of woonboot.

1.53 woning

een (gedeelte van een) gebouw dat dient voor de huisvesting van een of meer personen.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de afstand van een gebouw tot een zijdelingse perceelsgrens

de afstand gemeten vanaf het dichtst bij de perceelsgrens gelegen punt van het gebouw tot aan de zijdelingse perceelsgrens.

2.2 de afstanden tussen lijnen

afstanden tussen lijnen worden gemeten van het hart van de ene lijn tot het hart van de andere lijn.

2.3 de diepte van een bouwwerk, niet zijnde een hoofdgebouw

de afstand gemeten vanaf het verste punt van het bouwwerk loodrecht op de gevel waartegen het bouwwerk wordt aangebouwd.

2.4 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

2.5 de bouwhoogte van een dakopbouw

vanaf de afdekking van de bovenste bouwlaag tot aan het hoogste punt van de dakopbouw.

2.6 de bouwhoogte van een kap

vanaf de bovenkant goot, boeibord of daarmee gelijk te stellen constructiedeel tot aan het hoogste punt van de kap.

2.7 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

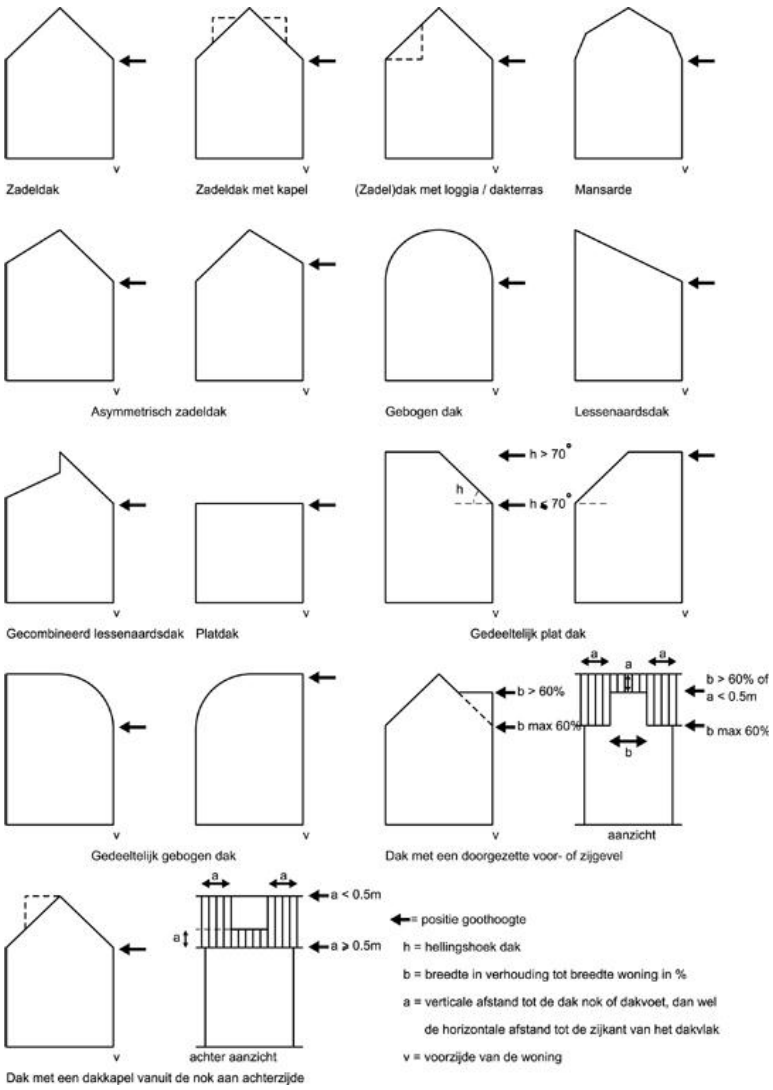
2.8 gevellijn

de plaats vanaf waar de bouw- en goothoogte van het aangrenzende maatvoeringsvlak wordt gemeten.

2.9 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

Voor de meest voorkomende dakvormen bij woningen is in onderstaande schetsjes aangegeven waar de goothoogte wordt bepaald. Daarbij geldt dat voorzover het gaat om een bestaand zadeldak deze niet mag worden uitgebouwd tot een afgetopte dakvorm.

Zadeldak
Zadeldak met kapel
(Zadel)dak met loggia / dakterras
Mansarde
Asymmetrisch zadeldak
Gebogen dak
Lessenaardsdak
Gecombineerd lessenaardsdak
Platdak
h > 70°
h ≤ 70°
h
Gedeeltelijk plat dak
Gedeeltelijk gebogen dak
b > 60%
b max 60%
b > 60% of
a < 0.5m
b max 60%
aanzicht
Dak met een doorgezette voor- of zijgevel
a < 0.5m
a ≥ 0.5m
achter aanzicht
Dak met een dakkapel vanuit de nok aan achterzijde
= positie goothoogte
h = hellingshoek dak
b = breedte in verhouding tot breedte woning in %
a = verticale afstand tot de dak nok of dakvoet, dan wel
de horizontale afstand tot de zijkant van het dakvlak
v = voorzijde van de woning

2.10 de inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.11 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.12 het bebouwde oppervlakte

de buitenwerks gemeten oppervlakte van de verticale projectie van alle in een nader aan te geven gebied aanwezige, al dan niet ondergrondse, bouwwerken, met uitzondering van ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals pompputten, luifels en balkons.

2.13 het bebouwingspercentage

het percentage dat de oppervlakte van (een gedeelte van) het bouwvlak aangeeft dat binnen de aanduiding 'bouwvlak' maximaal mag worden bebouwd. Dit percentage geldt voor elk afzonderlijk bouwperceel.

2.14 het peil

de plaats vanwaar in het kader van dit bestemmingsplan de hoogte wordt gemeten als bedoeld “bouw- en goothoogte” en als volgt bepaald:

a. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan een (al dan niet openbare) weg grenst: de hoogte van de kruin van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang niet onmiddellijk aan de hiervoor bedoelde weg grenst: de hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
c. voor bouwwerken onder het maaiveld, het peil van het bijbehorende bovengrondse hoofdgebouw;
d. voor drijvende bouwwerken: de waterlijn;
e. in de andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld.

2.15 het vloeroppervlak

de totale oppervlakte, binnenwerks gemeten, van alle ruimten ondergronds, op de begane grond, de verdiepingen, de zolder en de bijbehorende aan- en uitbouwen.

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Tuin

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. tuinen en groenvoorzieningen;
b. gebouwen en overkappingen behorend bij het op hetzelfde bouwperceel gelegen hoofdgebouw(en);
c. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
d. verhardingen en parkeervoorzieningen behorend bij het op hetzelfde bouwperceel gelegen hoofdgebouw(en);
e. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. aan- en uitbouwen;
b. bijgebouwen;
c. erfafscheidingen en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

3.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 3.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. aangrenzend aan het hoofdgebouw mogen worden gebouwd:
    1. aan- en uitbouwen met een maximum diepte van 1,5 meter gemeten vanaf de gevel van het hoofdgebouw. De goothoogte mag ten hoogste de hoogte van de beganegrondlaag van het hoofdgebouw bedragen en de bouwhoogte mag ten hoogste de hoogte van de direct daarboven gelegen bouwlaag bedragen. Voor zover de aan- of uitbouw vóór de voorgevellijn wordt gerealiseerd, geldt een maximum breedte van 60% van de betreffende gevelbreedte (voorgevel) van het hoofdgebouw. De aan- of uitbouw moet geheel binnen de betreffende gevelbreedte (voor- of zijgevel) van het hoofdgebouw worden opgericht. Als uitzondering hierop geldt dat een hoekovergang is toegestaan;
    2. uitsluitend bestaande legale aan- en uitbouwen en overkappingen met een diepte van meer dan 1,5 meter gemeten vanaf de gevel van het hoofdgebouw zijn toegestaan en mogen worden vernieuwd of veranderd, mits de afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot;
    3. het is toegestaan, indien en voor zover er in de tuin recht vóór de voorgevel van het hoofdgebouw een legaal bijgebouw aanwezig is, de ruimte tussen het hoofdgebouw en dat bestaande bijgebouw te bebouwen met aan- en uitbouwen mits:
        - aangesloten wordt bij de bouwhoogte van het bijgebouw tot maximaal de bouwhoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw;

- het bestaande bijgebouw na gereedkoming van het bouwplan voldoet en blijft voldoen aan de definitie van bijgebouw, met uitzondering van de eis van vrijstaandheid en mits het bijgebouw niet toegankelijk is vanuit het hoofdgebouw inclusief aan- en uitbouwen;

4. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, met een maximum diepte van 1,5 meter gemeten vanaf de gevel van het hoofdgebouw;

b. uitsluitend bestaande legale bijgebouwen zijn toegestaan en mogen worden vernieuwd of veranderd, mits de afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot;
c. de bouwhoogte van erfafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen. Zwembaden, jacuzzi's en gebouwde vijvers, alsmede de daarvoor benodigde bouwwerken zijn niet toegestaan.

3.3 Specifieke gebruiksregels

Het totale oppervlak van ongebouwde parkeervoorzieningen mag:

a. indien de aangrenzende gronden binnen het bouwperceel bestemd zijn tot Wonen, niet meer dan 50% van de tot “Tuin” bestemde gronden bedragen;
b. in overige gevallen mag de tot "Tuin" bestemde gronden geheel gebruikt worden ten behoeve van parkeren.

Artikel 4 Wonen

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen;
b. aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten zoals bedoeld in artikel 8.1;
c. bijbehorende voorzieningen zoals verhardingen, parkeer- en groenvoorzieningen;
d. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen;
b. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

4.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 4.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. hoofdgebouwen mogen uitsluitend worden opgericht binnen de aanduiding 'bouwvlak';
b. ten aanzien van gebouwen en overkappingen binnen de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:
    1. het bouwperceel mag binnen de aanduiding 'bouwvlak' geheel worden bebouwd;
    2. de goot- en bouwhoogte van gebouwen en overkappingen binnen de aanduiding 'bouwvlak' niet meer mogen bedragen dan ter plaatse van de aanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte' is aangegeven;
c. aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen mogen op het bouwperceel zowel binnen als buiten de aanduiding 'bouwvlak' worden opgericht; buiten de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:
    1. aangrenzend aan de hoofdbebouwing mogen aan- en uitbouwen worden gebouwd tot maximaal 3 meter achter de achtergevellijn. Bestaande legale aan- en uitbouwen dieper dan 3 meter achter de achtergevellijn mogen worden vernieuwd of veranderd, mits de afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot;
    2. indien de aan- en uitbouw tot gevolg heeft dat tegen een bestaand bijgebouw wordt aangebouwd, is dit toegestaan, mits het bestaande bijgebouw na gereedkoming van het bouwplan voldoet en blijft voldoen aan de definitie van bijgebouw en het bijgebouw niet toegankelijk is vanuit het hoofdgebouw inclusief aan- en uitbouwen. Ten aanzien van het aangebouwde bijgebouw blijven de bouwregels voor bijgebouwen van toepassing;
    3. de bouwhoogte en goothoogte van aan- en uitbouwen mag ten hoogste 3,50 meter bedragen;
    4. de goothoogte van bijgebouwen mag ten hoogste 3 meter bedragen en de bouwhoogte mag ten hoogste 5 meter bedragen;
    5. de bouwhoogte van overkappingen mag ten hoogste 3 meter bedragen;

6. de totaal bebouwde oppervlakte mag ten hoogste 50% van de oppervlakte van het erf bedragen, met een maximum van 50 m². Openlucht zwembaden, jacuzzi's en gebouwde vijvers, alsmede de daarvoor benodigde bouwwerken zijn toegestaan. De totaal bebouwde oppervlakte mag in dat geval ten hoogste 75% van de oppervlakte van het erf bedragen, met een maximum van 75 m^2;

d. erfafscheidingen en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mogen zowel binnen als buiten de aanduiding 'bouwvlak' worden opgericht, met dien verstande dat:
   1. aangrenzend aan de woning mogen ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, worden gebouwd met een maximum diepte van 2 meter;
   2. de bouwhoogte van erfafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen;

4.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 4.2.2 om uitvoering te kunnen geven aan de Wet maatschappelijke ondersteuning, met dien verstande dat:

a. het totaal bebouwd oppervlakte ten hoogste 60% van de oppervlakte van het erf mag bedragen, met een maximum van 75 m²;
b. deze afwijkingsmogelijkheid enkel geldt ten aanzien van bouw en/of uitbreiding van aan- en uitbouwen.

4.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval verstaan:

a. bewoning van bijgebouwen;
b. uitoefening van (aan huis verbonden) beroeps- of bedrijfsactiviteiten in bijgebouwen.

Artikel 5 Waarde - Archeologie 2

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie 2 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden (gebieden met een hoge archeologische verwachting).

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming Waarde - Archeologie 2 uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde worden gebouwd.

5.2.2 Specifieke bouwregels

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn;
b. op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd, tenzij aan een van onderstaande voorwaarden wordt voldaan:
    1. er op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
    2. het bouwplan betrekking heeft op een of meer van de volgende activiteiten of bouwwerken: vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande fundering;
    3. het bouwplan is gesitueerd tot maximaal 3 meter uit de fundering van een bestaand gebouw;
    4. geen grondwerk wordt verricht dieper dan 0,30 meter onder maaiveld;
    5. het totaal bebouwd oppervlak van aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen van het bouwperceel maximaal 100 m^2 bedraagt;
    6. het gaat om bestaande bouwwerken.

5.3 Afwijken van de bouwregels

5.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 5.2.2 onder b voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

5.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

5.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden verbonden zoals:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden, zoals: alternatieven voor heiwerk, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
b. tot het doen van opgravingen in de zin van artikel 1 onder h van de Monumentenwet 1988;
c. het begeleiden van de activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning is verleend door een daarvoor aangewezen archeologisch deskundige;
d. het doen van nader archeologisch onderzoek.

5.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.4.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op of in de in lid 5.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. grondwerkzaamheden, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het graven of vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren, het aanleggen van drainage en het verwijderen van bestaande funderingen;
b. het ophogen van de bodem met meer dan 1 meter;
c. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor-en pompputten;
d. het aanleggen, verbreden of verharden van wegen, voet-, ruiter- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen,
e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden en/of het op een of andere wijze indrijven van voorwerpen in de grond;
f. het verlagen van het waterpeil;
g. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
h. het omzetten van grasland in bouwland;
i. het aanleggen van nieuwe ondergrondse transport-, energie-,of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

5.4.2 Uitzonderingen

Het in lid 5.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden indien aan een van onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

a. op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
b. de werken en werkzaamheden in de bodem niet dieper gaan dan 0,30 meter onder het maaiveld;
c. de oppervlakte van werken en werkzaamheden als bedoeld onder 5.4.1 onder d niet groter is dan 100 m^2;
d. de werken en werkzaamheden:
    1. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
    2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
    3. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
    4. het archeologisch onderzoek betreffen.

5.4.3 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 5.4.1 zijn slechts toelaatbaar voor zover op grond van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden hierdoor niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

5.4.4 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden.

5.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6, lid 1, onder a van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan te wijzigen door:

a. de bestemming Waarde - Archeologie 2 als bedoeld in lid 5.1 geheel of gedeeltelijk te doen laten vervallen indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn en niet langer archeologische begeleiding of zorg nodig is;
b. de bestemming Waarde - Archeologie 3 op te nemen indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat ter plaatse behoudenswaardige archeologische waarden aanwezig zijn.

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene bouwregels

7.1 Beeldende kunst

Het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, ten behoeve van beeldende kunst is binnen alle bestemmingen toegestaan tot een maximum bouwhoogte van 15 meter, met dien verstande dat de regels van de dubbelbestemmingen en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

7.2 (Bouw)werken ten algemenen nutte

Het oprichten van bouwwerken ten algemenen nutte, zoals: transformatorhuisjes, schakelhuisjes, bemalingsinrichtingen, gasdrukregel- en meetstations, straatmeubilair, infiltratievoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van koude- en warmteopslag, wachthuisjes voor verkeers- en parkeerdiensten en schuilgelegenheden, is binnen alle bestemmingen toegestaan, met dien verstande dat:

a. de inhoud van elk gebouw niet meer mag bedragen dan 50 m³;
b. de oppervlakte van elke overkapping niet meer mag bedragen dan 20 m²;
c. de goothoogte van gebouwen niet meer dan 3 meter mag bedragen en de bouwhoogte van gebouwen niet meer dan 5 meter mag bedragen;
d. de bouwhoogte van overkappingen niet meer dan 3 meter mag bedragen;
e. voor de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, de bouwregels van de geldende bestemming van toepassing zijn;
f. de regels van de dubbelbestemmingen en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

7.3 Ondergronds bouwen

Bouwen onder peil ten behoeve van de bestemming is toegestaan, met dien verstande dat:

a. bouwen onder peil is toegestaan binnen de aanduiding 'bouwvlak' ten behoeve van op de begane grond toegestane functies;
b. bouwen onder peil is toegestaan binnen de aanduiding 'bouwvlak' ten behoeve van ondergrondse parkeervoorzieningen;
c. bouwen onder peil binnen de bestemming Wonen is tevens buiten de aanduiding 'bouwvlak' toegestaan, voor zover bovengronds aan- en uitbouwen zijn toegestaan dan wel tot zover als de bestaande bovengrondse aan- of uitbouw reikt;
d. bouwen onder peil binnen de bestemming Tuin is toegestaan, mits grenzend aan het hoofdgebouw met een maximum diepte van 1,5 meter dan wel tot zover als de bestaande bovengrondse aan- of uitbouw reikt;
e. bouwen onder peil ten behoeve van bouwwerken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 7.2 is toegestaan;
f. de regels van de dubbelbestemming en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

8.1 Aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten

8.1.1 Bouwregels

Ten behoeve van het onder lid 2 toegestane gebruik, mag in afwijking van de betreffende bestemming voor dit gebruik worden gebouwd, met dien verstande dat de daarvoor geldende bouwregels onverminderd van kracht blijven.

8.1.2 Specifieke gebruiksregels

In gebouwen die ingevolgde deze regels gebruikt mogen worden als woning (inclusief bijbehorende aan- en uitbouwen) is de uitoefening van aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten toegestaan, onder de volgende voorwaarden:

a. maximaal 35% van het vloeroppervlak van de woning, inclusief aan- en uitbouwen, mag tot ten hoogste 50 m² worden gebruikt voor een aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteit;
b. degene die de activiteiten in de woning uitvoert, dient tevens de bewoner van de woning te zijn;
c. de activiteiten dienen qua aard, omvang en uitstraling te passen in een woonomgeving;
d. er mag geen horeca of detailhandel ter plaatse plaatsvinden, uitgezonderd een beperkte verkoop als ondergeschikte activiteit en in relatie met een aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteit;
e. de activiteiten mogen geen nadelige invloed hebben op de normale afwikkeling van het verkeer en geen onevenredige parkeerdruk veroorzaken.

In bijgebouwen is de uitoefening van aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteiten niet toegestaan.

8.2 Evenementen

Evenementen zijn binnen alle bestemmingen toegestaan, mits hiervoor vergunning is verleend op grond van de Algemeen Plaatselijke Verordening.

8.3 Seksinrichting of escortbedrijf

8.3.1 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met de bestemming, wordt in ieder geval verstaan een gebruik van gronden en gebouwen ten behoeve van:

a. een seksinrichting of een escortbedrijf voorzover binnen de geldende bestemming geen aanduiding 'seksinrichting' is opgenomen;
b. raam- en straatprostitutie.

Artikel 9 Algemene afwijkingsregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van de bepalingen van dit plan, voor zover het een in beperkte mate afwijking van de maatvoering betreft, noodzakelijk om het bouwwerk zodanig te laten aansluiten op een bestaande, legale situatie dat dit vanuit architectonisch en/of bouwkundig opzicht een verbetering is.

Artikel 10 Overige regels

10.1 Parkeerregels

10.1.1 Algemene parkeerregels

Het is verboden te bouwen dan wel het gebruik van gronden en/of bouwwerken te wijzigen indien er niet wordt voldaan aan de op grond van dit artikel gestelde eisen ten aanzien van parkeren, stallen, laden en lossen.

10.1.2 Specifieke parkeerregels bij bouwplannen

a. indien een bouwplan daartoe aanleiding geeft, moet ten behoeve van het parkeren of stallen van auto's in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op de bij het bouwplan behorende en daartoe bestemde gronden. De parkeer- en stallingsbehoefte wordt bepaald op de wijze zoals beschreven in de beleidsregels Parkeren.
b. de onder sub a bedoelde ruimte voor het parkeren of stallen van auto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan:
    1. indien de afmetingen van bedoelde parkeerruimten ten minste 2,50 m bij 5,00 m en ten hoogste 3,25 m bij 6,00 m bedragen met dien verstande dat als de parkeerruimte tevens fungeert als toegang tot het gebouw de afmetingen ten minste 3,00 m bij 5,00 m dienen te bedragen;
    2. indien de afmetingen van een gereserveerde parkeerruimte voor een gehandicapte - voor zover die ruimte niet in de lengterichting aan een trottoir grenst - ten minste 3,50 m bij 5,00 m bedragen;
c. indien een bouwplan daartoe aanleiding geeft, moet ten behoeve van het laden of lossen van goederen in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op de bij het bouwplan behorende en daartoe bestemde gronden.

10.1.3 Specifieke parkeerregels bij gebruikswijzigingen

a. indien het wijzigen van het gebruik van gronden en/of bouwwerken daartoe aanleiding geeft, moet, voor wat betreft de toename in parkeer- of stallingsbehoefte, in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op die gronden of op de bij die bouwwerken behorende en daartoe bestemde gronden. De parkeer- en stallingsbehoefte wordt bepaald op de wijze zoals beschreven in de beleidsregels Parkeren.
b. de onder sub a bedoelde ruimte voor het parkeren of stallen van auto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan:
    1. indien de afmetingen van bedoelde parkeerruimten ten minste 2,50 m bij 5,00 m en ten hoogste 3,25 m bij 6,00 m bedragen met dien verstande dat als de parkeerruimte tevens fungeert als toegang tot het gebouw de afmetingen ten minste 3,00 m bij 5,00 m dienen te bedragen;
    2. indien de afmetingen van een gereserveerde parkeerruimte voor een gehandicapte - voor zover die ruimte niet in de lengterichting aan een trottoir grenst - ten minste 3,50 m bij 5,00 m bedragen;
c. indien het wijzigen van het gebruik van gronden en/of bouwwerken daartoe aanleiding geeft, moet, voor wat betreft de toename in de behoefte aan laad- en losruimte, in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op die gronden of op de bij die bouwwerken behorende en daartoe bestemde gronden.

10.1.4 Afwijken van de parkeerregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 10.1.1, 10.1.2 en 10.1.3. Het bevoegd gezag neemt hierbij, conform de beleidsregels Parkeren, in overweging of:

a. het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit;
b. er op andere wijze in de benodigde parkeer-, stallings-, laad- of losruimte wordt voorzien;
c. er een financiële voorwaarde dient te worden gesteld.

10.1.5 Specifieke gebruiksregels

Ruimte(n) voor het parkeren of stallen van motorvoertuigen, bromfietsen en fietsen, voor zover de aanwezigheid van deze ruimten krachtens deze parkeerregels is geëist, dient te allen tijde voor dit doel beschikbaar te blijven. Ander gebruik wordt aangemerkt als strijdig gebruik.

10.2 Voorrangsregeling bestemmingen

Bij toepassing van de bestemmingen uit Hoofdstuk 2 geldt, indien op deze gronden een (enkelvoudige) bestemming samenvalt met een dubbelbestemming, primair het bepaalde met betrekking tot de dubbelbestemming.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 11 Overgangsrecht

11.1 Overgangsrecht bouwwerken

11.1.1 Algemeen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

11.1.2 Afwijken bij omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in artikel 11.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 11.1.1 met maximaal 10%.

11.1.3 Uitzonderingen

Artikel 11.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

11.2 Overgangsrecht gebruik

11.2.1 Algemeen

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

11.2.2 Strijdig gebruik

a. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 11.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
b. Indien het gebruik, bedoeld in artikel 11.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

11.2.3 Uitzonderingen

Artikel 11.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 12 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan 'Buitengebied Dorp Lent - 40 (Smitjesland 5)'.

BRANDWEER
Gelderland-Zuid

reg.nr.: 15.0000981
procesverantw.: SO-10

INGEKOMEN
27 JAN. 2015
[illegible]
class.: -1.731.212
afgehaald:

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Gemeente Nijmegen
Afdeling Stadsontwikkeling
t.a.v. M.F. Jansen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Sector Brandweer
Prof. Bellefroidstraat 11
6525 AG Nijmegen
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Datum: 22 januari 2015
Betreft: Bestemmingsplanwijziging tbv Smitjesland 5
Bijlage(n): 1

Briefnr: VRGZ/2/11212/14/MK/SvdH

Contactpersoon
Sander van den Hoogen
088-4575214
sander.van.den.hoogen@vrgz.nl

Geachte heer Jansen,

Bij deze het advies van Brandweer Gelderland-Zuid op een wijziging van het bestemmingsplan voor Smitjesland 5 (Nijmegen Dorp Lent 40), waarmee een woning mogelijk wordt gemaakt. In onze beoordeling van het plan hebben wij gekeken naar ruimtelijke aspecten die van invloed kunnen zijn op de fysieke veiligheid en het optreden van de brandweer.

Het resultaat hiervan is verwoord in de onderstaande paragraaf. Wij verzoeken u deze tekst onder de titel *'Fysieke veiligheid'* aan het plan toe te voegen:

Fysieke veiligheid
Het aspect fysieke (brand)veiligheid stelt voorwaarden aan de inrichting van de openbare ruimte, de situering van gebouwen ten opzichte van elkaar, de bluswatervoorziening en de bereikbaarheid. De van toepassing zijnde voorwaarden worden genoemd:

Inrichting openbare ruimte: ontvluchting en zelfredzaamheid
Hoe de openbare ruimte is ingericht, is van invloed op de mate waarin hulpdiensten de incidentlocatie kunnen bereiken en betrokkenen bij een incident in staat zijn een locatie te ontvluchten. In dit kader zijn de mogelijkheden voor ontvluchting en zelfredzaamheid binnen het plangebied getoetst. Hierbij gaat het er bijvoorbeeld om dat vluchtroutes in het gebouw goed kunnen aansluiten op de omgeving.
Aan de hand van het voorgelegde plan kunnen wat betreft de inrichting van de openbare ruimte geen beperkingen worden geconstateerd.

Situering van gebouwen.
In verband met brandveiligheid kan het Bouwbesluit voorwaarden stellen aan de afstand tussen gebouwen onderling en de positionering ten opzichte van elkaar.
Op basis van het huidige plan zien wij op voorhand geen bijzondere beperkingen. Eventuele nadere eisen kunnen in het kader van de omgevingsvergunning gesteld worden.

BRANDWEER
Gelderland-Zuid

Veiligheidsregio
Gelderland-Zuid

Bluswatervoorziening
Het Bouwbesluit 2012 stelt eisen aan de beschikbaarheid van bluswater. Afstand van de bluswatervoorziening(en) tot de brandweertoegang van gebouwen dient maximaal 40 meter te bedragen. De benodigde capaciteit van een dergelijke voorziening is voor de betrokken panden in dit plangebied minimaal 30 m^3 water per uur. De situatie qua bluswatervoorziening op deze locatie voldoet.
Op basis van het huidige plan zien wij geen beperkingen.

Bereikbaarheid
Wat bereikbaarheid betreft is het voor dit plangebied belangrijk dat de woning in het plangebied langs twee onafhankelijke routes door brandweervoertuigen zijn te bereiken. Daarbij zijn de dimensionering van de wegen en de bereikbaarheid van de hoofdtoegang van de gebouwen van belang. De afstand van de openbare weg/ontsluitingsweg op particulier terrein tot de toegang van het pand mag volgens het Bouwbesluit 2012 niet meer dan 10 meter bedragen en er dient een opstelplaats voor het voertuig te zijn.
Op basis van het huidige plan zien wij geen beperkingen.

De conclusie luidt dat vanuit het oogpunt van fysieke veiligheid de brandweer geen beperkingen ziet ten aanzien van het voorliggende bestemmingsplan.
De voorwaarden t.a.v. bereikbaarheid en bluswatervoorziening zijn opgenomen in het Bouwbesluit 2012 en de bijgevoegde nota 'Randvoorwaarden en Richtlijnen Brandweer Nijmegen m.b.t. bluswater en bereikbaarheid'.

Met vriendelijke groet,

Ing. M.A. Kiers, teamleider Risicobeheersing
Regionale Brandweer Gelderland-Zuid (cluster Nijmegen)

BRANDWEER
Gelderland-Zuid

Veiligheidsregio
Gelderland-Zuid

Randvoorwaarden en richtlijnen bluswatervoorziening en bereikbaarheid

BRANDWEER
Gelderland-Zuid

Veiligheidsregio
Gelderland-Zuid

1 Uitgangspunt

De brandweer gaat ervan uit dat in Nijmegen gebouwen worden gebouwd die voldoen aan de eisen zoals die zijn vastgelegd in het Bouwbesluit. De hieruit voortkomende randvoorwaarden en richtlijnen worden weergegeven. In alle gevallen geldt dat indien er bijzondere objecten in de omgeving zijn, aanvullende eisen kunnen worden gesteld.

2 Brandweervoorzieningen woongebieden

2.1 Bereikbaarheid algemeen

- Benadering: met hulpverleningsvoertuig tot op 10 meter van de (brandweer)toegang.
- Adressering en huisnummering moeten met bovengenoemde toegang corresponderen.
- Wegbelasting:
  Tankautospuit: asbelasting 110 KN, totaalgewicht 150 KN
  Redvoertuig: asbelasting 110 KN, totaalgewicht 250 KN
- Doorgangshoogte: minimaal 4,2 meter.
- Rijbaanbreedte: tenminste 4,5 meter, waarvan 3,25 meter verhard.
- Buitenbochtstraal: minimaal 10 meter.
- Binnenbochtstraal: minimaal 5,5 meter (of de buitenbochtstraal minus 4,5 meter).
- Bij risico-objecten dient een benadering via twee ontsluitingswegen mogelijk te zijn.
- Bruggen, tunnels en overige kunstwerken dienen afzonderlijk beoordeeld te worden.
- Brandweeringang: indien een automatische doormelding van brand naar de alarmcentrale van de brandweer plaatsvindt, wordt in overleg met de brandweer tenminste één van de toegangen als door de brandweer te openen brandweeringang aangewezen.

2.2 Primaire bluswatervoorziening (onder- of bovengrondse brandkraan)

- De onderlinge afstand tussen brandkranen bedraagt maximaal 80 meter.
- De primaire bluswatervoorziening mag maximaal 40 meter van de (brandweer-) toegang(en) van een object zijn verwijderd, gemeten over de weg.
- De primaire bluswatervoorziening dient tot een afstand van maximaal 15 meter door een blusvoertuig goed te kunnen worden benaderd via rijlopers die geschikt zijn voor een asbelasting van 110KN en een totaal gewicht van 150KN.
- De vrije opstelplaats voor het blusvoertuig moet een afmeting hebben van minimaal 10 x 5 meter.
- Als er sprake is van een droge blusleiding in een object, moet binnen een afstand van 35 meter van elke voedingsaansluiting een brandkraan aanwezig zijn. Het blusvoertuig moet elke voedingsaansluiting tot maximaal 15 meter kunnen benaderen.
- Rondom de brandkranen dient een obstakelvrije ruimte te zijn met een diameter van 1,8 meter. Brandkranen in trottoirs moeten ten minste 0,35 meter van de trottoirband liggen, indien langs-parkeren wordt toegepast. Bij gestoken parkeren moet die afstand 0,75 meter zijn.
- Primaire bluswatervoorzieningen die aan het oog onttrokken kunnen worden, zoals ondergrondse brandkranen, dienen gemarkeerd te worden door middel van een brandkranenbordje op minder dan 10 meter afstand van de waterwinplaats.

BRANDWEER
Gelderland-Zuid

Veiligheidsregio
Gelderland-Zuid

- Capaciteit bij eengezinswoningen van minimaal 30m^3/h voor onbepaalde tijd, capaciteit bij alle objecten anders dan eengezinswoningen van minimaal 60m^3/h voor onbepaalde tijd.

2.3 Secundaire bluswatervoorziening (open water, geboorde put etc.)

- De secundaire bluswatervoorziening ligt op een afstand van maximaal 160 meter tot het object.
- De weg naar de opstelplaats van het blusvoertuig heeft een minimale doorrijhoogte van 4,2 meter, een minimale breedte van 4 meter, is geschikt voor een asbelasting van 110KN en een totaal gewicht van 150KN en is verhard.
- De opstelplaats voor het blusvoertuig is verhard en dient een minimale afmeting (lxb) te hebben van 12 x 5 meter en geschikt te zijn voor een asbelasting van 110KN en een totaal gewicht van 150KN.
- De horizontale afstand tussen de opstelplaats van het blusvoertuig en de feitelijke waterwinplaats mag maximaal 5 meter bedragen.
- De verticale afstand tussen de waterspiegel ter plaatse en de bovenzijde van de verharding mag maximaal 2 meter bedragen.
- De diepte van het water ter plaatse dient te allen tijden minimaal 1 meter te zijn i.v.m. bevriezing.
- De capaciteit bedraagt minimaal 90m^3/h voor tenminste 4 uur.

3 Brandweervoorzieningen bedrijventerreinen

3.1 Bereikbaarheid

- Idem als bij woonbebouwing met de toevoeging dat de bedrijventerreinen via 2 afzonderlijke wegen bereikbaar dienen te zijn.

3.2 Primaire bluswatervoorziening (onder- of bovengrondse brandkraan)

- Idem als bij woonbebouwing, echter een minimale capaciteit van 60m^3/h voor onbepaalde tijd.

3.3 Secundaire bluswatervoorziening (open water, geboorde put etc.)

- Idem als bij woonbebouwing.

3.4 Tertiaire bluswatervoorziening (open water)

- De tertiaire bluswatervoorziening ligt op een afstand van maximaal 1000 meter.
- De weg naar de opstelplaats van het blusvoertuig heeft een minimale doorrijhoogte van 4,2 meter, een minimale breedte van 4 meter, is geschikt voor een asbelasting van 110KN en een totaal gewicht van 150KN en is verhard.
- De opstelplaats voor het blusvoertuig is verhard en dient een minimale afmeting (lxb) te hebben van 12 x 5 meter en geschikt te zijn voor een asbelasting van 110KN en een totaal gewicht van 150KN.
- De infrastructuur moet de benodigde ruimte en mogelijkheden geven voor het afzetten van de containerbak (minimaal 30 meter verharde weg van tenminste 4 meter breed en het deponeren van de dompelpomp in het water.
- De horizontale afstand tussen de opstelplaats van het blusvoertuig en de feitelijke waterwinplaats mag maximaal 50 meter bedragen.

BRANDWEER
Gelderland-Zuid

Veiligheidsregio
Gelderland-Zuid

- De verticale afstand tussen de waterspiegel ter plaatse en de bovenzijde van de verharding mag maximaal 2 meter bedragen.
- De diepte van het water ter plaatse dient te allen tijden minimaal 1 meter te zijn i.v.m. bevriezing.
- De capaciteit bedraagt minimaal 120m^3/h voor onbepaalde tijd.
- Mits gesitueerd op een afstand van maximaal 160 meter en voldoende ruim bemeten (plaats en capaciteit) kan de tertiaire voorziening ook dienen als secundaire voorziening.

4 Brandweervoorzieningen centrumgebied

4.1 Bereikbaarheid
- Idem als bij woonbebouwing met de toevoeging dat afhankelijk van de daadwerkelijke inrichting (nader te bepalen) delen van het centrumgebied via 2 afzonderlijke wegen bereikbaar dienen te zijn.

4.2 Primaire bluswatervoorziening (onder- of bovengrondse brandkraan)
- Idem als bij woonbebouwing, met de toevoeging dat in bepaalde gevallen bovengrondse brandkranen vereist zijn.

4.3 Secundaire bluswatervoorziening (open water, geboorde put etc.)
- Idem als bij woonbebouwing.

Tauw

Natuurtoets Vossenpels Midden te Lent

Toetsing bestemmingsplanwijziging aan de Flora- en faunawet

29 januari 2015

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Tauw

Kenmerk R005-1205912ERT-efm-V01-NL

Verantwoording

Titel	Natuurtoets Vossenpels Midden te Lent
Opdrachtgever	Gemeente Nijmegen
Projectleider	M. (Maikel) Aragon van den Broeke MSc
Auteur	B. (Berto) van Dam
Tweede lezer	M. (Maikel) Aragon van den Broeke MSc
Uitvoering veldwerk	B. (Berto) van Dam
Projectnummer	1205912
Aantal pagina's	26 (exclusief bijlagen)
Datum	29 januari 2015
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale versie. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
BU Meten, Inspectie & Advies
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon +31 30 28 24 82 4
Fax +31 30 28 89 48 4

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom.
De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Tauw

Kenmerk R005-1205912ERT-efm-V01-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon **3**

1 Inleiding **6**
1.1 Aanleiding en doel **6**
1.2 Welke natuurwetgeving is van belang? **6**
1.3 Werkwijze **8**
1.4 Situatie en beoogde ontwikkeling **8**

2 Toetsing Flora- en faunawet **12**
2.1 Hoe beschermt de Flora- en faunawet soorten? **12**
2.2 Aanwezigheid van en effecten op aanwezige soorten **13**

3 Conclusies **19**

4 Literatuur **25**

Bijlage(n)
1 Overzicht beschermde natuurgebieden

1 Inleiding

Gemeente Nijmegen is voornemens een bestemmingsplan voor plangebied Vossenpels Midden te Lent vast te stellen. In het plangebied is de gemeente voornemens agrarisch gebied om te vormen naar woonwijk. Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de relevante natuurwetgeving bij dit project, en de wijze van toetsing hieraan.

1.1 Aanleiding en doel

Bij alle ruimtelijke ingrepen en plannen dient aannemelijk gemaakt te worden dat het voornemen uitvoerbaar is. Een inschatting van eventuele belemmeringen op het gebied van natuurbescherming is hier onderdeel van. Al tijdens de planvorming moet daarom inzichtelijk gemaakt worden of er (mogelijk) sprake is van effecten op beschermde natuurwaarden, of er voldoende mogelijkheden zijn om eventuele effecten te voorkomen, mitigeren of compenseren, en of hiervoor een ontheffing- of vergunningsplicht geldt.

In opdracht van de gemeente Nijmegen heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan Vossenpels Midden te Lent. De voor deze toetsing relevante aspecten zijn nader beschreven in paragraaf 1.4.

In deze rapportage wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:
- Welke natuurwetgeving is van belang en vormt het kader van deze toetsing?
- In hoeverre is de beoogde bestemmingsplanwijziging (mogelijk) strijdig met deze wetgeving?
- Welke consequenties zijn daar aan verbonden?
- Wat betekent dit voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan?

1.2 Welke natuurwetgeving is van belang?

De huidige natuurwetgeving kan worden onderverdeeld in soortbescherming en gebiedsbescherming.

Soortbescherming wordt gewaarborgd door de Flora- en faunawet (hierna Ffw). Deze wet beschermt inheemse dier- en plantensoorten waarbij onderscheid wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Voor alle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde planten- en diersoorten is toetsing aan de Ffw noodzakelijk. Als negatieve effecten op soorten mogelijk zijn, en als op basis van het oriënterende veldbezoek of actuele verspreidingsgegevens de aanwezigheid van soorten niet kan worden uitgesloten, is nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten noodzakelijk.

Dit nadere onderzoek moet leiden tot zekerheid over aanwezigheid zodat eventueel mitigerende of compenserende maatregelen kunnen worden genomen.

Gebiedsbescherming wordt gewaarborgd door de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) en de Wet Ruimtelijke Ordening (Wro). De Nbw beschermt Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten. Voor activiteiten met een mogelijk effect op deze gebieden is toetsing aan de Nbw noodzakelijk. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden waarmee de biodiversiteit behouden en versterkt wordt. Planten en dieren kunnen zich van het ene naar het andere gebied verplaatsen. Soorten raken hierdoor niet geïsoleerd en hebben dus minder kans op uitsterven. De EHS is planologisch beschermd en opgenomen in de provinciale structuurvisie en bestemmingsplannen van de gemeente. In de EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe. Ruimtelijke ingrepen zijn niet toegestaan, behalve als er geen alternatieven zijn. Verder moeten de ontwikkelingen een zwaarwegend maatschappelijk belang hebben. De schadelijke effecten van de activiteit op de natuur moeten bovendien worden gecompenseerd. Het Rijk en de provincies hebben hiervoor samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties, spelregels opgesteld.

Een uitgebreide beschrijving van de relevante natuurwetgeving is opgenomen op de website van Tauw (www.tauw.nl/natuurwetgeving).

Effecten op EHS
Het plangebied grenst aan de EHS in de vorm van een ecologische verbindingszone (zie Bijlage 1). De functionaliteit van de verbindingszone wordt door de bestemmingsplanwijziging niet aangetast. Effecten zijn uitgesloten. Verder is de afstand van het plangebied tot overig EHS-gebied ongeveer 250 meter. Omdat het plangebied niet in dergelijk gebied gelegen is, kunnen uitsluitend door externe werking (zoals geluid- en lichtverstoring) effecten verwacht worden. Externe effecten op de EHS treden in dit geval niet op.Toetsing aan de EHS is niet verder noodzakelijk.

Effecten op Natura 2000
De afstand van het plangebied tot het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied (Rijntakken) bedraagt ongeveer 250 meter (zie Bijlage 1). Omdat het plangebied niet in Natura 2000 gebied gelegen is, kunnen uitsluitend door externe werking (zoals beweging en aanwezigheid van mensen, geluidsverstoring, maar ook door stikstofdepositie) effecten verwacht worden.
In dit specifieke geval worden, behalve effecten door stikstofdepositie, alle overige (externe) effecten op Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten. Dit gezien de zeer beperkte externe invloedsfeer van het nieuwe bestemmingsplan. Betreffende stikstofdepositie: het nieuwe bestemmingsplan Vossenpels Midden zal een toename aan verkeersbewegingen (doordat er woningen gebouwd worden) veroorzaken. Deze toename zorgt mogelijk voor meer stikstofuitstoot, en mogelijk ook stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden).

Het huidige agrarische (weilanden, boomgaarden, glastuinbouw) gebruik valt echter weg. Dit zijn activiteiten die behoorlijk vervoersintensief zijn (met over het algemeen vuile diesels) en waar bij een deel mest uitgereden wordt. Uit de stikstofemissieberekeningen die voor plangebied 'de Stelt' (met een vergelijkbare omvang) zijn gedaan, wat dichter bij het Natura 2000 gebied ligt, is gebleken dat er bij dat plan geen emissietoename op kwetsbare biotopen is. Op grond van bovengenoemde argumentatie wordt aangenomen dat er geen effecten op Natura 2000 optreden door vaststelling van het bestemmingsplan.

Omdat effecten op beschermde gebieden kunnen worden uitgesloten, is voor deze toetsing alleen de Ffw van toepassing.

1.3 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is in eerste instantie bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Een oriënterend veldbezoek op 13 januari 2015
- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en –data
- Recente natuuronderzoeken voor project Dorpensingel en Vlek 14 (Bureau Waardenburg,'14)
- Deskundigenoordeel

Op basis van de verschillende literatuurbronnen is bekeken welke beschermde soorten in of in de omgeving van het plangebied voorkomen. Vervolgens is tijdens het oriënterende veldbezoek gecontroleerd in hoeverre soorten daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen of in hoeverre de locatie voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen. Dit heeft geresulteerd in een overzicht van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden. Getoetst is uiteindelijk of het beoogde voornemen een effect kan hebben op deze verwachte aanwezige beschermde soort(en).

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie over de aanwezige soorten niet te geven. Door de inzet van ter zake kundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt onze onderzoekskwaliteit zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is Tauw aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advieswerk geven en ecologisch onderzoek verrichten, opgericht met als doel de kwaliteit van ecologische advisering te verbeteren.

1.4 Situatie en beoogde ontwikkeling

Figuur 1.1 geeft de ligging van het plangebied en deelgebied 'perceel 1472' weer en figuur 1.2 tot en met 1.6 geven een impressie van het plangebied en het deelgebied. Het plangebied ligt ten noordoosten van Lent en is in de huidige situatie vooral in agrarisch gebruik (grasland, boomgaarden en glastuinbouw). In het plangebied staan kassen en een aantal woningen. Langs wegen, randen van graslanden en kassen en in tuinen zijn bomenrijen en struiken aanwezig.

Tauw

Ten zuidwesten van het plangebied zijn sportvelden aanwezig. Ten zuiden van de sportvelden ligt een watergang en ten westen van het plangebied ligt een brede waterpartij. Verder zijn er in het plangebied vooral droge greppels aanwezig. Op perceel 1472 staat een woning met een aangebouwde schuur. Het huis is voorzien van een spouwmuur met open stootvoegen. Het dak is bedekt met dakpannen. Rond de woning staan bomen en struiken. Het grootste deel van het deelgebied ligt braak.

Figuur 1.1 Ligging plangebied (globaal begrensd door de rode contour). De blauwe contour betreft deelgebied perceel 1472.

Beoogde ontwikkeling
Gemeente Nijmegen wil het nieuwe bestemmingsplan Vossenpeld Midden vaststellen. De beoogde ontwikkelingen die binnen dit bestemmingsplan mogelijk zijn, betreft het realiseren van woningen. Het kan niet worden uitgesloten dat door de beoogde ontwikkelingen gebouwen (kassen, woningen en schuren) worden gesloopt, bomen worden gekapt, struiken worden verwijderd en/of sloten worden vergraven of gedempt. De exacte invulling van de ruimtelijke ontwikkelingen is op dit moment nog niet concreet (genoeg). Wel is zeker dat het gebouw op perceel 1472 wordt gesloopt en er nieuwbouw voor in de plaats gezet wordt.

Figuur 1.2 Watergang en sportvelden aan de zuidkant van het plangebied.

Figuur 1.3 Woningen, schuren, grasland en rommelhoekjes aan de zuidkant van het plangebied.

Figuur 1.4 Holte in tak van gewone es aan de Bergstraat 7.

Figuur 1.5 Recente vergravingen in de directe omgeving van het noordelijke deel van het plangebied.

Figuur 1.6 De woning op perceel 1472.

2 Toetsing Flora- en faunawet

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de vraag of, en zo ja in welke mate, door de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten, door de beoogde bestemmingsplanwijziging (en de daaruit volgende ontwikkelingen) kunnen worden geschaad. Indien er schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is/zijn.

2.1 Hoe beschermt de Flora- en faunawet soorten?

De bescherming van inheemse dier- en plantensoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet (hierna Ffw). De wet maakt onderscheid in vier categorieën beschermde soorten namelijk:

- Tabel 1-soorten: De meest algemene, niet bedreigde soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud. Deze soorten worden in dit rapport niet specifiek benoemd. Rode Lijstsoorten zonder beschermde status zijn evenmin opgenomen, omdat deze soorten niet allemaal bij wet beschermd zijn
- Tabel 2-soorten: Beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud mits wordt gehandeld volgens een geaccordeerde en door de initiatiefnemer onderschreven gedragscode
- Tabel 3-soorten: Strikt beschermde soorten waaronder de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van bedreigde soorten. Eventuele effecten moeten voorkomen worden of er moet een ontheffing worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang

- De vierde categorie betreft de soortgroep vogels. Via de Ffw zijn alle broedende vogels en hun broedplaatsen, en de functionele omgeving van de broedplaatsen, beschermd. Van een beperkt aantal vogelsoorten zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving zelfs jaarrond beschermd. Bij de jaarrond beschermde vogelsoorten wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën: de nesten van categorie 1 tot en met 4 zijn in alle gevallen jaarrond beschermd, terwijl de nesten van categorie 5-soorten dat in principe alleen tijdens de broedperiode zijn. Hierbij geldt echter dat wanneer ‘zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden’ dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn

In de Ffw is tevens een zorgplicht opgenomen die inhoudt dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor planten en dieren, zoveel als mogelijk achterwege dienen te worden gelaten. Eventueel dienen ook maatregelen te worden genomen om dergelijke gevolgen te beperken. Deze zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. Zie hiervoor ook: www.tauw.nl/natuurwetgeving/flora-en-faunawetgeving/zorgplicht.

2.2 Aanwezigheid van en effecten op aanwezige soorten

Deze toetsing beschrijft per soortgroep of de aanwezigheid van en negatieve effecten op één of meerdere soorten op kunnen treden door de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt. Onderscheid is gemaakt in het gehele plangebied en perceel 1472 (waar de ontwikkelingen een stuk concreter zijn dan in de rest van het gebied).

Flora

Op basis van verspreidingsgegevens (Floron, 2011) kunnen moeraswespenorchis, vleeskleurige orchis brede orchis (inclusief rietorchis en veenorchis), gevlekte orchis (inclusief bosorchis), rapunzelklokje, veldsalie, wilde marjolein, gele helmbloem, klein glaskruid, steenbreekvaren, en tongvaren (alle tabel 2) in of in de nabijheid van het plangebied voorkomen. Bij het oriënterende veldbezoek (13 januari 2015) is een indruk verkregen van de aanwezige standplaatsen en is gekeken naar de aanwezige soorten (vaat)planten. Het plangebied voorziet in geschikt habitat voor algemene (niet beschermde) plantensoorten. Geschikt habitat voor beschermde vaatplaten is niet aanwezig. Een negatief effect op beschermde flora wordt uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Op basis van verspreidingsgegevens (Broekhuizen et al., 1992) en recent natuuronderzoek (Bureau Waardenburg, 2014) kunnen bever, otter, das, boommarter (allen tabel 3) en steenmarter (tabel 2) in of in de nabijheid van het plangebied voorkomen. Geschikt habitat voor bever, das, otter en boommarter is niet in of in de nabijheid van het plangebied aanwezig. Steenmarter heeft verblijfplaatsen in gebouwen in ruimtes zoals spouwen en op zolders. Het kan

niet worden uitgesloten dat steenmarter een verblijfplaats heeft in één of meerdere gebouwen in het plangebied en dat steenmarter het plangebied als foerageergebied gebruikt.
Wanneer gebouwen worden gesloopt kan niet worden uitgesloten dat een verblijfplaats van steenmarter wordt geschaad. Door elementen zoals boerenerven, grasland en bomenrijen te verwijderen, kan ook foerageergebied van steenmarter worden aangetast. Daarom wordt nader onderzoek naar steenmarter noodzakelijk geacht voorafgaand aan ruimtelijke ontwikkelingen.

Perceel 1472 – Het kan niet worden uitgesloten dat steenmarter een verblijfplaats in het aanwezige gebouw heeft. Nader onderzoek is noodzakelijk voorafgaand aan de sloop van het pand. Een negatief effect op foerageergebied van steenmarter wordt uitgesloten. In de omgeving blijft voldoende foerageergebied over.

Vleermuizen
Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Op basis van verspreidingsgegevens (Limpens et al., 1997) kunnen gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, baardvleermuis en franjestaart in of in de nabijheid van het plangebied voorkomen. Het plangebied bestaat voornamelijk uit open agrarisch gebied dat is omringd door vrijstaande woningen en kassen. Op grond hiervan worden alleen vrij algemene soorten (en kenmerkend voor dit type biotoop) zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en sporadisch een gewone grootoorvleermuis verwacht. Specifiek boombewonende soorten die in het plangebied kunnen voorkomen zijn ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis. De omgeving van het plangebied is waterrijk en geschikt als foerageergebied voor watervleermuis en rosse vleermuis. Vleermuizen maken globaal gezien op drie verschillende manieren (verblijfplaats, foerageergebied, vliegroute) gebruik van hun plangebied.

Verblijfplaatsen
Vleermuizen gebruiken holtes en spleten in bomen en gebouwen als verblijfplaats. In een tak van een dikke gewone es aan de Bergstraat 7 is een holte aangetroffen die in theorie geschikt is als verblijfplaats voor ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis. Verder zijn in bomen in het plangebied geen geschikte holtes aangetroffen.

- Als de gewone es met geschikte holte langs de Bergstraat 7 wordt gekapt, dient nader onderzoek naar verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis, watervleermuis en rosse vleermuis te worden uitgevoerd

Kassen voorzien niet in geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Op diverse locaties in het plangebied zijn holtes en spleten in gebouwen aangetroffen die in theorie door gewone dwergvleermuis en laatvlieger als verblijfplaats gebruikt kunnen worden. Wanneer gebouwen

worden gesloopt, dient eerst een potentiecheck voor vleermuizen te worden uitgevoerd. Daaruit blijkt welke gebouwen specifiek geschikt zijn voor vleermuizen,

- Als geschikte gebouwen worden gesloopt, dient nader onderzoek naar verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger uitgevoerd te worden

Perceel 1472 – Het kan niet worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger in het gebouw aanwezig zijn. Nader onderzoek is noodzakelijk voorafgaand aan de sloop van het pand. Een negatief effect op foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen wordt uitgesloten.

Nader onderzoek dient volgens een goedgekeurde (standaard)methode voor onderzoek naar vleermuizen te worden uitgevoerd (Vleermuisprotocol 2013 van Netwerk Groene Bureaus). Globaal gezien worden twee veldbezoeken in de periode april - juni en twee veldbezoeken in de periode augustus – september uitgevoerd.

Vliegroutes en foerageergebied
Vleermuizen zijn afhankelijk van lijnvormige structuren bestaande uit bijvoorbeeld opgaande begroeiing en/of watergangen om zich van verblijfplaatsen naar foerageergebieden te verplaatsen en andersom. Het kan niet worden uitgesloten dat bomenrijen in het plangebied en de watergang ten westen van het plangebied als vliegroutes worden gebruikt. Verstoring door uitstraling van kunstmatige lichtbronnen op deze elementen dient zoveel mogelijk te worden voorkomen. Indien er lijnvormige groenstructuren worden aangetast (door het creëren van openingen in het element > 50 meter) of verwijderd kan artikel 11 van de Ffw worden overtreden indien de vliegroute of het foerageergebied van essentieel belang is voor vleermuizen die in de omgeving een verblijfplaats hebben. In dat geval dient nader onderzoek naar vleermuizen te worden uitgevoerd. Nader onderzoek naar vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen vindt plaats door twee veldbezoeken in de periode 15 april tot 15 oktober uit te (laten) voeren.

De noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing van de Ffw is afhankelijk van de resultaten van nader onderzoek. Indien een verblijfplaats van vleermuizen wordt aangetroffen zijn mitigerende maatregelen nodig en moet (op basis van een geldig wettelijk belang uit de habitatrichtlijn) een ontheffing van de Ffw worden aangevraagd. Uit recente jurisprudentie blijkt dat er ook voor een algemener belang een ontheffing kan worden aangevraagd als er geen sprake is van een ingreep met wezenlijke invloed op de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Vogels
Vogels met jaarrond beschermde nestlocatie - Op basis van verspreidingsgegevens (Hustings & Vergeer, 2002) kunnen wespendief, buizerd, havik, sperwer, boomvalk, slechtvalk, roek, kerkuil, ransuil, steenuil, ooievaar, gierzwaluw en huismus in of in de nabijheid van het plangebied

broeden. Voor wespendief, havik, slechtvalk en ooievaar is geen geschikt habitat in het plangebied aanwezig.

- Buizerd, sperwer, boomvalk, roek en ransuil kunnen in theorie in de opgaande begroeiing in het plangebied broeden. Er zijn tijdens het oriënterende veldbezoek enkele nesten van algemene soorten zwarte kraai en ekster waargenomen. Deze nesten kunnen door boomvalk en ransuil gebruikt worden. Er is ook een grote groep foeragerende roeken waargenomen (zie figuur 2.1). Het plangebied is voor roeken dus van belang als foerageergebied. Voorafgaand aan het kappen van bomen dient onderzoek naar buizerd, sperwer, ransuil, boomvalk en roek plaats te vinden. Het verdient aanbeveling om tijdens het broedseizoen 2015 een nestcontrole te doen omdat zich alsnog andere soorten in het plangebied kunnen vestigen. Bij het volbouwen van akkers en grasland wordt mogelijk essentieel foerageergebied van roek aangetast. Nader onderzoek naar roek is daarom noodzakelijk.
- Kerkuil broedt in Nederland nagenoeg alleen in nestkasten in gebouwen. Steenuil broedt in nestkasten aan/in schuren en bomen en bijvoorbeeld onder dakdelen van schuren en holtes in bomen. Het plangebied voorziet in geschikt foerageergebied en geschikte verblijfplaatsen voor steenuil en mogelijk ook voor kerkuil. Indien gebouwen worden gesloopt is nader onderzoek naar steenuil en kerkuil nodig. Het foerageergebied in een straal van ca. 250 meter rond de vaste verblijfplaats is van essentieel belang voor steenuil. Indien gebouwen, die in geschikte verblijfplaatsen voor steenuil voorzien, worden gesloopt of als geschikt foerageergebied wordt vernietigd dient nader onderzoek naar steenuil te worden uitgevoerd. Geschikt foerageergebied voor steenuil bestaat uit muizen- en insectenrijke graslanden, bomenrijen, structuurrijke slootkanten en rommelhoekjes.
- Gierzwaluw en huismus broeden in gebouwen. Het kan niet worden uitgesloten dat huismus en gierzwaluw in de woningen in het plangebied broeden. Als gebouwen worden gesloopt kan het noodzakelijk zijn om nader onderzoek naar gierzwaluw en huismus uit te voeren.

Perceel 1472 – Het kan niet worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen van huismus en gierzwaluw in de woning aanwezig zijn. Nader onderzoek is noodzakelijk voorafgaand aan de sloop van het pand. Negatieve effecten op overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nestlocatie wordt uitgesloten.

De noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing van de Ffw is afhankelijk van de resultaten van het onderzoek. Indien een verblijfplaats van een vogel wordt aangetroffen zijn mitigerende maatregelen nodig en moet (op basis van een geldig wettelijk belang uit de vogelrichtlijn) een ontheffing van de Ffw worden aangevraagd. Uit recente jurisprudentie blijkt dat er ook voor een algemener belang een ontheffing kan worden aangevraagd als er geen sprake is van een ingreep met wezenlijke invloed op de gunstige staat van instandhouding van de soort(en).

Algemene broedvogels - Het kan niet met zekerheid worden uitgesloten dat er algemene broedvogels binnen de invloedsfeer van de beoogde ontwikkelingen tot broeden komen. Het slopen van gebouwen, kappen van bomen, verwijderen van struiken, vergraven en dempen van watergangen en voorbelasten van een terrein moet gezien worden als een voor broedende vogels verstorende activiteit en dienen daarom buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Deze periode loopt van 15 maart tot 15 juli. Let wel dat de Ffw geen standaardperiode hanteert en dat broedende vogels ook buiten deze periode beschermd zijn.

Figuur 2.1 Foeragerende roek. Een groep van ongeveer 30 roeken was op 13 januari 2015 op het grasland en de akkers in het plangebied aan het foerageren.

Reptielen en amfibieën
Op basis van verspreidingsgegevens (Creemers et al. 2009; Herder et al. 2009) worden geen beschermde reptielen in of in de nabijheid van het plangebied verwacht.
Soorten amfibieën die op basis van deze verspreidingsgegevens in of in de nabijheid van het plangebied voor kunnen komen zijn kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad (allen tabel 3) en alpenwatersalamander (tabel 2). In het plangebied is geen geschikt voortplantingswater voor beschermde amfibieën aanwezig. Aanwezigheid van kamsalamander en poelkikker wordt uitgesloten.

In de directe omgeving van het noordelijke deel van het plangebied zijn percelen afgegraven waardoor ondiepe waterpartijen zijn ontstaan. Hierdoor is geschikt habitat voor rugstreeppad ontstaan. Indien rugstreeppadden zich hier (gaan) voortplanten kunnen ze het plangebied als

winterhabitat (gaan) gebruiken. Als rugstreeppad in het plangebied overwinterd dient in de winterperiode rekening gehouden te worden met het schaden en/of verwonden van overwinterende rugstreeppadden. Er zijn maatregelen mogelijk om effecten te voorkomen. Dit kan door delen van het plangebied voorafgaand aan de winterperiode (tijdelijk) af te zetten met amfibieënschermen. Om met zekerheid uit te sluiten dat rugstreeppad in (de nabijheid van) het plangebied aanwezig is, dient nader onderzoek te worden uitgevoerd.

Perceel 1472 – Het perceel ligt op grotere afstand van geschikt voortplantingswater en tussen het perceel en potentieel voortplantingswater is veel geschikt winterhabitat aanwezig. De kans dat zich rugstreeppadden in / rond het plangebied hebben gevestigd en op het perceel overwinteren is verwaarloosbaar.

Vissen
Op basis van verspreidingsgegevens (Struijk, 2010) kunnen bittervoorn, grote modderkruiper houting, rivierprik (tabel 3) rivierdonderpad en kleine modderkruiper (tabel 2) in of in de nabijheid van het plangebied voorkomen. In het plangebied zijn voornamelijk ondiepe en droogstaande greppels aanwezig. Een enkele smalle watergang bevat water maar voorziet niet in geschikt habitat voor beschermde vissen. Een negatief effect op beschermde vissen wordt daarom uitgesloten.

Libellen en dagvlinders
Op basis van verspreidingsgegevens (Dijkstra et al. 2002; EIS-Nederland et al. 2007; Bos et al. 2006) worden binnen of nabij het plangebied (met uitzondering van de tabel 3-soort rivierrombout) geen beschermde libellen of dagvlinders verwacht (hoewel een enkel zwervend exemplaar nooit is uit te sluiten). Gezien de afwezigheid van geschikt biotoop (rivierrombout is strikt gebonden aan de Waal), is geen sprake van een negatief effect op populaties van beschermde libellen en dagvlinders.

Overige ongewervelden
Als ongewervelden zijn in de Ffw naast dagvlinders en libellen ook enkele kevers (vliegend hert, brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever en vermiljoenkever), en het weekdier platte schijfhoren (Stichting Anemoon, 2011) beschermd door de Ffw. Het plangebied en directe omgeving voorzien voor geen van deze soorten in een geschikt habitat en/of bevat geen geschikte (landschaps)elementen. De aanwezigheid van en effecten op deze soorten worden dan ook uitgesloten.

3 Conclusies

In opdracht van de gemeente Nijmegen heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor de uitvoerbaarheid van bestemmingsplan Vossenpels Midden te Lent.

Gemeente Nijmegen is voornemens bestemmingsplan Vossenpels Midden vast te stellen. In het plangebied te Lent is de gemeente voornemens agrarisch gebied om te vormen naar woningbouw. Bij alle ruimtelijke ingrepen en plannen dient aannemelijk gemaakt te worden dat het voornemen uitvoerbaar is. Een inschatting van eventuele belemmeringen op het gebied van natuurbescherming is hier onderdeel van.

Voordat het bestemmingsplan wordt vastgesteld dient inzichtelijk gemaakt worden of de mogelijk gemaakte zaken in het bestemmingsplan (kunnen) leiden tot effecten op beschermde natuurwaarden. Ook dient te blijken of er voldoende mogelijkheden zijn om eventuele effecten te voorkomen door te mitigeren of compenseren en of redelijkerwijs een ontheffing verleend kan worden voor de toekomstige wijzigingen. De antwoorden op deze deelvragen leiden tot beantwoording van de hoofdvraag of het bestemmingsplan wel of niet ‘redelijkerwijs uitvoerbaar’ is. Hieronder wordt antwoord gegeven op deze vragen.

Effecten op beschermde gebieden (Natura 2000 en EHS) zijn in hoofdstuk 1 van dit rapport uitgesloten, waardoor alleen de Ffw van toepassing is.

- In tabel 3.1 zijn de beschermde tabel 2- en 3-soorten en vogels uit de Ffw opgenomen waarvan op dit moment niet uitgesloten kan worden dat zij geschaad worden door de bestemmingsplanwijziging en de daaruit volgende ruimtelijke ontwikkelingen. Ook is aangegeven of nader onderzoek noodzakelijk is.
- In tabel 3.2 wordt aangegeven voor welke soorten dit voor perceel 1472 geldt.

Vervolgens is per beschermingsstatus uitgewerkt of het verkrijgen van een ontheffing Flora- en faunawet reëel is. Op basis daarvan is voor het totale plangebied en deelgebied perceel 1472 uitgewerkt of het nieuwe bestemmingsplan redelijkerwijs uitvoerbaar is.

Tabel 3.1 Door de Flora- en faunawet beschermde soorten (tabel 2/3 en vogels) in het plangebied die mogelijk geschaad worden

Soortgroep	Effecten	Verbodsbepalingen*
Grondgebonden zoogdieren	Mogelijk effect op **steenmarter** bij sloop gebouwen. Nader onderzoek kan noodzakelijk	9 en 11. Afhankelijk van uitkomsten potentiecheck

Soortgroep	Effecten	Verbodsbepalingen*
	zijn.	en eventueel nader onderzoek.
Algemene broedvogels	Geen (effecten op) vogels tijdens broedseizoen **mits** uitvoering werkzaamheden buiten broedseizoen.	Niet van toepassing.
Vogels, jaarrond beschermde verblijfplaatsen	Mogelijk effect op vaste- rust en verblijfplaatsen van **buizerd**, **sperwer**, **steenuil**, **ransuil**, en **roek** bij het kappen van bomen en bebouwen van geschikt foerageergebied. Mogelijk effect op vaste- rust en verblijfplaatsen van **steenuil**, **kerkuil**, **gierzwaluw** en **huismus** bij sloop gebouwen en tevens **steenuil** en **kerkuil** bij bebouwen van geschikt foerageergebied. Nader onderzoek kan noodzakelijk zijn.	9 en 11. Afhankelijk van uitkomsten potentiecheck en eventueel nader onderzoek.
Vleermuizen	Mogelijk effect op verblijfplaatsen van **vleermuizen** bij het slopen van gebouwen en de kap van oude gewone es aan de Bergstraat 7. Mogelijk effect op vliegroutes en foerageergebied bij het kappen van bomen en aanleg kunstmatige verlichting. Nader onderzoek kan noodzakelijk zijn.	9 en 11. Afhankelijk van uitkomsten potentiecheck en eventueel nader onderzoek.
Amfibieën	Mogelijk effect op **rugstreeppad.**	9 en 11. Afhankelijk van uitkomsten nader onderzoek.

***Toelichting verbodsbepalingen tabellen (zie voor volledige tekst Hoofdstuk 3 van de Ffw 'Algemene verbodsbepalingen'):**

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Tabel 3.2 Door de Flora- en faunawet beschermde soorten (tabel 2/3 en vogels) in het deelgebied perceel 1472 die mogelijk geschaad worden

Soortgroep	Effecten	Verbodsbepalingen*
Grondgebonden zoogdieren	Mogelijk effect op **steenmarter**. Nader onderzoek is noodzakelijk.	9 en 11. Afhankelijk van uitkomsten nader onderzoek.
Algemene broedvogels	Geen (effecten op) vogels tijdens broedseizoen **mits** uitvoering buiten broedseizoen.	Niet van toepassing.
Vogels, jaarrond beschermde verblijfplaatsen	Mogelijk effect op **huismus** en **gierzwaluw**. Nader onderzoek is noodzakelijk.	9 en 11. Afhankelijk van uitkomsten nader onderzoek.
Vleermuizen	Mogelijk effect op verblijfplaatsen van **gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis** en **laatvlieger**. Nader onderzoek is noodzakelijk.	9 en 11. Afhankelijk van uitkomsten nader onderzoek.

***Toelichting verbodsbepalingen tabellen (zie voor volledige tekst Hoofdstuk 3 van de Ffw 'Algemene verbodsbepalingen'):**

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Uit de Flora- en faunawettoetsing blijkt dat er meerdere door de Ffw beschermde soorten in het plangebied en op perceel 1472 kunnen voorkomen. Beschermde soorten waarop negatieve effecten niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten, dienen (waar nodig) onderzocht te worden. Indien soorten aanwezig zijn kan volgens een goedgekeurde gedragscode worden gewerkt (voor tabel 2-soorten) of dient een ontheffing (inclusief het treffen van mitigerende maatregelen) te worden aangevraagd (voor tabel 3-soorten en vogels met jaarrond beschermde nestlocatie). Het aanvragen van een ontheffing kan alleen op basis van een geldig belang uit de Ffw en een onderbouwde alternatievenstudie.

Alle tabel 2-soorten en de tabel 3 soorten uit bijlage 1 (Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten):
Voor schade aan soorten en verblijfplaatsen van alle tabel 2-soorten en de tabel 3-soorten uit bijlage 1 kan een ontheffing op basis van alle belangen genoemd in 'Wettelijke belangen Vrijstellingsbesluit (artikel 2, lid3)' worden aangevraagd. Hieronder vallen algemene belangen zoals 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'. Het verkrijgen van een ontheffing van de Ffw is reëel. Daarnaast kunnen ruimtelijke ontwikkelingen voor alle tabel 2-soorten uitgevoerd worden zonder ontheffing maar met goedgekeurde gedragscode Flora- en faunawet.

Bijlage 3-soorten uit bijlage IV (EU-Habitatrichtlijn):
Voor schade aan soorten en verblijfplaatsen van tabel 3-soorten uit de Habitatrichtlijn dient een ontheffing op basis van een belang genoemd in 'Wettelijke belangen Habitatrichtlijn (art. 16 lid1)' te worden aangevraagd. Het meest voor de hand liggende belang betreft in dat geval 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'. Dat is voor dit bestemmingsplan mogelijk niet reëel, maar uit *jurisprudentie* blijkt dat er ook voor een algemener belang een ontheffing kan worden aangevraagd mits er kan worden aangetoond dat geen sprake is van een ingreep met wezenlijke invloed op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond hiervan is het verkrijgen van een ontheffing van de Ffw reëel.

Vogels (EU-Vogelrichtlijn):
Voor schade aan soorten en verblijfplaatsen van vogels dient een ontheffing op basis van een belang genoemd in 'Wettelijke belangen Vogelrichtlijn (art. 9, lid1, onderdeel a)' te worden aangevraagd. Deze belangen betreffen 'bescherming van flora en fauna', 'veiligheid van het luchtverkeer' en 'de volksgezondheid of openbare veiligheid'. Dergelijke belangen gelden met zekerheid niet voor de beoogde plannen (bestemmingsplanwijziging). Uit *jurisprudentie**** blijkt echter dat er ook voor een algemeen belang kan worden aangevraagd mits;

- geen negatieve effecten met wezenlijke invloed optreden
- voldoende maatregelen kunnen worden getroffen om schade te mitigeren
- een geldend wettelijk belang kan worden onderbouwd. Het meest voor de hand liggende belang betreft waarschijnlijk 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'
- uit een alternatievenstudie blijkt dat er geen locatie, werkwijze, inrichting of planning voorhanden is die gunstiger uitpakt voor de betreffende soort

****Uit onderstaande passage uit een willekeurige, maar recent (5 december 2014) verleende, ontheffing voor artikel 11 voor de huismus (met jaarrond beschermde nestlocatie) blijkt dat een ontheffing op basis van belang 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' ook verkregen kan worden.*

Belang van de ingreep
U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen: 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' en 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.
Voor vogels kan alleen ontheffing verleend worden ten behoeve van belangen genoemd in de Vogelrichtlijn. De door u aangedragen belangen 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' en 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling' zijn niet genoemd in de Vogelrichtlijn. Het belang genoemd in artikel 2, derde lid, aanhef en onder e en j, van het Vrijstellingsbesluit kan in dit geval echter wel aan de ontheffingverlening ten grondslag liggen, er is immers geen sprake van verstoring met wezenlijke invloed.

Uitvoerbaarheid bestemmingsplan

Voor het gehele plangebied
De soorten waarop negatieve effecten niet met zekerheid kan worden uitgesloten vallen onder de volgende beschermingsregimes:

- Tabel 2-soorten (steenmarter)
- Tabel 3-soorten uit de Habitatrichtlijn (rugstreeppad en vleermuizen)
- Vogels (diverse soorten)

Het is aannemelijk dat een ontheffing voor Tabel 2-soorten verleend zal worden wanneer dit noodzakelijk blijkt.
Voor Tabel 3-soorten uit de Habitatrichtlijn en vogels is een grotere inspanning noodzakelijk en is in spaarzame gevallen niet mogelijk ontheffing te krijgen. Gezien het aanwezige biotoop rond het plangebied wordt de kans groot geacht dat de gunstige staat van instandhouding van dergelijke strikt beschermde soorten niet in het geding komt en dat mitigerende / compenserende maatregelen buiten het plangebied (bijvoorbeeld het opstellen van een soortenmanagementplan) getroffen kunnen worden om effecten te beperken.
Op grond van bovenstaande kan gesteld worden dat het nieuwe bestemmingsplan redelijkerwijs uitvoerbaar is. De noodzaak tot het in bezit hebben van een ontheffing (indien noodzakelijk) hangt samen met de realisatiefase. De planvormingsfase kan daarom ongehinderd doorgang vinden.

Voor perceel 1472
De soorten waarop negatieve effecten niet met zekerheid kan worden uitgesloten vallen onder de volgende beschermingsregimes:

- Tabel 2-soorten (steenmarter)
- Tabel 3-soorten uit de Habitatrichtlijn (vleermuizen)
- Vogels (huismus en gierzwaluw)

Het is aannemelijk dat een ontheffing voor Tabel 2-soorten verleend zal worden wanneer dit noodzakelijk blijkt.
Voor Tabel 3-soorten uit de Habitatrichtlijn en vogels is een grotere inspanning noodzakelijk en is in spaarzame gevallen niet mogelijk ontheffing te krijgen. Gezien de beperkte aantasting en het aanwezige biotoop rond perceel 1472, wordt de kans groot geacht dat de gunstige staat van instandhouding van dergelijke strikt beschermde soorten niet in het geding komt en dat mitigerende / compenserende maatregelen buiten het plangebied getroffen kunnen worden om effecten te beperken.
Op grond van bovenstaande kan gesteld worden dat het nieuwe bestemmingsplan redelijkerwijs uitvoerbaar is. De noodzaak tot het in bezit hebben van een ontheffing (indien noodzakelijk) hangt samen met de realisatiefase. De planvormingsfase kan daarom ongehinderd doorgang vinden.

Mitigatie
Indien één of meerdere soorten aanwezig blijken te zijn (vastgesteld middels soortgericht onderzoek), kan een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig zijn. Naar verwachting zal deze ontheffing worden verleend, indien zowel tijdens de sloop / kap en bouwrijp maken van de relevante locaties en bij aanleg van nieuwe woningen mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen. Enkele voorbeelden van mitigerende / compenserende maatregelen zijn:

- Het opstellen van een soortenmanagementplan
- Realiseren van tijdelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen
- Realiseren van permanente nieuwe verblijfplaatsen in woningen voor vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen
- Realiseren van permanente nieuwe verblijfplaats(en) voor de steenmarter
- Realiseren van permanente nieuwe verblijfplaats(en) voor de steenuil
- Inrichten van ‘rommelhoekjes’ zoals een ruigtestrook voor de steenuil en rugstreeppad
- Voldoende groenelementen in de woonwijk, zoals hagen en bomenrijen voor vleermuizen en huismussen

4 Literatuur

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Bureau Waardenburg, 2014. Flora- en faunawet quick scan ten behoeve van omgevingsanalyse Vlek 14 te Lent & Flora- en faunawet quick scan project Dorpensingel.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.D. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar & M.J.T. van der Weide, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Nederland, Leiden.

EIS-Nederland, de Vlinderstichting & de Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2007. Waarnemingenverslag 2007. Dagvlinders, libellen en sprinkhanen. European Invertebrate Survey - Nederland, de Vlinderstichting & de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

Floron, 2011. Nieuwe Atlas Nederlandse Flora. Stichting Floron, Nijmegen.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2009. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008. Rapport 2009-03. Stichting RAVON, Nijmegen.

Hustings, F. en Vergeer, J-W. 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels. 1998-2000. SOVON. ISBN 90-5011-161-0.

Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie.

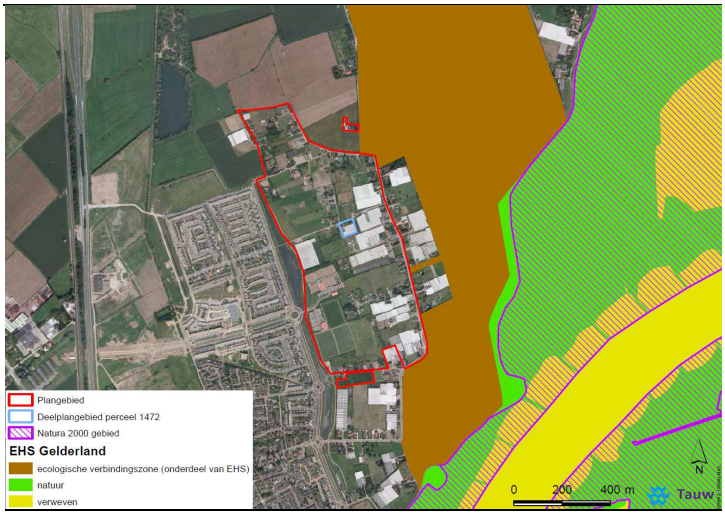
Stichting Anemoon, 2011. Inhaalslag Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. Platte schijfhoren Anisus vorticulus. Documentnummer 2010-2266. Bennebroek, juli 2011.

Struik, R., J. Kranenbarg & A. de Bruin, 2010. Verspreidingsonderzoek vissen 2009. Een rapportage van Ravon.

Bijlage

1 Overzicht beschermde natuurgebieden

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Figuur bijlage 1. Ligging plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden (EHS en Natura 2000)

3174

CSO adviesbureau milieu ruimte water

Verkennend bodem en asbestonderzoek locatie Smitjesland 5 te Lent

Opdrachtgever
gemeente Nijmegen **Contactpersoon** dhr. P.R. Erades

CSO Adviesbureau
Contactpersonen ing. J. Jager ir. mw. E.T. Cornet ing. C.N. Leenstra

kiwa gecertificeerd VCA VGM CHECKLIST AANNEMERS

kiwa gecertificeerd ISO 9001 KWALITEIT 2000 KWALITEITSMANAGEMENT

VERENIGING KWALITEITSBORGING installatiebedrijven en adviseurs BODEMONDERZOEK

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

adviesbureau milieu ruimte water

Regulierenring 20
3981 LB Bunnik

Tel: 030 - 6594321
Fax: 030 - 6571792

www.cso.nl

Verkennend bodem- en asbestonderzoek locatie Smitjesland 5 te Lent

Opdrachtgever
gemeente Nijmegen bureau Bodem postbus 9105 6500 HG Tel.nr.: 024- 32 99 641 **Contactpersoon** dhr. P.R. Erades

CSO adviesbureau
Contactpersonen ing. J. Jager ir. mw. E.T. Cornet ing. C.N. Leenstra

Projectcode CSO	04.J044.10
Datum	24 december 2004
Projectleider	ing. C.N. Leenstra
Rapportnr.	04.D031
Status	Definitief

kiwa gecertificeerd VCA VGM CHECKLIST AANNEMERS

kiwa gecertificeerd ISO 9001 KWALITEIT 2000 KWALITEITSMANAGEMENT

VERENIGING KWALITEITSBORGING Bedrijfsnemingen en advies BODEMONDERZOEK

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

adviesbureau milieu ruimte water

Inhoudsopgave

		Blz.
1	**Inleiding**	**2**
2	**Achtergronden**	**4**
2.1	Locatiegegevens	4
2.2	Regionale bodemopbouw en geohydrologie	5
2.3	Hypothese en onderzoeksstrategie	5
3	**Uitgevoerd onderzoek**	**7**
3.1	Onderzoeksopzet	7
3.2	Veldonderzoek en laboratoriumonderzoek	7
4	**Resultaten**	**10**
4.1	Veldonderzoek	10
4.2	Laboratoriumonderzoek	10
4.2.1	Grond	11
4.2.2	Grondwater	7
5	**Evaluatie onderzoeksresultaten**	**15**
5.1	Veldonderzoek	15
5.2	Grond	15
5.3	Grondwater	15
6	**Conclusies en aanbevelingen**	**16**
6.1	Conclusies	16
6.2	Aanbevelingen	16

Bijlagen

Kaartbijlage 1	: Regionale ligging van de onderzoekslocatie
Kaartbijlage 2	: Situatietekening
Bijlage 1	: Overzicht BRL's, NEN-normen en VKB-protocollen
Bijlage 2	: Boorbeschrijvingen
Bijlage 3	: Originele analysecertificaten grond
Bijlage 4	: Originele analysecertificaten grondwater
Bijlage 5	: Betekenis van de S-, T- en I-waarden in het kader van de Wbb
Bijlage 6	: Hergebruik vrijkomende grond
Bijlage 7	: Foto's van de locatie

1 Inleiding

In opdracht van de gemeente Nijmegen heeft CSO Adviesbureau een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op een locatie aan de Smitjesland nr. 5 te Lent. Het perceel staat kadastraal bekend als: gemeente Lent, sectie A, nr. 1472. De regionale ligging van de locatie is weergegeven in kaartbijlage 1.

Aanleiding voor het uitvoeren van dit bodemonderzoek is de voorgenomen eigendomsoverdracht van het terrein.

Het doel van het verkennend onderzoek is het vaststellen van de kwaliteit van de grond en het grondwater en het toetsen van de resultaten aan het voorgenomen gebruik.

Voor een uitleg van de in dit rapport gebruikte begrippen en afkortingen wordt verwezen naar bijlage 7.

1.1 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de kwaliteitsborging: certificering, richtlijnen en uitbesteding van werkzaamheden. Hoofdstuk 3 beschrijft de resultaten van het vooronderzoek. Vervolgens worden in hoofdstuk 4 de uitgevoerde veld- en laboratoriumwerkzaamheden beschreven. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het veld- en laboratoriumonderzoek weergegeven; het toetsingskader waaraan is getoetst in het verkennend onderzoek wordt beschreven en aan de hand hiervan wordt de verontreinigingssituatie beschreven. In hoofdstuk 6 worden de conclusies en aanbevelingen ten aanzien van het verkennend onderzoek besproken. In de (kaart)bijlagen zijn de onderzoeksgegevens in de vorm van tekeningen en tabellen bijgevoegd.

2 Kwaliteitsborging

2.1 Certificering en kwaliteitsborging

CSO Adviesbureau is ISO 9001, VCA** en BRL SIKB 2000 gecertificeerd door Kiwa. Het milieukundig bodemonderzoek is uitgevoerd conform de BRL SIKB 2000 en de daarbij behorende protocollen, normen en richtlijnen.

CSO Adviesbureau is bovendien lid van de Vereniging Kwaliteitsborging Bodemonderzoek (VKB). Alle werkzaamheden worden uitgevoerd conform de kwaliteitseisen van deze vereniging. Alle voorschriften zijn in het kwaliteitssysteem van CSO geïmplementeerd. De naleving hiervan wordt periodiek getoetst door externe auditors van certificerende instellingen. Deze certificerende instellingen zijn daartoe erkend door de Raad voor Accreditatie.

2.2 Richtlijnen uitvoering onderzoek

Vooronderzoek
Het vooronderzoek is uitgevoerd op basis van de richtlijnen, zoals aangegeven in de NVN 5725: Bodem – Leidraad voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend, oriënterend en nader onderzoek (oktober 1999).

Bodemonderzoek
Het verkennend onderzoek is uitgevoerd op basis van de richtlijnen zoals aangegeven door de NEN 5740: Bodem – Onderzoeksstrategie bij verkennend onderzoek (oktober 1999) en de NEN 5707: Bodem-Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem(april 2003).

Waterbodemonderzoek
De uitvoering van het onderzoek ter plaatse van de aanwezige watergangen is gebaseerd op de NVN 5720 – Bodem – Waterbodem – Onderzoeksstrategie bij verkennend onderzoek (maart 2000).

2.3 Veldwerkzaamheden en analyses

Veldwerk
De veldwerkzaamheden zijn verricht door Sialtech Grondboringen en Veldmetingen. Sialtech is ISO 9001, VCA** en BRL 2000 gecertificeerd door Kiwa. Daarnaast is Sialtech lid van de Vereniging Kwaliteitsborging Bodemonderzoek (VKB).

Het veldwerk is uitgevoerd conform de BRL SIKB 2000 en de daarbij behorende VKB-protocollen, normen en richtlijnen, welke in bijlage 8 zijn samengevat.

Chemische analyses
De laboratoriumwerkzaamheden zijn verricht door Alcontrol Laboratories in Hoogvliet. Alcontrol Laboratories is geaccrediteerd door STERLAB onder nr. 28 conform de Europese norm NEN-EN 45001. Daarnaast is Alcontrol Laboratories ISO 9001 gecertificeerd door Lloyd's Register Quality Assurance.

3 Achtergronden

Voorafgaand aan het bodemonderzoek is een vooronderzoek conform de NVN 5725 verricht. Het vooronderzoek is uitgevoerd op basisniveau, zoals gedefinieerd in de NVN 5725. Tijdens het vooronderzoek is een locatie-inspectie uitgevoerd en zijn gegevens over de locatie opgevraagd bij de gemeente Nijmegen. Daarnaast zijn gegevens over de bodemopbouw en geohydrologie verzameld.

Ook zijn topografische kaarten uit 2004, 2003, 2000, 1995, 1994, 1989, 1977, 1974, 1969, 1967 1964, 1957, 1949, 1930, 1910 en 1868 geraadpleegd.

De resultaten van het vooronderzoek zijn in onderstaande paragrafen opgenomen.

3.1 Locatiegegevens

In onderstaand overzicht zijn de algemene gegevens van de locatie opgenomen.

- Adres : Smitjesland 5 te Lent
- Oppervlakte : 4420 m^2
- Huidig gebruik : woning en glastuinbouw
- Toekomstig gebruik : woningbouw
- Verharding : beton in kassen, klinkers en onverhard
- Eventuele tanks : geen tanks (meer) aanwezig, aan de oostzijde van 1970 tot 1975 bovengrondse 10 m^3 (HBO) tank
- Gedempte sloten : voor zover bekend geen gedempte sloten op de locatie aanwezig
- Asbest : asbest aanwezig, op de locatie waargenomen

De locatie-inspectie is uitgevoerd op 24 september 2004. Een overzicht van de locatie is opgenomen in kaartbijlage 2. Enkele foto's zijn opgenomen in bijlage 7.

Aan de straatzijde grenst de locatie aan een sloot. De sloot valt buiten de onderzoekslocatie.

Tijdens de locatie-inspectie zijn op de onderzoekslocatie aan de oppervlakte asbestverdachte materialen aangetroffen.

Bij de gemeente Nijmegen zijn de volgende bodemonderzoeksrapporten bekend:

- Vossenpelsestraat 51: Zuidzijde grenzend aan de onderzoekslocatie. Door CBB, juni 1999, raportnr. 5033781. Hier zijn licht verhoogde gehalten minerale olie (60 mg/kg) en nikkel aangetoond. Tevens is het gehalte EOX verhoogd tot maximaal 0,98 mg/kg. In het grondwater komen lichte verontreinigingen voor met nikkel, arseen en tetrachlooretheen. Onder een asfaltlaag komen verhoogde gehalten PAK tot 8,4 mg/kg voor en olie (240 mg/kg), zink en lood.
- Vossenpelsestraat 59 te Lent: Oostzijde van de onderzoekslocatie. Door Witteveen en Bos, projectnr. Nm60-226, Nm60-230 en Nm60-252. In het verkennend onderzoek wordt in het slib van de sloot een sterke verontreiniging met zink vastgesteld. In het grondwater is hier een sterke verontreiniging met nikkel en koper aanwezig. Deze verontreiniging wordt vermoedelijk veroorzaakt door verdrijving van de zware metalen uit de bodemdeeltjes door het hoge bemestingsniveau. De verontreiniging is aan de kant van Smitjesland 5 afgeperkt tot onder de interventiewaarde. De Streefwaarde contour is niet vastgesteld.

In de tekening behorende bij de hinderwet vergunning staat voor de gasmeterruimte een olieopslag van 600 liter getekend en is aangegeven dat in het ketelhuis een bestrijdingsmiddelenopslag aanwezig is.

Tijdens het locatiebezoek bleek dat ter plaatse van de gasmeterruimte een opslag van verf en oplosmiddelen aanwezig is. Er bevindt zich aan de westzijde achter de gasmeterruimte een schuur/garage met hierachter een tuin.

Uit de topografische kaarten blijkt dat vanaf 1949 het noordelijk deel van de locatie in gebruik voor waarschijnlijk volle-grondsteelt. Het overige deel is in gebruik als boomgaard.

De kas uit 1969 (volgens kaartmateriaal) aan de westzijde, is 1994 afgebroken.

Uit navraag bij de installateur bleek dat vanaf 1970 tot 1975 een bovengrondse olietank aanwezig is geweest aan de noordoostzijde van het terrein.

Uit het kaartmateriaal blijkt dat in 1987 een bouwaanvraag is ingediend voor de bouw van de meest noordelijke kas.

3.2 Regionale bodemopbouw en geohydrologie

De navolgende gegevens zijn ontleend aan de Grondwaterkaart van Nederland, blad 40 Arnhem-West, profiel CC' (TNO-Dienst Grondwaterverkenning, 1981).

De regionale bodemopbouw in het rivierengebied richting Oosterhout kan globaal als volgt worden beschreven:

Tabel 3.1: Regionale opbouw

Diepte t.o.v. NAP (meter)	Geologische omschrijving	Lithostratigrafie	Bodemsoort
+9 tot +7	slecht doorlatende deklaag	Formatie van Twente	Klei
+7 tot -10	eerste watervoerend pakket	Formaties van Kreftenheije, Urk en Sterksel	(matig) grof zand
-10 tot –12	eerste scheidende laag	Formatie van Kedichem	Klei

De slecht doorlatende holocene deklaag (kleien en slibhoudende zanden) ontbreekt vrijwel. De bodem van de te onderzoeken lokatie bestaat tot ca 1 á 2 m-mv uit lichte tot zware zavel, met daaronder matig slibhoudend zand. De formatie van Kedichem fungeert als slecht doorlatende scheidende laag tussen de watervoerende pakketten 1 en 2 en heeft een dikte van ca. 2 m. Het tweede watervoerend pakket is opgebouwd uit de (matig) grove zanden van de Formaties van Enschede, Tegelen, Harderwijk, Maassluis en Oosterhout en heeft een doorlaatvermogen (transmissiviteit) van 2000 tot 3000 m^2/dag. De ondoorlatende basis is opgebouwd uit de kleiige afzettingen van de Formatie van Breda.

Het ondiepe grondwater staat op circa 1,5 m-mv. Het grondwater in het eerste watervoerend pakket stroomt regionaal in noordwestelijke richting.

3.3 Hypothese en onderzoeksstrategie

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek is de locatie beschouwd als **verdacht** met betrekking tot bodemverontreiniging. Uit het vooronderzoek zijn de volgende deellocaties te onderscheiden:

- oostzijde (voormalige bovengrondse olietank), verdacht voor minerale olie (olietank) en nikkel en koper in het grondwater (verontreiniging grondwater perceel aan de oostzijde) (VED-HE),
- gasmeterruimte, verdacht voor minerale olie (opslag olie en verf ed.)(VED-HE),
- ketelruimte, verdacht voor minerale olie (brandstof), bestrijdingsmiddelen (bestrijdingsmiddelenkast) (VED-HE),
- zuidzijde, verdacht voor asbest (zie foto bijlage 7), bestrijdingsmiddelen (gebruikt bij teelt) (VED-HE),
- zuidelijke kas, verdacht voor bestrijdingsmiddelen (gebruikt bij teelt) (VED-HE),
- noordelijke kas, verdacht voor bestrijdingsmiddelen (gebruikt bij teelt) (VED-HE),

- voormalige kas aan de westzijde, verdacht voor asbest, bestrijdingsmiddelen (gebruikt bij teelt) (VED-HE),
- erfverharding, verdacht voor PAK en zware metalen (mogelijk door gebruikte verhardingsmaterialen) (VED-HE),
- overig terrein, verdacht voor de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen (gebruikt bij teelt) (VED-HE).

Het bodemonderzoek is naar de richtlijnen van de NEN 5740 uitgevoerd volgens de onderzoeksstrategie voor een onverdachte locatie (strategie ONV). Hierbij is met het oog op de mogelijke aanwezigheid van verontreiniging(en) ter plaatse van de deellocaties een aangepaste strategie gehanteerd waarbij extra boringen en peilbuizen zijn geplaatst.

Tevens heeft een asbestinspectie plaatsgevonden conform de NEN 5707. Op de verdachte deellocaties waar asbest is aangetroffen is een bemonstering van de bodem op asbest uitgevoerd. De grond is hier geanalyseerd op asbest.

De bovenstaande hypothese is met het bodemonderzoek getoetst. In de volgende hoofdstukken komen de uitgevoerde werkzaamheden alsmede de resultaten daarvan aan bod.

4 Uitgevoerd onderzoek

4.1 Onderzoeksopzet

Op basis van de in § 3.3 vastgestelde hypothese en onderzoeksstrategie is het volgende onderzoeksprogramma uitgevoerd:

Tabel 4.1 Onderzoeksprogramma

Deellocatie	Hypothese	VELDWERK				ANALYSES		
		Boring 0,5 m-mv	asbestgat 0,5 m-mv	Boring tot gw	Peilbuis	Boven grond	Onder grond	Grond water
oostzijde (voormalige bovengrondse tank)	VED-HE				1 filter snijdend			NEN-gw
gasmeterruimte	VED-HE				1 filter snijdend	olie		NEN-gw
ketelruimte	VED-HE	1 tussen kas en ketelruimte	1*		1	NEN-gr, OCB's		NEN-gw
perceel zuidzijde	VED-HE	2	3*	1		NEN-gr, OCB's asbest		
zuidelijke kas	VED-HE	3 (tot 1 m)				NEN-gr, OCB's		
noordelijke kas	VED-HE	3 (tot 1 m)				NEN-gr OCB's		
voormalige kas aan de westzijde	VED-HE	2	2* + 1	1		NEN-gr, OCB's asbest		
perceel noordzijde	VED-HE	2		1		NEN-gr, OCB's		
erfverharding	VED-HE	3				NEN-gr		
ondergrond	ONV					NEN-gr		

Toelichting tabel:

m-mv:	meter beneden het maaiveld
gw:	grondwater (maximaal 2 m-mv)
NEN- gr:	8 metalen, PAK, minerale olie, EOX, organisch stof en lutum
NEN- gw:	8 metalen, vluchtige aromatische en gechloreerde koolwaterstoffen, mono- en dichloorbenzeen, minerale olie
*	gecombineerd tot 1 asbestbemonstering

4.2 Veldonderzoek en laboratoriumonderzoek

Het veldwerk is uitgevoerd op 29 oktober 2004. De bemonstering van de geplaatste peilbuizen heeft plaatsgevonden op 5 november 2004. Voorafgaand aan het veldwerk is een KLIC-melding uitgevoerd. Op 6 december heeft aanvullend veldwerk plaatsgevonden ter afperking van de verontreiniging met asbest.

De positie van de in dit onderzoek verrichte boringen en peilbuizen is ingemeten ten opzichte van een vast punt en op de plattegrond van kaartbijlage 2 weergegeven.

Bij de uitvoering van het veldwerk is de volgende algemene strategie gehanteerd:

- wanneer zintuiglijke verontreinigingen zijn aangetroffen, zijn de boringen (indien mogelijk) doorgezet tot 0,5 meter beneden de zintuiglijk verontreiniging;
- bemonstering heeft plaatsgevonden van trajecten van maximaal 0,5 meter, waarbij bodemmateriaal uit zintuiglijk verschillende bodemlagen (textuur/verontreiniging) niet met elkaar is vermengd;
- om gezondheidsredenen zijn tijdens het veldonderzoek geen actieve geurwaarnemingen verricht;
- het grondwater is circa één week na plaatsing van de peilbuizen bemonsterd;
- de zuurgraad (pH) en geleidbaarheid (EC) van het grondwater zijn voorafgaand aan de grondwaterbemonstering in het veld gemeten;

- de monsters zijn op de voorgeschreven wijze geconserveerd.

De veldwerkzaamheden zijn verricht door Sialtech. Sialtech is ISO 9001, VCA** en BRL2000 gecertificeerd door KIWA. Daarnaast is Sialtech lid van de Vereniging Kwaliteitsborging Bodemonderzoek (VKB). Het veldwerk is uitgevoerd conform de BRL SIKB 2000 en de daarbij behorende VKB-protocollen, normen en richtlijnen welke in bijlage 1 zijn samengevat.

De laboratoriumwerkzaamheden zijn verricht door ALcontrol Laboratories in Hoogvliet. Alcontrol Laboratories is geaccrediteerd conform de IEC 17025. Daarnaast is Alcontrol Laboratories ISO 9001 gecertificeerd door Lloyd's Register Quality Assurance.

De selectie van de bodemmonsters heeft plaatsgevonden op basis van zintuiglijke waarnemingen en herkomst. De analyses zijn uitgevoerd zoals weergegeven in tabel 4.1. Uitgezonderd de onderstaande punten:

De selectie van grondmonsters voor analyse en de wijze waarop de mengmonsters zijn samengesteld staan weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 4.2: Analyseprogramma grondmonsters

(Deel)locatie	Monsternummer	Boring	Diepte (cm-mv)	zintuiglijke waarnemingen	Geanalyseerde parameters
gasmeterruimte	2-1	02	0 - 50	zwak puinhoudend	NEN5740-grond L+H
ketelruimte	mm1	03	7 - 50	-	NEN5740-grond L+H
		22	20 - 50	-	
perceel zuidzijde	mm2	04	0 - 25	zwak puinhoudend, zwak grindhoudend	NEN5740-grond L+H
		13	0 - 25	zwak koolhoudend, zwak sintelhoudend, zwak puinhoudend, zwak grindhoudend	
		14	0 - 25	zwak puinhoudend, zwak sintelhoudend	
zuidelijke kas	mm3	10	15 - 50	-	NEN5740-grond L+H
		11	20 - 60	-	
		12	15 - 50	-	
noordelijke kas	mm4	07	6 - 50	-	NEN5740-grond L+H
		08	6 - 20	-	
		09	6 - 20	-	
vrml kas aan de westzijde	mm5	05	0 - 50	zwak puinhoudend	NEN5740-grond L+H
		15	0 - 40	zwak grindhoudend, zwak puinhoudend, zwak sintelhoudend	
boring 16	16-2	16	0 - 35	sterk puinhoudend, zwak grindhoudend, zwak koolhoudend, zwak sintelhoudend, pu20	NEN5740-grond L+H
perceel noordzijde	mm6	06	0 - 50	-	NEN5740-grond L+H
		20	0 - 50	-	
		21	0 - 50	-	
erfverharding	mm7	17	7 - 20	-	NEN5740-grond L+H
		18	7 - 30	-	
		19	7 - 40	-	
ondergrond	mm8	01	100 - 150	-	NEN5740-grond L+H
		02	90 - 140	-	
		03	100 - 150	-	
		04	150 - 200	-	
		05	150 - 200	-	
		06	150 - 200	-	
perceel noord en westzijde	asbest mm	SL04	0 - 50	-	Asbest, grond kwanititatief
		SL05	0 - 50	-	
		SL13	0 - 50	-	
		SL14	0 - 50	-	
		SL15	0 - 50	-	
		SL22	0 - 50	-	
boring 16	SL16	SL16	0 - 35	sterk puinhoudend, zwak grindhoudend, zwak koolhoudend, zwak sintelhoudend, pu20, asbesthoudend	Asbest, grond kwanititatief
asbest plaatmateriaal	VO1	nabij SL16	-	Eternietplaat	Asbest materiaal monster
asbest plaatmateriaal	VO2	nabij SL16	-	Golfplaat	Asbest materiaal monster

Toelichting: - = zintuiglijk niet verontreinigd

Uit de resultaten blijkt dat in sleuf 16 de interventiewaarde voor asbest wordt overschreden. Na overleg met de opdrachtgever zijn om de verontreiniging met asbest horizontaal af te perken 3 sleuven gegraven en is de bovengrond bemonsterd. Voor verticale afperking is sleuf 16 herplaatst tot 80 cm-mv. Hier is een monster genomen van het traject 40 tot 80 cm-mv.

(Deel)locatie	Monsternummer	Boring	Diepte (cm-mv)	zintuiglijke waarnemingen	Geanalyseerde parameters
Aanvullend onderzoek					
afperking	16A	16A	40 - 80	-	Asbest, grond kwanititatief
	100	100	8 - 50	-	Asbest, grond kwanititatief
	101	101	0 - 50	-	Asbest, grond kwanititatief
	102	105	0 – 50	-	Asbest, grond kwanititatief

Toelichting:
- = zintuiglijk niet verontreinigd

5.2.1 Grond

De analysecertificaten van de grondmonsters zijn opgenomen in bijlage 3. In onderstaande tabel zijn de resultaten van de analyses en van de toetsing aan de S-, T- en I-waarden weergegeven.

Tabel 5.2a: Gehaltes in grond (mg/kg d.s.)

Monsternummer	mm1		mm2		mm3		mm4	
	ketelruimte		perceel zuidzijde		zuidelijke kas		noordelijke kas	
Boring	22,03		13,04,14		10,11,12		09,07,08	
Van (cm-mv)	7		0		15		6	
Tot (cm-mv)	50		25		60		50	
Bodemtype	Kz3h1		Kz3h1		Kh1z2		Z3s1	
Zintuiglijk	RO1		KO1SI1PU1G		-		-	
Humus (% op ds)	3.1		3.7		2.2		1	
Lutum (% op ds)	14		12		14		1.7	
arseen	6,1	<S	7,2	<S	5,7	<S	6,8	<S
cadmium	< 0,4	<S	< 0,4	<S	< 0,4	<S	< 0,4	<S
chroom	15	<S	19	<S	17	<S	< 15	<S
koper	13	<S	19	<S	16	<S	< 5	<S
kwik	< 0,05	<S	0,37	* (> A)	< 0,05	<S	< 0,05	<S
lood	20	<S	60	<S	16	<S	< 13	<S
nikkel	14	<S	16	<S	16	<S	5,6	<S
zink	51	<S	94	* (< A)	40	<S	< 20	<S
PAK (10 van VROM)	0,33	<S	0,49	<S	< 0,2	<S	< 0,2	<S
EOX	< 0,1	<S	0,16	<S	< 0,1	<S	< 0,1	<S
DDT/DDD/DDE	< 0,035	GSG	0,0020	<S	< 0,035	GSG	< 0,035	GSG
HCH verbindingen	< 0,001	<S	< 0,001	<S	< 0,001	<S	< 0,001	<S
aldrin	< 0,001	GSG	< 0,001	GSG	< 0,001	GSG	< 0,001	GSG
alpha-HCH	< 0,001	GSG	< 0,001	<S	< 0,001	GSG	< 0,001	GSG
beta-HCH	< 0,001	<S	< 0,001	<S	< 0,001	<S	< 0,001	<S
chloordaan	< 0,002	<T	< 0,002	<T	< 0,002	<T	< 0,002	<T
dieldrin	< 0,001	GSG	< 0,001	GSG	< 0,001	GSG	< 0,001	GSG
drins	< 0,003	<T	< 0,003	<T	0,011	* (< A)	0,021	* (< A)
endrin	< 0,001	GSG	0,0017	GSG	0,011	GSG	0,021	GSG
gamma-HCH	< 0,001	GSG	< 0,001	GSG	< 0,001	GSG	< 0,001	GSG
heptachloor	< 0,003	<T	< 0,003	<T	< 0,0015	<T	< 0,003	<T
heptachloor-epoxide	< 0,002	<T	< 0,002	<T	< 0,002	<T	< 0,002	<T
minerale olie	60	*	< 20	<T	< 20	<T	< 20	<T

5 Resultaten

5.1 Veldonderzoek

Het opgeboorde materiaal is beoordeeld op kleur, textuur, bijmenging(en) en eventuele bijzonderheden. De boorbeschrijvingen zijn opgenomen in bijlage 2. De gegevens die deze boringen hebben opgeleverd bevestigen het geologische en geohydrologische profiel van de bodem zoals beschreven in hoofdstuk 3. De in het veld gemeten zuurgraad en geleidbaarheid van het grondwater zijn niet afwijkend in de regio. De grondwaterstand is aangetroffen op 1,6 tot 1,9 m-mv.

De zintuiglijke waarnemingen die zijn gedaan tijdens uitvoering het veldwerk en kunnen duiden op de aanwezigheid van bodemverontreiniging zijn per boring in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 5.1: Afwijkende zintuiglijke waarnemingen

boring	diepte (cm-mv)	einddiepte	grondsoort	zintuiglijke waarneming
02	0 - 50	350	Klei	zwak puinhoudend
04	0 - 25	200	Klei	zwak puinhoudend
05	0 - 50	200	Klei	zwak puinhoudend
13	0 - 25	50	Klei	zwak koolhoudend, zwak sintelhoudend, zwak puinhoudend
14	0 - 25	50	Klei	zwak puinhoudend, zwak sintelhoudend
15	0 - 40	80	Klei	zwak grindhoudend, zwak puinhoudend, zwak sintelhoudend
16	0 - 35	50	Klei	sterk puinhoudend, zwak grindhoudend, zwak koolhoudend, zwak sintelhoudend, pu20%, asbest 310g/sl
22	5 - 20	50	Zand, matig fijn	zwak puinhoudend

5.2 Laboratoriumonderzoek

De analyseresultaten zijn getoetst aan door het Ministerie van VROM vastgestelde streef- en interventiewaarden (S-, T- en I-waarden). Deze zijn vastgelegd in de "Circulaire Interventiewaarden Bodemsanering" (Staatscourant 39, d.d. 24 februari 2000). De betekenis van deze waarden is als volgt:

- **streefwaarde:** bij een gehalte lager dan de streefwaarde wordt gesproken over *niet verontreinigde* bodem. Wanneer een gemeten gehalte de streefwaarde overschrijdt, wordt gesproken over een *licht verhoogd* gehalte of een *lichte verontreiniging*;
- **tussenwaarde (criterium voor nader onderzoek):** dit is het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde. Overschrijding van de tussenwaarde wordt een *matig verhoogd* gehalte of *matige verontreiniging* genoemd;
- **interventiewaarde:** wanneer een gemeten gehalte hoger is dan de interventiewaarde wordt gesproken over een *sterke verontreiniging* of *sterk verhoogd* gehalte.

Voor een nadere toelichting op de S-, T- en I-waarden in het kader van de Wet bodembescherming wordt verwezen naar bijlage 5. Voor grondmonsters zijn de S-, T- en I-waarden gecorrigeerd voor het gehalte organische stof en lutum, welke in het laboratorium zijn vastgesteld. De (gecorrigeerde) toetsingswaarden zijn opgenomen in bijlage 5.

adviesbureau milieu ruimte water

Tabel 5.2b: Gehaltes in grond (mg/kg d.s.)

Monsternummer	mm5		mm6		mm7		mm8	
	vrml kas westzijde		perceel noordzijde		erfverharding		ondergrond	
Boring	15,05		20,06,21		19,18,17		04,05,06,02,03,01	
Van (cm-mv)	0		0		7		90	
Tot (cm-mv)	50		50		40		200	
Bodemtype	Kz3h2		Kz3h1		Z3s1g1		Ks1	
Zintuiglijk	GR1PU1SI1		-		-		-	
Humus (% op ds)	5.5		2.7		0.5		1.3	
Lutum (% op ds)	13		9.4		1.9		36	
arseen	7,4	<S	4,8	<S	< 4	<S	21	<S
cadmium	< 0,4	<S	< 0,4	<S	< 0,4	<S	< 0,4	<S
chroom	20	<S	< 15	<S	< 15	<S	33	<S
koper	21	<S	13	<S	< 5	<S	17	<S
kwik	0,05	<S	0,07	<S	< 0,05	<S	< 0,05	<S
lood	52	<S	32	<S	< 13	<S	18	<S
nikkel	18	<S	13	<S	4,0	<S	36	<S
zink	81	<S	59	<S	< 20	<S	61	<S
PAK (10 van VROM)	0,73	<S	0,52	<S	< 0,2	<S	< 0,2	<S
EOX	0,41	GSG	0,18	<S	< 0,1	<S	< 0,1	<S
DDT/DDD/DDE	0,0023	<S	< 0,035	GSG	< 20	<T	< 20	<T
HCH verbindingen	< 0,001	<S	0,0012	<S				
aldrin	< 0,001	GSG	< 0,001	GSG				
alpha-HCH	< 0,001	<S	< 0,001	GSG				
beta-HCH	< 0,001	<S	< 0,001	<S				
chloordaan	< 0,002	<T	< 0,002	<T				
dieldrin	0,0022	GSG	< 0,001	GSG				
drins	0,160	* (< A)	0,099	* (< A)				
endrin	0,160	GSG	0,099	GSG				
gamma-HCH	< 0,001	GSG	0,0012	GSG				
heptachloor	< 0,003	<T	< 0,003	<T				
heptachloor-epoxide	< 0,002	<T	< 0,002	<T				
minerale olie	< 20	<S	< 20	<T				

Tabel 5.2c: Gehaltes in grond (mg/kg d.s.)

Monsternummer	16-2		2-1	
	Sterk puinhoudend		gasmeterruimte	
Boring	16		02	
Van (cm-mv)	0		0	
Tot (cm-mv)	35		50	
Bodemtype	Kz3h1		Kz2h2	
Zintuiglijk	PU3GR1KO1S		PU1	
Humus (% op ds)	4.8		3.1	
Lutum (% op ds)	12			
arseen	4,8	<S		
cadmium	< 0,4	<S		
chroom	< 15	<S		
koper	12	<S		
kwik	< 0,05	<S		
lood	26	<S		
nikkel	12	<S		
zink	56	<S		
PAK (10 van VROM)	0,84	<S		
EOX	0,34	GSG		
minerale olie	70	*	70	*

Toelichting bij de tabel:

GSG	= detectielimiet groter dan streefwaarde
<	= kleiner dan de detectielimiet
<S	= kleiner of gelijk aan de streefwaarde (S)
*	= groter dan S en kleiner of gelijk aan de tussenwaarde (T)
(< A)	= kleiner dan de achtergrondwaarde
(> A)	= groter dan de Achtergrondwaarde
**	= groter dan T en kleiner of gelijk aan de interventiewaarde (I)
***	= groter dan I

Zintuiglijke waarnemingen: PU= puin, BA= baksteen, GR= grind, GS= glas, HO= hout, RO= roest, Si= sintels, SL= slakken,
Gradatie: 1=zwak, 2=matig, 3=sterk, 4=uiterst, 5=volledig, 6=sporen, 7=resten, 8=brokken, 9=laagjes

Van de asbestverdachte gebieden ter plaatse van de voormalige kas en de zuidzijde van het perceel zijn na inspectie in het veld twee mengmonsters van 10 kg samengesteld. Deze mengmonsters bestaan uit 10 kg grond samengesteld uit de boring 04, 13 en 14 en 10 kg grond samengesteld uit de boringen 5, 15 en 22. In het laboratorium is uit deze twee monsters een mengmonster (asbest mm) samengesteld. Het monster afkomstig van een asbestverdachte spot ter plaatse van boring 16 is separaat geanalyseerd. In totaal zijn hiernaast 12 stukjes asbest verdacht golfplaat met een totaal gewicht van 310 gram in boring 16 aangetroffen. Op het maaiveld nabij boring 16 zijn 2 stukken asbestverdacht materiaal aangetroffen. Deze twee asbest verdachte materialen betreffen een stuk eternietplaat V01 en een stuk golfplaat V02. Deze zijn geanalyseerd op asbest. De analyseresultaten staan vermeld in onderstaande tabel

Tabel 5.2d: Gehaltes in grond (mg/kg d.s.)

Monsternummer	asbest mm	SL 16	V01	V02
Boring	04, 13, 14 en 5, 15, 22	16		
Van (cm-mv)	0	0		
Tot (cm-mv)	50	50		
Gemeten asbestconcentratie	3,0	94		
Ondergrens (95% betrouwb.interval)	1,4	69		
Bovengrens (95% betrouwb.interval)	8,5	130		
aangeleverd monster	20,2	10,0		
gemeten serpentijn concentratie	2,7	81	2-5%	10-15%
gemeten amfibool concentratie	0,2	13	0,1-2%	2-5%
gewicht asbest verdacht materiaal		0,310 kg		
percentage Chrysotiel		12.5		
gehalte omgerekend naar bodem		0,6 mg/kg ds		
percentage Crocidoliet		3.5		
gehalte omgerekend naar bodem		0,2 mg/kg ds		
Gewogen asbest concentratie	**4,7 mg/kg**	**213 mg/kg**		

Uit de resultaten blijkt dat in sleuf 16 de interventiewaarde voor asbest wordt overschreden. Na overleg met de opdrachtgever zijn om de verontreiniging met asbest horizontaal af te perken 3 sleuven gegraven en is de bovengrond bemonsterd. Voor verticale afperking is sleuf 16 herplaatst tot 80 cm-mv. Hier is een monster genomen van het traject 40 tot 80 cm-mv.

Monsternummer	16A	100	101	102
Boring	SL16A	SL100	SL101	SL102
Van (cm-mv)	40	0	0	0
Tot (cm-mv)	80	50	50	50
Gemeten asbestconcentratie	6.9	0	1,0	0
Ondergrens (95% betrouwb.interval)	5.2	0	1,0	0
Bovengrens (95% betrouwb.interval)	22	1,7	12	2,1
aangeleverd monster	10,8	10,7	10,3	10,5
gemeten serpentijn concentratie	5,4	0	1,0	0
gemeten amfibool concentratie	1,5	0	0	0%
Gewogen asbest concentratie	**20 mg/kg**	**0 mg/kg**	**1 mg/kg**	**0 mg/kg**

5.2.2 Grondwater

De analysecertificaten van de grondwatermonsters zijn opgenomen in bijlage 4. In onderstaande tabel zijn de resultaten van de analyses met en toetsing aan de S-, T- en I-waarden weergegeven.

Tabel 5.3: Gehaltes in grondwater (µg/l)

Monsternummer	01-1-1		02-1-1		03-1-1	
Filternummer	1		1		1	
Van (cm-mv)	150		150		250	
Tot (cm-mv)	350		350		350	
Datum	5-11-2004		5-11-2004		5-11-2004	
pH	7		7,2		7,2	
Ec (µS/m)	410		444		477	
arseen	< 5	<S	< 5	<S	< 5	<S
cadmium	< 0,4	<S	< 0,4	<S	< 0,4	<S
chroom	< 1	<S	< 1	<S	1,2	*
koper	< 5	<S	< 5	<S	< 5	<S
kwik	< 0,05	<S	< 0,05	<S	< 0,05	<S
lood	< 10	<S	< 10	<S	< 10	<S
nikkel	< 10	<S	< 10	<S	33	*
zink	< 20	<S	< 20	<S	< 20	<S
benzeen	< 0,2	<S	< 0,2	<S	< 0,2	<S
ethylbenzeen	< 0,2	<S	< 0,2	<S	< 0,2	<S
tolueen	< 0,2	<S	< 0,2	<S	0,2	<S
xylenen	< 0,5	<T	< 0,5	<T	< 0,5	<T
naftaleen	< 0,2	<T	< 0,2	<T	< 0,2	<T
1,1,1-trichloorethaan	< 0,1	<T	< 0,1	<T	< 0,1	<T
1,1,2-trichloorethaan	< 0,1	<T	< 0,1	<T	< 0,1	<T
1,2-dichloorethaan	< 0,1	<S	< 0,1	<S	< 0,1	<S
cis-1,2-dichlooretheen	< 0,1	<T	< 0,1	<T	< 0,1	<T
dichloorbenzenen (som)	< 0,2	<S	< 0,2	<S	< 0,2	<S
monochloorbenzeen	< 0,2	<S	< 0,2	<S	< 0,2	<S
tetrachlooretheen (PER)	< 0,1	<T	< 0,1	<T	< 0,1	<T
tetrachloormethaan (TETRA)	< 0,1	<T	< 0,1	<T	< 0,1	<T
trichlooretheen (TRI)	< 0,1	<S	< 0,1	<S	< 0,1	<S
trichloormethaan	0,1	<S	< 0,1	<S	< 0,1	<S
minerale olie	< 50	<S	< 50	<S	< 50	<S

Toelichting bij de tabel:

<	= kleiner dan de detectielimiet
<S	= kleiner of gelijk aan de streefwaarde (S)
*	= groter dan S en kleiner of gelijk aan de tussenwaarde (T)
**	= groter dan T en kleiner of gelijk aan de interventiewaarde (I)
***	= groter dan I

6 Evaluatie onderzoeksresultaten

6.1 Veldonderzoek

Opmerkelijke waarnemingen bij dit veldwerk waren:
- sterk puinhoudende grond met asbest verdacht materiaal bij boring 16
- in diverse boringen zijn sporen puin, sintels en/of kolen aangetroffen.

Tijdens het veldwerk is specifiek aandacht besteed aan de aanwezigheid van asbest op de bodem. Tijdens de werkzaamheden is asbest waargenomen.

6.2 Grond

Boring 16
Uit de analyseresultaten blijkt dat ter plaatse van boring 16 in de bovengrond het gehalte asbest de interventiewaarde voor asbest overschrijdt. Met aanvullend onderzoek is de verontreiniging horizontaal en verticaal afgeperkt. Op basis van de analyseresultaten en veldwaarnemingen wordt verwacht dat maximaal 40 m^2 grond tot circa 50 cm onder maaiveld (20 m^3) verontreinigd is met asbest. Tevens overschrijdt het gehalte minerale olie de streefwaarde. De verontreinigingen met asbest en minerale olie zijn te relateren aan de (sterke) bijmening met puin en de aanwezigheid van asbesthoudende materialen in en op de bodem.

Perceel zuidzijde
In het mengmonster van de bovengrond van het open terrein aan de zuidzijde zijn in de bovengrond overschrijdingen van de streefwaarde voor kwik en zink aangetroffen. Het gehalte kwik overschrijdt tevens de voor kwik geldende achtergrondwaarde (0,17 mg/kg ds.) in het gebied.

Kassen en perceel noordzijde
Ter plaatse van de mengmonsters van de bovengrond in de kassen (incl vrml kas) en het terrein aan de noordzijde wordt voor drins de streefwaarde overschreden. In geen van de mengmonsters overschrijdt het gehalte drins de geldende achtergrondwaarde.

Ketelhuis en gasmeterruimte
In het mengmonster van de bovengrond van de ketelruimte en in de bovengrond ter plaatse van de gasmeterruimte overschrijdt het gehalte minerale olie de streefwaarde. Deze licht verhoogde concentraties geven geen aanleiding tot het uitvoeren van nader onderzoek.

Ondergrond
In de ondergrond is geen verontreiniging aangetroffen.

Erfverharding
Ter plaatse van de erfverharding is geen verontreiniging aangetroffen.

6.3 Grondwater

Uit de analyseresultaten blijkt dat er in het grondwater ter plaatse van het ketelhuis een lichte verontreiniging aanwezig is met chroom en nikkel. In de overige peilbuizen zijn geen, ten opzichte van de desbetreffende streefwaarden, verhoogde concentraties gemeten. De verhoogde concentraties geven geen aanleiding tot uitvoeren van nader onderzoek.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

In opdracht van de gemeente Nijmegen heeft CSO Adviesbureau een verkennend onderzoek conform de NEN 5740 en NEN 5707 uitgevoerd op de locatie Smitjesland 5 te Lent.

Aanleiding voor het uitvoeren van dit bodemonderzoek is de geplande eigendomsoverdracht van het terrein aan de gemeente Nijmegen en de daarna geplande ontwikkeling.

Op basis van de resultaten van het voorafgaand aan het bodemonderzoek uitgevoerde vooronderzoek is een hypothese opgesteld met betrekking tot de verontreinigingssituatie, namelijk verdacht voor bodemverontreiniging.

Uit het bodemonderzoek is gebleken dat:
- plaatselijk lichte puinbijmengingen in de bovengrond worden aangetroffen;
- in boring 16 zintuiglijk puin en asbest zijn aangetroffen. Het gehalte asbest overschrijdt de interventiewaarde. Op basis van de analyseresultaten en veldwaarnemingen wordt verwacht dat maximaal 40 m^2 grond tot circa 50 cm onder maaiveld (20 m^3) verontreinigd is met asbest. Hiermee is de sterke verontreiniging geen geval van ernstige verontreiniging in de zin van de Wet Bodembescherming. De verontreiniging is te relateren aan de bijmening met puin en asbesthoudend materiaal. Tevens wordt in de bovengrond bij boring 16 de streefwaarde voor minerale olie overschreden;
- licht verhoogde gehalten (tot boven de streefwaarden) aan koper en zink worden aangetroffen in de bovengrond van het open terrein op de zuidzijde van het perceel. Tevens wordt de achtergrondwaarde voor koper overschreden;
- de bovengrond van de kassen en van de noordzijde van het perceel bevat licht verhoogde gehalten aan drins. De achtergrondwaarde wordt niet overschreden;
- in de ondergrond en ter plaatse van de erfverharding geen verhoogde gehalten (ten opzichte van de streefwaarden) zijn aangetoond;
- in het grondwater in peilbuis 3 in het ketelhuis de streefwaarde voor chroom en nikkel wordt overschreden. In de overige peilbuizen zijn geen verhoogde concentraties aangetoond. De licht verhoogde concentraties chroom en nikkel worden waarschijnlijk veroorzaakt door een licht verhoogde achtergrondwaarde van natuurlijke oorsprong. De licht verhoogde concentraties geven geen aanleiding tot uitvoeren van nader onderzoek.

De hypothese dat het terrein verdacht is ten aanzien van bodemverontreiniging, wordt geaccepteerd voor alle deellocaties uitgezonderd de deellocatie erfverharding. Gezien de resultaten is er geen aanleiding tot het uitvoeren van nader onderzoek.

7.2 Aanbevelingen

Vanuit de optiek van de WBB is er geen aanleiding tot het nemen van maatregelen. Gelet op de toekomstige bestemming wordt aanbevolen de grond ter plaatse van de asbest verontreiniging boring 16 separaat te verwijderen.

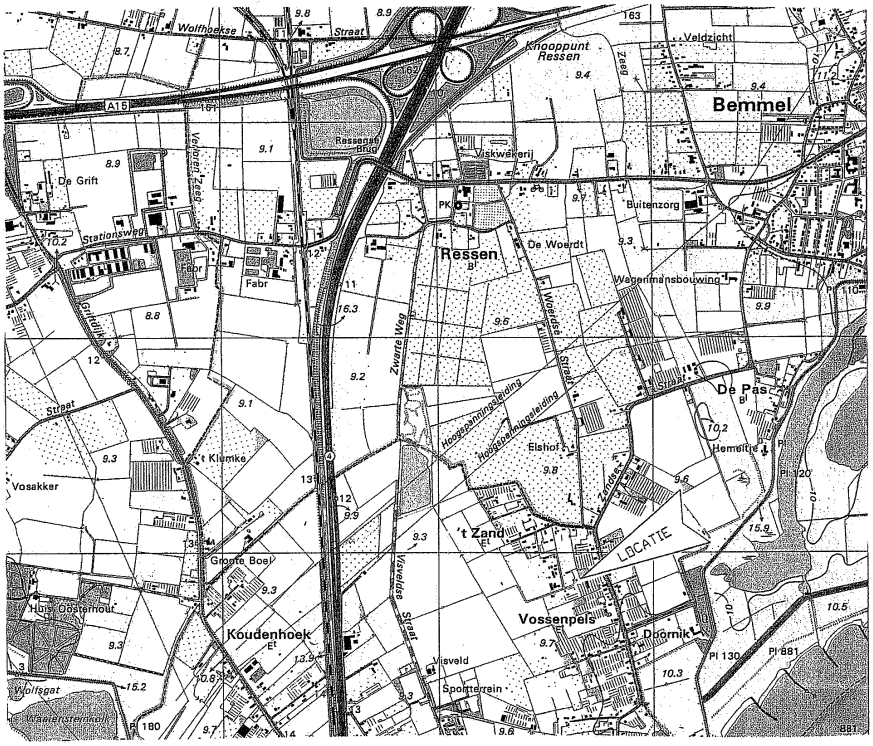
Er gelden wettelijke beperkingen bij het verplaatsen en elders toepassen van (licht) verontreinigde grond, welke kunnen leiden tot extra kosten. De bovengrond van de locatie kan, uitgezonderd de grond afkomstig van de zuidzijde van het perceel en de puinhoudende grond bij boring 16, vrij in het plangebied worden gebruikt.
De ondergrond wordt als schoon beoordeeld. Er wordt aanbevolen om de overige (licht) verontreinigde grond bij grondverzet zoveel mogelijk op de locatie zelf te laten. Voor een aanvullende toelichting wordt verwezen naar bijlage 6.

adviesbureau milieu ruimte water

Opgesteld door:	Akkoord bevonden door:
mw. ir. E.T. Cornet / dhr J. Jager adviseur bodemonderzoek	ing. C.N. Leenstra projectleider bodemonderzoek b.a. 24 december 2004

Kaartbijlage 1: Regionale ligging van de onderzoekslocatie

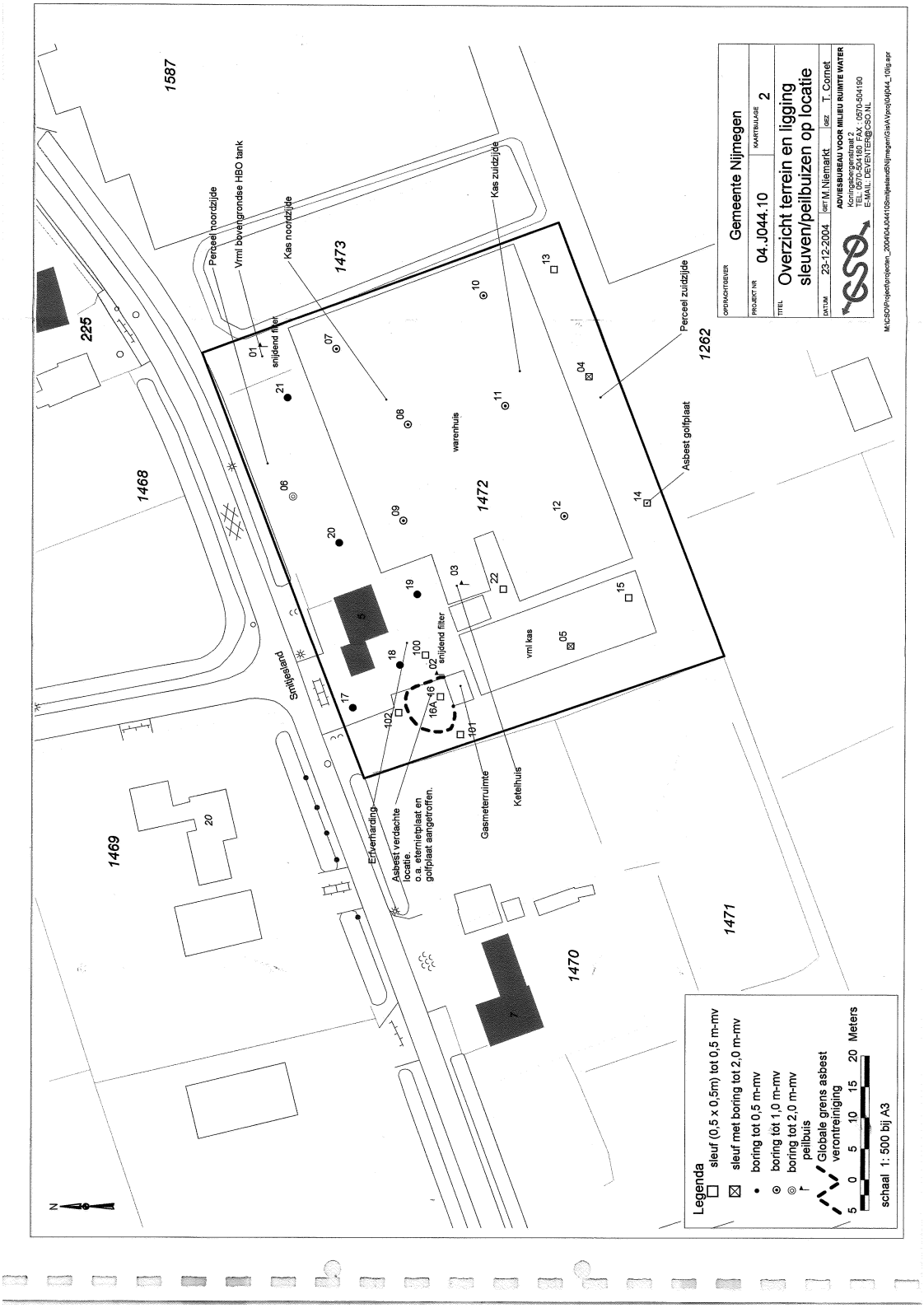
adviesbureau milieu ruimte water

Titel: Regionale ligging van de onderzoekslocatie		
Projectcode: 04.J044.10 **Projectnaam:** Verkennend bodem- en asbestonderzoek locatie Smitjesland 5 te Lent		
Schaal 1:25.000	**Bron:** Topografische kaart	Kaartbijlage 1
CSO Adviesbureau voor Milieuonderzoek		**datum:** 23 december 2004

adviesbureau milieu ruimte water

Kaartbijlage 2: Situatietekening

1587
1473
1468
1472
1469
1471
1470
1262
225
Perceel noordzijde
Vrml bovengrondse HBO tank
Kas noordzijde
Kas zuidzijde
Perceel zuidzijde
Asbest golfplaat
warenhuis
vrml kas
Smitjeslaan
Asbest verdachte locatie. o.a. eternietplaat en golfplaat aangetroffen.
Gasmeterruimte
Ketelhuis
snijdend filter
Legenda
sleuf (0,5 x 0,5m) tot 0,5 m-mv
sleuf met boring tot 2,0 m-mv
boring tot 0,5 m-mv
boring tot 1,0 m-mv
boring tot 2,0 m-mv
peilbuis
Globale grens asbest verontreiniging
schaal 1: 500 bij A3
Meters
OPDRACHTGEVER Gemeente Nijmegen
PROJECT NR 04.J044.10
KAARTBLAD/SE 2
TITEL Overzicht terrein en ligging sleuven/peilbuizen op locatie
DATUM 23-12-2004
DOOR M.Niemarkt
GEZ T. Cornet
ADVIESBUREAU VOOR MILIEU RUIMTE WATER
Koningsbergenstraat 2
TEL: 0570-504180 FAX: 0570-504190
E-MAIL: DEVENTER@CSO.NL

adviesbureau milieu ruimte water

Bijlage 1: Overzicht BRL's, NEN-normen en VKB-protocollen

Systeem- en procescertificaten

Systeemcertificaten	
Kwaliteitsmanagement	ISO 9001 2000
Veiligheid	VCA **
Procescertificaten	
Monsterneming voor partijkeuringen	BRL-SIKB 1000, v.5.1
Veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek	BRL-SIKB 2000, v.2
Grond voor toepassing in werken (KOMO-attest met productcertificaat)	BRL NL 9308, 1999
Milieukundige begeleiding en evaluatie van bodemsaneringen	BRL-SIKB 6000, v.1.2
Asbestinventarisatie (KOMO Procescertificaat)	BRL-KOMO 5052, 1998

Normen, protocollen en richtlijnen

Onderzoeksstrategie	
Onderzoeksstrategie bij verkennend bodemonderzoek	NEN 5740, 1999
Leidraad voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend, oriënterend en nader onderzoek	NVN 5725, 1999
Onderzoeksstrategie bij verkennend waterbodemonderzoek	NVN 5720, 2000
Veldwerk landbodem	
Het uitvoeren van handboringen	VKB 2009, v.2
Het maken van boorbeschrijvingen	VKB 2012, v.2
Classificatie van onverharde grondmonsters	NEN 5104, 1989, 1990
Zintuiglijke beoordeling van bodemmateriaal	NEN 5706, 2003
Interne controle profielbeschrijvingen	VKB 2015, v.5
Veldwerk grondwater	
Het uitvoeren van handboringen	VKB 2009, v.2
Het plaatsen van een peilbuis	VKB 2011, v.2
Afpompen van peilbuizen voor monstername	VKB 2001, v.2
Monsterneming voor grondwater	VKB 2002, v.2
Veldfiltratie grondwater	VKB 2005, v.2
Blanco bemonstering grondwater	VKB 2017, v.7
Veldwerk waterbodem en oppervlaktewater	
Toestellen en hulpmiddelen	NPR 5741
Monsterneming grond, niet-vluchtig	NEN 5742, 2001
Monsterneming grond, vluchtig	NEN 5743, 1995
Monsterneming van oppervlaktewater	NEN 6600-2, 2002
Definities begrippen waterbodem	Eigen protocol BB-002
Landmeten en geodesie	
Landmeten algemene procedures	Eigen protocol GD-001
Inmeten van boorpunten en waterpassen	VKB 2013 v.3 Eigen protocol GD-010
Landmeten m.b.v. electronisch veldboek en total station	Eigen protocol GD-002 t/m -009
Satellietplaatsbepaling	Eigen protocol SN-001 t/m -006
Metingen grond- en oppervlaktewater	
Bepaling van het elektrisch geleidingsvermogen	VKB 2003, v.2
Bepaling van de zuurgraad	VKB 2004, v.2
Overige metingen grondwater	Eigen protocol BB-001
Geofysische en hydrografische metingen	
Algemene procedures	Eigen protocol GF-001
Gebruik X-star, GPR en Magnetometer	Eigenprotocol GF-002 t/m -005
Hydrografische metingen	Eigen protocol HY-001 t/m -

	012
Monsterneming t.b.v. partijkeuringen	
Monsterneming grond ten behoeve van partijkeuringen	VKB 1018, v.4
Monsterneming materialen verhardingsconstructies	VKB 1019, v.2.1
Monsterneming niet-vormgegeven materialen	VKB 1020, v.2
Monstervoorbehandeling op locatie	VKB 1025, v.2.1
7.2.1.1 Monsterneming afvalwater	
Monsterneming afvalwater	NEN 6600-1, 2002
7.2.1.2 Verpakken, conserveren en koelen van milieumonsters	
Het nemen, verpakken en conserveren van grondmonsters	VKB 2010, v.2
Verpakking en conservering grondwatermonsters	VKB 2006, v.2
Conserveringsmethoden en conserveringstermijn van milieumonsters	VKB 3001, v.1
VKB-voorschrift Koelen bodemmonsters	VKB-voorschrift, v.D1

7.2.1.3 Asbestonderzoek	
Onderzoek naar en advies over asbest in de bodem	VKB 5001-ontwerp, v.2
Locatie-inspectie en monsterneming van asbest in de bodem	VKB 2018, v.2
Asbestinventarisatie in gebouwen en objecten	BRL 5052, 1998
Monsterneming bouw- en sloopafval en puingranulaat t.b.v. analyse op asbest	NEN 5897-ontwerp, 1999
Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem en bouw- en afvalstoffen	NEN 5707, 2003
Monsterneming asbest in waterbodem en baggerspecie	NTA 5727
Milieukundige begeleiding en directievoering bij bodemsanering	
Milieukundige begeleiding en evaluatie van landbodemsanering met conventionele methoden	VKB 6001, v.1.2
Milieukundige begeleiding en evaluatie van landbodemsanering met in-situ methoden	VKB 6002, v.1.2
Milieukundige begeleiding bodemsanering	VKB 8, 1999
Directievoering	Eigen protocol BB-003
7.2.1.4 Veiligheid	
Werken met verontreinigde grond en verontreinigd grondwater	AI-blad 22
Werken met verontreinigde grond en (grond)water	CROW P-132
Veiligheid bij uitvoering veldwerk	Eigen protocol AV-001
Veilig werken bij asbest in de bodem	Arbo-informatieblad AI-3 Asbest; Eigen protocol AV-002
Veilig werken met asbest in gebouwen en objecten	Arbo-informatieblad AI-3 Asbest; Handboek Asbest, Intechnium OLC-reeks 84140-2;

Bovenstaand overzicht is het laatst gewijzigd op 17-09-2004 door: M.C. Rang

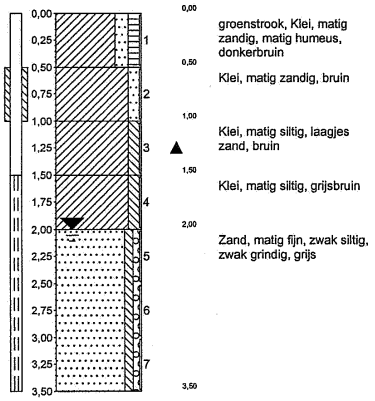
adviesbureau milieu ruimte water

Bijlage 2: Boorbeschrijvingen

Boorstaten

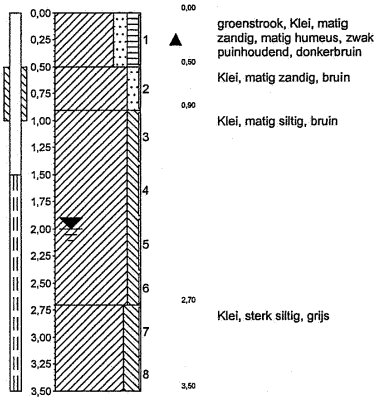
Boringnummer: -01

D.D.: 29-10-2004

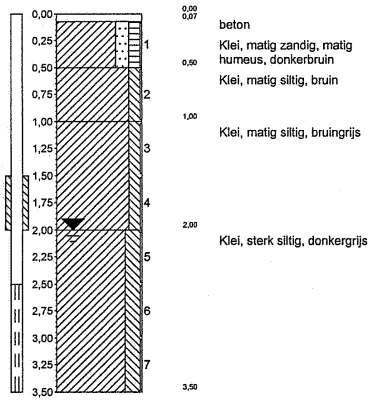
Boringnummer: -02

D.D.: 29-10-2004

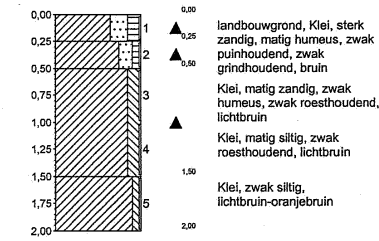
Boringnummer: -03

D.D.: 29-10-2004

Boringnummer: -04

D.D.: 29-10-2004

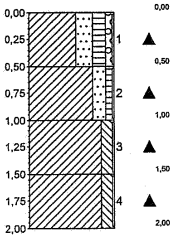
Projectnaam: Smitjesland 5 Lent

Opdrachtgever: Gemeente Nijmegen

Boorstaten

Boringnummer: -05

D.D.: 30-10-2004

landbouwgrond, Klei, sterk zandig, matig humeus, zwak grindig, zwak puinhoudend, bruin

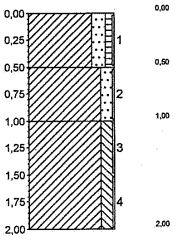
Klei, matig zandig, zwak humeus, zwak roesthoudend, lichtbruin

Klei, matig siltig, zwak roesthoudend, lichtbruin

Klei, matig siltig, matig roesthoudend, lichtgrijs-oranje

Boringnummer: -06

D.D.: 29-10-2004

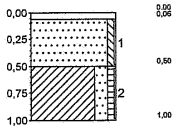
tuin, Klei, matig zandig, zwak humeus, donkerbruin

Klei, matig zandig, bruin

Klei, matig siltig, bruin

Boringnummer: -07

D.D.: 29-10-2004

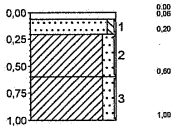
beton

Zand, matig fijn, zwak siltig, bruin

Klei, matig zandig, zwak humeus, donkergrijs

Boringnummer: -08

D.D.: 29-10-2004

beton

Zand, matig fijn, zwak siltig, bruin

Klei, matig zandig, bruin

Klei, matig zandig, bruingrijs

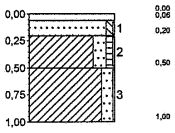
Projectnaam: Smitjesland 5 Lent

Opdrachtgever: Gemeente Nijmegen

Boorstaten

Boringnummer: -09

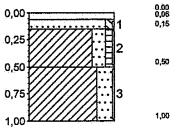
D.D.: 29-10-2004

0,00 – 0,06	beton
0,06 – 0,20	Zand, matig fijn, zwak siltig, lichtbruin
0,20 – 0,50	Klei, matig zandig, zwak humeus, donkergrijs
0,50 – 1,00	Klei, matig zandig, bruin

Boringnummer: -10

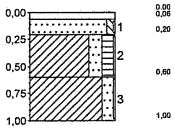
D.D.: 29-10-2004

0,00 – 0,06	beton
0,06 – 0,15	Zand, matig fijn, zwak siltig, bruin
0,15 – 0,50	Klei, matig zandig, zwak humeus, donkergrijs
0,50 – 1,00	Klei, sterk zandig, bruin

Boringnummer: -11

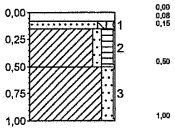
D.D.: 29-10-2004

0,00 – 0,06	beton
0,06 – 0,20	Zand, matig fijn, zwak siltig, lichtbruin
0,20 – 0,60	Klei, matig zandig, matig humeus, donkerbruin
0,60 – 1,00	Klei, matig zandig, bruin

Boringnummer: -12

D.D.: 29-10-2004

0,00 – 0,06	beton
0,06 – 0,15	Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, lichtbruin
0,15 – 0,50	Klei, zwak zandig, matig humeus, grijs
0,50 – 1,00	Klei, matig zandig, bruin

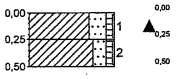
Projectnaam: Smitjesland 5 Lent

Opdrachtgever: Gemeente Nijmegen

Boorstaten

Boringnummer: -13

D.D.: 29-10-2004

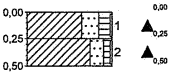

landbouwgrond, Klei, sterk zandig, zwak humeus, zwak koolhoudend, zwak sintelhoudend, zwak puinhoudend, zwak grindhoudend, bruin

Klei, matig zandig, zwak humeus, bruin, schoon

Boringnummer: -14

D.D.: 29-10-2004

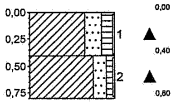

landbouwgrond, Klei, sterk zandig, matig humeus, zwak puinhoudend, zwak sintelhoudend, zwak grindhoudend, bruin

Klei, matig zandig, zwak humeus, zwak roesthoudend, zwak grindhoudend, lichtbruin

Boringnummer: -15

D.D.: 29-10-2004

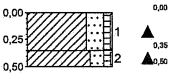

landbouwgrond, Klei, sterk zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, zwak puinhoudend, zwak sintelhoudend, bruin

Klei, matig zandig, zwak humeus, zwak grindhoudend, zwak roesthoudend, lichtbruin

Boringnummer: -16

D.D.: 29-10-2004

erf, Klei, sterk zandig, zwak humeus, sterk puinhoudend, zwak grindhoudend, zwak koolhoudend, zwak sintelhoudend, bruin, pu20%-asbest 310g/sl

Klei, matig zandig, zwak humeus, zwak roesthoudend, zwak grindhoudend, bruingrijs, ongeroerd

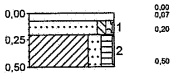
Projectnaam: Smitjesland 5 Lent

Opdrachtgever: Gemeente Nijmegen

Boorstaten

Boringnummer: -17

D.D.: 29-10-2004

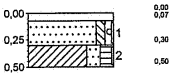
klinker

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, lichtbruin

Klei, matig zandig, matig humeus, donkergrijs

Boringnummer: -18

D.D.: 29-10-2004

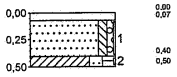
klinker

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, lichtbruin

Klei, matig zandig, matig humeus, donkergrijs

Boringnummer: -19

D.D.: 29-10-2004

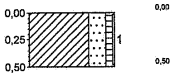
klinker

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, lichtbruin

Klei, matig zandig, matig humeus, donkergrijs

Boringnummer: -20

D.D.: 29-10-2004

tuin, Klei, sterk zandig, zwak humeus, donkerbruin

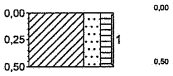
Projectnaam: Smitjesland 5 Lent

Opdrachtgever: Gemeente Nijmegen

Boorstaten

Boringnummer: -21

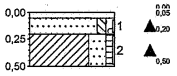
D.D.: 29-10-2004

tuin, Klei, sterk zandig, matig humeus, donkerbruin

Boringnummer: -22

D.D.: 29-10-2004

erf, tegels

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak grindig, zwak puinhoudend, lichtbruin

Klei, sterk zandig, zwak humeus, zwak roesthoudend, bruingrijs

Projectnaam: Smitjesland 5 Lent

Opdrachtgever: Gemeente Nijmegen

Sialtech Grondboringen Veldmetingen

Verslag inspectie toplaag op asbest

Projectnummer	04-J044.10
Datum inspectie	29-10-2004
Weersgesteldheid (omcirkel)	droog / mist / regen / zonnig / bewolkt
Inspectie door (naam)	FUDO – DTA

Deellocatie (vak)	ACHTER KAS / VML KAS / VOOR SCHUUR
Oppervlakte (m^2)	
Omschrijving (deel)locatie	WONING / KWEKERIJ
Gebruik	KWEKERIJ
Bebouwing	Ja
Verharding / type maaiveld	Landbouwgrond tchels kleiweg erf verharding zand.
Begroeiing	sierplanten
Bijzonderheden	geen
Omschrijving puin, afval en andere materialen	Bouw afval gebroken Cokum potten
Asbestverdachte materialen aangetroffen? (ja / nee)	ja

Asbestverdachte materialen afkomstig van maaiveld
(één monster per materiaalsoort; monsterlocatie en verspreiding materiaal op tekening)

Monstercode + vaknummer	Beschrijving materiaal	Verwachte binding (hecht / los)	Afmetingen stukken (l x b x h in cm)	Hoeveelheid (aantal stukken)	Locatie
V01	eternit pl.	hecht	6×8×0,4	1x	Zie tekening P5012205
V02	golf pl	hecht	10×8×0,5	3x	P5012204

Sialtech Grondboringen Veldmetingen

Monstertabellen asbestonderzoek

Projectnummer	04. J 044.10
Datum	29-10-2004
Weersgesteldheid (omcirkel)	droog / mist / regen / zonnig / bewolkt
Monsternemer(s)	FUDO-DTA

Asbestverdachte materialen afkomstig van fractie > 16 mm uit sleuven/boringen (één monster per materiaalsoort per sleuf)

Monstercode + sleufnummer	Beschrijving materiaal	Binding (hecht/los)	Omvang stukken (cm)	Hoeveelheid (aantal stukken)	Massa (totaal) asbestverdacht materiaal (g)
SL 16	golf pl.	hecht	12 x 7 x 0,5	± 12	310

Grond(meng)monsters samengesteld uit fractie < 16 mm uit sleuven/boringen

Monstercode grondmonster	Barcode emmer	Samengesteld uit sleuven	Monstergewicht (kg)	Deellocatie / vak
SL 13 SL 14 SL 04	E0290093	13, 14, 04	10 kg	achter kas
SL 15 SL 05 SL 22	E0290094	15 05 22	10 kg	VML kas
SL 16	E0304093	SL 16	10kg	voor schuur.

Sialtech Grondboringen Veldmetingen

Projectnummer	04.J 046.10
Deellocatie (vak)	ACHTER
Sleufnummer	SL 04
Afmetingen sleuf (m x m)	30 x 30 x 50

Datum	29-10-2004
Weersgesteldheid (omcirkel)	droog / mist / regen / zonnig / bewolkt
Monsternemer(s)	DIDO - DTA

Boring 2,0 m-mV ϕ 10 cm

Laagdiepte (m)	Laag- / materiaalbeschrijving	Massa <16 mm (kg)	Monstercode grondmonster (+ barcode)	Massa >16 mm (kg)	Massa (totaal) asbestverdacht materiaal (g)	Monstercode asbestverdachte materiaal
0-25	$K_{H2}Z_3$ GR1 PL1 BR		MM EMMER		—	—
25-50	$K_{H1}Z_2$ RO1 LIBR		3,3 kg E0290093		—	—
50-150	K_{S2} RO1 LIBR/GR					
150-200	K_{S1} RO2 LIBR/GR/OR					

BORING ϕ 10

Sialtech Grondboringen Veldmetingen

Projectnummer	04.J044.10
Deellocatie (vak)	VML. KAS
Sleufnummer	SL05
Afmetingen sleuf (m x m)	30 x 30 x 50 → 200

Datum	29-10-2004
Weersgesteldheid (omcirkel)	(droog) / mist / regen / (zonnig) / bewolkt
Monsternemer(s)	FUDO-DTA

Laagdiepte (m)	Laag- / materiaalbeschrijving	Massa <16 mm (kg)	Monstercode grondmonster (+ barcode)	Massa >16 mm (kg)	Massa (totaal) asbestverdacht materiaal (g)	Monstercode asbestverdachte materiaal
0-50	KZ3HcG1 Pu1 BR		MM EMMER 33 kg E029			
50-100	KZ2H1 Ro1 LiBR					
100-150	K Sz Ro1 LiBR					
150-200	KSz Ro2 LiGr/oz					

Sialtech Grondboringen Veldmetingen

Projectnummer	04 J044.10
Deellocatie (vak)	ACHTER
Sleufnummer	SL 13
Afmetingen sleuf (m x m)	30 x 30 x 50

Datum	29-10-2009
Weersgesteldheid (omcirkel)	~~droog~~ / mist / regen / ~~zonnig~~ / ~~bewolkt~~
Monsternemer(s)	EVDO_DTA

Laagdiepte (m)	Laag- / materiaalbeschrijving	Massa <16 mm (kg)	Monstercode grondmonster (+ barcode)	Massa >16 mm (kg)	Massa (totaal) asbestverdacht materiaal (g)	Monstercode asbestverdachte materiaal
0-25	KZ3H1 KO1 Si1 PL1 GR1 BR		MM EMMER		geen	geen
25-50	KZ2H1 GR1 BR		3,3 kg E0290093		/	/

Sialtech Grondboringen Veldmetingen

Projectnummer	04. J 044. 10
Deellocatie (vak)	ACHTER
Sleufnummer	SL 14
Afmetingen sleuf (m x m)	30 x 30 x 50

Datum	29 - 10 - 2009
Weersgesteldheid (omcirkel)	(droog) / mist / regen / (zonnig) / bewolkt
Monsternemer(s)	FUDO-DTA

X Hier naast is stapel AC golf platen zie schets / maar niet op de grond

Laagdiepte (m)	Laag- / materiaalbeschrijving	Massa <16 mm (kg)	Monstercode grondmonster (+ barcode)	Massa >16 mm (kg)	Massa (totaal) asbestverdacht materiaal (g)	Monstercode asbestverdachte materiaal
0-25	K Z3 H2 PU1 SI1 GR1 BR		MN EMMER		geen	geen
25-50	K Z2 H1 GR1 RO1 LIBR		3,3 kg E0290093			

Sialtech Grondboringen Veldmetingen

Projectnummer	04.J 044.10
Deellocatie (vak)	VML kas
Sleufnummer	SL 15
Afmetingen sleuf (m x m)	30 x 30 x 50

Datum	29-10-2004
Weersgesteldheid (omcirkel)	(droog) / mist / regen / (zonnig) / bewolkt
Monsternemer(s)	Tudo – DTA

Laagdiepte (m)	Laag- / materiaalbeschrijving	Massa <16 mm (kg)	Monstercode grondmonster (+ barcode)	Massa >16 mm (kg)	Massa (totaal) asbestverdacht materiaal (g)	Monstercode asbestverdachte materiaal
0-40	KZ3 H2 GR1 ZA1 Si1 BR		MM EMMER 3,3 kg		geen	geen
40-80	KZ4 GR1 RO1 LBR		E0290094			

BORING
Ø 10 cm
50

Sialtech Grondboringen Veldmetingen

Projectnummer	04.J044.10
Deellocatie (vak)	VOOR SCHUUR
Sleufnummer	SL 16
Afmetingen sleuf (m x m)	30 x 30 x 50

Datum	29-10-2004
Weersgesteldheid (omcirkel)	(droog) / mist / regen / (zonnig) / bewolkt
Monsternemer(s)	FUDO - DTA

Laagdiepte (m)	Laag- / materiaalbeschrijving	Massa <16 mm (kg)	Monstercode grondmonster (+ barcode)	Massa >16 mm (kg)	Massa (totaal) asbestverdacht materiaal (g)	Monstercode asbestverdachte materiaal
0-35	KZ3H1 PU3 20% GR1 KO1 BR S1 1		MM EMMETR 10 kg E0304063		310	SL 16 P5012203
35-50	KZ2H1 RO1 BR/GR GR1				geen	GOLF. PL geen

Sialtech Grondboringen Veldmetingen

Projectnummer	04.J044.10
Deellocatie (vak)	VML, KAS
Sleufnummer	SL 22
Afmetingen sleuf (m x m)	30 x 30 x 50

Datum	29-10-2009
Weersgesteldheid (omcirkel)	droog / mist / regen / zonnig / bewolkt
Monsternemer(s)	FUDO - DTN

Laagdiepte (m)	Laag- / materiaalbeschrijving	Massa <16 mm (kg)	Monstercode grondmonster (+ barcode)	Massa >16 mm (kg)	Massa (totaal) asbestverdacht materiaal (g)	Monstercode asbestverdachte materiaal
0-5 5-20	Tegels PU1 LBR Zs sH1 GR1		MM EMMER			
20-50	Kz3H1 RO1 BR/GR GR1 MET BAK STENEN laag		3,3 kg E0290094			

Sialtech Grondboringen Veldmetingen

Projectnummer	04, J 044. 10
Deellocatie (vak)	
Sleufnummer	16 A
Afmetingen sleuf (m x m)	30 x 30 x 80

Datum	06-12-2004
Weersgesteldheid (omcirkel)	(droog) / mist / regen / zonnig / (bewolkt)
Monsternemer(s)	FUDO - DTA

Laagdiepte (m)	Laag- / materiaalbeschrijving	Massa <16 mm (kg)	Monstercode grondmonster (+ barcode)	Massa >16 mm (kg)	Massa (totaal) asbestverdacht materiaal (g)	Monstercode asbestverdachte materiaal
0-40	K z3 Pu 2 ~~75~~ % asbest				asbest vorige onderzoek	
40-80	K z3 H1 LIBT Pu 1 5%		NM EMMER 10kg E0271380		geen	geen

Sialtech Grondboringen Veldmetingen

Projectnummer	04-J044.10
Deellocatie (vak)	Lent
Sleufnummer	SL 100
Afmetingen sleuf (m x m)	30 x 30 x 50

Datum	06-12-2006
Weersgesteldheid (omcirkel)	droog / mist / regen / zonnig / bewolkt
Monsternemer(s)	FUDO OTA

Laagdiepte (m)	Laag- / materiaalbeschrijving	Massa <16 mm (kg)	Monstercode grondmonster (+ barcode)	Massa >16 mm (kg)	Massa (totaal) asbestverdacht materiaal (g)	Monstercode asbestverdachte materiaal
0-8	Klinker					
8-50	Zg Si B1 LIBZ		MAY EMMER 10 kg E02713 83		geen	geen

Sialtech Grondboringen Veldmetingen

Projectnummer	04.J044.10
Deellocatie (vak)	Lent
Sleufnummer	Cl 101
Afmetingen sleuf (m x m)	30 x 30 x 50

Datum	06-12-2004
Weersgesteldheid (omcirkel)	droog / mist / regen / zonnig / bewolkt
Monsternemer(s)	PUDO-DTA

Laagdiepte (m)	Laag- / materiaalbeschrijving	Massa <16 mm (kg)	Monstercode grondmonster (+ barcode)	Massa >16 mm (kg)	Massa (totaal) asbestverdacht materiaal (g)	Monstercode asbestverdachte materiaal
0-50	$K_{Z3}H_1$ Pu3 20 % LIBR		MM EMMER 10 kg E0271381		geen	geen

Sialtech Grondboringen Veldmetingen

Projectnummer	04 - J044.10
Deellocatie (vak)	Lent
Sleufnummer	Sl 102
Afmetingen sleuf (m x m)	30 x 30 x 50

Datum	06 - 12 - 2009
Weersgesteldheid (omcirkel)	(droog) / mist / regen / zonnig / (bewolkt)
Monsternemer(s)	FUDO - DTA

Laagdiepte (m)	Laag- / materiaalbeschrijving	Massa <16 mm (kg)	Monstercode grondmonster (+ barcode)	Massa >16 mm (kg)	Massa (totaal) asbestverdacht materiaal (g)	Monstercode asbestverdachte materiaal
0-50	KZ2H2 BRGR PM 1 5%		HH EMMER 10 kg E0271382		geen	geen

adviesbureau milieu ruimte water

Bijlage 3: Originele analysecertificaten grond

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

C.S.O.
T. Cornet

Projektnaam : Smitjesland 5 Lent
Projektnummer : 04.J044.10
Datum opdracht : 02-11-2004
Startdatum : 02-11-2004

Rapportnummer : 0445128
Rapportagedatum : 09-11-2004

Analyse	Eenheid	X01	X02	X03	X04	X05	X06
droge stof	gew.-%	76.0	77.3	81.2	81.0	88.0	76.6
organische stof (gloeiverl	% vd DS		3.1	3.7	2.2	1.0	5.5
KORRELGROOTTEVERDELING							
lutum (bodem)	% vd DS		14	12	14	1.7	13
METALEN							
arseen	mg/kgds		6.1	7.2	5.7	6.8	7.4
cadmium	mg/kgds		<0.4	<0.4	<0.4	<0.4	<0.4
chroom	mg/kgds		15	19	17	<15	20
koper	mg/kgds		13	19	16	<5	21
kwik	mg/kgds		<0.05	0.37	<0.05	<0.05	0.05
lood	mg/kgds		20	60	16	<13	52
nikkel	mg/kgds		14	16	16	5.6	18
zink	mg/kgds		51	94	40	<20	81
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN							
naftaleen	mg/kgds		<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02
acenaftyleen	mg/kgds		<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02
acenafteen	mg/kgds		<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02
fluoreen	mg/kgds		<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02
fenantreen	mg/kgds		0.04	0.03	<0.02	<0.02	0.05
antraceen	mg/kgds		<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02
fluoranteen	mg/kgds		0.07	0.10	0.04	<0.02	0.14
pyreen	mg/kgds		0.05	0.08	0.03	<0.02	0.11
benzo(a)antraceen	mg/kgds		0.04	0.07	<0.02	<0.02	0.09
chryseen	mg/kgds		0.05	0.08	0.03	<0.02	0.12
benzo(b)fluoranteen	mg/kgds		0.06	0.10	0.03	<0.02	0.16
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds		0.03	0.04	<0.02	<0.02	0.07
benzo(a)pyreen	mg/kgds		0.04	0.06	<0.02	<0.02	0.09
dibenz(ah)antraceen	mg/kgds		<0.02	<0.02	<0.02	<0.02	0.02
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds		0.03	0.04	<0.02	<0.02	0.07
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds		0.03	0.05	<0.02	<0.02	0.07
Pak-totaal (10 van VROM)	mg/kgds		0.33	0.49	<0.2	<0.2	0.73
Pak-totaal (16 van EPA)	mg/kgds		0.46	0.69	<0.3	<0.3	1.0
CHLOORBENZENEN							
hexachloorbenzeen	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	1.3
EOX	mg/kgds		<0.1	0.16	<0.1	<0.1	0.41

Kode	Monstersoort	Monsterspecificatie
X01	grond	2-1 02 (0-50)
X02	grond	mm1 22 (20-50) 03 (7-50)
X03	grond	mm2 13 (0-25) 04 (0-25) 14 (0-25)
X04	grond	mm3 10 (15-50) 11 (20-60) 12 (15-50)
X05	grond	mm4 09 (6-20) 07 (6-50) 08 (6-20)
X06	grond	mm5 15 (0-40) 05 (0-50)

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

C.S.O.
T. Cornet

Projektnaam : Smitjesland 5 Lent
Projektnummer : 04.J044.10
Datum opdracht : 02-11-2004
Startdatum : 02-11-2004

Rapportnummer : 0445128
Rapportagedatum : 09-11-2004

Analyse	Eenheid	X01	X02	X03	X04	X05	X06
CHLOOR BESTRIJDINGSMIDDELEN							
tot. DDT	ug/kgds		<2	<2	<2.5 #	<2	<2
o,p-DDT	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
p,p-DDT	ug/kgds		<1	<1	<1.5 #	<1	<1
tot. DDD	ug/kgds		<2	<2	<2	<2	<2
o,p-DDD	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
p,p-DDD	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
tot. DDE	ug/kgds		<2	2.0	<2	<2	2.3
o,p-DDE	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
p,p-DDE	ug/kgds		<1	2.0	1.7	<1	2.3
aldrin	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
dieldrin	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	2.2
tot. aldrin/dieldrin	ug/kgds		<2	<2	<2	<2	2.2
endrin	ug/kgds		<1	1.7	11	21	160
tot.aldrin/dieldrin/endrin	ug/kgds		<3	<3	11	21	160
telodrin	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
isodrin	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	2.3
tot. 5 drins	ug/kgds		<5	<5	11	21	160
alfa-HCH	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
beta-HCH	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
gamma-HCH	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
delta-HCH	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
heptachloor	ug/kgds		<3 #	<3 #	<1.5 #	<3 #	<3 #
alfa-endosulfan	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
hexachloorbutadieen	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
beta-endosulfan	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
trans-chloordaan	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
cis-chloordaan	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
tot. chloordaan	ug/kgds		<2	<2	<2	<2	<2
cis-heptachloorepoxide	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
trans-heptachloorepoxide	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
tot. heptachloorepoxide	ug/kgds		<2	<2	<2	<2	<2
quintozeen	ug/kgds		<1	<1	<1	<1	<1
MINERALE OLIE							
fractie C10 - C12	mg/kgds	15	15	<5	<5	<5	<5
fractie C12 - C22	mg/kgds	30	30	<5	<5	<5	<5
fractie C22 - C30	mg/kgds	10	5	<5	<5	<5	<5
fractie C30 - C40	mg/kgds	10	10	<5	<5	<5	<5
totaal olie C10-C40	mg/kgds	70	60	<20	<20	<20	<20

Kode	Monstersoort	Monsterspecificatie
X01	grond	2-1 02 (0-50)
X02	grond	mm1 22 (20-50) 03 (7-50)
X03	grond	mm2 13 (0-25) 04 (0-25) 14 (0-25)
X04	grond	mm3 10 (15-50) 11 (20-60) 12 (15-50)
X05	grond	mm4 09 (6-20) 07 (6-50) 08 (6-20)
X06	grond	mm5 15 (0-40) 05 (0-50)

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

C.S.O.
T. Cornet

Projektnaam : Smitjesland 5 Lent
Projektnummer : 04.J044.10
Datum opdracht : 02-11-2004
Startdatum : 02-11-2004

Rapportnummer : 0445128
Rapportagedatum : 09-11-2004

Analyse	Eenheid	X07	X08	X09	X10
droge stof	gew.-%	83.7	86.6	94.6	77.7
organische stof (gloeiverl	% vd DS	4.8	2.7	<0.5	1.3
KORRELGROOTTEVERDELING					
lutum (bodem)	% vd DS	12	9.4	1.9	36
METALEN					
arseen	mg/kgds	4.8	4.8	<4	21
cadmium	mg/kgds	<0.4	<0.4	<0.4	<0.4
chroom	mg/kgds	<15	<15	<15	33
koper	mg/kgds	12	13	<5	17
kwik	mg/kgds	<0.05	0.07	<0.05	<0.05
lood	mg/kgds	26	32	<13	18
nikkel	mg/kgds	12	13	4.0	36
zink	mg/kgds	56	59	<20	61
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	mg/kgds	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02
acenaftyleen	mg/kgds	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02
acenafteen	mg/kgds	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02
fluoreen	mg/kgds	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02
fenantreen	mg/kgds	0.07	<0.02	<0.02	<0.02
antraceen	mg/kgds	<0.02	<0.02	<0.02	<0.02
fluoranteen	mg/kgds	0.17	0.10	<0.02	<0.02
pyreen	mg/kgds	0.14	0.10	<0.02	<0.02
benzo(a)antraceen	mg/kgds	0.11	0.08	<0.02	<0.02
chryseen	mg/kgds	0.12	0.07	<0.02	<0.02
benzo(b)fluoranteen	mg/kgds	0.17	0.13	<0.02	<0.02
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	0.07	0.06	<0.02	<0.02
benzo(a)pyreen	mg/kgds	0.11	0.09	<0.02	<0.02
dibenz(ah)antraceen	mg/kgds	0.02	<0.02	<0.02	<0.02
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	0.08	0.06	<0.02	<0.02
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	0.08	0.06	<0.02	<0.02
Pak-totaal (10 van VROM)	mg/kgds	0.84	0.52	<0.2	<0.2
Pak-totaal (16 van EPA)	mg/kgds	1.2	0.77	<0.3	<0.3
CHLOORBENZENEN					
hexachloorbenzeen	ug/kgds		<1		
EOX	mg/kgds	0.34	0.18	<0.1	<0.1

Kode	Monstersoort	Monsterspecificatie
X07	grond	16-2 16 (0-35)
X08	grond	mm6 20 (0-50) 06 (0-50) 21 (0-50)
X09	grond	mm7 19 (7-40) 18 (7-30) 17 (7-20)
X10	grond	mm8 04 (150-200) 05 (150-200) 06 (150-200) 02 (90-140) 03 (100-150) 01 (100-150)

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

C.S.O.
T. Cornet

Projektnaam : Smitjesland 5 Lent
Projektnummer : 04.J044.10
Datum opdracht : 02-11-2004
Startdatum : 02-11-2004

Rapportnummer : 0445128
Rapportagedatum : 09-11-2004

Analyse	Eenheid	X07	X08	X09	X10
CHLOOR BESTRIJDINGSMIDDELEN					
tot. DDT	ug/kgds		<2		
o,p-DDT	ug/kgds		<1		
p,p-DDT	ug/kgds		<1		
tot. DDD	ug/kgds		<2		
o,p-DDD	ug/kgds		<1		
p,p-DDD	ug/kgds		<1		
tot. DDE	ug/kgds		<2		
o,p-DDE	ug/kgds		<1		
p,p-DDE	ug/kgds		1.9		
aldrin	ug/kgds		<1		
dieldrin	ug/kgds		<1		
tot. aldrin/dieldrin	ug/kgds		<2		
endrin	ug/kgds		99		
tot.aldrin/dieldrin/endrin	ug/kgds		99		
telodrin	ug/kgds		<1		
isodrin	ug/kgds		1.2		
tot. 5 drins	ug/kgds		100		
alfa-HCH	ug/kgds		<1		
beta-HCH	ug/kgds		<1		
gamma-HCH	ug/kgds		1.2		
delta-HCH	ug/kgds		<1		
heptachloor	ug/kgds		<3 #		
alfa-endosulfan	ug/kgds		<1		
hexachloorbutadieen	ug/kgds		<1		
beta-endosulfan	ug/kgds		<1		
trans-chloordaan	ug/kgds		<1		
cis-chloordaan	ug/kgds		<1		
tot. chloordaan	ug/kgds		<2		
cis-heptachloorepoxide	ug/kgds		<1		
trans-heptachloorepoxide	ug/kgds		<1		
tot. heptachloorepoxide	ug/kgds		<2		
quintozeen	ug/kgds		<1		
MINERALE OLIE					
fractie C10 - C12	mg/kgds	5	<5	<5	<5
fractie C12 - C22	mg/kgds	20	<5	10	<5
fractie C22 - C30	mg/kgds	20	<5	5	<5
fractie C30 - C40	mg/kgds	25	<5	5	<5
totaal olie C10-C40	mg/kgds	70	<20	<20	<20

Kode	Monstersoort	Monsterspecificatie
X07	grond	16-2 16 (0-35)
X08	grond	mm6 20 (0-50) 06 (0-50) 21 (0-50)
X09	grond	mm7 19 (7-40) 18 (7-30) 17 (7-20)
X10	grond	mm8 04 (150-200) 05 (150-200) 06 (150-200) 02 (90-140) 03 (100-150) 01 (100-150)

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

C.S.O.
T. Cornet

Projektnaam : Smitjesland 5 Lent
Projektnummer : 04.J044.10
Datum opdracht : 02-11-2004
Startdatum : 02-11-2004

Rapportnummer : 0445128
Rapportagedatum : 09-11-2004

Opmerkingen

Monster X002	mm1
heptachloor	De rapportagegrens is verhoogd i.v.m. de aanwezigheid van componenten, die een storende invloed hebben op de meting.
Monster X003	mm2
heptachloor	De rapportagegrens is verhoogd i.v.m. de aanwezigheid van componenten, die een storende invloed hebben op de meting.
Monster X004	mm3
tot. DDT	De rapportagegrens is verhoogd i.v.m. de aanwezigheid van componenten, die een storende invloed hebben op de meting.
heptachloor	Idem
p,p-DDT	Idem
Monster X005	mm4
heptachloor	De rapportagegrens is verhoogd i.v.m. de aanwezigheid van componenten, die een storende invloed hebben op de meting.
Monster X006	mm5
heptachloor	De rapportagegrens is verhoogd i.v.m. de aanwezigheid van componenten, die een storende invloed hebben op de meting.
Monster X008	mm6
heptachloor	De rapportagegrens is verhoogd i.v.m. de aanwezigheid van componenten, die een storende invloed hebben op de meting.

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

C.S.O.
T. Cornet

Projektnaam : Smitjesland 5 Lent
Projektnummer : 04.J044.10
Datum opdracht : 02-11-2004
Startdatum : 02-11-2004

Rapportnummer : 0445128
Rapportagedatum : 09-11-2004

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
droge stof	grond	Conform NEN 5747
organische stof (gloeiverl	grond	Conform NEN 5754
lutum (bodem)	grond	Eigen methode, pipetmethode met versnelde minera lisatie
arseen	grond	Eigen methode, ontsluiting verdund koningswater, analyse met AES-ICP
cadmium	grond	Idem
chroom	grond	Idem
koper	grond	Idem
kwik	grond	Eigen methode, ontsluiting verdund koningswater, analyse met AAS-koude damp
lood	grond	Eigen methode, ontsluiting verdund koningswater, analyse met AES-ICP
nikkel	grond	Idem
zink	grond	Idem
naftaleen	grond	Eigen methode, aceton-hexaan-extractie, analyse m.b.v. GC-MS
acenaftyleen	grond	Idem
acenafteen	grond	Idem
fluoreen	grond	Idem
fenantreen	grond	Idem
antraceen	grond	Idem
fluoranteen	grond	Idem
pyreen	grond	Idem
benzo(a)antraceen	grond	Idem
chryseen	grond	Idem
benzo(b)fluoranteen	grond	Idem
benzo(k)fluoranteen	grond	Idem
benzo(a)pyreen	grond	Idem
dibenz(ah)antraceen	grond	Idem
benzo(ghi)peryleen	grond	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	grond	Idem
hexachloorbenzeen	grond	Eigen methode, analyse met GCMS
EOX	grond	Eigen methode, aceton-hexaan-extractie,analyse m.b.v. micro-coulometer
o,p-DDT	grond	Eigen methode, analyse met GCMS
p,p-DDT	grond	Idem
o,p-DDD	grond	Idem
p,p-DDD	grond	Idem
o,p-DDE	grond	Idem
p,p-DDE	grond	Idem
aldrin	grond	Idem
dieldrin	grond	Idem
endrin	grond	Idem
telodrin	grond	Idem
isodrin	grond	Idem
alfa-HCH	grond	Idem
beta-HCH	grond	Idem
gamma-HCH	grond	Idem
delta-HCH	grond	Idem
heptachloor	grond	Idem
alfa-endosulfan	grond	Idem
hexachloorbutadieen	grond	Idem
beta-endosulfan	grond	Idem
trans-chloordaan	grond	Idem
cis-chloordaan	grond	Idem
cis-heptachloorepoxide	grond	Idem
trans-heptachloorepoxide	grond	Idem
quintozeen	grond	Idem
Minerale olie GC (C10-C40	grond	Eigen methode, aceton-hexaan-extractie, clean-up ,analyse m.b.v. GC-FID

De met een * gemerkte analyses vallen niet onder de RvA erkenning.

Mnstr	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 2314700 · Fax: (010) 4163034
www.alcontrol.nl

C.S.O.
T. Cornet

Projektnaam : Smitjesland 5 Lent
Projektnummer : 04.J044.10
Datum opdracht : 02-11-2004
Startdatum : 02-11-2004

Rapportnummer : 0445128
Rapportagedatum : 09-11-2004

Mnstr	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
X01	a4873706	29-10-04	02-11-04	ALC201
X02	a4873494	29-10-04	02-11-04	ALC201
	a4873497	29-10-04	02-11-04	ALC201
X03	a4873118	29-10-04	02-11-04	ALC201
	a4873136	29-10-04	02-11-04	ALC201
	a4873143	29-10-04	02-11-04	ALC201
X04	a4873507	29-10-04	02-11-04	ALC201
	a4873511	29-10-04	02-11-04	ALC201
	a4873716	29-10-04	02-11-04	ALC201
X05	a4873500	29-10-04	02-11-04	ALC201
	a4873506	29-10-04	02-11-04	ALC201
	a4873508	29-10-04	02-11-04	ALC201
X06	a4873122	29-10-04	02-11-04	ALC201
	a4873142	29-10-04	02-11-04	ALC201
X07	a4873107	29-10-04	02-11-04	ALC201
X08	a4873144	29-10-04	02-11-04	ALC201
	a4873700	29-10-04	02-11-04	ALC201
	a4873704	29-10-04	02-11-04	ALC201
X09	a4873702	29-10-04	02-11-04	ALC201
	a4873712	29-10-04	02-11-04	ALC201
	a4873713	29-10-04	02-11-04	ALC201
X10	a4873134	29-10-04	02-11-04	ALC201
	a4873138	29-10-04	02-11-04	ALC201
	a4873520	29-10-04	02-11-04	ALC201
	a4873522	29-10-04	02-11-04	ALC201
	a4873705	29-10-04	02-11-04	ALC201
	a4873715	29-10-04	02-11-04	ALC201

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028

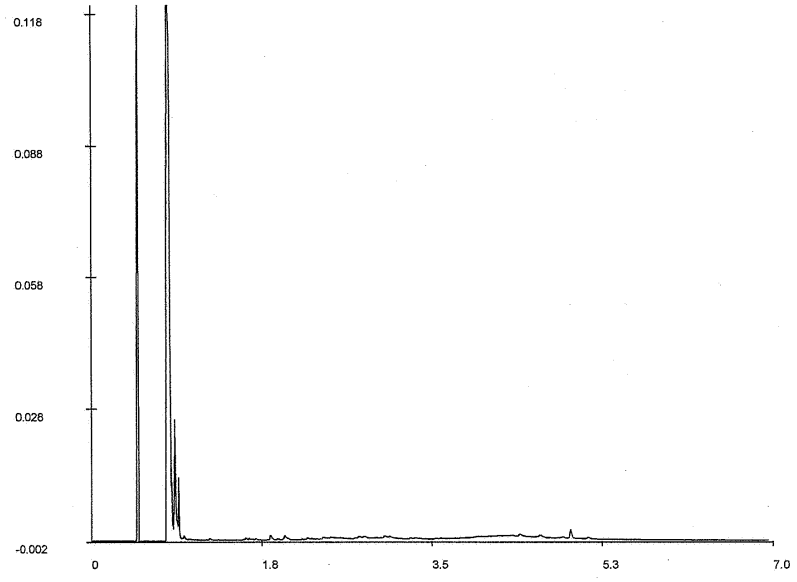
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

C.S.O.
T. Cornet
Koningsbergenstraat 2
7418 ER DEVENTER

Monsternummer:	0445128 X001
Datum analyse:	4/11/04
Projectnummer:	04.J044.10
Projectnaam:	Smitjesland 5 Lent
Monsteromschr.:	2-1

Chromatogram

Voor analyseresultaten: zie rapport

Karakterisering naar alkaantraject		Retentietijden van de even alkanen:	
benzine	C9-C14	C10	1.6
kerosine en petroleum	C10-C16	C12	2.2
diesel en gasolie	C10-C28	C22	3.6
motorolie	C20-C36	C30	4.5
stookolie	C10-C36	C40	5.7

De retentietijden is voor een vloeibaar monster bij benadering

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028

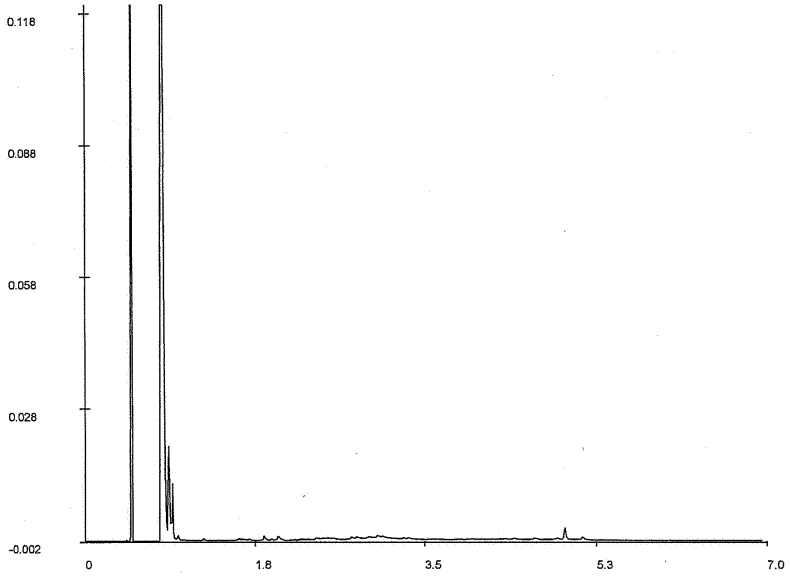
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

C.S.O.
T. Cornet
Koningsbergenstraat 2
7418 ER DEVENTER

Monsternummer:	0445128 X002
Datum analyse:	4/11/04
Projectnummer:	04.J044.10
Projectnaam:	Smitjesland 5 Lent
Monsteromschr.:	mm1

Chromatogram

Voor analyseresultaten: zie rapport

Karakterisering naar alkaantraject		Retentietijden van de even alkanen:	
benzine	C9-C14	C10	1.6
kerosine en petroleum	C10-C16	C12	2.2
diesel en gasolie	C10-C28	C22	3.6
motorolie	C20-C36	C30	4.5
stookolie	C10-C36	C40	5.7

De retentietijden is voor een vloeibaar monster bij benadering

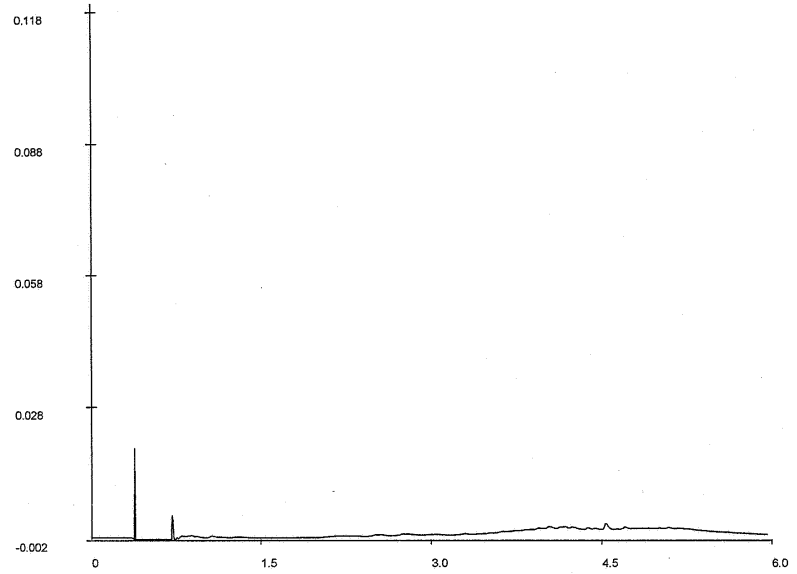
ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

C.S.O.
T. Cornet
Koningsbergenstraat 2
7418 ER DEVENTER

Monsternummer:	0445128 X007
Datum analyse:	4/11/04
Projectnummer:	04.J044.10
Projectnaam:	Smitjesland 5 Lent
Monsteromschr.:	16-2

Chromatogram

Voor analyseresultaten: zie rapport

Karakterisering naar alkaantraject		Retentietijden van de even alkanen:	
benzine	C9-C14	C10	0.9
kerosine en petroleum	C10-C16	C12	1.8
diesel en gasolie	C10-C28	C22	3.3
motorolie	C20-C36	C30	4.1
stookolie	C10-C36	C40	5.1

De retentietijden is voor een vloeibaar monster bij benadering

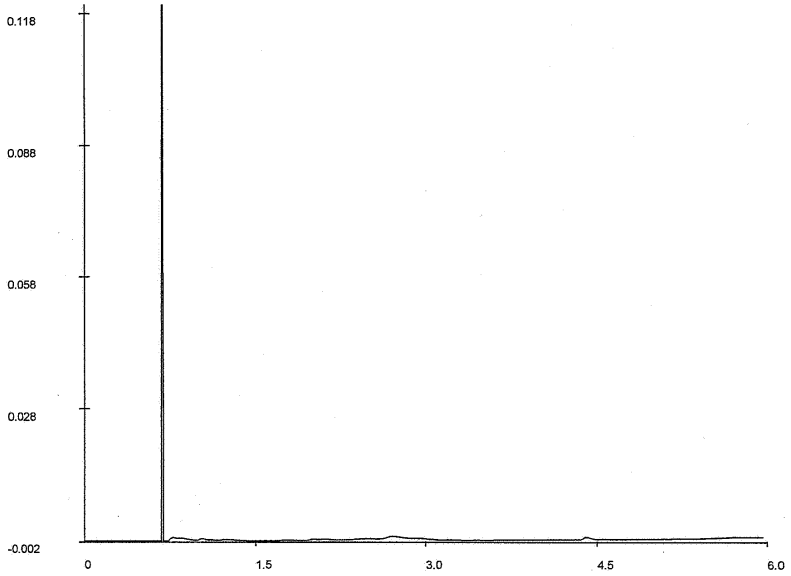
ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

C.S.O.
T. Cornet
Koningsbergenstraat 2
7418 ER DEVENTER

Monsternummer:	0445128 X009
Datum analyse:	4/11/04
Projectnummer:	04.J044.10
Projectnaam:	Smitjesland 5 Lent
Monsteromschr.:	mm7

Chromatogram *Voor analyseresultaten: zie rapport*

Karakterisering naar alkaantraject		Retentietijden van de even alkanen:	
benzine	C9-C14	C10	0.8
kerosine en petroleum	C10-C16	C12	1.7
diesel en gasolie	C10-C28	C22	3.2
motorolie	C20-C36	C30	4.0
stookolie	C10-C36	C40	5.0

De retentietijden is voor een vloeibaar monster bij benadering

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

Bijlage 1 van 3

C.S.O.
T. Cornet

Projektnaam : smitjesland 5
Projektnummer : 04.J011.60
Datum opdracht : 02-11-2004
Startdatum : 02-11-2004

Rapportnummer : 044512U
Rapportagedatum : 09-11-2004

Analyse	Eenheid	X01	X02	X03	X04
ASBEST ONDERZOEK					
Gemeten asbestconcentratie	mg/kgds	3.0	94		
Ondergrens (95% betrouwb.i	mg/kgds	1.4	69		
Bovengrens (95% betrouwb.i	mg/kgds	8.5	130		
niet-hechtgebonden asbest	-	ja	ja		
aangeleverd monster	kg	20.2	10.0		
hoeveelheid aangeleverd mo	g			14	38
gemeten serpentijn concent	mg/kgds	2.7	81		
gemeten amfibool concentra	mg/kgds	0.20	13		
ASBEST IN MATERIAALMONSTERS					
chrysotiel	m/m %			2-5	10-15
amosiet	m/m %			n.a.	2-5
crocidoliet	m/m %			0.1-2	n.a.
anthophylliet	m/m %			n.a.	n.a.
tremoliet	m/m %			n.a.	n.a.
actinoliet	m/m %			n.a.	n.a.
hechtgebondenheid	-			H #	H #

Kode	Monstersoort	Monsterspecificatie
X01	Asbest verdacht	asbest mm
X02	Asbest verdacht	SL16
X03	Asbest verdacht	V01
X04	Asbest verdacht	V02

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

Bijlage 2 van 3

C.S.O.
T. Cornet

Projektnaam : smitjesland 5
Projektnummer : 04.J011.60
Datum opdracht : 02-11-2004
Startdatum : 02-11-2004

Rapportnummer : 044512U
Rapportagedatum : 09-11-2004

Opmerkingen

Monster X003	V01
hechtgebondenheid	NH : niet-hechtgebonden H : hechtgebonden G : Er is geen uitspraak mogelijk over hechtgebondenheid in het materiaal n.a: niet aantoonbaar NVT: niet van toepassing
Monster X004	V02
hechtgebondenheid	NH : niet-hechtgebonden H : hechtgebonden G : Er is geen uitspraak mogelijk over hechtgebondenheid in het materiaal n.a: niet aantoonbaar NVT: niet van toepassing

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

C.S.O.
T. Cornet

Projektnaam : smitjesland 5
Projektnummer : 04.J011.60
Datum opdracht : 02-11-2004
Startdatum : 02-11-2004

Rapportnummer : 044512U
Rapportagedatum : 09-11-2004

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
Gemeten asbestconcentratie	Asbest verdacht	conform NEN5707 en/of o-NEN5897
Ondergrens (95% betrouwb.i	Asbest verdacht	Idem
Bovengrens (95% betrouwb.i	Asbest verdacht	Idem
niet-hechtgebonden asbest	Asbest verdacht	Idem
gemeten serpentijn concent	Asbest verdacht	Idem
gemeten amfibool concentra	Asbest verdacht	Idem
chrysotiel	Asbest verdacht	Conform NEN 5896
amosiet	Asbest verdacht	Idem
crocidoliet	Asbest verdacht	Idem
anthophylliet	Asbest verdacht	Idem
tremoliet	Asbest verdacht	Idem
actinoliet	Asbest verdacht	Idem
hechtgebondenheid	Asbest verdacht	Idem

De met een * gemerkte analyses vallen niet onder de RvA erkenning.

Mnstr	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking	
X01	e0290093	29-10-04	29-10-04	ALC291	
	e0290094	29-10-04	29-10-04	ALC291	(Theoretische monsternamedatum)
X02	e0304063	29-10-04	29-10-04	ALC291	
X03	p5012205	02-11-04	29-10-04	ALC295	
X04	p5012204	02-11-04	29-10-04	ALC295	

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

ANALYSE RAPPORT BEPALING VAN ASBEST IN BODEM CONFORM NEN 5707

Alcontrolnummer:	044512U002	Datum analyse:	09-11-2004
Datum monstername:	Niet bekend	Analist:	Enith
Totaal gewicht na drogen(g):	8630		
Totaal gewicht voor drogen(g):	10020		
Droge stof(%):	86.1		

Rapportageresultaten

	Gemeten concentraties			Gewogen concentraties *		
	Concentratie (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bovengrens (mg/kg.ds)	Concentratie (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bovengrens (mg/kg.ds)
Serpentijn	81	61	110	81	61	110
Amfibool	13	7.6	19	130	76	190
Totaal asbest	**94**	**69**	**130**	**210**	**140**	**300**

Tabel 1: Overzicht gemeten concentraties en de berekende interventiewaarde.

Analyseresultaten

	Soort materiaal	Materiaal hechtgebonden (j / n) **	Chrysotiel %(m/m)	Amosiet %(m/m)	Crocidoliet %(m/m)	Antofilliet %(m/m)	Tremoliet %(m/m)	Actinoliet %(m/m)
1	Plaat	j	12.5		3.5			
2	Plaat 2	j	12.5					
3	Losse bundels chry	n	80					
4								

Tabel 2: Overzicht van de aangetroffen asbestmaterialen met bijbehorend massapercentage.

Fractie (mm)	Massa zeeffractie (g)	Percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthofilliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes in onderzochte fractie	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hecht gebonden (mg/kg.ds)	Concentratie NIET hechtgebonden (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bovengrens (mg/kg.ds)	Bepalingsgrens (mg/kg.ds) ***
> 32	0	100										--	--	--	--	--
16 - 32	0	100										--	--	--	--	--
8 - 16	279	100	X		X				Plaat	2	1.88	34.927	--	26.195	43.658	--
4 - 8	757	100	X		X				Plaat / Plaat 2 /	10	2.13	35.471	--	27.311	43.631	--
2 - 4	1336	100	X		X				Plaat / Plaat 2 / Losse bundels chry	28	0.563	8.528	3.652	9.345	15.016	--
1 - 2	1401	20.1	X		X				Plaat / Plaat 2 / Losse bundels chry	38	0.0510	2.654	7.090	4.912	18.434	--
0,5 - 1	1899	5.1	X						/ Plaat 2 / Losse bundels chry	21	0.0028	0.570	1.458	0.813	4.450	--
< 0,5	2848	n.v.t.							n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Tabel 3: Analyseresultaten m.b.v. stereo/polarisatie.

Gevonden vezels m.b.v. stereo microscopie								Losse vezel(bundel)s	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gevonden vezels m.b.v SEM								Vezels	--	n.v.t.	n.v.t.				n.v.t.

Tabel 4: Analyseresultaten fijnste fractie.

Opmerkingen :

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. Interventiebeleid; VROM, 03-03-'04.
** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 12 uit NEN 5707;2003.
*** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen.

Overige opmerkingen :

1. geen

Bijlage

Rapport uitgeprint op 09-11-04 om 5:19 PM

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

ANALYSE RAPPORT BEPALING VAN ASBEST IN BODEM CONFORM NEN 5707

Alcontrolnummer:	044512U001	Datum analyse:	09-11-2004
Datum monstername:	Niet bekend	Analist:	Renate
Totaal gewicht na drogen(g):	6870		
Totaal gewicht voor drogen(g):	20156		
Droge stof(%):	34.1		

Rapportageresultaten

	Gemeten concentraties			Gewogen concentraties *		
	Concentratie (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bovengrens (mg/kg.ds)	Concentratie (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bovengrens (mg/kg.ds)
Serpentijn	2.7	1.4	5.2	2.7	1.4	5.2
Amfibool	0.2	0	1.5	2.5	0.3	15
Totaal asbest	3	1.4	8.5	5.2	1.6	22

Tabel 1: Overzicht gemeten concentraties en de berekende interventiewaarde.

Analyseresultaten

	Soort materiaal	Materiaal hechtgebonden (j / n) **	Chrysotiel %(m/m)	Amosiet %(m/m)	Crocidoliet %(m/m)	Antofilliet %(m/m)	Tremoliet %(m/m)	Actinoliet %(m/m)
1	Board	n	45					
2	Isolatie	n	80		3.5			
3	Losse bundel cro	n			80			
4	Losse bundel chry	n	80					

Tabel 2: Overzicht van de aangetroffen asbestmaterialen met bijbehorend massapercentage.

Fractie (mm)	Massa zeeffractie (g)	Percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthofilliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes in onderzochte fractie	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hecht gebonden (mg/kg.ds)	Concentratie NIET hechtgebonden (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bovengrens (mg/kg.ds)	Bepalingsgrens (mg/kg.ds)***
> 32	0	100										--	--	--	--	--
16 - 32	0	100										--	--	--	--	--
8 - 16	144	100										--	--	--	--	--
4 - 8	544	100										--	--	--	--	--
2 - 4	1105	103	X		X				Board / Isolatie	2	0.015	--	1.191	0.865	1.314	--
1 - 2	999	20.3										--	--	--	--	< 1,80
0,5 - 1	1402	5.2	X		X				Losse bundel cro Losse bundel chry	8	0.0008	--	1.782	0.519	5.393	--
< 0,5	2574	n.v.t.							n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Tabel 3: Analyseresultaten m.b.v. stereo/polarisatie.

Gevonden vezels m.b.v. stereo microscopie									Losse vezel(bundel)s	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gevonden vezels m.b.v SEM									Vezels	--	n.v.t.	n.v.t.				n.v.t.

Tabel 4: Analyseresultaten fijnste fractie.

Opmerkingen :

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. Interventiebeleid; VROM, 03-03-'04.
** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 12 uit NEN 5707;2003.
*** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen.

Overige opmerkingen :

1. geen

Bijlage

Rapport uitgeprint op 09-11-04 om 5:18 PM

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

Bijlage 1 van 3

C.S.O.
J. Jager

Projektnaam : Smitjesland 5 asbest
Projektnummer : 04.J044.10
Datum opdracht : 07-12-2004
Startdatum : 07-12-2004

Rapportnummer : 04501F3
Rapportagedatum : 16-12-2004

Analyse	Eenheid	X01	X02	X03	X04
ASBEST ONDERZOEK					
Gemeten asbestconcentratie	mg/kgds	6.9 #	0	1.0	0
Gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	20	0	1.0	0
Gemeten ondergrens (95% be	mg/kgds	5.2	0	0.2	0
Gemeten bovengrens (95% be	mg/kgds	22	1.7	12	2.1
niet-hechtgebonden asbest	-	ja	nvt	JA	nvt
aangeleverd monster	kg	10.8	10.7	10.3	10.5
gemeten serpentijn concent	mg/kgds	5.4	0	1	0
gemeten amfibool concentra	mg/kgds	1.5	0	0	0

Kode	Monstersoort	Monsterspecificatie
X01	Asbest verdacht	16A
X02	Asbest verdacht	100
X03	Asbest verdacht	101
X04	Asbest verdacht	102

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

Bijlage 2 van 3

C.S.O.
J. Jager

Projektnaam : Smitjesland 5 asbest
Projektnummer : 04.J044.10
Datum opdracht : 07-12-2004
Startdatum : 07-12-2004

Rapportnummer : 04501F3
Rapportagedatum : 16-12-2004

Opmerkingen

Monster X001	16A
Gemeten asbestconcentr	Omdat boven de 4mm niet-hechtgebonden asbest is aangetroffen, moet, wanneer dat relevant is om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden, tevens de fijne fractie worden onderzocht. I.o.m de opdrachtgever is deze fractie niet nader onderzocht.

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

B2.001 (04.07)

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

C.S.O.
J. Jager

Projektnaam : Smitjesland 5 asbest
Projektnummer : 04.J044.10
Datum opdracht : 07-12-2004
Startdatum : 07-12-2004

Rapportnummer : 04501F3
Rapportagedatum : 16-12-2004

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
Gemeten asbestconcentratie	Asbest verdacht	conform NEN5707 en/of o-NEN5897
Gewogen asbestconcentratie	Asbest verdacht	Idem
Gemeten ondergrens (95% bé	Asbest verdacht	Idem
Gemeten bovengrens (95% be	Asbest verdacht	Idem
niet-hechtgebonden asbest	Asbest verdacht	Idem
gemeten serpentijn concent	Asbest verdacht	Idem
gemeten amfibool concentra	Asbest verdacht	Idem

De met een * gemerkte analyses vallen niet onder de RvA erkenning.

Mnstr	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
X01	e0271380	06-12-04	06-12-04	ALC291
X02	e0271383	06-12-04	06-12-04	ALC291
X03	e0271381	06-12-04	06-12-04	ALC291
X04	e0271382	06-12-04	06-12-04	ALC291

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER, KVK ROTTERDAM 24265286

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

ANALYSE RAPPORT BEPALING VAN ASBEST IN BODEM CONFORM NEN 5707

Alcontrolnummer:	04501F3001	Datum analyse:	14-12-2004
Datum monstername:	Niet bekend	Analist:	Hussain
Totaal gewicht na drogen(g):	8414		
Totaal gewicht voor drogen(g):	10840		
Droge stof(%):	77.6		

Rapportageresultaten

	Gemeten concentraties			Gewogen concentraties *		
	Concentratie (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bovengrens (mg/kg.ds)	Concentratie (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bovengrens (mg/kg.ds)
Serpentijn	5.4	4.3	6.5	5.4	4.3	6.5
Amfibool	1.5	0.9	2.2	15	8.6	22
Totaal asbest	6.9	5.2	22	20	13	41

Tabel 1: Overzicht gemeten concentraties en de berekende interventiewaarde.

Analyseresultaten

	Soort materiaal	Materiaal hechtgebonden (j / n) **	Chrysotiel %(m/m)	Amosiet %(m/m)	Crocidoliet %(m/m)	Antofilliet %(m/m)	Tremoliet %(m/m)	Actinoliet %(m/m)
1	Verweerde plaat	n	12.5		3.5			
2	Losse bundel chry	n	80					
3								
4								

Tabel 2: Overzicht van de aangetroffen asbestmaterialen met bijbehorend massapercentage.

Fractie (mm)	Massa zeeffractie (g)	Percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthofilliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes in onderzochte fractie	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hecht gebonden (mg/kg.ds)	Concentratie NIET hechtgebonden (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bovengrens (mg/kg.ds)	Bepalingsgrens (mg/kg.ds) ***
> 32	0	100										--	--	--	--	--
16 - 32	0	100										--	--	--	--	--
8 - 16	242	100										--	--	--	--	--
4 - 8	758	100	X		X				Verweerde plaat	1	0.36	--	6.889	5.167	8.611	--
2 - 4	1293	100	X						Losse bundel chry	1	0.000	--	0.010	0.007	0.012	--
1 - 2	1314	20.4										--	--	--	--	< 6,9
0,5 - 1	1862	5.2										--	--	--	--	< 6,4
< 0,5	2831															

Tabel 3: Analyseresultaten m.b.v. stereo/polarisatie.

Gevonden vezels m.b.v. stereo microscopie									Losse vezel(bundel)s	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gevonden vezels m.b.v SEM									Vezels	--	n.v.t.	n.v.t.	--	--	--	--

Tabel 4: Analyseresultaten fractie <0,5 mm.

Opmerkingen :

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. Interventiebeleid; VROM, 03-03-'04.
** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 12 uit NEN 5707;2003.
*** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen.

Overige opmerkingen :

1. Omdat boven de 4 mm niet hechtgebonden asbest is aangetroffen, moet, wanneer dat relevant is om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden, tevens de fijne fractie worden onderzocht. I.o.m. de opdrachtgever is deze fractie niet nader onderzocht.

Bijlage

Rapport uitgeprint op 16-12-04 om 4:47 PM

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR L 028
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

ANALYSE RAPPORT BEPALING VAN ASBEST IN BODEM CONFORM NEN 5707

Alcontrolnummer:	04501F3002	Datum analyse:	14-12-2004
Datum monstername:	Niet bekend	Analist:	Hussain
Totaal gewicht na drogen(g):	10115		
Totaal gewicht voor drogen(g):	10768		
Droge stof(%):	93.9		

Rapportageresultaten

	Gemeten concentraties			Gewogen concentraties *		
	Concentratie (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bepalingsgrens (mg/kg.ds)	Concentratie (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bepalingsgrens (mg/kg.ds)
Serpentijn	0	0	0	0	0	0
Amfibool	0	0	0	0	0	0
Totaal asbest	0	0	1.7	0	0	1.7

Tabel 1: Overzicht gemeten concentraties en de berekende interventiewaarde.

Analyseresultaten

	Soort materiaal	Materiaal hechtgebonden (j / n) **	Chrysotiel %(m/m)	Amosiet %(m/m)	Crocidoliet %(m/m)	Antofilliet %(m/m)	Tremoliet %(m/m)	Actinoliet %(m/m)
1								
2								
3								
4								

Tabel 2: Overzicht van de aangetroffen asbestmaterialen met bijbehorend massapercentage.

Fractie (mm)	Massa zeeffractie (g)	Percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthofilliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes in onderzochte fractie	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hecht gebonden (mg/kg.ds)	Concentratie NIET hechtgebonden (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bovengrens (mg/kg.ds)	Bepalingsgrens (mg/kg.ds) ***
> 32	0	100										--	--	--	--	--
16 - 32	0	100										--	--	--	--	--
8 - 16	31	100										--	--	--	--	--
4 - 8	254	100										--	--	--	--	--
2 - 4	683	100										--	--	--	--	< 0,01
1 - 2	822	20.7										--	--	--	--	< 0.85
0,5 - 1	3404	5.1										--	--	--	--	< 0.83
< 0,5	4814															

Tabel 3: Analyseresultaten m.b.v. stereo/polarisatie.

Gevonden vezels m.b.v. stereo microscopie									Losse vezel(bundel)s	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gevonden vezels m.b.v SEM									Vezels	--	n.v.t.	n.v.t.	--	--	--	--

Tabel 4: Analyseresultaten fractie <0,5 mm.

Opmerkingen :

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. Interventiebeleid; VROM, 03-03-'04.
** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 12 uit NEN 5707;2003.
*** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen.

Overige opmerkingen :

1. geen

Bijlage

Rapport uitgeprint op 16-12-04 om 5:22 PM

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

ANALYSE RAPPORT BEPALING VAN ASBEST IN BODEM CONFORM NEN 5707

Alcontrolnummer:	04501F3003	Datum analyse:	14-12-2004
Datum monstername:	*	Analist:	Hussain
Totaal gewicht na drogen(g):	8612		
Totaal gewicht voor drogen(g):	10348		
Droge stof(%):	83.2		

Rapportageresultaten

	Gemeten concentraties			Gewogen concentraties *		
	Concentratie (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bovengrens (mg/kg.ds)	Concentratie (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bovengrens (mg/kg.ds)
Serpentijn	1	0.2	6	1	0.2	6
Amfibool	0	0	0	0	0	0
Totaal asbest	1	0.2	12	1	0.2	12

Tabel 1: Overzicht gemeten concentraties en de berekende interventiewaarde.

Analyseresultaten

	Soort materiaal	Materiaal hechtgebonden (j / n) **	Chrysotiel %(m/m)	Amosiet %(m/m)	Crocidoliet %(m/m)	Antofilliet %(m/m)	Tremoliet %(m/m)	Actinoliet %(m/m)
1	Bundels (chry)	n	80					
2	Isolatie	n	80					
3								
4								

Tabel 2: Overzicht van de aangetroffen asbestmaterialen met bijbehorend massapercentage.

Fractie (mm)	Massa zeeffractie (g)	Percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthofilliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes in onderzochte fractie	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hecht gebonden (mg/kg.ds)	Concentratie NIET hechtgebonden (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bovengrens (mg/kg.ds)	Bepalingsgrens (mg/kg.ds) ***
> 32	0	100										--	--	--	--	--
16 - 32	0	100										--	--	--	--	--
8 - 16	137	100										--	--	--	--	--
4 - 8	196	100										--	--	--	--	--
2 - 4	189	100	X						Bundels (chry)	1	0.000	--	0.009	0.007	0.012	--
1 - 2	272	20.7	X						Isolatie	1	0.0023	--	1.033	0.176	5.972	--
0,5 - 1	935	5.7										--	--	--	--	< 5,8
< 0,5	6884															

Tabel 3: Analyseresultaten m.b.v. stereo/polarisatie.

Gevonden vezels m.b.v. stereo microscopie									Losse vezel(bundel)s	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gevonden vezels m.b.v SEM									Vezels	--	n.v.t.	n.v.t.	--	--	--	--

Tabel 4: Analyseresultaten fractie < 0,5 mm

Opmerkingen :

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. Interventiebeleid; VROM, 03-03-04.
** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 12 uit NEN 5707;2003.
*** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen.

Overige opmerkingen :

1. geen

Bijlage

Rapport uitgeprint op 16-12-04 om 5:22 PM

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR L 028
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER, KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

ANALYSE RAPPORT BEPALING VAN ASBEST IN BODEM CONFORM NEN 5707

Alcontrolnummer:	04501F3004	Datum analyse:	14-12-2004
Datum monstername:	Niet bekend	Analist:	Ingrid
Totaal gewicht na drogen(g):	8413		
Totaal gewicht voor drogen(g):	10449		
Droge stof(%):	80.5		

Rapportageresultaten

	Gemeten concentraties			Gewogen concentraties *		
	Concentratie (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bepalingsgrens (mg/kg.ds)	Concentratie (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bepalingsgrens (mg/kg.ds)
Serpentijn	0	0	0	0	0	0
Amfibool	0	0	0	0	0	0
Totaal asbest	**0**	**0**	**2.1**	**0**	**0**	**2.1**

Tabel 1: Overzicht gemeten concentraties en de berekende interventiewaarde.

Analyseresultaten

	Soort materiaal	Materiaal hechtgebonden (j / n) **	Chrysotiel %(m/m)	Amosiet %(m/m)	Crocidoliet %(m/m)	Antofilliet %(m/m)	Tremoliet %(m/m)	Actinoliet %(m/m)
1								
2								
3								
4								

Tabel 2: Overzicht van de aangetroffen asbestmaterialen met bijbehorend massapercentage.

Fractie (mm)	Massa zeeffractie (g)	Percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthofilliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes in onderzochte fractie	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hecht gebonden (mg/kg.ds)	Concentratie NIET hechtgebonden (mg/kg.ds)	Ondergrens (mg/kg.ds)	Bovengrens (mg/kg.ds)	Bepalingsgrens (mg/kg.ds) ***
> 32	0	100										--	--	--	--	--
16 - 32	0	100										--	--	--	--	--
8 - 16	213	100										--	--	--	--	--
4 - 8	1250	100										--	--	--	--	--
2 - 4	1840	100										--	--	--	--	< 0,01
1 - 2	1423	20.2										--	--	--	--	< 1.1
0,5 - 1	1721	5.0										--	--	--	--	< 1
< 0,5	1852															

Tabel 3: Analyseresultaten m.b.v. stereo/polarisatie.

Gevonden vezels m.b.v. stereo microscopie								Losse vezel(bundel)s	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gevonden vezels m.b.v SEM								Vezels	--	n.v.t.	n.v.t.	--	--	--	--

Tabel 4: Analyseresultaten fractie <0,5 mm.

Opmerkingen :

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. Interventiebeleid; VROM, 03-03-'04.
** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 12 uit NEN 5707;2003.
*** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen.

Overige opmerkingen :

1. geen

Bijlage

Rapport uitgeprint op 16-12-04 om 5:23 PM

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

Bijlage 4: Originele analysecertificaten grondwater

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

C.S.O.
T. Cornet

Projektnaam : Smitjesland 5 Lent
Projektnummer : 04.J044.10
Datum opdracht : 05-11-2004
Startdatum : 05-11-2004

Rapportnummer : 0445548
Rapportagedatum : 10-11-2004

Analyse	Eenheid	X01	X02	X03
METALEN				
arseen	ug/l	<5 #	<5	<5
cadmium	ug/l	<0.4 #	<0.4	<0.4
chroom	ug/l	<1 #	1.2	<1
koper	ug/l	<5 #	<5	<5
kwik	ug/l	<0.05 #	<0.05	<0.05
lood	ug/l	<10 #	<10	<10
nikkel	ug/l	<10 #	33	<10
zink	ug/l	<20 #	<20	<20
VLUCHTIGE AROMATEN				
benzeen	ug/l	<0.2	<0.2	<0.2
tolueen	ug/l	<0.2	0.2	<0.2
ethylbenzeen	ug/l	<0.2	<0.2	<0.2
xylenen	ug/l	<0.5	<0.5	<0.5
Totaal BTEX	ug/l	<1	<1	<1
naftaleen	ug/l	<0.2	<0.2	<0.2
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN				
1,2-dichloorethaan	ug/l	<0.1	<0.1	<0.1
cis 1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	<0.1	<0.1
tetrachlooretheen	ug/l	<0.1	<0.1	<0.1
tetrachloormethaan	ug/l	<0.1	<0.1	<0.1
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	<0.1	<0.1	<0.1
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	<0.1	<0.1	<0.1
trichlooretheen	ug/l	<0.1	<0.1	<0.1
chloroform	ug/l	<0.1	<0.1	0.1
CHLOORBENZENEN				
monochloorbenzeen	ug/l	<0.2	<0.2	<0.2
dichloorbenzenen	ug/l	<0.2	<0.2	<0.2
MINERALE OLIE				
fractie C10 - C12	ug/l	<10	<10	<10
fractie C12 - C22	ug/l	<10	<10	<10
fractie C22 - C30	ug/l	<10	<10	<10
fractie C30 - C40	ug/l	<10	<10	<10
totaal olie C10-C40	ug/l	<50	<50	<50

Kode	Monstersoort	Monsterspecificatie
X01	grondwater	02-1-1 1 (150-350)
X02	grondwater	03-1-1 1 (250-350)
X03	grondwater	01-1-1 1 (150-350)

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028
AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Hoogvliet
Tel.: (010) 231 47 00 · Fax: (010) 416 30 34
www.alcontrol.nl

Bijlage 2 van 2

C.S.O.
T. Cornet

Projektnaam : Smitjesland 5 Lent
Projektnummer : 04.J044.10
Datum opdracht : 05-11-2004
Startdatum : 05-11-2004

Rapportnummer : 0445548
Rapportagedatum : 10-11-2004

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
arseen	grondwater	NEN 6426 (ICP-AES)
cadmium	grondwater	Idem
chroom	grondwater	Idem
koper	grondwater	Idem
kwik	grondwater	Eigen methode, ontsluiting, analyse m.b.v. koude damp-techniek
lood	grondwater	NEN 6426 (ICP-AES)
nikkel	grondwater	Idem
zink	grondwater	Idem
benzeen	grondwater	Gelijkwaardig aan NEN 6407, online purge&trap GC- MS
tolueen	grondwater	Idem
ethylbenzeen	grondwater	Idem
xylenen	grondwater	Idem
naftaleen	grondwater	Idem
1,2-dichloorethaan	grondwater	Idem
cis 1,2-dichlooretheen	grondwater	Idem
tetrachlooretheen	grondwater	Idem
tetrachloormethaan	grondwater	Idem
1,1,1-trichloorethaan	grondwater	Idem
1,1,2-trichloorethaan	grondwater	Idem
trichlooretheen	grondwater	Idem
chloroform	grondwater	Idem
monochloorbenzeen	grondwater	Idem
dichloorbenzenen	grondwater	Idem
Minerale olie GC (C10-C40	grondwater	Eigen methode, hexaan-extractie, clean-up, analyse m.b.v. GC-FID

De met een * gemerkte analyses vallen niet onder de RvA erkenning.

Mnstr	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
X01	b5005093	05-11-04	05-11-04	ALC207
	g5018893	05-11-04	05-11-04	ALC236
	g5034913	05-11-04	05-11-04	ALC236
X02	b0469538	05-11-04	05-11-04	ALC204
	g5018865	05-11-04	05-11-04	ALC236
	g5034926	05-11-04	05-11-04	ALC236
X03	b0469535	05-11-04	05-11-04	ALC204
	g5018900	05-11-04	05-11-04	ALC236
	g5034920	05-11-04	05-11-04	ALC236

TESTING RvA I 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR RAAD VAN ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:1999 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM.
INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286.

adviesbureau milieu ruimte water

Bijlage 5: Betekenis van de S-, T- en I-waarden in het kader van de Wet bodembescherming

Wet bodembescherming
De analyseresultaten zijn getoetst aan de berekende streef- of interventiewaarden conform Wet bodembescherming. In tabel 4.4 zijn de streef- en interventiewaarden weergegeven. De betekenis van de streef- en interventiewaarden luidt als volgt:

Streefwaarde (S): de concentratie waarbij sprake is van een duurzame bodemkwaliteit. In verontreinigde bodems is dit de concentratie die moet worden bereikt om de functionele eigenschappen, die de bodem voor mens, dier en plant heeft, volledig te herstellen. De streefwaarden zijn vastgesteld in de Nederlandse Staatscourant nr. 39, d.d. 24 februari 2000.

Interventiewaarde (I): geeft de concentratie aan waarboven de functionele eigenschappen, die de bodem heeft voor mens, dier en plant, ernstig zijn of dreigen te worden verminderd. Er is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging als in meer dan 25 m^3 bodemvolume in geval van grond- of sedimentverontreiniging, of meer dan 100 m^3 bodemvolume in het geval van grondwaterverontreiniging de gemiddelde concentratie de interventiewaarde overschrijdt. De saneringsurgentie is in dit geval onder andere afhankelijk van de actuele risico's van de ernstige verontreiniging voor de volksgezondheid, het ecosysteem en verspreiding via het grondwater. Indien geen sprake is van actuele risico's, dan hebben saneringsmaatregelen een lage urgentie. De interventiewaarden zijn vastgesteld in de Nederlandse Staatscourant nr. 39, d.d. 24 februari 2000.

Indien concentraties worden gemeten die hoger zijn dan het gemiddelde van de streefwaarde en de interventiewaarde *(de tussenwaarde),* is in het algemeen een nader onderzoek noodzakelijk.

Bij de bespreking van de analyseresultaten worden de volgende begrippen gehanteerd:

- niet verontreinigd: concentratie is kleiner dan of gelijk aan de streefwaarde;
- licht verontreinigd: concentratie is kleiner dan of gelijk aan de tussenwaarde doch groter dan de streefwaarde;
- matig verontreinigd: concentratie is kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde doch groter dan de tussenwaarde;
- sterk verontreinigd: concentratie is groter dan de interventiewaarde.

De streef- en de interventiewaarden voor de grond (en hiermee ook de tussenwaarde [(S+I)/2]) zijn afhankelijk van de grondsoort. Bij deze differentiatie naar grondsoort wordt een bodemtypecorrectieformule toegepast die afhankelijk is van het lutum- en/of organisch stof percentage.

In de tabellen op de volgende bladzijden zijn de toetsingscriteria weergegeven zoals op de onderzoekslocatie van toepassing zijn.

<u>EOX</u>
Voor EOX bestaat er geen interventiewaarde. De streefwaarde voor EOX (0,3 mg/kg ds) is opgenomen in de Nederlandse Staatscourant nr. 39, 24 februari 2000. De EOX bepaling vervult een zogenaamde triggerfunctie die kan worden gebruikt om een indicatie te krijgen of interventiewaarden voor individuele halogeenverbindingen mogelijk worden overschreden.

Tabel 1: Voor humus en lutum gecorrigeerde normen voor grond van de Wet Bodembescherming (mg/kg d.s.)

humus (% op ds)		0.5			1.3			4.8	
lutum (% op ds)		1.9			36			12	
	S	T	I	S	T	I	S	T	I
arseen	16	23	30	30	43	57	22	32	41
cadmium	0,43	3,5	6,5	0,69	5,5	10	0,6	4,8	8,9
chroom	54	129	204	122	293	464	74	178	281
koper	16	52	87	37	117	198	25	79	132
kwik	0,21	3,5	6,9	0,32	5,5	11	0,25	4,3	8,3
lood	52	190	327	87	316	545	67	242	417
nikkel	12	42	71	46	161	276	22	77	132
zink	56	173	290	160	491	822	93	286	479
PAK (10 van VROM)	1	21	40	1	21	40	1	21	40
EOX	0,3			0,3			0,3		
minerale olie	10	505	1000	10	505	1000	24	1212	2400

Tabel 2: Voor humus en lutum gecorrigeerde normen voor grond van de Wet Bodembescherming (mg/kg d.s.)

humus (% op ds)		1			2.2			2.7	
lutum (% op ds)		1.7			14			9.4	
	S	T	I	S	T	I	S	T	I
arseen	16	23	31	22	31	41	20	29	38
cadmium	0,44	3,5	6,6	0,55	4,4	8,3	0,53	4,3	8
chroom	53	128	203	78	187	296	69	165	261
koper	17	52	88	25	78	131	22	70	118
kwik	0,21	3,5	6,9	0,25	4,3	8,3	0,24	4	7,8
lood	53	191	329	66	240	413	62	225	387
nikkel	12	41	70	24	84	144	19	68	116
zink	57	174	291	95	293	490	82	252	423
PAK (10 van VROM)	1	21	40	1	21	40	1	21	40
EOX	0,3			0,3			0,3		
DDT/DDD/DDE	0,002	0,401	0,8	0,0022	0,441	0,88	0,0027	0,441	1,08
HCH verbindingen	0,002	0,201	0,4	0,0022	0,221	0,44	0,0027	0,27	0,54
aldrin	0,000012			0,000013			0,000016		
alpha-HCH	0,0006			0,00066			0,00081		
beta-HCH	0,0018			0,002			0,0024		
chloordaan	0,000006	0,4	0,8	0,0000066	0,44	0,88	0,0000081	0,54	1,1
dieldrin	0,0001			0,00011			0,00014		
drins	0,001	0,4	0,8	0,0011	0,44	0,88	0,0014	0,54	1,1
endrin	0,000008			0,0000088			0,000011		
gamma-HCH	0,00001			0,000011			0,000013		
heptachloor	0,00014	0,4	0,8	0,00015	0,44	0,88	0,00019	0,54	1,1
heptachloor-epoxide	0,00000004	0,4	0,8	0,00000004	0,44	0,88	0,00000005	0,54	1,1
minerale olie	10	505	1000	11	556	1100	14	682	1350

Tabel 3: Voor humus en lutum gecorrigeerde normen voor grond van de Wet Bodembescherming (mg/kg d.s.)

humus (% op ds)		3.1			3.7	
lutum (% op ds)		14			12	
	S	T	I	S	T	I
arseen	22	32	41	21	31	40
cadmium	0,57	4,6	8,6	0,57	4,6	8,6
chroom	78	187	296	74	178	281
koper	25	79	133	24	77	129
kwik	0,25	4,3	8,4	0,25	4,2	8,2
lood	67	243	419	66	238	410
nikkel	24	84	144	22	77	132
zink	97	297	497	92	281	471
PAK (10 van VROM)	1	21	40	1	21	40
EOX	0,3			0,3		
DDT/DDD/DDE	0,0037	0,74	1,5	0,0037	0,74	1,5
HCH verbindingen	0,0037	0,37	0,74	0,0037	0,37	0,74
aldrin	0,000019			0,000022		
alpha-HCH	0,00093			0,0011		
beta-HCH	0,0028			0,0033		
chloordaan	0,0000093	0,62	1,2	0,000011	0,74	1,5
dieldrin	0,00016			0,00018		
drins	0,0015	0,62	1,2	0,0019	0,74	1,5
endrin	0,000012			0,000015		
gamma-HCH	0,000016			0,000018		
heptachloor	0,00022	0,62	1,2	0,00026	0,74	1,5
heptachloor-epoxide	0,00000006	0,62	1,2	0,00000007	0,74	1,5
minerale olie	16	783	1550	19	934	1850

Tabel 1: Voor humus en lutum gecorrigeerde normen voor grond van de Wet Bodembescherming (mg/kg d.s.)

humus (% op ds)		5.5	
lutum (% op ds)		13	
	S	T	I
arseen	22	32	43
cadmium	0,62	5	9,3
chroom	76	182	289
koper	26	82	138
kwik	0,25	4,3	8,4
lood	69	248	427
nikkel	23	81	138
zink	97	298	500
PAK (10 van VROM)	1	21	40
EOX	0,3		
DDT/DDD/DDE	0,0055	1,1	2,2
HCH verbindingen	0,0055	0,55	1,1
aldrin	0,000033		
alpha-HCH	0,0016		
beta-HCH	0,005		
chloordaan	0,000017	1,1	2,2
dieldrin	0,00028		
drins	0,0027	1,1	2,2
endrin	0,000022		
gamma-HCH	0,000028		
heptachloor	0,00038	1,1	2,2
heptachloor-epoxide	0,00000011	1,1	2,2
minerale olie	28	1389	2750

adviesbureau milieu ruimte water

Tabel 2: Grondwaternormen van de Wet Bodembescherming (µg/l)

	S	T	I
arseen	10	35	60
cadmium	0,4	3,2	6
chroom	1	16	30
koper	15	45	75
kwik	0,05	0,17	0,3
lood	15	45	75
nikkel	15	45	75
zink	65	433	800
benzeen	0,2	15	30
ethylbenzeen	4	77	150
tolueen	7	504	1000
xylenen	0,2	35	70
naftaleen	0,01	35	70
1,1,1-trichloorethaan	0,01	150	300
1,1,2-trichloorethaan	0,01	65	130
1,2-dichloorethaan	7	204	400
cis-1,2-dichlooretheen	0,01	10	20
dichloorbenzenen (som)	3	27	50
monochloorbenzeen	7	94	180
tetrachlooretheen (PER)	0,01	20	40
tetrachloormethaan (TETRA)	0,01	5	10
trichlooretheen (TRI)	24	262	500
trichloormethaan	6	203	400
minerale olie	50	325	600

adviesbureau milieu ruimte water

Bijlage 6: Hergebruik vrijkomende grond

Grondverzet
Indien van deze locatie, bijvoorbeeld als gevolg van bouwactiviteiten, grond afgevoerd dient te worden, dan dient bij de persoon die deze grond weer gaat toepassen duidelijk te zijn of het gaat om schone grond - deze is vrij toepasbaar -, grond als bouwstof - deze mag alleen onder bepaalde voorwaarden worden toegepast in werken - of niet herbruikbare grond - deze dient te worden gereinigd of gestort door een hiertoe erkend bedrijf.
Om vast te kunnen stellen om wat voor type grond het gaat is in het Bouwstoffenbesluit [Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Directoraat-generaal Milieubeheer, Directie Bodem, Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterbescherming, 's-Gravenhage, december 1995] een keuringswijze vastgelegd.
Het onderhavig uitgevoerde bodemonderzoek voldoet niet aan deze eisen, maar geeft wel een indicatie van wat voor beoordeling kan worden verwacht. Sommige gemeenten en grondverwerkers accepteren een dergelijk onderzoek dan ook als ware het "alternatief bewijs" voor de kwaliteit van de grond.
Indien hergebruik aan de orde zal zijn, dan is het aan te bevelen om vooraf aan het bevoegd gezag te vragen of er aanvullende eisen zijn voor de toepassing. Bevoegd gezag is meestal de gemeente waarin de grond zal worden toegepast.

adviesbureau milieu ruimte water

Bijlage 7: Foto's van de locatie

foto perceel zuidzijde

foto gasmeterruimte

adviesbureau milieu ruimte water

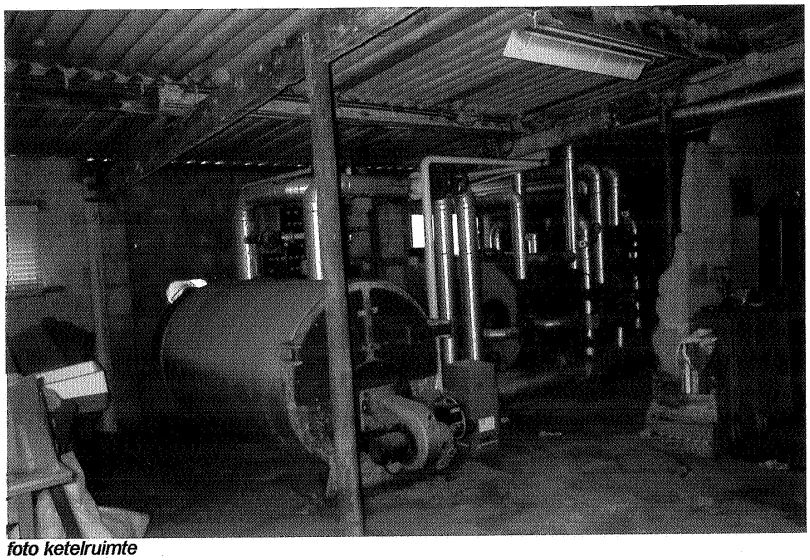

foto ketelruimte

Verkennend bodem- en asbestonderzoek

Smitjesland 5 te Lent, gemeente Nijmegen

Definitief

Opdrachtgever:
GEM Waalsprong

Grontmij Nederland B.V.
Arnhem, 28 november 2013

GM-0118898

Verantwoording

Titel	:	Verkennend bodem- en asbestonderzoek
Subtitel	:	Smitjesland 5 te Lent, gemeente Nijmegen
Projectnummer	:	333338
Referentienummer	:	GM-0118898
Revisie	:	
Datum	:	28 november 2013

Auteur(s)	:	J.A.Beks
E-mail adres	:	judith.beks@grontmij.nl
Gecontroleerd door	:	P.T.H. Driessen
Paraaf gecontroleerd	:	
Goedgekeurd door	:	E.J.Kuik
Paraaf goedgekeurd	:	
Contact	:	Grontmij Nederland B.V. Velperweg 26 6824 BJ Arnhem Postbus 485 6800 AL Arnhem T +31 26 355 83 55 F +31 26 445 92 81 www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Algemeen	5
1.2	Aanleiding en doelstelling	5
1.3	Kwaliteitsborging en onafhankelijkheid	5
1.4	Opbouw van het rapport	6
2	Vooronderzoek	7
2.1	Algemeen	7
2.2	Locatiegegevens	7
2.3	Geraadpleegde bronnen	7
2.4	Gebruik van de locatie	8
2.5	Resultaten terreininspectie	8
2.6	Bodemopbouw en geohydrologie	8
2.7	Opstelling onderzoekshypothese en onderzoeksstrategie	9
3	Veld- en laboratoriumwerkzaamheden	10
3.1	Veldonderzoek	10
3.2	Laboratoriumonderzoek	11
4	Resultaten veldonderzoek	13
4.1	Weersconditie	13
4.2	Bodemopbouw en grondwatergegevens	13
4.3	Resultaten veldonderzoek	14
4.4	Monsterselectie	15
5	Resultaten laboratoriumonderzoek	16
5.1	Analyseresultaten	16
5.2	Toetsingskader	16
5.3	Resultaten asbestonderzoek	17
5.4	Overschrijdingen	18
6	Evaluatie	19
6.1	Algemeen	19
6.2	Milieuhygiënische kwaliteit van de bodem	19
6.3	Conclusies en aanbevelingen	20

Inhoudsopgave (vervolg)

Bijlage 1: Topografische ligging onderzoekslocatie

Bijlage 2: Situatie met boringen en peilbuizen

Bijlage 3: Boorprofielen en verklaringsblad

Bijlage 4: Analysecertificaten

Bijlage 5: Toetsing analyseresultaten

Bijlage 6: Toetsingkader bodemkwaliteit

Bijlage 7: Foto's

Bijlage 8: Kwaliteitsborging Grontmij

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van GEM Waalsprong heeft Grontmij Nederland B.V. een verkennend bodem- en asbestonderzoek uitgevoerd ter plaatse van Smitjesland 5 te Lent. Het verkennend bodemonderzoek is uitgevoerd conform de NEN 5740 (januari 2009), Bodem – Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek – Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem.

Het asbestonderzoek is uitgevoerd conform de NEN 5707 (mei 2003), Bodem – Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem en de NEN 5897(januari 2006), Monsterneming en analyse van asbest in onbewerkt bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat. De bovengenoemde bodemonderzoeksnormen zijn uitgegeven door het NEN.

De regionale ligging van de onderzoekslocatie is aangegeven in bijlage 1. Een overzicht van de locatie is weergegeven in bijlage 2.

1.2 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding voor het uitvoeren van een actualiserend bodemonderzoek en een verkennend asbestonderzoek is de voorgenomen verkoop van de locatie en de in het verleden op de locatie aangetroffen verontreinigingen.

Doel van het onderzoek is het vaststellen van de actuele milieuhygiënische bodemkwaliteit van de onderzoekslocatie. In het onderzoek zal door middel van een steekproef worden nagegaan of de bodem (grond en grondwater) verontreinigende stoffen bevat in zodanige gehalten dat beperkingen dienen te worden gesteld aan het toekomstig gebruik van de locatie. Het onderzoek is niet bedoeld om de exacte aard en omvang van eventuele verontreinigingen aan te geven.

1.3 Kwaliteitsborging en onafhankelijkheid

Grontmij wil met haar producten en diensten zo goed mogelijk aan de behoeften, doelstellingen en eisen van haar opdrachtgevers voldoen. De wijze waarop de kwaliteit van de door Grontmij uitgevoerde onderzoeken en gegeven adviezen wordt gewaarborgd, is vermeld in bijlage 8.

Grontmij Nederland B.V. verklaart hierbij dat zij, de NV waar Grontmij Nederland B.V. deel van uitmaakt, en haar onderaannemers geen belang hebben bij de uitkomsten van het bodemonderzoek. Het onderzoek is derhalve volgens de eisen uit het Besluit bodemkwaliteit onafhankelijk uitgevoerd. Volgens het Besluit bodemkwaliteit dient onderzoek uitgevoerd te worden volgens, door de SIKB, vastgestelde beoordelingsrichtlijnen. In de rapportage wordt expliciet vermeld welke werkzaamheden zijn uitgevoerd onder de beoordelingsrichtlijnen en onderliggende protocollen. Tevens is opgenomen op welke punten eventueel is afgeweken van de protocollen en wat de mogelijke consequenties zijn van de afwijkingen.

1.4 Opbouw van het rapport

In het voorliggende rapport komen de volgende aspecten aan de orde:

- de resultaten van het vooronderzoek (hoofdstuk 2);
- de uitgevoerde veld- en laboratoriumwerkzaamheden (hoofdstuk 3);
- de resultaten van het veldonderzoek (hoofdstuk 4);
- de resultaten van het laboratoriumonderzoek en de interpretatie (hoofdstuk 5);
- een evaluatie van de onderzoeksresultaten, toetsing van de gekozen onderzoekshypothese en conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 6).

2 Vooronderzoek

2.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het vooronderzoek besproken. Dit resulteert in een hypothese over de mate van verdachtheid ten aanzien van bodemverontreiniging op de locatie.

Het vooronderzoek is uitgevoerd conform op de NEN 5725 met uitzondering van de financieel/ juridische aspecten. In overleg met de opdrachtgever is geen onderzoek verricht naar archeologische waarden of niet gesprongen explosieven binnen de onderzoekslocatie. De resultaten van het vooronderzoek zijn in de onderstaande paragrafen weergegeven.

2.2 Locatiegegevens

In onderstaande tabel zijn de locatiegegevens samengevat.

Tabel 2.1: Overzicht locatiegegevens

Adres locatie	Smitjesland 5 te Lent
Kadastrale gegevens locatie	LENT A 1472
Oppervlakte locatie (in m² excl. bebouwing)	551
Huidig gebruik	Woonhuis met tuin, erf en kassen
Verhardingen	Klinkers met daaronder puin

2.3 Geraadpleegde bronnen

Bij het verzamelen van de historische gegevens zijn verschillende bronnen geraadpleegd. In onderstaande tabel is vermeld welke bronnen hiervoor gebruikt zijn en of bij de geraadpleegde bronnen informatie beschikbaar was over de onderzoekslocatie en omliggende percelen. In paragraaf 2.4 zijn de resultaten van het vooronderzoek toegelicht.

Tabel 2.2: Overzicht geraadpleegde bronnen tijdens vooronderzoek

Bron	Geraadpleegd?	Informatie beschikbaar?	Korte toelichting
Internet			
• www.bodemloket.nl	Ja	Nee	nvt
• milieuatlas gemeente Nijmegen	Ja	Ja	Zie hieronder
Gemeente / Milieudienst			
Via de milieuatlas			
• Bodemarchief	Ja	Ja	Ja bodemonderzoek ui 2004
• Hinderwetarchief	Ja	nee	nvt
• Wet milieubeheerarchief	Ja	nee	nvt
• Tankenbestand	Ja	nee	nvt
• Bouw- en woningtoezicht	Ja	Ja	bouwen en uitbreiden van een kas (22-07-1987)
• Bodemkwaliteitskaart	Ja	Ja	Gebied Waalsprong - kassen
• Historische kaarten	Ja	Ja	Diverse jaartallen

2.4 Gebruik van de locatie

Op de locatie is het volgende bodemonderzoek uitgevoerd: Verkennend bodem- en asbestonderzoek locatie Smitjesland 5 te Lent door CSO, documentnummers 04.J044.10, 04.D310 d.d. 24 december 2004 (link rapport gemeente Nijmegen http://145.11.60.41/IMAP/multimedia/bodemonderz/3174.pdf).

Uit de bodemrapportage blijkt het volgende:

- Rondom de woning is een erfverharding aanwezig (geweest) (boringen 17, 18, 19). In de erfverharding zijn geen verontreinigingen aangetroffen. Het is niet bekend of de verharding is verwijderd.
- Een deel van de toekomstige achtertuin (van het te verkopen deel van het perceel) reikt tot in de voormalige kas. Daar is de grond licht verontreinigd met drins. De gehaltes zijn dermate dat er voor de afvoer van de grond beperkingen bestaan: de grond is alleen her te gebruiken in het gebied "(voormalige) kassen in de Waalsprong".
- De grond is plaatselijk nabij het ketelhuis licht verontreinigd met minerale olie.
- Er is een sterke verontreiniging met asbest aanwezig bij boring 16. Het is niet bekend of de verontreiniging is verwijderd.

Ten behoeve van het asbestonderzoek dient te locatie te worden onderverdeeld in ruimtelijke eenheden. Op basis van dit onderzoek is het perceel op te delen in vier ruimtelijke eenheden:
1. gebied bij boring 16 (NEN 5897 (> 20%) puin;
2. (voormalige) kas gebied (NEN 5707);
3. erfverharding (NEN 5707);
4. overige terrein (NEN 5707).

Ten behoeve van het actualiserend onderzoek zijn de volgende deellocaties te onderscheiden:
1. gasmeterruimte;
2. deel kas;
3. overig terrein;
4. erfverharding;
5. ondergrond.

2.5 Resultaten terreininspectie

De terreininspectie is uitgevoerd door Het Veldwerkbureau BV op 5 november 2013.
Hieruit bleek dat het terrein grotendeels is verhard met klinkers.

2.6 Bodemopbouw en geohydrologie

De regionale bodemopbouw is weergegeven in onderstaande tabel. De gegevens uit deze tabel zijn ontleend aan www.dinoloket.nl. De maaiveldhoogte ter plaatse van de locatie komt globaal overeen met NAP +10,3 m.

Tabel 2.3: Regionale bodemopbouw

Globale diepte (m -mv)	Samenstelling	Geohydrologische eenheid	Formatie
0 - 2	Klei	Deklaag	Betuwe
2-20	Zand	Eerste watervoerend pakket	Kreftenheye en Drente

Het grondwater in het eerste watervoerend pakket stroomt globaal in westelijke richting. De freatische, ondiepe grondwaterstand op de locatie bedraagt circa 2 a 3 m -mv. De stromingsrichting van het freatische grondwater is niet exact aan te geven en kan plaatselijk afwijken door de aanwezigheid van (gedempte) sloten, rioleringen en dergelijke in de directe omgeving.

De locatie is niet gelegen in een grondwaterbeschermingsgebied, een waterwingebied of een boringsvrije zone (bron: provincie Gelderland.

In de omgeving van de onderzoekslocatie is wel een grondwateronttrekking aanwezig die de stromingsrichting van het grondwater beïnvloed. Het gaat om een grondwateronttrekking bij de Pastoor van de Laakstraat 92 circa 500 meter in zuidelijke richting .

2.7 Opstelling onderzoekshypothese en onderzoeksstrategie

Conform de aanpak van de NEN 5740 dient, op basis van de resultaten van het vooronderzoek een onderzoekshypothese te worden vastgesteld. Hierbij wordt de onderzoekslocatie zonodig onderverdeeld in deellocaties. Per (deel)locatie moet een onderzoekshypothese worden opgesteld, op basis waarvan de onderzoeksstrategie wordt bepaald. De hypothese geeft het volgende aan:

- of de bodem naar verwachting wel of niet verontreinigd is;
- de aard van de verontreinigende stoffen;
- de plaats van voorkomen van de verontreinigende stoffen;
- of de stoffen worden verwacht in grond en/of grondwater.

In onderstaande tabel is de indeling in deellocaties met de bijbehorende onderzoekshypothese en onderzoeksstrategie weergegeven.

Tabel 2.4: Te onderscheiden deellocaties met onderzoeksstrategie

Deellocatie	Oppervlakte (in m^2)	Verdacht/ Onverdacht	Aard verwachte stoffen	Plaats van voorkomen	Onderzoeks-strategie[1]
gasmeterruimte	16	Verdacht	Minerale olie	Bovengrond, grondwater	VEP
deel kas	36	Verdacht	Bestrijdingsmiddelen, asbest	bovengrond	ONV*
overig terrein	113	Onverdacht	-	-	ONV
erf verharding	386	Verdacht	Zware metalen, PAK, Asbest	bovengrond	VED-HE
ondergrond	551	Onverdacht	-	-	ONV

[1] *ONV* *Onverdacht*
*ONV** *Onverdacht warbij aanvullend wordt geanalyseerd op bestrijdingsmiddelen*
VEP *Verdacht, plaatselijke bodembelasting met een duidelijke verontreinigingskern*
VED-HE *Verdacht, diffuse bodembelasting, heterogene verontreiniging op schaal van monsterneming*

Gezien de geringe oppervlaktes en de nabijheid van de deellocaties is er voor gekozen om enkele boringen en peilbuizen voor de diverse deellocaties te combineren. Ten opzichte van de strategie conform de NEN 5740 zijn de volgende afwijkingen gepland:

- Er worden peilbuizen geplaatst bij de meest verdachte locaties:
  - gasmeterruimte
  - erfverharding (tegen ketelhuis aan – naast gelegen terrein)
- Aangezien de gasmeterruimte verhard is, wordt hier alleen een peilbuis geplaatst.

Daarnaast wordt de kas onderzocht conform de strategie onverdacht waarbij in aanvulling op het standaard pakket ook op organochloorbestrijdingsmiddelen wordt onderzocht. Dit omdat bestrijdingsmiddelen met name in de bovengrond (bovenste 0,25 cm) worden verwacht.

In hoofdstuk 3 is de onderzoekstrategie (boringen, peilbuizen, asbestinspectiegaten en analyses) uitgewerkt in de vorm van een onderzoeksinspanning (veldwerk en laboratorium).

3 Veld- en laboratoriumwerkzaamheden

3.1 Veldonderzoek

Het veldonderzoek is verricht door Het Veldwerkbureau B.V. Het Veldwerkbureau BV. is erkend voor het uitvoeren van veldwerk onder het procescertificaat BRL SIKB 2000 “Veldwerk bij Milieuhygiënisch bodemonderzoek” (versie 3.2, 13 maart 2007). De werkzaamheden zijn uitgevoerd door de heer Jan Thomas Kooistra op 5 november 2013, onder voornoemd procescertificaat BRL SIKB 2000 en de bijhorende VKB-protocollen 2001 “Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen” (versie 3.2, 13 maart 2007) en 2002 “Het nemen van grondwatermonsters” (versie 3.1, 13 maart 2007) en 2018 “locatie-inspectie en monsterneming van asbest in bodem“. De inhoud van het VKB-protocol 2018 is in overeenstemming met NEN 5707 “Bodeminspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem en partijen grond (versie 3, 10 mei 2007).

Het veldonderzoek heeft bestaan uit de volgende onderdelen:
- visuele inspectie maaiveld ten behoeve van asbestonderzoek;
- onderzoek actuele contactzone en ondergrond ten behoeve van asbestonderzoek;
- veldonderzoek overige stoffen.

3.1.1 Visuele inspectie maaiveld ten behoeve van asbestonderzoek

In het kader van de visuele inspectie ten behoeve van het asbestonderzoek zijn de onderstaande werkzaamheden uitgevoerd:
- het bepalen van de omstandigheden ten behoeve van de bepaling van de inspectie-efficiëntie;
- het verdelen van de gehele onderzoekslocatie in “inspectiestroken” van maximaal 1,5 m breed en haaks op elkaar;
- het vanuit twee richtingen visueel inspecteren van het maaiveld van de gehele onderzoekslocatie, binnen de inspectiestroken, op de aanwezigheid van asbest;
- het inspecteren van het maaiveld (contactzone) binnen het inspectievlak en het verzamelen en wegen van al het aanwezige asbestverdacht materiaal op het maaiveld per inspectievlak en per asbestsoort.
-

3.1.2 Onderzoek actuele contactzone en ondergrond.

Voor het onderzoek naar de actuele contactzone en de ondergrond zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:
- het uitvoeren van een visuele terreininspectie. Mede aan de hand hiervan is de plaats van de boringen bepaald;
- het handmatig graven van 20 asbestinspectiegaten van circa 0,3 x 0,3 m met een diepte van circa 0,5 m;
- het verrichten van 6 boringen tot 2 a 3 m -mv ter plaats van de deellocaties. De monstertrajecten zijn weergegeven aan rechterzijde van de boorprofielen in bijlage 3;
- het zintuiglijk beoordelen van het bij de boringen en asbestgaten vrijkomende bodemmateriaal op bodemkundige eigenschappen en op eventueel aanwezige verontreinigingskenmerken, inclusief eventuele asbestverdachte materialen;
- het uitspreiden van de opgegraven en opgeboorde grond op een zeil tot een laagdikte van circa 2 cm en het inspecteren van de uitgespreide grond op asbestverdacht materiaal > 2 cm;
- het verzamelen en wegen van al het aanwezige asbestverdachte materiaal > 2 cm per te onderscheiden asbestsoort, per gegraven gat en per traject van 0,5 m;
- het nemen van monsters van het bij de boringen vrijkomende bodemmateriaal;

- het selecteren van een materiaalmonster per te onderscheiden asbestsoort voor onderzoek in het laboratorium;
- het samenstellen van een grondmonster ten behoeve van het asbestonderzoek per traject van 0,5 m van de opgegraven en opgeboorde grond voor onderzoek in het laboratorium;
- het nemen van monsters van het bij de boringen vrijkomende bodemmateriaal. De monstertrajecten zijn weergegeven aan de rechterzijde van de boorprofielen in bijlage 3;
- het plaatsen van een peilbuis met een filterlengte van 1,0 m in 2 van de diepere boorgaten;
- het doorpompen van de peilbuizen direct na plaatsing hiervan.

Onderstaande werkzaamheden zijn door de heer Eelco de Graaf op 19 november 2013 verricht:
- het opnemen van de grondwaterstand in de peilbuizen;
- het bepalen van de zuurgraad (pH) en het elektrisch geleidingsvermogen (Ec) van het grondwater;
- het nemen van grondwatermonsters uit de peilbuizen.

In tabel 3.1 zijn de uitgevoerde boringen en peilbuizen met boordieptes weergegeven. Bijlage 2 geeft een overzicht van de situering van de verrichte boringen, asbestinspectiegaten en de geplaatste peilbuizen.

3.2 Laboratoriumonderzoek

De geselecteerde grond(meng)monsters en grondwatermonsters zijn in het door RvA geaccrediteerde laboratorium van ALcontrol Laboratories geanalyseerd. Menging van de grondmonsters niet zijnde asbestmonsters heeft plaatsgevonden in het laboratorium. De materiaalmonsters, puin- en grond(meng)monsters ten behoeve van het asbestonderzoek zijn in het gespecialiseerde asbestlaboratorium van RPS geanalyseerd.

De analyses zijn uitgevoerd conform de protocollen die vallen onder het accreditatieschema van de AS 3000 richtlijn. Voor een toelichting op de analysemethoden wordt verwezen naar de analysecertificaten in bijlage 4.

Een overzicht van het aantal en van de verrichte laboratoriumanalyses zijn weergegeven in onderstaande tabellen.

Tabel 3.1: Overzicht veld- en laboratoriumwerkzaamheden bodemonderzoek

Locatie	Oppervlakte (m^2)	Strategie	Aantal boringen			Aantal en soort analyses			
			tot 0,5 m-mv	tot 2 m-mv	met peilbuis[3)]	grond		grondwater	
Verkennend bodemonderzoek									
gasmeterruimte	16	VEP	-	-	1	-	-	1	NEN-w[2)]
deel kas	36	ONV	2	1	-	2	NEN-g[1)]+ OCB's[4)]	-	NEN-w[2)]
overig terrein	113	ONV	2	1	-	2	NEN-g[1)] +OCB's[4)]	-	-
erf verharding	386	VED-HE	3	1	1	2	NEN-g[1)] +OCB's[4)]	1	NEN-w[2)]
ondergrond	551	ONV	-	-	-	1	NEN-g[1)]	-	-

[1)]NEN- g: droge stof, lutum, organische stof, zware metalen (barium, cadmium,kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink), PAK (10 van VROM), Polychloorbifenolen (PCB, 7 stuks) en minerale olie (GC).

[2)]NEN-w: pH, Ec, zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink), vluchtige chloorkoolwaterstoffen (VOCl), chloorbenzenen, vluchtige aromaten (benzeen, tolueen, ethylbenzeen, xylenen en naftaleen) en minerale olie (GC).

[4)]OCB's: Organochloorbestrijdingsmiddelen

Tabel 3.2: Overzicht veld- en laboratoriumwerkzaamheden asbestonderzoek

Locatie	Oppervlakte (m^2)	Strategie	Aantal asbestgaten van 0,3 x 0,3 m		Aantal en soort analyses	
			tot 0,5 m-mv	waarvan doorgezet tot 2 m-mv		
gebied bij boring 16	51	VED-HE	5	1	5	Asbest –p[1)]
					1	Asbest –m[3)]
(voormalige) kas gebied)	36	VED-HE	5	1	1	Asbest –g[2)]
erfverharding	386	VED-HE	5	1	1	Asbest –g[2)]
overige terrein	113	VED-HE	5	1	1	Asbest –g[2)]

[1)]Asbest-p: kwal- en kwantitatieve asbestanalyse (NEN5897, materiaal < 16 mm).

[2)]Asbest-g: kwal- en kwantitatieve asbestanalyse (NEN5707, materiaal < 16 mm).

[3)]*Asbest-m:* kwal- en kwantitatieve asbestanalyse (NEN5896, materiaalverzamelmonster, materiaal > 16 mm).

4 Resultaten veldonderzoek

4.1 Weersconditie

De visuele inspectie van het maaiveld is op 5 november 2013 uitgevoerd tussen 09:00 uur en 17:00 uur. De asbestinspectiegaten zijn gegraven en geïnspecteerd tussen 09:00 uur en 17:00 uur. Tijdens het veldonderzoek was het bewolkt met regen. Er stond een vrij matige wind (ZZW) en de temperatuur was circa 7 ºC. Het bodemvochtgehalte is gemeten en bedroeg meer dan 10%. Uitgaande van verspreidingsrisico's, waren de weerscondities ideaal voor werkzaamheden met asbesthoudende grond. Er was geen sprake van mist, dus het zicht was voldoende.

4.2 Bodemopbouw en grondwatergegevens

Op basis van de boorprofielen kan de bodemopbouw als volgt worden beschreven. Vanaf maaiveld tot 3,0 m -mv (is maximale boordiepte) bestaat de bodem uit klei. Plaatselijk bestaat de bovenste 20 tot 40 cm uit zand of grind. De resultaten van de bodemkundige beoordeling van de boringen zijn in bijlage 3 in de vorm van boorprofielen weergegeven.

In onderstaande tabel zijn de resultaten van de veldmetingen van het grondwater weergegeven.

Tabel 4.1: Resultaten veldmetingen grondwater

Peilbuis	Filterstelling (m -mv)	Grondwaterstand (m -mv)	pH (-)	EC (µS/cm)	NTU
1	2,0 - 3,0	0,8	7,1	940	12,6
2	2,0 - 3,0	0,9	6,9	1290	12,7

Een eventueel afwijkende zuurgraad (pH) en geleidingsvermogen (EC) in het grondwater kan een indicator zijn voor de aanwezigheid van verontreinigende stoffen. De in de tabel 4.1 weergegeven waarden voor de zuurgraad en het elektrisch geleidingsvermogen worden niet als afwijkend beschouwd. De NTU is licht verhoogd ten op zichten van de natuurlijke troebelheid (max. 10).

4.3 Resultaten veldonderzoek

4.3.1 Visuele inspectie maaiveld ten behoeve van asbestonderzoek

Bij de visuele inspectie van het maaiveld zijn geen asbestverdachte materialen aangetroffen. Opgemerkt wordt dat deellocaties erfverharding en overig zijn verhard met klinkers. Hier is daarom geen maaiveld inspectie vericht.

4.3.2 Actuele contactzone en ondergrond t.b.v. asbestonderzoek

Voor het visuele onderzoek van de actuele contactzone en de ondergrond is de opgegraven en opgeboorde grond per asbestinspectiegat visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van asbestverdachte materialen groter dan 16 mm. In tabel 4.2 zijn de bevindingen weergegeven van de inspectie van de actuele contactzone en de ondergrond. De asbestverdachte materialen betreffen plaatmateriaal. Bij de gaten die niet in de tabel zijn vermeld, zijn geen asbestverdachte materialen waargenomen. In de ondergrond (dieper dan 0,5 m –mv) zijn geen asbestverdachte materialen waargenomen.

Tabel 4.2: Overzicht verzameld asbestverdacht materiaal in actuele contactzone en ondergrond inclusief monstercodering

Asbestinspectiegat	Maximale boordiepte (m -mv)	Bodemlaag (m -mv)	Omschrijving asbestmateriaal	Monstercodering	Gewicht (gram)
14	0,5	0,0 – 0,5	plaat	14-2avm	14.81

Ter verificatie van de visuele waarnemingen zijn in totaal 8 mengmonsters van het opgegraven materiaal samengesteld ten behoeve van analyse op asbest. Het door de veldwerker als grond beoordeelde materiaal is bemonsterd conform de NEN 5707 en het als puin beoordeelde materiaal is bemonsterd conform de NEN 5897.

Op basis van de ligging van de inspectiegaten, het al dan niet visueel aantreffen van asbestverdachte materialen en de in het veld gemaakte inschatting met betrekking tot het percentage puin in de bodem zijn ruimtelijke eenheden vastgesteld. Per ruimtelijke eenheid is een grond puinmengmonster samengesteld. De samenstelling van de geselecteerde mengmonsters is weergegeven in tabel 4.4.

4.3.3 Veldonderzoek overige stoffen

Tijdens de veldwerkzaamheden zijn zintuiglijk kenmerken waargenomen die kunnen duiden op de aanwezigheid van verontreinigende stoffen. Deze waarnemingen zijn weergegeven in tabel 4.3. Bij de boringen die niet in de tabel zijn vermeld, zijn zintuiglijk geen verontreinigingskenmerken waargenomen.

Tabel 4.3: Zintuiglijk waargenomen verontreinigingskenmerken

Boringnummer	Maximale boordiepte (m -mv)	Diepte (m -mv)	Grondsoort	Zintuiglijke waarneming
Erfverharding				
11	0,5	0,1 - 0,2	Zand	Resten baksteen
		0,2 - 0,4	Zand	Matig sintels
		0,4 - 0,5	Klei	Zwak puin
Asbestverdacht bij boring 16				
13	0,5	0,0 - 0,5	Klei	Matig puin
14	0,5	0,0 - 0,5	Klei	Zwak puin, resten asbest
15	0,5	0,0 - 0,5	Klei	Matig grind, matig puin
16	2,0	0,0 - 0,5	Klei	Resten puin
17	0,5	0,0 - 0,5	Klei	Resten sintels, brokken puin
Overig terrein				
18	0,5	0,3 - 0,5	Klei	Resten baksteen
21	0,5	0,4 - 0,5	Klei	Zwak puin
22	0,5	0,4 - 0,5	Klei	Zwak puin, zwak sintels

4.4 Monsterselectie

De selectie van de te analyseren grondmonsters, zoals genoemd in § 3.2, heeft plaatsgevonden op basis van de in de voorgaande paragrafen genoemde resultaten van het veldonderzoek.
De monsters zijn dusdanig geselecteerd dat, na uitvoering van de analyses, een zo representatief mogelijk beeld verkregen wordt van de milieuhygiënische kwaliteit van boven- en ondergrond.
De samenstelling van de geselecteerde (meng)monsters is weergegeven in onderstaande tabel en weergegeven in bijlage 4.

Tabel 4.4: Monsterselectie

Codering (meng)monster	Monstertraject (m -mv)	Boringnummer	Analysepakket[1)]	Motivatie
Voormalige kas				
mm1	0,0 - 0,5	03, 05, 07	NEN-g + OCB's	bovengrond
07-2	0,5 - 1,0	07	NEN-g + OCB's	ondergrond
mm4asb	0,0 - 0,5	03, 04, 05, 06, 07	Asbest-g	asbestonderzoek
erf verharding				
mm3	0,1 - 0,4	08, 10, 11, 12	NEN-g + OCB's	bovengrond
mm6asb	0,1 - 0,5	08, 09, 10, 11, 12	Asbest-g	asbestonderzoek
08-7	0,4 - 0,7	08	NEN-g + OCB's	ondergrond
Asbestverdacht	bij boring 16			
13-1asb	0,0 - 0,5	13	Asbest-g	asbestonderzoek
14-1Asb	0,0 - 0,5	14	Asbest-g	asbestonderzoek
14-2avm	0,0 - 0,5	14	Asbest-m	asbestonderzoek
15-1asb	0,0 - 0,5	15	Asbest-g	asbestonderzoek
16-1asb	0,0 - 0,5	16	Asbest-g	asbestonderzoek
17-1asb	0,0 - 0,5	17	Asbest-g	asbestonderzoek
Overig				
mm2	0,1 - 0,5	19, 21, 22	NEN-g + OCB's	bovengrond
mm5asb	0,1 - 0,5	18, 19, 20, 21, 22	Asbest-g	asbestonderzoek
19-5	0,5 - 0,9	19	NEN-g + OCB's	ondergrond

[1)]NEN- g: droge stof, lutum, organische stof, zware metalen (barium, cadmium,kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink), PAK (10 van VROM), Polychloorbifenolen (PCB, 7 stuks) en minerale olie (GC).
OCB's: Organochloorbestrijdingsmiddelen
Asbest-g: kwal- en kwantitatieve asbestanalyse (NEN5707, materiaal < 16 mm).
Asbest-m: *kwal- en kwantitatieve asbestanalyse (NEN5896, materiaalverzamelmonster, materiaal > 16 mm).*

5 Resultaten laboratoriumonderzoek

5.1 Analyseresultaten

De analysecertificaten van ALcontrol Laboratories en RPS met de resultaten van het laboratoriumonderzoek en een toelichting op de toegepaste analysemethoden zijn weergegeven in bijlage 4.

In bijlage 4 zijn de analysecertificaten vermeld. Het is mogelijk om de originaliteit van deze certificaten te controleren door via de website van ALcontrol Laboratories (www.alcontrol.nl) het rapportnummer te raadplegen en daarbij de unieke code, vermeld op de certificaten, in te vullen.

5.2 Toetsingskader

5.2.1 Mate van bodemverontreiniging

Voor de bepaling of en in welke mate bodemverontreiniging aanwezig is, zijn toetsingswaarden opgenomen in de Circulaire bodemsanering 2009 met aanvulling 2013.

De analyseresultaten zijn getoetst aan de interventiewaarde bodemsanering voor asbest van 100 mg/kg ds gewogen, zoals vastgesteld in de Circulaire Bodemsanering 2009 met aanvulling 2013. Indien in grond of puin een (gewogen) concentratie asbest boven de interventiewaarde wordt aangetroffen, wordt deze als verontreinigd met asbest beschouwd. Grond of puin met een (gewogen) concentratie aan asbest lager dan de interventiewaarde wordt als niet verontreinigd aangemerkt.

Om het asbestgehalte in de bodem te kunnen toetsen aan de interventiewaarde dient het asbestgehalte in de aangetroffen asbestverdachte materialen uitgedrukt te worden per kilogram grond (droge stof) en opgeteld te worden bij het gemeten gehalte asbest in de grond (per kilogram droge stof).

De analyseresultaten zijn getoetst aan de toetsingswaarden in deze circulaire. Het toetsingsresultaat is in bijlage 5 weergegeven. Een toelichting op dit toetsingskader is opgenomen in bijlage 6 bij dit rapport en daarbij zijn tevens de toetsingswaarden voor de bodemtypen opgenomen.

De volgende toetsingswaarden worden onderscheiden voor grond:

- AW: Achtergrondwaarde, het gehalte in onbelaste natuurgebieden en landbouwgronden;
- T: Tussenwaarde, het gemiddelde van de achtergrondwaarde en de interventiewaarde, criterium voor nader onderzoek;
- I: Interventiewaarde, het gehalte waarboven ernstige vermindering optreedt van de functionele eigenschappen van de bodem.

Voor grondwater gelden de volgende toetsingswaarden:

- S: Streefwaarde, ijkpunt voor een milieukwaliteit van het grondwater op de lange termijn op basis van het verwaarloosbaar risiconiveau voor het ecosysteem;
- T: Tussenwaarde, het gemiddelde van de Streefwaarde en de Interventiewaarde, criterium voor nader onderzoek;
- I: Interventiewaarde, het gehalte waarboven ernstige vermindering optreedt van de functionele eigenschappen van de bodem.

5.3 Resultaten asbestonderzoek

De berekening van het asbestgehalte is opgenomen in bijlage 5. De analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 4. Tabel 5.1 geeft een overzicht van de analyseresultaten van de uit de gaten bemonsterde materialen.

Tabel 5.1: Analyse- en toetsingsresultaten asbestanalyses

(Meng)monster (samenstelling)	**Materiaalverzamelmonster (> 16 mm)**		**Grondmonster (<16 mm)**	**Totaal**		
gat, diepte (m -mv)	Zintuiglijk aantal asbestdeeltjes (Geanalyseerd)	Asbestgehalte % (m/m) en type[2)]	Gewogen gehalte asbest [mg/kg] [1)]	Gewogen gehalte asbest [mg/kg] [1)]	Hoeveelheid niet-hechtgebonden asbest [mg/kg]	Hoeveelheid hechtgebonden asbest [mg/kg]
Voormalige kas						
mm4asb (03, 04, 05, 06, 07) 0,0 - 0,5	-	-	< 1,6	< 1,6	-	-
Erf verharding						
mm6asb (08, 09, 10, 11, 12) 0,1 - 0,5	-	-	< 1,1	< 1,1	-	-
Asbestverdacht bij boring 16						
13-1asb (13) 0,0 - 0,5	-	-	< 1,6	< 1,6	-	-
14-1Asb (14) 0,0 - 0,5	10,4 gram 4,41 gram	3,5 CHR Geen asbest	< 1,7	6,2	-	6,2
15-1asb (15) 0,0 - 0,5	-	-	< 1,6	< 1,6	-	-
16-1asb (16) 0,0 - 0,5	-	-	< 1,6	< 1,6	-	-
17-1asb (17) 0,0 - 0,5	-	-	< 1,7	< 1,7	-	-
Overig						
mm5asb (18, 19, 20, 21, 22) 0,1 - 0,5	-	-	< 1,5	< 1,5	-	-

Toelichting tabel 3.6:

[1)] de concentratie asbest in grond is als volgt berekend: concentratie serpentijnasbest vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest.

[2)] CHR = chrysotiel, AMS = amosiet, CRO = crocidoliet

5.4 Overschrijdingen

Uit de toetsing van de gemeten waarden in bijlage 5 blijkt dat in een aantal van de onderzochte monsters gehalten boven de toetsingswaarden zijn aangetroffen. Deze overschrijdingen zijn weergegeven in de tabellen 5.2 (grond) en 5.3 (grondwater).

Tabel 5.2: Overschrijdingen van de toetsingswaarden grondmonsters (Circulaire bodemsanering)

Codering	Monstertraject (m -mv)	Boringnummer	Mate van verontreiniging		
(meng)monster			> AW	>T	> I
Voormalige kas					
mm1	0,0 - 0,5	03, 05, 07	-	-	-
07-2	0,5 - 1,0	07	-	-	-
erf verharding					
mm3	0,1 - 0,4	08, 10, 11, 12	-	-	-
08-7	0,4 - 0,7	08	Som PCB's	-	-
Overig					
mm2	0,1 - 0,5	19, 21, 22	-	-	-
19-5	0,5 - 0,9	19	-	-	-

> AW : overschrijding van de achtergrondwaarde
> T : overschrijding van de tussenwaarde
> I : overschrijding van de interventiewaarde
- : geen overschrijding

Tabel 5.3: Overschrijdingen van toetsingwaarden grondwatermonsters (Circulaire bodemsanering)

Peilbuis	Filterstelling (m -mv)	Mate van verontreiniging		
		> S	> T	> I
1	2,0 - 3,0	Barium, naftaleen		
2	2,0 - 3,0	Barium		

> S : overschrijding van de streefwaarde
> T : overschrijding van de tussenwaarde
> I : overschrijding van de interventiewaarde

Op basis van de resultaten van het veld- en laboratoriumonderzoek wordt de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem besproken in hoofdstuk 6.

6 Evaluatie

6.1 Algemeen

In dit hoofdstuk vindt de integratie plaats van de resultaten van het veld- en laboratoriumonderzoek. Op basis hiervan is de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ten aanzien van asbest (grond) en overige parameters (grond en grondwater) beschreven.

6.2 Milieuhygiënische kwaliteit van de bodem

6.2.1 Zintuiglijk

Voormalige kas

Tijdens het uitvoeren van de veldwerkzaamheden zijn ter plaatse van de voormalige kas zintuiglijk geen verontreinigingskenmerken waargenomen.

Asbestverdacht bij boring 16

Ter plaatse van dit gebied zijn in de bovengrond bijmengingen met meer dan 20% bodemvreemd materiaal aangetroffen. Het betreft bijmengingen met onder andere puin, sintels en asbesthoudend materiaal.

Erfverharding

Tijdens het uitvoeren van de veldwerkzaamheden zijn ter plaatse van de erfverharding alleen in de bovengrond van asbestgat 11 zwakke bijmengingen met puin en matige bijmengingen met sintels aangetroffen. In de overige boringen/gaten zijn zintuiglijk geen verontreinigingskenmerken waargenomen.

Overig terrein

Ter plaatse van het overige terrein zijn in de bovengrond zwakke bijmengingen met puin, baksteen en sintels aangetroffen.

6.2.2 Asbest

Ter plaatse van de deellocatie “asbest verdacht gebied rondom boring 16” is in de actuele contactzone in asbestgat 14 asbesthoudend materiaal aangetroffen. Het gehalte is ruim onder de interventiewaarde. Het aangetroffen asbest betreft hechtgebonden asbest.

Er is op basis van de resultaten van onderhavig onderzoek dan ook geen sprake van bodemverontreiniging met asbest op het maaiveld en/of in de actuele contactzone en/of in de ondergrond op de onderzoeklocatie.

Opgemerkt wordt dat bij het voorgaande onderzoek uit 2004 in boring 16 wel een asbestverontreiniging is aangetroffen in het puinhoudende materiaal ter plaatse. Destijds zijn in de overige boringen/gaten gehalten ruim onder de interventiewaarde gemeten (maximaal 20 mg/kg d.s.) en is verder geen asbesthoudend materiaal aangetroffen. Aangezien ter plaatse nog steeds asbesthoudend puin wordt aangetroffen, zij het in gehalten ruim onder de interventiewaarde, wordt aanbevolen bij eventuele grondwerkzaamheden de grond die hieruit vrijkomt apart te houden van grond wat van het overige terrein vrijkomt en apart af te voeren. Het gaat hier om maximaal 25 m^3 puinhoudend grond.

Ter plaatse van de overige deellocaties is op het maaiveld, in de actuele contactzone en in de ondergrond zowel visueel als analytisch geen asbesthoudend materiaal aangetroffen. Er is op basis van de resultaten van onderhavig onderzoek dan ook geen sprake van bodemverontreiniging met asbest op het maaiveld, in de actuele contactzone of in de ondergrond op deze deellocaties.

6.2.3 Overige stoffen

Voormalige kas

Op de locatie zijn zowel zintuiglijk als analytisch geen verontreinigingen aangetroffen.

Erfverharding

In het monster van de ondergrond van boring 08 is een licht verhoogd gehalte aan PCB's gemeten. In de bovengrond zijn aan de onderzochte parameters geen verhoogde gehalten aangetoond. In het grondwater van peilbuis 1 geplaatst in de erfverharding nabij de kas en het ketelhuis (gelegen vlak buiten de onderzoekslocatie) zijn licht verhoogde concentraties aan barium en naftaleen gemeten.

Overig terrein

Uit de analyseresultaten blijkt dat op de locatie zowel in de boven- als in de ondergrond geen verhoogde gehalten aan de onderzochte parameters zijn aangetoond.

Gasmeter

In het grondwater van peilbuis 2 geplaatst tegen de gasmeter aan is een licht verhoogde concentratie aan barium gemeten.

6.3 Conclusies en aanbevelingen

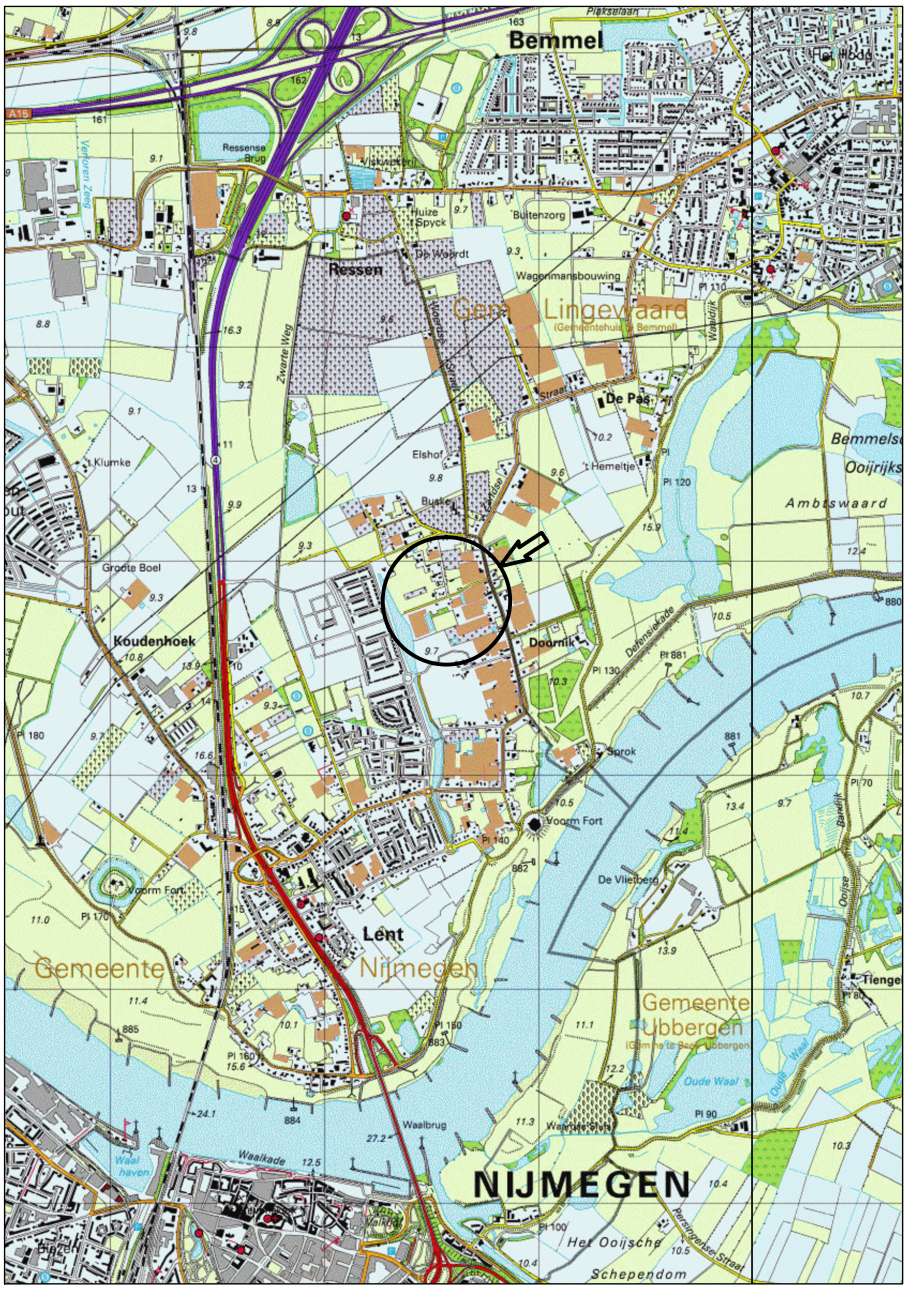
Door middel van het uitgevoerde bodemonderzoek is inzicht verkregen in de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de onderzoekslocatie.

Aangezien ter plaatse van het deelgebied asbestverdachte grond bij boring 16"nog steeds asbesthoudend puin wordt aangetroffen, zij het in gehalten ruim onder de interventiewaarde, wordt aanbevolen bij eventuele grondwerkzaamheden de grond die hieruit vrijkomt apart te houden van grond wat van het overige terrein vrijkomt en apart af te voeren. Het gaat hier om maximaal 25 m^3 puinhoudend grond.

Gezien de resultaten van het onderzoek wordt voor de overige deellocaties geconcludeerd dat de voor de onderzoekslocatie opgestelde hypothese "verdachte locatie", strikt genomen juist is. Gezien de relatief lage gehalten en de toekomstige bestemming van de locatie is er echter geen aanleiding tot het verrichten van vervolgonderzoek met een aangepaste hypothese.

Bijlage 1

Topografische ligging onderzoekslocatie

Grontmij

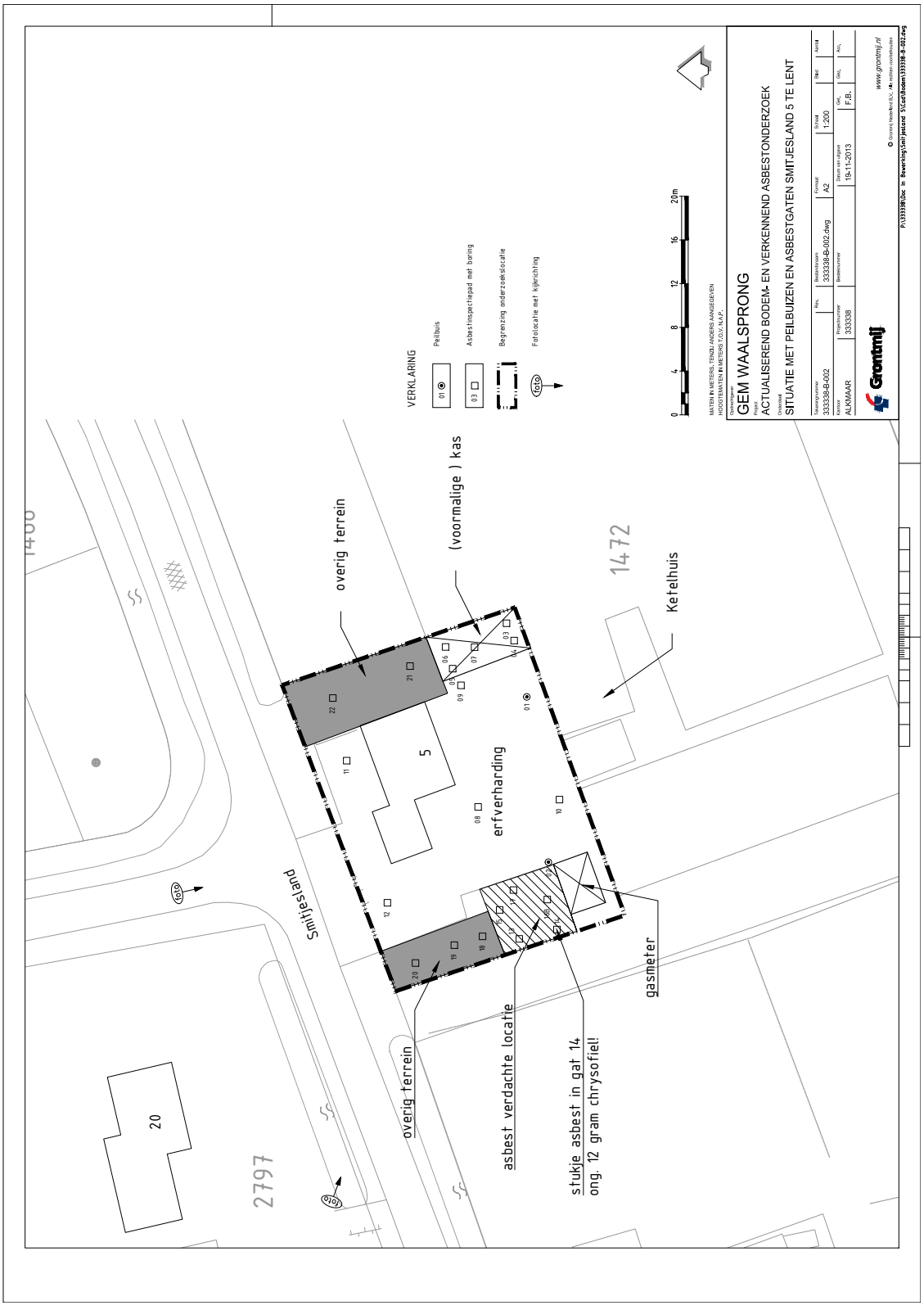
Situering locatie

P.N. 333338 schaal 1:25.000 Bijlage 1

333338–102–C1–1

Bijlage 2

Situatie met boringen en peilbuizen

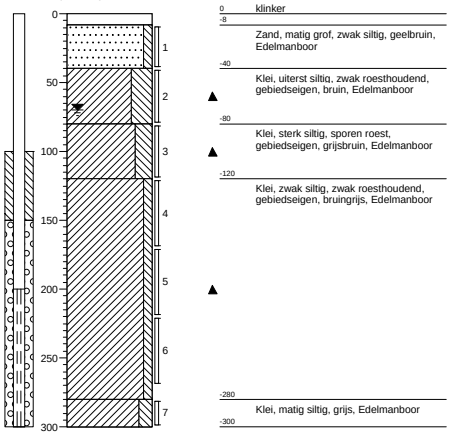

VERKLARING
Peilbuis
Asbestinspectiepad met boring
Begrenzing onderzoekslocatie
Fotolocatie met kijkrichting
overig terrein
(voormalige) kas
Ketelhuis
erfverharding
5
1472
2797
20
Smitjesland
overig terrein
asbest verdachte locatie
stukje asbest in gat 14
ong. 12 gram chrysofiel!
gasmeter
MATEN IN METERS TENZIJ ANDERS AANGEGEVEN
HOOGTEMATEN IN METERS T.O.V. N.A.P.
GEM WAALSPRONG
ACTUALISEREND BODEM- EN VERKENNEND ASBESTONDERZOEK
SITUATIE MET PEILBUIZEN EN ASBESTGATEN SMITJESLAND 5 TE LENT
333338-B-002
333338-B-002.dwg
A2
1:200
ALKMAAR
19-11-2013
F.B.
Grontmij
www.grontmij.nl

Bijlage 3

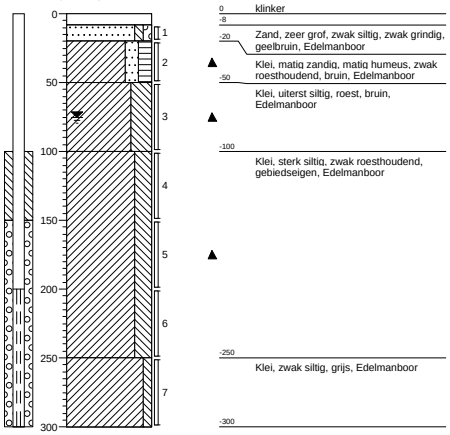
Boorprofielen en verklaringsblad

Projectnummer: 333338_SML Opdrachtgever: Grontmij BV
Projectnaam: Actualiserend bodem onderzoek en verker Projectleider: onderzo Judith Beks

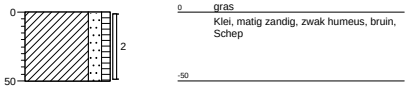
Boring: 01
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking:

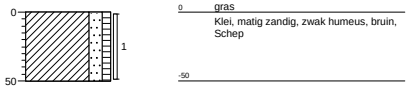
Boring: 02
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking:

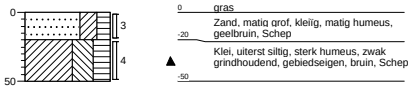
Boring: 03
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

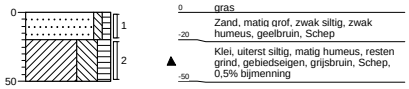
Boring: 04
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

Boring: 05
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

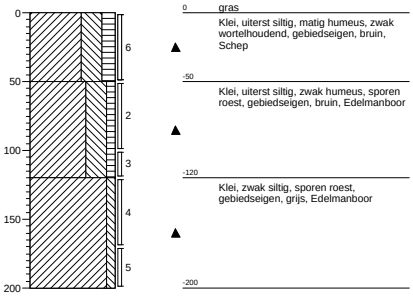
Boring: 06
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

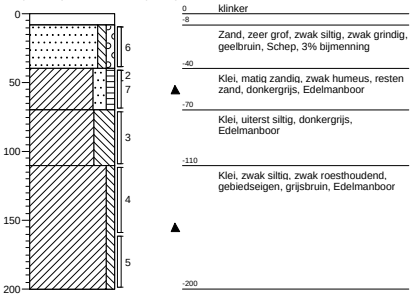
Schaal (A4): 1: 40
Pagina: 1 van 3

Projectnummer: 333338_SML Opdrachtgever: Grontmij BV
Projectnaam: Actualiserend bodem onderzoek en verker Projectleider: onderzo Judith Beks

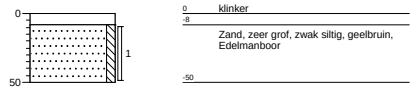
Boring: 07
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

Boring: 08
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

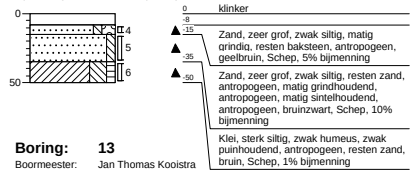
Boring: 09
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

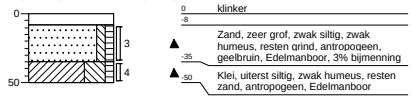
Boring: 10
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

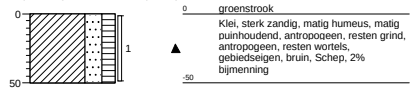
Boring: 11
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

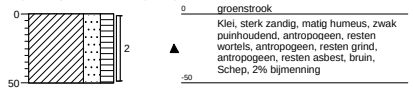
Boring: 12
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

Boring: 13
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

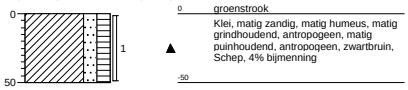
Boring: 14
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

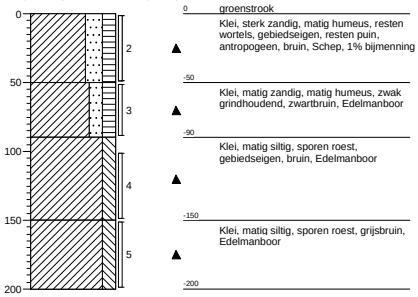
Schaal (A4): 1: 40
Pagina: 2 van 3

Projectnummer: 333338_SML Opdrachtgever: Grontmij BV
Projectnaam: Actualiserend bodem onderzoek en verker Projectleider: onderzo Judith Beks

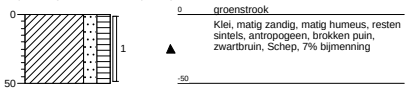
Boring: 15
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

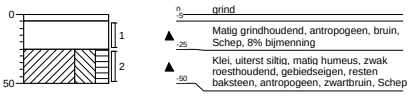
Boring: 16
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

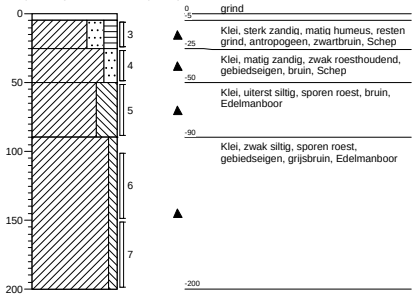
Boring: 17
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

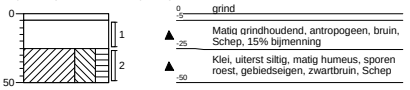
Boring: 18
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

Boring: 19
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

Boring: 20
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectiegat

Boring: 21
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectegat

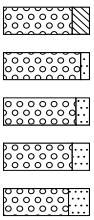
Boring: 22
Boormeester: Jan Thomas Kooistra
Datum: 05-11-2013
X-coördinaat:
Y-coördinaat:
Opmerking: Asbest inspectegat

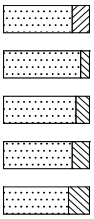
Schaal (A4): 1: 40
Pagina: 3 van 3

Legenda (conform NEN 5104)

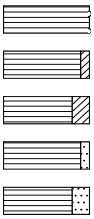
grind

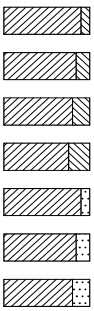
zand

veen

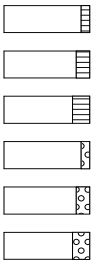
klei

leem

overige toevoegingen

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

monsters

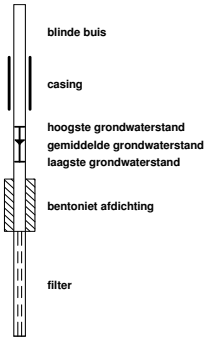

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand

peilbuis

Bijlage 4

Analysecertificaten

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.alcontrol.nl

Analyserapport

Grontmij project SBNS
Beks
Postbus 119
3990 DC HOUTEN

Uw projectnaam	: Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek
Uw projectnummer	: 333338_SML
ALcontrol rapportnummer	: 11953730, versienummer: 1
Rapport-verificatienummer	: CTGNVNS4

Rotterdam, 22-11-2013

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 333338_SML. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is, met uitzondering van eventueel door derden uitgevoerd onderzoek, uitgevoerd door ALcontrol Laboratories, gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL).

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

R. van Duin
Laboratory Manager

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

Grontmij project SBNS
Beks

Analyserapport

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Orderdatum	18-11-2013
Projectnummer	333338_SML	Startdatum	18-11-2013
Rapportnummer	11953730 - 1	Rapportagedatum	22-11-2013

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	mm1 03 (0-50) 05 (20-50) 07 (0-50)
002	Grond (AS3000)	07-2 07 (50-100)
003	Grond (AS3000)	08-7 08 (40-70)
004	Grond (AS3000)	mm3 08 (8-40) 10 (8-40) 11 (15-35) 12 (8-35)
005	Grond (AS3000)	mm2 19 (5-25) 21 (35-50) 22 (35-50)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
droge stof	gew.-%	S	82.8	81.9	80.4	90.9	80.0
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	1.6	1.3	3.8	<0.5	1.7
KORRELGROOTTEVERDELING							
lutum (bodem)	% vd DS	S	9.9	11	14	<1	11

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. Overige accreditaties zijn gemerkt met een Q.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

Grontmij project SBNS
Beks

Analyserapport

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Orderdatum	18-11-2013
Projectnummer	333338_SML	Startdatum	18-11-2013
Rapportnummer	11953730 - 1	Rapportagedatum	22-11-2013

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
005	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

Grontmij project SBNS
Beks

Analyserapport

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Orderdatum	18-11-2013
Projectnummer	333338_SML	Startdatum	18-11-2013
Rapportnummer	11953730 - 1	Rapportagedatum	22-11-2013

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	19-5 19 (50-90)

Analyse	Eenheid	Q	006
droge stof	gew.-%	S	80.4
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	2.3
KORRELGROOTTEVERDELING			
lutum (bodem)	% vd DS	S	16

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. Overige accreditaties zijn gemerkt met een Q.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

Grontmij project SBNS
Beks

Analyserapport

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Orderdatum	18-11-2013
Projectnummer	333338_SML	Startdatum	18-11-2013
Rapportnummer	11953730 - 1	Rapportagedatum	22-11-2013

Monster beschrijvingen

006	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Paraaf :

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

TESTEN RvA L 028

AS3000

ALcontrol Laboratories

Grontmij project SBNS
Beks

Analyserapport

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Orderdatum	18-11-2013
Projectnummer	333338_SML	Startdatum	18-11-2013
Rapportnummer	11953730 - 1	Rapportagedatum	22-11-2013

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN-ISO 11465, Grond (AS3000): conform AS3010-2
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond/Puin: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Conform AS3010-4

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y4444625	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
001	Y4444627	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
001	Y4444637	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
002	Y4444635	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
003	Y4444926	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
004	Y4144782	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
004	Y4144790	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
004	Y4444921	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
004	Y4444925	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
005	A9229472	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
005	Y4444565	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
005	Y4444633	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
006	Y4444567	05-11-2013	05-11-2013	ALC201

Paraaf :

TESTEN RvA L 078

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.alcontrol.nl

Analyserapport

Grontmij project SBNS
Beks
Postbus 119
3990 DC HOUTEN

Uw projectnaam	: Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek
Uw projectnummer	: 333338_SML
ALcontrol rapportnummer	: 11953897, versienummer: 1
Rapport-verificatienummer	: WKK7A6MU

Rotterdam, 26-11-2013

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 333338_SML. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is, met uitzondering van eventueel door derden uitgevoerd onderzoek, uitgevoerd door ALcontrol Laboratories, gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL).

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

R. van Duin
Laboratory Manager

TESTEN
RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

Grontmij project SBNS
Beks

Analyserapport

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Orderdatum	19-11-2013
Projectnummer	333338_SML	Startdatum	19-11-2013
Rapportnummer	11953897 - 1	Rapportagedatum	26-11-2013

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	1-1-1 1 (200-300)
002	Grondwater (AS3000)	2-2-1 2 (200-300)

Analyse	Eenheid	Q	001	002
METALEN				
barium	µg/l	S	93	120
cadmium	µg/l	S	<0.2	<0.2
kobalt	µg/l	S	<2	<2
koper	µg/l	S	<2	<2
kwik	µg/l	S	<0.05	<0.05
lood	µg/l	S	<2	<2
molybdeen	µg/l	S	<2	<2
nikkel	µg/l	S	4.9	3.6
zink	µg/l	S	37	50
VLUCHTIGE AROMATEN				
benzeen	µg/l	S	<0.2	<0.2
tolueen	µg/l	S	<0.2	<0.2
ethylbenzeen	µg/l	S	<0.2	<0.2
o-xyleen	µg/l	S	<0.1	<0.1
p- en m-xyleen	µg/l	S	<0.2	<0.2
xylenen (0.7 BoToVa)	µg/l	S	0.21 [1)]	0.21 [1)]
styreen	µg/l	S	<0.2	<0.2
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
naftaleen	µg/l	S	0.03	<0.02
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN				
1,1-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2
1,2-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2
1,1-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1
cis-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1
trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 BoToVa)	µg/l		0.14 [1)]	0.14 [1)]
dichloormethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2
1,1-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	<0.2
1,2-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	<0.2
1,3-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	<0.2
som dichloorpropanen (0.7 BoToVa)	µg/l	S	0.42 [1)]	0.42 [1)]
tetrachlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1
tetrachloormethaan	µg/l	S	<0.1	<0.1
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1	<0.1
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1	<0.1
trichlooretheen	µg/l	S	<0.2	<0.2
chloroform	µg/l	S	<0.2	<0.2

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. Overige accreditaties zijn gemerkt met een Q.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

Grontmij project SBNS
Beks

Analyserapport

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Orderdatum	19-11-2013
Projectnummer	333338_SML	Startdatum	19-11-2013
Rapportnummer	11953897 - 1	Rapportagedatum	26-11-2013

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	1-1-1 1 (200-300)
002	Grondwater (AS3000)	2-2-1 2 (200-300)

Analyse	Eenheid	Q	001	002
vinylchloride	µg/l	S	<0.2	<0.2
tribroommethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2
MINERALE OLIE				
fractie C10 - C12	µg/l		<25	<25
fractie C12 - C22	µg/l		<25	<25
fractie C22 - C30	µg/l		<25	<25
fractie C30 - C40	µg/l		<25	<25
totaal olie C10 - C40	µg/l	S	<50	<50

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. Overige accreditaties zijn gemerkt met een Q.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

Grontmij project SBNS
Beks

Analyserapport

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Orderdatum	19-11-2013
Projectnummer	333338_SML	Startdatum	19-11-2013
Rapportnummer	11953897 - 1	Rapportagedatum	26-11-2013

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor volgens BoToVa

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

Grontmij project SBNS
Beks

Analyserapport

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Orderdatum	19-11-2013
Projectnummer	333338_SML	Startdatum	19-11-2013
Rapportnummer	11953897 - 1	Rapportagedatum	26-11-2013

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
barium	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en Conform NEN 6966 (meting conform NEN-EN-ISO 11885)
cadmium	Grondwater (AS3000)	Idem
kobalt	Grondwater (AS3000)	Idem
koper	Grondwater (AS3000)	Idem
kwik	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17852
lood	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en Conform NEN 6966 (meting conform NEN-EN-ISO 11885)
molybdeen	Grondwater (AS3000)	Idem
nikkel	Grondwater (AS3000)	Idem
zink	Grondwater (AS3000)	Idem
benzeen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
tolueen	Grondwater (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grondwater (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 BoToVa)	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
styreen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
naftaleen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-4
1,1-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
1,2-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 BoToVa)	Grondwater (AS3000)	Idem
dichloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,3-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som dichloorpropanen (0.7 BoToVa)	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,1-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,2-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
trichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
chloroform	Grondwater (AS3000)	Idem
vinylchloride	Grondwater (AS3000)	Idem
tribroommethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-5

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	B1292917	20-11-2013	19-11-2013	ALC204
001	G8525096	20-11-2013	19-11-2013	ALC236
001	G8536697	19-11-2013	19-11-2013	ALC236
002	B1292918	20-11-2013	19-11-2013	ALC204
002	G8525091	20-11-2013	19-11-2013	ALC236
002	G8536700	19-11-2013	19-11-2013	ALC236

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.alcontrol.nl

Analyserapport

Grontmij Oost
J. Beks
Postbus 485
6800 AL ARNHEM

Uw projectnaam	: Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek
Uw projectnummer	: 333338_SML
ALcontrol rapportnummer	: 11948963, versienummer: 1
Rapport-verificatienummer	: P4FUKGKE

Rotterdam, 14-11-2013

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 333338_SML. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is, met uitzondering van eventueel door derden uitgevoerd onderzoek, uitgevoerd door ALcontrol Laboratories, gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL).

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 9 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

R. van Duin
Laboratory Manager

TESTEN
RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

Grontmij Oost
J. Beks

Blad 2 van 9

Analyserapport

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Orderdatum	06-11-2013
Projectnummer	333338_SML	Startdatum	06-11-2013
Rapportnummer	11948963 - 1	Rapportagedatum	14-11-2013

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	mm1 03 (0-50) 05 (20-50) 07 (0-50)
002	Grond (AS3000)	07-2 07 (50-100)
003	Grond (AS3000)	08-7 08 (40-70)
004	Grond (AS3000)	mm3 08 (8-40) 10 (8-40) 11 (15-35) 12 (8-35)
005	Grond (AS3000)	mm2 19 (5-25) 21 (35-50) 22 (35-50)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
droge stof	gew.-%	S	81.3	82.2	80.5	90.0	83.5
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	30	35
aard van de artefacten	g	S	geen	geen	geen	stenen	stenen
METALEN							
barium	mg/kgds	S	61	69	78	22	68
cadmium	mg/kgds	S	0.33	<0.2	0.44	<0.2	0.24
kobalt	mg/kgds	S	6.0	6.1	6.2	3.0	6.7
koper	mg/kgds	S	13	9.2	22	5.3	13
kwik	mg/kgds	S	<0.05	<0.05	0.05	<0.05	<0.05
lood	mg/kgds	S	20	11	29	12	34
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	17	18	17	8.6	18
zink	mg/kgds	S	60	42	74	<20	59
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN							
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	0.02	<0.01	0.12	0.02	0.03
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	0.03	<0.01	0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	0.05	<0.01	0.30	0.04	0.08
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.03	<0.01	0.19	0.02	0.05
chryseen	mg/kgds	S	0.03	<0.01	0.18	0.02	0.05
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.02	<0.01	0.13	0.01	0.04
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.03	<0.01	0.21	0.02	0.05
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.02	<0.01	0.15	0.01	0.04
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.03	<0.01	0.16	0.01	0.04
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.23 [1)]	0.07 [1)]	1.5 [1)]	0.17 [1)]	0.40 [1)]
CHLOORBENZENEN							
hexachloorbenzeen	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)							
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	7.8 [2)]	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	4.9 [1)]	12 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. Overige accreditaties zijn gemerkt met een Q.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

Grontmij Oost
J. Beks

Blad 3 van 9

Analyserapport

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Orderdatum	06-11-2013
Projectnummer	333338_SML	Startdatum	06-11-2013
Rapportnummer	11948963 - 1	Rapportagedatum	14-11-2013

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	mm1 03 (0-50) 05 (20-50) 07 (0-50)
002	Grond (AS3000)	07-2 07 (50-100)
003	Grond (AS3000)	08-7 08 (40-70)
004	Grond (AS3000)	mm3 08 (8-40) 10 (8-40) 11 (15-35) 12 (8-35)
005	Grond (AS3000)	mm2 19 (5-25) 21 (35-50) 22 (35-50)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN							
o,p-DDT	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
p,p-DDT	µg/kgds	S	<1	<1	13	1.1	<1
som DDT (0.7 factor)	µg/kgds	S	1.4 [1)]	1.4 [1)]	14 [1)]	1.8 [1)]	1.4 [1)]
o,p-DDD	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
p,p-DDD	µg/kgds	S	<1	<1	3.8	<1	<1
som DDD (0.7 factor)	µg/kgds	S	1.4 [1)]	1.4 [1)]	4.5 [1)]	1.4 [1)]	1.4 [1)]
o,p-DDE	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
p,p-DDE	µg/kgds	S	1.7	<1	8.1	1.2	<1
som DDE (0.7 factor)	µg/kgds	S	2.4 [1)]	1.4 [1)]	8.8 [1)]	1.9 [1)]	1.4 [1)]
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)	µg/kgds		5.2 [1)]	4.2 [1)]	27 [1)]	5.0 [1)]	4.2 [1)]
aldrin	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
dieldrin	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
endrin	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)	µg/kgds	S	2.1 [1)]	2.1 [1)]	2.1 [1)]	2.1 [1)]	2.1 [1)]
isodrin	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
telodrin	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
alpha-HCH	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
beta-HCH	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
gamma-HCH	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
delta-HCH	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)	µg/kgds		2.8 [1)]	2.8 [1)]	2.8 [1)]	2.8 [1)]	2.8 [1)]
heptachloor	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
cis-heptachloorepoxide	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
trans-heptachloorepoxide	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
som heptachloorepoxide (0.7 factor)	µg/kgds	S	1.4 [1)]	1.4 [1)]	1.4 [1)]	1.4 [1)]	1.4 [1)]
alpha-endosulfan	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
hexachloorbutadieen	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
trans-chloordaan	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
cis-chloordaan	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
som chloordaan (0.7 factor)	µg/kgds	S	1.4 [1)]	1.4 [1)]	1.4 [1)]	1.4 [1)]	1.4 [1)]
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem	µg/kgds	S	16	15	38	16	15
MINERALE OLIE							
fractie C10 - C12	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C12 - C22	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C22 - C30	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C30 - C40	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20	<20	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. Overige accreditaties zijn gemerkt met een Q.

Paraaf :

TESTEN RvA L 078

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

Grontmij Oost
J. Beks

Analyserapport

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Orderdatum	06-11-2013
Projectnummer	333338_SML	Startdatum	06-11-2013
Rapportnummer	11948963 - 1	Rapportagedatum	14-11-2013

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
005	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor conform AS3000
2	PCB 28 is mogelijk vals positief verhoogd door de aanwezigheid van PCB 31

Paraaf :

TESTEN RvA L 078

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

Grontmij Oost
J. Beks

Blad 5 van 9

Analyserapport

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Orderdatum	06-11-2013
Projectnummer	333338_SML	Startdatum	06-11-2013
Rapportnummer	11948963 - 1	Rapportagedatum	14-11-2013

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	19-5 19 (50-90)

Analyse	Eenheid	Q	006
droge stof	gew.-%	S	81.4
gewicht artefacten	g	S	<1
aard van de artefacten	g	S	geen
METALEN			
barium	mg/kgds	S	87
cadmium	mg/kgds	S	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	8.5
koper	mg/kgds	S	11
kwik	mg/kgds	S	<0.05
lood	mg/kgds	S	15
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	23
zink	mg/kgds	S	48
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN			
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	<0.01
chryseen	mg/kgds	S	<0.01
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	<0.01
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	<0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.07 [1)]
CHLOORBENZENEN			
hexachloorbenzeen	µg/kgds	S	<1
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)			
PCB 28	µg/kgds	S	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN			
o,p-DDT	µg/kgds	S	<1
p,p-DDT	µg/kgds	S	<1
som DDT (0.7 factor)	µg/kgds	S	1.4 [1)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. Overige accreditaties zijn gemerkt met een Q.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

Grontmij Oost
J. Beks

Analyserapport

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Orderdatum	06-11-2013
Projectnummer	333338_SML	Startdatum	06-11-2013
Rapportnummer	11948963 - 1	Rapportagedatum	14-11-2013

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	19-5 19 (50-90)

Analyse	Eenheid	Q	006
o,p-DDD	µg/kgds	S	<1
p,p-DDD	µg/kgds	S	<1
som DDD (0.7 factor)	µg/kgds	S	1.4 1)
o,p-DDE	µg/kgds	S	<1
p,p-DDE	µg/kgds	S	<1
som DDE (0.7 factor)	µg/kgds	S	1.4 1)
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)	µg/kgds		4.2 1)
aldrin	µg/kgds	S	<1
dieldrin	µg/kgds	S	<1
endrin	µg/kgds	S	<1
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)	µg/kgds	S	2.1 1)
isodrin	µg/kgds	S	<1
telodrin	µg/kgds	S	<1
alpha-HCH	µg/kgds	S	<1
beta-HCH	µg/kgds	S	<1
gamma-HCH	µg/kgds	S	<1
delta-HCH	µg/kgds	S	<1
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)	µg/kgds		2.8 1)
heptachloor	µg/kgds	S	<1
cis-heptachloorepoxide	µg/kgds	S	<1
trans-heptachloorepoxide	µg/kgds	S	<1
som heptachloorepoxide (0.7 factor)	µg/kgds	S	1.4 1)
alpha-endosulfan	µg/kgds	S	<1
hexachloorbutadieen	µg/kgds	S	<1
trans-chloordaan	µg/kgds	S	<1
cis-chloordaan	µg/kgds	S	<1
som chloordaan (0.7 factor)	µg/kgds	S	1.4 1)
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem	µg/kgds	S	15
MINERALE OLIE			
fractie C10 - C12	mg/kgds		<5
fractie C12 - C22	mg/kgds		<5
fractie C22 - C30	mg/kgds		<5
fractie C30 - C40	mg/kgds		<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. Overige accreditaties zijn gemerkt met een Q.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

Grontmij Oost
J. Beks

Analyserapport

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Orderdatum	06-11-2013
Projectnummer	333338_SML	Startdatum	06-11-2013
Rapportnummer	11948963 - 1	Rapportagedatum	14-11-2013

Monster beschrijvingen

006	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor conform AS3000

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

Grontmij Oost
J. Beks

Analyserapport

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Orderdatum	06-11-2013
Projectnummer	333338_SML	Startdatum	06-11-2013
Rapportnummer	11948963 - 1	Rapportagedatum	14-11-2013

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN-ISO 11465, Grond (AS3000): conform AS3010-2
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000, NEN 5709
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5, conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN 6966) eigen methode (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform ISO 22036).
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Conform AS 3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-ISO 16772)
lood	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5, conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN 6966) eigen methode (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform ISO 22036).
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
hexachloorbenzeen	Grond (AS3000)	Conform AS3020-2
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
o,p-DDT	Grond (AS3000)	Conform AS3020-1
p,p-DDT	Grond (AS3000)	Idem
som DDT (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
o,p-DDD	Grond (AS3000)	Idem
p,p-DDD	Grond (AS3000)	Idem
som DDD (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
o,p-DDE	Grond (AS3000)	Idem
p,p-DDE	Grond (AS3000)	Idem
som DDE (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
aldrin	Grond (AS3000)	Idem
dieldrin	Grond (AS3000)	Idem
endrin	Grond (AS3000)	Idem
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

Grontmij Oost
J. Beks

Analyserapport

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Orderdatum	06-11-2013
Projectnummer	333338_SML	Startdatum	06-11-2013
Rapportnummer	11948963 - 1	Rapportagedatum	14-11-2013

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
isodrin	Grond (AS3000)	Idem
telodrin	Grond (AS3000)	Idem
alpha-HCH	Grond (AS3000)	Idem
beta-HCH	Grond (AS3000)	Idem
gamma-HCH	Grond (AS3000)	Idem
delta-HCH	Grond (AS3000)	Conform AS3020-3
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Eigen methode, aceton/hexaan-extractie, clean-up, analyse m.b.v. GCMS
heptachloor	Grond (AS3000)	Conform AS3020-1
cis-heptachloorepoxide	Grond (AS3000)	Idem
trans-heptachloorepoxide	Grond (AS3000)	Idem
som heptachloorepoxide (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
alpha-endosulfan	Grond (AS3000)	Idem
hexachloorbutadieen	Grond (AS3000)	Idem
trans-chloordaan	Grond (AS3000)	Idem
cis-chloordaan	Grond (AS3000)	Idem
som chloordaan (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem	Grond (AS3000)	Conform AS3020
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform prestatieblad 3010-7 Gelijkwaardig aan NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y4444625	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
001	Y4444627	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
001	Y4444637	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
002	Y4444635	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
003	Y4444926	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
004	Y4144782	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
004	Y4144790	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
004	Y4444921	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
004	Y4444925	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
005	A9229472	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
005	Y4444565	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
005	Y4444633	05-11-2013	05-11-2013	ALC201
006	Y4444567	05-11-2013	05-11-2013	ALC201

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

V160713_1

RPS

Analyse certificaat

Datum rapportage 12-11-2013

Monsternummer: 13-172833

Rapportnummer: 1311-0697_01

RPS analyse bv
E asbest@rps.nl
W www.rps.nl

Breda
Minervum 7002
Postbus 3440
4800 DK Breda

T 0880 - 235720
F 0880 - 235701

Hoogeveen
Zeppelinstraat 9
Postbus 2030
7900 BA Hoogeveen

T 0528 - 229011
F 0528 - 229018

Ordernummer RPS	1311-0697
Ordernummer opdrachtgever	333338_SML
Opdrachtgever	Grontmij Nederland bv (Arnhem) Postbus 485 6800 AL Arnhem
Datum order	06-11-2013
Datum analyse	12-11-2013
Monstergegevens afkomstig van	Opdrachtgever
Monsternummer opdrachtgever	13-1asb
Barcode	e1063540x
Datum monstername	
Adres monstername	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonde
Monsternamepunt	
Opmerking	
Soort monster	Grond

De analyse is uitgevoerd door RPS analyse, vestiging: Hoogeveen

Onderzoeksmethode: Conform NEN 5707, AS3000; pakket 3070/3270 en AP04-SG-XVIII

Nat ingezet gewicht (kg) 10,752

	Gewicht	Gew mat	N	Percentage grond onderzocht	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Hechtgebonden	Niet hechtgebonden	Totaal
	kg	gram		%	mg	mg	mg	mg	mg	mg
> 16 mm	0,000	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
8-16 mm	0,889	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
4-8 mm	1,058	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
2-4 mm	0,341	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
1-2 mm	0,406	0,000	0	20,0	-	-	-	-	-	-
0,5-1 mm	1,083	0,000	0	5,0	-	-	-	-	-	-
< 0,5 mm	5,505	0,000	0	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	9,281	0,000	0		-	-	-	-	-	-

	Totaal Chrysotiel	Totaal Amosiet	Totaal Crocidoliet	Totaal hechtgebonden	Totaal niet hechtgebonden	Totaal asbest
Totaal asbest (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	<1,6
Ondergrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-
Bovengrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-

Droge stof 86,3 % (m/m) * Gewogen asbest (mg/kg d.s.) -

Aangetroffen materiaal: Geen

TESTEN RvA L 192

kwaliteitswaarborg Bodembeheer SIKB

Niels Kunzel

Labcoördinator

V160713_1

RPS

Analyse certificaat

Datum rapportage 12-11-2013

Monsternummer: 13-172834

Rapportnummer: 1311-0697_01

RPS analyse bv
E asbest@rps.nl
W www.rps.nl

Breda
Minervum 7002
Postbus 3440
4800 DK Breda

T 0880 - 235720
F 0880 - 235701

Hoogeveen
Zeppelinstraat 9
Postbus 2030
7900 BA Hoogeveen

T 0528 - 229011
F 0528 - 229018

Ordernummer RPS	1311-0697
Ordernummer opdrachtgever	333338_SML
Opdrachtgever	Grontmij Nederland bv (Arnhem)
	Postbus 485
	6800 AL Arnhem
Datum order	06-11-2013
Datum analyse	12-11-2013
Monstergegevens afkomstig van	Opdrachtgever
Monsternummer opdrachtgever	14-1Asb
Barcode	e1063539=
Datum monstername	
Adres monstername	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonde
Monsternamepunt	
Opmerking	
Soort monster	Grond

De analyse is uitgevoerd door RPS analyse, vestiging: Hoogeveen

Onderzoeksmethode: Conform NEN 5707, AS3000; pakket 3070/3270 en AP04-SG-XVIII

Nat ingezet gewicht (kg) 10,394

	Gewicht	Gew mat	N	Percentage grond onderzocht	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Hechtgebonden	Niet hechtgebonden	Totaal
	kg	gram		%	mg	mg	mg	mg	mg	mg
> 16 mm	0,000	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
8-16 mm	0,100	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
4-8 mm	0,229	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
2-4 mm	0,178	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
1-2 mm	0,292	0,000	0	20,1	-	-	-	-	-	-
0,5-1 mm	0,736	0,000	0	6,8	-	-	-	-	-	-
< 0,5 mm	7,005	0,000	0	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	8,538	0,000	0		-	-	-	-	-	-

	Totaal Chrysotiel	Totaal Amosiet	Totaal Crocidoliet	Totaal hechtgebonden	Totaal niet hechtgebonden	Totaal asbest
Totaal asbest (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	<1,7
Ondergrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-
Bovengrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-

Droge stof 82,1 % (m/m) * Gewogen asbest (mg/kg d.s.) -

Aangetroffen materiaal: Geen

TESTEN RvA L 192

kwaliteitswaarborg Bodembeheer SIKB

Niels Kunzel

Labcoördinator

V160713_1

RPS

Analyse certificaat

Datum rapportage 12-11-2013

Monsternummer: 13-172835

Rapportnummer: 1311-0697_01

RPS analyse bv
E asbest@rps.nl
W www.rps.nl

Breda
Minervum 7002
Postbus 3440
4800 DK Breda

T 0880 - 235720
F 0880 - 235701

Hoogeveen
Zeppelinstraat 9
Postbus 2030
7900 BA Hoogeveen

T 0528 - 229011
F 0528 - 229018

Ordernummer RPS	1311-0697
Ordernummer opdrachtgever	333338_SML
Opdrachtgever	Grontmij Nederland bv (Arnhem) Postbus 485 6800 AL Arnhem
Datum order	06-11-2013
Datum analyse	12-11-2013
Monstergegevens afkomstig van	Opdrachtgever
Monsternummer opdrachtgever	15-1asb
Barcode	e1063538/
Datum monstername	
Adres monstername	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonde
Monsternamepunt	
Opmerking	
Soort monster	Grond

De analyse is uitgevoerd door RPS analyse, vestiging: Hoogeveen

Onderzoeksmethode: Conform NEN 5707, AS3000; pakket 3070/3270 en AP04-SG-XVIII

Nat ingezet gewicht (kg) 11,008

	Gewicht	Gew mat	N	Percentage grond onderzocht	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Hechtgebonden	Niet hechtgebonden	Totaal
	kg	gram		%	mg	mg	mg	mg	mg	mg
> 16 mm	0,031	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
8-16 mm	0,362	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
4-8 mm	0,489	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
2-4 mm	0,276	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
1-2 mm	0,391	0,000	0	20,0	-	-	-	-	-	-
0,5-1 mm	0,903	0,000	0	5,5	-	-	-	-	-	-
< 0,5 mm	6,945	0,000	0	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	9,394	0,000	0		-	-	-	-	-	-

	Totaal Chrysotiel	Totaal Amosiet	Totaal Crocidoliet	Totaal hechtgebonden	Totaal niet hechtgebonden	Totaal asbest
Totaal asbest (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	<1,6
Ondergrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-
Bovengrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-

Droge stof 85,3 % (m/m) * Gewogen asbest (mg/kg d.s.) -

Aangetroffen materiaal: Geen

TESTEN RvA L 192

kwaliteitswaarborg Bodembeheer SIKB

Niels Kunzel

Labcoördinator

V160713_1

RPS

Analyse certificaat

Datum rapportage 12-11-2013

Monsternummer: 13-172836

Rapportnummer: 1311-0697_01

RPS analyse bv
E asbest@rps.nl
W www.rps.nl

Breda
Minervum 7002
Postbus 3440
4800 DK Breda

T 0880 - 235720
F 0880 - 235701

Hoogeveen
Zeppelinstraat 9
Postbus 2030
7900 BA Hoogeveen

T 0528 - 229011
F 0528 - 229018

Ordernummer RPS	1311-0697
Ordernummer opdrachtgever	333338_SML
Opdrachtgever	Grontmij Nederland bv (Arnhem) Postbus 485 6800 AL Arnhem
Datum order	06-11-2013
Datum analyse	12-11-2013
Monstergegevens afkomstig van	Opdrachtgever
Monsternummer opdrachtgever	16-1asb
Barcode	e10635374
Datum monstername	
Adres monstername	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonde
Monsternamepunt	
Opmerking	
Soort monster	Grond

De analyse is uitgevoerd door RPS analyse, vestiging: Hoogeveen

Onderzoeksmethode: Conform NEN 5707, AS3000; pakket 3070/3270 en AP04-SG-XVIII

Nat ingezet gewicht (kg) 10,543

	Gewicht	Gew mat	N	Percentage grond onderzocht	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Hechtgebonden	Niet hechtgebonden	Totaal
	kg	gram		%	mg	mg	mg	mg	mg	mg
> 16 mm	0,000	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
8-16 mm	0,086	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
4-8 mm	0,290	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
2-4 mm	0,445	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
1-2 mm	0,784	0,000	0	20,0	-	-	-	-	-	-
0,5-1 mm	1,672	0,000	0	5,0	-	-	-	-	-	-
< 0,5 mm	6,120	0,000	0	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	9,396	0,000	0		-	-	-	-	-	-

	Totaal Chrysotiel	Totaal Amosiet	Totaal Crocidoliet	Totaal hechtgebonden	Totaal niet hechtgebonden	Totaal asbest
Totaal asbest (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	<1,6
Ondergrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-
Bovengrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-

Droge stof 89,1 % (m/m) * Gewogen asbest (mg/kg d.s.) -

Aangetroffen materiaal: Geen

TESTEN RvA L 192

kwaliteitswaarborg Bodembeheer SIKB

Niels Kunzel

Labcoördinator

V160713_1

RPS

Analyse certificaat

Datum rapportage 12-11-2013

Monsternummer: 13-172837

Rapportnummer: 1311-0697_01

RPS analyse bv
E asbest@rps.nl
W www.rps.nl

Breda
Minervum 7002
Postbus 3440
4800 DK Breda

T 0880 - 235720
F 0880 - 235701

Hoogeveen
Zeppelinstraat 9
Postbus 2030
7900 BA Hoogeveen

T 0528 - 229011
F 0528 - 229018

Ordernummer RPS	1311-0697
Ordernummer opdrachtgever	333338_SML
Opdrachtgever	Grontmij Nederland bv (Arnhem) Postbus 485 6800 AL Arnhem
Datum order	06-11-2013
Datum analyse	12-11-2013
Monstergegevens afkomstig van	Opdrachtgever
Monsternummer opdrachtgever	17-1asb
Barcode	e1091632-
Datum monstername	
Adres monstername	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonde
Monsternamepunt	
Opmerking	
Soort monster	Grond

De analyse is uitgevoerd door RPS analyse, vestiging: Hoogeveen

Onderzoeksmethode: Conform NEN 5707, AS3000; pakket 3070/3270 en AP04-SG-XVIII

Nat ingezet gewicht (kg) 10,611

	Gewicht	Gew mat	N	Percentage grond onderzocht	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Hechtgebonden	Niet hechtgebonden	Totaal
	kg	gram		%	mg	mg	mg	mg	mg	mg
> 16 mm	0,000	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
8-16 mm	0,117	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
4-8 mm	0,312	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
2-4 mm	0,272	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
1-2 mm	0,433	0,000	0	20,0	-	-	-	-	-	-
0,5-1 mm	1,183	0,000	0	5,0	-	-	-	-	-	-
< 0,5 mm	6,421	0,000	0	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	8,737	0,000	0		-	-	-	-	-	-

	Totaal Chrysotiel	Totaal Amosiet	Totaal Crocidoliet	Totaal hechtgebonden	Totaal niet hechtgebonden	Totaal asbest
Totaal asbest (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	<1,7
Ondergrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-
Bovengrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-

Droge stof 82,3 % (m/m) * Gewogen asbest (mg/kg d.s.) -

Aangetroffen materiaal: Geen

TESTEN RvA L 192

kwaliteitswaarborg Bodembeheer SIKB

Niels Kunzel

Labcoördinator

V160713_1

RPS

Analyse certificaat

Datum rapportage 12-11-2013

Monsternummer: 13-172838

Rapportnummer: 1311-0697_01

RPS analyse bv
E asbest@rps.nl
W www.rps.nl

Breda
Minervum 7002
Postbus 3440
4800 DK Breda

T 0880 - 235720
F 0880 - 235701

Hoogeveen
Zeppelinstraat 9
Postbus 2030
7900 BA Hoogeveen

T 0528 - 229011
F 0528 - 229018

Ordernummer RPS	1311-0697
Ordernummer opdrachtgever	333338_SML
Opdrachtgever	Grontmij Nederland bv (Arnhem) Postbus 485 6800 AL Arnhem
Datum order	06-11-2013
Datum analyse	12-11-2013
Monstergegevens afkomstig van	Opdrachtgever
Monsternummer opdrachtgever	mm4asb
Barcode	e09759315
Datum monstername	
Adres monstername	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonde
Monsternamepunt	
Opmerking	
Soort monster	Grond

De analyse is uitgevoerd door RPS analyse, vestiging: Hoogeveen

Onderzoeksmethode: Conform NEN 5707, AS3000; pakket 3070/3270 en AP04-SG-XVIII

Nat ingezet gewicht (kg) 11,057

	Gewicht	Gew mat	N	Percentage grond onderzocht	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Hechtgebonden	Niet hechtgebonden	Totaal
	kg	gram		%	mg	mg	mg	mg	mg	mg
> 16 mm	0,000	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
8-16 mm	0,151	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
4-8 mm	0,269	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
2-4 mm	0,171	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
1-2 mm	0,313	0,000	0	20,0	-	-	-	-	-	-
0,5-1 mm	0,865	0,000	0	5,8	-	-	-	-	-	-
< 0,5 mm	7,266	0,000	0	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	9,033	0,000	0		-	-	-	-	-	-

	Totaal Chrysotiel	Totaal Amosiet	Totaal Crocidoliet	Totaal hechtgebonden	Totaal niet hechtgebonden	Totaal asbest
Totaal asbest (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	<1,6
Ondergrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-
Bovengrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-

Droge stof 81,7 % (m/m) * Gewogen asbest (mg/kg d.s.) -

Aangetroffen materiaal: Geen

TESTEN RvA L 192

kwaliteitswaarborg Bodembeheer SIKB

Niels Kunzel

Labcoördinator

V160713_1

RPS

Analyse certificaat

Datum rapportage 12-11-2013

Monsternummer: 13-172839

Rapportnummer: 1311-0697_01

RPS analyse bv
E asbest@rps.nl
W www.rps.nl

Breda
Minervum 7002
Postbus 3440
4800 DK Breda

T 0880 - 235720
F 0880 - 235701

Hoogeveen
Zeppelinstraat 9
Postbus 2030
7900 BA Hoogeveen

T 0528 - 229011
F 0528 - 229018

Ordernummer RPS	1311-0697
Ordernummer opdrachtgever	333338_SML
Opdrachtgever	Grontmij Nederland bv (Arnhem) Postbus 485 6800 AL Arnhem
Datum order	06-11-2013
Datum analyse	12-11-2013
Monstergegevens afkomstig van	Opdrachtgever
Monsternummer opdrachtgever	mm5asb
Barcode	e1103133q, e09759326,
Datum monstername	
Adres monstername	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonde
Monsternamepunt	
Opmerking	
Soort monster	Grond

De analyse is uitgevoerd door RPS analyse, vestiging: Hoogeveen

Onderzoeksmethode: Conform NEN 5707, AS3000; pakket 3070/3270 en AP04-SG-XVIII

Nat ingezet gewicht (kg) 11,991

	Gewicht	Gew mat	N	Percentage grond onderzocht	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Hechtgebonden	Niet hechtgebonden	Totaal
	kg	gram		%	mg	mg	mg	mg	mg	mg
> 16 mm	0,000	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
8-16 mm	1,378	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
4-8 mm	0,967	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
2-4 mm	0,480	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
1-2 mm	0,500	0,000	0	20,0	-	-	-	-	-	-
0,5-1 mm	0,810	0,000	0	6,2	-	-	-	-	-	-
< 0,5 mm	5,657	0,000	0	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	9,790	0,000	0		-	-	-	-	-	-

	Totaal Chrysotiel	Totaal Amosiet	Totaal Crocidoliet	Totaal hechtgebonden	Totaal niet hechtgebonden	Totaal asbest
Totaal asbest (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	<1,5
Ondergrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-
Bovengrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-

Droge stof 81,6 % (m/m) * Gewogen asbest (mg/kg d.s.) -

Aangetroffen materiaal: Geen

TESTEN RvA L 192

kwaliteitswaarborg Bodembeheer SIKB

Niels Kunzel

Labcoördinator

V160713_1

RPS

Analyse certificaat

Datum rapportage 12-11-2013

Monsternummer: 13-172840

Rapportnummer: 1311-0697_01

RPS analyse bv
E asbest@rps.nl
W www.rps.nl

Breda
Minervum 7002
Postbus 3440
4800 DK Breda

T 0880 - 235720
F 0880 - 235701

Hoogeveen
Zeppelinstraat 9
Postbus 2030
7900 BA Hoogeveen

T 0528 - 229011
F 0528 - 229018

Ordernummer RPS	1311-0697
Ordernummer opdrachtgever	333338_SML
Opdrachtgever	Grontmij Nederland bv (Arnhem) Postbus 485 6800 AL Arnhem
Datum order	06-11-2013
Datum analyse	12-11-2013
Monstergegevens afkomstig van	Opdrachtgever
Monsternummer opdrachtgever	mm6asb
Barcode	e0975929c, e0975928b
Datum monstername	
Adres monstername	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonde
Monsternamepunt	
Opmerking	
Soort monster	Grond

De analyse is uitgevoerd door RPS analyse, vestiging: Hoogeveen

Onderzoeksmethode: Conform NEN 5707, AS3000; pakket 3070/3270 en AP04-SG-XVIII

Nat ingezet gewicht (kg) 14,593

	Gewicht	Gew mat	N	Percentage grond onderzocht	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Hechtgebonden	Niet hechtgebonden	Totaal
	kg	gram		%	mg	mg	mg	mg	mg	mg
> 16 mm	0,000	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
8-16 mm	0,805	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
4-8 mm	0,743	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
2-4 mm	0,651	0,000	0	100,0	-	-	-	-	-	-
1-2 mm	2,858	0,000	0	20,0	-	-	-	-	-	-
0,5-1 mm	1,197	0,000	0	5,0	-	-	-	-	-	-
< 0,5 mm	6,803	0,000	0	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	13,056	0,000	0		-	-	-	-	-	-

	Totaal Chrysotiel	Totaal Amosiet	Totaal Crocidoliet	Totaal hechtgebonden	Totaal niet hechtgebonden	Totaal asbest
Totaal asbest (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	<1,1
Ondergrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-
Bovengrens (mg/kg d.s.)	-	-	-	-	-	-

Droge stof 89,5 % (m/m) * Gewogen asbest (mg/kg d.s.) -

Aangetroffen materiaal: Geen

TESTEN RvA L 192

kwaliteitswaarborg Bodembeheer SIKB

Niels Kunzel

Labcoördinator

V160713_1

Analyse certificaat

Datum rapportage 12-11-2013

Rapportnummer: 1311-0697_01

Ordernummer RPS	1311-0697
Ordernummer opdrachtgever	333338_SML
Opdrachtgever	Grontmij Nederland bv (Arnhem) Postbus 485 6800 AL Arnhem
Datum order	06-11-2013

Toelichting

* Droge stof is volgens eigen methode.
- = Niet aantoonbaar
< = Het totaal asbest (mg/kg d.s.) bevindt zich onder de bepalingsgrens
N = Het aantal stukken asbesthoudend materiaal dat is geteld in het onderzochte deel van de desbetreffende fractie
LB > 3 betekent meer dan 3 losse vezels en/of vezelbundels
LB <= 3 betekent 1-3 losse vezels en/of vezelbundels
Bij aantreffen van NIET-hechtgebonden asbesthoudende materialen dient, indien relevant voor het onderzoek, voor de fractie < 0,5 mm tevens analyse m.b.v. SEM/EDX uitgevoerd te worden.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op het aangeboden monster.
Opmerking: indien de monstername uitgevoerd is door derden is RPS analyse bv niet verantwoordelijk voor de representativiteit van de monstername.
Boven- en ondergrenzen zijn bepaald m.b.v. het 95% betrouwbaarheidsinterval.
Alleen aan het originele complete Analyse Certificaat kunnen rechten worden ontleend.

RPS analyse bv KvK **20059540** BTW **NL0089.00.620.B.01**

Nederland I Engeland I Ierland I Rusland I Verenigde Staten I Canada I Australië I Zuidoost-Azië I Brazilië I Midden-Oosten I Afrika

V160713_1

RPS

Analyse certificaat

Datum rapportage 12-11-2013

Monsternummer: 13-172841

Rapportnummer: 1311-0697_01

RPS analyse bv

E asbest@rps.nl
W www.rps.nl

Breda

Minervum 7002
Postbus 3440
4800 DK Breda

T 0880 - 235720
F 0880 - 235701

Hoogeveen

Zeppelinstraat 9
Postbus 2030
7900 BA Hoogeveen

T 0528 - 229011
F 0528 - 229018

Ordernummer RPS	1311-0697
Ordernummer opdrachtgever	333338_SML
Opdrachtgever	Grontmij Nederland bv (Arnhem) Postbus 485 6800 AL Arnhem
Datum order	06-11-2013
Datum analyse	12-11-2013
Monstergegevens afkomstig van	Opdrachtgever
Monsternummer opdrachtgever	14-2avm
Barcode	p50839029
Datum monstername	
Adres monstername	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbes
Monsternamepunt	
Opmerking	
Methode	Lichtmicroscopie; Identificatie conform NEN5896; Kwantificatie conform NEN5707 / NEN5897

De analyse is uitgevoerd door RPS analyse, vestiging: Hoogeveen

	Type 1	Type 2
Chrysotiel	10 - 15 %	Niet aantoonbaar
Amosiet	Niet aantoonbaar	Niet aantoonbaar
Crocidoliet	2 - 5 %	Niet aantoonbaar
Actinoliet	Niet aantoonbaar	Niet aantoonbaar
Tremoliet	Niet aantoonbaar	Niet aantoonbaar
Anthophylliet	Niet aantoonbaar	Niet aantoonbaar
Hechtgebondenheid	Goed	Niet van toepassing
Soort Materiaal	Plaatmateriaal	Plaatmateriaal
Aantal stukken	1	1
Gewicht materiaal (g)	10,4	4,41

	Type 1	Type 2
Actinoliet (mg)	0	0
Amosiet (mg)	0	0
Anthophylliet (mg)	0	0
Chrysotiel (mg)	1300	0
Crocidoliet (mg)	370	0
Tremoliet (mg)	0	0

	Chrysotiel (mg)	Amosiet (mg)	Crocidoliet (mg)	Actinoliet (mg)	Tremoliet (mg)	Anthophylliet (mg)
Totaal	1300	0	370	0	0	0
Ondergrens	1000	0	210	0	0	0
Bovengrens	1600	0	520	0	0	0

TESTEN RvA L 192

Toelichting:

Indien asbest niet aantoonbaar is, dient rapportagegrens < 0,1 % aangenomen te worden.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op het aangeboden monster.
Alleen aan het originele complete Analyse Certificaat kunnen rechten worden ontleend.

Niels Kunzel
Labcoördinator

RPS analyse bv KvK **20059540** BTW **NL0089.00.620.B.01**

Nederland I Engeland I Ierland I Rusland I Verenigde Staten I Canada I Australië I Zuidoost-Azië I Brazilië I Midden-Oosten I Afrika

Bijlage 5

Toetsing analyseresultaten

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek
Projectcode	333338_SML

Tabel: Analyseresultaten grondwater (as3000) monsters (gehalten in µg/l, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	1-1-1[1]		2-2-1[2]	
METALEN				
barium	93	*	120	*
cadmium	<0,2		<0,2	
kobalt	<2		<2	
koper	<2		<2	
kwik	<0,05		<0,05	
lood	<2		<2	
molybdeen	<2		<2	
nikkel	4,9		3,6	
zink	37		50	
VLUCHTIGE AROMATEN				
benzeen	<0,2		<0,2	
tolueen	<0,2		<0,2	
ethylbenzeen	<0,2		<0,2	
o-xyleen	<0,1	--	<0,1	--
p- en m-xyleen	<0,2	--	<0,2	--
xylenen (0.7 BoToVa)	0,21	a	0,21	a
styreen	<0,2		<0,2	
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
naftaleen	0,03	*	<0,02	a
Interventie factor polycyclische aromatische koolwaterstoffen	0,00043		0,0	
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN				
1,1-dichloorethaan	<0,2		<0,2	
1,2-dichloorethaan	<0,2		<0,2	
1,1-dichlooretheen	<0,1	a	<0,1	a
cis-1,2-dichlooretheen	<0,1	--	<0,1	--
trans-1,2-dichlooretheen	<0,1	--	<0,1	--
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 BoToVa)	0,14	a	0,14	a
dichloormethaan	<0,2	a	<0,2	a
1,1-dichloorpropaan	<0,2	--	<0,2	--
1,2-dichloorpropaan	<0,2	--	<0,2	--
1,3-dichloorpropaan	<0,2	--	<0,2	--
som dichloorpropanen (0.7 BoToVa)	0,42		0,42	
tetrachlooretheen	<0,1	a	<0,1	a
tetrachloormethaan	<0,1	a	<0,1	a
1,1,1-trichloorethaan	<0,1	a	<0,1	a
1,1,2-trichloorethaan	<0,1	a	<0,1	a
trichlooretheen	<0,2		<0,2	
chloroform	<0,2		<0,2	
vinylchloride	<0,2	a	<0,2	a
tribroommethaan	<0,2		<0,2	
MINERALE OLIE				
fractie C10 - C12	<25	--	<25	--
fractie C12 - C22	<25	--	<25	--
fractie C22 - C30	<25	--	<25	--
fractie C30 - C40	<25	--	<25	--
totaal olie C10 - C40	<50		<50	

Monstercode en monstertraject

[1] *11953897-001 1-1-1 1 (200-300)*

[2] *11953897-002 2-2-1 2 (200-300)*

De resultaten zijn getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld Circulaire Bodemsanering 2009, zoals gewijzigd op 3 april 2012.

De gehalten die de betreffende streefwaarden en interventiewaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

***** *het gehalte is groter dan de streefwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde*

**	*het gehalte is groter dan het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
***	*het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
--	*geen toetsingswaarde voor opgesteld*
-	*niet geanalyseerd*
#	*verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
a	*gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de streefwaarde (of geen streefwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de AS3000 rapportagegrens-eis, dus mag verondersteld worden kleiner dan de streefwaarde te zijn.*
b	*gecorrigeerd gehalte is groter dan de streefwaarde (of geen streefwaarde voor opgesteld), en groter dan de AS3000 rapportagegrens-eis.*

Tabel: Toetsingswaarden voor grondwater (as3000)

[1)]	S	1/2(S+I)	I	AS3000
METALEN				
barium	50	338	625	50
cadmium	0,40	3,2	6,0	0,80
kobalt	20	60	100	20
koper	15	45	75	15
kwik	0,050	0,18	0,30	0,050
lood	15	45	75	15
molybdeen	5,0	152	300	5,0
nikkel	15	45	75	15
zink	65	432	800	65
VLUCHTIGE AROMATEN				
benzeen	0,20	15	30	0,20
tolueen	7,0	504	1000	7,0
ethylbenzeen	4,0	77	150	4,0
xylenen (0.7 BoToVa)	0,20	35	70	0,21
styreen	6,0	153	300	6,0
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
naftaleen	0,01	35	70	0,050
Interventie factor polycyclische aromatische koolwaterstoffen			1	
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN				
1,1-dichloorethaan	7,0	454	900	7,0
1,2-dichloorethaan	7,0	204	400	7,0
1,1-dichlooretheen	0,01	5,0	10	0,10
dichloormethaan	0,01	500	1000	0,20
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 BoToVa)	0,01	10	20	0,20
som dichloorpropanen (0.7 BoToVa)	0,80	40	80	0,52
tetrachlooretheen	0,01	20	40	0,10
tetrachloormethaan	0,01	5,0	10	0,10
1,1,1-trichloorethaan	0,01	150	300	0,10
1,1,2-trichloorethaan	0,01	65	130	0,10
trichlooretheen	24	262	500	24
chloroform	6,0	203	400	6,0
vinylchloride	0,01	2,5	5,0	0,20
tribroommethaan			630	2,0
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	50	325	600	100

[1)] *S* *streefwaarde*
1/2(S+I) *gemiddelde van streef- en interventiewaarde*
I *interventiewaarde*
AS3000 *laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek; grondwaterprotocollen 3110 t/m 3190 versie 3,25 juni 2008.*

Beoordeling kwaliteit van grondwater volgens Wbb

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek
Projectcode	333338_SML	333338_SML
Monsteromschrijving	1-1-1	2-2-1
Monstersoort	Grondwater (AS3000)	Grondwater (AS3000)

Monster conclusie		Overschrijding Streefwaarde			Overschrijding Streefwaarde		
Analyse	**Eenheid**	**AR**	**BT**	**BC**	**AR**	**BT**	**BC**
METALEN							
barium	ug/l	93	93	>S	120	120	>S
cadmium	ug/l	<0.2	0.14	<=S	<0.2	0.14	<=S
kobalt	ug/l	<2	1.4	<=S	<2	1.4	<=S
koper	ug/l	<2	1.4	<=S	<2	1.4	<=S
kwik	ug/l	<0.05	0.035	<=S	<0.05	0.035	<=S
lood	ug/l	<2	1.4	<=S	<2	1.4	<=S
molybdeen	ug/l	<2	1.4	<=S	<2	1.4	<=S
nikkel	ug/l	4.9	4.9	<=S	3.6	3.6	<=S
zink	ug/l	37	37	<=S	50	50	<=S
VLUCHTIGE AROMATEN							
benzeen	ug/l	<0.2	0.14	<=S	<0.2	0.14	<=S
tolueen	ug/l	<0.2	0.14	<=S	<0.2	0.14	<=S
ethylbenzeen	ug/l	<0.2	0.14	<=S	<0.2	0.14	<=S
o-xyleen	ug/l	<0.1	0.07		<0.1	0.07	
p- en m-xyleen	ug/l	<0.2	0.14		<0.2	0.14	
xylenen (0.7 BoToVa)	ug/l	0.21	0.21	<=S	0.21	0.21	<=S
styreen	ug/l	<0.2	0.14	<=S	<0.2	0.14	<=S
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN							
naftaleen	ug/l	0.03	0.03	>S	<0.02	0.014	<=S
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN							
1,1-dichloorethaan	ug/l	<0.2	0.14	<=S	<0.2	0.14	<=S
1,2-dichloorethaan	ug/l	<0.2	0.14	<=S	<0.2	0.14	<=S
1,1-dichlooretheen	ug/l	<0.1	0.07	<=S	<0.1	0.07	<=S
cis-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	0.07		<0.1	0.07	
trans-1,2-dichlooretheen	ug/l	<0.1	0.07		<0.1	0.07	
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 BoToVa)	ug/l	0.14	0.14	<=S	0.14	0.14	<=S
dichloormethaan	ug/l	<0.2	0.14	<=S	<0.2	0.14	<=S
1,1-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	0.14		<0.2	0.14	
1,2-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	0.14		<0.2	0.14	
1,3-dichloorpropaan	ug/l	<0.2	0.14		<0.2	0.14	
som dichloorpropanen (0.7 BoToVa)	ug/l	0.42	0.42	<=S	0.42	0.42	<=S
tetrachlooretheen	ug/l	<0.1	0.07	<=S	<0.1	0.07	<=S
tetrachloormethaan	ug/l	<0.1	0.07	<=S	<0.1	0.07	<=S
1,1,1-trichloorethaan	ug/l	<0.1	0.07	<=S	<0.1	0.07	<=S
1,1,2-trichloorethaan	ug/l	<0.1	0.07	<=S	<0.1	0.07	<=S
trichlooretheen	ug/l	<0.2	0.14	<=S	<0.2	0.14	<=S
chloroform	ug/l	<0.2	0.14	<=S	<0.2	0.14	<=S
vinylchloride	ug/l	<0.2	0.14	<=S	<0.2	0.14	<=S
tribroommethaan	ug/l	<0.2	0.14	--	<0.2	0.14	--
MINERALE OLIE							
fractie C10 - C12	ug/l	<25	17.5	--	<25	17.5	--
fractie C12 - C22	ug/l	<25	17.5	--	<25	17.5	--
fractie C22 - C30	ug/l	<25	17.5	--	<25	17.5	--
fractie C30 - C40	ug/l	<25	17.5	--	<25	17.5	--
totaal olie C10 - C40	ug/l	<50	35	<=S	<50	35	<=S

Monstercode	Monsteromschrijving
11953897-001	*1-1-1 1 (200-300)*
11953897-002	*2-2-1 2 (200-300)*

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Legenda

Verklaring kolommen

AR	*ALcontrol rapport resultaat*
BT	*Door BoToVa berekend toetsresultaat*
BC	*BoTova toets conclusie*

Verklaring toetsingsoordelen

--	*Geen toetsoordeel mogelijk*
NV	*Niet verspreidbaar*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
V	*Verspreidbaar*
NT>I	*Niet Toepasbaar of groter dan interventiewaarde*
>S	*Groter dan de streefwaarde*
NT	*Niet toepasbaar*
<=S	*Kleiner dan of gelijk aan de streefwaarde*
IN	*Industrie*
TG	*Toepasbaar in GBT*
WO	*Wonen*
NTG	*Niet toepasbaar in GBT (>EW)*
>IW	*Groter dan interventiewaarde*
T<=S	*Toepasbaar (<=SW)*
NT>E	*Niet toepasbaar (> EW)*
NT>S	*Niet toepasbaar (> SW)*

BoToVa informatie

Status :https://www.botova-service.nl/Testing
Normen :Voor actuele wetgeving verwijzen we u graag naar https://www.botova-service.nl/PublicFiles/20130806NormenDefinitiesEnStandaarden.xlsx
Handleiding:https://www.botova-service.nl/PublicFiles/HandleidingV1.0.0.pdf

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek
Projectcode	333338_SML

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	mm1[1]		07-2[2]		08-7[3]	
Bodemtype[1)]	1		2		3	
droge stof(gew.-%)	81,3	--	82,2	--	80,5	--
gewicht artefacten(g)	<1	--	<1	--	<1	--
aard van de artefacten(g)	Geen	--	Geen	--	Geen	--
METALEN						
barium[+]	61		69		78	
cadmium	0,33		<0,2		0,44	
kobalt	6,0		6,1		6,2	
koper	13		9,2		22	
kwik	<0,05		<0,05		0,05	
lood	20		11		29	
molybdeen	<0,5		<0,5		<0,5	
nikkel	17		18		17	
zink	60		42		74	
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN						
naftaleen	<0,01	--	<0,01	--	<0,01	--
fenantreen	0,02	--	<0,01	--	0,12	--
antraceen	<0,01	--	<0,01	--	0,03	--
fluoranteen	0,05	--	<0,01	--	0,30	--
benzo(a)antraceen	0,03	--	<0,01	--	0,19	--
chryseen	0,03	--	<0,01	--	0,18	--
benzo(k)fluoranteen	0,02	--	<0,01	--	0,13	--
benzo(a)pyreen	0,03	--	<0,01	--	0,21	--
benzo(ghi)peryleen	0,02	--	<0,01	--	0,15	--
indeno(1,2,3-cd)pyreen	0,03	--	<0,01	--	0,16	--
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	0,23		0,07		1,5	
CHLOORBENZENEN						
hexachloorbenzeen(µg/kgds)	<1		<1		<1	
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)						
PCB 28(µg/kgds)	<1	--	<1	--	7,8	--
PCB 52(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
PCB 101(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
PCB 118(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
PCB 138(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
PCB 153(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
PCB 180(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4,9	[a]	4,9	[a]	12	*
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN						
o,p-DDT(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
p,p-DDT(µg/kgds)	<1	--	<1	--	13	--
som DDT (0.7 factor)(µg/kgds)	1,4		1,4		14	
o,p-DDD(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
p,p-DDD(µg/kgds)	<1	--	<1	--	3,8	--
som DDD (0.7 factor)(µg/kgds)	1,4		1,4		4,5	
o,p-DDE(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
p,p-DDE(µg/kgds)	1,7	--	<1	--	8,1	--
som DDE (0.7 factor)(µg/kgds)	2,4		1,4		8,8	
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)(µg/kgds)	5,2	--	4,2	--	27	--
aldrin(µg/kgds)	<1		<1		<1	
dieldrin(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
endrin(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)(µg/kgds)	2,1		2,1		2,1	
isodrin(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
telodrin(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
alpha-HCH(µg/kgds)	<1	[a]	<1	[a]	<1	[a]
beta-HCH(µg/kgds)	<1	[a]	<1	[a]	<1	

gamma-HCH(µg/kgds)	<1	[a]	<1	[a]	<1	
delta-HCH(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)(µg/kgds)	2,8	--	2,8	--	2,8	--
heptachloor(µg/kgds)	<1	[a]	<1	[a]	<1	[a]
cis-heptachloorepoxide(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
trans-heptachloorepoxide(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
som heptachloorepoxide (0.7 factor)(µg/kgds)	1,4	[a]	1,4	[a]	1,4	[a]
alpha-endosulfan(µg/kgds)	<1	[a]	<1	[a]	<1	[a]
hexachloorbutadieen(µg/kgds)	<1	[a]	<1	[a]	<1	
trans-chloordaan(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
cis-chloordaan(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
som chloordaan (0.7 factor)(µg/kgds)	1,4	[a]	1,4	[a]	1,4	[a]
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem(µg/kgds)	16	--	15	--	38	--
MINERALE OLIE						
fractie C10 - C12	<5	--	<5	--	<5	--
fractie C12 - C22	<5	--	<5	--	<5	--
fractie C22 - C30	<5	--	<5	--	<5	--
fractie C30 - C40	<5	--	<5	--	<5	--
totaal olie C10 - C40	<20		<20		<20	

Monstercode en monstertraject

[1] *11948963-001 mm1 03 (0-50) 05 (20-50) 07 (0-50)*
[2] *11948963-002 07-2 07 (50-100)*
[3] *11948963-003 08-7 08 (40-70)*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire Bodemsanering 2009, zoals gewijzigd op 3 april 2012 en voor de achtergrondwaarden aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009.
De gehalten die de betreffende achtergrondwaarden en interventiewaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

***** *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
****** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
******* *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
- *niet geanalyseerd*
verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de AS3000 rapportagegrens-eis, dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de AS3000 rapportagegrens-eis.*
[+] *De interventiewaarde voor barium geldt alleen voor die situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging en geen sprake is van thermisch gereinigde grond en baggerspecie.*

[1)] *De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.*
Voor de toetsing zijn de grond (as3000) monsters ingedeeld in de volgende bodemtypen: (als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)
1: lutum 9.9% ; humus 1.6%
2: lutum 11% ; humus 1.3%
3: lutum 14% ; humus 3.8%

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek
Projectcode	333338_SML

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	mm3[1]		mm2[2]		19-5[3]	
Bodemtype[1)]	4		5		6	
droge stof(gew.-%)	90,0	--	83,5	--	81,4	--
gewicht artefacten(g)	30	--	35	--	<1	--
aard van de artefacten(g)	Stenen	--	Stenen	--	Geen	--
METALEN						
barium[+]	22		68		87	
cadmium	<0,2		0,24		<0,2	
kobalt	3,0		6,7		8,5	
koper	5,3		13		11	
kwik	<0,05		<0,05		<0,05	
lood	12		34		15	
molybdeen	<0,5		<0,5		<0,5	
nikkel	8,6		18		23	
zink	<20		59		48	
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN						
naftaleen	<0,01	--	<0,01	--	<0,01	--
fenantreen	0,02	--	0,03	--	<0,01	--
antraceen	<0,01	--	0,01	--	<0,01	--
fluoranteen	0,04	--	0,08	--	<0,01	--
benzo(a)antraceen	0,02	--	0,05	--	<0,01	--
chryseen	0,02	--	0,05	--	<0,01	--
benzo(k)fluoranteen	0,01	--	0,04	--	<0,01	--
benzo(a)pyreen	0,02	--	0,05	--	<0,01	--
benzo(ghi)peryleen	0,01	--	0,04	--	<0,01	--
indeno(1,2,3-cd)pyreen	0,01	--	0,04	--	<0,01	--
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	0,17		0,40		0,07	
CHLOORBENZENEN						
hexachloorbenzeen(µg/kgds)	<1		<1		<1	
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)						
PCB 28(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
PCB 52(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
PCB 101(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
PCB 118(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
PCB 138(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
PCB 153(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
PCB 180(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4,9	[a]	4,9	[a]	4,9	[a]
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN						
o,p-DDT(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
p,p-DDT(µg/kgds)	1,1	--	<1	--	<1	--
som DDT (0.7 factor)(µg/kgds)	1,8		1,4		1,4	
o,p-DDD(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
p,p-DDD(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
som DDD (0.7 factor)(µg/kgds)	1,4		1,4		1,4	
o,p-DDE(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
p,p-DDE(µg/kgds)	1,2	--	<1	--	<1	--
som DDE (0.7 factor)(µg/kgds)	1,9		1,4		1,4	
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)(µg/kgds)	5,0	--	4,2	--	4,2	--
aldrin(µg/kgds)	<1		<1		<1	
dieldrin(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
endrin(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)(µg/kgds)	2,1		2,1		2,1	
isodrin(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
telodrin(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
alpha-HCH(µg/kgds)	<1	[a]	<1	[a]	<1	[a]

beta-HCH(µg/kgds)	<1	a	<1	a	<1	a
gamma-HCH(µg/kgds)	<1	a	<1	a	<1	a
delta-HCH(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)(µg/kgds)	2,8	--	2,8	--	2,8	--
heptachloor(µg/kgds)	<1	a	<1	a	<1	a
cis-heptachloorepoxide(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
trans-heptachloorepoxide(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
som heptachloorepoxide (0.7 factor)(µg/kgds)	1,4	a	1,4	a	1,4	a
alpha-endosulfan(µg/kgds)	<1	a	<1	a	<1	a
hexachloorbutadieen(µg/kgds)	<1	a	<1	a	<1	a
trans-chloordaan(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
cis-chloordaan(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--
som chloordaan (0.7 factor)(µg/kgds)	1,4	a	1,4	a	1,4	a
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem(µg/kgds)	16	--	15	--	15	--
MINERALE OLIE						
fractie C10 - C12	<5	--	<5	--	<5	--
fractie C12 - C22	<5	--	<5	--	<5	--
fractie C22 - C30	<5	--	<5	--	<5	--
fractie C30 - C40	<5	--	<5	--	<5	--
totaal olie C10 - C40	<20		<20		<20	

Monstercode en monstertraject

[1] *11948963-004 mm3 08 (8-40) 10 (8-40) 11 (15-35) 12 (8-35)*
[2] *11948963-005 mm2 19 (5-25) 21 (35-50) 22 (35-50)*
[3] *11948963-006 19-5 19 (50-90)*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire Bodemsanering 2009, zoals gewijzigd op 3 april 2012 en voor de achtergrondwaarden aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009.
De gehalten die de betreffende achtergrondwaarden en interventiewaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

***** *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
****** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
******* *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
- *niet geanalyseerd*
verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de AS3000 rapportagegrens-eis, dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de AS3000 rapportagegrens-eis.*
[+] *De interventiewaarde voor barium geldt alleen voor die situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging en geen sprake is van thermisch gereinigde grond en baggerspecie.*

[1)] *De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.*
Voor de toetsing zijn de grond (as3000) monsters ingedeeld in de volgende bodemtypen: (als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)
4: lutum 1% ; humus 0.5%
5: lutum 11% ; humus 1.7%
6: lutum 16% ; humus 2.3%

Tabel: Toetsingswaarden voor grond (as3000) (I&M-toetsingskader). Het betreft gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven

Toetsingswaarden[1)]	AW	1/2(AW+I)	I	AS3000 eis
METALEN				
barium			472	190
cadmium	0,39	4,4	8,5	0,60
kobalt	8,0	54	101	15
koper	25	71	117	40
kwik	0,12	14	28	0,15
lood	36	211	386	50
molybdeen	1,5	96	190	1,5
nikkel	20	38	57	35
zink	83	254	425	140
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1,5	21	40	1,0
CHLOORBENZENEN				
hexachloorbenzeen(µg/kgds)	1,7	201	400	8,5
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4,0	102	200	49
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN				
som DDT (0.7 factor)(µg/kgds)	40	190	340	140
som DDD (0.7 factor)(µg/kgds)	4,0	3402	6800	14
som DDE (0.7 factor)(µg/kgds)	20	240	460	70
aldrin(µg/kgds)			64	
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)(µg/kgds)	3,0	402	800	13
alpha-HCH(µg/kgds)	0,20	1700	3400	5,0
beta-HCH(µg/kgds)	0,40	160	320	5,0
gamma-HCH(µg/kgds)	0,60	120	240	5,0
heptachloor(µg/kgds)	0,14	400	800	5,0
alpha-endosulfan(µg/kgds)	0,18	400	800	5,0
som heptachloorepoxide (0.7 factor)(µg/kgds)	0,40	400	800	7,0
hexachloorbutadieen(µg/kgds)	0,60			5,0
som chloordaan (0.7 factor)(µg/kgds)	0,40	400	800	7,0
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	38	519	1000	190

[1)] *AW* *achtergrondwaarde*
1/2(AW+I) *gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
I *interventiewaarde*
AS3000 *laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek; grondprotocollen 3010 t/m 3090 versie 4,25 juni 2008.*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
De genoemde toetsings waarden zijn van toepassing op het volgende bodem type:
1: lutum 9.9%; humus 1.6%

Tabel: Toetsingswaarden voor grond (as3000) (I&M-toetsingskader). Het betreft gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven

Toetsingswaarden[1)]	AW	1/2(AW+I)	I	AS3000 eis
METALEN				
barium			505	190
cadmium	0,40	4,5	8,6	0,60
kobalt	8,5	58	107	15
koper	25	73	120	40
kwik	0,12	14	29	0,15
lood	37	215	393	50
molybdeen	1,5	96	190	1,5
nikkel	21	40	60	35
zink	86	264	442	140
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1,5	21	40	1,0
CHLOORBENZENEN				
hexachloorbenzeen(µg/kgds)	1,7	201	400	8,5
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4,0	102	200	49
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN				
som DDT (0.7 factor)(µg/kgds)	40	190	340	140
som DDD (0.7 factor)(µg/kgds)	4,0	3402	6800	14
som DDE (0.7 factor)(µg/kgds)	20	240	460	70
aldrin(µg/kgds)			64	
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)(µg/kgds)	3,0	402	800	13
alpha-HCH(µg/kgds)	0,20	1700	3400	5,0
beta-HCH(µg/kgds)	0,40	160	320	5,0
gamma-HCH(µg/kgds)	0,60	120	240	5,0
heptachloor(µg/kgds)	0,14	400	800	5,0
alpha-endosulfan(µg/kgds)	0,18	400	800	5,0
som heptachloorepoxide (0.7 factor)(µg/kgds)	0,40	400	800	7,0
hexachloorbutadieen(µg/kgds)	0,60			5,0
som chloordaan (0.7 factor)(µg/kgds)	0,40	400	800	7,0
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	38	519	1000	190

[1)] *AW* *achtergrondwaarde*
1/2(AW+I) *gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
I *interventiewaarde*
AS3000 *laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek; grondprotocollen 3010 t/m 3090 versie 4,25 juni 2008.*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
De genoemde toetsings waarden zijn van toepassing op het volgende bodem type:
2: lutum 11%; humus 1.3%

Tabel: Toetsingswaarden voor grond (as3000) (I&M-toetsingskader). Het betreft gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven

Toetsingswaarden[1)]	AW	1/2(AW+I)	I	AS3000 eis
METALEN				
barium			594	190
cadmium	0,44	5,0	9,6	0,60
kobalt	9,9	67	125	15
koper	29	82	136	40
kwik	0,13	15	30	0,15
lood	40	231	423	50
molybdeen	1,5	96	190	1,5
nikkel	24	46	69	35
zink	98	300	502	140
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1,5	21	40	1,0
CHLOORBENZENEN				
hexachloorbenzeen(µg/kgds)	3,2	382	760	8,5
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	7,6	194	380	49
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN				
som DDT (0.7 factor)(µg/kgds)	76	361	646	140
som DDD (0.7 factor)(µg/kgds)	7,6	6464	12920	14
som DDE (0.7 factor)(µg/kgds)	38	456	874	70
aldrin(µg/kgds)			122	
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)(µg/kgds)	5,7	763	1520	13
alpha-HCH(µg/kgds)	0,38	3230	6460	5,0
beta-HCH(µg/kgds)	0,76	304	608	5,0
gamma-HCH(µg/kgds)	1,1	229	456	5,0
heptachloor(µg/kgds)	0,27	760	1520	5,0
alpha-endosulfan(µg/kgds)	0,34	760	1520	5,0
som heptachloorepoxide (0.7 factor)(µg/kgds)	0,76	760	1520	7,0
hexachloorbutadieen(µg/kgds)	1,1			5,0
som chloordaan (0.7 factor)(µg/kgds)	0,76	760	1520	7,0
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	72	986	1900	190

[1)] *AW* *achtergrondwaarde*
1/2(AW+I) *gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
I *interventiewaarde*
AS3000 *laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek; grondprotocollen 3010 t/m 3090 versie 4,25 juni 2008.*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
De genoemde toetsings waarden zijn van toepassing op het volgende bodem type:
3: lutum 14%; humus 3.8%

Tabel: Toetsingswaarden voor grond (as3000) (I&M-toetsingskader). Het betreft gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven

Toetsingswaarden[1)]	AW	1/2(AW+I)	I	AS3000 eis
METALEN				
barium			237	190
cadmium	0,35	4,0	7,6	0,60
kobalt	4,3	29	54	15
koper	19	56	92	40
kwik	0,10	13	25	0,15
lood	32	184	337	50
molybdeen	1,5	96	190	1,5
nikkel	12	23	34	35
zink	59	181	303	140
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1,5	21	40	1,0
CHLOORBENZENEN				
hexachloorbenzeen(µg/kgds)	1,7	201	400	8,5
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4,0	102	200	49
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN				
som DDT (0.7 factor)(µg/kgds)	40	190	340	140
som DDD (0.7 factor)(µg/kgds)	4,0	3402	6800	14
som DDE (0.7 factor)(µg/kgds)	20	240	460	70
aldrin(µg/kgds)			64	
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)(µg/kgds)	3,0	402	800	13
alpha-HCH(µg/kgds)	0,20	1700	3400	5,0
beta-HCH(µg/kgds)	0,40	160	320	5,0
gamma-HCH(µg/kgds)	0,60	120	240	5,0
heptachloor(µg/kgds)	0,14	400	800	5,0
alpha-endosulfan(µg/kgds)	0,18	400	800	5,0
som heptachloorepoxide (0.7 factor)(µg/kgds)	0,40	400	800	7,0
hexachloorbutadieen(µg/kgds)	0,60			5,0
som chloordaan (0.7 factor)(µg/kgds)	0,40	400	800	7,0
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	38	519	1000	190

[1)] *AW* *achtergrondwaarde*
1/2(AW+I) *gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
I *interventiewaarde*
AS3000 *laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek; grondprotocollen 3010 t/m 3090 versie 4,25 juni 2008.*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
De genoemde toetsings waarden zijn van toepassing op het volgende bodem type:
4: lutum 1%; humus 0.5%

Tabel: Toetsingswaarden voor grond (as3000) (I&M-toetsingskader). Het betreft gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven

Toetsingswaarden[1)]	AW	1/2(AW+I)	I	AS3000 eis
METALEN				
barium			505	190
cadmium	0,40	4,5	8,6	0,60
kobalt	8,5	58	107	15
koper	25	73	120	40
kwik	0,12	14	29	0,15
lood	37	215	393	50
molybdeen	1,5	96	190	1,5
nikkel	21	40	60	35
zink	86	264	442	140
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1,5	21	40	1,0
CHLOORBENZENEN				
hexachloorbenzeen(µg/kgds)	1,7	201	400	8,5
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4,0	102	200	49
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN				
som DDT (0.7 factor)(µg/kgds)	40	190	340	140
som DDD (0.7 factor)(µg/kgds)	4,0	3402	6800	14
som DDE (0.7 factor)(µg/kgds)	20	240	460	70
aldrin(µg/kgds)			64	
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)(µg/kgds)	3,0	402	800	13
alpha-HCH(µg/kgds)	0,20	1700	3400	5,0
beta-HCH(µg/kgds)	0,40	160	320	5,0
gamma-HCH(µg/kgds)	0,60	120	240	5,0
heptachloor(µg/kgds)	0,14	400	800	5,0
alpha-endosulfan(µg/kgds)	0,18	400	800	5,0
som heptachloorepoxide (0.7 factor)(µg/kgds)	0,40	400	800	7,0
hexachloorbutadieen(µg/kgds)	0,60			5,0
som chloordaan (0.7 factor)(µg/kgds)	0,40	400	800	7,0
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	38	519	1000	190

[1)] *AW* *achtergrondwaarde*
1/2(AW+I) *gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
I *interventiewaarde*
AS3000 *laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek; grondprotocollen 3010 t/m 3090 versie 4,25 juni 2008.*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
De genoemde toetsings waarden zijn van toepassing op het volgende bodem type:
5: lutum 11%; humus 1.7%

Tabel: Toetsingswaarden voor grond (as3000) (I&M-toetsingskader). Het betreft gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven

Toetsingswaarden[1)]	AW	1/2(AW+I)	I	AS3000 eis
METALEN				
barium			653	190
cadmium	0,43	4,9	9,3	0,60
kobalt	11	74	137	15
koper	29	83	137	40
kwik	0,13	15	31	0,15
lood	40	233	426	50
molybdeen	1,5	96	190	1,5
nikkel	26	50	74	35
zink	101	312	522	140
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1,5	21	40	1,0
CHLOORBENZENEN				
hexachloorbenzeen(µg/kgds)	2,0	231	460	8,5
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4,6	117	230	49
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN				
som DDT (0.7 factor)(µg/kgds)	46	218	391	140
som DDD (0.7 factor)(µg/kgds)	4,6	3912	7820	14
som DDE (0.7 factor)(µg/kgds)	23	276	529	70
aldrin(µg/kgds)			74	
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)(µg/kgds)	3,4	462	920	13
alpha-HCH(µg/kgds)	0,23	1955	3910	5,0
beta-HCH(µg/kgds)	0,46	184	368	5,0
gamma-HCH(µg/kgds)	0,69	138	276	5,0
heptachloor(µg/kgds)	0,16	460	920	5,0
alpha-endosulfan(µg/kgds)	0,21	460	920	5,0
som heptachloorepoxide (0.7 factor)(µg/kgds)	0,46	460	920	7,0
hexachloorbutadieen(µg/kgds)	0,69			5,0
som chloordaan (0.7 factor)(µg/kgds)	0,46	460	920	7,0
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	44	597	1150	190

[1)] *AW* *achtergrondwaarde*
1/2(AW+I) *gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
I *interventiewaarde*
AS3000 *laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek; grondprotocollen 3010 t/m 3090 versie 4,25 juni 2008.*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
De genoemde toetsings waarden zijn van toepassing op het volgende bodem type:
6: lutum 16%; humus 2.3%

Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek
Projectcode	333338_SML	333338_SML	333338_SML
Monsteromschrijving	mm1	07-2	08-7
Monstersoort	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)

Monster conclusie		**Voldoet aan Achtergrondwaarde**			**Voldoet aan Achtergrondwaarde**			**Voldoet aan Achtergrondwaarde**		
Analyse	**Eenheid**	**AR**	**BT**	**BC**	**AR**	**BT**	**BC**	**AR**	**BT**	**BC**
droge stof	gew.-%-[%]	81.3	81.3	--	82.2	82.2	--	80.5	80.5	--
gewicht artefacten	g	<1			<1			<1		
aard van de artefacten	g	Geen			Geen			Geen		
METALEN										
barium	mg/kg	61	119	--	69	126	--	78	121	--
cadmium	mg/kg	0.33	0.507	<=AW	<0.2	0.212	<=AW	0.44	0.598	<=AW
kobalt	mg/kg	6.0	11.3	<=AW	6.1	10.8	<=AW	6.2	9.43	<=AW
koper	mg/kg	13	21.1	<=AW	9.2	14.5	<=AW	22	30.8	<=AW
kwik	mg/kg	<0.05	0.0446	<=AW	<0.05	0.0439	<=AW	0.05	0.0594	<=AW
lood	mg/kg	20	27.5	<=AW	11	14.8	<=AW	29	36.4	<=AW
molybdeen	mg/kg	<0.5	0.35	<=AW	<0.5	0.35	<=AW	<0.5	0.35	<=AW
nikkel	mg/kg	17	29.9	<=AW	18	30	<=AW	17	24.8	<=AW
zink	mg/kg	60	102	<=AW	42	68.4	<=AW	74	106	<=AW
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN										
naftaleen	mg/kg	<0.01	0.007		<0.01	0.007		<0.01	0.007	
fenantreen	mg/kg	0.02	0.02		<0.01	0.007		0.12	0.12	
antraceen	mg/kg	<0.01	0.007		<0.01	0.007		0.03	0.03	
fluoranteen	mg/kg	0.05	0.05		<0.01	0.007		0.30	0.3	
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.03	0.03		<0.01	0.007		0.19	0.19	
chryseen	mg/kg	0.03	0.03		<0.01	0.007		0.18	0.18	
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.02	0.02		<0.01	0.007		0.13	0.13	
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.03	0.03		<0.01	0.007		0.21	0.21	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.02	0.02		<0.01	0.007		0.15	0.15	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.03	0.03		<0.01	0.007		0.16	0.16	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.23	0.244	<=AW	0.07	0.07	<=AW	1.5	1.48	<=AW
CHLOORBENZENEN										
hexachloorbenzeen	ug/kg	<1	3.5	<=AW	<1	3.5	<=AW	<1	1.84	<=AW
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)										
PCB 28	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		7.8	20.5	
PCB 52	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	
PCB 101	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	
PCB 118	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	
PCB 138	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	
PCB 153	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	
PCB 180	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	24.5	<=AW	4.9	24.5	<=AW	12	31.6	IN
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN										
o,p-DDT	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	
p,p-DDT	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		13	34.2	
som DDT (0.7 factor)	ug/kg	1.4	7	<=AW	1.4	7	<=AW	14	36.1	<=AW
o,p-DDD	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	
p,p-DDD	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		3.8	10	
som DDD (0.7 factor)	ug/kg	1.4	7	<=AW	1.4	7	<=AW	4.5	11.8	<=AW
o,p-DDE	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	
p,p-DDE	ug/kg	1.7	8.5		<1	3.5		8.1	21.3	
som DDE (0.7 factor)	ug/kg	2.4	12	<=AW	1.4	7	<=AW	8.8	23.2	<=AW
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)	µg/kgds	5.2			4.2			27		
aldrin	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	
dieldrin	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	
endrin	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)	ug/kg	2.1	10.5	<=AW	2.1	10.5	<=AW	2.1	5.53	<=AW
isodrin	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	

telodrin	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	
alpha-HCH	ug/kg	<1	3.5	<=AW	<1	3.5	<=AW	<1	1.84	<=AW
beta-HCH	ug/kg	<1	3.5	<=AW	<1	3.5	<=AW	<1	1.84	<=AW
gamma-HCH	ug/kg	<1	3.5	<=AW	<1	3.5	<=AW	<1	1.84	<=AW
delta-HCH	ug/kg	<1	3.5	--	<1	3.5	--	<1	1.84	--
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)	µg/kgds	2.8			2.8			2.8		
heptachloor	ug/kg	<1	3.5	<=AW	<1	3.5	<=AW	<1	1.84	<=AW
cis-heptachloorepoxide	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	
trans-heptachloorepoxide	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	
som heptachloorepoxide (0.7 factor)	ug/kg	1.4	7	<=AW	1.4	7	<=AW	1.4	3.68	<=AW
alpha-endosulfan	ug/kg	<1	3.5	<=AW	<1	3.5	<=AW	<1	1.84	<=AW
hexachloorbutadieen	ug/kg	<1	3.5	<=AW	<1	3.5	<=AW	<1	1.84	<=AW
trans-chloordaan	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	
cis-chloordaan	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	1.84	
som chloordaan (0.7 factor)	ug/kg	1.4	7	<=AW	1.4	7	<=AW	1.4	3.68	<=AW
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem	ug/kg	16	78.5	<=AW	15	73.5	<=AW	38	98.7	<=AW
MINERALE OLIE										
fractie C10 - C12	mg/kg	<5	17.5	--	<5	17.5	--	<5	9.21	--
fractie C12 - C22	mg/kg	<5	17.5	--	<5	17.5	--	<5	9.21	--
fractie C22 - C30	mg/kg	<5	17.5	--	<5	17.5	--	<5	9.21	--
fractie C30 - C40	mg/kg	<5	17.5	--	<5	17.5	--	<5	9.21	--
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	70	<=AW	<20	70	<=AW	<20	36.8	<=AW

Monstercode	Monsteromschrijving
11948963-001	*mm1 03 (0-50) 05 (20-50) 07 (0-50)*
11948963-002	*07-2 07 (50-100)*
11948963-003	*08-7 08 (40-70)*

Bodemtype humuslutum
Monster 1 1.6% 9.9%
Monster 2 1.3% 11%
Monster 3 3.8% 14%

Beoordeling kwaliteit van grond volgens Wbb

Projectnaam	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek	Actualiserend bodem onderzoek en verkennend asbestonderzoek
Projectcode	333338_SML	333338_SML	333338_SML
Monsteromschrijving	mm3	mm2	19-5
Monstersoort	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)	Grond (AS3000)

Monster conclusie		**Voldoet aan Achtergrondwaarde**			**Voldoet aan Achtergrondwaarde**			**Voldoet aan Achtergrondwaarde**		
Analyse	**Eenheid**	**AR**	**BT**	**BC**	**AR**	**BT**	**BC**	**AR**	**BT**	**BC**
droge stof	gew.-%-[%]	90.0	90	--	83.5	83.5	--	81.4	81.4	--
gewicht artefacten	g	30			35			<1		
aard van de artefacten	g	Stenen			Stenen			Geen		
METALEN										
barium	mg/kg	22	85.2	--	68	124	--	87	123	--
cadmium	mg/kg	<0.2	0.241	<=AW	0.24	0.363	<=AW	<0.2	0.196	<=AW
kobalt	mg/kg	3.0	10.5	<=AW	6.7	11.9	<=AW	8.5	11.8	<=AW
koper	mg/kg	5.3	11	<=AW	13	20.5	<=AW	11	15.2	<=AW
kwik	mg/kg	<0.05	0.0503	<=AW	<0.05	0.0439	<=AW	<0.05	0.0409	<=AW
lood	mg/kg	12	18.9	<=AW	34	45.9	<=AW	15	18.7	<=AW
molybdeen	mg/kg	<0.5	0.35	<=AW	<0.5	0.35	<=AW	<0.5	0.35	<=AW
nikkel	mg/kg	8.6	25.1	<=AW	18	30	<=AW	23	31	<=AW
zink	mg/kg	<20	33.2	<=AW	59	96	<=AW	48	66.2	<=AW
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN										
naftaleen	mg/kg	<0.01	0.007		<0.01	0.007		<0.01	0.007	
fenantreen	mg/kg	0.02	0.02		0.03	0.03		<0.01	0.007	
antraceen	mg/kg	<0.01	0.007		0.01	0.01		<0.01	0.007	
fluoranteen	mg/kg	0.04	0.04		0.08	0.08		<0.01	0.007	
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.02	0.02		0.05	0.05		<0.01	0.007	
chryseen	mg/kg	0.02	0.02		0.05	0.05		<0.01	0.007	
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.01	0.01		0.04	0.04		<0.01	0.007	
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.02	0.02		0.05	0.05		<0.01	0.007	
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.01	0.01		0.04	0.04		<0.01	0.007	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.01	0.01		0.04	0.04		<0.01	0.007	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.17	0.164	<=AW	0.40	0.397	<=AW	0.07	0.07	<=AW
CHLOORBENZENEN										
hexachloorbenzeen	ug/kg	<1	3.5	<=AW	<1	3.5	<=AW	<1	3.04	<=AW
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)										
PCB 28	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
PCB 52	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
PCB 101	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
PCB 118	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
PCB 138	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
PCB 153	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
PCB 180	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	24.5	<=AW	4.9	24.5	<=AW	4.9	21.3	<=AW
CHLOORBESTRIJDINGSMIDDELEN										
o,p-DDT	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
p,p-DDT	ug/kg	1.1	5.5		<1	3.5		<1	3.04	
som DDT (0.7 factor)	ug/kg	1.8	9	<=AW	1.4	7	<=AW	1.4	6.09	<=AW
o,p-DDD	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
p,p-DDD	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
som DDD (0.7 factor)	ug/kg	1.4	7	<=AW	1.4	7	<=AW	1.4	6.09	<=AW
o,p-DDE	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
p,p-DDE	ug/kg	1.2	6		<1	3.5		<1	3.04	
som DDE (0.7 factor)	ug/kg	1.9	9.5	<=AW	1.4	7	<=AW	1.4	6.09	<=AW
som DDT,DDE,DDD (0.7 factor)	µg/kgds	5.0			4.2			4.2		
aldrin	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
dieldrin	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
endrin	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
som aldrin/dieldrin/endrin (0.7 factor)	ug/kg	2.1	10.5	<=AW	2.1	10.5	<=AW	2.1	9.13	<=AW

isodrin	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
telodrin	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
alpha-HCH	ug/kg	<1	3.5	<=AW	<1	3.5	<=AW	<1	3.04	<=AW
beta-HCH	ug/kg	<1	3.5	<=AW	<1	3.5	<=AW	<1	3.04	<=AW
gamma-HCH	ug/kg	<1	3.5	<=AW	<1	3.5	<=AW	<1	3.04	<=AW
delta-HCH	ug/kg	<1	3.5	--	<1	3.5	--	<1	3.04	--
som a-b-c-d HCH (0.7 factor)	µg/kgds	2.8			2.8			2.8		
heptachloor	ug/kg	<1	3.5	<=AW	<1	3.5	<=AW	<1	3.04	<=AW
cis-heptachloorepoxide	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
trans-heptachloorepoxide	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
som heptachloorepoxide (0.7 factor)	ug/kg	1.4	7	<=AW	1.4	7	<=AW	1.4	6.09	<=AW
alpha-endosulfan	ug/kg	<1	3.5	<=AW	<1	3.5	<=AW	<1	3.04	<=AW
hexachloorbutadieen	ug/kg	<1	3.5	<=AW	<1	3.5	<=AW	<1	3.04	<=AW
trans-chloordaan	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
cis-chloordaan	ug/kg	<1	3.5		<1	3.5		<1	3.04	
som chloordaan (0.7 factor)	ug/kg	1.4	7	<=AW	1.4	7	<=AW	1.4	6.09	<=AW
som organochloorbestrijdingsmiddelen (0.7 factor) landbodem	ug/kg	16	78	<=AW	15	73.5	<=AW	15	63.9	<=AW
MINERALE OLIE										
fractie C10 - C12	mg/kg	<5	17.5	--	<5	17.5	--	<5	15.2	--
fractie C12 - C22	mg/kg	<5	17.5	--	<5	17.5	--	<5	15.2	--
fractie C22 - C30	mg/kg	<5	17.5	--	<5	17.5	--	<5	15.2	--
fractie C30 - C40	mg/kg	<5	17.5	--	<5	17.5	--	<5	15.2	--
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	70	<=AW	<20	70	<=AW	<20	60.9	<=AW

Monstercode	Monsteromschrijving
11948963-004	*mm3 08 (8-40) 10 (8-40) 11 (15-35) 12 (8-35)*
11948963-005	*mm2 19 (5-25) 21 (35-50) 22 (35-50)*
11948963-006	*19-5 19 (50-90)*

Bodemtype	humuslutum	
Monster 4	*0.5%*	*1%*
Monster 5	*1.7%*	*11%*
Monster 6	*2.3%*	*16%*

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Legenda

Verklaring kolommen

AR	*ALcontrol rapport resultaat*
BT	*Door BoToVa berekend toetsresultaat*
BC	*BoTova toets conclusie*

Verklaring toetsingsoordelen

--	*Geen toetsoordeel mogelijk*
NV	*Niet verspreidbaar*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
V	*Verspreidbaar*
NT>I	*Niet Toepasbaar of groter dan interventiewaarde*
>S	*Groter dan de streefwaarde*
NT	*Niet toepasbaar*
<=S	*Kleiner dan of gelijk aan de streefwaarde*
IN	*Industrie*
TG	*Toepasbaar in GBT*
WO	*Wonen*
NTG	*Niet toepasbaar in GBT (>EW)*
>IW	*Groter dan interventiewaarde*
T<=S	*Toepasbaar (<=SW)*
NT>E	*Niet toepasbaar (> EW)*
NT>S	*Niet toepasbaar (> SW)*

BoToVa informatie

Status :https://www.botova-service.nl/Testing
Normen :Voor actuele wetgeving verwijzen we u graag naar https://www.botova-service.nl/PublicFiles/20130806NormenDefinitiesEnStandaarden.xlsx
Handleiding:https://www.botova-service.nl/PublicFiles/HandleidingV1.0.0.pdf

Grontmij

Berekende analyseresultaten asbest in grond/puin (mg/kg ds gewogen)

Projectnummer	**333338**
Projectnaam	**Smitjesland 5 te Lent**
Datum	**5 november 2013**
Analyserapportnr's.	**1311-0697_01**

Proefgatnummer:	**14**	**Aangetroffen materiaal/code**	**gewicht (g)**	**percentage asbest (m/m%) serpentijn**	**amfibool**	**concentratie as serpentijn**
Oppervlakte:	0,09 m2	plaat	10,4	3,5		6,2
Diepte:	0,50 m					
Dichtheid grond/puin:	1,6 ton/m³	Asbest uit analyse	-	-	-	
Droge stofgehalte:	82,1 %	**Eindresultaat (mg/kg ds) per asbestsoort**				**6,2**
		Gewogen asbestgehalte (serpentijn vermeerderd met 10x amfibool)				**6,2**

Bijlage 6

Toetsingkader bodemkwaliteit

Toetsingskader bodemkwaliteit landbodems

Algemene toelichting toetsingskader
De Wet bodembescherming (Wbb) geeft regels voor de bescherming van de bodem en de aanpak van eventuele bodemverontreiniging door middel van sanering. Op hoofd-lijnen is in de Wbb aangegeven wanneer sprake is van bodemverontreiniging en wanneer deze zodanig is dat sanering met spoed nodig is. Tevens is in de Wbb aangegeven waar de saneringsdoelstelling aan moet voldoen. De concrete uitwerking hiervan is vastgelegd in circulaires, besluiten en regelingen op grond van de Wbb.

De toetsingskaders en normen voor landbodemkwaliteit zijn opgenomen in het Besluit bodemkwaliteit (VROM, Staatsblad 2007, nr. 469), de Regeling bodemkwaliteit (VROM, Staatscourant 2007, nr. 247 en 2008, nr. 122 en 2009, nr. 67) en de Circulaire bodemsanering 2009 (VROM, Staatscourant 2009 nr. 67). Hieronder is een korte samenvatting van de normen en toetsingskaders gegeven.

Voor het antwoord op de vraag of en in welke mate bodemverontreiniging aanwezig is, zijn normen opgenomen in de Circulaire bodemsanering 2009. Het toetsingskader hierin is vastgesteld voor grond en grondwater en geldt voor landbodems. Voor de toetsing van de kwaliteit van waterbodems geldt de Circulaire sanering waterbodems (V&W, Staatscourant 2007, nr. 245 en 2009, nr. 68) Hierop wordt in deze bijlage niet verder ingegaan.

Voor de toepassing van grond en bagger op landbodems geldt vanaf 1 juli 2008 het toetsingskader op basis van het Besluit bodemkwaliteit. In de bijbehorende Regeling bodemkwaliteit zijn normen opgenomen waaraan de kwaliteit van toe te passen grond of bagger of de kwaliteit van de ontvangende bodem kan worden getoetst.

Met de genoemde regelgeving zijn per 1 oktober 2008 de Streefwaarden voor grond vervangen door de Achtergrondwaarden. De kwaliteitseisen voor de op te leveren bodem, aanvulgrond en leeflagen bij bodemsaneringen moeten aansluiten bij de kwaliteitseisen die ter plekke gelden op basis van het Besluit en de Regeling bodemkwaliteit.

Overzicht toetsingswaarden
In de Circulaire bodemsanering 2009 en de Regeling bodemkwaliteit worden de volgende toetsingswaarden onderscheiden:

De streefwaarde grondwater
De Streefwaarde grondwater geeft aan wat het ijkpunt is voor de milieukwaliteit op de lange termijn, uitgaande van Verwaarloosbare Risico's voor het ecosysteem.

De Achtergrondwaarde voor grond
De Achtergrondwaarden voor grond zijn vastgesteld op basis van gehalten aan stoffen zoals die voorkomen in de bodem van natuur- en landbouwgronden in Nederland die niet zijn belast door lokale verontreinigingsbronnen. Grond die voldoet aan de Achtergrondwaarde is duurzaam geschikt voor elk bodemgebruik.
Voor asbest is geen Achtergrondwaarde vastgesteld omdat de Interventiewaarde reeds op het niveau van Verwaarloosbaar Risico ligt.
De Streefwaarde voor grond is komen te vervallen. De functie van de Streefwaarde voor grond in het toetsingskader is overgenomen door de Achtergrondwaarde.

De Interventiewaarde bodemsanering voor grond en grondwater
Geeft het milieukwaliteitsniveau aan waarboven ernstige vermindering optreedt van de functionele eigenschappen van de bodem.

De Interventiewaarden voor landbodems zijn gebaseerd op een uitgebreide RIVM-studie naar zowel humaantoxicologische als ecotoxicologische effecten van bodemverontreinigende stoffen. De humaantoxicologische ernstige bodemverontreinigingsconcentratie (Serious Risk Concentration = SRC_{humaan}) is het gehalte in de bodem waarbij overschrijding van het zogenaamde Maximaal Toelaatbare Risiconiveau voor de mens (MTR_{humaan}) kan plaatsvinden. Voor de afleiding van de SRC_{humaan} is uitgegaan van de situatie 'wonen met tuin' met een 'standaard' gedragspatroon, waarbij de meest relevante blootstellingsroutes zijn opgenomen. De SRC_{eco} is het gehalte in de bodem waarboven 50%

van de (potentieel) aanwezige soorten en processen negatieve effecten kunnen ondervinden (HC50). De laagste van deze twee gehalten is in principe als Interventiewaarde vastgesteld.
De Interventiewaarden voor landbodems zijn derhalve gekoppeld aan de potentiële risico's van een bodemverontreiniging.
Voor waterbodems gelden aparte Interventiewaarden waterbodem.

Het gemiddelde van de Achtergrondwaarde en de Interventiewaarde voor grond en het gemiddelde van de Streef- en Interventiewaarde grondwater (= Tussenwaarde)
Deze waarde geeft de milieukwaliteit aan, waarbij er sprake is van verhoogde, maar in het algemeen niet potentieel onaanvaardbare, risico's voor mens en milieu. Het betreft een rekenkundig gemiddelde van de Achtergrondwaarde en Interventiewaarde voor grond en de Streef- en Interventiewaarde voor grondwater, dat niet rechtstreeks aan een specifiek risiconiveau is gekoppeld. Overschrijding van deze waarde heeft slechts een indicatieve functie, namelijk het aangeven van de noodzaak om een nader onderzoek naar de kwaliteit van de bodem uit te voeren.

Indicatieve niveaus voor ernstige verontreiniging
In de Circulaire bodemsanering wordt een overzicht gegeven van alle thans vastgestelde Indicatieve niveaus voor ernstige verontreiniging. Deze Indicatieve niveaus voor ernstige verontreiniging zijn vastgesteld voor stoffen waarvoor geen meet- en analysevoorschriften, dan wel onvoldoende toxicologische gegevens beschikbaar zijn, om een Interventiewaarde vast te kunnen stellen.

Toetsingswaarden toepassing grond en bagger: Achtergrondwaarden en Maximale Waarden
In het Besluit bodemkwaliteit en bijbehorende Regeling bodemkwaliteit is gekozen voor een ‘altijd-’ en een ‘nooit-grens’. De ‘altijd-grens’ zijn de Achtergrondwaarden. Deze zijn vastgesteld op basis van de gehalten aan stoffen zoals die voorkomen in de bodem van natuur- en landbouwgronden in Nederland die niet zijn belast door lokale verontreinigingsbronnen. Partijen grond en baggerspecie die voldoen aan de Achtergrondwaarden zijn altijd vrij toepasbaar (voor wat betreft de chemische kwaliteit). Het Besluit stelt hieraan geen aanvullende toepassingsvoorwaarden.

De ‘nooit-grens’ wordt bepaald met behulp van het Saneringscriterium. Dit is geen vaste norm, maar een methodiek om te bepalen of er locatiespecifiek sprake is van een onaanvaardbaar risico en of met spoed moet worden gesaneerd (op grond van de Wet bodembescherming).
Grond en baggerspecie die is verontreinigd boven de grens van het onaanvaardbaar risico mogen niet worden toegepast in de betreffende locatiespecifieke situatie.

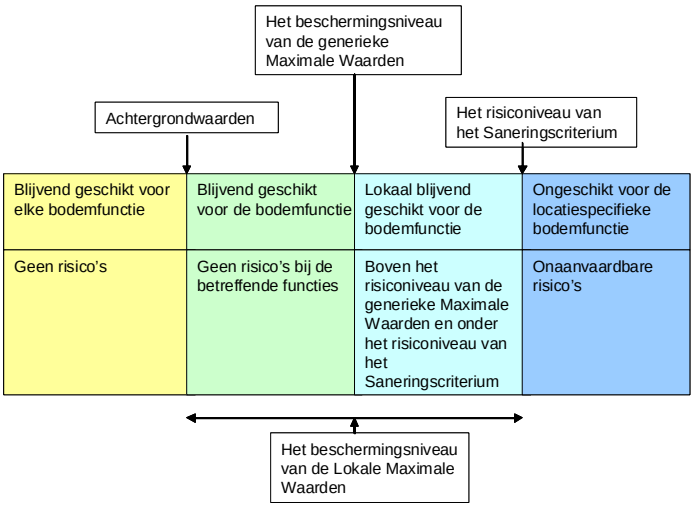
Tussen de ‘altijd-’ en ‘nooit-grens’ liggen de Maximale Waarden die zijn gekoppeld aan een bodemfunctie. Deze waarden geven de bovengrens aan van de kwaliteit die nodig is om de bodem blijvend geschikt te houden voor de functie die de bodem heeft. In het generieke toetsingskader van het Besluit bodemkwaliteit zijn voor landbodems Generieke Maximale Waarden vastgesteld als grenzen voor de kwaliteit die hoort bij de functie van de bodem (de Maximale Waarde Wonen en de Maximale Waarde Industrie). Overigens betekent een overschrijding van een Maximale Waarde niet dat de locatie niet geschikt zou zijn voor het huidige of beoogde gebruik. De grens voor toepassing van grond en bagger in het generieke toetsingskader ligt bij de Maximale Waarde Industrie.

In het gebiedsspecifieke toetsingskader van het Besluit bodemkwaliteit kan de lokale bodembeheerder (de gemeente) per deelgebied en per stof zelf Lokale Maximale Waarden kiezen (tussen de ‘altijd-’ en ‘nooit-grens’), waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke verontreinigingsituatie en het daadwerkelijke gebruik van de bodem. Zo kan gebiedsgericht het gewenste beschermingsniveau nader worden gespecificeerd en kan worden gestuurd in de toepassingsmogelijkheden voor grond en baggerspecie.

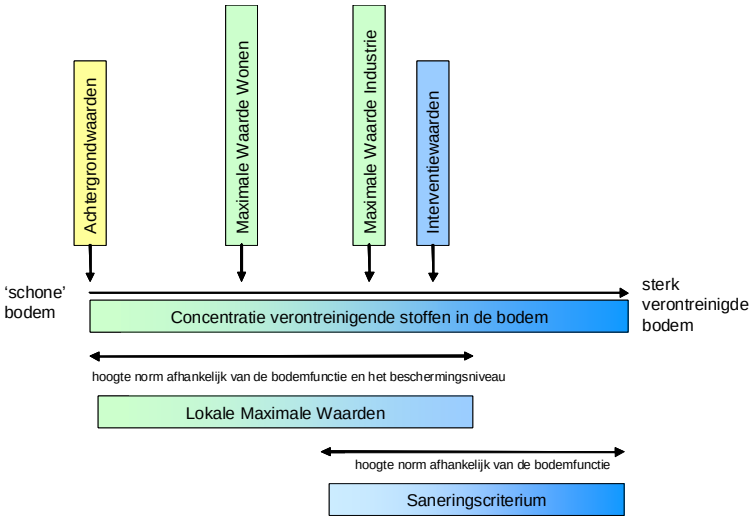
Toetsingswaarden asbest
Voor asbest in grond geldt alleen een interventiewaarde c.q. restconcentratienorm. Deze norm is vastgesteld op 100 mg/kg d.s. asbest (gewogen). De Interventiewaarde voor asbest is gebaseerd op het verwaarloosbaar risiconiveau (VR). Grond met een gehalte aan asbest (gewogen) lager dan de Interventiewaarde mag hierdoor als niet verontreinigd worden aangemerkt. Het gewogen gehalte aan asbest wordt berekend door het gehalte aan serpentijn asbest te vermeerderen met tienmaal het gehalte aan amfibool asbest.

Onderstaande figuren geven een overzicht van de verbanden tussen risico's, bodemfunctie, bodemnormen en concentraties verontreinigende stoffen in de bodem. Deze figuren komen uit het rapport 'Ken uw (water)bodemkwaliteit, de risico's inzichtelijk' (SenterNovem, september 2007). Dit rapport is geschreven door Grontmij in opdracht van SenterNovem/Bodem+ en RWS. Hierin vindt u een uitgebreid overzicht van alle (water)bodemnormen en hun onderbouwing.

Figuur: relaties tussen geschiktheid van de bodem voor de functie, bijbehorende beschermings/risiconiveaus en bijbehorende bodemnormen

Figuur: relatie tussen bodemconcentraties en bodemnormen

Bodemtypecorrectie
Aangezien het natuurlijk voorkomen van stoffen varieert per bodemtype en mogelijke effecten van stoffen afhankelijk zijn van de mate van beschikbaarheid van een stof zijn zowel de Achtergrondwaarden als de Interventiewaarden in grond afhankelijk gesteld van het lutum- en organische stofgehalte in de onderzochte bodem. De Interventiewaarden voor grondwater zijn afgeleid van de Interventiewaarden voor grond, maar zijn onafhankelijk van het bodemtype. Er is geen bodemtypecorrectie van toepassing op de interventiewaarde van asbest.

Geval van ernstige verontreiniging
Er is sprake van een geval van ernstige verontreiniging indien voor ten minste één stof de gemiddelde gemeten concentratie van minimaal 25 m^3 bodemvolume in het geval van grondverontreiniging, of 100 m^3 poriënverzadigd bodemvolume in het geval van een grondwaterverontreiniging, hoger is dan de Interventiewaarde voor landbodems.

Toelichting milieuhygiënisch Saneringscriterium
Indien sprake is van een geval van ernstige verontreiniging dat voor 1987 is ontstaan, dient te worden bepaald of de sanering al dan niet spoedig dient te worden uitgevoerd. Voor landbodems dient hiervoor de systematiek van het milieuhygiënisch Saneringscriterium te worden gevolgd. Deze systematiek is beschreven in de Circulaire bodemsanering 2009 en bestaat uit drie stappen. Stap 1 is het vaststellen van het geval van ernstige verontreiniging, de stappen 2 en 3 bestaan uit de bepaling van de risico's bij het huidig of toekomstig gebruik. Hierbij is stap 2 een standaard risicobeoordeling die altijd dient te worden uitgevoerd en is stap 3 een locatiespecifieke risicobeoordeling die facultatief is. Stap 3 kan worden uitgevoerd als er in stap 2 is bepaald dat er sprake is van onaanvaardbare risico's maar de standaard risicobeoordeling sluit niet voldoende aan bij de huidige of toekomstige situatie op de locatie. Stap 3 kan ook worden uitgevoerd als men met specifieke technieken het risico beter wil bepalen. Als stap 3 is uitgevoerd, is het resultaat van stap 3 bepalend voor de beslissing omtrent de spoed van de sanering.

Bij een risicobeoordeling wordt onderscheid gemaakt in risico's voor de mens, risico's voor het ecosysteem en risico's van verspreiding van de verontreiniging. In bijlage 2 van de Circulaire bodemsanering is de methode weergegeven waarmee de risico's kunnen worden bepaald. Ter ondersteuning is het computermodel Sanscrit door het Van Hall Instituut ontwikkeld.

In principe dient de sanering van een geval van ernstige verontreiniging spoedig te worden uitgevoerd tenzij is aangetoond dat er in de huidige of toekomstige situatie géén sprake is van onaanvaardbare risico's. Er moet dan aan alle drie de hieronder beschreven criteria worden voldaan:

risico's voor de mens

- het MTR $_{humaan}$ wordt ten gevolge van deze verontreiniging in de locatiespecifieke situatie niet overschreden;
- mensen ondervinden géén aantoonbare hinder (bv huidirritatie en stank) van de bodemverontreiniging. Dit geldt alleen voor de huidige situatie;

risico's voor het ecosysteem

- de Toxische Druk (TD) over een bepaald oppervlakte (afhankelijk van het gebruik van de locatie) is niet hoger dan 0,2 of er is op basis van ecologische meetmethoden aangetoond dat er géén sprake is van onaanvaardbare risico's voor het ecosysteem;

risico's voor verspreiding

- er is geen kwetsbaar object binnen een straal van 100 m van de Interventiewaardecontour in het grondwater;
- er is geen sprake van een drijflaag van waaruit verspreiding plaatsvindt;
- er is geen sprake van een zaklaag van waaruit verspreiding plaatsvindt;
- het totale bodemvolume waarbinnen het grondwater is verontreinigd met een of meer stoffen in gehalten boven de Interventiewaarden is niet groter dan 6.000 m3 of als het wel groter is dan 6.000 m^3 dient de jaarlijkse verspreiding van de verontreiniging met een of meer stoffen boven de interventiewaarde in het grondwater binnen een kleiner bodemvolume dan 1.000 m^3 plaats te vinden.

Toelichting saneringstijdstip

Een geval van ernstige verontreiniging waarbij sprake is van onaanvaardbare risico's dient spoedig te worden gesaneerd. Dit houdt in dat de onaanvaardbare risico's zo snel mogelijk dienen te worden weggenomen. Als indicatie voor de termijn waarop de (deel)sanering dient aan te vangen geldt als richtlijn: binnen 4 jaar na het afgeven van de beschikking ernst en spoed.

Zorgplicht

Los van het toetsingkader is in 1987, bij de inwerkingtreding van de Wet bodembescherming, het zorgplichtartikel van kracht geworden. Iedereen die vanaf 1987 handelingen verricht die de bodem (verder) verontreinigen, is verplicht direct saneringsmaatregelen te treffen, zodat de oude situatie wordt hersteld.

Toetsingswaarden voor de onderzoekslocatie

De toetsingswaarden die voor de onderzoekslocatie van toepassing zijn (dus gecorrigeerd op basis van het lutum- en organische stofgehalte, zijn opgenomen in de navolgende tabellen.

Bijlage 7

Foto's

11

10

12

9

08

05

06

07

03

04

2.1

2.2

20

19

18

13

14

17

15

16

Bijlage 8

Kwaliteitsborging Grontmij

Kwaliteitsborging

Grontmij wil met haar producten en diensten zo goed mogelijk aan de behoeften, doelstellingen en eisen van haar opdrachtgevers voldoen. Voor het bewijsbaar en zichtbaar maken van de kwaliteit (kwaliteitsborging) beschikt Grontmij over een kwaliteitssysteem. Dit kwaliteitssysteem is er mede op gericht de individuele kennis, kunde en activiteiten van de medewerkers zodanig te organiseren en af te stemmen, dat de kwaliteit van de gezamenlijk tot stand gebrachte producten en diensten zo goed mogelijk beheerst en gewaarborgd worden.

Het Besluit bodemkwaliteit (onderdeel Kwalibo) richt zich op kwaliteit én integriteit van de bodemintermediair. De kwaliteitseisen zijn vastgelegd in beoordelingsrichtlijnen, protocollen en andere documenten. Met een certificaat moeten bodemintermediairs (aannemers, inspectie-instellingen, milieukundige begeleiders e.d.) aantonen dat hun bedrijf aan de kwaliteitseisen voldoet. Het bevoegd gezag mag alleen gegevens accepteren van een erkende intermediair. Bovendien moeten de personen en instellingen die bepaalde cruciale functies in het bodembeheer vervullen (milieukundige begeleiding, monsterneming bij partijkeuringen, veldwerk, certificatie en inspectie) onafhankelijk zijn van hun opdrachtgever (eigenaar / initiatiefnemer). Functiescheiding en het (laten) uitvoeren van de aangewezen werkzaamheden door erkende bodemintermediairs gelden vanaf de datum dat erkenning verplicht is.

De kwaliteit van de door Grontmij uitgevoerde onderzoeken en gegeven adviezen op het gebied van bodembeheer wordt op de volgende manieren gewaarborgd:

NEN-EN-ISO-9001
Het managementsysteem van Grontmij Nederland B.V. is gecertificeerd tegen NEN-EN-ISO-9001: 2000. Deze norm geeft een model voor externe kwaliteitsborging en voor certificatie. Er wordt een aantal activiteiten aangegeven, die voor het geven van vertrouwen in de relatie klant/leverancier worden aangetoond. Dit omvat zowel randvoorwaarden voor kwaliteitsverbetering als eisen voor kwaliteitsborging.

NEN-EN-ISO-14001
Het managementsysteem van Grontmij Nederland B.V. is gecertificeerd tegen NEN-EN-ISO-14001: 2004. Deze norm geeft eisen en richtlijnen voor het gebruik van milieuzorgsystemen. Met het certificaat toont Grontmij aan dat zij de zorg voor het milieu in haar dienstverlening en interne bedrijfsvoering goed heeft georganiseerd. Kernpunten daarbij zijn het naleven van wet- en regelgeving en de voortdurende verbetering van milieuprestaties.

VCA
Grontmij Nederland B.V. voldoet aan de veiligheidsmanagementnorm VCA** van de Stichting Samenwerken voor Veiligheid. De norm betreft “het uitvoeren van bodemonderzoek op het gebied van civiele techniek, cultuurtechniek, milieu, winning van zand, grind en klei en werken in de risicogebieden railinfrastructuur”.

SIKB
De Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB) is een samenwerkingsverband van markt en overheid, met als doel de kwaliteit van besluitvorming, dienstverlening en realisatie van bodembeheer te verhogen. Grontmij is actief betrokken bij het werk van SIKB.
Grontmij Nederland B.V. is gecertificeerd voor:

- Het uitvoeren van partijkeuringen van grond (BRL SIKB 1000)
- het uitvoeren van veldwerk (BRL SIKB 2000);
- milieukundige begeleiding van bodemsaneringen (BRL SIKB 6000).

Grontmij is voor bovenstaande activiteiten erkend door de ministers van VROM en V&W
Met dit logo op offertes en in rapportages wordt aangegeven of het werk conform de BRL SIKB 1000, 2000 of 6000 is uitgevoerd. Bij afwijkingen op kritische punten wordt het logo niet gevoerd. Zie voor motivatie dan de tekst.

SC-540
Grontmij Nederland B.V. beschikt over het ‘Procescertificaat Asbestinventarisatie SC-540 / 2007 voor het uitvoeren van asbestonderzoek’, SCA-code 06-D060027.1 uitgegeven door Lloyd’s Register Quality Assurance.

VKB
Grontmij Nederland B.V. is actief lid van de Vereniging Kwaliteitsborging Bodemonderzoek (VKB). Deze vereniging van milieuadvies- en veldwerkbureaus werkt aan de kwaliteitsborging van bodemonderzoek en bodemadvies door o.a. het stellen van eisen inzake opleiding en ervaring, toepassing van normen en voorschriften en certificatie. Onze advies- en veldwerkzaamheden worden uitgevoerd conform de kwaliteitseisen van deze vereniging.

Milieukundig laboratoriumonderzoek
De laboratoria, die door Grontmij worden ingeschakeld voor het uitvoeren van milieukundig laboratoriumonderzoek, voldoen aan de accreditatiecriteria van de Raad van Accreditatie conform NEN-EN-ISO/IEC 17025: 2005.

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 40 . . .

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 . . .

HAMERSTUK

Raadsvoorstel "Bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 39 (Vossenpelsestraat 67)"

Van:	College van B&W d.d. 19 mei 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Met voorliggend voorstel verzoekt het college de raad het bijgevoegde bestemmingsplan vast te stellen, en geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro. **2. Achtergrond** Het bijgevoegde bestemmingsplan maakt een burgerwoning aan de Vossenpelssestraat 67 te Lent mogelijk. Met ingang van 5 maart 2015 heeft het bestemmingsplan in ontwerp 6 weken ter visie gelegen. Over het ontwerpplan zijn geen zienswijzen ingediend. Er zijn ambtshalve geen wijzigingen en het bestemmingsplan kan door de raad worden vastgesteld.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Marco Doove m.doove@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 - 329 9704
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 39 (Vossenpelssestraat 67)' d.d. 19 mei 2015 2. Bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 39 (Vossenpelssestraat 67) met bijlagenboek Raadsbesluit d.d.10 juni 2015		

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 . . .

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 79/2015

Onderwerp
Raadsvoorstel vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 (Vossenpelssestraat 67)

Programma
Stedelijke ontwikkeling

Portefeuillehouder
B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
19 mei 2015

Samenvatting
Het bijgevoegde bestemmingsplan maakt een burgerwoning aan de Vossenpelssestraat 67 te Lent mogelijk.

Met ingang van 5 maart 2015 heeft het bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 (Vossenpelssestraat 67) in ontwerp gedurende 6 weken ter visie gelegen. Over het ontwerpplan zijn geen zienswijzen ingediend. Er zijn geen ambtshalve wijzigingen. Het bestemmingsplan kan door uw raad worden vastgesteld.

Voorstel om te besluiten

1. Het bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 (Vossenpelssestraat 67) vast te stellen, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP140W39-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond van de GBK 2014-08-05;
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Marco Doove, 9704, m.doove@nijmegen.nl

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 . . .

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding
De aanleiding voor deze herziening van het bestemmingsplan is de wens om een burgerwoning aan de Vossenpelssestraat 67 te Lent te realiseren.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader
De Wet ruimtelijke ordening en de Algemene wet bestuursrecht zijn hier van toepassing. Op grond van artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening beslist de gemeenteraad omtrent de (gewijzigde) vaststelling van het bestemmingsplan. De vaststellingsprocedure is geregeld in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening.

1.2 Relatie met programma
Het plan past binnen programma Stedelijke Ontwikkeling.

2 Doelstelling
Planologisch mogelijk maken van een burgerwoning aan de Vossenpelssestraat 67 te Lent. Het bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 39 (Vossenpelssestraat 67) vast te stellen.

3 Argumenten
De komende jaren zijn er in Nijmegen Noord grootschalige ontwikkelingen gepland. Het gebied rond het plangebied zal grote veranderingen ondergaan. Het gebied maakt onderdeel uit van het plandeel Vossenpels Noord dat ontwikkeld zal gaan worden tot woongebied. Aan de noordzijde wordt de Landschapszone gerealiseerd met grote plassen. Het terrein ligt op de grens met de gemeente Lingewaard. Aan de overzijde van de Vossenpelssestraat zal de komende jaren park Lingezegen gerealiseerd worden door deze gemeente. De Vossenpelssestraat heeft in de plannen het karakter van een straat met lintbebouwing. Onder invloed van de ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied is een groot aantal agrarische en tuindersbedrijven niet meer actief. Ondanks de veranderingen in het gebied heeft het historische lint zijn karakteristieken behouden. Met het wegvallen van diverse bedrijven is er plaatselijk ruimte ontstaan voor nieuwe ontwikkelingen, zoals het toevoegen van een extra woning in het bestaande lint.

Met ingang van 5 maart 2015 heeft het bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 (Vossenpelssestraat 67) in ontwerp gedurende 6 weken ter visie gelegen. Over het ontwerpplan zijn geen zienswijzen ingediend. Er zijn geen ambtshalve wijzigingen. Het bestemmingsplan kan door uw raad worden vastgesteld.

4 Klimaat
Bij de aanvraag om omgevingsvergunning worden de ambities, geformuleerd in de Duurzaamheidsagenda 2011-2015, meegenomen.

5 Risico's
Belanghebbenden die niet verweten kan worden geen zienswijze te hebben ingediend, kunnen gedurende de beroepsperiode van 6 weken nog beroep instellen en een voorlopige

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 . . .

Voorstel aan de Raad

voorziening aanvragen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in Den Haag.

6 Financiën

Met onderhavig bestemmingsplan wordt een bouwplan in de zin van artikel 6.2.1 Bro mogelijk gemaakt. Echter wordt met de ontwikkelende eigenaar van de gronden die binnen het plangebied gelegen zijn, een anterieure overeenkomst gesloten zoals is bepaald in artikel 6.24 Wro, voordat het bestemmingsplan wordt vastgesteld. Ook zijn er geen redenen om nadere eisen te stellen dan wel het plan te faseren, zodat de verplichting tot het vaststellen van een exploitatieplan niet geldt. In de anterieure overeenkomst wordt het verhaal van kosten op afdoende wijze vastgelegd. Eventuele planschade zal worden verhaald op de initiatiefnemer.

7 Participatie en Communicatie

De aanvrager wordt van het vaststellingsbesluit van uw raad op de hoogte gesteld.

8 Uitvoering en evaluatie

Het bestemmingsplan zal bekend worden gemaakt in de Staatscourant en digitaal op de gemeentelijke website (www.nijmegen.nl/bekendmakingen en onder inspraak& info). Daarnaast wordt het bestemmingsplan aan de landelijke website www.ruimtelijkeplannen.nl aangeboden. Het bestemmingsplan zal gedurende 6 weken ter visie worden gelegd.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Bestemmingsplan met bijlagenboek

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 . . .

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

19. **Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 39 (Vossenpelssestraat 67) (79/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 19 mei 2015
1. Het bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 (Vossenpelssestraat 67) vast te stellen, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP140W39-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond van de GBK 2014-08-05;
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

Bestemmingsplan

Buitengebied Dorp Lent - 39 (Vossenpelssestraat 67)

Gemeente Nijmegen
Afdeling stadsontwikkeling

Buitengebied Dorp Lent - 39 (Vossenpelssestraat 67)

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 . . .

Inhoudsopgave

Toelichting		**3**
Hoofdstuk 1	**Inleiding**	**5**
1.1	Aanleiding	5
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	5
1.3	Vigerend bestemmingsplan	6
1.4	Leeswijzer	7
Hoofdstuk 2	**Planbeschrijving**	**9**
2.1	Huidige situatie	9
2.2	Toekomstbeeld	9
2.3	Stedenbouwkundige karakteristieken	9
2.4	Voorgenomen ontwikkeling	10
Hoofdstuk 3	**Beleidskader**	**11**
3.1	Rijksbeleid	11
3.2	Provinciaal beleid	12
3.3	Regionaal beleid	14
3.4	Gemeentelijk beleid	15
Hoofdstuk 4	**Milieuhygienische en planologische aspecten**	**17**
4.1	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	17
4.2	Geluid	17
4.3	Luchtkwaliteit	18
4.4	Bedrijven en milieuzonering	18
4.5	Geurhinder	19
4.6	Externe veiligheid	19
4.7	Bodem	20
4.8	Water	20
4.9	Flora en fauna	22
4.10	Cultuurhistorie en archeologie	24
4.11	Verkeer en parkeren	25
4.12	Klimaat	26
4.13	Kabels en leidingen	26
Hoofdstuk 5	**Juridische planbeschrijving**	**27**
5.1	Inleiding	27
5.2	Systematiek van de planregels	27
5.3	Beschrijving per bestemming	28
Hoofdstuk 6	**Economische uitvoerbaarheid**	**31**
6.1	Kostenverhaal	31
6.2	Financiële haalbaarheid	31
Hoofdstuk 7	**Maatschappelijke uitvoerbaarheid**	**33**
7.1	Inspraak	33
7.2	Overleg	33
7.3	Vaststellingsprocedure	33
7.4	Beroep	34

Toelichting

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 . . .

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemers zijn voornemens om aan Vossenpelssestraat 67 te Lent (gemeente Nijmegen) een vrijstaande woning te realiseren. Het perceel ligt in Nijmegen Noord, aan de rand van het ontwikkelingsgebied Vossenpels Noord waar in de toekomst woningbouw is voorzien.

De realisatie van de woning op het perceel past niet binnen het vigerend bestemmingsplan. Deze ontwikkeling wordt juridisch en planologisch mogelijk gemaakt door middel van onderhavige partiële bestemmingsplanherziening.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied is gelegen aan Vossenpelssestraat 67, ten noordoosten van de kern Lent (Nijmegen Noord). Het plangebied wordt aan de oostzijde begrensd door de Vossenpelssestraat en aan de westzijde door de een perceel dat agrarisch in gebruik is. Aan de noord- en zuidzijde wordt de grens gevormd door de percelen van de woningen aan Vossenpelssestraat 65 en 69.

Het perceel is kadastraal bekend als gemeente Lent, sectie A, nummer 2252 en heeft een oppervlakte van circa 1.162 m².

Op afbeelding 1 is de ligging van het plangebied in zijn nabije omgeving weergegeven. De exacte begrenzing van het plangebied is ingetekend op de verbeelding van dit bestemmingsplan.

Afbeelding 1: Luchtfoto bestaande situatie plangebied, plangebied in rood kader

1.3 Vigerend bestemmingsplan

Op dit moment is het bestemmingsplan "Buitengebied Dorp Lent" van de gemeente Nijmegen het vigerende bestemmingsplan voor het onderhavige plangebied. Dit bestemmingsplan is vastgesteld door de gemeenteraad (van de voormalige gemeente Elst) op 28 november 1989 en (gedeeltelijk) goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland op 9 juli 1990.

Het plangebied heeft in het vigerende bestemmingsplan de bestemming 'Agrarische doeleinden'. Vanwege deze bestemming is het niet toegestaan een vrijstaande woning te realiseren. Met onderhavig bestemmingsplan wijzigt de bestemming van het plangebied naar 'Wonen' en 'Tuin' waardoor de realisatie van de woning mogelijk wordt.

1.4 Leeswijzer

Het voorliggende bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding met bijbehorende planregels en gaat vergezeld van een toelichting. De planregels en de verbeelding vormen de juridisch bindende elementen van het bestemmingsplan.

De toelichting bestaat uit een planbeschrijving met (separate) bijlagen. De toelichting van dit bestemmingsplan is opgebouwd uit zeven hoofdstukken. De opbouw van de hoofdstukken is zodanig dat er sprake is van een logische volgorde in vraagstelling (wat, waarom, waar, hoe, etc.).

Na dit inleidende hoofdstuk volgt hoofdstuk 2 'Planbeschrijving', dit gaat in op de beschrijving van de huidige situatie van het plangebied en directe omgeving.Daarnaast worden de ontwikkelingen die het plan mogelijk maakt op een rij gezet. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het relevante beleid op Rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau. Daarbij wordt bekeken of de voorgestane ontwikkeling in lijn is met dit beleid. In hoofdstuk 4 wordt de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aangetoond. Vanuit de verschillende van invloed zijnde haalbaarheidsaspecten zoals externe veiligheid, luchtkwaliteit en water wordt in dit hoofdstuk beschreven waarom de ontwikkeling die voorliggend bestemmingplan mogelijk maakt, uitgevoerd kan worden. In hoofdstuk 5 wordt de juridische planopzet toegelicht. Er wordt een antwoord gegeven op de vraag hoe hetgeen in voorliggend plan is vastgelegd juridisch wordt geregeld. Hoofdstuk 6 geeft inzicht in de economische uitvoerbaarheid van het plan. In het laatste hoofdstuk van dit bestemmingsplan wordt verslag gedaan van het (voor)overleg en de zienswijzen.

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 . . .

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gesitueerd in Nijmegen Noord, aan de rand van het ontwikkelingsgebied Vossenpels Noord en ten westen van landgoed Doornik met het aangrenzende park Lingezegen. Het gebied heeft een landelijke uitstraling met diverse agrarische en tuindersbedrijven. Het gebied bestaat uit ruime kavels waarop verspreid nog verschillende (tuinders) bedrijven zijn gevestigd. Ook het plangebied omvat een perceel met een agrarische bestemming.

De Vossenpelssestraat is één van de lange lijnen die van noord naar zuid door het gebied lopen (vergelijkbaar met onder andere de Griftdijk). Deze historische lijn bestond voorheen uit verschillende agrarische en tuindersbedrijven met bijbehorende bedrijfswoningen, waardoor het te kenschetsen is als historisch lint met losse bebouwing.

2.2 Toekomstbeeld

De komende jaren zijn er in Nijmegen Noord grootschalige ontwikkelingen gepland. Het gebied rond het plangebied zal grote veranderingen ondergaan. Het gebied maakt onderdeel uit van het plandeel Vossenpels Noord dat ontwikkeld zal gaan worden tot woongebied. Aan de noordzijde wordt de landschapszone gerealiseerd met grote plassen. Het terrein ligt op de grens met de gemeente Lingewaard. Aan de overzijde van de Vossenpelssestraat zal de komende jaren park Lingezegen gerealiseerd worden door deze gemeente. De Vossenpelssestraat heeft in de plannen het karakter van een straat met lintbebouwing.

Onder invloed van de ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied is een groot aantal agrarische en tuindersbedrijven niet meer actief. Ondanks de veranderingen in het gebied heeft het historische lint zijn karakteristieken behouden. Met het wegvallen van diverse bedrijven is er plaatselijke ruimte ontstaan voor nieuwe ontwikkelingen zoals het toevoegen van extra woningen in het bestaande lint.

2.3 Stedenbouwkundige karakteristieken

Het kenmerk van de linten in Nijmegen Noord is dat ze refereren naar het dorpse en agrarische karakter van het gebied. Er staat losse, vrijstaande bebouwing op ruime kavels, de voortuinen zijn diep, ruim en groen, maar ook de ruimte tussen de bebouwing en de achtertuinen zijn ruim bemeten en hebben een groene uitstraling. De open ruimte tussen de bebouwing zorgt voor doorzichten naar de terreinen erachter.

In de plannen voor Nijmegen Noord behoudt de Vossenpelssestraat het karakter van een straat met lintbebouwing. De bebouwing is individueel gerealiseerd en niet projectmatig of seriematig ontwikkeld, divers van architectuur/ bouwstijl en bouwdatum. Dit als duidelijk contrast met de grote woningbouwvlekken in de gebieden erachter. Het zijn ruime woningen op een nog groter kavel. Dit ook weer als contrast op de projectmatige bouw die vaak wordt gekenmerkt door ruime woningen op kleinere kavels. Deze karakteristiek van zowel bebouwing als buitenruimte is belangrijk voor de herkenbaarheid van het gebied. Om het karakter en de kwaliteit van de linten te garanderen moet derhalve zorgvuldig worden omgegaan met de invulling van de verdichting in de linten.

2.4 Voorgenomen ontwikkeling

Ter behoud en versterking van de hiervoor beschreven karakteristieken van het historische lint, is het van wezenlijk belang de ontwikkeling in te kaderen.

Bij het toevoegen van de woning langs de Vossenpelsstraat zijn de volgende randvoorwaarden leidend voor het verankeren van het gewenste ruimtelijk-stedenbouwkundige beeld:

- Alleen toevoegen van vrijstaande individueel te bouwen woningen.
- Geen projectmatige en/of seriematige bouw.
- Voortuin tenminste 8,0 meter diep (circa 10 meter tot aan de openbare weg), die als tuin een groene inrichting krijgt.
- Het in stand houden van een bebouwingsvrije zone aan weerszijden van de woning van minimaal 7,0 meter, welke ook grotendeels groen is ingericht om de doorzichten te behouden en het beeld van losse vrijstaande woningen te behouden.
- De bebouwing bestaat uit maximaal twee bouwlagen met een kap tot een hoogte van maximaal 11 meter. De goothoogte bedraagt 7,0 meter.
- De bestaande bomen op het terrein dienen in het plan te worden ingepast.

Hoofdstuk 3 Beleidskader

3.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)
In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte staan de plannen van de Rijksoverheid voor ruimte en mobiliteit. Het Rijk streeft naar een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland. Om dit te kunnen bewerkstelligen laat het Rijk de ruimtelijke ordening meer over aan de decentrale overheden (provincie en gemeenten) en komt de gebruiker centraal te staan. Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor die belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Buiten deze 13 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid. Tevens werkt het Rijk aan een eenvoudigere regelgeving. Hierdoor neemt de bestuurlijke drukte af en ontstaat er ruimte voor regionaal maatwerk.

Uit de 13 nationale belangen zijn voor de regio Oost-Nederland (bestaande uit de provincies Overijssel en Gelderland) de volgende opgaven van nationaal belang naar voren gekomen:

- verbeteren van de internationale achterlandverbindingen;
- versterking van de primaire waterkeringen;
- deelprogramma's Veiligheid, Zoet water en Nieuwbouw en Herstructurering van het Deltaprogramma;
- EHS, inclusief de Natura 2000-gebieden;
- hoofdenergienetwerk (380 kV) over de grens.

Doorwerking plangebied
Het initiatief speelt zich af op lokaal niveau en heeft geen duidelijk herkenbare relatie met het ruimtelijke ordeningsbeleid op nationaal niveau. Geconstateerd kan worden dat het initiatief niet conflicteert met het nationaal ruimtelijk ordeningsbeleid.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) (2011)
Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) geeft richtlijnen voor de inhoud van bestemmingsplannen voor zover het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen van nationaal belang. Deze vorm van normstelling sluit aan op de vroegere pkb's met concrete beleidsbeslissingen en beslissingen van wezenlijk belang die ook van betekenis waren voor de lagere overheden. Het besluit (eerste tranche) is vastgesteld op 22 augustus 2011 en is op 30 december 2011 in werking getreden. Op 1 oktober 2012 zijn enkele wijzigingen in werking getreden.

In de SVIR is vastgesteld dat voor een beperkt aantal onderwerpen de bevoegdheid om algemene regels te stellen zou moeten worden ingezet door de Rijksoverheid. Het gaat onder meer om de volgende nationale belangen: Rijksvaarwegen, Project Mainportontwikkeling Rotterdam, Kustfundament, Grote Rivieren, Waddenzee en waddengebied, Defensie, Ecologische Hoofdstructuur, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, Hoofdwegen en hoofdspoorwegen, elektriciteitsvoorziening, Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen, Primaire waterkeringen buiten het kustfundament en IJsselmeergebied. In het SVIR wordt bepaald welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat deze bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Het Barro bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken.

De normering uit het Barro werkt zoveel mogelijk direct door op het niveau van de lokale besluitvorming. Bij besluitvorming over bestemmingsplannen moeten de regels worden gerespecteerd. Het merendeel van de regels legt beperkingen op, daarin is een gradatie te onderkennen. Deze zijn geformuleerd als een 'ja-mits', een 'ja, voor zover', een 'nee-tenzij', een 'nee-als' of een stringente 'nee' bepaling.

Doorwerking plangebied

Vanuit het Barro (artikelen 2.11.2 en 2.11.3) volgt dat de dijken langs de Waal primaire waterkeringen zijn en dat er een reserveringszone (ruimte voor de rivier) voor de lange termijn aangewezen is. Binnen deze reserveringszone zijn geen nieuwe grootschalige of kapitaalintensieve bestemmingen toegestaan. Het plangebied ligt op een afstand van circa 1 km van de Waal en ligt buiten deze reserveringszone. Het Barro heeft dan ook geen doorwerking naar dit bestemmingsplan.

Ladder voor duurzame ontwikkeling
Per 1 oktober 2012 is in artikel 3.1.6 Bro een lid 2 ingevoegd waarin een motiveringsplicht is opgenomen voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen in bestemmingsplannen. In de toelichting van het bestemmingsplan moet hiervoor een verantwoording plaatsvinden aan de hand van een drietal opeenvolgende treden (de "ladder duurzame verstedelijking"). De eerste trede in deze ladder is een beschrijving dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte. Hierbij kan het gaan om zowel kwantitatieve als kwalitatieve aspecten. De beide vervolgstappen uit de genoemde ladder hebben betrekking op vraag of de ontwikkeling in bestaand stedelijk gebied ingepast kan worden en als dat niet mogelijk is op andere locaties, die vooral goed ontsloten moeten zijn.

Doorwerking plangebied
Gelet op de kleinschalige woningbouw die het plan mogelijk maakt (één woning), voorziet het plan niet in een woningbouwlocatie als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, aanhef en onder i, van het Bro (ABRvS 14 januari 2014, nr 201308263/2/R4). De in het plan voorziene ontwikkeling kan dan ook niet worden aangemerkt als een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in deze bepaling van het Bro, zodat artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro niet van toepassing is. Voor wat betreft de behoefte wordt verwezen naar het provinciale en gemeentelijke beleid (paragraaf 3.2 Provinciaal beleid en paragraaf 3.4 Gemeentelijk beleid).

3.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie Gelderland
Provinciale Staten hebben de Omgevingsvisie Gelderland op 9 juli 2014 vastgesteld.

De provincie kiest er in deze Omgevingsvisie voor om vanuit twee hoofddoelen bij te dragen aan gemeenschappelijke maatschappelijke opgaven. Deze zijn:

- een duurzame economische structuur;
- het borgen van de kwaliteit en veiligheid van onze leefomgeving.

Deze twee hoofddoelen benadrukken de rol en kerntaken van de provincie als middenbestuur. Zij beïnvloeden elkaar. Economische structuurversterking vraagt om een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Dat is een goede bereikbaarheid en voldoende vestigingsmogelijkheden. Het betekent ook een aantrekkelijke woon- en leefomgeving met de unieke kwaliteiten van natuur, water en landschap in Gelderland.

De provincie en haar partners streven er samen naar om vraag en aanbod op de woningmarkt met elkaar in balans te brengen en te houden: hoe kan de woningvoorraad kwantitatief en kwalitatief meegroeien met een veranderende vraag? Zij zien daarbij de volgende opgaven:

- focus van nieuwbouw naar het benutten van de bestaande voorraad;
- van aanbodgestuurd naar vraaggestuurd.

De provincie streeft op regionale schaal naar afspraken met gemeenten en woningbouwcorporaties over de (netto) groei van de woningvoorraad op basis van een recente huishoudensprognose (Primos). De kwantitatieve opgave per regio wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Met de programmeringsafspraken wordt bereikt:

- afstemming met buurprovincies;

- het voorkomen van concurrentie om inwoners en bijbehorende onbedoelde migratiestromen tussen regio's en gemeenten;
- de keuze bepalen voor de beste locaties voor woningbouw;
- het verkleinen van de kans op leegstand;
- voorzien in de aangetoonde kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte voor de Gelderse bevolking;
- het bevorderen van binnenregionale samenwerking;
- het meewegen van de mogelijkheden die de bestaande woningvoorraad en vrijkomend of leegstaand vastgoed bieden;
- duidelijkheid over hoe om te gaan met overcapaciteit van woningbouwplannen;
- het voorkomen van nieuwe overcapaciteit aan woningbouwplannen.

De provincie neemt in het maken van de programmeringsafspaken een regierol.

Doorwerking plangebied
Het plangebied bevindt zich in een zone die op de kaart behorende bij de Omgevingsvisie is aangeduid als stedelijke agglomeratie en ligt buiten de zone die is aangeduid als groene ontwikkelingszone. Stedelijke agglomeraties zijn economische motoren. Het is de woonomgeving van de meeste Gelderlanders. De stedelijke netwerken bieden werk, culturele voorzieningen en hoger onderwijs voor de inwoners van zowel de steden als hun omgeving. De voorgestane ontwikkeling betreft de realisatie van één vrijstaande woning. Er is sprake van een vraaggestuurde ontwikkeling, het betreft immers een particulier initiatief. Daarnaast is het plangebied gelegen binnen het ontwikkelingsgebied Vossenpels Noord (zie paragraaf 3.4 Gemeentelijke beleid). De ontwikkeling is dus in overeenstemming met de Omgevingsvisie Gelderland.

Ruimtelijke Verordening
Provinciale Staten hebben de Ruimtelijke Verordening Gelderland vastgesteld op 15 december 2010. De verordening is op 22 januari 2011 in werking getreden.

De regels in de verordening kunnen betrekking hebben op het hele provinciale grondgebied, delen of gebiedsgerichte thema's. Gemeenten moeten binnen een bepaalde termijn hun bestemmingsplan afstemmen op de in de verordening opgenomen regels. De voorschriften in de ruimtelijke verordening zijn gebaseerd op de provinciale structuurvisie.

Ten aanzien van het aspect verstedelijking is het volgende voorschrift (artikel 2) opgenomen:

In een bestemmingsplan is nieuwe bebouwing ten behoeve van wonen en werken slechts toegestaan:

- binnen bestaand bebouwd gebied;
- de woningbouwcontour van de Stadsregio Arnhem Nijmegen;
- binnen de zoekzones bedrijventerreinen van de Stadsregio Arnhem Nijmegen;
- binnen de zoekzones wonen en werken uit de Streekplanuitwerking Zoekzones stedelijke functies en landschappelijke versterking;
- binnen de zoekrichting woningbouw van de Stadsregio Arnhem Nijmegen.

Artikel 2.6 van de verordening voorziet in een ontheffingsmogelijkheid om buiten deze gebieden te bouwen. Het verlenen van de ontheffing is enkel mogelijk wanneer is aangetoond dat de ontwikkeling redelijkerwijs niet kan worden gerealiseerd binnen de genoemde gebieden en indien de ontwikkeling bijdraagt aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

Ten aanzien van het aspect wonen is onderstaand voorschrift (artikel 3) opgenomen:

Alle nieuwe woonlocaties en de daar te bouwen woningen passen in het vigerende, door Gedeputeerde Staten vastgestelde Kwalitatief Woonprogramma voor de betreffende regio en het daarin opgenomen regiotototaal aan woningen.

Doorwerking plangebied
Het plangebied is gesitueerd binnen de woningbouwcontour van de Stadsregio Arnhem Nijmegen. Nieuwe woningbouw is ter plaatse dus toegestaan.

In het Kwalitatief Woonprogramma 2010 tot en met 2019 (KWP3) zijn eind 2009 afspraken gemaakt met de Gelderse gemeenten en woningcorporaties over te bouwen woningen en de woningdifferentiatie op regionaal niveau. In het KWP3 wordt de Stadsregio een netto woningbouwprogramma opgelegd van 26.000 woningen. De gemeenten in de Stadsregio hebben nog geen verdere afspraken gemaakt over de 'binnenregionale verdeling' van het programma. Het netto woningbouwprogramma van voorliggend plan betreft één woning. Hiermee voldoet het plan aan de kwalitatieve uitgangspunten van het KWP3. Gezien de zeer geringe omvang van voorliggend plan en het feit dat het regionale woningbouwprogramma tot en met 2019 loopt, is het aannemelijk dat het plan ook past binnen de kwantitatieve uitgangspunten van het KWP3. Hiermee wordt voldaan aan artikel 3 van de Verordening. Geconcludeerd wordt dat onderhavige ontwikkeling past binnen de kaders van de Ruimtelijke Verordening Gelderland.

3.3 Regionaal beleid

Regionaal Plan 2005-2020, Stadsregio Arnhem-Nijmegen
Het 'Regionaal Plan 2005-2020' is de opvolger van het 'Regionaal Structuurplan KAN 1995-2005' en is in 2006 door de Stadsregio Arnhem-Nijmegen vastgesteld met als doel bewoners, bedrijven en bezoekers aan de regio te binden door het verbeteren van condities voor 'het goede leven': het bieden van mogelijkheden voor prettig wonen en succesvol werken in een mooi, aantrekkelijk landschap en waar men zich snel en comfortabel kan verplaatsen. Het Regionaal Plan zet hiervoor de hoofdlijnen uit en biedt andere partijen aanknopingspunten om de komende jaren hieraan samen te werken.

Het Regionaal Plan signaleert een grote vraag naar landelijke woonmilieus. Deze behoefte kan grotendeels worden opgevangen door inbreiding en uitbreiding van de dorpen. Ruimtelijke ontwikkelingen vormen wel een bedreiging voor de ruimtelijke verscheidenheid en identiteit van de dorpen. Bij uitbreidingsplannen worden karakteristieke, streekeigen dorpsstructuren maar zelden als drager of inspiratiebron gebruikt. De ruimtelijke verscheidenheid en identiteit van de regio dreigt hiermee verloren te gaan. Daarom dient met uiterste zorgvuldigheid om te worden gegaan met nieuwbouw in en uitbreiding van kernen.

Doorwerking plangebied
Een van de kernpunten van beleid is het behouden van de karakteristiek van het gebied. De functiewijziging naar woningbouw kan gezien worden als een invulling van de vraag naar landelijke woonmilieus. Geconstateerd kan worden dat het initiatief niet conflicteert met het regionaal ruimtelijk ordeningsbeleid en zelfs bijdraagt aan de hoofduitgangspunten van het beleid.

3.4 Gemeentelijk beleid

Ontwikkelingsstrategie Waalsprong Nijmegen, een andere aanpak (2013)
Samen met bewoners, projectontwikkelaars, corporaties, beleggers en andere partijen werkt gemeente Nijmegen aan de Waalsprong: een aantrekkelijk stadsdeel dichtbij de historische binnenstad op een unieke locatie in het Betuwse landschap en aan de oever van de Waal. In 2007 is als uitwerking van het door de Raad vastgestelde Voorkeursmodel het eerste Ontwikkelingsbeeld voor de Waalsprong opgesteld. Veel van de ambities uit het Ontwikkelingsbeeld 2007 zijn waargemaakt.

Door veranderde tijden en inzichten was de gemeente aan een geactualiseerd Ontwikkelingsbeeld met een nieuw perspectief, een andere manier van gebiedsontwikkeling en een aangepaste fasering toe. De ambities voor de Waalsprong blijven echter onverminderd van kracht: het realiseren van een aantrekkelijk, kwalitatief en duurzaam stadsdeel. De ontwikkelingsstrategie 2013 geeft duidelijkheid over de koers tot en met 2016 en is tegelijkertijd globaal en flexibel genoeg om ruimte te bieden voor - nog onbekende en deels onvoorspelbare - toekomstige ontwikkelingen. De Ontwikkelingsstrategie 2013 is een uitwerking van de Stadsvisie 2020 en de Structuurvisie Nijmegen 2013 - 2020. Ook de geactualiseerde Nota Beeldkwaliteit is er in verwerkt.

Begin 2013 is het startsein gegeven voor de bouw in Vossenpels Zuid. Dit gebied is dé plek in de Waalsprong voor experimenten. Hier is volop ruimte voor exclusieve en bijzondere woonvormen in een lage dichtheid en op een aantrekkelijke locatie in directe nabijheid van Park Lingezegen.

De ontwikkeling van de (woon)gebieden Broodkorf, Vossenpels Noord inclusief ‘t Zand en Groot Oosterhout Noord is voorlopig niet voorzien en worden in voorraad gehouden (realisatie vanaf 2023). De gebieden die voorlopig niet ontwikkeld worden zijn uitermate geschikt voor tijdelijk anders gebruik om het gebied al op voorhand een zekere aantrekkingskracht te geven, mits ze in eigendom van de gemeente zijn.

Doorwerking plangebied
Het plangebied is gesitueerd aan de Vossenpelssestraat en ligt daarmee in het deelgebied Vossenpels Noord. Hoewel de realisatie van dit gebied voorzien is vanaf 2023, sluit de bouw van de woning beleidsmatig goed aan bij de volgende ontwikkeluitgangspunten voor de Waalsprong:

- het robuuste raamwerk van de Waalsprong met groen, infrastructuur en watersystemen blijft intact. Daarbinnen wordt een mozaïek aan woonwijken ontwikkeld.
- er wordt vraaggericht ontwikkeld.
  er wordt organisch en divers gebouwd in kleine bouwstromen.

De ontwikkeling is dus in overeenstemming met het beleid uit de Ontwikkelingsstrategie Waalsprong Nijmegen.

Wonen Leeft! Woonvisie Nijmegen 2009-2020
Op basis van de uitgangspunten van het beleid en de situatie op de woningmarkt gelden de volgende zes opgaven en thema’s voor het woonbeleid:

1. Verder inlopen woningtekort
2. Continueren integrale wijkaanpak
3. Betaalbaarheid en kwaliteit
4. Extra aandacht voor ouderen, kwetsbare groepen en studenten
5. Woonruimteverdeling en segregatie
6. Continuering aanpak particuliere voorraad

Nijmegen Noord is de grootste uitbreidingslocatie, de Waalsprong. In totaal komen in dit nieuwe stadsdeel ca. 12.000 woningen. Rondom de bestaande kern Lent zullen ca. 8.000

woningen komen.
Nijmegen Noord kent een voor de Vinex kenmerkende bevolkingsamenstelling: overwegend jonge gezinnen met kinderen. De bestaande kern Lent wijkt uiteraard af van dat beeld en heeft naar leeftijd en huishoudenstypen een meer gemiddelde samenstelling.

Centraal in het beleid ten aanzien van Nijmegen Noord staat dat op deze grote locatie een gevarieerd scala aan woonmilieus moet ontstaan. Cruciaal is dat het goedkope segment goed gespreid wordt over de deelplannen, te grote concentraties moeten worden vermeden. Het goedkope segment moet ook niet om planeconomische redenen ver in de tijd naar achteren wordt geschoven.

Doorwerking plangebied
Met de voorgestane ontwikkeling wordt één vrijstaande woning in Nijmegen Noord gerealiseerd. Aangezien het bijdraagt aan een gevarieerd woonmilieu en het plangebied valt binnen het ontwikkelingsgebied van Nijmegen Noord, is de ontwikkeling in overeenstemming met de Woonvisie Nijmegen.

Woningmarktverkenning Nijmegen 2010-2020
Elke drie jaar wordt er in opdracht van het voormalig Ministerie van VROM een WoON uitgevoerd. Het is een grote landelijke enquête die de huidige woonsituatie, de verhuisgeneigdheid en woonwensen van de verhuisgeneigde in beeld brengt. De uitkomsten van WoON 2009 zijn beschikbaar. Daarmee heeft gemeente Nijmegen een beeld van de vraag naar woningen, kwantitatief en kwalitatief (type, prijs en woonmilieu). In deze notitie heeft de gemeente de uitkomsten van het onderzoek en het huidige woningbouwprogramma met elkaar geconfronteerd. Op basis daarvan worden richtinggevende uitspraken gedaan voor de invulling van het programma op woonmilieuniveau en vervolgens op wijkniveau.

De uitbreidingsbehoefte is gericht op de woonmilieus die in de bestaande woningvoorraad maar een klein aandeel hebben. Om aan de uitbreidingsbehoefte te voldoen zullen nieuwe locaties (wijken) ontwikkeld moeten worden met deze woonmilieus. Hierbij gaat het met name om het stadsbuurtmilieu en het groenstedelijk woonmilieu. In de Waalsprong en het Waalfront liggen hiervoor kansen.

Qua woningbouwprogramma wordt voor de omgeving van Lent en in Oosterhout uitgegaan van een woonmilieu waar wonen de belangrijkste functie gaat vervullen. Natuurlijk kan daar ook gewerkt worden (aan huisgebonden beroepen), maar de functiemenging zal beperkt zijn. Het verschil tussen de omgeving van Lent en Groot Oosterhout en de Vossenpels is gelegen in de dichtheid van de woningbouw. We gaan uit van de realisatie van een stedelijk grondgebonden woonmilieu in de omgeving van Lent en een groenstedelijk woonmilieu in Groot Oosterhout en de Vossenpels.

Doorwerking plangebied
Met de voorgestane ontwikkeling wordt één vrijstaande woning in Nijmegen Noord (Vossenpels) gerealiseerd. Aangezien het past binnen het groenstedelijke woonmilieu dat voorzien is op de locatie is de ontwikkeling in overeenstemming met de Woningmarktverkenning.

Hoofdstuk 4 Milieuhygienische en planologische aspecten

4.1 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Per 1 april 2011 is het Besluit m.e.r. gewijzigd. De belangrijkste aanleidingen hiervoor zijn de modernisering van de m.e.r. wetgeving in 2010 en de uitspraak van het Europese Hof van 15 oktober 2009. Uit deze uitspraak volgt dat de omvang van een project niet het enige criterium mag zijn om wel of geen m.e.r.(-beoordeling) uit te voeren. Ook als een project onder de drempelwaarde uit lijst D zit, kan een project belangrijke nadelige gevolgen hebben, als het bijvoorbeeld in of nabij een gevoelig natuurgebied ligt. Gemeenten en provincies moeten daarom vanaf 1 april 2011 ook bij kleine bouwprojecten beoordelen of een m.e.r.-beoordeling nodig is.

Doorwerking plangebied
Om te bepalen of een m.e.r.-beoordeling noodzakelijk is, dient bepaald te worden (1) of de ontwikkeling de drempelwaarden uit lijst D van het Besluit m.e.r. overschrijdt, (2) of de ontwikkeling in een gevoelig gebied ligt en (3) of er belangrijke milieugevolgen zijn.

1. In het plangebied wordt het bouwvlak voor een woning verschoven en vergroot. Er is daarmee geen sprake van een overschrijding van de drempelwaarden uit lijst D van het Besluit m.e.r..
2. In onderdeel A van de bijlage bij het Besluit m.e.r is bepaald wat verstaan wordt onder een gevoelig gebied. Als gevoelig gebied zijn gebieden aangewezen die beschermd worden op basis van de natuurwaarden, landschappelijke waarden, cultuurhistorische waarden en waterwingebieden. Uit paragraaf 4.9 (Flora en fauna) van de toelichting volgt dat het plangebied niet ligt in een gebied dat beschermd wordt op basis van de natuurwaarden. Daarnaast is er geen sprake van externe werking op de Ecologische Hoofdstructuur, een Vogel- of Habitatrichtlijngebied of overig beschermd natuurgebied. Het plangebied behoort niet tot een waterwinlocatie, waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied. Ook behoort het plangebied niet tot een gebied waarbinnen een Rijksmonument ligt of een Belvédèregebied. Daarnaast is er geen sprake van een landschappelijk waardevol gebied.
3. In Hoofdstuk 4 Milieuhygiënische en planologische aspecten zijn de verschillende milieueffecten beschouwd, zoals geluid en luchtkwaliteit. Hieruit blijkt dat er door onderhavig bestemmingsplan geen sprake zal zijn van nadelige milieugevolgen.

Zoals in bovenstaande opsomming blijkt, is het niet noodzakelijk een m.e.r.-beoordeling uit te voeren.

4.2 Geluid

In de Wet geluidhinder (Wgh) is vastgesteld dat, indien in het plangebied geluidgevoelige functies (zoals woningen) zijn voorzien binnen de invloedssfeer van (rail- en weg)verkeerslawaai, akoestisch onderzoek uitgevoerd dient te worden bij vaststelling of herziening van het bestemmingsplan. Dit geldt voor alle straten en wegen, met uitzondering van:

- wegen die in een als 'woonerf' aangeduid gebied liggen;
- wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt.

Een akoestisch onderzoek is in onderhavig geval vereist, aangezien het plangebied is gelegen binnen de zone van de Vossenpelssestraat, Smitjesland, Zandsestraat en Zandsepad. Een akoestisch onderzoek is dan ook uitgevoerd.[1] Hieronder worden de conclusies het onderzoek weergegeven.

Doorwerking plangebied
Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat plaatselijk de voorkeursgrenswaarde van 48 dB uit de

Wet geluidhinder zal worden overschreden. Het treffen van maatregelen om de gevelbelasting terug te brengen tot de voorkeursgrenswaarde stuit op bezwaren van landschappelijke, stedenbouwkundige en financiële aard. De maximale ontheffingswaarde wordt niet overschreden. Bij de gemeente Nijmegen is een verzoek tot vaststelling van een hogere toelaatbare waarde ingediend.

4.3 Luchtkwaliteit

De hoofdlijnen voor regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen staan beschreven in de Wet milieubeheer (hoofdstuk 5 Wm). Bij de start van nieuwe bouwprojecten moet onderzocht worden of het effect van een nieuw initiatief relevant is voor de luchtkwaliteit. Een nieuw initiatief is niet relevant als aannemelijk kan worden gemaakt dat de luchtkwaliteit "niet in betekenende mate" aangetast wordt. Daartoe is een algemene maatregel van bestuur 'Niet in betekenende mate' (Besluit NIBM) en een ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM) vastgesteld waarin de uitvoeringsregels vastgelegd zijn die betrekking hebben op het begrip NIBM.

In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze gevallen kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Ook als het bevoegd gezag op een andere wijze, bijvoorbeeld door berekeningen, aannemelijk kan maken dat het geplande project NIBM bijdraagt, kan toetsing van de luchtkwaliteit achterwege blijven.

Doorwerking plangebied
De in dit bestemmingsplan opgenomen ontwikkeling (de realisatie van één vrijstaande woning) valt onder de in de regeling NIBM opgenomen lijst met categorieën van gevallen (de realisatie van 1.500 woningen). De onderhavige ontwikkeling is dan ook niet in betekende mate van invloed op de omgeving. Dat betekent, dat een luchtkwaliteitonderzoek niet noodzakelijk is en er voor wat betreft luchtkwaliteit geen belemmeringen zijn voor de voorgestane ontwikkeling.

4.4 Bedrijven en milieuzonering

Bij de planontwikkeling dient rekening te worden gehouden met milieuzoneringen van bedrijven en voorzieningen om zodoende de kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Bij de milieuzonering wordt gebruik gemaakt van de door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) opgestelde Lijst van Bedrijven.[2] Hierin wordt per bedrijfssoort aangegeven welke milieu-invloed (in de vorm van geur, stof, geluid en gevaar) hiervan kan uitgaan en welke afstand hierbij (minimaal) in acht genomen moet worden.

Doorwerking plangebied
In de omgeving van het plangebied zijn twee kassen aanwezig. Dit betreft de bedrijven aan Vossenpelssesstraat 50/52 en 63. De kassen worden gebruikt voor de teelt van groente, planten en bloemen. Volgens de Lijst van Bedrijven moet voor glastuinbouw een afstand van 30 meter tot woningbouw worden aangehouden. De Kroon heeft bij Koninklijk Besluit van 6 augustus 1992 goedkeuring onthouding aan de aanduiding 'kassen toegestaan' en aan de hiermee verband houdende planvoorschriften in bestemmingsplan 'Buitengebied Dorp Lent'. Daarom bestaat de aanduiding 'kassen toegestaan' niet meer en geeft het bestemmingsplan geen enkele bescherming. Er hoeft dan ook geen rekening mee te worden gehouden bij de realisatie van milieugevoelige functies.

4.5 Geurhinder

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in werking getreden. Deze wet vormt het toetsingskader voor vergunningen op grond van de Wet milieubeheer, waar het gaat om stank veroorzaakt door het houden van dieren. Daarnaast is de wet van belang in verband met de zogenoemde 'omgekeerde werking' in het kader van de ruimtelijke ordening. De Wgv kent een aantal standaardnormen. Daarnaast hebben gemeenten de mogelijkheid gekregen om binnen een wettelijk bepaalde bandbreedte van deze standaardnormen af te wijken. Op deze wijze kan de gemeente een geurhinderbeleid vaststellen, dat is afgestemd op de plaatselijke situatie.

Doorwerking plangebied
In en nabij het plangebied bevindt zich geen belemmerende agrarische bedrijvigheid.

4.6 Externe veiligheid

Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het beperken en beheersen van risico's voor de omgeving vanwege handelingen met gevaarlijke stoffen. De handelingen kunnen betrekking hebben op het gebruik, de opslag en de productie (inrichtingen) en op het transport van gevaarlijke stoffen (openbare wegen, water- en spoorwegen en buisleidingen).

Uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de richtlijnen voor vervoer gevaarlijke stoffen[3] vloeit de verplichting voort om in ruimtelijke plannen in te gaan op de risico's in het plangebied ten gevolge van handelingen met gevaarlijke stoffen. De risico's dienen te worden beoordeeld op twee maatstaven, te weten het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Het plaatsgebonden risico beschrijft de kans per jaar dat een onbeschermd individu komt te overlijden door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het plaatsgebonden risico wordt uitgedrukt in risicocontouren rondom de risicobron (bedrijf, weg, spoorlijn etc.). Het groepsrisico geeft een indicatie van de maatschappelijke ontwrichting in geval van een ramp. Het groepsrisico wordt uitgedrukt in een grafiek, waarin de kans op overlijden van een bepaalde groep (bijvoorbeeld 10, 100 of 1000 personen) wordt afgezet tegen de kans daarop. Voor het groepsrisico geldt de oriëntatiewaarde als ijkpunt (géén norm) in de verantwoording.

Er moet getoetst worden aan het Bevi, het Bevb en de richtlijnen voor vervoer gevaarlijke stoffen als bij een ontwikkeling (beperkt) kwetsbare objecten worden toegestaan. (Beperkt) kwetsbare objecten zijn o.a. woningen, scholen, ziekenhuizen, hotels, restaurants.[4] Dan moet bekeken worden of er in of in de nabijheid van het plan sprake is van handelingen met gevaarlijke stoffen. Tevens moet getoetst worden aan het Bevi, het Bevb en de richtlijnen voor vervoer gevaarlijke stoffen als risicovolle activiteiten worden toegestaan.

Voor elke verandering van het groepsrisico (af- of toename) in het invloedsgebied van een inrichting of transportroute moet verantwoording worden afgelegd, over de wijze waarop de toelaatbaarheid van deze verandering in de besluitvorming is betrokken. Samen met de hoogte van het groepsrisico moeten andere kwalitatieve aspecten worden meegewogen in de beoordeling van het groepsrisico. Onder deze aspecten vallen zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid. Onderdeel van deze verantwoording is overleg met (advies vragen aan) de regionale brandweer.

Doorwerking plangebied
Een woning is een kwetsbaar object waardoor getoetst is aan het Bevi, het Bevb en de wet- en regelgeving voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Inrichtingen
Volgens de risicokaart van de Provincie Gelderland zijn in de directe omgeving van het

plangebied geen bedrijven gevestigd die gevaarlijke stoffen transporteren of opslaan.

Transport gevaarlijke stoffen
Er bevinden zich transportroutes van gevaarlijke stoffen in de omgeving van het plangebied. Dit betreft de provinciale weg A325, de spoorlijn tussen Arnhem en Nijmegen en de rivier de Waal. De A325 is op een afstand van circa 1.190 meter van het plangebied gelegen, de afstand tussen de spoorlijn en het plangebied is circa 1.220 meter. De afstand tussen het plangebied en de Waal is 1.070 meter. Het plangebied ligt daardoor niet binnen de plaatsgebonden risicocontouren of de invloedsgebieden van de transportroutes, waardoor deze transportroutes geen belemmeringen vormen voor de voorgestane ontwikkeling.

Leidingen
Volgens de risicokaart van de provincie Gelderland zijn ten noorden van het plangebied twee buisleidingen aanwezig. Dit betreft buisleidingen van Gasunie. De buisleidingen bevinden zich op een afstand van circa 780 meter van het plangebied. Gezien deze afstand ligt het plangebied niet binnen de plaatsgebonden risicocontouren of de invloedsgebieden van deze buisleidingen, daardoor vormen deze leidingen geen belemmering voor de voorgestane ontwikkeling.

4.7 Bodem

In het kader van de bestemmingsplanprocedure vormt de bodemkwaliteit bij ontwikkeling van ruimtelijke functies een belangrijke afweging. Er heeft dan ook een verkennend bodemonderzoek plaatsgevonden.[5] Hieronder wordt de conclusie van dit onderzoek weergegeven.

Doorwerking plangebied
In de bovengrond van het perceel 2252 is een licht verhoogd gehalte aan PAK aangetoond. In de bovengrond van het perceel 2253 zijn geen van de geanalyseerde parameters in verhoogde mate aangetoond. In de ondergrond is een licht verhoogd gehalte aan nikkel aangetoond. In het grondwater zijn licht verhoogde concentraties aan zink aangetroffen. Op basis van deze onderzoeksresultaten kan geconcludeerd worden dat de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem geen belemmering vormt voor de voorgestane ontwikkeling.

Het hierboven beschreven bodemonderzoek is uit 2008. Er hebben zich in de tussenliggende periode geen bodemverontreinigende zaken voorgedaan op het perceel. Daarnaast zal in het kader van de omgevingsvergunning voor het bouwen een nieuw bodemonderzoek uitgevoerd worden. Daardoor vormt het bodemonderzoek uit 2008 voldoende basis om de haalbaarheid van de met onderhavig bestemmingsplan mogelijk gemaakte woonbestemming aan te tonen.

4.8 Water

Het vroegtijdig betrekken van de waterbeheerder en het meewegen van het waterbelang is, door middel van de Watertoets, sinds 1 november 2003 wettelijk vastgelegd.

Beleidskader
Relevante beleidsstukken op het gebied van water zijn het Nationaal Waterplan, WB21, Nationaal Bestuursakkoord Water en de Europese Kaderrichtlijn Water, het Provinciaal Waterplan van Gelderland en het Waterbeheerplan van 2010 - 2015 van Waterschap Rivierenland. Belangrijkste gezamenlijke punt uit deze beleidsstukken is dat water een belangrijk sturend element is in de ruimtelijke ordening. De bekende drietrapsstrategieën zijn leidend:

- vasthouden-bergen-afvoeren (waterkwantiteit);
- voorkomen-scheiden-zuiveren (waterkwaliteit).

Daarnaast is de 'Beleidsbrief regenwater en riolering' nog relevant. Hierin staat hoe het beste omgegaan kan worden met het hemelwater en het afkoppelen daarvan. Ook hier gelden de drietrapsstrategieën.

Het plangebied maakt voorts deel uit van de bestaande waterhuishoudkundige inrichting van het gebied Lent. Voor dit gebied zijn het Gemeentelijk Rioleringsplan 2010 t/m 2016, het Waterhuishoudkundig Inrichtingsplan Waalsprong (2009) en de Nota Afkoppelen en infiltratie hemelwaterafvoer (2013) relevant.

Waterbeheerplan 2010-1015 Waterschap Rivierenland
Het plan, vastgesteld op 30 oktober 2009, gaat over het waterbeheer in het hele rivierengebied en het omvat alle watertaken van het waterschap: waterkwantiteit, waterkwaliteit, waterkering en waterketen. In het Waterbeheerplan staat wat Waterschap Rivierenland gaat doen om inwoners van het rivierengebied veiligheid en voldoende schoon en mooi water in sloten en plassen te kunnen blijven bieden.

Keur Waterschap Rivierenland 2009
Voor waterhuishoudkundige ingrepen is de "Keur Waterschap Rivierenland" van toepassing. De Keur is een waterschapsverordening die gebods- en verbodsbepalingen bevat met betrekking tot ingrepen, die consequenties hebben voor de waterhuishouding en het waterbeheer. Zo is het onder andere verboden om handelingen te verrichten waardoor het onderhoud, aanvoer, afvoer en/of berging van water kan worden belemmerd, zonder een ontheffing van het Waterschap. De wateren en waterkeringen waarop de keur van toepassing is zijn vastgelegd in de legger wateren.

Doorwerking plangebied
Kenmerken watersysteem
Het plangebied is gelegen ten noordoosten van de kern Lent. Het plangebied bevindt zich niet in een grondwaterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied. Aan de overzijde van de Vossenpelssestraat, ten oosten van het plangebied, bevinden zich watergangen. Afvalwater en hemelwater van de oude kern Lent worden ingezameld en afgevoerd via een gemengd rioolstelsel. De woningen aan weerszijden van de Vossenpelssestraat zijn echter niet op dat gemengde stelsel aangesloten. In dit gebied ten oosten van de oude kern Lent ligt vacuümriolering. Hemelwater mag niet via dit vacuümrioolstelsel afgevoerd worden. De riooltechnische ontsluiting van het perceel bevindt zich aan de Vossenpelssestraat.

Water in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen
In de huidige situatie is het perceel waar de nieuwe woning gerealiseerd zal worden grotendeels onverhard en bestaat uit groen (bomen, gras). De nieuwe ontwikkeling bestaat uit de bouw van één woning en noodzakelijke bijbehorende verhardingen. Aangezien de toename van het verhard oppervlak minder is dan 500 m² is vanuit het beleid van het Waterschap geen compenserende waterberging noodzakelijk. Vanuit het bouwbesluit 2012 geldt de verplichting om vuilwater en hemelwater op een verantwoorde manier te verwerken. Vuilwater wordt verplicht op het openbaar riool aan gesloten. Hemelwater moet op eigen terrein worden verwerkt. Gemeente Nijmegen hanteert bij het duurzaam omgaan met hemelwater de nota 'Afkoppelen en infiltreren hemelwater'. Schoon hemelwater dient in beginsel in de bodem te worden geïnfiltreerd. Bij infiltratie van hemelwater dient waar mogelijk conform convenant Duurzaam bouwen in het KAN 2000, gebruik te worden gemaakt van duurzame bouwmaterialen. Is infiltratie niet mogelijk, dan kan door middel van een overstortconstructie hemelwater op de aangrenzende watergang worden afgewenteld. Hiervoor is toestemming nodig van het Waterschap. Aangezien hemelwater gescheiden wordt afgevoerd en vervolgens in het milieu wordt gebracht, is de kwaliteit van het afgevoerde hemelwater een aandachtspunt. Om de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit duurzaam te waarborgen dient het gebruik van uitlogende bouwmaterialen zoveel mogelijk te worden voorkomen. Indien toch gebruik wordt gemaakt van uitlogende bouwmaterialen (zoals zink), dan dienen deze te

worden voorzien van een coating.

Uitgangspunt bij nieuwe stedelijke in- en uitbreidingen is dat er grondwaterneutraal wordt gebouwd. Dat wil zeggen dat de oorspronkelijke grondwaterstanden en -stromen in de omgeving niet wijzigen. Dit kan bereikt worden door:

- een grondwatergerelateerde locatiekeuze: geen stedelijke uitbreidingen in gebieden met (kans op) hoge grondwaterstanden;
- maatregelen te treffen bij bouwrijp maken en tijdens de bouw (ophogen, goede structuur van het oppervlaktewatersysteem, voorkomen verdichting bodemstructuur);
- een waterproof bouwkundig ontwerp van woningen en gebouwen (bijvoorbeeld kruipruimteloos).

Om grondwateroverlast in bestaand stedelijk gebied te beperken zet het waterschap in eerste instantie in op bouwkundige maatregelen. Pas als dit onvoldoende soelaas biedt komen drainerende of onttrekkende oplossingen in beeld. Dit sluit niet uit dat er niet ondergronds gebouwd mag worden, mits er voldoende technische maatregelen worden getroffen zodat de bouw waterdicht is.

4.9 Flora en fauna

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatig gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), die is geïntroduceerd in het 'Natuurbeleidsplan' (1990) van het Rijk en op provinciaal niveau in het streekplan is vastgelegd.

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkerwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermd Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

De Flora- en faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten geldt een zorgplicht. Dat betekent dat o.a. opzettelijke verstoring niet is toegestaan. Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tezamen tabel 3) en met vogels. Van deze laatste groep is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en een lijst met vogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn, maar waarbij inventarisatie gewenst is. Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen.

De provinciale groenstructuur, bestaande uit de EHS, is ruimtelijk in het streekplan vastgelegd. De EHS is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingszones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingszones tussen de gebieden. Ook de beheersgebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de EHS. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vind plaats

middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Doorwerking plangebied
Er is een verkennend flora en faunaonderzoek uitgevoerd om een beoordeling te maken van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden.[6] Hieronder wordt de conclusie van dit onderzoek weergegeven.

Het plangebied vormt geschikt habitat voor diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (veldmuis, bosspitsmuis, mol, egel, konijn, vos etc.). Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. De algemene zorgplicht blijft echter wel van kracht.

Binnen het plangebied is potentieel foerageergebied voor steenmarter (tabel 2) aanwezig. In de toekomstige situatie blijft binnen het plangebied en directe omgeving voldoende foerageergebied voor steenmarter beschikbaar. Negatieve effecten voor steenmarter worden uitgesloten.

Binnen het plangebied is potentieel foerageergebied voor vleermuizen aanwezig. Met de ontwikkeling zal echter geen essentieel foerageergebied verdwijnen. Negatieve effecten voor vleermuizen worden hiermee uitgesloten.

Het plangebied kan enige waarde hebben als onderdeel van het foerageergebied voor eventueel in de omgeving broedende vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Met de ontwikkeling zal echter geen essentieel foerageergebied verloren gaan. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten.

Binnen het plangebied zijn broedende vogels te verwachten in de aanwezige bebouwing en vegetatie. De nesten van vogelsoorten die hier kunnen broeden zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Voor de binnen het plangebied voorkomende vogelsoorten kan de periode tussen half maart en half augustus worden aangehouden als broedseizoen. Door het verwijderen van bebouwing, vegetatie en grondverzet buiten deze broedperiode uit te voeren, wordt het risico op verstoring van broedsels sterk verminderd. Inspectie voor aanvang werkzaamheden op aanwezige legsels of nestjongen zal verstoring sterk verminderen.

Binnen het plangebied zijn geen zwaarder beschermde soorten planten, vissen, amfibieën, reptielen en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Voor aanwezige algemeen voorkomende soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.

In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn echter geen specifieke maatregelen nodig voor zoogdieren, amfibieën en overige ongewervelden.

4.10 Cultuurhistorie en archeologie

Cultuurhistorie
Per 1 juli 2011 is de Modernisering Monumentenzorg (MoMo) in werking getreden. Als gevolg van de MoMo is de Bro per 1 januari 2012 (artikel 3.6.1, lid 2) gewijzigd. Wat eerst alleen voor archeologie gold, geldt nu ook voor al het cultureel erfgoed: in de toelichting van het bestemmingsplan dient een beschrijving te worden opgenomen hoe met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden.

Het is daarmee dus verplicht om de facetten historische (stede)bouwkunde en historische geografie mee te nemen in de belangenafweging. Hierbij gaat het om zowel beschermde als niet formeel beschermde objecten en structuren. Het beleid van de gemeente Nijmegen sluit aan op het nationale beleid voor de archeologische monumentenzorg. De gemeente heeft een cultuurhistorische beleidskaart opgesteld waarop vier gebiedstypen worden onderscheiden:

1. Gebieden waar alleen ingezet zal worden op behoud van historische structuren.
2. Gebieden waar het hoofdzakelijk gaat om de samenhang tussen structuur en bebouwing;
3. Gebieden met een rijke cultuurhistorische gelaagdheid;
4. Beschermde gebieden;

Afhankelijk van het gebiedstype waar het plangebied binnen valt, is het bijbehorende regime ten aanzien van cultuurhistorie van toepassing.

Doorwerking plangebied
Op de cultuurhistorische beleidskaart van de gemeente Nijmegen valt het plangebied binnen gebiedstype 3. In deze gebieden is sprake van een rijke cultuurhistorische gelaagdheid. Het gaan om zowel de grotere schaal, zoals het stedenbouwkundige plan en historische structuren, als om specifieke objecten en om de samenhang tussen de structuren, bebouwing en/of cultuurlandschap. Bij de bebouwing gaat het niet zozeer om de architectuur en het beeld, maar om het silhouet, zoals de situering, de nok- en goothoogte en de nokrichting. Zoals uit Hoofdstuk 2 Planbeschrijving blijkt, is de voorgestane ontwikkeling afgestemd op het karakter van het gebied. De nieuwe bebouwing sluit aan bij de bestaande bebouwing in de omgeving. Voor wat betreft cultuurhistorie zijn er dan ook geen belemmeringen voor de voorgestane ontwikkeling.

Archeologie
In Europees verband is het zogenaamde 'Verdrag van Malta' tot stand gekomen. Uitgangspunt van dit verdrag is het archeologisch erfgoed zo veel mogelijk te behouden. Waar dit niet mogelijk is, dient het bodemarchief met zorg ontsloten te worden. Bij het ontwikkelen van ruimtelijk beleid moet het archeologisch belang vanaf het begin meewegen in de besluitvorming. Inmiddels zijn de uitgangspunten van het Verdrag in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd in de Monumentenwet 1988 via de wijzigingswet Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WAMZ) op 1 september 2007.

De gemeente Nijmegen heeft voor haar gemeentelijk grondgebied een Nota cultureel erfgoed met een archeologische beleidskaart vervaardigd. De gemeente is erop gericht om het bodemarchief zoveel mogelijk te ontzien. Indien dit niet mogelijk is, wordt voorafgaande aan de bodemverstoring archeologisch onderzoek verricht. De wijze van onderzoek wordt bepaald op basis van de verwachte archeologische waarden en de aard en omvang van de bodemingrepen.

Doorwerking plangebied
Volgens de archeologische beleidskaart ligt het plangebied in een gebied met een hoge tot zeer hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten (waarde 2). Voor deze categorie geldt een onderzoeksplicht bij ingrepen in de bodem met een oppervlakte groter dan 100 m² en dieper dan 0,30 m. Voor de ontwikkeling die met onderhavig bestemmingsplan

mogelijk wordt gemaakt is archeologisch onderzoek dan waarschijnlijk ook noodzakelijk. In onderhavig bestemmingsplan is de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' opgenomen. De archeologische waarden die eventueel in het plangebied aanwezig zijn, worden middels deze dubbelbestemming beschermd omdat er een onderzoeksplicht is opgenomen waardoor het onderzoek uitgevoerd moet worden voordat een omgevingsvergunning verleend kan worden.

4.11 Verkeer en parkeren

Verkeer
De nieuwe woning wordt ontsloten via de Vossenpelssestraat. Gezien de capaciteit van deze weg en het feit dat er slechts sprake is van de toevoeging van één woning, zijn er voor wat betreft de verkeersafwikkeling geen belemmeringen voor de voorgestane ontwikkeling.

Voor het gebruik van het openbaar vervoer is het perceel aangewezen op de haltevoorziening aan de Vossenpelssestraat, ter hoogte van het plangebied.

Parkeren
Parkeren vindt plaats op eigen terrein. Er wordt een garage met twee parkeerplaatsen en een inrit met parkeergelegenheid bij de nieuwe woning gerealiseerd. Er wordt daarmee voldaan aan de Parkeervisie 2012 en de hieraan verbonden Nota parkeernormen gemeente Nijmegen (2012). Daardoor zijn er voor wat betreft parkeren geen belemmeringen voor de voorgestane ontwikkeling.

Verkeersveiligheid
De Vossenpelssestraat is een weg waar een maximum snelheid geldt van 50 km/uur.

4.12 Klimaat

De klimaatverandering noopt tot aanpassingen in ruimtelijke ontwikkelingen. De gemeenteraad van Nijmegen heeft haar visie hierop in de Kadernotitie Klimaat en de duurzaamheidsagenda 2011-2015 vastgelegd. Kernbegrippen zijn compensatie en adaptatie.
Compensatie is het tegengaan en verminderen van negatieve effecten op het klimaat. Dit kan door energiegebruik te beperken en/of duurzame energiebronnen te gebruiken en door gebruik te maken materialen uit vernieuwbare bronnen. Nijmegen streeft er daarom naar om als stad energieneutraal te worden.
Adaptatie is het aanpassen aan de wijzigende omstandigheden zoals extremere weersomstandigheden en een stijgende energieprijs. Voorbeelden hiervan zijn het voorkomen van oververhitting, aandacht voor windklimaat en het realiseren van grotere piekbergingen voor neerslag.

In de gebouwde omgeving zijn voor energiegebruik en oververhitting de oriëntatie van de bebouwing en de manier waarop met de bezonning is omgegaan bepalende factoren.
Het microklimaat wordt bepaald door de verhouding tussen bebouwd en begroend oppervlak en de relatie tussen bebouwde en groene structuren. Een goed groenontwerp helpt oververhitting tegen te gaan en vangt neerslag en luchtverontreiniging op.
Verantwoord materiaalgebruik, beperking van energievraag en een verstandige positionering van functies dragen mede bij aan de klimaatdoelstellingen.
Voor utiliteitsbouw en woningbouw liggen kernpunten bij terugdringen van de CO_2 uitstoot en aanpassing aan veranderde weersomstandigheden. Bijkomend voordeel hierbij is dat dit leidt tot lagere woonlasten en een gezondere, comfortabeler gebouw.

Om de mogelijkheden per plan in beeld te brengen kan de voor het bouwplan noodzakelijke EPC-onderzoek omgezet worden tot een energiescan. Daarmee kunnen zowel de warmtevraag als de koelingsbehoefte en de inzet van collectieve systemen onderzocht worden. Op die manier kan de bijdrage van dit project aan de hierboven genoemde doelstellingen in beeld worden gebracht.

Het gebied is onder voorwaarden geschikt voor bodemenergiesystemen zoals Koude-Warmte opslag van het gesloten type. Voor het bepalen van deze voorwaarden zal afstemming gezocht moeten worden met eventuele andere grondwatergebruikers in de omgeving en zal de milieuhygiënische situatie van de bodem en het grondwater mee moeten worden gewogen.

4.13 Kabels en leidingen

De kabels en leidingen zijn alle gelegen in openbaar gebied en leveren geen belemmeringen op.

Hoofdstuk 5 Juridische planbeschrijving

5.1 Inleiding

Het bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding (met legenda) en planregels, vergezeld van een toelichting. De verbeelding en de planregels vormen het juridisch bindende deel van het bestemmingsplan. De verbeelding heeft de rol van visualisering van de bestemmingen. De planregels regelen de gebruiksmogelijkheden van de gronden, de bouwmogelijkheden en de gebruiksmogelijkheden van de aanwezige en/of op te richten bebouwing. De toelichting heeft weliswaar geen bindende werking, maar heeft wel een belangrijke functie bij de weergave en onderbouwing van het bestemmingsplan en bij de uitleg van de verbeelding en planregels. In de volgende twee paragrafen wordt de systematiek van de planregels uiteengezet en wordt een uitleg per bestemming gegeven.

5.2 Systematiek van de planregels

De opbouw van het bestemmingsplan is conform de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 en de standaardregels van de gemeente Nijmegen. De planregels van het bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 (Vossenpelssestraat 67) bestaan uit vier hoofdstukken, waarin achtereenvolgens de inleidende regels, de bestemmingsregels, de algemene regels en de overgangs- en slotregels aan de orde komen.

5.2.1 Inleidende regels

In de begripsbepalingen worden omschrijvingen gegeven van de in het bestemmingsplan gebruikte begrippen. Deze zijn opgenomen om interpretatieverschillen te voorkomen. Alleen die begripsbepalingen zijn opgenomen die gebruikt worden in de planregels en die tot verwarring of voor meerdere uitleg vatbaar zijn.

Om op een eenduidige manier afstanden en oppervlakten te bepalen wordt in de wijze van meten uitleg gegeven wat onder de diverse begrippen wordt verstaan.

5.2.2 Bestemmingsregels

De gronden van het gehele plangebied hebben een positieve bestemming. Een positieve bestemming betekent dat gebruik van de gronden voor de verschillende bestemmingen direct mogelijk is. Bovendien betekent het dat oprichting van gebouwen direct mogelijk is nadat burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning ten behoeve van het bouwen hebben verleend. Een omgevinsgvergunning wordt verleend indien zij voldoet aan onder meer de planregels van het bestemmingsplan, het Bouwbesluit, de Bouwverordening en de welstandsnota.

De opbouw van de bestemmingen ziet er in beginsel als volgt uit:

- bestemmingsomschrijving;
- bouwregels;
- afwijking van de bouwregels;
- specifieke gebruiksregels;
- afwijking van de gebruiksregels;
- omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;
- wijzigingsbevoegdheid.

5.2.3 Algemene regels

Onder het kopje algemene regels zijn de regels opgenomen die voor alle bestemmingen gelden. Hierbij gaat het om de volgende bepalingen:

- Anti-dubbeltelregel: deze bepaling is opgenomen om te voorkomen dat wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde gebouwen en bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een bouwperceel mogen beslaan, het opengebleven terrein nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.
- Algemene bouwregels: regels over beeldende kunst, bouwwerken ten algemenen nutte en ondergronds bouwen.
- Algemene gebruiksregels: er zijn regels opgenomen over het toestaan van aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten. Daarnaast is een bepaling over evenementen opgenomen en wordt aangegeven welk gebruik in ieder geval strijdig is met de bestemmingen in hoofdstuk 2.
- Algemene afwijkingsregels: in deze bepaling wordt aan het bevoegd gezag de bevoegdheid gegeven om een omgevingsvergunning te verlenen ten behoeve van niet-ingrijpende bouwactiviteiten. De criteria, die bij toepassing van de bevoegdheid in acht moeten worden genomen, zijn daarbij aangegeven.
- Overige regels: in de overige regels staan bepalingen omtrent parkeren opgenomen. Daarnaast is een bepaling opgenomen over de uitsluiting van bepalingen van de bouwverordening en is uitleg opgenomen over de voorrang van dubbelbestemmingen op enkelbestemmingen.

5.2.4 Overgangs- en slotregels

Overgangsrecht
In deze bepaling wordt vorm en inhoud gegeven aan het overgangsrecht die aansluit bij het Besluit ruimtelijke ordening.

Slotregels
Als laatste is de slotbepaling opgenomen. Deze bepaling bevat zowel de titel van het plan als de vaststellingsbepaling.

5.3 Beschrijving per bestemming

Tuin
De voortuin van de te realiseren woning is bestemd als Tuin. De tuinbestemming wordt in ieder geval toegepast voor de voorgevel en tot 3 meter achter de voorgevel op het zijerf. Deze gronden mogen worden onder andere gebruikt voor tuin en groenvoorzieningen.

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. aan- en uitbouwen met een maximum diepte van 1,5 meter gemeten vanaf de gevel van het hoofdgebouw;
b. erfafscheidingen en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde. De bouwhoogte van erfafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen.
c. Zwembaden, jacuzzi's en gebouwde vijvers, alsmede de daarvoor benodigde bouwwerken zijn niet toegestaan.

Wonen
De gronden die bestemd zijn als 'Wonen' zijn primair bedoeld voor het wonen. Daarnaast zijn

aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten toegestaan (voorwaarden zie artikel 8.1).

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen;
b. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

De hoofdgebouwen zijn alleen toegestaan binnen het bouwvlak, dat geheel mag worden bebouwd. De goot- en bouwhoogte zijn op de verbeelding weergegeven. Aan- en uitbouwen en erfafscheidingen zijn binnen en buiten het bouwvlak toegestaan.

Waarde - Archeologie 2
De gronden zijn bestemd als 'Waarde - Archeologie 2'. Deze bestemming is gekoppeld aan een omgevingsvergunningstelsel om te voorkomen dat er werkzaamheden uitgevoerd worden die schadelijk kunnen zijn voor de eventuele archeologische waarden.

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 . . .

Hoofdstuk 6 Economische uitvoerbaarheid

6.1 Kostenverhaal

Uitgangspunt voor de beoogde ontwikkelingen is dat deze voor de gemeente budgetneutraal worden ontwikkeld. Op grond van artikel 6.12 lid 1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) in samenhang met artikel 6.12 lid 4 Wro is de gemeenteraad van Nijmegen verplicht om de gemeentelijke kosten te verhalen en een exploitatieplan vast te stellen gelijktijdig met het besluit (het bestemmingsplan) waarop het exploitatieplan betrekking heeft. Niet in alle gevallen is de gemeenteraad verplicht een exploitatieplan vast te stellen. Op grond van artikel 6.12 lid 2 Wro kan de gemeenteraad van de gemeente Nijmegen besluiten geen exploitatieplan vast te stellen als aan de cumulatieve bepalingen van artikel 6.12, lid 2 sub a, b en c is voldaan.

Met onderhavig bestemmingsplan wordt een bouwplan in de zin van artikel 6.2.1 Bro mogelijk gemaakt. Echter is met de ontwikkelende eigenaar van de gronden die binnen het plangebied gelegen zijn, een anterieure overeenkomst gesloten zoals is bepaald in artikel 6.24 Wro, voordat het bestemmingsplan is vastgesteld. Ook zijn er geen redenen om nadere eisen te stellen dan wel het plan te faseren, zodat de verplichting tot het vaststellen van een exploitatieplan niet geldt. In de anterieure overeenkomst is het verhaal van kosten op afdoende wijze vastgelegd.

6.2 Financiële haalbaarheid

De ontwikkelaar beschikt over voldoende middelen om de voorgestane ontwikkeling te kunnen realiseren. De kosten die initiatiefnemer maakt zijn een investering ten einde de waardevermeerdering te kunnen realiseren. Er zijn geen onvoorziene hoge kosten te verwachten. Ook is er geen sprake van onzekere financiële bijdragen van anderen. De financieel-economische haalbaarheid is hiermee in voldoende mate aangetoond.

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 . . .

Hoofdstuk 7 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De procedures voor vaststelling van een bestemmingsplan zijn door de wetgever geregeld. Aangegeven is dat tussen gemeente en verschillende instanties waar nodig overleg over het plan moet worden gevoerd alvorens een ontwerpplan ter visie gelegd kan worden. Pas daarna wordt de wettelijke procedure met betrekking tot vaststelling van het bestemmingsplan opgestart (artikel 3.8 Wro).

7.1 Inspraak

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) bevat geen procedurevoorschriften met betrekking tot de inspraak en inspraak wordt in de Wro ook niet verplicht gesteld. Dat neemt niet weg dat het de gemeente vrij staat toch inspraak te verlenen bijvoorbeeld op grond van de gemeentelijke inspraakverordening. In relatie daarmee bepaalt artikel 150 van de Gemeentewet onder meer dat in een gemeentelijke inspraakverordening moet worden geregeld op welke wijze bovenbedoelde personen en rechtspersonen hun mening kenbaar kunnen maken. Conform de Gemeentelijke Inspraakverordening wordt de zienswijzeprocedure in dit geval gezien als inspraak.

7.2 Overleg

Het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.1) geeft aan dat het bestuursorgaan dat belast is met de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg moet voeren met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn.
Voor het nationale ruimtelijke belang Grote rivieren geldt het beleidskader voor buitendijkse gebieden en voor reserveringen voor lange termijn locaties voor ruimte voor de rivier. Het perceel is binnendijks gelegen en valt buiten de gebieden voor reservering van lange termijn locaties voor ruimte voor de rivier. Onderhavig project doorkruist geen van bovengenoemde nationale belangen en is geen vooroverleg ex. artikel 3.1.1. Bro met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu noodzakelijk.

Bij brief van 5 juni 2008 heeft de provincie Gelderland aangegeven op welke wijze waarop en de mate waarin de Provincie betrokken willen worden bij het vooroverleg ex. artikel 3.1.1. Bro. In deze brief is gesteld dat voor plannen van puur lokaal belang geen rol is weggelegd voor de provincie en geen vooroverleg hoeft plaats te vinden. Het onderhavige plan betreft de ontwikkeling van één woning en is vanwege de kleinschaligheid van puur lokaal belang en hoeft niet aangeboden te worden aan de provincie voor het artikel 3.1.1 Bro vooroverleg.

Per brief van 15 februari 2012 (kenmerk 201206566) geeft het Waterschap Rivierenland aan dat zij beoordeeld of in een plan voldoende rekening is gehouden met de waterhuishouding. De gemeente kan zelf bepalen of een plan waterhuishoudkundig relevant is of niet via de landelijke website www.dewatertoets.nl. Deze toetsing is gedaan en daaruit blijkt dat er geen waterbelangen zijn die door dit plan worden geraakt.

7.3 Vaststellingsprocedure

De vaststellingsprocedure van het bestemmingsplan zal plaatsvinden volgens de artikelen 3.7 t/m 3.9 van de Wet ruimtelijke ordening. Het bestemmingsplan wordt in dit kader ter visie gelegd gedurende een periode van zes weken. Gedurende deze periode kan een ieder zijn zienswijzen kenbaar maken tegen het plan. Het plan zal daarna, al dan niet gewijzigd, ter vaststelling worden aangeboden aan de gemeenteraad.

7.4 Beroep

Na vaststelling wordt het bestemmingsplan voor de tweede maal zes weken ter visie gelegd. Gedurende deze periode kunnen belanghebbenden tegen het vaststellingsbesluit beroep instellen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Indien geen beroep wordt ingesteld, is het plan na deze beroepstermijn onherroepelijk en treedt het plan in werking.

Eindnoten

1. Akoestisch onderzoek optredende gevelbelastingen bouwplan Vossenpelssestraat 67 te Bemmel (projectnr. M14 085.401.1). K+ Adviesgroep bv, 15 oktober 2014.

2. Bedrijven en milieuzonering, VNG 2009.

3. Circulaire Risico Normering Vervoer Gevaarlijke Stoffen, Staatscourant d.d. 4 augustus 2004. Deze Circulaire is gebaseerd op de Risico Normering Vervoer gevaarlijke stoffen en het Bevi en sluit zoveel als mogelijk aan op het Bevi.

4. Zoals bedoeld in artikel 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

5. Verkennend bodemonderzoek Vossenpelsestraat 65, 65a te Lent (rapportnr. 08020201). Adfero, 12 februari 2008.

6. Quickscan flora en fauna Vossenpelssestraat 67 te Nijmegen (prjectnr 211x07355). BRO, 4 november 2014.

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 . . .

Inhoudsopgave

Regels		**3**
Hoofdstuk 1	**Inleidende regels**	**5**
Artikel 1	Begrippen	5
Artikel 2	Wijze van meten	10
Hoofdstuk 2	**Bestemmingsregels**	**13**
Artikel 3	Tuin	13
Artikel 4	Wonen	15
Artikel 5	Waarde - Archeologie 2	17
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**21**
Artikel 6	Anti-dubbeltelregel	21
Artikel 7	Algemene bouwregels	22
Artikel 8	Algemene gebruiksregels	23
Artikel 9	Algemene afwijkingsregels	24
Artikel 10	Overige regels	25
Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**27**
Artikel 11	Overgangsrecht	27
Artikel 12	Slotregel	28

Regels

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 . . .

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 (Vossenpelssestraat 67) met identificatienummer NL.IMRO.0268.BP140W39-VG01 van de gemeente Nijmegen.

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels.

1.3 aanbouw

een aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw, dat op de grond staat, dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een aparte ruimte vormt die al dan niet vanuit het hoofdgebouw bereikbaar is.

1.4 aan huis verbonden beroepsactiviteiten

een dienstverlenend beroep, dat op kleine schaal in een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en de desbetreffende beroepsuitoefening een ruimtelijke uitstraling heeft die in overeenstemming is met de woonfunctie.

1.5 aan huis verbonden bedrijfsactiviteiten

het verlenen van diensten, het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid (geheel of overwegend door middel van handwerk uit te oefenen), het voeren van de administratie van bedrijfsactiviteiten die (behoudens genoemde administratieve werkzaamheden) niet ter plaatse worden uitgeoefend, het verstrekken van logies en ontbijt (bed and breakfast) waarvan de aard, omvang en uitstraling zodanig zijn dat de activiteit in de woning met behoud van de woonfunctie ter plaatse kan worden uitgeoefend.

1.6 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.7 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.8 achtergevellijn

de achterste grens van het bouwvlak en het verlengde daarvan;

1.9 archeologische waarden

Onder archeologische waarden kunnen worden verstaan:

- archeologische verwachtingswaarden;
- vastgestelde archeologische waarden of resten.

1.10 archeologische verwachtingswaarde

de kans op archeologische vondsten of informatie.

1.11 archeologisch deskundige

de gemeentelijk (beleids)archeoloog of een andere door het College van Burgemeester en Wethouders aan te wijzen deskundige op het gebied van de archeologie.

1.12 archeologisch onderzoek

onderzoek (bureauonderzoek en/of boren en/of geofysisch onderzoek en/of graven en/of begeleiden) verricht door een dienst, bedrijf of instelling beschikkend over een opgravingsvergunning conform de Monumentenwet 1988.

1.13 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.14 bedrijf

een onderneming waarbij het accent ligt op het vervaardigen, bewerken, installeren en verhandelen van goederen dan wel op het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij eventueel detailhandel plaatsvindt uitsluitend als niet zelfstandig en ondergeschikt onderdeel van de onderneming in de vorm van verkoop c.q. levering van ter plaatse vervaardigde, bewerkte of herstelde goederen, dan wel goederen die in rechtstreeks verband staan met de uitgeoefende handelingen.

1.15 bestaand

a. bestaande bouwwerken: een legaal bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning;
b. bestaand gebruik: het legale gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

1.16 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak.

1.17 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.18 bevoegd gezag

bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning.

1.19 bijgebouw

een in functioneel en bouwkundig opzicht aan het hoofdgebouw ondergeschikt gebouw op hetzelfde bouwperceel dat op de grond staat en alleen bedoeld en ingericht is ten behoeve van (huishoudelijke) berging, hobby- en/of stallingruimte.

1.20 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.

1.21 bouwgrens

de grens van een bouwvlak.

1.22 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder.

1.23 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.24 bouwperceelsgrens

een grens van een bouwperceel.

1.25 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.26 bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.27 detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ter verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die de goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, met uitzondering van het bieden van gelegenheid om gekochte etenswaren ter plaatse te nuttigen. Onder detailhandel wordt niet verstaan detailhandel in volumineuze goederen.

1.28 erf

de gronden met een woonbestemming gelegen binnen het bouwperceel maar buiten het bouwvlak.

1.29 escortbedrijf

de natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon, die bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, prostitutie aanbiedt, die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend (escortservices, bemiddelingsbureaus, overige).

1.30 evenement

evenement zoals bedoeld in de Algemene Plaatselijke Verordening voor de gemeente Nijmegen (APV).

1.31 gebieden met een hoge archeologische verwachting

deze gebieden onderscheiden zich vanwege een hoge tot zeer hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten.

1.32 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.33 gevelbreedte

de breedte van de gevel waar tegenaan wordt gebouwd.

1.34 hoekovergang

een aan- of uitbouw die buiten de gevelbreedten van het hoofdgebouw wordt gerealiseerd en die een verbinding vormt tussen een aan- of uitbouw aan de voorgevel en een aan- en of uitbouw aan de zijgevel van het hoofdgebouw.

1.35 hoofdbebouwing

hoofdgebouw(en) inclusief aan- en of uitbouwen binnen het bouwvlak.

1.36 hoofdgebouw(en)

een of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.37 omgevingsvergunning

vergunning voor activiteiten als genoemd in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.38 ondergronds bouwwerk

a. een (gedeelte van een) gebouw dat gelegen is onder het niveau van de begane grondvloer van dat gebouw, waarbij de hoogte van die begane grondvloer nergens hoger ligt dan 0,25 meter boven het aansluitende maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. een zelfstandig voor mensen toegankelijk bouwwerk waarvan de bovenkant nergens hoger is dan het maaiveld van het bouwperceel ter plaatse van dat bouwwerk.

1.39 overkapping

een op de grond staand, plat afgedekt bouwwerk, bestaande uit ten minste een dak, niet zijnde een gebouw.

1.40 perceelsgrens

de grens van een bouwperceel.

1.41 prostitutie

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele diensten ten behoeve van een ander tegen vergoeding.

1.42 raamprostitutie

een seksinrichting met één of meer ramen van waarachter de prostituee/prostitué tracht de aandacht van passanten op zich te vestigen.

1.43 seksinrichting

een voor het publiek toegankelijk gebouw of bouwwerk, geen gebouw zijnde dan wel onderkomen, waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder een seksinrichting worden in elk geval verstaan een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, een parenclub of een prostitutiebedrijf, waaronder tevens begrepen een erotische massagesalon, al of niet in combinatie met elkaar.

1.44 straatmeubilair

de op of bij de weg behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals: verkeerstekens, wegbebakeningen, bewegwijzeringen, verlichting, halteaanduidingen, parkeerregulerende constructies, road barriers, afvalinzamelsystemen, openbare toiletvoorzieningen, brandkranen, informatie- en reclameobjecten, fietsenstallingen, papier- en plantenbakken, zitbanken, communicatievoorzieningen, gedenktekens, abri's en dergelijke.

1.45 straatprostitutie

het op straat door handelingen, houding, woord, gebaar of op andere wijze, passanten tot seksuele handelingen te bewegen, uit te nodigen dan wel aan te lokken.

1.46 uitbouw

een op de grond staand en aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een vergroting betreft van een in het gebouw gelegen ruimte.

1.47 voorgevellijn

de voorgevel van het hoofdgebouw en het verlengde ervan.

1.48 werk

een werk, geen bouwwerk zijnde.

1.49 wonen

de huisvesting van één of meerdere personen in een gebouw, niet zijnde een woonwagen of woonschip.

1.50 woning

een (gedeelte van een) gebouw dat dient voor de huisvesting van een of meer personen.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de afstand van een gebouw tot een zijdelingse perceelsgrens

de afstand gemeten vanaf het dichtst bij de perceelsgrens gelegen punt van het gebouw tot aan de zijdelingse perceelsgrens.

2.2 de afstanden tussen lijnen

afstanden tussen lijnen worden gemeten van het hart van de ene lijn tot het hart van de andere lijn.

2.3 de diepte van een bouwwerk, niet zijnde een hoofdgebouw

de afstand gemeten vanaf het verste punt van het bouwwerk loodrecht op de gevel waartegen het bouwwerk wordt aangebouwd.

2.4 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

2.5 de bouwhoogte van een kap

vanaf de bovenkant goot, boeibord of daarmee gelijk te stellen constructiedeel tot aan het hoogste punt van de kap.

2.6 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

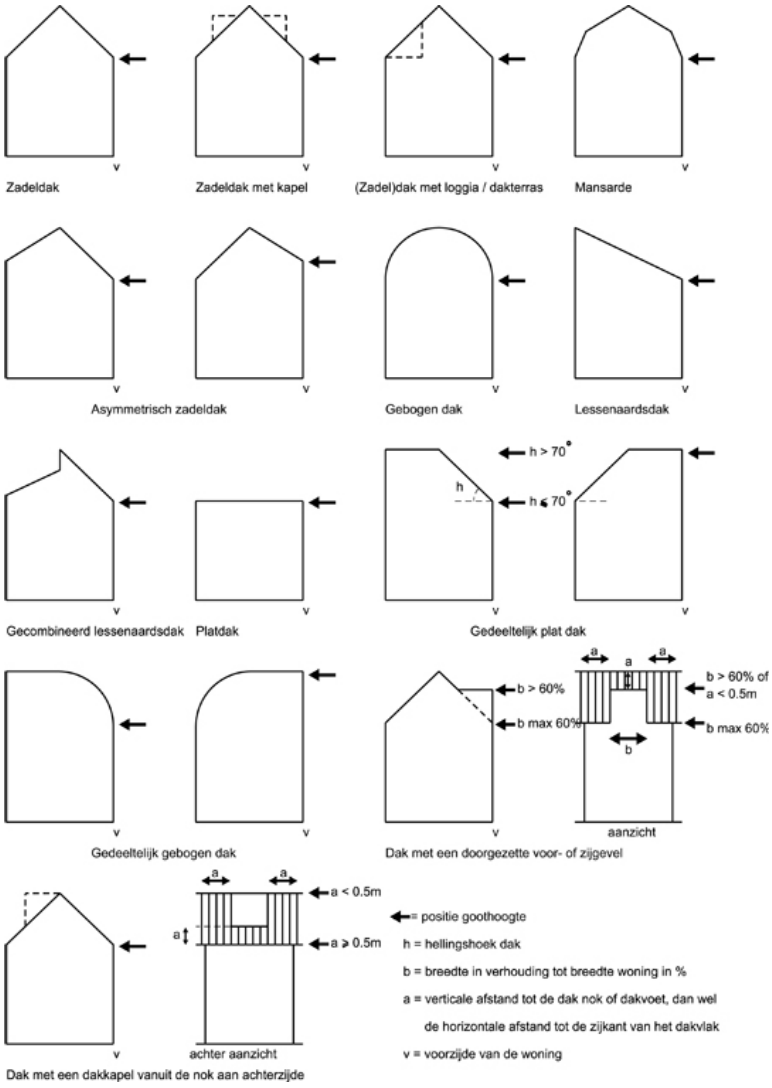
2.7 gevellijn

de plaats vanaf waar de bouw- en goothoogte van het aangrenzende maatvoeringsvlak wordt gemeten.

2.8 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

Voor de meest voorkomende dakvormen bij woningen is in onderstaande schetsjes aangegeven waar de goothoogte wordt bepaald. Daarbij geldt dat voorzover het gaat om een bestaand zadeldak deze niet mag worden uitgebouwd tot een afgetopte dakvorm.

2.9 de inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.10 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.11 het bebouwde oppervlakte

de buitenwerks gemeten oppervlakte van de verticale projectie van alle in een nader aan te geven gebied aanwezige, al dan niet ondergrondse, bouwwerken, met uitzondering van ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals pompputten, luifels en balkons.

2.12 het peil

de plaats vanwaar in het kader van dit bestemmingsplan de hoogte wordt gemeten als bedoeld “bouw- en goothoogte” en als volgt bepaald:

a. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan een (al dan niet openbare) weg grenst: de hoogte van de kruin van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang niet onmiddellijk aan de hiervoor bedoelde weg grenst: de hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
c. voor bouwwerken onder het maaiveld, het peil van het bijbehorende bovengrondse hoofdgebouw;
d. voor drijvende bouwwerken: de waterlijn;
e. in de andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld.

2.13 het vloeroppervlak

de totale oppervlakte, binnenwerks gemeten, van alle ruimten ondergronds, op de begane grond, de verdiepingen, de zolder en de bijbehorende aan- en uitbouwen.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Tuin

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. tuinen en groenvoorzieningen;
b. gebouwen en overkappingen behorend bij het op hetzelfde bouwperceel gelegen hoofdgebouw(en);
c. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
d. verhardingen en parkeervoorzieningen behorend bij het op hetzelfde bouwperceel gelegen hoofdgebouw(en);
e. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. aan- en uitbouwen;
b. bijgebouwen;
c. erfafscheidingen en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

3.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 3.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. aangrenzend aan het hoofdgebouw mogen worden gebouwd:
    1. aan- en uitbouwen met een maximum diepte van 1,5 meter gemeten vanaf de gevel van het hoofdgebouw. De goothoogte mag ten hoogste de hoogte van de beganegrondlaag van het hoofdgebouw bedragen en de bouwhoogte mag ten hoogste de hoogte van de direct daarboven gelegen bouwlaag bedragen. Voor zover de aan- of uitbouw vóór de voorgevellijn wordt gerealiseerd, geldt een maximum breedte van 60% van de betreffende gevelbreedte (voorgevel) van het hoofdgebouw. De aan- of uitbouw moet geheel binnen de betreffende gevelbreedte (voor- of zijgevel) van het hoofdgebouw worden opgericht. Als uitzondering hierop geldt dat een hoekovergang is toegestaan;
    2. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, met een maximum diepte van 1,5 meter gemeten vanaf de gevel van het hoofdgebouw;
b. de bouwhoogte van erfafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen. Zwembaden, jacuzzi's en gebouwde vijvers, alsmede de daarvoor benodigde bouwwerken zijn niet toegestaan.

3.3 Specifieke gebruiksregels

Het totale oppervlak van ongebouwde parkeervoorzieningen mag niet meer dan 50% van de tot “Tuin” bestemde gronden bedragen.

Artikel 4 Wonen

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen;
b. aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten zoals bedoeld in artikel 8.1;
c. bijbehorende voorzieningen zoals verhardingen, parkeer- en groenvoorzieningen;
d. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen;
b. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

4.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 4.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. hoofdgebouwen mogen uitsluitend worden opgericht binnen de aanduiding 'bouwvlak';
b. ten aanzien van gebouwen en overkappingen binnen de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:
    1. het bouwperceel binnen de aanduiding 'bouwvlak' mag geheel worden bebouwd;
    2. de goot- en bouwhoogte van gebouwen en overkappingen binnen de aanduiding 'bouwvlak' niet meer mogen bedragen dan ter plaatse van de aanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte' is aangegeven;
c. aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen mogen op het bouwperceel zowel binnen als buiten de aanduiding 'bouwvlak' worden opgericht; buiten de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:
    1. aangrenzend aan de hoofdbebouwing mogen aan- en uitbouwen worden gebouwd tot maximaal 3 meter achter de achtergevellijn;
    2. indien de aan- en uitbouw tot gevolg heeft dat tegen een bestaand bijgebouw wordt aangebouwd, is dit toegestaan, mits het bestaande bijgebouw na gereedkoming van het bouwplan voldoet en blijft voldoen aan de definitie van bijgebouw en het bijgebouw niet toegankelijk is vanuit het hoofdgebouw inclusief aan- en uitbouwen. Ten aanzien van het aangebouwde bijgebouw blijven de bouwregels voor bijgebouwen van toepassing;
    3. de goothoogte van aan- en uitbouwen mag ten hoogste de hoogte van begane grondlaag van het hoofdgebouw bedragen en de bouwhoogte mag ten hoogste de hoogte van de direct daarboven gelegen bouwlaag bedragen;
    4. de goothoogte van bijgebouwen mag ten hoogste 3 meter bedragen en de bouwhoogte mag ten hoogste 5 meter bedragen;
    5. de bouwhoogte van overkappingen mag ten hoogste 3 meter bedragen;
    6. de totaal bebouwde oppervlakte mag ten hoogste 50% van de oppervlakte van het erf bedragen, met een maximum van 50 m². Openlucht zwembaden, jacuzzi's en gebouwde vijvers, alsmede de daarvoor benodigde bouwwerken zijn toegestaan. De totaal bebouwde oppervlakte mag in dat geval ten hoogste 75% van de oppervlakte van het erf bedragen, met een maximum van 75 m^2;
d. erfafscheidingen en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mogen zowel binnen als buiten de aanduiding 'bouwvlak' worden opgericht, met dien verstande dat:

1. aangrenzend aan de woning mogen ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, worden gebouwd met een maximum diepte van 2 meter;
2. de bouwhoogte van erfafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen;

e. bij de realisering van de in deze bestemming toegelaten geluidsgevoelige bestemmingen en/of functies moet worden voldaan aan de voorkeurswaarde uit de Wet geluidhinder. Als de geluidsbelasting hoger is dan de voorkeurswaarde mogen geluidsgevoelige bestemmingen en/of functies alleen worden gerealiseerd als voldaan wordt aan de van toepassing zijnde vastgestelde hogere waarde en de daarin opgenomen voorwaarden.

4.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 4.2.2 om uitvoering te kunnen geven aan de Wet maatschappelijke ondersteuning, met dien verstande dat:

a. het totaal bebouwd oppervlakte ten hoogste 60% van de oppervlakte van het erf mag bedragen, met een maximum van 75 m²;
b. deze afwijkingsmogelijkheid enkel geldt ten aanzien van bouw en/of uitbreiding van aan- en uitbouwen.

4.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval verstaan:

a. bewoning van bijgebouwen;
b. uitoefening van (aan huis verbonden) beroeps- of bedrijfsactiviteiten in bijgebouwen.

Artikel 5 Waarde - Archeologie 2

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie 2 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden (gebieden met een hoge archeologische verwachting).

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming Waarde - Archeologie 2 uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde worden gebouwd.

5.2.2 Specifieke bouwregels

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn;
b. op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd, tenzij aan een van onderstaande voorwaarden wordt voldaan:
    1. er op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
    2. het bouwplan betrekking heeft op een of meer van de volgende activiteiten of bouwwerken: vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande fundering;
    3. het bouwplan is gesitueerd tot maximaal 3 meter uit de fundering van een bestaand gebouw;
    4. geen grondwerk wordt verricht dieper dan 0,30 meter onder maaiveld;
    5. het totaal bebouwd oppervlak van aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen van het bouwperceel maximaal 100 m^2 bedraagt;
    6. het gaat om bestaande bouwwerken.

5.3 Afwijken van de bouwregels

5.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 5.2.2 onder b voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

5.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

5.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden verbonden zoals:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden, zoals: alternatieven voor heiwerk, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
b. tot het doen van opgravingen in de zin van artikel 1 onder h van de Monumentenwet 1988;
c. het begeleiden van de activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning is verleend door een daarvoor aangewezen archeologisch deskundige;
d. het doen van nader archeologisch onderzoek.

5.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.4.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op of in de in lid 5.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. grondwerkzaamheden, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het graven of vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren, het aanleggen van drainage en het verwijderen van bestaande funderingen;
b. het ophogen van de bodem met meer dan 1 meter;
c. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor-en pompputten;
d. het aanleggen, verbreden of verharden van wegen, voet-, ruiter- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen,
e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden en/of het op een of andere wijze indrijven van voorwerpen in de grond;
f. het verlagen van het waterpeil;
g. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
h. het omzetten van grasland in bouwland;
i. het aanleggen van nieuwe ondergrondse transport-, energie-,of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

5.4.2 Uitzonderingen

Het in lid 5.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden indien aan een van onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

a. op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
b. de werken en werkzaamheden in de bodem niet dieper gaan dan 0,30 meter onder het maaiveld;
c. de oppervlakte van werken en werkzaamheden als bedoeld onder 5.4.1 onder d niet groter is dan 100 m^2;
d. de werken en werkzaamheden:
    1. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
    2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;

3. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
4. het archeologisch onderzoek betreffen.

5.4.3 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 5.4.1 zijn slechts toelaatbaar voor zover op grond van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden hierdoor niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

5.4.4 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden.

5.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6, lid 1, onder a van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan te wijzigen door:

a. de bestemming Waarde - Archeologie 2 als bedoeld in lid 5.1 geheel of gedeeltelijk te doen laten vervallen indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn en niet langer archeologische begeleiding of zorg nodig is;
b. de bestemming Waarde - Archeologie 3 op te nemen indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat ter plaatse behoudenswaardige archeologische waarden aanwezig zijn.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene bouwregels

7.1 Beeldende kunst

Het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, ten behoeve van beeldende kunst is binnen alle bestemmingen toegestaan tot een maximum bouwhoogte van 15 meter, met dien verstande dat de regels van de dubbelbestemmingen en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

7.2 (Bouw)werken ten algemenen nutte

Het oprichten van bouwwerken ten algemenen nutte, zoals: transformatorhuisjes, schakelhuisjes, bemalingsinrichtingen, gasdrukregel- en meetstations, straatmeubilair, infiltratievoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van koude- en warmteopslag, wachthuisjes voor verkeers- en parkeerdiensten en schuilgelegenheden, is binnen alle bestemmingen toegestaan, met dien verstande dat:

a. de inhoud van elk gebouw niet meer mag bedragen dan 50 m³;
b. de oppervlakte van elke overkapping niet meer mag bedragen dan 20 m²;
c. de goothoogte van gebouwen niet meer dan 3 meter mag bedragen en de bouwhoogte van gebouwen niet meer dan 5 meter mag bedragen;
d. de bouwhoogte van overkappingen niet meer dan 3 meter mag bedragen;
e. voor de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, de bouwregels van de geldende bestemming van toepassing zijn;
f. de regels van de dubbelbestemmingen en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

7.3 Ondergronds bouwen

Bouwen onder peil ten behoeve van de bestemming is toegestaan, met dien verstande dat:

a. bouwen onder peil is toegestaan binnen de aanduiding 'bouwvlak' ten behoeve van op de begane grond toegestane functies;
b. bouwen onder peil is toegestaan binnen de aanduiding 'bouwvlak' ten behoeve van ondergrondse parkeervoorzieningen;
c. bouwen onder peil binnen de bestemming Wonen is tevens buiten de aanduiding 'bouwvlak' toegestaan, voor zover bovengronds aan- en uitbouwen zijn toegestaan dan wel tot zover als de bestaande bovengrondse aan- of uitbouw reikt;
d. bouwen onder peil binnen de bestemming Tuin is toegestaan, mits grenzend aan het hoofdgebouw met een maximum diepte van 1,5 meter dan wel tot zover als de bestaande bovengrondse aan- of uitbouw reikt;
e. bouwen onder peil ten behoeve van bouwwerken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 7.2 is toegestaan;
f. de regels van de dubbelbestemming en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

8.1 Aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten

8.1.1 Bouwregels

Ten behoeve van het onder lid 2 toegestane gebruik, mag in afwijking van de betreffende bestemming voor dit gebruik worden gebouwd, met dien verstande dat de daarvoor geldende bouwregels onverminderd van kracht blijven.

8.1.2 Specifieke gebruiksregels

In gebouwen die ingevolgde deze regels gebruikt mogen worden als woning (inclusief bijbehorende aan- en uitbouwen) is de uitoefening van aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten toegestaan, onder de volgende voorwaarden:

a. maximaal 35% van het vloeroppervlak van de woning, inclusief aan- en uitbouwen, mag tot ten hoogste 50 m² worden gebruikt voor een aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteit;
b. degene die de activiteiten in de woning uitvoert, dient tevens de bewoner van de woning te zijn;
c. de activiteiten dienen qua aard, omvang en uitstraling te passen in een woonomgeving;
d. er mag geen horeca of detailhandel ter plaatse plaatsvinden, uitgezonderd een beperkte verkoop als ondergeschikte activiteit en in relatie met een aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteit;
e. de activiteiten mogen geen nadelige invloed hebben op de normale afwikkeling van het verkeer en geen onevenredige parkeerdruk veroorzaken.

In bijgebouwen is de uitoefening van aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteiten niet toegestaan.

8.2 Evenementen

Evenementen zijn binnen alle bestemmingen toegestaan, mits hiervoor vergunning is verleend op grond van de Algemeen Plaatselijke Verordening.

8.3 Seksinrichting of escortbedrijf

8.3.1 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met de bestemming, wordt in ieder geval verstaan een gebruik van gronden en gebouwen ten behoeve van:

a. een seksinrichting of een escortbedrijf;
b. raam- en straatprostitutie.

Artikel 9 Algemene afwijkingsregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van de bepalingen van dit plan, voor zover het een in beperkte mate afwijking van de maatvoering betreft, noodzakelijk om het bouwwerk zodanig te laten aansluiten op een bestaande, legale situatie dat dit vanuit architectonisch en/of bouwkundig opzicht een verbetering is.

Artikel 10 Overige regels

10.1 Uitsluiting aanvullende werking van de bouwverordening

De voorschriften van de Bouwverordening ten aanzien van onderwerpen van stedenbouwkundige aard blijven overeenkomstig het gestelde in artikel 9 lid 2 van de Woningwet buiten toepassing, behoudens ten aanzien van de volgende onderwerpen:

a. de parkeergelegenheid en laad- en losmogelijkheden;
b. de ruimte tussen bouwwerken.

10.2 Parkeerregels

10.2.1 Algemene parkeerregels

Het is verboden te bouwen dan wel het gebruik van gronden en/of bouwwerken te wijzigen indien er niet wordt voldaan aan de op grond van dit artikel gestelde eisen ten aanzien van parkeren, stallen, laden en lossen.

10.2.2 Specifieke parkeerregels bij bouwplannen

a. indien een bouwplan daartoe aanleiding geeft, moet ten behoeve van het parkeren of stallen van auto's in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op de bij het bouwplan behorende en daartoe bestemde gronden. De parkeer- en stallingsbehoefte wordt bepaald op de wijze zoals beschreven in de beleidsregels Parkeren.
b. de onder sub a bedoelde ruimte voor het parkeren of stallen van auto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan:
    1. indien de afmetingen van bedoelde parkeerruimten ten minste 2,50 m bij 5,00 m en ten hoogste 3,25 m bij 6,00 m bedragen met dien verstande dat als de parkeerruimte tevens fungeert als toegang tot het gebouw de afmetingen ten minste 3,00 m bij 5,00 m dienen te bedragen;
    2. indien de afmetingen van een gereserveerde parkeerruimte voor een gehandicapte - voor zover die ruimte niet in de lengterichting aan een trottoir grenst - ten minste 3,50 m bij 5,00 m bedragen;
c. indien een bouwplan daartoe aanleiding geeft, moet ten behoeve van het laden of lossen van goederen in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op de bij het bouwplan behorende en daartoe bestemde gronden.

10.2.3 Specifieke parkeerregels bij gebruikswijzigingen

a. indien het wijzigen van het gebruik van gronden en/of bouwwerken daartoe aanleiding geeft, moet, voor wat betreft de toename in parkeer- of stallingsbehoefte, in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op die gronden of op de bij die bouwwerken behorende en daartoe bestemde gronden. De parkeer- en stallingsbehoefte wordt bepaald op de wijze zoals beschreven in de beleidsregels Parkeren.
b. de onder sub a bedoelde ruimte voor het parkeren of stallen van auto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan:
    1. indien de afmetingen van bedoelde parkeerruimten ten minste 2,50 m bij 5,00 m en ten hoogste 3,25 m bij 6,00 m bedragen met dien verstande dat als de parkeerruimte tevens fungeert als toegang tot het gebouw de afmetingen ten minste 3,00 m bij 5,00 m dienen te bedragen;
    2. indien de afmetingen van een gereserveerde parkeerruimte voor een gehandicapte - voor zover die ruimte niet in de lengterichting aan een trottoir grenst - ten minste 3,50

m bij 5,00 m bedragen;

c. indien het wijzigen van het gebruik van gronden en/of bouwwerken daartoe aanleiding geeft, moet, voor wat betreft de toename in de behoefte aan laad- en losruimte, in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op die gronden of op de bij die bouwwerken behorende en daartoe bestemde gronden.

10.2.4 Afwijken van de parkeerregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 10.2.1, lid 10.2.2 en lid 10.2.3. Het bevoegd gezag neemt hierbij, conform de beleidsregels Parkeren, in overweging of:

a. het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit;
b. er op andere wijze in de benodigde parkeer-, stallings-, laad- of losruimte wordt voorzien;
c. er een financiële voorwaarde dient te worden gesteld.

10.2.5 Specifieke gebruiksregels

Ruimte(n) voor het parkeren of stallen van motorvoertuigen, bromfietsen en fietsen, voor zover de aanwezigheid van deze ruimten krachtens deze parkeerregels is geëist, dient te allen tijde voor dit doel beschikbaar te blijven. Ander gebruik wordt aangemerkt als strijdig gebruik.

10.3 Voorrangsregeling bestemmingen

Bij toepassing van de bestemmingen uit Hoofdstuk 2 geldt, indien op deze gronden een (enkelvoudige) bestemming samenvalt met een dubbelbestemming, primair het bepaalde met betrekking tot de dubbelbestemming.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 11 Overgangsrecht

11.1 Overgangsrecht bouwwerken

11.1.1 Algemeen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

11.1.2 Afwijken bij omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in artikel 11.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 11.1.1 met maximaal 10%.

11.1.3 Uitzonderingen

Artikel 11.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

11.2 Overgangsrecht gebruik

11.2.1 Algemeen

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

11.2.2 Strijdig gebruik

a. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 11.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
b. Indien het gebruik, bedoeld in artikel 11.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

11.2.3 Uitzonderingen

Artikel 11.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 12 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan 'Buitengebied Dorp Lent - 39 (Vossenpelssestraat 67)'.

Bestemmingsplan

Buitengebied Dorp Lent - 39 (Vossenpelssestraat 67)

Gemeente Nijmegen
Afdeling stadsontwikkeling

Buitengebied Dorp Lent - 39 (Vossenpelssestraat 67)

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 . . .

Inhoudsopgave

Bijlagen bij toelichting		**3**
Bijlage 1	**Akoestisch onderzoek**	**4**
Bijlage 2	**Bodemonderzoek**	**33**
Bijlage 3	**Quickscan flora en fauna**	**77**

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 . . .

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1 Akoestisch onderzoek

Akoestisch onderzoek optredende gevelbelastingen bouwplan Vossenpelssestraat 67 te Nijmegen (211x07355)

Projectnr. M14 085.401.1

K+ ADVIESGROEP K+

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 . . .

Opdrachtgever : BRO Boxtel
Bosscheweg 107 5282 WV Boxtel
Postbus 4 5280 AA Boxtel
Tel: 0411 – 850 400 Fax: 0411 – 850 401

Contactpersoon: mevrouw drs. ing. E. Mulders

Adviseur : K+ Adviesgroep bv
Jodenstraat 6 6101 AS Echt
Postbus 224 6100 AE Echt
Tel: 0475 – 470 470 Fax: 0475 – 471 018
E-mail: info@k-plus.nl

Behandeld door: de heer ing. Q.M.L.M. Roomans

Datum : 15 oktober 2014

Referentie : QR/QR/M14 085.401.1

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Titel	Blad
1	Inleiding	4
2	Uitgangspunten	5
2.1	Ruimtelijke gegevens	5
2.2	Gegevens wegverkeerslawaai	5
2.3	Toegepaste rekenmethode	6
3	Normstelling Wet geluidhinder	7
3.1	Wegverkeerslawaai	7
3.1.1	Algemeen	7
3.1.2	Omvang geluidzones langs wegen	7
3.1.3	Aftrek conform artikel 110g Wet geluidhinder	7
3.1.4	Aftrek stille banden	8
3.1.5	Stedelijk en buitenstedelijk gebied	8
3.1.6	Nieuwe situaties	9
3.1.7	Maximaal toelaatbare geluidbelasting	9
3.2	Bouwbesluit 2012	9
4	Berekeningsresultaten	10
4.1	Algemeen	10
4.2	Gezoneerde wegen (Wet geluidhinder)	10
4.2.1	Vossenpelssestraat-Zandsestraat	10
5	Evaluatie	12
5.1	Algemeen	12
5.2	Gezoneerde wegen (Wet geluidhinder)	12
5.2.1	Vossenpelssestraat-Zandsestraat	12
6	Conclusie	14

Bijlagen:

Bijlage I	Figuren akoestisch rekenmodel
Bijlage II	Berekeningsgegevens en –resultaten optredende gevelbelastingen

1 INLEIDING

In het kader van de opstelling van het bestemmingsplan voor het realiseren van een woning aan de Vossenpelssestraat 67 te Nijmegen, is door K+ Adviesgroep bv een akoestisch onderzoek verricht naar de te verwachten optredende geluidbelastingen ter plaatse van de nieuwe situaties in het kader van de Wet geluidhinder.

In figuur 1.1 is een overzicht opgenomen van de situatie.

Figuur 1.1: Situatie nieuwe woning aan de Vossenpelssestraat 67 te Nijmegen.

Het onderzoek is noodzakelijk omdat het bouwplan is gelegen binnen de geluidzone van de Vossenpelssestraat, Zandsestraat en de Vossenpels.

De berekeningen zijn gebaseerd op:
- de "Wet geluidhinder";
- het "Reken- en Meetvoorschrift Geluid 2012";
- het "Besluit Geluidhinder".

2 UITGANGSPUNTEN

2.1 Ruimtelijke gegevens

Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van een door de opdrachtgever aangeleverde plankaart en een uitsnede van het akoestisch model aangeleverd door de gemeente Nijmegen. In bijlage I zijn grafische overzichten opgenomen van de onderzochte situatie.

2.2 Gegevens wegverkeerslawaai

De maatgevende verkeersgegevens zijn verstrekt door de gemeente Nijmegen. Het betreft een uitsnede van het milieumodel met peiljaar 2012. In dit model zitten verkeersgegevens voor de Vossenpelssestraat en de Zandsestraat. Het wegvak Vossenpels is niet opgenomen in het model. De intensiteit op dit weggedeelte zal laag zijn, zodat mag worden aangenomen dat dit wegvak akoestisch niet relevant is.
Uit een memo van de gemeente blijkt dat men op termijn de weg wil afsluiten voor het doorgaande verkeer. Als gevolg daarvan zal de verkeersintensiteit afnemen tot ca. 500 motorvoertuigen per etmaal. Omdat thans nog onzeker is hoe en wanneer deze knip gerealiseerd zal worden is conform opgave uitgegaan van de akoestisch maatgevende situatie 2012.
In de navolgende tabel 2.1 is een overzicht opgenomen van de gehanteerde verkeersgegevens.

Tabel 2.1: Overzicht gehanteerde verkeersgegevens maatgevende peiljaar 2012.

Weg	Etmaalintensiteit	Periode aandeel		Verdeling per voertuigcategorie			Snelheid [km/h]	Wegdek
				Qlv	Qmv	Qzv		
Zandsestraat	5389,66 (wv1)	6,47%	D	93,25%	4,5%	2,25%	80	1
		3,56%	A	91,35%	4,73%	3,93%		
		1,01%	N	91,95%	3,93%	4,69%		
Zandsestraat	5414,41 (wv4)	6,47%	D	93,33%	4,45%	2,22%	80	1
		3,56%	A	91,45%	4,67%	3,87%		
		1,01%	N	92,05%	3,87%	4,63%		
Zandsestraat	5389,66 (wv7)	6,47%	D	93,25%	4,5%	2,25%	50	1
		3,56%	A	91,35%	4,73%	3,93%		
		1,01%	N	91,95%	3,93%	4,69%		
Zandsestraat	5414,41 (wv8)	6,47%	D	93,33%	4,45%	2,22%	50	1
		3,56%	A	91,45%	4,67%	3,87%		
		1,01%	N	92,05%	3,87%	4,63%		
Vossenpelssestraat	5465,78 (wv2+3)	6,48%	D	94,38%	3,82%	1,81%	50	1
		3,55%	A	92,88%	3,96%	3,16%		
		1,01%	N	93,37%	2,86%	3,77%		
Vossenpelssestraat	5478,58 (wv5+6)	6,48%	D	94,42%	3,79%	1,79%	50	1
		3,54%	A	92,94%	3,92%	3,13%		
		1,01%	N	93,42%	2,84%	3,74%		

Hierbij is:
Periode aandeel: uuraandeel voor respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode in procenten van de etmaalintensiteit.
Qlv: aandeel lichte motorvoertuigen voor respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode in procenten.
Qmv: aandeel middelzware motorvoertuigen voor respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode in procenten.
Qzv: aandeel zware motorvoertuigen voor respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode in procenten.
Snelheid: ter plaatse toegestane maximum snelheid.
Wegdek: type 1: dicht asfaltbeton (dab = referentie wegdek RMV 2012).

Een gedeelte van de Zandsestraat ligt in de bebouwde kom. Hier geldt een maximum snelheid van 50 km/h. Omdat in het verstrekte model een snelheid van 80 km/h was opgenomen, is de betreffende rijlijn opgedeeld in een 50 km/h en een 80 km/h weggedeelte. De ligging van de wegvakken is opgenomen in figuur 3a en 3b van bijlage I.

Voor nadere informatie inzake de invoer- en uitvoerparameters wordt verwezen naar de in bijlage II opgenomen rekenbladen.

2.3 Toegepaste rekenmethode

De geluidbelastingen zijn bepaald met behulp van "Standaard Rekenmethode II", zoals deze is beschreven in het "Reken- en Meetvoorschrift Geluid 2012".

Bij de modellering van het akoestisch rekenmodel is gebruik gemaakt van het pakket WinHavik als ontwikkeld door dirActivity.

3 NORMSTELLING WET GELUIDHINDER

3.1 Wegverkeerslawaai

3.1.1 Algemeen

In de Wet geluidhinder dient met betrekking tot de geluidbelasting van een weg in nieuwe situaties de geluidbelasting in L_{den} in dB te worden bepaald. Dit is een gemiddeld geluidniveau over de dag-, avond- en nachtperiode en wordt bepaald met de volgende formule:

$$L_{den} = 10\lg\frac{1}{24}\left(12*10^{\frac{L_{day}}{10}} + 4*10^{\frac{L_{evening}+5}{10}} + 8*10^{\frac{L_{night}+10}{10}}\right)$$

3.1.2 Omvang geluidzones langs wegen

Krachtens de Wet geluidhinder worden aan weerszijden van een weg zones aangegeven (art. 74 Wgh). Binnen deze zones worden eisen gesteld aan de geluidbelasting. Buiten de zones worden geen eisen gesteld. Een weg is niet zoneplichtig indien er sprake is van:

- wegen die gelegen zijn binnen een als woonerf aangeduid gebied (art. 74 lid 2a. Wgh) of;
- wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km/h geldt (art. 74 lid 2b. Wgh).

De breedte van de geluidzones als functie van het aantal rijstroken van de weg en het soort gebied is weergegeven in tabel 3.1.

Tabel 3.1: Breedte geluidzones aan weerszijde van de weg in meters.

Gebied		Breedte (m) geluidzones (art. 74)
Stedelijk	1 of 2 rijstroken	200
	3 of meer rijstroken	350
Buitenstedelijk	1 of 2 rijstroken	250
	3 of 4 rijstroken	400
	5 of meer rijstroken	600

3.1.3 Aftrek conform artikel 110g Wet geluidhinder

Op grond van verdere ontwikkelingen in de techniek en het treffen van geluid reducerende maatregelen aan de motorvoertuigen, is te verwachten, dat het wegverkeer in de toekomst minder geluid zal produceren dan momenteel het geval is.

Binnen de Wet geluidhinder is middels artikel 110g de mogelijkheid geschapen om deze vermindering van de geluidsproductie in de geluidbelasting door te voeren.

Deze aftrek mag alleen toegepast worden bij het toetsen van de geluidbelasting aan de normstelling en niet bij het bepalen van het binnenniveau (artikel 3.4 Reken- en Meetvoorschrift geluid 2012).

De hoogte van de aftrek is afhankelijk van de representatieve snelheid voor lichte motorvoertuigen. Tijdelijk (tot 1 juli 2018) is de aftrek verruimd voor wegen waar de snelheid 70 km/h of meer bedraagt. In tabel 3.2 is een overzicht opgenomen van de hoogte van de aftrek.

Tabel 3.2: Overzicht aftrek 110 g Wet geluidhinder (artikel 3.4 RMV2012).

Representatieve snelheid	Aftrek artikel 110g Wgh tot 1 juli 2018	Aftrek artikel 110g Wgh na 1 juli 2018
< 70 km/h	5 dB	5 dB
≥ 70 km/h	4 dB voor situaties dat de geluidbelasting zonder aftrek artikel 110g Wgh 57 dB bedraagt	2 dB
≥ 70 km/h	3 dB voor situaties dat de geluidbelasting zonder aftrek artikel 110g Wgh 56 dB bedraagt	2 dB
≥ 70 km/h	2 dB voor andere waarden van de geluidbelasting	2 dB

3.1.4 Aftrek stille banden

In artikel 3.5 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 is een aftrek opgenomen voor stille banden. Deze aftrek geldt alleen bij wegen met rijsnelheden van 70 km/h en hoger. Standaard is de aftrek 2 dB. In de volgende situaties is de aftrek 1 dB:

- Zeer Open Asfalt Beton;
- 2-laags ZOAB, met uitzondering van 2-laags ZOAB-fijn;
- Uitgeborsteld beton;
- Geoptimaliseerd uitgeborsteld beton;
- Oppervlaktebewerking.

Een overzicht van de stille bandenaftrek is opgenomen in tabel 3.3.

Tabel 3.3: Overzicht stille banden aftrek.

Representatieve snelheid	Wegverharding	Correctie artikel 3.5 (stille banden aftrek)
< 70 km/h	Alle	0 dB
≥ 70 km/h	ZOAB, 2-laags ZOAB, uitgeborsteld beton, geoptimaliseerd uitgeborsteld beton, oppervlaktebewerking	1 dB
≥ 70 km/h	Alle andere verhardingen dan bovenstaand vermeld	2 dB

3.1.5 Stedelijk en buitenstedelijk gebied

Gebieden binnen de bebouwde kom, met uitzondering van de gebieden binnen de bebouwde kom gelegen binnen de zone langs een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens, worden als stedelijk aangemerkt.
Als buitenstedelijke gebieden worden gebieden buiten de bebouwde kom, alsmede de bovengenoemde uitgezonderde gebieden binnen de bebouwde kom aangemerkt.

3.1.6 Nieuwe situaties

In al die gevallen waar in de aanleg van een geluidgevoelig object en/of een zoneplichtige weg door vaststelling of herziening van een bestemmingsplan wordt voorzien, is er sprake van 'nieuwe situaties'.

3.1.7 Maximaal toelaatbare geluidbelasting

Normen met betrekking tot de geluidbelasting in 'nieuwe situaties' zijn in artikel 82 t/m 87 van de Wet geluidhinder vermeld.

In eerste instantie wordt ervan uitgegaan dat een zogenaamde voorkeursgrenswaarde niet mag worden overschreden. Indien de voorkeursgrenswaarde wel maar de maximale ontheffingswaarde niet wordt overschreden, kan onder bepaalde voorwaarden bij Algemene Maatregel van Bestuur ontheffing worden verleend voor een hogere toelaatbare geluidbelasting. Wanneer de maximale ontheffingswaarde wordt overschreden is geen nieuwbouw mogelijk.

In de Wet geluidhinder worden voor nog niet geprojecteerde woningen de volgende eisen gesteld:

- voorkeursgrenswaarde: 48 dB (art. 82, lid 1);
- maximale ontheffingswaarde: 63 dB (art. 83, lid 2).

Niet geprojecteerd betekent dat het vigerende bestemmingsplan geen woonbebouwing toestaat zodat het bestemmingsplan dient te worden herzien.

3.2 Bouwbesluit 2012

In het Bouwbesluit 2012 zijn in afdeling 3.1 voorschriften opgenomen voor bescherming tegen geluid van buiten.
Als bij industrie-, weg- en spoorweglawaai de betreffende voorkeursgrenswaarde wordt overschreden stellen gemeenten op basis van de Wet geluidhinder een zogenoemd hogere-waardenbesluit vast, waarin plaatselijk hogere geluidbelastingen worden toegestaan («hoogst toelaatbare geluidbelasting») die in het bestemmingsplan worden opgenomen. In dergelijke zones mag alleen gebouwd worden wanneer de door de aanvrager van een omgevingvergunning te realiseren karakteristieke geluidwering hoger is dan de in artikel 3.2 gegeven minimum waarde van 20 dB.
Wanneer dergelijke zones niet zijn vastgesteld, zoals bij 30 km/h wegen dan dient overeenkomstig artikel 3.2 te worden voldaan aan de minimum eis van 20 dB.

4 BEREKENINGSRESULTATEN

4.1 Algemeen

Uitgaande van voornoemde uitgangspunten zijn de te verwachten toekomstige optredende gevelbelastingen bepaald. Als waarneemhoogte is uitgegaan in het midden van de gevel, een en ander afhankelijk van het aantal bouwlagen en de gebouwhoogte. De ligging van de waarneempunten is aangeduid in figuur 2 van bijlage I.

Navolgend is per weg aangegeven het waarneempunt, de waarneemhoogte, de berekende geluidbelasting in Lden, de gehanteerde aftrek artikel 110g, de toetsingswaarde, de toekomstige bestemming, de voorkeursgrenswaarde en de maximale ontheffingswaarde. De bijbehorende rekenbladen zijn opgenomen in bijlage II.
Omdat in de voorliggende situatie de Vossenpelssestraat overgaat in de Zandsestraat is de geluidbelasting bepaald van beide wegen tezamen.

De toetsingswaarden zijn tegen een gekleurde achtergrond weergegeven. De betekenis hiervan is als volgt:

Groen: de voorkeursgrenswaarde wordt niet overschreden in het kader van de Wet geluidhinder worden geen restricties opgelegd.

Geel: de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden, de maximale ontheffingswaarde wordt niet overschreden. Aan de hand van door de gemeente vastgestelde beleidsregels kan onder bepaalde voorwaarden ontheffing worden verleend voor een hogere toelaatbare geluidbelasting.

Oranje: de maximale ontheffingswaarde wordt overschreden. Voor de betreffende gevel kan geen hogere toelaatbare grenswaarde worden vastgesteld. Woningbouw is niet toegestaan of het plan moet ter plaatse voorzien in een "dove" gevel.

4.2 Gezoneerde wegen (Wet geluidhinder)

4.2.1 Vossenpelssestraat-Zandsestraat

Tabel 4.1: Berekeningsresultaten Vossenpelssestraat-Zandsestraat (in dB).

Waar-neem-punt	Waar-neem-hoogte	Berekende waarde	Aftrek artikel 110g Wgh	Toetsings-waarde Wgh	Bestemming	Voorkeurs-grenswaarde Wgh	Maximale grenswaarde Wgh
1	1.5	64	5/2	59	wonen	48	63
1	4.5	64	5/2	59	wonen	48	63
1	7.5	64	5/2	59	wonen	48	63
2	1.5	59	5/2	54	wonen	48	63
2	4.5	59	5/2	54	wonen	48	63
2	7.5	60	5/2	55	wonen	48	63
3	1.5	40	5/2	37	wonen	48	63
3	4.5	40	5/2	37	wonen	48	63
3	7.5	40	5/2	37	wonen	48	63

Vervolg tabel 4.1: Berekeningsresultaten Vossenpelssestraat-Zandsestraat (in dB).

Waar-neem-punt	Waar-neem-hoogte	Berekende waarde	Aftrek artikel 110g Wgh	Toetsings-waarde Wgh	Bestemming	Voorkeurs-grenswaarde Wgh	Maximale grenswaarde Wgh
4	1.5	59	5/2	54	wonen	48	63
4	4.5	60	5/2	55	wonen	48	63
4	7.5	60	5/2	55	wonen	48	63

5 EVALUATIE

5.1 Algemeen

De Wet geluidhinder geeft uitsluitend grenswaarden ten aanzien van de geluidbelasting op de gevels van woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen.

Hierbij wordt opgemerkt dat geen grenswaarden gelden voor die gevels die op grond van artikel 1 van de Wgh niet als gevel worden aangemerkt (zogenaamde "dove" gevels). Dit betekent dat ter plaatse van verblijfsgebieden en –ruimten geen te openen delen (ramen, deuren en dergelijke) zijn toegestaan. Vast glas daarentegen is wel toegestaan. Ter plaatse van verkeersruimten en badkamer mogen wel te openen delen worden aangebracht.

Voor "dove" gevels geldt overigens wel een eis ten aanzien van de geluidwerende eigenschappen van een dergelijk gevelvlak.

5.2 Gezoneerde wegen (Wet geluidhinder)

5.2.1 Vossenpelssestraat-Zandsestraat

- In waarneempunt 1, 2 en 4 zijn op één of meerdere bouwlagen optredende geluidbelastingen berekend hoger dan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB, zie tabel 4.1.
- De maximale gevelbelasting bedraagt 59 dB.
- De maximale ontheffingswaarde van 63 dB wordt niet overschreden.
- Bij de gemeente Nijmegen kan een verzoek tot vaststelling van een hogere toelaatbare waarde worden ingediend.
- In de voorliggende situatie kan als ontheffingscriterium worden aangedragen dat de woningen een open plaats tussen bestaande bebouwing opvullen.
- Het treffen van maatregelen om de gevelbelasting terug te brengen tot de voorkeurs-grenswaarde van 48 dB door middel van schermmaatregelen stuiten op landschappelijke en financiële bezwaren. Als de bestaande wegverharding van zou worden vervangen door een geluidstille wegverharding dan kan hiermee een geluidreductie van ca. 5 dB worden bereikt, de geluidbelasting kan niet worden teruggebracht tot de voorkeursgrenswaarde of lager. De kosten voor het vervangen van een gedeelte van de bestaande wegverharding wordt geraamd op 80 x 7 x € 50,-- /m^2 = € 28.000,-- en stuit op overwegende bezwaren van financiële aard.
- Indien een hogere toelaatbare waarde wordt vastgesteld, kan de gemeente aan deze ontheffing aanvullende voorwaarden stellen. Dit kan betekenen dat het bouwplan dient te beschikken over tenminste één geluidluwe gevel. Hieronder wordt veelal verstaan dat de gevelbelasting niet hoger mag zijn dan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB. Het voor-liggende bouwplan voldoet hier aan.
- In een separaat onderzoek dienen de geluidwerende maatregelen bepaald te worden om te kunnen voldoen aan het binnenniveau van 33 dB. Hierbij mag geen rekening worden gehouden met de aftrek conform artikel 110g Wgh. De vereiste geluidwering dient te

worden afgestemd op de kolom berekende waarde. Uit tabel 4.1 blijkt dat de karakteristieke geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie moet voldoen aan 64-33=31 dB.

6 CONCLUSIE

In het kader van de opstelling van het bestemmingsplan voor het realiseren van een woning aan de Vossenpelssestraat 67 te Nijmegen, is een akoestisch onderzoek verricht naar de te verwachten optredende geluidbelastingen vanwege wegverkeerslawaai ter plaatse van de nieuwe situatie in het kader van de Wet geluidhinder.

Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat plaatselijk de voorkeursgrenswaarde van 48 dB uit de Wet geluidhinder zal worden overschreden.

Het treffen van maatregelen om de gevelbelasting terug te brengen tot de voorkeursgrenswaarde stuit op bezwaren van landschappelijke, stedenbouwkundige en financiële aard.

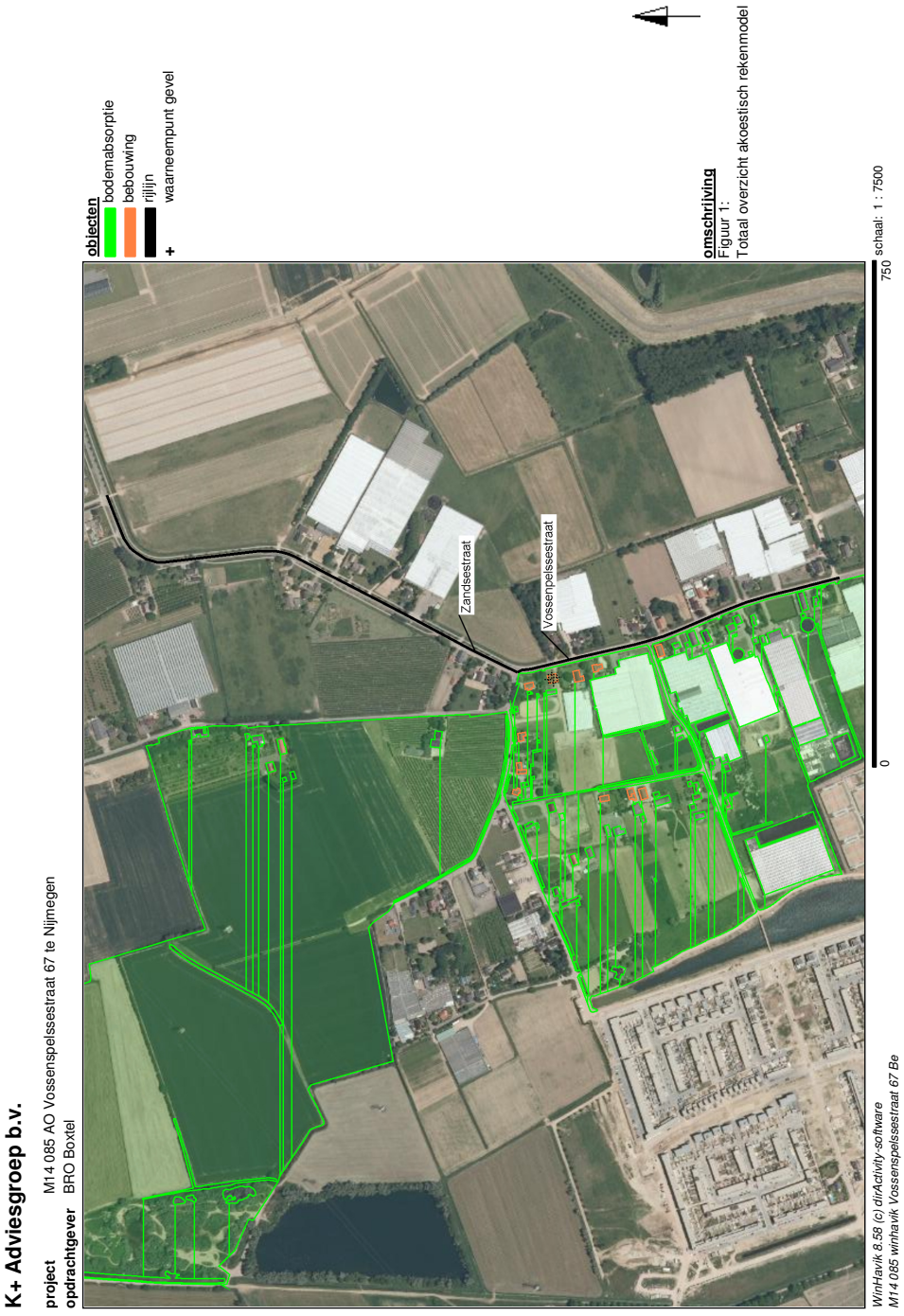
De maximale ontheffingswaarde wordt niet overschreden.

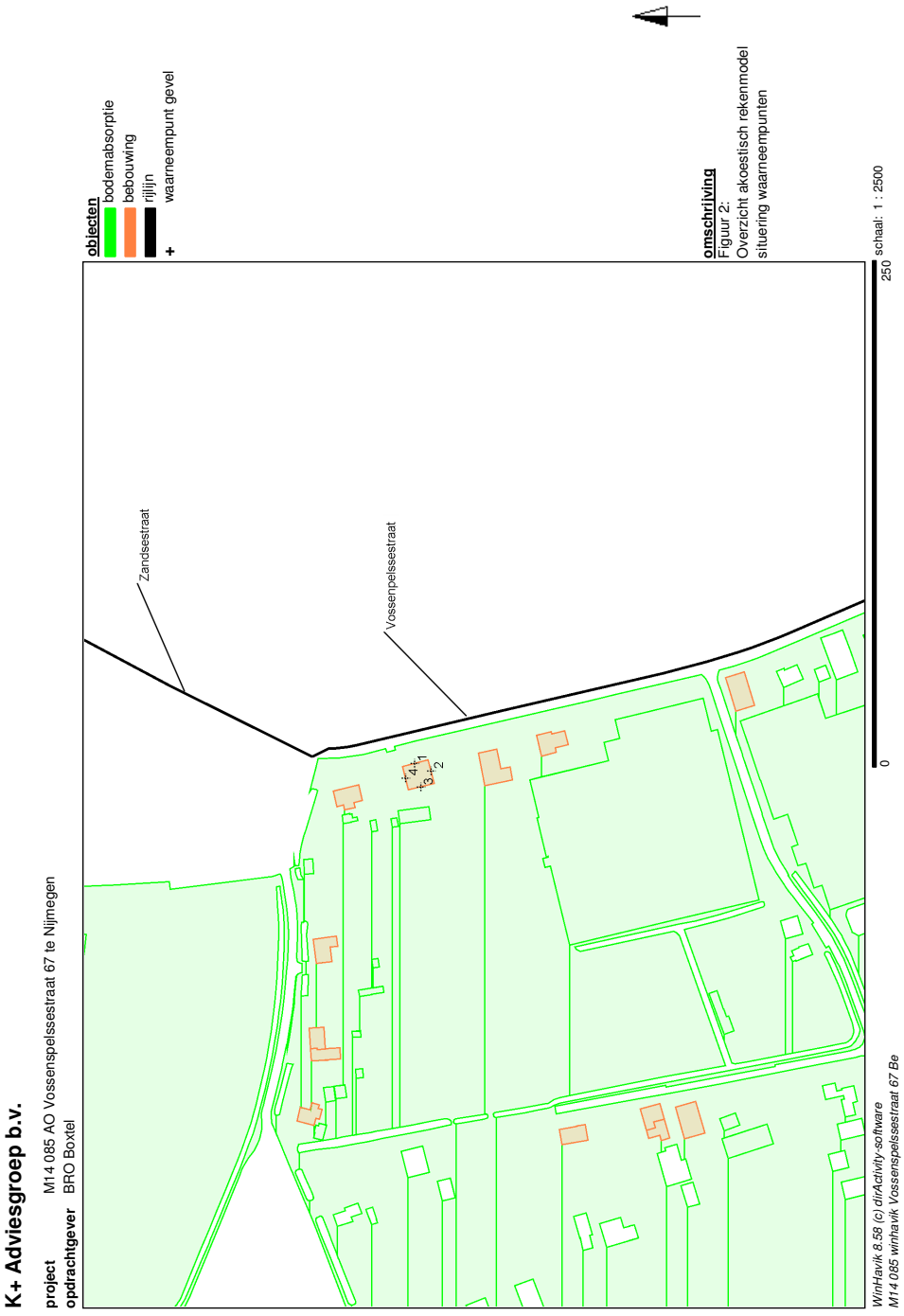
Bij de gemeente Nijmegen dient een verzoek tot vaststelling van een hogere toelaatbare waarde te worden ingediend. Aan dit verzoek kan door de gemeente aanvullende voorwaarden worden gesteld. In de voorliggende situatie is de westgevel de geluidluwe gevel.

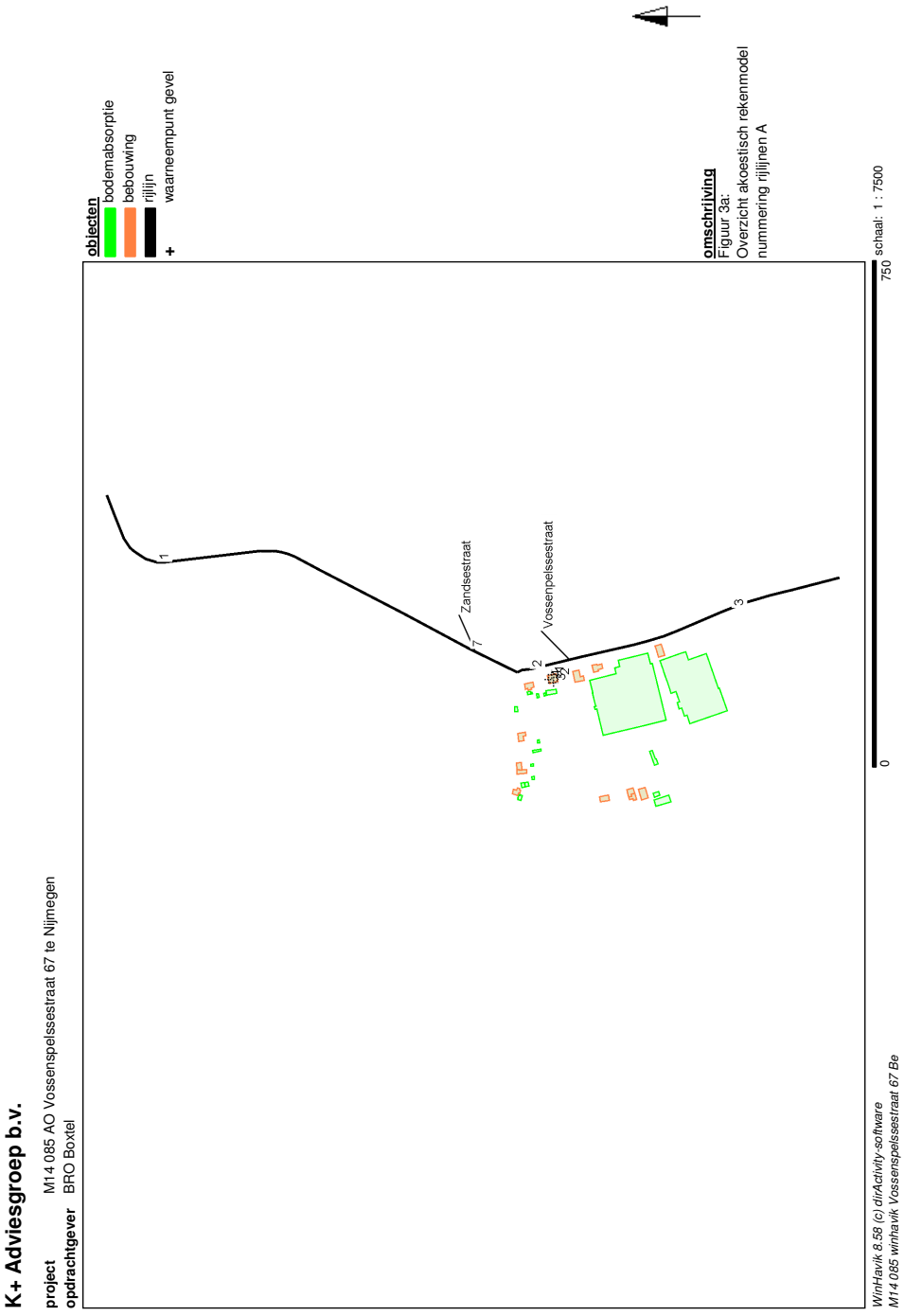
Gezien de bepaalde optredende gevelbelastingen dient ermee rekening te worden gehouden dat plaatselijk zwaardere eisen worden gesteld aan de karakteristieke geluidwering van de gevel(s). In een aanvullend onderzoek dienen de te treffen geluidwerende gevelmaatregelen te worden bepaald.

BIJLAGE I

Figuren akoestisch rekenmodel

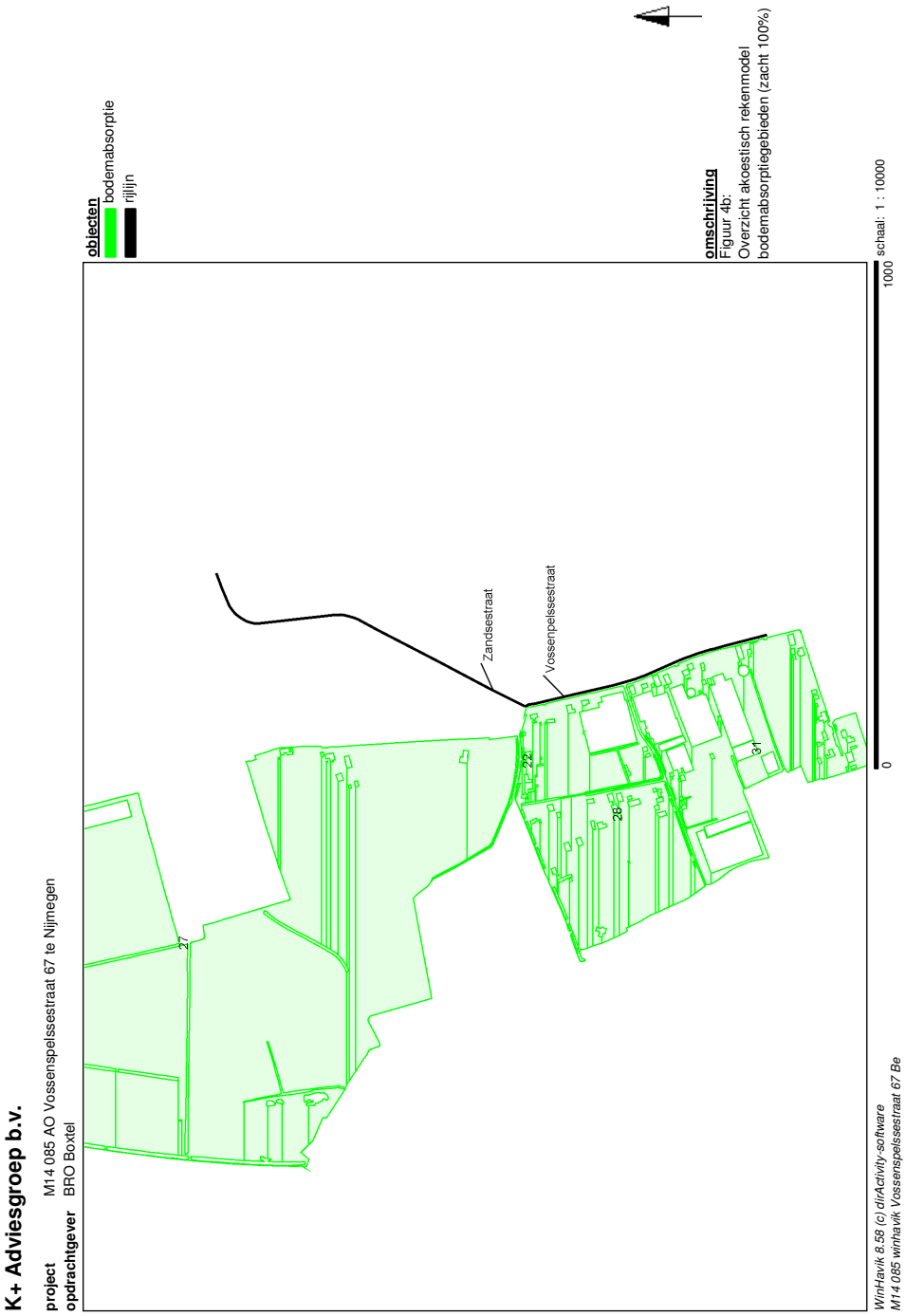

K+ Adviesgroep b.v.
project M14.085 AO Vossenspelssestraat 67 te Nijmegen
opdrachtgever BRO Boxtel
objecten
bodemabsorptie
bebouwing
rijlijn
waarneempunt gevel
Zandsestraat
Vossenpelssestraat
omschrijving
Figuur 1:
Totaal overzicht akoestisch rekenmodel
0
750
schaal: 1 : 7500
WinHavik 8.58 (c) dirActivity-software
M14.085 winhavik Vossenspelssestraat 67 Be

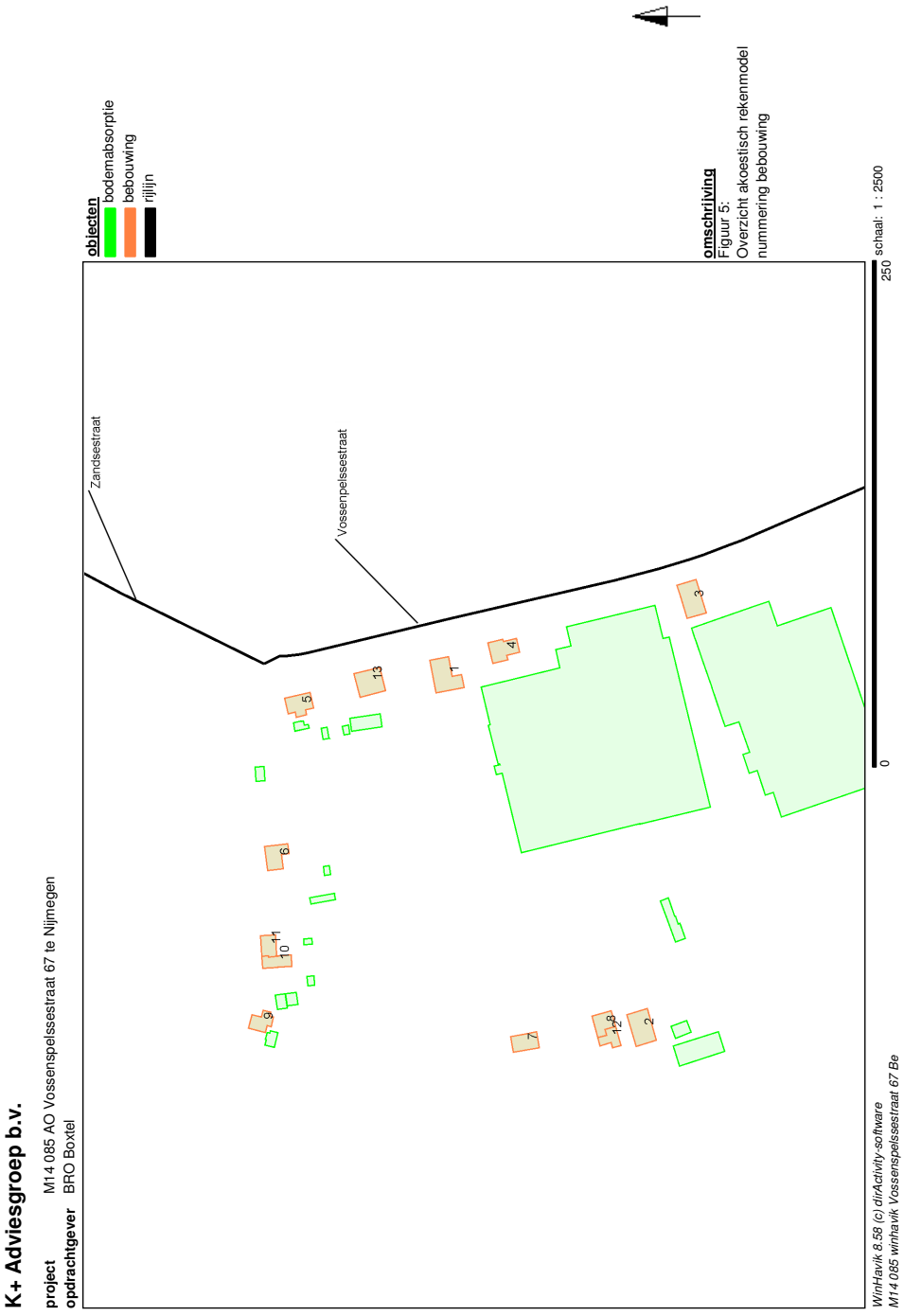

K+ Adviesgroep b.v.
project M14.085 AO Vossenspelssestraat 67 te Nijmegen
opdrachtgever BRO Boxtel
objecten
bodemabsorptie
bebouwing
rijlijn
waarneempunt gevel
omschrijving
Figuur 2:
Overzicht akoestisch rekenmodel
situering waarneempunten
Zandsestraat
Vossenpelssestraat
schaal: 1 : 2500
0
250
WinHavik 8.58 (c) dirActivity-software
M14.085 winhavik Vossenspelssestraat 67 Be

K+ Adviesgroep b.v.
project M14.085 AO Vossenspelssestraat 67 te Nijmegen
opdrachtgever BRO Boxtel
objecten
bodemabsorptie
bebouwing
rijlijn
waarneempunt gevel
omschrijving
Figuur 3a:
Overzicht akoestisch rekenmodel
nummering rijlijnen A
Zandsestraat
Vossenpelssestraat
1
2
3
schaal: 1 : 7500
0
750
WinHavik 8.58 (c) dirActivity-software
M14.085 winhavik Vossenspelssestraat 67 Be

K+ Adviesgroep b.v.
project M14.085 AO Vossenspelssestraat 67 te Nijmegen
opdrachtgever BRO Boxtel
objecten
bodemabsorptie
bebouwing
rijlijn
waarneempunt gevel
omschrijving
Figuur 3b:
Overzicht akoestisch rekenmodel
nummering rijlijnen B
Zandsestraat
Vossenpelssestraat
4
8
5
6
0
750
schaal: 1 : 7500
WinHavik 8.58 (c) dirActivity-software
M14.085 winhavik Vossenspelssestraat 67 Be

K+ Adviesgroep b.v.
project M14.085 AO Vossenspelssestraat 67 te Nijmegen
opdrachtgever BRO Boxtel
objecten
bodemabsorptie
rijlijn
omschrijving
Figuur 4a:
Overzicht akoestisch rekenmodel
bodemabsorptiegebieden (zacht 50%)
Zandsestraat
Vossenpelssestraat
schaal: 1 : 2500
0
250
WinHavik 8.58 (c) dirActivity-software
M14.085 winhavik Vossenspelssestraat 67 Be

K+ Adviesgroep b.v.
project M14.085 AO Vossenspelssestraat 67 te Nijmegen
opdrachtgever BRO Boxtel
objecten
bodemabsorptie
rijlijn
omschrijving
Figuur 4b:
Overzicht akoestisch rekenmodel
bodemabsorptiegebieden (zacht 100%)
Zandsestraat
Vossenpelssestraat
27
22
29
31
0
1000
schaal: 1 : 10000
WinHavik 8.58 (c) dirActivity-software
M14.085 winhavik Vossenspelssestraat 67 Be

K+ Adviesgroep b.v.
project M14.085 AO Vossenspelssestraat 67 te Nijmegen
opdrachtgever BRO Boxtel
objecten
bodemabsorptie
bebouwing
rijlijn
Zandsestraat
Vossenpelssestraat
omschrijving
Figuur 5:
Overzicht akoestisch rekenmodel
nummering bebouwing
schaal: 1 : 2500
0
250
WinHavik 8.58 (c) dirActivity-software
M14.085 winhavik Vossenspelssestraat 67 Be

BIJLAGE II

Berekeningsgegevens – en resultaten optredende gevelbelastingen

Projectgegevens

projectnaam: M14 085 AO Vossenspelssestraat 67 te Nijmegen
opdrachtgever: BRO Boxtel
adviseur:
databaseversie: 851
situatie: eerste situatie
uitsnede: basismodel

omschrijving	verkeerslawaai
rekenhart:	16.0.5 (build2)
aut. berekening gemiddeld maaiveld:	☑
alleen absorptiegebieden(geen hz-lijnen):	☑
standaard bodemabsorptie:	0 %
rekenresultaat binnengelezen (datum):	06-10-2014
rekenresultaat binnengelezen (tijd):	16:27
maximum aantal reflecties:	1 graden
minimum zichthoek reflecties:	2 graden
maximum sectorhoek:	5 graden
vaste sectorhoek:	2

Bebouwing

nr	z.gem	m.gem	lengte	adres	reflectie	kenmerk
1	7.0	0.0	52		80	
2	12.2	5.2	37		80	
3	7.0	0.0	37		80	
4	7.0	0.0	42		80	
5	7.0	0.0	44		80	
6	15.8	8.8	42		80	
7	11.3	4.3	34		80	
8	12.5	5.5	37		80	
9	16.8	9.8	37		80	
10	16.4	9.4	38		80	
11	16.4	9.4	33		80	
12	12.5	5.5	35		80	
13	9.0	0.0	37		80	

Waarneempunten met rekenresultaten

nr	z1	m1	adres	huisnr	type	afw.toets	refl	kenmerk	rhart	groep	sh	wnh	dag	avond	nacht	Lden	Letm	IL: inc. maatregel VL: inc. aftrek RL: inc. prognose Lden	Letm	VL: excl. optrektoeslag dag	avond	nacht
1	0.0	0.0			gevel				VL	totaal (0)	1	1.5	62.58	60.23	54.80	63.92	64.80	59.00	59.87	62.58	60.23	54.80
									VL	totaal (0)	1	4.5	63.05	60.70	55.27	64.39	65.27	59.45	60.33	63.05	60.70	55.27
									VL	totaal (0)	1	7.5	63.01	60.66	55.24	64.36	65.24	59.41	60.29	63.01	60.66	55.24
2	0.0	0.0			gevel				VL	totaal (0)	1	1.5	57.33	54.95	49.53	58.66	59.53	53.66	54.53	57.33	54.95	49.53
									VL	totaal (0)	1	4.5	58.13	55.77	50.35	59.47	60.35	54.47	55.35	58.13	55.77	50.35
									VL	totaal (0)	1	7.5	58.19	55.83	50.40	59.53	60.40	54.53	55.40	58.19	55.83	50.40
3	0.0	0.0			gevel				VL	totaal (0)	1	1.5	38.27	35.89	30.46	39.59	40.46	36.64	37.50	38.27	35.89	30.46
									VL	totaal (0)	1	4.5	39.05	36.73	31.30	40.41	41.30	37.44	38.31	39.05	36.73	31.30
									VL	totaal (0)	1	7.5	38.90	36.58	31.15	40.26	41.15	37.26	38.14	38.90	36.58	31.15
4	0.0	0.0			gevel				VL	totaal (0)	1	1.5	57.56	55.21	49.78	58.90	59.78	54.25	55.12	57.56	55.21	49.78
									VL	totaal (0)	1	4.5	58.23	55.88	50.45	59.57	60.45	54.87	55.75	58.23	55.88	50.45
									VL	totaal (0)	1	7.5	58.29	55.95	50.52	59.64	60.52	54.90	55.78	58.29	55.95	50.52

Rijlijnen

nr	z,gem	lengte	wegdek	hellingcor.	groep	omschrijving	kenmerk	art	110g	etm.intens.	%	periode	Intensiteiten %	licht	middel	zwaar	motor	snelheden licht	middel	zwaar	motor
1	0.0	518	01 glad asfalt/DAB		1	Zandsestraat	Zandsestra	2		5389.7	☑	dag	6.47	93.25	4.50	2.25	.00	80	80	80	
												avond	3.56	91.35	4.73	3.93	.00	80	80	80	
												nacht	1.01	91.95	3.36	4.69	.00	80	80	80	
2	0.0	201	01 glad asfalt/DAB		1	Vossenpelssestraat	Vossenpels	5		5465.8	☑	dag	6.48	94.38	3.82	1.81	.00	50	50	50	
												avond	3.55	92.88	3.96	3.16	.00	50	50	50	
												nacht	1.01	93.37	2.86	3.77	.00	50	50	50	
3	0.0	298	01 glad asfalt/DAB		1	Vossenpelssestraat	Vossenpels	5		5465.8	☑	dag	6.48	94.38	3.82	1.81	.00	50	50	50	
												avond	3.55	92.88	3.96	3.16	.00	50	50	50	
												nacht	1.01	93.37	2.86	3.77	.00	50	50	50	
4	0.0	518	01 glad asfalt/DAB		1	Zandsestraat	Zandsestra	2		5414.4	☑	dag	6.47	93.33	4.45	2.22	.00	80	80	80	80
												avond	3.56	91.45	4.67	3.87	.00	80	80	80	80
												nacht	1.01	92.05	3.32	4.63	.00	80	80	80	80
5	0.0	201	01 glad asfalt/DAB		1	Vossenpelssestraat	Vossenpels	5		5478.6	☑	dag	6.48	94.42	3.79	1.79	.00	50	50	50	50
												avond	3.54	92.94	3.92	3.13	.00	50	50	50	50
												nacht	1.01	93.42	2.84	3.74	.00	50	50	50	50
6	0.0	298	01 glad asfalt/DAB		1	Vossenpelssestraat	Vossenpels	5		5478.6	☑	dag	6.48	94.42	3.79	1.79	.00	50	50	50	50
												avond	3.54	92.94	3.92	3.13	.00	50	50	50	50
												nacht	1.01	93.42	2.84	3.74	.00	50	50	50	50
7	0.0	191	01 glad asfalt/DAB		1	Zandsestraat	Zandsestra	5		5389.7	☑	dag	6.47	93.25	4.50	2.25	.00	50	50	50	
												avond	3.56	91.35	4.73	3.93	.00	50	50	50	
												nacht	1.01	91.95	3.36	4.69	.00	50	50	50	
8	0.0	191	01 glad asfalt/DAB		1	Zandsestraat	Zandsestra	5		5414.4	☑	dag	6.47	93.33	4.45	2.22	.00	50	50	50	
												avond	3.56	91.45	4.67	3.87	.00	50	50	50	
												nacht	1.01	92.05	3.32	4.63	.00	50	50	50	

Bodemabsorptie

nr	lengte	absorptie [%]	kenmerk
1	54	50.0	zachte bod
2	47	50.0	zachte bod
3	403	50.0	zachte bod
4	30	50.0	zachte bod
5	12	50.0	zachte bod
6	48	50.0	zachte bod
7	38	50.0	zachte bod
8	39	50.0	zachte bod
9	43	50.0	zachte bod
10	17	50.0	zachte bod
11	12	50.0	zachte bod
12	19	50.0	zachte bod
13	12	50.0	zachte bod
14	19	50.0	zachte bod
15	42	50.0	zachte bod
16	52	50.0	zachte bod
17	18	50.0	zachte bod
18	21	50.0	zachte bod
19	28	50.0	zachte bod
20	42	50.0	zachte bod
21	348	50.0	zachte bod
22	72	100.0	zachte bod
23	44	50.0	zachte bod
24	43	50.0	zachte bod
25	19	50.0	zachte bod
26	57	50.0	zachte bod
27	23654	100.0	zachte bod
28	15105	100.0	zachte bod
29	11	50.0	zachte bod
30	11	50.0	zachte bod
31	11867	100.0	zachte bod
32	37	50.0	zachte bod

Bijlage 2 Bodemonderzoek

Verkennend bodemonderzoek
Vossenpelsestraat 65, 65a te Lent

Datum: 12 februari 200~~7~~ 8

Rapportnummer: 08020201

Adfero
Stationsplein 6
6953 AB DIEREN
Tel: (0313) 450988
Fax: (0313) 415510

GEZIEN KOPER
pagina's 1 t/m 32

COLOFON

Titel:	Verkennend bodemonderzoek		
Locatienaam:	Vossenpelsestraat 65, 65a te Lent		
Rapport nr.:	08020201		
Datum:	12 februari 2008		
Opdrachtgever:	Maatschap van Bronswijk Vossenpelsestraat 65 6663 KH LENT		
Realisatie:	Desk research	Adfero Stationsplein 6 6953 AB DIEREN tel.: 0313 450988 fax: 0313 415510 projectleider:	H.J.M. Arns
	Veldwerk	KBBL Milieu B.V. Industrieweg 16 8131 VZ WIJHE tel.: 0570 – 52 32 34 fax.: 0570 – 52 32 35 projectleider:	W.G.B. Vloedgraven
	Analyses	ACMAA Milieu B.V. Hazenweg 30 7556 BM HENGELO tel.: 074 25 60600	

Het kwaliteitssysteem van **KBBL Milieu B.V.** wordt jaarlijks door Kiwa Certificatie en Keuringen.
KBBL Milieu BV. is in het bezit van de volgende certificaten:

- ISO 9001:2000;
- VCA**;
- BRL 2000 (2001, 2002, 2018);
- BRL 6000 (6001, 6002);
- BRL 7000 (7002);

Op basis van de bovenstaande certificaten is KBBL Milieu erkend door het ministerie van VROM en door het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Tenzij anders vermeld zal **KBBL Milieu** al haar werkzaamheden conform de bovenstaande normen en richtlijnen uitvoeren.

Er bestaat geen (functionele) relatie tussen de opdrachtgever en **KBBL Milieu BV**.

Inhoudsopgave:

1. Samenvatting 4

2. Inleiding 5
   2.1. algemeen 5
   2.2. aanleiding voor het bodemonderzoek 5
   2.3. aanpak van het bodemonderzoek 5
   2.4. doel van het bodemonderzoek 5

3. Historisch onderzoek 6
   3.1. algemeen 6
   3.2. archiefonderzoek 6
      3.2.1. kadastrale recherche 6
   3.3. eerder uitgevoerde bodemonderzoeken 6
   3.4. terrein inspectie 6
   3.5. interviews 6
   3.6. huidig gebruik 7
   3.7. toekomstig gebruik 7
   3.8. bodemopbouw en geohydrologie 7

4. Onderzoekshypothese 7

5. Onderzoeksstrategie 7

6. Veldwerk 9
   6.1. algemeen 9
   6.2. veldwerkzaamheden bodemonderzoek 9
   6.3. laboratoriumwerkzaamheden bodemonderzoek 9

7. Resultaten bodemonderzoek 10
   7.1. veldwaarnemingen 10
   7.2. toetsingskader bodemonderzoek 10
   7.3. resultaten grond 11
   7.4.resultaten grondwater 11
   7.5. toetsing hypothese 12

8. Conclusies 12

Bijlagen:

Bijlage 1: Perceel met boorpunten
Bijlage 2 Boorbeschrijvingen
Bijlage 3: analysecertificaten
Bijlage 4: toetsing grond en grondwater analyses

1. SAMENVATTING

Aanleiding bodemonderzoek
Maatschap van Bronswijk verkoopt twee percelen aan de Vossenpelssestraat te Lent, te weten Vossenpelssestraat 65 en Vossenpelssestraat 65a.
Vossenpelsestraat 65, is een kavel van 1500 m². Op dit kavel staat een woning. Het perceel is kadastraal bekend als LENT A2253.Vossenpelssestraat 65a is een kavel van 1150 m². Dit kavel is kadastraal bekend als LENT A 2252.
Omdat de bestemming van het perceel met de kadastrale aanduiding Lent A 2252 veranderd moet worden in woningbouw, heeft de Gemeente Nijmegen de maatschap gevraagd de bodemkwaliteit inzichtelijk te maken. De maatschap op hun beurt heeft ons gevraagd, nu er toch bodemonderzoek op het perceel met kadastrale aanduiding Lent A 2252 uitgevoerd moet worden, een en ander te combineren en in één bodemonderzoek ook het kavel met kadastrale aanduiding Lent A2253 te onderzoeken.

Doel van het bodemonderzoek
Het doel van het verkennend bodemonderzoek is aan te tonen dat op de locatie redelijkerwijs gesproken geen verontreinigende stoffen aanwezig zijn in de grond of het freatisch grondwater in gehaltes boven de streefwaarde of het geldend achtergrondgehalte.

Conclusies van het bodemonderzoek:

Grond
In de bovengrond, van het perceel 2252, is een licht verhoogd gehalte aan PAK aangetoond. In de bovengrond, van het perceel 2253, zijn geen van de geanalyseerde parameters in verhoogde mate aangetoond.

In de ondergrond is een licht verhoogd gehalte aan nikkel aangetoond.

Grondwater
In het grondwater zijn licht verhoogde concentraties aan zink aangetroffen.

Op basis van de onderzoeksresultaten kan geconcludeerd worden dat onzes inziens de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem geen belemmering vormt voor de transactie van de percelen.

Uittreksel Kadastrale Kaart
Uw referentie: Le/108292
1800
69
2252
2253
65
285
Vossenpels
0 m
5 m
25 m
Deze kaart is noordgericht
12345 Perceelnummer
25 Huisnummer
Kadastrale grens
Voorlopige grens
Bebouwing
Overige topografie
Voor een eensluidend uittreksel, Apeldoorn, 1 juli 2011
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers
Schaal 1:500
Kadastrale gemeente LENT
Sectie A
Perceel 2252
GEZIEN KOPER
Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

Kadastraal bericht object

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	LENT A 2252 bij Vossenpelssestraat 65 LENT	1-7-2011 11:52:54
Uw referentie:	Le/108292	
Toestandsdatum:	30-6-2011	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	LENT A 2252
Grootte:	11 a 50 ca
Coördinaten:	188711-432057
Omschrijving kadastraal object:	BERGING-STALLING (GARAGE-SCHUUR) ERF - TUIN
Locatie:	bij Vossenpelssestraat 65 LENT
Ontstaan op:	30-11-2004
Ontstaan uit:	LENT A 1801 gedeeltelijk

Aantekening kadastraal object

WETTELIJKE HERVERKAVELING

Betrokken persoon:	Over Betuwe Oost1
Ontleend aan:	ATG 11511 d.d. 7-11-2006

Publiekrechtelijke beperkingen

Er zijn geen beperkingen bekend in de gemeentelijke beperkingenregistratie en de kadastrale registratie.

Gerechtigde

1/2 **EIGENDOM**

De heer Johannes Jacobus Theodorus van Bronswijk
Griftdijk Zuid 17
6663 BA LENT

Geboren op:	21-04-1957
Geboren te:	ELST

(Persoonsgegevens zijn conform GBA)

Recht ontleend aan:	HYP4 ARNHEM 15415/10	d.d. 13-2-1997
Eerst genoemde object in brondocument:	LENT A 735 gedeeltelijk	
Recht ontleend aan:	HYP4 ARNHEM 15415/8	d.d. 13-2-1997
Eerst genoemde object in brondocument:	LENT A 735 gedeeltelijk	

Nog niet (volledig) verwerkte brondocumenten:

ACG 73515 d.d. 29-6-2011

Aantekening recht

BURGERLIJKE STAAT GEHUWD

Betrokken persoon:	
Mevrouw Jacoba Theodora Maria Bierman	
Griftdijk Zuid 17	
6663 BA LENT	
Geboren op:	19-01-1959
Geboren te:	ELST

(Persoonsgegevens zijn conform GBA)

Ontleend aan:	BSA 504/22009 AHM d.d. 18-4-2005

GEZIEN KOPER

Kadastraal bericht object

Kadaster

Betreft: LENT A 2252
bij Vossenpelssestraat 65 LENT
Uw referentie: Le/108292
Toestandsdatum: 30-6-2011

1-7-2011
11:52:54

Gerechtigde
1/2 **EIGENDOM**
Mevrouw Jacoba Theodora Maria Bierman
Griftdijk Zuid 17
6663 BA LENT
Geboren op: 19-01-1959
Geboren te: ELST
(Persoonsgegevens zijn conform GBA)

Recht ontleend aan: HYP4 ARNHEM 15415/10 d.d. 13-2-1997
Eerst genoemde object in brondocument: LENT A 735 gedeeltelijk
Recht ontleend aan: HYP4 ARNHEM 15415/8 d.d. 13-2-1997
Eerst genoemde object in brondocument: LENT A 735 gedeeltelijk

Nog niet (volledig) verwerkte brondocumenten:
ACG 73515 d.d. 29-6-2011

Aantekening recht
BURGERLIJKE STAAT GEHUWD
Betrokken persoon:
De heer Johannes Jacobus Theodorus van Bronswijk
Griftdijk Zuid 17
6663 BA LENT
Geboren op: 21-04-1957
Geboren te: ELST
(Persoonsgegevens zijn conform GBA)
Ontleend aan: BSA 504/22009 AHM d.d. 18-4-2005

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

GEZIEN KOPER

2. INLEIDING.

2.1. Algemeen.

In opdracht van Maatschap van Bronswijk gaat Adfero een verkennend bodemonderzoek op de percelen Vossenpelssestraat 65 en Vossenpelssestraat 65a te Lent uitvoeren. Omdat Adfero niet gecertificeerd is voor het uitvoeren van veldwerk, heeft Adfero KBBL milieu te Wijhe gevraagd het veldwerk uit te voeren. De genomen monsters heeft KBBL aan ACMAA te Hengelo ter analyse aangeboden.

2.2.Aanleiding voor het bodemonderzoek.

Maatschap van Bronswijk verkoopt twee percelen aan de Vossenpelssestraat te Lent, te weten Vossenpelssestraat 65 en Vossenpelssestraat 65a.
Vossenpelsestraat 65, is een kavel, groot ong. 1.500 m². Op dit kavel staat een woning. Het perceel is kadastraal bekend als LENT A2253.Vossenpelssestraat 65a is een kavel van 1150 m². Dit kavel is kadastraal bekend als LENT A 2252.
Omdat de bestemming van het perceel met de kadastrale aanduiding Lent A 2252 veranderd moet worden in woningbouw, heeft de Gemeente Nijmegen de maatschap gevraagd de bodemkwaliteit inzichtelijk te maken. De maatschap op hun beurt heeft ons gevraagd, nu er toch bodemonderzoek op het perceel met kadastrale aanduiding Lent A 2252 uitgevoerd moet worden, een en ander te combineren en in één bodemonderzoek ook het kavel met kadastrale aanduiding Lent A2253 te onderzoeken.

2.3. Aanpak van het bodemonderzoek.

Uit de bij de opdracht verstrekte bescheiden kan worden geconcludeerd dat het zich hier om een onverdachte locatie handelt. Vooralsnog is er voor de strategie onverdacht gekozen.

2.4. Doel van het bodemonderzoek.

Het doel van het verkennend bodemonderzoek is aan te tonen dat op de locatie redelijkerwijs gesproken geen verontreinigende stoffen aanwezig zijn in de grond of het freatisch grondwater in gehaltes boven de streefwaarde of het geldend achtergrondgehalte.

3. HISTORISCH ONDERZOEK

3.1. Algemeen

Bij de aangeleverde bescheiden troffen we een kopie van het verkennend bodem- en asbestonderzoek Vossenpelssestraat 65 te Lent aan dat in 27 augustus 2003 uitgevoerd is door Witteveen en Bos, in opdracht van de Gemeente Nijmegen. Het onderzoek heeft het projectnummer NM60-256.

Dit onderzoek ziet op een bodemonderzoek van dat gedeelte van het perceel waar in het verleden de bedrijfsactiviteiten uitgevoerd zijn. In feite is met dit onderzoek het gehele perceel, met uitzondering van de gedeelten die nu onderzocht zijn, onderzocht

Uit dit onderzoek citeren we de volgende passages:
"7.1.3. Asbestonderzoek"
Aan het maaiveld en (eenmaal) in een geïnspecteerd proefgat zijn enkele asbesthoudende materialen gevonden. Ook enkele geanalyseerde mengmonsters bleken een (zeer) kleine hoeveelheid asbest te bevatten. Desondanks is er geen sprake van een normoverschrijding. De bevindingen van dit onderzoek geven geen aanleiding tot het uitvoeren van aanvullend asbestonderzoek.

7.2.
De vastgestelde grond-, grondwater-, waterbodem- en puinkwaliteit geven geen aanleiding tot het uitvoeren van een nader bodemonderzoek. Op de locatie is evenmin een normoverschrijdende asbestconcentratie aangetoond. Vanuit milieuhygiënisch oogpunt zijn er geen bezwaren tegen de overname en ontwikkeling van deze locatie.

Deze gegevens zijn aanleiding het perceel als een onverdachte locatie te behandelen.

3.2.Archiefonderzoek

Kopieën van de relevante stukken die de opdrachtgever bezit, zijn ons overhandigd. De informatie die de milieuatlas van de Gemeente Nijmegen ons toont, komt overeen met de conclusie van het ons bekende rapport van Witteveen en Bos, kennelijk is er niet meer informatie aanwezig. Omdat wij het rapport al in ons bezit hebben en kennen, hebben we geen archiefonderzoek gedaan.

3.2.1. Kadastrale recherche

Uit de kadastrale recherche blijkt de onderzoekslocatie uit twee percelen te bestaan, met als aanduiding: Lent A 2252 en Lent A 2253 (2253 is het perceel waarop het woonhuis staat) Perceel Lent A 2252 is 1150 m², perceel Lent A 2253 is ong. 1.500 m².

3.3. Eerder uitgevoerde bodemonderzoeken

Op de onderzoekslocatie zijn nog niet eerder bodemonderzoeken uitgevoerd.

3.4. Terrein inspectie

Voorafgaand aan het veldwerk is er een terreininspectie geweest. Op de onderzoekslocatie zijn een woonhuis met tuin aanwezig. Er zijn geen zaken opgevallen.

3.5. Interviews

Op 14 februari 2008 hebben we met dhr. Van Bronswijk gesproken. Ofschoon dit gesprek niet het karakter van een interview had, hebben we ook gesproken over hem bekende eventualiteiten die in het verleden op de onderzoekslocatie hebben plaatsgevonden. Volgens dhr. Van Bronswijk zijn er in het verleden geen dingen gebeurd op de onderzoekslocatie die van invloed zijn op de bemonsteringsstrategie.

3.6. Huidig gebruik
Zoals al geschreven, is de onderzoekslocatie gedeeltelijk in gebruik als woonhuis met tuin. De bestemming van perceel Lent A 2252 is ons onbekend.

3.7. Toekomstig gebruik
Het toekomstig gebruik is voor beide percelen woonhuis met tuin.

3.8. Bodemopbouw en geohydrologie

Bodemopbouw tot 20 meter minus maaiveld:

diepte		omschrijving
0,00 - 2,00	m-mv.	Klei
2,00 – 20,00	m-mv.	matig grof zand

In Lent kan vanaf 20 meter minus maaiveld een scheidende laag voorkomen die het eerste watervoerend pakket van het tweede watervoerend pakket scheidt. Deze scheidende laag is 5 tot 10 meter dik en bestaat uit klei en sterk slibhoudend zand

De onderzoekslocatie ligt in een gebied waar kwel optreed. De gemiddelde diepte van het ondiep grondwater is circa 2 meter minus maaiveld.

De grondwaterstromingsrichting van het eerste watervoerende pakket is in westelijk.

Plaatselijk wordt de stromingsrichting en de grondwaterstand beïnvloed door de rivier de Waal.

In het pompstation Lent wordt grondwater onttrokken. Of het ontrekken van grondwater van invloed is de stromingsrichting en of het ontrekken een grondwaterstanddaling tot gevolg heeft, is niet bekend.

4. ONDERZOEKSHYPOTHESE
Op basis van bovenstaande feiten, zijn we van mening met een onverdachte onderzoekslocatie te maken te hebben, die een kleinschalige verkaveling kent.

5. ONDERZOEKSSTRATEGIE
Uit de opdracht blijkt dat onze opdrachtgever de percelen gemeente Nijmegen, sectie Lent A, nummer 2252 en 2253 verkoopt. Deze kavels zijn iet duidelijk herkenbaar in het veld aanwezig. De begrenzing is door de heer van Bronswijk, voorafgaand aan het veldwerk aangewezen. De aangewezen begrenzing is ook de begrenzing van de onderzoekslocatie.

Algemeen
Bij de bovenvermelde onderzoekshypothese hoort de strategie onverdacht. Volgens de NEN 5740 hoort bij een onderzoekslocatie met een oppervlakte van 2650 m² de volgende werkzaamheden:

9 boringen tot 0,5 m-mv.
2 boringen tot 2,0 m-mv.
1 boringen met peilbuis

3 analyses grond
1 analyses grondwater

Afwijkingen:

Grondwater
Omdat de totaaloppervlakte van 2650 m² bestaat uit twee aan elkaar grenzende percelen hebben en omdat de stromingsrichting van het grondwater "dwars" over de kavel stroomt, kunnen we met één peilbuis niet het

grondwater dat over beide kavels stroomt afvangen en beoordelen. Daarom hebben we gekozen voor plaatsen van twee peilbuizen, stroomafwaarts op beide kavels.

De boringen tot 0,5 en 2,0 meter beneden maaiveld (m-mv) worden regelmatig over het terrein verdeeld gezet, conform de NEN 5740-systematiek. De bodemkundige samenstelling van de grond zal hierbij worden vastgesteld. In verband met de berekening van referentiewaarden zullen de concentraties lutum en organische stof in een laboratorium worden bepaald. Daarnaast wordt gekeken naar aanwezigheid van puin, asbest, kolengruis, slakken en dergelijke en naar afwijkingen qua geur en kleur, die kunnen duiden op de aanwezigheid van verontreinigende componenten.

Afhankelijk van de bodemopbouw en de zintuiglijke waarnemingen wordt van de opgeboorde grond van elke boring een bovengrondmonster (0,0-0,5 m-mv) genomen. Uit elke boring, doorgezet tot 2 m diep, worden van de lagen onder de 0,5 m drie grondmonsters genomen in trajecten van ten hoogste 0,5 meter.

Op basis van de bodemsamenstelling en informatie uit het vooronderzoek zullen in het laboratorium (meng)monsters worden samengesteld voor analyse. Monsters genomen op basis van zintuiglijke waarnemingen kunnen, na overleg met de opdrachtgever, afzonderlijk worden geanalyseerd.

De bodemopbouw zal worden beschreven aan de hand van boorprofielen.

Op basis van de veldwaarnemingen wordt in een diepe boring een peilbuis geplaatst met het filter van 0,5 tot 1,5 m beneden het freatisch grondwater. De peilbuis wordt circa 1 week na plaatsen afgepompt. Indien geen grondwater binnen 5 m-mv wordt aangetroffen is, conform NEN 5740, het plaatsen van een peilbuis en de bemonstering van het grondwater niet noodzakelijk.

De peilbuizen worden zo veel mogelijk stroomafwaarts (westelijk) op de onderzoekslocatie geplaatst, tenzij er tijdens het uitvoeren van de veldwerkzaamheden op informatie gestuit wordt die er voor zorgt dat de peilbuis op een specifieke plaats moet worden gezet.

6. VELDWERK
6.1. Algemeen

Donderdag 14 februari 2007 is men begonnen met het uitvoeren van het veldwerk. Voordat begonnen werd met de werkzaamheden hebben we gesproken met de huidge bewoner dhr. van Bronswijk. De bewoner vertelde al jaren in dit huis te wonen en uit eigen ervaring te kunnen vertellen.
Vervolgens hebben medewerkers van Adfero en KBBL milieu bv. samen een inspectieronde uitgevoerd voordat aan het feitelijke veldwerk is begonnen. Tijdens die inspectieronde zijn er geen dingen aangetroffen die aanleiding gegeven hebben om de bemonsteringsstrategie aan te passen.

6.2. Veldwerkzaamheden bodemonderzoek

De veldwerkzaamheden zijn onder certificaat uitgevoerd conform de vigerende versie van de BRL SIKB 2000 en bijbehorende VKB-protocollen.

Het verkennend bodemonderzoek is uitgevoerd volgens de in hoofdstuk 5 omschreven onderzoeksstrategie.

In het veld is de samenstelling van de bodem vastgelegd. Daarnaast is gelet op de aanwezigheid van asbest, puin, slakken, kolengruis en dergelijke en op afwijkingen van geur en kleur, die kunnen duiden op de aanwezigheid van bodemverontreiniging. De werkzaamheden ter plaatse gaven geen aanleiding tot een wijziging en/of aanvulling van de onderzoeksstrategie.

In de boorstaten (bijlage 2) wordt de bodemopbouw van het onderzochte terrein weergegeven. Een globale beschrijving van de lokale bodemopbouw is weergegeven in tabel 3.1.

Lokale bodemopbouw

Diepte [m-mv]	Bodemsamenstelling	Opmerkingen
0,0 – 0,6	Klei, sterk zandig tot zand, sterk siltig/kleiig, matig humeus	
0,6 – 2,0	Klei, zwak tot sterk zandig	Roesthoudend
2,0 – 3,5	Afwissellend klei en zandlagen	

6.3. Laboratoriumwerkzaamheden bodemonderzoek

De analyses zijn uitgevoerd door een onafhankelijk, door de Raad voor Accreditatie erkend laboratorium.

Uit de opgeboorde grond zijn grondmonsters samengesteld die geanalyseerd zijn op het NEN-grond pakket. Het bemonsterde grondwater is geanalyseerd op het NEN-grondwaterpakket. De standaard analysepakketten NEN 5740 omvatten de volgende stoffen:

Grond: Voorbehandeling: conform AS 3000,
Zware metalen (arseen, cadmium, chroom, koper, kwik, lood, nikkel en zink),
Polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK 10 VROM),
Minerale olie (GC) en extraheerbare organohalogeenverbindingen (EOX).

Grondwater: Zware metalen (arseen, cadmium, chroom, koper, kwik, lood, nikkel en zink),
Vluchtige aromatische koolwaterstoffen (BTEXN), Minerale olie (GC);
Vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen (VOCl).

In onderstaande tabel is de samenstelling van de mengmonsters en de uitgevoerde analyses weergegeven. De situering van de monsterpunten is weergegeven op de tekening van bijlage 3.

Samenstelling mengmonsters en uitgevoerde analyses

Monstercode	Samengesteld uit	Diepte [m-mv]	Analyse
Grond			
MMbg1	8-1, 9-1, 11-1, 12-1	0,0 – 0,5	NEN-pakket (grond)
MMbg2	1-1, 2-1, 3-1, 6-1, 7-1,	0,0 – 0,5	NEN-pakket (grond)
MMog3	3-2, 3-3, 4A-3, 8-3, 10-2, 10-3	0,6 – 1,5	NEN-pakket (grond)

7. RESULTATEN BODEMONDERZOEK

7.1. Veldwaarnemingen

De veldwaarnemingen zijn weergegeven in de boorbeschrijvingen welke zijn opgenomen in bijlage 2.

Tijdens de veldwerkzaamheden zijn plaatselijk in de bovengrond sporen puin aangetroffen. Verder zijn in de opgeboorde grond geen bijzonderheden waargenomen die duiden op de aanwezigheid van een bodemverontreiniging. Ook is tijdens het veldwerk geen asbestverdacht materiaal in de bodem en op het maaiveld aangetroffen.

7.2. Toetsingskader bodemonderzoek

Voor de kwaliteit van de analysewerkzaamheden verwijzen wij naar de verschillende accreditatie-certificaten van het door ons geselecteerde NEN-EN-ISO/IEC 17025 erkend laboratorium (Sterlab).

De resultaten zijn getoetst aan de streef- en Interventiewaarden (respectievelijk S- en I-waarden), gedefinieerd in de circulaire "Streefwaarden en Interventiewaarden bodemsanering" (Nederlandse Staatscourant, nr. 39, 24 februari 2000. De toetsingswaarden voor grond zijn afhankelijk van het humus- en lutumpercentage. In bijlage 4 zijn de toetsresultaten aan de locatiespecifieke S- en I-waarden opgenomen. De aangetroffen gehalten zijn vergeleken met deze toetsingswaarden.

Streefwaarde (S)
Deze waarde wordt beschouwd als het uiteindelijke te bereiken kwaliteitsniveau van de bodem en kan gezien worden als de referentiewaarde voor schone grond. De Streefwaarde geeft het niveau aan, waarbij sprake is van een duurzame bodemkwaliteit. Vertaald naar het curatieve beleid betekent dit dat de Streefwaarden het niveau aangeven dat bereikt moet worden, om de functionele eigenschappen die de bodem voor mens, dier en plant heeft, om volledig te herstellen.

Interventiewaarde (I)
Dit is de waarde die het concentratieniveau aangeeft voor verontreinigingen in grond en grondwater, waarboven ernstige vermindering of dreigende vermindering optreedt van de functionele eigenschappen die de bodem heeft voor mens, plant en dier. Bij meer dan 25 m^3 grond of 100 m^3 grondwater met een gemiddeld gehalte boven de Interventiewaarde is er spraken van een geval van ernstige verontreiniging.

Waarde voor nader onderzoek of Tussenwaarde (T)
Deze waarde wordt bepaald door het rekenkundig gemiddelde van S en I (½*(S+I)) en geeft het verontreinigingniveau aan, waarboven nader onderzoek noodzakelijk is.

Bij de opstelling van de Streefwaarden is gebruik gemaakt van gegevens omtrent aan de stellen milieuhygiënische randvoorwaarden vanuit andere beleidsterreinen, zoals drinkwaternormen, oppervlaktenormen, (ontwerp)normen Warenwet en reeds geformuleerde beleidsdoelstellingen ten aanzien nitraat en fosfaat. Voor zware metalen, arseen en fluor zijn waarden afgeleid uit een analyse van veldgegevens uit relatief onbelaste landelijke gebieden en als schoon beschouwde waterbodems.

De Interventiewaarden zijn gebaseerd op een uitgebreide RIVM-studie naar zowel humaan- als ecotoxicologische effecten van bodemverontreinigde stoffen en zijn, evenals de Streefwaarden, gerelateerd aan het organisch stof- en lutumgehalte van de bodem. Deze relaties zijn vastgelegd in de vorm van zogenaamde bodemtypecorrectiefactoren.

Conform het huidig landelijk PAK-beleid dient, bij een zandgrond met humus < 10%, een correctie op de Interventiewaarde voor PAK-totaal achterwege gelaten te worden. Dit betekent dat getoetst kan worden aan een Interventiewaarde voor PAK-totaal van 40 mg/kg ds zoals deze geldt bij de standaardbodem van humus 10% en lutum 25% (Circulaire Interventiewaarden bodemsanering voor PAK, 13 juni 1996).

Bij overschrijding van de I-waarde is sanering noodzakelijk als het verontreinigd volume groter is dan 25 m^3 grond of 100 m^3 grondwater. Voor EOX is in de circulaire geen Streef- en Interventiewaarde bepaald. Nader onderzoek naar individuele gehalogeneerde koolwaterstoffen is alleen noodzakelijk wanneer het EOX-gehalte significant verhoogd is.

7.3. Resultaten Grond

Een overzicht van de analyseresultaten met toetsing voor de mengmonsters van de grond is weergegeven in onderstaande tabel. De analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 3. De toetsingsresultaten zijn opgenomen in bijlage 4.

Analyseresultaten met toetsing grond

Boring	Diepte [m-mv]	Analyseresultaten [mg/kg d.s.]												
		Org. Stof [%]	Lutum [%]	Arseen	Cadmium	Chroom	Koper	Kwik	Lood	Nikkel	Zink	EOX	Minerale olie	PAK
MMbg1	0,0 – 0,5	3,3	18,1	9,5	0,5	28	23	<	26	22	69	<	<	1,4
MMbg2	0,0 – 0,5	3,5	17,3	9,6	0,5	27	20	<	24	21	71	<	<	0,61
MMog3	0,6 – 1,5	2,1	19,2	11	0,4	37	17	<	16	30	55	<	<	<

	< Streefwaarde
	> Streefwaarde
	> Tussenwaarde
	> Interventiewaarde

Toelichting
<d = kleiner dan de detectiegrens

Uit de analyseresultaten blijkt dat in het mengmonster (MMbg1)van de bovengrond van deellocatie A een licht verhoogde gehalte aan PAK is aangetoond. De overige geanalyseerde parameters zijn niet in verhoogde mate aangetoond. Op percelen waar langdurig (woon)bebouwing aanwezig is (geweest), komen in de grond vaak licht verhoogde gehalten voor aan PAK ten gevolge van het gebruik van puin, as en/of sintels als terreinverharding of -aanvulling. Deze diffuse verontreinigingen leiden niet tot een aangepast onderzoek.

In het mengmonster (MMbg2) van de bovengrond van deellocatie B zijn geen van de geanalyseerde parameters in verhoogde mate aangetoond.

In de ondergrond van de gehele onderzoekslocatie is een licht verhoogde gehalte aan nikkel aangetoond. De overige geanalyseerde parameters zijn niet in verhoogde mate aangetoond. De oorzaak van het licht verhoogd gehalte aan nikkel is niet bekend.

7.4. Resultaten Grondwater

Een overzicht van de analyseresultaten met toetsing voor het grondwatermonster is weergegeven in onderstaande tabel. De analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 3. De toetsingsresultaten zijn opgenomen in bijlage 4.

Analyseresultaten met toetsing grondwater

Peilbuis [filterdiepte m-mv]	Datum	Analyseresultaten [µg/l]										
		Arseen	Cadmium	Chroom	Koper	Kwik	Lood	Nikkel	Zink	BTEXN	VOCL	Minerale olie
4 (2,4 – 3,4)		<	<	<	<	<	<	<	31	<	<	<
10 (2,5 – 3,5)		<	0,3	<	<	<	<	<	210	<	<	<

	< Streefwaarde
	> Streefwaarde
	> Tussenwaarde
	> Interventiewaarde

Toelichting
<d = kleiner dan de detectiegrens

Uit de analyseresultaten blijkt dat in het grondwater uit zowel peilbuis 4 als 10 licht verhoogde concentraties zink zijn aangetoond. De overige geanalyseerde parameters zijn niet in verhoogde mate aangetoond.

In de omgeving van de onderzoekslocatie worden vaker licht verhoogde concentraties aan zware metalen in het grondwater aangetoond zonder aanwijsbare redenen. Verwacht wordt dat de licht verhoogde concentraties een natuurlijke oorsprong heeft.

7.5. Toetsing hypothese

Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat in de grond licht verhoogde gehalten aan PAK en nikkel en het grondwater licht verhoogde concentraties zink zijn aangetoond ten opzichte van de Streefwaarden. Derhalve wordt de onderzoekshypothese van onverdacht formeel verworpen. De verhoogde gehalten zijn echter van dien aard dat de onderzoeksinspanning niet hoeft te worden herzien.

8. CONCLUSIES

In opdracht van maatschap van Bronswijk is een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd ter plaatse van Vossenpelsseweg 65 te Lent. Het uitgevoerde onderzoek heeft betrekking op het volgende kadastrale percelen: Gemeente Lent, sectieA, nummers 2252 en 2253.

Op basis van de onderzoeksresultaten kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

Grond
In de bovengrond, van het perceel 2252, is een licht verhoogd gehalte aan PAK aangetoond. In de bovengrond, van het perceel 2253, zijn geen van de geanalyseerde parameters in verhoogde mate aangetoond.

In de ondergrond is een licht verhoogd gehalte aan nikkel aangetoond.

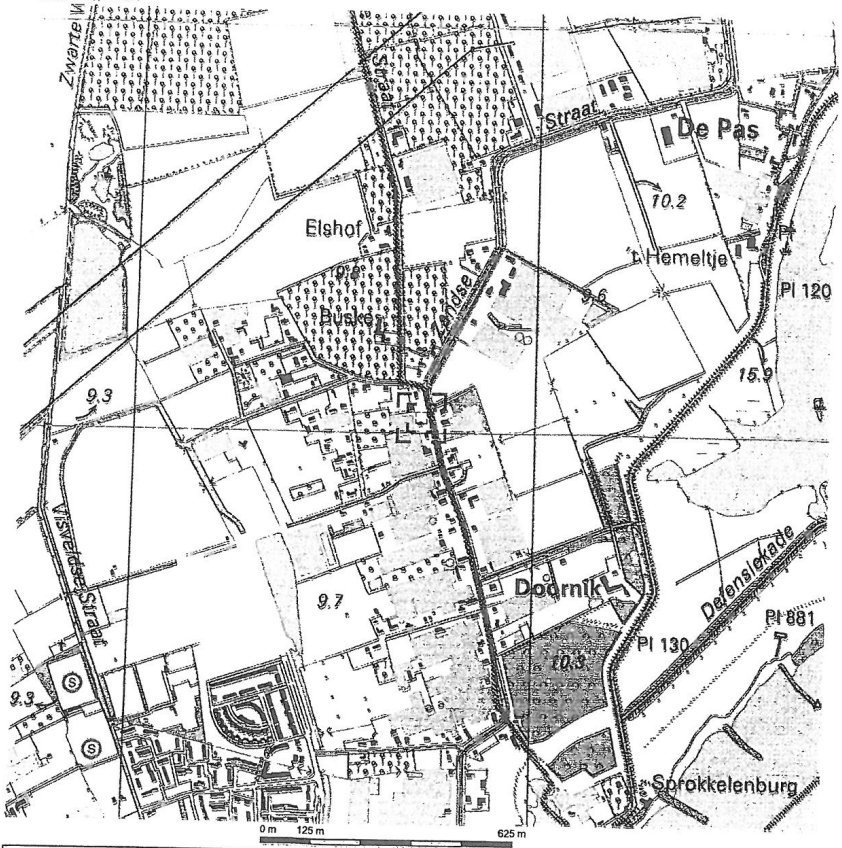
Grondwater
In het grondwater zijn licht verhoogde concentraties aan zink aangetroffen.

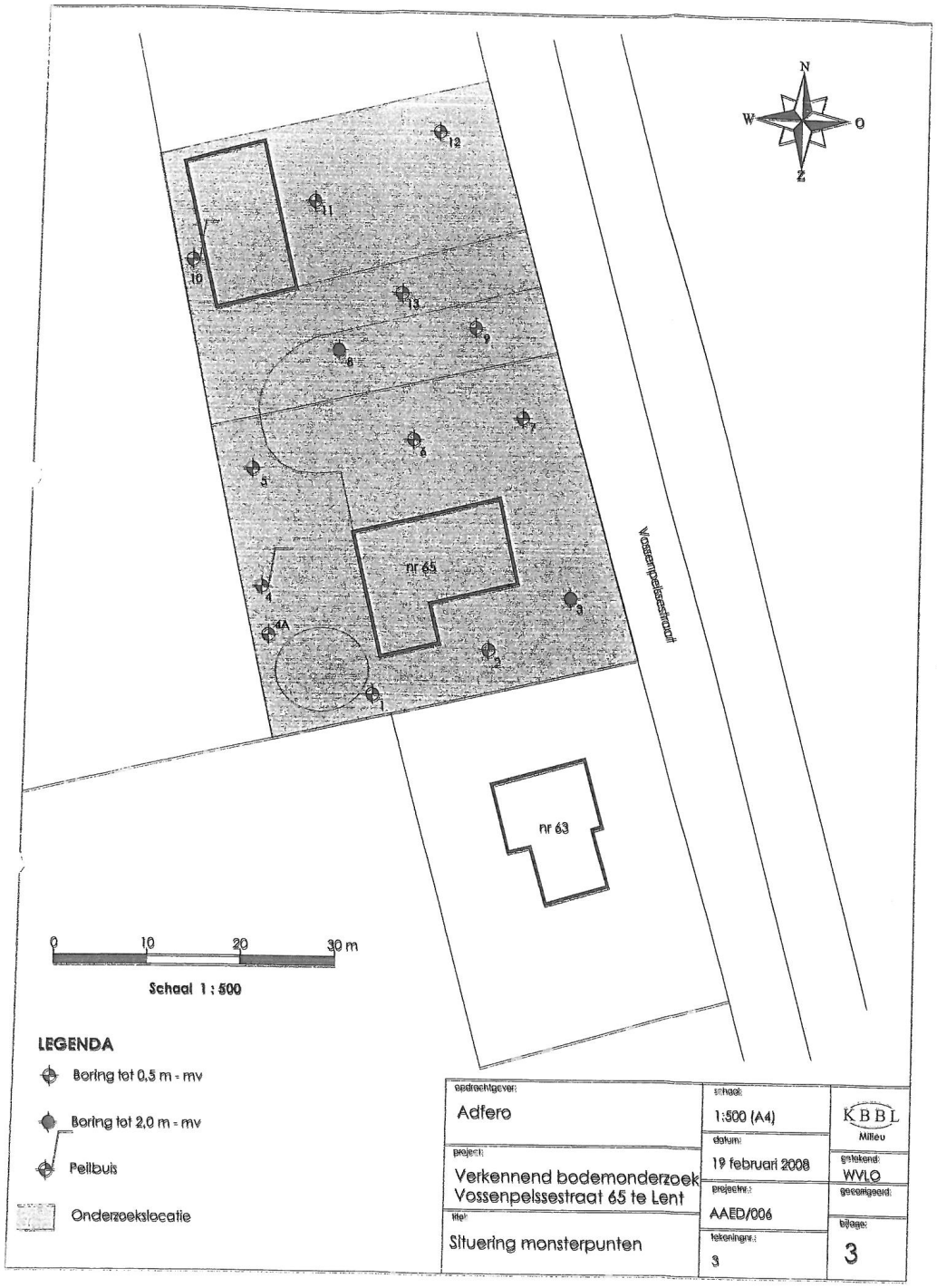
Op basis van de onderzoeksresultaten kan geconcludeerd worden dat de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem geen belemmering vormt voor de transactie van de percelen.

Bijlage 1: Kadastrale tekening en tekening met boorpunten
Aantal: bladen: 3

Uittreksel Kadastrale Kaart
2252
2253
65
63
1317
285
Vissersdijk
0 m 5 m 25 m
Deze kaart is noordgericht
12345 Perceelnummer
25 Huisnummer
Kadastrale grens
Bebouwing
Overige topografie
Schaal 1:500
Kadastrale gemeente LENT
Sectie A
Perceel 2253
Voor een eensluidend uittreksel, ARNHEM, 12 februari 2008
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers
Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

Omgevingskaart

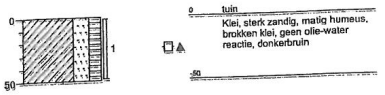

Zwarte
Straat
De Pas
Elshof
't Hemeltje
Pl 120
Pl 130
Pl 881
Doornik
Dorpsstraat
Visvliedsestraat
Dorpsstraat
Dorpsstraat
Dorpsst

N
W
O
Z
nr 65
nr 63
Vossenpelssestraat
0
10
20
30 m
Schaal 1 : 500
LEGENDA
Boring tot 0,5 m - mv
Boring tot 2,0 m - mv
Peilbuis
Onderzoekslocatie
opdrachtgever:
Adfero
schaal:
1:500 (A4)
KBBL
Milieu
datum:
19 februari 2008
project:
Verkennend bodemonderzoek
Vossenpelssestraat 65 te Lent
getekend:
WVLO
projectnr.:
AAED/006
gecontrigeerd:
titel:
Situering monsterpunten
tekeningnr.:
3
bijlage:
3

Bijlage 2: Boorstaten
Aantal bladen 4

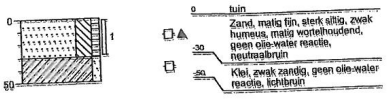
Boring: 1

Datum: 14-02-2008
Opmerking:

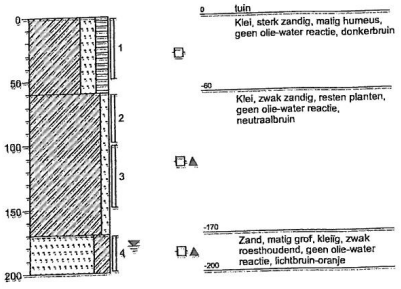
Boring: 2

Datum: 14-02-2008
Opmerking:

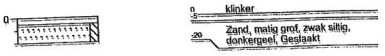
Boring: 3

Datum: 14-02-2008
Opmerking:

Boring: 4

Datum: 14-02-2008
Opmerking: Gestaakt

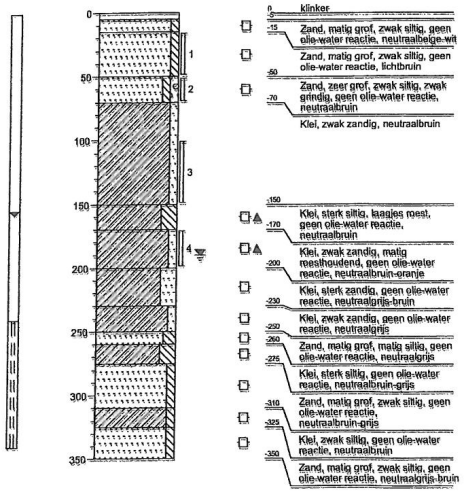

Projectcode: AAED/006 **Projectnaam:** Vossenpels 65 te Lent

Boormeester:

Boring: 4A

Datum: 14-02-2008
Opmerking:

0 klinker
-5
-15 Zand, matig grof, zwak siltig, geen olie-water reactie, neutraalbeige-wit
Zand, matig grof, zwak siltig, geen olie-water reactie, lichtbruin
-50
Zand, zeer grof, zwak siltig, zwak grindig, geen olie-water reactie, neutraalbruin
-70
Klei, zwak zandig, neutraalbruin
-150
Klei, sterk siltig, laagjes roest, geen olie-water reactie, neutraalbruin
-170
Klei, zwak zandig, matig roesthoudend, geen olie-water reactie, neutraalbruin-oranje
-200
Klei, sterk zandig, geen olie-water reactie, neutraalgrijs-bruin
-230
Klei, zwak zandig, geen olie-water reactie, neutraalgrijs
-250
-260
Zand, matig grof, matig siltig, geen olie-water reactie, neutraalgrijs
-275
Klei, sterk siltig, geen olie-water reactie, neutraalbruin-grijs
-310
Zand, matig grof, zwak siltig, geen olie-water reactie, neutraalbruin-grijs
-325
Klei, zwak siltig, geen olie-water reactie, neutraalbruin
-350
Zand, matig grof, zwak siltig, geen olie-water reactie, neutraalgrijs-bruin

Boring: 5

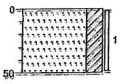
Datum: 14-02-2008
Opmerking:

0 gravel
-5
neutraalrood
volledig puin, neutraalbruin-rood
-50

Boring: 6

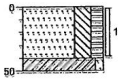
Datum: 14-02-2008
Opmerking:

0 gazon
Zand, matig fijn, kleïg, zwak wortelhoudend, geen olie-water reactie, donkerbruin
-50

Boring: 7

Datum: 14-02-2008
Opmerking:

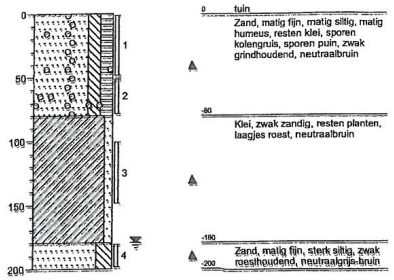
0 gazon
Zand, matig fijn, sterk siltig, matig humeus, sporen puin, geen olie-water reactie, neutraalbruin
-40
-50 Klei, zwak zandig, geen olie-water reactie, neutraalbruin

Projectcode: AAED/006 **Projectnaam: Vossenpels 65 te Lent**

Boormeester:

Boring: 8

Datum: 14-02-2008
Opmerking:

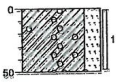
0 tuin
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, resten klei, sporen kolengruis, sporen puin, zwak grindhoudend, neutraalbruin

-80
Klei, zwak zandig, resten planten, laagjes roest, neutraalbruin

-190 / -200
Zand, matig fijn, sterk siltig, zwak roesthoudend, neutraalgrijs-bruin

Boring: 9

Datum: 14-02-2008
Opmerking:

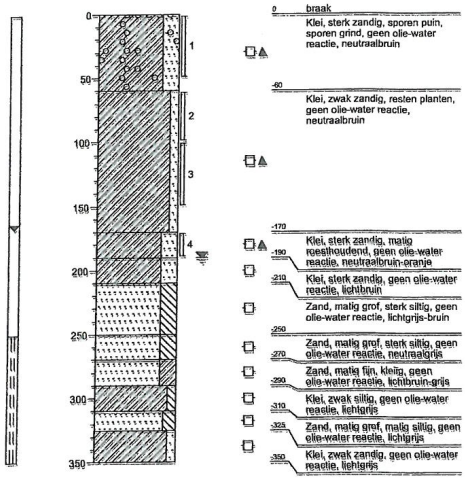

0 tuin
Klei, sterk zandig, zwak wortelhoudend, zwak grindhoudend, geen olie-water reactie, neutraalbruin

-50

Boring: 10

Datum: 14-02-2008
Opmerking:

0 braak
Klei, sterk zandig, sporen puin, sporen grind, geen olie-water reactie, neutraalbruin

-60
Klei, zwak zandig, resten planten, geen olie-water reactie, neutraalbruin

-170
Klei, sterk zandig, matig roesthoudend, geen olie-water reactie, neutraalbruin-oranje

-190
-210
Klei, sterk zandig, geen olie-water reactie, lichtbruin

Zand, matig grof, sterk siltig, geen olie-water reactie, lichtgrijs-bruin

-250
Zand, matig grof, sterk siltig, geen olie-water reactie, neutraalgrijs

-270
Zand, matig fijn, kleiig, geen olie-water reactie, lichtbruin-grijs

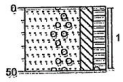
-290
Klei, zwak siltig, geen olie-water reactie, lichtgrijs

-310
-325
Zand, matig grof, matig siltig, geen olie-water reactie, lichtgrijs

-350
Klei, zwak zandig, geen olie-water reactie, lichtgrijs

Boring: 11

Datum: 14-02-2008
Opmerking:

0 gras
Zand, matig fijn, matig siltig, matig humeus, zwak grindhoudend, resten wortels, geen olie-water reactie, donkerbruin

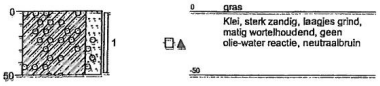
-50

Projectcode: AAED/006 **Projectnaam: Vossenpels 65 te Lent**

Boormeester:

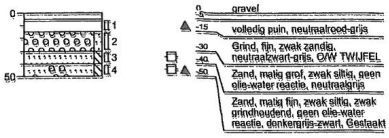
Boring: 12

Datum: 14-02-2008
Opmerking:

Boring: 13

Datum: 14-02-2008
Opmerking:

Projectcode: AAED/006 **Projectnaam: Vossenpels 65 te Lent**
Boormeester:

Bijlage 3 Analysecertificaten
Aantal bladen: 5

ACMAA B.V. ANALYTISCH CHEMISCH MILIEU ADVIESBUREAU ALMELO

Laboratorium/Adviesbureau
Industrieterrein Westermaat • Hazenweg 30
7556 BM Hengelo • telefoon 074 - 2560600 • fax 074 - 2508402
E-mail: info@acmaa.nl • Internet: www.acmaa.nl

Onderzoeksrapport

Opdrachtgever:

Opdrachtgever	:	Dumea-KBBL
Aanvrager	:	Dhr. W. Vloedgraven afd Milieu
Adres	:	Industrieweg 16
Postcode en plaats	:	8131 VZ Wijhe

Opdrachtgegevens:

Opdrachtcode	:	AAED/006G1	Datum opdracht	: 14-2-2008
Rapportnummer	:	EA80202138	Startdatum	: 14-2-2008
Opdracht omschr.	:	Vossenpels 65	Datum rapportage	: 25-2-2008
Bemonsterd door	:	Opdrachtgever		

Monstergegevens:

Nr.	Labnr.	Monsteromschrijving	Monstersoort	Datum bemonstering
1	SA80202111	MMbg1	Grond	14-2-2008
2	SA80202112	MMBG02	Grond	14-2-2008
3	SA80202113	MMog3	Grond	14-2-2008

Resultaten:

	Parameter	Intern ref.nr.	Eenheid	1	2	3
	Voorbeh. NEN 5709	MVB-VBH-G01		+	+	+
S	MVB. SIKB AS3000	MVB-VBH-AS3000-G01		+	+	+
S	Droge stof	DIV-DS-G01	% (m/m)	83,8	81,1	78,7
S	Org.St(Gloeiverlies)	DIV-ORG-G01	% van ds	3,3(1)	3,5(1)	2,1(1)
	KORRELGROOTTEVERDELING					
S	Lutum (< 2 µm)	DIV-LUT-G01	% van ds	18,1	17,3	19,2
	METALEN					
S	Arseen	ICP-BEP-01	mg/kg ds	9,5	9,6	11
S	Cadmium	ICP-BEP-01	mg/kg ds	0,5(2)	0,5(2)	0,4(2)
S	Chroom	ICP-BEP-01	mg/kg ds	28	27	37
S	Koper	ICP-BEP-01	mg/kg ds	23	20	17
S	Kwik	FIMS-Hg-01	mg/kg ds	<0,2	<0,2	<0,2
S	Lood	ICP-BEP-01	mg/kg ds	26	24	16
S	Nikkel	ICP-BEP-01	mg/kg ds	22	21	30
S	Zink	ICP-BEP-01	mg/kg ds	69	71	55
	EOX					
S	Extr.org.halogeniden	CLM-EOX-01	mg/kg ds	<0,1	<0,1	<0,1
	MINERALE OLIE GC					
S	Olie totaal C10-C40	GC3-OLIE-01	mg/kg ds	<50	<50	<50
S	Fractie C10 - C12	GC3-OLIE-01	mg/kg ds	<20	<20	<20
S	Fractie C12 - C22	GC3-OLIE-01	mg/kg ds	<20	<20	<20
S	Fractie C22 - C30	GC3-OLIE-01	mg/kg ds	<20	<20	<20
S	Fractie C30 - C40	GC3-OLIE-01	mg/kg ds	<20	<20	<20
S	Florisil behandeling	GC3-OLIE-01		+	+	+
	Chromatogram	GC3-OLIE-01		-	+	-
	PAK(10)					
S	Naftaleen	HPLC-PAK-02	mg/kg ds	<0,04	<0,04	<0,04
S	Fenanthreen	HPLC-PAK-02	mg/kg ds	0,16	0,09	<0,04
S	Anthraceen	HPLC-PAK-02	mg/kg ds	0,04	<0,04	<0,04

Zie volgende pagina

TESTEN
RvA L100
HET MILIEULABORATORIUM IS INGESCHREVEN IN HET RvA REGISTER VOOR TESTLABORATORIA ONDER NR. L100 VOOR GEBIEDEN ZOALS NADER OMSCHREVEN IN DE ACCREDITATIE

Bankn. RABO Hengelo nr. 11.09.81.900 • Handelsregister 060.58.291 Enschede

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA BV gedeponeerd bij de kamer van Koophandel Veluwe en Twente.

ACMAA B.V. ANALYTISCH CHEMISCH MILIEU ADVIESBUREAU ALMELO

Laboratorium/Adviesbureau
Industrieterrein: Westermaat • Hazenweg 30
7556 BM Hengelo • telefoon 074 - 2560600 • fax 074 - 2508402
E-mail: info@acmaa.nl • Internet: www.acmaa.nl

Onderzoeksrapport

Opdrachtgever:

Opdrachtgever	:	Dumea-KBBL
Aanvrager	:	Dhr. W. Vloedgraven afd Milieu
Adres	:	Industrieweg 16
Postcode en plaats	:	8131 VZ Wijhe

Opdrachtgegevens:

Opdrachtcode	:	AAED/006G1	Datum opdracht	: 14-2-2008
Rapportnummer	:	EA80202138	Startdatum	: 14-2-2008
Opdracht omschr.	:	Vossenpels 65	Datum rapportage	: 25-2-2008
Bemonsterd door	:	Opdrachtgever		

Monstergegevens:

Nr.	Labnr.	Monsteromschrijving	Monstersoort	Datum bemonstering
1	SA80202111	MMbg1	Grond	14-2-2008
2	SA80202112	MMBG02	Grond	14-2-2008
3	SA80202113	MMog3	Grond	14-2-2008

Resultaten:

	Parameter	Intern ref.nr.	Eenheid	1	2	3
	PAK(10)					
S	Fluorantheen	HPLC-PAK-02	mg/kg ds	0,33	0,17	<0,04
S	Benzo(a)anthraceen	HPLC-PAK-02	mg/kg ds	0,13	0,06	<0,04
S	Chryseen	HPLC-PAK-02	mg/kg ds	0,13	0,08	<0,04
S	Benzo(k)fluorantheen	HPLC-PAK-02	mg/kg ds	0,08	0,04	<0,04
S	Benzo(a)pyreen	HPLC-PAK-02	mg/kg ds	0,18	0,06	<0,04
S	Benzo(g,h,i)peryleen	HPLC-PAK-02	mg/kg ds	0,16	0,06	<0,04
S	Indeno(1,2,3-c,d)pyr	HPLC-PAK-02	mg/kg ds	0,14	0,05	<0,04
S	Som PAK 10 (R1)	HPLC-PAK-02	mg/kg ds	1,4	0,61	<0,41
S	Som PAK 10 (R2)	HPLC-PAK-02	mg/kg ds	1,4	0,66	<0,28

S = door RvA geaccrediteerd conform SIKB AS3000.
R1 = Sommatie volgens SIKB AS3000 paragraaf 2.5 zonder factor 0,7.
R2 = Sommatie volgens SIKB AS3000 paragraaf 2.5 met factor 0,7.

Opmerkingen:

1 = Organische stof (Gloeiverlies) gecorrigeerd voor het gemeten gehalte aan lutum.
2 = Het is moeilijk om deze komponent te kwantificeren omdat het monster storende verbindingen bevat. Het opgegeven gehalte dient daarom als een indikatieve waarde te worden beschouwd.

Opmerking monster SA80202111:
MMbg1:
10 (0-50) Y0502813A
11 (0-50) AM256452D
12 (0-50) Y05028219
8 (0-50) Y0502823B
9 (0-50) Y0502805B

Opmerking monster SA80202112:
MMBG02:
1 (0-50) Y0502789M
2 (0-30) Y0502815C
3 (0-50) Y0502785I
6 (0-50) Y0502791F
7 (0-40) Y0502827F

TESTEN
RvA L100
HET MILIEULABORATORIUM IS INGESCHREVEN IN HET RvA REGISTER VOOR TESTLABORATORIA
ONDER NR. L139 VOOR GEBIEDEN ZOALS NADER OMSCHREVEN IN DE ACCREDITATIE

Bankrnr. RABO Hengelo nr. 11.09.81.800 • Handelsregister 080.58.291 Enschede

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA BV gedeponeerd bij de kamer van Koophandel Veluwe en Twente.

ACMAA B.V. ANALYTISCH CHEMISCH MILIEU ADVIESBUREAU ALMELO

Laboratorium/Adviesbureau
Industrieterrein: Westermaat • Hazenweg 30
7556 BM Hengelo • telefoon 074 - 2680600 • fax 074 - 2908402
E-mail: info@acmaa.nl • Internet: www.acmaa.nl

Onderzoeksrapport

Opdrachtgever:

Opdrachtgever	:	Dumea-KBBL
Aanvrager	:	Dhr. W. Vloedgraven afd Milieu
Adres	:	Industrieweg 16
Postcode en plaats	:	8131 VZ Wijhe

Opdrachtgegevens:

Opdrachtcode	:	AAED/006G1	Datum opdracht	:	14-2-2008
Rapportnummer	:	EA80202138	Startdatum	:	14-2-2008
Opdracht omschr.	:	Vossenpels 65	Datum rapportage	:	25-2-2008
Bemonsterd door	:	Opdrachtgever			

Monstergegevens:

Nr.	Labnr.	Monsteromschrijving	Monstersoort	Datum bemonstering
1	SA80202111	MMbg1	Grond	14-2-2008
2	SA80202112	MMBG02	Grond	14-2-2008
3	SA80202113	MMog3	Grond	14-2-2008

Resultaten:

Opmerking monster SA80202113:
MMog3:
10 (60-100) Y05028118
10 (100-150) Y0502831A
3 (60-100) Y05031022
3 (100-150) Y0502799N
4A (100-150) Y05028309
8 (100-150) Y0502834D

Hoofd lab. ing. B.J. Gerritsen

Handtekening:

Dit rapport mag niet anders dan in z'n geheel worden gereproduceerd zonder de schriftelijke toestemming van het laboratorium.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking werden gesteld.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

ACMAA B.V. ANALYTISCH CHEMISCH MILIEU ADVIESBUREAU ALMELO

Laboratorium/Adviesbureau
Industrieterrein: Westermaat • Hazenweg 30
7556 BM Hengelo • telefoon 074 - 2560600 • fax 074 - 2508402
E-mail: info@acmaa.nl • Internet: www.acmaa.nl

Onderzoeksrapport

Opdrachtgever:
Opdrachtgever : Dumea-KBBL
Aanvrager : Dhr. W. Vloedgraven afd Milieu
Adres : Industrieweg 16
Postcode en plaats : 8131 VZ Wijhe

Opdrachtgegevens:
Opdrachtcode : AAED/006W1
Rapportnummer : EA80202723
Opdracht omschr. : Vossenpels 65
Bemonsterd door : Opdrachtgever

Datum opdracht : 22-2-2008
Startdatum : 22-2-2008
Datum rapportage : 29-2-2008

Monstergegevens:

Nr.	Labnr.	Monsteromschrijving	Monstersoort	Datum bemonstering
1	SA80203833	4A-4A-1	Water	21-2-2008
2	SA80203834	10-10-1	Water	21-2-2008

Resultaten:

	Parameter	Intern ref.nr.	Eenheid	1	2
	METALEN				
Q	Arseen	ICP-BEP-01	µg/l	<5	<5
Q	Cadmium	ICP-BEP-01	µg/l	<0,3	<0,3
Q	Chroom	ICP-BEP-01	µg/l	<1,0	<1,0
Q	Koper	ICP-BEP-01	µg/l	<5,0	<5,0
Q	Kwik	FIMS-Hg-01	µg/l	<0,05	<0,05
Q	Lood	ICP-BEP-01	µg/l	<5	<5
Q	Nikkel	ICP-BEP-01	µg/l	<5	<5
Q	Zink	ICP-BEP-01	µg/l	75	210
	AROMATEN				
Q	Benzeen	GC-PT-01	µg/l	<0,20	<0,20
Q	Tolueen	GC-PT-01	µg/l	<0,20	<0,20
Q	Ethylbenzeen	GC-PT-01	µg/l	<0,20	<0,20
Q	P-m-xyleen	GC-PT-01	µg/l	<0,20	<0,20
Q	O-xyleen	GC-PT-01	µg/l	<0,20	<0,20
Q	Totaal aromaten	GC-PT-01	µg/l	<1,0(1)	<1,0(1)
Q	Totaal xylenen	GC-PT-01	µg/l	<0,20	<0,20
Q	Naftaleen	GC-PT-01	µg/l	<0,20	<0,20
	MINERALE OLIE GC				
Q	Olie totaal C10-C40	GC3-OLIE-01	µg/l	<50	<50
Q	Fractie C10 - C12	GC3-OLIE-01	µg/l	<50	<50
Q	Fractie C12 - C22	GC3-OLIE-01	µg/l	<50	<50
Q	Fractie C22 - C30	GC3-OLIE-01	µg/l	<50	<50
Q	Fractie C30 - C40	GC3-OLIE-01	µg/l	<50	<50
Q	Florisil behandeling	GC3-OLIE-01		+	+
	Chromatogram	GC3-OLIE-01		-	-
	VOCl NEN-5740				
Q	1,2-Dichloorethaan	GC-MS-01	µg/l	<0,10	<0,10
Q	cis-1,2 dichl.etheen	GC-MS-01	µg/l	<0,50	<0,50
Q	1,2-Dichloorpropaan	GC-MS-01	µg/l	<0,10	<0,10

Zie volgende pagina

TESTEN
RvA L100
HET MILIEULABORATORIUM IS INGESCHREVEN IN HET RvA REGISTER VOOR TESTLABORATORIA
ONDER NR. L100 VOOR GEBIEDEN ZOALS NADER OMSCHREVEN IN DE ACCREDITATIE

Bankrek. RABO Hengelo nr. 11.09.61.900 • Handelsregister 060.58.291 Enschede

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA BV gedeponeerd bij de kamer van Koophandel Veluwe en Twente.

ACMAA B.V. ANALYTISCH CHEMISCH MILIEU ADVIESBUREAU ALMELO

Laboratorium/Adviesbureau
Industrieterrein Westermaat • Hazenweg 30
7556 BM Hengelo • telefoon 074 - 2560600 • fax 074 - 2560402
E-mail: info@acmaa.nl • Internet: www.acmaa.nl

Onderzoeksrapport

Opdrachtgever:

Opdrachtgever	:	Dumea-KBBL
Aanvrager	:	Dhr. W. Vloedgraven afd Milieu
Adres	:	Industrieweg 16
Postcode en plaats	:	8131 VZ Wijhe

Opdrachtgegevens:

Opdrachtcode	:	AAED/006W1	Datum opdracht	:	22-2-2008
Rapportnummer	:	EA80202723	Startdatum	:	22-2-2008
Opdracht omschr.	:	Vossenpels 65	Datum rapportage	:	29-2-2008
Bemonsterd door	:	Opdrachtgever			

Monstergegevens:

Nr.	Labnr.	Monsteromschrijving	Monstersoort	Datum bemonstering
1	SA80203833	4A-4A-1	Water	21-2-2008
2	SA80203834	10-10-1	Water	21-2-2008

Resultaten:

	Parameter	Intern ref.nr.	Eenheid	1	2
	VOCl NEN-5740				
Q	Trichloormethaan	GC-MS-01	µg/l	<0,10	<0,10
Q	1,1,1-Trichlooretha.	GC-MS-01	µg/l	<0,10	<0,10
Q	1,1,2-Trichlooretha.	GC-MS-01	µg/l	<0,10	<0,10
Q	Trichlooretheen	GC-MS-01	µg/l	<0,10	<0,10
Q	Tetrachloormethaan	GC-MS-01	µg/l	<0,10	<0,10
Q	Tetrachlooretheen	GC-MS-01	µg/l	<0,10	<0,10
Q	Monochloorbenzeen	GC-MS-01	µg/l	<0,50	<0,50
Q	1,3-Dichloorbenzeen	GC-MS-01	µg/l	<0,50	<0,50
Q	1,4-Dichloorbenzeen	GC-MS-01	µg/l	<0,50	<0,50
Q	1,2-Dichloorbenzeen	GC-MS-01	µg/l	<0,50	<0,50
Q	Som Dichloorbenzenen	GC-MS-01	µg/l	<1,5(1)	<1,5(1)

Q = door RvA geaccrediteerd.

Opmerkingen:

1 = Methode vluchtige aromatische en gehalogeneerde koolwaterstoffen: GC-MS

Opmerking monster SA80203833:
4A-4A-1:
4A (240-340) AC2864357
4A (240-340) AC4417825

Opmerking monster SA80203834:
10-10-1:
10 (250-350) AC2864302
10 (250-350) AC4417588

Hoofd lab. ing. B.J. Gerritsen

Handtekening:

Dit rapport mag niet anders dan in z'n geheel worden gereproduceerd zonder de schriftelijke toestemming van het laboratorium.
De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de monsters, zoals die door u voor analyse ter beschikking werden gesteld.
Nadere informatie over de toegepaste methodes en prestatiekenmerken is beschikbaar en kan op aanvraag worden verkregen.

HET MILIEULABORATORIUM IS INGESCHREVEN IN HET RvA REGISTER VOOR TESTLABORATORIA
ONDER NR. L100 VOOR GEBIEDEN ZOALS NADER OMSCHREVEN IN DE ACCREDITATIE

Bankrek. RABO Hengelo nr. 11.09.81.900 • Handelsregister 060.58.291 Enschede

Opdrachten worden uitgevoerd volgens de Algemene Voorwaarden van ACMAA BV gedeponeerd bij de kamer van Koophandel Veluwe en Twente.

Bijlage 4 Toetsing analyses.
Aantal bladen: 4

1 SA80202111 GRONDMMbg1
Monsteromschrijving:
8 (0-50) 10 (0-50) 9 (0-50) 11 (0-50) 12 (0-50)

Parameter	Eenheid	1	*/-	S	T	I
Voorbeh. NEN 5709		+				
MVB. SIKB AS3000		+				
Droge stof	% (m/m)	83.8				
Org.St(Gloeiverlies)	% van ds	3.3				
KORRELGROOTTEVERDELING						
Lutum (< 2 µm)	% van ds	18.1				
METALEN						
Arseen	mg/kg ds	9.5	-	24	34	45
Cadmium	mg/kg ds	0.5	-	0.61	4.9	9.1
Chroom	mg/kg ds	28	-	86	207	328
Koper	mg/kg ds	23	-	28	87	147
Kwik	mg/kg ds	<0.2	-	0.27	4.6	8.8
Lood	mg/kg ds	26	-	71	258	445
Nikkel	mg/kg ds	22	-	28	98	169
Zink	mg/kg ds	69	-	109	336	562
EOX						
Extr.org.halogeniden	mg/kg ds	<0.1	-	0.30		
MINERALE OLIE GC						
Olie totaal C10-C40	mg/kg ds	<50	-	17	833	1650
Fractie C10 - C12	mg/kg ds	<20				
Fractie C12 - C22	mg/kg ds	<20				
Fractie C22 - C30	mg/kg ds	<20				
Fractie C30 - C40	mg/kg ds	<20				
Florisil behandeling		+				
Chromatogram		-				
PAK(10)						
Naftaleen	mg/kg ds	<0.04				
Fenanthreen	mg/kg ds	0.16				
Anthraceen	mg/kg ds	0.04				
Fluorantheen	mg/kg ds	0.33				
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0.13				
Chryseen	mg/kg ds	0.13				
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0.08				
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0.18				
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0.16				
Indeno(1,2,3-c,d)pyr	mg/kg ds	0.14				
Som PAK 10 (R1)	mg/kg ds	1.4				
Som PAK 10 (R2)	mg/kg ds	1.4	+	1.0	21	40

Legenda:
+ = Resultaat is groter dan streefwaarde.
++ = Resultaat is groter dan tussenwaarde.
+++ = Resultaat is groter dan interventiewaarde.
- = Resultaat is kleiner dan streefwaarde.

Toetsingswaarden zijn berekend met de volgende parameters:
Lutum: 18.1% van droge stof en organische stof: 3.3% van droge stof.

1 SA80202112 GROND MMBG02
Monsteromschrijving:
1 (0-50) 3 (0-50) 2 (0-30) 7 (0-40) 6 (0-50)

Parameter	Eenheid	1	+/-	S	T	I
Voorbeh. NEN 5709		+				
MVB, SIKB AS3000		+				
Droge stof	% (m/m)	81.1				
Org.St(Gloeiverlies)	% van ds	3.5				
KORRELGROOTTEVERDELING						
Lutum (< 2 µm)	% van ds	17.3				
METALEN						
Arseen	mg/kg ds	9.6	-	23	34	44
Cadmium	mg/kg ds	0.5	-	0.61	4.8	9.1
Chroom	mg/kg ds	27	-	85	203	321
Koper	mg/kg ds	20	-	27	86	145
Kwik	mg/kg ds	<0.2	-	0.26	4.5	8.8
Lood	mg/kg ds	24	-	71	256	441
Nikkel	mg/kg ds	21	-	27	96	164
Zink	mg/kg ds	71	-	107	329	551
EOX						
Extr.org.halogeniden	mg/kg ds	<0.1	-	0.30		
MINERALE OLIE GC						
Olie totaal C10-C40	mg/kg ds	<50	-	18	884	1750
Fractie C10 - C12	mg/kg ds	<20				
Fractie C12 - C22	mg/kg ds	<20				
Fractie C22 - C30	mg/kg ds	<20				
Fractie C30 - C40	mg/kg ds	<20				
Florisil behandeling		+				
Chromatogram		+				
PAK(10)						
Naftaleen	mg/kg ds	<0.04				
Fenanthreen	mg/kg ds	0.09				
Anthraceen	mg/kg ds	<0.04				
Fluorantheen	mg/kg ds	0.17				
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0.06				
Chryseen	mg/kg ds	0.08				
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0.04				
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0.06				
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0.06				
Indeno(1,2,3-c,d)pyr	mg/kg ds	0.05				
Som PAK 10 (R1)	mg/kg ds	0.61				
Som PAK 10 (R2)	mg/kg ds	0.66	-	1.0	21	40

Legenda:
+ = Resultaat is groter dan streefwaarde.
++ = Resultaat is groter dan tussenwaarde.
+++ = Resultaat is groter dan interventiewaarde.
- = Resultaat is kleiner dan streefwaarde.

Toetsingswaarden zijn berekend met de volgende parameters:
Lutum: 17.3% van droge stof en organische stof: 3.5% van droge stof.

1 SA80202113 GRONDMMog3
Monsteromschrijving:
4A (100-150) 8 (100-150) 10 (60-100) 10 (100-150) 3 (60-100) 3 (100-150)

Parameter	Eenheid	1	*/-	S	T	I
Voorbeh. NEN 5709		+				
MVB. SIKB AS3000		+				
Droge stof	% (m/m)	78.7				
Org.St(Gloeiverlies)	% van ds	2.1				
KORRELGROOTTEVERDELING						
Lutum (< 2 µm)	% van ds	19.2				
METALEN						
Arseen	mg/kg ds	11	-	24	34	45
Cadmium	mg/kg ds	0.4	-	0.59	4.7	8.8
Chroom	mg/kg ds	37	-	88	212	336
Koper	mg/kg ds	17	-	28	87	147
Kwik	mg/kg ds	<0.2	-	0.27	4.6	8.9
Lood	mg/kg ds	16	-	71	258	445
Nikkel	mg/kg ds	30	+	29	102	175
Zink	mg/kg ds	55	-	111	340	570
EOX						
Extr.org.halogeniden	mg/kg ds	<0.1	-	0.30		
MINERALE OLIE GC						
Olie totaal C10-C40	mg/kg ds	<50	-	11	530	1050
Fractie C10 - C12	mg/kg ds	<20				
Fractie C12 - C22	mg/kg ds	<20				
Fractie C22 - C30	mg/kg ds	<20				
Fractie C30 - C40	mg/kg ds	<20				
Florisil behandeling		+				
Chromatogram		-				
PAK(10)						
Naftaleen	mg/kg ds	<0.04				
Fenanthreen	mg/kg ds	<0.04				
Anthraceen	mg/kg ds	<0.04				
Fluorantheen	mg/kg ds	<0.04				
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0.04				
Chryseen	mg/kg ds	<0.04				
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0.04				
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0.04				
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	<0.04				
Indeno(1,2,3-c,d)pyr	mg/kg ds	<0.04				
Som PAK 10 (R1)	mg/kg ds	<0.41				
Som PAK 10 (R2)	mg/kg ds	<0.28	-	1.0	21	40

Legenda:
+ = Resultaat is groter dan streefwaarde.
++ = Resultaat is groter dan tussenwaarde.
+++ = Resultaat is groter dan interventiewaarde.
- = Resultaat is kleiner dan streefwaarde.

Toetsingswaarden zijn berekend met de volgende parameters:
Lutum: 19.2% van droge stof en organische stof: 2.1% van droge stof.

1 SA80203833 WATER 4A-4A-1
Monsteromschrijving: 4A (240-340)
2 SA80203834 WATER 10-10-1
Monsteromschrijving: 10 (250-350)

Parameter	Eenheid	1	*/-	2	*/-	S	T	I
METALEN								
Arseen	µg/l	<5	-	<5	-	10	35	60
Cadmium	µg/l	<0.3	-	<0.3	-	0.40	3.2	6.0
Chroom	µg/l	<1.0	-	<1.0	-	1.0	16	30
Koper	µg/l	<5.0	-	<5.0	-	15	45	75
Kwik	µg/l	<0.05	-	<0.05	-	0.050	0.18	0.30
Lood	µg/l	<5	-	<5	-	15	45	75
Nikkel	µg/l	<5	-	<5	-	15	45	75
Zink	µg/l	75	+	210	+	65	433	800
AROMATEN								
Benzeen	µg/l	<0.20	-	<0.20	-	0.20	15	30
Tolueen	µg/l	<0.20	-	<0.20	-	7.0	504	1000
Ethylbenzeen	µg/l	<0.20	-	<0.20	-	4.0	77	150
P-m-xyleen	µg/l	<0.20		<0.20				
O-xyleen	µg/l	<0.20		<0.20				
Totaal aromaten	µg/l	<1.0		<1.0				
Totaal xylenen	µg/l	<0.20	-	<0.20	-	0.20	35	70
Naftaleen	µg/l	<0.20	-	<0.20	-	0.010	35	70
MINERALE OLIE GC								
Olie totaal C10-C40	µg/l	<50	-	<50	-	50	325	600
Fractie C10 - C12	µg/l	<50		<50				
Fractie C12 - C22	µg/l	<50		<50				
Fractie C22 - C30	µg/l	<50		<50				
Fractie C30 - C40	µg/l	<50		<50				
Florisil behandeling		+		+				
Chromatogram		-		-				
VOCl NEN-5740								
1,2-Dichloorethaan	µg/l	<0.10	-	<0.10	-	7.0	204	400
cis-1,2 dichl.etheen	µg/l	<0.50	-	<0.50	-	0.010	10	20
1,2-Dichloorpropaan	µg/l	<0.10	-	<0.10	-	0.80	40	80
Trichloormethaan	µg/l	<0.10	-	<0.10	-	6.0	203	400
1,1,1-Trichlooretha.	µg/l	<0.10	-	<0.10	-	0.010	150	300
1,1,2-Trichlooretha.	µg/l	<0.10	-	<0.10	-	0.010	65	130
Trichloorethеen	µg/l	<0.10	-	<0.10	-	24	262	500
Tetrachloormethaan	µg/l	<0.10	-	<0.10	-	0.010	5.0	10
Tetrachlooretheen	µg/l	<0.10	-	<0.10	-	0.010	20	40
Monochloorbenzeen	µg/l	<0.50	-	<0.50	-	7.0	94	180
1,3-Dichloorbenzeen	µg/l	<0.50		<0.50				
1,4-Dichloorbenzeen	µg/l	<0.50		<0.50				
1,2-Dichloorbenzeen	µg/l	<0.50		<0.50				
Som Dichloorbenzenen	µg/l	<1.5	-	<1.5	-	3.0	27	50

Legenda:
+ = Resultaat is groter dan streefwaarde.
++ = Resultaat is groter dan tussenwaarde.
+++ = Resultaat is groter dan interventiewaarde.
- = Resultaat is kleiner dan streefwaarde.

Kadaster

-1-

TRANSPORT

Heden, de elfde februari ----------
negentienhonderd zeven en negentig, verschenen voor
mij, mr JOHANNES MARIE JOSEPHUS LAMBERTUS STEPHANUS
SCHUIJREN, notaris ter standplaats Nijmegen: ------
1. mr Johannes Willems, kandidaat-notaris, wonende
te Nijmegen (postcode 6524 RB), Professor van --
Ginnekenstraat 11, geboren te Nijmegen op acht -
en twintig juni negentienhonderd negen en vijf-
tig, gehuwd, houder van paspoort nummer 323451C,
geldig tot tien maart negentienhonderd acht en -
negentig, ----------
ten deze handelende als schriftelijk gevolmach-
tigde van: ----------
a. FRANCISCUS JOHANNES GERARDUS HOUTERMAN, bloe-
mist, wonende te 6662 JG Elst, Jasappel 52, -
geboren te Elst op twintig oktober negentien-
honderd dertig, in wettelijke gemeenschap van
goederen gehuwd met Hendrika Theodora Johanna
Roelofs, houder van paspoort nummer ---------
N06201551, geldig tot vijf april tweeduizend,
(toekomstig adres: ongewijzigd); ----------
b. WILHELMUS FRANCISCUS HOUTERMAN, bloemkweker,
wonende te 6663 KH Lent, Vossenpelsestraat --
69, geboren te Elst op zeven juni negentien-
honderd negen en twintig, in wettelijke ge- -
meenschap van goederen gehuwd met Johanna Ma-
ria Mattijssen, houder van paspoort nummer --
C138696, geldig tot achttien juni negentien-
honderd zeven en negentig, ----------
ten deze handelende als vennoten in de vennoot-
schap onder firma V.O.F. J.W. Houterman en Zn, -
gevestigd te Elst, kantoorhoudende aan de Jasap-
pel 52 (postcode 6662 JG), ----------
voormelde vennootschap onder firma hierna ook --
genoemd: "verkoper"; ----------
2. a. JOHANNES JACOBUS THEODORUS VAN BRONSWIJK, ---
bloemist, geboren te Elst op een en twintig -
april negentienhonderd zeven en vijftig, hou-
der van paspoort nummer N27749834, geldig tot
tien september tweeduizend een, ----------
b. JACOBA THEODORA MARIA BIERMAN, bloemist, ----
geboren te Elst op negentien januari negen- -
tienhonderd negen en vijftig, houdster van --
paspoort nummer N27749823, geldig tot tien --
september tweeduizend een, ----------
in wettelijke gemeenschap van goederen met el- -

GEZIEN KOPER
Pagina's 1 t/m 8

kander gehuwde echtelieden en beiden wonende te 6663 BP Lent, Steltsestraat 99, ----------

---------- VOLMACHT ----------

Van de schriftelijke volmachten als hierboven be- doeld blijkt uit een onderhandse akte van volmacht, ondertekend door de volmachtgevers, welke aan deze akte zal worden gehecht en van welke volmachten --- mij, notaris, genoegzaam is gebleken. ----------

De comparanten, die sub 1. handelend als gemeld, -- verklaarden het navolgende: ----------

---------- TITEL TOT LEVERING; KOOP ----------

Door de volmachtgevers sub a. en b., handelende als gemeld, van de comparant sub 1 is blijkens een tus- sen hen en de comparanten sub 2 a en b op vijftien maart negentienhonderd zes en negentig gesloten --- overeenkomst van koop verkocht en wordt bij deze -- ten titel van koop geleverd aan de comparanten sub 2 a en b, die verklaarden te hebben gekocht en bij deze ten titel van koop in eigendom aan te nemen, - ieder voor de onverdeelde helft: ----------

---------- REGISTERGOED ----------

het tuindersbedrijf met woonhuis en glasopstan- den, te Lent, plaatselijk bekend Vossenpelse- -- straat 65, kadastraal bekend gemeente Lent, sec- tie A nummers 726 en een kennelijk ter plaatse - aangeduid gedeelte van sectie A nummer 735, te- zamen ongeveer groot zes en tachtig are, zoals - ongeveer aangegeven op een aan deze akte te ---- hechten tekening welke tekening niet bestemd is om te worden ingeschreven in na te melden open- bare registers en aan welke tekening geen exacte afmetingen mogen en kunnen worden ontleend; ---- hierna ook te noemen: "het verkochte"; ---------

---------- ROERENDE ZAKEN ----------

enige roerende zaken waarvan partijen geen na- dere omschrijving verlangen omdat deze hen vol- doende bekend zijn. ----------

---------- GEBRUIK REGISTERGOED ----------

Koper verklaarde het verkochte te zullen gebruiken als potplanten- annex handelskwekerij met woonhuis. Ten aanzien van dit gebruik van het verkochte ver- klaarde verkoper dat hem niet bekend is dat dit --- gebruik op publiek- of privaatrechtelijke gronden - niet is toegestaan. ----------

---------- VOORAFGAANDE VERKRIJGING ----------

Het verkochte is door verkoper in eigendom verkre-

Aanbiedingen

15415

10 39

Vervolgblad

Kadaster

-3-

gen door de inschrijving -destijds nog overschrijving genaamd- ten kantore van de Rijksdienst van het Kadaster en de Openbare Registers te Arnhem in register hypotheken 4, op zeven juli negentienhonderd zes en zestig in deel 1982 nummer 98 van een afschrift van een akte van verdeling op zeven juli negentienhonderd zes en zestig, verleden voor H.F. Jansen, destijds notaris ter standplaats Bemmel, welke akte kwijting inhoudt voor de betaling van de koopsom, alsmede afstand van de rechten om op grond van het bepaalde in de destijds van toepassing zijnde artikelen 1302 en 1303 van het Burgerlijk Wetboek ontbinding te vorderen van de aan die levering ten grondslag liggende koopovereenkomst. -----

---------- **KOOPSOM EN KWIJTING** ----------

De koopsom bedraagt ---

voor het registergoed en

voor de roerende zaken, alzo in totaal een bedrag van

welk laatstgemeld bedrag door koper zal worden voldaan door storting op een kantoorrekening van mij, notaris. ----------

Verkoper verleent koper reeds nu voor alsdan kwijting voor de betaling van de totale koopsom. ------

---------- **BEDINGEN** ----------

Vervolgens verklaarden de comparanten dat de overeenkomsten van koop en levering zijn aangegaan onder de navolgende bedingen: ----------

---------- **kosten en belastingen** ----------

Artikel 1. ----------

Alle kosten betreffende deze levering, waaronder begrepen het kadastrale recht (met inbegrip van de daarover verschuldigde omzetbelasting) en overdrachtsbelasting, zijn voor rekening van de koper. ------ **leveringsverplichting, juridische en** -------

---------- **feitelijke staat** ----------

Artikel 2. ----------

1. Verkoper is verplicht aan koper een onvoorwaardelijke eigendom te leveren, welke niet is bezwaard of belast met beslagen en/of hypotheken of met inschrijvingen daarvan, noch met kwalitatieve verplichtingen of beperkte rechten en eveneens niet met andere lasten en beperkingen uit overeenkomst. ----------
2. Verschil tussen de werkelijke en de hiervoor opgegeven grootte en/of verdere omschrijving van -

Vervolgblad Hyp. 3 en 4

Hypotheken 1 vervolg

het verkochte verleent aan geen der partijen ---
enig recht. ----------
3. Het verkochte wordt aanvaard in de feitelijke --
staat, waarin het zich ten tijde van het sluiten
van de obligatoire koopovereenkomst bevond, ge-
heel ontruimd (behoudens de mede-verkochte roe-
rende zaken), vrij van huur, pacht of andere ---
gebruiksrechten en ongevorderd. ----------
Het voortgezet gebruik door verkoper als zorg- -
vuldig schuldenaar na het tot stand komen van de
koopovereenkomst tot aan het tijdstip van af- --
levering wordt geacht geen wijziging te hebben -
gebracht in de staat van het verkochte. --------
Constatering beëindiging zakelijke rechten van -
gebruik en bewoning. ----------
Ten deze wordt verwezen naar voormelde titel van
aankomst, waarin ten behoeve van Maria Wilhelmi-
na Berkien, geboren te Bemmel op acht augustus -
achttienhonderd negen en negentig, niet-her- ---
trouwde weduwe van J.W. Houterman, thans wonende
te 6663 CP Lent, Schoolstraat 39-I, de zakelijke
rechten van gebruik en bewoning worden geves- --
tigd. Blijkens een aan deze akte te hechten ver-
klaring van mevrouw Maria Wilhelmina Berkien, --
voornoemd, heeft zij het verkochte metterwoon --
verlaten, zodat voormelde zakelijke rechten zijn
geëindigd. ----------
----- tijdstip feitelijke levering, baten en ------
---------- lasten, risico ----------
Artikel 3. ----------
De feitelijke levering (aflevering) van het ver- --
kochte vindt plaats terstond na de ondertekening --
van deze akte. ----------
Vanaf dat tijdstip komen de baten de koper ten goe-
de, zijn de lasten, waaronder mede begrepen even- -
tuele ruilverkavelingsrente, voor zijn rekening en
draagt hij het risico van het verkochte. ----------
De zakelijke lasten over het lopende jaar zijn ----
tussen partijen verrekend, waarvoor kwijting bij --
deze. ----------
---- titelbewijzen en bescheiden, aanspraken ------
Artikel 4. ----------
De op het verkochte betrekking hebbende titelbe- --
wijzen en bescheiden als bedoeld in artikel 7:9 van
het Burgerlijk Wetboek zijn, voorzover verkoper ---
deze in zijn bezit had, aan koper afgegeven. ------

15415

10 40

2e

Kadaster

Alle aanspraken die verkoper ten aanzien van het verkochte kan of zal kunnen doen gelden tegenover derden, waaronder begrepen bouwers, (onder)aannemers, installateurs en leveranciers gaan over op koper. Voorzover deze aanspraken niet kunnen gelden als kwalitatieve rechten als bedoeld in artikel 6:251 van het Burgerlijk Wetboek is verkoper verplicht op eerste verzoek van koper aan een overdracht mee te werken. Verkoper is tevens verplicht garantiebewijzen welke met betrekking tot het verkochte mochten bestaan aan koper te overhandigen en alles te doen wat nodig is om deze ten name van koper te doen stellen.

---------- garanties van verkoper ----------

Artikel 5.

Verkoper garandeert het navolgende:

a. verkoper is bevoegd tot verkoop en levering van het verkochte;

b. het verkochte is niet betrokken in een ruilverkavelings- casu quo herinrichtingsplan en is niet ter onteigening aangewezen; er is geen sprake van leegstand noch van vordering van het registergoed krachtens de Huisvestingswet.

c. aan partijen is bekend dat in het verkochte asbest is verwerkt en dat ondergrondse olietanks voor het opslaan van (vloei)stoffen aanwezig zijn.

De kosten van schoning dan wel het nemen van maatregelen in verband met eventuele verontreiniging van het verkochte zijn geheel voor rekening van koper, evenals de kosten in verband met mogelijke verwijdering van asbest.

Koper is op de hoogte van de milieukundige staat van het verkochte. Koper heeft voor zijn rekening een uitgebreid bodemonderzoek laten plaatsvinden, waarvan een rapportage is opgemaakt.

Koper is op de hoogte van deze rapportage en zal er naar handelen. Het is niet de wens van koper dat een copie daarvan aan deze akte zal worden gehecht;

d. voor verkoper bestaan ten opzichte van derden geen verplichtingen uit hoofde van een voorkeursrecht, een optierecht of een recht van wederinkoop, huurkoop of leasing.

Blijkens een aan deze akte te hechten verklaring van de heer J.B.F. Houterman en mevrouw A.J.M.

Klessens, wonende te 5964 PE Horst, Hazenkampweg 29, verklaren zij geen beroep te doen op hun voorkeursrecht ten aanzien van het verkochte en accoord te gaan met onderhavige overdracht; ----

e. op het verkochte rusten de gebruikelijke zakelijke lasten, waarvan de verschenen termijnen zijn voldaan. ----------

Verkoper heeft bij het aangaan van de koopovereenkomst ondermeer nog gegarandeerd dat: ----------

f. aan hem per dat tijdstip van overheidswege of door nutsbedrijven geen veranderingen betreffende het verkochte waren voorgeschreven of aangekondigd, die nog niet, of niet naar behoren zijn uitgevoerd; ----------

g. aan hem op dat tijdstip betreffende het verkochte geen (lopende adviesaanvraag voor) aanwijzing, danwel aanwijzingsbesluit danwel registerinschrijving bekend was: ----------

1. als beschermd monument in de zin van artikel 3, 4 of 6 van de Monumentenwet; ----------
2. tot beschermd stads- of dorpsgezicht of voorstel daartoe als bedoeld in artikel 35 van de Monumentenwet; ----------
3. door de gemeente of provincie als beschermd - stads- of dorpsgezicht; ----------

Verkoper verklaart dat hem niet bekend is dat zich ten aanzien van het onder f. en g. gestelde sedertdien een verandering heeft voorgedaan. ----------

------ **afstand bevoegdheid tot ontbinding** ---------

Artikel 6. ----------

Partijen doen afstand van de bevoegdheid om -voorzover de wet dit toestaat- op welke grond dan ook - ontbinding van de overeenkomsten van koop en levering te vorderen. ----------

----- **verwijzing naar eerder overeengekomene** -----

Artikel 7. ----------

Voorzover daarvan bij deze akte niet is afgeweken - blijft het reeds eerder tussen partijen overeengekomene onverminderd van kracht. ----------

---------- **Bodemverontreiniging** ----------

Elke aansprakelijkheid van verkoper jegens koper voor verontreiniging van de grond en/of het grondwater van de gehele onroerende zaak wordt uitdrukkelijk uitgesloten. Verkoper verleent ten aanzien van de onderhavige onroerende zaak aan koper geen enkele vrijwaring. ----------

Kadastrale gemeente

15415

ID 41

vervolgblad

Kadaster

-7-

Mogelijke onkosten in verband met verontreiniging - zijn geheel voor rekening van koper. Koper vrij- -- waart verkoper geheel te dier zake. ----------

---------- BIJZONDERE BEPALINGEN ----------

Met betrekking tot bestaande bijzondere bepalingen met kettingbeding en erfdienstbaarheden wordt in -- voormelde titel van aankomst geen melding gemaakt - van bijzondere bepalingen met kettingbeding en ---- erfdienstbaarheden. ----------

--- ONTBINDENDE VOORWAARDEN UIT ONDERLIGGENDE -----

---------- OVEREENKOMSTEN ----------

Alle ontbindende voorwaarden die eventueel zijn --- overeengekomen in nadere overeenkomsten die op de - koop en levering betrekking hebben, zijn thans uit- gewerkt. Noch verkoper noch koper kan zich terzake van deze koop en levering nog op een ontbindende -- voorwaarde beroepen. ----------

---------- OVERDRACHTSBELASTING ----------

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 6 lid 1 van de Uitvoeringsbeschikking belastingen van ----- rechtsverkeer verklaarden de comparanten sub 2 dat terzake van de verkrijging van het hiervoor om- --- schreven registergoed aan overdrachtsbelasting ver- schuldigd is een bedrag van --

). ---------

---------- OMZETBELASTING ----------

Nog verklaarden de comparanten sub 2 dat op de on- derhavige levering artikel 31 Wet op de Omzetbelas- ting 1968 van toepassing is aangezien de levering - is geschiedt door een ondernemer en de onderneming in zijn geheel door hem wordt voortgezet. ---------

---------- WOONPLAATSKEUZE ----------

De comparanten verklaarden voor de tenuitvoerleg- - ging, de fiscale tenuitvoerlegging daaronder begre- pen, dezer overeenkomst woonplaats te kiezen ten -- kantore van de wettelijke bewaarder dezer minuut. -

---------- SLOT ----------

De comparanten zijn mij, notaris, bekend, en de --- identiteit van de comparanten is door mij, notaris, aan de hand van de hiervoor omschreven en daartoe - bestemde documenten vastgesteld. ----------

Waarvan akte in minuut is verleden te Nijmegen op - de datum in het hoofd van deze akte vermeld. ------

Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte aan de comparanten hebben deze verklaard daarvan te --- hebben kennisgenomen, de inhoud en de gevolgen van

Vervolgblad Hyp. 3 en 4

Stapelbaken 4 gevouwen

hun rechtshandelingen te hebben begrepen, geen toevoegingen of nadere informatie betreffende het vorenstaande meer te wensen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs te stellen. ----------
Vervolgens is deze akte onmiddellijk na beperkte voorlezing door de comparanten ondertekend en direkt daarna tevens door mij, notaris, 's avonds om negen minuten over zes uur. ----------
J. Willems, J.J.T. van Bronswijk, J.T.M. van Bronswijk-Bierman, J.M.J.L.S. Schuijren. ----------

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT

J M J.L.S. Schuijren

De ondergetekende mr. Johannes Marie [illegible]

J M J.L.S. Schuijren

De ondergetekende mr. Johannes Marie [illegible]

Bijlage 3 Quickscan flora en fauna

Notitie : **Quickscan flora en fauna Vossenpelssestraat 67 te Nijmegen**

Datum : 4 november 2014
Opdrachtgever : Gemeente Nijmegen
Ter attentie van :
Projectnummer : 211x07355
Opgesteld door : Reinoud Vermoolen

Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Natuurbeschermingswet
De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkerwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermd Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid
Provinciaal beleid is vastgelegd in het Gelders Natuur Netwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO) en is ruimtelijk vastgelegd in de omgevingsverordening Gelderland (vastgesteld op 24 september 2014). Het GNN bestaat enerzijds uit alle gebieden met een natuurbestemming binnen de voormalige Gelderse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en anderzijds uit gebieden voor nieuw aan te leggen natuur. Daarnaast maken de reeds gerealiseerde delen van verbindingszones deel uit van het GNN. De gebieden uit de voormalige Gelderse EHS met een andere bestemming dan natuur zijn ondergebracht in de Groene Ontwikkelingszone (GO) welke is gericht op het versterken van de ecologische samenhang door de aanleg van ecologische verbindingszones. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en faunawet
De Flora- en faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en

schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Van deze laatste groep is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en een lijst met vogels waarbij inventarisatie gewenst is. Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 23 oktober 2014 door een ecoloog van BRO[1] een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een Flora- en faunawet vooronderzoek) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare gegevens, zoals provinciale natuurgegevens, algemene verspreidingsatlassen en enkele internetsites waaronder www.telmee.nl. Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

Ligging van het plangebied
Het plangebied bestaat uit een perceel langs de Vossenpelssestraat 67 ten noorden van de kern Lent in het buitengebied van Nijmegen. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn 188,7-432,1[2]. De ligging van het plangebied is te zien in figuur 1.

[1] BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).
De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

[2] De getallen staan respectievelijk voor de x-coördinaat en de y-coördinaat van de linkerbenedenhoek van het betreffende kilometervak.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rode omlijning).

Huidige situatie
Het plangebied bestaat uit een erf. De enige bebouwing op het erf betreft een schuur tegen de westrand van het plangebied aan. De rest van het erf bestaat uit ruigtevegetatie, een half verhard toegangspad en langsgelegen erfafscheiding in de vorm van enkele opgaande bomen en struiken. Oppervlaktewater ontbreekt binnen het plangebied. De foto's in figuur 2 geven een impressie van het plangebied.

Toekomstige (geplande) situatie
De gewenste ontwikkeling betreft de realisatie van een woning. Het is nu nog niet duidelijk of de schuur (deels) gesloopt zal worden of inpandig wordt verbouwd en heringericht. Voor de realisatie zal bestaande vegetatie worden verwijderd en grondverzet gepleegd worden. Onduidelijk is nog of en welke bomen langs de randen van het perceel gekapt zullen worden.

Voorzijde plangebied, kijkrichting naar westen

Erfbeplanting zuidrand plangebied

Westrand plangebied, kijkrichting naar noorden

Binnenzijde schuur

Figuur 2. Foto's bestaande situatie plangebied

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming
Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Rijntakken, ligt op ongeveer 500 meter afstand van het plangebied. Gezien de afstand tot en de aard van de ontwikkeling zijn negatieve effecten op het Natura 2000-gebied op voorhand uitgesloten. In de planvorming hoeft derhalve verder geen rekening gehouden te worden met de Natuurbeschermingswet.

Planologische gebiedsbescherming
Het plangebied ligt buiten het GNN en buiten de GO. In de planvorming voor deze ontwikkeling hoeft verder geen rekening gehouden te worden met planologische bescherming van natuurwaarden.

Toetsing Flora- en faunawet

<u>Vaatplanten</u>
Het plangebied bestaat grotendeels uit ruigte- en grasvegetatie. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten aangetroffen. Gezien de aanwezige biotoop worden beschermde soorten planten niet verwacht voor te komen binnen het plangebied. Negatieve effecten voor vaatplanten worden op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. Diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (veldmuis, bosspitsmuis, mol, egel, konijn, wezel, vos etc.) kunnen van het plangebied gebruik maken.

Voor de uit de omgeving bekende strenger beschermde soort steenmarter (tabel 2) is het plangebied mogelijk geschikt als verblijfplaats en foerageergebied. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van steenmarter in de schuur. Op basis hiervan wordt het voorkomen van een verblijfplaats van steenmarter binnen het plangebied uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Voor steenmarter (tabel 2) geldt dat er naar verwachting in de toekomstige situatie voldoende foerageergebied beschikbaar blijft binnen het plangebied en de directe omgeving. Negatieve effecten voor steenmarter worden op voorhand uitgesloten.

Vleermuizen

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van diverse soorten zwaar beschermde vleermuizen (allen tabel 3). Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied. Uit het veldbezoek blijkt dat potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen zich niet bevinden in de schuur en aanwezige (dikkere) bomen vanwege het ontbreken van geschikte holten en inkruipruimtes. Het plangebied zal tevens geen essentieel onderdeel vormen van een eventueel aanwezige vliegroute voor vleermuizen. Het plangebied kan wel waarde hebben als foerageergebied, zij het beperkt.

Effectenbeoordeling

Het plangebied zou waarde kunnen hebben als onderdeel van het foerageergebied voor vleermuizen uit de omgeving. Met de ontwikkeling zal echter geen essentieel foerageergebied verdwijnen. Negatieve effecten voor vleermuizen worden hiermee uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied enkele vogels waargenomen waaronder merel. In de schuur, ruigtevegetatie en bomen en struiken kunnen enkele soorten vogels tot broeden komen zoals winterkoning, heggenmus, vink en merel.

Nesten van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals roofvogels, uilen en huismus zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Het plangebied zou onderdeel kunnen uitmaken van het foerageergebied van eventueel in de omgeving voorkomende soorten als huismus en buizerd.

Effectenbeoordeling

Op de ‘Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten’ van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten is het nest, inclusief de functionele leefomgeving, jaarrond beschermd. Dit zijn een aantal roofvogels en uilen,

koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten (‘categorie 1-4 soorten’) zoals de in de omgeving voorkomende huismus.
Voor eventueel in de omgeving broedende huismussen kan het plangebied enige waarde hebben als foerageergebied. Met de ontwikkeling zal echter geen essentieel foerageergebied verloren gaan. Verwacht wordt dat in de toekomstige situatie het plangebied nog onderdeel uitmaakt van het foerageergebied.

Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (‘categorie 5-soorten’) zoals de in de omgeving voorkomende groene specht. Verwacht wordt dat met de ontwikkeling binnen het plangebied geen negatief effect zal hebben op dergelijke soorten. Er blijft voldoende nestgelegenheid aanwezig in de omgeving van het plangebied.

Voor de voorgenomen ontwikkeling zal vegetatie en (mogelijk) bebouwing worden weggehaald en grondverzet worden gepleegd. De nesten van vogelsoorten die hierin kunnen broeden zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Voor de binnen het plangebied voorkomende vogelsoorten kan de periode tussen half maart en half augustus globaal worden aangehouden als broedseizoen. Door het verwijderen van bebouwing, vegetatie en grondverzet buiten deze broedperiode uit te voeren, wordt het risico op verstoring van broedsels sterk verminderd. Inspectie voor aanvang werkzaamheden op aanwezige legsels of nestjongen zal verstoring sterk verminderen.

De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en in het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Indien op een locatie geen broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mag de aanwezige vegetatie ook tijdens het broedseizoen verwijderd worden.

<u>Vissen, amfibieën en reptielen</u>
Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van vissen en van voortplantingsplaatsen van amfibieën is daarmee uitgesloten. Incidenteel voorkomen van een zwervend exemplaar van bruine kikker of gewone pad (tabel 1) binnen het plangebied kan echter niet uitgesloten worden. Binnen het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor reptielen, het voorkomen hiervan wordt op voorhand uitgesloten.

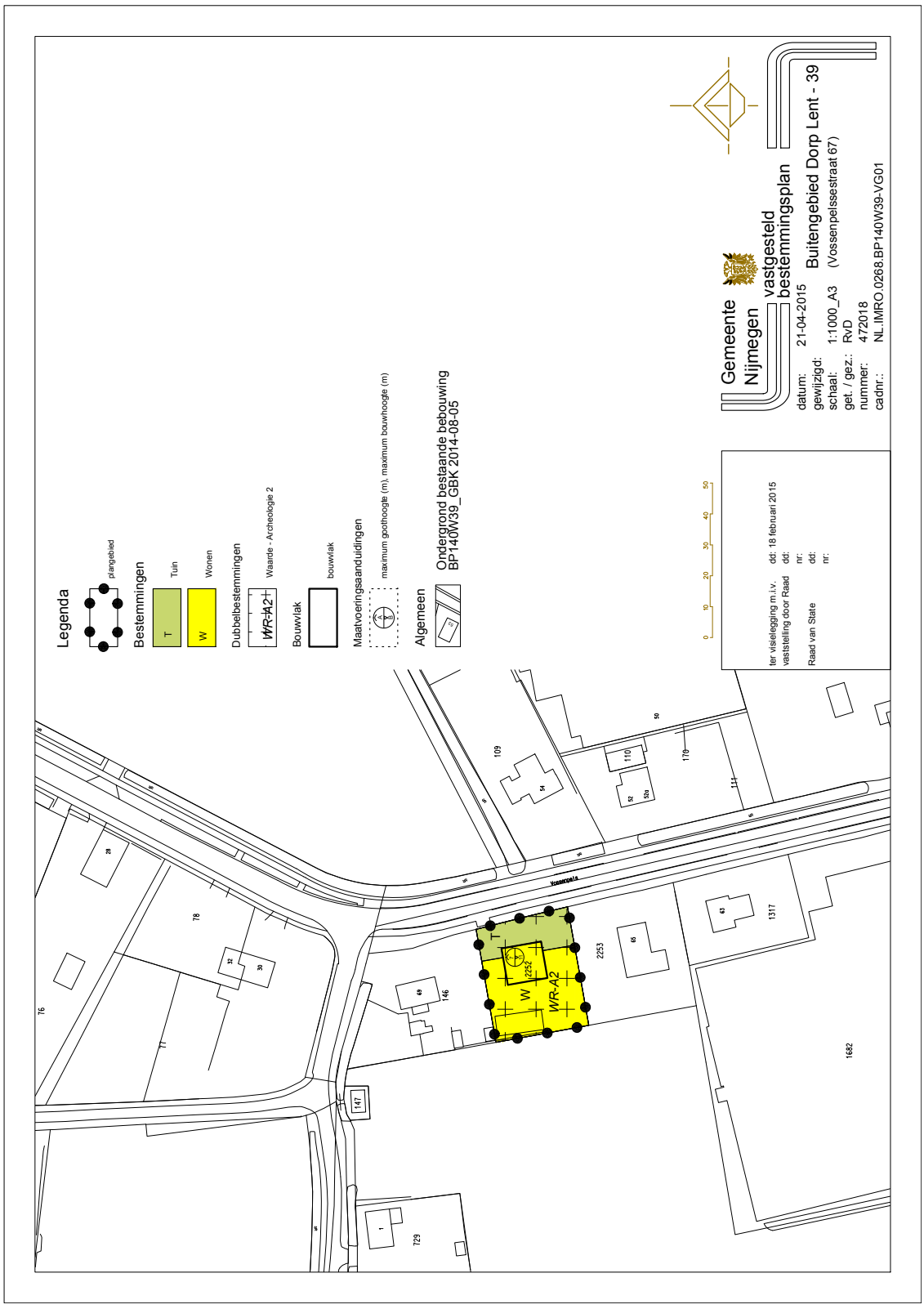
Effectenbeoordeling
Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

<u>Beschermde ongewervelde diersoorten</u>
Voor beschermde ongewervelde soorten heeft het plangebied weinig waarde door het ontbreken van geschikt habitat. Uit de natuuronderzoeken blijkt dat er geen beschermde soorten binnen of nabij het plangebied aangetroffen zijn. Het voorkomen van beschermde ongewervelde soorten binnen het plangebied is daarmee met voldoende zekerheid uit te sluiten.

Conclusie en aanbevelingen

- Het plangebied vormt geschikt habitat voor diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (veldmuis, bosspitsmuis, mol, egel, konijn, vos etc.). Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. De algemene zorgplicht blijft echter wel van kracht.
- Binnen het plangebied is potentieel foerageergebied voor steenmarter (tabel 2) aanwezig. In de toekomstige situatie blijft binnen het plangebied en directe omgeving voldoende foerageergebied voor steenmarter beschikbaar. Negatieve effecten voor steenmarter worden uitgesloten.
- Binnen het plangebied is potentieel foerageergebied voor vleermuizen aanwezig. Met de ontwikkeling zal echter geen essentieel foerageergebied verdwijnen. Negatieve effecten voor vleermuizen worden hiermee uitgesloten.
- Het plangebied kan enige waarde hebben als onderdeel van het foerageergebied voor eventueel in de omgeving broedende vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Met de ontwikkeling zal echter geen essentieel foerageergebied verloren gaan. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten.
- Binnen het plangebied zijn broedende vogels te verwachten in de aanwezige bebouwing en vegetatie. De nesten van vogelsoorten die hier kunnen broeden zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Voor de binnen het plangebied voorkomende vogelsoorten kan de periode tussen half maart en half augustus worden aangehouden als broedseizoen. Door het verwijderen van bebouwing, vegetatie en grondverzet buiten deze broedperiode uit te voeren, wordt het risico op verstoring van broedsels sterk verminderd. Inspectie voor aanvang werkzaamheden op aanwezige legsels of nestjongen zal verstoring sterk verminderen.
- Binnen het plangebied zijn geen zwaarder beschermde soorten planten, vissen, amfibieën, reptielen en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Voor aanwezige algemeen voorkomende soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn echter geen specifieke maatregelen nodig voor zoogdieren, amfibieën en overige ongewervelden.

Voorstel - Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 39 . . .

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

HAMERSTUK

Raadsvoorstel “Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel”

Van:	College van B&W d.d. 19 mei 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Met voorliggend voorstel verzoekt het college de raad het bijgevoegde bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen, en geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro. **2. Achtergrond** Het bestemmingsplan heeft betrekking op de Prins Mauritssingel, de spoorlijn Arnhem-Nijmegen (beiden voor zover gelegen ten noorden van Knoop Lent) en de tussengelegen gronden en op het noordelijke deel van de Margaretha van Mechelenweg. Het betreft een actualisatie van verouderde bestemmingsplannen in het gebied. Met het bestemmingsplan wordt de thans bestaande situatie vastgelegd en wordt tevens de aanleg van een vrij liggende busbaan stad inwaarts tussen de Ovatonde en Knoop Lent mogelijk gemaakt. De aanleg hiervan is volgens het college noodzakelijk in verband met de uitbreiding van de Prins Mauritssingel van 2x2 rijstroken naar 2x3 rijstroken, vanwege de aanleg van de nieuwe Stadsbrug en de daarmee samenhangende reconstructie van het splitsingspunt Lent. Het bestemmingsplan heeft in de periode van 8 januari t/m 18 februari 2015 zes weken ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen over het bestemmingsplan ingediend. Het bestemmingsplan kan met één ambtelijke wijziging door de raad worden vastgesteld.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Hans Gernaat h.gernaat@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 - 329 2930
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel ‘Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel’ d.d. 19 mei 2015 2. Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel 3. Diverse onderzoeksrapporten Raadsbesluit d.d.10 juni 2015		

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 80/2015

Onderwerp
Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Programma
Stedelijke ontwikkeling

Portefeuillehouder
B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
19 mei 2015

Samenvatting
Het bestemmingsplan heeft betrekking op de Prins Mauritssingel, de spoorlijn Arnhem-Nijmegen (beiden voor zover gelegen ten noorden van Knoop Lent) en de tussengelegen gronden en op het noordelijke deel van de Margaretha van Mechelenweg. Het betreft een actualisatie van verouderde bestemmingsplannen in het gebied. Met het bestemmingsplan wordt de thans bestaande situatie vastgelegd en wordt tevens de aanleg van een vrijliggende busbaan stadinwaarts tussen de Ovatonde en Knoop Lent mogelijk gemaakt. De aanleg hiervan is noodzakelijk in verband met de uitbreiding van de Prins Mauritssingel van 2x2 rijstroken naar 2x3 rijstroken vanwege de aanleg van de nieuwe Stadsbrug en de daarmee samenhangende reconstructie van het splitsingspunt Lent. Het bestemmingsplan heeft in de periode van 8 januari t/m 18 februari 2015 zes weken ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen over het bestemmingsplan ingediend. Het bestemmingsplan kan met één ambtelijke wijziging ter vaststelling aan uw raad worden aangeboden.

Voorstel om te besluiten

1. Het bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP32000-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik gemaakt is van een ondergrond welke is ontleend aan de GBK 2014-10-01.
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Hans Gernaat, 2930, h.gernaat@nijmegen.nl

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Het bestemmingsplan heeft betrekking op de Prins Mauritssingel, de spoorlijn Arnhem-Nijmegen (beiden voor zover gelegen ten noorden van Knoop Lent) en de tussengelegen gronden en op het noordelijke deel van de Margaretha van Mechelenweg. Het betreft een actualisatie van verouderde bestemmingsplannen in het gebied. Met het bestemmingsplan wordt de thans bestaande situatie vastgelegd en wordt tevens de aanleg van een vrijliggende busbaan stadinwaarts tussen de Ovatonde en Knoop Lent mogelijk gemaakt. De aanleg hiervan is noodzakelijk in verband met de uitbreiding van de Prins Mauritssingel van 2x2 rijstroken naar 2x3 rijstroken vanwege de aanleg van de nieuwe Stadsbrug en de daarmee samenhangende reconstructie van het splitsingspunt Lent. Deze fysieke wijziging van de weg is getoetst aan de Wet geluidhinder. Uit akoestisch onderzoek is gebleken dat er sprake is van een reconstructie als bedoeld in de Wet geluidhinder. Bij een aantal woningen neemt de geluidbelasting toe met 2 dB of meer. Voor de woningen waarbij de geluidsbelasting toeneemt ten opzichte van de eerder verleende hogere waarden moeten nieuwe hogere waarden worden vastgesteld. Bij besluit van 1 juli 2014 heeft ons college de noodzakelijke hogere waarden vastgesteld. Dit besluit is inmiddels onherroepelijk.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De vaststellingsprocedure van het bestemmingsplan is geregeld in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening. Daarbij wordt verwezen naar de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit houdt in dat het ontwerpbestemmingsplan gedurende 6 weken ter inzage is gelegd, met de mogelijkheid voor een ieder om zienswijzen in te dienen. Van deze mogelijkheid is geen gebruik gemaakt.

1.2 Relatie met programma

Het bestemmingsplan past binnen het programma Stedelijke Ontwikkeling.

2 Doelstelling

(Gewijzigde) vaststelling van het bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel door uw raad.

3 Argumenten

Het bestemmingsplan betreft een actualisatie van verouderde bestemmingsplannen in het gebied. Met het bestemmingsplan wordt de thans bestaande situatie vastgelegd en wordt tevens de aanleg van een vrijliggende busbaan stadinwaarts tussen de Ovatonde en Knoop Lent mogelijk gemaakt. De aanleg hiervan is noodzakelijk in verband met de uitbreiding van de Prins Mauritssingel van 2x2 rijstroken naar 2x3 rijstroken vanwege de aanleg van de nieuwe Stadsbrug en de daarmee samenhangende reconstructie van het splitsingspunt Lent.

<u>Ambtelijke aanpassing</u>

Met de inwerkingtreding van de Reparatiewet BZK 2014 op 29 november 2014 komen de stedenbouwkundige voorschriften in de bouwverordening te vervallen. Dit betekent dat voor 1 juli 2018 gemeenten de stedenbouwkundige bepalingen uit de bouwverordening moeten

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

hebben opgenomen in bestemmingsplannen of beheersverordeningen. Wanneer de gemeenteraad een nieuw bestemmingsplan vaststelt, treedt de nieuwe regeling in werking. Op dat moment zijn de stedenbouwkundige bepalingen uit de bouwverordening niet meer van toepassing. In de bestemmingsplannen komt het artikel waarin nog wordt verwezen naar de stedenbouwkundige bepalingen uit de bouwverordening te vervallen en wordt er een parkeerregeling opgenomen. In de parkeerregeling wordt verwezen naar de beleidsregels Parkeren.

In verband hiermee komt het oorspronkelijke artikel 21.1 (Uitsluiting aanvullende werking van de bouwverordening) te vervallen en wordt het oorspronkelijke artikel 21.2 (Parkeerregels bij gebruikswijzigingen) vervangen door een nieuw artikel 21.1 (Parkeerregels).

4 Klimaat

In de Kadernotitie Klimaat en de duurzaamheidsagenda 2011-2015 is de gemeentelijke visie op klimaat vastgelegd. Kernbegrippen zijn compensatie en adaptatie. Compensatie is het tegengaan en verminderen van negatieve effecten op het klimaat. Adaptatie is het aanpassen aan de zich wijzigende omstandigheden, zoals extremere weersomstandigheden en een stijgende energieprijs. Voorbeelden hiervan zijn aandacht voor windklimaat en het realiseren van grotere piekbergingen voor neerslag. Bij een aanvraag om omgevingsvergunning worden deze ambities meegenomen.

5 Risico's

Op het gebied van rechtsbescherming bestaat de mogelijkheid voor belanghebbenden tot het instellen van beroep bij de bestuursrechter (Raad van State). Ook kan om schorsing van het besluit worden verzocht door middel van een voorlopige voorziening. De inwerkingtreding van het besluit kan daarom niet worden gegarandeerd. Nu er echter geen zienswijzen zijn ingediend over het ontwerpbestemmingsplan, is de kans dat er beroep en voorlopige voorziening wordt ingesteld, beperkt.

6 Financiën

De kosten voor het opstellen en begeleiden van het bestemmingsplan worden voldaan uit de post "actualisatie bestemmingsplannen" binnen het programma Stedelijke Ontwikkeling. Omdat er verder geen nieuwe ontwikkelingen in de zin van de Grondexploitatiewet mogelijk worden gemaakt, is geen exploitatieplan noodzakelijk als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening.

7 Participatie en Communicatie

Op 6 januari 2015 is het bestemmingsplan tijdens een algemene inloopavond voor bewoners en belangstellenden toegelicht. Eerder al is het bestemmingsplan gepresenteerd in een vergadering van het Platform Waalsprong. Het besluit tot gewijzigde vaststelling zal worden bekendgemaakt in de Staatscourant en op de gemeentelijke website. In de bekendmaking wordt gewezen op de mogelijkheid om beroep in te stellen bij de Raad van State.

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
3

8 Uitvoering en evaluatie
Na het besluit van uw raad tot gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan wordt het plan gedurende 6 weken ter visie gelegd. Daarnaast wordt het bestemmingsplan aan de landelijke website www.ruimtelijkeplannen.nl aangeboden. Gedurende de beroepstermijn van 6 weken kan door belanghebbenden beroep worden ingesteld bij de Raad van State. Dit beroep kan worden gecombineerd met een verzoek om voorlopige voorziening. Als er geen verzoek tot voorlopige voorziening wordt gedaan, krijgt het bestemmingsplan na afloop van de beroepstermijn rechtskracht.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel
Diverse onderzoeksrapporten

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

20. **Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel (80/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 19 mei 2015

1. Het bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand
NL.IMRO.0268.BP32000-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik gemaakt is van een ondergrond welke is ontleend aan de GBK 2014-10-01.
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke
ordening.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015

Conform besloten

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Nijmegen Prins Mauritssingel

Vastgesteld bestemmingsplan

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Inhoudsopgave

Toelichting		**5**
Hoofdstuk 1	**Inleiding**	**6**
1.1	Aanleiding en doel	6
1.2	Ligging plangebied	7
1.3	Leeswijzer	10
Hoofdstuk 2	**Ruimtelijk beleidskader**	**11**
2.1	Rijksbeleid	11
2.2	Provinciaal beleid	12
2.3	Gemeentelijk beleid	12
Hoofdstuk 3	**Sectoraal beleidskader**	**13**
3.1	Mobiliteit	13
3.2	Groen, natuur en landschap	19
3.3	Water en openbare ruimte	23
3.4	Cultuurhistorie en Archeologie	28
Hoofdstuk 4	**Milieu**	**32**
4.1	Bedrijvigheid	32
4.2	Bodem	32
4.3	Geluid	33
4.4	Luchtkwaliteit	33
4.5	Externe veiligheid	35
4.6	Fysieke veiligheid	37
4.7	Klimaat	38
4.8	Kabels en leidingen	38
Hoofdstuk 5	**Bestaande situatie in het plangebied**	**39**
5.1	Infrastructuur	39
5.2	Overige functies	40
Hoofdstuk 6	**Toekomstige situatie in het plangebied**	**41**
6.1	Infrastructuur	41
6.2	Overige functies	43
Hoofdstuk 7	**Plansystematiek en juridische vormgeving**	**44**
7.1	Algemeen	44
7.2	Regels	44
7.3	Flexibiliteitsbepalingen	45
7.4	Agrarische, economische en maatschappelijke functies	46
7.5	Openbare ruimte	46
7.6	Algemene regels	48
Hoofdstuk 8	**Uitvoerbaarheid**	**50**
8.1	Economische uitvoerbaarheid	50
8.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	50
Bijlagen bij toelichting		**53**
Regels		**54**
Hoofdstuk 1	**Inleidende regels**	**55**
Artikel 1	Begrippen	55
Artikel 2	Wijze van meten	68
Hoofdstuk 2	**Bestemmingsregels**	**72**

Artikel 3	Agrarisch	72
Artikel 4	Bedrijf	74
Artikel 5	Groen	76
Artikel 6	Tuin	78
Artikel 7	Verkeer	80
Artikel 8	Water	84
Artikel 9	Leiding - Gas	85
Artikel 10	Leiding - Hoogspanning	87
Artikel 11	Leiding - Riool	89
Artikel 12	Waarde - Archeologie 2	91
Artikel 13	Waarde - Archeologie 3	94
Artikel 14	Waterstaat - Waterbergingsgebied	97
Artikel 15	Waterstaat - Waterlopen	99
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**101**
Artikel 16	Anti-dubbeltelregel	101
Artikel 17	Algemene bouwregels	101
Artikel 18	Algemene gebruiksregels	102
Artikel 19	Algemene aanduidingsregels	105
Artikel 20	Algemene afwijkingsregels	106
Artikel 21	Overige regels	107
Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**109**
Artikel 22	Overgangsrecht	109
Artikel 23	Slotregel	110
Bijlagen bij de regels		**111**
Bijlage 1	Staat van bedrijfsactiviteiten (model Nijmegen)	112
Bijlage 2	Staat van horeca-activiteiten (model Nijmegen)	125
Hoofdstuk 1	Staat van horeca-activiteiten	
Hoofdstuk 2	Toelichting op Staat van horeca-activiteiten	

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Toelichting

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Het bestemmingsplan heeft betrekking op de Prins Mauritssingel, de spoorlijn Arnhem-Nijmegen (beiden voorzover gelegen ten noorden van Knoop Lent) en op het noordelijke deel van de Westelijke Parallelroute (thans Margaretha van Mechelenweg genoemd). Het plangebied is voor het overgrote deel in gebruik voor verkeersdoeleinden (waaronder spoorwegdoeleinden). Met het bestemmingsplan wordt de thans bestaande situatie vastgelegd en wordt tevens de aanleg van een extra rijstrook stadinwaarts tussen de Ovatonde en Knoop Lent mogelijk gemaakt.

Voor het plangebied gelden (delen van) de volgende bestemmingsplannen:

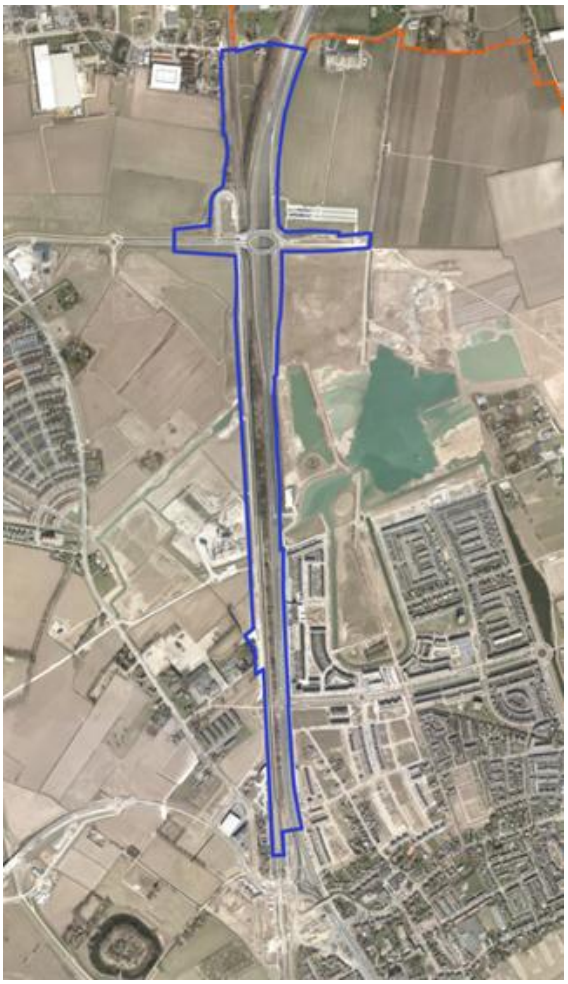
- het bestemmingsplan “Stadsas Noord”, vastgesteld door de gemeenteraad van Nijmegen op 11 juni 2003, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten op 6 januari 2004 en rechtens onaantastbaar bij uitspraak van de Raad van State van 30 juni 2004;
- het bestemmingsplan “Buitengebied Dorp Lent”, vastgesteld door de gemeenteraad van de voormalige gemeente Elst op 28 november 1989, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten op 9 juli 1990 en rechtens onaantastbaar bij Koninklijk besluit van 6 augustus 1992;
- het bestemmingsplan Buitengebied Bemmel 1978, vastgesteld door de gemeenteraad van de voormalige gemeente Bemmel op 26 april 1979, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten op 26 juni 1980 en rechtens onaantastbaar bij Koninklijk besluit van 14 februari 1985;
- het bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent – 27 (Geluidsscherm Spoorlijn), vastgesteld door de gemeenteraad op 28 september 2011.
- het bestemmingsplan Landschapszone (vastgesteld door de raad van Nijmegen op 16 december 2009 en rechtens onaantastbaar bij uitspraak van de Raad van State van 22 december 2010);
- het bestemmingsplan Betuweroute gemeente Nijmegen, vastgesteld door de gemeenteraad van Nijmegen op 7 juli 1999, goedgekeurd door Gedeputeerde Staten op 1 februari 2000 en rechtens onaantastbaar bij uitspraak van de Raad van State van 2 januari 2002.

Voor het gebied gelden dus deels verouderde bestemmingsplannen, zodat actualisatie van het planologische regime nodig is. Hoewel recent voor de geluidsschermen langs het spoor Nijmegen-Arnhem een bestemmingsplan is vastgesteld, wordt dit plan toch meegenomen in het actualisatieplan. Het spoor en de geluidsschermen aan weerszijden daarvan, liggen namelijk tussen de Prins Mauritssingel en het noordelijke deel van de Westelijke Parallelroute. Op 6 juli 2011 is door de gemeenteraad voor het zuidelijke deel van de Westelijke Parallelroute een nieuw bestemmingsplan vastgesteld (bestemmingsplan Buitengebied Dorp Lent - 26 (Westelijke Parallelroute)). Dit deel van de Westelijke Parallelroute wordt niet meegenomen in het bestemmingsplan Prins Mauritssingel.

1.2 Ligging plangebied

De Prins Mauritssingel doorkruist het Waalspronggebied. Bijna het gehele tracé van de Prins Mauritssingel wordt met het onderhavige bestemmingsplan geactualiseerd. Alleen het deel ter hoogte en ten zuiden van Knoop Lent maakt geen onderdeel uit van het plangebied. Knoop Lent bestaat onder andere uit het splitsingspunt Lent, het nieuwe station Nijmegen Lent, het nog te bouwen hotel Van der Valk nabij het station, en een fiets- en voetgangerstunnel onder de Prins Mauritssingel. Ter plaatse van het splitsingspunt splitst de Prins Mauritssingel zich enerzijds richting de nieuwe stadsbrug de Oversteek (via de Graaf Alardsingel) en anderzijds richting de Waalbrug. Dit is planologisch geregeld in het onherroepelijke bestemmingsplan Graaf Alardsingel.

Op onderstaande luchtfoto is de begrenzing van het plangebied (in blauw) aangegeven.

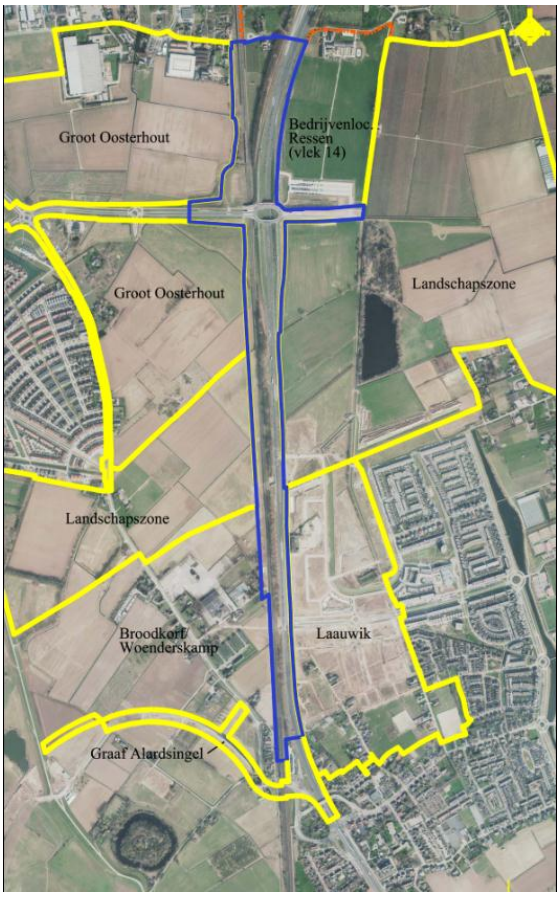
Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Begrenzing van het plangebied

Ten oosten van het plangebied liggen de (bestemmingsplan)gebieden Laauwik, Landschapszone en Bedrijvenlocatie Ressen (vlek 14). De bestemmingsplannen voor Laauwik en de Landschapszone zijn onherroepelijk en bevinden zich in de uitvoeringsfase. De planvorming over de Bedrijvenlocatie Ressen bevindt zich nog in de ontwikkelfase.

Ten westen van het plangebied liggen de (bestemmingsplan)gebieden Broodkorf/Woenderskamp, Landschapszone en Groot Oosterhout. Het bestemmingsplan voor Broodkorf/Woenderskamp moet nog opgestart gaan worden. Het merendeel van het bestemmingsplan voor Groot Oosterhout is onherroepelijk.

Ten oosten van de Ovatonde zal in de toekomst de Dorpensingel-Oost worden aangelegd. Op 6 juli 2011 is door de raad de beoogde verkeersstructuur voor autoverkeer in Nijmegen Noord vastgesteld. Daarin is onder andere besloten tot aanleg van de Dorpensingel-Oost vanaf 2015. Het aanleggen van de Dorpensingel-Oost wordt in een seperaat bestemmingsplan geregeld; het onderhavige bestemmingsplan regelt dit niet. Alleen de aansluiting van de toekomstige Dorpensingel-Oost op de Prins Mauritssingel ter hoogte van het transferium wordt in dit bestemmingsplan meegenomen. Dit geldt ook voor de aansluiting van de Keizer Hendrik VI Singel op de Prins Mauritssingel. Op onderstaande luchtfoto is de ligging van het plangebied in breder perspectief aangegeven.

Ligging van het plangebied in breder perspectief

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 van de plantoelichting is de ligging van het plangebied zelf en in breder perspectief beschreven en is aangegeven welke bestemmingsplannen op dit moment vigeren. In hoofdstuk 2 is het ruimtelijk beleidskader en in hoofdstuk 3 het sectorale beleidskader beschreven. In hoofdstuk 4 is ingegaan op de milieuaspecten die samenhangen met het bestemmingsplan. In de hoofdstukken 5 en 6 zijn respectievelijk de bestaande en toekomstige situatie in het plangebied beschreven. In hoofdstuk 7 is de plansystematiek en de juridische vormgeving beschreven. In hoofdstuk 8 ten slotte is aandacht besteed aan de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 2 Ruimtelijk beleidskader

2.1 Rijksbeleid

2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) staan de plannen voor ruimte en mobiliteit. Zo beschrijft het kabinet in de Structuurvisie in welke infrastructuurprojecten het de komende jaren wil investeren. Provincies en gemeentes krijgen meer bevoegdheden bij ruimtelijke ordening. De Rijksoverheid richt zich op nationale belangen, zoals verbetering van de bereikbaarheid. De SVIR laat een sterke focus zien op het herstel van de economie met prioriteit bij de ontwikkeling van de mainports Amsterdam en Rotterdam, de brainport Eindhoven en de greenports met bijbehorende achterlandverbindingen. Voorheen benoemde nationale belangen, zoals verstedelijking en de bescherming van nationale landschappen worden losgelaten. Dat geldt ook voor onderdelen van het natuurbeleid, zoals de rijksbufferzones en groen in en om de stad.

Tot 2028 heeft het kabinet in de SVIR 3 rijksdoelen geformuleerd:

- de concurrentiekracht vergroten door de ruimtelijk-economische structuur van Nederland te versterken. Dit betekent bijvoorbeeld een aantrekkelijk (internationaal) vestigingsklimaat;
- de bereikbaarheid verbeteren;
- zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

2.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

In het Barro zijn rijksregels opgenomen ten aanzien van de ruimtelijke inrichting van Nederland. Deze zijn van belang voor de inhoud van bestemmingsplannen. Het kabinet heeft de keuze voor deze onderwerpen gemaakt in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Deze structuurvisie bundelt het nationale ruimtelijke en infrastructuurbeleid in 13 nationale belangen. Met de uitbreiding van het Barro en het Bro (Besluit ruimtelijke ordening) is de juridische verankering van de SVIR nagenoeg compleet. Een deel van het Barro is gebaseerd is op eerdere pkb's en beleidsnota's die in de SVIR worden herbevestigd. Deze onderdelen volgen de nahangprocedure en kunnen vervolgens in werking treden. Het betreft de volgende onderdelen:

- Project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- Kustfundament;
- Grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- Defensie;
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

Daarnaast zijn er recent onderwerpen toegevoegd. Het gaat om de onderwerpen Ecologische hoofdstructuur, elektriciteitsvoorziening, toekomstige uitbreiding hoofd(spoor)wegennet, veiligheid rond rijksvaarwegen, verstedelijking in het IJsselmeer, bescherming van primaire waterkeringen buiten het kustfundament en toekomstige rivierverruiming van de Maastakken.

2.2 Provinciaal beleid

2.2.1 Ruimtelijke Verordening Gelderland (RVG)

De Wet ruimtelijke ordening geeft de provincie de bevoegdheid algemene regels vast te leggen in een provinciale verordening. Daarmee stelt de provincie eisen aan de ruimtelijke besluiten van gemeenten. De provincie richt zich op onderwerpen die van provinciaal belang zijn, zoals verstedelijking, wonen, detailhandel, natuur en water. De voorschriften in de Ruimtelijke Verordening zijn gebaseerd op de provinciale Structuurvisie (voorheen: Streekplan Gelderland 2005). De RVG is d.d. 15 december 2010 door Provinciale Staten vastgesteld en op 21 januari 2011 in werking getreden. De RVG wordt binnenkort vervangen door de Omgevingsverordening.

2.3 Gemeentelijk beleid

2.3.1 Structuurvisie Nijmegen 2013

In september 2013 heeft de gemeenteraad de structuurvisie 2013 vastgesteld. Deze geeft het ruimtelijk beleid weer tot 2020. Het accent zal de komende jaren in de wijken meer op consolidatie en kleinschalige vernieuwing komen te liggen. De focus ligt op behoud, verduurzaming, eigentijdse aanpassingen, herbestemming en transformatie van bestaande woningen en gebouwen naast de ontwikkeling van het Waalfront, Nijmegen CS en de Waalsprong. Duurzaamheid krijgt een prominente rol in deze visie en kent een brede invulling. In de structuurvisie is gekozen voor duurzame stedelijke ontwikkeling als leidend principe en de speerpunten Typisch Nijmegen, Economische structuurversterking en Karakteristieke wijken.

Hoofdstuk 3 Sectoraal beleidskader

3.1 Mobiliteit

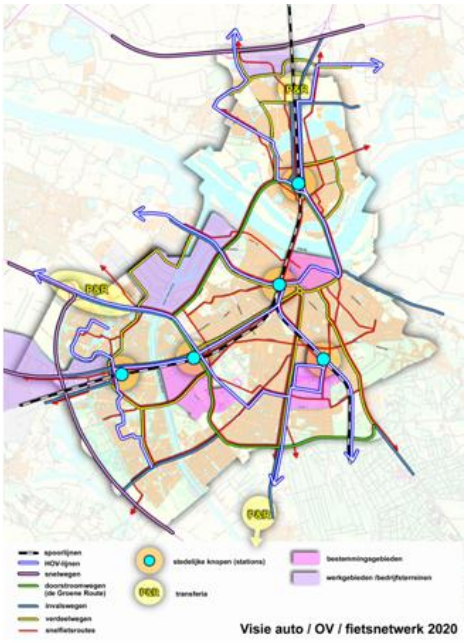
3.1.1 MER Verkeersstructuur 2006

In 2004 is door de partners in de regio, in overleg met het Rijk, een gemeenschappelijke visie voor de hoofdinfrastructuur in het KAN-gebied vastgesteld. Hierbij is voor het Waaloverkruisend autoverkeer gekozen voor een verdubbeling van de A50 en de aanleg van een nieuwe tweede stadsbrug bij Nijmegen. De gemaakte keuzes zijn erop gericht de doorstroming en bereikbaarheid van de Nijmeegse regio te verbeteren.

Eind 2006 heeft de gemeente Nijmegen een MER verkeersstructuur 2006 opgesteld. In het MER verkeersstructuur 2006 staat de inrichting en de structuur van de hoofdwegen centraal. Hierbij gaat het om de A325, de Prins Mauritssingel, de gebiedsontsluitingswegen en de aansluitingen hiertussen.

Nijmegen Duurzaam Bereikbaar

Op 12 oktober 2011 heeft de Raad de nota Nijmegen Duurzaam Bereikbaar vastgesteld, waarin het verkeersbeleid voor de komende jaren wordt beschreven. De gemeente stelt zich ten doel de bereikbaarheid van de stad te garanderen en te verbeteren. Hierbij staat een multimodale aanpak centraal, waarbij de reiziger een keuze tussen een aantal aantrekkelijke alternatieven wordt aangeboden. Soms is de auto de beste keuze, soms de fiets, soms het openbaar vervoer en soms een combinatie van vervoerswijzen. Daarnaast treft de gemeente diverse maatregelen om het verkeerssysteem als totaal duurzamer te maken.

Hierbij is de samenhang tussen mobiliteitsbeleid en ruimtelijke ordeningsbeleid van groot belang. Het verstedelijkingsbeleid van de gemeente gaat uit van een concentratie van ruimtelijke ontwikkelingen op een aantal knopen die goed bereikbaar zijn met de fiets en het openbaar vervoer. Bedrijventerreinen worden zoveel mogelijk aan de rand van de stad gesitueerd met goede verbindingen naar de rijkswegen. Transferia worden op strategische plekken aan de rand van de stad gerealiseerd waar overstappen mogelijk is op HOV.

Autoverkeer

Een goede bereikbaarheid van Nijmegen per auto is in de eerste plaats gediend met een goede en betrouwbare afwikkeling van het verkeer op de autosnelwegen rondom de stad. Al het doorgaande verkeer gaat dan buiten de stad om, terwijl het bestemmingsverkeer de stad vanuit de beste windrichting kan benaderen. Met de opening van de tweede stadsbrug (De Oversteek) in november 2013 is de verkeersstructuur in de stad ingrijpend veranderd. De aanleg van De Oversteek is door de gemeente aangegrepen om door dynamisch verkeersmanagement het verkeer beter te beheersen en de doorstroming te verbeteren. Accent komt hierbij te liggen op de Groene Route; in Nijmegen-Noord is dat de route tussen beide bruggen, via de Graaf Alardsingel, Splitsingspunt en Prins Mauritssingel-Zuid. De Prins Mauritssingel-Noord is ingedeeld als invalsweg. Mocht de doorstroming op de Groene Route tijdens piekmomenten in gevaar komen, dan zal het inkomende verkeer op de invalswegen worden gedoseerd.

De Westelijke Parallelroute (thans Margaretha van Mechelenweg genoemd) is primair bedoeld als bypass voor de Prins Mauritssingel tijdens de spitsperiodes. We verwachten dat de Margaretha van Mechelenweg tijdens de spitsperiodes voldoende aantrekkelijk wordt om een aandeel van het verkeer (vooral met bestemming Nijmegen-West, via de Stadsbrug) daadwerkelijk van de Prins Mauritssingel af te leiden. Buiten de spitsperiodes is de doorstroomroute Prins Mauritssingel – Graaf Alardsingel een snellere verbinding naar de Stadsbrug. De Margaretha van Mechelenweg is secundair bedoeld voor de ontsluiting van de toekomstige woonwijk Broodkorf. Het grootste aandeel van het verkeer op de Margaretha van Mechelenweg (circa 90%) zal doorgaand verkeer zijn tussen Ovatonde en De Oversteek. De combinatie van beide functies (verbinding en wijkontsluiting) is conform wat de raad in 2007 heeft besloten: de Margaretha van Mechelenweg wordt zo optimaal mogelijk ingepast, met 2x1 rijstroken met optelstroken op de kruisingen met verkeersregelinstallaties.

Fietsverkeer

Nijmegen gaat de komende jaren door met het realiseren van snelfietsroutes op de belangrijkste verbindingen. Snelfietsroutes zijn lange, doorlopende en aantrekkelijke fietsroutes dwars door de stad. Snelfietsroutes verbinden woonlocaties met belangrijke stedelijke bestemmingen, ook vanuit de regio. Snelfietsroutes zijn zo direct mogelijk en bieden de fietser extra kwaliteit in de vorm van doorstroming (voorrang, minder oponthoud, groen bij verkeerslichten), vlakke verharding (asfalt) en aantrekkelijkheid (autoluw, schone lucht, sociale veiligheid, omgeving). Door de snelfietsroutes willen wij meer forenzen op de (elektrische) fiets krijgen.

Openbaar vervoer

Het openbaar vervoer moet een belangrijke bijdrage gaan leveren aan het verbeteren van de bereikbaarheid van Nijmegen en haar knooppunten. De kracht van het openbaar vervoer ligt vooral bij zoveel mogelijk gebundelde vervoersstromen. De bestaande spoorwegen vormen de ruggengraat van het openbaar vervoer (Regiorail). Het HOV-lijnennet gaat voorts de knooppunten, de transferia en de omliggende woongebieden met elkaar verbinden.

Parkeren

Bij de ontwikkeling van nieuwe functies of verbouw van bestaande functies is het gemeentelijk beleid dat er voldoende nieuwe parkeergelegenheid op eigen terrein wordt aangelegd. De parkeernormen voor Nijmegen zijn gebaseerd op de richtlijnen van de CROW (publicatie 182) en worden gebruikt als kentallen voor de parkeerbehoefte. In oktober 2012 zijn de Parkeervisie 2012 en de Nota Parkeernormen Gemeente Nijmegen door de gemeenteraad vastgesteld. Voor fietsparkeren geldt als uitgangspunt dat de vaste stallingsbehoefte op eigen terrein en bij voorkeur inpandig moet worden opgelost bij nieuwbouw. Voorts geldt dat er voldoende fietsparkeervoorzieningen bij openbare gelegenheden worden gerealiseerd.

Raadsbesluit Verkeersstructuur Waalsprong, mei 2007

De gemeenteraad heeft op 9 mei 2007 het besluit ‘Verkeersstructuur Waalsprong’ genomen. Het oorspronkelijke raadsvoorstel van 27 maart 2007 kende de volgende beslispunten:

1. Voor de verkeersstructuur Waalsprong te kiezen voor het Collegealternatief 2-I, dat wil zeggen:

- Verbreding van de Prins Mauritssingel tussen Ovatonde en het splitsingspunt naar een weg bestaande uit 2x3 rijstroken;
- Inzet van de parallelroutes (Griftdijk en Vossenpelsestraat) en het treffen van maatregelen op deze routes;
- Het splitsingspunt naar de Stadsbrug ligt hierbij op de zuidelijke locatie onder het spoor en heeft de vorm van een rotonde.

2. Alleen als de bijdragen van derden onvoldoende zijn, terug te vallen op de optie van een T-aansluiting voor het splitsingspunt.

Tijdens de raadsvergadering is het amendement 'Draagvlakalternatief heeft een streepje vóór' aangenomen. Hiermee zijn de beslispunten als volgt gewijzigd:

1a. Voor de uitvoering van de verkeersstructuur Waalsprong voor de westelijke kant te kiezen voor het draagvlakalternatief d.w.z.:

- verbreding van de Prins Mauritssingel tussen de ovatonde en het zuidelijke splitsingspunt naar 2x3 rijstroken;
- vanaf de Ovatonde een westelijke parallelle route (van 2x1 rijstroken) die zo optimaal mogelijk wordt ingepast;
- een zuidelijke T-splitsing (en als bijdragen van derden voldoende zijn te kiezen voor een zuidelijke rotonde onder het spoor);

1b. Voor de oostelijke kant niet te kiezen voor de Dorpensingel Oost en vooralsnog te kiezen voor de inzet van de oostelijke parallelroute (Vossenpelsestraat) en het treffen van maatregelen op deze route (collegealternatief);

2. Voor de lange termijn worden geen initiatieven genomen die de Dorpensingel Oost ruimtelijk onmogelijk maken omdat ontwikkelingen voor de oostelijke kant van de Waalsprong tot een andere afweging kunnen leiden.

Daarnaast zijn er twee moties aangenomen:

1. Motie: Inzet voor goede fietsverbindingen: Voortvarend een plan aan de raad voor te leggen voor realisering van doorgaande fietsverbindingen aan de noordkant van de Waal. Hiervan dienen oost-westverbindingen binnen dit gebied en een logische aansluiting met de Snelbinder en beide stadsbruggen onderdeel te zijn. De dekking hiervan dient integraal onderdeel te zijn van de voor de verkeersstructuur benodigde financiering.

2. Motie: Geen goede bereikbaarheid zonder goed openbaar vervoer: Gelijktijdig met de geplande verbetering van de bereikbaarheid per auto zal worden geïnvesteerd in realisering van (hoogwaardig) openbaar vervoer aan de noordkant van de Waal. Hiervoor wordt minimaal 5 miljoen euro extra aangewend, als integraal onderdeel van de voor de bereikbaarheid benodigde financiering.

Raadsbesluit Dorpensingel Oost, juli 2011

De gemeenteraad heeft op 6 juli 2011 het besluit Dorpensingel Oost genomen. Daarin heeft de raad het volgende besloten:

1. De beoogde verkeersstructuur voor autoverkeer in Nijmegen Noord als één onlosmakelijk geheel vast te stellen conform afbeelding 3 van dit voorstel (de aansluitingsvariant), waarbij onder andere wordt besloten:

a. tot aanleg van de Dorpensingel Oost vanaf 2015;
b. tot aansluiting van de Parmasingel op de Prins Mauritssingel bij de Waalbrug volgens de oorspronkelijke plannen uit 2007;
c. het college opdracht te geven verder te overleggen met Lingewaard om de aanleg van de Dorpensingel Oost en de knip in de Vossenpelsestraat daadwerkelijk te realiseren; met de Stadsregio en de Provincie over bijdragen in de aanlegkosten te overleggen en

voorts de benodigde milieuonderzoeken in gang te zetten.

De aansluitingsvariant

Met de voorbereidingen om te komen tot een bestemmingsplan voor de Dorpensingel-Oost, is een aanvang gemaakt.

Raadsbesluit HOV (juni 2012)

De gemeenteraad heeft op 27 juni 2012 het besluit 'Nota Voorkeursbeslissing HOV' genomen. Daarin heeft de raad het volgende besloten:

1. De nota Voorkeursbeslissing HOV Nijmegen inclusief bijlagen vast te stellen, inhoudende de volgende strategische keuzes:
a. Het voorkeurstracé voor de eerste HOV-lijn in Nijmegen: Bemmel/Elst - Prins Mauritssingel én Griftdijk / Woenderskampseweg / Graaf Alardsingel, via de Waalbrug naar de Burchtstraat, Bloemerstraat, Station Nijmegen, spoorkuil, Station Heyendaal en van daaruit in een “rondje” over de Campus;
b. De ontwikkelstrategie waarbij in gefaseerde stappen toe wordt gewerkt naar de realisatie van de tram en daartoe te starten met de modaliteit HOV-bus op hoofdzakelijk vrijliggende infrastructuur zoveel mogelijk voorbereid op tram.
2. Voor de uitvoering van faseringsscenario 1 (2013-2017) een separaat financieel voorstel na de zomervakantie aan de raad voorleggen betreffende de plan- en investeringskosten.

3. Gegeven de ambitie om op termijn een systeemsprong naar de tram te maken te besluiten actief deel te nemen aan de BO MIRT-verkenning waarvan de regie ligt bij de Stadsregio Arnhem Nijmegen evenals te blijven participeren in het Europese Sintropher onderzoek naar de reactivering van een lightrail verbinding tussen Kleve en Nijmegen.

Voor het trajectdeel Knoop Lent – Ressen bestaat het voorkeurstracé feitelijk uit twee trajectdelen:

- HOV-verbinding vanaf knoop Lent richting Bemmel via de Prins Mauritssingel;
- HOV-verbinding vanaf knoop Lent richting Elst via de Griftdijk.

De route over de Prins Mauritssingel is gelijk aan de huidige busverbinding RijnWaalSprinter (Brengdirectlijn). Bij de ontwikkeling van Knoop Lent is rekening gehouden met de toekomstige HOV-baan via de Graaf Alardsingel richting Griftdijk. Op de Prins Mauritssingel wordt op het splitsingspunt (Knoop Lent) rekening gehouden met een vrijliggende busbaan stadinwaarts. Op de Prins Mauritssingel wordt in de toekomst een vrijliggende nieuwe HOV-baan aan de westzijde aangelegd tussen de Ovatonde en Knoop Lent. Dit is noodzakelijk bij uitbreiding van de Prins Mauritssingel van 2x2 rijstroken naar 2x3 rijstroken in verband met de aanleg van de nieuwe Stadsbrug. Aan de oostzijde van de Prins Mauritssingel is een vrijliggende busbaan ruimtelijk niet mogelijk; de doorstroming aan deze zijde (stad-uitwaarts) zal echter gegarandeerd worden aan de hand van verkeerslichten.

Met de opening van de Stadsbrug eind 2013 in combinatie met de rijstrookindeling van het splitsingspunt (Knoop Lent) zijn er op de Prins Mauritssingel tussen Vrouwe Udasingel en splitsingspunt eind 2013 al 2x3 rijstroken (feitelijk opstelstroken) aanwezig; op dit wegvak is op dat moment dus ook een nieuwe busbaan stad-inwaarts nodig. Met de verwachte opening van de Dorpensingel rond 2016 zijn op de Prins Maurissingel tussen Ovatonde en Vrouwe Udasingel uiterlijk in 2016 ook 2x3 rijstroken met busbaan stad-inwaarts nodig. De busbaan langs de Prins Mauritssingel stad-inwaarts zal worden aangelegd in het kader van het HOV-raadsbesluit, als onderdeel van 'faseringsstap 1: verbeteren doorstroming HOV-bus (2013 - 2017)'.

Dit bestemmingsplan voorziet in de aanleg van de hierboven genoemde nieuwe vrijliggende HOV-baan aan de westzijde van de huidige Prins Mauritssingel tussen de Ovatonde en Knoop Lent. De aanleg hiervan is noodzakelijk in verband met de uitbreiding van de Prins Mauritssingel van 2x2 rijstroken naar 2x3 rijstroken vanwege de aanleg van de nieuwe Stadsbrug en de daarmee samenhangende reconstructie van het splitsingspunt Lent.

Uit het meest recente verkeersmodel 2012-2022 blijkt dat in de toekomst de volgende verkeersintensiteiten worden verwacht op de Prins Mauritssingel:

Prins Mauritssingel (PMS)	Etmaalintensiteit 2012	Etmaalintensiteit 2022
A15-afrit Keizer Augustusplein	46.835	88.260
Afrit Keizer Augustusplein-Oprit PMS	41.601	68.835
Oprit PMS-Vrouwe Udasingel	42.229	75.331
Vrouwe Udasingel-Graaf Alardsingel	39.668	68.960
Graaf Alardsingel-Laauwikstraat	45.205	55.441

Uit akoestisch onderzoek is gebleken dat er sprake is van een reconstructie als bedoeld in de Wet geluidhinder. Bij een aantal woningen neemt de geluidsbelasting namelijk toe met 2

dB of meer. Voor de woningen waarbij de geluidsbelasting toeneemt ten opzichte van de eerder verleende hogere waarden, zijn bij besluit van 1 juli 2014 door het college nieuwe hogere waarden vastgesteld. Dit besluit is inmiddels onherroepelijk. Het is daarom niet nodig om bij dit bestemmingsplan hogere waarden vast te stellen.

Collegebesluit 'Uitvoeringsplan Fietsinfrastructuur Waalsprong' (november 2011)

Het college van B&W heeft in november 2011 het besluit 'Uitvoeringsplan Fietsinfrastructuur Waalsprong' genomen. Daarin heeft de raad (onder andere) het volgende besloten:

1. vaststellen van het Uitvoeringplan Fietsinfrastructuur Waalsprong, inclusief de hierin genoemde acht majeure kwesties, en het rapport '3 fietstunnels Waalsprong Nijmegen';
2. de fietstunnels Laauwik (Groot Brittanniëstraat), Groot Oosterhout (Ressensewal) en Keizer Hendrik VI singel niet te prioriteren, maar deze slechts te verwerken in de ruimtelijke plannen voor de Landschapszone en Groot Oosterhout als no-regretmaatregel.

3.2 Groen, natuur en landschap

3.2.1 Beleid

Groen

De Prins Mauritssingel valt onder de primaire bomenstructuur van de Waalsprong.

Europees beleid

Natura2000

Natura2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Dit netwerk vormt de hoeksteen van het beleid van de EU voor behoud en herstel van biodiversiteit. Natura2000 is niet enkel ter bescherming van gebieden (habitats), maar draagt ook bij aan soortenbescherming.

Het Natura 2000 netwerk omvat alle gebieden die zijn beschermd op grond van de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992. Rondom Nijmegen gaat het om de Natura2000 gebieden 'Uiterwaarden Waal' en de 'Gelderse Poort'.

De Vogelrichtlijn bevat een lijst van 187 zeldzame of bedreigde vogelsoorten. Voor deze vogelsoorten en voor belangrijke overwinteringsgebieden van trekvogels zijn Speciale Beschermingszones aangewezen waaronder de Uiterwaarden van de Waal.

In de Habitatrichtlijn staat de bescherming van natuurlijke en half-natuurlijke habitats (door mensen bewoonde gebieden) centraal. In de bijlagen van de Habitatrichtlijn worden 500 plantensoorten, 200 diersoorten (geen vogels, omdat die al onder de vogelrichtlijn vallen) en 198 habitats genoemd. Voor de Habitatrichtlijn zijn Speciale beschermingszones aangewezen waaronder de Gelderse Poort.

De uitvoeringsinstrumenten voor de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in Nederland zijn de Natuurbeschermingswet 1998 (of kortweg Nb-wet 1998) en Flora- en faunawet (Ff-wet). De Nb-wet regelt gebiedsbescherming, terwijl de Ff-wet de soortbeschermingsaspecten van de Nederlandse natuur beschermt.

Nationaal beleid

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) is een Nederlandse wet die oorspronkelijk in 1967 is vastgesteld maar in 1998 ingrijpend is gewijzigd. In deze wet is nu de natuurbescherming van specifieke gebieden geregeld. Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt. De volgende gebieden zijn aangewezen en beschermd op grond van de wet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde Natuurmonumenten (Rondom Nijmegen gaat het dan om 'Oude Waal' en 'Bronnenbos Refter').

Flora en Faunawet

Het doel van deze wet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Deze wet hanteert daarbij het “nee, tenzij principe”. Dat betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn. Alleen onder strikte voorwaarden zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen mogelijk. Hiertoe zal een ontheffing ex artikel 75 moeten worden aangevraagd. De ontheffingsaanvraag moet onderbouwd zijn door een goed onderzoek naar het voorkomen van en de effecten op beschermde soorten.

In de Flora- en Faunawet is daarnaast een zogenaamde 'algemene zorgplicht' opgenomen. De zorgplicht is van toepassing op alle planten en dieren, ongeacht of ze wettelijk beschermd zijn. De zorgplicht houdt in dat er bij ingrepen zoals bouwactiviteiten altijd zorgvuldig moet worden omgegaan met de aanwezige planten en dieren. Schadelijke activiteiten moeten zoveel mogelijk worden voorkomen.

In juni 2013 is door Bureau Waardenburg op basis van bestaande inventarisatiegegevens van beschermde flora en fauna en een aanvullend veldbezoek naar jaarrond beschermde nesten het realiseren van de busbaan getoetst aan de Flora- en faunawet. Geconcludeerd is dat actualisatie van de verspreidingsgegevens van vaatplanten, ongewervelden, vissen, amfibieën, reptielen, grondgebonden zoogdieren en vleermuizen niet nodig is. Verder is geconcludeerd dat realisatie van de busbaan geen negatieve effecten veroorzaakt voor deze soortgroepen, mits de groenstrook volgens het mitigatieplan voor vleermuizen wordt ingericht. Bij de nestcontrole in 2013 is een roekenkolonie van drie nesten gevonden. Als de bomen gekapt moeten worden, is een ontheffing van artikel 11 van de Flora- en faunawet nodig.

Provinciaal beleid

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De EHS is in het Streekplan Gelderland 2005-2015 door de provincie vertaald in de Gebiedsplannen Natuur en Landschap. Nijmegen valt binnen het gebiedsplan Rivierenland. Landgoed Oosterhout, de uiterwaarden van de Waal, de stuwwal, de Ooijpolder en de bosgebieden ten zuiden van Nijmegen zijn opgenomen in de EHS evenals een deel van de landbouwgronden die grenzen aan de wijk Weezenhof en het bosgebied van Vogelzang. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de EHS.

Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone

Op 14 januari 2014 heeft het college van Gedeputeerde Staten de Omgevingsvisie en de bijbehorende Omgevingsverordening vastgesteld. Deze visie introduceert het zogenoemde

Gelders Natuurnetwerk, waarmee het begrip EHS wordt losgelaten. Dit Gelders Natuurnetwerk bestaat uit alle terreinen met een natuurbestemming binnen de voormalige EHS en bevat tevens een zoekgebied van 7.300 ha voor de te realiseren 5.300 ha nieuwe natuur. Buiten dit Natuurwetwerk geldt onder meer de Groene Ontwikkelingszone. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone

Gemeentelijk beleid

Groenplan De groene draad (2007)

Het groenbeleid is vastgelegd in 'De groene draad - kansen voor het Nijmeegse groen' en heeft als doelstelling:

- inzicht te geven in het totaal van groene ontwikkelingen in en om de stad en hun onderlinge samenhang;
- een sturingsinstrument voor het bestuur te zijn voor groene ontwikkelingen in de stad;
- vanuit een groen toekomstperspectief een gids of leidraad te zijn voor toekomstige stedelijke ontwikkelingen;
- de groene ambities te benoemen voor de komende jaren die vertaald worden in een uitvoeringsprogramma.

Voor de Waalsprong ligt de uitdaging in het integreren van het karakter van het oude land in het nieuwe (stedelijke) landschap. Bestaande groene lijnen kunnen zo een rol krijgen in de nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast biedt nieuwbouw bij uitstek de kans om wijken integraal op te zetten en rood en groen in balans vorm te geven. Vanuit ecologisch en recreatief oogpunt is het van belang om goede verbindingen met het omliggende landschap te realiseren.

Handboek Stadsbomen (2009)

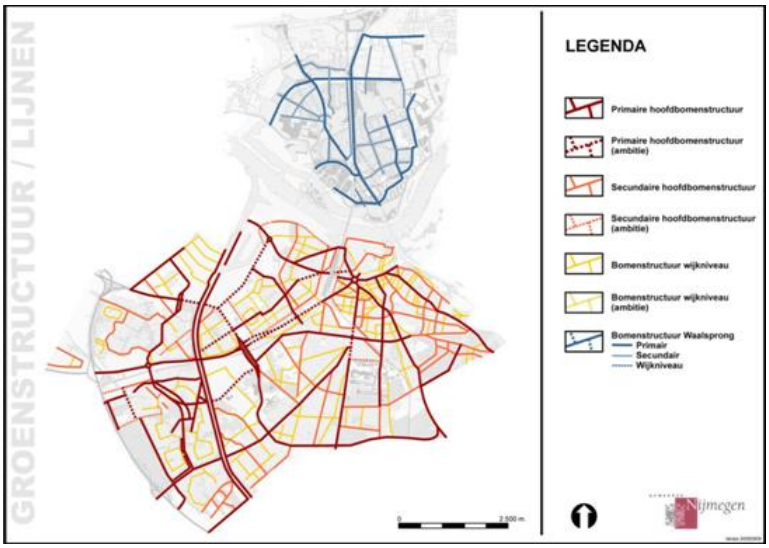
Het Handboek Stadsbomen vormt een nadere uitwerking van het Groenplan "De Groene draad, kansen voor het Nijmeegse Groen" ten aanzien van de instandhouding en ontwikkeling van ons bomenbestand. Dit Handboek vormt tevens een toelichting op de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV), waarin de regels ten aanzien van bomen en groen zijn vastgelegd. Daarmee vormt dit Handboek hèt kader voor inrichtingsplannen en beheerplannen voor de openbare ruimte waar het bomen betreft. Het Handboek Stadsbomen heeft betrekking op alle bomen binnen de grenzen van de gemeente Nijmegen. Dat zijn dus niet alleen de park-, laan-, en straatbomen, maar ook bomen in tuinen en op particuliere terreinen. Voor bosopstanden, bosplantsoen en bomen in natuurgebieden gelden andere beleidskaders en wet- en regelgeving. Deze vallen buiten het kader van dit handboek. Voor bomen op gronden in eigendom van de gemeente Nijmegen die zijn gelegen buiten de eigen gemeentegrens (zoals Heumensoord), is de regelgeving van de betreffende gemeente van toepassing.

De hoofdpunten van het beleid zijn als volgt:

- Niet alle bomen in Nijmegen zijn gelijk; er wordt onderscheid gemaakt tussen de hoofdboomstructuur en de zogenaamde buurtbomen. Binnen de hoofdboomstructuur staan alle bomen die een bovenlokale bijdrage leveren aan de identiteit/kwaliteit van Nijmegen. In de hoofdboomstructuur wordt gestreefd naar compleetheid en gaafheid. Bomen moeten hier tot volle wasdom kunnen komen. Om die reden geldt een stringent afwegingskader. De bomen die geen deel uitmaken van de hoofdboomstructuur, worden "buurtbomen" genoemd. Dit zijn bijvoorbeeld bomen op woonerven, speelveldjes en langs sportvelden. Voor buurtbomen geldt een minder stringent kader.
- Duidelijke kaders en uitgangspunten bij ruimtelijke ontwikkelingen; bij aanleg of herstructureringen in de openbare ruimte dient zowel boven- als ondergronds

voldoende ruimte te worden gecreëerd om een duurzame en vitale ontwikkeling van bomen te waarborgen.

- Duidelijke kaders en uitgangspunten ten aanzien van het boombeheer; met name in de naoorlogse periode en de grootschalige stadsuitbreidingen in de jaren '80 en '90 is niet altijd voldoende geïnvesteerd in goede groeiomstandigheden. Vanwege erfenissen uit het verleden hebben we te maken met toenemende kosten voor het boombeheer (gevoeligheid voor ziekten, wortelopdruk, veiligheidsrisico's en overlast). Het Handboek Stadsbomen geeft aan welke beheerskeuzen moeten worden gemaakt om de kwaliteit van ons bomenbestand duurzaam te waarborgen tegen aanvaardbare kosten. Centrale gedachte daarin is dat een verschuiving plaatsvindt van sturing op kwantiteit (aantallen bomen) naar sturing op kwaliteit (gezondere bomen, mooiere bomen).
- Kapvergunningen objectiever, transparanter en beter reproduceerbaar: met de vaststelling van het Handboek is een puntensysteem voor kapvergunningen geïntroduceerd. Uitgangspunt en doelstelling hiervan is dat een meer integrale en evenwichtige afweging van belangen plaatsvindt.
- Gezien de leeftijdopbouw van het bomenbestand zal de komende jaren een deel van de Nijmeegse bomen het einde van hun levensduur bereiken. Bomen hebben nu eenmaal niet het eeuwige leven. Om die reden wordt een vervangings- en verjongingsplan opgesteld.

De donkere lijnen vormen de primaire structuur, de lichte lijnen vormen de secundaire structuur. In de hoofdbomenstructuur geldt onder andere dat indien een boom gekapt moet worden, deze 1-op-1 gecompenseerd moet worden elders in de hoofdbomenstructuur.

De Prins Mauritssingel valt onder de primaire bomenstructuur van de Waalsprong. Er wordt gestreefd naar actieve versterking/vervolmaking van de hoofdbomenstructuur. Gaafheid en compleetheid van de hoofdbomenstructuur zijn belangrijk om goed aan haar functie te kunnen voldoen.

3.3 Water en openbare ruimte

3.3.1 Beleid

Waterhuishoudkundig Inrichtingsplan Waalsprong 2009 (WIW)

Voor de ontwikkeling van de Waalsprong is voor water een Masterplan opgesteld. In het Masterplan is het toekomstige watersysteem weergegeven bestaande uit het waterhart (Plassenzone) en het singelsysteem. In het Masterplan zijn de uitgangspunten en hoofdcontouren van dit watersysteem zijn vastgelegd in het Waterhuishoudkundig Inrichtingsplan Waalsprong 2009, d.d. 20 november 2009 met kenmerk 9T9874.A0.

Het WIW 2009 is op 26 januari 2010 door het College Burgemeester en Wethouders van gemeente Nijmegen vastgesteld. Op 24 februari 2010 is het WIW 2009 ondertekend door GEM Waalsprong, Waterschap Rivierenland en Gemeente Nijmegen.

Op basis van het Masterplan wordt voor elk te ontwikkelen gebied een Waterplan opgesteld met een detailontwerp. Als basis geldt dat afstromend regenwater zoveel mogelijk gefilterd moet worden door wadi's zodat het oppervlaktewatersysteem de meest optimale kwaliteit kan krijgen.

Gemeentelijk Rioleringsplan 2010 t/m 2016

Het Gemeentelijk Rioleringsplan Nijmegen 2010-2016 geeft invulling aan de wettelijke gemeentelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater(overlast). Het GRP beschrijft welke activiteiten en hoeveel geld en personeel nodig zijn om deze zorgplichten uit te voeren. In het GRP 2010-2016 ligt het accent op meer en beter beheren. Dit betekent onder andere:

- gegevens goed op orde krijgen en houden, gericht meten aan de riolering en grondwater, en;
- meer maatwerk bij het vaststellen van de juiste maatregelen op het juiste tijdstip.

Een aantal andere belangrijke uitgangspunten en activiteiten in het GRP 2010-2016 is:

- Om de kwaliteit van riolering op een goed niveau te houden zetten we vaker in op reparatie en renovatie in plaats van op het volledig vervangen van riolen;
- We onderzoeken de gevolgen van de klimaatontwikkeling voor water in de stad;
- We blijven hemelwater afkoppelen van het riool, maar wel minder;
- Bij het afkoppelen zoeken we vooral naar combinaties met verbetering van groen. Ook voor toepassing van vegetatiedaken bij bestaande bebouwing wordt subsidie mogelijk.
- Voor de financiële structuur kiezen we voor een gesloten systeem en daarbij passend voor een geïntegreerde voorziening voor zowel het spaardeel investeringen, als het onderhoud, als de financiële resultaten op de exploitatie.

Nota Afkoppelen en infiltratie hemelwaterafvoer (2010)

Het gemeentelijk beleid voor het afkoppelen van hemelwaterafvoer is opgenomen in vastgesteld beleid: Nota Afkoppelen en infiltreren hemelwaterafvoer (2010). (Afkoppelnota 2010). Tot 1 april 2012 was de verplichting voor infiltratie van hemelwater op privaat terrein ook vastgelegd in de lokale bouwverordening. Per 1 april 2012 is het nieuwe bouwbesluit op landelijk niveau van kracht geworden. Hierin is de plicht tot infiltratie van hemelwater op eigen terrein vastgelegd. Het bouwbesluit overruled de ontheffingsmogelijkheden uit de Afkoppelnota 2010. In de loop van 2012 zal de Afkoppelnota uit 2010 aangepast worden naar het landelijke beleid.

3.3.2 De watertoets

In het kader van de watertoets heeft overleg tussen het waterschap en de gemeente Nijmegen plaatsgevonden. Dit overleg heeft plaatsgevonden in verband met het feit dat het bestemmingsplan een nieuwe busstrook mogelijk maakt en daardoor leidt tot een toename van het verhard oppervlak.

De waterparagraaf is als volgt opgebouwd:

1. Algemeen
2. Oppervlaktewater
3. Grondwater
4. Hemelwater
5. Afvalwater

1. Algemeen

De Prins Mauritssingel is de in 2009-2010 omgebouwde voormalige snelweg tussen het centrum van Nijmegen en de Ovatonde. Bij de ombouw is de A325 omgebouwd tot stadsas en voorbereid op de toekomstige aansluiting via Splitsingspunt Lent op de Graaf Alardsingel en de nieuwe Stadsbrug. De ombouw van Splitsingspunt Lent is in 2012 in uitvoering gegaan en valt gedeeltelijk binnen het bestemmingsplan Prins Mauritssingel.

Voor de ontwikkeling van de Waalsprong is een masterplan voor water van toepassing. De meest recente versie is het Waterhuishoudkundig Inrichtingsplan Waalsprong uit 2009 (WIW 2009). Vanuit de Waterplan gedachte is voor de ontwikkeling van de Waalsprong gekozen voor een duurzame ontwikkeling met zoveel mogelijk zichtbaar water van hoge kwaliteit. De leefomgeving van de bewoners van de Waalsprong wordt mede bepaald door de aanwezige vijvers en de zichtbaar afvoerende regenwatersystemen (wadi's). Voor de ontwikkeling van het Splitsingspunt Lent zijn op basis van het WIW 2009 voor waterberging en waterkwaliteit detailafspraken gemaakt tussen de gemeente Nijmegen en het Waterschap Rivierenland. De afspraken zijn voorlopig vastgelegd in:

- Ontwerpnota DO: Uitgangspuntennotitie Waterhuishouding Project Splitsingspunt Lent - Breijn, 11 september 2012 - Documentnummer 220-7000-b34-RAP-002
- Ontwerpnota UO: Waterhuishouding Project Splitsingspunt Lent – Breijn, 10 september 2012 - Documentnummer 220-7000-b34-RAP-001-WHH

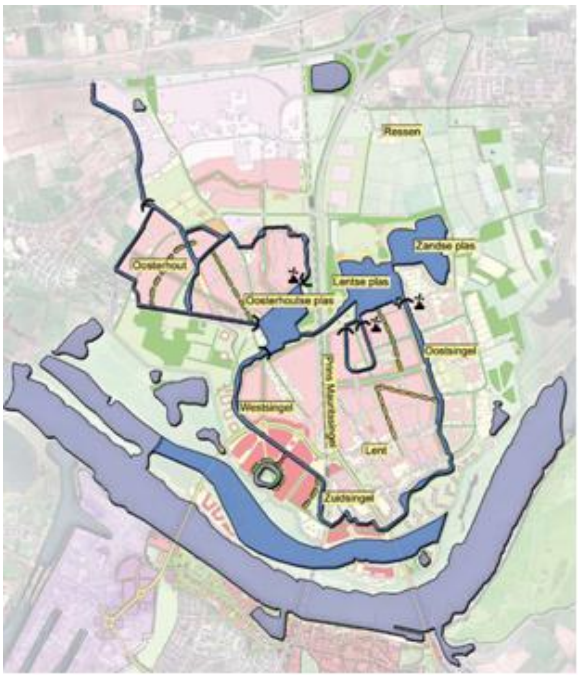
Voor de ombouw van de A325 tot Prins Mauritssingel is in het verleden geen waterplan opgesteld. Bij de ombouw is de bestaande waterafvoer intact gebleven. Dit betekent dat het grootste gedeelte van de Prins Mauritssingel afwatert naar de berm. Verder zijn her en der kleine zaksloten aanwezig aan de westkant. Volgens de legger van het Waterschap Rivierenland zijn ten noorden van Laauwik C-watergangen aanwezig. In praktijk zijn dit door hoogteligging en grote afstand tot de rivier droogvallende watergangen. Na de ombouw in 2009-2010 zijn er geen klachten van wateroverlast geweest, zodat geconcludeerd mag worden dat het systeem goed werkt. Een deel van de Prins Mauritssingel valt binnen het project Splitsingspunt Lent. In het Waterplan van Splitsingspunt Lent is aangegeven dat dat deel ook afwatert naar de wadi's van Laauwik.

2. Oppervlaktewater

<u>Algemeen beleidskader</u>

Het plangebied maakt onderdeel uit van het watersysteem voor de gehele Waalsprong. De uitgangspunten en hoofdcontouren van dit watersysteem zijn vastgelegd in het Waterhuishoudkundig Inrichtingsplan Waalsprong 2009, d.d. 20 november 2009 met kenmerk 9T9874.A0. Het WIW 2009 is op 26 januari 2010 door het College Burgemeester en Wethouders van gemeente Nijmegen vastgesteld. Op 24 februari 2010 is het WIW 2009

ondertekend door GEM Waalsprong, Waterschap Rivierenland en Gemeente Nijmegen.

Watersysteem Waalsprong

Het stedelijk watersysteem van de Waalsprong bestaat in de eindsituatie in 2020 uit een netwerk van onderling verbonden singels, sloten en drie grote plassen. De singels hebben een meervoudige functie. Allereerst hebben ze een waterbergende functie om het regenwater op te vangen. Verder hebben ze een transportfunctie om onder natte omstandigheden het teveel aan regenwater af te voeren naar de plassen in de landschapszone. Bij hoge waterstanden voeren ze het kwelwater uit de Waal af naar deze plassen. De singels hebben verder een drainerende functie voor de tussenliggende woongebieden Tenslotte hebben de singels een ecologische functie en bepalen ze sterk de kwaliteit van de leefomgeving. De watergangen en singels zijn in beheer en onderhoud bij Waterschap Rivierenland.

Het watersysteem bestaat uit de plassen in de Landschapzone waarin het waterpeil sterk kan fluctueren, met name over het seizoen. Het singelsysteem heeft een min of meer constant waterpeil van 7,60 m+NAP met een beperkte peilstijging gedurende enkele dagen. Vanuit de plassenzone wordt middels gemalen het singelsysteem doorgespoeld. Het singelsysteem bestaat uit een drietal lussen aan de plassenzone:

- singelsysteem Stadseiland;

- singelsysteem Oosterhout;

- de kleine lus van Laauwik;

Het gehele watersysteem van de Waalsprong heeft voor noodgevallen een uitlaatstuw naar de Linge. De uitlaat bevindt zich aan het einde van de Rietgraaf. In principe wordt er geen water ingelaten in het watersysteem, in de plassenzone vindt seizoensberging van water plaats die het surplus en surmin in waterbehoefte kan opvangen.

Watersysteem Prins Mauritssingel

Het watersysteem van de Prins Mauritssingel bestaat niet uit oppervlaktewater. Het is wel direct en indirect verbonden aan het oppervlaktewatersysteem van de Waalsprong. Het systeem is verbonden aan het wadi-systeem van Laauwik, het watersysteem van Splitsingspunt Lent en direct aan de Landschapszone.

3. Grondwater

Het plangebied bevindt zich niet in een grondwaterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied. De afstand ten opzicht van de Waal is ca 1 tot 2 km en de invloed van de kwel is in de bestaande situatie aanwezig. In het plangebied zijn geen watergangen aanwezig met een watertransporterende functie.

Hoogteligging

De gemeente Nijmegen maakt voor de hoogtegegevens gebruikt van de zogenaamde puntenwolk, een met een vliegtuig ingevlogen hoogtemeting. Zichtbaar is dat het huidige maaiveld tussen de Ovatonde en de fietstunnel van de Vrouwe Udasingel redelijk vlak ligt tussen de 10,3 en 10,5 m+NAP. De fietstunnel is geïntegreerd in de spoordijk en aangeaard, bovenop de fietstunnel is het maaiveld ca 11,30 m+NAP. Vanaf de fietstunnel loopt het huidige maaiveld langzaam af in de richting van het Splitsingspunt Lent naar 10,7 a 10,8 m+NAP.

Deklaag

Voor de MER-studie dijkteruglegging Lent is in 2009 grondonderzoek naar de diepe bodemopbouw uitgevoerd. Duidelijk was dat nabij de rivier de deklaag ca 1 m bedraagt en in noordelijke richting met de komgronden tot 5 m kan uitgroeien. Voor het ontwerp van het watersysteem van Splitsingspunt Lent is een groot onderzoek uitgevoerd naar de doorlatendheid en samenstelling van deklaag van het gebied. De deklaag van klei/ leem ter plaatse van de Lentse Lus en ten zuidoosten daarvan bedraagt gemiddeld 1 m. Voor het Splitsingspunt Lent is op basis van recente van gevalideerde meetgegevens een inschatting gemaakt van de Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (GHG).

Huidig grondwatersituatie

In de Waalsprong wordt voor de grondwateronttrekkingsvergunning voor het bouwen in de Waalsprong sinds 2000 gemeten. Voor de MER dijkteruglegging Lent wordt sinds maart 2009 de grondwaterstand gemeten nabij de projectlocatie. Grondwatergegevens laten zien dat het grondwater gemiddeld rond 7,5 à 8 m+NAP zich bevind. Bij hoge afvoeren in de Waal boven de 12 m+NAP stijgt het grondwater ongeveer tot 9 m+NAP. Bij de droogteperiode in 2003 zakte het grondwater uit tot 6,6 m+NAP.

Toekomstige grondwatersituatie

Als gevolg van de dijkteruglegging bij Lent met de aanleg van een kwelscherm en de inrichting van het watersysteem Waalsprong zal het grondwaterregime in de toekomst veranderen. De verandering en het effect van het kwelscherm zal gevolgd worden door monitoring. Gemeente Nijmegen en Waterschap Rivierenland hebben een gezamenlijk Meetplan stedelijk Water opgesteld met monitoringsactiviteiten. Vanuit het nationale project Ruimte voor de Waal wordt het effect van het kwelscherm en eventuele aanvullende maatregelen gevolgd gedurende 25 jaar.

4. Hemelwater

Het watersysteem van de Prins Mauritssingel bestaat niet uit oppervlaktewater. Het is wel direct en indirect verbonden aan het oppervlaktewatersysteem van de Waalsprong. De hoofdbaan van de Prins Mauritssingel watert af naar zaksloten, C-watergangen of naar de wadi's van Laauwik. Via de filtering door de wadi komt het water van de Prins Mauritssingel terecht in het WIW-systeem. Voor de afwatering van de hoofdbaan aan de westkant is voorzien in de omvang van de nieuwe zaksloot. Voor de afwatering van de hoofdbaan naar de oostkant (boven Laauwik) geldt dat bij toekomstige ontwikkelingen de afwatering en berging in stand moet blijven.

De nieuwe busstrook watert af naar zaksloten. Er ligt een afstromingsscheiding bij de fietstunnel van de Vrouwe Udasingel onder de spoordijk door. Het noordelijke deel wordt geborgen in een zaksloot met een minimale berging van 10 mm. Het noordelijke deel heeft een bypass naar de duiker onder de spoordijk die twee plassen van de Landschapszone met elkaar verbindt. Het zuidelijke deel watert af en is verbonden aan het watersysteem van Splitsingspunt Lent. Voor de toename van het verhard oppervlak dient compenserende waterberging gerealiseerd te worden. Deze berging mag gerealiseerd worden in droogvallende zaksloten parallel aan de HOV voorziening. Met het Waterschap is afgesproken dat 64 mm berging wordt gerealiseerd (conform de vuistregel voor de bui van T=100+10%). Het Splitsingspunt Lent heeft een bypass naar de A-watergang van het waterschap westelijk van de Spoordijk (de Rietgraaf).

De zaksloten filteren het hemelwater van nutriënten en zware metalen. Voor het geval van extreme neerslag is bij de zaksloten een bypass aanwezig. De bypass watert direct af naar oppervlaktewater. De afvoercapaciteit van de bypass dient te voldoen aan de minimale afvoercapaciteit uit de meeste recente versie van de “Beleidsnota Afkoppelen en infiltratie hemelwaterafvoer”. Parallel aan de busstrook wordt voor een groot deel een strook van 1,5 m grond vastgelegd voor de infiltratiefunctie. Voor zaksloten geldt dat er geen bebouwing of bomen in geplaatst mogen worden.

Ten behoeve van de busstrook van de Prins Mauritssingel dient voor aanleg een waterhuishoudkundig ontwerp en een waterplan te worden gemaakt en ter goedkeuring aan het Waterschap Rivierenland worden aangeboden.

5. Afvalwater

Binnen het gebied wordt geen afvalwater geproduceerd of getransporteerd als gevolg van activiteiten. Voor afvalwater vormt het gebied ten oosten van de spoordijk en ten westen van de spoordijk een apart rioolgebied. Nabij de Ovatonde komen de westelijke- en de oostelijke afvoer van afvalwater bij elkaar. Vanuit daar wordt het afvalwater in noordelijke richting verpompt naar de rioolwaterzuivering in Arnhem-Zuid.

3.4 Cultuurhistorie en Archeologie

3.4.1 Cultuurhistorie

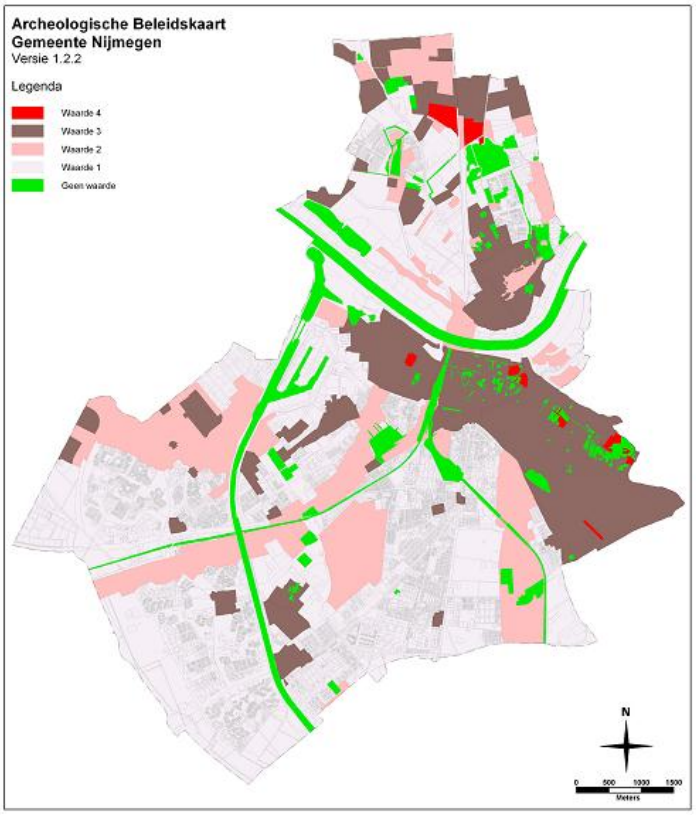
Binnen het gehele plangebied komen géén beschermde monumenten voor. Op één punt doorsnijdt het plangebied wel de waardevolle historische structuur van de Ressensewal. Dit is geen nieuw gegeven en de invloed van dit bestemmingsplan daarop is marginaal. Het bestemmingsplan vormt geen bedreiging voor deze beschermde structuur.

3.4.2 Archeologie

Inleiding

Met de ondertekening van het Verdrag van Valletta (Malta) in 1992 is in Nederland de beleidsmatige zorg voor het archeologisch bodemarchief aanzienlijk toegenomen. In het verdrag staat: Archeologische waarden dienen als onvervangbaar onderdeel van het culturele erfgoed te worden meegenomen en te worden ontzien bij de ontwikkeling en besluitvorming van ruimtelijke plannen. Mocht bescherming onvoldoende mogelijk zijn dan dient, volgens dit verdrag, de informatie te worden onttrokken aan de bodem via archeologisch onderzoek. Uitgangspunt hierbij is dat de initiatiefnemer van de verstoring van het bodemarchief de kosten van het onderzoek dient te dragen. Inmiddels zijn de uitgangspunten van het Verdrag in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd in de Monumentenwet 1988 via de wijzigingswet Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WAMz, 1-9-2007).

Het archeologiebeleid is op 30 januari 2013 vastgesteld (Nota nieuw beleid Archeologie) en vervolgens opgenomen in de Nota Cultureel Erfgoed (vastgesteld 15 mei 2013). In beide nota's is de Archeologisch Beleidskaart opgenomen. De beleidskaart kent vijf verschillende waarden, die met kleuren worden aangegeven. Aan de verschillende waarden is een archeologische maatregel gekoppeld. De beleidskaart legt de stand van kennis vast en vormt dus altijd een momentopname. Door nieuw onderzoek en uitwerking van oude onderzoeksgegevens zullen steeds nieuwe inzichten worden verkregen, wat ertoe kan leiden dat de begrenzing van de terreinen ruimer of beperkter wordt of zelfs terreinen van de kaart verdwijnen. Een regelmatige bijstelling van de archeologische beleidskaart is dan ook noodzakelijk. Onderstaand is de actuele beleidskaart opgenomen.

Waarde 4: archeologische rijksmonumenten

De rode terreinen (1% van het Nijmeegse grondgebied) bevatten zulke belangrijke nationale archeologische resten dat ze zijn beschermd op grond van de Monumentenwet 1988. Behoud van deze resten staat voorop. Voor ontwikkelingen op deze terreinen dient, via de gemeente, bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed een monumentenvergunning ex artikel 11 van de Monumentenwet te worden aangevraagd.

Waarde 3: terreinen van zeer grote archeologische waarde

Voor de terreinen, aangegeven met de bruine kleur (20% van het Nijmeegse grondgebied), staat het vast dat zich archeologische resten in de bodem bevinden en daarom dient in alle gevallen waarbij de grond wordt verstoord en behoud of inpassing van de archeologische waarden (behoud in situ) niet mogelijk is, archeologisch onderzoek plaats te vinden. Voor deze categorie gelden geen archeologische maatregelen bij ingrepen in de bodem met een oppervlak kleiner dan 50 m².

Waarde 2: terreinen met een hoge archeologische verwachting

De terreinen, aangegeven met de lichtbruine kleur (16% van het Nijmeegse grondgebied), onderscheiden zich vanwege een hoge tot zeer hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten. Het betreft het gebied ten zuiden van de Waal, met name de vermoedelijke tracés van verschillende Romeinse wegen. Ten noorden van de Waal betreft het vooral ook het terreinen waar, op grond van de directe nabijheid van een bekende archeologische vindplaats, een hoge archeologische verwachting geldt. Voor deze categorie gelden geen archeologische maatregelen bij ingrepen in de bodem met een oppervlak kleiner dan 100 m².

Waarde 1: zone met lage, middelhoge archeologische of onbekende verwachting

In het gebied aangegeven met een witte kleur (58% van het Nijmeegse grondgebied) is nog geen onderzoek gedaan en is het onbekend waar archeologische resten zich kunnen voordoen. De archeologische verwachting voor deze gebieden is laag tot middelhoog te noemen, maar dat betekent niet dat er geen relevante archeologische sporen, met name uit de prehistorie en Romeinse tijd, kunnen worden aangetroffen. Daarom kiezen wij ervoor dat bij bodemingrepen die een oppervlak van 2500 m² of groter betreffen, er tenminste een archeologisch vooronderzoek moet worden uitgevoerd. In plangebieden met een dergelijke omvang of groter bestaat een gerede kans dat bij het uitvoeren van een inventariserend booronderzoek of een proefsleuvenonderzoek nog onbekende archeologische resten worden ontdekt en gewaardeerd.

Waarde 0: zone zonder waarde/verwachting

Op de groene terreinen gelden geen restricties (5% van het Nijmeegse grondgebied). Hier is de bodem door eerdere graafwerkzaamheden zodanig verstoord dat er geen archeologische waarden aangetroffen kunnen worden.

Voor de Waarden 1 t/m 3 geldt dat geen archeologische maatregelen noodzakelijk zijn voor ingrepen in de bodem die niet dieper gaan dan 0,30 meter onder het maaiveld. Deze 30 cm is de gemiddelde dikte van de bouwvoor op het (voormalig) platteland, en is, in de jarenlange ervaring van de Nijmeegse archeologen, de gemiddelde diepte van de verstoorde bovengrond in de stad.

Plangebied

Het plangebied kent verschillende archeologische waarden die op de archeologische beleidskaart zijn vastgelegd. Het zuidelijk deel van het plangebied ligt in een zone met een nader te onderzoeken belang (waarde 1). In het noordelijke deel van het plangebied ligt een zone van archeologisch belang (waarde 2). Deze zone ligt ingeklemd tussen de archeologische rijksmonumenten Zuiderveld-oost en Zuiderveld-west (zie hierna). In deze zone kunnen onder het wegcunet (nederzettings)sporen uit het midden-neolithicum, de middenbronstijd, de vroege ijzertijd en mogelijk Romeinse tijd worden verwacht.

Ten noorden en ten oosten van de archeologische rijksmonumenten ligt een gebied van zeer hoge archeologische waarde (waarde 3), dat wordt gekarakteriseerd als een van de archeologisch rijkste gebieden van Nijmegen-Noord. Het gemeentelijk beleid voor dergelijke terreinen/gebieden is behoud in situ. Dit betekent dat de archeologische bodemschatten ter plekke in de bodem behouden moeten blijven. Indien behoud in situ niet mogelijk blijkt, moeten alle werkzaamheden in de bodem beneden 30 cm voorafgegaan worden door archeologisch onderzoek.

In het noordelijke deel van het plangebied liggen de archeologische rijksmonumenten Zuiderveld-oost en Zuiderveld-west (waarde 4 op de archeologische beleidskaart). Deze terreinen zijn op grond van de Monumentenwet 1988 beschermd. Voor ontwikkelingen op deze terreinen dient bij het bevoegd gezag een monumentenvergunning ex artikel 11 van de Monumentenwet te worden aangevraagd.

Regeling

Terreinen/gebieden met een nader te onderzoeken archeologisch belang (waarde 1) krijgen een aanduiding op de verbeelding (wetgevingzone – waarde archeologie 1). Bij bodemingrepen groter dan 2500 m2 dient er archeologisch vooronderzoek plaats te vinden. Op basis van de resultaten van dit onderzoek neemt het Bevoegd Gezag een besluit over eventueel vervolgonderzoek. De terreinen/gebieden met waarde 2 en 3 krijgen de dubbelbestemming waarde - archeologie 2 of waarde - archeologie 3 met bijbehorende regels. Doel van deze maatregel is om de (verwachte) archeologische waarden in de bodem te beschermen. Door het opnemen van deze dubbelbestemming zullen aanvragen van een omgevingsvergunning en sloopmeldingen voor het betreffende gebied eerst beoordeeld moeten worden op hun archeologische waarde. Blijkt dat de bescherming van de verwachte waarden niet of onvoldoende mogelijk is dan dient voorafgaand aan verdere planvorming en uitvoering een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd te worden. Op basis van de resultaten van dit onderzoek neemt het bevoegd gezag (gemeente Nijmegen) het besluit of archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk is. De kosten van het archeologisch onderzoek (inclusief uitwerking en rapportage) zullen als gevolg van de implementatie van het Verdrag van Valletta ten laste komen van de verstoorder van het bodemarchief (verstoorder betaalt-principe). Voor ontwikkelingen op de archeologische rijksmonumenten Zuiderveld-oost en Zuiderveld-west (waarde 4) dient bij de minister een monumentenvergunning ex artikel 11 van de Monumentenwet te worden aangevraagd. Aan de desbetreffende gronden is op de verbeelding de aanduiding 'wetgevingzone – waarde archeologie 4' gegeven.

Informatieplicht

Een persoon die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt, waarvan deze weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), is verplicht dit binnen drie dagen te melden (artikel 53 Monumentenwet 1988) bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

Hoofdstuk 4 Milieu

4.1 Bedrijvigheid

Bedrijvigheid is in de zin van de Wet milieubeheer die bedrijvigheid die vermeld staat in het Inrichtingen en vergunningen Besluit (Bor-IvB) en als zodanig als inrichting aangemerkt zou kunnen worden. In het nieuwe bestemmingsplan zal de toelaatbaarheid van bedrijven en bedrijfsactiviteiten gekoppeld worden aan de Staat van Bedrijfsactiviteiten Model Nijmegen. Dit is een lijst waarin de meest voorkomende bedrijven en bedrijfsactiviteiten in Nijmegen al naar gelang de te verwachten belasting voor het milieu zijn ingedeeld in een aantal categorieën. Omdat de Staat van Bedrijfsactiviteiten wordt gebruikt voor de milieuzonering in het kader van bestemmingsplannen zijn hierbij alleen de ruimtelijk relevante milieuaspecten waaronder geluid, geur, stof, gevaar (vooral brand- en explosiegevaar), verkeer en visuele aspecten van belang. De Staat van Bedrijfsactiviteiten Model Nijmegen is een verbijzonderde afgeleide van de VNG publicatie “Bedrijven en milieuzonering”.

In het navolgende overzicht zijn alleen die bedrijven binnen het plangebied aangegeven die niet onder de categorieën horeca, sportvoorzieningen, kantoren, woongebouwen, opleidingsinstituten, detailhandel en medische praktijken vallen.

Straat	Huis nr.	Naam	SBI	SBI Omschrijving	Cat	Milieu aspect
Dijkstraat	ong.	KPN	61.A	Telecommunicatiebedrijf	1	G-10

Een grondwaterzuiveringsinstallatie zoals aan de Dijkstraat 1A wordt niet genoemd in de VNG publicatie “Bedrijven en milieuzonering” en ook niet in de Staat van Bedrijfsactiviteiten Model Nijmegen. Installaties die erop lijken (pompen, luchtbehandeling) vallen onder categrorie 1 met een grootste afstand van 10 meter. De grondwaterzuiveringsinstallatie is in dit bestemmingsplan door middel van de bestemming Bedrijf positief bestemd. Aan de UMTS/GSM-mast aan de Dijkstraat is, binnen de bestemming Verkeer, de aanduiding 'zend-/ontvangstinstallatie' gegeven, zodat deze positief bestemd is.

4.2 Bodem

Voor dit bestemmingsplan is geen bodemonderzoek nodig, omdat er geen (woning)bouwactiviteiten plaatsvinden. Binnen het plan is ter plaatse van de uitbreiding voor de busbaan geen verdachte bodemactiviteit aanwezig, zodat er geen sterke bodemverontreiniging aanwezig is. Ter plaatse van de nog aan te leggen Westelijke Parallelroute blijkt uit bodemonderzoek dat bodemsanering noodzakelijk is (Envita, Verkennend en nader bodemonderzoek Westelijke Parallelroute in Lent, 201971-10/R01, 12 maart 2012) . De rapportage is digitaal te bekijken via http://145.11.60.41/IMAP/multimedia/bodemonderz/5068.pdf. De saneringskosten zijn al in dat project verwerkt. Daarom zullen er voor zover het de bodem betreft geen bijzondere financiële of milieutechnische problemen bestaan.

4.3 Geluid

Het bestemmingsplan maakt stadinwaarts een extra busbaan naast de bestaande Prins Mauritssingel mogelijk. Deze fysieke wijziging van de weg is getoetst aan de Wet geluidhinder. Uit akoestisch onderzoek is gebleken dat er sprake is van een reconstructie als bedoeld in de Wet geluidhinder. Bij een aantal woningen neemt de geluidbelasting toe met 2 dB of meer. Voor de woningen waarbij de geluidsbelasting toeneemt ten opzichte van de eerder verleende hogere waarden moeten nieuwe hogere waarden worden vastgesteld. De hoogste geluidbelasting bedraagt 63 dB vanwege de Prins Mauritssingel. Bij besluit van 1 juli 2014 heeft het college de noodzakelijke hogere waarden vastgesteld. Dit besluit is inmiddels onherroepelijk. Het is daarom niet nodig om bij dit bestemmingsplan hogere waarden vast te stellen.

4.4 Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is de Wet milieubeheer uitgebreid met hoofdstuk 5, titel 5.2 Luchtkwaliteiteisen. De regelgeving met betrekking tot luchtkwaliteitseisen is verder uitgewerkt in AMvB's (Besluit niet in betekenende mate bijdragen luchtkwaliteitseisen; Besluit gevoelige bestemmingen luchtkwaliteitseisen) en Ministeriele regelingen (Regeling niet in betekenende mate bijdragen luchtkwaliteitseisen; Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007; Regeling projectsaldering luchtkwaliteit 2007).

Bij toetsing van een ruimtelijk plan op luchtkwaliteit moet conform regelgeving gelet worden op de volgende 2 aspecten:

a) het plan als veroorzaker van verkeer en daardoor bron van slechte luchtkwaliteit en

b) het plan als te beschermen object tegen slechte luchtkwaliteit.

Ad a. het plan als veroorzaker van verkeer en daardoor bron van slechte luchtkwaliteit

Grenswaarden voor luchtkwaliteit gelden voor de volgende stoffen: stikstofdioxide (NO_2); fijn stof (PM_{10}); benzeen (C_6H_6); zwaveldioxide (SO_2); koolmonoxide (CO) en benzo(a)pyreen (BaP). In Nederland worden in het algemeen alleen voor NO_2 en PM_{10} mogelijk overschrijdingen verwacht.

De grenswaarden betreffen bestuurlijke normen, ook beneden de grenswaarden zijn in studies gezondheidseffecten waargenomen.

Getalsmatig kan de normering voor NO_2 en PM_{10} als volgt weergegeven worden:

	norm	Ingangsdatum
Jaargemiddelde grenswaarde NO_2	40 ug/m^3	1-1-2015
Jaargemiddelde grenswaarde PM_{10}	40 ug/m^3	1-6-2011
Daggemiddelde grenswaarde PM_{10}	max. 35 dagen/jaar >50 ug/m^3	1-6-2011

Vaststelling van een ruimtelijk plan voldoet aan de luchtkwaliteitsnormen indien:

- aannemelijk is gemaakt dat het plan niet leidt tot het overschrijden van een

grenswaarde (vanaf ingangsdatum) dan wel niet leidt tot een toename van reeds bestaande overschrijding van een grenswaarde;
- aannemelijk is gemaakt dat de luchtkwaliteit als gevolg van het plan per saldo verbetert of ten minste gelijk blijft; dan wel bij een beperkte verslechtering van de luchtkwaliteit, door een met het plan samenhangende maatregel of een door die uitoefening of toepassing optredend effect, de luchtkwaliteit per saldo verbetert (saldering);
- aannemelijk is gemaakt dat het plan niet in betekenende mate bijdraagt aan de concentratie in de buitenlucht van een stof waarvoor een grenswaarde is opgenomen (zgn. NIBM-plan);
- (art. 5.16 lid 1 onder d Wm) de activiteit waarvoor vergunning wordt gevraagd is genoemd, beschreven ofwel past binnen of in elk geval niet in strijd is met een vastgesteld programma, bijvoorbeeld het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit).

Een IBM-plan mag geen bijdrage leveren aan een verslechtering van de luchtkwaliteit op plaatsen waar de grenswaarden overschreden worden of dreigen te worden. Indien door een IBM-plan wel een bijdrage geleverd wordt aan een verslechtering boven de grenswaarde, dan moet aan het plan maatregelen gekoppeld worden om deze bijdrage te compenseren.

Op 1 augustus 2009 is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) van kracht geworden. Het NSL is een programma als bedoeld in artikel 5.16 lid 1 onder d Wm. Het NSL bevat een pakket van ruimtelijke ontwikkelingen c.q. projecten (Bijvoorbeeld (rijks)wegen, woningen, landbouw en industrie) en maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Met deze maatregelen zal Nederland tijdig aan de Europese luchtnormen voldoen. Deze maatregelen zijn onder meer: nationale, generieke maatregelen van het Rijk (stimulering roetfilters, belastingvoordeel voor schone auto's, etc.) en daarnaast maatregelen op het hoofd- of onderliggend wegennet zoals doorstromingsmaatregelen, snelheidsverlaging en schermen.

Het plangebied Nijmegen Prins Mauritssingel past binnen het woningbouwproject “Nijmegen Waalsprong”, dat als IBM-project opgenomen is in dit NSL onder IB-nr. 279. Tevens is de hoofdinfrastructuur van de Waalsprong (o.a. Nijmegen Stadsas onder IB-nr. 298, nu geheten Prins Mauritssingel) onderdeel van het NSL.

In het NSL zijn tevens maatregelen opgenomen om de doorstroming op de Prins Mauritssingel te verbeteren, zoals:

- een Transferium/P&R bij knooppunt Ressen en het instellen van een buslijn de Waalsprinter;
- DVM-maatregelen op de PMS zodanig dat geen sprake is van stagnerend verkeer.

Het onderhavige bestemmingsplan maakt deze maatregelen niet onmogelijk.

Ten behoeve van de definitieve vaststelling van het NSL is het rekeninstrument Saneringstool (versie 3.1) ontwikkeld. De omvang van “de saneringsopgave” voor luchtkwaliteit wordt met dit instrument op een eenduidige en uniforme wijze in kaart gebracht. Het positieve effect op de luchtkwaliteit van de maatregelen is bepaald door middel van de Saneringstool 3.1. In deze Saneringstool leidt het inbrengen van de IBM-projecten in Nijmegen alsmede de voorgestelde maatregelen tot het tijdig oplossen van de knelpunten in de luchtkwaliteit in Nijmegen.

Het onderhavige bestemmingsplan voldoet met haar projectkenmerken aan de in het NSL opgenomen projectkenmerken. In de gebruikte verkeersmodellen voor de Saneringstool (versie 3.1) zijn de verkeerseffecten opgenomen van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen in Nijmegen (waaronder de eerdergenoemde in het NSL opgenomen IBM-projecten. Het onderhavige bestemmingsplan voldoet daarmee aan de luchtkwaliteitsregelgeving.

Ad b. het plan als te beschermen object tegen slechte luchtkwaliteit.

Op 16 januari 2009 is het Besluit “gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)” in werking getreden. Met deze amvb wordt de bouw van zogenaamde gevoelige bestemmingen in de nabijheid van (snel)wegen beperkt. Het besluit heeft als doel het beschermen van mensen met een verhoogde gevoeligheid voor fijn stof (PM10) en stikstofdioxide (NO2), met name kinderen, ouderen en zieken. Over gemeentelijke wegen zegt het besluit niets en is derhalve geen beperking voor het plan. De volgende gebouwen met de bijbehorende terreinen zijn aangemerkt als gevoelige bestemming: scholen, kinderdagverblijven, en verzorgings-, verpleeg- en bejaardentehuizen. Ziekenhuizen, woningen en sportaccommodaties worden dus niet als gevoelige bestemming gezien.

In de recente landelijke "GGD-Richtlijn medische milieukunde: luchtkwaliteit en gezondheid" adviseert de GGD ten aanzien van het bouwen van gevoelige bestemmingen langs drukke gemeentelijke wegen (meer dan 10.000 mvt/etm):

- geen afstandscriterium;
- niet bouwen direct langs een drukke weg (dus niet in 1e lijnsbebouwing);
- GGD Amsterdam heeft het advies “niet in 1e lijnsbebouwing” aangevuld met dat dit minimaal moet gelden binnen 50 meter van de rand van de drukke gemeentelijke weg.

Gemeente Nijmegen conformeert zich aan deze GGD-richtlijnen.

In dit plan worden geen gevoelige bestemmingen mogelijk gemaakt danwel komt door het bestemmingsplan de relevante weg (Prins Mauritssingel) niet binnen 50 meter van gevoelige bestemmingen te liggen, zodat dit aspect niet relevant is en geen belemmering oplevert voor het plan.

4.5 Externe veiligheid

4.5.1 Algemeen

Met betrekking tot externe veiligheid kunnen twee typen risico's worden onderscheiden:
a) externe veiligheid door inrichtingen c.q. bedrijven en;
b) externe veiligheid door vervoer gevaarlijke stoffen over transportassen.

De risico's worden nader verdeeld naar plaatsgebonden risico's en groepsrisico's. Onder het plaatsgebonden risico (PR) verstaat men de kans per jaar dat een persoon, die zich continu en onbeschermd op een bepaalde plaats in de omgeving van een gevarenbron bevindt, overlijdt ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Voor het plaatsgebonden risico zijn grenswaarden als toetsingswaarden aangegeven. Het groepsrisico geeft aan wat de kans is op een ongeval met ten minste 10, 100 of 1000 dodelijke slachtoffers in de omgeving van de beschouwde bron, het invloedsgebied. Het groepsrisico wordt getoetst aan de hand van oriënterende waarden.

Ad a)

De externe veiligheid door inrichtingen c.q. bedrijven wordt geregeld in het Bevi (Besluit externe veiligheid inrichtingen). Dit besluit kent een verdeling naar plaatsgebonden risico's en groepsgebonden risico's, zoals hierboven aangegeven. Een inrichting waarop het besluit van toepassing zou zijn is binnen het plangebied niet aanwezig. Er zijn ook buiten het plangebied geen inrichtingen gelegen waarvan de invloedssfeer tot in het plangebied reikt.

Ad b)

Voor de externe veiligheid door vervoer van gevaarlijke stoffen over transportwegen geeft voor wegen, vaarwegen en buisleidingen het rapport van Arcadis "Bouwstenen voor een inhaalslag" (16 januari 2003) een indicatie met betrekking tot de veiligheidsrisico's. Voor vervoer over het spoorvervoer in de Waalsprong wordt hiervoor echter uitgegaan van het rapport Externe veiligheid spooromgeving Waalspronggebied (24 oktober 2008). Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over transportassen zijn/worden Algemene Maatregelen van Bestuur opgesteld. Het “Besluit externe veiligheid buisleidingen” is op 1 januari 2011 van kracht geworden, het “Besluit transportroutes externe veiligheid” zal naar verwachting nog in 2012 van kracht worden.

Binnen het plangebied zijn de spoorlijn Arnhem – Nijmegen en de Prins Mauritssingel aanwezig waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Het plangebied wordt voorts gekruist door een hogedrukgasleiding van de Gasunie. Het zuidelijk deel van het plangebied ligt binnen het invloedsgebied van de rivier de Waal (1500 meter).

4.5.2 Verantwoording

Plaatsgebonden risico (PR)

Voor al de boven beschreven risicobronnen geldt dat de onderscheiden plaatsgebonden risico's dermate laag zijn dat een PR 10^{-6}–contour niet kan worden berekend. Het PR vormt daarom ook geen beperking voor de planontwikkeling.

Groepsrisico (GR)

Het plan omvat alleen een vastlegging van de huidige situatie voor wat betreft de spoorlijn en de hogedrukgasleiding en een beperkte wijziging voor wat betreft het aantal rijstroken voor de Prins Mauritssingel stadinwaarts, dit ten behoeve van het openbaar vervoer. Het plan ligt aan de periferie van het invloedsgebied van de rivier de Waal. Een relevante verhoging van de vervoersstromen met gevaarlijke stoffen maakt geen onderdeel uit van het onderhavige bestemmingsplan. Voorts kan opgemerkt worden dat binnen het plangebied slechts één woning aanwezig is en het plan ook verder niet voorziet in het realiseren van (beperkt) gevoelige bestemmingen. Weliswaar zullen binnen het plangebied personen aanwezig kunnen zijn, deze worden echter nagenoeg totaal gekwalificeerd als voorbijgangers/reizigers. Binnen het plangebied is het aantal aanwezigen/verblijvenden minder dan 10 personen.

Ondergrens van groepsrisicoverantwoording

Wanneer zich binnen het invloedsgebied van een risicobron binnen het plangebied niet meer dat tien personen bevinden, is er geen sprake van groepsrisico en kan verantwoording geheel achterwege blijven. Deze situatie doet zich binnen het onderhavige plangebied voor, een nadere verantwoording van het groepsrisico is daarom niet aan de orde.

Advies Veiligheidsregio Gelderland Zuid

De Veiligheidsregio Gelderland Zuid (sector Brandweer) heeft laten weten in dit specifieke geval geen gebruik te zullen maken van het adviesrecht over de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid. De reden daarvoor is dat het bestemmingsplan een actualisatie betreft van een plan met overwegend een verkeersfunctie. Deze functie wijzigt niet in de toekomstige versie. De invloed van de actualisatie op het externe veiligheidsrisico is dan ook verwaarloosbaar. Bijkomstige reden is het gegeven dat de functie verkeer niet of

nauwelijks bijdraagt aan de omvang van het groepsrisico.

Conclusie

Externe veiligheid vormt binnen dit plan geen obstakel voor het realiseren van het bestemmingsplan, ook omdat een en ander niet leidt tot meer dan 10 aanwezigen/verblijvenden binnen het plangebied. De bovenstaande verantwoording groepsrisico dient gelezen te worden in combinatie met de Beleidsvisie externe veiligheid Nijmegen (vastgesteld door de gemeenteraad op 12 februari 2014) en de daarin gemaakte keuzes.

4.6 Fysieke veiligheid

Het aspect fysieke (brand)veiligheid stelt hier voorwaarden aan de bluswatervoorziening en de bereikbaarheid. De van toepassing zijnde voorwaarden worden genoemd:

Bereikbaarheid

Het plangebied kent met name een verkeersfunctie; namelijk de Westelijke Parallelroute, het spoor Arnhem-Nijmegen en de Prins Mauritssingel. Zowel de Westelijke Parallelroute als de Prins Mauritssingel zijn van belang voor de bereikbaarheid van het spoor in geval van calamiteiten. Het spoor wordt hier in de toekomst voorzien van geluidsschermen met (vlucht)deuren om de 100 meter. Van belang is dat deze deuren bereikbaar blijven voor hulpverleners (v.a. Westelijke Parallelroute/busbaan Prins Mauritssingel). De panden die in het plangebied liggen moeten tot 10 meter te benaderen te zijn door brandweervoertuigen.

Bluswatervoorziening

De brandweer stelt eisen aan de beschikbaarheid van bluswater. Bij de panden in het plangebied dient binnen 40 meter van de toegang tot het pand een primaire bluswatervoorziening te liggen (over het algemeen een brandkraan met een capaciteit van 30 m^3/h voor woningen en 60 m^3/h voor overige functies). Gezien de ligging van het spoor tussen de Prins Mauritssingel en de Westelijke Parallelroute ligt het voor de hand om langs deze wegen de primaire bluswatervoorziening dusdanig in te richten dat men bij incidenten op het spoor voldoende bluswater heeft. Hierover zou nader overleg plaats moeten vinden. De algemene voorwaarden t.a.v. bereikbaarheid en bluswatervoorziening zijn opgenomen in artikel 6.30 en 6.37 van het Bouwbesluit en de nota 'Randvoorwaarden en Richtlijnen Brandweer Nijmegen m.b.t. bluswater en bereikbaarheid'.

De conclusie luidt dat vanuit het oogpunt van fysieke veiligheid de brandweer geen beperkingen ziet ten aanzien van het voorliggende bestemmingsplan, wanneer bij de verdere uitwerking van het plan aandacht wordt besteed aan de bovengenoemde aandachtspunten.

4.7 Klimaat

De klimaatverandering noopt tot aanpassingen in ruimtelijke ontwikkelingen. De Gemeenteraad van Nijmegen heeft haar visie hierop in de Kadernotitie Klimaat en de duurzaamheidsagenda 2011-2015 vastgelegd. Kernbegrippen zijn compensatie en adaptatie. Compensatie is het tegengaan en verminderen van negatieve effecten op het klimaat. Dit kan door energiegebruik te beperken en/of duurzame energiebronnen te gebruiken en door gebruik te maken materialen uit vernieuwbare bronnen. Nijmegen streeft er daarom naar om als stad energieneutraal te worden. Adaptatie is het aanpassen aan de wijzigende omstandigheden zoals extremere weersomstandigheden en een stijgende energieprijs. Voorbeelden hiervan zijn het voorkomen van oververhitting, aandacht voor windklimaat en het realiseren van grotere piekbergingen voor neerslag. Zeker in de relatief stenige omgeving rond dit project kan het microklimaat extremer zijn en tot hinder leiden. Het microklimaat wordt bepaald door de verhouding tussen bebouwd en begroend oppervlak en de relatie tussen bebouwde en groene structuren. Een goed groenontwerp helpt oververhitting tegen te gaan en vangt neerslag en luchtverontreiniging op. Desondanks blijft dit een locatie met bronnen voor luchtverontreiniging, zoals door verkeer opwervelend stof. Hierin kan in het ontwerp rekening gehouden worden door te zorgen voor het afvangen van luchtverontreiniging (hagen, boombeplanting etc.).

4.8 Kabels en leidingen

In het plangebied is sprake van een aantal leidingen die planologisch relevant zijn. Deze leidingen zijn opgenomen op de verbeelding en voorzien van een dubbelbestemming. In de dubbelbestemming is de bescherming van de leidingen gewaarborgd door een bouwverbod (met afwijkingsmogelijkheid) en een omgevingsvergunningenstelsel voor werken en werkzaamheden.

Het betreft de volgende leidingen:

- Twee ondergrondse hoogspanningsverbindingen ten noorden en oosten van de ovatonde/Keizer Augustusplein. Het betreft de lijnen Nijmegen - Bemmel (50 kV) en Nijmegen - Zevenaar (150 kV).
- Twee 48" gastransportleidingen (Gasunie) ten zuiden van de ovatonde/Keizer Augustusplein.
- Twee rioolwaterpersleidingen ten zuiden en westen van de ovatonde/Keizer Augustusplein.

Hoofdstuk 5 Bestaande situatie in het plangebied

5.1 Infrastructuur

Het merendeel van het plangebied is in gebruik voor infrastructuur. Dit betreffen de Prins Mauritssingel, de Margaretha van Mechelenweg, en de spoorlijn Arnhem-Nijmegen. Hierna zal het huidige profiel van de Prins Mauritssingel en de Margaretha van Mechelenweg worden beschreven.

Prins Mauritssingel

Stadinwaarts

De Prins Mauritssingel heeft stadinwaarts het volgende profiel:

- Vanaf de noordelijke gemeentegrens tot aan de ovatonde:
- twee rijstroken, een uitvoegstrook voor autoverkeer richting ovatonde, in-uitvoegstrook voor de bus.

- Vanaf de ovatonde tot voor het kruispunt met de tijdelijke bouwweg:
- twee rijstroken en een invoegstrook op de Prins Mauritssingel die overgaat in een vrijliggende busbaan.

- Ter plaatse van het kruispunt met tijdelijke bouwweg:
- twee rijstroken, vrijliggende busbaan, een afslag richting tijdelijke bouwweg.

- Vanaf kruispunt met tijdelijke bouwweg tot het kruispunt met Vrouwe Udasingel:
- twee rijstroken, vrijliggende busbaan en afslag richting Vrouwe Udasingel.

- Vanaf kruispunt met Vrouwe Udasingel tot aan zuidelijke plangrens ten noorden van Knoop Lent:
- twee rijstroken en een vrijliggende busbaan.

Staduitwaarts

De Prins Mauritssingel heeft staduitwaarts het volgende profiel:

- Vanaf zuidelijke plangrens ten noorden van Knoop Lent tot aan kruispunt met Vrouwe Udasingel:
- drie rijstroken.

- Vanaf kruispunt met Vrouwe Udasingel tot kruispunt met tijdelijke bouwweg:
- twee rijstroken met busbaan/uitvoegstrook naar tijdelijke bouwweg.

- Vanaf kruispunt met tijdelijke bouwweg tot aan ovatonde:
- twee rijstroken met eerst vrijliggende busbaan die overgaat in een uitvoegstrook naar ovatonde; halverwege de uitvoegstrook begint een vrijliggende busbaan naar de ovatonde.

- Vanaf ovatonde tot aan noordelijke gemeentegrens:
- twee rijstroken, invoegstrook op de Prins Mauritssingel richting A15-Bemmel, uitvoegstrook voor de bus.

Margaretha van Mechelenweg

De Margaretha van Mechelenweg vormt de verbindingsweg tussen de ovatonde in het noorden en de Graaf Alardsingel in het zuiden en ligt ten westen van en parallel aan de spoorlijn Arnhem-Nijmegen. De weg bestaat uit 2x1rijstroken.

Spoorlijn Arnhem-Nijmegen

De spoorlijn Arnhem-Nijmegen betreft een geëlectrificeerd spoor en bestaat in het plangebied grotendeels uit twee sporen. Ten noorden van de ovatonde bestaat de spoorbaan uit drie sporen in verband met de zuidelijke boog van de Betuweroute.

5.2 Overige functies

Op de gronden aan de noordgrens van het plangebied, tussen de spoorlijn Arnhem-Nijmegen en de Prins Mauritssingel, staat een voormalige agrarische bedrijfswoning. Verder zijn in het zuidelijke deel van het plangebied, direct aan de Magaretha van Mechelenweg, een grondwaterzuiveringsinstallatie en een UMTS/GSM-mast aanwezig.

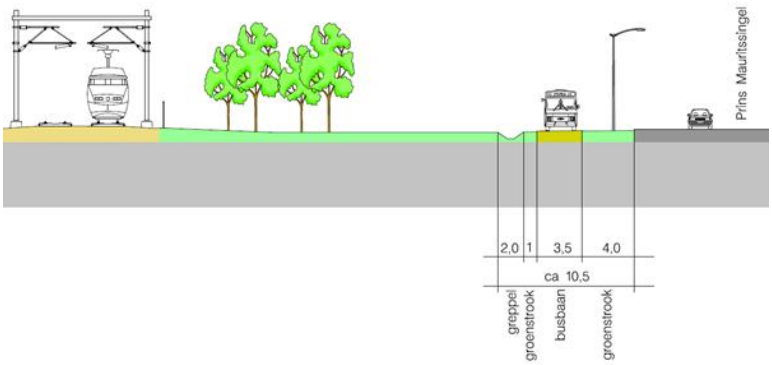
Hoofdstuk 6 Toekomstige situatie in het plangebied

6.1 Infrastructuur

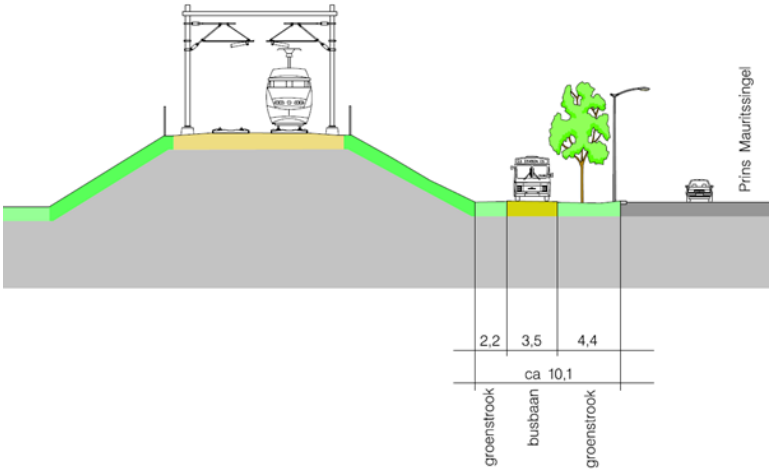
Prins Mauritssingel

Stadinwaarts

Het profiel van de Prins Mauritssingel stadinwaarts zal op één onderdeel worden aangepast. Op het gedeelte van de Prins Mauritssingel tussen de ovatonde en Knoop Lent zal een vrijliggende busbaan worden aangelegd. Daardoor zal het wegprofiel op dit wegvak in de toekomst bestaan uit drie rijstroken voor autoverkeer en een vrijliggende busbaan. Hieronder is het beoogde dwarsprofiel weergegeven.

Beoogd dwarsprofiel van de nieuwe busbaan tussen de Ovatonde en de fietstunnel Vrouwe Udasingel-Margaretha van Mechelenweg

Beoogd dwarsprofiel van de nieuwe busbaan tussen de fietstunnel Vrouwe Udasingel-Margaretha van Mechelenweg en Knoop Lent

Staduitwaarts

Staduitwaarts zal het profiel van de Prins Mauritssingel niet gewijzigd worden. Er komt geen rijstrook bij.

Margaretha van Mechelenweg

De Margaretha van Mechelenweg bestaat uit twee rijstroken met aan één zijde een vrijliggend fietspad.

Spoorlijn Arnhem-Nijmegen

Langs een deel van de spoorlijn Arnhem-Nijmegen zijn geluidsschermen geplaatst. Het tracé waarlangs de geluidsschermen zijn dan wel worden gerealiseerd, loopt van de spoorbrug over de Waal (km 15.480 in de kilometrering die ProRail hanteert) tot het bestaande scherm nabij de Stationsweg in Ressen (km 12.180). Langs het zuidelijk deel van het tracé worden aan twee zijden van de spoorlijn geluidswerende voorzieningen worden aangebracht. Langs het noordelijk deel van het tracé is alleen aan de westzijde van de spoorlijn een geluidsscherm gerealiseerd. De geluidsschermen hebben, afhankelijk van het gedeelte van het traject waar ze worden geplaatst, een hoogte die varieert van 1,5 tot 3 meter (gemeten ten opzichte van bovenkant spoorstaaf).

6.2 Overige functies

Een agrarische bedrijfswoning is in het bestemmingsplan als zodanig bestemd. De grondwaterzuiveringsinstallatie en de UMTS/GSM-mast aan de Magaretha van Mechelenweg blijven gehandhaafd en zijn positief bestemd.

Hoofdstuk 7 Plansystematiek en juridische vormgeving

7.1 Algemeen

De planvorm moet erop gericht zijn alle aanwezige functies in het plangebied te voorzien van een zodanige bestemmingsregeling dat enerzijds in zekere mate ontwikkelingen mogelijk zijn en anderzijds de ruimtelijke kwaliteit voldoende gewaarborgd blijft. Uitgangspunt is een flexibel en toekomstgericht bestemmingsplan. Voor de actualisatie van bestemmingsplannen wordt gebruik gemaakt van het Standaard bestemmingsplan van de gemeente Nijmegen. Het Standaard bestemmingsplan is gebaseerd op de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2012) waarin landelijke standaarden voor planregels en verbeelding zijn geformuleerd. De standaardisatie maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op een vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op eenzelfde manier worden verbeeld. Het bestemmingsplan wordt zowel in analoge als digitale vorm opgesteld.

7.2 Regels

De regels van het bestemmingsplan zijn opgebouwd uit inleidende regels (waar wordt ingegaan op de begrippen en wijze van meten), de bestemmingsregels (waar de bestemmingen worden beschreven), de algemene regels (waar de algemeen geldende regels staan), de overgangs- en slotregels (met het overgangsrecht) en de bijlagen (met de Staat van bedrijfsactiviteiten en de Staat van horeca-activiteiten).

Inleidende regels

Bij de inleidende regels wordt ingegaan op de begrippen en de wijze van meten.

Enkelvoudige bestemmingen

De bestemmingen Agrarisch, Bedrijf, Groen, Tuin, Verkeer en Water zijn allemaal enkelvoudige bestemmingen. Deze bestemmingen zijn opgenomen voor locaties waar slechts één hoofdfunctie is toegestaan.

Dubbelbestemmingen

De bestemmingen Leiding - Gas, Leiding - Hoogspanning, Leiding - Riool, Waarde Archeologie - 2, Waarde Archeologie - 3, Waterstaat - Waterbergingsgebied, en Waterstaat - Waterlopen zijn dubbelbestemmingen. Deze bestemmingen vallen samen met enkelvoudige bestemmingen. De dubbelbestemmingen kunnen onderling ook samenvallen. Er gelden dan meerdere dubbelbestemmingen voor dezelfde gronden. Bij de algemene regels is een voorrangsregeling opgenomen voor de situatie dat dubbelbestemmingen samenvallen.

Algemene regels

De algemene regels in dit bestemmingsplan bestaan uit een anti-dubbeltelregel, algemene bouwregels (zoals beeldende kunst, ondergronds bouwen), algemene gebruiksregels (zoals aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten, buitenschoolse opvang en kinderdagverblijven) en overige regels.

Overgangs- en slotregels

Hierin wordt ingegaan op het overgangsrecht en de slotregels (naam bestemmingsplan).

7.3 Flexibiliteitsbepalingen

Naast de flexibiliteit, die de rechtstreekse bouwmogelijkheden reeds bieden, zijn er extra mogelijkheden onder voorwaarden. Deze extra mogelijkheden kunnen worden geboden via een omgevingsvergunning en wijzigings- en uitwerkingsbevoegdheden, de zogenaamde flexibiliteitsbepalingen. Met de gemeenteraad is echter afgesproken dat in nieuwe actualisatie bestemmingsplannen in beginsel geen gebruik meer wordt gemaakt van de mogelijkheid om wijzigings- en uitwerkingsbevoegdheden op te nemen. De raad wil namelijk zelf de plannen kunnen vaststellen waarin nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. Dit houdt in dat voor ontwikkelingen die niet in dit bestemmingsplan zijn opgenomen een postzegelbestemmingsplan moet worden opgesteld. Er zijn nog wel wijzigingsbevoegdheden opgenomen bij de dubbelbestemmingen Waarde - Archeologie 2 en 3.

Wijzigingsbevoegdheden

Bij de dubbelbestemmingen Waarde - Archeologie 2 en 3 zijn wijzigingsbevoegdheden opgenomen om deze dubbelbestemming te kunnen laten vervallen of juist op te nemen wanneer op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat er geen archeologische waarden meer aanwezig zijn dan wel uit onderzoek juist blijkt dat er ter plaatse behoudenswaardige archeologische waarden aanwezig zijn.

Omgevingsvergunning

Het aantal mogelijkheden om een omgevingsvergunning (vml binnenplanse ontheffing) te verlenen is in dit bestemmingsplan beperkt. Uitgangspunt is zoveel mogelijk rechtstreekse flexibiliteit (bouw- en gebruiksmogelijkheden) te bieden ter voorkoming van extra procedures.

Binnen de verschillende bestemmingen, dubbelbestemmingen, algemene regels en overgangs- en slotbepalingen is de mogelijkheid opgenomen om door middel van een omgevingsvergunning af te wijken. Het kan hierbij gaan om afwijking van de bouwregels of afwijking van de gebruiksregels. Ook is bij de dubbelbestemmingen het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden (vml aanlegvergunning) en/of het slopen van een bouwwerk (vml sloopvergunning) alleen mogelijk na het verlenen van een omgevingsvergunning.

7.4 Agrarische, economische en maatschappelijke functies

In het plangebied is één agrarische bedrijfswoning aanwezig. Aan deze agrarische bedrijfswoning en bijbehorend perceel is de bestemming Agrarisch en de bestemming Tuin gegeven. Binnen de bestemming Agrarisch is een bouwvlak opgenomen waarbinnen het hoofdgebouw mag worden opgericht. Binnen het bouwvlak mogen ook bijgebouwen en aan- en uitbouwen worden gerealiseerd. De bestemming Tuin ligt aan de voorzijde van de woning. Binnen de bestemming Tuin zijn slechts beperkte bebouwingsmogelijkheden opgenomen.

Op grond van de algemene regel "Aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten" zijn in woningen alsmede in aan- en uitbouwen onder voorwaarden andere functies toegestaan in de vorm van aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten. Aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten zijn niet toegestaan in (vrijstaande) bijgebouwen. In de regels is onder de begrippen gedefiniëerd wat onder aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten moet worden verstaan.

Verder is in het plangebied, aan de Dijkstraat, een grondwaterzuiveringsinstallatie aanwezig. Op de desbetreffende grond is in het bestemmingsplan de bestemming Bedrijf gelegd, inclusief een bouwvlak. De hoofdbebouwing van de grondwaterzuiveringsinstallatie ligt binnen dit bouwvlak. Aan een deel van het perceel is, afgezien van de bestemming Bedrijf, tevens de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - waterzuiveringsinstallatie' toegekend. Op dit deel van het perceel mogen maximaal vier (zee)containers worden geplaatst ten behoeve van de grondwaterzuiveringsinstallatie.

Tevens staat aan de Dijkstraat een UMTS/GSM-mast met enkele kleine bijbehorende gebouwtjes. De UMTS/GSM-mast is positief bestemd door daaraan, binnen de bestemming Verkeer, de aanduiding 'zend-/ontvangstinstallatie' te geven. De maximaal toegestane hoogte van de mast bedraagt 30 meter. De kleine bijbehorende gebouwtjes zijn niet specifiek bestemd; deze vallen onder de regeling omtrent de (bouw)werken ten algemenen nutte en zijn op die manier positief bestemd.

7.5 Openbare ruimte

De openbare ruimte in het bestemmingsplangebied wordt voor het overgrote deel benut ten dienste van de functie verkeer. Dit betreft niet alleen autoverkeer op de Prins Mauritssingel en de Margaretha van Mechelenweg, maar ook railverkeer op het spoor Arnhem-Nijmegen. Een beperkt deel van de openbare ruimte in het plangebied bestaat uit groen en water.

Verkeer

De bestemming Verkeer is opgenomen voor de Prins Mauritssingel (inclusief Ovatonde), de Margaretha van Mechelenweg en de spoorlijn Arnhem-Nijmegen. Onder de bestemming Verkeer worden geregeld wegen, pleinen, busbanen, fiets- en voetpaden, bruggen, parkeervoorzieningen en fietsenstallingen. Op de gronden met de aanduiding 'railverkeer' zijn ook railverkeersvoorzieningen en daartoe benodigde gebouwen, bouwwerken, spoorwegwerken en werken waaronder kunstwerken, zoals bruggen en viaducten, toegestaan. Binnen de bestemming Verkeer zijn ook bijhorende voorzieningen zoals groen-, sport- en speelvoorzieningen, taluds en geluidwerende voorzieningen toegestaan. Tevens zijn wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen mogelijk. Daarnaast zijn op basis van de algemene regel "(Bouw)werken ten algemene nutte" tevens straatmeubilair, infiltratievoorzieningen, transformatorhuisjes e.d. toegestaan. Op grond van de definitiebepaling van straatmeubilair behoren ook de op of bij de weg behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals bewegwijzering, verlichting, afvalinzamelsystemen, informatie- en reclameobjecten, e.d. tot de mogelijkheden. Deze

aanvullende bepaling geldt overigens voor alle bestemmingen. Ook is er een algemene regel opgenomen voor "Beeldende kunst". Binnen alle bestemmingen is het oprichten van beeldende kunst tot een maximale bouwhoogte van 10 meter toegestaan. Verder zijn er bij de algemene regels "Parkeerregels" opgenomen. Wanneer er gebouwd wordt dan wel het gebruik van gronden en/of bestaande bouwwerken wijzigt, dient voldaan te worden aan de parkeernormen zoals opgenomen in bijlage 3 van de regels.

Groen

De in het plangebied voorkomende grotere openbare groenvoorzieningen zijn voorzien van de bestemming Groen. Binnen de meeste overige bestemmingen zijn ook groenvoorzieningen mogelijk, zodat niet al het groen ook als groen bestemd hoeft te worden. Zo zijn bijvoorbeeld binnen de bestemming Verkeer ook groenvoorzieningen mogelijk, zodat bermen niet als groen bestemd hoeven te worden. Binnen de bestemming Groen zijn ook bijbehorende voorzieningen zoals sport- en speelvoorzieningen, in- en uitritten en fiets- en voetpaden mogelijk. Tevens zijn wadi's, water, overstortvijvers, rioolbuffers en geluidwerende voorzieningen mogelijk. In de bestemming Groen zijn parkeervoorzieningen niet toegestaan.

Water

Alleen wanneer het water een belangrijk element vormt in zijn omgeving dan wel van groot belang is voor de waterhuishouding, is de bestemming Water toegekend. In dit geval is daarvan alleen sprake ter plaatse van het perceel waarop de grondwaterzuiveringsinstallatie is gevestigd. In andere gevallen valt water onder de bestemming Verkeer dan wel Groen. Gronden met de bestemming Water zijn bestemd voor de waterhuishouding, de waterbeheersing, waterafvoer en -berging, watergangen, aanleg- en vissteigers, waterlopen en waterpartijen, alsmede voor taluds, oevers en onderhoudsstroken, kunstwerken zoals bruggen, duikers en andere waterstaatkundige werken. Ook zijn bijbehorend voorzieningen zoals groen, sport- en speelvoorzieningen mogelijk.

Leiding - Gas

Met de dubbelbestemming Leiding-Gas is de ondergrondse hogedruk aardgastransportleiding aangegeven. In het bestemmingsplan is rondom de leiding een zone van in totaal circa 17 meter aangehouden waarbinnen ten behoeve van de overige geldende bestemming(en) niet mag worden gebouwd. Er kan wel een omgevingsvergunning, na advies van de leidingbeheerder, worden verleend voor bouwwerken ten behoeve van overige geldende bestemmingen. Tevens is een aanlegvergunningenstelsel opgenomen.

Leiding - Hoogspanning

Met de dubbelbestemming Leiding-Hoogspanning is de ondergrondse hoogspanningsleiding aangegeven. In het bestemmingsplan is rondom de leiding een zone van in totaal circa 20 meter aangehouden waarbinnen ten behoeve van de overige geldende bestemming(en) niet mag worden gebouwd. Er kan wel een omgevingsvergunning, na advies van de leidingbeheerder, worden verleend voor bouwwerken ten behoeve van overige geldende bestemmingen. Tevens is een aanlegvergunningenstelsel opgenomen.

Leiding - Riool (dubbelbestemming)

Met de dubbelbestemming Leiding-Riool is de rioolwatertransportleiding aangegeven. In het bestemmingsplan is rondom de leiding een zone van in totaal circa 7 meter aangehouden waarbinnen ten behoeve van de overige geldende bestemming(en) niet mag worden gebouwd. Er kan wel een omgevingsvergunning, na advies van de leidingbeheerder, worden verleend voor bouwwerken ten behoeve van overige geldende bestemmingen. Tevens is een aanlegvergunningenstelsel opgenomen.

Waarde - Archeologie 2 (dubbelbestemming)

In gebieden met een archeologisch belang (waarde 2) geldt een archeologische (dubbel)bestemming. Ten behoeve van de dubbelbestemming mogen uitsluitend andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, worden opgericht. Indien er ten behoeve van de andere, op de gronden geldende bestemming een bouwwerk wordt opgericht van meer dan 50 m^2 en een diepte van meer dan 30 cm, dient er een rapport te worden overlegd waarin de archeologische waarde van de gronden voldoende zijn vastgesteld. Er kan, na advies van de archeologisch deskundige, ontheffing worden verleend voor bouwwerken ten behoeve van overige geldende bestemmingen. Tevens is een aanlegvergunningen- en een sloopvergunningenstelsel opgenomen.

Waarde - Archeologie 3 (dubbelbestemming)

In gebieden met waarde 3 (terreinen van zeer hoge archeologische waarde) geldt een archeologische (dubbel)bestemming. Ten behoeve van de dubbelbestemming mogen uitsluitend andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, worden opgericht. Indien er ten behoeve van de andere, op de gronden geldende bestemming een bouwwerk wordt opgericht waarvoor grondwerk wordt verricht dieper dan 30 cm onder het maaiveld, dient er een rapport te worden overlegd waarin de archeologische waarde van de gronden voldoende zijn vastgesteld. Er kan, na advies van de archeologisch deskundige, ontheffing worden verleend voor bouwwerken ten behoeve van overige geldende bestemmingen. Tevens is een aanlegvergunningen- en een sloopvergunningenstelsel opgenomen.

Waterstaat - Waterlopen (dubbelbestemming)

De dubbelbestemming Waterstaat - Waterlopen is opgenomen voor de A-watergangen van het Waterschap. Dat wil zeggen dat zowel de hoofdbestemming Water hieronder valt als de aangrenzende oevers, die onder de beschermingszone vallen. Ook voor duikers in de watergang is deze bestemming opgenomen. In het bestemmingsplan is een zone van minimaal 1,5 meter aan weerszijden van de watergang aangehouden waarbinnen ten behoeve van de overige geldende bestemming(en) niet mag worden gebouwd. Van deze bepaling kan wel worden afgeweken, na advies van de waterbeheerder(s). Tevens is een aanlegvergunningenstelsel opgenomen.

7.6 Algemene regels

Beeldende kunst

Bij de algemene regels is een regeling opgenomen ten behoeve van beeldende kunst. Het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, ten behoeve van beeldende kunst is binnen alle bestemmingen toegestaan tot een maximale bouwhoogte van 15 meter, met dien verstande dat de regels van de dubbelbestemmingen onverkort van toepassing blijven.

(Bouw)werken ten algemenen nutte

Het oprichten van bouwwerken ten algemenen nutte, zoals: transformatorhuisjes, schakelhuisjes, bemalingsinrichtingen, gasdrukregel- en meetstations, straatmeubilair, infiltratievoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van koude- en warmteopslag, wachthuisjes voor verkeers- en parkeerdiensten, haltes, en schuilgelegenheden, is, onder voorwaarden, binnen alle bestemmingen toegestaan.

Ondergronds bouwen

Bij deze algemene regel staan de regels voor ondergronds bouwen aangegeven. Bij alle bestemmingen is ondergronds bouwen toegestaan, met dien verstande dat de dubbelbestemmingen onverkort van toepassingen blijven. Ondergrondse parkeervoorzieningen zijn binnen alle bestemmingen toegestaan.

Archeologisch rijksmonument

Voor de gebieden met waarde 4 is geen dubbelbestemming opgenomen omdat deze gebieden al als archeologisch rijksmonument zijn aangewezen en daarmee voldoende beschermd zijn. Omdat het wel gewenst is om bij het raadplegen van het bestemmingsplan deze gebieden inzichtelijk te maken, is hiervoor een gebiedsaanduiding opgenomen. Voor ontwikkelingen op deze terreinen dient bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed een omgevingsvergunning te worden aangevraagd.

Hoofdstuk 8 Uitvoerbaarheid

8.1 Economische uitvoerbaarheid

Met het bestemmingsplan wordt de thans bestaande situatie vastgelegd en wordt tevens de aanleg van een extra rijstrook stadinwaarts tussen de Ovatonde en Knoop Lent mogelijk gemaakt. De kosten (plankosten, bouwkosten etc) van een extra rijstrook worden gedekt uit het Programma Mobiliteit. In het Programma Mobiliteit is daarvoor budget gereserveerd. Ook de eventuele risico's zoals planschadeclaims komen ten lasten van dit budget. Aangezien de grond al eigendom is van de gemeente Nijmegen is vaststelling van een exploitatieplan op grond van art. 6.12 Wro niet noodzakelijk.

Bovenstaande overwegingen tonen aan dat de economische uitvoerbaarheid van de elementen betrekking hebbend op dit plan voldoende zijn gewaarborgd en het onderhavige bestemmingsplan financieel-economisch uitvoerbaar is.

8.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In het kader van het vooroverleg zijn de volgende instanties in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over het conceptontwerp-bestemmingsplan:

- Platform Waalsprong;
- Alliander en Tennet;
- Prorail
- Nederlandse Spoorwegen
- GEM Waalsprong
- Gasunie
- Waterschap Rivierenland;
- Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Van onderstaande instanties is een reactie binnengekomen. De reacties zijn hieronder opgenomen en van een gemeentelijke reactie voorzien.

Tennet / Alliander

Op de verbeelding staat een hoogspanningstracé getekend, echter deze is niet compleet. Wij verzoeken u om het volledige hoogspanningstracé op de verbeelding op te nemen.

Reactie Gemeente

Conform verzoek is het volledige hoogspanningstracé op de verbeelding opgenomen.

Gasunie

De Gasunie heeft de volgende opmerkingen over het bestemmingsplan:

Verbeelding

De gasleidingen lijken goed opgenomen op de verbeelding; de exacte ligging kan echter vanaf een pdf-bestand niet worden bepaald. Dit geldt ook voor de belemmeringenstrook, die 5 meter aan weerszijden van de betreffende leidingen dient te zijn.

Reactie Gemeente

De ligging van de gasleidingen is overgenomen uit een digitaal bestand waarop de leidingen zijn opgenomen. Aan weerszijden van de leidingen is een belemmeringenstrook opgenomen van 5 meter breed.

Planregels

Conform artikel 14 Bevb wordt verzocht om aan artikel 10.3.2 toe te voegen dat er geen kwetsbaar object mag worden toegestaan. Verder wordt verzocht om aan artikel 10.4.1 toe te voegen dat naast het aanbrengen van diepwortelende beplanting ook het rooien hiervan omgevingsvergunningsplichtig is.

Reactie Gemeente

Deze opmerkingen zijn verwerkt, met dien verstande dat het niet toestaan van kwetsbare objecten is opgenomen in (het voormalige) artikel 10.3.1 in plaats van artikel 10.3.2.

Plantoelichting

Het bestemmingsplan is hoofdzakelijk consoliderend van aard, maar er bestaat wel de mogelijkheid om een extra rijbaan aan te leggen. Verzocht wordt om hierover technisch overleg te hebben met de tracébeheerder, om zo de veiligheid van de leiding en de omgeving te waarborgen.

Reactie Gemeente

Uit het technisch overleg is gebleken dat het aanleggen van de busbaan geen raakvlak heeft met de aanwezige leidingen van de Gasunie. De feitelijke werkzaamheden in verband met de nieuwe busbaan vinden ten zuiden van de gasleiding plaats. Op de plaats van de gasleiding vinden dus geen werkzaamheden plaats.

Waterschap

Het Waterschap heeft de volgende opmerkingen over het concept-bestemmingsplan Prins Mauritssingel.

Plantoelichting:

In de toelichting is correct aangegeven dat voor de Waalsprong het WIW 2009 geldt. De infrastructuur, waaronder tevens de HOV begrepen is, valt echter niet onder het WIW. Dat betekent dat voor uitbreiding van verharding van de infrastructuur, alsnog compenserende waterberging gerealiseerd moet worden. Wel zal deze waterberging afwateren op het watersysteem Waalsprong dat onder het WIW valt. Voor het splitsingspunt bij knooppunt Lent is de nieuwe waterhuishouding in een waterhuishoudingsplan vastgelegd. Ook voor de HOV bij Woenderskamp is de berging en afvoer van het hemelwater separaat geregeld, door berging in zaksloten te realiseren waarbij een bui van T=100+10% niet tot inundatie mag leiden. Ook voor de HOV bij de Prins Mauritssingel geldt deze situatie. Graag daarom toevoegen dat voor de toename van het verhard oppervlak compenserende waterberging gerealiseerd dient te worden. Deze berging mag gerealiseerd worden in droogvallende zaksloten parallel aan de HOV voorziening, en dient minimaal 64 mm te kunnen bevatten (conform de vuistregel voor de bui van T=100+10%) .

In de toelichting wordt voorts niet gesproken over de aanwezige rioolwatertransportleiding ter hoogte van de westzijde van de ovatonde. Graag toevoegen. Dit zou kunnen in de

paragraaf kabels en leidingen op pagina 34. De daar genoemde rioolwaterpersleidingen ten zuiden van de ovatonde, wijken af van de ten westen van de ovatonde gelegen leiding van het waterschap.

Reactie Gemeente

Deze opmerkingen zijn verwerkt in de plantoelichting, paragraaf 3.2.2 (de watertoets) en in paragraaf 4.8 (Kabels en leidingen).

Verbeelding:

- De rioolwatertransportleiding aan de westzijde van de ovatonde ontbreekt op de verbeelding. Deze graag toevoegen.

Reactie Gemeente:

De rioolwatertransportleiding aan de westzijde van de ovatonde, voorzover gelegen binnen het plangebied, is op de verbeelding opgenomen.

Veiligheidsregio Gelderland Zuid

De Veiligheidsregio Gelderland Zuid (sector Brandweer) heeft laten weten in dit specifieke geval geen gebruik te zullen maken van het adviesrecht over de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid. De reden daarvoor is dat het bestemmingsplan een actualisatie betreft van een plan met overwegend een verkeersfunctie. Deze functie wijzigt niet in de toekomstige versie. De invloed van de actualisatie op het externe veiligheidsrisico is dan ook verwaarloosbaar. Bijkomstige reden is het gegeven dat de functie verkeer niet of nauwelijks bijdraagt aan de omvang van het groepsrisico.

Reactie Gemeente

De reactie van de Veiligheidsregio wordt opgenomen in de paragraaf externe veiligheid.

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Bijlagen bij toelichting

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel met identificatienummer NL.IMRO.0268.BP32000-VG01 van de gemeente Nijmegen.

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanbouw

een aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw, dat op de grond staat, dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een aparte ruimte vormt die al dan niet vanuit het hoofdgebouw bereikbaar is.

1.4 aan huis verbonden beroepsactiviteiten

een dienstverlenend beroep, dat op kleine schaal in een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en de desbetreffende beroepsuitoefening een ruimtelijke uitstraling heeft die in overeenstemming is met de woonfunctie.

1.5 aan huis verbonden bedrijfsactiviteiten

het verlenen van diensten, het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid (geheel of overwegend door middel van handwerk uit te oefenen), het voeren van de administratie van bedrijfsactiviteiten die (behoudens genoemde administratieve werkzaamheden) niet ter plaatse worden uitgeoefend, het verstrekken van logies en ontbijt (bed and breakfast) waarvan de aard, omvang en uitstraling zodanig zijn dat de activiteit in de woning met behoud van de woonfunctie ter plaatse kan worden uitgeoefend.

1.6 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.7 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.8 achtergevellijn

de achterste grens van het bouwvlak en het verlengde daarvan;

1.9 agrarisch bedrijf

een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of houden van dieren.

1.10 archeologische waarden

Onder archeologische waarden kunnen worden verstaan:

- archeologische verwachtingswaarden;
- vastgestelde archeologische waarden of resten.

1.11 archeologische verwachtingswaarde

de kans op archeologische vondsten of informatie.

1.12 archeologisch deskundige

de gemeentelijk (beleids)archeoloog of een andere door het College van Burgemeester en Wethouders aan te wijzen deskundige op het gebied van de archeologie.

1.13 archeologisch onderzoek

onderzoek (bureauonderzoek en/of boren en/of geofysisch onderzoek en/of graven en/of begeleiden) verricht door een dienst, bedrijf of instelling beschikkend over een opgravingsvergunning conform de Monumentenwet 1988.

1.14 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.15 bed and breakfast

een overnachtingsmogelijkheid gericht op het bieden van de mogelijkheid tot een toeristisch en veelal kortdurend verblijf met het serveren van ontbijt. Een bed- en breakfast heeft maximaal 4 kamers en 8 slaapplaatsen.

1.16 bedrijf

een onderneming waarbij het accent ligt op het vervaardigen, bewerken, installeren en verhandelen van goederen dan wel op het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij eventueel detailhandel plaatsvindt uitsluitend als niet zelfstandig en ondergeschikt onderdeel van de onderneming in de vorm van verkoop c.q. levering van ter plaatse vervaardigde, bewerkte of herstelde goederen, dan wel goederen die in rechtstreeks verband staan met de uitgeoefende handelingen.

1.17 bedrijfswoning

een woning in of bij een gebouw of op of bij een terrein kennelijk slechts bedoeld voor de huisvesting van (het huishouden van) een persoon wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of het terrein noodzakelijk moet worden geacht.

1.18 bedrijvigheid

het uitoefenen van een bedrijf, met aanverwante activiteiten als laden en lossen en parkeren.

1.19 beperkt kwetsbaar object

- verspreid liggende woningen, woonschepen en woonwagens van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen/woonschepen/woonwagens per hectare, en dienst- en bedrijfswoningen van derden.
- Kantoorgebouwen, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt.
- Hotels en restaurants, voorzover zijn niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt.
- Winkels, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt.
- Sporthallen, zwembaden en kampeerterreinen.
- Sport- en kampeerterreinen en terreinen voor recreatieve doeleinden, voorzover zij niet als kwetsbar object kunnen worden aangemerkt.
- Bedrijfsgebouwen, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt.
- Objecten die met bovenstaande gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voorzover die objecten geen kwetsbare objecten zijn.
- Objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of electriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voorzover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen dat ongeval.

1.20 beschermd stadsbeeld

stadsbeelden die overeenkomstig de bepalingen van de gemeentelijke monumentenverordening zijn aangewezen als beschermde stadsbeelden en waarvan een kaart met daarop aangegeven de begrenzing van het te beschermen gebied is opgenomen in het gemeentelijk monumentenregister Nijmegen.

1.21 beschermd stadsgezicht

stadgezicht dat ingevolge artikel 35 van de Monumentenwet is aangewezen, met ingang van de datum van publicatie van die aanwijzing in de Nederlandse Staatscourant.

1.22 bestaand

a. bestaande bouwwerken: een legaal bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning;
b. bestaand gebruik: het legale gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

1.23 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak.

1.24 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.25 BEVI-bedrijf

bedrijf vallend onder de werkingssfeer van artikel 2 lid 1 a tot en met f van het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen.

1.26 bevoegd gezag

bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning.

1.27 bijgebouw

een in functioneel en bouwkundig opzicht aan het hoofdgebouw ondergeschikt gebouw op hetzelfde bouwperceel dat op de grond staat en alleen bedoeld en ingericht is ten behoeve van (huishoudelijke) berging, hobby- en/of stallingruimte.

1.28 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.

1.29 bouwhistorisch onderzoek

in een schriftelijke rapportage vastgelegd onderzoek naar de bouw-, verbouwings- en gebruiksgeschiedenis en bouwhistorische kwaliteit van een monument in de vorm van een bouwhistorische inventarisatie, -verkenning, -opname of -ontleding, uitgevoerd overeenkomstig de “Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek”.

1.30 bouwgrens

de grens van een bouwvlak.

1.31 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder.

1.32 bouwmarkt

een geheel of gedeeltelijk overdekt detailhandelsbedrijf met een overdekt verkoopvloeroppervlak van minimaal 1.000 m^2, waarop een volledig of nagenoeg volledig assortiment van bouw- en doe-het-zelf producten uit voorraad wordt aangeboden.

1.33 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.34 bouwperceelsgrens

een grens van een bouwperceel.

1.35 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.36 bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.37 casino

een speelcasino zoals bedoeld in artikel 27 lid g van de Wet op de kansspelen, te weten de voor het publiek opengestelde of bedrijfsmatig gedreven inrichting, waar door middel van gemeenschappelijk beoefende kansspelen aan de deelnemers de gelegenheid wordt gegeven om mede te dingen naar prijzen of premies, indien de aanwijzing der winnaars geschiedt door enige kansbepaling, waarop de deelnemers in het algemeen geen overwegende invloed kunnen uitoefenen.

1.38 cultuurhistorische waarden

waarden die zijn gekoppeld aan de beschavingsgeschiedenis, ondergebracht als historisch (steden)bouwkundig erfgoed, historisch landschappelijk erfgoed of archeologisch erfgoed.

1.39 cultuur en ontspanning

voorzieningen gericht op cultuur en ontspanning, zoals een atelier, bioscoop, bowlingbaan, creativiteitscentrum, dansschool, museum, muziekschool, muziektheater, sauna, speelautomatenhal, theater en wellness. Prositutie, raamprostitutie/raamexploitatie of seksinrichting is uitgesloten. Een casino is uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'casino'.

1.40 detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ter verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die de goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, met uitzondering van het bieden van gelegenheid om gekochte etenswaren ter plaatse te nuttigen. Onder detailhandel wordt niet verstaan detailhandel in volumineuze goederen.

1.41 detailhandel in volumineuze goederen

detailhandel die vanwege de omvang van de gevoerde artikelen een groot oppervlak nodig heeft voor de uitstalling, zoals: verkoop van auto's, boten, caravans, tuininrichtingsartikelen, grove bouwmaterialen, keukens, meubels en woninginrichting en sanitair.

1.42 dienstverlenend bedrijf

een bedrijf met een uitsluitend of in hoofdzaak dienstverlenende of verzorgende taak al dan niet met een baliefunctie, zoals: uitzendbureaus, reisbureaus, wasserettes, kapsalons, bijkantoren van banken en van sociaal-culturele instellingen, postagentschappen, telefoon-, internet-, telegraaf- en telexdiensten, snelfoto-ontwikkel- en copyshops, videotheken, autorijscholen en dergelijke.

1.43 erf

de gronden met een woonbestemming gelegen binnen het bouwperceel maar buiten het bouwvlak.

1.44 escortbedrijf

de natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon, die bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, prostitutie aanbiedt, die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend (escortservices, bemiddelingsbureaus, overige).

1.45 evenement

evenement zoals bedoeld in de Algemene Plaatselijke Verordening voor de gemeente Nijmegen (APV).

1.46 garagebedrijf

een bedrijf dat uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd voor verkoop, onderhoud en reparatie van motorvoertuigen, met dien verstande dat de verkoop van motorbrandstoffen is uitgezonderd.

1.47 garagebox

overdekte berg- en bewaarplaats, stalling voor auto's en (motor)fietsen.

1.48 gebieden met een hoge archeologische verwachting

deze gebieden onderscheiden zich vanwege een hoge tot zeer hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten.

1.49 gebieden van zeer grote archeologische waarde

voor deze gebieden staat het vast dat zich archeologische resten in de bodem bevinden.

1.50 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.51 gebouwd terras

aan- of uitbouw in de openbare ruimte ten behoeve van een aangrenzend horecabedrijf waar zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken worden geschonken en/of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden verstrekt.

1.52 geluidsgevoelige functies

geluidsgevoelige functies als bedoeld in de Wet geluidhinder, te weten:

<u>geluidsgevoelige gebouwen</u>

a. woningen;
b. andere geluidsgevoelige gebouwen:
1. onderwijsgebouwen;
2. ziekenhuizen;
3. verpleeghuizen;
4. verzorgingstehuizen;
5. psychiatrische inrichtingen;
6. kinderdagverblijven.

<u>geluidsgevoelige terreinen</u>

I. een standplaats als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder e, van de Huisvestingswet (woonwagen);
II. ligplaats in het water, bestemd om door een woonschip te worden ingenomen.

1.53 gevelbreedte

de breedte van de gevel waar tegenaan wordt gebouwd.

1.54 groothandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan wederverkopers, dan wel aan instellingen of personen ter aanwending in een andere bedrijfsactiviteit.

1.55 historisch stedenbouwkundig erfgoed

fysieke verschijningsvorm en geschiedenis van de gebouwde omgeving.

1.56 historisch landschappelijk erfgoed

fysieke verschijningsvorm en geschiedenis van landschap en geografie.

1.57 hoekovergang

een aan- of uitbouw die buiten de gevelbreedten van het hoofdgebouw wordt gerealiseerd en die een verbinding vormt tussen een aan- of uitbouw aan de voorgevel en een aan- en of uitbouw aan de zijgevel van het hoofdgebouw.

1.58 hoofdbebouwing

hoofdgebouw(en) inclusief aan- en of uitbouwen.

1.59 hoofdgebouw(en)

een of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.60 hoogwaardig openbaar vervoer

een vorm van openbaar vervoer die gepositioneerd kan worden tussen de traditionele bus en trein, waarbij de nadruk ligt op het snel en betrouwbaar en comfortabel vervoeren van passagiers over vrijliggende HOV-infrastructuur.

1.61 horecabedrijf

een bedrijf of instelling waar als hoofddoel bedrijfsmatig dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt en/of waarin bedrijfsmatig logies wordt verstrekt, niet zijnde detailhandel en/of ondersteunende horeca of bed and breakfast.

1.62 hotel/pension

een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van logies (per nacht) met als nevenactiviteiten het verstrekken van maaltijden en/of dranken voor consumptie ter plaatse.

1.63 huisvesting in verband met mantelzorg

huisvesting in of bij een woning van één huishouden van maximaal twee personen, van wie ten minste één persoon mantelzorg verleent aan of ontvangt van een bewoner van de woning.

1.64 kantoor

een ruimte welke door de aard en indeling kennelijk is bestemd om uitsluitend of in hoofdzaak dienstig te zijn tot het verrichten van administratieve en/of ontwerptechnische arbeid, al dan niet met een ondergeschikte baliefunctie.

1.65 landschappelijke waarden

waarden gebaseerd op aardkundige, cultuurhistorische en visueel-ruimtelijke aspecten, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang.

1.66 kiosk

een gebouw, al dan niet met een (gebouwd) terras, van beperkte omvang, veelal geplaatst in de openbare ruimte, gericht op het ter plaatse aan passanten te koop aanbieden van producten zoals souvenirs, kranten, tijdschriften, bloemen en planten, vis, groenten, versnaperingen, niet-alcoholische en licht alcoholische dranken, rookwaren, e.d.

1.67 kwetsbaar object

- Woningen, woonschepen en woonwagens, niet zijnde beperkt kwetsbare objecten.
- Gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, te weten:
  1. ziekenhuizen, bejaardenhuizen en verpleeghuizen;
  2. scholen;
  3. gebouwen of gedeelten daarvan, bestemd voor dagopvang van minderjarigen.
- Gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, zoals:
  1. kantoorgebouwen waaronder begrepen bedrijfskantoren en hotels met een bruto vloeroppervlak van meer dan 1.500 m² per object;
  2. complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijke bruto vloeroppervlak meer dan 1.000 m² bedraagt, en winkels met een totaal bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m² per winkel, voor zover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd.
- Kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen.

1.68 maatschappelijke voorzieningen

het openbaar bestuur, medische, sociale, educatieve en levensbeschouwelijke diensten, openbare orde en veiligheid en daarmee gelijk te stellen diensten, zoals: huisarts, apotheek, school, sportzaal, kinderdagverblijf, wijkcentrum, kerkgebouw, verzorgingstehuis, begeleid wonen met permanent aanwezige zorg (24-uurs zorg), uitvaartcentrum en bibliotheek.

1.69 mantelzorg

intensieve zorg of ondersteuning, die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, ten behoeve van zelfredzaamheid of participatie, rechtstreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie, die de gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar overstijgt, en waarvan de behoefte met een verklaring van een huisarts, wijkverpleegkundige of andere door de gemeente aangewezen sociaal-medisch adviseur kan worden aangetoond.

1.70 moestuin

gronden waarop op kleine schaal groenten, kruiden, bloemen en/of fruit worden verbouwd dan wel geteeld.

1.71 natuurlijke waarden

de aan een gebied toegekende waarden in verband met de geologische, bodemkundige, ecologische en biologische elementen voorkomende in dat gebied.

1.72 omgevingsvergunning

vergunning voor activiteiten als genoemd in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.73 ondergrond

voor de ondergrond van het plan is gebruik gemaakt van de Grootschalige Basiskaart Nederland (GBKN), als vervat in het bestand GBK 2014-10-01.

1.74 ondergronds bouwwerk

a. een (gedeelte van een) gebouw dat gelegen is onder het niveau van de begane grondvloer van dat gebouw, waarbij de hoogte van die begane grondvloer nergens hoger ligt dan 0,25 meter boven het aansluitende maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. een zelfstandig voor mensen toegankelijk bouwwerk waarvan de bovenkant nergens hoger is dan het maaiveld van het bouwperceel ter plaatse van dat bouwwerk.

1.75 ondergeschikte detailhandel

detailhandel waarbij de detailhandelsactiviteit een directe relatie heeft met de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.76 ondergeschikte kantoren

kantoren waarbij het kantoor een directe relatie heeft met de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.77 ondersteunende horeca

horeca waarbij de horeca-activiteit ondersteunend is aan de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.78 overig bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.79 overkapping

een op de grond staand, plat afgedekt bouwwerk, bestaande uit ten minste een dak, niet zijnde een gebouw.

1.80 pand

de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is.

1.81 parkeerdak

plat dak dat als parkeerplaats gebruikt kan worden.

1.82 parkeergarage

onder- of bovengrondse voorziening waar automobilisten (meestal) overdekt hun auto's kunnen parkeren.

1.83 perceelsgrens

de grens van een bouwperceel.

1.84 permanente bewoning

bewoning van een ruimte als hoofdverblijf door dezelfde persoon.

1.85 productiegebonden detailhandel

detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waar de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie.

1.86 prostitutie

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele diensten ten behoeve van een ander tegen vergoeding.

1.87 raamprostitutie

een seksinrichting met één of meer ramen van waarachter de prostituee/prostitué tracht de aandacht van passanten op zich te vestigen.

1.88 recreatieve voorzieningen

op verblijfs- en dagrecreatie gerichte voorzieningen, niet zijnde een sportvoorziening, zoals: kampeerterrein, kampeerboerderij, recreatiewoning en een volkstuin.

1.89 seniorenwoning

woning bestemd voor zelfstandig wonende ouderen.

1.90 seksinrichting

een voor het publiek toegankelijk gebouw of bouwwerk, geen gebouw zijnde dan wel onderkomen, waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder een seksinrichting worden in elk geval verstaan een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, een parenclub of een prostitutiebedrijf, waaronder tevens begrepen een erotische massagesalon, al of niet in combinatie met elkaar.

1.91 speelautomatenhal

een inrichting, bestemd om het publiek gelegenheid te geven een spel door middel van speelautomaten te beoefenen, als bedoeld in artikel 30c, eerste lid, onder c, van de Wet op de kansspelen.

1.92 sportvoorzieningen

gebouwde en niet-gebouwde voorzieningen gericht op sport, niet zijnde een recreatieve voorziening, zoals: fitnesscentrum, ijsbaan, manege, speelterrein, sporthal, sportveld, stadion, tennisbaan en zwembad.

1.93 straatmeubilair

de op of bij de weg behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals: verkeerstekens, wegbebakeningen, bewegwijzeringen, verlichting, halteaanduidingen, parkeerregulerende constructies, road barriers, afvalinzamelsystemen, openbare toiletvoorzieningen, brandkranen, informatie- en reclameobjecten, fietsenstallingen, papier- en plantenbakken, zitbanken, communicatievoorzieningen, gedenktekens, abri's en dergelijke.

1.94 straatprostitutie

het op straat door handelingen, houding, woord, gebaar of op andere wijze, passanten tot seksuele handelingen te bewegen, uit te nodigen dan wel aan te lokken.

1.95 stacaravan

een caravan, die, ook als deze niet omgevingvergunningplichtig is, toch als bouwwerk valt aan te merken.

1.96 standplaats

een kavel, bestemd voor het plaatsen van een woonwagen, waarop voorzieningen aanwezig zijn die op het leidingnet van de openbare nutsbedrijven, andere instellingen of van gemeenten kunnen worden aangesloten.

1.97 supermarkt

een (grootschalig) detailhandelsbedrijf, veelal onderdeel van een supermarktketen, met een grote verscheidenheid aan levensmiddelen.

1.98 terras

een buiten de besloten ruimte van een inrichting liggend deel van een bedrijf of instelling waar zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken worden geschonken en/of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden verstrekt.

1.99 uitbouw

een op de grond staand en aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een vergroting betreft van een in het gebouw gelegen ruimte.

1.100 verblijfsgebied

binnen de bestemming Verkeer gelegen gronden vooral bedoeld voor voetgangers en niet voor doorgaand verkeer.

1.101 voorgevellijn

de voorgevel van het hoofdgebouw en het verlengde ervan.

1.102 wadi

voorziening voor de infiltratie van regenwater. Een wadi is een laagte waarin het regenwater zich kan verzamelen en in de bodem kan infiltreren.

1.103 werk

een werk, geen bouwwerk zijnde.

1.104 winkelcentrum

een cluster van winkels, al dan niet in combinatie met andere functies, die in ruimtelijk-economisch opzicht als eenheid beschouwd moet worden.

1.105 wonen

de huisvesting van één of meerdere personen in een gebouw, niet zijnde een woonwagen of woonboot.

1.106 woning

een (gedeelte van een) gebouw dat dient voor de huisvesting van een of meer personen.

1.107 woonark

een vaartuig, niet zijnde een woonschip, dat feitelijk niet geschikt en bestemd is om te worden gebruikt als middel tot verplaatsing te water en dat wordt gebruikt of is bestemd tot woon- en nachtverblijf.

1.108 woonboot

elk vaar- of drijftuig dat uitsluitend of in hoofdzaak wordt gebezigd als, of te beoordelen naar zijn constructie en/of inrichting in hoofdzaak bestemd is tot, hoofdbewoning geldend dag- en/of nachtverblijf van één of meer personen. Hieronder vallen zowel woonschepen als woonarken.

1.109 woonschip

onder woonschip verstaan we een (voormalig) schip met een (metalen) scheepsromp, dat is ingericht of verbouwd voor permanente bewoning waarbij de oorspronkelijke verschijningsvorm grotendeels behouden is gebleven. Met schip wordt in deze bedoeld: elk van oorsprong watergaand vaartuig, met eigen voortstuwing, dat gebruikt wordt (of werd) om goederen, passagiers of beide te vervoeren.

1.110 woonwagen

een voor bewoning bestemd gebouw dat is geplaatst op een standplaats en dat in zijn geheel of in delen kan worden verplaatst.

1.111 zaalverhuur

een inrichting ten behoeve van het al dan niet bedrijfsmatig exploiteren van zaalaccommodatie, waarbij het verstrekken van al dan niet ter plaatse bereide etenswaren en/of het verstrekken van drank voor consumptie ter plaatse mogelijk is.

1.112 zeer kwetsbaar object

een object dat bestemd is voor groepen beperkt zelfredzame personen. Van beperkte zelfredzaamheid is sprake wanneer personen in geval van een calamiteit niet in staat zijn zichzelf zonder hulp van buitenaf in veiligheid te brengen, zoals kinderen, ouderen, gehandicapten en gedetineerden. Voorbeelden van zeer kwetsbare objecten zijn grote zorgcomplexen, ziekenhuizen, detentiecentra, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, basisscholen en begeleid wonen met 24-uurs zorg.

1.113 zorgwonen

de huisvesting van één of meerdere personen in een gebouw, niet zijnde een woonwagen of woonboot, waarbij met behulp van zorg/ondersteuning door derden, zelfstandig gewoond wordt.

1.114 zorgwoning

een woning in een wooncomplex die bedoeld is voor mensen die uitsluitend met behulp van zorg/ondersteuning door derden zelfstandig kunnen wonen. Het betreft daarbij een woning die geschikt is voor rollatorgebruik dan wel voor rolstoelgebruik. In het wooncomplex zijn extra voorzieningen aanwezig, zoals een ontmoetingsruimte.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de afstand van een gebouw tot een zijdelingse perceelsgrens

de afstand gemeten vanaf het dichtst bij de perceelsgrens gelegen punt van het gebouw tot aan de zijdelingse perceelsgrens.

2.2 de afstanden tussen lijnen

afstanden tussen lijnen worden gemeten van het hart van de ene lijn tot het hart van de andere lijn.

2.3 de bedrijfsvloeroppervlakte

de totale oppervlakte, binnenwerks gemeten, van alle op een bouwperceel aanwezige bebouwing, boven en onder peil, ten dienste van één bepaalde binnen een bestemming toegestane activiteit/functie.

2.4 de diepte van een bouwwerk, niet zijnde een hoofdgebouw

de afstand gemeten vanaf het verste punt van het bouwwerk loodrecht op de gevel waartegen het bouwwerk wordt aangebouwd.

2.5 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

2.6 de bouwhoogte van een dakopbouw

vanaf de afdekking van de bovenste bouwlaag tot aan het hoogste punt van de dakopbouw.

2.7 de bouwhoogte van een kap

vanaf de bovenkant goot, boeibord of daarmee gelijk te stellen constructiedeel tot aan het hoogste punt van de kap.

2.8 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

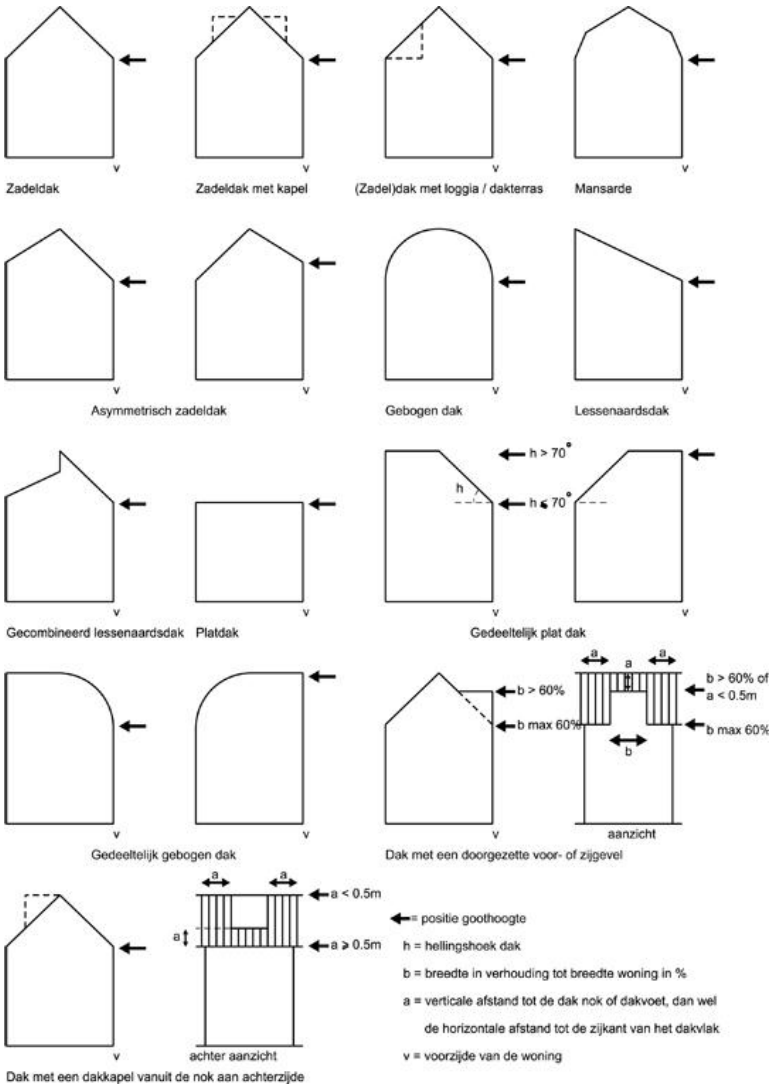
2.9 gevellijn

de plaats vanaf waar de bouw- en goothoogte van het aangrenzende maatvoeringsvlak wordt gemeten.

2.10 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

Voor de meest voorkomende dakvormen bij woningen is in onderstaande schetsjes aangegeven waar de goothoogte wordt bepaald. Daarbij geldt dat voorzover het gaat om een bestaand zadeldak deze niet mag worden uitgebouwd tot een afgetopte dakvorm.

2.11 de hoogte van een windturbine

vanaf het peil tot aan de (wieken)as van de windturbine.

2.12 de inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.13 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.14 het bebouwde oppervlakte

de buitenwerks gemeten oppervlakte van de verticale projectie van alle in een nader aan te geven gebied aanwezige, al dan niet ondergrondse, bouwwerken, met uitzondering van ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals pompputten, luifels en balkons.

2.15 het bebouwingspercentage

het percentage dat de oppervlakte van (een gedeelte van) het bouwvlak aangeeft dat binnen de aanduiding 'bouwvlak' maximaal mag worden bebouwd. Dit percentage geldt voor elk afzonderlijk bouwperceel.

2.16 het peil

de plaats vanwaar in het kader van dit bestemmingsplan de hoogte wordt gemeten als bedoeld “bouw- en goothoogte” en als volgt bepaald:

a. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan een (al dan niet openbare) weg grenst: de hoogte van de kruin van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang niet onmiddellijk aan de hiervoor bedoelde weg grenst: de hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
c. voor bouwwerken onder het maaiveld, het peil van het bijbehorende bovengrondse hoofdgebouw;
d. voor drijvende bouwwerken: de waterlijn;
e. in de andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld.

2.17 het (bruto) verkoopvloeroppervlak

de totale oppervlakte van de voor publiek toegankelijke ruimten, etalages en ruimten achter toonbanken.

2.18 het vloeroppervlak

de totale oppervlakte, binnenwerks gemeten, van alle ruimten ondergronds, op de begane grond, de verdiepingen, de zolder en de bijbehorende aan- en uitbouwen.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. de uitoefening van het agrarisch bedrijf, met uitzondering van intensieve veehouderij;
b. het telen van gewassen en/of houden van dieren, anders dan in de uitoefening van het agrarisch bedrijf;
c. bijbehorende voorzieningen, zoals verhardingen en groenvoorzieningen;
d. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen, schuilgelegenheden en overkappingen;
b. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

3.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 3.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

Binnen de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:

a. hoofdgebouwen, aan- en uitbouwen, bijgebouwen mogen uitsluitend worden opgericht binnen de aanduiding 'bouwvlak';
b. ten aanzien van gebouwen, aan- en uitbouwen, bijgebouwen, overkappingen, erfafscheidingen, en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde binnen de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:
    1. het bouwperceel binnen de aanduiding 'bouwvlak' tot maximaal het ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage' aangegeven bebouwingspercentage worden bebouwd; indien geen bebouwingspercentage is aangegeven mag het bouwperceel binnen de aanduiding 'bouwvlak' geheel worden bebouwd;
    2. één bedrijfswoning is toegestaan met een maximale inhoud van 600 m^3;
    3. de goot- en bouwhoogte van hoofdgebouwen mogen niet meer bedragen dan ter plaatse van de aanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte' is aangegeven;
    4. de goothoogte van aan- en uitbouwen mag ten hoogste de hoogte van de eerste beganegrondlaag van het hoofdgebouw bedragen en de bouwhoogte mag ten hoogste de hoogte van de direct daarboven gelegen bouwlaag bedragen;
    5. de goothoogte van bijgebouwen mag ten hoogste 3 meter bedragen en de bouwhoogte mag ten hoogste 5 meter bedragen;
    6. de bouwhoogte van overkappingen mag ten hoogste 3 meter bedragen;
    7. de bouwhoogte van erfafscheidingen mag niet meer dan 2 meter mag bedragen;

8. de bouwhoogte van palen en (licht)masten niet meer dan 10 meter en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, niet meer dan 4 meter mag bedragen.

Buiten de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:

c. op de gronden die liggen buiten de aanduiding 'bouwvlak', mogen uitsluitend veldschuren, schuilgelegenheden en overkappingen worden opgericht met inachtneming van de volgende bepalingen:
   1. per bouwperceel is 1 veldschuur of schuilgelegenheid toegestaan met een maximum oppervlakte van 50 m^2;
   2. de goothoogte van een veldschuur of schuilgelegenheid mag ten hoogste 3 meter bedragen en de bouwhoogte mag ten hoogste 5 meter bedragen;
   3. de bouwhoogte van overkappingen mag ten hoogste 3 meter bedragen;
d. erfafscheidingen en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mogen op het bouwperceel worden opgericht, met dien verstande dat:
   1. de bouwhoogte van erfafscheidingen niet meer dan 2 meter mag bedragen;
   2. de bouwhoogte van palen en (licht)masten niet meer dan 10 meter en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, niet meer dan 4 meter mag bedragen.

3.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval verstaan:

a. het gebruik van de gronden ten behoeve van opslag van meststoffen, bestrijdingsmiddelen en daarmee naar aard en effect op de waterkwaliteit te vergelijken stoffen, voor zover schadelijk voor de waterkwaliteit;
b. als opslagplaats voor nieuwe of gebruikte motorvoertuigen, aanhangwagens, machines of (onder)delen daarvan;
c. als opslag-, stort- of bergplaats voor andere voorwerpen, stoffen of producten, behoudens voor zover dat noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;
d. voor detailhandel;
e. als standplaats voor kampeermiddelen.

Artikel 4 Bedrijf

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. bedrijven voor zover deze voorkomen in categorie 1 en 2 van de Staat van bedrijfsactiviteiten, met dien verstande dat BEVI-bedrijven niet zijn toegestaan;
b. een grondwaterzuiveringsinstallatie met bijbehorende voorzieningen;
c. ondergeschikte detailhandel;
d. ondergeschikte kantoren;
e. opslag en uitstalling;
f. ontsluitingswegen;
g. bijbehorende voorzieningen zoals verhardingen, parkeer- en groenvoorzieningen;
h. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen;
b. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

4.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 4.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. hoofdgebouwen mogen uitsluitend worden opgericht binnen de aanduiding 'bouwvlak';
b. ten aanzien van gebouwen en overkappingen binnen de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:
    1. het bouwperceel binnen de aanduiding 'bouwvlak' tot maximaal het ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage' aangegeven bebouwingspercentage worden bebouwd; indien geen bebouwingspercentage is aangegeven mag het bouwperceel binnen de aanduiding 'bouwvlak' geheel worden bebouwd;
    2. de goot- en bouwhoogte van gebouwen en overkappingen binnen de aanduiding 'bouwvlak' niet meer mogen bedragen dan ter plaatse van de aanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte' is aangegeven;
c. aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen ten behoeve van een bedrijfswoning op het bouwperceel mogen zowel binnen als buiten de aanduiding 'bouwvlak' worden opgericht; buiten de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:
    1. het totaal bebouwd oppervlak van aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen mag niet meer bedragen dan 50 m²;
    2. de goothoogte van aan- en uitbouwen mag ten hoogste de hoogte van de beganegrondlaag van het hoofdgebouw bedragen en de bouwhoogte mag ten hoogste de hoogte van de direct daarboven gelegen bouwlaag bedragen;
    3. de goothoogte van bijgebouwen mag ten hoogste 3 meter bedragen en de bouwhoogte mag ten hoogste 5 meter bedragen;
    4. de bouwhoogte van overkappingen mag ten hoogste 3 meter bedragen;
d. op het bouwperceel buiten de aanduiding 'bouwvlak' mogen, doch uitsluitend aan de voorzijde van en aangrenzend aan het hoofdgebouw, worden gebouwd:

1. aan- en uitbouwen, zoals erkers en ingangspartijen, tot een maximum breedte van 60% van de gevelbreedte van het hoofdgebouw en een maximum diepte van 2 meter; de goothoogte mag ten hoogste de hoogte van de beganegrondlaag van het hoofdgebouw bedragen en de bouwhoogte mag ten hoogste de hoogte van de direct daarboven gelegen bouwlaag bedragen;
2. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals luifels en balkons, met een maximum diepte van 2 meter;

e. op de gronden met de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - waterzuiveringsinstallatie' mogen maximaal vier containers worden gebouwd dan wel geplaatst ten behoeve van een grondwaterzuiveringsinstallatie. De maximale bouwhoogte van de containers bedraagt 4 meter.
f. erfafscheidingen en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mogen zowel binnen als buiten de aanduiding 'bouwvlak' worden opgericht, met dien verstande dat:
   1. de bouwhoogte van erfafscheidingen niet meer dan 2,5 meter mag bedragen;
   2. de bouwhoogte van palen en (licht)masten niet meer dan 10 meter en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, niet meer dan 4 meter mag bedragen.

4.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval verstaan:

a. gebruik van gebouwen voor zelfstandige kantoren;
b. bewoning (inclusief kamerverhuur) van gebouwen, niet zijnde bedrijfswoningen;
c. opslag van goederen op onbebouwde gronden met een totale stapelhoogte van meer dan 5 meter. De opslag van goederen dient vanaf de openbare weg aan het zicht onttrokken te zijn.

4.4 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 4.1 teneinde bedrijven toe te laten die voorkomen in één categorie hoger dan genoemd, voor zover het betrokken bedrijf naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of bijzondere verschijningsvorm alsmede getoetst aan de aangegeven maatgevende milieuaspecten) geacht kan worden te behoren tot de ter plaatse toelaatbare categorieën van de Staat van bedrijfsactiviteiten;
b. lid 4.1 teneinde bedrijven toe te laten die niet in de Staat van Bedrijfsactiviteiten zijn genoemd, voor zover het betrokken bedrijf naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of bijzondere verschijningsvorm) geacht kan worden te behoren tot de ter plaatse toelaatbare categorieën van de Staat van Bedrijfsactiviteiten.

Artikel 5 Groen

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. bijbehorende voorzieningen zoals: sport- en speelvoorzieningen, terrassen, hondenuitlaatplaatsen, in- en uitritten en fiets- en voetpaden;
c. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, overstortvijvers, rioolbuffers, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen;
d. geluidwerende voorzieningen, zoals geluidswallen en geluidsschermen;
e. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
f. (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 17.2.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen ten behoeve van een kiosk;
b. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
c. gebouwen en overkappingen ten behoeve van (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 17.2;
d. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

5.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 5.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. aangrenzend aan het hoofdgebouw van de naastliggende bestemming mogen ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, worden gebouwd met een maximum diepte van 2 meter;
b. de bouwhoogte van erfafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, de bouwhoogte van palen, (licht)masten en ballenvangers en geluidwerende voorzieningen niet meer dan 15 meter en de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 5 meter bedragen.

5.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval verstaan:

het gebruik van gronden ten behoeve van parkeren, met uitzondering van ondergrondse parkeervoorzieningen.

5.4 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 5.1 ten behoeve van moestuinen onder de voorwaarden dat:

a. het gaat om het telen van groenten, kruiden, kleinfruit en bloemen;
b. het uitsluitend gaat om hobbymatig gebruik van de gronden als moestuin;
c. het oprichten van gebouwen niet is toegestaan;
d. het gebruik als moestuin geen onevenredige hinder oplevert voor omliggende (woon)functies.

Artikel 6 Tuin

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. tuinen en groenvoorzieningen;
b. gebouwen en overkappingen behorend bij het op hetzelfde bouwperceel gelegen hoofdgebouw(en);
c. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
d. verhardingen en parkeervoorzieningen behorend bij het op hetzelfde bouwperceel gelegen hoofdgebouw(en);
e. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. aan- en uitbouwen;
b. bijgebouwen;
c. erfafscheidingen en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

6.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 6.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. aangrenzend aan het hoofdgebouw mogen worden gebouwd:
    1. aan- en uitbouwen met een maximum diepte van 1,5 meter gemeten vanaf de gevel van het hoofdgebouw. De goothoogte mag ten hoogste de hoogte van de beganegrondlaag van het hoofdgebouw bedragen en de bouwhoogte mag ten hoogste de hoogte van de direct daarboven gelegen bouwlaag bedragen. Voor zover de aan- of uitbouw vóór de voorgevellijn wordt gerealiseerd, geldt een maximum breedte van 60% van de betreffende gevelbreedte (voorgevel) van het hoofdgebouw. De aan- of uitbouw moet geheel binnen de betreffende gevelbreedte (voor- of zijgevel) van het hoofdgebouw worden opgericht. Als uitzondering hierop geldt dat een hoekovergang is toegestaan;
    2. uitsluitend bestaande legale aan- en uitbouwen en overkappingen met een diepte van meer dan 1,5 meter gemeten vanaf de gevel van het hoofdgebouw zijn toegestaan en mogen worden vernieuwd of veranderd, mits de afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot;
    3. het is toegestaan, indien en voor zover er in de tuin recht vóór de voorgevel van het hoofdgebouw een legaal bijgebouw aanwezig is, de ruimte tussen het hoofdgebouw en dat bestaande bijgebouw te bebouwen met aan- en uitbouwen mits:
        - aangesloten wordt bij de bouwhoogte van het bijgebouw tot maximaal de bouwhoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw;
        - het bestaande bijgebouw na gereedkoming van het bouwplan voldoet en blijft voldoen aan de definitie van bijgebouw, met uitzondering van de eis van vrijstaandheid en mits het bijgebouw niet toegankelijk is vanuit het hoofdgebouw inclusief aan- en uitbouwen;

4. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, met een maximum diepte van 1,5 meter gemeten vanaf de gevel van het hoofdgebouw;

b. uitsluitend bestaande legale bijgebouwen zijn toegestaan en mogen worden vernieuwd of veranderd, mits de afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot;
c. de bouwhoogte van erfafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen. Zwembaden, jacuzzi's en gebouwde vijvers, alsmede de daarvoor benodigde bouwwerken zijn niet toegestaan.

6.3 Specifieke gebruiksregels

Het totale oppervlak van ongebouwde parkeervoorzieningen mag:

a. indien de aangrenzende gronden binnen het bouwperceel bestemd zijn tot Wonen, niet meer dan 50% van de tot “Tuin” bestemde gronden bedragen;
b. in overige gevallen mag de tot "Tuin" bestemde gronden geheel gebruikt worden ten behoeve van parkeren.

Artikel 7 Verkeer

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wegen met een functie voor verblijf en verplaatsing (waaronder terrassen), verkeerswegen (waaronder hoogwaardig openbaar vervoer, busbanen, fiets- en voetpaden), openbaar vervoer, kunstwerken (zoals bruggen, tunnels en andere waterstaatkundige werken), bermen, waterlopen, parkeervoorzieningen en fietsenstallingen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'brug' tevens voor een brug met bijbehorende toe- en afritten en/of een onderdoorgang met bijbehorende toe- en afritten;
c. ter plaatse van de aanduiding 'railverkeer' voor railverkeersvoorzieningen en daartoe benodigde gebouwen, bouwwerken, spoorwegwerken en werken waaronder kunstwerken, zoals bruggen en viaducten, en voor groenvoorzieningen, taluds, bermen, water en wadi's;
d. (on)gelijkvloerse kruisingen ten behoeve van verkeersdoeleinden, waaronder bruggen, tunnels, viaducten en overkluizingen met bijbehorende voorzieningen, zoals taluds en op- en afritten;
e. onderhoudspaden, vluchtwegen en vluchttrappen;
f. groenvoorzieningen, sport- en speelvoorzieningen, en taluds;
g. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen;
h. ter plaatse van de aanduiding 'waterstaat', tevens voor specifiek te beschermen voorzieningen als bedoeld in lid g;
i. ter plaatse van de aanduiding 'zend-/ontvanginstallatie' tevens voor een zendmast/ontvanginstallatie;
j. geluidwerende voorzieningen, zoals geluidswallen en geluidsschermen;
k. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
l. (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 17.2.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen;
b. gebouwen en overkappingen ten behoeve van fietsenstallingen;
c. (ondergrondse) voorzieningen voor kruisingen van water en verkeersdoeleinden, zoals tunnels, duikers en viaducten;
d. gebouwen en overkappingen ten behoeve van (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 17.2 ;
e. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

7.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 7.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. de oppervlakte van gebouwen en/of overkappingen ten behoeve van fietsenstallingen mag per locatie niet meer bedragen dan 20 m^2. De bouwhoogte van fietsenstallingen mag niet meer dan 3 meter bedragen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'zend-/ontvanginstallaties' is een zendmast/ontvanginstallatie toegestaan met een bouwhoogte van maximaal 30 meter;
c. uitgezonderd het bepaalde onder b, mag de bouwhoogte van palen, (licht)masten en ballenvangers en geluidwerende voorzieningen niet meer dan 15 meter en de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, niet meer dan 5 meter bedragen. Ter plaatse van de aanduiding 'brug' mogen bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, hoger zijn.

7.2.3 Specifieke bouwregels m.b.t. de aanduiding 'railverkeer'

In afwijking van het bepaalde in artikel 7.2.2 geldt dat op de gronden met de aanduiding 'railverkeer' de in artikel 7.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voorzover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. De totaal bebouwde oppervlakte aan gebouwen en overkappingen mag niet meer bedragen dan 7,5% van de gronden met de aanduiding 'railverkeer'.
b. De bouwhoogte van portalen voor bovenleidingen, seinpalen, bakens en andere railverkeersvoorzieningen mag niet meer bedragen dan 10 meter gemeten vanaf de bovenkant spoorstaaf.
c. De bouwhoogte van draagconstructies voor de bovenleiding mag niet meer bedragen dan 15 meter gemeten vanaf de bovenkant spoorstaaf.
d. De bouwhoogte van bouwwerken voor het onderbrengen van voorzieningen van de elektrotechnische systemen mag niet meer bedragen dan 7 meter gemeten vanaf de bovenkant spoorstaaf.
e. Voor het bouwen van geluidwerende voorzieningen gelden de volgende regels:
    1. Geluidwerende voorzieningen mogen worden gebouwd op een afstand van niet minder dan 4,5 meter en niet meer dan 9 meter van de as van het dichtstbijzijnde spoor.
    2. De bouwhoogte van geluidwerende voorzieningen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer - geluidsscherm 1' mag niet meer bedragen dan 3,5 meter gemeten vanaf de bovenkant spoorstaaf.
    3. De bouwhoogte van geluidwerende voorzieningen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer - geluidsscherm 2' mag niet meer bedragen dan 2 meter gemeten vanaf de bovenkant spoorstaaf.
f. De bouwhoogte van de tot de spoorwerken behorende gebouwen mag niet meer bedragen dan 5 meter gemeten vanaf de bovenkant spoorstaaf.
g. De bouwhoogte van kunstwerken zoals bruggen en overkluizingen mag niet meer bedragen dan 10 meter.
h. De bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn.

7.2.4 Dwarsprofielen van de hoofdrijbaan in noordelijke richting

a. ter plaatse van dwarsprofiel 1 mag de rijbaan bestaan uit maximaal 3 rijstroken voor gemotoriseerd verkeer;
b. ter plaatse van dwarsprofiel 2 mag de rijbaan bestaan uit maximaal 2 rijstroken voor gemotoriseerd verkeer en maximaal 1 busbaan;
c. ter plaatse van dwarsprofiel 3 mag de rijbaan, voor wat betreft rechtdoorgaand gemotoriseerd verkeer, bestaan uit maximaal 2 rijstroken;
d. ter plaatse van dwarsprofiel 4 mag de rijbaan, voor wat betreft rechtdoorgaand gemotoriseerd verkeer, bestaan uit maximaal 2 rijstroken;
e. ter plaatse van dwarsprofiel 5 mag de rijbaan, voor wat betreft rechtdoorgaand

gemotoriseerd verkeer, bestaan uit maximaal 2 rijstroken;
f. ter plaatse van dwarsprofiel 6 mag de rijbaan, voor wat betreft rechtdoorgaand gemotoriseerd verkeer, bestaan uit maximaal 2 rijstroken.

met bijbehorende voorzieningen, zoals fiets- en voetpaden, groenvoorzieningen, sloten en bermen. Tevens geldt dat afwijkingen in verband met en ten behoeve van kruispunten, parkeerplaatsen, bushaltes, vluchtstroken, weefvakken, op- en afritten, en in- en uitvoegstroken zijn toegestaan.

7.2.5 Dwarsprofielen van de hoofdrijbaan in zuidelijke richting

a. ter plaatse van dwarsprofiel 1 mag de rijbaan bestaan uit maximaal 4 rijstroken voor gemotoriseerd verkeer en maximaal 1 busbaan;
b. ter plaatse van dwarsprofiel 2 mag de rijbaan bestaan uit maximaal 3 rijstroken voor gemotoriseerd verkeer en maximaal 1 busbaan;
c. ter plaatse van dwarsprofiel 3 mag de rijbaan bestaan uit maximaal 3 rijstroken voor gemotoriseerd verkeer en maximaal 1 busbaan;
d. ter plaatse van dwarsprofiel 4 mag de rijbaan, voor wat betreft rechtdoorgaand gemotoriseerd verkeer, bestaan uit maximaal 2 rijstroken;
e. ter plaatse van dwarsprofiel 5 mag de rijbaan, voor wat betreft rechtdoorgaand gemotoriseerd verkeer, bestaan uit maximaal 2 rijstroken;
f. ter plaatse van dwarsprofiel 6 mag de rijbaan, voor wat betreft rechtdoorgaand gemotoriseerd verkeer bestaan uit maximaal 2 rijstroken, en maximaal 1 busbaan.

met bijbehorende voorzieningen, zoals fiets- en voetpaden, groenvoorzieningen, sloten en bermen. Tevens geldt dat afwijkingen in verband met en ten behoeve van kruispunten, parkeerplaatsen, bushaltes, vluchtstroken, weefvakken, op- en afritten, en in- en uitvoegstroken zijn toegestaan.

7.2.6 Dwarsprofiel van de Margaretha van Mechelenweg

a. ter plaatse van dwarsprofiel 7 mag de rijbaan bestaan uit maximaal 2x1 rijstroken.

met bijbehorende voorzieningen, zoals fiets- en voetpaden, groenvoorzieningen, sloten en bermen. Tevens geldt dat afwijkingen in verband met en ten behoeve van kruispunten, parkeerplaatsen, bushaltes, vluchtstroken, weefvakken, op- en afritten, en in- en uitvoegstroken zijn toegestaan.

7.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

7.3.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op of in gebieden ter plaatse van de aanduiding 'waterstaat', zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. het afgraven, ophogen en egaliseren van gronden;
b. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen, het bebossen van gronden of het indrijven van voorwerpen in de grond;
c. het aanleggen en verharden van wegen, paden, parkeergelegenheden en andere oppervlakteverhardingen;

d. het aanleggen van rioleringen, leidingen of kabels anders dan ten behoeve van de bestemming;
e. het opslaan van zaken (waaronder begrepen afvalstoffen).

7.3.2 Toelaatbaarheid

De hiervoor in 7.3.1 genoemde werken of werkzaamheden zijn slechts toelaatbaar, indien daardoor dan wel door de daarvan hetzij direct of indirect te verwachten gevolgen, de waterhuishoudkundige functie van deze gebieden niet of slechts in geringe mate worden aangetast en de waterbeheerder daartegen geen bedenkingen heeft.

Artikel 8 Water

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. de waterhuishouding en voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding, de waterbeheersing, waterafvoer en –berging, watergangen, aanleg- en vissteigers, waterlopen en waterpartijen alsmede voor taluds, oevers en onderhoudsstroken kunstwerken, bruggen en andere waterstaatkundige werken en;
b. verkeer te water;
c. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
d. bijbehorende voorzieningen zoals: groen, sport- en speelvoorzieningen.

8.2 Bouwregels

8.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde worden gebouwd.

8.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 8.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. de oppervlakte van een aanleg- en vissteiger ten behoeve van een aangrenzende woning mag niet meer dan 3 m^2 bedragen. De bouwhoogte mag maximaal 1 meter boven de waterlijn bedragen;
b. aangrenzend aan het hoofdgebouw van de naastliggende bestemming mogen ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, luifels en balkons, worden gebouwd met een maximum diepte van 2 meter;
c. de bouwhoogte van palen, (licht)masten en ballenvangers en geluidwerende voorzieningen mag niet meer dan 15 meter en de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 5 meter bedragen.

Artikel 9 Leiding - Gas

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Gas' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor aanleg, instandhouding en/of bescherming van een ondergrondse hoge druk aardgastransportleiding.

9.2 Bouwregels

9.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen ten behoeve van (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 17.2 ;
b. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

9.2.2 Specifieke bouwregels

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn;
b. op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd.

9.3 Afwijken van de bouwregels

9.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

lid 9.2.2 onder b voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, uitgezonderd kwetsbare objecten.

9.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien de belangen van de leiding(en) hierdoor niet worden geschaad.

9.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 9.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de beheerder(s) van de leiding(en) omtrent de vraag of door de voorgenomen bouwactiviteiten de belangen van de leiding(en) niet worden geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

9.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

9.4.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op of in de in lid 9.1 bedoelde gronden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. het afgraven, ophogen en egaliseren van gronden;
b. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren;
c. het aanbrengen en rooien van diepwortelende beplantingen, het bebossen van gronden of het indrijven van voorwerpen in de grond;
d. het aanleggen en verharden van wegen, paden, parkeergelegenheden en andere oppervlakteverhardingen;
e. het aanleggen van rioleringen, leidingen of kabels anders dan ten behoeve van de bestemming;
f. het opslaan van zaken (waaronder begrepen afvalstoffen).

9.4.2 Uitzonderingen

Het in lid 9.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden die:

a. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.

9.4.3 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien de belangen van de leiding(en) hierdoor niet worden geschaad.

9.4.4 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 9.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij bij de beheerder(s) van de leiding(en) omtrent de vraag of door de uitvoering van de voorgenomen werken en werkzaamheden de belangen van de leiding(en) niet worden geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

Artikel 10 Leiding - Hoogspanning

10.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanning' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor aanleg, instandhouding en/of bescherming van een ondergrondse hoogspanningsleiding.

10.2 Bouwregels

10.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen ten behoeve van (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 17.2 ;
b. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

10.2.2 Specifieke bouwregels

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn.
b. op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd.

10.3 Afwijken van de bouwregels

10.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

lid 10.2.2 onder b voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

10.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien de belangen van de leiding(en) hierdoor niet worden geschaad.

10.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 10.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de beheerder(s) van de leiding(en) omtrent de vraag of door de voorgenomen bouwactiviteiten de belangen van de leiding(en) niet worden geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

10.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

10.4.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op of in de in lid 10.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. het afgraven, ophogen en egaliseren van gronden;
b. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren;
c. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen, het bebossen van gronden of het indrijven van voorwerpen in de grond;
d. het aanleggen en verharden van wegen, paden, parkeergelegenheden en andere oppervlakteverhardingen;
e. het aanleggen van rioleringen, leidingen of kabels anders dan ten behoeve van de bestemming;
f. het opslaan van zaken (waaronder begrepen afvalstoffen).

10.4.2 Uitzonderingen

Het in lid 10.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden die:

a. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.

10.4.3 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien de belangen van de leiding(en) hierdoor niet worden geschaad.

10.4.4 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 10.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de beheerder(s) van de leiding(en) omtrent de vraag of door de uitvoering van de voorgenomen werken en werkzaamheden de belangen van de leiding(en) niet worden geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

Artikel 11 Leiding - Riool

11.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Riool' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor aanleg, instandhouding en/of bescherming van een rioolwatertransportleiding.

11.2 Bouwregels

11.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen ten behoeve van (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 17.2 ;
b. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

11.2.2 Specifieke bouwregels

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn.
b. op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd.

11.3 Afwijken van de bouwregels

11.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

lid 11.2.2 onder b voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

11.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien de belangen van de leiding(en) hierdoor niet worden geschaad.

11.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 11.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de beheerder(s) van de leiding(en) omtrent de vraag of door de voorgenomen bouwactiviteiten de belangen van de leiding(en) niet worden geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

11.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

11.4.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op of in de in lid 11.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. het afgraven, ophogen en egaliseren van gronden;
b. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren;
c. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen, het bebossen van gronden of het indrijven van voorwerpen in de grond;
d. het aanleggen en verharden van wegen, paden, parkeergelegenheden en andere oppervlakteverhardingen;
e. het aanleggen van rioleringen, leidingen of kabels anders dan ten behoeve van de bestemming;
f. het opslaan van zaken (waaronder begrepen afvalstoffen).

11.4.2 Uitzonderingen

Het in lid 11.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden die:

a. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.

11.4.3 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 11.4.1 zijn slechts toelaatbaar voor zover de belangen van de leiding(en) hierdoor niet worden geschaad.

11.4.4 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 11.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de beheerder(s) van de leiding(en) omtrent de vraag of door de uitvoering van de voorgenomen werken en werkzaamheden de belangen van de leiding(en) niet worden geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

Artikel 12 Waarde - Archeologie 2

12.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie 2 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden (gebied van archeologisch belang).

12.2 Bouwregels

12.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde worden gebouwd.

12.2.2 Specifieke bouwregels

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn;
b. op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd, tenzij aan een van onderstaande voorwaarden wordt voldaan:
    1. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
    2. het bouwplan betrekking heeft op een of meer van de volgende activiteiten of bouwwerken: vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande fundering;
    3. het bouwplan is gesitueerd tot maximaal 3 meter uit de fundering van een bestaand gebouw;
    4. geen grondwerk wordt verricht dieper dan 0,30 meter onder maaiveld;
    5. de bebouwde oppervlakte van het bouwplan maximaal 50 m^2 bedraagt.

12.3 Afwijken van de bouwregels

12.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 12.2.2 onder b voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

12.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

12.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 12.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent

de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden verbonden zoals:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden, zoals alternatieven voor heiwerk, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
b. het doen van nader archeologisch onderzoek;
c. het begeleiden van de activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning is verleend door een daarvoor aangewezen archeologisch deskundige.

12.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

12.4.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op of in de in lid 12.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. grondwerkzaamheden, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het graven of vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren, het aanleggen van drainage en het verwijderen van bestaande funderingen;
b. het ophogen van de bodem met meer dan 1 meter;
c. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor-en pompputten;
d. het aanleggen, verbreden of verharden van wegen, voet-, ruiter- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen,
e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden en/of het op een of andere wijze indrijven van voorwerpen in de grond;
f. het verlagen van het waterpeil;
g. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
h. het omzetten van grasland in bouwland;
i. het aanleggen van nieuwe ondergrondse transport-, energie-,of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

12.4.2 Uitzonderingen

Het in lid 12.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden indien:

a. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
b. de werkzaamheden in de bodem niet dieper gaan dan 0,30 meter onder het maaiveld en de eventueel aan te leggen verbreden of verharden van wegen, voet-, ruiter- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en andere oppervlakteverhardingen niet groter zijn dan 50 m^2;
c. de werken en werkzaamheden het normale onderhoud en/of gebruik betreffen, met inbegrip van onderhouds-en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen binnen bestaande traces van kabels en leidingen;
d. de werken en werkzaamheden:
    1. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
    2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
    3. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;

4. het archeologisch onderzoek betreffen.

12.4.3 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 12.4.1 zijn slechts toelaatbaar voor zover op grond van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden hierdoor niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

12.4.4 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 12.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden.

12.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6, lid 1, onder a van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan te wijzigen door:

a. de bestemming Waarde - Archeologie 2 als bedoeld in lid 12.1 geheel of gedeeltelijk te doen vervallen indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn dan wel er niet langer archeologische begeleiding of zorg nodig is;
b. gronden alsnog te bestemmen als Waarde - Archeologie 2 indien uit archeologisch onderzoek blijkt dat ter plaatse behoudenswaardige archeologische waarden aanwezig zijn.

Artikel 13 Waarde - Archeologie 3

13.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie 3 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden (zeer hoge archeologische waarde).

13.2 Bouwregels

13.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde worden gebouwd.

13.2.2 Specifieke bouwregels

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn;
b. op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd, tenzij aan een van onderstaande voorwaarden wordt voldaan:
    1. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
    2. het bouwplan betrekking heeft op een of meer van de volgende activiteiten of bouwwerken: vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande fundering;
    3. geen grondwerk wordt verricht dieper dan 0,30 meter onder maaiveld.

13.3 Afwijken van de bouwregels

13.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2.2 onder b voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

13.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

13.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 13.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden

(kunnen) worden aangetast, en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden verbonden zoals:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden, zoals alternatieven voor heiwerk, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
b. het doen van nader archeologisch onderzoek;
c. het begeleiden van de activiteiten waarvoor omgevingsvergunning is verleend door een daarvoor aangewezen archeologisch deskundige.

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

13.4.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op of in de in lid 13.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. grondwerkzaamheden, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het graven of vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren, het aanleggen van drainage en het verwijderen van bestaande funderingen;
b. het ophogen van de bodem met meer dan 1 meter;
c. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor- en pompputten;
d. het aanleggen, verbreden of verharden van wegen, voet-, ruiter- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen,
e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden en/of het op een of andere wijze indrijven van voorwerpen in de grond;
f. het verlagen van het waterpeil;
g. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
h. het omzetten van grasland in bouwland;
i. het aanleggen van nieuwe ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

13.4.2 Uitzonderingen

Het in lid 13.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden indien:

a. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig (kunnen) worden aangetast;
b. de werkzaamheden in de bodem niet dieper gaan dan 0,30 meter onder het maaiveld;
c. de werken en werkzaamheden het normale onderhoud en/of gebruik betreffen, met inbegrip van onderhouds-en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen binnen bestaande tracés van kabels en leidingen;
d. de werken en werkzaamheden:
    1. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
    2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
    3. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
    4. het archeologisch onderzoek betreffen.

13.4.3 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 13.4.1 zijn slechts toelaatbaar voor zover op grond van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden hierdoor niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

13.4.4 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 13.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden.

13.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6, lid 1, onder a van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan te wijzigen door:

a. de bestemming Waarde - Archeologie 3 als bedoeld in lid 13.1 geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn, dan wel er niet langer archeologische begeleiding of zorg nodig is.
b. gronden alsnog te bestemmen als Waarde - Archeologie 3 indien uit archeologisch onderzoek blijkt dat ter plaatse behoudenswaardige archeologische waarden aanwezig zijn.

Artikel 14 Waterstaat - Waterbergingsgebied

14.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waterstaat - Waterbergingsgebied' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

a. de afvoer van hoog opperwater, sediment en ijs;
b. de waterhuishouding;
c. het vergroten van de waterbergings- en afvoercapaciteit van de Waalsprong;
d. verbetering van de hoofdwaterkering alsmede voor de vergroting van de afvoercapaciteit;
e. ter plaatse van de aanduiding “zandwinning” voor de winning van oppervlaktedelfstoffen in de vorm van zand, grind en bijprodukten als bovengrond en klei, alsmede voor bijbehorende gebouwen, bouwwerken en werken zoals verhardingen en wegen.
f. het gebruik ten behoeve van de uitvoering van bouwwerken, werken en werkzaamheden, welke passen in het kader van het normale beheer en onderhoud van de waterbergende gronden.

14.2 Bouwregels

14.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van het bepaalde in lid a t/m d uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde worden gebouwd, met een maximale bouwhoogte van 10 meter.

14.2.2 Bouwregels aanduiding "zandwinning"

a. op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd alvorens het gebied is ingericht in aansluiting op de zandwinning;
b. de gronden met de aanduiding “zandwinning” mogen worden benut ten behoeve van een verwerkings- en/of scheidingsinstallatie met een maximale bouwhoogte van 25 meter, alsmede voor bijbehorende leidingen, installaties, hulpconstructies en bouwwerken;
c. binnen het gebied met de aanduiding zandwinning zijn ten behoeve van deze functie gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, toegestaan tot een maximale hoogte van 5 meter en 10 meter voor palen en masten, alsmede leidingen, hulpconstructies en installaties.

14.3 Afwijken van de bouwregels

Bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen zijn op deze gronden slechts toelaatbaar indien daarvoor door het bevoegd gezag door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning, gehoord het waterschap, ontheffing is verleend. Ontheffing wordt verleend indien het waterstaatsbelang of belang van de zandwinning hierdoor niet onevenredig wordt geschaad.

14.3.1 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 14.3, wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de waterbeheerder omtrent de vraag of door voorgenomen bouwactiviteiten het waterstaatsbelang niet onevenredig wordt geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

14.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

14.4.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op of in de in lid 14.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. het ophogen van gronden;
b. het dempen van watergangen.

14.4.2 Uitzonderingen

Het in lid 14.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden die:

a. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.

14.4.3 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 14.4.1 zijn slechts toelaatbaar voor zover de waterbergingscapaciteit hierdoor niet onevenredig wordt geschaad.

14.4.4 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 14.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de waterbeheerder(s) omtrent de vraag of door de uitvoering van de voorgenomen werken en werkzaamheden de waterbergingscapaciteit niet onevenredig wordt geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

Artikel 15 Waterstaat - Waterlopen

15.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waterstaat - Waterlopen' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding, waterafvoer en waterberging, kunstwerken, bruggen en andere waterstaatskundige werken.

15.2 Bouwregels

15.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde worden gebouwd.

15.2.2 Specifieke bouwregels

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht-)masten hoger mogen zijn.
b. op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd.

15.3 Afwijken van de bouwregels

15.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 15.2.2 onder b voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

15.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien het belang van de watergang hierdoor niet onevenredig wordt geschaad.

15.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 15.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de waterbeheerder omtrent de vraag of door voorgenomen bouwactiviteiten het belang van de watergang niet onevenredig wordt geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

15.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval verstaan:

a. het aanbrengen van afbeeldingen of tekens voor commerciële doeleinden;
b. het opstellen, opslaan, lozen c.q. storten, al dan niet ten verkoop, van onbruikbare dan wel aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, materialen, stoffen, producten, voer- of vaartuigen of machines.

Deze gebruiksvormen zijn niet strijdig, indien en voor zover deze onlosmakelijk verbonden zijn met werken en werkzaamheden waarvoor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden zoals bedoeld in artikel 15.5.1 is verleend.

15.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

15.5.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op of in de in lid 15.5.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. het aanleggen of aanbrengen van beschoeiingen en puinstortingen;
b. het graven of dempen van waterpartijen en het afdammen van waterpartijen;
c. boringen te verrichten, seismisch of ander bodemonderzoek te doen;
d. het wijzigen van het waterpeil.

15.5.2 Uitzonderingen

Het in lid 15.5.1 vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden die:

a. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.

15.5.3 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 15.5.1 zijn slechts toelaatbaar voor zover het belang van de watergang hierdoor niet onevenredig wordt geschaad.

15.5.4 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 15.5.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de waterbeheerder(s) omtrent de vraag of door de uitvoering van de voorgenomen werken en werkzaamheden het belang van de watergang niet onevenredig wordt geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 16 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 17 Algemene bouwregels

17.1 Beeldende kunst

Het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, ten behoeve van beeldende kunst is binnen alle bestemmingen toegestaan tot een maximale bouwhoogte van 15 meter, met dien verstande dat de regels van de dubbelbestemmingen onverkort van toepassing blijven.

17.2 (Bouw)werken ten algemenen nutte

Het oprichten van bouwwerken ten algemenen nutte, zoals: transformatorhuisjes, schakelhuisjes, bemalingsinrichtingen, gasdrukregel- en meetstations, straatmeubilair, infiltratievoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van koude- en warmteopslag, bushaltes, wachthuisjes voor verkeers- en parkeerdiensten en schuilgelegenheden, is binnen alle bestemmingen toegestaan, met dien verstande dat:

a. de inhoud van elk gebouw niet meer mag bedragen dan 50 m³;
b. de oppervlakte van elke overkapping niet meer mag bedragen dan 20 m²;
c. de goothoogte van gebouwen niet meer dan 3 meter mag bedragen en de bouwhoogte van gebouwen niet meer dan 5 meter mag bedragen;
d. de bouwhoogte van overkappingen niet meer dan 3 meter mag bedragen;
e. voor de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, de bouwregels van de geldende bestemming van toepassing zijn;
f. de regels van de dubbelbestemmingen onverkort van toepassing blijven.

17.3 Jongerenontmoetingsplaatsen

Burgemeester en Wethouders zijn bevoegd ontheffing te verlenen ten behoeve van jongerenontmoetingsplaatsen binnen de bestemmingen Groen en Verkeer onder de voorwaarden dat:

a. het gaat om een visueel goed zichtbare locatie;
b. de locatie voldoende (verkeers)veilig is;
c. de locatie gelegen is nabij een speelvoorziening;
d. de afstand tot omliggende woonbebouwing dusdanig is dat er geen hinder voor omwonenden is te verwachten;
e. de oppervlakte van gebouwen en/of overkappingen ten behoeve van een jongerenontmoetingsplaats per locatie niet meer dan 20 m^2 bedraagt. De goothoogte mag maximaal 3 meter en de bouwhoogte maximaal 5 meter bedragen.

17.4 Ondergronds bouwen

Bouwen onder peil ten behoeve van de bestemming is toegestaan, met dien verstande dat:

a. bouwen onder peil is toegestaan ten behoeve van ondergrondse parkeervoorzieningen;
b. bouwen onder peil is toegestaan binnen de aanduiding 'bouwvlak'. Bebouwing onder peil mag uitsluitend worden gebruikt ter ondersteuning van ingevolge deze regels op de begane grond toegestane functies;
c. bouwen onder peil binnen de bestemming Wonen is tevens buiten de aanduiding 'bouwvlak' toegestaan, voor zover bovengronds aan- en uitbouwen zijn toegestaan dan wel tot zover als de bestaande bovengrondse aan- of uitbouw reikt;
d. bouwen onder peil binnen de bestemming Tuin is toegestaan, mits grenzend aan het hoofdgebouw met een maximale diepte van 1,5 meter dan wel tot zover als de bestaande bovengrondse aan- of uitbouw reikt;
e. bouwen onder peil ten behoeve van een woning binnen de bestemming [Gemengd] is tevens buiten de aanduiding 'bouwvlak' toegestaan, mits grenzend aan de woning met een maximale diepte van 3 meter achter de achtergevelrooilijn dan wel tot zover als de bestaande bovengrondse aan- of uitbouw reikt;
f. bouwen onder peil ten behoeve van een woning binnen de bestemming [Gemengd] is tevens buiten de aanduiding 'bouwvlak' toegestaan, mits grenzend aan de woning met een maximale diepte van 1,5 meter voor de voorgevellijn danwel tot zover als de bestaande aan- of uitbouw reikt;
g. bouwen onder peil ten behoeve van bouwwerken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 17.2 is toegestaan.

Artikel 18 Algemene gebruiksregels

18.1 Aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten

18.1.1 Bouwregels

Ten behoeve van het onder lid 2 toegestane gebruik, mag in afwijking van de betreffende bestemming voor dit gebruik worden gebouwd, met dien verstande dat de daarvoor geldende bouwregels onverminderd van kracht blijven.

18.1.2 Specifieke gebruiksregels

In gebouwen die ingevolgde deze regels gebruikt mogen worden als agrarische bedrijfswoning (inclusief bijbehorende aan- en uitbouwen) is de uitoefening van aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten toegestaan, onder de volgende voorwaarden:

a. maximaal 35% van het vloeroppervlak van de woning, inclusief aan- en uitbouwen, mag tot ten hoogste 50 m² worden gebruikt voor een aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteit;
b. degene die de activiteiten in de woning uitvoert, dient tevens de bewoner van de woning te zijn;
c. de activiteiten dienen qua aard, omvang en uitstraling te passen in een woonomgeving;
d. er mag geen horeca of detailhandel ter plaatse plaatsvinden, uitgezonderd een beperkte verkoop als ondergeschikte activiteit en in relatie met een aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteit;
e. de activiteiten mogen geen nadelige invloed hebben op de normale afwikkeling van het verkeer en geen onevenredige parkeerdruk veroorzaken.

In bijgebouwen is de uitoefening van aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteiten niet toegestaan.

18.2 Bed en breakfast

In hoofdgebouwen die ingevolge deze regels gebruikt mogen worden voor de hoofdfuncties bedrijven, voorzover deze voorkomen in categorie 1 of 2 van de Staat van bedrijfsactiviteiten, cultuur en ontspanning, detailhandel, dienstverlening, kantoren, maatschappelijke voorzieningen en/of wonen, is op de verdieping(en) een bed en breakfast toegestaan.

18.3 Buitenschoolse opvang en kinderdagverblijven

18.3.1 Bouwregels

Ten behoeve van het onder artikel 18.3.2 toegestane gebruik, mag in afwijking van de betreffende bestemming voor dit gebruik worden gebouwd, met dien verstande dat de daarvoor geldende bouwregels onverminderd van kracht blijven.

18.3.2 Specifieke gebruiksregels

In hoofdgebouwen die ingevolge deze regels gebruikt mogen worden voor kantoor, recreatie en/of sport is het gebruik als buitenschoolse opvang en/of kinderdagverblijf onder de volgende voorwaarden toegestaan:

a. de activiteiten dienen qua aard, omvang en uitstraling te passen in de omgeving;
b. de activiteiten moeten voldoen aan de door de GGD en de brandweer gestelde eisen;
c. er dient voldaan te worden aan de voorkeurswaarden uit de Wet geluidhinder;
d. de activiteiten niet zijn toegestaan binnen de gebiedsaanduiding 'veiligheidszone-vervoer gevaarlijke stoffen';
e. de activiteiten vinden naast of in combinatie met het volgens de betreffende bestemming toegestane gebruik plaats en mogen daarvoor geen belemmering vormen;
f. de activiteiten mogen geen nadelige invloed hebben op de normale afwikkeling van het verkeer en geen onevenredige parkeerdruk veroorzaken.

18.4 Evenementen

Evenementen zijn binnen alle bestemmingen toegestaan, mits hiervoor vergunning is verleend op grond van de Algemeen Plaatselijke Verordening.

18.5 Ondersteunende horeca

In gebouwen die ingevolge deze regels gebruikt mogen worden voor cultuur en ontspanning, detailhandel, dienstverlening, maatschappelijke voorzieningen, recreatie en/of sport, en niet voor horeca, is ondersteunende horeca onder de volgende voorwaarden toegestaan:

a. de horeca-activiteit is ondergeschikt aan de hoofdactiviteit;
b. de openingstijden van de horeca-activiteit zijn aangepast aan de openingstijden van de hoofdactiviteit;
c. de toegang tot de horeca-activiteit is uitsluitend via die van de hoofdactiviteit, er is dus geen aparte ingang;
d. er is in het pand vrij toegankelijke sanitaire ruimte;
e. voor de horeca-activiteit mag geen aparte reclame worden gemaakt;
f. van het totale vloeroppervlak van een food-detailhandelsbedrijf mag maximaal 20 m^2 en niet meer dan 25% van het totale verkoopvloeroppervlak aan ondersteunende horeca worden besteed, mits binnen een afstand van 50 meter aan weerszijden van het pand zich geen andere zaak bevindt met ondersteunende of reguliere horeca;
g. van het totale vloeroppervlak van een non-food detailhandelsbedrijf mag maximaal 50 m^2 en niet meer dan 25% van het totale verkoopvloeroppervlak aan ondersteunende horeca worden besteed, mits binnen een afstand van 50 meter aan weerszijden van het pand zich geen andere zaak bevindt met ondersteunende of reguliere horeca;

h. van het totale vloeroppervlak van een maatschappelijke voorziening, een voorziening gericht op cultuur en ontspanning en een recreatieve- en sportvoorziening (met uitzondering van een sporthal en sportveld) mag maximaal 10% aan ondersteunende horeca worden besteed;
i. van het totale vloeroppervlak van een sporthal mag maximaal 12% aan ondersteunende horeca worden besteed;
j. voor 1 sportveld mag maximaal 150 m^2 aan ondersteunende horeca worden besteed en bij meerdere velden mag voor ieder extra sportveld maximaal 75 m^2 worden opgeteld, met dien verstande dat de maximum oppervlakte niet meer mag bedragen dan 375 m^2.

De gehanteerde oppervlaktematen betreffen de totale oppervlakte ten dienste van de ondersteunende horecafunctie, niet inbegrepen de daarbij behorende ruimten als opslag, keuken- en toiletruimten.

18.6 Seksinrichting of escortbedrijf

18.6.1 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met de bestemming, wordt in ieder geval verstaan een gebruik van gronden en gebouwen ten behoeve van:

a. een seksinrichting of een escortbedrijf voorzover binnen de geldende bestemming geen aanduiding 'seksinrichting' is opgenomen;
b. raam- en straatprostitutie.

18.6.2 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 18.6.1 sub a voor het vestigen van een seksinrichting of escortbedrijf binnen de bestemmingen [Cultuur en Ontspanning], [Gemengd-1] en [Gemengd-2] onder de voorwaarden dat:

a. de vestiging past binnen het maximumstelsel, zoals dat geldt op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening voor de gemeente Nijmegen;
b. primair wordt aangesloten bij het huidige en toekomstige stedelijk hoofdwegennet; de activiteit, gelet op de aard en invloed ervan, niet leidt tot een onevenredige aantasting van het karakter van de omgeving. Bij de beoordeling van de aard en invloed op de omgeving worden de volgende aspecten mede in de beoordeling betrokken:
    1. de aanwezigheid van gevoelige functies in de omgeving, zoals religieuze functies (kerken, moskees e.d.), scholen (en andere door kinderen gebruikte gebouwen, zoals kinderopvang) e.d., met dien verstande dat:
        - de in acht te nemen afstand tot dergelijke functies tenminste 50 meter dient te bedragen;
        - rekening wordt gehouden met de aanlooproutes van de gevoelige functies;
    2. het voorkomen of beperken van overlast voor de omgeving;
    3. het voorkomen van nieuwe concentraties van seksinrichtingen en escortbedrijven door een afstand van tenminste 250 meter aan te houden tot een bestaand bedrijf in dezelfde straat of buurt;
    4. de aard van de activiteit, te weten een overwegende avond of nachtactiviteit;
    5. de sociale- en brandveiligheid;
    6. het voorkomen of beperken van een verkeersaantrekkende werking;
    7. de verkeersveiligheid, met name in relatie tot de ontsluiting van het erf;
    8. het voorkomen of beperken van een onevenredige parkeerdruk op de openbare ruimte, waarbij wordt uitgegaan van parkeren op eigen erf.

c. wat bouwen betreft moet worden aangesloten bij de regels van de onderliggende bestemming, met dien verstande dat het bevoegd gezag voorwaarden kan stellen aan de maximum oppervlakte van de activiteit.

Artikel 19 Algemene aanduidingsregels

19.1 wetgevingzone - waarde archeologie 1

Gronden gelegen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingszone - waarde archeologie 1' hebben een lage tot middelhoge archeologische verwachtingswaarde. Voor ingrepen van meer dan 2500 m^2 en dieper dan 0,30 meter dient er archeologisch vooronderzoek plaats te vinden.

19.2 wetgevingzone - waarde archeologie 4

Gronden ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingszone - waarde archeologie 4' zijn aangewezen als archeologisch rijksmonument en op grond van de Monumentenwet 1988 beschermd. Voor ontwikkelingen op deze terreinen dient bij het bevoegd gezag een monumentenvergunning ex artikel 11 van de Monumentenwet te worden aangevraagd.

19.3 Zandwinning

Gronden ter plaatse van de aanduiding 'zandwinning' zijn bestemd voor de winning van oppervlaktedelfstoffen in de vorm van zand, grind en bijprodukten als bovengrond en klei, alsmede voor bijbehorende gebouwen, bouwwerken en werken zoals verhardingen en wegen.

19.3.1 Bouwregels

a. op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd alvorens het gebied is ingericht in aansluiting op de zandwinning;
b. de gronden met de aanduiding “zandwinning” mogen worden benut ten behoeve van een verwerkings- en/of scheidingsinstallatie met een maximale bouwhoogte van 25 meter, alsmede voor bijbehorende leidingen, installaties, hulpconstructies en bouwwerken;
c. binnen het gebied met de aanduiding zandwinning zijn voorts ten behoeve van deze functie gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, toegestaan tot een maximale hoogte van 5 meter en 10 meter voor palen en masten, alsmede leidingen, hulpconstructies en installaties.

19.3.2 Afwijken van de bouwregels

Bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen zijn op deze gronden slechts toelaatbaar indien daarvoor door het bevoegd gezag door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning, gehoord het waterschap, ontheffing is verleend. Ontheffing wordt verleend indien het waterstaatsbelang of belang van de zandwinning hierdoor niet onevenredig wordt geschaad.

19.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 19.3.2, wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de waterbeheerder omtrent de vraag of door voorgenomen bouwactiviteiten het waterstaatsbelang niet onevenredig wordt

geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

19.3.4 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op of in de in lid 19.3 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. het ophogen van gronden;
b. het dempen van watergangen.

19.3.5 Uitzonderingen

Het in lid 19.3.4 vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden die:

a. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.

19.3.6 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 19.3.4 zijn slechts toelaatbaar voor zover de waterbergingscapaciteit hierdoor niet onevenredig wordt geschaad.

19.3.7 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 19.3.4 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de waterbeheerder(s) omtrent de vraag of door de uitvoering van de voorgenomen werken en werkzaamheden de waterbergingscapaciteit niet onevenredig wordt geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

Artikel 20 Algemene afwijkingsregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van de bepalingen van dit plan, voor zover het een in beperkte mate afwijking van de maatvoering betreft, noodzakelijk om het bouwwerk zodanig te laten aansluiten op een bestaande, legale situatie dat dit vanuit architectonisch en/of bouwkundig opzicht een verbetering is.

Artikel 21 Overige regels

21.1 Parkeerregels

21.1.1 Algemene parkeerregels

Het is verboden te bouwen dan wel het gebruik van gronden en/of bouwwerken te wijzigen indien er niet wordt voldaan aan de op grond van dit artikel gestelde eisen ten aanzien van parkeren, stallen, laden en lossen.

21.1.2 Specifieke parkeerregels bij bouwplannen

a. indien een bouwplan daartoe aanleiding geeft, moet ten behoeve van het parkeren of stallen van auto's in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op de bij het bouwplan behorende en daartoe bestemde gronden. De parkeer- en stallingsbehoefte wordt bepaald op de wijze zoals beschreven in de beleidsregels Parkeren.
b. de onder sub a bedoelde ruimte voor het parkeren of stallen van auto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan:
    1. indien de afmetingen van bedoelde parkeerruimten ten minste 2,50 m bij 5,00 m en ten hoogste 3,25 m bij 6,00 m bedragen met dien verstande dat als de parkeerruimte tevens fungeert als toegang tot het gebouw de afmetingen ten minste 3,00 m bij 5,00 m dienen te bedragen;
    2. indien de afmetingen van een gereserveerde parkeerruimte voor een gehandicapte - voor zover die ruimte niet in de lengterichting aan een trottoir grenst - ten minste 3,50 m bij 5,00 m bedragen;
c. indien een bouwplan daartoe aanleiding geeft, moet ten behoeve van het laden of lossen van goederen in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op de bij het bouwplan behorende en daartoe bestemde gronden.

21.1.3 Specifieke parkeerregels bij gebruikswijzigingen

a. indien het wijzigen van het gebruik van gronden en/of bouwwerken daartoe aanleiding geeft, moet, voor wat betreft de toename in parkeer- of stallingsbehoefte, in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op die gronden of op de bij die bouwwerken behorende en daartoe bestemde gronden. De parkeer- en stallingsbehoefte wordt bepaald op de wijze zoals beschreven in de beleidsregels Parkeren.
b. de onder sub a bedoelde ruimte voor het parkeren of stallen van auto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan:
    1. indien de afmetingen van bedoelde parkeerruimten ten minste 2,50 m bij 5,00 m en ten hoogste 3,25 m bij 6,00 m bedragen met dien verstande dat als de parkeerruimte tevens fungeert als toegang tot het gebouw de afmetingen ten minste 3,00 m bij 5,00 m dienen te bedragen;
    2. indien de afmetingen van een gereserveerde parkeerruimte voor een gehandicapte - voor zover die ruimte niet in de lengterichting aan een trottoir grenst - ten minste 3,50 m bij 5,00 m bedragen;
c. indien het wijzigen van het gebruik van gronden en/of bouwwerken daartoe aanleiding geeft, moet, voor wat betreft de toename in de behoefte aan laad- en losruimte, in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op die gronden of op de bij die bouwwerken behorende en daartoe bestemde gronden.

21.1.4 Afwijken van de parkeerregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 21.1.1, 21.1.2 en 21.1.3. Het bevoegd gezag neemt hierbij, conform de beleidsregels Parkeren, in overweging of:

a. het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit;
b. er op andere wijze in de benodigde parkeer-, stallings-, laad- of losruimte wordt voorzien;
c. er een financiële voorwaarde dient te worden gesteld.

21.1.5 Specifieke gebruiksregels

Ruimte(n) voor het parkeren of stallen van motorvoertuigen, bromfietsen en fietsen, voor zover de aanwezigheid van deze ruimten krachtens deze parkeerregels is geëist, dient te allen tijde voor dit doel beschikbaar te blijven. Ander gebruik wordt aangemerkt als strijdig gebruik.

21.2 Berging van hemelwater

Ter voorkoming van wateroverlast mag uitsluitend worden gebouwd en verharding worden aangelegd als de berekende retentiecapaciteit in oppervlaktewater, voor de berging van hemelwater, in dan wel buiten het plangebied gerealiseerd wordt.

21.3 Voorrangsregeling bestemmingen

Bij toepassing van de bestemmingen uit Hoofdstuk 2 geldt, indien op deze gronden een (enkelvoudige) bestemming samenvalt met een dubbelbestemming, primair het bepaalde met betrekking tot de dubbelbestemming.

Indien twee of meer dubbelbestemmingen samenvallen, dient de volgende prioriteitenvolgorde te worden aangehouden:

a. in de eerste plaats de planregels van artikel 9 Leiding - Gas;
b. in de tweede plaats de planregels van artikel 10 Leiding - Hoogspanning;
c. in de derde plaats de planregels van artikel 11 Leiding - Riool;
d. in de vierde plaats de planregels van artikel 15 Waterstaat - Waterlopen;
e. in de vijfde plaats de planregels van artikel 13 Waarde - Archeologie 3;
f. in de zesde plaats de planregels van artikel 12 Waarde - Archeologie 2.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 22 Overgangsrecht

22.1 Overgangsrecht bouwwerken

22.1.1 Algemeen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

22.1.2 Afwijken bij omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in artikel 22.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 22.1.1 met maximaal 10%.

22.1.3 Uitzonderingen

Artikel 22.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

22.2 Overgangsrecht gebruik

22.2.1 Algemeen

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

22.2.2 Strijdig gebruik

a. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 22.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
b. Indien het gebruik, bedoeld in artikel 22.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

22.2.3 Uitzonderingen

Artikel 22.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 23 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan 'Nijmegen Prins Mauritssingel'.

Bijlagen bij de regels

Bijlage 1 Staat van bedrijfsactiviteiten (model Nijmegen)

Staat van bedrijfsactviteiten

05	**Visserij, kweken van vis en schaaldieren**	**Cat**	**Milieu-aspect**
0502	Kweken van vis en schaaldieren	3.1	G-GE30
15	**Industrie Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken**	**Cat**	**Milieu-aspect**
1511	Slachterijen (geen pluimveeslachterijen)	3.2	G-GE100
1513.1	Vervaardiging van snacks en kant-en-klaar-maaltijden	3.1	G-GE50
1513.2	Vervaardiging van vleeswaren (geen snacks) en overige vleesverwerking	3.1	G-GE50
1551	Melkproductenfabrieken v.c. < 55.000 t/j	3.2	G100
	Melkproductenfabrieken v.c. > 55.000 t/j	4.2	G100
1552	Bereiding van consumptie-ijs p.o. = 200 m^2	2	G30
	Bereiding van consumptie-ijs p.o. > 200 m^2	3.2	G100
1561	Vervaardiging van meel (geen zetmeel)< 500 t/u	4.1	G200
	Vervaardiging van meel (geen zetmeel)= 500 t/u	4.2	G300
1562	Vervaardiging van zetmeel < 10 t/u	4.1	G-GE200
	Vervaardiging van zetmeel = 10 t/u	4.2	G-GE300
1571	Vervaardiging van veevoeder (mengvoeder) < 100 t/u	4.1	G-GE200
	Vervaardiging van veevoeder (mengvoeder) = 100 t/u	4.2	G-GE300
1572	Vervaardiging van voer voor huisdieren	4.1	G-GE200
1581	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen: v.c. < 2.500 kg meel/week	2	G-GE30
	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen: v.c. = 2.500 kg meel/week	3.2	G-GE100
1582	Banketfabrieken en vervaardiging van beschuit en biscuit	3.2	G-GE100
1584.2	Vervaardiging van chocolade en suikerwerk p.o. = 200 m^2	2	G-GE30
	Vervaardiging van chocolade en suikerwerk p.o. < 2.000 m^2	3.2	GE100
	Vervaardiging van chocolade en suikerwerk p.o. > 2.000 m^2	5.1	GE500
1585	Vervaardiging van deegwaren	3.1	GE50
1589	Vervaardiging van overige voedingsmiddelen n.e.g.	4.1	GE200
1591	Distilleerderijen en likeurstokerijen	4.2	GE300
1596	Bierbrouwerijen	4.2	GE300
17	**Vervaardiging van textiel en textielproducten**	**Cat**	**Milieu-aspect**
1771	Vervaardiging van gebreide en gehaakte kousen en sokken	3.1	G50
1772	Vervaardiging van gebreide en gehaakte truien, vesten en pullovers	3.1	G50
18	**Vervaardiging van kleding; bereiden en verven van bont**	**Cat**	**Milieu-aspect**
1822	Vervaardiging van bovenkleding (geen werkkleding en kleding van leer)	2	G30
1823	Vervaardiging van onder- en nachtkleding	2	G30
1824	Vervaardiging van overige kleding en -toebehoren n.e.g.	2	G30
20	**Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout, kurk,**	**Cat**	**Milieu-**

	riet e.d.		aspect
2020	Vervaardiging van fineer en plaatmaterialen	3.2	G-GE100
2030.2	Vervaardiging van overig timmerwerk	3.2	G100
21	**Vervaardiging van papier, karton en papier- en kartonwaren; uitgeverijen en drukkerijen e.d.**	**Cat**	**Milieu-aspect**
2112.1	Vervaardiging van grafisch papier en karton < 3 t/u	3.1	G-GE-S50
	Vervaardiging van grafisch papier en karton 3 - 15 t/u	4.1	G200
	Vervaardiging van grafisch papier en karton > 15 t/u	4.2	G300
2121.1	Vervaardiging van verpakkingsmiddelen van papier en karton	3.2	G100
2123	Vervaardiging van kantoorbenodigdheden van papier	3.2	G100
2125	Vervaardiging van overige papier- en kartonwaren	3.2	G100
22	**Uitgeverijen, drukkerijen en reproductie van opgenomen media**	**Cat**	**Milieu-aspect**
2222.1	Drukkerijen van boeken e.d.	3.2	G100
2222.2	Drukkerijen van tijdschriften	3.2	G100
2222.3	Drukkerijen van reclame	3.2	G100
2222.5	Drukkerijen van formulieren	3.2	G100
2222.6	Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	2	G30
2223	Grafische afwerking en binderijen	1	G10
2224	Grafische reproductie en zetten	2	GE30
2225	Overige activiteiten verwant aan de drukkerij	2	G-GE30
2231	Reproductie van geluidsopnamen	1	G10
24	**Vervaardiging van chemische producten**	**Cat**	**Milieu-aspect**
2416	Vervaardiging van kunststof in primaire vorm	5.2	GE700
2430	Vervaardiging van verf, lak, vernis, inkt en mastiek	4.2	GE300
2442	Formulering en afvullen geneesmiddelen	3.1	G-GE50
2466	Chemische kantoorbenodigdheden fabrieken	3.1	G-GE50
	Vervaardiging van overige chemische producten n.e.g.	4.1	G-GE200
25	**Vervaardiging van producten van rubber en kunststof**	**Cat**	**Milieu-aspect**
2522	Productie van verpakkingsmateriaal en assemblage kunststofbouwmaterialen	3.1	G-GE50
	Kunststofverwerkende bedrijven zonder fenolharsen	4.1	GE200
	Kunststofverwerkende bedrijven met fenolharsen	4.2	GE300
2524	Vervaardiging van overige producten van kunststof	4.1	GE200
26	**Vervaardiging van glas, aardewerk, cement-, kalk- en gipsproducten**	**Cat**	**Milieu-aspect**
2612	Vormen en bewerken van vlakglas	3.1	G50
2613	Vervaardiging van holglas	3.2	G100
2621	Vervaardiging van huishoudelijk/sieraardewerk, Elektrische ovens < 40 kW	2	G30
	Vervaardiging van huishoudelijk/sieraardewerk, Elektrische ovens = 40 kW	3.2	G100
2661.1	Vervaardiging van producten van beton voor de bouw	5.2	G700

2663	Vervaardiging van stortklare beton p.c. < 100 t/d	3.2	G100
	Vervaardiging van stortklare beton p.c. > 100 t/d	4.2	G300
2670	Natuursteenbewerking, zonder breken zeven en drogen, p.o. = 2.000 m^2	3.1	G50
	Natuursteenbewerking, zonder breken zeven en drogen, p.o. > 2.000 m^2	3.2	G100
27	**Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal**	**Cat**	**Milieu-aspect**
2710	Vervaardiging van ijzer, staal en ferro-legeringen(EGKS) p.c. < 1.000t/j	5.2	G-GE700
2751	Gieten van ijzer p.c. < 4.000 t/j	4.2	G300
2754	Gieten van overige non-ferrometalen	4.2	G300
28	**Vervaardiging van producten van metaal (geen machines en transportmiddelen)**	**Cat**	**Milieu-aspect**
2811	Vervaardiging van metalen constructiewerken gesloten gebouw p.o.= 200 m^2	3.1	G50
	Vervaardiging van metalen constructiewerken gesloten gebouw p.o.> 200 m^2	3.2	G100
2812	Vervaardiging van metalen ramen, deuren en kozijnen, p.o.= 200 m^2	3.1	G50
	Vervaardiging van metalen ramen, deuren en kozijnen, p.o.> 200 m^2	3.2	G100
2851	Oppervlaktebehandeling, Algemeen	3.2	G100
	Oppervlaktebehandeling, Lakken, moffelen en emailleren	3.2	G-GE100
2852	Overige metaalbewerking, p.o.= 200 m^2	3.1	G50
	Overige metaalbewerking, p.o.> 200 m^2	3.2	G100
2863	Vervaardiging van hang- en sluitwerk	3.2	G100
2875	Vervaardiging van overige producten van metaal n.e.g. p.o.= 200 m^2	3.1	G50
	Vervaardiging van overige producten van metaal n.e.g. p.o.> 200 m^2	3.2	G100
29	**Vervaardiging van machines en apparaten**	**Cat**	**Milieu-aspect**
2911	Vervaardiging en revisie van motoren en turbines (geen motoren voor vliegtuigen, motorvoertuigen en -fietsen) p.o. > 2.000 m^2	4.1	G200
2921	Vervaardiging van industriële ovens en branders, p.o. > 2.000 m^2	4.1	G200
2922	Vervaardiging van hijs-, hef- en andere transportwerktuigen, p.o. > 2.000 m^2	4.1	G200
2932	Vervaardiging van landbouwmachines en -werktuigen (geen tractoren), p.o. > 2.000 m^2	4.1	G200
2955	Vervaardiging van machines en apparaten voor de productie van papier, karton en papier- en kartonwaren, p.o. 2.000 m^2	4.1	G200
2956	Vervaardiging van overige machines en apparaten n.e.g. voor specifieke industriële activiteiten, p.o. > 2.000 m^2	4.1	G200
30	**Vervaardiging van elektrische en optische apparaten en instrumenten**	**Cat**	**Milieu-aspect**
3002	Vervaardiging van computers	2	G-GE30
31	**Vervaardiging van overige elektrische machines, apparaten en benodigdheden**	**Cat**	**Milieu-aspect**

3110	Vervaardiging van elektromotoren en elektrische generatoren en transformatoren	4.1	G-GE200
3130	Vervaardiging van geïsoleerde kabel en draad	4.1	G200
3162	Vervaardiging van koolelektroden	6	GE1500
32	**Vervaardiging van audio-, video- en telecommunicatieapparaten en benodigdheden**	**Cat**	**Milieu-aspect**
3210	Vervaardiging van elektronische componenten	3.1	G50
3220	Vervaardiging van zendapparaten voor televisie en radio en van apparaten voor lijntelefonie en -telegrafie	3.1	G50
33	**Vervaardiging van medische apparaten en instrumenten, orthopedische artikelen e.d., precisie- en optische instrumenten en uurwerken**	**Cat**	**Milieu-aspect**
3310.1	Tandtechnische bedrijven	2	G-GE30
3310.2	Vervaardiging van medische apparaten en instrumenten en overige orthopedische en protheseartikelen	2	G-GE30
3320	Vervaardiging van meet-, regel- en controleapparaten (niet voor de bewaking van industriële processen)	2	G30
3350	Vervaardiging van uurwerken	2	G30
34	**Vervaardiging van transportmiddelen**	**Cat**	**Milieu-aspect**
3420.1	Carrosseriebouw	4	G200
3420.2	Vervaardiging van aanhangwagens en opleggers	4	G200
35	**Vervaardiging van transportmiddelen (geen auto's, aanhangwagens en opleggers)**	**Cat**	**Milieu-aspect**
3511	Nieuwbouw en reparatie van metalen schepen > 25 m^1, baggermaterieel, booreilanden e.d.	5.1	G500
3512	Nieuwbouw en reparatie van sport- en recreatievaartuigen, metaal < 25 m^1	4.1	G200
3542	Vervaardiging van fietsen	3.2	G100
3543	Vervaardiging van invalidenwagens	3.2	G100
3550	Vervaardiging van overige transportmiddelen n.e.g.	3.2	G100
36	**Vervaardiging van meubels; vervaardiging van overige goederen n.e.g.**	**Cat**	**Milieu-aspect**
3611	Vervaardiging van zitmeubels	3.2	G100
3612.1	Interieurbouw	3.2	G100
3612.2	Vervaardiging van bedrijfsmeubels	3.2	G100
3615	Vervaardiging van matrassen	3.2	G100
3622	Vervaardiging van sieraden e.d. (geen imitatiesieraden)	2	GE30
3630	Vervaardiging van muziekinstrumenten	2	G-GE30
3663.1	Sociale werkvoorziening	2	G-GE30
3663.2	Vervaardiging van overige goederen n.e.g.	3.1	G50
37	**Voorbereiding tot recycling**	**Cat**	**Milieu-aspect**
3720	Voorbereiding tot recycling van afval (geen metaalafval)	4.2	G300
40	**Productie en distributie van elektriciteit, aardgas en water**	**Cat**	**Milieu-aspect**
4000.1	Centrale productie van elektriciteit (olie/gas) > 75 MW	5.1	G500
4000.2	Decentrale productie van elektriciteit, stoom en warm water	5.1	G500
4000.3	Distributie van elektriciteit, aardgas, stoom en warm water	4.2	G300

41	**Winning en distributie van water**	**Cat**	**Milieu-aspect**
4100	Winning en distributie van water	3.1	G50
45	**Bouwnijverheid**	**Cat**	**Milieu-aspect**
4511.1	Slopen van bouwwerken b.o. < 2000 m^2	3.1	G50
	Slopen van bouwwerken b.o. > 2000 m^2	3.2	G100
4511.2	Grondverzet b.o. < 2000 m^2	3.1	G50
	Grondverzet b.o. > 2000 m^2	3.2	G100
4521.1	Algemene burgerlijke en utiliteitsbouw < 2000 m^2	3.1	G50
	Algemene burgerlijke en utiliteitsbouw > 2000 m^2	3.2	G100
4521.3	Leggen van kabels en buizen < 2000 m^2	3.1	G50
	Leggen van kabels en buizen > 2000 m^2	3.2	G100
4522	Dakdekken en bouwen van dakconstructies < 2000 m^2	3.1	G50
	Dakdekken en bouwen van dakconstructies > 2000 m^2	3.2	G100
4523.1	Aanleggen van wegen, luchthavens, spoorwegen en sportterreinen < 2000 m^2	3.1	G50
	Aanleggen van wegen, luchthavens, spoorwegen en sportterreinen > 2000 m^2	3.1	G50
4523.2	Stratenmaken < 2000 m^2	3.1	G50
	Stratenmaken > 2000 m^2	3.2	G100
4525.1	Heien en andere funderingswerkzaamheden < 2000 m^2	3.1	G50
	Heien en andere funderingswerkzaamheden > 2000 m^2	3.2	G100
4525.2	Vlechten van betonstaal < 2000 m^2	3.1	G50
	Vlechten van betonstaal > 2000 m^2	3.2	G100
4525.4	Overige gespecialiseerde werkzaamheden in de bouw n.e.g. < 2000 m^2	3.1	G50
	Overige gespecialiseerde werkzaamheden in de bouw n.e.g. > 2000 m^2	3.2	G100
4531	Elektrotechnische bouwinstallatie < 2000 m^2	3.1	G50
	Elektrotechnische bouwinstallatie > 2000 m^2	3.2	G100
4532	Isolatiewerkzaamheden < 2000 m^2	3.1	G50
	Isolatiewerkzaamheden > 2000 m^2	3.2	G100
4533.1	Loodgieters-, fitterswerk; installatie van sanitair < 2000 m^2	3.1	G50
	Loodgieters-, fitterswerk; installatie van sanitair > 2000 m^2	3.2	G100
4533.2	Installatie centrale verwarmings-/luchtbehandelingsapparaten < 2000 m^2	3.1	G50
	Installatie centrale verwarmings-/luchtbehandelingsapparaten > 2000 m^2	3.2	G100
4534	Overige bouwinstallatie < 2000 m^2	3.1	G50
	Overige bouwinstallatie > 2000 m^2	3.2	G100
4541	Stukadoren < 2000 m^2	3.1	G50
	Stukadoren > 2000 m^2	3.2	G100
4542	Timmeren < 2000 m^2	3.1	G50
	Timmeren > 2000 m^2	3.2	G100
4544	Schilderen en glaszetten < 2000 m^2	3.1	G50
	Schilderen en glaszetten > 2000 m^2	3.2	G100
4545	Overige afwerking van gebouwen < 2000 m^2	3.1	G50
	Overige afwerking van gebouwen > 2000 m^2	3.2	G100
50	**Reparatie van consumentenartikelen en handel**	**Cat**	**Milieu-aspect**
5020.1	Auto-onderdelenservicebedrijven	2	G30
5020.2	Bandenservicebedrijven	2	G30
5020.3	Reparatie van specifieke auto-onderdelen	2	G30

5020.4	Carrosserieherstel	3.2	G100
5020.5	Overig onderhoud en slepen van auto's	2	G30
5030.1	Groothandel en handelsbemiddeling in auto-onderdelen en -accessoires	2	G30
5030.2	Groothandel en handelsbemiddeling in banden	2	G30
5040.1	Groothandel en handelsbemiddeling in motorfietsen en onderdelen en accessoires daarvan	2	G30
51	**Groothandel en handelsbemiddeling (niet in auto's en motorfietsen)**	**Cat**	**Milieu-aspect**
5121.5	Groothandel in veevoeder (geen ruw-, meng- en krachtvoeder) < 500 t/u	3.1	G50
	Groothandel in veevoeder (geen ruw-, meng- en krachtvoeder) > 500 t/u	4.2	G300
5121.8	Groothandel in overige akkerbouwproducten < 500 t/u	3.1	G50
	Groothandel in overige akkerbouwproducten > 500 t/u	4.2	G300
5122	Groothandel in bloemen en planten	2	G30
5123.1	Groothandel in levend vee	3.2	G100
5123.2	Groothandel in huisdieren, siervissen, siervogels en wilde dieren	3.2	G100
5124.1	Groothandel in huiden en vellen	3.1	GE50
5131.1	Groothandel in groenten en fruit	3.1	GV50
5132	Groothandel in vlees/vleeswaren, pluimvee, wild/gevogelte (niet levend)	3.1	GV50
5133.1	Groothandel in zuivelproducten, spijsoliën en -vetten	3.1	GV50
5134	Groothandel in dranken	2	G30
5136	Groothandel in suiker, chocolade en suikerwerk	2	G30
5137	Groothandel in koffie/thee/cacao/specerijen (geen ruwe tropische producten)	2	G30
5138.1	Groothandel in snacks	2	G30
5138.3	Gespecialiseerde groothandel in overige voedings-/genotmiddelen n.e.g.	2	G30
5139	Groothandel in voedings- en genotmiddelen algemeen assortiment	2	G30
5142.1	Groothandel in bovenkleding	2	G30
5142.3	Groothandel in onderkleding	2	G30
5142.6	Groothandel in textielwaren algemeen assortiment	2	G30
5143.2	Groothandel in audio- en videoapparaten	2	G30
5143.3	Groothandel in beeld- en geluidsdragers	2	G30
5143.4	Groothandel in verlichtingsartikelen	2	G30
5143.5	Groothandel in overige elektrische huishoudelijke apparaten	2	G30
5146.2	Groothandel in medische en tandheelkundige instrumenten, verpleeg- en orthopedische artikelen en laboratoriumbenodigdheden	2	G30
5147.1	Groothandel in sportartikelen (geen watersportartikelen)	2	G30
5147.4	Groothandel in speelgoed	2	G30
5147.5	Groothandel in optische artikelen	2	G30
5147.8	Groothandel in muziekinstrumenten	2	G30
5147.9	Groothandel in huismeubilair	2	G30
5148.1	Groothandel in woningtextiel en vloerbedekking	2	G30
5148.3	Groothandel in papier- en kartonwaren (geen verpakkingsmateriaal)	2	G30
5148.4	Groothandel in boeken, tijdschriften en ander drukwerk	2	G30
5148.5	Groothandel in kantoor- en schoolbenodigdheden (geen schoolboeken, kantoormeubels en -machines)	2	G30
5148.6	Groothandel in fietsen en bromfietsen	2	G30
5148.7	Groothandel in overige non-food consumentenartikelen n.e.g.	2	G30
5151.2	Groothandel in vloeibare en gasvormige brandstoffen o.c. <	4.1	GV200

	100.000 m^3		
	Groothandel in vloeibare en gasvormige brandstoffen o.c. > 100.000 m^3	5.1	GV500
5151.3	Groothandel in minerale olieproducten (geen brandstoffen)	3.2	GE100
5152.2	Groothandel in ferrometalen en -halffabrikaten	3.2	G100
5152.3	Groothandel in non-ferrometalen en -halffabrikaten	3.2	G100
5153.1	Groothandel in hout en plaatmateriaal b.o. < 2000 m^2	2	G30
	Groothandel in hout en plaatmateriaal b.o. > 2000 m^2	3.1	G50
5153.2	Groothandel in verf en verfwaren b.o. < 2000 m^2	2	G30
	Groothandel in verf en verfwaren b.o. > 2000 m^2	3.1	G50
5153.3	Groothandel in vlakglas b.o. < 2000 m^2	2	G30
	Groothandel in vlakglas b.o. > 2000 m^2	3.1	G50
5153.4	Groothandel in zand en grind b.o. < 200 m^2	2	G30
	Groothandel in zand en grind b.o. < 200 m^2	3.2	G100
5153.5	Groothandel in tegels en plavuizen b.o. < 2000 m^2	2	G30
	Groothandel in tegels en plavuizen b.o. > 2000 m^2	3.1	G50
5153.6	Groothandel in sanitaire artikelen/installatiemateriaal b.o. < 2000 m^2	2	G30
	Groothandel in sanitaire artikelen/installatiemateriaal b.o. > 2000 m^2	3.1	G50
5153.7	Groothandel gespecialiseerd in overige bouwmaterialen b.o. < 2000 m^2	2	G30
	Groothandel gespecialiseerd in overige bouwmaterialen b.o. > 2000 m^2	3.1	G50
5153.8	Groothandel in bouwmaterialen algemeen assortiment b.o. < 2000 m^2	2	G30
	Groothandel in bouwmaterialen algemeen assortiment b.o. > 2000 m^2	3.1	G50
5154.1	Groothandel in ijzer- en metaalwaren b.o. < 2000 m^2	2	G30
	Groothandel in ijzer- en metaalwaren b.o. < 2000 m^2	3.1	G50
5154.2	Groothandel in verwarmingsapparaten b.o. < 2000 m^2	2	G30
	Groothandel in verwarmingsapparaten b.o. < 2000 m^2	3.1	G50
5155.1	Groothandel in chemische grondstoffen en chemicaliën voor industriële toepassing	3.2	GV100
5155.2	Groothandel in bestrijdingsmiddelen en kunstmeststoffen	2	GR-S-G-GV100
5156.2	Groothandel in papier en karton	2	G30
5157.1	Groothandel in autosloopmateriaal b.o. < 1000 m^2	3.1	G50
	Groothandel in autosloopmateriaal b.o. > 1000 m^2	3.2	G100
5157.2	Groothandel in ijzer- en staalschroot en oude non-ferrometalen b.o. < 1000 m^2	3.1	G50
	Groothandel in ijzer- en staalschroot en oude non-ferrometalen b.o. > 1000 m^2	3.2	G100
5157.3	Groothandel in overige oude materialen en afvalstoffen b.o. < 1000 m^2	3.1	G50
	Groothandel in overige oude materialen en afvalstoffen b.o. < 1000 m^2	3.2	G100
5161	Groothandel in gereedschapswerktuigen	3	G50
5164.1	Groothandel in computers en -randapparaten e.d.	3.1	G50
5164.3	Groothandel in kantoormeubels	3.1	G50
5165.2	Groothandel in machines voor de productie van voedings- en genotmiddelen (geen verpakkingsmachines)	3.1	G50
5165.3	Groothandel in intern transportmaterieel	3.1	G50
5165.4	Groothandel in machines en apparaten warmte-,koel- en vriestechniek	3.1	G50
5165.5	Groothandel in verbrandingsmotoren, pompen en compressoren	3.1	G50
5165.6	Groothandel in appendages, technische toebehoren e.d.	3.1	G50

5165.7	Groothandel in elektromotoren, elektrotechnische en elektronische instrumenten, schakelkasten en ander installatiemateriaal	3.1	G50
5165.8	Groothandel in meet- en regelapparaten	3.1	G50
5165.9	Groothandel in overige machines en apparaten voor industrie/ handel	3.1	G50
5166	Groothandel in landbouwmachines, -werktuigen en -tractoren	3.1	G50
5171.2	Groothandel in scheepsbenodigdheden en visserijartikelen	2	G30
5171.3	Groothandel in emballage	2	G30
5171.4	Groothandel in vakbenodigdheden n.e.g.	2	G30
5171.5	Overige gespecialiseerde groothandel n.e.g.	2	G30
5172.2	Niet-gespecialiseerde groothandel in overige goederen	2	G30
52	**Detailhandel en reparatie van consumentenartikelen (geen auto's, motorfietsen en motorbrandstoffen)**	**Cat**	**Milieu-aspect**
5261	Postorderbedrijven	3.1	G50
5263.1	Colportage	3.1	G50
5263.2	Straathandel	3.1	G50
5271	Reparatie van schoeisel en lederwaren	1	G10
5272	Reparatie van elektrische huishoudelijke apparaten	1	G10
5273	Reparatie van uurwerken en juweliersartikelen	1	G10
5274	Reparatie van consumentenartikelen n.e.g.	1	G10
60	**Vervoer, opslag en communicatie**	**Cat**	**Milieu-aspect**
6010	Vervoer per spoor	4.2	G-GV300
6021.1	Openbaar personenvervoer over de weg	3.2	G100
6021.2	Geregeld besloten personenvervoer over de weg	3.2	G100
6022	Ongeregeld personenvervoer per taxi	2	G30
6023	Ongeregeld personenvervoer per autobus	3.2	G100
6024.1	Verhuisvervoer b.o, < 1000 m^2	3.1	G50
	Verhuisvervoer b.o, > 1000 m^2	3.2	G100
6024.2	Goederenvervoer over de weg (geen verhuisvervoer) b.o, < 1000 m^2	3.1	G50
	Goederenvervoer over de weg (geen verhuisvervoer) b.o, > 1000 m^2	3.2	G100
63	**Dienstverlening voor het vervoer**	**Cat**	**Milieu-aspect**
6311.2	Laad-, los- en overslagactiviteiten (geen zeeschepen) opslag < 2000 m^2	4.2	G300
	Laad-, los- en overslagactiviteiten (geen zeeschepen) opslag > 2000 m^2	5.2	G700
6312.1	Opslag in tanks	3.1	G50
6312.2	Opslag in koelhuizen e.d.	3.1	G50
6312.3	Opslag (geen opslag in tanks, koelhuizen e.d.)	3.1	G50
6321	Overige dienstverlening voor het vervoer over land n.e.g. Stalling van vrachtwagens (met koelinstallaties)	3.2	G100
64	**Post en telecommunicatie**	**Cat**	**Milieu-aspect**
6411	Nationale postdiensten	2	G30
6412.1	Lokale postdiensten	2	G30
6412.2	Koeriersdiensten	2	G30
71	**Verhuur van en handel in onroerend goed, verhuur van roerende goederen en zakelijke dienstverlening**	**Cat**	**Milieu-aspect**

7110.1	Verhuur van personenauto's (geen operational lease)	2	G30
7110.2	Operational lease van personenauto's	2	G30
7121	Verhuur van transportmiddelen vervoer over land (geen personenauto's)	2	G30
7122	Verhuur van schepen	3.1	G50
7123	Verhuur van vliegtuigen	3.1	G50
7132	Verhuur van bouwmachines en -werktuigen	3.1	G50
7133	Verhuur van computers en kantoormachines	3.1	G50
7134.2	Verhuur van machines en werktuigen n.e.g.	3.1	G50
7140.3	Verhuur van leesportefeuilles	2	G30
7140.4	Verhuur van kleding, huisraad e.d.	2	G30
7140.5	Verhuur van overige roerende goederen n.e.g.	2	G30
72	**Computerservice- en informatietechnologiebureaus e.d.**	**Cat**	**Milieu-aspect**
7250	Onderhoud en reparatie van computers en kantoormachines	1	G10
73	**Speur- en ontwikkelingswerk**	**Cat**	**Milieu-aspect**
7310.1	Speur- en ontwikkelingswerk op het gebied van landbouw en visserij	2	G-GE30
7310.3	Medisch en farmacologisch speur- en ontwikkelingswerk	2	G-GE30
7310.4	Overig natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	2	G-GE30
74	**Overige zakelijke dienstverlening**	**Cat**	**Milieu-aspect**
7470.1	Reiniging van gebouwen	3.1	GE50
7470.2	Reiniging van transportmiddelen en overige reiniging n.e.g.	3.1	GE50
7481.1	Fotografie	2	G30
7481.3	Ontwikkelcentrales	2	G30
90	**Milieudienstverlening, cultuur, recreatie en overige dienstverlening**	**Cat**	**Milieu-aspect**
9000.1	Afvalwaterinzameling en –behandeling <1000.000 i.e.	4.1	GE200
	Afvalwaterinzameling en –behandeling 1000.000 – 3000.000 i.e.	4.2	GE300
	Afvalwaterinzameling en –behandeling >3000.000 i.e.	5.1	GE500
9000.2	Afvalinzameling	3.1	G-GE50
9000.3	Afvalverwerking		
	- kabelbranderijen	3.2	GE100
	- Vuilstorten	4.2	G-GE300
	- Vuiloverslagstations	4.2	G-GE300
	- Composteerbedrijven: - niet belucht v.c < 5.000 ton/jr.	4.2	GE300
	v.c. 5.000 tot 20.000 ton/jr.	5.2	GE700
	v.c. > 20.000 ton/jr.	4.1	GE-S200
92	**Cultuur, sport en recreatie**	**Cat**	**Milieu-aspect**
9211.1	Productie van (video)films (geen televisiefilms)	2	G30
9220.1	Omroeporganisaties	2	G30
93	**Overige dienstverlening**	**Cat**	**Milieu-aspect**
9301.1	Wasserijen en linnenverhuur	3.1	G50
9301.2	Chemische wasserijen en ververijen	2	G-GE30
9301.3	Wasverzendinrichtingen	2	G30
9301.3	Wassalons, wasserettes	1	G10

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Toelichting op Staat van bedrijfsactiviteiten

Inleiding
In dit bestemmingsplan wordt de toelaatbaarheid van bedrijven en bedrijfsactiviteiten gekoppeld aan een "Staat van Bedrijfsactiviteiten Model Nijmegen". Dit is een lijst waarin de binnen de gemeente Nijmegen voorkomende bedrijven en bedrijfsactiviteiten al naar gelang de te verwachten belasting voor het milieu zijn ingedeeld in een aantal categorieën. Omdat de "Staat van Bedrijfsactiviteiten Model Nijmegen" wordt gebruikt voor de milieuzonering in het kader van bestemmingsplannen zijn hierbij alleen de ruimtelijk relevante milieuaspecten van belang:

- geluid;
- geur;
- stof;
- gevaar (vooral brand en explosiegevaar);
- verkeer;
- visuele aspecten.

Gebruikte bronnen
Als belangrijkste bron bij het opstellen van de "Staat van Bedrijfsactiviteiten Model Nijmegen" is gebruik gemaakt van de lijst van bedrijfstypen uit de publicatie "Bedrijven en milieuzonering" van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten editie 2009 (het "Groene Boekje"). In deze uitgave worden voor een groot aantal bedrijfstypen en activiteiten richtafstanden ten opzichte van een rustige woonwijk gegeven, uitgaande van functiescheiding. Uitgangspunt hierbij is de hoofdactiviteit van het desbetreffende bedrijf. Daarbij is ervan uitgegaan dat de bedrijven ter voorkoming van hinder en/of gevaar die technieken toepassen, die tenminste thans als het meest gebruikelijk worden beschouwd. In de praktijk blijkt dat vaak de wat zwaardere bedrijfscategorieën al gebruik maken van de Best Beschikbare Technieken (BBT) voor de meest milieubelastende activiteiten.

In de "Staat van Bedrijfsactiviteiten Model Nijmegen" is voor de indeling van de bedrijven naar activiteiten, evenals in de VNG-publicatie, uitgegaan van de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) uit 1993, waarvan in de VNG-publicatie overigens op enkele punten is afgeweken.

Model Nijmegen

De lijst Model Nijmegen gaat net zoals voorgenoemde uitgave van de VNG uit van een rustige woonwijk. In de lijst Model Nijmegen is principieel niet afgeweken van de hindercirkels per bedrijfsactiviteit (gevaar, geur, geluid, stof, verkeer en visueel) zoals vermeld in de VNG-publicatie.

De lijst die hier is opgesteld als "Staat van Bedrijfsactiviteiten Model Nijmegen" deelt de bedrijven in een vijftal categorieën en een zevental subcategorieën in. Categorie 1 heeft betrekking op bedrijven die geen hinder van belang veroorzaken en categorie 4 en 5 op de potentieel milieuhinder veroorzakende zware bedrijven, meestal fabrieken. In het uitgangspunt voor deze lijst (zie bronnen) heeft men in de lijst van VNG ook nog categorie 6 bedrijven opgenomen. Deze komen echter binnen Nijmegen niet voor en zijn ook niet te verwachten. Deze zijn daarom in de "Staat van Bedrijfsactiviteiten Model Nijmegen" niet opgenomen.

Het verschil van deze lijst Model Nijmegen ten opzichte van de lijst van bedrijfsactiviteiten als in de VNG-publicatie zijn:

- bedrijven die niet in Nijmegen voorkomen, zijn niet in deze lijst Model Nijmegen opgenomen, indien deze zich in de toekomst wel binnen Nijmegen willen vestigen zal dit van geval tot geval worden afgewogen;
- dienstverlenende bedrijven, begraafplaatsen, kantoren, detailhandel, horecabedrijven, maatschappelijke voorzieningen, agrarische bedrijven en culturele functies zijn niet in deze lijst Model Nijmegen opgenomen. Deze functies krijgen een eigen bestemming en vallen in het bestemmingsplan niet onder de bedrijven;
- activiteiten die niet plaatsgebonden zijn, zijn wel vermeld in de lijst maar krijgen niet vanzelfsprekend een bedrijfsbestemming;
- garagebedrijven en benzineservicestations (met en zonder lpg) zijn niet in de Staat van Bedrijfsactiviteiten opgenomen en daarmee niet algemeen toegestaan binnen de bedrijfsbestemming. Alleen door een aanduiding of een specifieke bestemming op te nemen kunnen deze bedrijven alsnog worden toegestaan. Dergelijke bedrijven hebben namelijk veelal een dermate ruimtelijke uitstraling dat deze bedrijven alleen op specifieke locaties worden toegestaan.

Categorie-indeling en criteria voor de toelaatbaarheid van bedrijven

In de VNG-publicatie zijn de 10 richtafstanden van de lijst van bedrijfstypen teruggebracht tot zes hoofdcategorieën welke hieronder vermeld staan:

categorie 1	bedrijfstypen c.q. bedrijfsactiviteiten die gelet op hun aard en invloed op de omgeving toelaatbaar zijn in woonwijken.
categorie 2	bedrijfstypen c.q. bedrijfsactiviteiten die gelet op hun aard en invloed op de omgeving toelaatbaar zijn tussen of onmiddellijk naast woonbebouwing, echter alleen in gebieden met gemengde functies.
categorie 3	bedrijfstypen c.q. bedrijfsactiviteiten die gelet op hun aard en invloed op de omgeving in enige mate ruimtelijk gescheiden dienen te zijn van woonwijken en dienen te zijn voorzien van een eigen autoverbinding met de hoofd en/of verzamelwegen.
categorie 4	bedrijfstypen c.q. bedrijfsactiviteiten die gelet op hun aard en invloed op de omgeving op behoorlijke afstand van woonwijken gesitueerd dienen te zijn.
categorie 5	bedrijfstypen c.q. bedrijfsactiviteiten die gelet op hun aard en invloed op grote afstand van woonwijken gesitueerd dienen te zijn. De aan te houden afstanden dienen per geval te worden bepaald.
categorie 6	komen in Nijmegen niet voor.

In tegenstelling echter tot de eerdere VNG uitgave zijn thans deze hoofdcategorieën 3, 4 een 5 verdeeld in de subcategorieën 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2 en 5.3 ieder met hun eigen richtafstanden ten opzichte van gevoelige objecten in een rustige woonwijk en gemengd gebied als hieronder aangegeven:

milieucategorie	**richtafstanden**	
	rustige wijk	gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m

5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1000 m	700 m

De richtafstanden die gelden ten opzichte van een rustige woonwijk, kunnen zonder dat dit ten koste gaat van het woon- en leefklimaat, met één afstandsstap worden verlaagd indien sprake is omgevingstype gemengd gebied. Een gemengd gebied is een gebied met een matige tot sterke functiemenging. Direct naast woningen komen andere functies voor zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid kan als gemengd gebied worden beschouwd. Gebieden die direct langs de hoofdinfrastructuur liggen, behoren eveneens tot het omgevingstype gemengd gebied. Hier kan de verhoogde milieubelasting voor geluid de toepassing van kleinere richtafstanden rechtvaardigen. Geluid is voor de te hanteren afstand van milieubelastende activiteiten veelal bepalend.

Opgemerkt over het bovenstaande dient wel te worden dat indien er sprake is van bedrijvigheid die onder het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen vallen, dan wel voor met name genoemde A-inrichtingen (gezoneerd) als opgenomen in het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer van geval tot geval moet worden bepaald hoe groot de hinder-/gevarencontour is. Er kan dan niet alleen maar rekening worden gehouden met de in de voorgaande staten vermelde afstanden.

Opzet van de Staat van bedrijfsactiviteiten Model Nijmegen

In de Staat van bedrijfsactiviteiten Model Nijmegen is de categorie-indeling weergegeven op grond van bedrijfsactiviteiten. Hiervoor is gebruikgemaakt van de SBI codes 1999. Deze indeling wordt hier gebruikt om bedrijfsactiviteiten in te kunnen delen. Het kan dus voorkomen dat de activiteiten binnen een bedrijf in twee of meer verschillende groepen volgens de SBI-indeling vallen. In die gevallen geldt dan de hoogste categorie van deze Staat van Bedrijfsactiviteiten. Indien de bedrijfsonderdelen duidelijk ruimtelijk van elkaar kunnen worden gescheiden, kunnen de bedrijfsonderdelen echter ook apart worden ingedeeld.

In de staat van bedrijfsactiviteiten Model Nijmegen is zoals eerder vermeld eveneens uitgegaan van zonering (afstandscriteria/hindercirkels) ten opzichte van een rustige woonwijk als vermeld in de VNG-publicatie.

Flexibiliteit

De Staat van Bedrijfsactiviteiten blijkt in de praktijk een relatief grof hulpmiddel te zijn om hinder door bedrijfsactiviteiten in te schatten. Het is bovendien tijdgebonden. In de praktijk komt het dan ook voor dat een bepaald bedrijf als gevolg van een geringe omvang van hinderlijke deelactiviteiten, een milieuvriendelijke werkwijze of bijzondere voorzieningen minder hinder veroorzaakt dan in de Staat van Bedrijfsactiviteiten is verondersteld. Tevens kunnen de richtafstanden wanneer sprake is van een gemengd gebied met één afstandsstap worden verlaagd. In de regels is daarom bepaald dat het bevoegd gezag met een omgevingsvergunning kan afwijken om bedrijven in een naastgelegen hogere categorie dan wel een bedrijf wat niet voorkomt op de Staat van bedrijfsactiviteiten Model Nijmegen toe te staan. De voorwaarde(n) daarbij is dat de bedrijfsactiviteiten naar hun aard en invloed op de omgeving gelijk te stellen zijn met de bedrijven als bedoeld in de betreffende categorie.

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Bijlage 2 Staat van horeca-activiteiten (model Nijmegen)

Hoofdstuk 1 Staat van horeca-activiteiten

Categorie 1: lichte horeca

Bedrijven die beperkte hinder voor omwonenden veroorzaken. Onder lichte horeca wordt geen detailhandel en/of ondersteunende horeca verstaan. Binnen deze categorie worden de volgende subcategorieën onderscheiden:

1a. Lichte horeca

- automatiek;
- broodjeszaak;
- cafetaria;
- croissanterie;
- ijssalon;
- koffiebar;
- lunchroom;
- snackbar;
- tearoom.

1b. Overige lichte horeca

- bistro;
- grillroom;
- hotel of pension;
- restaurant (zonder bezorg- en/of afhaalservice).

Categorie 2: middelzware horeca

Bedrijven die aanzienlijke hinder kunnen veroorzaken voor omwonenden. Deze hinder kan onder andere bestaan uit openingstijden 's nachts en/of verkeersaantrekkende werking. Binnen deze categorie worden de volgende subcategorieën onderscheiden:

2a. Middelzware horeca

- bar;
- bierhuis;
- biljartcentrum;
- café;
- proeflokaal;
- zalenverhuur (zonder regulier gebruik ten behoeve van feesten en muziek-/dansevenementen).

2b. Bedrijven met een relatief grote verkeersaantrekkende werking

- bedrijven genoemd onder categorie 1a, 1b en 2a met een bedrijfsoppervlak van meer dan 50 m²;
- restaurant met bezorg- en/of afhaalservice (o.a. pizzeria, chinees, McDrive).

Categorie 3: zware horeca

Bedrijven die grote hinder veroorzaken voor omwonenden. Deze hinder bestaat onder

andere uit een combinatie van openingstijden 's nachts èn verkeersaantrekkende werking:

- dancing;
- discotheek;
- nachtclub;
- partycentrum (regulier gebruik ten behoeve van feesten en muziek-/dansevenementen).

Hoofdstuk 2 Toelichting op Staat van horeca-activiteiten

Milieuzonering van horeca-activiteiten

De problematiek van hinder door horecabedrijven onderscheidt zich als zodanig nauwelijks van de problematiek van hinder veroorzaakt door "gewone" (niet agrarische) bedrijven. Bij het opstellen van de in de regels opgenomen Staat van horeca-activiteiten en het daarmee samenhangende toelatingsbeleid is daarom nauw aangesloten bij de Staat van Bedrijfsactiviteiten die al veel langer in bestemmingsplannen wordt toegepast. Het vestigen van horecabedrijven middels een bestemmingsplan is ruimtelijk relevant om vormen van hinder te voorkomen. Verdere regulering van individuele bedrijven vindt plaats middels de Wet milieubeheer en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) welke mogelijkheden biedt om vormen van hinder te voorkomen. De milieuzonering van horecabedrijven in het bestemmingsplan richt zich in aanvulling op de beide genoemde instrumenten met name op de volgende vormen van hinder:

- geluid;
- geur;
- verkeer.

Analoog aan de regeling voor "gewone" bedrijven worden bij de uitwerking van een ruimtelijk beleid voor hinderlijke horeca-activiteiten drie stappen onderscheiden:

a. indelen van activiteiten in ruimtelijk relevante hindercategorieën;
b. onderscheiden van gebiedstypen met een verschillende hindergevoeligheid;
c. uitwerken van een beleid in hoofdlijnen: in welke gebieden zijn welke categorieën in het algemeen toelaatbaar.

De onderstaande toelichting gaat nader in op de gehanteerde hindercategorieën en het algemene toelatingsbeleid voor deze categorieën. In het Bestemmingsplan vindt de verdere ruimtelijke afweging per locatie plaats.

Gehanteerde criteria

Voor een indicatie van de mate van hinder veroorzaakt door horeca-activiteiten biedt de basiszoneringslijst uit de VNG-publicatie "bedrijven en milieuzonering" een goed vertrekpunt. De daar gehanteerde, nogal grove benadering behoeft echter voor een in de praktijk bruikbare Staat van horeca-activiteiten aanvulling en nadere motivering. In aanvulling op de gegevens uit de VNG-publicatie is gebruikgemaakt van de volgende ruimtelijk relevante criteria:

a. de voor verschillende soorten horeca-inrichtingen over het algemeen gebruikelijke openingstijden. Het Besluit horecabedrijven en de circulaire industrielawaai hanteren voor de dag-, avond- en nachtperiode verschillende milieunormen;
b. de mate waarin een bedrijfstype naar verwachting bezoekers en in het bijzonder bezoekers per auto en/of brommers (scooters) aantrekt.

Categorieën van horeca-activiteiten

Mede op grond van bovengenoemde criteria worden in de Staat van horeca-activiteiten de volgende drie categorieën onderscheiden (onderverdeeld in subcategorieën):

Categorie 1: lichte horeca

Bedrijven die in beginsel alleen overdag en 's avonds geopend zijn (in hoofdzaak verstrekking van etenswaren en maaltijden) en slechts beperkte hinder voor omwonenden veroorzaken: restaurants, cafetaria's, ijssalons en dergelijke. In deze categorie zijn de volgende subcategorieën onderscheiden:

a. horeca die qua ruimtelijke uitstraling vergelijkbaar is met detailhandel, zoals: cafetaria, ijssalon, lunchroom en dergelijke. Met name in centrumgebieden kan het in verband met ruimtelijk-functionele aspecten gewenst zijn deze groep als afzonderlijke categorie te beschouwen;
b. overige lichte horeca, zoals restaurants, hotels en pensions.

Categorie 2: middelzware horeca

Bedrijven die aanzienlijke hinder kunnen veroorzaken voor omwonenden door enerzijds de openingstijden (ook 's nachts) en/of de grote verkeersaantrekkende werking:

a. cafés, bars, biljartcentra, zalenverhuur e.d. Deze bedrijven zijn over het algemeen alleen toelaatbaar in weinig gevoelige gebieden, zoals centrumgebieden met primair een functie voor detailhandel en voorzieningen;
b. bedrijven met een relatief grote verkeersaantrekkende werking: grotere restaurants, grotere hotels, McDrives e.d. (bedrijfsoppervlak van meer dan 250 m²). Deze bedrijven zijn vooral toelaatbaar langs grotere verkeerswegen.

Categorie 3: zware horeca

Bedrijven die voor een goed functioneren ook 's nachts zijn geopend en tevens een groot aantal bezoekers aantrekken en hetgeen grote hinder voor de omgeving met zich mee kan brengen, zoals: dancings, discotheken en partycentra. Deze bedrijven zijn alleen toelaatbaar in specifiek voor dergelijke bedrijven aangewezen gebieden.

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Milieu
Wonen

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 95 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Besluit Hogere Waarden
Wet Geluidhinder
Aanleg extra busbaan
Prins Mauritssingel

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
01-07-2014	ML30/HW2014130	Wim Wigerink

1. Inleiding

In de Wet geluidhinder (Wgh) en het Besluit geluidhinder (Bgh) worden grenzen gesteld aan de geluidsbelasting van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen. Het gaat daarbij om de geluidsbelasting die wordt veroorzaakt door wegverkeer, railverkeer en industrieterreinen. Voor deze geluidsbronnen gelden verschillende voorkeurswaarden die alleen onder voorwaarden mogen worden overschreden. Geluidsbelastingen boven de voorkeurswaarden moeten met een besluit Hogere Waarden worden vastgelegd. Gemeente Nijmegen heeft in de Beleidsregels Hogere Waarden Wet geluidhinder vastgelegd onder welke voorwaarden zij geluidsbelastingen boven de voorkeurswaarden toestaat. Deze hogere waarden kunnen nooit hoger zijn dan de in de Wgh en het Bgh vastlegde maximum.

- *Korte omschrijving van het plan*
  Gemeente Nijmegen gaat een extra busbaan aanleggen naast de Prins Mauritssingel. De busstrook komt te liggen in de groenstrook tussen de Prins Mauritssingel en de spoorlijn Nijmegen-Arnhem. De bestaande busstrook stad-in zal worden opengesteld voor al het verkeer. De extra busstrook wordt aangelegd tussen het Keizer Augustusplein en de splitsing Prins Mauritssingel-Graaf Alardsingel. In eerste instantie wordt nog niet de hele extra busbaan gerealiseerd, maar alleen de delen ter hoogte van de afrit Keizer Augustusplein en het deel ten zuiden van de Vrouwe Udasingel. De locaties zijn schematisch weergegeven in bijlage 3.

- *Dit besluit hogere waarden heeft betrekking op:*
- de aanleg van een extra busbaan naast de Prins Mauritssingel.

- *Voor dit plan wordt een besluit hogere waarde(n) genomen voor:*
- 150 woningen;

- *Gegevens akoestisch onderzoek (zie bijlage 2):*
- titel: Akoestisch onderzoek reconstructie Prins Mauritssingel
- datum: 25 april 2014

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Gemeente Nijmegen
Milieu
Wonen

Vervolgvel
1

2. OVERWEGINGEN

- *De Wet geluidhinder*
  Dit besluit hogere waarde(n) wordt genomen op basis van artikel 99, 100, 100a en 110a lid 1 van de Wet geluidhinder, het Besluit geluidhinder en de Beleidsregels Hogere Waarden Wet Geluidhinder 2013.

- *Geluidsbelastingen*
  Uit akoestisch onderzoek blijkt dat er sprake is van een reconstructie als bedoeld in de Wet geluidhinder. Bij een aantal woningen neemt de geluidsbelasting toe met 2 dB of meer. Voor de woningen waarbij de geluidsbelasting toeneemt ten opzichte van de eerder verleende hogere waarden worden nieuwe hogere waarden vastgesteld. De hoogste geluidbelasting bedraagt 63 dB vanwege de Prins Mauritssingel

- *Het betreft een reconstructie waarbij de volgende maatregelen worden getroffen:*
- Stil asfalt op de Prins Mauritssingel (is al gerealiseerd);
- Geluidsisolerende maatregelen treffen bij de geluidsgevoelige bebouwing (is al gerealiseerd of wordt bij de bouw meegenomen).

- *Beleidsregels Hogere Waarden Wet geluidhinder 2013 (ontheffingscriterium bij woningen)*
  De Beleidsregels Hogere Waarden Wet geluidhinder 2013 zijn van toepassing op de nog te bouwen woningen.

3. ZIENSWIJZEN NAAR AANLEIDING VAN DE ONTWERPBESCHIKKING

De ontwerpbeschikking is op de voorgeschreven wijze bekend gemaakt en op 9 mei 2014 ter inzage gelegd. Vanaf die dag tot zes weken daarna, dus tot en met 20 juni 2014, konden door belanghebbenden zienswijzen worden ingediend naar aanleiding van de ontwerpbeschikking.

De volgende personen hebben een zienswijze ingediend:

Mevr. J. van Haalen
Andalusiëstraat 128
6663 NA Lent

Mevr. E. Goppel
Andalusiëstraat 134
6663 NA Lent

R.H.S. Peters en L. van Greven
Navarrastraat 31
6663 NE Lent

De zienswijzen kunnen als volgt worden samengevat:
1. Een geluidscherm tussen de Prins Mauritssingel en de Andalusiëstraat is ongewenst;
2. Verhoging van de geluidsbelasting door extra verkeer is ongewenst;
3. Een onafhankelijke partij zou moeten vaststellen of de woningen inderdaad voldoende zijn geïsoleerd.

De ingediende zienswijzen zijn opgenomen in bijlage 4 van dit besluit

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Gemeente Nijmegen
Milieu
Wonen

Vervolgvel
2

Reactie gemeente:

1. De gemeente is verplicht om te onderzoeken of de geluidsbelasting kan worden verlaagd, bijvoorbeeld door de maximum snelheid te verlagen of door het plaatsen van een geluidsscherm. Als duidelijk is welke maatregelen effectief zijn, moet vervolgens worden afgewogen of de maatregelen haalbaar of gewenst zijn.
   De gemeente vindt een scherm op deze locatie niet gewenst omdat het niet past in het stedenbouwkundige concept. De woningen direct langs de Prins Mauritssingel zijn vanaf het eerste ontwerp van de Laauwik bedoeld als afscherming voor de achterliggende bebouwing. Bij het ontwerp van deze woningen is altijd rekening gehouden met een hoge geluidsbelasting. De gemeente houdt vast aan het oorspronkelijke ontwerp en er zal dus geen geluidsscherm worden gebouwd tussen de Prins Mauritssingel en de Andalusiëstraat. De zorgen van de bezwaarmakers zijn dus ongegrond, er komt geen scherm.
   Tijdens de inloopavond is de optie van een geluidsscherm besproken als optie voor het geval dat het verkeer de komende jaren meer groeit en de geluidsbelasting toeneemt tot boven het wettelijke maximum. Bij een volgende reconstructie kan het dan nodig zijn om een scherm te plaatsen, dat is op dit moment niet aan de orde.
2. Om Nijmegen bereikbaar te houden is vooral in de spits een extra rijbaan stad inwaarts nodig. Hiermee kunnen vervuilende files worden voorkomen en de vrij liggende busbaan zorgt voor een onbelemmerde doorgang voor de bussen. De grotere wegcapaciteit is dus nodig om het verkeer goed af te kunnen wikkelen, maar kan ook extra verkeer aantrekken. Los van deze ingreep verwachten wij op het hele wegennet in en rond Nijmegen een groei van het autoverkeer. Dit is een ontwikkeling die zich in heel Nederland voordoet. Daarmee is een toename van het geluid door wegverkeer bijna onvermijdelijk. Door goed openbaar vervoer en goede fietsverbindingen proberen we alternatieven aan te bieden voor de auto. We kunnen en willen het autogebruik echter niet verbieden.
   De Prins Mauritssingel is al voorzien van een stil wegdek en de enige mogelijkheid om de geluidsbelasting te verlagen is een geluidsscherm. De bezwaarmakers én de gemeente Nijmegen vinden dat echter geen goede optie.
3. Bij de bouwvergunning voor de woningen van de bezwaarmakers is een akoestisch onderzoek ingediend waaruit blijkt dat geluidwering van de gevels van alle woningen in hetzelfde woonblok zijn berekend op een 67 dB geluidsbelasting op de gevel. Het akoestisch onderzoek waaruit dit blijkt is gemaakt in opdracht van Bouwfonds ontwikkelingen B.V. en is opgesteld door ingenieursbureau Aveco de Bondt. Dit onderzoek maakt deel uit van de bouwvergunning. Er is een reden om aan te nemen dat de vergunde maatregelen niet zijn getroffen. Gemeente Nijmegen heeft dus niet zelf uitgerekend en bepaald dat de geluidwering voldoet aan het Bouwbesluit.

Conclusie: De zienswijzen leiden niet tot aanpassing van het besluit.

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Gemeente Nijmegen
Milieu
Wonen

Vervolgvel
3

Ambtshalve wijzigingen:
In het ontwerpbesluit hogere waarden bleken er twee woonblokken te ontbreken in de tabel met woningen waarvoor een hogere waarden moet worden vastgesteld. Deze woonblokken zijn toegevoegd aan de tabel en de eigenaren zijn in de gelegenheid gesteld om hun zienswijzen kenbaar te maken. Zoals ook blijkt uit de ingediende zienswijzen.
Het gaat om de volgende woningen:

Aantal woningen	Naam Toetspunt	Omschrijving/Adres	Hoogte in m	Nieuwe HW Prins Mauritssingel In dB	Geluidsniveau voor berekening geluidwering gevel Gak (Lden) in dB
12	As88-92_B	Andalusiëstraat 78,80,84,86, 90,92,96,98,102,104,106,108	4,50	62	67
6	As124-128_B	Andalusiëstraat 112,122,128, 134,140, Navarrastraat 31	1,50	61	67

Het totaal aantal woningen waarvoor een hogere waarde wordt vastgesteld komt daarmee op 148.

Inmiddels is onderzocht of er extra geluidswerende voorzieningen nodig zijn bij de woningen waarvoor een hogere waarde wordt vastgesteld. Op basis van de akoestisch onderzoeken die onderdeel uitmaken van de bouwvergunning (omgevingsvergunning) is duidelijk dat bij de inmiddels gebouwde en bewoonde woningen geen extra geluidswerende voorzieningen nodig zijn.

Vooruitlopend op deze hogere waarde procedure heeft de gemeente Nijmegen met de ontwikkelaars van de woningen aan de Andalusiëstraat afgesproken dat de geluidsisolatie van de woningen zou worden afgestemd op de nieuwe, hogere geluidsbelasting. Gemeente Nijmegen heeft de extra kosten betaald.

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Gemeente Nijmegen
Milieu
Wonen

4. BESLUIT

Gelet op de Wet geluidhinder, het Besluit geluidhinder , de Algemene wet bestuursrecht en het bovenstaande besluiten wij tot het vaststellen van een Hogere Waarde voor:

Aantal woningen	Naam Toetspunt	Omschrijving/Adres	Hoogte in m	Nieuwe HW Prins Mauritssingel In dB	Geluidsniveau voor berekening geluidwering gevel Gak (Lden) in dB
2	EPa_A	Edith Piafstraat 70-78	5,00	62	67
2	EPa_B	Edith Piafstraat 86-88	8,00	62	67
2	EPa_C	Edith Piafstraat 96-98	11,00	62	67
2	EPa_D	Edith Piafstraat 106-108	14,00	62	67
1	EPf_B/EPfz_B	Edith Piafstraat 84	8,00	62/59	67/66
1	EPf_C/EPfz_C	Edith Piafstraat 94	11,00	62/59	67/66
1	EPf_D/EPfz_D	Edith Piafstraat 104	14,00	62/59	67/66
1	EPg_A	Edith Piafstraat 66-68	5,00	57	65
1	EPg_B	Edith Piafstraat 82	8,00	57	65
1	EPg_C	Edith Piafstraat 92	11,00	58	65
1	EPg_D	Edith Piafstraat 102	14,00	58	65
1	EPh_A	Edith Piafstraat 62-64	5,00	56	64
1	EPh_B	Edith Piafstraat 80	8,00	56	64
1	EPh_C	Edith Piafstraat 90	11,00	56	64
1	EPh_D	Edith Piafstraat 100	14,00	57	64
3	Ep46_A	Edith Piafstraat 44-48	4,50	50	62
5	Ep56_A	Edith Piafstraat 50-56	4,50	53	63
1	Ep56_A	Edith Piafstraat 58	4,50	54	63
5	Av2_A	Avilastraat 2-10	4,50	63	68
10	Ava12-18	Avilastraat Appartementen	4,50	63	68
4	AV20	Avilastraat	4,50	54	64
4	Av30_A	Avilastraat	4,50	52	63
4	Av40_A	Avilastraat	4,50	50	62
2	Ca1_A	Castiliestraat	4,50	51	56
3	As2_A	Andalusiëstraat 2-6	4,50	60	65
4	As12_A	Andalusiëstraat 8-14	4,50	61	66
5	As20_A	Andalusiëstraat 16-24	4,50	62	67
6	As30_A	Andalusiëstraat 26-36	4,50	63	68
6	As42_A	Andalusiëstraat 38-44b	4,50	63	68
6	As56-60_A	Cordobastraat 1, Andalusiëstraat 50,56,62,68 Aragónstraat 2	1,50	60	65
12	As56-60_B	Andalusiëstraat 46,48,52, 54,58,60,64,66,70,72,74,76	4,50	62	67

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Gemeente Nijmegen
Milieu
Wonen

Vervolgvel
5

Aantal woningen	Naam Toetspunt	Omschrijving/Adres	Hoogte in m	Nieuwe HW Prins Mauritssingel In dB	Geluidsniveau voor berekening geluidwering gevel Gak (Lden) in dB
12	As88-92_B	Andalusiëstraat 78,80,84,86, 90,92,96,98,102,104,106,108	4,50	62	67
6	As124-128_B	Andalusiëstraat 112,122,128, 134,140, Navarrastraat 31	1,50	61	67
12	As124-128_B	Andalusiëstraat 114,116,118, 120,124,126,130,132,136,138, 142,144	4,50	62	67
21	As164_A	Andalusiëstraat 146-184	4,50	62	67

Aan dit besluit zijn de volgende voorwaarden verbonden:

1. Maatregelen bij ontvanger:
- De nog te bouwen woningen moeten:
    a. ten minste één geluidsluwe zijde hebben;
    b. ten minste één buitenruimte hebben die aan de geluidsluwe zijde ligt;
    c. ten minste één slaapkamer hebben die aan de geluidsluwe zijde ligt;
    d. De karakteristieke geluidswering van de gevels moet worden bepaald op basis van de geluidniveaus uit de laatste kolom van de tabel in deze paragraaf.

- De gemeente heeft onderzocht of er extra geluidswerende maatregelen moeten worden getroffen bij de bestaande woningen waarvoor een hogere waarde wordt vastgesteld. Op basis van de akoestisch onderzoeken die onderdeel uitmaken van de bouwvergunning (omgevingsvergunning) is duidelijk dat bij de inmiddels gebouwde woningen geen extra geluidswerende voorzieningen nodig zijn. De binnenwaarden voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit.

De volgende onderdelen maken onderdeel uit van dit besluit:
- Akoestisch onderzoek reconstructie Prins Mauritssingel d.d. 25 april 2014

Namens het college,

Mevrouw H.Tiemens,
Wethouder Financiën, Duurzaamheid (Klimaat & Energie), Groen & Water, Mobiliteit.

Aantal bijlagen : 4

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Gemeente Nijmegen
Milieu
Wonen

Vervolgvel
6

Bijlage 1: Beroep en voorlopige voorziening

Besluit Hogere Waarde Wet Geluidhinder Reconstructie Prins Mauritssingel

Gemeente Nijmegen wil een vrijliggende busbaan aanleggen vanaf het Keizer Augustusplein tot aan de splitsing Prins Mauritssingel-Graaf Alardsingel. De busbaan komt te liggen tussen de Prins Mauritssingel en de spoorlijn Nijmegen-Arnhem.

Als de extra busbaan is aangelegd dan zal de huidige busbaan richting centrum op de Prins Mauritssingel worden opengesteld voor al het verkeer. Deze voorgenomen wijziging van de weg is onderzocht zoals de Wet geluidhinder voorschrijft. Uit het geluidsonderzoek blijkt dat de geluidsbelasting bij een aantal woningen zal toenemen. Deze toename moet worden vastgelegd in een hogere waardenbesluit van het college van de burgemeester en wethouders.

Het definitieve besluit is op de volgende punten gewijzigd:
- In het ontwerpbesluit ontbrak een aantal woningen. Deze woningen zijn toegevoegd aan het definitieve besluit. De eigenaren van deze woningen zijn in de gelegenheid gesteld om hun zienswijzen kenbaar te maken;
- Het totaal aantal woningen waarvoor een hogere waarde wordt vastgesteld is verhoogd naar 150 woningen.

Inzage
Het besluit, met bijbehorende stukken, ligt gedurende zes weken ter inzage vanaf donderdag 10 juli 2014 tot en met woensdag 20 augustus 2014. De stukken liggen ter inzage bij de Informatiebalie in de Stadswinkel, Mariënburg 75 te Nijmegen.
Daarnaast is het besluit als pdf bestand te raadplegen op de gemeentelijke website:
http://www2.nijmegen.nl/gemeente/inspraak

Beroep
In de periode van vrijdag 11 juli 2014 tot en met donderdag 21 augustus 2014 kan beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA, 's-Gravenhage. Het beroep kan alleen worden ingesteld door:
- Degenen die zienswijzen hebben ingebracht tegen het ontwerpbesluit;
- De adviseurs die gebruik hebben gemaakt van de gelegenheid om advies uit te brengen over het ontwerpbesluit;
- Degenen die bedenkingen hebben tegen de wijzigingen in de beschikking ten opzichte van de ontwerpbeschikking;
- Belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten geen zienswijze te hebben ingebracht tegen het ontwerpbesluit.

Voorlopige voorziening
Het indienen van een beroepschrift betekent niet dat het besluit hogere waarden niet in werking kan treden. Om de werking van het besluit op te schorten kan een belanghebbende een voorlopige voorziening aanvragen. Een dergelijk - gemotiveerd - verzoek moet worden ingediend bij de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA, 's-Gravenhage.

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Gemeente Nijmegen
Milieu
Wonen

Vervolgvel
7

Digitaal
Tevens bestaat de mogelijkheid om digitaal beroep in te stellen en een verzoek om voorlopige voorziening in de dienen via https://digitaalloket.raadvanstate.nl
Hiervoor is een elektronische handtekening (DigiD) nodig. Op de genoemde site van de Raad van State staan de exacte voorwaarden vermeld.

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Gemeente Nijmegen
Milieu
Wonen

Vervolgvel
8

Bijlage 2: Akoestisch onderzoek

Het akoestisch onderzoek is apart bijgevoegd.

Bijlage 2 bij hogere waardenbesluit

Akoestisch onderzoek

Reconstructieonderzoek Prins Mauritssingel (extra busbaan)

Opgesteld door : W. Wigerink
Datum : 25 april 2014
Nummer : Prs 2014130

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

INHOUDSOPGAVE **BLAD**

1 INLEIDING ... 2

2 WETGEVING EN GEMEENTELIJK GELUIDSBELEID ... 3

2.1 Wet geluidhinder ... 3
2.1.1 Algemeen ... 3
2.1.2 Wegverkeer ... 4

2.2 Gemeentelijk beleid ... 4
2.2.1 Algemeen ... 4
2.2.2 Wegverkeer ... 5

3 BESCHRIJVING VAN DE SITUATIE ... 6

3.1 Doel onderzoek ... 6

3.2 Bronbeschrijving ... 6

3.3 Toetsingskader ... 7

4 UITGANGSPUNTEN VOOR HET AKOESTISCH ONDERZOEK ... 8

4.1 Algemeen ... 8

4.2 Wegverkeer ... 8

5 RESULTATEN WEGVERKEER ... 10

5.1 reconstructie Prins mauritssingel ... 10

5.2 Maatregelen om de geluidsbelasting te verlagen ... 10

6 BEOORDELING VAN DE ONDERZOEKSRESULTATEN ... 11

6.1 Toetsing aan de Wet geluidhinder ... 11

7 CONCLUSIE EN SAMENVATTING ... 13

Figuren:

1. Ligging wegen
2. Wegdek Prins Mauritssingel
3. Toetspunten
4. Locatie berekende geluidsschermen

Bijlagen:

1. Akoestische begrippen
2. Reken- en meetvoorschrift 2012
3. Rekenresultaten
4. Locatie berekende geluiddschermen

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

1 INLEIDING

Het is de bedoeling om langs de westzijde van de Prins Mauritssingel een vrij liggende busbaan aan te leggen. Dat is voor een deel mogelijk binnen de bestaande bestemmingen maar voor een groot deel moet het bestemmingsplan worden aangepast. De akoestisch gevolgen van deze uitbreiding zijn onderzocht en samengevat in dit rapport.
Verder wordt er in dit rapport ingegaan op akoestisch gevolgen voor van de gewijzigde aanleg van het kruispunt Prins Mauritssingel- Graaf Alardsingel. Dit kruispunt ligt op het oude tracé van de N325 maar bij de ontwikkeling van het gebied Laauwik was het plan om de Prins Mauritssingel ter hoogte van het kruispunt richting spoor te verplaatsen. Hierdoor zou de afstand tot de nieuw te bouwen woningen toenemen. Uiteindelijk bleek deze verplaatsing niet mogelijk en is het oude tracé aangehouden. In dit rapport zijn de akoestische gevolgen hiervan voor de nieuwbouw onderzocht.

Dit rapport is opgesteld door het bureau Geluid en Lucht van de gemeente Nijmegen.

In dit rapport wordt het wettelijk kader en het gemeentelijke geluidsbeleid toegelicht. Vervolgens worden de onderzochte situaties en de gevolgde onderzoeksmethode(n) beschreven. De onderzoeksresultaten worden aan de hand van de Wet geluidhinder. Het rapport eindigt met een conclusie.

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

2 WETGEVING EN GEMEENTELIJK GELUIDSBELEID

2.1 WET GELUIDHINDER

2.1.1 ALGEMEEN

Op 16 februari 1979 is de Wet geluidhinder van kracht geworden. Deze wet heeft tot doel om geluidhinder veroorzaakt door wegverkeer, railverkeer en industrieterreinen te beperken door:

- te voorkomen dat geluidhinder ontstaat;
- bestaande geluidsoverlast te bestrijden.

Burgemeester en Wethouders zijn verplicht om bij het vaststellen of herzien van bestemmingsplannen onderzoek in te stellen naar:

- de geluidsbelasting van woningen en andere geluidsgevoelige objecten;
- de mogelijkheden om de geluidsbelasting te beperken.

Als een wegbeheerder wijzigingen wil aanbrengen aan een (spoor)weg dan is deze verplicht om onderzoek in te stellen naar:

- de toename van de geluidsbelasting van bestaande woningen en geluidsgevoelige objecten;
- de mogelijkheden om een eventuele toename van de geluidsbelasting ongedaan te maken.

Lden

De geluidsniveaus van de dag-, avond- en nachtperiode worden in één getal weergegeven. Deze waarde noemt men de Lden (day-evening-night). De Lden (in dB) is het gemiddelde van de volgende drie geluidsniveaus:

- het equivalente geluidsniveau tussen 07.00-19.00 uur (dagperiode);
- het equivalente geluidsniveau tussen 19.00-23.00 uur + 5 dB (avondperiode);
- het equivalente geluidsniveau tussen 23.00-07.00 uur + 10 dB (nachtperiode).

Voorkeurswaarden

Op gevels van woningen word voor wegverkeerslawaai een ten hoogst toelaatbare waarde van 48 dB Lden gehanteerd. Voor railverkeerslawaai geldt een waarde van 55 dB voor woningen en 53 dB voor andere geluidsgevoelige bebouwing. Deze waarden noemen we de voorkeurswaarden. Bij de voorkeurswaarden is over het algemeen sprake van een goed akoestisch klimaat.

Maximaal toelaatbare geluidsbelasting

De voorkeurswaarden mogen worden overschreden als geluidsbeperkende maatregelen onvoldoende doeltreffend zijn of als deze voorzieningen om stedenbouwkundige, verkeerskundige, landschappelijke en financiële redenen niet wenselijk zijn. In de wet staan ook maximaal toelaatbare geluidsbelastingen. Deze zijn afhankelijk van de situatie. In paragraaf 2.1.2 en 2.1.3 staat een aantal voorbeelden.

Cumulatie

Bij blootstellingen aan geluidsbelastingen boven de voorkeurswaarde van meer dan één bron, is er sprake van cumulatie. In bijlage 1 van het Besluit geluidhinder 2006 staat hoe de gecumuleerde geluidsbelasting moet worden berekend. Een op deze wijze gecumuleerde belasting kan worden vergeleken met de voor die bronsoort van toepassing zijnde normering om een indruk te krijgen van de aanvaardbaarheid van de totale geluidssituatie. De normen zijn echter gesteld voor toetsing van een bron afzonderlijk en daarom kan er slechts een vergelijking met de genoemde normering plaatsvinden.

Zones
Volgens de Wet geluidhinder heeft iedere geluidsbron een eigen zone. Een zone is het akoestisch aandachtsgebied langs een geluidbron. De zonebreedte van een weg is vastgelegd in de Wet geluidhinder. De ruimte boven de weg hoort ook bij de zone. De zone langs een spoorlijn ligt vast in de sporenkaart.

2.1.2 WEGVERKEER

In de Wet geluidhinder zijn regels opgenomen om geluidhinder veroorzaakt door wegverkeer te beperken. In de onderstaande tabellen staan voor de meest voorkomende gevallen de voorkeurswaarden en de maximaal toelaatbare geluidsbelastingen binnen zones langs wegen.

Reconstructie van een weg

Situatie	Voorkeurswaarde in dB
Heersende waarde < 48	48
Heersende waarde > 48, maar geen hogere waarde vastgesteld	Heersende waarde
Eerder een hogere waarde vastgesteld	Laagste van: • Heersende waarde vóór reconstructie • De eerder vastgestelde hogere waarde

30 km/uur wegen
Een weg met een maximum snelheid van 30 km/uur heeft geen zone en hoeft dus niet te worden getoetst aan de Wet geluidhinder. Uit jurisprudentie blijkt dat 30 km/uur wegen bij planologische procedures met het oog op 'goede ruimtelijke ordening' toch akoestisch moeten worden onderzocht.

2.2 GEMEENTELIJK BELEID

2.2.1 ALGEMEEN

Het gemeentelijk beleid is erop gericht om bij geluidsgevoelige bebouwing de voorkeurswaarde niet te overschrijden. Voor de eerstelijns bebouwing langs belangrijke vervoersassen kan een overschrijding van deze voorkeurswaarde acceptabel zijn. Bijvoorbeeld als deze bebouwing een afschermende werking heeft voor woningen of andere geluidsgevoelige bebouwing die daarachter liggen. Het beleid is er echter op gericht om hogere waarden spaarzaam toe te staan. Op deze wijze wordt het aantal woningen met een hoge geluidsbelasting zo klein mogelijk gehouden. Waar dat redelijkerwijs mogelijk is worden lagere waarden dan de wettelijke maxima aangehouden.

In de “Beleidsregels Hogere Waarden Wet Geluidhinder” van maart 2007 is omschreven onder welke voorwaarden hogere waarden voor woningen kunnen worden vastgesteld. De hoofdlijnen van dit beleid worden hierna beschreven. Een hogere waarde procedure voor woningen kan alleen worden gestart indien ten minste aan één van de volgende criteria wordt voldaan:

- de woning wordt gesitueerd als vervanging van bestaande bebouwing;
- de gekozen bouwvorm of situering vervult een doelmatige functie als akoestische afscherming voor bestaande of nieuw te bouwen geluidsgevoelige bestemmingen;
- de woning een open plaats opvult tussen bestaande bebouwing;
- het betreft een grond- of bedrijfsgebonden woning.

2.2.2 WEGVERKEER

Als algemeen uitgangspunt wordt aangehouden dat moet worden voldaan aan de voorkeurswaarde van 48 dB. Woningen die een hogere geluidbelasting hebben moeten ten minste één geluidsluwe zijde hebben. Ook geldt dat de buitenruimte(n) die als verblijfsruimte worden gebruikt aan de geluidsluwe zijde moeten liggen. De gemeente Nijmegen streeft naar een maximale geluidsbelasting van 58 dB. Incidenteel wordt een maximale geluidsbelasting van 63 dB toegestaan.

Het aantal geluidsbelaste woningen wordt zo laag mogelijk gehouden door het treffen van de volgende maatregelen:

- concentratie van het verkeer op de hoofdwegen;
- instellen van 30 km/uur gebieden in de woongebieden;
- toepassen van stiller wegdek op de hoofdwegen;
- afscherming door niet geluidsgevoelige gebouwen, schermen of wallen;

Als deze maatregelen niet haalbaar of onvoldoende effectief blijken, kunnen hogere geluidsbelastingen worden toegestaan. Hiervoor moeten ‘hogere waarden’ worden aangevraagd. Gemeente Nijmegen zal deze aanvraag beoordelen aan de hand van de beleidsregels Hogere Waarde Wet geluidhinder. Op basis van deze beleidsregels worden de volgende eisen gesteld aan nieuwe woningen:

1. Bij geluidsbelastingen boven de voorkeurswaarden moet iedere woning ten minste één geluidsluwe zijde hebben en moeten de buitenruimten aan deze zijde liggen. Een geluidsluwe zijde is een zijde waarop de geluidsbelasting per weg/spoorweg niet hoger is dan de voorkeurswaarde.
2. Als de geluidsbelasting meer dan 5 dB boven de voorkeurswaarden ligt dan moeten verblijfs-ruimten zoveel mogelijk, maar ten minste één slaapkamer, aan de geluidluwe zijde liggen.
3. Bij cumulatie wordt de vereiste gevelisolatie (= karakteristieke geluidwering volgens Bouwbesluit) berekend met gecumuleerde geluidniveaus. Van deze eis kan alleen gemotiveerd worden afgeweken.

3 BESCHRIJVING VAN DE SITUATIE

3.1 DOEL ONDERZOEK

Het is de bedoeling om langs de westzijde van de Prins Mauritssingel een vrij liggende busbaan aan te leggen. Dat is voor een deel mogelijk binnen de bestaande bestemmingen maar voor een groot deel moet het bestemmingsplan worden aangepast. In eerste instantie zal de afrit van het Keizer Augustusplein stad inwaarts worden uitgebreid met een extra busbaan. Ter hoogte van de Vrouwe Udasingel zal er stad inwaarts een vrij liggende busbaan naast de Prins Mauritssingel worden gemaakt die aansluit op de vrij liggende busbaan ter hoogte van kruising Prins Mauritssingel en de Graaf Alardsingel. Op het tussenliggende stuk zal in een later stadium een vrij liggende busbaan worden gerealiseerd. In figuur 1 is de locatie van de nieuwe vrij liggende busbaan aangegeven.

Uit dit onderzoek moet blijken of de geluidsbelasting door de Prins Mauritssingel na aanleg van de busbaan zal toenemen met 2 dB of meer. Als dit het geval is dan is er sprake van reconstructie en moet worden onderzocht welke maatregelen kunnen worden getroffen om deze toename van de geluidsbelasting ongedaan te maken. Als er geen maatregelen kunnen worden getroffen dan moet voor de woningen een nieuwe ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting worden vastgesteld.

3.2 BRONBESCHRIJVING

De Prins Mauritssingel ligt deels binnen en deels buiten de bebouwde kom. Voor het deel binnen de bebouwde kom geldt een snelheidsregiem van 50 km /uur. Deze weg is voorzien van verschillende wegdektypen (Micropave en Microtop). Op de met verkeerslichten geregelde kruising met de Graaf Alardsingel ligt SMA NL-08. De zonebreedte bedraagt 350 m.
Voor het buiten stedelijke deel van de Prins Mauritssingel geldt een maximum snelheid van 80 km/uur. Op dit deel van de Prins Mauritssingel ligt Microtop. Ter hoogte van de afrit naar het Keizer Augustusplein gaat dit over in enkellaags Zoab. De zonebreedte van het buiten stedelijke deel bedraagt 600 m. Het onderzoeksgebied is aan beide einden van de busbaan verlengd met 1/3 zonebreedte.

De volgende bronnen zijn alleen van belang als blijkt dat de geluidsbelasting vanwege de Prins Mauritssingel na reconstructie toeneemt met 2 dB of meer. In dat geval moet ook de totale geluidsbelasting van alle wegen worden berekend omdat dit de basis is voor de berekening van de geluidwering van de gevels.

De Graaf Alardsingel is een binnenstedelijke gebiedsontsluitingsweg met een snelheidsregiem van 50 km /uur. Deze weg is voorzien van Micropave. Op de met verkeerslichten geregelde kruising met de Prins Mauritssingel ligt dicht asfaltbeton. De zonebreedte bedraagt 350 m.

De Vrouwe Udasingel is een binnenstedelijke gebiedsontsluitingsweg met een snelheidsregiem van 50 km /uur. Deze weg is voorzien van een wegdektype dat akoestisch vergelijkbaar is met SMA NL-05. De zonebreedte bedraagt 200 m.

De Margaretha van Mechelenweg is een binnenstedelijke gebiedsontsluitingsweg met een snelheidsregiem van 50 km /uur. Deze weg is nu nog voorzien van dicht asfaltbeton. Als de woningen

in Groot Oosterhout langs deze weg zijn gerealiseerd dan wordt deze weg voorzien van SMA NL-05. De zonebreedte bedraagt 200 m.

De wegen en de overgang naar bebouwde kom zijn aangegeven in figuur 1 van de bijlagen.

3.3 TOETSINGSKADER

De aanleg van de vrij liggende busbaan en het openstellen van de bestaande busbaan op de Prins Mauritssingel voor het overige verkeer moet akoestisch worden onderzocht. Als de toekomstige geluidsbelasting meer dan 48 dB bedraagt dan moet deze waarde worden vergeleken met de laagste van de volgende waarden:

a. de heersende waarde (vanaf 48 dB);
b. de eerder vastgestelde waarde.

Als de toekomstige geluidsbelasting 2 dB of meer toeneemt, dan is er sprake van een reconstructie.

4 UITGANGSPUNTEN VOOR HET AKOESTISCH ONDERZOEK

4.1 ALGEMEEN

Toegepaste rekenmethode

De geluidsbelasting door wegverkeer en railverkeerslawaai wordt bepaald aan de hand van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012. Hierin staat dat voor weg- én railverkeerslawaai rekenmethode II moet worden toegepast. Rekenmethode I mag alleen voor eenvoudige berekeningen worden toegepast bij (bijna) rechte wegen en als zich tussen de bron en het waarneempunt niet al te veel obstakels bevinden.

In bijlage 2 is zijn de verschillende voertuigcategorieën omschreven.

Rekenprogramma
De rekenmodellen zijn opgesteld op het Rijksdriehoekscoördinatenstelsel. De berekeningen zijn uitgevoerd met het DGMR programma Geomilieu. In de berekening wordt met alle factoren die van belang zijn rekening gehouden, zoals afstandsreducties, reflecties, afschermingen, bodem- en luchtdemping, helling- en kruispuntcorrecties. Er is gerekend met één reflectie en een sectorhoek van twee graden.

4.2 WEGVERKEER

Intensiteiten
De onderstaande gegevens zijn overgenomen uit het meest recente verkeersmodel 2012-2022. In deze tabel staan alleen de gegevens van de Prins Mauritssingel omdat dit de weg is die wordt gewijzigd en dus moet worden onderzocht.

Tabel 1 geeft een overzicht van de huidige en de toekomstige intensiteiten, het snelheidsregiem en de wegdektypen op de Prins Mauritssingel.

Tabel 1

Nr.	Straatnaam of wegvak	Etmaalintensiteit		Snelheid in Km/uur	Wegdektype
		Huidig 2012	Toekomstig 2022		
	Prins Mauritssingel (PMS)				
1	A15-afrit Keizer Augustusplein	46835	88260	80	Enkellaags Zoab
2	Afrit Keizer Augustusplein-Oprit PMS	41601	68835	80	Enkellaags Zoab
3	Oprit PMS-Vrouwe Udasingel	42229	75331	80/50	Microtop
4	Vrouwe Udasingel-Graaf Alardsingel	39668	68960	50	Microtop/ Micropave/SMA
5	Graaf Alardsingel-Laauwikstraat	45205	55441	50	SMA/Micropave

De verkeersintensiteiten van de overige relevante wegen staan in bijlage 2 . Deze wegen zijn alleen van belang voor de berekening van het totale geluidsniveau waarmee de geluidwering van de gevels moet worden berekend.

Helling-, kruispunt- en obstakelcorrecties
In het akoestisch model zijn de volgende correcties toegepast:

Tabel 2 Verkeerslichteninstallaties

Kruising met verkeerslichtinstallatie		in werking	
Straatnaam	**Straatnaam**	**van (uur)**	**tot (uur)**
Prins Mauritssingel	Vrouwe Udasingel	0	24
Prins Mauritssingel	Graaf Allardsingel	0	24

Eerder vastgestelde hogere waarden
De geluidsbelastingen na reconstructie zijn vergeleken met het besluiten hogere waarden die zijn vastgesteld bij de bestemmingsplannen Laauwik en Groot Oosterhout 2007. In Groot Oosterhout zijn nog geen woningen gebouwd. Voor dit gebied wordt de wijziging van de Prins Mauritssingel alleen getoetst aan de eerder verleende hogere waarden. Hetzelfde geldt voor de woningen in Laauwik die nog niet zijn gebouwd.

5 RESULTATEN WEGVERKEER

5.1 RECONSTRUCTIE PRINS MAURITSSINGEL

In bijlage 3 staan de resultaten van reconstructieonderzoek. Uit deze resultaten blijkt dat de geluidsbelasting door het verkeer op de Prins Mauritssingel in de toekomst toe zal nemen ten opzichte van de maatgevende geluidsbelasting. De maatgevende geluidsbelasting is de laagste waarde van:

1. de huidige geluidsbelasting;
2. de eerder verleende hogere waarde.

Geluidsbelasting
De geluidsbelasting door wegverkeerslawaai is het reken- of meetresultaat per wegvak na aftrek van een correctie zoals genoemd in artikel 110g van de Wet geluidhinder. In artikel 3.6 van het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006 staat dat deze aftrek, voor wegen met een representatief te achten snelheid van minder dan 70 km/uur, 5 dB bedraagt. In de andere gevallen bedraagt deze aftrek 2 dB.

Geluidsniveau
Het geluidsniveau op een toetspunt is de som van de geluidsbelastingen van alle gezoneerde wegen zonder de aftrek ex artikel 110g van de Wet geluidhinder. De geluidsniveaus zijn van belang voor de bepaling van de berekening van de karakteristieke geluidswering van de gevels (Bouwbesluit).

5.2 MAATREGELEN OM DE GELUIDSBELASTING TE VERLAGEN

In bijlage 3 staat ook wat het effect is van een geluidsscherm van 2m hoog tussen de Prins Mauritssingel en de Andalusiëstraat-Avilastraat. De locatie van het berekende scherm staat in figuur 4

6 BEOORDELING VAN DE ONDERZOEKSRESULTATEN

6.1 TOETSING AAN DE WET GELUIDHINDER

Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat de toekomstige geluidsbelasting vanwege de Prins Mauritssingel na de aanleg van de busbaan in woningbouwlocatie Groot Oosterhout toeneemt met minder dan 2 dB. Er is dus geen sprake van een reconstructie als bedoeld in artikel 99 van de Wet geluidhinder.

Bij de woningen Edith Piafstraat 44 t/m 324, de nieuwbouwlocaties Avilastraat 2 t/m 54, Castiliestraat, Andalusiëstraat 2 t/m 184, Cordobastraat 1 en Aragónstraat 2 neemt de geluidsbelasting door de Prins Mauritssingel met 2 dB of meer toe, ten opzichte van de huidige geluidsbelasting of de in 2007 verleende hogere waarden.

Bij de woningen Edith Piafstraat 112-324 neemt de geluidsbelasting door de Prins Mauritssingel toe ten opzicht van de huidige geluidsbelasting maar wordt die niet hoger dan de in 2007 vastgestelde hogere waarden.

De hoogste geluidsbelasting bedraagt 63 dB. Dit is de maximale geluidsbelasting die de Wet geluidhinder toestaat bij woningen langs een bestaande weg.

Voor alle woningen, woningbouwlocaties, waarbij de geluidsbelasting met 2 dB of meer toeneemt moet worden onderzocht of het mogelijk is om de geluidsbelasting te verlagen.

Maatregelen om geluidsbelasting te verlagen
De mogelijkheden om de geluidsbelasting door het verkeer op de Prins Mauritssingel bij de woningen in Laauwik te verlagen zijn beperkt. De Prins Mauritssingel is een van de hoofdtoegangswegen van Nijmegen. Het ligt dus niet voor de hand om het verkeersaanbod op deze weg te beperken of om de maximum snelheid te verlagen. Behalve op de kruising met de Graaf Alardsingel is de Prins Mauritssingel voorzien van stil wegdek.

In theorie is het mogelijk een geluidsscherm aan te brengen tussen de Prins Mauritssingel en de Andalusiëstraat. Een scherm van 2 m hoog geeft op de begane grond een geluidsreductie van ca., 8 dB. Op de eerste verdieping is het effect maximaal 4 dB.

Bij de opzet van het plan Laauwik is er bewust voor gekozen een hoge geluidsbelasting toe te staan op de bebouwing direct langs de Prins Mauritssingel. Deze eerstelijns bebouwing vormt een wand langs de Prins Mauritssingel en heeft een afschermende functie voor het achterliggende gebied.

Hogere waarden
Als er geen maatregelen (kunnen) worden getroffen om de geluidsbelasting te verlagen dan moeten nieuwe hogere waarden worden vastgesteld. De maximaal vast te stellen hogere waarde bedraagt in dit geval 63 dB.

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Binnenwaarden Bouwbesluit
Bij de woningen waarvoor een nieuwe hogere waarde zal worden vastgesteld moet worden onderzocht of de geluidswering van de gevel voldoende is om te voldoen aan het bouwbesluit.

Vooruitlopend op deze procedure heeft gemeente Nijmegen afspraken gemaakt met de ontwikkelaars die woningen bouwen of hebben gebouwd aan de Andalusiëstraat en de Avilastraat.
Hierdoor is bij de bouw van de woningen Andalusiëstraat 2 t/m 44b al rekening gehouden met de nieuwe, hogere geluidsbelasting. Deze woningen zijn geïsoleerd op een totale geluidsbelasting van maximaal 68 dB.

De appartementen Andalusiëstraat 112 t/m 144 en Navarrastraat 1, zijn geïsoleerd op een totale geluidsbelasting van 67 dB.

Bij de overige woningbouwlocatie zal bij het ontwerp en de bouw rekening moeten worden gehouden met de nieuw vastgestelde hogere waarden.

Bij de woningen Edith Piafstraat 44 t/m 108 is onderzocht of de huidige geluidwering ook bij de nieuwe, hogere waarden nog voldoet. Op basis van bouwtekeningen, het akoestisch onderzoek dat is ingediend bij de bouwaanvraag (omgevingsvergunning) en berekeningen van de gemeente Nijmegen blijkt dat geen extra geluidsisolerende maatregelen nodig zijn.

7 CONCLUSIE EN SAMENVATTING

De uitbreiding van de Prins Mauritssingel met een vrij liggende busbaan tussen deze weg en de spoordijk en het openstellen van de huidige busbaan voor het overige verkeer is akoestisch onderzocht. Uit het onderzoek blijkt dat er bij een groot aantal woningen in Laauwik sprake is van een toename van de geluidsbelasting ten opzichte van de huidige geluidsbelasting of ten opzichte van de eerder verleende hogere waarden. In theorie is het mogelijk om de geluidsbelasting op de gevels van deze woningen te verminderen door een geluidsscherm langs de Prins Mauritssingel te plaatsen. Andere maatregelen zoals het verminderen van het verkeer of het verlagen van de maximum snelheid zijn niet mogelijk. Op de Prins Mauritssingel zijn al verschillende stille wegdekken toegepast.

Als er geen geluidsscherm wordt toegepast dan moet nieuwe hogere waarden worden vastgesteld door het college van Nijmegen. De woningen waarvoor een nieuwe hogere waarde wordt vastgesteld zijn voldoende geïsoleerd. Er hoeven geen aanvullende geluidswerende voorzieningen te worden getroffen.

Bij de nog te bouwen woningen waarvoor een nieuwe hogere waarde wordt vastgesteld moet bij de bouw rekening worden gehouden met deze nieuwe hogere waarden. De karakteristieke geluidwering (Gak) van de gevel moet worden bepaald op basis van het totale geluidsniveau van de gevel.
Op deze nieuw te bouwen woningen zijn de Beleidsregels Hogere Waarden Wet Geluidhinder 2013.

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Bijlagen

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Bijlage 1

Akoestische begrippen

A-weging	Het menselijk gehoor neemt midden en hoge tonen beter waar dan lage en zeer hoge tonen van eenzelfde sterkte. Met deze selectieve gevoeligheid van het gehoor wordt rekening gehouden door het toepassen van een zogenaamd A-filter in de meetapparatuur.
Correctie artikel 110g Wgh (met de invulling volgens artikel 3.4 RMG 2012)	Tijdelijke aftrek voor het stiller worden van het wegverkeer. De aftrek bedraagt 2 dB voor wegen met een representatief te achten snelheid van 70 km/uur of meer. Voor snelheden onder de 70 km/uur is deze aftrek 5 dB
Decibel (dB)	De sterkte van het geluid wordt uitgedrukt in decibel (dB). Omdat de luchttrillingen bij harde geluiden vele miljoenen malen heviger zijn dan bij zachte, is de decibel een logaritmische verhoudingswaarde in plaats van een rechtlijnige maat
Dove gevel	Een bouwkundige constructie waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een in NEN 5077 bedoelde karakteristieke geluidwering die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidsbelasting van de constructie en 33 dB, alsmede een bouwkundige constructie waarin alleen bij uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits de delen niet direct grenzen aan een geluidsgevoelige ruimte. Een dergelijke constructie valt niet onder het begrip ‘gevel’ van de Wet geluidhinder.
Equivalent geluidsniveau	Het gemiddelde geluidsniveau binnen een bepaalde periode
Frequentie	Aantal trillingen per seconde. Geluiden met verschillende frequenties hebben andere toonhoogten
Geluid	Voor mensen hoorbare luchttrillingen
Geluidsbelasting in dB	Geluidsbelasting in L_{den} op een plaats en vanwege een bron over alle perioden van 07.00-19.00 uur, van 19.00-23.00 uur en van 23.00-07.00 uur van een jaar. Bij wegverkeer inclusief de correctie artikel 110g Wgh
Geluidsgevoelige ruimte van een woning	Ruimte binnen een woning voor zover die kennelijk als slaap-, woon-, of eetkamer wordt gebruikt of voor zodanig gebruik is bestemd, alsmede een keuken van ten minste 11 m^2
Geluidsluwe zijde	Een zijde waarop de geluidsbelasting niet meer bedraagt dan de voorkeurswaarde van de Wet geluidhinder
Geluidsniveau in dB	Geluidsbelasting van alle bronnen samen zonder de correctie artikel 110g Wgh voor wegverkeer
Gevel	Bouwkundige constructie die een ruimte in een gebouw of woning scheidt van de buitenlucht, daaronder begrepen het dak
Voorkeurswaarde	De in de Wet geluidhinder ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting per bron, waarbij sprake is van een goed akoestisch klimaat
Waarneempunt	Het punt waarop de geluidsbelasting wordt gemeten of berekend
Waarneemhoogte	Hoogte ten opzichte van het aanliggende maaiveld in meters

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Zones	Aandachtsgebied van een geluidsbron waarbinnen de normen van de Wet geluidhinder gelden *Zone ronde industrieterrein:* Het gebied vanaf de grens van het industrieterrein tot de 50 dB(A) contour er omheen. *Zone langs een weg:* Het gebied vanaf de as van de weg tot de in de wet genoemde afstand én de ruimte boven en onder de weg. *Zone langs een spoorweg:* Gebied tussen de buitenste spoorstaaf en de op de sporenkaart aangegeven afstand.

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

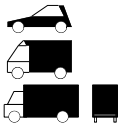
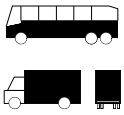
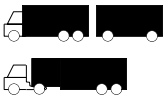
Bijlage 2

Reken- en meetvoorschrift geluid 2012

Algemeen
De geluidsbelasting door het wegverkeer wordt bepaald aan de hand van hoofdstukken 3 en 4 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012. Hierin staan regels over de wijze waarop geluidsbelastingen moeten worden berekend en gemeten. In het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 worden zowel voor weg- als railverkeer een standaard meetmethode en twee standaard rekenmethoden beschreven.

In principe moet rekenmethode II worden toegepast. Rekenmethode I is alleen bedoeld voor eenvoudige berekeningen en kan worden toegepast bij (bijna) rechte wegen en als zich tussen de bron en het waarneempunt niet al te veel obstakels bevinden.

Wegverkeer
De berekening voor wegverkeerslawaai kent de volgende 4 voertuigcategorieën:

CATEGORIE	OMSCHRIJVING VOLGENS BESLUIT	ALLEDAAGSE OMSCHRIJVING	PROFIEL
LICHTE MOTORVOERTUIGEN	motorvoertuigen op 3 of meer wielen, met uitzondering van de voertuigen uit de categorieën 'middelzware' en 'zware' voertuigen	- alle personenauto's - de meeste bestelauto's - vrachtwagens met 4 wielen	
MIDDELZWARE MOTORVOERTUIGEN	gelede en ongelede autobussen, alsmede andere motorvoertuigen die ongeleed zijn en voorzien van 1 achteras met 4 banden	- alle autobussen - vrachtwagens met 2 assen en 4 achterwielen	
ZWARE MOTORVOERTUIGEN	gelede motorvoertuigen, alsmede motorvoertuigen met een dubbele achteras, met uitzondering van autobussen	- vrachtwagens met 3 of meer assen - vrachtwagens met aanhanger - trekkers met oplegger	
MOTORRIJWIELEN	motorvoertuigen op 2 wielen al dan niet voorzien van een zijspanwagen	alle motorfietsen (inclusief zijspan)	

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Bijlage 3

Rekenreslultaten

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Reconstructieonderzoek Prins Mauritssingel 2014

Toetspunt	Omschrijving	Hoogte in m	Huidig Lden	Verleende HW Lden	Maatgevende geluidsbelasting Lden	Toekomst-prognose Lden	Verschil Toekomst-Maatgevend Lden	Recon-structie Wgh	Nieuwe HW PMS?	Geluids-niveau berek. Gak (Lden)
01_A	Appartementen	4,50	48	48	48	49,48	1,48	nee	nee	
03_A	Edith Piafstraat 314-324	4,50	48	50	48	50,04	2,04	ja	nee	
04_A	Edith Piafstraat 314-324	4,50	48	50	48	50,40	2,4	ja	nee	
05_A	Edith Piafstraat 314-324	4,50	48	51	48	50,78	2,78	ja	nee	
06_A	Edith Piafstraat 300-312	4,50	48	51	48	51,13	3,13	ja	nee	
07_A	Edith Piafstraat 300-312	4,50	48,20	52	48,20	51,77	3,57	ja	nee	
08_A	Edith Piafstraat 300-312	4,50	48,83	52	48,83	52,44	3,61	ja	nee	
09_A	Edith Piafstraat 284-298	4,50	49,94	54	49,94	53,64	3,7	ja	nee	
10_A	Edith Piafstraat 284-298	4,50	50,86	55	50,86	54,64	3,78	ja	nee	
11_A	Edith Piafstraat 284-298	4,50	51,46	56	51,46	55,24	3,78	ja	nee	
12_A	Edith Piafstraat 284-298	4,50	54,05	58	54,05	57,86	3,81	ja	nee	
13_A	Edith Piafstraat 260-282	4,50	57,17	60	57,17	60,44	3,27	ja	nee	
14_A	Edith Piafstraat 232-258	4,50	57,42	60	57,42	60,47	3,05	ja	nee	
15_A	Edith Piafstraat 232-258	4,50	57,49	61	57,49	61,02	3,53	ja	nee	
16_A	Edith Piafstraat 152-180	4,50	57,46	61	57,46	61,1	3,64	ja	nee	
17_A	Edith Piafstraat 112-150	4,50	57,85	61	57,85	61,23	3,38	ja	nee	
EPa_A	Edith Piafstraat 70-78	5,00	58,19	61	58,19	61,55	3,36	ja	62	67
EPa_B	Edith Piafstraat 86-88	8,00	58,34	61	58,34	61,71	3,37	ja	62	67
EPa_C	Edith Piafstraat 96-98	11,00	58,42	61	58,42	61,76	3,34	ja	62	67
EPa_D	Edith Piafstraat 106-108	14,00	58,29	61	58,29	61,61	3,32	ja	62	67
EPf_B	Edith Piafstraat 84	8,00	58,51	61	58,51	62,02	3,51	ja	62	67
EPf_C	Edith Piafstraat 94	11,00	58,57	61	58,57	62,06	3,49	ja	62	67
EPf_D	Edith Piafstraat 104	14,00	58,43	61	58,43	61,9	3,47	ja	62	67
EPfz_B	Edith Piafstraat 84	8,00	55,46	57	55,46	58,98	3,52	ja	59	66
EPfz_C	Edith Piafstraat 94	11,00	55,58	57	55,58	59,17	3,59	ja	59	66
EPfz_D	Edith Piafstraat 104	14,00	55,46	57	55,46	59,13	3,67	ja	59	66
EPg_A	Edith Piafstraat 66-68	5,00	53,38	52	52	57,03	5,03	ja	57	65
EPg_B	Edith Piafstraat 82	8,00	53,75	52	52	57,39	5,39	ja	57	65
EPg_C	Edith Piafstraat 92	11,00	54,04	53	53	57,64	4,64	ja	58	65
EPg_D	Edith Piafstraat 102	14,00	54,11	53	53	57,73	4,73	ja	58	65

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Huidig	Verleende HW	Maatgevende geluidsbelasting	Toekomst-prognose	Verschil Toekomst-Maatgevend	Recon-structie Wgh	Nieuwe HW PMS?	Geluids-niveau berek. Gak (Lden)
		in m	Lden	Lden	Lden	Lden	Lden			
EPh_A	Edith Piafstraat 62-64	5,00	51,97	52	51,97	55,56	3,59	ja	56	64
EPh_B	Edith Piafstraat 80	8,00	52,60	52	52,60	56,18	3,58	ja	56	64
EPh_C	Edith Piafstraat 90	11,00	52,89	53	52,89	56,45	3,56	ja	56	64
EPh_D	Edith Piafstraat 100	14,00	53,10	53	53	56,67	3,67	ja	57	64
Ep38_A	Edith Piafstraat 38	4,50	48	48	48	48,63	0,63	nee	nee	
Ep40_A	Edith Piafstraat 40	4,50	48	48	48	48,90	0,9	nee	nee	
Ep42_A	Edith Piafstraat 42	4,50	48	48	48	49,39	1,39	nee	nee	
Ep44_A	Edith Piafstraat 44	4,50	48	48	48	49,77	1,77	ja	50	62
Ep46_A	Edith Piafstraat 46	4,50	48	48	48	50,24	2,24	ja	50	62
Ep48_A	Edith Piafstraat 48	4,50	48	48	48	50,69	2,69	ja	51	62
Ep50_A	Edith Piafstraat 50	4,50	48	51	48	51,24	3,24	ja	51	63
Ep52_A	Edith Piafstraat 52	4,50	48,15	51	48,15	51,69	3,54	ja	52	63
Ep54_A	Edith Piafstraat 54	4,50	48,67	51	48,67	52,26	3,59	ja	52	63
Ep56_A	Edith Piafstraat 56	4,50	49,28	51	49,28	52,84	3,56	ja	53	63
Ep58_A	Edith Piafstraat 58	4,50	49,97	51	49,97	53,6	3,63	ja	54	63
Av2_A	Avilastraat 2	4,50	-	61	61	62,64	1,64	ja	63	68
Av10_A	Avilastraat 10	4,50	-	61	61	62,78	1,78	ja	63	68
Ava12-18	Avilastraat 12-18 app.	4,50	-	61	61	62,9	1,9	ja	63	68
Avb12-18	Avilastraat 12-18 app.	4,50	-	57	57	58,97	1,97	ja	63	66
Avc12-18	Avilastraat 12-18 app.	4,50	-	52	52	55,04	3,04	ja	63	64
AV20	Avilastraat 20	4,50	-	50	50	54,03	4,03	ja	54	64
Av30_A	Avilastraat 30	4,50	-	48	48	51,78	3,78	ja	52	63
Av40_A	Avilastraat 40	4,50	-	48	48	49,78	1,78	ja	50	62
Av50_A	Avilastraat 50	4,50	-	48	48	48,26	0,26	nee	nee	
Av54_A	Avilastraat 54	4,50	-	48	48	48	0	nee	nee	
Ca1_A	Castilliestraat	4,50	-	48	48	51,16	3,16	ja	51	56
Ca2_A	Castilliestraat	4,50	-	48	48	48	0	nee	nee	
Ar6_A	Aragonstraat 6	4,50	48	48	48	49,38	1,38	nee	nee	
Ar10_A	Aragonstraat 10	4,50	48	48	48	48,04	0,04	nee	nee	
Ar5_A	Aragonstraat 5	4,50	48	48	48	48	0	nee	nee	
Ar7_A	Aragonstraat 7	4,50	48	48	48	48	0	nee	nee	

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Huidig	Verleende HW	Maatgevende geluidsbelasting	Toekomst-prognose	Verschil Toekomst-Maatgevend	Recon-structie Wgh	Nieuwe HW PMS?	Geluids-niveau berek. Gak (Lden)
		in m	Lden	Lden	Lden	Lden	Lden			
As2_A	Andalusiëstraat 2	4,50	57,19	54	54	59,84	5,84	ja	60	65
As4_A	Andalusiëstraat 4	4,50	57,36	54	54	60,08	6,08	ja	60	65
As6_A	Andalusiëstraat 6	4,50	57,57	54	54	60,34	6,34	ja	60	65
As8_A	Andalusiëstraat 8	4,50	57,82	54	54	60,62	6,62	ja	61	66
As9_A	Andalusiëstraat 10	4,50	58,04	54	54	60,9	6,9	ja	61	66
As12_A	Andalusiëstraat 12	4,50	58,29	54	54	61,19	7,19	ja	61	66
As14_A	Andalusiëstraat 14	4,50	58,51	55	55	61,44	6,44	ja	61	66
As16_A	Andalusiëstraat 16	4,50	58,73	55	55	61,69	6,69	ja	62	67
As18_A	Andalusiëstraat 18	4,50	58,93	55	55	61,93	6,93	ja	62	67
As20_A	Andalusiëstraat 20	4,50	59,12	55	55	62,15	7,15	ja	62	67
As22_A	Andalusiëstraat 22	4,50	59,28	55	55	62,36	7,36	ja	62	67
As24_A	Andalusiëstraat 24	4,50	59,40	55	55	62,48	7,48	ja	62	67
As26_A	Andalusiëstraat 26	4,50	59,49	56	56	62,67	6,67	ja	63	68
As28_A	Andalusiëstraat 28	4,50	59,50	56	56	62,73	6,73	ja	63	68
As30_A	Andalusiëstraat 30	4,50	59,50	56	56	62,77	6,77	ja	63	68
As32_A	Andalusiëstraat 32	4,50	59,46	56	56	62,79	6,79	ja	63	68
As34_A	Andalusiëstraat 34	4,50	59,41	56	56	62,78	6,78	ja	63	68
As36_A	Andalusiëstraat 36	4,50	59,36	56	56	62,76	6,76	ja	63	68
As38_A	Andalusiëstraat 38	4,50	59,30	56	56	62,74	6,74	ja	63	68
As40_A	Andalusiëstraat 40	4,50	59,24	56	56	62,72	6,72	ja	63	68
As42_A	Andalusiëstraat 42	4,50	59,19	56	56	62,69	6,69	ja	63	68
As44_A	Andalusiëstraat 44	4,50	59,13	57	57	62,67	5,67	ja	63	68
As44a_A	Andalusiëstraat 44a	4,50	58,98	57	57	62,53	5,53	ja	63	68
As44b_A	Andalusiëstraat 44b	4,50	58,86	57	57	62,43	5,43	ja	62	67
As46-48_A	Cordobastraat 1	1,50	-	59	59	60,74	1,74	ja	61	66
As46-48_B	Andalusiëstraat 46-48	4,50	-	59	59	62,25	3,25	ja	62	67
As50-54_A	Andalusiëstraat 50	1,50	-	59	59	60,78	1,78	ja	61	66
As50-54_B	Andalusiëstraat 52-54	4,50	-	59	59	62,26	3,26	ja	62	67
As56-60_A	Andalusiëstraat 56	1,50	-	59	59	60,74	1,74	ja	61	66
As56-60_B	Andalusiëstraat 58-60	4,50	-	59	59	62,23	3,23	ja	62	67
As62-66_A	Andalusiëstraat 62	1,50	-	59	59	60,72	1,72	ja	61	66
As62-66_B	Andalusiëstraat 64-66	4,50	-	59	59	62,19	3,19	ja	62	67

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Huidig	Verleende HW	Maatgevende geluidsbelasting	Toekomst-prognose	Verschil Toekomst-Maatgevend	Recon-structie Wgh	Nieuwe HW PMS?	Geluids-niveau berek.
		in m	Lden	Lden	Lden	Lden	Lden			Gak (Lden)
As68-72_A	Andalusiëstraat 68	1.50	-	59	59	60.68	1.68	ja	61	66
As68-72_B	Andalusiëstraat 70-72	4,50	-	59	59	62.13	3.13	ja	62	67
As74-76_A	Aragónstraat 2	1.50	-	59	59	60.56	1.56	ja	61	66
As74-76_B	Andalusiëstraat 74-76	4,50	-	59	59	62.01	3.01	ja	62	67
As78-80_A	Aragónstraat 1	1.50	-	60	60	60.58	0.58	ja	61	66
As78-80_B	Andalusiëstraat 78-80	4,50	-	60	60	61.99	1.99	ja	62	67
As82-86_A	Andalusiëstraat 82	1.50	-	60	60	60,7	0,7	ja	61	66
As82-86_B	Andalusiëstraat 84-86	4,50	-	60	60	62.15	2.15	ja	62	67
As88-92_A	Andalusiëstraat 88	1,50	-	60	60	60,76	0,76	ja	61	66
As88-92_B	Andalusiëstraat 90-92	4,50	-	60	60	62.26	2.26	ja	62	67
As94-98_A	Andalusiëstraat 94	1.50	-	60	60	60.82	0.82	ja	61	66
As94-98_B	Andalusiëstraat 96-98	4,50	-	60	60	62.34	2.34	ja	62	67
As100-104_A	Andalusiëstraat 100	1.50	-	60	60	60.87	0.87	ja	61	66
As100-104_B	Andalusiëstraat 102-104	4.50	-	60	60	62.37	2.37	ja	62	67
As106-110_A	Andalusiëstraat 110	1,50	-	60	60	60,92	0,92	ja	61	66
As106-110_B	Andalusiëstraat 106-108	4,50	-	60	60	62.39	2.39	ja	62	67
As112-116_A	Andalusiëstraat 112	1,50	57,11	60	57,11	60,82	3.71	ja	61	66
As112-116_B	Andalusiëstraat 114-116	4,50	58,56	60	58,56	62,29	3.73	ja	62	67
As118-122_A	Andalusiëstraat 122	1,50	57,00	60	57	60,70	3.70	ja	61	66
As118-122_B	Andalusiëstraat 118-120	4,50	58,45	60	58,45	62,17	3.72	ja	62	67
As124-128_A	Andalusiëstraat 128	1.50	56,95	60	56,95	60,65	3.70	ja	61	66
As124-128_B	Andalusiëstraat 124-126	4,50	58,39	60	58,39	62,13	3.74	ja	62	67
As130-134_A	Andalusiëstraat 134	1.50	56,90	60	56,9	60,61	3.71	ja	61	66
As130-134_B	Andalusiëstraat 130-132	4,50	58,35	60	58,35	62,08	3.73	ja	62	67
As136-140_A	Andalusiëstraat 140	1,50	56,91	60	56,91	60,63	3.72	ja	61	66
As136-140_B	Andalusiëstraat 136-138	4,50	58,33	60	58,33	62,07	3.74	ja	62	67
As142-144_A	Navarrastraat 31	1.50	56,85	60	56,85	60,57	3.72	ja	61	66
As142-144_B	Andalusiëstraat 142-144	4,50	58,27	60	58,27	62,07	3.80	ja	62	67
As156_A	Andalusiëstraat 156	4,50	-	61	61	62,4	1,4	nee	63	67
As164_A	Andalusiëstraat 164	4,50	-	61	61	62,46	1,46	nee	63	67
As184_A	Andalusiëstraat 184	4,50	-	61	61	62,51	1,51	ja	63	68

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Huidig HW	Verleende HW	Maatgevende geluidsbelasting	Toekomst-prognose	Verschil Toekomst-Maatgevend	Recon-structie Wgh	Nieuwe HW PMS?	Geluids-niveau berek. Gak (Lden)
		in m	Lden	Lden	Lden	Lden	Lden			
Es3_A	Estremadurastraat 3	4,50	48	48	48	48	0	nee	nee	
Es7_A	Estremadurastraat 7	4,50	48	48	48	48	0	nee	nee	
Es39_A	Estremadurastraat 39	4,50	48	48	48	49,42	1,42	nee	nee	
Na29_A	Navarrastraat 29	4,50	48	48	48	48,23	0,23	nee	nee	
Na30_A	Navarrastraat 30	4,50	48	48	48	48	0	nee	nee	
Na34_A	Navarrastraat 34	4,50	48	48	48	48	0	nee	nee	
Na38_A	Navarrastraat 38	4,50	48	48	48	48	0	nee	nee	
PM 01_A	Groot Oosterhout	7,50	-	56	56	54,71	-1,29	nee	nee	
PM 02_A	Groot Oosterhout	7,50	-	56	56	54,91	-1,09	nee	nee	
PM 03_A	Groot Oosterhout	7,50	-	56	56	54,56	-1,44	nee	nee	
PM 05_A	Groot Oosterhout	7,50	-	49	49	50,42	1,42	nee	nee	
PM 06_A	Groot Oosterhout	7,50	-	56	56	55,74	-0,26	nee	nee	
PM 07_A	Groot Oosterhout	7,50	-	57	57	57,42	0,42	nee	nee	
PM 08_A	Groot Oosterhout	7,50	-	57	57	56,51	-0,49	nee	nee	
PM 09_A	Groot Oosterhout	7,50	-	52	52	52,84	0,84	nee	nee	
PM 10_A	Groot Oosterhout	7,50	-	51	51	52,03	1,03	nee	nee	
PM 11_A	Groot Oosterhout	7,50	-	49	49	50,24	1,24	nee	nee	
PM 12_A	Groot Oosterhout	7,50	-	48	48	49,02	1,02	nee	nee	
S1-3_A	Spoorstraat 1-3	4,50	48	48	48	48	0	nee	nee	
S25-27_A	Spoorstraat 25-27	4,50	48	48	48	48	0	nee	nee	
CC_A	Citadelcollege	10,00	48	48	48	48	0	nee	nee	

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Figuren

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Ligging wegen Figuur 1

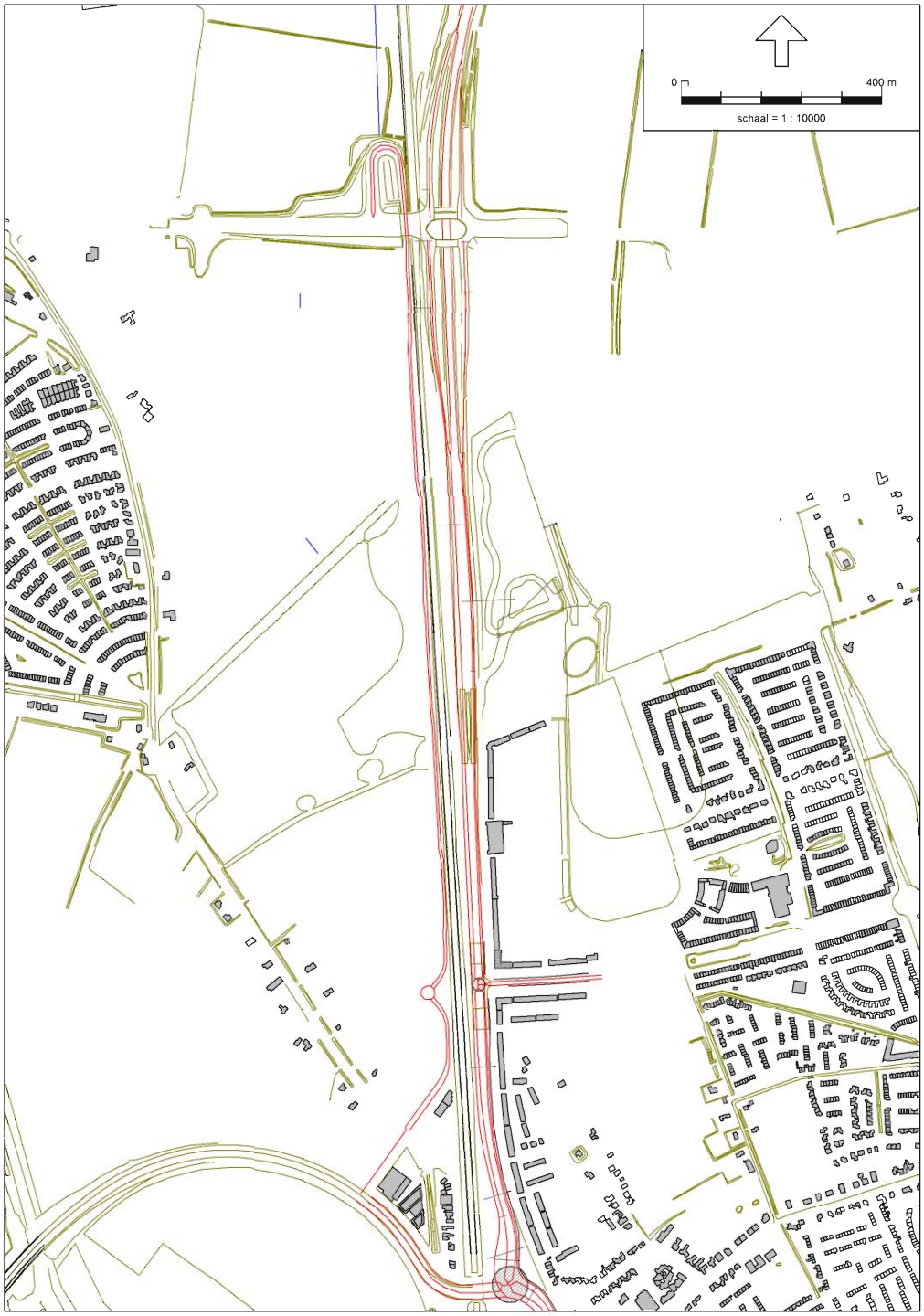
Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [2014 - Kopie van Bp PMS 2014 2022] , Geomilieu V2.40

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Wegdek Prins Mauritssingel

Figuur 2

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [2014 - Bp PMS 2014 2022 toekomst met scherm] , Geomilieu V2.40

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

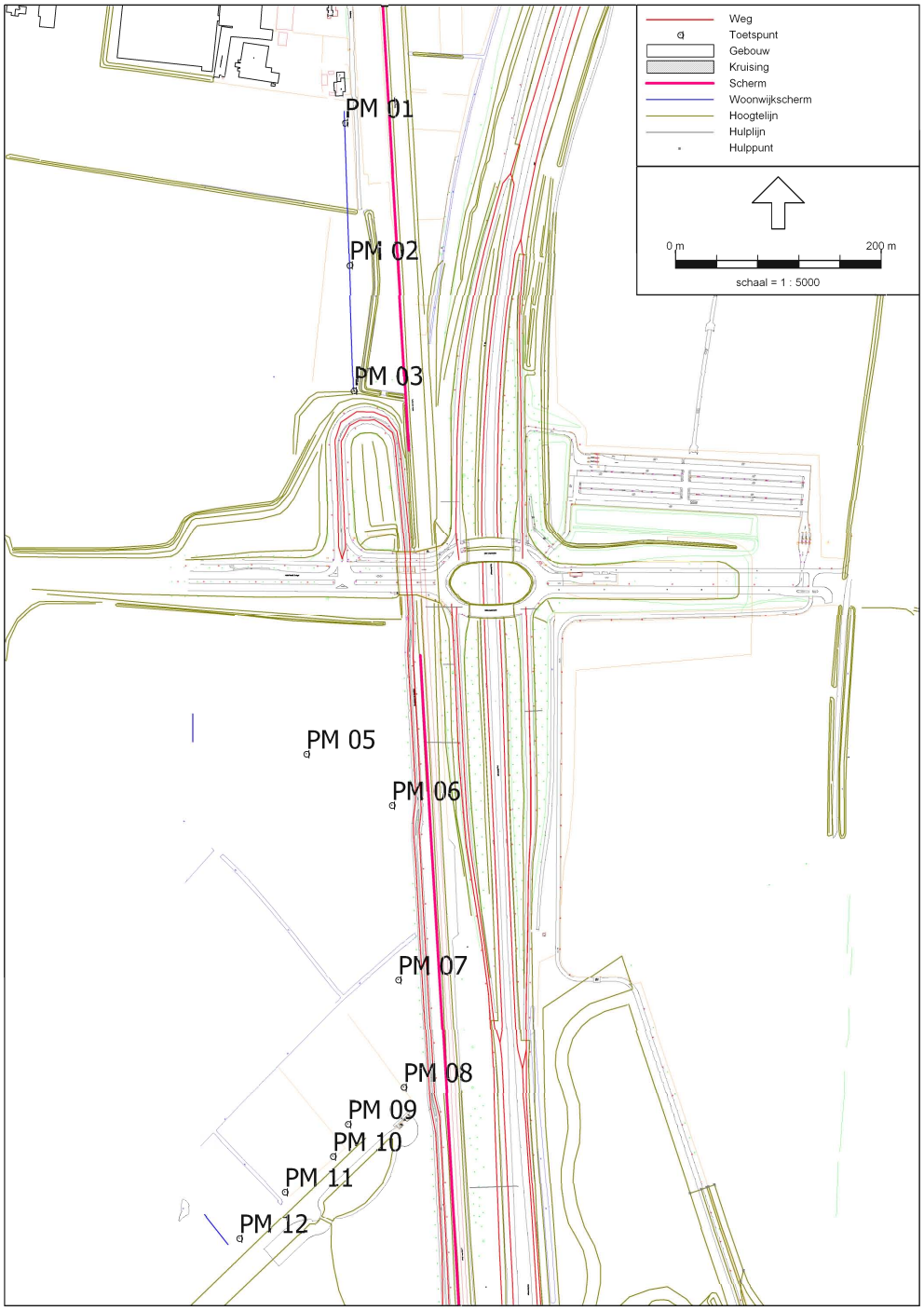
Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Ligging toetspunten

Gemeente Nijmegen

18 apr 2014, 14:49

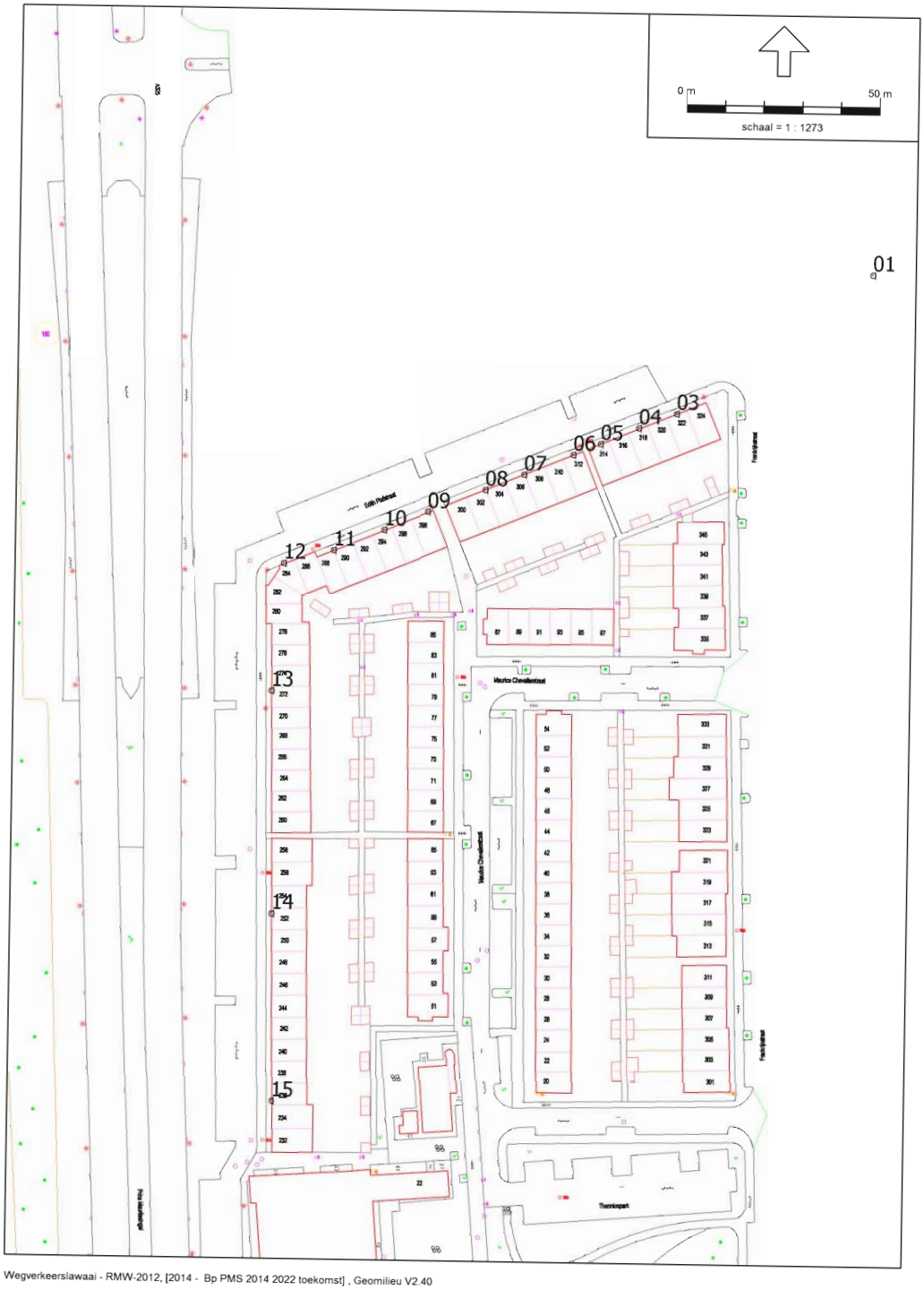

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [2014 - Kopie van Bp PMS 2014 2022] , Geomilieu V2.40

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Toetspunten

Figuur 3b

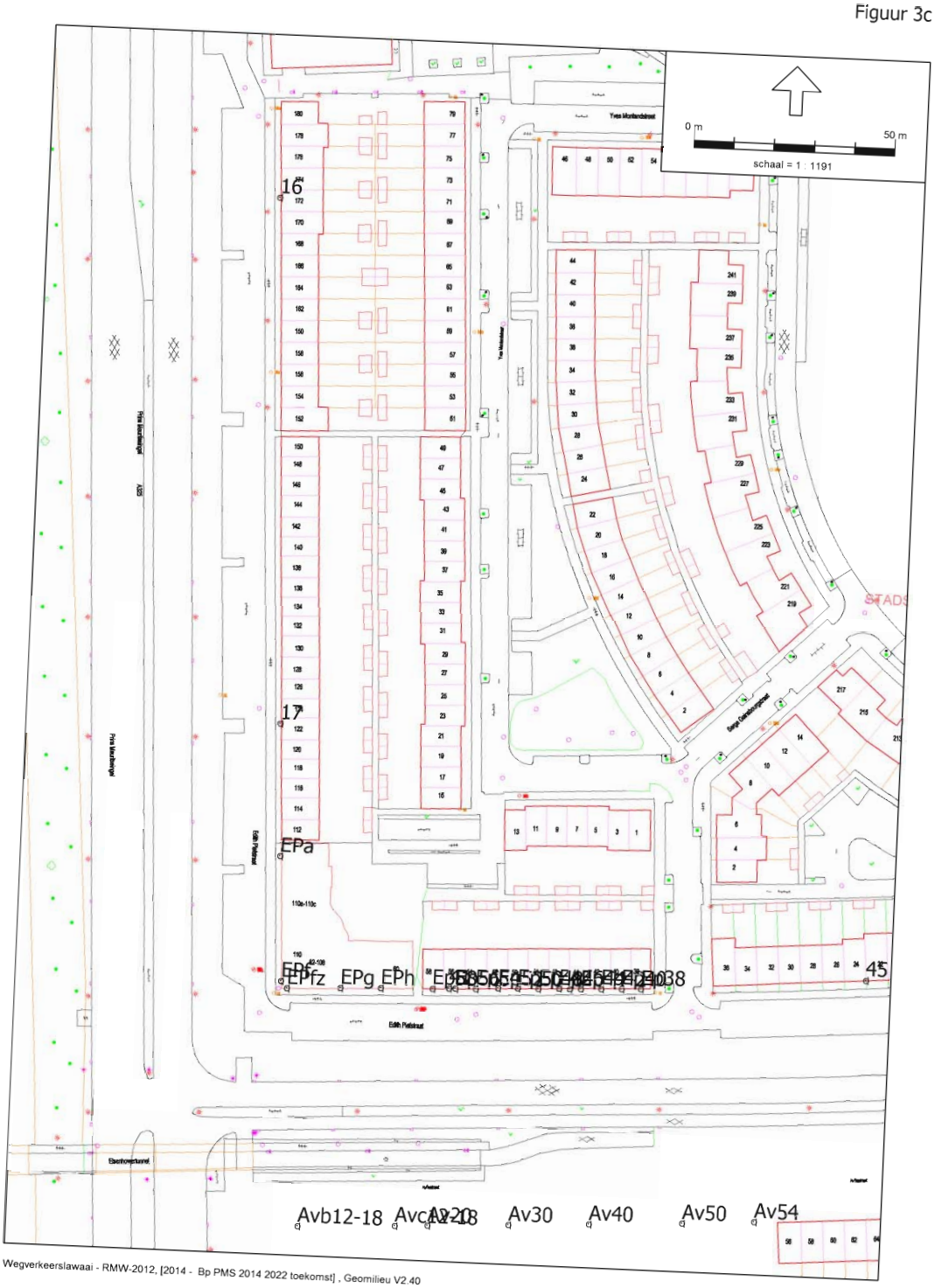

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [2014 - Bp PMS 2014 2022 toekomst] , Geomilieu V2.40

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Toetspunten

Figuur 3c

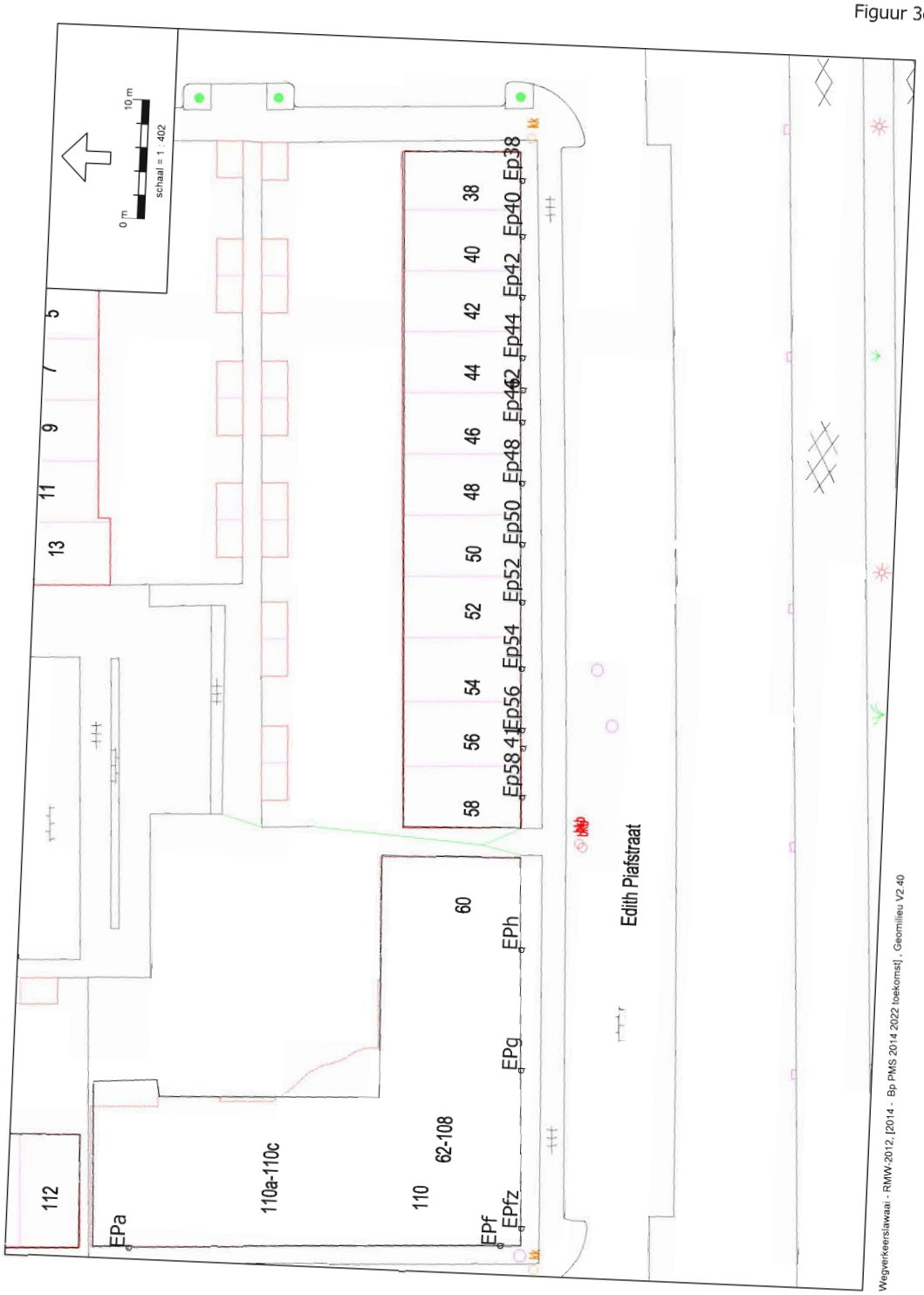

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [2014 - Bp PMS 2014 2022 toekomst] , Geomilieu V2.40

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Toetspunten

Figuur 3c

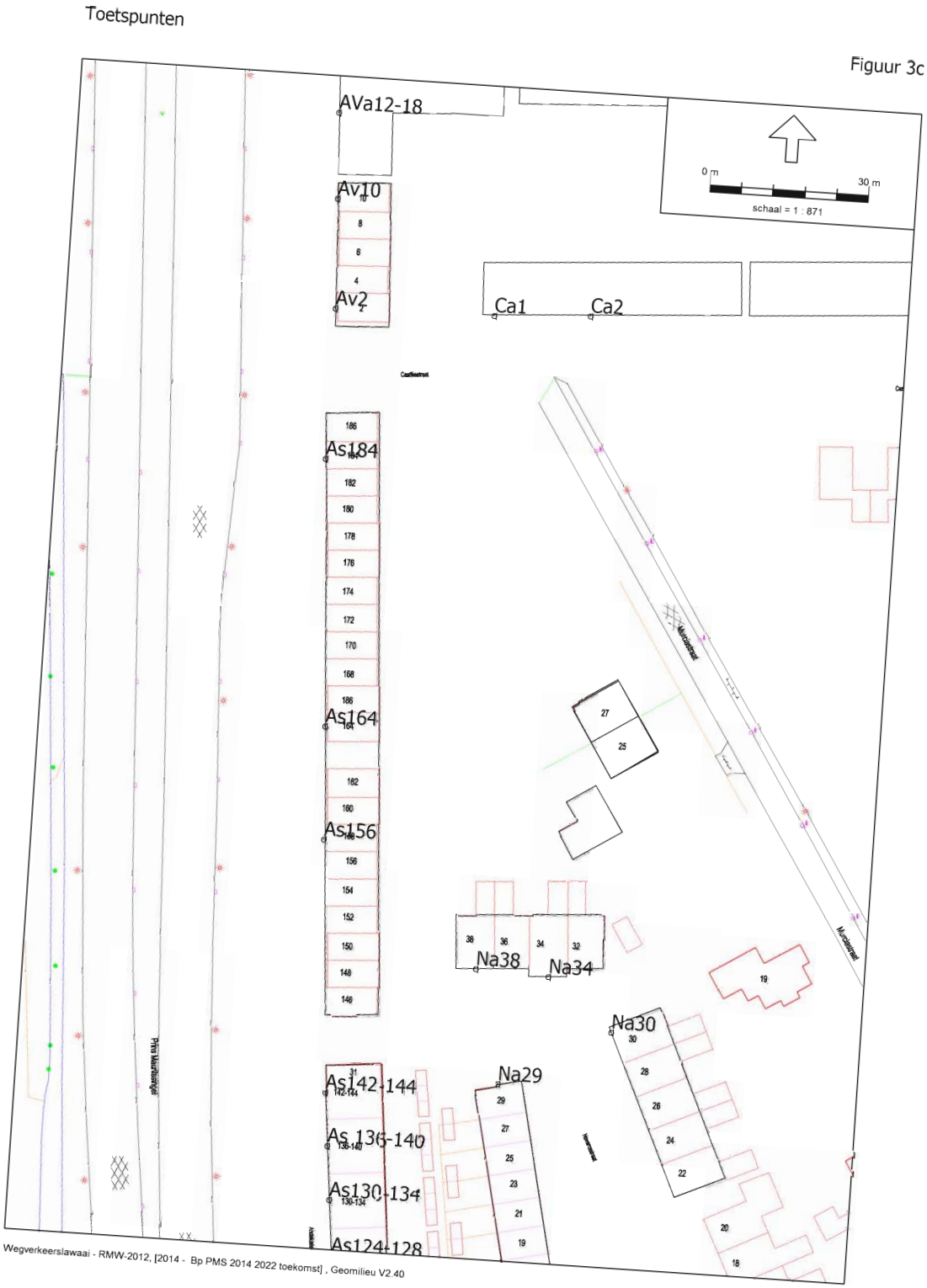
Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Toetspunten

Figuur 3c

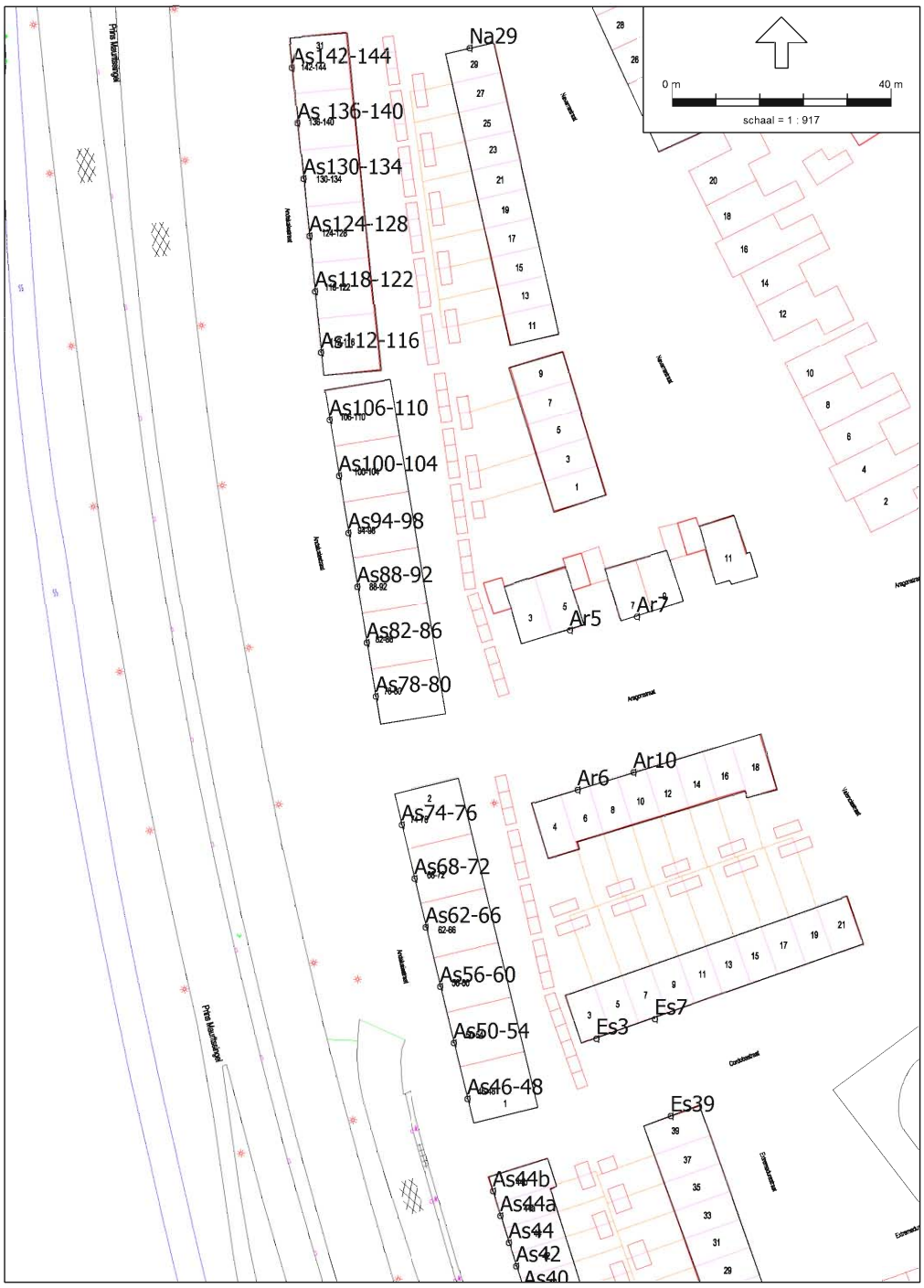

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

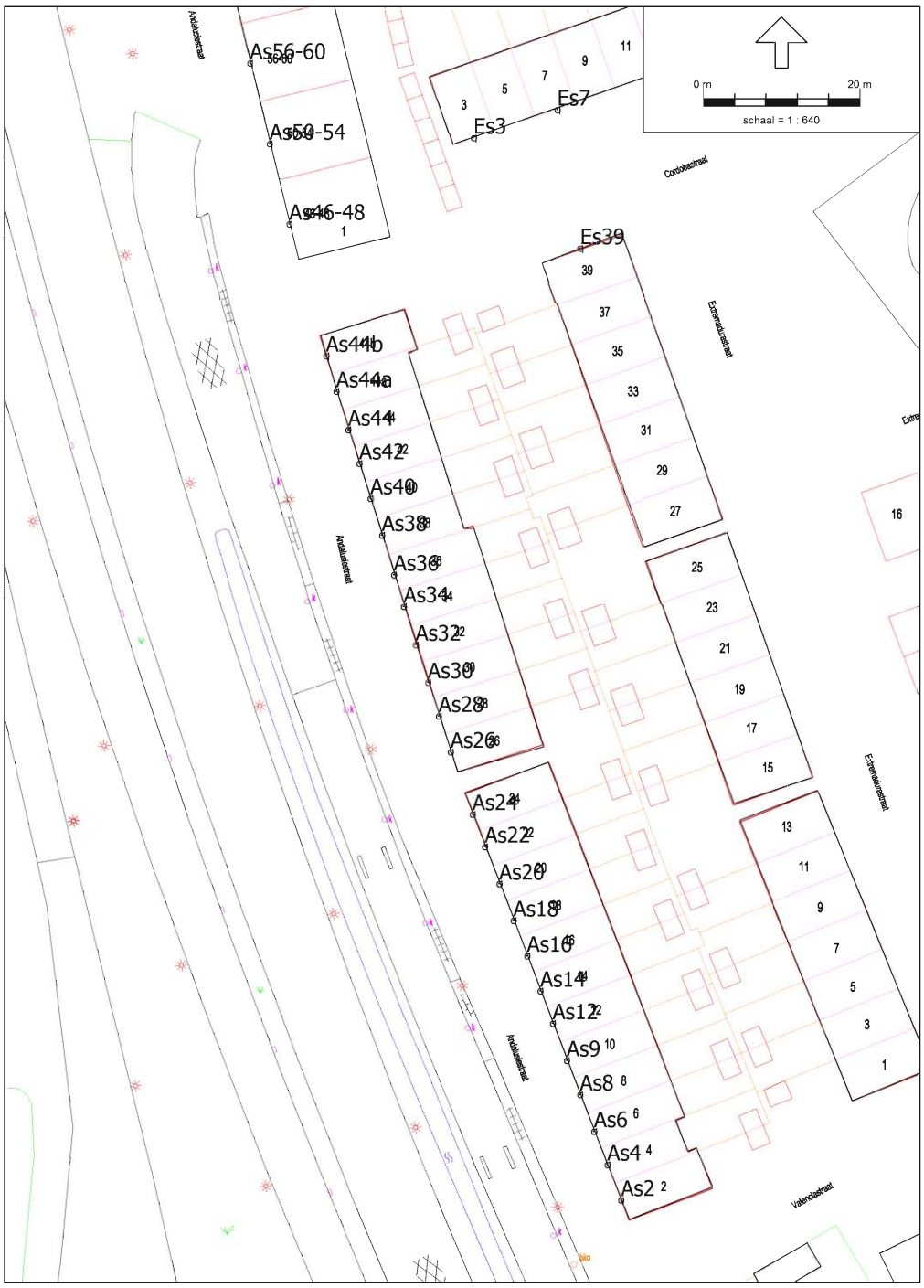
Toetspunten Figuur 3c

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [2014 - Bp PMS 2014 2022 toekomst] , Geomilieu V2.40

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

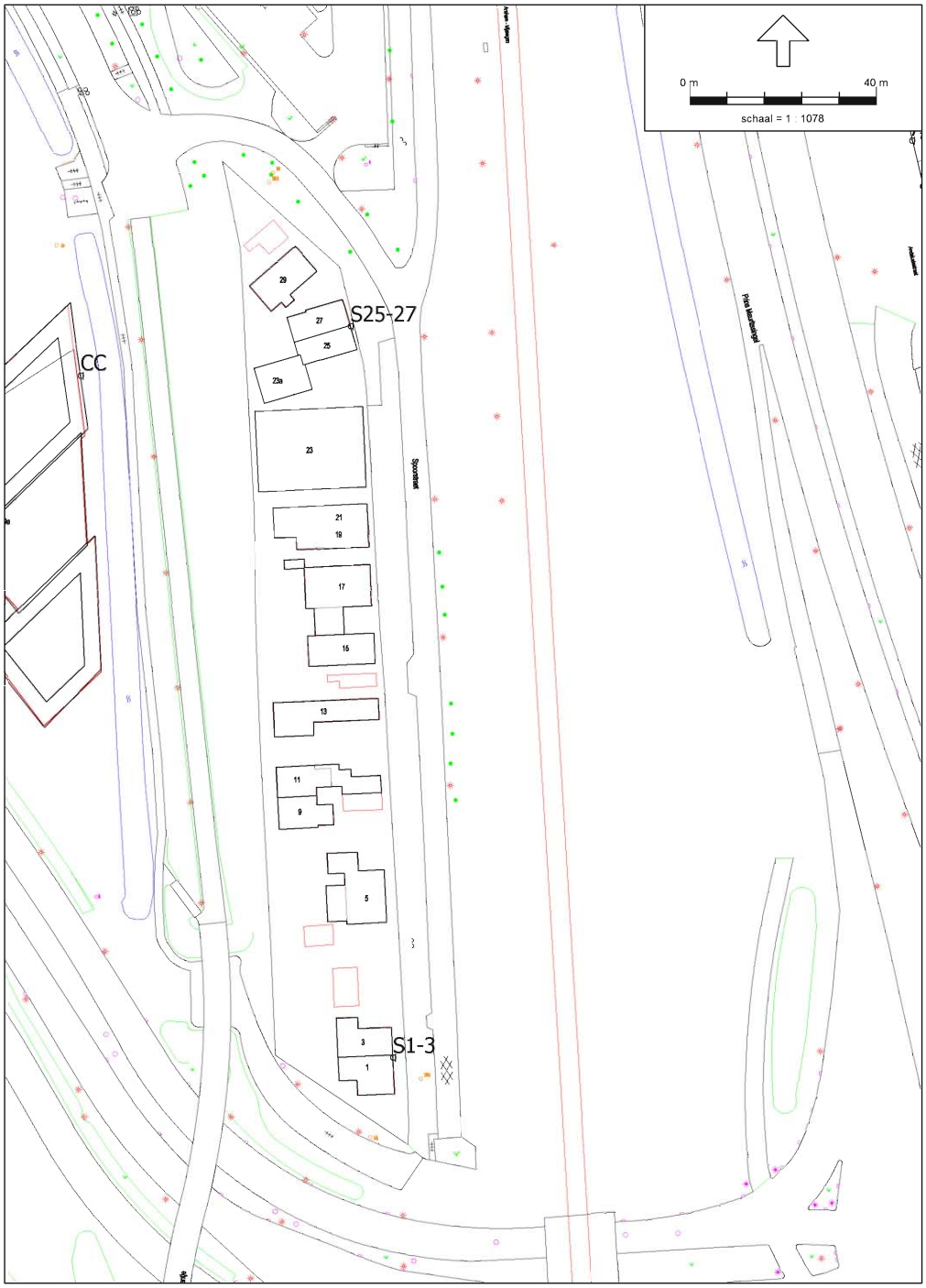
Toetspunten Figuur 3c

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [2014 - Bp PMS 2014 2022 toekomst] , Geomilieu V2.40

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Toetspunten Figuur 3c

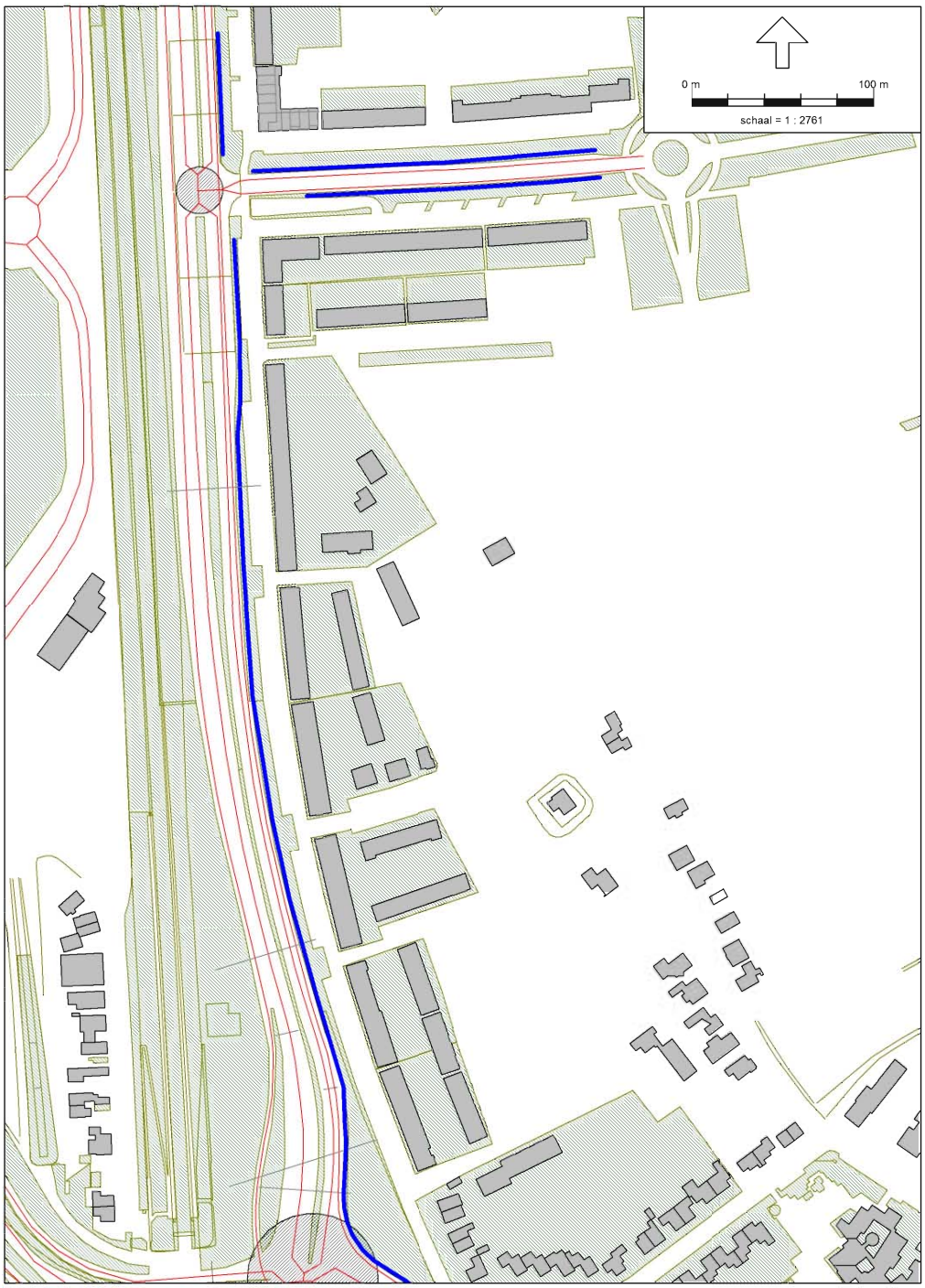
Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [2014 - Bp PMS 2014 2022 toekomst] , Geomilieu V2.40

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Locatie berekende geluidsschermen Figuur 4

7 mei 2014, 09:17

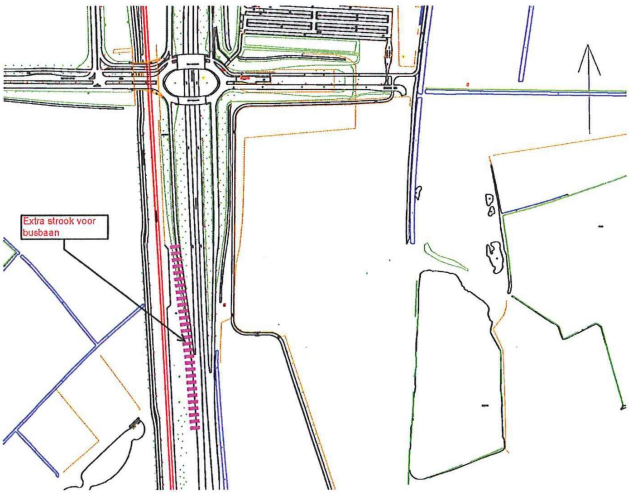
Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [2014 - Bp PMS 2014 2022 toekomst met scherm] , Geomilieu V2.40

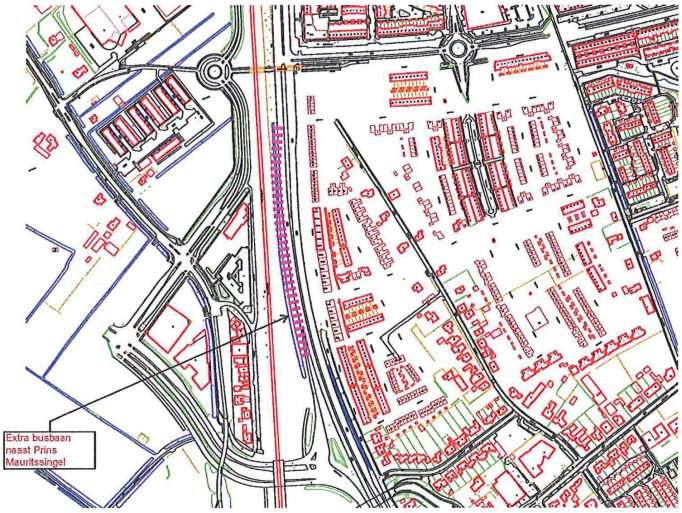
Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Gemeente Nijmegen
Milieu
Wonen

Vervolgvel
10

Bijlage 3: Locaties aan te leggen busbaan

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Gemeente Nijmegen
Milieu
Wonen

Vervolgvel
12

Bijlage 4: Ingediende zienswijzen

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

reg.nr.: 16.0007336
procesverantw.: ML30
18 JUN 2014
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.:
afgedaan: 7777.4

Joyce van Haalen
Andalusiëstraat 128
6663NA Lent
06-46407654

Gemeente Nijmegen
College van burgemeester en wethouders
T.a.v. het bureau Geluid en Lucht (ML30)
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Lent, 16 juni 2014

ONTVANGSTBEVESTIGING VERZONDEN

Onderwerp; Zienswijze ontwerpbesluit hogere waarden Wet Geluidhinder
Aanleg extra busbaan/Reconstructie Prins Mauritssingel

Geachte heer Wigerink,

Middels dit schrijven wil ik mijn zienswijze kenbaar maken ten aanzien van het ontwerpbesluit hogere waarden Wet Geluidhinder, aanleg extra busbaan/Reconstructie Prins Mauritssingel.

Op maandagavond 26 mei ben ik aanwezig geweest bij de inloopavond in het Voorzieningshart De Ster te Lent. We hebben toen gesproken over de maximale 2db verhoging die met de extra busbaan op termijn zou kunnen ontstaan en een eventuele geluidswal. Jullie gaven aan dat deze laatste niet de prioriteit/voorkeur heeft aangezien dit niet in het straatbeeld past en het ook geen effectieve oplossing is voor de bovenwoningen. Deze wal moet 9 meter hoog zijn om ook effectief te zijn voor de bovenwoningen.

Ik maak hierbij kenbaar dat ik, ondanks dat deze plannen niet jullie voorkeur genieten, ik tegen een geluidswal ben, in welke vorm dan ook. Ook ben ik tegen een overschrijding van de maximale 2db verhoging die op termijn zou kunnen worden veroorzaakt met de extra busbaan.
Momenteel ondervind ik geen hinder (bij gesloten ramen) van het geluid van het verkeer op de Prins Mauritssingel. Dit wil ik ook zo houden! Bij geopende ramen is de geluidsoverlast van het verkeer op de Prins Mauritssingel hanteerbaar, maar deze wil ik dus niet maximaal verhoogd zien worden!

Vriendelijk doch dringend zou ik u willen verzoeken om de metingen opnieuw te laten verrichten door een onafhankelijke 'derde' persoon zodat het onderzoek geloofwaardig wordt, aangezien dit nu door jullie zelf is verricht. Met de resultaten die hiermee gegenereerd worden, kan onafhankelijker besloten worden of bij de bestaande woningen extra geluidswerende maatregelen nodig zijn. Deze zouden dan getroffen moeten worden op kosten van de gemeente Nijmegen en de eigenaren van de woningen moeten hiervoor toestemming geven.

Mijn reden om tegen een geluidswal te zijn is dat met zo'n wal mijn volledige 'wegkijkzicht' wordt ontnomen.

Het vriendelijke doch dringende verzoek mij, op korte termijn, te bevestigen dat jullie deze zienswijze van mij hebben ontvangen, te voldoen aan mijn verzoek m.b.t. het opnieuw laten verrichten van de metingen en dat mijn zienswijze en ik als persoon wordt betrokken bij later te nemen definitieve beslissingen.

Hoogachtend,

J. van Haalen

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Registratie: 14.0007500
procesverantw.: ML 30
23 JUNI 2014
NIJMEGEN
dossier: -1-777-4
afgedaan:

Evelien Goppel
Andalusiëstraat 134
6663NA Lent

Gemeente Nijmegen
College van burgemeester en wethouders
T.a.v. het bureau Geluid en Lucht (ML30)
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Lent, 18 juni 2014

Onderwerp; Zienswijze ontwerpbesluit hogere waarden Wet Geluidhinder,
Aanleg extra busbaan/Reconstructie Prins Mauritssingel

Beste meneer Wigerink,

Door middel van deze brief wil ik mijn zienswijze kenbaar maken ten aanzien van het ontwerpbesluit hogere waarden Wet Geluidhinder, aanleg extra busbaan/Reconstructie Prins Mauritssingel.

Op maandag 26 mei ben ik helaas niet aanwezig geweest bij de inloopavond in het voorzieningshart De Ster te Lent.
Ik heb wel begrepen dat er toen gesproken is over de maximale 2DB verhoging die met de extra busbaan op termijn zou kunnen ontstaan en een eventuele geluidswal.
Jullie gaven aan dat deze laatste niet de prioriteit/voorkeur heeft omdat dit niet in het straatbeeld past en het ook geen effectieve oplossing is voor de bovenwoningen.
Deze wal moet 9 meter hoog zijn om ook effectief te zijn voor de bovenwoningen.

Ik maak hierbij kenbaar dat ik, ondanks dat deze plannen niet jullie voorkeur hebben, ik tegen een geluidswal ben, in welke vorm dan ook. Ook ben ik tegen een overschrijding van de maximale 2DB verhoging die op termijn zou kunnen worden veroorzaakt met de extra busbaan.
Momenteel ondervind ik geen hinder (bij gesloten ramen) van het geluid van het verkeer op de Prins Mauritssingel. Dit wil ik ook graag zo houden! Bij geopende ramen is de geluidsoverlast van het verkeer op de Prins Mauritssingel hanteerbaar, maar deze wil ik dus niet maximaal verhoogd zien worden!

Vriendelijk doch dringend zou ik u willen verzoeken om de metingen opnieuw te laten verrichten door een onafhankelijke 'derde' persoon zodat het onderzoek geloofwaardig wordt, omdat dit nu door jullie zelf is verricht. Met de resultaten die hiermee gegenereerd worden, kan onafhankelijker besloten worden of bij de bestaande woningen extra geluidswerende maatregelen nodig zijn. Deze zouden dan getroffen moeten worden op kosten van de gemeente Nijmegen en de eigenaren van de woningen moeten hiervoor toestemming geven.

Mijn reden om tegen een geluidswal te zijn is dat met zo'n wal mijn volledige 'wegkijkzicht' wordt ontnomen.

Ik verzoek u mij, op korte termijn, te bevestigen dat jullie deze zienswijze van mij hebben ontvangen, te voldoen aan mijn verzoek m.b.t. het opnieuw laten verrichten van de metingen en dat mijn zienswijze en ik als persoon wordt betrokken bij later te nemen definitieve beslissingen.

Met vriendelijke Groet,

Evelien Goppel

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

R.H.S. Peters en L. van Greven
Navarrastraat 31
6663 NE Lent

ONTVANGSTBEVESTIGING VERZONDEN

reg.nr.: 14.0007335
proces: ML30

18 JUNI 2014
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 1.3079
afgedaan:

Gemeente Nijmegen
College van burgemeester en wethouders
T.a.v. het bureau Geluid en Lucht (ML30)
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Lent, 16 juni 2014

Onderwerp; Zienswijze ontwerpbesluit hogere waarden Wet Geluidhinder,
Aanleg extra busbaan/Reconstructie Prins Mauritssingel

Geachte heer Wigerink,

Middels dit schrijven willen ondergetekenden onze zienswijze kenbaar maken ten aanzien van het ontwerpbesluit hogere waarden Wet Geluidhinder, aanleg extra busbaan/Reconstructie Prins Mauritssingel.

Op maandag 26 mei waren wij helaas niet aanwezig bij de inloopavond in het voorzieningshart De Ster te Lent.
Wel hebben we begrepen dat er toen gesproken is over de maximale 2db verhoging die met de extra busbaan op termijn zou kunnen ontstaan en een eventuele geluidswal.
Jullie gaven aan dat deze laatste niet de prioriteit/voorkeur heeft aangezien dit niet in het straatbeeld past en het ook geen effectieve oplossing is voor de bovenwoningen.
Deze wal moet 9 meter hoog zijn om ook effectief te zijn voor de bovenwoningen.

Wij maken hierbij kenbaar dat wij, ondanks dat deze plannen niet jullie voorkeur genieten, tegen een geluidswal zijn, in welke vorm dan ook. Ook ben ik tegen een overschrijding van de maximale 2db verhoging die op termijn zou kunnen worden veroorzaakt met de extra busbaan.
Momenteel ondervinden wij geen hinder (bij gesloten ramen) van het geluid van het verkeer op de Prins Mauritssingel. Dit willen we ook zo houden! Bij geopende ramen is de geluidsoverlast van het verkeer op de Prins Mauritssingel hanteerbaar en niet storend, maar deze willen we dus niet maximaal verhoogd zien worden!!

Vriendelijk doch dringend willen wij u verzoeken om de metingen opnieuw te laten verrichten door een onafhankelijke 'derde' persoon zodat het onderzoek geloofwaardig wordt, aangezien dit nu door jullie zelf is verricht. Met de resultaten die hiermee gegenereerd worden, kan onafhankelijker besloten worden of bij de bestaande woningen extra geluidswerende maatregelen nodig zijn. Deze zouden dan getroffen moeten worden op kosten van de gemeente Nijmegen en de eigenaren van de woningen moeten hiervoor toestemming geven.

Mijn reden om tegen een geluidswal te zijn is dat met zo'n wal onze volledige(!!) 'wegkijkzicht' wordt ontnomen.

Het vriendelijke doch dringende verzoek ons, op korte termijn, te bevestigen dat jullie deze zienswijze hebben ontvangen, te voldoen aan het verzoek m.b.t. het opnieuw laten verrichten van de metingen en dat onze zienswijze en wij als bewoners worden betrokken bij later te nemen definitieve beslissingen.

Hoogachtend,

R.H.S. Peters en L. van Greven
Navarrastraat 31
6663 NE Lent

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
E-mail info@buwa.nl www.buwa.nl

NOTITIE

Gemeente Nijmegen
t.a.v. mevrouw Martens
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

DATUM:	27 juni 2013
ONS KENMERK:	13-267/13.02134/GerHo
UW KENMERK:	PR10/D13.164029
AUTEUR:	G. Hoefsloot
PROJECTLEIDER:	G. Hoefsloot
STATUS:	versie 1.1
CONTROLE:	drs. G.F.J. Smit

Realisatie busbaan westzijde Prins Mauritssingel: beoordeling verspreidingsgegevens flora en fauna en toetsing aan de Flora- en faunawet

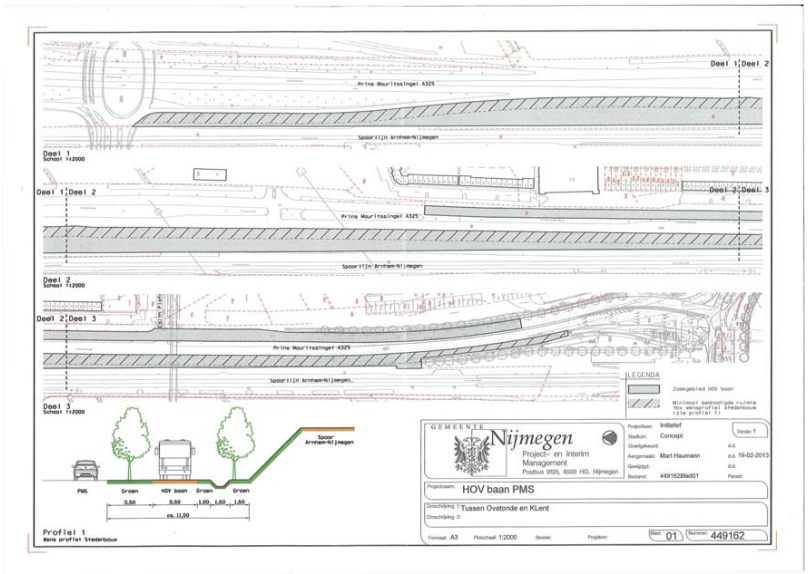
De gemeente Nijmegen is voornemens om aan de westzijde van de Prins Mauritsingel een busbaan aan te leggen. De gemeente heeft Bureau Waardenburg gevraagd om op basis van bestaande inventarisatiegegevens van beschermde flora en fauna en een aanvullend veldonderzoek naar jaarrond beschermde nesten de ingreep te toetsen aan de Flora- en faunawet. In deze notitie zijn de resultaten van het bronnenonderzoek, veldonderzoek en Flora- en faunawettoetsing beschreven.

Plangebied en werkzaamheden

Het plangebied voor de busbaan waar deze beoordeling voor is opgesteld bevindt zich aan de westzijde van de Prins Mauritssingel vanaf de Ovatonde tot aan Knoop Lent. In figuur 1 is het plangebied grijs gearceerd aangegeven. Voor de aanleg van de busbaan wordt het onverharde terrein tussen het spoor Arnhem-Nijmegen en de Prins Mauritssingel opnieuw ingericht. Uitgangspunt van deze beoordeling is dat de aanwezige bomen in het plangebied worden gekapt in het najaar van 2013. Tussen het spoor en de weg wordt in het najaar van 2014 een dubbele bomenrij met ondergroei aangeplant. Deze aanplant maakt deel uit van het mitigatieplan voor vleermuizen dat in het kader van de realisatie van een geluidsscherm langs het spoor is opgesteld door Arcadis in opdracht van Prorail (kenmerk rapport 075759666:0.3 – Concept).

Methodiek

Op basis van bestaande onderzoeksrapporten is beoordeeld of actualisatie van verspreidingsgegevens van beschermde flora en fauna in het plangebied voor de busbaan nodig is. Beoordeeld is wat de kwaliteit van de beschikbare onderzoeksrapporten is en of de verzamelde gegevens recent genoeg zijn om een Flora-

Figuur 1. Het plangebied voor de busbaan langs de Prins Mauritssingel is grijs gearceerd aangegeven.

en faunawet toetsing op te kunnen baseren. De volgende onderzoeksrapporten zijn gebruikt:

- Flora- en faunawet beoordeling plangebied Splitsingspunt Prins Mauritssingel te Nijmegen, 7 juli 2010. Notitie opgesteld door Bureau Waardenburg.
- Quickscan Geluidschermen Spoorweg Nijmegen-Arnhem, 17 maart 2010. Royal Haskoning en een Erratum opgesteld voor dit rapport op 30 maart 2011.
- Ecologisch veldonderzoek geluidschermen Waalsprong Noord, 4 augustus 2011 (concept). Arcadis.
- Mitigatieplan geluidsscherm Waalsprong Noord, 30 september 2011 (concept). Arcadis.

In deze notitie is per soortgroep aangegeven wat de belangrijkste bevindingen zijn met betrekking tot beschermde soorten van Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet[1]. Per soortgroep is aangegeven of er leemten in kennis zijn en is onderbouwd of actualisatie van verspreidingsgegevens wel of niet nodig is.

[1] In de Flora- en faunawet worden drie beschermingsregimes onderscheiden. Voor soorten uit Tabel 1 geldt vrijstelling van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor soorten van Tabel 2 of 3 geldt geen vrijstelling en kan aanvraag van een ontheffing aan de orde zijn bij

Resultaten

Planten
In 2010 hebben ecologen van Royal Haskoning en Bureau Waardenburg onafhankelijk van elkaar gezocht naar groeiplaatsen van beschermde planten. Bureau Waardenburg heeft het onderzoek uitgevoerd in de zuidelijke helft van het plangebied, Royal Haskoning heeft het gehele plangebied doorzocht. In 2011 heeft Arcadis het onderzoek van Royal Haskoning herhaald.
Er zijn bij de verschillende veldonderzoeken alleen soorten planten van Tabel 1 van de Flora- en faunawet aangetroffen. Soorten van Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet zijn niet aangetroffen. De onderzoeksgegevens zijn voldoende recent om te kunnen concluderen dat er in de huidige situatie geen beschermde planten van Tabel 2 en 3 voorkomen in het plangebied.

Ongewervelden
In de geraadpleegde rapporten zijn geen waarnemingen gevonden van beschermde soorten ongewervelden. Er zijn geen biotopen aanwezig die voor beschermde ongewervelden uit de regio geschikt zijn als leefgebied. Het plangebied heeft geen betekenis voor beschermde soorten ongewervelden. Aanvullend veldonderzoek is niet nodig voor de soortgroep ongewervelden.

Vissen
In het plangebied tussen het spoor en de Prins Mauritssingel is een zaksloot aanwezig. De zaksloot staat het grootste deel van het jaar droog. Alleen na hevige regenval is in de sloot tijdelijk water aanwezig. De sloot is ongeschikt als leefgebied voor vissen. Er komen geen vissen voor in het plangebied.

Amfibieën
In de geraadpleegde rapporten zijn geen waarnemingen gevonden van beschermde soorten amfibieën van Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Het plangebied voor de busbaan heeft voor amfibieën weinig te bieden. Het terrein ligt geïsoleerd tussen de spoorbaan en de Prins Mauritssingel en er is geen geschikt voortplantingswater aanwezig. Aanvullend veldonderzoek is niet nodig voor de soortgroep amfibieën.

Reptielen
Reptielen komen in de omgeving van het plangebied niet voor. Het plangebied heeft geen betekenis voor reptielen. Aanvullend veldonderzoek is niet nodig voor de soortgroep reptielen.

Grondgebonden zoogdieren
De steenmarter (Tabel 2 Flora- en faunawet) komt in de omgeving van het plangebied voor. Het plangebied maakt mogelijk deel uit van het foerageergebied van een of enkele dieren maar heeft geen bijzondere waarde voor de steenmarter. Vergelijkbaar en beter geschikt foerageergebied is in de omgeving op grote schaal aanwezig. Verblijfplaatsen van de steenmarter zijn niet aanwezig in het plangebied. Voor andere soorten grondgebonden zoogdieren van Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet heeft het

plangebied geen betekenis. Aanvullend veldonderzoek is niet nodig voor de soortgroep grondgebonden zoogdieren.

Vleermuizen
In 2010 en 2011 is in het plangebied voor de busbaan vleermuisonderzoek uitgevoerd. Het spoortalud en de groenstrook in het plangebied doen dienst als migratieroute en foerageergebied van een klein aantal gewone dwergvleermuizen. Ook de laatvlieger gebruikt de groenstrook incidenteel als vliegroute. Geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen zoals holten en scheuren in de bomen zijn niet gevonden. Aangezien er ook geen boombewonende soorten zijn waargenomen in en rondom het plangebied wordt in de geraadpleegde rapporten gesteld dat verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen niet aanwezig zijn. De onderzoeksgegevens voor wat betreft vleermuizen zijn voldoende recent. Actualisatie van de verspreidingsgegevens is niet nodig.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats[2]
In 2010 en 2011 is het plangebied onderzocht op nesten van soorten waarvan de broedplaats jaarrond beschermd is. Er zijn geen territoria van vogels uit deze categorie aangetroffen in het plangebied. Voor de buizerd en de roek zijn wel geschikte nestplaatsen aanwezig in de bomen in het plangebied. Beide soorten komen voor in de directe omgeving van het plangebied. Het is niet uit te sluiten dat broedpaartjes van deze soorten na 2011 zich gevestigd hebben in het plangebied.
Op 17 mei 2013 is in het plangebied opnieuw een nestcontrole uitgevoerd. Nesten van buizerd zijn niet gevonden. In twee bomen aan de westzijde van de Prins Mauritssingel, ter hoogte van het bedrijfspand van voormalig bedrijf Timmer Kantoormeubelen, zijn in totaal drie nesten van roek gevonden met jongen. Bij afrit Elst/Oosterhout langs de A15 bevindt zich op hemelsbreed 2,8 km afstand een grote roekenkolonie van meer dan 100 nesten.

Effecten

Het plangebied maakt mogelijk deel uit van het foerageergebied van de steenmarter. Het foerageergebied is niet van bijzondere waarde. Er blijft tussen het spoor en de Prins Mauritssingel een groenstrook aanwezig bestaande uit een dubbele bomenrij en ondergroei met struiken en kruiden. De steenmarter kan gebruik blijven maken van deze groenstrook als foerageergebied. De steenmarter ondervindt geen negatieve effecten van de ingreep.

De nieuwe beplanting in de groenstrook wordt aangelegd in het kader van een mitigatieplan opgesteld door Arcadis en dient om de huidige lijnvormige beplanting te vervangen. In het najaar van 2013 wordt de huidige beplanting verwijderd en in het najaar van 2014 wordt deze vervangen. In de tussenliggende periode kunnen vleermuizen de met klimop begroeide geluidsschermen en het aanwezige struweel hierlangs tijdelijk

[2] Op grond van door het ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendief, zwarte wouw.

gebruiken als vliegroute. De functie vliegroute blijft behouden en wordt op termijn in de vorm van de met bomen beplante groenstrook robuust gemaakt.
De drie roekennesten bevinden zich in het plangebied. Nesten van de roek zijn jaarrond beschermd door de Flora- en faunawet (zie brief van Ministerie van LNV van 25 augustus 2009). De roek staat in categorie 2 van jaarrond beschermde nesten: koloniebroeders die elk jaar op dezelfde plaats broeden en honkvast zijn. De kleine kolonie in het plangebied heeft zich na 2011 gevestigd. Omdat er in 2013 succesvol is gebroed is de verwachting dat de kolonie gestaag zal groeien en zich zal uitbreiden naar andere bomen in de directe omgeving. Als de bomen gekapt moeten worden om de realisatie van de busbaan mogelijk te maken wordt artikel 11 van de Flora- en faunawet overtreden. Ontheffing van dit artikel kan op basis van het wettelijk belang ‘openbare veiligheid’ uit de Vogelrichtlijn worden aangevraagd. Indien de twee bomen waar de nesten zich in bevinden en aan elke zijde een extra boom kunnen worden ingepast in de uiteindelijke inrichting, is een ontheffing voor de aanleg van de busbaan niet nodig.

Conclusie

Actualisatie van de verspreidingsgegevens van vaatplanten, ongewervelden, vissen, amfibieën, reptielen, grondgebonden zoogdieren en vleermuizen is niet nodig. De ingreep veroorzaakt geen negatieve effecten voor deze soortgroepen mits de groenstrook volgens het mitigatieplan voor vleermuizen wordt ingericht. Bij de nestcontrole in 2013 is een roekenkolonie van drie nesten gevonden. Als de bomen gekapt moeten worden is een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig van artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met G. Hoefsloot.

Akkoord voor uitgave: Teamleider Bureau Waardenburg bv
drs. G.F.J. Smit

Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

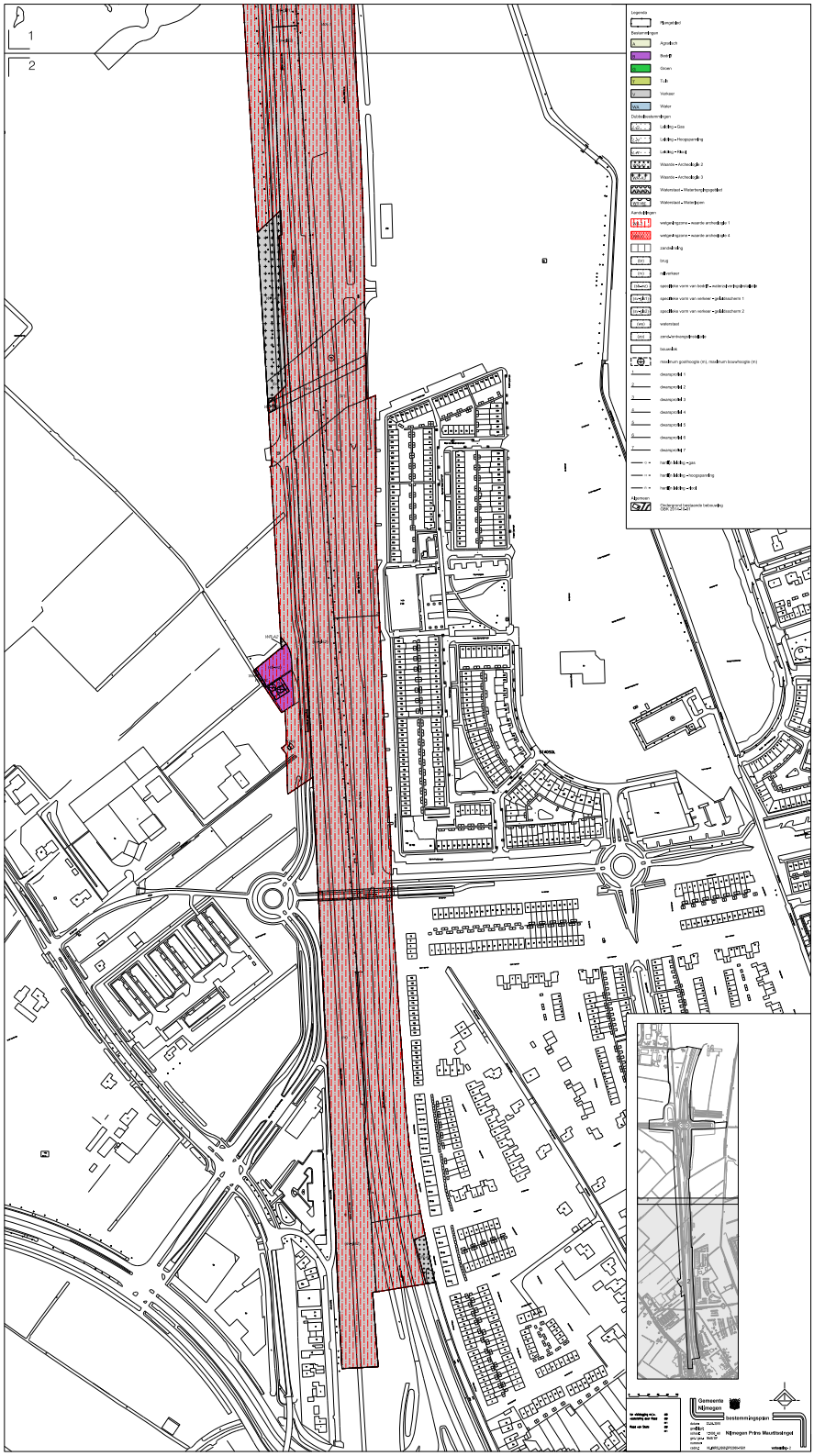
© Bureau Waardenburg bv / Gemeente Nijmegen
Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2008.

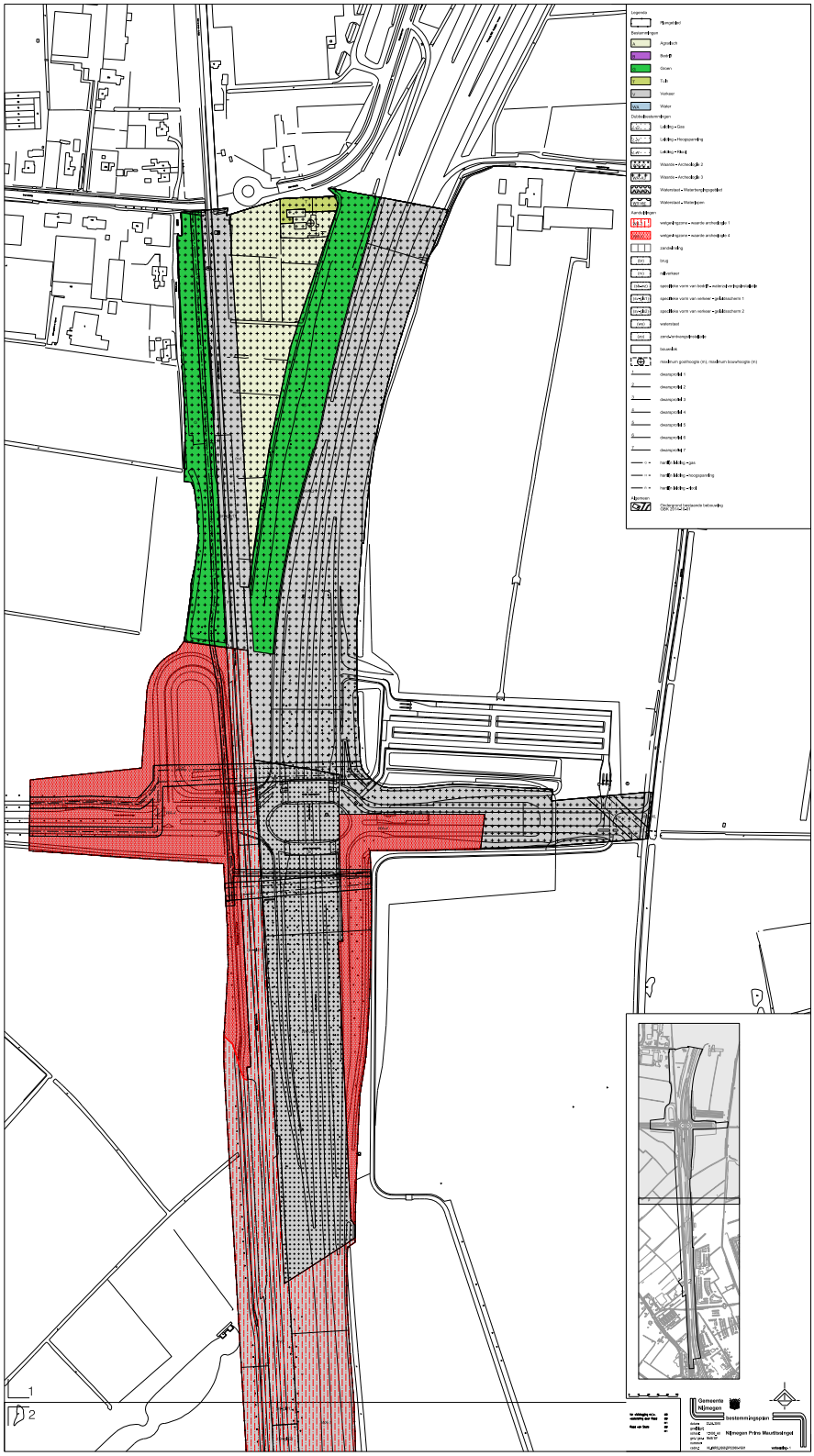
Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
info@buwa.nl www.buwa.nl

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Voorstel - Gewijzigde vaststelling Bestemmingsplan Nijmegen Prins Mauritssingel

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

HAMERSTUK

Raadsvoorstel “Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier”

Van:	College van B&W d.d. 26 mei 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Met voorliggend voorstel verzoekt het college de raad om De Kroon te verzoeken de administratieve onteigeningsprocedure te starten van de percelen kadastraal bekend als gemeente Neerbosch, sectie A, nummers 2217 en 2252, ten behoeve van het bestemmingsplan Nijmegen Waalfront – 2 Brugkwartier; zoals weergegeven in bijgevoegde percelenlijst en op bijgevoegde grondplantekening. **2. Achtergrond** Ten behoeve van de realisering van het bestemmingsplan Nijmegen Waalfront - 2 (Brugkwartier) dienen alle gronden binnen het plangebied in eigendom te zijn. De gemeente heeft twee percelen nog niet in eigendom, Omdat de percelen volgens het college van essentieel belang zijn voor de realisatie van blok 8 van Koningsdaal inclusief bijbehorende voorzieningen zoals wegen, parkeervoorzieningen en groen, en een tijdige verwerving in minnelijk sfeer niet te garanderen is, is het voeren van een onteigeningsprocedure, uit voorzorg, volgens het college onvermijdelijk. De procedure waarborgt een tijdige verkrijging van beide percelen en daarmee een tijdige ontwikkeling van het Brugkwartier. De onderhandeling met beide partijen over de verwerving van de percelen worden ondertussen in minnelijke sfeer voortgezet.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Raoul Walk r.walk@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 - 329 2717
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel ‘Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier’ d.d. 26 mei 2015 2. Onteigeningsplan Raadsbesluit d.d.10 juni 2015		

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
24 juni 2015 / 84/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

Programma
Grondbeleid

Portefeuillehouder
B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
26 mei 2015

Samenvatting
Ten behoeve van de realisering van het bestemmingsplan Nijmegen Waalfront – 2 (Brugkwartier) dienen alle gronden binnen het plangebied in eigendom te zijn. De gemeente Nijmegen heeft nog niet de beschikking over de percelen in eigendom bij de heer R. Nannings en bij de erven Van Dooren, gelegen aan de Weurtseweg 234 en 236. Sinds 2012 voert de gemeente Nijmegen gesprekken met de erven Van Dooren over aankoop van het bij hun in eigendom zijnde garagebedrijf, gevestigd aan de Weurtseweg 236 in Nijmegen. De gesprekken verlopen stroef en hebben tot op heden dan ook nog niet tot overeenstemming geleid. De gesprekken blijven onverminderd doorgaan om toch tot een oplossing in minnelijke sfeer te komen. Omdat het perceel van essentieel belang is voor de realisatie van blok 8 van Koningsdaal inclusief bijbehorende voorzieningen zoals wegen, parkeervoorzieningen en groen en een tijdige verwerving in minnelijke sfeer niet te garanderen is, is het voeren van een onteigeningsprocedure onvermijdelijk.
Met de familie Nannings voert de gemeente Nijmegen sinds 2013 gesprekken over aankoop van het bij hun in eigendom zijnde garagebedrijf, gevestigd aan de Weurtseweg 234 in Nijmegen. Met de familie Nannings verlopen de gesprekken constructief, zelfs in dermate dat mogelijk op korte termijn overeenstemming wordt bereikt. Zekerheidshalve, en om in een later stadium niet een tweede onteigeningsprocedure te hoeven starten, wordt ook deze partij in de onteigening meegenomen.
De onteigeningsprocedure waarborgt een tijdige verkrijging van beide percelen en daarmee een tijdige ontwikkeling van het Brugkwartier inclusief bijbehorende voorzieningen zoals wegen, parkeervoorzieningen en groen. De gesprekken in minnelijke sfeer met beide partijen worden voortgezet. De volgende stap in de onteigeningsprocedure is dat uw raad aan de Kroon een verzoek tot onteigening doet.

Voorstel om te besluiten
De Kroon te verzoeken de administratieve onteigeningsprocedure conform titel IV onteigeningswet ten behoeve van de realisering van het bestemmingsplan Nijmegen Waalfront – 2 (Brugkwartier) te starten van de percelen kadastraal bekend als gemeente Neerbosch, sectie A, nummers 2217 en 2252, zoals weergegeven in bijgevoegde percelenlijst en op bijgevoegde grondplantekening.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Raoul Walk, 2717, r.walk@nijmegen.nl

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Sinds 2012 voert de gemeente Nijmegen gesprekken met de erven Van Dooren over aankoop van het bij hun in eigendom zijnde garagebedrijf, gevestigd aan de Weurtseweg 236 in Nijmegen. De gesprekken hebben tot op heden nog niet tot overeenstemming geleid, maar zullen onverminderd worden voortgezet om toch tot een oplossing in minnelijke sfeer te komen. Omdat het perceel van essentieel belang is voor de realisatie van blok 8 van Koningsdaal inclusief bijbehorende voorzieningen zoals wegen, parkeervoorzieningen en groen en een tijdige verwerving in minnelijke sfeer niet te garanderen is, is het voeren van een onteigeningsprocedure onvermijdelijk.
Met de familie Nannings voert de gemeente Nijmegen sinds 2013 gesprekken over aankoop van het bij hun in eigendom zijnde garagebedrijf, gevestigd aan de Weurtseweg 234 in Nijmegen. Met de familie Nannings verlopen de gesprekken constructief, zelfs in dermate dat mogelijk op korte termijn overeenstemming wordt bereikt. Zekerheidshalve, en om in een later stadium niet een tweede onteigeningsprocedure te hoeven starten, wordt ook deze partij in de onteigening meegenomen.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De juridische basis van de administratieve onteigeningsprocedure wordt gevormd door het vastgestelde bestemmingsplan Nijmegen Waalfront – 2 (Brugkwartier). De basis van de administratieve fase van de onteigeningsprocedure wordt gevormd door een besluit van de raad om aan de Kroon te verzoeken de onteigeningsprocedure te voeren. Hiervoor dient de gemeente aan de Kroon een onteigeningsplan met overige onteigeningsstukken toe te zenden. De Kroon verzorgt verder de onteigeningsprocedure (publicatie ontwerpbesluit tot onteigening, horen belanghebbenden, enz.). De administratieve fase van de onteigeningsprocedure eindigt in een Kroonbesluit tot onteigening. Na de administratieve fase van de onteigening volgt nog een gerechtelijke fase van de onteigening. Deze fase gaat hoofdzakelijk over de hoogte van de schadeloosstelling en eindigt met een onteigeningsvonnis. Door de inschrijving van dit vonnis gaat de eigendom over naar de gemeente.

1.2 Relatie met programma

Deze procedure rondt de verwerving van gronden gelegen in het Brugkwartier af waardoor tot realisatie van het gewenste programma kan worden gekomen.

2 Doelstelling

Met deze onteigeningsprocedure wordt de eigendom verkregen van de gronden die nodig zijn om het in het Waalfront gelegen blok 8 van Koningsdaal met bijbehorende voorzieningen te kunnen realiseren.

3 Argumenten

Zonder het voeren van de onteigeningsprocedure is niet zeker dat de voor de realisatie van het Brugkwartier benodigde gronden in eigendom van de gemeente Nijmegen komen. De onderhandelingen met een partij verlopen stroef en het verschil over de schadeloosstelling

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

is dermate groot dat op dit moment geen zicht bestaat op overeenstemming. De onderhandeling met de andere partij verlopen constructief maar zekerheidshalve wordt deze partij meegenomen in de onteigening. Met beide partijen worden de gesprekken in minnelijke sfeer voortgezet.

4 Risico's
Indien uw raad het besluit met het verzoek aan de Kroon om tot onteigening te besluiten, niet zou nemen, kan het OBW samen met de gemeente Nijmegen niet overgaan tot realisatie van het Brugkwartier met bijbehorende voorzieningen.

5 Financiën
De met de onteigening samenhangende kosten worden ten laste gebracht van de verwervingsexploitatie Waalfront, onderdeel Brugkwartier.

6 Participatie en Communicatie
Voor wat betreft de formele procedure geldt dat de communicatie via Rijkswaterstaat (hierna RWS) verloopt.

7 Uitvoering en evaluatie
Nadat uw raad het besluit met het verzoek aan de Kroon om tot onteigening te besluiten, heeft genomen, wordt dat besluit aan de Kroon toegezonden. In opdracht van de Kroon wordt de onteigeningsprocedure door RWS uitgevoerd. Dit betekent dat de Kroon het ontwerpbesluit tot onteigening publiceert op de gemeentelijke website en belanghebbenden hoort. Indien alles op de juiste wijze verloopt, eindigt de administratieve fase van de onteigeningsprocedure in een Kroonbesluit tot onteigening.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): onteigeningsplan

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

21. Raadsvoorstel Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier (84/2015)

Raadsvoorstel d.d. 26 mei 2015
De Kroon te verzoeken de administratieve onteigeningsprocedure conform titel IV onteigeningswet ten behoeve van de realisering van het bestemmingsplan Nijmegen Waalfront – 2 (Brugkwartier) te starten van de percelen kadastraal bekend als gemeente Neerbosch, sectie A, nummers 2217 en 2252, zoals weergegeven in bijgevoegde percelenlijst en op bijgevoegde grondplantekening.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

Brugkwartier Waalfront

Stedenbouwkundig programma van eisen

1 Inleiding 4

2 De Stad 6

3 Waalfront 12

4 Brugkwartier 22

Beeldkwaliteitplan

5 Beeldkwaliteitscriteria 46

Voor u ligt het Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPVE) voor de nieuwe buurt het Brugkwartier in het Waalfront. Dit document legt vanuit de invalshoek van de ruimtelijke kwaliteit, de kaders vast voor de te maken vervolgdocumenten zoals het bestemmingsplan en de definitieve uitvoeringsplannen. Het SPVE voor het Brugkwartier is een eerste stap en wordt hierna geconcretiseerd in definitieve ontwerpen voor de bebouwing en de openbare ruimte.

In 2012 is het Masterplan Waalfront uit 2008 opnieuw bekeken en aangepast aan de huidige economische ontwikkelingen. Deze herijking heeft de naam Ontwikkelingsvisie Waalfront 1.2 gekregen. Het masterplan uit 2008 is opnieuw bekeken en aangepast aan de huidige economische tijd. De basis voor het Waalfront blijft het creëren van een stedelijk leefmilieu met bijzondere gebouwen, verschillende woontypen en een wervend ingerichte openbare ruimte. De planning en de uitvoering zijn echter aangepast: Na de bouw van de Handelskade in het oosten van het gebied, gaat bijvoorbeeld de woningbouw verder in het westen, in het Brugkwartier. Er wordt daarnaast niet meer met een grote blauwdruk voor het hele gebied gewerkt. Per kleiner gebied komt er steeds een nieuwe invulling, gebaseerd op de ontwikkelingen op de markt. Waalfront 1.2 wordt gekenmerkt door een meer kleinschalig, organisch groeiende stedenbouw. Daarvoor is het nodig dat de plannen enerzijds flexibel zijn ten aanzien van het programma, maar anderzijds voldoende duidelijk zijn ten aanzien van de stedenbouwkundige structuur en de beeldkwaliteit om met een eerste ontwikkeling te kunnen starten.

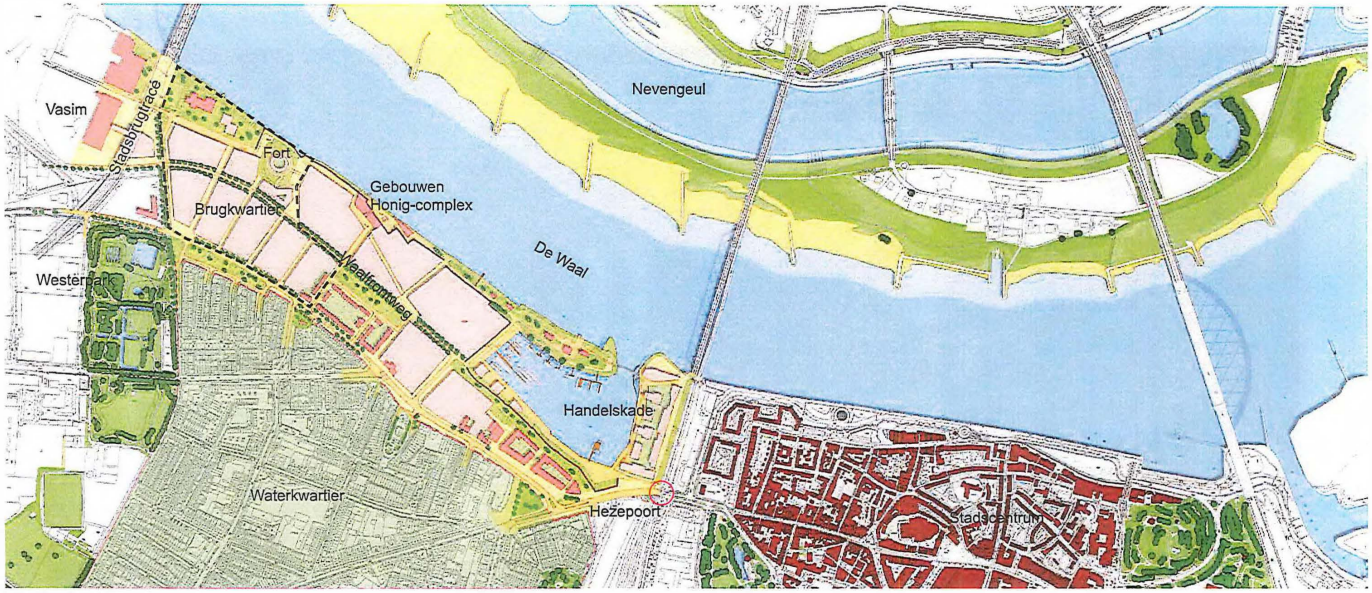
Status van dit document

Naar aanleiding van het Waalfront 1.2 heeft het Ontwikkelingsbedrijf Waalfront een projectgroep opgericht om Waalfront 1.2 verder uit te werken. Deze projectgroep is onderverdeeld in een aantal werkgroepen die zich bezig houden met het casco van de infrastructuur, de ligging en de verschijningsvorm van de waterkering, het tijdelijk anders bestemmen van bepaalde planonderdelen en het opstellen van het SPVE voor het Brugkwartier. In dit SPVE zijn naast de ruimtelijke aspecten ook de financiële en maatschappelijke overwegingen meegenomen. Dit SPVE is in opdracht van de directie van het Ontwikkelingsbedrijf Waalfront opgesteld. In deze directie zijn zowel de gemeente Nijmegen als het Bouwfonds vertegenwoordigd. Dit document is ter vaststelling aangeboden aan de Aandeelhoudersvergadering Ontwikkelings Bedrijf Waalfront, die het heeft vastgesteld. Het SPVE voor het plandeel Brugkwartier is richtinggevend voor de ruimtelijke, stedenbouwkundige en architectonische uitwerking en inrichting van het Brugkwartier. Het SPVE is tevens de basis voor een realistische financiële vertaling van het te realiseren bouwprogramma in de grondexploitatie Waalfront, en dient als ruimtelijke onderbouwing voor het door de gemeente Nijmegen te wijzigen bestemmingsplan voor dit gebied van het Waalfront in Nijmegen.

In dit SPVE is in een apart hoofdstuk ingegaan op de beeldkwaliteit voor het Brugkwartier met referenties en de kwaliteitskenmerken welke zullen worden gebruikt bij de verdere uitwerking van de bouwplannen voor het Brugkwartier. Ter waarborging van deze uitgangspunten vindt er bij alle bouwplannen –alvorens er tot vergunningverlening kan worden overgaan- een toets plaats door het Ruimtelijk Kwaliteitsteam Waalfront en de Commissie Beeldkwaliteit op basis van het beeldkwaliteitplan in hoofdstuk 5. Verder wordt er voor het deelgebied Brugkwartier met een supervisor gewerkt die de inhoudelijke begeleiding, afstemming en toetsing van de bouwplannen met de verschillende architecten op zich neemt, alvorens de plannen worden ingebracht bij het Ruimtelijk Kwaliteitsteam en/of de Commissie Beeldkwaliteit.

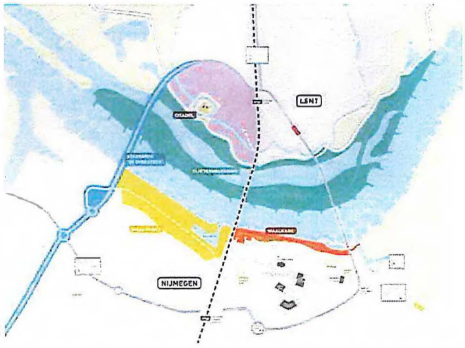
Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

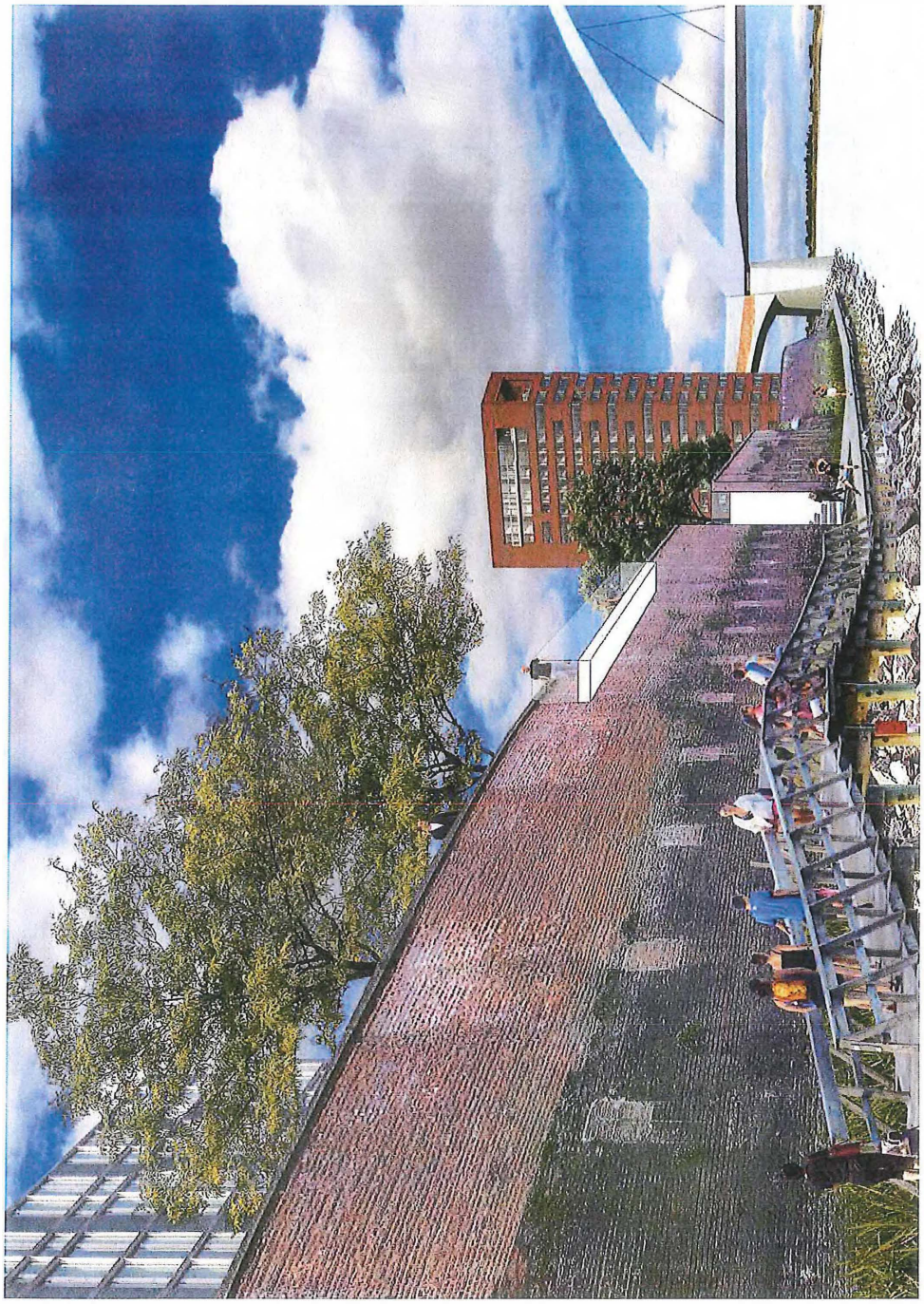
Waalfront en haar omgeving

maten en voorzieningen als restaurants, bedrijfsruimten voor dienstverleners en werkplekken voor starters. Ook is er onlangs een snelfietsroute van het centrum naar de stadsbrug aangelegd op het voormalige tracé van een oud spoorlijntje. Het gebied is dus al voorzichtig in beweging. Medio 2013 heeft Honig haar werkzaamheden gestopt in het Waalfront, waardoor er mogelijk ruimte komt voor tijdelijke en duurzame ontwikkelingen.

Stedenbouwkundig programma van eisen Brugkwartier - Waalfront 9

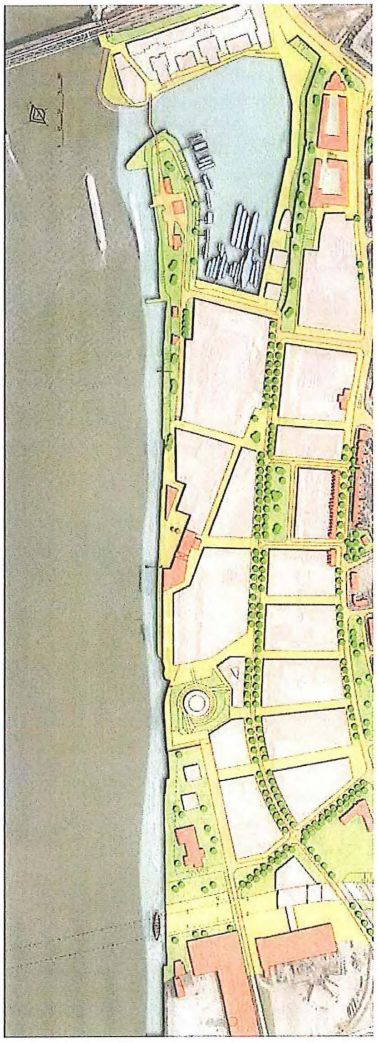
Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

Masterplan Waalfront vastgesteld 2007

Ontwikkelingsvisie Waalfront 1.2 Vastgesteld 2012

Stedenbouwkundig programma van eisen Brugkwartier - Waalfront 1.2

Projectie van de Romeinse stad op het projectgebied

Projectie van het fort Krayenhoff op het plangebied

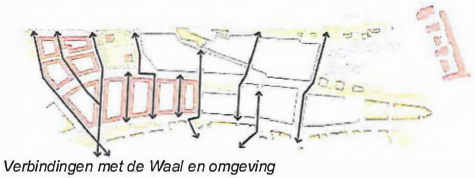
overkant van de Waal bij Lent. In 1824 begint de bouw van fort Krayenhoff dat stroomafwaarts een strategische positie inneemt met zicht op de rivier en de stad. Tussen de binnstad en het fort ligt een dijk. Fort Krayenhoff heeft nooit zijn militaire functie hoeven te vervullen. Nadat het verlaten is door de militairen wordt het nog een tijd in stand gehouden. Op de foto van op de linker bladzijde is goed te zien welke resten van het fort waarschijnlijk nog aanwezig zijn.

3. Industrieel erfgoed

Het eerste permanente bedrijfsgebouw dat tot stand komt buiten de binnenstad is het gemeentelijke slachthuis, even ten westen van de nieuwe Waalhaven. Het ligt daarmee vlakbij de plek van de veemarkt op het plein dat nu naar Joris Ivens is vernoemd. Het abattoir opent zijn deuren in 1900, en is daarmee het begin van een industriële ontwikkeling die stroomafwaarts aan de linkeroever van de Waal terecht komt. De verbinding met de stad is goed en bovendien ligt de nieuwe Waalhaven al 50 jaar klaar voor de aan- en afvoer van grondstoffen en eindproducten. Ten zuiden van het industriegebied, aan de Weurtseweg, worden in 1912 de eerste woningwetwoningen van Nijmegen opgeleverd voor de arbeiders die intussen werkzaam zijn in een stijfselfabriek, een vlasfabriek en een kunstzijdespinnerij. In 1912 nemen de gebroeders Honig uit Koog aan de Zaan de stijfselfabriek van de voormalig concurrent Stam & Co over. Ze laten in 1920 een fabriek ontwerpen door de bekende architect Oscar Leeuw. Inmiddels is een cultuurhistorische verkenning gedaan naar de waarde van de verschillende complexen. Delen van het Honig-complex zijn cultuurhistorisch waardevol. Mogelijkheden tot hergebruik van panden wordt momenteel onderzocht.

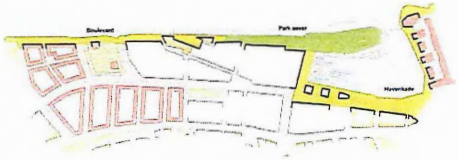
Stap 2: De bestaande openbare ruimte wordt getransformeerd.
De Waalbandijk wordt in fasen getransformeerd tot de Waalfrontweg. Deze weg wordt vormgegeven in de Nijmeegse traditie van radialen van en naar de stad. Er zal aantrekkelijke laanbeplanting worden aangeplant. Aan de Waalfrontweg is een grote variatie aan functies mogelijk gemaakt. Ook wordt de Winselingseweg getransformeerd tot een groene corridor. Inmiddels is er dwars door het Waalfront een tijdelijke snelfietsroute aangelegd van Nijmegen centrum naar Beuningen. Hiermee is het gebied opengesteld voor de stad. De Weurtseweg zal uiteindelijk getransformeerd kunnen worden tot een erftoegangsweg. Dit kan echter pas als de Waalfrontweg haar functie kan vervullen en dus helemaal gerealiseerd is.

Stap 3: Toe te voegen openbare ruimte.
Het ontstane raamwerk voor de openbare ruimte wordt aangevuld met een aantal nieuwe openbare ruimten. Bijvoorbeeld de promenade aan de Waal. Langs de oever van de Waal wordt een vrij toegankelijke route ontwikkeld waardoor eenieder langs de Waal kan slenteren. De promenade aan de Waal zal waarschijnlijk een aantal publiek aantrekkende functies krijgen. De promenade legt de verbinding tussen de Waalkade in het oosten en de Handelskade meer naar het westen. Met een geplande langzaam verkeersbrug wordt de Handelskade verbonden met een groen eiland voor de haven. Het groene eiland wordt verbonden met achtereenvolgens; het plein aan de Waal bij het Honig-complex, Fort Krayenhoff en de aanlanding van de nieuwe stadbrug. Rondom en in het

Verbindingen met de Waal en omgeving

De Fabrieksstraat

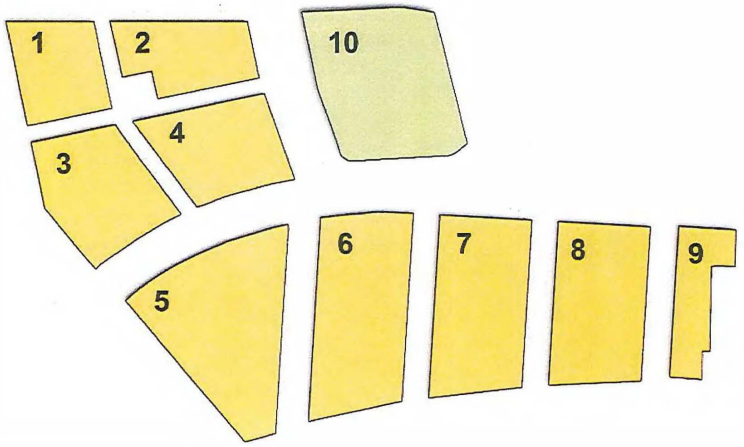

Waalfrontweg

De promenade

Zone Weurtseweg

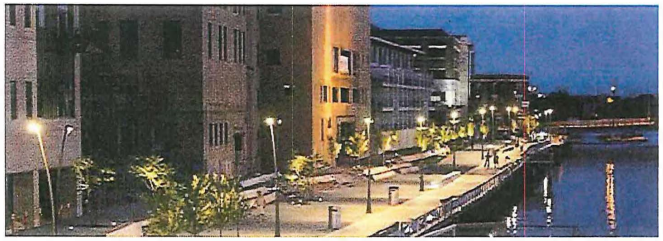
Stap 5: Bouwvelden en deelgebieden.

In het plan zijn meerdere, van identiteit wisselende woonmilieus op te nemen. De mate van stedelijkheid wisselt en zal een gevarieerde groep mensen aanspreken. Wat zij met elkaar delen is dat ze in het front aan de Waal wonen. Alle stedelijke voorzieningen, inclusief de Nijmeegse binnenstad op loop- en fiets afstand en dat alles met een uniek uitzicht en de aanwezigheid van de rivier. Ondanks dat het Waalfront als één geheel leesbaar is zijn er accentverschillen in de deelgebieden. De volgende deelgebieden zijn te onderscheiden: de Handelskade aan de Waalhaven, dichtbij de binnenstad met grotendeels appartementen, het Dijkkwartier tussen de Waalhaven en de Weurtseweg, het Waalkwartier ten westen van de Waalhaven en direct gelegen aan de Waal en het Brugkwartier in het uiterste westen van het plangebied nabij de brug de Oversteek. De deelgebieden worden vervolgens onderverdeeld in verschillende behapbare bouwvelden. De uitwerking van de bouwvelden levert een belangrijke bijdrage aan de sfeer en de identiteit van de verschillende deelgebieden.

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

Het openbaar gebied is opgebouwd uit een raamwerk van aan elkaar geschakelde openbare ruimten. Zo ontstaat een stedelijk weefsel van straten, pleinen en pleintjes, plantsoenen en parken, dat aansluiting zoekt bij het stratennet van de aanliggende woonbuurt en de rivier en haar oevers. In de straten en wegen worden de verkeersfunctie met de verblijfsfunctie gecombineerd.

Doelgroepen

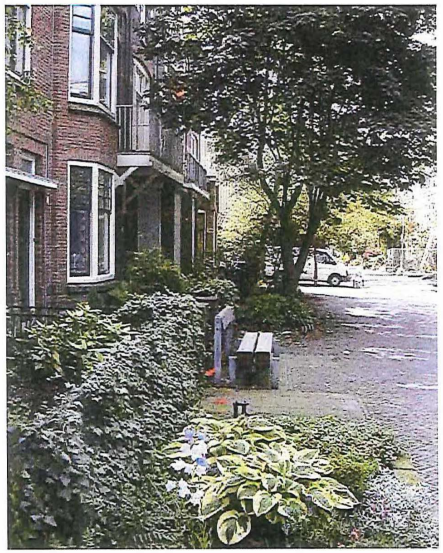
Om meer te weten over de mensen in Nijmegen, wat hen beweegt en wat hun woonwensen zijn, is onderzoek gedaan naar de verschillende doelgroepen in de stad en heeft een eerste projectie plaatsgevonden van de opgedane inzichten op de verschillende deelgebieden binnen het Waalfront.

Het verst van de binnenstad gelegen deelgebied binnen het Waalfront, maar nog steeds relatief dichtbij het centrum, is de nieuwe wijk Brugkwartier.
Door te kiezen voor een groen stedelijk karakter aansluitend op de grote parkzone aan de westzijde en een aantrekkelijke aanhaking op de Waaloever, kan het een betaalbaar alternatief worden voor het populaire, maar ook dure Nijmegen-Oost.
Het gezinsleven staat voor deze doelgroep centraal. De veilige haven van het gezin maakt dat zij zich gelukkig kunnen voelen. Daarnaast vinden ze het belangrijk om anderen met respect te behandelen en om op een beleefde manier met elkaar om te gaan.
De ene familie gaat daarbij wat meer voor plezier en gemak, terwijl de andere familie rustiger en ordelijker is. Men zoekt over het algemeen een buurt die verzorgd, overzichtelijk en kindvriendelijk is en waarin de sociale cohesie en controle groot is.
De bedoelde gezinnen wonen graag in een koophuis in buurten dichtbij de binnenstad. Ze vinden het prettig de gemakken van het centrum binnen handbereik te hebben.

De opgave

Het doelgroepen onderzoek dat is verricht voor het Waalfront als geheel is vertaald in een globale verdeling van de gewenste woonmilieus over het gehele plangebied. De woningdichtheid neemt hierbij toe van het zuiden naar het noorden en van het westen naar het oosten. De dichtheid is relatief laag in de zuidwestelijke hoek van het plangebied, waar de nadruk kan liggen op de realisatie van grondgebonden woningen met een tuin, dichtbij park en Waal en de dichtheid is relatief hoog op de Handelskade waar een volledig appartementenprogramma gerealiseerd zal worden.

Naast de afwegingen met betrekking tot de doelgroepen en hun woonwensen is het van belang om de algemeen geldende marktsituatie op korte en middellange termijn door te vertalen naar een stedenbouwkundige opzet voor het plan. De onzekerheid van de huidige marktsituatie, waarin geen harde voorspellingen gedaan kunnen worden met betrekking tot de realisatiesnelheid en het programma vraagt om een stedenbouwkundige lay-out waarmee voortdurend ingespeeld

Stedenbouwkundig programma van eisen Brugkwartier - Waalfront 23

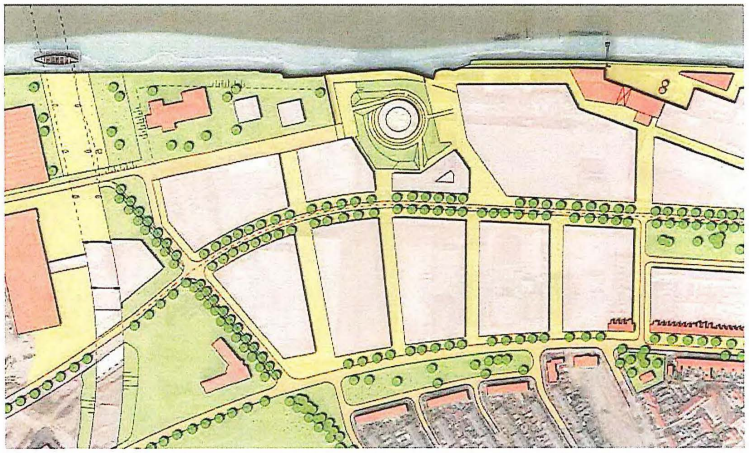
oppervlak gekregen. Er is gekozen om de 'oorspronkelijke' omvang van de kern van het Fort te handhaven. Hierdoor manifesteert het Fort zich aan de Waalfrontweg. Vanaf de Waalfrontweg wordt hierdoor de Waal beleefbaar.

3. In de uitwerking is de Westerpark nadrukkelijker verbonden met het Fort door een brede laan. Hierdoor ontstaat samen met de Winselingseweg een vorkstructuur die bijzondere plekken zoals het Fort, de brug de Oversteek, de Waal en het Westerpark met elkaar verbindt.

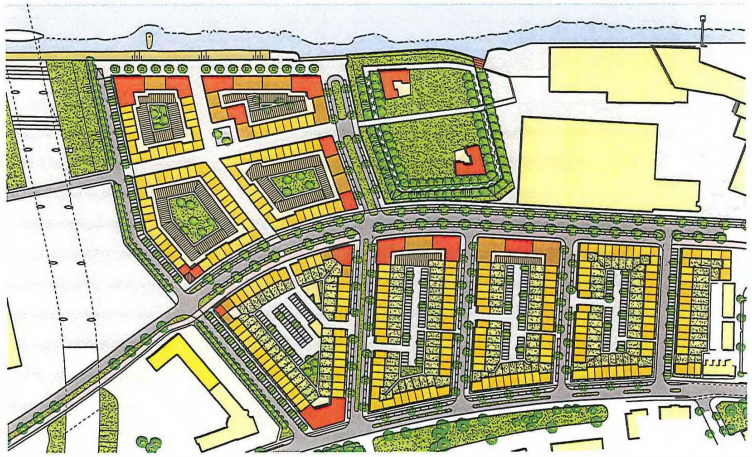
4. De aanwezige hoogteverschillen in het gebied zijn vertaald in de stedenbouwkundige opzet van de het Brugkwartier. Het noordelijk deel van het Brugkwartier is gelegen op het hoger gelegen deel van het plangebied. In het zuidelijke, lager gelegen deel, is een andere typologie gekozen. Vanuit de Weurtseweg lopen hier de straten op naar de Waalbandijk. De voormalige Waalbanddijk vormt de grens tussen beide gebieden.

Duurzaamheid

In het Brugkwartier zijn de volgende duurzaamheidsambities geformuleerd. In het gehele Waalfront wordt de restwarmte van de ARN middels het het Warmetnet ingezet. De bouwplannen zullen worden getoetst aan de GPR-toets. Uitgegaan wordt van het gebruik van duurzame materialen voor zowel de bebouwing als de openbare ruimte. Indien uitgegaan wordt van zonne-energie op de daken is een integrale architectonische uitwerking vereist.
Het streven is dat het hemelwater van de daken wordt afgekoppeld en via bodempassages wordt afgevoerd.

Ontwikkelingsvisie Waalfront 1.2

Brugkwartier

een eigen karakter, bepaalt de basisstructuur van het plan.

Informele lijnen

Door verschillende panden in het Brugkwartier naast elkaar te plaatsen ontstaan onderbrekingen in de rooilijn. Deze vormen doorgangen naar de binnengebieden. De overgangen die hier ontstaan, spelen een belangrijke rol in het bewerkstelligen van informele en 'verborgen' routes door velden van het stedenbouwkundige plan. Ze maken het mogelijk om door het Waalfront te dolen. Een aantal van deze doorgangen zijn bewust gepositioneerd tegenover een vergelijkbare doorgang aan de andere zijde van de straat. Andere verspringen juist nadrukkelijk, en liggen een flink eind verderop. De aangegeven doorgangen zijn in dit stadium wat hun plek betreft nog een indicatie.

Daalseweg referentie levendig straatbeeld

Waalfrontweg

De Waalfrontweg is in ruimtelijk en functioneel opzicht een structuurdrager van het plan.

De Waalfrontweg, straks een van de karakteristieke Nijmeegse wegen, is belangrijk voor de ontsluiting van de nieuwe wijk, maar is ook de directe verbinding tussen de westkant van de stad en het stadscentrum. De bebouwing aan deze stedelijke avenue krijgt daardoor een sterk adres. Het is de ambitie om te profiteren van deze ligging en op de begane grond ruimte te bieden aan een commercieel programma gecombineerd met appartementen op de verdiepingen. In de plint van de bebouwing is ruimte voor allerlei functies zoals kleinschalige kantoorruimte, maatschappelijke voorzieningen, kleinschalige zorgvoorzieningen (apotheek, huisarts etc.) speciaalzaken (bakker, biologische slager, patisserie etc.), kleinschalige horeca (coffiebar, cafétje, lunchroom), wonen (bv. een werkkamer als opgang naar de woning daarboven) etc. Dit is niet een situatie die al direct bij oplevering zo zal zijn. Het moet ontstaan en dus moeten worden gefaciliteerd. Samenhang wordt verkregen met een continue bouwhoogte van vier en vijf bouwlagen, een verticale geleding van de gevels en het accentueren van de belangrijke hoeken in het plan.

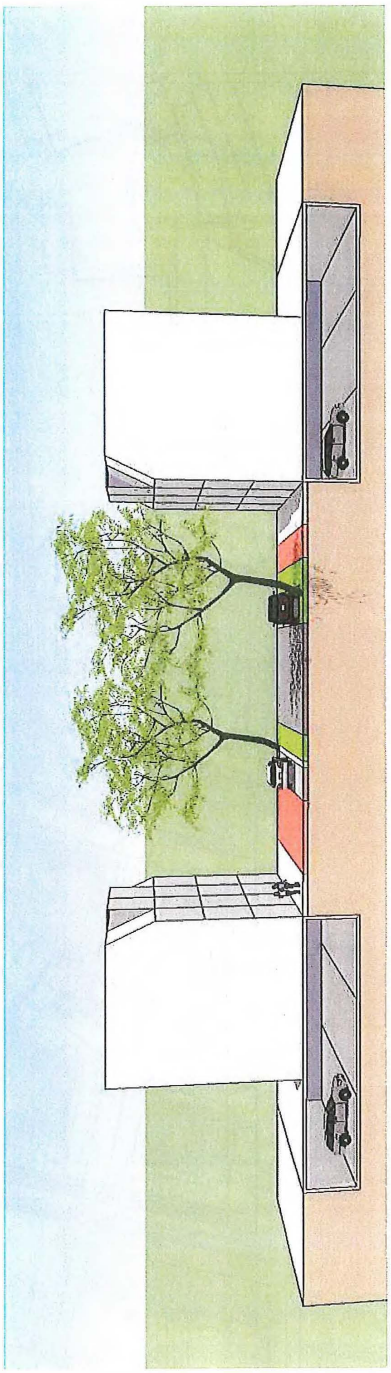
De Waalfrontweg wordt vormgegeven als een continue laan. Met forse bomen wordt het beeld van een dak boven de weg gecreëerd. Tussen de bomen zijn de stedelijke ruimten aan weerszijden zichtbaar. De laan word onderbroken bij zijstraten zodat vanuit die straten de route naar de Waal zichtbaar is. Bezoekers parkeren tussen de bomen op uitsparingen in de grasberm. In het profiel is een vrijliggend fietspad aan weerszijden van de weg opgenomen.

Om het aantal aansluitingen op de Waalfrontweg te beperken is over een gedeelte ten zuiden van de Waalfrontweg een parallelweg geprojecteerd. De zuidzijde van de Waalfrontweg voorziet in de tijdelijke situatie in een doorgaand tweezijdige fietsroute die aansluit op de reeds aangelegde snelfietsroute.

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

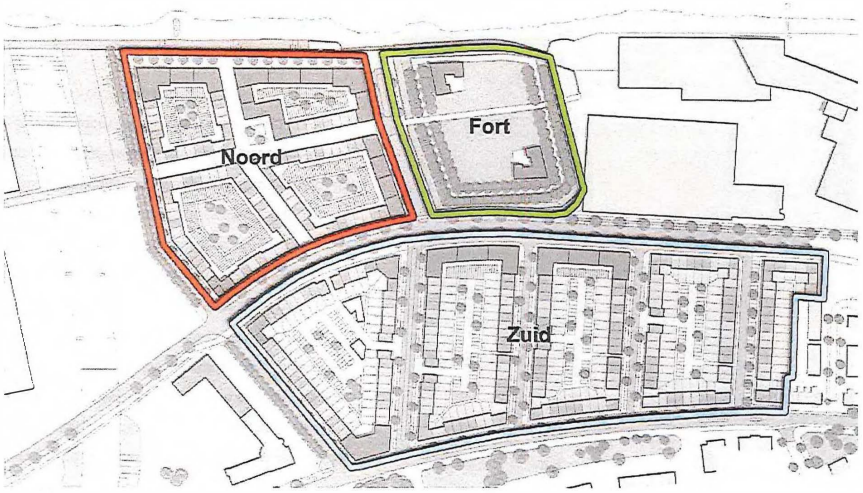
Verkeersstructuur en (tijdelijke) fietsroute

Principeprofiel Waalfrontweg

Stedenbouwkundig programma van eisen Brugkwartier - Waalfront 29

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

Indeling deelgebieden

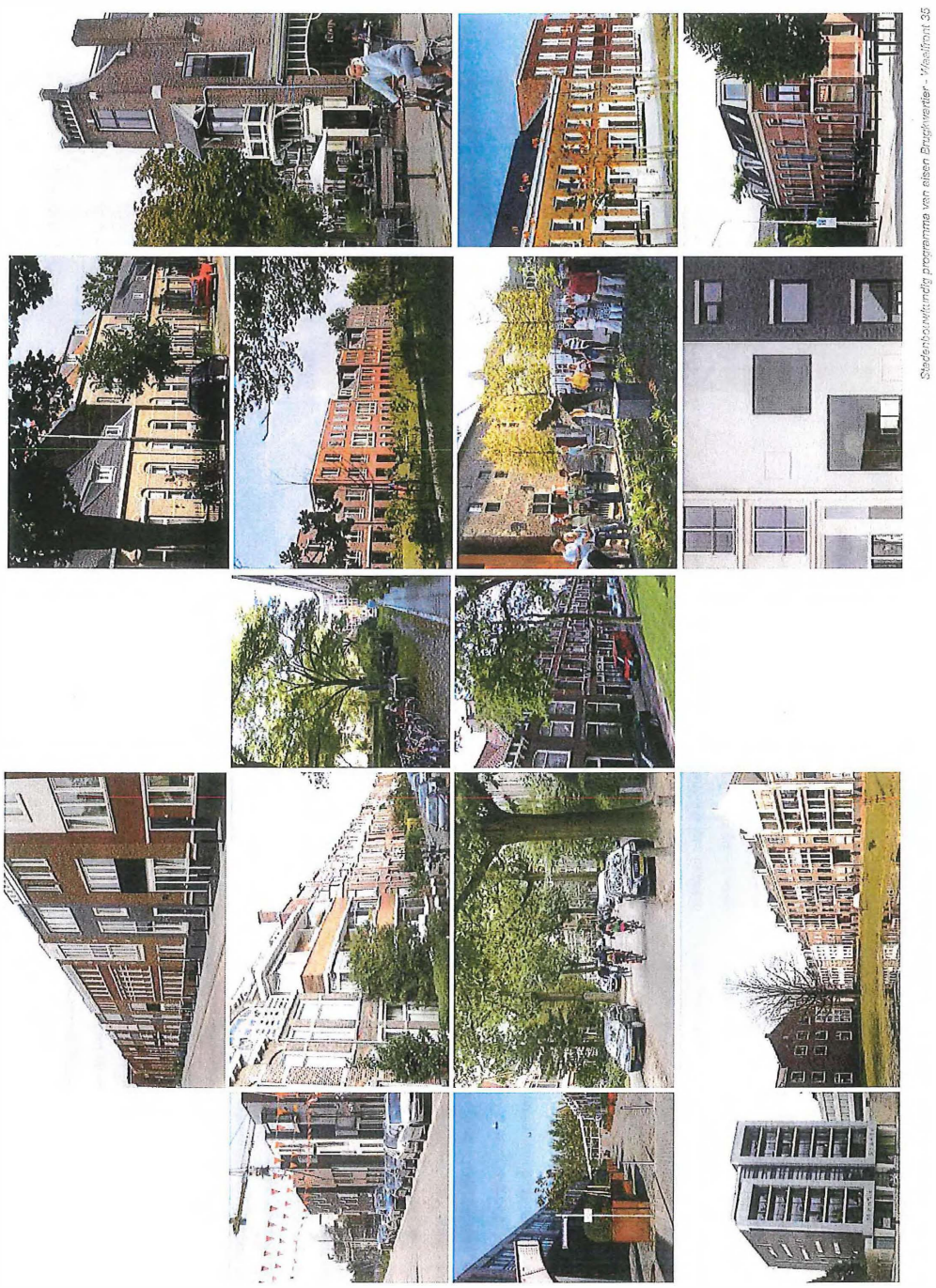

Fort en aan de Winselingseweg kennen grotere hoogten dan de bebouwing van de binnengebieden. De woonstraten met grondgebonden woningen worden gekenmerkt door hoogten van 2 tot 4 bouwlagen. De bebouwing aan de Waalfrontweg is stedelijker en kent hoogtes tussen de 3 en 6 bouwlagen. Aan de Waal, in het Fortpark en op de kop van de Winselingseweg en de Weurtseweg zijn accenten gedacht vanaf 6 lagen tot 10 lagen.

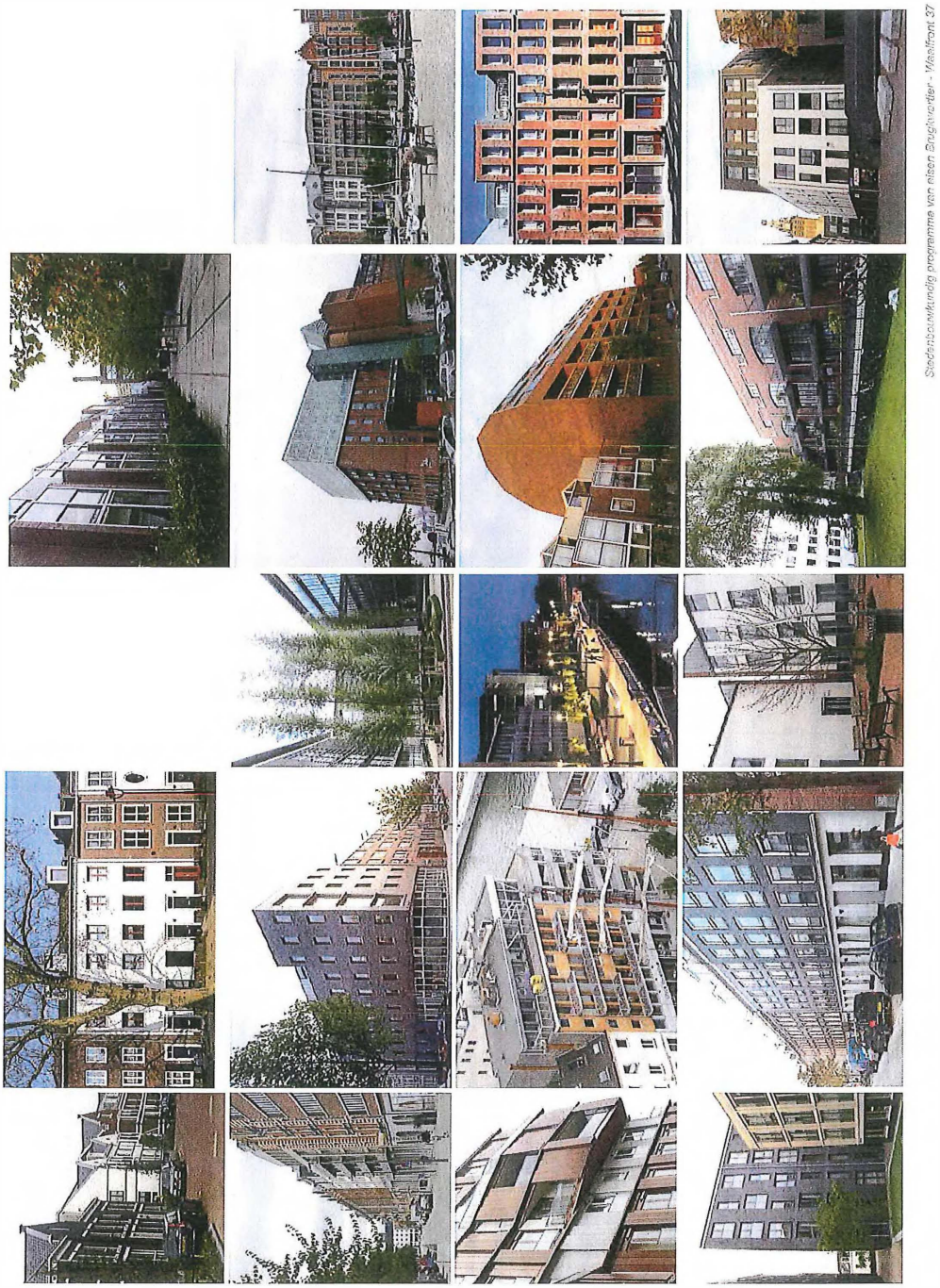
Openbare ruimte: vriendelijk, beschut en groen.

De stadsblokken creëren een heldere scheiding tussen openbaar gebied en het privédomein van de bewoners. De buiten de blokken en hun privé-voorruimte gelegen gronden zijn openbaar. In het openbaar gebied zijn straten, lanen en wegen te onderscheiden, waarin de verkeersfunctie en de verblijfsfunctie gecombineerd worden. Daarnaast zijn er pleinen, parken en plantsoenen waarin de verblijfsfunctie centraal staat. De structuur en de inrichting van de openbare ruimte is sterk bepalend voor de beleving van de wijk. Karakteristiek zijn de in het gebied aanwezige hoogteverschillen. Deze worden niet weggemoffeld, maar als belangrijke identiteitsdragers gezien die een plek verdienen in het Brugkwartier.

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

Groenvoorzieningen

Er wordt ingezet op een samenhangende groenstructuur. De Waalfrontweg wordt vormgegeven als een continue laan. Ook de Winselingseweg krijgt het karakter van een groene verbinding. De waalboulevard krijgt een enkele bomenrij zodat er vanuit de woningen nog voldoende uitzicht blijft op de Waal. De aanwezigheid van voortuinen geven de stadswijk een (in) formele groene uitstraling. De woonstraten in het zuidelijk deel zijn voorzien van bomen. Het Fort wordt omzoomd met een laanbeplanting en heeft in het midden een open ruimte met een overweldigend uitzicht op de Waal.

Groenstructuur

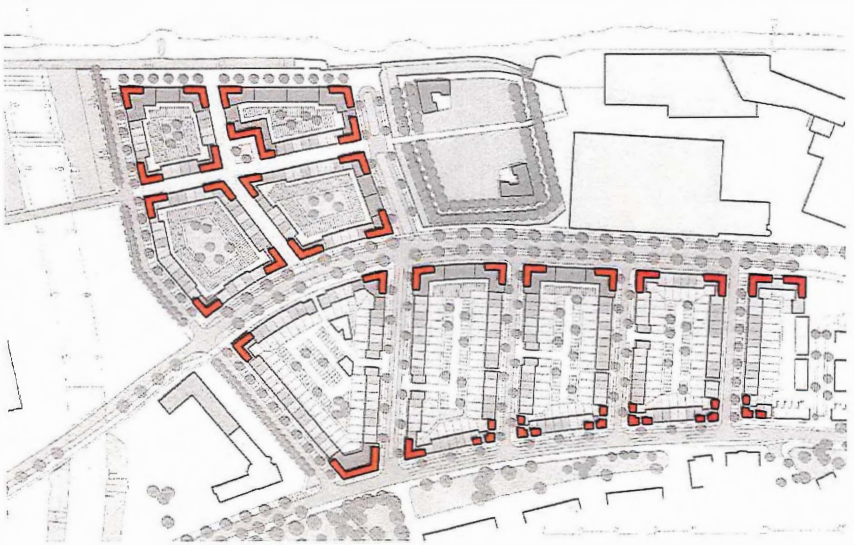

Stedenbouwkundig programma van eisen Brugkwartier - Waalfront 41

Hoeken

De hoeken van de bebouwingsblokken zijn overwegend bebouwd. De hoeken van de gebouwen ondersteunen zo de helderheid van het stratenpatroon. De hoeken vormen aanleiding voor architectonische verbijzonderingen. Aan de Weurtse weg worden ook open hoeken toegestaan. Deze dienen met zorg ontworpen te worden.

Hoekoplossingen

lagen.

Tuinen/hofjes

In het zuidelijk deel is sprake van individuele voortuinen en achtertuinen. De parkeerhoven krijgen zoveel mogelijk een groen karakter. In het noordelijk deel is sprake van gemeenschappelijke binnentuinen. Afhankelijk van de gekozen parkeeroplossing wordt het karakter van deze binnentuinen bepaald.

Hofjes

Kader

In het SPVE voor het Brugkwartier zijn de stedenbouwkundige richtlijnen voor het Brugkwartier te vinden. Dit beeldkwaliteitplan is opgesteld in opdracht van het Ontwikkelingsbedrijf Waalfront. Het is vooral bedoeld als een stimulerend en richtinggevend kader voor de ontwerpopgave in het Brugkwartier. Het legt de ambities en verwachtingen ten aanzien van beeldkwaliteit vast, voor zover die in deze fase van het project duidelijk zijn. Het geeft handreikingen voor de architectuur en de openbare ruimte in relatie tot de ruimtelijke context, de gevelopbouw, het materiaalgebruik en de sfeer van de diverse onderdelen van het plan

Dit beeldkwaliteitplan is na vaststelling door de gemeenteraad het beeldkwaliteitplan en daarmee een actualisatie en vervanging van de bouwsteencriteria van de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit. Het beeldkwaliteitplan wordt gebruikt bij de begeleiding van het ontwerpproces door de supervisor en het Ruimtelijk Kwaliteitsteam, maar ook voor de toetsing van bouwplannen.

Het beeldkwaliteitplan biedt welstandscriteria voor het Brugkwartier op basis waarvan de Commissie Beeldkwaliteit advies uitbrengt aan het College van B&W. Het RTK kan gemotiveerd afwijken van deze criteria. Dat kan bij plannen die niet voldoen aan de welstandscriteria maar van uitzonderlijke kwaliteit zijn. Of bij plannen die wel aan de regels voldoen, maar toch een zodanig slechte kwaliteit hebben dat ze afbreuk doen aan de omgeving. Deze plannen worden getoetst aan de algemene criteria van de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit. Dit beeldkwaliteitplan geeft globale criteria voor kleine bouwwerken. Waar deze criteria niet volledig zijn kan worden terug gevallen op de criteria van de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit.

Het Brugkwartier in het Waalfront

Het Brugkwartier is onderdeel van het Waalfront en ontwikkelt zich daarbinnen als een compacte kleine stad aan de Waal. Hier kun je aangenaam stedelijk wonen in een groene setting, nabij de Waal en de binnenstad van Nijmegen. Kenmerkend voor het Brugkwartier zijn helder opgezette straten en pleinen en verborgen groene binnenpleinen om doorheen te dolen. De grootste inspiratiebron voor het Brugkwartier zijn de rijk gedetailleerde woningbouwplannen uit de 19e eeuw, waar Nijmegen bekend om staat, zoals bijvoorbeeld aan de Oranjesingel. De gewenste sfeer voor het Brugkwartier is uitgewerkt in een aantal representatieve sfeerbeelden. Door de stedenbouwkundige opzet is het Brugkwartier in staat veranderingen in de tijd eenvoudig op te nemen, zonder afbreuk te doen aan de gewenste kwaliteit van het eindbeeld. De hoogwaardige kwaliteit van de materialen en de inrichting van de openbare ruimte en de straten en gebouwen zorgt ervoor dat het Brugkwartier mooi veroudert in de loop der tijd. In de uitwerking wordt ook aandacht besteed aan het daklandschap.

Hoewel (beeld)kwaliteit zich niet kan laten vangen in referentiebeelden, wordt in dit hoofdstuk - ter illustratie van een ambitie – toch met referentiebeelden gewerkt. De beelden zoals die in dit document zijn opgenomen, zijn geen letterlijke afspiegeling van het uiteindelijke 'beeld'. Ze geven de ambitie weer, een sfeer, die aansluit bij de cultuur van die 'plek'. In een paar principes wordt een sfeerbeeld voor het Brugkwartier geschetst dat houvast biedt bij de ontwerpopgaven op de verschillende schaalniveaus.

Leidende principes

In het Brugkwartier;

...wordt het spelen met de intimiteit van het nieuwe stadsdeel versus de weidsheid van het landschap van de Waal tot uitdrukking gebracht in de vormgeving van de stedenbouw, architectuur en de inrichting van de openbare ruimte.

...vindt de ordening en hiërarchie van de gebouwen, pleinen en straten op een vanzelfsprekende en logische manier plaats. Er is geen onderlinge concurrentie, de diverse onderdelen van het Brugkwartier 'ontmoeten' elkaar op vriendelijke wijze.

...wordt uitdrukking gegeven aan de verschillende lagen van de plek en de tijd. Het bestaande wordt niet weggepoetst maar geeft gezicht aan de buurt. De toegepaste materialen verouderen niet alleen mooi maar ook duurzaam.

...krijgen al aanwezige en nieuwe elementen een plek.

De architectuur en de buitenruimte van het Brugkwartier is dusdanig ontworpen dat ze zich kan ontwikkelen tot een stadsdeel met een doorleeft karakter. Er is derhalve ruimte voor bewoners om hun woonomgeving te verrijken.

...biedt ruimte aan spontaan en alledaags gebruik en faciliteert dit met plezier.

bouwblokken verdienen extra ontwerp aandacht, tonen zich representatief en dienen opgelost te worden als 'hoek' zonder de continuïteit van het bouwblok aan te tasten. De sluiting van de bouwblokken op maaiveldniveau wordt gerealiseerd door de toepassing van gebouwde oplossingen. Deze poorten en erfafscheidingen bepalen de mate van openbaarheid en het karakter van de aan het publieke domein grenzende ruimten (tuinen, stegen, binnenhoven).
De inrichting van de openbare ruimte, wordt gekenmerkt door een bijzondere aandacht voor het groen met bomen in alle straten en overwegend duurzame bestratingsmaterialen. De uitwerking van de binnengebieden levert een belangrijke bijdrage aan de sfeer en de identiteit van de verschillende bebouwingsvelden.

ONTWERPPRINCIPES

Maat, schaal en percelering
Doelstelling van het SPVE is de juiste schaal en maat van de bebouwing aan te geven, met aandacht voor de ruimtelijke potentie van de diverse deelgebieden in het bijzonder. Percelering, zowel verticaal als horizontaal, is hiervoor het instrument. Percelering is hiermee een basisthema binnen de architectonische en stedenbouwkundige uitwerking.

Percelering impliceert differentiatie. Differentiatie in de architectuur is zeer zeker een belangrijk ontwerpthema binnen het plan, echter op een genuanceerde en voorzichtige wijze. Immers, eenheid en herkenbaarheid van de 'plek' als geheel

Kroonlijsten

19e eeuwse kap

is evengoed bepalend. Er wordt gestreefd naar verschillen binnen de eenheid, eenheid in verscheidenheid met evenwicht is sleutelbegrip. Het gaat om familie van elkaar zijn, maar tegelijkertijd verschil durven te maken. Het gaat om verwant, maar 'hetzelfde' steeds 'anders'.
Grondgebonden en grondontsloten woningen worden groepsgewijs aaneengesloten ontworpen en gematerialiseerd.

Daken
Kappen dienen een meervoudig doel. De kap is een archetypische beëindiging van een individuele bouwvolume en daarmee de ondersteuning van de volumewerking binnen de globale planopzet. Ook kan de kap onderdak bieden aan bijzondere functies in de toplaag van een gebouw (wonen of andere functies) dit kan tot uitdrukking komen in een bijzondere uitdrukking van de vormgeving. Dit is mede van belang door de gedifferentieerde hoogte van gebouwen waardoor lager gelegen daken in het zicht komen van hoger gelegen woningen en bestemmingen.

Daar waar geen kappen voorzien zijn, worden verschillende gebouwen toch genuanceerd, duidelijk, kwalitatief hoogwaardig en herkenbaar beëindigd. Deze beëindigingen kunnen in metselwerk en/of toegevoegde elementen in de detaillering (beton en/of natuursteenlijsten) zijn, als ze maar voldoende kwaliteit en uitstraling hebben.
Er moet aandacht zijn voor de inrichting van deze dakvlakken als 5de (of 6de) gevel. Eventueel kunnen ze ingezet worden als groendaken of ingericht worden als verblijfsruimte:

De uitwerking van elementen van privé groen binnen de bouwblokken moet bijdragen aan de specifieke woonkwaliteiten en het groene karakter van de buurt. Verschillende vormen van buitenruimten en tuinen worden toegepast: privétuinen, collectieve tuinen, daktuinen. In het noordelijk deel gaan we uit van een gezamenlijk ontworpen voortuin of geveltuinen. In het zuidelijk deel bevinden zich voortuinen van minimaal 1,5 meter.

Erfafscheidingen

Tussen de (semi-)openbare ruimte en privé tuinen van grondgebonden woningen komen er aan de voorzijde gebouwde (lage hekwerken of tuinmuurtjes) erfafscheidingen. Er komen nergens 'achterkanten' van bebouwing of tuinen rechtstreeks in contact met de openbare ruimte.
De erfafscheidingen tussen het publiek domein en tuinen aan de achterzijde is een expliciet onderdeel van het ontwerpconcept.

Inrichting openbare ruimte

Het Brugkwartier wordt gekenmerkt door een stoer en duurzaam uiterlijk, dit vertaalt zich in het hoogwaardig materiaalgebruik en een zorgvuldige detaillering van de openbare ruimte. Het is een openbare ruimte die tegen een stootje kan.
De openbare ruimte van het Brugkwartier wordt gekenmerkt door een aantal karakteristieke lijnen/verkeerswegen. Dit zijn de Waalfrontweg, de boulevard langs het water, de Winselingse weg en de Weurtse weg. Elk van deze lijnen krijgt middels de inrichting van de openbare ruimte een een eigen karakter. Middelen hiervoor zijn de profielopbouw en keuze voor de beplanting, meubilair e.d.
Naast de karakteristieke lijnen onderscheidt het brugkwartier een drietal deelgebieden: het zuidelijk deel tussen de Waalfrontweg en de Weurtse weg, het noordelijk deel aan de Waal en het Fortpark Krayenhoff. Ieder van deze deelgebieden heeft specifieke openbare ruimte.
In het zuidelijk deel wordt de openbare ruimte gekenmerkt door 'hollandse' woonstraten met stoepen, laanbeplanting en een rijbaan met parkeren. Binnen de blokken bevinden zich de binnenhoven. Bij de inrichting van de binnenhoven wordt het combineren van het verblijfsklimaat, het parkeren en de overgang privé en (semi) openbaar gezien als een integrale ontwerpopgave. De binnenhoven moeten nadrukkelijk meer zijn dan een parkeerplaats. In de zuidelijke binnenhoven moeten minimaal zeven bomen van de 1e orde geplant worden met een minimale g roeiplaats van 4*4 meter. Mogelijk kan hier ook gedacht worden aan voorzieningen zoals speelplekken en/of een kinderdagverblijf.
Het noordelijk deel van het Brugkwartier wordt een 'autoluw' verblijfsgebied aan het water. Hier wordt de openbare ruimte ingericht als een promenade op één niveau, zonder stoepen e.d. De binnenhoven kennen kennen een maaiveld waaronder geparkeerd wordt. Hier is de ontwerpopgave om enerzijds recht te doen aan privacy van de bewoners versus de collectieviteit van de binnenhof. In de binnenhoven van de noordelijke blokken moeten minimaal vier bomen van de 1e orde worden opgenomen met een groeiplaats van minimaal 4*4 meter.
Het Fort Krayenhoff vormt een specifieke opgave waarbij de historie van het Fort tot leven kan komen in een eigentijds park aan de rivier.
Voor het Brugkwartier als geheel wordt een nader te bepalen familie van verlichting en stadsmeubilair gekozen.
In de openbare ruimte van het Brugkwartier spelen hoogteverschillen een belangrijke rol. Bij de inrichting van de openbare ruimte zijn deze hoogteverschillen een ontwerpthema. Deze hoogteverschiillen geven het nieuwe haar specifieke identiteit.

In het SPVE Brugkwartier wordt aan de Waalzijde uitgegaan van handhaven van de bestaande waterkering op de huidige plek. Aan de Waalzijde wordt uitgegaan van een gebouwde waterkering.
Deze waterkering dient een hoogwaardige materialisering te krijgen.
Het deel van de waterkering aan de Winselingseweg wordt

enigszins opgeschoven naar het westen. Hier bestaat de waterkering uit een groen talud.

Colofon

Aan dit document werkten mee:

Ontwerpteam:
Wim Bos
Peter Hoesbergen
Bob van Reeth
Stef van Roemburg
Mathieu Schouten
Anne-Marie Nannen

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

Onteigeningsplan

(Titel IV van de onteigeningswet)

Nijmegen Waalfront Brugkwartier

Bestemmingsplan Nijmegen Waalfront – 2 (Brugkwartier)

Gemeente Nijmegen

Behoort bij raadsbesluit
d.d. 24 juni 2015

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

INHOUD

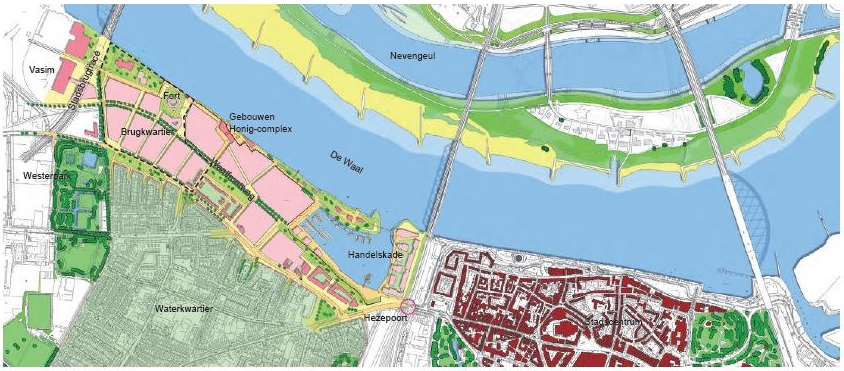
1. Inleiding ... 3
1.1 Aanleiding ... 3
1.2 Ligging plangebied ... 4
1.3 Doel ... 5
1.4 Te onteigenen gronden ... 5
2. Wettelijk kader ... 5
2.1 Wettelijke basis ... 5
2.2 Benodigde stukken ... 6
2.3 Besluit ... 7
3. Planologische basis ... 7
3.1 Bestemmingsplan Nijmegen Waalfront - 2 (Brugkwartier) ... 7
4. Toetsingscriteria ... 8
4.1 Inleiding ... 8
4.2 Strijd met het recht ... 7
4.3 Ruimtelijke ontwikkelings- en/of volkshuisvestingsbelang ... 8
4.4 Algemeen of publiek belang ... 8
4.5 Noodzaak ... 9
4.6 Urgentie ... 9

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Nijmegen heeft de wens het huidige Waalfront te transformeren van een industriegebied naar een gebied met woningbouw en voorzieningen. Het Waalfront wordt in delen ontwikkeld. In 2014 is in het oostelijk deel gestart met de Handelskade. Daarna wordt verder gegaan in het westen met het Brugkwartier. Het middelste deel is als laatste aan bod. Het onderhavige besluit behelst het Brugkwartier, een toekomstig woongebied inclusief bijbehorende voorzieningen zoals groen, wegen en parkeervoorzieningen. Met de realisatie van de nieuwe woonbuurt het Brugkwartier wordt de stad verbonden met de Waal. De ambitie is om van het Brugkwartier een woonbuurt te maken voor gezinnen die op zoek zijn naar ruime eengezinswoningen in een jonge, hippe buurt. Het Brugkwartier krijgt naar verwachting (ruim) 500 woningen. Daarnaast wordt een mix van commerciële en culturele functies mogelijk gemaakt in het gebied.

Waalfront en haar omgeving

Om tot realisatie van het Brugkwartier te kunnen komen, is het noodzakelijk om over alle onroerende zaken binnen het plangebied te kunnen beschikken. Tot op heden is het met twee eigenaren in het plangebied nog niet mogelijk gebleken om minnelijk overeenstemming te bereiken over de aankoop van de voor de plannen benodigde onroerende zaken.

Om tot een spoedige realisatie van het project te komen biedt de onteigeningswet de mogelijkheid om de betreffende onroerende zaken middels onteigening in eigendom te verkrijgen.

Dit onteigeningsplan is gebaseerd op het bestemmingsplan Nijmegen Waalfront – 2 (Brugkwartier).

1.2 Plangebied

Het Waalfront ligt ten westen van het stadscentrum. Door de Hezelpoort loopt de Voorstadslaan/Weurtseweg. Ten zuiden van het Waalfront ligt de wijk Waterkwartier, een wijk uit het begin van de jaren twintig. Ten westen van het Waalfront ligt de nieuwe stadsbrug, de Oversteek. Deze brug verbindt de westoever van Nijmegen met de Waalsprong. Tussen het Waterkwartier en de Oversteek ligt het Westerpark. Het plangebied voor het Brugkwartier ligt tussen de Oversteek, de bestaande Weurtseweg, de Waal en de bestaande bebouwing aan de Dijkstraat en de bestaande bebouwing van de Honig fabriek.

1.3 Doel

Het doel van dit onteigeningsplan is om de eigendom te verwerven van alle voor de planontwikkeling en realisatie noodzakelijke onroerende zaken, om daarmee de tijdige verwezenlijking van het bestemmingsplan Nijmegen Waalfront – 2 (Brugkwartier) veilig te stellen.

1.4 Te onteigenen gronden

De te onteigenen gronden betreffen de percelen zoals aangegeven op de lijst van te onteigenen onroerende zaken (bijlage 1), de kadastrale uittreksels (bijlage 2), de grondplantekening (bijlage 3) en tekening inrichtingsplan (bijlage 4).

2. Wettelijk kader

2.1 Wettelijke basis

Om tot een spoedige realisering van het bestemmingsplan Nijmegen Waalfront – 2 (Brugkwartier) te kunnen komen, wordt in artikel 77 e.v. van de onteigeningswet onder meer de mogelijkheid geboden om een verzoek in te dienen bij de Kroon tot het verkrijgen van een Koninklijk Besluit tot onteigening.

De interne procedure van de gemeente, de procedure die de Kroon moet doorlopen, gecombineerd met de voorschriften uit de onteigeningswet (ow) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb) voorziet daarbij in de volgende procedurestappen:

	Stap	Door	Wettelijke basis
Verzoek-fase	Voorstel aan de raad om te komen tot een verzoek tot onteigening aan de Kroon	College	
	Raadsbesluit om de Kroon te verzoeken te besluiten tot onteigening	Raad	Artikel 78 lid 1 ow
Ontwerpfase	Toezending verzoek gemeenteraad aan Kroon	College	Artikel 78 lid 1ow
	Publicatie en kennisgeving van terinzagelegging ontwerpaanwijzingsbesluit	Kroon d.t.v. ministerie VROM	Artikel 78 lid 2 ow/ afdeling 3.4 Awb
	Mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen bij de Kroon gedurende 6 weken	Kroon d.t.v. ministerie VROM	Artikel 78 lid 2 en 3 ow/ afdeling 3.4 Awb
	De Kroon hoort de gemeente en de belanghebbenden die zienswijzen hebben ingediend	Kroon d.t.v. ministerie VROM	Artikel 78 lid 4 ow
	De Kroon vraagt advies van de Raad van State	Kroon d.t.v. ministerie VROM	Artikel 78 lid 1 ow
A a	De Kroon besluit tot aanwijzing van	Kroon	Artikel 78 ow

	percelen tot onteigening		
	De Kroon publiceert de aanwijzing van percelen tot onteigening in de Staatscourant	Kroon d.t.v. ministerie VROM	Artikel 78 lid 7 ow

2.2 Benodigde stukken

Om een weloverwogen besluit te nemen heeft de Kroon een aantal stukken nodig. Deze zijn opgenomen in artikel 79 onteigeningswet en in de “Handreiking onteigeningen Titel IV”. Het besluit tot het indienen van een verzoek tot onteigening vervalt als niet binnen drie maanden na het raadsbesluit het verzoek aan de Kroon is gedaan. Daarbij moeten de volgende stukken worden meegezonden:

1. het raadsbesluit met het verzoek tot onteigening;
2. het onteigeningsplan met daarin opgenomen:
    a) een uitgewerkt plan met uitvoerige kaarten en grondtekeningen (bestemmingsplan, grondtekening met te onteigenen percelen en een bestemmingsplankaart met aangeduid de te onteigenen percelen);
    b) een lijst van te onteigenen onroerende zaken en beperkte rechten
    c) kadastrale uittreksels;
    d) een zakelijke beschrijving;
    e) andere documenten waaruit blijkt welke wijze van uitvoering de gemeente voor ogen staat.

    Separaat worden overlegd:
    f) een overzicht van het gevoerde minnelijke overleg (met bewijsstukken);
    g) een lijst met namen en adressen van de belanghebbenden.

2.3 Besluit

Voor het besluit verwijzen wij naar de adviesnota voor de raad en het daarbij behorende raadsbesluit.

3. Planologische basis

Dit onteigeningsplan is gebaseerd op het bestemmingsplan Nijmegen Waalfront – 2 (Brugkwartier).

3.1 Bestemmingsplan Nijmegen Waalfront – 2 (Brugkwartier)

Het bestemmingsplan Nijmegen Waalfront – 2 (Brugkwartier) vormt de planologische basis voor de definitieve locatie van het Brugkwartier, inclusief bijbehorende voorzieningen zoals groen, wegen en parkeervoorzieningen. De gronden binnen het

bestemmingsplan hebben de bestemmingen “Gemengd”, “Gemengd - 1”, “Gemengd - Park”, “Verkeer”, “Water” en “Woongebied”.

Bestemmingen waarvoor wordt onteigend
Het bestemmingsplan Nijmegen Waalfront – 2 (Brugkwartier) is een globaal eindplan wat betreft de te realiseren ontwikkelingen en voorziet wat betreft de te onteigenen percelen in de bestemming “Woongebied” en de dubbelbestemming “Waarde – archeologie 3”.
De gemeente is voornemens op zowel het perceel kadastraal bekend als gemeente Neerbosch, sectie A, nummer 2252 (grondplannummer 1) als het perceel kadastraal bekend als gemeente Neerbosch, sectie A, nummer 2217 (grondplannummer 2) woningbouw met bijbehorende voorzieningen (wegen, parkeren en tuinen/groen) te realiseren.

Stand van zaken planologische procedure
Het bestemmingsplan Nijmegen Waalfront – 2 (Brugkwartier) is door de gemeenteraad vastgesteld op 17 september 2014. Met betrekking tot het bestemmingsplan is geen beroep ingesteld waardoor het bestemmingsplan op 7 november 2014 onherroepelijk is geworden.

4. Toetsingscriteria

4.1 Inleiding
De Kroon hanteert bij een administratieve onteigening een aantal toetsingscriteria. Deze criteria zijn deels gegeven in artikel 79 van de onteigeningswet en verder gebaseerd op de jurisprudentie.

Allereerst mag de voorgenomen onteigening niet in strijd zijn met het recht (zie 4.2), er dient sprake te zijn van een ruimtelijke ontwikkelings- of volkshuisvestingsbelang (zie 4.3), de beoogde ontwikkeling moet het algemeen of publiek belang dienen (zie 4.4), er moet sprake zijn van noodzaak tot onteigening (zie 4.5) en de realisatie van de beoogde plannen dient urgent te zijn (zie 4.6). Op deze verschillende toetsingscriteria zal onderstaand worden ingegaan.

4.2 Strijd met het recht
In de eerste plaats gaat de Kroon na of de voorgestelde onteigening niet in strijd is met de formele vereisten. Zo wordt onder meer nagegaan of voldaan is aan de wettelijke

vereisten van de indiening van het verzoek (door de gemeenteraad) en het moment dat het verzoek is ingediend (binnen drie maanden nadat de gemeenteraad heeft besloten een verzoek aan de Kroon te doen).

4.3 Ruimtelijke ontwikkelings- en/of volkshuisvestingsbelang

Zoals vermeld in hoofdstuk 3 vormt het bestemmingsplan Nijmegen Waalfront – 2 (Brugkwartier) de planologische basis voor dit onteigeningsplan.

Het Stedenbouwkundig programma van eisen Beeldkwaliteitplan “Brugkwartier Waalfront” dient tevens te worden gezien als de door de gemeente voorgestane vorm van planuitvoering. Om een en ander te verduidelijken wordt het Stedenbouwkundig programma van eisen Beeldkwaliteitplan “Brugkwartier Waalfront” bij dit besluit betrokken en bij de stukken ter inzage gelegd.

4.4 Algemeen of publiek belang

In het Waalfront zullen op termijn ongeveer 2.000 woningen gerealiseerd gaan worden. Met de realisatie van het Brugkwartier wordt hiermee voor een groot deel invulling aan gegeven. De realisatie van deze woningen wordt mogelijk gemaakt in het bestemmingsplan Nijmegen Waalfront – 2 (Brugkwartier). Met de vaststelling van dit bestemmingsplan is het publiek belang voldoende gewaarborgd.

4.5 Noodzaak

Reeds in een vroeg stadium is de gemeente gestart met de minnelijke verwerving van de benodigde gronden in het betrokken plangebied. De activiteiten zijn daar nog steeds op gericht en zullen dat ook blijven. De onderhandelingen worden door de gemeente gevoerd. In het kader van deze besluitvorming heeft toetsing van de wijze en mate van onderhandelen plaatsgevonden. Met alle betrokken eigenaren zijn onderhandelingen gevoerd met betrekking tot de aankoop van het onroerend goed.

Aan de mate van onderhandelen worden door de Kroon de volgende eisen gesteld:

> "Ten aanzien van het door …de gemeente (red.)… gevoerde minnelijk overleg overwegen Wij vooreerst, dat ten opzichte van de burger eerst van onteigening – door het opstarten van de administratieve fase – mag worden gebruikgemaakt, indien langs minnelijke weg redelijkerwijs niet of niet in de gewenste vorm tot overeenstemming is te komen. Aan deze eis is naar Ons oordeel – in het kader van onteigeningen, bedoeld in Titel IV van de onteigeningswet – in het algemeen genoegzaam voldaan, indien voor de eerste tervisielegging van het onteigeningsplan een aanvang met de onderhandelingen over de minnelijke verwerving is gemaakt en ten tijde van het nemen van het raadsbesluit tot onteigening voldoende aannemelijk is dat die onderhandelingen vooralsnog niet tot het gewenste resultaat zullen leiden. Voorts zijn Wij van oordeel, dat het wel wenselijk doch niet strikt noodzakelijk is, dat ten tijde van het nemen van het raadsbesluit tot onteigening reeds een formeel bod is uitgebracht. Voldoende is dat sprake is geweest van een redelijke doch vruchteloos gebleken poging om hetgeen onteigend moet worden langs minnelijke weg te verwerven. Bij de

> onderhandelingen dienaangaande kan, ook zonder dat een formeel bod is uitgebracht, genoegzaam komen vast te staan dat minnelijke verwerving vooralsnog niet tot de mogelijkheden behoort. Alsdan kan een gemeente – teneinde op een redelijk tijdstip tot uitvoering van het desbetreffende bestemmingsplan te kunnen overgaan – in beginsel tot onteigening besluiten. Het zou te ver gaan de eis te stellen, dat partijen reeds ten tijde van de tervisielegging van het onteigeningsplan in eerste instantie moeten zijn 'uitonderhandeld'. Wij zijn van mening, dat, zoals hiervoor beschreven, het voldoende is als op dit tijdstip met de onderhandelingen een aanvang is gemaakt en in de periode tot het nemen van het raadsbesluit tot onteigening genoegzaam is komen vast te staan, dat deze onderhandelingen niet tot het gewenste resultaat zullen leiden."

Zonder de beschikking te hebben over de eigendom van alle voor de realisatie van de plannen benodigde gronden kan de door de gemeente beoogde vorm van planuitvoering (woningbouw met bijbehorende voorzieningen) niet worden gerealiseerd. Uit de onderhandelingen blijkt dat deze vooralsnog niet in alle gevallen tot het gewenste resultaat hebben geleid. Derhalve is het noodzakelijk dat de verwerving van de benodigde gronden voor een spoedige realisatie van het plan wordt gewaarborgd door onteigening van de daartoe aan te wijzen onroerende zaken en beperkte rechten. Hiermee staat naar ons oordeel in voldoende mate de noodzaak tot onteigening vast. Het bovenstaande kan uitzondering leiden in die gevallen waarin de eigenaar in staat en bereid is de bestemming op zijn percelen zelf te realiseren. De eigenaar zal zich daarbij moeten conformeren aan de door de gemeente voorgestane vorm van planuitvoering zoals aangegeven in het bestemmingsplan Nijmegen Waalfront – 2 (Brugkwartier).

Daarnaast dient de eigenaar over voldoende aaneengesloten grondposities te beschikken om aaneengesloten c.q. afgeronde delen van het plan te kunnen realiseren. Dit laatste is blijkens de bij dit besluit behorende grondplantekening en de toegedachte plannen niet het geval. Een gedeelte van een rij grondgebonden woningen realiseren is technisch moeilijk haalbaar en vanuit efficiencyoverwegingen alsmede vanwege de samenhang in de ruimtelijke inrichting niet wenselijk.

Op basis van de thans bekende informatie kan niet worden aangenomen dat de eigenaren zowel in staat als bereid zijn de bestemming te realiseren.

4.6 Urgentie

De urgentie om te komen tot de realisatie van dit plan ligt in het verlengde van het ruimtelijk en publiek belang. Binnen het plangebied Brugkwartier worden negen deelgebieden onderscheiden. Er is opdracht gegeven om het plangebied voor zover gelegen binnen de blokken 5 tot en met 9 bouwrijp te maken. Dit is voor een gedeelte uitgevoerd. De verkoop is gestart met blok 7. Dit gehele blok is verkocht. Daarna is blok 6 in de verkoop gegaan. Van dit blok 6 is ongeveer de helft verkocht. Daarna gaat blok 5 in de verkoop. Er wordt naar gestreefd blok 5 nog in 2015 tot uitvoering te brengen.

Daarna zullen de 8 en 9 in de verkoop gaan. Het is afhankelijk van de verwerving van de te onteigenen percelen in welke volgorde dit geschiedt. Het streven is om de blokken 8 en 9 in 2016 tot uitvoering te brengen. De blokken 1 tot en met 4 zijn als laatste aan de beurt, naar verwachting in 2017.

Een en ander geeft voldoende aan dat naast een duidelijke noodzaak, ook sprake is van urgentie voor verwerving van de voor de planuitvoering benodigde percelen. Het middel van onteigening dient een tijdige en voortgaande realisatie van het bestemmingsplan te waarborgen.

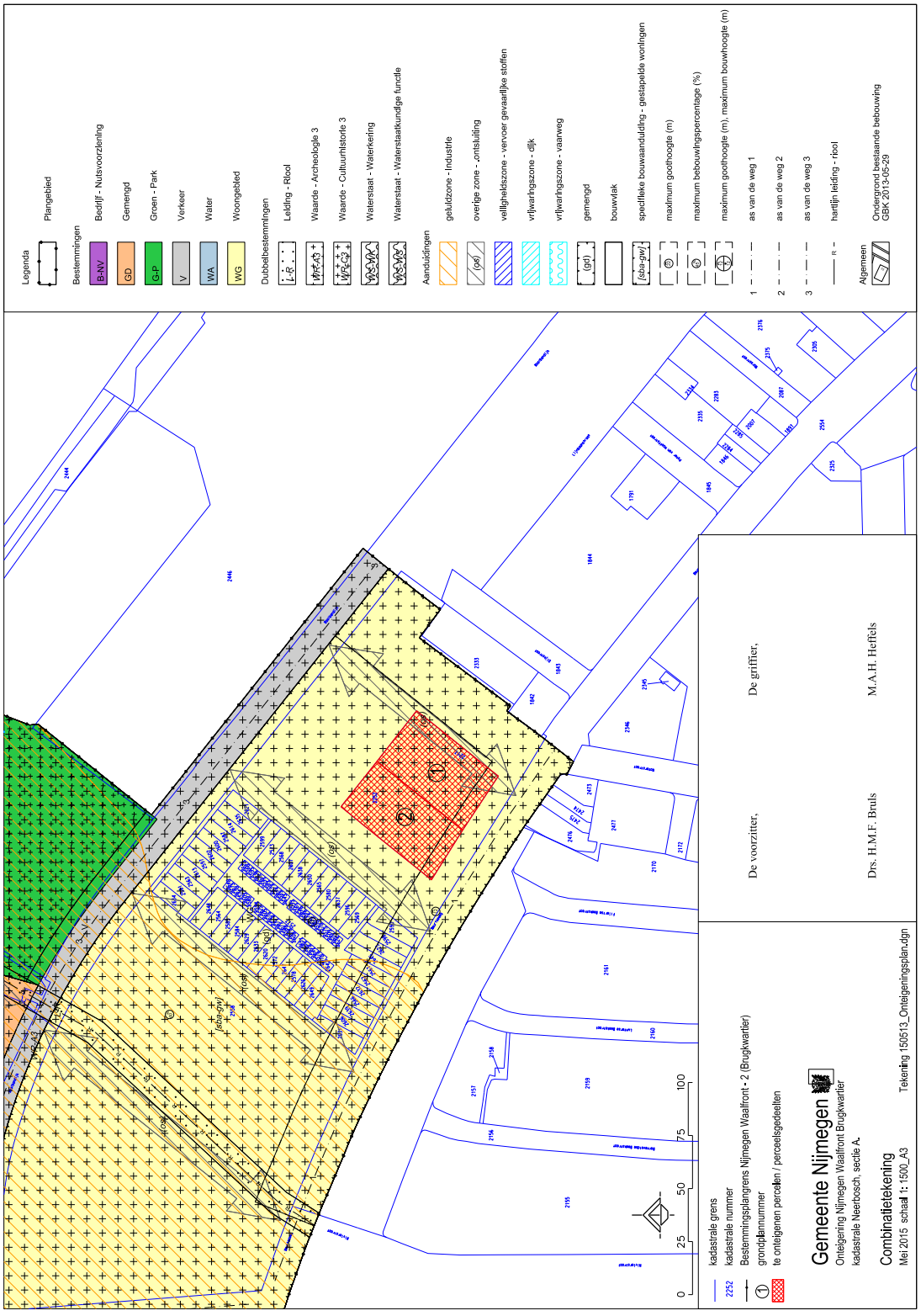
ONTEIGENINGSPLAN NIJMEGEN WAALFRONT BRUGKWARTIER –LIJST VAN TE ONTEIGENEN ONROERENDE ZAKEN

VERZOEKENDE INSTANTIE: GEMEENTE NIJMEGEN

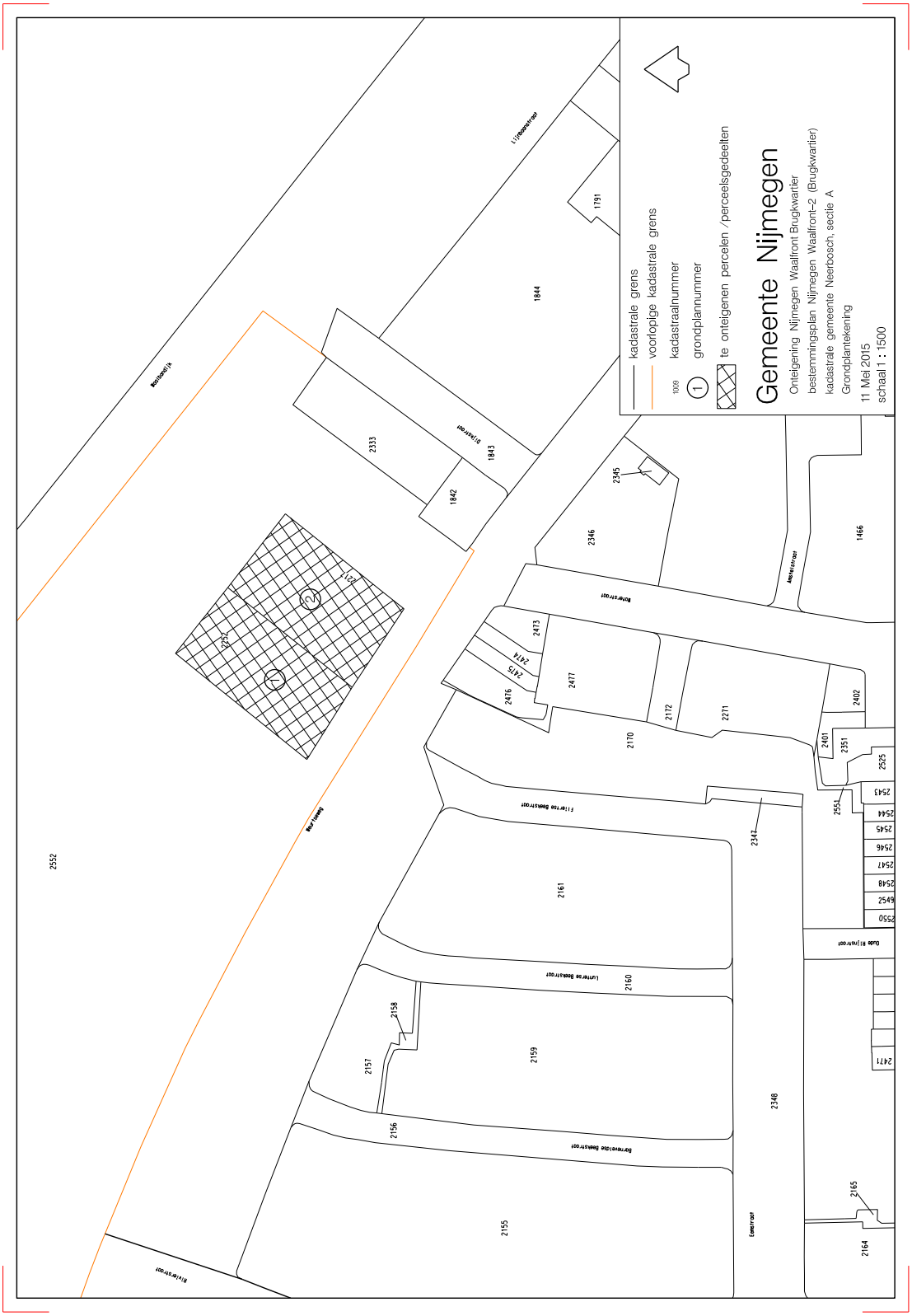
ONTEIGENING NIJMEGEN WAALFRONT BRUGKWARTIER

				Van de onroerende zaak, kadastraal bekend, gemeente Neerbosch					
Grondplan nr.	**Te onteigenen grootte**			**Als**	**Ter grootte van**			**Sectie en nr.**	**Ten name van**
	ha	**a**	**ca**		**ha**	**a**	**ca**		
1	Geheel			Terrein (Natuur)	0	14	44	A 2252	1/1 eigendom: de heer Theodorus Petrus. van Dooren, Grameystraat 14, 6525 DP Nijmegen.
2	Geheel			Berging-Stalling (Garage-Schuur) Erf- Tuin	0	15	50	A 2217	1/1 eigendom: de heer Rudolphus Johannes Wilhelmus Nannings, Biezenstraat 146, 6541 ZX Nijmegen.

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

Kadaster-on-line

kadaster-on-line

Uitloggen Terug naar Mijn Kadaster Home Contact Documentatie Help

Kadastraal bericht object

Onroerende zaken
adres
postcode
kadastrale aanduiding
kaart nederland
kaart woonplaats
Schepen
brandmerk
naam schip
Persoon
natuurlijk persoon
niet natuurlijk persoon
Brondocument
Overige producten
Gebiedsinformatie
Buitenland
Energielabel
status productaanvragen

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Kadaster

Betreft: NEERBOSCH A 2217 12-5-2015
Weurtseweg 234 6541 BD NIJMEGEN 13:32:03
Uw referentie: 23933
Toestandsdatum: 11-5-2015

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding: **NEERBOSCH A 2217**
Grootte: 15 a 50 ca
Coördinaten: 186472-429466
Omschrijving kadastraal object: BERGING-STALLING (GARAGE-SCHUUR) ERF - TUIN
Locatie: Weurtseweg 234
6541 BD NIJMEGEN
Jaar: 1995
Ontstaan op: 5-9-1989

Aantekening kadastraal object
LOCATIEGEGEVENS ONTLEEND AAN BASISREGISTRATIES ADRESSEN EN GEBOUWEN
Ontleend aan: ATG 75280 d.d. 12-10-2011

Publiekrechtelijke beperkingen

Melding, bevel, beschikking of vordering Wet bodembescherming
Ontleend aan: 267 datum in werking 10-5-1997
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Nijmegen

Voorstel tot dan wel voorlopige aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 37 datum in werking 8-11-2007
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Nijmegen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 66 datum in werking 11-4-2008
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Nijmegen

Gerechtigde

EIGENDOM
De heer **Rudolphus Johannes Wilhelmus Nannings**
Biezenstraat 146
6541 ZX NIJMEGEN
Geboren op: 24-12-1951
Geboren te: NIJMEGEN
(Persoonsgegevens zijn conform GBA)

Recht ontleend aan: **HYP4 14307/49 reeks ARNHEM** d.d. 22-12-1995
Eerst genoemde object in brondocument: NEERBOSCH A 2217

Aantekening recht

BURGERLIJKE STAAT ONBEKEND
Ontleend aan: BSA 506/10003 reeks ARNHEM d.d. 6-6-2005

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Voorstel - Onteigening Nijmegen Waalfront Brugkwartier

Kadaster-on-line

kadaster-on-line

Uitloggen Terug naar Mijn Kadaster Home Contact Documentatie Help

Kadastraal bericht object

Onroerende zaken
adres
postcode
kadastrale aanduiding
kaart nederland
kaart woonplaats
Schepen
brandmerk
naam schip
Persoon
natuurlijk persoon
niet natuurlijk persoon
Brondocument
Overige producten
Gebiedsinformatie
Buitenland
Energielabel
status productaanvragen

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	NEERBOSCH A 2252	12-5-2015
	Weurtseweg 236 6541 BD NIJMEGEN	13:30:56
Uw referentie:	23933	
Toestandsdatum:	11-5-2015	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	**NEERBOSCH A 2252**
Grootte:	14 a 44 ca
Coördinaten:	186458-429492
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (NATUUR)
Locatie:	Weurtseweg 236 6541 BD NIJMEGEN
Ontstaan op:	5-9-1989

Aantekening kadastraal object
LOCATIEGEGEVENS ONTLEEND AAN BASISREGISTRATIES ADRESSEN EN GEBOUWEN
Ontleend aan: ATG 75280 d.d. 12-10-2011

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 66 datum in werking 11-4-2008
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Nijmegen

Voorstel tot dan wel voorlopige aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 37 datum in werking 8-11-2007
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Nijmegen

Melding, bevel, beschikking of vordering Wet bodembescherming
Ontleend aan: 267 datum in werking 10-5-1997
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Nijmegen

Gerechtigde

EIGENDOM
De heer **Theodorus Petrus van Dooren**

Postadres:	Grameystraat 14 6525 DP NIJMEGEN
Geboren op:	02-09-1923
Overleden op:	23-05-1987
Recht ontleend aan:	**HYP4 7974/38 reeks ARNHEM**
Eerst genoemde object in brondocument:	NEERBOSCH A 2252

Aantekening recht

BURGERLIJKE STAAT ONBEKEND
Ontleend aan: BSA 505/10001 reeks ARNHEM d.d. 2-5-2005

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Voorstel - Straatnaamgeving De Stelt noordelijk deel Nijmegen-Noord

HAMERSTUK

Raadsvoorstel “Straatnaamgeving – De Stelt noordelijk deel”

Van:	College van B&W d.d. 26 mei 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Met voorliggend voorstel verzoekt het college de raad om in de buurt De Stelt in de woonplaats Lent, overeenkomstig bijgaande tekening, aan de betreffende straten de volgende namen te geven: Reijershofstraat, Schrouwmolde, Jan Anne Beijerinckstraat, Jan van Ruitenbeekstraat, Jan van Moockstraat, Coenraad Weckestraat. Daarnaast verzoekt het college de raad met dit voorstel de onderschriften van de straatnaamborden te bepalen, alsmede het college te machtigen de geometrie van de genoemde straten te wijzigen indien deze straten afwijken worden aangelegd. **2. Achtergrond** In Nijmegen-Noord, direct aan de Waal, grenzend aan de zuidrand van het dorp Lent wordt een nieuwe woonwijk gebouwd: De Stelt. Als eerste wordt het noordelijk deel van De Stelt ontwikkeld, het zuidelijk deel van de wijk volgt later. In dit raadsvoorstel worden de straatnamen voor het noordelijk deel van De Stelt voorgesteld. De ambtelijke Werkgroep Straatnaamgeving stelt voor De Stelt het thema ‘historie van Lent’ voor.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Kiki van Heijst k.van.heijst@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 - 329 2738
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel ‘Straatnaamgeving: De Stelt noordelijk deel’ d.d. 26 mei 2015 2. Tekening 481791 Raadsbesluit d.d.10 juni 2015		

Voorstel - Straatnaamgeving De Stelt noordelijk deel Nijmegen-Noord

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 86/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:
N.v.t.

Onderwerp
Straatnaamgeving: De Stelt noordelijk deel

Programma
Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder
B. van Hees

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
26 mei 2015

Samenvatting
In Nijmegen-Noord, direct aan de Waal, grenzend aan de zuidrand van het dorp Lent wordt een nieuwe woonwijk gebouwd: De Stelt. Als eerste wordt het noordelijk deel van De Stelt ontwikkeld, het zuidelijk deel van de wijk volgt later.
In dit raadsvoorstel worden de straatnamen voor het noordelijk deel van De Stelt voorgesteld.

Voorstel om te besluiten

1. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 481791 aan de beige gekleurde straten in de buurt De Stelt in de woonplaats Lent de volgende namen te geven:
   Reijershofstraat / **Schrouwmolde** / **Jan Anne Beijerinckstraat** / **Jan van Ruitenbeekstraat** / **Jan van Moockstraat** / **Coenraad Weckestraat**.
2. De tekst voor de onderschriften van de straatnaamborden als volgt te bepalen:

   (m.b.t. Reijershof)
   Boerderij aan Steltsestraat 18
   begin 19de eeuw van Nicolaas Reijers

   (m.b.t. Schrouwmolde)
   Oude veldnaam

   (m.b.t. Jan Anne Beijerinck)
   Lents waterstaatkundig ingenieur 1800-1874

   (m.b.t. Jan van Ruitenbeek)
   Lents gemeenteraadslid (en actief dorpsbewoner) 1916-2008

   (m.b.t. Jan van Moock)
   In 1713 turfmeter van Lent

   Coenraad Wecke overleden 1709
   Eigenaar en bewoner van Huize Lent

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Kiki van Heijst, 2738, k.van.heijst@nijmegen.nl

Voorstel - Straatnaamgeving De Stelt noordelijk deel Nijmegen-Noord

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
1

3. Het college te machtigen de geometrie van de onder beslispunt 1 genoemde straten te wijzigen indien deze straten afwijkend worden aangelegd.

Voorstel - Straatnaamgeving De Stelt noordelijk deel Nijmegen-Noord

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Met het raadsbesluit van 19 november 2008 (RV 188/2008) zijn voor de toekomstige buurten *Hoge Bongerd* en *De Stelt* de thema's *historie van Lent* en *oude beroepen* vastgesteld.
De ambtelijke Werkgroep Straatnaamgeving stelt voor *De Stelt* het thema *historie van Lent* voor. Deze nieuwe buurt ligt nauw tegen het bestaande dorp aan, het thema verbindt de nieuwe schil met de bestaande kern. Bovendien biedt de *historie van Lent* voldoende mogelijkheden voor het benodigde aantal straatnamen.

De Stelt wordt gefaseerd ontwikkeld; eerst wordt het deel ten Noorden van de Turennesingel gebouwd, het zuidelijke deel wordt in de toekomst ontwikkeld. Omdat de plannen voor *De Stelt Zuid* nog niet bekend zijn worden in dit voorstel alleen de namen voor *De Stelt Noord* voorgesteld.

Rond het thema *historie van Lent* worden zowel namen van personen als oude veldnamen voorgesteld.
Jan van Ruitenbeek staat al sinds 2009 op de reservelijst van de Werkgroep Straatnaamgeving. Als lid van de gemeenteraad en bestuurslid van diverse maatschappelijke organisaties heeft hij zich jarenlang ingezet voor het algemeen belang in Lent. Hoewel hij nog geen 10 jaar geleden overleden is dient zich nu, rond het thema *historie van Lent*, een geschikte gelegenheid aan om hem te vernoemen.
Jan Anne Beijerinck, **Coenraad Wecke** en **Jan van Moock** zijn suggesties van inwoners van Lent. De Werkgroep Straatnaamgeving heeft, via de Wijkraad Lent, met een aantal bewoners van het gebied overlegd over mogelijke straatnamen.
Jan Anne Beijerinck, in 1800 geboren in Lent, is als waterbouwkundige verantwoordelijk geweest voor de droogmaking van de Haarlemmermeer. Hij ontwierp hiervoor o.a. het wereldberoemde stoomgemaal *De Cruquius*.
Coenraad Wecke was eigenaar en bewoner van *Huis Lent*. Als generaal-majoor hielp hij, tijdens de Spaanse Successieoorlog, in 1708 de slag bij Oudenaarde winnen.
Over **Jan van Moock** is minder bekend. In 1713 bekleedde hij de functie van turfmeter en was in die hoedanigheid verantwoordelijk voor het innen van de belastingen op verkochte turf. Door hem te vernoemen krijgt een ook een relatief onbekend aspect van de Lentse geschiedenis een gezicht.

Er is onderzocht welke mogelijke toponiemen (oude veldnamen) voor dit gebied beschikbaar zijn. De Werkgroep Straatnaamgeving hecht er grote waarde aan om deze namen op of vlakbij hun oorspronkelijke locatie te gebruiken, om zo het verleden van het gebied zichtbaar te maken.
Ook het toponiem **Schrouwmolde** is afkomstig van de reservelijst van de Werkgroep Straatnaamgeving. De suggestie is circa 20 jaar geleden gedaan door een inwoner van Lent. De naam wordt vermeld in *De Gelderlander* van 2 februari 1875 en in de stukken behorende bij een omvangrijke veiling van percelen in 1919, en heeft betrekking op gronden oostelijk van Steltsestraat 30-32. De precieze betekenis van de naam is onduidelijk.

Voorstel - Straatnaamgeving De Stelt noordelijk deel Nijmegen-Noord

Rijershof is de voormalige naam van de nabijgelegen boerderij aan de Steltsestraat. Deze boerderij was aan het begin van de 19e eeuw eigendom van de Lentse tuinder Nicolaas Reijers.

Om de toekomstige buurt te ontsluiten wordt de bestaande **Turennesingel** doorgetrokken. Met het raadsbesluit van 15 december 1999 (RV 4 oktober 1999) is ons College gemachtigd de geometrie van deze straat vast te stellen.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader
Conform de "Verordening naamgeving en nummering (adressen) 2011" is de gemeenteraad bevoegd de openbare ruimte te benoemen.

1.2 Relatie met programma
Straatnaamgeving valt onder het programma Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing en is een wettelijke taak.

2 Doelstelling
Een goede naamgeving van de openbare ruimte in Nijmegen.

3 Argumenten
Betreffende beslispunt 1;

1. **Schrouwmolde** is een toponiem. De gronden waarop de nieuwe straat wordt aangelegd droegen in het verleden deze naam. Door deze oude veldnaam op de oorspronkelijk locatie te gebruiken wordt de geschiedenis van het gebied levend gehouden.
2. **Rijershof** is de voormalige naam van de nabijgelegen boerderij aan de Steltsestraat. Deze boerderij was aan het begin van de 19e eeuw eigendom van de Lentse tuinder Nicolaas Reijers. Ook hier verwijst de naam van de nieuwe straat naar het verleden van de locatie.
3. **Jan Anne Beijerinck**, **Jan van Ruitenbeek, Coenraad Wecke,** en **Jan van Moock** zijn Lentenaren die op verschillende gebieden een rol hebben gespeeld in de Nederlandse geschiedenis of in de historie van het dorp Lent.
4. De voorgestelde namen zijn suggesties van bewoners van Lent.

Betreffende beslispunt 2;

1. De voorgestelde namen zijn Lentse namen. Er is daarom in de onderschriften voor gekozen om juist de band met Lent te benoemen.

Betreffende beslispunt 3;

1. De Stelt wordt gefaseerd ontwikkeld. Op dit moment ligt nog niet van alle straten de geometrie vast.

4 Risico's
Aan dit voorstel zijn geen risico's verbonden.

5 Financiën
De kosten met betrekking tot de uitvoering van deze naamgeving geschiedt met middelen uit de grondexploitatie GEM Waalsprong.

Voorstel - Straatnaamgeving De Stelt noordelijk deel Nijmegen-Noord

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
4

6 Participatie en Communicatie
Over de naamgeving is overlegd met de Wijkraad Lent. Via de wijkraad hebben bewoners suggesties ingediend om Lentenaren te vernoemen. Een aantal namen hiervan wordt via dit raadsvoorstel voorgesteld.
Dit besluit wordt gepubliceerd op de gemeentelijke website. Vervolgens wordt het breed met de wijk gecommuniceerd. Daarnaast is er een grote lijst van “afnemers” betreffende naamgeving, zoals de hulpdiensten, PostNL, de NUON en de kaartbeheerders van diverse (stads)plattegronden en navigatiesystemen, welke eveneens worden geïnformeerd over de besluitvorming.

7 Uitvoering en evaluatie
Het vervaardigen en aanbrengen van naamborden wordt gerealiseerd binnen dit project, volgens de kwaliteitseisen die de Gemeente Nijmegen daarvoor hanteert.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Tekening 481791

Voorstel - Straatnaamgeving De Stelt noordelijk deel Nijmegen-Noord

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

22. Raadsvoorstel Straatnaamgeving: De Stelt noordelijke deel (86/2015)

Raadsvoorstel d.d. 26 mei 2015
1. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 481791 aan de beige gekleurde straten in de buurt De Stelt in de woonplaats Lent de volgende namen te geven:
Reijershofstraat / Schrouwmolde / Jan Anne Beijerinckstraat / Jan van Ruitenbeekstraat / Jan van Moockstraat / Coenraad Weckestraat.
2. De tekst voor de onderschriften van de straatnaamborden als volgt te bepalen:

(m.b.t. Reijershof)
Boerderij aan Steltsestraat 18
begin 19de eeuw van Nicolaas Reijers

(m.b.t. Schrouwmolde)
Oude veldnaam

(m.b.t. Jan Anne Beijerinck)
Lents waterstaatkundig ingenieur 1800-1874

(m.b.t. Jan van Ruitenbeek)
Lents gemeenteraadslid (en actief dorpsbewoner) 1916-2008

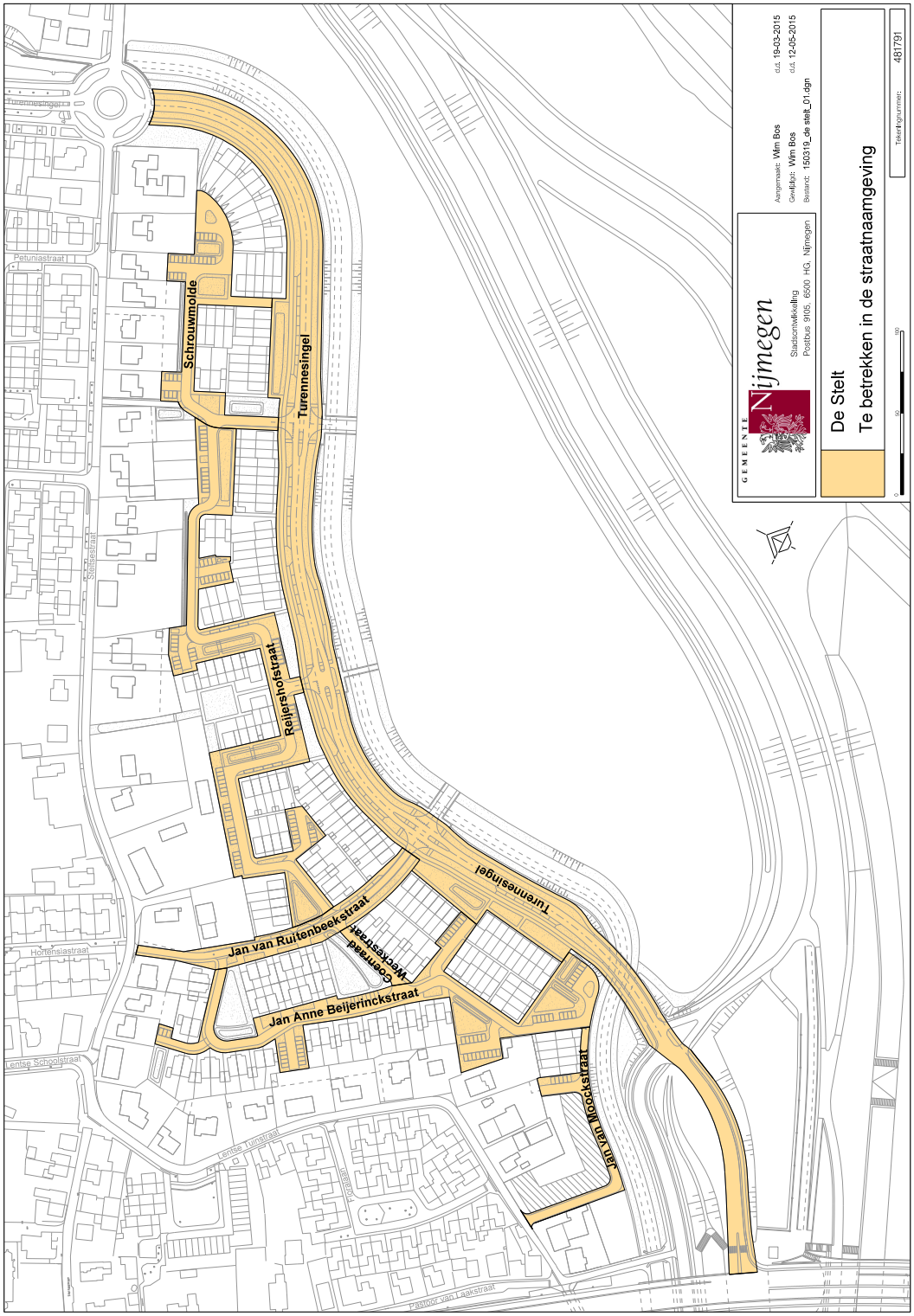
(m.b.t. Jan van Moock)
In 1713 turfmeter van Lent

Coenraad Wecke overleden 1709
Eigenaar en bewoner van Huize Lent

3. Het college te machtigen de geometrie van de onder beslispunt 1 genoemde straten te wijzigen indien deze straten afwijkend worden aangelegd.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

Voorstel - Straatnaamgeving De Stelt noordelijk deel Nijmegen-Noord

Voorstel - Straatnaamgeving Marsilius van Inghenpad

HAMERSTUK

Raadsvoorstel "Straatnaamgeving – Marsilius van Inghenpad"

Van:	College van B&W d.d. 26 mei 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Met voorliggend voorstel verzoekt het college de raad om overeenkomstig bijgaande tekening aan de betreffende openbare ruimte van het type 'weg' in de wijk Heijendaal te Nijmegen de naam Marsilius van Inghenpad vast te stellen, en de tekst voor het onderschrift als volgt te bepalen: *Gelderse filosoof en theoloog ca. 1340-1396* **2. Achtergrond** In de wijk Heijendaal, op het terrein van de Radboud Universiteit Nijmegen, is de eerste fase van het plan Heyendaal-Zuid gereed gekomen. Er is een parkachtige omgeving ontstaan waarin paden zijn aangelegd. Een aan de Radboud Universiteit verbonden initiatiefgroep heeft voor één van deze paden de naam van de 'vergeten Gelderlander' Marsilius van Inghen voorgesteld.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Kiki van Heijst k.van.heijst@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 - 329 2738
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Straatnaamgeving – Marsilius van Inghenpad' d.d. 26 mei 2015 2. Tekening nummer 481331 versie 1 Achtergrondinformatie Marsilius van Inghen uit Biografisch Woordenboek Gelderland, deel 2, 'Bekende en onbekende mannen en vrouwen uit de Gelderse geschiedenis', pagina's 44-45 door dr. J.A.E. Kuys e.a. Raadsbesluit d.d.10 juni 2015		

Voorstel - Straatnaamgeving Marsilius van Inghenpad

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 85/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Straatnaamgeving: Marsilius van Inghenpad

Programma
Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder
B. van Hees

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
26 mei 2015

Samenvatting
In de wijk Heijendaal, op het terrein van de Radboud Universiteit Nijmegen, is de eerste fase van het plan Heyendaal-Zuid gereed gekomen. Er is een parkachtige omgeving ontstaan waarin paden zijn aangelegd.
Een aan de Radboud Universiteit verbonden initiatiefgroep heeft voor één van deze paden de naam van de “vergeten Gelderlander” **Marsilius van Inghen** voorgesteld.

Voorstel om te besluiten

1. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 481331 versie 1 aan de grijs gekleurde openbare ruimte van het type ‘weg’ in de wijk Heijendaal in de woonplaats Nijmegen de naam **Marsilius van Inghenpad** te geven.
2. De tekst voor het onderschrift als volgt te bepalen:

   Gelderse filosoof en theoloog ca. 1340-1396

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Kiki van Heijst, 2738, k.van.heijst@nijmegen.nl

Voorstel - Straatnaamgeving Marsilius van Inghenpad

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

In de wijk Heijendaal, op het terrein van de Radboud Universiteit Nijmegen, is de eerste fase van het plan Heyendaal-Zuid gereed gekomen. Er is een parkachtige omgeving ontstaan waarin paden zijn aangelegd.
Een aantal paden heeft in het verleden al een naam gekregen maar het pad tussen de Aula en het Spinozagebouw is nog naamloos.
Al langere tijd maakt een universitaire initiatiefgroep zich sterk om de herinnering aan **Marsilius van Inghen** te versterken. **Marsilius van Inghen** (ca. 1340-1396) was een belangrijke Nederlandse filosoof, theoloog en universitair bestuurder, die bovendien afkomstig was uit Inghen, in de buurt van Nijmegen.
Een voorstel om hem te vernoemen wordt breed gedragen binnen de Faculteit der Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen.
Formeel gezien betreft het hier particulier terrein maar gezien het openbare karakter ervan valt straatnaamgeving op de campus onder de bevoegdheid van uw raad.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Volgens de “Verordening naamgeving en nummering (adressen) 2011” is de gemeenteraad bevoegd de openbare ruimte te benoemen.

1.2 Relatie met programma

Straatnaamgeving valt onder het programma Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing en is een wettelijke taak.

2 Doelstelling

Een goede naamgeving van de openbare ruimte in Nijmegen.

3 Argumenten

Betreffende beslispunt 1;

1. **Marsilius van Inghen** is als wetenschapper en universitair bestuurder een passende persoon om te vernoemen op het terrein van de Radboud Universiteit.
2. Een vernoeming houdt de herinnering aan deze uit (de directe omgeving van) Nijmegen afkomstige wetenschapper levend.
3. De suggestie voor een **Marsilius van Inghenpad** wordt breed gedragen binnen de Radboud Universiteit.

4 Risico’s

Aan dit voorstel zijn geen risico’s verbonden.

5 Financiën

De kosten van deze naamgeving vallen binnen het productenbudget van *Bureau Functioneel Beheer Fysiek Domein.*

6 Participatie en Communicatie

Dit besluit wordt gepubliceerd op de gemeentelijke website. Vervolgens wordt het breed met

Voorstel - Straatnaamgeving Marsilius van Inghenpad

de wijk gecommuniceerd. Daarnaast is er een grote lijst van “afnemers” betreffende naamgeving, zoals de hulpdiensten, PostNL, de NUON en de kaartbeheerders van diverse (stads)plattegronden en navigatiesystemen. Deze worden eveneens geïnformeerd over de besluitvorming.

7 Uitvoering en evaluatie
De Radboud Universiteit bekostigt de naamborden en draagt zorg voor het vervaardigen en aanbrengen ervan, volgens de kwaliteitseisen die de Gemeente Nijmegen daarvoor hanteert.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

Bijlage(n): Tekening nummer 481331 versie 1
Achtergrondinformatie Marsilius van Inghen uit *Biografisch Woordenboek Gelderland, deel 2, Bekende en onbekende mannen vrouwen uit de Gelderse geschiedenis*. Red. dr.J.A.E. Kuys e.a., Hilversum, 2000, pagina’s 44-45

Voorstel - Straatnaamgeving Marsilius van Inghenpad

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

23. Raadsvoorstel Straatnaamgeving: Marsilius van Inghenpad (85/2015)

Raadsvoorstel d.d. 26 mei 2015
1. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 481331 versie 1 aan de grijs gekleurde openbare ruimte van het type 'weg' in de wijk Heijendaal in de woonplaats Nijmegen de naam **Marsilius van Inghenpad** te geven.
2. De tekst voor het onderschrift als volgt te bepalen:

Gelderse filosoof en theoloog ca. 1340-1396

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

Voorstel - Straatnaamgeving Marsilius van Inghenpad

Marsilius van Inghen

ca. 1340-1396, *Filosoof en Theoloog*

Marsilius van Inghen werd omstreeks 1340 geboren in of nabij Nijmegen en stierf op 20 augustus 1396 te Heidelberg. Hij was priester. Over zijn ouders is niets bekend. Zijn naam wordt soms gespeld als 'Mercilius' of 'Marcelius'. Een enkele keer wordt hij 'Johannes Marsilius' genoemd.

Anoniem getekend portret van Marsilius van Inghen, 18e eeuw, kopie naar een onbekende laat-middeleeuwse houtsnede (afgedrukt in

Over de geboorteplaats van Marsilius van Inghen, die tijdens zijn leven grote roem als geleerde genoot, bestaat geen eenstemmigheid. In de vroegste documenten die informatie geven over zijn leven, de documenten van de universiteit van Parijs, staat hij genoemd als "Marsilius van Inghen uit Nijmegen, dat behoort tot het diocees Keulen". Deze informatie gaat naar alle waarschijnlijkheid terug op gegevens die hijzelf bij zijn inschrijving aan de universiteit van Parijs had verstrekt. De oude literatuur beschouwt echter Ingen als zijn geboorteplaats, op grond van een opschrift boven de grafrede, gehouden door Nikolas Prowin in Heidelberg tijdens de begrafenis van zijn beroemde collega Marsilius, volgens welke deze laatste uit het diocees Utrecht afkomstig zou zijn en dus niet uit Nijmegen kan stammen. De naam 'Van Inghen' zou daarom de herkomst aangeven. Dit opschrift behoort echter niet tot de oorspronkelijke tekst van de grafrede, maar is meer dan honderd jaren later in een 1499 gedrukte uitgave door de uitgever toegevoegd. De waarde van dit gegeven is derhalve beperkt en er is dus niets op tegen vast te houden aan de informatie uit de Parijse documenten.

Het geslacht Van Inghen leefde verspreid over vele plaatsen in de Betuwe en het Land van Maas en Waal. In 1357 werd een zekere Florentius van Inghen als burger van Nijmegen genoemd. Maar nergens kunnen familiebanden met Marsilius worden bevestigd. Het enige zekere gegeven over zijn familie is een notitie die Marsilius in een van zijn boeken maakte, waaruit blijkt dat hij een broer had, die de naam Walter droeg. Het gaat hier waarschijnlijk om een jongere broer. Walter studeerde in Heidelberg in de tijd dat Marsilius daar doceerde en het ambt van rector bekleedde. De naam Walter van Inghen komt voor in de

Voorstel - Straatnaamgeving Marsilius van Inghenpad

matrikels van de universiteit van Heidelberg, samen met andere Van Inghens, wellicht ook verwanten van Marsilius.

Ofschoon Marsilius het grootste deel van zijn leven buiten Gelderland verbleef, onderhield hij contacten met zijn geboortestreek. Marsilius was een trekpleister voor begaafde scholieren die de weg naar de universiteit zochten. Onder de studenten die bij hem te Parijs in de jaren 1364 en 1365 academische graden in de filosofie behaalden, waren er twee uit Nijmegen, Jan Arnoldi en Albert Tegnaghel, en een zekere Ghisalbert uit Groesbeek. Ook andere studenten uit de streek volgden bij hem colleges en deden bij hem examens. Op 6 januari 1377 ondertekende een zekere Marsilius van Inghen de landvrede gesloten met de hertogen van Gelre uit het Huis van Gulik. Maar het is moeilijk vast te stellen of het daarbij om de filosoof of om een naamgenoot gaat. In ieder geval sluiten de Parijse documenten een verblijf van Marsilius in Gelderland niet uit. Eind september en begin november 1376 onderhandelde men in Parijs over de restitutie van door Marsilius te maken kosten bij een voorgenomen reis naar het Pauselijke Hof te Avignon, die in mei 1377 zou plaatsvinden. Het bewaarde verslag doet vermoeden, dat Marsilius bij deze besprekingen niet aanwezig was. De volgende mededeling over zijn persoon dateert van enkele maanden later. Op 10 februari 1377 werd hij samen met Jordanus van Kleef en Gerard Kalkar uitgekozen om studenten die de magistergraad wilden halen te examineren. Mogelijk had Marsilius in de tussenliggende periode een reis naar Gelderland gemaakt. In ieder geval gold hij in Gelderland als een belangrijke persoon. In 1382 tracteerde de stad Nijmegen haar ‘magister Marcelius’ op een rijk banket, waarvan de gemaakte kosten in de stadsrekeningen vermeld staan.

Zijn grote roem dankte Marsilius aan zijn wetenschappelijke loopbaan, die in 1362 te Parijs begon, toen hij samen met Theo van Ooy en anderen uit de streek onder Willem Buser van Heusden magister in de filosofie werd. In Parijs leerde hij ook Geert Grote, de geestelijke vader van de Moderne Devotie kennen, met wie hij later nog in contact stond, getuige een brief van Geert Grote uit 1374, waarin deze Marsilius laat groeten. Zijn belangrijkste opgave als magister bestond in het geven van onderwijs over de werken van Aristoteles. Hij trad in het spoor van Willem van Ockham en Johannes Buridanus, maar deed dit op een zelfstandige manier. Hij beschouwde de zintuiglijke waarneming als fundament van de menselijke kennis en verdedigde de nominalistische opvatting dat er geen algemeenheden buiten de menselijke geest bestaan. Uit contemporaine bronnen blijkt dat Marsilius een uitstekend docent was. Hij trok overvolle collegezalen. Daarom werd hem in 1374 het eerste recht op de grootste vrije zaal toegekend, zodat voor alle toehoorders een zitplaats beschikbaar was. De schriftelijke neerslag van deze colleges zijn gedeeltelijk bewaard gebleven en de gebruikte voorbeelden vertellen over de stad Parijs en de torens van de Notre Dame. Het was waarschijnlijk op grond van het succes als docent dat Paus Urbanus V hem in 1369 had gevraagd een leerstoel te Montpellier te bezetten, maar tevergeefs. Naast zijn functie als docent vervulde Marsilius te Parijs belangrijke bestuurlijke taken. Vier maal was hij procurator van de Engelse natie (1363, 1373, 1374, 1375) en twee maal bekleedde hij het ambt van rector van de universiteit (1367 en 1371), dat hem tot gesprekspartner van de Franse Koning maakte. In de documenten van de Universiteit van Parijs is zijn naam prominent aanwezig.

Voorstel - Straatnaamgeving Marsilius van Inghenpad

Het uitbreken van het Westerse Schisma betekende het einde van zijn verblijf te Parijs. Na 1379 komt Marsilius in de documenten van de universiteit niet meer voor. Tot 1386 is zijn verblijfsplaats zo goed als onbekend. Daarna stond hij opnieuw in het academische middelpunt, nu te Heidelberg. Op 29 juni 1386 werd hij door Ruprecht I van de Palts als 'unser pfaffe' opgenomen in de *familia* van de keurvorst en tot eerste rector van de door hem gestichte Universiteit van Heidelberg benoemd. Marsilius ontving daarvoor het vorstelijk bedrag van tweehonderd gulden jaarlijks vermeerderd met nog eens vijftig gulden, zoals de oorkonde vermeldde. Hij nam de taak van rector negen termijnen op zich en drukte aldus zijn stempel op de beginjaren van de universiteit. In officiële acten van de universiteit, waarmee Marsilius in 1386 begon, schreef hij uitvoerig over de bestuurlijke beslommeringen, zoals het rooster en de aanschaf van een universiteitsscepter, die eigenlijk te duur was, zodat de inmiddels vermogende Marsilius aan de universiteit geld moest lenen. Hij doceerde in Heidelberg opnieuw over de werken van Aristoteles en maakte in 1395 de studie theologie af, die hij in Parijs begonnen was. Conrad van Soltau en Mattheas van Krakau gaven in die tijd les in de theologie. Marsilius was de eerste in Heidelberg gepromoveerde theoloog. Hij benadrukte de goddelijke eenheid en de onvolmaaktheid van de menselijke kennis over God. Hij waarschuwde voor logische spitsvondigheden in de theologie en koos bij de uitleg van de sacramenten vaak de beproefde weg van Thomas van Aquino en Bonaventura. Marsilius stierf op 20 augustus 1396 en werd begraven in de Petruskerk te Heidelberg, aan de voet van het hoofdaltaar. Tot 1528 herdacht de universiteit van Heidelberg zijn eerste rector met een jaarlijkse mis. Tegenwoordig herinnert de Marsiliusplatz de bezoeker van Heidelberg aan de betekenis van deze beroemde Gelderlander.

Werken

- M. Markowski, Katalog dziel Marsyliusza z Inghen z ewidencja rekopisow, in: *Studia Mediewistyczne* 25/1 (1988), 39-132

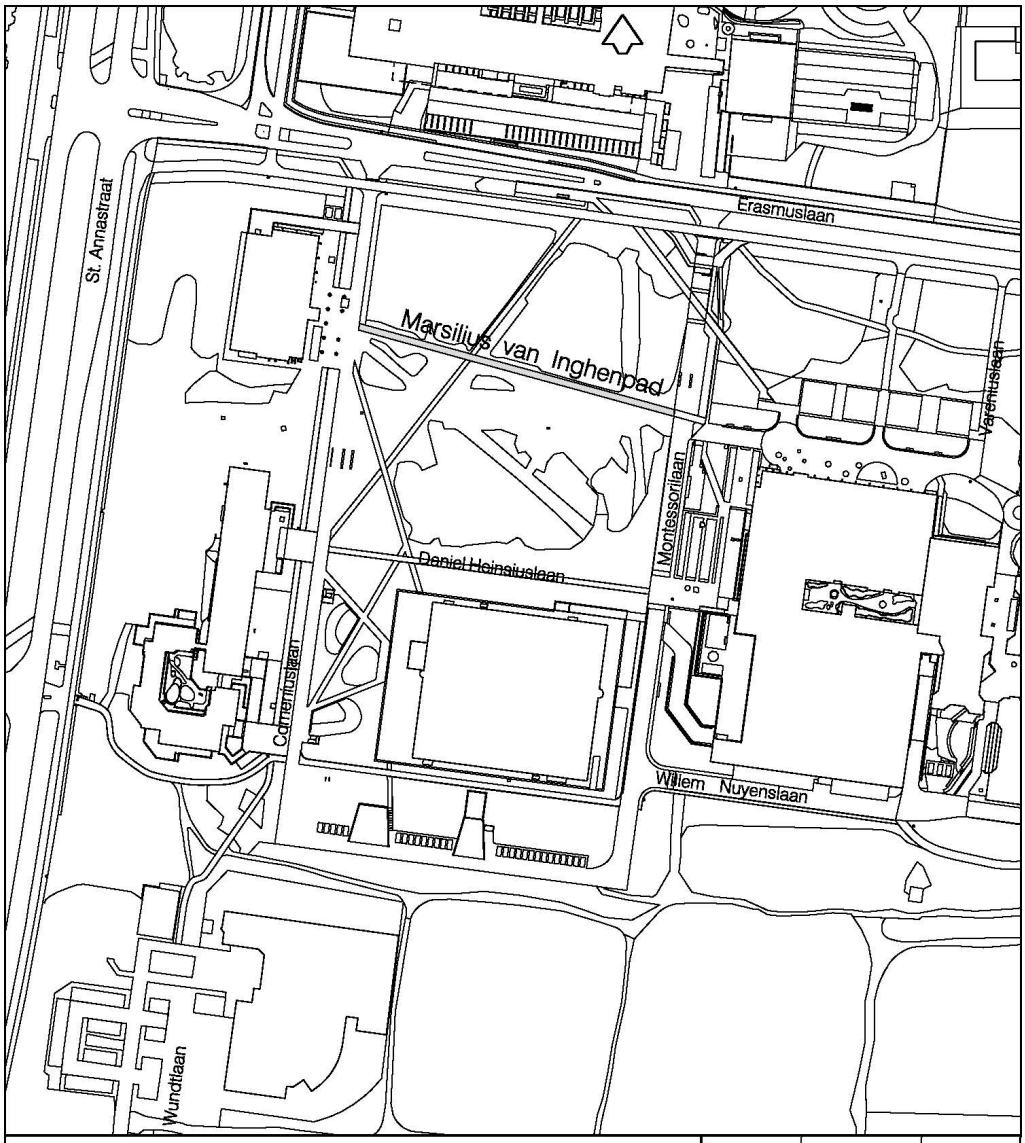
Literatuur

- G. Ritter, *Studien zur Spätscholastik I: Marsilius von Inghen und die okkamistische Schule in Deutschland*, Heidelberg 1921
- E. P. Bos (red.), *Geschiedenis van de Wijsbegeerte in Nederland 3: Marsilius van Inghen. Kennis, wetenschap en theologie*, Baarn 1987
- M. J. F. M. Hoenen, *Marsilius of Inghen. Divine Knowledge in Late Medieval Thought*, Leiden 1993

Maarten J.F.M. Hoenen

Uit: Biografisch Woordenboek Gelderland, deel 2, Bekende en onbekende mannen en vrouwen uit de Gelderse geschiedenis. Redactie: dr J.A.E. Kuys (eindredactie), drs R.M. Kemperink, E. Pelzers en drs P.W. van Wissing. Verloren Hilversum, 2000, pagina's 44-45.

Voorstel - Straatnaamgeving Marsilius van Inghenpad

GEMEENTE Nijmegen
Informatiemanagement & Automatisering
Postbus 9105, 6500 HG, Nijmegen

Aanmaak datum	Tekenaar	
17-03-2015	Jack Stax	
Datum	Wijziging tekening	

Te betrekken in de straatnaamgeving

Datum	Accoord	Stadium
16-04-2015	Petra Daams	Goedgekeurd

Tekening Nummer: 481331

Schaal:	Formaat:	Projectnummer:	Bestek:	Aantal bladen:
1 : 2000	A4			

Bestandsnaam: 481331.dgn
Versie : 1

Voorstel - Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal

HAMERSTUK

Raadsvoorstel "Straatnaamgeving in het project *Ruimte voor de Waal*"

Van:	College van B&W d.d. 26 mei 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Met voorliggend voorstel verzoekt het college de raad om in het gebied van het project *Ruimte voor de Waal* door middel van een elftal beslispunten een aantal straten, paden en gebieden en objecten van naam te voorzien. **2. Achtergrond** Met het graven van de nevengeul in het kader van het project *Ruimte voor de Waal* en met het terugleggen van de rivierdijk ten Noorden van de Waal verandert het landschap in Nijmegen-Noord ingrijpend. Er ontstaat een stadseiland dat bereikbaar is via twee nieuwe bruggen, en de bestaande Waalbrug wordt verlengd om de nieuwe rivierarm te overbruggen. Dit nieuwe eiland, plus de wegen en objecten die het gebied ontsluiten, dienen passende namen te krijgen. Voor de namen is geput uit de cultuurhistorie van het rivierlandschap. De naam van de nevengeul en verkeersbrug naar het eiland worden middels een publieksprijsvraag vastgesteld. De uitkomst daarvan wordt later bekend gemaakt.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Kiki van Heijst (k.van.heijst@nijmegen.nl)	**Tel. steller:**	024 - 329 2738
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal' d.d. 26 mei 2015 2. Tekening nummer 482971- A t/m D Raadsbesluit d.d.		

Voorstel - Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 87/2015

Onderwerp
Straatnaamgeving in het project *Ruimte voor de Waal*

Programma
Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder
B. van Hees

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
26 mei 2015

Samenvatting
In het gebied van het project *Ruimte voor de Waal* dient een aantal straten, paden, gebieden en objecten een naam te krijgen.

Voorstel om te besluiten

1. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 482971-A, aan het beige gekleurde eiland, openbare ruimte van het type *terrein,* in de wijk Lent in de woonplaats Lent de naam **Veur Lent** te geven.
2. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 482971-B, aan de beige gekleurde weg, openbare ruimte van het type *weg,* in de wijk Lent in de woonplaats Lent de naam **Oudedijk** te geven**.**
3. De onder beslispunt 2 genoemde naamswijziging in te laten gaan op 1 oktober 2015.
4. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 482971-B, aan het beige gekleurde pad, openbare ruimte van het type *weg*, in de wijk Lent in de woonplaats Lent de naam **Ossenwaardpad** te geven.
5. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 482971-B, aan de beige gekleurde kade plus weg eroverheen, openbare ruimte van respectievelijk het type kunstwerk en het type weg, in de wijk Lent in de woonplaats Lent de naam **Lentse Warande** te geven.
6. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 482971-B, aan de beige gekleurde brug, openbare ruimte van het type *kunstwerk*, in de wijk Lent in de woonplaats Lent de naam **Zaligebrug** te geven.
7. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 482971-B, aan de beige gekleurde aanlegplaats, openbare ruimte van het type *kunstwerk,* in de wijk Lent in de woonplaats Lent de naam **Veerstoep** te geven.
8. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 482971-C, aan de beige gekleurde uiterwaarden, openbare ruimte van het type *landschappelijk gebied,* in de wijk Lent in de woonplaats Lent de volgende namen te geven: **Ossenwaard**, **Lotwaard** en **Lentsewaard**
9. Eerdere besluiten van B&W van Elst in te trekken waar het de geometrie van de **Bemmelsedijk** en **Oosterhoutsedijk** in de woonplaats Lent betreft.

Voorstel - Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal

Voorstel aan de Raad

10. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 482971-D de geometrie van de **Bemmelsedijk** (openbare ruimte ID 0268300000000397) en **Oosterhoutsedijk** (openbare ruimte ID 0268300000000420) in de woonplaats Lent opnieuw vast te stellen.
11. De tekst voor de onderschriften van de straatnaamborden als volgt te bepalen:

    (m.b.t. Ossenwaard)
    Oude veldnaam in de uiterwaarden

    (m.b.t. Lentse Warande)
    Alternatief plan voor de dijkverlegging bij Lent

    (m.b.t. Zaligebrug)
    Oude dwarsdijk, in 17e eeuw Soelingsestraat geheten
    Soel - overstromingsvlakte

Voorstel - Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Met het graven van de nevengeul in het kader van het project *Ruimte voor de Waal* en met het terugleggen van de rivierdijk ten Noorden van de Waal verandert het landschap in Nijmegen-Noord ingrijpend. Er ontstaat een stadseiland dat bereikbaar is via twee nieuwe bruggen, en de bestaande Waalbrug wordt verlengd om de nieuwe rivierarm te overbruggen. Dit nieuwe eiland, plus de wegen en objecten die het gebied ontsluiten, dienen passende namen te krijgen.

De afgelopen periode heeft een werkgroep zich gebogen over geschikte namen. Deze werkgroep bestond uit zowel ambtenaren als uit bewoners uit het gebied en een historicus. Opdat de voorstellen breed gedragen zullen worden heeft de werkgroep de ideeën hierover teruggekoppeld met de ambtelijke Werkgroep Straatnaamgeving, met Rijkswaterstaat en met bewoners uit de Waalsprong.

Voor het eiland als geheel wordt de naam **Veur Lent** voorgesteld. Hoewel in 2008 de naam Veur Lent voor de op het eiland gelegen buurt is vastgesteld, is dit een passende naam voor het eiland als geheel: het is een bij de Lentenaren breed ingeburgerde naam die van oudsher gebruikt wordt voor dit deel van Lent. Voor de BAG (*Basisregistraties Adressen en Gebouwen*) is het geen probleem wanneer dezelfde naam voor twee verschillende typen openbare ruimte wordt vastgesteld.

Naast namen voor het nieuwe eiland en voor de straten in het gebied wordt ook een aantal namen voor gebieden voorgesteld. Voor deze namen is geput uit de cultuurhistorie van het rivierenlandschap.
De voorgestelde namen, **Lotwaard**, **Ossenwaard** en **Lentsewaard** zijn oude veldnamen, die voor hun oorspronkelijke locatie worden voorgesteld. Zo wordt door de naamgeving recht gedaan aan de band met het verleden en ontstaan er herkenbare verblijfsplekken met een eigen identiteit in dit grote, opnieuw ingerichte gebied.

Voor twee namen is een publieksprijsvraag uitgeschreven, het gaat om de naam van de nevengeul en de naam van de verkeersbrug naar het eiland. De winnende namen die uit deze prijsvraag voortkomen zullen via een apart voorstel aan uw raad worden voorgesteld.

Ondanks de grote ruimtelijke veranderingen hoeft er slechts één woning van adres te veranderen. Het gaat om het adres Bemmelsedijk 2.
Voor het restant van de **Bemmelsedijk** op het nieuwe eiland wordt de naam **Oudedijk** voorgesteld. Omdat dit deel van de dijk door de nevengeul wordt afgesneden van de rest van de **Bemmelsedijk** zou de vindbaarheid van het bestaande adres in het geding kunnen komen. Over deze adreswijziging is met de bewoners gecommuniceerd. Zij zullen een tegemoetkoming in de kosten van de adreswijziging ontvangen.

De naam **Oosterhoutsedijk** blijft gehandhaafd op het eiland. Bewoners hebben grote weerstand tegen een eventuele adreswijziging, die bovendien kosten met zich mee zou brengen. Omdat de **Oosterhoutsedijk** als straatnaam vanaf de noordzijde van de nevengeul

Voorstel - Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal

over de nieuwe verkeersbrug ononderbroken doorloopt het eiland op is de vindbaarheid van deze adressen niet in het geding.

De verlenging van de bestaande Waalbrug dient in de toekomst als object een eigen naam te krijgen. Op dit moment wordt er voor de brug nog geen naam voorgesteld. De naamgeving wordt uitgesteld tot na de naamgeving van de geul. Mogelijk levert de naam van de geul, naar analogie van de naam *Waalbrug*, een passende mogelijkheid om aan de naam van de verlengde brug te verbinden.

De naam **Lentse Warande** wordt door bewoners uit het gebied voor de nieuwe kade plus de weg eroverheen aan de noordoever van de nevengeul voorgesteld. **Lentse Warande** refereert aan een door bewoners ontwikkeld alternatief plan om de waterstand van de Waal te beheersen.
Bewoners vinden het, als een verwijzing naar dit plan, een passende naam voor de kade, bovendien suggereert de naam een prettige verblijfplaats.
Omdat deze naam recht doet aan de betrokkenheid van bewoners uit het gebied stemt de Werkgroep Straatnaamgeving in met deze naam.

De naam **Zaligebrug** is een verwijzing naar de Zaligestraat die in het verlengde van deze brug ligt.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader
Conform de “Verordening naamgeving en nummering (adressen) 2011” is de gemeenteraad bevoegd de openbare ruimte te benoemen.

1.2 Relatie met programma
Straatnaamgeving valt onder het programma Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing en is een wettelijke taak.

2 Doelstelling
Een goede naamgeving van de openbare ruimte in Nijmegen.

3 Argumenten
Betreffende beslispunt 1;
1. Door het eiland als geheel een naam te geven krijgt het een eigen identiteit.
2. De naam **Veur Lent** is van oudsher breed ingeburgerd bij de bewoners van Lent.

Betreffende beslispunt 2;
1. In verband met de vindbaarheid van de adressen aan deze weg dient deze een eigen naam te krijgen.
2. De voorgestelde naamswijziging heeft nu slechts één adreswijziging tot gevolg. Wanneer er in de toekomst eventueel aan deze weg gebouwd wordt zouden er meer adressen in verband met de vindbaarheid moeten veranderen.
3. De naam **Oudedijk** is een verwijzing naar de verdwenen functie van de dijk en past bij het karakter er van.
4. In verband met een logische huisnummering is het niet mogelijk deze weg bij de Oosterhoutsedijk te betrekken.

Voorstel - Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal

Betreffende beslispunt 3;
1. Met een ingangsdatum van 1 oktober 2015 hebben bewoners tijd en gelegenheid om adreswijzigingen door te geven.

Betreffende beslispunt 4;
1. **Ossenwaard** is een oude veldnaam voor dit gebied. Het pad loopt er doorheen.
2. De straat is niet bedoeld voor gemotoriseerd verkeer. Het achtervoegsel –pad benadrukt dit.

Betreffende beslispunt 5;
1. De naam **Lentse Warande** is een suggestie van bewoners van het gebied.
2. De naam **Lentse Warande** herinnert aan de participatie van bewoners in de planvorming voor het gebied.
3. De naam **Lentse Warande** biedt de suggestie van prettig verblijfsgebied. Dit is in overeenstemming met de toekomstige recreatieve functie van de kade aan het water.
4. De kade en de weg er overheen zijn als één geheel ontworpen. Het is daarom logisch om beide dezelfde naam te geven.

Betreffende beslispunt 6;
1. De naam **Zaligebrug** is een verwijzing naar de Zaligestraat in het verlengde van de brug.

Betreffende beslispunt 7;
1. De naam **Veerstoep** verwijst naar de functie van het object: een aanlegplaats voor vaartuigen.

Betreffende beslispunt 8;
1. De namen **Ossenwaard**, **Lotwaard** en **Lentsewaard** zijn oude veldnamen. Door deze namen vast te stellen wordt verwezen naar de cultuurhistorie van het gebied.

Betreffende beslispunt 9 en 10;
1. Het is noodzakelijk de geometrie van de **Bemmelsedijk** en de **Oosterhoutsedijk** aan te passen aan de nieuw ontstane situatie.

4 Risico's

Aan dit voorstel zijn geen risico's verbonden.

5 Financiën

De kosten met betrekking tot de uitvoering van deze naamgeving worden betaald uit het project *Ruimte voor de Waal*.

6 Participatie en Communicatie

De voorgestelde namen zijn in nauw overleg met bewoners tot stand gekomen. Zowel in de denktank als in de klankbordgroep hebben bewoners meegedacht over geschikte namen. Daarnaast is voor een tweetal namen een prijsvraag uitgeschreven: het gaat hierbij om de nevengeul zelf en om de Promenadebrug.
Dit besluit wordt gepubliceerd op de gemeentelijke website. Vervolgens wordt het breed met de wijk gecommuniceerd. Daarnaast is er een grote lijst van "afnemers" betreffende naamgeving, zoals de hulpdiensten, PostNL, de NUON en de kaartbeheerders van diverse (stads)plattegronden en navigatiesystemen, welke eveneens worden geïnformeerd over de besluitvorming.

7 Uitvoering en evaluatie

Voorstel - Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal

Voorstel aan de Raad

Het vervaardigen en aanbrengen van naamborden wordt gerealiseerd binnen dit project, volgens de kwaliteitseisen die de Gemeente Nijmegen daarvoor hanteert.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Tekening nummer 482971-A tm D

Voorstel - Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

24. **Raadsvoorstel Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal (87/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 26 mei 2015

1. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 482971-A, aan het beige gekleurde eiland, openbare ruimte van het type terrein, in de wijk Lent in de woonplaats Lent de naam **Veur Lent** te geven.
2. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 482971-B, aan de beige gekleurde weg, openbare ruimte van het type weg, in de wijk Lent in de woonplaats Lent de naam **Oudedijk** te geven.
3. De onder beslispunt 2 genoemde naamswijziging in te laten gaan op 1 oktober 2015.
4. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 482971-B, aan het beige gekleurde pad, openbare ruimte van het type weg, in de wijk Lent in de woonplaats Lent de naam **Ossenwaardpad** te geven.
5. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 482971-B, aan de beige gekleurde kade plus weg eroverheen, openbare ruimte van respectievelijk het type kunstwerk en het type weg, in de wijk Lent in de woonplaats Lent de naam **Lentse Warande** te geven.
6. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 482971-B, aan de beige gekleurde brug, openbare ruimte van het type kunstwerk, in de wijk Lent in de woonplaats Lent de naam **Zaligebrug** te geven.
7. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 482971-B, aan de beige gekleurde aanlegplaats, openbare ruimte van het type kunstwerk, in de wijk Lent in de woonplaats Lent de naam **Veerstoep** te geven.
8. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 482971-C, aan de beige gekleurde uiterwaarden, openbare ruimte van het type landschappelijk gebied, in de wijk Lent in de woonplaats Lent de volgende namen te geven: **Ossenwaard**, **Lotwaard** en **Lentsewaard**
9. Eerdere besluiten van B&W van Elst in te trekken waar het de geometrie van de **Bemmelsedijk** en **Oosterhoutsedijk** in de woonplaats Lent betreft.
10. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 482971-D de geometrie van de **Bemmelsedijk** (openbare ruimte ID 0268300000000397) en **Oosterhoutsedijk** (openbare ruimte ID 0268300000000420) in de woonplaats Lent opnieuw vast te stellen.
11. De tekst voor de onderschriften van de straatnaamborden als volgt te bepalen:

(m.b.t. Ossenwaard)
Oude veldnaam in de uiterwaarden

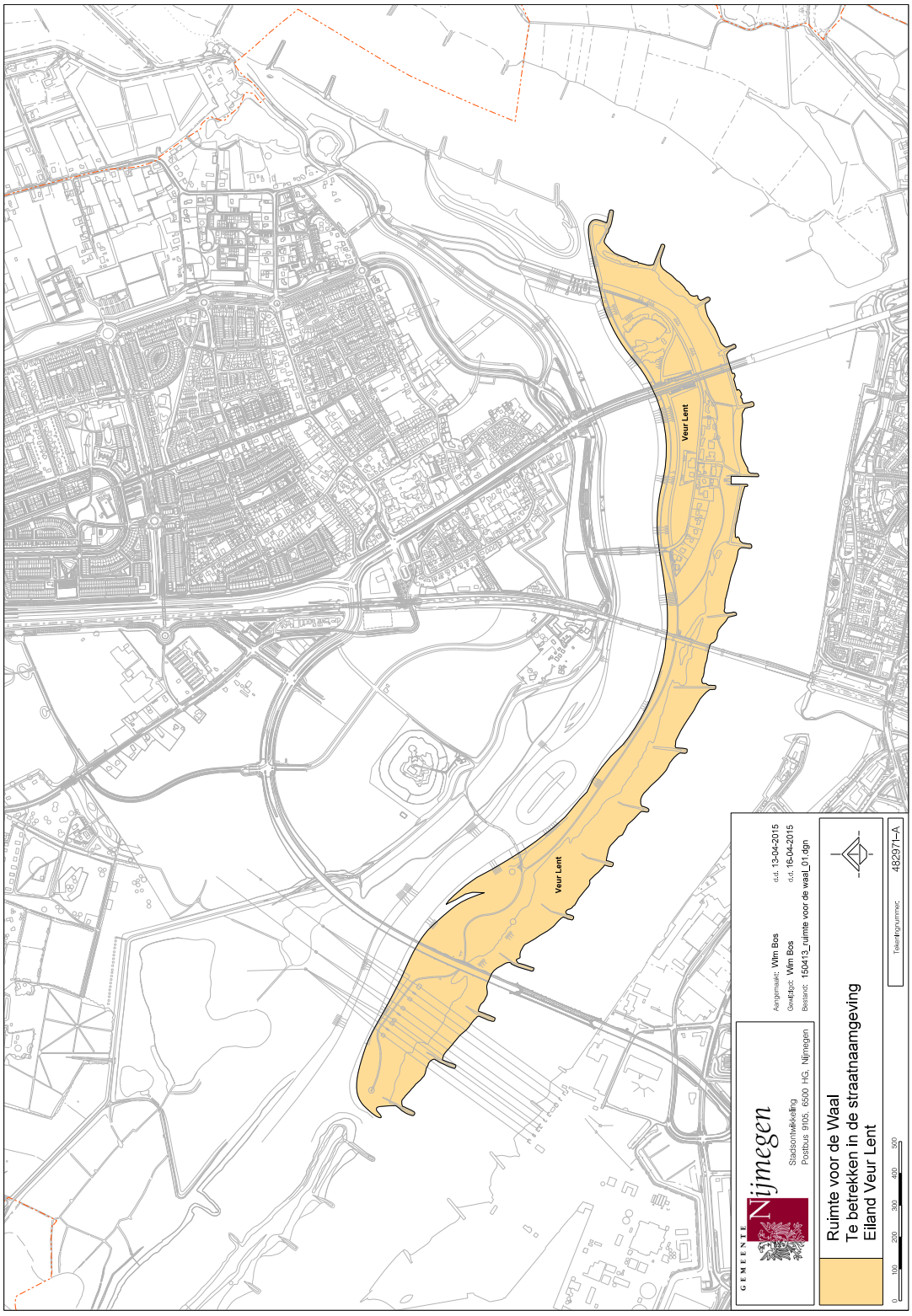
(m.b.t. Lentse Warande)
Alternatief plan voor de dijkverlegging bij Lent

(m.b.t. Zaligebrug)
Oude dwarsdijk, in 17e eeuw Soelingsestraat geheten
Soel - overstromingsvlakte

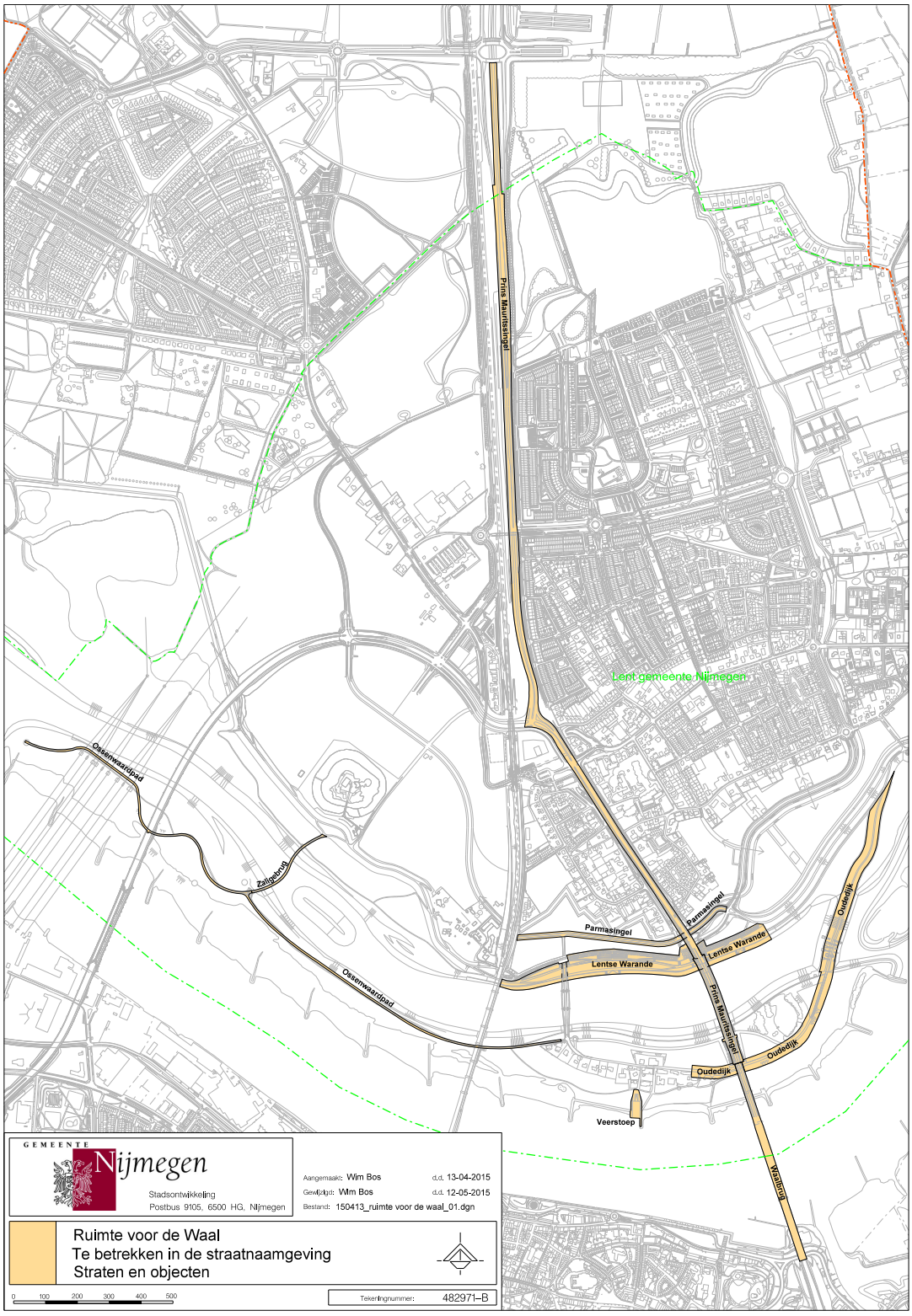
Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015

Conform besloten

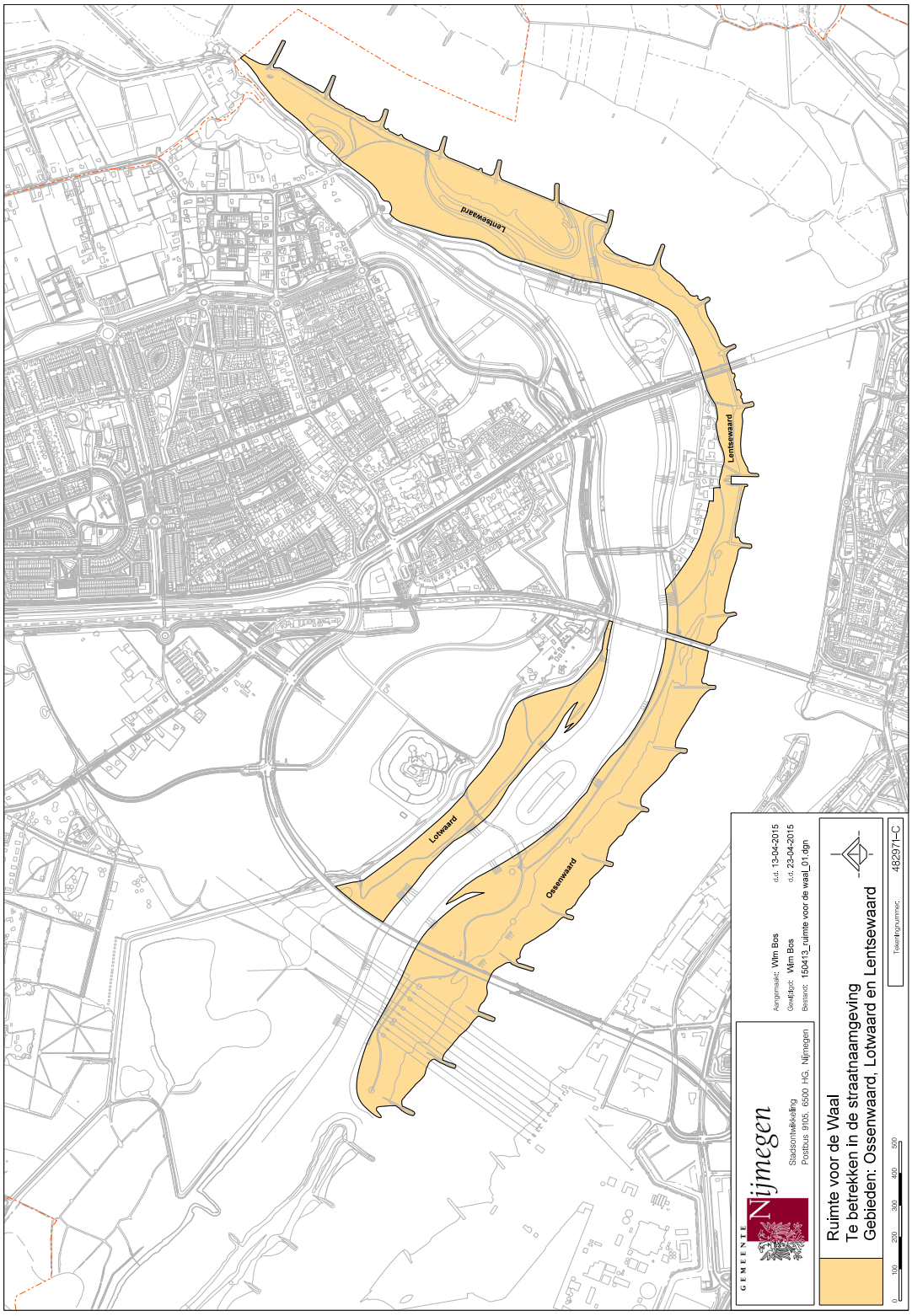
Voorstel - Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal

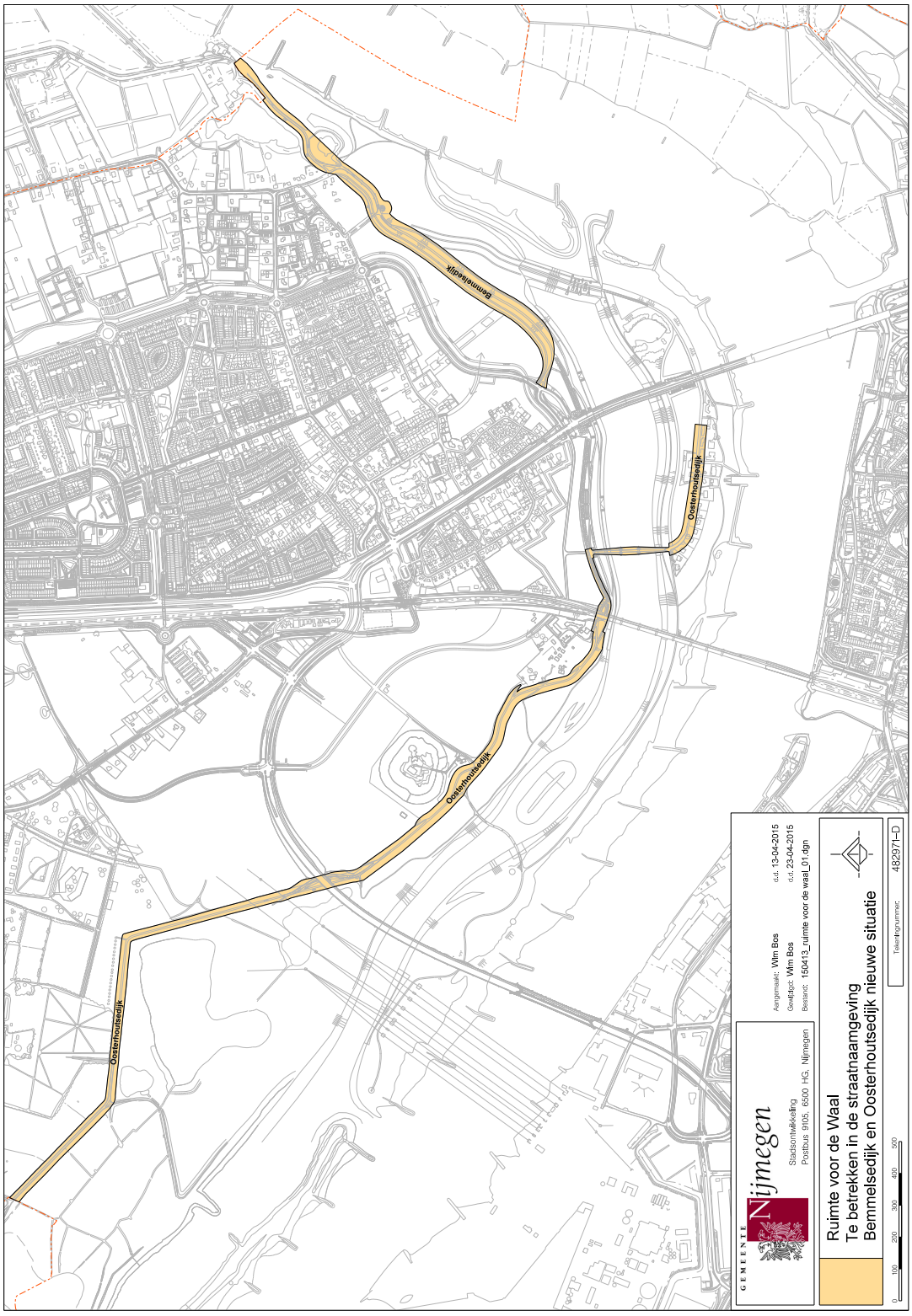
Voorstel - Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal

Voorstel - Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal

Voorstel - Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal

Brief aan de raad - Jaarrekening 2014 met accountantsverklaring, concept . . .

Bijsterhuizen

reg.nr.: 15.00046496
processverantw.: B178
OPLOCATIE VAN EUROPESE ALLURE

INGEKOMEN
30 APR. 2015
NIJMEGEN
classificatie: -07
afgedaan:

G.R. Bijsterhuizen
Kasteellaan 22-24
6602 DE WIJCHEN
Postbus 9000, 6600 HA WIJCHEN
Tel. 024 344 97 49
Fax 024 6492 208
B.T.W. nr 8025.60.052.O.01
Email bijsterhuizen@bijsterhuizen.nl

ONTVANGSTBEVESTIGING VERZONDEN

Aan de raad van de gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum : 13 april 2015
Bijlage : 2
Onderwerp : Jaarrekening 2014 met accountantsverklaring, het concept actualisatie beleidsplan Bijsterhuizen en ontwerp meerjarenbegroting 2015 t/m 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Bijsterhuizen.

Geachte Raad,

Hierbij ontvangt u de jaarrekening 2014 met accountantsverklaring en het concept actualisatie beleidsplan Bijsterhuizen en ontwerp meerjarenbegroting 2015 t/m 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Bijsterhuizen.
Deze bescheiden worden u toegezonden onder voorbehoud omdat deze nog niet behandeld zijn door de gemeenten Nijmegen en Wijchen.

In de bestuursvergadering van 10 april 2015 zijn door het Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Bijsterhuizen de hierboven genoemde stukken **voorlopig vastgesteld**.

Uw zienswijze m.b.t. de jaarrekening 2014, het concept actualisatie beleidsplan Bijsterhuizen en ontwerp meerjarenbegroting 2015 t/m 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Bijsterhuizen kunnen door u bij het Dagelijks Bestuur worden ingebracht binnen twee maanden na toezending. Na afloop van deze termijn stelt het Algemeen Bestuur deze documenten definitief vast en legt deze met alle bijbehorende bescheiden aan het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland ter goedkeuring voor, onder mededeling van de eventueel ingekomen bezwaren.

Wij vertrouw erop u hiermee vooralsnog voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Bijsterhuizen,

De secretaris,
J.A. Dekkers

De voorzitter,
mr. J.Th.C.M. Verheijen

Doc/Bijsterhuizen/bestuur/aanbiedingengemeenteraden

GEMEENTE WIJCHEN
INGEKOMEN
24 APR 2015
Nr. 15.1565 Afd.
Kopie verstrekt aan:

JAARSTUKKEN 2014

VAN DE

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING

BIJSTERHUIZEN

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

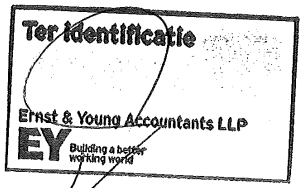
INHOUDSOPGAVE

Jaarstukken

Voorwoord 5
Jaarverslag 7

PARAGRAFEN 9
Paragraaf 1. Meerjarenraming 11
Paragraaf 2. Financiering 11
Paragraaf 3. Bedrijfsvoering 11
Paragraaf 4. Grondbeleid 12
Paragraaf 5. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 12

JAARREKENING 13
1. Waarderingsgrondslagen 15
2. Balans 16
3. Rekening van lasten en baten 23
4. Verzameling 27
Bijlage A Jaarrekening 2014 GR Bijsterhuizen 29

Voorwoord

Vanaf 1992 vindt binnen de Gemeenschappelijke Regeling Bijsterhuizen de planontwikkeling van bedrijventerrein Bijsterhuizen plaats. De GR is een initiatief van de gemeenten Nijmegen en Wijchen. Het doel van de regeling is het bevorderen van de economische ontwikkeling en werkgelegenheid in de regio Nijmegen door middel van het gezamenlijk ontwikkelen en exploiteren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar intergemeentelijk bedrijventerrein. Het bedrijventerrein heeft een bruto oppervlakte van 245 hectare, met in totaal circa 160,4 hectare uitgeefbaar terrein. Het overgrote deel van het bedrijventerrein ligt op Wijchens grondgebied, het andere deel ligt in de gemeente Nijmegen.

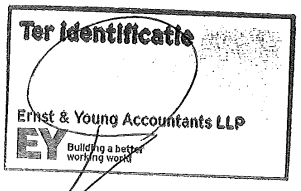
In 2014 heeft het bestuur van de gemeenschappelijke regeling in een drietal vergaderingen de planexploitatie herijkt. Evenals in 2013 blijven de gevolgen van een mindere economische situatie voelbaar in 2014. Er is nog altijd sprake van contacten met potentiële afnemers, maar dit leidde slechts tot één concrete verkoop in 2014.

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling heeft dan ook besloten de fasering van de planexploitatie aan te passen aan de realiteit van dit moment, de verwachting voor de komende jaren en de totale regionale fasering bedrijventerreinen. Op basis hiervan is de looptijd van de planexploitatie verlengd tot 2024.

In het verslagjaar 2014 is de positieve boekwaarde van de planexploitatie van circa € 1.253k per 1 januari toegenomen met circa € 868k tot € 2.121k ultimo 2014.

Alleen de van toepassing zijnde paragrafen zijn opgenomen.

De primitieve begroting is gelijk aan de actuele begroting

Brief aan de raad - Jaarrekening 2014 met accountantsverklaring, concept . . .

Jaarverslag

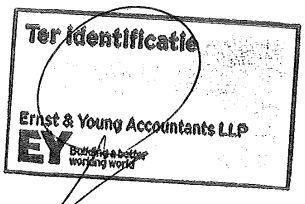
Bestuursorganisatie

De samenstelling van de bestuursorganisatie is als volgt per 31 december 2014:

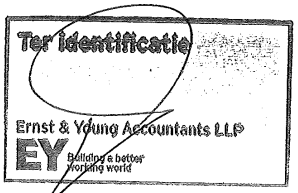
Algemeen Bestuur :	Mr. J.Th.C.M. Verheijen (voorzitter) Mevr. A.J.M. Schaap (vicevoorzitter) Dhr. B.J.H.M. Velthuis Dhr. P.L.J. Loermans Mevr. H. Tiemens
Dagelijks Bestuur:	Mr. J.Th.C.M. Verheijen (voorzitter) Mevr. A.J.M. Schaap (vicevoorzitter) Dhr. B.J.H.M. Velthuis
Directie:	Dhr. J.A. Dekkers (secretaris)

In 2014 is het bestuur driemaal bijeengekomen. Onderstaand treft u een overzicht aan van de relevante onderwerpen van overleg:

- Bestuurswisselingen;
- Jaarrekening 2013;
- Beleidsplan Bijsterhuizen 2014-2022 en meerjarenbegroting 2014-2022;
- Stand van zaken en goedkeuring grondverkopen;
- Actualisatie planexploitatie per 1 januari 2014 en 1 oktober 2014;
- Bedrijvenvereniging Bijsterhuizen;
- Stand van zaken onbebouwde percelen;
- Dienstverleningsovereenkomsten 2015;
- Deelname en evaluatie Provada;
- Reclamebeleid;
- Stand van zaken aankopen.

PARAGRAFEN

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY
Building a better working world

Paragraaf 1. Meerjarenraming

Voor een uitgebreid jaarverslag en toekomstvisie wordt verwezen naar het Beleidsplan Gemeenschappelijke Regeling Bijsterhuizen (2014-2022).Onderstaande tabel is overgenomen uit dit beleidsplan. In onderstaande tabel vindt u de meerjarenbegroting 2014, zoals door het bestuur is vastgesteld op 11 juli 2014. De cijfers in deze meerjarenbegroting zijn gebaseerd op de actualisatie van de planexploitatie per 1-1-2014.

Lasten

Omschrijving	Rekening t/m 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Grondverwerving	34.456.731	434.411	0	157.500	0
Archeologie	874.063	248.985	0	0	0
Sloopkosten	1.211.991	0	0	0	0
Milieukosten	298.960	0	0	0	0
Beheerplan	1.833.626	100.000	135.000	135.000	135.000
Bouw en woonrijpmaken	59.149.861	541.456	331.242	862.159	562.159
Plankosten en VTU	12.493.583	402.285	378.111	388.554	385.554
Voorziening kwaliteitsinstandhouding	2.119.273	6.956	15.335	20.867	25.099
Fondsvorming	464.515	0	0	0	0
Rente	3.183.595	0	0	0	0
Totaal lasten	**116.086.198**	**1.734.093**	**859.688**	**1.564.080**	**1.107.812**

Baten

Omschrijving	Rekening t/m 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Verkopen	109.044.911	650.000	1.432.990	1.950.000	2.345.460
Overige opbrengsten	1.026.315	0	0	0	0
subsidies	7.267.771	0	0	0	0
Rente	0	8.905	5.792	11.863	22.142
Totaal baten	**117.338.997**	**658.905**	**1.438.782**	**1.961.863**	**2.367.602**
Resultaat	**1.252.799**	**-1.075.188**	**579.094**	**397.783**	**1.259.790**

Paragraaf 2. Financiering

De GR voorziet in haar eigen financiering. Vanaf 1 januari 2014 neemt de GR verplicht deel aan schatkistbankieren en dient haar overtollige geldmiddelen te stallen bij het ministerie van Financiën.

Paragraaf 3. Bedrijfsvoering

Onder ander door middel van de Bedrijvenvereniging Bijsterhuizen, het beleidsplan en daarnaast het continue verbeterproces van de jaarrekening en begroting probeert de GR met haar bedrijfsvoering zich te onderscheiden van andere bedrijventerreinen en de bedrijfsvoering te verbeteren (zie hiervoor ook het beleidsplan 2014-2022).

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Gemeente Wijchen
Postbus 9000
6600 HA Wijchen

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Paragraaf 4. Grondbeleid
Het bedrijventerrein Bijsterhuizen wil zich in kwalitatief opzicht onderscheiden van terreinen elders in de regio. De kwaliteit van de openbare ruimte en bebouwde omgeving heeft dan ook continue de aandacht. Onder andere met behulp van het Vestigingsbeleid, het Bestemmingsplan en de Ruimtelijke Richtlijnen wordt deze kwaliteit gewaarborgd en gehandhaafd. Onderstaand is het verloop van de boekwaarde per 1 oktober 2014 en de verwachte einduitkomsten op grond van de bijgestelde berekeningen weergegeven.

Grondexploitatie (€)		
Investeringen	- 125,3 mln.	
Opbrengsten	148,9 mln.	
Saldo op startwaarde		**23,6 mln.**
Kostenstijging	- 0,0 mln.	
Opbrengstenstijging	0,0 mln.	
Rente (1,25%)	0,9 mln.	
Faseringskosten		**0,9 mln.**
Saldo op eindwaarde (31-12-2023)		**24,5 mln.**
Saldo op contante waarde (01-01-2014)		**21,6 mln.**

Paragraaf 5. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

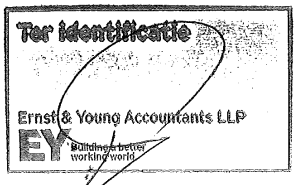
De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan hoe solide de financiële huishouding van de gemeenschappelijke regeling is. In de vastgestelde planexploitaties zijn de risico's m.b.t. de eindwaarde vermeld. Te weten:

1. Vertraging in de grondverkopen, waardoor de looptijd van Bijsterhuizen verlengd dient te worden. Bij 1 tot 3 jaar vertraging in de uitgifte geeft dit een geraamde negatieve bijstelling van € 0,3 tot € 0,8 miljoen op de eindwaarde.
2. Invoering vennootschapsbelasting per 1 januari 2016. Winstuitkering na invoering vennootschapsbelasting zorgt ervoor dat 25% van de "fiscale" winst zal moeten worden afgedragen aan de Belastingdienst. Met het huidige resultaat betekent dit een maximaal risico van € 6,0 miljoen. In 2015 zal gekeken worden of deze belasting beperkt kan worden op basis van de fiscale balans.
3. Het huidige geprognotiseerde rentepercentage van de planexploitatie (1,25%) ligt hoger dan de op dit moment gerealiseerde rente op de rekening. Het risico wordt geraamd op € 0,5 miljoen.

Ultimo 2014 bedraagt het positieve saldo van de exploitatie € 2.121k (voorraad). De gemeenschappelijke regeling Bijsterhuizen heeft geen eigen vermogen ultimo 2014. Optredende risico's worden afgedekt door de deelnemende partijen.

Ter Identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

JAARREKENING

JAARREKENING

1. Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Vorderingen
Deze worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor zover noodzakelijk zijn voorzieningen getroffen voor het risico van dubieusheid en oninbaarheid. Deze voorzieningen zijn in mindering gebracht op het saldo van de vorderingen.

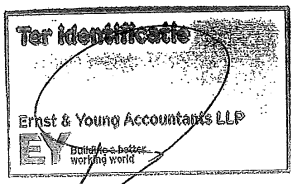
Liquide middelen
Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Met ingang van 2014 roomt de gemeenschappelijke regeling Bijsterhuizen overtollige liquiditeiten af in het kader van schatkistbankieren (artikel 45 comptabiliteitswet).

Reserve
De bestemmingsreserve wordt gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor zover noodzakelijk zijn voorzieningen getroffen voor het risico van dubieusheid en oninbaarheid. Deze voorzieningen zijn in mindering gebracht op het saldo van de vorderingen.

Voorraden
De onderhanden werken van de diverse fases van de grondexploitatie worden gewaardeerd overeenkomstig de cumulatieve bestedingen verminderd met de al ontvangen opbrengsten uit hoofde van verkopen en subsidies. De algemene kosten en opbrengsten worden versleuteld over de diverse fases op basis van aandeel bruto oppervlakte. Winstneming vindt plaats bij voltooiing van een fase.

Kortlopende schulden
De kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

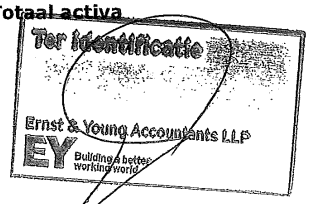
Resultaatbepaling en resultaatbestemming
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten. Resultaat met betrekking tot voltooide fasen wordt toegevoegd aan de algemene winstreserve. Overige resultaten houden verband met kwaliteitsinstandhouding. Op basis van bestuurlijke besluitvorming wordt een bedrag per verkochte m² grond afgezonderd. Het saldo hiervan wordt aan de bestemmingsreserve kwaliteitsinstandhouding toegevoegd.

2. Balans

ACTIVA

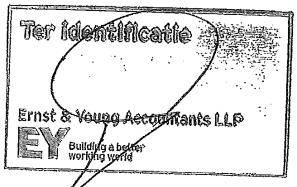
	2014	2013
Vlottende activa		
Voorraden	€ -2.121.423	€ -1.252.799
Debiteuren en overige kortlopende vorderingen	€ 0	€ 40.884
Rekening courant verhouding met Rijk	€ 2.674.587	€ 0
Liquide middelen	€ 249.201	€ 2.808.716
Overlopende activa	€ 63	€ 26.674
Totaal activa	**€ 802.428**	**€ 1.623.475**

per 31 december 2014

PASSIVA

		2014		2013
Vaste passiva:				
Eigen Vermogen:				
Algemene winstreserve	€	0	€	0
Bestemmingsreserve kwaliteitsinstandhouding	€	360.645	€	346.665
Vlottende passiva:				
Kortlopende schulden				
Overige kortlopende schulden	€	441.783	€	1.276.810
Totaal passiva	**€**	**802.428**	**€**	**1.623.475**

Toelichting op de balans

ACTIVA

Voorraad

	2014	2013
Onderhanden werk	€ -2.121.423	€ - 1.252.799

Het verloop van het onderhanden werk in 2014 kan als volgt worden gespecificeerd:

Stand per 1 januari	**€** - 1.252.799
Overdracht fases	€ 0
Stand per 1 januari na overdracht	€ -1.252.799
Opbrengsten	€ 1.613.739
Kosten	€ 745.115
Stand per 31 december	**€ 2.121.423**

Debiteuren en overige kortlopende vorderingen

De debiteuren en overige kortlopende vorderingen worden als volgt gespecificeerd:

	2014	2013
Debiteuren	€ 0	€ 3.025
Voorziening dubieuze debiteuren	€ 0	€ 0
	€ 0	€ 3.025
Te verrekenen BTW	€ 0	€ 37.859
	€ 0	**€ 40.884**

Specificatie te verrekenen BTW:

	2014	2013
BTW suppletie	€ 0	€ 1.267
BTW 4e kwartaal	€ 0	€ 36.592
Totaal	**€ 0**	**€ 37.859**

Schatkistbankieren
Met ingang van 2014 roomt de gemeenschappelijke regeling Bijsterhuizen overtollige liquiditeiten af in het kader van schatkistbankieren (artikel 45 comptabiliteitswet). Het drempelbedrag kasgeld bedraagt € 250.000 voor 2014. De norm van het drempelbedrag wordt berekend als zijnde 0,75 procent van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000. In onderstaande tabel wordt per kwartaal het gemiddelde saldo uitgesplitst.

Rekening-courant Rijk	**2014**	**2013**
Stand per 31 december	€ 2.674.587	€ 0

Gemiddeld saldo	**1e kwartaal**	**2e kwartaal**	**3e kwartaal**	**4e kwartaal**
Rabo	46.033	21.099	1.530	0
BNG	0	25.993	49.520	148.128
Totaal	**46.033**	**47.092**	**51.050**	**148.128**

Ernst & Young Accountants LLP
Building a better working world

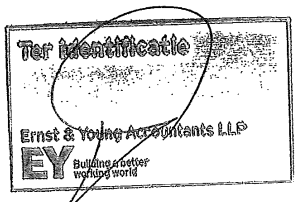
Liquide middelen

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking.

		2014		2013
Rekening-courant	€	249.201	€	2.636.956
Spaarrekening	€	0	€	171.760
Totaal	**€**	**249.201**	**€**	**2.808.716**

Overlopende aktiva

		2014		2013
Nog te ontvangen rente Rabo 4de kwartaal	**€**	**63**	€	**26.674**

PASSIVA

Eigen Vermogen

Algemene winstreserve

		2014
Stand per 1 januari	€	0
Bij: winstneming voltooiing fases	€	0
Af: uitgekeerde winstnemingen fase	€	0
Stand per 31 december	**€**	**0**

Per 1 januari 2011 is het beheer van de fases 3 en 4 overgedragen aan de Gemeente Wijchen. Met deze overdracht zou een voorschotwinstuitkering van € 5 miljoen per gemeente gemoeid gaan, mits de planexploitatie dit toe zou laten (besluitvorming 3 maart 2010). Gezien de omvang van de beschikbare liquide middelen is het voorgenomen besluit van de beoogde winstuitkering fase 3 en 4 niet door het bestuur bekrachtigd.

Bestemmingreserve

Het eigen vermogen wordt als volgt gespecificeerd:

		2014		2013
Bestemmingsreserve kwaliteitsinstandhouding Gemeente Nijmegen	€		€	0
Bestemmingsreserve kwaliteitsinstandhouding Gemeente Wijchen	€	360.645	€	346.665
Totaal	**€**	**360.645**	**€**	**346.665**

Om de doelstelling van een kwalitatief hoogwaardig industrieterrein ook in de toekomst te kunnen realiseren, wordt van de opbrengst uit grondverkopen een bedrag per m² afgezonderd. De hiertoe gevormde bestemmingsreserves kwaliteitsinstandhouding worden na winstneming op een fase overgedragen aan de betreffende gemeente. Het Algemeen Bestuur heeft de bevoegdheid om de dotatie te verhogen of te verlagen.

Onderstaand treft u een verloopoverzicht van de bestemmingsreserves waliteitsinstandhouding aan.

Bestemmingsreserve kwaliteitsinstandhouding Gemeente Nijmegen		
Stand per 1 januari	€	0
Dotatie verkoop Nijmegen fase 1	€	0
Onttrekking fase 1 gemeente Nijmegen	€	0
Stand per 31 december	**€**	**0**

Bestemmingsreserve kwaliteitsinstandhouding Gemeente Wijchen		
Stand per 1 januari	€	346.665
Onttrekking overgedragen fases	€	
Dotatie 2014	€	13.980
Stand per 31 december	**€**	**360.645**

Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Overige kortlopende schulden

		2014		2013
Crediteuren	€	12.982	€	80.770
Overige schulden en overlopende passiva	€	428.801	€	1.196.040
Totaal	**€**	**441.783**	**€**	**1.276.810**

Specificatie overlopende passiva

		2014		2013
Gemeente Nijmegen DVO	€	41.536	€	0
Gemeente Wijchen DVO	€	16.399	€	0
Loonkosten secretaris 4e kwartaal	€	22.582	€	0
BTW 4e kwartaal	€	304.731	€	0
Gemeente Wijchen: afwikkeling compensatiebesluit 2007	€	0	€	1.190.860
Overig	€	43.553	€	5.180
Totaal	**€**	**428.801**	**€**	**1.196.040**

Afloop niet uit de balans blijkende verplichtingen

Alle regelingen zijn verwerkt in de balans ultimo 2014.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

3. Rekening van lasten en baten

LASTEN

	Begroting 2014	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2013
Grondverwerving	€ 434.411	0	€ 13.265
Archeologie	€ 248.985	9.850	€ 8.950
Sloopkosten	€ 0	0	€ 0
Milieukosten	€ 0	0	€ 0
Beheersplan	€ 100.000	32.120	€ 66.406
Bouw- en woonrijpmaken	€ 541.456	78.832	€ 582.337
Plankosten en VTU	€ 402.285	610.333	€ 346.533
Mutatie voorraden	€ -1.075.188	868.624	€ -963.035
Totaal lasten	**€ 651.949**	**1.599.759**	**€ 54.456**

BATEN

	Begroting 2014	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2013
Verkopen	€ 650.000	€ 1.608.000	€ 1
Overige opbrengsten	€ 0	€ 3.650	€ 27.781
Rente	€ 8.905	€ 2.089	€ 26.674
Totaal baten	**€ 658.905**	**€ 1.613.739**	**€ 54.456**
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	**€ 6.956**	**€ 13.980**	**€ 0**
Toevoegingen winstreserves	€ 0	€ 0	€ 0
Toevoegingen bestemmingsreserves	€ **6.956**	€ **13.980**	€ **0**
Gerealiseerde resultaat	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Toelichting op de rekening van lasten en baten

TOELICHTING OP DE LASTEN

Grondverwerving		
Aankopen	€	0
Totaal kosten grondverwerving	**€**	**0**

Wij hanteren het cashflow principe. Dit betekent dat slechts bij gerealiseerde verkopen overgegaan wordt tot het aangaan van verplichtingen. De geraamde verwervingen zijn uitgesteld door vertraging van de uitgifte.

Archeologie		
Archeologische kosten fase 7	€	9.850
Totale archeologiekosten	**€**	**9.850**

De afwikkeling van de archeologie zal plaatsvinden in 2015.

Beheersplan		
Gemalen	€	534
Beheer en onderhoud	€	31.586
Totale beheerkosten 2014	**€**	**32.120**

De beheerskosten zijn in 2014 lager uitgevallen doordat in diverse straten de bermen ingezaaid zijn en bomen geplant zijn. Daardoor was maalen e.d. langs deze wegen niet nodig.

Bouw- en woonrijpmaken		
Kosten	€	78.832
Totale kosten bouw- en woonrijpmaken	**€**	**78.832**

Bouw- en woonrijpmaken is zo beperkt mogelijk uitgevoerd mede in afwachting van de resultaten van de onderhandelingen met enkele kandidaten die belangstelling hebben getoond voor aankoop van grote kavels.

Plankosten en VTU		
DVO Wijchen 2014	€	67.843
DVO Nijmegen 2014	€	77.088
Lonen directie 2014	€	65.663
Lonen derden 2014	€	17.273
Belastingen	€	159.897
Algemene verkoopkosten	€	9.398
Openbare straatverlichting en bewegwijzering	€	6.563
Exploitatiekosten GR	€	34.930
Externe advieskosten	€	20.113
Diverse kosten	€	151.565
Totale plankosten	**€**	**610.333**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Conform de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke sector dienen van onderstaande functie de volgende gegevens gepubliceerd te worden in deze paragraaf.

Topfunctionarissen in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT) bij de gemeenschappelijke regeling Bijsterhuizen zijn de leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur en de directeur.

Algemeen Bestuur :	Mr. J.Th.C.M. Verheijen (voorzitter)
	Mevr. A.J.M. Schaap (vicevoorzitter)
	Dhr. B.J.H.M. Velthuis
	Dhr. P.L.J. Loermans
	Mevr. H. Tiemens

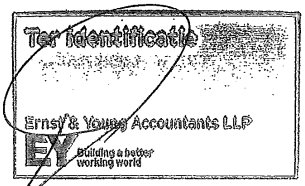
De leden van het Algemeen Bestuur ontvangen geen geldelijke beloning of vergoeding van de GR Bijsterhuizen voor hun werkzaamheden. In het kader van de WNT worden derhalve geen inkomensgegevens van deze bestuursleden vermeld.

Dagelijks Bestuur:	Mr. J.Th.C.M. Verheijen (voorzitter)
	Mevr. A.J.M. Schaap (vicevoorzitter)
	Dhr. B.J.H.M. Velthuis

De leden van het Dagelijks Bestuur ontvangen geen geldelijke beloning of vergoeding van de GR Bijsterhuizen voor hun werkzaamheden. In het kader van de WNT worden derhalve geen inkomensgegevens van deze bestuursleden vermeld.

Directeur:

Naam:	J.A. Dekkers
Functie:	Directeur
Duur contract:	Onbepaalde tijd
Omvang contract:	34%
Beloning:	65.663
Premie Sociale Verzekeringen	-
Pensioenpremies	-
Belaste onkostenvergoedingen	-

TOELICHTING OP DE BATEN

Verkopen

Grondverkoop gebied Nijmegen	0	€	0
Totaal opbrengsten grondverkoop	**0**	**€**	**0**
Grondverkoop gebied Wijchen			
Fase 8 gemeente Wijchen	10.050 m2	€	1.608.000
Totaal opbrengsten grondverkoop	**10.050 m2**	**€**	**1.608.000**

Overige opbrengsten:

Opbrengst rioolaansluitingen		€	3.650
Totaal overige opbrengsten		**€**	**3.650**

Resultaatsbestemming

In 2014 is een dotatie gedaan aan de reserve kwaliteitsinstandhouding wegens grondverkopen, zijnde 10.050 m2 x € 1,391 = € 13.980.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

4. Verzameling

Totaal lasten 2014	€	1.599.759
Totaal baten 2014	€	1.613.739
Toevoeging winstreserve	€	
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	€	13.980
Toevoegingen aan bestemmingsreserves	€	13.980
Gerealiseerde resultaat	**€**	**0**

Aldus deze rekening opgemaakt en in tweevoud overlegd aan het Dagelijks Bestuur,

Wijchen.
De comptabele,

A.M. van Wezel

Aldus voorlopig vastgesteld door het Algemeen Bestuur in zijn openbare vergadering van 10 april 2015.

De secretaris,

J. Dekkers

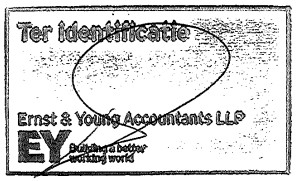
De voorzitter,

Mr. J.Th.C.M. Verheijen.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

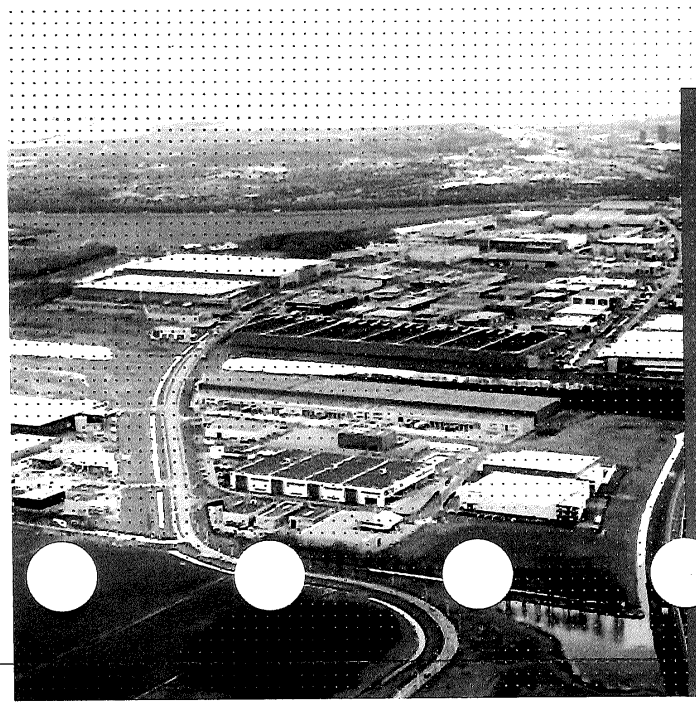
Bijlage A Jaarrekening 2014 GR Bijsterhuizen

Omschrijving	Boekwaarde Fase 3	Boekwaarde Fase 4	Boekwaarde Fase 5	Boekwaarde Fase 6	Boekwaarde Fase 7	Boekwaarde Fase 1a	Boekwaarde Algemeen	Boekwaarde fase 3 tm 1a
BOEKWAARDE PER 01-01-2014	**1.930.942**	**-9.569.468**	**-1.652.333**	**-1.388.186**	**10.456.957**	**-1.030.711**	**0**	**-1.252.799**
Verwerving gronden								
Archeologie					9.850			9.850
Sloopkosten								0.00
Milieukosten								0.00
Beheerplan			7.980	8.821	9.959		5.360	32.120
Bouw- en woonrijpmaken			20.014	19.244	39.573			78.832
Plankosten	151.080				486		458.767	610.333
Reserve kwaliteitinstandhouding							13.980	13.980
Totale kosten	**151.080**		**27.994**	**28.065**	**59.868**		**478.108**	**745.115**
Verkopen	1.608.000							1.608.000
Overige opbrengsten					3.650			3.650
Renteresultaat							2.089	2.089
Totale opbrengsten	**1.608.000**				**3.650**		**2.089**	**1.613.739**
Saldo	-1.456.920		27.994	28.065	56.218		476.019	-868.624
Kostenverdeling 2014			156.602	78.922	180.837	59.858	-476.019	0
Kosten na herverdeling 2014	**-1.456.920**		**184.596**	**106.987**	**237.055**	**59.658**	**0**	**-868.624**
BOEKWAARDE PER 31-12-2014	**474.022**	**-9.569.468**	**-1.467.737**	**-1.281.199**	**10.694.012**	**-971.053**	**0**	**-2.121.423**

Paraaf:

stec
groep

Actualisatie beleidsplan Bijsterhuizen & ontwerp meerjarenbegroting 2015 t/m 2023

Stec Groep aan GR Bijsterhuizen

Guido van der Molen en Peter Stopel
maart 2015

stec
groep

Actualisatie beleidsplan Bijsterhuizen & ontwerp meerjarenbegroting 2015 t/m 2023

Stec Groep aan GR Bijsterhuizen

Guido van der Molen en Peter Stopel
maart 2015

stec
groep

Actualisatie beleidsplan Bijsterhuizen & ontwerp meerjarenbegroting 2015 t/m 2023

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
2	Terugblik op 2014	3
3	Economische betekenis Bijsterhuizen	4
4	Macro-economische ontwikkelingen	11
5	Beleidsagenda Bijsterhuizen	13
6	Ontwerp meerjaren begroting Bijsterhuizen	15

1 Inleiding

Aanleiding

Voor u ligt het beleidsplan 2015 t/m 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Bijsterhuizen. Naast een terugblik op de belangrijkste ontwikkelingen op het bedrijventerrein in het voorgaande jaar, gaat dit beleidsplan in op de strategische keuzes en acties voor de periode tot en met 2023. Daarnaast is er is in de actualisatie van dit beleidsplan uitgebreid aandacht voor de economische waarde van het terrein. Hiervoor is de vorig jaar opgestelde Economische Effect Rapportage (EER) geactualiseerd. Er is weinig verschil met de uitkomsten van vorig jaar, wel zijn de meest recente cijfers op het gebied van bijvoorbeeld werkgelegenheid en leegstand hier in verwerkt. Ten slotte wordt ingegaan op de laatste macro-economische ontwikkelingen en de invloed daarvan op Bijsterhuizen.

Het plan is opgesteld ten behoeve van het Algemeen Bestuur van de GR Bijsterhuizen, de raden van de gemeenten Nijmegen en Wijchen en Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland.

Procedure

Dit beleidsplan wordt samen met de jaarrekening 2014 en de meerjarenbegroting 2015-2024 toegezonden aan de gemeenteraden van de gemeenten Nijmegen en Wijchen. De raden van beide gemeenten kunnen binnen twee maanden hun reacties op deze rapportage kenbaar maken aan het Algemeen Bestuur van de GR Bijsterhuizen. Daarna wordt de rapportage door het Algemeen Bestuur vastgesteld en voor 15 juli 2015 ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland gestuurd.

Leeswijzer

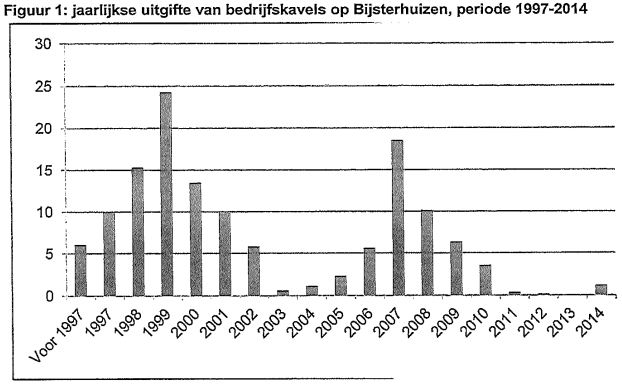
In het volgende hoofdstuk wordt kort teruggeblikt op 2014. Hoofdstuk 3 gaat in op de economische betekenis van Bijsterhuizen (EER). Vervolgens leest u de belangrijkste macro-economische trends en de betekenis hiervan voor Bijsterhuizen. In hoofdstuk 5 leest u de beleidsagenda voor Bijsterhuizen met daarin strategische acties. De ontwerp meerjarenbegroting 2015-2024 is terug te vinden in het laatste hoofdstuk (6) van dit beleidsplan Bijsterhuizen.

2 Terugblik op 2014

Grondverkoop trekt weer langzaam aan

Vanaf 2008 is een flinke daling van de verkoop van bedrijfskavels op Bijsterhuizen zichtbaar (zie figuur 1). Sinds 2011 kwam de verkoop niet boven de 1 hectare uit; in 2013 werden zelfs helemaal geen kavels verkocht. Daarmee ligt de uitgifte sinds 2010 ver onder het gemiddelde van zo'n 7 à 8 hectare op Bijsterhuizen sinds 1997. Positief is dat in het afgelopen jaar (2014) twee verkopen plaatsvonden. In totaal gaat het om een verkocht oppervlak van 1,2 hectare. Na jaren van nagenoeg geen uitgifte is mogelijk een opwaartse spiraal ingezet.

Figuur 1: jaarlijkse uitgifte van bedrijfskavels op Bijsterhuizen, periode 1997-2014

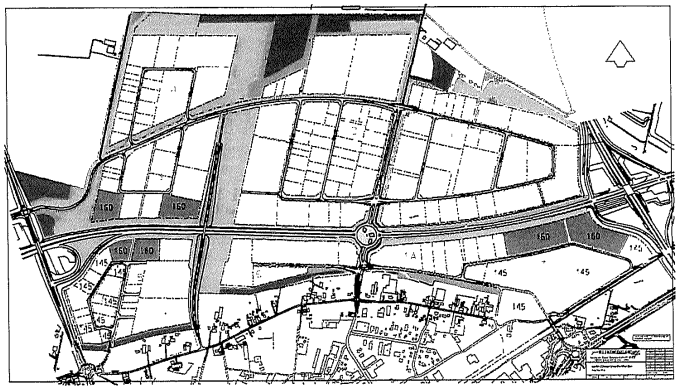

Bron: GR Bijsterhuizen, 2015

Tabel 1: overzicht effectieve gronduitgifte bedrijfskavels Bijsterhuizen 2014

Bedrijf	Aantal m2	Fase
WestInvest Gesellschaft voor TrekBike	10.050	3
Wheels Logistics BV	1.987	5

Bron: GR Bijsterhuizen, 2015

3 Economische betekenis Bijsterhuizen

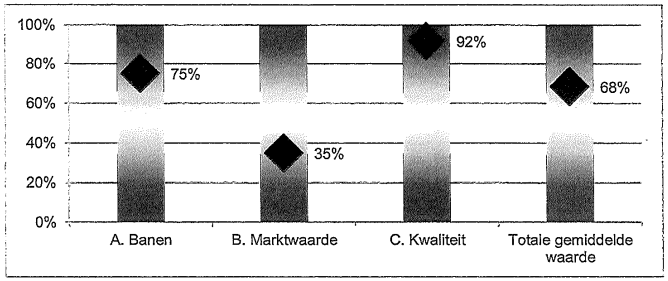
ECONOMISCHE EFFECT RAPPORTAGE BIJSTERHUIZEN

Vorig jaar is aan het beleidsplan Bijsterhuizen een 'Economische Effect Rapportage' (EER) toegevoegd. Dit is een model dat inzicht biedt in de (sociaal-)economische waarde van een bedrijventerrein. Hiermee wordt een scherp en objectief beeld van de economische toegevoegde waarde van Bijsterhuizen voor de gemeenten Nijmegen en Wijchen en de regio Arnhem-Nijmegen weergegeven. Zo geeft de EER onder andere inzicht in het (potentiële) effect van Bijsterhuizen op werkgelegenheid (omvang, opleidingsniveaus en ontwikkeling), vestigingen,consumentenbestedingen, ruimtelijke kwaliteit (inclusief leegstand en ontwikkeling daarvan) en duurzaamheid. Ten opzichte van vorig jaar is nu de meest recente data doorgevoerd. De uitkomsten van de EER zijn nagenoeg gelijk aan vorig jaar.

Het model is ontwikkeld met meerdere Kamers van Koophandel en daarna uitgerold over veel regio's in Nederland. Er zijn zo'n 350 bedrijventerreinen doorgelicht met de EER. Daarmee is de EER een bewezen aanpak en model voor bedrijventerreinen.

Economische waarde van bedrijventerrein Bijsterhuizen bovengemiddeld
De huidige economisch waarde van het logistieke bedrijventerrein Bijsterhuizen is uitgedrukt in een score. Deze score geeft – op basis van objectief meetbare indicatoren – een oordeel over het (economische) presteren van het bedrijventerrein op dit moment. Voor Bijsterhuizen is deze economische waarde bovengemiddeld: 0,68 (of 68% van de totale score).

Ter vergelijking: de gemiddelde score in de EER voor een bestaand bedrijventerreinen in Nederland ligt tussen de 40 en 60%. Het feit dat Bijsterhuizen dateert van begin jaren '90 (start uitgifte), dat de afgelopen tien jaar flink wat kavels zijn uitgegeven (en daardoor bedrijfsvestigingen en werkgelegenheid is toegenomen) speelt een belangrijke rol bij de bovengemiddelde score van Bijsterhuizen.

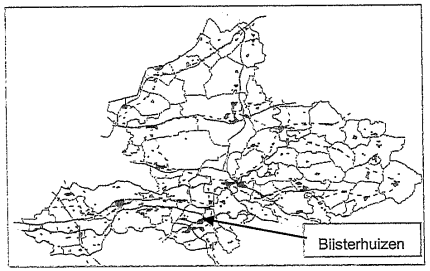

Deze score is bepaald door de locatie af te zetten tegen regionale cijfers op het gebied van economie, werkgelegenheid en marktwaarde. De score per hoofdindicator wordt bepaald door een aantal subindicatoren die elk een eigen score kennen ten opzichte van een vooraf gestelde benchmark.

Na het locatieprofiel van Bijsterhuizen wordt een toelichting gegeven van de scores op de diverse indicatoren van het model.

Locatieprofiel Bijsterhuizen

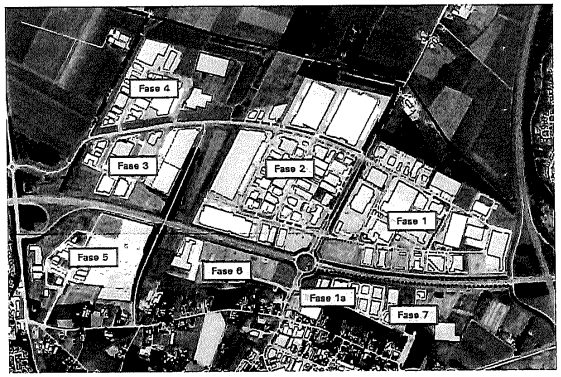
Grootste bedrijventerrein van Gelderland
Bijsterhuizen is qua bruto oppervlakte nog steeds het grootste bedrijventerrein in de provincie Gelderland. De provincie Gelderland is in vier regio's opgedeeld: Veluwe, Achterhoek, Arnhem/Nijmegen en Zuidwest-Gelderland. Bijsterhuizen bevindt zich in de regio Arnhem-Nijmegen.

Bijsterhuizen heeft een bruto oppervlakte van 245 hectare, met in totaal circa 160 hectare uitgeefbaar terrein. Het overgrote deel van het bedrijventerrein ligt op Wijchens grondgebied, het andere deel ligt in de gemeente Nijmegen. Bijsterhuizen is op dit moment beeldbepalend in het aanbod van bedrijventerreinen van de samenwerkende gemeenten Wijchen en Nijmegen. Het bedrijventerrein positioneert en profileert zich in de regio als gemengd regionaal bedrijventerrein met sterke focus op de logistieke dienstverlening. Dit zal het bedrijventerrein ook in de toekomst blijven uitstralen.

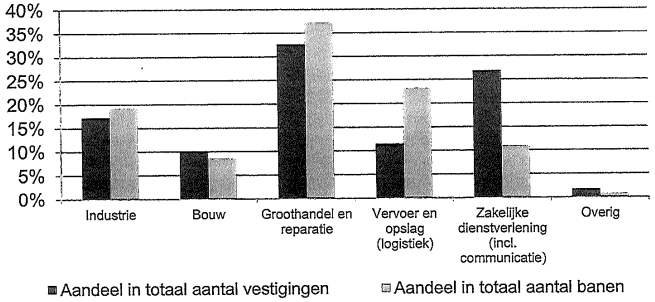
Goed bereikbaar en aansluiting op meerdere snelwegen
Bijsterhuizen kent een goede ontsluiting. Het terrein is goed bereikbaar via de noord-zuidverbinding van de A73, maar ook via de A326 en de verbinding tussen de A50 en Nijmegen. Het terrein is ontsloten via een rotonde die de A326 verbindt met de Wijchenseweg en een rotonde op de Schoenaker, die de verbinding vormt tussen Wijchen en Beuningen. Fase 5 wordt ontsloten via de nieuwe rotonde op de kruising Schoenaker / Woeziksestraat (richting A326 en N387, Schoenaker).

Figuur 2: overzicht ontwikkelingsfases Bijsterhuizen

Bron: Atlas Gelderland online, Provincie Gelderland, 2013; Bewerking: Stec Groep, 2013

Figuur 3: samenstelling vestigingen en werkgelegenheid naar sector

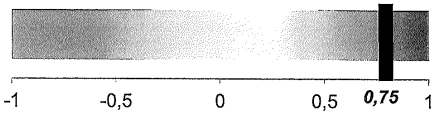
Bron: PWE Gelderland, 2014; Bewerking: Stec Groep, 2015

Banen & Vestigingen

Toelichting score
Bedrijventerrein Bijsterhuizen heeft een sterk bovengemiddelde score op de indicator banen & vestigingen. Deze score wordt bepaald door een aantal subindicatoren die elk een eigen score kennen ten opzichte van een vooraf gestelde benchmark. De subindicatoren voor Bijsterhuizen kennen de volgende scores:

- een hoog aandeel in de totale werkgelegenheid van de gemeente (voor Wijchen in het bijzonder);
- een gemiddeld indirect werkgelegenheidseffect;
- een bovengemiddelde groei in aantal arbeidplaatsen en vestigingen;
- relatief veel arbeidsplaatsen voor lager opgeleiden (per hectare);

In onderstaande figuur de score op de indicator banen en vestigingen:

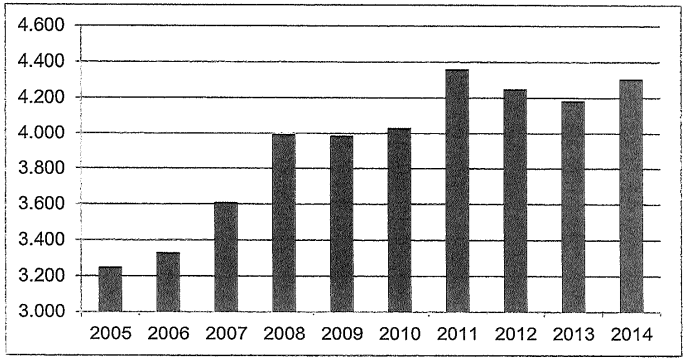

Analyse van score
Bedrijventerrein Bijsterhuizen ligt zowel in de gemeente Nijmegen als in de gemeente Wijchen. In Nijmegen werken in totaal zo'n 96.310 mensen (Bron: PWE Gelderland, 2014). Bijsterhuizen (4.305 arbeidsplaatsen) is goed voor zo'n 4% van de totale werkgelegenheid van Nijmegen. Voor Wijchen, met 15.930 arbeidsplaatsen, ligt dit percentage met 27% flink hoger. Het aantal arbeidsplaatsen op Bijsterhuizen is vanaf 2005 met bijna 25% toegenomen. Vanaf 2011 was een lichte afname van het aantal banen te zien, maar afgelopen jaar nam het juist weer licht toe.

Het aantal vestigingen op Bijsterhuizen is vanaf 2005, met 36%, ook zeer sterk toegenomen. Ook hier is, in lijn met de afname van de werkgelegenheid, vanaf 2011 een beperkte afname van het aantal vestigingen zichtbaar maar het laatste jaar weer een voorzichtige groei.

De groei in werkgelegenheid (vanaf 2005) zit voor het grootste deel in de sector handel en reparatie, die met ruim 116% groeide van 743 banen in 2005 naar 1.602 banen in 2014. Opvallend is dat de sector vervoer en opslag een afname in werkgelegenheid kende van 22% (278 banen). Wat betreft het aantal vestigingen zijn zakelijke dienstverlening (+26 vestigingen, 74% groei) en industrie (+ 20 vestigingen, 105% groei) de grootste groeiers. Op basis van de sectorverdeling op het bedrijventerrein en kerncijfers over de spin-off van werkgelegenheid maken we een inschatting van het indirecte werkgelegenheidseffect. Bij deze indicator gaat het om de hoeveelheid werkgelegenheid die wordt gecreëerd bij andere bedrijven in de regio als gevolg van de bedrijvigheid op het terrein. Het effect wordt uitgedrukt in een score van 1,X, waarbij x staat voor de afgeleide werkgelegenheid. Bedrijven op Bijsterhuizen kennen een gemiddelde multiplier van 1,41. Dit staat voor één arbeidsplaats bij de bedrijven zelf en 0,41 arbeidsplaats bij andere bedrijven (in de regio of daarbuiten). We schatten in dat Bijsterhuizen goed is voor circa 1.700 indirecte arbeidsplaatsen bij toeleveranciers en afnemers.

Figuur 4: ontwikkeling werkgelegenheid Bijsterhuizen 2005-2014

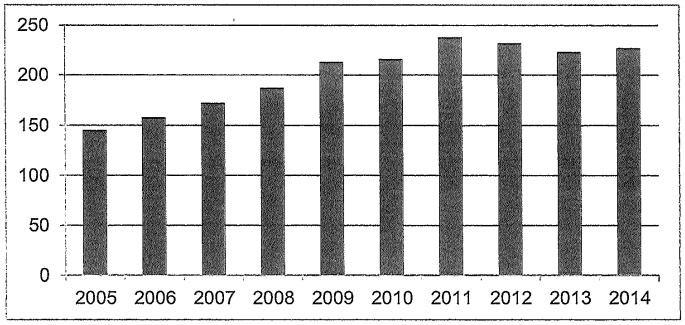

Bron: PWE-Gelderland, 2014

Op Bijsterhuizen zien we dat de meeste werkgelegenheid zit in de handel en reparatie, vervoer en opslag (logistiek) en industrie. In deze sectoren werken relatief veel lager opgeleiden en relatief minder hoger opgeleiden. Hierdoor biedt

Bijsterhuizen werk aan een bovengemiddeld aantal lager opgeleiden. Daarnaast werken in de sector handel en reparatie relatief veel jongeren (15 – 25 jaar). Bijna 40% van de werkgelegenheid van Bijsterhuizen zit in deze sector, waardoor op Bijsterhuizen relatief veel jongeren werkzaam zijn. De sociaal-maatschappelijk waarde van Bijsterhuizen is daarmee groter dan gemiddeld op een bedrijventerrein in de Stadsregio. Met name voor lager opgeleiden is werk op korte afstand (circa 10 kilometer) van het woonadres van grote meerwaarde.

Figuur 5: ontwikkeling aantal bedrijfsvestigingen Bijsterhuizen 2005-2014

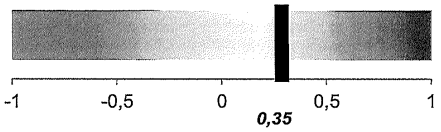
Bron: PWE-Gelderland, 2014

Marktwaarde & Vastgoed

Toelichting score
Op de indicator marktwaarde & vastgoed heeft Bijsterhuizen een gemiddelde score. Deze score wordt bepaald door een aantal subindicatoren die elk een eigen score kennen ten opzichte van een vooraf gestelde benchmark. De subindicatoren voor Bijsterhuizen kennen de volgende scores:

- gemiddelde groei van huurprijzen, daling van grondprijs;
- hoog aandeel in de totale opname van bedrijfsruimte in beide gemeente;
- bovengemiddeld leegstandspercentage op het terrein;
- gemiddelde arbeidsproductiviteit;

In onderstaande figuur de score op de indicator marktwaarde en vastgoed:

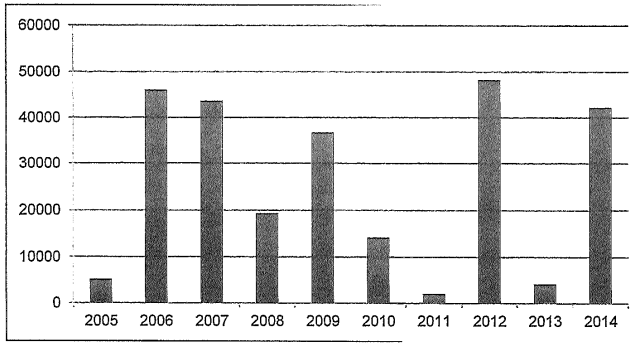

Analyse van score
De huurprijzen van leegstaande bedrijfspanden op bedrijventerrein Bijsterhuizen zijn vanaf 2005 licht gestegen, conform het landelijk gemiddelde. De laatste jaren is zichtbaar dat huurprijzen onder druk staan. Dit heeft vooral tot gevolg dat bij gerealiseerde huurcontracten vaak incentives worden verrekend. De grondprijzen op Bijsterhuizen zijn enkele jaren terug naar beneden bijgesteld. De huidige prijsstelling bedraagt 160 euro per m² kavel voor een zichtlocatie en 145 euro per m² kavel voor een 'regulier' kavel.

In de periode 2005 – 2014 is er ongeveer 262.500 m² aan bedrijfsruimte opgenomen op Bijsterhuizen (zie figuur 6). Dit is circa 80% van de totale opname van bedrijfsruimte in de gemeente Nijmegen en bijna de volledige opname in de gemeente Wijchen en daarmee een zeer groot aandeel. Voor de Stadsregio als geheel bedraagt het aandeel van de opname van Bijsterhuizen gemiddeld circa 15 tot 25%. Deze percentages zijn erg hoog voor een enkel bedrijventerrein. Ze zijn te verklaren door de omvang van het terrein (grootste van de hele provincie) en de gemiddelde omvang van het bedrijfsvastgoed (grotere, logistieke bedrijfspanden bijvoorbeeld).

De leegstand op Bijsterhuizen is bovengemiddeld. In totaal wordt er zo'n 105.000 m² bedrijfsruimte aangeboden op het terrein. Zo'n 15% van de panden staat daarmee (gedeeltelijk) leeg (bron: Funda in Business, 2015). Het betreft zowel kleinschalige bedrijfsruimten en –panden als enkele grote bedrijfspanden. De leegstand op Bijsterhuizen ligt daarmee boven de gemiddelde leegstand van gemeente Nijmegen (circa 7%). Aangezien het vastgoed op Bijsterhuizen een relatief groot deel uitmaakt van de totale bedrijfsruimte van de gemeente Wijchen is de leegstand op Bijsterhuizen nagenoeg gelijk aan de leegstand in Wijchen..

De gemiddelde arbeidsproductiviteit per werknemer op het terrein is met circa € 54.000 redelijk in lijn met het gemiddeld in de regio (€ 55.000).

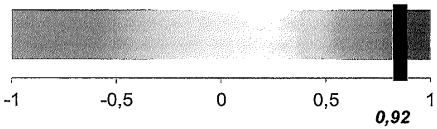
Figuur 6: opname van bedrijfsruimte op Bijsterhuizen 2005-2014
Bron: PropertyNL, 2015; DTZ Zadelhoff, 2015

Ruimtelijke kwaliteit

Toelichting score
Op de indicator ruimtelijke kwaliteit heeft Bijsterhuizen een sterk bovengemiddelde score. Deze score wordt bepaald door een aantal subindicatoren die elk een eigen score kennen ten opzichte van een vooraf gestelde benchmark. De subindicatoren voor Bijsterhuizen kennen de volgende scores:

- goede bereikbaarheid;
- goede parkeermogelijkheden;
- sterk bovengemiddelde score op beheer en onderhoud;
- veel extra voorzieningen aanwezig;
- uitstekende gebruiksmogelijkheden en gebouwkwaliteit;

In onderstaande figuur de score op de indicator ruimtelijke kwaliteit:

Analyse van score
De bereikbaarheid van Bijsterhuizen is goed. Het terrein is bereikbaar via de A326 en de A73 en A50 zijn op korte afstand bereikbaar. Ook is het terrein bereikbaar met het openbaar vervoer (bus) en per fiets en is de wegbreedte goed geschikt voor vrachtwagens. Voor vrachtwagens is achter het Texaco tankstation extra parkeergelegenheid. Onderzocht dient te worden of dit nog voldoende is.

Het beheer en onderhoud van het terrein is uitstekend op orde. De wegen en infrastructuur zijn van goede kwaliteit en er is voldoende groen en straatverlichting aanwezig. Bijsterhuizen heeft een parkmanager en er is sprake van collectieve beveiliging.

De gebruiksmogelijkheden van het terrein zijn goed op orde. Het maximale bebouwingspercentage en de bouwhoogte voorzien in de eisen van de (moderne) bedrijfsruimtegebruiker. Er zijn zichtlocaties langs de snelweg A326 en de uitstraling van het terrein is goed.

Bewaken ruimtelijke kwaliteit
De ABC toetst stedenbouwkundige en architectonische plannen
Om geen afbreuk te doen aan de diversiteit en de bedrijven geen strak keurslijf van architectonische regelgeving op te dringen, is gekozen voor maatwerk. Door de GR Bijsterhuizen is een Architectuur Begeleidingscommissie (ABC) ingesteld, waarin vertegenwoordigers van de gemeenten Nijmegen en Wijchen zitting hebben. Doelstelling van de ABC is de planvorming op zowel de zichtlocaties als niet-zichtlocaties te begeleiden en individuele plannen op elkaar af te stemmen. Op deze wijze wordt de uitstraling van het bedrijventerrein gewaarborgd.

Parkmanagement / samenwerking bedrijven

Bijsterhuizen beschikt over een actieve bedrijvenvereniging die is opgericht in 1996 en vanaf het prille begin betrokken geweest bij de ontwikkeling van het bedrijventerrein. De belangrijkste doelstellingen van de bedrijvenvereniging zijn:

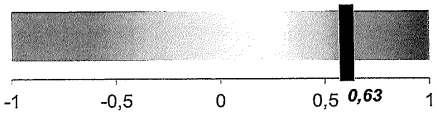
- het in stand houden van de kwaliteit van de omgeving
- het bevorderen van een veilig en gezond ondernemersklimaat
- de belangenbehartiging bij instanties en overheden
- het bevorderen van de onderlinge verstandhouding tussen de gevestigde bedrijven
- het bevorderen van de economische ontwikkelingen

Toekomstwaarde

Toelichting score
Op de indicator toekomstwaarde heeft Bijsterhuizen een bovengemiddelde score. Deze score wordt bepaald door een aantal subindicatoren die elk een eigen score kennen ten opzichte van een vooraf gestelde benchmark. De subindicatoren voor Bijsterhuizen kennen de volgende scores:

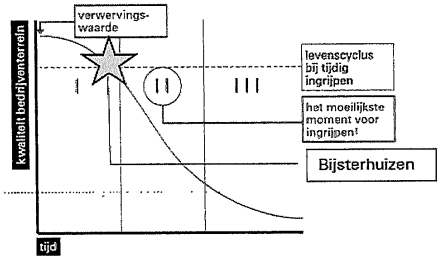
- gemiddeld ruimtegebruik;
- ruim voldoende uitbreidingsruimte;
- goed inspelen op markttrends;
- bevindt zich in eerste (en goede) fase van levenscyclus;

In onderstaande figuur de score op de indicator toekomstwaarde:

Analyse van score
Bijsterhuizen is een terrein met een redelijk extensief ruimtegebruik, mede vanwege een aantal grote logistieke bedrijfshallen. Het terrein heeft daardoor een relatief lage Floor Space Index (fsi) van 0,5. Voor logistieke terreinen is dit echter wel gemiddeld. Het terrein is nog niet geheel uitgegeven, er is nog zo'n 22 hectare netto uitgeefbaar. Daarmee is er voldoende ruimte voor uitbreiding. Bijsterhuizen speelt in op markttrends als schaalvergroting, toekomstige groei van de logistiek en internationalisering. We plaatsen Bijsterhuizen in de eerste fase van de levenscyclus (figuur 6) vanwege de goede uitstraling, voldoende uitbreidingsmogelijkheden en de bovengemiddelde groei in vestigingen en arbeidsplaatsen in de afgelopen tien jaar.

Figuur 7: score van Bijsterhuizen in de levenscyclus van Bedrijventerreinen

Bron: Stec Groep, 2015

ONTWIKKELINGEN 2014

- In 2014 valt wat betreft de ontwikkeling van banen en vestigingen vooral één sector op: de logistiek. De werkgelegenheid in deze sector nam met 100 arbeidsplaatsen toe, een flinke toename van 11%. Zoals eerder aangegeven, is de werkgelegenheid in deze sector vanaf 2005 met meer dan 20% afgenomen, maar over afgelopen jaar zien we dus weer een toename. Er kwamen 6 logistiek bedrijven bij op Bijsterhuizen in 2014.
- De opname in 2014 (meer dan 40.000 m²) was na een mager 2013 bovengemiddeld hoog. De transacties van Nabuurs, Palletways, ASRock en Mikodo waren hierin bepalend. Zij namen allen een object van meer dan 5.000 m² in gebruik (Nabuurs zelf 23.000 m2).
- De leegstand is in 2014 ongeveer op hetzelfde niveau gebleven als in 2013. Een aantal nieuwe (nog op te leveren) grootschalige objecten wordt nu aangeboden via Funda waardoor het aanbod absoluut gezien is toegenomen, maar dit rekenen we niet tot leegstand. Wel is de leegstand nog steeds bovengemiddeld. In een gezonde markt ligt de frictieleegstand (een noodzakelijk evenwichtsaanbod) rond 5%, terwijl de leegstand op Bijsterhuizen rond 15% ligt. Aangezien de leegstand vorig jaar op een vergelijkbaar niveau lag, kunnen we stellen dat een deel van de leegstand op het terrein van langdurige aard is.
- Na jaren van zeer beperkte uitgifte werden het afgelopen jaar twee bedrijfskavels verkocht. In totaal is in 2014 zo'n 1,2 hectare uitgegeven.

4 Macro-economische ontwikkelingen

Vraag naar bedrijfsruimte opnieuw afgenomen in 2013
De vraag naar (bestaande) bedrijfsruimte is in Nederland in 2014 na jaren van afnemende dynamiek, toegenomen. In totaal bedraagt de totale opname in 2014 ongeveer 2,7 miljoen m² (bron: DTZ Zadelhoff, 2015). Hiermee ligt de opname van bedrijfshallen in 2014 ongeveer 14% hoger dan vorig jaar. Deze toename wordt vooral veroorzaakt door logistieke dienstverleners die tussen de Rotterdamse haven en het achterland van België en Duitsland distributiecentra betrokken. Doordat het aanbod van kwalitatief hoogwaardig logistiek vastgoed hier schaars is, vindt veel van deze dynamiek plaats in nieuw ontwikkelde distributiecentra. Hoewel de opname is gestegen,
neemt door deze nieuwbouw het aanbod niet af (bron: DTZ Zadelhoff, 2015).

Bijsterhuizen groot aandeel (>40%) in totale opname binnen Stadsregio
In de regio Arnhem Nijmegen was het afgelopen jaar een forse stijging van (93%) van de opname zichtbaar. De totale opname bedroeg zo'n 97.000 m² (bron: DTZ Zadelhoff, 2014). Bijsterhuizen had hierbij, ondermeer door de transactie van Nabuurs (23.000 m²), een groot aandeel van meer dan 40% (net als voorgaande jaren overigens). De vier grootste transacties in bestaande bedrijfsruimte in de Stadsregio vinden we dan ook terug op Bijsterhuizen. Het aanbod in de regio is gestegen met zo'n 5%. De gemiddelde huurprijs voor bedrijfsonroerend goed staat is nagenoeg gelijk gebleven.

Vooruitzichten voor logistiek zijn gematigd positief
De groothandel en vervoer (logistiek) zijn een van de belangrijkste doelgroepen voor Bijsterhuizen. Het is daarom gunstig dat omzet van goederenwegvervoerders, na een dip in 2013, het afgelopen jaar in elk kwartaal is gestegen (zo'n 4% in vergelijking tot vorig jaar). De omzettoename kwam vooral door een stijging van de vervoerde volumes. De tarieven voor de geleverde diensten bleven stabiel vergeleken met 2013. Het omzetniveau lag in het derde kwartaal van 2014 op nagenoeg hetzelfde niveau als voor de economische malaise. Hierbij kan worden aangetekend dat de kosten de afgelopen jaren harder zijn gestegen dan de opbrengsten en dat de marges daardoor meer onder druk zijn komen te staan. De omzet in het goederenwegvervoer krabbelt langzaam terug naar het niveau van voor de economische dip in 2009 (bron: Rabobank Cijfers en Trends, 2015; Visie op transport en logistiek, ABN Amro, 2015)

Voor 2015 wordt opnieuw een verdere groei van het wegtransport verwacht.
Naast groei van export gerelateerde sectoren zoals industrie en groothandel, neemt ook de binnenlandse vraag naar transport toe door een stijgend consumentenvertrouwen, verbeterde woningmarkt en toenemende koopkracht. Het distributievervoer, met name geconditioneerd vervoer (vervoer van bederfelijke goederen), containervervoer en de bouw gaan hiervan profiteren. De concurrentie blijft wel groot en de prijzen stijgen niet evenredig mee met het volume. De trend in de sector is om meer te doen met minder. Logistieke dienstverleners en transporteurs gericht op
fijnmazige distributie en koeriersbedrijven blijven profiteren van de sterke groei van e-commerce (bron: Rabobank Cijfers en Trends, 2015).

Logistieke verplaatsingsdynamiek komende jaren zeer groot
Uit eigen onderzoek– Logistiek in Beeld (Stec Groep, 2015) – onder 300 grote verladers en logistiek dienstverleners, volgt dat 55% van de grote logistieke bedrijven in Nederland wil uitbreiden, fysiek groeien of verplaatsen. De belangrijkste redenen voor deze zeer grote dynamiek zijn groei van de onderneming, aanpassing van de supply chain of efficiencyvergroting van het netwerk. Bijna de helft van de dynamische groep zoekt bovenregionaal. De bedrijven noemen vaak Zuid-Nederland (ruim 50%) en de Randstad (35%) als voorkeursregio. De top 3 van locatiefactoren zijn: transportkosten, beschikbaarheid van personeel en kosten van personeel. Bijna de helft van de bedrijven geeft aan niet over alle feiten te beschikken voor een rationele locatieafweging.

WAT BETEKENT DIT VOOR BIJSTERHUIZEN?

De markt voor bedrijfsruimte lijkt langzaamaan weer aan te trekken. De opname van bedrijfspanden neemt toe, maar ook in de uitgifte zien we weer lichte groei, na moeilijke jaren. Belangrijke doelgroepen voor Bijsterhuizen, zoals (groot)handel en logistiek, zijn vroegcyclisch; zodra de economie aantrekt zijn deze sectoren de eerste die dit merken. Inmiddels zien we dat het goederenvervoer over de weg in omzet groeit, ook de toekomstverwachtingen zijn positief. Het omzetniveau van voor de crisis is langzaamaan weer in zicht. Bijsterhuizen had ook afgelopen jaar groot aandeel in de opname van bestaande bedrijfsruimte: de vier grootste transacties in de regio waren op het terrein. Belangrijk is nu om te kunnen inspelen op de wensen van partijen en te profiteren van de groei. Dit betekent dat het sterk profileren van Bijsterhuizen en gericht inspringen op wensen en eisen vanuit de sector extra belangrijk is. Het afgelopen jaar bent u gestart met extra aandacht voor marketing en acquisitie om Bijsterhuizen te profileren als interessante logistieke hotspot. Dit blijft zeker nuttig.

5 Beleidsagenda Bijsterhuizen

Strategische doelstelling en aandachtgebieden
De gemeenschappelijke regeling heeft betrekking op het beleidsterrein economie en werkgelegenheid. De beoogde strategische doelstelling van de GR Bijsterhuizen is: "het bevorderen van de economische ontwikkeling en de werkgelegenheid in de regio Nijmegen, door middel van het gezamenlijk ontwikkelen en exploiteren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar intergemeentelijk bedrijventerrein."

Binnen deze doelstelling is onderscheid gemaakt naar drie aandachtsgebieden:
- het realiseren van kwantitatief én kwalitatief voldoende bedrijventerrein;
- het behouden en uitbreiden van de werkgelegenheid in de regio Nijmegen;
- het bieden van vestigingsmogelijkheden voor verschillende bedrijfscategorieën.

Centraal binnen de doelstelling staat het realiseren van kwantitatief en kwalitatief voldoende bedrijventerrein (aandachtsgebied 1) dat ruimte biedt aan verschillende bedrijfscategorieën. Daarbij is de ontwikkeling van het bedrijventerrein geen doel op zich, maar een middel om invulling te geven aan het gemeentelijke en regionale beleid. De focus op kwaliteit komt onder meer tot uiting in het beleid en de organisatie en door toepassing van het concept Parkmanagement. De GR Bijsterhuizen wil het bedrijventerrein op een zodanige wijze organiseren, dat het terrein ook in de toekomst een aantrekkelijke locatie blijft. Om deze doelstellingen te realiseren is gekozen voor een tweetal (algemene) strategische actiepunten:

GR Bijsterhuizen wil ook de komende jaren bedrijvigheid op het terrein accommoderen en zoveel mogelijk werkgelegenheid behouden en creëren

Wat betekent dit?
Het accommoderen van bedrijvigheid op Bijsterhuizen betekent vooral het uitgeven van de nog beschikbare kavels (circa 22 hectare). Daarnaast is het een vereiste dat het (bestaande) terrein goed wordt benut, zowel kwalitatief als intensief.

Waarom?
Bedrijventerreinen vervullen een belangrijke rol in de werkgelegenheid van Wijchen en Nijmegen. De beide gemeenten willen bedrijvigheid op bedrijventerreinen blijven accommoderen om zo de werkgelegenheid voor haar inwoners en die van de regio in stand te houden en zelfs uit te breiden. Dit sluit aan bij de strategische doelstelling van het beleidsplan: het bevorderen van de economische ontwikkeling en werkgelegenheid.

GR Bijsterhuizen wil, samen met de Bedrijvenvereniging Bijsterhuizen, het huidige kwaliteitsniveau handhaven en inzetten op zorgvuldig ruimtegebruik

Wat betekent dit?
Om de ruimtelijke kwaliteit op Bijsterhuizen te behouden, hebben zowel GR Bijsterhuizen als de bedrijvenvereniging, de doelstelling om de kwaliteit van de omgeving in stand te houden. Daarvoor is een Architectuur Begeleidingscommissie (ABC) die plannen voor nieuwe bedrijfsvestiging zowel stedenbouwkundig, als aan de Ruimtelijke Richtlijnen toetst. Deze richtlijnen zijn opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan.

Voor wat betreft beheer en onderhoud richt de bedrijvenvereniging zich vooral op private kavels en GR Bijsterhuizen en/of betreffende gemeenten op de openbare ruimte. Er wordt gezocht naar een mogelijkheid waarbij dit gezamenlijk kan worden opgepakt.

Intensief ruimtegebruik is een doelstelling van zowel de stadsregio, als de gemeente Nijmegen en Wijchen. Op Bijsterhuizen zijn meerdere voorbeelden van intensief ruimtegebruik aanwezig. Denk hierbij bijvoorbeeld aan geschakeld bouwen, stapelen van kantoor- en bedrijfsruimte, maar ook moderne, hoge bedrijfsruimte van meer dan 15 meter. Wanneer wordt gekeken naar bebouwingspercentage en restruimte valt op dat nog ruimtewinst is te behalen. Een aantal bedrijven beschikt over restruimte in de vorm van grasland.
Waarom?
Ruimtelijke kwaliteit en intensief ruimtegebruik zijn belangrijke doelstellingen uit regionaal en gemeentelijk beleid. Om de kwaliteit van Bijsterhuizen te kunnen

garanderen en ervoor te zorgen dat het terrein aantrekkelijk blijft voor vestiging (ook op middellange en lange termijn) zijn scherpe kwaliteitseisen belangrijk. Intensief ruimtegebruik zorgt ervoor dat meerdere bedrijven zich kunnen vestigen (er wordt immers efficiënter met grond omgegaan), waardoor de terreincoëfficiënt hoger zal zijn en de werkgelegenheid op het terrein dus ook hoger is. Dit sluit aan bij de strategische doelstelling van dit beleidsplan.

6 Ontwerp meerjaren begroting Bijsterhuizen

Voorwoord

De gemeenschappelijke regeling 'Bijsterhuizen' is in 1992 in het leven geroepen door de gemeenten Nijmegen en Wijchen. Het doel is 'het bevorderen van de economische ontwikkeling en werkgelegenheid in de regio Nijmegen door middel van het gezamenlijk ontwikkelen en exploiteren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar intergemeentelijk bedrijventerrein.

Meerjarenbegroting van lasten en baten vanaf 2015

Lasten

Omschrijving	Rekening t/m 31-12-2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Totaal
Grondverwerving	34.456.731	434.411	157.500	0	0	0	0	0	0	0	35.048.642
Archeologie	883.913	71.741	167.395	0	0	0	0	0	0	0	1.123.048
Sloopkosten	1.211.991	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.211.991
Milieukosten	298.960	0	0	0	0	0	0	0	0	0	298.960
Beheerplan t/m 2021	1.866.838	135.000	135.000	135.000	135.000	135.000	135.000	100.000	75.000	54.436	2.906.274
Bouw en woonrijpmaken	31.937.245	495.941	845.319	389.337	339.959	339.959	267.491	267.491	267.491	267.491	35.417.724
Winstneming	27.289.429	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27.289.429
Plankosten en VTU	12.950.602	388.960	395.666	374.728	361.022	351.022	321.822	301.822	281.822	204.217	15.931.682
Voorziening kwaliteitsinstandhouding	2.133.252	9.720	15.335	20.867	25.099	25.041	55.646	55.618	59.764	55.221	2.455.564
Fondsvorming	464.515	0	0	0	0	0	0	0	0	0	464.515
Rente	3.181.347	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.181.347
Totaal lasten	**116.674.824**	**1.535.773**	**1.716.214**	**919.932**	**861.080**	**851.022**	**779.959**	**724.931**	**684.077**	**581.365**	**125.329.176**

Baten

Omschrijving	Rekening t/m 31-12-2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Totaal
Verkopen	110.502.161	928.180	1.432.990	1.950.000	2.345.460	2.340.000	5.200.000	5.197.400	5.584.800	5.160.220	140.641.211
Overige opbrengsten	1.026.315	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.026.315
Externe subsidies	7.267.771	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7.267.771
Rente	0	22.732	17.442	22.303	38.288	57.350	94.941	151.705	212.176	274.081	891.019
Totaal baten	**118.796.247**	**950.912**	**1.450.432**	**1.972.303**	**2.383.748**	**2.397.350**	**5.294.941**	**5.349.105**	**5.796.976**	**5.434.301**	**149.826.315**

Resultaat	**2.121.423**	**-584.860**	**-265.782**	**1.052.371**	**1.522.668**	**1.546.328**	**4.514.982**	**4.624.174**	**5.112.899**	**4.852.936**	**24.497.139**

Cash-flow	**2.121.423**	**1.536.562**	**1.270.781**	**2.323.151**	**3.845.819**	**5.392.147**	**9.907.130**	**14.531.304**	**19.644.203**	**24.497.139**	

Toelichting op de meerjarenbegroting 2015-2023:

- Deze begroting is gebaseerd op de uitgangspunten van de planexploitatie per 1-1-2015 en een rentepercentage van 1,25% over de baten en lasten.
- De grondverkoop voor 2015 is geprognotiseerd op 0,7 ha per jaar (waarvan reeds 0,2 hectare in januari 2015 is gerealiseerd) en loopt hierna langzaam op naar 4,0 ha in 2020. De planexploitatie loopt tot en met 2023.
- De bedragen van grondverwerving, bouw- en woonrijpmaken, archeologie en plankosten zijn afkomstig uit de planexploitatie.
- Onder plankosten en VTU behoren alle kosten voor het projectbureau, DVO Wijchen, DVO Nijmegen, externe advies- en onderzoekskosten, technische voorbereiding (zoals het maken van het bestek, directievoering en toezicht etc.) als mede alle overige kosten t.b.v. GR Bijsterhuizen (zoals belastingen, huisvesting, promotiekosten e.d.).
- Een groot gedeelte van de verkopen zal betrekking hebben op fase 3, 5 en 7.

Actualisatie Beleidsplan Bijsterhuizen & ontwerp meerjarenbegroting 2015 t/m 2023

Aldus **voorlopig** vastgesteld in de vergadering van het Dagelijks Bestuur dd. 10 april 2015

De secretaris, De voorzitter,

J.A. Dekkers mr. J.Th.C.M. Verheijen

Brief aan de raad - de heer Gortemaker inzake Hondenpoep problematiek

A2

Afzender : Alex Gortemaker ; Plaet 9 ; 3351NE Papendrecht

Aan : De Gemeenteraad ; Postbus 9105 ; 6500HG Nijmegen

Onderwerp : Hondepoep problematiek

13450
15.0005190
15 MEI 2015
Nijmegen

Papendrecht , 11 mei 2015

Geachte Gemeenteraad ,

Wij kennen allemaal het probleem van de honde-poep, overal ligt het, geen enkel plekje van de stad blijft gespaard van honde-poep. Geen enkel stukje berm , geen enkel plantsoen of geen enkel park-gazon is te vertrouwen ; men kan gewoon niet meer onbezorg lopen of liggen te zonnebaden in het gras. Laatst zag ik nog bijzondere paddestoelen staan in de berm van een straat midden in ons dorp.
Ik stop en stap uit om een foto te nemen. Ik loop terug door het gras en glibber enigszins en zie dat ik in een grote drol gestapt ben. Gelijk mijn schoenen uitgedaan en in een plastic zak gestopt . Op sokken terug gereden in de auto . Thuis een half uur bezig geweest om mijn schoenen weer helemaal hondepoep vrij te maken.
Zie daar, een van de frustraties die veel Nederlanders moeten verdragen, vanwege het asociaal gedrag van honde-eigenaren.

Ik ben echter van mening dat er mogelijkheden zijn om hier iets tegen te doen.
Ten eerste gaat het er om dat er nieuwe structuren gecre-eerd worden, waarbij de honden en hun eigenaren meer en beter ingebed worden in de maatschappij en zich niet meer als ongeleide projectielen door de maatschappij bewegen.
Als de eigenaren hun honden kunnen leren niet in hun eigen woonkamer te poepen , dan moet het mogelijk zijn om de honden te leren om dat ook buiten (in onze openbare ruimte) niet te doen.
Ten tweede moeten de bestaande organisaties meer en gerichter ingezet worden om hervormingen tot stand te brengen.
Ten derde moeten de regels aangepast worden.
Ten vierde moet de infra-structuur aangepast worden.

Ik wil de komende jaren graag mijn tijd besteden ter verbetering van onze maatschappij, met name door deze poging om het honde-poep probleem te verminderen. Liefst zodanig dat de mensen en vooral hun kinderen weer kunnen rollebollen in het gras zonder bezorgd te zijn voor honde-poep.

Daarom ben ik op zoek naar een gemeente die mij daarin wil faciliteren.
Mijn aanstelling tot zelfstandig "honden-manager" zal minimaal 2 jaar moeten duren om enig resultaat te kunnen boeken. Na deze 2 jaar zal de methodiek ge-evalueerd kunnen worden.

Dit schrijven dient voornamelijk om contact te leggen en om nader met elkaar kennis te maken.

Indien uw interesse gewekt is zal ik uw reactie graag met spoed tegemoet zien,

Hoogachtend ,

Brief aan de raad - de heer Aalders inzake het regelen van een schadeloossteling

ONTVANGSTBEVESTIGING VERZONDEN

A3

BM-50

Buro:
Nr 15.0005136
13 MEI 2015
Gemeente Nijmegen

Meerdink, WimJan PI60

Van: L.AALDERS <L.AALDERS3@UPCMAIL.NL>
Verzonden: woensdag 13 mei 2015 9:44
Aan: DocInfo
Onderwerp: Vóór 20 mei 2015.

Verzonden per e-mail Nijmegen Woensdag 13 mei 2015.

DIT BERICHT IS BESTEMD VOOR DE GEMEENTERAAD VAN NIJMEGEN EN HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN NIJMEGEN.

GEACHTE DAMES EN HEREN (S.T.),

U zult wel gemerkt hebben,dat ik 393 gemeenten in Nederland op de hoogte gebracht heb,inzake hetgeen U mij heeft aangedaan.
Op geen enkele manier heeft U getracht mij tegemoet te treden.
Zelfs een gesprek is niet mogelijk.
Ik heb een plan bedacht ,dat hetgeen ik meegemaakt heb niet meer kan gebeuren en dat U daar voordeel bij heeft.
Dat plan wil ik U voorleggen op voorwaarde,dat U een regeling met mij treft en mij schadeloos stelt.
Dat wil ik dan doen als U mij dat kenbaar maakt en dan zal ik overleg plegen met mijn Raadsman Mr W van den Broek en Mr R Minkhorst.
Op voorwaarde,dat er eerlijk spel gespeeld wordt en vooraf een schadeloosstelling geregeld wordt.
Ik ben bereid water bij de wijn te doen,maar niet teveel,want dan is de smaak weg.
Vóór Woensdag 20 mei 2015 wil ik bericht van U ontvangen of U met mij een overeenkomst wilt sluiten.
Mocht U niet op mijn vriendelijk verzoek in willen gaan,dan zal ik mijn verhaal wereldwijd op internet verspreiden.
Er zal een einde moeten komen aan dit voor mij vreselijke gebeuren.
Door onbehoorlijk Bestuur,vooral in het verleden,het illegaal bouwen en tegen zwarte betaling bouwtekeningen laten maken door één van uw bouwkundigen ben ik het slachtoffer.
Nogmaals,ik ben de eerste die dit onbespreekbare conflict op wil lossen.
Dit zou ik nu niet moeten doen,maar dat had U al moeten oplossen in 2006 of eerder.
Ik weet Burgemeester Bruls waarover ik spreek!!
Ik ben een onschuldige burger en wil graag het goede.
A good loser is a good winner.
Met vriendelijke groet,
L.Aalders Uranusstraat 30 H 6543 XS NIjmegen.
T : 024 - 3481989 bij géén gehoor : 06 - 53 14 82 72.
@ : L.Aalders3@UPCmail.nl

Brief aan de raad - de heer Aalders inzake het regelen van een schadeloossteling

Nijkamp, Michiel PI60

Van: L.AALDERS <L.AALDERS3@UPCMAIL.NL>
Verzonden: zaterdag 16 mei 2015 14:36
Aan: DocInfo
Onderwerp: voor Pinksteren!.

reg.nr.: 15 000 52 18
procesverantw.: Bm - 50

INGEKOMEN
18 MEI 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 07.51
afgedaan:

Verzonden per e-mail Nijmegen Zaterdag 16 mei 2015.

Geachte Gemeente Bestuur,

Ik heb een brief ontvangen van Bureauhoofd Documentaire Informatievoorziening.
De brief is van 13 mei 2015 kenmerk : PI60/MEERWO 15.0005136.
Bericht is doorgezonden naar Griffie.
In Uw brief staat,dat de gemeenten de berichten binnen 8 weken afhandelt.
Ik dacht dat ik duidelijk was in mijn mail en vóór 20 mei 2015 het conflict opgelost wil zien.
De termijn wil ik verlengen tot 22 mei 2015,maar daarna zal ik genoodzaakt zijn mijn verslag wereldkundig te maken.
Daar zult U dan niet blij mee zijn,maar dat is aan U!!
Ik ben bijna 8 jaar aan het procederen,ben mijn hele vermogen en mijn huis verloren.
Nog erger is,dat ik mijn Echtgenote verloren heb door stommiteiten in het Canisius Wilhelmina Ziekenhuis.
Daar is alles begonnen en het gemeente Bestuur van Nijmegen heeft er nog een schepje bovenop gedaan.
Ik ben totaal geruïneerd.
Dat is dan de verdienste na 68 jaar arbeid.
Daar komt nog bij,dat ik de gemeente Nijmegen veel kosten heb bespaard door mijn zieke Echtgenote 5 1/2 jaar te verplegen en verzorgen.
Begrijp mij goed,ik wil een oplossing en niemand beschadigen.
Ik wil voor Pinksteren een gesprek met een schriftelijke aanbieding als vergoeding.
Bovendien heb ik een goed onderbouwd plan en daar zult U best blij mee zijn.
Het zal U geen windeieren leggen.
Ik wens U allen veel wijsheid.
Met vriendelijke groet,
L.Aalders Uranusstraat 30 H 6543 XS Nijmegen.
T : 024 - 3481989 bij géén gehoor : 06 53 14 82 72.
@ : L.Aalders3UPCmail.nl

Brief aan de raad - de heer Aalders inzake het regelen van een schadeloossteling

Meerdink, WimJan PI60

Van: L.AALDERS <L.AALDERS3@UPCMAIL.NL>
Verzonden: woensdag 13 mei 2015 9:55
Aan: DocInfo
Onderwerp: 19 mei 2015.

Verzonden per e-mail Nijmegen Woensdag 13 mei 2015.

Geachte Gemeentebestuur,

Dinsdag 19 mei 2015 ben ik afwezig vanaf 12.30 uur.
Ook dan ben ik mobiel niet bereikbaar.
L.Aalders3@UPCmail.nl

Brief aan de raad - de heer Aalders inzake het regelen van een schadeloossteling

Informatiemanagement&Automatisering
Bureau Documentaire Informatievoorziening (BDI)

GEMEENTE Nijmegen

ARCHIEFEXEMPLAAR

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon algemeen nummer: 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

L Aalders
Uranusstraat 30
6543 XS NIJMEGEN

Datum	Datum uw brief	Ons kenmerk	Doorkiesnummer
13/05/2015	13/05/2015	PI60/MEERW0 15.0005136	n.v.t.

Onderwerp
Ontvangstbevestiging

Uw kenmerk

Wij hebben uw bericht met als onderwerp: voorstel voor oplossen conflict ontvangen op 13/05/2015 en geregistreerd onder nummer: 15.0005136.

Uw bericht is voor behandeling doorgezonden naar afdeling/bureau Griffie.

De gemeente Nijmegen handelt, tenzij uit de aard van het bericht blijkt dat afhandeling of beantwoording niet nodig is, berichten binnen 8 weken af. Geldt in dit geval, een daarvan afwijkende wettelijke termijn, dan wordt die gevolgd. Mocht afwikkeling binnen de geldende termijn niet lukken dan ontvangt u een brief over de verdere procedure en de termijn van afhandeling.

Hoogachtend,
namens de directeur

i.o. Bureauhoofd Bureau Documentaire Informatievoorziening

Brief aan de raad - Concept Jaarstukken 2014 concept Begrotingswijziging . . .

A4

Glastuinbouwproject
Bergerden

Gemeente Nijmegen
T.a.v. de raad van de gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

15.000593
BM-50
26 MEI 2015
07.51

Betreft:	Concept Jaarstukken 2014 en concept Begrotingswijziging 2015 en concept Begroting 2016, Beleidsplan 2015-2018 Gemeenschappelijke Regeling Bergerden	Ref.:	008WGBvZ
Bijlagen:	3	Datum:	19 mei 2015

Geachte leden van de raad,

Eind juni zal een vergadering worden belegd van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Bergerden. Geagendeerd zijn de Jaarrekening 2014, de gewijzigde Begroting 2015, de Begroting 2016 en het Beleidsplan 2015-2018 zoals deze op 7 april jongstleden zijn geaccordeerd door het Dagelijks Bestuur. De accountant heeft op 24 april jl. schriftelijk aangegeven onder voorbehoud van de interne kwaliteitsreview voornemens te zijn een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de door het DB vastgestelde jaarrekening 2014.

Overeenkomstig de statuten van de GR is de raad gedurende twee maanden in de gelegenheid haar zienswijze over de ontwerpbegroting en jaarrekening naar voren te brengen. Binnen de gemeenten Lingewaard en Nijmegen zijn daarover aparte delegatieafspraken met de colleges gemaakt. Door het college zult u daarover separaat worden geïnformeerd.

De hiervoor genoemde stukken treft u hierbij aan.

Hoogachtend,
Namens het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Bergerden

M.H.F. Schuurmans-Wijdeven
Voorzitter

W. Groote
Secretaris

Openbaar Lichaam Bergerden

Begrotingswijziging 2015
+
Concept begroting 2016

Brief aan de raad - Concept Jaarstukken 2014 concept Begrotingswijziging . . .

INHOUDSOPGAVE

Inleiding 4
Algemeen 5
Begrotingswijziging van baten en lasten 2015 7
Begroting van baten en lasten 2016 10
Paragrafen 13
A. Weerstandsvermogen 13
B. Onderhoud van kapitaalgoederen 13
C. Financiering 14
D. Bedrijfsvoering 14
E. Verbonden partijen 14
F. Grondbeleid 14
G. Continuïteitsparagraaf 15
Vaststelling begroting 2015 16

Brief aan de raad - Concept Jaarstukken 2014 concept Begrotingswijziging . . .

Inleiding

Het Openbaar Lichaam Bergerden valt onder de werking van de artikelen 186 t/m 213 Gemeentewet en dientengevolge ook onder het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Een onderdeel van deze vereisten is de opstelling van een programmabegroting. Verder zijn in het BBV diverse paragrafen voorgeschreven.

Op 8 december 2004 heeft het Algemeen Bestuur de Financiële verordening Bergerden en de Controle-verordening Bergerden vastgesteld. Hierin wordt onder andere aangegeven dat bij iedere begroting en jaarstukken een overzicht wordt gegeven van de toedeling van de producten uit de productenraming aan het programma.

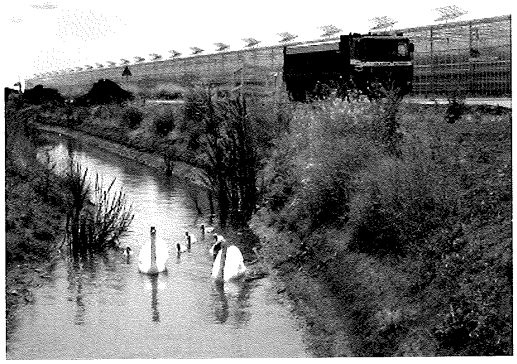
Begroting 2016
Deze begroting 2016 is gebaseerd op de grondexploitatie 2015 zoals vastgesteld door het DB op 12 maart 2015. Deze grondexploitatie met risicoprofiel is de vertaling van het nieuwe toekomstperspectief voor Bergerden geactualiseerd naar prijspeil 1-1-2015.

De financiële en economische crisis heeft ook de glastuinbouw geraakt. De verkoop van bouwrijp terrein is geruime tijd nagenoeg stilgevallen. Deze situatie was aanleiding voor het Algemeen Bestuur van de GR Bergerden om in 2012 de opdracht te formuleren om 'een kansrijk en nieuw toekomstperspectief voor de toekomst van Bergerden' te schetsen. Dit nieuwe perspectief is gepresenteerd in een discussienota (19 november 2013) en een Kadernota Toekomstperspectief Bergerden (januari 2014) waarover in gemeente Lingewaard en gemeente Nijmegen besluitvorming heeft plaatsgevonden.
Omdat de tijdsperiode tussen actualisatie grondexploitatie 2014 (1 december 2014 met prijspeil 1 januari 2014) en de grondexploitatie per 1 januari 2015 nog vrij recent is kan gesteld worden dat de grondexploitatie 2014 een goed fundament is voor de actualisatie van 2015. Met andere woorden de grondexploitatie 2015 is bijna identiek aan de grondexploitatie 2014. Het prijspeil is geactualiseerd van 1 januari 2014 naar 1 januari 2015 en de laatste actuele ontwikkelingen zijn hierin verwerkt.

De grondexploitatie heeft een saldo (verlies) van € -16.083.000 op Eindwaarde en € -10.175.000 op Contante Waarde 1-1-2015 (ofwel € -9.760.000 op Contante Waarde 1-1-2014). Ten opzichte van de vorige grondexploitatie (€ -16.680.000 op Eindwaarde en € -10.123.000 op Contante waarde 1-1-2014) is er een extra financieel voordeel van ca. € -0,6 miljoen op Eindwaarde. Dit komt doordat de werkelijke rentepercentage over 2014 lager ligt dan de geprognotiseerde rente. De aanpassing van de contante waarde naar het prijspeil 1-1-2015 bedraagt hierdoor slechts € 52.000 nadelig (i.p.v. een reguliere stijging van de voorziening bij gelijkzijnde rentepercentages).

Bij de oprichting van OLB heeft de STOL zich voor een maximaal bedrag van € 226.890 garant gesteld bij een negatief exploitatieresultaat. De gemeente Nijmegen en Lingewaard moeten voor het restant tekort beide een voorziening treffen van ieder ca. € 5,0 miljoen op Contante Waarde 1-1-2015.

Tevens is het risicoprofiel van Bergerden gewaardeerd op € 4,4 miljoen (was € 4,3 miljoen). Beide deelnemende gemeenten moeten in hun weerstandscapaciteit rekening gehouden met € 2,2 miljoen aan weerstandscapaciteit voor Bergerden.

Algemeen

De gemeenschappelijke regeling "Bergerden" werd vastgesteld door de gemeenteraden van Bemmel (besluit d.d. 25 juni 1998), Huissen (besluit d.d. 25 juni 1998) en Nijmegen (besluit d.d. 27 januari 1999). De goedkeuring door Gedeputeerde Staten van Gelderland heeft plaatsgevonden middels besluit d.d. 24 maart 1999. Het rechtspersoonlijk bezittend lichaam "Openbaar Lichaam Bergerden" (OLB) is gevestigd te Bemmel.

Medio 2004 is door de onderscheidene bestuursorganen van de gemeenten Nijmegen en Lingewaard een nieuwe gemeenschappelijke regeling vastgesteld. Aanpassing van de regeling was onder meer noodzakelijk vanwege de herindeling in de Over-Betuwe, de daarmee verband houdende wijziging in de risicoverdeling en de invoering van het duale stelsel. Voorts is de regeling aangepast aan de modelbepalingen van de regio Nijmegen en is een bepaling over planschade opgenomen. Na de goedkeuring van 1 maart 2005 door Gedeputeerde Staten is de regeling in werking getreden.

Programma

Het samenwerkingsverband heeft tot hoofddoel het bevorderen van de economische ontwikkeling en de werkgelegenheid in de glastuinbouw en agro-business en daarmee verband houdende bedrijvigheid door het ontwikkelen en exploiteren van een kwalitatief hoogwaardig, duurzaam en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar intergemeentelijk glastuinbouwgebied.

Producten

Om bovengenoemd programma te verwezenlijken zullen onderstaande producten worden uitgevoerd:

Verwerving:	Het verwerven van gronden t.b.v. de realisatie van het glastuinbouwgebied en agro-business..
Bouwrijpmaken:	Het bouwrijpmaken van het gebied en aanleggen van de openbare voorzieningen en de daarmee verband houdende nazorg.
Uitgifte:	Het uitgeven van bouwkavels voor de vestiging van bedrijven
Duurzaamheid:	Het ontwikkelen van voorzieningen voor energie en gietwater enerzijds leiden tot een besparing op de belasting van het milieu en anderzijds een besparing op de bedrijfskosten van de ondernemers.

OLB is niet verantwoordelijk voor de exploitatie van de voorzieningen voor gietwater en energie. De voorzieningen worden geëxploiteerd door de tuinders van Bergerden zelf (middels een coöperatie). OLB draagt echter wel zorg voor het goed functioneren van deze voorzieningen, met het oog op de verkoopbaarheid van de kavels. Voor de ontwikkeling van Bergerden II wordt nieuwe tuinders, wat betreft de energievoorziening, de mogelijkheid geboden zich aan te sluiten bij het collectief of een eigen voorziening te treffen.

Prestaties

In 2016:

-verwerving	0 ha
-uitgifte	2,6 ha (agro-business)
-uitgifte	10.5 ha (compensatie grond buiten plangebied)

Toelichting op de begrote bedragen

De bedragen zijn ontleend aan de grondexploitatie 2015. Basis voor de begroting zijn de in de grondexploitatie opgenomen kosten en opbrengsten voor het jaar 2015 en 2016.

Begrotingswijziging van baten en lasten 2015

Op 12 december 2014 heeft het Dagelijks Bestuur van Bergerden de begroting 2015 vastgesteld. Begin april 2015 ligt de jaarbegroting 2015, samen met de jaarrekening 2013 en het beleidsplan 2014-2017 voor aan het AB ter besluitvorming.
De begroting 2015 is gebaseerd op de exploitatieberekening van december 2014. De exploitatieberekening van februari 2015 zorgt voor aanpassingen in de begroting 2015. Hieronder volgt een overzicht van de verschillen.

BEGROTINGSWIJZIGING VAN BATEN EN LASTEN 2015

Omschrijving der lasten	vastgestelde begroting 2015	nieuwe begroting 2015	wijziging 2015
2. Rente en afschrijving			
Rente	1.295.000	1.274.000	-21.000
3. Goederen en diensten			
3.3 Duurzame goederen			
- planontwikkeling	263.000	371.000	108.000
- grondaankopen	0	0	0
- milieu, archeologie & explosieven	0	0	0
- bouw-/bedrijfsrijpmaken	109.000	109.000	0
- onvoorzien/kostenstijging	83.000	80.000	-3.000
3.4 Overige goederen en diensten			
- beheerskosten gronden	10.000	10.000	0
- overige kosten	0		
6. Verrekeningen			
Dotatie in voorziening			
Afname onderhanden werken	0	0	0
	1.760.000	**1.844.000**	**84.000**

Omschrijving der baten	vastgestelde begroting 2015	nieuwe begroting 2015	wijziging 2015
2. Rente en afschrijving			
Rente	0	0	0
3. Goederen en diensten			
3.3 Duurzame goederen:			
- Grondverkopen	465.000	465.000	0
- Overige grondopbrengsten	0	0	0
4. Vermogensoverdrachten			
Subsidies/overige bijdragen	40.000	60.000	20.000
6. Verrekeningen			
Onttrekking uit voorziening			
Toename onderhanden werken	1.255.000	1.319.000	64.000
	1.760.000	**1.844.000**	**84.000**

TOELICHTING BEHORENDE BIJ DE BEGROTINGSWIJZIGING VAN BATEN EN LASTEN 2015

LASTEN

2. Rente en afschrijving

2.0 Rente **-21.000**

De rentelasten verschillen enigszins door wijziging in fasering en het gerealiseerde rentevoordeel van 2014. De werkelijke gerealiseerde rente over 2014 was 3,25% in plaats van de geprognotiseerde rente van 4,25%

3. Goederen en diensten

3.3 Duurzame goederen

Planontwikkelingskosten **108.000**

De wijzigingen in de planontwikkelingskosten worden als volgt verklaard:

- Het restant budget plankosten over 2014 is doorgeschoven naar 2015	26.000
- De post plankosten is in 2014 gestegen met € 77.000 als gevolg van het DB-besluit van 3 april 2014. Dit DB-besluit houdt in dat de post algemeen onvoorzien voor 2014 wordt ingezet voor de extra kosten ten behoeve van de implementatie van het toekomstperspectief. Deze werkzaamheden en kosten zijn overgeheveld naar 2015.	77.000
- inflatie plankosten als gevolge van prijspeil-aanpassing	5.000

Onvoorzien / kostenstijging **-3.000**

De kosten zijn naar prijspeil 1 januari 2015 gebracht, waardoor 1 jaar kostenstijging vervalt.

BATEN

4. Vermogensoverdrachten

Subsidies / bijdragen derden **20.000**

Wegens het niet verkopen van de compensatiegronden in 2014 kunnen de pachtinkomsten verhoogd worden.

6. Verrekeningen

De toename van de onderhanden werken kan als volgt worden gespecificeerd:

Rentelasten	-21.000	
Planontwikkelingskosten	108.000	
Onvoorzien/kostenstijging	--3.000	
		84.000
Af:		
Subsidies/bijdragen derden	20.000	
		20.000
Grondverkopen		
Per saldo toename onderhanden werk		**64.000**

Begroting van baten en lasten 2016

BEGROTING VAN BATEN EN LASTEN 2016

Omschrijving der lasten	Rekening 2014	Begroting 2015*	Begroting 2016
2. Rente en afschrijving			
Rente	939.248	1.274.000	1.305.000
3. Goederen en diensten			
3.3 Duurzame goederen			
- planontwikkeling	228.490	371.000	268.000
- grondaankopen	0	0	844.000
- milieu, archeologie & explosieven	0	0	0
- bouw-/bedrijfsrijpmaken	14.411	109.000	186.000
- onvoorzien/kostenstijging	0	80.000	94.000
3.4 Overige goederen en diensten			
- beheerskosten gronden	6.946	10.000	15.000
- overige kosten	0		
6. Verrekeningen			
Dotatie in voorziening	10.728		
Afname onderhanden werken		0	0
	1.199.823	1.844.000	2.712.000

Omschrijving der baten	Rekening 2014	Begroting 2015*	Begroting 2016
2. Rente en afschrijving			
Rente	10.728	0	0
3. Goederen en diensten			
3.3 Duurzame goederen:			
- Grondverkopen	0	465.000	1.877.000
- Overige grondopbrengsten	0	0	631.000
4. Vermogensoverdrachten			
Subsidies/overige bijdragen	78.469	60.000	40.000
6. Verrekeningen			
Onttrekking uit voorziening			
Toename onderhanden werken	1.110.626	1.319.000	164.000
	1.199.823	1.844.000	2.712.000

* Begroting op basis van begrotingswijziging februari 2015

Begroting 2016

LASTEN

2. Rente en afschrijving

2.0 Rente **1.305.000**

De financiering geschiedt middels rekening-courant met de Gemeente Lingewaard. Jaarlijks vindt renteverrekening plaats. Voor 2016 is in de raming een rentepercentage van 4,25 % gehanteerd.

3. Goederen en diensten

3.3 Duurzame goederen

Planontwikkelingskosten **268.000**

Procesmanagement	80.000
Projectbureau	36.000
Aan- en verkoop – extern	87.000
PR/Communicatie – extern	20.000
Accountantskosten	10.000
Voorbereidings-/administr.kst – intern en externe adviezen	25.000
Directievoering en toezicht	10.000

Grondaankopen **844.000**

Bij de verwerving van een aantal percelen in het verleden is een meerprijs afgesproken bij het verbreden c.q. ombestemmen van de te verwerven percelen.

Milieu, Archeologie & Explosieven **0**

Dit betreft de kosten voor archeologisch onderzoek op basis van een verwachtingenkaart archeologie. Zo worden percelen "geschikt" gemaakt om te kunnen uitgeven indien de behoefte er is. Veelal wordt explosievenonderzoek/-ruiming en archeologisch onderzoek gezamenlijk uitgevoerd om de kosten zo veel mogelijk te beperken.

Bouw- en bedrijfsrijpmaken **186.000**

Dit betreft de kosten voor het aanleggen van inritten, duikers en dammen ten behoeve van percelen waarvan in 2016 duidelijk is dat die percelen in 2016/2017 worden uitgegeven. Mogelijk moeten deze werkzaamheden eerder of anders worden uitgevoerd als gevolg van de marktomstandigheden.

Onvoorzien / kostenstijging **94.000**

Onvoorzien Civiele Techniek	19.000
Onvoorzien algemeen	61.000
Kostenstijging	14.000

3.4 Overige goederen en diensten

Beheer gronden **15.000**

Hier worden de kosten verantwoord voortvloeiende uit de grondaankopen, zoals verzekeringen,

belastingen en onderhoudskosten kavels.

BATEN

3. Goederen en diensten

3.3 Duurzame goederen

Grondverkopen		**1.877.000**
In 2016 is voor ca. 2,6 ha aan grondverkopen geraamd in de agro-business.		
Overige opbrengsten		**631.000**
Het betreft de voorgenomen verkoop van 3 percelen compensatiegronden		

4. Vermogensoverdrachten

Subsidies / bijdragen derden		**40.000**
Pacht	40.000	

6. Verrekeningen

De toename van de onderhanden werken kan als volgt worden gespecificeerd:

Rentelasten	1.305.000	
Planontwikkelingskosten	268.000	
Grondaankopen	844.000	
Milieu, Archeologie & Explosieven	0	
Bouw-/bedrijfsrijpmaken	186.000	
Beheer gronden	15.000	
Onvoorzien/kostenstijging	94.000	
		2.712.000
Af:		
Grondverkopen	1.877.000	
Overige opbrengsten	631.000	
Subsidies/bijdragen derden	40.000	
		2.548.000
Grondverkopen		
Per saldo toename onderhanden werk		**164.000**

Paragrafen

A. Weerstandsvermogen

Risico-inventarisatie en analysebeoordeling
Om inzicht in de risico's van de GR Bergerden te kunnen verkrijgen is er een risico-inventarisatie en –analyse uitgevoerd. Hierbij worden risico's gekwantificeerd aan de hand van de kans dat de gebeurtenis zich voordoet en het verwachtte financiële effect. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.
Een aantal risico's zijn op dit moment een feit en zijn dus niet meer beïnvloedbaar. Deze risico's zijn opgenomen in de grondexploitatie Bergerden met een financieel negatief eindresultaat van € -10,2 miljoen op Contante Waarde. Een belangrijk risico is weggevallen: de Stidug-regeling. In 2012 is een goedkeurende vaststellingsbeschikking ontvangen en bestaat er alleen nog de beperkte verantwoordelijkheid tot het instandhouden van de diverse voorzieningen.

Om de risico's in kaart te brengen is in samenwerking met de projectdirectie Bergerden, de gemeente Lingewaard en de gemeente Nijmegen een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van een risico-inventarisatie waarbij gebruik is gemaakt van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn vanuit de projectdirectie Bergerden in totaal 16 risico's in beeld gebracht.
De belangrijkste 5 risico's met de hoogste bijdrage (op basis van kans maal effect) aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit zijn:

1. Het niet sluiten van exploitatieovereenkomsten en daarmee het niet ontvangen van een bijdrage in de gemaakte kosten.
2. Verlaging van de grondprijzen
3. Het niet verkopen van de laatste hectare t.b.v. glas, in de markt geen opname meer van ha glastuinbouw.
4. Het niet verkopen van de laatste hectare t.b.v. agrobusiness
5. Vertraging van de uitgifte vanwege diverse redenen (bv geen financiering kunnen krijgen of door hoge energieprijzen etc.)

Er zijn ook een aantal kansen om het risicoprofiel te verlagen. Snellere uitgifte dan geprognotiseerd en een lagere rente zijn hier voorbeelden van.

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 14,2 miljoen) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden.
Uit deze risicosimulatie volgt dat bij een zekerheidspercentage van 90% alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 4.400.000 (benodigde weerstandscapaciteit).

Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit
De benodigde weerstandscapaciteit van GR Bergerden bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. De voorliggende grondexploitatie heeft een risicoprofiel van ca. € 4,4 miljoen en heeft dus een beschikbare weerstandscapaciteit van € 4,4 miljoen nodig (oftewel per gemeente € 2,2 miljoen). Beide deelnemende gemeenten moeten in hun weerstandscapaciteit rekening houden met € 2,2 miljoen aan weerstandscapaciteit voor Bergerden.

B. Onderhoud van kapitaalgoederen

Onder kapitaalgoederen worden verstaan: wegen, riolering, kunstwerken, groen en openbare verlichting. Na oplevering door de aannemer treedt de normale onderhoudstermijn in werking. De wegen en het openbaar groen zijn in beheer en onderhoud bij de gemeente Lingewaard. De riolering, kunstwerken, openbare verlichting en de watergangen zijn nog niet overgedragen.

C. Financiering

De financiering geschiedt middels rekening-courant met de Gemeente Lingewaard. De regels van de Gemeente Lingewaard ter zake zijn derhalve van toepassing.
In overleg met de provincie valt het OLB in het kader van de Wet Fido onder het regime van de gemeente Lingewaard.

D. Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de totale organisatie, zowel ambtelijk als bestuurlijk en dient ter ondersteuning van het programma. Het welslagen hiervan is in belangrijke mate afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering.

Bestuur
Het bestuur van het Openbaar Lichaam Bergerden bestaat uit:
- het algemeen bestuur;
- het dagelijks bestuur;
- de voorzitter.

Personeel
De ondersteuning van het bestuur geschiedt door het projectbureau en de ambtenaren van de gemeenten Lingewaard en Nijmegen. Het projectbureau bestaat uit een projectmanager, een managementassistente, planeconoom en adviseur Grondzaken. Voor specifieke werkzaamheden (zoals verwerving, acquisitie, bouwrijpmaken, toezicht, etc) wordt in voorkomende gevallen gebruik gemaakt van derden.

Financiële administratie
In de vergadering van het AB van 8 december 2004 zijn de Financiële verordening Bergerden en de Controleverordening Bergerden vastgesteld. Het belang van de verordeningen is gelegen in het feit dat het algemeen bestuur ermee aangeeft binnen welke kaders de financiële functie wordt uitgeoefend en hoe de controle dient plaats te vinden.
In de vergadering van het AB van 8 mei 2006 is het Protocol accountantscontrole vastgesteld. Dit protocol geldt voor het jaar 2005 en volgende jaren.

E. Verbonden partijen

Het OLB heeft geen bestuurlijke of financiële belangen, binnen de strekking van verbonden partijen, in een andere rechtspersoon.
De EnergieCombinatie Bergerden (ECB), thans gefailleerd en gesplitst in Greenhouse Energy en Netwerkbedrijf Energy Connection en het GietWaterbedrijf Bergerden (GWB) zijn zelfstandig opererende rechtspersonen en zijn slechts gelieerd aan het grondgebied waarin het OLB opereert.

F. Grondbeleid

Activiteiten 2016:
- activiteiten gericht op de verkoop van kavels en compensatiegronden (acquisitie, communicatie, verkaveling, zonering etc.), in nadere afstemming/samenwerking met LTO/Herstructurering Lingewaard/Lingewaard. Deze activiteiten zijn zowel gericht op glastuinbouw als op agro-business.
- activiteiten gericht op de implementatie en uitvoering van het nieuwe toekomstperspectief. (zoals bestemmingsplanprocedure, positionering, marketing, acquisitie, versterking vestigingsklimaat e.d.)
- uitvoering geven aan het genereren van inkomsten voor de braakliggende terreinen op Bergerden.
- de voorbereiding en uitvoering van het bouw- en woonrijpmaken van uit te geven kavels (duikers, inritten, etc.).

G. Continuïteitsparagraaf

Verliesvoorziening waardering onderhanden werken
De kostprijscalculatie (herzien februari 2015) sluit per 31 december 2014 op € -10,2 miljoen negatief op contante waarde. Dit wordt veroorzaakt door de vertraging van de grondverkopen en de hiermee samenhangende oplopende rentelasten. Tevens is het nieuwe toekomstperspectief van Bergerden verwerkt in deze grondexploitatie. Voor het gecalculeerde verlies van € -10,2 miljoen moet, conform het Bbv, een verliesvoorziening worden getroffen. Doordat Openbaar Lichaam Bergerden niet over eigen vermogen beschikt om deze voorziening te treffen, is een vordering per 31 december 2014 opgenomen op de deelnemende gemeenten alsmede STOL die eveneens bijdraagt in dit (toekomstige) tekort. De deelnemende gemeenten hebben inmiddels deze vordering in hun begroting verwerkt. De kostprijscalculatie is opgesteld op basis van de best mogelijke schatting die op dit moment kan worden gemaakt door de directie. Tevens is hierbij gebruik gemaakt van algemeen aanvaarde parameters en rekenpercentages. Dit neemt niet weg dat er, gezien de onzekere marktontwikkelingen, er een materiële onzekerheid aanwezig is dat de kostprijscalculatie in de komende jaren verder naar beneden bijgesteld dient te worden. Indien dit zich voordoet staan de deelnemende gemeenten garant voor de verliezen die hieruit voortvloeien zodat Openbaar Lichaam Bergerden haar activiteiten duurzaam kan voorzetten.

Deze grondexploitatie met risicoprofiel is de vertaling van het nieuwe toekomstperspectief voor Bergerden geactualiseerd naar prijspeil 1-1-2015. Een goede acquisitie, PR en propositie is noodzakelijk om het nieuwe toekomstperspectief te laten slagen. De komende jaren zullen alle activiteiten zich hierop richten.

De begroting 2016 is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Vaststelling begroting 2016

Vastgesteld door het Dagelijks Bestuur in de openbare vergadering van 7 april 2015.

voorzitter,

secretaris,

Brief aan de raad - Concept Jaarstukken 2014 concept Begrotingswijziging . . .

Glastuinbouwproject Bergerden

Aan Openbaar Lichaam Bergerden

Datum 10 februari 2015

Van Projectbureau Bergerden

Ref. Not.beleidsplan 2015-2018

Onderwerp **Concept beleidsplan 2015 – 2018**

AANLEIDING

In de "Gemeenschappelijke Regeling Bergerden" is onder meer bepaald dat het Algemeen Bestuur jaarlijks een beleidsplan vaststelt, waarin het beleid dat het bestuur van het samenwerkingsverband voornemens is uit te voeren, in grote lijnen wordt aangegeven. Het beleidsplan beslaat steeds een periode van vier jaren, te rekenen vanaf het eerste jaar volgende op het jaar van vaststelling.

Het beleidsplan is als volgt opgebouwd:

1. Inleiding
2. Marktontwikkeling
3. Toekomstperspectief
4. Ontwikkelingsstrategie en activiteiten
5. Projectorganisatie
6. Financiën

Brief aan de raad - Concept Jaarstukken 2014 concept Begrotingswijziging . . .

Glastuinbouwproject Bergerden

1. INLEIDING

De glastuinbouwsector bevindt zich door de aanhoudende kredietcrisis in moeilijk vaarwater. Bedrijven zijn bezig met overleven. Nieuwe investeringen worden mondjesmaat gedaan en van realisatie van nieuw glas is nauwelijks sprake. Op Bergerden is sinds 2008 geen grond meer verkocht en op korte termijn is geen verbetering te verwachten. Bergerden heeft te maken met sterke concurrentie. Er is een overschot aan grond voor glastuinbouw en gelieerde bedrijvigheid in de markt. Overloop vanuit het westen is niet meteen te verwachten en de bestaande voorraad (vaak gefailleerde tuinbouwbedrijven) is op dit moment aantrekkelijker.

Deze situatie was aanleiding voor het Algemeen Bestuur van de GR Bergerden om in 2012 de opdracht te formuleren om 'een kansrijk en nieuw toekomstperspectief voor de toekomst van Bergerden' te schetsen. Het LEI (Landbouw Economisch Instituut) heeft onderzoek gedaan, werkateliers met betrokken partijen zijn georganiseerd, een verkenning is uitgevoerd naar potentiële marktsegmenten en op 19 november 2013 zijn de bouwstenen voor een nieuw toekomstperspectief middels een discussienota aan de gemeenteraden van Lingewaard en Nijmegen gepresenteerd. Tot slot heeft in Nijmegen en Lingewaard besluitvorming plaatsgevonden over de 'Kadernota Toekomstperspectief Bergerden'. In de Kadernota zijn als startpunt drie ontwikkellijnen gepresenteerd: toplocatie voor glastuinbouw, sterk en dynamisch agrocluster en koploper in innovatie en duurzaamheid. Voorwaarde hierbij is dat er gewerkt wordt aan het verbeteren van de concurrentiepositie van Bergerden. Naast de al aanwezig locatievoordelen (bereikbaarheid, gietwater, kavelmaat, glasvezelnetwerk, greenpoortfaciliteiten), dient het vestigingsklimaat te worden versterkt door vooral een impuls te geven aan een voordelige en duurzame energievoorziening.

Omdat de tijdsperiode tussen actualisatie grondexploitatie 2014 (1 december 2014 met prijspeil 1 januari 2014) en de grondexploitatie per 1 januari 2015 nog vrij recent is kan gesteld worden dat de grondexploitatie 2014 een goed fundament is voor de actualisatie van 2015. Met andere woorden de grondexploitatie 2015 is bijna identiek aan de grondexploitatie 2014. Het prijspeil is geactualiseerd van 1 januari 2014 naar 1 januari 2015 en de laatste actuele ontwikkelingen zijn hierin verwerkt.

Achtereenvolgens wordt ingegaan op de marktontwikkeling (hoofdstuk 2), het toekomstperspectief (hoofdstuk 3), de ontwikkelingsstrategie en activiteiten 2015-2018 (hoofdstuk 4), de projectorganisatie (hoofdstuk 5) en tot slot de financiën (hoofdstuk 6).

2. MARKTONTWIKKELING

Glastuinbouw
Glastuinbouw biedt op lange termijn nog marktkansen. De 'Analyse perspectief glastuinbouwbedrijven in Gelderland naar de toekomst' afkomstig van de provincie Gelderland laat zien dat op een termijn van 5-8 jaar 26 potentiele verplaatsers zijn in Oost Gelderland. Een toekomstig gemiddeld glastuinbouwbedrijf is circa 4 à 5 hectare groot. Dit betekent dus een potentie van ca. 117 hectare aan verplaatsing. Of de geïnventariseerde bedrijven daadwerkelijk tot verplaatsing komen is mede afhankelijk van de afzetontwikkelingen komende jaren, maar ook de financieringsmogelijkheden in de markt en het vestigingsklimaat van Bergerden. Indien op korte en middellange termijn dit gunstig ontwikkeld kan verondersteld worden dat door actieve acquisitie een deel van deze bedrijven op Bergerden een toekomst heeft. Daarnaast hebben diverse bedrijven op Bergerden aangegeven op termijn extra ruimte nodig te hebben. Minder waarschijnlijk, maar niet uit te sluiten is dat er ook nog bedrijven uit West Gelderland of vanuit het Westland naar Bergerden komen.

Het LEI heeft in haar onderzoek (najaar 2012) geen duidelijke conclusie getrokken over de potentie van de verplaatsingen van tuinders uit de regio/provincie. Het LEI is echter uitermate somber over de korte en middellange termijn (tot 2017) en heeft 50 ha solitair glas geïnventariseerd in de regio Arnhem-Nijmegen. Het verschil in ha met de inventarisatie van de provincie kan wellicht mede verklaard worden door de afbakening van plangebieden (Oost- Gld versus Arnhem-Nijmegen).

Uit zowel de verkenning van de provincie Gelderland als het onderzoek van het LEI kan geconcludeerd worden dat het aannemelijk is dat op langere termijn nog marktkansen zijn voor verplaatsingen van tuinders uit de regio. Twee punten zijn hierbij van belang:

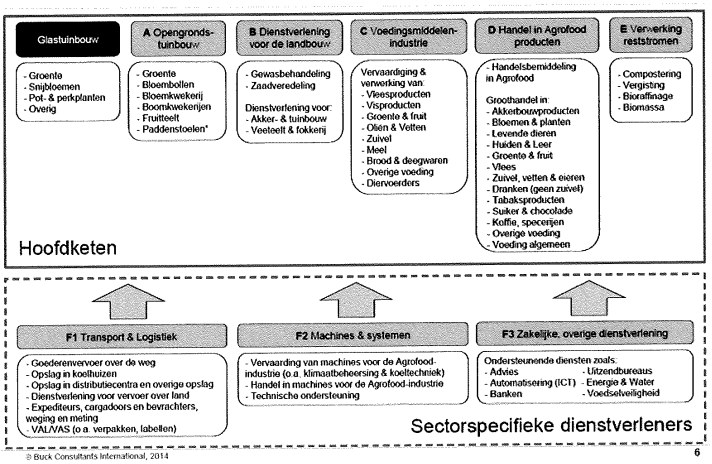
1. We moeten ook constateren dat de nu beschikbare ruimte voor glastuinbouw (121 hectare) te veel is en een ruimtebehoefte voor glastuinbouw tussen de prognose van de provincie en het LEI beter is (circa 80 hectare).
2. De glastuinbouwsector verkeert in onzekere tijden en het is moeilijk te voorspellen hoe dit zich komende jaren gaat uitpakken. Dit betekent dat marktverkenning en acquisitie, monitoring en evaluatie zeer regelmatig moeten plaatsen, zodat tijdig kan worden bijgestuurd op de gehanteerde uitgangspunten.

Verbreding naar 'agrobusiness'
Glastuinbouw zal naar alle waarschijnlijkheid onvoldoende zijn voor de uitgifte van het volledige gebied. Daarom wordt ook ingezet op verbreding. In het nieuwe toekomstperspectief is daarom ingezet op het loslaten van de strikte segmentering glas en een verbreding van het profiel voor Bergerden. Niet alleen om de financiële risico's voor Bergerden te verkleinen, maar ook om optimaal in te kunnen spelen op het ondernemend en innovatief vermogen van bedrijven om in agro-ketens te werken. Deze verbreding kan daarmee ook bijdragen aan het verduurzamen van de agrosector.

Openbaar Lichaam Bergerden
Concept beleidsplan 2015-2018
Februari 2015

Glastuinbouwproject Bergerden

Buck Consultants International is gevraagd onderzoek te doen naar Bergerden als werklocatie voor agribusiness. Onderzocht is in welke marktsegmenten in agro&food sprake is van marktdynamiek, wat voor type bedrijven dan interessant kunnen zijn voor Bergerden en wat de te verwachten ruimtevraag is. Buck Consultants heeft de waardeketen van de agro& foodsector als uitgangspunt genomen. Hierin wordt onderscheid gemaakt naar een hoofdketen (5 categorieën) en een keten met sectorspecifieke dienstverleners (3 categorieën). Op basis hiervan zijn 56 marktsegmenten geïdentificeerd, waarvan 25 marktsegmenten op nationale schaal dynamiek vertonen. Dit betreft bedrijven die zich voor het overgrote deel in het buitengebied of op traditionele modern-gemengde bedrijventerreinen vestigen.

Buck signaleert binnen de genoemde marktsegmenten vier marktsegmenten die extra interessant zijn voor Bergerden. Dit zijn marktsegmenten met beperkte/redelijke dynamiek die qua prijsstelling op het niveau 'laag/gemiddeld' zitten en niet op een bedrijventerrein zullen landen. Dit betreft vooral ruimte-extensieve bedrijvigheid; bedrijven met relatief weinig bedrijfsgebouwen die wel veel grond nodig hebben waardoor een lage grondprijs noodzakelijk is. Dit zijn dus bedrijven die expliciet op zoek zijn naar gronden met een lage of gemiddelde grondprijs en die niet per se in het buitengebied gevestigd hoeven zijn. Het gaat om de volgende marktsegmenten:

1. Dienstverlening voor akker- en tuinbouw: bijv. gespecialiseerde loonwerkbedrijven
2. Groothandel in bloemen/planten, groente/fruit, zaden, kunstmest en/of veevoeder: o.a. in aanvulling op glastuinbouwbedrijven, met handelsfuncties en biomassa activiteiten
3. Groothandel in biomassa: bijv. zuivere biomassa in de vorm van shreds en chips
4. Verwerking van biomassa: bijv. cascaderen van biomassa uit grondstoffen zoals (natuur)gras, gewasresten en gewasbijproducten / vergisting

Buck consultants verwacht dat in een periode van tien jaar in totaal een ruimtevraag voor Bergerden (mits de grondprijs goed is, actieve acquisitie wordt verricht en bestemming van Bergerden op deze marktsegmenten toegespitst is) 10 – 15 ha voor loonwerk- en biomassabedrijven aangevuld met 5 – 10 ha voor ruimte-extensieve handelsbedrijven.

Een keuze voor deze segmenten betekent dat Bergerden ten opzichte van andere reguliere bedrijventerreinen in de gemeente Lingewaard en de regio geen directe concurrent vormt, omdat die marktsegmenten die normaliter op bedrijventerreinen gevestigd zijn buiten beschouwing worden gelaten. Dit is anders voor de andere marktsegmenten waar Buck ook marktdynamiek ziet, maar die vooral gericht zijn op vestiging op een regulier bedrijventerrein. Uit eerder onderzoek van de Stec-groep (in opdracht van gemeente Lingewaard) blijkt dat de ruimtevraag vanuit de agrosector naar Agropark II beperkt is (circa 3 tot 8 hectare). Dit wordt veroorzaakt door een regionaal overaanbod. Er zijn relatief veel concurrerende bedrijventerreinen in de regio.

Een keuze voor een breed agroprofiel op Bergerden, inclusief agro-business die zich ook op modern reguliere bedrijventerreinen kunnen vestigen, betekent daarom dat programma op andere bedrijventerreinen in Lingewaard onder druk komt te staan en mogelijk geschrapt moet worden.

Dit voorstel houdt in dat gekozen wordt in totaal circa 27 hectare agrobusiness, waarvan 7 hectare in marktsegmenten die ook op traditionele bedrijventerreinen terecht kunnen komen en 20 hectare ruimte-extensieve agrobedrijvigheid. Voordeel van deze clustering is dat Bergerden krachtig en onderscheidend in de regio als locatie voor glastuinbouw en gelieerde agribusiness kan worden gepositioneerd.

3. TOEKOMSTPERSPECTIEF

Bij het formuleren van het nieuwe perspectief, zijn zes principes gehanteerd:
1. Bouw voort op sterke punten
2. Verbreden is noodzakelijk
3. Denk in synergie en ketens
4. Samen sta je sterker
5. Bedien een vragersmarkt
6. Afwachten is geen optie

Bergerden kent veel en goede aanknopingspunten om weer als toplocatie voor glastuinbouw gepositioneerd te worden. Het vestigingsklimaat is sterk met goede kavelgrootte en vorm, voldoende goed gietwater, goede bereikbaarheid, sterk agrarisch netwerk (greenport Gelderland, greenport Arnhem-Nijmegen en glastuinbouwpact Arnhem-Nijmegen), voldoende gekwalificeerd personeel, etc. Dit vestigingsklimaat moet komende periode versterkt worden, vooral door het stimuleren van duurzame en voordelige energievoorzieningen. Uit de marktanalyses blijkt echter dat er waarschijnlijk onvoldoende vraag is voor de beschikbare grond. Verbreden is dus noodzakelijk. Dit biedt ook kansen, omdat bedrijven gebruik kunnen maken van elkaars producten, grondstoffen en reststoffen. Synergie is hierin de leidraad.

Bergerden moet dit niet alleen doen. Door Bergerden samen met het herstructureringsgebied Huissen-Angeren en Agropark te positioneren sta je samen sterken (600 ha tuinbouwgebied). Daarnaast zijn er veel partijen die baat hebben bij een succesvol en sterk Bergerden (waaronder bijvoorbeeld de tuinders in het gebied, de energiecoöperatie, provincie Gelderland). De inzet moet zijn om met deze partijen gezamenlijk op te trekken. Tot slot is een verandering nodig in de marktbenadering. Een aanbodgerichte aanpak is onvoldoende, de vraag staat centraal. Dit betekent dat Bergerden moet kunnen meebewegen en moet kunnen anticiperen op de wensen en vragen uit de markt.

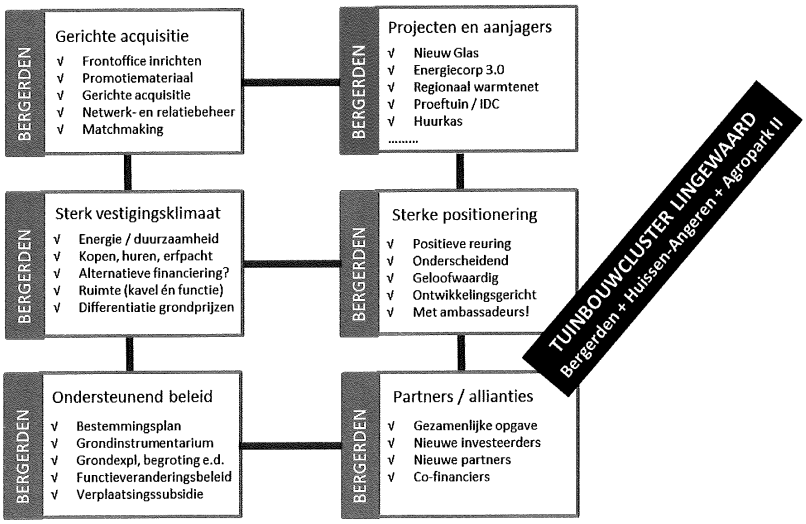
Deze principes zijn uiteindelijk vertaald in drie pijlers voor de nieuwe visie:
1. **Toplocatie glastuinbouw**: Bergerden wordt opnieuw op de kaart gezet als toplocatie voor glastuinbouw. Dit betekent dat Bergerden weer onderscheidend wordt van concurrerende locaties en dat glastuinbouwers onder goede bedrijfseconomische voorwaarden hun bedrijf op Bergerden kunnen realiseren en exploiteren.
2. **Sterk en dynamisch agro-cluster**: Op Bergerden kunnen bedrijven straks elkaar versterken door slim gebruik te maken van elkaars kennis, kunde, producten, diensten, reststoffen, CO2, grondstoffen. Ruimtelijke clustering en ketenvorming bieden bedrijfseconomische voordelen.
3. **Koploper in innovatie en duurzaamheid**: Bergerden zet in op ondernemerschap, innovatiedrang en duurzaamheid. Klanten zoeken meerwaarde in kwaliteit én meerwaarde in duurzaamheid. Voor tuinders is innovatie en duurzaamheid bedrijfseconomisch interessant: 'meer met minder'. Overheden zien duurzame groei als één van de grootste uitdagingen in deze tijd.

4. ONTWIKKELSTRATEGIE EN ACTIVITEITEN

Ontwikkelstrategie
De nieuwe visie gaat gepaard met een nieuw strategie. De volgende bouwstenen zijn hiervoor benoemd (zie ook onderstaande figuur):

1. *Ondersteunend beleid*: Het nieuwe toekomstperspectief gaat gepaard met een nieuwe geactualiseerde grondexploitatie naar prijspeil 1 januari 2015 en bijbehorende jaarrekening 2014, begroting 2016 en beleidsplan 2015-2018. Ook moet het bestemmingsplan gewijzigd worden. Daarnaast is flankerend beleid belangrijk, zoals het functieveranderingsbeleid en de verplaatsingssubsidie van de provincie Gelderland.
2. *Sterk vestigingsklimaat*: Gewerkt wordt aan een flexibilisering van het grondinstrumentarium (differentiatie van grondprijzen en mogelijkheden voor kopen, huren en erfpachten). Door functieverruiming in het bestemmingsplan ontstaat meer marktruimte voor vragen, wensen en ideeën van ondernemers. Op het gebied van energie moet nog veel gebeuren. De primaire verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij andere partijen (zoals de energiecoöperatie), echter de GR Bergerden wil haar rol hierin pakken door duurzame en voordelige energievoorzieningen op Bergerden te stimuleren. De ontwikkelingen rondom het regionale warmtenet bieden hierbij goede kansen.
3. *Gerichte acquisitie*: Er wordt vol ingezet op acquisitie door gericht glastuinders en kansrijke agrosegmenten te benaderen. Gestart is met de glastuinders in de regio. Specifieke bedrijven in de genoemde agrosegementen worden benaderd. Hiervoor zijn twee acquisiteurs geworven die vanaf eind 2014 met de werkzaamheden gestart zijn. Er zal meer in creatieve oplossingen moeten worden gedacht, omdat verplaatsingstrajecten steeds complexer van aard zijn.
4. *Sterke positionering*: Afgelopen tijd is met de provincie Gelderland, gemeente Nijmegen en gemeente Lingewaard gewerkt aan een gemeenschappelijke aanpak voor een brede en krachtige positionering van de tuinbouwcluster Lingewaard, bestaande uit Bergerden, Huissen-Angeren en Agropark. Komende periode moet dit leiden tot een krachtige gebiedspositionering met bijpassende initiatieven, projecten, aanjagers (zie punt 6)
5. *Partners en allianties*: Doel is het realiseren van een effectief netwerk van partners voor Bergerden gericht op ambassadeurschap, co-financiering, marktbenadering, acquisitie van nieuwe bedrijven, versterken van het vestigingsklimaat en het organiseren van aanjagers. 'Leitmotiv' hierin zijn de gezamenlijke ontwikkeldoelen.
6. *Projecten en aanjagers*: Aanjagers zijn noodzakelijk om Bergerden weer op de kaart te zetten en komende jaren voor positieve reuring zorgen. Te denken valt aan mogelijke realisatie van een huurkas, incentives in voordelige en duurzame energievoorziening of de realisatie van een proeftuin voor Wageningen.

Bouwstenen Ontwikkelingsstrategie

Activiteiten 2015-2018
Onderscheid kan worden gemaakt in de werkzaamheden die GR Bergerden doet in het kader van het nieuwe toekomstperspectief Bergerden en de reguliere, doorlopende werkzaamheden.

De volgende acties worden ondernomen voor het uitwerken en implementeren van een nieuwe Toekomstperspectief Bergerden:

- Nieuwe positionering Bergerden mede i.k.v. 'tuinbouwcluster Lingewaard'
- Opstellen van een Ontwikkelingsplan
- Formuleren aanjagers, nieuwe prospects Bergerden
- Opstarten bestemmingsplanwijziging
- Mogelijk aanpassen van organisatie gemeenschappelijke regeling en samenwerkingsverbanden

- Versterken vestigingsklimaat, o.m. door stimuleren van op termijn realisatie duurzame en voordelig energievoorziening Bergerden, functieverruiming, differentie grondprijzen, mogelijkheden aanbieden voor kopen, huren, erfpacht, etc.
- Aanpassen marketing, communicatie en acquisitie

Een nieuwe impuls wordt gegeven aan acquisitie, door onder meer:

- Gerichte werving van tuinders binnen en buiten de regio;
- Actieve benadering verplaatsers uit de regio in nauw overleg met de gemeente Lingewaard; 'rode loper' benadering, bouwteams, aanpassing bestemmingsplan, inzet instrumentarium zoals verplaatsingsregelingen, functieverandering, incentives, pr en publiciteit.
- Verkoop van compensatiegronden Bergerden
- Nauwe contacten onderhouden met zittende tuinders in Bergerden/regio/provincie over mogelijke uitbreidingen van hun bedrijf; (accountmanagement)
- In het kader van acquisitie in overleg en samenwerking met de Provincie Gelderland wijzen op de provinciale verplaatsingsregeling;

Daarnaast zijn er reguliere en doorlopende werkzaamheden, zoals

1. Afronden van een lopende dossiers uit fase 1 en fase 2:
   - Overdracht van wegen, bermen, verlichting aan gemeente Lingewaard;
   - Overdracht van delen van het openbaar gebied aan waterschap (watergangen);
   - Overige overdrachten (Gietwaterbedrijf, Energiecoöperatie en private partijen)

2. Financiën:
   - Regelmatig contact met GWB gezien huidige financiële situatie van het GWB;
   - Reguliere werkzaamheden financiële administratie, contractmanagement, risicomanagement.

5. ORGANISATIE

De projectorganisatie is gebaseerd op een samenwerkingsovereenkomst 'Bergerden' tussen OLB (Openbaar Lichaam Bergerden) en STOL (Stichting Stimulering Tuinbouw Overbetuwe Liemers). In de praktijk is het OLB de 'trekker' van de ontwikkeling: zij koopt aan, geeft opdrachten, verkoopt grond en loopt het grootste financiële risico. STOL treedt in de praktijk vooral op als adviseur. Maar ook zij draagt mee in het financiële risico van Bergerden. In overeenstemming met de samenwerkingsovereenkomst is dit risico gemaximeerd.

Het OLB heeft een Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks bestuur en de STOL-bestuurders overleggen in de Projectdirectie. Het AB en DB wordt bijgestaan door een secretaris. Dhr. W. Groote is aangesteld als secretaris van de GR, die tevens het projectbureau aanstuurt.

Projectbureau
Het project Bergerden staat voor een grote opgave. Langlopende dossiers moeten worden afgerond en een kansrijk en nieuw perspectief voor de toekomst van Bergerden moet uitgewerkt en geïmplementeerd worden. Om deze opgave effectief op te pakken, heeft het projectbureau Bergerden met nieuwe en bestaande medewerkers in september 2013 een doorstart gekregen. Het projectbureau bestaat uit Wouter Groote (secretaris en projectmanager van het OLB), Barbara van Zweeden (projectassistente, PR en communicatie), Herman Bouman (adviseur grondzaken en contractmanagement) en Mieke Verstappen (planeconoom en risicomanagement). Tevens zijn er twee ervaren acquisiteurs geworven die invulling geven aan marketing, acquisitie en relatiebeheer. Ondersteunende disciplines die flexibel worden ingezet betreffen voornamelijk financieel beheer en administratie, juridische zaken en civiele techniek. Daarnaast is voor een aantal onderdelen specifieke expertise extern ingehuurd, bijvoorbeeld voor een taxatie van de gronden, de verkoop van de compensatiegronden en een onderzoek naar het agroprofiel, de segmentering en behoefteraming voor de verbredingsopgave.

Samenwerking en organisatie GR en STOL
De verbreding van glas naar agro-business betekent dat de doelstelling voor de GR inhoudelijk wijzigt en dat ook de samenwerkingsovereenkomst met de STOL opnieuw tegen het licht moet worden gehouden. Komende periode moet inzichtelijk worden gemaakt of er wijzigingen in de gemeenschappelijke regeling en/of samenwerkingsovereenkomst noodzakelijk zijn. Daarbij wordt ook gekeken of er eventuele aanpassingen noodzakelijk zijn in de huidige organisatiestructuur (AB, DB, PD en externe oriëntatie).

Samenwerking 'Tuinbouwcluster Lingewaard'
Afgelopen maanden is met de provincie Gelderland, gemeente Nijmegen en gemeente Lingewaard gewerkt aan een gemeenschappelijke aanpak voor een brede en krachtige positionering van de tuinbouwcluster Lingewaard, bestaande uit Bergerden, Huissen-Angeren en Agropark. De GR Bergerden heeft voor haar bijdrage in dit traject een subsidie van de provincie Gelderland gekregen. In een uitvraag zijn bureaus gevraagd om te offreren om dit traject te begeleiden. De opdracht is in oktober 2014 gestart. De verwachting is dat de inhoudelijke werkzaamheden in maart/april 2015 afgerond worden.

Vormgeven marktoriëntatie
De tijden zijn veranderd: nieuwe klanten dienen zich niet zomaar vanzelf aan. Een actieve benadering van de markt is nodig waarbij snel en flexibel kan worden ingespeeld op kansen. En soms zijn creatieve constructies nodig om nieuwe ondernemers naar Bergerden te halen. De nieuwe acquisiteurs hebben een belangrijke taak om het markt- en vraaggericht werken voor Bergerden vorm te geven en hierbij het externe netwerk op te zetten en te onderhouden.

Samenwerking bij ontwikkeling en uitgifte percelen
Voor de concrete ontwikkeling en uitgifte van percelen (fase 2) werkt het projectbureau nu samen met:
- Liander, voor de aansluiting van kavels op het landelijke gas- en elektranet (incl. teruglevering).
- Gietwaterbedrijf Bergerden, voor de aansluiting en levering van gietwater.

Liander is op basis van regelgeving, verplicht om tuinders onder de 10 MW aan te sluiten tegen standaardtarieven. Liander stelt zich constructief op en garandeert medewerking aan de ontsluiting van nieuwe kavels. Afgesproken is dat zodra een tuinder bouwplannen heeft, Liander, PB en de tuinder in overleg treden om maatwerk te leveren.

GWB heeft bij OLB een verzoek tot uitstel van de aflossing van de lening ingediend. Onder voorwaarden heeft het OLB daarmee ingestemd. Een van de voorwaarden is een regelmatig overleg met het GWB, waarbij inzicht wordt gegeven in de financiële situatie. Dit overleg vindt elk kwartaal plaats.

3. FINANCIËN

Uitgangspunten nieuwe grondexploitatie 2015, jaarrekening 2014, begroting 2016
Het toekomstperspectief is vertaald in nieuwe uitgangspunten voor een grondexploitatie 2014. Deze grondexploitatie is geactualiseerd van prijspeil 1 januari 2014 naar 1 januari 2015. Deze grondexploitatie komt vervolgens ook tot uitdrukking komt in de concept jaarrekening 2014 en begroting 2016.

Het nieuwe toekomstperspectief hanteerde de volgende uitgangspunten (deze uitgangspunten zijn dus ook niet gewijzigd):

- Verkleinen totale hoeveelheid beschikbare grond voor glastuinbouw naar circa 70 hectare. Een deel van de nog niet verworven gronden (circa 21 hectare) wordt niet actief omgezet naar glastuinbouw.
- Conform de huidige grondexploitatie handhaven van 7 hectare grond voor reguliere agro-business
- Verbreden van de bestemming van 20 hectare grond naar ruimte-extensieve agro-business.
- Gezien de huidige marktomstandigheden is de eerste nieuwe uitgifte voor agrobusiness in 2016 geprognotiseerd. De eerste nieuwe uitgiften van glastuinbouwbedrijven zijn in 2018 geprognotiseerd. De exploitatieperiode loopt tot en met 2025.
- De grondopbrengsten voor glastuinbouw zijn in 2013 verlaagd en een zekere prijsdifferentiatie per gebied wordt toegepast.
- In de voorliggende planexploitatie is een geprognotiseerde kostenstijging van 2% per jaar aangehouden. De geprognotiseerde opbrengstenstijging bedraagt voor agrobusiness in 2015-2016 0% per jaar, gevolgd door 1,0% in 2017, 1,5% in 2018 en 2,0% voor 2017 en verder. De geprognotiseerde opbrengstenstijging voor glastuinbouw bedraagt 0% per jaar voor de gehele looptijd. De rekenrente is onveranderd gebleven en bedraagt 4,25% per jaar.
- Extra investeringen zijn nodig t.a.v. acquisitie (vragersmarkt), verlengen van de doorlooptijd van de grondexploitatie en t.b.v. het bouw- en woonrijpmaken nieuw toegevoegde agro-bedrijvigheid (vanwege mogelijke aanpassing verkaveling).

Geprognotiseerde resultaten
De grondexploitatie 2015 is op bovenstaande uitgangspunten gebaseerd en verder geactualiseerd naar de administratieve gegevens per 1 januari 2015. Dit resulteert in een grondexploitatie met een saldo (verlies) van € -16.083.000 op Eindwaarde en € -10.175.000 op Contante Waarde per 1-1-2015.

Ten opzichte van de vorige grondexploitatie (€ -16.680.000 op Eindwaarde en € -10.123.000 op Contante waarde 1-1-2014) is er een extra financieel voordeel van ca. € 0,6 miljoen op Eindwaarde. Dit komt doordat de werkelijke rentepercentage over 2014 lager ligt dan de geprognotiseerde rente. De aanpassing van de contante waarde naar het prijspeil 1-1-2015 bedraagt hierdoor slechts € 52.000 nadelig (i.p.v. een reguliere stijging van de voorziening bij gelijkzijnde rentepercentages).

Tevens is het risicoprofiel van Bergerden opnieuw gewaardeerd. De benodigde weerstandscapaciteit van GR Bergerden bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. De voorliggende

grondexploitatie heeft een risicoprofiel van ca. € 4,4 miljoen (was € 4,3 miljoen) en heeft dus een beschikbare weerstandscapaciteit van € 4,4 miljoen nodig.

Evaluatie
Gezien de huidige marktsituatie van glastuinbouwbedrijven en de toevoeging van nieuwe marktproposities voor agrobusiness gaat het projectbureau de inspanning van de acquisitie nauwlettend volgen en jaarlijks evalueren. Dit zal de GR een beter beeld opleveren van de marktkansen op korte en middellange termijn. Mogelijk kan dat in de toekomst tot aanpassingen leiden.

Samenvattend
De grondexploitatie 2015 met bijbehorend risicoprofiel is de vertaling van het nieuwe geactualiseerde toekomstperspectief voor Bergerden naar prijspeil 1 januari 2014. Een deel van het plangebied van glastuinbouw is verbreed naar agro-business. Tevens is de uitgifte van glastuinbouw verkleind en zijn de grondprijzen aangepast en vertraagd. Een goede acquisitie, PR en propositie zijn noodzakelijk om het nieuwe toekomstperspectief te laten slagen. De komende jaren zullen alle activiteiten zich hierop richten

Voor een nadere specificatie zie bijlage 3.

Vaststelling begroting 2016

Vastgesteld door het Dagelijks Bestuur in de openbare vergadering van 7 april 2015.

voorzitter,

secretaris,

Glastuinbouwproject Bergerden

Bijlage 1: overzicht overlegstructuur

Onderstaande tabel geeft inzicht in de verschillende overlegstructuren, inclusief de frequentie, het doel en de deelnemers van het overleg.

Overleg-structuur	Frequentie	Doel	Deelnemers
Algemeen / management			
Algemeen Bestuur OLB	Min. 2 x per jaar	Het verantwoorden van gevoerde beleid door het Samenwerkings-verband Bergerden en het vaststellen van nieuw beleid.	Gem. Lingewaard, Gem. Nijmegen, Stichting STOL, Projectbureau Bergerden en belangstellenden (openbare vergadering)
Projectdirectie / Dagelijks Bestuur OLB	1 x per 2 maanden	Het vaststellen en toetsen van de kaders waarbinnen het projectbureau dient te opereren (o.a. strategie, aan- en verkoop, planning & control etc.)	Gem. Lingewaard, Gem. Nijmegen, Stichting STOL tezamen Samenwerkingsverband Bergerden en Projectbureau Bergerden
Projectbureau overleg	1 x per maand	Bespreking werkvoorraad en -verdeling en -planning Projectbureau.	Projectbureau, incl. 'ingehuurde' en betrokken medewerkers Gem. Lingewaard
Inhoudelijk / werkgroepen			
Overleg acquisitie en verkoop	Ad hoc	Bespreken voortgang acquisitie – en verkoopactiviteiten, verkoopstrategie.	Projectbureau, externe adviseurs
Financiële situatie Gietwater-bedrijf	1 keer per kwartaal	Bespreken kwartaaloverzicht gietwaterbedrijf	Projectbureau, Rabobank, Gietwaterbedrijf
Actualisatie bestemmings-plan + ombestemmen	Nader te bepalen	Planvoorbereiding	Projectbureau, gemeente Lingewaard, Stedenbouwkundig bureau

Bijlage 2: memo's en rapporten in het kader van een nieuw Toekomstperspectief Bergerden

- Lei-rapport, najaar 2012
- Rapportage werkatelier toekomst AgroPark Bergerden, 5 oktober 2012
- Discussienota Toekomstperspectief Bergerden, 19 november 2013
- Kadernota Toekomstperspectief Bergerden, januari 2014
- Verbredingsopgave Bergerden: naar kansrijke agri-business segmenten, 2014

Glastuinbouwproject Bergerden

Bijlage 3: Grondexploitatie Bergerden 2015 o.b.v. nieuw toekomstperspectief

Lasten

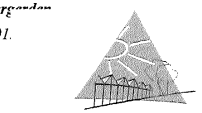
Omschrijving	Boekwaarde t/m 31 december 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Totaal
Grondverwerving	23.914.825	10.000	858.570	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	6.496	**24.869.891**
Sloopkosten	71.985	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**71.985**
Milieukosten	239.715	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**239.715**
Archeologie	68.459	0	0	102.000	0	0	0	0	0	0	0	0	**170.459**
Explosieven	2.523.113	0	0	0	0	0	0	0	25.500	0	0	0	**2.548.613**
Bouw- en woonrijpmaken	11.194.764	108.761	185.687	185.687	149.771	149.771	72.557	72.557	72.557	72.557	72.557	47.669	**12.384.899**
Plankosten	10.631.899	371.061	268.260	268.260	260.100	260.100	260.100	260.100	234.600	226.800	226.800	206.920	**13.475.000**
Dotatie voorziening	5.502.646	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**5.502.646**
Onvoorzien	0	74.860	79.469	79.469	75.877	75.877	68.156	68.156	68.156	68.156	68.156	49.786	**776.117**
Kostenstijging	0	4.913	14.246	29.158	30.490	39.597	39.113	46.693	54.425	56.208	63.464	59.943	**438.252**
Rente	13.798.463	1.273.614	1.304.681	1.309.692	1.281.122	1.226.869	1.167.448	1.101.009	1.040.699	960.306	851.801	732.080	**26.047.785**
Totaal Lasten	**67.945.869**	**1.843.209**	**2.710.914**	**1.984.266**	**1.807.361**	**1.762.215**	**1.617.374**	**1.558.515**	**1.505.937**	**1.394.026**	**1.292.778**	**1.102.895**	**86.525.362**

Baten

Omschrijving	Boekwaarde t/m 31 december 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Totaal
Verkopen	21.988.700	464.702	1.877.255	1.877.255	3.240.855	2.832.755	3.236.442	2.878.942	2.752.755	3.608.574	3.799.955	3.769.999	**52.328.186**
Overige grondopbrengsten	1.299.928	0	631.452	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**1.931.380**
Stidug-bijdrage	12.171.934	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**12.171.934**
Overige bijdragen	873.950	60.000	40.000	20.000	0	0	0	0	0	0	0	0	**993.949**
Subsidie explosieven	1.666.184	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**1.666.184**
Opbrengstenstijging	0	0	0	9.363	32.940	66.362	105.235	144.884	185.327	226.579	268.656	311.574	**1.350.920**
Totaal baten	**38.000.696**	**524.701**	**2.548.707**	**1.906.617**	**3.273.794**	**2.899.117**	**3.341.677**	**3.023.826**	**2.938.082**	**3.835.153**	**4.068.610**	**4.081.573**	**70.442.553**

Resultaat	**-29.945.173**	**-1.318.508**	**-162.207**	**-77.649**	**1.466.433**	**1.136.902**	**1.724.302**	**1.465.311**	**1.432.144**	**2.441.127**	**2.775.832**	**2.978.678**	**-16.082.808**

Cash-flow	**-29.945.173**	**-31.263.681**	**-31.425.888**	**-31.503.537**	**-30.037.104**	**-28.900.202**	**-27.175.900**	**-25.710.589**	**-24.278.444**	**-21.837.318**	**-19.061.486**	**-16.082.808**

Toelichting op de grondexploitatie 2015-2025:

- Deze begroting is gebaseerd op de uitgangspunten van de planexploitatie per 1-1-2015 en een rentepercentage van 4,25% over de baten en lasten.
- De grondverkoop voor agro-business start in 2016 en van glastuinbouw in 2018. De planexploitatie loopt tot en met 2025.
- In 2015 is een exploitatiebijdrage geraamd van een reeds afgesloten exploitatieovereenkomst.
- De bedragen van grondverwerving, bouw- en woonrijpmaken, archeologie en plankosten zijn afkomstig uit de planexploitatie.
- Onder plankosten en VTU behoren alle kosten voor het projectbureau, externe advies- en onderzoekskosten, technische voorbereiding (zoals het maken van het bestek, directievoering en toezicht etc.) als mede alle overige kosten t.b.v. OLB Bergerden (zoals belastingen, huisvesting, promotiekosten e.d.).
- De kostenstijging bedraagt 2% per jaar
- De opbrengstenstijging voor glas is 0% per jaar en voor agrobusiness 2015-2016 0% per jaar, gevolgd door 1,0% in 2017, 1,5% in 2018 en 2,0% voor 2017 en verder.

Openbaar Lichaam Bergerden

Jaarstukken 2014

Brief aan de raad - Concept Jaarstukken 2014 concept Begrotingswijziging . . .

INHOUDSOPGAVE

Inleiding 3

Algemeen 4

Jaarverslag 2014 5

Activiteiten in 2014 6

Activiteiten in 2015 7

Paragrafen 8

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 8

B. Onderhoud van kapitaalgoederen 9

C. Financiering 9

D. Bedrijfsvoering 10

E. Verbonden partijen 11

F. Grondbeleid 11

G. Rechtmatigheid 11

Jaarrekening 2014 12

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2014 14

Toelichting behorende bij de jaarrekening 2014 14

Wet Normering Topinkomens 21

Vaststelling jaarrekening 2014 23

B I J L A G E N 24

Bouwrekening 25

Staat van grondaankopen t/m 2014 26

Staat van grondverkopen t/m 2014 29

Normenkader 2014 31

Controleverklaring 32

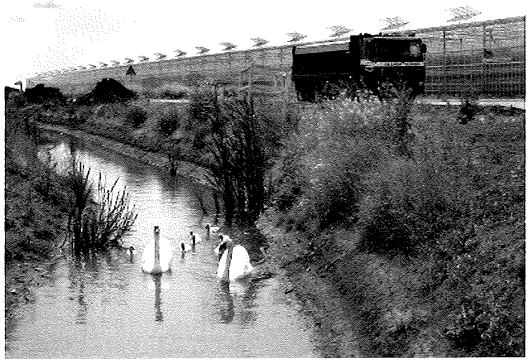
Kaart plangebied 33

Inleiding

Het Openbaar Lichaam Bergerden valt onder de werking van de artikelen 186 t/m 213 Gemeentewet en dientengevolge ook onder het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Een onderdeel van deze vereisten is de opstelling van een programmabegroting. Verder zijn in het BBV diverse paragrafen voorgeschreven.

Op 8 december 2004 heeft het Algemeen Bestuur de Financiële verordening Bergerden en de Controle-verordening Bergerden vastgesteld. Hierin wordt onder andere aangegeven dat bij iedere begroting en jaarstukken een overzicht wordt gegeven van de toedeling van de producten uit de productenraming aan het programma.

In deze jaarrekening is rekening gehouden met de nieuwste vereisten van de verslaggevings- en controlevoorschriften

Algemeen

De gemeenschappelijke regeling "Bergerden" werd vastgesteld door de gemeenteraden van Bemmel (besluit d.d. 25 juni 1998), Huissen (besluit d.d. 25 juni 1998) en Nijmegen (besluit d.d. 27 januari 1999). De goedkeuring door Gedeputeerde Staten van Gelderland heeft plaatsgevonden middels besluit d.d. 24 maart 1999. Het rechtspersoonlijk bezittend lichaam "Openbaar Lichaam Bergerden" (OLB) is gevestigd te Bemmel.

Medio 2004 is door de onderscheidene bestuursorganen van de gemeenten Nijmegen en Lingewaard een nieuwe gemeenschappelijke regeling vastgesteld. Aanpassing van de regeling was onder meer noodzakelijk vanwege de herindeling in de Over-Betuwe, de daarmee verband houdende wijziging in de risicoverdeling en de invoering van het duale stelsel. Voorts is de regeling aangepast aan de modelbepalingen van de regio Nijmegen en is een bepaling over planschade opgenomen. Na de goedkeuring van 1 maart 2005 door Gedeputeerde Staten is de regeling in werking getreden.

Programma

Het samenwerkingsverband heeft tot hoofddoel het bevorderen van de economische ontwikkeling en de werkgelegenheid in de glastuinbouw en agro-business en daarmee verband houdende bedrijvigheid door het ontwikkelen en exploiteren van een kwalitatief hoogwaardig, duurzaam en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar intergemeentelijk glastuinbouwgebied.

Producten

Om bovengenoemd programma te verwezenlijken zullen onderstaande producten worden uitgevoerd:

Verwerving	Het verwerven van gronden t.b.v. de realisatie van het glastuinbouwgebied.
Bouwrijpmaken	Het bouwrijpmaken van het gebied en aanleggen van de openbare voorzieningen en de daarmee verband houdende nazorg.
Uitgifte	Het uitgeven van bouwkavels voor de vestiging van bedrijven.
Duurzaamheid	Het ontwikkelen van voorzieningen voor energie en gietwater die enerzijds leiden tot een besparing op de belasting van het milieu en anderzijds een besparing op de bedrijfskosten van de tuinder.

OLB is niet verantwoordelijk voor de exploitatie van de voorzieningen voor gietwater en energie. De voorzieningen worden geëxploiteerd door de tuinders van Bergerden zelf (middels een coöperatie). Het goed functioneren van deze voorzieningen is met het oog op de verkoopbaarheid van de kavels natuurlijk wel een zorg voor OLB. Voor de ontwikkeling van Bergerden fase 2 wordt nieuwe tuinders, wat betreft de energievoorziening, de mogelijkheid geboden zich aan te sluiten bij het collectief of een eigen voorziening te treffen.

Jaarverslag 2014

JAARVERSLAG:

Activiteiten in 2014

In 2014 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd.

De financiële en economische crisis heeft ook de glastuinbouw geraakt. De verkoop van bouwrijp terrein is geruime tijd nagenoeg stilgevallen. Deze situatie was aanleiding voor het Algemeen Bestuur van de GR Bergerden om in 2012 de opdracht te formuleren om 'een kansrijk en nieuw toekomstperspectief voor de toekomst van Bergerden' te schetsen. Dit nieuwe perspectief is gepresenteerd in een discussienota (19 november 2013) en een Kadernota Toekomstperspectief Bergerden (januari 2014) waarover in gemeente Lingewaard en gemeente Nijmegen besluitvorming heeft plaatsgevonden.

De braakliggende gronden in het gebied zijn – éénjarig – verpacht.

De overdracht van het openbaar gebied naar de gemeente Lingewaard (wegen, bermen, riolering, openbare verlichting) en naar het waterschap (conventionele watergangen) is in gang gezet en zal begin 2015 door middel van een notariële akte definitief zijn beslag moeten krijgen.

Er zijn contacten onderhouden met de zittende tuinders over eventuele uitbreiding van hun bedrijf en met potentiële verplaatsers over nieuwvestiging. In het kader van PR en acquisitie is onder meer deelgenomen aan de Tuinbouwrelatiedagen in Gorinchem en de landelijke actie "Kom in de kas". Tevens zijn er 2 acquisiteurs (een voor glastuinbouw en een voor agro-business) aangetrokken.
Tevens is gestart met een nieuwe positionering van Bergerden, onder de titel "Daar groeit iets moois". Middels workshops, blog etc. wordt Bergerden opnieuw op de kaart gezet.

Met de gemeente Lingewaard en de provincie Gelderland is overleg gestart over mogelijkheden van toepassing en ontwikkeling van initiatieven op het gebied van duurzame energie, zoals aantakking op een te realiseren regionaal warmtenet en het realiseren van windturbines.

De actualisatie van het bestemmingplan Bergerden (vanwege een wettelijke verplichting) is in 2014 opgestart.

De voorbereidingen voor de verkoop van compensatie-gronden buiten het exploitatiegebied Bergerden zijn in 2014, via openbare inschrijving, afgerond. Dit heeft geen biedingen opgeleverd boven het vastgestelde minimum. De percelen worden nu via reguliere wijze te koop aangeboden.

Activiteiten in 2015

Beleidsmatig
Op basis van besluitvorming over het toekomstperspectief Bergerden zal implementatie daarvan moeten plaatsvinden in onder meer een wijziging van het bestemmingsplan, een nieuwe invulling van de marketing en het acquisitiebeleid. Ook moeten de consequenties voor de samenwerking en organisatie in beeld worden gebracht.

De actualisatie van het bestemmingplan Bergerden (vanwege een wettelijke verplichting) is in 2014 al opgestart. In dit traject kan, naar gelang de stand van de procedure en de stand van de besluitvorming over de nieuwe koers en besluiten naar aanleiding van de nieuwe koers, mogelijk ook de wijziging naar een bredere bestemming meegenomen worden. De verwachting is dat voor de verbreding een nieuwe bestemmingsplanprocedure moet worden opgestart (2015). De nieuwe positionering van Bergerden moet ook tot uitdrukking komen op de website, in de verkoopbrochure, via presentaties, middels acquisitie en gerichte activiteiten.
De nieuwe positionering van Bergerden wordt in 2015 verder vorm gegeven.

Een verbreding van glas naar een dynamisch en sterk agro-cluster betekent dat de doelstelling voor de gemeenschappelijke regeling inhoudelijk wijzigt en dat ook de samenwerkingsovereenkomst met de STOL opnieuw tegen het licht moet worden gehouden. In 2015 moet inzichtelijk worden gemaakt of er wijzigingen in de gemeenschappelijke regeling en/of samenwerkingsovereenkomst noodzakelijk zijn. Tevens worden voorstellen gedaan voor eventuele aanpassingen in de organisatiestructuur.

Het nieuwe toekomstperspectief vertaalt zich tevens in een nieuwe grondexploitatie.
Op 12 december 2014 heeft het Dagelijks Bestuur van Bergerden een nieuwe grondexploitatie 2014 vastgesteld met het nieuwe toekomstperspectief voor Bergerden. De grondexploitatie 2015 is gebaseerd op de grondexploitatie 2014 en is opgenomen in de jaarrekening 2014. Begin april 2015 liggen deze stukken, samen met de jaarbegroting 2015 en het beleidsplan 2014-2017 voor aan het AB ter besluitvorming.

Grondzaken
Het nieuwe toekomstperspectief kan leiden tot gewijzigde inzet wat betreft acquisitie en grondverkoop. Er zijn er 2 acquisiteurs (een voor glastuinbouw en een voor agro-business) aangetrokken.

De éénjarige verpachting van de braakliggende tuinbouwkavels wordt voorgezet.

De verkoop van enkele percelen gelegen buiten het plangebied worden nu via reguliere wijze te koop aangeboden. In 2015/2016 wordt deze verkoop afgewikkeld.

De overdracht van het openbaar gebied naar de gemeente Lingewaard respectievelijk het waterschap Rivierenland zal worden afgerond.

Paragrafen

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Definitie
Onder weerstandsvermogen wordt verstaan "het vermogen om niet-structurele risico's op te vangen teneinde de taken te kunnen voortzetten".

De weerstandscapaciteit zijn de middelen die kunnen worden aangewend om financiële tegenvallers (risico's) op te vangen. Deze capaciteit is van belang om, ingeval één of meerdere risico's zich voordoen, toch het voorgenomen programma tot uitvoering te brengen. De weerstandscapaciteit kan zowel de exploitatie als het vermogen betreffen. In de exploitatiesfeer kan men denken aan een raming voor onvoorziene uitgaven. In de vermogenssfeer betreft het de (vrij aanwendbare) reserves.
Zoals reeds aangegeven in de toelichting op de balansposten is er geen sprake van vorming van reserves. Een eventueel risico dient dus opgevangen te worden middels de exploitatie.
Onderstaand wordt een inschatting gegeven van de risico's en de wijze waarop deze kunnen worden opgevangen.

Risico-inventarisatie en analysebeoordeling
Om inzicht in de risico's van de GR Bergerden te kunnen verkrijgen is er een risico-inventarisatie en –analyse uitgevoerd. Hierbij worden risico's gekwantificeerd aan de hand van de kans dat de gebeurtenis zich voordoet en het verwachte financiële effect. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.
Een aantal risico's is op dit moment een feit en is dus niet meer beïnvloedbaar. Deze risico's zijn opgenomen in de grondexploitatie Bergerden met een financieel negatief eindresultaat van € -10,2 miljoen op Contante Waarde. Een belangrijk risico is weggevallen: de Stidug-regeling. In 2012 is een goedkeurende vaststellingsbeschikking ontvangen en bestaat er alleen nog de beperkte verantwoordelijkheid tot het instandhouden van de diverse voorzieningen.

Om de risico's in kaart te brengen is in samenwerking met de projectdirectie Bergerden, de gemeente Lingewaard en de gemeente Nijmegen een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van een risico-inventarisatie waarbij gebruik is gemaakt van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn vanuit de projectdirectie Bergerden in totaal 16 risico's in beeld gebracht.
De belangrijkste 5 risico's met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit zijn:

1. Het niet sluiten van exploitatieovereenkomsten en daarmee het niet ontvangen van een bijdrage in de gemaakte kosten.
2. Verlaging van de grondprijzen.
3. Het niet verkopen van de laatste hectare t.b.v. glas, in de markt geen opname meer van ha glastuinbouw.
4. Het niet verkopen van de laatste hectare t.b.v. agrobusiness.
5. Vertraging van de uitgifte vanwege diverse redenen (bv geen financiering kunnen krijgen of door hoge energieprijzen etc.)

Er zijn ook een aantal kansen om het risicoprofiel te verlagen. Snellere uitgifte dan geprognotiseerd en een lagere rente zijn hier voorbeelden van.

Deze grondexploitatie 2015 bevat het nieuwe toekomstperspectief voor Bergerden, geactualiseerd naar prijspeil 1 januari 2015. De uitgangspunten van deze grondexploitatie is hierdoor bijna identiek aan de grondexploitatie 2014.

Al bij de opstart van Bergerden, in de bestemmingsplanfase, is rekening gehouden met een achtervangconstructie. De provincie Gelderland heeft namelijk toegezegd om een gedeelte van het gebied om te bestemmen naar agro-business indien dit financieel nodig was.
Uitgangspunt in deze grondexploitatie is de uitgifte van glastuinbouw en het ombestemmen van 7 ha glastuinbouw naar agro-business hoog.
Het nieuwe toekomstperspectief van Bergerden gaat verder uit van verbreding van een deel van het gebied van glastuinbouw naar agro-business laag (ca. 20 ha).
Bovendien wordt een deel van de nog niet verworven gronden (ca. 21 ha) niet meer actief omgezet naar glastuinbouw en is de uitgifte van glas vertraagd. De grondexploitatie 2014 en 2015 bevat al deze uitgangspunten.

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 14.200.000) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Uit deze risicosimulatie volgt dat bij een zekerheidspercentage van 90% alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 4.400.000 (benodigde weerstandscapaciteit).

Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit
De benodigde weerstandscapaciteit van GR Bergerden bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. De voorliggende grondexploitatie heeft een risicoprofiel van ca. € 4,4 miljoen en heeft dus een beschikbare weerstandscapaciteit van € 4,4 miljoen nodig (oftewel per gemeente € 2,2 miljoen). Beide deelnemende gemeenten moeten in hun weerstandscapaciteit rekening houden met € 2,2 miljoen aan weerstandscapaciteit voor Bergerden.

Het bestuur en directie ziet een aantal kansen om het risicoprofiel te verlagen. Vooral het verbreden van een deel van het plangebied van glastuinbouw naar agro business biedt mogelijkheden om bij te dragen aan de gewenste opbrengsten. De nieuwe grondexploitatie bevat het nieuwe toekomstperspectief voor dit gebied.

B. Onderhoud van kapitaalgoederen

Onder kapitaalgoederen worden verstaan: wegen, riolering, kunstwerken, groen en openbare verlichting. Na oplevering door de aannemer treedt de normale onderhoudstermijn in werking. De wegen en het openbaar groen zijn in beheer en onderhoud bij de gemeente Lingewaard. De riolering, kunstwerken, openbare verlichting en de watergangen zijn nog niet overgedragen.

C. Financiering

De financiering geschiedt middels rekening-courant met de Gemeente Lingewaard. De regels van de Gemeente Lingewaard ter zake zijn derhalve van toepassing.
In overleg met de Provincie en het Ministerie van Financiën valt het OLB in het kader van de Wet Fido onder het regime van de gemeente Lingewaard.
Tevens heeft het Ministerie van Financiën de GR Bergerden een uitzondering verleend voor het verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden.

D. Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de totale organisatie, zowel ambtelijk als bestuurlijk en dient ter ondersteuning van het programma. Het welslagen hiervan is in belangrijke mate afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering.

Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur

In het verslagjaar bestond het Algemeen Bestuur uit de volgende leden:

Gemeente Lingewaard:
- mevr. M.H.F. Schuurmans-Wijdeven (voorzitter)*
- de heer B. van Eeten (vice-voorzitter)*
- de heer J.A.W. Joosten
- mevr. M.J.A. van Aalten- Janssen

*In de zomer van 2014 is de functie van vice-voorzitter van Eeten vrijgevallen door het neerleggen van zijn ambt als wethouder. Deze functie is ingevuld door de nieuwe wethouder van gemeente Lingewaard, de heer T. Peren. Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur op 3 juli 2014 is de heer T. Peren formeel benoemd als lid van het Dagelijks Bestuur. Tevens is mevr. M.H.F. Schuurmans-Wijdeven op 3 juli 2014 opnieuw benoemd tot voorzitter van het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur.

Gemeente Nijmegen:
- mevr. J.G. Kunst*
- de heer J.W.M. van der Meer*

* In de zomer van 2014 is de functie van mevr. Kunst en de heer van der Meer vrijgevallen door het neerleggen van hun ambt als wethouder. Deze functie is ingevuld door de nieuwe wethouders van gemeente Nijmegen, de heer B. Velthuis en mevr. H. Tiemens. Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur op 3 juli 2014 is de heer B. Velthuis formeel benoemd als lid van het Dagelijks Bestuur.

In 2014 heeft het Algemeen Bestuur drie maal vergaderd, namelijk op 3 juli 2014, 2 september 2014 en 16 december 2014. In deze vergadering zijn de actuele stand van zaken aangaande de ontwikkelingen in het glastuinbouwgebied besproken inclusief de financiële gevolgen van het nieuwe toekomstperspectief voor Bergerden.

In het verslagjaar bestond het Dagelijks Bestuur uit de volgende leden:

Gemeente Lingewaard:
- de heer S. de Vreeze (voorzitter);
- de heer B. van Eeten (vice-voorzitter)*

*Zoals hierboven aangegeven is op 3 juli 2014 de heer T. Peren lid geworden van het Dagelijks Bestuur.

Gemeente Nijmegen:
- mevr. J.G. Kunst*

*Zoals hierboven aangegeven is op 3 juli 2014 de heer B. Velthuis lid geworden van het Dagelijks Bestuur.

Het Dagelijks Bestuur vormt samen met de vertegenwoordigers van de Stichting STOL, de heren H. Gertsen en H. Beijer, de Projectdirectie Bergerden. De Projectdirectie Bergerden heeft in het verslagjaar zeven keer vergaderd.

Vanaf 6 november 2013 is de heer W. Groote secretaris van het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur van Bergerden.

Personeel
De ondersteuning van het bestuur geschiedt door het projectbureau en de ambtenaren van de gemeenten Lingewaard en Nijmegen. Het projectbureau bestaat uit een projectmanager, managementassistente, planeconoom en adviseur grondzaken. De overige disciplines worden daar waar nodig flexibel ingezet.

Financiële administratie
In de vergadering van het AB van 8 december 2004 zijn de Financiële verordening Bergerden en de Controleverordening Bergerden vastgesteld. Het belang van de verordeningen is gelegen in het feit dat het algemeen bestuur ermee aangeeft binnen welke kaders de financiële functie wordt uitgeoefend en hoe de controle dient plaats te vinden.
In de vergadering van het AB van 8 mei 2006 is het Protocol accountantscontrole vastgesteld. Dit protocol geldt voor het jaar 2005 en volgende jaren.
Het normenkader maakt onderdeel uit van deze jaarrekening.

E. Verbonden partijen

Het OLB heeft geen bestuurlijke of financiële belangen, binnen de strekking van verbonden partijen, in een andere rechtspersoon.
De EnergieCombinatie Bergerden (ECB), thans gefailleerd en gesplitst in Greenhouse Energy en Netwerkbedrijf Energy Connection en het GietWaterbedrijf Bergerden (GWB) zijn zelfstandig opererende rechtspersonen en zijn slechts gelieerd aan het grondgebied waarin het OLB opereert.

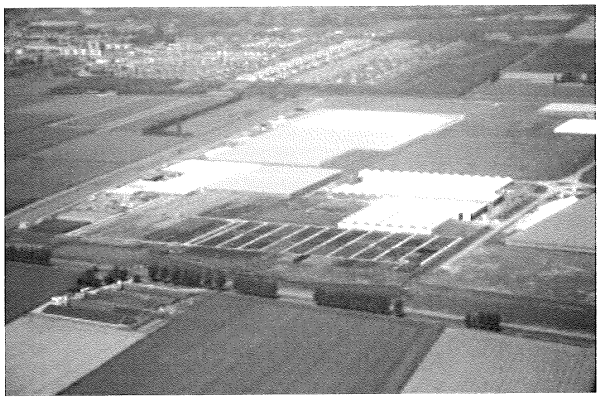
F. Grondbeleid

Activiteiten in 2014
Verwezen wordt naar de opgenomen beschrijving van de activiteiten in 2014 en 2015.

G. Rechtmatigheid

Met betrekking tot de rechtmatigheid is de Stidug-regeling één van de belangrijkste kaders. Eind 2011 – begin 2012 zijn het verantwoordingsverslag en de bijbehorende controleverklaring bij de Minister van E.L.I. ingediend. Medio 2012 is door de minister een goedkeurende vaststellingsbeschikking afgegeven. De verantwoordelijkheid is nu beperkt tot het instandhouden van de diverse voorzieningen.

Jaarrekening 2014

d.d. 2 april 2015

BALANS PER 31 DECEMBER

ACTIVA	2014 €	2013 €	PASSIVA	2014 €	2013 €
Vaste activa			**Voorzieningen**		
Financiële vaste activa			Voorzieningen met een	0	0
Langlopende leningen	0	0	specifieke aanwending		
Voorziening	0	0			
Vlottende activa			**Vlottende passiva**		
Voorraden			Netto vlottende schulden		
Onderhanden werken	19.770.389	18.711.922	Rek.cour. Lingewaard	29.948.273	28.704.824
			Overige schulden	86.107	213.094
Uitzettingen < 1 jaar					
Vorderingen op openbare lichamen	10.174.784	10.122.625			
Overige vorderingen	89.207	83.371			
	30.034.380	28.917.918		30.034.380	28.917.918

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2014

LASTEN	Werkelijk 2014	Begroot 2014	Werkelijk 2013	BATEN	Werkelijk 2014	Begroot 2014	Werkelijk 2013
2. Rente en afschrijving				**2. Rente en afschrijving**			
2.0 Rente	939.248	1.227.300	868.953	2.0 Rente	10.728	0	10.425
3. Goederen en diensten				**3. Goederen en diensten**			
3.3 Duurzame goederen				3.3 Duurzame goederen			
-Kosten planontwikkeling	228.490	244.000	270.935	-grondverkopen	0	0	0
-Aankopen	0	0	0	-overige opbrengsten	0	0	0
-Milieu/ archeol./explos.	0	100.000	0	-bijdragen gemeenten	52.159	0	4.469.998
-Bouw-/bedrijfsrijpmaken	14.411	0	30.837				
-Onvoorzien	0	76.800	0				
3.4 Overige goederen en diensten							
-Beheerskosten gronden	6.946	10.000	1.558				
-Overige kosten	0	0	0				
4.Vermogensoverdrachten				**4.Vermogensoverdrachten**			
Bijdrage ECB	0	0	0	Subsidies / bijdragen	78.469	50.000	72.008
6. Verrekeningen				**6. Verrekeningen**			
Dotatie in voorziening	62.887	0	4.480.423	Toename onderhanden werk	1.110.626	1.608.100	1.100.275
Afname onderhanden werk	0	0	0	Vrijval voorziening STIDUG	0	0	0
	1.251.982	1.658.100	5.652.706		1.251.982	1.658.100	5.652.706

Toelichting behorende bij de jaarrekening 2014

Algemeen

De jaarrekening 2014 is opgesteld met in overeenstemming met de meest recente voorschriften en regels zoals opgenomen in het Besluit begroting verantwoording (Bbv). De verslaglegging is gericht op het karakter van grondexploitatie. Dit houdt onder meer in dat alle opbrengsten en kosten in de Programmarekening worden verantwoord.

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het gebruik van schattingen is een element bij het opstellen van de jaarrekening. De getrouwheid van de jaarrekening wordt hierdoor niet aangetast. Bij schattingen opgenomen in de jaarrekening zijn de volgende punten in acht genomen;

- de aard van de schatting en de bijbehorende veronderstellingen worden als toelichting vermeld;
- er is rekening gehouden met alle relevante (potentiële) omstandigheden voor en na balansdatum;
- ervaringen in soortgelijke gevallen zijn meegenomen.

In de bouwrekening zijn de nog uit te geven bedragen (kolom 6) ontleend aan de exploitatieberekening van februari 2015. De exploitatieberekening is gebaseerd op eindwaarde (2025). Daarnaast is de contante waarde vermeld (per 1 januari 2015).

De begrote bedragen in de Programmarekening zijn ontleend aan de begroting 2014. Calculatieverschillen in de exploitatieberekeningen worden bij de exploitatieopzet toegelicht.

Voorraden onderhanden werken

De als "onderhanden werken" opgenomen gronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Door de gekozen systematiek is het mogelijk dat een boekwaarde tijdelijk negatief kan staan.

Voor een geprognosticeerd verlies op de grondexploitatie wordt een verliesvoorziening ingesteld ter grote van het volledige verlies. De voorziening wordt gepresenteerd als waardecorrectie op de post voorraad onderhanden werk.

BALANS

ACTIVA

Vaste activa

Langlopende leningen **0**

Specificatie:	Stand 1-1	Aflossing	Stand 31-12
GietWaterbedrijf Bergerden (GWB)	287.597	-71.899	215.698
Waarvan voorziening getroffen	-287.597		-215.698
Eindsaldo	0		0

In de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) d.d. 12 mei 2003 is besloten om het GWB een lening te verstrekken van € 270.000. Aflossing van de lening zou geschieden in vijf jaarlijkse termijnen, voor het eerst op 31 december 2006. Vooralsnog is niet aan de verplichting tot aflossen voldaan. In 2010 is een nieuwe geldleningovereenkomst met GWB gesloten, waarbij de rente is verlaagd en voor het eerst ultimo 2013 aflossing zou plaatsvinden. Gezien de prognoses van het gietwaterbedrijf is een voorziening getroffen. Het aflossingsdeel (€ 71.899 voor 2013 en € 71.899 voor 2014) is opgenomen bij de kortlopende vorderingen.

Vlottende activa

Voorraden

Onderhanden werken (boekwaarde gronden) per 31 december 2014 **19.770.389**

Boekwaarde per 1 januari 2014	18.711.922	
Voorziening per 1 januari 2014	10.122.625	
Bruto boekwaarde per 1 januari 2014	28.834.547	*
Het verloop hiervan in het jaar 2014 is als volgt:		
Mutatie boekwaarde 2014	1.110.626	*
Afwaarderen onderhanden werk in 2014	-52.159	**
Boekwaarde per 31 december 2014	19.770.389	
Voorziening per 31 december 2014	10.174.784	
Bruto boekwaarde per 31 december 2014	29.945.173	*

* zie toelichting op Programmarekening onder "Verrekeningen" (pagina 22-23).
** De kostprijscalculatie (herzien februari 2015) sluit per 31 december 2014 op € 10.174.784. De opwaardering van het onderhanden werk heeft in de jaarrekening 2014 € 52.159 plaatsgevonden.

Continuiteitsparagraaf: verliesvoorziening waardering onderhanden werken

De kostprijscalculatie (herzien februari 2015) sluit per 31 december 2014 op € -10,2 miljoen negatief. Dit wordt veroorzaakt door de vertraging van de grondverkopen en de hiermee samenhangende oplopende rentelasten. Tevens is het nieuwe toekomstperspectief van Bergerden verwerkt in deze grondexploitatie, die geactualiseerd is naar prijspeil 1 januari 2015. Voor het gecalculeerde verlies van € -10,2 miljoen is, conform het Bbv, een verliesvoorziening getroffen. Doordat Openbaar Lichaam Bergerden niet over eigen vermogen beschikt om deze voorziening te treffen, is een vordering per 31 december 2014 opgenomen op de deelnemende gemeenten alsmede STOL die eveneens bijdraagt in dit (toekomstige) tekort. De kostprijscalculatie is opgesteld op basis van de best mogelijke schatting die op dit moment kan

worden gemaakt door de directie. Tevens is hierbij gebruik gemaakt van algemeen aanvaarde parameters en rekenpercentages. Dit neemt niet weg dat er, gezien de onzekere marktontwikkelingen, er een materiële onzekerheid aanwezig is dat de kostprijscalculatie in de komende jaren verder naar beneden bijgesteld dient te worden. Indien dit zich voordoet staan op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Gemeenschappelijke Bergerden, de deelnemende gemeenten (Lingewaard en Nijmegen) garant voor de verliezen die hieruit voortvloeien zodat Openbaar Lichaam Bergerden haar activiteiten duurzaam kan voorzetten.

Deze grondexploitatie met risicoprofiel is vertaling van het nieuwe toekomstperspectief voor Bergerden, geactualiseerd naar prijspeil 1 januari 2015. Een goede acquisitie, PR en propositie is noodzakelijk om het nieuwe toekomstperspectief te laten slagen. De komende jaren zullen alle activiteiten zich hierop richten. De jaarrekening 2014 van Openbaar Lichaam Bergerden is dan ook opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar **10.263.991**

Specificatie:	Stand 31-12
Vordering gem. Nijmegen en Lingewaard	9.947.894
Vordering STOL	226.890
Debiteuren	226.094
BTW aangifte 4e kwartaal	30.276
	10.431.154
Waarvan voorzieningen getroffen	-167.163
Eindsaldo	10.263.991

PASSIVA

Voorzieningen

Voorzieningen met een specifieke aanwending **0**

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden

Rekening courant gemeente Lingewaard **29.948.273**

Betreft de schuld in rekening courant met de gemeente Lingewaard per 31 december 2014.

Overige schulden **86.107**

Specificatie:	
Diverse bedrijven; diverse facturen	86.107
	86.107

PROGRAMMAREKENING 2014

LASTEN

2. Rente en afschrijving

2.0 Rente **939.248**

Specificatie:

- Gemeente Lingewaard; rente rekening-courant	939.248	*
- overige rentelasten	0	
	939.248	

* De werkelijk betaalde rente rekening-courant is gebaseerd op een rentepercentage van 3,25%. De voorgecalculeerde rente in de begroting 2014 gaat uit van 4,25% waardoor op dit onderdeel een voordelig rente-effect is ontstaan van ca. € 288.000.

3. Goederen en diensten

3.3 Duurzame goederen

Onder deze post worden de werkelijke kosten van planontwikkeling, grondaankopen en bouwrijp maken verantwoord.

Kosten planontwikkeling **228.490**

De begrootte planontwikkelingskosten bedroegen € 244.000
Op 3 april 2014 heeft het Dagelijks Bestuur besloten de post Algemeen Onvoorzien voor 2014 in te zetten voor de extra plankosten t.b.v. de implementatie van het toekomstperspectief.
De werkelijke planontwikkelingskosten in 2014 zijn als volgt opgebouwd:

Planontwikkeling :	
- Procesmanagement	85.019
- Projectbureau/voorbereidingskosten	62.562
- Aan- en verkoop	39.631
- PR en Communicatie	9.893
- Accountant	25.000
- Diverse adviezen	13.000
- Positionering/ontwikkelplan Toekomstperspectief	2.125
- Bijdrage provincie aan ontwikkelplan	-24.000
- Archiveringirectie/Toezicht	15.260
Totaal	228.490

Het verschil wordt veroorzaakt doordat de implementatie van het toekomstperspectief (positionering, acquisitie, wijziging bestemmingsplan) is vertraagd en deze werkzaamheden zijn doorgeschoven naar 2015.

Kosten grondaankopen **0**

De begroting voor de kosten t.b.v. grondaankopen bedroeg € 0
Er zijn geen kosten gemaakt in 2014 omdat de verkoop is stil gevallen en hierdoor grondverwerving niet gewenst en noodzakelijk is. De kosten zijn naar achteren verschoven.

Milieu, Archeologie & Explosieven **0**

De begroting voor de kosten t.b.v. Milieu, Archeologie en Explosieven bedroeg € 100.000. Er zijn geen kosten gemaakt in 2014 omdat de verkoop is stil gevallen en hierdoor deze kosten niet gewenst en noodzakelijk waren. De kosten zijn naar achteren verschoven.

Bouw- en bedrijfsrijpmaken **14.411**

De begroting voor de kosten t.b.v. Bouw- en bedrijfsrijpmaken bedroeg € 0. Er zijn geringe kosten gemaakt in 2014 voor het herstellen van de verlichting en de BAP's t.b.v. de grondoverdracht aan het waterschap en de gemeente Lingewaard.

Onvoorzien **0**

De begroting voor de kosten onvoorzien bedroeg € 76.800. Op 3 april 2014 heeft het Dagelijks Bestuur besloten de post Algemeen Onvoorzien voor 2014 in te zetten voor de extra plankosten t.b.v. de implementatie van het toekomstperspectief. is bij DB-besluit. De kosten zijn nu verantwoord onder de post planontwikkelingskosten.

3.4 Overige goederen en diensten

Beheer gronden / panden **6.946**

Deze kosten waren begroot ad. € 10.000. Hier worden de kosten verantwoord voortvloeiende uit de grondaankopen, zoals verzekeringen, belastingen en onderhoudskosten kavels en panden.

Overige kosten **0**

Niet van toepassing.

6. Verrekeningen **62.887**

Dotaties in voorzieningen GWB

De voorziening voor de langlopende lening aan het gietwaterbedrijf is verhoogd met € 10.728 omdat de lening groter is geworden door de toevoeging van de verschuldigde rente over 2014.

Dotaties in voorziening afname onderhanden werk

De kostprijscalculatie (herzien februari 2015) sluit per 31 december 2014 op € 10.174.760. Dit is € 52.159 nadeliger dan de kostprijscalculaties van december 2014. Met dit bedrag wordt de verliesvoorziening verhoogd.

BATEN

2. Rente en afschrijving

2.0 Rente		**10.728**
Er waren geen renteopbrengsten begroot.		
Hieronder volgt een specificatie van de werkelijke opbrengsten in 2014:		
Specificatie:		
- rentevergoeding lening GWB	10.728	
	10.728	

3. Goederen en diensten

3.3 Duurzame goederen

Opbrengst grondverkopen		**0**
Er waren geen opbrengsten uit grondverkoop in 2014 begroot.		
Overige grondopbrengsten		**0**
Dit betreft de verkoop van compensatiegronden buiten het plangebied. Deze waren niet begroot voor 2014. De verkoopprocedure middels openbare inschrijving is in 2014 afgerond. is in 2014 in gang gezet. Dit heeft geen biedingen opgeleverd boven het vastgestelde minimum. De percelen worden nu via reguliere wijze te koop aangeboden.		
Overige opbrengsten		**78.469**
-pacht en jachthuur	78.469	
-bijdrage t.b.v. opruiming explosieven	0	
	78.469	
De pacht was begroot op € 50.000		
De werkelijke pacht en jachthuur opbrengsten bedroegen in 2014 € 78.469.		

Bijdragen gemeenten		**52.159**
Dit betreft de bijdrage vanuit de gemeente Lingewaard en Nijmegen in verband met de afwaardering van de boekwaarde. Doordat de verliesvoorziening stijgt in verband met de herziene kostprijscalculatie van februari 2015 stijgen ook de bijdragen van de gemeente Lingewaarde en Nijmegen, welke als vordering op de balans zijn opgenomen.		

4. Vermogensoverdrachten

Subsidies / bijdragen derden		**0**

6. Verrekeningen

Onderhanden werken		**1.110.626**
De toename is als volgt gespecificeerd:		
Kosten planontwikkeling	228.490	
Kosten grondaankopen	0	
Beheer gronden / panden	6.946	
Bouw- en bedrijfsrijpmaken	14.411	
Milieu, Archeologie & Explosieven	0	
Rentelasten	939.248	
Overige goederen en diensten	0	
Dotaties in voorziening	62.887	

		1.251.982
Opbrengst grondverkopen	0	
Bijdrage verliesvoorziening	0	
Subsidies	0	
Huur-/pachtopbrengsten	78.469	
Bijdragen gemeenten	52.159	
Rentebaten	10.728	
		141.356
Per saldo toename onderhanden werken		**1.110.626**

Wet Normering Topinkomens

Conform de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke sector dienen van onderstaande functie de volgende gegevens gepubliceerd te worden in deze paragraaf.

Topfunctionarissen in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT) bij de gemeenschappelijke regeling Bergerden zijn de leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur en de secretaris.

Algemeen Bestuur:
Mevr. M.H.F. Schuurmans-Wijdeven (voorzitter, herbenoemd op 3 juli 2014).
de heer B. van Eeten (vice-voorzitter, afgetreden op 3 juli 2014)
de heer T. Peeren (benoemd op 3 juli 2014'
de heer J.A.W. Joosten
mevr. M.J.A. van Aalten- Janssen
mevr. J.G. Kunst (afgetreden op 3 juli 2014)
de heer J.W.M. van der Meer (afgetreden op 3 juli 2014)
de heer B. Velthuis (benoemd op 3 juli 2014)
mevr. H. Tiemens (benoemd op 3 juli 2014)

De leden van het Algemeen Bestuur ontvangen geen geldelijke beloning of vergoeding van de GR Bergerden voor hun werkzaamheden. In het kader van de WNT worden derhalve geen inkomensgegevens van deze bestuursleden vermeld.

Dagelijks Bestuur:	Mevr. M.H.F. Schuurmans-Wijdeven (voorzitter, herbenoemd als voorzitter op 4 juli 2014) de heer B. van Eeten (vice-voorzitter, afgetreden op 3 juli 2014) mevr. J.G. Kunst (afgetreden op 3 juli 2014) de heer B. Velthuis (benoemd op 3 juli 2014) de heer H. Gertsen de heer H. Beijer

De leden van het Dagelijks Bestuur ontvangen geen geldelijke beloning of vergoeding van de GR Bergerden voor hun werkzaamheden. In het kader van de WNT worden derhalve geen inkomensgegevens van deze bestuursleden vermeld.

Secretaris:	
Naam:	W. Groote
Functie:	Secretaris
Duur dienstverband:	1 januari 2014 – 31 december 2014
Dienstbetrekking:	Nee
Omvang in FTE:	40%
Bezoldiging:	€ 84.898,00

Het normenkader rondom de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (hierna WNT) is bekrachtigd in het Besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014, nr. 2014-0000106049 en de Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014, nr. 2014-0000104920.

Voor het opmaken van de jaarrekening is in de lijn met de mededeling van de minister van BZK d.d. 12 februari 2014, gepubliceerd in de Staatscourant d.d. 18 februari 2014, de aanpassingswet WNT wel als onderdeel van het normenkader gehanteerd.

Vaststelling jaarrekening 2014

Vastgesteld door het Dagelijks Bestuur in de openbare vergadering van 7 april 2015

voorzitter,

secretaris,

BIJLAGEN

Bouwrekening

I. Bouwrekening 2014

Omschrijving	verantwoord t/m dienstjaar 2013	verantwoord in dienstjaar 2014	verantwoord t/m dienstjaar 2014	nog te besteden (6-4)	op basis van kostprijsberekening ingecalculeerd feb-15	dec-14	Calculatie-verschil (6) - (7)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Verwerving	23.512.762	0	23.512.762	822.964	24.335.726	24.335.726	0
Beheer gronden/panden	395.118	6.946	402.064	132.101	534.165	534.165	0
Milieu, Archeologie & Explosieven :							
Sloopkosten	71.985	0	71.985	0	71.985	71.985	0
Milieukosten	239.715	0	239.715	0	239.715	239.715	0
Archeologie	68.462	0	68.462	101.997	170.459	168.459	2.000
Explosievenopruiming	2.523.113	0	2.523.113	25.500	2.548.613	2.548.113	500
				0			
Bouw-/bedrijfsrijpmaken:				0			
Bouw-/woonrijpmaken	10.781.244	14.411	10.795.656	1.190.134	11.985.790	11.962.454	23.336
Aanleg rotonde Karstraat	399.109	0	399.109	0	399.109	399.109	0
Onvoorzien				122.097	122.097	121.205	892
Planontwikkeling :							
- Procesmanagement	2.582.992	85.019	2.668.011	447.063	3.115.074	3.115.068	6
- Projectbureau	1.400.079	77.822	1.477.902	225.320	1.703.222	1.649.001	54.221
- Adviseur O.G.	1.116.273	39.631	1.155.905	928.505	2.084.410	2.084.410	0
- Adviseur duurzaamheid	207.530	0	207.530	0	207.530	207.530	0
- PR en Communicatie	299.404	9.893	309.296	239.470	548.766	548.766	0
- Adviseur ontwerp en realisatie	1.319.277	0	1.319.277	12.250	1.331.527	1.331.527	0
- Overige kosten w.o. accountant	1.599.719	25.000	1.624.719	42.300	1.667.019	1.667.019	0
- Voorbereiding/toezicht gemeenten	1.204.578	-8.875	1.195.703	785.679	1.981.382	1.904.582	76.800
- Advieskosten MER	153.935	0	153.935	25.000	178.935	178.935	0
- Restitutie advieskosten	-174.310	0	-174.310	0	-174.310	-174.310	0
Directie/Toezicht	693.929	0	693.929	137.516	831.445	831.445	0
				0			
Onvoorzien algemeen	0	0	0	654.019	654.019	730.736	-76.717
EnergieCombinatie Bergerden	2.100.000	0	2.100.000	0	2.100.000	2.100.000	0
BTW-voorziening	0	0	0	0	0	0	0
Dotaties voorziening Stidug	0	0	0	0	0	0	0
Dotatie voorziening ECB	3.019.783	0	3.019.783	0	3.019.783	3.019.783	0
Dotatie verliesvoorziening	10.122.625	52.159	10.174.784	-10.174.784	0	0	0
Dotatie verliesvoorziening GWB	369.921	10.728	380.649	0	380.649	369.921	10.728
Dotatie verliesvoorziening debiteur	2.214	0	2.214	0	2.214	2.214	0
Financieringskosten	12.869.944	928.520	13.798.464	12.249.320	26.047.784	26.618.591	-570.807
Kostenstijging	0		0	438.252	438.252	498.314	-60.062
Totaal kosten	76.879.400	1.241.254	78.120.654	8.404.706	86.525.360	87.064.464	-539.104
Grondverkopen	21.988.701	0	21.988.701	30.339.485	52.328.186	52.328.186	0
Overige grondopbrengsten/bijdrager	1.299.928	0	1.299.928	631.453	1.931.380	1.931.380	0
Bijdrage ivm verliesvoorziening	10.122.625	52.159	10.174.784	-10.174.784	0	0	0
STIDUG-bijdrage	12.171.934	0	12.171.934	0	12.171.934	12.171.934	0
Subsidie explosieven	1.666.185	0	1.666.185	-1	1.666.184	1.666.184	0
Bijdragen zonder BTW	795.481	78.469	873.949	120.000	993.949	935.481	58.468
Inkomstenstijging	0	0	0	1.350.920	1.350.920	1.350.920	0
Totaal opbrengsten	48.044.853	130.628	48.175.481	22.267.072	70.442.553	70.384.085	58.468
							0
SALDO PER EINDWAARDE	**28.834.547**	**1.110.626**	**29.945.173**	**-13.862.366**	**16.082.807**	**16.680.379**	**597.572**
Contante waarde per 01-01-2015 fase I						14.503.287	p.m.
Contante waarde per 01-01-2015 fase II						-4.328.503	p.m.
						10.174.784	p.m.
Bijdrage ivm vorming verliesvoorziening							
Bijdrage STOL			226.890				
Gemeente Nijmegen			4.973.947				
Gemeente Lingewaard			4.973.947				
			10.174.784				

Voor een toelichting op de belangrijkste afwijkingen van de calculatie van februari 2015 ten opzichte van de calculatie van december 2014 verwijzen wij u naar de grondexploitatieberekening van februari 2015.
De verantwoorde bedragen t/m 2014 zijn naar de inzichten van de meest recente grondexploitatie gepresenteerd. De boekwaarde op 31 december 2013 stemt overeen met de jaarrekening 2013.

Staat van grondaankopen t/m 2014

II. Staat van grondaankopen t/m 2014

Datum aankoop	Omschrijving	Kadastrale gemeente, sectie, nummer	Aantal ca		Bedrag ƒ	Bedrag €	
15-09-1999	Knuiman, WH	Elst, B 542	2 84 20 ca		400.000	181.512	
01-10-1999	Nusselder, H	Bemmel, A 251	6 80 70 ca		1.525.304	692.153	
		Bemmel, A 106/107/108	3 11 90 ca				
01-10-1999	Blankert-Nusselder, D	Bemmel, A 252	3 68 70 ca		566.572	257.099	
30-11-1999	SNS Bank Nederland B\	Bemmel, A 228	4 00 00 ca		700.000	317.646	
		Totaal 1999		20 45 50 ca	3.191.876		1.448.410
					3.215.615		
20-01-2000	Stg.STOL-projekt	div.percelen	85 96 50 ca		9.504.416	4.312.916	
10-02-2000	Gendt, WJM van	Bml, A 10/29/34/111*/112*/ 113*/114*/135/257/258/259/289	10 94 10 ca		150.000	68.067	
			7 29 72 ca				
		div.percelen	- 36 64 70 ca				
10-02-2000	Vermeulen, GWG	Bemmel, A 11	4 06 10 ca		140.000	63.529	
		Elst, B 378/542	- 5 42 50 ca				
30-03-2000	Gemeente Bemmel	Bml, B 7/8/9/341/341/342/532/533	32 10 60 ca		5.226.098	2.371.500	
		Bemmel, A 76/77	1 92 10 ca				
		Bemmel, A 90/276	4 64 60 ca				
01-08-2000	Berends, EH	Bemmel, A 209	7 60 ca		76.000	34.487	
01-09-2000	Bemaco Ontwikkeling B\	Bemmel, A 249/250	2 89 00 ca		520.200	236.056	
01-09-2000	Welles, KW	Bemmel, A 189	93 18 ca		232.950	105.708	
15-09-2000	Arends, EHL	Bemmel, A 234/236/237	4 07 18 ca		814.360	369.540	
21-12-2000	Knorth, WF	Bemmel, A 136/160	2 07 80 ca		450.000	204.201	
21-12-2000	Stinissen	Bemmel, A 48/49/296/297	6 02 40 ca		2.836.000	1.286.921	
		Bemmel, A 318	1 21 45 ca				
29-12-2000	Willemsen, JA	Bemmel, A 89/90	4 90 50 ca		1.275.000	578.570	
		Totaal 2000		1 27 05 63 ca	21.225.024		9.631.496
					21.441.861		
15-02-2001	Gendt, JWE van	Bemmel, A 281	1 34 65 ca			152.754	
15-02-2001	Gendt, WJM van	Bemmel, A 289	30 47 ca			34.567	
30-03-2001	Opgenoort, fam.	Bemmel, A 271	2 29 00 ca			639.830	
01-06-2001	Gem.Bemmel	Bemmel, A 98/99/103/325/326/1166	27 42 69 ca			3.106.612	
		Bemmel, A 91	1 07 30 ca				
		Totaal 2001		32 44 11 ca			3.933.763
27-02-2002	Gem.Bemmel	Bemmel, B 454/460	2 78 57 ca			126.410	
27-02-2002	Berg-Bosman, WCJ vd	Bemmel, B 454/460	- 2 78 57 ca				
27-02-2002	Berg-Bosman, WCJ vd	Bemmel, B 357	2 48 20 ca				
30-05-2002	Bosman, THAM	Bemmel, C 701/702/108/108/876/92	8 50 70 ca			501.917	
31-10-2002	Damen, WGM	Angeren, C 455/458	1 17 00 ca			68.067	
		Totaal 2002		12 15 90 ca			696.394

II. Staat van grondaankopen t/m 2014

Datum aankoop	Omschrijving	Kadastrale gemeente, sectie, nummer	Aantal ca		Bedrag ƒ	Bedrag €	
15-09-1999	Knuiman, WH	Elst, B 542	2 84 20 ca		400.000	181.512	
01-10-1999	Nusselder, H	Bemmel, A 251	6 80 70 ca		1.525.304	692.153	
		Bemmel, A 106/107/108	3 11 90 ca				
01-10-1999	Blankert-Nusselder, D	Bemmel, A 252	3 68 70 ca		566.572	257.099	
30-11-1999	SNS Bank Nederland B\	Bemmel, A 228	4 00 00 ca		700.000	317.646	
		Totaal 1999		20 45 50 ca	3.191.876		1.448.410
					3.215.615		
20-01-2000	Stg.STOL-projekt	div.percelen	85 96 50 ca		9.504.416	4.312.916	
10-02-2000	Gendt, WJM van	Bml, A 10/29/34/111*/112*/	10 94 10 ca		150.000	68.067	
		113*/114*/135/257/258/259/289	7 29 72 ca				
		div.percelen	- 36 64 70 ca				
10-02-2000	Vermeulen, GWG	Bemmel, A 11	4 06 10 ca		140.000	63.529	
		Elst, B 378/542	- 5 42 50 ca				
30-03-2000	Gemeente Bemmel	Bml, B 7/8/9/341/341/342/532/533	32 10 60 ca		5.226.098	2.371.500	
		Bemmel, A 76/77	1 92 10 ca				
		Bemmel, A 90/276	4 64 60 ca				
01-08-2000	Berends, EH	Bemmel, A 209	7 60 ca		76.000	34.487	
01-09-2000	Bemaco Ontwikkeling B\	Bemmel, A 249/250	2 89 00 ca		520.200	236.056	
01-09-2000	Welles, KW	Bemmel, A 189	93 18 ca		232.950	105.708	
15-09-2000	Arends, EHL	Bemmel, A 234/236/237	4 07 18 ca		814.360	369.540	
21-12-2000	Knorth, WF	Bemmel, A 136/160	2 07 80 ca		450.000	204.201	
21-12-2000	Stinissen	Bemmel, A 48/49/296/297	6 02 40 ca		2.836.000	1.286.921	
		Bemmel, A 318	1 21 45 ca				
29-12-2000	Willemsen, JA	Bemmel, A 89/90	4 90 50 ca		1.275.000	578.570	
		Totaal 2000		1 27 05 63 ca	21.225.024		9.631.496
					21.441.861		
15-02-2001	Gendt, JWE van	Bemmel, A 281	1 34 65 ca			152.754	
15-02-2001	Gendt, WJM van	Bemmel, A 289	30 47 ca			34.567	
30-03-2001	Opgenoort, fam.	Bemmel, A 271	2 29 00 ca			639.830	
01-06-2001	Gem.Bemmel	Bemmel, A 98/99/103/325/326/1166	27 42 69 ca			3.106.612	
		Bemmel, A 91	1 07 30 ca				
		Totaal 2001		32 44 11 ca			3.933.763
27-02-2002	Gem.Bemmel	Bemmel, B 454/460	2 78 57 ca			126.410	
27-02-2002	Berg-Bosman, WCJ vd	Bemmel, B 454/460	- 2 78 57 ca				
27-02-2002	Berg-Bosman, WCJ vd	Bemmel, B 357	2 48 20 ca				
30-05-2002	Bosman, THAM	Bemmel, C 701/702/108/108/876/92	8 50 70 ca			501.917	
31-10-2002	Damen, WGM	Angeren, C 455/458	1 17 00 ca			68.067	
		Totaal 2002		12 15 90 ca			696.394

Datum aankoop	Omschrijving	Kadastrale gemeente, sectie, nummer	Aantal ca		Bedrag ƒ	Bedrag €
21-03-2003	Vermeulen, HGSM	Bml, B 7/8/9/341/341/342/532/533	- 32 10 60 ca			
		Bml, A 75/242/243/308(ged.)	29 70 66 ca			884.871
28-04-2003	Tilleman, maatschap	Bml, A 94/166/167 en B 244	11 31 10 ca			1.108.193
02-09-2003	Steenhof, GBK	Bemmel, A 200/312/314	5 76 50 ca			408.636
		Bemmel, B 357	- 2 08 00 ca			
		E 1950	- 1 82 90 ca			
15-09-2003	Arends, EHL	Bemmel, A 234/236	68 12 ca			77.428
04-12-2003	BBL	Bml, A 74/100/191/202/203/275/311/313	12 67 80 ca			1
		Compensatiegronden	- 24 62 70 ca			-1
		Totaal 2003		- 50 02 ca		2.479.129
20-01-2004	Steenhof, J	Bemmel F 4188	38 21 ca			
15-03-2004	Arends, AHE	Heuvelsestraat 31	1 47 30 ca			680.670
	Welles, KW	Verrekening ondermaat	- 2 03 ca			-2.302
13-02-2004	Gendt, WJM van	Verrekening ondermaat	- 6 10 ca			-2.214
28-10-2004	Bouwfonds	629 (ged)	2 11 82 ca			240.000
		Totaal 2004		3 89 20 ca		2.441.826
14-01-2005	Uijttewaal, CPA	Bemmel, A 239	1 40 69 ca			
19-01-2005	Steenhof, J	Verrekening ondermaat	- 24 40 ca			-14.494
03-06-2005	Bruyn, BGJ de	Elst, C 28/338	4 08 00 ca			204.000
03-11-2005	Lentjes-Boshoven, LJE	Huissen, G 538/703	61 55 ca			-27.000
		Totaal 2005		5 85 84 ca		162.506
22-02-2006	Gendt, WJM van	Bemmel, A 111/112(ged.)/113/114(ged.)	6 66 72 ca			666.720
07-08-2006	Neijenhuis, CPM	Bemmel, A 221/222	3 02 40 ca			514.000
		Totaal 2006		9 69 12 ca		1.180.720
31-01-2007	Zaat c.s.	Bemmel A 277/278/59/64/65/73/ 109/190/279/92/93	15 90 60 ca			
		Bemmel, A 242/297/296/347	- 17 29 65 ca			176.995
14-03-2007	Hullenaar, HAE van 't	Huissen, G 1230 (ged)	0 ca			20.080
27-12-2007	BBL	Bemmel, A 92/93/312/314/339	- 2 73 67 ca			146.274
31-12-2007	Gendt, WJM van	2e termijn aankoop 22-02-2006	0 ca			333.360
		Totaal 2007		- 4 12 72 ca		197.075
01-10-2008	G.W.G. Vermeulen	Cultuurgrond voor aanleg Clivia	60 27 ca			70.021
		Totaal 2008		60 27 ca		70.021
Boekjaar 2009-2014		Geen mutaties				
TOTAAL				**2 07 52 83 ca**		**22.241.339**

Staat van grondverkopen t/m 2014

III. Staat van grondverkopen t/m 2014

Passeer-datum	Koper	Aantal ca	Aantal ca per jaar	Opbrengst	Opbrengst per jaar
FASE I					
14-07-2003	Presikhaaf Bedrijven	13 37 57 ca		2.040.744	
25-07-2003	Beijer, HWM	3 17 21 ca		431.831	
	Totaal 2003		**16 54 78 ca**		**2.472.574**
22-01-2004	Waterschap Rivierenland	2 40 ca		4.165	
01-04-2004	Gellecum, JBW v	3 88 92 ca		672.987	
01-04-2004	Roelofs, ERA	3 88 92 ca		672.987	
01-04-2004	Firma Vd.Harg-v.Winden	10 08 16 ca		2.439.862	
01-06-2004	Vd.Kleij-Tas C.V.	4 27 32 ca		957.197	
15-07-2004	Rikken	2 58 27 ca		450.804	
13-10-2004	VOF Schouten/v.Marwijk	3 73 06 ca		655.942	
23-11-2004	ECB	86 61 ca		152.728	
21-12-2004	Gerichhausen-Janssen	4 57 09 ca		653.084	
30-12-2004	Kwekerij Stef Huisman B.V.	2 99 09 ca		529.201	
	Totaal 2004		**36 89 84 ca**		**7.188.957**
07-01-2005	Valkenburg, AWJ	4 78 11 ca		1.083.315	
29-04-2005	Maters, GJ	3 95 09 ca		705.852	
17-05-2005	RJ Derksen Beheer B.V.	4 09 10 ca		555.549	
14-07-2005	Wilko Hofstede B.V.	4 84 13 ca		866.255	
14-07-2005	Hofstede, WJG	7 85 ca		19.775	
09-08-2005	JvB vastgoed B.V.	2 44 35 ca		615.518	
09-08-2005	Jansen, RAJ	15 00 ca		37.785	
02-12-2005	Kees Greve B.V.	5 00 02 ca		1.163.573	
02-12-2005	Smitjesland Lent B.V.	4 12 44 ca		749.960	
	Totaal 2005		**29 46 09 ca**		**5.797.582**
FASE II					
07-02-2007	Karma Plants	5 54 43 ca		1.578.615	
	Totaal 2007		**5 54 43 ca**		**1.578.615**
17-04-2008	Nuon Infra Oost	10 ca		500	
9-5-2008	BEB	4 03 75 ca		1.611.100	
5-11-2008	Kavel Tilleman (B 244 - 1) verk. aan Klomp	2 00 00 ca		51.074	
	Totaal 2008		**6 03 85 ca**		**1.662.674**
29-12-2009	Jabro Beheer BV	4 14 40 ca		1.159.828	
	PJTM Janssen en MEA Janssen-Brockhoff			149.500	
			4 14 40 ca		
2010-2014	Geen mutaties				
TOTAAL		**98 63 39 ca**	**98 63 39 ca**	**20.009.730**	**18.700.402**

Totaaloverzicht per 31 december 2014

	Uitgeefbare oppervlakte * (1)	Reeds gepasseerd (2)	
Fase I	960.837	829.071	86,29%
Fase II	1.276.378	157.268	12,32%
	2.237.215	986.339	

Oppervlakte kaart verkochte kavels = 97.21.09 (98.63.39 -/- kavel Tilleman 2.00.00 +/+ blok Va 76.30 -/-ECB en WSRL 1810 -/- 50)

Normenkader 2014

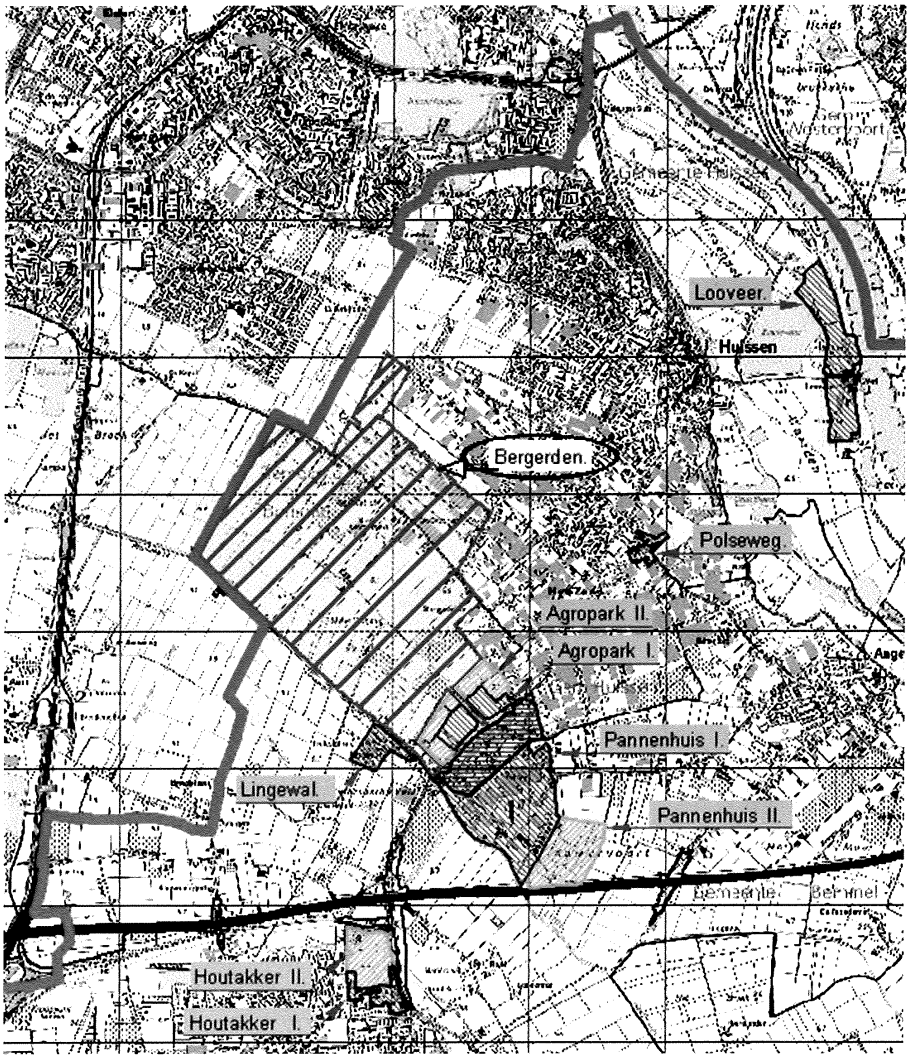
Minimumkader reikwijdte rechtmatigheidscontrole accountant

Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
Algemeen financieel middelenbeheer	• Grondwet • Burgerlijk Wetboek • Gemeentewet • Besluit Begroting en Verantwoording • Wet gemeenschappelijke regelingen • Algemene Wet Bestuursrecht • Fiscale wetgeving • Stidug • Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	• Gemeenschappelijke regeling Bergerden (2003) • Financiële verordening Bergerden • Controleverordening Bergerden
Treasurybeheer	• Regeling schatkistbankieren voor decentrale overheden (zie brief Ministerie van Financiën d.d. 30-12-2013) • Wet financiering decentrale overheden (FIDO) & aanverwante regels (RUDO e.d.)	Treasurystatuut gemeente Lingewaard (zie correspondentie Provincie Gelderland dd 23-3-2004)
Inkopen en contractbeheer	• EU-aanbestedingsregels • Aanbestedingswet	

Controleverklaring

Deze ruimte is gereserveerd voor de stukken van Deloitte

Kaart plangebied

Brief aan de raad - Wijkraad Hazenkamp inzake Reactie n.a.v. uitspraak RvS . . .

reg.nr.: 15.0005379
procesverantw.: BM50
INGEKOMEN
20 MEI 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 751
afgedaan:

Van: wijkraad hazenkamp [mailto:wijkraad.hazenkamp@gmail.com]
Verzonden: woensdag 20 mei 2015 14:10
Aan: PvdA; Groen Links, BM70; D66 Nijmegen; Socialistische Partij; VVD Nijmegen; Nijmeegse Fractie BM70; Gewoon Nijmegen, BM70; CDA Fractie; Verenigde Senioren Partij; fractie@witsenhuijsen.nijmegen.nl; Eigenhuijsen, Paul BM40
CC: Griffie; Bruls, Hubert BM20; Ploeg, Berend van der BM10; wijkraad hazenkamp
Onderwerp: Reactie n.a.v. uitspraak Raad van State over bestemmingsplan in zake herontwikkeling Groenestraat (Smit-Draad-terrein)

Geachte Leden van de Gemeenteraad,

In bijlage treft u een brief aan n.a.v. de uitspraak van de Raad van State over het bestemmingsplan in zake herontwikkeling Groenestraat (Smit-Draad-terrein).

Ik ga ervan uit dat de inhoud voor zich spreekt en verneem graag uw reactie.

Alvast bedankt!

Vriendelijke groet,

René Pulles

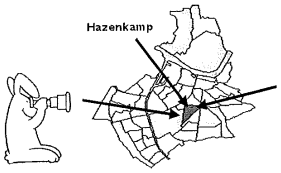
Voorzitter Wijkraad Hazenkamp

Brief aan de raad - Wijkraad Hazenkamp inzake Reactie n.a.v. uitspraak RvS . . .

Wijkraad Hazenkamp

Voorzitter:
René Pulles

wijkraad.hazenkamp@gmail.com

Aan:	Raadsfracties gemeenteraad Nijmegen
In afschrift aan	Raadsgriffie, College van Burgemeester & Wethouders
Betreft:	Reactie n.a.v. uitspraak Raad van State over bestemmingsplan in zake herontwikkeling Groenestraat (Smit-Draad-terrein)

20 mei 2015

Geachte leden van de gemeenteraad,

De Raad van State heeft op 18 maart jl. uitspraak gedaan over het bestemmingsplan in zake de herontwikkeling Groenestraat (Smit-Draad-terrein).

De Raad van State concludeert , dat het bestemmingsplan, wegens strijd met de artikelen 3:2 en 3:46 van de Awb, voor vernietiging in aanmerking komt, zowel voor het bestemmingsvlak met bestemming "Gemengd-1" (zorgwoningen) als voor het bestemmingsvlak met bestemming "Detailhandel" (Albert Heijn).

Dit betekent dat de Albert Heijn zich vooralsnog niet kan vestigen op het Smitdraadterrein. De gronden hiervoor betreffen zowel de verkeersveilige ontsluiting, het vrachtverkeer als het voorzien in voldoende parkeergelegenheid.

Het besluit van de gemeenteraad d.d. 26 februari 2014 is op deze punten hiermee vernietigd. En dit nadat gemeente en projectontwikkelaar er meer dan 6 jaar aan gewerkt hebben en ruimschoots de tijd hebben gehad om tot een wel overtuigend plan te komen. Dit levert nu – nogmaals - een goed moment om eens goed te kijken waar we staan, zou je denken.

Wethouder Velthuis heeft echter meteen al laten weten het wel op te kunnen lossen. Het lijkt erop, dat hij de volgende wethouder is die op dit dossier denkt met doordrukken tot een goed resultaat te komen. Ondertussen lopen ook de kosten voor de gemeente (en dus voor ons allen) op; de gemeente is veroordeeld tot betaling van alle proceskosten voor de Raad van State.

De wijkraad acht een pas op de plaats nu juist en ondersteunt de bezwaren, zoals enerzijds van de ondernemers aan de Groenestraat en de Steenbokstraat en anderzijds van verontruste omwonenden van het Smit-Draad terrein (o.l.v. Jeanne Berendrecht).

De wijkraad biedt de gemeenteraad ter overweging aan om wijsheid te betrachten: zich te herbezinnen en goed te bekijken wat nu de daadwerkelijke toekomst van dit voorstel is.

Het volgende is bij de behandeling door de Raad van State duidelijk geworden:

- er is geen invulling van zorgwoningen voorzien; aan deze eis van de gemeenteraad wordt niet tegemoet gekomen
- er zijn geen deugdelijke afspraken over recht van overpad en andere zaken die direct betrekking hebben op het vervoer en het bestaan van Alfa Laval.

- Er is daardoor niet sprake van de beloofde goede scheiding tussen de verschillende vervoersstromen; aan deze eis van de gemeenteraad wordt niet tegemoet gekomen

- De nieuwe invulling is strijdig met de bedrijfsvoering van Alfa Laval.

Bovenstaande punten, zoals betreffende Alfa Laval, zijn niet met pennenstreken eenvoudig op te lossen.

De terecht geachte bezwaren van Alfa Laval t.a.v. geluidsoverlast maken de komst van de zorgwoningen volgens het plan niet mogelijk. Dit botst met de uitspraak van de gemeenteraad, dat een Albert Heijn alleen i.c.m. de zorgwoningen is toegestaan (motie: **Geen AH zonder zorgwoningen).** Het alleen laten doorgaan van de bouw van de Albert Heijn is dus daarmee geblokkeerd.

Door het gebrek met overeenstemming met Alfa-Laval is er nu ook geen mogelijkheid van het gebruik van terrein van Alfa-Laval/Crooymans t.b.v. veilig draaien van vrachtauto's, zonder dat dit verkeer wordt gemengd met het gewone verkeer.

Dit terwijl Albert Heijn er juist in de afgelopen periode op de huidige plek in geslaagd is om veilig (voorwaarts) in- en uitrijden van aanvoer te realiseren. Deze cruciale voorziening kan dus op de oude positie gerealiseerd worden, waar dat in de nieuwe situatie een groot vraagteken is. (Voor alle duidelijkheid: laden en lossen vindt bij de Albert Heijn niet vanaf de Groenestraat, maar vanaf een eigen terrein plaats.)

Aangezien nu een vervolg niet mogelijk is dan met overeenstemming van Alfa Laval lijkt het ook zinvol met Alfa Laval de lange termijn te bespreken. In ieder geval geeft de gang van zaken aan, welke nadelen er kleven aan slechts gedeeltelijke ontwikkeling van het terrein.

Wij verzoeken de gemeenteraad dus n.a.v. de uitspraak van de Raad van State om dit punt op de agenda van een van haar vergaderingen te zetten en samen met de wethouder tot een proces te komen, dat recht doet aan alle bezwaren, en wel tot een toekomstbestendige ontwikkeling kan leiden.

Met vriendelijke groet,
Namens Wijkraad Hazenkamp

René Pulles
Voorzitter

Brief aan de raad - VVE Residentie Waalboulevard II Nijmegen inzake . . .

A6

VVE "Residentie Waalboulevard II" Nijmegen.

p/a Waalkade 38,

6511 XP Nijmegen.

Buro: Bm-SO
Nr: 15.0005508
26 MEI 2015
07.51
Ingekomen
Gemeente Nijmegen

Aan de leden van de Gemeenteraad van de Gemeente Nijmegen.

Postbus 9105,

6500 HG Nijmegen.

Nijmegen, 20 mei 2015,

Betreft: Horecaexploitatie en veiligheid appartementen Waalkade.

Geachte leden,

Op 17 april en 5 mei 2015 hebben wij brieven en mails verzonden aan het college van Burgemeester en Wethouders betreffende voorzieningen en vergunningen enz. voor de horecaexploitatie op de begane grond beneden ons appartementencomplex Waalkade 17 t/m/ 50 te Nijmegen.

Gezien het spoedeisend karakter van deze brieven verbaast het ons dat wij hierop geen enkel antwoord hebben ontvangen, c.q. maatregelen zijn genomen.

Bijgaand doen wij U de afschriften van deze brieven toekomen.

Uw antwoorden enz. zien wij gaarne tegemoet.

Met vriendelijk groet,

Namens het bestuur vaan de VVE "Residentie Waalboulevard II "Nijmegen

Nancy Jacobs secretaresse VVE

Brief aan de raad - VVE Residentie Waalboulevard II Nijmegen inzake . . .

VVE "Residentie Waalboulevard II" Nijmegen,
p/a Waalkade 38,
6511 XP Nijmegen.

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen
en aan de Gemeenteraad.
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen.

Nijmegen, 17 april 2015

Geacht College en Gemeenteraad.

Betreft: voorzieningen ter voorkoming van overlast horecabedrijven in het appartementencomplex Waalboulevard II, Waalkade 17 t/m 50 Nijmegen

---

Vanaf de eerste vestiging van horecabedrijven in ons appartementencomplex begin 1990 is bij de gemeente en bij ons een aanzienlijk dossier opgebouwd van de vele (na onderzoek terecht bevonden) klachten van bewoners inzake overlast van de horecabedrijven. Met regelmaat zijn sommaties en boetes door de gemeente opgelegd aan (sommige) horeca-exploitanten.

Een korte schets: het is u bekend dat bij het ontwerp en de realisatie van het gebouw rekening werd gehouden met de vestiging van winkels. Daarna is na de oplevering al vrij snel de winkelbestemming veranderd en hebben horecabedrijven zich gevestigd. Op een dergelijke (specifieke) activiteit waren de voorzieningen van afvoerbuizen en installaties niet berekend. Als voor de hand liggende voorbeelden zijn te noemen; Sinds de oplevering ca. 150 lekkages in garage, verstopte afvoerleidingen, vetten in afvalwater (en overstroming putten bij regenval), frequentie toilet gebruik door bezoekers, luchtafzuiging (geur en overlopende vetten op het dak, waarover al jaren door bewoners o.a. fam. Tito wordt geklaagd , hetgeen ruimschoots bij U bekend moet zijn) , geluidsvoorzieningen (o.a. het continue hoorbaar zijn van stoel en tafelverplaatsingen tot in de nacht, gierende droogapparaten handen in toiletruimten). In al die jaren is er veel overlast voor de bewoners geweest Als problemen kunnen o.a. worden genoemd.

- Tekort schietende voorzieningen
- Onvoldoende of niet tijdig onderhoud aan leidingen en installaties
- Schades aan auto's in de garages door lekkende vloeistoffen
- Ongedierte aangetrokken door afvalwater met voedsel resten (maaiplagen)
- Vraagtekens bij de brandveiligheid

De opsommingen zijn niet compleet doch meer bedoeld om tot overleg te komen om tot een langdurige oplossing te bewerkstelligen waarbij bewoners en ondernemers op basis van periodiek overleg hebben en met werkbare af te spreken procedures die bijdragen aan een goede harmonie tussen de belanghebbenden. Wij denken o.a. aan een controle protocol op bijvoorbeeld de schoonmaak en onderhoud van installaties ook i.v.m. de brandveiligheid (vervangen lucht en vetfilters enz.) Uiteraard hebben wij overleg met de exploitanten.
De wederzijdse verstandhouding is het laatste jaar aanzienlijk verbeterd.

Brief aan de raad - VVE Residentie Waalboulevard II Nijmegen inzake . . .

Inmiddels staan in ons gebouw 3 horecabedrijven leeg die binnenkort door andere ondernemers zullen worden geëxploiteerd. Dat zijn voorheen La Pasta di Marco (nr 17..), Demi Lynn (nr18.) en RIVA (nr50.). Als bestuur en de bewoners zijn we er van doordrongen en welwillend dat een gezonde horeca-exploitatie mogelijk moet zijn. Naar verwachting zullen nieuwe ondernemers zeker met het vooruitzicht van het voorjaar- en zomerseizoen van start willen gaan en ook door de toekomstige plannen voor de noodzakelijke renovatie van de oostelijke Waalkade.

Al eerder spraken wij met uw gemeentelijke diensten af dat u als gemeente ons op de hoogte stelt of de installaties en voorzieningen in orde zijn, alvorens de vereiste vergunningen worden afgegeven. Dat is voor ons noodzakelijk omdat de ingediende aanvragen van horeca-ondernemingen niet meer worden gepubliceerd of ter visie worden gelegd. Wij zijn van mening dat gezien de frequente overlast vooraf op de hoogte dienen te zijn dat de vergunninghouders aan alle voorwaarden voldoen alvorens de vergunning wordt afgegeven. Graag willen wij met uw ambtelijke dienst afstemmen op welke wijze dit rekening houdend met alle voorschriften aan ons verzoek kan worden voldaan. U kunt contact opnemen met E. Hendriks mobilenummer 0626759675 of mevr N. Jacobs mobilenummer 0621225383
Uw antwoorden zie ik gaarne tegemoet.

Hoogachtend,

E. Hendriks voorzitter VVE "Residentie Waalboulevard II" Nijmegen

Brief aan de raad - VVE Residentie Waalboulevard II Nijmegen inzake . . .

Informatiemanagement&Automatisering
Bureau Documentaire Informatievoorziening (BDI)

Ver. van eigenaars "Residentie" Waalboulevard II
Waalkade 38
6511 XP NIJMEGEN

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon algemeen nummer: 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum	Datum uw brief	Ons kenmerk	Doorkiesnummer
21/04/2015	17/04/2015	IA80/MEERW0 15.0004348	n.v.t.

Onderwerp
Ontvangstbevestiging

Uw kenmerk

Wij hebben uw bericht met als onderwerp: verzoek om overleg en voorzieningen ter voorkoming overlast horecabedrijven ontvangen op 21/04/2015 en geregistreerd onder nummer: 15.0004348.

Uw bericht is voor behandeling doorgezonden naar afdeling/bureau Veiligheid VH10.

De gemeente Nijmegen handelt, tenzij uit de aard van het bericht blijkt dat afhandeling of beantwoording niet nodig is, berichten binnen 8 weken af. Geldt in dit geval, een daarvan afwijkende wettelijke termijn, dan wordt die gevolgd. Mocht afwikkeling binnen de geldende termijn niet lukken dan ontvangt u een brief over de verdere procedure en de termijn van afhandeling.

Hoogachtend,
namens de directeur

lij

i.o. Bureauhoofd Bureau Documentaire Informatievoorziening

Brief aan de raad - VVE Residentie Waalboulevard II Nijmegen inzake . . .

C.B.J.G. Scheffers.RA RB

Van: Cor Scheffers [mailto:cor@corscheffers.nl]
Verzonden: dinsdag 5 mei 2015 19:04
Aan: 'b.velthuis@nijmegen.nl'; 'h.bruls@nijmegen.nl'
CC: 'E.Hendriks'
Onderwerp: spoedeisend Waalkade

Zeer geachte heren Velthuis en Bruls,

Bijgaand stuur ik als bestuurslid namens VVE Residence Waalkade II deze spoedeisende brief. Op de Waalkade spelen zoveel problematische zaken die regelmatig de aandacht van uw college vragen dat het ons bestuur gepast leek om ons probleem aan u voor te leggen met ons dringend verzoek dat u naar uw bevindingen handelt. Daarvoor zijn wij u bij voorbaat zéér erkentelijk. Voor zover ik weet is vanuit de gemeente de heer Nicolassen de betrokken persoon maar ik heb zijn mailadres. Ik neem aan dat u dit bericht ook aan hem zult willen doorgeleiden. In de cc staat de heer Eef Hendriks voorzitter van onze VVE. Zo is ook de situatie op ons dak niet zonder risico met al die al weken losliggende rotzooi, zeker met de windvlagen op 5 mei van meer dan 100 km per uur (zie de enorme ravage in bijvoorbeeld Wijk bij Duurstede vandaag)!

Mijn verzoek is dat er per omgaande actie wordt ondernomen en wordt afgestemd met onze bestuursleden de heer E. Hendriks mobilenr: 0626759675 en of Nancy Jacobs mobilenr: 0621225383. Wij menen dat wij goede oplossingen hebben om dergelijke problemen in de toekomst te voorkomen. De mogelijkheid daartoe is nu een geschikt moment omdat 3 horecabedrijven naar onze verwachting een nieuwe exploitant zullen krijgen.

Graag vernemen wij nader,

Met vriendelijke groet,
Hoogachtend,

C.B.J.G. Scheffers RA RB
Bestuurslid VVE Residence Waalboulevard II

Brief aan de raad - VVE Residentie Waalboulevard II Nijmegen inzake . . .

VVE "Residentie
Waalboulevard II – Nijmegen"
Waalkade 36
6511XP Nijmegen

Aan het College van Burgemeester
en Wethouders Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500HG Nijmegen

5 mei 2015,

Zeer geacht College,

Betreft: horeca-exploitatie en vergunningen Waalkade op begane grond
appartementencomplex huisnrs 20 tot en met 48 – **Zeer spoedeisend**

Wij zonden gedateerd 17 april 2015 het schrijven zie aangehechte bijlage getekend door onze voorzitter E. Hendriks. De ontvangst van deze brief is door de gemeente bevestigd. Daarnaast zenden wij u in de bijlage voorbeeldfoto's van de situatie op het dak **(uiterst gevaarlijk bij de storm van vandaag!)**. Door de gemeente is met onze voorzitter de heer E. Hendriks afgesproken (zie laatste alinea voornoemde brief 17 april) dat wij door u zouden worden geïnformeerd over uw bevindingen of de aanvragende bedrijven voor het verlenen van vergunningen voldoen aan alle voorschriften. Wij vrezen dat deze afspraak niet wordt nagekomen door uw ambtelijke dienst.
De reden van onze vrees is dat wij vernamen dat in het pand Waalkade 18 (voormalig Brasserie Demi Lynn) medio mei 2015 een 'Pannenkoeken – ijssalon begint met haar exploitatie. Wij hebben geen enkel bericht of mededeling van uw verantwoordelijke dienst mogen ontvangen. Ons is bekend dat in dit pand de keukenafzuiging plaats vindt via een doorgang boven de achterdeur en ongefilterd onder de achterbalkons van onze woningen de lucht in en omhoog wordt geblazen. Daarnaast vrezen wij dat er geen preventieve brandkleppen in de luchtafvoersystemen van de keuken zitten.

Wij brengen u in herinnering dat in oktober 1992 in dit pand (Waalkade nr 18) in de nacht een grote ontploffing en brand heeft plaats gevonden die er toe leidde dat de brandweer bewoners van ons hele complex (o.a. via het balkon) heeft moeten evacueren. De schade was groot en liep op tot ca. € 1 mln. Deze ramp is vergelijkbaar met de brand van februari jl. in het appartementencomplex aan de O.C. Huismanstraat ontstaan bij Snackbar Ugala. In ons complex wonen nog veel bewoners met een **vergelijkbaar trauma** die destijds deze ramp hebben mee gemaakt. Echter bij ons zitten over de gehele breedte van ons complex horecabedrijven die ook nog een veel grotere omvang hebben. De risico's zijn evident groter en maakt toezicht en handhaving des te noodzakelijker zeker ook omdat de Waalkade Nijmegen prominent zowel landelijk als internationaal bekend is.

De onzekerheid waarin onze bewoners verkeren en het voorgevoel dat er geen permanente oplossingen komen door preventieve maatregelen ter voorkoming van overlast zal voor onze vereniging reden zijn gerechtelijke stappen te overwegen en in het uiterste geval een kortgeding aan te spannen.
Het is voor ons onbegrijpelijk dat ons voorstel om in goede harmonie tot overleg te komen om werkbare afspraken te maken uwerzijds nog niet tot een reactie hebben geleid. Wij ervaren steeds weer dat het moeilijk is de enorme overlast, hinder en brandrisico's goed op te lossen.

Brief aan de raad - VVE Residentie Waalboulevard II Nijmegen inzake . . .

Immers de eigenaren van de horecapanden zeggen dat ze niet verantwoordelijk zijn voor deze installaties (ze verhuren het pand exclusief apparatuur). De horeca-exploitanten willen kosten vermijden en besparen of negeren deze voorzieningen om economische redenen (3 van 5 bedrijven zijn gefailleerd) en bij stelselmatige overtreding komen sommigen pas tot maatregelen nadat hoge boetes zijn opgelegd. Over de handhaving door de gemeente zijn wij niet tevreden. Immers de overlast en brandrisico's zijn goed vast te stellen (zie ook de vele klachten en het omvangrijke dossier bij de gemeente waarin de basisbouwvergunningen voor de horeca, zo is ons mede gedeeld, ontbreken) zijn nog bij lange na niet verholpen, alsmede worden gemaakte afspraken dat wij worden geïnformeerd voor afgifte van de vergunningen naar wij vrezen niet nagekomen. **U kunt deze brief zien als een bewaarschrift bij het afgeven van de gemeentelijke vergunningen voor de bedrijven die zich vestigen aan de Waalkade op de nummers 17, 18 en 50.**

Gezien de lopende zaken bij het pand Waalkade nr 50 en het feit dat een exploitant op Waalkade nr 18 zijn bedrijf medio mei opent verzoeken wij u dringend openheid over de procedures en de stand van zaken te geven. U kunt contact opnemen met de heer Eef Hendriks mobilenr 0626759675 of mevr Nancy Jacobs mobilenr 0621225383.

Wij hopen op en zijn gaarne bereid aan een constructieve oplossing mee te werken. In afwachting van uw antwoord.

Hoogachtend,

C.B.J.G. Scheffers RA RB
Bestuurslid VVE Residentie Waalboulevard II – Nijmegen

Brief aan de raad - Wijkraad Hazenkamp inzake Reactie op reactienota . . .

reg.nr.: 15.0005543 A8
procesverantw.: BM50

INGEKOMEN
27 MEI 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

Van: wijkraad hazenkamp [mailto:wijkraad.hazenkamp@gmail.com]
Verzonden: woensdag 27 mei 2015 10:03
Aan: PvdA; Groen Links, BM70; D66 Nijmegen; Socialistische Partij; VVD Nijmegen; Nijmeegse Fractie BM70; Gewoon Nijmegen, BM70; CDA Fractie; Verenigde Senioren Partij; fractie@witsenhuijsen.nijmegen.nl; Eigenhuijsen, Paul BM40
CC: Griffie; Bruls, Hubert BM20; Ploeg, Berend van der BM10; wijkraad hazenkamp; Lintelo, Martijn te RO10; Bouwkamp, Jan BA50; Zandwijk, Judith van PK10; Dibbits, John PK10
Onderwerp: Reactie op reactienota snelfietsroute Goffertpark 22 april 2015

afgedaan:

Geachte Leden van de Gemeenteraad,

In bijlage treft u een brief aan n.a.v. de reactienota snelfietsroute Goffertpark van 22 april 2015.

Ik ga ervan uit dat de inhoud voor zich spreekt en verneem graag uw reactie.

Alvast bedankt!

Vriendelijke groet,

René Pulles

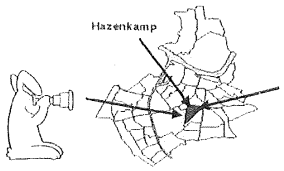
Voorzitter Wijkraad Hazenkamp

Brief aan de raad - Wijkraad Hazenkamp inzake Reactie op reactienota . . .

Wijkraad Hazenkamp

Voorzitter:
René Pulles

wijkraad.hazenkamp@gmail.com

Aan:	Raadsfracties gemeenteraad Nijmegen
In afschrift aan	Raadsgriffie, College van Burgemeester & Wethouders Mw. J. van Zandwijk, dhr. J. Dibbits, dhr. M. te Lintelo, dhr. J. Bouwkamp
Betreft:	Reactie op reactienota snelfietsroute Goffertpark 22 april 2015

27 mei 2015

Geachte Leden van de Gemeenteraad,

Op 22 april is de reactienota snelfietsroute Goffertpark openbaar gemaakt. Op dringend verzoek van de Gemeenteraad (middels de motie "De Goffert is voor iedereen" is oa. Wijkraad Hazenkamp gevraagd mee te denken over de mogelijkheden tot aanleg van de snelfietsroute door het Goffertpark zodat deze invulling geeft aan de betreffende motie. Hierbij de reactie van Wijkraad Hazenkamp op de snelfietsroute Goffertpark van 22 april 2015:

Uit de ontwerptekening die op 9 maart 2015 werd gepresenteerd aan oa. Wijkraad Hazenkamp bleek dat de snelfietsroute door het Goffertpark een totale breedte van 4,5 meter zou gaan krijgen. Hierbij zou het fietspad 3,5 meter breed en het voetpad 1,0 meter breed worden.
De gebruikelijke breedte voor het snelfietspad is 4,0 meter. De gebruikelijk breedte voor een voetpad is 2,0 meter. Dit heeft alles te maken met veiligheid van gebruikers. Wij zijn van mening dat de in de reactienota van 22 april 2015 voorgestelde breedte van 4,5 meter niet voldoende is om een veilig gezamenlijk gebruik van het pad door het bosgedeelte van het Goffertpark te realiseren. Hiermee geeft het ontwerp geen invulling aan de aangenomen motie "De Goffert is voor iedereen".
Volgens het ontwerp voor de snelfietsroute door het Goffertpark dat op 9 maart 2015 is gepresenteerd aan zou een breedte van de snelfietsroute alleen 4,5 meter kunnen zijn als er ten minste 4 bomen gekapt zouden worden. In Reactienota snelfietsroute Goffertpark 22 april 2015 wordt gesuggereerd dat er toch een breedte van 4,5 meter gemaakt kan worden zonder bomen te kappen. Uit onze eigen metingen is gebleken dat een pad van 4,5 meter niet over het gehele beoogde tracé gerealiseerd kan worden. Het tracé is daar niet op alle plaatsen breed genoeg voor. Op enkele plaatsen zal het asfalt dusdanig dicht op de boomstammen komen te liggen dat gevreesd moet worden voor de overlevingskans van de betreffende bomen door optreding van wortelschade. Overigens is een pad van 4,5 meter breed enkel mogelijk wanneer het pad zig-zaggend door de bomen aangelegd gaat worden. Een recht ad van 4,5 meter over het beoogde tracé is in geen geval mogelijk (dit wordt bevestigd door onze eigen metingen)!

In de reactienota van 22 april 2015 wordt voorgesteld om in de ochtend vanaf 07:00 uur 's ochtends en in de avondspits t/m 19:00 uur volle verlichting te hebben in het park. Vervolgens zal tussen 19:00 uur en 24:00 uur en tussen 06:00 uur en 07:00 uur fietsvolgverlichting zijn die ook felle verlichting zal betekenen. Dit gaat wel degelijk ten koste van de natuur. Hiermee geeft het ontwerp geen invulling aan de aangenomen motie "De Goffert is voor iedereen".
Hierbij dient nog opgemerkt te worden dat het aanbrengen van verlichting op het pad door het park slechts een schijnveiligheid zal opleveren, aangezien deze route altijd een dreiging zal houden door de mogelijkheid dat een belager zich achter een boom verschuilt en dat er weinig tot geen sociale controle is in het bosgebied.

Brief aan de raad - Wijkraad Hazenkamp inzake Reactie op reactienota . . .

Tussen 24:00 uur en 06:00 uur is er geen enkele verlichting op de route waardoor de route niet meer gekozen zal worden door de meeste gebruikers. Deze zullen noodgedwongen een alternatieve route moeten kiezen.

In verband met bestrijding van winterse omstandigheden is gesproken over het strooibeleid dat momenteel geldt in het bosgedeelte van het Goffertpark. Het huidige strooibeleid moet per direct stoppen in verband met de schade die dit aanricht aan de flora en fauna in het Goffertpark.
In de reactienota van 22 april 2015 wordt gesteld dat de natuur minimale hinder heeft van het huidige strooibeleid. Het plan is om het huidige strooibeleid niet te wijzigen. Dit terwijl de aangenomen motie "De Goffert is voor iedereen" duidelijk stelt dat bestrijding van winterse omstandigheden moet gebeuren zonder dat de natuur hierdoor wordt geschaad. Minimale hinder is toch hinder/schadelijk. Dit kan worden voorkomen door het gebruik van een elektrische sneeuwschuiver om het pad sneeuwvrij te maken. De reactienota stelt dat ze dit niet gaan doen omdat dit extra kosten met zich meebrengt en omdat ongelijke bestrijding van gladheid gevaarlijk kan zijn voor fietsers. Hiermee geeft het ontwerp geen invulling aan de aangenomen motie "De Goffert is voor iedereen".

De aangenomen motie "De Goffert is voor iedereen" stelt dat voorkomen moet worden dat gemotoriseerd verkeer ,waaronder ook brommers, gebruik kunnen maken van de route. In de reactienota van 22 april 2015 wordt gesuggereerd dat het plaatsen van borden die brommers verbieden afdoende zal zijn.
Wij zijn van mening dat dit geen afdoende maatregel is. De snelfietsroute door het Goffertpark zal op alle in- en uitgangen voor brommers afgeschermd dienen te worden door hekken waar fietsers wel en brommers niet doorheen kunnen. In de reactienota van 22 april 2015 wordt duidelijk vermeld dat geen hekken geplaatst gaan worden en dat er ook geen verdere aanvullende middelen komen om brommers te beletten van de route gebruik te maken. Hiermee geeft het ontwerp geen invulling aan de aangenomen motie "De Goffert is voor iedereen".

Wat betreft de vele kruisingen in het Goffertpark is als oplossing in de reactienota van 22 april 2015 opgenomen dat alleen haaientanden geplaatst gaan worden op kruisingen. Meer maatregelen zouden niet in de omgeving passen en gevaarlijk zijn als ze niet verlicht zijn. Hiermee wordt dus wederom duidelijk dat de snelfietsroute niet in (de omgeving van) het Goffertpark past.
Hierdoor blijven de vele kruisingen in het Goffertpark een onopgeloste kwestie. Er worden geen snelheidsremmend maatregelen genomen op de vele onoverzichtelijke kruisingen waardoor gevaarlijke situaties zullen ontstaan. Hiermee geeft het ontwerp geen invulling aan de aangenomen motie "De Goffert is voor iedereen".

Voor het niet altijd beschikbaar zijn van de snelfietsroute door het Goffertpark door evenementen en wedstrijddagen zijn geen oplossingen opgenomen in reactienota van 22 april 2015. Het gevolg hiervan is de snelfietsroute op evenement- en wedstrijddagen slecht tot niet gebruikt zal worden als fietsroute. De fietsers zullen noodgedwongen een alternatieve route moeten kiezen. Dit wordt in de reactienota van 22 april 2015 als feit neergezet. Hiermee geeft het ontwerp geen invulling aan de aangenomen motie "De Goffert is voor iedereen".

Conclusie: Aangezien geen enkel punt van de aangenomen motie "De Goffert is voor iedereen" (zie bijlage) is opgelost gaan wij ervan uit dat het snelfietspad door de Goffert niet door zal gaan. Wellicht dat de route over de Burgemeester Daleslaan toch onderzocht kan worden?

Met vriendelijke groet,
Namens Wijkraad Hazenkamp

René Pulles
Voorzitter

Brief aan de raad - Wijkraad Hazenkamp inzake Reactie op reactienota . . .

Stichting Bewonersbelangen Emancipatiebuurt e.o.
p/a Clara Wichmannlaan 64
6532SG Nijmegen
(emancipatiebuurt@gmail.com)

Geachte Leden van de Gemeenteraad, Nijmegen 13-5-2015

Bij deze sturen wij een reactie op "de reactienota snelfietsroute Goffert dd. 9 maart jl. van mw. J. van Zandwijk van afdeling Openbare Ruimte".
Door de gemeente Nijmegen gepubliceerd op 16 april jl..
Linkadres van die reactienota: Reactienota snelfietsroute Goffert 9 maart 2015 - definitief (1).pdf

Bij voorbaat: wij zijn heel blij met snelfietspaden! Alléén niet door ons monumentale recreatiebos in het Goffertpark!

Er wordt onvoldoende rekening gehouden met de ideeën en wensen van actief betrokken bewoners (ons bestuur) van de Emancipatiebuurt.
1. De ambtenaren die de Reactienota opstelden beroepen zich steeds op **een "enquête" onder gebruikers van het beoogde fietspad**. Maar in die enquête is nergens een vraag over een snelfietspad gesteld!. Zelfs het woord 'snelfietspad' komt er helemaal niet in voor!. Dit is ook op andere criteria, een totaal onwetenschappelijke enquête. Iedere ondervraagde is op het verkeerde been gezet.

2. Wij zijn sowieso **tegen een snelfietspad door het Goffertbos**: wij willen dat realiseren via de Burgemeester Daleslaan of via de Slotemaker de Bruïnelaan. Bij dit laatste alternatief kom je meteen vlot en veilig de Hatertseweg over! Over de bestaande rotonde!

3. Opmerkelijk is dat in de nota onomwonden staat dat er **geen bomen zullen worden gekapt**. Wij zijn het daarmee eens. De dichtstbijstaande bomen op het tracé zijn namelijk meestal blauw aangestipte toekomstbomen.
Bij de T-kruising Konijnenpad/beoogd fietspad (vlak bij de kruising met de Busserweg) staat wel een oude spar (die niet in de weg staat) maar er is **geen enkele beschadigde boom** aangetroffen zoals in de reactienota staat.

4. De **breedte van het huidige beoogde** 'fietspad' door de Goffert, van het Jonkerbosplein af tot het stadionplein: van sluitsteen t/m sluitsteen is 4.20 m. Daarmee ligt het al op drie plekken al zo goed als tegen een (toekomst)boom aan. Zeker als je een nieuw fietspad weer wil funderen, moet je door primaire wortels heen. Om maar niet te spreken van **de nieuwe beoogde breedte van 4.50 m.** want dat past niet tussen de bomen van het tracé Jonkerbosplein/stadionplein.
Tot aan de schors van bomen asfalteren is op termijn dodelijk (uitgestelde kap). Wij willen de huidige breedte aanhouden, snelfietspad of niet.

5. De ambtenaren willen **het hele snelfietspad nu rechtens(!) ook vrij geven voor voetgangers, heen en terug**. Onder het motto: dit tracé samen delen! Dit náást het één meter brede voetpad dat in de breedte van 4.50 m. erbij in zit en speciaal gemarkeerd zal worden (met kleur).
Wij weten dat voetgangers in de Goffert meestal recreanten zijn: een categorie weggebruikers van een totaal andere orde dan snelfietsers woon-werk en race-recreanten.
Beide categorieën kun je niet op één tracé toelaten. Wie verzon dat? Moet eerst blijken dat dit tot ruzies en ongelukken leidt?
De ambtenaren rekenen op de goodwill van beide partijen maar dat is naïef.

6. **Zo'n te gek en uitdagend snelfietspad zal zeker ook brommers en scooters aantrekken**. Nu al, tijdens de rondleidingen, kwamen er ettelijke voorbij. De ambtenaren zeggen dat ze de politie zullen bellen om extra te gaan handhaven als er hinderlijk brommers blijken te gaan rijden.
Wij vinden dit ook naïef en willen een duidelijke fysieke brommer-barrière.

7. **In de nota staat ook: geen maatregelen nodig bij wandelmarsen, koningsdag, voetbalwedstrijden, concerten.** "Ze merken het wel", is het devies van de ambtenaren. Wij willen wel duidelijke afspraken over tijdige afsluiting van een eventueel snelfietspad bij evenementen in de Goffert..

8. **Innovatieve verlichting: die meegaat met de gebruiker**. Er zullen bij donker maar weinig gebruikers zijn na een spits omdat het toch een sociaal onveilig gevoel geeft, alleen door een bos te fietsen. Slimme vleermuizen zullen het wel op prijs stellen als ze 's-avonds en 's-nachts kunnen zien wat ze vangen.

Brief aan de raad - Wijkraad Hazenkamp inzake Reactie op reactienota . . .

9. **B&W zullen nog een omgevingsvergunning moeten aanvragen en er zal nog een verkeersbesluit moeten worden geformuleerd**. Daar hangt een termijn van bezwaar-maken aan. De Wijkraad Hazenkamp en de stichting Bewonersbelangen Emancipatiebuurt en omgeving kunnen binnen die termijn zonodig opnieuw bezwaar aantekenen. Wij blijven doen wat we kunnen om dit snelfietspad tegen te houden.

10. Ten slotte, los van de nota, alvast:
De barrière-paaltjes aan de Busserweg die verhinderen dat auto's het fietspad oprijden kunnen in één handomdraai worden verwijderd. Dat gebeurt als een automobilist zo naar het stadion of de Eendracht wil. Ze worden dan soms niet teruggezet. Wij willen dat die paaltjes niet door iedereen verwijderd kunnen worden.
Ook aan de Burgemeester Daleslaan (tegenover de Antoinette van Pinxterenlaan), is al een maand zo'n paaltje uitgehaald en verdwenen. Daar rijden auto's zo door naar de trainingsvelden.
De slagboom van het parkeerterrein voor het Stadion is ook al een veertien dagen of langer, weggebogen (zie bijlage). Ook hier kun je zo door.

Johan Mahieu,
namens het bestuur van de stichting Bewonersbelangen Emancipatiebuurt e.o.

Brief aan de raad - R20150610IS a08 van de heer Naring inzake De Japanse . . .

reg.nr.: 15.0005581
processverantw.: B450
INGEKOMEN
27 MEI 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 751
afgedaan:

Nijmegen, 26 mei 2015

Aan de Gemeenteraad van de gemeente Nijmegen,

Geachte college van B&W,

De **Japanse duizendknoop** (*Fallopia japonica, Polygonum cuspidatum*) is een invasieve exotische plant die in hoog tempo Nederland aan het overwoekeren is.

De plant heeft een enorme groeikracht en kan volgens de universiteit van Wageningne door scheuren via de fundering huizen binnengroeien en door asfalt heen breken.

In een fact sheet (bijgevoegd) van de gemeente Amersfoort wordt gemeld dat er in België al hypotheken geweigerd worden vanwege aanwezigheid van de plant. In Engeland is een vervoersverbod van kracht. Er is (Europese)wetgeving op komst met mogelijk ruimingsplicht.

De plant is de laatste jaren ook sterk aan het verspreiden op de Nijmeegse stuwwal op o.a. in het gebied tussen de hoogte van Belvoir en het voormalige pand van Haskoning. Vorig jaar begon de plant zich ook te vertonen in het Vrouwendal.

Op het internet zijn bestrijdingsplannen van diverse gemeenten te vinden met de gemeente Renkum als meest creatieve. Zij zetten sinds 2015 varkens in als bermbegrazers.

Ik heb vorig jaar email contact gehad met ambtenaren van de gemeente om u te attenderen op het voortwoekeren van deze plant op deze lokaties. Ik vernam toen dat er in 2015 een Nijmeegs bestrijdingsplan zou komen.

Graag zou ik van u willen weten of er inmiddels zo'n bestrijdingsplan is en hoe u deze plaag wilt gaan bestrijden.

Met vriendelijke groet,

G.W.B. (Gérard) Näring
Sterreschansweg 41c
6522 GJ Nijmegen

024 3608989

Brief aan de raad - R20150610IS a08 van de heer Naring inzake De Japanse . . .

BESTRIJDEN van INVASIEVE EXOTEN

JAPANSE DUIZENDKNOOP - *Fallopia japonica*

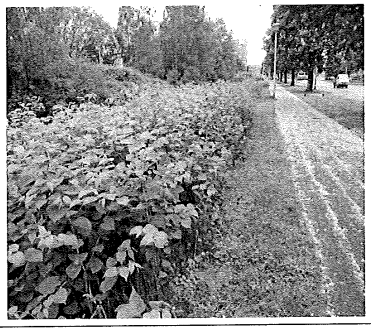
HOE ZIET DE PLANT ERUIT?

De Japanse duizendknoop is een diepwortelende vaste plant, die bestaat uit een lange holle stengel van 0,5-3 m lang met zijtakken en 5-12 cm grote bladeren eraan. De plant vormt stevige wortelstokken. In de winter sterft de plant bovengronds af. De stengel is opgebouwd uit holle compartimenten, zoals bij bamboe. Op de grens tussen twee compartimenten bevindt zich een knoop waaraan zich een zijtak en een blad bevinden. Ook de zijtakken zijn op deze wijze verder onderverdeeld. De wand van de stengel bestaat uit twee delen. Een dik deel dat groen is en voor de stevigheid zorgt, en een doorzichtig vlies met rode vlekjes. Gezamenlijk ziet de stengel er dan groen uit met rode vlekjes.

De plant bloeit in augustus en september met crémewitte, soms witroze, bloempjes. De zaaddragers zijn roodachtig en hebben een vliezige zoom of vleugel om de vruchtjes.

In maart en april schieten de stengels relatief snel uit de grond, tussen de verdorde stengels van het jaar ervoor en ontwikkelen zich lichtgroene bladeren op regelmatige hoogten op de stengel. De stengel is in het begin nog vrij flexibel, hoewel hij al snel dikker wordt, en wat rode spikkels krijgt. De planten groeien tot minimaal 1 m hoog zonder ondersteuning van andere planten of hekken of iets dergelijks.

HOE IS DE JAPANSE DUIZENDKNOOP BIJ ONS TERECHTGEKOMEN?

De Japanse duizendknoop is een van oorsprong Japanse plant die hier meer dan 100 jaar geleden ingevoerd werd maar geen natuurlijke vijanden kent en bovendien een sterke groeier is. Verspreiding komt voornamelijk door grondverplaatsing en maaien.

Japanse duizendknoop is een agressieve invasieve plant en is zeer competitief wanneer voldoende licht aanwezig is. De plant komt voor op zeer uiteenlopende grondsoorten voor. Zuurgraad, verontreiniging met zware metalen of zout is voor de plant geen belemmering.

Brief aan de raad - R20150610IS a08 van de heer Naring inzake De Japanse . . .

WAT IS HET PROBLEEM

Bedreiging voor de inheemse biodiversiteit

Wortel- en stengeldelen worden gemakkelijk met grond verspreid en kunnen na 1 jaar nog uitlopen. Eenmaal gevestigd is de wortelmassa zo dicht, dat het andere planten verdringt en asfalt en funderingen kan doen breken. Japanse duizendknoop bloeit van juli t/m september. Alleen de vrouwelijke exemplaren van var. japonica komen voor in Nederland; zaad wordt gewoonlijk niet gezet, tenzij de bloemen worden bevrucht door pollen van Sachalinse duizendknoop, wat dan de kruising F. × bohemica oplevert.
In gebieden waar de Japanse duizendknoop overheerst is het aantal gewervelde en ongewervelde dieren lager dan in gebieden waar natuurlijke soorten bepalend zijn.

Effecten op economie

De wortelmassa kan schade toebrengen aan asfalt en funderingen. In België worden er al hypotheken geweigerd vanwege aanwezigheid van de plant. In Engeland is een vervoersverbod van kracht.
Er is (Europese)wetgeving op komst met mogelijk ruimingsplicht.

HOE KAN JE DE JAPANSE DUIZENDKNOOP BESTRIJDEN?

Men moet in eerste instantie voorkomen dat delen van twijgen en wortels worden verspreid.!!!!!!!!!!!!

Voor volledig verwijderen is nog geen eenduidige methode aanwezig.

1. Maaien

1.1 Voordelen:

- Maaien heeft zijn uitwerking op de groei van de Japanse duizendknoop. De plant gaat hierdoor meer investeren in nieuwe wortelscheuten en raakt daardoor enigszins uitgeput. Met maaien kan je de plant niet uitroeien of verminderen. Hooguit enigszins beheersen. Maaien alleen met maaibalk.

1.2 Nadelen:

- Het maaien van de Japanse duizendknoop is erg onderhoudsintensief. Maaien moet frequent 1 x per 2 weken plaatsvinden in het groeiseizoen voor een periode van tenminste drie jaar.
- Er zijn (nog) geen resultaten bekend over de effectiviteit van deze methode.
- Na het maaien mag het maaisel niet worden verspreid en **moet het gereedschap grondig worden gereinigd.** Kleine fragmenten van de planten kunnen gemakkelijk uitlopen en een nieuwe populatie vormen. Bestrijding door middel van maaien heeft als risico, verspreiding van de plant.

2. Begrazen

De jonge scheuten van de duizendknoop zijn eetbaar voor grote en kleine grazers, maar de grazers prefereren de soort niet. Ook zal de plant opnieuw uitgroeien, wanneer de begrazing stopt en begrazen zal dus pas zin hebben wanneer dit intensief wordt uitgevoerd. Bij de proeven met begrazing zijn geen resultaten van vermindering te zien.

2.1 Voordeel:

- Relatief goedkoop, omdat het toegepast kan worden op plaatsen waar al begrazing plaatsvindt.

2.2 Nadelen:

- Alleen jonge scheuten worden gegeten de oude scheuten blijven staan.
- Kleine grazers zoals schapen kunnen, voor hun voedingspatroon, maar een kleine hoeveelheid van deze plant eten.

Brief aan de raad - R20150610IS a08 van de heer Naring inzake De Japanse . . .

3. Afdekken

Afdekken kan op 2 manieren.

- Onder een flexibele, niet-licht doorlatende materie zodat de wortels uitgeput raken. De planten moeten voor het afdekken gemaaid zijn, waarbij het maaisel zorgvuldig afgevoerd is. Afdekken kan met een dikke folie, geen landbouwfolie of antiworteldoek. Hier groeit de plant dwars door heen.
- Opslag van afgegraven grond met wortelstokken in een depot met dijklichaam. Opslag onder water zetten en minimaal 1 jaar onder water houden door er water in te pompen. De wortels rotten hierdoor weg.

3.1 Voordelen:

- Dikke folie is luchtdicht en laat geen licht door. Hierdoor kan de Japanse duizendknoop niet groeien.
- Een laag grond van 30 cm over de folie zorgt ervoor dat de plant het doek niet opdrukt.
- Werkt goed bij grote oppervlaktes zonder obstakels.
- Afdekken met water is relatief eenvoudig.

3.2 Nadelen:

- Alleen stevige lucht en waterdichte soorten folie zijn geschikt. Geen landbouwplastic dus.
- De gebruiksmogelijkheden van een terrein waarop Japanse duizendknoop is afgedekt, zijn beperkt. Een afgedekte populatie moet 3-5 jaar afgedekt blijven. Nog steeds is onderhoud nodig aan de worteluitlopers die langs het plastic omhoog kunnen komen.
- De locatie mag geen obstakels bevatten, omdat te allen tijde moet worden voorkomen dat het folie beschadigt raakt.
- Depot met waterafdekking dient regelmatig gecontroleerd te worden en beschermt tegen vandalisme.

4. Afgraven/afgraven en zeven

Hierbij wordt grond met populaties van de Japanse duizendknoop afgegraven en vervangen door schone grond. Er moet worden begonnen met graven in het midden van de groeilocatie. Een toplaag van circa 20 tot 30 cm afgegraven over de hele oppervlakte van de groeiplaats, waarbij er naar de randen toe wordt gewerkt. Er wordt toezicht gehouden op het voorkomen van wortelstokken. Bevinden die zich nog onder de afgegraven laag dan wordt nogmaals en laag van 20 – 30 cm afgegraven tot er geen wortelstokken meer worden aangetroffen. Een alternatief is het omgraven en begraven van grond die verzadigt is met Japanse duizendknoop in een groot gat dat aan alle zijden bekleed is met rubber of folie. De afgegraven grond kan ook in een depot worden gebracht en uitgezeefd. De zeef heeft een grootte van 3 – 5 mm. Het depot kan op locatie zijn waarbij de uitgezeefde grond wordt hergebruikt. Hergebruik liefst 3-5 meter diep of onder een dikke laag betonfundering om herbesmetting te voorkomen door deeltjes die toch vrijgekomen zijn bij het uitzeven. Een depot met uitzeven kan ook centraal op een gemeentelijk depot worden geregeld.

4.1 Voordelen:

- Mits deze methode uiterst precies wordt uitgevoerd is dit een effectieve manier om de plant snel te verminderen.
- Bij hergebruik van de grond is bekend waar de grond vandaan komt en wat de eventuele mate van besmetting is.

4.2 Nadelen:

- Wanneer men onzorgvuldig te werk gaat en er blijven fragmenten van de plant achter, dan is al het werk voor niets geweest.
- Het afvoeren en verplaatsen van grond heeft als risico dat de plant verder wordt verspreidt.
- Deze methode is alleen toe te passen op een locatie waar de beplantingsdichtheid met bomen laag is en de bereikbaarheid goed.
- Uitzeven met een zeef van 3 – 5 mm kan alleen met droge zandgrond.

Brief aan de raad - R20150610IS a08 van de heer Naring inzake De Japanse . . .

5. Chemisch
De plant is op verschillende manieren chemisch te bestrijden. Momenteel doet de Stichting Probos verschillende proeven met verschillende vormen van bestrijding. Het varieert van stengelbehandeling met Glyfosaat, injecteren met Glyfosaat, spuiten op de net afgemaaide stengel en een bladbehandeling met Ultima. Men hoopt/verwacht dat op een van deze manieren de plant na drie jaar uitgeput is en afsterft.

5.1 Voordelen:
De bestrijding met herbiciden wordt gezien als de meest kostenefficiënte methode.
5.2 Nadelen:
- Conflict met geldend beleid
- Glyfosaat is een niet selectief bestrijdingsmiddel, dus daarmee vernietig je niet alleen de duizendknoop, maar ook alle beplanting in de directe omgeving.
- Het bestrijden door middel van herbiciden moet consequent en met volharding worden uitgevoerd. Garantie dat deze methode de duizendknoop definitief vernietigd kan niet gegeven worden.

6. Biologisch
Er zijn nog geen ervaringen bekend met biologische bestrijding. In Engeland heeft men de bladvlo ingezet maar hier zijn nog geen resultaten van gepubliceerd.

Voorlopige conclusie:
Bestrijding is uiterst moeizaam vanwege het robuuste wortelstelsel. ; oppervlakkig graven en behandeling met glyfosaat zijn het meest efficiënt.

WAT KUNT U DOEN

Voorkom verspreiding!
Verwijder planten zoals hierboven staat beschreven. Zeker bij 1 of enkele planten kan een toekomstige saneerlocatie worden voorkomen.
In een losse grond en nieuwe locaties zijn de jonge loten nog makkelijk uit te trekken.
Plant geen nieuwe planten aan.
Dump geen groenafval in de natuur er kunnen resten van woekerende planten inzitten.

Meldt locaties in Amersfoort met Japanse duizendknoop op waarneming@amersfoort.nl

HERKENNING / VERWARRING MET ANDERE SOORTEN?

De Japanse duizendknoop is mogelijk te verwarren met andere exotische duizendknoopsoorten. Dit zijn echter ook allemaal invasieve exoten en moeten ook bestreden worden.

Brief aan de raad - dhr. Berkhoff verkeersveiligheid Hillekensackers

Ag

Geachte Gemeente raads Lieden

Bij deze wil ik u Als Aller eerst hartelijk danken voor u Getoonde aandacht in zaken de te breede Grasmobiel die dus tot 'n Goed alternatief is mogen Worden, Want nu rijd' er 'n Smaller mobiel door ons pad wat ook de enige Juiste oplossing is..... Bij deze hebt Ft onze buurt die wijk Hillekens acker op 'n paar punten (plaatsen) er 'n probleem bij wat ik Graag onder u Aandacht wil brengen, e. rijden namelijk heel wat auto's Vaak veels te hard door onze wijk, en 'n paar uitzonderingen maken het extra asociaal, boord door met hoge Snel heden en piepende banden te scheuren door de bewoonde wijk waar nu de laatste tijd steeds meer kleine Kinderen spelen voor de deur er zijn in onze wijk meer spelende Kinderen bij Gekomen en om hen en ook Volwassen en oudere mensen, beter te beschermen tegen mensen die te hard rijden of personen die van hun voertuig 'n moord wapen maken wil ik het volgende aan u vragen zou het mogelijk zijn om op 'n paar belangrijke straat hoeken bij ons in de wijk, borden te plaatsen het verkeers bord 30 km met daar onder het bord. Denk aan onze Kinderen! op de hoeken van Af de Broekstraat Links Als Las Hillekens acker naar de 30 ste straat 2e op de hoek, bij de brievenbus ingang 30 ste Straat 3. op de hoek, ingang 20 ste Straat 4. op de hoek 34 ste straat 5. op de hoek 33 straat op Al deze straat hoeken is het van Cruciaal belang dat men Goed weet waar men Zich aan te houden heeft Als belangrijkste ter bescherming van regel matig veel spelende Kinderen die anders het Grotere Gevaar Lopen Aangereden te worden daarom wil ik bij deze en namens Alle buurt bewoners deze borden bij u aan vragen. Wij zouden het Zeer op prijs stellen als dit zou kunnen, dank u voor de Getoonde aandacht in deze en in afwachting van u beslissing in deze Verblijf ik en de buurt bewoners Vriendelijke Groet T.a.v. F.J. Berkhoff Hillekens acker 3308 65 6b L.V Nijmegen 18-5-2015

06 13955578

Buro: BM50
Nr: 15.000572
27 MEI 2015
Ingekomen

Brief aan de raad - dhr. Berkhoff begroeiing woning

Buro: BM50
Nr: 15.0005573
27 MEI 2015
Ingekomen
Gemeente Nijmegen

Geachte Gemeente Raadsleden AD

Bij deze hebben wij bewoners van 3302 tot 3308 a vraag over de aangroeiing van het Grasveld aan onze tuin Schuttingen en tuinhuisjes achter ons huis Groeid er de hele lente en zomer door hoog Gras en brandnetels tegen de Schuttingen en tuin huisjes op. Het is 'n onderdeel waar wij als bewoners niet officieel verantwoordelijk voor zijn maar de Gemeente Groen voor ziening doet hier niets aan. Nog belangrijker hier omtrent is dat er officieel bij elke woning achterom 'n pad moet liggen naar de ingang van elk huis tuin dit noemt men ook wel 'n brand pad daar is nu verre geen sprake van dit in het speciaal voor de bewoners van 3304 en 3306 daarom wil ik namens de bewoners van 3302 tot 3308 aan u vragen of de Gemeente al het hoge begroeisel wil verwijderen en of het mogelijk zou kunnen zijn om er 'n tegel pad van 'n bepaalde breedte te gaan leggen want nu is het 'n wildernis boven dien nodigt het regelmatig uit voor mensen die het niet zou nauw nemen om afval te dumpen achter onze schuttingen en tuinhuisjes ik heb met de buurman 26-5-2015 weer melden Gemaakt bij milieu toezicht omdat er snachts weer 'n vuilnis zakken en afval is Gedumpt achter onze schuttingen ook dit zou kunnen stoppen als het petjes word opgeknapt en er ook 1 of 2 lantaarn paaltjes worden Geplaatst op het Gras veld want nu is het daar pikdonker en wij gaan niet dit Gras veld constant belichten met onze privé verlichting want die stroom rekening is niet van ons (hoort niet bij ons) deze vragen wil ik u voor leggen Gemeente Raadsleden kan hier iets aan Gedaan worden? dank voor u Genomen aandacht in deze zaak in afwachting van u reactie in deze verblijf ik u bent natuurlijk altijd welkom voor inspectie

Vriendelijke Groet D.hr. F.J. Berkhoff Hillekens acker 3308
6546LV Nijmegen 21-5-2015

06.13955578

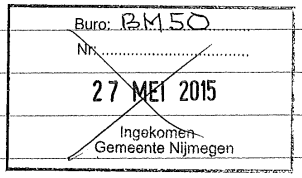
Brief aan de raad - dhr. Berkhoff begroeiing woning

Geachte Gemeente Raadsleden

Bij deze nog even een extra bericht wat bij brief ouerte 1 hoort waarin ik heb vermeld dat de Gemeente Groen voorziening helemaal niets doet aan het hoge Gras en brandnetels die achter bij ons tegen de schutting en twin-huisjes opGroeien nu wel net na dat ik de brief ouerte 1 Geschreven had zijn ze de volGende dag 22-5-2015 beGonnen met het verwijderen hiervan men doet het dus wel, alleen het duurt 'n paar maanden en dat valt dus tegen wat betreft het onderwerp brand tegel pad achter om blijft dus 'n vraag die open staat aan u in de hoop dat deze Gelegd mag Gaan worden in afwachting hierover samen met deze aanvraag die ik ook al Gesteld heb in ouerdte 1 verblijf ik

Hoogachtend

Dhr. F.J. Berkhoff
Hillekens acker 3308
6546 LV Nijmegen
22-5-2015

Brief aan de raad - Medezeggenschapsraad HAN inzake Verkeerssituatie . . .

reg.nr.: 15.0000 5340
procesverantw.: DH50
INGEKOMEN
19 MEI 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 751

afgedaan

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
MEDEZEGGENSCHAPSRAAD HAN

Gemeenteraad Nijmegen
College van B&W Nijmegen
Colleges van bestuur van RU, UMC en HAN

postadres:
postbus 6960
6503 GL Nijmegen
bezoekadres:
Bisschop Hamerhuis,
Verlengde Groenestraat 75, k 205
6525 HG Nijmegen
telefoon 024-3530420
b.g.g. 3531751

Onderwerp	*Kenmerk*	*Datum*
Verkeerssituatie Campus Nijmegen	UMR15-539	23 april 2015

Geachte geadresseerde,

Iedere dag opnieuw komen medewerkers en studenten van Radbouduniversiteit, Radboudumc en de HAN terecht in gevaarlijke verkeerssituaties op de campus en zijn omgeving en toevoerwegen. Als medezeggenschapsorganen van deze drie belangrijke werkgevers voor Nijmegen, vinden wij de huidige situatie onacceptabel.

1. Heyendaalseweg
Hoewel een deel van de Heyendaalseweg is voorzien van een fietspad, ontbreekt dit tussen de Groesbeekseweg en de Groenewoudseweg. Deze verbindingsroute is een van de belangrijkste voor studenten, medewerkers en bezoekers die vanuit het centrum richting campus reizen. Het vele verkeer leidt in dit deel tot onoverzichtelijke situaties. Wij pleiten er daarom voor om alle delen van de Heyendaalseweg van fietspaden te voorzien. Dit is mogelijk indien de parkeerstroken worden opgeheven.

2. Kruising Heyendaalseweg/Kapittelweg
Op de kruising Heyendaalseweg/Kapittelweg lopen verschillende verkeersstromen door elkaar. Fietsers die vanuit het centrum rechtdoor fietsen. Automobilisten die de Kapittelweg indraaien om naar de garage van de HAN te rijden. Fietsers die over de Kapittelweg gaan. De laatste groep heeft voorrang op auto's die naar de garage gaan. Als gevolg hiervan is er iedere ochtend een file die begint op de Kapittelweg en zich voortzet tot voorbij de verkeerslichten op de kruising. Daarmee hinderen de auto's het rechtdoorrijdende fietsverkeer. Fietsers rijden tussen de stilstaande auto's door, met gevaarlijke situaties tot gevolg. Nog afgezien van het feit dat 's ochtends ieder rood verkeerslicht voor de fietsers een opeenhoping van de tweewielrijders veroorzaakt. Door die opeenhoping is het gevaarlijk fietsen als het licht op groen gaat.
Wij vinden dat hier een oplossing voor moet komen die tot betere verkeersdoorstroming van zowel fietsers als auto's leidt.

3. Kruising Thijmstraat/St Annastraat: aansluiting snelfietsroute
Bij de Thijmstraat/St Annastraat steken fietsers over om vervolgens via de snelfietsroute zich te verplaatsen naar de campus. Deze oversteek is onbeveiligd: fietsers moeten vaak langdurig wachten tot zij over kunnen steken en nemen dan risicovolle beslissingen waardoor er gevaarlijke situaties ontstaan. Ons insziens zouden deze problemen relatief eenvoudig kunnen worden opgelost door hier verkeerslichten te plaatsen (of een tunnel te graven onder de weg door)

Brief aan de raad - Medezeggenschapsraad HAN inzake Verkeerssituatie . . .

4. Hoofdingang Radboudumc/Huize Heyendaal
Bij de hoofdingang van het Radboudumc en Huize Heyendaal is de bezoekersfietsenstalling heel slecht bereikbaar. Fietsers moeten hier tegen het verkeer in fietsen. Er is geen fietspad aan de Zuidzijde van het Geert Grooteplein. Voorts ontstaan er met regelmaat gevaarlijke situaties bij de op- en uitritten van en naar het Geert Grooteplein. Er dient hier een nieuwe routering voor fietsers gemaakt te worden.

5. Het kruispunt Philips van Leydenstraat/Erasmuslaan/st. Annastraat
Het kruispunt Philips van Leydenstraat Erasmuslaan is een knooppunt waar veel bussen langs moeten. Lijndiensten blokkeren echter regelmatig dit kruispunt omdat het te druk is met auto's (o.a. vanwege de ingangen van parkeerplaatsen) en door de inrichting van deze kruising. Ook hier vinden geregeld bijna ongelukken plaats met fietsers die over willen steken. Wij verzoeken u hier een oplossing voor te vinden.

De medezeggenschappen van de Radboud Universiteit, het Radboudumc en de HAN vinden het noodzakelijk dat de gemeente samen met deze drie instellingen een nieuw masterplan ontwikkelt voor de verkeerssituatie op de campus. Uiteraard zijn wij bereid mee te helpen met de ontwikkeling van een dergelijk plan.

Namens de studenten, medewerkers en bezoekers van universiteit, ziekenhuis en hogeschool roepen wij u op de veiligheid op de campus te bevorderen en maatregelen te treffen die tot verbetering van de verkeerssituatie leiden.

Met vriendelijke groet,

Theo de Wit,
voorzitter Medezeggenschapsraad HAN

Ine Mamor,
voorzitter OR Radboudumc

Mark Vlek de Coningh,
voorzitter USR Radboud Universiteit

Bernadette Smelik,
voorzitter OR Radboud Universiteit

bijlage: de brief van 29 november 2011 betreffende de verkeerssituatie op de campus.

Brief aan de raad - de heer Tiggeler inzake windmolenpark bij Nederlandse . . .

reg.nr.: 15.0004825
processverantw.: BH50
INGEKOMEN
04 MEI 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 751
afgedaan:

Van: Wim Tiggeler [mailto:wwaald@hotmail.com]
Verzonden: zondag 3 mei 2015 2:08
Aan: DocInfo
Onderwerp: Gemeenteraad

L.S.,

zoals u wellicht weet heeft de gemeente Kranenenburg het plan om vlak bij de Nederlandse g rens in Grafwegen een windmolenpark aan te leggen bestaande uit twaalf windmolens van 20 0 meter hoog, ongeveer 3 maal zo hoog dus als de Stevenstoren. Deze windmolens zullen tot op een afstand van 30 km te zien. Niet alleen zullen ze aan de natuurbeleving in m.n. het oost elijk deel van het Rijk van Nijmegen sterk afbreuk doen, ook vormen ze een bedreiging voor de talloze trekvogels die door dit gebied komen. Bijkomende effecten zijn o.a. waardevermin dering van de huizen in het gebied en een negatieve invloed op het tourisme.

Gezien de ligging van het windmolenpark dichtbij de Nederlandse grens, lijkt er sprake te zij n van een grensoverschrijdend project waar ook Nijmegen direkt en indirekt de invloed van ondervindt. Dan denk ik b.v. aan horizonvervuiling door de hoge windmolenmasten maar ook economische effecten als gevolg van minder bezoek aan Nijmegen van touristen, die de stad als uitvalsbasis voor een bezoek aan de natuur in het Rijk van Nijmegen gebruiken.

De gemeente Berg en Dal heeft reeds bezwaar aangetekend tegen de Kranenburgse plannen. Het zou mooi zijn als de gemeente Nijmegen zich hierbij zou aansluiten in de strijd voor het i ntact houden voor dit unieke natuurlandschap.

N.b., er is natuurlijk niets in te brengen tegen het streven milieuvriendelijk energie te produce ren. Maar daar zijn natuurlijk ook andere manieren voor zoals het opwekken van stroom uit d e verwerking van organische meststoffen, iets wat in b.v. Zweden met veel succes wordt geda an en waar het grensgebied zich bij uitstek voor zou lenen. Misschien kan uit het een en ander zelfs een grensoverschrijdend project ontstaan waarvan alle partijen kunnen profiteren. Dat z ou helemaal geweldig zijn.

Vr. groet,
W. Tiggeler

Oosterhout

Verzonden door Blue Mail

Brief aan de raad - de heer Van Munster inzake Behandeling brief

reg.nr.: 15.000.4948
procesverantw.: Bm-SO

INGEKOMEN
- 7 MEI 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.:
afgedaan:

B3

Geachte Gemeente Raad. 04-05-2015.

op 15-04-2015 kreeg ik een brief van U. dat mijn brief + foto's behandeld zouden worden op de politieke avond van 29 april 2015. Dit zou gebeuren in de bestuurronde op 29 april 2015 was ik op het gemeente huis om dit bij te wonen toen ik het programma overzicht kreeg voor in de hal stond het niet vermeld in het overzicht na navraag. zeiden ze dat het als hamerstuk was afgehandeld om 10.00 uur niet de afspraak was het zou behandeld worden in de bestuurronde om 22.00 zo staat het ook vermeld op de internet site van de politieke Avond. het gaat om stuk A13 en stuk A16 op 1 April van de politieke Avond was dit ook al het geval dit is nu de tweede keer. ook heeft de provincie u gemeld. aanwezend te geven maar heer op heer gebeurd dit niet ik zou graag de rede hier van willen weten dus ik hoop u genoeg te hebben geïnformeerd en ik wacht op bericht en aanwezend van u terug. Dank u. ik stuur bewijs stukken mee.

Hoogachtend.

P. Van Munster.
Bosbessn 26
6542 NS Nijmegen

Brief aan de raad - de heer Van Munster inzake Behandeling brief

Politieke Avond 29 april 2015

Overzicht (vanaf 2014)

Politieke Avond van 29 april 2015
Aanvang: 17:30
Vergaderlocatie: Stadhuis

Brief aan de raad

Tijd	Barbarossakamer	Gebroeders Van Limburgkamer	Raadzaal	Traianuskamer
17:30	**Burgerronde** *Geen programma*	**Burgerronde** *Geen programma*	**Burgerronde** **Inspraak van burgers** W. Benda/C. Arentz	**Burgerronde** **Vragenhalfuurtje** J. van der Geest/R. Waumans
18:00	**Kamerronde** **Raadsvoorstel Instemming met opheffing Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Arnhem Nijmegen** P. Oomen/M. Heffels H. Bruls	**Kamerronde** **Programma Zorg & Welzijn** (Twee personen per fractie) M. Buck/C. Arentz B. Frings	**Kamerronde** **Debatstuk GroenLinks: Lokale variant op basisinkomen** K. Lamers/R. Waumans	**Kamerronde** **Programma Ruimte & Cultuurhistorie en Grondbeleid** (Twee personen per fractie) G. Visser B. van Hees/B. Velthuis
18:30	**Programma Bestuur & Middelen en Facilitaire Diensten** P. Oomen/M. Heffels H. Tiemens/B. van Hees/R. Helmer/H. Bruls			
19:00	**Programma Onderwijs** P. Oomen/C. Arentz R. Helmer	**Programma Werk & Inkomen** (Twee personen per fractie) P. Boekhorst/R. Waumans T. Tankir	**Debatstuk GroenLinks Ruimtelijke ontwikkeling Waalfront: Hoe maken we van de oudste stad de mooiste stad?** R. Zwart/M. ter Hoeve B. Velthuis	**Programma Veiligheid** K. Lamers/M. Heffels H. Bruls
19:30	**Programma Dienstverlening & Burgerzaken** M. Buck/M. Heffels H. Bruls			**Programma Mobiliteit** P. Oomen/C. Arentz H. Tiemens/B. van Hees
20:00	**Programma Sport** R. Jetten/R. Waumans R. Helmer	**Programma Citymarketing & Externe betrekkingen** M. Buck/M. Heffels B. van Hees/H. Bruls	**Brief: Notitie groei en krimp** G. Visser/M. ter Hoeve B. Velthuis	**Programma Klimaat & Energie, Programma Groen & Water** (Twee personen per fractie) C. van Norel/C. Arentz H. Tiemens
20:30	**Programma Openbare Ruimte** R. Jetten/M. Heffels R. Helmer	**Programma Cultuur** B. van Berkel/M. ter Hoeve B. Velthuis	**Inspectie en handhaving bebouwing n.a.v. brand OC Huismanstraat** (Op	

Brief aan de raad - de heer Van Munster inzake Behandeling brief

Tijd	Barbarossakamer	Gebroeders Van Limburgkamer	Raadzaal	Traianuskamer
21:00	**Programma Wijken** T. van Elferen/C. Arentz R. Helmer	**Programma Economie & Toerisme** P. Oomen/M. Heffels B. van Hees/T. Tankir	verzoek van D66) M. Buck/R. Waumans H. Bruls	**Programma Wonen** C. van Norel/M. ter Hoeve B. Velthuis
21:30				

Tijd	Raadzaal
22:00	1. **Opening en mededelingen**
	2. **Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering**
	3. **Vaststelling besluitenlijst van de vergadering van 1 april 2015**
	4. **Vaststelling notulen van de vergadering van 18 maart 2015**
	5. **Besluitvorming behandeladviezen van de raadskamers van 15 en 29 april**
	6. **Vaststellen van de voorstellen waarover geen spreektijd gevraagd is**
	7. **Vragen van raadsleden aan het college**
	8. **Benoeming tot fractievolger op voordracht van de fractie van VVD (58/2015)**
	a. **Besluit tot toelating gemeenteraadslid de heer J.A.R. Brom (61/2015)**
	b. **Motie buiten de orde CDA, GroenLinks en D66: Bed, Bad en Brood** *(DEBATSTUK)*
	9. **Debatstuk Liberaal Nijmegen: Een zomer vol waalkadegasten deel 2** *(DEBATSTUK)*
	Besluitvorming agendapunten Politieke Avond van 15 april 2015
	10. **Raadsvoorstel Stopzetten innen ouderbijdrage Jeugdwet (48/2015)** *(DEBATSTUK)*
	Besluitvorming agendapunten Politieke Avond van 29 april 2015
	11. **Stadsrekening 2014 (53/2015)**
	12. **Raadsvoorstel Instemming met opheffing Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Arnhem Nijmegen (54/2015)**
	Hamerstukken
	13. **Raadsvoorstel Overdracht brandweerposten Centrum en West (50/2015)**
	14. **Raadsvoorstel Tijdelijke ontheffing verhuisplicht wethouders (57/2015)**
	15. **Raadsvoorstel vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Goffert-Winkelsteeg - 4 (NTC) en vaststelling beeldkwaliteitplan Novio Tech Campus (55/2015)**
	16. Ingekomen stukken
	Brieven ter afdoening door het college van B&W (tenzij anders vermeld)
	A1. d.d. 20 maart 2015 van de heer Labijt inzake Vraag betaling vrijwilligerswerk
	A2. d.d. 21 maart 2015 van de heer Berkhoff inzake Verzoek om oplossing t.a.v. overlast maaimachine Hillekensacker.
	A3. d.d. 26 maart 2015 van de heer Maassen inzake Wandelpad langs singel tussen Laauwikpad en Bekkersland
	A4. d.d. 30 maart 2015 van MARN inzake Begroting 2016, Meerjarenraming 2017-2019

Brief aan de raad - de heer Van Munster inzake Behandeling brief

Tijd	Raadzaal
	A5. d.d. 30 maart 2015 van MARN inzake Jaarrekening MARN 2014
	A6. d.d. 30 maart 2015 van Park Lingezegen inzake Jaarrekening 2014 en begrotingen 2016-2018
	A7. d.d. 31 maart 2015 van Breed inzake Gewijzigde begroting 2015
	A8. d.d. 31 maart 2015 van Omgevingsdienst Regio Nijmegen inzake Programmabegroting 2016
	A9. d.d. 31 maart 2015 van Omgevingsdienst Regio Nijmegen inzake Programmarekening 2014
	A10. d.d. 31 maart 2015 van MARN inzake Verzoek tot wijziging van de tekst van de gemeenschappelijke regeling MARN
	A11. d.d. 1 april 2015 van de heer Hulsman inzake Fietsenstallingen binnenstad
	A12. d.d. 2 april 2015 van de heer Kranenburg inzake Straatnamen
	A13. d.d. 27 maart 2015 en d.d. 8 april 2015 van de heer Van Munster inzake Melding gevaarlijke kruising, foto's onveilige kruising en opening doorgang tunnel.
	A14. d.d. 8 april 2015 van de heer/mevrouw Vrolijks inzake Gevaarlijke verkeerssituatie voetgangers in Weezenhof
	A15. d.d. 11 april 2015 van de heer Van Gaal inzake Brandstichtingsrisco papiercontainers
	A16. d.d. 12 april 2015 van de heer Van Munster inzake Veiligheid van de bussen van Breng
	A17. d.d. 13 april 2015 van MGR Rijk van Nijmegen inzake Uitredingsregeling MGR
	Brief A17 wordt geagendeerd tijdens een volgende Politieke Avond
	A18. d.d. 15 april 2015 van Breed inzake Jaarstukken 2014
	Brieven ter kennisgeving aan te nemen
	B1. d.d. 23 maart 2015 van de heer Vos inzake Commentaar brand De Notenhout
	Brief B1 kunt u betrekken bij de kamerbespreking op de Politieke Avond van 29 april 2015
	B2. d.d. 23 maart 2015 van het Regionaal Archief Nijmegen inzake Jaarverslag 2014
	B3. d.d. 23 maart 2015 van Sterk Bestuur in Gelderland inzake Aanbieding rapportage regio Nijmegen
	B4. d.d. 25 maart 2015 van Fractie VVD inzake ontslagbrief fractievolger de heer F.J.J. Cornelissen
	B5. d.d. 25 maart 2015 van de heer Essers inzake Kanttekeningen bij informatie van de wethouder
	Brief B5 kon betrokken worden bij het debatstuk op de Politieke Avond van 1 april 2015
	B6. d.d. 1 april 2015 van de heer Janssen inzake Initiatief G1000
	B7. d.d. 2 april 2015 van de heer Vos inzake Uitlatingen burgemeester over IFV onderzoek conclusie
	Brief B7 kunt u betrekken bij de kamerbespreking op de Politieke Avond van 29 april 2015
	B8. d.d. 13 maart 2015 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken

Zie hier.

Brief aan de raad - de heer Van Munster inzake Behandeling brief

Tijd	Raadzaal
	Koninkrijkrelaties inzake Agenda Lokale Democratie
	B9. d.d. 1 april 2015 van de provincie Gelderland inzake Informatie over begroting 2016-2019
	Deze brief wordt besproken in de auditcommissie
	B10. d.d. 1 april 2015 van Ernst & Young Accountants LLP inzake Controleverklaring van de onafhankelijke accountant en Uitkomsten controle en overige informatie 2014
	Brief B10 kunt u betrekken bij de behandeling van de Stadsrekening 2014. Deze brief wordt tevens besproken in de auditcommissie
	B11. d.d. 10 april 2015 van CPRN inzake CPRN jubileumseminar
	B12. d.d. 12 april 2015 van de heer Vos inzake Gemeentelijke dossierrapportage De Notenhout
	Brief B12 kunt u betrekken bij de kamerbespreking op de Politieke Avond van 29 april 2015
	B13. d.d. 15 april 2015 van de fractie PvdA inzake Ontslagbrief fractievolger de heer P. Kubben
	B14. d.d. 16 april 2015 van de heer Vos inzake Opnieuw desinformatie gemeenteraad over brand de notenhout
	Brieven nog in behandeling
	C1. d.d. 30 maart 2015 van ChristenUnie Nijmegen inzake burgerinitiatief Voorkomen misstanden in de Prostitutie
	De procedure volgens de Verordening burgerinitiatief wordt in gang gezet
	Brieven van het college van B&W ter kennisname (tenzij anders vermeld)
	D1. d.d. 24 maart 2015 inzake Beschrijving proces en product Wijkaanpakprogramma "Wolfskuil voor elkaar"
	D2. d.d. 27 maart 2015 inzake monitor vestigingsklimaat 2014
	D3. d.d. 31 maart 2015 inzake Beantwoording "Motie ontdek je plekje bij station Lent"
	D4. d.d. 31 maart 2015 inzake Voortgang Shelter City Nijmegen
	D5. d.d. 31 maart 2015 inzake Uitvoeringskader regeling combinatiefuncties
	D6. d.d. 31 maart 2015 inzake Jaarbrief Werk & Inkomen; Bijstandsontwikkeling 2014
	D7. d.d. 31 maart 2015 inzake Aanbieden onderzoeksopzet Workfast
	Brief D7 stond geagendeerd op de Politieke Avond van 15 april 2015
	D8. d.d. 31 maart 2015 inzake Maatwerkoplossing Pro College
	D9. d.d. 31 maart 2015 inzake Fase 1 aanpak Hof van Holland/Woenderskamp /Broodkorf
	Brief D9 stond geagendeerd in de Commissie Waalsprong op 15 april 2015
	D10. d.d. 31 maart 2015 inzake Tussenrapportage NEC huurbetaling en verkoop
	D11. d.d. 31 maart 2015 inzake Startnotitie "Binnenstad van de toekomst"
	Brief D11 is besproken in de kamerronde van de Politieke Avond op 15 april 2015
	D12. d.d. 31 maart 2015 inzake Samenwerkingsovereenkomst Giro d'Italia 2016
	D13. d.d. 3 april 2015 inzake Prijsvraag naamgeving van de nevengeul en de 'promenadebrug'

Brief aan de raad - de heer Van Munster inzake Behandeling brief

Tijd	Raadzaal	
	D14. d.d. 7 april 2015 inzake Uitvoering SP motie: "Horen, zien, maar niet zwijgen"	
	D15. d.d. 7 april 2015 inzake Sociaal Jaarverslag 2014	
	D16. d.d. 7 april 2015 inzake Uitvoering nieuwe zorgtaken en Regionaal Ondersteuningsbureau	
	D17. d.d. 14 april 2015 inzake Groei en krimp	
	Brief D17 wordt besproken op de Politieke Avond van 29 april 2015	
	D18. d.d. 14 april 2015 inzake Milieuverslag 2014	
	D19. d.d. 14 april 2015 inzake Duurzame exploitatie en zelfbeheer zwembad Dukenburg	
	D20. d.d. 14 april 2015 inzake Verdeelmodel BUIG	
	D21. d.d. 15 april 2015 inzake Brand wooncomplex De Notenhout - naar aanleiding van publicatie De Gelderlander van zaterdag 11 april 2015	
	Brief D21 wordt betrokken bij de bespreking op de Politieke Avond van 29 april 2015	
	Brieven van interne organen en adviescommissies	
	D22. d.d. 24 maart 2015 van de burgemeester inzake Burgerjaarverslag 2014	
	D23. d.d. 26 maart 2015 van de Rekenkamer inzake Jaarverslag 2014	
	D24. d.d. 2 april 2015 van de burgemeester inzake Aanbieding rapport IFV (Brandweeracademie)	
	Brief D24 wordt betrokken bij de bespreking op de Politieke Avond van 29 april 2015	

Brief aan de raad - de heer Van Munster inzake Behandeling brief

Agenda
Politieke avond
29 april 2015

Hier staat niets vermeld. 29 april.

Brief aan de raad - de heer Van Munster inzake Behandeling brief

Overzicht

van insprekers en vragen vragenhalfuurtje

aangemeld voor de Politieke Avond
van de Raad van de gemeente Nijmegen
op woensdag **29 april**
in het Stadhuis.

INSPREKERS Raadzaal 17.30 – 18.00 uur

Debatstuk GroenLinks: Lokale variant op basisinkomen

- De heer P.J.H.M. Theeuwen
- De heer A. Peters
- De heer F. Fonk
- Mevrouw L. Beentjes

D22 d.d. 24 maart 2015 van de burgemeester inzake Burgerjaarverslag 2014 en Raadsvoorstel Instemming met opheffing Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Arnhem Nijmegen (54/2015)

- R. Barends, PSP '92 en Nieuw Democratisch Nijmegen

VRAGENHALFUURTJE BURGERRONDE Trajanuskamer 17:30 – 18:00 uur

Vragen Liberaal Nijmegen:

De bestrating van Plein 44 is al lange tijd een zorgen kindje voor de hele stad. Voor alle mensen is dit plein lastig begaanbaar. In de kamerronde van 15 april jl. hebben we gevraagd aan de wethouder om, tijdelijk, rubberen matten of iets dergelijks neer te leggen zodat in ieder geval een aantal stroken begaanbaar zijn. Het antwoord hierop van de wethouder was negatief.
Maar aangezien de bestrating waarschijnlijk pas na de zomer opnieuw wordt gelegd en we graag willen dat het plein voor iedereen begaanbaar wordt willen we u de volgende vragen stellen

1. Waarom is het college zo stellig in haar weigering om dit plein begaanbaar te maken?
2. Er hebben tijdelijk rode matten gelegen op het plein, die maakte het plein nog slechter begaanbaar. Waarom konden deze matten wel en nieuwe, goed begaanbare (rubberen) matten niet?
3. Kan de wethouder aangeven wat de kosten zouden zijn om een paar stroken met rubberen matten neer te leggen zodat het plein weer voor iedereen begaanbaar is?

Vragen PvdA:

De reacties op het artikel gepubliceerd in de Gelderlander van 21 april jl. ('de Waalkade van 35 jaar geleden') over de versnelde oplevering van de Lentse nevengeul en het rivierpark eromheen, waren uitsluitend positief.

Dit bevestigt de urgentie. Het is meer dan duidelijk dat we aan de slag moeten, dat we een ander terrein moeten vinden voor evenementen en de Waalkade moeten teruggeven wat ze verdient: Schoonheid. Niets meer dan lof dat er daarom een ambtelijke werkgroep mee aan de slag is gegaan.

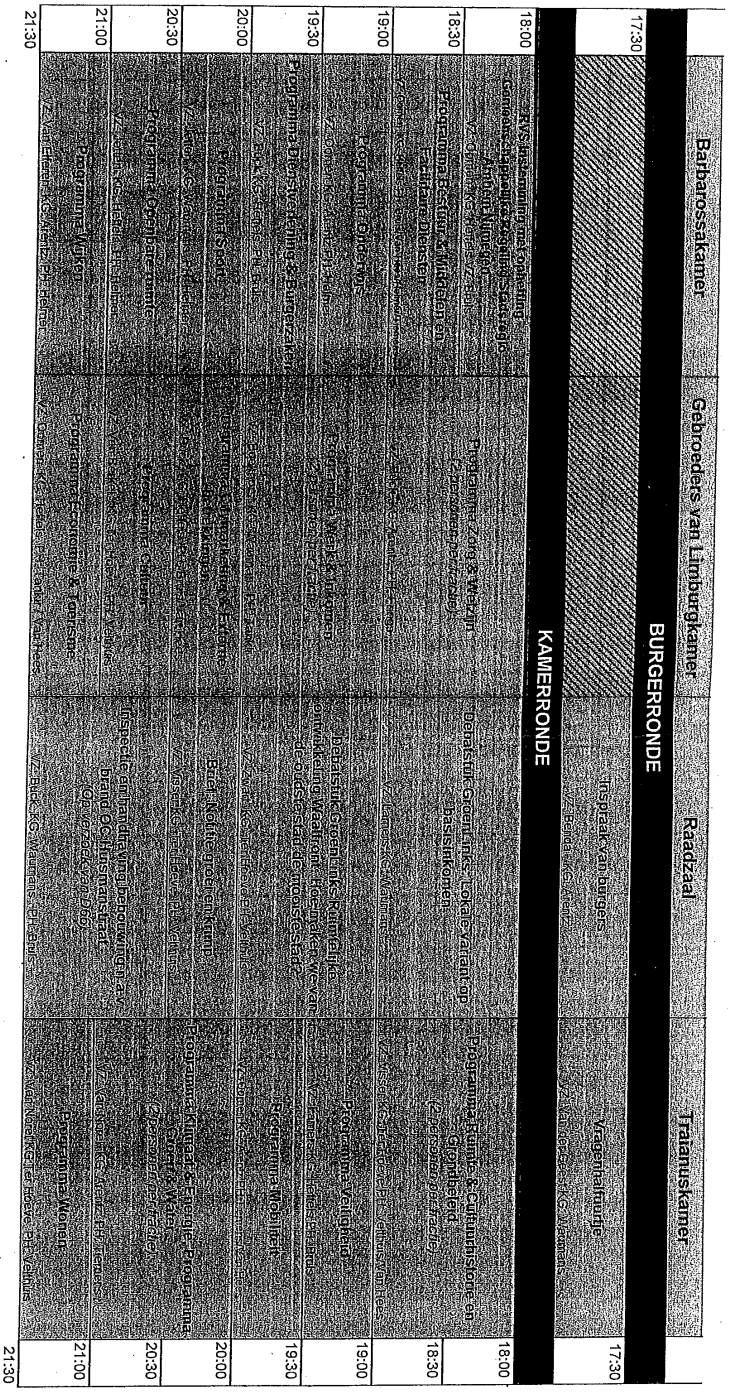
Echter, de wethouder heeft bevestigd dat de nieuwe Waalkade, aan de nevengeul, eerder klaar is dan verwacht. Eind dit jaar wordt het al opgeleverd. Hiervoor is dan ook een denkgroep samengesteld, bestaande uit andere ambtelijke krachten dan de werkgroep voor de Waalkade.

De fractie van de Partij van de Arbeid zou het goed vinden om de ontwikkeling van de oude Waalkade en de nieuwe Waalkade samen te voegen. De twee zijn immers onlosmakelijk aan elkaar verbonden en kunnen elkaar juist versterken, mits goed afgestemd.

Om versterking te realiseren lijkt het ons daarom goed om op een vroeg stadium al optimale afstemming te realiseren. Dit leidt tot de volgende vragen aan het college:

1. Bent u het eens dat de oude Waalkade en de nieuwe Waalkade niet twee op zichzelf staande projecten zijn maar onlosmakelijk aan elkaar zijn verbonden?
2. Zou het college het een meerwaarde vinden om de werkgroep en de denktank samen te voegen en zo met een integraal plan komen voor beide kades?

Brief aan de raad - de heer Van Munster inzake Behandeling brief

Brief aan de raad - de heer Van Munster inzake Behandeling brief

niets gemeld.

POLITIEKE AVOND 29 april 2015

Besluitronde

Raadzaal vanaf 22:00 uur

	Onderwerp	
1	Opening en mededelingen	
2	Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering	
3	Vaststelling besluitenlijst van de vergadering van 1 april 2015	
4	Vaststelling notulen van de vergadering van 18 maart 2015	
5	Besluitvorming behandeladviezen van de raadskamers van 15 en 29 april 2015	
6	Vaststellen van de voorstellen waarover geen spreektijd gevraagd is	
7	Vragen van raadsleden aan het college	
8	Benoeming tot fractievolger op voordracht van de fractie van VVD (58/2015)	
8a	Besluit tot toelating gemeenteraadslid de heer J.A.R. Brom (61/2015)	
8b	Motie buiten de orde CDA, GroenLinks en D66: Bed, Bad en Brood	DEBATSTUK
9	Debatstuk Liberaal Nijmegen: Een zomer vol waalkadegasten deel 2	DEBATSTUK
	Besluitvorming agendapunten Politieke Avond van 15 april 2015	
10	Raadsvoorstel Stopzetten innen ouderbijdrage Jeugdwet (48/2015)	DEBATSTUK
	Besluitvorming agendapunten Politieke Avond van 29 april 2015	
11	Stadsrekening 2014 (53/2015)	DEBATSTUK 27 mei
12	Raadsvoorstel Instemming met opheffing Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Arnhem Nijmegen (54/2015)	...STUK
	Hamerstukken	
13	Raadsvoorstel Overdracht brandweerposten Centrum en West (50/2015)	HAMERSTUK
14	Raadsvoorstel Tijdelijke ontheffing verhuisplicht wethouders (57/2015)	HAMERSTUK

Brief aan de raad - de heer Van Munster inzake Behandeling brief

Gemeenteraad van Nijmegen
Raadsgriffie

GEMEENTE Nijmegen

Gemeenteraad
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon (024) 329 90 30
Telefax (024) 323 59 92
E-mail griffie@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

De heer E. van Munster
Bosbesstraat 26
6542 NS Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
15-04-2015	BM50/15.0004142	Marjolein de Groot
Onderwerp	Datum uw brief	Doorkiesnummer
Ontvangstbevestiging van uw brief aan de Gemeenteraad Nijmegen	12-04-2015	329 2952

Geachte heer Van Munster,

U schreef op 12 maart jl. een brief aan de gemeenteraad over de veiligheid van de bussen van Breng.

Wij berichten u dat wij uw brief agenderen op de agenda van de besluitronde van de Politieke Avond van 29 april aanstaande onder de rubriek Ingekomen Stukken.
Op deze wijze wordt de raad geïnformeerd over de inhoud van uw brief.

Wij adviseren de gemeenteraad om uw brief door het college van Burgemeester en Wethouders te laten beantwoorden. Naar verwachting besluit de gemeenteraad definitief in de besluitronde uw brief op deze wijze af te doen. Mocht de gemeenteraad op 29 april a.s. anders besluiten, dan informeren wij u zo spoedig mogelijk.

Heeft u nog vragen? Belt u dan gerust met de Raadsgriffie.
Het telefoonnummer is 024 - 329 90 30.

Met vriendelijke groet,

Marjolein de Groot
Assistent raadsadviseur

www.nijmegen.nl
Uw brief aan de raad wordt openbaar gemaakt, ook via internet. Als u er bezwaar tegen heeft dat bepaalde persoonlijke gegevens uit uw brief op internet komen, kunt u dat laten weten aan de Raadsgriffie, telefoon 024-3292952.

Uw handtekening wordt in ieder geval onleesbaar gemaakt ter vermijding van misbruik door derden.

Brief aan de raad - de heer Van Munster inzake Behandeling brief

Gemeenteraad van Nijmegen
Raadsgriffie

GEMEENTE Nijmegen

Gemeenteraad
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon (024) 329 90 30
Telefax (024) 323 59 92
E-mail griffie@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

De heer E. van Munster
Bosbesstraat 26
6542 NS Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
15-04-2015	BM50/15.0003916	Marjolein de Groot
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Ontvangstbevestiging van uw brief aan de Gemeenteraad Nijmegen	08-04-2015	329 2952

Geachte heer Van Munster,

U schreef op 8 april jl. een brief aan de gemeenteraad over de opening doorgang tunnel en trappen. Tevens hebben wij u foto's m.b.t. onveilige kruisingen in goede orde ontvangen.

Wij berichten u dat wij uw brief, samen met uw eerder gestuurde brief, agenderen op de agenda van de besluitronde van de Politieke Avond van 29 april aanstaande onder de rubriek Ingekomen Stukken.
Op deze wijze wordt de raad geïnformeerd over de inhoud van uw brief.

Wij adviseren de gemeenteraad om uw brief door het college van Burgemeester en Wethouders te laten beantwoorden. Naar verwachting besluit de gemeenteraad definitief in de besluitronde uw brief op deze wijze af te doen. Mocht de gemeenteraad op 29 april a.s. anders besluiten, dan informeren wij u zo spoedig mogelijk.

Heeft u nog vragen? Belt u dan gerust met de Raadsgriffie.
Het telefoonnummer is 024 - 329 90 30.

Met vriendelijke groet,

Marjolein de Groot
Assistent raadsadviseur

www.nijmegen.nl
Uw brief aan de raad wordt openbaar gemaakt, ook via internet. Als u er bezwaar tegen heeft dat bepaalde persoonlijke gegevens uit uw brief op internet komen, kunt u dat laten weten aan de Raadsgriffie, telefoon 024-3292952.

Uw handtekening wordt in ieder geval onleesbaar gemaakt ter vermijding van misbruik door derden.

Brief aan de raad - de heer Van Munster inzake Behandeling brief

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen
Telefoon: 14 024
Website: www.nijmegen.nl

GEMEENTE Nijmegen

Ontvangstbevestiging

De gemeente Nijmegen bevestigt hierbij de ontvangst van:

de heer/mevrouw E Van Munster

adres 1305 BE 55 76

postcode / woonplaats 6542 NS nijmegen

geboortedatum

Het volgende poststuk:

☒ brief/poststuk t.a.v. Gemeente Raad. (storing / Defect. bonden

omschrijving Brief aan Gemeente Raad. o/v. informatie borden bouwen de Bus c.s nijmegen.

☐ Statusformulier afdeling Inkomen over de periode

Datum ontvangst

Gemeente Nijmegen,

(stempel receptie)

GEMEENTE Nijmegen
14 FEB 2015
INGEKOMEN
Stadhuis

De gegevens zijn ingevuld door de aanbieder van het poststuk. Deze zijn niet geverifieerd door de gemeente Nijmegen.

Brief aan de raad - de heer Van Munster inzake Behandeling brief

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen
Telefoon: 14 024
Website: www.nijmegen.nl

GEMEENTE Nijmegen

Ontvangstbevestiging

De gemeente Nijmegen bevestigt hierbij de ontvangst van:

de heer/mevrouw E van Munster

adres Bosbesstr 76

postcode / woonplaats 6532 NS nijmegen

geboortedatum

Het volgende poststuk:

☒ brief/poststuk t.a.v. foto's + brief (bewijsstukken)

omschrijving AAn gemeente Raad Agenda 29-4.

(Raad verkeersveiligheid - kruising bussen en fietsers)

☐ Statusformulier afdeling Inkomen over de periode

Datum ontvangst

Gemeente Nijmegen,

(stempel receptie)

GEMEENTE Nijmegen
- 9 APR 2015
INGEKOMEN
Stadhuis

De gegevens zijn ingevuld door de aanbieder van het poststuk. Deze zijn niet geverifieerd door de gemeente Nijmegen.

Brief aan de raad - de heer Van Munster inzake Behandeling brief

provincie
GELDERLAND

Bezoekadres
Gebouw Marktstate
Eusebiusplein 1a
6811 HE Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

telefoonnummer (026) 359 91 11
telefaxnummer (026) 359 94 80
e-mailadres post@gelderland.nl
internetsite www.gelderland.nl

De heer E. van Munster
Bosbesstraat 26
6542 NS NIJMEGEN

datum
8 april 2015

zaaknummer
2015-000010

onderwerp
Behandelingsbericht
Datum melding: 28 maart 2015
Meldingsnummer: M201502230

Geachte heer Van Munster,

Op 28 maart 2015 hebben wij uw melding over verkeersveiligheid in Nijmegen ontvangen en geregistreerd onder het meldingsnummer M201502230. Met dit nummer kunt u de afhandeling van uw melding online volgen via de site http://milieuklacht.gelderland.nl. Ook kunt u hier digitaal een melding indienen.

Wij hebben uw melding doorgegeven aan de gemeente Nijmegen, met het verzoek deze in behandeling te nemen en u over de afhandeling te informeren. Als u zelf contact wilt opnemen met de gemeente, kan dat via het telefoonnummer 14 024 (vraag naar Nijmegen).

Wij, en andere (overheids)instanties, behandelen uw persoonlijke gegevens vertrouwelijk. Hiermee voldoen wij aan de Wet Bescherming Persoonsgegevens en de Wet openbaarheid van bestuur.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben over deze brief, dan kunt u met ons contact opnemen. Wij zijn u graag van dienst.

Hoogachtend,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mw. D.E. Hogeland-Zoer

inlichtingen bij Provincieloket

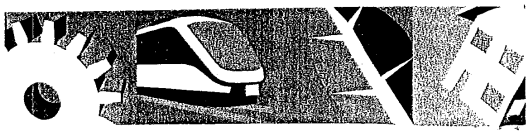
e-mailadres provincieloket@gelderland.nl

telefoonnummer (026) 359 99 99

BNG Bank Den Haag, rekeningnummer 28.50.10.824
IBAN-nummer: NL74BNGH0285010824
BIC-code van de BNG: BNGHNL2G

btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

Brief aan de raad - de heer Van Munster inzake Behandeling brief

STADSREGIO
ARNHEM NIJMEGEN

uw kenmerk
ons kenmerk **14.0003640**
Behandelaar Eric Reintjes
projectnummer 5101.000.009
betreft Overleg over diverse klachten

bijlage(n)

De heer E. van Munster
Bosbesstraat 26
6342 NS NIJMEGEN

Nijmegen, 30 juni 2014

nu een jaar verder.
niets verbeterd.

Geachte heer Van Munster,

Naar aanleiding van diverse klachten van u met betrekking tot de uitvoering van het openbaar vervoer binnen de concessie Stadsregio Arnhem Nijmegen heeft er op 17 juni jongstleden een overleg plaatsgevonden tussen de gemeente Nijmegen, vervoerder Hermes en de stadsregio.

Hermes.

Als stadsregio hebben wij het overleg als prettig ervaren. Alle aanwezigen hebben gelegenheid gehad vanuit hun eigen perspectief een toelichting te geven op de klachten en de daarmee samenhangende problematiek. Dit aan de hand van een nieuwe set klachten tijdens het overleg door u overhandigd.
Wij hebben de volgende afspraken gemaakt:

Afspraak gemeente

- Hermes zal als vervoerder intern de meldingsprocedure van defecten (door chauffeurs) nader bekijken en bezien of deze eventueel aanpassing behoefd zodat defecten, indien noodzakelijk, eerder verholpen kunnen worden;
- de gemeente Nijmegen zal als wegbeheerder extra aandacht geven aan defecten op of direct rondom de halte;
- de stadsregio zal vanuit de voorwaarden gesteld in de concessie extra aandacht geven aan de uitvoering van de dienstregeling ten aanzien van onder andere punctualiteit en rituitval en deze items indien gewenst in het reguliere overleg met Hermes bespreken..

Met bovengenoemde afspraken is door alle betrokkenen geconcludeerd dat er vertrouwen is dat klachten serieus worden opgepakt en afgehandeld.

Deze brief beschouwen wij eveneens als een reactie op uw klachtbrieven van 12 maart over punctualiteit en onderhoud van bussen, uw klachtbrief van 9 april over defecten aan bussen, uw klachtbrieven van 15 april over defecten aan en veiligheid van bussen, uw klachtbrief van 17 april over niet meenemen van rolstoelen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
namens het College van Bestuur Stadsregio Arnhem Nijmegen
Sectorhoofd Mobiliteit

Reindert Augustijn

Postbus 6578
6503 GB Nijmegen
Stationsplein 26
6512 AB Nijmegen
T 024 - 329 79 79
F 024 - 329 79 70
info@destadsregio.nl
www.destadsregio.nl

Brief aan de raad - PSP 92 Nijmegen inzake Zienswijze Valburg-18

reg.nr.: 15.0005297
procesverantw.: BMSO
INGEKOMEN
19 MEI 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 751
afgedaan:

PSP'92
NIJMEGEN

Nijmegen, 6 mei 2015.

Aan: het College van B&W van de gemeente Nijmegen
Postbus 9015
6500 HG Nijmegen

CC: de Raad van de gemeente Nijmegen
de Rekenkamer van de gemeente Nijmegen

Onderwerp: Zienswijze Valburg-18

Uw kenmerk: SO10/Gernaat

Geacht College,

In aansluiting op de drie reeds ingediende zienswijzen van de VSNL die wij mee onderschrijven wil de Nijmeegse PSP'92 enkele politiekere statements maken bij deze plannen:

- De PSP'92 is voorstander van het klimaatplan zoals Nijmegen dit momenteel uitvoert. Wij zijn van mening dat de windturbines echt Power To Nijmegen geven. De groene inzet van Ton Hirdes en Jan van der Meer willen wij hier memoreren.
- Voorts zijn wij voorstander van slim ruimte gebruik. We bepleiten goed overleg met de buurtgemeenten, maar ook met Zevenaar en Montferland als het gaat om de planning van bedrijven. Zij hebben ook plannen, lezen wij in het voorstel.
- Het gebeurt in het middengebied! Economische groei is hier noodzaak. Als dit plan is geaccordeerd kan Heinz zich hier vestigen. Dat is een goede zaak voor Nijmegen.
- Worden er panden met een woonbestemming herbestemd, en zo ja, welke?

Wij zijn alles overziend vooralsnog positief over deze plannen.

Tenslotte willen wij informeren naar de stand van zaken van de planning van Vlek 14. Wij blijven van mening dat Hornbach en de bij Arnhem-Olympus geplande Decathlon in de Waalsprong een plek zouden moeten krijgen. We verzoeken om openbaarmaking van de brief 'FOC Zevenaar' van de provincie Gelderland, dd. 6 maart 2015, kenmerk 2012-002027 (Wob-verzoek). Tevens informeren wij graag naar de stand van zaken van de procedures rondom de A-15.

Met vriendelijke groeten,
mede namens de Onafhankelijke Nijmeegse Partij,

Ramon Barends,
wnd. Voorzitter PSP'92 Nijmegen

Secretariaat PSP'92 Nijmegen
Zwanenveld 6503 • 6538 RV Nijmegen
http://www.kieslinksenlokaal.nl

Brief aan de raad - Stadsschoon Nijmegen Lent inzake Beeldkwaliteitsplan De . . .

reg.nr.: 15.0005300
procesverantw.: BMSO
INGEKOMEN
19 MEI 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
afgedaan:

Stadsschoon Nijmegen Lent

Doelstelling van de Vereniging Stadsschoon Nijmegen Lent is het behoud van de ruimtelijke kwaliteit, w.o. de beeldkwaliteit, en de archeologische en cultuur-historische waarden, in de gemeente Nijmegen en omgeving.
Ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Arnhem onder nummer 60889446
Secretariaat: Zwanenveld 6503, 6538 RV Nijmegen | E-mail: stadsschoon.nijmegen.lent@gmail.com
Website: http://stadsschoonnijmegenlent.wordpress.com/ | Twitter: @stadsschoon024

Nijmegen, woensdag 6 mei 2015

College van Burgemeester & Wethouders van de gemeente Nijmegen
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

CC: Gemeenteraad, Commissie Beeldkwaliteit, Wijkraad Lent, Gemeenteraden van Overbetuwe, Lingewaard en Arnhem, Stadsregioraad A/N, en Media

Zienswijze

Betreft: Beeldkwaliteitsplan De Grift Noord

Behandelend ambtenaar: Hans Gernaat
Uw kenmerk: SO10/15.0002643
Collegebesluit d.d.: 24 maart 2015
Ter inzage liggend t/m: 06-05-2015
Bijlagen: Collegebesluit, Tienpuntenplan

Geacht College,

Hierbij dien ik, namens de Vereniging Stadsschoon Nijmegen Lent, de volgende zienswijzen in op het **beeldkwaliteitsplan De Grift Noord**. Ik verzoek u om ons de ontvangst te bevestigen.

Algemeen

1. De Grift Noord zal de nieuwe entree van Nijmegen zijn. Daar waar Nijmegen 2000 jaar begon bij de Waal zal nu De Grift het visitekaartje moeten worden van de stad. Extra aandacht voor dit gebied is dus gewenst.

Procedureel

2. Gelijktijdig met het beeldkwaliteitsplan is ook het bestemmingsplan ter inzage gelegd. Hoe worden wijzigingen in het beeldkwaliteitsplan verdisconteerd in het bestemmingsplan? Was het niet verstandiger en transparanter geweest om deze procedures na elkaar te doen?
3. Het document is niet solitair te lezen. Het zou voor de volledigheid goed zijn als er een topografische kaart met ook de buurtgemeenten afgebeeld wordt? Er wordt verwezen naar naamgeving buiten Nijmegen in het document.

Inleiding

4. Er is sprake van een Ambitiedocument. Is dit, al dan niet via een zienswijzeproces, vastgesteld? Zo ja, door wie en wanneer? Kan het Ambitiedocument aan de stukken worden gehecht?

Brief aan de raad - Stadsschoon Nijmegen Lent inzake Beeldkwaliteitsplan De . . .

Stadsschoon Nijmegen Lent

Context

5. Dit gebied grenst aan andere gemeenten. Ik neem aan dat er overleg is gevoerd met deze gemeenten. Kunt u toelichten hoe dit is verlopen?
6. In dit gebied zijn veel grote ontwikkelingen al gepasseerd of in ontwikkeling. De vereniging Leefbaar Reeth heeft bij eerdere procedures aangegeven dat zij veel overlast ervaren van "Nijmegen". Heeft de gemeente Nijmegen het contact (o.a. over A-15 en Windmolens) onderhouden met deze vereniging?
7. Is het bestemmingsplan ten aanzien van de Windmolens inmiddels definitief en onherroepelijk?

Visie

8. In hoeverre wordt er gestreefd naar aansluiting en uniformering van de uitstraling van het gebied met de bedrijventerreinen in Overbetuwe en Lingewaard?
9. Ik deel de geschetste visie. Deze is in lijn met de doelstelling van VSNL.
10. De tekst op pagina 11 is niet volledig.

Beeldkwaliteit

11. Gesteld wordt dat een diversiteit aan materiaal en soorten bij de omheining niet wenselijk is. Ik zou het woord 'niet wenselijk' willen vervangen in 'niet toegestaan'. (p. 15)

Bestemmingsplan

12. Deze zienswijze is mede gericht op het ter inzage liggende ontwerp-bestemmingsplan.

Relatie met andere overheden en met burgers

13. Ik wil u graag wijzen op de Rijksstructuurvisie infrastructuur en ruimte en de Gelderse Omgevingsvisie.
14. Bovendien wil ik u wijzen op het Waterbeheerplan 2009-2015 van het Waterschap Rivierenland.
15. Heeft u overleg gevoerd met bewonersorganisaties c.q. burgers? Zo ja, wilt u hier verslag van doen? Zo nee, waarom niet?

Voorlopig oordeel

16. De Vereniging Stadsschoon Nijmegen Lent staat vooralsnog sympathiek ten opzichte van het voorstel en ziet de beantwoording van de zienswijzen graag tegemoet. Aan de gemeenteraad zullen wij ons definitieve oordeel laten weten.

Afsluiting

17. Ons "tienpuntenplan" wordt hier als zienswijze integraal ingelast. Ik verzoek u om de inhoud van dit document te toetsen aan het ontwerp.
18. Ik verzoek u om deze brief met bijlagen aan de openbare stukken toe te voegen.

Stadsschoon Nijmegen Lent

19. De PSP'92 afdeling Nijmegen onderschrijft deze zienswijze.

Met vriendelijke groeten,

VERENIGING STADSSCHOON NIJMEGEN LENT,
gemandateerd namens het bestuur,

Ramon Barends, secretaris

PSP'92

Brief aan de raad - Stadsschoon Nijmegen Lent inzake Bestemmingsplan De . . .

reg.nr.: 15.0005302
procesverantw.: BM50

INGEKOMEN
19 MEI 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

Stadsschoon Nijmegen Lent

afgedaan: 751

Doelstelling van de Vereniging Stadsschoon Nijmegen Lent is het behoud van de ruimtelijke kwaliteit, w.o. de beeldkwaliteit, en de archeologische en cultuur-historische waarden, in de gemeente Nijmegen en omgeving.
Ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Arnhem onder nummer 60889446
Secretariaat: Zwanenveld 6503, 6538 RV Nijmegen | E-mail: stadsschoon.nijmegen.lent@gmail.com
Website: http://stadsschoonnijmegenlent.wordpress.com/ | Twitter: @stadsschoon024

Nijmegen, woensdag 6 mei 2015

College van Burgemeester & Wethouders van de gemeente Nijmegen
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

CC: Gemeenteraad, Commissie Beeldkwaliteit, Wijkraad Lent en Media

Zienswijze

Betreft: Bestemmingsplan De Grift Noord

Behandelend ambtenaar: Hans Gernaat
Uw kenmerk: SO10/15.0002643
Collegebesluit d.d.: 24 maart 2015
Ter inzage liggend t/m: 06-05-2015
Bijlagen: Collegebesluit

Geacht College,

Hierbij dien ik, namens de Vereniging Stadsschoon Nijmegen Lent, de volgende zienswijzen in op het **bestemmingsplan De Grift Noord**. Ik verzoek u om ons de ontvangst te bevestigen.

Procedureel

1. De vandaag door VSNL ingediende zienswijzen op het ontwerp-bestemmingsplan en het ontwerp-exploitatieplan zijn onverkort ook van toepassing op het ontwerp-bestemmingsplan De Grift Noord. Deze beide zienswijzen zijn als integraal ingelast en herhaald te beschouwen.
2. Ik verzoek u om de conform de nota "Nijmegen boven de boomgrens" verplichte hoogte-effectrapportage aan de stukken toe te voegen.
3. Ik verzoek u om deze zienswijze in zijn geheel te betrekken bij het vaststellen van het voorstel.
4. De aangehechte notitie over het Ambitiedocument De Grift is hier als integraal ingelast en herhaald te beschouwen.

Milieu, groen en natuur

5. De genoemde visie op duurzaamheid zorgt voor een groen karakter van dit gebied. De VSNL steunt dit streven.
6. Wanneer is er uitsluitsel over het bestemmingsplan omtrent de Windturbines? De VSNL was (en is) positief over dit bestemmingsplan.
7. Ik neem aan dat u het Gemeentelijk Rioleringsplan en de Nota Bodembeheer heeft betrokken bij het opstellen van dit ontwerpdocument.

Brief aan de raad - Stadsschoon Nijmegen Lent inzake Bestemmingsplan De . . .

Stadsschoon Nijmegen Lent

Mobiliteit en verkeer

8. De doortrekking van de A15 wordt benoemd. Wat is de stand van zaken op dit dossier?

Hogere waarden geluidhinder

9. N.v.t.

Ruimtelijke kwaliteit

10. Ten aanzien van de ruimtelijke kwaliteit wordt aangesloten bij het Beeldkwaliteitsplan. Kortheidshalve verwijs ik naar de zienswijze op dit document.

Cultuur-historie en archeologie

11. Het middengebied is een rijke cultuur-historische bron. De Romeinen kwamen zelfs in Arnhem-Schuytgraaf. Wij verzoeken om passende aandacht voor de Romeinse tijd in dit gebied.
12. Het moge duidelijk zijn dat wij zorg en aandacht bepleiten bij de graafwerkzaamheden. In het bestemmingsplan wordt hier voldoende aandacht aan besteed.

Beeldkwaliteitsplan

13. Deze zienswijze is mede gericht op het ter inzage liggende ontwerp-beeldkwaliteitsplan.

Burgerparticipatie

14. Ik constateer dat het Platform Waalsprong niet tevreden is over de wijze van communicatie. VSNL betreurt dit.

Relatie met andere overheden

15. Ik wil u graag wijzen op de Structuurvisie infrastructuur en ruimte en de Gelderse Omgevingsvisie. Op pagina 18 is er nog sprake van de Gelderse Structuurvisie Bedrijventerreinen. Naar mijn weten is deze vervallen en is de Omgevingsvisie vigerend.
16. Bovendien wil ik u wijzen op het Waterbeheerplan 2009-2015 van het Waterschap Rivierenland. In het ontwerp-Waterbeheerprogramma 2016-2021 staan in hoofdstuk 6 concrete maatregelen voor dit gebied. Ik neem aan dat u hierover contact heeft gehad met het College van D&H.

Overige opmerkingen

17. VSNL beveelt een open discussie aan over de detailhandel in dit gebied.
18. Op pagina 17 staan de MUG-gemeenten nog als drie losse gemeenten op de kaart. Ook ontbreekt Montferland als onderdeel van de Stadsregio.
19. Graag zou ik het op pagina 22 genoemde onderzoek van Milieudefensie aangehecht willen zien aan de stukken.
20. Bij het kopje 2.2.3. dient niet RPD maar RPB te staan.

Brief aan de raad - Stadsschoon Nijmegen Lent inzake Bestemmingsplan De . . .

Stadsschoon Nijmegen Lent

Voorlopig oordeel

21. De Vereniging Stadsschoon Nijmegen Lent maakt een voorbehoud ten opzichte van het voorstel. Wij willen eerst de beantwoording van de zienswijzen beoordelen. Ook wachten wij nadere (re)actie van de provincie Gelderland af. Aan de gemeenteraad zullen wij ons definitieve oordeel laten weten.

Afsluiting

22. Ons bij u bekende "tienpuntenplan" wordt hier als zienswijze integraal ingelast. Ik verzoek u om de inhoud van dit document te toetsen aan het ontwerp.
23. Ik verzoek u om deze brief aan de openbare stukken toe te voegen.

Met vriendelijke groeten,

VERENIGING STADSSCHOON NIJMEGEN LENT,
gemandateerd namens het bestuur,

Ramon Barends, secretaris

Brief aan de raad - mevrouw Postema inzake Ontslag als gemeenteraadslid . . .

reg.nr.: 15.0005295 BJ
procesverantw.: BMSO

INGEKOMEN
19 MEI 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 751
afgedaan:

Betreft: ontslag als gemeenteraadslid Nijmegen

9 mei 2015

Geachte heer Bruls,

Helaas heb ik de keuze moeten maken om te stoppen als gemeenteraadslid en dien hierbij mijn ontslag in.

Mijn onregelmatige werk en mijn opleiding zijn niet goed te combineren met mijn taken als raadslid. Ik zal zeker nog betrokken blijven bij de Nijmeegse politiek; een stad als Nijmegen laat je niet koud.

Ik dank u en alle andere collega's bij de gemeente v oor de prettige samenwerking.

Met vriendelijke groet,

Tatum Postema

Brief aan de raad - gemeente Boxtel en Noordoostpolder inzake Aankondiging . . .

gemeente BOXTEL

gemeente NOORDOOSTPOLDER

B6

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN
Bur. 13150
Nr. 15.0005199
15 MEI 2015
Gemeente Nijmegen

Uw bericht van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
		317335	12 mei 2015

Onderwerp	Bijlagen	Inlichtingen
Aankondiging motie	1	mw. F. Hilberink, (0527) 63 32 42

Geacht college, geachte gemeenteraad,

Op 2 en 3 juni vindt het VNG Jaarcongres plaats. Voor dat congres hebben wij een motie voorbereid. In deze brief vragen wij uw aandacht en steun voor deze motie.

De motie omhelst een "nee" tegen schaliegas
Wij dienen een motie in waarin we het bestuur van VNG vragen positie in te nemen tegen schaliegas. Als gemeenten Boxtel en Noordoostpolder nemen wij het voortouw omdat minister Kamp vooralsnog zijn oog heeft laten vallen op onze gemeenten voor beoogde boorlocaties. Wanneer de besluitvorming echter doorgaat, dan is het zeker dat ook veel andere gemeenten zich in de toekomst geconfronteerd zien met de gevolgen van schaliegaswinning.

Verantwoorde energiewinning
We worden ons nu in heel Nederland bewust van de problemen in Groningen en daarmee van de risico's van gaswinning. Wij beseffen dat onze economie beter draait wanneer we onze eigen energie winnen. Daar mogen we ook best wat voor over hebben. Maar dan wel op een zo verantwoord mogelijke wijze. Schaliegaswinning past in de ogen van veel gemeenten, inwoners en bedrijven niet onder de noemer *"veilige energiewinning"*.
Ook bij het (economisch) nut worden door deskundigen grote vraagtekens geplaatst.

Brede weerstand tegen schaliegasboringen
In de hele maatschappij is een groeiende weerstand tegen schaliegas waarneembaar. Een ruime meerderheid van de Nederlandse gemeenten verklaarde zich tot op heden schaliegasvrij. De meeste provincies deden dit ook.
Desondanks heeft de rijksoverheid nog geen definitief besluit genomen over schaliegas en lopen alle (juridische) procedures gewoon door.

GEMEENTEHUIS Harmen Visserplein 1 | 8302 BW Emmeloord | T +31 (0)527 63 39 11 | www.noordoostpolder.nl
CORRESPONDENTIE Postbus 155 | 8300 AD Emmeloord | F +31 (0)527 61 70 20 | info@noordoostpolder.nl

Brief aan de raad - gemeente Boxtel en Noordoostpolder inzake Aankondiging . . .

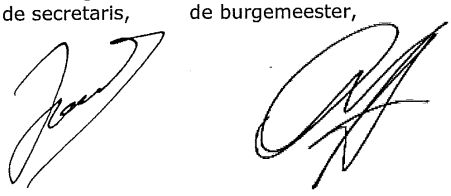
Een helder "Nee"
Als gemeenten hebben wij een belangrijke rol in het behartigen van de belangen van onze inwoners en bedrijven. In de besluitvorming over mogelijke schaliegaswinning is de rol van gemeenten dan ook essentieel. Met deze motie willen wij de regering en de Tweede en Eerste Kamer laten weten dat de gemeenten deze vorm van energiewinning niet willen.

Steun aan deze motie
Als gemeente koos u wellicht al voor een schaliegasvrij verklaring of overweegt u dat. Door deze motie te steunen kunnen we ons binnen de VNG verenigen. We staan daardoor sterker in de discussie over de energietoekomst van Nederland.
Wij hebben begrepen dat het VNG bestuur onze motie waarschijnlijk niet zal ondersteunen, met als reden dat het innemen van een politiek standpunt op dit moment niet opportuun is. Wij delen dit standpunt niet. De impact, die het onderwerp schaliegas nu al in Nederland heeft, is groot en rechtvaardigt een VNG standpunt. Daarom brengen wij onze motie in.

Meer informatie en vragen
Mocht u naar aanleiding van dit bericht vragen hebben, dan kunt u ons bereiken via onderstaande contactgegevens.
- Wethouder Andries Poppe, Noordoostpolder, a.poppe@noordoostpolder.nl, (0527) 633878
- Wethouder Peter van de Wiel, Boxtel, pwi@boxtel.nl, (0411) 65 52 44

Wij hopen u te ontmoeten op het Jaarcongres en daar uw steun te ontvangen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders van Noordoostpolder
de secretaris, de burgemeester,

Het college van burgemeester en wethouders van Boxtel
de secretaris, de burgemeester,

Bijlagen:
- motie.

Brief aan de raad - gemeente Boxtel en Noordoostpolder inzake Aankondiging . . .

gemeente BOXTEL

gemeente NOORDOOSTPOLDER

MOTIE: Nee tegen winning van schaliegas in Nederland

De Algemene Ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, bijeen op 3 juni 2015,

Stelt vast dat,
- We als gezamenlijke gemeenten een belangrijke rol hebben in het behartigen van de belangen van onze inwoners en bedrijven.
- Er geen draagvlak is onder burgers en bedrijven voor de winning van schaliegas;
- De meerderheid van de Nederlandse gemeenten zich dan ook al heeft uitgesproken tegen proefboringen naar en winning van schaliegas in hun gemeente.

Overwegende dat (het dichtbevolkte) Nederland zich niet leent voor schaliegaswinning omdat:
- De veiligheid en volksgezondheid in het geding komen door schaliegasboringen;
- De ruimtelijke impact van proefboringen naar en winning van schaliegas aanzienlijk is;
- Er overlast zal zijn door verkeersbewegingen vanwege de aan- en afvoer van grote hoeveelheden (vervuild) water.
- Er (imago)schade zal optreden, vooral voor de landbouw, de toeristisch-recreatieve sector en sectoren die afhankelijk zijn van schoon drinkwater;
- Onroerend goed naar verwachting in waarde zal dalen;
- Er vraagtekens worden geplaatst bij nut en noodzaak van schaliegas.

Besluit,

- de Rijksoverheid en andere overheden schriftelijk de volgende boodschap over te brengen:

  "de VNG heeft zich op haar jaarcongres d.d. 3 juni 2015 bij motie uitgesproken tegen proefboringen naar en winning van schaliegas in Nederland."

En gaat over tot de orde van de dag.

GEMEENTEHUIS Harmen Visserplein 1 | 8302 BW Emmeloord | T +31 (0)527 63 39 11 | www.noordoostpolder.nl
CORRESPONDENTIE Postbus 155 | 8300 AD Emmeloord | F +31 (0)527 61 70 20 | info@noordoostpolder.nl

Brief aan de raad - BMC Advies inzake Eindrapport Sterk Bestuurd in Gelderland

reg.nr.: 15.0005372
proceseverantw.: BM50

INGEKOMEN
20 MEI 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 751
afgedaan:

Van: Karin Mulder [mailto:karinmulder@bmc.nl]
Verzonden: dinsdag 12 mei 2015 17:10
Aan: Karin Mulder

Onderwerp: Eindrapport Sterk Bestuur in Gelderland en persbericht

U wordt verzocht dit bericht onder de aandacht te brengen van uw college/uw raad/uw bestuur.

Geacht College, geachte Raad, geacht Bestuur,

Het provinciebrede eindrapport Sterk Bestuur Gelderland wordt vanmiddag door de voorzitter van de adviescommissie, de heer F. de Graaf, aan de gezamenlijke opdrachtgevers GS van Gelderland en VNG Gelderland aangeboden.
De opdrachtgevers verzenden deze week een geprint exemplaar aan u.

Omdat de media u wellicht benaderen voor een reactie, informeer ik u waar u de digitale versie van het provinciebrede eindrapport Sterk Bestuur in Gelderland kunt vinden, evenals het persbericht.

Het rapport is te downloaden via de website:
http://www.gelderland.nl/sterkbestuurgelderland

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
BMC

Karin Mulder

Spacelab 4 | 3824 MR Amersfoort
Postbus 490 | 3800 AL Amersfoort

T 033 445 9294
E karinmulder@bmc.nl

BMC | advies

Brief aan de raad - Ieder in inzake Landelijke registratie van . . .

Nijkamp, Michiel PI60

Van: Post Ieder(in) <post@iederin.nl>
Verzonden: woensdag 20 mei 2015 9:52
Aan: Post Ieder(in)
Onderwerp: Landelijke registratie van gehandicaptenparkeerkaarten
Bijlagen: 15-0036 oproep deelname centrale registratie gpk's.pdf

Ter attentie van de Gemeenteraad.

Geachte raadsleden,

Sinds 2011 is het voor u als gemeente mogelijk om gehandicaptenparkeerkaarten (GPK's) landelijk te registreren in het Nationaal Parkeer Register (NPR) bij de Rijksdienst voor Wegverkeer (RDW). Helaas heeft uw gemeente dit nog niet gedaan.

Ieder(in), netwerk voor mensen met een beperking of chronische ziekte, vraagt u om de GPK's uit uw gemeenten alsnog te registreren in het NPR. Registratie is eenvoudig en bespaart houders van GPK's veel rompslomp.

Hoe u kunt registreren, leest u in de bijlage.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Illya Soffer
directeur

reg.nr.: 15.0053362
procesverantw.: Bm SO
INGEKOMEN
20 MEI 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 07.51
afgedaan:

ieder(in)

Netwerk voor mensen met een beperking of chronische ziekte
(voorheen CG-Raad / Platform VG)

Churchilllaan 11, 3527 GV Utrecht | Postbus 169, 3500 AD Utrecht | T 030-72 00 000, E post@iederin.nl I www.iederin.nl | Social media:

Brief aan de raad - Ieder in inzake Landelijke registratie van . . .

ieder(in)

Gemeenteraad

Onderwerp
Landelijke registratie van gehandicaptenparkeerkaarten

Datum	Referentie	Inlichtingen bij	Bijlagen
20-05-2015	15-0036/PS/RS		

Geachte raadsleden,

Sinds 2011 is het voor u als gemeente mogelijk om gehandicaptenparkeerkaarten (GPK's) landelijk te registreren in het Nationaal Parkeer Register (NPR) bij de Rijksdienst voor Wegverkeer (RDW). Helaas heeft uw gemeente dit nog niet gedaan.

Ieder(in), netwerk voor mensen met een beperking of chronische ziekte, betreurt dit. GPK's zijn veel geld waard op de zwarte markt, omdat er bijna overal gratis mee geparkeerd kan worden. Jaarlijks worden dan ook veel GPK-houders de dupe van auto-inbraken.

Huidige situatie
De huidige situatie voor GPK-houders in uw gemeente is dat de gestolen kaart alleen binnen de eigen gemeente bekend zijn. Als niet alle gemeenten meedoen aan centrale registratie, kan een GPK nog wel oneigenlijk worden gebruikt in een gemeente die nog niet aan centrale registratie doet. De gebruikers van de kaart in uw gemeente lopen daarmee een verhoogde kans op diefstal en het aanvragen van een nieuw/vervangend document. Rompslomp die op eenvoudige wijze vermeden kan worden.

Bijdrage leveren aan veiligheid kwetsbare burgers
Als alle gemeenten gebruikmaken van het registratiesysteem, krijgen veel gebruikers het een stuk gemakkelijker. Zo wordt de kaart direct geblokkeerd en hoeven ze geen aangifte meer te doen bij de politie. Bovendien kunnen ze direct naar het gemeentehuis om een nieuwe kaart aan te vragen. Door mee te doen aan registratie levert uw gemeente dus een belangrijke bijdrage aan de veiligheid van kwetsbare burgers.

Meedoen is eenvoudig en gratis
Wilt u voortaan voorkomen dat GPK-houders slachtoffer worden van een auto-inbraak? Ruim 300 gemeenten doen al mee aan het registratiesysteem!

Bezoekadres
Churchilllaan 11
3527 GV Utrecht

Postadres
Postbus 169
3500 AD Utrecht

T 030-720 00 00
E post@lederin.nl
I www.lederin.nl

KvK 30250451
Bank NL93TRIO 025 46 57 605

Brief aan de raad - Ieder in inzake Landelijke registratie van . . .

ieder(in)

Aan het landelijk registreren van GPK's zijn geen kosten verbonden. Online kunt u op gemakkelijke wijze de uitgegeven kaartnummers met data doorgeven. Persoonsgegevens worden niet geregistreerd.

Meteen aansluiten?
Om van start te gaan met de landelijke registratie van GPK's, kunt u het beste contact opnemen met Frans Fransen, implementatiemanager Parkeren bij de RDW. Hij kan u meer vertellen over het aansluiten, het aansluitproces uitleggen en eventueel al afspraken maken over aansluiting.

Contactgegevens
Frans Fransen, implementatiemanager NPR bij de RDW

Email: FFransen@rdw.nl
Telefoonnummer: 06-5207 77 77

Website: http://www.shpv.nl/gehandicaptenparkeerkaart

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Illya Soffer
directeur

Brief aan de raad - ChristenUnie Nijmegen inzake Terugtrekken burgerinitatief . . .

reg.nr.: 15.0005450
procesverantw.: BM50

INGEKOMEN
22 MEI 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 751
afgedaan:

ChristenUnie

ChristenUnie Nijmegen
Heidebloemstraat 18
6533 SP Nijmegen
bestuur@nijmegen.christenunie.nl

Lent, 20 mei 2015

Aan de gemeenteraad van Nijmegen
t.a.v. de voorzitter burgemeester Hubert Bruls
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Terugtrekken burgerinitiatief "Voorkomen misstanden in de prostitutie"

Geachte heer Bruls,

Bedankt voor uw reactie op het door ons ingediende en door meer dan 2000 Nijmegenaren getekende burgerinitiatief "Voorkomen misstanden in de prostitutie".

We zijn het niet eens met uw beoordeling dat de raad niet bevoegd is om de APV op de door ons voorgestelde manier te wijzigen en daardoor ook het burgerinitiatief niet mogelijk zou zijn.

Gelukkig is het niet nodig dit in een bezwaar- of beroepsprocedure te laten toetsen, omdat wij inmiddels met de griffie in goed overleg geconstateerd hebben dat er een goede kans bestaat dat in ieder geval de punten "24 uursverblijf boordelen" en "in overtreding zijn ook van klant en exploitant" met het aankomende collegevoorstel (op basis van een VNG-model) goed geregeld zullen worden en wat betreft ons derde punt "meldplicht klanten" weliswaar niet het door ons gekozen middel, maar wel het doel (veiligheid prostituees) nagestreefd zal worden.

Het is niet zinvol om de raad te vragen binnen enkele maanden twee keer over wijzigingen van dezelfde punten van de APV te laten stemmen.

We trekken daarom het door ons ingediende burgerinitiatief terug.

We blijven via de griffie in overleg met u over de APV-wijziging en zullen te zijner tijd ervoor kiezen het burgerinitiatief opnieuw (maar dan wel tegelijkertijd en afgestemd) in te dienen of onze stem op andere manier in het publieke debat te laten horen.

Met vriendelijke groeten,

Dirk Bussche

ChristenUnie Nijmegen

Brief aan de raad - BREED inzake Kwalitatieve kwartaalrapportage Breed . . .

reg.nr.: 15.0005603
proc.verantw.: BMSO

INGEKOMEN
28 MEI 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 751
afgedaan:

< BREED >

Breed en gemeenteraden

Kwalitatieve kwartaalrapportage Breed, januari tot en met maart 2015

Nijmegen, mei 2015

Geachte gemeenteraadsleden,

Hierbij ontvangt u de kwalitatieve kwartaalrapportage van januari tot en met maart 2015. Met deze rapportage trachten wij u een goed en actueel beeld te geven van de stand van zaken bij Breed. Naast deze kwalitatieve kwartaalrapportage ontvangt u van ons ook altijd een financiële kwartaalrapportage. Deze financiële rapportage krijgt u als het stuk in het algemeen bestuur van Breed aan de orde is geweest.

De kwalitatieve kwartaalrapportage bestaat uit:

1. Financiële informatie over de ontwikkeling van de reorganisatiekosten (zie bijlage 1).
2. De kwantitatieve voortgang omtrent de strategische doelstelling om 85% van onze medewerkers te detacheren in 2017. Dit doen we, net zoals in de vorige rapportages, op basis van de vijf werkvormen waarin onze medewerkers werkzaam zijn (zie bijlage 2).
3. De kwalitatieve voortgang van onze doelen en projecten in 2015 (zie bijlage 3).

Evaluatie communicatieplan gemeenteraadsleden
Afgelopen februari is met de beleidsmedewerkers van de zeven gemeenten het communicatieplan 2014 voor gemeenteraadsleden geëvalueerd. De aanwezige beleidsambtenaren gaven allemaal aan dat de informatievoorziening goed verloopt en dat de gemeenteraadsleden tevreden zijn over de uitvoering van het communicatieplan. Ook de Griffierskring heeft feedback gegeven. Er is een aantal tips en opmerkingen gemaakt: onder meer over de werkbezoeken, de financiële informatie en de informatievoorziening over het WerkBedrijf. Het verslag hiervan en het communicatieplan voor 2015 is met het dagelijks bestuur van Breed besproken.

Werkbezoeken
Voor gemeenteraadsleden hebben we in 2014 en begin 2015 een aantal werkbezoeken georganiseerd. Helaas was de animo iedere keer niet zo groot. Daarom is besloten om werkbezoeken op verzoek van gemeenteraadsleden te gaan organiseren. Dus meer op maat. In april zijn de eerste vier gemeenteraadsleden bij Breed geweest. Voor mei hebben zich inmiddels alweer twee geïnteresseerden aangemeld. Hebt u hierin ook interesse of wilt u meer weten? Stuur dan een e-mail naar communicatie@denkbreed.nl.

Voor vragen kunt u contact opnemen met Henri Koerhuis, algemeen directeur van Breed of met Babette Veen, manager communicatie.

Namens het bestuur,

T. Tankir
Voorzitter algemeen bestuur Breed

Breed
Boekweitweg 4
6534 AC Nijmegen
Postbus 6700, 6503 GE Nijmegen
Tel (024) 64 99 100
Fax (024) 64 99 109
info@denkbreed.nl / www.denkbreed.nl
KvK 09217470
Btw NL 0014.79.192.B.01
Rabobank 16.03.99.335

Brief aan de raad - BREED inzake Kwalitatieve kwartaalrapportage Breed . . .

Bijlage 1: Reorganisatiekosten

Januari 2015 – maart 2015

Onderstaande tabel geeft inzicht in de werkelijk gemaakte reorganisatiekosten tot en met Maart 2015 (kolom realisatie) in vergelijking met de begrote taakstellende reorganisatiekosten (kolom prognose).

Tabel: Transitiekosten tot en met maart 2015 (bedragen x 1.000)

Jaar	***Realisatie***	***Prognose***
2013	*€ 3.708*	*€ 3.708*
2014	*€ 2.024*	*€ 2.024*
2015	*€ 198*	*€ 1.750*
2016		*€ 1.400*
2017		*€ 250*
2018		*€ 140*
TOTAAL	*€ 5.930*	*€ 9.272*

De reorganisatiekosten hebben in 2015 een omvang van € 198.000 en betreffen hoofdzakelijk personele kosten van zowel niet geplaatste medewerkers als tijdelijke inhuur.

In de jaarrekening 2012 is de voorziening reorganisatiekosten gevormd met een omvang van € 11,3 miljoen. Op basis van de situatie eind 2013, heeft een vrijval van de reorganisatievoorziening plaatsgevonden van € 1,6 miljoen. Deze vrijval van € 1,6 miljoen is teruggevloeid naar de deelnemende gemeenten in 2014.

Op basis van de situatie eind 2014 zijn de verwachte totale reorganisatiekosten bijgesteld van € 9,7 miljoen naar € 9,3 miljoen wat resulteert in een vrijval van de gevormde reorganisatie voorziening van € 0,4 miljoen. Het aantal geplaatste medewerkers dat een proefplaatsing succesvol heeft afgerond, is hoger dan verwacht.

Brief aan de raad - BREED inzake Kwalitatieve kwartaalrapportage Breed . . .

Bijlage 2: Rapportage werkvormen

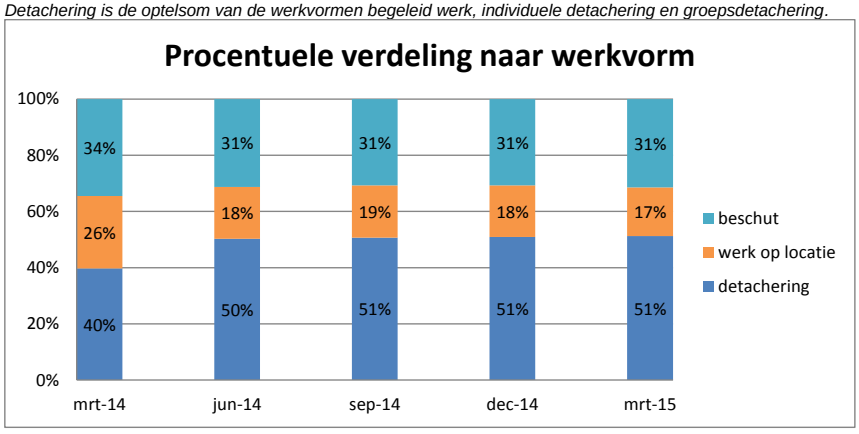
Kwartaal 1 van 2015

In 2017 willen we dat 85% van onze medewerkers buiten de muren van Breed werkt in de werkvormen begeleid werken (in dienst bij een opdrachtgever), individuele of groepsdetachering. Achteraan in deze bijlage vindt u de uitleg over deze werkvormen.

Ontwikkeling werkvormen

Grafiek 1: Ontwikkeling van de procentuele verdeling naar werkvormen

Detachering is de optelsom van de werkvormen begeleid werk, individuele detachering en groepsdetachering.

Tabel 1: Ontwikkeling aantallen medewerkers per werkvorm afgelopen kwartalen.

aantal personen	Realisatie				
	mrt-14	jun-14	sep-14	dec-14	mrt-15
begeleid werk	100	93	93	90	88
individuele detachering	578	660	661	636	636
groepsdetachering	252	422	422	439	426
werk op locatie	603	429	430	420	390
beschut	807	731	713	702	705
totaal	2.340	2.335	2.319	2.287	2.245

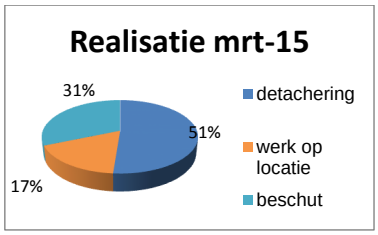
Normaliter nam bij Breed het aantal medewerkers in het eerst kwartaal van het jaar toe, omdat we in dat kwartaal altijd de taakstelling wsw zoveel mogelijk probeerden in te vullen. Door de komst van de participatiewet is de instroom van sw-medewerkers vanaf 1 januari 2015 stopgezet. De medewerkers op de wachtlijst zijn hierbij toegewezen aan andere loketten bij het WerkBedrijf. De dalende lijn in aantal medewerkers zal zich dus vanaf nu gestaag voortzetten.

In tabel 1 laat begeleid werken een lichte daling zien. De nieuwe Wet Werk en Zekerheid (WWZ) heeft tot gevolg dat in de tweede helft van dit jaar meer werkgevers moeten beslissen om de tijdelijke contracten van begeleid werkers om te zetten in vaste contracten. Dit zou tot een afname van het aantal begeleid werkers kunnen leiden. Wel is nu de terugkeergarantie met behoud van loon voor deze groep geregeld, waardoor sw-medewerkers makkelijker de overstap naar begeleid werken kunnen maken.

Verdeling werkvormen

Cirkeldiagram 1: Realisatie werkvormen maart 2015

Detachering is de optelsom van de werkvormen begeleid werk, individuele detachering en groepsdetachering.

Tabel 2: Ontwikkeling van de verdeling van werkvormen van maart 2014 tot en met maart 2015 ten opzichte van de SW-sector 2013 en de raming van einde 2017 en de vergelijking van de realisatie tot en met maart 2015 met het begrote percentage einde 2015.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
% personen	SW sector	Realisatie					Begroot	Afwijking	Raming	
	dec-13	mrt-14	jun-14	sep-14	dec-14	mrt-15	dec-15		dec-17	
begeleid werk	6%	4%	4%	4%	4%	4%	5%	-1%	6%	
individuele detachering	16%	25%	28%	29%	28%	28%	29%	-1%	25%	85%
groepsdetachering	12%	11%	18%	18%	19%	19%	27%	-8%	54%	
werk op locatie	24%	26%	18%	19%	18%	17%	14%	3%	2%	
beschut	42%	34%	31%	31%	31%	31%	25%	6%	13%	
totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	0%	100%	

Benchmark met de SW-sector einde 2013 (kolom 1)

Ontwikkeling % medewerkers per werkvorm afgelopen kwartalen 2014- 2015 (kolom 2 t/m 6).

Begroot eind 2015 (kolom 7)

Het verschil tussen de realisatie tot en met maart 2015 en begroot eind 2015 (kolom 8).

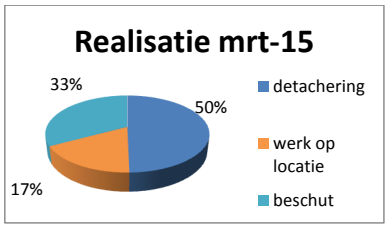
Strategische doelstelling einde 2017 (kolom 9).

Tabel 2 laat zien dat de procentuele verdeling in de werkvormen zich in de afgelopen 4 kwartalen gestabiliseerd heeft. In 2015 verwachten wij hierin nog wel een aantal positieve verschuivingen. Zo is het eerste deel van de transitie van het leerwerkbedrijf Schoonmaak op 1 april gerealiseerd en verwachten we dat de totale transitie in het tweede kwartaal wordt afgerond.
Ook zal de werksoort Productie & Logistiek nog stappen maken van beschut naar detachering. Hiervoor zijn de commerciële kansen aanwezig en gaan we geschikte kandidaten benaderen. Het effect hiervan in de cijfers wordt verwacht in de rest van het jaar.

Verdeling werkvormen: specificatie per gemeente
Onderstaand de werkvormen per gemeente die slechts uitvloeisel zijn van op Breed-niveau geïnitieerd beleid of acties. Er is geen specifiek beleid per gemeente.

Detachering is de optelsom van de werkvormen begeleid werk, individuele detachering en groepsdetachering.

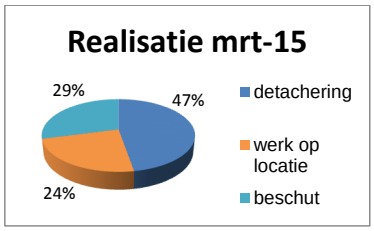
Beuningen

% personen	Realisatie				
	mrt-14	jun-14	sep-14	dec-14	mrt-15
begeleid werk	8%	7%	8%	8%	8%
individuele detachering	26%	25%	28%	27%	28%
groepsdetachering	8%	16%	14%	13%	14%
werk op locatie	19%	15%	17%	18%	17%
beschut	39%	37%	33%	33%	33%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

aantal personen	Realisatie				
	mrt-14	jun-14	sep-14	dec-14	mrt-15
begeleid werk	12	12	13	13	13
individuele detachering	41	41	44	43	43
groepsdetachering	13	25	22	21	21
werk op locatie	30	24	27	28	27
beschut	61	59	52	52	51
Totaal	157	161	158	157	155

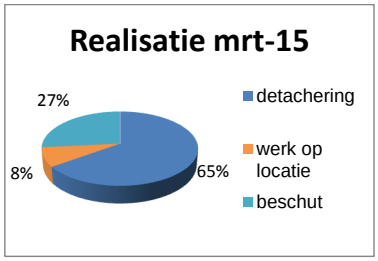
Druten

% personen	Realisatie				
	mrt-14	jun-14	sep-14	dec-14	mrt-15
begeleid werk	7%	7%	7%	7%	6%
individuele detachering	28%	33%	33%	32%	32%
groepsdetachering	6%	6%	7%	8%	9%
werk op locatie	25%	25%	25%	25%	24%
beschut	33%	30%	29%	29%	29%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

aantal personen	Realisatie				
	mrt-14	jun-14	sep-14	dec-14	mrt-15
begeleid werk	10	9	9	9	8
individuele detachering	38	44	44	42	41
groepsdetachering	8	8	9	11	11
werk op locatie	34	33	34	33	30
beschut	45	40	39	38	37
Totaal	135	134	135	133	127

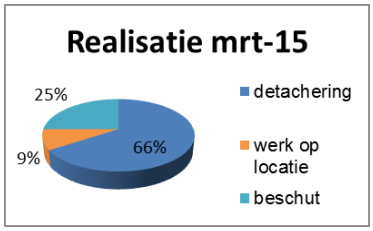
Groesbeek
(fusiegemeente, getallen 2014 uit Groesbeek, Millingen aan de Rijn en Ubbergen zijn samengeteld)

% personen	Realisatie				
	mrt-14	jun-14	sep-14	dec-14	mrt-15
begeleid werk	6%	5%	5%	5%	6%
individuele detachering	26%	33%	33%	31%	34%
groepsdetachering	6%	23%	25%	27%	25%
werk op locatie	33%	12%	11%	11%	8%
beschut	28%	27%	26%	25%	27%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

aantal personen	Realisatie				
	mrt-14	jun-14	sep-14	dec-14	mrt-15
begeleid werk	15	13	13	13	14
individuele detachering	64	80	80	74	81
groepsdetachering	15	56	60	63	59
werk op locatie	81	28	27	27	20
beschut	69	64	64	60	63
Totaal	244	241	244	237	237

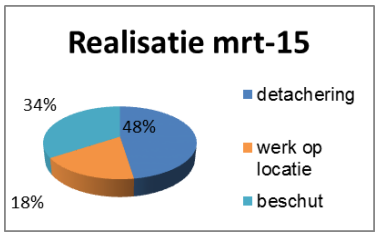
Heumen

% personen	Realisatie				
	mrt-14	jun-14	sep-14	dec-14	mrt-15
begeleid werk	3%	3%	3%	3%	3%
individuele detachering	36%	38%	39%	37%	39%
groepsdetachering	12%	23%	22%	23%	24%
werk op locatie	19%	11%	11%	11%	9%
beschut	30%	25%	26%	27%	25%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

aantal personen	Realisatie				
	mrt-14	jun-14	sep-14	dec-14	mrt-15
begeleid werk	2	2	2	2	2
individuele detachering	27	28	29	28	30
groepsdetachering	9	17	16	17	18
werk op locatie	14	8	8	8	7
beschut	22	18	19	20	19
Totaal	74	73	74	75	76

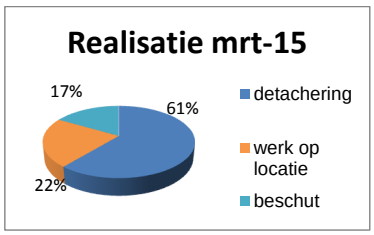
Nijmegen

% personen	Realisatie				
	mrt-14	jun-14	sep-14	dec-14	mrt-15
begeleid werk	3%	3%	3%	3%	3%
individuele detachering	23%	26%	26%	26%	26%
groepsdetachering	10%	18%	18%	19%	19%
werk op locatie	26%	20%	20%	20%	18%
beschut	37%	33%	33%	33%	34%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

aantal personen	Realisatie				
	mrt-14	jun-14	sep-14	dec-14	mrt-15
begeleid werk	45	42	40	37	34
individuele detachering	304	346	343	333	330
groepsdetachering	139	235	231	242	237
werk op locatie	351	262	263	253	231
beschut	492	445	435	430	433
Totaal	1.331	1.330	1.312	1.295	1.265

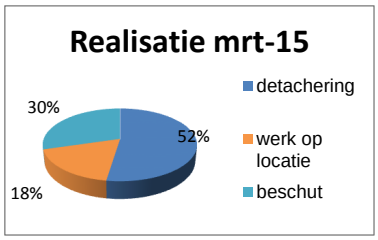
West Maas en Waal

% personen	Realisatie				
	mrt-14	jun-14	sep-14	dec-14	mrt-15
begeleid werk	12%	11%	11%	11%	11%
individuele detachering	36%	38%	37%	36%	36%
groepsdetachering	9%	13%	13%	14%	14%
werk op locatie	24%	19%	21%	20%	22%
beschut	19%	19%	18%	19%	17%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

aantal personen	Realisatie				
	mrt-14	jun-14	sep-14	dec-14	mrt-15
begeleid werk	9	9	8	8	8
individuele detachering	28	30	28	27	26
groepsdetachering	7	10	10	10	10
werk op locatie	19	15	16	15	16
beschut	15	15	14	14	12
Totaal	78	79	76	74	72

Wijchen

% personen	Realisatie				
	mrt-14	jun-14	sep-14	dec-14	mrt-15
begeleid werk	2%	2%	3%	3%	3%
individuele detachering	24%	29%	29%	27%	27%
groepsdetachering	18%	22%	23%	24%	22%
werk op locatie	22%	18%	17%	18%	18%
beschut	33%	29%	29%	28%	30%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

aantal personen	Realisatie				
	mrt-14	jun-14	sep-14	dec-14	mrt-15
begeleid werk	6	5	7	7	8
individuele detachering	67	78	79	74	72
groepsdetachering	50	61	64	65	60
werk op locatie	62	48	46	49	48
beschut	92	80	79	77	79
Totaal	277	272	275	272	267

Brief aan de raad - BREED inzake Kwalitatieve kwartaalrapportage Breed . . .

Uitleg werkvormen
Breed kent momenteel vijf werkvormen waarin de SW-medewerker werkzaam kan zijn:

1. Begeleid werken
2. Individuele detachering
3. Groepsdetachering
4. Werken op locatie
5. Beschut werken

Onderstaand een toelichting op de verschillende werkvormen.

Werkvorm	Aantal personen	Wie is werkgever en welke CAO wordt toegepast?	Onder wiens leiding wordt het werk uitgevoerd?	Voor wiens rekening en risico wordt het werk uitgevoerd?	Bijzonderheden
begeleid werk	individueel	Externe werkgever, CAO van externe werkgever (niet CAO WSW)	reguliere werkgever	reguliere werkgever	- loonkostensubsidie
individuele detachering	individueel	Breed, CAO WSW	inlener	inlener	-inleenvergoeding per tijdseenheid -detacheringsovereenkomst op naam
groeps-detachering	groep	Breed, CAO WSW	inlener	inlener	-inleenvergoeding per tijdseenheid -detacheringsovereenkomst niet op naam -mogelijke inzet werkcoach
werk op locatie*	groep of individueel	Breed, CAO WSW	Breed	Breed	-vergoeding per eenheid dienst of product -overeenkomst niet op naam -werklocatie niet in eigendom van of gehuurd door Breed -werkcoach
beschut	individueel	Breed, CAO WSW	Breed	Breed	-vergoeding per eenheid dienst of product -overeenkomst niet op naam -werklocatie in eigendom van of gehuurd door Breed -werkcoach -inclusief test & training

Werk op locatie
Werk op locatie is een lastige term en verdient daarom extra uitleg. Bij het werken op locatie werken onze medewerkers buiten de muren van Breed maar nog niet op de manier die Breed uiteindelijk voor ogen heeft. Breed wordt daar namelijk betaald op basis van de geleverde productie. Hierdoor zijn we nog steeds verantwoordelijk voor de productie en niet alleen voor de begeleiding van de medewerkers. Onder het werken op locatie verstaan we ook de werkzaamheden van onze leerwerkbedrijven Schoonmaak en Groen en de postbezorgingsactiviteiten. De medewerkers werken namelijk buiten de muren van Breed op een locatie die niet in eigendom is van Breed.

Brief aan de raad - BREED inzake Kwalitatieve kwartaalrapportage Breed . . .

Bijlage 3: Breed als arbeidsbemiddelingsbedrijf

Kwalitatieve voortgang doelen en projecten 2015, kwartaal 1

In deze bijlage rapporteren we nog over de doelen en projecten uit ons jaarplan 2015.

Eén van de belangrijkste werkzaamheden van het eerste kwartaal was het afronden van de jaarplannen voor 2015. We hebben twee operationele afdelingen die met bemiddeling & begeleiding bezig zijn. Een afdeling die zich bezighoudt met bemiddeling, begeleiding en acquisitie van de medewerkers die al bij reguliere organisaties werken. De plannen hiervoor zijn vooral gericht op de doorstroom van groepsdetachering naar individuele detachering naar begeleid werken. En een afdeling die zich bezighoudt met de bemiddeling, begeleiding en acquisitie van de medewerkers die nu nog bij de productieafdelingen werken. De afgelopen maanden zijn voorbereidingen getroffen om deze laatste groep medewerkers vanaf mei te laten onderzoeken met als doel om inzichtelijk te krijgen wat hun (ontwikkel) mogelijkheden zijn. Zodat we ze beter kunnen begeleiden naar een mogelijke passende ontwikkel/bemiddellingstraject.

Het optimale matchen. Individueel en groepsgewijs.

- Het aantal detacheringen is in het eerste kwartaal gelijk gebleven ten opzichte van het vorige kwartaal.
- In de winter hadden veel gedetacheerde groen-medewerkers tijdelijk geen werk bij hun opdrachtgever. Bij voorkeur hadden we deze medewerkers bij andere inlenende partijen aan het werk gehouden tegen de reguliere inleenvergoeding. Helaas is dat niet het geval geweest. We werken aan structurele oplossingen om dit probleem in de toekomst kleiner te maken. In totaal werkten er ongeveer 85 groen-medewerkers in het eerste kwartaal op productieafdelingen van Breed.
- Schoonmaak: het eerste kwartaal van 2015 stond in het teken van overname van de schoonmaakmedewerkers. Er zijn iets minder dan 90 mensen overgenomen door SMB en Asito. We hebben diverse voorlichtingsbijeenkomsten gehouden om de medewerkers in te lichten en kennis te laten maken met de inlener

Ken je klant. De klant kent jou.

- In het eerste kwartaal hebben we bijna 75 vacatures binnen gehaald.
- Samen met de gemeente Wijchen werkt Breed mee aan het project functiecreatie van SBCM. Het project wordt in Q2 afgerond. De samenwerking heeft veel positieve publiciteit opgeleverd: we zijn voor diverse presentaties en bijeenkomsten gevraagd en er hebben artikelen gestaan in onder andere Binnenlands Bestuur, diverse vak- en regionale bladen zoals Wijchen Zakenvisie. Inmiddels is er één medewerker van Breed aan het werk bij de gemeente Wijchen. De volgende medewerker startte 11 mei.
- De commercieel managers werken actief mee met het WerkBedrijf om marktplannen en andere procedures op te stellen. De klantbenadering van grote klanten en key-accounts wordt in nauwe samenwerking afgestemd. Zo is voor het Radboudumc, op initiatief van Breed, in gezamenlijkheid van Breed/UWV/Gemeente op twee afdelingen onderzoek gedaan naar functies voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

- Op 27 januari heeft een delegatie van het UWV, werkgeversservicepunt en de gemeente een rondleiding gekregen bij Breed om kennis te maken met onze werkwijze en cultuur.
- De commercieel - en account managers van Breed zijn regelmatig aanwezig bij werkgeversbijeenkomsten en netwerken in de regio. In het eerste kwartaal hebben ze er ruim 20 bezocht.
- Er is een nieuwe groepsdetachering gestart bij DHL.

Medewerkers

Binnen Breed maken we onderscheid tussen directe en indirecte medewerkers. Directe functies worden bekleed door SW-medewerkers. De indirecte medewerkers zijn verantwoordelijk voor de operatie zoals de managers detachering, consulenten, werkcoaches en alle medewerkers van de ondersteunende diensten zoals P&O, Facilitair, Informatievoorziening, Communicatie etc.

Indirecte medewerkers:

- De indirecte medewerkers zijn via informatiebijeenkomsten en intranet op de hoogte gebracht van het concept-inrichtingsplan “Daadwerkelijk in bedrijf” van het WerkBedrijf.
- De vakbonden FNV/CNV hebben twee bijeenkomsten gehouden. Eén bijeenkomst voor alle indirecte medewerkers om de medewerkers te informeren over de rol van de vakbonden in het proces.
- Het ziekteverzuim bij de indirecte medewerkers daalde 1,5% ten opzichte van het vierde kwartaal.

Directe medewerkers:

- Alle SW-medewerkers hebben op 11 maart een brief en een lijst met veelgestelde vragen en antwoorden ontvangen over het concept-inrichtingsplan “Daadwerkelijk in bedrijf” van het WerkBedrijf. We hebben aangegeven dat er geen consequenties zijn voor wat betreft hun rechtspositie in het WerkBedrijf. Tevens konden de medewerkers met vragen terecht bij hun consulent of werkcoach.
- De vakbonden FNV/CNV hebben twee bijeenkomsten gehouden. De tweede bijeenkomst was voor directe SW-medewerkers die lid waren. Turqay Tankir was uitgenodigd om nogmaals te bevestigen dat er voor de SW-medewerkers niets verandert aan hun rechtspositie in het WerkBedrijf.
- De griepgolf had een groot effect op de SW-medewerkers. Deze groep is kwetsbaarder. Het ziekteverzuim steeg met 1%. Ondanks allerlei maatregelen blijft het lastig om het ziekteverzuim structureel omlaag te krijgen.

Ombouwen leerwerkbedrijven naar groepsdetacheringen

Schoonmaak

- In februari nam Asito BV 13 schoonmaakkrachten van Breed over. Deze detachering is de eerste stap in de plannen voor de overname van het leerwerkbedrijf Schoonmaak. De tweede stap volgde in april. SMB Willems neemt de overige schoonmaak medewerkers van Breed over (75 totaal). Het leerwerkbedrijf schoonmaak van Breed wordt opgeheven.

Afac

- Ook de Afac wordt aanbesteed door de gemeente Nijmegen in 2015. Naar verwachting zal in het derde kwartaal van 2015 het traject worden afgerond.

Leerwerkbedrijf Productie & Logistiek als springplank

In mei starten we op de afdeling Productie en Logistiek met het project: Productie&Logistiek in Beeld 2015. Het is een traject waarmee we voor alle SW-medewerkers van deze afdeling in kaart brengen wat hun ontwikkel- en bemiddelingsmogelijkheden zijn. Dit doen wij met het assessment instrument van Dariuz. De SW-medewerker vult, samen met hun consulent en werkcoach, een vragenlijst in over het huidig functioneren op de werkplek en hun mogelijkheden. Aansluitend aan de diagnose krijgt de medewerker een passend ontwikkel- en / of bemiddellingstraject. Hierdoor ontstaat er een classificatie: de SW-medewerker is aangewezen op een beschutte plek, is ontwikkelbaar of kan direct buiten de muren van Breed aan de slag. Het traject helpt Breed om te voldoen aan de doelstelling om in 2017 85% van alle SW-medewerkers buiten de deuren van Breed aan het werk te hebben.

Mocht u vragen hebben over deze informatie, dan kunt u contact opnemen met Henri Koerhuis, 024 64 99 153, h.koerhuis@denkbreed.nl of met Babette Veen, manager communicatie, 024 64 99 792, b.veen@denkbreed.nl.

Brief aan de raad - Aanmelding deelname Experimentenwet

Ingekomen stuk D1 (PA 10 juni 2015)

Bestuursondersteuning en -advies
Strategie

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 96 10
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
12 mei 2015	BA40/ 15.0003713	Barbara Boschman
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Direct telefoonnummer**
Aanmelding deelname Experimentenwet		0652333125

Geachte leden van de raad,

Het ministerie van BZK en de VNG hebben gemeenten opgeroepen om concrete ideeën voor experimenten aan te dragen, waarmee knellende (onderdelen van) wet- en regelgeving tijdelijk buiten werking kunnen worden gesteld. Dit in het kader van het streven naar ruimte voor nieuwe, innovatieve vormen van publieke taakuitvoering.

Wij zijn blij met deze oproep. Onder de vlag Meedoen in Nijmegen geven we in onze gemeente op allerlei manieren ruimte aan initiatieven uit de stad. Waarbij we als gemeente minder hindermacht en meer facilitator proberen te zijn. Landelijke wetgeving wil daarbij ook nog wel eens in de weg zitten. Het idee om een aantal gemeenten via een experimentenwet ruimte te geven te experimenteren met minder regels op bepaalde terreinen, spreekt ons erg aan.

Wij geven dan ook gehoor aan de oproep en melden ons aan met een aantal concrete ideeën. In de bijlage een overzicht van de terreinen waarop wij als gemeente graag experimenteerruimte zouden benutten gedurende de looptijd van de experimentenwet.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Voorstellen vanuit gemeente Nijmegen in het kader van de experimentenwet

Brief aan de raad - Aanmelding deelname Experimentenwet

Voorstellen vanuit Nijmegen in het kader van de experimentenwet

I.

Beleidsterrein	**Tijdelijk Anders Gebruik**
Wet	**Bouwbesluit**

Omschrijving knelpunten / probleemanalyse

Gemeente Nijmegen heeft meerdere trajecten lopen in het kader van Tijdelijk Anders Gebruik (TAG). De koers om vaker TAG voor een aantal gebieden in de stad mogelijk te maken hebben we in 2012 ook vastgelegd via een collegevoorstel.

Uit dat collegevoorstel:
"De gemeente heeft groot maatschappelijk belang bij het stimuleren van Tijdelijk Anders Gebruik […]. De gemeente stelt zich op als strategisch partner van de initiatiefnemers c.q. ondernemers en werkt in co-creatie aan de randvoorwaarden voor haalbaarheid van tijdelijke bestemmingen. Dat vraagt om een initiërende en faciliterende houding en rol van de gemeente. Dat kan met name door ruimte te maken in beleid en regelgeving, opdat een interessante mix van functies en activiteiten een tijdelijke bestemming oplevert die de leefbaarheid in het gebied garandeert en een impuls geeft aan de definitieve inrichting."

Bij het realiseren van projecten door inwoners en ondernemers op basis van dit uitgangspunt, lopen we, met name bij TAG van bestaande bouwwerken (in het kader van een organische gebiedsontwikkeling), aan tegen regels, onder ander van het bouwbesluit. Het gaat bij deze trajecten altijd om een tijdelijk alternatieve bestemming van bouwwerken (bijvoorbeeld: oude fabriekshallen, leegstaande schoolgebouwen of ander vastgoed dat geschikt is om tijdelijk nieuwe functies in te huisvesten) die veelal op termijn gesloopt worden ten behoeve van de definitieve nieuwe inrichting van een gebied, of die op langere termijn een definitieve nieuwe bestemming krijgen. Daarbij blijkt dat volledig toepassen van het bouwbesluit vaak vraagt om onevenredig hoge investeringen, zonder dat dit functioneel voordeel oplevert voor de tijdelijke gebruiksfuncties. Met het oog op functionaliteit en proportionaliteit is het dan beter om aan de hand van de beoogde tijdelijke gebruiksfuncties vooraf te beoordelen of het pand hiervoor in de basis geschikt is en welke maatregelen daarna nodig zijn om veilig gebruik mogelijk te maken. Voor zover dergelijke maatregelen dan nodig blijken, zal de nadruk vooral liggen op het zoeken naar met de normen van het Bouwbesluit zo gelijkwaardig mogelijke oplossingen, mede gelet op het uitgangspunt van laagdrempeligheid.

Een paar voorbeelden uit de praktijk:

- Bij tijdelijk gebruik van een oude fabriek voor bijeenkomstfuncties (o.a. evenementen en horeca) zouden grote investeringen nodig zijn om sprinklers en brandmelders te certificeren. Terwijl het voor tijdelijk gebruik voldoende en uiteraard noodzakelijk is ons te concentreren op de publieksveiligheid, waarvoor veel gelijkwaardige oplossingen mogelijk zijn.
- Bij gebruik als kantoorruimte kan het zijn dat er volgens de normen niet voldoende daglicht is. Is dat erg in een tijdelijke situatie?
- Bij horeca die tijdelijk wordt gerealiseerd kunnen vraagtekens geplaatst worden bij het nut van bij de wet gestelde inrichtingseisen. De ervaring leert dat dat in de tijdelijkheid niet functioneel is en disproportioneel hoge investeringen vereist. Dan heeft het meer nut om vooral te concentreren op de milieuwetgeving.

Het komt er op neer dat wat we met tijdelijk gebruik functioneel willen regelen vaak niet rijmt met de eisen die de bouwregelgeving stelt. En dat vaak met onnodige kosten als gevolg, die voor initiatiefnemers niet te dragen zijn. Niet alleen belemmert dit burgerinitiatief, maar het levert ook het risico op dat bouwwerken in afwachting van definitieve gebiedsontwikkeling onnodig leeg blijven staan; met alle negatieve gevolgen voor de uitstraling van het gebied (wat waarde creatie bemoeilijkt).

Brief aan de raad - Aanmelding deelname Experimentenwet

Concreet voorstel experiment; welke voordelen levert het op?
Het voorstel is dat we bij projecten waar het gaat om Tijdelijk Anders Gebruik primair vooral kijken naar kostengunstige en gelijkwaardige oplossingen als alternatief voor de normen in het Bouwbesluit. Voordelen: • meer initiatieven kunnen en zullen daadwerkelijk worden gerealiseerd. Dit komt de vitaliteit en creativiteit en leefbaarheid van de stad ten goede. • Opdrachtverstrekking richting omgevingsdienst en brandweer wordt eenvoudiger waardoor niet over elk tijdelijk traject opnieuw de discussie hoeft worden gevoerd. Mocht een tijdelijke situatie na een aantal jaar worden omgezet in een definitieve situatie dan wordt alsnog het Bouwbesluit toegepast.
Risico's experiment
De risico's zijn beperkt, omdat we met de Omgevingsdienst en de Veiligheidsregio (brandweer) op een verantwoorde manier naar gelijkwaardige oplossingen zoeken. Bovendien treden beide diensten ook handhavend op, indien de afspraken door gebruikers niet worden nagekomen.
Eventuele neveneffecten experiment
Beoogde doelgroep (type gemeente)
Gemeente Nijmegen
Contactpersoon
Anne Marie Nannen (projectleider TAG) (a.nannen@nijmegen.nl 06-15950467) Wim Engelen (afdeling Veiligheid) (w.engelen@nijmegen.nl 06-52333307)
Toetsing criteria
- Niet in strijd met kaders/uitgangspunten Grondwet. - Niet in strijd met kaders/uitgangspunten Europese wet- en regelgeving. - Geen beperking (of juist: verbetering!) van democratische legitimatie. - Toepasbaar in/relevant voor meerdere gemeenten. - Draagt bij aan de doelstelling van de experimentenregeling (effectieve (vernieuwende) manier van het aanpakken van maatschappelijke opgaven, verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening, het stimuleren van een beter gebruik van de middelen binnen, efficiënter uitvoeren van gemeentelijke taken)? - Bestuurlijk draagvlak gemeenten. - Politiek draagvlak nationaal (kabinet, TK, EK).

Brief aan de raad - Aanmelding deelname Experimentenwet

II.

Beleidsterrein	**Speeltuinen**
Wet	**Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen**

Omschrijving knelpunten / probleemanalyse

Wettelijk kader
Indien er sprake is van een speeltoestel of een attractietoestel in de openbare ruimte, dan is het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS) van kracht. Dit geldt ook voor speeltoestellen in natuurspeeltuinen. Het gevolg hiervan is dat 'toestellen' gekeurd en gecertificeerd moet worden en pas dan gebruikt mag worden.

Situatie in Nijmegen
In Nijmegen willen we inwoners meer zeggenschap geven over de inrichting van hun wijk. Zo komt het bijvoorbeeld steeds vaker voor dat inwoners zelf (tijdelijke natuur)speeltuinen inrichten. Schommels of andere toestellen die daarbij gebruikt worden voldoen niet altijd aan de wettelijke eisen die gesteld worden aan speeltoestellen. Alleen al het keuren brengt de nodige kosten met zich mee, en dan hebben we het nog niet over de aanpassingen die gedaan moeten worden om het toestel goedgekeurd te krijgen. Er zijn hierdoor slechts beperkte mogelijkheden voor bewoners die zelf de handen uit de mouwen willen steken om zelf een (natuur)speeltuin in te richten. Vaak gaat het dan ook nog om speeltoestellen als een rioolbuis of zwerfkei die volgens de regels van de WAS voor veel geld gekeurd en gecertificeerd moeten worden terwijl iedereen kan zien dat ze ongevaarlijk zijn om mee, op en in te spelen.

Concreet voorstel experiment; welke voordelen levert het op?
Het voorstel is om de gemeente via de experimentenwet tijdelijk de vrijheid te geven in het al dan niet laten keuren en certificeren van elementen in (natuur)speeltuinen die volgens de WAS als speeltoestellen aangemerkt worden.

Hiermee laten we niet de controle op de veiligheid los. Wij hebben als gemeente de nodige expertise in huis om te kunnen beoordelen of een speeltoestel veilig is of niet. Ook kunnen wij de onafhankelijk inspecteur, die bij de gemeente Nijmegen alle speeltoestellen inspecteert, mee laten kijken. Veiligheid staat wat ons betreft voorop. Als wij constateren dat een toestel veilig is, of met enkele eenvoudige ingrepen veilig te maken is, dan kunnen we er voor kiezen om een speeltoestel niet te laten keuren en dus niet te laten certificeren. Hiermee voldoen we formeel niet aan de wettelijke verplichting die de WAS voorschrijft. Maar materieel voldoen we daar wel aan, d.w.z. de veiligheid van de toestellen, want daar draait het uiteindelijk om, wordt gewaarborgd.

Voordelen
Dit voorstel geeft inwoners veel meer mogelijkheden om in wijken eigen (natuur)speeltuinen in te richten. Nu loopt dat al snel stuk op keuring en certificering. Voordelen van deze vaak grotendeels zelf ontworpen en gerealiseerde speeltuinen liggen los van een leuke speelplek ook op het terrein van verbinding in de buurt en versterking van de sociale cohesie doordat ouders/bewoners met elkaar aan de slag gaan.

Risico's experiment
De risico's lijken beperkt. Mocht er toch letsel ontstaan in een van de speeltuinen dan hebben ouders de mogelijkheid om de gemeente aansprakelijk te stellen en de geleden schade te verhalen op de gemeente. Dit moet via het civielrechtelijke traject:

- De bewoner moet zelf bij de civiele rechter een proces aanspannen;
- De bewoner zal moeten *stellen en bewijzen* dat de geleden schade is ontstaan als gevolg van

Brief aan de raad - Aanmelding deelname Experimentenwet

een onveilige situatie (causaal verband); - Het enkele feit dat de gemeente de schommel niet heeft laten keuren en certificeren is op zichzelf onvoldoende om de geleden schade op de gemeente te kunnen verhalen. *Materieel lijkt het risico beperkt* in geval wij: - zelf vaststellen (en zelf keuren) dat een speeltoestel veilig is; - het speeltoestel in ons logboek opnemen; - en in het reguliere onderhoud- en inspectietraject meenemen.
Eventuele neveneffecten experiment
Beoogde doelgroep (type gemeente)
Gemeente Nijmegen Initiatiefnemers van speeltuinen in wijken en hun kinderen.
Contactpersoon
Ton van Nieuwenhuijze (t.van.nieuwenhuijze@nijmegen.nl 06-52751727)
Toetsing criteria
- Niet in strijd met kaders/uitgangspunten Grondwet. - Niet in strijd met kaders/uitgangspunten Europese wet- en regelgeving. - Geen beperking (of juist: verbetering!) van democratische legitimatie. - Toepasbaar in/relevant voor meerdere gemeenten. - Draagt bij aan de doelstelling van de experimentenregeling (effectieve (vernieuwende) manier van het aanpakken van maatschappelijke opgaven, verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening, het stimuleren van een beter gebruik van de middelen binnen, efficiënter uitvoeren van gemeentelijke taken)? - Bestuurlijk draagvlak gemeenten. - Politiek draagvlak nationaal (kabinet, TK, EK).

Brief aan de raad - Aanmelding deelname Experimentenwet

III.

Beleidsterrein	**Maatschappelijk Vastgoed**
Wet	**Toepassing van de HACCP en inspectie door Nederlandse Voedsel –en Warenautoriteit**

Omschrijving knelpunten / probleemanalyse

Alle bedrijven, die levensmiddelen produceren of verwerken, worden van tijd tot tijd gecontroleerd door controleurs van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. Dit geldt ook voor de wijkaccommodaties. Wanneer dezelfde stringente regels gevraagd worden aan mensen die in het kader van burgerparticipatie samen maaltijden bereiden (of aanverwante activiteiten ontplooien), kan strikte toepassing en naleving er in resulteren dat de animo voor goedbedoelde activiteiten met maatschappelijk rendement (het samen eten geeft gemiddeld grote opkomsten) tot een minimum beperkt wordt of vervalt. Naleving van de kaders van de HACCP-uitgangspunten is in Europees verband vastgesteld; dan nog is het de vraag op welke wijze dit praktisch invulling kan worden gegeven voor inwoners die niet vanuit een professionele achtergrond met levensmiddelen werken.

Concreet voorstel experiment; welke voordelen levert het op?

Het voorstel behelst het voor nader aan te wijzen locaties een verruiming toe te staan van toepassing verklaren van de HACCP en inspectie hierop. Het is denkbaar dat er een praktische richtlijn van toepassing wordt verklaard als minimumvoorwaarden voor de (borging van de) voedselveiligheid. Op deze wijze worden de mogelijkheden tot binding met het wijkcentrum vergroot, vergroot het de sociale interactie en is er de mogelijkheid dat mensen meer bij elkaar betrokken worden. In feite is het op deze wijze mogelijk een stimulans te geven aan de participatiemaatschappij.

Risico's experiment

Voedselveiligheid kan in het geding zijn, al dan niet met risico's voor de volksgezondheid.

Eventuele neveneffecten experiment

Politieke discussie over aansprakelijkheid.

Beoogde doelgroep (type gemeente)

Buurten en/of wijken binnen de Gemeente Nijmegen.

Contactpersoon

Sis Veldhuis (s.veldhuis@nijmegen.nl 06-20419153)

Toetsing criteria

- Niet in strijd met kaders/uitgangspunten Grondwet.
- Niet in strijd met kaders/uitgangspunten Europese wet- en regelgeving.
- Geen beperking (of juist: verbetering!) van democratische legitimatie.
- Toepasbaar in/relevant voor meerdere gemeenten.
- Draagt bij aan de doelstelling van de experimentenregeling (effectieve (vernieuwende) manier van het aanpakken van maatschappelijke opgaven, verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening, het stimuleren van een beter gebruik van de middelen binnen, efficiënter uitvoeren van gemeentelijke taken)?
- Bestuurlijk draagvlak gemeenten.
- Politiek draagvlak nationaal (kabinet, TK, EK).

Brief aan de raad - Uitvoering motie Zet de Vrijwilligerscentrale centraal

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
12 mei 2015	MO10/15.0004394	Elly Dupont

Onderwerp	Doorkiesnummer
Uitvoering motie "Zet de Vrijwilligerscentrale centraal".	(024) 3299316

Geachte leden van de Raad,

Op 12 november 2014 heeft uw Raad de motie “Zet de Vrijwilligerscentrale centraal” aanvaard.
Wij hebben op de volgende wijze uitvoering gegeven aan de uitvoering van deze motie.
Na bestuurlijk overleg met de directeur van de Vrijwilligerscentrale, heeft de VWC een aangepaste subsidieaanvraag ingediend waarin de kerntaken voor het jaar 2015 zijn opgenomen.
Wij hebben daarop besloten de VWC voor 2015 een budgetsubsidie van € 301.131,
te verlenen.
Er zijn geen frictiekosten als gevolg van het stoppen van de rijkssubsidie voor Maatschappelijke stages. De Vrijwilligerscentrale verwacht voor 2014 een licht tekort.
De directeur van de Vrijwilligerscentrale is betrokken bij de voorbereiding van een nieuw beleidsplan Vrijwilligerswerk Nijmegen 2016-2018 en bij de organisatie van een vrijwilligersbijeenkomst in het najaar
De beleidsnotitie Vrijwilligerswerk zullen wij na de zomer aan uw Raad voorleggen.

Hoogachtend,

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen: Collegebesluit Verlening subsidie Vrijwilligerscentrale 2015.

Brief aan de raad - Uitvoering motie Zet de Vrijwilligerscentrale centraal

Collegevoorstel
Openbaar

GEMEENTE Nijmegen

Onderwerp

Verlening budgetsubsidie Vrijwilligerscentrale Nijmegen 2015.

Programma
Zorg & Welzijn

BW-nummer

Portefeuillehouder
B. Frings

Samenvatting

De Vrijwilligerscentrale Nijmegen (VWC) bemiddelt al 35 jaar tussen vraag en aanbod van vrijwilligers en maatschappelijke organisaties. Zij beschikt over een vacaturebank voor vrijwilligerswerk.
Ruim 4.000 vrijwilligers en 625 organisaties staan ingeschreven en kunnen gebruik maken van de faciliteiten van de Vrijwilligerscentrale. De (actieve) bemiddeling tussen organisaties en (toekomstige) vrijwilligers en de ondersteuning van maatschappelijke organisaties in het werken met vrijwilligers zijn twee van de belangrijkste kerntaken die wij rekenen tot de reguliere dienstverlening van de VWC. Wij verlenen Stichting Vrijwilligerscentrale Nijmegen een budgetsubsidie van € 301.131,00 voor 2015.

Directie/afdeling, ambtenaar, telefoonnr.
MO10, Elly Dupont, 9316

Datum ambtelijk voorstel
13 april 2015

Registratienummer
2015.0096 / 15.0004394

Ter besluitvorming door het college

1. Stichting Vrijwilligerscentrale Nijmegen voor 2015 een subsidie van € 301.131,00 te verlenen voor de reguliere dienstverlening in opdracht van de gemeente Nijmegen.
2. Een bedrag van € 301.131,00 ten laste te brengen van het programma Zorg & Welzijn, product Welzijn, deelproductnummer 61304S3216.
3. De bijgevoegde brief aan de Raad over de uitvoering van de motie “Zet de Vrijwilligerscentrale centraal” vast te stellen.

	Paraaf akkoord	Datum
Steller Elly Dupont		

☒ Alleen ter besluitvorming door het College
☒ Actief informeren van de Raad

Besluit B&W d.d. 12 mei 2015 **nummer: 3.10**

X Conform advies
☐ Aanhouden
☐ Anders, nl.

	Paraaf akkoord	Datum
Bestuursagenda		
Portefeuillehouder		

Brief aan de raad - Uitvoering motie Zet de Vrijwilligerscentrale centraal

Collegevoorstel

1 Probleemstelling

De Vrijwilligerscentrale Nijmegen (VWC) is sinds 1980 uitgegroeid van een lokale vacaturebank tot een koepelorganisatie en expertisecentrum van het vrijwilligerswerk in Nijmegen. De twee belangrijkste kernactiviteiten van de VWC blijven 1) de ondersteuning van maatschappelijke organisaties in het werken met vrijwilligers en 2) de bemiddeling tussen (toekomstige) vrijwilligers en maatschappelijke organisaties in de sectoren kunst & cultuur, sport & recreatie, natuur & milieu, onderwijs & educatie, techniek en zorg & welzijn.
Binnen deze sectoren zijn ruim 60.000 Nijmegenaren actief als vrijwilliger.
Maatschappelijke Stages: het rijk is met ingang van 2015 gestopt met de jaarlijkse subsidie aan de gemeente voor de uitvoering van maatschappelijke stages door jongeren uit het voortgezet onderwijs. De schoolbesturen van het VO in Nijmegen zullen in ieder geval t/m 2016 de samenwerking met VWC en maatschappelijke organisaties voortzetten (Intentieverklaring 8-12-2014).
De nota “Meekantelen” Vrijwilligerswerkbeleid 2012-2016 geeft onze visie weer en de wijze waarop wij de vrijwillige inzet willen stimuleren. In de loop van dit jaar volgt een nieuw beleidskader voor de uitvoering van het gemeentelijk vrijwilligerswerkbeleid vanaf 2016.
In 2015 verlenen wij een subsidie van € 301.131 aan VWC voor de uitvoering van de onderstaande **kerntaken** die wij rekenen tot de reguliere dienstverlening.

- Bemiddeling tussen vrijwilligers en organisaties. Het afstemmen van vraag en aanbod van vrijwilligerswerk in Nijmegen en omgeving via o.a. de Vacaturebank (gemiddeld 700 actieve vacatures) en de Talentenbank waaronder de bemiddeling van bijzondere doelgroepen zoals Bijzonder Werkt bemiddelt mensen die in behandeling zijn (geweest) bij RIBW, Iriszorg, Pro Persona of Pompestichting.
- Ondersteuning van maatschappelijke organisaties in het werken met vrijwilligers bij vrijwilligersbeleid, vrijwilligersovereenkomsten en veiligheid (“In Veilige Handen”).
- Deskundigheidsbevordering en scholing van vrijwilligers en organisaties die met vrijwilligers werken via het scholingsplatform www.vrijwilligersacademie.nl Klankbordgroep vrijwillige zorg en mantelzorg VWC coördineert en organiseert de bijeenkomsten in overleg met Swon.
- Belangenbehartiging en promotie vrijwilligerswerk ter stimulering van vrijwilligers om vrijwilligerswerk te (blijven) doen en van organisaties om met vrijwilligers te werken. Het onder de aandacht brengen bij het publiek van het belang en de betekenis van vrijwilligerswerk.

2 Juridische aspecten

- De Nijmeegse Kaderverordening (NKS) en het Uitvoeringsvoorschrift Programma Welzijn zijn van toepassing op dit subsidiebesluit.
- De uitvoeringsnota “Meekantelen” Vrijwilligerswerkbeleid 2012-2016 (in het kader van het Wmo-beleidsplan 2012-2015).

3 Doelstelling

Doel van dit voorstel is de besluitvorming over de subsidieverlening in 2015 aan de Stichting Vrijwilligerscentrale Nijmegen voor de reguliere dienstverlening in opdracht van de gemeente.

4 Argumenten

De stad kan niet zonder vrijwilligers. Het belang van vrijwilligers voor de leefbaarheid en de sociale samenhang in de wijken wordt door iedereen erkend. Vrijwilligers zijn ook steeds belangrijker voor de stedelijke economie door hun inzet bij (sport)evenementen en culturele festivals. Wij faciliteren en waarderen mensen die zich vrijwillig inzetten voor allerlei

Brief aan de raad - Uitvoering motie Zet de Vrijwilligerscentrale centraal

maatschappelijke organisaties en halen waar nodig belemmeringen weg. Daarom hebben wij met ingang van 2015 een nieuwe Vrijwilligersverzekering afgesloten, waarmee alle vrijwilligers in Nijmegen automatisch zijn verzekerd. Deze verzekering geldt ook voor burgerinitiatieven en wijkactiviteiten.

De nota "Meekantelen" De ingrijpende bezuinigingen op de professionele ondersteuning en begeleiding van mensen met een zorg- of welzijnsvraag hebben grote gevolgen voor de aard en omvang van vrijwilligerswerk. Meegaan in de kanteling betekent dat burgers worden geactiveerd en gefaciliteerd om zelf oplossingen te zoeken voor ondersteuningsvragen. Uitgangspunt daarbij is dat mensen in de eerste plaats zichzelf helpen, vervolgens elkaar en pas als dat niet mogelijk blijkt, bieden wij als gemeente een vangnet.

Belangenbehartiging. De bezuinigingen in het sociale domein mogen er niet toe leiden dat vrijwilligers de taken van professionals steeds meer gaan overnemen. Ook de vrijwilligerscentrale constateert dat steeds meer wordt gevraagd en verwacht van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties. Er zijn grenzen aan wat je van vrijwilligers kunt vragen. Vrijwilligers moeten voldoende ruimte krijgen in de organisaties waar zij werken en hun inbreng moet serieus worden genomen. De positie van de vrijwilligers moet worden versterkt, zodat zij hun eigen grenzen kunnen bewaken. Een stap in deze richting heeft de VWC gezet door het instellen in 2014 van de Vrijwilligersraad Nijmegen.

5 Financiën

Wij verlenen voor 2015 een subsidie van € 301.131,00 aan de Vrijwilligerscentrale Nijmegen. Deze subsidie komt ten laste van het programma Zorg & Welzijn, product Welzijn, deelproductnummer 61304S3216. Ten opzichte van 2014 is het subsidiebedrag geïndexeerd met 1,42% conform de Stadsbegroting 2015-2018.

Verstrekte subsidies aan De Vrijwilligerscentrale Nijmegen

Subsidie	2013	2014	2015
Regulier	€ 290.154	€ 296.915	€ 301.131
Maatschappelijke Stages	€ 252.000	€ 257.872	
Totalen	**€ 542.154**	**€ 554.787**	**€ 301.131**

6 Participatie en Communicatie

Er heeft regelmatig ambtelijk en bestuurlijk overleg plaatsgevonden met de Vrijwilligerscentrale over de te leveren prestaties voor 2015. Wij blijven in overleg met de VWC over de uitvoering van ons vrijwilligersbeleid in de komende jaren.

7 Uitvoering en evaluatie

Stichting Vrijwilligerscentrale Nijmegen legt na afloop van het jaar 2015 (uiterlijk vóór 1 juni 2016) schriftelijk verantwoording af over de besteding van de subsidie. Daarna stellen wij de subsidie voor 2015 vast.

8 Risico

Aan dit voorstel zijn geen risico's verbonden.

Bijlage(n): Brief aan de Raad: uitvoering motie "Zet de Vrijwilligerscentrale centraal"
Beschikking verlening budgetsubsidie 2015 VWC
Ter inzage: Subsidieaanvraag 2015 VWC Nijmegen
.

Brief aan de raad - Uitvoering motie Een zomer vol Waalkadegasten deel 2 en . . .

Ingekomen stuk D3 (PA 10 juni 2015)

Mobiliteit
Bureau Parkeren en Verkeersmanagement

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
12 mei 2015	MB20/15.0004769	Erik Maessen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Uitvoering motie “Een zomer vol Waalkadegasten deel 2”	-	(024) 3299436

Geachte leden van de Raad,

Op 29 april jl. heeft uw Raad de motie “Een zomer vol Waalkadegasten deel 2” aangenomen. Middels deze brief willen wij u op de hoogte stellen van de wijze waarop wij de uitvoering ter hand hebben genomen.

De motie bestaat uit twee delen:

Het per direct opheffen van het parkeerverbod op het evenemententerrein op de Waalkade.
Aan het uitvoeren van dit deel van de motie kleven meerdere bezwaren. Het per direct opheffen van het parkeerverbod is mogelijk maar doet afbreuk aan het bieden van de rechtszekerheid. Er wordt immers geen tijd geboden om bezwaren hiertegen in te dienen. De directe ingangsdatum die in de motie wordt bepleit leidt er bovendien toe dat er nog geen sprake kan zijn van parkeerregulering op dat stuk van de Waalkade. Dit leidt tot ongewenste neveneffecten. Er ontstaat dan een situatie waarbij gratis parkeerplekken midden in een betaald parkeergebied zijn. Uit ervaring blijkt dat dergelijke terreinen binnen de kortste keren volledig vol geparkeerd staan met langparkeerders. De ongewenste inkomstenderving is daarbij nog het minste probleem.Het gevolg is een overvol parkeerterrein waar de ondernemers van de Waalkade geen profijt van hebben, hetgeen wel het achterliggende doel is van de motie. Daarnaast ontstaan naar alle waarschijnlijkheid parkeersituaties waarbij er zoveel voertuigen geparkeerd worden dat het in- en uitrijden van voertuigen belemmerd wordt. De hinder is nog daaraan toe, maar in geval van calamiteiten is dit volstrekt onwenselijk. Het verdient dus absoluut de voorkeur om eerst de regulering mogelijk te maken alvorens het parkeerverbod op te heffen.

Zo snel mogelijk, maar in ieder geval voor 1 juni, met een raadsvoorstel te komen om de Verordening Parkeerbelastingen 2015 aan te passen zodat (betaald) parkeren mogelijk is op het evenemententerrein op de Waalkade.
Het parkeerverbod op het evenemententerrein aan de Waalkade wordt per 1 juni aanstaande opgeheven. Op dit moment is het Aanwijzingsbesluit 2015 en het Uitwerkingsbesluit parkeren 2015 al zodanig aangepast dat parkeerregulering op het evenemententerrein aan de Waalkade na het wijzigen van de Verordening Parkeerbelastingen mogelijk is.

Brief aan de raad - Uitvoering motie Een zomer vol Waalkadegasten deel 2 en . . .

Gemeente Nijmegen
Mobiliteit
Bureau Parkeren en Verkeersmanagement

Vervolgvel
1

Het raadsvoorstel om deze laatste wijziging vast te stellen ligt ter agendering voor bij de Griffie. Wanneer uw Raad vóór 1 juni besluit, kan de regulering per 1 juni aanstaande worden gerealiseerd.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Achterstand eigen bijdrage Wmo

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Ingekomen stuk D4 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
12 mei 2015	MO10/15.0004661	Leonie Braks
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Achterstand eigen bijdrage Wmo	--	(024) 3292480

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeren wij u over de achterstand die is opgelopen bij de inning van de eigen bijdrage Wmo, de wijze van herstel en de mogelijkheid tot gespreide betaling door cliënten.

Vanwege een technisch probleem bij gemeente Nijmegen heeft een aantal Wmo-cliënten de eerste 3 periodes (één periode betreft 4 weken) geen bericht en factuur ontvangen van het CAK voor de inning van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Het betreft cliënten die gebruik maken van een persoonsgebonden budget (pgb) of die een hulpmiddel en/of scootmobiel ontvangen, in totaal ongeveer 2280 klanten. Dit betekent dat deze cliënten voor een optelsom van de eigen bijdragen over de eerste perioden met terugwerkende kracht alsnog een factuur zullen ontvangen.
Gevolg is dat wij de eigen bijdrages vertraagt over 2015 zullen ontvangen, waarbij in incidenteel geval het mogelijk is dat een deel pas in 2016 wordt betaald, afhankelijk van de betalingsregeling met het CAK.
De cliënten waar het om gaat hebben op 14 mei een brief ontvangen over de achterstand (zie bijlage). Zowel onze Publieksdienst als het CAK zijn geïnformeerd en betrokken bij deze actie.
We zitten aan het begin van de uitvoering van de Wmo-transitie, een complexe operatie, die onvermijdelijk gepaard gaat met meerdere invoeringsproblemen. Wij sturen waar mogelijk bij, om de gevolgen voor cliënten te beperken.

Hoogachtend,

college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Brief aan de cliënten

Brief aan de raad - Achterstand eigen bijdrage Wmo

Maatschappelijke Ontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum	Ons kenmerk Afdeling Zorg	Contactpersoon
Onderwerp Eigen bijdrage CAK	Datum uw brief	Doorkiesnummer

Geachte heer, mevrouw,

U krijgt hulp vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Hiervoor betaalt u een eigen bijdrage. Met deze brief informeren wij u dat het CAK (Centraal Administratie Kantoor) u sinds periode 1 in 2015 mogelijk geen (of te weinig) eigen bijdrage in rekening heeft gebracht.

Hoe wordt de eigen bijdrage berekend?
De hoogte van uw eigen bijdrage hangt af van uw inkomen, vermogen, huishouden, leeftijd en het aantal voorzieningen dat u krijgt. De gemeente en de belastingdienst leveren gegevens aan waarmee het CAK de eigen bijdrage berekent. Het CAK stelt de hoogte van uw maximale bijdrage vast en int de bijdrage. Het precieze bedrag staat in de beschikking die u van het CAK krijgt. U betaalt nooit meer dan de daadwerkelijke zorgkosten of de maximale periode bijdrage.

Wat is er misgegaan?
Door een technisch probleem bij de gemeente heeft het CAK geen gegevens van de gemeente ontvangen om uw eigen bijdrage juist te kunnen berekenen. Daardoor heeft u mogelijk geen (of geen correcte) beschikking en factuur ontvangen van het CAK. De fout is inmiddels opgelost.

Wat betekent dit voor u?
Het CAK brengt u de eigen bijdrage alsnog in rekening met terugwerkende kracht vanaf periode 1. Binnenkort ontvangt u een factuur van het CAK. Als u de factuur niet in een keer kunt betalen, kunt u het bedrag ook gespreid betalen met een betalingsregeling. Hiervoor brengt het CAK u geen extra kosten in rekening.

Vragen?
Als u de factuur ontvangen heeft en een betalingsregeling wilt aanvragen, kunt u het CAK bellen via het gratis informatienummer **0800-1925**. Dit nummer is ook voor andere vragen bereikbaar van maandag tot en met vrijdag van 8.00 tot 18.00 uur.

Wij bieden u onze welgemeende excuses aan..

Met vriendelijke groet,

A. Hamming
Afdelingshoofd afdeling Zorg

Brief aan de raad - Fietsstimuleringsplan 2015 -2018

Ingekomen stuk D5 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
19 mei 2015	RO10/15.0004324	Klaas-Jan Gräfe
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Fietsstimuleringsplan 2015 - 2018		(024) 3299210

Geachte leden van de raad,

U heeft in de Stadsbegroting een bedrag van € 5 miljoen gereserveerd voor een extra investering in de stimulering van het fietsgebruik. Ons college heeft een Fietsstimuleringsplan 2015 – 2018 gemaakt waarin we aangeven hoe we tot een prioritering van projecten willen komen. Voor een aantal projecten hebben we al subsidie aangevraagd. Voor de andere projecten willen we de gebruikers vragen om met projecten te komen of hun mening te geven op projecten die de gemeente voorstelt.

We willen een deel van het budget gebruiken om maatregelen te nemen gericht op de fietsers. Deze hebben gedragsverandering en het versterken van de fietsgemeenschap tot doel. Het grootste deel willen we inzetten om een extra impuls te geven aan de fietsinfrastructuur.

Eind 2015 leggen wij u een concrete projectenlijst voor.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen: Fietsstimuleringsplan 2015 - 2018

Brief aan de raad - Fietsstimuleringsplan 2015 -2018

GEMEENTE Nijmegen

Fietsstimuleringsplan 2015 - 2018

1. Inleiding

In 2011 is het mobiliteitsbeleid Nijmegen Duurzaam Bereikbaar vastgesteld. Uitgangspunt is dat volwaardige netwerken worden ontwikkeld voor alle vervoerswijzen: auto, openbaar vervoer en fiets. Deze netwerken zijn op een aantal plekken met elkaar verknoopt, zodat reizigers kunnen overstappen. De afgelopen jaren heeft Nijmegen gewerkt aan de realisatie van dat beleid.

In samenwerking met de regio en provincie is de laatste jaren fors geïnvesteerd in onder meer snelfietsroutes en nieuwe stallingsplekken. Denk daarbij aan het RijnWaalPad tussen Nijmegen en Arnhem, of de snelfietsroutes naar Wijchen en Malden. Grote stallingsplekken zijn het fietstransferium Doornroosje en de gratis bewaakte stalling onder Plein 1944. Daarmee is het gebruik van de fiets aantrekkelijker geworden én wordt ingespeeld op de groeiende populariteit van de elektrische fiets, waardoor de actieradius vergroot wordt.

Dat dit beleid succes heeft, blijkt uit de Stads- en wijkmonitor 2014. Het aandeel fiets bij Nijmegenaren die in Nijmegen werken, is gestegen van 50% in 2007 naar 64% in 2013. Het aandeel auto daalde in die periode van 36% naar 22%. Het fietsgebruik van bezoekers van het stadscentrum steeg van 58% in 2009 naar 65% in 2013 op werkdagen en van 53% naar 62% op zaterdagen. Ook de waardering voor de bereikbaarheid per fiets is gestegen naar een 7,7 in 2014.

Ons college zet dit succesvolle beleid in de komende jaren voort: enerzijds om nog meer mensen te verleiden om te fietsen, anderzijds omdat de groei van het aantal fietsers een aantal nieuwe uitdagingen creëert.

De nieuwe coalitie heeft de hoofdlijnen van dit beleid onderschreven en heeft voor de periode 2014 tot 2018 een bedrag van € 5 miljoen gereserveerd om een extra impuls te geven aan het stimuleren van het fietsgebruik. Dat is gunstig voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad en de vlottere doorstroming van het verkeer, maar heeft daarnaast zeker ook een positief effect voor de duurzaamheid en de gezondheid van Nijmegen en het leefplezier van haar inwoners.

In 2016 is Nijmegen start- en finishlocatie voor de Giro D'Italia en in 2017 is de regio gastheer voor het internationale fietscongres Velo-city. Voor dit congres rekenen wij op ongeveer 1.500 deelnemers uit de hele wereld om in Nijmegen, Arnhem en in de regio het plezier van veilig en comfortabel fietsen zelf te ervaren. We willen onze fietsvoorzieningen dan zo optimaal mogelijk hebben. Daarnaast bieden beide evenementen uitgelezen mogelijkheden om zij-evenementen te organiseren om de fiets nog steviger binnen de samenleving te laten nestelen. Dit biedt ons de komende jaren een unieke kans om Nijmegen als fietsstad en als stad van de duurzame mobiliteit neer te zetten, zeker als Nijmegen ook nog eens de Green Capital award 2017 zou winnen.

Bovenop de reguliere middelen die voor fietsvoorzieningen beschikbaar zijn en reeds geplande projecten, willen we het stimuleringsbudget van € 5 miljoen als volgt inzetten:

- **Mensgerichte maatregelen**
  Het Rijk richt zich de komende jaren steeds meer op het beïnvloeden van gedrag. Het programma Beter Benutten Vervolg is hier op geënt. Wij verbreden de groep enthousiaste fietsers in de stad, de fietscommunity, waarmee we onze plannen maken. Gezamenlijk willen we komen tot een mooie invulling van Velo-City, maar ook willen we meer activiteiten met specifieke doelgroepen uitvoeren, zoals forenzen, werkgevers, ouderen en de prioriteit van verbeteringen bepalen.

Brief aan de raad - Fietsstimuleringsplan 2015 -2018

Gemeente Nijmegen

Vervolgvel
1

- **Infrastructurele maatregelen**
  In aanloop van Velo-City brengen we zoveel mogelijk fietsinfrastructuur op orde. Wij hebben ideeën welke projecten we kunnen uitvoeren, maar wie kan ons beter adviseren over concrete projecten en prioritering dan de mensen die dagelijks gebruik maken van de voorzieningen: de fietser? Daarom betrekken we de inwoners, forenzen en ondernemers bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma. Uitgangspunt daarbij is het beleid uit de nota Nijmegen Duurzaam Bereikbaar.

Om maximaal profijt te hebben en zoveel mogelijk te kunnen uitvoeren met het budget van € 5 miljoen zoeken we subsidiegevers die willen bijdragen aan deze projecten. We sluiten zoveel mogelijk aan bij regionale beleidsprioriteiten en de diverse (subsidie)programma's.

Voordat we daadwerkelijk geld gaan uitgeven aan concrete projecten, moeten we duidelijkheid hebben over bijdragen van externe partijen aan het fietspad aan de westzijde van de Waalbrug. De € 5 miljoen investeringsimpuls hebben we ingezet als garantie richting Rijkswaterstaat voor het geval we niet de verwachte subsidies toegezegd krijgen.

2. Maatregelen gericht op de fietsers

Met de komst van het internationale fietscongres Velo-city naar Arnhem en Nijmegen in 2017 profileren beide steden en de regio zich nadrukkelijk als fietssteden; internationaal maar ook in Nederland. In aanloop naar Velo-city besteden Nijmegen en Arnhem op verschillende manieren aandacht aan de fiets. Fietsbeleid moet geworteld zijn in de behoeften van de samenleving. In de komende jaren willen wij volop innoveren door kennisdeling en kennisuitwisseling, voorlichtingscampagnes, gedragsbeïnvloeding en evenementen. Forenzen en schoolgaande kinderen hebben onze bijzondere aandacht.

De Nijmeegse fietscommunity
Nijmegen is een mooie fietsstad: het is een regionale centrumstad, alle belangrijke voorzieningen liggen op fietsafstand en de infrastructuur heeft de laatste jaren een enorme impuls gehad. Er is een actieve groep enthousiaste fietsers en fietsgerelateerde ondernemers ontstaan die elkaar opzoeken en activiteiten ontplooien. De Nijmeegse Fietsersbond speelt hierin een enthousiaste rol en er zijn bezorgdiensten die hun pakketjes per fiets rondbrengen.

Zo is het Dutch Bicycle Centre (DBC) in de Honig fabrieken opgericht door fietsliefhebbers. Dit is een centraal punt voor fietsliefhebbers en –ondernemers in de regio Nijmegen. Het idee om een bedrijvencentrum te openen voor fietsondernemers is drie jaar geleden ontstaan. Het bedrijvencentrum zet de fiets in de schijnwerpers als middel voor topsport, breedtesport, voor designliefhebbers en als praktisch en duurzaam vervoermiddel. Zij promoten de fiets als een lifestyle. In het DBC is onder meer een werkplaats, fietsverhuur met diverse mountainbikes, racefietsen, tandems en andere fietsen, te vinden. De ondernemers van het DBC bieden onder meer iedere donderdagavond een technische cursus, filmavond of andere fietsactiviteit. Op deze avonden wordt de ruimte ook beschikbaar gesteld aan derden voor het organiseren van verschillende initiatieven rondom fietsen.

Brief aan de raad - Fietsstimuleringsplan 2015 -2018

Gemeente Nijmegen

We zijn erg enthousiast over het DBC en willen graag samen optrekken om met een breder publiek onze plannen te maken. De komende jaren gaan we drie keer per jaar samen met DBC activiteiten en/of bijeenkomsten organiseren. Het zal dan gaan over de invulling van Velo-City, of gericht zijn op specifieke doelgroepen zoals werkgevers of ouderen of bepaalde thema's, bijvoorbeeld fietsparkeren in de stad.

Gedragsbeïnvloeding: stimuleren van het fietsgebruik
Forenzen hebben vaak vastgeroeste patronen die maar moeilijk te doorbreken zijn. Deze doelgroep moet zich bewust worden dat er meer vervoerswijzen mogelijk zijn of slimme combinaties, waaronder de (E-)fiets of auto en fiets.

Beter Benutten Vervolg is een landelijk programma om een aantal routes met grote vertragingen en filevorming voor het autoverkeer te ontlasten en daarmee het aantal sterk vertraagde ritten terug te dringen. Binnen Nijmegen zijn Heyendaal (Universiteit, Radboudumc, HBO en MBO) , Centrum, Canisius-Wilhelmina ziekenhuis en de Westkanaalzone benoemd als de belangrijkste aandachtsgebieden.

Het stimuleren van het gebruik van de fiets door werknemers vormt hierbij een belangrijke oplossingsrichting. Samen met werkgevers maken wij plannen om het fietsgebruik onder hun werknemers te vergroten. Als blijkt dat de basis-infrastructuur daarvoor tekort schiet, kan daar vanuit investeringen vanuit de infrastructuur in worden geïnvesteerd, zoals in het verbreden van het fietspad aan de westzijde van de Waalbrug. Vervolgens kunnen we fietsers ertoe verleiden om van deze routes gebruik te maken. Denk daarbij aan maatregelen als een belonings- of een spaarsysteem, een stimuleringsprogramma vanuit de werkgever en/of overheid of een regeling voor de aanschaf van een (elektrische) fiets.

Fietsen naar school
In Nijmegen streven we ernaar dat kinderen lopend of fietsend naar school gaan. De afgelopen jaren hebben wij samen met scholen al het nodige gedaan aan het realiseren van een veilige, autoluwe schoolomgeving. We stellen ook vast dat het beleid nog niet voldoende is geweest. Ouders die hun kinderen met de auto naar school brengen, zorgen zelf nog steeds voor veel verkeersveiligheidsproblemen en parkeeroverlast bij de scholen. Verder vertonen zij niet het gewenste voorbeeldgedrag voor hun kinderen waarbij ze laten zien dat de fiets een goed vervoermiddel is. Kinderen vinden het heerlijk te fietsen.
Hiermee samenhangend is het natuurlijk wenselijk dat bij alle scholen veilige situaties ontstaan. Wij willen bevorderen dat zoveel mogelijk kinderen zelfstandig naar school toe gaan, door auto's op afstand te houden.

De nadruk ligt bij gedragsverandering bij leerlingen en ouders, maar als dat fysieke maatregelen vergt, dan kunnen die ook vanuit het stimuleringsprogramma worden bekostigd.

Sociale media en digitale hulpmiddelen
Sociale media en applicaties op de smartphone zijn uitstekende middelen om het contact tussen de fietser en de gemeente te vereenvoudigen, maar ook om een actieve online gemeenschap te ontwikkelen waar ideeën kunnen ontstaan en mensen elkaar kunnen enthousiasmeren. Mensen zijn eerder geneigd te geloven wat mensen uit hun eigen netwerk beweren dan wat de overheid vertelt. Een andere stimulans kan bestaan uit 'gamification': door een spelelement toe te voegen kunnen mensen extra gemotiveerd raken om vaker te gaan fietsen. Een van de mogelijke apps is de regionaal ontwikkelde Bicycle Buddy app.
We hebben al goede ervaringen opgedaan met ons twitteraccount @NaarNijmegen en met de digitale fora voor de totstandkoming van de Parkeervisie (2012) en de nota Nijmegen Duurzaam Bereikbaar (2011). Gemeentebreed zetten we ook facebook steeds vaker in en starten we met het gebruik van instagram. Via die kanalen kunnen we regelmatig ideeën ophalen of mensen op de hoogte brengen van onze plannen.

Gemeente Nijmegen heeft de Bel & Herstel app, waarmee inwoners snel en gemakkelijk problemen in de openbare ruimte kunnen doorgeven. We werken aan een dergelijke app, die speciaal gericht is op de fiets. Gebruikers kunnen onveilige situaties, losliggende tegels, defecte verlichting of verkeerslichten waar fietsers te lang moeten wachten doorgeven via de app. Deze app is nu nog in de testfase en zal verder ontwikkeld worden.

Budget voor mensgerichte maatregelen
Voor de plannen en activiteiten in dit hoofdstuk beschreven willen we maximaal 2,5% van ons budget besteden: € 125.000.

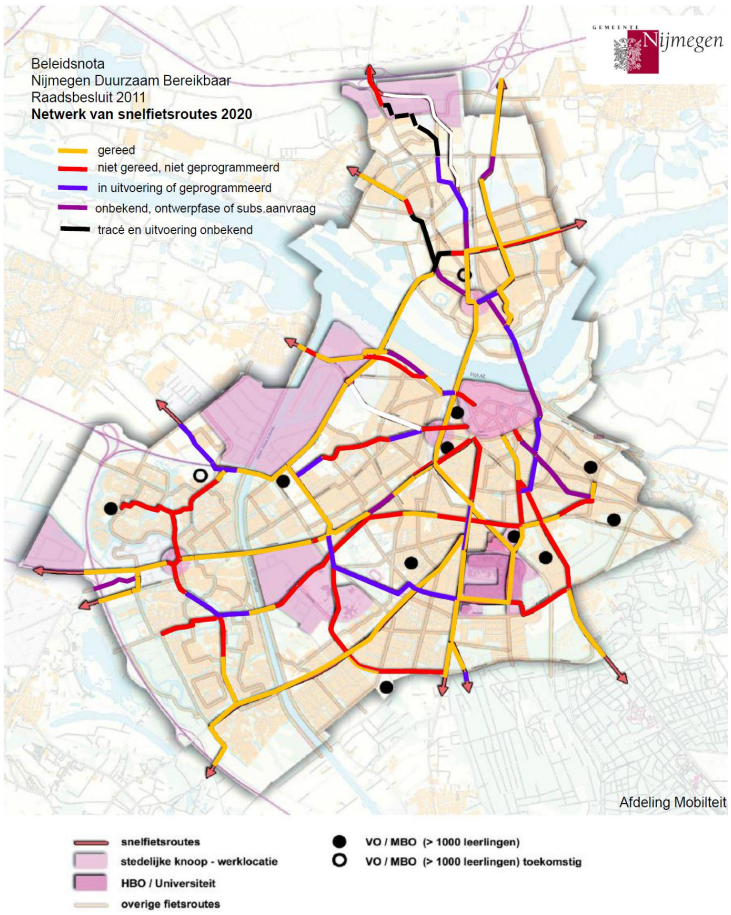
3. Infrastructurele maatregelen
In Nijmegen Duurzaam Bereikbaar (2011) presenteerden we een programma voor snelfietsroutes, waarin we 79 kilometer aan snelfietsroutes wilden realiseren (zie bijlage 2). In 2014 was de helft voltooid, zo'n 40 kilometer. Naast deze gerealiseerde routes, zijn er ook een aantal routes die al gepland en gefinancierd zijn. Zo zijn we druk bezig met onder meer de snelfietsroutes Beuningen – Goffert – Heijendaal, de verbinding op en naar Waalbrug en verbindingen in Nijmegen West. Het Rijnwaalpad wordt in juni geopend.

De kaart op de volgende pagina toont de snelfietsroutes met de daarin de delen die gereed zijn, de ontbrekende stukken en de status van die ontbrekende stukken.

Brief aan de raad - Fietsstimuleringsplan 2015 -2018

Gemeente Nijmegen

Vervolgvel
4

Daarnaast zijn er ook voldoende verbetermogelijkheden op het fijnmazige fietsnetwerk in de stad, overige hoofdroutes niet zijnde de snelfietsroutes. Denk aan achterstallig onderhoud, aan verharding, hogere prioriteit voor fietsers bij verkeerslichten (doorstroming) of het fietsvriendelijker maken van drempels in woonstraten.

Brief aan de raad - Fietsstimuleringsplan 2015 -2018

Gemeente Nijmegen

Vraag het de gebruiker
Wie kan beter aangeven welke verbeteringen aan het fietsnetwerk gewenst zijn dan de Nijmegenaar die elke dag fietst? Daarom willen we de gebruiker vragen om met concrete knelpunten te komen die aangepakt zouden moeten worden. Omdat de gemeente zelf ook een aantal trajecten of kruispunten in gedachten heeft, zetten we die suggesties tevens online om te vragen of fietsers het ermee eens zijn. De komende weken zoeken we uit welk platform daarvoor het meest geschikt is: dat zou een Facebook-pagina kunnen zijn, of een interactieve kaart waar men meteen de locatie kan aanklikken of wellicht een Instagram-actie waarbij deelnemers een foto van de te verbeteren situatie kunnen insturen, waarna anderen erop kunnen reageren. Om de mensen te bereiken kunnen we tevens gebruik maken van plekken waar mensen zich al gegroepeerd hebben, bijvoorbeeld de wijkwebsites.

Een dergelijke peiling kan het gemakkelijkste online. Voor het deel van de bevolking die daar niet behendig mee is, zou ook een aantal vragen gesteld kunnen worden aan het telefonische stadspanel.

Als we vragen hebben over een specifieke locatie, bijvoorbeeld om varianten af te kunnen wegen, willen we meer gebruik maken van directe peilingen onder de gebruikers van fietstrajecten, zoals we dat onlangs in het Goffertpark hebben gedaan. De enquete onder de gebruikers in het Goffertpark heeft ons waardevolle informatie gegeven die wij vooraf niet goed op ons netvlies hadden, zoals het verschil in tijden waarop wandelaars en fietsers het park gebruiken.

Wijze van prioritering
Er zijn al meerdere projecten geprogrammeerd, waarvan het budget al vrijgespeeld is, al dan niet met behulp van subsidies. Daar gaat dit memo niet over. Een lijst van reeds geprogrammeerde projecten treft u aan in bijlage 1.

Een aantal projecten vinden wij van zo'n belang dat we daar al subsidie voor hebben aangevraagd, met mogelijk de € 5 miljoen als cofinanciering. Het betreft de volgende projecten:
- Fase 3b fietspad Campusbaan – Kapittelweg (subsidie aangevraagd)
- Hatertseveldweg fase 2 (subsidie aangevraagd)
- Streekweg (subsidie aangevraagd)
- Verlengd Rijnwaalpad: Traianusplein – Daalseweg (subsidie toegekend)
- Verlengd Rijnwaalpad: Daalseweg – Archipelstraat (subsidie toegekend)
- Griftdijk

Afhankelijk van de toegekende subsidies en andere bijdragen, verwachten we voor deze projecten maximaal € 1,5 miljoen aan middelen vanuit deze € 5 miljoen nodig te hebben.

De rest van het budget wordt geprioriteerd op basis van de volgende aspecten:
- De inbreng van de Nijmeegse bewoners en ondernemers;
- De kansen voor nieuwe regionale subsidies;
- Rendement: meeste fietsers profijt / drukke fietsroutes;
- Verbetering van de routes naar de wijken Lindenholt en Dukenburg;
- De mogelijkheden om werk met werk te maken (meeliften met bijvoorbeeld rioleringswerkzaamheden);

NB: De uitvoeringsplanning kan ook worden beïnvloed door eisen vanuit de bereikbaarheid: sommige straten kunnen in een bepaald jaar niet aangepakt worden omdat dit vanwege de planning van andere projecten een te groot effect heeft op de bereikbaarheid;
Dit betekent dat de projectenlijst dynamisch is. Wij stellen voor om de raad elk jaar (2016-2018) een geactualiseerde lijst voor te leggen met de projecten voor het komende jaar en het resterende stimuleringsbudget.

De hoeveelheid projecten hangt mede af van de subsidiemogelijkheden. Voor de meeste projecten zijn we afhankelijk van subsidie vanuit de Brede Doel Uitkering van de provincie Gelderland. Voor de mensgerichte maatregelen zullen we aanspraak doen op een bijdrage vanuit Beter Benutten Vervolg. In de afgelopen jaren bleek voor goede projecten 50% subsidie haalbaar, maar op dit moment is onduidelijk welke subsidies beschikbaar komen.

4. Planning en acties

In onderstaande tabel treft u de activiteiten aan voor dit jaar. We zijn voornemens om ieder jaar een concrete activiteitenplanning te maken en daarbij aangegeven het benodigde budget. Voor de “fietscommunity” activiteiten willen we gedurende deze coalitieperiode maximaal 2,5% van het huidige extra budget uitgeven, dus maximaal € 125.000 euro.

Omdat we de komende maanden gebruiken om de gebruikers te bevragen, komen we in het derde kwartaal met een voorstel met concrete projecten, inclusief kosten. Dan weten we ook de status van reeds aangevraagde subsidies. Hieronder staat een aantal acties de we dit jaar zullen uitvoeren.

	Activiteit	**Planning**
	Voorbereiden en plannen bijeenkomsten voor doelgroepen met DBC	2e kwartaal 2015
	Consulteren van gebruikers over aan te pakken knelpunten	Eind 2e kwartaal 2015 Begin 3e kwartaal 2015
	Testen fiets-app	2e kwartaal 2015
	Ingebruikname fiets-app	3e kwartaal 2015
	Raadsvoorstel Velo-city	Mei/juni 2015
	Uitwerken projecten Beter Benutten	Heel 2015
	Fietsen en lopen naar school	3e kwartaal 2015
	Programma aan te pakken knelpunten	3^{e} kwartaal 2015
	Raadsvoorstel aan te pakken knelpunten	4^{e} kwartaal 2015

Brief aan de raad - Fietsstimuleringsplan 2015 -2018

Gemeente Nijmegen

Vervolgvel
7

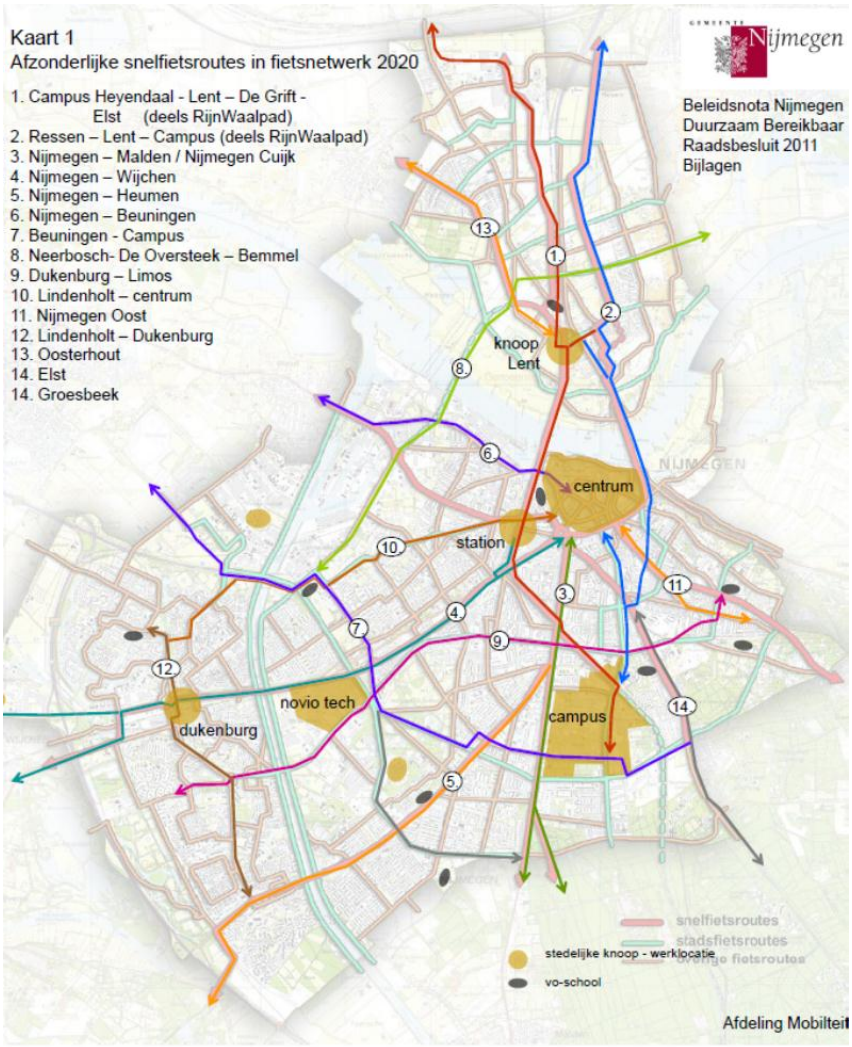
Bijlage 1: reeds geprogrammeerde en gefinancierde projecten

1. RijnWaalpad
    - Fietstunnel Laauwikstraat (in uitvoering, gereed juni 2015)
    - Deel Cinemec – Landschapszone (gereed april 2016)
    - Verlichting Zwarteweg (gereed 2015)
2. Waalbrug
    - Verbreding fietspad westzijde brug (gereed 2017)
    - Verbreding fietspad Waalbrug – Traianusplein (gereed 2017)
3. Nijmegen – Beuningen zuidtak
    - Fietstunnel Poort Neerbosch (in uitvoering, gereed juni 2015)
    - Tracé Kinderdorp (gereed 2015 / 2016)
    - Muntmeesterlaan e.v. (in uitvoering, gereed juni 2015)
    - Goffert (gereed december 2015)
    - Slotemaker de Bruïneweg (gereed 2016)
    - Oude Molenweg (gereed 2016)
    - Fietspad Heijendaal (gereed 2016)
4. Nijmegen – Beuningen noordtak
    - Fietspad Waalfrontweg – tijdelijk (gereed 2016 – 2018)
    - Fietspad / ventweg Waalfrontweg 1e fase (gereed 2019)
5. Nijmegen – Cuijk
    - Oversteek Schutterspad – Bosweg (Scheidingsweg) (gereed 2017)
6. Lindenholt – centrum
    - Kerkstraat (gereed 2015)
    - Tweede Oude Heselaan (gereed 2015 – 2017)
7. Dukenburg
    - Van Schuylenburgweg (gereed 2015)
8. De Grift
    - Deel Grote Boel (gereed 2016)
9. Overig
    - Tollenstraat (gereed: 2016)
    - St. Jacobslaan 3e fase (gereed: 2015)

Gemeente Nijmegen

Vervolgvel
8

Bijlage 2: snelfietsroutes volgens Nijmegen Duurzaam Bereikbaar

Brief aan de raad - Uitwerking Inhuurbeleid

Personeel, Informatie en Facilitair
P en O beleid

Ingekomen stuk D6 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
19 mei 2015	PI10/15.0004144	Louise Thissen
Onderwerp		**Doorkiesnummer**
Uitwerking Inhuurbeleid	**Datum uw brief**	(024) 3299165
	-	

Geachte leden van de Raad,

Hierbij informeren wij u over de uitwerking van de inhuurnotitie, zoals deze door ons eerder is vastgesteld. Het betreft uitgangspunten en voorwaarden bij de invulling van de flexibele schil van onze gemeentelijke organisatie. Wij hebben ons daarbij laten adviseren door het Georganiseerd Overleg. Wij vullen de flexibele schil primair in door medewerkers in tijdelijke dienst te nemen. Daar waar payroll gewenste extra mogelijkheden biedt maken wij gebruik van payroll en uitzendkrachten. De arbeidsvoorwaarden van inhuurpersoneel stellen we bij de nieuwe aanbesteding zo veel mogelijk gelijk aan ons eigen personeel. We beschouwen inhuurkrachten als interne kandidaten bij vacaturevervulling. Voor meer informatie verwijzenwij u naar bijgevoegd collegevoorstel.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen: collegevoorstel

Brief aan de raad - Uitwerking Inhuurbeleid

Collegevoorstel
Openbaar

Onderwerp

Inhuurbeleid

Programma
Bestuur & Middelen

Portefeuillehouder
B. van Hees

BW-nummer

Samenvatting
In november 2014 is de Rapportage Inhuur 2014 in de Directieraad besproken en in het college vastgesteld. Hierbij is het besluit genomen om een uitwerkingsnotitie inhuurbeleid op te stellen. Uitgangspunt daarbij was dat we niet willen dat uitzendkrachten/payrollers een slechtere rechtspositie hebben dan ambtenaren. Onze organisatie heeft behoefte aan een flexibele schil, die voor een groot deel wordt ingevuld door gebruik te maken van payroll. De vast te stellen beleidsregels zijn daarbij kaderstellend.

Directie/afdeling, ambtenaar, telefoonnr.
PI10, Louise Thissen, 9165

Datum ambtelijk voorstel
15 april 2015

Registratienummer
15.0004102

Ter besluitvorming door het college

1. Bij de invulling van de flexibele schil beoordelen per geval of we een tijdelijke aanstelling geven dan wel gaan inhuren.
2. Bij het definiëren van de interne kandidaat kiezen voor scenario 1 en artikel 2.4.2.2 Interne kandidaten AGN wijzigen conform voorstel in de bijlage
3. Bij beloningselementen kiezen voor scenario A
4. Pensioenregeling: kiezen voor scenario a.
5. Bij het algemene beleidskader uit te gaan van de geformuleerde uitgangspunten.

	Paraaf akkoord	Datum
Steller Louise Thissen		

☒ Alleen ter besluitvorming door het College
☒ Actief informeren van de Raad

Besluit B&W d.d. 19 mei 2015 **nummer: 3.8**

X Conform advies
☐ Aanhouden
☐ Anders, nl.

	Paraaf akkoord	Datum
Bestuursagenda		
Portefeuillehouder		

Brief aan de raad - Uitwerking Inhuurbeleid

Collegevoorstel

1 Probleemstelling

Het inspelen op de fluctuerende vraag naar arbeid door middel van payroll- en uitzendkrachten heeft een substantiële omvang gekregen. Daardoor is de vraag naar kaderstelling eveneens toegenomen. Momenteel wordt uitzendwerk en payroll opnieuw in regionaal verband aanbesteed. De nu te nemen besluiten geven daarbij wat betreft de gemeente Nijmegen randvoorwaarden mee.

2 Juridische aspecten

De wet Allocatie Arbeidskrachten Door Intermediairs (WAADI), wet Werk en Zekerheid en de uitwerking van de motie Hamer tenderen steeds meer naar een gelijkstelling in rechtspositie tussen personeel in eigen dienst en inhuurkrachten. De WAADI bepaalt dat ingehuurd personeel dezelfde kansen moet hebben op vast werk als personeel in eigen dienst. Wij geven hieraan uitvoering door inhuurkrachten de status te geven van interne kandidaat bij vacaturevervulling. Vanaf 1 april dit jaar hebben inhuurkrachten recht op gelijke beloning. Deze bepaling gaat echter nu nog niet zo ver dat dit ook geldt voor incidentele beloningen zoals eindejaarsuitkering. Dit is dus nu nog een keuze van de inlener. In de praktijk werden deze beloningen op sommige afdelingen wel al toegekend en bij andere afdelingen niet. Deze ongelijke behandeling is ongewenst. Beslispunt 3 trekt dit gelijk.

3 Doelstelling

Met dit voorstel wordt uitvoering gegeven aan de Notitie Inhuur, zoals eind vorig jaar is vastgesteld door ons.

4 Argumenten

De doelstelling van de flexibele schil is primair in de fluctuerende vraag naar werkkrachten te voorzien. De CAO voor uitzendkrachten en payrollers voorziet hierin beter dan onze eigen rechtspositieregeling, waarbij na 2 jaar al een vaste aanstelling ontstaat. Dit neemt niet weg dat we als eerste keuze bij de invulling van de flexibele schil een tijdelijke aanstelling willen geven. Pas als het ernaar uitziet dat er wellicht voor wat langere tijd moet worden voorzien komt de optie van payroll in beeld.

5 Financiën

Payroll is niet goedkoper dan personeel in eigen dienst. Wel moet daarbij ook afgewogen worden het eigenrisicodragerschap van de gemeente voor de eventuele Werkloosheidsuitkering. De gelijktrekking van de beloning tussen eigen personeel en ingehuurd personeel maakt de kosten van inhuur ook hoger. Ook dit zal ervoor zorgen dat serieus afgewogen wordt of de medewerker in tijdelijke ambtelijke dienst kan komen.

6 Participatie en Communicatie

Het voorstel is besproken met het Georganiseerd Overleg (GO). Het GO heeft ingestemd met de aanpassing van de definitie van Interne Kandidaat bij vacaturevervulling. Verder heeft het GO geadviseerd bij de aanbesteding uitdrukkelijk aandacht te besteden aan ontwikkeling en scholing van inhuurkrachten. Dit advies is opgenomen bij de geformuleerde uitgangspunten. In de organisatie zal verder door middel van een circulaire aan de afdelingen en bekendmaking via Insite worden gecommuniceerd.

Brief aan de raad - Uitwerking Inhuurbeleid

Collegevoorstel

Vervolgvel
2

7 Uitvoering en evaluatie
Er is veel nieuwe wetgeving op dit terrein, die wellicht nog wordt aangepast in de nabije toekomst. Ook de financiële aspecten kunnen reden zijn voor evaluatie van de besluiten. Ook het GO heeft aandacht gevraagd voor monitoring van de effecten van het beleid.

8 Risico
De financiële gevolgen worden volledig in de (personeels- en project)budgetten opgevangen.

Bijlage(n): Uitwerkingsnotitie inhuur
Ter inzage: Notitie Inhuur

Brief aan de raad - Uitwerking Inhuurbeleid

Personeel, Informatie en Facilitair
P en O beleid

BIJLAGE bij collegevoorstel

UITWERKINGSVOORSTEL INHUUR

Inleiding

In november 2014 is de Rapportage Inhuur 2014 in de Directieraad besproken en in het college vastgesteld. Hierbij is het besluit genomen om een uitwerkingsnotitie inhuurbeleid op te stellen. Uitgangspunt daarbij was dat we niet willen dat uitzendkrachten/payrollers een slechtere rechtspositie hebben dan ambtenaren**.** Daarnaast zijn er nog vier andere aanleidingen om beleidsregels op te stellen. Dit zijn de volgende.

1. De invoering van de wet WAADI.
2. CAO Sector Gemeenten 2011-2015
3. Aanbesteding mantelcontract Inhuur
4. Bonden vragen aandacht positie payrollers

We geven hieronder een korte beschrijving van deze aanleidingen

Ad 1.
De wet WAADI (Wet Allocatie Arbeidskrachten Door Intermediairs) schrijft voor dat ingehuurd tijdelijk personeel dezelfde kansen moet hebben op vast werk als het “eigen” personeel. Hieruit volgt dat de definitie van “interne kandidaat” herzien moet worden.

Ad 2
Wij hebben ons geconformeerd aan de CAO sector gemeenten. In deze CAO is vastgesteld: “partijen vinden het niet wenselijk dat voor structureel werk arbeidsrelaties worden aangegaan onder voorwaarden die niet geregeld zijn in de gemeentelijke rechtspositie”.

Ad 3
Op 1 januari 2016 loopt het mantelcontract met Driessen en Randstad af. In 2015 wordt opnieuw aanbesteed. Wij zullen onze beleidsvoornemens meegeven in het programma van eisen.

Ad 4
In de vergadering van het GO van dit najaar is door de bonden uitdrukkelijk aandacht gevraagd voor de positie van de inhuurkracht. Zij eisen dat er minder wordt ingehuurd en dat de verschillen in rechtspositie worden aangepakt. Payrollers geven zelf aan dat zij het vooral onredelijk vinden dat zij niet als interne kandidaat worden beschouwd.

1. Doel van de Uitwerkingsnotitie.

Een rechtspositioneel kader vast te stellen voor inhuurkrachten. Hieronder worden in deze notitie begrepen payrollers en uitzendkrachten.

Brief aan de raad - Uitwerking Inhuurbeleid

Bijlage Uitwerkingsnotitie inhuur

Vervolgvel
1

2. Beleidskader inhuurkrachten

3.1 De volgende uitgangspunten zijn hierbij leidend:

a. Er komen gemeente brede afspraken, ongeacht in welk onderdeel van onze organisatie de inhuur plaatsvindt.
b. We moeten alert blijven op het onderscheid tussen de rol van de inlener en de werkgeversrol van de uitlener. Dit is bij payroll soms wat minder helder.
c. Wij hebben als moderne organisatie onverminderd een zekere behoefte aan een flexibele schil van arbeidskrachten, die pieken en dalen in het werk kan opvangen.
d. De te maken keuzes worden opgenomen in het programma van eisen bij de aanbesteding van inhuur. De te kiezen intermediair wordt daarnaast mede beoordeeld op het te voeren personeelsbeleid aangaande de ontwikkeling van inhuurkrachten (gesprekscyclus), scholingsfaciliteiten en ziekteverzuimbegeleiding.
e. Situaties, waarbij inhuurkrachten middels draaideurconstructie ingehuurd worden, worden actief tegen gegaan als zijnde ongewenst. *(draaideurconstructie is als mensen opnieuw tijdelijk ingehuurd worden na een periode van een half jaar met het oogmerk om een vast contract tegen te houden)*

3.2 Invulling flexibele schil.

Naast deze uitgangspunten moeten wij ons eerst afvragen wanneer we gebruik maken van inhuurkrachten en wanneer niet. De flexibele schil kan immers rechtspositioneel gezien op verschillende wijzen worden ingevuld. Medewerkers kunnen op tijdelijke basis een ambtelijke aanstelling krijgen. Dit kan maximaal gedurende 2 jaar (vanaf 1 juli 2015). Medewerkers kunnen ook ingehuurd worden als zzp-er, of als uitzendkracht of als payroller. Ook detacheringen komen voor. Payrollers vallen onder de ABU CAO. Deze CAO maakt het mogelijk dat arbeidskrachten maximaal 5,5 jaar worden uitgeleend aan dezelfde inlener. Dit aspect én het feit dat payrollorganisaties niet eigenrisicodrager zijn voor de WW-uitkering, maakt dat het nog steeds aantrekkelijk kan zijn om in te lenen. Payroll is niet per se goedkoper dan mensen in eigen dienst. Op dit moment wordt de flexibele schil vrijwel standaard ingevuld middels inhuur bij intermediairs, ook als het dienstverband voor korter dan 2 jaar is. Dit gebeurt in de kennelijke verwachting dat inhuur altijd goedkoper dan het in eigen dienst nemen vanwege het niet zelf hoeven dragen van het risico van de WW-lasten. Dit is een risicoafweging, die eigenlijk per geval zou moeten worden gemaakt, omdat inhuur niet altijd goedkoper is. Als het financieel risico van de uitkering te groot is, kan alsnog gekozen worden voor inhuur. Het is niet eenvoudig hiervoor kengetallen te ontwikkelen. Dit blijft een ruwe schatting, maar dat hoeft op zich geen beletsel te zijn om er toch telkens even bij stil te staan.

We stellen daarom voor om bij de vraag naar flexibele arbeid eerst te beoordelen vanuit financieel oogpunt of we een tijdelijke aanstelling geven of inhuren via intermediairs. Indien er geen

Brief aan de raad - Uitwerking Inhuurbeleid

financiële beletselen of risico's zijn, geniet de aanstelling in tijdelijke dienst de voorkeur. Dit is immers onze eigen rechtspositie.

3. Kaders bij inhuur.

Er kunnen een aantal keuzes gemaakt worden bij het vaststellen van het beleidskader bij inhuur. Deze hebben te maken met opvattingen over bijvoorbeeld wanneer iemand een interne kandidaat is, of dat we vinden dat inhuurkrachten recht hebben op een eindejaarsuitkering. (In de Directieraad is al de keuze gemaakt om -op basis van wederkerigheid- medewerkers van gelieerde instellingen ook als interne kandidaat te beschouwen).

Om een goede besluitvorming te bevorderen geven we in deze notitie een paar scenario's aan. De voor- en nadelen worden hierbij kort aangegeven.

3.1 Definitie Interne Kandidaat bij vacaturevervulling.

Scenario 1. We passen de definitie van Interne Kandidaat zo aan dat iedere inhuurkracht vanaf de eerste dag als interne kandidaat geldt. Het voordeel hiervan is dat dit eenvoudig uitvoerbaar is. Iedereen die een contract heeft is interne kandidaat, zonder overgangsdiscussies en dergelijke. Een ander voordeel is dat er op een zuivere wijze invulling wordt gegeven de wet WAADI. Een nadeel kan zijn dat er verdringing kan ontstaan van ambtenaren bij vacaturevervulling. Of dit inderdaad het geval zal zijn is niet erg aannemelijk. Immers herschikkers en andere statushouders gaan altijd nog vóór in de procedure en andere interne kandidaten hebben vaak het voordeel dat ze meer ervaring hebben en kennis van de organisatie dan inhuurkrachten. In ieder geval hebben de inhuurkrachten bij dit scenario wel een streepje voor ten opzichte van andere externe kandidaten, omdat die dan nog niet in beeld zijn.

Scenario 2. We vinden dat iemand pas interne kandidaat kan zijn als hij geruime tijd in onze organisatie werkzaam is. Bijvoorbeeld langer dan een half jaar. Een voordeel van dit scenario is dat er minder snel verdringing zal ontstaan voor ambtenaren bij vacaturevervulling dan bij scenario 1. Een ander argument kan zijn dat er wordt aangesloten bij de termijn voor de ambtseed. Bovendien ontstaat bij langduriger contracten meer het gevoel dat iemand een "interne medewerker" is. Een belangrijk nadeel is dat de wet WAADI geen termijn stelt voor wat betreft de rechten op vast werk. Of een dergelijk onderscheid rechtens houdbaar is, is onzeker. Daarnaast is de te kiezen termijn volledig arbitrair. Ook moet bij elke sollicitatie bekeken worden hoe lang betrokkene wordt ingehuurd. De contractduur kan hierbij niet bepalend zijn, maar wel de totale tijd dat hij daadwerkelijk op het moment van sollicitatie is ingehuurd. Dit maakt het in de praktijk vrijwel niet uitvoerbaar.

Conclusie: wij adviseren te kiezen voor scenario 1.

Brief aan de raad - Uitwerking Inhuurbeleid

Bijlage Uitwerkingsnotitie inhuur

De definitie luidt dan in de AGN:

Artikel 2.4.2.2 Interne kandidaten
Onder interne kandidaten wordt verstaan:

- De medewerker met een vast of tijdelijk dienstverband;
- De medewerker met een arbeidsovereenkomst op grond van artikel 2:5 van de Arbeidsvoorwaardenregeling Gemeente Nijmegen (AGN);
- De inhuurkracht, die op grond van een uitzendovereenkomst of payrollovereenkomst, werkzaam is bij de gemeentelijke organisatie;
- De medewerker behorende tot een categorie personeel waarvan instroom in de gemeentelijke organisatie in de rede ligt /de bedoeling is, indien zulks in het overleg tussen bestuurder en Ondernemingsraad is overeengekomen (bijvoorbeeld diegenen die werkzaam zijn in het kader van de Participatiewet).
- Medewerkers in dienst van een gemeenschappelijke regeling, waaraan de gemeente Nijmegen deelneemt, voor zover die gemeenschappelijke regeling ook medewerkers van de gemeente Nijmegen als interne kandidaten beschouwt.

3.2 Beloningselementen.

De wet stelt voor inhuurkrachten vanaf 1 april 2015 dat zij recht hebben op hetzelfde loon als het eigen personeel (inlenersbeloning). De volgende elementen vallen onder de inlenersbeloning:

- Het bruto loon conform de schaal waarin de werknemer is ingedeeld
- ATV / ADV
- Toeslagen voor overwerk en onregelmatige uren
- Initiële loonsverhogingen, zoals bij inlener bepaald
- Onkostenvergoedingen
- Periodieken

Elementen met een incidenteel karakter, zoals de eindejaarsuitkering, de levensloopbijdrage en eenmalige uitkering ingevolge cao-afspraken vallen hier niet onder en zijn dus niet wettelijk verplicht.

N.B. Op dit moment wordt door het Kabinet de motie Hamer uitgewerkt. Deze motie is aangenomen door de Tweede Kamer bij de behandeling van de Wet Werk en Zekerheid eind 2014 en stelt voor dat payrollmedewerkers recht hebben op dezelfde arbeidsvoorwaarden als andere werknemers die normaal in dienst zijn bij dezelfde werkgevers. Naar verluidt wordt deze motie ruim geïnterpreteerd bij de uitwerking. De keuzevrijheid zoals hieronder uitgewerkt zou op korte termijn dus bij wet wel eens teniet gedaan kunnen worden.

Brief aan de raad - Uitwerking Inhuurbeleid

Bijlage Uitwerkingsnotitie inhuur

We onderscheiden 3 scenario's.

Scenario A. We willen zo min mogelijk onderscheid maken in de rechtspositie van inhuurkrachten ten opzichte van het eigen personeel. Om deze reden willen we de beloning geheel gelijk trekken met het eigen personeel. Voor alle inhuurkrachten kennen wij vanaf de eerste dag een recht op eindejaarsuitkering etc. naar evenredigheid toe. Het voordeel van dit scenario is dat het een duidelijke regel is, die goed uitvoerbaar is. Een ander voordeel is dat alle inhuurkrachten gelijk behandeld worden. Nadeel is het kostenaspect. Voor de (tijdelijke) budgeten, waarbinnen de inhuur opgevangen moet worden maakt dit uiteraard niets uit. Wel is het zo dat de arbeidsuren met enkele procenten duurder worden. Per saldo betekent dit dat je minder uren op inhuurbasis kunt inzetten voor de werkzaamheden. Op dit moment wordt bij enkele afdelingen de lijn gehanteerd om bij inhuur van zes maanden of langer eindejaaruitkering en levenslooptoeslag uit te keren. Bij andere afdelingen niet of incidenteel. Momenteel wordt aan ongeveer 40% van "onze" payrollers bij Driessen de eindejaarsuitkering al uitbetaald.

Scenario B. Wij vinden een zeker onderscheid in rechtspositie van inhuurkrachten geoorloofd en kennen ook om financiële redenen niet méér toe dan wettelijk verplicht. Dit betekent dat inhuurkrachten voortaan geen recht hebben op eenmalige uitkeringen. Ook dit is een duidelijke regel en bovendien financieel gunstig. Alle inhuurkrachten worden gelijk behandeld. Wel ontstaat er een duidelijk verschil in beloning met het eigen personeel voor hetzelfde werk. Dit betekent de facto een verlaging van de gemiddelde uurkosten met enkele procenten omdat degenen die nu wel een eindejaarsuitkering en levensloop-uitkering krijgen, dit bij verlenging niet meer krijgen.

Scenario C. Wij brengen een onderscheid aan in duur van het contract. We vinden dat de inhuurkrachten pas na verloop van tijd recht hebben op een gelijke beloning. Bij contracten, die aangegaan worden voor de duur van bijvoorbeeld zes maanden of langer trekken we de beloning gelijk aan het eigen personeel. Dit scenario levert veel discussies op in de uitvoering. Een voorbeeld is iemand die na vier maanden een verlening krijgt van vier maanden heeft geen recht op extra beloning en iemand die slechts voor zeven maanden een contract krijgt wel. Een signalering voor de overschrijding van de termijn kunnen we technisch niet inregelen. De uitvoering is in de praktijk erg lastig.

Conclusie: wij adviseren te kiezen voor scenario A.

3.3 Pensioenregeling

Meestal biedt de payrollorganisatie de mogelijkheid van keuze tussen ABP en StiPP als pensioenfonds. Het verschil is dat het StiPP-pensioen goedkoper is in de premies, maar lagere aanspraken biedt dan het ABP-pensioen. De premies van het ABP-pensioen zijn voor

Brief aan de raad - Uitwerking Inhuurbeleid

zowel de werkgever als de werknemer duurder. Voor de werkgever scheelt het in het calculatietarief: 0,188 (factor 1,620- 1,439. Dit is het percentage van het bruto uurloon). Het verdient de voorkeur dat de payroller op individueel niveau kan kiezen, maar in de praktijk is betrokkene niet goed genoeg geïnformeerd om een keuze te kunnen maken. In de praktijk kiest impliciet de inlener het pensioenfonds.

Scenario a. In de aanbesteding nemen we als eis mee, dat de uitlener de inhuurkracht informeert t.a.v. het pensioen zodat deze laatste een keuze kan bepalen.

Scenario b. Om financiële redenen stellen we voor om standaard te kiezen voor het StiPP-pensioenfonds, tenzij de inhuurkracht aangeeft een voorkeur te hebben voor het ABP. Overigens doet deze keuze geen recht aan het uitgangspunt voor zoveel mogelijk gelijke arbeidsvoorwaarden.

Scenario c. Vanwege het gelijkheidsprincipe kiezen we voor het ABP als standaardpensioenfonds voor de inhuurkrachten, tenzij betrokkene aangeeft een voorkeur voor StiPP te hebben. Een andere reden om te kiezen voor ABP is dat het hier gaat om ons eigen bedrijfstakpensioenfonds. Aanwas in dit pensioenfonds is in het belang van werkgevers en werknemers op macroniveau.

Conclusie: wij adviseren te kiezen voor scenario a.

4. Samenvatting van de besluiten.

1. Bij de invulling van de flexibele schil beoordelen we per geval of we een tijdelijke aanstelling geven dan wel gaan inhuren.
2. Bij het definiëren van de interne kandidaat te kiezen voor scenario 1.
3. Bij beloningselementen te kiezen voor scenario A
4. Pensioenregeling: te kiezen voor scenario a.
5. Bij het algemene beleidskader uit te gaan van de geformuleerde uitgangspunten, waarbij de uitgangspunten d en e expliciet op advies van het GO zijn toegevoegd.

Brief aan de raad - Kwartaalbericht Waalsprong nr. 6

Ontwikkelingsbedrijf
Projectontwikkeling

Ingekomen stuk D7 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 96 10
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
19 mei 2015	OB10/D151815439	Luciën Koridon
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Kwartaalbericht Waalsprong nr. 6	-	(024) 3292768

Geachte leden van de raad,

In december 2013 heeft u een brief ontvangen over de wijze waarop ons college u periodiek wil gaan informeren over de relevante ontwikkelingen in de Waalsprong. Voorgesteld is om u elk kwartaal een bericht te sturen met gegevens die aanvullend zijn op de risiconota of de Voortgangsrapportage Grote Projecten (VGP). In de Raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong van 24 juni 2014 is aangegeven dat het kwartaalbericht in deze vorm prima tegemoet komt aan de informatiebehoefte. Net als in het vorige kwartaalbericht is de nieuwe informatie in het kwartaalbericht gemarkeerd in een afwijkende kleur.

Begin 2014 is afgesproken om na een jaar te kijken of aanpassing van de frequentie en de inhoud van het kwartaalbericht Waalsprong gewenst is. Op 24 juni 2014 is in de raadscommissie Waalsprong hierover gesproken en zijn een aantal wensen aan ons meegegeven die inmiddels ook verwerkt worden in de kwartaalberichten Waalsprong.
Hierbij leggen we u graag de vraag voor of u een evaluatie van het kwartaalbericht wenst conform de afspraak van begin 2014.

Bij deze brief ontvangt u het Kwartaalbericht Waalsprong nr. 6. In dit bericht zijn de financiële gegevens geactualiseerd en is het onderdeel `Voortgang lopende deelgebieden` aangevuld of aangepast ten opzichte van het vorige kwartaalbericht. In dit kwartaalbericht wordt extra stilgestaan bij de realisatie in 2014.

Wij hopen dat het gepresenteerde kwartaalbericht nr. 6 bijdraagt aan het overzicht in de stand van zaken in de Waalsprong.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Kwartaalbericht Waalsprong nr. 6

Kwartaalbericht Waalsprong

nummer 6 –april 2015

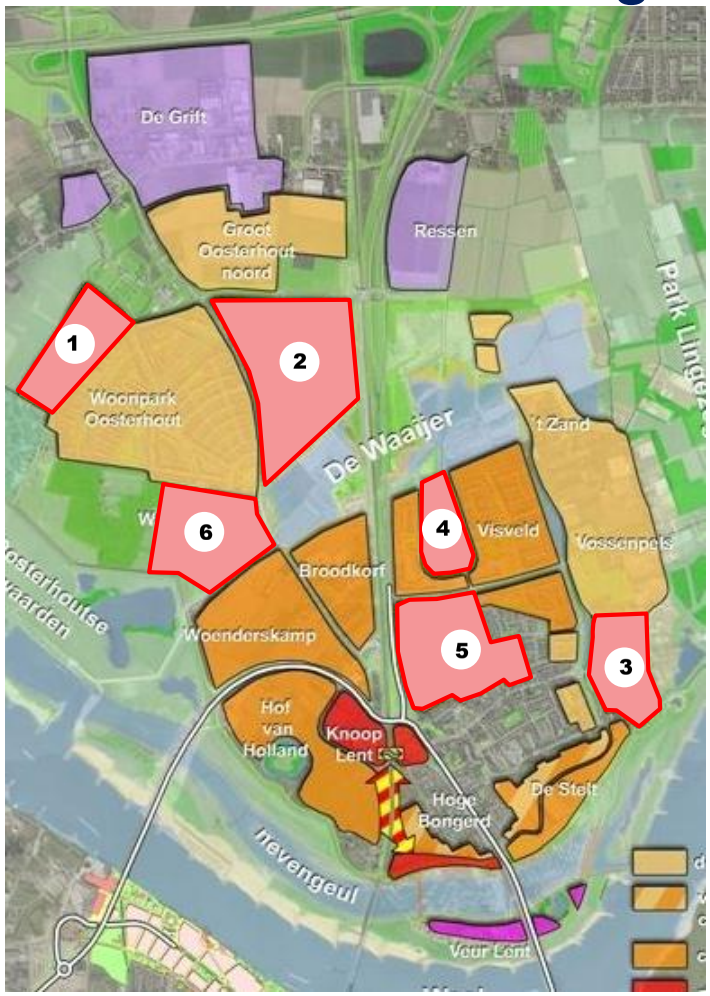

Nijmegen Waalsprong
Maakt de stad compleet

Kwartaalbericht

- Aanvullend op:
  - VGP
  - Risiconota
- Basis:
  - Grondexploitatie GEM Waalsprong 2015
    en de Grondexploitatie Waalsprong gemeentelijk deel 2015
  - Recente ontwikkelingen
- Op basis van GREX en recente ontwikkelingen, inzicht in:
  - Beschikbare voorraad
  - Realisatie verkoop kavels t.b.v. woningprogramma
  - Realisatie verkoop kavels t.b.v. overig programma
  - Verwachting verkoop lopende jaar (na 3e kwartaal ook doorkijk naar volgend jaar)
  - Diversiteit woningtypen (1x per jaar)
  - Planning deelgebieden
  - Voortgang deelgebieden
  - Marktontwikkelingen

Beschikbare voorraad kavels t.b.v. woningbouw *per 01-04-2015*

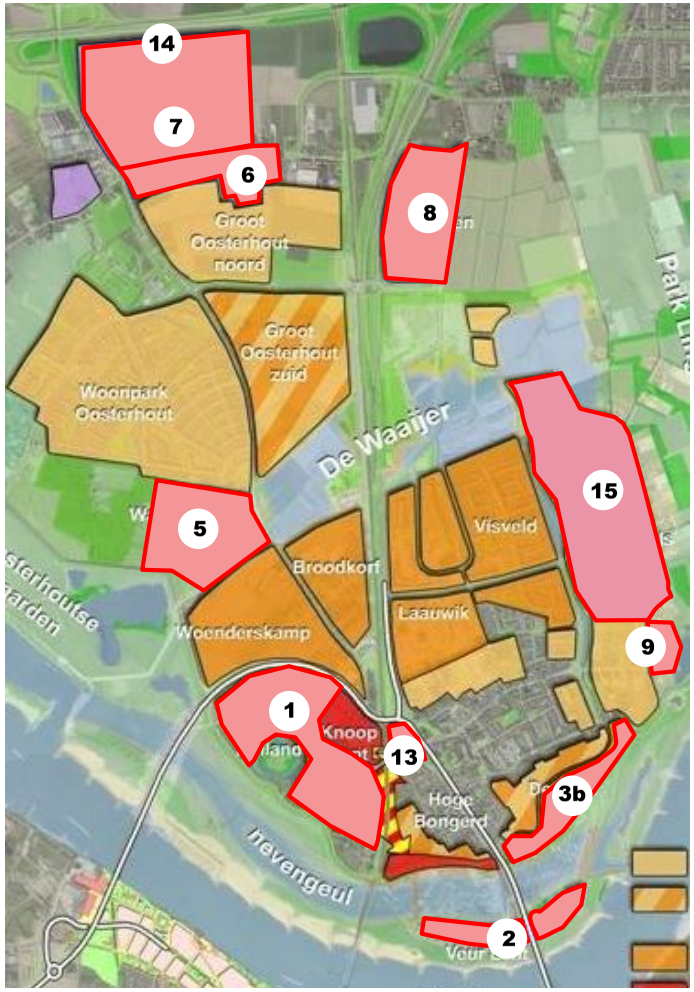

Deelgebied	Beschikbaar in plangebied*	Waarvan reeds bouwrijp
1. Het Nijland	20	20
2. Grote Boel	675	0
3. Vossenpels (zuid)	20	20
4. Laauwik (eiland)	170	170
5. Lentseveld	90	90
6. De Waaijer (Waaijenstein)	100	0
Totaal**	1075	300

*Kavels die planologisch voor wonen bestemd zijn en die binnen 1 jaar bouwrijp kunnen worden opgeleverd.

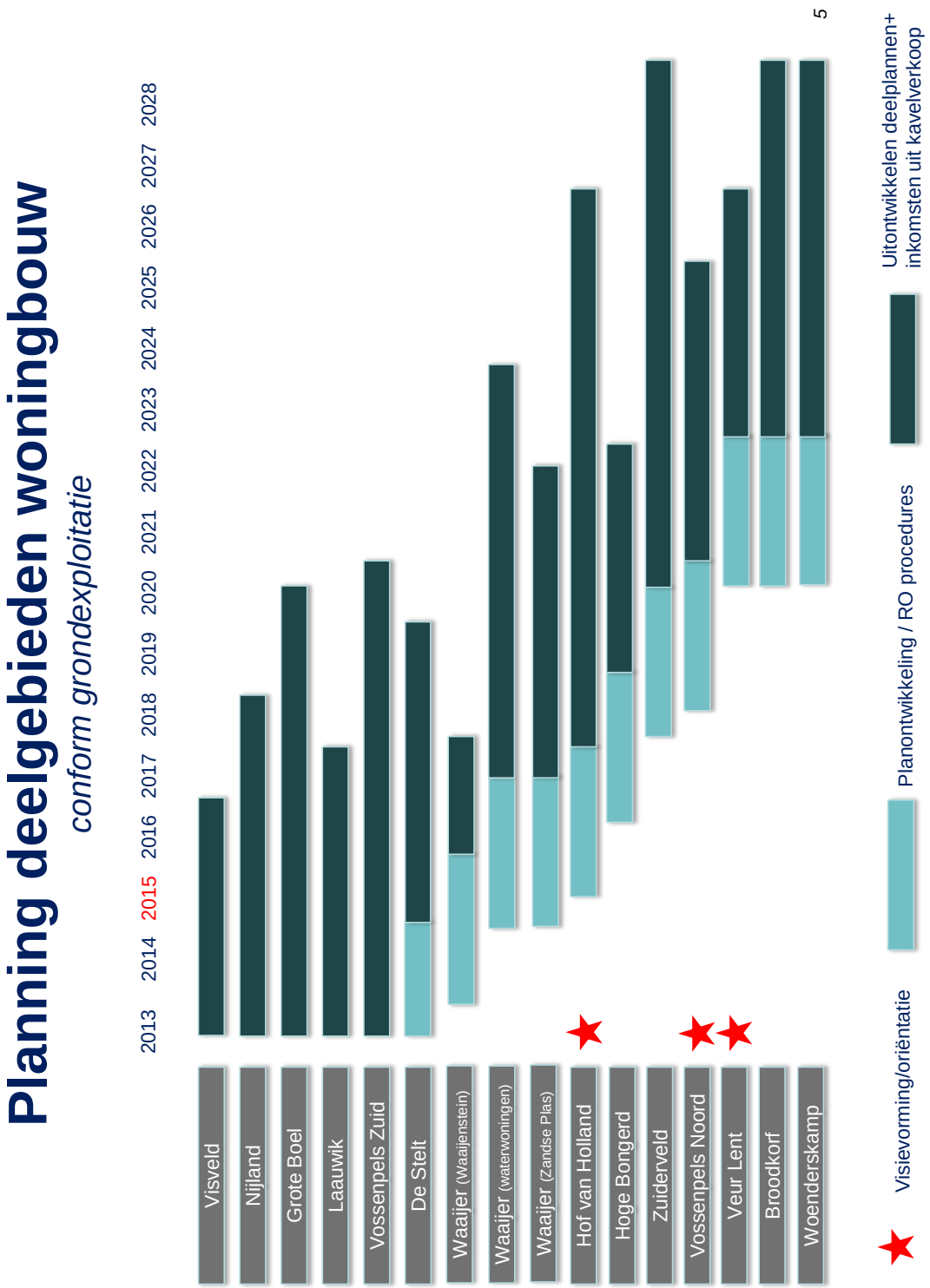
**De genoemde aantallen zijn indicatief, omdat vraaggericht ontwikkeld wordt.

Stand van zaken planvorming

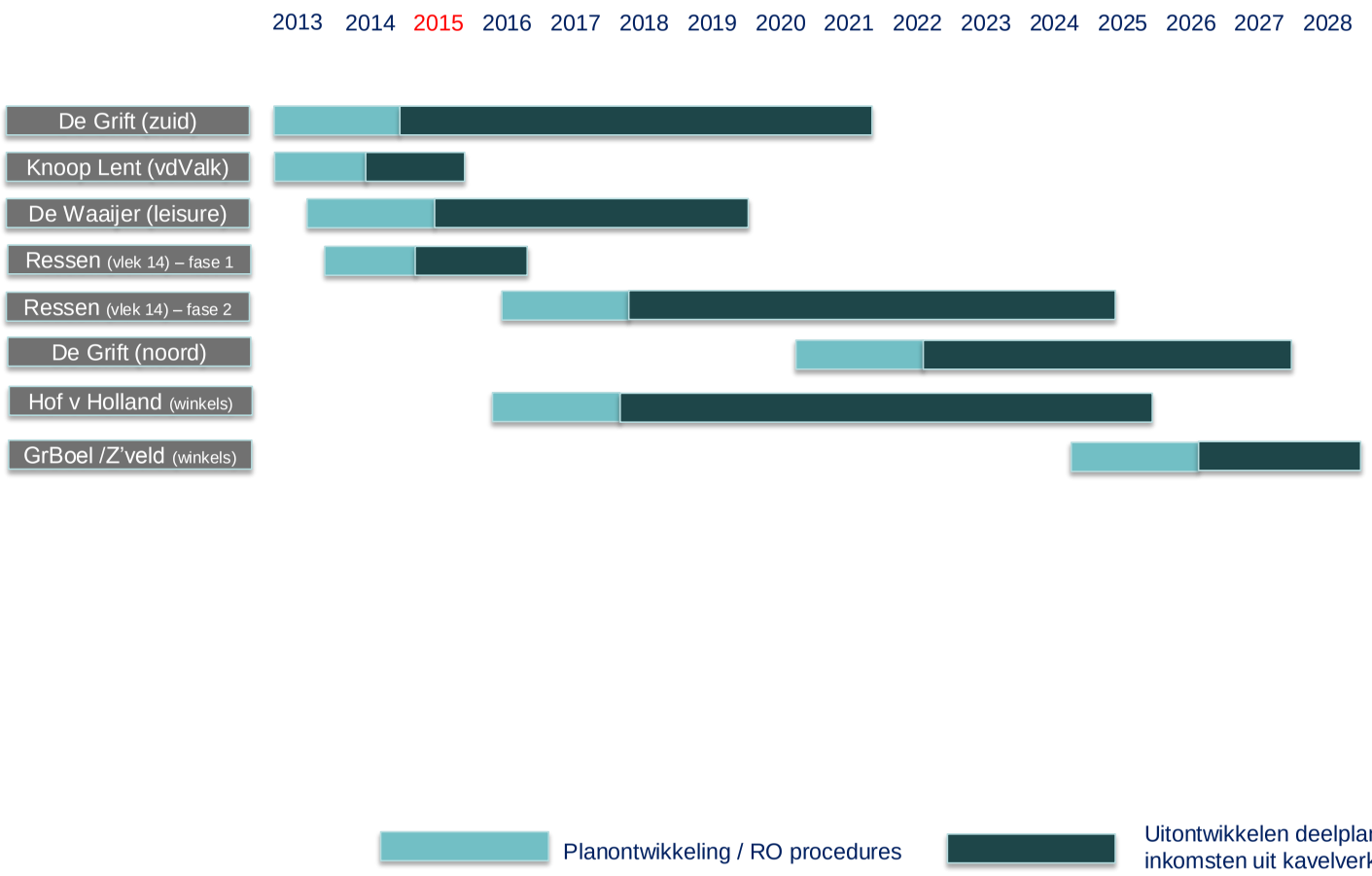
Deelgebied	Status
1. Hof van Holland	Visievorming
2. Veur Lent	Visievorming
3b. De Stelt zuid	b.p. onherroepelijk
5. De Waaijer (Waaijenstein)	ambitiedocument Q2 ‘15
6. De Grift (zuid)	b.p. procedure Q3 ‘15
7. De Grift (noord)	b.p. procedure Q1 ‘15
8. Ressen (fase 1)	b.p. procedure Q3 ‘15
9. Vitens e.o.	b.p. procedure Q2 ‘15
13. Gebiedsontw. v.d. Valk	b.p. onherroepelijk
14. Windturbines De Grift	b.p. vastgesteld
15. Vossenpels noord	visievorming Q2 ‘15

b.p. bestemmingsplan
BKP beeldkwaliteitsplan
RvS Raad van State

Planning deelgebieden woningbouw
conform grondexploitatie
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
Visveld
Nijland
Grote Boel
Laauwik
Vossenpels Zuid
De Stelt
Waaijer (Waaijenstein)
Waaijer (waterwoningen)
Waaijer (Zandse Plas)
Hof van Holland
Hoge Bongerd
Zuiderveld
Vossenpels Noord
Veur Lent
Broodkorf
Woenderskamp
Visievorming/oriëntatie
Planontwikkeling / RO procedures
Uitontwikkelen deelplannen+ inkomsten uit kavelverkoop
5

Planning niet-woningbouw

conform grondexploitatie

Stand van zaken verkoop woningkavels

conform grondexploitatie GEM

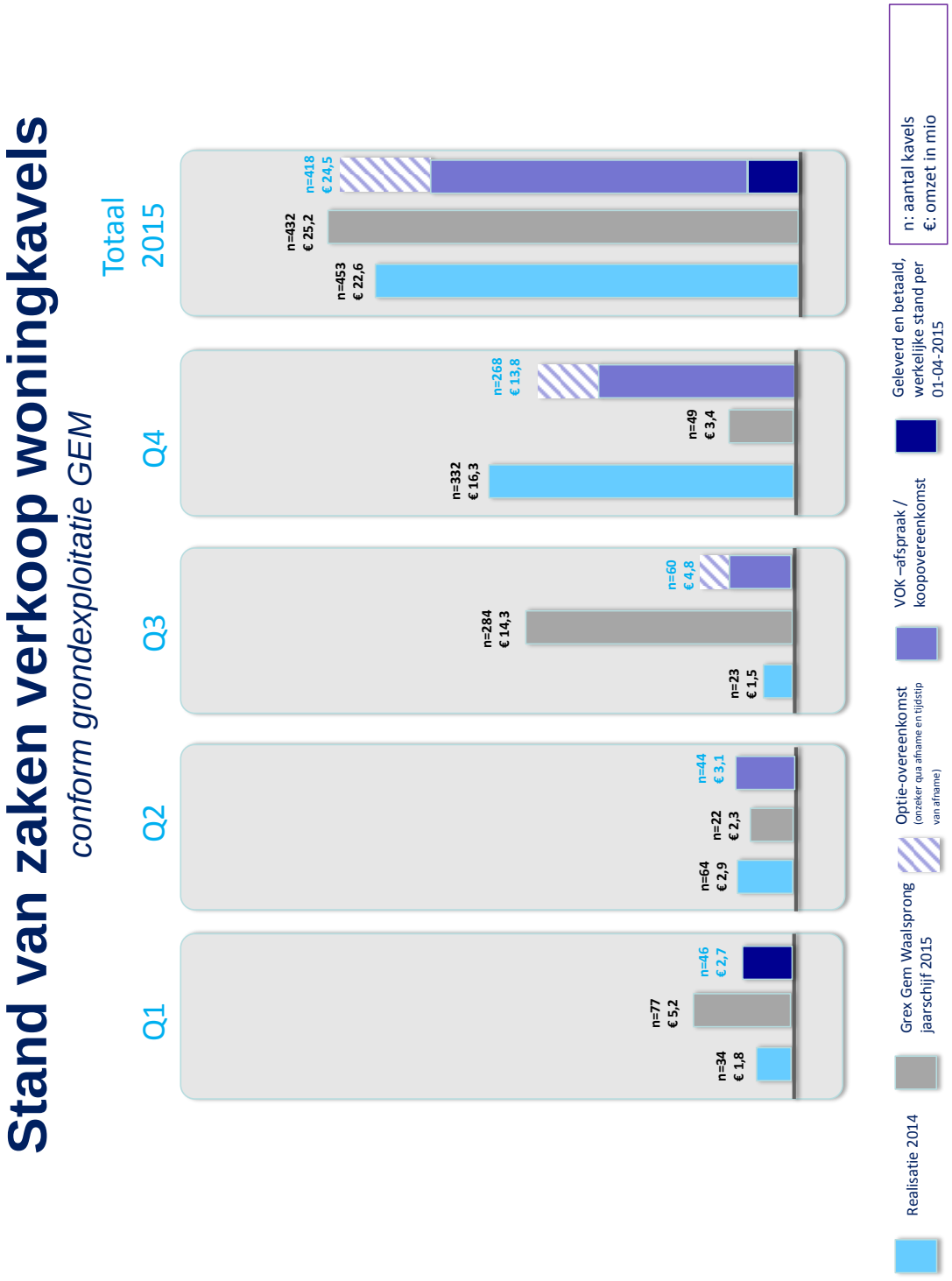
- Het schema op de volgende pagina (tevens genoemd: *Stand van zaken verkoop woningkavels)* geeft de stand van zaken weer.

- De eerste balk geeft de feitelijk gerealiseerde aantallen/omzet per kwartaal weer in 2014.

- De tweede balk geeft aan wat is opgenomen in de jaarschijf 2015 van de concept grondexploitatie 2015.

- De derde balk geeft de stand van zaken aan van de verkoop in 2015 en is als volgt opgedeeld:
  - Het donkerblauwe vlak geeft de stand van de feitelijke verkopen.
  - In paars is weergegeven welk deel wordt afdekt door VOK-afspraken (verplichte afname marktpartijen/corporaties) en het deel waar sprake is van koopovereenkomsten met een afnameplicht
  - In paars/wit is de som van uitstaande opties weergegeven. Deze zijn ook in het kwartaal geplaatst waarin ze kunnen vallen. Dit geeft aan voor hoeveel kavels concrete interesse bestaat vanuit marktpartijen/consumenten.

- Bij interpretatie van dit schema moet er rekening mee worden gehouden met twee effecten:
  - De opties zijn slechts een indicator zijn van de marktinteresse. Een deel van deze opties zal afvallen of verschuiven in de tijd. Daarnaast komen er in de loop van de tijd opties bij.
  - Het systeem om de omzet op deze manier in beeld te brengen is ingevoerd in Q1-2014. In de loop van de tijd zal blijken wat de voorspellende waarde is van de opties voor de feitelijke afzet.

Stand van zaken verkoop woningkavels
conform grondexploitatie GEM
Totaal 2015
Q1
Q2
Q3
Q4
n=34 € 1,8
n=77 € 5,2
n=46 € 2,7
n=64 € 2,9
n=22 € 2,3
n=44 € 3,1
n=23 € 1,5
n=284 € 14,3
n=60 € 4,8
n=332 € 16,3
n=49 € 3,4
n=268 € 13,8
n=453 € 22,6
n=432 € 25,2
n=418 € 24,5
Realisatie 2014
Grex Gem Waalsprong jaarschijf 2015
Optie-overeenkomst (onzeker qua afname en tijdstip van afname)
VOK –afspraak / koopovereenkomst
Geleverd en betaald, werkelijke stand per 01-04-2015
n: aantal kavels
€: omzet in mio

Marktontwikkelingen

- Aantrekken van de markt lijkt ook in 2015 door te zetten.
- Consumenten:
  - Nog steeds veel interesse voor goedkope woningen
  - Ook groeiende interesse voor duurdere woningtypes
  - Aanhoudende interesse voor zelfbouw
  - Recente marktpeilingen laten een behoefte zien aan seniorenwoningen met name in gebieden dicht bij de Waal en dicht bij voorzieningen
  - Er blijft ook behoefte aan huurwoningen, hoewel er ook doorstroming plaatsvind binnen de Waalsprong naar koopwoningen
  - Behoefte aan specifieke woonvormen wordt onderzocht in samenwerking met andere partijen
- Marktpartijen:
  - Veel interesse voor het ontwikkelen van nieuwe locaties. Volumes blijven klein, maar dat past ook in de strategie van diversiteit in aanbod;
  - Voldoende interesse van marktpartijen om op onderdelen weer ontwikkelcompetities te organiseren;
  - Eerste project in innovatieve systeembouw is in de verkoop.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Vossenpels Zuid**
  - De eerste IBBN-woningen in de Vossenpels zijn 4e kwartaal 2014 opgeleverd.
  - Woongroepen in samenwerking met Talis.

    - De oplevering van ecologische woongroep IEWAN is gepland voor 1 mei 2015.

    - Project Meergeneratiewonen: in maart is de bouw van de huurwoningen gestart. Oplevering wordt verwacht in Q1-2016. Rond de zomer wordt naar verwachting gestart met de bouw van de koopwoningen.
  - Visievorming voor Vossenpels-midden/noord is gestart om de markt van zelfbouw (bijv. Plantjevlag) en specifieke woonconcepten op deze plek te kunnen blijven bedienen. De overweging hierbij is om Vossenpels midden/noord naar voren te halen in de planning. In de eerste fase van de Vossenpels begint het aanbod beperkt te worden.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Laauwik (eiland) en Lentseveld**
  - Lentseveld en eiland Laauwik zijn volledig in optie, met uitzondering van kavels/ particuliere bouw (circa 30) en vlekken voor appartementen.
    Op 4 april, tijdens de Woonbeurs Nijmegen, gaan de laatste 3 projecten voor grondgebonden woningen op het eiland in verkoop. Afname van grond is afhankelijk van verkoopresultaten.
  - De belangstelling van ontwikkelaars voor appartementen op het eiland neemt momenteel toe.
    - Ontwikkeling van een kleinschalig appartementencomplex (goedkope koop).
    - Er lopen overleggen om een deel van het appartementenprogramma op het eiland in te vullen met ouderen/zorgwoningen. Talis heeft hier inmiddels grond voor afgenomen voor 32 zorgwoningen.
    - Inmiddels is een serieuze gegadigde voor de appartementen op de kop van het eiland (noordzijde).
    - Voor de appartementen aan de zuidzijde heeft zich een mogelijke kandidaat gemeld.
  - Met uitzondering van particuliere kavels en appartementen zijn de kavels voor seriematige woningbouw in het plangebied naar verwachting verkocht in 2015.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Visveld**
  - Groene Oever is in uitvoering, bouwplan omvat 78 eengezinswoningen en 39 appartementen. Medio april 2015 worden circa 100 woningen opgeleverd. Een laatste bouwfase wordt vermoedelijk gestart in Q2-2015.
- **Het Nijland**
  - Grootste deel van de beoogde 325 woningen is gerealiseerd, in aanbouw (rijwoningen, tweekappers) of in optieovereenkomsten vastgelegd.
  - Afzet kavels voor vrijstaande woningen loopt wel langzaam, maar er blijft interesse.
  - Beoogde afronding van de wijk zal eind 2015 plaatsvinden. Er zullen dan nog wel enkele kavels voor vrijstaande woningen beschikbaar zijn, die afhankelijk van marktbehoefte in 2016-2018 verkocht zullen worden.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Grote Boel**
  - Levering van de eerste bouwrijpe grond in de Grote Boel heeft plaatsgevonden in Q4-2014. Daarvan zijn 43 voor Talis (sociale huur) en 132 voor de marktpartijen (Heijmans en AM). Feitelijke realisatie van woningtypes is nog afhankelijk van de verkoop van woningen door de ontwikkelaars. Inmiddels heeft Talis de woningen via Entree uitgegeven. De bouw start begin mei 2015.
  - Inmiddels is een aanvang gemaakt met planontwikkeling fase 2. Betreft hier grotendeels invulling van de VOK-afspraken (50 woningen in de sociale huur en 50 marktkavels); grondafname in Q4-2015. Verder is gestart met planuitwerking op andere bouwvelden door niet-VOK-ontwikkelaars. Het gaat hierbij om ca 135 woningen.
  - In de Grote Boel wordt ook ruimte gegeven aan initiatieven van partijen met innovatieve bouwconcepten.

Voortgang lopende deelgebieden

- **De Stelt**
  - In 2014 is op basis van het onherroepelijke bestemmingsplan gestart met planontwikkeling De Stelt-Noord, ca. 200 woningen.
  - In Q4-2015 worden kavels afgenomen door Talis (25 woningen in de sociale huur) en door de VOK-ontwikkelaars, AM, Bouwfonds, Heijmans (75 marktkavels). Op 4 april, tijdens de Woonbeurs Nijmegen, wordt een eerste bouwproject in ‘presale’ gepresenteerd.
  - Voor het resterende plangebied van de Stelt Noord is ook al concrete interesse van marktpartijen. De planuitwerking en onderhandelingen hierover zijn gaande.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Hof van Holland**
  - Visievorming voor Hof van Holland en omliggende deelgebieden (Woenderskamp, Broodkorf) is gestart. Het plan beoogt woningen in een voor de Waalsprong onderscheidend woonmilieu naast winkels en maatschappelijke voorzieningen. Een analyse- en perspectief document is in maart 2015 aangeboden aan de raad.
  - In maart heeft een informatie- en debatavond plaatsgevonden met bewoners, belangstellenden en andere stakeholders. In april vindt een online enquête plaats. De resultaten worden gebruikt voor het opstellen van een aantal ontwikkelscenario's voor het gebied. Eind mei 2015 worden een aantal scenario's voorgelegd aan het publiek, marktpartijen en vervolgens aan de raad. In juli worden de concepten en de toetsing hiervan aan de raad aangeboden.

Voortgang lopende deelgebieden

- **De Waaijer:**
  - Op 9 maart 2012 heeft de officiële start plaatsgevonden van de zandwinning. MNO Vervat is verantwoordelijk voor de realisatie van het plassengebied incl. de exploitatie van grond en zand. De zandwinning verloopt volgens planning.
  - We onderzoeken de mogelijkheden om de plassen van De Waaijer te verondiepen. In de planexploitatie is rekening gehouden met een opbrengst als gevolg van het gecontroleerd terugbrengen van grond in de drie plassen. Vooralsnog hebben de contacten met marktpartijen niet geleid tot tevredenstellende resultaten en heeft het Waterschap Rivierenland haar goedkeuring onthouden aan de noodzakelijke vergunningverlening in het kader van de Nota Bodembeheer. We zijn in gesprek met Waterschap en provincie over de te realiseren (zwem)waterkwaliteit. We blijven de markt verkennen op goede verdienmodellen; tegenvallende opbrengsten uit de zand- en grondexploitatie kunnen mogelijk met andere ontwikkelingen deels worden goedgemaakt.
  - Inmiddels is gestart met de bouw van Cinemec. De opening wordt eind 2015 verwacht. Op het gebied van Leisure speelt er nog een initiatief voor een sauna/ wellness voorziening.

Voortgang lopende deelgebieden

- **De Waaijer (vervolg):**
  - Voor plandeel Waaijenstein wordt in Q2 2015 een ambitiedocument opgesteld incl. een voorstel voor marktbenadering. Het b.p. Landschapszone maakt de realisatie mogelijk van 85 appartementen en 17 vrije kavels. We willen de markt uitnodigen om met voorstellen te komen die aansluiten bij de gebiedskenmerken en passend binnen de kaders van de GREX.
  - In het verlengde van Waaijenstein verkennen we ook de haalbaarheid van alle overige woningbouw in De Waaijer. In dit kader onderzoeken we ook de haalbaarheid van geprognotiseerde waterwoningen (2x 45 stuks) in de Lentse en Oosterhoutse Plas.

Voortgang lopende deelgebieden

- **De Oosterhoutse Waarden**
  - Nijmegen heeft met DLG een overeenkomst gesloten voor realisatie van het natuurproject Oosterhoutse Waarden. Dit project is aanbesteed en gegund. Vanaf 1 juli is ook met de realisatie gestart. Vanuit Waalweelde is een bijdrage aan de Oosterhoutse Waarden toegezegd van € 1,2 mio. We onderzoeken op welke wijze het toekomstig beheer gestalte kan krijgen. Daarin stemmen we af met het project Dijkteruglegging Lent. Het beheerregime van beide locaties dient op elkaar te worden afgestemd, daarin is het streven om met één beheerorganisatie beide locaties te beheren.
  - MNO maakt voor haar afzet van zand gebruik van de afvoermogelijkheid per schip. In het kader van de regeling Quick Wins is een subsidie door het Rijk verstrekt voor de realisatie van een werkhaven met als doel ‘het stimuleren van transport over water’. Op dit moment is er al een havenfaciliteit aanwezig. In de zomer 2014 is er een grotere loswal gerealiseerd met voorzieningen tbv wachtplaatsen voor binnenvaartschepen. Deze haven kan gebruikt worden voor overslag van bouwmaterialen tbv projecten in Waalsprong en Nijmegen. De exploitatie van de haven wordt door MNO verzorgd tot eind 2020.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Vitens en omgeving**
  - Het College heeft in de zomer van 2013 de gebiedsvisie Vitens e.o., met daarin opgenomen horeca in het pompstation, een aantal woningkavels en natuur, vastgesteld.
  - Voor het voormalig pompstation is een horecafunctie al mogelijk gemaakt. Voor de omgeving van het pompstation moet nog een bestemmingsplanprocedure worden doorlopen (2015).
  - Het voormalige pompstation van Vitens wordt verkocht ten behoeve van een horecafunctie; de onderhandelingen zijn gevorderd. Ondertekening van de koopovereenkomst wordt verwacht in Q3 2015.
  - Met dit bestemmingsplan worden ook 4 vrije kavels aan het woningbouwprogramma toegevoegd.
  - Vooruitlopend op vaststelling van dit bestemmingsplan wordt de planexploitatie Vitens e.o. vastgesteld.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Bedrijven:**
  - Vlek 14 / Ressen: in het voorjaar 2013 is door de Raad een amendement vastgesteld mbt de ontwikkeling van grootschalige detailhandel in vlek 14. De Raad verzoekt het college een pauze periode in acht te nemen van 3 jaar en in die tijd afstemming te zoeken met de regiogemeenten. De Raad gaat wel akkoord met de realisatie van een grote bouwmarkt. Dit amendement is in de planexploitatie verwerkt door twee ontwikkelfasen te onderscheiden. Zowel ambtelijk als bestuurlijk lopen er gesprekken met de provincie en de stadsregio over de toekomst van Ressen. Nijmegen en provincie zijn samen opdrachtgever geweest van het adviesbureau. BRO voor een onderzoek naar een grote bouwmarkt op de locatie Ressen. Daarmee is de afspraak dat Nijmegen en provincie langs de ladder voor duurzame verstedelijking een ontwikkeling op Ressen aantoonbaar maken. Conclusie van BRO is dat Ressen een goede locatie is voor een grote bouwmarkt. Nijmegen gaat dan ook over tot het opstellen van een bestemmingsplan (eerste fase Ressen) voor een bouwmarkt, tankstation, fastfoodrestaurant. en (evt.) een delivery hub. Het proces van de koopovereenkomst met Hornbach is gekoppeld aan het proces van afstemming met de provincie. Inhoudelijk zijn er met Hornbach geen bijzondere dilemma's meer te verwachten en gaan we er van uit dat in Q2 2015 de koopovereenkomst getekend kan worden.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Bedrijven** (vervolg)
  - De Grift (noord): Voor deze locatie richten we ons op een gemengd bedrijventerrein met een accent op logistiek. Vanuit de logistieke markt is er interesse voor de Grift. Er wordt een transactie voorbereid voor de verkoop van een kavel van 6 ha met een optie voor nog eens 4 ha. Het bestemmingsplan is inmiddels vrijgegeven voor zienswijzen. Dit is in afwijking van de prognose voor de gronduitgifte
  - Het ambitiedocument de Grift is aangeboden aan de gemeenteraad in Q1-2015.
  - Op de locatie De Grift (noord) zullen tevens naar verwachting tenminste vier windturbines gerealiseerd worden. Inmiddels heeft de Raad het bestemmingsplan vastgesteld, maar er is ook beroep aangetekend bij de Raad van State.
  - De Grift (zuid): Dit is een enigszins gefragmenteerd gebied met o.a. terreinen ten zuiden van de Stationsstraat. Binnen het plangebied De Grift (zuid) onderzoeken we de haalbaarheid van een crematorium. De planvoorbereiding voor het bestemmingsplan is gestart.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Groot Infra:**
  - In 2014 is de fietstunnel Laauwikstraat aanbesteed, planning is medio 2015 gereed. De werkzaamheden zijn dan ook in Q1 gestart. Binnen dit werk ontstaan er ook 5 nieuw uit te geven kavels. Deze kavels zijn al middels bestemmingsplan fietstunnel geregeld.
  - De HOV-baan stad-inwaarts langs de Prins Mauritssingel (ovatonde-Knoop Lent) is gereed.
  - Binnen de deelexploitatie Groot Infra wordt ook het hotel Van der Valk gerealiseerd. Het bestemmingsplan onherroepelijk. De omgevingsvergunning is verleend. Verwachting is dat in april 2015 met de bouwwerkzaamheden gestart wordt.

- **Watersportcentrum nevengeul**

  Met de Radboud Universiteit is een intentieovereenkomst gesloten om de haalbaarheid van het watersportinitiatief langs de nevengeul te verkennen. De RU zoekt al langer naar een geschikte locatie voor roeivereniging Phocas. De verenigingen binnen de stichting Watersport Nijmegen houden we op de hoogte van de voortgang. We kijken met de haalbaarheidsstudie in welke vorm ook zij in te passen zijn. Vooralsnog zijn nog twee locaties in studie; de Stelt en het Bastion op Veur Lent. In mei/juni 2015 wordt er meer duidelijkheid verwacht over de locatiekeuze en over de financiële haalbaarheid.

Voortgang lopende deelgebieden

Tijdelijk anders bestemmen

Er zijn momenteel diverse initiatieven in uitvoering:

- Kas in de Vossenpels. Allerlei kleine initiatieven krijgen vorm. Inmiddels is er een aanvraag ingediend voor de tijdelijke omgevingsvergunning. Onderdeel van de aanvraag zijn diverse ateliers, stadslandbouw, een ontmoetingscafé voor gebruikers van de kas en omwonenden.
- Stadslandbouw in Woenderskamp
- Moestuinen in Vossenpels, in het najaar wordt de tuin uitgebreid met 3.000 m^2 naar een totaal van 7.000 m^2
- De hondenspeeltuin in Broodkorf is in gebruik.
- Moestuin ‘de Pompoen’. Bewoners uit Het Nijland houden een moestuin in Zuiderveld. De tuin is inmiddels uitgebreid met een aantal plekken.
- Co-bomen: een groep bewoners heeft enkele boomgaarden in beheer. In november 2014 is het eerste oogstfeest gehouden. De stichting kent inmiddels meer dan 100 betalende leden.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Tijdelijk anders bestemmen** (vervolg)

Projecten in voorbereiding:

- Sportveld voor Citadelcollege in Broodkorf. Er vindt overleg plaats over uitvoering van de werkzaamheden (inrichten terrein). Ingebruikname naar verwachting Q2-2015.
- Kunstenaarscollectief Observatorium is in opdracht van de GEM Waalsprong en Cultuurmij Oost een verkenning aan het verrichten naar de tijdelijke inzet van het gebied van de Hoge Bongerd / Veur-Lent voor activiteit en placemaking. Mogelijke activiteiten moeten de relatie van het dijkterugleggingsgebied en de Waalsprong gaan versterken en mensen uitnodigen om het gebied te gaan benutten.

Brief aan de raad - Kwartaalbericht Waalsprong nr. 6

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

Ingekomen stuk D8 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 90 19
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
19 mei 2015	OB10/D151837497	Sandra Stoffels
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Direct telefoonnummer**
Waalhalla		0629149972

Geachte leden van de raad,

In het coalitie akkoord staat de opdracht om samen met Waalhalla te zoeken naar een andere locatie dan de huidige.
'WAALHALLA MEERWAARDE VOOR NIJMEGEN: Skatevoorziening Waalhalla moet vanwege de nieuwbouw-ontwikkelingen in het Brugkwartier Waalfront haar huidige locatie per juli 2015 verlaten. We vinden dat Waalhalla een meerwaarde heeft voor de stad. De coalitie zal Waalhalla ondersteunen in haar zoektocht naar de mogelijkheden om de skatevoorziening elders in de stad te herhuisvesten en daarmee de voorziening voor Nijmegen te behouden'

In deze brief leggen we het resultaat van de zoektocht aan u voor. De zoektocht hebben we gevoerd op basis van het bedrijfsplan van Waalhalla. We hebben diverse scenario's, zelfs nieuwbouw, verkend. Alle scenario's bleken te kostbaar of ruimtelijk niet haalbaar. Vanaf begin februari van dit jaar kwam CP Kelco als mogelijke locatie in beeld. Dat is nu ons enig mogelijke scenario als locatie. Deze oplossing vraagt een investering van € 1,1 miljoen. Bij een eenmalige investering van € 400.000 voor de verhuis-, inrichtings- en isolatiekosten is nog ruim 7 ton nodig om het gebouw verhuurbaar te maken voor Waalhalla. Op dit moment is geen budget beschikbaar voor de genoemde 4 ton.
Duidelijk is geworden dat op basis van de begrotingsgegevens aangeleverd door Waalhalla bij een exploitatie van 7 jaar en rekening houdende met een post onvoorzien van 10% Waalhalla een jaarlijks negatief eindresultaat heeft van afgerond € 80.000. We hebben een extern advies laten uitvoeren op de begroting van Waalhalla, zie bijlage 1. Hieruit blijkt dat er jaarlijks een tekort is van € 100.000 waarbij er nog risico's zijn op de geraamde inkomsten. Duidelijk is dat deze tekorten in de tijd niet ingehaald kunnen worden. De reactie van Waalhalla op het extern advies is ook bijgevoegd, zie bijlage 2.

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

Een ander punt is dat Waalhalla sowieso voor 1 juli 2015 uit de huidige locatie zal moeten vertrekken in verband met de herontwikkeling van het Waalfront. Hiervan afwijken heeft gevolgen voor de veiligheid van de bezoekers, want de hoofdontsluiting voor o.a. Honig loopt voor de Latensteinhal langs. Daarnaast zou de verlenging extra kosten met zich mee brengen, want het pand wordt afgesloten van alle nutsvoorzieningen. De veiligheidsrisico's en de extra kosten zijn voor het college onaanvaardbaar.
Na deze zoektocht heeft ons college voldaan aan de opdracht om Waalhalla hierbij te ondersteunen. Gezien de importantie van het dossier en de financiële investeringen consulteren wij uw raad over het scenario CP Kelco voordat we een besluit zal nemen. Hierbij merken wij wel op dat over de aankoop van CP Kelco nog geen finale overeenstemming is tussen de eigenaar en de gemeente en dat door ons college nog geen besluit is genomen over deze aankoop. Het is wel zo dat de gemeente voornemens is CP Kelco aan te kopen en dat de formele documenten om tot deze aankoop over te gaan gereed zijn. De eigenaar is er mee bekend dat de gemeente plannen heeft om Waalhalla hier tijdelijk te huisvesten. De aankoop past financieel en valt binnen de planexploitatie Stadsbrug/Mercuriuspark.
In bijage 3 leest u de uitgebreidere versie van de verkenning met achtergrondinformatie en financiële toelichting.

2. Geschiedenis

Omstreeks 2007 is Waalhalla verhuisd van de Gamma-hallen naar de huidige Latensteinhal. Zij heeft nu ongeveer 2000 m2 in gebruik voor een huurprijs van € 15.000 per jaar. De afgelopen jaren is de huur een paar keer verlaagd. Naast de huurprijs voldoet Waalhalla € 5.000 per jaar voor elektra en water. Waalhalla mag max. 24 evenementen per jaar organiseren. In het najaar van 2014 heeft Waalhalla interesse getoond in de Honig. Door de combinatie van kosten voor isolatiemaatregelen en een aantal onzekerheden kon Waalhalla deze overstap niet bekostigen. Inmiddels is in de Honig onvoldoende ruimte voor ze en kan zij daar niet naar toe.

3. Stand van zaken

Eind augustus zijn we het overleg met Waalhalla gestart om te komen tot een nieuwe locatie. We zijn de verkenning breed gestart met mogelijke locaties in de stad. Pas in februari van dit jaar is CP Kelco als optie in beeld gekomen. Uit de financiële informatie kan worden afgeleid dat Waalhalla qua inkomsten voor pakweg 65% van haar inkomsten afhankelijk is van het organiseren van evenementen. Dit is een belangrijk gegeven voor de nieuwe huisvesting van Waalhalla.
De tijdelijke gedoogbeschikking van Waalhalla voor de huidige locatie loopt af op 1 juli 2015. De huidige locatie wordt gesloopt i.v.m. de herontwikkeling. Er wordt nu een oplossing gezocht voor de tijdelijke opslag van de inventaris die Waalhalla mee wil nemen naar een mogelijke nieuwe locatie.

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

4. Scenario's en uitgangspunten

De belangrijkste scenario's die we hebben verkend zijn:

1. Nieuwbouwhal in omgeving aanbrug De Oversteek,
2. Nieuwbouw aan oostzijde van de Vasim,
3. Gebruik maken van de begane grond van het Vasimgebouw,
4. Nieuwbouw c.q. gebruik bestaande gebouwen elders in de stad,
5. Tijdelijk (5-7 jaar) gebruik maken van een hal in CP Kelco gebouw.

Op basis van de ruimtelijke en financiële verkenningen werd duidelijk dat nieuwbouw onbetaalbaar zou zijn en moeilijk ruimtelijk in te passen in het gebied van de Vasim. Gebruik van de kelder van de Vasim past niet in het proces om te komen tot een nieuwe visie van de Vasim e.o. dat we onlangs zijn gestart. Toen hebben we het scenario CP Kelco verder verkend. We hebben dit steeds in goed overleg met Waalhalla besproken.

De uitgangspunten zijn:
Algemeen:

1. De gemeente wordt eigenaar van CP Kelco
2. 1 juli vertrek Waalhalla uit Latenstein
3. Vanaf 1 juli verbouwen en inrichten CP Kelco (mogelijk dus gat van 6 maanden)
4. Max. 7 jaar CP Kelco
5. Waalhalla maakt alleen gebruik van het pand en niet van de buitenruimte.
6. Er mogen maximaal 30 evenementen op jaarbasis plaatsvinden om zo zonder subsidie te kunnen draaien.
7. Er wordt een volledige horecavergunning verstrekt.
8. Tijdelijk Anders Bestemmen.

Financieel:

1. Er is een eenmalige investering van € 1,1 miljoen nodig voor verhuis-, inrichtings- en isolatiekosten.
2. Bij een eenmalige investering van € 400.000 voor de verhuis-, inrichtings- en isolatiekosten is nog ruim 7 ton nodig om het gebouw verhuurbaar te maken voor Waalhalla.
3. De 7 ton zou via de huur teruggevraagd kunnen worden op het moment dat er € 400.000 beschikbaar is.
4. Op dit moment is geen budget beschikbaar voor de genoemde 4 ton.
5. Waalhalla gaat een huurprijs van ruim € 150.000 per jaar betalen. Dit is incl. de kapitaallasten voor de € 700.000 verbouwingskosten.
6. Waalhalla moet gaan werken aan een commerciëler bedrijfsconcept en zet in op professionalisering van de sturing.
7. De begroting van Waalhalla is extern getoetst op haalbaarheid en hieruit blijkt dat er jaarlijks een tekort is van € 100.000 waarbij er nog risico's zijn op de geraamde inkomsten.

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

5. Basis opzet plan in CP Kelco
Op basis van het programma van eisen en wensen is het mogelijk Waalhalla te huisvesten in een hal en het kantoordeel. Het pand moet voor gebruik gerenoveerd worden en geluidsdicht gemaakt worden i.v.m. de evenementen.
Op hoofdlijnen is een investering van ruim € 1,1 miljoen nodig, volgens de verdeling zoals hierboven vermeld.
Voor CP Kelco is uitgegaan van een scenario waarbij naast de skatefunctie ook een volledige horecavergunning verstrekt wordt en tenminste 30 evenementen mogelijk zijn.

Dit scenario levert het volgende beeld op:
Bij 7 jaar exploitatie heeft Waalhalla in het eerste jaar een tekort van afgerond € 80.000. Hierin zit zo'n € 77.000 voor de post onvoorzien. Dit tekort wordt minder wanneer de gemeente de huurprijs jaarlijks verlaagt a.g.v. een lineaire afschrijving van de kapitaallasten. Bij het berekenen van een lagere rente dan 4% vallen de kosten voor Waalhalla lager uit.

Op grond van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat Waalhalla geen positief resultaat kan bereiken zonder de eenmalige bijdragen van de gemeente. De evenementen zijn van groot belang voor Waalhalla omdat dit de mate van zelfredzaamheid bepaalt.

6. Risico's
Ruimtelijke ordening
1. Er kan bezwaar gemaakt worden tegen de regeling Tijdelijk Anders Bestemmen.
2. Indien niet volgens dezelfde werkwijze voor de functiewijziging als bij de Honigfabriek gewerkt kan worden, dan zijn de investeringen vele malen hoger.
3. De brandveiligheid van de kunststof platen in het dak is nog niet beproefd. Indien deze niet voldoen zullen er aanvullende maatregelen getroffen moeten worden.
4. Het Activiteitenbesluit milieubeheer schrijft voor dat er geluidswerende maatregelen getroffen moeten worden. Deze zijn bindend en hier kan dus niet van worden afgeweken. Nader onderzoek door een gespecialiseerd bedrijf zal moeten uitwijzen op welke wijze de CP Kelco hal het beste geïsoleerd kan worden. Dan kan ook bepaald worden hoe hoog het bedrag moet zijn om de hele hal te isoleren zodat er dancefeesten met het gewenste bezoekersaantal gehouden kunnen worden.

Financiën
1. Waalhalla heeft de afgelopen jaren huurverlaging gekregen om diverse redenen
2. Als Waalhalla het niet gaat redden, dan kost het de gemeente tenminste de eigenaarslasten plus de kapitaallasten voor de investeringskosten van ruim € 700.000.
3. We gaan uit van een huurperiode van 7 jaar.

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

4. Waalhalla heeft geen inkomsten tussen 1 juli 2015 en 1 januari 2016, want die periode is nodig om te verbouwen en in te richten.
5. Als geen evenementen mogelijk zijn zal de sponsoring lager uitvallen a.g.v. de horeca.
6. De kosten voor de isolatiemaatregelen zijn geraamd op € 200.000, maar kunnen fors hoger uitvallen, verdubbeling is mogelijk. Nader onderzoek is hiervoor nodig.

Ter afsluiting
Na de zoektocht *op basis van het bedrijfsplan van Waalhalla* kan worden gesteld dat op basis van de door Waalhalla gestelde eisen CP Kelco onze enige mogelijke optie is. Deze oplossing vraagt een investering van € 1,1 miljoen. Bij een eenmalige investering van € 400.000 voor de verhuis-, inrichtings- en isolatiekosten is nog ruim 7 ton nodig om het gebouw verhuurbaar te maken voor Waalhalla. Op dit moment is geen budget beschikbaar voor de genoemde 4 ton. De 7 ton zou via de huur teruggevraagd kunnen worden op het moment dat er € 400.000 beschikbaar is.
Uit het externe rapport en de reactie van Waalhalla is duidelijk geworden dat deze huur onder de huidige omstandigheden niet realistisch is.
Met deze uitkomst lijkt het ons van belang om in deze fase eerst met uw Raad van gedachten te wisselen over de toekomst van Waalhalla, voordat ons college een definitief besluit neemt.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen: 3

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

Bijlage 3 raadsbrief Waalhalla
19 mei 2015

1. Geschiedenis

Omstreeks 2007 is Waalhalla verhuisd van de Gamma-hallen naar de huidige Latensteinhal. De hal is toen gesaneerd en het casco is aangepast en bekostigd door de gemeente. Waalhalla heeft zelf de investeringen bekostigd voor de inrichting. Hierna is Waalhalla de ruimte gaan huren voor € 25 per m2, terwijl de marktconforme prijs € 40 per m2 was. Vanwege een toekomstige herontwikkeling is het afwijkende gebruik van het gebouw toegestaan d.m.v. een gedoogbeschikking. Omdat Waalhalla niet in staat bleek de huur te betalen, is deze een paar keer verlaagd n.a.v. een politiek besluit en in overleg met de directie van het Ontwikkelbedrijf Waalfront. Gedurende deze jaren is Waalhalla meer ruimte gaan huren, maar is hier niet meer huur voor gevraagd. Zij heeft nu ongeveer 2000 m2 in gebruik voor een huurprijs van € 15.000,- per jaar. Naast de huurprijs, voldoet Waalhalla € 5.000,-- per jaar voor elektra en water. Het totale verbruik kost € 9.000. In deze bijlage is een overzicht opgenomen van de huur en de energiekosten. In het huidige gebouw mag Waalhalla op grond van een collegebesluit van 11 juli 2011 jaarlijks 24 evenementen organiseren om inkomsten te kunnen genereren die noodzakelijk zijn voor een sluitende exploitatie van de skatehal.
In het najaar van 2014 heeft Waalhalla interesse getoond in de Honig. Voor de Honig worden prijzen vanaf € 25,- per m2 gevraagd. Dit kon Waalhalla in combinatie met de kosten voor isolatiemaatregelen en een aantal onzekerheden niet bekostigen. Inmiddels is het Honig gebouw vol en kan zij daar ook niet naar toe. Recent heeft zich daar een evenementenorganisatie gevestigd die geïnvesteerd heeft in isolatiemaatregelen. Vanaf het derde kwartaal 2014 zijn diverse gesprekken gevoerd met Waalhalla om de wensen in relatie tot het toekomstbeeld van Waalhalla in beeld te krijgen. Hierbij is ook gekeken naar de financiële situatie van Waalhalla in relatie tot haar bedrijfsvoering. Uit deze financiële informatie kan worden afgeleid dat Waalhalla qua inkomsten voor pakweg 65% van haar inkomsten afhankelijk is van het organiseren van evenementen. Dit is een belangrijk gegeven voor de nieuwe huisvesting van Waalhalla.

2. Stand van zaken

De tijdelijke gedoogbeschikking van Waalhalla voor de Waalbanddijk 22 loopt af op 1 juli 2015. De huidige locatie wordt gesloopt i.v.m. de herontwikkeling. Deze gedoogschikking kan alleen verlengd worden met toestemming van het Ontwikkelbedrijf Waalfront. Er was altijd sprake van dat een eventuele verlenging mogelijk was, maar nu is gebleken dat er een onveilige situatie ontstaat, want de hoofdweg loopt direct voor het pand langs. Daarnaast kost de verlenging extra geld, want het pand wordt afgesloten van alle nutsvoorzieningen. In het derde kwartaal van 2014 zijn we het overleg met Waalhalla gestart om te komen tot een nieuwe locatie en hebben we regelmatig overleg met elkaar gevoerd. We zijn de verkenning breed gestart met mogelijke locaties in de stad. Pas in februari van dit jaar is CP Kelco als optie in beeld gekomen.

3. Scenario's en uitgangspunten

De uitgangspunten voor de herhuisvesting waren:
1. de focus van de gemeente ligt op het verplaatsen van de skatefaciliteit.
2. de ruimtevraag
3. de begroting van Waalhalla met als uitgangspunt 30 evenementen op de eigen locatie.
4. een volledige horecavergunning voor het hele pand.
5. Per jaar kan Waalhalla € 133.000 huur opbrengen wanneer zij een volledige horecavergunning heeft en tenminste 30 evenementen kan realiseren.

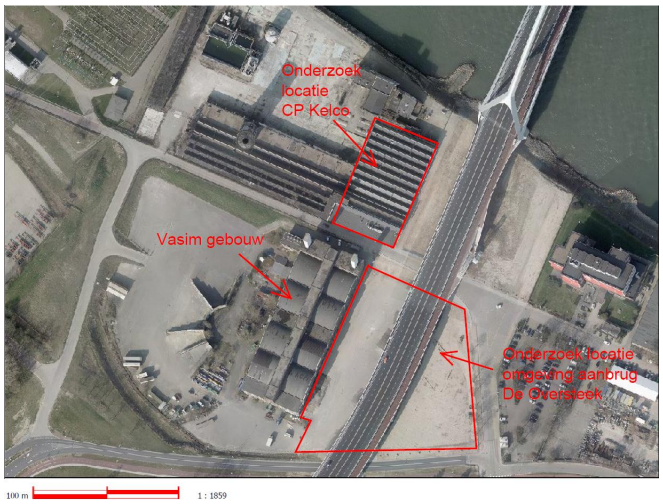
De belangrijkste scenario's die we hebben verkend zijn:

1. Nieuwbouw hal in omgeving aanbrug De Oversteek,
2. Nieuwbouw aan oostzijde van de Vasim,
3. Gebruik maken van de begane grond van het Vasimgebouw,
4. Nieuwbouw c.q. gebruik bestaande gebouwen elders in de stad,
5. Tijdelijk (5-7 jaar) gebruik maken van een hal in CP Kelco gebouw.

Op basis van de eerste financiële verkenningen is in het PO Maatschappelijk vastgoed van 9 feb. jl. in nauw overleg met het Ontwikkelingsbedrijf besloten de scenario's 2, 3 en 4 te laten vervallen. De redenen hiervoor zijn dat ze te duur zijn, de ontwikkeling van het Vasim terrein in de weg kunnen staan of dat er geen leegstaand pand beschikbaar was dat geschikt gemaakt kon worden. Voor scenario 4 zou hoogstwaarschijnlijk ook een T.A.B. procedure moeten worden doorlopen. Hier moet de verhuurder (derde) dan wel toe bereid zijn.

De volgende twee scenario's zijn verder onderzocht:

1. Nieuwbouw zeer eenvoudige (mogelijk tijdelijke) hal in omgeving c.q. onder de aanbrug De Oversteek
2. Tijdelijk (5-7 jaar) gebruik maken van een hal in CP Kelco

Overzicht onderzoek locaties.

Ad 1 Nieuwbouw in omgeving van de brug

Voor dit scenario zijn verschillende opties onderzocht zoals een nieuwbouw hal, een luchthal, onder de bogen van de aanbrug De Oversteek door het dichtzetten van de opening en een loods onder de brug. De kosten varieerden van € 1 tot € 2 miljoen. Deze constructies zijn niet geschikt om evenementen te organiseren als gevolg van de geluidsoverlast die hiermee gepaard gaat. Dat betekent dat Waalhalla minder inkomsten heeft. Diverse bedrijven hebben aangegeven een dergelijk bouwwerk niet te willen realiseren omdat zij dit als een afbreuk beschouwen van de brug De Oversteek. Daarnaast wordt met deze constructie de potentiele ontwikkeling onder en rondom de brug al voor meerdere jaren vastgezet en onduidelijk is nog of deze constructie gaat passen binnen de toekomstvisie van het gebied. Hiermee lopen we een risico dat de gewenste ruimtelijke kwaliteit onvoldoende is waardoor

de gebiedsontwikkeling wordt beperkt en er inbreuk op het ontwerp van de brug ontstaat waarover mogelijk veel discussie ontstaat.

Ad 2 CP Kelco
In deze variant is gekeken op welke wijze Waalhalla onder gebracht kan worden in een hal en kantoordeel van de voormalige CP Kelco fabriek. Op basis van het programma van wensen is het mogelijk Waalhalla hier te huisvesten. Waalhalla maakt alleen gebruik van het pand en niet van de buitenruimte. In deze bijlage is een mogelijk vlekkenplan opgenomen.

Basis opzet plan:
De beoogde nieuwe locatie voor Waalhalla is een voormalige fabriekshal met hieraan vast een inpandige parkeermogelijkheid met op de verdieping kantoor en laboratoria. Deze hal maakte deel uit van het fabriekscomplex CP Kelco BV. De hal ligt buitendijks in het stroomgebied van de Waal. De staat van het kantorendeel is matig tot redelijk goed. De aanwezige toiletgroep wordt hersteld en enkele voormalige laboratoriaruimten worden met elkaar verbonden door tussenwanden te slopen. De lekkages in het dak worden opgelost. Ter ontsluiting van de verdieping wordt inpandig een nieuw trappenhuis aangebracht.

De staat van de Zuid- en Oostgevel is slecht. De provisorisch voor de oostgevel geplaatste damwandprofielen blijven voor deze korte periode gehandhaafd. Het herstel bestaat uit het aanbrengen van aanvullende stalen damwandprofielen en het waterdicht maken van gevel en dak. De installaties verkeren in slechte staat. Zo veel mogelijk wordt hergebruikt en bevroren onderdelen worden vervangen. Alleen het kantorendeel wordt verwarmd. De hal en parkeerruimte blijven onverwarmd. Er wordt een minimaal noodzakelijke (brand-) beveiligingsinstallatie aangebracht. Het pand wordt weer opnieuw aangesloten op de nutsvoorzieningen. De verdere inrichting van de hal, skateshop en horecadeel wordt verzorgd door Waalhalla. Waalhalla is voornemens om tevens een aantal grote feesten te organiseren waarbij veel geluid wordt geproduceerd. De aanwezige gevels en het dak zijn hier niet op berekend.

4 Scenario CP Kelco

Nadat duidelijk werd dat een tijdelijke hal onder de brug tot o.a. hoge kosten zou leiden zijn we het scenario CP Kelco verder gaan uitwerken. We hebben dit steeds in goed overleg met Waalhalla besproken.

De uitgangspunten zijn:
Algemeen:
1. De gemeente is/wordt eigenaar van CP Kelco
2. 1 juli vertrek Waalhalla uit Latenstein
3. Vanaf 1 juli verbouwen en inrichten CP Kelco (mogelijk dus gat van 6 maanden)
4. Max. 7 jaar CP Kelco
5. Waalhalla maakt alleen gebruik van het pand en niet van de buitenruimte.
6. Er mogen maximaal 30 evenementen op jaarbasis plaatsvinden om zo zonder subsidie te kunnen draaien.
7. Er wordt een volledige horecavergunning verstrekt.
8. Tijdelijk Anders Bestemmen.

Financieel:
1. Er is een eenmalige investering van € 1,1 miljoen nodig
2. Bij een eenmalige investering van € 400.000 voor de verhuizing-, inrichtings- en isolatiekosten is nog ruim 7 ton nodig om het gebouw verhuurbaar te maken voor Waalhalla.
3. Op dit moment is geen budget beschikbaar voor de genoemde 4 ton.
4. De 7 ton zou via de huur teruggevraagd kunnen worden op het moment dat er € 400.000 beschikbaar is.

5. Waalhalla gaat een huurprijs van ruim € 150.000 per jaar betalen. Dit is incl. de kapitaallasten voor de € 700.000 verbouwingskosten.
6. Waalhalla moet gaan werken aan een commerciëler bedrijfsconcept en zet in op professionalisering van de sturing.
7. De begroting van Waalhalla is extern getoetst op haalbaarheid en hieruit blijkt dat er jaarlijks een tekort is van € 100.000 waarbij er nog risico's zijn op de geraamde inkomsten.

Investering voor verbouwing	Ruim € 700.000	Rendabele investering, d.w.z. wordt via de huur geïnd.
Verhuis- en inrichtingskosten en isolatiemaatregelen	€ 400.000	Op dit moment is hier geen budget voor
Totale kosten	€ 1, 1 miljoen	

Voor CP Kelco hebben we 2 scenario's verkend:
A: skate met volledige horeca vergunning en tenminste 30 evenementen.
B: skate zonder evenementen.

Scenario A
Bij 7 jaar exploitatie heeft Waalhalla in het eerste jaar een tekort van afgerond € 80.000. Hierin zit zo'n € 77.000 voor de post onvoorzien. Dit tekort wordt minder wanneer de gemeente de huurprijs jaarlijks verlaagt a.g.v. een lineaire afschrijving van de kapitaallasten. Bij het berekenen van een lagere rente dan 4% vallen de kosten voor Waalhalla lager uit.

Scenario B
Bij 7 jaar exploitatie heeft Waalhalla in het eerste jaar een tekort van afgerond € 309.000 Dit negatieve resultaat wordt kleiner wanneer de gemeente de huurprijs jaarlijks verlaagt a.g.v. een lineaire afschrijving van de kapitaallasten. In dit scenario hoeft niet worden geïnvesteerd voor geluidswerende maatregelen.

Op grond van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat Waalhalla geen positief resultaat kan bereiken zonder de eenmalige bijdrage van de gemeente. De evenementen zijn van groot belang voor Waalhalla omdat dit de mate van zelfredzaamheid bepaalt. De volledige horecavergunning en de 30 evenementen zijn intern afgestemd.

5 Kanttekeningen

Bestemmingsplan
De onderzoekslocatie Waalhalla in CP Kelco pand valt in het bestemmingsplan Haven- en Industriegebied Nijmegen-West 1979-IV. Het skatepark in de huidige CP Kelco fabriek past niet direct binnen de huidige bestemming van het bestemmingsplan. Wel is door de procedure "Wijziging van gebruik" een skatehal binnen het bestemmingsplan mogelijk.
De proceduretijd is 8 weken plus 6 weken verlenging. Er wordt dan een toets uitgevoerd om af te wijken van het bestemmingsplan. Het plan wordt getoetst aan goede ruimtelijke ordening. De kosten voor deze procedure liggen rond de € 15.000.
De vluchtwegen lopen over het naastgelegen perceel. Hierbij dient rekening te worden met de vrijwaringszone-dijk. Dit valt binnen het eerder genoemde bestemmingsplan Mercuriuspark.

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

Milieu aspecten

Bodem

Indien er niet in de grond wordt geroerd kan de hal gebruikt worden als skatehal.

Geluid

De hal moet voldoen aan het Activiteitenbesluit milieubeheer. In dit gebied zijn de geluidseisen hoog omdat de hal in een gezoneerd gebied ligt. Niet alleen de gevel maar ook het dak zal om deze reden geïsoleerd dienen te worden en dit zal naar verwachting enkele tonnen gaan kosten.
Het geluid bij evenementen dient nog nader onderzocht te worden. Waalhalla heeft ondertussen al door middel van een proefopstelling gekeken hoeveel geluid er uitgestraald wordt naar de omgeving. De resultaten zijn net bekend en besproken met een geluidsdeskundige. Hieruit is geconstateerd dat de hal nauwelijks geluid tegen houdt en dat de geluidseisen vanuit Activiteitenbesluit Milieubeheer voor dit gebied erg hoog zijn. De beste manier om muziekgeluid, met haar zware bassen, te isoleren is om massa aan te brengen. Aangezien de wanden bestaan uit ongeïsoleerde golfplaten en het dak voor een groot deel bestaat uit 2 mm dikke polyesterplaten zal deze constructie verzwaard moeten worden. Om aan de eisen te voldoen zal dus flink geïnvesteerd moeten worden. Op welke wijze dit het beste kan gebeuren vergt nader onderzoek door een op het gebied van geluid gespecialiseerd bureau.

Asbest

Er zijn, na een eerste rondgang door het gebouw, geen redenen om aan te nemen dat er asbest in dit deel van het gebouw zit. Wel wordt een verkennend onderzoek opgestart om uit te sluiten dat er asbest in dit deel zit.

Verkeer

De voormalig inpandige parkeerruimte wordt door Waalhalla minder geschikt geacht voor de bezoekersstroom van Waalhalla. De reden is de smalle toegang in combinatie met de verwachtte bezoekersstroom. In dit gebied wordt momenteel onderzocht op welke wijze bepaalde straten kunnen worden afgesloten voor vrachtverkeer. De voorkeur wordt uitgesproken om via de noordzijde het gebouw te ontsluiten. Momenteel is in het plan gerekend met 18 parkeerplaatsen in het voorgebouw welke minder geschikt zijn voor bezoekers. De verkeersdeskundige komt nog met een advies.

Rijkswaterstaat

De hal ligt buitendijks, aangezien het hier gaat om een wijziging van bestemming binnen een bestaande bebouwing hoeft de Barro procedure niet gevolgd te worden en kan worden volstaan met een WABO aanvraag.

ODRN/Brandweer

Met de brandweer is een rondgang gemaakt om te kijken of er nog aanvullende voorzieningen getroffen dienen te worden. De volgende punten zijn met extra aandacht bekeken:

1. Type kunststofplaat in het dak in verband met brandveiligheid.
   De aanwezige kunststofbeplating in het dak moet voldoen aan de eis met betrekking tot het beperken en het ontwikkelen van brand en rook. De kunststofbeplating dient hier nog nader op onderzocht te worden.
2. Grootte van de hal in relatie met de nieuwe bestemming.
   - Indien de hal alleen voor het skaten wordt gebruikt is deze grootte van het compartiment toegestaan.

- Indien er ook dance feesten in georganiseerd worden, dan dient het compartiment van 2450m2 terug gebracht te worden naar maximaal 2000m2. Of dat d.m.v.een vuurlastberekening aangetoond kan worden dat de 2450m2 geen extra risico's lopen.
- Brandscheiding: Het nieuwe trappenhuis dient goed gecompartimenteerd te worden.

De vraag is of de sportfunctie gehandhaafd kan blijven. Een bijeenkomstfunctie zou alles dekken, echter dit betekent ook dat de skatehal verwarmd en hiermee ook geïsoleerd dient te worden. Indien het hele pand aan de WABO eisen moet voldoen is de investering vele malen hoger dan nu doorberekend is. Voorgesteld wordt om voor deze CP Kelco locatie dezelfde werkwijze te volgen als bij de herbestemming van de Honig fabriek. Hierbij is niet vastgehouden aan alle eisen die voortkomen uit het bouwbesluit maar is de gebruiker akkoord gegaan met het gebouw zoals deze erbij staat. Wel zijn de veiligheidseisen met betrekking tot de brandveiligheid toegepast. Hier dient het college wel toestemming voor te verlenen.

Eigendom en huidige gebruik van CP Kelco
De stichting Cultuurspinnerij gebruikt de beoogde ruimte in CP Kelco voor opslag. De cultuurspinnerij kan deze ruimte gebruiken tot CP Kelco het gebruik opzegt. Het CP Kelco complex is op dit moment niet in eigendom van de gemeente, partijen hebben op hoofdlijnen overeenstemming bereikt. Het is wel zo dat de gemeente voornemens is CP Kelco aan te kopen en dat de formele documenten om tot deze aankoop over te gaan gereed zijn.

Regime m.b.t. evenementen
In Latenstein mag Waalhalla op grond van een collegebesluit van 11 juli 2011 jaarlijks 24 evenementen organiseren om inkomsten te kunnen genereren die noodzakelijk zijn voor een sluitende exploitatie van de skatehal . Die evenementen, veelal dansmuziekfeesten, zijn niet gerelateerd aan het skaten, maar worden georganiseerd om door kaartverkoop en horeca-omzet extra inkomsten binnen te halen. De beperking van het aantal evenementen is destijds besloten, omdat de activiteiten van Waalhalla in strijd zijn met het bestemmingsplan maar het college die activiteiten, mits onder voorwaarden, wel wilde gedogen.
Voor CP Kelco stellen wij voor het evenementenregime uit te breiden tot 30. Hiermee kan Waalhalla zonder subsidie voortbestaan. Dat betekent wel dat de nieuwe locatie geschikt gemaakt moet worden om te voldoen aan de eisen die worden gesteld aan de publieksveiligheid en de geluidsnormen, zodat dergelijke activiteiten in de nieuwe locatie het woon- en leefklimaat van de nabijgelegen buurt niet aantasten.
In dit kader is het nog wel belangrijk om op te merken, dat de gemeente Waalhalla een vergunning heeft verleend om in de periode 1 mei 2015 tot 1 mei 2016 maximaal 24 evenementen te houden op de huidige locatie in Latenstein.

Horecavergunning
Volgens de APV artikel 2.2.1, lid 1 onder d hoeft een horeca-inrichting die gelegenheid geven tot dansen, indien dit onderdeel uitmaakt van de reguliere bedrijfsvoering van de inrichting en gedurende minimaal 40 weken per jaar plaatsvindt, geen evenementenvergunning aan te vragen. Gelet op het feit dat voor Waalhalla het organiseren van dansmuziekevenementen slechts ondersteunend zijn aan het verdienmodel en geen zaak van reguliere bedrijfsvoering, kan deze regeling op de skatehal dan ook sowieso niet van toepassing zijn. Dat betekent dat de evenementen die Waalhalla organiseert vergunningplichtig blijven met alle beperkingen die artikel 2.2.2 van de APV met zich meebrengen – waaronder: het verbod op evenementen die samenvallen met de Vierdaagsemarsen en –feesten.
We stellen voor op de nieuwe locatie een horecafaciliteit toe te staan, want zo kan Waalhalla diverse activiteiten ontplooien die in het verlengde liggen van de skatefunctie en ten gunste komen van de exploitatie. Dit betekent wel dat Waalhalla een reguliere Drank- en Horecavergunning nodig heeft en de hele locatie als inrichting in de zin van de Drank- en Horecawet moeten worden vergund. Zo voorkomen we dat we voor evenementen telkens

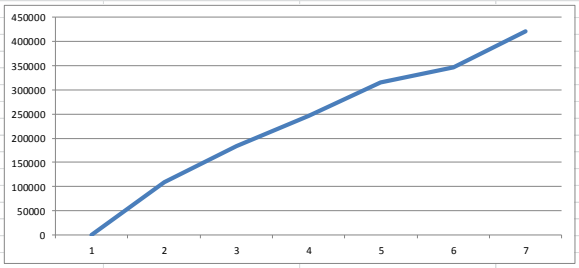
ontheffingen moeten afgeven i.v.m. bijvoorbeeld tappunten die worden ingericht – wat ook in strijd zou zijn met artikel 35 Drank- en Horecawet.
In het kader van de Drank- en Horecawet gelden ook inrichtingseisen. De kosten hiervoor komen voor rekening van Waalhalla.

BTW
Wanneer het gebouw CP Kelco wordt gekocht, moet fiscaal worden opgelet. De huidige kostenraming betreft veelal achterstallig onderhoud en kan daarom zonder fiscaal risico m.b.t. btw herrekening in de toekomst worden uitgevoerd. Er is een eventueel risico van zo'n € 150.000. Wanneer na 7 jaar wordt gestopt met exploiteren kan dit betekenen dat ca. € 45.000 aan de fiscus moet worden terugbetaald De kans hierop is klein aangezien het grotendeels achterstallig onderhoud betreft.

Overzichten

1. Overzicht huurprijs, energiekosten, jaarrekening, begroting

		Betaalde	Jaarrekening		Betaalde	
		huurprijs (ex energie)	Kosten	Baten	energiekosten	Bezoekers aantallen
2008		0	0	0	0	0
2009		31200	109000	109000	4800	11100
2010		31200	184000	184000	4800	20800
2011		23400	246000	246000	4800	31200
2012		15600	316000	316000	4800	31600
2013		15600	346000	346000	4800	34700
2014		15600	421000	421000	4800	37800
2015					7200	

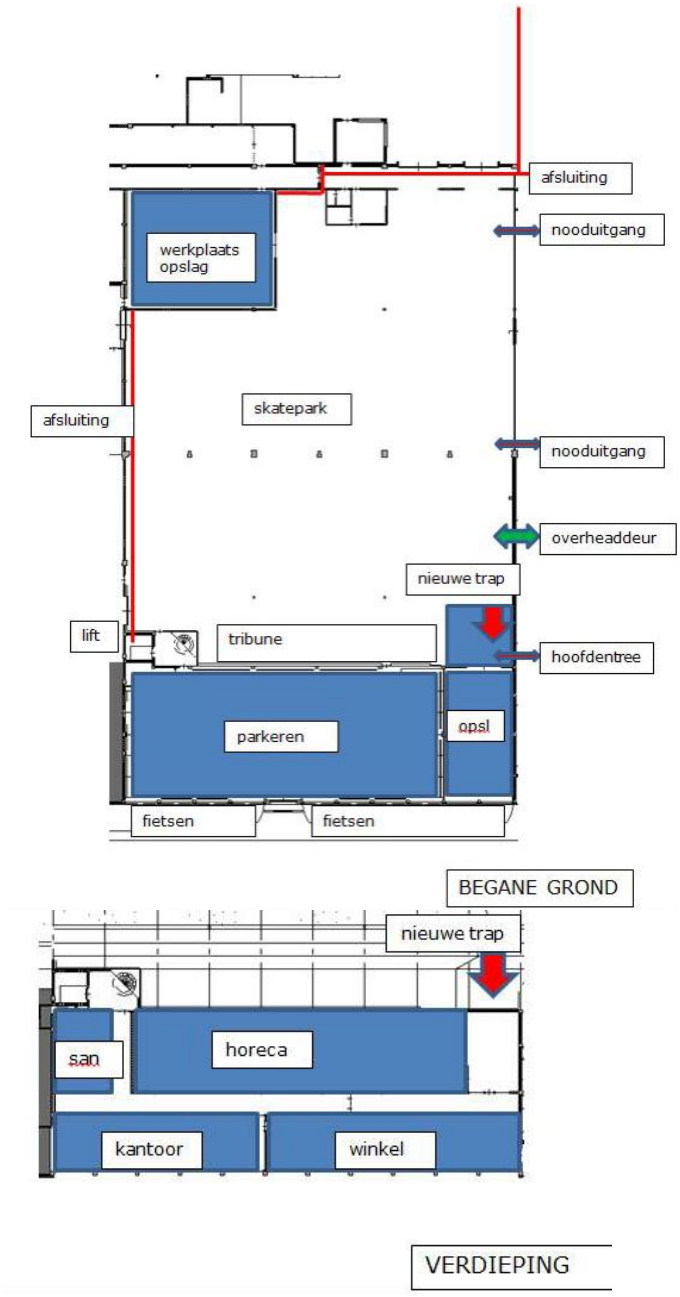
Tabel: begroting Waalhalla

Inkomsten (netto)	**2014**	CP Kelco	**financieel Verschil**
Entree skatehal	€ 42.000	€ 42.400	€ 400
Evenementen	€ 75.000	€ 210.000	€ 135.000
Horeca events en skatehal	€ 220.000	€ 380.000	€ 160.000
Winkel	€ 40.000	€ 42.400	€ 2.400
Activiteiten	€ 28.000	€ 70.032	€ 42.032
Sponsoring	€ 16.000	€ 25.000	€ 9.000
	421.000	€ 769.832	€ 348.832
Uitgaven (netto)	**2014**	CP Kelco	
Huisvestingskosten (excl huur)	€ 21.000	€ 23.800	€ 2.800
Huur	€ 20.000	€ 153.000	
Loonkosten	€ 130.000	€ 185.278	€ 55.278
Administratie	€ 5.000		
Verzekering	€ 9.000	€ 18.000	€ 9.000
Inkopen Horeca	€ 120.000	€ 126.000	€ 6.000
Inkopen winkel	€ 24.000	€ 21.200	€ -2.800
Evenementen	€ 82.000	€ 159.500	€ 77.500
Benodigdheden activiteiten	€ 10.000		
Onderhoud park en kantoor		€ 13.850	€ 13.850
Omzetbelasting		€ 72.000	€ 72.000
Post onvoorzien 10%		€ 77.263	€ 77.263
	€ 421.000	€ 849.891	€ 428.891
Saldo :		**€ -80.059**	
exclusief post onvoorzien :		€ *-2.796*	

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

2. Ruimtetabel

ruimte	**m2**
entree	50
kantine	150
skateshop	max. 200
skate indoorpark	2.000
toiletten voor bezoekers en personeel	25
kantoorplekken	max. 70
opslag	max. 300
douches en kleedruimten	max. 100

Bijlage 3 raadsbrief Waalhalla 2015 05 19

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

STEIJNBERS
organisatieontwikkelaars

QUICK-SCAN EXPLOITATIE

SKATECENTRUM WAALHALLA

Gemeente Nijmegen

T.a.v. de heer H. Boon van Ostade

Postbus 430
5900 AK in Venlo
077-7703311
www.steijnbers.nl
info@steijnbers.nl
KvK 57679363
BTW NL852687989B01
IBAN NL75INGB0000861291

CONCEPT, 13 mei 2015

Refnr: RVE/STE093A

organisatieontwikkelaars

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE **2**

1 ACHTERGROND **3**

1.1 GEMEENTE NIJMEGEN 3
1.2 STEIJNBERS 3

2 QUICK-SCAN **4**

2.1 HUIDIGE SITUATIE 4
2.2 MOGELIJKE OPTIMALISATIES 6
2.3 TOEKOMSTIGE SITUATIE 6

GEMEENTE Nijmegen

organisatieontwikkelaars

1 ACHTERGROND

1.1 GEMEENTE NIJMEGEN

Skatecentrum Waalhalla staat aan de vooravond van het betrekken van een nieuwe locatie. De huurperiode van de huidige locatie loopt af en er is een nieuwe locatie op het oog. Hiermee zijn aanzienlijke kosten gemoeid. Zowel als het gaat om initiële kosten (waaronder de verhuizings- en verbouwkosten) alsmede de toekomstige exploitatiekosten (waaronder een fikse toename van de huursom). Vanuit die optiek heeft Gemeente Nijmegen opdracht gegeven voor een quick-scan.

De opdrachtstelling voor de quick-scan luidt als volgt:

- Bekijk en analyseer de huidige situatie van het Skatecentrum vanuit zowel een financieel als organisatorisch perspectief;
- Geef aan waar eventuele toekomstige (on)mogelijkheden liggen om de exploitatie verder te verbeteren;
- Geef een oordeel over de financiële haalbaarheid indien Skatecentrum Waalhalla de nieuwe locatie betrekt.

1.2 STEIJNBERS

STEIJNBERS gedijt als geen ander in de horeca en recreatie. Dat is waar onze roots liggen en waar wij ervaring hebben opgedaan. Wij zijn op ons best binnen gastvrije organisaties voor en met mensen. Daarbij onderstrepen we het belang van de ‘service profit chain’: tevreden medewerkers leiden tot tevreden gasten en uiteindelijk tot een goed resultaat. Vanuit die basis en in combinatie met de gedachten achter ‘high performance organizations’, werkt STEIJNBERS aan organisatieontwikkeling.

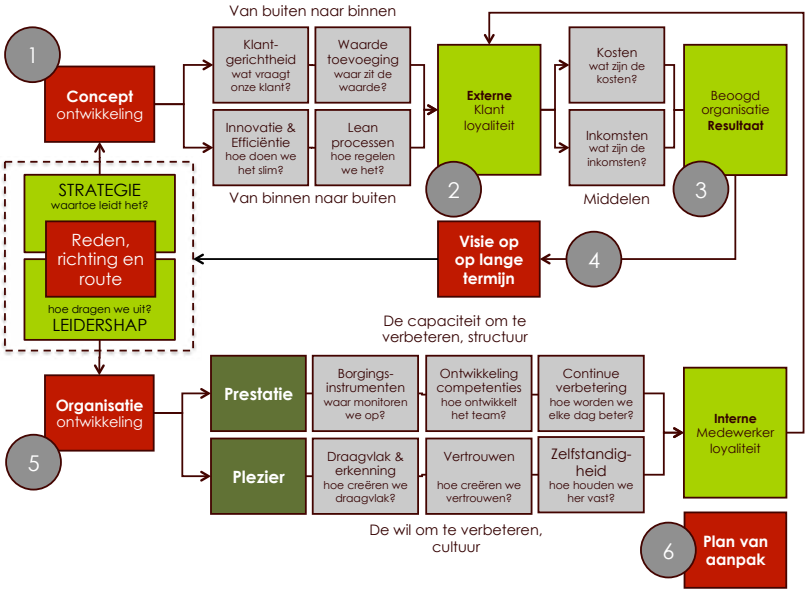
Een toekomstgerichte visie vanuit leiderschap en een heldere strategie rond gastvrijheid vormen het fundament voor onze trajecten. We werken samen het plan uit met de thema’s: reden, richting, route en gewenst, blijvend resultaat. Daarbij geloven wij in een gezonde balans tussen mens- en resultaatgericht handelen, ofwel organisatie- en conceptkracht. We kiezen niet voor de makkelijkste weg, maar voor de weg die leidt tot een bijdrage aan groei en ontwikkeling van sectoren, regio’s en organisaties.

Organisaties waar teamleden van Steijnbers eerder actief waren zijn CenterParcs, Albron, Optisport, Ballorig, Bilderberg Hotels, NH Hoteles, Flash Casino’s, Efteling, Keukenhof, Dierenpark Emmen, Koninklijk Horeca Nederland, Bedrijfschap Horeca & Catering, Recron en diverse horecabedrijven die vallen onder de noemer MKB. De rode draad in deze referenties is ‘het werken voor en met organisaties en ondernemers in de gastvrijheidssector en meer in het specifiek: horeca, leisure en toerisme.

GEMEENTE Nijmegen

2 QUICK-SCAN

STEIJNBERS volgt onderstaand routeschema voor uitvoering van haar scans. De nadruk heeft in het geval van Skatecentrum Waalhalla met name gelegen op stap 3. Daarbij is gebruik gemaakt van de winst- en verliesrekening over 2014 opgesteld door BGH Accountants & Adviseurs B.V., de specificaties aangeleverd door Waalhalla (waaronder de specificaties van de grootboekrekeningen en detailinformatie omtrent evenementen) en de ervaringen uit de locatiebezoeken.

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Tijden de locatiebezoeken is onder andere gesproken met de bestuursvoorzitter en beide directieleden. Onmiskenbaar hebben de betrokkenen een passie voor de skatesport waaronder het inline skaten, skateboarden, stuntsteppen, BMX-en en de gehele bijbehorende subcultuur. Men is zeer gemotiveerd Waalhalla verder uit te bouwen door de nieuwe locatie te betrekken. Er zijn volop ideeën en voornemens hiervan een succes te maken. Jaar na jaar wint men aan kennis en ervaring om het centrum exploitabel te houden.

De populariteit van deze sporten wordt steeds groter. Dit zien we terug in het feit dat er de laatste tijd steeds meer skateparken worden geopend. Het imago verandert hierdoor. Vandaag de dag hebben deze sporten een groot fundament en zijn ze wereldwijde sporten die tot de verbeelding van velen spreken en velen aanhangers hebben. Een en ander is ook terug te zien in de gestage groei van Skatecentrum Waalhalla. De van markt dagrecreatie, sportcentra en publieksevenementen groeit gemiddeld met circa 2% op jaarbasis, terwijl Waalhalla de afgelopen jaren 9-10% groeide.

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

Onderstaande opsomming geeft een kort en bondig beeld van de huidige situatie in kengetallen (gedeeltelijk bij benadering):

- In 2014 hebben 37.800 gasten Waalhalla bezocht;
- Waarvan circa 39% reguliere bezoekers, 50% evenementbezoekers en 11% diversen;
- Er zijn 25 grote evenementen georganiseerd, waarvan circa 16 evenementen uitverkocht;
- Van de totale horeca-omzet is €175.000 evenementen (muntinnames) en €20.000 skatehal [1];
- Dat geeft een gemiddelde besteding van €9,21 tijdens evenementen en €1,36 in de skatehal;
- Er is een substantiële groei in het aantal 'bijzondere' activiteiten (bv 290 kinderfeesten in 2014);
- Er zijn 5 vaste medewerkers en circa 110 vrijwilligers.

Een quick-scan van de huidige exploitatie geeft onderstaand beeld.

Omzet	Bedrag
Horeca skatehal & evenementen	€ 194.616
Shop	€ 58.841
Entree regulier	€ 60.531
Entree & bijdragen evenementen	€ 82.948
Workshops	€ 28.355
Overigen	€ 26.395
	€ 451.686

Kosten	Bedrag	%	Grondslag	Benchmark	Verschil
Inkoopkosten totaal	€ 135.617	30%	van de omzet	**nvt**	**nvt**
Inkoopkosten horeca	*€ 92.828*	*48%*	*van de horeca omzet*	**21%**	**27%**
Inkoopkosten overigen	*€ 42.789*	*17%*	*van de overige omzet*	**nvt**	**nvt**
Personeelskosten	€ 141.637	31%	van de omzet	**23%**	**8%**
Personeelskosten derden *1	€ 27.737	6%	van de omzet	**6%**	**0%**
Huisvestingskosten, excl. huur	€ 19.629	4%	van de omzet	**8%**	**-3%**
Huur gebouw	€ 18.300	4%	van de omzet	**13%**	**-9%**
Kosten machines/inventaris *2	€ 27.043	6%	van de omzet	**8%**	**-2%**
Verkoopkosten	€ 28.857	6%	van de omzet	**7%**	**-1%**
Algemene kosten *3	€ 44.874	10%	van de omzet	**11%**	**-1%**
Rente/financieringskosten	€ 3.062	1%	van de omzet	**1%**	**0%**
	€ 446.757				

*1: beveiliging + overigen
*2: afschrijving of huur (vanwege het tijdelijke karakter van de exploitatie zijn er lage afschrijvingen en hoge huursommen)
*3: algemene kosten + vervoersmiddelen + kantoorkosten + overige kosten (excl. beveiliging)

Opvallend zijn de grijs gearceerde cellen. De inkoopkosten horeca bedragen aanzienlijk meer dan gebruikelijk in de markt. Dat kan verklaard worden door lage verkoopprijzen, verspilling en gratis gebruik door vrijwilligers. De personeelskosten exclusief de derden (waaronder de beveiligingskosten) zijn eveneens aanzienlijk. De exploitatie van Waalhalla is gewoonweg arbeidsintensief. Bovendien wordt op jaarbasis nog ca. €43.000 aan vrijwilligersvergoedingen uitgekeerd. De huur van de gebouwen is beduidend lager vanwege bijdragen c.q. huurverlaging vanuit de Gemeente Nijmegen.

[1] Ten aanzien van de exacte verdeling loopt momenteel nog een onderzoek door het accountantskantoor.

2.2 MOGELIJKE OPTIMALISATIES

Onderstaand zijn de drie voornaamste optimalisaties verwoord. Vanzelfsprekend hoort daar aanvullend overleg en een integraal plan van aanpak bij. Omwille van de doorlooptijd is daar in deze fase nog niet voor gekozen. Voor de nabije toekomst is dat wel aanbevelenswaardig.

Zowel omzet- als kostentechnisch zijn er nog volop verbeteringen mogelijk. Uit de gestage groei blijkt dat Waalhalla prima in staat is jaar na jaar meer bezoekers aan te trekken. De bestedingen blijven echter achter. Als voorbeeld: de gemiddelde besteding tijdens een discotheekbezoek is €15,- en bij een ijssalon €3,-. Ofschoon de verkoopprijzen 'vriendelijk' zijn wordt daarmee niet het verschil verklaard. De huidige top 4 producten zijn: cola, tosti, bier en koffie. Een doordachte assortimentssamenstelling, het aanbieden van maaltijden & spijzen en de opzet van promoties en combi-deals maken het verschil.

Om de inkoopkosten te drukken zijn er al verschillende activiteiten ontplooid. Waaronder het terugbrengen van de verspillingen. Wellicht dat het volledige effect van deze acties nog niet zichtbaar is in de cijfers van 2014. Meer actie is echter geboden. De huidige administratie geeft onvoldoende detailinformatie over de exacte mate van verspilling en eigen gebruik door medewerkers en vrijwilligers. Door de verdere groei van de horeca-activiteiten neemt het risico toe, en daarmee ook het belang om administratief zaken aan te scherpen en tegelijkertijd de beginselen van menu-engineering in te voeren.

De personeelskosten zijn betrekkelijk hoog. Daarbij dient wel aangetekend te worden dat er nog een aanzienlijk bedrag aan vrijwilligersvergoedingen wordt verstrekt. Het gegeven dat Waalhalla 110 vrijwilligers aan zich heeft verbonden is enerzijds een pluspunt, anderzijds vraagt het ook om meer dan gemiddelde afstemming, administratie, planning, e.d. De afgelopen jaren zijn al slagen gemaakt ten aanzien van de interne organisatie. Dit dient doorgetrokken te worden naar een professioneel vrijwilligersbeleid. Waarbij ook zaken komen kijken als zakelijkheid, productiviteit en efficiency.

2.3 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Voor de forecast van de toekomstige situatie is gebruik gemaakt van de jaarcijfers over 2014. Hiermee rekening houdend met de plannen die het team van Waalhalla heeft ontwikkeld en de mogelijke optimalisaties zoals hiervoor beschreven. Het boekjaar 2013 is buiten beschouwing gelaten. Ofschoon deze cijfers bekend zijn, zijn er verschillen in de toewijzing van kosten, onder andere te verklaren door een overstap naar een nieuw boekhoudsysteem vanaf het derde kwartaal. Vanzelfsprekend is die analyse wel mogelijk, echter gezien de beperkte doorlooptijd van de scan zijn deze cijfers weggelaten.

Per omzet- en kostenpost is aangegeven op basis waarvan STEIJNBERS haar inschatting heeft gemaakt. Schattingen zijn daarbij gemaakt op basis van ervaring in concept- en organisatieontwikkeling in de horeca en leisuremarkt. Bedragen zijn afgerond ten gunste van Waalhalla. Een organisatorische groei van tussen de 50 en 60% wordt over het algemeen niet in één jaar tijd georganiseerd, gerealiseerd en ook nog eens geborgd. Daar zijn meerdere jaren voor nodig. Hiermee is geen rekening gehouden. Net als er geen rekening is gehouden met een mogelijke tussenfase, overgangsfase, e.d.

Omzet & opbrengsten	2014	CP Kelco	Toelichting
Entree skatehal	€ 60.531	€ 67.000	Jaarlijkse groei van 10%
Evenementen	€ 82.948	€ 137.000	Naar 30 grote en 50 kleine evenementen * extra
Horeca grote events	€ 174.616	€ 218.000	Van 24 naar 30 grote evenementen
Horeca kleine events	nvt	€ 76.000	Naar 50 kleine evenement *
Horeca skatehal	€ 20.000	€ 40.000	Uitbereiding horecaconcept, professionalisering
Winkel	€ 58.841	€ 65.000	Beperkte uitstalling en geen webshop, prognose +10%
Activiteiten	€ 28.355	€ 57.000	Verdubbeling van workshops, kinderfeestjes, lessen +100%
Sponsoring	€ 17.884	€ 25.000	Sponsoring vanuit leveranciers, e.d.
Diversen (verschillen, e.d.)	€ 8.511	€ -	Nvt
	€ 451.686	**€ 685.000**	* Voor een klein evenement is 20% van een groot evenement begroot

Kosten	2014	CP Kelco	Toelichting
Inkopen horeca	€ 92.457	€ 126.000	30% Van de toekomstige horecaomzet
Inkopen overigen	€ 43.159	€ 47.000	50% Van de toekomstige winkelomzet en €15.000 overigen
Personeelskosten	€ 141.637	€ 185.000	Uitbreiding activiteiten en team, opgave Waalhalla
Personeelskosten derden	€ 27.737	€ 34.000	Toename extra inhuur (o.a. beveiliging) +25%
Huisvestingskosten (excl huur)	€ 19.629	€ 29.000	Toename energie en schoonmaakkosten +50%
Huur	€ 18.300	€ 133.000	Opgave Gemeente Nijmegen
Kosten machines/inventaris	€ 27.043	€ 30.000	Van huur naar afschrijving over 7 jaar, lichte toename
Verkoopkosten	€ 28.857	€ 36.000	Stijging kosten extra promotie (o.a. evenementen) +25%
Algemene kosten	€ 44.874	€ 59.000	Stijging van posten als accountantskosten, verzekering, e.d.
Rente/financieringskosten	€ 3.062	€ 4.000	Nvt
Post onvoorzien 10%		€ 77.935	Nvt
	€ 446.757	**€ 760.935**	

2.4 HAALBAARHEID

Op basis van bovenstaand financieel overzicht is het betrekken van de voormalige CP Kelco locatie door Skatecentrum Waalhalla niet haalbaar. Zoals reeds verwoord is de groei van de organisatie niet van dag op dag te realiseren en al zeker niet voor de toekomst te borgen. Daarvoor is een groeiscenario nodig waarin ruimte (tijd en financiën) wordt gecreëerd voor ontwikkeling en optimalisatie.

Een belangrijk deel van de kosten zal evenredig met de omzet mee kunnen groeien. Echter, dat geldt niet voor de grootste vaste kostenpost: de huursom. De huursom kan zelfs nog verder toenemen naar €153.000,- per jaar indien Waalhalla niet zelf de verhuiskosten van ongeveer €115.000,- kan bekostigen. In dat geval neemt vanzelfsprekend het te verwachte tekort op jaarbasis ook toe.

De verschillende documenten die de afgelopen maanden in het kader van een mogelijk nieuwe locatie zijn opgesteld, corresponderen op onderdelen niet met de winst en verliesrekening van 2014. Bepaalde gegevens zijn door de tijd achterhaald. Vanzelfsprekend kan op regelniveau nog detaillering plaatsvinden na intensievere gesprekken en nader onderzoek. Aan de gemeente hiertoe te besluiten.

Op regelniveau bevinden zich volop uitdagingen. Zo zou de totale horecaomzet van €194.000,- naar €334.000,- stijgen. En dat in een periode waarin de totale organisatie met 50-60% groeit. Uit ervaring met het coachen van horecaorganisaties en –ondernemers, adviseert STEIJNBERS structurele, externe bedrijfscoaching die op basis van geboekte successen stap-voor-stap kan worden afgebouwd.

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

Stichting Skateboarding Nijmegen
Waalbandijk 22
6541 AJ Nijmegen
Tel. 024-7504307
www.waalhalla-centrum.nl
info@waalhalla-centrum.nl

Aan:
College van de Gemeente Nijmegen, aan alle betrokken.
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Nijmegen, 14 Mei 2014

Betreft: *Toelichting op Quick-Scan door Steijnbers Organisatie Ontwikkelaars*.
(De versie in ons bezit betreft op het moment van schrijven "CONCEPT 13 mei 2015")

Beste leden van het College, aan alle betrokkenen,

Gisteren hebben wij het concept van de Quick-Scan van de plannen van de gemeente en Waalhalla omtrent de verhuizing van Waalhalla naar de CP Kelco kunnen inzien. In deze brief proberen wij kort het stuk van onze kant toe te lichten.

Echter, voordat wij ingaan op het stuk, geven we graag een korte schets van de huidige context: nadat wij op 9 April van de het projectteam van de gemeente de mogelijkheid hebben gekregen de plannen schriftelijk toe te lichten (in een brief waarvan wij aannemen dat deze in uw bezit is[1]) is er in korte tijd veel veranderd: Wij hebben jammer genoeg niet de kans gekregen om zelf de verbouwingskosten van de CP Kelco in te kunnen schatten, we hebben 25 april te horen gekregen dat (tegen eerdere mondelinge toezeggingen in) we geen uitstel krijgen om enkele maanden langer op onze huidige locatie te kunnen blijven, en we hebben gisteren vernomen dat de gemeente voornemens is ons 153.000^{E} huur per jaar te vragen voor de CP Kelco. Een bedrag dat voor ons volledig uit de lucht komt vallen. Doordat we niet langer mogen blijven op de huidige locatie staan we nu met onze rug tegen de muur en is de tijdsdruk hoog. Zowel de quick-scan als deze reactie zijn dan ook in zeer korte tijd tot stand gekomen.

[1] Mocht dit niet het geval zijn neemt u dan aub contact met ons op: wij sturen u het schrijven dan direct door.

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

De *quick-scan*, uitgevoerd door de Roel Venninckx van Steijnbers organisatie ontwikkelaars in opdracht van de Heer H. Boon van Ostade, is in een aantal dagen tot stand gekomen op basis van een bezoek aan Waalhalla, een uitgebreid gesprek met het bestuur en de directie, en een inzage in onze financiële stukken. Echter, ondanks de tijdsdruk, vinden wij dat er een zeer gedegen rapport is afgeleverd, waarin de huidige situatie van Waalhalla goed in kaart wordt gebracht. Wij lezen dat Waalhalla ieder jaar aan ervaring en kennis wint om de groeiende populariteit van de skate, en action-sports te faciliteren. Wij lezen een gemotiveerde organisatie te zijn die in 6 jaar gegroeid is van niks, naar een plek in Nijmegen waar meer dan 37.000 bezoekers op jaarbasis komen, 5 vaste medewerkers in dienst zijn, en meer dan 100 vrijwilligers een divers activiteiten aanbod realiseren. Tevens zien we dat Waalhalla, terwijl de markt met 2% groeide, een groei van bijna 10% op jaarbasis heeft gerealiseerd: wij zijn er trots op dit fantastische resultaat ld en vinden het erg prettig dat dit door een externe expert wordt onderstreept. Waalhalla is een hardwerkende, gemotiveerde organisatie die diensten biedt die onmisbaar zijn voor de stad.

Wij zijn ook erg blij met de aanbevelingen om de bedrijfsvoering verder te verbeteren. Wij zijn ons bewust van de genoemde punten, en deze verbeterslagen verantwoorden ten dele onze toekomstige groei in de CP-Kelco. De quick-scan laat duidelijk zien dat de ruimte voor groei die wij in onze eigen stukken aan hebben gedragen ook door de expert onderstreept wordt.

De enige (schijnbare) negatieve conclusie in het rapport is dat wij een huur van 133.000^{E} (of zelfs 153.000^{E}) niet kunnen opbrengen. Echter, ook hier zijn wij het volledig mee eens. Wij hebben in alle eerdere gesprekken met de het projectteam van de gemeente aangegeven een huur op te kunnen brengen van ongeveer 60.000^{E} op jaarbasis. U kunt zelf zien in de projecties van de heer Venninckx dat de expert deze projecties ondersteund. Sterker nog, het beeld wat de expert schets is iets positiever dan ons eigen beeld: wanneer de post onvoorzien lager uit zou vallen dan 10%, dan zouden wij wellicht in staat zijn zelfs meer huur op te brengen dan wij zelf geprojecteerd hadden.

Dat een huur van 133.000^{E} te veel is, dat hadden wij zelf, ook zonder expert, prima kunnen aangeven. Tijdens het gesprek met de heer Venninckx van Steijnbers op 30 april gaf hij aan niet te weten welke huurprijs de gemeente voornemens was te vragen. Wij werden middels de (concept) quick-scan voor het eerst met dit bedrag geconfronteerd. Dit bedrag komt neer op een huurprijs van ongeveer 40m2: dit is een huurprijs die in de vrije markt aan de hoge kant is voor een industrie /kantoorpand dat in goede staat verkeerd; iets wat over de CP Kelco op dit moment moeilijk beweerd kan worden. De huur van 133.000^{E} (of zelfs 153.000^{E}) is gewoonweg onrealistisch en wij hebben ondanks verwoede pogingen geen inzicht in de totstandkoming hiervan.

Door de keuze van 133.000^{E} als referentie wordt onterecht een beeld geschetst dat Waalhalla niet de financiële middelen heeft om van de CP Kelco een succes te maken. Ik heb van de heer Venninckx begrepen dat hem expliciet door zijn opdrachtgever, de gemeente, is verzocht dit als referentie op te nemen (zoals ook vermeld in het rapport zelf). Echter, het rapport laat juist zien dat wij een zeer redelijke m2 prijs kunnen opbrengen: wij zijn volgens de expert in staat ongeveer 16^{E} per m2 te bieden, een prijs die overeenkomt met prijzen (zover wij daar

Brief aan de raad - Verkenning nieuwe locatie Waalhalla

inzicht in hebben kunnen krijgen) betaald wordt door ondernemers in bijvoorbeeld het Honigcomplex.

Samenvattend geeft het rapport, ondanks de tijdsdruk, in onze ogen een goed beeld van onze professionele en snel groeiende organisatie. Daarnaast onderstreept het rapport onze groeipotentie en waarde voor de stad. Echter, door als referentie huur, in opdracht van de gemeente, een prijs te kiezen die absurd kan worden genoemd wordt er door “gegoochel” met cijfers een onterecht negatief beeld geschetst. Ik hoop van harte dat u hierdoorheen kijkt.

Met vriendelijke groet,

Dr. Maurits Kaptein (voorzitter)
Namens het Bestuur en de directie van Stichting Skateboarding Nijmegen

Archipelstraat 13
6524LK Nijmegen

m.: maurits@mauritskaptein.com / m.kaptein@donders.ru.nl
t.: 0621262211

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Economie
Economische Ontwikkeling

Ingekomen stuk D9 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 95 80
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
26 mei 2015	EZ20/15.0004041	Lizzy Eijkhout
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Wensen en bedenkingen nachtwinkels	-	(024) 3292762

Geachte leden van de raad,

Wij willen uw raad graag op grond van artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet in de gelegenheid stellen om wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van het ontwerpbesluit om op basis van artikel 4.2 van de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 een maximum aantal ontheffingen voor nachtwinkels te bepalen op twee.

Gezien het gewijzigd consumentengedrag zijn nachtwinkels onder voorwaarden in de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2013 mogelijk gemaakt. Onder nachtwinkels worden kleinschalige levensmiddelenwinkels verstaan waar uitsluitend en hoofdzakelijk eet- en drinkwaren worden verkocht. Op basis van deze verordening kunnen wij het aantal ontheffingen voor nachtwinkels voor Nijmegen nader bepalen. Bij amendement heeft de raad echter aangegeven hierover eerst gehoord te willen worden en daarom wordt de “wensen en bedenkingen” procedure gevolgd.

Tijdens de Politieke Avond willen wij graag met u van gedachten wisselen over ons voorstel om twee nachtwinkels toe te staan. We willen graag twee nachtwinkels mogelijk maken, omdat:
- er behoefte blijkt te zijn aan nachtwinkels;
- Nijmegen een aanzienlijke studentenpopulatie heeft die graag gebruik maakt van de mogelijkheid om ook tijdens de nachtelijke uren levensmiddelen te kunnen kopen;
- er een grote belangstelling is vanuit de ondernemers zoals blijkt uit het aantal geïnteresseerden;
- we de mogelijke effecten hiervan kunnen spreiden;
- we bij twee nachtwinkels de impact van het toestaan van nachtwinkels beter kunnen meten en monitoren ten behoeve van de evaluatie.

We realiseren ons dat door de ruime openstelling van een nachtwinkel tijdens de nachtelijke uren de overlast voor omwonenden kan toenemen. De politie heeft hierbij ook aangegeven dat nachtwinkels altijd wel voor meer overlast zullen zorgen, maar dit met aanvullende voorwaarden, voorschriften en beperkingen te reguleren is. In de Verordening Winkeltijden Nijmegen zijn daarom voorwaarden voor het toestaan van nachtwinkels opgenomen. Deze voorwaarden hebben betrekking op de toegestane omvang van de winkel.
Achterliggende gedachte daarbij is dat maximering van de omvang bijdraagt aan de inperking van mogelijke overlast van een nachtwinkel. We willen zoveel mogelijk rekening houden met de

Brief aan de raad - Wensen en Bedenkingen maximum aantal ontheffingen voor . . .

Gemeente Nijmegen
Economie
Economische Ontwikkeling

woon- en leefsituatie en voorkomen dat de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de nachtwinkel. Om dit te kunnen reguleren hebben we in aanvulling op de eerder vastgestelde verordening nog de volgende criteria geformuleerd waarop de aanvragen worden getoetst:

- De nachtwinkel ligt bij voorkeur in een gebied met gemengde functies en waar niet uitsluitend gewoond wordt.
- De nachtwinkel moet goed bereikbaar zijn en gelegen aan een doorgaande weg (niet binnen het road barriers gebied in het stadscentrum).
- Er moet voldoende parkeergelegenheid zijn in de nabijheid van de nachtwinkel.
- Er moet een zeker mate van toezicht door handhavende diensten makkelijk te realiseren zijn om de negatieve effecten voor de woon- en leefsituatie en de openbare orde en veiligheid zoveel mogelijk te beperken.

Belangrijk is dat de politie per locatie gericht advies kan geven over flankerende maatregelen om te voorkomen dat onnodige overlast ontstaat. In de Verordening Winkeltijden Nijmegen (artikel 4.3) is al geregeld dat het college nog aanvullend voorschriften en beperkingen in de ontheffing kan opnemen. Voorbeelden hiervan zijn o.a.:

- alleen pinbetalingen tijdens de nachturen;
- de winkelruimte moet beveiligd zijn met een alarmsysteem en een videobewakingssysteem;
- tijdens de openingstijden van de winkel moeten er minimaal twee personeelsleden aanwezig zijn;
- er mag geen bevoorrading plaatsvinden tussen 22.00 en 06.00 uur;
- in de winkel of in de directe omgeving ervan wordt het rondhangen van bezoekers door de eigenaar van de winkel niet toegestaan.

Wij vragen u uw wensen en bedenkingen ten aanzien van het toestaan van twee nachtwinkels aan ons kenbaar te maken. De wensen en bedenkingen van uw raad worden meegenomen in het definitieve besluit van ons college. Na definitieve besluitvorming ten aanzien van het aantal ontheffingen kunnen de diverse belangstellenden voor een ontheffing voor een nachtwinkel geïnformeerd worden. Twee jaar na toekenning van de eerste ontheffing worden de ervaringen met nachtwinkels geëvalueerd en wordt bekeken of het toegestane aantal nachtwinkels overeenkomt met de behoefte vanuit de samenleving.

Hoogachtend,

college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Herziening financieringsconstructies energiebesparing

Ruimtelijke Ontwikkeling

Ingekomen stuk D10 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
26 mei 2015	RO10/15.0005213	Fons Claessen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Herziening financieringsconstructies energiebesparing		(024) 3299245

In het coalitieakkoord is de wens opgenomen om financieringsconstructies voor particuliere woningeigenaren en andere doelgroepen, die hun woning of pand willen verduurzamen, te verkennen. In oktober 2014 hebben wij een selectie van kansrijke constructies aan u voorgelegd. U heeft ermee ingestemd de volgende financierings- en ontzorgingsconstructies verder uit te werken.

1. De premieregeling energiebesparende maatregelen particulieren (PEM) uit te breiden naar andere doelgroepen zoals VVE's en zonnecoöperaties.
2. Uitbreiding gemeentelijke duurzaamheidslening naar andere doelgroepen.
3. ESCO voor scholen, sportverenigingen en maatschappelijke instellingen
4. Oprichten of ondersteunen van een lokaal energiebedrijf/coöperatie:
   a) ontzorgen van kleinere energiecoöperaties (burgerinitiatieven);
   b) oprichten lokaal duurzaam energiebedrijf/ESCo voor huishoudens.

Op basis van de voorgaande selectie en gesprekken met beoogde afnemers van de constructies, willen wij een nieuw pakket aan financiële instrumenten nader uitwerken en uitvoeren. Met de invoering van deze nieuwe instrumenten vervalt de huidige Premieregeling Energiebesparende Maatregelen particulieren (PEM) per 1 januari 2016. Het gaat daarbij om de volgende instrumenten:

A. <u>Uitbreiding van de bestaande Duurzaamheidslening voor particulieren</u>

Sinds 2009 hebben we een gemeentelijke Duurzaamheidslening voor particuliere woningeigenaren. Deze kunnen via de stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) geld lenen voor een breed scala aan energiebesparende maatregelen met een maximum bedrag van €25.000. Hiervan hebben tot nu toe 140 mensen gebruik gemaakt. We hebben in 2009 1,2 miljoen euro aan eigen middelen beschikbaar gesteld voor deze regeling,

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

waarvan de helft nu is uitgeleend. De duurzaamheidslening is bij inzet van eigen middelen erg gunstig (3% lager dan een bancaire hypotheek) en is aftrekbaar van de belasting. Hierdoor is gebruik maken van de lening voor particuliere woningeigenaren in sommige gevallen zelfs goedkoper dan de inzet van eigen middelen. Als er geen subsidieregeling meer is, komt de focus van mensen meer te liggen op de lening en wordt deze meer aangevraagd, zo is de ervaring in andere gemeenten.

Naast inzet bij bestaande bouw willen we de regeling ook uitbreiden naar nieuwbouw. Een projectontwikkelaar kan dan de woning aanbieden volgens het huidige bouwbesluit, maar deze tevens klaarmaken voor een aanvullend pakket aan duurzaamheidsmaatregelen. Toekomstige bewoners kunnen deze aanvullende maatregelen financieren met de Duurzaamheidslening, indien ze de financiering niet in de hypotheek kunnen meenemen. Projectontwikkelaars hebben aangegeven interesse te hebben in deze constructie.

Om de regeling op peil te houden en meer aanvragen mogelijk te maken, willen wij de komende jaren het budget aanvullen met de middelen. die nu ingezet worden voor de PEM, te weten €470.000 per jaar. In 2016 zullen wij nog PEM subsidies moeten uitkeren, die in 2015 zijn aangevraagd. De resterende middelen zetten we in als aanvulling van de kredietfaciliteit. Afhankelijk van het succes van de lening vullen we de kredietfaciliteit aan en stellen daarbij een maximum van €470.000 per jaar voor 2017 en 2018. Omdat het hierbij gaat om leningen vloeien deze middelen uiteindelijk weer terug naar de gemeente. We streven ernaar deze regeling komend najaar in werking te hebben.

B. <u>Een pilot voor energiebesparing bij huiseigenaren met een laag inkomen</u>
Een groot deel van de huishoudens heeft een inkomen lager dan de toetsingsgraad om in aanmerking te komen voor een lening of heeft een huis dat ‘onder water’ staat. Het gaat daarbij voornamelijk om de groep mensen met een inkomen tussen € 24.000 en € 43.000 en huizen met een waarde tot ongeveer €175.000. Samen met andere gemeenten, het Rijk, Platform 31 en Nibud brengen we momenteel in beeld hoe groot deze groep is.

Platform 31 wil voor deze doelgroep een landelijke regeling opzetten en zoekt hiervoor een pilotgemeente. Daarbij is ‘0 op de meter’ uitgangspunt, omdat dan de energielasten wegvallen waardoor de woonlasten van deze groep ook echt substantieel dalen. Het gaat hierbij om het oprichten van een wooncoöperatie van particuliere woningeigenaren. De wooncoöperatie regelt als non-profit echtspersoon de financiering voor het energiezuinig of energieneutraal maken van woningen en laat de maatregelen uitvoeren. De deelnemers betalen de investering terug middels servicekosten die zij aan de wooncoöperatie betalen. Wij willen ons aanmelden als pilotgemeente voor deze nieuwe regeling.

In Deventer en Zutphen loopt een initiatief voor het opzetten van een ESCO voor particulieren, waarbij de ESCO maatregelen neemt en de mensen deze terugbetalen via de energierekening, die in dit geval wordt geïnd door een instantie als de GKB.
De ESCO is een bedrijf dat wordt gefinancierd door een reguliere bank. Banken willen hier pas in investeren wanneer de formule zich bewezen heeft bij de eerste 2000 woningen. We volgen deze ontwikkeling op de voet en bezien of wij mogelijk met een pilot kunnen meeliften. Verschil met de regeling van platform 31 is dat het hier niet hoeft te gaan om ‘0 op de meter’ renovaties. Ook doen we mee aan Stroomversnelling Koop, een landelijk programma waarin vraag en aanbod

wordt gecreëerd voor nul-op-de-meter-verbouwingen van particuliere rijwoningen uit de periode 1950 – 1980. Huiseigenaren zouden de kosten van hun huidige energierekening om moeten kunnen zetten in een lening voor een slimme verbouwing naar een NulopdeMeter woning.

C. Opzetten van een Stimuleringslening via de SVn voor non-profit organisaties

Voor non-profitorganisaties willen we, via de SVn, een 'Stimuleringsregeling' opzetten. Uit de consultatie is gebleken dat non-profit organisaties meer interesse hebben in een goedkope lening waarmee zij zelf kunnen verduurzamen dan deelname in een collectieve ESCO-constructie. Het gaat hierbij om de volgende doelgroepen:

a. VvE's
b. Energiecoöperaties
c. Schoolbesturen die een schoolgebouw beheren en onderhouden.
d. Non-profitorganisaties die een gebouw beheren, bv. sportclubs, maatschappelijke instellingen

Het maximaal te lenen bedrag bedraagt € 100.000 per aanvrager. Voor VvE's geldt een afwijkende limiet van maximaal €250.000 per VvE.

De lening heeft een looptijd van 10 tot 20 jaar (afhankelijk van de hoogte van het bedrag). Net als bij de Duurzaamheidslening voor particulieren gaat het hier om een zogenaamd 'revolverend' fonds. Dergelijke regelingen vragen om inzet van financiële middelen, die revolveren. Dat betekent dat aflossingen op de versterkte leningen worden gebruikt voor het verstrekken van nieuwe leningen. De gelden die de gemeente verstrekt aan de SVn, die het revolverende fonds beheert, komen pas terug als we deze regelingen stoppen.

In tegenstelling tot voor de Duurzaamheidslening voor particulieren willen we voor het vullen van het fonds voor non-profit instellingen vreemd vermogen aantrekken via de Bank Nederlandse Gemeenten. De rente die wij aan de non-profitorganisaties voor deze lening vragen, ligt tussen de rente die wij zelf betalen en de rente die een organisatie zou moeten betalen bij een commerciële bank. Hiermee is de regeling nog steeds een stuk aantrekkelijker dan wanneer partijen bij de bank moeten lenen en voorzien wij in een stuk risicoafdekking.

De lening mag alleen verstrekt worden aan non-profitorganisaties en niet aan MKB bedrijven, omdat onze eigen beleidsregels dit zo voorschrijven en omdat er anders sprake kan zijn van staatssteun. De lening aan non-profitorganisaties wordt pas verstrekt als deze twee afwijzingen van een commerciële bank voor het verstrekken van een bancaire lening kan overleggen. Daarna voert SVn een kredietwaardigheidstoets uit om het risico te verminderen dat de rente en aflossing niet kan worden betaald.

We streven ernaar deze regeling komend najaar in werking te hebben.

D. Een maatwerkregeling gekoppeld aan Power2Nijmegen

Verschillende doelgroepen (sportverenigingen, bedrijven en energiecoöperaties) hebben aangegeven dat zij vooral ook behoefte hebben aan praktische ondersteuning daar waar het gaat om het krijgen van betrouwbare informatie over beschikbare financierings-, fiscale en juridische constructies, zoals de energie-investeringsaftrek (EIA), VAMIL/MIA, SDE+, postcoderoos en groen financieren. Sportverenigingen kunnen daarbij ook een stuk praktische ondersteuning

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

gebruiken, omdat het gaat om organisaties, die afhankelijk zijn van vrijwilligers en weinig tijd hebben om zelf deze zaken te regelen.

Energiecoöperaties vragen specifiek om het beschikbaar stellen van modelverordeningen voor ‘recht van opstal’, ‘recht van overpad’ etc. daar waar het gaat om het leggen van zonnepanelen op andermans daken, zodat zij niet allemaal individueel deze kennis moeten opbouwen.

Sommige grotere instellingen geven aan dat de aftopping van €100.000 in de stimuleringsregeling voor hen onvoldoende is. Daarnaast kloppen ook MKB bedrijven aan voor financiering. Omdat het hier gaat om substantiële bedragen, zal in deze gevallen per geval op individuele basis bekeken worden of de gemeente hierin praktische of financiële ondersteuning kan bieden. Hierbij worden dan ook andere fondsen hierbij in ogenschouw genomen. Indien wij overwegen deze partijen zelf van financiering te voorzien, buiten de andere regelingen om, dan zullen wij hier per geval een individueel besluit over nemen, waarbij wij ook u hierover zullen informeren. Het beleidskader voor gemeentegaranties en verstrekkingen is hierbij de leidraad.
Binnen Power2Nijmegen is er reeds een budget van €100.000 per jaar beschikbaar voor een stukje financiële ondersteuning van nieuwe initiatieven op het gebied van energietransitie.

Wij onderzoeken nog verder hoe we deze partijen praktisch nog beter kunnen ontzorgen. Hiertoe brengen we mogelijkheden binnen het bestaande Bedrijvenloket, het Loket Duurzaam Wonen, eventueel aangevuld met praktische ondersteuning voor bijvoorbeeld sportverenigingen nader in beeld, inclusief personele en financiële consequenties. Hierover zullen wij u op een later tijdstip informeren.

Op korte termijn willen wij de Duurzaamheidslening voor particulieren aanpassen en de Stimuleringslening voor non-profitorganisaties opzetten. Parallel hieraan zal per 1 januari 2016 de huidige PEM subsidieregeling voor particuliere woningeigenaren worden beëindigd. Dit communiceren we tijdig.

We gaan ervan uit dat u het eens bent met de verdere uitwerking en invoering van de genoemde regelingen. Zo niet dan zijn wij bereid om hierover op korte termijn het gesprek met u aan te gaan.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Zienswijze op concept-jaarrekening 2014 en . . .

Ruimtelijke Ontwikkeling

Ingekomen stuk D11 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
26 mei 2015	RO10/15.0005102	Ralph Breuer
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Zienswijze op concept-jaarrekening 2014 en concept-begroting 2016 GR MARN		(024) 3292729

Geachte leden van de raad,

Op 30 maart 2015 heeft de GR MARN uw raad verzocht een zienswijze te geven op de concept-jaarrekening 2014 en de concept-begroting 2016 van de GR MARN. Deze bevoegdheid is door u gedelegeerd aan ons college.

Beide documenten geven ons geen aanleiding om bedenkingen in te brengen. Wij hebben het Algemeen Bestuur daarom medegedeeld dat wij kunnen instemmen met de concept-jaarrekening 2014 en de concept-begroting 2016.

De activiteiten van MARN zijn de afgelopen jaren sterk afgenomen. Dit komt doordat grote delen van de regionale activiteiten van MARN op het gebied van milieu en afval zijn verschoven naar de ODRN en naar Dar N.V. Vanwege deze verwachte taakreductie is in onze stadsbegroting een bezuinigingstaakstelling opgenomen van € 300.000 structureel vanaf 2014.

Voor uw informatie geven wij een nadere toelichting op wat de jaarrekening 2014 en de begroting 2016 (inclusief meerjarenraming 2017-2019) van de MARN betekenen voor deze taakstelling.

- Voor 2015 wordt de taakstelling gerealiseerd doordat de GR MARN voornemens is het positieve rekeningresultaat over 2014 uit te keren aan de gemeenten.
- Voor 2016 wordt een tekort van € 47.000 verwacht ten opzichte van de taakstelling. De jaarrekening van de MARN laat evenwel ook nog een bestemmingsreserve zien van ca. € 145.000. Mogelijk dat bij de jaarrekening over 2015 deze bestemmingsreserve vrijvalt. Daarmee zou eveneens over 2016 de taakstelling kunnen worden gerealiseerd.
- Vanaf 2017 verwachten wij een structureel tekort van € 12.000 ten opzichte van de taakstelling. Aangezien binnen de MARN nu alle mogelijke besparingsmaatregelen zijn doorgevoerd, zullen deze resterende tekorten over 2017 en verder binnen het programma Openbare Ruimte worden opgevangen.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Voortgangsrapportage Stadscontract tot en met 2014

Economie
Economische Ontwikkeling

Ingekomen stuk D12 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 95 80
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
26 mei 2015	EZ20/15.0004851	Daan Geven
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Voortgangsrapportage Stadscontract tot en met 2014		(024) 3299672

Geachte leden van de Raad,

Op 25 april 2012 hebben Provinciale Staten van de provincie Gelderland het Prioritair Programma Stad en Regio 2012-2015/2017 vastgesteld. In mei 2012 (1e tranche) en juni 2013 (2e tranche) is op grond van dit programma een bijdrage aan de gemeente Nijmegen ter beschikking gesteld en is het zogenaamde Stadscontract afgesloten.

Zoals overeengekomen in het Stadscontract rapporteren wij jaarlijks vóór 1 juni aan de provincie over de voortgang van de diverse programma's en projecten binnen het Stadscontract. De voortgangsrapportage wordt opgesteld volgens een door Gedeputeerde Staten vastgesteld model en bevat een beschrijving van zowel de inhoudelijke als financiële voortgang.

Hierbij ontvangt u van ons de voortgangsrapportage tot en met 2014 met daarin de inhoudelijke en financiële stand van zaken van de programma's en bijbehorende projecten uit het Stadscontract. Naast deze voortgangsrapportage, zullen wij u ook via de stadsbegroting en jaarrekening informeren over de voortgang van deze projecten.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen: Voortgangsrapportage Stadscontract gemeente Nijmegen over periode 2012 tot en met 2014

Bijlage 1: Voortgangsrapportage Stadscontract gemeente Nijmegen over periode 2012 tot en met 2014

Voortgangsverslag 1e en 2de tranche 2012+2013+2014

Partner	**Gemeente Nijmegen**	
Meerjarenprogramma	Stad en Regio 2012-2015/2017	
Zaaknummer subsidiebeschikking	2011-019045 / 2011-019062	
Datum subsidiebeschikking	4 mei 2012	
Rapportage betreft	☐	verslag inhoudelijke en financiële voortgang over de periode t/m 1 april 2013 (ijkmoment)
	☐	aanvraag tot subsidievaststelling (gehele verslagperiode)
	X	Verslag inhoudelijke en financiële voortgang 2012-2014 (2012 - 2013 met controleverklaring)

PROGRAMMA 1	**Stadscentrum**	
Doel Verbetering van het verblijfs- en vestigingsklimaat stadscentrum Nijmegen.	**Economisch Offensief Binnenstad 2012-2015**	
Inhoudelijk	**Beoogd**	**Gerealiseerd / Voortgang**
Resultaten	• <u>Fysieke impulsen</u> in het leef- en vestigingsklimaat, waaronder herinrichting openbare ruimte, sfeerelementen, bewegwijzering e.d.	Algemeen: We hebben bureau BRO een weerbaarheidsanalyse laten opstellen voor 7 deelgebieden in de binnenstad. Deze analyse is de opmaat voor het op 9 juli 2013 door het College vastgestelde “Actieplan Economische Structuur voor de Binnenstad 2012-2015”. In februari en maart van dit jaar heeft het College respectievelijk de “Agenda voor de Binnenstad” en de “Startnotitie visie op leegstand en transformatie van de binnenstad” vastgesteld. Deze documenten zijn mede leidend voor de verdere vormgeving van een aantal projecten uit het Actieplan. Aan bureau BRO is een vervolgopdracht tot actualisatie van de weerbaarheidsanalyse verstrekt. De aanbevelingen uit deze actualisatie worden betrokken bij de vast te stellen “Visie op transformatie en leegstand” (zomer 2015). De herinrichting van het busstation Plein 1944 is voltooid. Met ondernemers, eigenaren en bewoners van de Bloemerstraat zijn gesprekken gevoerd over de gewenste herinrichting van de openbare ruimte in deze straat. Op basis hiervan wordt een tweetal profielen voor de herinrichting uitgewerkt. Bestuurlijke besluitvorming, aanbesteding en bestekfase van de herinrichting zijn voorzien in het najaar van 2015. Realisatie van de werkzaamheden zal in het voorjaar van 2016

		plaatsvinden. De voorbereidingswerkzaamheden maken deel uit van het Actieplan. De herinrichting van de openbare ruimte Klein Mariënburg is inmiddels aanbesteed. Uitvoering is voorzien in de tweede helft van 2015. Voor de graffiti-verwijdering is in het stadscentrum een zogenaamde 0-beurt uitgevoerd. Met het Huis voor de Binnenstad (HvdB), de binnenstadmanager en de gemeente zijn vervolggesprekken gevoerd over een efficiënte verwijdering van graffiti op gemeentelijke en particuliere panden. Een voorstel tot verdere aanpak via het HvdB is in voorbereiding. Het opgestelde gebruik- en beheerplan voor de binnenstad wordt uitgevoerd. De Nationale Bewegwijzeringsdienst heeft in opdracht van de gemeente gemoderniseerde voetgangersbewegwijzering in de binnenstad gerealiseerd. In het Actieplan is een extra financiële bijdrage van € 10.000 opgenomen voor de plaatsing van negen driehoekzuilen.
	• Investeringsregeling bijzondere gebouwen en wederopbouwpanden, incl. gevelaanpak	Ter ondersteuning van eigenaren/ondernemers voor de gevelaanpak is een inspiratie-poster met sfeerbeelden ontworpen. Ook heeft het College op 25 februari 2014 de investeringsregeling voor wederopbouwpanden in de binnenstad vastgesteld. Inmiddels zijn hier 13 aanvragen voor ingediend. Met twee architecten zijn (financiële) afspraken gemaakt om pandeigenaren van wederopbouwpanden te faciliteren bij het indienen van aanvragen. Het stimuleren van eigenaren tot het doen van aanvragen kost de nodige tijd en aandacht. Om deze reden wordt ook nagedacht over een verbreding van de regeling.
	• Versterking Organiserend vermogen , w.o. verdere professionalisering Huis voor de Binnenstad, Ondernemersverenigingen	Samen met het Huis voor de Binnenstad hebben we debatten gehouden over het Nieuwe Winkelen, internet, de winkeltijden en narrow-casting. De controverse tussen de Vereniging Centrum Ondernemers Nijmegen en Federatie Ringstraten Nijmegen is opgelost. Op 4 februari 2014 is door het College besloten aan het HvdB subsidie te verlenen voor een periodieke nieuwsbrief (€ 10.000 per jaar) en een activiteitenbudget voor straatverenigingen e.d. (€ 25.000 per jaar). In 2014 zijn hiermee 10 nieuwsbrieven uitgebracht en is aan 18 samenwerkingsverbanden van ondernemers een financiële bijdrage verstrekt voor het organiseren van activiteiten.
	• Aanpak leegstand/acquisitie	In de “Visie op leegstand en transformatie in de binnenstad” (vast te stellen in de zomer van 2015) zal nader worden ingegaan op de gemeentelijke strategie en het beleid voor acquisitie. Als onderlegger voor deze visie zal de weerbaarheidsanalyse worden geactualiseerd. Zodra de visie is vastgesteld, zal worden gestart met het actualiseren van het bidbook en het opstellen van de pandenbank Met belanghebbende partijen en het Huis voor de Binnenstad is een aanzet gegeven voor het upgraden van de Werkgroep Vastgoed o.l.v. Prof. Erwin van der Krabben. De Werkgroep komt naar verwachting vier keer per jaar bijeen. Door het Huis voor de Binnenstad is het initiatief genomen voor het

		oprichten van een Vereniging van Eigenaren in de binnenstad. Naar verwachting is deze VVE in het 3e kwartaal van 2015 gerealiseerd. Het project "Tussentijds" wordt geëvalueerd.
	• Promotie & Marketing, w.o. Het Nieuwe Winkelen, vermarkten binnenstad/ringstraten, impuls cultuurhistorische waarden, narrow casting	De Werkgroep Promotie & Marketing Huis voor de Binnenstad komt periodiek bijeen om thema's voor de koopweekeinden (duo deals) en bijzondere acties voor te bereiden. Doel hiervan is het verder vermarkten en promoten van onze binnenstad. De website www.centrumnijmegen.nl heeft een upgrading ondergaan. In de Mariekenstraat is gratis WiFi gerealiseerd, zowel in de openbare ruimte als in de winkels en horeca in deze straat. Verdere uitrol van WiFi in de Passage Molenpoort is voor dit jaar voorzien. In de maanden november tot januari is in de binnenstad feestverlichting gerealiseerd. Ook in de komende jaren zal deze verlichting weer in de binnenstad worden opgehangen en verder worden uitgebreid. Het project "City-dressing en sfeerelementen" is afgerond.
	• Cross-sectorale samenwerking (verbindingen tussen economie en cultuur)	Door museum het Valkhof zijn in samenwerking met de gemeente en het Huis voor de Binnenstad bijeenkomsten georganiseerd over de verdere ontwikkeling van het Valkhofkwartier/Kelfkensbos.
	• Ondernemerschap, w.o. versterken cultureel ondernemerschap, ondersteuning kansrijke starters	Al in de periode september-december 2013 is in samenwerking met het RBT KAN , de Koninklijke Horeca en de Kamer van Koophandel het project "Mijn Idee, Goed idee" uitgevoerd, op basis waarvan een 20-tal creatieve/horeca ondernemers zijn begeleid bij het opstarten/uitvoeren van bedrijfsplannen op het gebied van toerisme/horeca/cultuur. Aan de hand van de evaluatie van het project "Tussentijds" wordt bezien in hoeverre verdere gemeentelijke ondersteuning kan plaatsvinden. Met het ROC Nijmegen en de HAN vinden gesprekken plaats over de koppeling van leerlingen/studenten aan ondernemers met als thema's stageplekken, bewustwording e.d. Met het project "De Nijmeegse Zaak" vindt daarnaast ondersteuning aan ondernemers plaats door het Bureau Zelfstandigen. Op 11 februari jl. is de Stadscentrummonitor (2012-2013) door het College vastgesteld. Vaststelling van de Stadscentrummonitor voor de jaren 2014-2015 is in mei 2015 voorzien.
	• Monitoring	In december 2013 is de winkeltijdenverordening voor de gemeente Nijmegen vastgesteld, op basis waarvan een ruimere openstelling voor de detailhandel, waaronder de koopzondagen, mogelijk is gemaakt. Inmiddels is de evaluatie hiervan gereed.
	• Overige	Op 26 februari 2014 is het terrassenbeleid door de raad vastgesteld. Met dit nieuwe beleid zijn de regelgeving en lasten voor horecaondernemers verminderd. Het project "de markt voor morgen" , een nieuwe marktverordening en een herindeling van de centrummarkten zijn najaar 2015 naar verwachting gerealiseerd.

Maatschappelijke effecten	- **300 banen** in met name de sector Toerisme en Recreatie; - meer bezoekers die langer verblijven en meer besteden; - groei toeristische sector, w.o. meer bezoekers cruisevaart; - versterking georganiseerd vermogen organisaties; - binnenstad schoon, heel en veilig.	Rapportage in 2016
Financieel	**Begroot**	**Gerealiseerd**
Totaal (2012-2015)	€ 1.800.000,-	(2012,2013,2014) € 863.321,-
- provincie Gelderland - gemeente -derden	€ 900.000,- € 900.000,- € pm	€ 165.466,- **€ 697.855,-**
Toelichting/bijzonderheden		De uitvoering van het project loopt op schema en de verwachting is dan ook dat het project tijdig en volledig (ook financieel) in 2015 wordt afgerond. Een aantal subsidies in het kader van de uitvoering van dit project is nog niet vastgesteld en zodoende niet meegenomen in deze rapportage. Met deze subsidies is een bedrag van € 365.082,- gemoeid. In 2015 zullen deze subsidies worden vastgesteld en bij de einddeclaratie zullen wij deze kosten dan ook in de verantwoording meenemen.

Voortgangsverslag 1e tranche 2012+2013+2014

Partner	**Gemeente Nijmegen**	
Meerjarenprogramma	Stad en Regio 2012-2015/2017	
Zaaknummer subsidiebeschikking	2011-019045 / 2011-019062	
Datum subsidiebeschikking	4 mei 2012	
Rapportage betreft	☐	verslag inhoudelijke en financiële voortgang over de periode t/m 1 april 2015 (ijkmoment)
	☐	aanvraag tot subsidievaststelling (gehele verslagperiode)
	X	Verslag inhoudelijke en financiële voortgang 2012-2014 (2012 en 2013 met controleverklaring)

PROGRAMMA 2	**Cultuur en Cultuurhistorie**	
Doel Centrumfunctie van Nijmegen versterken. Culturele en historische identiteit van Nijmegen versterken. Aantrekkelijkheid van Nijmegen voor toeristen versterken. Vergroting variëteit aan culturele producties.	**1. Stratemakerstoren (Bastei)** **2. Donjon** **3. De Vereeniging**	
Inhoudelijk	**Beoogd**	**Gerealiseerd / Voortgang**
Resultaten	1. **Restauratie van de Stratemakerstoren (De Bastei):** een geconserveerde en gerestaureerde Stratemakerstoren met een eigentijdse uitbreiding waarin diverse organisaties op het gebied van natuureducatie en cultuurhistorie worden ondergebracht, alsmede een beleving van de Stratemakerstoren als onderdeel van de vestingstad Nijmegen. De nieuwe functie sluit perfect aan bij de locatie van de Stratemakerstoren als scharnierpunt tussen, stad, rivier en Ooypolder.	- Door het architectenbureau Van Roosmalen en Van Gessel is het definitief ontwerp nieuwbouw opgeleverd, welke de basis vormt voor de partiële herziening van het bestemmingsplan. - Begin 2014 is de Raad definitief akkoord gegaan met de realisatie van de Bastei - In 2014 heeft de raad het bestemmingsplan vastgesteld. Begin 2015 is het bestemmingsplan onherroepelijk geworden en is de omgevingsvergunning aangevraagd en verleend. - De aannemer is in samenwerking met de gemeente door middel van een bouwteam gestart met de bouwwerkzaamheden. Afronding is voorzien in december 2015.
	2. **Herbouw van de Donjon:** een herbouwde donjon als markante herinnering aan de eertijds machtige Valkhofburcht.	- De aanvragen monumentenvergunning en omgevingsvergunning zijn ingediend. - Met de Rijksdienst voor de monumenten zijn intensieve

	3. **Revitalisering van concertgebouw De Vereeniging**: eerste deel van de revitalisering van de Keizer Karel Podia (Concertgebouw De Vereeniging en Stadschouwburg) op 3 aspecten: cultuurhistorie, functionaliteit en duurzaamheid ; in deze stadscontractperiode wordt hierbij prioriteit gegeven aan het gebouw de Vereeniging.	gesprekken gevoerd in verband met de beschermde status van het park. - Nadat er zienswijzen zijn ingediend op het concept Bestemmingsplan is door middel van ateliers met de organisatoren van evenementen in het park een nieuw VO Valkhofpark opgesteld. Daarop hebben de organisatoren hun zienswijzen ingetrokken en ligt het bestemmingsplan nu in juni a.s. bij de raad voor definitieve vaststelling. - Na vaststelling zullen de particuliere initiatiefnemers de omgevingsvergunning aanvragen, waarna gestart kan worden met de reconstructie van het park en de herbouw van de Donjon. N.B. Per brief d.d. 7 april jl. hebben wij Gedeputeerde Staten verzocht de resultaatbeschrijving voor de herbouw van de Donjon in het programmafiches aan te passen. Dit omdat de gemeentelijke werkzaamheden voor dit project in 2015 zijn volbracht (het realiseren van de voorbereidingen) en de bouw van de toren vanaf dan in handen is van de Stichting Donjon. De Vereeniging behoort tot het waardevolste cultureel erfgoed van Nijmegen. De zaal is befaamd om zijn uitmuntende akoestiek en behoort tot de top concertzalen van Europa. Met het vaststellen van het Masterplan De Vereeniging in 2013 is deze culturele waarde opnieuw erkend en is er een passende ambitie neergelegd voor de toekomst van De Vereeniging. Het Masterplan maakt duidelijk dat een investering van circa € 20 miljoen nodig is om tot volledige optimalisatie van het monumentale pand te komen. Een ambitie die, in haar volle breedte, niet in één keer door de gemeente en de Stichting Keizer Karel Podia (KKP) kan worden gerealiseerd. Om deze reden is besloten om de renovatie budget-gestuurd uit te voeren. Daartoe hebben KKP en de gemeente Nijmegen in maart 2014 een uitvoeringsovereenkomst ondertekend. Hierdoor kan met geld van de gemeente en middelen vanuit het Stadscontract en de Robuuste Investeringsimpuls de eerste delen van het Masterplan tot uitvoering worden gebracht. In de zomer van 2014 heeft KKP de eerste fase van de renovatie binnen planning en budget uitgevoerd. Daarbij is o.a. de klimaatinstallatie voor de Grote Zaal geheel vernieuwd, is de zolder van de Grote Zaal opgeknapt, geïsoleerd en begaanbaar gemaakt en zijn de theater technische installaties in de toneeltoren vervangen. Op dit moment loopt de vergunningaanvraag voor de tweede fase van de renovatie. In de zomer van 2015 wordt hiermee aangevangen en worden restaurant en café omgebouwd tot een Grand Café, wordt de vloer in de Foyer vervangen, wordt de garderobe verplaatst en vernieuwd en wordt

	4. Een prachtig nieuw Plein '44 waarin de gevonden torenresten (onderdeel van een dubbele stadsmuur uit de 14e eeuw) voor het publiek zichtbaar en benaderbaar worden ingepast in het ontwerp.	er een centrale toiletgroep toegevoegd. Deze werkzaamheden passen binnen het beschikbare budget van in totaal € 6,3 miljoen, waarvan vanuit het Stadscontract € 0,8 miljoen als subsidie en € 0,3 miljoen revolverend. Binnen de Zomernota van de gemeente en de Provincie wordt nog naar middelen gezocht om de tweede uitvoeringsfase uit te breiden met enkele zeer noodzakelijke aanpassingen die momenteel niet binnen het totaalbudget passen. Het gaat hier om de renovatie van de Grote Zaal, de zijfoyers, de centrale Foyer (deels) en de hoofdentree. Door deze aanpassingen nog in deze fase mee te nemen, hoeven geen extra voorbereidings- of aanbestedingskosten te worden gemaakt. Project is gerealiseerd (valt buiten het controle-object van de accountant).
Maatschappelijke effecten	- grotere exposure van het Valkhofkwartier in de pers; - grotere bezoekersaantallen van de Stratemakerstoren/Natuurmuseum; als 0-meting nemen we het bezoekersaantal van de Stratemakerstoren in 2011 : 12.000; - nieuwe bezoekersaantallen voor de Donjon. - de KKP-voorzieningen zijn na renovatie beter ingericht voor en toegerust op het ontvangen van een grotere variëteit aan producties (we gaan dit monitoren). - een hogere waardering van het comfort en bruikbaarheid van nu in eerste instantie de Vereeniging; hierdoor wordt het aantrekkelijker voor andere (maatschappelijke en commerciële) partijen om, buiten de voorstellingen om, gebruik te maken van de geboden fysieke voorzieningen; ook dit gaan wij monitoren.	Rapportage in 2016
Financieel	**Begroot**	**Gerealiseerd**
Totaal (2012-2015)	€ 10.650.000,-	**(2012+2013+2014)** € 4.660.799,-
- provincie Gelderland - gemeente	€ 800.000,- (1) € 200.000,- (2) € 800.000,- (3) € 2.650.000,- (1) € 0,- (2) € 1.100.000,- (3)	€ 480.000,- € 120.000,- € 400.000,- € 457.297,- € 346.234,- € 2.857.268,-

- derden	€ 0,- (1) € 0,- (2) € 1.500.000,- (3)	
Toelichting/bijzonderheden		

Voortgangsverslag 1e en 2de tranche 2012+2013+2014

Partner	**Gemeente Nijmegen**	
Meerjarenprogramma	Stad en Regio 2012-2015/2017	
Zaaknummer subsidiebeschikking	2011-019045 / 2011-019062	
Datum subsidiebeschikking	4 mei 2012	
Rapportage betreft	☐	verslag inhoudelijke en financiële voortgang over de periode t/m 1 april 2015 (ijkmoment)
	☐	aanvraag tot subsidievaststelling (gehele verslagperiode)
	X	Verslag inhoudelijke en financiële voortgang 2012-2014 (2012 en 2013 met controleverklaring)

PROGRAMMA 3	**Wijkaanpak**	
Doel Doorontwikkeling wijkgericht werken (verdere verbreding en intensivering van de wijkaanpak uit GSO3)	**Doorontwikkeling wijkgericht werken en de wijkaanpak**	
Inhoudelijk	**Beoogd**	**Gerealiseerd / Voortgang**
Resultaten	• Ontwikkelen van een sociaal wijkprogramma: het op maatgesneden aanbod voor de wijk. Hiervoor ontwikkelen we een (statistisch) profiel van de pilotwijken en brengen de problematiek die er speelt en de kansen die aanwezig zijn systematisch in kaart. Dit vertalen we in een wijkprogramma voor de sociale voorzieningen. De thema's openbare ruimte, leefbaarheid en veiligheid maken eveneens onderdeel uit van het wijkprogramma. • Vier pilots: we starten met de sociale wijkteams in de wijken Lindenholt (in de buurten Horstacker en de Kampwijken) , Dukenburg (in de buurten Meijhorst en Malvert) , Hatert en Nijmegen-Noord.	**Algemeen** In het kader van dit project is de decentralisatie van zorgtaken naar de gemeente per 1 januari 2015 voorbereid door het wijkgericht werken verder te ontwikkelen. Door middel van pilots en het opzetten van sociale wijkteams, -netwerken en -servicediensten heeft in de afgelopen periode de wijkaanpak gestalte gekregen. Met de effectuering van de decentralisatie op 1 januari jl. is het project afgerond. Daarbij zijn de Stadscontractmiddelen besteed en is aan de cofinancieringsverplichting voldaan. In het onderstaande zal op de verschillende projectonderdelen verder worden ingegaan. Voor de pilotwijken zijn wijkprofielen gemaakt op basis waarvan meer zicht is gekomen op de problematieken in de betreffende wijken. Op basis daarvan zijn met VGZ drie pilotprojecten gestart: basis GGZ, Gezonde Leefstijl Interventies (GLI) en ouderenzorg. In twee wijken wordt gewerkt aan de uitvoering van de notitie Mee(r)doen in Nijmegen, gericht op bewonersparticipatie: integrale wijkplannen vanuit het adagium één wijk, één plan, waarvan de regie bij de wijkmanagement ligt. (zie ook Maatschappelijk Opdrachtgeversschap hierna). Gerealiseerd: - Lindenholt in april 2012 - Hatert in juli 2012 - Dukenburg in oktober 2012

	• Opzetten van sociale wijkteams, incl. het ontwikkelen van integrale werkmethodieken en methodieken voor inzet van eigen kracht en sociale omgeving i.s.m. de Hogeschool Arnhem Nijmegen.	- Nijmegen-Noord in april 2013 Inmiddels zijn ook wijkteams gestart in: - Midden (december 2013) - Oud-West (december 2013) Vanaf januari 2014 is gestart met de verdere uitrol van sociale wijkteams stadsbreed. Beoogd was om dit per 1 januari 2015 gerealiseerd te hebben. Dat is ook daadwerkelijk gerealiseerd - Dukenburg II (april 2014) - Nieuw-West (mei 2014) - Zuid (september 2014) - Oost (september 2014) - Centrum (oktober 2014) Daarmee zijn alle teams gestart voor de transitiedatum van 1 januari 2015 en hebben daardoor de basis training en instructie tijdig gehad en zich al enigszins als team kunnen ontwikkelen. Het is goed gelukt om tot een samenstelling te komen die aansluit bij het profiel van de betreffende wijk. De teams gaan generalistisch werken, maar de inbreng van expertise en ervaring met specifieke doelgroepen als ouderen, mensen met een beperking en van allochtone afkomst is wenselijk. Aan de meeste teams is ook praktijkondersteuning (POH) GGZ van de huisarts voor een aantal uren toegevoegd. De teamleden zijn vooralsnog 16 uur vrijgesteld voor de wijkteams. Vanaf 1 januari 2015 is dit echter voor een deel van de medewerkers uitgebreid naar een volledige overgang. Uit de pilot is gebleken dat dit nodig is om de vraag adequaat aan te kunnen. Deze formatieve bijdrage leveren instellingen met gesloten beurs. Eind 2014 is er een businessplan opgesteld waarin alle exploitatiekosten zijn opgenomen, exclusief de personeelskosten die voor rekening van de eigen organisatie blijven. Alle deelnemende organisaties dragen naar rato bij aan deze exploitatiekosten, waarbij voor 2015 rekening is gehouden met frictiekosten. In opdracht van gemeente Nijmegen ondersteunt de Wmo-werkplaats van de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN) de Sociale Wijkteams bij de toepassing van beginselen van Welzijn Nieuwe Stijl. Het trainingsprogramma wordt geboden in de vorm van actieleren, waarbij de leden van de Sociale Wijkteams aan de hand van ervaringen in de praktijk begeleid worden. Een groepje facilitators is samengesteld voor het coachen van de wijkteams. Er is gestart met een trainingstraject in sociale netwerk strategie (SONESTRA), een eigenkrachtmethodiek. Voor ieder nieuw te starten team is een draaiboek opgesteld met een inwerk- en trainingsprogramma. Alle teams hebben voor 1 januari 2015 een basistraining gehad en zijn gestart met het actieleerprogramma ondersteund door de HAN.

	• Ontwikkelen van wijknetwerken als nieuwe vormen van actief burgerschap: meedenken en mee beslissen over het sociaal wijkprogramma en mee uitvoeren. • Investeren in toegankelijkheid als onderdeel van het sociaal wijkprogramma. • Versterken van preventieve, collectieve voorzieningen, bijvoorbeeld wijkservicediensten en innovatieve vormen zoals domotica; dit in samenwerking met Werk & Inkomen en zorginstellingen; maar ook het doorontwikkelen van opschalingsinstrumenten zoals de Regieteams voor multiprobleemhuishoudens.	De verbinding met vrijwilligerswerk en informele zorg wordt tijdelijk ondersteund door een “Makelaar Informele Zorg”, geleverd door de Vrijwilligerscentrale en het Coördinatiepunt mantelzorgondersteuning. Per wijk wordt geïnventariseerd wat beschikbaar is aan vrijwilligerswerk. Eind 2014 is een voorstel ingediend om dit te consolideren met een aantal vrijwilligers in een makelpunt. ***Maatschappelijk opdrachtgeversschap*** Samen met bewoners en professionals in de wijken Lent en Oosterhout brengt de gemeente in kaart welke vragen er spelen op het gebied van zorg en welzijn. Voorbeelden van te bespreken thema’s zijn de voorzieningen voor ouderen, opvoedingsondersteuning en Wmo-voorzieningen. De bewoners van Noord beslissen mee over welke zorgverlening en welzijnsvoorzieningen hun wijk nodig heeft. Ook denken zij na over oplossingen voor voorzieningen die door bezuinigingen weg kunnen vallen: wat kunnen bewoners zelf of samen oplossen en waarvoor is de inzet van professionals en middelen nodig. De wensen van bewoners worden voorgelegd aan de zorg- en welzijnsinstellingen, die hiervoor een gezamenlijk aanbod samenstellen. Dit met als doel één contract af te sluiten met de grootste welzijnsinstellingen. Inmiddels is er een aantal bewoners en ZZP-ers die het voortouw heeft genomen en Noorderstroom in het leven heeft geroepen. Bewoners communiceren met elkaar over deze vraagstukken onder de naam Noorderstroom: via Twitter @Noorderstroom, de wijkwebsites en -bladen en op www.facebook.com/NijmegenNoorderstroom. In de wijk Lindenholt is in een samenwerking tussen bewoners, een aantal zorginstellingen en het sociaal wijkteam het “wijkatelier” gestart. In een voormalig schoolgebouw zijn nu het sociaal wijkteam, dagopvang voor ouderen en mensen met een GGZ-problematiek en het Stip gevestigd. De gezamenlijke ontmoetingsruimte wordt evenals het Stip gerund door vrijwilligers uit de wijk. De pilot in Noord is, net als de pilot in Lindenholt, onderdeel van de uitvoering van de notitie Mee(r)doen in Nijmegen, gericht op bewonersparticipatie. Inmiddels is ook in de stadsdelen Oost en Centrum gestart met nieuwe vormen van participatie ter voorbereiding van maatschappelijk opdrachtgeverschap. In het centrum hebben bewoners een notitie “schouder aan schouder” opgesteld, waarin de visie en de afspraken over de samenwerking met het sociaal wijkteam zijn vastgelegd. De nadruk ligt momenteel nog op individuele ondersteuning: gesprek thuis, sociale netwerk betrekken, één huishouden/één plan, lichte hulp. Bestaande projecten als Dunya, “gewoon meedoen” en “zorgzame buurt” worden geïntegreerd in de standaard aanpak van de sociale wijkteams.

		Met de overkomst van de CJG wordt deze structuur op wijkniveau deels afgebouwd en ingebouwd. In ieder geval wordt geleidelijk gestopt met de functie “netwerkcoördinatie”. Er wordt naar toegewerkt dat de werkafspraken binnen het wijknetwerk bovenliggende coördinatie overbodig maken.
	• Kennisuitwisseling met andere Gelderse gemeenten, die ook wijkgerichte pilots gaan doen; op dit moment hebben we daarover contact met Arnhem en Lingewaard.	In de regio (Rijk van Nijmegen) is intensief samengewerkt met de buurgemeenten. Zo hebben we gezamenlijk een aanbesteding gedaan om nieuwe software te laten ontwikkelen voor de sociale wijkteams. Op basis van de regionale notitie “kracht door verbinding” is ook gewerkt aan een gezamenlijk model voor de sociale wijkteams met ruimte voor “couleur locale”. Alle in Nijmegen ontwikkelde kennis, modellen, overeenkomsten etc. zijn beschikbaar gesteld aan de regiogemeenten. Kennisdelen staat nog steeds aan de basis van de regionale samenwerking.
	• Ontwikkelen van nieuwe financieringsmodellen voor de wijk, om verduurzaming van de doorontwikkeling mogelijk te maken; dit willen we doen met inzet van budgetten van verschillende financiers, waaronder in ieder geval het Zorgkantoor.	Er is onderzoek gedaan naar toekomstige besturing en bekostiging door KPMG, op basis waarvan inmiddels aanbestedingstrajecten zijn gestart voor tweedelijns ondersteuning en begeleiding. De pilot met VGZ is afgerond met goed resultaat op alle onderdelen: de wijkteams draaien evenals de wijknetwerken en de inhoudelijke projecten ouderen, basis GGZ en gezonde leefstijlinterventies. Ook voor 2015 en verder gaan VGZ en Nijmegen verder samenwerken.
	• Ontwikkelen van een methodiek om de maatschappelijke effecten van deze doorontwikkeling van het wijkgericht werken te meten.	Het UMC Radboud heeft samen met gemeente Nijmegen een subsidieaanvraag ingediend bij het landelijke kennisinstituut ZonMw om te onderzoeken of de reeds ontwikkelde Zorg- en WelzijnsInformatiepas (ZWIP) geschikt gemaakt kan worden als zinvol instrument voor de Sociale Wijkteams. ZWIP is een digitale overlegtafel voor afstemming tussen de cliënt, mantelzorger(s), vrijwilligers en professionals. Daarnaast wordt met de softwareleverancier gewerkt aan een pilotproject in het kader van de pilotstarter van de VNG om een burgerportal effectief in te richten. Onze gemeentelijke afdeling Onderzoek & Statistiek heeft een procesevaluatie (quick scan) uitgevoerd in september 2013. Ook is begin 2014 een maatschappelijke kosten-baten analyse (MKBA) uitgevoerd. Dit is gedaan door een adviesbureaus die deze MKBA-methodiek in opdracht van het ministerie van VWS heeft ontwikkeld, het LPBL. De resultaten laten zien dat verdere optimalisatie nodig is om tot een batig saldo te komen. Opgemerkt dient te worden dat de hoge aanloopkosten daarbij wel een vertekend beeld geven. Bovendien is de conclusie gerechtvaardigd om bij een volgende MKBA de totale Nijmeegse aanpak in beeld te brengen van Stip (informatie & advies), sociaal wijkteam tot de multiproblem aanpak (regieteams). Het

		maatschappelijk rendement wordt immers sterk bepaald door het voorkomen van de dure multiproblem aanpak.
Maatschappelijke effecten	De doelstellingen van de wijkpilots zijn: - meer zelfregie en maatwerk voor kwetsbare groepen; - grotere betrokkenheid van het sociale netwerk bij maatschappelijke ondersteuning; - stimulering van vrijwillige inzet; - een toegankelijke, inclusieve wijk om de participatie van kwetsbare groepen te vergroten; - minder versnippering in het aanbod van zorg en welzijn (ontschotting); - verschuiving van zorg naar welzijn en van curatie naar preventie. De sociale wijkteams krijgen een centrale rol in het behalen van deze doelen, maar staan er niet alléén voor; ook aanbieders binnen de Wmo, AWBZ en Jeugdzorg gaan we sturen op grond van de principes met betrekking tot zelfregie en samenredzaamheid. Bovenstaande doelstellingen zullen moeten worden vertaald in een beperkt aantal meetbare kernindicatoren vanuit het wijkprofiel en de financiële gegevens. Beoogd is dit vooral te doen in outcome-termen en waar dit niet mogelijk is tenminste in output-termen, maar zeker niet langer in throughput-termen (zoals het aantal afgehandelde klantdossiers). Op basis van een 0-meting (2012) wordt een meetinstrument ontwikkeld, zodat in een vroegtijdig stadium duidelijk is wat de sociale wijkteams moeten registreren.	Rapportage in 2016
Financieel	**Begroot**	**Gerealiseerd**
Totaal (2012-2015)	€ 2.200.000,-	**(2012+2013+2014)** € 2.760.454,-
- provincie Gelderland	€ 1.100.000,-	€ 1.100.000,-
- gemeente	€ 890.000,-	€ 1.660.454,-
- derden	€ 210.000,-	
Toelichting/bijzonderheden		Een subsidieverlening ad € 203.891,- kon bij de midterm-controle 2012-2013 nog niet worden vastgesteld door de gemeente Nijmegen. Het betreft een meerjaren beschikking die in de zomer van 2015 wordt vastgesteld. Conform afstemming met provincie Gelderland wordt deze subsidie bij de eindverantwoording gerapporteerd.

Voortgangsverslag 1e en 2de tranche 2012+2013+2014

Partner	**Gemeente Nijmegen**	
Meerjarenprogramma	Stad en Regio 2012-2015/2017	
Zaaknummer subsidiebeschikking	2011-019045 / 2011-019062	
Datum subsidiebeschikking	4 mei 2012	
Rapportage betreft	☐	verslag inhoudelijke en financiële voortgang over de periode t/m 1 april 2013 (ijkmoment)
	☐	aanvraag tot subsidievaststelling (gehele verslagperiode)
	X	Verslag inhoudelijke en financiële voortgang 2012-2014 (2012 en 2013 met controleverklaring)

PROGRAMMA 4	**Herstructurering**
Doel De ambitie is op termijn van twee winkelcentra (Meijhorst en Malvert) naar één centrum in Meijhorst te gaan en zorgvoorzieningen toe te voegen. Faciliteren van de ontwikkeling van winkelcentrum Meijhorst tot hét centrale Voorzieningenhart voor Dukenburg. Herontwikkeling van winkelcentrum Malvert voor wonen en zorg en kleinschalige voorzieningen op termijn. Op de korte termijn de leefbaarheid in en rondom beide centra verbeteren dan wel behouden. Het vormen van een groene buffer tussen het stedelijk Lent en het dorpse Oosterhout. Het verbinden van het regionale Park Lingezegen met de groene uiterwaarden van de rivier de Waal; Nijmegen heeft inmiddels ook een intentieafspraak gemaakt met DLG om het gebied Oosterhoutse Waarden in te richten Het bieden van veelzijdige	**1. Aanpak van de winkelcentra Meijhorst en Malvert in het stadsdeel Dukenburg** **2. Aanleg van het parkgebied De Waaijer (voorheen Landschapszone) in het Waalspronggebied**

recreatiemogelijkheden in de directe woonomgeving, voor de bewoners van de Waalsprong Het vormen van een cruciaal element in het oppervlaktewatersysteem van de Waalsprong Het voorzien in hoogwaardige woningbouw (landgoederen, waterwoningen, vrije kavels)		
Inhoudelijk	**Beoogd**	**Gerealiseerd / Voortgang**
Resultaten	**1. Winkelcentra Meijhorst en Malvert** • In beide centra zullen maatregelen in de fysieke omgeving worden getroffen om de leefbaarheid en de sociale veiligheid van de openbare ruimte te vergroten • De gemeente faciliteert de ontwikkeling door de ondernemers van een nieuw winkelcentrum ter vervanging van het huidige in Meijhorst, waarbij de gemeente investeert in de openbare ruimte ; economische herstructurering dus. • In het plangebied winkelcentrum Meijhorst e.o. worden zorgwoningen toegevoegd. • Ten zuiden van winkelcentrum Meijhorst e.o. wordt een gezondheidscentrum gerealiseerd. • De gemeente maakt een bredere bestemming dan alleen detailhandel voor de vrijkomende panden in Malvert mogelijk (bijvoorbeeld voor kleinschalige bedrijvigheid en culturele functies zoals bijvoorbeeld een dansschool) en biedt ruimte voor ondernemerschap. • Aankoop van panden in Malvert wanneer zich daar een mogelijkheid voordoet en hergebruik of herontwikkeling	**Algemeen:** De doelen voor de subsidieaanvraag staan nog steeds overeind. Er is echter wel vertraging in de uitvoering ontstaan. Hierover is vanaf 2014 al over gerapporteerd. Oorzaak is de complexiteit van de herontwikkeling van winkelcentrum Meijhorst met een groot aantal verschillende partijen en belangen. Maar een belangrijke stap lijkt nu gezet nu de ondernemers op een lijn zitten en een partij beschikbaar is die de herontwikkeling van de winkels ter hand wil nemen. De urgentie van de herontwikkeling van het winkelcentrum blijft ook onverminderd groot. Voor wat betreft de overige doelen zijn wel concrete stappen gezet. Met de overeenstemming over de bouw van 48 zorgwoningen, oplevering van het gezondheidscentrum in 2015 en de geplande aanpassingen in de openbare ruimte kan een goed functionerend voorzieningencentrum ontstaan voor winkelen, wonen en zorg. Ook zijn in 2013 in overleg met de ondernemers al kleinschalige maatregelen in de openbare ruimte in Meijhorst en Malvert getroffen. De onder 5 en 6 genoemde opgaven zijn vraaggestuurd en zijn tot nu toe nog niet aan de orde geweest. Van het beschikbare budget is nog maar een relatief klein deel ingezet. Reden hiervoor is dat de grote aanpassingen gekoppeld zijn aan de herontwikkeling van Meijhorst als voorzieningencentrum. Omdat deze aanpassingen (en hun kosten) in 2015 niet meer volledig gerealiseerd kunnen worden, bereidt de gemeente in overleg met de provincie een herijkingsverzoek voor. Dit verzoek zal bij de Najaarsnota 2015 voorliggen. In het onderstaande zal de voortgang per opgave verder worden toegelicht. 1. In **winkelcentrum Meijhorst en Malvert** worden maatregelen in de fysieke omgeving getroffen om de leefbaarheid en de sociale veiligheid van de openbare ruimte te vergroten.

		In het afgelopen jaar zijn in overleg met de ondernemers maatregelen in de openbare ruimte getroffen in winkelcentrum Malvert met als doel om de leefbaarheid en verblijfskwaliteit te verbeteren. Vooruitlopend op de definitieve herontwikkeling van winkelcentrum Meijhorst zijn ook hier in 2014 in overleg met de winkeliers al een aantal maatregelen getroffen die de verblijfskwaliteit verbeteren. 2. De gemeente faciliteert de ontwikkeling door de ondernemers van een nieuw winkelcentrum ter vervanging van het huidige in Meijhorst, waarbij de gemeente investeert in de openbare ruimte; Economische herstructurering dus. Belangrijk knelpunt bij de herontwikkeling van het winkelcentrum is het versnipperde eigendom en daarmee de versnipperde belangen. Om tot overeenstemming over de projectinvulling te komen, is veel overleg met de partijen gevoerd. Deze afstemming was nodig en heeft tot resultaat geleid, maar heeft ook voor vertraging in de uitvoering gezorgd. Inmiddels zijn de uitgangspunten voor een succesvolle herontwikkeling aanwezig. Zo is er een ontwikkelaar gevonden die de herontwikkeling gaat uitvoeren en deze heeft met de individuele ondernemers een concept overeenkomst afgesloten. De grondovereenkomst met de gemeente wordt naar verwachting medio 2015 ondertekend. Ter voorbereiding op een bestemmingsplanwijziging, zijn inmiddels een distributieplanologisch onderzoek, een parkeeronderzoek en een boomeffectanalyse uitgevoerd. De werkzaamheden voor het bestemmingsplan worden in het eerste kwartaal van 2015 opgestart, dit zodat het bestemmingsplan eind 2015 kan worden vastgesteld. Tegelijkertijd wordt een inrichtingsplan voor de openbare ruimte opgesteld. Na vaststelling van beide plannen, kan de uitvoering van de werkzaamheden starten. In het plangebied bevindt zich ook nog een restant van een oude boerderij die tegen boekwaarde in de exploitatie voor het winkelcentrum opgenomen moet worden. Dat is noodzakelijk omdat deze ruimte nodig is voor de bouw van het nieuwe winkelcentrum. Dit zal dit jaar gebeuren. De verwachting is dat start bouw begin 2016 kan plaatsvinden. 3. In het plangebied winkelcentrum Meijhorst e.o. worden zorgwoningen toegevoegd. Voor het toevoegen van 48 zorgwoningen is overeenstemming bereikt met Woongenoot. Gezien de gewijzigde regelgeving voor corporaties is het bouwen voor deze doelgroep een moeilijke opgave. Dat betekent dat een extra bijdrage van de gemeente

		noodzakelijk is (235.000 euro) om tot een sluitend plan te komen op deze locatie. Het bestemmingsplan is in december 2014 in procedure gegaan. Naar verwachting wordt dit plan in mei 2015 onherroepelijk. De planning is start bouw van de zorgwoningen na de zomer van 2015. Voordat bouw kan plaatsvinden moeten de twee gebouwen die op het terrein staan tegen boekwaarde in de exploitatie opgenomen worden en moeten de gebouwen gesloopt en het terrein bouwrijp gemaakt worden. Dit gebeurt in het tweede kwartaal van 2015. De openbare ruimte (goede, veilige verbinding met de rest van de voorzieningen in het centrum, realisatie van voldoende parkeerplaatsen en inpassing van de zorgwoningen in de omgeving) wordt tegelijkertijd aangepakt. 4. Ten zuiden van winkelcentrum Meijhorst e.o. wordt een gezondheidscentrum gerealiseerd. Het gezondheidscentrum is afgelopen jaar gebouwd en wordt april/mei 2015 opgeleverd. Met de bouw hiervan krijgt Meijhorst een heel compleet gezondheidscentrum. Aanvullend hierop wordt de ontsluiting , met name gericht op een goede verbinding van het gezondheidscentrum met de zorgwoningen en het winkelcentrum , aangepast. Concreet betekent dit dat het wegprofiel versmald wordt en er veilige oversteekmogelijkheden voor langzaam verkeer gerealiseerd worden. Deze werkzaamheden worden afgerond voor mei 2015. 5. De gemeente maakt een bredere bestemming dan alleen detailhandel voor de vrijkomende panden in Malvert mogelijk (bijvoorbeeld voor kleinschalige bedrijvigheid en culturele functies zoals bijvoorbeeld een dansschool) en biedt ruimte voor ondernemerschap. Op dit moment zijn er nog geen verzoeken van ondernemers gekomen voor verbreding van de functies. Het uitgangspunt mee te willen werken aan een bredere bestemming bij het ontvangen van een passend verzoek is nog altijd onveranderd. 6. Aankoop van panden in Malvert wanneer zich daar een mogelijkheid voordoet en hergebruik of herontwikkeling Doel van deze maatregel is (financieel) bijdragen aan herontwikkelingen in Malvert zodra mogelijkheden zich voordoen. Tot nu toe heeft deze situatie zich echter nog niet voorgedaan. Het uitgangspunt mee te willen werken aan hergebruik of herontwikkeling is nog altijd onveranderd.

	2. De Waaijer (120 ha. groot) • Het aanleggen van drie plassen van in totaal 60 ha. (waarvan de eerste in het jaar 2015 al klaar zal zijn). • Het opslaan en zuiveren van het verzamelde regenwater in dit plassengebied. • Het plassengebied biedt openbaar groen, natuur, water en recreatie-voorzieningen aan de bewoners en gebruikers van het Waalsprong-gebied. • Het gebied bevat na realisatie ruim 3 kilometer aan fiets- en wandelpaden. • De voormalige stortplaats Zwarte Weg zal zijn gesaneerd. • Er zal ruimte gecreëerd worden voor particuliere initiatieven op het gebied van vrije tijd en leisure.	De eerste plas, genaamd de Lentse Plas, is in 2014 gereed gekomen. Dat jaar is de aannemer ook gestart met de delfstofwinning van de Zandse Plas. De verwachting is dat de contouren van de Zandse Plas in 2015 gereed zullen zijn. De aannemer vordert gestaag met de winning van zand en grind. In de Oosterhoutse Waarden is een tijdelijke haven gerealiseerd. Het gewonnen zand kan hier per schip worden afgevoerd. Een archeoloog kijkt in het werk van de aannemer mee zodat er voortdurend archeologisch onderzoek plaatsvindt. Door het plangebied is het Rijnwaalpad gerealiseerd. Met de verbinding naar Ressen is dit fietspad nu een belangrijke schakel in de (snel)fietsroute Arnhem-Nijmegen. De gemeente Nijmegen heeft een koopovereenkomst met Cinemec uit Ede gesloten voor de vestiging van een multimedia center ten noorden van de plassen. In het voorjaar van 2015 is met de bouw gestart. Ook andere initiatiefnemers op het terrein van leisure/vrije tijd melden zich met interesse voor deze locatie. De voormalige stortplaats Zwarte Weg is gesaneerd en gaat nu deel uitmaken van het parklandschap ten noorden van de plassen. Met de ontgrondingswerken komen we ook verborgen verontreinigingen tegen. Deze onvoorziene kosten zijn vaak niet meer te verhalen op de voormalige eigenaren. Inmiddels lopen deze extra kosten op tot een bedrag van ca. € 600.000,-. Ten behoeve van de recreatieve en natuurlijke functie van de plassen is Nijmegen voornemens de 3 plassen te verondiepen. In overleg met provincie en Waterschap wordt gewerkt aan een zwemwaterprofiel om met name zwemrecreatie in de Lentse Plas mogelijk te maken.
Maatschappelijke effecten	- De winkelstructuur is als gevolg van de economische herstructurering toekomstvast en biedt een goed voorzieningenniveau voor de omliggende wijken. - De leefbaarheid, sociale veiligheid en het verblijfsklimaat van winkelcentrum Meijhorst is verbeterd. - De leefbaarheid in en rond het winkelcentrum Malvert wordt in stand gehouden. - In Malvert is een aanbod van kleinschalige voorzieningen. - In Meijhorst is tegemoet gekomen aan de grote vraag naar zorgwoningen en een gezondheidscentrum. Het belangrijkste maatschappelijke effect van de realisatie van De Waaijer is ongetwijfeld de positieve invloed die dit tussengebied zal gaan hebben op de aantrekkelijkheid van Nijmegen-Noord als woongebied voor toekomstige kopers en huurders van woningen. We zullen dat straks kunnen zien aan de aantallen betrokken woningen en aan de	Rapportage in 2016

	gebiedsscores in toekomstige stad- en wijkmonitoren; deze monitor wordt elke twee jaar in eigen beheer uitgevoerd.	
Financieel	**Begroot**	**Gerealiseerd**
Totaal (2012-2015)	€ 6.150.000,-	**(2012+2013+2014)** € 4.547.827,-
- provincie Gelderland	€ 950.000,- (1) € 3.000.000,- (2)	€ 108.000,- € 2.550.000,-
- gemeente	€ 950.000,- (1) € 1.250.000,- (2)	€ 181.411,- € 1.708.416,-
- derden	€ pm (1) € pm (2)	- -
Toelichting/bijzonderheden		

Voortgangsverslag 1e en 2de tranche 2012+2013+2014

Partner	**Gemeente Nijmegen**	
Meerjarenprogramma	Stad en Regio 2012-2015/2017	
Zaaknummer subsidiebeschikking	2011-019045 / 2011-019062	
Datum subsidiebeschikking	4 mei 2012	
Rapportage betreft	☐	verslag inhoudelijke en financiële voortgang over de periode t/m 1 april 2013 (ijkmoment)
	☐	aanvraag tot subsidievaststelling (gehele verslagperiode)
	X	Verslag inhoudelijke en financiële voortgang 2012 t/m 2014 (2012 en 2013 met controleverklaring)

PROGRAMMA 5	**Woningmarkt**	
Doel Vlottrekken van de woningmarkt met meer particulier opdrachtgeverschap. Zeggenschap over hoe je wilt wonen bij de bewoners zelf leggen.	**Project "Particulier Opdrachtgeverschap" in de wijk Vossenpels in het Waalspronggebied**	
Inhoudelijk	**Beoogd**	**Gerealiseerd / Voortgang**
Resultaten	Realisatie van woningbouw in de Waalsprong waarbij bewoners in eigen beheer, individueel of samen, hun eigen huis hebben gebouwd. Deels in betaalbare zelfbouw voor lagere inkomens. Een prettig woonklimaat met grote woontevredenheid en betrokkenheid van de bewoners op en bij hun directe woon- en leefomgeving. Concreet gaat het hierbij om 200 woningen in de Vossenpels in de Waalsprong.	De Vossenpels is het gebied in de Waalsprong waar ca. 200 woningen door zelfbouwers kunnen worden gerealiseerd, individueel of in collectief verband. Na vaststelling van het bestemmingsplan en verkavelingsplan is het terrein bouwrijp gemaakt. Voor zelfbouwers in de hele Waalsprong is een bouwcatalogus ontwikkeld. Hierin presenteren combinaties van architect en aannemer woningen die voor een gegarandeerde prijs kunnen worden gebouwd. Als service en ter inspiratie in het proces van het verwezenlijken van je woondroom. In januari 2013 is de eerste paal in het gebied geslagen voor 4 patiobungalows. Inmiddels zijn wij 2 jaar verder en zijn de meeste kavels verkocht. In totaal zullen op deze kavels ca. 180 woningen gerealiseerd worden. Op dit moment worden veel woningen in Vossenpels al bewoond, al zijn op een aantal plekken de bouwwerkzaamheden nog in volle gang. Speciale projecten zijn de 30 woningen voor betaalbare zelfbouw met ondersteuning via de regeling "Ik Bouw Betaalbaar Nijmegen"(IBBN). Voorjaar 2015 worden de laatste van deze woningen opgeleverd. De plannen voor twee grote projecten in collectieve zelfbouw zijn gestart. Het IEWAN strobouwproject wordt 1 mei 2015 opgeleverd. Van het project

		Meergeneratiewoningen is de bouw in maart 2015 gestart. Het gaat in totaal om 65 goedkope en zeer duurzame huurwoningen, met werkruimtes en gemeenschappelijke ruimtes en een helofytenfilter. Het exploitatietekort wordt gedekt door woningcorporatie Talis, met bijdragen van de gemeente (€ 300.000) en een aanvullende bijdrage van de provincie in het kader van het Impulsplan Wonen (€ 500.000). Per 1 januari 2015 zijn er nog ca. 10 kavels beschikbaar voor ongeveer evenzoveel woningen. In de loop van 2015 verwachten wij ook deze kavels te verkopen. Het project komt daarmee dit jaar tot een afronding. In de tweede helft van 2015 zal een projectevaluatie aan het bestuur worden aangeboden.
Maatschappelijke effecten	- Vergroting zeggenschap van bewoners over hoe ze willen wonen. Van winstmaximalisatie door de ontwikkelaars naar woonmaximalisatie door bewoners, omdat individuele bewoners zelf hun woningontwerp bepalen: plattegrond en buitenkant . - Betaalbare zelfbouw voor mensen met de smallere beurs. In het plangebeid komen circa 50 kavels beschikbaar waar mensen met een smallere beurs hun eigen woning kunnen bouwen. - Variatie en levendigheid in woningontwerp, doordat individuele wensen voorop staan, met kansen voor duurzaamheid en combinaties van wonen en werken. - Grote betrokkenheid van bewoners bij woon- en leefomgeving. Niet alleen door het gevoel van het zelf vormgeven van je woonplek, maar ook door zelfbeheer van delen van de woonomgeving. Dat laatste is nadrukkelijk een optie.	Rapportage in 2016
Financieel	**Begroot**	**Gerealiseerd**
Totaal (2012-2015)	€ 1.200.000,-	**(2012+2013+2014)** € 714.474,-
- provincie Gelderland	€ 400.000,-	€ 400.000,-
- gemeente	€ 400.000,-	€ 314.474,-
- derden	€ 400.000,-	
Toelichting/bijzonderheden		Door derden (Talis) zijn bestedingen verricht. Bij de eindrapportages zullen wij alle bestedingen rapporteren.

Voortgangsverslag 1e en 2e tranche 2012+2013+2014

Partner	**Gemeente Nijmegen**	
Meerjarenprogramma	Stad en Regio 2012-2015/2017	
Zaaknummer subsidiebeschikking	2011-019045 / 2011-019062	
Datum subsidiebeschikking	4 mei 2012	
Rapportage betreft	☐	verslag inhoudelijke en financiële voortgang over de periode t/m 1 april 2013 (ijkmoment)
	☐	aanvraag tot subsidievaststelling (gehele verslagperiode)
	X	Verslag inhoudelijke en financiële voortgang 2012 t/m 2014 (2012 en 2013 met controleverklaring)

PROGRAMMA 6	**Sleutelproject Waalfront**
Doel De transformatie van 33 hectare bedrijventerrein langs de zuidelijke Waaloever, ter hoogte van het stadscentrum van Nijmegen, tot een nieuwe woonlocatie 'Waalfront' dat tegemoet komt aan de kwalitatieve en kwantitatieve vraag die er is op de woningmarkt met een gedifferentieerd woningaanbod met diverse functionaliteiten (zie woningmarkt verkenning Nijmegen 2010-2020). Het Waalfront is een vernieuwd stuk stad dat een uiterst belangrijke en verbindende schakel vormt in de complexe gebiedsopgave 'Nijmegen omarmt de Waal', waarmee het centrum van Nijmegen ingrijpend zal veranderen. Zichtbaar maken van de cultuurhistorische identiteit van het plangebied middels behoud van industrieel erfgoed en inpassing van bestaande panden. Bevorderen van duurzame stedelijke ontwikkeling: door een integrale aanpak van het gehele gebied wordt de achteruitgang qua ruimtelijke kwaliteit	**Transformatie van bedrijventerrein langs de Waal in Nijmegen-West**

omgebogen naar vooruitgang. In dit kader wordt beoogd een energiezuinige wijk (EPL 8) te realiseren.		
Inhoudelijk	**Beoogd**	**Gerealiseerd / Voortgang**
Resultaten	1. <u>Procesafspraken</u> • *Medio 2012:* vaststellen aangepaste ontwikkelingsstrategie en Masterplan 1.2 Waalfront met bijbehorende GREX 2012 (medio 2012). • *Vanaf 2013:* nieuwe resultaatsafspraken toevoegen teneinde de reservering om te kunnen zetten in een toekenning. 2. <u>Verwerving gronden</u> • Realiseren van nieuwe verwervingstrajecten (tenminste ca 15.000 m2). 3. <u>Gebiedsontwikkeling Handelskade</u> • *Bouwrijp maken:* Vervolgactiviteiten in 2012 volgend op reeds gesloopte opstallen (voormalig Gelderlander): sanering van grond en vergroten terrein door gedeeltelijke demping van de haven. • *Realisatie opstallen:* Totaalprogramma omvat circa 550 huur en	Bij raadsvoorstel d.d. 27 juni 2012 is de aangepaste ontwikkelingsstrategie en het Masterplan 1.2 Waalfront vastgesteld. Na het nemen van maatregelen is de geactualiseerde grondexploitatie 2013 vastgesteld (inclusief prognoses en de daaraan gerelateerde scenario's). Daarmee is de doorzetting van het project goed geborgd. Een aanvraag voor het omzetten van de reservering in een toekenning wordt door de gemeente Nijmegen op dit moment voorbereid. Insteek is de aanvraag in 2015 in te dienen. Er zijn drie aankopen gedaan in 2012: - Nijvis, Winselingseweg 4 (dd 17 januari 2012) € 5.100.000,- , groot 11.240 m2 - Prorail Voorstadslaan (dd 7 juni 2012) € 16.000,- , groot 80 m2 - Oosterbaan, Weurtseweg 100-108 (dd 6 februari 2012) € 3.025.000,- (30% koopprijs is betaald en 70% wordt betaald in febr 2014), groot 4.309 m2 In 2013 komen daar bij: - B. Driessen, Weurtseweg 84 (14 mei 2013) € 162.500,-, appartementsrecht/bovenwoning - Klok Druten Grondexploitatie BV, Weurtseweg 86 (1 februari 2013) € 200.000,- groot 252 m2 In 2014 zijn geen objecten verworven. De gemeente Nijmegen heeft per brief d.d. 7 april jl. de provincie verzocht de reservering voor de realisatie van het WOII Museum beschikbaar te stellen voor het Sleutelproject Waalfront voor een aanvullende verwerving in dit plangebied. Wanneer Provinciale Staten instemt met dit herijkingsverzoek, zal deze verwerving als resultaat aan het project worden toegevoegd. - Fiscaal bouwrijp maken: sanering van de grond en vergroten van het terrein door gedeeltelijke demping van de haven; dit onderdeel is op 26 februari 2013 opgeleverd. - Feitelijke bouwrijp maken: riolering, kabels en leidingen leggen; was gereed op 1 april 2013. - Realiseren nieuwe waterkering en parkeergarage: in mei 2013 is gestart met de sloop van de oude waterkering en het slaan van de nieuwe damwanden; direct aansluitend start de bouw van parkeerbak Handelskade. De gronden van de Handelskade zijn op 1 april 2013 bouwrijp opgeleverd. Begin 2014 is met Bouwfonds Ontwikkeling definitief

	koopappartementen, circa 4.000 m^2 commerciële voorzieningen en circa 550 gebouwde parkeerplaatsen. Start van de bouw van de parkeergarage en de bouw van de 1e fase (hoogbouw met circa 180 appartementen) in 2012. De totale doorlooptijd van het project loopt tot en met 2017 waarbij fasegewijs wordt gestart, en waarbij voorzieningen worden gerealiseerd in de plint van het gebouw. • *Woonrijp maken:* Kwalitatief hoogwaardige herinrichting van het openbare gebied in eigendom van de gemeente. De herinrichting volgt fasegewijs na de realisatie van de opstallen. 4. <u>Onderzoek naar mogelijkheden hergebruik industrieel erfgoed en inpassing bestaande/oude panden</u> • Het (her)gebruik van herkenbare (industriële) gebouwen geeft het plan een extra kwalitatieve dimensie. 5. <u>Stimuleren tijdelijk gebruik / ordening</u> • Zorgdragen dat in de periode waarin het bedrijventerrein wordt getransformeerd naar een woonomgeving in voldoende mate sprake is van een levendige en leefbare situatie. De ambitie is om twee leegstaande fabriekspanden in te zetten voor tijdelijke initiatieven (met name voor kunst & cultuur).	overeenstemming bereikt over afname van de gronden Handelskade. Op 28 februari 2014 zijn de gronden voor de bouw van Handelskade aan Bouwfonds geleverd. De Handelskade betreft circa een kwart van de totale ontwikkeling van het Waalfront. Op 14 maart 2014 kon in aanwezigheid van de gedeputeerde de heer J. Markink feestelijk de eerste paal voor de Handelskade worden geslagen. Daarmee was de start bouw van de 540 appartementen een feit. Op korte termijn zal het hoogste punt worden bereikt. Oplevering van de appartementen is in 2016 voorzien. Met het slaan van de eerste paal is tevens begonnen met de aanleg van de 500 gebouwde parkeerplaatsen onder de woningbouw. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over de realisatie van bezoekersparkeerplaatsen in de Hezelpoortgarage. Tevens zal deze locatie ook worden aangesloten op het Warmtenet Het Sleutelproject bevat verschillende oude opstallen die verworven zijn maar die voorlopig nog geen definitieve bestemming krijgen. Dit levert het Ontwikkelbedrijf Waalfront een beheer- en onderhoudsopgave op. Deze opgave is een gevolg van de ontwikkelstrategie waarin een gebied langzaam transformeert en kansen wil bieden aan ondernemers. Met de langere doorlooptijd van de gebiedsontwikkeling zullen de kosten voor beheer en onderhoud harder drukken dan gepland. Het ontwikkelingsbedrijf kijkt waar panden gesaneerd, onderhouden dan wel verhuurd kunnen worden. Hierbij loopt men nogal eens tegen bestaande wet- en regelgeving aan: wat mag wél en wat mag niét binnen het huidige bestemmingsplan, restricties ten aanzien van monumenten, etc. De gemeente Nijmegen onderkent dit probleem en heeft een ambtelijk kernteam de opdracht gegeven om Tijdelijk Anders Bestemmen nader uit te werken. In 2013 is full swing uitvoering gegeven aan het principe van Tijdelijk Anders Bestemmen (TAB) in het voormalige Honigcomplex. Onder leiding van een kwartiermaker zijn veel marktpartijen geïnteresseerd om zich voor een periode van maximaal 8 jaar tijdelijk te vestigen. De Heinz panden zijn in 2013 verhuurd voor tijdelijk gebruik tot maximaal 1-1-2022. Ten behoeve van het planologisch juridisch instrumentarium heeft het College daartoe – vooruitlopende op de aanstaande ruimere mogelijkheden van de Crisis-en herstelwet – gedoogbesluiten genomen en in samenspraak met de Brandweer en de ODRN op maat gesneden huurovereenkomsten opgesteld. TAB in het Honig complex groeit uit tot een succes! Inmiddels zijn bijna alle 30.000 m2 ingevuld met creatieve ondernemers, die met hun productenaanbod een welkome aanvulling zijn op hetgeen reeds in Nijmegen was en bovendien aan echte ‘placemaking’ doen van het Waalfront.

	6. <u>Verbeteren infrastructuur</u> • Voetgangerstunnel onder de Hezelpoort *(dit resultaat is in 2014 herijkt)*	Voetgangerstunnel Hezelpoort: In 2013 is de uitvoering van de voetgangerstunnel opnieuw op zijn merites getoetst. De kosten voor uitvoering zijn erg hoog, de complicaties zijn groot (spoortalud Prorail en ondergrondse infrastructuur nutsvoorzieningen) en de aansluiting aan de andere kant nog niet afgehecht (grond van particulieren). Om die redenen wordt opnieuw bezien of de voorziene functie van een aanvullende voetgangerstunnel aan de noordzijde van de Voorstadslaan ook in het huidige bestaande profiel kan worden gerealiseerd. (zie herijking 2014) Opdracht voor uitvoering van het project Havenplein (ontsluiting Handelskade, aantakking parkeervoorziening Oude Stad en toevoeging langzaam verkeerstunnel) is verstrekt. Op dit moment wordt een PVE opgesteld, waaraan het ontwerp dient te voldoen. Uitvoering zal plaatsvinden in 2015. Overige ontwikkelingen Waalfront: • Ontwikkeling Stedebouwkundig Programma van Eisen (SPVE) Brugkwartier is medio 2013 gereed gekomen. • Ontwikkelen infracasco (waterkering, waterhuishoudkundige opzet, gemeentelijk overstortriool etc.) voor het hele gebied is in mei 2013 afgerond. • Hetgeen in SPVE en Infracasco is besloten, is vastgelegd in bestemmingsplan Brugkwartier. • Onderzoek oplossingsrichtingen Waterkering: er wordt samen met Waterschap Rivierenland gekeken naar een langdurige en Waalfront brede oplossing. • Sloop bovenbouw panden Heinz Innovation Center is afgerond. • Eind 2013 is gestart met de sloop van een groot deel van de Latenstein-gebouwen. • Eind 2013 is gestart met de ontwikkeling van het deelplan Brugkwartier (Koningsdaal). In totaal zullen in deze wijk ca. 450-500 woningen worden gerealiseerd in de periode 2014-2018. Delen van de wijk zijn reeds in verkoop, medio 2015 zal de bouw van de eerste woningen starten. • Voor Koningsdaal Noord zal medio 2015 een aangepast Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPVE) worden opgesteld om de ontwikkeling nog beter te laten aansluiten op de marktvraag.
Maatschappelijke effecten	- Een nieuw stedelijk hart aan beide zijden van de Waal en het versterken van de relatie tussen stad en rivier en tussen de stadsdelen onderling. - Optimaliseren ruimtegebruik door herstructurering en concentratie van verstedelijking (meetbaar via in hergebruik genomen m2). - Consolideren c.q. verstevigen draagvlak	Rapportage in 2016

	(centrum)voorzieningen (meetbaar door toename huishoudens). - Versterking van de leefbaarheid en vitaliteit van de wijk Biezen (met daarbinnen het Waterkwartier) (meetbaar via wijkmonitor). - Terugdringen van bestaande problemen met luchtkwaliteit, geluidhinder en stank (meetbaar via wijkmonitor). - Verbeteren verkeerssituatie: -In de zin van bereikbaarheid nieuwe /bestaande werklocaties (monitor vestigingsklimaat) -In de zin van minder hinder van woongebied stadsdeel Oud-West en Nieuw West (wijkmonitor). - Accommoderen van nieuwe werkgelegenheid (zichtbaar te maken via stadsgetallen): - blijvende werkgelegenheid: geraamd op ca 500 nieuwe banen; - tijdelijke werkgelegenheid: uitgaande van kengetallen berekend op 2700 manjaren werk. - Verhoging duurzaamheid op stedelijk niveau (het bestaande energieverbruik per woning in het plangebied kan vergeleken worden met die van de nieuwe woningen).	
Financieel	**Begroot**	**Gerealiseerd**
Totaal (2012 – 2017)	€ 28.855.000,-	€ 9.049.174,-
- provincie Gelderland - gemeente - derden	€ 6.000.000,- (toekenning) € 5.000.000,- (reservering) € 17.855.000,- € pm	€ 5.700.000,- € 0,- € 3.349.174,- € 0,-
Toelichting/bijzonderheden		In deze rapportage zijn voor het Sleutelproject Waalfront enkel de bestedingen opgevoerd die betrekking hebben op de gemeentelijke verwervingsexploitatie (verwervings- en plankosten). Na verwerving door de gemeente, worden de gronden ingebracht in de grondexploitatie van het Ontwikkelingsbedrijf Waalfront (OBW). De bestedingen die vervolgens door OBW zijn gedaan – o.a. bouwrijp maken van gronden en realisatie van opstallen – zijn nog niet meegenomen in deze rapportage. Bij de eindverantwoording zullen wij alle bestedingen rapporteren.

Brief aan de raad - Extra beheer wijkspeeltuinen

VSA

Ingekomen stuk D13 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
26 mei 2015	VA23/15.0005307	Ton van Nieuwenhuijze
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Extra beheer wijkspeeltuinen	-	(024) 3292962

Geachte leden van de raad,

Tijdens de kamerronde Wijken van 29 april jl. is gesproken over het beheer van Wijkspeeltuinen. Daarin is afgesproken dat wij de raad informeren over de stand van zaken met betrekking tot het (extra) beheer van de wijkspeeltuinen. Middels deze brief geven wij een overzicht.

De gemeente Nijmegen kent 6 wijkspeeltuinen:

1. Beetsplein (Willemskwartier);	13.000 bezoekers per jaar
2. ‘t Genestetje (Willemkwartier);	13.000 bezoekers per jaar
3. ‘t Veldje (Wolfskuil);	12.000 bezoekers per jaar
4. ‘t Boerenlandje (Wolfskuil);	22.000 bezoekers per jaar
5. Speeldijk (Dukenburg):	14.000 bezoekers per jaar
6. De Liguster (Heseveld);	12.500 bezoekers per jaar.

Deze wijkspeeltuinen worden alle 6 beheerd door medewerkers van BREED en worden in enkele gevallen bijgestaan door vrijwilligers vanuit de wijk.

In 2012 is er bezuinigd (€ 150.000) op het beheer c.q. toezicht bij deze wijkspeeltuinen. In overleg met de wijk en de beheerders is toen besloten om de beschikbare middelen in te zetten voor beheer/ toezicht op doordeweekse dagen vanaf 13.00u of 14.00u en af te zien van weekendbeheer (zie bijlage 1 voor een overzicht).

Vanaf 2015 is de bezuiniging gedeeltelijk teruggedraaid (€ 75.000), waardoor er weer meer ruimte is om medewerkers van BREED voor beheer/ toezicht in te kunnen gaan zetten.

Om de extra beheer/toezicht uren het beste in te gaan zetten zijn eerst alle huidige beheerders van de wijkspeeltuinen en de vrijwilligers die met deze wijkspeeltuinen zijn verbonden geïnterviewd. Daarbij is gebleken dat er vooral behoefte bestaat aan weekendbeheer.

Brief aan de raad - Extra beheer wijkspeeltuinen

Gemeente Nijmegen
VSA

Vervolgvel
1

Deze verruiming van het beheer hebben we in de 6 wijkspeeltuinen kunnen realiseren. Het resultaat is dat de wijkspeeltuinen het gehele jaar door worden beheerd voor 7 dagen per week vanaf 12.00 uur. Hiervoor zijn 5 nieuwe beheerders via Breed aangesteld. De speeltuinen zijn wel altijd de hele dag open (zie bijlage 2 voor een overzicht).

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen:
1. Overzicht huidig beheer
2. Overzicht beheer m.i.v. juni 2015

Brief aan de raad - Extra beheer wijkspeeltuinen

Bijlage 1

Overzicht huidig beheer/toezicht

Alle tuinen	**jan+feb**	**mrt tot zomer**	**zomervakantie**	**nazomer tm okt**	**nov + dec**
ma	14.00u - 17.00u	14.00u - 18.00u	10.30u - 18.30u	14.00u - 18.00u	14.00u - 17.00u
di	14.00u - 17.00u	14.00u - 18.00u	10.30u - 18.30u	14.00u - 18.00u	14.00u - 17.00u
wo	13.00u - 17.00u	13.00u - 18.00u	10.30u - 18.30u	13.00u - 18.00u	13.00u - 17.00u
do	14.00u - 17.00u	14.00u - 18.00u	10.30u - 18.30u	14.00u - 18.00u	14.00u - 17.00u
vr	13.00u - 17.00u	13.00u - 18.00u	10.30u - 18.30u	13.00u - 18.00u	13.00u - 17.00u
za + zo	geen	geen	geen	geen	geen
Speeldijk	**jan+feb**	**mrt tot zomer**	**zomervakantie**	**nazomer tm okt**	**nov + dec**
ma	14.30u - 17.00u	14.30u - 18.30u	10.30u - 18.30u	14.30u - 18.30u	14.30u - 17.00u
di	14.30u - 17.00u	14.30u - 18.30u	10.30u - 18.30u	14.30u - 18.30u	14.30u - 17.00u
wo	13.30u - 17.00u	13.30u - 18.30u	10.30u - 18.30u	13.30u - 18.30u	13.30u - 17.00u
do	14.30u - 17.00u	14.30u - 18.30u	10.30u - 18.30u	14.30u - 18.30u	14.30u - 17.00u
vr	14.30u - 17.00u	14.30u - 18.30u	10.30u - 18.30u	14.30u - 18.30u	14.30u - 17.00u
za + zo	12.30u - 17.00u	12.30u - 18.30u	10.30u - 18.30u	12.30u - 18.30u	12.30u - 17.00u
Poortdienst	09.00u - 10.00u	09.00u - 10.00u	09.00u - 10.00u	09.00u - 10.00u	09.00u - 10.00u

Brief aan de raad - Extra beheer wijkspeeltuinen

Bijlage 2

Overzicht beheer met ingang van juni 2015:

Speeltuinbeheer maandag t/m zondag	jan + febr	mrt + apr	mei t/m aug	sept + okt.	nov + dec.
Alle tuinen	12.00u - 16.00u	12.00u - 17.00u	12.00u - 18.00u	12.00u - 17.00u	12.00u - 16.00u
Speeldijk	12.00u - 16.00u	12.00u - 17.00u	12.30u - 18.30u*	12.00u - 17.00u	12.00u - 16.00u
Poortdienst	09.00u - 10.00u	09.00u - 10.00u	09.00u - 10.00u	09.00u - 10.00u	09.00u - 10.00u

Brief aan de raad - Illegale vuilniszakken

Ruimtelijke Ontwikkeling

Ingekomen stuk D14 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
26 mei 2015	RO10/15.0002174	Ralph Breuer
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Illegale vuilniszakken		(024) 3292729

Geachte leden van de raad,

Vanuit het principe " de vervuiler betaalt" moeten in Nijmegen speciale groene / rode vuilniszakken worden gebruikt voor het aanbieden van huishoudelijk restafval. De zakken zijn in formele zin een inning van afvalstoffenheffing. Op deze manier krijgen onze inwoners een financiële stimulans om hun afval goed te scheiden én kunnen ze de kosten voor de afvalstoffenverwijdering zelf laag houden door het afval goed te scheiden.

Begin februari jl. heeft Dar geconstateerd dat illegale groene vuilniszakken werden aangeboden in een van de Nijmeegse wijken. De producent van de officiële groene vuilniszakken heeft ook bevestigd dat het gaat om illegale groene zakken. Het gebruik van de illegale zak breidt zich ondertussen uit naar andere wijken.

Jaarlijks innen wij via de verkoop van vuilniszakken een bedrag van afgerond € 2.500.000 aan afvalstoffenheffing. Als gevolg van de illegale zakken loopt de gemeente nu inkomsten mis. Op dit moment is de omvang van de financiële schade nog niet in te schatten, maar hoe langer de situatie voortduurt hoe groter de financiële consequenties zijn.

Op grond van de APV mogen inwoners van Nijmegen alleen de legale groene en rode vuilniszakken gebruiken om hun restafval ter inzameling aan te bieden. De vuilniszakken zijn auteursrechtelijk beschermd en mogen dan ook niet worden nagemaakt. Daarmee zijn zowel de producent als de gebruikers van de illegale zakken strafbaar.

Er is direct, na constatering van de illegale zakken, aangifte gedaan bij de politie. Op dit moment onderzoekt de politie op welke wijze en door wie de illegale zakken in roulatie worden gebracht. Bureau Toezicht ondersteunt bij het onderzoek. Gezien de financiële implicaties dient aan de distributie en het gebruik van illegale zakken zo snel mogelijk een einde te komen.

Via De Brug en www.nijmegen.nl informeren wij bewoners dat alleen legale groene en rode zakken gebruikt mogen worden en wat de kosten per zak/rol zijn. Goedkopere zakken of aanbiedingen van afvalzakken bestaan niet. De legale zakken zijn ook enkel en alleen te koop bij supermarkten en buurtwinkels.

Brief aan de raad - Illegale vuilniszakken

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
1

Wij volgen de resultaten van het politieonderzoek en zullen op basis hiervan de verdere aanpak bepalen voor het tegengaan van het gebruik van illegale afval zakken en het daarmee gepaard gaande inkomstenverlies.

Wij houden u op de hoogte van de ontwikkelingen.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Stadscentrummonitor 2014-2015

Economie
Economische Ontwikkeling

Ingekomen stuk D15 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 95 80
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Verzenddatum	Ons kenmerk	Contactpersoon
26 mei 2015	EZ20/15.0005231	Ilse Nieskens
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Stadscentrummonitor 2014-2015		(024) 3299748

Geachte leden van de raad,

De Nijmeegse binnenstad is aantrekkelijker geworden voor bezoekers en wordt door bezoekers gewaardeerd met een mooie 7,5. De belevingswaarde van de binnenstad is volgens bezoekers goed: Nijmegen heeft een eigen karakter, bezoek voelt zich welkom en je kunt je er goed vermaken. Dit zijn enkele van de uitkomsten van de Stadscentrummonitor 2014-2015. De Stadscentrummonitor wordt tweejaarlijks uitgevoerd om ontwikkelingen in de attractiewaarde en economische positie van de binnenstad te kunnen volgen. De monitor geeft een goed beeld hoe de binnenstad er voor staat.

Zo zien we dat met de komst van Plein 1944 het winkelaanbod in vierkante meters in de binnenstad duidelijk is toegenomen. Tegelijkertijd neemt het aantal verkooppunten af. De landelijke trend van schaalvergroting van winkels zet ook door in Nijmegen.
De bouwinvesteringen zijn de afgelopen twee jaar toegenomen. Het aantal banen in het centrum blijft op een gelijk niveau met twee jaar geleden. Wel is het aantal banen in de detailhandel duidelijk gestegen, wat vooral is toe te schrijven aan de nieuwe invulling van Plein 1944. Daartegenover daalt de werkgelegenheid in de publieke dienstverlening.

In de Agenda voor de Binnenstad begin dit jaar hebben we pijlers benoemd waarlangs we de komende tijd aan de slag willen gaan. Tegelijkertijd hebben we toen drie doelen geformuleerd om steeds te kunnen monitoren hoe de binnenstad er voor staat en of we met onze aanpak op de goede weg zijn. Als we de resultaten van de Stadscentrummonitor leggen naast de drie geformuleerde doelen ontstaat het volgende beeld:

1. *Gunstige waardering voor aanbod en ambiance in de binnenstad*

Het eerste doel is een gunstige waardering voor aanbod en ambiance in de binnenstad. In de agenda is het streefdoel opgenomen om de algemene waardering voor de binnenstad van 7,4 vast te houden en zo mogelijk te laten stijgen. De huidige monitor laat zien dat naast de mooie algemene waardering van een 7,5, alle gemeten aspecten voor aanbod en ambiance in waardering zijn gestegen. De bereikbaarheid met de fiets (7,8), de sfeer en gezelligheid (7,7) en het horeca-aanbod (7,6) worden het best beoordeeld.

Brief aan de raad - Stadscentrummonitor 2014-2015

Gemeente Nijmegen
Economie
Economische Ontwikkeling

Ook de waarderingen voor de bereikbaarheid van de Nijmeegse binnenstad zijn fors gestegen. Vooral mogelijkheden voor het parkeren van fiets en auto, evenals de bereikbaarheid van de binnenstad met de auto worden duidelijk beter gewaardeerd. Alleen blijft de bezoeker van de binnenstad kritisch als het gaat om de parkeertarieven in Nijmeegse binnenstad.

2. Aantrekken van nog meer bezoekers naar de binnenstad

Als doel is in de Agenda voor de binnenstad geformuleerd om meer bezoekers naar de binnenstad te trekken en deze bezoekers langer in de Binnenstad te laten verblijven. Uiteindelijk leidt dit tot meer bestedingen in de Binnenstad en tot meer inkomsten voor bedrijven.
In de nieuwe monitor zien we terug dat de functie van de binnenstad aan het verschuiven is en dit ook te merken is in het bezoekgedrag. Het bezoek overdag, tijdens de traditionele winkeltijden is dalende. Er vindt een verschuiving plaats van de zaterdag en koopavond naar de maandag en koopzondagen. Daarnaast is het aantal uur dat geparkeerd wordt in de binnenstad juist stijgende. Deze stijging wordt deels veroorzaakt door het invoeren van betaald parkeren in de avonduren, maar ook door toenemend bezoek 's avonds.
Uit passantentellingen en interviews halen we informatie als het gaat om aantallen bezoekers. Zo neemt bezoek uit de regio toe, komen mensen gemiddeld echter minder vaak, maar verblijven gemiddeld wel langer in de binnenstad. Opvallend is ook dat het aantal bezoekers dat grotere uitgaven doet is gestegen. De gemiddelde bestedingen zijn dan ook toegenomen.

3. Leegstand in de binnenstad; gelijk aan het gemiddelde van vergelijkbare steden

In de Agenda is opgenomen dat we er naar streven om de winkelleegstand in de binnenstad op zijn minst gelijk te laten blijven als het gemiddelde van vergelijkbare steden. In de Stadscentrummonitor zijn de gegevens van Locatus van begin dit jaar opgenomen, die ook in de Agenda zijn terug te vinden. In de Stadscentrummonitor wordt opgemerkt dat het leegstandspercentage duidelijk is gestegen ten opzichte van de situatie in de vorige monitor uit 2014. Als oorzaak voor de een deel van de stijging worden, naast algemene economische ontwikkelingen, de oplevering van Plein 1944 genoemd waardoor er flink wat extra m2 WVO beschikbaar is.

Procesafspraak: De Stadscentrummonitor is een belangrijke bouwsteen voor het analyse-deel in de Visie op transformatie van de Binnenstad. De resultaten van de Stadscentrummonitor zijn mede bepalend voor beleid en aanpak van leegstand, die onderdeel uitmaken van de Visie. Nog voor het zomerreces komt ons College met deze Visie naar buiten en leggen we deze aan u voor.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Aantal bijlagen: Stadscentrummonitor 2014-2015

Brief aan de raad - Stadscentrummonitor 2014-2015

Stadscentrum Monitor

2014-2015

Datum: mei 2015

Gemeente Nijmegen
Onderzoek en Statistiek
contactpersoon: Sjoerd Dikkerboom
tel.: 024-329 2291 / 024-329 98 89 (O&S)
e-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

www.nijmegen.nl (onderdeel gemeente > onderzoek en cijfers)

Brief aan de raad - Stadscentrummonitor 2014-2015

Stadscentrum Monitor

2014-2015

Inhoudsopgave

Samenvatting		**3**
1.	**Inleiding**	**5**
2.	**Winkelaanbod**	**6**
3.	**Branchering**	**9**
4.	**Druktebeeld en Segmentatie**	**11**
5.	**Werkgelegenheid**	**14**
6.	**Bouwinvesteringen**	**16**
7.	**Bezoek, bezoekers en bezoekgedrag**	**18**
8.	**Waardering voor de binnenstad**	**31**
9.	**Beleving van de binnenstad**	**37**
Bijlagen		**40**

Brief aan de raad - Stadscentrummonitor 2014-2015

Samenvatting

De Nijmeegse binnenstad is aantrekkelijker geworden voor bezoekers. Met de oplevering van Plein 1944 is een groot deel van de bouwactiviteiten in de binnenstad tot een einde gekomen. De waardering van bezoekers is gestegen van een 7,4 naar een 7,5. Door de aanleg van de nieuwe stadsbrug en verschillende auto- en fietsparkeermogelijkheden wordt met name de bereikbaarheid fors hoger gewaardeerd. Over de economische situatie van de binnenstad laat de Stadscentrum monitor 2014-2015 een wisselender beeld zien. Enerzijds zijn de bouwinvesteringen en de werkgelegenheid gegroeid, anderzijds is het leegstandspercentage gestegen en dalen de bezoekersaantallen overdag. Economisch gezien blijft de Nijmeegse binnenstad last houden van de macro economische situatie.

Tweejaarlijks wordt sinds 1996 de Stadscentrummonitor uitgevoerd om ontwikkelingen in de attractiewaarde en economische positie van de binnenstad te kunnen volgen. In deze editie 2014-2015 worden aan de hand van verschillende indicatoren uit statistieken en eigen veldwerk uitspraken gedaan over de Nijmeegse binnenstad.

Met de oplevering van Plein 1944 is het winkelaanbod in vierkante meters duidelijk toegenomen. Tegelijkertijd neemt het aantal verkooppunten af. De landelijke trend van schaalvegroting zet ook in Nijmegen door. Met name in het vergelijkend winkelen is deze ontwikkeling sterk terug te vinden. Het dagelijks winkelen maakt een lichte groei door in vierkante meters en in eenheden. Het aanbod in doelgerichte aankopen is sinds 2009 gestaag aan het dalen in vierkante meters en in eenheden.

Het leegstandspercentage ligt in januari 2014 beduidend hoger dan in voorgaande jaren. Het aantal m2 winkelvloer oppervlak dat wacht op een andere invulling bedraagd 10,6%. Daarvan zullen niet alle panden opnieuw een winkelbestemming krijgen. Een deel zal ook verbouwd worden tot woningen, kantoren, dienstverlening of horeca.

Het aantal banen in het stadscentrum blijft tussen 2013 en 2014 op een gelijk niveau na een periode van teruglopende werkgelegenheid. Het stadsdeel Nijmegen-Centrum telt 14.250 banen. In het deelgebied van de ringstraten is een lichte stijging waar te nemen in het aantal banen, in de kern van de binnenstad een lichte daling. In de detailhandel sector is het aantal banen duidelijk gestegen, dit komt vooral voor rekening van nieuwe invulling van Plein 1944, waaronder de vestiging van de Primark. Daarbij is er een duidelijke daling van werkgelegenheid in de overige, vooral publieke dienstverlening. Voor een groot deel wordt de daling in deze sector veroorzaakt door een daling in het aantal waargenomen banen bij de gemeente Nijmegen.

In 2013 en 2014 is het aantal bouwinvesteringen in vergelijking met de jaren 2011 en 2012 weer toegenomen. Het totaal aan bouwinvesteringen bedroeg in 2013 7,3 miljoen en in 2014 30,1 miljoen. Een deel daarvan is een tweede golf van investeringen voor het gereedmaken van de nieuwe panden aan Plein 1944. Daarnaast is de bouw van Doornroosje een zeer grote investering in de cultuursector, vergelijkbaar met de bouw van cultuurhuis LUX en de bibliotheek in het vorige millenium.

De functie van de binnenstad is aan het verschuiven en dit is ook te merken in het bezoekgedrag. Het bezoek overdag, tijdens de traditionele winkeltijden is dalende. Er vindt een verschuiving plaats van zaterdag en de koopavond naar de maandag en koopzondagen. Daarnaast is het aantal uur dat geparkeerd wordt in de binnenstad juist stijgende. Deze stijging wordt deels veroorzaakt door het invoeren van betaald parkeren in de avonduren, maar de stijging duidt ook op een toenemend bezoek s'avonds.

Het grootste deel van de 1336 ondervraagde passanten valt binnen de consumentengroepen work & have fun (28%, werkende koopkrachtigen zonder kinderen) en fifty & fit (27%, 50+, koopkrachtigen, zonder thuiswonende kinderen). Bijna twee derde van de passanten is afkomstig uit de middenklasse.

Brief aan de raad - Stadscentrummonitor 2014-2015

De grootste groep passanten komt uit Nijmegen zelf. In vergelijking met de vorige meting is het aandeel van de bezoekers uit de regio licht gegroeid in vergelijking met het aandeel bezoekers uit Nijmegen zelf. Aansluitend daarop zijn er meer mensen in vergelijking met de vorige meting die de voorkeur hebben voor de auto als vervoersmiddel om naar de binnenstad te komen (2013: 21%, 2015: 30%). De fiets blijft daarnaast een populaire optie (31%). Over een langere periode bekeken gaat de voorkeur steeds vaker uit naar de fiets in plaats van de auto. Daarbij gaat het toenemende bezoek uit de regio gepaard met een dalende bezoekfrequentie en een langere verblijfstijd in vergelijking met de meting van 2013. Opvallende ontwikkeling is dat het deel van de binnenstadbezoekers dat kleinere bedragen uitgeeft minder wordt ten op zichte van het deel dat grotere uitgaven doet.

De Nijmeegste binnenstad krijgt een ruime voldoende van bezoekers. De algemene waardering voor de Nijmeegse binnenstad is gestegen van een 7,4 naar 7,5. De bereikbaarheid met de fiets (7,8), de sfeer en gezelligheid (7,7) en het horeca-aanbod (7,6) worden daarbij het beste beoordeeld. In vergelijking met eerdere jaren zijn alle gemeten aspecten voor het aanbod en de ambiance in waardering gestegen. Het groen in de binnenstad krijgt met een 6,0 een relatief laag cijfer van de passanten.

Ook de waarderingen voor de bereikbaarheid van de Nijmeegse binnenstad zijn fors gestegen. De mogelijkheid om de fiets te stallen (2013: 6,1, 2015: 7,3), de mogelijkheid om de auto te parkeren (2013: 5,7, 2015: 6,7) en de bereikbaarheid van de binnenstad met de auto (2013: 6,0, 2015: 6,9) zijn allen (bijna) een heel rapportcijfer omhoog gegaan. De beoordeling voor de parkeertarieven blijft nog altijd onvoldoende, ondanks de hogere waardering (2013: 3,9, 2015: 4,7).

De belevingswaarde van de binnenstad is goed. Vooral op de stellingen over het eigen karakter van de binnenstad, het bezoek geeft een welkom gevoel, en het je kunnen vermaken in de binnenstad wordt positief gereageerd door de respondenten. Zij hebben echter minder het 'dagje uit' gevoel, maar dit is misschien moeilijker te bereiken bij de hoge frequentie waarmee de binnenstad over het algemeen wordt bezocht. Ongeveer de helft van de respondenten geeft aan dat leegstand in de binnenstad storend aanwezig is. Verder vindt men vooral de persoonlijke aandacht van het winkelpersoneel, de gezelligheid en de zintuigelijke beleving (passen, zien etc.) van de te kopen artikelen grote voordelen van de binnenstad boven het kopen van producten via internet.

De meeste respondenten zijn positief over de veranderingen in de binnenstad van de afgelopen jaren. Een groot deel van de antwoorden gaat over de voltooiing van Plein 1944 en de toevoeging die deze plaats heeft op de binnenstad. Ook diegenen die de Nijmeegse binnenstad een negatieve ontwikkeling zien doormaken noemen Plein 1944 vaak, maar het gaat hier dan vooral over de bestrating op het plein en de gekozen bouwstijl.

Minder positief zien de meeste respondenten de toekomst in. Dit heeft vooral te maken met de economische situatie en de weinig (zichtbare) projecten die gaande zijn in het stadscentrum. De bezoekers die de toekomst positief in zien hopen dat de economische situatie verbetert en vertrouwen op een doorgaande verbetering van het stadscentrum. Diegenen die een somberdere toekomst voor de binnenstad voorspellen verwachten juist weinig verbeteringen in de economische situatie en interpreteren het negatief dat er niet gebouwd wordt. De grootste groep houdt het met dezelfde argumenten in het midden.

Brief aan de raad - Stadscentrummonitor 2014-2015

1. Inleiding

De Stadscentrummonitor wordt sinds 1996 tweejaarlijks uitgevoerd om belangrijke ontwikkelingen in het Nijmeegse stadscentrum te kunnen volgen en de effecten van investeringen te kunnen benoemen. Hiervoor worden de trends van verschillende indicatoren rond het economisch functioneren en de aantrekkelijkheid voor bezoekers in kaart gebracht[1].

De statistieken

De statistieken die gebruikt worden om ontwikkelingen en beleidseffecten te bestuderen lopen deels door tot en met maart 2015. Om bezoekersaantallen, druktestromen en loopstromen in kaart te brengen worden parkeerafzetcijfers (gemeente Nijmegen) en passantentellingen (Locatus) gebruikt. Ontwikkelingen en investeringen in het aanbod in de binnenstad worden onderzocht door middel van tellingen (Locatus) en de afgegeven bouwvergunningen (gemeente Nijmegen). Daarnaast wordt via een jaarlijks onderzoek van de provincie Gelderland (PWE Gelderland) de aard en omvang van de werkgelegenheid in de binnenstad gevolgd.

Het veldwerk

Op dezelfde manier als in eerdere metingen zijn aan bezoekers in de binnenstad vragen gesteld over het bezoek zelf en de waardering voor verschillende aspecten van de binnenstad. Op zes plekken in de binnenstad zijn op verschillende doordeweekse dagen (overdag), zaterdagen (overdag) en koopavonden van 25 oktober tot 13 november 2014 in totaal 1336 enquêtes afgenomen. Naderhand zijn dezelfde respondenten nogmaals benaderd (via e-mail) met extra vragen over hoe zij hun bezoek hebben ervaren. Respondenten hadden tot 19 december 2014 de tijd om deze extra vragen te beantwoorden en uiteindelijk hebben in totaal 298 respondenten hiervoor de moeite genomen.

Aanvullend op de antwoorden van bezoekers zijn begin 2015 de vragen over de beleving van het Nijmeegse stadscentrum ook aan de deelnemers van het stadspanel voorgelegd. Op de oproep om de vragen te beantwoorden hebben 1412 panelleden gereageerd.

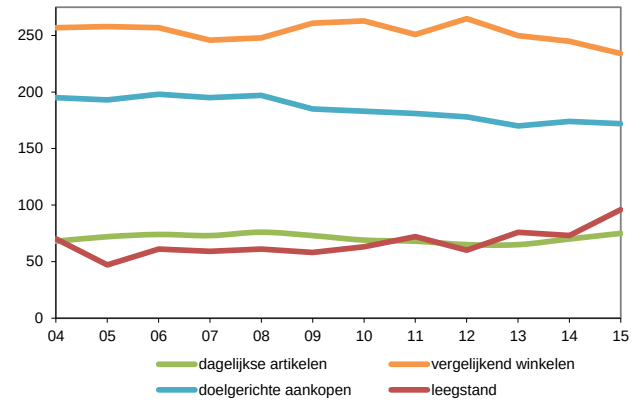
[1] Het ondernemersklimaat in de binnenstad wordt in beeld gebracht in de Monitor Vestigingsklimaat, de kwaliteit van de woon- en leefomgeving is terug te vinden in de Wijkmonitor.

Brief aan de raad - Stadscentrummonitor 2014-2015

2. Winkelaanbod

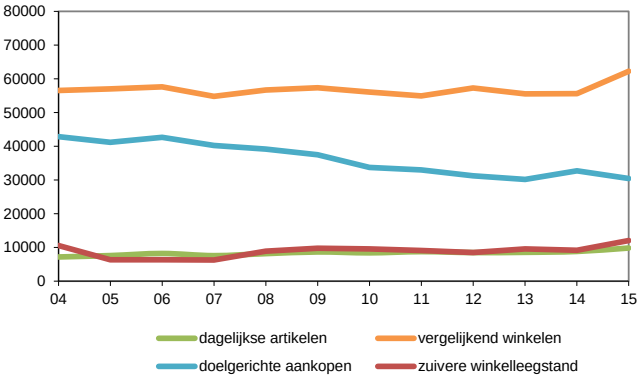
In het Nijmeegse stadscentrum staan relatief grote panden uit de wederopbouwperiode. De winkelsamenstelling is ten opzichte van andere binnensteden vrij breed en gevarieerd. Langer dan in andere binnensteden bleef een behoorlijk deel van het aanbod gericht op doelgerichte aankopen (bijvoorbeeld woninginrichting, elektro), maar sinds 2003 zien we het doelgerichte aanbod fors verminderen. Meestal betreft dit verdwenen meubelzaken, die grotendeels zijn verbouwd tot woningen. Het centrale winkelaanbod beslaat ruim 102.566 m2 winkelvloeroppervlak (excl. leegstand) en ca. 480 vestigingen (januari 2015). Het totale aantal m² winkelvloeroppervlak (WVO) neemt de laatste twee jaar toe. Dit heeft vooral te maken met de voltooiing van Plein 1944. Het aantal verkooppunten neemt sinds 2009 geleidelijk af in de gehele Nijmeegse binnenstad.

Figuur 1: Aantal verkooppunten in de Nijmeegse binnenstad, aan het begin van ieder jaar.

Bron: Locatus, bewerking O&S Nijmegen.

Figuur 2: Het winkelvloeroppervlak in m² in de Nijmeegse binnenstad aan het begin van ieder jaar.

Bron: Locatus, bewerking O&S Nijmegen.

Schaalvergroting lijkt de trend te zijn binnen het aanbod in vergelijkend winkelen (mode, luxe artikelen, warenhuisaanbod). Het aantal vestigingen is aan het dalen en het aantal m² is stijgende, mede door de opening van bijvoorbeeld de Primark aan Plein 1944. Het aantal vestigingen en vierkante meters WVO in de doelgerichte aankopen (woninginrichting, elektro of sportartikelen) in de binnenstad is sinds 2009 gestaag aan het dalen in. Het aanbod in dagelijkse artikelen (food, drogisterijartikelen) is in het Nijmeegse centrum in de laatste twee jaar ook weer stijgende in het aantal vestigingen en in m² WVO door bijvoorbeeld de opening van een biologische supermarkt.

Veel landelijke sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen zijn van invloed op het winkelaanbod en de leegstand. De algemene economische ontwikkelingen en de nasleep van de economische crisis en daarnaast het veranderende consumentengedrag en dan voornamelijk de groei van het internetwinkelen hebben zijn weerslag op het winkelaanbod in de binnenstad. Daarnaast zijn er specifieke ontwikkelingen voor Nijmegen en omgeving die van invloed zijn met natuurlijk de nieuwbouw van Plein 1944 als meest sprekende voorbeeld.

Figuur 3: Zuivere leegstand in winkeloppervlak en winkelunits aan het begin van het jaar, vanaf 2003.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
in winkelunits	75	70	47	61	59	61	58	63	72	60	76	73	96
in oppervlak (m²)	9200	10600	6400	6400	6300	8900	9800	9600	9100	8500	9600	9200	12100
Percentage	8,3%	9,0%	5,7%	5,6%	5,8%	7,9%	8,6%	8,9%	8,6%	8,1%	9,2%	8,6%	10,6%

Bron: Locatus, bewerking O&S Nijmegen.

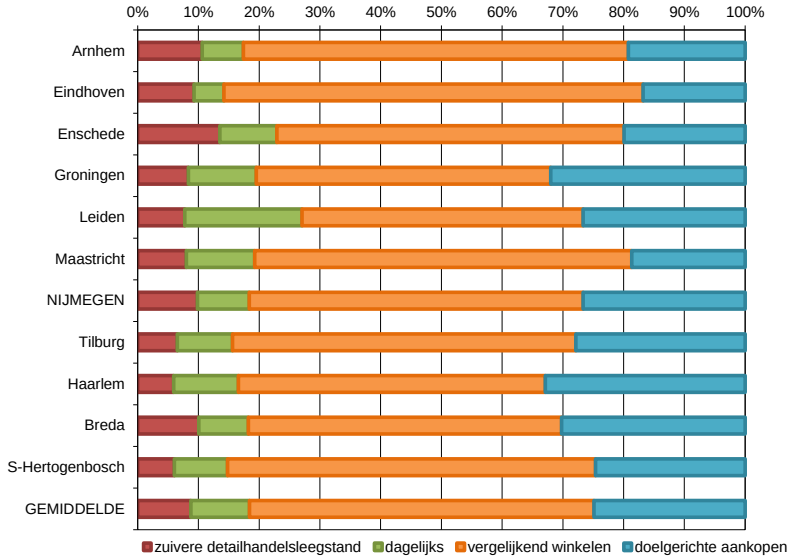
In januari 2015 stonden 96 van de bijna 1000 units in detailhandel, horeca, dienstverlening, ambacht en dergelijke (de zogenaamde verkooppunten) leeg. De oppervlakte aan zuivere detailhandelsleegstand[2] was met 12.100 m² op dat moment 10,6%. Bij 51% van deze winkelunits is sprake van frictieleegstand, deze panden waren tot voor kort nog in gebruik. Het leegstandspercentage is duidelijk gestegen in vergelijking met 2014. Een vergelijkbare stijging in leegstandspercentage is terug te vinden tussen de 'goede' jaren in 2007 en 2008. Een deel van de stijging tussen 2014 en 2015 komt door de oplevering van Plein 1944 waardoor er flink wat extra m² WVO beschikbaar is.

Over het algemeen is er meer leegstand aanwezig buiten de binnenstadskern en in de ringstraten en dan in de binnenstadskern ('circuit'). De leegstandscijfers voor de ringstraten en buiten de binnenstadskern worden beheerst door een of meerdere grote panden. Deze panden zullen waarschijnlijk voor een deel of helemaal verkleuren naar andere functies. Een voorbeeld van een dergelijk leegstaand gebouw is het pand op de hoek van Doddendaal en de Bloemerstraat.

[2] De leegstand die dataleverancier Locatus in winkelgebieden inventariseert, omvat niet alleen detailhandelsleegstand, maar ook leegstand in horeca en consumentgerichte dienstverlening. Deze inventarisatie is niet continu en afhankelijk van toevalligheden. Voor de bepaling van de zuivere detailhandelsleegstand schrijft Locatus een correctie voor die voor Nijmegen-Centrum resulteert in 10,6% zuivere detailhandelsleegstand. Zonder de correctie zou de 'bruto leegstand' 15% bedragen (zie ook notitie: 'Leegstand: wat verstaan we daar nu onder?', Locatus, 2015).

Het winkelaanbod in Nijmegen is zeer vergelijkbaar met de gemiddelde verdeling tussen dagelijks, vergelijkend en doelgericht winkelen van de groep vergelijkingssteden (maart 2015) tussen de 120.000 en 225.000 inwoners. Het dagelijks aanbod is in het centrale winkelgebied van Eindhoven relatief klein en in Leiden relatief groot. Voor Arnhem, Eindhoven en Maastricht geldt dat vergelijkend winkelen meer dan 60% van het winkelaanbod beslaat. In Leiden is het aanbod vergelijkend winkelen duidelijk kleiner dan het gemiddelde. De centrale winkelgebieden van Haarlem en Groningen bevatten relatief meer winkels voor doelgerichte aankopen. De leegstand ligt in Nijmegen net iets boven het gemiddelde. 's-Hertogenbosch, Tilburg en Haarlem hebben allen een relatief laag leegstandspercentage waar Enschede een duidelijker hoger leegstandspercentage heeft.

Figuur 4: Winkelaanbod en zuivere leegstand in centrale winkelgebieden van steden (120.000-225.000 inwoners), maart 2015.

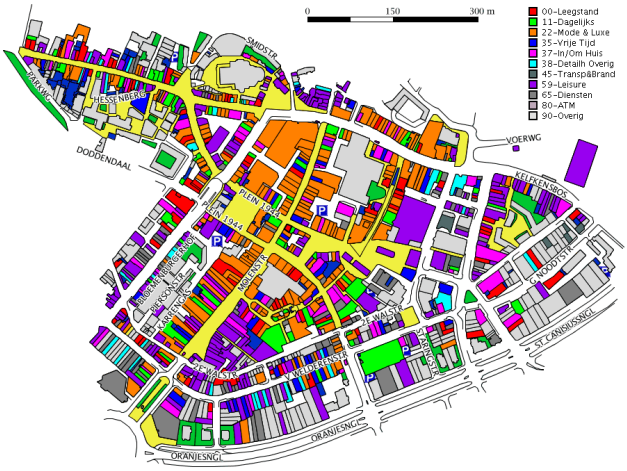

Bron: Locatus, bewerking O&S Nijmegen.

3. Branchering

In de branchering van Nederlandse winkelsteden is er enerzijds sprake van brancheverwaging en anderzijds van brancheverruiming. Steeds meer winkels bieden naast hun 'eigen' assortiment brancheproducten ook producten uit andere branches aan waardoor scheidslijnen tussen branches vervagen. Brancheverruiming speelt bijvoorbeeld bij warenhuizen die verschillende diensten gaan aanbieden of bakkerijen die een horecagedeelte in de winkel hebben. Soms gaat dit door middel van een shop-in-shop principe waardoor ondernemers bij elkaar in de winkel zitten en directer van elkaars aanwezigheid kunnen profiteren. Een dergelijke verbreding van het aanbod trekt meer klanten en heeft een omzet verhogende werking.

Figuur 5: Brancheverdeling in Nijmegen, op straatniveau.

Bron: Locatus, 2015.

Figuur 6: Brancheverdeling in Nijmegen, op de benedenverdieping.

Bron: Locatus, 2015.

In Nijmegen valt op dat de verschillende branchegroepen een zekere mate van ruimtelijke ordening kennen. Zo treffen we mode en luxe artikelen (oranje op de kaart) vooral in de winkelkern aan. Leisure (waaronder horecavoorzieningen, paars op de kaart) zien we geconcentreerd aan de uiteinden van het winkelgebied en in de horeca-accentgebieden. Winkels die dagelijkse artikelen aanbieden liggen verspreid door het winkelgebied heen.

4. Druktebeeld en Segmentatie

Het bestaan van zogenaamde A1, A2, B en C-locaties hangt samen met het aantal passanten ter plaatse. Bij een A1-locatie bedraagt het aantal passanten 75 tot 100% van de drukste plaats. Dit zijn de locaties in het Nijmeegse stadscentrum die het gunstigst liggen in de routing. Voor A2, B en C-locaties zijn respectievelijk 50 tot 75%, 25 tot 50% en 10 tot 25% van het hoogst getelde aantal passanten de grenswaarden. A2-locaties zitten wat meer aan de rand van het stadshart, maar profiteren wel mee van de klantenrouting in het centrum. Ze liggen vaak in de buurt van parkeerplaatsen. B-locaties zijn vaak wat beter te bereiken met het openbaar vervoer en de auto. Dat geldt ook voor C-locaties, waar duidelijk minder passanten komen. Winkels op deze locaties hebben vaak meer mogelijkheden voor de klant om te parkeren in de buurt.

Figuur 7: Verdeling van het aantal passanten (zie legenda) op straatniveau.

Bron: Locatus, najaar 2014.

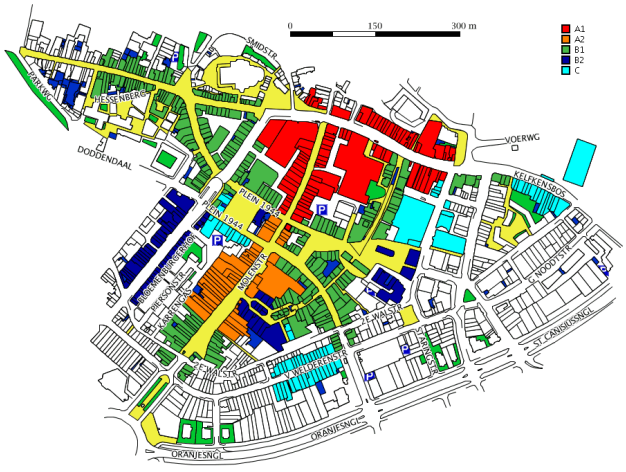
Figuur 8: Verdeling van het aantal passanten op de benedenverdieping.

Bron: Locatus, najaar 2014.

In bovenstaande kaarten (figuur 7 en figuur 8) is te zien in welke gebieden van het kernwinkelgebied de meeste passanten komen. De Molenstraat, Broerstraat en Burchtstraat en de Grote Markt kennen de meeste passanten. Deze verdeling van passanten is vergelijkbaar met de verdeling in 2013 (zie Stadscentrum monitor 2012-2013).

Figuur 9: Locatiesegmentatie in Nijmegen, op straatniveau.

Bron: Locatus, 2015.

Figuur 10: Locatiesegmentatie in Nijmegen, op de benedenverdieping.

Bron: Locatus, 2015.

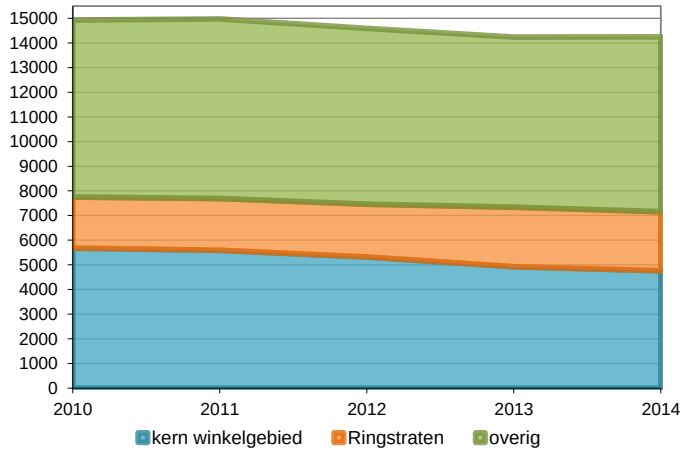
Samenhangend met de druktebeelden zijn de Broerstraat en Burchtstraat en de Grote Markt A1 locaties en de Molenstraat een A2 locatie.

5. Werkgelegenheid

Het aantal banen in het centrum is een belangrijke economische indicator voor het Nijmeegse stadscentrum. Daarbij vormt het stadsdeel Nijmegen-Centrum (incl. Benedenstad, stationsomgeving en een deel van het singelgebied) één van de grootste stedelijke werklocaties van Nijmegen met 14.250 banen in 2014.

Het totaal aantal banen in de binnenstad van Nijmegen is tussen 2013 en 2014 nagenoeg gelijk gebleven. In de periode 2010-2014 daalde de werkgelegenheid in het gehele Nijmeegse stadscentrum met 680 banen. Opvallend is dat sinds 2010 de werkgelegenheid is gestegen in het deelgebied de Ringstraten. Het aantal banen in de Ringstraten nam met 300 toe, van 2.073 naar 2.415. Dit komt met name door de verhuizing van de thuiszorgservice naar het gebied (250-300 banen). In dezelfde periode daalde het aantal banen in het kernwinkelgebied naar 4.760 banen (-920, grotendeels door een daling in het aantal *waargenomen* banen bij de gemeente Nijmegen in het stadscentrum) en bleef het aantal banen in de overige gebieden in het stadscentrum vrijwel constant (sinds 2010 -85 naar 7.100 banen).

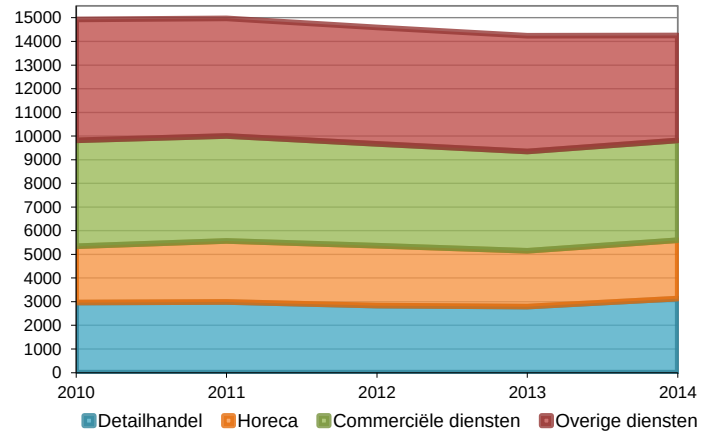
Figuur 11: Ontwikkeling aantal banen in het stadscentrum naar deelgebied.

Bron: PWE-Gelderland.

Wanneer de banen opgesplitst worden naar sectoren valt op dat vooral binnen de detailhandel er sprake is van een stijging in het aantal banen. In de periode 2013-2014 zijn er in de detailhandel sector 340 banen bijgekomen waar het overgrote deel voor rekening komt van de nieuwe vestiging van de Primark. Ook binnen de horeca zien we in dezelfde periode een lichte groei in het aantal banen (+110 naar 2.470 banen). Het aantal banen in de commerciële dienstverlening blijft tussen 2013 en 2014 gelijk op 4.220. Verder klinkt de vermindering in het aantal waargenomen banen van de gemeente Nijmegen sterk door in de vermindering in de werkgelegenheid in de sector overige diensten (-450 naar 4.135). Sinds 2010 is de werkgelegenheid in de detailhandel (+165) en horecasector (+85) toegenomen en in de commerciële dienstensector (-260) en overige dienstensector (-650) afgenomen.

Figuur 12: Ontwikkelingen in aantal banen in het stadscentrum naar sector.

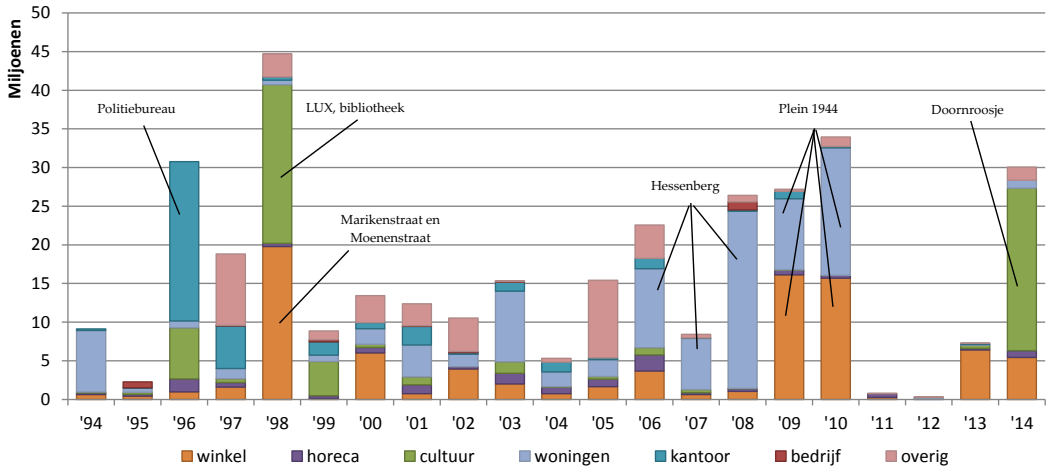

Bron: PWE-Gelderland.

6. Bouwinvesteringen

Op basis van de registratie van afgegegeven bouwvergunningen van de gemeente Nijmegen (afdeling personeel, informatie en facilitair) kijken we naar de bouwinvesteringen in het stadscentrum (vanaf €22.689). Het gaat hierbij om gereed gemelde projecten[3]. De ervaring wijst uit dat dit een onderschatting blijft van de werkelijke investering in het stadscentrum.

Figuur 13: Bouwinvesteringen per jaar, per categorie met toonaangevende bouwprojecten.

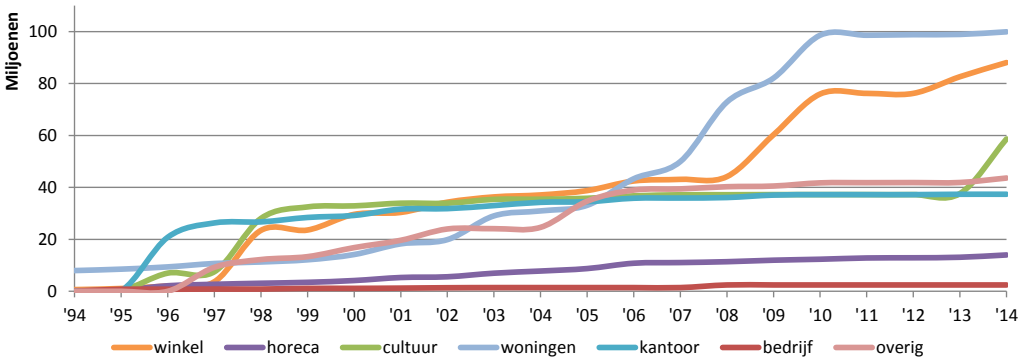
Bron: Gemeente Nijmegen, 2015.

In 2013 en 2014 zijn de bouwinvesteringen beduidend hoger dan in 2011 of 2012. Een deel daarvan komt voort uit het gereed maken van nieuwe winkelpanden aan het eerder opgeleverde Plein 1944. In 2014 is met de bouw en oplevering van het poppodium Doornroosje een grote investering gedaan in het cultuuraanbod van Nijmegen. Terugkijkend is de grootte van deze investering in de cultuursector vergelijkbaar met de bouw van filmhuis LUX en bibliotheek Marienburg in 1998. De totale bouwinvesteringen bedroegen ongeveer 7,3 miljoen in 2013 en 30,1 miljoen in 2014. In dit figuur zijn zeer duidelijk de grote bouwprojecten terug te vinden[4].

[3] Vanaf 2011 wordt er gekeken naar de gereed melding. Voor 2011 was dit niet mogelijk en gaat het om wanneer de vergunning is afgegeven voor het bouwproject. De gereed melding is een betrouwbaardere graadmeter van de investeringen in het stadscentrum dan de datum van afgifte van de vergunning.

[4] Belangrijke bouwprojecten met de categorie waarin zij vallen zijn: 1996: bouw politiebureau (kantoor); 1997: bouw fietsenkelder onder stationsplein (overig); 1998: (start) bouw bibliotheek, LUX (cultuur), aanleg Moenen en Marikenstraat (winkel); 2006-2008: (start) bouw Hessenberg (woning); 2009-2010: (start) nieuwbouw plein 1944 (winkel en woning); 2014: bouw/ oplevering nieuwbouw Doornroosje (cultuur).

Figuur 14: Cumulatieve bouwinvesteringen per jaar, per categorie.

Bron: Gemeente Nijmegen, 2015.

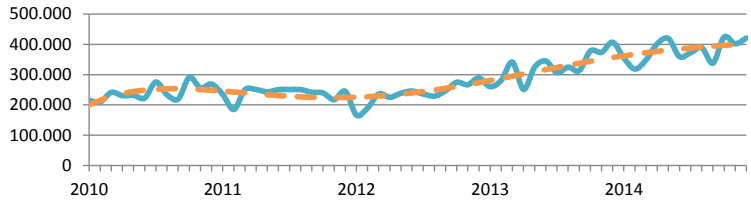
In het Nijmeegse stadscentrum vonden investeringen in kantoren vooral eind jaren negentig plaats (blauwe lijn). Ook de investeringen in winkels (oranje lijn) piekten eind jaren negentig, en opnieuw na 2008 met de nieuwbouw aan Plein 1944. Trendmatige groei zien we in de horeca en de kantorensector waar ieder jaar opnieuw in wordt geïnvesteerd. Tussen 2005 en 2010 zien we forse bouwsommen in de woningmarkt. De positie van de binnenstad als woongebied is weer belangrijker geworden.

7. Bezoek, bezoekers en bezoekgedrag

Het bezoek aan de binnenstad is aan het veranderen. Met de opkomst van het internet winkelen wordt de ervaring in binnensteden steeds belangrijker: Het stimuleren van de zintuigen, anderen ontmoeten en recreëren. Van 'place to buy' naar 'place to meet'. Met de veranderingen in gebruik veranderen ook de momenten waarop het bezoek plaats vindt.

Het totaal aantal parkeeruren in en rondom het stadscentrum is een belangrijke indicatie voor het bezoek aan de binnenstad. Het totale aantal parkeeruren in de Nijmeegse binnenstad stijgt vanaf midden 2012. Deels kan deze stijging worden verklaard door het in gebruik nemen van de parkeergarage Keizer Karel aan de van Schaeck Mathonsingel waardoor er netto 300 plaatsen bij kwamen. Daarnaast werd in januari 2013 het betaald parkeren in de avonduren ingevoerd waardoor er logischerwijs meer parkeeruren geregistreerd worden. Maar ook wanneer men rekening houdt met deze ontwikkelingen is er een duidelijk stijgende trend van het aantal parkeeruren in de jaren 2012 tot en met 2014.

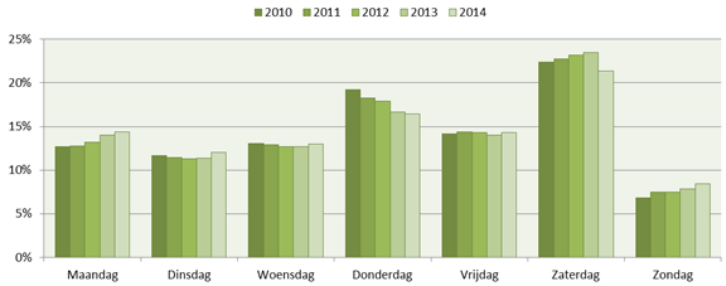
Figuur 15: Totaal aantal parkeeruren per maand op straat en in de garages in de Nijmeegse binnenstad.

Bron: Ecorys, 2014.

De momenten waarop de binnenstad wordt bezocht is aan het verschuiven. In de Nijmeegse binnenstad zijn de zondag (vooral koopzondagen[5]) en de maandag als bezoekdagen sterk in opmars. De stijgende populariteit van deze dagen gaat ten koste van het bezoek aan de donderdagen en zaterdagen. Het bezoek op de dinsdag, woensdag en vrijdag is door de jaren heen redelijk stabiel gebleven.

Figuur 16: Ontwikkelingen in het aandeel van de dagen in de weekdrukte in de Nijmeegse binnenstad.

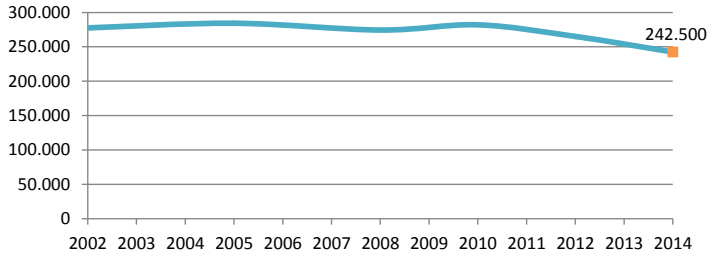

Bron: Citytraffic, 2014.

[5] Het bezoek op zondag is een gemiddelde van koopzondagen en niet-koopzondagen. Het bezoek op koopzondagen ligt 55% hoger dan het gemiddelde van alle zondagen (bron: Citytraffic, 2013).

Op basis van de gegevens van Locatus kan er een indicatie worden gegeven van het gemiddelde weekbezoek aan de Nijmeegse binnenstad tijdens de traditionele winkeluren[6]. In 2014 bezochten er gemiddeld 242.500 bezoekers per week de Nijmeegse binnenstad. Vanaf 2010 is er een dalende trend in de geschatte bezoekersaantallen waarneembaar.

Figuur 17: Ontwikkelingen in het (geschatte) aantal bezoekers per week voor de Nijmeegse binnenstad.

Bron: Locatus, 2015.

De voorgaande cijfers geven een goede indicatie voor de verschuivingen die plaatsvinden in de momenten waarop de binnenstad wordt bezocht. Het verschil tussen het stijgende aantal parkeeruren in figuur 15 en de daling van het gemiddelde aantal bezoekers per week in figuur 17 kan grotendeels worden verklaard door het tijdsvenster waarop deze cijfers zich richten. De parkeerafzetcijfers richten zich op een breder tijdsvenster dan de telmethode voor het gemiddelde aantal bezoekers per week. Doordat er vanaf 2013 ook 's avonds moet worden betaald omvat dit cijfer niet alleen het winkelend publiek, maar ook het publiek voor culturele podia en avondhoreca.

[6] Locatus maakt een schatting op basis van één teldag en transactiegegevens waar zij over beschikken. Op de teldag wordt van 10:00 tot 17:00 uur geteld, bezoek buiten die uren blijft buiten beschouwing. Het meten van het aantal bezoekers aan de binnenstad en het bezoekniveau per dag is sterk in ontwikkeling (ook bij Locatus). Verschillende partijen zijn op dit moment telmethoden aan het ontwikkelen en vernieuwen, door bijvoorbeeld continu tellingen via Wi-Fi mogelijk te maken.

Brief aan de raad - Stadscentrummonitor 2014-2015

Bezoekers

Aan bezoekers van de binnenstad zijn verschillende vragen voorgelegd over henzelf, het bezoek en de waardering van verschillende aspecten van de Nijmeegse binnenstad. Met behulp van consumentengroepen en de sociaaleconomische status (SES) wordt het bezoekgedrag voor verschillende groepen bezoekers beschreven.

Door de opzet van het onderzoek kunnen dat de resultaten afwijken van het werkelijke totale binnenstadsbezoek. Mensen met een erg korte verblijfstijd en mensen die de kern van de binnenstad niet bezoeken hebben een kleinere trefkans respectievelijk geen trefkans in het onderzoek. Passanten met een lange verblijfsduur hebben juist een hogere trefkans. Door de tijden waarop de enquêteurs in de stad aanwezig waren is de trefkans voor het uitgaanspubliek en publiek voor de culturele instellingen ook een stuk kleiner. De wijze van benaderen is echter wel constant in vergelijking met eerdere jaren, waardoor ontwikkelingen gevolgd kunnen worden.

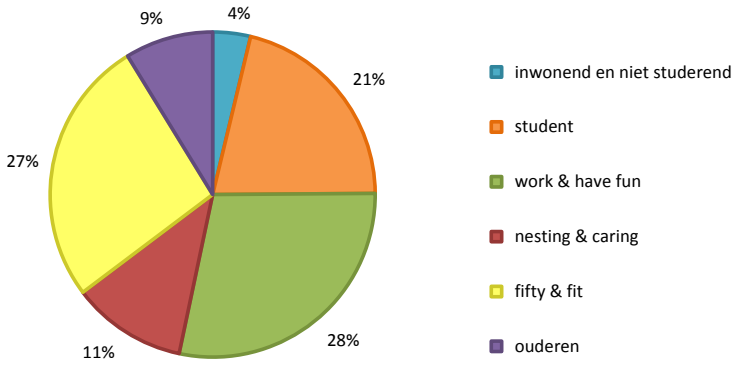
Consumentengroepen

Net als in 2012 worden 6 consumentengroepen onderscheiden verdeeld op basis van levensfase en leefstijl.

- **Inwonend en niet studerend**: jong, koopkrachtig (deels door de afwezigheid van woonlasten).
- **Studenten**: jong, minder koopkrachtig, sterker cultureel georienteerd.
- **Work & have fun**: alleenstaanden en stellen zonder kinderen, relatief veel vrije tijd, koopkrachtig.
- **Nesting & caring**: huishoudens met kinderen, beperkte tijd en mogelijkheden, doelbewust en efficient.
- **Fifty & fit**: actieve koopkrachtige senioren, veel vrije tijd, levensgenieters, 'the silver generation'.
- **Ouderen**: veel vrije tijd, door hogere leeftijd en lichamelijke beperkingen vaak minder mobiel.

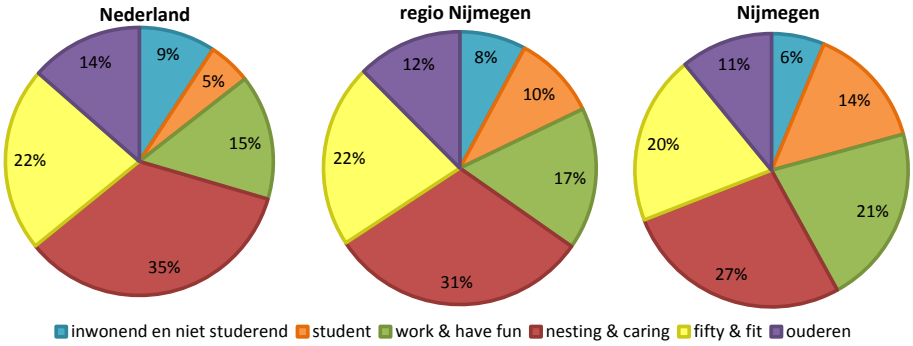
Van de passanten die we aantroffen in het stadscentrum behoorden de meeste tot de categorie Work & have fun (28%) en fifty & fit (27%). In vergelijking met de meting van 2012 zijn er minder passanten uit de groep nesting & caring aangetroffen (van 20% naar 11%) en meer passanten uit de groep work & have fun (van 18% naar 28%).

Figuur 18: Passanten tegengekomen in het stadscentrum van Nijmegen onderverdeeld in consumentengroepen.

Vergeleken met de potentiële bezoekers valt op dat de studenten en 'work & have fun' oververtegenwoordigd zijn in de aangetroffen passanten. Passanten binnen het segment 'nesting & caring' zijn sterk ondervertegenwoordigd. Afgaande op deze getallen ligt er binnen deze groep potentie om meer bezoekers naar de Nijmeegse binnenstad te trekken.

Figuur 19: Bevolking van Nederland, regio Nijmegen en de stad Nijmegen onderverdeeld in consumentengroepen.

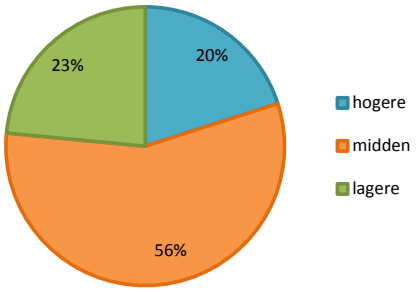

Een vergelijkbaar beeld kwam in eerdere metingen naar voren, waar de ondervertegenwoordiging van de consumentengroep 'nesting & caring' duidelijk terugkwam in de resultaten. Uit vergelijkbare onderzoeken in Enschede[7] en in Utrecht[8] komt eenzelfde beeld naar voren. Gezinnen met kinderen zijn relatief weinig aanwezig in de binnensteden.

Sociale klassen

Aan de passanten zijn vragen gesteld over hun opleiding, inkomen en eigen woningbezit. Op basis van de antwoorden die zij hebben gegeven zijn zij in verschillende welstandsklassen ingedeeld.

Figuur 20: Passanten onderverdeeld in welstandsklassen.

Meer dan de helft van de passanten komt uit de middenklasse. Deze verdeling is vergelijkbaar met de meting van 2012. Toen was 59% van de passanten afkomstig uit de middenklasse.

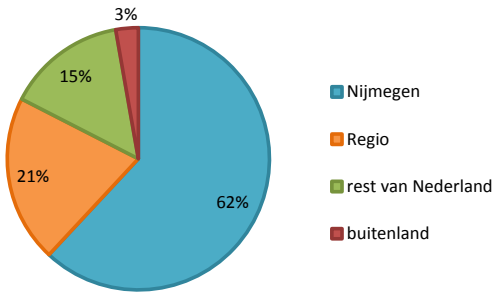
[7] Binnenstad in beweging, Binnenstadsmonitor Enschede 2012-2013; I&O research, 2013.
[8] Stadscentrummonitor Utrecht; Extenzio, 2009.

Brief aan de raad - Stadscentrummonitor 2014-2015

Herkomst

De herkomst van de bezoekers is een indicator van het verzorgingsgebied van de binnenstad en de populariteit als toeristische bestemming.

Figuur 21: Waar woont u?

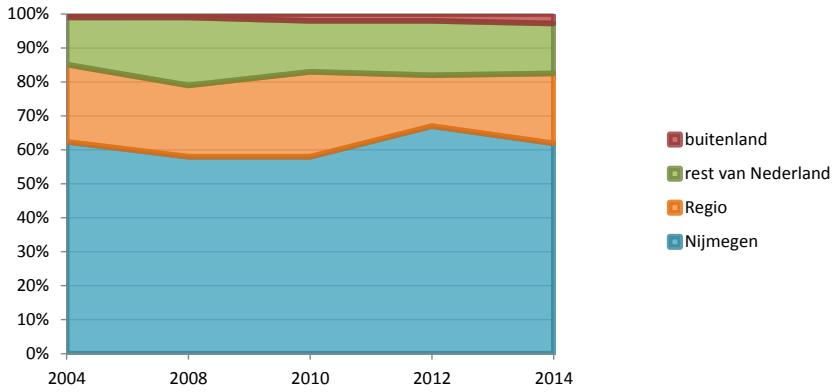
Logischerwijs zijn de meeste bezoekers van de binnenstad afkomstig uit Nijmegen zelf. Bezoekers uit Nijmegen zijn vaker uit de groep studenten afkomstig en minder vaak uit de groep nesting & caring in vergelijking met bezoekers uit de regio en de rest van Nederland. Uit Nijmegen en de regio komen ook vaker ouderen dan uit de rest van Nederland[9].

Daarnaast zijn bezoekers uit Nijmegen vaker uit de lagere welstandsklassen afkomstig. Bezoekers uit de regio en overig Nederland komen vaker uit de middenklasse[10].

[9] zie figuur 45 op bladzijde 40.
[10] zie figuur 46 op bladzijde 40.

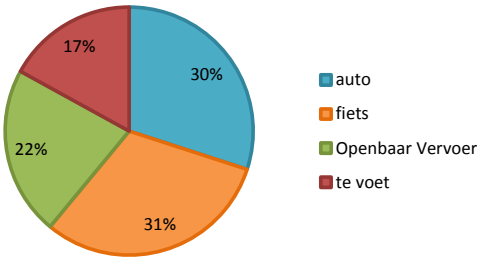
In vergelijking met 2012 zijn er relatief meer bezoekers vanuit de regio (stijging van 15% naar 21%). Dit gaat gepaard met een daling van het aandeel bezoekers uit Nijmegen zelf (daling van 67% naar 62%). De verhoudingen tussen de bezoekers woonachtig in Nijmegen, de regio en de rest van Nederland blijven over de jaren vrijwel gelijk. Het is lastig bezoekers te enquêteren die de Nederlandse taal niet machtig zijn waardoor het bezoek uit het buitenland in deze cijfers mogelijk wordt onderschat.

Figuur 22: Herkomst van passanten door de jaren heen.

Vervoerswijze

Figuur 23: Met welk vervoersmiddel bent u naar de binnenstad gekomen?

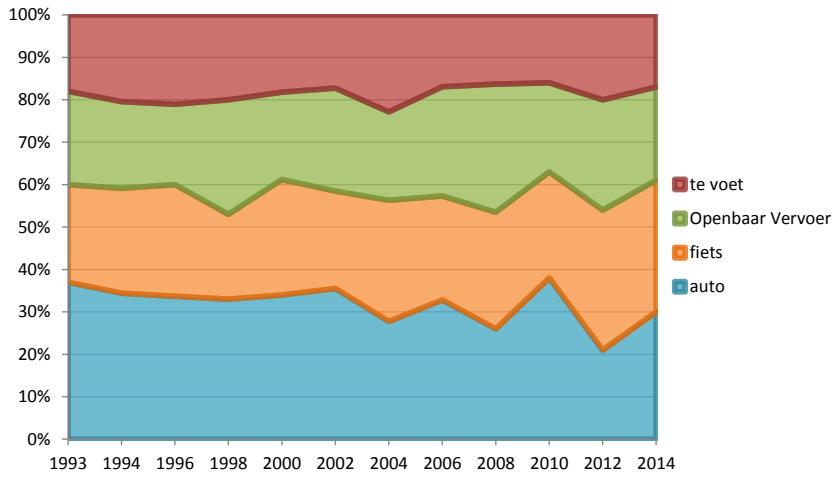
De meeste bezoekers geven aan met de fiets te komen en bijna evenveel mensen bezochten de binnenstad met de auto.

Kijkend naar de verschillende consumentengroepen verkiezen work & have fun en nesting & caring meer de auto dan andere groepen. Fifty & Fit, studenten en inwonende niet studerenden kiezen relatief vaak de fiets. Inwonende, niet studerended en studenten kiezen ook relatief vaak het openbaar vervoer, maar vooral onder ouderen is dit een populaire optie[11].

De fiets is bij alle klassen een populaire optie. Verder maakt de lagere klasse meer gebruik van het openbaar vervoer terwijl de hogere en middenklasse eerder voor de auto kiezen[12].

[11] Zie figuur 47 op bladzijde 40.
[12] Zie figuur 48 op bladzijde 40.

Figuur 24: Vervoersmiddel van de bezoekers door de jaren heen.

In vergelijking 2012 kozen in 2014 meer bezoekers voor de auto als vervoersmiddel (van 21% naar 30%). Daarmee daalde het aandeel van de overige vervoersmiddelen iets in vergelijking met twee jaar geleden.

Op langere termijn wint de keuze voor de fiets als vervoersmiddel (van 23% naar 31%) terrein op de keuze voor de auto (37% naar 30%) om naar de binnenstad te gaan. Het aandeel mensen dat te voet de binnenstadbezoekt (rond de 18%) en van het openbaar vervoer gebruik maakt (rond de 22%) blijven ongeveer gelijk.

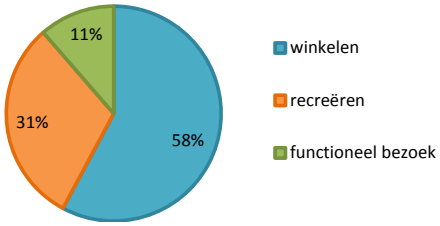
Bezoekdoel

Het winkelen als belangrijkste bezoekdoel staat onder druk door een combinatie van maatschappelijke ontwikkelingen en trends. Het winkelen via internet heeft een grote impact op welke manier er gewinkeld wordt en het aandeel van online aankopen zal nog verder stijgen[13]. De economische crisis heeft daarnaast gezorgd voor over het algemeen slinkende huishoudbudgetten waardoor consumenten geneigd zijn minder te besteden in de binnenstad[14]. Ook zal de vergrijzing van de samenleving van invloed zijn op het gebruik en de invulling van de binnenstad. (Toekomstige) ouderen hebben relatief veel te besteden maar zijn minder mobiel en meer gericht op verzorging, service en comfort.

Tijdens het onderzoek is aan passanten gevraagd wat de voornaamste doelen van het bezoek aan de Nijmeegse binnenstad waren. De mogelijke bezoekdoelen zijn opgedeeld in drie categorieën. Onder winkelen valt ook het marktbezoek. Het doel recreëren bevat diegenen die aangaven dat een bezoek aan de horeca of gewoon het kijken en wandelen één van de hoofddoelen van het bezoek was. Onder functioneel bezoek vallen ook de passanten die aangaven op weg te zijn naar huis, naar het werk of van een specifieke dienst gebruikmaakten.

[13] Shopping 2020; Inretail, 2013.
[14] Winkelgebied 2025, samen in beweging; ING, 2014.

Figuur 25: Met welk doel bezoekt u de binnenstad?

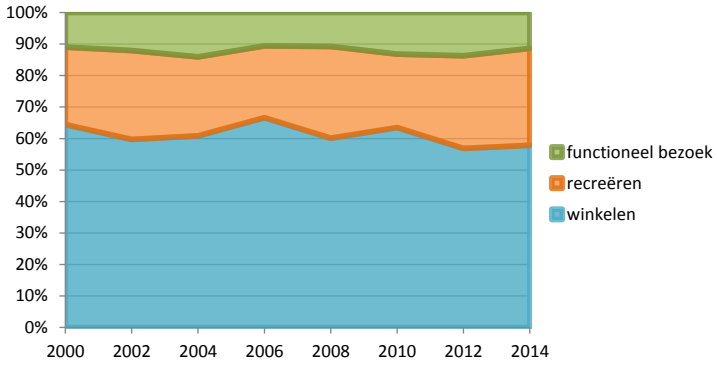
Het meest genoemde hoofddoel is winkelen, in 58% van de antwoorden kwam dit terug. Recreatief bezoek aan de binnenstad komt in bijna één derde van de antwoorden terug als hoofddoel van de passanten.

Binnen de consumentengroepen zien we dat met name ouderen (kijken en wandelen) en studenten (horeca bezoek) relatief veel recreëren in de binnenstad. Inwonende, niet studerenden en studenten werken vaker in de binnenstad dan andere groepen en dit leidt tot meer functioneel bezoek[15]. Verder geeft de hogere klasse vaker aan met winkelen als doel naar de binnenstad te komen dan de midden en lagere klasse. Voor de lagere klasse is het recreëren een belangrijker doel[16].

In vergelijking met 2012 is het aandeel van de bezoekdoelen winkelen en recreëren iets toegenoemen ten kostte van het functioneel bezoek.

Sinds 2000 is er een lichte stijging van het percentage passanten dat recreëren als bezoekdoel aangeeft. Deze stijging gaat vooral ten koste van het winkelen als doel. Functioneel bezoek blijft tussen de 10 en 14% door de jaren heen vrij stabiel. Deze ontwikkelingen liggen in lijn met de eerder beschreven transformatie van binnensteden naar 'place to meet', maar het zijn geen sterke verschuivingen[17].

Figuur 26: Bezoekdoelen van passanten door de jaren heen.

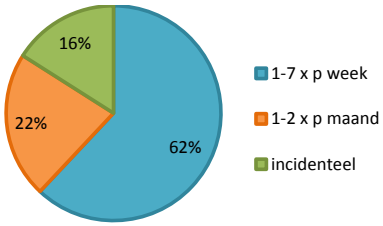

[15] Zie ook figuur 49 op bladzijde 41.
[16] Zie ook figuur 50 op bladzijde 41.
[17] Dit komt mede door de gekozen onderzoeksopzet. Overdag treft men in de binnenstad voornamelijk winkelend publiek. Ter vergelijking: ook aan het stadspanel is gevraagd met welke redenen zij vaak de binnenstad bezoeken, zie ook figuur 51 op bladzijde 23. Winkelen wordt wel het meest genoemd als bezoekdoel, maar is relatief minder belangrijk ten op zichte van recreatief of functioneel bezoek. Directe vergelijking met de antwoorden van passanten is niet mogelijk omdat het geen daadwerkelijk bezoek betreft.

Brief aan de raad - Stadscentrummonitor 2014-2015

Bezoeksfrequentie

Figuur 27 Hoe vaak bezoekt u de binnenstad van Nijmegen?

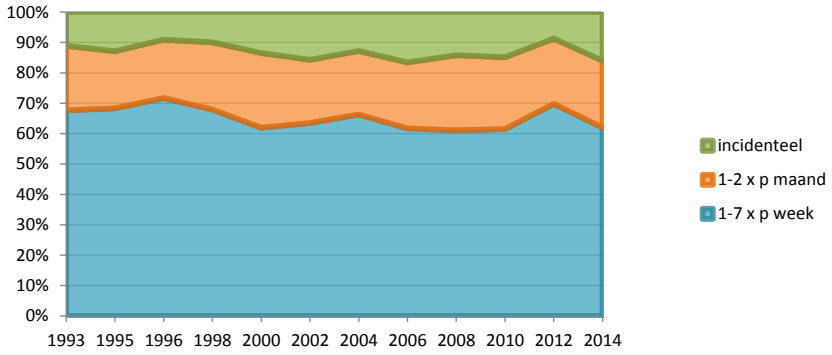

Meer dan 60% van de passanten bezoeken het stadscentrum van Nijmegen ten minste wekelijks.

Vooral inwonende en niet studerenden (72%) en studenten (78%) geven aan het stadscentrum ten minste wekelijks te bezoeken. Dit hangt deels samen met dat deze groepen passenten ook relatief veel in de binnenstad werkzaam zijn. Met 32% geven relatief veel passanten binnen de groep nesting & caring aan het stadscentrum slechts incidenteel te bezoeken[18].

Daarnaast geeft de laagste klasse vaker aan het stadscentrum wekelijks te bezoeken dan de midden en hogere klasse[19].

Figuur 28: Bezoekfrequentie door de jaren heen.

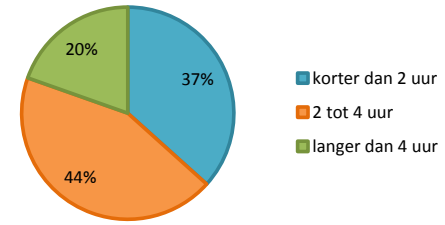

Sinds 1993 is het aandeel incidentele bezoekers iets gestegen en het aandeel frequente bezoekers iets gedaald. In 2014 is in vergelijking met 2012 dezelfde ontwikkeling zichtbaar.

[18] Zie ook figuur 52 op bladzijde 42.
[19] Zie ook figuur 53 op bladzijde 42.

Verblijfstijd

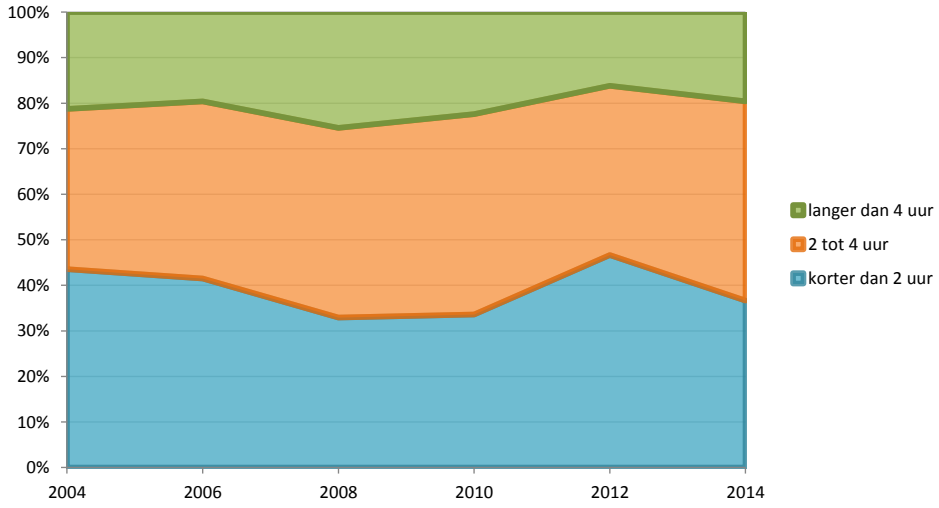
Figuur 29: Hoe lang denkt u in totaal in de binnenstad te verblijven?

Het grootste deel van het winkelend publiek verblijft tussen de 2 en 4 uur in de binnenstad.

Er zijn geen grote verschillen in verblijfstijd tussen consumentengroepen of welstandsklassen[20].

Figuur 30: Verblijfstijd door de jaren heen.

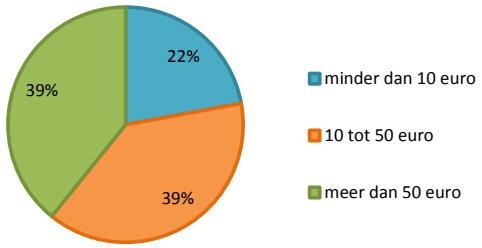

In vergelijking met 2012 zijn er in 2014 meer mensen die aangeven tussen de 2 en 4 uur of langer in de binnenstad te verblijven. Sinds 2004 is er een soortgelijke trend waar te nemen. Meer mensen geven aan tussen de 2 en 4 uur te verblijven ten koste van het aandeel bezoekers die aangeven minder dan 2 uur in de binnenstad te verblijven. De gemiddelde verblijfstijd neemt daarmee iets toe.

[20] Zie ook figuur 54 en figuur 55 op bladzijde 42.

Besteding

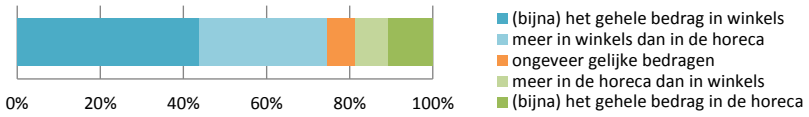
Figuur 31: Wat denkt u in totaal uit te geven in dit bezoek aan de binnenstad?

De groepen passanten die hebben aangegeven 10 tot 50 euro uit te geven bij hun bezoek of meer dan 50 euro zijn met beide 39% even groot. Een klein deel van de bezoekers geeft aan minder dan 10 euro uit te geven bij het bezoek aan de binnenstad.

De bezoekers van de consumentengroepen work & have fun en nesting & caring geven vaker meer dan 50 euro uit in de binnenstad. Inwonende, niet studerenden en studenten antwoorden vaker dat ze minder dan 10 euro uitgeven[21]. Weinig verassend geven de hogere en middenklasse vaker meer dan 50 euro uit dan de lagere klasse[22].

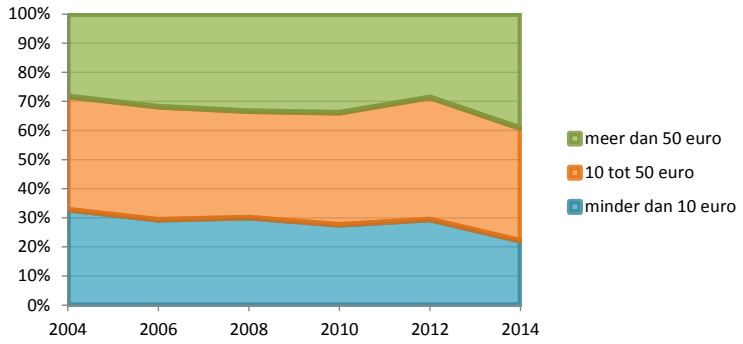
Figuur 32: Verwacht u meer uit te geven in de winkels of in de horeca?

De bevraagde bezoekers besteden duidelijk het meest in de winkels[23]. 44% van de bezoekers geeft aan dat zij het gehele bestede bedrag in de winkels hebben uitgegeven en nog eens 31% geeft aan dat de uitgaven in de winkels het grootste gedeelte betreft. Voornamelijk inwonende, niet studerenden geven aan meer in de horeca te hebben uitgegeven dan in de winkels. Er zijn geen grote verschillen tussen de verschillende welstandsklassen.

[21] Zie ook figuur 56 op bladzijde 42.
[22] Zie ook figuur 57 op bladzijde 43.
[23] Dit komt mede door de gekozen onderzoeksopzet. Overdag treft men in de binnenstad voornamelijk winkelend publiek.

Figuur 33: De uitgaven van bezoekers door de jaren heen.

Er is een trend gaande naar grotere uitgaven in de binnenstad. In 2014 geven meer bezoekers aan meer dan 50 euro uit te geven dan in 2004 (van 28% naar 39%). Het aandeel bezoekers dat minder dan 10 uitgeeft daalde in dezelfde tijd van 33% naar 22%. Het percentage bezoekers dat aangeeft tussen de 10 en 50 euro te besteden blijft rond de 39% hangen.

8. Waardering voor de binnenstad

Sinds 1996 wordt aan bezoekers gevraagd een waardering te geven voor de Nijmeegse binnenstad in het algemeen en voor 16 deelaspecten. Deze rapportcijfers geven daardoor niet alleen een goede indicatie hoe het stadscentrum ervoor staat volgens de bezoeker, maar ook over de ontwikkelingen in de loop van de jaren op verschillende gebieden.

Het aanbod

Figuur 34: Algemene waardering voor de Nijmeegse binnenstad en de waardering van het aanbod door passanten[24].

	2012	2014	trend v/a 1996
Nijmeegse binnenstad	7,4	7,5	
cultureel aanbod	7,3	7,3	
horeca-aanbod	7,6	7,7	
varieteit winkels	7,1	7,2	
kwaliteit winkels	7,4	7,4	
evenementenaanbod	7,3	7,3	

Met een 7,5 krijgt het stadscentrum van Nijmegen een ruime voldoende van bezoekers. Daarnaast wordt vooral het horeca aanbod goed gewaardeerd. In vergelijking met 2012 zijn alle rapportcijfers met één tiende gestegen of gelijk gebleven. Verder terugkijkend zijn de algemene waardering voor de Nijmeegse binnenstad en de verschillende waarderingen voor het aanbod geleidelijk gestegen.

Er zijn weinig verschillen tussen de consumentengroepen in de waardering voor de Nijmeegse binnenstad en het aanbod[25]. De hogere welstandsklasse is wel iets positiever over het cultureel aanbod dan de lagere en middenklasse[26]. Daarnaast zijn frequente bezoekers positiever in hun algemene oordeel over de Nijmeegse binnenstad dan minder frequente bezoekers, maar in de waardering van het aanbod zijn er geen grote verschillen tussen beide groepen[27].

Aan passanten is online ook gevraagd welke winkels, horecazaken of evenementen ze nog missen in de Nijmeegse binnenstad. Van de online-respondenten had 25% suggesties om het aanbod van de binnenstad te verbeteren.

[24] Evenementenaanbod wordt sinds 2006 gemeten.
[25] Zie ook figuur 59 op bladzijde 44.
[26] Zie ook figuur 60 op bladzijde 44.
[27] Zie ook figuur 61 op bladzijde 45.

Figuur 35: Welke winkels mist u in de binnenstad van Nijmegen? Grotere weergave betekent vaker genoemd.

Het meest genoemd werdern kleinere, zelfstandige winkels. Deze worden als meer bijzonder gezien en kunnen onderscheidend zijn voor het winkelaanbod van de Nijmeegse binnenstad. Daarnaast zijn kledingwinkels en specifiek de Bershka, Pull & Bear en de New Yorker veel genoemd.

Figuur 36: Welke horeca zaken mist u in de binnenstad van Nijmegen? Grotere weergave betekent vaker genoemd.

Wat betreft horecazaken gaan veel van de 37 antwoorden over het gemis van een 'echte' club of discotheek. Verder zijn uitgaansgelegenheden voor specifieke doelgroepen veel genoemd, vooral 30+ en holebi (homoseksueel lesbisch en biseksueel) springen eruit.

Figuur 37: Welke evenmenten mist u in de binnenstad van Nijmegen? Grotere weergave betekent vaker genoemd.

Het is duidelijk dat er van de passanten meer muziekevenementen mogen plaatsvinden, maar er is geen eenduidigheid over de muzieksoort (ook over muzieksmaak valt niet te twisten). Daarnaast zijn straattheater en evenementen die meer gericht zijn op kinderen of meer rekening houden met kinderen vaak genoemd. In totaal waren er voor het evenementenaanbod 17 suggesties.

De ambiance

Figuur 38: Waardering van de ambiance van de Nijmeegse binnenstad door passanten[28].

	2012	2014	trend v/a 1996
sfeer/gezelligheid	7,4	7,6	
veiligheid	7,1	7,4	
netheid	7,0	7,2	
inrichting	6,6	6,9	
groen in binnenstad	5,6	6,0	

De waardering voor de ambiance is in 2014 op de verschillende aspecten voldoende tot goed. Met een 6 voor het groen in de binnenstad blijft dit aspect in waardering achter op de andere. In vergelijking met 2012 zijn alle rapportcijfers tussen de 0,2 en 0,4 punten gestegen. Verder terugkijkend zien we met name tussen 2008 en 2012 een dip in de waardering voor de verschillende aspecten van de ambiance[29]. Vooral het verbouwen van Plein 1944 zorgde voor de nodige overlast voor bezoekers van de binnenstad. Met het afronden van de bouwprojecten stijgt ook de waardering voor de ambiance en zit deze voor de verschillende aspecten weer op hetzelfde niveau of hoger dan voor de aanvang.

Er zijn verder geen grote verschillen tussen de consumentengroepen voor de waardering van de ambiance in de Nijmeegse binnenstad[30]. De hogere welstandsklasse beoordeeld de veiligheid iets beter dan de lagere en middenklasse[31]. Er zijn geen verschillen in de waardering van de ambiance tussen frequente en minder frequente bezoekers van de binnenstad[32].

[28] Naar een rapportcijfer voor het groen in de binnenstad wordt pas sinds 2006 gevraagd.
[29] Zie ook figuur 39 op bladzijde 35.
[30] Zie ook figuur 59 op bladzijde 44.
[31] Zie ook figuur 60 op bladzijde 44.
[32] Zie ook figuur 61 op bladzijde 45.

Brief aan de raad - Stadscentrummonitor 2014-2015

De bereikbaarheid

	2012	2014	trend v/a 1996
bereikbaarheid fiets	7,7	7,8	
fietsstalling	6,1	7,3	
bereikbaarheid OV	7,5	7,6	
bereikbaarheid auto	6,0	6,9	
parkeerplaatsen	5,7	6,7	
parkeertarief	3,9	4,7	

De verschillende aspecten van de bereikbaarheid van de binnenstad worden voldoende tot goed beoordeeld door bezoekers. Enkel de parkeertarieven krijgen met een 4,7 een onvoldoende. In vergelijking met 2012 worden veel bereikbaarheidsaspecten door bezoekers flink beter beoordeeld. Met het afronden van Plein 1944 heeft het stadscentrum een grote bewaakte fietsenstalling erbij gekregen en met het afronden van de nieuwe stadsbrug 'De Oversteek' is het stadscentrum beter bereikbaar geworden per auto. Daarnaast is er op de van Schaeck Mathonsingel, voor het centraal station een grote autoparkeergarage gebouwd. Al met al investeringen die gelijk doorklinken in de waardering van bezoekers voor de bereikbaarheid van het Nijmeegse stadscentrum.

Binnen de consumentengroepen beoordelen work & have fun de autobereikbaarheid het meest positief (zij verkiezen met 40% ook regelmatig de auto boven andere vervoersmiddelen)[33]. Er zijn geen grote verschillen tussen welstandsklassen in de beoordeling van de bereikbaarheid van de binnenstad[34]. Frequente bezoekers zijn positiever over bereikbaarheid per auto en de parkeermogelijkheden van het stadscentrum[35].

[33] Zie ook figuur 59 op bladzijde 44.
[34] Zie ook figuur 60 op bladzijde 44.
[35] Zie ook figuur 61 op bladzijde 45.

Brief aan de raad - Stadscentrummonitor 2014-2015

Totaalbeeld

Alle cijfers op een rij geven een positief beeld van de ontwikkelingen in de waardering voor de Nijmeegse binnenstad de afgelopen jaren. Met de afronding van een aantal grote bouwprojecten in en rondom het Nijmeegse stadscentrum scoort de binnenstad in 2014 hoger dan ooit in het algemene oordeel en op verschillende deelaspecten. Vooral op het gebied van bereikbaarheid zijn de rapportcijfers sterk gestegen.

Figuur 39: Totaaloverzicht van de waarderingen van bezoekers sinds 1996.

	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014
algemeen oordeel	6,9	7,1	7,3	7,2	7,2	7,4	7,4	7,4	7,4	7,5
cultureel aanbod	6,8	7	7,1	7,1	7,2	7,2	7,2	7,3	7,3	7,3
horeca-aanbod	7,5	7,5	7,5	7,3	7,5	7,5	7,6	7,5	7,6	7,7
variëteit winkels	6,7	6,8	6,9	6,9	6,9	7,1	7,1	7,1	7,1	7,2
kwaliteit winkels	6,8	7	7,2	7,2	7,2	7,3	7,3	7,4	7,4	7,4
evenementenaanbod						7	7,2	7,3	7,3	7,3
sfeer/gezelligheid	6,8	6,9	7,1	7,1	7,3	7,4	7,3	7,4	7,4	7,6
veiligheid	6,6	6,7	6,9	6,8	7,1	7,2	7,2	7,1	7,1	7,4
netheid	6,3	6,7	6,7	6,8	6,8	7	7,1	6,8	7	7,2
inrichting	6,2	6,5	6,9	6,8	6,9	6,9	6,8	6,7	6,6	6,9
groen in binnenstad						5,9	6	5,7	5,6	6
bereikbaarheid fiets	7,5	7,1	7,2	7,4	7,5	7,5	7,5	7,4	7,7	7,8
fietsstalling	6,2	5,6	6	6,3	6,4	6,6	6,6	5,9	6,1	7,3
bereikbaarheid OV	7,2	7,3	7,2	7,2	7,4	7,4	7,5	7,2	7,5	7,6
bereikbaarheid auto	5,1	5,6	5,7	5,9	5,7	5,4	5,7	5,9	6	6,9
parkeerplaatsen	4,9	5,7	5,8	5,7	5,5	5,2	5,3	5,4	5,7	6,7
parkeertarief	4,4	5	5,3	4,4	4,1	4	4,2	4,2	3,9	4,7

Verbeterpunten

Aan het stadspanel is gevraagd naar wat er verbeterd kan worden in de Nijmeegse binnenstad.

Figuur 40: Wat vindt u dat verbeterd kan worden aan de Nijmeegse binnenstad.

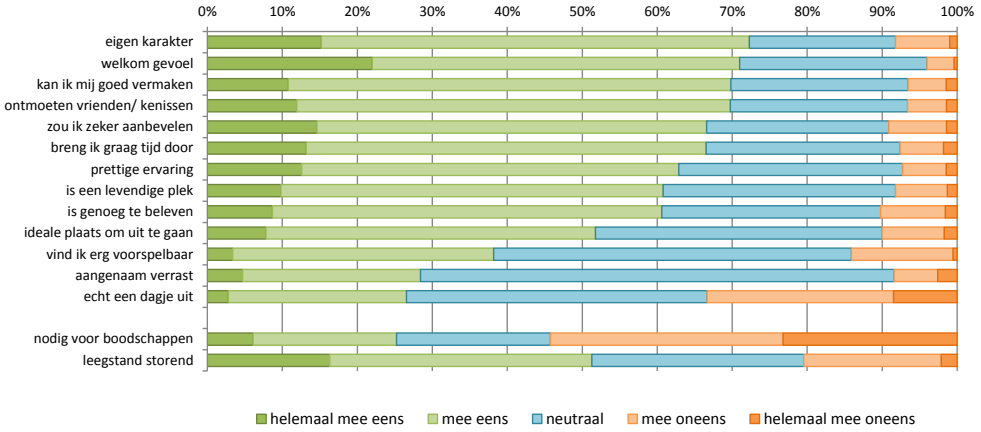
	percentage antwoorden
opknappen specifieke plaatsen binnenstad	23%
verbeteren van groen en aankleding	17%
diversifiëren winkel aanbod	17%
Plein 1944	15%
parkeren	13%
toegankelijkheid en begaanbaarheid	10%
straatverkopers en bedelaars weren	5%

Het opknappen van specifieke plaatsen wordt vaak genoemd als verbetering. Veel genoemde plaatsen zijn de Waalkade, de Bloemerstraat en heel specifiek het gebouw op de hoek van de Bloemerstraat en Doddendaal en de gevels van de V&D en de HEMA aan de grote markt. Het diversifiëren van het winkelaanbod is voor veel leden van het stadspanel net als voor bezoekers belangrijk. Ook het stadspanel is verdeeld in mensen die graag *hippe* modewinkels zien verschijnen (Bershka wordt weer vaker genoemd) en anderzijds de mensen die graag meer kleinere zelfstandige winkels in de binnenstad aantreffen. Met betrekking tot Plein 1944 wordt vaak het plaveisel als verbeterpunt genoemd. Het verbeteren van het parkeren gaat vooral over het verlagen van de parkeertarieven. De opmerkingen over toegankelijkheid en begaanbaarheid van de binnenstad gaan over verschillende zaken. Het gaat onder andere over het weren van bussen uit de binnenstad, het in betere banen leiden van de mix tussen voetgangers en fietsers, maar bijvoorbeeld ook over meer voorzieningen voor ouderen om uit te kunnen rusten.

9. Beleving van de binnenstad

Om het hoofd te bieden aan de opkomst van het internetwinkelen richten steeds meer binnenstadscentra zich op de belevingswaarde van de omgeving. Niet de mogelijkheid tot aankoop, maar de ervaring eromheen staat in toenemende mate centraal[36]. Om de belevingswaarde van het Nijmeegse stadscentrum te peilen is er aan passanten en het stadspanel een aantal stellingen voorgelegd.

Figuur 41: Antwoorden van passanten en panelleden op stellingen over het Nijmeegse stadscentrum[37].

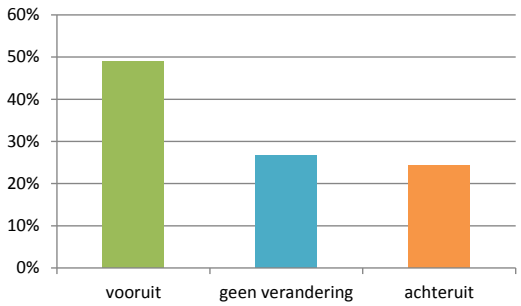

Over het algemeen is de belevingswaarde van de Nijmeegse binnenstad vrij goed. Op de meeste stellingen wordt overwegend positief; 10% of minder reageert negatief. Uitzonderingen hierop zijn de stellingen over dat het bezoek echt een dagje uit is, dat het bezoek voorspelbaar is, dat een bezoek nodig is voor de dagelijkse boodschappen en of leegstand in de binnenstad storend aanwezig is. Uit de antwoorden op deze stellingen blijkt dat het tegengaan van leegstand zeer belangrijk is om de belevingswaarde van de binnenstad op peil te houden. Meer dan de helft van de bezoekers en panelleden stoort zich aan de aanwezige leegstande panden. Daarnaast valt er ook winst te behalen bij het verhogen van de attractie waarde van de Nijmeegse binnenstad, een 'dagje uit gevoel met aangename verassingen'. Hoewel dit bij de frequente bezoekers waarschijnlijk lastig te bereiken is.

Een aantal verschillen tussen groepen zijn: Frequente bezoekers zijn positiever over de beleving van het stadscentrum dan minder frequente bezoekers[38]. Stadspanelleden reageren over het algemeen minder *positief* dan passanten die mee hebben gedaan aan de straatenquête. Panelleden antwoorden in plaats van helemaal mee eens of eens eerder neutraal[39].

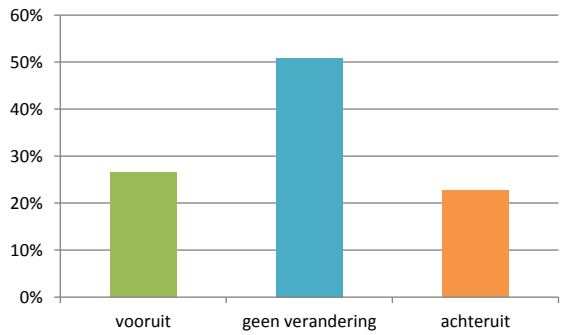
[36] Winkelgebied van de toekomst; platform 31, 2014.
[37] De stelling over of het bezoek een welkom gevoel gaf, en het bezoek aangenaam verrassend waren zijn alleen voorgelegd aan bezoekers van de binnenstad. De stelling over de noodzaak om naar de binnenstad gaan voor de boodschappen is alleen aan het stadspanel voorgelegd. De volledige vraagstelling is te vinden in de bijlage op bladzijde 48.
[38] Zie ook figuur 62 op bladzijde 29 en figuur 63 op bladzijde 46.
[39] Zie ook figuur 64 op bladzijde 30 en figuur 65 op bladzijde 47.

Figuur 42: Vindt u het stadscentrum er de *afgelopen* jaren er op vooruit of achteruit gegaan?

Bijna de helft van de bezoekers en stadspanelleden vindt dat het stadscentrum er op vooruit is gegaan de afgelopen jaren. Desgevraagd wordt vaak genoemd dat dit te maken heeft met het afronden van de nieuwbouw op Plein 1944 en het voltooien van de stadsbrug. Veelgenoemde redenen waarom het stadscentrum achteruit gaat of ondanks de investeringen gelijk blijft is de economische teruggang of gebrek aan economisch herstel. Ook worden de daarmee samenhangende problemen voor winkeliers en de aanwezige leegstand in de binnenstad gezien als tekenen van achteruitgang. Ook hier staan de stadspanelleden kritischer tegenover de ontwikkelingen dan bezoekers.

Figuur 43: Denkt u dat het stadscentrum er de *komende* jaren er op vooruit of achteruit gaat?

Het deel van de respondenten dat een vooruitgang verwacht in de komende jaren is iets groter dan het percentage dat verwacht dat het stadscentrum er de komende jaren op achteruit gaat. De positieve antwoorden zijn vooral gericht op het mogelijk verder opknappen van (delen van) het Nijmeegse stadscentrum. Zij hebben er verder wel vertrouwen in of hopen dat de economie aantrekt en het winkelaanbod (verder) verbeterd. Een deel van de personen die aangeeft geen verandering te verwachten in de kwaliteit van het stadscentrum zegt dit omdat ze geen grote bouw of opknap projecten meer verwachten in de binnenstad na de oplevering van Plein 1944. Daarnaast speelt de economische situatie zwaar mee in het antwoord van diegenen die geen verandering of een negatieve ontwikkeling verwachten van het stadscentrum de komende jaren.

In het licht van het toenemende belang van het internet op winkelgebied is aan respondenten ook gevraagd naar wat zij de toegevoegde waarde vinden van het bezoeken van de binnenstad van Nijmegen.

Figuur 44: Wat vindt u de toegevoegde waarde van de binnenstad van Nijmegen ten opzichte van het kopen van artikelen op internet?

Veel van de genoemde antwoorden hebben met de zintuigelijke ervaring van het winkelen of de producten te maken. Het zien, voelen of passen van artikelen is voor bezoekers duidelijk van belang en een pluspunt ten op zichte van de aankoop van artikelen via internet. Ook het sociale aspect, de gezelligheid opzoeken met anderen en de dienstverlening en advisering van de winkeliers wordt op prijs gesteld. De binnenstad als 'place to meet' komt duidelijk uit de antwoorden op deze vraag naar voren.

Bijlagen

Figuur 45: Herkomst van bezoekers naar consumentengroepen.

	Nijmegen	regio	rest van Nederland	buitenland
inwonend en niet studerend	4%	5%	3%	0%
student	23%	15%	19%	13%
work & have fun	27%	29%	29%	50%
nesting & caring	8%	16%	17%	16%
fifty & fit	28%	26%	26%	16%
ouderen	9%	10%	5%	5%

Figuur 46: Herkomst van de bezoekers naar welstandsklasse.

	Nijmegen	Regio	rest van Nederland	Buitenland
hogere	21%	18%	21%	24%
midden	51%	64%	65%	59%
lager	28%	18%	14%	16%

Figuur 47: Vervoersmiddel van de bezoekers naar consumentengroepen.

	benenwagen	(brom) fiets	Openbaar Vervoer	auto
inwonend en niet studerend	6%	37%	33%	24%
student	21%	41%	28%	10%
work & have fun	18%	25%	17%	40%
nesting & caring	3%	25%	17%	55%
fifty & fit	21%	32%	15%	33%
ouderen	15%	19%	48%	18%

Figuur 48: Vervoersmiddel van de bezoekers naar welstandsklasse.

	benenwagen	(brom) fiets	Openbaar Vervoer	auto
hogere	20%	32%	12%	36%
midden	16%	27%	22%	35%
lagere	16%	35%	33%	17%

Figuur 49: Bezoekdoel naar consumentengroepen.

	inwonend en niet studerend	student	work & have fun	nesting & caring	fifty & fit	ouderen
winkelen	51%	51%	52%	54%	52%	51%
museumbezoek	1%	1%	1%	0%	2%	2%
markt	4%	3%	6%	7%	6%	5%
dienstverlening	1%	1%	1%	0%	0%	1%
horeca	13%	20%	17%	13%	12%	10%
bibliotheek	1%	1%	1%	2%	1%	2%
werk	18%	12%	7%	5%	5%	1%
kijken/ wandelen	8%	10%	12%	18%	19%	24%
wonen/naar huis	1%	1%	3%	0%	4%	4%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Figuur 50: Bezoekdoelen naar welstandsklasse.

	hoog	midden	laag
winkelen	56%	52%	49%
museumbezoek	1%	1%	1%
markt	6%	5%	5%
dienstverlening	0%	1%	1%
horeca	13%	16%	16%
bibliotheek	2%	1%	2%
werk	7%	7%	8%
kijken/ wandelen	14%	14%	17%
wonen/naar huis	3%	3%	2%
totaal	100%	100%	100%

Figuur 51: Doelen waarvoor de leden van het stadspanel de binnenstad bezoeken.

	stadspanel
winkelen	35%
museumbezoek	2%
markt	11%
dienstverlening	8%
horeca	21%
bibliotheek	7%
werk	3%
kijken/ wandelen	8%
wonen/naar huis	4%
totaal	100%

Figuur 52: Bezoekfrequentie naar consumentengroep.

	inwonend en niet studerend	student	work & have fun	nesting & caring	fifty & fit	ouderen
wekelijks	72%	78%	61%	44%	57%	62%
maandelijks	20%	15%	24%	24%	25%	19%
incidenteel	8%	7%	14%	32%	18%	19%

Figuur 53: Bezoekfrequentie naar welstandsklasse.

	hogere	midden	lagere
wekelijks	62%	57%	73%
maandelijks	22%	24%	17%
incidenteel	16%	19%	10%

Figuur 54: Verblijfstijd naar consumentengroepen.

	inwonend en niet studerend	student	work & have fun	nesting & caring	fifty & fit	ouderen
<2 uur	45%	42%	27%	37%	42%	41%
2-4 uur	24%	42%	48%	41%	44%	43%
>4 uur	31%	16%	25%	22%	15%	16%

Figuur 55: Verblijfstijd naar welstandsklassen.

	hogere	midden	lagere
<2 uur	38%	35%	40%
2-4 uur	39%	44%	45%
>4 uur	23%	20%	15%

Figuur 56: Uitgaven naar consumentengroepen

	inwonend en niet studerend	student	work & have fun	nesting & caring	fifty & fit	ouderen
tot 10 euro	33%	27%	16%	14%	24%	31%
10-50 euro	40%	46%	35%	31%	40%	39%
meer dan 50 euro	28%	26%	49%	55%	36%	30%

Figuur 57: Uitgaven naar welstandsklasse

	hogere	midden	lagere
tot 10 euro	17%	22%	26%
10-50 euro	34%	36%	51%
meer dan 50 euro	49%	42%	23%

Figuur 58: Overzicht van de algemene waardering voor de binnenstad en alle onderliggende aspecten in de periode 1996-2014.

	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014
algemeen oordeel	6,9	7,1	7,3	7,2	7,2	7,4	7,4	7,4	7,4	7,5
cultureel aanbod	6,8	7	7,1	7,1	7,2	7,2	7,2	7,3	7,3	7,3
horeca-aanbod	7,5	7,5	7,5	7,3	7,5	7,5	7,6	7,5	7,6	7,7
variëteit winkels	6,7	6,8	6,9	6,9	6,9	7,1	7,1	7,1	7,1	7,2
kwaliteit winkels	6,8	7	7,2	7,2	7,2	7,3	7,3	7,4	7,4	7,4
evenementenaanbod						7	7,2	7,3	7,3	7,3
sfeer/gezelligheid	6,8	6,9	7,1	7,1	7,3	7,4	7,3	7,4	7,4	7,6
veiligheid	6,6	6,7	6,9	6,8	7,1	7,2	7,2	7,1	7,1	7,4
netheid	6,3	6,7	6,7	6,8	6,8	7	7,1	6,8	7	7,2
inrichting	6,2	6,5	6,9	6,8	6,9	6,9	6,8	6,7	6,6	6,9
groen in binnenstad						5,9	6	5,7	5,6	6
bereikbaarheid fiets	7,5	7,1	7,2	7,4	7,5	7,5	7,5	7,4	7,7	7,8
fietsstalling	6,2	5,6	6	6,3	6,4	6,6	6,6	5,9	6,1	7,3
bereikbaarheid OV	7,2	7,3	7,2	7,2	7,4	7,4	7,5	7,2	7,5	7,6
bereikbaarheid auto	5,1	5,6	5,7	5,9	5,7	5,4	5,7	5,9	6	6,9
parkeerplaatsen	4,9	5,7	5,8	5,7	5,5	5,2	5,3	5,4	5,7	6,7
parkeertarief	4,4	5	5,3	4,4	4,1	4	4,2	4,2	3,9	4,7

Figuur 59: overzicht van al de waarderingen voor de gemeten aspecten naar consumentengroepen.

	inwonend en niet studerend	student	work & have fun	nesting & caring	fifty & fit	ouderen
algemeen oordeel	7,4	7,5	7,6	7,4	7,4	7,3
cultureel aanbod	6,9	7,1	7,3	7,3	7,4	7,3
horeca-aanbod	7,6	7,8	7,8	7,6	7,7	7,5
variëteit winkels	7,0	7,1	7,3	7,5	7,1	7,3
kwaliteit winkels	7,3	7,4	7,5	7,5	7,3	7,4
evenementenaanbod	7,2	7,3	7,4	7,2	7,4	7,2
sfeer/gezelligheid	7,5	7,7	7,8	7,6	7,4	7,5
veiligheid	7,1	7,4	7,6	7,4	7,2	7,2
netheid	7,2	7,3	7,2	7,3	7,0	7,1
inrichting	7,0	6,8	7,0	7,0	6,7	6,8
groen in binnenstad	5,8	5,9	6,1	6,0	5,9	6,0
bereikbaarheid fiets	7,8	8,0	7,8	7,7	7,7	7,5
fietsstalling	7,8	7,0	7,3	7,4	7,4	7,0
bereikbaarheid OV	7,6	7,7	7,7	7,5	7,4	7,6
bereikbaarheid auto	6,9	6,5	7,3	7,1	6,8	6,5
parkeerplaatsen	6,9	6,4	7,0	6,9	6,6	6,4
parkeertarief	4,3	4,6	4,9	4,5	4,7	4,6

Figuur 60: overzicht van al de waarderingen voor de gemeten aspecten naar welstandsklassen.

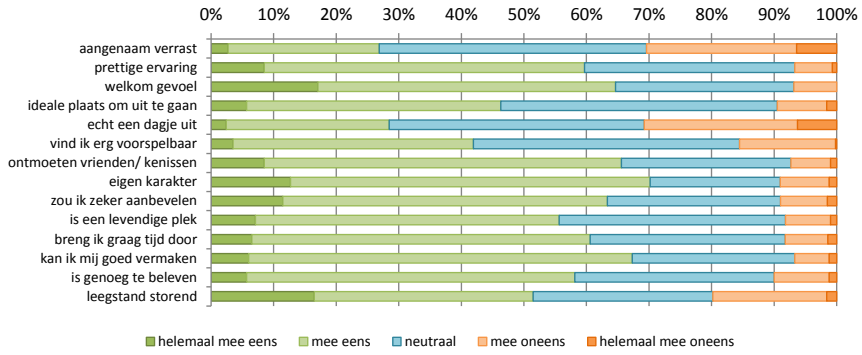
	hogere	midden	lagere
algemeen oordeel	7,5	7,5	7,5
cultureel aanbod	7,5	7,2	7,2
horeca-aanbod	7,7	7,8	7,6
variëteit winkels	7,2	7,2	7,2
kwaliteit winkels	7,4	7,5	7,4
evenementenaanbod	7,3	7,3	7,4
sfeer/gezelligheid	7,6	7,6	7,7
veiligheid	7,7	7,3	7,2
netheid	7,2	7,1	7,2
inrichting	6,9	6,8	6,9
groen in binnenstad	5,9	6,0	6,0
bereikbaarheid fiets	7,9	7,7	7,8
fietsstalling	7,3	7,2	7,4
bereikbaarheid OV	7,7	7,5	7,6
bereikbaarheid auto	6,9	6,9	6,9
parkeerplaatsen	6,8	6,7	6,6
parkeertarief	4,7	4,6	4,6

Figuur 61: overzicht van allewaarderingen voor de gemeten aspecten naar frequentie van bezoek.

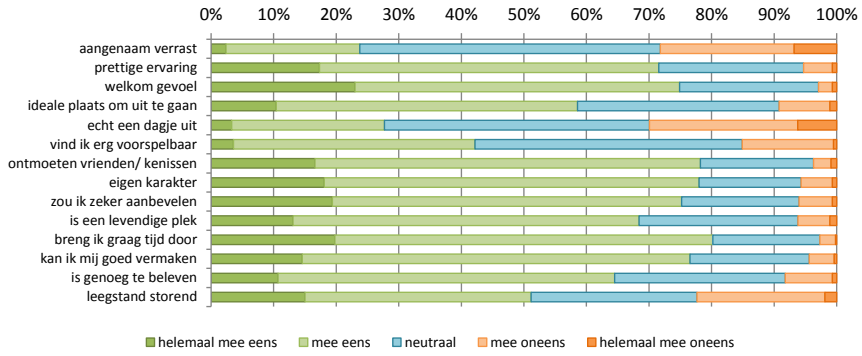
	frequent*	niet frequent
algemeen oordeel	7,4	7,1
cultureel aanbod	7,3	7,2
horeca-aanbod	7,8	7,7
variëteit winkels	7,1	7,3
kwaliteit winkels	7,4	7,5
evenementenaanbod	7,2	7,4
sfeer/gezelligheid	7,7	7,5
veiligheid	7,4	7,3
netheid	7,2	7,1
inrichting	6,8	6,9
groen in binnenstad	6,0	5,9
bereikbaarheid fiets	7,9	7,7
fietsstalling	7,3	7,3
bereikbaarheid OV	7,6	7,6
bereikbaarheid auto	6,8	7,1
parkeerplaatsen	6,6	6,9
parkeertarief	4,7	4,7

*Frequent bezoek is het ten minste wekelijks bezoeken van de binnenstad.

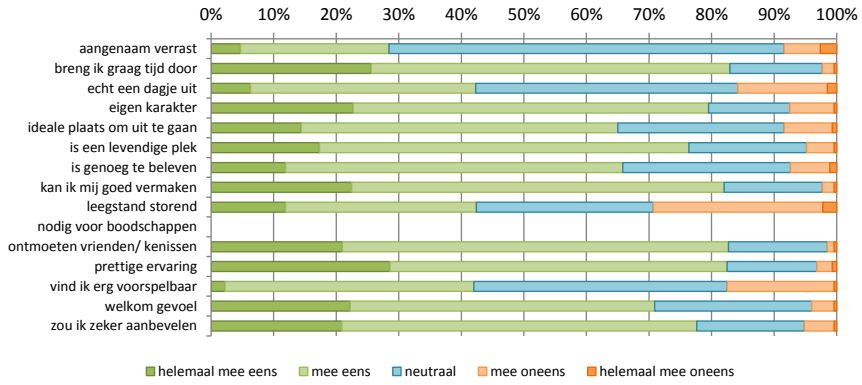
Figuur 62 Wat vindt u van de verschillende belevingsaspecten van de binnenstad? Antwoorden door *niet frequente* bezoekers.

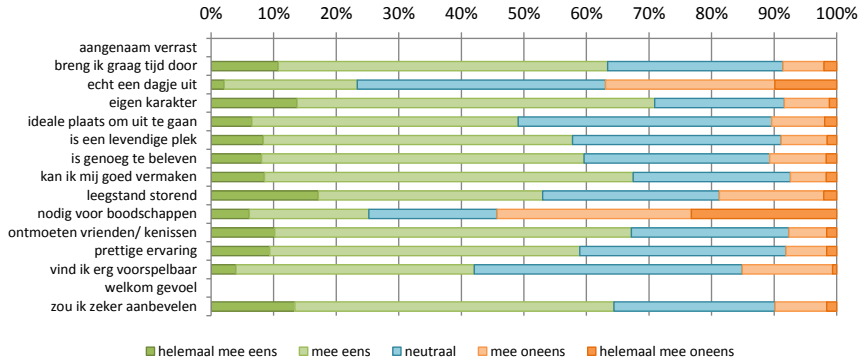
Figuur 63: Wat vindt u van de verschillende belevingsaspecten van de binnenstad? Antwoorden door *frequente* bezoekers.

Figuur 64: Wat vindt u van de verschillende belevingsaspecten van de binnenstad? Antwoorden door passanten.

Figuur 65: Wat vindt u van de verschillende belevingsaspecten van de binnenstad? Antwoorden door panelleden.

Brief aan de raad - Stadscentrummonitor 2014-2015

Stellingen

De volledige tekst van de stellingen luidt als volgt:

'Wilt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen?'

Het bezoek aan de Nijmeegse binnenstad…

	helemaal eens	eens	neutraal	oneens	helemaal oneens
…heeft mij aangenaam verrast *(alleen voorgelegd aan bezoekers)*	0	0	0	0	0
…is echt een dagje uit	0	0	0	0	0
…heb ik als prettig ervaren	0	0	0	0	0
…gaf mij een welkom gevoel *(alleen bezoekers)*	0	0	0	0	0
…is nodig voor de dagelijkse boodschappen *(alleen stadspanel)*	0	0	0	0	0

de Nijmeegse binnenstad…

	helemaal eens	eens	neutraal	oneens	helemaal oneens
…is een ideale plaats om uit te gaan	0	0	0	0	0
…vind ik erg voorspelbaar	0	0	0	0	0
…is een perfecte omgeving om met bekenden af te spreken	0	0	0	0	0
…heeft een eigen karakter	0	0	0	0	0
…zou ik zeker aanbevelen bij vrienden en familie om te bezoeken	0	0	0	0	0
…is een levendige plek	0	0	0	0	0

in de Nijmeegse binnenstad…

	helemaal eens	eens	neutraal	oneens	helemaal oneens
…breng ik graag tijd door	0	0	0	0	0
…kan ik mij goed vermaken	0	0	0	0	0
…is naast winkelen genoeg te beleven	0	0	0	0	0
…zijn leegstaande winkels storend aanwezig	0	0	0	0	0

Brief aan de raad - Stadscentrummonitor 2014-2015

Communicatie en Representatie

GEMEENTE Nijmegen

P E R S B E R I C H T

Datum	Nummer persbericht
2015	150526L

Stadscentrummonitor 2014-2015
Mooie cijfers voor Nijmeegse binnenstad, toch nog last van economie

De Nijmeegse binnenstad is aantrekkelijker geworden voor bezoekers en wordt door hen gewaardeerd met een 7,5. De binnenstad heeft een goede belevingswaarde, heeft een eigen karakter en bezoekers voelen zich er welkom, zo blijkt uit de Stadscentrummonitor 2014-2015. Toch blijft de binnenstad nog last houden van de macro-economische situatie.

De Stadscentrummonitor wordt tweejaarlijks uitgevoerd om de aantrekkelijkheid en de economische positie van de binnenstad te kunnen volgen. De monitor geeft een goed beeld hoe de binnenstad ervoor staat. Er zijn 1336 passanten ondervraagd voor het onderzoek.

Hoge waardering aanbod en ambiance
De algemene waardering van bezoekers aan de binnenstad is gestegen van een 7,4 naar een 7,5. De bereikbaarheid met de fiets (7,8), de sfeer en gezelligheid (7,7) en het horeca-aanbod (7,6) worden het beste beoordeeld. In vergelijking met eerdere jaren scoort de binnenstad op alle aspecten van aanbod en ambiance beter dan voorgaande jaren. Het groen in de binnenstad krijgt met een 6,0 een relatief laag cijfer.

Betere score op bereikbaarheid
Door de aanleg van de nieuwe stadsbrug en verschillende auto- en fietsparkeermogelijkheden wordt met name de bereikbaarheid van de binnenstad fors hoger gewaardeerd. De mogelijkheden om de fiets te stallen stijgt van 6,1 naar 7,3. Voor de auto is dat van een 5,7 gestegen naar 6,7. Ook de waardering van de bereikbaarheid van de binnenstad per auto steeg van een 6,0 naar 6,9. De parkeertarieven werden beter gewaardeerd, maar bleven onvoldoende scoren (van 3,9 in 2013 naar een 4,7 nu).

Economische situatie
Over de economische situatie van de binnenstad laat de monitor een wisselender beeld zien. Enerzijds zijn de bouwinvesteringen en de werkgelegenheid gegroeid, anderzijds is het leegstandspercentage gestegen . De oorzaak hiervan is de macro-economische situatie.
De functie van de binnenstad is aan het verschuiven en dat heeft zijn weerslag op het bezoekgedrag. Het bezoek overdag, tijdens ‘traditionele’ winkeltijden, daalt. Er vindt een verschuiving plaats van zaterdag en de koopavond naar de maandag en koopzondagen. Tegelijkertijd is het aantal uren dat geparkeerd wordt in de binnenstad stijgende. Deze stijging wordt deels veroorzaakt door invoering van betaald parkeren in de avonduren, maar duidt ook op een toenemend bezoek ’s avonds.

Brief aan de raad - Stadscentrummonitor 2014-2015

Gemeente Nijmegen
Communicatie en Representatie

Vervolgvel
1

De meeste passanten die deelnamen aan het onderzoek komen uit Nijmegen zelf. In vergelijking met de vorige meting is het aandeel van de bezoekers uit de regio licht gegroeid.
De meeste respondenten zijn positief over de veranderingen in de binnenstad van de afgelopen jaren.. Verder vindt men vooral de persoonlijke aandacht van het winkelpersoneel, de gezelligheid en de zintuiglijke beleving (passen, zien) van artikelen grote voordelen van de binnenstad boven het webwinkelen.
Opvallende ontwikkeling is dat het deel van de binnenstadsbezoekers dat kleinere bedragen uitgeeft minder wordt ten opzichte van het deel dat grotere uitgaven doet.

Noot voor de pers (niet voor publicatie):
Voor meer informatie kunt u terecht bij de woordvoerder van wethouders Van Hees en Tankir, Mariska Schok: tel. 06-55227499 of e-mail: m9.schok@nijmegen.nl.

Brief aan de raad - Integratie Werkbedrijf en Breed

Maatschappelijke Ontwikkeling

Ingekomen stuk D16 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
26 mei 2015	MO10/15.0005314	Jona Overmars
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Integratie Werkbedrijf en Breed		(024) 3299023

Geachte leden van de raad,

U heeft onlangs het voorstel 'Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)' ontvangen. In dat voorstel hebben wij aangegeven dat u, in aanvulling op het raadsvoorstel, een brief ontvangt over de integratie van het Werkbedrijf en Breed. Bij deze bieden wij u de in het raadsvoorstel bedoelde brief aan. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de werkwijze en financiële vooruitzichten van het (integrale) Werkbedrijf.

U spreekt naar verwachting in de kamerronde van de Politieke Avond van 10 juni over de integratie van Breed in het Werkbedrijf. De aanleiding voor die bespreking is het genoemde raadsvoorstel, waarin een aantal wijzigingen worden voorgesteld in de gemeenschappelijke regelingen van de MGR en de GR WNO (Breed). De wijzigingen in de regelingen hebben een grotere reikwijdte dan de overheveling van taken en bevoegdheden op het gebied van de sociale werkvoorziening. U kunt hier meer over lezen in ons voorstel van 12 mei 2015.

Als gevolg van bezuinigingen op de rijksbekostiging van de Wsw, zal in de komende jaren waarschijnlijk een tekort ontstaan op het SW-onderdeel van de begroting van het Werkbedrijf. In deze brief geven we, met de op dit moment beschikbare cijfers, duidelijkheid over dit tekort. Het tekort kan niet worden opgelost door verbetering van de bedrijfsresultaten (het verhogen van opbrengsten uit de markt), terwijl we wettelijk verplicht zijn om de rechten van de huidige SW-medewerkers te waarborgen. Dit betekent dat elke gemeente een keuze zal moeten maken over de manier waarop het tekort op het SW-onderdeel vanaf 2016 gedekt wordt. Een nadere toelichting en de opties voor dekking van het Nijmeegse aandeel in dit tekort, leest u verderop in deze brief (paragraaf 3).

U kunt in deze brief het volgende lezen:

1. Naar één Werkbedrijf in het Rijk van Nijmegen
   In deze paragraaf schetsen we waar we naar toe willen met de vormgeving van één Werkbedrijf in het Rijk van Nijmegen. Aan de hand van drie fictieve kandidaten beschrijven we de dienstverlening van het toekomstige integrale Werkbedrijf. Tevens lichten we in deze

Brief aan de raad - Integratie Werkbedrijf en Breed

paragraaf de bedrijfsdienstverlening van het Werkbedrijf toe.

2. Keuzes integratie Breed en Werkbedrijf
   In deze paragraaf lichten we de keuzes toe, die we gemaakt hebben over de vormgeving van het geïntegreerde Werkbedrijf en de transformatie daarnaar toe. We doen dit aan de hand van de eerder vastgestelde vijf uitgangspunten voor de integratie van Breed en het Werkbedrijf.

3. De financiële positie van het Werkbedrijf
   In deze paragraaf geven we u een eerste doorkijk naar de toekomstige financiële positie van het Werkbedrijf. Daarbij gaan we ook in op het tekort dat waarschijnlijk zal ontstaan op het SW-onderdeel. We zullen hier echter in later stadium, namelijk als we de integrale begroting van het Werkbedrijf 2016 in de zomer 2015 ontvangen, nog uitgebreid bij u op terug komen. In deze paragraaf gaan we ook in op de positie van West Maas en Waal en Mook en Middelaar.

4. Proces besluitvorming integratie Breed en Werkbedrijf
   In deze paragraaf beschrijven we het proces voor de besluitvorming door uw raad over de integratie van Breed en Werkbedrijf.

5. Bijlagen
   Direct achter de brief treft u twee bijlagen aan:
   a. Bijlage A over de Nijmeegse wensen en bedenkingen die u heeft geformuleerd naar aanleiding van de brief van 8 juli 2014 over de ontwikkeling van het Werkbedrijf. Hierbij wordt ook het proces diagnose van SW-medewerkers beschreven.
   b. Bijlage B: tijdslijn over besluitvorming die geleid heeft tot integratie Werkbedrijf en Breed.

Naast deze brief heeft u reeds ter informatie de eerste kwartaalrapportage MGR Rijk van Nijmegen en het inrichtingsplan ‘Daadwerkelijk’ ontvangen, die verband houden met de inhoud van deze brief.

Brief aan de raad - Integratie Werkbedrijf en Breed

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
2

1. Naar één Werkbedrijf in het Rijk van Nijmegen

We kiezen voor één Werkbedrijf in het Rijk van Nijmegen. Het Werkbedrijf is hét arbeidsbemiddelingsbedrijf in de regio. Het doel van het Werkbedrijf is om zoveel mogelijk kandidaten bij reguliere bedrijven aan het werk te krijgen en te houden. Het Werkbedrijf is een samenvoeging van de 'afdelingen Werk' van de gemeenten Druten, Beuningen, Wijchen, Heumen, Mook en Middelaar, Groesbeek en Nijmegen en het gehele SW-bedrijf Breed. Het Werkbedrijf voert in nauwe samenwerking met het UWV de bedrijfsdienstverlening uit. Daarnaast voert het Werkbedrijf de regie over de arbeidsmatige dagbesteding.

Hieronder lichten we aan de hand van drie (fictieve) kandidaten de dienstverlening vanuit het toekomstige Werkbedrijf toe. Naast de dienstverlening aan kandidaten voert het Werkbedrijf de bedrijfsdienstverlening uit; die beschrijven we aan het einde van deze paragraaf.

Dienstverlening aan kandidaten
De kandidaten van het Werkbedrijf zijn mensen met arbeidsvermogen die ondersteuning nodig hebben om aan werk te komen of om werk te behouden. Inclusief de kandidatenpopulatie van het UWV bestaat de groep uit circa 17.400 werkzoekenden[1]. De groep kandidaten is divers. Vanuit de gemeenten geven we prioriteit aan de ondersteuning van nieuw instromende bijstandsgerechtigden, jongeren en mensen met een arbeidsbeperking (voorheen Wajong en Wsw). Nieuw voor de gemeenten is de doelgroep 'mensen met een arbeidsbeperking'. Kenmerkend voor deze groep is dat zij veelal intensieve en langdurige ondersteuning nodig hebben om aan werk te komen en te behouden.

Bijstandsgerechtigden
In het Rijk van Nijmegen zijn circa 8.800 bijstandsgerechtigden[2] woonachtig. Circa 41% van de bijstandsgerechtigden ontvangt langer dan drie jaar een uitkering. Daarnaast is er ook een aanzienlijk deel relatief nieuw in de bijstand: zo stroomt circa 40 tot 45% van het aantal bijstandsgerechtigden 'nieuw' in per jaar. We houden er verder rekening mee dat circa 20 tot 30%[3] van het aantal mensen in de bijstand een volledige of gedeeltelijke ontheffing van de

[1] Dit is het aantal niet-werkende werkzoekenden in de regio Rijk van Nijmegen. Het aantal is gepubliceerd in Basisset Regionale Arbeidsmarktinformatie, april 2015, UWV. Vanaf januari 2015 volgt het CBS de internationaal afgesproken definitie van werkloosheid. Aansluitend daarop past ook UWV de definitie van de niet-werkende werkzoekenden (nww) aan op de internationale definitie. Hiermee vervalt het urencriterium van 12 uur en de leeftijdsgrens van 65 jaar. Een niet-werkende werkzoekende is per januari 2015 iemand van 15 tot en met 74 jaar die bij UWV als werkzoekende staat ingeschreven. De populatie bestaat uit WW-ers, WWB-ers en werkzoekenden zonder uitkering.
[2] Dit aantal bijstandsgerechtigden is afkomstig van de kernkaart Werk en Bijstand en heeft betrekking op het jaar 2013. We hebben gekozen voor deze bron, vanwege de opname van andere indicatoren in de kernkaart die we hebben gebruikt voor de beschrijving van deze deelpopulatie. Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar voor 2015.
[3] Dit is een percentage gebaseerd op het percentage in Nijmegen en er is een grotere marge naar beneden aangehouden omdat uit de benchmarks blijkt dat met name kleinere gemeenten minder snel overgaan tot het ontheffen van bijstandsgerechtigden (Divosa-monitor 2014 'De grote verbouwing', jaarrapportage Divosa)

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

arbeidsplicht heeft. Dit betekent dat een deel van de bijstandsgerechtigden niet actief op zoek is naar werk. Het grootste deel van de bijstandsgerechtigden is dat echter wel. Een deel van hen kan prima zijn eigen weg (terug) vinden naar de arbeidsmarkt. Een groter deel van de groep heeft echter enige vorm van ondersteuning nodig.

Voorbeeld 1: Nieuw instromende bijstandsgerechtigde
Mevrouw Pieterse uit Beuningen heeft na zes maanden WW een bijstandsuitkering moeten aanvragen. Direct na toekenning van de uitkering wordt zij door de klantmanager in Beuningen aangemeld bij het Werkbedrijf. Het Werkbedrijf heeft mevrouw Pieterse na drie dagen gescreend. Dit levert een kandidaatprofiel op, waarin onder andere informatie over opleiding, ervaring, vaardigheden en de voorkeur voor een werksoort wordt opgenomen. Mevrouw Pieterse heeft de werksoort logistiek als voorkeur. Het kandidaatprofiel is de basis voor de bemiddeling.

Mevrouw Pieterse heeft één consulent uit het team Intake en Diagnose als aanspreekpunt gedurende de eerste drie maanden. Deze inzet is erop gericht mevrouw te plaatsen bij een bedrijf. De dienstverlening is verder gericht op verbetering van vaardigheden zoals het voeren van (sollicitatie)gesprekken met bedrijven en het maken van een CV, en advisering over een bepaalde beroepsoriëntatie. Ondanks de inzet van zowel mevrouw Pieterse als de consulent is er na drie maanden nog geen succesvolle plaatsing bij een bedrijf gerealiseerd. Mevrouw Pieterse wordt nu overgedragen aan het Werkteam Logistiek. Dit werkteam heeft een caseload aan bedrijven en kandidaten en is verantwoordelijk voor de acquisitie van werk tot de verbinding van kandidaat en bedrijf. Het Werkteam dat verantwoordelijk is voor de plaatsing kan hiervoor diverse methodieken en instrumenten inzetten.

<u>Jongeren met arbeidsbeperking</u>
Voor jongeren met arbeidsvermogen én een arbeidsbeperking is sinds 1 januari 2015 veel veranderd in de wetgeving. Zij kunnen niet langer een beroep doen op de Wajong. De jongeren stromen in bij het Werkbedrijf vanuit VSO (Voortgezet Speciaal Onderwijs), Praktijkonderwijs en (in mindere mate) MBO. De kenmerken van de nieuwe doelgroep verschillen nauwelijks met die van de huidige Wajongers (die onder begeleiding van het UWV blijven). De meest voorkomende aandoening onder Wajongers is een verstandelijke beperking. Verder is er bij veel Wajongers sprake van psychiatrische aandoeningen. Bij een klein deel is er sprake van somatische (fysieke) aandoeningen. Bij circa de helft van de Wajongers is sprake van meerdere aandoeningen.

We hebben uitgebreid onderzoek gedaan naar de nieuwe doelgroep jongeren met een arbeidsbeperking in onze regio. De verwachting is dat er jaarlijks 300 personen zullen instromen. Uiteindelijk zullen er zo'n 250 personen ook echt in staat zijn om te werken. Zij hebben geen recht op een Wajong-uitkering (die immers in het nieuwe stelsel alleen beschikbaar is voor mensen die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn). Voor hun inkomen zijn zij in eerste instantie aangewezen op werk, eventueel ondersteund door de voorzieningen uit de Participatiewet. De kandidaten die na verloop van tijd toch niet over arbeidsvermogen blijken te beschikken, kunnen alsnog een beroep doen op de Wajong.

Voorbeeld 2: Jongere met arbeidsbeperking
Teun van Vliet is 19 jaar. Hij heeft Praktijkonderwijs gevolgd (vanwege zijn verstandelijke beperking). Het laatste jaar heeft hij stage gelopen bij de groenteboer in zijn dorp. Vanwege de komst van een supermarkt is de groenteboer failliet gegaan en heeft Teun zijn stageplaats en

mogelijke toekomstige werkplek verloren. Het team Jongeren van het Werkbedrijf kent de situatie van Teun. Deze is namelijk al besproken in het scholennetwerk waarin onderwijs, Werkbedrijf en MEE participeren. Het doel daarvan is om te zorgen dat jongeren met een beperking aan het werk gaan of een vervolgopleiding volgen. Van Teun is bekend dat hij een 'werkprofiel' heeft; een vervolgopleiding aan het MBO is voor hem niet haalbaar.

Na intake door het Jongerenteam van het Werkbedrijf beoordeelt de arbeidsdeskundige of Teun voorgedragen moet worden aan het UWV voor een indicatie voor een garantiebaan. De inschatting is dat Teun een indicatie daarvoor zal krijgen. Voor Teun wordt dan ook een afspraak gemaakt bij het UWV. Dit is eenvoudig te realiseren door de nauwe contacten die het Jongerenteam met het UWV onderhoudt.

Teun krijgt een indicatie en het Werkteam Detailhandel van het Werkbedrijf gaat op zoek naar een geschikte werkplek voor Teun. Na drie maanden is er een gevonden: de groenteafdeling van de supermarkt in zijn dorp! Teun wordt via een proefplaats op de werkplek geplaatst. Hierbij wordt al direct een jobcoach ingezet, die goed begrijpt wat Teun nodig heeft om hem te laten wennen aan de nieuwe werkomgeving, werkzaamheden en collega's. Er vindt een loonwaardemeting plaats om de omvang van de loonkostensubsidie aan de werkgever vast te stellen. Na de proefplaatsing van drie maanden krijgt Teun een dienstverband bij de supermarkt. De jobcoach die hij tijdens zijn proefplaatsing had blijft zijn begeleider. Na het eerste jaar kijkt de werkgever tevreden terug: in het begin was het even wennen, maar hij heeft met Teun een enthousiaste en leergierige medewerker, die ook goed met klanten om kan gaan.

<u>Wsw</u>
In de afgelopen jaren heeft Breed als SW-bedrijf reeds de ontwikkeling in gang gezet van een productiebedrijf naar een arbeidsbemiddelingsbedrijf. De visie van Werkbedrijf en Breed als arbeidsbemiddelingsbedrijf sluiten goed op elkaar aan. Breed heeft in de afgelopen jaren een reorganisatie doorgevoerd. Hierdoor is het indirecte personeel sterk gefocust op de rol die zij moeten innemen in een arbeidsbemiddelingsbedrijf. Deze ervaring en expertise zetten we in bij de verdere ontwikkeling van het (integrale) Werkbedrijf als arbeidsbemiddelingsbedrijf. We kunnen dus de resultaten van de in Breed gedane reorganisatie-investering benutten binnen het Werkbedrijf.

De huidige SW-medewerkers behouden hun rechten en plichten. Eind 2014 werkten er 2.176 mensen via de Wsw bij Breed. Deze mensen hebben een arbeidsovereenkomst, nu nog via Breed, vanaf 1 januari 2016 via het Werkbedrijf (MGR). De rechtspositie van de SW-medewerkers wijzigt niet.

Iedere SW-medewerker heeft een consulent. De consulent is verantwoordelijk voor bemiddeling, begeleiding, scholing en doorgroei van de medewerker. Op basis van een bemiddelingsadvies en een individueel ontwikkelplan bepaalt de consulent met de medewerker zijn of haar doelen.

Voorbeeld 3: SW-medewerker
Ben Peters is 55 jaar en sinds 2003 in dienst bij Breed en in de nieuwe situatie dus bij het Werkbedrijf. Ben is ingedeeld in de werksoort Toezicht en Beheer en de afgelopen anderhalf jaar is hij gedetacheerd geweest bij een groot bouwbedrijf in Nijmegen, als assistent-toezichthouder

op de bouwplaats van een nieuw te bouwen hotel. Heel leuk en verantwoordelijk werk, vindt Ben. Helaas lopen de bouwactiviteiten bijna ten einde en dus ook zijn detachering.

Ben heeft een consulent bij het Werkbedrijf die verantwoordelijk is voor zijn bemiddeling, begeleiding en ontwikkeling. Voor wat betreft dat laatste heeft hij jaarlijks een IOP-gesprek (IOP staat voor ‘individueel ontwikkelplan’) met zijn consulent. Ze hebben afgesproken dat Ben een weerbaarheidstraining gaat volgen. Dat zal zijn assertiviteit vergroten waardoor hij in de toekomst nog beter zijn functie kan uitoefenen. Die afspraak leggen ze vast in zijn IOP.

Omdat het bouwproject voor het nieuwe hotel afloopt, heeft hij een gesprek met zijn consulent om nieuwe detacheringsmogelijkheden te onderzoeken. Via Bedrijfsdienstverlening is een aanvraag binnengekomen voor een assistent-beheerder van een sporthal in Wijchen. Dat lijkt Ben wel iets en ook de consulent is enthousiast. Het mooiste is nog wel dat dit qua termijn precies aansluit op zijn huidige detachering. Samen met de consulent gaat hij op sollicitatiegesprek. De leiding van de sporthal laat na afloop weten dat ze het met Ben beslist zien zitten. De consulent stemt verder met de leiding de formele punten af, zoals het te hanteren uurtarief etc. Alles wordt vastgelegd in een detacheringsovereenkomst. En dus start Ben twee weken later in zijn nieuwe rol als assistent-beheerder van de sporthal. Wel even spannend, die eerste week, maar gelukkig komt zijn consulent dagelijks even langs om te informeren hoe het gaat!

Dienstverlening aan bedrijven
Ook de bedrijfsdienstverlening wordt ingericht op basis van werksoorten. Het Werkbedrijf heeft gekozen om te werken met werksoorten omdat dit het bemiddelen van kandidaten naar werk eenvoudiger maakt. Daarnaast levert het de juiste focus op, de medewerkers van het Werkbedrijf werken vanuit een specialisme en kennen de markt goed. De ondernemers waar het Werkbedrijf mee samenwerkt, ondervinden uiteraard geen negatieve gevolgen (bureaucratie, langs elkaar heen werken) van deze werkwijze. Bij het opzetten van de bedrijfsdienstverlening maakt het Werkbedrijf gebruik van de ervaringen van Breed, dat al geruime tijd op deze wijze werkt.

Omdat het Werkbedrijf aan de slag gaat met integrale teams, wordt er één regisseur per bedrijf aangewezen. Deze regisseur houdt het overzicht en zorgt ervoor dat de dienstverlening effectief en efficiënt is. Om de bedrijfsdienstverlening verder vorm te geven zijn er al diverse projecten en ‘try outs’ gedaan, vaak samen met bedrijven, om te bekijken wat werkt en waar de ondernemers behoefte aan hebben.

UWV, Breed en de gemeenten werken al intensief samen bij de dienstverlening richting de grootste werkgevers. Zo voeren ze gezamenlijke bedrijfsanalyses uit. Dit heeft onder andere geleid tot extra arbeidsplaatsen bij de Radboud Universiteit. Deze werkwijzen worden de komende tijd verder uitgerold. De ontwikkeling van de bedrijfsdienstverlening gaat in nauw overleg en afstemming met het UWV.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

2. Keuzes integratie Breed en Werkbedrijf

Begin juli 2014 hebben de colleges in het Rijk van Nijmegen vijf uitgangspunten vastgesteld over de integratie Breed en Werkbedrijf. Deze uitgangspunten zijn voorgelegd aan de raden van de deelnemende gemeenten. U heeft als raad uw wensen en bedenkingen hierop geformuleerd. In algemene zin merken we op dat er breed draagvlak is voor de integratie van Breed in het nieuwe Werkbedrijf. In Bijlage A gaan we specifiek in op uw wensen en bedenkingen en de wijze waarop we dit bij de definitieve integratie van Breed en Werkbedrijf hebben vormgegeven.

Hieronder staan de oorspronkelijke vijf uitgangspunten uit de brief van 8 juli 2014. We herhalen deze uitgangspunten, omwille van de herkenbaarheid. U leest vervolgens welke keuzes door de colleges, bestuur MGR en bestuur Breed uiteindelijk zijn gemaakt. Bij uitgangspunt 2 is de tekst van het uitgangspunt aangevuld, zodat het uitgangspunt aansluit bij de actuele situatie.

1. Het nieuwe regionale Werkbedrijf is een arbeidsbemiddelingsbedrijf.

Het Werkbedrijf is een arbeidsbemiddelingsbedrijf en geen productiebedrijf. Deze keuze hebben we geformuleerd bij de transitie van Breed naar een arbeidsbemiddelingsbedrijf én bij de integratie van Breed met het Werkbedrijf. De consequentie van deze keuze is dat het Werkbedrijf in beginsel geen productiefaciliteiten in eigen beheer heeft. Het huidige Breed kent nog wel interne productie-eenheden. Momenteel werken daar nog zo'n 900 SW-medewerkers.

We kiezen ervoor deze interne productie-eenheden nu wél volledig mee te nemen naar het Werkbedrijf. Door deze keuze voorkomen we ook dat er nieuwe schotten ontstaan (bijvoorbeeld tussen een onderdeel 'beschut werken' en de overige onderdelen van het Werkbedrijf), we willen de participatieketen integraal benaderen.

Later wordt een keuze gemaakt over de definitieve positionering van deze productie-eenheden in de participatieketen. Hierbij wordt de noodzakelijke omvang van het aantal werkplekken in een beschermde omgeving betrokken. Momenteel worden de SW-medewerkers die binnen Breed werken nader gediagnosticeerd (zie Bijlage A). Op basis hiervan zal een prognose gegeven kunnen worden over het aantal SW-medewerkers dat alsnog bij een regulier bedrijf aan de slag kan gaan en het aantal dat aangewezen blijft op aangepast werk binnen een beschermde omgeving.

2. Onderdelen van Breed zoals het onderdeel beschut werken (interne werkplekken), brengen we als aparte administratieve entiteit onder in de MGR. Deze entiteit zal ook het werkgeverschap verzorgen voor de huidige SW-medewerkers, die hun rechten en plichten behouden. Verder zal ten aanzien van deze groep en hun rechtspositie ook overleg worden gevoerd met de bonden. Ook wordt op deze manier duidelijk dat het Werkbedrijf geen productie- maar een arbeidsbemiddelingsbedrijf is.
Aanvulling: inmiddels is duidelijk dat er geen sprake is van 'onderdelen van Breed', maar het gehele SW-bedrijf Breed wordt geïntegreerd met het Werkbedrijf. Daarnaast is er geen sprake van een aparte entiteit voor het werkgeverschap van SW-medewerkers, en wordt er niet onderhandeld met de bonden over hun rechtspositie (het behoud van de rechtspositie van SW-medewerkers is immers al wettelijk vastgelegd).

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

We kiezen ervoor om de huidige activiteiten van Breed volledig onder te brengen bij de module Werkbedrijf van de MGR. In 2016 zal er een keuze gemaakt moeten worden in de regio, waarbij nader bepaald wordt hoe wij in de toekomst deze vorm van beschut werk willen positioneren. We kiezen er nu echter niet voor om de huidige beschut werkenfaciliteit buiten het Werkbedrijf te positioneren, omdat dat ertoe zou leiden dat er naast het Werkbedrijf toch nog een apart onderdeel beschut werk of productiefaciliteit zou blijven bestaan. In het licht van de nog te voeren discussie hierover nemen we dit onderdeel dus volledig mee in het Werkbedrijf. Er zijn op dit moment nog zo'n 900 'interne' SW-medewerkers, die we naar een vorm van gedetacheerd werken willen toeleiden (voor een deel van de mensen zal beschut werk nodig blijven, zie uitleg over diagnoseproces in Bijlage A).

Het proces om 'van binnen naar buiten' te gaan is nog volop bezig, onze doelstelling is om uiteindelijk slechts 15% van de huidige SW-doelgroep, middels de werkvorm beschut werk, binnen een (eigen) productiebedrijf te laten werken. De capaciteit, methodieken en instrumenten van het Werkbedrijf zijn nodig om deze doelstelling te realiseren. Als we de productiefaciliteit nu 'apart' zouden zetten, verliezen we mogelijk de focus die nodig is om onze doelstelling te bereiken. Als deze doelstelling gerealiseerd is, kan er mogelijk een andere keuze met betrekking tot een (beschutte) productiefaciliteit gemaakt worden.

Voor de volledigheid: het is wettelijk vastgelegd dat de huidige medewerkers met een SW-indicatie en arbeidsovereenkomst met Breed hun rechten en plichten behouden.

3. De budgetscheiding in de begroting en jaarrekening van het nieuwe Werkbedrijf (tussen Wsw en Participatiebudget) blijft zichtbaar. Dit doen we vanuit een oogpunt van transparantie en het mogelijk kunnen maken van politieke keuzes over bijvoorbeeld meer/minder dienstverlening en harmonisering van regelingen.

Alle modules binnen de MGR hebben een aparte deelbegroting. Deze deelbegrotingen vormen tezamen de integrale MGR-begroting. Het SW-onderdeel wordt opgenomen in de module Werkbedrijf. De verwachte tekorten door de verlaging van de rijksvergoeding voor de Wsw worden in de begroting apart in beeld gebracht. Dit is conform het bovenstaande uitgangspunt en uw wens.

In paragraaf 3 in deze brief (De financiële positie van het Werkbedrijf) gaan we verder in op de financiële vooruitzichten van de SW en het Werkbedrijf.

4. De procesinrichting van het Werkbedrijf is leidend.

In de afgelopen periode is door het bestuur van de MGR een inrichtingsplan voor het Werkbedrijf in ontwerp vastgesteld. Het functiegebouw van Breed heeft als basis gediend voor het nieuw op te stellen functiegebouw van het Werkbedrijf. Breed heeft in de afgelopen jaren een forse reorganisatie doorgevoerd op basis van een vergelijkbare visie als de visie die ten grondslag ligt aan het Werkbedrijf. Het inrichtingsplan 'Daadwerkelijk' is voor advies verstuurd aan de ondernemingsraad van Breed en de BOR (Bijzondere Ondernemingsraad, de OR-en van de

deelnemende gemeenten). Vervolgens worden de laatste aanpassingen in het inrichtingsplan verwerkt en zal deze definitief worden vastgesteld in het bestuur van de MGR.

5. In het nieuwe Werkbedrijf wordt een rechtspositie-/arbeidsvoorwaardenregeling ontwikkeld die flexibele inzet van personeel (zowel vast als tijdelijk) mogelijk maakt. Het zittend personeel van zowel Breed als de gemeenten – dat valt onder de CAR-UWO rechtspositie regeling – krijgt de mogelijkheid deze rechtspositieregeling te houden of over te stappen naar de nieuwe rechtspositieregeling van het Werkbedrijf. De cao's gebaseerd op de CAR-UWO die zowel gemeenten als Breed hanteren voor dit personeel zullen worden geharmoniseerd.

Dit uitgangspunt wordt gehanteerd in de onderhandelingen met de bonden omtrent de vorming van het Werkbedrijf.

3. Financiële positie van het toekomstige Werkbedrijf

De huidige lasten van het Werkbedrijf in 2015 zijn begroot op € 21 miljoen, de huidige lasten van SW-organisatie Breed zijn voor 2015 begroot op € 64 miljoen (voor zowel de SW-medewerkers als de indirecte organisatie). Bij integratie van beide bedrijven bedraagt de integrale begroting van het Werkbedrijf aan lasten circa € 82 miljoen in 2016. In 2016 zullen de loonkosten van de SW-medewerkers ongeveer € 49 miljoen bedragen, de lasten voor de indirecte SW-organisatie ongeveer € 10 miljoen. De baten bestaan voor het SW-gedeelte uit overheidssubsidie (ongeveer € 44 miljoen) en bedrijfsopbrengsten uit de markt (ongeveer € 12 miljoen). Door inzet van deze middelen trachten we aan de onderkant van de arbeidsmarkt dusdanig te interveniëren dat zoveel mogelijk kandidaten aan het werk komen én blijven. Zoals uit de cijfers duidelijk wordt, wordt het merendeel van het geld ingezet om te zorgen dat de SW-medewerkers aan het werk blijven en hun arbeidsvoorwaarden behouden. Hiertoe zijn wij wettelijk verplicht.

Juist het SW-deel staat in de komende jaren onder druk en laat – met de huidige beschikbare cijfers – een negatief exploitatieresultaat zien. De belangrijkste component in de bekostiging van de SW is de rijkssubsidie. De rijkssubsidie per medewerker neemt in de komende jaren af, terwijl de salariskosten ongeveer gelijk blijven. Dit verschil bedraagt enkele duizenden euro's per jaar per medewerker. Een dergelijk bedrag kunnen wij niet opvangen door het verbeteren van het bedrijfsresultaat per SW-medewerker. Er zal dus waarschijnlijk een tekort ontstaan binnen het SW-onderdeel van het Werkbedrijf.

Dit tekort is door Breed, in het meerjarige vooruitzicht in de gewijzigde begroting 2015, geraamd op € 3,2 miljoen in 2016, oplopend naar € 4,3 miljoen in 2018. Deze raming wordt gedurende het voorjaar 2015 verfijnd en opnieuw doorgerekend. In de begroting MGR, module Werkbedrijf, zal een definitieve begroting 2016 worden gepresenteerd. Mogelijk zal deze begroting door nieuwe beschikbare cijfers andere resultaten laten zien dan in de gewijzigde begroting Breed 2015, maar het tekort op het SW-onderdeel zal waarschijnlijk een financieel vraagstuk opleveren. Elke gemeente zal een keuze moeten maken hoe dit tekort gedekt kan worden.

Het genoemde verschil tussen salariskosten en rijkssubsidie per SW-medewerker is niet volledig te compenseren door het verhogen van de tarieven of het aantal productieve uren per SW-medewerker. In de gewijzigde begroting 2015 van Breed wordt rekening gehouden met groei in

de bedrijfsopbrengst per SW-medewerker, maar dit is onvoldoende om de terugloop van de bezuiniging te compenseren. De begrote ontwikkeling in het bedrijfsresultaat is positief, maar de rijksbezuiniging op de Wsw is relatief groot, waardoor dat negatieve effect niet kan worden opgevangen door verbetering van het bedrijfsresultaat. We wijzen er daarnaast op dat de in de begroting van Breed opgenomen raming van bedrijfsopbrengsten een begroting is, waarvan de realisatie uiteraard afhankelijk is van marktomstandigheden, ziekteverzuim, etc.

De deelnemende gemeenten moeten vaststellen op welke manier het tekort in 2016 en volgende jaren gedekt zal worden. Er moet door elke gemeente vanaf 2016 waarschijnlijk meer aan het SW-deel van het Werkbedrijf worden bijgedragen, dan het SW-budget dat de gemeente van het Rijk ontvangt. We zullen hier bij de geïntegreerde meerjarenbegroting van de MGR/Werkbedrijf dieper op ingaan. We hebben in de Zomernota 2015 opgemerkt dat de financiële situatie van het SW-onderdeel van het Werkbedrijf een actueel risico vormt. Op dit moment kunnen wij nog onvoldoende inschatten hoe groot het financiële effect van dit risico zal zijn. De definitieve rijksbijdrage voor de sociale werkvoorziening wordt pas later in 2015 bekend gemaakt. We houden dit scherp in de gaten en ondernemen indien mogelijk actie om het financiële nadeel te minimaliseren. Als er evenwel een tekort ontstaat, hebben we, zoals is beschreven in de Zomernota, de financiële ruimte om eenmalig in 2016 het Nijmeegse aandeel in het tekort op het SW-onderdeel van het Werkbedrijf te dekken.

Boekenonderzoek
In het voorjaar van 2015 is een boekenonderzoek uitgevoerd bij Breed. Het doel van dit onderzoek was om de financiële positie van Breed te onderzoeken en inzicht te geven in het bedrijf Breed en de totstandkoming van de risicoparagraaf. Het onderzoek is gebaseerd op de jaarstukken en onderliggende documenten en gegevens van Breed. Het onderzoek is uitgevoerd door de regionale financiële adviesfunctie voor gemeenschappelijke regelingen.

Het onderzoek is inmiddels in de afrondende fase. Naar verwachting zal bij het aanbieden van de begroting MGR 2016 ook het onderzoeksrapport beschikbaar worden gesteld aan de deelnemende gemeenten.

Samenwerkingsvoordelen, efficiency, bezuinigingen
Met minder mensen moeten we betere dienstverlening leveren om een vergelijkbaar maatschappelijk effect te realiseren en een grote groep mensen van dienstverlening te voorzien. Dat was kortweg de boodschap van Sterke werkwoorden. In Sterke werkwoorden wordt de (forse) taakstelling op het landelijke Participatiebudget en op de Wmo-budgetten (arbeidsmatige dagbesteding) al doorvertaald in de organisatie.

We voorzien financiële voordelen als gevolg van de integratie van Breed in het Werkbedrijf. De voordelen ten aanzien van de bedrijfskosten zijn reëler dan eventuele voordelen aan de opbrengstenkant (inkomsten uit bedrijfsactiviteiten in de markt). Binnen de bedrijfskosten zijn er synergievoordelen te behalen die in de meerjarenbegroting van de MGR meegenomen worden. Deze voordelen zullen echter nooit zo groot zijn, dat het negatieve resultaat als gevolg van de rijksbezuiniging op de Wsw-subsidie volledig gecompenseerd kan worden.

West Maas en Waal
West Maas en Waal neemt deel aan de GR Breed, maar niet aan de MGR. Binnen de GR Breed heeft West Maas en Waal 74 SW-medewerkers (bron: begroting 2015 van Breed). De gemeente West Maas en Waal wil graag dat deze mensen hun werkplek houden en wij denken daarin mee.

Concreet betekent dit dat het Werkbedrijf een samenwerkingsovereenkomst met West Maas en Waal afsluit voor deze SW-medewerkers en dat we bijvoorbeeld afspraken gaan maken over een vast bedrag per SW-medewerker dat jaarlijks geïndexeerd wordt. In deze overeenkomst worden de overheidstaken in het kader van de (oude) SW gedelegeerd aan de MGR. Het streven is om te komen tot een integrale meerjarige afspraak over deze dienstverlening. Indien deze groep mensen inderdaad van de GR Breed overgaat naar de MGR (en niet naar bijvoorbeeld de SW-organisatie in Rivierenland), dan committeert West Maas en Waal zich ook langdurig aan de MGR. Met de gemeente West Maas en Waal is afgesproken dat er voor 1 oktober 2015 duidelijkheid is over deze afspraken.

Bij de liquidatie van Breed maken we inzichtelijk wat dit in financieel opzicht betekent voor de gemeente West Maas en Waal. In het liquidatieplan en het opheffingsbesluit wordt hier concreet op teruggekomen.

Het besluit om de GR Breed aan te passen wordt ook voorgelegd aan het college en gemeenteraad van de gemeente West Maas en Waal.

Mook en Middelaar
De financiële voor- en nadelen die voortkomen uit de GR Breed hebben geen consequenties voor de gemeente Mook en Middelaar, omdat deze gemeente geen deelnemer is aan de GR Breed.

4. Proces besluitvorming integratie Breed en Werkbedrijf

De besluitvorming over de integratie van Breed en Werkbedrijf, inclusief verzending van stukken die niet altijd een besluit door de raad behoeven, verloopt als volgt:

- Mei/Juni 2015:
  - Colleges van de deelnemende gemeenten bieden aan de raad in de betreffende gemeente het voorstel 'Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)'aan.
  - Colleges van de deelnemende gemeente verzenden, in aanvulling op het hiervoor genoemde raadsvoorstel, deze brief met informatie over integratie Werkbedrijf en Breed.
- Juni 2015:
  - Indien mogelijk (qua agenda) en gewenst door de raad, worden het raadsvoorstel en deze brief besproken in de raad. Voor de Nijmeegse raad geldt dat er op 10 juni in een kamerronde over dit onderwerp zal worden gesproken. Indien een gemeente daartoe besluit, kan ook al in juni definitieve besluitvorming plaatsvinden over dit raadsvoorstel.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

- Juli 2015:
  - Binnen de MGR wordt de begroting 2016 voorbereid. De ontwerpbegroting 2016 zal in juli door het DB van de MGR worden vastgesteld en aan de deelnemende gemeenten worden aangeboden.
- September 2015:
  - Besluitvorming in de gemeenteraden over het voorstel 'Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)'. We streven er naar dat alle gemeenteraden uiterlijk 1 oktober 2015 een besluit nemen over dit voorstel. Het is mogelijk dat een aantal gemeenten dit besluit reeds eerder (bijvoorbeeld in juni) nemen.
  - Parallel hieraan zal de begroting MGR 2016 worden voorzien van gemeentelijke zienswijzen.
- 4e kwartaal 2015:
  - AB MGR stelt, na ontvangst van de zienswijzen, de begroting MGR 2016 definitief vast.
- 1e kwartaal 2016:
  - Per 1 januari treden de wijzigingen in 'Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)' in werking.
  - De opheffing (liquidatie) van de GR WNO (Breed) wordt verder onderzocht en voor besluitvorming aan de raden voorgelegd.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

Bijlage A: Nijmeegse wensen en bedenkingen; proces Diagnose SW-medewerkers
We gaan hieronder in op de door u ingebrachte wensen en bedenkingen.

1. *U spreekt de wens uit het streven naar één instrumentarium en verordening niet ten*
3. *koste te laten gaan van de beleidsvrijheid.*

   De basisgedachte achter de MGR is dat lokale dienstverlening kan verschillen, maar ook dat we het maximale willen halen uit regionale samenwerking. Concreet betekent dit dat gemeenteraden de kaders stellen, maar ook dat we niet willen dat de dienstverlening voor specifieke groepen per gemeente zeer van elkaar verschilt. Om een voorbeeld te geven: de ene gemeente wil veel meer inzet op jeugdwerkloosheid, maar de instrumenten die voor de groep jongeren gebruikt wordt verschilt niet van het instrumentarium voor hetzelfde type jongere in een andere gemeente. Uw raad heeft hiervoor begin 2015 besluiten over genomen bij de vaststelling van het strategisch arbeidsmarktbeleid en het maat- en meerwerk.

2. *U spreekt de wens uit de bevoegdheid tot het vaststellen van de DVO bij uw raad te leggen.*

   Op grond van de Gemeentewet is het afsluiten van privaatrechtelijke overeenkomsten een bevoegdheid van het college. Deze bevoegdheid kan niet gedelegeerd worden aan de raad. Uw raad is in het voortraject naar deze overeenkomst meegenomen. Een later ingediende motie waarin werd opgeroepen de overeenkomst voor een wensen en bedenkingen procedure aan te melden heeft het niet gehaald. Wij zullen u dan ook na de vaststelling van de overeenkomst deze ter kennisname aan u toesturen.

4. *U spreekt de wens uit dat de rechtspositie van WSW'ers en medewerkers van Breed behouden moet blijven*.

   De Wsw-ers behouden hun rechtspositie. De medewerkers van Breed gaan over naar het nieuwe Werkbedrijf conform de vastgestelde uitgangspunten. Dat betekent dat er rekening wordt gehouden met het feit dat er binnen Breed zeer recent een grote reorganisatie heeft plaatsgevonden.

5. *U spreekt de wens uit dat de arbeidsmatige dagbesteding niet mag leiden tot verdringing van WSW'ers*.

   De discussie over verdringing is complex. Enerzijds hebben wij de opdracht om mensen met objectief minder kansen op werk, aan het werk te helpen, anderzijds leidt dit er ook toe dat andere mensen niet in aanmerking komen voor die vacature. Daarbij hechten we er waarde aan te benadrukken dat de overheid er is voor mensen die onze hulp echt nodig hebben. Zowel de mensen in de arbeidsmatige dagbesteding als de mensen in de huidige SW vallen hier duidelijk onder.

   De discussie over verdringing speelt al langer. In onze visie Sterke werkwoorden stellen we helder dat onze dienstverlening altijd proportioneel is. Hoe minder zelfredzaam iemand is en hoe minder loonwaarde iemand heeft, hoe meer wij

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

ondersteunen. Wij zien het als onze opgave om ons instrumentarium vanuit deze twee variabelen (zelfredzaamheid en loonwaarde) te ontwikkelen. Dat betekent ook dat de afweging van een bedrijf om zaken met het Werkbedrijf te doen geen perverse (financiële) prikkels moet bevatten vanwege ons instrumentarium. Bedrijven kiezen kandidaten waarvoor ze een goede plek kunnen bieden en wij zetten hierbij proportionele instrumenten in.

6. *U spreekt de wens uit dat de capaciteit van het beschutte werk van voldoende omvang*
7. *dient te zijn om diegenen die daarvoor in aanmerking komen ook te kunnen plaatsen.*

Wij delen uw wens en spannen ons in om zoveel mogelijk mensen aan het werk te helpen. Wij erkennen dat sommige mensen een veilige (beschutte) werkomgeving nodig hebben. Dit is niet altijd een interne werkplek bij ons bedrijf, maar kan ook bij een regulier bedrijf (zoals bijvoorbeeld Breed en de huidige AWBZ-instellingen vaak aantonen). Op basis van de strategische kaderstelling door uw raad en de dienstverleningsovereenkomst, richt het Werkbedrijf haar dienstverlening in.

Het realiseren van beschut werken legt een relatief groot en structureel beslag op de beschikbare budgetten. We willen daarnaast juist ook mensen met een arbeidsbeperking een volwaardige kans geven op de (inclusieve) arbeidsmarkt. We starten daarom in 2015 met een pilot beschut werken op beperkte schaal. Op die manier kunnen we onderzoeken hoe we beschut werken kunnen inzetten, wat de gemiddelde arbeidsproductiviteit van de groep mensen is, welke werkplekaanpassingen nodig zijn om uiteindelijk een oordeel te vellen over 2016 en verder. We geven het Werkbedrijf de opdracht dit nader uit te werken en uit te voeren

8. *U spreekt de wens uit dat de positieve uitkomsten van de transformatie van Breed meegenomen dienen te worden naar het nieuwe bedrijf*.

Wij delen uw wens. Wij zijn van mening dat deze wens in het hele traject centraal heeft gestaan.

9. *U constateert dat er spanning bestaat tussen enerzijds de ambitie om veel mensen extern te detacheren en anderzijds het individuele maatwerk. Met als redenering dat er te veel rekening gehouden wordt met de wensen van werkgevers*.

Wij vinden het belangrijk dat het Werkbedrijf weet hoe ze met de doelgroep om moet gaan. Veel mensen in de doelgroep hebben een specifieke aanpak nodig (aangepaste werkplek, sociaal veilige werkomgeving, et cetera). Tegelijkertijd constateren we ook dat we te snel geneigd zijn om te denken dat een kandidaat weinig kan en geholpen moet worden. De afgelopen periode hebben we veel mensen gesproken – met bijvoorbeeld een Wajonguitkering – die zich niet serieus genomen voelen door ons en/of bedrijven en ondervraagd worden. De spanning heeft dus meerdere componenten.

We vinden het belangrijk dat mensen met een beperking een plek krijgen op de arbeidsmarkt en dat bedrijven deze plekken bieden. We gaan er vanuit dat bedrijven

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

dit willen en zien het als onze taak om de verbinding te leggen. En dan is het aan het Werkbedrijf om oog te hebben voor individuele omstandigheden. Dat is een grote uitdaging, omdat deze omstandigheden erg van elkaar verschillen. De 10.000 kandidaten die we in onze regio van dienstverlening moeten voorzien, zijn allemaal anders.

10. *U spreekt de wens uit dat bij het extern plaatsen van Breed-medewerkers individueel maatwerk leidend blijft.*

    Zie antwoord bij 9.

11. *U spreekt de wens uit dat de uitstroom van Breed-medewerkers wordt gemonitord en dat u hiervan regelmatig op de hoogte wordt gehouden*.

    Dit zal het Werkbedrijf doen.

12. *U spreekt de wens uit dat – bij het overplaatsen van 'indirect personeel van Breed' – wordt ingezet op kwalitatief goed opgeleide begeleiders die de belangen van de Breed-medewerkers centraal stellen*.

    Wij zijn van mening dat het personeel van het Werkbedrijf of het personeel van de partijen die het Werkbedrijf contracteert (zoals de uitvoerders van de arbeidsmatige dagbesteding) altijd het belang van de kandidaat centraal moet stellen. Waarbij wij de nuance willen maken dat bedrijven ook een belang hebben en dat het soms niet zo is dat kandidaat en Werkbedrijf het belang van de kandidaat hetzelfde definiëren. Bijvoorbeeld als er complexe problematiek is of als iemand niet wil werken.

Diagnose intern en beschut werken
Momenteel worden alle medewerkers die nu actief zijn in de werkvormen beschut werken en werken op locatie gediagnosticeerd. Het betreft een aantal van ongeveer 900 medewerkers. De uitkomst van de diagnoses is dat op een gefundeerde wijze kan worden bepaald, welke medewerkers:
1. Direct bemiddelbaar zijn naar de werkvorm detachering.
2. Na een gericht ontwikkeltraject bemiddelbaar zijn naar detachering.
3. Waarschijnlijk niet op korte termijn bemiddeld kunnen worden naar detachering.

Deze laatste groep medewerkers blijft aangewezen op de werkvormen beschut werken en werken op locatie. Na afloop van het proces diagnose zal er dus duidelijkheid zijn over het aantal medewerkers dat aangewezen blijft op de werkvorm beschut werken.

Daarnaast zijn er nog twee andere situaties die geconstateerd kunnen worden tijdens de diagnose. Beide hebben het karakter van uitstroom van de medewerker:
- De medewerker voldoet niet meer aan de minimale criteria die horen bij de werkvorm beschut werken (ondergrens).
- Na langdurige ziekte lijkt de medewerker in aanmerking te komen voor een uitkering op basis van arbeidsongeschiktheid, waardoor de arbeidsovereenkomst met Breed gestopt gaat worden.

Brief aan de raad - Integratie Werkbedrijf en Breed

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
15

Bijlage B: Voorgeschiedenis en tijdslijn

In november 2013 hebben we het 'Werkboek Sterke werkwoorden' vastgesteld en hebben we u het voorstel voorgelegd om voor de regio Rijk van Nijmegen een modulaire gemeenschappelijke regeling (MGR) in te richten. Medio 2014 is deze MGR een feit en vanaf 1 januari 2015 is het regionale Werkbedrijf operationeel. De mensen van de gemeentelijke afdelingen Werk werken – onder één operationele aansturing en vanuit één locatie – samen.

Om echt één bedrijf te zijn, moeten we nog een aantal formele stappen zetten. De basis hiervoor staat omschreven in inrichtings- en integratieplan Daadwerkelijk. Dit plan is vastgesteld door het algemeen bestuur van de MGR. Het is gebaseerd op Sterke werkwoorden en beschrijft concreet hoe we het nieuwe Werkbedrijf gaan inrichten. Het AB van de MGR heeft Daadwerkelijk bij de eerste kwartaalrapportage beschikbaar gesteld aan de gemeenteraden.

De gemeenteraad besluit over wijziging van de MGR en de GR Breed om de SW-bevoegdheden over te hevelen van de GR Breed naar de MGR. In een later stadium wordt een voorstel aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten voorgelegd, om de GR Breed op te heffen.

Tijdslijn

Eind 2011	Gemeenten in onze regio spreken met elkaar af op domein Werk te gaan verkennen of verdere samenwerking een realistische optie is.
April 2012	Transitieplan: toekomst van Breed. Vaststellen zienswijzen van raden op het transitieplan van Breed.
Juli 2012	Voortgangsnotitie over de samenwerking op het domein Werk.
Februari 2013	De colleges in de regio stellen Samen Sterker vast. In Samen Sterker wordt de MGR voor het eerst genoemd als samenwerkingsvorm. Daarnaast is Samen Sterker de inhoudelijke basis voor het concretiseren van de samenwerking. Ook vindt in februari 2013 een raadsconferentie plaats. Op basis van Een Koepel voor Regionale Zuilen wordt gesproken over regionale samenwerking.
November 2013	De colleges in de regio stellen Sterke werkwoorden vast. Sterke werkwoorden is het document dat de samenwerking verder concretiseert en besluitvorming over één gezamenlijk Werkbedrijf mogelijk maakt. Ook besluiten de colleges over de MGR.
Mei 2014	Alle gemeenteraden hebben zowel Sterke werkwoorden als de MGR vastgesteld.

Brief aan de raad - Integratie Werkbedrijf en Breed

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
16

Juli 2014	De colleges stellen de uitgangspunten voor de integratie van Breed in het nieuwe Werkbedrijf vast en vragen de raden hier hun zienswijze (wensen en bedenkingen) op te geven.
Februari 2015	Het algemeen bestuur van de MGR stelt Daadwerkelijk als voornemen vast en legt dit document ter advies voor aan de ondernemingsraden.
Heden 2015	Aanpassing MGR en GR Breed.

Brief aan de raad - Raadsgriffier brief aan Staatsecretaris stopzetten innen . . .

Gemeenteraad van Nijmegen
Raadsgriffie

Ingekomen stuk D17 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Gemeenteraad
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon (024) 329 90 30
Telefax (024) 323 59 92
E-mail griffie@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
26 mei 2015	BM50/15.0005435	Renée Waumans
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Toezending brief aan Staatsecretaris inzake stopzetten innen ouderbijdrage Jeugdwet		3292020

Geachte leden van de raad,

Naar aanleiding van de motie "Eerlijke en duidelijke regels gewenst voor Nijmeegse jongeren en hun ouders", ingediend door GroenLinks tijdens de raadsvergadering op 29 april 2015 en gesteund door een raadsmeerderheid is de griffie in overleg met de woordvoerders zorg & welzijn tot uitvoering van de motie gekomen.

Bijgaand sturen wij u ter kennisneming een afschrift van de brief die vandaag aan Staatssecretaris van Rijn van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is gestuurd.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

drs. M.A.H. Heffels
Raadsgriffier

Bijlage: 1

Brief aan de raad - Raadsgriffier brief aan Staatsecretaris stopzetten innen . . .

Gemeenteraad van Nijmegen
Raadsgriffie

GEMEENTE Nijmegen

Gemeenteraad
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon (024) 329 90 30
Telefax (024) 323 59 92
E-mail griffie@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. staatssecretaris van Rijn
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
26 mei 2015	BM50/15.0005435	Maarten ter Hoeve
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Direct telefoonnummer**
Stopzetten Ouderbijdrage Jeugdwet (OBJW) 2015	nvt	0633814672

Geachte Staatssecretaris van Rijn,

Op 29 april jongstleden heeft onze gemeenteraad, met als doel aanpassing van de Jeugdwet op het punt van de ouderbijdrage, besloten om het innen van de ouderbijdragen Jeugdwet tijdelijk stop te zetten voor Jeugd-GGZ en andere vormen van Jeugdzorg dag behandeling. Wij constateren dat wij als gemeente Nijmegen daarmee bestuurlijk ongehoorzaam zijn en daarom heeft een meerderheid van de raad besloten u hierover middels deze brief te informeren (voor: 26 / tegen: 9 D66, VVD en Gewoon Nijmegen). Overigens blijkt dat vele andere gemeenten voornemens zijn de ouderbijdrage jeugd-GGZ stop te zetten of op te schorten en dat inmiddels hebben gedaan. Daar het innen van de ouderbijdrage een landelijke probleem is en het mijden van jeugdzorg met een landelijke maatregel voorkomen kan worden, willen wij u graag nader over ons besluit informeren.

Na een verdieping in dit onderwerp komen we tot het breed gedeelde standpunt dat zorgvuldige en rechtmatige uitvoering van de regeling niet mogelijk is. Daarom hebben wij besloten de inning van de Ouderbijdrage stop te zetten tot na het debat in de Tweede Kamer over deze kwestie. Wij voelen ons in dit besluit gesteund door uw toezegging dit dossier nader te onderzoeken. Wij wachten graag de uitkomsten van dit onderzoek af, en ook het standpunt dat vervolgens door u en de Tweede Kamer hierover wordt ingenomen. Wij waarderen het dat u dit onderzoek breed inzet, en hier niet alleen de GGZ-zorg, maar alle vormen van jeugdhulp bij betrekt.

Overwegingen
Graag delen wij met u de belangrijkste argumenten die bij ons besluit een rol hebben gespeeld:

- Eén van onze belangrijkste overwegingen is de rechtsongelijkheid die dreigt te ontstaan tussen kinderen met verschillende problemen (somatisch, psychiatrisch, gedragsmatig, verstandelijke beperking, opvoedingsproblemen). GGZ Nederland heeft samen met het LPGGz, NIP en NVvP al eerder aandacht gevraagd voor het stigmatiserende karakter van deze ouderbijdrage, wij delen dit standpunt;
- Wij denken dat er risico's voor drempelvorming optreden die mogelijk leiden tot zorgmijding, of de keuze voor minder passende hulp. Deze signalen hebben wij gekregen

Brief aan de raad - Raadsgriffier brief aan Staatsecretaris stopzetten innen . . .

van instellingen in de jeugd-GGz en ook landelijk zijn hierover diverse signalen uit de Jeugd-GGz gekomen.;

- De aanname dat ouders minder kosten hebben wanneer hun kind buitenshuis hulp ontvangt is niet onderbouwd. Mogelijk zijn er minder kosten voor eten en drinken, maar zijn er des te meer andere kosten (waaronder reis- en telefoonkosten). Het feit dat er, onder anderen wanneer een kind door ziekte of handicap uitwonend is, recht bestaat op dubbele kinderbijslag toont aan dat er juist uitgegaan wordt van extra kosten in deze situaties. Voor hulp met verblijf overdag wordt op geen enkele wijze het verschil in kosten ten opzichte van schoolgaande kinderen uitgelegd;
- De regeling is bureaucratisch van aard, leidt tot administratieve rompslomp en is praktisch onuitvoerbaar. In het verlengde hiervan is er de kosten-baten vraag: hoe verhouden zich de opbrengsten van de regeling tot de kosten die er voor moeten worden gemaakt, door instellingen, gemeenten en CAK-Elementen. Elementen hierbij zijn de toepassing van het woonplaatsbeginsel, de uitzonderingscategorieën, de bezwaren en het (onder de Wet op de Jeugdzorg gebleken) hoge percentage oninbaarheid. Bovendien zijn er naast financiële - ook maatschappelijke kosten, wanneer de regeling er onbedoeld toe leidt dat niet (tijdig) gekozen wordt voor de meest passende hulp;

Wij hopen u met bovenstaande argumenten te overtuigen en willen dan pleiten voor een aanpassing van de Jeugdwet op dit punt. We dringen er dan ook op aan dat u deze punten betrekt bij het door u uit te voeren onderzoek.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
de Raad der Gemeente Nijmegen,

De voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

De Griffier,

drs. M.A.H. Meffels

Bijlagen:

1. Motie GroenLinks "Eerlijke en duidelijke Haagse regels gewenst voor Nijmeegse jongeren en hun ouders"
2. Raadsbesluit "Stopzetten innen ouderbijdrage Jeugdwet" incl. bijbehorend amendement PvdA "Stop inning ouderbijdrage in de Jeugdzorg"

Brief aan de raad - Raadsgriffier brief aan Staatsecretaris stopzetten innen . . .

Motie: Eerlijke en duidelijke Haagse regels gewenst voor Nijmeegse jongeren en hun ouders

Agendapunt 10: Raadsvoorstel Stopzetten innen ouderbijdrage Jeugdwet (48/2015)
- C. Daemen (GroenLinks)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 29 april 2015

Constaterende dat:
- de gemeente Nijmegen, net als tientallen andere gemeenten, het innen van de ouderbijdrage jeugd-GGZ voornemens is op te schorten;
- we daarmee bestuurlijk ongehoorzaam zijn.

Overwegende dat:
- het innen van de ouderbijdrage een landelijke probleem is;
- het mijden van jeugdzorg met een landelijke maatregel in Den Haag voorkomen kan worden.

Spreekt uit om:
- als gemeenteraad een signaal te geven aan staatssecretaris van Rijn over de wenselijkheid van het schrappen van alle ouderbijdrages binnen de jeugdhulp, en te pleiten voor aanpassing van de Jeugdwet op dit punt.
- de griffier te vragen hiervoor een brief op te stellen die (na consultatie van de woordvoerders zorg en welzijn) op korte termijn verzonden wordt.

En gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks
Cilia Daemen

SP
Cor van Norel

D66
Wendy Grutters

PvdA
Ammar Selman

VVD

CDA

VSP

voor: 26
tegen: 9

Gewoon Nijmegen

D66

Brief aan de raad - Raadsgriffier brief aan Staatsecretaris stopzetten innen . . .

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 29 april 2015

10. Raadsvoorstel Stopzetten innen ouderbijdrage Jeugdwet (48/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 maart 2015
Het innen van de ouderbijdrage Jeugdwet inzake dag(deel)behandeling in de Jeugd-GGz stop te zetten tot na het debat in de Tweede Kamer over de ouderbijdrage.

Motie GroenLinks: "Eerlijke en duidelijke Haagse regels gewenst voor Nijmeegse jongeren en hun ouders"
1ste indiener: C. Daemen (GroenLinks)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 29 april 2015

Constaterende dat:
- de gemeente Nijmegen, net als tientallen andere gemeenten, het innen van de ouderbijdrage jeugd-GGZ voornemens is op te schorten;
- we daarmee bestuurlijk ongehoorzaam zijn.

Overwegende dat:
- het innen van de ouderbijdrage een landelijke probleem is;
- het mijden van jeugdzorg met een landelijke maatregel in Den Haag voorkomen kan worden.

Spreekt uit om:
- als gemeenteraad een signaal te geven aan staatssecretaris van Rijn over de wenselijkheid van het schrappen van alle ouderbijdrages binnen de jeugdhulp, en te pleiten voor aanpassing van de Jeugdwet op dit punt.
- de griffier te vragen hiervoor een brief op te stellen die (na consultatie van de woordvoerders zorg en welzijn) op korte termijn verzonden wordt.

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 26 SP, GroenLinks, PvdA, CDA, De Nijmeegse Fractie, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 9 D66, VVD, Gewoon Nijmegen

Motie aanvaard

Amendement PvdA: "Stop inning ouderbijdrage in de jeugdzorg"
1ste indiener: A. Selman

Raadsvergadering van woensdag 29 april 2015

Overwegende dat:
• Wij geen enkele belemmering voor de jeugd willen hebben om de zorg te kunnen vragen die ze nodig hebben.
• Een bijdrage vragen aan ouders kan leiden tot zorgmijding.
• Een landelijk onderzoek is gestart door de staatssecretaris waarin ouderbijdragen in de Jeugdwet kritisch tegen het licht worden gehouden.

Constaterende dat:
• Wij principieel geen onderscheid willen maken tussen Jeugd-GGZ en andere vormen van jeugdzorg.
• Onderscheid tussen verschillende vormen van Jeugdzorg onwenselijk en onverstandig vinden.

Brief aan de raad - Raadsgriffier brief aan Staatsecretaris stopzetten innen . . .

Besluit:

- Om het beslispunt van het raadsvoorstel 'Stopzetten innen ouderbijdrage Jeugdwet' als volgt te wijzigden:
  Het innen van de ouderbijdrage Jeugdwet tijdelijk op te schorten voor Jeugd---GGZ en andere voren van jeugdzorg, dag behandeling
  en etmaal behandeling, tot dat de uitkomsten van het landelijk onderzoek naar de ouderbijdrage in de Jeugdzorg zijn bekend.

En gaat over tot de orde van de dag

Gedurende de beraadslaging is de tekst van de beslispunten gewijzigd. De nieuwe beslispunten zien er als volgt uit:

Besluit:

- Om het beslispunt van het raadsvoorstel 'Stopzetten innen ouderbijdragen Jeugdwet' als volgt te wijzigen:
  1) Het innen van de ouderbijdragen Jeugdwet tijdelijk op te schorten voor Jeugd---GGZ en andere vormen van Jeugdzorg dag behandeling.
  2) Ook etmaal behandeling op te schorten tot dat de uitkomsten van het landelijk onderzoek naar de ouderbijdrage in de Jeugdzorg bekend zijn.

Beslispunt 1
Voor 26 SP, GroenLinks, PvdA, De Nijmeegse Fractie, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 9 D66, VVD, CDA

Beslispunt aanvaard

Beslispunt 2
Voor 16 SP, PvdA, De Nijmeegse Fractie, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 19 GroenLinks, D66, VVD, CDA, Gewoon Nijmegen

Beslispunt verworpen

Raadsbesluit d.d. 29 april 2015
Voor 26 SP, GroenLinks, PvdA, De Nijmeegse Fractie, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 9 D66, VVD, CDA

Voorstel aanvaard

Brief aan de raad - Raadsgriffier brief aan Staatsecretaris stopzetten innen . . .

SP

De Nijmeegse Fractie

VSP Verenigde Senioren Partij Nijmegen

Liberaal Nijmegen

Amendement: "stop inning ouderbijdrage in de jeugdzorg"

Agendapunt 9 Raadsvoorstel Stopzetten innen ouderbijdrage Jeugdwet (48/2015)

Raadsvergadering van woensdag 29 april 2015-04-28
Eerste indiener Ammar Selman

Overwegende dat:

- Wij geen enkele belemmering voor de jeugd willen hebben om de zorg te kunnen vragen die ze nodig hebben.
- Een bijdrage vragen aan ouders kan leiden tot zorgmijding.
- Een landelijk onderzoek is gestart door de staatssecretaris waarin ouderbijdragen in de Jeugdwet kritisch tegen het licht worden gehouden.

Constaterende dat:

- Wij principieel geen onderscheid willen maken tussen Jeugd-GGZ en andere vormen van jeugdzorg.
- Onderscheid tussen verschillende vormen van Jeugdzorg onwenselijk en onverstandig vinden.

Besluit:

Besluit:

- Om het beslispunt van het raadsvoorstel 'Stopzetten innen ouderbijdrage Jeugdwet" als volgt te wijzigen:

1) Het innen van de ouderbijdrage Jeugdwet tijdelijk op te schorten voor Jeugd---GGZ en andere vormen van Jeugdzorg, dag behandeling,
2) ook en etmaal behandeling, tot dat de uitkomsten van het landelijk onderzoek naar de ouderbijdrage in de Jeugdzorg zijn bekend.

op te schorten

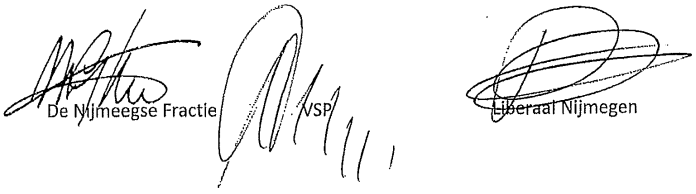
En gaat over tot de orde van de dag.

PvdA Ammar Selman — SP — Groen Links

Ammar

1) voor: 26 aanw.
tegen: 9
2) voor: 16 verw.
tegen: 19

Brief aan de raad - Raadsgriffier brief aan Staatsecretaris stopzetten innen . . .

De Nijmeegse Fractie VSP Liberaal Nijmegen

D66 CDA VVD Gewoon Nijmegen

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

Gemeentelijke Rekenkamer Nijmegen

De Rekenkamer neemt een onafhankelijke positie in binnen de gemeente Nijmegen.

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon (024) 329 23 38
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Gemeenteraad Nijmegen

Cc: fracties, college

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
28 mei 2015	BM60/15.0005516	Jelly Smink
Onderwerp	**Bijlagen**	**Doorkiesnummer**
Cultural governance	2	024 329 2338

Geachte leden van de gemeenteraad,

De Rekenkamer was voornemens in 2015 onderzoek te doen naar de Code Cultural Governance en de effecten ervan. In 2011 was uit een vooronderzoek van de Rekenkamer gebleken dat deze Code anders dan de raad dacht door de gemeente niet afdwingbaar was ingevoerd en dat de instellingen de Code niet zichtbaar naleefden. Naar aanleiding van deze Rekenkamerbrief is de Code alsnog voor de grotere culturele instellingen verplicht gesteld. Om het onderzoek in 2015 uit te kunnen voeren, heeft de Rekenkamer over de afgelopen jaren onder meer bijgehouden op welke wijze de zes grote instellingen rapporteerden over de toepassing van de Code. Bij het opstellen van het onderzoeksprogramma 2015 bleek in de besprekingen met raadsleden dat zij een onderzoek naar Cultural Governance minder prioriteit gaven dan andere wensen voor onderzoek. De Rekenkamer heeft daarop besloten af te zien van het voorgenomen nazorgonderzoek naar Cultural Governance. Wel wil de Rekenkamer de raad ter afsluiting informeren over haar bevindingen over de wijze van verantwoording door de instellingen en de controle daarop door het college in de jaren 2011 tot en met 2014. Dat doen we in deze brief. De essentie is dat:

- de landelijke Code is vormgegeven in een handreiking voor de verantwoording door de instellingen: het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol Cultural Governance. Dit is een samengevatte versie van de landelijke Code;

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

- vijf van de zes instellingen jaarlijks over de toepassing van de Code rapporteren, waarbij niet zichtbaar is of het college deze rapportages controleert;
- elementen uit de rapportages onderdeel zijn van het jaarlijkse gesprek tussen gemeente en instelling waarbij niet zichtbaar is of deze besprekingen effecten hebben;
- het college de raad na februari 2012 niet actief over de toepassing van de Code heeft geïnformeerd – behoudens in de jaarstukken 2012 - en de raad er ook niet naar heeft gevraagd.

VOORGESCHIEDENIS

Mede naar aanleiding van de uitkomsten van de raadsenquête naar Mensec heeft de gemeenteraad, met het vaststellen van de Cultuurnota 2008 – 2011, besloten dat in de subsidiebeschikkingen voor de grote culturele instellingen wordt opgenomen dat zij de zogeheten Code Cultural Governance hanteren. Deze Code is in 2006 in opdracht van het Ministerie van OCW ontwikkeld. Het doel ervan is goed bestuur, adequaat toezicht en transparante verantwoording in de culturele sector te bevorderen. Eind 2010 kwam vanuit de raad als suggestie voor het onderzoeksprogramma van de Rekenkamer te bekijken hoe het staat met de toepassing van die Code in Nijmegen. Ter voorbereiding hierop heeft de Rekenkamer in 2011 een vooronderzoek gedaan. De uitkomst was dat de gemeente de Code Cultural Governance niet afdwingbaar bleek te hebben ingevoerd en dat de instellingen de Code niet zichtbaar naleefden. Voor de Rekenkamer was dat reden om op dat moment af te zien van verder onderzoek. Op 12 juli 2011 heeft de Rekenkamer de raad hierover per brief geïnformeerd. Op 12 oktober 2011 is deze brief in een Kamerronde behandeld. Daar heeft het college toegezegd ‘er voor zorg te dragen dat (de nakoming van) de Code Cultural Governance ook daadwerkelijk middels de subsidievoorwaarden dwingend aan grote culturele instellingen wordt opgelegd, dat zij conform deze Code verantwoording afleggen aan de gemeente en dat de gemeente de nakoming van de Code vervolgens toetst, beoordeelt en zo nodig sanctioneert’.

Het college heeft vervolgens de raad op 28 februari 2012 per brief geïnformeerd over de wijze waarop deze toezegging invulling heeft gekregen: ‘Er is een standaard verantwoordingsprotocol opgesteld waarmee de instellingen verantwoording afleggen over de toepassing en gebruik van de Code Cultural Governance. Het verantwoordingsprotocol wordt sinds eind 2011 meegestuurd met alle nieuwe beschikkingen en uitvoeringsovereenkomsten met de grote culturele instellingen van Nijmegen. De betreffende instelling legt conform het

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

protocol verantwoording af (…) over de principes en de best practices uit de Code Cultural Governance. Daar waar zich afwijkingen voordoen, legt men deze uit. Op basis van deze verantwoording wordt het onderwerp in het bestuurlijk overleg over de jaarstukken besproken en daar waar nodig zal worden bijgestuurd'. De gemeenteraad heeft deze brief in zijn vergadering van 21 maart 2012 voor kennisgeving aangenomen.

Een verdere uitwerking is opgenomen in de Kunst en Cultuurvisie 2012 – 2016 (door de raad vastgesteld op 27 juni 2012): 'Naar aanleiding [van de brief van de Rekenkamer] hebben wij – in goed overleg met de sector – een nieuw Verantwoordingsprotocol Governance opgesteld dat bindend is opgelegd aan de zes grote culturele instellingen in de stad. Voor het opleggen van dit protocol aan overige instellingen, sluiten wij aan bij de NKS[1]. Indien een organisatie meer dan € 100.000 subsidie van ons krijgt, verwachten wij dat ze conform het protocol good governance verantwoording afleggen over de toepassing van de Code Cultural Governance (Stichting Kunst & Zaken, 2006). Organisaties die minder gemeentelijke subsidie ontvangen, belasten wij niet met deze verantwoordingsplicht. Daar waar mogelijk zullen wij het gebruik van de Code Cultural Governance wel stimuleren' (p27). De zes grote instellingen die de Code moeten naleven zijn Doornroosje, de Keizer Karel Podia, De Lindenberg, Lux, Museum Het Valkhof en de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid.

Ter voorbereiding op het voorziene onderzoek naar de Code Cultural Governance is de Rekenkamer in de jaren 2012, 2013 en 2014 nagegaan op welke wijze deze zes instellingen met de Code omgingen en hoe daar door het college op is gecontroleerd. Ook zijn bestuurlijke documenten verzameld, met name stukken waarin de raad is geïnformeerd over de Code dan wel besluiten heeft genomen die direct of indirect op die Code van invloed zijn. Nu de Rekenkamer heeft besloten af te zien van een nazorgonderzoek naar de effecten van Cultural Governance wil zij de raad nog wel informeren over een aantal bevindingen ten aanzien van de wijze van verantwoording door de instellingen in die jaren en de controle daarop door het college.

[1] NKS: Nijmeegse Kaderverordening Subsidies.

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

BEVINDINGEN

1. Een eigen code waar vraagtekens bij te plaatsen zijn

Het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol Cultural Governance dat aan de zes instellingen is opgelegd is een samengevatte versie van de landelijke Code Cultural Governance. Geen van de regels uit de landelijke Code komt letterlijk terug in het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol. Het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol is compacter dan de landelijke Code:

- een aantal 'principes' en 'best practices' is beknopter geformuleerd;
- naar een aantal 'principes' en 'best practices' is alleen een verwijzing opgenomen;
- diverse 'principes' en 'best practices' uit de landelijke Code zijn in het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol samengevoegd tot één regel;
- enkele 'best practices' ontbreken in het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol.

De Rekenkamer heeft in de bestudeerde stukken geen overwegingen of argumenten gevonden om de verantwoording via het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol te laten doen, in plaats van de landelijke Code. Mondeling is ons aangegeven dat men de landelijke Code te uitgebreid vond om jaarlijks aan de instellingen voor te leggen. In bijlage 1 van deze brief is de Nijmeegse Code vergeleken met de landelijke Code zoals die in 2012 bestond. Die landelijke Code is overigens in 2013 aangepast, hier beperken we ons tot de vergelijking met de oorspronkelijke Code[2]. De Rekenkamer merkt op dat het samenvatten van de Code en in het bijzonder het samenvoegen van meerdere principes tot één regel het invullen en het beoordelen niet zonder meer vereenvoudigt. Het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol voegt bijvoorbeeld 12 principes over de Raad van Toezicht samen tot één regel: wat moet een organisatie invullen als deze op één van deze 12 niet aan het protocol voldoet, als alleen ja of nee kan worden aangegeven voor de 12 regels samen? En hoe beoordeelt de gemeente deze samengestelde reactie? Mondeling is ons aangegeven dat van de instellingen wordt verwacht dat ze een toelichting geven als ze niet voldoen aan alle punten die bij een regel zijn opgenomen: pas toe of leg uit. Daarnaast staat in de subsidiebeschikking dat van de instelling wordt verwacht dat deze de landelijke Code naleeft.

[2] Ambtelijk is ons aangegeven dat in de planning zit om na te gaan of het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol aanpassing behoeft, nu de landelijke Code is gewijzigd.

Aangegeven is dat het Verantwoordingsprotocol een hulpmiddel is onder verwijzing naar de Code zelf, daar moet verantwoording over worden afgelegd. Waarom dan niet van de instellingen gevraagd verantwoording af te leggen op de landelijke Code zelf?

2. Nijmeegse Verantwoordingsprotocol wordt meestal gebruikt

In de subsidiebeschikkingen is vastgelegd dat de instellingen verantwoording afleggen over de toepassing van de Code Cultural Governance en daartoe het Verantwoordingsprotocol Cultural Governance invullen. Het Verantwoordingsprotocol mag opgenomen worden in het jaarverslag, of separaat met het jaarverslag worden toegestuurd. Met uitzondering van de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (OBGZ) hebben alle culturele instellingen dat gedaan. De OBGZ heeft het Verantwoordingsprotocol alleen over 2011 ingevuld, in latere jaren niet meer. In plaats daarvan is een paragraaf Cultural Governance opgenomen in het jaarverslag. In die paragraaf wordt ingegaan op enkele onderdelen uit het Verantwoordingsprotocol. Mondeling is ons aangegeven dat dit een eigen keuze is geweest van de OBGZ, die door de gemeente is geaccepteerd. Als argumentatie werd gegeven dat de *checks and balances* in de organisatie van de OBGZ zodanig zijn dat de verantwoording over de toepassing van cultural governance niet per se via het Verantwoordingsprotocol hoeft plaats te vinden. Ook werd aangegeven dat het onderschrift[3] op het Verantwoordingsprotocol die ruimte geeft: instellingen zouden mogen kiezen of ze verantwoording afleggen in het jaarverslag of via het Verantwoordingsprotocol. Mogelijk dat het onderschrift voor tweeërlei uitleg vatbaar is, de bepalingen in de beschikking zijn dat echter niet. Daarin is het gebruik van het Verantwoordingsprotocol bij het afleggen van verantwoording over toepassing van de Code Cultural Governance verplicht gesteld.

[3] Dit onderschrift luidt: 'Deze cultural governance verantwoording kan:
- Opgenomen worden als onderdeel van het jaarverslag;
- Ondertekend worden door de directie en de leden van de raad van toezicht en separaat bij de verantwoordingsdocumenten worden aangeleverd'.

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

Vervolgvel
5

Instelling	Verantwoordingsprotocol Cultural Governance ingevuld voor de jaren[4]			Bijzonderheden
	2011	2012	2013	
Doornroosje	ja	ja	ja	Steeds voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld. Hierbij is regelmatig een toelichting gegeven. Enkele zaken zijn voor deze instelling niet van toepassing.
Keizer Karel Podia	ja	ja	ja	Steeds voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld.
Lindenberg	ja	ja	ja	Steeds voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld.
Lux	ja	ja	ja	Steeds voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld.
Museum het Valkhof	ja	ja	ja	Steeds voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld. In het bestuurlijk gesprek heeft de instelling echter gemeld in 2011op één punt van de Code te zijn afgeweken.
Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid	ja	nee	nee	In 2011 is voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld.

[4] De jaarrekening en het jaarverslag 2014 worden rond de zomer van 2015 aangeleverd. Deze komen dus niet voor in de terugkoppeling.

Voorgaande tabel is volledig gebaseerd op de ingevulde Verantwoordingsprotocollen door de instellingen. De Rekenkamer heeft niet onderzocht of een ingevulde 'ja' ook inderdaad een 'ja' was, dat valt buiten het kader van deze brief. Bovendien hebben raad en college bij de behandeling van de eerste brief in de Kamerronde afgesproken dat het college dit zelf (steekproefsgewijs) zou controleren en het resultaat van die checks schriftelijk en traceerbaar zou vastleggen. In bijlage 2 is het woordelijk verslag van het debat hierover opgenomen. In de dossiers hebben wij geen informatie over deze controles aangetroffen – niet zichtbaar is daarmee of en zo ja, op welke wijze het college deze heeft uitgevoerd.

Overigens heeft Museum het Valkhof zelf in een bestuurlijk gesprek (zie ook paragraaf 3) aangegeven dat, hoewel overal 'ja' is ingevuld, de instelling in 2011 op één punt van de Code is afgeweken.

3. In meeste bestuurlijke gesprekken aandacht voor Code

Eens per jaar zijn er bestuurlijke gesprekken met de instellingen naar aanleiding van hun jaarverslagen. Volgens de eerder aangehaalde brief van het college aan de raad van 28 februari 2012 over de wijze waarop de Code verplicht zou worden, '... wordt het onderwerp in het bestuurlijk overleg over de jaarstukken besproken en daar waar nodig zal worden bijgestuurd'. Volgens de verslagen van deze gesprekken wordt het onderwerp meestal besproken. De verslaglegging is over het algemeen summier. In de meeste gevallen wordt volstaan met de vermelding dat aan de Code wordt voldaan. Een enkele keer wordt aanvullend (kort) op een specifiek punt ingegaan.

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

Instelling	**Cultural Governance aan de orde in bestuurlijke gesprekken gevoerd in de jaren**[5]				**Specifieke punten die volgens het verslag aan de orde waren**
	2011	**2012**	**2013**	**2014**	
Doornroosje	ja	ja	ja	ja	In 2011 en 2014 is specifiek ingegaan op de zittingstermijn / het aftreedrooster van de leden van de Raad van Toezicht.
Keizer Karel Podia	ja	ja	ja	ja	In 2012 is specifiek ingegaan op de bezoldiging van de Raad van Toezicht. In 2013 is gesproken over aanpassing van de statuten (op de nieuwe landelijke Code Cultural Governance).
Lindenberg	*geen verslag*	ja	ja	ja	In 2011 is afgesproken dat aanvullende informatie aangeleverd zal worden over de bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht en de bezoldiging en nevenfuncties van de directie. In 2013 is specifiek ingegaan op de dubbelrol van een lid van de Raad van Toezicht.
Lux	ja	nee	ja	ja	In 2013 en 2014 is specifiek gesproken over de samenstelling van de Raad van Toezicht.

[5] In de gearchiveerde dossiers van de culturele instellingen zijn nauwelijks verslagen van bestuurlijke gesprekken opgenomen. Wij hebben de ontbrekende verslagen (jaarlijks) opgevraagd bij de programmamanager cultuur. Dat leverde niet alle jaren voor alle culturele instellingen een verslag van een bestuurlijk gesprek op. Uiteindelijk ontbreken op dit moment twee verslagen.

Instelling	Cultural Governance aan de orde in bestuurlijke gesprekken gevoerd in de jaren				Specifieke punten die volgens het verslag aan de orde waren
	2011	2012	2013	2014	
Museum het Valkhof	ja	ja	ja	ja	In 2012 en 2013 is specifiek gesproken over de wijze van werving van een nieuw lid Raad van Toezicht. De instelling heeft in 2012 gemeld op dat punt van de Code te zijn afgeweken.
Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid	ja	*geen verslag*	nee	ja	In 2011 heeft de wethouder specifiek verzocht om ook de nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht op te nemen in het jaarverslag. In 2014 staat vermeld dat er geen bijzonderheden zijn.

De gegevens in bovenstaande tabel zijn alleen gebaseerd op de verslagen van de gesprekken. Of een instelling naar aanleiding van een gesprek bijvoorbeeld haar handelwijze heeft aangepast blijkt niet uit de verslagen van de daaropvolgende overleggen of het dossier, en is door de Rekenkamer niet verder onderzocht.

4. Raad geen zicht op stand van zaken Cultural Governance

Na de behandeling van de Rekenkamerbrief over Cultural Governance in de Kamerronde op 12 oktober 2011 heeft het college de raad geïnformeerd over de wijze waarop het de Code Cultural Governance verplicht gaat stellen[6]. Nadien is de raad niet actief geïnformeerd over de stand van zaken rond de invoering van cultural governance; niet in de jaarstukken (programma cultuur), maar ook niet separaat. De raad heeft zelf ook geen navraag nagedaan om zicht te krijgen op de stand van zaken.

[6] Dit is gebeurd in de eerder genoemde brief van 28 februari 2012 (die de raad in zijn vergadering van 21 maart 20123 voor kennisgeving heeft aangenomen) en de Cultuurvisie (die de raad op 27 juni 2012 vaststelde). In het programma Cultuur in de jaarstukken 2012 is de nieuwe werkwijze ook nog een keer benoemd.

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

5. Afsluitend: geen wondermiddel, wel een instrument, eventueel op andere wijze

In de Kamerbehandeling van de Rekenkamerbrief over dit onderwerp op 12 oktober 2011 hebben meerdere raadsleden opgemerkt dat de Code geen wondermiddel is, maar wel een controle-instrument om ervoor te zorgen dat gemeenschapsgeld goed wordt besteed. Gezien de omvang van de subsidies oordeelden raadsleden dat transparantie en naleving van afspraken nodig is. Niet alleen in het belang van de gemeente, maar ook in het belang van de instellingen zelf. Niemand wil meer een affaire zoals de Mensec. De Code Cultural Governance biedt geen garanties, maar is wel een belangrijk hulpmiddel, zo werd door meerdere raadsleden opgemerkt.

Zolang die lijn wordt gevolgd, vindt de Rekenkamer het belangrijk dat de Code die in Nijmegen wordt gehanteerd alle essentiële aspecten van goed en verantwoord bestuur afdekt, dat de instellingen vervolgens zorgvuldig rapporteren over alle elementen van de Code en dat de gemeente (steekproefsgewijs en) zichtbaar controleert op de toepassing van de Code en deze in de bestuurlijke gesprekken ook daadwerkelijk bespreekt. Daarover hebben wij verslag gedaan in deze brief.

De bevindingen vallen in vier aspecten uiteen. In de eerste plaats is de landelijke Code vormgegeven in een handreiking voor de verantwoording door de instellingen: het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol Cultural Governance. Dit is een samengevatte versie van de landelijke Code, wat overigens de verantwoording en controle kan compliceren. In de tweede plaats blijkt dat vijf van de zes instellingen jaarlijks conform het Verantwoordingsprotocol over de toepassing van de Code rapporteren, waarbij niet zichtbaar is of het college deze rapportages controleert. Ten derde is gebleken dat elementen uit de rapportages onderdeel zijn van het jaarlijkse gesprek tussen gemeente en instelling, maar waarbij niet zichtbaar is of deze besprekingen effecten hebben. Tenslotte blijkt dat het college de raad na februari 2012 niet actief over de toepassing van de Code heeft geïnformeerd – behoudens in de jaarstukken 2012 - en de raad er ook niet naar heeft gevraagd.

De Rekenkamer heeft deze bevindingen besproken met de portefeuillehouder cultuur. Hij ziet de Code Cultural Governance als één van de instrumenten waarmee de gemeente de culturele instellingen en hun beleid en prestaties beoordeelt. Naast de Code zijn ook de jaarstukken, de verantwoording op de andere subsidievoorwaarden en de accountantscontrole belangrijke instrumenten en bronnen van informatie. Deze worden in het jaarlijkse bestuurlijke gesprek

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

met elk van de instellingen besproken. Daarnaast is er ook op andere momenten tussentijds en vaak informeel contact, waar gemeente en instellingen informatie uitwisselen. Volgens de portefeuillehouder heeft de Code een bewustwording bij de instellingen bewerkstelligd over het belang van het organiseren van 'good governance'. Dat is ook de belangrijkste functie van de Code. De wetenschap dat de culturele instellingen in Nijmegen inmiddels die structuur goed hebben verankerd, geeft de gemeente de mogelijkheid meer op afstand de instellingen te beoordelen.

De Code is naar de mening van de portefeuillehouder niet het meest geschikte instrument om verantwoording over de subsidie af te leggen. De Code gaat immers over een zorgvuldige interne wijze van bestuur, toezicht, controle en verantwoording binnen een instelling en niet over de juiste aanwending van subsidiegelden. Het eerste is wel een voorwaarde voor het tweede.

Zo bezien is een goede bestuurlijke inrichting van een instelling een waarborg voor goede besteding van subsidiegelden. Op grond van de subsidiebeschikkingen en de NKS worden de instellingen derhalve geacht zich zowel te verantwoorden over die waarborg voor een goede besteding, als over de feitelijke besteding zelf. De toezegging van het college tijdens de Kamerronde van oktober 2011 dat de instellingen "… conform deze Code verantwoording afleggen aan de gemeente en dat de gemeente de nakoming van de Code vervolgens toetst, beoordeelt en zo nodig sanctioneert" is daarmee onverminderd actueel. De wijze waarop dit in de praktijk gebeurt, kan aanleiding zijn voor een gesprek tussen raad en college.

Met vriendelijke groet,

A.G.P. van Ruth
Voorzitter Gemeentelijke
Rekenkamer Nijmegen

J.J. Smink
Secretaris Gemeentelijke
Rekenkamer Nijmegen

Bijlagen:
1. Nijmeegs verantwoordingsprotocol cultural governance afgezet tegen landelijke Code Cultural Governance
2. Passage uit woordelijk verslag Kamerronde 12 oktober 2011 (behandeling Rekenkamerbrief cultural governance)

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

BIJLAGE 1 NIJMEEGS VERANTWOORDINGSPROTOCOL CULTURAL GOVERNANCE AFGEZET TEGEN LANDELIJKE CODE CULTURAL GOVERNANCE (NUMMERS EN TEKST PRINCIPES EN BEST PRACTICES)

DE KEUZE VAN HET BESTURINGSMODEL (GELDT VOOR ALLE MODELLEN)

	PRINCIPES BESTURINGSMODEL
A	De organen van de culturele instelling zijn verantwoordelijk voor de keuzen van het besturingsmodel en de naleving van deze code. Zij leggen hierover verantwoording af in het jaarverslag.
	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is dit principe niet opgenomen. Wel is in de beschikkingen nadrukkelijk vastgelegd dat de instellingen de Code zichtbaar moeten toepassen en daarover verantwoording moeten afleggen met het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol.*
	BEST PRACTICES BESTURINGSMODEL
0.1	Met enige regelmaat[7] wordt een zorgvuldige analyse gemaakt van het gewenste besturingsmodel.
0.2	Indien er aanleiding is om het besturingsmodel te wijzigen, wordt daarover overlegd met belanghebbenden.
0.3	Een besluit om het besturingsmodel te wijzigen[8] wordt voorzien van een zorgvuldig implementatieplan.
0.4	De keuze voor het besturingsmodel of de wijziging daarvan wordt toegelicht in het jaarverslag.
8	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** zijn voorgaande punten samengevat in één best practice-bepaling (nr. 8):* *Er is een analyse gemaakt van het gewenste besturingsmodel; bij wijzigingen van het besturingsmodel maakt men een implementatieplan; wijzigingen van het besturingsmodel worden toegelicht in het jaarverslag.*

[7] Aanbevolen wordt om dit eens in de drie jaar te doen en bij bijzondere gebeurtenissen zoals fusie, schaalvergroting en belangrijke personele wisselingen.

[8] En eventueel de statuten aan te passen.

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

HET RAAD VAN TOEZICHT MODEL

Dit model is van toepassing voor alle grote culturele instellingen in Nijmegen

	PRINCIPES RAAD VAN TOEZICHT MODEL
A	In het besturingsmodel met een Raad van Toezicht heeft het bestuur (verder 'directie' genoemd) alle bevoegdheden die niet door de wet of de statuten aan andere organen zijn toegekend.
4	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar principe A uit de landelijke Code opgenomen: De Raad van Toezicht houdt toezicht op de instelling en adviseert de directie conform de CCG.*
B	De directie is belast met het besturen van de instelling. Dit houdt onder meer in dat zij verantwoordelijk is voor de realisatie van de doelstellingen van de instelling, de strategie en het beleid en de daaruit voortvloeiende resultatenontwikkeling. De directie legt hierover verantwoording af aan de Raad van Toezicht en verschaft deze alle daarvoor benodigde informatie. De directie richt zich bij de vervulling van haar taak naar het belang van de instelling en weegt daarbij de belangen af van de bij de instelling betrokkenen. De directie is ook verantwoordelijk voor de naleving van alle wet- en regelgeving.
2 *3*	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar principe B uit de landelijke Code opgenomen:* *In de CCG staat een aantal directiebevoegdheden benoemd. Deze bevoegdheden liggen ook bij de directie, mits anders vastgelegd.* *De directie bestuurt de instelling en legt daarover volgens de principes uit de CCG verantwoording af.*
C	De Raad van Toezicht heeft de taak om toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de instelling. De Raad grijpt zo nodig in en staat de directie met raad terzijde. De Raad van Toezicht richt zich bij de vervulling van zijn taak op het belang van de instelling en weegt daarbij de belangen af van de bij de instelling betrokkenen. De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen functioneren.
4	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar principe C uit de landelijke Code opgenomen: De Raad van Toezicht houdt toezicht op de instelling en adviseert de directie conform de CCG.*

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

PRINCIPES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
D	In elk geval heeft de directie de goedkeuring nodig van de Raad van Toezicht voor de volgende onderwerpen: 1. de strategie, waaronder begrepen het artistieke en zakelijke beleid dat moet leiden tot realisatie van de statutaire doelstellingen; 2. de financiering van de strategie, inclusief de plannen voor fondsenwerving; 3. de voorzieningen voor het beheersen van het functioneren van de organisatie door middel van een adequaat risicobeheersings- en controlesysteem; 4. het jaarplan en de daarbij behorende begroting; 5. het jaarverslag en de jaarrekening; 6. het aangaan of verbreken van duurzame of belangrijke samenwerkingsverbanden; 7. rechtshandelingen, zoals het aangaan van leningen, het stellen van zekerheden en de aan- of verkoop van registergoederen die een bepaald bedrag te boven gaan; 8. de hoofdlijnen van het arbeidsvoorwaardenbeleid voor de medewerkers en van het vrijwilligersbeleid; 9. het aanvaarden van nevenfuncties door de directie.
5	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar principe D uit de landelijke Code opgenomen: De in de CCG benoemde onderwerpen vereisen goedkeuring Raad van toezicht (strategie, financiering, etc.).*
E	Daarnaast heeft de Raad van Toezicht de volgende bevoegdheden: 1. de benoeming, het ontslag en de schorsing van de directie; 2. de vaststelling van de arbeidsvoorwaarden van de directie; 3. het toezicht houden op de directie en op de algemene gang van zaken binnen de instelling; 4. het adviseren van de directie; 5. het vaststellen van het directiereglement; 6. het wijzigen van de statuten; 7. het vertegenwoordigen van de instelling bij een tegenstrijdig belang met of een ontstentenis of belet van de directie; 8. de benoeming van de externe accountant 9. het te alle tijde inzage hebben in alle boeken en bescheiden.
6	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar principe E uit de landelijke Code opgenomen: De Raad van Toezicht heeft de bevoegdheden benoemd in de CCG (benoeming, ontslag en schorsing directie, vaststelling arbeidsvoorwaarden, etc.)*

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

PRINCIPES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
De bovenstaande Principes van het Raad van Toezicht model worden verankerd in de statuten van de stichting. Indien een instelling van één of meer punten afwijkt, wordt dit in het jaarverslag gemeld volgens het 'pas toe of leg uit' principe. Bij afwijken worden de goedkeuringsbevoegdheden van de Raad vastgelegd in de reglementen van de Raad van Toezicht en de directie.	
	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar dit principe uit de landelijke Code opgenomen:*
1	*Er wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de CCG in het jaarverslag.*
7	*De principes uit de CCG zijn verankerd in de statuten.*
BEST PRACTICES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
BEST PRACTICES VOOR DE DIRECTIE	
1.1	Bij de werving en selectie van directieleden wordt gewerkt met een vooraf opgestelde profielschets.
1.2	De Raad van Toezicht overweegt om deskundigen van buiten de instelling te betrekken bij de procedure voor de vervulling van een directiefunctie. Dit geldt in het bijzonder bij de werving van de statutaire artistieke leiding.
1.3	Een delegatie uit de Raad van Toezicht voert jaarlijks een functioneringsgesprek met alle leden van de directie. De uitkomsten worden besproken door de Raad van Toezicht. Van het functioneringsgesprek en van de bespreking maakt de Raad van Toezicht een verslag dat door of namens de Raad wordt gearchiveerd.
9	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** zijn de punten 1.1 tot en met 1.3 uit de landelijke Code samengevat in één punt: Bij de werving en selectie van directieleden wordt een profielschets gebruikt; bij de vervulling van de directiefunctie wordt overwogen deskundigen in te schakelen; de Raad van Toezicht voert jaarlijks functioneringsgesprekken met de directie (en maakt cq archiveert verslagen).*
1.4	De structuur en de hoogte van de bezoldiging van de directieleden sluiten aan bij het karakter van de instelling en zijn in overeenstemming met eventuele wettelijke voorschriften of subsidievoorwaarden.
1.6	Directieleden melden elke relevante nevenfunctie aan de Raad van Toezicht. Als uitgangspunt geldt dat voorafgaande toestemming is vereist bij betaalde nevenfuncties en bij onbetaalde nevenfuncties met een potentieel strijdig belang.
10	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** zijn de punten 1.4 en 1.6 uit de landelijke Code samengevat in één punt: De bezoldiging van de directie sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden. Directieleden melden relevante nevenfunctie(s) bij de Raad van Toezicht.*

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

Vervolgvel
15

BEST PRACTICES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
BEST PRACTICES VOOR DE DIRECTIE – vervolg -	
1.5	Bij een meerhoofdige directie wordt in het directiereglement duidelijk gemaakt hoe de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn verdeeld en hoe de directie als collectief werkt. Dit reglement wordt vastgesteld door de Raad van Toezicht.
11	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.5 uit de landelijke Code in beknopte vorm opgenomen: De Raad van Toezicht stelt een directiereglement vast.*
BEST PRACTICES VOOR DE RAAD VAN TOEZICHT	
1.7	Bij de werving en selectie van leden van de Raad van Toezicht wordt gewerkt met een vooraf opgestelde profielschets waarin de omvang van de Raad en de vereiste kwaliteiten van de leden wordt beschreven.
1.8	De Raad van Toezicht evalueert de profielschets periodiek, maar in ieder geval bij het ontstaan van een vacature.
1.9	De Raad van Toezicht is zo samengesteld dat de leden onafhankelijk van elkaar, van de directie en van deelbelangen kunnen functioneren als goede toezichthouders en adviseurs.
1.10	In de Raad van Toezicht heeft niet meer dan één voormalig directielid (of andere beleidsbepalende functionaris) zitting. Deze persoon is geen voorzitter van de Raad van Toezicht.
1.11	De Raad van Toezicht zoekt bij de werving van nieuwe toezichthouders ook buiten het eigen netwerk.
1.12	De Raad van Toezicht draagt zorg voor een evenwichtige samenstelling van de Raad, passend bij de doelstellingen van de instelling.
1.13	De Raad van Toezicht stelt een gefaseerd rooster van aftreden vast.
1.14	Voordat een benoemingstermijn verloopt, beraadt de Raad van Toezicht zich over de wenselijkheid van herbenoeming. Daarbij wordt zowel gekeken naar het functioneren van betrokkene als naar de meest recente profielschets. Ook wordt aandacht gegeven aan de vraag of vernieuwing wenselijk is.
1.15	De instelling hanteert een benoemingsperiode van drie of vier jaar, met respectievelijk twee- of eenmalige mogelijkheid tot herbenoeming. De maximale zittingsperiode is dus negen of acht jaar. Bij een positiewisseling van gewoon lid naar voorzitter geldt een maximale termijn van twaalf jaar.
1.16	Leden van de Raad van Toezicht treden tussentijds af wanneer dit geboden is, zoals bij onvoldoende functioneren, structurele onenigheid van inzichten, onverenigbaarheid van belangen of anderszins.
1.17	De voorzitter van de Raad van Toezicht wordt in functie benoemd. De voorzitter is verantwoordelijk voor het adequaat functioneren van de Raad van Toezicht en is het primaire aanspreekpunt voor de overige toezichthouders en de directie.

BEST PRACTICES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
BEST PRACTICES VOOR DE RAAD VAN TOEZICHT – vervolg -	
1.18	Een toezichthouder meldt elke relevante (neven)functie aan de Raad van Toezicht. Een (neven)functie, betaald of onbetaald, is relevant als de vervulling ervan een tegenstrijdig belang kan opleveren met de instelling. Voor de aanvaarding of continuering van een dergelijke functie is goedkeuring door de Raad van Toezicht nodig.
12	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** zijn de punten 1.7 tot en met 1.18 samengevat in één punt:* *Bij de werving en selectie van de leden van de Raad van Toezicht worden profielschetsen gebruikt; deze profielschetsen worden periodiek geëvalueerd; leden van de Raad van Toezicht functioneren onafhankelijk; in de Raad van Toezicht zit maximaal één voormalig directielid (die niet tevens voorzitter mag zijn); nieuwe toezichthouders worden geworven buiten het eigen netwerk; de Raad van Toezicht kent een evenwichtige samenstelling passend bij de doelstelling van de instelling; de Raad van Toezicht stelt een gefaseerd rooster van aftreden vast; de Raad van Toezicht beraadt zich op de wenselijkheid van eventuele herbenoeming; de benoemingsprocedure voor de Raad van Toezicht is drie of vier jaar met respectievelijk twee- of eenmalige herbenoemingen; indien geboden treden leden van de Raad van Toezicht tussentijds af; de voorzitter van de Raad van Toezicht wordt in functie benoemd; leden van de Raad van Toezicht melden relevante nevenfunctie(s) aan de Raad van Toezicht; de bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden.*
1.19	De Raad van Toezicht draagt zorg voor jaarlijkse (zelf)evaluatie van zijn eigen functioneren, zowel intern als ten opzichte van de directie. De uitkomsten van de evaluatie en de daaruit voortkomende afspraken worden vastgelegd.
13	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.19 beknopt opgenomen: De Raad van Toezicht draagt jaarlijks zorg voor een zelfevaluatie en legt deze vast.*
BEST PRACTICES BETREFFENDE TRANSPARANTIE EN VERANTWOORDING	
1.20	De directie voorziet de Raad van Toezicht – gevraagd en ongevraagd, en tijdig (*no surprices*) – van alle informatie die nodig is voor een goede taakvervulling door de Raad van Toezicht. Het artistiek/inhoudelijke beleid en de concretisering daarvan maken deel uit van die informatie. Afspraken over de inhoud en de frequentie van de reguliere informatievoorziening worden schriftelijk vastgelegd[9].

[9] Het verdient aanbeveling dat de raad van toezicht van tijd tot tijd contact heeft met belangrijke medewerkers die rapporteren aan de directie.

BEST PRACTICES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
BEST PRACTICES BETREFFENDE TRANSPARANTIE EN VERANTWOORDING – vervolg -	
1.21	De Raad van Toezicht bespreekt periodiek met de directie de gang van zaken binnen de instelling. Ten minste één maal per jaar overlegt de Raad van Toezicht met de directie over de strategie, het algemeen beleid en de financiële stand van zaken. Hiertoe behoren de begroting, de jaarrekening en de door de directie gehanteerde systemen van administratieve organisatie en interne controle.
14	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** zijn de punten 1.20 en 1.21 samengevat in één punt: De directie voorziet de Raad van Toezicht van alle relevante informatie (no surprises is het kernbegrip); de directie en de Raad van Toezicht voeren periodiek overleg over de gang van zaken binnen de instelling. De Raad van Toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema.*
1.22	De Raad van Toezicht en de directie bespreken de wenselijkheid om de instelling en zichzelf tegen aansprakelijkheid te verzekeren.
15	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.22 uit de landelijke Code als volgt geformuleerd: De directie heeft met de Raad van Toezicht de wenselijkheid van een aansprakelijkheidsverzekering besproken.*
1.23	Voor zover er met externe belanghebbenden over de gang van zaken wordt gesproken, gebeurt dit primair door de directie. Desgewenst kan een lid van de Raad van Toezicht daarbij aanwezig zijn[10].
X	*Punt 1.23 uit de landelijke Code komt niet voor in het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol**.*
1.24	De Raad van Toezicht onderhoudt een open verhouding met de medewerkers en de vaste vrijwilligers van de instelling en hun organen, zoals de ondernemings- of personeelsraad.
16	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.24 uit de landelijke Code beknopt geformuleerd: De Raad van Toezicht onderhoudt een open verhouding met medewerkers van de instelling.*
1.25	De Raad van Toezicht overlegt ten minste één maal per jaar met de externe accountant. Er wordt in elk geval gesproken over de jaarrekening en het risicobeheersing- en controlesysteem. De Raad van Toezicht ontvangt een afschrift van alle rapportages van de externe accountant aan de directie.
17	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.25 uit de landelijke Code beknopt geformuleerd: De Raad van Toezicht overleg minimaal jaarlijks met de externe accountant van de instelling.*

[10] In eventuele directe contacten van (leden van) de raad van toezicht met externe belanghebbenden, zoals een subsidiërende overheid, dient de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de directie te worden gerespecteerd.

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

BEST PRACTICES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
BEST PRACTICES BETREFFENDE TRANSPARANTIE EN VERANTWOORDING – vervolg -	
1.26	De directie zorgt ervoor dat werknemers zonder gevaar voor hun rechtspositie (vermeende) onregelmatigheden van algemene, operationele en financiële aard kunnen melden.
X	*Punt 1.26 uit de landelijke Code komt niet voor in het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol**.*
1.27	De Raad van Toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema. Bij frequente afwezigheid worden de betreffende toezichthouders daarop aangesproken. In de regel neemt de directie deel aan de vergadering van de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht vergadert ten minste éénmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directie.
14	*Een deel van punt 1.27 uit de landelijke Code komt terug in het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol**: De Raad van Toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema.*
1.28	De instelling neemt in het jaarverslag de profielschets op van de Raad van Toezicht en de relevante – voormalige – (neven)functies van de toezichthouders en de directie. Voor zover leden van de Raad van Toezicht op voordracht of met goedkeuring van derden zijn benoemd, wordt daarvan ook melding gemaakt.
18	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.28 beknopt geformuleerd: Relevante gegevens van de Raad van Toezicht en de directie (o.a. de bezoldiging en de nevenfuncties) worden opgenomen in het jaarverslag.*
1.29	Raad van toezicht en directie melden in het jaarverslag in hoeverre de instelling voldoet aan de Principes en Best Practices-bepalingen van de Code Cultural Governance. Voor zover dit niet het geval is, lichten zij dit beargumenteerd toe ('pas toe of leg uit').
	*Punt 1.29 uit de landelijke Code is opgenomen in de inleiding op het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol**.*

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

BIJLAGE 2: PASSAGE UIT WOORDELIJK VERSLAG KAMERRONDE 12 OKTOBER 2011 (BEHANDELING REKENKAMERBRIEF CULTURAL GOVERNANCE) BETREFFENDE CONTROLE DOOR DE GEMEENTE OP TOEPASSING VAN DE CODE

Dhr. Wools: (…). Het zou natuurlijk vervelend zijn als enkel die ruis ertoe zou leiden dat de instellingen opeens veel meer werk hebben dan nodig is, en dat u veel minder zou doen of andersom. Zoals ik het zie wordt de code opgelegd middels de subsidievoorwaarden. Die is ook juridisch afdwingbaar, dat foutje hebben we opgelost. U stelt eigenlijk dat de reactie zoals die in het Rekenkamerrapport staat, dat neem ik eigenlijk een beetje terug. Ik ga het gewoon opleggen. Ik ben er niet terughoudend in. Het wordt gewoon juridisch afgedwongen. Oké. Dat punt is dan opgehelderd. De volgende vraag is dan hoe. Een van de voorwaarden van de code is dat er bepaalde bepalingen in de statuten worden opgenomen. Dan kan uiteraard niet worden volstaan met de bepaling 'wij leven de code na', want als vervolgens in het volgende artikel een afwijking op die code staat hebben we nog steeds een probleem. De statuten zullen dus simpelweg aan de code moeten voldoen, dan wel als ze er niet aan voldoen, dan wordt dat uitgelegd. Die verantwoording daarover, zowel over de statuten als de jaarlijkse beslommeringen die volgens de code moeten worden uitgevoerd of uitgelegd, daarover wordt verantwoording afgelegd door de instellingen. En u controleert. Ik denk dat uw controle in eerste instantie ligt bij het 'leg uit gedeelte'. Daar waar er wordt afgeweken. En ten tweede ligt uw controle ook bij het 'pas toe gedeelte', van het 'ja, wij voldoen eraan'. En u controleert of dat zo is. Het zal natuurlijk per onderdeel afhangen wanneer u dat controleert. U hoeft wat mij betreft niet, als u in jaar 1 de statuten hebt gecontroleerd, die statuten in jaar 2 nogmaals te bekijken. Nee, dan zijn we met zijn allen dubbel bezig. Waar het wel om gaat is dat u het controleert – checks uitvoert – vooral voor de 'leg uit' clausule, en dat u steekproefsgewijs en in gesprekken blijft controleren of het allemaal nog klopt. Dat legt u vast en de instellingen leggen het vast. U legt het vast - schriftelijk en traceerbaar - zoals de heer Vergunst dat noemde, en dan kan de Rekenkamer bij een eventueel volgend rapport dat allemaal controleren en zien dat het allemaal is nagekomen. Volgens mij zitten wij dan op één lijn. Als dat de lijn is, en als u de tekst van de motie volledig overneemt, dat hebt u al toegezegd, dan zijn we wat mij betreft op dit moment klaar.

De ***voorzitter***: Ik zag de wethouder knikken. Ik weet niet of hij nu direct wil reageren of dat ik eerst de ruimte aan de rest van de kamer moet overlaten.

(…).

De ***voorzitter***: De voorzitter zag de wethouder meeknikken op de woorden van de heer Wools, maar ik zal de wethouder zelf even aan het woord laten daarover.

Brief aan de raad - Rekenkamer - Cultural governance

Wethouder ***Beerten***: Nou, het is altijd goed dat het op band staat hoe ik daar tegenaan kijk. Ik vond dat de heer Wools uitstekend verwoordde wat ik daarvoor geprobeerd heb uit te leggen over de manier waarop we daarmee willen werken, en waarop we kunnen voorkomen dat we een onnodige bureaucratie creëren. Zowel voor de instellingen als voor ons. Dat steekproefsgewijze, dat spreekt mij aan. We focussen in eerste instantie op dat 'leg uit principe', maar we gaan ook kijken naar wat er in de praktijk gebeurt. Dat is eigenlijk wat wij op dit moment al doen, dus ik ben blij dat ik die praktijk kan voortzetten. Op een aantal onderdelen zullen we dat nog aanscherpen. Dus ik denk dat we wat dat betreft op één lijn zitten.

(…).

Dhr. ***Wools***: Dan zal de wethouder, als hij geen lijstje wil gebruiken, een andere manier moeten verzinnen die zodanig is dat: a, de instellingen laten zien dat ze het toepassen; b, uitleggen wanneer ze dat niet doen; c, dat het wordt gecontroleerd en; d. dat het ook traceerbaar wordt vastgelegd in de gemeentelijke dossiers. Volgens mij zijn wij het dan met elkaar eens. Of u dat nou met een checklijstje wilt doet en of de instelling dat nou gemakkelijk vinden. Ik kan mij voorstellen dat het heel gemakkelijk is voor de instellingen, want als ze een lijstje hebben dan weten ze dus ook zeker dat ze niets vergeten.

De ***voorzitter***: Dat is ook hetgeen de wethouder heeft gezegd. De vraag is aan de kamer of u daarmee akkoord gaat en geeft u de wethouder de ruimte om daaraan zijn eigen invulling te geven?

Dhr. ***Vergunst***: Nee wacht, daar ben ik het echt niet mee eens. Kijk, we hebben te maken met een Rekenkamer die helder en duidelijk is. Vervolgens hebben wij een presentatie gehad, en de Rekenkamer zegt nu helder en duidelijk: zorg dat de code wordt toegepast. Vervolgens krijgen we te maken met een wethouder die 'ja' zegt, en dan denk ik: gelukkig, hij past het toe. En vervolgens komt er weer een maar en krijgen we een heel schimmig verhaal, waardoor ik denk gaat hij het nou wel of niet toepassen? Dan blijft er elke keer dat schimmige. Zeg nou gewoon dat de code gewoon wordt toegepast. Dan ben ik klaar met u. Dan ga ik hier weg en ben ik tevreden.

Wethouder ***Beerten***: Maar ik geloof dat ik niets anders … Ik heb al toegezegd dat de code wordt toegepast. De discussie gaat er steeds over hoe je kunt controleren of de code correct wordt toegepast. De heer Wools heeft het uitstekend verwoord, en ik ben het daarmee eens. Ik zeg het hem na. (…).

Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding toekomst bedrijfsonderdeel DAR N.V.

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 90/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:
10-06-2015

Onderwerp
bekrachtigen geheimhouding over toekomst bedrijfsonderdeel Dar

Programma
Bestuur & Middelen

Portefeuillehouder
H. Tiemens

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
9 juni 2015

Samenvatting
Op 9 juni heeft het college een brief aan de Raad gestuurd over de toekomst van een bedrijfsonderdeel van Dar NV. Met dit voorstel wordt de Raad gevraagd de geheimhouding te bekrachtigen op de inhoud van deze brief. Burgemeester en Wethouders hebben op 9 juni 2015 een besluit genomen waarbij op grond van artikel 25, tweede lid van de Gemeentewet, in verband met artikel 10, 2e lid, onder b van de Wet openbaarheid van bestuur, geheimhouding is opgelegd op de aan de Raad verstuurde brief. Op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet vervalt deze geheimhouding als deze niet in de eerstvolgende vergadering van de Raad bekrachtigd wordt door de Raad. Dit voorstel voorziet in dit bekrachtigingsbesluit door de Raad.

Voorstel om te besluiten

Met toepassing van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet, de geheimhouding op de brief met registratienummer 15.0005850 van het college te bekrachtigen

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Remco Brouwer, 9732, r.brouwer@nijmegen.nl

Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding toekomst bedrijfsonderdeel DAR N.V.

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding
Op 9 juni 2015 heeft ons college een brief (reg.nummer 15.0005850) verzonden, waarin u in de gelegenheid wordt gesteld wensen en bedenkingen te uiten over het door ons te nemen besluit over de toekomst van een bedrijfsonderdeel van Dar. De brief bevat onderwerpen van strategisch, bedrijfseconomisch en commercieel gevoelige aard (artikel 10 lid 2 onder b Wob). Openbaarheid is niet in het belang van de huidige aandeelhouders van Dar NV en kan een onevenredig nadeel voor Dar NV opleveren. Daarom stellen wij de Raad hierop geheimhouding voor.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader
Artikel 25, derde lid van de Gemeentewet en artikel 10 van de Wet Openbaarheid van Bestuur.

1.2 Relatie met programma
De aandeelhoudersrol van verbonden partijen van de gemeente Nijmegen is belegd bij het programma Bestuur en Middelen

2 Doelstelling
Het bekrachtigen van de door het college opgelegde geheimhouding aan de raad.

3 Argumenten
Conform artikel 10 lid 2 aanhef en onder f Wob weegt het belang dat geadresseerde (de AVA en de Verbonden Partij) er bij heeft om als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie zwaarder dan het belang van openbaarheid. De onderwerpen bevatten strategisch, bedrijfseconomisch en commercieel gevoelige informatie (artikel 10 lid 2b Wob). Openbaarheid is niet in het belang van de huidige aandeelhouders van Dar NV en kan een onevenredig nadeel voor Dar NV opleveren.

4 Risico's
Openbaarheid is niet in het belang van de huidige aandeelhouders van Dar NV en kan een onevenredig nadeel voor Dar NV opleveren.

5 Financiën
De bekrachtiging van geheimhouding heeft geen financiële gevolgen.

6 Participatie en Communicatie
Deze paragraaf is niet van toepassing.

7 Uitvoering en evaluatie
De in de brief verstrekte informatie is bedoeld ter ondersteuning van het kunnen uiten van

Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding toekomst bedrijfsonderdeel DAR N.V.

Voorstel aan de Raad

wensen en bedenkingen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding toekomst bedrijfsonderdeel DAR N.V.

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

26. **Raadsvoorstel Bekrachtiging geheimhouding over toekomst bedrijfsonderdeel Dar (90/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 9 juni 2015
Met toepassing van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet, de geheimhouding op de brief met registratienummer 15.0005850 van het college te bekrachtigen.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015
Conform besloten

De voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

De raadsgriffier,

drs. M.A.H. Heffels

Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding toekomst bedrijfsonderdeel DAR N.V.

Agenda voor de bijeenkomst in de Theophanukamer

Datum: woensdag 10 juni 2015
Aanvang: 18:00

Burgerronde

Geen programma

Kamerronde

Geen programma

Antwoord art. 39 vragen over de Dorpensingel
Op verzoek van D66

Brief: Vernieuwde vervoersregeling

Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding toekomst bedrijfsonderdeel DAR N.V.

Geen programma

Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding toekomst bedrijfsonderdeel DAR N.V.

Geen programma

Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding toekomst bedrijfsonderdeel DAR N.V.

Antwoord art. 39 vragen over de Dorpensingel
Op verzoek van D66
Vraag aan het College - Vragen fracties van PvdA en D66 - de Dorpensingel aanleg - realisatie (pdf)

Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding toekomst bedrijfsonderdeel DAR N.V.

Brief: Vernieuwde vervoersregeling
Brief aan de raad - Vernieuwde vervoersregeling Wmo (pdf)

Vraag aan het College - Vragen fracties van PvdA en D66 - de Dorpensingel . . .

Toelichting over de behandeling van:

Brief aan de raad inzake reactie college op art. 39 vragen D66 en PvdA over de Dorpensingel

Van:	College van B&W d.d. 12 mei 2015		
Doel:	Opinievorming		
Toelichting:	**1. Vragen en antwoorden art. 39 vragen inzake de Dorpensingel** Op 13 april jl. stelden de fracties van D66 en PvdA vragen over de aanleg van de Dorpensingel. Op 12 mei jl. gaf het college een reactie op de gestelde vragen. Daarin wordt onder andere aangegeven dat de realisatie van de Dorpensingel Oost vertraging heeft opgelopen, en er met de realisatie op zijn vroegst in de loop van 2016 gestart kan worden. Aan twee voorwaarden is namelijk nog niet voldaan: De financiering van het project is nog niet rond, en er is nog geen samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Lingewaard. Er resteert nog een tekort van circa 2 miljoen euro. De samenwerkingsovereenkomst kan pas getekend worden wanneer de financiering rond is. Het college gaat in de brief dieper in op de redenen waarom nog niet is voldaan aan deze voorwaarden. In de brief zegt het college toe de raad binnenkort verder te informeren over de ontwikkelingen in dit dossier. **2. Reden van agendering** Op verzoek van de fractie van D66 is de brief met de reactie van het college geagendeerd in de kamerronde, waarbij de fractie de volgende motivatie heeft meegegeven: *De fractie van D66 maakt zich zorgen over de trage voortgang van de Dorpensingel Oost en de daar onlosmakelijk mee verbonden knip in de Vossenpels. Wij willen graag met andere fracties van gedachten wisselen over het tempo en de bestuurlijke daadkracht die daarbij aan de dag wordt gelegd.*		
Naam steller: **E-mail steller:**	Paul van den Anker p.van.den.anker@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 – 329 9050
Bijlagen:	1. Brief van college van B&W aan de raad inzake ‘art. 39 vragen D66 en PvdA inzake de Dorpensingel’ d.d. 12 mei 2015 2. Art. 39 vragen D66 en PvdA inzake ‘Schriftelijke vragen over de aanleg van de Dorpensingel Oost’ d.d. 13 april 2015		

Vraag aan het College - Vragen fracties van PvdA en D66 - de Dorpensingel . . .

Collegevoorstel
Openbaar

GEMEENTE Nijmegen

Onderwerp

Artikel 39-vragen van de fracties van PvdA en D66 over de Dorpensingel

Programma
Mobiliteit

BW-nummer

Portefeuillehouder
H. Tiemens

Samenvatting
Op 13 april 2015 hebben de PvdA-fractie en de fractie van D66 schriftelijke vragen gesteld op grond van artikel 39 van het Reglement van orde over de aanleg van de Dorpensingel. In bijgaande brief beantwoorden wij deze vragen.

Directie/afdeling, ambtenaar, telefoonnr.
RO10, Paul van den Anker, 9050

Datum ambtelijk voorstel
21 april 2015

Registratienummer
15.0004329

Ter besluitvorming door het college
De brief aan de fracties van de PvdA en D66 over de Dorpensingel vast te stellen.

Paraaf akkoord | Datum

Steller
Paul van den Anker

☒ Alleen ter besluitvorming door het College

Besluit B&W d.d. 12 mei 2015 **nummer: 3.2**
X Conform advies
☐ Aanhouden
☐ Anders, nl.

Paraaf akkoord | Datum

Bestuursagenda

Portefeuillehouder

Vraag aan het College - Vragen fracties van PvdA en D66 - de Dorpensingel . . .

Ruimtelijke Ontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de fracties van de PvdA en D66,
t.a.v. de heren Van Nijnatten en Van Elferen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	RO10/15.0004395	Paul van den Anker
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Schriftelijke vragen over de Dorpensingel	13 april 2015	(024) 3299050

Geachte heren Van Nijnatten en Van Elferen,

Op 13 april 2015 heeft u vragen gesteld over de aanleg van de Dorpensingel. U stelt in uw brief aan ons vier vragen die wij hieronder beantwoorden.

1. *Kan het college aangeven wanneer tot realisatie van de Dorpensingel Oost, inclusief voorgenomen flankerende maatregelen wordt overgegaan?*
   Bij de eerdere besluitvorming in de Raad over de Dorpensingel is ervan uitgegaan dat realisatie mogelijk was in 2015 en 2016.
   Alvorens tot realisatie over te gaan moest eerst nog een aantal zaken worden uitgewerkt en vastgelegd:
   - Het ontwerp moest nader worden gedetailleerd.
   - Op basis hiervan moest de raming verfijnd worden.
   - De ontbrekende financiële middelen moesten worden gevonden
   - Voorts moest er overeenstemming met Lingewaard zijn over de aanleg van de weg (die voor een deel op het grondgebied van Lingewaard komt te liggen) en de maatregelen aan de Vossenpelssestraat (vast te leggen in een samenwerkingsovereenkomst).
   - Vervolgens kan gestart worden met de bestemmingsplanprocedure en de verwerving van de gronden. Daarna kan de daadwerkelijke uitvoering beginnen.

   Het project is vertraagd; op zijn vroegst kan in de loop van 2016 met de realisatie worden gestart.

2. *Kan het college uitleggen waarom de realisatie nog niet ter hand is genomen?*
   Aan twee van de hiervoor genoemde voorwaarden wordt nog niet voldaan:
   - De financiering van het project is nog niet rond.
   - Er is nog geen samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Lingewaard.

Vraag aan het College - Vragen fracties van PvdA en D66 - de Dorpensingel . . .

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

3. *Als er redenen zijn waarom de realisatie van de Dorpensingel is vertraagd, kan het college die dan toelichten?*
   - Ten aanzien van de financiering:
     Op basis van de meest recente ontwerpen ramen wij de kosten op € 8, 8 mln. In de Stadsbegroting is € 5 mln. gereserveerd. De stadsregio heeft een reservering toegezegd voor het fietspad langs de Dorpensingel van bijna € 0,3 mln. De gemeente Lingewaard heeft maximaal € 1,5 mln. toegezegd. Resteert dus nog een tekort van ca. € 2 mln., nog los van de extra kosten van een ongelijkvloerse oplossing van de kruising met het RijnWaalpad, geraamd op minimaal € 1,3 mln. Wij hebben herhaaldelijk met de provincie overlegd over een bijdrage aan het project. Het bestaande programma van de provincie is al volgeprogrammeerd. Het nieuwe college van GS hecht belang aan een goede bereikbaarheid van de woon- en werkgebieden in de provincie. Of dit betekent dat de provincie bijdraagt aan de Dorpensingel is nog niet bekend. Samen met Lingewaard zullen wij opnieuw bestuurlijk overleg voeren met het nieuwe college van GS om aandacht te vragen voor het grote belang van de genoemde bereikbaarheid en de daaraan verbonden noodzakelijke cofinanciering vanuit de provincie.
     Wij hebben nog onderzocht of er door aanpassingen aan het ontwerp besparingen te halen zijn, maar wij achten die kans klein omdat al wordt uitgegaan van een sobere uitvoering.
   - Ten aanzien van de samenwerkingsovereenkomst met Lingewaard:
     Zolang de financiering nog niet geregeld is, kan de overeenkomst niet getekend worden. Daarnaast hebben wij met de gemeente Lingewaard overlegd over de maatregelen aan de Vossenpelsseroute. Lingewaard is tegen het afsluiten van de route, maar heeft geen bezwaar tegen het verlagen van de maximum snelheid naar 30km/uur. Daarmee wordt echter niet volledig voldaan aan het besluit van de Raad van Nijmegen. Daarnaast is in de Stadsbegroting geen rekening gehouden met deze herinrichtingskosten.

4. *Kan het college de raad in de komende tijd actief informeren over de voortgang van de realisatie van de Dorpensingel Oost en de bijbehorende verkeersmaatregelen?*
   Ja, wij zullen de Raad binnenkort verder informeren over de ontwikkelingen in dit dossier.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Vraag aan het College - Vragen fracties van PvdA en D66 - de Dorpensingel . . .

reg.nr.: 15.0004150
procesverantw.: DA20
INGEKOMEN
15 APR. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 751
afg.

PARTIJ VAN DE ARBEID Nijmegen

Schriftelijke vragen over de aanleg van de Dorpensingel Oost

Nijmegen, 13 april 2015

Aan: College van Burgemeester en wethouders van Nijmegen
Van: Marc van Nijnatten/Tobias van Elferen
Onderwerp: Schriftelijke vragen over de aanleg van de Dorpensingel Oost

Over de aanleg van de Dorpensingel Oost is in de afgelopen jaren vaker gesproken. De uitvoering laat echter op zich wachten. Op 13 januari 2010 is de motie "Goede voornemens direct uitvoeren, de dorpensingel oost wordt aangelegd" (ingediend door de PvdA) aangenomen. De uitwerking hiervan is destijds door het toenmalig College opgepakt. In 2011 is de beleidsnota Nijmegen Duurzaam Bereikbaar vastgesteld waarin de realisatie van de Dorpensingel Oost is vastgelegd. De planning van de realisatie was 2014. Het tracé is bekend, het geld is gereserveerd in de begroting….nu alleen de aanleg nog.

Op grond van artikel 39 van het Reglement van orde voor de raad van Nijmegen, hebben de fractie van de PvdA en D66 de volgende schriftelijke vragen:

1. Kan het college aangeven wanneer tot realisatie van de Dorpensingel Oost, inclusief voorgenomen flankerende maatregelen wordt overgegaan?

2. Kan het college uitleggen waarom de realisatie nog niet ter hand is genomen?

3. Als er redenen zijn waarom de realisatie van de Dorpensingel is vertraagd, kan het college die dan toelichten?

4. Kan het college de raad in de komende tijd actief informeren over de voortgang van de realisatie van de Dorpensingel Oost en de bijbehorende verkeersmaatregelen?

Met belangstelling wachten wij uw antwoorden af.

Hoogachtend,

Marc van Nijnatten
PvdA Nijmegen

Tobias van Elferen
D66 Nijmegen

Brief aan de raad - Vernieuwde vervoersregeling Wmo

Toelichting over de behandeling van:

Brief "Vernieuwde vervoersregeling"

Van:	College van B&W d.d. 28 april 2015		
Doel:	Opinievorming		
Toelichting:	**1. Brief college inzake Vernieuwde vervoersregeling** Het college informeert de raad met deze brief over de vernieuwde vervoersregeling die per 1 januari 2016 ingaat. De vervoerskostenregeling is een ingewikkeld systeem; in het coalitieakkoord staat opgenomen deze systematiek te vereenvoudigen. Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid heeft het college besloten om 2015 een overgangsjaar te laten zijn, waarin klanten een eenmalig pgb en een te declareren bedrag kunnen ontvangen. Vanaf 1 januari 2016 wordt bij nieuwe klanten, of via een herindicatiegesprek, stapsgewijs doorlopen voor welke vorm van vervoer de klant in aanmerking komt. Dit betekent dat de volgende stappen worden doorlopen: 1. Zelfstandig reizen 2. Het openbaar vervoer 3. Collectief vraagafhankelijk vervoer (zoals stadsregiotaxi, vrijwilligersvervoer) 4. Maatwerkvoorzieningen (zoals zorgtaxi, auto-aanpassing en pgb) Alle klanten worden vóór 15 juni geïnformeerd dat zij zich (het liefst vóór 1 augustus 2015) kunnen aanmelden om in aanmerking te komen voor een vervoersvoorziening per 1 januari 2016. Dit gebeurt via het voeren van een herindicatiegesprek, waarvoor specialisten worden ingehuurd. Deze gesprekken vinden plaats in de 2e helft van 2015. Met huidige klanten die gebruik maken van eigen vervoer of open vervoer, wil het college een overgangsregeling treffen door middel van het verstrekken van een OV-abonnement voor een periode van drie jaar. **2. Reden van agendering** De agendacommissie heeft dit onderwerp, vanwege de urgentie ervan, op eigen initiatief geagendeerd tijdens de kamerronde van 10 juni aanstaande.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Lisette Mennen l.mennen@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 – 329 2754
Bijlagen:	1. Brief aan de raad van college van B&W inzake 'Vernieuwde vervoersregeling' d.d. 28 april 2015 Achtergrondinformatie 2. 'Reactie adviesnota vervoerskostenregeling vernieuwing 2015' d.d. 13 april 2015 3. 'Vervoerskostenregeling vernieuwing 2015, gevraagd advies' en bijlagen d.d. 30 maart 2015 door adviescommissie JMG en Seniorenraad 4. Persbericht gemeente Nijmegen 'Nieuwe ondersteuning bij vervoer in 2016' d.d. 28 april 2015		

Brief aan de raad - Vernieuwde vervoersregeling Wmo

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Ingekomen stuk D 7 (PA 27 mei 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
28 april 2015	MO10/15.0003564	Lisette Mennen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Vernieuwde vervoersregeling		(024) 3292754

Geachte leden van de raad,

In de Wmo 2015 kan een maatwerkvoorziening niet meer in de vorm van een financiële tegemoetkoming worden verstrekt. Nu krijgen mensen een jaarlijkse vervoersvergoeding van € 400,- (of een percentage daarvan) en een vergoeding op basis van declaratie (max. € 1100,-). De vervoerskostenvergoeding is een ingewikkeld systeem met declaratie van bonnetjes. Daarnaast is in het Coalitieakkoord “Samen voor Nijmegen: sociaal, duurzaam en ondernemend 2014-2018” opgenomen dat wij de huidige Wmo-vervoerskostensystematiek gaan vereenvoudigen.
Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid hebben wij besloten om 2015 een overgangsjaar te laten zijn. In 2015 ontvangen de klanten een eenmalig pgb, dat uit een vast bedrag van € 400,- (of een percentage daarvan) en een te declareren bedrag bestaat (max. € 1100,- of een percentage daarvan). Voor de periode vanaf 1 januari 2016 moet er een vernieuwde vervoersregeling zijn.

Omdat het openbaar vervoer (OV) toegankelijk is gemaakt voor mensen met een beperking is bij herindicatie, en vanaf 2016 bij nieuwe klanten, het uitgangspunt dat wanneer iemand niet in staat is om zelfstandig te reizen (met eigen auto of vervoer door familie/ vrienden/ buren) dat eenieder dan in staat is om te reizen met het OV. Is dit om bepaalde redenen niet mogelijk (afstand tot de bushalte, capaciteit bussen, persoonlijke medische redenen etc.), dan kan er gebruik worden gemaakt van collectief vraagafhankelijk vervoer in de vorm van de Stadsregiotaxi (een pasje met korting voor Wmo-geïndiceerden) of van vrijwilligersvervoer. Is de Stadsregiotaxi ook niet toereikend dan wordt gekeken naar een andere maatwerkvoorziening Zorg In Natura (ZIN) of persoonsgebonden budget (pgb).

Dit betekent dat de volgende stappen doorlopen worden in een herindicatiegesprek:
1. Zelfstandig reizen
2. Het openbaar vervoer
3. Collectief vraagafhankelijk vervoer: zoals stadsregiotaxi, vrijwilligersvervoer
4. Maatwerkvoorzieningen: zoals zorgtaxi, auto-aanpassing en pgb
   Het pgb wordt door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) beheerd.

Brief aan de raad - Vernieuwde vervoersregeling Wmo

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Vervolgvel
1

Aan huidige klanten die gebruik kunnen maken van eigen vervoer of het openbaar vervoer (OV) willen wij als overgangsregeling een OV-abonnement verstrekken voor een periode van drie jaar om gratis met het openbaar vervoer te reizen. Voor 65+ klanten bestaat reeds het Breng Vrij 65+ abonnement. Voor klanten jonger dan 65 jaar zijn wij met Connexxion in gesprek over mogelijkheden. Gemeente Nijmegen betaalt de kosten voor dit laatste abonnement. Voor de 65+ doelgroep hebben wij reeds een regeling.
Wij onderzoeken of het Breng Vrij 65+ abonnement en het Wmo abonnement voor 65- onderdeel kunnen worden van de nijmegenpas.

Alle klanten worden vóór 15 juni 2015 schriftelijk geïnformeerd dat zij zich liefst vóór 1 augustus 2015 aan kunnen melden om in aanmerking te komen voor een vervoersvoorziening per 1 januari 2016. Zij worden vervolgens uitgenodigd voor een herindicatie gesprek. Voor herindicatie van deze klanten worden specialisten ingehuurd. De ingehuurde consulenten gaan per wijk spreekuur houden voor de mensen die zich aanmelden voor herindicatiegesprekken.
Herindicatiegesprekken vinden plaats in de 2e helft van 2015.

Middels deze vernieuwde vervoersregeling hopen wij de afspraken in het Coalitieakkoord na te komen en een vervoersregeling te hebben conform de Wmo 2015.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Vernieuwde vervoersregeling Wmo

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Gezamenlijke adviescommissie
T.a.v. mw. C. Jolink

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	MO10/ 15.0003570	Lisette Mennen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Reactie adviesnota vervoerskostenregeling vernieuwing 2015	13-04-2015	(024) 3292754

Geachte leden van de adviescommissies,

Hartelijk dank voor de gezamenlijke adviesnota die wij van u ontvingen. Wij hebben met interesse kennis genomen van uw adviezen omtrent de vernieuwde vervoersregeling.

In de Wmo 2015 kan een maatwerkvoorziening niet meer in de vorm van een financiële tegemoetkoming worden verstrekt. Ook in ons coalitieakkoord is opgenomen dat wij als college veel belang hechten aan vereenvoudiging van de huidige Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) vervoerskostensystematiek. Het jaar 2015 is een overgangsjaar waarin mensen een vervoerskostenvergoeding in de vorm van een eenmalig pgb krijgen. Voor de periode vanaf 1 januari 2016 moet er een vernieuwde vervoersregeling zijn.

Uw adviezen
Advies 1: We adviseren het opzetten van een (tijdelijk) maatjesproject om mensen te laten wennen aan deze manier van reizen en hiervoor budget te reserveren.

Uw advies past bij het Wmo beleid om te kijken waar mensen mee kunnen doen. Het maatjesproject is opgenomen in het vastgestelde collegevoorstel omtrent de vernieuwde vervoersregeling.

Advies 2: We adviseren u sterk om dit uitgangspunt van 'een individuele maatwerkvoorziening slechts in zeer uitzonderlijke gevallen' in heroverweging te nemen, door te kijken hoe het toekennen van een pgb ruimer kan worden toegepast, zodat recht wordt gedaan aan individuele vervoersbehoeften. (Dan doelen we dus niet op een vast bedrag, maar op een bedrag dat aansluit bij de vervoersbehoefte van de cliënt)

Het uitgangspunt “gewoon doen wat nodig is” geldt ook bij de vernieuwde vervoersregeling. De nieuwe regeling is gebaseerd op het Wmo beleidsplan. Wij kijken waar mensen mee kunnen

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

doen. Dit betekent ook dat er op individueel niveau bekeken wordt wat nodig is, zonder vooraf te sturen op het gebruik van de ene of andere soort vervoer.

In uw advies heeft u een casus genoemd van een mevrouw die vanwege haar beperking alleen kan reizen met haar eigen auto. Deze casus is een voorbeeld waar een algemene of maatwerkvoorziening nodig is. Het uitgangspunt “gewoon doen wat nodig is” geldt ook bij de vernieuwde vervoersregeling.

Omdat het openbaar vervoer (OV) toegankelijk is gemaakt voor mensen met een beperking is bij herindicatie, en vanaf 2016 bij nieuwe klanten, het uitgangspunt dat wanneer iemand niet in staat is om zelfstandig te reizen (met eigen auto of vervoer door familie/ vrienden/ buren) dat eenieder dan in staat is om te reizen met het OV. Is dit om bepaalde redenen niet mogelijk (afstand tot de bushalte, capaciteit bussen, persoonlijke medische redenen etc.), dan kan er gebruik worden gemaakt van collectief vraagafhankelijk vervoer in de vorm van de Stadsregiotaxi (een pasje met korting voor Wmo-geïndiceerden) of van vrijwilligersvervoer. Is de Stadsregiotaxi ook niet toereikend dan wordt gekeken naar een maatwerkvoorziening Zorg In Natura (ZIN) of persoonsgebonden budget (pgb). Pgb is geen vast bedrag, maar maatwerk.
Het pgb wordt door de Sociale Verzekeringsbank beheerd.

Advies 3: Wij adviseren u: Klanten zich niet zelf te laten melden, maar hen gericht uit te nodigen voor een gesprek, mede omdat zij mogelijk voor meer voorzieningen geherindiceerd moeten worden:

- *zeer goed bereikbaar te zijn voor deze klanten;*
- *hen spoedig te informeren over waar, wanneer en op welk tijdstip zij een gesprek kunnen verwachten;*
- *hoe zij dit gesprek kunnen voorbereiden;*
- *en dat zij iemand naar dit gesprek kunnen meenemen;*
- *en/of een beroep kunnen doen op onafhankelijke cliëntondersteuning.*

Klanten worden vóór 15 juni 2015 schriftelijk geïnformeerd dat zij zich liefst vóór 1 augustus 2015 aan kunnen melden om in aanmerking te komen voor een vervoersvoorziening per 1 januari 2016. Zij worden vervolgens uitgenodigd voor een herindicatiegesprek. De consulenten gaan per wijk spreekuur houden voor de mensen die zich aanmelden voor herindicatiegesprekken.
Klanten die tot 1 maart 2016 aangeven dat ze ‘vergeten’ zijn een aanvraag te doen, worden alsnog uitgenodigd voor een herindicatiegesprek. Wij zullen hier goed over communiceren via alle bekende kanalen en belangen/cliëntenorganisaties.

Advies 4: We adviseren uw college dit aspect van kennis over de medische situatie goed te borgen. Het ligt voor de hand dat per sociaal wijkteam één of twee 'gespecialiseerde' medewerkers dat gesprek voeren.

Voor herindicatie van bestaande klanten voor vervoersvoorzieningen worden specialisten ingehuurd. De Sociale Wijkteams worden niet belast met de herindicatiegesprekken van de vervoersklanten. Waar dat kan worden wel slimme combinaties gemaakt met gesprekken die het Sociale Wijkteam toch al voert.

Brief aan de raad - Vernieuwde vervoersregeling Wmo

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Vervolgvel
2

Wij hopen u voldoende informatie te hebben gegeven als reactie op uw adviezen en danken u nogmaals voor uw adviesrapport.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Vernieuwde vervoersregeling Wmo

ADVIESCOMMISSIE JMG
Jeugd-, Maatschappelijke opvang- en Gehandicaptenbeleid

Gemeente Nijmegen Afd. MO 20
Email: adviesciejmg@nijmegen.nl

SENIORENRAAD NIJMEGEN

email: seniorenraad@nijmegen.nl

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Nijmegen, 30 maart 2015
Kenmerk 03/JK
Betreft Vervoerskostenregeling vernieuwing 2015, gevraagd advies

Geacht college,

Dit jaar wordt het VN-verdrag inzake mensen met een beperking van kracht, waaraan ook gemeenten gehouden zijn.

Artikel 20 van dit verdrag geeft aan dat gemeenten effectieve maatregelen moeten nemen om de persoonlijke mobiliteit van mensen met een handicap te faciliteren op de wijze en op het tijdstip van hun keuze en tegen een betaalbare prijs. Het artikel gaat over het borgen van de grootst mogelijke mate van zelfstandigheid.

Het is niet zo heel moeilijk in te schatten dat uw voorstel voor een vernieuwde vervoerkostenregeling een enorme impact gaat hebben voor het overgrote deel van de mensen die van de huidige regeling gebruikmaken. Waar de huidige regeling in feite een persoonsgebonden budget is voor vervoer, stelt u voor om slechts 'in zeer uitzonderlijke gevallen' een maatwerkvoorziening (zoals een pgb) toe te kennen.

We hebben er begrip voor dat er ook naar de vervoersbehoefte van mensen met een beperking 'gekanteld' moet worden gekeken, maar we plaatsen hier wel de nodige kanttekeningen bij.

Ons grootste bezwaar is dat de 100 procent keuzemogelijkheid die *alle* geïndiceerden nu hebben, bijna geheel zou komen te vervallen. Dit is in termen van zelfregie (in staat zijn om je eigen keuzes te maken) een enorme aderlating.

Het lijkt ook niet in overeenstemming met het hierboven genoemde artikel uit het VN-verdrag. In de Memorie van Toelichting op de Wmo 2015 staat bovendien dat de regering het ingezette beleid van het bieden van keuzevrijheid wil voorzetten en waar mogelijk versterken (paragraaf 3.6, pagina 30).

Daarnaast zullen we illustreren dat er veel haken en ogen zitten aan de beoordeling van iemands vervoersbehoefte. Daar zal bij de herindicatie ruim aandacht voor moeten zijn.

Openbaar vervoer
We begrijpen dat iemand die gebruik kan maken van het openbaar vervoer een tegemoetkoming krijgt in de vorm van een Breng Vrij abonnement. Deze persoon kan vanwege zijn beperking geen gebruikmaken van eigen vervoer, zoals een fiets, waardoor hij extra kosten moet maken. Met het Breng Vrij abonnement wordt hij voor deze extra kosten deels gecompenseerd.
We plaatsen hierbij de volgende kanttekeningen:

- Uw veronderstelling is dat het openbaar vervoer in de regio Arnhem-Nijmegen volledig toegankelijk is. Dit is een misvatting. Het streven van Stadsregio Arnhem Nijmegen was om in 2015 driekwart van de bushaltes in de gehele regio op te hogen. Volgens haltescan is dit percentage in de regiogemeenten slechts 50 procent (zie bijlage 2). Dit is een beperking in de compensatie die u biedt, wat moet worden meegewogen in het indicatiegesprek. Dat geldt eveneens voor het reizen na 9.00 uur.
- Wanneer veel meer mensen met een rolstoel met de reguliere bus gaan reizen, voorzien wij een capaciteitsprobleem, vooral in de spits. Dat wordt mede veroorzaakt door mensen met kinderwagens, rollators, koffers en rugzakken, die logischerwijs nu vaak al op de plek van de rolstoelplaatsen staan, omdat daar nu eenmaal de meeste ruimte is.
- Wij voorzien bovendien een veiligheidsprobleem. Rolstoelen moeten uit het oogpunt van veiligheid worden vastgezet. In de praktijk verlenen chauffeurs daarbij niet altijd assistentie. Zij beroepen zich dan op het strakke reisschema of de CAO. Juist wanneer het aantal reizigers in een rolstoel substantieel toeneemt, zal dit punt nog prominenter gaan spelen. Als reiziger wens je geen veiligheidsrisico te nemen.
- Er bestaat sowieso nog veel angst bij mensen met een beperking over het reizen met het openbaar vervoer. *We adviseren het opzetten van een (tijdelijk) maatjesproject om mensen te laten wennen aan deze manier van reizen en hiervoor budget te reserveren.*
- Niet duidelijk in uw voorstel is of mensen van 65Plus met een beperking nu 10 euro voor dit abonnement betalen of niets. Het lijkt ons dat ook zij niet hoeven te betalen voor dit abonnement.
- Een speedy, handbike of scootmobiel mag niet mee in de bus.

Eigen vervoer
Impliciet laat u weten dat wie eigen vervoer heeft of wie een beroep kan doen op familie, vrienden of buren geen enkele compensatie ontvangt.
In de huidige regeling is die compensatie er wel. Als iemand jou vervoert, kun je een vergoeding van kilometers betalen uit het forfaitair bedrag of je kunt de kilometers (aanvullend op het forfaitair bedrag) declareren. Dit geldt ook wanneer je met een eigen auto extra kilometers maakt om te kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven, zoals bezoek van vrienden.

In de *nieuwe* regeling zou je een beroep moeten doen op die persoon uit je sociale netwerk om je gratis te vervoeren, of je zou een vergoeding (of extra benzineverbruik) uit eigen zak moeten betalen.
Dit is niet consequent ten opzichte van de mensen die worden gecompenseerd via een Breng Vrij abonnement. Daar wordt immers terecht het argument gehanteerd, dat zij worden gecompenseerd, omdat ze vanwege hun beperking extra kosten maken.
Deze groep maakt ook extra kosten en is in het algemeen niet draagkrachtig. Integendeel, door stapeling van bezuinigingsmaatregelen (juist vanwege handicap of chronische ziekte), staat hun inkomen (zwaar) onder druk.
Het risico is groot dat zij een vergoeding uit eigen zak niet kunnen betalen of dat zij niet blijvend een beroep willen doen op de barmhartigheid van mensen uit hun sociale netwerk, met als effect dat zij minder gaan participeren. Dit kan en mag niet de bedoeling zijn.
Bovendien zijn mensen uit het sociale netwerk niet op elk moment beschikbaar dat je moet reizen. Ook zij hebben zo hun dagelijkse bezigheden.

De vraag is vervolgens wel: hoe kun je deze groep mensen compenseren?

Belangenorganisatie WIG heeft zo'n twintig mensen ondervraagd over de consequenties van gekanteld werken in hun persoonlijke situatie. Daarbij kwam een casus naar voren van een vrouw die vanwege haar beperking veel korte ritten maakt met de auto en werkelijk alle geld uitspaart om haar autootje te kunnen behouden. Die zorgt voor haar contact met de buitenwereld. Zij heeft niet het alternatief van lopen of fietsen. Zou deze vrouw met haar eigen auto vallen onder de categorie 'eigen vervoer'? En dus zonder enige compensatie? Dat zou een forse aanslag zijn op het reizen met haar autootje. Deze casus illustreert hoe nauw het indiceren luistert.

Stadsregiotaxi of vrijwilligersvervoer
Zoals eerder opgemerkt ontvangen in de huidige regeling *alle* geïndiceerden een persoonsgebonden budget voor vervoer, in de vorm van een financiële tegemoetkoming. Zij hebben dus de keus op welke manier zij vervoerd willen worden. Wat blijkt dan als het gaat om Stadsregiotaxi? Dat hier nauwelijks gebruik van wordt gemaakt. Voor een grote gemeente als Nijmegen gaat het slechts om 1 tot 2 procent van alle ritten in de Stadsregio. Ter vergelijk: in een

gemeente als Overbetuwe (46.500 inwoners) is het aantal ritten twee keer zo hoog.
Blijkbaar in Nijmegen, als mensen de keuze hebben, geven ze de voorkeur aan andere vormen van vervoer dan Stadsregiotaxi. Dat is ook wel te verklaren. Stadsregiotaxi hanteert een marge van een half uur rond het ophalen (ze mogen een kwartier vroeger of later komen dan het afgesproken tijdstip) en er wordt gewerkt met combinatieritten, waardoor de reistijd aanzienlijk kan oplopen. Slechte ervaringen blijken ook lang door te werken.

Er is nog een belangrijk punt. Veel mensen met een handicap of chronische ziekte moeten om medische redenen nogal eens naar een huisarts, fysiotherapeut, specialist enz. Hier dienen ze absoluut op tijd te komen, anders wordt een belangrijke medische afspraak gemist en is bovendien in sommige gevallen ook nog een zogeheten *no-showtarief* verschuldigd.
Met een kortingspas voor de Stadsregiotaxi kun je er niet vast op rekenen dat de Stadsregiotaxi je op tijd brengt. En een afspraak in het medisch circuit kan altijd uitlopen. Hierdoor kun je de terugrit met de Stadsregiotaxi niet van tevoren plannen, waardoor je minimaal een uur moet wachten op de terugrit. Kortom, Stadsregiotaxi is voor medische afspraken verre van optimaal vervoer.
Binnen de *huidige* regeling kun je zelf kiezen hoe je je vervoer naar medische afspraken regelt. De kilometers zijn bijvoorbeeld declarabel.

Hier dreigt dat mensen worden verplicht met Stadsregiotaxi te reizen, wat niet hun voorkeur heeft, en wat ook per se niet goedkoper is. Wie is daar bij gebaat? Kosten voor een systeem als Stadsregiotaxi zullen bovendien alleen maar oplopen, doordat de Rijksoverheid steeds minder geld bijdraagt.

Maatwerkvoorziening
In uw voorstel wordt in de paragraaf 'juridische onderbouwing' betoogd dat een pgb volgens de Memorie van Toelichting op de Wmo alleen toegekend kan worden voor een individuele maatwerkvoorziening . 'Daarbij geldt als eis dat de maatwerkvoorziening wordt afgestemd op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer.' Daaruit wordt geconcludeerd: 'Het is dus niet mogelijk *een vast bedrag* via een eenmalig pgb als vervoerskostenvergoeding te verstrekken, omdat dit geen maatwerk is die de Wmo 2015 verplicht stelt.'
Dat klopt, maar dat vragen wij ook niet. Het gaat ons niet om 'een vast bedrag', maar om een vergoeding op grond waarvan je zelf keuzes kunt maken: een pgb. Als de vervoersbehoefte in het keukentafelgesprek is bepaald op grond van behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon kan op grond daarvan een pgb voor vervoer worden vastgesteld, analoog aan het pgb voor andere maatwerkvoorzieningen.

Nu is letterlijk in het voorstel opgenomen dat een individuele maatwerkvoorziening (waaronder een pgb) slechts in 'in zeer uitzonderlijke gevallen' zal worden toegekend. Daarmee loopt u vooruit op de uitkomsten van de keukentafelgesprekken. U zegt eigenlijk: die uitkomst staat bij voorbaat al vast.

Wij vinden dit uitgangspunt onjuist. Te meer, omdat wij aantonen dat de vervoersbehoeften van mensen niet simpel in te passen zijn in het voorgestelde 'stroomschema' van een Breng vrij abonnement, een kortingspas Stadsregiotaxi of vrijwilligersvervoer, en een individuele maatwerkvoorziening.
Soms zal een combinatie van voorzieningen nodig zijn, zoals een combinatie van een Breng Vrij abonnement met een kortingspas voor Stadsregiotaxi. Of een combinatie van een Breng Vrij abonnement met een pgb of de combinatie van een kortingspas voor Stadsregiotaxi met een pgb.
We adviseren u sterk om dit uitgangspunt van 'een individuele maatwerkvoorziening slechts in zeer uitzonderlijke gevallen' in heroverweging te nemen, door te kijken hoe het toekennen van een pgb ruimer kan worden toegepast, zodat recht wordt gedaan aan individuele vervoersbehoeften. (Dan doelen we dus niet op een vast bedrag, maar op een bedrag dat aansluit bij de vervoersbehoefte van de cliënt)

Indicatie luistert nauw
Klanten zullen vóór 1 juni 2015 per brief worden opgeroepen om zich aan te melden voor een vervoersvoorziening per 1 januari 2016. Consulenten gaan dan per wijk spreekuur houden voor de mensen die zich aanmelden voor herindicatiegesprekken.
Wij adviseren u:

- *Klanten zich niet zelf te laten melden, maar hen gericht uit te nodigen voor een gesprek, mede omdat zij mogelijk voor meer voorzieningen geherindiceerd moeten worden;*
- *zeer goed bereikbaar te zijn voor deze klanten;*
- *hen spoedig te informeren over waar, wanneer en op welk tijdstip zij een gesprek kunnen verwachten;*
- *hoe zij dit gesprek kunnen voorbereiden;*
- *en dat zij iemand naar dit gesprek kunnen meenemen;*
- *en/of een beroep kunnen doen op onafhankelijke cliëntondersteuning.*

Dat gesprek luistert vervolgens zeer nauw.
Om tijdens een keukentafelgesprek te kunnen bepalen of iemand in aanmerking komt voor een vervoersvoorziening, is het van essentieel belang dat degene die het gesprek met de cliënt voert, op de hoogte is van de beperkingen of chronische ziekte die iemand heeft en eveneens van de mogelijkheden en beperkingen van het OV en de Stadsregiotaxi.

Aan veel mensen met een beperking is aan de buitenkant niets te zien. Toch kunnen zij ernstig beperkt zijn, zoals iemand met een psychische beperking vanwege medicatiegebruik in combinatie met prikkelgevoeligheid.
Sommige mensen zijn er ook heel bedreven in om zich beter voor te doen dan zij zijn, omdat ze zo in het leven van alledag minder uit de toon vallen, zoals sommige mensen met autisme. Of mensen hebben goede en minder goede dagen, zoals iemand met reuma, en je treft iemand toevallig op een goede dag. In bijlage 1 benoemen we nog een aantal specifieke zaken waar mensen met verschillende beperkingen tegenaan kunnen lopen in het regulier openbaar vervoer of de Stadsregiotaxi.

We adviseren uw college dit aspect van kennis over de medische situatie goed te borgen. Het ligt voor de hand dat per sociaal wijkteam één of twee 'gespecialiseerde' medewerkers dat gesprek voeren.

Wij spreken tot slot onze zorg uit of de sociale wijkteams voldoende menskracht hebben en in staat zijn om al deze herindiceringen (niet alleen op het gebied van vervoer, maar ook voor andere voorzieningen) op een zorgvuldige wijze en tijdig af te handelen, omdat er nu al signalen zijn dat dit – zonder grote aantallen herindicaties – niet zonder problemen verloopt.

Hoogachtend ,
met vriendelijke groet,

Christianne Bongers
Voorzitter JMG

Jan Nillesen
Voorzitter SR

Cobie Jolink
Ambtelijk secretaris

Brief aan de raad - Vernieuwde vervoersregeling Wmo

BIJLAGE 1

Kanteling vervoerskostenvergoeding: wat betekent dat voor mij?
Onderzoek door Jos Storms, beleidsmedewerker WIG, onder twintig personen met een vervoerskotenvergoeding, januari-maart 2015.

REGULIER OPENBAAR VERVOER
Ondanks het feit dat er flink is geïnvesteerd om het regulier openbaar vervoer voor iedereen toegankelijk te maken, is deze voor een deel van de mensen nog steeds niet (altijd) toegankelijk vanwege de aard van hun handicap of chronische ziekte.

Mensen met een lichamelijke of zintuiglijke beperking
Denk hierbij aan mensen die gebruik maken van een grote elektrische rolstoel, mensen met een zeer gering uithoudingsvermogen, mensen voor wie de afstand naar een bushalte te groot is, mensen met regelmatige aanvallen van epilepsie, mensen die hun knieën niet kunnen buigen, mensen die op oudere leeftijd blind of zeer slechtziend zijn geworden, doof-blinden, mensen die veel hulpmiddelen mee moeten nemen enz.
Sommigen kunnen bij redelijke weersomstandigheden prima gebruik maken van een reguliere bus, maar bij zeer slechte (te koude, te natte of te warme) weersomstandigheden kunnen ze er geen gebruik van maken. (bijv. mensen met reuma, spier-, long- en hartaandoeningen).

Mensen met een psychische beperking
Een deel van hen kan geen gebruik maken van een reguliere bus, omdat ze niet tegen omgevingsprikkels kunnen, niet tegen drukte kunnen, niet lang kunnen staan of lopen, of concentratieproblemen hebben. Zoals o.a. mensen die autistisch zijn, schizofreen, manisch-depressief, met niet aangeboren hersenletsel, enz.

Verstandelijk gehandicapten
Een belangrijk deel van deze groep mensen kan alleen met een reguliere bus reizen als ze een "OV-buddy" hebben. Dus die buddy is dan een harde voorwaarde.

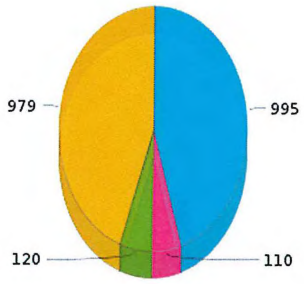
STADSREGIOTAXI
Een deel van de mensen die geen of weinig gebruik van het reguliere openbaar vervoer kunnen maken, zullen gebaat zijn met een kortingspas voor de Stadsregiotaxi.
Maar een deel van hen heeft vanwege de aard van de aandoening, zoals ernstige hart- of longproblemen, diabetes, neuropathie, epilepsie, spasticiteit en ernstige psychische aandoeningen zoals autisme, schizofrenie, ernstig manisch-depressief of niet aangeboren hersenletsel, maar heel weinig uithoudingsvermogen: een rit met een Stadsregiotaxi kan soms heel lang duren. Zij zijn voor het maken van

korte ritten om te participeren aangewezen op ofwel het gebruiken van een gewone taxi, een vrijwilliger die hen wil/kan rijden ofwel het hebben van een eigen auto.

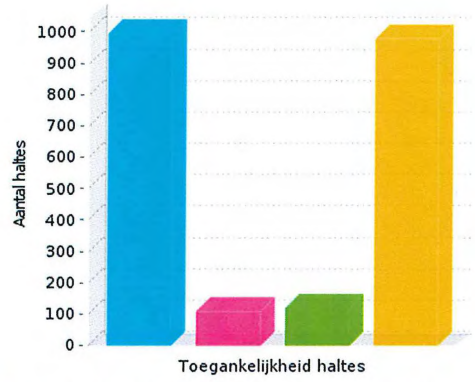
Tevredenheid over het reizen met Stadsregiotaxi blijkt erg afhankelijk van ervaringen. De praktijk van Nijmegen leert: wanneer mensen de keuze hebben gebruiken ze bij voorkeur niet Stadsregiotaxi.
Eén slechte ervaring kan grote invloed hebben. Het comfort van reizen met Stadsregiotaxi is vanwege de marges rond het ophalen en omrijtijden verre van optimaal.

BIJLAGE 2 Overzicht van de haltetoegankelijkheid in de regio Arnhem/Nijmegen. Van de 2200 haltes is ruim de helft in meer of mindere mate toegankelijk. Bron: Haltescan, Stadsregio Arnhem Nijmegen

Regio

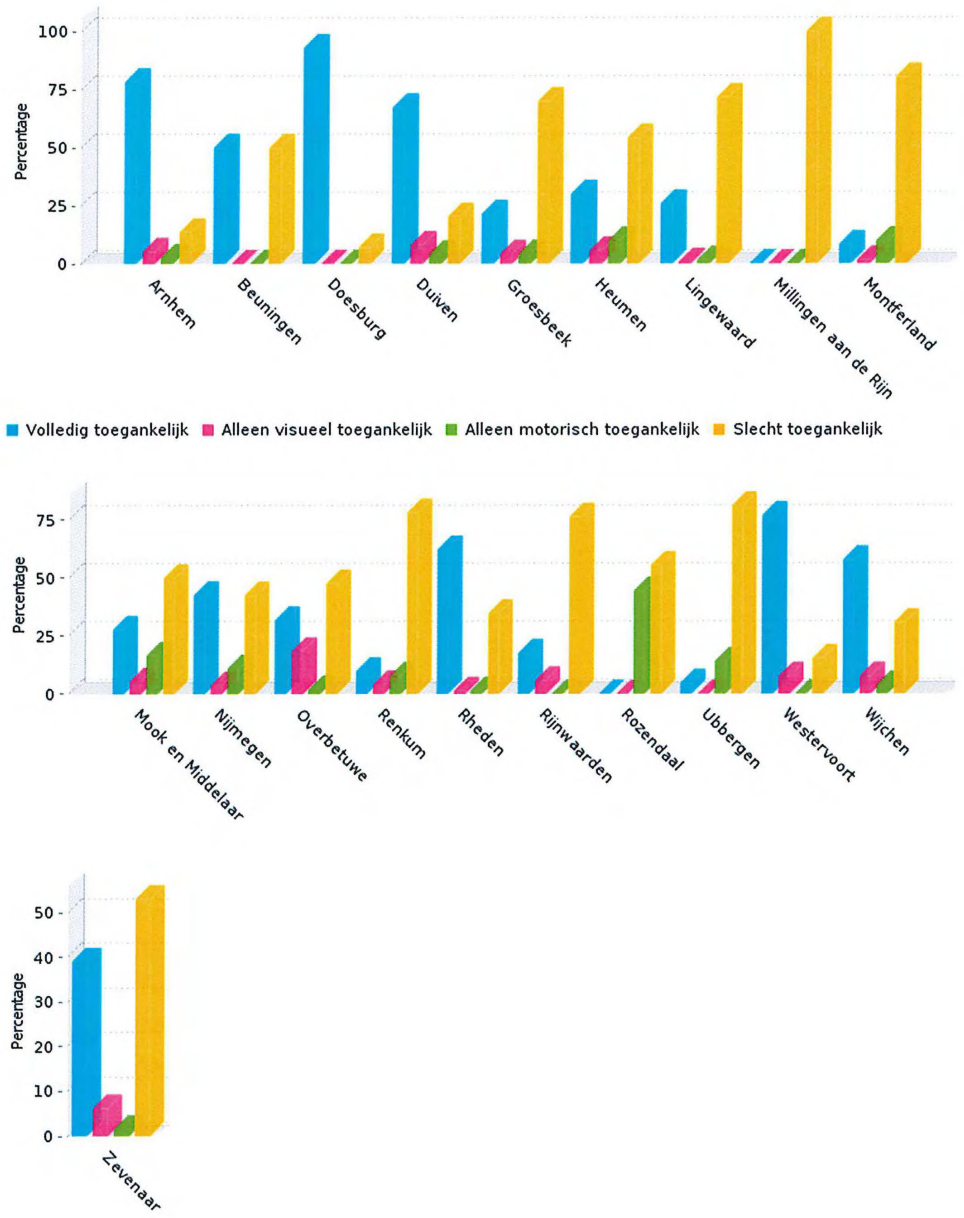

Wegbeheerders

Brief aan de raad - Vernieuwde vervoersregeling Wmo

Communicatie en Representatie

GEMEENTE Nijmegen

P E R S B E R I C H T

Datum
28 april 2015

Nummer persbericht
151428L

Nieuwe ondersteuning bij vervoer in 2016

Per 1 januari 2016 vervalt de vervoerskostenvergoeding voor mensen met een beperking die niet met het openbaar vervoer (OV) konden reizen. In de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 wordt er geen financiële tegemoetkoming meer verstrekt. Daarom gaat de gemeente opnieuw in gesprek met reizigers met een beperking over passende ondersteuning. Omdat Nijmegen de afgelopen jaren fors heeft geïnvesteerd in het toegankelijk maken van het busvervoer wordt gekeken of mensen toch in staat zijn met openbaar vervoer te reizen. .

De Nijmeegse vervoerskostenregeling van de afgelopen jaren kwam tegemoet aan de hogere vervoerskosten voor mensen met een beperking, als reizen met het OV voor hen niet mogelijk was. Maar de afgelopen jaren zijn bushaltes opgehoogd, hebben de bussen een uitschuifbare oprijplank voor rolstoelen gekregen en zijn in elke bus twee rolstoelplaatsen.

De nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning staat niet toe dat gemeenten een maatwerkvoorziening bieden in de vorm van een financiële tegemoetkoming. Uit zorgvuldigheid heeft Nijmegen in 2015 als overgangsjaar nog wel een eenmalig Persoonsgebonden Budget (PGB) voor vervoerskosten beschikbaar gesteld. Dit vervalt per 1 januari 2016.

Inwoners met een eenmalig PGB voor vervoerskosten, die in 2016 ook na de aanpassingen van het busvervoer nog niet in staat zijn met het OV te reizen, kunnen zich voor 1 augustus 2015 bij de gemeente aanmelden voor een herbeoordelingsgesprek. Reizen met het OV kan voor sommige mensen nog steeds moeilijk zijn, bijvoorbeeld vanwege de afstand tot de bushalte of persoonlijke medische redenen.In het herbeoordelingsgesprek komen de volgende mogelijkheden aan bod:

1. **Zelfstandig reizen**
   Wie daartoe in staat is, maakt gebruik van bijvoorbeeld een eigen auto, of reist mee met bekenden of familie, of reist zelfstandig met het openbaar vervoer.

2. **Goedkoop of gratis OV-abonnement**
   Wie wel met het aangepaste openbaar vervoer kan reizen, krijgt van de gemeente als overgangsregeling een OV-abonnement aangeboden. Voor mensen van 65 jaar en ouder bestaat dit abonnement al: het Breng Vrij 65+ abonnement. Dit kost de reiziger dan een bijdrage van € 22,50 per jaar.

Brief aan de raad - Vernieuwde vervoersregeling Wmo

Gemeente Nijmegen
Communicatie en Representatie

Vervolgvel
1

---

3. **Collectief vervoer**
   Mensen die niet in staat zijn met de bus te reizen, komen in aanmerking voor bijvoorbeeld een kortingspas voor de Stadsregiotaxi of voor vrijwilligersvervoer.

4. **Maatwerk**
   Is de Stadsregiotaxi ook niet mogelijk, dan kijkt de gemeente met de cliënt naar een maatwerk-oplossing in de vorm van Zorg In Natura (bijvoorbeeld een autoaanpassing) of een persoonsgebonden budget (pgb)

Na bespreking in de gemeenteraad op 15 juni, ontvangen cliënten met een PGB voor vervoerskosten een brief met informatie over de herbeoordeling.

Noot voor de pers (niet voor publicatie):
Voor meer informatie kunt u terecht bij de woordvoerder van wethouder Frings, Zorg, Welzijn en Wonen, Suzanne Baks: tel. 06-11360084 of e-mail: s.baks@nijmegen.nl.

Brief aan de raad - Vernieuwde vervoersregeling Wmo

Agenda voor de bijeenkomst in de Traianuskamer

Datum: woensdag 10 juni 2015
Aanvang: 18:00

Burgerronde

Inspraak van burgers

Kamerronde

Thema Werk met o.a.:
- Wijziging Modulaire gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)
- Brief MGR 'Eerste kwartaalrapportage MGR 2015'
- Raadsbrief Integratie Werkbedrijf en Breed
- RVS Vaststellen scenario's voor de &pas

Brief aan de raad - Vernieuwde vervoersregeling Wmo

Inspraak van burgers

Bijlage - Overzicht burgerronde 10 juni 2015 (pdf)

Brief aan de raad - Vernieuwde vervoersregeling Wmo

Thema Werk met o.a.:
- Wijziging Modulaire gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)
- Brief MGR 'Eerste kwartaalrapportage MGR 2015'
- Raadsbrief Integratie Werkbedrijf en Breed
- RVS Vaststellen scenario's voor de &pas
Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en GR WNO Breed (pdf)

Bijlage - Overzicht burgerronde 10 juni 2015

Overzicht

van insprekers en vragen vragenhalfuurtje

aangemeld voor de Politieke Avond
van de Raad van de gemeente Nijmegen
op woensdag **10 juni** in het Stadhuis.

INSPREKERS Raadzaal 18.00 – 19.00 uur

Brief Waalhalla
- De heer M. Kaptein, voorzitter Waalhalla

Thema Werk – m.b.t. Raadsbrief Integratie Werkbedrijf en Breed
- De heer M. Ataei
- De heer H. Peters
- Mevrouw I. Bakker
- Mevrouw A. Hummel

Brief Vernieuwde vervoersregeling
- De heer J. Kersten, WIG
- Mevrouw S. Abdoelbasier
- De heer J. Storms
- De heer P. Eggen, voorzitter WMO Denktank

Raadsvoorstel Stimuleringsprogramma "Gezond in de Stad"
- Mevrouw J .Keetelaar, ROC Nijmegen

INSPREKERS Traianuskamer 18.00 – 19.00 uur

Wensen en bedenkingen Nachtwinkels en RVS Evaluatie verordening winkeltijden Nijmegen
- De heer T. Vermeulen, Wijkraad St. Anna – Heijendaal
- De heer M. Mulder, Binnenstadmanager Huis voor de Binnenstad

22. Raadsvoorstel Straatnaamgeving: De Stelt noordelijke deel (86/2015)
23. Raadsvoorstel Straatnaamgeving: Marsilius van Inghenpad (85/2015)
24. Raadsvoorstel Straatnaamgeving in het project Ruimte voor de Waal (87/2015)
- De heer R. Essers

Raadsvoorstel Nijmegen centrum - Binnenstad 1 (Donjon) (62/2015)
- De heer R. Barends, Vereniging Stadsschoon Nijmegen Lent

LIVE VERBINDING in Gebroeders Van Limburgkamer 18.00 – 20.00 uur

LIVE VERBINDING met de raadzaal tijdens de burger- en kamerronde

VRAGENHALFUURTJE BURGERRONDE Barbarossakamer 18:30 – 19:00 uur

Vragen GroenLinks – Leisureland (de opvolger van RGV Veluwe)
"De fractie van GroenLinks is tevreden met de actie die het college tot dusverre heeft ondernomen in de aandeelhoudersvergadering van Leisurelands (voorheen RGV Veluwe) om het idiote topsalaris van Erik Droogh naar beneden te brengen. Helaas is dat tot dusverre door de andere aandeelhouders niet gelukt; des te beter dat de gemeente Heumen volgens een artikel in de Gelderlander (http://www.gelderlander.nl/regio/nijmegen-e-o/nijmegen/salaris-topman-leisurelands-omlaag-of-heumen-stapt-eruit-1.4976079) er nu wel mee aan de slag gaat. Dit leidt voor ons tot de volgende vragen:

1. Zal het college in de komende aandeelhoudersvergadering opnieuw aandringen op salarisverlaging van Droogh en de oproep van Heumen dus steunen?

2. Kan het college ons voorrekenen wat de kosten zijn van het eventueel verlaten van de voormalige RGV indien het salaris van Droogh niet verlaagd wordt? Kan het college ons hiertoe een voorstel voorleggen?

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Toelichting op de behandeling van

Thema Werk met:
RVS Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)
Brief MGR 'Eerste kwartaalrapportage MGR 2015'
Raadsbrief 'Integratie Werkbedrijf en Breed'
RVS Vaststellen scenario's voor de &Pas

Van:	College van B&W 19 en 26 mei 2015
Doel:	Besluitvorming en opinievorming
Toelichting:	**Verloop kamerbespreking** Tijdens de kamerronde van 10 juni is er twee uur geprogrammeerd ten behoeve van de bespreking van een tweetal raadsvoorstellen en een tweetal brieven rondom het thema Werk. In overleg met de agendacommissie en de kartrekkers van het thema werk is ervoor gekozen deze onderwerpen in eenzelfde kamer te bespreken, het betreft de bespreking van de volgende voorstellen en brieven onderstaande volgorde: 1. RVS Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed) 2. Brief MGR 'Eerste kwartaalrapportage MGR 2015' 3. Raadsbrief 'Integratie Werkbedrijf en Breed' 4. RVS Vaststellen scenario's voor de &Pas De eerste twee onderwerpen van de bespreking raken ook het thema regionalisering, zodra gestart wordt met de onderwerpen betreffende 'werk & armoede' kunnen overige woordvoerders eventueel de kamer verlaten, dit geldt ook voor de portefeuillehouder. **1. RVS Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)** Het college verzoekt de raad met dit voorstel om de wijzigingen van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen (MGR) per 1 januari 2016 vast te stellen, en de wijzigingen van de Gemeenschappelijke Regeling 'Werkvoorzieningsschap Nijmegen en Omgeving' (Breed) – waarin de taken en bevoegdheden die aan de MGR worden toegevoegd bij Breed worden weggehaald - tevens per 1 januari 2016 vast te stellen De wijzigingen betreffen de toevoeging van de ICT-module, het creëren van de mogelijkheid om op een later moment ook modules buiten het sociale domein toe te kunnen voegen, een aantal technische wijzigingen i.v.m. de begrotingssystematiek, de regievoering op arbeidsmatige dagbesteding en de gemeentelijke herindeling. Conform de planning die het bestuur van de MGR met de agendacommissie MGR heeft afgesproken is het wenselijk om vóór 1 oktober 2015 een besluit te hebben genomen over dit raadsvoorstel. **2. Brief MGR 'Eerste kwartaalrapportage MGR 2015'** Het Algemeen Bestuur van de MGR informeert de raad middels deze brief, conform afspraak, over de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen binnen de MGR in het eerste kwartaal van 2015. **3. Raadsbrief 'Integratie Werkbedrijf en Breed'** Het college informeert de raad middels deze brief nader over de werkwijze en de financiële vooruitzichten van het (integrale) werkbedrijf zoals toegezegd in eerder genoemd raadsvoorstel "RVS Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)". Het college gaat nader in op de onderdelen "Naar één werkbedrijf in het Rijk van Nijmegen", "Keuzes integratie Breed en Werkbedrijf", "Financiële positie van het werkbedrijf" en het "Proces besluitvorming integratie Breed en werkbedrijf". **4. RVS Vaststellen scenario de &-Pas** Middels dit voorstel stelt het college de raad de raad voor om bij de invoering van de &-Pas een nader in het voorstel beschreven scenario te volgen.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

	In het coalitieakkoord is afgesproken onderzoek te doen naar één integrale regeling om de deelname aan activiteiten te vergroten. Nijmegen heeft de ambitie uitgesproken een stads brede pas te willen die voor alle inwoners aantrekkelijk is, maar waarop 'onzichtbaar' extra regelingen en aanbieding voor bepaalde doelgroepen worden aangeboden. Dit voorkomt volgens het college stigmatisering en bevordert de samenwerkingsmogelijkheden met ondernemers. Gezien de afbreukrisico's die gepaard gaan met het aanbieden van teveel faciliteiten op één pas, zijn diverse groeiscenario's uitgewerkt. Dit stelt het college de komende jaren in staat op gestage wijze de mogelijkheden van pas verder uit te breiden. Het streven is om de &-Pas per 2016 in te voeren.		
Naam steller: **E-mail steller:**	1. Martine van Minnen m.van.minnen@nijmegen.nl 2. Werner van der Linden w.van.der.linden@wbrn.nl 3. Lucile Braam l.braam@nijmegen.nl 4. Jona Overmars j.overmars@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	1. 06 28784743 2. 024 329 3198 3. 024 329 9522 4. 024 329 9023
Bijlagen	**1. RVS Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)** 1. RVS Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed) 2. Wijzigingsbesluit MGR 3. Wijzigingsbesluit GR Breed 4. Gewijzigde regeling MGR met wijzigingen wijzigingsbesluit 5. Gewijzigde regeling Breed met wijzigingen wijzigingsbesluit **2. Brief MGR 'Eerste kwartaalrapportage MGR 2015'** 1. Brief van AB-MGR inzake "Eerste kwartaalrapportage MGR 2015" d.d. 30 april 2015 **3. Raadsbrief 'Integratie Werkbedrijf en Breed'** 1. Brief van het college van B&W inzake 'Integratie Werkbedrijf en Breed' d.d. 26 mei 2015 **4. RVS Vaststellen scenario's voor de &-Pas** 1. RVS Keuze groeiscenario's &-Pas d.d. 26 mei 2015 2. Peiling stadspas inwoners 3. Peiling stadspas ondernemers in horeca en detailhandel Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015		

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 68/2015

Onderwerp
Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)

Programma
Economie & Werk

Portefeuillehouder
H. Bruls, T. Tankir

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
12 mei 2015

Samenvatting
De gemeenten in de regio Rijk van Nijmegen werken op vele domeinen intensief samen. Om voor een aantal taken een regionaal platform voor samenwerking op te zetten, is in 2014 de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) vastgesteld. Middels dit voorstel wijzigen we een aantal bepalingen in de MGR en in de gemeenschappelijke regeling van SW-bedrijf Breed. Deze wijzigingen houden verband met de integratie van Breed in de MGR, toevoeging van de ICT-module, het creëren van de mogelijkheid om in de toekomst eventueel ook modules buiten het sociaal domein in te voegen en aanpassing van enkele artikelen die door wijziging in begrotingssystematiek, regievoering arbeidsmatige dagbesteding en gemeentelijke herindeling noodzakelijk zijn.

Voorstel om te besluiten

1. De wijzigingen van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) vast te stellen per 1 januari 2016. Het gaat daarbij om de volgende wijzigingen:
    a. De taken en bevoegdheden van de MGR worden aangevuld met taken en bevoegdheden op het gebied van de Wet sociale werkvoorziening.
    b. Het ICT-bedrijf wordt toegevoegd aan de MGR.
    c. We passen de considerans aan om, vooruitlopend op eventuele toekomstige besluitvorming over nieuwe modules, in elk geval vast de mogelijkheid te bieden om ook taken buiten het sociaal domein onder te brengen in de MGR.
    d. De regievoering over de arbeidsmatige dagbesteding wordt toegevoegd aan het Werkbedrijf binnen de MGR.
    e. De bevoegdheid om een verordening over de tegenprestatie vast te stellen, wordt verwijderd uit de MGR.
    f. De consequenties van de herindeling van Millingen aan de Rijn, Ubbergen en Groesbeek worden verwerkt in de MGR.
    g. De begrotingscyclus van de MGR wordt aangepast, in verband met de aanpassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
    h. De begrotingssystematiek van de MGR wordt aangepast, om te komen tot een modulaire opzet van de begroting.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Martine van Minnen, 0628784743, m.van.minnen@nijmegen.nl

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
1

i. Uit de regeling wordt verwijderd dat de secretaris van de MGR tevens de directeur is.
j. We beleggen de afhandeling van klachten van de MGR in tweede instantie bij de regionale Ombudsman, in plaats van bij de Nationale Ombudsman.

2. De wijzigingen van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Nijmegen en Omgeving (Breed), die verband houden met het besluit om de taken en bevoegdheden betreffende de Wet sociale werkvoorziening aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling toe te voegen, per 1 januari 2016 vast te stellen.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

De gemeenten in de regio Rijk van Nijmegen werken op vele domeinen intensief samen. Om voor een aantal taken een regionaal platform voor samenwerking op te zetten, is per 1 juli 2014 de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) opgericht.

Deze MGR is door uw raden met grote meerderheid of unaniem vastgesteld en in één gemeente (Wijchen) geamendeerd. Naar aanleiding van deze besluitvorming en een daarop volgend bestuurlijk overleg, hebben de colleges u een side-letter aangeboden, waarin aanvullende afspraken zijn opgenomen die behoren bij de regeling MGR. In deze side-letter is aangegeven dat over drie onderwerpen afspraken worden gemaakt: beleid, uittreding en stemverhouding.

Ten aanzien beleid, geldt dat in de side letter is toegelicht dat verwijzingen naar beleid in de tekst van de MGR zien op uitvoeringsbeleid. Over activiteiten die de MGR uitvoert op basis van de som der delen (dienstverleningsovereenkomsten) of over bijvoorbeeld personeelsbeleid. De MGR beslist bijvoorbeeld niet zelf welke doelgroepen ze wel of niet van dienstverlening voorziet. In het koersdocument In een goede relatie geef je elkaar de ruimte wordt dit het duidelijkst verwoord door te stellen dat de gemeenteraden gaan over de “wat-vraag” (wat gaat de MGR doen) en dat de MGR zelf gaat over de “hoe-vraag” (hoe gaan we dat doen).

Over de uittredingsregeling is afgesproken dat deze wordt vastgesteld door het AB en dat vooraf overleg plaatsvindt met de agendacommissie. Op 13 april jongstleden bent u door het DB van de MGR geïnformeerd dat dit overleg heeft plaatsgevonden en dat op 17 juni door het AB een besluit wordt genomen over de uittredingsregeling. U bent hiermee in de gelegenheid gesteld uw vertegenwoordiger in het AB een zienswijze mee te geven voor deze vergadering.

Met betrekking tot de stemverhouding geldt dat bij de vaststelling van de MGR in 2014 in een aantal gemeenteraden inhoudelijk gedebatteerd is over dit artikel. De kern van deze discussie is dat er praktisch gezien een vetorecht wordt gecreëerd voor Nijmegen. Hoewel juridisch gezien een besluit om iets niet te besluiten ook een besluit is waarvoor een gekwalificeerde meerderheid nodig is, snappen we het beeld dat dit artikel oproept. In de side-letter is opgenomen dat de voorgestelde stemverhouding gehandhaafd zou blijven, gegeven het grote financiële belang dat Nijmegen heeft in het Werkbedrijf, tot een nieuwe module wordt toegevoegd aan de MGR. Nu de ICT-module wordt toegevoegd is dit moment aangebroken. In dit voorstel is de stemverhouding niet aangepast, anders dan door de herindeling van de MUG-gemeenten. In het AB van de MGR is hierover afgesproken dat de stemverhouding nogmaals onderwerp wordt van gesprek tussen de verschillende gemeenten.

Inmiddels functioneert de MGR als organisatie bestuurlijk en operationeel en is er een Agendacommissie vanuit de gemeenteraden ingesteld.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
3

Het proces van regionale samenwerking is dynamisch: er komen taken bij, die binnen de MGR uitgevoerd gaan worden. Daarnaast is er sprake van wetswijzigingen op diverse onderdelen, en heeft er per 1 januari 2015 een herindeling van drie gemeenten in onze regio plaatsgevonden. Dit alles maakt een wijziging van een aantal bepalingen in de MGR en in de gemeenschappelijke regeling van SW-bedrijf Breed noodzakelijk.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De volgende regelgeving is van toepassing:
- De Wet gemeenschappelijke regelingen
- De Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Nijmegen en Omgeving (Breed)
- De Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen (MGR)

Daarnaast wordt het Koersdocument “In een goede relatie geef je elkaar de ruimte” gehanteerd als kader voor de besluitvorming. Dit document is in november 2013 vastgesteld en kan gezien worden als een uitwerking van de uitgangspunten voor regionale samenwerking die de regio heeft vastgesteld.

Het overhevelen van bevoegdheden geven we vorm door de MGR en de GR Breed te wijzigen. Met dit besluit geven we daar invulling aan. De raad is bevoegd om over deze wijzigingen te besluiten.

Het voorstel om de GR Breed formeel op te heffen, wordt op een later moment aan de raad voorgelegd. Als de overheveling van SW-taken zorgvuldig heeft plaats gevonden, wordt de GR Breed formeel opgeheven. Ook dit zal een raadsbesluit zijn. Het AB van Breed zal daaraan voorafgaand een liquidatieplan opstellen. Daarbij zullen de raden in de gelegenheid worden gesteld om hun zienswijze te geven.

1.2 Relatie met programma

De regionalisering in de regio Rijk van Nijmegen sluit aan bij thema Stad in de Regio. Het Werkbedrijf en Breed zijn verbonden aan het programma Economie en Werk.

2 Doelstelling

Het doel van dit voorstel is het verwerken van een aantal aanpassingen van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR). Bij enkele beslispunten is dit een inhoudelijke versterking van de regionale samenwerking; daarnaast willen we enkele meer ‘technische’ wijzigingen in de MGR verwerken.

3 Argumenten

a) *De taken en bevoegdheden van de MGR worden aangevuld met taken en bevoegdheden op het gebied van de Wet sociale werkvoorziening.*
We willen in onze regio werken met één Werkbedrijf, waarin ook de regie gevoerd wordt over de sociale werkvoorziening. Middels dit voorstel voegen we daarom de bevoegdheden met betrekking tot de Wsw toe aan de MGR, en wijzigen overeenkomstig daaraan ook de regeling van Breed. Dit is de formele wijziging van de regelingen, die

ertoe leidt dat Breed en de MGR (module Werkbedrijf) integreren tot daadwerkelijk één Werkbedrijf.

Binnenkort ontvangt u van ons college een brief met een meer uitgebreide beschrijving van de integratie van het Werkbedrijf en Breed, de uitgangspunten voor de manier van werken van het (geïntegreerde) Werkbedrijf en de resultaten van de wensen- en bedenkingenprocedure.

b) *Het ICT-bedrijf wordt toegevoegd aan de MGR.*
Eind 2013/begin 2014 is door alle colleges en raden in de regio, met uitzondering van die van Wijchen, het bedrijfsplan ICT Rijk van Nijmegen vastgesteld. Daarin is opgenomen dat ICT als module wordt toegevoegd aan de MGR. Om dit per 1 januari 2016 te realiseren worden de artikelen 5 en 6 aangepast.

c) *We passen de considerans aan om, vooruitlopend op eventuele toekomstige besluitvorming over nieuwe modules, in elk geval vast de mogelijkheid te bieden om ook taken buiten het sociaal domein onder te brengen in de MGR.*
Op dit moment wordt gewerkt aan een notitie over de platformfunctie van de MGR, die in de tweede helft van dit jaar aan uw raden wordt voorgelegd. In deze notitie wordt ingegaan op de wijze waarop we de platformfunctie van de MGR willen vormgeven en op het eventueel toevoegen van nieuwe modules. In de considerans van de regeling is op dit moment een verwijzing naar het sociaal domein opgenomen. Deze verwijderen we zodat, als daar in de toekomst eventueel toe besloten wordt, ook taken die niet binnen het sociaal domein vallen onder de MGR gebracht kunnen worden. Dit leidt nog niet tot een wijziging in de praktijk: een eventuele toevoeging van een module waarbij raadsbevoegdheden worden overgedragen vergt altijd een raadsbesluit. Met deze wijziging zorgen we er enkel voor dat als we een module van buiten het sociaal domein willen toevoegen, niet meer de gehele regeling aangepast hoeft te worden maar enkel de artikelen 5 en 6.

d) *De regievoering over de arbeidsmatige dagbesteding wordt toegevoegd aan het Werkbedrijf binnen de MGR.*
Medio 2014 is besloten dat het Werkbedrijf de regie voert over de arbeidsmatige dagbesteding. De aanbesteding is inmiddels afgerond. Deze taak wordt nu formeel toegevoegd aan artikel 5 (lid d).

e) *De bevoegdheid om een verordening over de tegenprestatie vast te stellen, wordt verwijderd uit de MGR.*
We hechten aan de lokale beleidsvrijheid van gemeenten. Het is gebleken dat de zeven gemeenten in de regio erg verschillend denken over de tegenprestatie, waardoor het niet zinvol is het vaststellen van een verordening over de tegenprestatie bij de MGR te beleggen. Daarom halen we deze bevoegdheid uit de MGR, zodat het weer bij de raden komt te liggen.

f) *De consequenties van de herindeling van Millingen aan de Rijn, Ubbergen en Groesbeek worden verwerkt in de MGR.*

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

De herindeling van de gemeenten Millingen aan de Rijn, Ubbergen en Groesbeek heeft effecten op de regeling. Op diverse plekken in de regeling worden artikelen aangepast, onder meer artikel 8 (aantal AB-leden), artikel 9 (leden AB per gemeente en aantal stemmen per bestuurslid) en artikel 1 (begripsomschrijving Berg en Dal).

g) *De begrotingscyclus van de MGR wordt aangepast, in verband met de aanpassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen.*
De Wet gemeenschappelijke regelingen is aangepast. In de wet staan nieuwe termijnen voor de ontwerpbegroting en jaarrekening. In onze regeling halen we de termijn voor het verzenden van deze documenten ruim twee weken naar voren (van 1 mei naar 15 april). De raden wordt gevraagd om binnen acht weken een zienswijze te geven, zodat het bestuur van de MGR de tijd heeft (anderhalve maand) om alle opmerkingen te verwerken en een definitieve begroting neer te leggen bij de provincie Gelderland. Conform de wet en de met beide provincies gemaakte afspraken, hoeft de MGR de begroting niet in te dienen bij de provincie Limburg. De artikelen 29 en 31 worden aangepast.

h) *De begrotingssystematiek van de MGR wordt aangepast, om te komen tot een modulaire opzet van de begroting.*
De begroting van de MGR is een geconsolideerde begroting van modulaire deelbegrotingen. Deze systematiek is vastgelegd in de regeling.

i) *Uit de regeling wordt verwijderd dat de secretaris van de MGR tevens de directeur is.*
Het is van belang om binnen de MGR een directeur te hebben, die ambtelijk eindverantwoordelijk is voor de organisatie en aangesproken kan worden door het DB op het reilen en zeilen van de organisatie. Op dit moment is in de MGR opgenomen dat de secretaris tevens directeur is. Maar aangezien de MGR nog slechts van beperkte omvang is, willen we mogelijkheid hebben deze rol (voorlopig) bij de algemeen manager van de grootste module, het Werkbedrijf, te beleggen. Daarom halen we uit de regeling dat de secretaris tevens directeur is. Daarmee is het aan het AB van de MGR om de rol van directeur toe te wijzen aan een functionaris.

j) *We beleggen de afhandeling van klachten van de MGR in tweede instantie bij de regionale Ombudsman, in plaats van bij de Nationale Ombudsman.*
Klachten worden in eerste instantie afgehandeld door de gastheergemeente, Nijmegen. We beleggen de afhandeling van klachten van de MGR in tweede instantie bij de regionale Ombudsman, in plaats van bij de Nationale Ombudsman. Daarmee sluiten we aan bij de wijze van klachtafhandeling die de meeste gemeenten in de regio (op Nijmegen en Mook & Middelaar na) hanteren.

4 Risico's

Aan dit voorstel zijn geen risico's verbonden. Wel wijzen we er op dat we in de komende jaren rekening moeten houden met een tekort dat voortkomt uit het SW-onderdeel van ons Werkbedrijf. Daarom kiezen we er voor om dit onderdeel duidelijk zichtbaar te houden binnen de administratie van de MGR. We vinden het belangrijk om te benadrukken dat we de organisaties wel echt willen integreren, omdat we anders geen samenwerkingsvoordelen realiseren.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel aan de Raad

5 Financiën

Proces begroting MGR 2016
In de loop van 2015 wordt de geïntegreerde begroting 2016 van de MGR voorbereid. De planning van de begroting 2016 hebben we als volgt opgesteld:
- Uiterlijk 1 augustus gaat de ontwerpbegroting 2016 naar de provincie Gelderland[1] en naar de gemeenteraden in de regio. Deze ontwerpbegroting wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van de MGR.
- De raden hebben tot 1 november 2015 gelegenheid om een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2016.
- In november wordt de bijgestelde begroting behandeld in het algemeen bestuur van de MGR. Daarna wordt de vastgestelde begroting voor 1 december (uiterlijk) toegezonden aan de provincie Gelderland en de raden in de regio.

Tekort op SW-onderdeel
Zoals ook in de risicoparagraaf van dit voorstel is vermeld, is er sprake van een tekort op het SW-onderdeel van de begroting. De deelnemende gemeenten moeten vaststellen op welke manier dit tekort gedekt zal worden. De colleges zullen hiervoor met voorstellen komen, omdat het keuzes zijn die elke afzonderlijke gemeente moet maken. Dit zal in de begroting 2016 van het Werkbedrijf worden opgenomen. U ontvangt binnenkort een brief van ons college waarin meer uitgebreid is beschreven hoe de financiën van het SW-onderdeel van het Werkbedrijf zich de komende jaren ontwikkelen.

Boekenonderzoek Breed
Eind maart heeft Breed haar ontwerp-meerjarenbegroting 2015 en jaarrekening 2014 aan de raden aangeboden. Op basis van deze stukken (en aanvullende documenten) zal een boekenonderzoek uitgevoerd worden. Dit onderzoek gebeurt in opdracht van het bestuur van de MGR en wordt uitgevoerd door de regionale adviesfunctie. Het resultaat van dit onderzoek zal gebruikt worden om de geïntegreerde begroting van de MGR op te stellen.

West Maas en Waal
Met de gemeente West Maas en Waal (wel deelnemer GR Breed, maar geen deelnemer MGR) is afgesproken dat er voor 1 oktober 2015 afspraken worden gemaakt over de financiële bijdrage voor SW-medewerkers uit de gemeente West Maas en Waal.

6 Participatie en Communicatie
De wijzigingen van de MGR en de GR Breed zijn besproken met ambtelijke en bestuurlijke stakeholders in de deelnemende gemeenten en zijn geagendeerd geweest in het bestuur van de MGR.

7 Uitvoering en evaluatie
De MGR-organisatie is bestuurlijk en operationeel een feit. Op 1 januari 2015 zijn alle medewerkers van de gemeentelijke afdelingen Werk gaan werken onder de operationele

[1] Mook en Middelaar, deelnemer aan de MGR, ligt in de provincie Limburg. Met de provincies Limburg en Gelderland is afgesproken dat de provincie Gelderland de toezichthoudende rol vervult. De genoemde procedure is afgestemd met de provincie Gelderland.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel aan de Raad

aansturing van het Werkbedrijf (op één locatie). We streven er naar om per 1 januari 2016 alle medewerkers van het Werkbedrijf en ICT Rijk van Nijmegen daadwerkelijk geplaatst te hebben binnen de MGR.

In een later stadium wordt een liquidatieplan voor de GR Breed voor zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden en doen we het voorstel voor de opheffing van deze GR.

In 2015 maken we met de agendacommissie afspraken over de evaluatie van de MGR.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlagen:
Wijzigingsbesluit MGR
Wijzigingsbesluit GR Breed
Gewijzigde regeling MGR met wijzigingen wijzigingsbesluit
Gewijzigde regeling Breed met wijzigingen wijzigingsbesluit

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 10 juni 2015

16. Raadsvoorstel Wijziging Modulaire gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed) (68/2015)

Raadsvoorstel d.d. 12 mei 2015

1. De wijzigingen van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) vast te stellen per 1 januari 2016. Het gaat daarbij om de volgende wijzigingen:
   a. De taken en bevoegdheden van de MGR worden aangevuld met taken en bevoegdheden op het gebied van de Wet sociale werkvoorziening.
   b. Het ICT-bedrijf wordt toegevoegd aan de MGR.
   c. We passen de considerans aan om, vooruitlopend op eventuele toekomstige besluitvorming over nieuwe modules, in elk geval vast de mogelijkheid te bieden om
      ook taken buiten het sociaal domein onder te brengen in de MGR.
   d. De regievoering over de arbeidsmatige dagbesteding wordt toegevoegd aan het Werkbedrijf binnen de MGR.
   e. De bevoegdheid om een verordening over de tegenprestatie vast te stellen, wordt verwijderd uit de MGR.
   f. De consequenties van de herindeling van Millingen aan de Rijn, Ubbergen en Groesbeek worden verwerkt in de MGR.
   g. De begrotingscyclus van de MGR wordt aangepast, in verband met de aanpassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
   h. De begrotingssystematiek van de MGR wordt aangepast, om te komen tot een
      modulaire opzet van de begroting.
   i. Uit de regeling wordt verwijderd dat de secretaris van de MGR tevens de directeur is.
   j. We beleggen de afhandeling van klachten van de MGR in tweede instantie bij de regionale Ombudsman, in plaats van bij de Nationale Ombudsman.

2. De wijzigingen van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Nijmegen en Omgeving (Breed), die verband houden met het besluit om de taken en bevoegdheden betreffende de Wet sociale werkvoorziening aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling toe te voegen, per 1 januari 2016 vast te stellen.

Raadsbesluit d.d. 10 juni 2015

Conform besloten

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

MODULAIRE GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING RIJK VAN NIJMEGEN

Wijzigingsbesluit

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

De colleges van burgemeester en wethouders en de raden van de gemeenten Beuningen, Druten, Groesbeek, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen ieder voor zover zij bevoegd zijn besluiten de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen als volgt te wijzigen:

I. *In de aanhef worden de namen van de gemeenten Groesbeek, Ubbergen en Millingen aan de Rijn vervangen door:* Berg en Dal.

II. *In de aanhef worden de bestaande overwegingen vervangen door:*

overwegende dat op diverse domeinen samenwerking tussen de gemeenten in de regio geboden is;

overwegende dat met een modulair in te vullen gemeenschappelijke regeling meer congruentie en doelmatigheid in de samenwerking tussen de gemeenten in de regio worden gerealiseerd;

overwegende dat de gemeenschappelijke regeling als eerste samenwerkingsmodule zal bevatten; het regionaal werkbedrijf en als tweede module ICT;

overwegende dat het modulaire karakter van de gemeenschappelijke regeling met zich meebrengt dat er meerdere samenwerkingsmodules kunnen worden toegevoegd;

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Gemeentewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en de Participatiewet.

III. *In artikel 1 wordt toegevoegd sub f tot en met m:*

f. Berg en Dal: gemeente Berg en Dal, als fusiegemeente van de gemeenten Groesbeek, Millingen aan de Rijn en Ubbergen, tot 2 januari 2016 is de naamgeving van de gemeente bepaald als: Groesbeek, na 2 januari 2016 is de naamgeving: Berg en Dal.
g. PW: Participatiewet.
h. Ioaw: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers.
i. Ioaz: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.
j. MGR: Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen.
k. Generieke verordening: verordening waarvan het werkingsgebied zich uitstrekt over de gehele MGR en niet slechts over één module.
l. Modulaire verordening: verordening waarvan het werkingsgebied zich beperkt tot één module.
m. Rijk van Nijmegen: de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen.

IV. *Aan artikel 5 wordt boven lid 1 een aanhef toegevoegd:*

A. Module Regionaal werkbedrijf

V. *Aan artikel 5 wordt een nieuw lid 1 toegevoegd onder vernummering van de overige leden:*

1. Aan de module Regionaal Werkbedrijf nemen deel de colleges en raden van: Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen.

VI. *In artikel 5 lid 2 wordt Wwb vervangen door Pw.*

VII. *Aan artikel 5 lid 2 worden toegevoegd het volgende onderdelen d en e, onder vernummering van de bestaande onderdelen:*

d. Het uitvoeren of inkopen van trajecten, projecten of voorzieningen met een zelfstandig karakter voor mensen met een beperking die (loonvormende) arbeid

verrichten, in een niet-vrijblijvende sfeer, waarbij zowel kwaliteits- en kwantiteitseisen aan de productie of diensten worden gesteld op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015".
e. Het uitvoeren van de voormalige Wet sociale werkvoorziening zoals deze gold voor 1 januari 2015 en de op deze wet gebaseerde uitvoeringsregelingen.

VIII. *Aan artikel 5 wordt toegevoegd het volgende lid 6:*

6. Lid 1 onderdeel e. van dit artikel heeft geen betrekking op de gemeente Mook en Middelaar, die haar verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de voormalige Wet sociale werkvoorziening zoals deze gold voor 1 januari 2015 niet heeft gepositioneerd in de MGR maar in een andere gemeenschappelijke regeling.

IX. *Aan artikel 5 wordt toegevoegd het volgende onderdeel B:*

B. Module ICT

1. Aan de module ICT nemen deel de colleges van: Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar en Nijmegen.
2. Aan de module ICT wordt de taak opgedragen om het garanderen van de continuïteit en kwalitatief adequate dienstverlening op het gehele terrein van de ICT-infrastructuur en –voorzieningen van alle deelnemende gemeenten te verwezenlijken.
3. Het samenwerkingsverband verricht, onverminderd het bepaalde in lid 1, alleen taken voor (gemeentelijke) organisaties binnen het Rijk van Nijmegen. Met instemming van het algemeen bestuur kunnen ook diensten worden aangeboden aan organisaties buiten het in dit artikel genoemde rechtsgebied.
4. Het samenwerkingsverband kan op verzoek, indien het algemeen bestuur hiertoe besluit, binnen het te verwezenlijken belang zoals bedoeld in artikel 4, eerste lid, nader te omschrijven ICT-taken gaan uitvoeren. Een besluit hiertoe vermeldt de wijze van kostenverrekening en overige voorwaarden waaronder deze taken worden uitgevoerd.

X. *Aan artikel 6 wordt boven lid 1 een aanhef toegevoegd:*

A. Module Regionaal werkbedrijf

XI. *In artikel 6 lid 1 wordt onderdeel c. geschrapt onder vernummering van de overige onderdelen.* (betreft de bevoegdheid tot het vaststellen van een verordening tegenprestatie.)

XII. *Aan artikel 6 lid 1 wordt toegevoegd het volgende onderdeel :*

e. het verrichten van werkzaamheden in een beschutte omgeving.

XIII. *Aan artikel 6 wordt toegevoegd het volgende onderdeel B:*

B. Module ICT

De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten zoals bedoeld in artikel 5 onder B. geven aan de MGR de opdracht om de continuïteit en kwalitatief adequate dienstverlening op het gehele terrein van de ICT-infrastructuur en –voorzieningen van alle deelnemende gemeenten te verwezenlijken.

XIV. *Aan artikel 7 wordt: "in deze regeling", vervangen door:*

bij of krachtens deze regeling.

XV. *In artikel 7 lid 3 wordt achter "dagelijks bestuur" ingevoegd:*

of een bestuurscommissie

XVI. *In artikel 7 lid 3: worden toegevoegd de volgende onderdelen b. en d. onder vernummering van de overige onderdelen:*

b. het vaststellen en wijzigen van de deelbegrotingen (per module);
d. het vaststellen van de deelrekeningen (per module)

XVII. *In artikel 8 lid 1: 19 leden vervangen door* 15 leden*. Verder wordt voor "iedere gemeente" op 2 plaatsen ingevoegd:*
de raad van

XVIII. *In artikel 9 lid 1 wordt het bestaande schema met betrekking tot de stemverhouding vervangen door het volgende schema:*

Deelnemende gemeente	*Leden*	*Aantal stemmen per bestuurslid*
Berg en Dal	*2*	*11*
Beuningen	*2*	*8*
Druten	*2*	*6*
Heumen	*2*	*5*
Mook en Middelaar,	*2*	*3*
Nijmegen	*3*	*36*
Wijchen	*2*	*13*
Totaal	***15 leden***	***200 stemmen***

XIX. *In artikel 9 wordt in lid 6 (na vernummering lid 9) het volgende onderdeel c. toegevoegd onder vernummering van de overige onderdelen:*
c. de deelbegrotingen, de wijzigingen daarvan en de deelrekeningen;

XX. *In artikel 15 wordt het bestaande lid 2 vervangen door het volgende lid 2:*
2. Het algemeen bestuur gaat niet over tot het instellen van een commissie als bedoeld in het eerste lid dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld om wensen en bedenkingen naar voren te brengen.

XXI. *In artikel 21, lid 1 wordt toegevoegd na "..kan personeel aanstellen.":*
en kan voor zover het personen betreft uit de doelgroep van de voormalige Wet sociale werkvoorziening, zoals die gold op 31 december 2014 een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht afsluiten.

XXII. *In artikel 21 wordt toegevoegd het volgende lid 2, onder vernummering van het bestaande lid 2 naar lid 3:*
2. Naast de in het eerste lid genoemde dienstverbanden geldt dat er sprake is van dienstverbanden zoals bedoeld in artikel 2, eerste en tweede lid van de Wet sociale werkvoorziening, zoals deze gold op 31 december 2014, voor de betreffende personen uit de doelgroep van de Wet sociale werkvoorziening.

XXIII. *In artikel 21 wordt toegevoegd het volgende lid 4:*
4. Op de medewerkers behorende tot de doelgroep van de voormalige Wet sociale werkvoorziening zijn met inachtneming van artikel 2, eerste en tweede lid van de Wet sociale werkvoorziening, zoals deze gold op 31 december 2014, de arbeidsvoorwaarden van de Collectieve arbeidsovereenkomst sociale werkvoorziening van toepassing alsmede de door het dagelijks bestuur vast te stellen algemene voorschriften en bepalingen geldende voor deze medewerkers.

XXIV. *In artikel 22 lid 1 wordt na "secretaris" geschrapt:*
die tevens directeur is.

XXV. *In artikel 22a leden 1 en 3 wordt "algemeen bestuur" vervangen door:*
dagelijks bestuur

XXVI. *Aan artikel 23 wordt een nieuw lid 2 toegevoegd:*
XXVII. De gemeentelijke ombudsman voor het Rijk van Nijmegen is bevoegd tot behandeling van klachten zoals bedoeld in artikel 9:18, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht.

XXVIII. *In artikel 25 wordt de zinsnede "stelt een uitvoeringbeleidsplan vast" vervangen door:*
kan een uitvoeringsbeleidsplan vaststellen

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

XXIX. *In artikel 26 wordt de zinsnede "stelt voor ieder jaar een uitvoeringbeleidsprogramma vast" vervangen door:*
kan voor ieder jaar een uitvoeringsbeleidsprogramma vaststellen

XXX. *Aan artikel 29 wordt een nieuw eerste lid toegevoegd, onder vernummering van de overige leden:*
1. De begroting van de MGR bestaat uit een algemeen geconsolideerd deel en uit modulaire deelbegrotingen.

XXXI. *In artikel 29 lid 1 (na vernummering lid 2),* wordt 1 mei *vervangen door:* 15 april.

XXXII. *In artikel 29 lid 1 (na vernummering lid 2), wordt ingevoegd na "…behoorlijke toelichting…":*
(algemene financiële en inhoudelijke kaders)

XXXIII. *In artikel 29 lid 4 (na vernummering lid 5), wordt ingevoegd na "…kunnen…":* binnen 8 weken.

XXXIV. *In artikel 29 lid 5 (na vernummering lid 6), wordt 1 juli vervangen door:* 15 juli.

XXXV. *In artikel 29 lid 7 (na vernummering lid 8), wordt 15 juli vervangen door:* 1 augustus.

XXXVI. *Aan artikel 31 wordt een nieuw eerste lid toegevoegd, onder vernummering van de overige leden:*
1. De jaarrekening van de MGR bestaat uit een algemeen deel, de geconsolideerde jaarrekening en de deelexploitaties van de modules.

XXXVII. *In artikel 31 lid 1 (na vernummering lid 2), wordt 1 mei vervangen door*:15 april

XXXVIII. *In artikel* 31 *lid 1 (na vernummering lid 2), wordt besturen van de gemeenten vervangen door:*
raden van de deelnemende gemeenten.

XXXIX. *In artikel 31 lid 2 (na vernummering lid 3), wordt twee maanden vervangen door:* 8 weken.

XL. *Aan artikel 31 lid 2 (na vernummering lid 3*), *wordt de volgende zin toegevoegd:* Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de jaarrekening, zoals deze bij het algemeen bestuur wordt aangeboden.

XLI. *In artikel 31 lid 3 (na vernummering lid 4), wordt 1 juli vervangen door*: 15 juli.

XLII. *In artikel 31 luidt lid 6 (na vernummering lid 7):*
7. In de geconsolideerde jaarrekening wordt als bijlage de deelexploitaties van de modules opgenomen. Per deelexploitatie wordt het door elk van de deelnemende gemeenten over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.

XLIII. *In artikel 33 lid 1wordt "bestuursorganen" vervangen door:*
college en raad

XLIV. *In artikel 34 lid 1wordt "de besturen" vervangen door:*
de colleges en raden

XLV. De wijzigingen treden in werking op 1 januari 2016

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

MODULAIRE GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING
RIJK VAN NIJMEGEN

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

De colleges van burgemeester en wethouders en de raden van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen ieder voor zover zij bevoegd zijn;

overwegende dat op diverse domeinen samenwerking tussen de gemeenten in de regio geboden is;

overwegende dat met een modulair in te vullen gemeenschappelijke regeling meer congruentie en doelmatigheid in de samenwerking tussen de gemeenten in de regio worden gerealiseerd;

overwegende dat de gemeenschappelijke regeling als eerste samenwerkingsmodule zal bevatten; het regionaal werkbedrijf en als tweede module ICT;

overwegende dat het modulaire karakter van de gemeenschappelijke regeling met zich meebrengt dat er meerdere samenwerkingsmodules kunnen worden toegevoegd;

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Gemeentewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en de Participatiewet.

BESLUITEN:

aan te gaan de volgende

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING RIJK VAN NIJMEGEN

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

a. samenwerkingsverband: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2 van deze regeling;
b. regeling: de onderhavige gemeenschappelijke regeling;
c. wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen;
d. samenwerkingsmodule: een belang dat het samenwerkingsverband behartigt, waarvoor de deelnemende gemeenten al dan niet taken en bevoegdheden overdragen;
e. dienstverleningsovereenkomst: een overeenkomst tussen de MGR en een deelnemende gemeente over de dienstverlening die deze betreffende gemeente afneemt bij de MGR. In deze dienstverleningsovereenkomst komen ten minste terug: (SMART-geformuleerde) doelstellingen, effecten, prestaties, kwaliteitseisen, budgetten en risico's, zowel in financiële als in inhoudelijke zin.
f. Berg en Dal: gemeente Berg en Dal, als fusiegemeente van de gemeenten Groesbeek, Millingen aan de Rijn en Ubbergen, tot 2 januari 2016 is de naamgeving van de gemeente bepaald als: Groesbeek, met ingang van 2 januari 2016 is de naamgeving: Berg en Dal.
g. PW: Participatiewet.
h. Ioaw: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers.
i. Ioaz: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.
j. MGR: Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen.
k. Generieke verordening: verordening waarvan het werkingsgebied zich uitstrekt over de gehele MGR en niet slechts over één module.
l. Modulaire verordening: verordening waarvan het werkingsgebied zich beperkt tot één module.

m. Rijk van Nijmegen: de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen.

Artikel 2 Openbaar lichaam
Er is een openbaar lichaam, genaamd modulaire gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen. Het openbaar lichaam bezit rechtspersoonlijkheid en is gevestigd te Nijmegen.

Artikel 3 Bestuursorganen
Het samenwerkingsverband kent, onverminderd de mogelijkheid tot het instellen van bestuurscommissies als bedoeld in artikel 15 van deze regeling, de volgende bestuursorganen:
a. het algemeen bestuur,
b. het dagelijks bestuur;
c. de voorzitter.

HOOFDSTUK 2 BELANGEN, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 4 Belangen
1. Het samenwerkingsverband wordt ingesteld om de belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen; meer in het bijzonder op het gebied van werk, inkomen, zorg, welzijn, inkoop en ICT.
2. Het samenwerkingsverband wordt ingesteld om de belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op het gebied van regionale afstemming en regionale samenwerking.

Artikel 5 Taken

A. Module Regionaal werkbedrijf
1. Aan de module Regionaal Werkbedrijf nemen deel de colleges en raden van: Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen
2. Ter behartiging van het in artikel 4 lid 1 genoemde belang werk heeft het samenwerkingsverband de volgende taken in de vorm van basisdienstverlening:

a. Het ondersteunen bij de arbeidsinschakeling van personen uit de doelgroep van de PW, Ioaw, Ioaz zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a PW, artikel 34 eerste lid, onder a Ioaw en artikel 34 eerste lid, onder a Ioaz en de rechtsopvolgers van deze wetten en de doelgroep loonkostensubsidie.
b. Het aanbieden van voorzieningen gericht op de arbeidsinschakeling aan de personen uit de onder a. genoemde doelgroep.
c. Het opdragen van een tegenprestatie aan de wettelijke doelgroep, indien noodzakelijk.
d. Het uitvoeren of inkopen van trajecten, projecten of voorzieningen met een zelfstandig karakter voor mensen met een beperking die (loonvormende) arbeid verrichten, in een niet-vrijblijvende sfeer, waarbij zowel kwaliteits- en kwantiteitseisen aan de productie of diensten worden gesteld op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
e. Het uitvoeren van de voormalige Wet sociale werkvoorziening zoals deze gold voor 1 januari 2015 en de op deze wet gebaseerde uitvoeringsregelingen.
f. Coördinerende, adviserende en ondersteunende taken die in verband staan met de uitvoerende taken van de basisdienstverlening.

3. Naast de in het eerste lid genoemde basisdienstverlening kan het samenwerkingsverband taken in het kader van maatwerkafspraken uitvoeren voor de deelnemende gemeenten, ter behartiging van de belangen genoemd in artikel 4.
4. Over de omvang en uitvoering van de taken genoemd in het eerste lid, en tweede lid worden afzonderlijke (dienstverlenings-)overeenkomsten afgesloten tussen de deelnemende gemeenten en het openbaar lichaam. In deze afzonderlijke (dienstverlenings-)overeenkomsten worden maatwerkafspraken gemaakt over de wijze waarop het samenwerkingsverband per gemeente uitvoering geeft aan de dienstverlening.

5. Ter behartiging van het in artikel 4 lid 2 genoemde belang afstemming heeft het samenwerkingsverband de taak om regionale discussies over samenwerking af te stemmen en te coördineren.
6. Lid 1 onderdeel e. van dit artikel heeft geen betrekking op de gemeente Mook en Middelaar, die haar verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de voormalige Wet sociale werkvoorziening zoals deze gold voor 1 januari 2015 niet heeft gepositioneerd in de MGR maar in een andere gemeenschappelijke regeling.

B. Module ICT

1. Aan de module ICT nemen deel de colleges van: Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar en Nijmegen.
2. Aan de module ICT wordt de taak opgedragen om het garanderen van de continuïteit en kwalitatief adequate dienstverlening op het gehele terrein van de ICT-infrastructuur en –voorzieningen van alle deelnemende gemeenten te verwezenlijken.
3. Het samenwerkingsverband verricht, onverminderd het bepaalde in lid 1, alleen taken voor (gemeentelijke) organisaties binnen het Rijk van Nijmegen. Met instemming van het algemeen bestuur kunnen ook diensten worden aangeboden aan organisaties buiten het in dit artikel genoemde rechtsgebied.
4. Het samenwerkingsverband kan op verzoek, indien het algemeen bestuur hiertoe besluit, binnen het te verwezenlijken belang zoals bedoeld in artikel 4, eerste lid, nader te omschrijven ICT-taken gaan uitvoeren. Een besluit hiertoe vermeldt de wijze van kostenverrekening en overige voorwaarden waaronder deze taken worden uitgevoerd.

Artikel 6 Bevoegdheden van het samenwerkingsverband

A. Module Regionaal werkbedrijf

1. De deelnemers dragen geen publiekrechtelijke bevoegdheden - waaronder begrepen de bevoegdheid tot het vaststellen van een strategisch beleidskader - over aan het samenwerkingsverband, met uitzondering van de bevoegdheid tot het vaststellen van een verordening en beleidsregels over:
    a. het ondersteunen bij de arbeidsinschakeling;
    b. het aanbieden van voorzieningen;
    c. het aanbieden van opleiding en scholing;
    d. het verstrekken van een premie in verband met het verrichten van werkzaamheden;
    e. het verrichten van werkzaamheden in een beschutte omgeving.

   De bevoegdheid wordt uitgeoefend met inachtneming van het bepaalde in wet- en regelgeving en in de strategische beleidskaders zoals die door de raden van de deelnemende gemeenten worden vastgesteld.
2. De deelnemers verlenen ieder afzonderlijk de mandaten, volmachten en machtigingen aan het openbaar lichaam die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de taken.

B. Module ICT

De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten zoals bedoeld in artikel 5 onder B. geven aan de MGR de opdracht om de continuïteit en kwalitatief adequate dienstverlening op het gehele terrein van de ICT-infrastructuur en –voorzieningen van alle deelnemende gemeenten te verwezenlijken.

HOOFDSTUK 3 HET ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 7 Taken en bevoegdheden

1. Het algemeen bestuur is een regionaal platform voor samenwerking en afstemming.

2. Aan het algemeen bestuur behoren de taken en bevoegdheden toe die in de wet aan het algemeen bestuur zijn opgedragen, alsmede alle bevoegdheden die voorts bij of krachtens deze regeling aan dit orgaan worden opgedragen en niet aan het dagelijks bestuur, de voorzitter of een bestuurscommissie zijn opgedragen.
3. Het algemeen bestuur kan aan het dagelijks bestuur of een bestuurscommissie bevoegdheden overdragen met uitzondering van de bevoegdheid tot:
   a. het vaststellen en wijzigen van de begroting;
   b. het vaststellen en wijzigen van de deelbegrotingen (per module);
   c. het vaststellen van de rekening;
   d. het vaststellen van de deelrekeningen (per module)
   e. het vaststellen van verordeningen;
   f. het vaststellen van het uitvoeringsbeleidsplan en uitvoeringsbeleidsprogramma;
   g. het instellen van bestuurscommissies;
   h. het oprichten van of deelnemen in stichtingen, vennootschappen, en coöperatieve en andere verenigingen passend binnen de te behartigen belangen, de taken en de bevoegdheden van het samenwerkingsverband dan wel het ontbinden van die rechtspersonen of het beëindigen van de deelneming.
   i. het vaststellen van een managementcontract met de directie.

Artikel 8 Samenstelling en zittingsduur

1. Het algemeen bestuur bestaat uit 15 leden, de voorzitter inbegrepen, als volgt te benoemen:
   - door de raad van iedere deelnemende gemeente met uitzondering van Nijmegen worden 2 leden aangewezen;
   - door de raad van de gemeente Nijmegen worden 3 leden aangewezen.
2. Een lid van het algemeen bestuur kan niet tevens zijn medewerker in dienst van of op grond van een overeenkomst van opdracht werkzaam zijn voor het samenwerkingsverband.
3. De leden van het algemeen bestuur hebben, onverminderd het bepaalde in artikel 18, derde lid, van deze regeling zitting gedurende de zittingsduur van de gemeenteraad. Indien zij in de nieuwe zittingsperiode opnieuw als wethouder of burgemeester deel uitmaken van het college kunnen zij terstond opnieuw worden aangewezen.
4. Het lidmaatschap eindigt zodra een lid ophoudt lid of voorzitter van de raad of wethouder van de desbetreffende gemeente te zijn.
5. De leden van het algemeen bestuur, die tussentijds ontslag nemen, stellen de voorzitter van het algemeen bestuur hiervan op de hoogte. Het ontslag gaat in zodra onherroepelijk in hun opvolging is voorzien.
6. Elk lid van het algemeen bestuur heeft een plaatsvervanger. Bepalingen in deze regeling geldende voor de leden van het algemeen bestuur zijn mede van toepassing op de plaatsvervangende leden.

Artikel 9 Vergaderorde en besloten vergaderingen

1. Besluiten van het algemeen bestuur worden genomen bij meerderheid van stemmen onverminderd het bepaalde in lid 2. Leden van het algemeen bestuur hebben het volgende stemrecht:

Deelnemende gemeente	*Leden*	*Aantal stemmen per bestuurslid*
Berg en Dal	*2*	*11*
Beuningen	*2*	*8*
Druten	*2*	*6*
Heumen	*2*	*5*
Mook en Middelaar,	*2*	*3*
Nijmegen	*3*	*36*
Wijchen	*2*	*13*
Totaal	***15 leden***	***200 stemmen***

2. Besluiten van het algemeen bestuur met betrekking tot de uitoefening van de bevoegdheden genoemd in artikel 7 lid 3 kunnen alleen genomen worden indien alle algemeen bestuursleden

van minimaal drie gemeenten instemmen met het besluit en voldaan is aan de in lid 1 bedoelde meerderheid van stemmen.

3. Het algemeen bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar en voorts zo dikwijls als de voorzitter of het dagelijks bestuur dit nodig oordeelt of ten minste een vijfde van het aantal leden van het algemeen bestuur daarom verzoekt.
4. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar.
5. Tot het sluiten van de deuren en het vergaderen in beslotenheid kan worden overgegaan met inachtneming van het bepaalde in artikel 22 van de wet en artikel 23 van de Gemeentewet (oud).
6. In een besloten vergadering van het algemeen bestuur kan niet worden beraadslaagd of besloten over:
   a. het beleidsplan en het beleidsprogramma;
   b. de begroting, de wijzigingen daarvan en de rekening;
   c. de deelbegrotingen, de wijzigingen daarvan en de deelrekeningen;
   d. het doen van een uitgaaf, voordat de begroting of de begrotingswijziging, waarbij deze uitgaaf is geraamd, is goedgekeurd;
   e. het aangaan van geldleningen, het uitlenen van gelden en het aangaan van rekening-courantovereenkomsten;
   f. het geheel of gedeeltelijk vervreemden en het bezwaren van de eigendommen van het samenwerkingsverband;
   g. het onderhands verhuren, verpachten of in gebruik geven van eigendommen van het samenwerkingsverband;
   h. het onderhands aanbesteden van werken of leveringen;
   i. het treffen, wijzigen, verlengen of opheffen van overeenkomsten van opdracht tussen het samenwerkingsverband en andere lichamen;
   j. het oprichten van of deelnemen in stichtingen, maatschappen, vennootschappen en coöperatieve verenigingen passend binnen de te behartigen belangen, de taken en bevoegdheden van het samenwerkingsverband dan wel het ontbinden van die rechtspersonen of beëindigen van de deelneming;
   k. het liquidatieplan.

HOOFDSTUK 4 HET DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 10 Taken en bevoegdheden

Aan het dagelijks bestuur is in elk geval opgedragen:

a. het dagelijks bestuur van het samenwerkingsverband,
b. het voorbereiden van al hetgeen aan het algemeen bestuur ter beraadslaging en besluitvorming wordt voorgelegd,
c. het uitvoeren van de besluiten van het algemeen bestuur,
d. het voorstaan van de belangen van het samenwerkingsverband bij andere overheden, instellingen en diensten waarmee, of personen met wie contact met het samenwerkingsverband van belang is,
e. het beheer van activa en passiva van het samenwerkingsverband,
f. de zorg, voor zover deze niet aan anderen toekomt, voor de controle op het geldelijke beheer en de boekhouding,
g. het nemen van alle conservatoire maatregelen, zowel in als buiten rechte, en het doen van alles wat nodig is ter voorkoming van verjaring en verlies van recht en eigendom,
h. het benoemen, het schorsen en het ontslaan van personeel in dienst van het samenwerkingsverband met uitzondering van het bepaalde in artikel 22a, al dan niet op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht, een en ander voor zover de regeling niet anders bepaalt en met inachtneming van door het algemeen bestuur te stellen regelen,
i. het houden van een voortdurend toezicht op al hetgeen het samenwerkingsverband aangaat, en voorts de taken en bevoegdheden die in deze regeling aan dit bestuur zijn opgedragen.

Artikel 11 Samenstelling en zittingsduur

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en 4 andere leden, door het algemeen bestuur aan te wijzen en te ontslaan. Minimaal 3 leden, waaronder de voorzitter, van het dagelijks bestuur worden aangewezen uit het algemeen bestuur. Ten hoogste 2 leden van het dagelijks bestuur kunnen worden aangewezen van buiten de kring van het algemeen bestuur.
2. Zij treden, onverminderd het bepaalde in artikel 16, vierde lid, van deze regeling, af op de dag van aftreden van de leden van het algemeen bestuur. Zij kunnen, indien zij opnieuw zijn aangewezen tot lid van het algemeen bestuur, terstond opnieuw worden benoemd.
3. Degene die ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn, houdt tevens op lid van het dagelijks bestuur te zijn.

Artikel 12 Werkwijze en vergaderorde

1. Het dagelijks bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter dit nodig oordeelt of tenminste twee leden van het dagelijks bestuur zulks schriftelijk, onder opgave van de te behandelen onderwerpen verzoeken, in welk laatste geval de vergadering binnen twee weken plaatsvindt.
2. De artikelen 54, 56, 58 en 59 van de Gemeentewet (oud) zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Over personen wordt schriftelijk, over zaken mondeling gestemd.
4. Ieder aanwezig lid brengt één stem uit.
5. Het dagelijks bestuur kan zijn werkzaamheden verdelen over zijn leden. Het dagelijks bestuur deelt zijn besluiten ter zake mee aan het algemeen bestuur.

HOOFDSTUK 5 DE VOORZITTER

Artikel 13

1. De voorzitter wordt door het algemeen bestuur uit zijn midden aangewezen.
2. Hij is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
3. Bij afwezigheid van de voorzitter wordt hij vervangen door een lid van het dagelijks bestuur, door dat bestuur aan te wijzen.
4. Hij tekent de stukken, die van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur uitgaan. Deze stukken worden mede-ondertekend door de secretaris.
5. Het dagelijks bestuur kan besluiten de ondertekening van de stukken die van dit bestuurscollege uitgaan op te dragen aan een ander lid van dit bestuur, aan de secretaris, genoemd in artikel 22 van deze regeling, of aan een andere ambtenaar van het samenwerkingsverband.
6. De voorzitter vertegenwoordigt het samenwerkingsverband in en buiten rechte. Hij kan de vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aan te wijzen gemachtigde.

HOOFDSTUK 6 DE COMMISSIES

Artikel 14 Commissies van advies

1. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter kunnen commissies van advies instellen, zulks met inachtneming van artikel 24 van de wet.
2. Het algemeen bestuur kan bij reglement één of meerdere commissies van advies instellen, waarin de raden van de deelnemende gemeenten vertegenwoordigd zijn, met het recht om gevraagd of ongevraagd te adviseren ten aanzien van de instelling van nieuwe samenwerkingsmodules alsmede het monitoren, evalueren aanpassen van bestaande samenwerkingsmodules.
3. Het algemeen bestuur stelt een agendacommissie in. Deze agendacommissie bestaat uit raadsleden en is belast met: de logistieke voorbereiding en planning van de politieke

besluitvorming ten behoeve van alle deelnemende gemeenteraden en het scheppen van randvoorwaarden opdat de raden de kaderstellende en controlerende taak kunnen vervullen.
4. Het algemeen bestuur stelt de ten aanzien van de in lid 1 en 2 bedoelde commissies bevoegdheden, faciliteiten en samenstelling bij reglement vast.

Artikel 15 Bestuurscommissies
1. Het algemeen bestuur kan commissies instellen met het oog op de behartiging van bepaalde belangen en het uitvoering geven aan taken en bevoegdheden, voor zover deze niet zijn voorbehouden aan het algemeen bestuur.
2. Het algemeen bestuur gaat niet over tot het instellen van een commissie als bedoeld in het eerste lid dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld om wensen en bedenkingen naar voren te brengen.
3. Het algemeen bestuur regelt, met inachtneming van artikel 25 van de wet, hun bevoegdheden en samenstelling.

HOOFDSTUK 7 INLICHTINGEN, VERANTWOORDING EN ONTSLAG

Artikel 16 Het dagelijks bestuur en de voorzitter ten opzichte van het algemeen bestuur
1. De leden van het dagelijks bestuur zijn, tezamen en ieder afzonderlijk, aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door hen gevoerde bestuur.
2. Zij geven ongevraagd aan het algemeen bestuur alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het dagelijks bestuur te voeren en gevoerde bestuur nodig is.
3. Zij geven – tezamen dan wel afzonderlijk – aan het algemeen bestuur, wanneer dit bestuur of een of meer leden daarvan hierom verzoekt, alle gevraagde inlichtingen.
4. Een lid van het dagelijks bestuur kan door het algemeen bestuur worden ontslagen, indien dit lid het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezit. In dit geval zijn de artikelen 49 en 50 van de Gemeentewet (oud) van overeenkomstige toepassing.
5. Het bepaalde in het eerste tot en met het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op de voorzitter voor het door hem gevoerde bestuur.

Artikel 17 Het dagelijks bestuur en algemeen bestuur ten opzichte van raden
1. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur geven aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is.
2. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur verstrekken aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die door een of meer leden van die raden worden verlangd.
3. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur verstrekken aan de Rekenkamer, de Rekenkamerfunctie, dan wel een samenwerkingsverband hiervan, van de bij de regeling aangesloten gemeenten alle informatie die zij nodig heeft voor het doen van onderzoek.

Artikel 18 Leden algemeen bestuur ten opzichte van raden
1. Een lid van het algemeen bestuur verschaft de raad die dit lid heeft aangewezen met inachtneming van artikel 16 van de wet alle inlichtingen, die door die raad of door één of meer leden van die raad worden verlangd en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
2. Een lid van het algemeen bestuur is de raad die dit lid heeft aangewezen met inachtneming van artikel 16 van de wet verantwoording verschuldigd voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
3. Een lid van het algemeen bestuur kan, onverminderd het bepaalde in artikel 8 van deze regeling, door de raad die hem heeft aangewezen worden ontslagen, indien dit lid het vertrouwen van die raad niet meer bezit.

HOOFDSTUK 8 REGLEMENT VAN ORDE

Artikel 19 Reglement van orde algemeen bestuur

1. Het algemeen bestuur stelt met inachtneming van de artikelen 22 en 23 van de wet voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast.
2. In het reglement van orde worden onder meer regels gegeven omtrent
   a. het horen van belanghebbenden ten aanzien van door het algemeen bestuur te nemen besluiten;
   b. de wijze van het verstrekken van inlichtingen en het afleggen van verantwoording als bedoeld in de artikelen 16 en 17 van deze regeling.

Artikel 20 Reglement van orde dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur kan een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vaststellen, dat aan het algemeen bestuur wordt overgelegd.

HOOFDSTUK 9 HET PERSONEEL

Artikel 21 Personeel

1. Het samenwerkingsverband kan personeel aanstellen en kan voor zover het personen betreft uit de doelgroep van de voormalige Wet sociale werkvoorziening, zoals die gold op 31 december 2014 een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht afsluiten.
2. Naast de in het eerste lid genoemde dienstverbanden geldt dat er sprake is van dienstverbanden zoals bedoeld in artikel 2, eerste en tweede lid van de Wet sociale werkvoorziening, zoals deze gold op 31 december 2014, voor de betreffende personen uit de doelgroep van de Wet sociale werkvoorziening.
3. Voor het personeel van het samenwerkingsverband gelden de door het algemeen bestuur vast te stellen arbeidsvoorwaardenregelingen, bezoldigingsregelingen en andere algemene voorschriften en bepalingen.
4. Op de medewerkers behorende tot de doelgroep van de voormalige Wet sociale werkvoorziening zijn met inachtneming van artikel 2, eerste en tweede lid van de Wet sociale werkvoorziening, zoals deze gold op 31 december 2014, de arbeidsvoorwaarden van de Collectieve arbeidsovereenkomst sociale werkvoorziening van toepassing alsmede de door het dagelijks bestuur vast te stellen algemene voorschriften en bepalingen geldende voor deze medewerkers.

Artikel 22 Secretaris

1. Tot het personeel van het samenwerkingsverband behoort de secretaris. Het algemeen bestuur beslist over zijn benoeming, schorsing en ontslag en stelt zijn taken en bevoegdheden vast. De secretaris wordt bij verhindering of ontstentenis vervangen op een door het dagelijks bestuur te bepalen wijze.
2. De secretaris is het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter in alles, dat de hun opgedragen taak aangaat, behulpzaam.
3. Door de secretaris worden alle stukken die van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur uitgaan mede-ondertekend. Het bepaalde in artikel 105, tweede lid van de Gemeentewet (oud) is van overeenkomstige toepassing.
4. Het algemeen bestuur stelt voor de secretaris een instructie vast.

Artikel 22a De directie

1. Het dagelijks bestuur benoemt één of meerdere leden van de directie. De leden van de directie worden benoemd, geschorst en ontslagen door het dagelijks bestuur.
2. De directie is belast met de dagelijkse leiding van het samenwerkingsverband.
3. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de directie worden vastgelegd in een directiestatuut. Het directiestatuut wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur.
4. Het dagelijks bestuur kan in spoedeisende gevallen overgaan tot schorsing van de leden van

de directie en doet hiervan terstond mededeling aan het algemeen bestuur. De schorsing vervalt wanneer het algemeen bestuur deze niet in zijn eerstvolgende vergadering bekrachtigt.

5. De leden van de directie worden bij afwezigheid vervangen op een wijze zoals voorzien door het dagelijks bestuur.

HOOFDSTUK 10 KLACHTEN

Artikel 23 Klachtenregeling

1. Het algemeen bestuur stelt, met inachtneming van hoofdstuk 9, titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht, een klachtenregeling vast.

2. De gemeentelijke ombudsman voor het Rijk van Nijmegen is bevoegd tot behandeling van klachten zoals bedoeld in artikel 9:18, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht.

HOOFDSTUK 11 VERGOEDINGEN

Artikel 24 Regeling inzake vergoeding van werkzaamheden

1. Het algemeen bestuur kan met inachtneming van de artikelen 21 en 25 van de wet voor de leden van het dagelijks bestuur en voor de leden van een commissie als bedoeld in artikel 15 van deze regeling, die niet de functie van burgemeester, wethouder of secretaris vervullen, een regeling inzake de vergoeding van hun werkzaamheden respectievelijk voor het bijwonen van vergaderingen een tegemoetkoming in de kosten vaststellen.
2. Het algemeen bestuur kan met inachtneming van artikel 24 van de wet bepalen dat de leden van een commissie als bedoeld in artikel 14 van deze regeling, die niet de functie van burgemeester, wethouder, raadslid of secretaris vervullen een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen ontvangen.
3. Het bepaalde in de vorige leden is niet van toepassing op ambtenaren werkzaam bij één of meer van de deelnemende gemeenten, die als zodanig tot lid van een commissie zijn benoemd. Deze ambtenaren hebben geen recht op vergoeding.
4. De in het eerste en tweede lid bedoelde regelingen worden aan Gedeputeerde Staten gezonden.

HOOFDSTUK 12 HET UITVOERINGSBELEIDSPLAN EN HET UITVOERINGSBELEIDSPROGRAMMA

Artikel 25 Uitvoeringsbeleidsplan

1. Het algemeen bestuur kan een uitvoeringsbeleidsplan vaststellen waarin het beleid dat het bestuur van het samenwerkingsverband voornemens is uit te voeren, in grote lijnen wordt aangegeven. Het algemeen bestuur kan een of meer onderdelen van het uitvoeringbeleidsplan afzonderlijk vaststellen.
2. Het beleidsplan beslaat een periode van vier jaar. Jaarlijks kan het algemeen bestuur besluiten over bijstelling van het beleidsplan.

Artikel 26 Uitvoeringsbeleidsprogramma

Het algemeen bestuur kan voor ieder jaar een uitvoeringsbeleidsprogramma vaststellen, waarin de activiteiten van het samenwerkingsverband worden aangegeven. Het uitvoeringsbeleidsprogramma bevat voorts in ieder geval een overzicht van de voor de verwezenlijking van de activiteiten benodigde financiële en personele middelen.

Artikel 27 Totstandkoming
De totstandkoming van het uitvoeringsbeleidsplan en het uitvoeringsbeleidsprogramma geschiedt op overeenkomstige wijze als in artikel 29, eerste tot en met vijfde lid van deze regeling, voor de begroting is aangegeven.

HOOFDSTUK 13 FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 28 Administratie en controle
1. Het algemeen bestuur stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. Artikel 212 van de Gemeentewet, zoals luidend vanaf de inwerkingtreding van de Wet dualisering gemeentebestuur, is van overeenkomstige toepassing.
2. Het algemeen bestuur stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst. Artikel 213 van de Gemeentewet, zoals luidend vanaf de inwerkingtreding van de Wet dualisering gemeentebestuur is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 29 Begrotingsprocedure
1. De begroting van de MGR bestaat uit een algemeen geconsolideerd deel en uit modulaire deelbegrotingen.
2. Het dagelijks bestuur zendt vóór 15 april een ontwerpbegroting van het samenwerkingsverband voor het komende kalenderjaar, vergezeld van een behoorlijke toelichting, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten.
3. Het dagelijks bestuur houdt bij het opstellen van de ontwerpbegroting rekening met de door de raden van de deelnemende gemeenten opgestelde begrotingsrichtlijnen.
4. De ontwerpbegroting wordt door de zorg van de besturen van de deelnemende gemeenten voor eenieder ter inzage gelegd en tegen betaling van de kosten algemeen verkrijgbaar gesteld. Artikel 190, tweede lid en derde lid, van de Gemeentewet, zoals luidend vanaf de inwerkingtreding van de Wet dualisering gemeentebestuur is van overeenkomstige toepassing.
5. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen acht weken bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
6. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast vóór 15 juli van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor de begroting moet dienen.
7. Terstond na de vaststelling zendt het algemeen bestuur de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, die ter zake bij Gedeputeerde Staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
8. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 1 augustus aan Gedeputeerde Staten.
9. Het bepaalde in dit artikel is, met uitzondering van de genoemde termijnen, van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting.

Artikel 30 Bijdragen van de gemeenten
1. In de begroting wordt aangegeven welke bijdrage elke afzonderlijke gemeente verschuldigd is voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft.
2. Voor de berekening van deze bijdrage wordt rekening gehouden met bijdragen van het Rijk en van anderen.
3. De deelnemers betalen bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 16 januari, vóór 16 april, vóór 16 juli en vóór 16 oktober telkens een kwart van de in lid 1 bedoelde bijdrage.
4. De deelnemers dragen er zorg voor dat het samenwerkingsverband te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Artikel 31 Jaarrekening

1. De jaarrekening van de MGR bestaat uit een algemeen deel, de geconsolideerde jaarrekening en de deelexploitaties van de modules.
2. Het dagelijks bestuur biedt de rekening over het afgelopen jaar en het jaarverslag, daarbij gevoegd de accountantsverklaring, bedoeld in artikel 213, derde lid van de Gemeentewet en het verslag van bevindingen, bedoeld in artikel 213, vierde lid van de Gemeentewet, jaarlijks vóór 15 april ter vaststelling aan het algemeen bestuur aan onder gelijktijdige toezending aan de raden van de deelnemende gemeenten. Met Gemeentewet wordt bedoeld de Gemeentewet, geldend vanaf de inwerkingtreding van de Wet dualisering gemeentebestuur.
3. De raden van de gemeenten kunnen binnen acht weken na toezending bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de rekening naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de jaarrekening, zoals deze bij het algemeen bestuur wordt aangeboden.
4. Het algemeen bestuur stelt de rekening vast vóór 15 juli volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
5. Zij wordt binnen twee weken, doch in ieder geval vóór 15 juli, met alle bijbehorende stukken en het jaarverslag aan Gedeputeerde Staten aangeboden.
6. Vaststelling van de rekening strekt het dagelijks bestuur tot décharge, behoudens later in rechte gebleken valsheid in geschrifte of andere onregelmatigheden.
7. In de geconsolideerde jaarrekening wordt als bijlage de deelexploitaties van de modules opgenomen. Per deelexploitatie wordt het door elk van de deelnemende gemeenten over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.
8. De kosten die resteren na afrekening per module op basis van de dienstverleningsovereenkomsten worden na aftrek van de inkomsten verdeeld naar de gemeenten, voor 50% van de kosten op basis van het aantal klanten indien van toepassing en 50% van de kosten op basis van het aantal inwoners. Indien toerekening van kosten aan klanten niet mogelijk is vindt de kostenverdeling plaats op basis van aantal inwoners.
9. Verrekening van het verschil tussen het op grond van artikel 30 van deze regeling bepaalde en het werkelijk verschuldigde, vindt plaats terstond na de mededeling van de vaststelling van de rekening.

HOOFDSTUK 14 HET ARCHIEF

Artikel 32 Archivering

1. Ten aanzien van de zorg en het beheer van de archiefbescheiden van de organen van de regeling alsmede ten aanzien van het toezicht op het beheer zijn de voorschriften van de gemeente van vestiging van overeenkomstige toepassing.
2. De aan de uitvoering van het eerste lid verbonden kosten komen ten laste van de regeling.
3. Als beheerseenheden worden aangemerkt de door het dagelijks bestuur als zodanig aangewezen organisatieonderdelen.

HOOFDSTUK 15 TOETREDING, UITTREDING EN OPHEFFING

Artikel 33 Toetreding en uittreding

1. Een gemeente kan toe- of uittreden krachtens daartoe strekkende besluiten van haar college en raad.
2. De uittreding gaat in 1 jaar na het verstrijken van het jaar waarin het besluit tot uittreding is genomen.
3. De toetreding gaat in nadat het daartoe strekkende besluit van de bestuursorganen van de deelnemende gemeenten is genomen.
4. Het algemeen bestuur kan voorwaarden verbinden aan de toe- of uittreding.

5. Bij een gemeentelijke herindeling van één of meerdere deelnemende gemeenten zoals bedoeld in de Wet algemene regels herindeling kan het algemeen bestuur besluiten om een termijn vast te stellen die afwijkt van de in lid 2 genoemde termijn. Rechten en verplichtingen van de uittredende gemeente - voor herindeling - jegens het samenwerkingsverband, blijven gelden voor de toetredende gemeente na herindeling.

Artikel 34 Wijziging en opheffing
1. De regeling kan worden gewijzigd of opgeheven bij daartoe strekkend besluit van de colleges en raden van twee derde van het aantal deelnemende gemeenten.
2. Elke deelnemende gemeente en het algemeen bestuur is bevoegd een wijziging in de regeling aan de besturen van de deelnemende gemeenten in overweging te geven via een daartoe strekkend voorstel. Het dagelijks bestuur zendt het voorstel van het algemeen bestuur toe aan de besturen van de deelnemende gemeenten.
3. De bij de wet voorgeschreven toezending van de wijziging aan Gedeputeerde Staten geschiedt door de zorg van het college van de gemeente Nijmegen.

Artikel 35 Liquidatie
1. Ingeval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tot liquidatie en stelt daarvoor de nodige regelen. Hierbij kan van de bepalingen van de regeling worden afgeweken.
2. Het liquidatieplan wordt door het algemeen bestuur, de raden van de gemeenten gehoord, vastgesteld.
3. Het liquidatieplan voorziet ook in de gevolgen die de beëindiging heeft voor het personeel als bedoeld in hoofdstuk 9 van deze regeling.
4. Het liquidatieplan geeft regels voor de wijze waarop de deelnemende gemeenten, voor zover het saldo ontoereikend is, zorgdragen voor de nakoming van de verplichtingen van het samenwerkingsverband, uitgaande van de verdeling van financiële lasten en risico's tussen deelnemende zoals vastgelegd in de contractuele afspraken tussen deelnemende gemeenten per samenwerkingsmodule.
5. Het dagelijks bestuur is belast met de uitvoering van de liquidatie.
6. Zo nodig blijven de organen van het openbaar lichaam ook na het tijdstip van opheffing in functie, totdat de liquidatie is voltooid.

HOOFDSTUK 17 SLOTBEPALINGEN

Artikel 36 Duur van de regeling
De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 37 Inwerkingtreding
De regeling treedt in werking op 1 juli 2014.
De wijzigingen van artikel 5 onderdeel A, eerste lid, onder c,d,e, f en artikel 6 onderdeel A. eerste lid, onder f. en van artikel 21 treden in werking op 1 januari 2016
De wijzigingen van artikel 5 onderdeel B, artikel 6 onderdeel B, artikel 8, eerste lid en van artikel 9 eerste lid, artikel 29 lid 1, 4 5 en 7 en artikel 31 lid 1 treden in werking op 1 januari 2016.

Artikel 38 Citeertitel
De regeling wordt aangehaald als: MGR Rijk van Nijmegen

Artikel 39 Toezending aan Gedeputeerde Staten
Het college van de gemeente Nijmegen draagt zorg voor de in artikel 26, eerste lid van de wet voorgeschreven toezending van de regeling aan Gedeputeerde Staten.

HOOFDSTUK 18 OVERGANGSBEPALINGEN

Artikel 40

1. De begroting wordt voor de eerste maal vastgesteld voor de periode aanvangende op de dag waarop de regeling in werking treedt, tot het einde van het kalenderjaar, dan wel, wanneer het algemeen bestuur dit bepaalt, tot het einde van het volgende kalenderjaar.
2. De eerste rekening heeft betrekking op de periode waarvoor de eerste begroting geldt.

Aldus besloten door het college van de gemeente Berg en Dal,
op

De burgemeester, De Secretaris

Aldus besloten door het college van de gemeente Beuningen,
op

De burgemeester, De Secretaris

Aldus besloten door het college van de gemeente Druten,
op

De burgemeester, De Secretaris

Aldus besloten door het college van de gemeente Heumen,
op

De burgemeester, De Secretaris

Aldus besloten door het college van de gemeente Mook en Middelaar,
op

De burgemeester, De Secretaris

Aldus besloten door het college van de gemeente Nijmegen,
op

De burgemeester, De Secretaris

Aldus besloten door het college van de gemeente Wijchen,
op

De burgemeester, De Secretaris

Aldus besloten door de gemeenteraad van de gemeente Berg en Dal,
op

De voorzitter, De raadsgriffier,

Aldus besloten door de gemeenteraad van de gemeente Beuningen,
op

De voorzitter, De raadsgriffier,

Aldus besloten door de gemeenteraad van de gemeente Druten,
op

De voorzitter, De raadsgriffier,

Aldus besloten door de gemeenteraad van de gemeente Heumen,
op

De voorzitter, De raadsgriffier,

Aldus besloten door de gemeenteraad van de gemeente Mook en Middelaar,
op

De voorzitter, De raadsgriffier,

Aldus besloten door de gemeenteraad van de gemeente Nijmegen,
op

De voorzitter, De raadsgriffier,

Aldus besloten door de gemeenteraad van de gemeente Wijchen,
op

De voorzitter, De raadsgriffier,

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Toelichting

Deze toelichting maakt onlosmakelijk deel uit van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen (MGR).

Algemeen
Bij het opstellen van deze regeling zijn de door de colleges vastgestelde uitgangspunten voor regionale samenwerking in Rijk van Nijmegen gebruikt. Deze zijn:

a. *De regio wil geen lappendeken van GR'ren. Daarom wordt één MGR opgericht, waaronder in de toekomst ook andere modules (nieuw toe te voegen functies) kunnen komen te hangen. Over het toevoegen van andere modules wordt separaat en in later stadium gesproken. Benadrukt wordt dat deelname "per module" een lokale afweging is.*
b. *De bouw van het Werkbedrijf heeft prioriteit. Voor de aansturing van het Werkbedrijf wordt een "bestuurscommissie Werk" ingericht. Deze bestaat uit de portefeuillehouders Werk. De bevoegdheden die nodig zijn om het Werkbedrijf aan te sturen worden bij de bestuurscommissie Werk neergelegd.*
c. *De MGR is een uitvoeringsorganisatie en een platform voor regionaal overleg. De MGR is vooralsnog een "lege rechtsvorm" die alleen gevuld wordt met een AB, een DB (beide conform de Wgr) en een secretariaat.*
d. *De stemverhouding in het AB van de MGR is naar rato van inwonersaantallen, met die nuance dat er bij stemming minimaal 3 gemeenten in moeten stemmen met besluitvorming.*

Monistisch stelsel GR
De dualisering ven het overheidsbestuur is (nog) niet doorgevoerd in de Wet gemeenschappelijke regelingen. Om die reden wordt in deze wet en in de MGR verwezen naar de oude Gemeentewet van voor de dualisering. Voor de duidelijkheid worden de artikelen waarna in de regeling zelf wordt verwezen (Staatsblad 1993, 668), hier opgenomen:

> ***Artikel 22***
> *De leden van het gemeentebestuur en andere personen die deelnemen aan de beraadslaging kunnen niet in rechte worden vervolgd of aangesproken voor dan wel worden verplicht getuigenis af te leggen als bedoeld in artikel 191, eerste lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering over hetgeen zij in de vergadering van de raad hebben gezegd of aan de raad schriftelijk hebben overgelegd.*
>
> ***Artikel 23***
> 1. *De vergadering van de raad wordt in het openbaar gehouden.*
> 2. *De deuren worden gesloten, wanneer ten minste een vijfde van het aantal leden dat de presentielijst heeft getekend daarom verzoekt of de voorzitter het nodig oordeelt.*
> 3. *De raad beslist vervolgens of met gesloten deuren zal worden vergaderd.*
> 4. *Van een vergadering met gesloten deuren wordt een afzonderlijk verslag opgemaakt, dat niet openbaar wordt gemaakt tenzij de raad anders beslist.*
>
> ***Artikel 54***
> 1. *De vergaderingen van het college van burgemeester en wethouders worden met gesloten deuren gehouden, voor zover het college niet anders heeft bepaald.*
> 2. *Het reglement van orde voor de vergaderingen kan regels geven omtrent de openbaarheid van de vergaderingen van het college.*
> 3. *Ten aanzien van bepalingen in het reglement van orde die betrekking hebben op vergaderingen vindt artikel 148 geen toepassing.*

Artikel 56

1. *In de vergadering van het college van burgemeester en wethouders kan slechts worden beraadslaagd of besloten, indien ten minste de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.*
2. *Indien het vereiste aantal leden niet tegenwoordig is, belegt de burgemeester, onder verwijzing naar dit artikel, opnieuw een vergadering.*
3. *Op de vergadering, bedoeld in het tweede lid, is het eerste lid niet van toepassing. Het college kan echter over andere aangelegenheden dan die waarvoor de eerdere vergadering was belegd alleen beraadslagen of besluiten, indien ten minste de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.*

Artikel 58

De artikelen 28, eerste tot en met derde lid, 29 en 30 zijn ten aanzien van de vergaderingen van het college van burgemeester en wethouders van overeenkomstige toepassing.

Artikel 59

1. *Indien bij een stemming, anders dan over personen voor het doen van benoemingen, voordrachten of aanbevelingen, de stemmen staken, wordt opnieuw gestemd.*
2. *Staken de stemmen andermaal over hetzelfde voorstel, dan beslist de stem van de voorzitter.*

Artikelsgewijze toelichting MGR

Artikelen 4, 5 en 6

De regio geeft prioriteit aan de bouw van het Werkbedrijf (uitgangspunt b), maar richt ook één MGR in waarin later stadium nieuwe modules opgehangen kunnen worden (uitgangspunt a). Daarnaast is de MGR bedoeld voor afstemmings- en samenwerkingsvraagstukken op het gebied van regionale samenwerking.

Dat heeft de volgende consequenties voor deze artikelen:

1. *Het belang van de MGR wordt in zo breed mogelijk perspectief beschreven in artikel 4.*
2. *Bij de specifieke overdracht van bevoegdheden worden alleen de bevoegdheden voor het nieuwe Werkbedrijf benoemd.*

Als de regio in later stadium nieuwe modules aan de MGR wil toevoegen, kan dit betekenen dat artikelen aangepast moeten worden, bijvoorbeeld in de artikelen 5 (taken) en 6 (bevoegdheden). Indien raadsbevoegdheden hiervoor overgedragen moeten worden, dienen de raden deze wijziging vast te stellen voordat deze geëffectueerd kan worden. Indien het gaat om de overdracht van collegebevoegdheden, kan dit niet gebeuren voordat de raden ingestemd hebben. Over artikel 5 B, derde lid (ICT) wordt nog opgemerkt dat het voor de wetgeving omtrent Europese aanbesteding nog van belang is dat niet meer dan 20% van de werkzaamheden worden verricht ten behoeve van organisaties buiten het rechtsgebied van de MGR.

Artikel 9

Uitgangspunt d is niet één op één over te nemen in artikel 9. Het is niet mogelijk om in generieke zin te werken met gekwalificeerde meerderheden bij besluitvorming. Voorgeschreven wordt dat dan in de regeling specifiek aangegeven wordt bij welke besluitvorming sprake is van generieke

besluitvorming. In lid 2 wordt hiervoor verwezen naar artikel 7 lid 3 van de regeling MGR. Concreet betekent dit dat voor alle besluitvorming over deze bevoegdheden – en in de praktijk zijn dat de belangrijke besluiten – gewerkt wordt met een gekwalificeerde meerderheid (meerderheid én minimaal 3 gemeenten stemmen in).

Artikel 11
Het is mogelijk om in het dagelijks bestuur externen te benoemen (buiten de kring van het algemeen bestuur). Hiervoor is een aantal redenen:

1. *Het maakt het mogelijk externe deskundigen te benoemen als de regio dit wenst;*
2. *Het maakt het mogelijk externe leden te benoemen als wetgeving dat vraagt;*
3. *Het maakt het mogelijk portefeuillehouders die niet in het algemeen bestuur zitten te benoemen indien de regio dit wenst.*

Het aanstellen en afzetten van een dagelijks bestuurslid blijft altijd een bevoegdheid van het algemeen bestuur, ook als dit leden zijn van buiten de kring van het algemeen bestuur.

Artikel 15
Een reglement voor een bestuurscommissie is een intern reglement binnen de MGR. De regio heeft aangegeven dat er een bestuurscommissie Werk komt (uitgangspunt b). Deze bestuurscommissie staat niet opgenomen in deze regeling, omdat de regeling alleen de mogelijkheid schept zo'n commissie in te stellen. De uitwerking hiervan vindt in later stadium plaats.

Artikel 30
De wijze waarop de gemeentelijke bijdragen worden berekend kan nader worden gespecificeerd in de financiële verordening voor MGR. Onder andere zal in deze verordening worden opgenomen: de wijze waarop de bijdrage van iedere deelnemende gemeente ten behoeve van de uitvoering van de voormalige Wsw is geregeld.

Artikel 31
Ter toelichting op de afrekeningssystematiek van lid 8 het volgende; deze wijze van verrekening van kosten geldt slechts voor de kosten die resteren nadat de afrekening per module heeft plaatsgevonden. Met andere woorden: eerst wordt afgerekend op basis van de dienstverleningsovereenkomsten per module, als er daarna nog kosten resteren geldt de verdelingssystematiek van artikel 31 lid 8.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING WNO-BEDRIJVEN 2000

Wijzigingsbesluit

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

De colleges van burgemeester en wethouders en de raden van de gemeenten Beuningen, Groesbeek, Druten, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen ieder voor zover zij bevoegd zijn besluiten de Gemeenschappelijke Regeling WNO-bedrijven 2000 als volgt te wijzigen:

I. *Aan artikel 4 lid 1 wordt na 'de sociale werkvoorziening' ingevoegd:*
voor zover dit noodzakelijk is voor de integratie van de regeling in de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen en voor zover deze belangen niet behartigt worden door de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen.

II. *Aan artikel 4 lid 2 wordt na 'sociale werkvoorziening behartigen' toegevoegd:*
voor zover dit noodzakelijk is voor de integratie van de regeling in de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen en voor zover deze belangen niet behartigt worden door de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen.

III. *Artikel 5 lid 1 wordt gewijzigd in de volgende bepaling:*
Ter verwezenlijking van de in artikel 4, eerste lid, genoemde gemeenschappelijke belangen is WNO-bedrijven belast met de taak om de integratie van de regeling in de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen voor te bereiden en uit te Voeren, althans voor zover verband houdend met de uitvoering van de voormalige Wet sociale werkvoorziening en eventuele andere vormen van gesubsidieerde arbeid anders dan op het gebied van de sociale werkvoorziening.

IV. *Artikel 5 lid 2 wordt geschrapt.*

V. *Bij artikel 6 lid 1 wordt de verwijzing naar lid 1 van artikel 5 vervangen door een verwijzing naar artikel 5.*

VI. *Bij artikel 25 wordt "en neemt medewerkers met een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, lid 1 van de Wet sociale werkvoorziening in dienst" geschrapt.*

VII. *Artikel 27 lid 3 wordt geschrapt.*

VIII. De wijzigingen treden in werking op 1 januari 2016

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Gemeenschappelijke Regeling WNO-bedrijven 2000.

De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Beuningen, Druten, Groesbeek, Heumen, Millingen aan de Rijn, Nijmegen, Ubbergen, West Maas en Waal en Wijchen, ieder voor zover zij daartoe bevoegd zijn;

overwegende, dat het Algemeen Bestuur van WNO gelet op zijn bevoegdheid gegeven in artikel 40 lid *2* van de Gemeenschappelijke Regeling "Werkvoorzieningsschap Nijmegen en Omgeving", wijziging van deze gemeenschappelijke regeling wenselijk acht en een daartoe strekkend voorstel heeft gedaan;

gelet op de Wet sociale werkvoorziening, de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, de Gemeentewet en de Algemene Wet Bestuursrecht;

Besluiten

de Gemeenschappelijke Regeling "Werkvoorzieningsschap Nijmegen en Omgeving" goedgekeurd bij besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 1 juli 1993 nr. WE 93.38133 en laatstelijk gewijzigd goedgekeurd bij besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 20 december 1995 nr. BD 95.17375-BO-003 zodanig te wijzigen, dat deze als volgt komt te luiden:

Hoofdstuk 1: Algemene Bepalingen

Artikel 1

deelnemende gemeenten:	de aan deze gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten
WNO-bedrijven:	het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2 medewerkers: de bij WNO-bedrijven aangestelde ambtenaren en personen met wie een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht is gesloten, alsmede de medewerkers, die in dienst zijn ingevolge een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2 lid 1 van de Wet sociale werkvoorziening.
regeling:	deze gemeenschappelijke regeling.
Gedeputeerde Staten:	Gedeputeerde Staten van Gelderland.

Artikel 2
Er is een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8 lid 1 van de Wet gemeenschappelijke Regelingen, genaamd "WNO-bedrijven", gevestigd te Nijmegen.

Artikel 3
Het bestuur van WNO-bedrijven bestaat uit het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

Hoofdstuk 2: Belang, taken en bevoegdheden.

Artikel 4
1. WNO-bedrijven behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de sociale werkvoorziening voor zover dit noodzakelijk is voor de integratie van de regeling in de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen en voor zover deze belangen niet behartigt worden door de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen.

2. WNO-bedrijven kan de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van andere vormen van gesubsidieerde arbeid anders dan op het gebied van de sociale werkvoorziening behartigen voor zover dit noodzakelijk is voor de integratie van de regeling in de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen en voor zover deze belangen niet behartigt worden door de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen.

Artikel 5

Ter verwezenlijking van de in artikel 4, eerste lid, genoemde gemeenschappelijke belangen is WNO-bedrijven belast met de taak om de integratie van de regeling in de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen voor te bereiden en uit te Voeren, althans voor zover verband houdend met de uitvoering van de voormalige Wet sociale werkvoorziening en eventuele andere vormen van gesubsidieerde arbeid anders dan op het gebied van de sociale werkvoorziening.

Artikel 6

1. Voor zover hiervan niet in deze regeling is afgeweken komen aan de bestuursorganen van WNO-bedrijven ter uitvoering van de in artikel 5 genoemde taken, de bevoegdheden toe die aan de bestuursorganen van de deelnemende gemeenten behoren, met dien verstande dat het algemeen bestuur in de plaats treedt van de raad, het dagelijks bestuur in de plaats van het college van burgemeester en wethouders en de voorzitter in de plaats van de burgemeester.
3. Waar in deze regeling artikelen van de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Gemeentewet, de Wet sociale werkvoorziening of enige andere wet van overeenkomstige toepassing worden verklaard, wordt in de artikelen voor de gemeente, de raad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester onderscheidenlijk gelezen WNO-bedrijven, het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

Hoofdstuk 3: het algemeen bestuur.

Artikel 7

1. Het algemeen bestuur bestaat uit: 3 leden aangewezen door de raad van de gemeente Nijmegen uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen; 1 lid aangewezen door de raad van elk van de overige deelnemende gemeenten, de voorzitter inbegrepen.
2. De raden van de deelnemende gemeenten wijzen uit hun midden, de voorzitter inbegrepen, voor hun leden van het algemeen bestuur tevens plaatsvervangend leden aan.
3. Het lidmaatschap en het plaatsvervangend lidmaatschap zijn onverenigbaar met de betrekking van medewerker bij WNO-bedrijven dan wel bij een rechtspersoon als bedoeld in artikel 12.
4. Het lidmaatschap en het plaatsvervangend lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt, onverminderd het bepaalde in artikel 8 lid 3, op de dag waarop de zittingsperiode van de raden van de deelnemende gemeenten afloopt.

Artikel 8

1. De raden van de deelnemende gemeenten beslissen in de eerste vergadering van elke zittingsperiode van de gemeenteraden over de aanwijzingen van de nieuwe leden en plaatsvervangend leden van het algemeen bestuur. Aftredende leden en plaatsvervangend leden kunnen opnieuw worden aangewezen.
2. Totdat de raden van de deelnemende gemeenten in hun opvolging hebben voorzien, blijven de aangewezen leden en plaatsvervangend leden, die hadden moeten aftreden, voor zover zij aan de vereisten voor het lidmaatschap en plaatsvervangend lidmaatschap van het algemeen bestuur als bedoeld in artikel 7 eerste lid voldoen, als zodanig fungeren.

3. De raad van een deelnemende gemeente kan een lid of plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur door hem aangewezen, indien dit het vertrouwen van deze raad niet meer bezit, te allen tijde ontslaan. Hiervan wordt onmiddellijk mededeling gedaan aan de voorzitter.
4. Indien tussentijds een plaats van lid of plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur beschikbaar komt, wijst de betreffende raad in zijn eerstvolgende vergadering of, zo dit niet mogelijk mocht zijn, ten spoedigste een nieuw lid of plaatsvervangend lid aan.
5. In het geval, dat het gaat om een tussentijdse ontslagname, stelt het lid of het plaatsvervangend lid de voorzitter van het algemeen bestuur en de desbetreffende raad hiervan op de hoogte. De tussentijdse ontslagname is onherroepelijk. De leden en plaatsvervangend leden, die tussentijds ontslag hebben genomen, behouden hun lidmaatschap en plaatsvervangend lidmaatschap - voor zover zij aan de vereisten daarvoor als bedoeld in artikel 7, eerste lid blijven voldoen - totdat onherroepelijk in hun opvolging is voorzien.
6. Elke aanwijzing tot lid of plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur delen de deelnemende gemeenten binnen 8 dagen na de datum van aanwijzing schriftelijk mede aan de voorzitter van het algemeen bestuur.

Artikel 9

1. Het algemeen bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar en verder zo vaak de voorzitter of het dagelijks bestuur dit nodig oordeelt of tenminste een vijfde van het aantal zitting hebbende leden van het algemeen bestuur dit, onder opgaaf van redenen aan de voorzitter, schriftelijk verlangt.
2. De vergaderingen van het algemeen bestuur worden in het openbaar gehouden.
3. De vergadering vindt doorgang, indien blijkens de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is opgekomen.
4. De deuren worden gesloten, wanneer tenminste een vijfde van het aantal leden, dat de presentielijst heeft getekend daarom verzoekt, of de voorzitter het nodig oordeelt.
5. Het algemeen bestuur beslist vervolgens, of met gesloten deuren zal worden vergaderd.
6. Van een vergadering met gesloten deuren wordt een afzonderlijk verslag opgemaakt, dat niet openbaar wordt gemaakt tenzij het algemeen bestuur anders beslist.

Artikel 10

1. Het algemeen bestuur stelt voor zijn vergaderingen een Reglement van orde vast, met inachtname van de artikelen 22 en 23 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en waarin onder meer regels worden gegeven voor:
   a. het horen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden ten aanzien van door het algemeen bestuur te nemen besluiten;
   b. omtrent de wijze van verstrekken van inlichtingen en het afleggen van verantwoording als bedoeld in de artikelen 22, 23 en 24.
2. Het Reglement van orde wordt aan Gedeputeerde Staten medegedeeld.

Artikel 11

1. Elk lid van het algemeen bestuur heeft 1 stem.
2. Een besluit van het algemeen bestuur wordt geacht te zijn genomen als dit meer dan de helft van het aantal stemmen heeft verkregen.

Artikel 12

1. Het algemeen bestuur kan ingevolge artikel 2 lid 3 van de Wet sociale werkvoorziening rechtspersonen aanwijzen ten behoeve van de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening.
2. Het algemeen bestuur kan besluiten tot het oprichten van en tot het deelnemen van WNO-bedrijven in rechtspersonen, indien deze in het bijzonder aangewezen moeten worden geacht voor de behartiging van de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening. Een dergelijk besluit komt eerst tot stand, nadat 2/3 van de raden van de deelnemende gemeenten zich daar voor hebben verklaard en behoeft de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.
3. Het algemeen bestuur kan besluiten om de in het voorgaande lid bedoelde rechtspersonen te belasten met (delen van) de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening zoals deze bij WNO-bedrijven berust.

Artikel 13

In een besloten vergadering van het algemeen bestuur kan niet worden beraadslaagd of besloten over:

a. De vaststelling en wijziging van het beleidsplan en het beleidsprogramma, de vaststelling en wijziging van de begroting en de vaststelling van de jaarrekening.
b. De benoeming en ontslag van de voorzitter en van leden van het dagelijks bestuur.

Hoofdstuk 4: het dagelijks bestuur.

Artikel 14

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en 4 door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen leden.
2. Het algemeen bestuur kan gelet op de aard van de regeling maximaal 2 extra leden van het dagelijks bestuur aanwijzen van buiten het algemeen bestuur.

Artikel 15

1. Indien tussentijds een plaats in het dagelijks bestuur openvalt, wijst het algemeen bestuur zo spoedig mogelijk een nieuw lid aan.
2. De leden van het dagelijks bestuur treden af op de datum, waarop de zittingsperiode van het algemeen bestuur eindigt. Zij zijn direct weer als lid benoembaar.
3. De aftredende leden van het dagelijks bestuur blijven hun lidmaatschap - voor zover zij aan het lidmaatschapsvereiste van het algemeen bestuur als bedoeld in artikel 7 lid 1 voldoen - vervullen, totdat hun opvolgers hun lidmaatschap hebben aanvaard.
4. De benoeming van de leden van het dagelijks bestuur vindt plaats in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in zijn nieuwe samenstelling te houden binnen 1 maand na aanvang van de nieuwe zittingsperiode van de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten.
5. Op de leden van het dagelijks bestuur is artikel 49 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.

Artikel 16

Het dagelijks bestuur stelt een Reglement van orde voor zijn vergaderingen en voor zijn andere werkzaamheden vast, dat aan het algemeen bestuur wordt toegezonden.

Artikel 17

De voorzitter stelt, met inachtneming van hetgeen het dagelijks bestuur heeft bepaald, dag en plaats van de vergaderingen van het dagelijks bestuur en het tijdstip van de opening vast.

Hoofdstuk 5: de voorzitter.

Artikel 18

1. Het algemeen bestuur benoemt één van de door de gemeente Nijmegen aangewezen leden van het algemeen bestuur tot voorzitter.
2. De voorzitter is voorzitter van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur.
3. Het algemeen bestuur benoemt een lid van het dagelijks bestuur als bedoeld in artikel 14 eerste lid, niet behorend tot de uit Nijmegen afkomstige leden van het algemeen bestuur, tot plaatsvervangend voorzitter.

Artikel 19

1. De voorzitter bevordert een goede behartiging van de zaken van WNO-bedrijven.
2. Op de voorzitter zijn de artikelen 49, 75 en 273 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.
3. De door de voorzitter getekende stukken worden mede ondertekend door een door het dagelijks bestuur uit hun midden aangewezen lid.
4. De voorzitter vertegenwoordigt WNO-bedrijven in en buiten rechte. Hij kan deze vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aangewezen gemachtigde.

5. In rechtsgedingen waarin WNO-bedrijven en de gemeente Nijmegen partij zijn treedt de plaatsvervangend voorzitter voor de in het vorige lid bedoelde vertegenwoordiging in de plaats van de voorzitter.

Hoofdstuk 6: de commissies.

Artikel 20
1. Het dagelijks bestuur stelt de commissie in als bedoeld in artikel 12 van de Wet sociale werkvoorziening.
2. De in het vorige lid genoemde commissie adviseert het dagelijks bestuur omtrent de indicatie bedoeld in artikel 11 eerste lid en de herindicatie bedoeld in artikel 11 tweede lid van de Wet sociale werkvoorziening.

Artikel 21
Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter kunnen, met inachtneming van artikel 24 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, commissies van advies instellen voor zover zij daartoe bevoegd zijn.

Hoofdstuk 7: Inlichtingen en verantwoording.

Artikel 22
1. Het dagelijks bestuur en de leden van het dagelijks bestuur afzonderlijk, zijn aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door hen gevoerde beleid.
2. Zij geven ongevraagd aan het algemeen bestuur alle informatie, die voor een juiste beoordeling van het door het dagelijks bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is.
3. Zij geven als dagelijks bestuur dan wel afzonderlijk aan het algemeen bestuur wanneer dit bestuur het dagelijks bestuur of 1 of meer leden daarvan hierom verzoekt, alle gevraagde inlichtingen.
4. De leden 1 tot en met 3 zijn van overeenkomstige toepassing op de voorzitter voor het door hem gevoerde en te voeren beleid.

Artikel 23
1. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur geven aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie, die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is.
2. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur verstrekken aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen, die door deze raden dan wel 1 of meerdere leden van deze raden worden verlangd.

Artikel 24
1. Een lid of een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur verstrekt de raad, die dit lid heeft aangewezen met inachtneming van artikel 16 van de Wet gemeenschappelijke regelingen alle inlichtingen, die door die raad of één of meerdere leden daarvan worden verlangd en wel op de in het Reglement van orde van deze raad aangegeven wijze.
2. Een lid of een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur is de raad, die dit lid heeft aangewezen met inachtneming van artikel 16 van de Wet gemeenschappelijke regelingen verantwoording verschuldigd voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het Reglement van orde van deze raad aangewezen wijze.

Hoofdstuk 8: Medewerkers

Artikel 25
WNO-bedrijven kan medewerkers als ambtenaar aanstellen en personen met wie een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht is gesloten in dienst nemen.

Artìkel 26

1. Het algemeen bestuur beslist omtrent de benoeming, schorsing en ontslag van de algemeen directeur.
2. Het dagelijks bestuur kan in spoedeisende gevallen overgaan tot schorsing van de algemeen directeur en doet hiervan terstond mededeling aan het algemeen bestuur. De schorsing vervalt, wanneer het algemeen bestuur haar niet in zijn eerstvolgende vergadering bekrachtigt.
3. De algemeen directeur wordt bij zijn afwezigheid vervangen op de wijze, waarop daarin is voorzien door het dagelijks bestuur.
4. Het algemeen bestuur stelt regels vast betreffende de taak en de bevoegdheden van de algemeen directeur.
5. Het dagelijks bestuur beslist omtrent de indienstneming, schorsing en ontslag van de overige medewerkers.

Artikel 27

1. Het algemeen bestuur stelt de arbeidsvoorwaarden, die gelden voor de medewerkers, ambtenaar zijnde of in dienst op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht, vast.
2. Het dagelijks bestuur stelt de uitvoeringsregelingen gebaseerd op de in het eerste lid genoemde arbeidsvoorwaarden vast, alsmede de algemene voorschriften en bepalingen geldende voor deze medewerkers.

Hoofdstuk 9: het beleid.

Artikel 28

1. Het dagelijks bestuur stelt jaarlijks het ontwerp beleidsplan op, dat een samenhangend geheel is van op elkaar afgestemde keuzen omtrent de te nemen besluiten of te verrichten handelingen teneinde de doelstellingen van WNO-bedrijven te bereiken.
2. Het algemeen bestuur stelt het beleidsplan jaarlijks vast voor een periode van vier jaar.
3. Het algemeen bestuur stelt jaarlijks ten behoeve van het beleidsplan voor ieder jaar een beleidsprogramma vast, waarin de activiteiten voor elk jaar worden aangegeven met vermelding van de daarvoor benodigde financiële en personele middelen.
4. Het beleidsplan en het beleidsprogramma komen tot stand overeenkomstig de voor de begroting geldende procedure als vermeid in artikel 31.

Hoofdstuk 10: financiële bepalingen.

Artikel 29

1. Het algemeen bestuur stelt bij verordening regels vast met betrekking tot de organisatie van de administratie en het beheer van de vermogenswaarden van WNO-bedrijven. De regels dienen te waarborgen, dat aan de eisen van doelmatigheid en controle wordt voldaan.
2. In de verordening als bedoeld in het voorgaande lid worden tevens regels opgenomen inzake de wijze waarop de deelnemende gemeenten bijdragen in de kosten van WNO-bedrijven. Deze regels behoeven de instemming van tenminste 2/3 van de raden van de deelnemende gemeenten.
3. De administratie en het beheer, bedoeld in het eerste lid, worden verricht door de bij de in dat lid bedoelde regels aan te wijzen medewerkers. Zij kunnen niet tevens algemeen directeur zijn.
4. De verordening bedoeld in het eerste lid wordt binnen twee weken na vaststelling door het algemeen bestuur toegezonden aan Gedeputeerde Staten.

Artikel 30

1. Het algemeen bestuur stelt bij verordening regels vast met betrekking tot de controle op de administratie en op het beheer van de vermogenswaarden van WNO-bedrijven. Deze regels dienen onder meer te waarborgen dat de rechtmatigheid en de doelmatigheid van de administratie en het beheer worden getoetst.

2. De regels bedoeld in het eerste lid, voorzien in de aanwijzing van 1 of meer accountants als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met het onderzoek van de in artikel 32 bedoelde jaarrekening, alsmede met het ter zake uitbrengen van een verslag, dat behalve de verklaring bij de jaarrekening bevindingen bevat over de vraag of de administratie en het beheer voldoen aan eisen van rechtmatigheid en doelmatigheid.
3. De verordening als bedoeld in het eerste lid wordt binnen twee weken na vaststelling door het algemeen bestuur toegezonden aan Gedeputeerde Staten.

Artikel 31

1. Het dagelijks bestuur stelt jaarlijks een ontwerp begroting op met toelichting en een meerjarenraming met toelichting voor ten minste drie op het begrotingsjaar volgende jaren.
2. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerp begroting en de meerjarenraming voor 1 april van het jaar en in ieder geval twee maanden voordat zij aan het algemeen bestuur ter vaststelling wordt aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten.
3. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen twee maanden na toezending van de ontwerp begroting en meerjarenraming het dagelijks bestuur van hun gevoelen ter zake doen blijken.
4. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerp begroting en meerjarenraming vier weken voor de voorgenomen datum van vaststelling toe aan het algemeen bestuur. De gevoelens van de raden van de deelnemende gemeenten alsmede eventueel de nota van wijzigingen worden uiterlijk twee weken voor de vaststelling toegezonden aan het algemeen bestuur en gelijktijdig aan de raden van de deelnemende gemeenten toegezonden.
5. De ontwerp begroting en meerjarenraming alsmede de eventuele nota van wijzigingen worden ter inzage gelegd op de wijze als bedoeld in artikel 35, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen alsook bij de vestigingen van WNO-bedrijven en tegen betaling algemeen verkrijgbaar gesteld.
6. Het algemeen bestuur stelt de begroting en de meerjarenraming vast voor 1 juli van het jaar voorafgaande aan dat, waarvoor zij moeten dienen.
7. Terstond na de vaststelling zendt het algemeen bestuur de begroting en de meerjarenraming aan de raden van de deelnemende gemeenten, die ter zake Gedeputeerde Staten van hun gevoelen kunnen doen blijken.
8. Het dagelijks bestuur zendt de begroting en de meerjarenraming binnen 2 weken na vaststelling, doch uiterlijk 15 juli voor het jaar waarvoor zij dienen, aan Gedeputeerde Staten.
9. Met betrekking tot begrotingswijzigingen is het bepaalde in de voorgaande leden van dit artikel zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.

Artìkel 32

1. Het dagelijks bestuur legt aan het algemeen bestuur over elk begrotingsjaar verantwoording af van het gevoerde financieel beheer onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag.
2. Het dagelijks bestuur voegt daarbij een verslag als bedoeld in artikel 30, lid 2.
3. De in de voorgaande leden bedoelde stukken worden aan het algemeen bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten toegezonden, uiterlijk op 1 april volgende op het jaar waarop zij betrekking hebben.
4. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen 2 maanden, nadat de in het eerste en tweede lid bedoelde stukken zijn toegezonden, aan het algemeen bestuur van hun gevoelens ter zake doen blijken.
5. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening vast voor 1 juli in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
6. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen 2 weken na vaststelling, doch in ieder geval voor 15 juli van het jaar volgende op het jaar, waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan Gedeputeerde Staten.
7. Behoudens later in rechte gebleken onregelmatigheden, ontlast het besluit tot vaststelling van de jaarrekening de leden van het dagelijks bestuur ten aanzien van het daarin verantwoorde financieel beheer.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Hoofdstuk 11 Vergoedingen.

Artìkel 33

1. Het algemeen bestuur kan met inachtneming van artikel 21, lid 1 en 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen voor de leden van het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter een regeling voor de tegemoetkoming in de kosten en een vergoeding voor hun werkzaamheden alsmede een tegemoetkoming in of vergoeding van bijzondere kosten en andere financiële voorzieningen, die verband houden met de vervulling van hun lidmaatschap van het bestuur vaststellen. De regeling wordt ter kennisname aan Gedeputeerde Staten toegezonden.
2. Het algemeen bestuur kan met inachtneming van artikel 24 lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen aan de leden van de in artikel 21 bedoelde commissies, die geen burgemeester, wethouder of lid van de gemeenteraad zijn een vergoeding voor het bijwonen van de vergaderingen van de commissies toekennen.

Hoofdstuk 12: het archief

Artikel 34

1. De bepalingen van de Archiefwet en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen voor zover betrekking hebbend op de archiefbescheiden van organen, ingesteld bij een regeling als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, zijn van overeenkomstige toepassing op WNO-bedrijven.
2. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de bewaring van de archiefbescheiden.
3. De gemeentearchivaris van de gemeente van vestiging van WNO-bedrijven oefent overeenkomstig de voor hem gestelde regels toezicht uit op het beheer van de archiefbescheiden.
4. Bij opheffing van de regeling worden de archiefbescheiden overgebracht naar de archiefbewaarplaats van de gemeente van vestiging van WNO-bedrijven.

Hoofdstuk 13 toetreding, uittreding, wijziging en opheffing.

Artikel 35

1. De raad van een gemeente, die wenst toe of uit te treden, richt het verzoek ter zake aan het algemeen bestuur.
2. Het algemeen bestuur zendt het verzoek als bedoeld in het eerste lid binnen 3 maanden door voor het nemen van een besluit aan de raden van de deelnemende gemeenten, onder overlegging van zijn advies omtrent de toetreding respectievelijk de uittreding van een gemeente en de eventueel daaraan te verbinden voorwaarden en gevolgen. De gemeenteraden besluiten over het verzoek binnen een termijn van 3 maanden na toezending door het algemeen bestuur.
3. Toetreding van een gemeente vindt plaats, indien de raden van de deelnemende gemeenten in meerderheid daartoe besluiten.
4. Uittreding van een deelnemende gemeente vindt plaats, indien de raden van de overige deelnemende gemeenten in meerderheid daartoe besluiten.
5. Aan de toetreding respectievelijk de uittreding kunnen bij de in het derde en vierde lid bedoelde besluiten voorwaarden en gevolgen worden verbonden overeenkomstig het in het tweede lid bedoelde advies van het algemeen bestuur.
6. De besluiten tot toetreding respectievelijk uittreding en de daaraan verbonden voorwaarden en gevolgen behoeven de goedkeuring van Gedeputeerde Staten
7. De toetreding respectievelijk de uittreding gaan in op 1 januari van het jaar volgende op het jaar waarin is voldaan aan de vereisten genoemd in artikel 26 lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 36

1. Zowel het dagelijks bestuur als de raad van een deelnemende gemeente kunnen aan het algemeen bestuur voorstellen doen tot wijziging van de regeling.
2. Indien het algemeen bestuur wijziging van de regeling wenselijk acht, doet het dagelijks bestuur het door het algemeen bestuur vastgestelde voorstel toekomen ter besluitvorming aan de raden van de deelnemende gemeenten. De gemeenteraden besluiten over het voorstel binnen een termijn van 3 maanden na toezending door het algemeen bestuur.
3. Een wijziging van de regeling komt tot stand, wanneer de raden van tenminste 2/3 van het aantal deelnemende gemeenten zich daar voor hebben verklaard.
4. De besluiten tot wijziging van de regeling behoeven de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.
5. De wijziging van de regeling gaat in op de dag volgende op de dag waarop is voldaan aan de vereisten genoemd in artikel 26 lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 37

1. De regeling wordt opgeheven, wanneer de raden van tenminste 2/3 van het aantal deelnemende gemeenten daartoe besluiten.
2. De in het eerste lid bedoelde besluiten behoeven de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.
3. De opheffing gaat niet eerder in dan op de dag volgende op die waarop is voldaan aan de vereisten genoemd in artikel 26 lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
4. In geval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tegelijk tot liquidatie en stelt daarvoor direct de nodige regelen. Hierbij kan van de bepalingen van deze regeling worden afgeweken.
5. Het algemeen bestuur stelt, gehoord de raden van de deelnemende gemeenten, het liquidatieplan vast, dat voorziet in de verplichtingen van de deelnemende gemeenten in de financiële gevolgen van de opheffing. Het liquidatieplan behoeft de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.
6. Het dagelijks bestuur is belast met de liquidatie.
7. Zo nodig blijven de overige organen van WNO-bedrijven ook na het tijdstip van opheffing in functie totdat de liquidatie is voltooid.

Hoofdstuk 14. Overgangs- en slotbepalingen.

Artikel 38

Binnen een termijn van twee jaar na inwerkingtreding van deze gemeenschappelijke regeling dient te zijn voldaan aan het bepaalde in artikel 27 lid 1 en 2. Tot dan blijft artikel 27 van de regeling, zoals goedgekeurd bij besluit van Gedeputeerde Staten d.d. 1 juli 1993 nr. WE 93.38133 van toepassing.

Artikel 39

1. De regeling treedt in werking met ingang van de eerste dag van de maand volgende op de maand, waarin is voldaan aan het vereiste genoemd in artikel 26 vierde lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
2. De wijzigingen van artikel 4,5,6,25 en 27 treden in werking op 1 januari 2016

Artikel 40
De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 41
Deze regeling kan worden aangehaald als: Regeling WNO-bedrijven.

Besluitvorming tot vaststelling van de definitieve versie van de aangepaste regeling door de gemeente Nijmegen

Vastgesteld door de raad van de gemeente Nijmegen in zijn openbare vergadering van 13 december 2000

De voorzitter, De secretaris,

J. Tettero (loco) ir. H.K.W. Bekkers

Vastgesteld door burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen, voor zover zij daartoe bevoegd zijn, op 3 oktober 2000 (CIS-nummer 1042/2000, agendapunt nummer 1.1)

De burgemeester, De secretaris,

J. Tettero (loco) ir. H.K.W. Bekkers

Vastgesteld door de burgemeester van de gemeente Nijmegen, voor zover hij daartoe bevoegd is, op 3 oktober 2000.

De burgemeester,

J. Tettero (loco)

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

REGIO
RIJK VAN
NIJMEGEN

Aan de gemeenten in de regio Rijk van Nijmegen

Datum
30 april 2015

Contactpersoon
Werner van der Linden

Onderwerp
Eerste kwartaalrapportage MGR 2015

Telefoonnummer
024 3293198

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij bieden wij u de eerste kwartaalrapportage van de MGR aan. In de rapportage gaan we in op de ontwikkelingen binnen de MGR in het eerste kwartaal van 2015, zowel financieel als inhoudelijk. De begroting van de MGR, die in november door ons AB is vastgesteld en aan uw raden is aangeboden, dient daarvoor als basis.

De MGR is opgericht zowel als uitvoeringsorganisatie, als om een platform te bieden voor regionale samenwerking en afstemming. Op beide onderdelen zijn de afgelopen maanden goede stappen gezet, die we beschrijven in de kwartaalrapportage. Daarbij ligt de nadruk op de vormgeving van de eerste module, het Werkbedrijf, conform de door de colleges in de regio vastgestelde uitgangspunten in november 2013.

Het Werkbedrijf is 1 januari 2015 van start gegaan, wat betekent dat de mensen van de gemeentelijke afdelingen Werk– onder één operationele aansturing en vanuit één locatie – samen werken. Het jaar 2015 staat voor deze module in het teken van verdere inrichting van de organisatie en de integratie van Breed. Hiertoe is een inrichtings- en integratieplan vastgesteld door ons AB op 11 februari 2015, getiteld 'Daadwerkelijk'. Het betreft een ontwerpbesluit, dat nu voor advisering voorligt bij de ondernemingsraden. Bijgaand treft u dit plan ter informatie aan.

Nog niet alle cijfers over de resultaten van de module Werkbedrijf waren beschikbaar voor deze rapportage. Dit komt doordat de afgelopen periode veel aandacht is uitgegaan naar de opbouw en inrichting van de organisatie. Systemen en processen functioneerden nog niet volledig. Dit jaar moet in die zin dan ook beschouwd worden als een overgangsjaar. We verwachten in de rapportages verderop in dit jaar een meer compleet cijfermatig beeld te kunnen geven. Daarbij zullen we ook de uitstroom uit de WW via UWV inzichtelijk maken.

Deze kwartaalrapportage maakt onderdeel uit van de planning & control-cyclus van de MGR. Zoals afgesproken, worden verdere afspraken gemaakt over deze cyclus in het informatieprotocol, dat uiteindelijke door de colleges aan uw raden ter vaststelling wordt aangeboden. In overleg met de agendacommissie is reeds een planning opgesteld voor de documenten die in 2015 worden vastgesteld, om uw raden in staat te stellen uw controlerende taak op een goede manier uit te oefenen. Deze kwartaalrapportage past binnen dat kader.

Hoogachtend,

Algemeen Bestuur modulaire gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen,

De Voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

De Secretaris,

drs. W.G.R.J. van der Linden

REGIO
RIJK VAN
NIJMEGEN

1e kwartaalrapportage 2015

MGR Regio Rijk van Nijmegen

23 april 2015

Inhoudsopgave

	Samenvatting	**3**
1	**Inleiding**	**4**
2	**Regioplatform voor afstemming en overleg**	**5**
3	**Inleiding rapportage Werkbedrijf**	**6**
4	**Terugblik: de eerste maanden**	**7**
4.1	**Bedrijfdienstverlening**	**7**
4.2	**Kandidaatsbenadering**	**8**
4.3	**Integratie Breed**	**10**
4.4	**Regionaal Werken**	**10**
4.5	**Interne organisatie**	**11**
5	**Wat hebben we gerealiseerd?**	**12**
5.1	**Uitstroom naar Werk**	**12**
5.2	**Bedrijfscontacten**	**13**
5.3	**Werkervaringsplaatsen**	**14**
5.4	**Reguliere vacatures**	**15**
5.5	**Invulling Banenafspraak**	**16**
5.6	**Arbeidsmatige dagbesteding**	**16**
6	**Realisatie tot en met het eerste kwartaal**	**17**
6.1	**Aanvullend budget Rijk**	**19**
6.2	**Uitgaven transitiebudget**	**20**
7	**Risico's**	**21**
Bijlage 1	**Financien**	**22**

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Samenvatting

Met deze eerste kwartaalrapportage informeren we uw raden over de ontwikkelingen binnen de MGR in het eerste kwartaal van 2015, zowel financieel als inhoudelijk. De begroting van de MGR, die in november door ons AB is vastgesteld en aan uw raden is aangeboden, dient daarvoor als basis.
De rapportage gaat ten eerste kort in op de ontwikkelingen binnen de MGR als samenwerkingsplatform. De nadruk ligt op de ontwikkelingen en de resultaten van de module Werkbedrijf, die 1 januari 2015 is gestart. Dit is conform de gemaakte afspraken in de begroting.

Ontwikkelingen binnen de MGR als regionaal samenwerkingsplatform

- De bestuurlijke structuur van de MGR is opgenomen in de regeling die vorig jaar is vastgesteld. Het AB fungeert als hoogste orgaan, het DB bereidt de besluiten van het AB voor en geeft hier uitvoering aan. Daarnaast is voor de module Werk een bestuurscommissie opgericht, die inhoudelijk stuurt;
- sinds januari 2015 functioneert ook de agendacommissie binnen de MGR. De agendacommissie ziet zichzelf als een technische commissie, die adviezen geeft over de planning van stukken op de agenda's van de raden en zorgt voor logistieke afstemming van stukken.

Hiernaast wordt op dit moment een agenda opgesteld voor regionale samenwerking. Hierin besteden we aandacht aan de thema's waarop we regionale samenwerking willen zoeken en gaan we in op de toevoeging van eventuele nieuwe modules. We verwachten u hierover in een volgende kwartaalrapportage meer te kunnen melden.

Ontwikkelingen en resultaten module Werkbedrijf
De termijn waarover wordt gerapporteerd betreft twee maanden in plaats van het gebruikelijke kwartaal. Tijdens het opstellen zitten we namelijk nog midden in de overgangsfase; nog niet alle werkprocessen zijn gestroomlijnd, nog niet alle systemen zijn ingericht en nog niet alle gegevens zijn verwerkt. De consequentie hiervan is dat nog geen compleet cijfermatig beeld gegeven kan worden van de resultaten.

Afgelopen periode: opstarten en inregelen
Het jaar 2015 staat voor het Werkbedrijf in het teken van de bouw en inrichting. Dit betekent dat dit jaar gewerkt wordt aan de integratie van Breed in het Werkbedrijf, dat het personeel formeel geplaatst wordt en dat de gezamenlijke uitvoering van start gaat. De afgelopen periode zijn we dan ook voortvarend aan de slag gegaan met het vormgeven van de bedrijfsdienstverlening, het regionaal werken en de inrichting van de organisatie.

Kwantitatieve resultaten: uitstroom naar werk ligt op koers
Tijdens deze fase van inregelen en opstarten hebben we uiteraard onze kerntaak uitgevoerd en zoveel mogelijk werkgevers en kandidaten met elkaar verbonden. Het aantal mensen dat aan slag is gegaan op een werkervaringsplaats en het aantal opgehaalde vacatures blijven nog achter bij de begroting. Dit heeft te maken met de opstartfase. Tegelijkertijd zijn 185 personen uit de Wwb uitgestroomd naar werk. Hiermee liggen we goed op koers om de doelstelling van 1000 mensen die uitstromen naar werk in 2015 te realiseren.

1 Inleiding

Voor u ligt de eerste kwartaalrapportage van de MGR Regio Rijk van Nijmegen. Met dit document rapporteren we over de ontwikkelingen binnen de MGR in het eerste kwartaal van 2015, zowel financieel als inhoudelijk. De begroting van de MGR, die in november door ons AB is vastgesteld en aan uw raden is aangeboden, dient daarvoor als basis.

De MGR is zowel een uitvoeringsorganisatie, als een platform voor regionaal overleg. In het kader van deze uitvoeringstaak, is 1 januari 2015 de eerste module van de MGR van start gegaan: het Werkbedrijf. Afgesproken is dat bij deze taak prioriteit ligt in de eerste periode.
Met het Werkbedrijf worden door de deelnemende gemeenten, het SW bedrijf Breed, het UWV en andere organisaties de handen ineen geslagen om de doelstellingen uit de participatiewet te realiseren. Eén regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt waarbij zoveel mogelijk mensen aan de slag gaan bij reguliere werkgevers. Een bijzonder samenwerkingsverband omdat hiermee het afbreken van de schotten tussen de verschillende regelingen, wordt doorvertaald naar de uitvoeringsorganisatie.

Met het Werkbedrijf willen de gemeenten drie ambities realiseren: betere bedrijfsdienstverlening door samenwerking, een meer integrale en mensgerichte kandidaatsbenadering en meer het accent op wat mensen wél kunnen. Door uit te gaan van de capaciteiten van mensen en niet vanuit regelingen en doelgroepen te denken, zorgen we er voor dat meer mensen een plek vinden op de reguliere arbeidsmarkt en daarmee participeren in de samenleving.

Het jaar 2015 staat voor het Werkbedrijf in het teken van de bouw en inrichting. Dit betekent dat dit jaar gewerkt wordt aan de integratie van Breed in het Werkbedrijf, dat het personeel geplaatst wordt en dat de gezamenlijke uitvoering van start gaat. Het is echter een proces: nog niet alles stond per 1 januari 2015 en ook nog niet alles zal in de uitvoering volledig functioneren per 1 januari 2016. Toch zijn er al grote stappen gezet in de afgelopen periode en zijn we voortvarend aan de slag gegaan met het opzetten van deze module. Dit beschrijven wij in deze rapportage vanaf hoofdstuk 3.

Ook het verder opzetten van de MGR en vormgeven van de platformfunctie zijn echter belangrijk en mogen niet worden vergeten. Alle gemeenten staan voor grote opgaven door decentralisaties in het sociaal domein, bezuinigingsdoelstellingen en zich veranderende verhoudingen tussen lokaal bestuur en plaatselijke samenleving. Samenwerking tussen gemeenten is essentieel om hier op een goede manier vorm aan te kunnen geven. Daarom besteden wij in deze kwartaalrapportage aan beide onderdelen van het takenpakket aandacht, waarbij met name gefocust wordt op het Werkbedrijf. Dit is conform de keuzes die zijn gemaakt bij de begroting voor 2015.

2 Regioplatform voor afstemming en overleg

In het koersdocument “In een goede relatie geef je elkaar de ruimte” staat een aantal principes gedefinieerd voor regionale samenwerking. Principes die tot stand gekomen zijn na een traject van ruim twee jaar met raden en colleges:

1) Samenwerking haalt het maximale uit de uitvoering;
2) Samenwerking laat beleid een lokale aangelegenheid;
3) Samenwerking levert geen bestuurlijke drukte op;
4) Samenwerking gaat uit van ontkokering en integraliteit.

Het Werkbedrijf staat als eerste module van de MGR voor de uitdaging vorm te geven aan de eerste twee principes. Over de stappen die hierin zijn gezet in de afgelopen drie maanden kunt u lezen in de volgende hoofdstukken. Het is aan de MGR om invulling te geven aan de laatste twee principes. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we daar in de afgelopen periode vorm aan hebben gegeven en gaan geven.

Wat hebben we gedaan?
De bestuurlijke structuur van de MGR is opgenomen in de regeling die vorig jaar is vastgesteld. Het AB fungeert als hoogste orgaan, het DB bereidt de besluiten van het AB voor en geeft hier uitvoering aan. Daarnaast is voor de module Werk een bestuurscommissie opgericht, die de inhoudelijke koers op dat terrein bepaalt. De verhoudingen tussen deze organen kristalliseren zich steeds verder uit, waardoor de MGR als construct steeds beter staat. Hiermee zorgen we er voor dat we op een efficiënte en effectieve manier kunnen werken.

Sinds januari 2015 functioneert ook de agendacommissie binnen de MGR. De agendacommissie ziet zichzelf als een technische commissie, die adviezen geeft over de planning van stukken op de agenda’s van de raden en zorgt voor logistieke afstemming van stukken. Samen met de agendacommissie zijn we de afgelopen periode voortvarend aan de slag gegaan om een jaarplanning te maken, waaruit naar voren komt welke besluiten wanneer aan de raden worden voorgelegd in 2015.

Transparantie hebben we binnen de MGR hoog in het vaandel staan. Het is belangrijk dat de volksvertegenwoordigers in de verschillende raden kennis kunnen nemen van de besluiten die door de MGR worden genomen en de wijze waarop deze tot stand komen. Om die reden zijn de AB-vergaderingen openbaar. Ook de agendacommissie heeft besloten haar vergaderingen in principe in openbaarheid te laten plaatsvinden. Daarnaast rapporteren wij over de stappen die we zetten aan een ieder via de website: www.regiorvn.nl. Hierop zijn de besluitenlijsten van de vergaderingen van het DB te vinden, evenals de stukken van alle AB-vergaderingen en van de vergaderingen van de agendacommissie.

Naast deze meer organisatorische punten zijn in de afgelopen periode de eerste gesprekken gevoerd over de wijze waarop we invulling kunnen geven over de platformfunctie. Op dit moment wordt een agenda opgesteld voor regionale samenwerking. Hierin besteden we aandacht aan de thema’s waarop we regionale samenwerking willen zoeken en gaan we in op de toevoeging van eventuele nieuwe modules. We verwachten u hierover in een volgende kwartaalrapportage meer te kunnen melden.

In de begroting hebben we aangegeven in 2015 ook na te gaan denken over de wijze waarop de platformfunctie ondersteund kan worden en de mogelijkheid om een deel van deze ondersteuning onder te brengen bij de MGR. Dit proces loopt nog. We streven ernaar om dit per 1 januari 2016 volledig te hebben functioneren. In de begroting voor het komende jaar gaan we hierop en specifiek op de daaraan verbonden kosten nader in.

3 Inleiding rapportage Werkbedrijf

De eerste twee maanden zijn hectisch geweest; er is veel gedaan en ingeregeld op allerlei gebiedenTijd en aandacht is uitgegaan naar het neerzetten van de interne organisatie: personeel, ICT-systemen, werkprocessen. Ook beleidsmatig moest het nodige gebeuren, zoals het laten vaststellen van een nieuwe re-integratieverordening en het opstellen van samenwerkingsovereenkomsten met de gemeenten. Het proces ten aanzien van de integratie van Breed per 1 januari 2016 is in gang gezet.

Via trainingen en workshops voor medewerkers en diverse pilots hebben we de eerste stappen gezet om de nieuwe wijze van werken in te bedden in de organisatie. Een wijze van werken, waarin bedrijfsdienstverlening centraal staat en de werkgever onze klant is.

Tegelijkertijd waren ook de verbouwing en herinrichting van het pand aan de Nieuwe Dukenburgseweg in volle gang. We verwachten daar medio mei in te trekken.

Naast al deze opstartprocessen hebben we uiteraard onze kerntaak uitgevoerd: het verbinden van werkgevers en werkzoekenden en zoveel mogelijk mensen op reguliere werkplekken plaatsen.

Inhoud van deze kwartaalrapportage
In deze kwartaalrapportage kunt u lezen waarmee we aan de slag zijn gegaan en wat we gerealiseerd hebben. De termijn waarover wordt gerapporteerd betreft 2 maanden in plaats van het gebruikelijke kwartaal. Dit heeft te maken met het proces van aanlevering bij de gemeenteraden. Op het moment van schrijven, medio maart, waren er nog geen gegevens over de maand maart bekend.Tijdens het opstellen zitten we nog midden in de overgangsfase; nog niet alle werkprocessen zijn gestroomlijnd, nog niet alle systemen zijn ingericht en nog niet alle gegevens zijn verwerkt. Dat maakt dat een deel van de kwantitatieve gegevens zoals verderop in deze rapportage zijn weergegeven nog niet zijn ingevuld. Er is voor gekozen deze (lege) tabellen wél op te nemen in voorliggende rapportage om een helder beeld te geven van de informatie waarover het Werkbedrijf in de toekomst zal rapporteren. In deze eerste rapportage geven we inzicht in de volgende vier punten:

1. de uitstroom naar werk
2. het aantal bedrijfscontacten
3. het aantal opgehaalde en ingevulde vacatures
4. het aantal plaatsingen op leerwerkplekken

Cijfers over het het aantal kandidaten dat met verminderde loonwaarde is geplaatst op een werkplek zijn op dit moment nog niet beschikbaar. Registratie van deze kandidaten verloopt via het doelgroepenregister van het UWV. In de loop van 2015 verwacht het UWV dat het doelgroepregister is ingericht, dan wordt hierover ook gerapporteerd in deze rapportage. Ook de cijfers over het aantal kandidaten dat werkfit is gemaakt hebben we op dit moment niet voor handen. In de toekomst rapporteren we over het aantal kandidaten dat actief wordt begeleid door het Werkbedrijf.

In samenspraak met bestuur en raden zal de informatiebehoefte nog verder worden uitgewerkt. Zo zijn op dit moment de samenwerkingsovereenkomsten tussen Werkbedrijf en gemeenten nog niet afgesloten, waardoor we op die punten in een volgende kwartaalrapportage pas inzicht in prestaties kunnen geven. In de bijlage vindt u een nadere specificatie van het onderdeel Financiën. In het Informatieprotocol worden afspraken gemaakt over de verantwoordingscyclus. Dit informatieprotocol wordt later dit jaar vastgesteld door de raden.

4 Terugblik: de eerste maanden

4.1 Bedrijfdienstverlening

Sinds januari vervult de bedrijfsdienstverlening een prominente rol binnen de dienstverlening van het Werkbedrijf. Niet de kandidaat staat centraal maar de werkgever. Dit vraagt om een nieuwe manier van werken en klanten benaderen.

Pilot werkgeversdienstverlening
In de pilot werkgeversdienstverlening staat de nieuwe werkmethodiek 'de werkgever is klant' centraal. De afgelopen maanden stonden in het teken van het ontwikkelen van en het werken met deze methodiek. In de pilot zijn aan medewerkers vijf trainingen aangeboden om onszelf en onze diensten verder te professionaliseren. De interne samenwerking binnen het Werkbedrijf krijgt steeds meer vorm. Iedere Werkbedrijf medewerker beschikt nu over een veel groter aanbod van vacatures en kandidaten dan voorheen. Dit komt de match ten goede. Het vormgeven van bedrijfsdienstverlening doen we uiteraard met de input van ondernemers. In persoonlijke gesprekken en groepsbijeenkomsten peilen we de behoefte en op basis van partnerschap zoeken en vinden we nieuwe manieren van werken. Iedere ondernemer krijgt uiteraard een mooi aanbod als hij vacatures heeft. De opbrengst van de pilot is dat er vele extra mogelijkheden ontstaan om te komen tot resultaat. Daarbij worden opgedane ervaringen gebruikt om van te leren en de dienstverlening verder te verbeteren. Bewezen successen worden een vast onderdeel van de methodiek van het nieuwe Werkbedrijf en uitgerold over het hele Werkbedrijf. In de kaders vindt u enkele aansprekende voorbeelden.

"Op 19 maart heeft het Werkbedrijf, samen met enthousiaste ondernemers, een netwerk- en brainstormsessie georganiseerd. Het doel van deze bijeenkomst; het verzamelen van succesvolle initiatieven met een positief effect op sociaal economische omstandigheden. Onder het genot van een hapje en drankje in bij het kookcollege in Wijchen werden ervaringen uitgewisseld en zelfs nieuwe ideeën gelanceerd. Bedrijven en het Werkbedrijf vonden elkaar op basis van gezamenlijke visie en partnerschap. Zo sterk zelfs dat er de behoefte was om de samenwerking direct vorm te geven. Beschikbare kansen werden direct gedeeld en nieuwe ideeën zijn geboren. Een van de ideeën is direct opgepakt in de uitvoering: . Bedrijven en professionals van het Werkbedrijf zijn een dag later gestart met een groepsapp. waarbij kandidaten en werk worden gedeeld t.b.v. een goede match. Binnen twee uur was de eerste plaatsing een feit!"

Pilot Flexwerk: aansluiten bij de flexibele arbeidsmarkt
Het UWV verwacht dat ruim de helft van de werkgelegenheidsgroei naar zzp-ers en uitzendkrachten gaat. Recente prognoses van het UWV laten zien dat dat er een forse groei van uitzendbanen wordt verwacht. Dit betekent kansen voor onze kandidaten en de mogelijkheid om onze dienstverlening richting werkgevers verder uit te breiden, door ook te voorzien in hun vraag naar flexibele krachten. We merken in de praktijk dat kandidaten vaak huiverig zijn om een opdracht van een aantal weken aan te nemen omdat dit betekent dat ze daarna het hele aanvraagtraject van de uitkering weer moeten doorlopen. Er is dus winst te behalen aan beide kanten: kandidaten meer kans op werk geven en werkgevers beter van dienst zijn door ook aan hun flexibele vraag te voldoen. Met de pilot flexwerk bereiden we kandidaten voor op een flexibele loopbaan en voldoen we aan de flexibele personeelsbehoefte van de werkgevers. Het doel van de pilot is om inzicht te krijgen over hoe we als Werkbedrijf succesvol kunnen aansluiten bij de flexibele arbeidsmarkt.
De afgelopen maanden is het Werkbedrijf aan de slag gegaan met de opzet van de pilot. Er ligt nu een uitgewerkt plan van aanpak. Er zal een pool van kandidaten aan de slag gaan bij werkgevers in de regio op basis van een contract met een detacheerder. De begeleiding en ondersteuning van de kandidaat vindt plaats vanuit het Werkbedrijf. De voorzitter van het Economisch Collectief Nijmegen heeft zich

gecommitteerd aan deze pilot en zal samen met het Werkbedrijf een aantal bijeenkomsten organiseren om werkgevers enthousiast te maken om mee te doen met de pilot. We verwachten dat de eerste kandidaten in de pool rond de zomer aan de slag zijn.

Werkgeversbijeenkomsten georganiseerd
De werkgevers hebben we de afgelopen maanden meerdere malen ontmoet op door ons georganiseerde bijeenkomsten. We hebben hen verteld wat het Werkbedrijf voor hen kan betekenen en er is uitgesproken dat we als partners samen er voor staan om in onze regio invulling te geven aan de banenafspraak.

"Op 16 maart hebben Rovinij en het Werkbedrijf een gezamenlijke bijeenkomst bij Droomvilla Lux georganiseerd. Rovinij bracht meer dan 10 vacatures in. Het Werkbedrijf verzorgde de aanwezigheid van kandidaten. In een positieve bijeenkomst kregen 30 kandidaten een mooi aanbod voor betaald werk. Iedere kandidaat die interesse had kreeg aansluitend ook een persoonlijk gesprek. Er ontstonden mooie matches.
De ondernemer voelde zich geholpen en plaatst nu kandidaten op betaald werk. De kandidaten voelde zich gezien en kregen perspectief op werk. Wijzelf als Werkbedrijf konden met een goed gevoel terugkijken op deze actie. Ontmoeten en verbinden blijkt opnieuw een effectieve manier van werken."

Stuurgroep Arbeidsmarkt Rijk van Nijmegen opgericht
De Stuurgroep Arbeidsmarkt Rijk van Nijmegen (SAR) wil gezamenlijk werken aan werk voor mensen met een arbeidsbeperking. In de SAR nemen sociale partners, een afvaardiging van de Bestuurscommissie, het UVW, de HAN en ROC deel. Gezamenlijk hebben ze afgesproken om aan de slag te gaan met het invullen van de baanafspraak in deze regio. In het marktbewerkingsplan staat hoe ze dit gaan doen. Op de lange termijn streeft de SAR naar een inclusieve arbeidsmarkt waarin meer werk is voor iedereen.

Het creëren en invullen van de baanafspraak is een verantwoordelijk van werkgevers en het Werkbedrijf. Werkgevers hebben de banen; wij hebben de kandidaten. Vanuit zowel de ondernemers als het Werkbedrijf worden diverse acties ondernomen om de baanafspraak onder de aandacht te brengen. Zo organiseert VNO-NCW regelmatig bedrijfsbezoeken, waarbij de Participatiewet ook uitgebreid te sprake komt. Alle portefeuillehouders in de regio gaan regelmatig op bezoek bij ondernemers om kennis te maken, te horen wat er speelt en de diensten van het Werkbedrijf onder de aandacht te brengen. Vanuit de SAR zullen een aantal ambassadeurs op pad gaan om andere werkgevers kennis te laten maken met de mooie kanten van sociaal ondernemerschap.

4.2 Kandidaatsbenadering

Pilot kandidaatsbenadering
Afgelopen maanden is er een groot deel van de kandidaten overgedragen aan het Werkbedrijf en zijn de werkprocessen rondom de kandidaatsbenadering verder uitgewerkt en geïmplementeerd. Voor het onderdeel 'diagnose' zijn verschillende instrumenten ontwikkeld om het vervolgtraject en de ondersteuningsvraag van de kandidaat zo goed mogelijk in beeld te krijgen.

"Een succesvolle match kent twee ingrediënten. Zinvol werk en passende kandidaten. Uit vele ervaringen blijkt dat vacatures en cv's niet altijd het gewenst effect hebben. Dan is er meer nodig. Het persoonlijk contact met kandidaten en ondernemers is noodzakelijk om ons werk goed te doen. Groepsgewijs en

lokaal werken blijkt dan succesvol.
Zo zijn de pilots kandidaatsbenadering en bedrijfsdienstverlening in Heumen een actiecentrum in de wijk begonnen. Hier kunnen kandidaten (en ondernemers) zonder afspraak binnenlopen voor werk en vrijblijvende adviezen en hulp om werk te krijgen en te houden. De korte afstand, het persoonlijk contact en de informele sfeer leiden tot zeer positieve bijeenkomsten en hele waardevolle verbindingen. Zinvol en plezierig. Daarom wordt deze manier van werken inmiddels ook op andere locaties toegepast, b.v. in Wijchen en in de wijk Hatert."

Nieuwe doelgroepen
Met het intreden van de Participatiewet doet een nieuwe doelgroep beroep op ondersteuning bij het vinden en behouden van werk. Dit zijn kandidaten die voorheen tot de doelgroep WSW of Wajong behoorden. Naast deze nieuwe doelgroep die vanaf 1 januari onder de Participatiewet valt is er ook gekozen om de regie over de arbeidsmatige dagbesteding bij het Werkbedrijf onder te brengen. In 2014 heeft hiervoor een aanbestedingsprocedure plaasgevonden en zijn begin dit jaar contracten met de 6 aanbieders van arbeidsmatige dagbestedingafgesloten: Pluryn, Driestroom, RIBW, IrisZorg, Siza en Werktedoen. Daarnaast is er een Percelenregeling die ruimte biedt voor lokale, onderscheidende en innovatieve initiatieven.

Aankomend jaar ligt er de uitdaging om het aanbod voor deze doelgroepen op elkaar af te stemmen en doorstroom binnen de voorzieningen die het Werkbedrijf biedt te bevorderen.

Jongerenteam
Het Jongerenteam ondersteunt jongeren van <27 met het vinden van werk of de toeleiding naar onderwijs. Hieronder valt ook het oppakken van Voortijdig Schoolverlaters (VSV-ers).
Er is de afgelopen maanden veel aandacht uitgegaan naar het ontwikkelen van de dienstverlening voor de nieuwe doelgroep 'jonggehandicapten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt'. De werkprocessen rondom deze doelgroep zijn beschreven, er is een deskundigheidsbevorderingstraject opgestart voor alle medewerkers van het jongerenteam en er wordt fors geïnvesteerd in de aansluiting bij de scholen. Zo zijn er contactpersonen gekoppeld aan alle VSO/PRO scholen en bij passend onderwijs op het ROC. Doel is rechtstreekse toeleiding naar de arbeidsmarkt vanuit school en het voorkomen van instroom in de uitkering. Verdiepende diagnoses en de aanvraag van indicaties voor deze doelgroep worden opgepakt door een team van drie arbeidsdeskundigen (jongerenloket, UWV Werkbedrijf, UWV SMZ).

De eerste 2 maanden zijn 99 jongeren aan het werk gegaan en 3 jongeren zijn gestart met een opleiding. Dit behelst zowel uitstroom vanuit de uitkering als uitstroom van 'niet uitkeringsgerechtigde' jongeren. Tijdens de zoekperiode zijn 27 jongeren uitgestroomd naar werk en 4 naar een opleiding.

Proeftuin UWV / Werkbedrijf / Breed
Om ervaring op te doen met de nieuwe doelgroep, inzicht te krijgen in de criteria wanneer iemand tot de doelgroep 'banenafspraak' behoort en de aansluiting van de instrumenten van het Werkbedrijf te monitoren participeert de arbeidsmarktregio in een proeftuin. Hierin werkt het Werkbedrijf samen met het UWV, Breed. Wat houdt de Proeftuin in? Kandidaten uit verschillende 'doelgroepen' (WSW-ers op de wachtlijst, leerlingen vanuit VSO en het Praktijkonderwijs, wwb-ers met grote afstand tot de arbeidsmarkt en/of arbeidsbeperking) worden aangemeld bij het arbeidstrainingscentrum van Breed voor een praktijkdiagnose. Kandidaten worden een periode gemonitord en bekeken wordt wat het beste traject richting werk is voor de kandidaat en welke ondersteuning daarbij noodzakelijk is. In deze periode moet het ook duidelijk worden of een kandidaat in aanmerking komt voor een indicatie banenafspraak of beschut werken. Arbeidsdeskundigen van de gemeente, het UWV en Breed werken hierbij nauw samen.

Kandidatenraad
Op 24 november 2014 is de Verordening Kandidatenraad vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de MGR. In dit adviesorgaan zitten vertegenwoordigers vanuit de bestaande lokale en instellingsgebonden adviesraden. De Kandidatenraad is opgericht zodat kandidaten kunnen meedenken over nieuwe ontwikkelingen en zelf invloed uit kunnen oefenen op de dienstverlening van het Werkbedrijf. Afgelopen maanden is de kandidatenraad betrokken geweest bij het opstellen van de re-integratieverordening en beleidsregels.

4.3 Integratie Breed

In het integratie- en inrichtingsplan *Daadwerkelijk in Bedrijf*, vastgesteld door AB op 11 februari 2015 is onder meer beschreven hoe de integratie van Breed in het Werkbedrijf per 1 januari 2016 vormgegeven wordt. De voorgestelde integratie van Breed in de MGR en in ons bedrijf krijgt stap voor stap vorm. De GR Breed heffen we op termijn op, als de integratie heeft plaatsgevonden. Het re-integratie- en inrichtingsplan ligt nu ter advies voor bij de BOR en de OR van Breed.

4.4 Regionaal Werken

Met de oprichting van het Werkbedrijf is een volgende stap gezet in onze regionalesamenwerking. Het Werkbedrijf streeft zo veel mogelijk naar één uniforme werkwijze voor alle kandidaten uit de regio Rijk van Nijmegen. Ontschotten waar mogelijk en ruimte voor maatwerk waar nodig.

Strategisch Arbeidsmarktbeleid vastgesteld
Het Strategisch Arbeidsmarktbeleid *Werk is de Uitkomst!* beschrijft de beleidsuitgangspunten in onze regio als het gaat om re-integratie in onze arbeidsmarktregio en vormt het kader waarbinnen het Werkbedrijf zijn werkzaamheden uitvoert. Het beleidskader is opgesteld door de regiogemeenten, vastgesteld door de gemeenteraden en voor een zienswijze voorgelegd aan de kandidatenraad.

Eén regionale re-integratieverordening vastgesteld
De re-integratieverordening Participatiewet is 11 februari vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de MGR. De verordening sluit in visie en uitgangspunten aan op het Strategisch arbeidsmarktbeleid. Hiermee zijn verschillen in voorzieningen tussen de gemeenten verleden tijd. Alle werkgevers in de regio Rijk van Nijmegen kunnen gebruik maken van dezelfde dienstverlening en voorzieningen om mensen aan de slag te helpen. De regionale beleidsregels zijn 8 april door het Dagelijks Bestuur vastgesteld.

Samenwerkingsovereenkomsten in ontwikkeling
Iedere gemeente sluit twee overeenkomsten met het Werkbedrijf af: een overeenkomst voor de basisdienstverlening en een voor het meer- en maatwerk. Het Werkbedrijf voert met de gemeenten gesprekken over het meer- en maatwerk dat zij in willen zetten en de daarbij behorende prestatie indicatoren. Het meer- en maatwerk is vastgesteld door de meeste gemeenteraden en betreft de lokale extra opdrachten die gemeenten verstrekken aan het Werkbedrijf. De overeenkomsten zijn in de maak en worden aan gemeentezijde vastgesteld door de colleges. Vanwege het bestuurlijke traject verwachten we dat vaststelling in juni plaats zal vinden. Ondertussen voert het Werkbedrijf de projecten en dienstverlening in het kader van het meer- en maatwerk al wel uit.

4.5 Interne organisatie

Personeel
Per 1 januari is het Werkbedrijf gestart met medewerkers afkomstig uit 8 (inmiddels 6) gemeenten. Deze medewerkers zijn nog in dienst bij de betreffende gemeenten en voorlopig geplaatst bij het Werkbedrijf. Naar verwachting zullen de medewerkers eind 2015 officieel geplaatst worden bij het Werkbedrijf.

Werkprocessen
De start en opbouw van het Werkbedrijf vraagt om inrichting en afstemmen van werkprocessen. Dit kost tijd en de afgelopen periode is er hard aan gewerkt om de ´kinderziektes´ te verhelpen. Er zijn werkafspraken vastgelegd met betrekking tot de nieuwe re-integratieverordening, de instroom van nieuwe kandidaten, de afstemming met Inkomen en het verwerken van betalingen en facturen. Deze processen lopen inmiddels naar behoren.

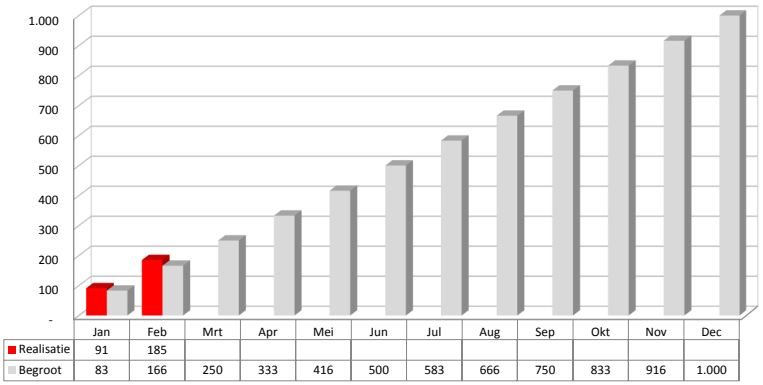
Locatie: Pand Nieuwe Dukenburgseweg
Op dit moment wordt er nog gewerkt vanuit het pand aan de Streekweg (voorheen het Mondial College) en de gemeentelijke locaties. Dit is niet ideaal met het oog op de samenwerking maar een tijdelijke oplossing tot het pand aan de Nieuwe Dukenburgseweg klaar is. De verbouwing aan het nieuwe pand is in volle gang.
De inrichting van het pand is zo opgezet dat de dienstverlening optimaal vormgegeven kan worden. Er is veel ruimte voor groepsbijeenkomsten, een open entree, goede parkeerfaciliteiten en ruimte om elkaar te ontmoeten. Op 18 mei zal het Werkbedrijf samen met UWV intrek nemen in het nieuwe pand en wordt er gewerkt vanuit één locatie.

ICT
We hebben een intensief ICT-traject achter de rug, waarbij we de overstap van meerdere systemen uit de regio naar nieuwe systemen voor het Werkbedrijf hebben gemaakt. Die systemen ingericht zijn op basis van de nieuwe werkwijze. Deze grote transitie was een weerbarstig proces, wat heeft geleid tot opstartproblemen. Inmiddels zijn de systemen operationeel en zijn de grootste problemen opgelost.

5 Wat hebben we gerealiseerd?

5.1 Uitstroom naar Werk

Grafiek: Uitstroom naar werk uit de gemeenten

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Realisatie	91	185										
Begroot	83	166	250	333	416	500	583	666	750	833	916	1.000

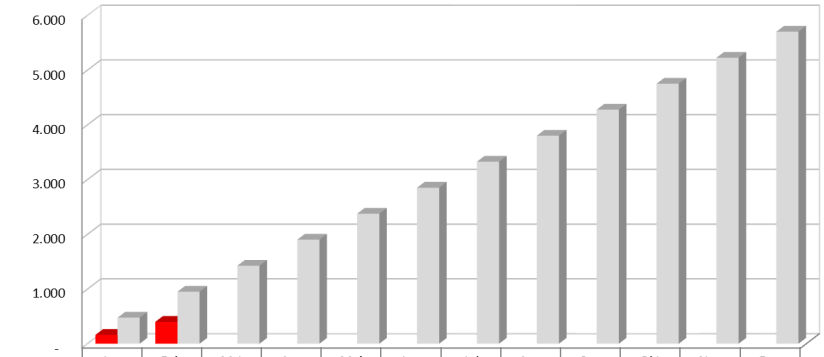
Bron: Bureau Inkomen regiogemeenten

Toelichting:
Bovenstaande grafiek laat de geregistreerde uitstroom uit de Wwb naar werk zien. Belangrijk is dat deze cijfers alleen uitstroom *naar werk* aangeven, dus niet uitstroom uit de Wwb om andere redenen.
Onderstaande tabel laat zien hoe deze uitstroom verdeeld is over de verschillende gemeenten.

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	2015 Real.	2015 Doel
Nijmegen	76	81	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	157	
Wijchen	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
Groesbeek	4	3											7	
Beuningen	5	8	-	-	-	-	-	-	-	-		-	13	
Druten	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
Heumen	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
Mook en Mid.	1	-											1	
Uitstroom uit de WWB gemeenten	91	94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	185	
Realisatie cumulatief	91	185												
Begroot	83	166	250	333	416	500	583	666	750	833	916	1.000		1.000

5.2 Bedrijfscontacten

Grafiek: Bedrijfscontacten

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Realisatie	160	398										
Begroot	475	950	1.425	1.900	2.375	2.850	3.325	3.800	4.275	4.750	5.225	5.700

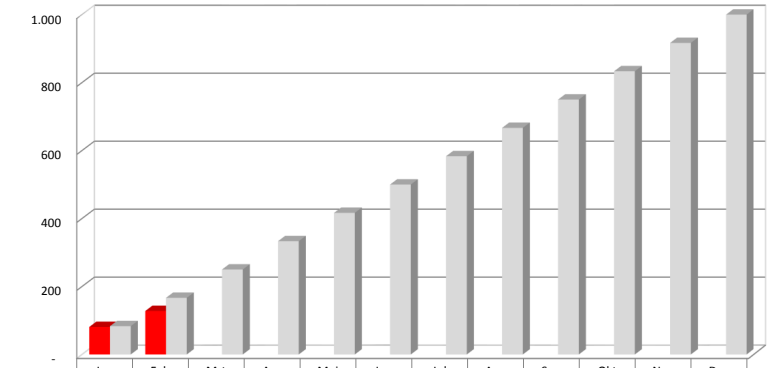
Bron: Matchine Bedrijfscontacten

Toelichting:
Bedrijfscontacten zijn diverse geregistreerde contactmomenten met bedrijven ten behoeve van acquisitie en relatiebeheer; het ophalen en/of invullen van werkkansen (reguliere vacatures, leerwerkplekken, participatieplaatsen, proefplaatsen en ontwikkelingsbanen).

Het aantal bedrijfscontacten is de eerste maanden achtergebleven bij de begroting. Dit komt door de opstartfase waarin het Werkbedrijf verkeerde en waarin tijd nodig was om systemen en procedures op elkaar af te stemmen.

5.3 Werkervaringsplaatsen

Grafiek: Kandidaten gestart op werkervaringsplaatsen

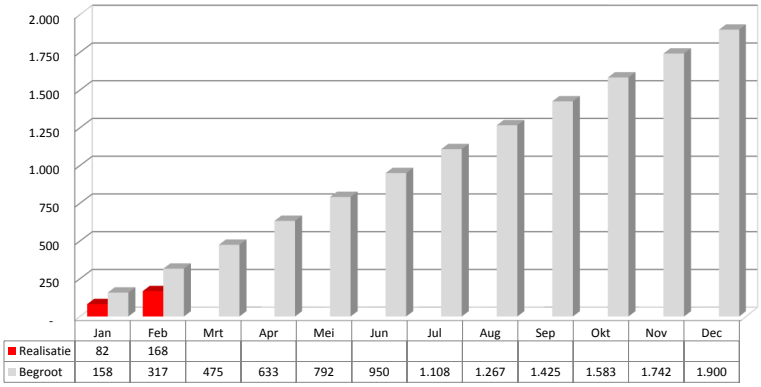
	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Realisatie	81	128										
Begroot	83	167	250	333	417	500	583	667	750	833	917	1.000

Bron: GWS Werkbedrijf

Toelichting:
Dit betreft het aantal kandidaten dat in 2015 gestart is op een werkervaringsplaats. Het betreft hier o.a. participatieplaatsen en leerwerkplekken.

5.4 Reguliere vacatures

Grafiek: Aantal opgehaalde vacatures bij werkgevers

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Realisatie	82	168										
Begroot	158	317	475	633	792	950	1.108	1.267	1.425	1.583	1.742	1.900

Bron: Matchine vacatures

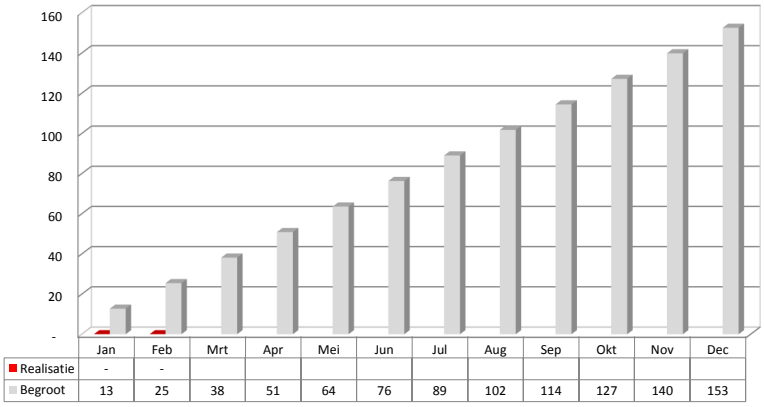
Bovenstaande grafiek geeft aan dat in de periode januari-februari 168 vacatures op zijn gehaald. Hiermee lopen we, in deze opstartfase, nog achter op de doelstelling voor 2015.

Onderstaande tabel geeft inzicht in hoeveel van deze vacatures in zijn gevuld. In januari zijn er 82 nieuwe vacatures opgehaald, 29 daarvan zijn ingevuld. In februari zijn er 86 vacatures opgehaald waarvan er 22 zijn ingevuld. Opgehaalde vacatures kunnen in de hierop volgende maand(en) nog ingevuld worden (afhankelijk van de sluitingsdatum). De doelstelling is 40% van de opgehaalde vacatures te vervullen. In de eerste 2 maanden hebben we 35% en 30% van de opgehaalde vacatures vervuld.

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	2015 Real.	2015 Doel
Opgehaalde vacatures cum.	82	168												
Ingevulde vacatures cum.	29	51												
Vervullingspercentage	35%	30%												40%

5.5 Invulling Banenafspraak

Grafiek: invulling banenafspraak

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Realisatie	-	-										
Begroot	13	25	38	51	64	76	89	102	114	127	140	153

Bron: UWV

Toelichting:
In het sociaal akkoord van 11 april 2013 hebben het kabinet en sociale partners afgesproken dat werkgevers extra banen gaan creëren voor mensen met een arbeidsbeperking. In totaal gaat het landelijk om 125.000 extra banen die in 2026 gerealiseerd moeten zijn; 100.000 in de marktsector en 25.000 bij de overheid.

Voor de arbeidsmarkt regio Rijk van Nijmegen is het doel 305 banen tot en met 2016. Het Werkbedrijf streeft ernaar dat er eind 2015 circa 50% is ingevuld. De registratie van kandidaten met een indicatie banenafspraak gebeurt via het doelgroepenregister van het UWV, dat deze ook beheert en monitort. Zodra het doelgroepenregister is ingericht kan een gemeente via SUWi-net opvragen of een kandidaat tot de doelgroep behoort. Het doelgroepenregister geeft dan inzicht in het aantal kandidaten in de regio dat tot de doelgroep 'banenafspraak' behoort. Daarnaast geeft het register inzicht in hoeveel kandidaten er aan de slag zijn en hoeveel uur zij werken. Het Werkbedrijf wacht hier niet op en heeft al wel kandidaten die automatisch in het register geplaatst zijn, onder meer mensen op de WSW-wachtlijst, begeleid en bemiddeld.

5.6 Arbeidsmatige dagbesteding

Begin dit jaar werkten er 365 kandidaten op een arbeidsmatige dagbestedingsplek. Cijfers over de instroom zijn nog niet beschikbaar. Samen met het Samenwerkingsteam, zoals omschreven in hoofdstuk 2, wordt de informatievoorziening nog ontwikkeld.

6 Realisatie tot en met het eerste kwartaal

Onderstaand treft u een samenvatting van de begroting, realisatie en verwachte afwijking voor 2015.

Baten	2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Overheidsbijdragen en subsidies	€ 22.594.000	€ 5.873.457	€ 22.594.000	€ -
Totalen baten	**€ 22.594.000**	**€ 5.873.457**	**€ 22.594.000**	**€ -**

Lasten	2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Programmalasten	€ 13.089.000	€ 1.156.164	€ 13.089.000	€ -
Personele lasten	€ 7.423.000	€ 57.010	€ 7.423.000	€ -
Afschrijvingen	€ 72.000	€ -	€ 72.000	€ -
Huisvestingslasten	€ 578.000	€ -	€ 578.000	€ -
Overige kosten	€ 1.432.000	€ 91.618	€ 1.432.000	€ -
Totalen lasten	**€ 22.594.000**	**€ 1.304.791**	**€ 22.594.000**	**€ -**

Wij verwachten dat de baten binnen de gestelde begroting blijven. De baten bestaan uit bijdragen van gemeenten en het Rijk.

De uitgaven van het Werkbedrijf blijven nog achter ten opzichte van de begroting doordat de deelnemende gemeenten het personeel dat werkzaam is voor het Werkbedrijf nog moeten factureren aan het Werkbedrijf. Daarnaast heeft de gemeente Nijmegen de kosten voor het gastheerschap nog niet in rekening gebracht.

In het eerste kwartaal van 2015 is voor € 1,1 miljoen aan programmalasten uitgegeven. Het grootste deel (ruim 0,8 miljoen) heeft betrekking op doorlopende contractuele verplichtingen uit 2014.
De overige bestedingen zijn nog relatief laag. Dit hangt enerzijds samen met de afhandeling van kosten re-integratie uit 2014, die merendeels nog door de deelnemende gemeenten zelf zijn afgehandeld.
Anderzijds hangt dit samen met het feit dat de verordening van de MGR pas onlangs is goedgekeurd door het bestuur van de MGR. Dit betekent dat er nog weinig voorzieningen uit de nieuwe verordening zijn ingezet.

Wij verwachten dat in het tweede kwartaal de kandidaten van het Werkbedrijf op voorzieningen uit de verordening van de MGR worden ingezet. Dit zal resulteren in hogere uitgaven, op basis waarvan wij een betere eindejaars prognose kunnen verstrekken.

De personele lasten zullen conform budget worden ingezet in 2015.
Het merendendeel van het management en de leiding is ingehuurd door het Werkbedrijf. Deze inhuur resulteert in een verwachte overschrijding van het budget voor Management en leiding. De personeelskosten voor het primaire proces zullen daarentegen lager uitvallen dan dat er was begroot. Per saldo verwachten we dus geen overschrijding bij de personele lasten van 2015.

Er zijn nog geen afschrijvingslasten geboekt omdat de verbouwing van het pand nog in volle gang is. Wij verhuizen in mei van dit jaar naar de nieuwe Dukenburgseweg.

We verwachten het volledige budget dat beschikbaar is voor de Huisvestingslasten te gaan inzetten in 2015. Huisvesting valt onder het Gastheerschap.

De overige kosten bestaan onder andere uit de automatiserings- en transitie- en promotiekosten.
We verwachten geen oveschrijdingen bij deze budgetten.

Specificatie van de cijfers treft u in bijlage 1.

6.1 Aanvullend budget Rijk

Het Rijk heeft per regionaal Werkbedrijf extra middelen beschikbaar gesteld met onderstaande intentie.

"Met de middelen worden gemeenten gefaciliteerd om samen m et UWV en sociale partners, en betrokkenheid van andere partijen (zoals SW-bedrijven, onderwijs en cliëntenraden), de regionale uitvoering goed in te richten. De arbeidsmarktregio's krijgen met deze middelen een extra ondersteuning voor het opstellen van een robuust marktbewerkingsplan, de ontwikkeling van een eenduidig basispakket aan instrumenten, een goede vormgeving van de transparantie van het arbeidsaanbod en de vacatures, en de inrichting van een adequate werkgeversdienstverlening." De middelen worden beschikbaar gesteld aan de regiogemeente.

Het additionele budget is € 1.000.000,-. Hiervan wordt € 600.000,- ingezet in 2015 en € 400.000,- in 2016. Dit is in de begroting opgenomen. De programmering wordt verder uitgewerkt en vastgesteld in de Stuurgroep Arbeidsmarkt Rijk van Nijmegen.

6.2 Uitgaven transitiebudget

In 2015 en 2016 investeert de regio € 0,5 miljoen per jaar in de ontwikkeling van het nieuwe Werkbedrijf. Hieruit worden de kosten gedekt voor de opstart van het nieuwe Werkbedrijf en de kosten van ondersteuning en inrichting die nodig is om het Werkbedrijf te bouwen. Hierbij moet gedacht worden aan initiële opleidingskosten, inrichting automatiering, fiscale en juridische ondersteuning, etc. Deze inzet van deze middelen zijn afkomstig van de eenmalige transitiekosten van € 1,5 miljoen zoals opgenomen in Sterke Werkwoorden voor de jaren 2014 tot en met 2016). Daarvan is voor 2015 en 2016 nog € 1,0 miljoen beschikbaar.

Onderstaand is een overzicht opgenomen met de realisatie 2014 en de te verwachte uitgaven voor 2015.

Transitiebudget				
		2014	2015	2016
	Begroting	Realisatie	programmering	programmering
Kwartiermaker	€ 135.000	€ 117.750		€ 17.250
Projectleider (2*)	€ 180.000	€ 181.733		€ -
Ondersteuning P&O	€ 90.000		€ 131.856	€ -
Financiële ondersteuning	€ 90.000		€ 135.650	€ -
Juridische ondersteuning	€ 50.000	€ 21.000		€ 29.000
Fiscale ondersteuning	€ 50.000			€ 50.000
Vergaderkosten	€ 10.000			€ 10.000
Oprichting, opleiding en advies OR	€ 20.000			€ 20.000
Vertrouwenspersoon vakbond	€ 10.000			€ 10.000
Functiewaardering	€ 35.000			€ 35.000
Opleidingskosten	€ 250.000	€ 2.954	€ 66.000	€ 88.143
Inrichting systemen en coördinatie	€ 250.000	€ 124.133	€ 50.000	€ 75.867
Begeleiding, investeringen in de cultuur	€ 80.000			€ 80.000
Huisstijl ontwikkelen, intranet en website	€ 50.000	€ 3.989	€ 20.825	€ 25.186
Verhuizing	€ 50.000			€ 50.000
Onvoorzien (10%)	€ 150.000	€ 3.664	€ 150.000	
Totaal	€ 1.500.000	€ 455.223	€ 554.331	€ 490.446

7. Risico's

De inventarisatie van risico's heeft tot doel om verantwoording af te leggen over en inzicht te geven in de risico's die voor het Werkbedrijf (zowel procesmatig als voor het bedrijf zelf) van belang zijn. Het is essentieel dat de risicoparagraaf voldoende vooruitkijkt naar toekomstige risico's in beleid, uitvoering en de gevolgen ervan voor de middelen. De risicoparagraaf geeft informatie over de houdbaarheid van de strategie voor de komende periode.
In deze paragraaf worden de grootste risico's benoemd.

Verslechtering uitstroomcijfers
De transitie naar het nieuwe Werkbedrijf, mag niet ten koste gaan van de uitstroomcijfers. Deze beweging kan elders in de gemeentelijke organisaties namelijk extra kosten opleveren (inkomensdeel: uitkeringsverstrekking). Deelnemende gemeenten maken individueel afspraken met het Werkbedrijf over de te leveren prestaties en leggen deze vast in een samenwerkingsovreenkomst en het Werkbedrijf heeft de inspanningsverplichting deze prestaties te realiseren. Tijdens een uitvoeringsperiode vindt er terugkoppeling plaats tussen het Werkbedrijf en de deelnemende gemeente over de realisatie. Op het moment dat er grote afwijkingen zijn tussen de afspraken en de realisatie, komt dit in eerste instantie aan de orde in dit overleg. De afspraken die het Werkbedrijf met de deelnemende gemeenten maakt en de prestatierealisatie van het Werkbedrijf per gemeente, zijn transparant. Als blijkt dat er grote verschillen zitten tussen de realisatie van het Werkbedrijf en de prestaties van de vroegere gemeentelijke afdelingen Werk, dan wordt dit onderwerp geagendeerd in de bestuurscommissie Werk (met de portefeuillehouders Werk). De regio hanteert op dat moment een solidariteitsprincipe, waarbij het uitgangspunt is dat compensatie in principe gerealiseerd wordt door extra inspanning van het Werkbedrijf.

Financieringsbasis beschut werk
Het Rijk hanteert als uitgangspunt dat mensen die minder loonwaarde hebben dan 40%, in aanmerking komen voor beschut werk. De VNG verwacht dat voor deze doelgroep de loonwaarde dichter bij de 30% zal liggen. Als de rijksoverheid er vanuit gaat dat de groep mensen waarvoor het Werkbedrijf diensten verleent, dichter bij de arbeidsmarkt staat dan feitelijk het geval is en haar financiering hierop aanpast, is dit een risico voor gemeenten.

Systematiek Gemeentefonds
De rijksoverheid overweegt de uitvoeringskosten (deels) mee te laten lopen onder de systematiek van het Gemeentefonds. Nadeel van die keuze is dat – in tegenstelling tot nu – de budgetten niet veranderen ten tijde van bijvoorbeeld crisis, terwijl het aantal uitkeringsgerechtigden op zo'n moment wel stijgt.

Verantwoording Participatiemiddelen
Bij de inrichting van het Werkbedrijf en de dekking van de lasten van het Werkbedrijf is uitgegaan van de huidige wet- en regelgeving en de afspraken die daarover gemaakt zijn met de accountant. Wijzigingen in de wet- en regelgeving kunnen effect hebben op de wijze waarop de lasten van het Werkbedrijf gedekt kunnen worden. Momenteel voert de gemeentelijke accountant (van Nijmegen) een onderzoek uit naar de rechtmatigheid om de mogelijke risico's op dit punt in beeld te brengen. De verwachting is overigens – op basis van een brief van het rijk – dat wijzigingen in wet- en regelgeving een positief effect zullen hebben op de verantwoordingswijze van de Participatiemiddelen.

Afbouw Participatiebudget
Tenslotte bestaat het toekomstige risico dat de rijksoverheid besluit het Participatiebudget verder af te bouwen. Op dat moment ontstaat er frictie, omdat de formatie niet meer gedekt kan worden met de participatiebudgetten. Dit is een reden om te werken met een flexibele schil.

Bijlage 1 Financien

Baten

Baten	Begroot 2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Participatie	€ 14.017.000	€ 3.603.222	€ 14.017.000	€ -
Inkomensdeel (I-deel)	€ 281.000	€ 134.910	€ 281.000	€ -
Inkomensdeel beschut (I-deel)	€ 259.000		€ 259.000	€ -
Meerwerk Nijmegen	€ 2.853.000	€ 713.125	€ 2.853.000	€ -
Meerwerk regio			€ -	€ -
Arbeidsmatige dagbesteding	€ 3.689.000	€ 922.200	€ 3.689.000	€ -
Bijdrage gemeenten transitie	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ -
Extra middelen Rijk	€ 600.000		€ 600.000	€ -
Verhoging P-budget (Adviezen UWV)	€ 395.000		€ 395.000	€ -
Overheidsbijdragen en subsidies	€ 22.594.000	€ 5.873.457	€ 22.594.000	€ -

Programmalasten

Lasten	Begroot 2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Verbindingsfunctie				
Verbindingsfunctie loonkostensubsidie	€ 540.000	€ 230	€ 540.000	€ -
Verbindingsfunctie	€ 2.000.000	€ 129.093	€ 2.000.000	€ -
Verplichtingen	€ 3.315.000	€ 803.841	€ 3.315.000	€ -
Meerwerk Nijmegen				
Materiele kosten	€ 195.000		€ 195.000	€ -
Begeleiding pre-starters	€ 160.000		€ 160.000	€ -
Verbinding	€ 1.471.000		€ 1.471.000	€ -
Maatwerkbudget Regio				
Materiele kosten	€ 54.000		€ 54.000	€ -
Verbinding	€ 670.000		€ 670.000	€ -
			€ -	
Arbeidsmatige dagbesteding	€ 3.689.000	€ 223.000	€ 3.689.000	€ -
Extra middelen Rijk	€ 600.000		€ 600.000	€ -
Adviezen UWV	€ 395.000		€ 395.000	€ -
Programmalasten	€ 13.089.000	€ 1.156.164	€ 13.089.000	€ -

Personele lasten

Lasten	Begroot 2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Management en leiding	€ 504.000	€ 52.000	€ 504.000	€ -
Primair proces	€ 4.631.000	€ 5.010	€ 4.631.000	€ -
Maatwerk regio	€ 300.000		€ 300.000	€ -
Meerwerk Nijmegen	€ 1.027.000		€ 1.027.000	€ -
Meerwerk Wijchen				€ -
Meerwerk Groesbeek				€ -
Ondersteunende functies			€ -	€ -
PIOFACH	€ 928.000		€ 928.000	€ -
Kwaliteit / contractbeheer				€ -
Personele voorzieningen	€ 33.000		€ 33.000	€ -
Personele lasten	€ 7.423.000	€ 57.010	€ 7.423.000	€ -

Afschrijvingen

Lasten	Begroot 2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Investering inrichting pand	€ 49.000		€ 49.000	€ -
Kapitaallasten lening	€ 23.000		€ 23.000	€ -
				€ -
Afschrijvingen	€ 72.000	€ -	€ 72.000	€ -

Huisvestingslasten

Lasten	Begroot 2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Huisvesting	€ 488.000		€ 488.000	€ -
Facilitaire voorzieningen	€ 90.000		€ 90.000	€ -
Huisvestingslasten	€ 578.000	€ -	€ 578.000	€ -

Overige lasten

Lasten	Begroot 2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Automatisering	€ 699.000	€ 180	€ 699.000	€ -
Promotiekosten	€ 133.000	€ 52.538	€ 133.000	€ -
Transitiekosten	€ 500.000	€ 38.885	€ 500.000	€ -
Overig	€ 100.000	€ 14	€ 100.000	€ -
Totaal Overige	€ 1.432.000	€ 91.618	€ 1.432.000	€ -

Kosten Gastheerschap

Lasten	Begroot 2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
PIOFACH	€ 928.000		€ 928.000	€ -
Licenties en opslag	€ 187.000		€ 187.000	€ -
Huisvesting	€ 578.000		€ 578.000	€ -
Generieke applicaties en doc.info	€ 512.000		€ 512.000	€ -
Totaal	€ 2.205.000	€ 0	€ 2.205.000	€ -

Investeringen pand Dukenburgseweg

Lasten	Begroot 2015	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Bedrag inclusief BTW	€ 1.416.914	€ 153.495	€ 1.416.914	€ -
Bedrag exclusief BTW	€ 1.171.000	€ 126.855	€ 1.171.000	€ -

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

GEMEENTELIJK WERKBEDRIJF

DAADWERKELIJK IN BEDRIJF

Het integratie- en inrichtingsplan voor het gemeentelijk WerkBedrijf.

Dit document is voor advies naar de BOR gemeenten en de OR Breed verstuurd.

SAMENVATTING

Daadwerkelijk is het inrichtingsplan voor de gemeentelijke afdelingen Werk en SW-bedrijf Breed en beschrijft hoe de integratie van deze verschillende organisaties vorm krijgt. In dit inrichtingsplan beschrijven we de werkprocessen van dit nieuwe bedrijf, hoe de organisatie gestructureerd wordt en welke functies de nieuwe organisatie kent. Dit alles is gebaseerd op twee visiedocumenten die onderling sterk samenhangen: de regionale visie Sterke Werkwoorden en het Transitieplan van Breed. Centraal in deze visies staan een scherpere focus op bedrijfsdienstverlening en een positiever mensbeeld. Overal waarin in dit document *we, wij, ons of onze* staat, verwijzen we naar het bedrijf dat we bouwen.

Visie
In het WerkBedrijf is de bedrijfsdienstverlening leidend. Alles is erop gericht om – samen met andere partijen als UWV, zorgaanbieders en onderwijsinstellingen – het aanspreekpunt te zijn voor bedrijven die op zoek zijn naar arbeidscapaciteit. Onze kandidaten begeleiden we zo snel mogelijk naar werk. Het beste re-integratie-instrument is een reguliere werkplek, maar anders dan bijvoorbeeld uitzendbureaus kan het WerkBedrijf verschillende instrumenten inzetten om mensen aan een werkplek te helpen die het voor hen mogelijk maakt deel te nemen aan het arbeidsproces: financiële prikkels, detachering, werken met behoud van uitkering en begeleiding. We gaan hierbij steeds uit van wat kandidaten wél kunnen en mijden het woord cliënt.

Inrichting
We werken met zes werkteams die integraal verantwoordelijk zijn voor het hele werkproces: van acquisitie van werkplekken tot aan de plaatsing van kandidaten en monitoring en/of begeleiding. Door acquisitie van werk en plaatsing van kandidaten direct te koppelen willen we voorkomen dat er een mismatch ontstaat tussen de capaciteit en kwaliteit waar bedrijven ons voor benaderen en het aanbod van onze kandidaten. Dat vraagt dus veel van onze medewerkers, die zowel een goed contact met bedrijven en beeld van de vraag van bedrijven moeten hebben als een goed zicht op het aanbod van ons WerkBedrijf.

Er is een viertal teams in het primaire proces met een status aparte: Team Jongeren, Team Diagnose en twee Teams Ontwikkeling. Het Team Jongeren richt zich op de instroom van jongeren onder de 27 jaar die extra aandacht nodig hebben. De focus voor hen ligt in eerste instantie niet op werk, maar op scholing en het behalen van een startkwalificatie.

Het Team Diagnose is een specialistisch team dat ingezet kan worden door de werkteams om kandidaten te diagnosticeren. In dit team zitten bijvoorbeeld arbeidsdeskundigen, psychologen en opleidingsdeskundigen.

De twee teams Ontwikkeling zijn voor de huidige SW-ers die (nog) niet gedetacheerd zijn en de groep mensen die in aanmerking komt voor loonkostensubsidie, maar eerst nog ontwikkeld moet worden om te kunnen plaatsen bij een reguliere bedrijf. In het ideaalbeeld van de regio bestaan deze interne plekken niet en werken alle kandidaten bij een regulier bedrijf. In de praktijk zitten er nog 800 mensen op een interne plek bij Breed, werken er veel mensen in een prikkelarme omgeving (intern) bij partijen die arbeidsmatige dagbesteding uitvoeren.

In 2016 reflecteren we op ons ideaalbeeld en schrijven we een keuzevoorstel op beschut/intern werken. Afhankelijk daarvan bepalen we of deze functies binnen of buiten het WerkBedrijf uitgevoerd moeten worden. Dat kan betekenen dat het WerkBedrijf de bereidheid moet hebben om functies af te stoten. Zolang er geen keuze is gemaakt, worden deze onderdelen van Breed meegenomen in het WerkBedrijf. Afgesproken is dat deze onderdelen in de begroting van de MGR apart inzichtelijk zijn.

Functies

Voor de werkteams werken consulenten bedrijfsdienstverlening, consulenten intake en diagnose en werkcoaches. Daarnaast is er nog een aantal andere specialistische functies in het primaire proces. Deze functies staan in Daadwerkelijk beschreven en werken we uit in het functieboek. De inrichting en de functies baseren we op de uitgangspunten die de colleges in de regio Rijk van Nijmegen medio 2014 vastgesteld hebben voor de integratie van Breed in ons bedrijf en waarvoor groot draagvlak is in de raden.

'SW-werkgeverschap' en 'ondersteunende functies'

De huidige SW-medewerkers vormen in ons bedrijf een aparte groep. Hun rechtspositie wijzigt – als gevolg van de integratie van Breed in het WerkBedrijf – niet. De huidige functies van deze mensen wijzigen ook niet door de plannen in dit plan. Hierop is één uitzondering. Een klein aantal SW-medewerkers vervult een indirecte functie binnen Breed. In overleg met de bonden maken we voor deze mensen aparte afspraken. Uiteraard heeft de integratie voor de SW-ers wel andere gevolgen. De organisatie waarvoor zij werken wijzigt.

Breed heeft ook niet-SW-medewerkers in dienst. Die noemen we in dit plan 'indirecte medewerkers'. Het overgrote deel van hun taken gaat over naar ons bedrijf. Er is een beperkt aantal ondersteunende functies waarvoor geldt dat het logischer zou zijn deze onder te brengen bij de gastheergemeente of een andere module van de MGR (zoals de ICT-module of een mogelijk shared service center). Dat kan tot meer efficiencyvoordelen leiden omdat we specialistische functies bundelen. Op zo kort mogelijke termijn willen we daarover in overleg met de gastheergemeente en de overige regiogemeenten om afspraken te maken. Zolang er nog geen andere plannen voor deze groep mensen zijn, nemen we de ondersteunende taken van Breed (die in dit inrichtingsplan apart benoemd staan) mee in de MGR.

Samenwerkingsvoordelen op termijn realiseerbaar

De samenvoeging van de afdelingen Werk en Breed zal samenwerkingsvoordelen opleveren. Op korte termijn worden deze voordelen echter nog niet verwacht. In de nog op te stellen geïntegreerde meerjarenbegroting wordt dit inzichtelijk gemaakt.

Ambitie

We gaan echt iets anders vragen van onze medewerkers, vooral omdat we met hen de uitgesproken ambities realiseren: over 3 jaar hebben alle bedrijven met meer dan 25 medewerkers één of meer van kandidaten van het WerkBedrijf (inclusief UWV) in dienst!

INHOUD

Samenvatting 2
Voorwoord 6
1. Inleiding 7
1.1 We, wij, ons en onze 7
1.2 De kern van ons verhaal 8
1.3 Geen woorden maar daden 9
2. Strategie en besturing 10
2.1 Missie en visie 10
Missie 10
Visie 10
Kernwaarden 10
2.2 Doelstellingen en prestaties 10
2.3 Opdrachtnemer – opdrachtgever 10
2.4 Bestuursstructuur 11
2.5 Ondersteunende functies 12
2.6 Kernfuncties 12
2.7 Naar zo regulier mogelijk werk 12
3. Inrichting organisatie 13
3.1 Uitgangspunten 13
WerkBedrijf is een arbeidsbemiddelingsbedrijf 13
SW-werkgeverschap krijgt een aparte positie 14
Gelaagde medezeggenschapsstructuur 14
Procesinrichting gebaseerd op Sterke Werkwoorden 14
Samenwerkingsvoordelen termijn 14
SW-begroting apart inzichtelijk 14
Functiegebouw van Breed is leidend 15
Rechtspositieregeling maakt flexibele inzet van personeel mogelijk 15
Afstemming met Inkomen 15
3.2 Inrichtingsprincipes 15
3.3 Organisatiestructuur 17
3.3.1 Werkteams: van acquisitie tot verbinding 17
3.3.2 Team Jongeren 18
3.3.3 Teams Diagnose en Ontwikkeling 19
3.3.4 Team Administratie en Procesondersteuning 20
3.3.5 Team Innovatie en Opdrachtnemerschap 20
3.3.6 Management 20
Samenwerkingsteam arbeidsmatige dagbesteding 21
3.4 Functies en formatie 22
3.4.1 Functies 23
3.4.2 Formatieoverzicht 26
3.4.3 Ondersteunende functies: nulde- en eerstelijns 27
3.4.3.1 Ad 1. Overzicht ondersteunende functies 27
3.4.3.2 Ad 2. Nuldelijns 28
3.4.3.3 Ad 3. Eerstelijns 28
3.4.3.4 Totaaloverzicht 29
3.5 HR-cyclus en functies 29

3.6 Cultuur 29
3.7 Huisvesting 30
3.8 I&A 31
3.9 Communicatie 31
Benadering werkgevers: op naar één aanspreekpunt 31
Jongerenloket en Breed 32
3.10 Financiën 32
3.11 Stichting Support 32
3.12 Risico's 32
4. Personeel 33
4.1 P&O-visie: vakmanschap en intervisie 33
4.2 Personeel 33
4.3 Arbeidsvoorwaarden, Sociaal Plan en Plaatsing 33
5. Stappenplan implementatie 35

Bijlage 1: Aansturing WerkBedrijf 36
Bijlage 2: Kandidaatsegmentatie, instrumentarium en werkprocessen 37
Bijlage 3: Bedrijven in de regio 40

Colofon 41

VOORWOORD

Iedereen kent wel iemand met een beperking. Iedereen heeft wel iemand in zijn of haar vriendenkring die werkloos is. Iedereen weet dus ook hoe belangrijk het is om werk te hebben en om mee te doen in de samenleving.

In stukken van de overheid wordt vaak gehamerd op de maatschappelijke verplichting die bedrijven hebben om mensen met een arbeidshandicap in dienst te nemen. Als ze niet willen, dan wordt het ze wel opgelegd. In diezelfde stukken wordt meestal – onbedoeld – een negatief beeld geschetst van mensen zonder baan of met een beperking: de zogenaamde 'onderkant van de arbeidsmarkt'.

Wij hebben een ander mensbeeld en een ander bedrijfsbeeld.

Ons mensbeeld is dat mensen graag een bijdrage willen leveren, graag willen werken en meestal meer kunnen dan anderen van ze denken en dan dat ze zelf denken.

Ons bedrijfsbeeld is dat bedrijven bestaan uit mensen die dondersgoed begrijpen dat werk belangrijk is voor mensen die geen werk hebben en aan wie je ook niet uit hoeft te leggen dat het belangrijk is om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt een plek te geven in de samenleving. Ons beeld van bedrijven is ook dat ze op dit moment alle zeilen bij moeten zetten om dagelijks hun bestaansrecht aan te tonen.

Wij denken dat bedrijven dolgraag plek willen bieden aan mensen die op dit moment geen werk hebben en ook graag ruimte maken voor mensen met een beperking. En wij denken dat het aan ons is om dit te bewijzen, door dit laatste ook mogelijk te maken. Door bedrijven optimaal te faciliteren en door op die manier zoveel mogelijk mensen zo regulier mogelijk aan het werk te krijgen. Hoe minder loonwaarde iemand heeft of hoe minder zelfredzaam iemand is, hoe meer wij bedrijven en kandidaten ondersteunen.

Ons belang is niet anders dan het belang van bedrijven en het belang van kandidaten. Onze taal is gebaseerd op dat gezamenlijke belang, ons handelen is gebaseerd op vertrouwen. Doet u mee?

1. INLEIDING

1.1 We, wij, ons en onze

We? Wij zijn het Gemeentelijk WerkBedrijf regio Rijk van Nijmegen. Vanuit ons perspectief is dit plan geschreven. Als u 'we' leest, dan verwijst dat naar dit bedrijf van de zeven gemeenten uit de regio Rijk van Nijmegen en Breed, de WSW organisatie. Hét WerkBedrijf in zijn geheel omvat meer: de samenwerking met UWV en andere organisaties die zich begeven op het domein van Werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (arbeidsmatige dagbesteding, scholen etc.). Dit plan beperkt zich tot de integratie van de gemeentelijke afdelingen Werk en Breed, in het volledig besef dat de werkelijke ambitie verder ligt.

Daadwerkelijk is een uitwerking van Sterke Werkwoorden, en is ook het integratieplan voor de afdelingen Werk en SW-bedrijf Breed. Het beschrijft de belangrijkste beslissingen en richtingen, het beschrijft keuzes in het kader van de inrichting en integratie.

We beschrijven hoe de organisatie van ons bedrijf er straks uitziet. Dit plan is de basis voor de producten die verder nodig zijn om ons bedrijf formeel juridisch in te richten. Een aantal van die producten is al gereed. Zo is er een begroting, met daarin de doelstellingen en prestaties voor het komend jaar geformuleerd, een juridische structuur (MGR), zijn we ingeschreven in de KvK en is inmiddels een aantal verordeningen vastgesteld. Ook zijn er verantwoordelijkheden belegd: bij AB, DB, BCW, kwartiermaker en kwartiermakersteam. Het kwartiermakersteam bouwt gezamenlijk verder aan ons bedrijf.

Andere producten werken we nog uit. Hoe gaat de organisatie eruit zien? Welke functies zijn er in ons bedrijf? Hoe is de formatie-opbouw? Welke functiewaarderingssystematiek hanteren we? Maar ook: hoe ziet het productenpakket en instrumentarium er straks precies uit? Hoe zijn de afspraken met de deelnemende gemeenten geregeld? Dit plan geeft het kader hiervoor weer. De verdere uitwerking geschiedt in een aantal deelproducten:

- een formatieplan, waarin we de opbouw van de nieuwe organisatie schetsen;
- een functieboek, met daarin de functies die passen in de filosofie die we in dit plan uitdragen voor de toekomstige organisatie;
- samenwerkingsovereenkomsten, die beschrijven welke afspraken er zijn gemaakt met de deelnemende gemeenten;
- een re-integratieverordening, waarin is vastgelegd welk instrumentarium we kunnen inzetten in de begeleiding van mensen naar werk;
- een sociaal plan, waarin we beschrijven hoe de overgang van medewerkers naar dit nieuwe Gemeentelijk WerkBedrijf plaatsvindt.

Dit alles is nodig om de integratie van Breed en de afdelingen Werk in ons bedrijf te realiseren en om daadwerkelijk het personeel van deze organisaties te plaatsen in ons bedrijf. 2015 is het jaar waarin we dat gaan realiseren. Daarmee loopt de regio Rijk van Nijmegen voorop in Nederland. Een intensieve samenwerking en samensmelting van taken en werkzaamheden op de inzet van arbeidsbemiddeling voor WSW, WWB, arbeidsmatige dagbesteding en jongeren met een handicap kent nog maar heel weinig voorbeelden elders in het land. Dat betekent pionieren, experimenteren, innoveren, vragen en nieuwe wegen durven te kiezen. Het maakt de komende periode spannend en boeiend, maar we doen het met de volle overtuiging dat de opbrengst hiervan de mensen om wie het gaat ten goede zal komen. Schotten die eerder belemmerend werkten slechten we hiermee!

1.2 De kern van ons verhaal

1. Zoveel mogelijk kandidaten krijgen en houden werk bij reguliere bedrijven. Met kandidaten bedoelen we mensen met arbeidsvermogen die onze ondersteuning nodig hebben. We gaan uit van wat kandidaten wél kunnen.
2. De bedrijfsdienstverlening staat voorop. We werken aan een duurzame relatie met bedrijven en geven ze een actieve rol bij de ontwikkeling van hun potentiële werknemers.
3. We brengen bedrijven en kandidaten rechtstreeks met elkaar in contact brengen om zo een goed beeld te krijgen over en weer van capaciteiten en mogelijkheden.
4. We realiseren re-integratie op de werkvloer en zijn een gesprekspartner voor het bedrijf en de kandidaat waarbij we de belangen van beide partijen behartigen.
5. We zetten de vraag van het bedrijf centraal bij het ontwikkelen van kandidaten en richten mensontwikkeling en trainingen voor kandidaten in op basis van beschikbaar werk bij bedrijven.
6. We werken collectief waar het kan en werken individueel alleen waar nodig. Tijdens onze activiteiten benutten kandidaten en bedrijven hun eigen en elkaars krachten en ontsluiten zij elkaars netwerken.
7. We brengen kandidaten in contact met arbeidsmarktkansen binnen en buiten hun woonplaats (we werken immers regionaal). We vergroten de wereld van kandidaten letterlijk door ze op meerdere locaties in de regio te ontvangen en aan de slag te zetten. Onze werkzaamheden verplaatsen zich naar industrieterreinen, bedrijven in de regio, openbare gelegenheden, buurthuizen, verenigingen, etc.
8. We gaan er vanuit dat iedere kandidaat wil en kan meedoen en meedoet.

Werk is de oplossing voor vele problemen. Onze 'focus op werk'-aanpak toetst motivatie, kennis en vaardigheden van kandidaten in een relevante context (werk). Pas als blijkt dat een kandidaat zich niet of onvoldoende inspant of dat er beperkingen of problemen zijn, ondernemen wij de benodigde vervolgstappen. Dit kan bestaan uit het aanbieden van adequate hulp, doorverwijzing naar andere partijen en/of inzet van de ons ter beschikking staande instrumenten.

Organisatorisch heeft deze inhoudelijke koers een aantal belangrijke consequenties. In dit inrichtingsplan wordt de belangrijkste daarvan beschreven, onder andere ook hoe we Breed en de gemeentelijke afdelingen Werk integreren in ons WerkBedrijf.
In het voortraject is veel afgestemd. De visie achter Sterke Werkwoorden en het Transitieplan van Breed is hetzelfde, de rode draad in beide is 'arbeids-bemiddeling'. In beide visies staan de bedrijfsdienst verlening en 'wat mensen wél kunnen' centraal.

1.3 Geen woorden maar daden

Het jaar 2015 staat in het teken van de opbouw en inrichting van het Gemeentelijk WerkBedrijf. Het eerste wat we doen is mensen echt samen laten werken. Op 1 januari 2016 vindt de organisatorische samensmelting plaats.

2. STRATEGIE EN BESTURING

2.1 Missie en visie

We hebben een missie en een visie. We willen dat zoveel mogelijk mensen de weg vinden naar zo regulier mogelijk werk binnen bedrijven. Ons bedrijf is daarin de verbindende factor. Voor een nadere onderbouwing verwijzen we u naar de visie van Breed, Samen Sterker en Sterke Werkwoorden.

Missie

Steeds meer organisaties verrijken met verrassende mensen.

Werk is de uitkomst!

Visie

Over 3 jaar hebben alle organisaties in de regio Rijk van Nijmegen met meer dan 25 medewerkers één of meer kandidaten afkomstig vanuit het WerkBedrijf* in dienst.

(*Onder WerkBedrijf wordt in dit geval verstaan het gemeentelijk WerkBedrijf samen met het UWV.)

Kernwaarden

Kennen, waarmaken, verrassen en verbinden.

2.2 Doelstellingen en prestaties

In de begroting van de MGR staan onze doelstellingen beschreven voor de belangrijkste functies: bedrijfs-dienstverlening, kandidaatsbenadering en verbinding. In overleg en op basis van de strategische kaders worden samenwerkingsovereenkomsten opgesteld per deelnemende gemeente. Daarin kunnen zo nodig nog specifiekere indicatoren worden opgenomen.

2.3 Opdrachtnemer – opdrachtgever

De samenwerkingsovereenkomst behelst alle afspraken die we met de gemeenten

KENNEN

WAARMAKEN

VERRASSEN

VERBINDEN

maken over onze dienstverlening.
De instrumentele invulling wordt buiten beschouwing gelaten. Er worden – zoals ook geschetst in de begroting – drie onderdelen onderscheiden:

1. Basisdienstverlening
2. Maatwerkdienstverlening
3. Meerwerk

De basisdienstverlening wordt als raamwerk verwoord voor alle gemeenten. Voor de komende jaren wordt in de geïntegreerde begroting – met als basis Sterke Werkwoorden en de lokale strategische kaderstelling van de raden – deze dienstverlening vastgesteld. Voor maatwerkafspraken is een totaalbudget afgesproken. Hierover worden met alle gemeenten separate afspraken gemaakt.

Naast het Participatiebudget staat het gemeenten vrij om extra te investeren in dienstverlening. Dit noemen we 'meerwerk'. Meerwerk wordt ook vastgelegd in overeenkomsten.

Onze algemeen manager draagt binnen ons bedrijf de hoofdverantwoordelijkheid voor de totstandkoming van de samenwerkingsovereenkomsten, de tussentijdse rapportages en de verantwoording. De totstandkoming van de strategische kaderstelling is een lokale verantwoordelijkheid.

In 2015 worden – in overleg met de Agendacommissie van de MGR waarin alle raden vertegenwoordigd zijn – afspraken gemaakt over de aansturing- en verantwoordingscyclus.

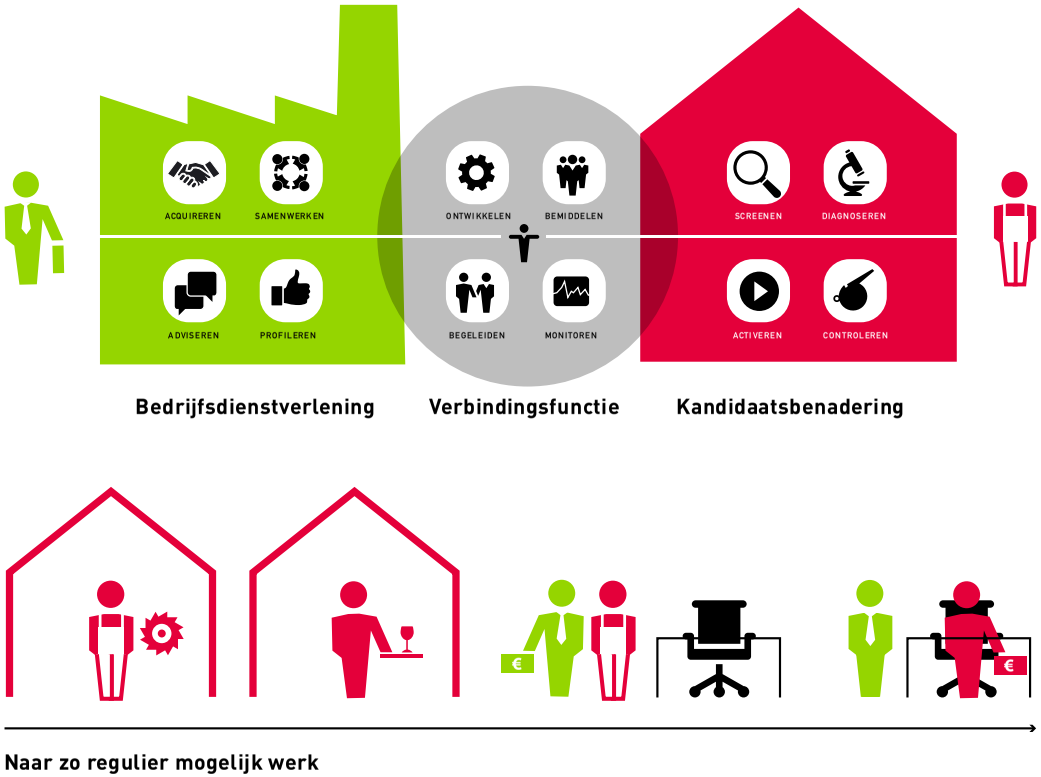
2.4 Bestuursstructuur

We zijn een module onder de MGR en worden inhoudelijk aangestuurd door de Bestuurscommissie Werk (BCW). Formele besluiten worden hoofdzakelijk genomen door het Algemeen en Dagelijks Bestuur van de MGR. De BCW is het orgaan dat deze besluitvorming voorbereidt en adviseert aan AB/DB. De BCW bestaat uit de portefeuillehouders Werk uit de regio Rijk van Nijmegen. De BCW kan derden uitnodigen voor hun vergadering, zoals de regiomanager van UWV en de directeur van Breed. Het staat het bestuur van de MGR altijd vrij om de samenstelling van de BCW aan te passen.

In de huidige situatie is er een aparte Gemeenschappelijke Regeling (GR) voor SW-bedrijf Breed. Deze GR heeft een eigen AB en DB. De voorgestelde integratie van Breed in de MGR en in ons bedrijf krijgt stap voor stap vorm. De GR Breed heffen we op termijn op, als de integratie heeft plaatsgevonden.
Dat doen we in twee stappen.
Eerst hevelen de gemeenten de taken en bevoegdheden van Breed over naar de MGR. De kwartiermaker krijgt de opdracht om beide organisaties te integreren, de directeur van Breed krijgt de opdracht om de benodigde stappen te zetten voor de integratie en Breed te liquideren. Onder regie van de kwartiermaker vindt een due diligence onderzoek (boekenonderzoek) plaats bij Breed. Het overhevelen van de bevoegdheden van de GR Breed naar de MGR moet vastgesteld worden door de raden. Daarna – wanneer de uitkomsten van het boekenonderzoek bekend zijn en de taken overgeheveld zijn aan de MGR (ook concreet, zoals beschreven in dit plan) – liquideren de gemeenten de GR Breed.

2.5 Ondersteunende functies

De gemeente Nijmegen is gastheer voor de ondersteunende functies. Hierover zijn in Sterke Werkwoorden basisafspraken gemaakt die meegenomen zijn bij het opstellen van de begroting van de MGR. Zoals in de voortgangsbrief aan de gemeenteraden van medio 2014 al gemeld wordt, heeft Breed ook ondersteunende functies. In hoofdstuk 3 wordt omschreven wat we met deze ondersteunende functies doen.

2.6 Kernfuncties

We hebben drie functies. Deze functies staan beschreven in Sterke Werkwoorden:
- Bedrijfsdienstverlening
- Verbindingsfunctie
- Kandidaatsbenadering

2.7 Naar zo regulier mogelijk werk

Ons uiteindelijke doel is om zoveel mogelijk kandidaten te verbinden aan bedrijven. Het liefst zo regulier mogelijk. Het volgende plaatje visualiseert deze ambitie.

Het 'huisje' visualiseert een interne werkplek. De kandidaat rechts op het plaatje werkt bij een regulier bedrijf en ontvangt inkomen.

In bijlage 2 wordt geschetst wat de consequenties zijn van deze visie op kandidaatsegmentatie, instrumentarium en werkprocessen.

3. INRICHTING ORGANISATIE

3.1 Uitgangspunten

Medio 2014 is een aantal uitgangspunten voor de integratie van Breed in het Gemeentelijk WerkBedrijf besproken in de Bestuurscommissie Werk. De colleges hebben ze vastgesteld en voor zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden. In dit plan zijn deze uitgangspunten verder uitgewerkt. Andere uitgangspunten zijn gebaseerd op Sterke werk-oorden en het Transitieplan van Breed.
De leidende uitgangspunten zijn:

WerkBedrijf is een arbeidsbemiddelingsbedrijf
Ons WerkBedrijf wordt een arbeids-bemiddelingsbedrijf en geen productiebedrijf. Dit betekent dat het bedrijf géén productiefaciliteiten in eigen beheer heeft. We sluiten op dit punt volledig aan op de visie van Breed zoals verwoord in het Transitieplan[1].

We maken één nuance. Binnen de muren van Breed zijn er op dit moment echter nog zo'n 800 mensen werkzaam in de huidige productiefaciliteit. De afspraken die Breed met de regio-gemeenten hierover gemaakt heeft, nemen we over. Dit houdt in dat nog een groot deel van deze mensen buiten Breed gedetacheerd dient te worden (in 2017 85% geplaatst bij reguliere bedrijven, dat is nu 50%). Deze groep interne SW-ers zal nog aanmerkelijk kleiner worden.

Dat neemt niet weg dat er toch nog een groep mensen werkzaam zal blijven binnen een beschutte omgeving. In 2015 zal er beleid ontwikkeld moeten worden in de regio waarin nader bepaald wordt hoe wij in de toekomst deze vorm van beschut werk willen positioneren. Wij kiezen er nu niet voor om de huidige beschut werken faciliteit buiten het WerkBedrijf te positioneren, omdat dat ertoe zou leiden dat er naast het WerkBedrijf toch nog een apart onder-deel 'beschut werk' of productiefaciliteit zou blijven bestaan. In het licht van de nog te voeren discussie hierover nemen we dit onderdeel mee in het WerkBedrijf. We erkennen wel dat dit organisatie-onderdeel qua eigenschappen niet aansluit op het ideaaltypische perspectief dat in het recente verleden geschetst is, en vinden ook dat we daarom de bereidheid moeten hebben om dit onderdeel in de toekomst af te stoten. In 2016 wordt hier een keuze-voorstel voor gemaakt.

1 'Onze overtuiging is dat iedereen in staat is buiten de muren van Breed te werken, mits de juiste begeleiding wordt gegeven. De SW-medewerkers met de meeste begeleidingsbehoefte (om welke redenen dan ook) zullen een andere begeleiding nodig hebben dan degenen, die minder begeleiding nodig hebben. Afhankelijk van de mogelijkheden van de SW-medewerkers moet soms meer een vorm van dagbesteding gezocht worden dan daadwerkelijk productief werk. Dit zal vanuit ontwikkelingsperspectief van SW-medewerkers door een juiste begeleiding van Breed medewerkers (of door medewerkers van alliantiepartijen) zo goed mogelijk ingevuld moeten worden. Het gaat om de juiste begeleiding om deze groep toch verder te brengen in het perspectief naar meer productief werk. In dit licht zullen ook samenwerkingsvarianten met AWBZ-instellingen worden onderzocht. Wij willen benadrukken dat in de plannen alle benodigde aandacht naar deze groep SW-medewerkers uit zal gaan die ze nodig hebben en verdienen. Compromissen op die aandacht en zorg mogen niet voor komen.'

SW-werkgeverschap krijgt een aparte positie
We geven vorm aan het werkgeverschap voor de huidige SW-medewerkers. De SW-medewerkers die nu nog een arbeidsovereenkomst hebben met Breed, komen straks in dienst van het WerkBedrijf. Hun rechtspositie zal niet wijzigen. Voor hen komt er, anders dan voor de sommige andere te plaatsen medewerkers in het WerkBedrijf, geen nieuwe CAO. Ook wijzigt de positie, taak en functie van SW-medewerkers niet door de integratie. Hierop is één uitzondering. Er is een groep SW-ers die nu werkzaam is op indirecte functies binnen Breed of de gemeenten[2].
Ons bedrijf zorgt ervoor dat dit werkgeverschap een aparte positie krijgt in het bedrijf met een eigen medezeggenschapsstructuur. De Bestuurscommissie Werk en de algemeen manager van ons bedrijf zijn verantwoordelijk voor dit werkgeverschap.

Gelaagde medezeggenschapsstructuur
We willen de medezeggenschap zo structureren dat deze recht doet aan de positie van (reguliere) medewerkers van het WerkBedrijf (de MGR) en mensen met een SW-dienstverband. De belangen en rechtsposities van deze mensen verschillen van elkaar. Dit doen wij door een 'gelaagdheid' in te stellen: aparte organen voor mensen met een SW-dienstverband en medewerkers van het WerkBedrijf.

Deze twee onderdeelscommissies of (groeps)ondernemingsraden komen bij elkaar in een centrale ondernemingsraad (binnen het WerkBedrijf dan wel de MGR).

Procesinrichting gebaseerd op Sterke Werkwoorden
De procesinrichting van het ideaalcomplex Gemeentelijk WerkBedrijf is leidend. Dat betekent dat dit inrichtingsplan verder gebaseerd is op de uitwerking van Sterke Werkwoorden. Als vanzelfsprekend is Breed hier nauw bij betrokken en hebben we voor dit inrichtingsplan zorgvuldig gekeken hoe we samenwerkingsvoordelen kunnen realiseren.

Samenwerkingsvoordelen termijn
We integreren in dit inrichtingsplan de taken en functies van de indirecte medewerkers van Breed met die van de gemeenten. Hiermee beogen we op termijn samenwerkingsvoordelen te realiseren. Door bijvoorbeeld taken te combineren, die nu – als gevolg van de scheiding in doelgroepen – nog in aparte organisaties gepositioneerd zijn (Breed en gemeenten), maar die als gevolg van het ontschotten van deze groepen in de Participatiewet, ook eenvoudiger gecombineerd kunnen worden. In dit inrichtingsplan brengen we daarom de verschillende functies bij elkaar. In de nog op te stellen geïntegreerde meerjarenbegroting zullen de voordelen die in de komende jaren hiermee gerealiseerd gaan worden, in beeld worden gebracht.

Op korte termijn (eerste 2 à 3 jaar) zijn deze voordelen nog niet te verwachten, omdat de integratie van beide organisaties tijd en extra aandacht vergt en de reeds bestaande bezuinigingen fors zijn.

SW-begroting apart inzichtelijk
Alle modules binnen de MGR hebben een aparte deelbegroting. Dat behoeft geen nadere toelichting. We maken inzichtelijk hoe we binnen de MGR doorbelasten. De deelbegrotingen zijn een integraal onderdeel van de MGR-begroting.

De verwachte tekorten door de verlaging van de Rijks SW-vergoeding voor de groep SW-ers worden in de begroting apart in beeld gebracht, geheel conform de wens van de raden. We realiseren ons dat het tekort op de SW ook bestaat uit taken die we gaan uitvoeren met de module Gemeentelijk WerkBedrijf.
We blijven transparant maken:

2 Er is een groep mensen met een SW-indicatie die indirect werkzaam is voor Breed (in het primaire proces of in de ondersteuning). Het gaat om ongeveer 20 fte. Voor deze groep mensen worden in overleg met het Bijzonder Georganiseerd Overleg (BGO) apart nog nadere afspraken gemaakt.

1. welke kosten de module Gemeentelijk WerkBedrijf doorberekent aan het onderdeel SW;
2. welk deel van de kosten van de module Gemeentelijk WerkBedrijf bestaat uit kosten die voortkomen uit het huidige Breed (concrete specificering van huisvestingslasten, personeelslasten, etc.).

Op deze manier maken wij niet alleen transparant wat de consequenties zijn van afspraken uit het verleden, maar brengen wij ook in beeld welke samenwerkingsvoordelen er zijn.

Functiegebouw van Breed is leidend
Het functiegebouw van Breed is gebaseerd op de meest recente visie van Breed, die vrijwel één-op-één aansluit op de visie uit Sterke Werkwoorden. Dit concretiseren we verder in hoofdstuk 4. De visie in Sterke Werkwoorden maakt dat echt iets anders gevraagd gaat worden van de medewerkers dan wat huidige afdelingen Werk vragen.

Rechtspositieregeling maakt flexibele inzet van personeel mogelijk
Met betrekking tot de te voeren rechtspositieregeling en de arbeidsvoorwaarden vindt separaat overleg plaats met de vakbonden. Bij onze ambities passen medewerkers die flexibel zijn. Uitgangspunt daarin zal daarom zijn dat we in ons bedrijf regelingen hanteren die deze flexibele inzet van personeel mogelijk maken. Dit wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 4.

Afstemming met Inkomen
De deelnemende gemeenten verwijzen kandidaten naar ons door. In de meeste gevallen zal dit via de afdeling Inkomen gaan. We hebben samenwerkingsafspraken. We hebben afspraken over:

- terugmelding (als bijvoorbeeld een traject eindigt);
- maatregelen (wij signalen en adviseren, afdeling Inkomen doet onderzoek en legt maatregelen op);
- informatie-uitwisseling over kandidaten (zoals aanmelding en stand van zaken in trajecten) via een beschermde omgeving om privacy te waarborgen.

Het mag duidelijk zijn dat er een samenhang bestaat tussen de resultaten van ons bedrijf en de resultaten die de deelnemende gemeenten boeken op hun uitkeringsverstrekking. De afspraken die hierover in Sterke Werkwoorden (deel 2, hoofdstuk 10, pp. 47 onder 'verslechtering uitstroomcijfers') zijn gemaakt, voeren we uit.

3.2 Inrichtingsprincipes

De visie uit Sterke Werkwoorden wordt in dit hoofdstuk verder geoperationaliseerd. Waar medewerkers van Breed door de transitie al een slag hebben gemaakt (zoals de indeling in werksoorten), betekent het voor de medewerkers van de afdelingen Werk echt een andere wijze van werken.

Daarvoor hanteren we de volgende inrichtingsprincipes. Per principe geven we hieronder kort aan wat de belangrijkste concretiseringen zijn.

- Onze kerntaak is het verbinden van kandidaten aan bedrijven. Veel meer dan dat in het verleden het geval was, komt de bedrijfsdienstverlening daarin centraal te staan. Bij de inrichting van onze organisatie en de indeling van het werk, sluiten we aan bij hoe bedrijven onderling georganiseerd zijn. Dit betekent dat we gaan werken met werkteams die ingedeeld worden naar werksoorten (paragraaf 3.3.1).

- Onze teams zijn verantwoordelijk voor het gehele proces, van bedrijfsdienstverlening tot kandidaatsbenadering. Dit betekent dat werkteams aangesproken kunnen worden op resultaten en dat de medewerkers die vacatures acquireren ook na moeten denken over óf deze vacatures vervuld kunnen worden met onze kandidaten. Het betekent ook dat we een aantal specialistische en ondersteunende functies apart organiseren.
  Omdat er voor jongeren specifieke regels gelden en de onderwijscomponent belangrijker is, hebben we een apart Team Jongeren (3.3.2).
  Er blijven twee Teams Ontwikkeling verantwoordelijk voor de huidige interne plekken bij Breed (3.3.3).
  Op termijn kijken we hoe we deze teams positioneren.

- We werken met een kernorganisatie en een flexibele schil zodat pieken en dalen in dienstverlening opgevangen kunnen worden. Dit organiseren we op twee manieren. Ten eerste door als kernorganisatie flexibel te blijven (rechtspositieregeling) en ten tweede door maat- en meerwerk zoveel mogelijk door flexibele krachten te laten uitvoeren.

- Het gaat niet om macht, maar om het toevoegen van waarde. Onze organisatie is plat, medewerkers hebben ruimte om verantwoordelijkheid te nemen zonder daarbij willekeurig te handelen. In onze werkprocessen (bijlage 2) creëren we ruimte en werken we aan een organisatiestructuur en -cultuur die dit faciliteert (hoofdstuk 4).

  In het nieuwe organisatieplaatje (bijlage 1) zitten minder managers dan we nu in totaal hebben.
  We hebben één algemeen manager, drie strategisch managers en één P&O-manager. Daarnaast zijn er tien teammanagers.

- Onze medewerkers zijn extern georiënteerd en ondernemend, netwerken om te verbinden is hun basisvaardigheid. Dit komt terug in de functies (3.4) en de organisatiestructuur en -cultuur (hoofdstuk 4).

- We zijn innovatief en weten wat wanneer werkt.

  We hebben een Team Innovatie en Opdrachtnemerschap (paragraaf 3.3.5) dat onder de algemeen manager ontwikkelingen faciliteert en in gang zet. Medewerkers zijn reflectief en organiseren bijvoorbeeld in het kader van vakmanschap momenten van intervisie (hoofdstuk 4).

- We zijn – met UWV en ook graag met onderwijs- en zorgpartijen – één gezicht naar buiten. Deze verantwoordelijkheid beleggen we hoog in de organisatie bij een strategisch manager (paragraaf 3.3.6).

- De gemeente Mook en Middelaar is geen risicodrager voor Breed omdat deze gemeente niet deelneemt aan de GR Breed. Dit wordt verankerd in de MGR-tekst en inzichtelijk gemaakt in de financiële stukken.

- De gemeente West Maas en Waal participeert in de GR Breed maar niet in de MGR. Deze gemeente heeft aangegeven dat ze graag met de MGR afspraken maakt over de continuering van de dienstverlening van de GR Breed voor de 77 SW-ers uit West Maas en Waal. In de loop van 2015 worden hier nadere afspraken over gemaakt.

3.3 Organisatiestructuur

In bijlage 1 zit een organogram van de organisatie.

3.3.1 Werkteams: van acquisitie tot verbinding

De kern van onze organisatie is het werkteam. Elk werkteam voert alle taken van het hele primaire proces uit: van bedrijfsdienstverlening tot kandidaatsbenadering en andersom. Elk werkteam heeft een bepaalde caseload aan bedrijven en kandidaten. De caseloads van de consulenten in de werkteams bestaan vooral uit bedrijven met wie zij de contacten onderhouden. De medewerker die de vacature werft is ook aanspreekbaar op de vacature-vervulling. Werkteams spreken een gezamenlijk teamresultaat af met het managementteam (in de persoon van een strategisch manager). Dit team-resultaat bestaat uit doelstellingen gedefinieerd vanuit het perspectief van een extern bedrijf (de klant).

Binnen werkteams hebben consulenten bedrijfsdienstverlening een caseload die bestaat uit bedrijven. Kandidaten hebben in principe één consulent Intake en Diagnose als aanspreekpunt. Tot het moment van daadwerkelijke plaatsing bij een bedrijf, blijft de kandidaat bij deze consulent in de caseload.

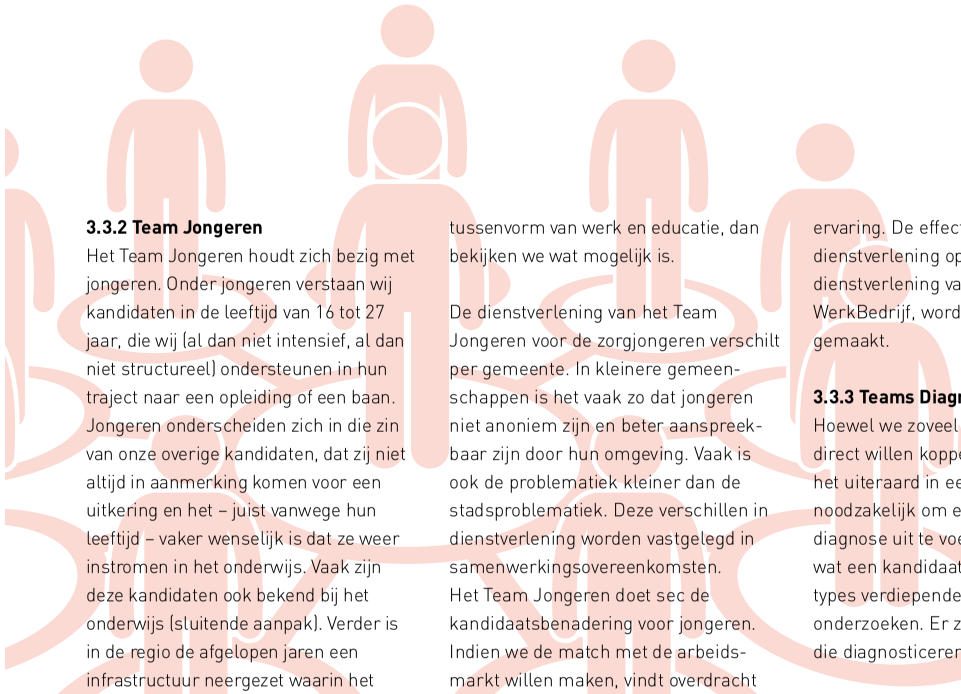
De werkteams worden ingedeeld naar werksoorten. Zo komen er bijvoorbeeld teams die zich richten op specifieke branches of sectoren. Het huidige Werkgeversservicepunt hanteert momenteel de volgende indeling: Zorg en Welzijn, Detailhandel en horeca, Industrie en techniek, Logistiek en bouw en Zakelijke Dienstverlening. Breed werkt weer met andere werk-soorten. De indeling in werksoorten zullen we in 2015 nader uitwerken in overleg met bedrijven en samen-werkingspartners. We blijven flexibel opereren en laten de structuur niet leidend zijn. We houden niet star vast aan een indeling van teams naar werk-soorten, maar laten de werkwijze afhangen van de vraag vanuit de markt. Dat doen we omdat we constateren dat branches en sectoren zelf niet zo veranderlijk zijn. De werkgelegenheid is wél veranderlijk. De flexibiliteit zit in het feit dat we onze medewerkers willen kunnen inzetten op meerdere werk-

soorten. De processen die we hiervoor inzetten, zijn voor een groot deel te standaardiseren en verschillen niet per branche.

Wel willen we benadrukken dat we vasthouden aan de visie in Sterke Werkwoorden. De werkteams zijn klein, flexibel en pro-actief. In hun werkwijze staat de relatie met bedrijven centraal en worden kandidaten rechtstreeks in contact gebracht met bedrijven. Ons resultaat wordt bepaald door het ontzorgen van bedrijven, die meerwaarde ervaren 'zonder gedoe'. De werkteams bestaan uit ten minste bedrijfsdienstverleners (jr. en sr.), consulenten intake en diagnose en werkcoaches. We gaan er vanuit dat er zes werkteams komen.

Ons bedrijf heeft de ambitie om echt anders te gaan werken. In de formatie wordt dit zichtbaar doordat een zeer groot deel van het totaal aantal medewerkers de functie 'consulent bedrijfsdienstverlening' heeft. Dat is anders dan nu. Dat betekent ook iets voor onze dienstverlening richting kandidaten. In Sterke Werkwoorden is afgesproken dat we alle nieuwe instroom van dienstverlening voorzien én dat per jaar 2.000 bestaande kandidaten worden geholpen (waardoor – praktisch gezien – alle mensen in een uitkeringssituatie gemiddeld één keer per 2,5 jaar dienstverlening krijgen). Omdat het totaal aantal 'consulenten intake en diagnose' niet alleen percentueel, maar ook absoluut fors afneemt, moeten we deze dienstverlening goed monitoren. Het is de kunst een goede balans te bewaken tussen bedrijfs- en kandidaatsprofielen (tussen vacatures en kandidaten). Indien blijkt dat de verhouding tussen de diverse consulenten anders moet zijn, dan passen we deze aan.

3.3.2 Team Jongeren

Het Team Jongeren houdt zich bezig met jongeren. Onder jongeren verstaan wij kandidaten in de leeftijd van 16 tot 27 jaar, die wij (al dan niet intensief, al dan niet structureel) ondersteunen in hun traject naar een opleiding of een baan. Jongeren onderscheiden zich in die zin van onze overige kandidaten, dat zij niet altijd in aanmerking komen voor een uitkering en het – juist vanwege hun leeftijd – vaker wenselijk is dat ze weer instromen in het onderwijs. Vaak zijn deze kandidaten ook bekend bij het onderwijs (sluitende aanpak). Verder is in de regio de afgelopen jaren een infrastructuur neergezet waarin het Team Jongeren voor de partners een direct aanspreekpunt is. Wij zien het als onze plicht om – in nauw overleg met het onderwijs en overige partners – ervoor te zorgen dat deze jongeren hun talent ontwikkelen. Is dat via het onderwijs, dan sturen we hem of haar terug naar school. Is dat via Werk? Dan spreken wij ons netwerk aan. En is dat door een goede tussenvorm van werk en educatie, dan bekijken we wat mogelijk is.

De dienstverlening van het Team Jongeren voor de zorgjongeren verschilt per gemeente. In kleinere gemeenschappen is het vaak zo dat jongeren niet anoniem zijn en beter aanspreekbaar zijn door hun omgeving. Vaak is ook de problematiek kleiner dan de stadsproblematiek. Deze verschillen in dienstverlening worden vastgelegd in samenwerkingsovereenkomsten.
Het Team Jongeren doet sec de kandidaatsbenadering voor jongeren. Indien we de match met de arbeidsmarkt willen maken, vindt overdracht richting één van de werkteams plaats. Team Jongeren staat voor de uitdaging om een groot aantal mensen van dienstverlening te voorzien die vroeger onder de Wajong vielen. Volgens inschattingen van het UWV gaat het om 300 mensen per jaar. Met het bemiddelen van deze kandidaten naar opleiding en werk, hebben wij geen ervaring. De effecten van deze dienstverlening op de algemene dienstverlening van het Gemeentelijk WerkBedrijf, worden inzichtelijk gemaakt.

3.3.3 Teams Diagnose en Ontwikkeling

Hoewel we zoveel mogelijk kandidaten direct willen koppelen aan werkgevers is het uiteraard in een aantal gevallen noodzakelijk om een verdiepende diagnose uit te voeren om vast te stellen wat een kandidaat kan. Er zijn diverse types verdiepende diagnoses of onderzoeken. Er zijn twee type teams die diagnosticeren.

1. Teams (2) Ontwikkeling

In het Transitieplan van Breed is een heldere ambitie geschetst: eind 2016 plaatst Breed 85% van de SW-medewerkers buiten via begeleid werken, individuele of groepsgewijze detachering. In het proces naar de integratie is Breed ook steeds nadrukkelijk de ruimte gegeven om deze ambities te realiseren. Op dit moment zitten er nog 800 SW-medewerkers (dit is een dynamisch bestand) intern bij Breed. Breed heeft voor hen een aantal mensen in dienst dat productietaken ophaalt en begeleidt. Het doel van deze functie is gericht op de kandidaat: ontwikkeling, re-integratie, opvang bij beëindiging detachering en het verplichting bieden van arbeid voor SW-medewerkers. Het middel is in dit geval het service leveren aan bedrijven door het overnemen van eenvoudige werkzaamheden met een zo klein mogelijk bedrijfsrisico. We willen benadrukken dat Breed – en straks ons bedrijf – dit niet ziet als een productiefunctie maar als dienstverlening aan bedrijven (wij hebben niet het bedrijfsrisico, spelen geen *'ondernemer met overheidsgeld'*).

De ontwikkeling om veel van deze taken en de betreffende medewerkers naar buiten te brengen, is in gang gezet. Tegelijkertijd komen er ook nieuwe mensen bij die onder de oude

omstandigheden een (interne) plek bij Breed zouden hebben gekregen, neem bijvoorbeeld de doelgroep beschut werken uit de Participatiewet. We blijven er verantwoordelijk voor om voor deze mensen een goede oplossing te bieden.

De 800 SW-medewerkers krijgen, net als de overige SW-ers, een plek in het WerkBedrijf. De huidige afspraken die de regio daarover met Breed heeft gemaakt, nemen we over. We houden de raden in de regio op de hoogte van de realisatie van onze ambities.

De medewerkers van Breed die deze interne groep mensen ondersteunt, nemen we over in onze organisatie in de Teams Ontwikkeling. Voor een deel van deze mensen hebben we tot en met 2016 financiering. Naar aanleiding van de daadwerkelijke realisatie van de plannen, doen we een keuzevoorstel over hoe we de Teams Ontwikkeling positioneren. Een aantal onderwerpen komt in die discussie zeker aan de orde:

- De positionering van deze functies ten opzichte van de arbeidsmatige dagbesteding (zowel inhoudelijk als organisatorisch);
- De meerwaarde die deze dienstverlening biedt voor mensen die zich tijdelijk in zo'n omgeving kunnen ontwikkelen;
- Het gegeven dat deze dienstverlening ons diagnose-instrumentarium verrijkt (praktijkdiagnose).

Dit keuzevoorstel doen we eind 2016.

2. Team (1) Diagnose
De werkteams en Team Jongeren verzorgen de intake en de diagnose van kandidaten. Soms is een verdiepte diagnose nodig. Hiervoor hebben we specifieke deskundigheid in huis die we inzetten.

Op dit moment zit deze deskundigheid nog bij Breed en bij het Jongerenloket. Deze deskundigheid bundelen we in ons Team Diagnose. Dit team is flexibel en ondersteunt de werkteams.

3.3.4 Team Administratie en Procesondersteuning
Idealiter kost administratie niet veel tijd en wordt dit goed ondersteund door een gebruiksvriendelijk systeem. Tussen droom en daad staan echter wetten in de weg, en praktische bezwaren. De administratieve handelingen worden daarom voorlopig nog uitgevoerd door administratieve medewerkers en procesondersteuners in een apart Team Administratie en Procesondersteuning.

3.3.5 Team Innovatie en Opdrachtnemerschap
Ons bedrijf staat voor een grote uitdaging. De ambities staan helder verwoord in Sterke Werkwoorden en herhalen we hier niet. We richten een klein team in dat de verantwoordelijkheid heeft om experiment en innovatie te stimuleren. Dit team positioneren we rechtstreeks onder de algemeen manager. Het team werkt nauw samen met de andere teams en creëert een cultuur waarin 'proberen' mag.
Het team is ook verantwoordelijk voor het opdrachtnemerschap richting de deelnemende gemeenten. Het team bereidt de samenwerkingsovereenkomsten voor en werkt prestatie-indicatoren uit en draagt zorg voor de verantwoording op deze samenwerkingsovereenkomsten.

Naast het stimuleren van innovatie en het vormgeven van het opdrachtnemerschap, is het Team Innovatie en Opdrachtnemerschap ook verantwoordelijk voor het meer 'evidence based' maken van de interventies van ons bedrijf. Dit doet het team door de PDCA-cyclus sluitend te krijgen en daarbinnen kritisch te onderzoeken wat wanneer werkt.

In dit team zitten de beleidsadviseurs via de gastheer en huidige beleidsadviseurs van Breed.

3.3.6 Management

Er is *één algemeen manager* die de verantwoordelijkheid draagt voor het hele bedrijf. Samen met de strategisch managers, vormt zij of hij het MT. Deze manager onderhoudt de contacten met de bestuurlijke gremia en legt eind-verantwoording af. Ook is deze manager contactpersoon voor wethouders van deelnemende gemeenten en grote externe partijen en heeft hij een aantal bijzondere functies, zoals bestuurder in de zin van de WOR. Naast de strategisch managers, vallen ook de communicatie-medewerkers en het Team Innovatie en Opdrachtnemerschap rechtstreeks onder de algemeen manager.

Er zijn *drie strategische managers*. Zij zijn verantwoordelijk voor een aantal teams. Zij zijn eindverantwoordelijk voor de geboekte resultaten. Daarnaast krijgt elke strategisch manager ook de verantwoordelijkheid voor het doorontwikkelen van een specifieke functie binnen ons bedrijf:

1. één strategisch manager wordt verantwoordelijk voor de bedrijfsdienstverlening en verbinding naar werkgevers. De commercieel managers vallen rechtstreeks onder deze strategisch manager. Deze persoon is vast aanspreekpunt voor partijen die zich bezighouden met bedrijfsdienstverlening en stemt actief af met UWV;

2. één strategisch manager wordt verantwoordelijk voor de door-ontwikkeling van de kandidaats-benadering. Team Diagnose, Team Jongeren en de Teams Ontwikkeling vallen rechtstreeks onder deze strategisch manager. Deze manager is ook verantwoordelijk voor het contact met de Kandidatenraad en is lid van het samenwerkingsteam voor de arbeidsmatige dagbesteding;

3. één strategisch manager wordt verantwoordelijk voor alle bedrijfsvoerings- en ondersteunende onderdelen die ondergebracht worden in ons bedrijf. Team Administratie en Procesonder-steuning valt onder deze manager. Deze manager stuurt ook het gros van de mensen met een (eerstelijns) ondersteunende functie aan.

Deze laag van leidinggevenden heeft daarnaast de regie op een aantal overallthema's, te denken aan Jeugd-werkloosheid, P&O, Beschut werk, etc.

Onder de algemeen manager, valt ook een P&O-manager. Deze manager geeft leiding aan een team van P&O'ers. Dit team wordt binnen de module WerkBedrijf gepositioneerd als staffunctie voor het Gemeentelijk WerkBedrijf, maar kan op termijn ook een rol spelen in de MGR. Meer informatie hierover staat in paragraaf 3.4.3.

De P&O-cyclus wordt ondergebracht bij de *werkteammanagers*. Elk team heeft een manager. De volgende teams worden onderscheiden

- Werkteam (6)
- Team Jongeren (1)
- Team Administratie en Procesondersteuning (1)
- Teams Ontwikkeling (2)

In ons bedrijf zijn 15 managers. Vergeleken met de huidige situatie is dat een forse krimp. Op dit moment is er binnen de afdelingen Werk ongeveer 10 fte aan management en binnen Breed 9 fte. We rekenen nu een aantal managementfuncties uit de bestaande situatie niet mee (communicatie-manager, manager informatie-voorziening, manager P&C). Dat zijn functies waarvan we vinden dat we die niet in ons bedrijf, maar op MGR niveau moeten beleggen (zie paragraaf 3.4).

Samenwerkingsteam arbeidsmatige dagbesteding
Wij voeren de regie over de arbeidsmatige dagbesteding. Zes partijen hebben met ons een contract en nemen het grootste deel van de uitvoering van de arbeidsmatige dagbesteding op zich.

Daarnaast kunnen er afspraken worden gemaakt met andere partijen om innovatie en vernieuwing te realiseren. De inkoop van deze dienstverlening is de verantwoordelijkheid van Team Innovatie en Opdrachtnemerschap. In nauwe samenwerking met de gecontracteerde partijen gaan we de samenwerking in de komende jaren verder vorm geven. De samenwerking met de contractanten valt onder de strategisch manager met als aandachtsgebied de Kandidaatsbenadering. De contractering en monitoring van de arbeidsmatige dagbesteding wordt verzorgd door gastheer Nijmegen. Vanwege de grote samenhang tussen de verschillende vormen van dagbesteding, gaan we er vanuit dat de gastheer deze taak belegt bij het Regionaal Ondersteuningsbureau (ROB).

Vooral met het instellen van het samenwerkingsteam willen we onze inhoudelijke ambities realiseren. Om onze dienstverlening ook echt af te stemmen met de bedrijfsdienstverlening van de contractanten, om afspraken met elkaar te maken over de inzet van loonwaarde en om te kijken of we kunnen komen tot betere vormen van dienstverlening zoals het werken met functiemixen.

Het Team Jongeren speelt in deze afstemming ook een belangrijke rol omdat de betrokkenheid van het onderwijs (PRO/VSO) groot is. De toeleiding naar de arbeidsmatige dagbesteding, gebeurt door deze onderwijspartijen, MEE en onze arbeidsdeskundige. Zij geven aan welke dienstverlening ongeveer nodig is, wij bekijken welk instrument (beschut werk, arbeidsmatige dagbesteding, loonkostensubsidie, etc.) ingezet wordt.

3.4 Functies en formatie
Ons bedrijf kent een aantal functies. In onderstaande tabel staan alle functies en een korte beschrijving. In het formatieplan en functieboek worden deze functies uitgebreider beschreven.

We beschrijven hier niet alle functies. Een deel van de functies is meer ondersteunend van aard (zoals beleidsadviseurs (3.3.5) en eerstelijns ondersteunende functies (3.4.3.3). Deze uitvoerende taken gaan ook over naar het nieuwe bedrijf. Over hoe dit gebeurt, gaan we in overleg met de BOR.

3.4.1 Functies

Algemeen manager	Geeft overallsturing aan het bedrijf. Voorzitter van het MT. Eindverantwoordelijk in brede zin. Legt bestuurlijk verantwoording af. Onderhoudt belangrijke externe relaties. Aanspreekpunt voor portefeuillehouders Werk. Voert HRM-gesprekken met strategisch managers, teamleden Innovatie en Opdrachtnemerschap en medewerkers Communicatie.
Strategisch manager	Is verantwoordelijk voor een aantal teams. Voert HRM-gesprekken met teammanagers. Draagt verantwoordelijkheid voor verschillende aandachtsgebieden.
Teammanager	Geeft leiding aan een Werkteam, het Jongerenteam of een Ontwikkelingsteam (2). Voert HRM-gesprekken met teamleden. Is aanspreekbaar op teamresultaten. Zorgt voor juiste teamcultuur, zoals beschreven in dit document.
P&O-manager	Is organisatiebreed verantwoordelijk voor P&O-beleid. Is inhoudelijk verantwoordelijk voor het werkgeverschap SW.

Commercieel Manager	Kerntaak van de commercieel manager is het bouwen en onderhouden van de relatie. Het gaat om koude acquisitie bij bedrijven met meer dan 50 medewerkers, gericht op het binnenhalen van 'groepen' werkkansen. De commercieel manager verzorgt zelf geen plaatsing van kandidaten; zorgt daartoe voor verbinding tussen bedrijf en consulent bedrijfsdienstverlening. Commercieel managers zijn aanspreekpunt voor één of meer wethouders danwel contactpersonen van bedrijventerreinen, MKB, beroepsverenigingen en dergelijke.
Consultent Bedrijfsdienstverlening jr. en sr.	Is aanspreekpunt voor een eigen caseload van bedrijven. Draagt zorg voor matching en plaatsing van geschikte kandidaten op vacatures en werk bij de bedrijven waar hij of zij contact mee heeft. Doet ook de nazorg. Onderhoudt de relatie met de aan hem of haar toegewezen bedrijven. Maakt bedrijfsanalyses en houdt een bedrijfsprofiel bij (in CRM systeem) Doet de financiële administratie van en naar het bedrijf. Binnen de functie van consulent bedrijfsdienstverlener onderscheiden we twee niveaus: junior en senior. De senior bedrijfsdienstverlener krijgt als extra taken in ieder geval: 1. Het aangaan van nieuwe relaties met bedrijven die nog niet bekend zijn bij ons of het UWV. 2. In geval van groepsdetachering (onder andere vanuit de SW) is de consulent bedrijfsdienstverlening ook leidinggevende van de geplaatste medewerkers. Het onderscheid in de functieniveaus wordt specifieker uitgewerkt in de functieprofielen
Werkcoach	Werkcoaches verzorgen – vergeleken met consulenten bedrijfsdienstverlening – intensieve begeleiding op de werkplek van groepen geplaatste kandidaten bij bedrijven.

Consulent Intake en Diagnose	Voert de stappen uit vanaf de aanmelding bij ons tot de voordracht bij een bedrijf. • 1e intake met METAS systeem (ten behoeve van het kandidaatsprofiel) • Bepaling afstand arbeidsmarkt • Verzorging groepstrainingen en workshops • Doorverwijzing naar verdiepte diagnose • Aanspreekpunt voor kandidaat tot aan plaatsing
Administratief medewerker	Plant groepsbijeenkomsten en trainingen. Verwerkt niet-financiële mutaties in het primaire proces. Verzorgt correspondentie in opdracht van de medewerkers. Frontoffice taken (beheren telefoon en mailadres voor kandidaten en bedrijven). Berichtuitwisseling met de afdelingen Inkomen. Opvoeren van contracten. Valideren en muteren van financiële bewerkingen namens de professionals. Financiële bewerkingen namens consulenten. Vraagbaak voor de intakeconsulent en consulent bedrijfsdienstverlener. Onderhouden contact met financiële afdeling (eerstelijns) in verband met afstemming tussen processysteem en financiële systeem.
Specialist diagnose en onderzoek	De groep specialisten diagnose en onderzoek bestaat uit diverse functies (op verschillende niveaus): • Arbeidsdeskundigen • Organisatiepsychologen • Opleidingsdeskundigen

De functies zoals hierboven beschreven worden nader uitgewerkt in functie-profielen op basis van de reeds bestaande functieprofielen bij Breed. Deze zijn hierin leidend zoals is afgesproken bij de vaststelling van de uitgangspunten voor de integratie van Breed.

3.4.2 Formatieoverzicht

In de begroting 2015 van de MGR staat een formatieoverzicht van de gemeentelijke taken exclusief het huidige Breed. In totaal gaat het dan om 116,38 fte.

Hieronder staat een overzicht van het Gemeentelijk WerkBedrijf inclusief Breed. In de derde kolom wordt verwezen naar de paragraaf waar verdere toelichting te vinden is.

Functie	Fte	%	Paragraaf
Primair proces	143,35	62,5%	3.4.2
Team Administratie en procesondersteuning	20,1	9%	3.4.2
Management	15	6,5%	3.4.2
Subtotaal	**178,45**		3.4.2
Werkgeverschap SW	6,3	2,5%	3.4.3.2
Informatievoorziening	2	1%	3.4.3.2
Beleidsadvisering en ontwikkeling	6,6	3%	3.4.3.2
Ondersteunende functies	35,75	15,5%	3.4.3.3
Totaal	**229,1**		

In dit formatieoverzicht is de SW niet meegerekend. Ook de formatie voor het meerwerk is niet meegenomen.

Vaste formatie primair proces, nuldelijns ondersteuning en management

Functie	Fte
1. Bedrijfsdienstverlening en verbinding	
Commercieel manager	4
Consulent Bedrijfsdienstverlening sr.	33,9
Consulent Bedrijfsdienstverlening jr.	44,65
2. Kandidaatsbenadering	
Consulent Intake en Diagnose	14
Specialist Diagnose en Onderzoek	3,8
Dienstverlening binnen Teams Ontwikkeling richting bedrijven (werving opdrachten en aansturing), begroot tot 31 december 2016	9,8
3. Verbindingsfunctie	
Werkcoaches	22,7
4. Administratie en Procesondersteuning	
Administratief medewerkers	20,1
5. Team Jongeren	
Consulent Intake en Diagnose	10,5
6. Management	
Algemeen Manager	1
Strategisch manager	3
Teammanager	10
P&O-manager	1
7. Totaal	178,45
8. Meerwerk	21,9
9. Totaal incl. Meerwerk	**200,35**

De formatie voor maat- en meerwerk wijkt niet af van de begroting 2015 van de MGR, maar is verder nog niet verwerkt in dit plan. Het meerwerk zal georganiseerd worden door ons bedrijf. Vanwege het a-structurele karakter van deze middelen kan dit alleen op basis van tijdelijke inzet van personeel.

Waar mogelijk wordt meerwerk opgevangen binnen de bestaande organisatiestructuur. Afhankelijk van het de meerwerkvraag, die qua kwaliteit (differentiatie, complexe groep, maatwerk) en kwantiteit ('meer van hetzelfde') kan verschillen, is niet uit te sluiten dat extra management en ondersteuning nodig is.

3.4.3 Ondersteunende functies: nulde- en eerstelijns

Ons bedrijf en andere modules binnen de MGR, nemen de ondersteunende functies af van gastheer Nijmegen. Dit staat omschreven in Sterke Werkwoorden en het Koersdocument bij de MGR. In dat koersdocument wordt ook een optionele stip op de horizon gezet: een regionaal shared service centrum als module onder de MGR. Bij het inrichten van ondersteunende functies, is het goed om eerst stil te staan bij welke ondersteunende functies we als bedrijf zelf willen organiseren, vanwege de sterke link aan het primaire proces (nuldelijns) en welke we af willen nemen bij de gastheer (eerstelijns). De discussie over ondersteunende functies is in dit geval nog iets complexer, omdat het huidige Breed altijd een zelfstandig bedrijf is geweest met eigen ondersteunende dienstverlening. In deze paragraaf pellen we hem af:

1. Eerst brengen we in kaart wat er is;
2. Dan bepalen we wat we in ons bedrijf zelf willen organiseren (nuldelijns);
3. Dan bepalen we welke ondersteunende functies we ook nodig hebben en hoe we dit organiseren.

3.4.3.1 Ad 1. Overzicht ondersteunende functies

In onderstaande tabel staan twee typen ondersteunende functies.

Ten eerste de diensten die wij afnemen van de gemeente Nijmegen en die al begroot zijn in de begroting die in het algemeen bestuur van 24 november 2014 is vastgesteld.

Ten tweede de diensten die Breed op dit moment heeft en in de begroting van Breed staan.

Ondersteunende functies (fte)	Gastheer cf. begroting MGR	Breed
P&O SW		*5,3*
P&O	2	1
Financiën en P&C (o.a. controller MGR)	2,2	8,3
Contractbeheer en kwaliteit	2	
Informatievoorziening en ICT	*2*	*4*
Juridische ondersteuning	0,4	
Bedrijfsjurist		*1*
Managementassistentie		3,6
Facilitair		8,7
Beleidsadvisering en ontwikkeling	*2*	*4,6*
Communicatie	0,75	2,8
Totaal	**11,35**	**39,3**

3.4.3.2 Ad 2. Nuldelijns
Sommige ondersteunende functies hangen zo direct samen met het primaire proces, dat we deze binnen ons bedrijf willen organiseren. Het betreft de volgende taken:

- P&O SW en Bedrijfsjurist SW
  Er zitten ruim 2.300 mensen in de SW bij Breed. Ons bedrijf organiseert het werkgeverschap voor de SW. Voor dit werkgeverschap worden de rand-voorwaarden gecreëerd binnen ons bedrijf, dit willen we niet op afstand organiseren.
- Beleidsadvisering en ontwikkeling (Team Innovatie en Opdrachtnemer-schap)
  Ons bedrijf is innovatief en weet wat wanneer werkt. Dat betekent dat we binnen ons bedrijf denkkracht nodig hebben. Dit organiseren we niet op afstand.
- Informatievoorziening
  Om te kunnen sturen en om te weten wat wanneer werkt, positioneren we medewerkers informatievoorziening in het bedrijf.

Dat levert formatief het volgende plaatje op.

Functie	Fte	%
Primair proces*	143,35	74%
Team Administratie en procesondersteuning*	20,1	10%
Management*	15	8%
Werkgeverschap SW	6,3	3%
Informatievoorziening	2	1%
Beleidsadvisering en ontwikkeling	6,6	4%
Totaal	**197,2**	

** Exclusief meerwerk*

Deze nuldelijnsfuncties die we meenemen in ons bedrijf zijn in de tabel onder ad 1 cursief gemaakt.
De medewerkers die zich gaan bezighouden met het werkgeverschap voor de SW, vallen onder de P&O-manager.

De medewerkers informatievoorziening, komen te vallen onder de strategisch manager Bedrijfsvoering.

3.4.3.3 Ad 3. Eerstelijns
De overige ondersteunende functies die Breed heeft en die we niet beschouwen als nuldelijns ondersteuning, brengen we – samen met een deel van de gastheertaken van Nijmegen – organisatorisch apart onder in de MGR (niet cursief in de tabel onder ad 1). Deze medewerkers blijven voorlopig de werkzaamheden uitvoeren die ze ook uitvoeren voor Breed en die beschreven staan in de samenwerkings-overeenkomst met de gastheer.

Deze groep medewerkers valt onder de hoofdverantwoordelijkheid van de algemeen manager, tot het moment dat deze taken anders gepositioneerd worden. Daarvoor zal op korte termijn overleg gevoerd gaan worden met de gastheergemeente om afspraken te maken over de positionering van deze taken bij de gastheergemeente danwel elders binnen de MGR (bijv. in aparte modules zoals de module ICT of een regionaal shared service centre)

Eerstelijns ondersteunende functies	Fte	%
Gastheer eerstelijns	9,35	26%
Breed eerstelijns	26,4	74%
Totaal	**35,75**	

De medewerkers Financiën, P&C, Juridische ondersteuning, Managementassistentie, Contractbeheer en Kwaliteit en Facilitair komen te vallen onder de strategisch manager met aandachtsgebied Bedrijfsvoering.

De medewerkers P&O komen te vallen onder de P&O-manager.

De medewerkers Communicatie komen te vallen onder de algemeen manager. Over de positionering van de medewerkers ICT gaan we in overleg met het regionale ICT-bedrijf. Tot die tijd vallen ze onder de strategisch manager met aandachtsgebied bedrijfsvoering.

3.4.3.4 Totaaloverzicht

De huidige overheadpercentages (die in de totaaloverzichtstabel staan in 3.4.2) wijken – door de integratie van Breed – af van de gepresenteerde overzichten en percentages in de MGR begroting 2015. Met deze overzichten bieden we volledige transparantie over onze organisatieopbouw. Met elkaar hebben we de uitdaging om:

- de nuldelijns ondersteuning (Team Administratie en Procesondersteuning en Werkgeverschap SW) te moderniseren (meer gebruik maken moderne technologie);
- de ondersteunende functies te optimaliseren (met als mogelijke stip op de horizon een shared service centre of een samenvoeging met het gastheerschap);
- professionals ruimte te bieden en te laten nemen, zodat we met echt met minder managers kunnen werken.

Daarnaast moeten we ons realiseren dat we bij het berekenen van de percentages de SW-populatie in dienst bij Breed niet meerekenen. Indien we dit wel doen (2.300 SW-medewerkers meetellen), dan komen we op een aanzienlijk lager overheadpercentage.

In deze paragraaf staat het totale formatieoverzicht. Een deel van deze medewerkers heeft een vaste aanstelling, maar we willen ook graag een flexibel bedrijf zijn dat snel kan anticiperen op ontwikkelingen (groei en krimp). Dit nemen we mee in onze rechtspositieregeling.

3.5 HR-cyclus en functies

We willen het aantal functiebeschrijvingen beperken, zodat er ruimte ontstaat voor de uitvoering van diverse taken. We willen geen aparte functiebeschrijvingen voor (tijdelijke) specialistische taken. We gaan werken met generieke functieprofielen:

- waar specialistische taken onder gehangen kunnen worden;
- talentontwikkeling maximaal door ondersteund wordt.

3.6 Cultuur

Het Transitieplan van Breed, Sterke Werkwoorden en Daadwerkelijk stralen de nieuwe cultuur van het nieuwe bedrijf uit. En hoewel de visiedocumenten tekstueel zeer sterk samenhangen, deed de heer Langedijk in zijn oriëntatie op de opbouw en de inrichting van ons nieuwe bedrijf een aantal constateringen:

- Dat de transitie van Breed en de activiteiten van het bouwteam naast elkaar zijn uitgevoerd. Dat hierdoor beelden zijn ontstaan waarmee rekening moet worden gehouden bij de samenvoeging.
- Dat het element cultuur erg belangrijk is bij het uitwerken van de samenvoeging, en dat dit vraagt om constante reflectie van de kwartiermaker en de belangrijkste actoren.

In de rapportage van Langedijk staat dat er twee verschillende opvattingen en sentimenten leven binnen Breed en de huidige afdelingen Werk. De medewerkers van Breed zijn van mening dat ze in het kader van hun transitie grote stappen hebben gezet naar een

ideaalsituatie, en dat de afdelingen Werk die stappen nog moeten zetten. Medewerkers van de afdelingen Werk stellen zich op het standpunt dat ze al ver zijn in de voorbereiding in de bouw van de nieuwe organisatie en dat Breed daarin nog niet zo ver is.

Naast deze constateringen, sentimenten en opvattingen, zit er een verschil in het type bedrijven dat we willen integreren. Hoewel de kernfuncties overeenkomen, verschillen de werkprocessen. Afdelingen Werk zien veel mensen en hebben een korte doorlooptijd (intake, bemiddeling, volgende kandidaat), Breed heeft langdurig contact met mensen omdat de begeleiding een meer structureel karakter heeft. Dit betekent ook dat de cultuur van deze bedrijven echt anders is.

Al deze verschillen erkennen wij en we pretenderen zeker niet dat we een cultuur kunnen opleggen. In het begin van elke integratie ontstaat altijd wrijving en conflict, het is de kunst om in die situaties met elkaar het gesprek aan te gaan op basis van gelijkwaardigheid. Om verschillen bespreekbaar te maken en met elkaar een manier van werken te ontwikkelen die zakelijk en toch prettig is.

Concreet betekent dit dat we met de mensen van ons bedrijf in overleg gaan over ons bedrijf, dat we echt luisteren (niet te snel oordelen, doorvragen) en dat we met elkaar gaan werken aan het beste WerkBedrijf van het land.

3.7 Huisvesting

Het WerkBedrijf (UWV en wijzelf) zijn gevestigd aan de Nieuwe Dukenburgseweg. Dit is een representatieve locatie waar bedrijven en kandidaten ontvangen worden. Verder zijn we flexibel en veel op weg. Onze dienstverlening vindt plaats bij bedrijven en in de lokale toegangspoort. De ambities die staan verwoord in Sterke Werkwoorden (géénloketbenadering en bedrijfspoorten) pakken we zo snel mogelijk op. Ook op basis van de strategische kaderstelling door de gemeenten.

Bestaande SW-kandidaten en het personeel van Breed zijn gehuisvest in de locatie aan de Boekweitweg. Tussen de medewerkers van het huidige Breed – die deel uit gaan maken van ons bedrijf – en de oud-medewerkers van de gemeentelijke afdelingen Werk, komt meer contact. Wij faciliteren dit. Dit doen we door steeds meer indirecte medewerkers te laten werken vanuit het pand aan de Nieuwe Dukenburgseweg. We vragen de gastheer te onderzoeken welke mogelijkheden er binnen een gastheerconstructie zijn om het pand aan de Boekweitweg optimaal te benutten en in beheer te nemen en daarbij de bestaande formatie te

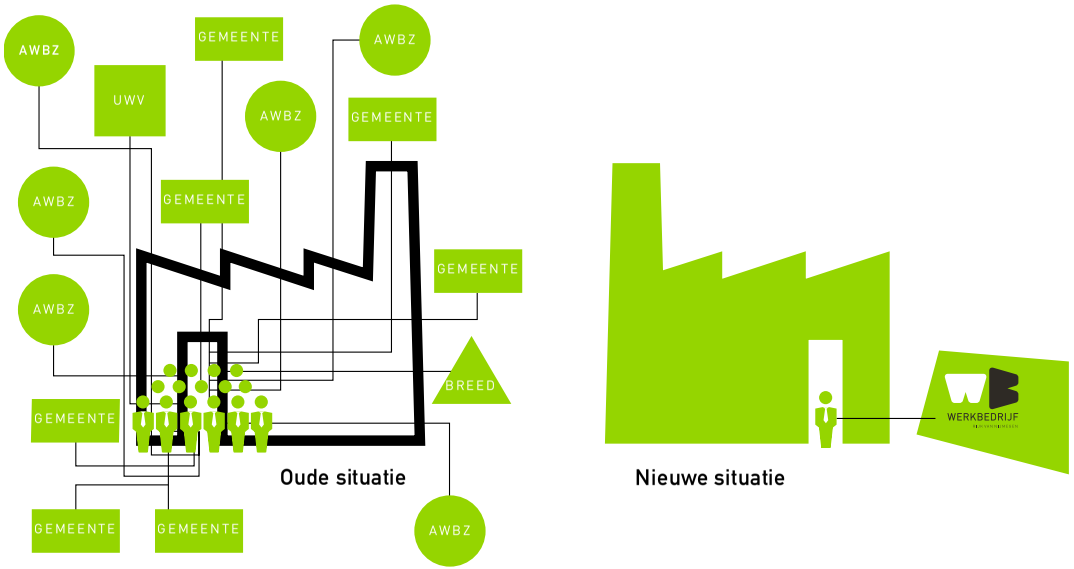
benutten. Dit doen we ook voor het pand aan de St. Teunismolenweg.

3.8 I&A

Het Gemeentelijk WerkBedrijf werkt met verschillende ICT-systemen. De partijen waarmee wij willen gaan samenwerken ook (o.a. UWV en de lokale toegangspoorten). Op termijn willen we slimme keuzes maken zodat bijvoorbeeld contactmomenten met bedrijven afgestemd kunnen worden en kandidaten zelf hun profiel kunnen bijhouden. Tot die tijd stemmen we onze keuzes met andere partijen af en houden we daarbij steeds voor ogen wat de stip op de horizon is.

3.9 Communicatie

We zijn een herkenbaar bedrijf met een eenduidige en professionele uitstraling, die vertrouwen geeft en bijdraagt aan het opbouwen van (klant)relaties. Daarom hebben we een eigen huisstijl ontwikkeld, die ook het vertrekpunt is voor de huisstijl van het samenwerkingsverband met UWV in de benadering van werkgevers én voor andere modules binnen de MGR. Dit samen met een merkverhaal (en pay-off), dat kern-achtig vertelt wie we zijn en waar we voor staan, en de inhoudelijke basis vormt voor al onze communicatie.

Benadering werkgevers: op naar één aanspreekpunt

Richting bedrijven treden we naar buiten met de naam: WerkBedrijf Rijk van Nijmegen. In spreektaal zal dat al snel 'het WerkBedrijf' zijn, net als bij het Gemeentelijk WerkBedrijf. In Nijmegen gaan we in de communicatie geleidelijk aan over van het Werkgeversservicepunt naar het WerkBedrijf Rijk van Nijmegen (en komt de naam Werkgeverservicepunt te vervallen). Het is de bedoeling dat straks het gemeentelijk WerkBedrijf, UWV en gelieerde partijen in de

benadering van werkgevers onder één vlag opereren, zodat werkgevers daadwerkelijk één aanspreekpunt hebben: WerkBedrijf Rijk van Nijmegen

Jongerenloket en Breed
Het Jongerenloket (JOLO) houdt vooralsnog haar eigen huisstijl en communicatiekanalen, omdat het JOLO een herkenbare stijl en specifieke doelgroep heeft. Wel wordt de relatie met de huisstijl van ons bedrijf steeds zichtbaarder gemaakt. Datzelfde geldt voor Breed.

We doen wat nodig is en communiceren daar transparant over: intern en extern. Hiervoor stellen we een communicatieplan op.

3.10 Financiën
We hebben inmiddels een begroting 2015 en een meerjarenbegroting opgesteld en vastgesteld. Medio 2015 komt een voorstel voor een traject naar een geïntegreerde begroting voor de MGR en Breed.

3.11 Stichting Support
In 2015 wordt onderzocht of Stichting Support gebruikt wordt als detacheringsfaciliteit. Het is de vraag welke voordelen een stichtingsvorm hiervoor biedt en óf ons bedrijf deze detachering niet beter zelf vorm kan geven als de juridische verbinding tussen ons bedrijf (of de MGR) en deze stichting zo overduidelijk is (zelfde uitvalsbasis, zelfde bestuurders). Indien de voordelen van het extern beleggen van deze detacheringsfaciliteit zwaarder wegend zijn, bestuderen we of we deze dienst-verlening via Support of via een echt extern bedrijf organiseren.

3.12 Risico's
Door Breed volledig te integreren in de MGR, nemen we ook de risico's van Breed over, zoals de tekorten op de SW. Deze maken we transparant door het werkgeverschap voor de SW afzonderlijk in kaart te blijven brengen. De integratie betekent voor de gemeenten overigens geen verandering. Ook in de huidige situatie ligt het risico voor de tekorten bij Breed bij de deelnemende gemeenten. We beschouwen het als onze opdracht om efficiënter te werken, samen-werkingsvoordelen te realiseren en ons instrumentarium dusdanig te herzien dat bedrijven een eerlijke prijs betalen voor arbeidscapaciteit. Maar we willen ook benadrukken dat ons bedrijf met minder middelen een grotere groep kandidaten van dienstverlening moet voorzien. Kandidaten die deels verder van de arbeidsmarkt af staan dan kandidaten van de huidige afdelingen Werk én Breed. We zien het als onze plicht om hier helder over te communiceren en om politieke en bestuurlijke afwegingen ook echt politiek en bestuurlijk te laten zijn.

Het feit dat de gemeente West Maas en Waal niet meedoet aan de MGR, betekent dat we nog afspraken moeten maken met deze gemeente.

4. PERSONEEL

4.1 P&O-visie: vakmanschap en intervisie

Wij werken aan een toekomstgerichte, open en innovatieve organisatie. We hebben een kernorganisatie en daarom heen een flexibele schil. Uitgangspunt is een gezonde verhouding tussen flexibel en vast personeel. We bouwen aan een voorbeeldorganisatie voor andere organisaties binnen en buiten de regio.

Onze medewerkers willen zich blijven ontwikkelen: persoonlijk en professioneel. Ze zijn voortdurend op zoek naar wat wanneer werkt en streven naar effectmaximalisatie. Onze organisatie is altijd op zoek naar de goede keuzes, op individueel en collectief niveau. Daarom investeren wij in vakmanschap en intervisie.

Onze managers laten onze teams en medewerkers excelleren. Dat doen zij door medewerkers ruimte te bieden, door mensen zich te laten ontwikkelen en door een goed werkklimaat neer te zetten: zakelijk, maar toch prettig.

4.2 Personeel

Visies, plannen en werkprocessen komen pas werkelijk goed tot stand als deze gedragen worden door medewerkers en zichtbaar worden in cultuur, houding en gedrag.

We willen de juiste mensen op de juiste plaats laten werken. In Sterke Werkwoorden staat in algemene zin beschreven wat we van ons personeel verwachten. We hebben medewerkers die:

- pro-actief zijn, niet afwachten;
- verantwoordelijkheid nemen;
- verschil maken en resultaatgericht zijn;
- zich blijven ontwikkelen;
- flexibel zijn;
- niet denken in regels, maar in oplossingen;
- reflectief zijn en tijd vrijmaken voor intervisie.

Onze managers stimuleren bovenstaande punten.

We stellen voor onze nieuwe organisatie een ontwikkelingsprogramma Personeel op.

Bij de overgang van personeel van de gemeente naar onze organisatie, wordt het niveau van individuele medewerkers vastgesteld. Dit wordt uitgewerkt in een Sociaal Plan.

4.3 Arbeidsvoorwaarden, Sociaal Plan en Plaatsing

We hebben de intentie om te komen tot één Sociaal Plan voor de MGR. Over de inhoud van dit plan wordt onderhandeld in een Bijzonder Georganiseerd Overleg, met het doel om overeenstemming te bereiken. Resultaat daarvan is een onderhandelaarsakkoord,

dat ter instemming aan de colleges en de achterban van de werknemersorganisaties wordt voorgelegd.

Uitgangspunt is één uniforme rechtspositie- en arbeidsvoorwaardenregeling. Voor tijdelijk werk biedt de payrollconstructie voldoende mogelijkheden om flexibel te kunnen blijven opereren. Binnen deze constructie zijn varianten mogelijk waar we continuïteit mee borgen.

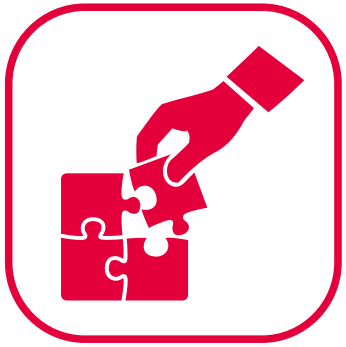
We vergelijken oude en nieuwe arbeidsvoorwaarden. Fricties die ontstaan door verschillen in oude en nieuwe arbeidsvoorwaarden, worden waar mogelijk weggenomen. Dit – de garanties en overgangsmaatregelen ter overbrugging of reductie van verschillen – is een onderdeel van het Sociaal Plan.

Het Sociaal plan regelt alle rechtspositionele en personele consequenties van de integratie, zoals de plaatsings procedure, de plaatsingscriteria en de arbeidsvoorwaardenregeling. Voor de voorbereiding en uitvoering van het plaatsingsproces wordt een draaiboek opgesteld die als leidraad fungeert. We plaatsen gefaseerd: eerst selecteren we de algemeen manager en de strategisch managers (april 2015).
Zij selecteren de teammanagers.

Indirecte medewerkers van Breed vallen op dit moment ook deels onder de CAR/UWO. Daarnaast werkt Breed met de CAO Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening (Support). Vanaf 2011 hanteert Breed deze CAO Welzijn voor nieuw indirect personeel, waarbij Support voornamelijk wordt gebruikt voor het werkgeverschap (ongeveer 2/3 van het niet-SW personeel van Breed werkt via Stichting Support).

5. STAPPENPLAN IMPLEMENTATIE

In Daadwerkelijk staat beschreven waar we in 2017 willen staan. Daarvoor zetten we de volgende stappen:

Op 1 oktober 2014 zijn we begonnen met de implementatiefase. In deze richten we alle operationele aspecten in. Deze fase loopt totdat alle medewerkers geplaatst zijn. Sturing in deze fase gebeurt door een kwartiermakersteam.

Op 1 januari 2015 zijn we operationeel gestart. Dat is de echte start van de samenwerking. In deze fase tot aan de plaatsing van medewerkers ligt de sturing voor wat betreft de gemeentelijke taken in handen van een tijdelijk MT. We werken aan de inrichting van werkteams, volgens het plaatsingsproces in paragraaf 4.3. Dit noemen we 'samenwerking in lichte vorm'. Deze samenwerking loopt tot uiterlijk 1 januari 2016. Dan is al het personeel formeel geplaatst.

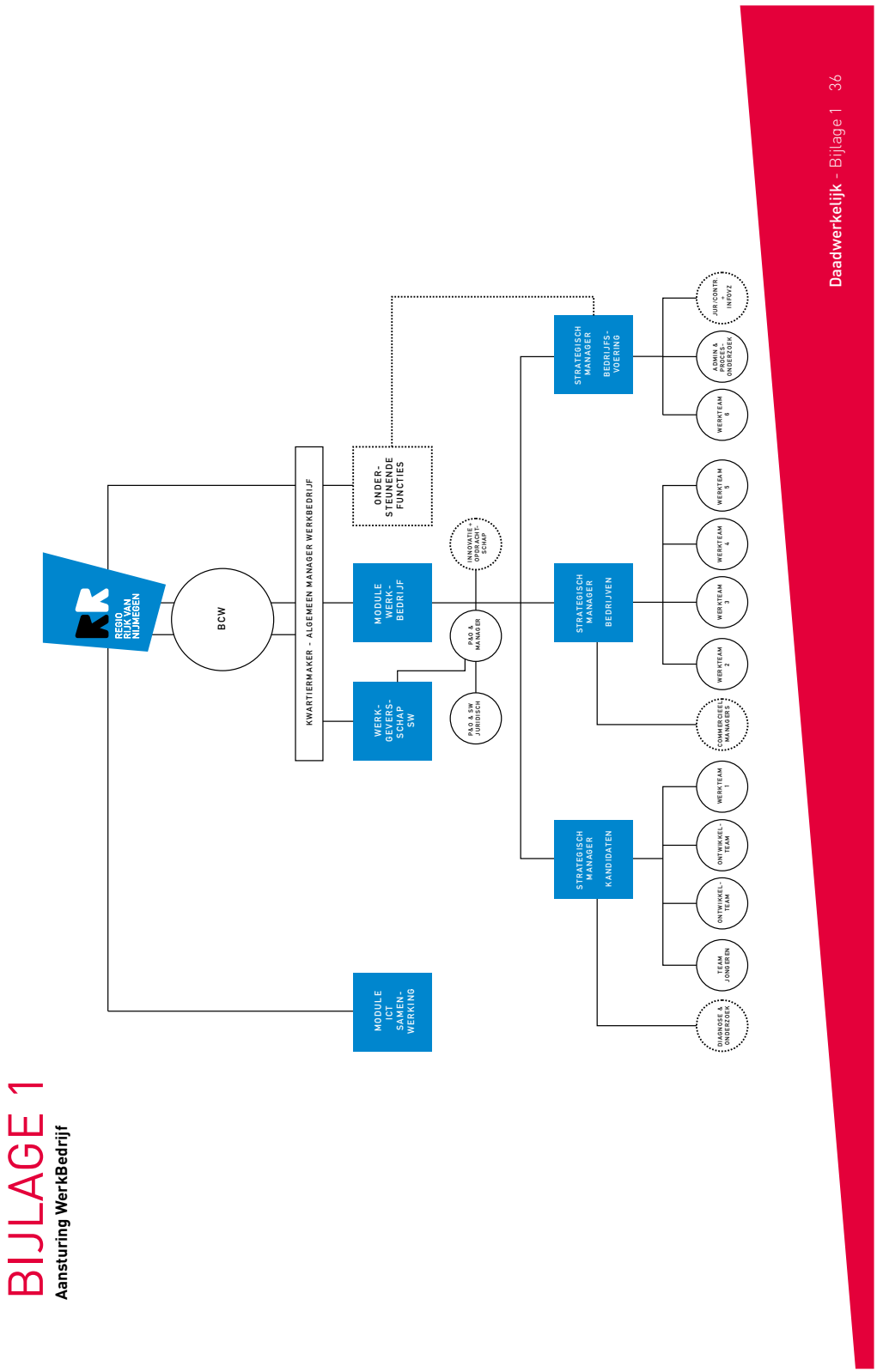
Medewerkers van de gemeentelijke afdelingen Werk houden tot het moment van definitieve plaatsing hun rechtspositie. Vanaf 1 januari 2015 vallen zij wel onder de aansturing van het tijdelijk MT. Medewerkers van Breed houden tot aan de plaatsing in het Gemeentelijk WerkBedrijf hun huidige aansturing.

Medio 2015 zijn alle managers geplaatst. Zij kunnen vanaf dan de plaatsing van medewerkers leiden. In het tweede kwartaal van 2015 vindt deze plaatsing gefaseerd plaats. Voorafgaand hieraan, wordt een aantal transitiedocumenten opgesteld: transitieafspraken, Sociaal Plan, functieboek en plaatsingsprocedure.

Zodra de managers geplaatst zijn kan ook het P&O-instrumentarium definitief worden ingericht. Voorbereidingen hiervoor lopen nu al.

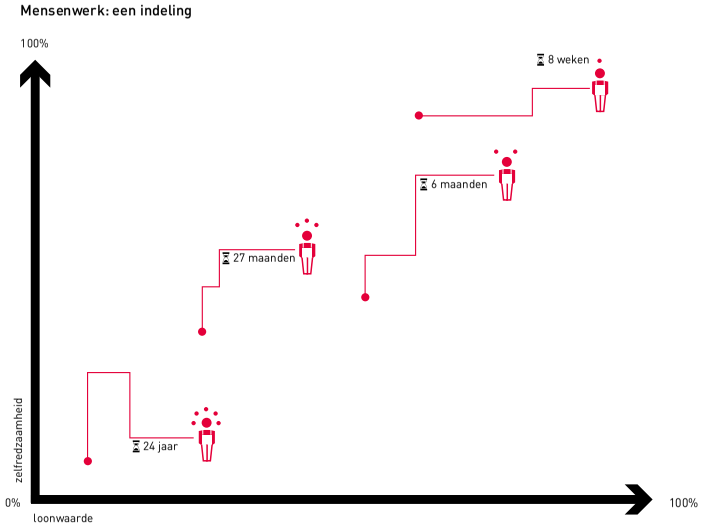
Op 1 januari 2016 is al het personeel geplaatst in ons bedrijf. Dan starten we formeel. De organisatie zoals in Daadwerkelijk beschreven is dan van kracht, met een aantal tijdelijke teams en rollen om de overgang een impuls te geven en soepel te laten verlopen. Vanaf dat moment ontwikkelen we door.

Eind 2017 evalueren we de doorontwikkeling.

BIJLAGE 1
Aansturing WerkBedrijf
REGIO RIJK VAN NIJMEGEN
BCW
KWARTIERMAKER - ALGEMEEN MANAGER WERKBEDRIJF
ONDER-STEUNENDE FUNCTIES
MODULE WERK-BEDRIJF
WERK-GEVERS-SCHAP SW
MODULE ICT SAMEN-WERKING
INNOVATIE-OPDRACHT-SCHAP
PAO & MANAGER
PAO & SW JURIDISCH
STRATEGISCH MANAGER BEDRIJFS-VOERING
JUR/CONTR + INFOVZ
ADMIN & PROCES-ONDERZOEK
WERKTEAM 6
STRATEGISCH MANAGER BEDRIJVEN
WERKTEAM 1
WERKTEAM 4
WERKTEAM 3
WERKTEAM 2
COMMERCIEEL MANAGER
STRATEGISCH MANAGER KANDIDATEN
WERKTEAM 1
ONTWIKKEL-TEAM
ONTWIKKEL-TEAM
TEAM JONGEREN
DIAGNOSE & ONDERSTEUN
Daadwerkelijk - Bijlage 1 36

BIJLAGE 2:

Kandidaatsegmentatie, instrumentarium en werkprocessen

Kandidaten die 'Werkfit' zijn en die, met een klein beetje ondersteuning regulier werk kunnen vinden binnen korte tijd (*).

Kandidaten die tijdelijke ondersteuning nodig hebben en zich kunnen ontwikkelen naar regulier werk als wij de juiste interventies doen (**).

Kandidaten die structurele ondersteuning nodig hebben en die gedurende een langere periode begeleiding nodig hebben (***).

Kandidaten die alleen met zeer intensieve begeleiding op de arbeidsmarkt actief kunnen zijn (****).

Onze kandidaten maken een kandidaatsprofiel (er kan een verdiepte diagnose nodig zijn om dit profiel scherp te krijgen). Van bedrijven wordt ook een profiel opgesteld.

Deze profielen gebruiken wij om te matchen. Van kandidaten verwachten wij dat ze zelf hun profiel opstellen, van bedrijven verwachten wij dat ze aangeven voor welk type kandidaten plek is.

We brengen per bedrijf in kaart wat het effect is (geweest) van afgesproken trajecten.

Het plaatsen van kandidaten op een werkplek bij een bedrijf kan op vijf manieren:

1. Regulier dienstverband;
2. Met financiële prikkels (zoals loonkostensubsidie);
3. Via detachering (inleenvergoeding);
4. Met behoud van uitkering (vrijwilligerswerk, leerwerkplek, proefplaatsing, etc.);
5. Werken onder begeleiding.

Naast financiële prikkels, zetten we zeer regelmatig begeleiding in als verbindingsinstrument. Dat kan – net als de financiële prikkels – fors zijn (arbeidsmatige dagbesteding, beschut

werk) en licht zijn (een aantal gesprekken).

Deze volgorde is direct ook bepalend voor de voorkeur waarin we onze kandidaten willen plaatsen bij bedrijven, in het besef dat door de diversiteit van kandidaten steeds opnieuw bepaald moet worden welke vorm het best past.

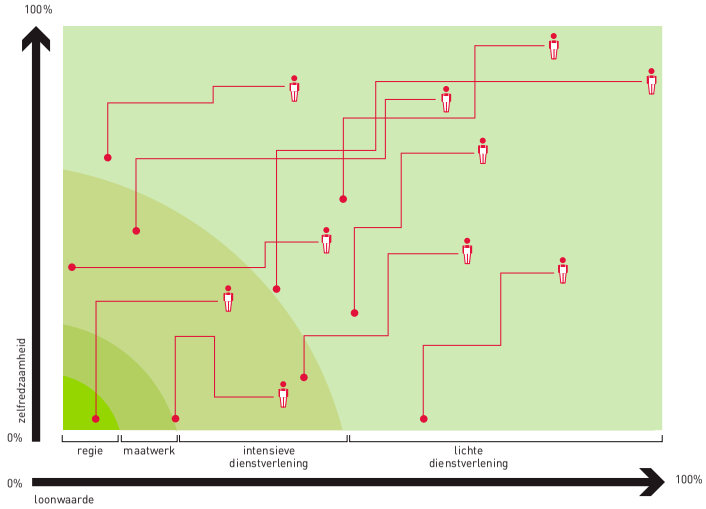
Bij elk van de vijf manieren hoort een gereedschapskist met instrumenten. Deze wordt op hoofdlijn vastgesteld en waar standaardisatie ten behoeve van de efficiency wenselijk is, brengen we deze aan. Medewerkers blijven ruimte houden om – binnen bepaalde kaders en gestandaardiseerde werkwijzen – maatwerkafspraken te maken. We vragen vakmanschap en onze vakmensen reflecteren via intervisies met elkaar op instrumentele interventies. We gaan met onze medewerkers in gesprek over het spanningsveld tussen maatwerk en professionele kaders. We behandelen kandidaten en bedrijven niet willekeurig.
Het instrumentarium staat in de verordening die vastgesteld wordt in het AB van de MGR.

Dienstverlening is in principe zo licht mogelijk.

Zo 'licht mogelijke dienstverlening' betekent ook dat we een eerlijk advies geven op de vraag naar arbeidscapaciteit; ook als de invulling daarvan beter buiten ons bedrijf om gezocht kan worden (bijv. in de uitzendbranche).

De uitgangspunten uit hoofdstuk 1 zijn leidend bij het opstellen van werkprocessen. Dat heeft een aantal concrete gevolgen die beschreven worden in het inrichtingsplan:

Vormen van dienstverlening

- We willen één gezicht zijn voor bedrijven. Hiervoor maken we afspraken met UWV, maar op termijn ook onderwijsinstellingen en zorgpartijen. Die leggen we vast in een intentieverklaring, welke de basis vormt voor een marktbewerkingsplan. Onze manier van organiseren sluit aan bij hoe bedrijven zich georganiseerd hebben;
- We gaan een detacheringsfaciliteit aanbieden. Die ontwikkelen we met gebruik van de kennis, ervaring en infrastructuur van Breed. Daarnaast experimenteren we in 2015 met een externe partij die voor ons detacheert (pilot). Op basis van de expertise die in onze organisatie zit en de uitkomsten van het experiment, bepalen we hoe we een detacheringsfaciliteit neerzetten (zelf, eigen stichting, extern).
- In de caseload van onze medewerkers zijn niet kandidaten leidend, maar bedrijven;
- We willen geen harde cesuur tussen kandidaatsbenadering en bedrijfsdienstverlening. Daarmee bedoelen we dat we geen vacatures werven die we niet kunnen vervullen. Afspraken over plaatsing worden vastgelegd in een contract;
- Als begeleiding op de werkplek aan de orde is, wordt dit verzorgd door ons of onder onze regie. Hiervoor wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de expertise en de diensten die Breed en de contractpartners arbeidsmatige dagbesteding hebben opgebouwd;
- Een foto (kandidaatsprofiel) van elke kandidaat is de basis voor bedrijfsdienstverlening en tevens het product van de kandidaatsbenadering. Voor werkfitte kandidaten is de foto binnen enkele dagen beschikbaar voor bedrijfsdienstverleners.
  Bij niet-werkfitte kandidaten duurt dit langer (uiterlijk 3 maanden).
  Als kandidaten niet geplaatst kunnen worden, wordt het kandidaatsprofiel wel actueel gehouden of desnoods bijgesteld;
- Werkfitte kandidaten gaan na de eerste foto vooral zelf aan de slag met het vinden van een werkplek;
- Niet-willers en kandidaten die volgens Inkomen werken zonder het te melden, krijgen een speciaal traject.

BIJLAGE 3:

Bedrijven in de regio

Bron: PWE-Gelderland 2014 en E'til 2013 (tbv Mook en Middelaar)

← 20 werknemers

	onbekend	0	2 t/m 4	5 t/m 9	10 t/m 19
Beuningen	116	1.216	363	106	61
Berg en Dal	191	1.595	463	116	75
Heumen	116	830	277	74	39
Nijmegen	843	8.418	2.198	760	462
Wijchen	182	1.893	590	226	122
Druten	76	851	297	92	46
Mook en Middelaar	126	382	113	28	12
Totaal	**1.650**	**15.185**	**4.301**	**1.402**	**817**

→ 20 werknemers

	20 t/m 49	50 t/m 99	100 t/m 199	200 t/m 499	→ 500
Beuningen	40	6	5	0	0
Berg en Dal	46	8	9	3	1
Heumen	22	3	1	1	0
Nijmegen	262	100	68	25	13
Wijchen	85	20	13	4	0
Druten	22	11	6	1	1
Mook en Middelaar	10	2	0	0	0
Totaal	**487**	**150**	**102**	**34**	**15**

De grootteklasse wordt vastgesteld aan de hand van het aantal mensen dat 12 uur of meer werkzaam is (grote banen). Het kan daardoor voorkomen dat een bedrijf, waar veel meer mensen werken (minder dan 12 uur en/of uitzendbanen) toch in een lage grootteklasse valt. Daarnaast telt de PWE vestigingen. Indien een onderneming uit meerdere vestigingen bestaat worden de werkenden verdeeld over die vestigingen. Hierdoor komen de beide vestigingen uit in langere grootteklassen dan de totale onderneming. Bij meerdere vestigingen van een bedrijf, is elke vestiging als een apart bedrijf meegerekend. Ook non-profit organisaties als overheidsinstellingen, ziekenhuizen e.d. zijn als bedrijf meegerekend en in de grootteklassen meegeteld.

Totaal aantal bedrijven 20 of meer medewerkers: 788

COLOFON

Dit is een gezamenlijke uitgave van Gemeentelijk WerkBedrijf en Breed.

Vormgeving
Reclamebureau DplusM
(infographics gebaseerd op werk van Studio Lakmoes)

Februari 2015

www.werkbedrijfrvn.nl

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Maatschappelijke Ontwikkeling

Ingekomen stuk D16 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
26 mei 2015	MO10/15.0005314	Jona Overmars
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Integratie Werkbedrijf en Breed		(024) 3299023

Geachte leden van de raad,

U heeft onlangs het voorstel 'Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)' ontvangen. In dat voorstel hebben wij aangegeven dat u, in aanvulling op het raadsvoorstel, een brief ontvangt over de integratie van het Werkbedrijf en Breed. Bij deze bieden wij u de in het raadsvoorstel bedoelde brief aan. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de werkwijze en financiële vooruitzichten van het (integrale) Werkbedrijf.

U spreekt naar verwachting in de kamerronde van de Politieke Avond van 10 juni over de integratie van Breed in het Werkbedrijf. De aanleiding voor die bespreking is het genoemde raadsvoorstel, waarin een aantal wijzigingen worden voorgesteld in de gemeenschappelijke regelingen van de MGR en de GR WNO (Breed). De wijzigingen in de regelingen hebben een grotere reikwijdte dan de overheveling van taken en bevoegdheden op het gebied van de sociale werkvoorziening. U kunt hier meer over lezen in ons voorstel van 12 mei 2015.

Als gevolg van bezuinigingen op de rijksbekostiging van de Wsw, zal in de komende jaren waarschijnlijk een tekort ontstaan op het SW-onderdeel van de begroting van het Werkbedrijf. In deze brief geven we, met de op dit moment beschikbare cijfers, duidelijkheid over dit tekort. Het tekort kan niet worden opgelost door verbetering van de bedrijfsresultaten (het verhogen van opbrengsten uit de markt), terwijl we wettelijk verplicht zijn om de rechten van de huidige SW-medewerkers te waarborgen. Dit betekent dat elke gemeente een keuze zal moeten maken over de manier waarop het tekort op het SW-onderdeel vanaf 2016 gedekt wordt. Een nadere toelichting en de opties voor dekking van het Nijmeegse aandeel in dit tekort, leest u verderop in deze brief (paragraaf 3).

U kunt in deze brief het volgende lezen:

1. Naar één Werkbedrijf in het Rijk van Nijmegen
   In deze paragraaf schetsen we waar we naar toe willen met de vormgeving van één Werkbedrijf in het Rijk van Nijmegen. Aan de hand van drie fictieve kandidaten beschrijven we de dienstverlening van het toekomstige integrale Werkbedrijf. Tevens lichten we in deze

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

paragraaf de bedrijfsdienstverlening van het Werkbedrijf toe.

2. Keuzes integratie Breed en Werkbedrijf
   In deze paragraaf lichten we de keuzes toe, die we gemaakt hebben over de vormgeving van het geïntegreerde Werkbedrijf en de transformatie daarnaar toe. We doen dit aan de hand van de eerder vastgestelde vijf uitgangspunten voor de integratie van Breed en het Werkbedrijf.

3. De financiële positie van het Werkbedrijf
   In deze paragraaf geven we u een eerste doorkijk naar de toekomstige financiële positie van het Werkbedrijf. Daarbij gaan we ook in op het tekort dat waarschijnlijk zal ontstaan op het SW-onderdeel. We zullen hier echter in later stadium, namelijk als we de integrale begroting van het Werkbedrijf 2016 in de zomer 2015 ontvangen, nog uitgebreid bij u op terug komen. In deze paragraaf gaan we ook in op de positie van West Maas en Waal en Mook en Middelaar.

4. Proces besluitvorming integratie Breed en Werkbedrijf
   In deze paragraaf beschrijven we het proces voor de besluitvorming door uw raad over de integratie van Breed en Werkbedrijf.

5. Bijlagen
   Direct achter de brief treft u twee bijlagen aan:
   a. Bijlage A over de Nijmeegse wensen en bedenkingen die u heeft geformuleerd naar aanleiding van de brief van 8 juli 2014 over de ontwikkeling van het Werkbedrijf. Hierbij wordt ook het proces diagnose van SW-medewerkers beschreven.
   b. Bijlage B: tijdslijn over besluitvorming die geleid heeft tot integratie Werkbedrijf en Breed.

Naast deze brief heeft u reeds ter informatie de eerste kwartaalrapportage MGR Rijk van Nijmegen en het inrichtingsplan ‘Daadwerkelijk’ ontvangen, die verband houden met de inhoud van deze brief.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
2

1. Naar één Werkbedrijf in het Rijk van Nijmegen

We kiezen voor één Werkbedrijf in het Rijk van Nijmegen. Het Werkbedrijf is hét arbeidsbemiddelingsbedrijf in de regio. Het doel van het Werkbedrijf is om zoveel mogelijk kandidaten bij reguliere bedrijven aan het werk te krijgen en te houden. Het Werkbedrijf is een samenvoeging van de 'afdelingen Werk' van de gemeenten Druten, Beuningen, Wijchen, Heumen, Mook en Middelaar, Groesbeek en Nijmegen en het gehele SW-bedrijf Breed. Het Werkbedrijf voert in nauwe samenwerking met het UWV de bedrijfsdienstverlening uit. Daarnaast voert het Werkbedrijf de regie over de arbeidsmatige dagbesteding.

Hieronder lichten we aan de hand van drie (fictieve) kandidaten de dienstverlening vanuit het toekomstige Werkbedrijf toe. Naast de dienstverlening aan kandidaten voert het Werkbedrijf de bedrijfsdienstverlening uit; die beschrijven we aan het einde van deze paragraaf.

Dienstverlening aan kandidaten
De kandidaten van het Werkbedrijf zijn mensen met arbeidsvermogen die ondersteuning nodig hebben om aan werk te komen of om werk te behouden. Inclusief de kandidatenpopulatie van het UWV bestaat de groep uit circa 17.400 werkzoekenden[1]. De groep kandidaten is divers. Vanuit de gemeenten geven we prioriteit aan de ondersteuning van nieuw instromende bijstandsgerechtigden, jongeren en mensen met een arbeidsbeperking (voorheen Wajong en Wsw). Nieuw voor de gemeenten is de doelgroep 'mensen met een arbeidsbeperking'. Kenmerkend voor deze groep is dat zij veelal intensieve en langdurige ondersteuning nodig hebben om aan werk te komen en te behouden.

Bijstandsgerechtigden
In het Rijk van Nijmegen zijn circa 8.800 bijstandsgerechtigden[2] woonachtig. Circa 41% van de bijstandsgerechtigden ontvangt langer dan drie jaar een uitkering. Daarnaast is er ook een aanzienlijk deel relatief nieuw in de bijstand: zo stroomt circa 40 tot 45% van het aantal bijstandsgerechtigden 'nieuw' in per jaar. We houden er verder rekening mee dat circa 20 tot 30%[3] van het aantal mensen in de bijstand een volledige of gedeeltelijke ontheffing van de

[1] Dit is het aantal niet-werkende werkzoekenden in de regio Rijk van Nijmegen. Het aantal is gepubliceerd in Basisset Regionale Arbeidsmarktinformatie, april 2015, UWV. Vanaf januari 2015 volgt het CBS de internationaal afgesproken definitie van werkloosheid. Aansluitend daarop past ook UWV de definitie van de niet-werkende werkzoekenden (nww) aan op de internationale definitie. Hiermee vervalt het urencriterium van 12 uur en de leeftijdsgrens van 65 jaar. Een niet-werkende werkzoekende is per januari 2015 iemand van 15 tot en met 74 jaar die bij UWV als werkzoekende staat ingeschreven. De populatie bestaat uit WW-ers, WWB-ers en werkzoekenden zonder uitkering.
[2] Dit aantal bijstandsgerechtigden is afkomstig van de kernkaart Werk en Bijstand en heeft betrekking op het jaar 2013. We hebben gekozen voor deze bron, vanwege de opname van andere indicatoren in de kernkaart die we hebben gebruikt voor de beschrijving van deze deelpopulatie. Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar voor 2015.
[3] Dit is een percentage gebaseerd op het percentage in Nijmegen en er is een grotere marge naar beneden aangehouden omdat uit de benchmarks blijkt dat met name kleinere gemeenten minder snel overgaan tot het ontheffen van bijstandsgerechtigden (Divosa-monitor 2014 'De grote verbouwing', jaarrapportage Divosa)

arbeidsplicht heeft. Dit betekent dat een deel van de bijstandsgerechtigden niet actief op zoek is naar werk. Het grootste deel van de bijstandsgerechtigden is dat echter wel. Een deel van hen kan prima zijn eigen weg (terug) vinden naar de arbeidsmarkt. Een groter deel van de groep heeft echter enige vorm van ondersteuning nodig.

Voorbeeld 1: Nieuw instromende bijstandsgerechtigde
Mevrouw Pieterse uit Beuningen heeft na zes maanden WW een bijstandsuitkering moeten aanvragen. Direct na toekenning van de uitkering wordt zij door de klantmanager in Beuningen aangemeld bij het Werkbedrijf. Het Werkbedrijf heeft mevrouw Pieterse na drie dagen gescreend. Dit levert een kandidaatprofiel op, waarin onder andere informatie over opleiding, ervaring, vaardigheden en de voorkeur voor een werksoort wordt opgenomen. Mevrouw Pieterse heeft de werksoort logistiek als voorkeur. Het kandidaatprofiel is de basis voor de bemiddeling.

Mevrouw Pieterse heeft één consulent uit het team Intake en Diagnose als aanspreekpunt gedurende de eerste drie maanden. Deze inzet is erop gericht mevrouw te plaatsen bij een bedrijf. De dienstverlening is verder gericht op verbetering van vaardigheden zoals het voeren van (sollicitatie)gesprekken met bedrijven en het maken van een CV, en advisering over een bepaalde beroepsoriëntatie. Ondanks de inzet van zowel mevrouw Pieterse als de consulent is er na drie maanden nog geen succesvolle plaatsing bij een bedrijf gerealiseerd. Mevrouw Pieterse wordt nu overgedragen aan het Werkteam Logistiek. Dit werkteam heeft een caseload aan bedrijven en kandidaten en is verantwoordelijk voor de acquisitie van werk tot de verbinding van kandidaat en bedrijf. Het Werkteam dat verantwoordelijk is voor de plaatsing kan hiervoor diverse methodieken en instrumenten inzetten.

<u>Jongeren met arbeidsbeperking</u>
Voor jongeren met arbeidsvermogen én een arbeidsbeperking is sinds 1 januari 2015 veel veranderd in de wetgeving. Zij kunnen niet langer een beroep doen op de Wajong. De jongeren stromen in bij het Werkbedrijf vanuit VSO (Voortgezet Speciaal Onderwijs), Praktijkonderwijs en (in mindere mate) MBO. De kenmerken van de nieuwe doelgroep verschillen nauwelijks met die van de huidige Wajongers (die onder begeleiding van het UWV blijven). De meest voorkomende aandoening onder Wajongers is een verstandelijke beperking. Verder is er bij veel Wajongers sprake van psychiatrische aandoeningen. Bij een klein deel is er sprake van somatische (fysieke) aandoeningen. Bij circa de helft van de Wajongers is sprake van meerdere aandoeningen.

We hebben uitgebreid onderzoek gedaan naar de nieuwe doelgroep jongeren met een arbeidsbeperking in onze regio. De verwachting is dat er jaarlijks 300 personen zullen instromen. Uiteindelijk zullen er zo'n 250 personen ook echt in staat zijn om te werken. Zij hebben geen recht op een Wajong-uitkering (die immers in het nieuwe stelsel alleen beschikbaar is voor mensen die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn). Voor hun inkomen zijn zij in eerste instantie aangewezen op werk, eventueel ondersteund door de voorzieningen uit de Participatiewet. De kandidaten die na verloop van tijd toch niet over arbeidsvermogen blijken te beschikken, kunnen alsnog een beroep doen op de Wajong.

Voorbeeld 2: Jongere met arbeidsbeperking
Teun van Vliet is 19 jaar. Hij heeft Praktijkonderwijs gevolgd (vanwege zijn verstandelijke beperking). Het laatste jaar heeft hij stage gelopen bij de groenteboer in zijn dorp. Vanwege de komst van een supermarkt is de groenteboer failliet gegaan en heeft Teun zijn stageplaats en

mogelijke toekomstige werkplek verloren. Het team Jongeren van het Werkbedrijf kent de situatie van Teun. Deze is namelijk al besproken in het scholennetwerk waarin onderwijs, Werkbedrijf en MEE participeren. Het doel daarvan is om te zorgen dat jongeren met een beperking aan het werk gaan of een vervolgopleiding volgen. Van Teun is bekend dat hij een 'werkprofiel' heeft; een vervolgopleiding aan het MBO is voor hem niet haalbaar.

Na intake door het Jongerenteam van het Werkbedrijf beoordeelt de arbeidsdeskundige of Teun voorgedragen moet worden aan het UWV voor een indicatie voor een garantiebaan. De inschatting is dat Teun een indicatie daarvoor zal krijgen. Voor Teun wordt dan ook een afspraak gemaakt bij het UWV. Dit is eenvoudig te realiseren door de nauwe contacten die het Jongerenteam met het UWV onderhoudt.

Teun krijgt een indicatie en het Werkteam Detailhandel van het Werkbedrijf gaat op zoek naar een geschikte werkplek voor Teun. Na drie maanden is er een gevonden: de groenteafdeling van de supermarkt in zijn dorp! Teun wordt via een proefplaats op de werkplek geplaatst. Hierbij wordt al direct een jobcoach ingezet, die goed begrijpt wat Teun nodig heeft om hem te laten wennen aan de nieuwe werkomgeving, werkzaamheden en collega's. Er vindt een loonwaardemeting plaats om de omvang van de loonkostensubsidie aan de werkgever vast te stellen. Na de proefplaatsing van drie maanden krijgt Teun een dienstverband bij de supermarkt. De jobcoach die hij tijdens zijn proefplaatsing had blijft zijn begeleider. Na het eerste jaar kijkt de werkgever tevreden terug: in het begin was het even wennen, maar hij heeft met Teun een enthousiaste en leergierige medewerker, die ook goed met klanten om kan gaan.

<u>Wsw</u>
In de afgelopen jaren heeft Breed als SW-bedrijf reeds de ontwikkeling in gang gezet van een productiebedrijf naar een arbeidsbemiddelingsbedrijf. De visie van Werkbedrijf en Breed als arbeidsbemiddelingsbedrijf sluiten goed op elkaar aan. Breed heeft in de afgelopen jaren een reorganisatie doorgevoerd. Hierdoor is het indirecte personeel sterk gefocust op de rol die zij moeten innemen in een arbeidsbemiddelingsbedrijf. Deze ervaring en expertise zetten we in bij de verdere ontwikkeling van het (integrale) Werkbedrijf als arbeidsbemiddelingsbedrijf. We kunnen dus de resultaten van de in Breed gedane reorganisatie-investering benutten binnen het Werkbedrijf.

De huidige SW-medewerkers behouden hun rechten en plichten. Eind 2014 werkten er 2.176 mensen via de Wsw bij Breed. Deze mensen hebben een arbeidsovereenkomst, nu nog via Breed, vanaf 1 januari 2016 via het Werkbedrijf (MGR). De rechtspositie van de SW-medewerkers wijzigt niet.

Iedere SW-medewerker heeft een consulent. De consulent is verantwoordelijk voor bemiddeling, begeleiding, scholing en doorgroei van de medewerker. Op basis van een bemiddelingsadvies en een individueel ontwikkelplan bepaalt de consulent met de medewerker zijn of haar doelen.

Voorbeeld 3: SW-medewerker
Ben Peters is 55 jaar en sinds 2003 in dienst bij Breed en in de nieuwe situatie dus bij het Werkbedrijf. Ben is ingedeeld in de werksoort Toezicht en Beheer en de afgelopen anderhalf jaar is hij gedetacheerd geweest bij een groot bouwbedrijf in Nijmegen, als assistent-toezichthouder

op de bouwplaats van een nieuw te bouwen hotel. Heel leuk en verantwoordelijk werk, vindt Ben. Helaas lopen de bouwactiviteiten bijna ten einde en dus ook zijn detachering.

Ben heeft een consulent bij het Werkbedrijf die verantwoordelijk is voor zijn bemiddeling, begeleiding en ontwikkeling. Voor wat betreft dat laatste heeft hij jaarlijks een IOP-gesprek (IOP staat voor 'individueel ontwikkelplan') met zijn consulent. Ze hebben afgesproken dat Ben een weerbaarheidstraining gaat volgen. Dat zal zijn assertiviteit vergroten waardoor hij in de toekomst nog beter zijn functie kan uitoefenen. Die afspraak leggen ze vast in zijn IOP.

Omdat het bouwproject voor het nieuwe hotel afloopt, heeft hij een gesprek met zijn consulent om nieuwe detacheringsmogelijkheden te onderzoeken. Via Bedrijfsdienstverlening is een aanvraag binnengekomen voor een assistent-beheerder van een sporthal in Wijchen. Dat lijkt Ben wel iets en ook de consulent is enthousiast. Het mooiste is nog wel dat dit qua termijn precies aansluit op zijn huidige detachering. Samen met de consulent gaat hij op sollicitatiegesprek. De leiding van de sporthal laat na afloop weten dat ze het met Ben beslist zien zitten. De consulent stemt verder met de leiding de formele punten af, zoals het te hanteren uurtarief etc. Alles wordt vastgelegd in een detacheringsovereenkomst. En dus start Ben twee weken later in zijn nieuwe rol als assistent-beheerder van de sporthal. Wel even spannend, die eerste week, maar gelukkig komt zijn consulent dagelijks even langs om te informeren hoe het gaat!

Dienstverlening aan bedrijven
Ook de bedrijfsdienstverlening wordt ingericht op basis van werksoorten. Het Werkbedrijf heeft gekozen om te werken met werksoorten omdat dit het bemiddelen van kandidaten naar werk eenvoudiger maakt. Daarnaast levert het de juiste focus op, de medewerkers van het Werkbedrijf werken vanuit een specialisme en kennen de markt goed. De ondernemers waar het Werkbedrijf mee samenwerkt, ondervinden uiteraard geen negatieve gevolgen (bureaucratie, langs elkaar heen werken) van deze werkwijze. Bij het opzetten van de bedrijfsdienstverlening maakt het Werkbedrijf gebruik van de ervaringen van Breed, dat al geruime tijd op deze wijze werkt.

Omdat het Werkbedrijf aan de slag gaat met integrale teams, wordt er één regisseur per bedrijf aangewezen. Deze regisseur houdt het overzicht en zorgt ervoor dat de dienstverlening effectief en efficiënt is. Om de bedrijfsdienstverlening verder vorm te geven zijn er al diverse projecten en 'try outs' gedaan, vaak samen met bedrijven, om te bekijken wat werkt en waar de ondernemers behoefte aan hebben.

UWV, Breed en de gemeenten werken al intensief samen bij de dienstverlening richting de grootste werkgevers. Zo voeren ze gezamenlijke bedrijfsanalyses uit. Dit heeft onder andere geleid tot extra arbeidsplaatsen bij de Radboud Universiteit. Deze werkwijzen worden de komende tijd verder uitgerold. De ontwikkeling van de bedrijfsdienstverlening gaat in nauw overleg en afstemming met het UWV.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

2. Keuzes integratie Breed en Werkbedrijf

Begin juli 2014 hebben de colleges in het Rijk van Nijmegen vijf uitgangspunten vastgesteld over de integratie Breed en Werkbedrijf. Deze uitgangspunten zijn voorgelegd aan de raden van de deelnemende gemeenten. U heeft als raad uw wensen en bedenkingen hierop geformuleerd. In algemene zin merken we op dat er breed draagvlak is voor de integratie van Breed in het nieuwe Werkbedrijf. In Bijlage A gaan we specifiek in op uw wensen en bedenkingen en de wijze waarop we dit bij de definitieve integratie van Breed en Werkbedrijf hebben vormgegeven.

Hieronder staan de oorspronkelijke vijf uitgangspunten uit de brief van 8 juli 2014. We herhalen deze uitgangspunten, omwille van de herkenbaarheid. U leest vervolgens welke keuzes door de colleges, bestuur MGR en bestuur Breed uiteindelijk zijn gemaakt. Bij uitgangspunt 2 is de tekst van het uitgangspunt aangevuld, zodat het uitgangspunt aansluit bij de actuele situatie.

1. Het nieuwe regionale Werkbedrijf is een arbeidsbemiddelingsbedrijf.

Het Werkbedrijf is een arbeidsbemiddelingsbedrijf en geen productiebedrijf. Deze keuze hebben we geformuleerd bij de transitie van Breed naar een arbeidsbemiddelingsbedrijf én bij de integratie van Breed met het Werkbedrijf. De consequentie van deze keuze is dat het Werkbedrijf in beginsel geen productiefaciliteiten in eigen beheer heeft. Het huidige Breed kent nog wel interne productie-eenheden. Momenteel werken daar nog zo'n 900 SW-medewerkers.

We kiezen ervoor deze interne productie-eenheden nu wél volledig mee te nemen naar het Werkbedrijf. Door deze keuze voorkomen we ook dat er nieuwe schotten ontstaan (bijvoorbeeld tussen een onderdeel 'beschut werken' en de overige onderdelen van het Werkbedrijf), we willen de participatieketen integraal benaderen.

Later wordt een keuze gemaakt over de definitieve positionering van deze productie-eenheden in de participatieketen. Hierbij wordt de noodzakelijke omvang van het aantal werkplekken in een beschermde omgeving betrokken. Momenteel worden de SW-medewerkers die binnen Breed werken nader gediagnosticeerd (zie Bijlage A). Op basis hiervan zal een prognose gegeven kunnen worden over het aantal SW-medewerkers dat alsnog bij een regulier bedrijf aan de slag kan gaan en het aantal dat aangewezen blijft op aangepast werk binnen een beschermde omgeving.

2. Onderdelen van Breed zoals het onderdeel beschut werken (interne werkplekken), brengen we als aparte administratieve entiteit onder in de MGR. Deze entiteit zal ook het werkgeverschap verzorgen voor de huidige SW-medewerkers, die hun rechten en plichten behouden. Verder zal ten aanzien van deze groep en hun rechtspositie ook overleg worden gevoerd met de bonden. Ook wordt op deze manier duidelijk dat het Werkbedrijf geen productie- maar een arbeidsbemiddelingsbedrijf is.
Aanvulling: inmiddels is duidelijk dat er geen sprake is van 'onderdelen van Breed', maar het gehele SW-bedrijf Breed wordt geïntegreerd met het Werkbedrijf. Daarnaast is er geen sprake van een aparte entiteit voor het werkgeverschap van SW-medewerkers, en wordt er niet onderhandeld met de bonden over hun rechtspositie (het behoud van de rechtspositie van SW-medewerkers is immers al wettelijk vastgelegd).

We kiezen ervoor om de huidige activiteiten van Breed volledig onder te brengen bij de module Werkbedrijf van de MGR. In 2016 zal er een keuze gemaakt moeten worden in de regio, waarbij nader bepaald wordt hoe wij in de toekomst deze vorm van beschut werk willen positioneren. We kiezen er nu echter niet voor om de huidige beschut werkenfaciliteit buiten het Werkbedrijf te positioneren, omdat dat ertoe zou leiden dat er naast het Werkbedrijf toch nog een apart onderdeel beschut werk of productiefaciliteit zou blijven bestaan. In het licht van de nog te voeren discussie hierover nemen we dit onderdeel dus volledig mee in het Werkbedrijf. Er zijn op dit moment nog zo'n 900 'interne' SW-medewerkers, die we naar een vorm van gedetacheerd werken willen toeleiden (voor een deel van de mensen zal beschut werk nodig blijven, zie uitleg over diagnoseproces in Bijlage A).

Het proces om 'van binnen naar buiten' te gaan is nog volop bezig, onze doelstelling is om uiteindelijk slechts 15% van de huidige SW-doelgroep, middels de werkvorm beschut werk, binnen een (eigen) productiebedrijf te laten werken. De capaciteit, methodieken en instrumenten van het Werkbedrijf zijn nodig om deze doelstelling te realiseren. Als we de productiefaciliteit nu 'apart' zouden zetten, verliezen we mogelijk de focus die nodig is om onze doelstelling te bereiken. Als deze doelstelling gerealiseerd is, kan er mogelijk een andere keuze met betrekking tot een (beschutte) productiefaciliteit gemaakt worden.

Voor de volledigheid: het is wettelijk vastgelegd dat de huidige medewerkers met een SW-indicatie en arbeidsovereenkomst met Breed hun rechten en plichten behouden.

3. De budgetscheiding in de begroting en jaarrekening van het nieuwe Werkbedrijf (tussen Wsw en Participatiebudget) blijft zichtbaar. Dit doen we vanuit een oogpunt van transparantie en het mogelijk kunnen maken van politieke keuzes over bijvoorbeeld meer/minder dienstverlening en harmonisering van regelingen.

Alle modules binnen de MGR hebben een aparte deelbegroting. Deze deelbegrotingen vormen tezamen de integrale MGR-begroting. Het SW-onderdeel wordt opgenomen in de module Werkbedrijf. De verwachte tekorten door de verlaging van de rijksvergoeding voor de Wsw worden in de begroting apart in beeld gebracht. Dit is conform het bovenstaande uitgangspunt en uw wens.

In paragraaf 3 in deze brief (De financiële positie van het Werkbedrijf) gaan we verder in op de financiële vooruitzichten van de SW en het Werkbedrijf.

4. De procesinrichting van het Werkbedrijf is leidend.

In de afgelopen periode is door het bestuur van de MGR een inrichtingsplan voor het Werkbedrijf in ontwerp vastgesteld. Het functiegebouw van Breed heeft als basis gediend voor het nieuw op te stellen functiegebouw van het Werkbedrijf. Breed heeft in de afgelopen jaren een forse reorganisatie doorgevoerd op basis van een vergelijkbare visie als de visie die ten grondslag ligt aan het Werkbedrijf. Het inrichtingsplan 'Daadwerkelijk' is voor advies verstuurd aan de ondernemingsraad van Breed en de BOR (Bijzondere Ondernemingsraad, de OR-en van de

deelnemende gemeenten). Vervolgens worden de laatste aanpassingen in het inrichtingsplan verwerkt en zal deze definitief worden vastgesteld in het bestuur van de MGR.

5. In het nieuwe Werkbedrijf wordt een rechtspositie-/arbeidsvoorwaardenregeling ontwikkeld die flexibele inzet van personeel (zowel vast als tijdelijk) mogelijk maakt. Het zittend personeel van zowel Breed als de gemeenten – dat valt onder de CAR-UWO rechtspositie regeling – krijgt de mogelijkheid deze rechtspositieregeling te houden of over te stappen naar de nieuwe rechtspositieregeling van het Werkbedrijf. De cao's gebaseerd op de CAR-UWO die zowel gemeenten als Breed hanteren voor dit personeel zullen worden geharmoniseerd.

Dit uitgangspunt wordt gehanteerd in de onderhandelingen met de bonden omtrent de vorming van het Werkbedrijf.

3. Financiële positie van het toekomstige Werkbedrijf

De huidige lasten van het Werkbedrijf in 2015 zijn begroot op € 21 miljoen, de huidige lasten van SW-organisatie Breed zijn voor 2015 begroot op € 64 miljoen (voor zowel de SW-medewerkers als de indirecte organisatie). Bij integratie van beide bedrijven bedraagt de integrale begroting van het Werkbedrijf aan lasten circa € 82 miljoen in 2016. In 2016 zullen de loonkosten van de SW-medewerkers ongeveer € 49 miljoen bedragen, de lasten voor de indirecte SW-organisatie ongeveer € 10 miljoen. De baten bestaan voor het SW-gedeelte uit overheidssubsidie (ongeveer € 44 miljoen) en bedrijfsopbrengsten uit de markt (ongeveer € 12 miljoen). Door inzet van deze middelen trachten we aan de onderkant van de arbeidsmarkt dusdanig te interveniëren dat zoveel mogelijk kandidaten aan het werk komen én blijven. Zoals uit de cijfers duidelijk wordt, wordt het merendeel van het geld ingezet om te zorgen dat de SW-medewerkers aan het werk blijven en hun arbeidsvoorwaarden behouden. Hiertoe zijn wij wettelijk verplicht.

Juist het SW-deel staat in de komende jaren onder druk en laat – met de huidige beschikbare cijfers – een negatief exploitatieresultaat zien. De belangrijkste component in de bekostiging van de SW is de rijkssubsidie. De rijkssubsidie per medewerker neemt in de komende jaren af, terwijl de salariskosten ongeveer gelijk blijven. Dit verschil bedraagt enkele duizenden euro's per jaar per medewerker. Een dergelijk bedrag kunnen wij niet opvangen door het verbeteren van het bedrijfsresultaat per SW-medewerker. Er zal dus waarschijnlijk een tekort ontstaan binnen het SW-onderdeel van het Werkbedrijf.

Dit tekort is door Breed, in het meerjarige vooruitzicht in de gewijzigde begroting 2015, geraamd op € 3,2 miljoen in 2016, oplopend naar € 4,3 miljoen in 2018. Deze raming wordt gedurende het voorjaar 2015 verfijnd en opnieuw doorgerekend. In de begroting MGR, module Werkbedrijf, zal een definitieve begroting 2016 worden gepresenteerd. Mogelijk zal deze begroting door nieuwe beschikbare cijfers andere resultaten laten zien dan in de gewijzigde begroting Breed 2015, maar het tekort op het SW-onderdeel zal waarschijnlijk een financieel vraagstuk opleveren. Elke gemeente zal een keuze moeten maken hoe dit tekort gedekt kan worden.

Het genoemde verschil tussen salariskosten en rijkssubsidie per SW-medewerker is niet volledig te compenseren door het verhogen van de tarieven of het aantal productieve uren per SW-medewerker. In de gewijzigde begroting 2015 van Breed wordt rekening gehouden met groei in

de bedrijfsopbrengst per SW-medewerker, maar dit is onvoldoende om de terugloop van de bezuiniging te compenseren. De begrote ontwikkeling in het bedrijfsresultaat is positief, maar de rijksbezuiniging op de Wsw is relatief groot, waardoor dat negatieve effect niet kan worden opgevangen door verbetering van het bedrijfsresultaat. We wijzen er daarnaast op dat de in de begroting van Breed opgenomen raming van bedrijfsopbrengsten een begroting is, waarvan de realisatie uiteraard afhankelijk is van marktomstandigheden, ziekteverzuim, etc.

De deelnemende gemeenten moeten vaststellen op welke manier het tekort in 2016 en volgende jaren gedekt zal worden. Er moet door elke gemeente vanaf 2016 waarschijnlijk meer aan het SW-deel van het Werkbedrijf worden bijgedragen, dan het SW-budget dat de gemeente van het Rijk ontvangt. We zullen hier bij de geïntegreerde meerjarenbegroting van de MGR/Werkbedrijf dieper op ingaan. We hebben in de Zomernota 2015 opgemerkt dat de financiële situatie van het SW-onderdeel van het Werkbedrijf een actueel risico vormt. Op dit moment kunnen wij nog onvoldoende inschatten hoe groot het financiële effect van dit risico zal zijn. De definitieve rijksbijdrage voor de sociale werkvoorziening wordt pas later in 2015 bekend gemaakt. We houden dit scherp in de gaten en ondernemen indien mogelijk actie om het financiële nadeel te minimaliseren. Als er evenwel een tekort ontstaat, hebben we, zoals is beschreven in de Zomernota, de financiële ruimte om eenmalig in 2016 het Nijmeegse aandeel in het tekort op het SW-onderdeel van het Werkbedrijf te dekken.

Boekenonderzoek
In het voorjaar van 2015 is een boekenonderzoek uitgevoerd bij Breed. Het doel van dit onderzoek was om de financiële positie van Breed te onderzoeken en inzicht te geven in het bedrijf Breed en de totstandkoming van de risicoparagraaf. Het onderzoek is gebaseerd op de jaarstukken en onderliggende documenten en gegevens van Breed. Het onderzoek is uitgevoerd door de regionale financiële adviesfunctie voor gemeenschappelijke regelingen.

Het onderzoek is inmiddels in de afrondende fase. Naar verwachting zal bij het aanbieden van de begroting MGR 2016 ook het onderzoeksrapport beschikbaar worden gesteld aan de deelnemende gemeenten.

Samenwerkingsvoordelen, efficiency, bezuinigingen
Met minder mensen moeten we betere dienstverlening leveren om een vergelijkbaar maatschappelijk effect te realiseren en een grote groep mensen van dienstverlening te voorzien. Dat was kortweg de boodschap van Sterke werkwoorden. In Sterke werkwoorden wordt de (forse) taakstelling op het landelijke Participatiebudget en op de Wmo-budgetten (arbeidsmatige dagbesteding) al doorvertaald in de organisatie.

We voorzien financiële voordelen als gevolg van de integratie van Breed in het Werkbedrijf. De voordelen ten aanzien van de bedrijfskosten zijn reëler dan eventuele voordelen aan de opbrengstenkant (inkomsten uit bedrijfsactiviteiten in de markt). Binnen de bedrijfskosten zijn er synergievoordelen te behalen die in de meerjarenbegroting van de MGR meegenomen worden. Deze voordelen zullen echter nooit zo groot zijn, dat het negatieve resultaat als gevolg van de rijksbezuiniging op de Wsw-subsidie volledig gecompenseerd kan worden.

West Maas en Waal
West Maas en Waal neemt deel aan de GR Breed, maar niet aan de MGR. Binnen de GR Breed heeft West Maas en Waal 74 SW-medewerkers (bron: begroting 2015 van Breed). De gemeente West Maas en Waal wil graag dat deze mensen hun werkplek houden en wij denken daarin mee.

Concreet betekent dit dat het Werkbedrijf een samenwerkingsovereenkomst met West Maas en Waal afsluit voor deze SW-medewerkers en dat we bijvoorbeeld afspraken gaan maken over een vast bedrag per SW-medewerker dat jaarlijks geïndexeerd wordt. In deze overeenkomst worden de overheidstaken in het kader van de (oude) SW gedelegeerd aan de MGR. Het streven is om te komen tot een integrale meerjarige afspraak over deze dienstverlening. Indien deze groep mensen inderdaad van de GR Breed overgaat naar de MGR (en niet naar bijvoorbeeld de SW-organisatie in Rivierenland), dan committeert West Maas en Waal zich ook langdurig aan de MGR. Met de gemeente West Maas en Waal is afgesproken dat er voor 1 oktober 2015 duidelijkheid is over deze afspraken.

Bij de liquidatie van Breed maken we inzichtelijk wat dit in financieel opzicht betekent voor de gemeente West Maas en Waal. In het liquidatieplan en het opheffingsbesluit wordt hier concreet op teruggekomen.

Het besluit om de GR Breed aan te passen wordt ook voorgelegd aan het college en gemeenteraad van de gemeente West Maas en Waal.

Mook en Middelaar
De financiële voor- en nadelen die voortkomen uit de GR Breed hebben geen consequenties voor de gemeente Mook en Middelaar, omdat deze gemeente geen deelnemer is aan de GR Breed.

4. Proces besluitvorming integratie Breed en Werkbedrijf

De besluitvorming over de integratie van Breed en Werkbedrijf, inclusief verzending van stukken die niet altijd een besluit door de raad behoeven, verloopt als volgt:

- Mei/Juni 2015:
  - Colleges van de deelnemende gemeenten bieden aan de raad in de betreffende gemeente het voorstel 'Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)'aan.
  - Colleges van de deelnemende gemeente verzenden, in aanvulling op het hiervoor genoemde raadsvoorstel, deze brief met informatie over integratie Werkbedrijf en Breed.
- Juni 2015:
  - Indien mogelijk (qua agenda) en gewenst door de raad, worden het raadsvoorstel en deze brief besproken in de raad. Voor de Nijmeegse raad geldt dat er op 10 juni in een kamerronde over dit onderwerp zal worden gesproken. Indien een gemeente daartoe besluit, kan ook al in juni definitieve besluitvorming plaatsvinden over dit raadsvoorstel.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

- Juli 2015:
  - Binnen de MGR wordt de begroting 2016 voorbereid. De ontwerpbegroting 2016 zal in juli door het DB van de MGR worden vastgesteld en aan de deelnemende gemeenten worden aangeboden.
- September 2015:
  - Besluitvorming in de gemeenteraden over het voorstel 'Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)'. We streven er naar dat alle gemeenteraden uiterlijk 1 oktober 2015 een besluit nemen over dit voorstel. Het is mogelijk dat een aantal gemeenten dit besluit reeds eerder (bijvoorbeeld in juni) nemen.
  - Parallel hieraan zal de begroting MGR 2016 worden voorzien van gemeentelijke zienswijzen.
- 4e kwartaal 2015:
  - AB MGR stelt, na ontvangst van de zienswijzen, de begroting MGR 2016 definitief vast.
- 1e kwartaal 2016:
  - Per 1 januari treden de wijzigingen in 'Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) en GR WNO (Breed)' in werking.
  - De opheffing (liquidatie) van de GR WNO (Breed) wordt verder onderzocht en voor besluitvorming aan de raden voorgelegd.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

Bijlage A: Nijmeegse wensen en bedenkingen; proces Diagnose SW-medewerkers
We gaan hieronder in op de door u ingebrachte wensen en bedenkingen.

1. *U spreekt de wens uit het streven naar één instrumentarium en verordening niet ten*
3. *koste te laten gaan van de beleidsvrijheid.*

   De basisgedachte achter de MGR is dat lokale dienstverlening kan verschillen, maar ook dat we het maximale willen halen uit regionale samenwerking. Concreet betekent dit dat gemeenteraden de kaders stellen, maar ook dat we niet willen dat de dienstverlening voor specifieke groepen per gemeente zeer van elkaar verschilt. Om een voorbeeld te geven: de ene gemeente wil veel meer inzet op jeugdwerkloosheid, maar de instrumenten die voor de groep jongeren gebruikt wordt verschilt niet van het instrumentarium voor hetzelfde type jongere in een andere gemeente. Uw raad heeft hiervoor begin 2015 besluiten over genomen bij de vaststelling van het strategisch arbeidsmarktbeleid en het maat- en meerwerk.

2. *U spreekt de wens uit de bevoegdheid tot het vaststellen van de DVO bij uw raad te leggen.*

   Op grond van de Gemeentewet is het afsluiten van privaatrechtelijke overeenkomsten een bevoegdheid van het college. Deze bevoegdheid kan niet gedelegeerd worden aan de raad. Uw raad is in het voortraject naar deze overeenkomst meegenomen. Een later ingediende motie waarin werd opgeroepen de overeenkomst voor een wensen en bedenkingen procedure aan te melden heeft het niet gehaald. Wij zullen u dan ook na de vaststelling van de overeenkomst deze ter kennisname aan u toesturen.

4. *U spreekt de wens uit dat de rechtspositie van WSW'ers en medewerkers van Breed behouden moet blijven*.

   De Wsw-ers behouden hun rechtspositie. De medewerkers van Breed gaan over naar het nieuwe Werkbedrijf conform de vastgestelde uitgangspunten. Dat betekent dat er rekening wordt gehouden met het feit dat er binnen Breed zeer recent een grote reorganisatie heeft plaatsgevonden.

5. *U spreekt de wens uit dat de arbeidsmatige dagbesteding niet mag leiden tot verdringing van WSW'ers*.

   De discussie over verdringing is complex. Enerzijds hebben wij de opdracht om mensen met objectief minder kansen op werk, aan het werk te helpen, anderzijds leidt dit er ook toe dat andere mensen niet in aanmerking komen voor die vacature. Daarbij hechten we er waarde aan te benadrukken dat de overheid er is voor mensen die onze hulp echt nodig hebben. Zowel de mensen in de arbeidsmatige dagbesteding als de mensen in de huidige SW vallen hier duidelijk onder.

   De discussie over verdringing speelt al langer. In onze visie Sterke werkwoorden stellen we helder dat onze dienstverlening altijd proportioneel is. Hoe minder zelfredzaam iemand is en hoe minder loonwaarde iemand heeft, hoe meer wij

ondersteunen. Wij zien het als onze opgave om ons instrumentarium vanuit deze twee variabelen (zelfredzaamheid en loonwaarde) te ontwikkelen. Dat betekent ook dat de afweging van een bedrijf om zaken met het Werkbedrijf te doen geen perverse (financiële) prikkels moet bevatten vanwege ons instrumentarium. Bedrijven kiezen kandidaten waarvoor ze een goede plek kunnen bieden en wij zetten hierbij proportionele instrumenten in.

6. *U spreekt de wens uit dat de capaciteit van het beschutte werk van voldoende omvang*
7. *dient te zijn om diegenen die daarvoor in aanmerking komen ook te kunnen plaatsen.*

Wij delen uw wens en spannen ons in om zoveel mogelijk mensen aan het werk te helpen. Wij erkennen dat sommige mensen een veilige (beschutte) werkomgeving nodig hebben. Dit is niet altijd een interne werkplek bij ons bedrijf, maar kan ook bij een regulier bedrijf (zoals bijvoorbeeld Breed en de huidige AWBZ-instellingen vaak aantonen). Op basis van de strategische kaderstelling door uw raad en de dienstverleningsovereenkomst, richt het Werkbedrijf haar dienstverlening in.

Het realiseren van beschut werken legt een relatief groot en structureel beslag op de beschikbare budgetten. We willen daarnaast juist ook mensen met een arbeidsbeperking een volwaardige kans geven op de (inclusieve) arbeidsmarkt. We starten daarom in 2015 met een pilot beschut werken op beperkte schaal. Op die manier kunnen we onderzoeken hoe we beschut werken kunnen inzetten, wat de gemiddelde arbeidsproductiviteit van de groep mensen is, welke werkplekaanpassingen nodig zijn om uiteindelijk een oordeel te vellen over 2016 en verder. We geven het Werkbedrijf de opdracht dit nader uit te werken en uit te voeren

8. *U spreekt de wens uit dat de positieve uitkomsten van de transformatie van Breed meegenomen dienen te worden naar het nieuwe bedrijf*.

Wij delen uw wens. Wij zijn van mening dat deze wens in het hele traject centraal heeft gestaan.

9. *U constateert dat er spanning bestaat tussen enerzijds de ambitie om veel mensen extern te detacheren en anderzijds het individuele maatwerk. Met als redenering dat er te veel rekening gehouden wordt met de wensen van werkgevers*.

Wij vinden het belangrijk dat het Werkbedrijf weet hoe ze met de doelgroep om moet gaan. Veel mensen in de doelgroep hebben een specifieke aanpak nodig (aangepaste werkplek, sociaal veilige werkomgeving, et cetera). Tegelijkertijd constateren we ook dat we te snel geneigd zijn om te denken dat een kandidaat weinig kan en geholpen moet worden. De afgelopen periode hebben we veel mensen gesproken – met bijvoorbeeld een Wajonguitkering – die zich niet serieus genomen voelen door ons en/of bedrijven en ondervraagd worden. De spanning heeft dus meerdere componenten.

We vinden het belangrijk dat mensen met een beperking een plek krijgen op de arbeidsmarkt en dat bedrijven deze plekken bieden. We gaan er vanuit dat bedrijven

dit willen en zien het als onze taak om de verbinding te leggen. En dan is het aan het Werkbedrijf om oog te hebben voor individuele omstandigheden. Dat is een grote uitdaging, omdat deze omstandigheden erg van elkaar verschillen. De 10.000 kandidaten die we in onze regio van dienstverlening moeten voorzien, zijn allemaal anders.

10. *U spreekt de wens uit dat bij het extern plaatsen van Breed-medewerkers individueel maatwerk leidend blijft.*

    Zie antwoord bij 9.

11. *U spreekt de wens uit dat de uitstroom van Breed-medewerkers wordt gemonitord en dat u hiervan regelmatig op de hoogte wordt gehouden*.

    Dit zal het Werkbedrijf doen.

12. *U spreekt de wens uit dat – bij het overplaatsen van 'indirect personeel van Breed' – wordt ingezet op kwalitatief goed opgeleide begeleiders die de belangen van de Breed-medewerkers centraal stellen*.

    Wij zijn van mening dat het personeel van het Werkbedrijf of het personeel van de partijen die het Werkbedrijf contracteert (zoals de uitvoerders van de arbeidsmatige dagbesteding) altijd het belang van de kandidaat centraal moet stellen. Waarbij wij de nuance willen maken dat bedrijven ook een belang hebben en dat het soms niet zo is dat kandidaat en Werkbedrijf het belang van de kandidaat hetzelfde definiëren. Bijvoorbeeld als er complexe problematiek is of als iemand niet wil werken.

Diagnose intern en beschut werken
Momenteel worden alle medewerkers die nu actief zijn in de werkvormen beschut werken en werken op locatie gediagnosticeerd. Het betreft een aantal van ongeveer 900 medewerkers. De uitkomst van de diagnoses is dat op een gefundeerde wijze kan worden bepaald, welke medewerkers:
1. Direct bemiddelbaar zijn naar de werkvorm detachering.
2. Na een gericht ontwikkeltraject bemiddelbaar zijn naar detachering.
3. Waarschijnlijk niet op korte termijn bemiddeld kunnen worden naar detachering.

Deze laatste groep medewerkers blijft aangewezen op de werkvormen beschut werken en werken op locatie. Na afloop van het proces diagnose zal er dus duidelijkheid zijn over het aantal medewerkers dat aangewezen blijft op de werkvorm beschut werken.

Daarnaast zijn er nog twee andere situaties die geconstateerd kunnen worden tijdens de diagnose. Beide hebben het karakter van uitstroom van de medewerker:
- De medewerker voldoet niet meer aan de minimale criteria die horen bij de werkvorm beschut werken (ondergrens).
- Na langdurige ziekte lijkt de medewerker in aanmerking te komen voor een uitkering op basis van arbeidsongeschiktheid, waardoor de arbeidsovereenkomst met Breed gestopt gaat worden.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
15

Bijlage B: Voorgeschiedenis en tijdslijn

In november 2013 hebben we het 'Werkboek Sterke werkwoorden' vastgesteld en hebben we u het voorstel voorgelegd om voor de regio Rijk van Nijmegen een modulaire gemeenschappelijke regeling (MGR) in te richten. Medio 2014 is deze MGR een feit en vanaf 1 januari 2015 is het regionale Werkbedrijf operationeel. De mensen van de gemeentelijke afdelingen Werk werken – onder één operationele aansturing en vanuit één locatie – samen.

Om echt één bedrijf te zijn, moeten we nog een aantal formele stappen zetten. De basis hiervoor staat omschreven in inrichtings- en integratieplan Daadwerkelijk. Dit plan is vastgesteld door het algemeen bestuur van de MGR. Het is gebaseerd op Sterke werkwoorden en beschrijft concreet hoe we het nieuwe Werkbedrijf gaan inrichten. Het AB van de MGR heeft Daadwerkelijk bij de eerste kwartaalrapportage beschikbaar gesteld aan de gemeenteraden.

De gemeenteraad besluit over wijziging van de MGR en de GR Breed om de SW-bevoegdheden over te hevelen van de GR Breed naar de MGR. In een later stadium wordt een voorstel aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten voorgelegd, om de GR Breed op te heffen.

Tijdslijn

Eind 2011	Gemeenten in onze regio spreken met elkaar af op domein Werk te gaan verkennen of verdere samenwerking een realistische optie is.
April 2012	Transitieplan: toekomst van Breed. Vaststellen zienswijzen van raden op het transitieplan van Breed.
Juli 2012	Voortgangsnotitie over de samenwerking op het domein Werk.
Februari 2013	De colleges in de regio stellen Samen Sterker vast. In Samen Sterker wordt de MGR voor het eerst genoemd als samenwerkingsvorm. Daarnaast is Samen Sterker de inhoudelijke basis voor het concretiseren van de samenwerking. Ook vindt in februari 2013 een raadsconferentie plaats. Op basis van Een Koepel voor Regionale Zuilen wordt gesproken over regionale samenwerking.
November 2013	De colleges in de regio stellen Sterke werkwoorden vast. Sterke werkwoorden is het document dat de samenwerking verder concretiseert en besluitvorming over één gezamenlijk Werkbedrijf mogelijk maakt. Ook besluiten de colleges over de MGR.
Mei 2014	Alle gemeenteraden hebben zowel Sterke werkwoorden als de MGR vastgesteld.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

Juli 2014	De colleges stellen de uitgangspunten voor de integratie van Breed in het nieuwe Werkbedrijf vast en vragen de raden hier hun zienswijze (wensen en bedenkingen) op te geven.
Februari 2015	Het algemeen bestuur van de MGR stelt Daadwerkelijk als voornemen vast en legt dit document ter advies voor aan de ondernemingsraden.
Heden 2015	Aanpassing MGR en GR Breed.

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
10 juni 2015 / 83/2015

Onderwerp
Vaststellen scenario voor de &Pas

Programma
Inkomen & Armoedebestrijding

Portefeuillehouder
T. Tankir

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
26 mei 2015

Samenvatting
In het coalitieakkoord is afgesproken onderzoek te doen naar één integrale regeling om de deelname aan activiteiten te vergroten. Nijmegen heeft de ambitie uitgesproken een stadsbrede pas te willen die voor alle inwoners aantrekkelijk is, maar waarop ‘onzichtbaar’ extra regelingen en aanbiedingen voor bepaalde doelgroepen kunnen worden aangeboden. Dit voorkomt stigmatisering en het bevordert de samenwerkingsmogelijkheden met ondernemers.

Gezien de afbreukrisico’s die gepaard gaan met het teveel faciliteiten in één keer op de pas zetten, zijn diverse groeiscenario’s uitgewerkt.
In dit voorstel leggen we aan uw raad voor één van deze scenario’s vast te stellen. Dit stelt ons in staat de komen jaren op gestage wijze de mogelijkheden van de &Pas (spreek uit als n-pas) verder uit te breiden waardoor steeds meer participanten en andere gemeenten zich kunnen aansluiten. Tot slot kan de &Pas op langere termijn ook aantrekkelijk worden gemaakt voor toeristen

---

Voorstel om te besluiten

1. Bij de invoering van de &Pas het scenario 2, met groeipotentie naar scenario 3, te volgen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Lucile Braam, 9522, l.braam@nijmegen.nl

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Nijmegen wil een moderne, sociale stad zijn met ruimte en kansen voor iedereen, waar burgers, instellingen, bedrijven en overheid samen werken aan een aanvaardbaar bestaan voor allen (zie: Stadsvisie 2020). Om deze ambitie te realiseren is in het coalitieakkoord afgesproken 'de mogelijkheden te onderzoeken naar één integrale regeling voor minima ten behoeve van cultuur, mobiliteit/vervoer, sport en een dagje uit. Deze regeling wordt ondersteund vanuit verschillende betrokken programma's en kan diverse vormen krijgen zoals een vouchersysteem, strippenkaart, webshop et cetera.' (uit: coalitieakkoord 2014-2018 'Samen voor Nijmegen: sociaal, duurzaam en ondernemend').

In het vervolg van dit voorstel spreken we over de '&Pas', uit te spreken als 'n-pas'. Hier bedoelen we de Nijmegenpas c.q. de integrale regeling zoals omschreven in het coalitieakkoord mee.

Bestuurlijke ambitie

Wij hebben de ambitie uitgesproken een stadsbrede pas te willen, die voor zoveel mogelijk mensen aantrekkelijk is en waar zoveel mogelijk ondernemers, verenigingen en instellingen in participeren. Ook zou een aantal gemeentelijke regelingen (minimaregelingen, 65plus-vervoer en de WMO-vervoersregeling) op deze pas gezet moeten kunnen worden, zonder dat de doelgroepen op de pas herkenbaar zijn. Dit om stigmatisering te voorkomen. Een dergelijke pas is er - voor zover bekend - nog niet in Nederland. Steden kiezen of voor een minimapas, of voor een stadsbrede pas zonder speciale doelgroepen identificatie.

Succesfactoren

Om de &Pas te laten slagen is een aantal kritische succesfactoren geformuleerd:

- de pas moet goed gepositioneerd worden en niet stigmatiserend werken;
- de schaalgrootte moet voldoende zijn in verband met de verhouding tot de kosten en de aantrekkelijkheid voor de participanten;
- het aanvragen moet gemakkelijk gaan en passen moeten snel verstrekt kunnen worden;
- het gebruik van de pas moet meetbaar gemaakt worden in verband met het resultaat en de aantrekkelijkheid voor de participerende ondernemers en instellingen;
- informatie over aanbiedingen met de pas moet goed en breed gecommuniceerd worden;
- het aanbod moet interessant genoeg zijn, er moeten elke maand nieuwe aanbiedingen beschikbaar worden gesteld.

Om aan deze ambitie vorm te geven hebben we in de afgelopen periode een inventarisatie gedaan naar bestaande passen in andere steden, naar de mogelijkheden en draagvlak een pas in Nijmegen in te voeren en naar de wensen en behoeften van potentiële gebruikers en participanten van de pas. Deze inventarisatie fase is geëindigd in de formulering van een aantal scenario's. We leggen nu aan uw raad voor één van deze scenario's vast te stellen. Na besluitvorming hierover vindt de voorbereidende uitvoeringsfase plaats. Het streven is om de &Pas per 2016 in te voeren.

Uitkomsten Inventarisatiefase
In het afgelopen half jaar is geïnventariseerd welke stadspassen er in Nederland zijn. Ook zijn via een enquête de wensen van inwoners en ondernemers in Nijmegen ten aanzien van de &Pas geïnventariseerd en zijn er diverse gesprekken gevoerd met mogelijke participanten (ondernemers, verenigingen en instellingen die producten willen aanbieden via de &Pas). Tot slot zijn er mogelijke samenwerkingsverbanden met andere gemeenten in Gelderland onderzocht. Gezien het grote aantal betrokken programma's is zowel intern als extern sprake van een uitgebreid en complex krachtenveld.

Andere steden
Uit de inventarisatie bij grote steden komen veel verschillende varianten van regelingen naar voren. Zo heeft Groningen een webshop, genaamd (www.stadjerpas.nl). De kortingen die de webshop biedt zijn alleen voor mensen met een minimuminkomen. Arnhem heeft de Gelrepas (www.gelrepas.nl), een eenvoudige pas met pasfoto die eveneens alleen kortingen biedt aan mensen met een minimuminkomen. Ook Amsterdam (www.stadspas.nl) en Utrecht (www.u-pas.nl) hebben een pas voor minima. In de inventarisatie die is gedaan, blijkt dat alleen Rotterdam een pas heeft voor alle inwoners (www.rotterdampas.nl). De Rotterdampas is een kooppas: minima betalen voor de pas € 5,- per jaar en mensen met hoger inkomen € 60,- per jaar. Met de Rotterdampas krijgen alle pashouders dezelfde kortingen.

Enquêtes in Nijmegen
Om de belangstelling voor de &Pas te peilen zijn twee enquêtes in de stad gehouden door de afdeling Onderzoek & Statistiek. Eén enquête was gericht op de potentiële gebruikers van een pas en de andere enquête op potentiële ondernemers die via de pas kortingen zouden kunnen aanbieden. De beide enquêtes zijn als bijlagen toegevoegd. Uit de inwoners peiling bleek dat meer dan de helft van de inwoners veel interesse heeft in aanbiedingen van verschillende ondernemers en positief tegenover een pas staat. Alle onderscheiden groepen inwoners zijn geïnteresseerd in korting op het openbaar vervoer. Ook korting op theaterbezoek scoort hoog. Uit de ondernemerspeiling blijkt dat 45% van de ondernemers een pas belangrijk tot zeer belangrijk vindt. Het animo om lokale initiatieven te ondersteunen ligt daar iets boven met 55% (zeer) belangrijk en 35% van de ondernemers vindt het belangrijk om bij te dragen aan het ondersteunen van mensen met een laag inkomen.

Scenario's
Op basis van de inventarisatie presenteren we drie (grove) scenario's. De drie scenario's nemen toe in mogelijkheden en complexiteit, aantal &Pashouders en aantal participanten.

	Scenario 1 eenvoudig en beperkt	**Scenario 2 groeipotentie**	**Scenario 3 complex en breed**
Doelgroep	Minima in Nijmegen	Alle inwoners van (het Rijk van) Nijmegen	Alle inwoners van Gelderland
Participanten	Verenigingen, organisaties en instellingen waar de gemeente een (subsidie)relatie mee heeft.	Huidige en toekomstige OV-regelingen voor doelgroepen. Ondernemers, verenigingen en organisaties die aanbiedingen willen doen aan &Pashouders.	Huidige en toekomstige OV-regelingen voor doelgroepen. Ondernemers, verenigingen en organisaties uit Gelderland die aanbiedingen willen doen aan &Pashouders.
Techniek	Pas met foto.	OV-chip, pasfoto plus barcode om een aantal groepen te identificeren.	OV-chip. Met uitgebreide toepassing van de chip voor sparen, betalen en klantloyaliteitsystemen.

Scenario 1: eenvoudig en beperkt

Kenmerkend voor dit scenario is dat de &Pas een eenvoudige pas met pasfoto is met beperkt bereik wat betreft de pashouders (namelijk alleen Nijmeegse minima) en participanten. In dit scenario is de &Pas een minimapas op basis waarvan participanten een korting bieden aan de pashouders.

Het voordeel van dit scenario is de eenvoud: in vergelijking met de andere scenario's zijn hier relatief minder kosten mee gemoeid en de &Pas kent weinig tot geen (technische) afbreukrisico's.
Nadelen van dit scenario zijn dat de &Pas stigmatiserend is, onaantrekkelijk voor ondernemers en weinig doorgroeimogelijkheden kent. Er zal onder ondernemers naar verwachting (en op basis van de ondernemerspeiling) weinig animo zijn om kortingen en aanbiedingen voor de pashouders te doen.

Scenario 2: groeipotentie

Kenmerkend voor dit scenario is dat de &Pas groeipotentie heeft. Deze groeipotentie komt tot uitdrukking in het aantal potentiële pashouders en participanten. Dit wordt gerealiseerd door de &Pas via de OV-chipkaart aan te bieden. De &Pas (c.q. de OV-chipkaart) krijgt het uiterlijk dat de gemeente kiest. De &Pas is een OV-chipkaart én een kortingspas. Via de pasfoto kan de pashouder zich identificeren en kunnen ondernemers kortingen aanbieden aan

pashouders. Op deze pas wordt een barcode geplaatst waardoor doelgroepen kunnen worden geïdentificeerd, bijvoorbeeld voor de regelingen van het kinderfonds.

Voordeel van dit scenario is dat er gebruik wordt gemaakt van de bestaande techniek van de OV-chipkaart, hierdoor worden de technische afbreukrisico's beperkt. Een ander voordeel is dat de gemeentelijke OV-regelingen één plek krijgen. Ook is door de combinatie &Pas en OV-chipkaart direct een potentiële grote groep mensen een &Pashouder. Ook kunnen de ondernemers vanaf de start participeren en voordeel halen uit de gezamenlijke marketing en communicatie middelen die worden ingezet. Omdat de &Pas voor iedereen is, is hiermee de aantrekkelijkheid voor ondernemers vergroot.
Nadeel: de mogelijkheden van de chip worden (nog) niet volledig benut en hierdoor kunnen er nog geen spaar-, betaal- en klantloyaliteitsystemen op die aantrekkelijk zijn voor ondernemers.

Scenario 3: complex en breed
Kenmerkend voor dit scenario is dat de technische mogelijkheden van de &Pas ten volle worden benut. De chip wordt slim ingezet voor en door ondernemers. Het aantal potentiele pashouders en participanten zijn groot. Dit komt enerzijds door de ambitie buiten de regio de pas aan te bieden, anderzijds doordat de pas aan toeristen aangeboden kan worden.

Voordeel: de pas is meteen aantrekkelijk voor veel ondernemers vanwege de diverse digitale mogelijkheden en ditzelfde geldt voor de pashouders.
Nadeel: de pas moet geheel nieuw ontwikkeld worden omdat een dergelijke stadspas nog niet bestaat. Dit brengt een groot technisch afbreukrisico met zich mee.

Keuze
We kiezen voor scenario 2. In dit scenario ligt de focus op alle inwoners van (het Rijk van) Nijmegen en fungeert de &Pas als een OV-chipkaart én een kortingspas. Daarbij kunnen verschillende doelgroepen met deze &Pas door de opgeplakte barcode onzichtbaar geïdentificeerd worden waardoor de mogelijkheid bestaat bepaalde (minima)regelingen op de pas te zetten.

Dit is ook het scenario met een duidelijke groeipotentie. Binnen één tot twee jaar na invoering kan scenario 2 namelijk worden doorontwikkeld naar scenario 3. De snelheid van deze doorontwikkeling hangt af van de technische ontwikkelingen en de behoeften van betrokkenen. De verwachting is dat zowel de OV chipkaart als andere betaal- en spaarmogelijkheden zich in rap tempo uit zullen breiden. Ook de ontwikkeling in scan apparaten (die ondernemers nodig hebben om de chip op de pas te scannen) gaat door.

In het vervolg van dit voorstel hebben we dit scenario nader uitgewerkt en lichten we onze keuze nader toe.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader
Er is geen wettelijk kader en geen lokaal beleidskader voor de invoering en uitvoering van een pas in Nijmegen.

1.2 Relatie met programma
Het programma Inkomen & Armoedebestrijding werkt in dit kader nauw samen met de programma's Economie & Werk, Zorg & Welzijn, Mobiliteit en Cultuur.

2 Doelstelling
Het doel van dit raadsvoorstel is een besluit te nemen over het te volgen scenario voor de invoering van de &Pas.

De &Pas staat voor samen. Samen met bewoners, bezoekers en ondernemers. Samen met andere steden en dorpen. En samen met elkaar dingen doen en dingen leren.
De &Pas staat ook voor meedoen. Meedoen in de maatschappij. Met sporten, culturele uitjes en ontspannen. Ook als dat lastiger is door het inkomen, de fysieke mobiliteit of wat dan ook.
De &Pas staat voor inclusiviteit. We zijn een warme, gulle stad die van en voor iedereen is.

3 Argumenten
Op basis van de voor- en nadelen uit de verschillende scenario's zijn we tot de conclusie gekomen dat op dit moment een keuze voor scenario 2 voor de hand ligt. Deze keuze sluit aan bij de ambitie een stadsbrede pas te willen die niet stigmatiserend werkt en bij de ambitie om (op termijn) met zoveel mogelijk participanten en andere steden in de provincie samen te werken.

Technische afbreukrisico's verkleinen
Argumentatie voor het starten met scenario 2 ligt met name in de vermindering van een aantal risico's zonder de ambitie die we hebben om te komen tot één regeling cq pas uit het oog te verliezen. Bij de start kan gebruik gemaakt worden van bestaande technologie, en hoeft niet door de gemeente opdracht worden gegeven voor het ontwerp van een nieuwe pas met verschillende technologische mogelijkheden. Zie verder de voor- en nadelen per scenario in de inleiding.

Potentiële groep &Pashouders
Een groot voordeel van het gebruik van de OV-chipkaart voor de uitvoering van de &Pas is, naast de technologie en de vermindering van risico's, dat er bij aanvang van de &Pas al direct een grote groep potentiële &Pashouders is. Deze wordt gevormd door ouderen die nu al gebruik maken van de gemeentelijke regeling voor openbaar vervoer en wordt aangevuld met de nieuwe deelnemers aan de tijdelijke gemeentelijke regeling voor het WMO-vervoer. Hoe zit dat in elkaar?

Sinds 2007 mogen de Nijmeegse 65-plussers in de daluren gratis of goedkoop met het openbaar busvervoer reizen. Vanaf 2016 gaat de eigen bijdrage hiervoor van € 22,50 naar € 10,- per jaar. Dit is een afspraak uit ons coalitieakkoord. Momenteel maken 11.000 tot 11.500 ouderen gebruik van deze OV-regeling. De verwachting is dat vanaf 2016 dit aantal oploopt naar 12.500 mensen. Deze mensen behoren tot de potentiële &Pashouders.

Daarnaast wordt de potentiële groep &Pashouders uitgebreid door de tijdelijke overgangsregeling in het kader van de WMO. Naar verwachting gaat het om circa 300 mensen.

Tot slot bestaat de potentiële groep &Pashouders, die ook eenvoudig en redelijk direct te benaderen zijn uit huishoudens met een minimuminkomen. Deze groep bestaat uit potentieel zo'n 10.000 huishoudens.

Bij de bovenstaande aantallen van potentiële &Pashouders hebben we overigens geen rekening kunnen houden met de overlap in de groepen. Dit komt doordat de huidige regelingen alle via de eigen programma's en systemen worden aangeboden. Door te streven naar een integrale aanbieding van regelingen via de &Pas krijgen we direct zicht op de overlap tussen de groepen.

Aantrekkelijk voor participanten
Door te kiezen voor scenario 2 kunnen participanten meteen mee profiteren van de lancering en de bijbehorende marketing rondom de &Pas. Ze kunnen als ze dat willen voor speciale doelgroepen extra kortingen geven in het kader van maatschappelijk ondernemen. In de groeifase naar scenario 3 wordt gewerkt aan spaar- en klantloyaliteitsystemen. Ook kunnen dan efficiënte betaalmogelijkheden op de &Pas worden ontwikkeld.

4 Risico's

De technische ontwikkelingen gaan snel. Het kan zijn dat over een aantal jaar de kaarten (deels) zijn vervangen door apps, door andere faciliteiten op smartphones of door een contactloze bankpas. Dat maakt investeren in plastic kaarten, die misschien slechts een beperkte houdbaarheidsduur hebben, een risico. Waarschijnlijker is dat gedurende een bepaalde periode verschillende systemen naast elkaar bestaan, en dat de plastic kaart geleidelijk over gaat in een ander systeem.

Als de gemeentelijke OV regelingen WMO en 65+ per 1 januari 2016 mee moeten worden genomen op de &Pas, moet de uitvoering van de &Pas uiterlijk 1 oktober 2015 gereed zijn. Dit is zeer kort dag, terwijl we afhankelijk zijn van derde partijen om dit te realiseren. Er bestaat dan ook een risico dat we de deadline van 1 oktober niet realiseren. Het gevolg is dan dat we de &Pas aan de WMO-doelgroep en/of ouderen in de loop van 2016 verstrekken. Voor deze potentiële pashouders betekent dit dan een extra actie om de &Pas later in 2016 op te halen.

5 Financiën

In het coalitieakkoord is € 0,5 miljoen in 2015 beschikbaar gesteld om de &Pas te ontwikkelen. In het Aanvalsplan Armoede en Schulden hebben we uw Raad gemeld dat we niet het volledige bedrag van € 0,5 miljoen nodig hebben voor de ontwikkeling van de &Pas, maar wel inschatten dat we structureel middelen nodig hebben om de pas vorm te geven. Daarom hebben we in het Aanvalsplan de middelen ten behoeve van de ontwikkeling van de &Pas en de middelen voor schuldhulpverlening en armoedebestrijding bij elkaar gebracht, zodat we beide ambities ook daadwerkelijk kunnen uitvoeren. De omvang van de structurele middelen voor de uitvoering van de &Pas kunnen we in dit stadium nog niet hard maken. Dit zal in de volgende fase van het project (de voorbereidingsfase) duidelijk moeten worden. Ons uitgangspunt hierbij is wél dat de uitvoeringskosten in principe gedekt moeten worden door de reguliere budgetten.

Om nog in 2015 te kunnen starten met de &Pas houden we rekening met maximaal € 0,2 miljoen kosten voor voorbereidende werkzaamheden. Het gaat hierom de kosten voor een projectleider, marketing en communicatieactiviteiten en overige organisatiekosten. We zullen u over de begroting en uitgaven in de voorbereidende fase in een informatiebrief na het zomerreces nader informeren. Tevens verwachten we u dan ook meer informatie te kunnen geven over de structurele inbedding en kosten van de &Pas in onze organisatie. Zo kunnen we in dit stadium nog niet zeggen wat de uitvoeringskosten zijn van de &Pas. Denk hierbij aan de (structurele) organisatorische kosten rondom de &Pas.

Hieronder volgt een aantal financiële aspecten die nu wel al bekend zijn dan wel nader onderzocht moeten worden in de vervolgfase.

Kosten fysieke pas
De &Pas zelf kost naar verwachting € 10,- per pas. Dit is € 7,50 voor de OV-chipkaart en ongeveer € 2,50 voor de aanpassing naar een &Pas. Daarnaast is niet uit te sluiten dat er nog kosten bijkomen voor de opplakbare barcode. Dit is noodzakelijk voor de ontsluiting van minimaregelingen. We willen graag bij de start een grote groep &Pashouders. Om dit te bewerkstelligen willen we in het eerste jaar de &Pas aan alle aanvragers goedkoper aanbieden. De kosten hiervoor dekken we uit het ontwikkelingsbudget voor de &Pas. Op de langere termijn willen we de kostprijs in rekening brengen bij de &Pashouders.

Reguliere budgetten
De kosten die samenhangen met de abonnementen voor busvervoer (voor WMO en 65-plussers) en minimaregelingen worden gedekt uit de reguliere budgetten. Voor 65-plus vervoer is hiervoor vanaf 2016 € 660.000 beschikbaar, de ingeschatte kosten van een overgangsregeling OV-abonnement WMO is € 175.000 voor het Kinderfonds is € 750.000 beschikbaar.

6 Participatie en Communicatie

Marketing en communicatie zijn belangrijk bij de &Pas. Het is één van de redenen voor ondernemers om mee te doen. Het geeft hen een extra kanaal om te communiceren over hun producten en aanbiedingen. Ook dient er veel afgestemd te worden, door de grote hoeveelheid betrokkenen. Bij de start van het project heeft de communicatie vooral een campagneachtig karakter en moeten er gebruikers en participanten worden geworven. Ook moet hard aan de naamsbekendheid worden gewerkt.
Gezien de capaciteit en de competenties die hiervoor nodig zijn, wordt een extern bureau ingehuurd. Dit zal betaald worden uit het ontwikkelingsbudget. Als de &Pas eenmaal goed is gepositioneerd en de diverse middelen zijn gemaakt, kan de lopende communicatie door de structurele organisatie worden opgepakt. Of hiervoor extra capaciteit nodig is, zal worden bepaald in de uitvoeringsfase.

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
8

7 Uitvoering en evaluatie

Na besluitvorming over de scenariokeuze gaat de volgende fase in, deze noemen we de voorbereidende uitvoeringsfase. Er zijn nog tal van aspecten die in het gekozen scenario nadere uitwerking nodig hebben alvorens tot de daadwerkelijke uitvoering over te gaan. We zullen moeten koersen op afronding van de voorbereiding per 1 oktober 2015. Dit betekent dat in relatief korte tijd de voorbereiding afgerond moet worden.

We zullen daarom een projectleider voor de voorbereiding en uitvoering van de &Pas aanstellen. Projectleden zullen zoveel mogelijk bestaan uit medewerkers van de bestaande en deelnemende programma's. Maar om de start werkelijk te maken en de &Pas goed in de markt te zetten, zullen we uit het ontwikkelingsbudget ook geld vrijmaken voor extra organisatiekracht. Tijdens de voorbereidingsfase van de &Pas wordt intensief samen gewerkt met externe partijen: de OV-chipkaart, een mobiliteitspartner en een marketing- en communicatiebureau. De laatste twee dienen nog vastgesteld te worden. Ook wordt actief acquisitie gepleegd bij de toekomstige participanten, waaronder ondernemers, culturele instellingen en sportverenigingen.

Diverse kritische succesfactoren hebben te maken met schaalgrootte. Het is de ambitie om in de toekomst met zoveel mogelijk steden en dorpen samen te werken in de provincie Gelderland. Samenwerking binnen het Rijk van Nijmegen levert wellicht meer gebruikers op, maar niet veel meer participanten. Samenwerking met een andere grote stad doet dat wel. Er is op bestuurlijk niveau een aantal gesprekken gevoerd in de provincie. Met zowel Arnhem als Apeldoorn is over samenwerking met betrekking tot de &Pas gesproken. Voorlopige conclusie is dat beide steden hiervoor wellicht in de toekomst open staan, maar dat het voor hen geen prioriteit heeft op dit moment. Als Nijmegen een succesvolle start maakt, kunnen zij altijd nog in een later stadium aanhaken. Mocht de provincie participeren en meefinancieren, dan verhoogt dit aantrekkelijkheid voor beide steden om mee te doen.
Om de &Pas op de lange termijn ook aantrekkelijk te maken voor toeristen wordt samengewerkt met het regionaal bureau voor toerisme Arnhem Nijmegen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): 1. Peiling stadspas. Hoe denken inwoners over de stadspas?
2. Peiling stadspas. Hoe denken ondernemers in de horeca en detailhandel over de stadspas?

Peiling stadspas

Hoe denken inwoners over de stadspas?

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Peiling stadspas

Hoe denken inwoners over de stadspas?

Datum: februari 2015

Colofon
Gemeente Nijmegen
Onderzoek en Statistiek
contactpersoon: Marieke Selten
tel.: (024) 329 38 88
e-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

Verkrijgbaar
via www.nijmegen.nl
(onderdeel gemeente > onderzoek en cijfers)

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Inhoudsopgave

1 Inleiding **3**

2 Resultaten **4**

2.1 Welke aanbieders vinden inwoners interessant? **4**
2.2 Welke uitwerkingen vinden inwoners interessant? **6**
2.3 Spreekt de stadspas inwoners aan? **7**
2.4 Suggesties van inwoners **9**

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

1 Inleiding

Binnen de Gemeente Nijmegen wordt – naar aanleiding van afspraken in het college akkoord - nagedacht over de ontwikkeling van een stadspas. Doel van deze pas is deelname aan activiteiten in de stad aantrekkelijker maken, door korting te bieden bij bijvoorbeeld winkels en musea. Ook zal de pas gemeentelijke regelingen bevatten waarvan bepaalde doelgroepen gebruik kunnen maken. De stadspas is bedoeld voor alle Nijmegenaren en richt zich in het bijzonder op groepen voor wie het ondernemen van activiteiten moeilijker is; bijvoorbeeld mensen met een laag inkomen en ouderen. Het staat nog niet vast waarop de stadspas korting gaat bieden en of de pas voor (alle) Nijmegenaren gratis wordt verstrekt.

Om zicht te krijgen op hoe inwoners denken over de (uitwerking van) de stadspas, is een enquête uitgezet onder het digitale stadspanel. In deze enquête kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

- Wat voor mogelijkheden moet de stadspas bieden? Er zijn vragen gesteld over het soort activiteiten waarop de stadspas korting moet geven. Daarnaast is gevraagd naar verschillende manieren om de pas uit te werken, bijvoorbeeld als het gaat om typen korting.
- Spreekt het idee van de stadspas mensen aan?
- Waarom spreekt het idee van de stadspas wel of niet aan?

Het digitale stadspanel vormt een goede afspiegeling van de Nijmeegse bevolking, zij het met een sterkere mate van betrokkenheid en met een gemiddeld wat hogere opleiding. Het panel heeft 3700 leden en de respons was 33%. Dit is vergelijkbaar met de respons bij andere peilingen onder het stadspanel, waarbij we 1 herinnering versturen[1].

In de enquête is gevraagd of men tot een van de groepen behoort die (mogelijk) bijzondere aandacht van de stadspas krijgen; 65-plussers, lage inkomens, studenten, WMO-gerechtigden. Zo kon worden gekeken of zij anders over de stadspas denken dan mensen die niet tot deze groepen behoren. De verdeling over de groepen is als volgt:

- 27% is 65+
- 26% rekent zichzelf tot de lage inkomens
- 9% is student
- 10% behoort tot de WMO gerechtigden

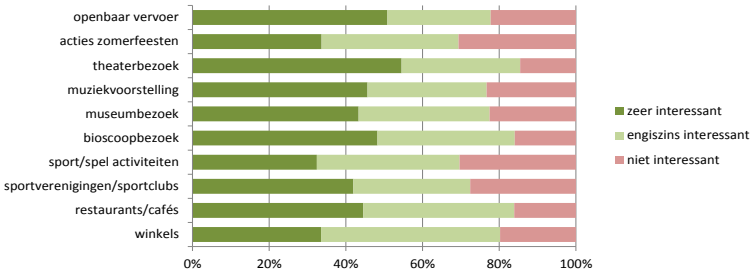
Er zit overlap tussen deze groepen, bijvoorbeeld 65-plussers die zichzelf tot de lage inkomens rekenen. In totaal rekent 41% van de respondenten zich tot een of meerdere doelgroepen.

[1] Bij peilingen waarbij twee herinneringen worden verstuurd ligt de respons richting 40%.

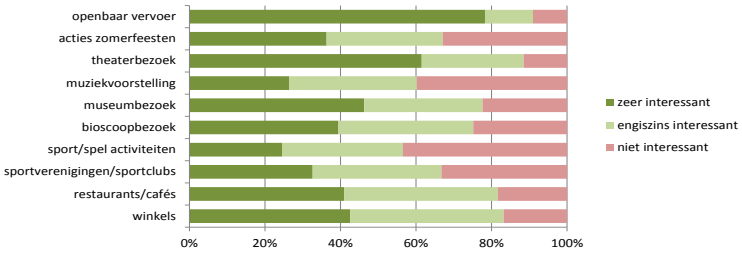
2 Resultaten

2.1 Welke aanbieders vinden inwoners interessant?

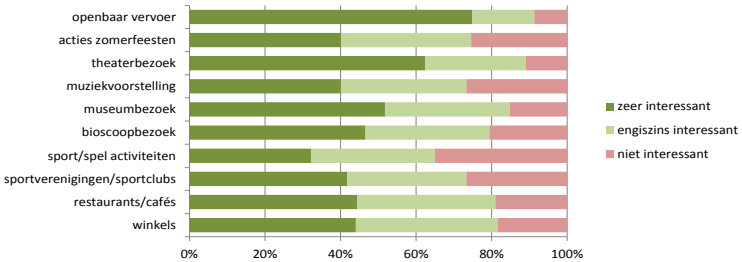
Het panel is allereerst gevraagd naar hun interesse voor verschillende aanbieders waarop een stadspas korting kan bieden. Onderstaande figuren laten de interesse zien voor de verschillende groepen die zijn onderscheiden.

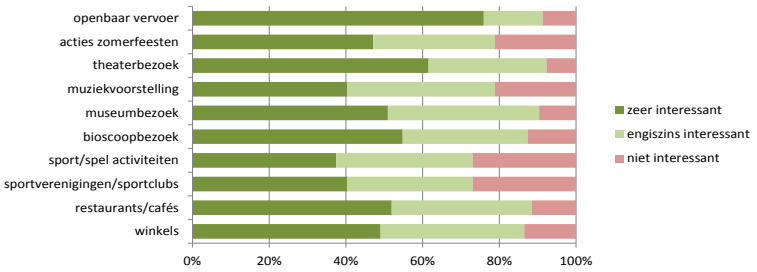
Figuur 1 Niet doelgroep

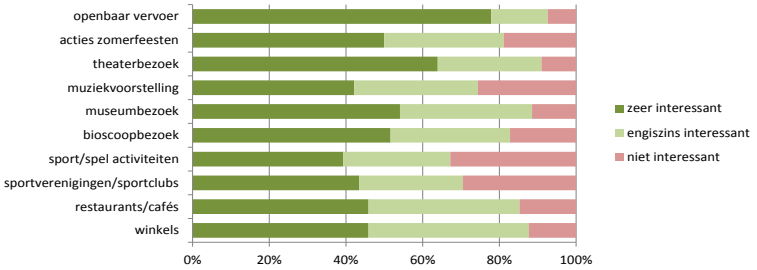
Figuur 2 65-plussers

Figuur 3 Lage inkomens

Figuur 4 Studenten

Figuur 5 WMO-gerechtigden

Bij Nijmegenaren die tot geen van de doelgroepen behoren is de interesse in theaterbezoek het grootst. Daarna bestaat de meeste interesse voor bioscoopbezoek. De verschillen zijn niet groot; voor 7 van de 10 mogelijke aanbieders heeft tussen de 42 en 53% zeer veel interesse.

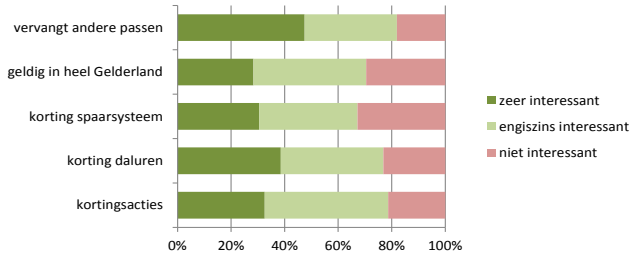
De interesse is het kleinst voor kortingsacties voor de zomerfeesten en sport-en-spel activiteiten; in beide is 30% niet geïnteresseerd.

Wanneer wordt gekeken naar de figuren van de doelgroepen valt een aantal zaken op. Alle doelgroepen – 65-plussers, lage inkomens, studenten en WMO-gerechtigden – zijn het meest geïnteresseerd in korting op het openbaar vervoer. De doelgroepen hebben dan ook een grotere interesse in korting op het openbaar vervoer dan de niet-doelgroep. Voor alle doelgroepen geldt dat na korting in het openbaar vervoer de meeste interesse bestaat voor korting op theaterbezoek. Verder valt voor de lage inkomens en WMO-gerechtigden op dat het met voordeel bezoeken van een museum goed scoort.

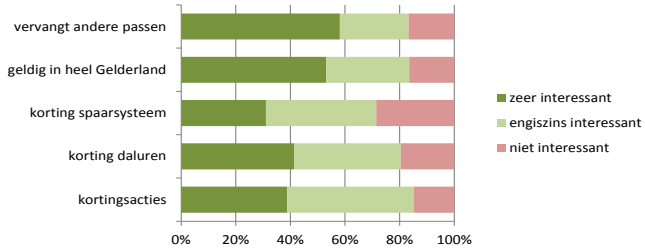
Alle doelgroepen hebben – net als de respondenten die tot geen enkele doelgroep behoren – het minst interesse in korting op sport-en-spel activiteiten. Dit geldt het sterkst voor 65-plussers; ruim 40% heeft hierin geen interesse. Daarnaast is bij senioren de interesse beperkt voor het met korting bezoeken van een muziekvoorstelling; 40% is hierin niet geïnteresseerd.

2.2 Welke uitwerkingen vinden inwoners interessant?

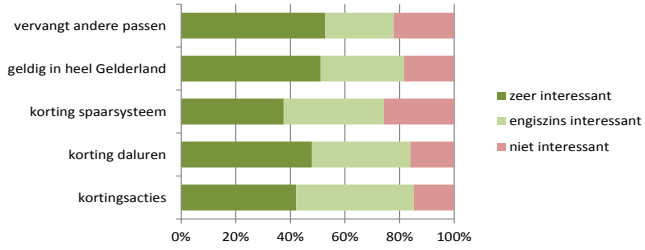
Vervolgens is gevraagd hoe de respondenten dachten over verschillende manieren om de pas uit te werken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om verschillende typen korting. Onderstaande figuren laten zien hoe hier door de verschillende groepen op is geantwoord.

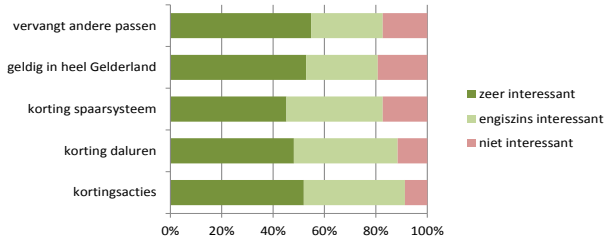
Figuur 6 Niet doelgroep

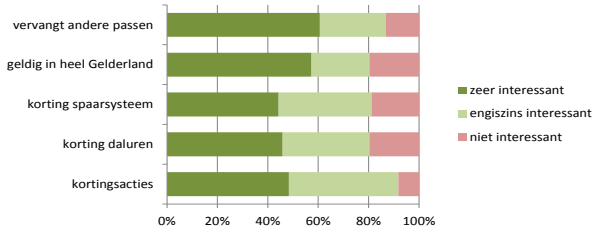
Figuur 7 65-plussers

Figuur 8 Lage inkomens

Figuur 9 Studenten

Figuur 10 WMO-gerechtigden

Binnen de niet-doelgroep spreekt 'vervangt alle passen' het meest aan als manier om de pas uit te werken.

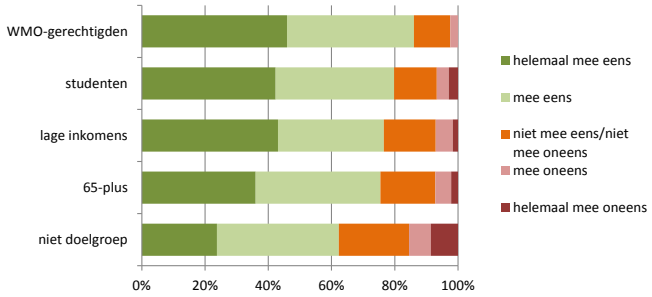
De Nijmegenaren die tot de doelgroepen behoren, vinden de vijf voorgelegde manieren om de pas uit te werken vaker 'zeer interessant' dan degenen die daar niet toe behoren. Daarbij springen 'vervangt andere passen' (zoals de afvalpas of bibliotheekkaart) en 'geldig in Gelderland' er het meest uit. Voor de vier doelgroepen geldt dat ruim de helft tot 60% dit zeer interessante manieren vindt om de passen uit te werken. De overige manieren vindt men minder vaak 'zeer interessant'.

Voor alle groepen valt op dat men wat minder is geïnteresseerd in korting in de vorm van een spaarsysteem dan in korting in daluren en kortingsacties. Dit geldt ook voor studenten en WMO-gerechtigden, hoewel zij meer dan de andere groepen zijn geïnteresseerd in het sparen voor korting.

2.3 Spreekt de stadspas inwoners aan?

Na de vragen over de interesse in verschillende aanbieders en uitwerkingen is de panelleden gevraagd of het idee van een stadspas hen aanspreekt. In figuur 11 is per groep te zien hoe hierop is geantwoord: 60% van de respondenten die niet tot een van de doelgroepen behoort, is positief over de stadspas; 16% geeft aan dat het idee van een stadspas niet aanspreekt en ruim een vijfde heeft geen uitgesproken mening.

Respondenten die tot een van de vier doelgroepen behoren zijn positiever over de stadspas. Dit valt het sterkst op bij WMO-gerechtigden: 86% geeft aan dat het idee van een stadspas aanspreekt. Er is weinig negatief geantwoord, namelijk door 2%. 11% heeft geen uitgesproken mening

Figuur 11 Antwoorden op de stelling: Het idee van een stadspas spreekt mij aan

De respondenten konden een toelichting geven bij hun antwoord. Voorstanders is gevraagd wat hen het meest aanspreekt aan de stadspas.
Het meest gehoorde voordeel is het ontvangen van korting, en daaraan gerelateerd de opmerking dat een stadspas motiveert om activiteiten te ondernemen. Wanneer hierbij concrete activiteiten worden genoemd ligt de nadruk op culturele en sportieve activiteiten en het openbaar vervoer. Het gaat dan om het ondernemen van activiteiten door de respondent zelf, maar ook vaak om andere groepen voor wie de respondent dit belangrijk acht (bijvoorbeeld kinderen).

Ook spreekt het idee van één pas voor meerdere doeleinden veel voorstanders aan.
Een andere veelgehoorde toelichting is dat er groepen in de stad zijn die de kortingen goed kunnen gebruiken. Verder zien veel respondenten in de stadspas een voordeel voor de (lokale) ondernemers. Tot slot noemen veel voorstanders het creëren van binding met de stad als positief aan de stadspas. Hieronder enkele toelichtingen ter illustratie:

> *"Voor mij is het interessant omdat ik dan meer activiteiten onderneem die normaal te duur zijn. Het haalt je misschien uit een isolement."*
>
> *"Stimulering stadsgevoel en Nijmeegse identiteit."*
>
> *"Stimuleren van activiteiten die ten goede komen aan de (lokale) middenstand."*

Respondenten die de stadspas geen goed idee vinden geven hierbij verschillende toelichtingen. Velen vinden het idee van nog een pasje bezwaarlijk. Aangezien veel voorstanders werden aangesproken door het idee van één pas voor meerdere doeleinden, lijken voor- en tegenstanders het met elkaar eens te zijn dat er niet meer pasjes moeten komen. Een ander veelgehoord bezwaar is de kosten en moeite rond de organisatie van de stadspas. Ook vinden veel tegenstanders het

organiseren van korting door middel van de stadspas geen taak van de overheid. Hieronder weer enkele toelichtingen ter illustratie:

"Weer een extra pas, bovenop alle ander passen."

"De Gemeente dient zich aan haar kerntaken te houden en zal daar genoeg mankracht voor nodig hebben (onderhoud openbare ruimten, enz.)."

2.4 Suggesties van inwoners

Aan het eind van de enquête kregen de respondenten de mogelijkheid om nog een opmerking te maken of een suggestie te doen. Veel respondenten merkten hier op dat de stadspas voor alle groepen dezelfde voordelen moet bieden. Andere respondenten waren er niet op tegen dat de stadspas zich op bepaalde groepen zou richten, maar hadden wel een idee over welke groepen dit wel (of niet) zouden moeten zijn. Zo werd gezegd dat er geen onderscheid naar leeftijd, maar naar inkomen moet worden gemaakt. Een enkele keer werden mantelzorgers genoemd als aandachtsgroep voor de stadspas. Verder kwamen veel punten aan bod die in paragraaf 2.3 zijn beschreven. Zo werd nog eens benadrukt dat de invoering van de stadspas niet tot meer pasjes moet leiden; respondenten stelden voor om de stadspas andere passen te laten vervangen of om de stadspas aan bestaande passen te koppelen.

Er werden ook ideeën geopperd voor de stadspas. Zo werd het gebruik van de stadspas als parkeerkaart genoemd, of de mogelijkheid om met korting te parkeren. Ook werden aanvullingen gedaan op de activiteiten waarop de stadspas korting moet bieden, waaronder sportwedstrijden, de speeltuin, cursussen, hobbyclubs, de Gelderlander en de sauna. Tot slot noemden sommigen het aanbieden van acties per doelgroep of de mogelijkheid om als pashouder zelf een 'kortingspakket' samen te stellen. Enkele suggesties ter illustratie:

"Als extra groep: mantelzorgers. Dat zou een welkom gebaar zijn!"

"Als het kan ook mogelijk maken om het parkeren mee te betalen".

"Wellicht een paar gratis Gelderlanders, dus een miniproefabonnement."

"Specifieke aanbiedingen voor specifieke groepen."

Peiling stadspas

Hoe denken ondernemers in de horeca en detailhandel over de stadspas?

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Peiling stadspas

Hoe denken ondernemers in de horeca en detailhandel over de stadspas?

Datum: mei 2015

Colofon
Gemeente Nijmegen
Onderzoek en Statistiek
contactpersoon: Bram Verhoef
tel.: (024) 329 2726
e-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

Verkrijgbaar
via www.nijmegen.nl
(onderdeel gemeente > onderzoek en cijfers)

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

2 Resultaten 4

2.1 Wat vinden de ondernemers belangrijk? 4
2.2 Wat is belangrijk wat betreft de breedte van de pas? 4
2.3 Wat maakt de pas aantrekkelijker voor ondernemers? 5
2.4 Wat verwachten de detaillisten en horeca-ondernemers van de kaart? 6
2.5 Beslissen over deelname 6
2.6 Suggesties van ondernemers 7

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

1 Inleiding

Binnen de Gemeente Nijmegen wordt – naar aanleiding van afspraken in het college akkoord - nagedacht over de ontwikkeling van een stadspas. Doel van deze pas is deelname aan activiteiten in de stad aantrekkelijker maken, door korting te bieden bij bijvoorbeeld winkels en musea. Ook zal de pas gemeentelijke regelingen bevatten waarvan bepaalde doelgroepen gebruik kunnen maken. De stadspas is bedoeld voor alle Nijmegenaren en richt zich in het bijzonder op groepen voor wie het ondernemen van activiteiten moeilijker is; bijvoorbeeld mensen met een laag inkomen en ouderen. Het staat nog niet vast waarop de stadspas korting gaat bieden en of de pas voor (alle) Nijmegenaren gratis wordt verstrekt.

Om zicht te krijgen op hoe inwoners denken over de (uitwerking van) de stadspas, is een enquête uitgezet onder het digitale stadspanel. In deze enquête kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

- Wat voor mogelijkheden moet de stadspas bieden? Er zijn vragen gesteld over het soort activiteiten waarop de stadspas korting moet geven. Daarnaast is gevraagd naar verschillende manieren om de pas uit te werken, bijvoorbeeld als het gaat om typen korting.
- Spreekt het idee van de stadspas mensen aan?
- Waarom spreekt het idee van de stadspas wel of niet aan?

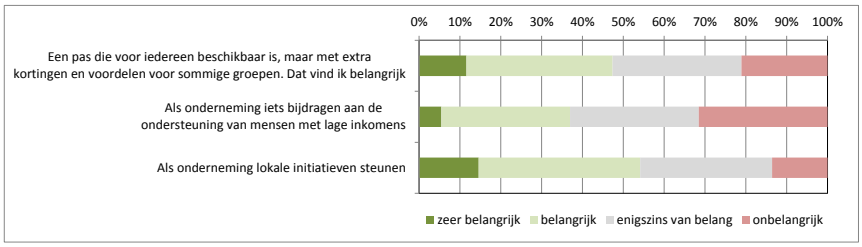
De deelnemers aan het digitale stadspanel hebben aangegeven voor welke gebruiksmogelijkheden ze voordeel via een eventuele stadspas interessant vonden. Daaronder bevonden zich bestedingsmogelijkheden waarvoor weinig aanbieders zijn (bijvoorbeeld OV, theater/schouwburg) en waar de bereidheid mee te doen aan de aanbodzijde één op één kan worden gevraagd.
Andere opties die de deelnemers aan het stadspanel aangaven zoals voordeel in winkels en voordeel in restaurants/cafés, omvatten potentieel veel meer aanbieders. Vandaar dat gekozen is deze groepen ondernemers met een enquête te benaderen om te peilen of die bedrijven mee wilden doen aan de stadspas en met welke voorkeuren, voorwaarden, etc.

In totaal gaat het in Nijmegen om 1662 vestigingen in detailhandel en horeca. Daaruit is een willekeurige steekproef van 400 vestigingen getrokken die met een online enquête zijn benaderd. Van de 400 getrokken bedrijven hebben er 104 meegedaan (26%) en 93 ondernemers hebben de lijst ook afgemaakt (bijna 90% van degenen die begonnen zijn en 23% van het totaal aantal benaderde respondenten).

Deze respons is iets lager dan bij de recent uitgevoerde monitor vestigingsklimaat. Daar werd een respons van 30% gehaald na 2 rappels. In dit geval dus 26% na 1 rappel.
Het niet meedoen is wel van belang juist omdat het hier een interessepeiling betreft. Naast degenen die zich uitspreken binnen de enquête zelf over hun animo, is het aannemelijk dat ook niet meedoen iets zegt over de interesse in de stadspas.

2 Resultaten

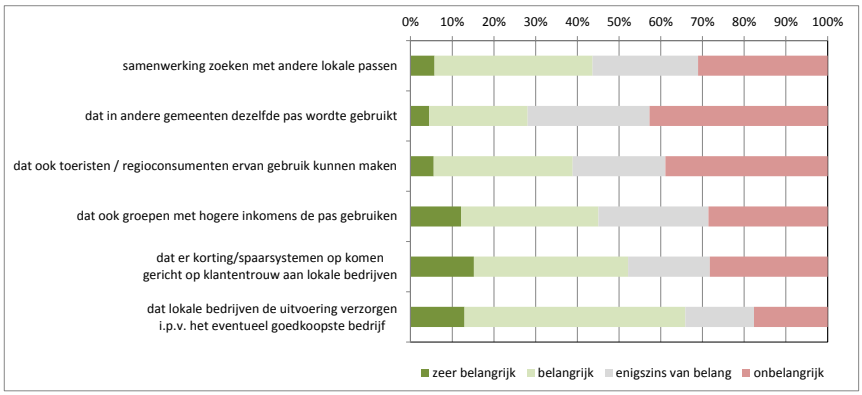
2.1 Wat vinden de ondernemers belangrijk?

Figuur 1 Achterliggende waarden[1]

De eerste vragen van de peiling gaan in op de meer achterliggende waarden van de ondernemers in detailhandel en horeca. Dan blijkt dat 47% het stadspasinitiatief belangrijk of zeer belangrijk vindt. De animo om als ondernemer lokale intitiatieven te ondersteunen ligt met 54% "belangrijk" of "zeer belangrijk" daar wat boven, terwijl 37% het als ondernemer belangrijk of zeer belangrijk vindt ook bij te dragen aan het ondersteunen van mensen met een laag inkomen.

2.2 Wat is belangrijk wat betreft de breedte van de pas?

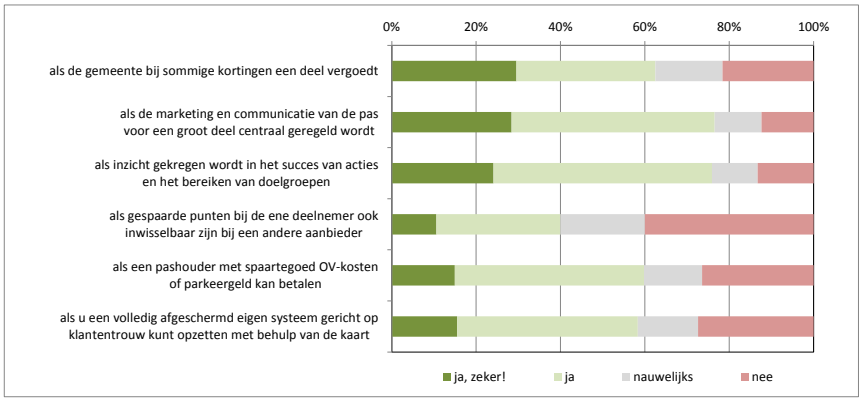
Figuur 2 Gewenste "breedte" van de pas

Gevraagd naar de gewenste breedte van de pas, wordt het het minst belangrijk gevonden dat ook in andere gemeenten dezelfde pas wordt gebruikt en dat toeristen/regioconsumenten er gebruik

[1] Alle figuren zijn exclusief weet niet/ geen mening

van kunnen maken. Veel belangijker is het zoeken van samenwerking met andere lokale passen, zorgen dat er kortingen en spaarsystemen op komen gericht op klantentrouw aan lokale bedrijven en dat ook hogere inkomens de pas gebruiken. Dat lokale bedrijven de eventuele uitvoering verzorgen i.p.v. het eventuele goedkoopste bedrijf, is voor niet veel bedrijven een heel zwaar punt, maar voor een heel grote groep wel belangijk of enigszins van belang gevonden. Samenvattend is de lokale inbedding van de pas dus van belang.

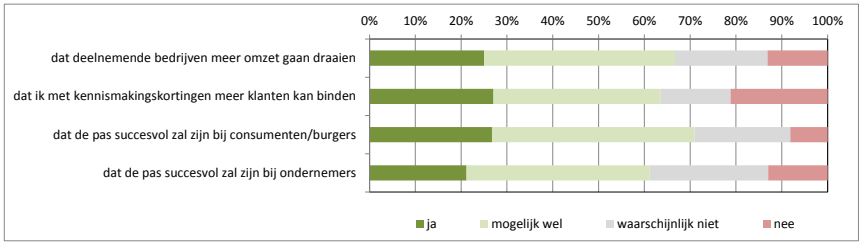
2.3 Wat maakt de pas aantrekkelijker voor ondernemers?

Figuur 3 Afspraken die de kaart aantrekkelijker maken

Van de aangegeven opties, wordt het kunnen inwisselen van tegoed bij verschillende deelnemers als het minst doorslaggevend beschouwd. Veel belangrijker is het “ontzorgen”van de deelnemende bedrijven door de marketing en communicatie centraal te regelen en inzicht te geven in het succes van acties en het bereiken van doelgroepen.
Dat de gemeente bij sommige acties een deel vergoedt, dat parkeer of OV-kosten kunnen betaald met gespaard tegoed wordt ontmoet wat minder bijval, maar maakt voor velen de kaart ook wel interesanter. Het op de kaart kunnen zetten van een eigen afgeschermd spaarsysteem is weer iets minder aansprekend evenals het kunnen inzetten voor het betalen van OV of parkeerkosten.

2.4 Wat verwachten de detaillisten en horeca-ondernemers van de kaart?

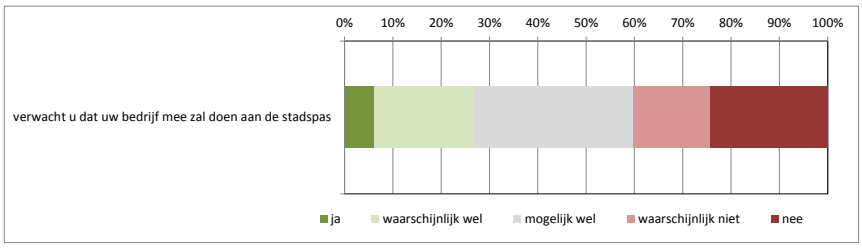

Figuur 4 Wat verwacht u van de voorgenomen kaart?

De verwachtingen bij de ondernemers van de voorgenomen kaart zijn niet negatief. Rond een kwart verwacht positieve uitkomsten voor omzet en klantenbinding en het succes van de kaart bij consumenten en ondernemers. Nog eens rond de 40% ziet "mogelijk wel" positieve resulaten. Ongeveer éénderde is negatief over de perspectieven van de kaart, waarbij de verwachtingen voor het succes bij ondernemers met opgeteld 39% "waarschijnlijk niet" of "niet succesvol" gereserveerder zijn dan voor het succes bij consumenten (29%).

2.5 Beslissen over deelname

Acht van de tien aangeschreven vestigingen kunnen lokaal beslissen over al dan niet deelnemen aan de kaart. Tegelijkertijd geldt ook voor 35% van de resondentengroep dat de vestiging al een systeem kent gericht op klantentrouw, promotie of sparen. Van die groep geldt overigens voor het meerdendeel dat daarnaast of in plaats daarvan, deelname aan dit lokale initiatief in principe mogelijk is. Opgeteld is voor ca. driekwart van de vestigingen (een uitspraak over) deelname in principe mogelijk.

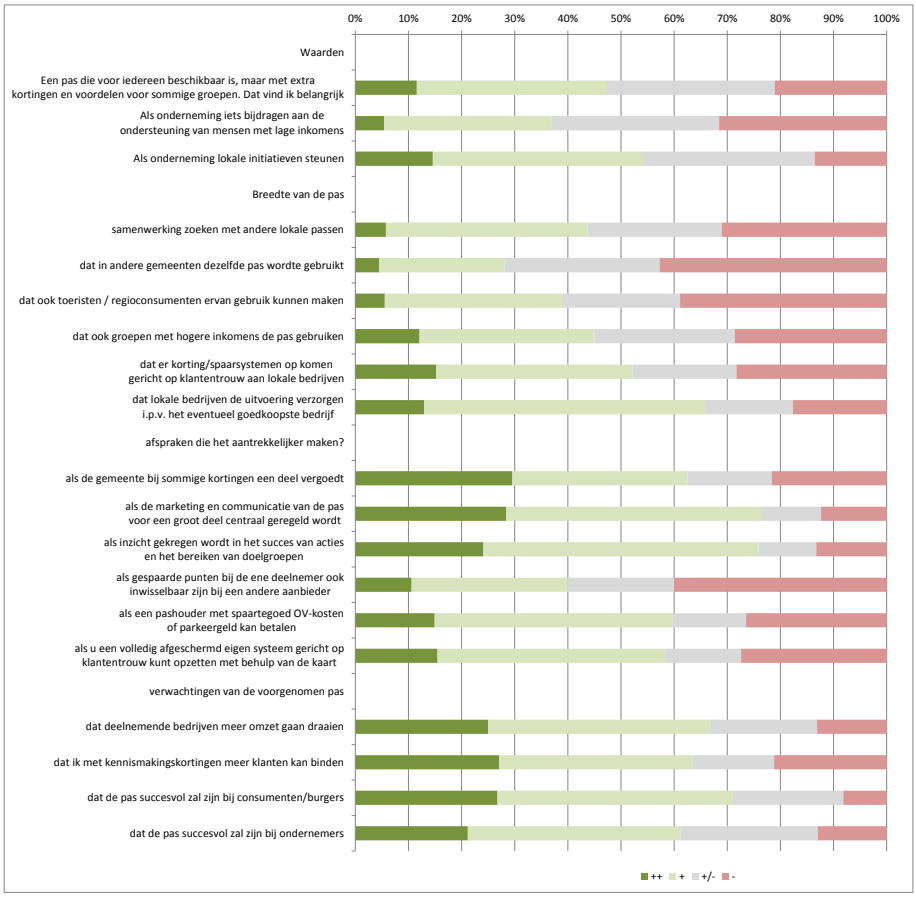
Figuur 5 Verwacht u dat uw bedrijf mee zal doen aan de stadspas?

Uiteindelijk verwachten een 27% van de vestigingen in de horeca en detailhandel zeker (6%) of waarschijnlijk wel (21%) mee te doen met de kaart. Nog eens éénderde doet mogelijk mee. Voor 4 op de tien ondernemers geldt dat men zeker of waarschijnlijk niet mee zal doen (zeker niet: 24%; waarschijnlijk niet: 16%).

2.6 Suggesties van ondernemers

Aan het einde van de enquête konden suggesties en opmerkingen worden gegeven. Dat levert een zeer gemengd beeld op. Er zijn ongeveer evenveel positieve, negatieve als min of meer neutrale suggesties en oordelen voor/over de pas.
Ook zijn er waarschuwingen met verwijzingen naar eerdere pas-ervaringen in Nijmegen, het teveel aan pasjes in de portemonnee. Enkele respondenten vragen of de gemeente deze rol wel heeft, of suggereren andere beleidsinspanningen, bijvoorbeeld of het niet beter is het centrum en het parkeren aantrekkelijker te maken.
Ten slotte wordt in positieve zin gesuggereerd ondernemers te betrekken bij de ontwikkeling van de pas en de opzet eerst goed uit te werken voor de invoering.

> *"Samenwerking tussen ondernemers stimuleren en helderheid over de voordelen van de pas en het gebruik ervan aan de ondernemers overbrengen. Geen hype maar een goed doordacht concept aanbieden zodat klant en ondernemer elkaar beter kunnen vinden in vraag en aanbod"*

Figuur 6 Overzicht van de uitkomsten

8 - Resultaten

Voorstel - Wijziging Modulaire Gemeenschappelijke Regeling MGR RvN en . . .

Communicatie en Representatie

GEMEENTE Nijmegen

P E R S B E R I C H T

Datum	Nummer persbericht
2015	150526L

Nijmegen gaat voor &Pas

Het college van burgemeester en wethouders stelt de gemeenteraad voor om bij de invoering van de 'stadspas' te kiezen voor een stadsbrede pas met de naam &Pas, waarop naast diverse gemeentelijke (OV-)regelingen ook aanbiedingen van ondernemers, verenigingen en organisaties kunnen worden aangeboden.

In het coalitieakkoord is afgesproken onderzoek te doen naar één integrale regeling voor minima voor cultuur, mobiliteit/vervoer, sport en een dagje uit. Nijmegen wil graag een stadsbrede pas die voor alle inwoners aantrekkelijk is, maar waarop 'onzichtbaar' extra regelingen en aanbiedingen voor bepaalde doelgroepen kunnen worden aangeboden. Dit voorkomt stigmatisering en het maakt participeren in de pas aantrekkelijker voor ondernemers. De pas zal in dit scenario worden voorzien van een OV-chip, een pasfoto en een barcode. Op termijn kan de pas aantrekkelijk worden gemaakt voor toeristen en kunnen andere gemeenten zich aansluiten.
Als de gemeenteraad instemt met het voorgestelde scenario, zal de &Pas verder worden uitgewerkt. Naar verwachting kan de pas in 2016 worden ingevoerd.

Ondernemers en inwoners positief
Ondernemers en Nijmegenaren zijn positief over de &Pas, zo bleek uit twee enquêtes die in de stad werden gehouden. Meer dan de helft van de inwoners geeft aan veel interesse te hebben in aanbiedingen van verschillende instellingen en ondernemers. Vooral aanbiedingen op het gebied van openbaar vervoer en theaterbezoek scoren daarbij hoog.
Uit de ondernemerspeiling blijkt dat 45% van de ondernemers een &Pas (zeer) belangrijk vindt. Het animo om lokale initiatieven te ondersteunen ligt daar iets boven met 55% die het (zeer) belangrijk vindt. 35% van de ondernemers vindt het belangrijk om bij te dragen aan het ondersteunen van mensen met een laag inkomen.

Noot voor de pers (niet voor publicatie):
Voor meer informatie kunt u terecht bij de woordvoerder van wethouder Tankir, Mariska Schok: tel. 06-55227499 of e-mail: m9.schok@nijmegen.nl.